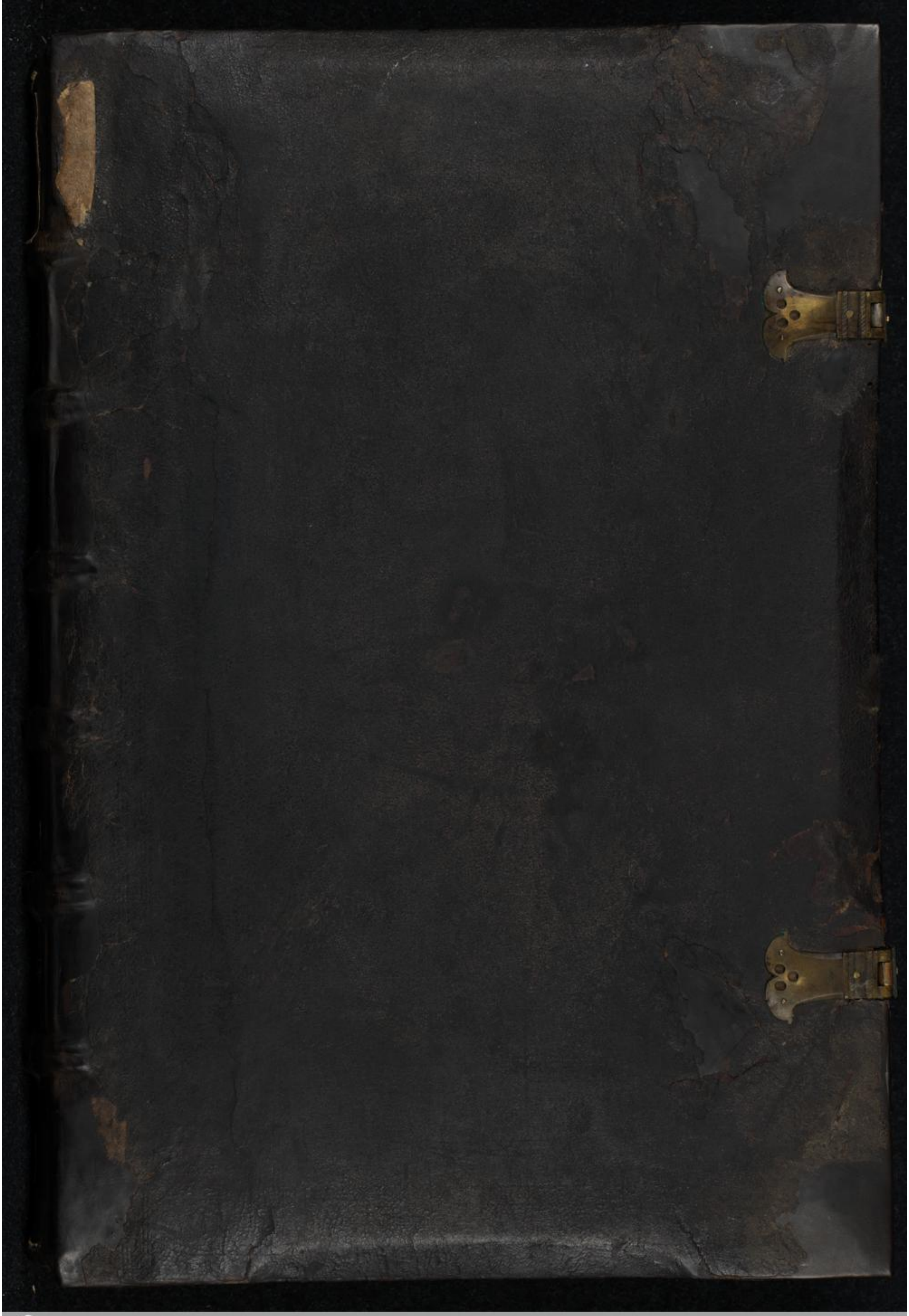

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Faber fortunæ suæ nemo.

RRI 306
L 218 D

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

B. sich

4218D 7
306

Infortiatum de tortis.

Ex legatione R. D. Fabritij accepit Conventus in Heisterbach. Ao 16[illegible]4

H · F

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Inventum
de fortis.

R R. I 306
Z
Coll.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Soluto matrimonio quemadmodū dos petat. Dicit.ſ.ō iure dō. per quos constituitur dos: nunc econtra per quos repetatur. vel sic. Dicit.ſ.ti.i. de matrimonijs dirimendis: nunc cis direptis quemadmodum dos repetatur. Secundo nō q̄ hic non est caput libri: nam cum tres trū sint libri singulares pro dotibus: ut. ſ. in procmio digestorum. §. alterutri. ⁊ ꝓstat vnū esse de sponsalibus. alium de dona. inter vi. ⁊ vxor. aliuz de impe. in re. do. fac. hic ergo non est caput libri. vt. C. de ve. iu. enucle. .l.ij. §. post hos. Tertio queritur quare iste liber nominatur informatiuz? rñ. q̄ cum rome eēt studium destructū. ⁊ bononie inoleret eius recuperatione facta rauenne cū esset amissum ius est redditum forte cum multa adsint que deerant ⁊ sic ponitur in pro valde: ut .ſ. de libe. ⁊ posthu. gallus. §. ille. ⁊ sic dictio ius vel digestum erit eius substantiuum. Alij dicūt quia forte leges sunt in eo: sed certe: ⁊ in veteri. Alij ab inuētore seu auctore: ut publiciana ⁊ triticaria: arg. ſ. de oti. iu. l. ij. §. postea cum appius. quod viminare est. Vel potes dicere q̄ nomina magistralia sunt quare de eis nō est disputādum: q̄ relinquit pinacibus ſm Tullium: q̄ plura sunt negocia q̄ vocabula: ut. ſ. de pref. ver. l. natura enim. Alij ab infortia sin chaldeo vocabulo qō est dispositio. q̄ volume dispositiones .b. sunt: ⁊ tractat hoc volumen de tribus. nam complet tractatum dotium. Itē tractat de tutelis. Itē de testamentis: ⁊ que in eis cōtinent. ⁊ de his que pertinēt ad ultimas voluntates: tam er testō q̄ abin testato. Item dicunt quidam q̄ pr. non habuit hunc librum quasi post cum inuentum. quod non placet. Quarto ⁊ vltimo dic so. ma. ⁊c. qō scz q̄ dissoluatur multis modis fit: ut. ſ. ti. i. l. i. ⁊ semper hic ti. locum habet. ut. ī. de uer. sig. cum quereba-
tur. Item nō q̄ dicit matrimonio. alꝰ enim uel nulla actio cōpetit si sciōs non valere vedit. vel condictio ob causam locum habet si ignorans: vt .C. de condi. ob causam. l. i. ac.

b Quemadmodum. i. p quos: ut. ī. e. l. ij. §. i. ⁊ a qbus vt. ī. e. l. si cuz dotē. §. trāsgrediamur. ⁊ inquātum. ut. ī. e. l. marituz. ⁊ alijs. ⁊ quādo. qō ꝓstat soluto matrimonio: ut hic ⁊. ī. e. l. ij. in principio. ac.

c Petat. i. repetatur. ⁊ ita simpler p composito: sic. ſ. de pigno. actione. petenti. sic econtra reddere pro dare: ut. ī. de leg. ij. cum quidam vxori. ⁊. ī. de dote pre. l. i. alꝰ. ij. in prin. ac.

Dotis causa. Causa dotis priuilegiata est propter fauorē reipublice: qui in liberis procreandis versatur. b. d. Et vide vt in glo. i. Aller. imol.

d Dotis. professicie vel aduēticie. de quibus vl. ſ. de iure do. l. pfecticia. ⁊ ponunt hic tria: dictū. rō victi: ⁊ rō rōnis. sic. ſ. de peti. here. sed ⁊ si lege. §. Itē si res.

e Causa. i. actio. ⁊ sic causa causata: ut. C. per quas pso. no. acq. l. i. ul' econtra pro causa causante actionē. ⁊ tunc dic dotis causa. i. ipsa dos per eandem. l. prout alio modo legit. uel q̄ ob causam. i. ob matrimonium dat: ⁊ sine eo non est. ut. ſ. de iure do. l. iij. vel. i. dotis condictio. i. aptitudo: ⁊ sic comprehendat tā dotē q̄ actionē. nec est vis. q̄ si dos est priuilegiata: ergo ⁊ dotis actio: alꝰ nihil valeret priuilegium. ⁊ si actio est priuilegiata ergo ⁊ dos: q̄ propter dotem datur actio. Alij causa. i. titulus vel contractus: vt insti. de lega. §. si res. Alij ut. R. i. iudicium seu instantia ut citius forte expediat: sic. C. de transl. causas. Alij. i. matrimonium quod est causa dotis. q̄ matrimonium potest esse sine dote. ñ econtra; vt. ſ. de iure do. l. iij. ac.

f Semper. i. omni tpe ⁊ omni casu eoꝝ tempoꝝ. nam ante matrimonium ⁊ constante matrimonio ⁊ eo soluto est pcipua. i. specialis. q. d. pre alijs capit multa. vel pter cōmunia aliarum cōuentionū capit specialia ⁊ sic ponit pcium. ſ. de offi. pcu. ce. l. i. §. fi. ⁊. ſ. famil. ber. si filia. §. hoc amplius. ⁊. §. pcipere. ⁊ pone exēpla de casibus primi ⁊ secūdi ⁊ tertij tēporis. Ecce enim ante matrinonium nudo pacto constituit dos. Itez de bonis patris promissa credit in dubio. lz alꝰ ex nudo pacto actio non oriatur: ⁊ nemo suas pecunias iactare credatur. ut. C. de do. promis. l. ad exactionem. ⁊. l. fi. ⁊. ſ. de pac. l. iurisgētium. §. igit. ⁊. ſ. de proba. cū de indebito. Itē de tacita stipulatione tacita hypotheca: ut. C. de rei vxor. ac. l. vnica. §. i. ⁊. ij. §. Itē quia in arbitriū alterius partis ⁊ q̄ incerta: ut. ſ. de iu. do. l. cum post. §. gener. Item ad hoc. C. ad uel. l. fi. ⁊ communia

C Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur.

Papianus. Otis causa semp ⁊ vbiq̄ precipua est. nam ⁊ rei publice interest dotes mulieribus ꝓseruari. Cū dotatas cē feminas ad sobolez procreandaz replendamq̄ liberis ciuitatē maxime sit necessarium.

Papianus. Soluto matrimonio solui dos dz mulieri. Nec cogit maritus alij eam ab initio stipulanti promittere: nisi hoc ei nihil noceat. nam si incōmodū aliquod maiore. auc. res. ⁊. ſ. de iure do. qō autē. ⁊ de rit nup. q̄ liberos. In secūdo q̄ non pōt alienari. ut insti. q. ali. non licet. in pn. quod est contra regulam insti. de re. di. §. vendite. Itē q̄ ꝓstante matrimonio repetitur ex causa: ut. C. de iure. do. l. vbi. qō est ꝓra id qō a pncipio senserunt ut. ſ. de iure do. l. i. sed ⁊ primi tēporis exēpla ad secundum tpo possunt aptari: si dos ꝓstante matrimonio constituat: qō fieri pōt: ut. C. de dona. ante nup. l. fi. In tertio prefertur alijs in psonali ⁊ hypotheca-
ria: ut. C. qui po. in pig. ha. l. assiduis. Itē compensatio non opponit: ut. C. de rei vxo. act. l. vnica. §. taceat. sed ar. cōtra .ī. co. l. marituz. ⁊ pp hoc in ꝰ bo vbiq̄ subaudi fere. ⁊ b exempla tertij etiā ad secundū tempus aptantur si tunc dos possit repeti. Sunt ⁊ alia exempla ad predicta que inuenire laboriosum est magis ꝙ subtile. et facit ad omnia. ſ. de iure do. l. in ambiguis. ac.

g Vbiq̄. i. in omni casu: vt dixi. vel dic in oī loco: vt. C. ō temp. in integ. resti. l. fi. vel. i. siue ex stipulatione siue non.

b Et reip. interest. ⁊ petiam .q. d. nō solū mulierū: ſz etiam reipu. vt hic: ⁊. ſ. de iu. do. l. ij. ⁊. ī. de pui. ere. l. ij. ⁊ de dote p. l. pater. in fi. ⁊. ſ. de pac. do. l. ij. ⁊ sic est ratio primi dicti. Itē nō q̄ ratio priuate vtilitatis cō cordat hic cum ratione publice: q̄ et si discordent pfert publica: ut. C. de cad. tol. l. vnica. §. fi. Item nō interesse hic pp liberas psonas. ⁊ sic est ꝓra. ſ. de bis q̄ dele. vel. effu. l. i. §. sed cum homo. sed vic hoc est inestimabile interē: ut. ī. de re. iur. l. non est singulis. §. fi. ⁊ sic alꝰ est inestimabile alꝰ estimabile: ⁊ tūc q̄liq̄z dānuz tñ ꝓtinet: vt. ſ. de ac. emp. l. si sterilis. §. cum per vēditorē. q̄liq̄z est in lucro: ut. ſ. de eo qō certo loco. l. i. §. fi. q̄liq̄z pp affectionē: vt. ſ. man. l. cū seruus. q̄liq̄z pp instinctum nature: vt. ſ. de ser. exhor. l. huius ea. q̄liq̄z q̄ res fuit maiorū suoꝝ: ut. ī. de bo. li. l. liber tus q̄ soluēdo. ⁊. ī. si qd in frau. pa. l. i. §. siqs in frau. ⁊. §. ⁊ alꝰ videamus. ⁊. ſ. de mino. l. si in emptionē. q̄liq̄z q̄ vicina: vt. ī. de le. ij. l. sicut.

i Cum dotatas. ratio rationis.

k Ad sobolem. i. ad nubendum ⁊ sic pariendum quod melius fiet cum dote ⁊ vitiori: ut in auc. de equa. do. §. q̄ vō. ⁊. ſ. de iure do. l. ij. ⁊ ut non repellatur a viro presumptiue. ut in auc. de nup. §. si quis ante.

l Liberis. legitimis: ad quod. C. de indic. vidu. tol. l. ij. ⁊ de bo. li. l. fi. ſz ⁊ spurios q̄liq̄z hꝫ expedit: ut. ī. de decur. l. generaliter. §. spurios.

m Ciuitatē. romanā: per excellentiam ⁊ per hoc impium. Idem tñ in feminis extra romanā vrbē habitātib? cum eadē sit ratio: ar. ſ. ad. l. aql. l. illud. ⁊ facit .ī. de uentre in pos. mit. l. i. §. ⁊ generaliter. ⁊. ī. de bo. dā. l. fi. §. pe.

n Maxime. i. valde.

o Necessarium. i. utile: sic. ſ. de offi. prefec. pre. l. i. ⁊ fac ad id qō nō. C. de studijs liberalium artium vbis ro. l. i. in fi. li. rj.

Soluto matrimonio. Dos soluto mtimonio restitui debet: ⁊ ab initio ipsi muliери pmitti dz: vel alij si marito non nocet. b. d. vsq̄z ad ꝰsi. qō si in patris. Et dividit in duas partes. Primo loquit de actuali restitutione. Secūdo de sola promissione. Secunda ibi. nec cogit. Aller. imol.

p Soluto. expone ut in rubrica dicitur.

q Dos debet. annua bima trina die oliz. hodie immobilia statim mobilia intra annū: ut. C. ō rei vxo. ac. l. vnica. §. exactio. ſz hoc fallit quādo culpa mulieris solutū est mtimoniū: ut. ī. e. luci⁹. in fi. nisi ⁊ vir deliquerit: ut. ī. e. cum mulier. ⁊. l. viro. Itē fallit si pactū est lucrāde dotis interpositum: ut in auc. de sanct. §. si vō ꝓstāte. ⁊ ad hoc etiā facit. C. e. l. si constante. nisi in casu: vt. ī. e. si ab hostibus. §. fi. Itē fallit si aliud pōt obijci mulieri: ut. ī. e. si mulier. ⁊. l. semel. Itē fallit si extraneus dedit ⁊ pactus est sibi reddi: ut. C. de rei vxo. ac. §. accedit. Itē fallit si est in potestate patris: ut. ī. e. §. i. vel ut ista non obstent dic mulieri. i. pri mulieris. ut oēm repetentē cōprehendas. Item q̄ dicit soluto: quandoq̄z etiam ꝓstante in casibus tribus. Primus est. ī. e. si constante in prin. Secundus. ſ. de iu. do. quemadmodum. Tertius. C. de repu. l. i. Quartus si maritꝰ dānek in metallū. nā nō soluit hodie matrimoniū: ut in auc. de nup. §. qō aūt. ⁊ tñ dos repetit: ut. ī. e. si maritꝰ. his aūt casibus cogit. ſalz reddere dotē cōstante matrimonio. Sunt ⁊ alij quando pōt ⁊ valet restituno: ut. ī. e. l. q̄dis. ⁊. l. se. alꝰ si reddat vir non liberatur: nisi quatenus illa esset locupletior. ⁊ sic habet instar donationis: ut. C. si dos constante matrimonio. l. i. ac.

r Nec cogit. Dicit q̄ſ so. ma. dos repetat: nūc q̄ñ dos dat vir a muliere: qui non cogit alij promittere si patit incōmodū. uel ſm quosdā et si ab extraneo dat: non cogitur extraneo promittere in donatione dotis: qō nō placet: ut. C. de rei ux. ac. l. i. §. accedit. ⁊. ſ. de pac. do. cum vos. uel dic loqui co casu quo. ſ. ſ. ma. so. ⁊ dic de satisda. q̄ est. ī. e. si ꝓstante. §. quotiēs. ⁊. §. si vxor. illa ergo dz fieri mulieri que dotē debet repetere: non alij si est incōmodum viro. uel etiam si extraneus dedit ⁊ pactꝰ fuit ñ debet ei satisfari a viro si est incōmoduz. i. laboriosum

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

inuenire fideiussorē cū actio ei cōpetēs est stricti iuris: ut. ſ. de ꝯdi. ob cām. l. de di. ſz mulieri est bonefidei: vt inſti. de ac. §. fuerat. ⁊ sic ei cauēdum est: ut h: ⁊. ſ. de iudi. in oīb⁹. ⁊ put ꝑmo viri vic ab inito. ſ. vate vorz sipe añ mrimonium siue eo ꝑstāte put viri. Sc̄ōo dic ab inito. ſ. ſo. ma. Jtē dic stipulāti. i. stipulari volēti: vt. j̄. de ⁊b. ob. l. si stipulatus. Jtē q̄ vicit nocear exponē fm primum. i. nocere possit: sic. j̄. ō sta. li. l. habeo. ⁊. j̄. subijcit.

a ¶ Suspectū bz ⁊c. sed ī quo pōt nocere: rn̄. si sit rixosus: vt. ſ. de pig. act. l. si seruos. ⁊ de vsur. l. si bene. vel potēior: vt. ſ. de alie. iudi. l. iij. vel si mulier stipulāti donat in casu so. ma. ille aget ad solidum: ſz mulier ageret inquātū facere posset: vt. j̄. de re iudi. l. nēsenni⁹. Jtem non poterit aliquid viro vxor reliquere ī morte: vt. ſ. ō pac. do. l. cū marit⁹. §. fi. Sz q̄ō credit fieri paup: vt. j̄. qui ⁊ a q̄b⁹. l. iulian⁹: rn̄. q̄ iā forte erat non soluēdo: vl est verisimle q̄ erit: q̄ res sue in loco periculoso sūt vel subiacēt vsuris ⁊ non pōt de suis vēdere ⁊ hoc dicit suspectū ⁊c. Jtem nō q̄ si nihil nocet cogef ēt alij ꝑmittere vt hic: ad q̄ō facit. ſ. ō rei vē. l. in fundo. ⁊ sic est ꝯtra. C. de act. ⁊ obli. l. sicut. ſo. hic spāle vel occasiōe dotis pāmbule incidit in scām necessitatē. Jtē ꝯtra. C. de noua. l. i. ſo. vt ibi. Jtē q̄ō cogit: rn̄. fm primum casum per retētionē vt uel mulieri vel eī neo ꝑmittat: sic. ſ. de pig. ac. l. si necessarias. §. si pignori. ⁊ sic causatiue nō pōse. actio āt ad hoc nō est necessaria: vel officiuz: q̄ ēt si mulier iam soluisset. naz tunc mulieri cogit reddere: ut. d. l. in omnibus. ⁊ inſti. de satiſ. tu. §. pe. etiā si dicat sibi suspectum incōmodū nisi dicat pactum factum lucrāde dotis. Sed ad qd cauetur actionem ex stipulatu: rn̄. vt habeat inſtm ⁊ pbatiōes: vt. d. l. ī oīb⁹. Jtē fac. j̄. de so. l. paulus: rn̄. ⁊. ſ. de euic. l. i credito⁹ e. Jtē ad vbū suspectū facit. C. ō iudi. l. aptissimi. ⁊. j̄. ad treb. l. qz.

b ¶ Doc si. ſ. q̄ solui debeat ei. ut in pn̄. l. vel ēt vt sibi vel alijs ea volēte ꝑmittat. ⁊ sic ad proximū. ac. c ¶ Sui iuris. ſ. morte vel emancipatione: vt. C. de rei vxo. ac. l. i. §. videamus. §. et hoc.

¶ Nisi in patris. Patris ⁊ filie cōis est actio de dote profecticia: nec pf in p̄iudiciū filie pōt petere vel delegare: ⁊ si ꝯrafiat non liberat maritū a filia quominus ipa possit effecta sui iuris marito ꝓuenire: ⁊ ecōtra nō pōt filia pfi p̄iudicare. Sz sibi soli sic: ut excludat ab agēdo cū erit sui iuris durāte patria potestate ñ excludit a ꝓsentiēdo pfi pp firmi suū. b. d. vsq; ad. §. volūtate. Aller.

d ¶ Profecta sit. Nō duo necessaria ad hoc q̄ actio sit cōis. ſ. q̄ profecticia sit dos ⁊ q̄ ī ptāte sit filia ⁊ est pfecticia: ut. ſ. de iu. do. l. pfecticia. in aduēticia sola filia agit vt h: ⁊. C. de colla. auc. q̄ō locū. ⁊ ei agēti pf debet ꝓsentire: vt. C. ō bo. que li. l. fi. §. i. ⁊ est p̄cipuū in dote fm h iura vt aliqd iuris habeat filia: cum oīa patri q̄rant: ut inſti. p q̄s pſo. no. acq. §. i. Jtē qd si p emancipata filia pater dat dotē: rn̄. fm yr. idē ac si ēt in ptāte. ar. ſ. de iu. do. l. pfecticia. §. pe. ⁊ ar. j̄. e. l. filie. ⁊. l. si ab hostib⁹. ⁊. C. de rei ur. ac. l. i. §. extraneū. ⁊ itelligе in eī neo alio a pfe: uel ascēdēte p patrez. Alij idē q̄ō yr. fm h iura. sed hodie corrigit p dictuz §. extraneū. ſ. ut nō sit pfecticia: sed soli filie emācipate cōpetat repetitio. ucl fm Jo. dic etiam hodie erigi hec duo ad hoc ut habeat locum. q̄ō h dicit. ſ. actionez ēē cōmunem: nec ob. illa. l. pfecticia. §. pe. qz uerum est pfecticiam esse ut ibi: nō tn̄ uere ut hic nec ob. j̄. eo. filie. ut ibi dices.

d ¶ Dos est. i. actio de dote: ut. j̄. pri. l. vices. ⁊ vic q̄ hanc societatē seu cōmunionem incidentem inducit paterna pietas ⁊ eius officij cura ne sepius cam dotare cogat: si sine eius uoluntate dotis actio filie concedatur.

c ¶ Denicz filie: ut. ⁊. C. de nup. l. si ut proponis. ij. ⁊ nisi pater sit stipulatus ī continenti: ut. j̄. e. quotiens. ⁊ facit. C. e. l. ij. ⁊. l. filie. ⁊. j̄. l. ij.

f ¶ Sic ergo. i. uoluntate filie: ⁊ est ar. sicut non exigit pf sine filia: sic nec stipulatur nec facit aliū stipulari. g ¶ Ei ergo. ſ. extraneo: uel etiā patri.

b ¶ Solus iusserit. ⁊ ꝑmissio est secuta. i ¶ Edēpta. nisi patri sit bñs: uel tātū in legato ꝓcepit a pfe q̄ta est dos: ut. j̄. e. l. si cum dotem. §. si pf. ⁊ lz ī redditione loḡtur ille. §. si pf. idē in ꝑmissōe cū eadē sit eqtas. ut. C. ad. l. fal. l. fi. ⁊ ſ. de calū. l. i. in fi. ⁊. l. seq. k ¶ Quandoqz. i. quandocunqz. ac.

l ¶ Sui iuris. morte uel emācipatione: ut. C. de rei vx. ac. l. i. §. videam⁹. interim ergo dum durat patria potestas tutus est vir. q: cum solus pater hēat exercitum repellit si veniat ꝯra factum suum. Sed pone q̄ pf exegit sine filia ⁊ pauper fact⁹ ita q̄ venuo cā dotare non pōt: ut. C. de rei uxo. ac. auc. sed q̄uis. an filia virū conueniat dum est in potestate. hic innuit q̄ non. sed rn̄. sic ar. ſ. de eo p quē factum erit. l. fi. ⁊. j̄. ad treb. l. imperator.

¶ Item si uoluntate. Factum filie non nocet patri, b. d. Bar.

m ¶ Item si. promittatur. extraneo: ut nec sibi nec patri teneat marit⁹.

n ¶ Solus. q̄ñ suo tn̄. o ¶ Adiuncta. i. noie suo ⁊ filie.

p ¶ Amisa. i. filia non pdet hoc: lz alij delegauerit. ⁊ sic pf agit ea ꝓsentiente ac si non delegasset. nec enim . sunt socij ut factum vnius alteri noceat: vt. ſ. de arbi. l. si duo. lz sint q̄si socij: ut no. j̄. de so. q hoīem. §. si gener. vn⁹ enī sociorum noīe suo tn̄: ut ibi. h suo ⁊ filie. sed ea facta sui iuris nocet ei filie ut subijcit cū in eo casu actio sit solius filie: ut. C. ō rei vx. ac. l. i. §. videam⁹. ⁊. §. ⁊ hoc. sed certe imo videt amissa quo ad filiā ēt ea existente ī ptāte: ⁊ sic non est opus ꝓsensu eius: ut. ſ. de pac. do. l. cū dos. §. si vero. que est ꝓtra So. h ipso iure nō: ibi p exceptionez sic. vel ibi pacisc̄do de non petēdo h ō legādo. Jtez nunqd sunt due actiōes vna patris alia filie an vna cōis: h innuit q̄ due sed Jo. dicit vnā quam pf q̄ñqz solus intēdat q̄ñ qz adiūcta persona filie: q̄ñqz sola filia. aliud est in actiōe iniuriaꝝ q̄sita pfi p filium qz sunt due: ut. j̄. de iniur. l. pf. Jtez no. q̄ filia pōt per aliuz qō non p se: sic. ſ. q̄ res pig. ob. pos. l. aristo. sed magis dicit non ipedire q̄ agere sic. j̄. de manu. vin. l. si pater in fi. ac.

q ¶ Ei. ſ. filie. sed qdam dicūt patri qō nō placet qz ⁊ si filia nihil fecisset tn̄ pf in eius casum ñ ageret: vt. C. de rei vx. ac. l. i. §. videamus.

r ¶ Stipulatio. i. promissio facta extraneo: sic. ſ. de condi. inde. l. si non sortem. §. pe. ac.

¶ Voluntatem. Filia sane mētis si est ꝑsens ⁊ non cōtradicit bētur p ꝓsentiēte. Jdē si pp furorē ꝓtradicere non poterat. secus si ideo qz erat absens: q̄ñ tunc non bētur p cōsentiente: nec dissentiente: ⁊ iō cum cautione rati tunc admittit pater. b. d. Aller.

s ¶ Ut cōsentiat. ſ. expressim.

t ¶ Cōtradicat. ⁊ ꝓtradicēdi cām hēat: ut. j̄. e. l. dotē. ⁊. l. si cū dotē. §. eo aūt tpe. ſz ꝯtra. j̄. e. l. licia. vbi pf debet ꝑbare eam ꝓsentire. ſz dic q̄ ꝑbat eo ipso q̄ non dissentit. Jtē nō h q̄ q tacet consentit. ar. ꝯtra. j̄. de fur. l. q vas. §. vetare. sed dic pro ⁊ j̄. ſ. de pcu. l. filius. §. inuitus.

u ¶ Contradicere. filia.

r ¶ Credet. ut. ſ. de bis q̄ sunt sui vel alie. iuris. l. patre. §. fi. Sed cōtra. ſ. loca. l. qui ad certum: ſz hoc iō qz ꝓtradicere non pōt nisi iustā causam ꝓtradicēdi hēat ēt si sapit: ibi secus. sic ergo q̄si cōsensit: ut. d. l. patre. ⁊ q̄ si cōtrahit: ut. ſ. de neg. gest. l. iij. §. pcuratori. sed vē non consentit nec contradicit: ut. j̄. de reg. iu. l. in negocijs. Jtē hoc pōt intelligi si non habeat causam contradicendi.

y ¶ Sed si absens. nō ergo ꝑ eodē habet absentia ⁊ furor: ⁊ idē habes. ſ. de procu. l. ij. §. furiosus. ⁊. j̄. ō iunct. l sz ⁊ vnius. §. filiofa. sed cōtra. j̄. de reg. iur. l. vbi. §. furiosus: ⁊. j̄. ō iure codicillor. l. ij. §. furiosus. So. quo ad animum est absens: ut ibi. quo ad corpus ꝑsens ut h. ⁊ sic cum ñ ꝯdicat nec cōtradicere pōt cuz animus deest: ut. ſ. de pcu. l. ij. consentire dicitur ut hic. ⁊ sic quo ad corpus accipit hic: sed si absens ⁊c. ⁊ dicit absens si abest loco vbi agit: alis aliter: ut. C. de ꝑscrip. lon. temp. l. fi. ⁊ de hoc vf. j̄. de ⁊b. sig. l. absentem.

z ¶ Ratam rem. ⁊ sic omissa sit de rato satisdatio dic ut. j̄. eo. l. si cū dotē. §. si pater. Jtem cū cauet de rato si moritur filia ammodo stipulatio non committit: ut. j̄. rem ra. ha. l. si sine. ⁊. l. fi.

a ¶ Scire. debet ergo ei denunciari si ignorat alis non est opus: ut. ſ. de euic. l. herennius. ⁊ de ac. emp. l. i. in fi. ac.

b ¶ Non ꝯtradicere. sed si latitet: vic ut. j̄. e. l. si cum dotē. §. sed si latitet. Jtē facit. ſ. de pcu. l. non solum. §. si de dote. ſz sequēs. §. si pater. videt ꝯtra. sed ibi in actione iniuriaꝝ que sunt due ⁊ si sua agit pater nō cauet: ut ibi. sed si noīe filie agat sic ut. j̄. rem ra. ha. l. si sine. §. fi. at actio ō dote vna est: ut. ſ. pri. §. nō. vel vic q̄ etiaz si nomine filie agat nō caueat vt ibi: aliud si eius pcurator: ut. d. l. rem ra. ha. b. nam priuilegiū datū non transit ad aliuz: sic. j̄. de leg. ij. l. cū patronus.

¶ Non solum. In dote que est communis patris ⁊ filie solutio spōtanea facta vni sine cōsensu alterius non liberat soluentem ab alio nisi pecunia sit conuersa in utilitatem alterius directo uel per indirectuz. b. d. cum. l. seq. Aller.

c ¶ Non solū. in exigēda. exigit ab inuito. ut. j̄. de leg. iij. l. fideicōmissa. §. si rē. ⁊ solvit marit⁹ sponte. videbat. n. q̄ lz nō solus exigat tn̄ soli ex iudiciū soluat ut in adiecto: ut. j̄. de so. q̄ō stipulat⁹. non tn̄ est ita; ⁊ econtra exigit ꝑcurator litis. nō tn̄ ei soluit: ut. j̄. de so. l. hoc iure.

d ¶ Que. fit relatio ad id q̄ō dak intelligi p ꝓcedens. ⁊ dic que. i. cuius ex actio. nam ipsa dos est uiri. ꝓsumpta sorte. uel ipsa dos est cōis eo respectu: qz uterq; habet actionem p ea. uel vic q̄. i. qz. Sed qualiter est actio cōis? rn̄. sicut duobus coheredibus actio hereditaria: ⁊ sic pro diuiso qa sic est in illa; ut. C. fa. ber. ea que. ⁊ pater exercet suā partē ⁊ patrem filie.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vel verius vtriqz insolidū cōpetit vt vnob⁹ reis stipulādi.sz plu sculum hz pf̄.l.exercitium: vt.s̄.l.pri.§.deniqz pf̄.t.C.de bo.qz lib.l.fi.§.vbi consensu tñ filie: vt h: nisi ī casib⁹ notatis in victo.§.deniqz.t p̄m hoc fi oz cp ambulet actio de vno ad aliū qō raro fit tñ qñqz ꝓuigit: vt. ff.ō vsu fruc.l.adhuc.als est.l.sz t sigs.§.si operas.sed vterqz exercebit vi uersis tñ casibus vt.C. de rei vx.ac.l.i.§.accedit.t.§. videam⁹.sz p̄m hoc q̄re cauet de rato: vt.s̄.l. pri.in fi.rñ.pp filie cōsensum qui abest sine quo non agit: nisi caueat: quod in duo.reis stipu. non est opus cum sine alterius consensu alter agat.

a Alter alterius.i.filie vel ēt exneci q dedit totuz t stipulat⁹ est incōtinēti sibi reddi: ut.j.ō solu.l. q hominē.§.si gener.t .s̄.de ali.iu.mu.ca.fac. .l.i.t.j.de reg.iu.nō ō bet.t.C.de ann.er.l. vt perfectius.

b Deterioꝛē.ēt si solnatur patri: ut.C.de rei vx.ac.auc.sed q̄uis.

c Peruenerit. qō est q̄litercunqz in rē patris vertat: ēt si se denuo dotet ex ea cū hoc on⁹ pfis sit: ut.s̄.de in rez uer.l. t iō ī fi.t.l.se.t. d. auc. sed quāuis.idē si pf̄ nō habuit cām ꝓtradicēdi: ut.j.eo.si cum dotē.§.i.

d Tollet.qz ipso facto ratum hz: ut.j.rem ra. ha.l.non tñ.t.C. ō cō di.ide.l.indebitum.t retrotrahit: ut.C.ad mace.l.fi. Item nō cp liberoꝛ soluendo alij dummō pecunia ad creditorem perueniat: ut.s̄.de pe. here.l.sed t si lege.§.si minori.ibi t si id ꝛc.t.s̄.de neg.gest.l.si liber.t de solu.l.quotiens.

e Si pater. dediset. quod facer debuit: nisi clades aduenerit patri: vt .C.de rei vx.ac.auten.sed quāuis.

f Repellitur. vt.j.e.l. dotem. idem si exist heres patri: vel habuit legatum equiualens doti: ut.j.e. si cum dotem.§.si pater. als ipsa contra virum: t vir cōtra socerum vel eius heredem per condictionem indebiti aget: ut.j.de solu.l.qui hominem.§.si gener.ac.

De diuisione. Ubi p̄cedit mr̄imonium t segtur traditio dotis: ex die traditiōis dotis tps cōputar ad discernendum p quota pte fructus ad virū pineāt: t pro quota ad vroꝛē soluto matrimonio. b.d. Et de tribus temporibus hic dicitur: primo de tempore dotis promisse t nō tradite. secundo de tempore matrimonij contracti. tertio de tempore dotis tradite. Aler.

g De diuisione. dic ex quo t vsqz quo fructus dotis sunt viri. t certe ex quo hec duo interuenerunt. s. cp mr̄imonium est: t dos data: alteruz tñ non sufficit: nam añ date dotis fruct⁹ augēt dotē: postea date ex die quo est data fructus sunt viri: vt hic t in se.l.t hoc vsqz ad vltimum annum matrimonij: si modo t onera subijt als non ut.j.e.l.in insulam.§. usuras.t de erec.do.l.fi.in prin.t.s̄.de iure do.l.cum post.§.in domum. Qui vltimus annus incipit habito respectu ad principium quādo predicta duo concurrunt: ut hac.l.at fructus vltimi anni diuiduntur: vt p quota durauit matrimonium pro tota habeat vir: pro alia vroꝛ: vt.j. eo.diuoꝛtio.t.C.de rei vx.ac.l.i.§.sed t nouissimi.alij dicūt cp hic durauit matrimonium per annum vel minus: erunt ergo fructus viri ex quo hic duo concurrunt vsqz ad fi.matrimonij.ac.

b Anni eius.i.vltimi anni matrimonij.

i Traditi. constante matrimonio.

k Sibi.i.ad suum cōmodum ut lucret fructus.

l Constitute. pacto.i.sine traditione ne sibi statim ꝺdicat.

m Nuptiarū.s.ꝓtractarū si nō tūc tradita erat.

n Possessio est. nuptijs precedentibus: secus si possessiōis traditio nuptias precessit: qz tūc augeret dotē: vt.j.l.pri.t.s̄.de iu.do.l.dotis fructus.§.i. Preterea t alia rōne: qz dotale p̄diū nō pōt dici añ matrimoniū ꝓtractū: hz q̄si dotale dicat quo ad hoc vt alienari non possit: vt.s̄.ō fun.do.l.iiij. nam dos sine matrimonio esse nō pōt: hz matrimonium sine dote possit: ut.C.de do.añ nup.l.fi. Itē ꝓtracto pri⁹ mr̄imonio.s. añ dotis traditionē non hz marit⁹ fruct⁹ donec secuta fuerit traditio. Imputari enī debet marito cp funduz sibi dari nō petijt: vñ nō lucrat fruct⁹ hz onera subeat: t ideo nō nisi a tpe more petet fruct⁹ ex tunc cuz actio bo.fit.s.ex stipulatu quā hz: vt.s̄.de usur.l.mora.§.in bonefidei.t.C.de rei vro.ac.l.i.§.sed t si non ignoram⁹.sz vr̄ mulier eē ī mora eoipso: cp percepit fruct⁹ t vir subijt onera. vt.s̄.de ac.ēp.l.iulia.§.ex vēdito.t.C.de act.emp.l.curabit. Sz pone mulierē fruct⁹ nō pcepisse: vt ar.s̄.ō usur.

l. videam⁹ in prin. vel pone eam obtulisse. equū est marito suā negligentiam imputari: ut.C. de an excep.l.vt pfectius. als ergo pter q̄s in istis duobus casibus est in mora.arg.dictaꝝ.l.t facit.j.de vsuca.l.si aliena in prin.

Ante nuptias. Si p̄cedat traditio noīe dotis: t sequant nuptie: ad cognoscendum pro qua rata tēporis fructus spectent ad uirum inspicitur tempus nuptiarū: t nō fructus ante percepti: mulieri ante restituēdi sunt. l.d. Aler.

o Si añ. sec⁹ si post: qz tunc ex die traditionis: vt.s̄.l. pri.

p Ex die nuptiaꝝ. cōtractarum. tunc enim incipit esse dotale: vt.s̄.l.pri.in fi.

q Obseruatur: vt sciamus quota parte vltimi anni durat matrimonium.

r Quandoqz. idest quandocunqz.

s Quasi dotis illud q̄si ē expressiuum ueritatis: ut.s̄.de iure do.l.dotis fruct⁹.t.j.e.l.diuoꝛtio.§.itē si messes. Sed qd si puellā.r.annorū duri de facto t subeo onera eius: an lucrer fructus rex suaꝝ: rñ. non p.l. istā t precedētē. sed qdā vt azo. sic: t hoc de equitate: quia q̄ est rō q lucret post mr̄imoniū qz subijt onera: eadē t ante ergo idem ius: arg.s̄. ad.l. aql.l.illud.t ad hāc t superiores t silles dicūt cp non subibat onera: sed p.l. municipalē hec equitas seruatur bononie.

Fructus. De fructibus diuidendis inter maritum t vroꝛem debent añ ola deduci ipēse facte gratia ipsoꝝ fructuū: siue per vroꝛem: siue per maritum: siue p utrunqz facte sint: t hoc siue matrimonium duranerit minus anno siue plurib⁹ annis: t residuum fructuū diuidi debet. h.d. Aler.

t Fructus. dicit supioꝛib⁹. ll. viꝝ lucrari fructus pro eo tpe quo durauit matrimonium: t p̄diū fuit dotale. nūc de qb⁹ fructib⁹ dicat audi. ac.

u Impensa. nō q̄libet: sed q̄ gratia fructuum fiat: ut.j.e.l. diuoꝛtio.§.impendia.t.s̄.de pe.he.l.si a patre.§.pe. nullus enim casus ꝛc. ut.s̄.fa.her.l.fundus qui.t hoc inspecto exitu. interim tñ vere est fructus: sic t.s̄.pro socio. mutius. t facit.j.de leg.i.l.non amplius in prin.t.C.de fruc.t li.ex.l.i.t.j.ti.i.l.iij.§.i. t.s̄.de usur.l.quod in fructus.

r Refert. t p̄mo ponit de expen. mulieris postea viri qñ matrimoniū durauit minus anno: postea vicit qñ pluribus annis.

y Mulier. nūc de muliere. z Pridie videmias. puta calē. septēbris.

a Diuertit. puta calē. octobris: t sic per mensem durauit matrimonium: naz tñ durat vindemia: ut.C.de fer.l.oēs. t p̄m hoc verbum mor determinat. uel vbum diuertit: vl vbū sublatis. als aūt aliter accipiē hec dictio mor.s̄.de iudi. l.per interualla.t.s̄.si cer.pe.l.i. b Ei.s. mulieri.ac.

c Nūtarat. sine exp̄ēsis.s.ut subijcit: nā cū exp̄ē. restituit fruct⁹. xj. mensium.

d Sed t impense. putat restitui: azo. q̄s fecerat mulier colēdo vineā anteq̄ traderet viro. e Fiant. i. anteq̄ diuidant fructus.

f Igitur t si. nunc de viro. g Impenderit. vindemiando.

h Concurrent. qz quilibet suos deducet.

i Ita est. i. si mulier est si ꝛc. t quod subijcit necesse subest.

k Impensaꝝ. Berta nupsit ticio calēdis octobris t vineā plenaz dedit in dotē in qua colēda impēderat. r. t durauit matrimoniū. r. an. t plus uno mense: t sic solutū est in calen. nouēbris. sicqz vinea redditur vacua mulieri: fructus ultimi anni diuidunt t pro. xj. ptib⁹ mulieri reddunt. p. xij. q̄ durauit matrimoniū viro relinquit. expensa tñ quā fecerat mulier in colēdo añ datam vineaz deducit. Si āt vltim⁹ annus mr̄imonij fuisset cōplet⁹: qz solutū ēt matrimoniū in calē. octobris. t sic vineā plenā restituisset vir sicut acceperat nō deducet mulier exp̄ēsas antea factas: qz nec vir quas ī vltio anno fecit: ut.j.l.pri. §.interdū retinebit. t.§.impedia in fi.§. Sed qdam indistincte dicunt cp hō dicitur: siue sit cōpletus vltimus annus siue non. t.§.impendia in viro qui non deducit intelligunt: utpote cum oēs fructus eius remaneant.

l Primi anni. s. matrimonij nō toti⁹. s. anni sed ei⁹ qō cessit añ datū p̄dium .s. in dotē: siue sit cepit esse matrimonium: t dos siue añ mr̄imonium t postea dos: ut exp̄ēsa tunc tpis facta mulieri reddat. Sed de qb⁹ fructib⁹ fit hec deductio: de primis non. qz diu ꝓsumpti sunt de ultimis nō. qz in eis non ip̄ēdit. Sz de ultimis dic: qz loco p̄orum sunt ar.j. de le.ij.l. impator in fi.t.l.seq.

Diuortio. Marit⁹ de fructib⁹ anni nō integri lucrat p rata qua mr̄imoniū durauit nō p rata q̄ durauit locatio facta p eam: vñ si recipit fundum fructib⁹ plenū t ipsis recollectis fundū locauit p fructib⁹ anni sequētis taz fructus pcepti p maritū cp portio pēsionis p rata q̄ durauit mr̄imoniuz debent diuidi utrisqz: ut hēat marit⁹ p rata tpis p qua mr̄imoniū durauit: t residuū erit uoris: sed si vir recipit fundū uacuū t ipsum locauit p fructib⁹ anni sequētis pensio totius anni uenit diuidēda: ut p rata q̄ durauit matrimoniū habeat marit⁹: hz parum durauerit locatio tpe contracti mr̄imonij: t hoc siue vnus tñ fruct⁹ re

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

colligaſ er fundo: siue dupler. ſ. messes ⁊ videmia. fructꝰ ãt recollecti ꝑ vrorem añꝫ nuberet vroris sũt. b. d. vſq; ad. §. ob donatiõem. aler. Et dimidiſ. ¶ Dicio ponit dictũ in genere. Scõo explificat qñ fundus plenꝰ daſ in dotẽ. Tertio exẽ plificat qñ fundus vacuus daſ in dotẽ. Scõa ibi. neq; enim. Tertia ibi econtra rio. Bar. a Diuortio. alꝫ lr alꝫ. §. papi. ⁊ dic bertanuplit ticio in cal. octo. ⁊ vinẽã vedit in dotez vuis plenã. sequẽti mẽse. ſ. calẽ. nouẽbris: iaz ꝓcepta vindemia locauit vir fundum ad annũ ꝑ. rij. ⁊ eodẽ ãno in fine ianuarij solutũ ẽ mſimoniũ: ⁊ sic durauit mſimoniũ. iiij. mensib⁹ a vie quo fuit ꝓtractũ mſimoniũ: ſz a tpe locationis per tres: certũ est aũt fructꝰ vebere vividi buꝰ ãni inſ uiz: ⁊ vroẽ ut pro quota pte anni durauit mſimoniũ ꝑ tota hẽat uir: ꝑ alia uror: ut. ſ. e. l. ó diuiſiõe. q̃ro ergo quãtũ dicas ḃ duraſ se mſimoniũ: ut sic sciã quãtã ptẽ videmie ⁊ mercedis debite ex locatiõe hẽat vir: Ad qđ dic ꝙ si iſpicaſ tps locationis: inue nies trib⁹ mẽsib⁹ duraſſe ⁊ sic uidemiam totã preambulaz ⁊ ⁊ quartã mercedis habz uir qđ est absurdũ: qz ⁊ si in calẽ. nouẽbris: iã pcepta videmia fieret diuortium: totam videmiã hẽt vir qđ falsuz: ut. ſ. e. l. fructꝰ. si ꝙ iſpicias tps quo fuit matrimonium ꝓtractum iuenies duraſſe mſimoniũ. iiij. mẽsib⁹: ⁊ sic tertiã ptem vindemie ⁊ mercedis hz vir: ⁊ hoc verũ. ⁊ sic annus icipit a vie ꝓtracti matrimonij. ⁊ a vie date dotis nõ a vie locatiõis. Qz ãt tps ꝓtracti mſimonij: ⁊ vince date in dotẽ iſpiciaſ ⁊ nõ tps locatiõis ꝑbat in ꝓtrario casu: nã pone ecõtra ꝙ post perceptã uindemiã dedit mulier uiro ĩ dotẽ uineã uacuã in calẽ. octo. uel nouẽbris ⁊ eodẽ anno calẽ. martij marit⁹ locauit eãdẽ ꝑ. rij. Mẽse aplis fm̃ est diuortiũ q̃ro ergo quãtã ptẽ mercedis hẽat uir: ⁊ qđ si inſpicias tps locatiõis. habet. rij. qz er tũc uno mẽse durauit matrimoniũ. si aũt tps mſimonij qđ durauit. v. uel vj. mẽsib⁹. ꝑ tãto lucrabiẽ uir. ⁊ hoc est uex. Videmia ãt preambula a muliere añ ꝓcũ mſimoniũ pcepta ñ diuidiſ ut. ſ. e. §. appet ⁊c. qđ ḃ iungas. b.

b Facto. idẽ si morte sit solutũ mſimoniũ. vr. nã sic fit redditio ⁊ diuiſio: ut. C. de rei ur. ac. l. i. §. ſz ⁊ nouiſſimi. In casu uſ ꝑ. ſ. si supstes mulier sit alẽda ab hẽdib⁹ uiri ĩfra annũ. cũ alꝫ nõ hẽat. qđ dic ut. C. ó rei ur. ac. l. i. §. exactio.

c Fructꝰ. naturales ⁊ ĩdustriales quos uir pcepit. ⁊ mercedes debite marito ex locatiõe fũdi dotal⁹ ut declarãt iferiora. nã oĩa hec sunt fructꝰ. ut. ſ. de usufru. l. arboribꝰ. §. i. ac. d Alit papi. de se loquẽs. ut ⁊ ibi. ⁊ testimoniũ eiꝰ uerũ ẽ de se loquẽs euãgelista Io. ⁊ sunt similia. ſ. de adop. l. si pf. §. q duos. ac.

e Locatiõis. q̃liter hoc sit statũ in lſa explanaſ. azo.

f In mſimonio. q fundus fuit datꝰ ĩ dotẽ. ut. ĵ. e. l. de diuiſione.

g Vindemie. nõ pcepte. puta calẽ. octo. quo ẽt die fuit mſimoniũ ꝓtractum.

h Fundus. uineatus. i Locauerit. pro. rij. aureis. puta in annum.

k Januarij puta eiusdem anni.

l Supima. i. ultima. sic. ĵ. de uul. sub. l. cr duobꝰ. m Fructus. oẽs.

n Quartã. qz q̃rta pte ãni stetit mr̃ionĩ a vie locatiõis usq; ĩ diẽ diuortij.

o Equũ est. qđ fieret si a vie locatiõis tps quo fructꝰ diuidunt inciperet. qđ nõ ẽ uerũ rõne cõi. qz cũ nõ plus tertia ãni mſimoniũ steterit. nec plus dz lucrari de fructibꝰ. ut. ĵ. de reg. iur. l. fm naturã. Itẽ spãliter qz segtur incõueniẽs ⁊ hic subijcit aliogn ⁊c. p Aliogn. i. si dicas lucrari oẽs secuta locatiõe. ergo idẽ erit ea nõ secuta. nã absurdũ segſ aliud absurdũ. q Coactis. i. perceptis a marito. r Retinebit. ſ. uir qđ est falsum. ut. ſ. l. pri. iõ aliꝰ dicendũ ut subijcit. ⁊. ĵ. ca. l. §. nõ solum. ſ Itaq; nũc soluit ꝑdicta.

t Et quatuor. ſ. octobris. nouẽbris. decẽbris. ⁊ ianuarij. Io.

u Fructus. oẽs deducta impensa. ut. ſ. l. pri.

r Confundi. i. cõmiſceri. sic. C. de colla. l. illam.

y Er ea. i. uindemie ertimatiõe. ⁊ quarta portione mercedis. Io.

z Tertia portio. i. tres aurei. sed cur. nõ tertia. cũ tertia pte ãni durauit matrimoniũ: Rñ. nõ dz añ cõputari illa pẽsio q̃ debeaſ. sed non fuit debita marito nisi trib⁹ mẽsib⁹. aliꝰ si prius locasset. naz ciuilis ⁊ naturalis accessio equalet. ut. ſ. de usur. l. usure. ⁊ de pe. here. l. mercedes. Sed opponiſ. ergo iſpicit tps locatiõis qñ ĩ ꝓncipio negauit. rñ. tps locatiõis iſpicit. ut sciam⁹ qđ ꝓcipit tpe matrimonij. ut sciam⁹ pro quota pte anni lucrifaciat uir id qđ pcipit. ⁊ sic pro tertia. unũ ergo aureũ ó trib⁹ hẽbit uir. Sz q̃re ꝑ ꝓmo mẽse aliqđ de pẽsione hz: rñ. qz ĩ illo subijt onera mſimonij. uñ ⁊ emolumẽtũ hẽat. ut. ĵ. de re. iu. l. fm natuã. alꝫ si ꝑ illo mẽse nõ hẽret. nõ tertiã q̃rte. sed q̃rtã q̃rte hẽret uir ꝑ onere. Itẽ cur tota merces. ſ. rij. aurei nõ ueniũt ĩ ꝓtributionẽ ut totus fructus. seu cur nõ lucraſ totã tertiã mercedis: cũ ⁊ tãto tpe sustinuit onera mſimonij post locationem: Rñ. qz ille. ſ. fructꝰ uinee totꝰ est pceptꝰ. sed nõ tota merces. Sed opponiſ qz ⁊ pẽsio uideſ pcepta fictiõe iuris. ut. ĵ. ó re. iur. l. q actionẽ. maxime. quia uiri sollicitudie sola: sed fructꝰ ẽt sola natura pcipiũſ. ut. ſ. ó rei uẽ. l. si nauis. ſz põt rñ. ut. ĵ. de re. iur. l. minus. Alij qz mulier grauaſ in colono cui hz necessestare. ut. ĵ. e. l. si filio. §. pe. ⁊. ar. ĵ. ó bo. auc. iu. poſ. l. ĩ uenditiõe. nã ḃ fit trãſlatio ex necessitate. ut ubi ⁊ iõ releuet ĩ alio: ut ñ ꝓtribuat pẽsionez totã. ut ar. ſ. de iureiu. l. cum q. Vel dic ꝙz eos q dicũt pensionez nõ nisi in fi. anni esse soluendã totã ꝙ pensio cum effectu peti non potuit: ⁊ sic nec contribui. sed istud d ic: ut nõ. C. loc. l. edẽ. Alij ut Io. ꝙ tria contribuũt re. ſz. ir. spe ꝑ rata. iiij. mẽsiũ de. xiij. mẽsib⁹. q. d. uno mẽse detracto ne. xiij. mensium fiat ꝓtributio: ut est ar. ĵ. e. §. si messes. ⁊. §. interdũ nam in mercede idem qđ in fructu: ut. ſ. de pe. hẽ. l. mercedes. uel fit ꝓtributio cũ ea oĩno debebãtur. i. completo ãno: naz si er. ir. aureis residuis cõtribueremus. iiij. pro. iiij. mẽsib⁹ ⁊ alios q̃uor ꝑ alijs. iiij. ponẽdo unũ aureum pro uno mense supfluceret unus aureus ꝑ quo eẽt adijciẽd⁹ aliꝰ mẽsis: ⁊ sic istũ ultimuz annũ mſimonij facerem⁹ de. xiij. mensibus qđ eẽt absurdũ. Cõtribuemus ergo sic ꝙ ꝑ ꝓmis iiij. mẽsib⁹ ꝓferem⁹. iiij. aureos: ⁊ dimidiũ ó. ir. ⁊ sic superunt alij quatuor aurei: ⁊ dimidiũ ꝑ alijs. iiij. fm Io. Sz az. ⁊. N. nec re: nec spe: contribui. ir. dicũt sed muli er integra hẽat. Et ad dictos. §. rñdent ꝙ uir nihil lucri habuerat eo anno de eo fundo. ḃ sic. Itẽ an sine cessiõe aget mulier ꝓtra colonũ ꝑ reliquo tpe ex locatione mariti: ar. qꝫ sic. ſ. de dona. inter vi. ⁊ vr. l. uror marito. ſz dic ꝓtra. C. ꝑ q̃s p. no. ac. l. i. ſz cedere debet vir: vt. ſ. de pe. here. l. iulian⁹. Alij qꝫ caueat marit⁹ ó dãdo cũ hũerit seu nũc det quãtũ uẽdi põt hoc nomẽ: ut. ĵ. ad. l. fal. l. ĩ quãtitate. §. magna. ⁊. ĵ. e. l. si filio. §. fi. Itẽ siue dicas tria tm̃ siue ẽt. ir. contribui nonne fructꝰ duoꝝ annoꝝ ꝓtribuunt saltẽ ĩ pte: ⁊ tm̃ nõ nisi tertia parte vniꝰ anni durauit mſimoniũ: rñ. non ꝓtribuit: nã annus incipit a die tradite vi nee: ut. ſ. e. l. ó diuiſione. nõ a die quo fuit culta ãno pcedẽti. pinde ergo habeſ ac si iste annus eẽt fertilior altero: ⁊ facit. ĵ. e. §. in seruo.

a Ecõtrario. bñ dicit ecõtrario: qz. ſ. loqtur qñ mulier ó dit fundũ in dotẽ añꝙ pciperet videmiã. ḃ logſ. qñ iã pcepat videmiã. Itẽ bñ dicit idẽ qz in vtroqz casu circa diuiſionẽ fructus uel mercedis cõputatur tps non a die locatiõis ſz ꝓtracti mſimonij: ⁊ traditi fundi. Sz male videſ dicere idẽ qz. ſ. dicit diuidi illã portionem mercedis tm̃. i. q̃rtã q̃ cessit ⁊ uenit ꝓstãte mſimonio. ḃ totã. nã fm illud eẽt hic diuidẽda duodecima tm̃ ps: ut ei⁹ dimidiã vir haberet: qz durauit mſimoniũ ꝑ. vj. mẽses. Põt tm̃ dici ꝙ in hoc casu benignꝰ agaſ cũ marito q nullũ alium hũit fructũ ꝓstan. mſi. sed. ſ. hũit aliũ. ſ. vindemiã: vt assignaſ ĩ vtroqz casu: azo. ⁊ sic idẽ sed nõ ꝑ oĩa idẽ. sic. ſ. ad vel. idẽ. nã ut. ſ. fructꝰ contribuunt hoc mulier hz: ut. ĵ. e. §. apparet. Alij dicũt ꝑ oĩa idez: ⁊ dicũt ꝙ. ſ. fructus fuerũt. rij. q̃rta ps mercedis tria: ⁊ sic. iv. de qb⁹ hz uir. v. vror. r. cum tertia pte anni durauerit mſimoniũ. Itẽ ⁊ ḃ locatio ꝑ. rij. ut. ⁊. ſ. ⁊ mſimoniũ stetit. v. mẽsibus: ⁊ sic vir hz. v. sicut. ſ. ⁊ sic ꝑ oĩa idẽ. sed nõ placet: qz ḃ similitudo magis est ĩ facti cuidẽtia q̃ iuris dispositione: nam raro hic casus accideret: ⁊ ad ea ⁊ẽ. ut. ſ. de le. ⁊ se. cõ. l. nam ad ea. Sed pla. dixit se non legisse q̃liter hec indẽnitas assigneſ: ſz dic ut dixi: ⁊ sic in facto sit ꝓtrarietas: in iure ideẽptitas: ſz non per oĩa: sed fm Io. est idẽ cũ ⁊. ſ. futura pẽsio cõtribuaſ spe ut ibi nõ. uel fiet forte de toto contributio cũ ea oĩno debeanſ. i. cõpleto anno fm Io.

b Percepta. calen. octobris.

c Statim. eisdem calen. ⁊ sic matrimoniũ durauit. vj. mensibus uel dic statim. ſ. calen. nouẽbris: ⁊ sic durauit. v. mẽsibus.

d Duodecimã. ꝑ vno mẽse q fluxit a vie locatiõis vsq; ad diẽ diuortij

e Fuit. q fuerũt. vj. vel. v.

f Debebaſ. ꝑ tota locatiõe. Itẽ ⁊ ꝓtribuiſ spes future videmie: vt. ĵ. pri. §. Itẽ alr distiguiſ ĩ pdio vendito nũc alij locato pus: vt. ĵ. de iure fis. l. fi. ⁊ ĩ vſuf. vt. ſ. de vſuf. l. defuncta.

g Item si messes. berta nupſit scio calẽ. nouẽ. ⁊ in eodẽ anno postea diuertit calẽ. augusti. dederat autem fundum in dotem: pars cuius erant vinee: uel per totum erant vites in arboribꝰ: vt est luce: ⁊ in terra laboris: hũc fundũ vel mulier añ mſimoniũ vel vir postea locauit colono ⁊ constituta mercede in nũmis pro mẽsibus. rij. ⁊ pro vindemia alijs. rij. impensa igitur messium ⁊ pecunie future vindemie contribuitur: vt pro tribus ptibus vir: pro quarta vroꝝ habeat. cum pro tribus partibus anni durauerit matrimoniũ.

b Sequanſ. qz nũmis colit qui propꝛie colonus dicitur: vt. ſ. loca. l. q merces. §. vis maior. vel dic fm azo. ⁊. b. ꝙ colonus a muliere cõdurerat: ⁊ ei statim pecuniã soluerat: posteaqz in eo anno durauit matrimonium: ⁊ tũc dividiſ spes future mercedis futuri anni. ac.

i In cõputatione: predicto modo facienda.

k Vindemie. i. pecunie que loco vindemie erant: azo. vel dic ꝙ fundus ad messez erat locatꝰ nũmis: sed non ad vindemiam: ⁊ ita vir percepturus erat. ⁊ no. ꝙ hoc casu mulier cauet: vt. ĵ. e. §. interdũ.

l Apparet. infert ex eo qđ dictũ est in. §. ecõtrario.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Mulier. vel vir. ut. ff. e. l. si ante.
b ¶ Venire. sec⁹ in pceptis ꝓstã. ma. añ vltim ũ annũ tñ lcobatũ: qz sunt viri. Itẽ sec⁹ in pceptis vltio ãno: siue ꝓstet a dhuc mr̃imoniũ sine nõ ⁊ tũc cautio exponĩt: vt. j. §. interdũ. finito ã ⁊ vltio ãno pcepti oio restituunt: vt. C. de rei vx. ac. l. i. §. fructib⁹. ⁊ de his dic ut. ff. e. l. ꝺ diuisione.

¶ Ob donatiões. De pte fructuũ restituẽda vroꝛi põt obijci p virũ cõpẽsatio p reb⁹ a viro vroꝛi donatis: vel p eã amotis ⁊ uiro restituẽdis. ⁊ qp dr̃ in anno: vt p qua rata ãni duraut mr̃imoniũ vir lucref fructꝰ hz locũ i semestri: qñ bis i anno idẽ fructꝰ colligĩt. ⁊ sic̃ si singulo qnquẽnio vnꝰ tñ fructꝰ recolligĩt. qnquẽniuz pro vno ãno hẽtur. h. d. vsqz ad. §. nõ solũ aler.

c ¶ Ob donatiões. fcãs a viro vroꝛi: q̃ facto diuortio tacite ifirmãt: vt ff. ꝺ do. inf vi. ⁊ vx. l. cũ h stat⁹. §. si diuortiũ. ⁊ si ertat vẽdicat: alꝫ condicĩt: vt. ff. ꝺ do. inf vix ⁊ vx. l. si spõs⁹. §. fi. ⁊. l. se.
d ¶ Amotas. p his hz vir actionẽ rerum amo. ut. j. ti. ij. l. i. ac.
e ¶ Perceptis. a uiro ex fũdo quꝺã dotali.
f ¶ Cõpensationes. h est ꝓtra. C. de rei ux. ac. l. i. §. fz nec ob res. so. h non fuit dos lz actiõe ꝺ dote petaf: ut. j. e. l. si filio. §. fi. ibi est dos cui fauoꝛ erbibef: ut. ff. l. i. fz adhuc est ꝓtra. ff. ꝺ pigno. ac. l. si ꝙuenerit i pn. ⁊. C. de rei vẽ. l. si ex pecũia. gb⁹ dr̃ nõ fieri cõpẽsationez spẽi ad spẽm vel speciei ad quãtitatẽ. So. h res amote ⁊ donate ⁊ fructꝰ desierũt eẽ: vñ quãtitas hincinde debef. sic. C. de cõpẽ. l. fi. ⁊ facit i. e. ti. l. neqz. ⁊. C. re. am. l. i.

¶ Quod in anno. Statutũ in anno hz locũ i ser mẽsib⁹: ⁊ in qnquẽnio si ibi eaꝺẽ ratio reperitur. h. d. Bal. Vel sic. Nõ in anno dr̃: itelligitur de vua cultura: siue sit maioris tpis siue minoris. h. d. Bar.

g ¶ Nõ in anno: ut pro quota pte anni durauit matrimonium vir hẽat fructꝰ p alia mulier. Itẽ in. vj. mẽsib⁹. s. ut pro quota. vj. mẽsium duꝛauit: p tota hẽat vir: p alia mulier. ⁊ si tonis. vj. mensib⁹ duraret matrimonium qz cõputabo. p. vj. mẽses ⁊ diuidã vltimos. vj. mẽses ut dictũ ẽ. fz vr̃ nõ nisi annũ ispici: ut. j. e. l. §. qꝫ i semẽtẽ. fz h bis terra colif ⁊ ad simlẽ fructũ. s. aridũ. ibi ad dissimilẽ. Itẽ h bis seminaf ⁊ in eoꝺẽ loco: qꝺ ibi non est. Itẽ h directo a terra: ibi per obliquũ: vel ad aliqd est vnꝰ fructꝰ: ut ibi ad aliqd ñ vt h. Sz qd si in pmis. vj. mẽsib⁹ ẽ melioꝛ fructꝰ puta frumẽtũ ⁊ i scẽis miliũ: rñ. idẽ qꝺ eẽt si vno ãno fertilioꝛ fructꝰ eẽt i fundo q̃ in alio. h ¶ Irriguis. i. aquosis. i ¶ Silua cedua. ex qua forte non capif fructꝰ: nisi singulis qnquẽnijs vr̃ alio sibi spacio: quota q̃ pte quinquẽnij durauit p tota vir lucraf. ⁊ si vltra qnquẽniũ duꝛauit inspiciam ultimũ qnquẽniũ: ut de anno diri. k ¶ Annuã mercedẽ. puta plaustrũ lignoꝝ. ac. l ¶ Ampli⁹. vr̃ dic ampli⁹ tps. s. qnquẽnio post solutũ mr̃imoniũ: ⁊ sin hoc cõputam⁹ ad qnquẽniũ: vt si steꝛit mr̃imoniũ ser mẽsib⁹ q̃ sunt decĩa qnquẽnij lucraf vir decimã plaustri: qz ser mẽses sunt decĩa qnquẽnij: vel dic ampli⁹. s. annua mercede ꝛc. ⁊ idẽ est sẽsus. ⁊ ꝓmo aduerbiũ tpis: scꝺo quãtitatis est hoc verbum amplius.

¶ Non solũ. In aĩaliũ ⁊ aliaꝝ rez mobiliũ fructu ⁊ i pdioꝝ urbanoꝝ pẽsionib⁹ fit diuisio inf virũ ⁊ vroꝛẽ sicut i fructib⁹ rusticoꝝ pdiorum. h. d. usqz ad. §. si fundũ. Aler. m ¶ Nõ solũ vroꝛ oues pgnantes ⁊ lanificas doti dedit. fructib⁹ p virũ pceptis diuoꝛtiũ statim fcm̃ ẽ. restituet vir p rata ãni quo nõ durauit mr̃imoniũ: ut. ff. e. l. ꝺ diuisiõe. ⁊ i hac. l. i pn. n ¶ Prestef. a viro vroꝛi p rata anni qua non durauit mr̃imoniũ. ac. o ¶ Tõsure. accepit oues repete. azo. p ¶ Reddat. q. d. imo reddat cũ nõ fit rõ q̃re nõ. q ¶ Percipiũf. s. tm̃ sic. ff. e. l. diuoꝛtio. §. i. ibi neqz. n. ꝛc. ⁊ est p snĩa bul. cũ medio tpe cõpleta est vsucapio. qꝺ dic ut. ff. in q. ca. ma. l. ab hostib⁹. §. fz q. ⁊ caue tibi q̃ non sic eẽt in pte ancillaꝝ dotaliũ qz er toto restituitur: ut. C. de rei vr̃. ac. l. i. §. itaqz. qz non sunt fructꝰ: ut. ff. ꝺ usur. l. in pecudũ. r ¶ Ut ꝓteriti. añ diuoꝛtium. ⁊ facit. ff. e. l. in pn. ⁊. §. ecõtrario. s ¶ De pẽsionib⁹. ad hec oĩa fa. ff. ꝺ pe. hr̃. l. mercedes. fz inf. ppetariuz ⁊ fructuariũ nõ sic fit diuisio fructuũ vltimi anni. ut. ff. ꝺ usuf. l. ꝺfucta. fz ecõtra videf idem: ut. eo. ti. l. opas. fz dic vt no. e. ti. l. adhuc. §. si opas. ⁊. d. l. si operas. ac.

¶ Si fundum: Arbores cedue ⁊ germinales sũt in fructu: ⁊ iõ idẽ iuris est de eis qꝫ de alijs fructib⁹ fũdi. alie vo arbores nõ sũt in fructu iõ marit⁹ eas cedere nõ põt. ⁊ si ꝓtrafecerit tenef ad ĩtereẽ. ⁊ si tales arbores non cedue tempestate corrumpunf sũt uxoris. thesaur⁹ ẽt ĩuent⁹ in fundo dotali non est fructus ⁊ iõ pro medietate spectat ad uxoꝛẽ: pro medietate spectat ad ĩuentoꝛem: ⁊ uir in fundo dotali lapidicinas ĩueniẽs in qb⁹ lapides nascĩf uf fecisse fũdũ fructuosioꝛẽ: ⁊ iõ lapides ĩde euulsi tanq̃ fructus ad eũ spectãt: ⁊ erpẽsa facta in dicta lapidicina ĩueniẽda restituitur ei ab uxoꝛe: secus si lapides nõ renascanf: qz tũc fũdus non uf fieri fructuosioꝛ. nec ipẽsa sibi restituif: ⁊ lapides ei⁹ lucro non cedunt. h. d. usqz ad. §. interdũ. Fin uerum intellec. glo. in. §. si uir. Aler.

t ¶ Restitui. ut. ff. e. l. de diuisione.
u ¶ Cedue. i. que succise renascunf. ut. j. de vb. sig. l. silua.
x ¶ Germinales. que a cespite aliarũ nascunf fulte ⁊ dense ut granũ nascĩf q̃ alꝫ dicunf pedamenta: vt. ff. de vsuf. l. ex silua. ⁊ est alꝫ germinales: alias greminales: ⁊ idẽ est sensus.
y ¶ Si min⁹. i. si ñ sunt cedue.
z ¶ Tenebif. vroꝛi actione de dote: ut. j. e. si marito. §. fi. ⁊ . ff. de iure do. l. si ex lapidicinis vf. l. agl. ut. ff. ad. l. agl. l. si seru⁹ fuũ. §. si marit⁹. ⁊ cũ fuerit in culpa nihil lucraf: vt. ff. de ne. ge. l. siue bf ditaria. h ãt ni si ad necessitatẽ: sic fructuario lz ut. ff. de vsuf. l. arboꝛib⁹.
a ¶ Preciũ. si culpa viri ꝺfijt eẽ. vl̃ qz distrarit: uel in vtilitatẽ suam ꝙuerit. Azo. b ¶ Thesaurus. qd hoc sit dic: ut. j. de acq. rerum do. l. nunquã. §. thesaurus. ac. c ¶ In alieno. hoc est ꝓtra nos q dicimus maritum dñm rei dotalis: ut. ff. de iu. do. l. cũ post. §. in dote. sed dic qꝺ dictio q̃ si notat vitiũ: nõ ãt est erpressiuum ueritatis. vel dic alieno. s. spe sic. j. e. l. si cõstãte. §. si marit⁹: ⁊ hoc nõ. C. ꝺ iu. do. l. in reb⁹: sed si est viri. ergo tot⁹ thesaur⁹ dz eẽ suꝰ: vt. C. ꝺ thesau. l. i. li. x. ⁊ isti. de re. di. §. thesaurus. fz certe ⁊ fundus ẽ viri: ⁊ tñ restituit. nã ⁊ vir nõ retiet nisi fructũ. nã non incremẽtuz alluuionis: ut. ff. de iu. do. l. iij. Itẽ ancilla dotal⁹ est viri: ⁊ tñ ptũ non retinet vir: ut. C. de rei vro. ac. l. i. §. itaqz. sit q̃ suꝰ fz restituet: ut hõe fi. pos. q facĩ fructus suos. sed restituit extantes: ut. C. de rei uen. l. certum est. ⁊ facĩ. j. de acq. re. do. l. si is. ⁊ de iure fis. l. nõ intelligĩt. §. fi. ⁊. ff. de vsufru. l. si absente. §. fi. ac. d ¶ Si vir. distinguif aut renascĩf ⁊ sic cũ est fructꝰ: ẽt est viri: ⁊ ipẽsa lapidicine ei restituitur. Aut nõ renascĩf: ⁊ nõ est fructꝰ nec est viri: nec impẽsa ei restituif. Et primo casu fit fundꝰ melioꝛ: scꝺo deteriꝛ. ac. e ¶ Et fructuosioꝛẽ. qz plus ex lapidicina recipif q̃ si coleref. ac. f ¶ Esse mariti. ⁊ ipẽsa facta in lapidicina que renda restituif ei: vt. ff. de fun. do. l. fi. ibi ego nõ tñ necessarias ꝛc. sed si minus fructuosus fundus fieret: nec marmoꝛ est fructꝰ: nec est viri: sed ipsum uel ei⁹ precium est dos: vt. ff. ꝺ iu. do. l. si ex lapidicinis. nec ipẽsa restituif ei vt in. d. l. fin. de fun. do. i pn. ⁊ h subijcit ⁊ ipẽsa ꝛc. ⁊ sic mutat h casuz ⁊ impensaz ꝛc. sub. alꝫ quãdo fundꝰ deteriꝛ est factꝰ. nã cũ sit i culpa. nõ dz ei ipensa restitui: ut. ff. pro. §. ibi si min⁹ ꝛc. at cũ fructuosioꝛ sit: qz ad ppetuã utilitatẽ agri refunditur ei impensa: ut ⁊. j. ti. i. l. iij. §. nos generalit. fz si mulier ñ pmittat virꝫ accipe tenef ad exhibẽdũ: ut. ff. de prescrip. ver. l. primisti. ⁊ de dona. l. qui sarum. sed si non exemit: sed tm̃ ipensa fecit. tunc de dolo tenetur: ut. ff. de dolo. l. si cum mihi.
g ¶ Prestanda. subaudi alꝫ quando fundus deteriꝛ factus est.
b ¶ Quia nec in fructu. marmoꝛ nõ est fructus: sicut nec thesaurus: nam vtrũqz semel remotũ nõ renascĩf. alꝫ secus: ut subijcit. Et est bona rõ: qz non fuit utilis impensa: qꝺ nõ renascĩf. q̃ utilis ⁊ necessaria restituif: vt. d. l. fi. de fun. do. ⁊ est alia rõ: qz de fructibus debet deduci non alꝫ: ut. j. e. l. §. impendia.
i ¶ Tale sit. locus. s. vt lapidicina. ac.
k ¶ Alterius. vt aurifodinaꝝ: vel salinaꝝ. ut. ff. quod cuius uniuer. l. i. ac.
l ¶ Habebũtur. si tales materie ibi renascantur: ut. ff. de fun. do. l. fi. azo. ⁊. ff. p ri. ⁊ facit. ff. de ꝙhen. emp. l. in lege fundi.

¶ Interdum Si fundus restituutur pendentib⁹ fructib⁹ mulier viro cauet: si ãt eis pceptis ⁊ mr̃imonio soluto post ãnũ marit⁹ de fructib⁹ nihil restituit. Si ꝺo intra annũ solutũ fuit tũc p rata fructus restituunt. qꝺ ẽt ad socez ⁊ eius hr̃des extẽdit. ⁊ impense facte cã querendoꝝ fructuum non repetunt ab vroꝛe: sed de fructibus deducuntur. impense ꝺo utiles ⁊ necessarie repetuntur. hoc dicit usqz ad finem legis. Aler.

m ¶ Cauetur. nuda cautione: ut. C. de ver. sig. l. sancimus. ar. j. e. l. si constante. §. quotiẽs. ⁊ ecõtra vir cauet mulieri de pensione: ut. j. e. l. si filio. §. fi.
n ¶ Stantibus. i. pendẽtibus. qz sunt pars ei⁹ fundi: ut. ff. de rei ven. l. fructus.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Si nō plus. qz toto āno durauit mīmoniū. b Reddet. annua bima trima dic: sz cuz ēt īmobilia fm hoc ius restituerent ānua bima trima die vt .C. de rei ur. ac. l. i. §. eractio. qūo stat tātū fructꝰ sz p triēnium in fundo: rñ. de qnquēnali fructu dicit: ut. s. §. qō in anno. vel dic qꝫ fiat ꝫ mētio noui iuris ō il lo. §. eractio. fm qꝫ statim restituunt ūmobilia. sic ⁊ alꝫs. s. de inof. test. l. si nō

mortis. Itez qd si facto diuortio fructꝰ sunt maturi: rñ. nec vir reddit qn pcipiat nec mulier cauet. ar. ff. ut in pos. le. l. si is a quo. Itē qd si mulier uelit fundū relinqre iteri viro nūqd cauebit: rñ. ī eiꝰ electiōe uf. ar. C. de scōis nup. l. hac edictali. §. mobilium. nā fauore mulieris hoc dicit qō ꝫ dicit. Itē de quo cauet mulier: rñ. ō fructibus restituēdis ꝓrata: ut. s. ō iud. l. i oibꝰ vl ēt de nō minuēdis. vel de vtroqz: ut arg. s. ō pet. here. l. diuus. q̄ ve vtraqz intelligi pōt. Item hec diuisio fructuuz locū hz nisi vir debeat lucrari totā dotē er pcō. qz tunc vir oēs fructꝰ hz: ut. C. si dos: constan. ma. l. i.

c Cum socero. i. pfe viri.

d Alterutrius. s. mariti si patrē ñ hz vl pfis mariti qñ habz patrē: qui dotē reddere debet.

e Impendia. in multis locis dicit de impēsis factis a viro: nūc audi q̄ sunt ipense fructuū de gbꝰ dixit. s. eo. l. fructꝰ. ac.

f Alit. s. esse. ac.

g Impēsum est. ⁊ in alijs: vt .ff. de fūdo. instru. ⁊ īstru. leg. l. instrumenta. ⁊. ff. ti. i. l. quod vf. ⁊. s. ō pe. hf. l. si a pfe. §. pe.

b In tutelā. i. tuitionē. s. ut libēriꝰ inhabitet ⁊ fructꝰ pcipiant. si aūt ad perpetuā rei utilitatē: necessario vel vtiliter repetit: ut. ff. stati. §. plane.

i Fructꝰ. q ē idē qō opa: ut. s. de ope. ser. l. fructꝰ. k Sz be. fē. s. ī fructibꝰ.

l Non repetuntur. nō ob. ff. de bo. au. iud. pos. l. ptor. §. bis vbis. qz nō lucrat ibi creditor fructꝰ. ⁊ nō recuperat erpēsas.

m Anni. qz toto anno durauit mīmoniū. ac.

n Satisfaciēdū ē. nec. n. fructꝰ. s. ē: nisi ipēsa deducta. ut. s. e. l. fructꝰ. ⁊. s. faber. l. fūdꝰ q dotz. ⁊. ff. ti. i. l. iij. §. nos. ⁊. ff. e. l. i ī sulā. §. fructꝰ. ⁊. s. ō vsur. l. qō ī fructꝰ. ⁊. s. ō ope. ser. l. fi. Sz qd si vno āno plꝰ ipēdit qꝫ collegit: nūqd ō scō quo soluit mīmoniū ōducet añ ptē: ar. qꝫ sic. ut. s. e. l. fructꝰ ī fi. ⁊. s. ō pe. hf. l. qō si sūptū. sz alij ex: ut. ff. ti. i. l. fi. ⁊ hic inuit. qō magis placet. ut. ff. e. l. §. fi. ac.

o Villā. i. domūculā ī rure gsa fructuū: ut. ff. de vbo. sig. l. fundi. ac.

p Necessario. i. utiliter. nec ē. n. necessaria ipēsa: ut. ff. de v. si. ipēse. vel dic ne cessariā fructibꝰ: ñ vo necessariā fūdo fz Jo. ⁊. ff. ō vsufru. leg. l. gnāli. §. luciꝰ.

q Culpa sua alꝫs secꝰ: ut. s. e. l. §. si fundū. ibi si minꝰ ꝛc. ⁊ de neg. gest. siue hereditaria. ⁊. ff. de le. i. l. domꝰ ⁊. l. sc. r Petitio. sunt. n. hec ipēse rei nō fructuū. ut. ff. ti. i. l. iij. s Marito. actionē mādati: vel neg. ge. ut. C. de rei vr. ac. l. vna. §. sz nec ob ipēsas. ⁊. ff. ti. i. l. uolūtarie. ⁊ tñ lucrat totū fructuz. ⁊ sic est ꝓtra. ff. e. l. in īsulā. §. fructꝰ. sed ibi so. ma. fuit ꝓceptus. uel si eo constante non tenebat ibi mīmoniū. Itē pastinā erpone. i. plantationem arborꝫ iurta flumen: ne terra ruat. Vnde pastinatio: ut. ff. de uer. sig. l. impense. sz pastio dicitur locus ubi bestie pascunt: ut. s. de vsufru. l. sigs vuas. §. fi.

S I fundus. Cōmodū lapidicinarꝫ in fundo existentiū tpe quo ī dotē tradi tur ad maritū ptinet nisi aliud actū sit. ⁊ ipēsa facta circa vnū fructū q nō rñdet deducit de alijs fructibus eiusdē anni. b. d. usqz ad legē si mora. aler.

t Cedit. ī traditio cū dat. ⁊ sic nō refert an renascat ibi vel nō: sz si vir postea inciperet icidere tūc distinguit renascat: vl nō: ut. s. e. l. §. si vir fm az. Alij dicūt ēt qꝫ hic distinguit an pdicto modo: pro quibus est qꝫ hic dicit fructus. ac.

u Declarauerit mulier. sz vl hoc pactū nō valere: ut. s. de pac. do. l. iiij. ī pn. quare dic ꝫ maxime. vl dic ualere pactum qñ nō renascit. ⁊ ꝓpꝛie dicit fructus. Itē ⁊ qñ renascitur: ⁊ sic est fructus ⁊ ualet pactum: qz alia forte sunt in dotē: ⁊ alꝰ fructus eiusdem fundi: ut. d. l. iiij. ⁊. C. de iudi. do. l. res quarum.

Quod. Impensa facta in certis fructibus deducit er alijs fructibus eiusdez anni: ⁊ eiusdē fundi. b. d. Bar. uel sic. Expensa facta in semēte detrahit de vindemia eiusdē anni. b. d. Bal. Nec iste ter. est alibi fm Jo. pa.

x Ex vindemia. eodē loco ⁊ anno collecta: vt uue: vt. s. e. §. itē si messes āni.

y Unus. imo duo: ut. s. e. l. diuortio. §. quod in anno. q̄ est cōtra. so. ut ibi.

S I mora. Mora mulieris ī nō recipiēdo fundū dotalē facit marituz tenere de dolo dūtaxat: ⁊ de fructibꝰ quos pcepit. b. d. fm Bar. ⁊ est ler singularis ⁊ famosa Pau. de ca.

z Si mora. qō est si mulieri fuerit oblata. vt. C. de usur. l. si per te. non dico ⁊ consignata: quia forte res est q̄ non pōt consignari: ut equus: secꝰ ī pecunia fm quosdā. sz certe nec ibi est necesse consignari quin iuberetur oblator: si postea pereat pecunia sine dolo ⁊ culpa; ut. ff. de solu. l. qui. r. in princi. sicut ⁊ alia plura opaꝫ sola oblatio: ut nō. C. de vsur. l. acceptā. sed si q̄ras an liberetur marit⁹ ipso iure vel p exceptionē? dic ut. d. l. qui. r. oblationem aūt erigo qz dies in reddēda dote inest tacite: vt. C. de rei vr. ac. l. vnica. §. eractio. ⁊ ideo eo trāsacto videt esse in mora: ut. C. de cōtraben. stip. l. magnam. ⁊. s. de arbi. l. si cum dies. §. fi. ⁊. C. de iure emphi. l. ij. in fi. ut ergo sua mora purget dz secundo offerre: vt. ff. de vb. obl. l. si seruū. §. sequtur. si vo dies nō inēt: secꝰ: qz nō exigeret oblatio: ut. s. ō acti. emp. l. ratio. §. mora. sz econtra interpellari debitor debet: ut. s. de vsur. l. mora. ac.

a Dolū. qui ꝓponderat culpa mulieris: vt. s. ad. l. aql. Item si obstetrix. §. fi. ⁊. l. si putator. sed dolus cū dolo: culpa cū culpa cōpensat: ut ⁊. ff. eo. viro ⁊. s. de compen. l. si ambo. ac.

b Culpā. s. leuez. lata enim dolo comparat: ut .s. si mens. fal. mo. di. l. .i. §. lata. ⁊. s. depos. l. qō nerua. nisi in casu ut .ff. ad. l. cor. de sic. l. in lege. ⁊ i alio isti. ō suspetu. §. suspectꝰ. ⁊ hoc maxime propter morā mulieris: nam nec alꝫs tenet nisi de dolo: vt nota. ff. e. si filiusfa. §. maritū. ⁊ . l. si cōstante. ⁊. §. si maritus fm azo. sz certe immo ⁊ de leui culpa. ut. ff. e. l. ēt. §. i. ⁊ de iu. do. l. ī rebus. sz ꝫ mora mulieris excusat a leui: vt ⁊. s. de peri. ⁊ commo. rei vē. l. illud. ⁊. l. si per emptorē. ⁊. ff. e. l. semel.

c Ne facto. non factum vocat factū. qō dic ut. ff. de reg. iu. l. q nō facit. Sz qd si maritꝰ in faciēdo cōmisit culpā leuē: vel leuissimaz: rñ. tenetur vt. s. ad. l. aql. l. in lege. ⁊ hic in nō dādo vel nō faciēdo logtur: vel negligendo. sz fm vr. qꝫ nec tūc tenet cū res sue sint: q̄ rō nō est bona: ut. ff. e. l. si ꝙstante. §. si maritꝰ. erat tū pro ea. ff. de acq. re. do. l. i bonefidei.

d Viꝰ. s. mulieris. e Cogat. s. vir. f Fructꝰ tñ. sz colere ñ teneat: si tñ colat reddat fructꝰ: ut hic ⁊. s. de vsur. l. videamꝰ. ut. s. ō be re. vē. l. vēditor. ⁊ de rei uē. l. solū. §. meū. ⁊ de condi. fur. l. si seruus. §. boue. nā dolus cēt nō reddere eos: ut. s. mā. l. si ꝓcuratorē. §. dolo.

S I ab hostibus. Actio de dote ꝓfecticia ꝙsolidatur in patrem si filia fingatur decessisse in patris potestate: sz vere non cēt tpe mortis ⁊ vir vrorē interficiēs totū cōmodū pdit. b. d. ⁊ non est alibi. §. si vir. fm Bal. in. §. taceat in fi. C. de rei vr. actio. Aller.

g Nupta. nec enim nupta erat captiuitate soluēte mīmonium: ut. ff. ō cap. l. in bello. §. medio tpe in fi. §. ⁊. ff. e. l. siquis. sz pp fictionē. l. cor. fingitur mortua preambula hora captiuitatis: ⁊ sic vror ut. ff. de uul. sub. l. lex cor. sed hodie contra: qz nō soluitur matrimoniū per captiuitatē ut in auc. de nup. §. sz ēt captiuitatis. sz deportato altero cōiugum distinguit: ut. C. de repu. l. i. s. vtrū velit remanere mīmonium. vel nō ille qui est ī captiuitate. b Debeat. si fuerat pactꝰ: nō alꝫs fm Jo. sz quidam ꝓtra: vt nō. s. e. l. ij. §. i. ⁊ facit. s. de iure do. l. ꝓfecticia. §. fi. ⁊ de cuic. l. pater. ⁊. C. eo. dos. uel dic hic iure successionis: qz pater ei succedit. Tlet verius logtur codē casu cū fuerat in potestate patris: sed tempore mortis nō: qz ꝙa hostiū: qz cū fingitur añ mortua cōpetit actio: ⁊ hoc si constat eam esse mortuā. alꝫs expectat. ut in. d. auc. ac.

Si uir. Pactū de dote lucrāda non uendicat sibi locum si vir occidit vrorē. b. d. Bal. i Lucrifacere. dic ex pacto quod fecerat de dote lucranda si ipsa pdecederet. ⁊ qꝫ dicit occiderit. idem est si negligētia eiꝰ periit qz medicū forte in eā curādo nō adhibuit uel malum adhibuit: vt. ff. de bis quibus ut indig. l. iij. ⁊. s. de edil. edic. l. qꝫ si nolit. §. si mancipium. ⁊. ff. de lib. ag. l. legare. ⁊. ff. ad sill. l. si quis in graui. §. si tamē. vel dic secundo casu qꝫ non fecerat pactum de dote lucranda sed uolebat eam lucrari ex potestate. l. C. de repu. l. consensu. ⁊ dicas tūc qꝫ occiderit eam in adulterio deprehensam quod ei non licet: sz patri sit licitum ut. ff. de adul. nec in ea. §. ideo. ⁊. l. marito. ⁊. l. si adulteriū. §. imperatores. ⁊ de sic. l. i. in fi. nec ob. ff. ad sill. l. si qs in graui. §. si tamē. quia ignoscitur ei ad minorationem pene non ut in totum releuet: ut in. d. l. i. de sic. ⁊. d. §. imperatores. Itē nō hic: qꝫ vnde quis debet puniri non debet lucrari: sic. s. de neg. gest. l. siue hereditaria. ac.

k Statuendū est. ut vror occidens virum non lucretur donationem ꝓpter nuptias ex pacto. Sz arg. cōtra. C. de dona. inter ui. ⁊ vro. l. si maritus in fi. sed dic ut nō. ibi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Alienam. Mulieri repetenti dotem ⁊ fructus nō pōt opponi exceptio q res in dotem data sit aliena. b. d. Aler.

a Sciens. subaudi etiam. multo magis si ignorat: vt arg. C. de agri. ⁊ cen. l. si coloni. lib. xi. b Reddēda. ac de dote agenti. secus si rei vē. vt. s. de rei vē. l. solū. §. meū. ⁊. C. de iure do. l. in rebus ⁊ ar. s. de iu. do. pculus. ⁊ de do. causa mor. l. si alienaz. in pn. ⁊. l. q aliena. ⁊. ff. de condi. inde. l. indebiti. §. sed ⁊ si nummi. ⁊ ō pig. ac. l. si rē. §. pe. Alij dicūt ēt p rei uen. vt nō. .C. ō nō nu. pe. l. i. ⁊. s. cōmo. l. ita. qō non placet vt ibi dixim⁹.

c Et fructus quoqz. s. reddēdi sūt. ad qō. s. de cōdi. fur. l. si seru⁹. §. boue. Sz qd si cōcurrat verus dñs ⁊ mulier? rñ. p̄fertur dñs: vt. s. depo. l. bona fides. sz ar. ꝯtra. s. naute cau. sta. l. i. §. Itē pō. sz rñ. vt ibi. ⁊ facit. s. si cer. pe. l. nā ⁊ si. ⁊ de publi. l. cū spōsus. ⁊ cōmo. l. cōmodare. ⁊ .C. de rei vro. ac. l. i. §. nouissime. ⁊. s. pro. soc. l. cū duob⁹ i fi. ⁊. l. q ād ⁊. l. qō. n. ⁊. l. si igit. ac.

Maritum. Marit⁹ hz priuilegiū: ne ꝯdēnet nisi iquātū facere pōt nec porrigit ad hr̄des sz porrigat ad ōfē sorē. b. d. vsqz ad. l. alia. §. eleganter. j. e. Bar.

d Facere potest. quod verbum expone: vt nota. j. de reg. iur. l. i ꝯdēnatiōe. habita ꝯsideratiōe ne egeat fm q pōt viuere: vt. j. ad. l. fal. l. hr̄ditatū. Itē hoc p̄uilegiū hz locū ⁊ si q̄cūqz alia actio itētat inf eos ꝯstā. ma. nō post: vt. j. de re iu. l. nō tñ. ⁊. l. sz hoc ita

e Sed hoc heredi. s. exneo: ut. j. e. l. rei. §. i. ⁊. j. de re iu. l. sciēdū. sz suo sic: ut. j. e. ēt. sic econtra nec mulieris hr̄di exneo: ut. C. de p̄uil. do. l. i. ⁊ facit. C. e. l. nec maritus. ⁊ de rei vr. ac. l. i. §. cū aūt.

Quia. Bñficiū psonale non transit ad heredē. b. d. Bar.

f Quia. bñficiū. a lege inanimata cōcessum: idem in cōcesso a lege aīata. nisi aliud sit factū: ut. j. de reg. iu. l. neratius. puta a principe viuēte: ut in auē. de cōsul. §. fi. ac. g Extinguit. sic ⁊ pactuz vē psonale qñqz: ⁊ qñqz aliter: ut. s. pac. l. si tibi. s. §. pactus ⁊. l. idē. §. i.

g Aia. defensoris. cū mādato vel sine: ut. j. de re iu. l. si cū procurato re: ⁊ subaudi q̄ heredis: ut. s. l. proti. uel ēt fideiussoris: ut. j. ō re iu. l. ⁊ si fideiussor. q⁹ heres vī fideiussor suo nole conuenitur: ut. s. mā. l. papi. ⁊. j. de dam. infec. l. q bona. §. i. ⁊. C. de fideiuss. mi. l. ij. licet sit ar. contra. s. de his q nō. infa. l. furti. §. si qs alieno. sed in his defensoribus secus: q⁹ non possunt plus grauari q̄ dñs p̄terq̄ in satisdando: ut. s. de procur. l. si minor. §. qñ ⁊. l. sed ⁊ be. §. defendere. ⁊ facit. s. pro socio. l. verum. ⁊ instit. de ac. §. item si de dote. ⁊ de consti. pe. l. q si maritus. ac.

Eleganter. Pactum q maritus cōueniatur vltra q̄ facere potest cum per illud tollat ius reuerentiale non valet: quia contra bonos mores. b. d. Aler.

b Elegāter. ⁊ negat ꝯtra. C. de pac. l. pe. so. hic speciale. Item ꝯtra. j. de re iud. l. si conuenerit. sol. hic ratione psone est priuil. ibi fauore actionis vel contractus. vt societatis. Itē qd econtra si ille q insolidum erat cōueniēdus paciscat ut in q̄tum facere possit dānet: rñ. valet. ut. s. ō pac. l. si qs crediderit. Itē qd si so. ma. fiat hoc pactū: rñ. nec tunc tenetur fm R. per. l. istam. ⁊ pro eo. s. de relig. l. q si nulla. sed contra videtur ar. s. de pac. do. l. hz. ⁊. l. seq. Item an ⁊ si uretur: rñ. nec tunc: ut. s. ō pac. l. iurisgen. §. ⁊ generaliter. ac.

Rei iudicate. Vbi aliquem non esse locupletem est causa condemnationis moderande: inspicitur tempus sententie. Et heres potest obijcere compensationem ob res donatas vel amotas nō ob malos mores ad finē lucrāde dotis. Et socero ex utraq⁹ p̄te ⁊ ēt mulieri dat bñficiū de quo hic: hoc dicit vsqz ad. §. si in iudicio. Aler.

i Rei iudicate. subaudi ēt nā ⁊ tps litis ꝯtes. inspicit fm quosdā. ar. s. s. de do. inf vir ⁊ vroē. l. qō aūt. ⁊ de neg. gest. l. litis. sicut ⁊ subaudit .s. ō pe. he. l. si a dño. §. quo tpe. sz nō placet. b. d. nisi dolo desijsset possidere: ut. j. e. l. ēt. §. i. ⁊ facit. s. pro socio. l. uerum. §. tempus.

k Heredi: extranco: ut. s. e. l. maritum. ac.

l Pecuniariā. qō est cum res amota desijt esse: q⁹ tūc cōdicit estimatio: vt. s. de condi. fur. l. in re. nō aūt ob res: vt dixim⁹. s. e. l. diuortio. §. eb res. az. ⁊ sic non ob. C. de rei vr. ac. l. i. §. taceat. q⁹ ibi erat species: vel hoc corrigitur. vel hoc in herede. prima placet.

m Obligatus. ipso iure facta cōpensatione ab hoīe. nō. n. fit a itre nisi in maleficijs vl̄ negligētijs: ut. s. de cōpē. l. si qd. ⁊. l. qō labeo. ⁊. l. si ābo. ⁊ nō. i sūma ō cōpē. az.

n Horū. repete ob. a. z. o.

o Non hz. s. heres cōpēsationē: nā aut vir pp hoc eam non reiecit: ⁊ nō licet heredi hoc exercitare: vt ar. s. de reuo. dot. l. fi. i fi. aut reiecit qō potuit iure antiquo. ⁊ sic lucrer̄ dotez in toto extra cōpensationē. sed hodie nō pōt reijci: nec dos ꝓpter hoc lucrifieri: vt. C. de rei vr. ac. l. i. §. taceat. ⁊ de repu. l. fi. .§. finali.

p Socero. s. patri viri. ac.

q **Quia** parentis. s. naturalis. ⁊ ē rō q⁹ cū uroz vna caro sit cuz marito ⁊ marit⁹ sit in pt̄ate soceri: ⁊ uroz quoqz cē vī: sed non est. q⁹ q nascuntur pfis ⁊c. ut inst. ō leg. ag. tu. §. at q p. tamē uroz tua i sui ⁊ veri pfis est pt̄ate: ut. C. ō condi. inser. l. si uroz. az.

r Socer. s. pf viri. qñ nō minus nurui q̄ filio i plerisqz habet necesse ꝓuidere: az. ut. s. fami. ber. l. si filia. §. si filiussa. in fine. §.

s **Ex diverso** si socer. s. pater mulieris.

t Hoc iustum esse. hic neratius sibi contradicit: ut. j. de re iudi. l. sicut. in fi. sed hic ꝯstan. ma. ibi eo soluto: vt subijcit in .l. se. sed ⁊ eo soluto subdistinguit ut. s. de iu. do. l. pe. agit autē uir eo soluto: ut lucretur dotē ex pacto: ut. C. si dos cōstan. ma. l. i. extraneo autem bonor non habetur: ut. s. de iu. do. l. pe. ac.

u Item si mulier ex promissione. mariti uel alterius fm. b. immo sua ⁊ habet exceptionem: ut damnetur inquantum facere potest: ut. j. de re iud. l. non tantū in fine.

x Fuerit. in aliqua negociatiōe: ut. j. de re iu. l. sunt qui. nam ⁊ hec est socia diuine ⁊ humane domus: ut. C. de cri. expi. here. l. aduersus. ⁊. s. de ritu nupti. .l. i.

y Ciuili. ⁊ naturali: ut. s. de pac. l. i. §. adeo.

Si in iudicio. Exceptio que non impugnat sententiaz pōt opponi post sententiam. b. d. Bar. ⁊ aler.

z Insolidū. nō expresso errore in sūa: aliogn ipso iure nulla esset: ut. C. quādo p. nō est ne. l. ij. ⁊. j. de re iu. l. preses. ⁊. l. cum platis. Itē nō hic specialem exceptionē opponi post sententiam: quod dic ut no. s. ad mace. l. tam ⁊ si.

a Dolī. que est odiosa: unde si soluisset non repeteret: secus si soluerit ante sententiam: quia tunc tutus fauorabili soluit: ⁊ sic repetit: vt. s. de condi. inde. l. qui exceptionem. b.

b Eaqz. idē dici potest ⁊ si sint nati ex alio matrimonio: ⁊ est speciale in his vt .s. e. l. maritum. idem in priuilegio competenti tam in personali q̄ in hypothecis: ut filius mulieris nō detur extraneo heredi: vt. C. qui po. in pig. ba. l. fi. §. exceptis. ⁊. C. de priuile. do. l. i. sicut ⁊ in ecclesastica emphiteosi: ut in auē. de non aliena. §. emphiteosim: sic ⁊ in feudis: ut in con. feu. ti. de successione feu. c. i. sic ⁊. j. ad treb. l. ex facto. §. fi. ⁊. s. quod cum eo. l. sed ⁊ si. §. soli. ⁊. j. ō ope. lib. l. vt iureiur. §. fi. ⁊. l. si operarum.

Etiam filios. Hoc beneficiū transmittit ad liberos eiusdē infimōij. b. d. ter. cū glo. Pau. de cast. Vel sic. Bñficiū ne cōueniat maritus nisi in quātum facere possit transit in filios eiusdem matrimonij. b. d. Aler.

c Etiā filios. sed ⁊ culpā leuē ēt: ⁊ diligentiam quā in reb⁹ suis adhibet: ut. s. de iu. do. l. in rebus. hugo. ēt si ꝯuenerit in ꝯtrariū: vt. s. de pac. do. l. pōpon⁹.

Licet. In duobus casibus perdit maritus priuilegium: ne condemnet vltra q̄ facere possit. s. si bona sua dissipauit dolose in necem ⁊ fraudem mulieris. Item si dolose dissipauit: uel interire fecit res dotales. Propter culpam vo commissam in rebus proprijs uel dotalibus hoc priuilegium non perdit. b. d. usqz in fi. Et primo loquitur quando in rebus proprijs commisit usqz ad uer. offilius. postea quando in rebus dotalibus. Pau. de cast.

d Preester. in dotalibus.

e Cum tamen queritur. ut ob hoc fiat minoris condemnatio. ac.

f Dolus. circa res suas non dico dotales. ac.

g Culpa. ut ei noceat quominus illam exceptionem habeat. b. ⁊ est ad hoc

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

.ſ. de pe.here.l.ſi qd poſſeſſor.§.ſicut aũt.ꝛ ad.l.aql.l.legis ꝛ.C.man.l.in re. ſed ar.ꝓtra.ſ.ó edil.edic.l.ediles.§.pedius .ꝛ.l.cuz aũt.§.fi.ꝛ.ſ. de tri.l. illud .§.ſed ſi mercem.ſed hoc eſt ꝓ.Item ar.contra.ſ. de bis q ſuntſui vel ali.iu. .l.i.§.fi.

a Quamꝯ.in proprijs.

b Quẽlibet alium.q̃ritur ergo cui ſit dolus.ſic.ĩ.q.ex cau.i poſ.e.l. fulcinꝰ .§.qó ſi aduerſus.ꝛ.§.illud.ꝛ .ĩ.ut in poſ.le.l.is cui.§.dolũ ꝛ.ĩ.vi bo.rap.l.ij.§. hoĩes.ꝛ de fal.l.filius.§.fi.ſed arg.cõ tra.ĩ.de his que in frau.cre.l. ait prꝛor.§.illud.

c Offilius.ẞ circa dotales.

d Soluendo non cẽt.qꝛ cre- debat alſ cẽ ſoluẽdo:ꝛ nõ erat

e Factum.eſſet in ſuis.

f Ceterum.in dotalibus.

g Mulieri.cõtra furẽ:ꝛ dã num dantem.eſt enim generale in oĩbus q ideo tenentur:qꝛ ba bent actionẽ ꝛc.ut.ſ. de pecul. .l.qó debeꝫ. Itẽ cuz actio.l.aq lie deꝫ hero: ut.ſ.ad.l.aql. itẽ male.§.legis.apparet ẞ ma- ritũ cui daꝫ eſſe dñm rei dotaꝫ. ꝛ facit.C. de iur. do.l. de bis. Itẽ nõ ex ꝑdictis qꝫ vbi in ſuis tñ cõmittiꝫ dolus ꝺz ꝓmitti ꝑ vroẽ: vbi in rebus dotalibus non oportet cõmitti in ꝓprijs: ſed ſufficit qualitercunqꝫ ſit fa- ctus non ſoluendo vir.ac.

Si mulier. Si pendente iudicio expirat ius agẽtis expirat iudicium.b.d.Aler.

b Si mulier. iudicium. hoc cum erat ſui iuris: vel in pote- ſtate patris:ꝛ eius conſenſu re uerſa eſt.alſ contra vt. C. de nup.l.ſi vt proponis. Itẽ hoc cum dos ſoli ei reſtituẽda erat: uel ei ꝛ patri.ſecus ſi alij extra neo: vt.ſ. de iu.do.l. ſtipula- tio de dote.ꝛ.ĩ.e.l.in inſulam .§.fi. Item ſi reuerſa eſt in con tinenti intelligitur idem matri monium.ſi ex interuallo duo. arg.ſ. de ritu nup.l.pleriqꝫ.ꝛ .ĩ. de reg.iur.l.quicquid. Itez bñ ꝓcordat.ſ.ó iu.do.l.ſi mu

Quãqꝫ[a] eũ dũtaxat dolũ ei nocere puté ſi facẽ nõ poſſit quẽ pp vroꝛez adꝺibuit: ne ei ſolidũ ſoluẽt: nõ pp quẽlibꝫ[b] aliũ. Offili[c] aũt aiebat: ſi dolo mariti res dotales iterijſſẽt ꝛ aliogn ſoluẽdo[o] nõ eẽt: cuius ni- hil dolo feciſſet q̃min[o] ſoluẽdo eẽt: pinde tñ eũ dãnandũ: eius rei dota lis noĩe in q̃ dolũ feciſſet atqꝫ ſi do- lo eius factũ[e] quominus facere poſ ſit. Ceteꝝ[f] ſi circa iteritũ rei do- talis dolus malus ꝛ culpa mariti abſit: actiones ſolas quas eo nomi ne quaſi maritus habet preſtandas mulieri[g] veluti furti vel damni in- urie. Lpian[o].

Si mulier diuerterit ꝛ iudicio ó dote ꝓteſtato reuerſa fuerit in matrimoniũ: reintegrato matri monio expirat iudiciũ[b]: ꝛ oĩa ĩ ſtatu priſtino manent. Paulus

Quãuis mulier nõ in hoc acci piat ꝓſtãte mr̃imonio dotez: vt es alienũ ſoluat[i]: aut predia ido nea emat[k]: ſꝫ vt liberis ex alio viro egẽtib[9] aut frib[9] aut parẽtib[9] ꝓſule ret: vt vt eos ex hoſtib[9] redimẽt: qꝛ iuſta ꝛ honeſta cã ẽ nõ vt male acci pere: ꝛ iõ recte ei ſoluit[i]: idqꝫ ĩ filia fa. obſeruaꝫ[m]. Ulpianus.

Sed ꝛ ſi iõ[n] maritus ex dote ex pẽdit: vt a latronib[9] redimẽt neceſſarias mulieri pſonas: vel vt mulier ex vinculis vẽdicet de neceſ

ſarijs ſuis aliquẽ: reputaꝫ ei id qõ expenſuz eſt: ſiue ps dotis ſit pro ca pte[o]: ſiue tota dos ſit expenſa: actio dotis euaneſcit. Et multomagis idẽ dicendũ ẽ ſi ſocer agat ó do te: debere rõnẽ haberi ei[9] qõ ĩ ipꝫ[p] ipẽſuz ẽ: ſiue ipe marit[9] hoc fecerit: ſiue filie vt faciat dederit. Sed ꝛ ſi nõ pꝫ expireꝫ: ſed poſt mortem eius filia ſola ó dote ageret: idẽ erit dicendũ. Cũ enim doli exceptio iſit de dote actioni: vt in ceteris bone- fidei[q] iudicijs. poteſt dici: vt ꝛ celſo videtur ineſſe hunc ſumptum acti- oni ó dote: maxime[r] ſi ex voluntate filie factus ſit. Idem.

Si cuz dotem daret pater: vel extraneus[ſ] pro muliere in vnũ caſum pepigit: vel in diuortiũ[t]: vel in mortem[v] dicendũ ẽ in eũ caſum ĩ quem nõ pepigit eſſe mulieri[k] actio nẽ[r]. Si poſt ſolutũ mr̃imoniuz filiafamilias citra pr̃is voluntatez[3] dotẽ cõem exactã[a] ꝓſumat[b]: pr̃i ꝛ vi ua ea vel mortua actio ſupereſt[c]: vt dos ipſi ſoluat. quod ita verũ eſt ſi perditure ſoluatur. Ceterum ſi non perditure: ꝛ ex iuſtis[d] cauſis[b] ſo luta ſit: non ſupererit actio[c] ſed mor tuo patre[f]: nec etiam heres aget[g]: nec mulier[b]. Si mulier ſoluto matrimonio egentem reum dotis per nouationem decepta accipiat: nihilomin[9] actio dotis ei manebit[i]

lcr. Ĩ mortem.ſ.tñ.

r Mulieri. indiſtincte: niſi fraudem committat: vt.ſ. tit.l.l.ſi filia. in altero nullo modo. Si in traditione vel incontinenti extraneus vel pater ſit ſtipulatus: vt.ĩ.e.l.quoties. ſi vero pactum ſimpler apponatur ſi q dem ab extraneo idez: vt.C. de rei vr.ac.§.accedit. ſi vero a patre mi va- let: vt.C. de iure do.l. auia. azo. ꝛ eſt ratio vt ibi. Item quod hic dicit eſt verũ: niſi caſus omiſ ſus ſimilis ſit expreſſo: vt .ſ. de condi.ob cãm.l. ſi extraneus. que eſt con tra: ſed hec ſo. non pla- cet: qꝛ nec ibi cãus omiſ- ſus ſimilis eſt expreſſo ſꝫ ſolue vt ibi. Item nota qꝫ pactum factum in ca ſuz mortꝫ valet ꝓ ingreſ ſum monaſterij: vt.C. de epiſ.ꝛ cle.l. deo no- bis. ſecus ſi ꝺporteꝫ: vt .ĩ. de verbo. oblig.l.ex ea.§.pe.ꝫ ſit arg.cõtra .ſ. prꝛo ſocio.l.actiõe.§. publicatione.ꝛ.ĩ.ó bo. poſ. contra tab.l.i.in fi. Item facit ad hanc.l.ĩ. de lib.ꝛ poſtbu.l. com- modiſſime.ꝛ.ſ. de do. inter vir.ꝛ vro.l. ſed ſi mors.ꝛ.ĩ. de pac.do.l. pacta cõuenta.ꝛ.ĩ. de ſo lu.l.q̃ro.ꝫ ar.ꝓtra.C.ó poſtbu.here.inſti.l.fi. Item op.quare in caſu omiſſo nõ eſt cõis dotis actio patri ꝛ filie: ut.ſ. e.l.ij.§.i.ꝛ de vſur.l.ſi ſtipulatus in fi. ſiue pa- ter añ ſtipulationez nu- meret ſiue poſt: rñ. qꝛ dꝛ cta numeratio vel datio q̃cunqꝫ facta ſit vide- tur fieri cauſa implen- de ſtipulationis: ut.ĩ.ó noua.l.cum enim. Itez eligendo vnum expreſ- ſe videtur alij renuncia re: vt ar.C. de procur.l.

Quamuis. Si mulieri cõſtante matrimonio dos ſoluitur iuſta cauſa. vꝫ etiam maritus nomine mulieris in cauſas iuſtas expendit: eatenus actio de do te perimitur.b.d.cum.l.ſe. Aler.

i Quãuis. ſoluat. qõ licet: vt.ſ. de iu.do.l.fi.

k Emat. ꝛ in dotẽ conuertat: ut ꝛ in ea.l.ꝛ.l. mutus.§.manente.ꝛ.l.ita conſtante de iure do.

l Soluitur. ꝛ ideo ei poſtea actio denegatur: ut.ĩ.e.l.ſi cum dotem.§.i.azo.

m Obſeruatur. vt ei recte ſoluatur in preiudicium patris ꝛ cõtingat liberatio:

Si. vt.ĩ.e.l.ſi cum dotem.§.i.ac.

n Sed ꝛ ſi iõ.ſ. loquitur cũ mulier expendit ſibi ſolutam dotẽ. hic qñ vir.az.

o Parte.ſ. actio dotis euaneſcit. p In ipſum.ſ. ſocerum.

q Sed ꝛ. bonefidei. nam ꝛ hoc eſt bonefidei: vt.C. de rei vr.ac.l.i.§. ſed non ignoramus. ergo pmittitur iudici eſtimare ex bono ꝛ equo qꝫ ꝺbet reſtitui ĩ quo ꝛ illud continetur: vt ſi quid inuicem actorem preſtare oportet eo compenſato in reliquo dãnetur reus: vt inſti. de actio.§. in bonefidei. Item quare non ipſo iu re liberatur: ut.ĩ.l. prꝛ: rñ. hic non ſoluit mulieri vt ibi.

r Maxime. idem ergo ꝛ ſi ſine voluntate ſi tñ rataz habeat: qꝛ ratihabitio cõ paratur mandato: ꝛ retrotrahitur: vt.C. ad mace.l.fi.ꝛ.ſ. de neg.geſt.l.ſi pu- pilli.§. item queritur. ꝛ ſic poteſt dici qꝫ maxime ſuperabundat. ſic.C. de ma.te. .l.fi.§.i. ſed forte idem ꝛ ſi non habeat ratuz: qꝛ prꝛo rato debet haberi vt.ĩ. ó tu. ꝛ rati. diſ.l.i.§. ſed non nullos.ꝛ.ſ. de nego.geſt.l.pompo. Item nota ẞ ſpecia lia: alſ enim non contingat liberatio: immo ſpeciem donationis obtinet ſolutio ideſt redditio dotis: vt.C. ſi dos conſtan. ma.l.i. quandoqꝫ tamen exigiẽ dos cõ ſtan. ma. vt nõ.ſ.l.ij. in prin.

Si cum dotem. Si pater vel extraneus dans dotem ſtipulaꝫ ſibi ſoli red di in vnum caſum ſoluti matrimonij: cenſetur in alium caſum mulieri do- naſſe: ideo in illum caſum ſolius mulieris eſt actio. b.d. ſm lec. quam hic appro bat glo. in fi. ꝛ ſequitur eam Dy. in aliquibus lec. Et Bar. Bal. Ang. imo. ꝛ Pau. de caſtro. ꝛ Ro. hic. Uel ſic ſm aliam lec. Caſus omiſſus remanet ĩ diſ- poſitionem iuris communis. b.d. Aler.

s Extraneus. ſꝫ ꝓiũgat tñ ĩ reſpõſiõe diuerſuz ẽ ſic. ſ. de pecu.l.licet.§.ſi filiꝰ.

t Duortium. ſ. tñ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

re eius datur actio dotis:q; perpetua ⁊ vsuraria: vt.C. de rei vx.ac.§.ex actio dotis.⁊.§.cū aūt.qō non est in actione de dolo: vt.C.de do.l.fina. Sed cum sit extincta ea qūo intēdit:rñ.restituio datur ex clausula generali: vt.s.ex qui.cau.ma.l.i.§.fi. vel dic verius speciale est: vt nō habeatur pro extincta:ar.s.e.l.i.⁊ facit.s. de mino.l.patri.§.pe.⁊ ad velle.l. quāuis.§.quotiēs.⁊.§. si conuenerit. Item qd si ꝓstan.matri. fiat huiusmodi nouatio:ꝑ.rñ. tunc minus ualet:quia nec solui potest: ut.C.si dos constā.ma.l.i.⁊ q; nec nata ē actio ꝙz quos dam.quod alijs nō placet:ut.j. de ma.l. seruum dotalem . sed dic ut nō.j.de bon.dam.l. sed si alia ī fi.⁊ facit.C. de iuris ⁊ fac.igno.l.finali.

C Si pater. ꝑ. Pater qui sine uoluntate filie dotē erigit eam heredez instituendo : uel eidem legando intelligitur fecisse aiō cōpensandi cuz dote exacta .b.d. Aller.

a C Si pater.⁊si.i.q̄uis.

b C Satisdatio. quā debuit subire : ut.s.e.l.ij. .§.fi.⁊ de p;ocu.l.nō solum.§.si de dote.b.

c C Tantum accepit.est ergo rō:q; ex qua persona ⁊c.ut.s.de pig.ac.l. solutum . §. solutam.⁊ .j.de re. iur.l.ex qua p;sona.qō admitto si habuit ultra fal.quātuz est dos:ut.j.ad.l.fal.l. pē filiaz in prin. attende tamē de qua fal.habeā qō ut ibi nō.est ⁊ alia ratio fm.ꝑ.q; ubi aliud nō liquet potius solutre q̄ donare patrem est ueri similie:ne prestatiōe uulpici heredē uelit onerare ut.j.de le.ij.l.cuz pē .§.qui dotale.⁊.l. luci⁹ ⁊.l.ticia.§.qui inuita.⁊ ar.s.e.l.nō solum in fi. ⁊.l.si pē.⁊.j.de do.p̄.l. .ij.§.i.⁊.l.pe.⁊.j.eo.l. dotē.⁊ in auc.de equa. do.§.quia ꝙ.col.vij.⁊ .C.de rei uē.l.cū a mre sed est ꝓra.C.de rei ur.ac.§.sciēdū.fol.B uir uoluit eā esse ꝓtentā altero. ubi nō.uel ibi uir.B pē legauit. Item nō erat ibi exacta. Item ꝓra.j.de le.i.l.huiusmodi.§.q seruū.so.fm Jo.ibi pp legitimuz pēis etercitium ⁊ uirilē ei⁹ portionē alis utrūqz.uel ibi ōbinuz cepit esse post testm̄:B añ.

d C Lucroqz.pina facie nō attento:ut.C.cōia delega.l.i.§.⁊ B disponimus.uel dic attēto cōmodo dñi ⁊ sūptu litis:ut.j.ō leg.iij.l.iij.§.si rem.

C Si patri. Absente patre admittit filia ad agendū cum cautiōe rati Et filia ꝙz ꝓsentire patri tpe litis ꝓtestationis.⁊ si añ consenserit pōt usqz ad litē cōtestatam penitere. Et ea contradicēte denegat actio pēi. si iustaz cām ꝓtradicendi habeat:⁊ non alr.b.d.usqz ad.§.si maritus. aler.

e C Si pēi. non licet.q; relegat⁹ est:ut.s.de ca.di.l.amissione.§.qui desiciunt.uel dānat⁹ er cā q̄ ignominiā afficit:⁊ sic rome habitare non liceat ut.s.de his qui no.infa.l.ij.§.ignominie in fin.⁊.j.de re mili.l. milites .§.missionum.ac.

f C Oportet.nisi pater p nuncium uel per epistolam contradicat:ut.s.de p;cu.l.pōp.§.fin.fm azo.⁊.b.sed ꝓra puto.nā ibi alterius noīe agebat ꝓiunctus.hic suo agit filia.unde ⁊ p;curatorē ordinare pōt:ut.s.ō p;cu. .l.filius.§.sed puto.⁊ sic etiā ē .j.p;ori.§.nec ob.q; satisdat:q; ecōtra pē agēs satisdat si filia est absens pp cōionem actionis:ut.s.e.l.ij.§.fin.

C Eo autem Ante lit.cōte.potest filia mutare uoluntatez. Item ex cā q̄libz dāt actio filie ⁊ patri denegat:uel econtra.b.d. Bar.

g C Eo aūt tpe.sic cōtinuat.s.eo.l.ij.victum est q; filia ꝙz patri agenti de dote consentire.hic dicit quo tpe.ac.fm quosdam.b.

h C Si filia.i.q; uoluntas filie debet interuenire.

i C Mutauerit.ar.q; quis potest penitere ante lit.contest.⁊ sic.s. de rei ven.l.is qui sc.⁊ de iu.om.iudi.l.si cōuenerit.⁊.j. de verb.ob.l.siquis stipulatus.⁊ hec est rō:q; adhuc videtur res integra:⁊ re integra reuocatur mandatum: vt insti. mā.§.recte.⁊.s. de p;ocu.l.ante lit.⁊ ar.in auc. de li.§.si vero initium.⁊.j.iudi.sol.l.si ante.nec ob.ar.contraria signata.j. de op.le.l.apud aufidium.⁊ de le.i.l.huiusmodi.§.si stichuz. quia ꝙz b mutet voluntatē non fit conditio viri deterior in aliquo:nec aliquod dānū iō sentit.sz ibi secus est:ut ibi nō.b. Nec.n. voluntas non est illicita: vt ibi.sz nec obligatoria alis secus:ut.C.ō act.⁊ ob.l.sicut. Item quod hic dicit:accipe si ⁊ cām mutande voluntatis habuit:vt.j.e.l.dotem.ac.

k C Pater.ex primo ꝓsensu.

l C Si tā. idest ualde.azz.ac.

m C Filie.querela patris pro dote nō admissa:sz eius curatori agendi copia nō ōnegata: uel in subsidiū filie actione seruata:ut.j.e.l.§.si soluto .⁊ de tu.⁊ cu.da.ab his.l. his q.§. nec dubitet azo.alij dicunt totem sequestrādam: ut ar.j.ea .l.§.si ꝙ.azo.

n C Rogatur.nec reprobat que fuit agi a pēe.⁊ nō q̄ inuit hic cā cogēdam:uel datis pignoribus: uel forte satis est si nō cōtradicat:ut.s.e.l.ij.§.fi.

o C Per absentiā. nō hoc ipo q; est absens.s.ut sola absentia ꝓtradictiōem inducat.tunc.n. pē satisdās ageret:ut.s.e.l.ij. .§.fi.sed erpressiz ꝓtradicit q; ē absens:nā si eēt pēis timens ꝙbera forte non ꝓtradiceret:azo. alij dicunt q; per solam absentiam videbat cōtradicere.azz.

p C Iuuenis.i.nimium crudelis:ut dicunt.ac.

q C Nimia.i.nimis diligit maritū:q; nō meruit diligi tātum azz.idem ⁊ si mereatur:⁊ sic subaudi maxime.sed alij ꝓtra ar. .j.ō dona.l. filiusfamilias.§. .i.⁊.C.de sacrosan.eccle.l.iubemus.§.i.

C Si maritus. Si alter ex cōiugibus incidit in furorem: libellum repudij mittere non pōt sed alter sic.non tñ ꝙz: nisi furor ille intolerabilis sit ⁊ perpetuus. Et ꝓtrafaciens:idest si ne cā faciens diuortium punit vt dotē seu donationem ꝓpter nuptias perdat.b.d.usqz ad.§.si aūt. Pau.de ca.⁊ Aller.

r C Si maritus.mittere.ad repudiandum.

s C Non posse.s.de diuor.l.iulianus.ac.

t C Qui tamen.s.furor.

u C Ferendus est.nā proijcit lapides.nec aliquid male facit stantibus secuz.ac.

x C Scientie.i.si hoc sciat.

y C Culpa.amittit ergo uir donationez ut uxor dotem:ut.C.ō repudijs.l.consensu.§.hec nisi.⁊.§.uirum etiam.ac.

z C Fortuitis.uel prosperis:ut.C.de nup.l.fi.sed ar.contra.C.de dona.īter vi. ⁊ ux.l.res.⁊ facit.s.de his qui sunt sui uel alie.iu.l.patre.

a C Participem.q; unum corpus ⁊ una aia sunt.b.ad qō.s.de ritu. nu.l.i.

b C Propter seuiciam furoris.sub.uult dirimere. Accur.

c C Licentia.sic.C.de cur.fur.l.iij.sed hodie hec causa non numeratur inter ceteras ⁊ sic esset damnum.ut.C.de repu.l.consensu.

C Si autem in seuissimo. Maritus tenetur alere uxorē furiosam ⁊ si dotem dissipat dos sequestrabit.b.d.usqz ad.§.item pater Bar.⁊ Pau.ō cast.

d C Cognati.nominatiui casus non genitiui. Azo.accur.

e C Secundum quantitatē.maxime subau.alioquin si nulla dos est non tenetur maritus alimenta prestare uxori.b.qō est falsum.ar.s.de relig.⁊ sump.fu.l.q; si nulla. Item uir iure canonico excōmunicatur.

f C Dissipare.s.maritum.

g C Sequestrari.potest hic notari casus q; dos repetitur constā.ma.ut not.s.e. .l.ij.in prin. Item dic speciale de sequestratione:nam regulariter prohibetur ut .C.de probi.seq̄.pecu.l.i.⁊ alia similia nō.ut ibi dixi.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a familia. alʒ filia.

Item pater. Pater potest agere pro se ⁊ filia furiosa: ⁊ pro ea repudium mittere. h. d. Bar.

b Quanuis. iste ver. respicit qȝ dicit. ſ. §. si maritus in principio.

c Patrem. ut ⁊. ſ. de diuor. l. iul. ac.

Si soluto. Si pater est furiosus ⁊ hʒ curatorem: agit curator cuʒ voluntate filie: sed si nō habet agit filia cū cautiōe ꝺ rato. h. d. Pau. de cast.

d Furiosus sit. secus quando pater sapit ⁊ filia fuerit furiosa: tunc enī repetit pater nec cauet filiam ratam habituraʒ lʒ caueat ea absente: vt. ſ. e. l. .ij. §. fin. azo. ⁊ facit ar. ī. de iur. l. sed ⁊ si vnꝰ. §. filiosa. sol. vt. ſ. e. l. ij. §. fi.

e Ab hostibus. facit. ſ. de ritu nup. l. si filius.

Transgrediamur. Dos soluta marito sui iurʒ vl alij de uoluntate mariti contra maritum repetitur. sed si maritus erat ī potestate pris dos repetitur contra patrem ꝛsoliduʒ si soluta fuit patri: uel marito iussu pris. Si autez sine iussu patris: tūc conuenitur pater de peculio trīs. ⁊ qñ dos fuit soluta patri filius non tenetur: nisi sit heres patris. h. d. vsqȝ ad .§. si mulier Aler.

f Transgrediamur. virit qbus cōpetat actio de dote nunc contra quos. ac.

g Ex voluntate mariti. qz nihil interest mihi vel alij soluatur voluntate mea: vt ⁊. ſ. de iu. dot. l. etiam si alij. ⁊. C. de sol. l. nihil. ⁊ de pi. ac. l. soluturʒ .§. soluta. fallit. ī. de so. l. fugitiuus. Item videor gerere. qō p aliū gero: ut ⁊. ī. de admi. tu. .l. ita aūt. §. gessisse. fallit. C. ꝺ thesau. l. i. li. x. §. ī alienis. ⁊. ī. de vi ⁊ vi ar. l. cū fūdū. §. qsitū. ac.

familiaᵃ: pactis videlicet dotalibꝰ: que iter eos ab initio nuptiaꝝ inita fuerit: ī suo statu durātibꝰ: ⁊ alterius expectātibꝰ sanitatem ⁊ mortis cuētū. Item pī furiose vtiliter in tēdeſ sibi filiene sue reddi dotē pt: qz̄uisᵇ. n. furiosa nūciū mittere nō possit pfezᶜ eius tīs posse certū est. Si soluto mīmonio pī furiosus sitᵈ: curator eiꝰ voluntate filie dotē peteſ poterit. aut si curatoris copia non sit agere filie permitten dū erit: caueriqz oportebit ꝺ rato.

f Idē dicēdū ē: ⁊ si ab hostibꝰᵉ captus sit pī puelle dādā actionē de dote repetēda. Transgrediamurᶠ nūc ad articulū hunc: vt qram aduersus qs petit ꝺ dote actō ⁊ aduersus ipz maritū cōpetē palā ē: siue ipi dos data sit: siue alijs ex volūtateᵍ mariti vel subiecto iuri eiʰ vl ī subiecto. Sz si filiuiſ. maritiʲ sit ⁊ dos soceroᵏ data sit: aduersus socerz ageſ. Plane si filio data sit siqdē iussu soceri: adhuc absoluteˡ socer tenebiſ. Q si filio data sit non iussu pris sab. ⁊ cassiᵐ rīdeſt nihilominꝰ cū pe agi oportē. Videri. n. ad eū peruenisse dotez penes quē ē peculiū. Suffiᶜᵉᵐ ār ad id dānādūⁿ qō ē ī peculio

sed nec ob impensas. ⁊. ī. de dote pre. l. dote. nō aūt dicas qp hic corrigatur. Item nec dicitur hic qp fiat cōpensatio que de quantitate ad speciez lo cum non hz: vt. ſ. de pig. ac. l. si conuenerit in prin.

S I constante. Propter mariti inopiaz etiā cōstante matrimonio dos exigi pōt: dūmō appareat facultatem viri ad dotis restitutionez sufficientē non esse. h. d. iste. §. Aler.

b Unde. i. a quo tpe.

c Dotis. ⁊ hypothece pro dote. ac.

d Mariti. qd in socero. si ipse vergat ad inopiaz: ⁊ recepit dotē: hic quidā: uel alibi nō expi mit: nisi de marito vergente ad inopiam: ⁊ alʒ generaliter ꝓhibeſ agi cōstā. ma. vt. C. de pre. .xx. an. l. cum notissimi .§. illud. puto tīs idez in socero qō in marito seruari: qz eadē rō equitatis interuenit. ſ. vt mulieri cōsulaſ: vt. C. ad. l. fal. l. fi. Itez quid si maritus: ⁊ socer teneanſ: ⁊ alter tantū ad sopiā vergat: rīn. fm has. ll. non posse agi cōstan. ma. qz vtriusqz vl alterius bona sufficiūt: ⁊ iō nō agit vt hic: sed hodie agetur qz negari nō pōt cepisse male geri res p dote astrictas. Itē qd si ñ mulier ſz pī eiꝰ velit agere: rīn. idē: cuiʒ ⁊ ipse teneaſ eaʒ denuo dotare vt. C. de rei vx. ac. l. i. ⁊ auc. ſz ⁊ quāmis. Itez qd si cēneꝰ vedit p mulicre: ⁊ ē sibi pactꝰ: videſ pactus in casu soluti mīmonij trīs: vt. ſ. ꝺ iu. do. l. post diuortiū. Itē iā nō esset vñ alereſ ipsa: ⁊ vir ⁊ filij. qō est qñ ei reddiſ ut. C. de iu. do. l. ubi in fi. peret ḡ mulier: qſi in hunc casuz non sit pactꝰ. ut. C. de rei vx. ac. §. accedit. Itē nec est ꝺ casus reddēde dotiſ oīno: cum adhuc suiat oneribus matrimonij. Itē qd si aliꝰ recipit dotez ⁊ se obligauit qō fieri pōt: ut. C. de do. ca. l. fi. rīn. idē qz eadē eqtas. ac.

e Nō sufficere. vt creditoribꝰ ⁊ mulieri satisfiat. satisfieri tīs mulieri pōt: alʒ nullū eēt legis ꝓsiliuz. ⁊ sic non obstat. C. de iu. do. l. ubi adhuc. ubi plene poterat satisseri. hodie ꝺo mor cum incipit male uti. ut in auc: de eq̄. do. §. illud. Itē dic facultates. i. bona: sic. ſ. de iu. do. l. siue generaſ. ⁊ tīs cū temperamētis sumas istud qua si facultas. ut isti. de ac. §. itē si de dote. ⁊ adde qō nō. C. de iu. do. l. vbi.

Si erberedato. Horruo eo: q ad dotis restitutiōem tenēt: ⁊ eius hereditate iacente nō pōt soluto mīmonio agi de dote nisi eiꝰ hereditate adita. h. d. fʒ pmā lec. glo. quā approbāt Dy. Ange. ⁊ Ro. hic. uel sic fm lec. bar. quā approbāt bal. ⁊ cōiter reliq. Inopia ꝓtingens pp erbere dationem incipit esse cuidēs a die adite hereditatis. h. d. Aler.

f Si erberedato. agat pro dote. quā socer recepit. ⁊ dic casum qp mulier dedit dotē socero: q postea cōstā. ma. obiit filio erberedato alijs heredibꝰ institutis: añ tīs qp adireſ hereditas solutū est mīmoniū. qrīr: an mulier possit agere ꝓtra heredes soceri p dote: ⁊ dicit qp nō: ſz demū adita hereditate īcipit agere posse: nec ḡ ꝓ eā currit ꝓscriptio: vt. C. ꝺ pſ. rer. an. l. cuʒ notissimi. §. illud. ⁊ de an. except. l. i. in fi. ꝓtra maritū āt nō pōt agere: qz nec fuit ei dos data: nec successit ei cui fuit data. ſz si adhuc constaret ma. posset filiꝰ eā petere ac. fa. ber. directa si est heres cū alijs: alʒ utilis ut. ī. de dote pre. l. ij. §. si tamen hic dotē. Sunt. n. quedā q̄ filios sequunt mortuo pre ēt si heredes nō sint: ut. ſ. fa. herc. l. si maritꝰ. ⁊. l. si filia. §. i. sed .M. dicit hūc. §. log cū adhuc ꝓstabat mīmoniū: ⁊ pp īopiā mariti. nolebat mulier dotē repetere. qō non placet: qz aut maritus receperat dotē: ⁊ tunc quare diceret aliqd de adita hereditate. aut socer: ⁊ tunc pp inopiā mariti: nec plus nec minus. Qñ aut naſcit actio de dote hic non dī sed diri. ī. de bo. dā. l. v. in fi. ⁊ facit. ī. de dote pre. l. ij. §. per cōtrarium ⁊. §. idem iul. ⁊ plenius. C. de iu. do. l. in rebus. §. oīs autem. ac.

Quotiens. Si p maritū nō satisdeſ cū possit: statī isolidū cōdemnaſ: sed si nō pōt satisdare: iteruſiuriū medij tpis incōtinenti deducit. nec mulier pōt suā volūtatē mutare. h. d. aler. g Quotiēs ꝺ solutōe. faciēda isolidū: si ad meliorē fortunā puenerit: ut. C. de rei vx. ac. l. vnica. §. cū aūt in fi. fm quosdā qō nō placet: qz huic casui ñ pōt lex adaptari: qz ibi nō est certuz tēpus: ⁊ qz cōmodum medij temporis tunc estima-

h Familia. alʒ filia.

Item pater. Pater potest agere pro se ⁊ filia furiosa: ⁊ pro ea repudium mittere. h. d. Bar.

i Quanuis. iste ver. respicit qō dicit. ſ. §. si maritus in principio.

k Patrem. ut ⁊. ſ. de diuor. l. iul. ac.

Si soluto. Si pater est furiosus ⁊ hʒ curatorem: agit curator cuʒ voluntate filie: sed si nō habet agit filia cū cautiōe ꝺ rato. h. d. Pau. de cast.

l Furiosus sit. secus quando pater sapit ⁊ filia fuerit furiosa: tunc enī repetit pater nec cauet filiam ratam habituraʒ lʒ caueat ea absente: vt. ſ. e. l. .ij. §. fin. azo. ⁊ facit ar. ī. de iur. l. sed ⁊ si vnꝰ. §. filiosa. sol. vt. ſ. e. l. ij. §. fi.

m Ab hostibus. facit. ſ. de ritu nup. l. si filius.

Transgrediamur. Dos soluta marito sui iurʒ vl alij de uoluntate mariti contra maritum repetitur. sed si maritus erat ī potestate pris dos repetitur contra patrem ꝛsoliduʒ si soluta fuit patri: uel marito iussu pris. Si autez sine iussu patris: tūc conuenitur pater de peculio trīs. ⁊ qñ dos fuit soluta patri filius non tenetur: nisi sit heres patris. h. d. vsqȝ ad .§. si mulier Aler.

n Transgrediamur. virit qbus cōpetat actio de dote nunc contra quos. ac.

o Ex voluntate mariti. qz nihil interest mihi vel alij soluatur voluntate mea: vt ⁊. ſ. de iu. dot. l. etiam si alij. ⁊. C. de sol. l. nihil. ⁊ de pi. ac. l. soluturʒ .§. soluta. fallit. ī. de so. l. fugitiuus. Item videor gerere. qō p aliū gero: ut ⁊. ī. de admi. tu. .l. ita aūt. §. gessisse. fallit. C. ꝺ thesau. l. i. li. x. §. ī alienis. ⁊. ī. de vi ⁊ vi ar. l. cū fūdū. §. qsitū. ac.

p Si simplicr. Doti putatiue cōcedit pīlegium dotis uere ꝓtra oēs preter qp ꝓtra vīm in actiōe de peculio cui vīo mulier ī dote nō preferē: nisi ī rebus in dotē datis: uel ex dote emptis: ⁊ ertātibus: que tīs pp impēsas pīt retineri. h. d. cum .l. sequē. aler.

q Seruꝰ eēt. qz difficile pōt nosci liber homo a seruo ⁊. vt. ſ. de ꝓtrahē. emp. l. qz. ⁊ facit. ſ. de pac. l. in personā. §. qui pecuniam. ac.

r Quasi priuilegiū. bīn vicit qsi qz nullū mīmoniū ē vē: sed ꝓtuberniū: vt in auc. de nup. §. si vō decretū ē ⁊. §. si vō ab initio. ⁊. §. hoc aūt. ⁊. §. si vō ipse. h.

s De peculio actionē. nā dabitur cōdictio ob cāz de peculio: vt. ſ. de cōdi. ca. da. l. i. qz actio de dote dari nō pōt: cui nō sit dos que nō pōt esse sine matrimonio. sed mīmonium sic sine dote: ut. C. de do. añ nup. l. fi. in prin. ⁊ its bēbit pīuile. inter psonales actiones. ſz ēt tacitā hypothecā dicā caz habere ⁊ pīlegiatā: ut nō. ſ. de pīl. cre. l. ij. in fi. h. ⁊ facit. ſ. de iu. do. l. si sponsa. ⁊. C. e. l. si ignorans.

t Mulier. ut ⁊. ſ. de pecul. l. ex facto. h.

u Date sunt. i. eristunt: vt sit tertium adiacens: sic ponitur. ī. de leg. i. l. cum res. ij. rīn. ⁊ fm hoc puncta ibi date sunt.

x Comparate sunt. i. eristunt. vt ⁊ modo diri. ⁊ facit ad hoc. ſ. de dona. inter vi. ⁊ vx. l. vxor marito. ⁊ de iu. do. l. res. ⁊. ī. de admini. tu. l. circa.

y Quasi ⁊ he ⁊ē. ⁊ vē sunt dotales: ut. ſ. de iu. do. l. ita. sed hoc non admitto: qz illud ē cū tenet matrimoniū: ⁊ ita est dos. h nō. ⁊ ideo dicit quasi: vt ⁊. ſ. dixit quasi priuile. Item secus vbi matrimoniū esset verum: qz tunc etiā in his rebus que non ertarent prefertur ceteris. h. ut. C. qui po. in pig. ba. l. fi. ac.

z Et si quid. impensuz est. a seruo: uel domino ad perpetuā vtilitatez rei nō fructuū gratia tīs. alioquin contra. ut. ſ. e. l. diuortio. §. impendia.

a Seruabiſ. quasi loco pignoris. sic ⁊. ī. de acqui. pos. l. siquis rem in fi. aliud aūt est in vera dote: que ob eam causaz non differtur solui: vt. C. de rei vx. ac. §.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ri nō pōt. dic ergo de solutōe faciēda annua bima trima die vel hodie infra annū in rebus mobilibus: vt. C. de rei vr. ac. l. i. §. cractio. ⁊ sic dicēs tp̄s certū statutuz a lege. vł dic pcō ꝓtrahētiū: vt. ſ. de pact. do. l. de die. ⁊. J. attilicin⁹. ⁊ hec ē rō qp satisdet: qz iudiciū est bōfi. vt ifti. de ac. §. fuerat. ⁊. C. de rei vr. ac. l. i. §. ſz nō igram⁹. ⁊ sic p̄stāda: vt. ſ. de iudi. l. i oī bus. Jtē ℨ hoc. C. ne fide. do. dēt. l. i. ⁊. l. ij. ſz b solu. ma. ibi ꝓstante.

a C Bella ait. qō. J. corrigitur. Pz. R. per illud qō qdem ⁊c. sed hoc falsū est oīno: qz sic nō puniret ꝓtumacia: cū vtro biqz fieret ōductio quod est falsum: vt. J. de col. do. l. i. §. si cū duob⁹. ac.

b C Absoluat. ab obseruatione iudicij. ac.

c C Cōdēnet. qñ. ſ. satisdare non potest. azo.

d C Utilitatum. i. in vsu habebatur. vt. J. ō vsuc. l. ij. ⁊ tunc magis pōtur cōparatiue nō electiue: qz frequētius contingit satisdationem er inopia non p̄stari qꝫ er malicia eam denegari ⁊ ideo dicit magis. h.

e C Nec ferenda. qz non tm̄ grata mulieris sed ēt viri est introductū. ſ. vt repzesentetur pecūia ⁊ fiat deductio presente ⁊ volente marito. p quo ē. J. de le. ij. si ita relictum. §. pegasus. ⁊ de v. ob. eū q calēdis. §. quotiēs vel dic ꝰ hoc loqui cuz erat lata snīa ꝓtra maritū ⁊ fcā deductio volēte muliere. nō ergo pt mutare volūtate: vt h: ⁊. ſ. e. l. si cuz dotē. §. eo. tpe ⁊. J. de v. obl. l. si qs ita stipulet pz er predictis qp aut satisdat ⁊ differt so. dotis. aut non satisdat cum possit ⁊ cōdēnatur statī insolidū. aut non pt ⁊ fit ꝓdēnatio ⁊ deductō in quo est ꝓtra. ſ. mā. l. si mādauero tibi. ij. rñ. so. speciale in dote. vel dic vt ibi. Jtem facit. C. de pre. imper. of. l. vniuersa. sed ar. contra. C. qui bo. ce. pos. l. fi.

C Siue autem. Dos restitui oz tpe legitimo cuiuscunqz piculo fuerit: ⁊ cui iura donantur: videtur donari ⁊ ꝓmoda. secus vbi qs vt mīster eligit: nec toleratur seuicia viri in suis dotalib⁹ ſz tolerēt in ꝓprijs. Et q pp dolū rē restituere tenet: statī ꝓdēnat. Qui vo pp culpam: dilationem consequitur ad eam rem perquirendam. h. d. usqz ad. §. si bona. Aller.

f C Pariēt. quando est estimata. als ꝓtra: vt. J. e. l. estimare. ⁊. ſ. de iure do. l. plerunqz. Jtē quando sunt in cōtitate. vt. ſ. de iu. do. l. res. Jtez quando per pactum: vt. ſ. de pac. do. l. pomponius.

g C Legitimo tpe. qō est aliud olim: aliud hodie: vt. ſ. pri. §.

C Si uir. Uir tenet restituere qcgd hz vel bñt sperat a libero dotali nisi alio donādi vł ꝓpēsandi sibi p̄missū fuerit māumittere. h. d. Bar.

b C Si uir. a marito: q māumittebat. iposuerat tm̄ eis vt daret sibi certū quid oī anno. i C His. ſ. māumissis. k C Tenebit. ſ. vir vro ri. tenuit. n. donatio tali casu: vt. J. e. l. dotalē cū tribus. l. se. ⁊. J. de dōa. inter vi. ⁊ vr. l. quod aūt. §. fi. ⁊ duab⁹ sequē. l C Negociū. qz fuit pacta vroz cū viro vt redderet sibi uir: qō fuerit ꝓsecutus a libertis.

m C Tenebit. ſ. uir. n C Caueat. C. de pac. do. ⁊. l. fi. ꝓtra sol. ibi. rōne pambuli ꝓtract⁹: hic p̄mittit caueri. nā mandato mulieris uir māu misit: nolēs uroꝛi dōare ius libertī. sic. ſ. de ac. ēp. l. si qs fuū. ⁊ facit. C. ō ser. pi. da. ma. l. i. o C Ex obligatiōe. fcā a libris ō certo qd dādo.

C Si maritus. Nō excusat vir a negligētia in dotalibus eo qp sit negligēs in suis. h. d. Bal. p C Si marit⁹. fuerit. ita qp eos deteriorauerit: modica tm̄ castigatio ei p̄mittit: qz ⁊ fructuario: ut. ſ. de usufru. l. sed sicuti. §. qñ. q C Gōueniri. ab vroꝛe. so. ma. r C Naturalis. i. ei⁹ fuus. qō ex instinctu nature pcedit. s C Judicio. ſ. dotis. ac.

t C Ab eo. viro. u C Exhibet. ⁊ oēm. ut. ſ. de iu. do. l. in rebus. nec. n. salua fide ⁊c. ut. ſ. depoſi. l. qp nerua. ⁊ facit insti. pro sol. i fi. ⁊. ſ. fa. ber. l. beredes. §. non tantū.

x C Culpāda. nō tm̄ ut eo nōie conueniatur: vt. ſ. e. l. ēt. §. i. ⁊ ar. ſ. nau. cau. sta. l. fi. §. fuoꝛū. qñqz tm̄ in suis coercēt. qō dic ut insti. de his q sunt sui uel ali. iur. §. fi. Jtez nō qp in bono. ſ. diligentia exigāt. ⁊ sufficit pitas in suis ⁊ i dotalibus: ſz in malo nō nō tollerat pitas. nā scuicia i suis tole rat qō nō fit in dotalib⁹. ⁊ hoc si in faciēdo. si aūt in negligēdo idē si mō est magna. nā qp̄uis in suis sit negligēs vltra naturā hoīs: nō sic oz cē in dotalib⁹: ut. ſ. depoſi. l. qp nerua. ⁊. J. ad treb. l. mulier. §. ſz ⁊ sicut. ſz si leuis uł toleranda: ēt in dotalibus. nec ob. ſ. e. l. ēt. §. i. qz ēt in faciendo pōt leq: nec illa in rebus: qz ⁊ illa in faciendo pōt leq. p q̄ distinctiōe est. ſ. de usuf. l. sicut. §. ō p̄cipitis. ſz triti⁹ est ut eis leuis cłpa ueniat ut. ſ. ꝓmo. l. si ut certo. §. nunc uidendum. ⁊ sic intellige. J. e. l. si filio. §. maritum. ac.

y C An alienis. l. ispe. ⁊ hic subijcit hoc est ⁊c. sic. ſ. e. l. dinoꝛtio. §. si fund⁹. ⁊ sic no. qp p̄sti tpe ispecto uiri sūt: ut. ſ. de iure do. l. q̄uis. sed spe futuri sūt mulieris. Jtē facit. ſ. de ac. ēp. l. pe. ⁊. C. ō iu. do. l. i reb⁹. ac.

C Si uror. Qui ppter dolū tenet restituere rē nō ꝓsequitur dilationē ad cā pquirendā als secus. h. d. Bar.

z C Si uroꝛ. picrit. i. pisse dicetur. alioquin frustra diceret. i. cautionem. prestari. Azo.

a C Cōpensationē. ad dotem.

b C Possit. uroꝛ.

c C Fieri. de dote tārū quantuz uroꝛ viro oz p hoc factum. oz aūt simplum estimatiōis rei cō modate p cōdi. fur. Jtez oz duplū p actionez furti. nam lz furtū factū sit duráte mri. tri demū eo soluto fit ꝰ compēsatio. ⁊ sic nō ob. C. rerū amo. l. ij. ſz. h. dicit venire simplum tm̄ in cōpēsatiōe p. l. illā. Jtē an bodie bēat locū hmōi cōpēsatio: vł q non ſm Azo. p. l. C. de rei vr. ac. l. i. §. taceat. sed certe ꝰ casus non est ibi. ac.

d C Nō p̄hibuit. ⁊ sic p ꝓhis cō cessit: ar. C. ad vell. l. si sine. §. qp si patientiaz. ⁊. ſ. de cuic. l. quidam.

e C Tps. r. dierū. vt. ſ. de consti. pe. l. pmissor. ul triū diez. vt. C. de erro. aduo. l. fina. vel duoꝛ mēsium: ut. C. de fideiuſ. l. sancimus. ⁊. l. pe. uel trium mēsium: vt. C. de edifi. priua. l. de operis. immo arbitrio iudicis ut hic dicit: ⁊ ar. J. de iure deli. l. i. in fi. alij quatuoꝛ mensium: ut. ſ. de iudi. l. si debitor. h.

f C Prebenti. ut inueniat si possit ⁊ restituat: ut insti. de of. iu. §. sed si in p̄sti. vł actionem cedat: ut. ſ. de pecul. l. quod debetur. ⁊ facit. C. de fur. l. fi. h.

C Si bona. Quatenus bona mulieris ꝓfiscata sunt eatenꝰ ei desinit actio de dote cōpetere: qz in fiscū trāsit: ⁊ p illa pte iudiciū inchoatū extinguit. Et sufficit sniam ferri pro alia parte: que non uenit in confiscatione. h. d. Aller.

g C Si bona. p pte. puta p tertia legis iul. de ui. p. ut. J. ad. l. iul. de ui p. l. fin.

b C Contestatā. in actione de dote. i C Nō si tota. qō accidit in. v. legibus: ut. J. de bo. dā. l. quinqz legibus. h. ⁊ dic ut ibi. ⁊ facit. ſ. ad erbi. l. tigni. §. fi.

S C Filiusfa. In peculio filii vł cē qcgd er psona filii pł petere posset: nō si illud petit pōt sibi obijci cōpēsatio de eo qō filiꝰ dz. Et marit⁹ cū dotē reddit tenet cauere de dolo ⁊ culpa sua. ⁊ si dolo fecit quomin⁹ restituere possit iurat ꝓtra eū in litē. ⁊ deterioratio ꝓingēs post morā marit spectat ad ipsum. ⁊ si culpa ei⁹ fui dotales i fuga sunt cogit cauere ō ꝓsequēdo ⁊ restituēdo. h. d. usqz ad. §. Si uir in qnquēnio. aler. k C Jniussu. i. sine iussu. sic. ſ. de oti. iu. l. ij. §. qz. az.

l C De peculio qdem. ⁊ qñqz in plus: ut. ſ. de pecul. l. in bonefidei. ⁊. l. depoſui. §. i. ⁊ nō. ſ. e. l. si cum dotem. §. transgrediamur.

m C Factas. ſ. aget pł mādati ul ne. gest. ut. C. de rei ur. ac. §. ſz nec ob ipensas.

n C Uel amotas. ⁊ semp dic ꝓsūptas ut bēat locū qō sequit de cōpensatione.

o C Maius pecul. qz iura i se ꝓtinet. ut. ſ. de pecul. l. quā tuberonis. §. pe. ⁊ fi. ⁊ l. peculiū nascit. sic ⁊ ecōtrario: ut. ſ. de iudi. l. si fideicōmissū. §. tractatū. Azo.

p C Prestādū. ſ. p cōpēsationē. ſz hodie huiusmodi cōpensatio est prohibita: ut. C. de rei ur. ac. §. sed nec ob impensas. ⁊ facit. J. e. l. si filio. ac.

q C Maritū. ⁊ culpa. ſ. lata ut nō. ſ. e. l. si mora ſm Azo. ⁊ p eo. ſ. ō pig. ac. l. creditor. ⁊. ſ. man. l. si curatorē. §. fi. ſz i utroqz subaudi ⁊ culpa. Jtē p eo. ſ. de rei uē. l. si p⁹ sed ibi nō tenebat custodire possessor. Cu g̃ dicas ⁊ ō leui: ut nō. ſ. e. l. si ꝓstāte. §. si marit⁹. nā cū dicit ꝰ ō dolo subau. ⁊ lata culpa. cū g̃ subijcit culpa de leui intellr: ar. J. de le. i. l. si qñ. pōt. n. esse culpa si cessauit futurib⁹ uti ⁊ sic amisse sunt. ut in. d. l. creditor. ⁊ in alijs: ut. ſ. de edil. edic. l. redhibere. §. i.

r C Juranerit. ex hoc notant qdā qp actio er stipulatu ē arbitraria. lz sit bonefi. ut. C. de rei ur. ac. §. sed ⁊ si nō ignoram⁹. sed hoc nō sequit qp iō qp iurat in litem sit arbitraria. qz in oībus bonefi. iurat: ut. ſ. de in litē iurā. l. in actionibus. ⁊ tm̄ ꝓstat qp nō sunt arbitrarie. nā oīa arbitraria sunt stricti iuris. uel ſm quosdā est species ꝓpria actionū: ut als nō. Azo. insti. de ac. §. preterea. Jtem sunt ꝰ ⁊ alia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

remedia: vt. ff. de rei vē. l. qui restituere. ⁊ l. si culpa. ⁊ l. q̄ si possessor. ac.

a ¶ Innitis nobis. nisi ius habeat in re. vt. j. de superfi. l. i. §. is aūt. vel iustam causam retinendi: vt. ff. commo. l. in rebus. §. q̄ aūt. azo. ⁊. j. de acqui. pos. l. si quis rem. b. ⁊ facit. j. ti. ij. l. si cum. §. fi. ⁊ l. se. ⁊. C. de pac. l. fi.

b ¶ Res nostras. spe non re: sic. ff. e. l. diuortio. §. si fundum. ⁊ l. si constante. §. si maritus.

c ¶ Si post. oīmodo. etiam si apud mulierez erant future ve teriores: vt. j. de le. i. l. cuz res. §. fi. aliꝫ ita demū si non cōtigisset penes actorem: ar. ff. de pe. here. l. illud in p̄n. ⁊ de rei ven. l. Item si. §. fi. ⁊ ad erbi. l. de eo. §. si post. ⁊ depositi. l. si plures. §. fi. ⁊ de iure dotiuz. l. si is qui. in prin. ⁊ q̄ō me. ca. l. si cum exceptione. §. q̄ si homo. b.

d ¶ Si qui. maritus. si culpa eius interuenerit: aliogn ꝓtra vt. ff. ō rei. vē. l. si a bonefidei. ⁊. l. se. ⁊ depo. l. si sine. Azo. ⁊ insti. ō diui. stipul. §. i. b.

¶ Si vir. Locationi facte p virum vxor stare tenetur: ideo cauet de interesse si ꝓtrafecerit. Et pētio post solutum mrimoniuz spectat ad eā: nō vir cauet ei de restituendo si eam perceperit. b. d. iste. §. Aler.

e ¶ Primum annum. ex quo cepit esse votalis. b.

f ¶ Cauerit. s. mlier fm. b. ac.

g ¶ Unius anni. s. primi. eius enim anni oīa incommoda dz sustinere vir: q̄ oēs fructus eiꝰ anni lucratur: vt. ff. e. l. diuortio. §. impendia. azo.

b ¶ Preter. alꝫ preter alꝫ p pter.

¶ Semel. Oblatio sequens purgat moram precedentez ⁊ eius effectum tollit. Bar.

i ¶ Semel mora facta. immo non videtur cum omissa fuerit instantia debiti repetendi: vt. ff. de vsur. l. i. §. i. sed dic q̄ facta fuit ſz postea fingitur nō facta.

k ¶ Decesserit. sine dolo culpa mariti. b.

l ¶ Non debebit. ipso iure: vt. j. de solu. l. qui. x. §. ⁊ sane. ⁊ dic vt ibi.

bis[a] res[b] nr̄as alius retinere nō dz.

¶ Si post diuortiū res dotales ō teriores facte sint: ⁊ vir i reddēda dote morā fecerit oīmō[c] detrimētū ipe p̄stabit. ¶ Si q̄ dotaliū seruoꝝ i fuga erūt cauē dēbit marit[us] se eos viri bōi arbitratu p̄secturꝫ ⁊ restituturū. ¶ Si vir i q̄nquēnium locauerit fundū: ⁊ p[o] p̄mū forte ānū[d] diuortiū interuenerit: sabi. ait nō als fūdū mulieri reddi oportet q̄ si cauerit[e] siqd p[o] vni[o] ānī[is] locationē marit[us] dānat[us] sit: id se p̄stitā uri. Sed ⁊ mulieri cauēdū q̄q̄d p̄ter[b] p̄mū ānū ex locatiōe vir ꝓsecut[us] fuerit se ei restituturꝫ. ¶ Dē Semel' mora fcā si fuū dotale postea offerēte marito ml'ier accipere noluerit: ⁊ is ita decesserit[k] non debebit[l] ei p̄ciū ei[us] marit[us] vel heres ei[us]: ne dānum sentiat q̄ postea offerēte[m] eo mulier accipere noluit[n].

Paulus. Si p[o] diuortiū mortua mulier hēs eius cū viro parēteue ei[us] agat: eadē vident ō restituēda dote interuenire: q̄ ipa mulier agē te[o] obfuari solent. Quian[p] Facē posse marit[us] ēt id vf[q] q̄ō a mulie ꝓseq[q] p̄t. s. si iā ei aliqd absit q̄. p mulier aliqd expēdit vl' mādato ei[us] p̄stiterit. ¶ Cetez si nōdū ei abest vtputa si ſz ꝺditione[r] obligat[us] ē nōdū vf facē posse.

Quotiēs pf dotē dat: Idē ⁊ stipulaf: ita ōmū i suā psonā ō dote actōez trāsfert si ex ꝺtinēti[s] stipulef. ¶ Cetez si interposito[t] tpe stipulari velit nō nisi ꝓsentiēte filia poterit q̄uis i ptāte fit: q̄ dete riorē ꝺditionē i dote filie facef ñ p̄t nisi ꝓsentiat filia. ¶ Plane si añ nuptias dotē ōderit poterit ex iter uallo añ nuptias tñ ⁊ circa volūtatē q̄q̄ filie stipulari[u]. ¶ Siqs p̄o mulier dotē ōderit: ꝓuenerit q̄ vt quoq̄mō direpto mrimōio ipi[x] solueref[y]. postea marit[us] vxori dotē ō derit: rectissime dicef exactōez nibilomin[us] ei q ōdit ꝺ maritū ꝓpetē[z].

Dupta[a] si ipedit q̄mi ¶ Ul. n[us] cū p̄ore marito ō dote expiat. ¶ Quotiēs culpa viri[b] accidit: ne dos a socero aut a quolibet alio q̄ mulieris noie ꝓmiserat: exigeref: si aut i mrimonio filia decesserit[c]: aut materfa. fcā: eū q̄ dotem rep̄omiserat heredē istituerit[d]: satis ꝓstat nihil āpli[us] virū[e] p̄stare debere: q̄ꝫ vt eos obligatiōe liberet.

Si marito publico ¶ Dē iudicio dānato[g] ps aliq[b] bonoꝝ eius publicef: fiscus creditoribus eius satisfacere necesse bz[h]: iter quos vxor quoq̄ē. ¶ Si pf cuz ducenta filie sue noie dotis gra ꝓmisisset: pact[us] fuerit ne amplius q̄ꝫ centū a se[k] peterentur: ⁊ soluto matrimonio exegerit[l] centū ō q̄bus cōuenit ne peterent: nec intelligūtur[m] dotis esse. ¶ Q̄ si mortuo pfe cuz herede eius maritus agef ceperit[n] ista[o] quoq̄ pecunia in dotem erit. ¶ Si voluntate filie[p] procurator a pfe datus litē ō dote contestatus fuerit: ⁊ re fm cū iudicata[q] pf ōcef-

pac. l. iurisgen. §. sed cum nulla. ⁊ facit. ff. si cer. pe. l. lecta. §. diceba. ⁊ ō pac. do. l. cum dos. ⁊. l. ob res. §. i. ⁊ de iure do. l. post nuptias.

u ¶ Plane. stipulari. nec enī dos nec dotis actio dicitur mulieri queri ni si so. ma. cum non sit matrimonium ⁊ sic paciscendo non nocet filie.

¶ Si quis. Si extraneus stipulef dotē: solutio facta vxori maritus nō liberat. h. d. Bar.

x ¶ Ipsi. so. ipsi. s. dāti.

y ¶ Solueref. q̄ō pactū vz: vt. ff. ō pac. do. l. ob res. §. i. ⁊. C. ō pac. conuen. l. legem. ⁊. C. ō rei vx. ac. l. i. §. accedit.

z ¶ Competere. ecōtra ⁊ maritū a muliere ꝓdicere posse vt indebitus: vt. j. de so. l. qui homines. §. si gener. ac.

Nupta. Jus dotis ⁊ priuilegiū nō minuit per transitus ad secūda vota. h. d. Bal.

a ¶ Nupta. scō viro: ⁊ facit. j. de admi. tu. l. tutores qui post. §. pe.

¶ Quotiens. Non potest alteri iputari culpa ex qua sentit commodum. h. d.

b ¶ Culpa viri. multo fortius idē erit cum sine eius culpa hoc acciderit q̄ñ periculum spectat ad mulierē ñ ad vir: vt. ff. de iu. do. l. si exne[us]. ⁊. l. pmittēdo. §. ij. ⁊. §. fi. b.

c ¶ Promiserat. nec eā pactus fuerat sibi reddi vñ mlieri q̄rit actio: vt. C. de rei vx. ac. l. vnica. §. accedit. Azo.

d ¶ Decesserit. ⁊ sic nō bz heredē: vt. j. ō castre. pe. l. ij. Item idē si diuortiū factū est fm Azo. vt. ff. de pecul. l. depositi. §. i. accur.

e ¶ Instituerit. idem si ipsa pmissori succedat: vt. ff. de iure do. l. pmittendo. §. fi. Azo.

f ¶ Virū. nec enī potest qs obijcere culpā ex qua lucruz habet: vt. ff. ō iure do. l. cū in fundo. §. i. Azo. ⁊ facit. ff. de euic. l. scia. fundos.

¶ Si marito. Actio de dote datur contra fiscum in quem trascunt bona mariti per confiscationem. Et dotem pacto remissam pater petere non potest. ⁊ pactum personale personaz non egreditur. b. d. vsq̄ ad. §. si voluntate. Aler.

g ¶ Damnato. casus ablatiui absoluti.

b ¶ Aliqua. puta tertia ⁊ sic quota: vt. l. iul. de vi pu. vt. C. ad. l. iul. de vi pu. l. ij. secus si certa res. vt insti. de fideicommi. here. §. sed illud. ⁊. C. de sen. paf. l. si debitor.

i ¶ Necesse habet. vt ⁊. C. e. l. ij. ipse autem maritus dānatus in ea parte non tenetur: vt. C. de fideicommi. l. i. ⁊ facit. C. de bo. pros. l. si vt proponis. ⁊. C. de do. inter vi. ⁊ vxo. l. si res. ac.

k ¶ Ase. patre. s. non petat genet. ac.

l ¶ Exegerit. pf forte. idē ⁊ in filia: vt. ff. de iu. do. l. si extraneus. Azo.

m ¶ Non intelliguntur. ut. ff. de pac. do. l. fi.

n ¶ Agere ceperit. q̄ pactū fuit personale: ut. ff. de pactis do. l. cum pater. ⁊. l. ob res. §. fi. ⁊ matrimonium constabat adhuc uel pactum fuerat dotis lucrande ad alia centum: que non potuit petere a patre: quāuis promiserat: q̄ fecerat pactum de non petendo ab eo tantum.

o ¶ Ista. l. alia centum: que pater non tenebatur soluere.

¶ Si voluntate. Actio iudicati post mortem patris consolidatur in persona filie sicut actio de dote. b. d. Bar.

p ¶ Si voluntate filie. q̄ si contra voluntatem datus aut non ageret, aut filie non preiudicaret: vt. ff. e. l. ij. §. i. ac.

q ¶ Judicata. secus in iudicio operaꝝ facta condēnatione: vt. j. de oper. li. l. qui libertinus. §. sed si iam. sed idē si sit tm̄ lis cōte. uel nō cōte. vt. e. ti. l. si operaꝝ iudicio. ⁊ facit. C. de rei vx. ac. §. ⁊ hoc. sed ar. cōtra. ff. quimo. pi. uel byp. fol. l. sic. §. si ōbitori. Item fac. j. ō iniur. l. ſz si vni[us]. §. fin.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Filie. quasi ipsa procur. dedisset.
Cum patri dos. Quatenus solutū ē mulieri eatenus vir a coheredibus suis nō repetit. h. d. Bar. a Cum pri. als. §. als lex est.
b Sub conditione. potestatiua. uel dic in defectum eius exheredatum als non valeret: vt. ī. de bere. instī. l. suus quoq;.
c Soluerīt. s. so. ma.
d Debebit. s. filiꝰ cuz fuerit bꝫs: als non tenerek: ut. ī. de dote pre. l. .ij. §. per contrarium.
e Pecunie. s. vroꝛi iā solute. azo.
f Alz. s. nūc lz si ereret mꝫimonium ⁊ famiber. ageret ēt īstitutiōis ꝛditōe pēdēte nōdū factus bꝫs posset vt. s. faber. l. si maritꝰ. ⁊ fac. ī. e. tit. l. si filia. ⁊ de dote pre. l. ij. §. idem iul. ⁊. l. pater. §. si post. ⁊. l. pe.
Si fundum. Fructus augent dotē. ⁊ ideo qd iuris est in dote erit ⁊ in fructibus. h. d. Bar.
g Si fundū. quo. i. in qua portiōe vt sit figura synecdoche. Alzo. ⁊ nō qꝫ fructꝰ vltimi anni debent diuidi: ut. s. eo. l. diuortio. ac.
h De dote. lz non sit dos lz dotis accessio. sic. s. cōmo. l. si ut certo. §. vsq; adeo. Item dic vt no. ī. de ṽ. ob. l. iul. §. i.
i Doc. i. fructus.
k Ancillaꝝ. secꝰ in fetu pecoꝝ q ut alius fructus diuidit ꝑ portione anni: ut. C. ō rei vro. ac. §. itaq;. sed partus ancille nō est in fructu. vt. s. de vsufr. l. uetꝰ. ar. contra. ī. ad. l. fal. l. paulus respondit. §. i. b.
l Post diuortiuz. uel ꝓstā. ma. uel añ cōtēplatione mī mulieris: ut. s. de iu. do. l. si ex legato. ⁊. l. si ꝑuo. ⁊. s. de vsuf. l. sed ⁊ si qd donet: Alz. ⁊ facit. s. de rei uen. l. ex diuerso. §. i.

Si prior. Maritus utik exceptione si ꝓueniat ultra q̄ facere posset etiaz cōtra eum cui delegatum est per mulierem. h. d. Uler.
m Si prior. nomine. als gratia. als nomine.
n Possit. imo insolidū: cū scōs maritus sit creditor mulieris: ut. ī. de re iu. l. nesennius. circa pn. ⁊ de exce. do. l. pure. §. si cū. ⁊ de noua. l. doli. in pn. ⁊ de cōdi. ob cām. l. si donatur. §. i. q̄ sunt cōtra. Do. hic pmi sit prior uir scōo per hec ṽba: pmitto qō mulieri debeo. ubi ṽo. r. q̄ mulieri debeo. uel qō ipsa mihi dedit in dotē: ar. de iureiur. l. eum q. §. si mulier. ⁊ de cōsti. pe. l. iij. ⁊ instī. de leg. §. lz si uroꝝ. Quid aūt si post hanc pmissionem fiat non soluendo? Nō. ut. s. de iure do. l. si extraneus.

Que dotis. Adhibitus ad stipulādū dotē aīo donādi potest eam a marito repetere lz maritꝰ ab uroze adhibēre nunq̄ receperit: si tamē sibi successit in hꝫditate q̄q̄ hꝫditas nō sit soluēdo. h. d. ⁊ ꝑm istā lec. ccl fāt oīa ꝓria. Alex. Et dicit: ꝓmo ponit thema. Scōo respōdet q̄stiōi. Tertio rādet cuidā tacite obiectiōi. Scōa ibi. nihilominus. Tertia ibi. nec ad rem. ⁊ est pulchra lex: ⁊ bz quotidianā materiā ⁊ subtilem. Bar.
o Tenebit. si aīo donādi eius iter uiuos fuerunt adhibiti. si aūt stipulāti simpliciter ꝓmisit ꝓsumit qꝫ nō aīo donādi: ut. s. de iure do. l. mulier. §. fi. q̄ est ꝓtra. nā mulierū genꝰ auariss imū ē: ut. s. de do. iter vi. ⁊ uxor. l. si stipulata. ⁊ ēt qlibet ꝓsumit auarus: ut. s. de ꝓba. l. cū de indebito ni si rō sanguinis uel tꝑis aliud inducat. ut. s. de ꝓba. l. pcula. ⁊ de do. inter vi. ⁊ uxo. l. si ꝑuus cōis. uel viciss im facte donationis. ut. s. man. l. si uero nō remunerādi. §. ide papinianꝰ. ⁊ alijs casibus ibi nō. ⁊ ita locum hz actio mādati. nō aūt teneret maritus stipulatoribus: sed fieret iter eos cōpensatio. si ṽo ꝓbat aīo donādi factū in dubio ꝓsumit cā mortis: ut. ī. ō le. iij. l. cū qs decedēs. §. nuptura. ⁊. ī. de dote pre. l. seia. ⁊ hoc ēt pōt sic inteligi ⁊ iō posset reuocari: ut. C. de iu. do. l. ij. p Se cōpēsasse. sic. s. de cuic. l. si ei ī pn. ⁊. §. si is. ī. de fideiuss. l. si debitor. ⁊. ī. c. mulier.

q Ceteris. nisi fieret inuentariū: ut. C. de iure delī. l. scimꝰ. §. ⁊ si ꝑfatam. ⁊ in auc. de here. ⁊ fal. §. si ṽo absunt. sed in legato secus: etiam iure veteri: vt. ī. ad trcb. l. i. §. si is q. ⁊. ī. ad. l. fal. in rōne. §. quod vulgo. b.
r Teneatur. dissimiliter tñ qꝫ ceteris tenetur insolidum: bis inquātum facere potest. ut. s. l. pri. ⁊. ī. e. l. si maritus. Alzo. b.

Tercia. Exceptio opposita a tertia pſōa cuiꝰ interest obstat ⁊ venit examināda in iudicio ⁊ impedit processum. h. d. ſm intellectū quē sequunt cōit doc. ⁊ est nō. ⁊ plus subtilis q̄ credak. bar. ⁊ alerā. Vel sic. Pdēdere iudicio iter pſem ⁊ filiā sua per filiationē ⁊ pria ptāte non admittit pſ ad agēdum contra maritum ꝓ restitutione dotis. sed est supsedēdū quousq; illō iudicium sit terminatuz ꝑ pſe nec ēt postea admittit filia contradicēte: nisi cām cōtradictionis non hēat. h. d. ista lex singularis ſm intellectum glose. Paulus de castro.
s Esse dicit. iplorādo officiuz iudicis: vt. ī. ō lib. erbi. l. iij. §. hoc aūt. Alzo. nā ipsa erat in q̄ si possessiōe existēte sui iuris.
t Et dotē. s. aduēticiā. nā ꝓfecticiā pōt petere ēt si filia esset emācipata: ut. s. ō euic. l. pſ. ⁊ de iu. do. l. profecticia. §. fi. ſm quosdā. sz ſm Alzo. ⁊. h. ēt ī ꝓfecticia optime legi pōt. ac.
u Postulat. quā petit si filia est ī ptāte: ꝑ qua dedit etiā nullo pō apposito: secꝰ vbi dat ꝓ emancipata. vt. C. de rei uxo. ac. §. accedit. ⁊. §. extraneum.
r Denegādā. primum ꝓbat eoipso qꝫ ꝓbat legitimā: ut. in sti. ō pa. po. ī pn. Scōz eoipso qꝫ nō hz cām cōtradicēdi: vt. ī. e. l. dotē. sz an tricia pōt agere iteri dū pēdet iudiciū de ptāte: rñ. sic hz Alz. ut. ī. de li. cā. l. ordinata. ⁊ facit. C. e. l. filie. ⁊. s. eo. l. ij. ⁊. s. de inof. te. l. q̄ de i officioso. nec ob. s. de ꝓba. si filiꝰ. qꝫ h erat in possessiōe lībtatis filia: vñ pſ icūbit necessitas pbādi. ibi non erat in pos. vl ei q dicit: ñ ei q negat icūbit onꝰ pbandi. h dicebat pſ eam in ptāte: ibi filius dicebat se liberum quare ꝓbat.
y Esse. ⁊ illam non consentire.

Tercia. Tercia diuortiū a scio fecit: hāc tricius i sua ptāte esse dicit: ⁊ dotem sibi reddi postulat. ipa se mfem familias dicit: ⁊ ō dote agere vult. Quesitū est q̄ ptes iudicis sint: rñdi pſ nisi probet filiā: nō solū i sua ptāte esse. sed etiā ꝓsentire: sibi denegandam actionem. sicuti denegaretur etiā si constaret eaz in ptāte esse. Paulus.
Diuerta q̄ volūtate patroni discessit: ō dote cuz eo agere pōt: quā ei dedit. Paulus.
Si maritus minus facere pōt: ⁊ dos publicata sit i id qō facere pōt fisco maritꝰ ꝓdemnādus est: ne i pnitiem mariti mulier punita sit. Ulpianus.
Otem voluntate filie videri pſz recepisse: cū cās ꝓtra dicēdi ei filia nō hꝫet: maxime cuz ab eo postea ampliore summa dotata sit. Marcellus.
Ticius ticius cū esset filiusfa. volūtate pſis vroꝛez meuiā duxit: ⁊ dotē pſ accepit. Meuia ticio repudiū misit: postea pſ repudiati: absente filio spōsalia cū eadē noīe filij sui fec. Meuia deide fpudiū spōsalib⁹ misit: atq; ita alij nupsit. Quero si meuia agēt cū lucio ticio quōdā marito ⁊ a pſe bēde relicto ō dote: ⁊ ꝓbet culpa mulieris mꝫimoniū dissolutuz: an maritus possit pp culpā mulieris dotē retinere? Marcellus rñdit ēt si vt bēs īstitutꝰ a pſe ticiꝰ ꝓueniret: tñ si spōsalibꝰ ñ ꝓsensisset culpā mulieris mulctā dā esse. Papinianus

Diuerta. Liberta que legitime recedit a pſono ab eo pōt petere dotē. h.
z Uolūtate secus si eo inuito. ut. s. ti. i. l. fi. B.
a Patroni. cui erat nupta. ⁊ facit. s. ti. i. l. pe. ⁊. l. fi. ⁊ de ritu nup. l. filio. ⁊. l. matrimonium. ⁊ in auc. de nup. §. distrahunt. ⁊ de san. epis. §. si ṽo. Item hodie non fit diuortium ꝓsensu: nisi cā castitatis cōcupiscentie hoc fecerint ⁊c. vt in auc. ut lice. ma. ⁊ auie. §. qz ṽo er ꝓsensu.

Si maritus. Etiā si fiscus succedat vroꝛi nō pdik ꝓuilegiū mariti. h. d. b.
b Publicata. ōlicto mulieris: qō euēit qnqz legibꝰ: vt. ī. ō bo. dā. l. iij.
c Mei pniē. ut. ⁊. C. de penis. l. sancimꝰ. Itē ⁊ qz ñ plꝰ q̄ mulier cui succedit habere debet: ut. s. de vsur. cum qdā. §. fiscus. ⁊. ī. de reg. iur. l. in his. §. nō dz. ⁊ facit. s. e. l. si ꝓstāte. §. fi. ⁊. ī. ti. ij. l. ad fiscum. ac.

Otem. Nō vī filia ꝺicere que iustā cām ꝺicendi non hz. h. d. B.
d Dotē. filie. tacētis vel ꝺicētis. azo. ⁊. h. nec. n. vī ꝺicere cū nō hēat iustā cām ꝺicēdi. sic nō vī fieri qō legitīe ñ fit: ut. ī. de re iudi. l. iij. §. ꝺdēnatū. ar. ꝓtra. ī. ō no. op. nū. l. i. ī pn. ⁊ als sit ꝑ rōne volūtas: ut. C. de pac. con. sup do. l. bac. ⁊. ī. ad trebel. l. qz poterat. hoc tñ est rōne cōiōnis ⁊ patrie potestatis. Et est hoc optimū ar. cōtra renitentes electioni. ⁊ facit. s. e. l. ij. ⁊. l. si pater. ⁊. l. nō solū. ⁊. l. si cū dotē. §. eo autē tpe. ⁊. s. de spō. l. hz ea que.

Lucius. Spōsalia ꝓtracta ꝑ pſem noīe filij cū illa q̄ sine cā a filio diuertserat ñ auferūt iura lucrāde dotis ex pmo diuortio si talibꝰ spōsalibꝰ ñ ꝓsēsit filiꝰ: ēt si dos sit soluta pſi ⁊ filiꝰ sit bꝫs pſis. h. d. ista lex singu. Paulus de ca. ⁊ alex.
e Repudiū. meruit ergo amittere dotē: ut. C. ō repu. l. ꝓsensu. azo.
f Nō ꝓsensisset. tacite aūt ꝓsentire nō vī: lz secus in filia. ut. s. de spōsa. l. hz ea q̄ ⁊. l. filiosa. Itē qd si exꝑsse ꝓsensisset: rñ. vī ei preiudicari. ut ar. ī. ad. l. iul. de adul. si uxor. §. fi. hz ubi nō ꝓsensit pſis ꝓsensus ei nō nocet: lz sit heres: qz consensus talis non est ex quo dak actio uel exceptio. uel uerius etiā si ꝓsensisset filiꝰ non noceret: qz spōsalia tñ nō mꝫimoniū fuit ꝓtractū: imo qō plus ē nec spon-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

salia videnť cõtracta cũ non durent: vt. ff. de in rẽ v. l. si pro pte. §. vlim. ꝛ sic ñ ob. ff. de reg. iur. l. ex qua psona. ꝛ. C. de rei ven. l. cum a matre. que sunt contra ẅ ergo subaudi maxime si non consensisset ꝛc.

Uxo. Paria delicta mutua cõpẽsatione tollunť. b. d. Bar. Vel sic. Exceptio adulterij tollit replicatione lenocinij vel ecõtra cũ agit de dote ciuiliter vel donatiõe pp nuptias lucrã da. b. d. concordat lex cum mulier. ff. eo. Eller.

a Uiro quondam: nã. ff. loquitur de repudio. b.

b Accusantib⁹. i. obijciẽtib⁹ in ciuili cã. sic ponť in auc. de san. epi. §. si qs aũt p pecunia. ibi. vt accusata ꝛc. puta in cã dona. pp nup. quam vir reperebat ab vxore: ꝛ dotis quaz vxor repetebat a viro: sed vter qz se tuebať pp delictũ alterius puta mulier pp lenocinium viri: ꝛ vir pp adulterium vxoris qõ quidem posset qlibet eorum facere: vt. C. de repu. l. ꝓsensu. nisi obijcẽs eẽt in pari turpitudine. vel diuersoz criminũ vel eiusdẽ in quo vterqz consensit: vt. ff. eo. l. cũ mulier. criali aũt accusatiõe ĩstituta vidicta posci posset. nec. n. vn⁹ aliũ accusare. phibeť: nisi cũ idẽ perpetrasset lẽocinitũ. tũc. n. nihil iude⁹ iudeo nihil cathelina cathego vt. C. õ bñt. l. qm̃. §. inf se.

c Ex lege. indiffinite dicit lege. ꝛ ẽ sic. ff. õ mino. l. auriliã in fi. ꝛ in auc. ut li. ma. ꝛ auie. §. qz vo ita cõpunť. colť. viij.

d Paria enim. nõ delictum cũ delicto cõpẽsari: sic. ff. ne qd in lo. pu. l. i. §. idẽ ait. ꝛ de dolo. l. si duo cũ concor. ꝛ. ff. qõ vi aut clam. l. si vitẽ. §. fi. ad ianuã. ꝛ ne qs eum q ĩ ius vo. l. ij. ꝛ. ff. de adul. l. si vxor. ĩ fi. fz ar. ff. si. cõmo. l. rẽ mihi. §. in erogatu.

Post dotem. Inter alias lec. glo. tenẽda ẽ tertia q̃ reddit hãc. l. sing. fm Bal. ꝛ ang. b: q̃ ab oĩbus approbať ꝛ bñ ꝓterq̃ a bar. ꝛ fm hãc lec. hoc in tẽdit. Si pť ex intervallo volũtate filie stipulať dotẽ simplr reddi ñ expressa ꝓsona cui reddi debeat cẽsẽť stipulari cõiter tã sibi q̃ filie. ꝛ sic actio ex stipulatu erit cõis sicut fuisset actio prima si stipulat⁹ non fuisset: ꝛ ideo mortua filia sine liberis cõsolidať in patrẽ sed viuente filia cũ actio sit cõis si agat sine filie voluntate repellẽť exceptiõe. Uel sic fm lec. Hoc. q̃ cõiť approbať iter lec. Hoc. ꝛ ẽ multuz notabilis. Pater stipulãdo dotẽ mãdato filie vť stipulari ꝛ ei⁹ procurator ex qua stipulatione filia mortua sine liberis agit pť ut hẽs filie: sed filia viuente ius agẽdi non residet ĩ pťe. b. d. Eller.

e Post dotem datam. Casus. pť ex intervallo filie voluntate stipulatus est sibi soli dotem reddi facto diuortio sub hac conditione. si filia sine liberis decesserit: extitit cõditio diuortij. Item mortis ꝛ liberoz defect⁹ nulla pñi dotẽ repetẽti obstat exceptio. sed si diuortij tm̃ non etiam mortis ꝛ liberoz defect⁹ exĩstat: pñi sine filia agẽti ob. exceptio: nisi caueat rẽ ra. filiã habituram. vel cã cognita oĩo sibi actio denegať: vt. ff. e. l. ij. §. pe. ꝛ fi. ꝛ. l. si cum dotẽ. §. sed si latitet. vel dic scõo diuortij tm̃ fuisse cõditionẽ appositã: ꝛ tũc pť si defuncta filia sine libis aget non ob. exceptio. qz ad solũ patrez recidit actio. ꝛ ẅ subaudiť maxime ut statim dicã. Si vo filia viua agat pť ob. exceptio inspecto tenore actionis ex stipulatu q̃ pñi cũ filia competit: sed qz pater postea sibi soli ꝓsensu filie est stipulat⁹ primo ꝛ scõo casu replicať: ut. ff. e. l. quotiens. §. ceterũ. Uzo. vel tertio dic q volẽte filia fuit stipulatus simplr nõ sibi. quo casu sibi ꝛ si lic videť stipulat⁹: vt pinde sit: vt lex dicit cũ nullo mõ est stipulat⁹. ꝛ sic est cõis actio vtriusqz: ar. contra. ff. de verb. ob. l. si ita stipulat⁹ fuero. §. grisogon⁹. ibi sequẽs sti. ꝛ nõ dať replicatio pñi. ꝛ fm hos tres casus filie uolũtate determinet hãc oẽone stipulat⁹ ẽ. vel q̃rto filie volũtate determinet fcõ diuortio. ꝛ tũc nõ datur replicatio. vel qnto verbũ dari. q. d. ad uoluntatẽ filie mihi reddes. i. si ipsa tũc uolet. Ergo si viuit regrť ei⁹ uolũtas alꝫ si non ꝓsentiat repellor exceptione sed ea mortua sine liberis nõ ẽ cui⁹ regrať uolũtas. Sed si liberi ertãt. idẽ q̃ nõ regrať alicui⁹ volũtas si vos ẽ pfecticia q segť me: aliogn regritur uolũtas libroz. Si vo ponas q̃ filia simplr ꝓsensit mee stipulatiõi: ꝛ ego non apposui aliã ꝓditionẽ nisi diuortij: q̃re ĩpedirer agere facto diuortio ẽt iuita filia. ac.

f Stipulat⁹ ẽ. ꝓsentiente filia fz tres pmos casus. vť nõ ꝓsentiẽte filia fz alios duos. g Si ꝓditio. vna tm̃. s. diuortij. nõ ãt uoluit filia q̃ pať agit fm oẽs casus. ac. h Sine libis. marie nã idẽ si cũ libis. ꝛ vos est profecticia fz. v. casuz: vť dic: q̃ hic casus fuit cõplex⁹ i stipula. fz pmũ. ꝛ sic ñ fať p bul. q dirit dotẽ reddi pñi: etiã si liberi ertãt. Et p eo facit. C. sol. ma. l. dos ubi de hoc nõ. Sz p Uzo. fať. ff. de pac. do. l. inter socerũ. in prin. ꝛ §. ij. ꝛ. ff. de le. iij. l. uxore. §. testõ. ꝛ de mino. l. uj. §. sed vtrũ. in fi. §. ꝛ. ff. e. l. si ab hostibus. ac.

Si pater. Indebitum solutum qõ cadit in repetitione per viam contract⁹ non repetitur per condictionem indebiti. b. d. Bal. Uel sic. Etiam pro dote soluta soluto matrimonio competit actio de dote. b. d. Pau. de cast. ꝛ Eller.

absumptos q̃zuis fuã fuisse postea constiterit: peti non posse placuit.

Supt⁹. vo necessarios ꝛ vtiles⁹ ĩ pdia q̃ dotalia videbanť factos: cõpẽsatis⁹ fructib⁹ pceptis⁹ ad finẽ supflui⁹ fuari ꝓuenit. Usuras⁹ aũt numerate dotis ex stipulatu si pť i mrimonio defũcta filia petať: gener q̃ residue dotis ꝓmisse fen⁹ stipulat⁹ est: ita demũ ad finẽ vice mutua debite quãtitatis cõpẽsatione opponẽ iuste vť: si, pprijs sumptib⁹ vxorẽ suã exhibuerit. aliogn si pris sui sũptib⁹ exhibita sit ianis vsuraz stipulatio⁹ cõpẽsationi nõ pderit. Ad viz vxore post diuortiũ reuersa: iudiciũ acceptuz ex stipulatiõe quã extraneꝰ q̃ dotẽ dederit stipulatus fuerat nõ dissoluiturr: nec ex officio iudicis absolutio continetur. Ceuola.

Si maritus in id qõ facere potest condemnatus sit: ꝛ nomina sint ad dotis quantitatezs: neqz amplius³ habebit: neqz⁴ mandare actiones debet.

i Nõ p idebiti. imo idebiti: vt. ff. loca. l. siqs fidũ. l. ĩpator. q̃ ẽ ff. so. vt ibi. ꝛ fať. ff. de iure do. l. quẽadmodũ ĩ fi. ꝛ ꝓdi. ide. l. q̃ execution ẽ. §. fi.

In insulã. Mors ciuilis pris cõtingẽs añ dotis executiõnẽ ꝓstãte mrimonio vel eo soluto facit actionẽ de dote in solaz filiã cõsolidari. b. d. nõ. Et primo loquiť q̃n cõstãte mrimonio pť deportat⁹ est vsqz ibi p⁹. Scõo q̃n eo soluto. Et sic vnũ dictũ p aliud nõ ẽ supfluũ. Pau. õ ca.

k Deportato. aut diuortiũ qõ appet ex littera sequenti. ac.

l Pertinet. qz pť pro mortuo habeť: vt. ff. de ꝓtracta. l. i. §. fi. ꝛ de bo. liber. l. si necesse. §. ij. b.

m Cõsentiente. maxime. nã ꝛ idez vbi cõsentiẽte ea petijsset: vt. ff. e. l. si marito. §. si volũtate. vel dic nõ petierat cũ effectu. i. nõ exegerat. nã tũc secꝰ cẽt. ꝛ fať. ff. ad. l. fal. l. pť filiã ĩ pn. ꝛ. ff. e. l. si cũ dotẽ. §. si pť. ꝛ. ff. e. l. ĩ bis. §. filia. ꝛ. l. si socer. ĩ pn. ꝛ. C. õ rei vx. act. §. videam⁹. ꝛ de so. l. q̃ hominẽ. §. si gener.

Fructus. Maritꝰ putatiuus nõ lucrať fructꝰ dotis: tanq̃ marit⁹: tñ de ipsis retineat q̃tenus ĩ vxorẽ putatiuam uel in pdia dotalia necessarios sũpt⁹ vť vtiliter ĩpẽdit. b. d. Pau. õ ca.

n Fructus. i. in eo q̃ sumptus excedunt fructus suabit de dote: vt. ff. ti. i. l. qõ dicitur. o Et vtiles. ad perpetuã rei vtilitatem.

p Compensatis. so. ma. vel dic etiã cõstante: qz nõ fuit matrimoniuz: nec habuit necesse sustinere onera matrimonij: nec lucrifecit fructus ea ratione q̃ sustinuit onera: sed qz bona fide percepit. ac.

q Percepti. pũcta ibi pceptis. ꝛ dic ꝓuenit suari ad finẽ. i. vsqz ad fi.

r Superflui. i. residui in quo sumptus excedit fructũ: vt ꝛ. ff. õ rei ven. l. sumpt⁹. ꝛ. l. ẽptor. ꝛ facit. ff. ti. i. l. iij. ꝛ de dote prc. l. i. §. impẽse. ꝛ. ff. e. l. si cũ dotem. §. fi. ꝛ. l. se. sed quo iure seruať: rñ: vt. C. õ rei. vx. ac. §. sed nec ob impensas. uel dic iure exceptionis doli: cum non fuerit dos: vt. d. l. sumptus. ꝛ de peti. here. l. q̃ si sumptus.

Usuras. Maritus q̃ non sustinuit onera matrimonij nõ põt petere vsuras dotis ꝓmisse ꝛ nõ tradite. b. d. Sed si sustinuit vsure cũ vsuris compensantur. hoc etiam dicit hic Pau. de castro.

s Usuras. dotis pro parte dimidia: qz dimidiaz dotẽ dedit socer in qua restituenda est ĩ mora marit⁹ facto diuortio. Item alterius dimidie fuit gener vsuras stipulat⁹: quas mõ cõpensat in vsuris: uel q̃ petunť ex mora.

t Si perat. ex mora qz iudiciũ bo. fi. est ut. C. de rei vxo. ac. §. exactio. vť fm. R. qz stipulatus erat: qz hic dicit ex stipulatu.

u Stipulatio. qua socer tenebatur genero. si alterius dimidie differret solutionẽ. ꝛ facit. ff. mã. l. creditor. §. pe. ꝛ de iure do. l. cum post. §. in domum. ꝛ de doli exceptione. l. fi. in prin.

Ad uxuz. Reconciliatio matrimonij non nocet extraneo cui quesitum erat ius ad repetitionem dotis ex solutiõe iã facta. hoc dicit Pa.

x Non dissoluitur. vt ꝛ. ff. de iure do. l. stipulationem. nisi cõsensit denuo vt. ff. de pac. do. l. cum maritus. §. i. ꝛ facit. ff. eo. l. si mulier diuerterit. ꝛ. ff. loca. l. Item queritur. §. i. ac.

Si maritus. Maritus nõ tenetť p restitutionẽ dotis actionez õ dote cedere: si aliud adiũctũ sufficiens sibi non remanet. b. d. Bar.

y Quantitatem. s. concurrentia vel paria. Uzo.

z Amplius. in bonis preter dicta nomina que etiam nomina sunt ei necessaria pro victu. ac.

a Neqz mandare. nisi forte talis sit qui ex sua psona possit sibi querere victum: ar. ff. de lib. agno. l. siqs a liberis. §. sed si filius. ꝛ fm hoc habes bis neqz: ꝛ tũc incipe soluere ibi: neqz mãdare ꝛc. alꝫ deest scõz neqz: ꝛ nõ est aliq̃ negatio. ꝛ tunc dic. i. nõ hz amplius aliud necesse nisi mãdare actiones postq̃ cõdemnatus est: cũ nihil hẽat vltra alimenta. ꝛ tunc recidit in idem cuz prima. sz in hoc differt qz incipit ibi soluere neqz amplius. uel aliter nõ hẽbit amplius. i. plus aliud necesse: nisi hoc mãdare actiones. fz pr. ꝛ hoc si sint nota sufficiẽtia ad dotẽ ꝛ ad alimẽta: ꝛ tũc similiter ĩcipit ibi soluere neqz amplius. uel aliter. i. cũ facta cessione nihil ad alimẽta sibi remaneat. ꝛ hec cõis est ad geminuz neqz. ꝛ ad vnicũ fm pr. vel aliter ĩmo necesse habet si alꝫ habeat sufficientia alimenta: ut. C. de rei vxo. ac. §. cum autem ex. in fi. §. ꝛ. ff. de cess. bo. l. qui bona. i. rñ. Uzo. ꝛ hoc fm pr.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Si socer. Dicta solutio p successionem non extendit vires suas ex̄ persona succedentis. b.d. Bal. Vel sic. Licet socer succedat genero ñ tamen filia pdit ius consolidationis: immo facta sui iuris agere poterit ꝯ heredes pfis sui: uel ēt contra ipm patrez tāq̄ heredez mariti. b.d. pa. ó ca. ⁊ Alexan.

a Acturā. ergo aditio hereditatis debitoris p solutione non babek. alio quin filie cum cām ꝓtra dicendi non hēret denegarek actio: ut. s̄. e. l. do tē. sed cōtra. ī. de fideius. l. si debitori. Ñ. illud respectu succedētis tm̄ di ci. azo. Itē q̄tuz ad fideiussorias ⁊ accessorias obligationes nō quātuz ad alias: ut. ī. ó fideius so. l. vrannius. ac.

b Aristonem. retulit aristo. q̄ ita pomp. dic̄ ⁊ consentit ⁊ confirmat dictum pompo.

c Consensit. s. pōpo. ⁊ no. q̄ pf ⁊ filia videnk eē duo rei stipulandi. q̄ lz vn⁹ succedat ōbitori: nihilominus in psona alterius in suo statu remanet obligatio: ut. ī. de fideius. l. vrānius.

d Dicem⁹. locus a pari. ⁊ no. soli filie competere actionem cum fuerat emancipata q̄ fuerat añ cōis: ut. C. de rei vx. ac. §. videamus. sicq̄ ābulat de patre in eaz vel de cōi eē in ppzium filie. sic. s̄. de vsufr. l. adhuc. §. si operas.

e Conueniri. actiōe ó dote venia petita. vt. s̄. viri. sz si ē ī ptāte ꝓstituta nō pōt ꝯ pfez intenta re actionē aliquā cōi iure ēt cuz venia vt. C. ó in ius vo. l. q in ptāte. sz ó eqtate offō iudicis ꝓsulitur filie cū paternū sit offꝛi dotaꝛ filias: vt. s̄. de ri. nup. l. q liberos. ⁊. C ó do. p. l. fi. ⁊ ó rei vx̄o. ac. auc̄. sed quāuis. ac.

Luqus ticius. Exceptio: dolo facis petendo q̄ restituatur⁹ es: nō pōt opponi agēti q̄ñ restituturus ē alij q̄ ei contra quez agit: sed q̄ten⁹ restituatur⁹ ē ei bñ potest opponi. b.d. l effectu iste. §. ualde pulcher: ⁊ subtilis. Paul. de ca. ⁊ Alleran.

f Si petierek. i. ne vir peteret q̄ pactum valet: ut. s̄. e. l. si marito. §. i. ⁊ ó pac. do. l. cum pater. ⁊. l. ob res. §. fi. ac.

g Mariti. ⁊ ideo donationez ꝓpter nuptias amittit: ⁊ dotem promissam exigit quam tenetur restituere. azo.

h Redditurus est. immo vꝭ ꝓtra cum ei īputari non possit q̄ pfem mulieris non ꝓuenerit: ut. s̄. de iur. do. l. si eꝛneus. cū g̃ dotem non bēat: nec culpa pōt ei obijci q̄ non bz non potest cōueniri ex culpa sua: ut. ī. e. l. meuia. i. rñ. longe minus potest ei obijci cur pfem si viuat nunc non conueniat: cum nec posset ꝓpter pactum. sed rñ. b ꝓtemplatione dotis filia erbe redata fuit: vñ vos ei legata videtur: ut. s̄. de rei. ven. l. emptor. §. ancilla ⁊. ī. de here. īnsti. l. q volebat. iōq̄z ex patris voluntate imputatur marito q̄ alꝭ non imputaretur cur patrē non cōuenit. uel melius ēt ñ legata dote agit filia: q̄ transit ad eam actio: ut. C. de rei vx̄o. ac. l. vnica. §. videamus. nec imputatur marito q̄ pfem: sed q̄ heredes patris nō ꝓuenit insolidum. azo. ulꝭ ac. nō cedat. ut. s̄. de pecu. l. q̄ debetur. in fi. azo. ac.

i Ceperit. nec. n. bz eā pfe viuente quātū ad exercitium: q̄ est in ptāte. sz bz eam mortuo pfe: ut. C. ó rei vx̄o. ac. §. videamus. ac.

k Cui. s. marito.

l Videri eum. s. cum petat idem q̄ restituturus est.

m Eum. maritum.

n Ipsi. s. heredi soceri.

o Sed alij. regꝭa ergo q̄ dicit dolo facit q petit q̄ restituturus est: locuz habet q̄ eidē vt. ī. de excep. do. l. dolo. ⁊. ī. de reg. iur. l. in condēnatione. §. fi. ⁊ in possessorio vt. ī. de car. edic. l. iiij. §. cause non quando alij.

o Alij. idest mulieri.

p Dotis maritus. s. cū fuerit actū q̄ post mortē posset petere.

q Admittēdum. s. excludi maritum.

r Pro pte virili. i. p numero psonarum: ut. C. ó cad. tol. §. sinaūt legatarij. ⁊. ī. ó leg. pre. l. virilis. sed vꝭ p hꝭdita ria tm̄: ut. C. de bo. auc. iudi. pos. l. si vxor. ꝯ. rñ. hic ꝓpzijs noibus exꝑssis vānati fuerant soluere dotez. ⁊ iō p virilib⁹ tenenk: ut. ī. ad treb. l. nonnūq̄ azo. ⁊. ī. de le. i. l. si hꝭdes. vel dic q̄ eq̄liter oēs instituti erant ⁊ sic pro hereditaria portiōe: sz si inequaliter sūt pro hereditaria portione.

Aius seiue. Ex stipulatione vel pacto exīeri dotantis acgrik actio mulieri: ēt si sit alternatiue ꝓcepta in psonam mulieris vel ipsi⁹ stipulātis: ⁊ psona ipsius stipulantis hētur p non adiecta: ⁊ hoc de eqtate fauore dotis ⁊ nuptiarum: lz de rigore deberet actio acgri ipi stipulatori: ⁊ persona mulieris censeri adiecta ad solutionē recipiendā. b.d. ⁊ non est alibi ꝑm angeluz. Et ꝓmo pōitur thema ⁊ q̄ō vsq̄z ibi. rñ di. Secō ponik rñsio de rigore vsq̄z ibi. sz pmittēdum. Tertio ponik rñsio de eqtate fauore dotis. Et sic nō exīsta. l. tria que sunt spālia ⁊ singularia fauore dotis. pau. ó ca. ⁊ aler.

s Diuerterit. q̄ vtile per inutile non vitiatur: vt. s̄. si cerpe. l. certi condictio. §. q̄ñ.

t Nō cū. cōpetere videk. imo nullo mō videk. q̄ sua psona poti⁹ ad solutionem q̄ ad obligationem vꝭ inducta: vt. ī. ó ꝟ. ob. l. cū q ita. §. q sibi. Ñ. psona huius aut eiusdez stipulatoris ad obligationē ponus videk adhibita: qa sibi potuit stipulari: secus in eꝛneo cuz dico mihi aut illi: qa ei stipulari non possū. id. n. pſumēdū ē q̄ō iure fieri pt. ut no. s̄. de ꝛdi. ide. l. ñ ꝓcurator. §. celsus. ac.

u Posse solui. imo vꝭ q̄ nō cū ad obligationem psone scie fuerit posita: vt. ī. ó. ꝟ. ob. l. eum qui. §. q̄ si soli. sed hoc speciale. immo ⁊ actio datur: q̄ō plus est: vt subijcit sed per ꝛē. ac.

x Sed pmittendū est. s. de eqtate. nam q̄ō dictū est verū est ó rigore iuris. ut hic legtur. ⁊. C. ó pac. ꝯuē. l. si pf. ⁊ ar. ī. ó aq̄ plu. ar. l. ij. §. ulē varus in fi. §. ⁊ sic non ob. ī. ó. ꝟ. ob. l. stipulatio ista. §. alteri. q̄ est ꝓtra. Itē cōtra. ī. ad treb. l. debitor. §. ea. so. tō neptis agit ex pacto aui materni: q: ageret in hoc casu nulla fcā mentione ꝙētiōis: ut. ī. de vul. ⁊ pu. sub. l. si filiꝰ. nō aūt sic ageret mꝰ ex pacto filie ut ibi q: nec ageret mꝰ si nulla fieret a filia pactō. Itē cōtra. C. de iure do. l. si genero. so. vt ibi. ⁊ facit. C. ad exbi. l. si res. ⁊. s̄. depositi. l. publia. ⁊. ī. ó ꝟ. ob. l. qcunq̄z. §. siqs ita. ⁊. C. de dona. que sub. mo. l. quotiens.

y Fauore. imo nullus fauor est: q: eꝛneo dāte dotem nec paciscēte: uel minus legitime paciscēte: vt b erat. dz dari mulieri actio: ut. C. de rei vx. act. §. accedit. sed b iure pacti exꝑssi petitur. ibi tacite a lege inducti. ac.

Ti dotem. Acceptans legatum inutile relictum aīo compensandi debitum nō repellitur a petitione. h. d. Paul. de cas.

z Ne dotem. hoc nō adiecto consequeretur vtrūq̄z: sic ēt capar: vt. C. ó rei vx. act. §. primum. ac.

a Non poterat. ut q: legauit ea que edib⁹ sunt affixa: ut. ī. de le. i. l. cetera azo. ⁊ facit. s̄. de iure do. l. cum pater.

Si dotali. Appellatiōe liberorū ꝓtinenk nepotes. b.d. Aller.

Si dotali. Interposita. appet q̄ propter liberos non retinetur dos nisi ēt pactuz sic. s̄. de pac. do. l. si pf. ⁊ sic est cōtra. in. pzo Jo. sz ipe mar. dicit superuacuum fuisse b pactū: ut. s̄. ó distrac. pig. l. q̄situ. §. fi. sed. mo. opinio ꝓualet. ut nō. C. sol. ma. l. dos. Itē no. bac. l. liberos in infinitū. sic. ī. ó. ꝟ. sig. l. liberorū in ꝑ.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

quinimo ⁊ filij appellatione ꝓtinentur nepotes: ut eo.ti.l.liberorũ.§. sed ⁊ papi.⁊.l.filij.⁊ de le.iij.l.vrorem.§.ꝓcubine.sed ar.ꝓtra.ff.de test.tu.l.qõ si nepotes.⁊ inſti.qui ba.tu.poſ.§.fi. Item caue q̃ hoc pactum valz si p̃decedat mulier: ut hic.⁊ in auc̃.de nup.§.dotes.⁊ de ſan.epi.§.ſi v̊o conſtãte.non ſi vir: vt .ſ.de pac.do.l.ij.ſi aũt fiat diuortiũ dic q̃ valet ſi ſint liberi: alꝫ ſi: ut.ff.õ dote pre.l.i.§.i.

Am mulier Siue maritus ercipiat de adulterio vt dotẽ lucret: siue criãliter accuſet: lenocinij replicatione ul'exceptiõe repellit. Alexan.

a ¶ Caſus. Cum mulier ſol. ma.repeteret dotem: vir obijciebat q̃ non poterat repetere: qꝫ adulterium cõmiſit. ipa v̊o replicabat q̃ eius ꝓſensu deliqt.certe lex iſta iudicat q̃ maritus non põt obijcer̃ ꝓ repetitionẽ dotis õ adulterio. Sz nũ qd eam de adulterio poterit accuſare? vr̃ q̃ sic: quia legiſlator dicit q̃ de adulterio nil pt tr̃actari ucl obijci cum vos repent.cum fauore dotis ſit hoc inductum. poterit igit̃ fm hoc eam de adulterio accuſare fm h.cum v̊o lege nõ vicak q̃ nõ poſſit de adulterio accuſari: ſz ſolum non poſſe obijci ꝓtra repetitionem dotis õ adulterio. ſed nũ.q̃ non põt. ⁊ hoc eſt ex mente legis q̃uis ſi ex v̊bis: qa q̃ rõne non põt obijci mulieri repetẽti dotez õ adulterio: quia vir fuit leno: eadem rõne non põt accuſari ⁊ mulier quia excepit de lenocinio.

b ¶ Quos.ſ.bonos mores corrupit. Et quos.ſ. malos probauit.⁊ ſic v̊bum ſemel poſitũ diuerſimode ſumit: vt ⁊.ff. ſi cer.peta.l.certi condictio.⁊ dic corrupit ꝓſentiendo ei.⁊ probauit ducendo dãnataz adulterij vt dicunt vt.C.õ adult.l.caſtitati.fm azo.⁊.b.immo retinẽdo adulterã ſcies: ut eo.ti.l.ſine metu.in fi.⁊.ff.de adul.l.ſi vror.§.iuder.⁊ no. non reprobat q̃ ꝓbauit: ut.ff.de neg.ge.l.põponius.⁊.ff.de iniur.l.ſed ſi vnius.§.i.in pn.azo.

c ¶ Si tñ. videbatur q̃ nõ: qꝫ in lege non cõtinebak niſi de dotẽ ſup q̃ repetenda dicebak nihil poſſe obijci mulieri de adulterio. vñ videbak ſecꝰ eẽ in accuſatione: q̃ſi fauore dotis illud diceret. nõ tñ eſt ita.⁊ hoc eſt q̃ dr̃ſ: ſi tñ ⁊c.

d ¶ Audiẽdus eſt. exceptio g̃ lenocinij repellit accuſantez de adulterio. ſed cõtra .ff.de adul.l.iij.§.ſi publico.ſo.ꝫ non erat nomẽ accuſati receptũ inter reos alꝫ non repelleret virũ: ut ibi.⁊ co.ti.l.ſi maritus.§.ꝓſcripriones. ſed ambo punirẽ tur: ut eo.ti.l.ſi vror.§.iuder.ſz cẽncus receptus inter reos nõ audiret excipiens de lenocinio: ut.c.ti.l.i.§.q̃ hoc dicit.⁊ fa.C.de adul.l.ita.⁊.ff.c.l.viro.

Quia marito. Non ꝑputak marito ſi nõ exigit nomen debitoris ſibi data tũ dotẽ ſi exigere non potuit ſine ſui culpa.ꝫ.d. Paul.de ca.

e ¶ Tradidit.ſ.in dotẽ ex quo vir ꝫ utilẽ actionẽ: ut.C.de ac.⁊ ob.l.ij.

f ¶ Quo.ſ.inſtro. g ¶ Rupti.i.cũ iret ad nubẽdum ſiue cõtrahẽdum ſic dr̃ vado locum ⁊ vado geſtum.ac. b ¶ Nec potuit. uel ꝓpter inopiam: ut.ff.de dolo.l.nam is. uel ob aliã cãm.ac. i ¶ Ꝑeratur.ſo.ma. vel ẽt cõſtante in caſib⁹ in q̃bus peti põt ẽt cõſtan.ma. k ¶ Illã ſũmam.ſ.de decẽ.

l ¶ Potuiſſe. qdẽ cum.ſ.maritũ ſo.ma. m ¶ Cõueniri poſſe. ut ⁊.ff.de pac.do.l.ob res.§.fi.⁊ de fundo do.l.ſi fundum in fi.⁊ de iure do.l.ſi extraneꝰ ⁊.ff.c.l.nupta.§.i.⁊ ar.ff.mãdati.l.ſi ꝓcuratorẽ.§.fi.ac.

n ¶ Mãdati. poteſt mulier cõuenire maritum ſoluto matrimonio.

Fundus. Si ꝑdiũ extimatũ in dotẽ datũ ſine culpa euincak non debeк extimatio mulieri.ꝫ.d.Bar.

o ¶ Fũdus. ablatus. i. cuictus. p ¶ Repetat. a viro.

q ¶ Fuit enim.ſ.mulier.

r ¶ Nõ teneri.ſ.de cuictiõe. uel dic.i.non repelli exceptione.ac.

s ¶ Cui.ſ.patri. t ¶ Extiterit. mulier.

u ¶ Mulieri. a viro. x ¶ Obeſſe. ſed cum poteſt agere vir õ euic. dum duos fuerit eſtiata. ut.ff.de act.ẽp.l.creditor.§.prediũ.⁊. C.de iure do.l.auia. qũo ercipit? Rñ. ſi ercipiat de euic. nõ aget vt ꝫ. ſed ac.cedet: ut.ff.c.l.ſi.ſocer.§. lucius. ſi nõ ercipit de euic. aget: ut.d.§.ꝑdium.⁊ ſic eligat.

y ¶ Ipſi.ſ.filie cũ hẽat cãm lucratiuam.⁊ iõ dz ſibi nocere dolus pr̃is ſi agat ut diuitin⁹.ff.de reg.iur.l.quod ipſis.azo. Item no. dolũ pr̃is nocere filie ſic.ff. de iurepa.l.q̃ cõtra.⁊ ſi quis ali.te. ꝓ.l.i.§.i.ar.ff.de car.edic.l.i.§.iij.in. fi.ac.

Eſtimatis. Fundus extimatus tali extimatione que nõ facit emptionez põt alienari muliere volente.ꝫ.d.bar. Uel ſic. Si actuz fuit q̃ res date in dotem extimate reſtituantur: ſi extabunt reſtituende veniũt: ẽt ſi fuerit alie nate per maritum dũmodo ſint in rerum nã ⁊ ſine ꝓſenſu mulieris aliena te fuerint.ꝫ.d.pau.de ca. z ¶ Deberet.i.ſi aliquid ꝓtingeret pp q̃ deberet reddi dos: qꝫ ſcit ſolutũ mr̃imoniũ. a ¶ Eſtimatio.p̃ſtarek.

b ¶ Eaz.ſ.rez. c ¶ Volente. marie. alꝫ ꝓtra. inſti.q.ali.li.in.prici. hec.n.eſtimatio q̃ nulla habeк: vt hic.⁊.C.õ iure do.l.ſi iter.ẽt q̃tũ ad alienationẽ: ut.ff.õ fũ. do.l.q̃ ſi fũdus.azo. ul' dic hoc caſu poſſe vendi ꝓſenſu mulieris: ut.ff.õ pac.do.l.fi.ſecꝰ vbi nulla eſt eſtimatio: ucl recidit ad nullã vt dictis.ll. Item hodie vr̃ ẽt in non eſtimata poſſe vendi cõ ſenſu mulieris vt i auc̃. ut imo.añ nupti.do.ibi ⁊ multo potius hec ⁊c.ſz illud quo ad cetera idem quod in do.pp nup. nõ quo ad alienationem.⁊ fa.ff.õ iu.do.l.plerũq̃z in fi.⁊.l.cũ pr̃.§.cũ res

d ¶ Uenissent .i. vẽdite eſſent a marito

Eſtimate. Nota iſtam.l.ſz bal.qa quotidie ꝓtigit de fcõ in mulieribus ruſticanis q̃ remanent vidue:⁊ remanent ſibi veſtes facte a p̃mo marito vel iocalia: nubunt ſecũdo marito ⁊ tradunt iſtas veſtes uel iocalia eſtimata. maritus ãt dimittit illas res apud vrorez ad eiꝰ vſuz q̃ efficiunt̃ dteriores: an ſoluto matrimonio maritꝰ ucl eiꝰ hr̃s liberek reſtituẽdo eaſdem res: caſus eſt h̃ q̃ nõ: ſz ab ipa muliere fuerint dteriorate. Et intelligo q̃ñ eſtimatio facit emptionem q̃ õ dubio p̃ſumitur. Et eſt h̃ vna glo. mirabilis que dicit q̃ eſtimatio interdum fit ab hoĩe interduz cenſetur facta a iure. pau.de ca.

e ¶ Extiate res. dc.ſ.ab hoĩe: ut h̃. ⁊.ff.de iure do.l.plerũq̃z.in pn.⁊.l.cũ poſt.§.pe.⁊ õ dõa.inter vi.⁊ uro. .l.mortis.§.i.⁊. C.de iure do.l. cũ dotẽ. uel a lege q̃ ſũt res q̃ vſu ꝓſumũ tur ut.ff.de iu do.l.res.ac.

f ¶ Efficiũt.i.ſi efficiant ẽ mariti piculũ.

Maritus. Dos cauta ñ numerata ꝑ errorez ſoluta repetit. Bald.

g ¶ Maritus. poſt diuortiuz. ſteus ſi ꝓſtan.ma. q̃ tunc ẽt acceptã repetit ſi reſtituit: ut.C.ſi dos ꝓſtan.ma.l.i. niſi in caſu vt.ff.de iure do.l. quẽadmodum. aliud eſt ſi mulier uel alius credens ſe debere marito ſoluit ut.ff.de condi.inde.l.cum is qui.§.ſi mulier.

b ¶ Cauerat.i.cõfeſſus fuit ſe accepiſſe: q̃ nõ accepat nec tpa exceptionis erant lapſa que ſunt. C.de do.cau.l.fi.⁊ auc̃.ibi poſita.ac.

i ¶ Nõ potuit. facit.ff.ad mace.l.fi.⁊.ff.de pac.do.l. inter.§.i.ac.

Filiofa. Si filiuſfa. recipit dotem ſine iuſſu pr̃is ipe obligatur mero iure inſolidum: pr̃ vo de peculio: ipe tñ ꝓpter ꝑuilegium marita le non condemnatur ultra q̃ facere poſſit.⁊ dr̃ poſſe facere q̃tenus eſt i peculio: etiam non deducto q̃ debetur pr̃i q̃ñ ipſe cõuenitur. cũ aũt cõuenit pr̃ actione de peculio bñ deducit añ oĩa q̃ ſibi debeк.ꝫ.d.no.l. Et primo ponũtur duo dicta: vnũ in filio: alterũ i pr̃e: vſqz ibi.nec intereſt. Scõo ponuntur tria i filio vũtarat: vſqz ibi.atqz. Tertio ponũtur alia duo: vnum in pr̃e.aliud i filio.pau.de ca. k ¶ Teneк. ſolidũ ⁊ iure ciuili.ꝫ.

l ¶ De peculio.i.peculiotenus ⁊ iure pretorio.ꝫ.

m ¶ Dotalem hẽat.ſ.filiꝰ q̃ ꝓuenitur. tenetur eni vtrobiqz vir: ſed intereſt ſi q̃ras a n teneatur pater: ut.ff.de pecu.l.in bonefidei.⁊.ff. commo.l.iij. .§.ſi filio.ac. n ¶ Dic quoqz.ſ.filius.

o ¶ Condẽnandus eſt. inſolidũ.i. non deducto q̃ patri debeк: ſz tantum inquãtum facere põt ut p̃dicti. Ita non ultra peculiũ ut ſubijcit.⁊.ff.de iudi.l.ſi filius. ſz in alia actõe q̃ dotis ſolidũ dãnareк filiꝰ ẽt ultra peculiũ ut.ff.de pecu.l.ſiqs cũ filioſ. Sz q̃d ꝓdeſt ꝫ cõdẽnatio cũ pater poſſit ſtatim filio adimere peculiũ: ⁊ ſic mulier nihil cõſeqr̃: rñ. ꝓdeſt ad tria. ꝓmo q̃ pr̃ ꝑt cõueniri actõe i fem̃ de re iudi.de pecu.ut.ff.de pecu.l.iij.§. ſz ⁊ ſi filiꝰ.⁊ de iudi.l.tã ex cõtractib⁹. q̃ ꝑus nõ erat: ſz ꝓma ac. ſic. ſcõo q̃ faciꝰ pr̃ſa. cõueniret: nec ãpliꝰ erigeret ꝓbarẽs a muliere: ut.ff.õ cũ eo.l. ij. Tertio. q̃ currũt vſure cẽteſime poſt q̃drimeſtre tp̃s: ut. C. e vſur. re iu.l.fi. ſi aũt ñ adimat pr̃ vr̃ fieri nũc execution i peculio: ut ꝫ dr̃.⁊.ff.õ mino.l.iij.§.ſz vtrũ ibi.⁊ q̃dẽ ⁊c.ac. p ¶ Intelligiк aũt. ⁊c.ſ.filius.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Facere posse. qz vir. b Dō. s. peculiū. c Deducē. vt .ff. de pecu. l. fz si dānū. ꝛ. l. peculiū. §. fi. d Detractio. hoc. n. in solo donatore est: ut. ff. ō re iudi. l. sūt q. ꝛ. l. iter eos. §. fi. ꝛ. l. pri. ꝛ fa. ff. c. l. si filia. ꝛ. l. si cū dotē. §. trāsgrediamur. ꝛ. ff. de pecu. l. ex fcō. §. fi.

Maritus. In estimatiōe inquātū qs facere pōt non fit deductio eris alieni nisi in donatore .d.d. Bal.

e Marit⁹. aliō. imo contra vf cū abesse ōbe at videri: ut. ff. ō ne. gest. l. si qs mādato. fz illō ñ simplr. fz ad aliqd ēverū: ut. ff. ō re. iur. l. min⁹ azo. ꝛ facit. ff. ō re iudic. l. sūt qui. ꝛ. l. se. ac.

f Deducto. nisi ex ea dē cā donatiōis debeat vt. ff. ō re iudi. l. iter eos. §. fi. ꝛ fa. ff. l. pri.

Cum mulier. Qñ vos fstituitur cauēdū ē marito p mulierē de ꝓseruādo ipz indēnem ab obligatiōe q̄ tenetur occasiōe rei dotalis. d. d. pau.

g Cauef dz. sic. ff. de rei uē. l. ipi quoq. ꝛ de pe. bf. l. illō. §. fi. ꝛ. ff. ō dā. ise. l. iter quos. §. si dño ꝛ. ff. c. l. si fil. osa. dos. §. fi. ꝛ de pecu. l. si dāni. ꝛ de edi. e. l. rediber. §. pe. ꝛ. l. ite si fui. ōbuit. n. cauef maritus ut. ff. e. l. et. §. fi. ꝛ. ff. de le. i. l. qd ē. §. item si edes. ꝛ ō bef. vē. l. vēdit or. ꝛ. ff. ti. i. l. i. in fi.

b Amoueat. sic. ff. de pecu. l. qō debetur. ac.

Si quis. Verba gnālia cōpbēdunt oēs casus q vbis icludi pōt. Ite sepatē mfimonij ꝓtingēs p mortē ciulē eqpat poti⁹ ei q̄ fit p diuortiū. pau. de ca.

i Sigs. pf ul'exneus.

k Dabis. i. restitues. nā soluit mfimonium ut. ff. de diuor. l. i. in fi. et si velit vir remanere: ut. ff. de cap. ꝛ postli. re. l. bello. §. medio. nisi in casu ut. ff. de rit. nup. l. in eo iure. §. fi. sed ea reuersa restaurat mfimoniū nouo cōsensu: ut. ff. de cap. ꝛ postli. re. l. cū due. §. fi. ꝛ nolens patit penā desistij: ut. ff. de cap. ꝛ postli. re. non ut a pfc. fz hodie vf non solui: ut in auē. de nup. §. fz et captiuitatis. ul'illa logt quo ad hoc ut non nubat alij: non quo ad alia: ut ꝛ. ff. de repu. l. vxores. ac.

l Si deportata. hoc qñ vir mutat affectionem al's non: ut. C. de repu. l. i. ꝛ fa. ff. de ꝛ ta. l. i. §. filium. sed ar. ꝓtra. ff. de ver. ob. l. ex. ea. §. pe. sed ō q̄tū ad matrimonia ut in auē. de nup. §. pe. ac.

m Vel ancilla. puati alicui⁹ redacta: puta in fuitutē: ut. ff. de diuor. l. i. sed in pdictis oibus ītelligebat si mors naturalis subsecūt: ut ar. ff. co. l. si ab hostib⁹. n Conceptiōe. al's cōuētiōe. o Dēs hi. no. p gnālitate sic. ff. de ser. ur. p. l. si fuit⁹. ꝛ. ff. de. v. sig. cū q̄reba:. p Mora sit. quo ad hoc ut vos repeti possit. q Cōuenerit. qz plus ul'minus in casu mortis erat reddituras de pacto facto sup dote. ac.

Usufructu. Usufruct⁹ in dotem dat⁹ in re ꝓpria mulieris sibi ꝛ heredi restituit fcō diuortio: in re vo mariti dat⁹ mulieri dūtaxat restituitur: in aliena vo datus sibi ꝛ heredi dz restitui quo ad cōmoditatem p cipiendi fructus. h. d. Et diuidit in qnqz ptes. qz primo ponit ī quo simpliciter vf usufructum mulieri ꝛ ei⁹ heredi debere restitui: nec appet cui⁹ erat fundus tpe dationis in dotē fz appeat q̄ erat alien⁹ tpe diuortij. Secūdo qō dictum est de herede reuocat in dubiū. Tertio declarat qñ mulier dedit in dotem vsufructum fundi q̄ erat mariti. Quarto declarat qñ mulier dedit in dotem vsufructū fūdi: q̄ erat mulieris ꝛ durauit ei⁹ nec alienauit. Quinto prosequt duos casus cōit. s. qñ dedit in dotem vsufructū fūdi mulieris q̄ non durauit ei⁹ sed alienauit. uel si dedit in dotem vsufructum fundi alieni. Scōa ibi. qō an vez sit. Tertia ibi. nā si cū hēret. Quarta ibi. Nō si fundi. Quinta ibi. Si vo alienata. Et ista ultīa diuidit ī duas ptes: qz primo logt de restōne q̄ fit mulieri. Scōo de restōne q̄ fit hēdi eius scōa ibi. Nā ꝛ finge. Joā. imo. r Usufructu in dotem. Casus. mulier dedit vsufructum ī dotē: diuortio ītercueniēte si ꝓpetas neutri⁹ sit: vir non dz ei restituere: sed cauebit q̄ nec cā vel ei⁹ hēdē impediet vtifrui donec vixerit. sed si vir nō restituerit mulieri q̄lr restituet ei⁹ hēdi. Et quidez si mlier dedit in dotem vsufructū quē hēbat in fundo viri: tunc vir nihil restituet mulieri. Si vo mulier in suo fundo ꝓstituit vsufructum in dotez: tūc dz vir restituer hēredi mulieris: qz ꝛ si mulieri restituisset: ad heredez trāsmisisset cū ꝓpetate. Si vo vir ꝓstante mfimonio alienauit sūdum q̄ su⁹ erat in quo mulier hēbat vsufru. uel eō mulier alienauit qñ sus erat: in quo viro constituit usufruc. interuenīēte diuortio vsufructus ēviri: ꝛ ex ei⁹ psona perit: fz restituet mulieri commoditatem vsufruc. ꝛ cauebit se passurum eaz uti frui donec vixerit. nā fructuariā cā facer ñ pōt: fz si ꝓsenserit vñs ꝓprietatis: tunc mulieri ō nouo poterit ꝓstitui vsufructus: vl'si voluerit emere mulier poterit ei vendef. Qō si nō poterit vēdere vñs ꝓpetatis: ōbebit ei maritus ꝓstare patientiā peipiēdi fructus. ꝛ hoc eodē casu si mora ītercueneri restituendi vsufructum. ꝛ si mulier decesserit vir debebit ꝓsentire heredi: uel de vendēdo vl'alio mō: vt diximus in vsufructu fundi q̄ fuit ab initio viri vel mulieris: ꝛ ōnia fundus ille eē. Idem intelligo si ab initio fundus neutri⁹ eēt. vt qz exneus dedit in dotem iussu mulieris: nam ꝛ hoc casu vir dz cedere iuri qō bz: ꝛ consentire mulieri in venditiōe vf ꝓstitutione vsufructus. vel dic breuius q̄ ītercueniēte diuortiō vir dz restituere vsufruc. datuz in dotem: qa nō erat nec ex predio viri uel vroris: ꝛ cauere dz q̄ nec mulierē nec heredē eius ipediet: fz in herede sbsisto: qa si vsufru. fuit ex pdio viri non dz cū restituere hēdi: sed si ex pdio mulieris dz restituere heredi. ꝛ hoc qñ fundus pscuerauit viri vel mulieris. si vo desist eē viri vel mulieris: quia alienauit proprietatem: vl'exneus dedit eum in dotē iussu mulieris tunc vir dz cedef iuri qō bz dimittendo eā pcipe cōmoditatez fructuum: uel cōsentire venditioni si dño ꝓpetatis vult emere vsufructū ꝛ mulier vēdere. ꝛ hoc eodem casu si mora ītercueneri dz sīl'r ꝓsentire heredi. ac.

s Dato. non aperit a quo. sed dic ab vxore: uel ab extraneo pro ea.

t Sit. tempore diuortij. ac.

u Eius. s. mulieris. ꝛ no. q̄ non dicit cui⁹ erat fūdus tpe donatiōis: fz statim diuidit in q̄tuor casus. quia aut viri est aut vroris ꝛ eius pseuerauit usq; ad diuortium: aut non pscuerauit. aut exneus: ꝛ sic ītuenies restitui formalē qui erat casualis viro in primo casu in scō econtra. in tertio ꝛ q̄rto nec casualis nec formalis: sed commoditas. ac. x Heredis. s. mulieris.

y Si cum. hēas si cum subaudi nā si nō fuerit in tertu. ac.

z Vsufructum. qui de nouo ꝓstituet ei a viro diuortio fcō utpote extinctus per cōsolidationez: ut. ff. de iure do. l. cum in fundo circa pn. ac.

a A viro. formalis viro: sed casualis mulieri ꝛ heredi: ut. d. l. cum in fundo. §. q̄ si mulier. ꝛ. §. ipsius aūt. b Debet. etiā heredi mulieris.

c Morā. i. restituisset usufructum mulieri viuenti. ꝛ mulier ꝓpetatez nō alienasset. ac. d In dotez. ꝛ sic utroq; casu bz vir formalē. ac.

e Interpositis. ut caueat quādiu ꝛc. ut. ff. e. in prin. Ite pōt aliud remedium adhiberi ut lucretur ei. uel uendat nūmo uno: ut. ff. de iure do. l. si usufructus. ꝛ utroq; casu cedet ius suum vir sicut pōt: ut subijcit. nā pōt quo ad commoditatem ut. ff. de usufru. l. arboribus. §. usufructuari⁹. ꝛ sic cedat. i. accedat ñ āt ut faciat eā fructuariā: ut ifti. de usufru. §. ite finit. ꝛ. d. l. si usufructus.

f Eā. ꝛ heredē suū. ut in fi. huj⁹. l. qz cū viri sit usufruct⁹. er ei⁹ psona dz perire: ut. ff. de iure do. l. cū in fundo. §. q̄ si mulier. ꝛ de peri. ꝛ cōmo. rei ven. l. necessario. §. fi. ꝛ. ff. ō dona. l. si usufruct⁹. g Accōmodauerit. i. ꝓsenſu.

h Cōstituat. ꝛ ab inde petebit usufruct⁹ morte mulieris. azo.

i Ille. s. ꝓpetari⁹ faciēdo eā fructuariā: vel cōmoditatē solā eidem mulieri dimittēdo. ac. k Dare. s. ꝓpetari⁹ mulieri ut hēat plenā ꝓpetatem.

l Vendere. qz ille vult emere. m Cogef. s. ꝓsentire tali venditioni.

n Non fecisset. s. vir in ꝓsentiendo uel restituēdo ut pōt. ac.

o Fructuum. quos vendidisset.

p Nō si facultatem. non habuerit. qz nō vult emere. ꝛ facit. ff. de iure do. l. cū in fundo. §. ipsius aūt. in fi. §. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Seruus dotalis Jn rebus q̄ in alienū cōmodum gerunt ꝓsilium est illius volūtatē exigere vt gestor se a periculo gestiōis exoneret. Bar.

a Seruus dotalis. inestimatus: ut. C. de rei vx. ac. §. t cum ler. ac.

b Mariti. q est dñs: ut ifti. q. alie. li. in prin. t. C. ō iure do. l. in rebus. ac.

c Obligeꝫ. t hoc si ꝓtēplatiōe vxoris ē istitut⁹. si aūt viri cōtēplatiōe viro acq-

raꝫ fstituꝫ mulieri: qō q̄r esti meꝫ colligit. j. ō vul. t pu. sub. ſz si plures. §. i arrogato. t. C. ō iur. ōlu. l. cū aliqs. b.

d Cōsulēdū. marito ō mōrt seqt. t ꝓcur. sūt. s. ō iur do. l. si legato. t ō vsur. l. ſz t si qd. t. s. c. l. si marito. §. si fūdū. t ō pecu. l. hīc q̄rit. §. pōt aūt. et. j. de acq. here. l. adito.

e Repudiare. s. suus dotalis q erat institutus heres.

f Maluerit. s. vxor. azo. ac.

Filie. Renunciatio siue repudiū fcm̄ in fraudem pfne stipl'onis pr̄i ñ offic. B.

g Filie. s. redderet. cū in cāu mortis tm̄ sibi ꝑsperet pf. s. si decederet in matrimonio: vt t. s. ti. l. l. si filia. t. C. ō rep. l. dubiū. t i aut. ō nup. §. ē quo qz. Jtē no. em ancipatā qz si in ptāte eēt non hēret heredē iure isto: ut. j. de castrē. pecu. l. i. t ij. Jtez fa. s. de cuic. l. pater. et. C. de rei vxo. ac. §. videamus t qō nō. in. §. extraneum.

Filiafa. Pater qui fēt erpensas funeris pro filia pōt stati agere ꝯ maritū penes quez erat dos non expectata dilatōe legali quā habebat ad dotē restituēdaz. pau. de ca.

b Fecerit. qō facere nō teneꝫ ſz vir ex dote: nisi q̄ nulla est dos: ut. s. ō reli. l. ſz si nōdū t. l. q si nulla. t fa. ad istā legē lex ꝑ quoqz que ē in eo. ti.

i Soluant. i. tradant. ac.

Dotalez Si vir manumittit vxore ꝓdicēte restituit oīa. bar.

k Dotalē manumisit. t valet libertas: vt. j. ō manu. l. fuū. t. C. ō iure do. l. t si. t. C. ō ser. pig. data oma. l. i. si mō ē soluendo vt dictis legib⁹ dr̄. t b qz est dñs vt. s. e. l. seruus dotalis. ac.

l Portionē. tertiam bodie: olī al'r: ut inst. ō succes. libe. in prin. t. §. sed nostra. ac.

m Ex. ex cautōe si pstita est vt. s. e. l. si ꝓstante. §. si vir. ul' saltē conditione sine cā.

n Dotiz iudicio. q̄si augmētū dotis: vt. s. e. l. si marito. §. fi. sed supiori cāu nō auget dotē: cū ius pfono sit q̄situz izreddat. ac. o Refragak. al's sec⁹: ut. j. e. l. si vo. §. itē qcqd. ac.

Quod si uir Si vir voluntate mulieris donantis suos dotales māumittit: de impositis opis ei cā libertatis pstandis nil restituit. Bar.

p Qō si vir. voluerit t potuerit b casu: ut. C. e. l. maritus. t. s. de dona. inter vi. t vr. l. qō āt. §. fi. t. j. l. pri. ac. q Nec de libtatis. s. dāde ñ onerāde: ut

r. j. q̄ re. ac. nō da. l. i. §. q onerāde. t fa. s. e. l. si ꝓstāte. §. si vir. in pn. t sic ō sint. liceret. ut. s. l. pri. no. t ē sic. s. mā. l. si vo ñ remūe. §. ēpio

Juero negociuz Si maritus manumittit vxore volente eo alio vt eius negociūz geratur: restituit oīa q̄ ut pfonus ꝓsequt mulieri t ei⁹ heredi: secus in eo qō cōsequt ut qlibet. b. d. vsqz ad. §. de viro. bar. s Si vo negociū gerēs. cū mādato vr̄ sine. nō ḡ donatari⁹: ut. s. e. l. q si vir. ſz qd si ea ignorante? Rñ. vr̄ refragari: ut. j. de fur. l. q vas. §. vetare. t no. s. e. l. q̄ dotis. ac.

t Non inuite. sed mandantis ut subijcit.

u Restituer̄. mādan actione conuentus. quicqd eni ꝛc. vt. j. ad. l. cor. de fal. l. filius emācipatus. §. fi. t. s. man. l. ex mādato. ac.

x Sz t si qd. iposuit. s. in manumissione ul' postea: ut. j. dicit. azo.

y Ope. fabriles ul' obsequales. azo. z Quippiā. nec. n. vt iter ifestos sunt b ꝓtractāda: ut t al's. s. de dona. iter vi. t vxo. l. si id qō. §. ij.

a Prestaret. cedendo actionē ꝓtra expromissorē pro ipositus. sic. s. man. l. si procuratorē. §. fi. t. l. qui mandatum. §. et. t intelligo non impositum cā onerandi de libertatis. nam tunc non vxori sed liberto si exigisset restituere tenetur: ut. j. quaꝫ re. ac. nō da. l. i. §. pe. ac.

b Jtē. q̄si ad pfonū. ar. ad cām ambasiatoꝝ mediolanēsiū ad impatorem constan. sic. j. de dote prc. l. cum quis. §. nam t siqs. t viri. s. ō act. emp. l. siquis seruum. t viri. s. de procur. l. qui ꝓpō. §. procurator ut in ceteris. Jtem no. de tāc̄: sic. s. qō iussu. l. i. §. qd ergo. t qō cuiusqz vniuersitatis. l. itē coꝫ. t. j. ad treb. l. debitor. §. fi. t de lib. le. l. siqs reū. in fin. t. s. de adop. l. si pr̄ §. qui duos. t. j. ō acq. here. l. siqs nō. Jtē facē s. de ꝓdi. inde. l. in summa. §. pe. t de ne. ge. l. finaūt. §. item. ac.

c Plane. ex maiore parte. olim dimidia. hodie tertia: ut insti. de suc cess. libe. §. pmo. t. §. sed nostra. ac.

d Nihil ei. quia filios hz iure veteri. al's non: vt insti. de suc. lib. §. i. t §. sed nostra: uel qz amisit ius succedendi electis munerib⁹ et opis: ut. C. ō ope. lib. l. siquā. t de bo. pos. ꝑ ta. l. i. t. j. de oper. liber. l. qui onerā de. accursius.

e Habit lex iulia. forte de maritādis ordīb⁹ sic. j. ad. l. cor. ō fal. l. filiꝰ emācipatꝰ. §. fi. ac.

f Declata est. sic t. s. de peti. here. l. idē iulianus sed eā cedendo liberar. argu. s. co. l. si socer. §. lucius. ac.

g In lege. pdicta iul. vt t. d. l. filiꝰ emācipatꝰ §. fin. t fa. s. ō hr̄. vē. l. ij. §. sed t si qd. t. s. de peti. heredi. l. sed t si lege. §. pinde. t. s. imā. l. dolꝰ t. j. ti. ij. l. dolo. t j. de vb. ob. l. i illa stipulatione. §. item. ac.

b Si filium exheredauerit. mala mēte tāc̄ ingratum. t tunc peruenerunt voluntate liberti. si vo nō mala mente tunc etiam eo inuito hz filius contra ta. ut. j. de bo. liber. l. si patronus §. siquis non. t. l. paulus. t semper obtinet qō

hic dicitur. ac. i Et ad. al's t si. al's ut si. t male. quibꝰ est ꝑ. s. pri. §. al's etiam. t bene.

k Ad ipsum patronum. s. defunctum. ac.

l Ad heredem. de iure uel de facto. ac.

m Teneatur. q. d. nullo.

De uiro Positio legis ꝯ ius cōe ñ extendit ultra illud qō exprimitur in lege hz eadem sit rō. b. d. fm Bar. uel sic fm Bal. Qñ lex prouidet de remedio extraordinario si cessant vba legis cessare videt t mēs t iō non fit extensio de filiabus ad filia: qz talis extensio non fit nisi ex mente legis t virtute mentis. l. generalis. b. d. Jo. de Jmo.

n De viro. q manumisit suū dotalē t ad eū aliqd pueneꝛit a liberto.

o De socero. s. si socer manumiserit seruum dotalem nurus t aliqd ad eum peruenit. ac.

p Non erit. s. dāda directa nec vtilis: ut subijcit. uel ponit nec ꝑ etiam. nec ob. s. de pscrip. ver. l. quotiēs. qz b non sit equitas dari. uel dic duas negationes facere vnā affirmationē: ut. j. de. v. sig. l. duobus. sic non obstat dicta lex quotiens. t fm hoc vbi lex nō distinguit nos nō distinguim⁹ sicut hic. sed contra. s. de pub. l. de precio. ac.

Quod autem Qñ quis tenetur ad quātitatem respectu certe speciei dando speciem liberatur. b. d. Jo. de Jmo.

q Lex iul'. ut. s. §. habit. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Quanta pecunia erit: q̃ sic peruenit ad te viruz vel dolo fecisti quom inus peruenireꝛ. b Dato. tu uel beres tuus. ac. c Prestare qz dixit pecuniã sed ar. ꝯtra. ĵ. de le. iij. l. qsquis. ac. d Admitti dz sic. ĵ. de le. i. l. si fundũ p fideicõ. in pn. ꝛ. s̃. de pac. do. l. fi. in pn. ꝛ. ĵ. de voli excep. l. fideiussor. ꝛ. s̃. de euic. l. habere licere. ꝛ. l. emptor. ac.

e Hec actio. mãdati uel ne. gest. q̃ dat vroꝛi ꝓ virũ ꝓ bonis' liberti: ꝛ ꝓ opis. de qbus s̃. l. pri. dixi: ul' ꝯdictione sine cã. vel ex cautione: ut. s̃. l. dotalẽ. vel loquitur de actio. ex stip. ꝓ dote qñ vir ad inopiam vergit: ut. s̃. eo. l. si ꝯstante. in pn.

Habis. Marit⁹ tenet de leui culpa cõmissa ĩ reb⁹ dotalib⁹ Et vt eius culpa datuz dãnum si fuit datum a ticio propter delictum ipsi⁹ mariti. Pau. ó ca.

f Pecuniã. i. ꝓter ea que sunt põdere numero ꝛ mẽsura: ut. ĵ. ó le. i. l. talis. illa enĩ cũ debita sint in genere perire nõ possunt: ut. s̃. ó iure do. l. res. ꝛ. ĵ. ad. l. fal. l. in rõne. §. icerte. azo. uel nisi sint estimate: ut. s̃. e. l. estimate. sed tũc improprie dotales dicũ tur ut. C. ó rei vxo. act. §. ꝛ cũ ler. ac.

g Seruius ait. ꝛ bñ: ut. ĵ. e. l. fi. ꝛ. C. ó iur. do. l. i fb⁹. ꝛ. l. mlier. §. paulus. ꝛ ar. C. de pac. conuẽ. l. fi. §. fi. ac.

b Facta eẽt. sic. s̃. locati. l. si merces. §. culpe. ꝛ. s̃. cõi vi. l. si is cuz quo. azo.

Seruis uxoris. Soluto mtimonio maritus vestes datas seruis dotalib⁹ ul' vroris recupare põt tales q̃les sunt: ꝛ si ꝓ vroꝛe stat pt estimationẽ eaz in dotẽ ꝓpẽsare. b. d. Pau.

i In vestiarium. sine quo poterant Fui se tueri ꝛ ultra ꝓsuetudinem vñi. aliogn de ĩ rẽ ver. teneretur vñs: ut. s̃. de in rem ver. l. iij. §. pinde si seruus. ꝛ. l. si res. ĩ pn. b ergo agek ꝓdi. sine cã: inquãtum est locupletioꝛ. cum donare vroꝛi noluerit: qa litis conte. tps ispick: ut. s̃. de dona. inter vi. ꝛ vr. l. qõ aũt in pn. nã ñ dz cũ aliena iactura locupletari: ut. s̃. si cer. pe. l si ꝛ me ꝛ ticium. nã diuortium reuocat donationem: ut. s̃. de dona. inter vi. ꝛ vro. l. cum hic. §. si diuortium. ac.

k Cõpẽsaturũ. hoc videk corrigi. C. de rei. vro. act. §. taceat. Uel dic ut nõ. s̃. e. l. diuortio. §. ob donatiões. ꝛ facit. C. ó ꝓpẽ. l. neqz. ꝛ. ĵ. re. amo. l. i. Ite nõ. h cõtra seruiẽtes ꝛ pedissequas: ut. s̃. de pecul. l. id vestimentum. ꝛ. ĵ. de le. iij. l. qui ꝓcubinã. i. rñ. ac.

Filiofa. Etiã si filia ꝓsensit patri vt dotẽ erigeret: ꝛ etiam si exegit pẽ non propterea perdit ius ꝓsolidatiõis si efficiatur sui iuris anteq̃ erigak per patrem. b. d. pau. de ca.

Solui debere. sic. s̃. e. l. si marito. §. si voluntate. ꝛ l. si socer. i. rñ. ꝛ l. insulã. ꝛ. ĵ. de le. ij. l. lucius. §. i. ac.

Mancipia. Si ad maritũ spectat periculũ ancillarũ dotalium: sibi ad eum spectat partum earum. b. d. Bar.

Hec actio etiam constante matrimonio mulieri competit.

Labolen⁹.

In his rebus quas preter numeratã pecuniam' doti vir habet: dolum malũ ꝛ culpaz prestare eum oportere seruio⁹ ait. Eaqz sentẽtia publij meuij ẽ. Nã is in licinia gracbi vrore statuit: q⁹ res dotales in ea seditõe: qua gracbus occisus erat perisset: vt qz gracbi culpa ea seditio fcã esset⁹: licinie ꝓstari oportere. Seruis vroꝛis vir nummos in' vestiariũ' dederat: quo peracto. deinde intra annum diuortium intercesserat. placuit labeoni ꝛ trebatio q̃lia vestimẽto post diuortiũ eẽnt talia viro reddi. Idem iuris futurum fuisset. si ipsa vestimenta vir emisset ꝛ seruis dedisset Q: si vestimenta non redderentur tunc uirum precium in dotẽ cõpensaturum⁸. Filiofamilias diuortio facto: dotẽ patri reddi iusserat. deinde ꝓte dotis ꝓsoluta pater decesserat: reliquã partem si nec dum delegata nec ꝓmissa nouãdi anio patri fuisset mulieri solui debere' labeo ꝛ trebatius putant. idqz uerum est. Mancipia in dotem estimata accepisti: pactum conuentum de inde factuz est: ut diuortio facto tãtidem estimata redderes: nec de ꝓtu dotaliuz ancillarum mentio facta est: manebit iniquit labeo part⁹ tuus": quia is pro periculo mancipiorum penes te eẽ debet. Mulier que centum dotis apud uirum habebat diuortio facto ducenta a uiro errante" stipulata erat: labeo putat quãta dos fuisset: tãtã deberi: siue prudens° mulier plus esset stipulata: siue imprudens: ꝛ labeonis sententiam probo. Uxor diuortio facto partem dotis receperat: partem apud uiruz reliquerat.

Incipit liber vigesimus quint⁹ digestoruz: ꝛ primus huius.

De impensis in rebus dotalib⁹ factis.

Ulpianus.

Impensaruz q̃ daz sunt necessarie: quedam vo volũtarie. Necessarie⁹ be dicũtur que habent in se necessitatem' impendendi'. Ceterum si nulla fuit necessitas: alio iure habentur⁸. In de iure do. l. pro oneribus. est enim tale peculium incrementum dotis. ac.

De impensis.

Impensarum. Iurisco⁹sul. ꝓmo ponit vnã diuisionẽ gnalem impensaruz vsqz ibi necessarie. vbi tractat de necessarijs vsqz ad. l. qõ dz vtiles. vbi icipit tractare de utilibus vsqz ad. l. volũtarie. vbi de volũtarijs usqz ad. l. vtiliũ. vbi icipit tractare cõiter ꝛ permixtim de oĩbus vsqz ad fi. ꝛ hoc habek loco summarij. Bar.

Necessarie. Necessarie ipẽse st q̃s marit⁹ hz necesse facer. als teneret. bar.

d Necessarie. nõ iõ qz marit⁹ necesse hẽat eas facer: qz ꝑ hanc significationẽ ẽt utiles dicunt necessarie. qz dz res dotales tueri: ut. ĵ. e. l. ꝛ l totũ. ꝛ. l. qõ dr ipensas. ꝑ vñi necessarie. qz in se habẽt necessitatẽ ipẽdẽdi: ꝛ sic. ĵ. e. l. ipense ꝛ ó. v. ſ. l. ipẽse. ac. e Necitatẽ. quo ad ipaz rẽ. f Impẽdendi. a lege ipositã qõ dic ut. ĵ. e. l. iiij. §. i. Et de his dr usqz ad legẽ qõ dr. §. fi. g Nãf. qz ut

m Partus tuus. ut ꝛ. s̃. de iure do. l. si mancipia. sed contra. C. eo. l. i. sol. ut ibi. ꝛ facit. ĵ. de leg. ij. l. licinius.

Mulier. Si maritus per errorem promisit plus debito non potest exigi ultra debitum. b. d. bart. n Errante. secus si non errasset. tunc enim teneret: ut. ĵ. de. v. ob. l. si vxorno. Item ꝛ si ducẽta erãt dos nõ teneret nisi in q̃tũ facere põt: ut. s̃. ó ꝓsti. pe. l. iij. sed ar. contra. s̃. de iure iurando. l. cum qui. §. si mulier. ac.

o Prudens. i. sciens. ac.

p Imprudens. i. ignorãs. et fa. s̃. ó edi. edic. l. i. §. causa bonus. ac.

Uxor. Dos ꝑmi matrimonij videk in sequenti matrimonio repetita: ꝛ matrimonium tertij in medio interuenerit b. d. Bar.

q Dederat. preter id qõ remanserat apud eũ. ꝛ facit. s̃. de iure do. l. post diuortium. ꝛ. l. dotem. ꝛ. l. diuus. ꝛ. l. si mulier. ꝛ. ĵ. ti. ij. l. reintegrato. ac.

r Si supius. i. ꝑmũ. ac.

Si uir. Dos acceptilata põt reperi sicut dos data.

s Iniussu. i. sine iussu. als secus: ut. s̃. de iure do. l. debitor ꝛ facit in eo. ti. l. si extraneus. ꝛ. l. dotem. ꝛ. l. cum in fundo. §. i. ac.

t Uir labeo. si postea locupletioꝛ fiat socer uel eius hẽs vt. s̃. de iure do. l. cum vir. ul' verius idistincte: ut. ĵ. eo. ti. l. vir ab eo. ac.

Si quis extraneus. Pro qua parte mulier tenek soluere: pro ea parte ad virum nõ spectat periculũ. Bar.

u Nec melius. i. nec bonum nec equum. ac.

x Nõ potuisset. pp inopiam. idez tñ si potuisset exigere. nec enĩ obijcere põt mihi culpaz q ex mea culpa sensit lucrum: vt. s̃. de iure do. l. cũ ĩ fũdo. §. q si mulier. azo. ꝛ facit in. e. ti. l. vir ab eo. ꝛ. l. cum dotem. ꝛ. l. promittendo in fi. ꝛ. s̃. e. l. nupta. §. i. ac.

Partẽ. Uir tenek de dolo ꝛ culpa inquirendo ꝛ ꝓseruãdo peculium: ꝛ fructus peculij spectãt ad vi rũ. bart.

y In partem. i. pars dotis q̃ reddi debet. ac.

z Restitui debebit. qõ dz restitui ꝓter quesita ex re viri ul' opa serui dotalis: ut. C. de rei vxo. ac. §. itaqz. ꝛ ꝓter fructus peculij: ut hic subijcit. ac.

a Et culpã. fa. s̃. e. l. in his. Item ꝛ. s̃. de iure do. l. si legatã. ꝛ. l. si seruo. ꝛ de pecu. l. hic q̃ritur. §. i. ac.

b Quõ. i. sicut. ac.

c Pertinebũt. f. fructus. azo. ut ꝛ. s̃. ó iuf do. l. dotis. ꝛ. C. de iure do. l. pro oneribus. est enim tale peculium incrementum dotis. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

sunt vtiles uel voluntarie.

a ¶ In necessarijs. in dotē. i. res dotales ꝛ ad ppetuā agri utilitatē: ut. ff. e. l. iij. §. fi. nisi sit modica impensa: ut. ff. e. l. oīno ꝛ. l. pe. ac.

b ¶ Facte sunt. ꝛ ad ppetuā ipsius rei. in qua ipēdit vtilitatē pertinēt. ꝛ nō sunt modice: ut. ff. e. l. pe. ꝛ concor. cum hoc. ff. de rit. nup. l. dote. ꝛ. C. de rei vr. act. §. sed nec ob impensas. ac.

c ¶ Non sunt. nec ad ppetuam agri utilitatē ptinent: ut in ꝓueniendo debitores. quoꝝ nom̄a sūt data in dotē sibi: qꝛ fm azo. ꝓuenisse vr̄ vt suo sumptu hoc faciat. ul'qꝛ in res mulieris non dotales expendit. ac.

d ¶ Reputationez. ſ. in ipam dotē minuendā. qō esset in necessarijs: ut. ff. e. l. qō dr̄. §. i. ꝛ facit'insti. ō actio. §. itē si de dote i fi. ff. ti. ꝛ. ff. e. l. pe. ꝛ. ff. ō ritu nup. l. dotem. ꝛ de iure do. l. si is. §. qꝫ dr̄. ꝛ. C. de rei vr. act. §. sed nec. ꝛ. ff. de vbo. signi. l. impense. ac.

e ¶ Projectas. ſ. expendit vt recuperet. ul'expedit ꝓuidere tā faciendi portū uel cā minuēdi uel ne domus ul'fūdus rueret uel ꝓ clusa pro molendinis ul' similibus. ac.

f ¶ Factū sit. i. refectū. aliogn ff. e. l. veluti. ꝛ. ff. de. v. si. l. impēse. §. in his. q̄ sunt ꝯ fm .R. sed certe hoc pōt esse qꝫ lz nouit̄ sit factū: tñ habeꝫ inter necessarias ipensas. ꝛ pōt esse qꝫ inter utiles: ar. ff. e. l. pe. ac.

g ¶ Utile erat. hec adiectio fit cum sequētib⁹. ac.

b ¶ Prestiterit. aliquid subaudi. ꝛ fa. ff. ti. i. l. diuortio. §. plane. lz quō pstitit aliquid ex stipulatiōe cū nō fuerit cōmissa: R̄ñ. pstitit ne forte cōmitteretur sup ipa stipulatione: trāsigendo vel vando aliqd vt remitteret: cum eēt mulieri vtile magis qꝫ expectare stipulationis a se exposite euentum. ac. Uel vites iseruit ꝓpagando. uel nouas in locuꝫ mortuoꝝ ponendo. zen.

i ¶ Al si vites. seminaria. loca vbi frumētū ad semināndū reponitur: ut. ff. de vsufru. l. itē si. §. pe. ꝛ. ff. ō fun. istru. l. cū delationis. §. pistores. ac.

¶ Nos generaliter. Nota regulam an impēsa fiat ad perpetuā rei vtilitatem aut ad vtilitatē illius anni. b. d. Bar.

k ¶ Uel ad eā. uel ꝓ ēt. ul' exposituе ꝓ. i. Sed qd si sic fit, vt pfit ad decennium rñ. idē qꝫ si ad ppetuā vtilitatē: cū nō fit ad pñs tps tñ. ꝛ fm hoc b pōt proprie legi. ac.

l ¶ Fructum. ſ. tñ. ac.

m ¶ In pñtis. ſ. anni vtilitatez tñ ut impensum. ꝛ facit. ff. fa. her. l. fundus q. ꝛ de dona. inter vi. ꝛ vro. l. si id qō. §. i. ꝛ. ff. e. l. oīno. ꝛ. ff. ti. i. l. fructus. ꝛ. l. insulam. ac.

n ¶ Necessarijs impēsis. hoc expone ut. ff. l. proti. ac.

¶ Et in totum. Dic tradit ſgula que impēse dicant necessarie. Et sufficit ab initio interesse: lz ex postfacto desierit. b. d. Bar.

o ¶ Et in totū id. qō ad ppetuā vtilitatē agri ptinet. Et nō qꝫ impensa necessaria dr̄ duob⁹ modis. Prio ut. ff. e. l. impense. ꝛ de. v. sig. l. impēse. ꝛ sic in peti. here. ꝛ rei vcn. dr̄. Scō ut b. qꝛ vir lz necesse faceꝝ, als est reus culpe. ut hic subiscit. ꝛ sic accipit. ff. l. pri. ꝛ. l. i. est ergo. hic psone necessitas: sed ibi rei que periret. als ꝛ in vtraqz significatiōe accipit: cū tractamus de impensis in re b⁹ dotalibus factis fm. b. qō accipit quo ad hoc ut facere teneat. lz eis factis alr vna qꝫ alia repetit: ut. ff. l. pri. ꝛ. C. de rei vr. ac. §. sed nec ob. ¶.

p ¶ Prestabit. videt ꝓtra. qꝛ semel ceperit interesse: ut. ff. sigs cau. l. q aūt. §. j. ꝛ de edē. l. vbi. §. i. Sed forte b fingit nō iterfuisse sua pp casum. ſ. huius periculi. uel spāle est iter virū ꝛ vxorez. ar. ff. e. l. oīno. azo. ꝛ fa. ff. de ne. ge. l. lz an ultro. §. i. ꝛ. l. sine hereditaria. ꝛ. ff. de mag. con. l. i. §. si magistratꝰ. ꝛ. ff. ad. l. agl. l. sigs fumo. §. fi. ꝛ. ff. qō vi aut clā. l. si alius. §. ē ꝛ alia. ꝛ. ff. ad tertul. l. ij. §. si solum. ꝛ. ff. manda. l. si ꝓcuratorem. §. mandati. ac.

¶ Quod dicitur. Expēse necessarie in dotem facte minuunt dotez: ꝛ qꝫtitatē in dotē ꝓtētam nō corporalia dotalia. secus si ex dotē sint facte. Itē muliere soluēte eas dos crescit. b. d. Bar.

q ¶ Nō dicit. ut insti. de act. §. pen. ꝛ. ff. de iure do. l. si is. §. qō dr̄. ꝛ. C. de rei vro. ac. §. sed nec ob. ꝛ. ff. e. l. qō dicit. ac.

r ¶ Propter pecuniam. impensaz in dotē subaudi.

s ¶ Ceterum. si hoc admitteremus. ac.

t ¶ Dotalem. qō est absurdum. ac.

que factaruꝫ rō habeꝫ: ꝛ si res male gesta est nō factaruꝫ: ita si ob id res male gesta est. Itaqz si fulserit insula ruentē: eaqz exusta sit ipensas cō sequitur: si non fecerit deusta ea nihil prestabit. ¶ Papianus.

Quod dicit necessarias ipēsas dotē minuere: sic erit accipiēdū: vt ꝛ pōponi⁹ ait: nō vt ipse res corporaliter diminuant. vtputa fūdus vel quodcūqz aliud corpus: ꝛ enim absurdū ē diminutionē corporis fieri pp pecuniā. Ceterum hec res faciet desinere eē fundum dotalē: ul'ptē ei⁹. ¶ Manebit igit⁹ maritus in rerū detētione donec ei satisfaciat. Nō enī ipso iure corporuꝫ fit dotis fit diminutio. ¶ Ubi ergo admittim⁹ diminutionē dotis ipo iure fieri: vbi nō sunt corpora ſz pecunia. Nā in pecunia ratio admittit diminutionē fieri. ¶ Proinde si estimata corpora i dotē data sint ipso iure dos diminuet pp ipēsas necessarias. ¶ Hoc de bis impēsis dictū ē que in dotē ipsaz facte sint. ¶ Ceterū si extrinsecus non diminuēt dotem. ¶ Sed si impensis necessarijs mulier satisfecerit: vtrum dos crescat. an vo dicimus ex integro videri dotem datū? ꝛ ego vbi pecunia data est non dubito dotez videri creuisse. ¶ Si dos tota soluta sit non habita ratione impensarum: videduz est an cōditio posin fine postea. ꝛ magis est vt ager in cām dotis reuertatur. sed iterim alienatio fundi inhibeatur. Ex predictis ergo apparet qꝫ l. predicta si is. hic non obstat que solet signari isti ꝓtraria. uel quia qꝫ dicit b absurdum est diminutionem corporis fieri pp pecuniaz. subaudiēdum est ab initio: sed post annū secus. uel non fit diminutio partis corporis: sed totum desinit in dotem esse: si tot fiant impense quanti est fundus. uel illud qō dr̄ in. l. si is. scenole opinio est: que hic corrigit. ꝛ in ulti. §. illius. l. vr̄ corrigi per id qō dicitur in fi. inhibeat. lz illud sit pro illo qꝫ dicit reuertat. Item illud est contra cū qꝫ dr̄ manifestior est iniqtas in fundo. uerū illud solemus exponere idest eē videt. nā nō est iniqtas ut dicit in supiori: ꝛ ut dr̄ i fi. illius. §. qñ aūt corpus inestimatum cum qꝫtitate est datum in dotem: uel cum corporibus estimatis: qō idē est: ut. C. de iure do. l. quotiēs. tūc fm oēs ipo iure minuitur dos pp ipensas necessarias: ꝛ decrescit dos in qꝫtitate data in dotem: uel in quātitate estimata. hoc est qō dr̄. ff. pr. §. ibi ergo ꝛc. ꝛ. ff. de iure do. l. si is. §. fi. h. ꝛ fm hoc intellige. C. ō rei vr. ac. §. sed nec ob impensas. ꝛ insti. de act. §. pp retentionem. ac.

u ¶ Manebit igit ꝛc. vel lege interrogatiue ceterum hec res ꝛc. subaudi. non manebit igitur ꝛc.

v ¶ Sed dotis. i. vniuersitatis dotis quantum ad effectum. qꝛ ex illa satisfaciet. ꝛ sic potest dici qꝫ propt necessarias impensas: cum solus fūdus inestimatus datus est in dotem: dos ipo iure minuitur: nō tñ ipe fundꝰ dotalis minuit. nā dos nomen est iuris. i. ipsuꝫ ius qō est i dote. Et facit ad hāc exp̄ositionem ꝛ hūc intellectuꝫ. ff. ō dote pre. l. i. §. sed qō diximus. sic ꝛ cuz aliqs ē debitor in. r. dicimus eius patrimōiū minutū i. r. nec tñ res ēs ipe hz minute sunt. ul'eius eē desierunt in aliquo. sic ꝛ i peculio: ut. ff. de pecu. l. peculium. §. si cer. sic et in hereditate: ut. ff. ō. v. si gni. l. hereditatis appellatio. ꝛ. C. ō bo. qī. li. l. fina. §. finaūt. ꝛ hoc iō qꝛ peculiuꝫ. pr̄imoniū hereditatis. ꝛ dos nom̄a iuris sunt: ꝛ si postea mulier infra annum expensas non offerat desinit fūdus totus: si tāte sint impense: ul' pars fundi esse dotalis: ut. ff. ō iure do. l. si is. §. qꝫ dr̄. Sed si maritus uelit magis repetere expensas qꝫ retinere fūdū pōt: ut. C. ō edifi. pri. l. si ut ꝓponis ꝛ. ff. pro socio. l. cū duobus. §. idem rñ. Alij dicerūt qꝫ statiz desinit eē res dotalis sed si infra annuz offerat pecuniā mulier: crescit dos: ꝛ incipit eē dotalis. ꝛ in hac opinione fuit scenola qō apparet per id qō dr̄ in d. §. qꝫ dr̄ in. l. si is. ubi dicit cuius rei in fundo manifestior iniqtas ē. ꝛ postea. nam si ōsinit. ꝛ in fine postea. ꝛ magis est vt ager in cām dotis reuertatur. sed iterim alienatio fundi inhibeatur. Ex predictis ergo apparet qꝫ l. predicta si is. hic non obstat que solet signari isti ꝓtraria. uel quia qꝫ dicit b absurdum est diminutionem corporis fieri pp pecuniaz. subaudiēdum est ab initio: sed post annū secus. uel non fit diminutio partis corporis: sed totum desinit in dotem esse: si tot fiant impense quanti est fundus. uel illud qō dr̄ in. l. si is. scenole opinio est: que hic corrigit. ꝛ in ulti. §. illius. l. vr̄ corrigi per id qō dicitur in fi. inhibeat. lz illud sit pro illo qꝫ dicit reuertat. Item illud est contra cū qꝫ dr̄ manifestior est iniqtas in fundo. uerū illud solemus exponere idest eē videt. nā nō est iniqtas ut dicit in supiori: ꝛ ut dr̄ i fi. illius. §. qñ aūt corpus inestimatum cum qꝫtitate est datum in dotem: uel cum corporibus estimatis: qō idē est: ut. C. de iure do. l. quotiēs. tūc fm oēs ipo iure minuitur dos pp ipensas necessarias: ꝛ decrescit dos in qꝫtitate data in dotem: uel in quātitate estimata. hoc est qō dr̄. ff. pr. §. ibi ergo ꝛc. ꝛ. ff. de iure do. l. si is. §. fi. h. ꝛ fm hoc intellige. C. ō rei vr. ac. §. sed nec ob impensas. ꝛ insti. de act. §. pp retentionem. ac.

y ¶ Ubi ergo. als ibi. ꝛ est plana. als ubi: ꝛ lege interrogatiue: ꝛ erit respō sio ubi non sunt corpora ꝛc.

z ¶ Sed pecunia. cum corporibus inestimatis subaudi. b.

a ¶ Nā in pecunia. qꝛ pecunie ad pecuniam ipo iure fit compensatio: sed nō corporis ad pecuniam. azo. ut. ff. de ꝓdi. inde. l. si nō sortē. §. si cētuz: ꝛ de pig. ac. l. si conuenerit. ac.

b ¶ Estimata. ſ. cum alijs inestimatis. ac.

c ¶ Dos. pecunie: seu estimationis. ac.

d ¶ Impensas. factas in rebus inestimatis. ac.

e ¶ Facte sint. ad ppetuā agri utilitatē. ff. e. l. iij. b.

f ¶ Si extrinsecus. qꝛ nō ad utilitatē agri ppetuā: ut. ff. l. iij. ꝛ subiūge eē pla: ut. ff. e. l. oīno. ꝛ. ff. e. l. i. §. in necessarijs. ꝛ. ff. ti. i. l. fructꝰ. ꝛ. ff. ō dona. iter vi. ꝛ vr. l. si id qō. §. i. ꝛ. l. sed si vir. ꝛ. l. i. §. fi. ꝛ. l. si pdia. b. ac.

g ¶ Sed si. ex integro. i. de nouo ꝓstitutam. ac.

b ¶ Ubi pecunia data est. subaudi ꝛ fundus in quē impēsū est. ac.

i ¶ Creuisse. sicut enim erat diminuta ipo iure: ut. ff. pri. ita econtra crescit; ꝛ idem dici pōt vbi corpus tñ. si dicamus qꝫ decrescit fm opiniones

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

scenole.ut.ſ.de iure do.l.ſi is.§.fi.ꝛ fa.ſ.de pecu.l.peculium.§.ſi ere.et idem de dona.inter vi.ꝛ vxo.vt.ī.de donationibus inter vi.ꝛvxo.l.cū h §.ſi nurus socero.ꝛ est h ar.ad feudū.nam vbi feudū qō hēo est auitum transit ad fratres meos me mortuo sine filio.ſi vo mihi concessuz redit ad vm̄. Sed pone qꝫ commisi feloniam:ꝛ amisi feudum auitū. dns remisit mihi feloniā non vt o nouo datū.ꝛ sic transibit ad fratres meos tāqꝫ auitum non aūt reuertitur ad vm̄ de nouo ꝓcessuz fm.b. Item ſi solus fundus est datus in dotem ꝛ tantum est impensum qꝫtum est ſiē dt minui sic ꝛ crescere restituitis ipensis ſz vbi minꝰ nec dcrescat ꝙ nec crescit vt pz ex his que viriꝰ.ſ.e.l.ac.

c Si dos. Tota dos soluta sine dductiōe impēsaꝝ necessariaruz inde biti ꝓdicde cōdicīt.B.

a Cō dictioni.indebiti qſi plus debito solutum sit:ut ꝛ.ſ.de ꝓdi.inde.l. qui exceptionem.§. ſi ps nec obstat in eo ti.l.ex qbus.quia h ētpetitionem hz vir p act.mandati:uel neg.gest.ut.ſ.ti.i.l.diuortio.§.impēdia.ꝛ.C. de rei vx.act.§.sed nec ob impensas.ꝛ fa.ī.ti.i.l.ſi cum dos.ꝛ.ſ.o ꝓdi.ide. l.qui inuicē.ꝛ o cōpē.l.ſi ambo.ibi figs igit ꝛ.

b Fecerit.ꝛ deteriorē ēſe non sinit: ut.ī. de.v. sig.l.impense.ac.

c Aluti ſi nouel.i. nouaz terrā fecerit: ut.ſ.de peti. here.l. vtiles vel.i.terrā pcisam: vt.ī.o uerbo.ſi.silua.§.no ualis.uel.i.nouā plantationem vince uel olineti vt.ſ.de fun.do.l.vir in fundo.ac.

d Distrinū.ſ.e.l.i.§. inter.ꝓtra.sol.ibi:

e Tabernam. taberne appellatio dclarat omne vtile ad habitādum non qō ex tabulis claudit:expone ut.ī.de ver.sig.taberne.

Voluptarie. Impense voluntarie non minant dotez.si tamen sūt vtiles repetuntur.h.d.Bar.

f Voluptarie.als voluntarie.als voluptarie.

g Ornāt.sub.dūtaxat.nō autē fructum augent.ꝛ da exēpla.ī.o ver. sig.l.impense.§.ſi.ac.

h Quarū.ſ.oium impensarū ille q̄ vtiles sunt non qdē ꝛ.q̄ faciūt necessarie:at.ſ.e.l.qō dt.uel dic quarum.ſ.volūtariarū.ille q̄ sunt vtiles ꝛ. q̄dam enim volūtarie vtiles sūt:vt.ī.eo.l.qꝫ ſi.ac.

i Eractionez bñt.p actionē mā.uel neg.ge.ut.C.o rei vx.ac.§.sed nec ꝛ .ſ.ti.i.l.diuortio.§.impendia.ꝛ ītelligē fm qꝫ in lege pri.dices.ac.

Tilium. Jurisc̄ōsultus hic incipit tractare de oibus impensis cōiē vsqz ad finē. Et.h.d. Mulier tenet ad oēs impensas vtiles si ei⁹ voluntate facte sunt vel aliunde soluere posset. Bar.

k Deductionē.i.remotionē.sed hodie cessat ꝛ competit actio:ut. C. de rei vxo.ac.§.sed nec.uel dic deductionē.i.exactionem.

l Si voluntate.C.de rei vxo.ac.§.sed nec.ꝓtra.so.qō h dt est fm nām actionis rei vxo.ut ibi dicit.hodie enim aliud est:ut ibi.uel refert pōt aliunde soluere mulier commode:ꝛ tunc qō ibi.alꝫ non ut h subijcit. alꝫ enim ñ erūt utiles. Si aūt qñ fecit vir:illa erat soluendo.nunc enim nō est:quid erit ñ. satis est:quia sufficit vtiliter esse ceptum:ut.ſ.de ne.ge.l. sed an vtro .§.i.ꝛ fa.ſ.de rei vē.l.in fundo.ꝛ de pig.ac.l.ſi seruos.ꝛ de noxa.ac.l.ſi seruus.§.i.ꝛ.ī.de ver.sig.l.impense.

Prouoluptatis. Mulier hz pati virum tollere qō voluntarie impendit ſi ablatum viri commodo ꝛdat. alꝫ secus.ꝛ ſi non patitur o bet soluere.h.d.Bar.

m Si futurum est.i.ad eius commodum:non alꝫ.qz non est indulgendum ꝛ.vt.ſ.de rei ven.l.in fundo.sed arg.ꝑ.ſ.de iur̄ do.cum in fundo .§.diuortio aūt i fi.§.ꝛ fa.C.de rei vxo.ac.§.ſz nec.ꝛ o rei.vē.l. domū.ꝛ ſ.de peti.here.l.vtiles.ꝛ de in rē ver.l.iij.§.ſi mutua.

n Quod ſi.impense.ſ.voluntarie.ꝛ facit.ſ.de rei ven.l.vbi venalem.ꝛ.l.in fundo.in.fi.

o Non voluptarie.ſ.de in rem ver.l.iiij.§.sed ſi mutua.ꝛ.§. necnon illud. contra.sol. hoc speciale inter coniuges: ut.C.de rei vxo.act.§.sed nec. hic tñ fit deducto.ut.ſ.e.l.pro voluptarijs.ac.

Paulus.

Quod ſi bēs in qbus ipense facte sunt promercales fuerit tales ipenseⁿ nō vtiles o voluptarieᵒ ſz vtiles sunt.

Ulpianus.

In voluptarijs autē aristo scribit:nec ſi volūtate mulieris facte sunt exactionē petē. Donationez iter virū ꝛ vxorē circa ipēsas q̄qz inhibitā eēᵖ vē sabinꝰ scribit.

Paulus.

Omino ꝛ in edificandis[q] edibus:ꝛ in reponendis propagādisqz vineis:ꝛ in valitudine mācipiorum modicas[r] impensas nō o bet arbiter[r] curare:alioquin[t] negociorum gestorū potius qꝫ de dote iudicium videbitur.

Idē.

Neqz stipendiū[u] neqz tributuz ob dotalē funduz p̄restitū exigēt vir a muliere pōt:onus enī fructuū hec impēdia sunt.

Ulpianus.

Impense[x] necessarie sunt quibus nō factis:dos minuitur[y]: veluti ageres facere:flumia aducere:edificia uetera fulcire.iterqz reficē:arbores i locū mortuaꝝ repōere. Utiles sunt ueluti pecora prediis ponere id est stercoraſ. Voluptarie sunt balnea extruere[z].

Neratius.

Quod dicitur impensas que i res dotales necessario sūt facte dotem diminuere[a]. ita interp̄retandum est: vt ſi quid extra tute-

p In voluptarijs. inhibitam eē. vñ ſi velit maritus donare impensas vxori vtiles uel necessarias qꝫ repetere poterat:non ualet donatio: vt hic.ꝛ.ſ.o dona.inter vi.ꝛ vx. l.ſi is.§.i.ꝛ.l.sed ſi vir.§. finfallit tñ qñqz ut in dictis.ll.ꝛ in .l.ſi id qō.§.ſi qꝫ serui.ꝛ i duabus.ll.sequentibus.

Omino. In actione de dote de impensa modica non curatur:secus in act. neg. gest.h.d.Bar.

q Et in edificandis.ſ.de nouo ꝛ dic ꝛ pro ēt.ꝛ qꝫ subijcit reponendis.i.reficiendis.

r Modicas.ſ.vsqz ad duos aureos:ut.de dolo.l. ſi olcum §.fin.ꝛ.l.ſc.uel dicerem⁹ arbitrio iudicis:ut.ſ.cōmo.l. in rebus.§.possunt.ꝛ de vſufruc.l. hactenus.ꝛ ar.ī. de iure deli. l.i.§.i.alꝫ dt modica q̄ non excedit vires dotis: u. in annuo donato a viro vxori:ut.ſ. de dona.inter vi.ꝛ vx.l.cū anuo in pn̄.sed ad id qꝫ dicit impensam in edificando modicā non repeti.est ꝓtra.ſ.o dona.inter vi.ꝛ vxo.l.sed ſi mors.§.ſi. q̄ est contra.so.ibi magna.h aūt modica. Item qꝫ h inuit dōatū ad reedificandū repeti. ſi non ē modicum.est ꝑ.ſ.de do.inf vir um ꝛ vx.l.qꝫ ſi vir.sed pōt dici qꝫ ibi fuit modica. vel forte aliud dicit.l. ista.ſ. qꝫ ſi vir in res vxoris modicam facit ipensam:videt donare maxime in dotalibus negocijs.ut hic dicit:ꝛ sic cessat repetitio. sed ſi est magna impensa nō ꝓsumat.ꝛ ita competit ad repetendū neg. ge. actio.ꝛ ꝓbatur hoc apte.ſ. de dona.inter vi.ꝛ vxo.l.utrū

s Arbiter.ſ.index.ſic.ſ.de postul.l. qſqs.ac.

t Alioquin.i.ſi magna fit impensa neg.gest.ꝛc.ſ.rei uxor.uel aliogn.i.ſi dicamus modicam impensā in repetitiōnon interesse inter act.neg.ge.in q̄ et modica repetuntur:ꝛ iudicium dotis in quo nō repetuntur modica. Sed qūo posset adaptari iudicium dotis ad impensas:cū illud iudiciū ꝓtra virū non aūt viro dōtur:ñ. loquitur de impensa facta ab vxore in re viri.qō non placet: ut illa repetatur iudicio dotis. Alij ut. R.qꝫ est actio de dote directa ꝛ ꝓria que ꝓtraria h dat.sed o h ac ꝓtraria non memini me inuenisse. Nec ēt pōt dici qꝫ competat ex stipulatu pro expensis. Dic ergo iudicium dotis competere viro pro expensis.i. deductione ex dote.nam aget vxor iudicio dotis:dicit vir uolo deducere hoc iudicio. dicet vxor non potes.sed agas neg.gest. Et nō qꝫ qdā dicūt qꝫ hec deductio pro expensa non modica hz locum tpe huius.l.sed hodie contra:ut.C.o rei vxo.act.§.sed nec ſz.h.d.fm hec ipa ñ habere locum:sed ātiqui tpe sic.ꝛ fa.ī.o lib.agno.l.figs a liberis.§.ſi mater.ac.

Neqz stipendium. Qui percipit fructus debet tributa ꝛ collectas soluere .h.d.Bar.

u Neqz stipendium.stipendium ꝛ tributū idem est:lz ex diuersis causis dicant vt.ī.de uer.ſi.l.ager.§.i.ꝛ facit.C.sine cen.uel re.l.i.ꝛ.l.ſi.ꝛ.ī.o vſufru.le.l. quero.ꝛ.ſ.de vſufruc.l.hactenus.

Impense. Declarat iurisconsultus per exempla que dicant impense necessarie.h.d.Bar.

x Impense.facit.ī.de ver.sig.l.impense.ꝛ nō ex hoc qō h dt:ꝛ.ſ.e.l.ꝛ in totum.qꝫ necessaria impensa dicitur duobus modis:ut ꝛ ibi nō.ac.

y Minuit.i.deperit in totū uel in partez:ut.d.l.impense.ac.

z Extruere balnea.ſ.cum pro illis nullus reddit⁹ recipit.ac.

Quod dicitur. Expense necessarie minuūt dotem ſi in dotez sunt facte ad perpetuam vtilitatē.secus ſi cā querendorum fructuum uel ad temporalez rei custodiaz.h.d.cum.l.ſe.Bar.

a Diminuere.ut ꝛ.ſ.e.l.quod dt cum concor.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Extra tutelam.i.ppetuã rei vtilitatẽ:ut.ſ.e.l.iij.§.nos generaliter.
b Tueri.ad tps ſaltẽ.ſicut fructuari⁹:ut.ſ.ó vſufru.l.hacten⁹.ꝛ.l.ij ꝛ ſi qd .§.i.ꝛ poſſeſſor qlibet vt.ſ.ad erb. .ſed ꝛ ſi bẽditas.§.i.ꝛ ó rei vẽ.l. ſi res ꝛ.ſ. cõmo.l.in reb⁹.§.pñt.ac. c Refectio.ſ.cã vt tutius habitet.ac.
d Minuẽt.qó eſt falſum.ſ.e.l.oino. e Sed ipe res.ſ.dotales ac.
f Intelliguñt.ſ.tales impen
ſe.ac.
g Impenſas.ſ.impendere vi
dearis.ac.
h Deducto eo.ſ.qó impenſũ eſt:ut.ſ.e.l.iij.§.nos gnãliter ꝛ.l.neqz ſtipendium.ꝛ.ſ.de pe
ti.bere.l.ſi a pẽe.§.fi.ꝛ.ſ.ti.l. .l.fructus.ꝛ.l. diuortio.§. ipẽ dia.ꝛ.ff.de vſufr.leg.l.qro.
i Videaris.qz fit compenſa
tio cum fructibus.ac.
k In vniuerſum. qz oĩs diffi nitio i iure periculoſa eſt: ut.ff. de re.iur.l. oĩs.ꝛ.ſ. ó vſur.l. mora.cum ſimilibus.
l Er genere.i.ex cã ꝛ qualita te.ſ.ad ppetuam rei vtilitatem uel ad fructum pñtis anni: vt .ſ.e.l.iij.§.nos.
m Et magnitudine.i. q̃ntita te: vt.ſ.e.l.oĩo.ꝛ ſic ex his idẽ ex qualitate ꝛ q̃ntate impenſa rum põt colligi ꝓpoſitum ipẽ dentis an velit repetere uel non vt ꝛ.ff. de auro ꝛ ar.le.l.ſcie.in fi.ꝛ.ſ. de dona.inter vi. ꝛ vr. l. vtrũ. ꝛ ſequens lex continua tur cum iſta.ac.
n Et añ.facte erũt.hoc acci pe ꝛ eas vir ꝛc.ac.
o Colendi cã.ſ.ppetuo p cõ ſequentiam.az.
p Percipiendos fruct⁹. pre ſentis anni.ac.
q Cõſeruãdã. diutius.ac.
r Facit.i.facere oz.ac.
s Nec vllã.ſic ḡ ex mente im pendentis iudicat neceſſaria.ꝛ minuit dotez ipo iure.ſ. An ñ ꝛ cuz fructib⁹ cõpenſat:ut.ſ.l. pri.in fi.ꝛ ſa.ſ.ſa.her.l. fun dus q dotis.ꝛ no.ſ.l. pri.ibi ó ducto eo ꝛc.cũ concor.ac.

De actione rez amotarũ.

Quia in ſoluẽdis mñimonijs p diuortium fiũt amotiones re rum.iõ de eis dicit: ul'qz repeti tioni dotis de qua dicit.ſ.de iu re.do.opponit compẽſatio ob res amotas: ut.C.e.l.i.iõ de hoc dicit.ac.

Rerum amotarum

Licz vxor ꝓſtante mñi monio furtũ faciat furti nõ tenet:ſed actõe rez amotarũ diuortio ſcõ ꝓuenit:niſi poſt diuortiũ ꝓtractauerit.b.d.vſqz ad.§.itẽ ſi ſeruus.l.ꝛ iõ. Bar.

l Rerũ amotarũ.amoueri dicunt large:ſi celate ỹlate ꝓſũpte ꝛ cõtractate ſũt doloſe nõ errãdo:ut.ff.e.l.ꝛ iõ.§.item verum.ꝛ.ff. de acgrẽ.bf.l.ſi ſeruum qs .§.amouiſſe.ꝛ.§.amouere.
v Judiciuz.i.actio.ſic.C.ó tranſac.l.age.alij aſſr. dicunt vt inſti.q.ſi ẽ pmiſ. ſa.te.§.ꝓterea.ac. x Vxor fuit aliogn ſecus:ut.ff.e.l.ſi ꝓcubinaz.in prici. Item nõ q̃ eſt.ff.e.l.rerũ qdẽ.ſed ꝓtra.C.ó fur.l.ſi.§.ſi.ſo.ibi.ac.
y Caſſio.ſ.extimantibus.
z Societas vite.i.diuine ꝛ humane: vt.C.ó cri.erpi.ber.l.aduerſus.ꝛ.C. de fur.l.quãuis.ꝛ.ſ.ó ritu nup.l.i.ꝛ facit.ff.ad municip.l.ſi.§.ij.ꝛ.ſ.ó iudi.l.exi gere.ꝛ.ff.de cri.erpi.bere.l.vxor.ac. a Alijs.ſub.extimantibus.
b Nõ eẽ actionẽ.cõtra.ff.de fur.l.ſigs vxori. circa pn.ſed exponе ut ibi.ac.
c Constituto.i.apto.ut inſti. de ob.q̃ ex de.na.§.hi q in parẽtũ uel vñox po teſtate.ꝛ.ff. de fur.l.ſeruꝰ ꝛ filij.ſed an condi.furtiua teneat vxor viro querit Jo. ꝛ nõ ſoluit.ſed videt qꝫ nõ:ut.ff.l. pri.ꝛ.ff. de obſeq.l. honori.ꝛ.l.parens.ſz ar. cõtra.ff.e.l.ꝛ iõ.§.i.ꝛ.l.rerum quidem.ac.
d Nam i honore.vxorẽ.amouẽtem.ſecꝫ ḡ ſi deſijt eẽ vxor cum amouet:uel ſuus ciꝰ amouet ul'ipa añ ꝓtugiũ:ul'ipa exeo cui vir fiat heres: vbi vñ habere locũ actio furti.ſed fauore mñimonij condi.fur. dat:ut ſ bijcit.ac.
e Ideo.tenebitur.ſicut quilibet extraneus.ꝛ hoc ideo:quia ab initio non fuit nata actio furti ut.ff. de furtis.l.ei qui .Item nõ qꝫ ó cã ceſſante non ceſſat effectus:cũ facto diuortio niſi ꝓtractet nõ det actio furti:ſic.ff. de qẽnibus .l.vnius.§.ſeruus.ꝛ.ff. de decu.l.ſi.ꝛ facit qó nõ.ff.de vſucap.l.ſeqẽ.§.ſi rem pignori.ꝛ.C. de nox.l.i.ꝛ.ſ. de mino.l.verum.ac.
C Idem. Ex perſona alterius inte virũ ꝛ vxorẽ datur conditio furtiua .b.d. Bar.

Nam in bonorem matrimõij turpis actio aduerſus vxorẽ⁹ negatur. Paulus.

Ideo ſi poſt diuortiũ eaſdez res cõtractet:etiam furti tenebitur[c]. Item ſi ſuus ei⁹ furtum fecerit:furti cũ ea agere poſſumus[f]. Sed ꝛ cũ vxore furti agere poſ ſibile ẽ:ſi ei cui heredes ſumus furtũ fecerit: vel nobis[g] ante q̃z nube ret:tamen ꝓpter reuerentiam pſonaꝝ in vtroqz[h] caſu furtiuaz tñ cõ dictionẽ cõpetere:nõ etiam furti a ctionẽ dicim⁹. Itez vez ẽ qõ of filius ait etiaz eas res quas diuorti tpe mulier comederit vẽdiderit donauerit:q̃libet rõne ꝓſumpſerit rerum amotaꝝ iudicio contineri[i]. Si filiafamilias res amouerit[k] mela ꝛ fulcinius aiunt ꝛ de peculio dãdam actionem[l]:qz diſplicuit[m] eã furti obligari: vel in ipſam ob res amotas dari actionẽ[n]. Sed ꝛ ſi pater adiuncta filia de dote agat:ñ aliter ei dãdam actionem q̃z ſi filiam reruz amotarũ iudicio iſolidũ[o] ꝛ cũ ſatiſdatione defendat. Sed mortua filia pẽm rerũ amotarum actionẽ dare non oportere ꝓculus ait niſi quatenus ex ea re pater locu pletior ſit[p]. Pompo.

Olo maloue fecerit q̃minus ad eum puenir et[q].

Papinianus.

Qua quoqz filia:qó ad patrez ex reb⁹ amotis peruenit[r]: vti li iudicio petẽdũ eſt. Paulus.

Contra nurum[s] quoqz ſocero hoc iudiciũ dãdum attilicin⁹ ꝛ fulcinius aiunt. Quotiens fi liofamilias dos data ẽ:ſoceruz ob res[t] diuortij cã amotas: furti[u] age-

f Agere poſſumus. cõ tra.ff.e.l.ſi mlier.§.i.ſo. tbi.ac.
g Sed ꝛ.uel nobis.ſe cit ipa furtũ.ac.
h In vtroqz caſu.i.in ſcõo ꝛ tertio ꝛ q̃rto. tñ. nõ añt in primo. lz qdaz contra.etiam ad pimũ re ferant.nec obſit.ff.eo.l.ſi mulier. Item qꝫ dicit da ri ꝓdi.fur. dicunt.i.rerũ amo.q̃ ꝛ condictio appel lat:ut.ff.eo.l.rerũ amo. qó non placet. qz illa nõ dat ꝓſtante matrimonio vt.C.e.l.ij. qó cẽt opus in his tribus rñis. Itez non datur niſi cã diuortij ſit amotũ ꝛ diuortiuz ſit ſecutũ ut.ff.e.l. rez amo tarũ.uel cũ vxor de vita viri deſperaſſet:ut.ff.e.l. ſi mulier. que non fuit h: dicas ergo dari ꝓdi. furtiuaz.ꝛ ſunt ſpãles caſus ne obſtet ad id qó nõ. in .l.i.i fi.ꝛ fa.ff. ó ſol.l. cũ quis.§.i.ꝛ.ff. de fur.l.ſi quis vxori.in pri.ꝛ.ſ.ó his q nõ.infa.l.ſuus.

Item uerum.

Hec actio dat ẽt prebus conſumptis.b.d. Bar.

i Cõtineri.fac.ff.e.l.ſi cõcubina.§.i.ꝛ.ff.ó acq. bere.l.ſi ſeruuz.§.amo uiſſe.ꝛ.§.amouere.

Si filiafamilias.

Filia amouens tenetur i ſolidum ꝛ pẽ de peculio. ꝛ pater adiuncta filia vo tem repetẽs ipam tenet ó fendere inſolidum:ꝛ ea vi ua ꝛ mortua tenetur ad id qó ad eũ peruẽit. b.d. cũ duab⁹.ll. ſequẽtibus. Bar.

k Amouerit. diuortij cã.ac.
l Dãdam act.ſ. rerum amo.uel ꝓdi.nã non ẽ ꝓ prũ nomẽ actiõis ó pecu lio:ut.ſ.ó pecul.l.iij.§. cui ꝓgruit.ꝛ dic in pẽz.i.inc̃ptũ eũ puenit uel locupletatum eſt peculium ut.ſ.de pecu.l.iij.§.ex cã.ꝛ ó ꝓdi.fur.l.iiij.ꝛ.ff.e.l.vina quoqz.ꝛ idez in oi maleficio:ut.ff.de vi ꝛ vi ar.l.i.§.familie.lz noraſſ ex eis agi ꝓſueue rit:ut.ſ.de eicc.uel ef.l.i.§.cũ ſuus.ꝛ ſic intelligit.ſ.de ꝓdi.fur.l.pe.ac.
m Diſplicuit.ſ.dici.lz ſit verũ:ut.ff.e.l.pe.ꝛ ſa.ff.e.l.ꝓnurũ.§.ij. ac.
n Dari act.ſ.rerum amotarũ ul'ꝓdi.fur.vt.ſ.ó condi.furti.l.ex cã fur tiua.ꝛ.d.l.iij.de pecul.§.ex cã. o Sed ꝛ ſi pẽ.inſolidum. videtur ex delicto filie pẽm grauari.ꝛ ſic eſt ꝓtra.in auc.de nup.§.ẽ quoqz.ꝛ.ſ.ó diuor.l.ſi filia.ꝛ.ſ.ti.ij.ſi filie.ſed ibi in fraudẽ pẽis delinquebat filia. h i alterius.ſ. viri. Uel hoc iõ:quia ex perſona eius agit vñ inſolidum defen dit.ꝛ ita quedã retinẽdo habem⁹ ſolida q̃ nõ agendo ſic.ſ.ſi cer.pe.l.cum fund⁹.§.ſuũ.ꝛ de compẽ.l.ſi cũ filio.ꝛ de edi.edic.l.ſi ſuus.et ſa.ſ.ó pro cu.l.ſuũ.§.equũ.ꝛ.l.non ſolũ.§.ſi ó dote.ꝛ nõ qꝫ dicit cũ ſatiſdatiõe: qz nemo ꝛc.ut.ſ.de procu.l.nõ vñ.ꝛ.ſ.q ſatiſ.eo.l.filiuſa.
p Occupletior ſit. dic vt.ſ.pri.§.
q Olo.pueniret.ad hoc.ſ.de here.vendi.l.ij.§.non tñ.ꝛ.§. feciſſe. accur.
r Qua.peruenit.dic ut.ſ.l.ꝛ ideo.§.pe.ac.
s Contra nurũ.ff.e.l.nihil.§.i.ſed.ff.pri.§.contra.ac.
t Quotiens. Pro reb⁹ q̃ ſpectãt ad virũ nõ competit ſocero b actio. Bar. t Ob res.datas in dotẽ.ac.
u Furti.nec rerum amo.cum ad ſoccerum res amote nõ ſpectent. vel nõ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tenek p eis.ꝛ idē in ql̄ibet alia re amota q̄ ad pfem nō ſpectat. Si aūt ad ſocerū ſpectat furti agere pt̄ ſocer ſi fili⁹ erat emācipat⁹, aliogn non furti: ſed rer amo.ut.j.e.l.nihil.§.vror.ꝛ in hac.l.in pn.ꝛ.j.pri.§.b.

¶ Item. Hec actio dak ꝺ uirū: ēt ſi fuerit filiuſfa.et i pkez ō peculio.b.d. a ¶ Etiā in virū: ut.j.e.l.pri.et.C.e.l.ii.ac.

b ¶ De peculio. I pkez
c ¶ In ipm. ſ. filium et inſolidum.
d ¶ Actō. rer amotar.
e ¶ Dirimus. ſ. eo.l.ꝛ ideo.§.pe.ꝛ.§.fi.ac.

¶ Si poſt diuor. Hec actio dak ꝓtra bfdez ꝛ tranſit ad bfdes. Itē bfs viri poteſt conducere res amotas eo mortuo lz iacente hereditate ñ fiat furtū. bar.

f ¶ Pōt. ut ꝛ .j.e.l. ſi mulier.§.hec actio.ꝛ facit.j.e.l.ſi pp.§.fi.ac.
g ¶ Sicut. nō olim. ſicut enīz bfs furis tenek ēt ſi nihil ad bfdē puenerit ut iſtitu. ō ob.q̄ ex delic.§.fi.ſz b nō niſi in quātū puenit: ut. C.e.l. fi.ꝛ fak. ſ.e.l.ꝛ iō.§.fi. ꝛ.l.viua. Itē nō ītelligas dari ex hoc cāu conditionē ex pſona defuncte: vt no.ſ.e.l.i. in fi. Itē facit.j.e.l.pe. ac.

b ¶ Bfditatis. petitione: ut ꝛ.j.ea.l.ſi pp.§. fi.ꝛ.C.e.l.fi.ac.
i ¶ Ei. ſ. mulieri .i. ab ea.ꝛ fa.j.e.l.rerum.
k ¶ Nō ſi bfditarie. ut ꝛ.j.ſi qſte.lib.cē iuſſus .l.i.§.ſcevola. niſi i cāu ut.j.ō fur.l.bfditarie ꝛ dic b rē bfditariā ante aditā bfditatē. ꝛ añ ap prehēſaz poſſeſſiōez: vt ſubijcit. q̄ bfditas: quia ſubijt vicē ōfūcti ut iſti. ō bf. iſti.§. fu⁹ alien⁹. cui vror ōbuit reuerēti am: eādē q̄ ōbeat ipi bfditati. ſed ea adita ꝛ fiet furtū: ꝛ aget bfs furti: vt ar.ſ.e.l.ꝛ iō.ꝛ fa.j. ō cri.crpi.bf.l.iii.et.l. urō.ꝛ.C.ō fur.l.q̄uis ꝛ ō cri.crpi.bf.l. aduerſus.ꝛ.ſ.ō ne.ge.l.bfs.

l ¶ Petitionē. nō act. rerum amotarum.

¶ Mulier. Si maritus ꝛ vror inuicez agant rerum amotarū actione poterūt cōpēſare.b.d. Bar. m ¶ Mulier. ſic et. C.e.l.i.et fa.ſ.ti.ii.l. rei iudicate.§.i.et.l.viro.et.C.decōpēſa.l.neqz.et.j.e.l.marcellus.ac.

¶ Si cum dos. Qui ſoluit qō ꝺz nō ꝓhibek petere qō ſibi debek.b.d. Bar. n ¶ Nihilominus. poterat enī excipe uel compenſare vt. C.e.l.i.q̄ cū nō fecerit videbak ſibi ꝓiudicaſſe: vt. C.ad.l.fal.autē.ſz cū teſtator.§.item ſi q̄dā. ul̄ videbak poſſe repetere: vt idebitum: ut.ſ.ti. .i.l.qō vf.§. ſi dos. qō falſum eſt. ut b vf.ꝛ fa.ſ.de compē.l. ſi ambo. et.ſ.de neg.ge.l.ſed an vltro. in pn.et.ſ.cōmoda.l. in commodato.§. .i.et.l.in rebus.§.fi.ac. o ¶ Actio. rerum amotarū.

¶ Sabinus. In hac actiōe ꝺ ñ reſtituētē iurak i litē.ꝛ ſolūti extimationē nō ꝓcauetur de euictione. b.d. vſqz ad.l. marcellus. Bar.

p ¶ Quāti in lit. ſortiē q̄ hec actio naturā arbitrariarū actionū: lz non cō numeretur inter eas: ut inſti. de act.§. preterea.

q Non enī ꝛc. cōcor. ſ. de i lit. iur. l. ſi tutor. ꝛ. ſ. ſo. ma. l. ſi filiofa.§. i.ꝛ.ſ. de rei uē. l. nec q̄ſi. ſed ꝺ. C. de in li. dā. ꝛ. l. an tibi. ſo. ubi habebat rē uenalē. Itē ꝺ. ſ. de dona. iter vi.ꝛ vro. l. ſi donāte. ſz ibi cām bz poſſidēs a uēdicāte. b nō. r ¶ Suo. ſ. iuſto vel proprio.

s Idcoqz. p euictiōe: ut ꝛ.ſ. de rei vē. l. ex diuerſo.§. petitor. ꝛ de cō di. fur. l. ſi ſeruus.§. cauere. ſed contra. ſ. de dona. inter vi.ꝛ vro. l. ſi donante. ſo. ut. ſ. prori. dixi. ac.

t ¶ Arcelius. Tā viro q̄ vrori competit hec actio. Bar.
¶ Res amouerit. cauſa diuortij: ꝛ ſecutum eſt diuortium: ut. j. e. l. rerum. ꝛ facit. ſ. e. l. mulier. ac.

¶ Qui rerū. Conuēto hac. l. pt̄ deferri iuſiurādū niſi alieno nomine ꝙuenitur. ꝛ is cui defertur non pt̄ referre. b. d. Bar. cum.§. ſe.

u ¶ Qui rerū. iurare. niſi patron⁹ a liberta ꝙuēt⁹. vt. ſ. ō iureiur. l. pfon⁹ libertā. ac.

r ¶ De calūnia. b niſi ſit p fonus cui remittit: ēt parenti ut .ſ. de iureiuran. l. iuſiurāduz ꝛ ad peccunias.§. hoc iuſiurādum. ac.

y ¶ Pf. ō aliēo fctō. ſic. ſ. ō i lit. iur. l. videam⁹.§. i.ꝛ fa. C. de iureiur. l. delata. ꝛ. ſ. ō iur. ꝛ fac. ig. l. ii. et. iii. ſz ꝺ. C. ō ad ul. l. i adulterij qōne. ꝛ. C. de ſic. l. fi. ſz ibi ut teſtis. Item ex hoc qō b diē nō b cē iuramentū vītatis: ſic. ſ. de iureurā. l. quotiens. ꝛ. l. iuſiurandum. ꝛ ad pec.§. i.

z ¶ Nec heres. cū multum diſcrepet ꝛc. ut. C. de re. cre. l. pe. in principio.

a ¶ Permiſiſſe. ſ. relatōez ut ꝛ.j.e.l. idē labeo et ē ſpāle odio ōliquēt. et iō idē i oīb⁹ ōlicz: ut et.j.l.pr. et ubicūqz. l. ōfert ut no. C. ō re. cre. l. ōlata at regſr pt̄ referri: ut. ſ. de iureu. l. iuſiur. ꝛ ad pec.§. dak. et. C. ō re. cre. l. ōlata. ubi ō b nō. ac.

b ¶ Non magis. deferat. i. referat. ae.

¶ Dez labeo. Elſqz ad. l. de rebus.

c ¶ Idē labeo ſcribit. ſ. ſ. eo. in .l. marcellus. in fi. ꝛ. l. ſe.

d ¶ Referre. ſic nec ab initio ō ferre ſz quoſdā: qz de alieno facto: ut. ſ. e. l. marcell. §. pe. ac.

¶ Ercbus. Circa diuerſas res admittitur uariatio. b. d. bar.

e ¶ Probare. inconſtātia vel variatio b admittit. qō dic ut .ſ. de ꝓcur. l. in cauſe. ac.

¶ Ibi. Ad hāc actionez nō regritur an ſimul habitauerint ꝙiuges. b. d. bar.

f ¶ Sepati. qō q̄ſqz faciūt nobiles. ꝛ nō iō min⁹ eſt mōimonium: ut. ſ. de dona. iter ui. ꝛ vro. l. cū b ſtatus.§. ſi marit⁹ ꝛ fa. C. de dona. iter vi. ꝛ vro. l. res. ꝛ de repu. l. i. ac.

g ¶ Nō ſit. q̄ ipa ſola. ſz ſuperiori cāu ſubtraxerit ex ea ī qua vir ſolus habitabat.

¶ Vror. Contra ꝙiugē eius quē qs bz ī prāte nō dak actio furti: ſec⁹ ſi emācipat⁹ fuerit. bar. b ¶ Vror. facit. ſ. e. l. i. in fi. ꝛ. l. contra nurū.§. i. ꝛ. ſ. de dona. inter vi. ꝛ vro. l. iii.§. ab vroris. ꝛ.§. fi. ac.

A ¶ Fiſcus Si vror amouet res viri ꝙfiscatas tenek fiſco ad ſimplū. alij uero ad q̄druplū. bar. i ¶ Deuolutis. puta viro dānato ī metall. ꝛ ita ſol. ma. ut. ſ. de diuor. l. i. ꝛ ei⁹ ſolutionis gra res viri amouit vror. ac viro deportato ñ ſolūtur mōimoniū niſi vror velit eē ſolutū: vt. C. de diuor. l. i. ac.

k ¶ Cōuenik. ſic. n. fiſco ut bfdi mariti tenek: uel ut ipi viro cui nō tenek ad penā ut. C. e. l. ii. ꝛ. iii. bf. n. ut bfs: ut. C. de ſen. paſ. l. ſi adēptis. ꝛ ad. l. iulī. de ut. l. tutoris. ac. l ¶ Quāuis. bēas alij pluralis nūeri: ꝛ non bēas ꝺdēnek: ſed ꝺdēnenk: ꝛ dic alii ſubtrahētes de reb⁹ ad fiſcū ptinētibus: vl̄ fiſco ōlatis: ul̄ fraudē ꝙtra fiſcū cōmittētibus: ut. C. de na. li. l. i. in fi. ꝛ. j. ad. l. iul. pec. l. ſacrilegij. i fi. ꝛ. j. de iure fiſ. l. auferē. in fi. Et eſt ratio: qz b non erāt fiſcales imo ꝓuate rpe amotōis. azo. uel bēas alij uel aliis eīneo uel eīneis. ꝛ ſit datiu⁹ ſingularis numeri uel plurak. ꝛ bēas ꝺdēnek. ſ. mulier pro furto manifeſto uel rapina quā fecerat eis non viro uel fiſco. nā q̄druplū ē pena furti mānifeſti. uel rapine.

¶ Si concubina Inter eos iter quos non ē mōimoniū ꝺe ñ bz locuz b actio bar. m ¶ Nupſit. C. de interdic. ma. l. ſi patris. ac.

n ¶ Cōtra mādata: ut. C. de nup. l. ꝛ ſi contra. ac. o ¶ Alibi. ut .ſ. de rit. nup. l. lex iul. ac. p ¶ Diuortij cā. nullū aūt ē diuortiū cū nullū ſit mōimoniū ꝛ ſic no. q̄ iter iſtos q ꝙtra fas ꝙueniūt bonor nō debek in omnibus: licet libe-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ralitas ⁊ lpudicitia iter eas dez ⁊ ad instar mrimonij ꝓhibeat: ut. ff. de dona. iter uirũ ⁊ uxo. l. hec rõ. §. i. ⁊. l. cũ ꝑ stat[o]. §. fi. ⁊. j. ad. l. iul. de adul. l. si uxor. §. i.

¶ Res. Cã diuorti põt amoueri tũc cũ fit diuortiũ uel etiã añ si postea celetur. Bar.

a ¶ Nupta. nondum cogitans de diuortio. ac.

b ¶ Celauerit. dak enim hec actio ex scõa ⁊tractatione cuz ex prima deficiat: sic. j. de fur. l. fui. ⁊ filii. i pri. et vt notak. ff. e. l. iii. i pn. b. ⁊. fa. ff. e. l. iij. §. item verum. ac.

¶ Non solum. Hec actio cõperit pro rebus ertãtibus ⁊ peremptis. b. d. Bar.

c ¶ Desierũt sic. i ꝯdi. furtiua: vt. j. ff. fur. l. iter eos i pn. cui ꝑ sit lis ẽ: ut. j. e. l. rerũ. i fi. ac.

d ¶ Certi. scilz geuerali que concurrit cuz condictiõe furtiua. et hac actione: vt. ff. si certe. l. certi condictio. in pn. ⁊. §. sed ex causa furtiua.

¶ Que utr. Amouẽs res pignori datas cã diuortii hac actione tenetur. b. d. Bar.

e ¶ Datas. ab aliquibus.

f ¶ Amouerit. cã diuortii. ⁊ secutũ ẽ diuortiũ. vt. j. e. l. rerũ gdẽ. alii dixerunt et ꝯstãtema. hoc casu dari reruz amotaruz: vt. C. ff. fur. l. fi. §. fi. quod non placet. nec illõ eo mõ intelligim[us]: ut ibi no. ac.

g Sed ⁊ dño. condictio. s. furtiua. ⁊ actio furti: arg. j. e. l. si uxor. ac.

h ¶ Sz alterutri. ipse uir ꝑus si soluendo ẽ alꝫ dñs aget: vt C. ff. fur. l. fi. in. fi. sed certe ibi loquit ff. actõe fur. ⁊ hoc idẽ. ⁊ eodem mõ dicã de actõe fur. ⁊ de actõe rei amo. vel forte nec tũc. qz ibi loquit cũ ꝯstabat ad huc mrimoniũ: ꝑ eo soluto. Itẽ ꝯdictio furtiua. ⁊ actõ rerũ amo. cũ sint rei ꝓsecutorie tollũt ad inuicez: vt. C. de fur. l. ancille. ⁊. ff de ꝯdi. fur. l. si ꝑ furẽ. §. i. ⁊ fa. j. e. l. si rem. ac.

Sed ⁊ si. Amouere dr qui dolo cãm dat vt alius amoueat. b. d. Bar

i ¶ Induxerit. s. mulier.

k ¶ Amouerit. i. ipsi amouerint eius ope ⁊ cõsilio. aliogn si nec ipsi nec ipsa amouisset sec[us] eẽt: vt ar. j. de fur. l. si qs vxori in. pn. ⁊. §. neqz ẽbo. ⁊ l. si is. §. si tu ticiũ. accur.

l ¶ Rerũ. non puenerit. sec[us] ẽt in ꝯdi. fur. ut. j. de fur. l. uulgaris. i fi. l. ⁊. ff. ꝯ di. fur. l. ex cã furtiua. ⁊. l. se. ⁊ ibi no. plene. ⁊ fa. j. e. l. si mulier. §. i. ac.

Si rem. Hec actio competit ꝯtra ꝑ re a se bona fide possessa. Bar.

m ¶ Opẽ furti tulerit. secus in ꝯdi. fur. ut no. ff. l. proxi.

n ¶ Diuortii cã. alꝫ secus ut. j. e. l. rerũ: nisi in casu: ut. j. l. pri. in prin.

Si mulier. Jn cã q cã mortis sperate amouit utilis nec actio datur. b. d. fm pmã lec. bar.

o ¶ Utilis. nõ directa: qz ꝑ ñ fuit diuortiũ qõ cẽt op[us] ut. j. e. l. rez. uel iõ qz mors fuit cã amotionis nõ diuortiũ: lz et illud interceserit. nã dicit diuertisset. uidebat ãt nulla dãda: qz cũ mors ꝓbuerit cãm diuortii ⁊ per ꝓsequens amotioni qua cã cessante cessaret actio. sed certe diuortium remaneret. qõ cã ꝓri. põt dici. ac.

¶ Si seruus. Etiã si in amouẽdo furtũ non fiat mulier cuius dolo fit amotio tenet rei amotaz actione. b. d. Bar.

p ¶ Facienti. s. muliert.

q ¶ Non faciat. imo uf. ut. j. de fur. l. si qs uxori. in prin. et. l. q suo. §. idẽ põp. ⁊. ff. e. l. iii. §. i. q̃ sũz ꝯ so. hic non fecit suus dolo: qz obediẽs: uel qz dñe rem credens: et ita nec ipa p eum. et sic non fecit opẽ ei qõ non ẽ ibi: et sic fecit dolum uñ tenet dña: uel notali si ignorauerit: uel suo noie si iussit. ac.

r ¶ Facinoribus. atrocioꝛib[us]: ut hic et. ff. de nox. l. ii. §. i. et. j. de act. et ob. l. suus. et de reg. iur. l. ad ea. et facit. j. de fur. l. si qs uxori. §. neqz. et. l. si is. §. si tu ticiũ. et. l. si suo. in pn. ac.

s ¶ Amotarũ. in qua sufficit res amotas et dolo malo et cã diuortii: et secutum diuortium: ut in summa. ac.

¶ Et si in dotem. Ex facto serui dotalis mulier tenet si fuerit sciens alꝫ liberak dimittẽdo ꝑ nox. b. d. Bar.

t ¶ Noxe. fa. ff. de pig. act. l. si suus. et cõmo. l. si seruus. ⁊. ff. mãda. l. inter causas. §. sed cum seruus. ⁊ loca. l. cum in plures. §. seruum.

¶ Rerum. Si res dotalis amoueak bz locum hec actio pp interusuriuz medij tpis. Bar.

u ¶ Rez. dic qd si mlier amouit uiro res dotales tenek rez amo. lz postea actio dotis mulieri competitura sit: ⁊ hoc ut uir habeat iterusuriũ medij tpis: ar. j. e. l. ob res. annua enĩ bima trima die olim. Hodie post annũ hui[us] mobilia restituunt. ut. C. ff. rei ux. actio. §. exactio. nõ ergo interim est locus cõpẽsationi: ut. ff. de cõpẽ. l. qõ i diẽ. ⁊ ꝑ spẽs sunt amote. q. s. cõpẽsatio alꝫ locũ haberet. ut. C. eo. l. i. sed an

Res amotas dicim[us] nõ solum eas q̃s mlier amouit cũ diuortij ꝓsiliũ iniisset: sz ẽt eas q̃s mlier nupta[a] amouerit: si cũ discederet eas celauerit[b]. ¶ Nõ solũ eas res q̃ extant in rez amotaz iudiciuz venire Iuli. ait. verũ etiã eas q̃ in rez natura cẽ desierũt[c] sil'i mõ ẽt certi[b] condici. eas posse ait. ¶ Que viro suo res pignori datas[c] amouerit[d] ff iudicio tenebit rez amotaz. Paulus.

Sed ⁊ dño ꝯdictio[e] cõpeteret: sed alterutri[b] agere ꝓmittẽdũ est. Julian[us].

Sed ⁊ si diuortij tpe fures i domuz mariti iduxerit[f]: ⁊ per eos res amouerit[k]: ita vt ipa nõ ꝯtractauerit: rez amo. iudicio tenebit. ¶ Aerũ ẽ itaqz q. labeo scripsit vxorẽ rerũ amotarũ teneri: ẽt si ad eam res nõ puenerit[l]. Marcell[us]. Jrem quam marit[us] bõa fide emerat vxor amouit: vel opem furti tulerit[m]: idqz fecit diuortij[n] cã: rerũ amotarũ iudicio dãnabit. Paulus.

Si mlier cũ ꝺ viri vita ꝺspassz surreptis qbusdã reb[us] diuertisset: ⁊ si cõualuerit: vir utilis[o] rez amotaruz actio ei danda est. ¶ Si seruus mulieris iussu dñe diuortij cã res amouerit: pedius putat nec furtum eum facẽ. qm nihil lucri sui cã ꝓtet. nec videri furtum facienti[p] opẽ ferre: cũ mlier furtũ nõ faciat[q] q̃uis seruus i facinoꝛib[us][r] dñe dicto audiẽs cẽ nõ debeat. sz rerũ amo[rum]. actio erit. ¶ At si i dotẽ fu[it] datus furtũ viro fecerit: sigdẽ mlier talem eũ eẽ sciẽit: totũ dãnũ viro sarciet. q. si ignorauerit tũc nõ vltra ꝯdemnationẽ noxe[t] mulctãda erit. ¶ Re

rũ[u] amo. actio damnum repsentat ẽt si postea dotis exactio cõpetat.

Cõmodi q̃qz si qd a motis rebus amisit vir: rõ[v] babẽda est. ¶ Nec actio lz ex delicto nascak: tñ rei psecutionẽ ꝓtiet. ⁊ iõ ñ ãno finit[x]: sicut ⁊ ꝯdictio furtiua[y]. ꝓterea ⁊ bẽdib[us] ꝓpetit[a]. ¶ Nec viro nec mulieri ꝓ dest in ꝺ iudicio si facẽ nõ pũt[b]. pẽdet enĩz id ex furto[c]. Julianus.

Si pp res amotas egero cum mliere: ⁊ lis estiata sit an actio ei dãda sit si amiserit possessionem Douet me: qz dolo[o] acqsiuit possessionem rũdi. q litis estimationez suffert emptoris loco[b] bũdus ẽ: iõ q̃z si mulier cũ qua rez amo. actum ẽit estimationem litis ꝑstiterit: aduersus vẽdicãtẽ marit[us] vel hẽdez mariti exceptionez ꝺz: ⁊ si amiserit possessionem in rem actio ei dãda[f] est. ¶ Si mlier mortis cã res amouerit: deinde mortuus est maritus hereditatis petitione vel actiõe ad exhibendũ cõseq poterit hẽs[g] id qõ amotum est. Afri.

Reintegrato[b] matrimõio si ite rũ etiaz diuortiũ factum erit: ob res amotas prioris[d] diuortij cã: utẽ ob impẽsas donatiõesq̃z prioꝛe mrimonio factas manere actiõem estimauit[k]. Julianus.

Ob res amotas vel ꝑdias viri vel ẽt dotales. tam vendicatio[l] q̃z ꝯdictio[m] viro aduersus mulierem competit: ⁊ in ptãte eius est q̃ velit actione uti[n]. Marci.

Rerum qdem amotaz iudicium sic bz locũ si diuortij cõsilio res amote fuerit: ⁊ secutũ diuortiũ[o] fuerit. ¶ Sz i mrimonio vxor

Si prõpter litis exactio facit ẽptiõez iõ

soluẽs bz exceptionẽ ⁊ retẽtionẽ. d ¶ Qz volo malo. ⁊ iõ nõ videbak actio dãda. sed ꝯ est ut subijcit. e ¶ Emptoris loco: ut. ff. ꝑ ẽp. l. ij. i fi. ⁊. l. iij. ⁊. ff. ꝺ pub. l. sz si res. ij. rñ. ⁊. ff. ꝯmo. l. si ut certo. §. i. f ¶ Dãda ẽ. si res erat pñs tpe date estiatiõis alꝫ actio ei cedẽda ẽ: ut. ff. ꝺ rei uẽ. l. ei[us]. ⁊. l. se. ⁊ ꝺ dõa. iter ui. ⁊ ux. l. si donãte. sec[us] si dolo desijt possidere. ut. ff. ꝺ rei uẽ. l. is q i fi. nisi ut. j. ꝺ re iu. l. i ꝺpositi. Itẽ ꝺ euictõe ei nõ cauet: ut. ff. e. l. iõqz. sz gdã ꝯ. ⁊ ibi iõ: qz passa ẽ iurari i litẽ ꝯ se. ꝺ nõ: sz ꝑ ꝑma. ff. ꝺ rei uẽ. l. ex diuerso. §. petitor. ⁊ ꝺ ꝯdi. fur. l. si furus. §. cauere.

¶ Si mulier. Si mulier amouit cã mortis q̃ secuta est tenek peti. hek. actiõe ⁊ ad exhibẽdum. Bar.

g ¶ Heres. s. uiri. ut ⁊. ff. e. l. ꝯtra. §. fi. forte ⁊ unli actiõe rez amotarũ: ut. ff. co. l. si mulier. in pn. ac.

b Reintegrato. alꝫ reintegrato. alꝫ reditegrato. scipsam sũmat bar.

i ¶ Diuortis fuerũt ergo duo diuortia. ac. lz ¶ Estimauit. africanus de sepso loquẽs cessat ergo iterim actio ꝑ ꝑdictis. nõ aũt extinguit: ut. j. e. l. si. sic ⁊ prescriptio ꝯ pupillũ: ut. C. ꝺ pre. xxx. an. l. sicut. sic ⁊ dos redintegrak: ut. ff. de iure do. l. si is. in fi. ⁊ fa. j. ti. ij. l. pe. §. uxor. ac.

Obres. Ob res amotas mulier tenek plurib[us] actiõibus lz altera debeat eligi. Bar. l ¶ Vẽdicatio. siue estiate sint siue nõ. si pactũ iteruenerit de lucrãdo: uel ẽt si nõ ꝑ interusuriũ: ut. ff. co. l. si mulier §. rez. m ¶ Cõdictio. s. furtiua. ⁊ sic nõ obstat. ff. usufru. quẽadmo. caue. l. fi. ⁊ ẽt certi cõdictio. ut. ff. si cer. pe. l. certi ꝯdictio. §. sed ex cã. ⁊. ff. e. l. si cõcubina. §. pe. uel dic rõne possessionis: ut. ff. de ꝯdi. ide. l. indebiti §. i. ac. n ¶ Uti. cũ una ꝑ aliã tollit: ut. ff. e. l. sed domino. ac.

Rerum quidem. Duo rebus amotis secuto diuortio cõpetit hec actio si diuortium nõ est secutũ cõpetit cõdictio. Bar.

o ¶ Diuortiũ. sũt ergo necria ut ꝯpetat ꝺ actõ. s. amotõ ⁊ ꝺ dolo: ut. ff. e. l. si mlier in fi. ⁊ cã diuortij: ⁊ q̃ secutũ sit. ut ꝺ. ⁊ no. fm azo. q̃ iure cañ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nō hz locū h ti. Si. n. tenuit mīmoniū ḡ nunq̄ potuit separi postea nisi er cā fornicatiōis: ⁊ tūc ēt ñ soluit mīmoniū: sz potest negari ōbitū vroꝛi Si vo non tenuit matrimoniū non vat hec actio: ut. s. e. l. si cōcubina. nec of diuoꝛtiū. qñ sepat iure cognationis uł affinitatis. imo declarat ñ tenuisse mīmoniū. sed i casu qñ ipa cā sepate mortis amouit. forte etiam hodie locū hz: ut. s. eo. l. si mulier. §. fi. ac.

a Lz cesset. nisi post diuoꝛtiū celet: ut. s. c. l. si ꝗubia. §. i. ⁊ ē. C. de fur. l. fi. §. fi. sol. ut ibi.

b Cōdicet pōt ꝗditiōe furtiua. nā furtū ꝗmittit lz furti agi nō possit: ut. s. c. l. i. uel dic cōditiōe certi uel fine cā: vt. s. c. l. proꝑ. dixi. ⁊ l. si ꝗubia. §. ii. ⁊ b i bono rē mīmonij: ut. s. c. l. ii. ⁊. C. eo. l. ii. ac.

c Iuregētiū. q: iuꝛ naturali seu ex nāli obligatiōe tm̄ actio ñ ꝓcedit: ut. j. ō fideiuss. l. fideiuss or. §. i. b. sz certe nālis obligatio vł. i. ō iuregētiū nō sūt actōes: sz ō iuꝛ ciuili: vt. s. ō orig. iur. l. ii. §. ōinde. q̄re dic iuregē niū. ⁊c. addita tm̄ actiōe ō iuꝛ ciuili. uł dic q: uocat iuregētiū. s. ciuile eo q: ab oībus gentibus ē receptum. ac.

Rerū. Ita actio ē in psonā. Bar.

d Cōdictio ē. i. in psonā actio: ut. C. de uo. q̄ sub mō. l. i. ⁊ isti. ō act. §. sic itaq̄. uel dic. i. naturam hz ꝗditiōis. s. vt nō ipsamet: ut. j. de ac, ⁊ obli. l. cessat. ac.

Rerum. Actō c nulis ꝓposita abꝭ vno ñ differtur pp accusationē crialē ꝓpositā ab alio. b. d. sz primā lectura. uel aliter. Et ista est scōa lectura. Accusans crialr nō pōt recōuenire ciuilr ut in cōtrario. Sz vn⁹ ⁊ idē pōt agere ciuilr ⁊ crialr ut h. bar. e Nō differt. Imo ꝓra. C. de adul. l. adulterij. so. h ab alio nō a viro accusat: ibi a viro: uel ibi vir accusat ⁊ mulier ciuiliter agit. quo cāu differt ciuilis: ut. C. de ori. iur. l. qñ h vir ⁊ accusat ⁊ ciuiliter agit. ac.

Suroꝛe rem. Uxoꝛo re viri subtracta competit actio furti exheo cuius interest lz non viro. Bar.

f Furti actionē. C. ō fur. l. fi. §. fi. j. so. ibi res aliena viro accōmodata erat quā vxor surripuit. h ecōtra rē suam vir alij cōmodauit.

Rerum. Inspicit ḡtū res valuit tpe amotionis: ⁊ postea ḡti plurimi fuerit. h. d. Bar. g Ad tps quo amote. s. ad minus.

h Furtū fit. ut. s. e. l. i. i Usucapiunt. ut isti. ō usuc. l. furtiue. ac.

k Crescit. ut. s. e. l. si mulier. §. rerum. ac. l Condītione. ut. s. de condi. fur. l. ex argēto. ⁊. l. si in re fur. §. i. ⁊. j. de fur. l. in furti actione ⁊. l. inficiando. §. infans. ⁊ fa. j. de re iudi. l. si rerum. ac.

Cum soluto. Per mīmoniū reitegratū soluit hoc iudiciū. h. d. Sz intellige hoc ut in. l. sz reitegato. s. e. bar. m Cum soluto. s. iā dudū forsaz. nā subito muliere reuersa nec etiā nata h actio vł. sicut nec fuisse diuoꝛtiū: vt. j. de reg. iur. l. qcqd. ⁊. s. ti. iiii. l. iii.

n Soluit. ⁊ restituit. diuoꝛtio renouato: ut. s. e. l. reintegrato. ⁊ no. aliquid vitiari cū ad cā cām puenit a q̄ icipe nō pōt. ut ⁊. s. ad. l. acql. l. qa ⁊. j. de op. lib. l. q libertus. §. iul. ⁊. s. so. ma. l. si mulier diuerterit.

o Et agnoscēdis liberis. Hoc fit per duo senatusconsulta p plautianū. ⁊ aliud sub diuo adriano factum: ut. j. e. l. iii. §. i. ac.

Uel patronis. Et i libtis ⁊ pꝛonis se. cōsul. loqt. Dcm̄ ē. s. q: de mīmonio soluto qñq̄ oriť ꝗtio sup repetitiōe doꝛ. ⁊ ō h dixi i ti. s. so. ma. ⁊ quēadmodū dos petať. Qñq̄ oriť ꝗtio sup ipēsis i reb⁹ dotalibus factis: iō posuit. s. titulū ō ipēsis. Qñq̄ oriť ꝗtio pp res amotas: ⁊ iō posuit ti. rer⁹ amotar⁹. Qñq̄ oriť ꝗtio de liberis: ⁊ hoc duob⁹ modis: uł q: marit⁹ nō vult agīscere illos i suos filios. iō pōť h Rica de liberis agīscēdis. ⁊ istā ptē. pseqť iurisconsult⁹ usq̄ ad. l. si qs a liberis. qñq̄ oriť ꝗtio ō liberis alēdis: iō ānectit i Rica vel alēdis. ⁊ istā ptē psequit a pn. l. si qs a liberis asq̄ ad. §. solēt. Et q: icepit tractare de alimentis. ⁊ contingit interdum ut parentes se petāt ali a filijs: ideo subnectitur i Rubrica parētib⁹. de qb⁹ ēt viri a pn. l. si qs a liberis usq̄ ad. §. solēt pmittim. Itē q: ꝗngit iterdū vt pꝛoni petāt alimēta a liberis siue a suis uel cōuerso: iō annectit i Rica uel pꝛonis uł libtis ō quo vł. in. d. §. solēt usq̄ ad fi. postea formant

Quasdam q̄stiones ad materiam usq̄ ad fi. totius ti. Bar.

Senatusc̄sultuz. Diuisionē ti. habuisti i rub. Pꝛia ps q̄ tractat ō liberis agīscēdis diuidit: q: primo iurisc̄sult⁹ pōit i sūma q̄ fuit mēs senatusc̄sulti circa h usq̄ ibi. pmittit igit. Ibi ponitur q̄ fuit mens senatusconsulti inc̄ptū spectat ad mulierem cū gbusdā declarationibus usq̄ ibi. mariti. Ibi tertia i q̄ ponit mēs senatusconsulti inc̄ptū ad maritū spectat usq̄ ibi: sz si marit⁹. ibi q̄rta i q̄ tractat pmi ttī ō marito ⁊ uxoꝛe ꝗnēntib⁹ senatusc̄sultū uel obedientib⁹ usq̄ ad. l. Siue ꝗtra. §. quia plautianū. Ibi quinta in q̄ circa vcā formant aliq̄s qōnes usq̄ ad. l. si qs a liberis. Bar.

o Senatusc̄sultū. plautianū cui⁹ vba nō hēmus. q: ptinet ad eos ptus q p⁹ diuoꝛtiū eduntur: ut. j. e. l. ii. §. i. ac.

p Agnoscūt. i. tenēt agīscēre.

q Qui falsū. ō hac ipē non tractat i ti. isto. h. vł dic q: tractat assignādo cautelā de custodib⁹. ⁊ ō ꝗrta denunciatiōe ut resistat coꝛ fraudi. q fal. ⁊c. ut. j. e. §. denūtiare. utraq̄ ḡ spēct ptinet ad agnitionē liberoꝛ. pma ut vt agīscātur. scōa ut falsi repellāt. ⁊ craminent an veri sint uel falsi. itē isti qui falsum ptz subijciunt tenent crie falsi ⁊ perpetuo. ⁊ soli parentes uel quoꝛ interest accusant: ut. j. de fal. l. q falsaz. §. i. ⁊. l. lege. §. i. lz alias querela falsi. xx. an. duret: vt. C. ō fal. l. q̄rela. nec differt h accusatio i tps pubtatis qō dic: ut. C. ō fal. l. i. ac.

Permittitur igitur. Mulier p se uł p procuratoꝛē infra xxx. dies post diuoꝛtiū fcm̄ tenet nūciare marito se esse pgnātem. h. d. Bar.

r Permittit igit. s. senatusc̄. q: timet mulier ne dicat pt⁹ suppositus. igit ⁊c.

s Hādatū. spāte. ut dot. sic silia. s. de pcu. l. pōpom⁹. ac. t Dies ꝗnquinos: ut. j. e. l. §. dies. ac. u Uxōre. s. marit⁹. x Domū. no. sic. C. ō an. excep. l. ut pfectius. §. fi. ar. s. j. q̄ sen. sine ap. l. i. §. itē cū. y Denūciare. s. mulierē nō eē ex eo pgnātē: vt. j. e. §. denūciare. ac. z Domū māeat manere vł lz ñ sit mō pñs alꝭ ipsi nō domi denunciari dicerēt. ac.

a In villa. alꝭ p domūcula gra fructuū fcā accipit: ut. s. de usufr. l. arboꝛib⁹ ⁊ de ꝛ. si. l. fundi. ac. b Laꝛē. i. ubi sedes ⁊ tabulas ⁊ res suas cōstituit: vt. j. de ꝛ. si. l. in lege. ⁊ ad idē. C. ō incol. l. ciues. alꝭ alr accipit dom⁹: vt. j. de adul. l. nec in ea. §. ius occidēdi. ⁊. j. de iniur. l. lex cornelia. §. domum.

c Collocaret. hoc iō. q: vroꝛ segť coꝛ viri p mīmoniū: ut. s. de iudi. l. exigere. azo. d Hoc tm̄. s. dz. alꝭ ē in tertu. ac. e Mulierē ⁊c. q. d. ubi domiciliū bēbat tpe mīmonij: ⁊ nunc hz: uł ubi uxoꝛ ꝗtē mīmōio manere ꝗsuevit cuz familia. ac. f Denunciat. i. denunciare cogitur.

g Pregnās. s. ex eo: vt. s. diri. uel dic h itelligēdū a marito. h Aut ei satis est alterū fieri: ut h. ⁊. j. e. l. fi. §. fi. ac. i Ei. s. mulieri.

k Hoie ei⁹. q hz spāle mādatum. ut ⁊. s. e. §. pmittitur. azo. uł h generale suffícit hz. h. ar. s. p socio. l. actiōe. §. renunciare. plus. n. i mulierē exigitur cuz ab ea incipiat nunciatio: vt. j. §. illud. ac. l Contra denunciauerit. q non improbat probat: sic. s. ad mace. l. filiusfami. ac.

m Agnoscere. i. habere ⁊ tractare ut filium: ut. j. e. §. iulia. ⁊. §. fi. ac.

n Ex ordinē. i. arbitrio iudicis pena plectit: ut. j. ti. i. l. i. §. ex hoc rescripto. uł dic q: erimit a pꝛis ptāte: ut ar. C. de lati. lib. tol. l. i. §. sed scim⁹. sed ar. ꝗtra. C. de nup. l. patrē. sed vices de facto non de iure patrem ibi remittit. ac.

o Debebit. i. poterit. sic. s. de of. pcō. l. obtuare §. fi. ⁊. l. solēt. §. sicut. Itez et ex se eā esse pregnantē potest rūdere qō multum facit p filio: ut. j. e. §. iulianus.

p Rūderi. uel sub. mittere custodes. q Mere filiū. sūmati hoc cognito: ut. j. e. l. si qs alii. §. si uel parēs. sed ubi nō rūdet nullo oīno cognito pstat alimenta donec plene discutiať cā filiationis: ut. j. e. §. idem iulianus ait. ac.

r Illō. sz a muliere. q: scit meli⁹ fcm̄. ⁊ sic ē ar. ad multa. ⁊ fa. C. de pcu. l. fi.

Sed si. Si mulier ꝗnēnit senatusc̄. plautianū pꝛiudicat filio. nisi ve pbat se filiū. Fallit si erraret uł ex necitate mulieris denūciationē omisisset. Bar.

s Custodes. nō coꝛā iudice: vt differat a casu tertio seq̄nte. ⁊ no. q. s. dixit de pena mariti: nūc ō pena mulieris. ac. t Admittat. i. nō recipiat. s. mulier

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Nō admiserit. forte liberos tres ⁊ tres liberas cū binis cōmitibus: vt. ff. ti. i. .l. i. §. añ hostiū. ⁊ in quos mala suspicio nō sit: vt. C. de epi. ⁊ cle. l. eum. ac.

b ¶ Nō agēre. nisi ve filiꝰ fuerit: ut. ff. e. l. §. obebit. ⁊. ff. e. §. ex his. sz si maritꝰ nō ē ꝓtēt⁹ sz oio vult custodes admitti cogēda erit remedijs ptoris: vt. ff. ti. i. l. i. §. ex hoc. ac.

c ¶ Si mulier. cā cognita. tusti erroris qꝫ ignorabat se pgnā tem. vel rōne minoris etatis.

d ¶ Ei q edīt. si pbauit se eē filiū: mſi tm̄ nocebit qꝫ ēt si trien nio maior ē alere cogīt: vt. ff. pr. §. alꝫs nō nisi pater sit iops vt i auc. ut li. ma. ⁊ a. §. illud.

e ¶ Ex die diuortij. s. ꝓnume randos. h. ⁊ q dies dīr vtiles dic ut dr. ff. ó di. ⁊ tēp. pſ. l. i. ⁊ qs or. in bo. pos. ser. l. ij. ac.

¶ Elegāter. Nō fit pīudiciū ptus si ītra. xxx. dies īfra quos tenebatur mulier denunciare peperit. h. d. bar.

f ¶ Cessare. quo ꝙ mulierē de nūciaſ ītra. xxx. dies alꝫs vir ñ tenet agīcer: ut. ff. e. l. §. idem per contrarium.

g ¶ Ad denunciandum. se eē pregnantem. azo.

h ¶ Sz hāc rē. qō plautianꝰ ñ sit locutꝰ de tali ptu. h. vel dic qꝫ mulier nō denunciauit.

¶ Quēadmoduz. Uxor ⁊ maritꝰ obſuāt senatusconsultuz lz maritꝰ ptū nō agnoscat. h.

i ¶ Per ꝛrium. ita est ff: qꝫ. ff. uxor nō paruit. h ār puit vir.

k ¶ Pregnātē. repete neget. qd aūt si neuter eoꝝ negauit ⁊ custodes misit. ac.

l ¶ Protestetur. no. sic. ff. de neg. ges. l. nescennius. §. qd g.

m ¶ Julianꝰ. scribit. alꝫs. §. ul lia. alꝫs. l. qō senatusco. nē.

¶ Quod senatusco. Si maritꝰ ꝓtēnit senatusconsultuz plautianū cogīt ptū agnoscer nisi ve pbet ñ filiū. Sz si mulier ꝓtēnit maritꝰ nō cogīt nisi ille pbet filius. h. d. Bar.

n ¶ Si mulier. ꝓtestato dixerit. per hoc videt fateri. ac.

o ¶ Diceret. ad qō ē cogēdus vt. ff. e. §. denūciare. in fi. §. et cōfitet filiū coactus tm̄. ac.

p ¶ Qñqz. i. qñcūqz. azo. vel dic enī pro certe. ac.

q ¶ Grāde pīudiciū. i. magnā pbationē. nō tm̄ plenā. sz secus forte i mſis ꝓfessiōe: ut. ff. ó pba. l. fi. i fi. itē no. qꝫ ꝓfessio eſt iuſ ñ nocet: vt. ff. ó iterro. ac. l. .i. i. fi. ⁊. C. ó li. cā. l. iubemꝰ lz Ja. dixerit ff. ar. huiꝰ. l. ⁊. ff. ó pba. l. qdā. ⁊. C. ó pba. l. non nudis. ⁊. l. nō epistolis. ac.

r ¶ Pro filio. cetex ꝓtra filiū nō facit pīs dcm̄: vt. ff. ó car. edi. l. i. §. si qs. ⁊. §. sz si qs et facit. c. ti. l. qō labeo. ⁊. ff. ó qīsti. l. i. §. i. ibi nec facile ⁊c. ⁊ ó cur. fu. l. pe. ac.

¶ Idez per cōtrariuz. Si maritꝰ ꝓtēnit senatusconsultū plautianū cogitur ptū agēre nisi pbet illū ñ filiū. bar.

s ¶ Idē p ꝛriū. ad qō ē. ff. l. iii. §. si vel parēs. ⁊. §. solēt. ac.

t ¶ Quoqz ait. s. ubi plene cogīcet.

u ¶ Si mulier. repete qꝫ senatusco. cōphēsuz ē si mulier ⁊c. ad qō est. ff. co. §. sz si maritꝰ. ac.

x ¶ Nō fecerit. qꝫ nō denūciauit ītra. xxx. dies se ex eo pgnātē: ut. ff. in pn. ac.

y ¶ Ut ita. s. demū. ⁊ fa. ff. e. l. si qs. §. meminisse.

z ¶ Idē iul. alꝫ lex si vxo re. alꝫs. §. idē iul.

a ¶ Ait. s. cē. ⁊ fa. ff. ó re. iur. l. q tacet. ac.

b ¶ Si qs. reiecerit. ⁊ sic ē diuortiū ut bēat locū senatusco. ut. ff. e. l. si qs. §. i.

c ¶ Omiserit. maritꝰ quōdā: qꝫ uxore denūciāte ñ ꝛdirit uel custodes non misit: ut. ff. eo. §. denūciare. ac.

d ¶ Ei nasci. ꝓtū ad alimēta: ut. ff. pri. §. ⁊ sic nō est cō tra. ff. de bis q sūt sui uel alie. iur. l. filiū. Alꝫbi nō potuit ꝓtēnere senatusco. qa inuenit natū. h sic: qꝫ nasciturū: ut. ff. e. l. si qs. §. i. sol. ut ibi. ac.

¶ Et bis. Siue mulier siue vir ꝓtēnt senatusconsultū plautianū tenet nihilo minus maritꝰ alere filiū. h. d. Uel sic. Filius dz ali siue mulier siue vir cōtēnit senatusconsul. plautianū. h. d.

e ¶ Et bis. s. §. idē p ꝛrariū. ⁊. ff. §. pri.

f ¶ Sui agēdo pīudiciali. ac.

g ¶ Dex. pro sed: uel pro etiam. ac.

h ¶ Alimētis. si plene ꝓbet se filiū in dcā pīudiciali. ⁊ sic nō est ff. ff. e. §. sed si maritꝰ. ac.

i ¶ Ceterū. s. si fecerit qꝫ in senatusco. ꝓtinentur.

¶ Plane. Snīa lata in cā filiatiōis īter patrē ⁊ filiū facit fidē quo ad oēs. h. d. usqz ad. §. qꝫ plautianū.

k ¶ Nō euitabit. s. mulier vel filius. ac.

l ¶ Pronūciauerit. ipm eē filiū ac.

m ¶ Esse suum. hec duo uerba ponunt loco vni⁹ accusatiui: ⁊ regūt uel ab illo vbo agēre: uel a vbo pnunciauerit ⁊ cōtinua. l. primā. ac.

n In oīb⁹ causis qꝫ tum ad alimēta. ⁊ quo ad ius filiatiōis: vt sit iuus. ac.

o ¶ Frib⁹ suis. sic. ff. vñ cogna. l. i. §. cognatōez sz ar. ff. C. ó adop. l. pe. §. sz ne. ⁊ in auc. g. mo. na. ef. suu. §. filiū. ac.

p ¶ Jueius facef filia no. ff. de iof. testa. .l. papi. §. fi. secus in pacto: ut. ff. de pactis. l. iuſ agnationis. ac.

¶ Quia plautia. Iste. §. est solēnis sbīl ⁊ singularis. Si ptꝰ nascit ꝓstāte matrimonio: ⁊ eo soluto morte viri auo supstite: uel si de ꝺ dubitef an sit vxor: pīu dicialis i rē reddit. ⁊ nō bz locū cū exīneꝰ i petitione bere. icidēt examia bit ó filiatiōe uel ad carbonianū ꝺuenit. ⁊ hac i stātia icepta cuz pfe ad dē nō trāsit. h. d. bz .vii. trīsa. ⁊ iō sūmatio ñ ē multū ꝓgrua. bar.

q ¶ Pertinet. s. tm̄. ac.

r ¶ Dūc. ⁊ post. xxx. dies: ut. ff. l. i. §. si mulier ꝺ si mlier dicat se pgnātē. alꝫs logf si neget. ff. ti. i. l. i i pn. ē ⁊ aliud de quo dic: ut. ff. ti. i. l. i. §. pe. ⁊. §. de inspiciendo.

s ¶ Alliō. qꝫ si deficiat p mū in casu q sequ.

t ¶ Agat. actiōe in rē p iudiciali qꝫ se in filiū vēdicabit. ul i nepotē. uel eꝝ illū i pnez uel i auū: ut isti. ó ac. §. pīudicales. ⁊ iō pīudicialis dr qꝫ alijs qōib⁹ pīudicat: ut. ff. ó li. cā. l. ordiata. ⁊ differt a rei vēdicatione: qꝫ illa rōe veri dñij. ꝺ nō. cū filiꝰ ⁊ pr liberi sūt: nec vnꝰ sit i alteriꝰ dñio. sz iō vēdicat dicēs se ex eo genitum: vt ab eo peipiat certa alimenta ⁊ successionē q filii a parētibꝰ peipe debēt fm .C. ⁊ sūt ptorie preter vnā: vt in. d. §. pīudiciales.

u ¶ Quid ergo. in curꝰ. s. aui. ⁊ dic recasurus. i. remāsurus. uel dic. s. filij ⁊ dic recasurus. s. si auus decessisse supstite filio. ac.

x ¶ Filio. secus si ex filia: ut īsti. de pa. po. §. fi.

y ¶ Preiudiciū. i. pīudiciali actione in rem: vt prediri.

z ¶ Ex senatusconsulto. i. ex senatusconsulto sub diuo adriano facto. sic. ff. ó orig. iur. l. ii. §. exactis: uel dic ex mēte plautiani ⁊ vbis alteriꝰ fm .b. tu dic ex vtroqz ⁊ hoc pp dubiū. sic. ff. quo. le. l. i. §. i. ac.

a ¶ Preiudicio. quo ista vēdicabat istū in maritū: ut. ff. viri in pfe ⁊ filio ꝓz azo. qō nō placet. sed dic in pīudiciali actione. Et no. septē casus. Primꝰ qñ nascit post diuortū. secūdus qñ ꝓstāte matrimonio. tertiꝰ qñ post mortē pris viuo auo. qrtꝰ qñ ē dubiū i matrimōio. ul postea eduxit. qntꝰ qñ dubiū est an sint uxor. sextꝰ qñ exīneꝰ possidet bōa patris mortuo patre. sz tūc ñ pīudiciali. sz pet. bere. Est ⁊ septimꝰ qñ pr lite pendente decessit: sz tūc p carbonianū: ut. ff. e. l. sz in primis ubi agit preiudicialiter. nec est opus de denūciatiōe facieda a muliere bis casibus: nisi in primo pp plautianū: cū nō inuenīt. ⁊ maxime qñ ꝓstante matrimonio edūxit

cū sit in possessiōe filiatiōis: ut.ſ. de his q ſt sui vel alic.iur.l.ſi filiū.ꝛ.l. ſi filius. a Illō.ſi is q bona pris possidet.puta agnatꝰ defuncti.ac.

b Quereret.ꝛ plene cā discutit: vt.ĵ.de car.edi.l.iij.§.missū.azo.

c Preiudiciū.i.iudicialis actio in rem q filiꝰ uendicat sibi in patrem vel se ei in filiū.ac. d Ad carbonianū. vt si filiꝰ ē ipubes petat possessionez ex carbōiano edicto:ut.ĵ.de carb.e.l.i.i pn.ꝛ i vtraq; alia:ut.ſ. de iof.te.l.q ō inofficioso:ꝛ.ĵ.ō car.e.l.ſi iſ.§. an aūt.ꝛ qō stat⁹ differt ex car.edi.uel ex ꝓstitutionibus:ut.ĵ.ad carb. .l.iii.§.q̄uis ac.

e Agnoscūt.i. ſi nat⁹ ē.sic ut possit eē suꝰ bꝰ illi quē dicit pr̄em.az.

f Recasuri .ſ. futuri. sic.ſ.e.l.§.qd ē.ac.

g Cessare.sed an alio uere sūt alēdi.rn̄. ſi sint ex legitio matrimonio sic vt.ĵ.e.l.ſi qs a liberis.§.i.ꝛ.§.ii.de natꝫ ex concubina ꝛ ex vānato coitu dic ut.e.l.§. idem rescripſit.ac.

Necare. Dic iuriscōsultꝰ pōit cām q̄re introductū ē remediū sequētꝫ legis ō alēdis liberis:q; ille q negabat aliēta vī necare.bar.

h Prefocat .i. añ̄ nascāt extiguit:ul̄ natū stringendo ad fauces ꝛ sic ꝑ casū ꝛ sequētibꝰ tenet.l.cor.ō sic.vt.ĵ.ad l.cor.ō sic.l.ſi mulierē. ꝛ.l.nihil. ꝛ.C. de sic.l. pe.ꝛ ēt.l.pōpeia. de patrici.ut.ĵ.ad.l.pōpo.de patrici.l.i.§.fi.ac.

i Abjicē.puta i quod dā nemꝰ ut differat a fine.l.ꝛ ꝑ casū fit sui iurꝫ vt.C. de lati. lib.tol.l. .i.§.scimꝰ.arg.ĵ.C.de nup.l.pr̄ez.ꝛ facit.ĵ.de ifan.ex.l.ii.ꝛ.C. ō pa. po.l.nec filiū.ac.

k Denegat.no.q nō facit:facit sic.ĵ.de iudi. .l.nō oēs.§.qui captus ꝛ.ſ. de ritu nup.l.qui libertos.ac.

l Publicis locis.ad hospitale ul̄ in foribus ecclesie ut fiat elemosyna:ꝛ sic misericordie cā bñde ab alijs quā ipse. ꝛ sic.C.bereti.l.ii.in fi. ꝛ.ſ.ad mace .l. filium ꝛ.ſ.de neg.ge.l.q alie na.§.q̄p̄. Item facit vi.lxxvi.c.nō satis.in fi.ac.

Siquis. Aliēta liberis a parētibus vel a liberis parētibus decernūt offō iudicꝫ cogscētis an sit filiꝰ vī pr̄:ꝛ an ō facultatibꝰ ꝓuēti alimēta possit:ꝛ an sibi petens sufficiat pp̄ res ꝛ opas suas:uel an sic subsit cā pp̄ quā possit legitime denegari.b.d.Bar. m Cognoscet.implorato offō suo ut ꝺ.ꝛ.C. de bo.q̄ lib.l.fi.§.ipm aūt.ꝛ de alē.lib.p totū.ꝛ de pa.po.l.nec filiū.ſꝫ ar.ꝓxa.ſ. de iudi.l.lis nulla.ſo.ꝺ spāle.ac.

n Ex alia cā.q̄ multe sūt:ut insti.q.mo.ius pa.po.sol.p totum. ac.

o Aut vtrobiq;.ſ.p pr̄e ꝛ eiꝰ parētibꝰ.ꝛ.p matre ꝛ eius parētibus.

p Interponat:sic in auc.ut li.ma.ꝛ aute.§.illud.ac.

q Vulgo q̄sitos.ut in auc.q.mo.na.effi.sui.§.oꝫ.ꝛ.C.e.l.fi.

r Vtē.cōpellat.ſ. vulgo q̄sitos:ul̄ nō est aliqd subaudiēdū.ꝛ est hoc uerū:ſi auus paternꝰ ul̄ pater alere nō possit:vt.ĵ.e.l.pe.ꝛ.d.§.illud.

s Juste.vī ēt hodie ex ꝓcubita:secꝰ ſi ex coitu illicito: ut in auc.q.mo. na.effi.sui.§.discretis.ꝛ.§.fi.ꝛ.§.oꝫ:ſꝫ an sic frater fratrē vel sororē:vī q̄ nō:q; nec instituet̄ heredē tenet̄:ut.C. de inof.te.l.fratres.ecōtra q̄ sic ut.ĵ.ubi pu.edu.l.qui filiū.q̄ō est equs:vt no.C.e.l.pe.ac.

Sed si filius. Pr̄ tenet̄ alet̄ filiū nisi bēat aliūde vñ se alat.bar.

t Deinde.pro mō facultatū.ĵ.e.§.de alimentis.ꝛ.§.ſi impubes.ac.

u Ut operis.i.opando.ergo a cōtrario ſi potes contra est vt ar.ſ. de of.cuius cui mā. est iurisl.i.§.huius. ꝛ facit.ĵ.e.l.fi.ꝛ.ĵ.e.§.alimēta.

Si uel parens. Jn cā alimentorū p̄cedit ſummarie.ꝛ ſnia lata nō fac̄ p̄ iudicium in cā filiatōis ordinarie procedēda seu ererecenda bar. r Sūmatim cū filiꝰ p offiñ iudicis petit alit. ꝛ sic itelligc.ĵ.e.§.solet.ſꝫ ꝓtra C.ō iudi.l.iudices.ſo.ꝺ spāle.ac.

y Cōstiterit.p illam sūmariā cognitionem.ac.

z Jubebūt.iudices dādo sententiam interlocutoriam.

a Nec decernāt. nisi interim dēcā agit̄: vt.ĵ.e.l.ſi neget.

b Deminisse vtati.ut ꝛ.ſ. ō bis q ſt sui ul̄ alic.iu.l.pe.ſꝫ ĵ.C.de or.co.l.ii.sol.ibi.ꝛ codē mō.sol.C.ō or.iudi.l.i.i fi. q̄ē ĵ.ꝛ eodē mō.C.ō fi.istr.l. fi.i fi.ꝛ fa.ſ.e.l.§.idē iul.ꝛ.§. idē p̄ rū.ꝛ.ĵ.e.§.solet.ac.

c Si qs ex bis. parētibꝰ vel filiis.ꝛ idē in patrono libro vt constituātur aliēta p̄ mō facultatū: vt ꝛ.ĵ.§.pe.ꝛ.ar.ſ.solu.ma.l.ſi cum dotem.§.sin autem.ꝛ.ſ.e.l.in fi.i.rñ.ac.

d Dignoribꝰ. hoc fallit in patrono: vt.ĵ.e.l.aliēta.itez no.modū cogēdi sic.ĵ.ti.i.l.i. .§.ex ꝺ rescripto.ibi. Quid q̄ ꝛ.ꝛ isti.ō satisd.tu.§.pe.ꝛ fa. .C.de pa.po.l.nec filiū. ꝛ.C. e.l.i.ꝛ ō bo.q̄ li.l.fi.§.ipſꝫ.ac.

e Snie.ſ. interlocutorie late sup aliēt̄ꝫ:ul̄ dic q ē diffinitiua:q; finē ꝓtouerſic alimentorū ponit:vt.ĵ. de re iudi.l.i.

Jdem. Ex eadem cā qua pater pōt filiū erbere dare pōt aliēta negare.hoc dicit bar.

f Aliquid.i.cām aliquam.

g Quod.i.pp quā cām.

b Eum.ſ.filium.

i Cum.ſ.patrem.

k Detulerat.ex q̄ cā pōt eum erbēdare:ut in auc.ut cū ō appel.cog.§.causas. ꝛ idez ſi ali ud tale fecerit p q̄ō poterit erbe redari.ar.C.e.l.fi.

l Nō tñ. onera: vt uestimenta ꝛ habitatiōes cū hec appellatione aliēt̄orū ꝓtineant: vt.ĵ. de ali.le.l.legatꝫ.ꝛ.l.fi.ꝛ vbo vict⁹.cū sine his bō viuere nō possit: vt.ĵ.de v̄.ſi.l.vbo.ꝛ.l. ſe.ꝛ.l.quos nos.§.fi.ſꝫ sit ar. ĵ.ſ.de trās.l.cū bi.§.q trāsigit:ſꝫ dic vt ibi no. Jtē ꝺ pro se ꝛ suis liberis ꝛ vxore: vt.ſ. fa.ber.l.ſi filia.§.i. non tñ es alienum: vt.ĵ.e.§.pareus.ac.

m Si impubes. de magno nō dubitatur: vt.ſ.e.l.in fi.ibi.ꝛ vīa vice ꝛc. sed tñ ꝛ hic idē est: vt ꝛ.ĵ. de tute.ꝛ ra.dis.l.i.§.patrem quoq;.ſi aūt in potestate de castrēſi idē:sed de aduēticio pater habet vſufructum:ꝛ ipe alit se ꝛ filium.de pfectitio habet pater plenū dominium: vt.C.de bo.q̄ lib.l.cum oportet.§.i.ac.

Si mater. Aliēta q̄ mater fecit in filiū q a pr̄e ali debebat a pr̄e repetit .b.d.Bar. n Repetat.neg.ge.actiōe,cū id onus p̄mo pr̄i vī īminere ut ar.ĵ.e.l.pe.ac. o Sz q̄tū.alia p̄cesserūt vba in rescripto.

p Necessario.hec necessitas quō ad filiū nō quo ad matrem niſi q̄ pater ēt in ops:vt.ĵ.l.pe.q; tūc indistincte nō repetit. q Nec ipetrare.tibi redditur.

r Paterno affectu.etiā nō modica: vt ꝛ.ſ.ꝛ de ne.ge.l.is q.niſi esset p̄testata: vt.C.e.ti.l.nesennius.idem ſi modica.puta lac vel castaneas.arg.ſ.cōmo. .l.in reb⁹.§.sed ꝛ id qō.ꝛ de dona.inter vi.ꝛ vr.l.vtrū.ꝛ.ſ.de impē.l.oio.itez illa q̄ oꝫ p̄stare:ut q̄n pater ē inops ēt ſi est p̄testata:ut no.in.d.l.nesennius.et fm ꝺ logt̄.C.de neg.ge.l.alimenta.ac. s Parēs.naturali nō directa sed turbata ut in successione: vt.ſ. de inof.testa.l.nam ꝛ ſi.ꝛ.ĵ. vnde liberi.l.rescripto.in fine.

t Eius.ſ.patris.

u Exoluere:ut ꝛ.C.ne fi.p pa.l.pr̄is:niſi in cāu:ut.C. de p̄mipi.l.ſi.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Jtē rescriptū. Onus alimētādi in subsidiū trāsit ad heredes. h.d. Bar.
a ¶ hdes. ⁊ exneos fz. h. ⁊ azo. nā si essent liberi vl nepotes ipsi ex sua psona nō qr hdes tenent ad alimenta: vt. s. c. l. §. vtr ⁊ facit. j. c. §. fi. fz ar. ꝯ. j. ō bo. seq. l. hdes liberti. ac. b ¶ Filij emancipati. als hdem nō habet. ac.

¶ Solent. Hic icipit tractare de ītia pte Ricc. ſ. de alimentȝ pstadis int libertos ⁊ pfonos. ⁊ hoc intēdit liberti cogunt alere pfonos et eor filios ⁊ parētes: ⁊ offō iudicis cognoscet an sit libi⁹. ⁊ de facultatib⁹ liberti ⁊ patroni et an cām hēant recusandi. bar.
c ¶ Cognoscet. ſ. sūmati. vt et s. c. §. si vel parēs. ⁊ no. q hic dicit ō ultra parte Ricc. ac.
d ¶ Possit. sic. s. ea. l. §. memīsse. ac.
e ¶ Neget. vendicando se in ingenuum seu in ingenuitatē: vt. s. de pba. l. circa.
f ¶ Se exhibeāt. sic. s. c. §. sed si filius.
g ¶ Utrū āt. ipos. ſ. filios pfonor alēdos. fz nūqd libi liberor tenent alere pfonos et parētū si forte libn alet nō possint. nō. sic viuis parētib⁹ nō eis mortuis: vt. C. de lib. ⁊ eo liber. l. fi. ⁊. j. de obseq. l. hfs. idē ecō tra dico ut parētū pfoni alere teneant libertor filios. h.
h ¶ Obsequū. nō solū: vt. C. ō ope. li. l. q manumitt. ac.
i ¶ Cogit. filios patrone. ac.
k ¶ Si qs. fideicōmissi. ibi nō pōt iponi ope nisi a filio testatorȝ: ut. C. ō op. li. l. mt. ⁊. j. ō bo. li. q er cā. itē i bōis ei⁹ dat ꝯ ta. vt. C. ō bo. pos. ꝯ ta. libti q pa. l. i. Jtē accusat cū ut ingratū nō pōt: ut. C. de li. ⁊ eor lib. l. itē uocare in ius sine venia patronū nō pōt: vt. s. de in ius uo. l. is quoq. ac.
l ¶ Suis nūmis. ſ. sui. i. nō redimētȝ: vt. j. ō māu. l. iii. ⁊ iste nec opas dȝ: nec puniri vt ingratus pt nec ꝯ tab. bo. pos. bȝ. vt. C. de bo. li. l. si ei⁹. ⁊ ō bo. li. l. multū. in ius tū nō uocabit: nisi qñ pfon⁹ fidē fregit: ut. s. de in ius uo. l. fz si hac. b.
m ¶ Mercedes. i. pciū opaꝝ reuēditaꝝ: ut. j. ō bo. li. l. iul. azo. sec⁹ si opas exigat: qr tunc nō oē ius succedēdi tm amittit nā ⁊ alendus est a libto: vt. j. de iure pa. l. sicut. ⁊ ō op. li. l. libertus qui operarum. ac.
n ¶ Amiserit. ipa impositiōe amisit: m. C. de bo. pos. ꝯ tab. li. q pa. l. ii. fz quosdā. fz fz io. ⁊ nos sola exactiōe amisit: vt C. ō op. li. l. si quā. ⁊. j. ō iure pa. l. fic. ⁊ ibi no. ⁊ b oīa vbi tenuit stipulatio p opis. alio qn si cā libratis onerande fiat tūc nō tz: vt. j. de op. li. l. q onerāde. ⁊ fa. j. de op. li. l. pfon⁹. ⁊ de bo. li. l. pfono libi⁹. ute est ꝯ. C. ō op. li. l. i. l. fi. so. ibi mercedes opaꝝ exacte ñ erāt qō er ipa lra pz b sic. azo. ul so. ut ibi. ac.
o ¶ Sz ⁊ pfoni. capitȝ dic: ut. s. de ī ius vo. l. fz si hac. §. sīnaūt libi.
p ¶ De alimētȝ. pīde. i. crīde. ⁊ fa. s. e. l. §. er bis. ac.
q ¶ Libto. ſ. n. libto nihil supest ab eo quod sibi necessariū ē nihil pstabit lz desīt pfono.
r ¶ Pfem supsint. illi. n. primo ꝯpelleret ad alimēta pstāt. pri⁹ ergo a liberis ꝙ a libto qs alit: ⁊ no. q isti liberi libertor non ꝓprie nostri vicunt licet sec⁹ ecōtra: vt. j. de ẏ. fi. l. licet. §. i. ac.

Alimenta. Si patron⁹ libto denegat alimēta pdit ius pfonat⁹: si libertus pfono rediget in futurū. Bar.
s ¶ Impositor. ut opas. ad quod est. j. de bo. li. l. si patron⁹ nō aluerit. de iurepa. l. divus. in fi. ac.
t ¶ Quā si pōt. ſ. si vult b iura pdet. alij dicūt pt. ſ. libt⁹ sibi sufficet. ad qō. s. l. pri. §. alimēta.
u ¶ Imperatorȝ. relictos. a libertis. q libri ñ debāt eis aliqd ac.
x ¶ Dtāte. i. dñio. fz ꝯ. C. de li. cā. l. solo. so. ut ibi. ⁊ adde distinctiōez q est. C. de lib. ⁊ eor. li. l. ii.
y ¶ Admoneant. als admoneāt. i. corrigāt: ad quod est. s. de of. pfect. vr. l. i. §. cum patronus. ⁊. j. de iurepa. l. i. ac.
z ¶ Vel a pside. vel p saltē. azo. ⁊ facit. s. de bis q sunt sui vel alie. iur. l. ii. fz qd uēdet. rñ. liberi⁹ fact⁹ fu⁹ p ingratitudinē pdicta. alij dicūt libtū hoc casu pp famē vēdi: ut ⁊ filij⁹: vt. C. de patri. qui fi. dis. l. i. ⁊. ii. alij dicunt q ius qō hz in eum patronus non libertum cum sit liber sicut ms se pulchri dicit: ut. C. de reli. l. monumentorum.

¶ Jtē rescriptū est hēdes^a filij^b ad ea pstāda qviu⁹ fili⁹ ex offō pietatis sue debat: iuitos cogi nō oportē ni si in summā egestatē pr deduct⁹ ē.
¶ Solet iudices cognoscē^c ⁊ intra pfonos ⁊ libertos: si de alēdis bis agat: itaqz si negēt se cē libertos: cognoscere eos oportebit. Qr si libertos cē ꝓstiterit tūc demū decernere vt alāt. nec tñ alimētorū decretum tollet liberto facultatē q̄minus iudicio certare possit^d si libertuz se neget^e. ¶ Alimēta aūt p mō facultatū erunt prebēda egētib⁹. ſ. pfonis.
¶ Cetez si sit vñ se exhibeāt^f cessabūt ptes iudicis. ¶ Utz āt tm pfoni alendi sint: an et pfonor libi tractari pōt. Et puto cā cognita iudices ⁊ libos q̄qz pfonor alēdos discernē: nō qdez tā facile vt pfonos fz nonūqz ⁊ ipos^g. nā ⁊ obsequū^h nō solū pfonis vm etiā liberis eorum debere pstari. Sz ⁊ libert⁹ mfnus alet cogit^i. ¶ Si qs a liberti libto ali se desideret: vel ab eo quez ex cā fideicōmissi^k manumisit: quenqz suis nūmis^l redemit: nō dz audiri: vt ⁊ marcell⁹ scribit: exeq̄tqz eū ei qui mercedes^m exigendo ius libertorū amiserit^n. fz ⁊ pfoni filiū q capitis^o accusauit libertū pfnuz negat exhibendū. fz ⁊ libta cogit pfonū alere.
¶ De alimētis pfoni arbit solet dari: arbitratur⁹ quātū sit in facultatibus: ut pide⁹ possint alimēta moderari: q̄ tādiu pstabūt q̄diu liberto^q supsint: pfono ōsit. ¶ Pfez ⁊ matrem patroni cū pfonus ⁊ filij eius mīme supsint: ^r alere egentes liberti ipsi si idonei facultatib⁹ sint cogunt ur.

Alimenta liberto petente nō pstādo pfon⁹ amissione libertatis cā ipositor^s ⁊ bereditatis liberti punie^t: nō āt necesse bēbit pstāt etiā si pōt^t. ¶ Imperatoris cōmodi constō tat^t pferr. cū ,pbatū sit contumelijs pfonos a libertis esse violatos vt ul lata māu atroci⁹ se esse plsatos. aut ēt pauptate vl ēt corpis valitudine laborātes: relicios^u pmū eos ī potestate^x pfonor redigi ⁊ misterū p bere dñis cogi. Sinautē nec b mō admōeant^y vel a pside⁹ ēptor adijciāt: ⁊ pciū pfonis tribuet. ¶ Dē.
Si neget^z q marit⁹ fuisse dt mri mōiū cē ꝟctū: eo q eam que se vxorē fuisse dicēt ācillā^a cē, pbare parat⁹ sit: aliūta qdez libis pstare interiz ꝓpellēdū^b. Sinaūt ꝓstiterit eam fuā fuisse nihil^c ei q pascēdos curauit^d ex b iudicium generare rndit.
¶ On quēadmodū Marc. masculor liberor nror libi ad on⁹nfuz ptinēt: ita ⁊ ī femnis ē nā manifestuz ē id qō filia parit non auo^e sz pri suo cē onēt: nisi pr aut ñ sit supstes aut egens est. ¶ Au.
In bonis supstitū^f libtor nullū oio ius pfoni libiue patronor bāt: nisi si tā cē se ifirmos: tāqz paupes pstidib⁹^g, pbauerit vt merito mēstruis alimētis a libertis suis adiuuari debeāt: idqz ius ita plurimis ꝓncipū cōstōibus manifestat.

¶ De vētre inspiciēdo custodiendoqz partu. ¶ Xpianus.
Emporib⁹ diuor fratrum cū b icidisset vt marit⁹ qdē pgnātem mulierē diceret: vxor āt negaret^h ꝓsulti^i valerīão pstiano ptor vrbāo rescripserūt in b vba. Nouā rez ōsideraf rutili⁹ seuer⁹^k uf: ut vxor q̄ ab eo diuertēat ⁊ se ñ esse pgnātē, pfiteat: custodē apponat^l: ⁊ iō nēo mirabit si nos q̄ qz nouū ꝓsiliū ⁊ remediū suggeram⁹. ¶ Si ergo pseuēt^m i eadez postulatiōe: ꝓmodissimū ē eligi bonestissime femie domū in q̄ domicia⁹ vēiat: ⁊ ibi tres^n obstetrices, pbatissime ⁊ artz ⁊ fidei: q̄ cū a te^o assūpte fuerit eā ipiciāt. Et sigdez vel oēs vel due^p renūciauerit^q pgnātē videri: tē pstruadēdū^r mlieri erit vt^s pide custodē admittat atqz si ipa b desiderasset^t. Qr si extra nō fuerit: sciat marit⁹ ad iudiū^u cstiationēqz^x suaz

Si neget. Ista lex hz tres lect. ⁊ vno mō legit ia. de are. ut recitat ci. C. e. l. fi. q filius petit alimēta a pre. ⁊ pē dēte sūmarie cognitiōe pr cogat alet: nē pr agat ꝓiudiciali dicens illuz ñ esse legitimū cū mlr fuerit sua alterius. ⁊ sic nō uror. an illa ꝓnunciatio ī alimētis ꝓiudicet ī filiatiōe: certe non. Bar.
a ¶ Si neget. ſ. de iure
b ¶ Ancillā. qō si ēt ñ mfimoniū sz ꝓbabiliuz dt ut. C. de lcest. nup. l. cū ācillis. c ¶ Ꝯpellēdū. psumit. n. liba: ⁊ sic mfimoniū. ⁊ fa. j. ō nē. īpos. mit. l. i. §. fz ⁊ st scertū. ⁊ ō carb. edi. l. fz ⁊ si is. §. cū maior. ⁊ qō no. C. ō or. cog. l. fi. ac.
d ¶ Nihil idest nō. vel nihil preiudicij. b. d.
e ¶ Curauit. er b qr curauit ali. ⁊ fa. s. ea. l. si qs. §. si vel parens. ac.

On quēadmodū. Deseēdētes p lineā masculinā cogunt alet: sec⁹ si p femininā nisi ī subsidiū. b. d. bar.
f ¶ Auo materno. ⁊ facit in autē. ut li. ma. et a. l. illud quoq. ac.

In bonis. Ifans ñ hz ius ī bōis libti nisi p alimētȝ i casu necessitatis. Bar.
g ¶ Supstitū. fz mortuorum sic ꝯ ta. ut isti. de suc. lib. per totum.
h ¶ Orestidibus. s. de of. pre. vr. l. i. ac.
i ¶ De vētre ispiciēdo. Emporibus. In nouo fō nouo ꝓsilio op⁹ ē. b.
k ¶ Negaret. porro i ꝯrio cāu. i. ubi mulier fatet ptor statuit: ut. j. e. §. ō ispiciēdo: ⁊ ordo senatusc. plauciāi ē fuā d⁹. ut. j. e. l. §. er b. ibi. qd g si interrogata rē. ⁊ s. ti. i. l. i. ī pn. b.
l ¶ Consulti. dui frēt. b.
m ¶ Severus scilz maritus quondam.
n ¶ Appbat. ſ. iste marit⁹. b. ⁊ no. nouū fem nouū ꝓsiliū: sic. C. ō ne. iuenu. l. ii. §. fz qr diuine. ⁊. C. de le. ⁊ ꝓsti. pn. l. leges: ⁊. s. ō pſ. ẏ. natural ⁊. s. ō iterro. ac. l. de eta. §. er cā. fz uet⁹ fem vet⁹ bz ꝓsiliū: ut. C. de iu. l. rē ñ nouā. o ¶ Perseverat. sic. s. de vsu. l. mora. §. i. ac. p ¶ Domicia nomē vroris. q ¶ Tres. j. e. §. de ispiciēdo. ꝓtra. so. ut ibi. ac.
r ¶ A te. marito. imo. a te valeriāo pretore: ut. j. eo. §. notandum. ac.
s ¶ Vl'oue sic. C. de fi. īstr. l. ꝓpationes. in ore. n. duor ⁊c. Itē no. stari asserndi pluriū. sic isti. de satisda. tu. §. i. ⁊. s. de testi. l. iii. ibi. als numerus testiū ⁊c. ⁊. j. e. l. §. si oēs. ⁊ de credulitate ēt sine iuramēto forte. als ꝯ. C. de testi. l. iurisiurādi. ac. t ¶ Renūciauerit. i. renuerint.
u ¶ Persuadēdū. b psuasio ponit necessitatē: vt. j. e. §. qd g si ñ ⁊c. ac.
x ¶ Desiderasset. quo casu logt. s. ti. i. l. i. in pn. ac. y ¶ Nō si ad iudiū. ſ. repmēdā: sic. s. de of. pcō. l. nec qcp. §. pe. ac. z ¶ Extimationē. i. famā bonā: vt. j. de uar. cog. l. pe. vf. n. calūniat⁹: ut. C. de adno. di. iu. l. i. vñ ēt in iure tenet qñ fecit alō iniuriādi: ut. j. e. §. si oēs.
¶ Ex hoc. Positionibus iuris non est respondendum. b. d. Bar.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Appet.pz.n. hoc er vbis ipox: vt.ff.e.l.i.in pn.t.ff.ti.i.l.i.t.l. iii. .§.qr.ac. b Dissimularet.i.diceret se nō pgnātē cū esset t hoc sciret.vnde dicit simulo qō non est. dissimuloqz qō est: ut.j.de pcus.l.i.

c Nec imerito.nō hz locū senatusc̄ōsultū: sed rescriptū.nec imerito rescriptum: qr cessat interdictū t oē auxilium: t uere.partus.n.nē.

d Portio ē.sic.j. de uē.i pos.mit.l.curator. t ar.ff.ō rei uē.l. fructꝰ pēdētes.t q̄ i frau.cre.l. fi.§.nō solū.t.§.ut fructꝰ.t.j.ad.l.fal.l. in lege.§.fi.fz ff.j.ō vsuc.l. si alīca.§.fi.t.j.de.v̄. si.l.ptū.so.fz qd ē portio vt nō pperat interdictū ō liberis exhib.sicut nec p aure vl manu matris.vt h.azo.fz quo ad hoc ut sit furtiꝰ sīc mē non vt h.sol.vt ibi.

e Post editū .exhiberi.interdictū ō exhibēdis ē.j.ō li.exhib.l.i.i pn. fz ō ducēdis ē in.iij.l.e. ti.t qp subijcit ex ordinē.i.cognitiōe pretoria seu offō iudicis. qō hz locū qñ filiꝰ a nemīe detiet: vt.d.l.iij.§.i.nisi i casu: vt co.ti.l.si eū.t plene dic vt no.ff.de rei vē.l.i.§.fz i eo. Nō h vt agi p matrē.ē pxta. j.ō li.exhi.l.i.§.i hoc interdicto.so.h hēbat suspicio de matre. ibi nō.

f Igit.apō eū.nā alī nō nocet: ut.ff.ō interro. ac.l.i.in fi.ac.

g Quid g senatusc̄ōsulti.plautiāi q̄ ē vt hic ſbitē.t.ff.ti.i.l.i.§.illō

b Remediis pretoris hec sequuntur.ac.

i Pignoraqz.sic ifti. de satisda.tu.§.ii. t.ff. si qs ius di.l.i.t.ff.de interro.ac.l.de etate.§.q tacuit.ac.

k Vl mulctz.i.aliquibus dāmis exordinariis fz pena vt certa: vt.j.ō v.fi.l.alīō.t.l.si q̄.ac.

l Quid g.sc̄t.f.plautiāi.t alteriꝰ quod scīm ē pibꝰ olim adriāi.t vtrūqz logt de custodia vētris: ut.ff.ti.i.l.i. in pn.t.l.iii.§.qr.ac.

m Quid ergo auctoritas.qp.ff.dixit remedia pretoris.ac.

n Si oēs uel plures. sic.ff.e.l.i.in prin.

o Expiri.p maritū.

p Iniurie faciēde. nō als: ut dicit.t.C.de iniu. .l.si nō puitij.t.j.de iniur.l.illud.

q Illexerit.als illexerit.t als illuserit.q.d. i durit eū ad credendū qp ēt pgnās vū uellet forte pellē uel uestem.ac.

r Quod.i.quia.

s Rescripto.vltra qō vir nō denūcier: ut.ff.i pn.huius.l.ac.

t Cōsultis.ff.ti.i.l.i.i pn. u Audire.idē t.ff.fz nō nisi cā cognita: ut.ff.ti.i.l.i.§.si mulier.h āt ē cā coipo qp petit nisi euidēs appeat malicia.

ptinē ut nō imerito possit videri captasse h ad aliquā mulieris inturiā. Si aūt vl oēs vel plures ñ esse grauidā renunciauerit: nulla cā custodiendi erit. Ex h rescripto cui dentissime appet senatusc̄ōsulta ō libis agnoscendis locū nō hūisse: si ml'r dissimularetᵇ se pgnātē vl ēt negaret: nec imeritoᶜ partꝰ.n.añ q̄z edat: ml'ieris portioᵈ ēvl viscerūz. Post edictū plāe ptū a ml'ier: iā pt maritꝰ iure suo filiū p uterdcm ō siderare: aut exhiberi sibi: aut ducē pmitti ex ordinez. Igit̄ pnceps i cā nēcia subuenit: fz qō rescriptum cuocari ml'r ad ptorē poterit t apō eū interrogari an se putet pgnātez: cogēdaqz erit rndē. Quid ergo si nō rnderit: aut ñ veniat ad ptorē nū qd senatusc̄ōsultiᵍ penā adhibebim. s. vt liceat marito ñ agnoscē. Sz finge eo ñ eē pntū maritū q se pez potius optet: q̄z carē filio uelit. cogenda igit̄ fmedijs ptorisʰ t i ius uenit. t si venēit rndē. pignoraqzⁱ eius capienda t distrahenda si pntemnet: vl ml'ctisᵏ cobercenda. Quid ergo si interrogata direxit se pgnātē: ordo sc̄atusc̄ō. expositꝰ sequtur. Q si negauerit: tūc fz h rescriptū ptor obebit obstetrices adhi bē. Et notandū qp nō pmittitur marito vl mulieri obstetricez adhibē: fz oēs a ptore adhibende sunt. Ptez ptor domū hōeste mone eligē dz i q̄ ml'r ueniat vt possit ispici. Quid ergo si ispici se ñ patiat uel ad domū ñ ueniat: eq̄ ptoris auctoritasᵐ iteruēniat. Si oēs vl plures ⁿ ñuciauerit pgnātem ñ esse: an possit ml'r iniuriaz expeririᵒ ex hac cā. Et magis puto agē eā iniuriaz posse: sic tñ si iurie faciendeᵖ: cā id maritus ōsiderauit. Letez si ñ iniurie faciende aio fz qr iuste credidit: uel nimio uoto liboz suscipiendoz ducꝰ ē: uel ipa eū illexeritᵍ ut crederet qʳ pstante mīmonio h oio fingebat: eqssimū erit h ignosci marito. Deminisse āt oz tps ñ esse pstitutū rescriptoˢ q̄uis in senatusc̄ō sultisᵗ ō libis agnoscendis. xxx. dies pstituāt mulieri. Quid igitur est sp dicemꝰ marito licē vroꝛē ad ptorez euocare: an vo t ipi. xxx. dies pstituimꝰ. t putē ptorez cā cognita dēre maritū ēt pꝰ. xxx. dies audireᵛ De ispiciēdo vētre custodiēdo qz ptu sic ptor ait. Si ml'r mortuo marito pgnātē se eē dicet. t bis ad q̄s ea res ptinebit. pcuratoribusue coz bis i mēseˣ ōnūciāduz curet. vt mittant si velint q̄ vētrez ispiciant.

Mittantʸ āt mulieres libere dū taxat qnq̄zᶻ: beq̄z simul oēs inspiciant: t ne q̄ eaz dū inspicit iuxta ml'i ef vētrez tāgat. Mlier i domuz hōestissime femie pariat quaz ego pstituā. Mulier añ dies. xxx. q̄z pitura se putet ōnūciet bis ad quos ea res ptinet: pcuratoribusue eorū vt mittat si uelint q ventrē custodiant. In q̄ conclaui mulier pitura erit: ibi ne pl'res adit sint q̄z vnꝰ. si erūt: ex vtraq̄z pte tabl'e pfigāt. Añ hostiū eiᵍ pclauis: liberi tres t tres libere cū binis comitibᵍ custodiāt. Quotiēscūq̄z ea ml'r i id pclaue aliudue: qō siue i balneū ibit: custodes si velit id añ pspiciāt: t eos q i trodurerit excutiāt. Ml'r cū pturiʳ incipiat bis ad q̄s ea res ptinet: pcuratoribusue eoz ōnūciet: vt mittat mulieres qbꝰ pūtibꝰ pariat. Mittāt̄ āt mulieres libē dūtaxat. v. ita vt p ter obstetrices duas i eo pclaui: nec plures mulieres libē sint q̄z decē ul ancille q̄z ser. fz he que intus future erunt excutiātur oēs in eo conclaui ne q̄ pgnās sit. Tria lumina nec minus ibi sint. s. qr tenebre ad subijciendū partū aptiores sunt. Nō natum erit bis ad quos ea res pertinet pcuratoribusue eoz si in spice re volent oſidat. Apud eum ed ucat apō quē parēs iusserit. Si āt nihil parens iusserit: aut is apud quē voluerit educari curā non recipiet: apō quem educet cā cognita pstituā. Is āt apō quē educabit qō natū erit q̄ad triū mēsiū sit: bis in menseᶜ. ex eo tpeᵇ quoad sex mensiuz sit: semel i mēse. a sex mensibꝰ quoad annicꝰ fiat alternis mensibus. ab anniculo quoad fari possitᵉ semel i sex mēsibꝰ. vbi si volet ostē dat. Si cuiʳ vētrē ispici custodiri ue adesse ˢptui licitum non erit: fcīm ue qd erit quominus ita ea fiant vti supꝰ pbēsū ēᵇ: ei qō natuz erit possessionē cā cognitaᵏ non dabo. siue qō natū erit ut supra cautū ē inspiciˡ non licuerit: q̄s vtiq̄z actiones medatuz polliceor bis qbus ex edcō meo bonoz possessioᵐ data sit. eas si mihi iusta cā videbit esse ei nō dabo. Quāuis sit manifestissimū edcm̄ ptoris: attñ nō ē negligenda interptatio eiᵍ. Denūciare igitur unlierē oz bis. s. quoz itereſt ptū nō edi: vel totā habituris hdītatē vel partē eiᵍ. siue ab itestato. vel ex testōʳ. Sz t si seruus hs instituendo uētre. i mēse. fz nōne hoc supuacuū est p h qō habuimꝰ. ff.ti.i.l.i. vel eicō tra. cū hic pstituat. xxx. dies ad denūciationē vnā. h nullū pfigit tps huic denūciatiōi bis i mēse faciēde. rñ. nec est cōtra. nec supfluū: qr ibi logt fcō diuortio h āt logt mortuo marito. itē ibi denūciat se ex eo pgnātē h alīō. s. ut mittat hdes vir mulieres q̄ uētrez ispiciāt. postea aūt cū est ppe ptū p. xxx. dies denūciat: vt mittāt q uentrē custodiāt. postea cū parit denūciat: ut mittāt qbꝰ pūtibꝰ pareat. In prima denūciatiōe mittunt qnq̄z in secunda tres liberi t tres libere cū binis cōmitibᵍ. in tertia qnq̄z preter duas obstetrices.

y Mittāt. qnq̄z. ff.e.l.i.§.i. j.so. ibi negabat se pgnātē. et ita tres. h pfitebat. t sic quinq̄z q̄si. n. se ingerēs reddebat se suspectā hat. ff. de pcu. l.q oīa.

z In quo. binis comitibus. s. q̄ttuor. sīc t vena nō. r. fz. xx. vñ vt. j. ō le. i. l. si qs in testō

a Tria lumia. aptiores. Ide ē qp ofurtū a furuo. i. nigro qr dā t occ'te fit. t marie ō nocte vt isti. ō ob. q̄ er de. §. i. t illud io. iij. e. q male agit odit lucē.

b Apō eū. iusserit. i testō nisi parēs cām diuortij pstitisset qr apō mfez erpēsis pfis educari dz: vt i auc. vt li. ma. t a. .§.illō. vel forte h hz locū sed cū nulla altercatio est. fuerit ex eo pgnās uel nō. nec aliq̄ suspicio ē de muliere. item ibi loquitur pfe viuo. h eo mortuo.

c Hs āt apud. bis i mense. s. oñdat vbi volet si volet oñdere: ut. j. dicit azo. uel dic ē i arbitrio vbi. fz non an oñdatur.

d Ex eo tpe. i. a tribꝰ menſibus. azo.

e Fari possit. i. vij. an. hēat ut C. ō iur. ōli. l. si ifāti. i pn. ac.

f Si cui. sub. ōsiderāti cuius iterſit vt agnatio ōfuncti. ac.

g Fiz adesse. h tria faciēda sē ut. ff. §. ō uentre. t dic licitū de facto. als refert ad ius: vt. ff. ō ri. nup. l. semper.

b Comprehensum est in. §. de inspiciendo. ac.

i Possessionē. s. car. vt. j. l. pri. vel dic ut ibi no. ac.

k Cā cogita. h dic. ut. j. §. fi.

l Inspici. bis in mēse. ul' als: ut. ff. e. l. §. is apud. ac.

m Bonorū pos. s. carbo. ac.

n Nō dabo. iō qr nec car. datur ut pdixit. t sic no. fcīm mīs uel alioz nocet ptui. s. i possessorio. fz i petitorio quo pbat se filiū h ñ noceret: ut. ff. ō iurisdi. .l.iii. §. cū ō possessiōe. t. j. ti: .ti.l.ij. i pn. t ar. ff. ti. i. l. si qs a libis. §. si ul' parēs. vt. n. q̄si nō filiꝰ. itē no. qp g hz car. itē tat actiōes hdītarias. fz j. ō car. l. iij. §. missū. fz plene dic: ut no. ff. ō iof. te. l. q ō iofficioso q̄ hunc pcordat. itē facit. j. de vē. i pos. mitt ē. l. i. §. si ea. t. l. ubiq̄z. §. i. ac.

o Quāuis. negligēda. ne indubietatem reuocet: ut i autē. de tabel. §. i. t ne videat negligi: ut. j. de iniur. l. itē apud labeonē. §. hoc edictū. sed arg. j. j. ō do. p. l. i. in fi.

p Denūciare oz. ut mittant q uentrē inspiciant: ut. ff. e. §. de inspiciendo.

q Interest. quia uolunt succedere ut subijcit.

r Ex testo. cū posthumi pteriti agnatiōe rumperet testm̄: ut. j. de iniusto rup.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

te.l.i.ac. a ¶ Sz ꝛ si natus sit.i.si nemo nasceret.ꝛ dic a vño istitutus cũ libertate:qz tñ sub ꝯdi.ẽ institutus.ſ.si nemo nasceret nõ est interi liber.
b ¶ Nõ oĩa.forte qz nõ ꝓcuratorib⁹ cũ eos bẽre nõ possit.cũ nõ ꝓprie dicaĸ administrator alꝫ posset: vt.ſ.de ꝓcu.l.fuũ ac. c ¶ Ordinũ.sũt.n.ordines ꝓcerũ:valuasorũ:ꝛ sikes. Itẽ ordines decurionũ:ꝛ senatorũ:ꝛ sic̃ũ. esset enim absurdũ:ut aliene sordide stirpes:splẽdidis ꝛ ingenuis natalibus audeãt surrogari: vt.C. de qd.l.sup statu.ꝛ facit.ſ. de postbu.l.i.ĩ pn. ac.
d ¶ Familiarũ.i.agnationuꝫ vt.j.ff.v.si.l.pnũciatio.§.cõi e ¶ Oꝫ audiri.lꝫ alꝫ ñ:vt ar.ꝯ .j.de re.iur.l.qõ attinet.ac.
f ¶ Herẽs.gerit.n.suũ negociũ cũ ad eũ bn̄ditas debeat pti nere:si nemo ei nascaĸ.gerit ẽt rẽ publicã:qz publice itereſt neptus subijciãĸ.ꝛ ne falſe agnatiõi bn̄ditas deferaĸ.azo.ꝛ est sic.j.ff aq̃ plu.ar.l.apõ.in ſi.
g ¶ Denunciari.pmo gradu sic.j.ff secũ.ta.l.ii.§.deferĸ.ſz ar.ꝯ.C.vbi pu.edu.l. ſi. ac.
b ¶ Substituto.nisi qñ vẽtri est substitut⁹:vt.ſ.e.l.q uẽtri ¶ Quod autẽ. Omissio modice solẽnitatis nõ vitiat.
i ¶ Pretor ait.ſ.e.l.§. si cui. lz ¶ Possessionẽ.ſ.carbo. ac.
l ¶ Rusticitatẽ.sic.C.de testa. .l.ſi.cũ concor.ac.
m ¶ Denegari. interrogatiue q.d.si oz denegari.ſz ar.ꝯ.ſ.ff trãsac.l.cũ hi.§.ait ꝓtor.ꝛ ff i ite.rest.l.viuus.ſz q̃ sũt ꝑ leuia.rñ. nũerus paulo maior vel minor relaꝫ ac grauia sẽt nõ omittẽda ꝑ q̃ttuor.ſ.ĩspectõ vẽtris ꝛ custodia ꝛ pñtia ad ptũ.ꝛ posse inspici natũ: vt.ſ.e. .l.§.si cui. nisi rusticitatis causa vel silꝫ vt dixit:ꝛ.j.l.pri.
n ¶ Sz ꝛ mos.sic.j.ff le.i.l.si ¶ fuus plurium .§.fi. ac. ¶ Dictum. Mulier ꝓp ĩperitiã excusatur.Bar.
o ¶ Edictũ.qõ ẽ.ſ.l.pri.§.ff inspiciẽdo.usqz ad.§.q̃uis. et dicas q⁹ carb.edictuꝫ dat pos. puta cui sit qõ status: vt.j. de car.edic.l.i.in pn./sed hoc facit qñqz denegari.ſ.si mater non obseruat q̃ in isto edicto ꝯtinẽtur: vt.ſ.l.pri.§.si cui.ꝛ.§.fi.ſz qũo:cũ factũ matris nõ oz nocere filio: vt.j. de car.edi.l.i.§.fi.ꝛ.j.ti.i.l.i.circa pn.ꝛ.ſ. de iure iurã.l.iii.§.fi.ꝛ.l.sc.rñ.nõ nocet in ꝑncipali causa filiatiõis:q̃ ꝓbabit se filiũ.nã pp matrẽ ꝓsumiĸ nõ filiꝰ si saltẽ modicũ ꝑ se nõ habeat: vt.j. de car.ed.l.iij.§. cause.ꝛ ar.j. de uẽ.in pos.mit.l.i.§.si ea. Itẽ op.q̃re dicit ad erẽplũ:cũ directo carbo.locũ bz.rñ.ad erẽplũ antiq solẽnis daĸ hodie vtile cui hoc ꝛogat:sic.C. q.ex cau.ma.l.fi./vel dic ꝫ loq de edicto de vẽtre in pos.mit.cui hoc ꝛogat: ut mulier nõ possit mitti nisi ꝓuauerit solẽnia buiꝰ edicti.illud enim est ad erẽplũ antiq solẽnis bus carboniani: vt.j. de uẽtre in pos.mit.l.i.§.si ea ꝛ ꝑm hoc intelliges.ſ.l.pri.§.si cui.ꝛ.§.fi.ac. p ¶ Sed imperitia.ut.ſ.l.prorima.ac.
q ¶ Qui uẽtri ſbstitut⁹.ſ.directo si nemo nascaĸ:ut.ſ.l.i.§.ſz ꝛ si fuꝰ:/uel ẽt p fideicõmissũ:ut.j.l.pri/itẽ q⁹ subijcit substitut⁹.i.pupillariter uẽtri substitutus.quo casu est heres vẽtris:ut isti.ff pup.sub.§.i.quo casu interest ei⁹ pp tacitã vulgarẽ.q̃ intelligiĸ i erꝓssa pupillari: vt.j. de pup.sub.l.iã hoc iure.ac.
r ¶ Seruare.i.ĩspiceĸ ñ ut natꝰ apꝺ cũ alaĸ:ut mar.ꝯ.j.ubi pu.edu.l.i.i pn. ¶ Sa quo. Fideicõmissarius vsus cũ ꝯditio deficit pp natiuitatẽ posthumi admittiĸ ad custodiendũ ptũ.b.d.Bar. s ¶ Ps a quo.ſ.heres.
t ¶ Fideicõ.sub.plꝰ nõ est ꝫ in tex.vt sub.ꝫ qcqd ꝛc. u ¶ Posthuma.quã credẽbat esse i vtero.ꝛ sic erat futura bn̄s bn̄dis.ac. x ¶ Defuncti. bn̄dis. q.ꝛ testator fuit istituẽdo posthumã.ac. y ¶ Perspiciẽdũ.ſ.in eo q⁹ petit ĩ ĩspicere ꝛ custodire ptũ.ſz ꝑm azo.ꝛ.b.ad substitutos ptinet pp cetera bona a fideicõ.q̃ habituri sũt pp substitutionẽ posthume factã.forte sic:si posthuma nõ nasceret.ſz q̃ sũt cetera cũ generale fuit.rñ.forte pp q̃rtã trebel.ꝛ fa.ſ.l.pri.ac.
z ¶ Si vẽtris noie.muliere in possessiõe multa cadẽ possessio dolo malo ad aliuꝫ trãslata esse vicaĸ. Cõtinuat vy.istã Rubricã ad p̃cedẽtẽ. Quia ꝓuatis solẽnitatibus q̃ ponũĸ.ſ.ti.i.mulier mittiĸ i possessionẽ cã ventris: vt.l.i.§.si uẽter. Et p totũ.j. de uẽ.i pos.mit. Sed qz quãdoqz ad aliũ dolo malo transitur ideo ponitur hic hec Rubrica.Bar.

Decedicto. Primo cõmẽdat edictũ:ꝛ eius rõnẽ ponit. Scõo ponit mẽtẽ edicti. Tertio exp̃ĩt edictũ usqz ad finẽ. Scõa ibi iccirco. Tertia ibi interest aũt. Bar. a ¶ Edicto cuius vba nõ habemꝰ nisi dicas de rubrica.ac. b ¶ In fauorẽ.cui plus sauet q⁹ nato ꝛ est rõ.j. de uen. in pos.mit.l.i.§.si ea.in fi.ac. c ¶ Possessionem.cã uentris ex edicto illo de uentre in pos.mit.ac. d ¶ Drede.i.iuste acqsitiõis cõstiter ata re ipsa uel ẽt ꝓposito tradẽtis nõ accipientis:q bone fidei est qñqz. vñ lucraĸ fructus vt.j.e.§.itereſt.ꝛ fa.C. õ usuca.ꝑ ẽp.l.fi.ac.
¶ Iccirco. Ista secũda ps subdiuidiĸ i q̃tuor. Primo dicit actionẽ dari i mulierẽ.scõo i pkez. Tertio dicit ad qd deb ꝯ eos. Quarto dicit dari i exneũ. Scõa ibi. ñ solũ. Tertia ibi. actionẽ.q̃rta ibi. necessario.
e ¶ Actionẽ.no.i factũ dari ex edictis.ſz ex lege ciuili ꝯdi.ex le.vt.ſ. de cõdi.ex le.l.i.ac.
f ¶ Alium.patrem.ac.
g ¶ Nõ solum.ipox.i. mꝫieris ꝛ ei⁹ cui⁹ ptãte ẽ vl dic.i.dolo ei⁹.ꝛ sic transit de singulari ad plurale.sic.C. de in ius no.l.fi.ꝛ bñ: qz sufficit alteri⁹ tñ dolus ad hoc ut ipe teneaĸ q dolũ adhibuit: vt.l.pri.§.i. ac.
b ¶ Necessario.qz pria pte ñ ꝯtinebaĸ.ꝛ dic in edicto qõ nõ hẽmus.
i ¶ Cogaĸ ab eo cui⁹ interest aliũ ñ cẽ admissũ in pos.a muliere.ac.
lz ¶ Discedeĸ.al discedeĸ
l ¶ Coget.uel mãu ministroꝝ.p eodẽ.ꝛ dic.i. ministris iudicis.sic ponik.ſ. de rei vẽ.l.q restituere:ul dic.i.suis ministris.ſ.agẽtis.nã ꝛ suis etiã auctoritate sua vt ꝫ faceĸ posse: qz ille nõ ẽ mitti iussus.ꝛ iste hz possessionẽ ciuilẽ ꝛ naturalẽ:qz añ erat i possessione:cũ mulier.ſ.ciuiliꝛ ñ possidebat:ut.j. de acq.pos.l.iii.§.fi.ꝛ.l.si id qõ.§.fi.ꝛ de vi ꝛ vi.ar.l. .i.§.cũ q.sed ꝑm primã exp̃nẽ est ꝯ.j.ne vis fiat ei q in pos.mit.l.si qs ¶ So.auriliũ manu militari daĸ ibi expulso.ꝫ vño seu bn̄di daĸ. Item ibi ꝯ pdonẽ.ꝫ ꝯ bõefidei pos.forte agiĸ.uel ut pius dixi.hic verus heres nõ desinit possidere post missionẽ mulieris:ut.j. de acq.poss.l.iii.§.fi.vnõ agit vti pos.nec mulier plus debit q⁹ haberet.vnde ille nõ possidet.ꝛ interdicto vti pos.succũbit.sed hodie cũ incipit scire videĸ facere vim.subaudi uel dolũ: vt.j. de do.except.l.ii.§.itẽ q̃riĸ.sed ꝑm hoc dic nõ pretoria potestate sed tñ ciuili:cum sit per ius ordinarium.ac.
m ¶ Per interdictũ.vti pos.vel vñ vi.ꝛ hoc si primo possidebat.uel per hoc interdictũ:qz ꝓtor in isto adiecit vt q p dolũ ꝛc.alij p illud ne vis fi. ei ꝛc.sed male:qz illud nõ datur ei cui ĩ factũ ex ꝫ edicto.sed mulieri q̃ uẽtris noie missa est in pos.si qs eã nõ admittat uel ejiciat p se uel p aliũ: vt .j.ne uis fiat ei.p totũ.sed posset sic defendi: vt q⁹ vꝭ cogaĸ discedere.ſ. ab ipa muliere:cũ sine dolo ei⁹ igrediĸ aligs.ꝛ qõ subijcit itereſt aũt ꝛc. sic ꝯtinua.uerũ est q⁹ mulieri ita subueniĸ:qz ei⁹ interest ſz ꝛ interest cui⁹ q experiĸ ꝛc.ꝛ põe aũt ꝑ sed.ꝛ q⁹ dicit experiĸ.ſ.actione i factũ ex hoc edicto cõtra ipam mulierẽ:cũ dolo ei⁹ alius est admissus in pos. Sed hec lectura nõ est bona:qz stat dicit bonafi.ꝛ sic nõ cõperit mulieri istud interdictũ:ne vis fiat ei ꝛc.ſz si velis tueri ꝓbabiliꝛ dicas ꝫ cẽ.§.interest autẽ ꝛ mutet casũ.ſz ꝑma ucrior est ut agat dñs nõ mulier:qz eius interest vt subijcit.sed ꝯtra quẽ agit dñs qz ĩterest eius.si dicas cõtra possidentẽ ꝑ possessore nõ uideĸ:qz cum possit mulierẽ conuenire:non itereſt sua : sed forte nõ est ſoluendo ꝛ ipa:ꝛ sic aũt ponik ꝑ qz.uel dic agi ꝯtra mulieres: qz itereſt ꝛ sic ẽ.§.itereſt ꝛc.ꝛ aũt ponik exceptiue:uel cã ornatus.sic.ff.ꝺ iusti.ꝛ iu.l.ius ciuile.§.hoc igiĸ.ꝛ ꝫ placet q⁹ sit.§.ꝛ mutet casũ.ac.
n ¶ Bonafide.cũ titulo uel sine ti.vt.ſ.fi.reg.l.iii.§.i.ac.
o ¶ Non est.ꝛ sic actio est inanis:quã excludit inopia debitoris:vt.ſ.de dolo.l.nam is.ac. p ¶ Nec.actio in factũ: vt.ſ.in pn.

a Persecutionē. dak ens ad itereſſe: ut. ſ. ff. nō ſolū: ꝛ eſt bona rō: vt .ſ. de ac. ꝛ ob. l. in honorarijs. ſz ſ. ſ. ti. i. l. i. §. bācaūt. Po. ut ibi. ac.

b Et ſi filiafamilias. in patrē dolī inſciū. alſ inſolidū: vt. ſ. §. i. ꝛ. ſ. ti. i. l. fi. §. fi. ac.

c Peruenit. vel dolo fecit quominus peruenirēt: vt. ſ. rerum amotarum. l. iij. §. fi. ꝛ. l. ſequē. ac.

d Dolo. nō ſub. tñ ſi non bēs. ꝛ no. vtiam iter pdēs ꝛ tradere: vt ꝛ. C. ō acq. poſ. l. fi. Itē no. virilr reſiſtē dū. alſ ēt dolus fit: ut ō ꝛ in auc. ō nō ali. §. iconomus. ꝛ. ſ. locat. l. itē ārik. §. exercitu. ꝛ. l. ſi fūdus. ꝛ fuerit. ſ. māda. l. dolus. ac.

e Sz ꝛ pfis. qō eē pt: vt. ſ. e. l. i. §. i. ac.

f Et iō. bōa rō. ſecus eſt ſi ad penā: vt. ſ. ō eo p quē fcm̄ ē. l. i. §. ſi plures. ꝛ ad. l. acql. l. itē mela. §. ſi plures. ꝛ ō iuriſ. om. iu. l. adeo. ꝛ ne quis eū qui in ius uo. l. pe. in fi. ꝛ. l. fi. ac.

f In ptāte. alſ in poſſeſſiōe: ꝛ tūc pōtur aliꝰ caſus. Hy.

g Sumptꝰ. hec ēba pſit determinare ſeḡntia: ſimilis ꝛ. ꝛ ſic ē ꝛra .C. de cuic. l. i. vel pcedē tia: ꝛ tūc ꝛcordat. ꝛ ē ſenſus ſcōs cōtrarius pmo Sed ō quo ſūptu dicit. rñ. dicūt qdā i eo qui factus eſt in litigādo ꝑ ad miſſū a muliere. alijꝫ dicūt iſto q fit litigādo ꝑ mulierē vel pfez. ſz nōne p .l. pperādū. victꝰ victori ꝛ. rñ. iuſta ignorātia excuſat ꝛ cōtumacia: vt in ea. l. pperādū. §. ſin aūt. ꝛ ō le. ii. l. q ſoliduz §. enam. ac.

Si mulier ventris noīe in poſſeſſione calūnie cauſa eſſe dicetur.

Sꝫ de poſſeſſione. Juramētū mulieris excuſat eā a calūnia ꝛ ptuſ ſi nocet nec pdeſt. bar.

h Juſiurādū. nec ḡ etiā ſi iurauit ipa vel aliꝰ ſe deferēte pḡnātē eſſe: vt .ſ. de iureiuran. l. iij. §. pe. ꝛ facit. ſ. ō ali. iudi. mu. cau. fac. l. i. in pn. ꝛ C. ō anna. except. l. ut p feceꝰ. ꝛ. ſ. de reg. iur. l. nō dz. ſz ꝑ. ſ. ti. u. l. i. §. ſi cui. ſol. ut ibi. Itē contra. ſ. de carbo. edic. l. i. §. fina. Solu. ibi. accurſius.

Et hoc edictum

i Calūnia dr qſcunqz qs vnū dicit ꝛ aliō ſcit uel facit. b. d. Bar.

k Ex eadē cā. ut mulier in calūnia puniat. ac.

l Per calūniam. pregnantem non eſſe. uel ex alio: vt. ſ. de bis q no. in ſa. l. cum non pregnans.

m Hāc āt actionē. in factū: cū nō ſpecificat: vt ꝛ no. ſ. ti. i. l. i. in pn.

n Intra ānū. cur ḡ ñ ut ſupior vltra ānū dat: ut. ſ. ff. i. l. i. §. fi. q̄ eſt ꝫ cū ex eadē cā pficiſcat: ut. ſ. §. ꝛ ō edcm̄. rñ. forte ꝛ illa ut ō ñ dat vltra ānū vtilē. ꝛ qꝫ ibi dicit dari vltra ānū: ſubaudi ꝓtinuū. nā vtl' vltra annū ertēdi pōt. vel ō eſt pena ex pte mulieris. ar. ſ. ne qs cū q i ius. l. i. §. fi. ar. ꝑ. ſ. de co p quē fcm̄ eſt. l. i. §. fi. ſz azo. ꝛ. b. ſz certe illa ē magis penalis: nā hic adeſt mulier: ibi nō. vñ magis dz dici econtra. ac.

o Simili aūt modo: vt ꝛ illa. ſ. ti. i. l. fi. in fi.

p In parentem. ſ. e. l. fi. in fi.

q Competit. ſubſtitutus. ſi partus nō naſceret.

r Intereſſe. ſiue cauſa. ſanctus eſt cum ali non alendum ꝙ fame ne cari alendum: vt. ſ. de ventre in poſſeſſio. mit. l. i. §. ſed ſi incertus. ꝛ. l. iij. ꝛ. C. de carbo. edic. l. fi. ꝛ. ſ. pro ſuo. l. hominem. ſed argumen. contra. ſ. de condi. indebi. l. pe. ac.

Sub pretextu

In hoc intereſſe poteſt venire extimatio totius hereditatis ſi propter ventrem alius ſucceſſurus eſt. b. d. Bar.

s Excluſus eſt. qꝛ deceſſit ſi adita hereditate. quia adire nō potuit: vt. ſ. de bono. poſſeſ. ſm tabu. l. ii. in pnci. ꝛ de acq ren. hereditate. l. cum quidam. §. quod dicit. ꝛ ad ſilr. l. iii. §. fin. ꝛ. l. qui poſthumos. ſz certe nō videtur per hoc excludi: vt. ſ. de car. edic. l. ſcriptꝰ. ſol. ſui heredes vel emancipati liberi non excludūtur. nec eoꝝ heredes ſi nō adierit: ideo quia vtor defuncti erat pḡnās. ſed aliud eſt in eſtraneis: vt. ſ. de acq ren. hereditate. l. ventres. azo. hic ergo in extraneis inſtitutis dicit: ibi in liberis. ac.

t Bandam actionem. ad p̄cium hereditatis. ſ. l. proxima. ac.

u Siquidem. adeundo naz non aditam nemo tranſmittit vt. C. de iure deli. l. quoniam. niſi ad ſuos: vt. C. de bis qui ante aper. tab. l. i.

Si ſubſtitutus.

Contra mulierem ſuccurritur heredi ſubſtituto defuncti: ꝛ conſeruantur legata ꝛ libertates. b. d. Bar.

x Si ſubſtitutus. alſ. §. idez iulianus. alſ lex ſi ſubſtitutus. accurſius.

y Heres. q hereditatē conſequi nō pōt quaz ſubſtitutus nō tranſmiſit: ſi ante deceſſerit q̄ adeat: vt. ſ. de ſuis ꝛ le. here. l. ſi ex pluribus. ꝛ. ſ. l. pro. §. ſub pretextu. ac.

z Eius. ſ. ſubſtituti. ac.

a Sed an decedāt. ideſt extinguātur. ac.

b Potius. q̄ ꝛrariū. ac.

c Libertati. ſic inſtitu. de eo cui libe. cā bona adipiuntur. §. i. ac.

d Hac actiōe. in qua etiā p̄cium ſeruorum venit. ac.

e Etiā coꝝ. nō ſolū aliarum rerū. ſed cū bēat p̄cium. qui p̄cium dedit videtur emiſſe: vt .ſ. ō rei vē. l. cius rei. qd ergo ſi nō vult vendere. facit. C. de fideicō. liber. l. i.

f Si dolus. tenebit. ꝛ infamabit: vt. ſ. de his q nō. infa. l. nō alſ. ꝛ. l. ſe. Itē tenebit dicas inſolidū. ſi aūt non: fuiſſet doli particeps in ḡtū ad eū pcinet: ut. ſ. ti. i. l. i. §. fi. ꝛ. ſ. e. l. §. ꝛ ō edictū: ꝛ. §. i parētē. ac.

De concubinis.

Quae i concubinatu eſt: ab inuito' pr̄ono poterit diſcedere: ꝛ alteri ſe aut in matrimoniū aut i cōcubinatū dare. Ego qdē puto in cōcubinā' adimēdū ei ꝓnubium ſi patronū inuituz deſerat. Quippe

g De concubinis. Poſt matrimonia ꝛ filios legitimos ex his natos ponit de concubinis ex quibus naſcuntur baſtardi. ac.

h Hic in concubinatu eſt. ſ. patroni.

i Ab inuito. quis patronus ꝛ quis inuitus hic dicitur. habes. ſ. de ritu nup. l. in eo. ac.

k Dare. quod falſum eſt. vt ſubijcit. azo.

l In concubinam. ſ. patroni.

m Cōnubiū. i. matrimoniū: ergo multo magis concubinatꝰ quippe ꝛē. ꝛ dic quando nō hz aliā cōcubinam: vt. ſ. de his qui. vt indig. l. cuz tabulis. §. i. aliſ vt. R. dicunt adimitur cōnubium. ac ſi diceret nō concubinatus: quod eſt mirum cum alterius potius erit concubina q̄ patroni: profecto ergo erit licētius quod eſt indignius: ꝛ non quod eſt honeſtius. Rñ. apparet ergo q̄ concubina nō deſerit cum pro alio viro vel non viro: vt hic. Item nec liberta vtor: vt. ſ. de diuor. l. fi. Item nec illa que non vt concubina ei coniungitur: nō tñ habet patronus aliquam cōcubinam: vt. ſ. de his qui. vt indig. l. cum tabulis. §. i. ſed ſpōſa ſic: vt. ſ. de ritu nup. l. in eo iure. §. pe.

a ¶ Honestius. ⁊ licentius etiam: quia in ea non cõmittit patronus stup: ſi etiã ſi ipam nõ habeat cõcubinã: vt. d. l. cũ tabulis. §. i. ac.

b ¶ Q̃ matrẽfamilias. hãc nõ licet hẽri in ꝯcubinã: niſi in ꝯtuor caſib⁹. ſ. qñ in obſcuro loco ẽ nata. Jtẽ qñ fecit q̃ſtũ. Jtẽ qñ interuenit ꝓteſtatio. Jtem qñ de adulterio dãnata: vt. j̃. e. l. in cõcubinatu. ⁊. j̃. pri. §. qui. aũt. ac.

c ¶ Stupꝝ nõ cõmittitur. vt ſi virgie vel vidua: vt. j̃. ó adul. .l. iter. §. ler iul. ⁊. l. ſtupꝝ. et .j̃. de ẽo. fig. l. iter. Jdẽ ſi inceſt⁹. vt. j̃. e. §. ſi q̃. imo vt q ca demũ poſſit eẽ cõcubina q̃ poſſit eẽ vror vt in auẽ. vt li. ma. ⁊ aui. §. ad hoc. niſi in ancilla q̃ põt eẽ cõcubina: nõ vror: vt .C. cõia de ma. l. fi. ⁊ in ſubiecta pſidi: vt. j̃. e. l. fi. an virgo poſſit aſſumi in ꝯcubinã. vſq q nõ. ſz dic ꝫ: ſi obſcuro loco ẽ nata: vel cũ ꝓteſtatiõe. ſicut queli bet ⁊ vidua: vt. j̃. l. iii. ac.

d ¶ Si vrorẽ. q̃ plus hz caſtitate luxuria. ⁊ ſic eſt argu. contra in auẽ. de reſti. ⁊ ea que pa. .§. fi. ⁊ facit. C. de adul. l. crimen. ⁊. l. caſtitati. ac.

e ¶ Prohibẽdũ ẽ. appet q̃ hic p fornicationẽ ꝫhi affinitatem vt no. inſtitu. ó nup. §. affinitatis. ⁊. C. de nup. l. liberi. ac.

f ¶ Duodecim. ſic ſ matrimonio: vt inſti. de nup. in pn. ac.

g ¶ Jpatron⁹. eſſe. i. remanere. ſic. ſ. de iudi. l. iulianus. ac.

b ¶ Dicit. ſic ⁊ vror: vt. ſ de his qui ſũt ſui vl alie. iu. l. a patre ⁊ facit. ſ. de ritu nup. l. i eo. §. deinde. ac.

¶ De concubinatu. Jn ingenua honeſte nata preſumit matrimoniũ niſi contrarium pbet: ſecus ſi fuerit liberta uel viliter nata. h. d. Bar.

i ¶ Aliena. de ſua conſtat: vt .ſ. l. i. in pn. ac.

k ¶ Jngenua. qõ accipe in caſibus: vt. ſ. l. i. no. ⁊ q̃ dic maxime: q⁹ ⁊ alſs põt eẽ in aliis certis caſib⁹. ⁊ adde q̃ ⁊ ancilla: vt. C. cõia de manu. l. fin. ⁊. ſ. de pui. cre. l. pe. ⁊ de pig. l. deniqꝫ. ac.

l ¶ Obſcuro. i. vili genere ⁊ abiecto: vt ex arenario vel ſimili: vt in auẽ. quib⁹ mo. na. ef. le. .§. quiſquis. ⁊. C. ó incel. nup. .l. humilem. ac.

m ¶ Vel queſtũ. cũ q̃ nõ committit ſtupꝝ: ut. C. de adul. l. que adulteriũ.

n ¶ Cõteſtatione. ſ. q̃ ſit ꝯcubina. ⁊ hz fm. b. fieri in initio nõ poſt.

o ¶ Eã hẽre. qõ pſumit fm leges: vt. ſ. de ritu nup. l. in libere. ⁊ de dona. l. donatiões: ſecus tñ ſeruat fm canones: vt. xxx. q. v. c. i. in fi.

p ¶ Ab ipo. ſ. liberto. nec ẽt ab alio q legitime hẽat cõcubinã. ac.

q ¶ Nomẽ aſſumpſit. ſ. effectũ: vt ſit legitima ꝫiunctio. ſic. C. de fer. l. a nullo. ſi aũt dicas iõ nõ puniri: q⁹ hoc nomẽ datũ eſt a lege eadẽ rõne. nec ſtellionat⁹ cũ ⁊ illud ſit nomẽ legis ⁊ plagia: q⁹ tñ per leges puniunt: vt. ff. de cri. ſtelli. per totũ. ⁊ ad. l. fal. de pla. per totũ. ac.

r ¶ Legis. fori nõ poli: nã fm canonicas ⁊ diuinas eſt fornicatio. ac.

s ¶ Penã. adulterii vel ſtupri. ac.

t ¶ Concubinã ex ſola. q. d. etiã ſine cõcubitu: vt ⁊ matrimoniũ: nõ ãt ſola adiũctiõe q⁹ cohabitare hz ut in auẽ. quib⁹ mo. na. ef. ſui. §. ſi qs aũt animo ergo facit cõcubinam vel vrorẽ preſumptam. ſed pla. non exigit cohabitationez vt per hanc. l. ac.

u ¶ Concubinã. põt. nõ vrorẽ: vt. ſ. de ritu nup. l. ſi quis officium.

x ¶ De tutelis. Dictũ ẽ. ſ. de vẽtre iſpiciẽdo. ſz q⁹ ei q eſt i vẽtre tutor relinquit: vt inſti. e. §. cũ ãt. nõ dico vẽtri. q⁹ tũc curator: vt. j̃. de tu. ⁊ cu. da. ab bis. l. uẽtri. iõ de tutelis generaliꝫ dicit. vel dic ſicut neceſſe hñt pẽs puidere liberis i alimẽtis: vt. ſ. de libe. agno. ſic ⁊ in tutelis. ergo de his dicit. ac.

Tutela. Primo ponit diffinitionẽ tutele. Secundo ponit diffinitionẽ tutoris. Tertio ponit alluſionẽ ſeu determinationẽ huius uocabuli tutoris. Secũda ibi. tutores. Tertia ibi. ex qua. Bar.

cũ honeſtius⁹ ſit patrono libertam ꝯcubinã q̃z matrẽfamilias⁹ habẽ.

¶ Cũ attilicinio ſentio ⁊ puto ſolas eas i ꝯcubinatu hẽri poſſe ſine metu criminis in quas ſtupruꝫ nõ cõmittit.

¶ Qui ãt dãnatã adulterij i ꝯcubinatu hũerit nõ puto lege iulia de adulterijs teneri: q̃uis ſi vrorẽ⁹ eã duriſſet teneret. Si q̃ in pſoni fuit ꝯcubinatu: deide in filij eẽ cepit vel i nepotis vel ꝯtra: nõ puto eã recte facẽ: q⁹ ꝓ nefaria eſt hmõi ꝯiũctio: ⁊ iõ hmõi facin⁹ ꝓbibendũ eſt⁹.

¶ Cuiuſcũq etatis cõcubinã hſe poſſe palã ẽ: niſi minor ãnis duodecim⁹ ſit.

Paulus. Si pſon⁹ libertã cõcubinã habẽs furere cepit: in ꝯcubinatu eã eſſe⁹ hũani⁹ dicit⁹.

Marcia. In ꝯcubiatu põt eẽ ⁊ aliẽa⁹ liberta ⁊ ingenua⁹ ⁊ marie ea q̃ obſcuro⁹ loco nata ẽ: vl q̃ſtuꝫ⁹ coꝛpore fecit.

¶ Alioqn ſi hõeſte vite ⁊ ingenuã mulierez in ꝯcubiatu hſe maluerit ſine ꝓteſtatõe⁹ hũ mãifeſtũ faciẽte: ñ ꝯcedit: ſz neceſſe eſt ei vl vrorẽ eã hſe⁹: vl hũ recuſãte eo ſtuprũ cũ ea ꝯmittẽ.

Nec adulteriũ p ꝯcubinatũ ab ipo⁹ ꝯmittit. nã q⁹ cõcubinat⁹ p leges nomẽ aſſũpſit⁹ extra legis⁹ penã⁹ ẽ vt ⁊ marcellus li. vij. digeſtoꝛ ſcribit.

Paul⁹. Concubinã ex ſola⁹ animi õſtinatiõe eſtiari oꝛ.

Idem. Concubinã ex ea ꝓuincia in q̃ qs aliqd adminiſtrat hſe põt⁹.

¶ Jncipit liber. xxvj. digeſtoꝝ ſecũdus hmus.

¶ De tutelis⁹.

Paulus. Tutela ẽ vt ſui⁹ diffinit. vis ac ptãs⁹ in capite⁹ libẽo ꝯſtitura: ad tuẽdũ⁹ eũ q propter etatez⁹ ſuã ſpõte ſe defendere neq̃t: iure ciuili data⁹ ac pmiſſa.

¶ Tutores⁹ aũt ſũt qui eã viz ac ptãtez hñt.

¶ Ex qua re⁹ ipi nomẽ acceperũt. Jtaq̃ appellãt tutores q̃ſi tuitores atq̃ defenſores⁹: ſiẽ editui dicũt q edes tuent⁹.

¶ Mut⁹ tutor dari nõ pt q̃ñ auctoritatez pbere nõ poteſt⁹.

¶ Surdũ⁹ nõ poſſe dari tutorem pleriq̃ ⁊ põponi⁹ li. xix. ad edictuꝫ pbant: q⁹ non tñ log ſed ⁊ audire tutor debet.

Pomponius. Non eſt exigendus a pupillo vt ſibi tutorem petat⁹: aut vt ad tutorem ſuum proficiſcatur⁹.

Lpianus. Qui habet tutoꝛez pupill⁹ vl pupilla: ſi furere ceperit i ea cauſa ſunt vti in tutela nihilomin⁹ durent. Que ſententia gnti quoq̃z mutꝫ fuit: ⁊ a iuliano probatur: eoq̃z iure vtimur: ut ceſſet cura ſi tutele etas idigeat. Quare ſi tutores hñt p furorem in curã nõ redigent⁹. ſiue nõ hñt ⁊ furor eis acceſſerit nihilomin⁹ tutores accipe põt: q⁹ lex. xij. tabularũ 'ita accepta ẽ vt ad pupillos vel pupillas nõ ptineat. Quãt⁹ in pupillorꝫ pſona agnatos curatores nõ admittim⁹ iccirco putam⁹: ut ſi minor. xxv. an. furioſus ſit: curatorẽ ei ñ vt furioſo ſz vt adoleſcẽti dari: q̃ſi etatiſ eẽt impedimẽtũ. ⁊ ita diffiniem⁹. Ei quẽ etas cure vl tutele ſubijcit nõ eẽ neceſſe q̃ſi deméti q̃ri curatorẽ: ⁊ ita imperator ãtonin⁹ auguſt⁹ ſcripſit: cũ magis⁹ etati q̃z dimẽtie tãtiſp ſit cõſulẽdũ.

¶ Si pupill⁹ pupillaue cũ iuſto⁹ tutore curatoreue eorum cũ quo⁹ litẽ agere vult⁹: ⁊ curator i eã rem petitur: vtꝫ ipis poſcentibus datur: an vo ⁊ aduerſario petente. Et ſciendũ eſt ſiue agant ſiue cõ

p ¶ Tutela eſt vis ac ptãs. i. violẽta ptãs: q⁹ dat innitis ⁊ inuito: vt no. i ſti. e. in pn. ⁊ p hoc differt a curatore: q⁹ curator nõ dat inuito niſi ad litẽ: vt ibidẽ: ſz q̃ſq̃z cogat vt velit: vt. j̃. e. l. q hz. §. ſi pupillus. in fi. §.

z ¶ Jn capite libero. p hoc remouet ſeruũ q nõ põt habere tutorẽ: vt. j̃. e. l. arrogati. §. i. niſi in duobus caſibus: vt. j̃. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. ci qui. ⁊. l. ſi impuberi. qõ dic. ut iſti. e. i pn. no. ac.

a ¶ Ad tuenduꝫ. p hoc remouet pſem q eſt ꝓpe alios effect⁹ patrie ptatiꝫ marie vt pſi q̃rat. ac.

b ¶ Propter etatez. per hoc remouet curatores furioſi ⁊ ſimiliũ. Jtez et patriã ptatez in qb⁹ nõ cõſiderat etas: ſed hic ſic vt inſti. qui. mo. tu. fi. i pn. ac.

c ¶ Data. dic data a lege vel a iudice: ſed permiſſa a teſtatore. vel data pſone: pmiſſa ſecundario in reb⁹: ut no. iſti. eo. in pn. Jtẽ no. q placen. dirit hec vba iuris ciuilis ⁊ẽ. nõ eſſe ó diffinitione. ſz azo. cõtra. ac.

¶ Tutores. Ille eſt tutor in quẽ cadit diffinitio tutele. ſ. qui hz eã viz ⁊ ptãtẽ. h. d. Bar.

d ¶ Tutores. alludit nocabulo: ſic. j̃. ó acq. poſſeſ. l, i. in pn.

¶ Ex qua. Tutores dicũt a tutela. h. d. bar.

e ¶ Re. i. vi ⁊ ptãte. ac.

f ¶ Tuent. vt. ſ. ó offi. pre. vr. l. i. §. i. ac.

¶ Mutus. Mutus ⁊ ſurdus tutores dari ñ poſſunt. h. d. Bar.

g ¶ Nõ põt. teſtõ vel a iudice nec a lege: vt. j̃. ó legi. tu. l. pe. §. fi. ſz pcurator ad negocia nõ ad iudicia eſſe põt: vt. ſ. de ꝓcura. l. mutus. ⁊ eadẽ in ſurdo dicas per dcãs leges.

b ¶ Surduꝫ. q oĩo non audit. alſs cõtra. j̃. ó le. tu. l. fi. q̃nimo ſupuenies vitiũ remouet: ut. j̃. de ercu. tu. l. poſt ſuſceptã. Jtẽ facit. ſ. ó poſt. .l. i. §. pp caſũ. ſed ꝓtra .j̃. de decuri. l. honores §. i. ſed a patrimonialibus non excuſat muneribus: ſz pſonalibus ſic: ſicut eſt in tutela: vt. j̃. de mu. ⁊ ho. .l. i. §. illud. Jtẽ hic innuit ipo iure tutũ. ſz ꝓtra. C. q morbo. l. vnica. vbi dicit excuſãdum. ſed dic q ibi improprie dicitur excuſatio. ac.

Non dit. Tutor poteſt dari etiam abſenti. h. d. Bar.

i ¶ Detat. q⁹ ẽt iuito datur tutor: vt h. ⁊. j̃. de tu. ⁊ cu. da. ab bis .l. neenõ. ſecus in curatore: niſi ad litem: vt inſti. de cura. §. itez inuiti. ⁊ .j̃. l. ꝓori. §. ſi pupillus. ac.

k ¶ Proficiſcat. ad domũ vt vadat ad iudicem.

Qui habet. Quãdo cõcurrũt due cauſe: vna naturalis: alia accidentalis: prevalet naturalis. h. d. Bar.

l ¶ Qui hz. xij. tabularũ. q̃ dat curatorẽ furioſo: vt inſti. de cur. §. itẽ furioſi. qõ de maiore. xxv. an. intelligo: vt hic dicit. ac.

m ¶ Nõ aũt. i. ex eo q⁹ ⁊ẽ. ⁊ dic pupillorũ. ſ. furioſorũ: vt victuꝫ ẽ. ⁊ fa. .j̃. de cur. fur. l. pe. ac.

n ¶ Cũ magis. ſic. ſ. de arbi. l. ſz ⁊ ſi i fuuꝫ .§. ſi iudex. ar. cõtra. ſ. de iure do. l. cum pater. ac.

¶ Si pupillus. Propter litẽ quã qs biturus eſt cũ tutore vel curatore dat curator q nõ dat niſi pñti ⁊ petẽti. Jtẽ cogit qs petere. Bar.

o ¶ Si pupillus. cũ iuſto. i. legitime ordinato. alſs puidet ei ẽt p aliũ tutorẽ qõ modo non eſt. cũ habẽti tu. ⁊ẽ. vt inſti. de cur. §. interdum.

p ¶ Cum quo. i. aliquo. ac.

q ¶ Tutel. rei vendicatiõe finita tutela: vel ẽt durãte: vt inſti. de auc. tu. .§. fi. finit ẽt eo exñte pupillo qñq̃z: vt inſti. q. mo. tu. fi. §. i. ij. ⁊. iij. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Posse. nisi plures sint tutores vel curatores: quando vno autore potest contra alium agere: vt. ff. ti. i. l. si plures. b.
b Presente. aliō i tutore: ut. ff. ō tu. ⁊ cu. da ab. bis. l. illud. ⁊ l. fe. ac.
c Presenti. ⁊ hoc aliud in tutore. vt. d. l. illud. ⁊ etiā in curatore adulti: vt. ſ. de pcur. l. mutus. §. is qui. ac.
d Infanti. i. minori se ptē annis: ut. C. de in. ō li. l. si infanti. cū ñ possit fari: nec intellectū hēat.
e Idēq; cassius. cogi. sibiipsi cōtradicit hec littera: nā. ſ. dixit eum nō cogi. sed tñ petenti dari hic dicit cogi. Solu. quidam dicunt q; ibi agit: cōuenitur: sed hoc nō valet quia ibi de vtroq; dicit. nā dixerat siue agat siue conueniat. dic ꝙ ibi non cogit. s. ut iudex ei l uito det si non petat. hic aūt cogit ad volendū. vel dic nō cogit accipere hunc puta ticiū: cogit tñ aliquē nominare. sic ergo si agat pupillus est idē q; in adulto: vt non cogatur vt hic: nec tñ admittit ad agēdū nisi habeat. at si ꝙuenit adult⁹ cogit vt dek a iudice eo i uito si nō petat: vt. C. q pe. tu. l. i. ⁊ isti. ō cur. §. item inuiti. ⁊. ſ. de minori. l. ait ꝓtor. in ỽ. ⁊ iō. Itē ad negocia pupillus cogitur: vt. ſ. l. pri. adultus non: vt insti. ō curator. §. item inuiti. An aūt posset semp als dari curator pupillo: distingue. an habeat tutorem vel nō: vt. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab. l. curatorez. ⁊. l. curator. ubi non est idoneꝰ tutor: vt insti. de cu. §. interdum.

Quolibet loco. Curator liti pōt dari ēt die feriata. h. d. Bal.

f Quolibet loco. igit a procedente iudice dari potest: non solum ab eo qui sedet pro tribunali. sed certe qui dat a iudice datur cum inquisitione vt insti. de attitt. tu. §. sed hoc iure. igit cum cause cognitione. Vnde est ēt q; dicitur esse mixti imperij: vt. ff. e. l. muto. §. tutoris. ergo a procedente non videtur posse fieri: vt. C. de dilat. l. a pcedēte. ⁊. ff. de bo. pos. l. iii. §. pen. sed est forte fauore pupillorum: vt. ſ. de fer. l. ij. ⁊. ff. quis ordo i bo. pos. ff. l. ij. §. dies. sed hoc nō pōt stare: ut. ff. de confir. tu. l. naturali. in fi. ut erit ꝫ intelligendū de eo q dat sine inquisitione a quo exigēda satisdatio est. nam quandoq; datur cum inquisitione: quandoq; sine inquisitione: ut C. de tu. ⁊ cu. qui sati. nō dā t. l. i. ac.

g Et tempore. etiam feriato vt. ſ. de fer. l. ij. ac.

Si pupillus Curator ad litē simplr datus intelligit dat⁹ ad oēs lites quas pupillus hz cū tutore cū quo litigare intendit. h. d. Bar. Al sic. Decretū indiffinite appositū vl interpositū generaliter. h. d. Al sic. Indiffinita eqpollet vniuersali in decreto iudicis. h. d. bal.

h Talē. i. ad litē inter se ⁊ curatorē vel aliquem alium. ac.

i Oēs res. idest in lites inter se ⁊ curatorē vertentes: vel inter se ⁊ illum contra quē petit. ⁊ facit. C. de an. excep. l. fi. ⁊. ff. de ap. l. scio. ⁊. ff. de admi. tu. l. quotiens. §. fi. ⁊. ff. l. prori. ac.

Quod dicitur Curator in duplicibus iudicijs datus debet subire partes actoris ⁊ rei. h. d. bal.

k Quod dicitur. ſ. l. prori.

l Ageretur. sic. ſ. de pcu. l. si defunct⁹. §. fi. ⁊. ff. de adul. l. denunciasse. ⁊. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab. l. curatorem. sed ar. contra. ff. de acquir. here. l. si is q. §. iussum. acc.

m Possunt plures. scilicet curatores. ac.

n In plurū. s. pupillorū. sic. ſ. de pcur. l. sigs cū. §. vni⁹ ⁊ de pactis. l. si plures. sed cōtra. ff. iudica. sol. l. iā tñ. §. si tñ. sed ibi plures vnū ōffendere volebāt qō nō licet: vt. ſ. de pcur. l. nō tñ. q casus non est hic. ac.

Amittere In eadem cā dato vno curatore non potest dari alius

Itē datus in vna causa non potest dari in alia. h. d. Bar.

o Talis. ad litem: ut superioribus. ll. tractatur. ac.

p Non potest. immo videtur q; sic. adeo vt prior intelligitur remot⁹: ut. ſ. de procur. l. siquis cum. §. fi. So. vt ibi. Item eadem. l. cōtradicere videtur ad scōz tñ. huius. l. sed dicas q; ibi in eadem lite: hic in alia. et sic remanet hic vterq; tutor. ac.

q Tutor. i. curator: vt postea innuit. sic. C. de in lit. dā. tu. l. ad litem. ac.

Muto. Muto potest dari tutor qui ei poterit auctorari. h. d. bar.

r Verum ē. ut. ff. de tu. ⁊ cur. da. ab. l. mandante. §. fi. ar. ff. e. §. surdo ñ aūt vt furioso curator: vt. ſ. e. l. q habet in pn.

Sub conditione. Al iudice non pōt dari tutor sb conditione. ⁊ expressio eius qō tacite inest dispositionē conditionalē nō iducit. h. d. Bar.

s Sub ꝺitione. expssa vl tacita. fm. R. imo sb tacita pōt: vt. ff. e. l. furiosus. ⁊ ille q dat i locū testārij vl dari sub ꝺitione vl ex die q definit tūc: vt. ff. ti. i. l. si sub cōditiōe. ⁊ i locū capiuit: vt insti. de attitt. tu. §. i. ⁊ absentis reipublice cā: vt isti. ō excu. tu. §. itē q rei. sed sb expssa nō: vt b: ⁊ ō re. iu. l. actus. se cus i pcuratof: vt. ſ. ō pcu. l. ij

t Dationē. ar. cōtra illud generale. qō fieri nō dz fm tenet: vt. ff. qñ ap. sit. l. i. §. biduum ⁊ ſ. de fer. l. i. §. i. ⁊. ff. ō interdic. ⁊ rel. l. relegatoruz. §. ad tps. ⁊ fac. ſ. qō cuiusq; vni. l. itez. §. si decuriones. ⁊. ff. de auc. tu. l. ⁊ si conditionalis. ac.

u Presides. sed a testatore sic vt insti. qui da. tu. pos. §. ad certā. ⁊. ff. ti. i. l. tutor dat⁹. ⁊. l. siqs sub conditione. ac.

x Nō ꝺitionē. testatoris vel datoris: ſz legis. nā si. nō sp cōditionalr ponitur. R. sed certe nec legis est cōditio: ſz āmonitio: vt b ⁊. ff. ō verb. ob. §. si cū. ⁊ arg. ff. de cōdi. ⁊ de. l. ticia ⁊. l. auia. §. fi. ⁊. ff. de vsuc. pro emp. l. ij. §. si in dic. ⁊. ff. vt le. no. ca. l. licet. ⁊. ff. de excu. tu. l.

y Cōmitti. immo ōnegari: ut. C. de tu. ⁊ cu. q satis non dāt. l. i. ij. ⁊. iij. ⁊. l. non omnium. ſz vt suspectus non possit nominari seu accusari: vt. ff. de suspec. tu. l. hec enim in fi. ac.

Tutoris datio. Ds pōt dare tutorē cui specialiter pmittit. h. d. Bar.

z Imperij. s. tñ. neq; iurisdictiōis tñ sed ex vtroq; ⁊ ita mixti impij ē. hz. n. ab imperio vt nō possit ōlegari: vt. ff. de tu. ⁊ cu. l. nec mādāte. nisi in legato pconsul: vt. ſ. de officio pcō. l. pe. q est cōtra. ⁊ nisi magistratui habēti als iurisditionē sed tūc magis vt iussus q; delegatio: vt insti. ō attitt. tu. §. pe. ⁊ sic intelligitur. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab. l. ius dādi. q est ꝓtra. hz aūt a iurisditione: qz ꝓsistit in pecuniario commodo tñ. Itē ⁊ nō est ibi gladius. hodie vo cōpetit iure magistrat⁹: si facultas pupilli est infra qngentos solidos: vt isti. ō attitt. tu. §. nos aūt. ⁊ nō. ſ. de off. ei⁹ cui mā. ē iuris. l. i. §. i. ⁊ facit. ſ. de iurisd. om. iudi. l. i. ac.

a Vel lex. rij. ta. vt insti. de le. agna. tu. in prin. ac.

b Senatusco. ut. ff. e. l. penulti. acc.

c Surdo. dari: vt. ff. de tu. ⁊ cu. l. nec mandante. §. fi. sed ipse non potest dari: vt. ſ. e. l. i. §. fi. ac.

Sed si datus Ei cuius status est dubius non potest dari tutor: sed dabitur. curator bonis. h. d. bar.

d Sed si datus. dationem. secus in filio deportati: qr ibi non est fictio que est ꝫ vt. C. de senten. pas. l. fi. sed ecōtra pater nō capt⁹ dat filio capto: vt. ff. ti. i. l. sigs §. ij. Itē ar. cōtra. huic. §. ſ. ad mace. l. i. §. si pendeat. ac.

e Substantie. non psone. sic. C. de postli. reuer. l. iij. ⁊. ſ. quibus ex cau. ma. l. ab hostibus. §. ego aūtē. ⁊. C. ō bo. q li. l. fi. §. sin aūt in secūda. ⁊ insti. ō cura. §. curator autem. ⁊. ff. de admini. tu. l. lucius. §. sempronij. ac.

Si filius Si pater consentit filio tutori dato tenetur insolidū: ⁊ admonitio pro consensu non habetur. h. d. bar.

f Consensit. cōsentire autē videtur: si presens nō cōtradicit: vt. ff. ad munic. l. ij. ⁊. C. de filijsfa. ⁊ quēadmodum pa. p bis tene. l. i. li. x. R. sed cōtra. ff. de admi. tu. l. lucius. §. sempronij. So. ut. ibi. Itē ꝑ. ſ. ō neg. ge. l. mādasti. So. ibi.

a Monuit.qđ ēt notationi ꝓtradicens facere potuit ſm R. monitio aũt non obligat. ſic. ſ. de neg. ge. l. ſerui. ꝛ qđ nō. C. de neg. ge. l. negocium. Item dic ut nō. C. qđ cũ. e. l. i. Itē facit. ĵ. de acqui. here. l. ſigs mihi. §. ruſſum. ac.

Patronus. Patrono imputatur negligentia ꝛ fraus in bonis liberti ſicut in bonis extranei. b. d. bar.

b Sui. ſed aliēo liberto ingenuus datus excuſari poteſt. vt ĵ. de tu. ꝛ cu. da. ab. l. pupillo. ꝛ de excu. tu. l. cum ex oratione ꝛ. C. de excu. tu. l. ex cā. ac.

c Fidem. ſ. bonam. licet qñq̄ non ſatisdet. ſ. ſi eſt honeſta perſona: vt. ĵ. de legi. tu. l. legitimos. ac.

d Pupilli. dic. i. pupillarem etatem quanuis liberti.

e Geſta ſunt. in adminiſtratione tutele a tutore eodēq̄ patrono. ac. b.

f Reuocari. eodē modo ac ſi alius tutor eſſet. ac.

In eos. Fraus in aſſumēdo tutelam: uel in male adminiſtrando extra ordinem punitur. b. d. bar.

g In eos. nec tñ remouentur vt ſuſpecti: ut. ĵ. de ſuſpec. tu. l. iij. §. tutor. azo. b.

b Datis. ut. ꝛ. ſ. de offi. pre. vr. l. i. §. itē ſolent. ꝛ inſti. de ſu ſpec. tu. §. ſed ꝛ ſigs ꝓſens. i ſt. ſ qđ ſi econtra accepit: vt eſſet: rñ. erit tutor: ſed per cōdictiōem ob turpem cauſam tenetur cuz gratis ſubire tenebatur: vt. ſ. de cōdi ob. tur. cau. l. fi. ſ in ꝓ curatore ſecus: niſi de quodam vt. ſ. man. l. i. ꝛ. l. ſalarium: ꝛ. C. de procur. l. litem. ac.

i Idoneus. ſic. ĵ. ō ſuſpec. tu: l. iij. §. tutor. ibi neq̄. n. intereſt accur.

k In edendo. i. monſtrando ꝛ ponendo i inuentario: ad qō. C. de mag. conueni. l. fi.

Etiam. Subditi quantū ad onera ſubeunda: ſubditi ſunt quantum ad onus tutele ſiue ſint de eadem ciuitate: ſiue alius ſit de ciuitate alius de comitatu uel diſtrictu. b. d. bal.

l Municeps. habeās ſine non. ut eſt piſana littera. ꝛ dic non ſolum aliquis ciuis rome: vel alterius ciuitatis: ſed etiam alicuius municipij extra vrbem. ꝛ dicit municeps quia ſimul munera capit: ut. ĵ. ad munic. l. i. in prin. ꝛ nō. q̄ tam dat us a iudice tutor uel curator: q̄ ille cui datur: debent eſſe eiuſdem municipij ſeu ciuitatis. ꝛ dantem oportet eos habere ſub ſua iuriſditione: ut in fine. huius. l. alioquin nulla eſſet datio vt. C. qui dari. tuto. po. l. neq̄. ꝛ. infra. de excu. tu. l. illud viſitatum. ꝛ. ĵ. de tu. ꝛ cu. da. l. i. in fi. ꝛ l. pupillo. ꝛ hoc ſi detur a iudice nam ſi a teſtatore detur tenet datio: ſed habet excuſationem tutele ut. C. de excu. tu. l. teſtō. ꝛ. ĵ. ti. i. l. quero. ꝛ. ĵ. de excu. tu. l. fi. ſi tamen ibi in loco illo non inueniatur idoneus: ex alio loco accipietur: ut. ĵ. de tu. ꝛ cura. l. diuus. alij habent nō municeps quaſi dicat non ſolum ciuis alicuius ciuitatis: ſed etiam qui extra habitat dummodo ſub iuriſditione illius ciuitatis: ut. ĵ. de tu. ꝛ cu. da. ab bis. l. ius vandi. in fine. ac.

m Municipi. ſ. eiuſdem municipij: vt. diri. ſ. ſm primā litteram. ſm aliam dic. ſ. municipij ſubiecti illi ciuitati vnde eſt ciuis ille qui datur. ꝛ eſt ſic in veteranis nauicularijs ꝛ ſimilib⁹: vt. C. de excu. vete. l. ij. ꝛ ō excu. tu. l. pe. ꝛ. ĵ. de. excu. tu. l. non tñ. §. cos. ꝛ. §. fi. ac.

Furioſus. Datio tutoris teſtamētarij recipit tacitam neceſſariam conditionem. b. d. bai.

n Cum ſanc. ergo ſub cōdi. ꝛ ſic contra. ſ. e. l. muto. §. i. So. ibi a iudice hic a teſtatore: ut. ĵ. ti. i. l. ſi hereditas. §. ſi furioſus. ꝛ inſti. qui dari tu. poſ. §. ſi furioſus. ſm. R. vel ibi ſub expreſſa non: ſed tacita ſic: ut ibi nō. ad quod eſt. ſ. de iudi. l. cum furioſus. ac.

Quidam. Tutores dati i locū abſentis durāt ēt illo ōfuncto. b. d. B.

o Tutores. i. curatores: ut iſti. de excu. tu. §. itē qui. vel dic ꝓprie: vt. ĵ. de ſuſpec. tu. l. iij. §. ſi qs affuturus. ꝛ nō. C. in qui. cau. tu. ba. l. i. ac.

p Perſeuerare. ſic. ĵ. de tu. ꝛ cu. da. ab. l. curatorem. in prin. ꝛ. C. de ſenten. paſ. l. fi. ſed ar. contra de in diem adiectione. l. itē. §. i. Item contra. ſ. e. l. muto. §. fi. ſed ibi ꝓpter paternam reuerentiam non datur in locum patris capti. hic datur in locum tutoris abſentis. ac.

Dicet. Curator vel coadiutor datur tutori p iudicem ex cauſa: vel per ipm tutorem cum decreto iudicis. b. d. bar.

q Habēti. ut inſti. de cu. §. interdum. ſed tutor non regulariter: ſz quandoq̄ cū qdā filio ſcripſiſſet: vt diligenter tutelā gereret: cū ſcias ingt piculuz ad nos ptinere: dixi hunc quoq̄ videri agnouiſſe. Plane ſi ſoluz monuit filiū nō vī agnita. Idez.

Patronus quoq̄ tutor liberti ſui fidem exhibere debet. ꝛ ſi qua in fraudē creditorū quāuis pupilli liberti geſta ſunt: reuocari ius publicū ꝓmittit. Marcianus.

In eos extra ordinē aiaduertit q̄ ꝓbent nūmis datis tutelaz occupaſſe: vl̄ ꝑcio accepto opā dediſſe vt nō idoneus tutor daret. vel cōſulto i edēdo ꝓſimonio ēti tate minuerit: vl̄ euidēti fraude pupillor bona aliena ſſent. Lpia.

Tiā municeps tutor dari pōt dūmō municipi deſ. Au.

Uriosus ſi tutor datus fuerit ꝓt itelligi ita dari: cū ſane mētis eſſe ceperit. Idem.

Ue ſitū eſt an hi q̄ i locū abſētis reipu. cā tutores dati ſunt mortuo illo tutores ꝓſeuerant: an alij petendi ēent. Paul rñdit. eos q̄ i locū abſentis dati ſūt: nō reuerſo eo i eadē cā ꝓſeuerare vſq̄ ad tē pus pubertatis. Pompo.

Olet ēt curator dari aliq̄ tutorē bñti pp aduerſaz tutoris valitudinē vl̄ ſenū etatis: q magiſ fallit in caſibus in quibus eſt ſpeciale ſm Jo. quod dic vt. C. in qui. ca. tu. ba. l. i. ſz plac. dicat non fallere. ꝛ legit rubricam predictam correctiue de curatore autem non eſt dubium q̄ iungitur curatori: vt. ĵ. de tu. ꝛ cu. da ab. l. ventri. §. i.

r Q̄ curator. quia curatores vſq̄ ad certam etatem dari ſolent: hic autem quouſq̄ finiatur neceſſitas. Item non preſtabit impuberi auctoritatem in adeunda hereditate: quod faceret curator puberis. Item tutor vt. ĵ. de ap. l. cum i vna ꝛ. C. de adminiſ. tu. l. cū quidam. azo.

s Eſt etiam adiutor. ideſt actor. ac.

t Conſtituere. ergo ſu periorē dat pretor: hunc permittit dari vel conſtituti. azo. ꝛ facit inſti. de cur. §. fi. ꝛ. ĵ. de admini. tu. l. decreto. ꝛ. C. de ꝓto curator. l. neq̄. ꝛ de eo ibi notatur. ac.

Arrogati. Si pupillus tranſit in alterius ptāte vel perdit ciuitatem tutela finitur. Item ſi tutor remoueat vel condicio extiterit cti terit. b. d. bar.

u Si arrogati. ad totam hāc. l. ꝓcedat inſti tu. q̄bus mōis tu. fi. §. i. vſq̄ i finē tituli. ac.

x Item. redigat. ex ingratitudie: ut ꝓ ōlicto i metallū dat. ꝛ ſm hoc vic ꝓtimū pubertati: vt. ĵ. de reg. iur. l. pupillū.

y Pupill. ꝛ tūc dat curator bonis: ut. ſ. e. l. muto. §. fi.

z Sed ꝛ ſi. datus. a teſtatore: vt. ĵ. ti. i. l. tutor datus. nō a iudice: ut. ĵ. de reg. iur. l. actus. ac.

a Suſpectus. Idē ſi ſe excuſat: ut inſti. quib⁹ mo. tu. fi. §. fi. ac.

b Sed ꝛ ſi ad certā. puta vſq̄ dū nauis ex aſia venerit. ꝛ ſi eſt certa ſz incertū eſt an exiſtat. ſi āt dicas omnino extiturā: tūc nō ēt cōditio: ut. ĵ. de noua. l. ſi pupillo §. i. ꝛ dic datus in teſtō: nō a iudice: ut inſtitu. quib⁹ modis tu. fi. §. ſed ꝛ ſi ad certam. ac.

Si quis. Si tutor eſt apud hoſtes ſine mutatione ſtatus non finitur tutela. b. d. Bar.

c Captus. alſ ſecus: vt. ſ. e. l. prima. ac.

d Ab eis. i. hoſtes receperāt cū tāq̄ legatū miſſū ad eos cū non eſſet. ſi autem dicas receptū a nobis: q̄ ſi tā rediſſet: ad qd daret alius. ac.

d Träſfugerit. ſed nōne träſſuga ōſinit eſſe ciuis: vt. ĵ. de ca. ꝛ poſt. re uer. l. filius. ꝛ. ſ. de capitis di. l. amiſſione. §. i. ergo deſinit eſſe tutor ut inſti. qb⁹ mo. tu. fi. §. ſed ꝛ capitis. ꝛ hic dicit tutor manet. rñ. hic non prodi torīs aio: ſed ſic fingebat vt videret ſtatū hoſtiū: tñ träſſuga eſt: q̄ fac cō tra volūtatē populi romani: ꝛ hic nō deſinit eē ciuis ꝛ ſic tutor mānet. ſec⁹ eſt cū proditoris aio: vt. ĵ. ō capt. l. poſtliminiū. §. träſſuge. alij referunt hunc verſū. q̄ hu⁹ nō efficit tutor manet ad alios caſus ſi ad tranſfugā.

e Quia ſeru⁹. nec ciuitatē pdit ſubaudi. alſ nō eſſet ſufficiens ratio. ac.

f Habitur. aliter ſi eſſet captus pater: vt. ſ. e. l. muto. §. fi. Item q̄ dicit tutor alius. i. curator ſm. p. ſic. ſ. e. l. cum ſemel: vel ſm eum refertur ad tranſfugam tñ: tu dic ſpeciale ſm Jo. vt habenti tutorem detur tutor vt nō. ſ. e. l. ſolet.

Tutela. Tutela eſt officiū virile ꝛ nō träſit ad heredes. b. d. bar.

g Plerūq̄. Ad hoc qō vī. ĵ. e. l. fi. ꝛ facit. C. qñ muli. tu. of. fū. po. l. i. ꝛ. ĵ. de reg. iur. l. ij. ac. b Ad aliū. vt ꝛ. ſ. de bis q̄ no. infa. l. furti. §. illud. idem dicas in qualiber platura ꝛ ēt in cōmiſſaria. ac.

i Ad liberos. etiam non heredes: ſic. C. de ſa. li. tol. §. ſed ſi ſub conditione. ꝛ facit. ĵ. de leg. tu. l. iij. §. ſi duo. ac.

k Etatis. rr. v. an. vt. C. de leg. tu. l. fi. in fi. ac.

l Non deſcēdunt. differunt ꝛ in alio: q̄ legitime percūt minima cadere non: vt. ſ. de ca. di. l. tutelas. acc.

m Cum plura ſe. Multa. quorum nomina non habemus. ac.

n Tutores. ideſt curatores. ſz. p. vel ſm Jo. eſt ſpeciale: vt nō. ſ. e. l. ſolet. nā iſti pp aduerſaz valitudinem nō deſinūt eē tutores: vt. d. l. ſolet. ſz deponere poſſint tutelam: vt. ĵ. de excu. tu. l. poſt ſuſceptam.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

FEmine hodie secus: vt in auc. matri & auie. C. qñ mulier tu. offi cio fungi potest. Bar.

a Dari. a testatore vel a iudice: vt. ſ. ti. i. l. iure nostro. accur.

b Est. vt & ſ. e. l. tutela. ac.

c A principe. & tunc debet confirmari eo qđ dꝫ interponi a iudice decre tum administrationis: & tunc renunciat secundis nuptijs: vt. C. qñ mu. tu. of. fun. l. ij. in prin. & in auc. vt bi q ob. §. fin. sed hodie mater & auia absq; hac ſpetratione oi bus preferunt: si renun ciant secundis nuptijs: & vell. se. cons. exceptis testamẽtarijs: vt i auc. de here. abin. §. ex his. & adde quod ó bis nõ. C. qñ mu. tu. of. fun. l. ij. & auc. matri. & C. ad ter tull. l. oẽm. accur.

d De testária tutela. Dictũ est. ſ. de tutelis l genere. sequitur videre de tutelis in ſpecie. Hex q; testamentaria tutela precedit alias ideo ꝓmit tit de testa. tu. Bar.

LEge. Paren tes ꝓſit dare tu tores in testamẽ to libertis natis & nasci turis q i alterius ptãtem recasuri nõ sunt. Bar.

e Lege. rij. ta. parẽti bꝰ. maribus. p. qđ patz q; subijcit si mõ &. nam mulier nullũ hz filiuz in potestate: vt insti. ó adop ti. §. femine. & argu. ſ. ad tertul. l. pe. vex & mꝫ qñq; dat filijs: vt. ſ. e. l. pater. & de naturali filio dic q; põt dari si modo is confirmetur: vt. C. de confir. tu. l. fi. spurio nul lo modo: cum nec filius dicatur: vt i auc. q. mo. na. ef. sui. §. fi. accur

f Testamento. vel co dicillis testõ cõfirmatis: vt. ſ. e. l. iij. accur.

g Vel nepotibus. sci licet posthumis.

FEmine tutores dari g nõ ꝓſit q; id munꝰ zb masculoꝝ: nisi a ꝓncipe filiorũ tutelã ſpãliter postu lent. Gaius.

De testamẽtaria tutelak.

LEge. xij. tabul. permissũ è parẽtibꝰc: liberis suis siue masculini siue feminini se xus si mõ i ptãte sũt: tuto res testõr dare. Jtẽ scire ỏbemꝰ ẽt posthumis filijs vl nepotibꝰg vl ceteris liberis licẽ parẽtibus testõ tutores dare: qui mõ i ea cã sint: ut si eo viuo nati fuerint in ptãte eiꝰ fu turi sint neq; testñ rupturi. Jtẽ ignorãdũ ñ è eũ q filiũ in ptãte: & nepotẽ ex eo cẽ i ptãte bẽbit: si ne poti tutorez dederit: ita recte dedisse videri: si nepos post mortẽ eiꝰ i patris sui ptãtez recasurus non sit. qđ euenit si viuo testatore filius in ptãte eius cẽ ỏsierit. Ulpia.

DEc militẽ liberis recasuris i ptãtez tutorẽ dare posse a di uis fribus rescriptũ est. Idẽ.

TEstamẽto datos tutores accꝑ debemꝰ ẽt eos: q codicillis testõ ꝓfirmatisꝰ rescripti sũt. sz eos demũ testõ datos accipẽ nos oz q iure dati suntk. Modesti.

PAt bfde instituto filio vl exhf datoq tutorẽ daf pt. Idf aũt nõ nisi instituto filio: qñ i rẽ po tius cẽz i psonã tutorẽ dare videak. Sz & igri i eũ q i mris testõ datꝰ est tutor oportebit. Cũ a pfe da tus cẽuis minus iuf datus sit: tñ si ne igsitionel ꝓfirmet: nisi causa pp

quã datus videbak i eo mutata sit: veluti si ex amico inimicꝰ: vl ex di uite paupior effectus sit. Ulpia.

SIq; filiabus suis vl filijs tu tores ỏderit: ẽt posthũe vl ỏ disse: q; filij vl filie appellatiõe etiã posthumam ꝓtinetur. Idem.

QUid si nepotes sint an appel latõe filioꝝ & ipsi tutores dati sint videdũ è. & magis è vt ipis q; dari videãk si modo liberos dixit Ceteꝝ si filios: nõ ꝓtinebũt. Aliter. n. filij: aliter nepotes appellãt.

Plãe si posthumis dederit taz filij posthumi q; ceteri liberi conti nebuntur. Paulꝰ.

TUtores ñ ab bfde: sz a testatore, ptinꝰ, pficiscũt, simul at q; aligs bfs extitẽit. Hã & ipe bfs tutor dari pt: & pꝰ mortẽ bfdis tu tor recte dari põt. Ulpianus.

TUtor datꝰ: uetari tutor cẽ pt ul testõ ul codicill. Sz & si sb ꝓditõe fuẽit tutor datꝰ: ỏficiẽte ꝓditõe tutõ ñ erit. Tutorẽ ãt i te stõ & a certo tpe. daf & usq; ad certũ tpꝰ sz & sb ꝓditõe & usq; ad ꝓditi onẽ. In tutoris datõe vtq; leuis simaꝰ ꝓditõ an nouissimaꝰ ut i lega to spectãda è: vtputa ita. ticiꝰ cum poterit tutor esto. ticius si nauis ex asia venẽit tutor esto. et iulianus li. xx. ffoꝝ. fcte scripsit nouissimã scri ptura cẽ spectandam. Pom.

SInemo bfditatẽ adierit: ni hil valet ex bis q; testõ scripta sũt. Si vo vnꝰ ex pluribus bfdibꝰ adierit tutele statiz valẽt. nec expe

h Vel ceteris liberis. ſ. posthumis. accursi.

i Rupturi. idest eo casu quo ruptum non fuit testamentum succedendo er. l. vell. vt cum heredes instituantur vel erheredentur: vt. ſ. e. l. si hereditas. §. i. & insti. ó erhere. li. §. posthumoꝝ. & ſ. ó li. & po. l. gallus. si. n. rumpitur testamentum: nulla eoꝝ que ibi relicta sunt valent iure veteri: secus hodie: vt. C. de lib. pre. auc. ex causa. accur.

k Jtẽ in ptãte. natũ vt differat a precedẽti ti. liz determinat illud. accur.

l Filius. scilicet media persona. ac.

m Desierit. non dignitatis occasione: vt in auc. ꝓstitutio que ó digni. §. illud. & facit insti. de tute. §. permissum. & ſ. ó reg. iur. l. quo tutela. §. i. & ſ. de bis qui sunt sui vel ali. iur. l. nepotes. accur.

n Dec militem. in potestatem. ſ. medie persone: & facit. ſ. de testamẽ. mili. l. cuz filius: & ſ. l. proꝛi. ac.

Testamento. Testamento videntur vati qui sunt vati in codicillis testamento confirmatis. b. d. Bar.

o Cõfirmatis. aliogn secus ẽẽt: vt. ſ. de ꝓſir. tu. l. ij. & idẽ l libertatibus directis: liz secꝰ sit l fideicõ. vt. ſ. ó tes. l. libertates. sic de hfditate vf: isti. de codicil. §. codicillis. & est rõ. ſ. de here. insti. l. asse. vel põt dici aliud cẽ hodie q;si semp videanr cẽ ꝓfirmati: vt insti. de codicil. §. non tñi. ac.

p Vati sunt. als nec proprie tutores dici possunt. vt. ſ. de ỏ. sig. l. paulus. & facit. ſ. de re iudi. l. iiij. §. condẽnatum. & ſ. de fideius. l. iij. & de cõdi. & demon. l. hec conditio. & de secundis tabu. l. bi. demuz. ar. cõtra. ſ. de condi. insti. l. mulier. §. fi. accur.

Pater. Pater dat tutorem filio instituto erheredato: mater institu to tñi. & tunc cum inquisitione confirmabitur. b. d. Bar.

q Erheredato. sic & pupillariter substituere: vt insti. de pu. sub. §. nõ so lum. quandoq; tamen põt quis filio suo substituere: & non tutorem dare: vt. ſ. de test. mili. l. cum filius. b.

r Pater autem quasi. bene dicit quasi. q; persone ꝓncipaliter: secũda-

De testamentaria tutela.

rio rebus dari dicitur: vt insti. qui dari tu. pos. §. sed certe. & insti. de excu. tu. §. datus. sed videtur q; etiam tunc non potest: vt. ſ. de lega. ij. l. peto. §. mater. q; est contra. So. non tenet vt ibi: nisi cõ firmetur vt hic: & nõ. C. e. l. iiij. & facit. ſ. ti. i. l. i. & ij. & iij. accur.

Cum a patre. Tutor datus a pfe non legitimo ꝓfirmatur sine ingsitione: ni si noua cã supuenit. bar.

s Jngsitione. autem diligen tiam. ac.

t Pauperior. sic. ſ. titu. i. l. vij. & l. penul. ac.

Siquis. Appellatione filioꝝ continentur posthu mi filij non nepotes: sed appel latione liberorum etiam nepo tes continent. appellatione eo posteroꝝ oẽs descendentes cõ tinentur. b. d. Bar.

u Posthuma. noie filij ma res & femie nati: & nasciturl cõ tinent. sed econtra noie filie nõ continentur mares: vt. ſ. e. l. si qs. & de leg. ij. l. si ita. & ibi no. & etiam capti ab hostibꝰ: vt. ſ. e. l. siquis. §. i. accur.

x Continet. aliud in legatis nisi aliqua parte testamẽti mẽ tionem posthumi fecerit: vt. ſ. de le. ij. l. qui filiabus. & continua. l. seq. accur.

y Quid si. non ꝓtinebunt. immo videtur q; sic: vt. ſ. de ver. sig. l. filij. & l. insta. & l. liberorũ. que sunt ẓ. So. vt insti. e. §. pe. & not. fm. R. q; talis dicendi varietas nõ in cidit in idiotam.

z Plãe. q; ceteri. ſ. nepotes: & alij nascituri non nati: ne sit ẓ. ſ. de ver. signi. l. nomen fi liarum. accur.

Tutores. Dies tutele ce dit ab adita hfditate. & im mediate illa potestas transit a testatore in tutorẽ. b. d. Bar.

a Proficiscuntur. vt cetera que relinquuntur. ac.

b Atq; i. postq; b. & fac. ſ. e. l. si nemo. accur.

Tutor. Tutela põt adi mi in codicillis: item testa mentaria tutela recipit diem & conditionem. Item vltimum verbum prevalet. b. d. Bal.

c Tutor. vel codicillis testamento confirmatis: vt insti. de codicil. §. i. vl forte aliud in hereditate cum tractatur de ademptione. azo.

d Datus. testamento. als secus: vt. ſ. ti. i. l. muto. §. i. accursi.

e Tutorem. certum tempus. transit igitur ad tempus in potestatem tutoris: sed non in potestatem patris: vt. ſ. de adop. l. quesitũ. sed alia est potestas vni us q; alterius: nã multis modis vf: vt. ſ. de ỏ. sig. l. potestatis. accur.

f Et sub ꝓditõe. dic testõ: vt insti. q. mo. tute. fi. §. sed & si usq; ad certam. ac.

In tutoris. In tutele datione attendit ẽt nouissima scriptura. b. d. Bar.

g Leuissima. hoc in libertate. ac.

b Nouissima. hoc sit in legato: vt. ſ. de condi. & demon. l. quod tradituz est. & l. sequen. & dic vt ibi. accur.

i Spectanda est. sic. ſ. e. l. si hereditas. §. i. & hoc nisi ꝓma veroget alij: vt. ſ. de leg. i. l. si mihi & tibi. §. interdum. & de leg. iij. l. si quis in prin. liz sit argu. ẓ. ſ. de codicil. l. diui. §. licet. & facit. C. de pactis. l. pacta. accur.

Inemo. Non valent dispositia in testamento nisi adeatur hereditas sal tem per vnum er pluribus. hoc dicit Bar.

k Si nemo. statim valent. i. tutor statiz est tutor nisi fuerit datus posthumo quãdo incipit eo edito: vt. ſ. e. ti. l. si nemo. §. fi. Item nota hic inspiciendum tempus adite hereditatis: an quis possit esse tutor: & sic regula catoniana non p tinet ad tutoris dationem sicut nec ad legata vel hereditates: quoruz dies cedit ab adita hereditate: vt. ſ. de reg. cat. l. antepe. Sed quid si solus pupillus est in stitutus: cui est tutor datus. vf perplexio siue insolubile. sed potest dici q; aucto ritate iudicis adeat argu. C. de iure deli. l. si in anti. in fi. vel dic q; dabitur cura tor ad hereditatem adeundam: vt. C. de admi. tu. l. cum quedam. vel dabitur sibi alius tutor vt habes expresse statim. ſ. l. proꝛi. vbi ponit hic casus. & facit ad. l. istam. ſ. de bo. liber. l. iij. §. si patronus. & ſ. de ma. test. l. testamẽto. & l. si legato seruo. & ſ. ad treb. l. ita tñi. §. ij. & si quis te. li. esse di. l. i. §. ante aditã.

S & ſ. de contra ta. l. illud in pn. & ſ. l. proꝛi. in prin. accur.

Shereditas. Dedẽte adition hereditatis põt dari tutor pupillo. bar.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Posse dari. a iudice ⁊ sic datiua hic p̃cedit testamẽtariã cũ testamentaria soleat oẽs p̃cedere: vt. ĩ. e. l. siqs sub ꝯdi. dicã. ⁊ facit ĩsti. ō attil. tu. §. itẽ si pure.
¶ In tutelis In tutelis attẽdimus nouissimã scriptură. h. d. Bar.
b ¶ Tutor datus sit. vnus id ẽqz. sed p̃mo pure: postea sub ꝯditiõe: vel ecõtra: vt. s̃. e. l. tutor. §. fi. vel dic vnus atqz ali⁹: sz ĩ vltima scriptura p̃or sit reprobatus: alioquin vterqz erit tutor: vt. C. e. l. ij. sed secus sit in datione procuratoꝝ: vt. s̃. de procura. l. si quis. §. fi.
¶ Qui filium. Si nepos viuo auo incipit tenere locum sui: sicut cõfirmatur testñ p. l. uelleiã: ita tutele datio. Bar.
c ¶ Qui filiũ. successisse. i. in locum sui patris deuenisse: vt incipiat esse suus. accur.
d ¶ Viuo. ut ĩsti. de exhere. lib. §. posthumoruz. uel dic viuo auo. s. tempore mortis filij: sz post mortem ipsius aui. ac.
e ¶ Confirmatũ sit. videt hoc stare non posse: nã aut ꝟ filius ⁊ nepos ex eo fuit institutus: vl alter tãtuz. Si vterqz male vl ponit cũ. n. ꝯfirmatũ ⁊c. cũ statim teneat qõ hic dicit: ĩ fi. Idẽ est ⁊c. nã vl idẽ repetere cũ dicit idẽ est ⁊c. Si autez alter tñ aut filius tñ ⁊ tũc nepos: siue sit exheredatus siue non: mortuo filio ⁊ viuo testatore deficit testñ: cum nullus inueniatur in eo heres q adire possit. ergo ⁊ tutela deficit: ut. s̃. e. l. si nemo. Aut nepos tñ: ⁊ tunc aut filius fuit exheredatus aut nõ. si exheredatus statim ualuisset datio tutoris: ⁊ male diceret nepotẽ ex eo successisse: ⁊ cõfirmatũ testñ si fuit preteritꝰ: ergo ab initio nullus fuit testamentũ. nec confirmaꝛ: sz filius decedat viuo auo: ut insti. ō exhere. liber. in p̃n. sz secus sit in posthumo preterito: ut. ĩ. ō in iusto testa. l. posthumus. Si uero neuter: ergo non ualuit testamentũ cũ nec alius fuerit institutus: ⁊ male oĩa ponerent; q̃ dicunt ĩ littera. Ad hoc rñ. q̃ filius fuit ĩstitutus: ⁊ nepos ei substitutus. Et q̃ dicit confirmatum: sub. ex. l. vell. s. q̃ non ab initio nullus fuit: sed q̃ nisi esset legis velleie consilium obseruatũ: ruptñ eẽt: vnde dic confirmatũ. i. non ruptum. vel dic confirmatum. i. conseruatum. azo. Item contraria hec videntur regule catoniane. vt. ĩ. de reg. cat. l. i. sed nõ est: q̃ regula cat. non pertinet ad nouas leges: vt. ĩ. de reg. cat. l. fi. ler autez vell. noua est: vt. ĩ. de libe. ⁊ posthu. l. gallus. §. si eius qui filium habeat. accur.
f ¶ Vel noiatim. debebant aũt mares nominatim exheredari: femine poterant inter ceteros: vt insti. de exhere. li. §. i. sed hodie nulla est differentia: vt insti. de exhere. li. §. sed nostra. p̃n azo. ⁊ dicas idem. sed non per oĩa idem. nam si fuit nepos institutus: vel cum filio vel filius exheredatus non confirmatur. sed statim valet: mortuo postea auo. Item si fuit exheredatus vterqz ⁊ extraneus instutus: mortuo postea ano: statim valet tutela: vt. ĩ. e. l. si pater. si autem filius tñ fuit exheredatus: tunc testñ aui nullum est: si premoriatur filius auo: vt. s̃. viri. ⁊ facit. s̃. e. l. i. ⁊. ĩ. de liber. ⁊ posthu. l. filius a patre. ⁊. l. siquis. sed argu. ꝯ. ĩ. de reg. iur. l. penul. accur.
¶ Si furiosus. Inhabilis datꝰ tutor ītelligit datꝰ cũ fuerit habilis. Bar.
g ¶ Si furiosus. ceperit. dic vt. s̃. ti. i. l. furiosus nõ. ⁊ facit insti. e. §. furiosus. ⁊ s̃. de iudi. l. cum furiosus. accur.
¶ Seruus. Seruus alienꝰ põt dari tutor sub ꝯditione libertatis. Et si simpliciter detur in dubio vt ei data fideicõmissaria libertas. h. d. Bar.
h ¶ Si liber erit. sub eadem conditione potest heres institui: vt. ĩ. ō condi. insti. l. seruus alienus. Item q̃ dicit dari: dic a testatore. a iudice autem non nec pure nec cum libertate: vt. C. qui tu. da. pos. l. ĩ seruili. accur.
i ¶ Cum liber erit. q̃ tenet. sed ꝯ insti. e. §. seruus vbi dicit non valere. So. non valet vt statim administret: vt ibi. sed cũ liber erit sic: vt hic dicit. accur.
k ¶ Scripserit. q. d. nihil. ⁊ hoc quantũ ad ipsaz libertatẽ: ⁊ tutelã finaꝛ: sed tñ in suo directã si fuerit sciens: si ignorans fideicõ. ĩ alieno sp fideicõ. vt. C. de fideicõ. liber. l. ⁊ si nõ ascripta. ⁊ insti. e. §. seruus. ⁊ facit. C. e. l. si pupillo. ace.
¶ Quis. Spes testamentarie facit cessare legitimam: ⁊ locus erit datiue. Idẽ si testãrius desijt eè naturaliter vel ciuiliter: iudice hoc p̃cipaliter agẽte. Secus si desijt eẽ naturaliter vel ciuiliter iudice hoc principaliter nõ agẽte: q; tunc legitimus succedit sed nõ succedit vbi aliquis ex testamẽtarijs superuiuit. h. d. Bar. Et est valde nõ. ler. Primo ponit q̃ testamentaria nõ cepit: sed eius spes subest. Scõo q̃ cepit ⁊ desijt naturaliter vl ciuiliter iudice p̃cipaliter hoc agẽte. Tertio quãdo cepit ⁊ desijt naturaliter vel ciuiliter iudice principaliter hoc non agente. Quarto q̃ testamentaria in vnius psona ceput esse ⁊ desijt: in alterius persona supereſt. Secũda ibi. si semel. Tertia ibi: ⁊ q̃ si tutor. ꝯiuncto §. Ceterũ q est ĩ fi. legis. Quarta ibi: plane. Bar.
l ¶ Dandus est: ut ĩsti. ō attil. tu. §. i.
m ¶ Habeat. i. habere põt: sic. ĩ. de sta. lib. l. habeo. accur.
n ¶ Idẽ dicimus. abijt. idest iudex cum remouet vl excusat: sic. ĩ. ō le. tu. l. tutela. §. queri. ⁊ facit §. si duo. ⁊. l. intestato. ⁊. ĩ. e. l. idem fiet. accur.
o ¶ Quia hic senatusco. scz innominatuz: ut ⁊. s̃. ti. i. l. cum plura. ⁊ dicebat q̃ q̃diu locus ẽ testamentarie cessat legitima. ac.
p ¶ Plane. in ciuitate esse. nota eqparat moꝛs ciuilis naturali. Item nota. q̃ habenti tutoꝛez datur tutor: sic. ĩ. de excu. tuto. l. propter. §. i. ⁊ nota. s̃. ti. i. l. solet. Item nõ q̃ testamẽtaria si nõ est excludit legitimam ⁊ datiuam: sed si ea non ẽ legitima excludit datiuam. tertio succedit datiua deficiente legitima: Sed quid si fuit testamẽtarius: ⁊ desijt: respon. referre an remaneant relique: vt q̃ excusatus ẽ: vel remotus: ⁊ tunc datiua an non: vt q̃ ẽ mortuus naturaliter vel ciuiliter: ⁊ tunc aut aliqs alius testamentarius remanet ⁊ datur datiuus aut nõ. ⁊ tunc legitimus: vt hac. l. Item quid si fuit legitimus ⁊ desijt: rñ sequẽs legitimus erit quocunqz modo desinat primus: vt. ĩ. de leg. tu. l. tutela. §. fi. ⁊. l. se. nam ⁊ datiuus iam datus reijcitur superueniente legitimo: qui prius non erat: vt. ĩ. de tu. ⁊ ra. dis. l. si tutor. §. i. multomagis impeditur dari dum est legitimus. Item quid si datiuus desijt: rñ. venitur ad legitimũ si est. als ad alium datiuuz: vt ar. d. l. si tutor. §. i. Sed quid si mater desijt que tutrix fuit: rñ. siue testamẽtariam siue legitimam siue datiuam dicas: habes responsionem ex premissis. Sed qualis sit nõ. C. q̃ mu. tu. of. fun. auten. matri. sed hodie videt q̃ ipsa poterit petere quem vult si secundo nubat: vt in auẽ. de nup. §. si ante tutelam. ⁊. C. ad tertul. l. omnem: ⁊. C. qui pe. tuto. l. matris. ⁊ facit ĩ. de admi. tu. l. lucius. §. pe.
q ¶ Dari alius. vt enim heredibus hereditas non defertur ex testamento ⁊ abintestato: ita testamentaria ⁊ legitima non se compatiuntur: sed testamentarius cum datiuo sic: vt hic. accur.
¶ Certaz Tutor nõ potest dari certe rei: sed persone vel vniuersitati. h. d. cum duabus. ll. sequẽtibus. Bar.
r ¶ Non potest. quantum ad hoc: vt ita sit tutor sicut disposuit testator: sz integre ad oĩa erit tutor: vt. s̃. ti. i. l. qui habet. §. fi. azo. ⁊. h. sed ler. ĩ. pro ri. dicit contra. ⁊ in. l. qui habet. est alius casus. Item q̃ dicit causarum ẽ contra. C. de in lit. dan. tu. l. ad litem. So. ibi tutor. i. curator: de quo constat. vt. ĩ. de tu. ⁊ cu. da. l. vij. accur.
s ¶ Nec deductis. sic. s̃. de vsu. ⁊ habi. l. plenum autem. §. i. ⁊. ĩ. de libe. ⁊ posthu. l. cum quid. accursius.
t ¶ Alia psone non rei. vt institu. e. §. certe. sed contra institu. de excu. tu. §. datas. ⁊. ĩ. de admini. tuto. l. cum plures. §. cum tutor. Sol. ibi secundario. principaliter non vt hic. in curatore econtra: vt. C. de nup. l. in copulandis. accur.
u ¶ Si tamen. rei africane. hic datur cuidem vniuersitati. ⁊ sic nõ obstãt ll. precedentes. accur.
¶ Siquis. Indefinita in singulari vel in plurali prolata in tutelis

equiualet vniuersali: nō tñ ꝓrebēdit eos de qbus ꝓstat testatorē nō sen
fisse. b. d. Bar. a ¶ Filijs. sccꝰ si diuisset filiabꝰ: qz femina i ñ ꝓci
pit masculinū: vt. ī. de le. ii. l. si ita scriptum. ac.
b ¶ Tā filijs. natis ꝛ nascituris: vt. s. e. l. si quis: sed si posthumis dixe
rit: nō cōtinētur iā nati: vt. ī. de vv. sig. l. nomē filiarū. ac.
c ¶ Continentur. sicut fratrū appel. continetur soror: ut. s. de pac. l. tres fratres. azo. ꝛ facit. ī. de ver. sig. l. si qs mihi. et .l. filij appellatione.
d ¶ Si quis filio. nō expresso ꝓprio noīe. azo.
e ¶ Oīb⁹. sic. ī. de ꝛbo. sig. l. seruius ait. ꝛ. ī. de le. i. q filiab⁹. §. si quis ꝛ de le. iij. l. si plures. ꝛ ō le. ii. l. si ita legēt i ꝑn. ꝛ .ī. ad treb. l. fi. sed ꝓtra ī. de liber. ꝛ posth. l. nominatim. sed nō obstat qz exheredatiōes odiose sunt: ut. c. ti. l. cū quidaz .b. Itez facit i aut. ut li. ma. ꝛ aui. §. ad hec.
f ¶ Si qs liberis. videbitur si redeāt: ꝛ hoc ꝓpter ius postliminij: vt ar. s. de adop. l. si pater circa ꝑn. ac.
g ¶ Proide ꝛ si. credebat. facit ad. §. ī. ō his q̄ in tes. dele. l. i. §. iō. ꝛ. s. ō ꝓtrahē. emp. l. fundi. ꝛ de trās. ac. l. cum acquiliana. ꝛ. ī. de libe. ꝛ posthu. l. ticius in ꝑnc. ꝛ. C. ō testa. milit. l. sicut. ꝛ. l. si cū. ꝛ. ī. de suppell. le. .l. labeo. ac.
h ¶ Si posthumus. nascaīt. videbaī cōtra: gamētiōe posthumoꝝ facta nō ꝓtinet iā natꝰ: vt .ī. de ver. sig. l. nomē filiaꝝ. ꝛ fa. ī. ō lib. ꝛ posthu. l. ꝓmodissime. ꝛ. C: de posthu. here. insti.

Testamēto. Testamētarij non cogunt a iudice satisdare: ſz quandoqz pñt offerre ut soli administrent. ad quod admittūt: nisi alij ēt offerāt idonee vel iudici cognoscēti aliud videatur. Nō si plures simt offerūt idōeor eligit. h. .d. cū .l. sequenti. bar.

i ¶ Certius ē. ut. C. de tu. ꝛ cu. qui satis nō de. .l. pe. ꝛ īsti. de satisda. tu. §. i. ꝛ. C. de epa. audi. l. de creatiōibus. h.
k ¶ Cauet. ſz hec facultas oblatiōis satisdationis: nō est in pōnis ne spes successionis diminuat: vt. ī. de le. tu. l. legitimos. §. pe. ac.
l ¶ Nō olino aūt debeat. vt ꝛ. ī. de suspec. tu. l. suspectus. ꝛ. l. quia. ac.
m ¶ Admisit. sic. ī. de suspec. tu. l. iij. §. sinaūt. ꝛ. ī. de re mili. l nō oīs .§. a barbaris. ac.
n ¶ Dupler. sic. s. de arbi. l. celsus. h.
o ¶ Estimatiōis. i. fame. sic. ī. de var. ꝛ extraor. co. l. pe. ac.
p Quod si plures. idoneor. sic. ī. de le. i. l. huiusmodi. §. fi. ꝛ de ac. l. si plures. ꝛ de li. ho. ex. l. iij. §. hoc iterdictū. ꝛ. C. cōia dele. l. fi. ī ꝑn. ꝛ. ī. de col. do. l. fi. ꝛ. ī. de dā. ifec. l. i reficiēdo. sed ar. ꝛ. s. de iudi. l. i trib⁹. ꝛ ō usuf. l. eqssimū. i ꝑn. ꝛ. l. quotiēs. ꝛ. ī. ō admis. tu. l. iii. i fi. ac.

Si nemo. Extraneꝰ volēs satisdare nō repellit tutores ab administratiōe. h. d. Bar. Vel sic. Persona q̄ nō priciat i iure principali non pticipat in iure offerendi. h. d. Bal.

q ¶ Non est audiendus. ar. cōtra. C. cōi di. l. iij. in. fi. ac.

Si qsita dederit: filijsᵉ meis tutorē do. i ea ꝺditiōe ē: ut tā filijsᵇ q̄ filiabꝰ ōdisse videaī. filioruz. n. appellatiōe ꝛ filie cōtinentᶜ.
¶ Si qs filioᵉ tutorē ōderit: ꝛ plures filios hēat: an oībꝰ filijs dedisse videaī? Et ō hoc pōponiꝰ dubitat. magis ē aūt vt oībᵉ dedisse videaī. ¶ Si qs libis tutores ōderit vel filijs: ꝛ hēat q̄sdā apō hostes: ēt ipsis dedisse videbiīᵈ si ñ aliō aptē, pbeī testatorē sensisse. ¶ Si qs cū ignoraret se ticiū filiū hre: filijs tutores dederit. vtrū bis solis dedisse videaī q̄s in ptāte scit: an ei q̄ q̄ quē ignorauerit se hre? Et magis ē vt huic dedisse nō videaī: ſz nomē filioꝝ admittat ꝛ ipm: ſz qz de ipso nō sensisset dicēdū est cessare i psonā eiꝰ dationē. ¶ Proinde ꝛ si credat filiū decessisse q̄ superat: idē erit dicēduz. Nec. n. vī ei ōdisse quē obisse credebatᵍ. ¶ Si posthūis dederit tutores: hiq̄ vivo eo nascantur: an datio valeat? Et magis ē vt vtilis datio fiat etiā si viuo eo nascāturʰ. ¶ Item. Testō datos tutores nō eē cogēdos satisdare rē saluā fori: certo certiⁱ ē. ¶ ſz nihilominꝰ cū qs offert satisdatōez vt solꝰ administret audiēdus ē: ut edicto cauetᵏ. ¶ ſz recte ptor ēt ceteris detulit hāc ꝺditōez: si ꝛ ipsi velit satisdare. nā ꝛ si ipi parati sūt satisdare ñ debēt excludi alteriꝰ oblatiōe: ſz ipleta videlicet ab oībus satisdatione: oēs gerēt: ut q ꝓtētᵘ ē magis satisaccipe q̄ gerē securꝰ esset. ¶ Nō nīo āt is q satisdat ꝑferēdus est. Quid. n. si suspecta pſōa sit: vl' turpis cui tutela ꝓmitti nec cū satisdatiōe debeatˡ, vel qd si tā multa flagitia i tutela admisitᵐ nōne magis ꝛpelli ꝛ reijci a tutela q̄ solꝰ administrare dēat. ¶ Nec satis nō dātes temē repellunt: qz plerūq̄ bñ probati ꝛ idonei atq̄ honesti tutores ēt si satis nō dent nō debēt reijci: q nīmo nec iubendi sunt satisdare. ¶ Duplexⁿ igitur cause cognitio est: vna ex pſona eius qui obtulerit satisdatōez quis ꝛ qualis est. alia cōtutoꝝ q̄les sunt. nō forte eiꝰ estimatiōisᵒ vl' honestatis sunt vt non debeāt hāc cōtumeliā satisdationis subire. Q Alistra.

Quod si plures satisdaī parati sūt: tūc idoneorᵖ ꝑferēdus erit. ut ꝛ tutoruz persone inter se ꝛ fideiussorē cōparenī. Q Apia.

Si nemo tutoꝝ puocet ad satisdationē: ſz exīstat qdā q tutor nō est desidētq̄: ut aut satisdēt tutores. aut si nō satisdēt parato sibi satisdare ꝓmittāt tutelā: ñ ē audiēdᵒ ᵍ. Neq̄. n. aut extero cōmittēda ē tutela: aut testō dari tutores ꝓtra ius satisdatiōi subijciēdi sūt.
¶ Hoc edictūʳ ō satisdatōe ˢ ad tutores testamētarios ptinet. ¶ ſz ꝛ si ex īgsitōe dati sint tutoreſ: marcellᵘ ait: ꝛ ad hos ptinē ḥ edictūᵗ: ō satisdatōe ꝛ id ofone ēt diuoꝝ fratrū significari: iōq̄ illi clausuleᵘ sūt subiecti: ut si cui maior ps tutoꝝ ō cernat: is gēat quē maior pſ eligat quāuis ẏba edicti ad testamētarios ptineāt. ¶ Testō aūt datꝰ posthumo tutor nōdū ē tutor nisi posthumᵛ edaī. ¶ Daī tñ aduerſʸ cū substituto pupilli negotioꝝˣ gestoruz actio. ¶ ſz si ptus editꝰ fuerit: de ide hic tutor pūsq̄ qcquā gereret remotᵒ a tutela fuerit: ꝛ hic eadem actōeᵏ tenebiī. ¶ Si qd plāe gessit post editū ptī: ō eo q̄z qō aī gessit tutele iudicio tenebiī: ꝛ oīs administratio i hāc actōez vēieᵗ. Pau.

Tutor incertus dari nō p ōt testamēto°. ¶ Quēlibz possumus tutorez dare: siue is ptor siue ꝓsul sitᵇ: qz lex. xij. tabularū id confirmat. Item.

Estō tutores bi dari possūt: cū qbus testamēti factioᵒ est. Item.

Si qs tutorē dederit filio suo seruūᵏ quē putabat liberꝝ esseᵏ cū ēt suus: is neq̄ tutor erit neq̄ liber. H Fricanus.

Tutor ita recte nō daī. illi aūt illi filijs meis. vtri eoꝝˢ volet ticius tutor esto. qd. n. dicemᵒ si tutorē seruū quem putabat liberum non videī libertatem dare. Bar.

e ¶ Seruū. ēt suū: ad quod est. ī. de testō mili. l. neq̄. §. si seruum. ac.
f ¶ Liberum esse. secus si sciret: qz tūc uel directā si ēt suus: vel fideicōmissariaꝝ si esset alienus haberet libertatē: vt. s. e. l. si hereditas in fi. ꝛ īsti. e. §. i. ꝛ facit. ī. de fideicō. lib. l. generaliter. §. si quis tutorem. ac.

Tutor. Incertitudo circa personas quibus datur tutor viciat dationem. Item datio certa potest confirmari in voluntatem eius qui datur. hoc dicit Bar.

g ¶ Utri corū. videbaī ꝓtra qz ante nō posuit i sua ptāte. sed cui. ad qō. s. e. l. q̄ bz. §. si pupillus. sed incertitudo. hoc dicit facit: vt no. s. e. l. tutor icertus. ꝛ facit .ī. de noua. l. si stichū. §. si. r. ꝛ de stip. ser. l. sed si ita stipulet. ꝛ de le. ij. l. vnum .§. rogo. sed ar. contra. ī. de noua. l. si is. in fi. ac.

h ¶ Hoc edictuz. Ad tutores datos et īqsitiōe vtraq̄ clausula porrigit. B.
r ¶ Hoc edictū. cuius ẏba nō habemus. ac.
s ¶ De satisdatiōe. i. nō exigenda: ut ꝛ. s. l. testō. i. ñ. ac.
t ¶ Hoc edictū. nā ꝛ hi nō satisdant: qz idonei sūt electi: ut īsti. ō sat. tu. §. i. soli q̄ legitimi ꝛ datiui sine īqsitiōe satisdant.
u ¶ Clausule. eiusdē edicti vel alteriꝰ. ꝛ facit ad. §. ī. ō le. iij. l. iij. ꝛ. v. ꝛ. ī. ō admis. tu. l. iij. §. pe. ac.

Testamēto. De eo quod quis gerit anteq̄ nascaī posthumus tenet actione negotiorum gestorū: si ẏo post euz natum gerat in actione tutele devoluitur. b. d. bar.

p ¶ Negotiorū. utilis. ut. ī. de tu. ꝛ ra. dis. l. pe. ꝛ de eo q̄ pro tu. l. i. §. si quis. ꝛ de neg. gest. l. iii. §. in hac. ꝛ. l. cū pater. ac.
q ¶ Eadem actione. neg. gest. utili. ac.
z ¶ Teneī. ꝛ sic. ī. de rebus dubijs. l. quedam. ꝛ. s. si cer. pe. l. proinde.

Tutor. Incertus tutor testō dari nō pōt. b. d. bar. Tamē incertitudinis materiaz declara: vt dī in. l. cuz quid. ī. de reb. du. bar.

a ¶ Testamēto. ēt subaudi. et no. q̄ certus tutor: ut īsti. ō le. §. tutor. ꝛ. ī. e. l. duo. ꝛ certus ille cui daī: ut. ī. e. l. tutor ita. Itē certꝰ curator: ut. s. ō procur. l. dūmodo. ꝛ certꝰ q̄ ꝓstituitur hrs: ut. ī. de here. īsti. l. in tpe. §. quotiēs. ꝛ ille cui legaī: ut īsti. de le. §. incertis. nec obstat. ī. ō re. du. l. qdā. qz ibi bñ certꝰ intelligit legatariꝰ. Itē ñ ob. C. de ep. ꝛ cle. l. id qō. ꝛ. l. nulli. ꝛ. l. si quis ad ōclināda qz specialia in fauore pauperū ꝛ captiuorum.
b ¶ Consul sit. pñt tñ se excusare: vt īsti. de excu. tu. §. ꝛ qui ptātem. at iudex nō posset dare nisi sibi subiectum: ut no. s. de tutel. l. etiam. ac.

Testamēto. Qui non pōt ex testō capere nō pōt in testō tutor reling. b. d. bal.

c ¶ Testamēto. als cepit siquidem ꝛc. als testō. ac.
d ¶ Factio ē. passiue hoc intelligas. i. qui capere pñt ex testō. alioquin cōtra: ut īsti. q da. tu. posi. in pn. ubi filiusfa. pōt esse tutor: non tamen potest testari actiue. Sed quo tempore erit hoc attendendum: an obseruabitur quod in hereditate: vel quod in legato dicimus attendendum: vt īsti. de here. qua. ꝛ dif. §. in extrancis: vel tempus adite hereditatis tñ: quod magis videī. ut. s. e. l. nemo. ꝛ. C. ō cadu. tol. §. in nouissimo. ꝛ ar. eius qō dicitur de hereditate ꝛ legatis conditionalibus: vt. ī. de regula cato. l. catoniana. ac.

Si quis. Qui relinquit tutorē seruū quem putabat liberum non videī libertatem dare. Bar.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Filio meo.ꝛ sic oībus filijs vł dediſſe lz ſingulari numero fuerit locut⁹: ut .ſ.e.l.ſi gs.§.i.ꝛ.ĵ.de ver.ſig.l.ſerui⁹ ait.ſed certe bene hoc admitto:ſed.l.iſta non facit iſtā vim:ſed an valeat tutoris datio facta ſub hac conditione ſi volet. vel ſub illa vtri eorum volet.azo.ꝛ in pmo pp incertitudinē pſone cui datur nō valet.in ſecundo ē certa:ꝛ iō valet. at in legato dic vt.ĵ.de le.i.l.ſenar⁹.§.legatū.ꝛ.l.fi.ſic in ſtipulatione dic vt.ĵ.de ac.ꝛ ob.l.ſub hac.ꝛ de ēb.ob.l.cētesimis.§.fin.ꝛ die qꝫ dictio ſi facit hic conditionez quandoqz nō:vt.ĵ.de condit. inſti.l.verba.ac.

b ¶ Plures.ſec⁹ ſi vn⁹ tm̄: vt.C.de in lit.dā.tu.l.i. ꝛ.ĵ.ō tu.ꝛ ra.diſ.l.ſi tutor.§. ſi teſtō i fi.§.ꝛ iſti.ō auc. tu.§. fi.ꝛ.ſ.de tutel.l.qui habet.§. ſi pupill⁹.ac.

¶ Duobus. Excuſatus a tutela vnius propter hoc non excuſatur a tutela alterius .b.d.bar.

c ¶ Duobus. ul' diuerſi fuerit teſtatores ꝛ tūc plana.vł vnus lz filij bēāt bōa materna: vel alia ſepata.nec enim erigo qꝫ bona eius pr̄i dimiſerit. cuz ēt erhēdaris pōt dare tutores: vt .ĵ.l.prori.§.fi.ac.

d ¶ Alterius.forte liberti cum iſte ſit ingenuus:vt.C.ō ercu. tu.l.excuſationis:uel ēt pp nu mez tutelaz fm pmū caſuz: ꝛ ēt fm aliū:ut.C.de liber.cā.l. multis.ac.

e ¶ Sepate.alioquin vna tute la itelligerēt:nō duę: ut.ĵ. de ercu.tu.l.tria.ꝛ inſti. de ercu. tu.§.itē tria.ſed quid tunc. for te erit:ut dicitur.C.qui.nu.tu te:l.ſi.in fi.ac.azo.

¶ Arenoſtro. Mater ñ pt ēē tutrix teſtamentaria: nec a iudice ꝯfirmari.bar.

f ¶ Mādat.ſz ꝯſilio ei⁹ geri re cte mādat.vt.ĵ. de admi. tu. .l.qdā decedēs.§.papi.ꝛ repe te h qō no.ſ.ō tute.l.ſi.ꝛ.C. qñ mu.tu.of.fū.l.i.ꝛ auc.mł ꝛ.ſ.ō ne.geſt.l.q aliēa.§.quā quā. Itē vł ꝯtra.ĵ.ad tertu.l. ij.§.ſi mater.ibi quid tñ ſi pa ter ꝛē.ſed dic ut ibi.ac.

g ¶ Sequetur,ut.ĵ.de rebus.e.l.quāuis.ac.

¶ Honoris. Nō vł tutor honorarius q ab alijs actiōes exigere dz. Bar.

h ¶ Honoris.honorari⁹ dł:qz bonor ē ei cui dat:ſi alicui⁹ dignitatis ſit q da tur alij:qz a pretore dat qō nō placet: vt ꝛ no.ĵ.de ſol.l.qō ſi forte.§.i.ac.

i ¶ Quē pr̄. hoc ipo qꝫ euz ꝓpoſuit alijs:ſz ita ſi alius noluit gerere ſine iſto:ut .ĵ.de admini.tu.l.iij.§.i.que eſt contra.vel dic ut ibi.

¶ Propter. Dat⁹ tutor teſtō de cuius viribus dubitat a pretore ꝯfirmat: ꝛ iteriz erit tutor:ſed qualis ſit declarabit euentus.h.d.Bar.

k ¶ Euētus ēt iu.qz ſi ſuccūbat:in querela pupillus erit tutor teſtamētari⁹:ſi ob tineat erit datiu⁹.qz cū rūpit teſtm̄ p q̄relā:ꝛ cetera que ibi ſūt rūpunt: vt lega ta ꝛ tutele: vt.ſ. de inof.te.l.qui repudiantis.§.fi.ꝛ.l.papi.§.fi.ꝛ.ſ.e.l.iij. bo die ſecus: vt.C.de lib.p.anē.ex cā.ꝛ continua.l.ſe.cum iſta.ac.

¶ Item fiet. Lz teſtm̄ dicat falſū iterim,p eo pſumit adeo qꝫ tutor in eo da tus cōfirmat.h.d.Bar.

l ¶ Idē fiet.ſ.qꝫ ꝯfirmet datiuus.ac.

m ¶ Erret legitim⁹.ertet dico ſcriptus in teſtō:nā ꝯfirmabit vt dat⁹ teſtō nō vt legitim⁹.uel dic ſcōo qꝫ nō erat ſcript⁹ patru⁹ lz ali⁹ qui ꝯfirmat excluſo patruo legitimo:qz donec ſperat teſtamētaria:nō eſt loc⁹ legitime: vt.ſ.e.l. ſi quis ſub cōditiōe:ꝛ hec lectura eſt aptior lr̄e q̄ ſegtur:qz tutorem habenti ꝛē.ac.

n ¶ Nō pt.niſi ut.ſ.ti.i.l.q̄ſitū.ꝛ.l.ſi quis,ꝛ niſi acceſſerit patrimoniū: vt.C. in q.ca.tu.ha.lz.az.ꝛ.ĵ.de ercu.tu.l.pp.§.ii.h.ꝛ facit iſti.de cur.§.iterdū.acc.

o ¶ Preiudicio.ſi enim alius dareť uideret teſtamētum non valere:ꝛ fieri ei pre iudicium;quod hic nō eſt quādo idem confirmatur.ac.

¶ Cum autem. Propter cām ſtat⁹ feedū a legitio ꝛ loc⁹ ē datiuo.bar.

p ¶ Cum aūt ipe patru⁹.ſ.ſcriptus teſtō tutor.vel dic fm aliā lecturā:qꝫ ñ erat ſcript⁹:nec ēt alius ſcriptus erat tutor.ꝛ facit.ĵ.de ercu.tu.l.ſi pupillū.

¶ Qui tutelam. Qui ſe a tutela excuſat perdit quod ſibi ſuiſqz eſt ea cōtem platione relictum.h.d.bar.

q ¶ Qui tutelā.ſecus ſi a iudice: vt.ĵ.de ercu.tu.l.nēſeni⁹.ꝛ de his q. vt idig. l.poſt legatū.§.amittere.ar.cōtra.ĵ.de le.u.l.cū fili⁹.§.nō iure.ac.

r ¶ Excuſatiōis.aliō ſi iō:qz de iure cē ñ pōt:ut qz miles:vt.C. de le.i.l.ab ad miniſtratiōe:vel minor:vt.ĵ.e.l.quero.§.fi. Itē idē eſt ſi remot⁹ ē:ut ſu ſpectus:ac ſi ſe excuſaſſet. Itē idē ſi non adminiſtrauit:ſed ceteros admi niſtrare permiſit:vt.ĵ.de ercu.tu.l.quid autem.ac.

s ¶ Voluerit.in totū vel in ptem:vt.ĵ. de le.i.l.etiam ſi.azo.

t ¶ Sūmouēdus.cū alꝫ teſtator legatur⁹ nō fuerit: vt.ĵ. de ercu.tu.l.nē ſeni⁹.ſed alꝫ diſtinguit emolumētū legati eſſet puētur⁹ ad pfez. vel nō: vt.ĵ.de bis q.ut idig.l. poſt legatū.§.ſi pf quā diſti.ſ nō admitto: cuz ꝛ ſi ipi eſſet relictū poſſet conſequi ſi alꝫ relictur⁹ eſſet:ut.d.l.nēſenius.

u ¶ Nō affectiōe. ſic.ĵ. de le.iij.l.ſi tibi legatū. Itē no.qꝫ iſti filij pdūt p aliū qō ex ſua perſona bfe pñt.ar.ꝛ.ĵ.ō le.iij. l.ſi.§.ſeio.ꝛ ō le.ij.l.ſi ticio.ꝛ.l.q capeť. Itē ꝛ huic.l.ĵ.ō ercu.tu.l.tu tor.§.i.erpone ut ibi. itē facit.ĵ. ubi pu.edu.l.i. §.fi.ꝛ de admi.tu.l.ita autem.§.papi.ac.

¶ Verbis. Seruus datus tutor nō erit liber incontinenti:ſed de eius libertate aliter prouide bitur.b.d.bar.

r ¶ Manumiſſus.ideſt mānumitti iuſſus.ſic miſ ſus.i.mitti iuſſus: ut.ĵ. de vā.ifec.l.ſi finita.§. pe.ꝛ.l.ſi qs iuſſus.ꝛ po ne iuſſū manumitti ab ipo teſtatore qꝫ dabat eū tutorē:ꝛ erat ei⁹ pprius ſuus.ꝛ dic qꝫ cōſtabat dādo eum tutorē. nole bat recedeť ab eo qꝫ dixe rat eū manumittēduz p fideicōmiſſū:alioquī ſe cus eēt. nā pone primo reliquiſſe libertatē p fi deicō.poſtea tutorē dā do videť libertatez dare directā: vt iſti. q da.tu. poſ.§.ſz qz.ibi ꝛ in tute lis ꝛē.ut.ſ.e.l. ſi bfdi tas.§.i.ꝛ.l.tutor.§.fi.ꝛ .ĵ.de vulg.ſub.l.ſi qs eū quē.ꝛ idē ē ſi ꝙuertas ordinē i dubio volūtaꝫ ōſtrūcti:qz directa fauorabilior ē fideicōmiſſaria:qz eā ſtati ꝯſequit.ar.ĵ. ō le.ij.l.ſi idē Fuus.ꝛ.ĵ.de ma.teſt.l.ſi peculiū.§.i.ꝛ.C.ō neceſſarijs fuis.l.qdā i pn. Itē facit bñ ad rōnē iſtā.ĵ.ō libe.ꝛ poſthu.l.ſi ita.§.re gula.illud qdē dici nō poſſet qꝫ ille qui dabat eū tutorē fuerit rogat⁹ ab aliquo eū manumittere:ꝛ eū nondū manumiſſū det mō tutorē: qz hoc ipo ꝯſequereť eo mortuo libertatē directā: vt inſti.qui da.tu.poſ.§.i. ul' dic qꝫ hic ſeruus erat alien⁹ ꝛ dñs ei⁹ rogat⁹ erat ab aliquo q eū ſibi reli q̄rat: vel aliqd aliud eū manumittere.uel iſte q dabat eū tutorez in teſtō in eodem rogauerat eū vt eum manumitteret.ac.

y ¶ Teſtō. vt mor ſit tutor añ libertatē:qz nō vult teſtator vt liber ſit:ne qz tutor:niſi ab bfde manumittat:ſi hoc ꝯſtet.alꝫ pſumit qꝫ velit ei ha bere directā p hoc qꝫ datur tutor fm.b.vt mō no.ac.

¶ Impuberi. Patronus non poteſt dare liberto tutorem:ſed cōfir matur.b.d.Bar.

z ¶ Impuberi.facit.C.e.l.i.ꝛ.ĵ.ti.i.l.iij.ꝛ de ercu.tu.l.iuriſpitos.§.ſi.

¶ Ex ſententia. Qui ſibi aſcripſit tutelā i teſtō non erit tutor niſi te ſtator ſubſcripſit ꝛ excuſationē admittit.b.d.bar.

a ¶ Liboniani.cui⁹ ſe.cō.ſit mētio.ĵ.de fal.i rubrica.ꝛ.l.ſenat⁹.ꝛ.l.di uus.ꝛ.l.filius.ꝛ.C.de his qui ſibi aſcribūt.l.ſenatus.ac.

b ¶ Cū aūt.curatorē.non dicat tutorē:qz habēt tutorē ꝛē.vt.C.q pe.tu tores.l.pe.vel dic.i.tutorē:ſic.C.de ꝯfir.tu.l.ſi vt ꝓponas.ac.

c ¶ Excuſationē.piudicat ergo ſibi p id qō de iure nō tenuit.ſ. talis da tio i teſtō.ſic.ĵ.ad le.iul.de adul.l.vim paſſā.§.duos.ar.cōtra.ĵ.ō le. .ij.l.cū quis in pn.ꝛ facit.ĵ.de decur.l.ij.in fi.ac.

d ¶ Suſpectū.hoc ipo lz videať ſuſpect⁹:qz ſe igerit ſcribēdo ſe tutorem: vt.ĵ.de fal.l.vroni.§.i.ꝛ.ſ.de pcur.l.q̄ oīa.ꝛ.ĵ.rem pu.ſal.fo.l.datiuus.ꝛ hoc itelligit Jo.cū manu ſua teſtator ōclarauit hoc ipm ꝛē.ut.ſ. dixit:alꝫ ſec⁹.vel dic fm.b.ēt ſi hoc nō declarauit:qꝫ nō ſit remouēdus ſi alꝫ idoneus inueniat:vt.d.l.vroni.§.i.ꝛ facit.ĵ.ti.i.l.ii.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Duo sunt. Incertitudo psone q̃ dat tutor vitiat dationẽ. Bar.

a Sensit. sic. s̃. c. l. siquis. §. si cum. ff. j̃. de cõdi. ff de. l. demõstratio in prin. ff. j̃. de verb. ob. l. in conuentionibus. ff õ le. i. l. siqs a filio. §. i. sed qd si alter decedat viuo testatore: vt̃ q̃ supstes debeat esse tutor vt ar. j̃. de here. instit. l. q soluendo. ff de ꝓtra. emp. l. si emptione. §. pen. ar. ꝓtra. j̃. de adimen. le. l. iij. §. si duobus. ac.

b Neuter est tutor. con cor. insti. de le. §. tutor. ff s̃. c. l. tutor icert⁹. ff. j̃. õ re. du. l. si fuerit. ff. j̃. de here. instit. l. i tps. §. i. ff. j̃. õ õcur. l. ij. §. fi. ff. j̃. õ cõdi. ff õ. l. falsa. ff. s̃. de rei vendi. l. si frumẽtũ. §. fi. ff. j̃. õ ma. tes. l. cũ et pluribꝰ. ff. s̃. õ vsuf. l. sꝫ ff siqd. §. iterdũ. Sed ar. cõtra. s̃. ad. l. agl. l. utez mela. §. si plures. Itẽ est cõtra. j̃. de le. ij. l. viij. §. fi inter. So. vt ibi. ac.

Si pater. Tutores dati i testõ rupto debẽt ꝓfirmari. b. d. Bar.

c Si pater pupille. s. exheredate p ꝓfirmationez iudicis. nã cum testamentum ruptum sit natiuitate posthumi: nec datio tutele valet: hodie secus: vt nõ. s̃. e. l. iure. §. fi. an et et posthumo dabitur idẽ ar. q̃ sic. s̃. e. l. quis tutorem. i pn. ff. l. siquis filiabus. ff. j̃. de ver. sig. l. seruius ait. ac.

Quero an non. In testõ põt dari tutor fi cuius. b. d. Bar.

d Quero. posse. bz tñ excusationem: vt. j̃. de excu. tu. l. fi. ff. C. de excu. tu. l. testõ. Item secus si a iudice detur: ut. C. qui da. tu pos. l. neqz. ff. j̃. de tu. ff cu. da. ab. l. ius dãdi. ff. l. i. i fi. ff. l. diuus. ff nõ. s̃. de tutel. l. ẽt. ac.

Idẽ paulus. Tutor datus cã noticie ita tenet vt alius. b. d. Bar.

e Noticiaz. nã qdaz dãtur cã bonoris: quidã pp rerũ noticiã: ut. j̃. de sol. l. q̃ si forte. §. i. ff. s̃. e. l. iure nfo. §. i. ff. j̃. de admini. tu. l. iij. §. i. accur.

Lucius. Lz expirare differatur tacitum nõ differtur. b. d. Bar.

f Placet. vt insti. e. §. seruius.

g Legitimaz etatẽ. vt. C. de le. tu. l. fi. nec obstat. C. de le. l. pen. qa b non potest eẽ: ẽt si velit: ut nõ. s̃. e. l. qui tutelã.

Tutoribus. Verba ꝓsentis tps cũ aduerbio tunc: referuntur ad tps mortis. b. d. Bar.

b Illa verba. s. si is non viuit: tũc ꝛc. sic ergo extremũ tps mortis tunc aduerbium significat: vt. j̃. de conditionibus ff demon. l. iiij. §. fi. ac.

Cum codicillis. Defectus cãe finaꝝ vitiat dispositionẽ. b. d. Bar.

i Significasset. s. aliquis. ac.

k Permanerẽt. ff dati in codicillis cũ eis erũt tutores: qñ vando posteriores priores non remouisse vt̃: ut. C. e. l. ij. ar. ꝓtra. s̃. de procur. l. sigs cũ. §. fi. vel forte dati in codicillis nõ erũt tutores: ut. j̃. õ here. instit. l. fi. ff ꝑs hoc nõ gñale. qõ causa cessante cessat effectus. sic institu. de excusa. tuto. §. itẽ inimicitie. vbi dicit nec reconciliatio ꝛc. ff. s̃. de pac. l. qd dictum. sꝫ ar. ꝓtra. s̃. de ritu nup. l. generali. §. fi. ac.

Dato tutore legitimo. Quia tutores inutiliter dati in testõ veniũt ꝓfirmãdo. iõ ponitur hec rubrica. Bar.

Tutor. Tutor legitime datus in testõ non eget ꝓfirmatione. secꝰ si mínꝰ legitime vel ex persona dãtis: vt̃ ciꝰ cui dat vel ex mõ dãdi. b. d. Bar.

l Et neqz. hec lex est greca ff pima sequentis ti. vt̃ dic q̃ ñ est pima: qz aliꝭ nõ ꝓnumerat: sꝫ primo legit. azo.

m Cõfirmandis. i. õ bis tutoribus q̃ que unt. i. pñt ꝓfirmari. ac.

n Et a qbꝰ. si bẽs a quibus. i. a pte: ut. s̃. ti. i. l. ij. fine qbus puta filijs p eandem. l. ac.

o Et quõ. i. qbus verbis: ut. s̃. ti. i. l. siquis utaqz. ff. l. tutor icertus ff. l. tutor ita. ac.

p Et vbi oz. als deest ꝟ versus. uel expõe. i. q̃ voluntate. s. testõ vel codicillis testõ confirmatis: ut. j̃. dicet. ac.

q Ptãte. als dignitate. ac.

r Simplr. i. sine satisdatione ff sine inqsitiõe: ut. j̃. eo. ti. l. q̃ pte ff. l. si filio. ff. s̃. e. ti. i. l. pater in fin. ac.

s Si ãt alius qs. siue ḡ mater siue pꝰ onus ul pꝰ nãlis filio: ul alius exꝛneus det tutorẽ fit ꝓfirmatio semp cũ inqsitiõe. ac.

t Assuetũ est. ut insti. de cur. §. dantur. ac.

Vlicr. Tutor vel curator datus a mte ꝓfirmat ex inquisitione. b. d. Bar.

u Confirmabit. nec añ ꝫ necesse se excusare: vt. C. e. l. i. ff ij ff si se excusat amittit legatum sibi relictum: ut. j̃. de le. ij. cũ filius. §. nõ iure. Itẽ qõ dicit ꝓfirmandũ: vex ẽ cũ filios heredes instituit: aliogn ñ valeret datõ: ut. j̃. de le. ij. l. peto. §. mat vel qõ verius ẽ i neutro cãu valet datio qn opus sit ꝓfirmatõe. sꝫ cũ eos nõ instituit maior ꝫ fieri inquisitio q̃ cũ institut. vl dic vt nõ. C. de test. l. i. mat. ff fac. s̃. ti. i. l. pꝰ. ff. j̃. q pe. tu. l. fi. §. fi.

Qui a patre. Tutor datus a pte in testõ inualido ꝓfirmat: secus si in testõ valido datus esset. b. d. Bar.

r Qui a pte. nõ iusto. i. solẽni: aut non ꝛc. vt illis qbꝰ dare non põt: vt exꝛcis: vt̃ius i epistola vel codicill nõ ꝓfirmans ut. C. e. l. ij. ff. s̃. ti. i. l. iij. ac.

p Remittat. qz pñum testimoniũ sufficit: vt insti. õ fac. tu. §. i. ff. C. õ epãli audi. l. õ creationibus ff insti. de tutel. §. fi. ff fac. j̃. q pe. tu. l. fi. i pn. ff. s̃. ti. i. l. pater. ff. l. si pater. ac.

Si patronus. Quilibet põt dare tutorez ipubi q̃ instituit si nihil aliud ꝫ. Bar.

z Nihil in bonis. matie. vel hoc m extraneo vel patrono: secus in mte. sed qõ primo dixi põ valet de extraneo vel pono.

a Sequendũ est. cũ igsitionẽ tñ: ut. s̃. ti. i. l. q̃ tutelam. §. fi. e hoc cũ instituit cũ: als nec cuz inquisitione: nec sine inquisitione confirmat. uel hoc erit verum prorsus in extraneo: i patrono idem qõ in matre. azo.

Tutores. Ad magistratus q̃ tutores confirmãt sine igsitione: ff fideiussores non recipiunt ꝓnct periculũ administrationis. b. d. Bar.

b Confirmare. qõ vt̃ ñ potuisse facẽt: ut. j̃. ff. ij. l. nec mãdãte. sꝫ dic vt ibi. ac.

c Hi. s. magistratus.

d Cautionẽ. rez pupilli saluã fore.

e Debuerunt. cũ ꝓfirmãtur sine inqsitione. ff si itelligat tota ler cũ nihil relictꝫ rat dictus patruus nepotibus qbꝰ dedit tutorẽ plana ẽ. ff sic dic cos ꝓfirmãdos ac si nullam eoꝝ mẽtionẽ feciss̃et patruus: qz idonei sũt ff cos cẽt dari? iudex: ẽ mentione eoꝝ non facta. ff ita dabit cos cũ inquisitione vel sine inqsitiõe satisdationẽ tñ põstita. sꝫ si põas aliqd eis relictum: videt mix q̃ dic. q̃ cautiõez accipe debuerunt: cũ debeat fieri ꝓfirmatio cũ inqsitione: vt. j̃. e. l. dicit. ff vt dicimus i mte ff in patrono ff in quouis extraneo: ut. s̃. e. l. ij. ff. l. si patronꝰ. ff. s̃. ti. i. l. pꝰ. ff. l. qui tutelam. §. fi. ergo cautio non est exigenda: ut insti. de sat. tu. §. uez ex inqsitione. sed ibi loquit i illis q̃ simplr dãtur non ꝓfirmant: sꝫ ff i illis hodie bene dixerit exigendam cautionẽ. vt insti. õ attil. tu. §. nos aũt. sꝫ hic i ꝓfirmatis: quia dentur ex inquisitione: tñ satisdãt. sed ꝓtra hoc videt ẽẽ. j̃. e. l. fi. ff. s̃. e. l. i. sꝫ sec⁹

sit in dato a pre postea confirmato qui et sine inqsitione dat: t sine satisdatione. vt .C.e.l.ij. verū aliq inqsitio ē necessaria. s. illa ó q fit mētio. j. e. l. i confirmādo. t .l.se. t.l. vtilitatē. t. C. ti. i. l. pr i fi. vel vic qp pōt fieri confirmatio hoc q dantur a matre: pfono patruo extraneo cū inqsitione: t tūc ñ satisdat: vl sine inqsitione: vū tñ satisdēt. vl hoc ē aditū a cpilatorib⁹ noui iuris: vt isti. ó attil. tu. §. nos ät. vl confirmatio hoc fieri cū inqsitione: t hi magistratus q fecerūt confirmationē sine inqsitione: male fecerūt: vñ cū inqsitionez omittebāt: saltē cautionez exigere debuerūt. vñ dicit postea non añ ōcretū ꝛc.

a ¶ Deniq. iterponere. immo pōt. vt insti. ó sa. tut. als nūquā tutor satisdaret. sz ē hoc intelligēdū: cū non vult exigere satisdationē: sz cum inqsitione confirmare: ut als dixi. ac.

b ¶ Decernat. in fem vl vtilis tutele. ut. j. de magistra. cō. l. fi. nec ob. insti. de sat. tu. §. fi. t ibi nō. t facit. C. e. si mulier. t. C. de magistra. conuen. l. pe. ac.

Si filio. Tutor datus a pre sine inqsitōe. confirmat. B.

c ¶ Decerit. min⁹ solēniter: ut .C.e.l.ij. Itez nec i solēni testō pōt dari curator: vt insti. de cur. .§.i. sz si bēs pmo pubi postea impubi: plana est lra: t erit inutilis datio tutoris rōe eius cui dat. t cū dat curator rōe dantis: t eius cui dat: q nō dat i testō ēt solēni. sz pm pmam lram inutilis est datio tutoris: q minus solēnit dat⁹ ē. Itē curatoris rōe ei⁹ q dat: q nō pōt dari i testō ēt solēni: az. t fac. C. ti. i. l. si pr. t qō nō. C. l. pri. ac.

d ¶ Alturali. sec⁹ i legitimo t nāli. cui pōt testator dare tutorem: sine aliquid ei relinqt siue non: ut. C. ti. i. l. pr. ac.

e ¶ Nihil relictum ē. aliqn cōfirmat sine inqsitione: vt. C. e. l. fi. t. C. qñ mu. t. of. fun. l. fi. in pn. si ät nullū reliqsset mr vocaret ad tutelam: ut. d. l. C. qñ mu. tu. of. fū. l. fi. vl dic qp si cū instituit vel aliqd ei relinqt confirmat cū inqsitione: sz cum nihil ēt relinqt sine inqsitione: nō confirmat ut b dic. uel dic ut in mre nō. C. e. l. tutores. ac.

¶ Si queratur. Dic ponit forma qūo tutor confirmat ex inquisitione. Bar.

f ¶ Datus sit a iudice. ac. g ¶ An b decerit. qs dare t cui t qs dari. bēs .j. ti. ij. p totū. t marie i. l. i. t. l. ius dandi. Itē qp dicit ōcreto facit. j. de bo. pos. .l.iij. §. pe. t qs or. i bo. pos. f. l. ij. §. dies. t. §. i bonorū. sz ꝛ. ad idē. C. ó tutel. l. q bz. §. pe. So. vt ibi. t codē mō rñ. ad id qō est. j. ti. ij. l. nec mādāte. §. pen. est t aliud necesse: ut. j. de tu. t cu. da. ab bis. l. scire. §. penul. ac.

In cōfirmādo Sz pr decerit tutorē filio: tñ inquiri oz an voluntas pris mutata fuerit uel mutari debuerit: marie si diu post testm fem decesserit. b. d. cū duabus. l. se. Bar. b ¶ In cōfirmando. i facili. i. facile scirre pt: vl fz. R. subaudi. s. durasse voluntatem. ac. i ¶ Añ annos. s. plurimos pr tutores dederit. t facit ad ea q sequūt. j. ó admini. tu. l. tres. §. fi. t. C. ti. i. l. pr t. j. ó adimē. leg. l. iij. §. fi. t. l. iiij. sz sit ar. ꝓtra i codē ti. l. er pte. sz dic vt ibi. Itē facit. C. de suspec. tu. l. ēt. t. C. ó interrog. ac. l. ó etate. §. ex cā. t. j. ut i pos. le. l. si is a quo .§. fi. t. l. se. t. j. vbi pu. edu. l. i. ac.

Vel cū. miscuissent. tutores. t dic qp iō non confirmat qr se excusant occasiōe ctractus talis: ut. C. ne tu. vel cu. l. i. i fi. t. C. q da. tu. pos. l. fi. pm quosdā. sz ñ placz. qr ibi de contractu vectigali: ꝛ de alio. Itē illa lra als intelligit: ut nō. C. de ercu. tu. l. coloni. sed hoc iō. qr dānū ēt pupillo: qr fisco ofa bōa secū ctrahentis obligantur: ut. C. q. causis pi. ta. cō. l. i. sz idē sit in pupillo: cui bona tutoris tacite pro administratione tenēt: vt. C. de admi. tu. l. p offō. sz qr ponor ē fisc⁹ tpe. g t iure. pm regulā. C. q potio. i pig. ba. l. si fundus. qr sic ē ꝓnilegiatus fiscus vt pupillus. Itē qp dicit dānosum. subaudi marie: qr ó facili possz ēe dānū pupillo: ut pma facie apparet: az. pdicta hñt locū qñ añ assumptionem tutele cōtrahit cū fisco: si ät postea tenēt filij: ut. j. de fal. l. i. §. pe. ac.

l ¶ Utilitatē. ctinuat pcedēti. l. t facit ad legē istā: qp magis mens qp ba estituēda: ut. j. de adimē. le. l. iij. §. conditio. t ó an. le. l. vij. §. fi. t instit. de le. pa. tu. t ille quas diri in. l. in confirmando. in fi. ac.

m ¶ Nabet. i. nouit vt inder. ut. C. de of. pfi. l. illicitas. §. veritas. ac.

n ¶ Discessit. sic. C. de tute. tes. l. si hereditas. §. i. ac.

Quidaz Curator datus a pre nō oz satisdare rē pu. sal. forte sz de fideicōmisso restituendo sibi relicto si curā admiserit. b. d. Bar.

o ¶ Quidā. als qdā t als alia. p ¶ Relicto. ad hoc vt sit curator aliqn cessat hec lex: vt. j. de bis q. vt idig. l. post legatū. §. amittere. ac.

q ¶ Non ē. recte datū ab alia. az. vl a patruo: vl ab auo cū curator nō possit testō dari: vt insti. de cur. §. i. ac. r ¶ Suscipet. p confirmatiōez iudicis. ac. s ¶ Esset patus. hoc itelligē cum accepit legatum ignorans se curatorez datum in testō. als ñ possz relinqre curā cū legatū recepisset: ut. j. ó bis q. ut idig. l. p⁹ legatū. §. amittet.

t ¶ Debeat. rem pu. sal. so. qō post confirmationez ēt faciendū si fieri deberet ut excusatio: ut. j. ó excu. tu. l. nēsenimus. ac.

u ¶ Non debere. s. satisdare rez pu. sal. so. t ē rō qa cū inqsitione confirmat. ut. C. e. l. i. t. iij. t .iiij. t .C. ti. i. l. qui tutelā. §. fi. t insti. de cur. §. i. sz t dat⁹ ex inquisitione non satisdat: ut isti. ó sa. tut. t cu. .§. ij. azo.

p ¶ Peti. idest repeti.

y ¶ Fideicommissi. restituendi minori si eius curam non gerere voluerit azo. t facit. j. ó fideicom. li. l. generaliter. §. si quis alienum. ibi qp si legatuz t. C. de lega. l. qp si legatarius. t. C. ti. i. l. tutelaz in prin. t dic vt ibi. Item cōtra. C. e. l. tutores. ubi dicit eum satisdare debere. sed tu dic vt ibi dicitur ac.

De legitimis tutoribus.

¶ Post tutores testamentarios t testamento confirmatos veniunt legitimi: ideo ponitur hec rubrica de legitimis tutoribus. Quidam tñ hñt t curatoribus in Rica: qō non debz ēe: quia lz tutela distinguat in tres spēs .s. legitimam testamentariam t datiuam: tñ curā nō qr i testō dari nō pōt. ut. l. i. in fi. j. e. ti. t nulla cura ē legitima nisi furioso: ut. C. de epa. au. l. decurionibus. t. j. de tu. t cu. datis ab bis. l. mulieri. t. l. vētn. §. pe. t. j. ó ercu. tu. l. sz t milites t. l. amicissimos. Bar.

Legitime Legitima tutela ex vbis t ex mente. l. rij. tab. defert cognatis ad quos defertur hereditas. fallit si mulier est in medio. Bar. a ¶ Agnatis. sunt aūt agnati ꝛc. ut. j. e. l. sunt ät. t dicunt legitimi: vt insti. de le. ag. ture. in prin. sic t bonorū possessio vñ agnati vocāt vnde legitimi: ut. j. vnde leg. i rubrica. t vnde cog. l. legitimis. t dic si sint idonei non als. ut. C. e. l. fi. ac.

b ¶ Consāguineis. t bis q sūt agnati t cognati nāles: nā qdā sūt agnati tñ: vt adoptiui: t bi non vocant. alij cognati tñ: nec bi vocantur

c ¶ Idest bis. als est bis ꝛc. als idē is ꝛc. t da exēplū de pre q emancipauit filiū contracta fiducia: ut insti. de leg. ag. suc. §. fi. ac.

d ¶ Prouidētia. i. rōne nāli. ut ponit. C. de in ius vo. l. ij. t. §. de iusti. t iure. l. pe. in prin. sz bodie sicut hereditas agnatione non ispecta primis defert: sic t tutela: ut i auc. de heredi. abitel. §. ex bis. sz hz iura ista sec⁹: qa non succedebāt cognati: ut. C. e. l. i. sz nūqd agnatis ó ficientibus poterāt admitti cognati ad tutelā: nā ad hereditatem admittebant: ut. isti. de suc. cog. t. j. qs ordo in bo. pos. ser. l. i. in pn. forte nō ex lege vocant cognati ad successionem: sz p ptorē tñ. sz tutela a testatore vl a iudice vl a lege defert. Item non inuenit aliquem de cognatis vocari ad tutelam ex lege aliqua azo. sed ar. contra. §. de capi. di. l. tutelas ibi. ex nouis. ꝛc. sz nec ibi pōit de hoc exēplū. ac. e ¶ Successionē. s. pupilli.

f ¶ Interdū consanguinea. i. soror: ut insti. de le. agna. suc. in pn. §. ceter t facit ad hoc t ad sequens rñ. j. e. l. pe. t insti. de le. pa. tu. §. fi. Itez t nō qp hereditas ad pror. defertur: ut t. C. de le. here. auc. post fratres. t insti. de le. ag. suc. in prin. t. §. si plures. ac.

¶ Stapud Spes primi legitimi facit tutelam non deuolui ad sequentem: sed opus est datiuo. b. d. Bar.

g ¶ Non defert: qr primior spat adire: ut. j. de bo. li. l. si nec. §. si oportatus. sz certe non est bona rō. lz qdam approbent eam: ut. j. e. l. iij. §. nō tñ autem. az. sed ibi non erat spes postliminij. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ A pretore datur. nisi sint cõpfoni apud quos remanet tutela: vt. ff. l. .iij. §. si duo. ꝛ facit. ff. de testa. tu. l. siquis sub conditione. ac.

¶ Interdum Licet pfonus pp delictũ priuet iure succedẽdi nõ tñ priuatur onere tutele. h. d. Bar. b ¶ Lantauit. i. turpiter se occultauit: vt. ff. qui. ex cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. quid sit. ac.

c ¶ Seruũ suũ .s. rogati. quo cãu ex se. cõ. facto ab emilio vicenão ꝛ iulio seuero ꝯsulibus puenit ad libertatẽ: vt. ff. de fideicõ. li. l. si eũ. §. siqs sunt ꝛ alia se. cõ. vt ẽt in sti. de fideicõ. li. ac.

d ¶ Nõ bñs. est tñ libertus ei⁹ q manumittẽs õbuit: vt. ff. õ fideicõ. li. l. in fideicõmissarijs. sic ꝛ .ff. de in ius vo. l. fz ꝛ si hoc in fi. i. fñ. ac.

e ¶ Tergiuersatio. i. dolus ꝛ fraus. ac.

f ¶ Subuertere. ꝛ in totũ õsistere a pstatõe libtatis. sic. ff. ad turpil. l. i. §. tergiuersatio. ac.

g ¶ Idẽ erit. assignatus sit. qõ fieri põt: vt. ff. de assigna. li. l. i. ĩ pn. ꝛ fac. ff. e. l. tutela. §. iij. ꝛ ĩ sti. õ le. pa. tu. ĩ fi. sed ꝯ .ff. ti. i. l. si impuberi. §. quãuis. So. ibi. ac.

Legitima Tutela legitima tollitur capitꝭ diminutiõe. h. d. Istud est verum ꝺm illa tpa. fz hodie qz sublata ẽ vsia emancipationis et pfic ptãtis quo ad libtatẽ: codẽ mõ quo ad tutelã: vt in auc. de here. q abite. §. ex his. Ita tenz Dy. ꝛ oẽs doc. Bar.

b ¶ Diminutiõe. ẽt minima: vt sit arrogatus: vt. ff. õ tute. l. si arrogatio. ĩ pn. ꝛ idẽ in ceteris tutelis qõ in legitimis. ꝛ idẽ ĩ capi. di. tutoris legitimi. ĩ alijs sec⁹: vt. ff. de capi. di. l. tutelas. ꝛ ĩ sti. q. mo. tu. fi. §. si milites. nã ꝛ ĩ alio differt legitima ab alijs: qa hec trãsit ad libos ceteꝝ nõ: vt. ff. de tutelis. l. añpe. ꝛ ff. l. pri. §. si duo. ꝛ facit insti. e. §. fi. ac.

Tutela Ex lege dr qõ ex mẽte ei⁹ colligit fz ẽba õficiãt. Bar.

i ¶ Noiatiz. i. ex vbis legis: vt ĩsti. de le. pa. tu. alꝭ dr deserti noie naturaliter designato: vt. ff. õ capi. di. l. tutelas. ac.

k ¶ Szp ꝯsequntias. ꝛ sic ex mẽte qõ tãtũdẽ valz: vt. ff. de õ. stg. l. noiis. §. i.

troni filio tutela nõ õferꝛ: fz iteri a ptoꝛ daꝛ. ¶ Interdũ ãt ẽt sine bñditate tutela deferꝛ. Interdũ bñditas sine tutela: utputa in eo q latitauit⁹ cũ ꝟuũ suũ rogat⁹ eẽt mãumittẽ. Nã gnãliter diu⁹ pius fscripsit aurelio basso ius pfoni eũ ñ habẽ⁹ bis vbis. Plãe tergiuersatio eoꝝ q subuertẽ fideicõmissariã libtatẽ velint eo mõ puniaꝛ ne ius pfoni acgrãt in eo quẽ liberum cẽ nolunt ¶ Idẽ erit si filie libert⁹ assignat⁹ sit: tutela qdez apõ ffes remanebit vt marcellus notat: legitia ãt bñditas ad sororẽ ptinebit. ¶ Item.

Legitimã tutelã capitꝭ diminutõe⁹ pupilli ẽt ea q salua ciuitate ꝯtigit amitti nulla dubitatio est.

Tutela legitia q pfonis ¶ dẽ. õferꝛ ex lege. xij. tab. nõ qdez specialr vl noiati delata ẽ: fz p ꝯsequẽtias⁹ bñditatũ: q ex ipsa lege patrõis date sũt: ergo mãumissoꝝ ex lege. xij. tab. tutor est: siue spõte manumisit: siue ẽt ꝯpulsus ex cã fidei cõmissi mãumisit. Szꝛ si hac lege emit⁹ vt mãumittẽt: ꝛ ex ꝯstitutiõe diui marcij ad auficiũ victorinuz puenit ad libertatẽ: dicẽdum est tutorem⁹ cẽ. ¶ Plãe si forte ex rubriano senatusc̃õsulto⁹ puenerit ad libtatẽ: nõ bẽbit tutorẽ eũ q rogat⁹ ẽ: fz orcin⁹ libtus effect⁹ ad familiã testatoris ptinebit in q specie incipit tutela ad libos pfoni pmoꝛ ptinẽ: que ad patronos nõ ptinuit Quod quidez in oĩbus orcinis libtis locũ bz testõ mãumissis. ¶ Si duo pluresue mãumittãt oẽs tutores sunt. Szꝛ si mier sit inter manumissores: dicẽdũ est solos masculos⁹ fore tutores. Szꝛ si aliqs ex patronis decesserit tutela penes ceteros patronos est cuius ille filiuz reliquerit. Szꝛ si ab hostib⁹ fuerit captus iteriz soli compatroni tutores sũt. Simili modo ꝛ si ĩ fui tutez redactus sit apparet ceteros eẽ tutores. Szꝛ si oẽs patroni decesserint tunc tutela ad libos eorũ icipit ptinẽ. ¶ Proide si alter ex

pfonis filiũ: alter nepotez reliqrit: vtꝛ ad solũ filiũ: an ꝟo ad nepotẽ tutela ptineat: qꝛ ꝛ nepos ĩ familia pris sui prim⁹ ẽ. fi appebit ex legitimis bñditatib⁹. Legitia aũt bñditas ad solũ filiũ ptiet: q ꝛ tutela ad solũ filiũ descẽdit. post filiũ tũc ad nepotẽ. ¶ Queri pt si pfoni filius sit remot⁹ vel excusatus an nepoti tutela deferaꝛ: ꝛ marcell⁹ i ea sentẽtia ẽ ut succedi nõ posse scribat. Ic circo. n. abierũt a tutela vt ꝛ alij in locũ eoꝝ dẽꝛ: ñ vt successio admittaꝛ. ¶ Nõ tñ ãt morte verũ ẽt capitis diminutiõe⁹ successio dz ĩ legitia tutela admitti: q̃re si primior capite diminut⁹ ẽ q post eũ est succedit in tutele admiſtratiõe. ¶ Si parẽs filiũ vel filiã vl nepotẽ vl neptẽ vel õiceps ipuberes q̃s in ptãte bẽat emãcipet: vicẽ legitimi tutoris sustinet. ¶ Odesti.

Quo defuncto si libi pfecte etatis existant fiduciarij tutores fratris vel sororis efficiuntur.

Ulpianus.

Legitimos tutores nẽo dat sic lex. ij. ta. fec̃ tutores. fz ẽt hos cogi satisdare certũ ẽ. ¶ Jn rãtuz ut ẽt pfonũ ꝛ pfoni filium ceteros q libos ei⁹ cogi rem saluã fore satisdaꝛ plerisq; videaꝛ. fz hoc cã cognita ptoꝛ ẽ statuere debẽ melius est vtrũ õbeat satisdare pfon⁹ libiq ei⁹ an nõ: ut si psona honesta sit remittaꝛ ei satisdatio ꝛ maxime si sb stantia modica sit. si ãt pfoni psõa vulgaris vel minus honesta sit ibi dicẽdũ est satisdationẽ locũ bñe vt aut modus tutele aut psona aut cã admittat satisdationẽ. ¶ Jn legitimis ꝛ in bis q a magñatib⁹ danꝛ q̃ sitũ ẽ an vni decerni tutela⁹ possit: Et ait labeo. ꝛ vni fcte tutelã õcerni: posse. n. aliquos vel absentes vl furiosos cẽ. Que snia vtilitatiz gña admittẽda ẽ. ut vni õcernaꝛ administratio. Anigiꝛ ꝛ puocaꝛ se iuicẽ fz supioꝝ clausulã⁹ possint. et magis ẽ vt si oẽs satz nõ õderit⁷: aut nõ potuerit. vl si finita est satisda-

dent ꝺm q subijcit. ac. b ¶ Jn rñ. s. coguntur satisdare.

c ¶ Sed hoc cã cognita. de psona ꝛ de mõ specificauit. de cã dic: qꝛ forte nõ diligit pupillũ: vt ar. ff. ti. i. l. si impuberi. vel videꝛ affectare: vñ videꝛ suspectus: vt. ff. de pcur. l. que oĩa. ꝛ facit. ff. de trãsac. l. cũ bi. §. in cã. ꝛ §. modus. ꝛ §. fz ꝛ personarũ. ꝛ facit. ff. de te. tu. l. testamento. ꝛ insti. de sa. tu. §. i. ac.

Jn legitimis Uni ex tutoribus legitimis ex cã põt decerni administratio: ꝛ sẽ inuicẽ pñt puocare ad satisdationẽ nisi sint patroni. b. d. Bar.

d ¶ Jn legitimis. decerni tutela. i. tutele administratio. ac.

e ¶ An igiꝛ. clausulã. quã bẽs. ff. õ testãria tu. l. testõ datus. ꝛ l. si nemo. §. i.

f ¶ Nõ satisdederint. i. si null⁹ satisdedit. eqpollẽt. n. oĩs bõ nõ currit: ꝛ nullius bõ currit. ꝓterea quotiens si gnificatio sumiꝛ ex vniuerso in quo aliqd falsuz est: totã oratiõnẽ falsaz efficit: vt. ff. õ rebus du. l. si is. §. vtꝛ. Sed qd si qdã satisderũt: qdã nõ? Rñ. inter eos q nõ satisdederũt admitti superiorẽ clausulã: azo. ꝛ dic non satisdederunt: qꝛ non fuit petita: vel qꝛ non potuerit: vel qꝛ ad tẽpus

g ¶ Fecit tutores. debẽt q̃ accedere ad administrandũ: vt tñ tria faciant ꝓus. s. accipiãt res per decretuz iudicis. Itẽ faciãt inuentarium: vt. C. arbi. tu. l. fi. Item iurent vt in auc. vt bi q ob. §. fi. Itẽ quartũ. q̃ satisl Sed ꝛ si emit. nõ suis nũmis fz ꝟui ꝯniuẽtibus oculis: qꝛ tũc locũ bz ꝯstitutio diuoꝝ fratrũ ad vrbiũ maximũ missa: vt. ff. de man. l. iiij. ꝛ pro patrono tũc nõ bẽtur: vt. ff. de in ius vo. l. sed ꝛ si hac lege. ij. fñ. ꝛ sic ei⁹ hereditas sibi nõ deferꝛ: fz tutela sic vt dr in eo q ꝯsequiꝛ libertatẽ er emiliano seu viciniano se. con. vt. ff. e. l. i. §. interdũ. neqz. n. ĩmunitatẽ penatribuere dz: vt. ff. õ interdic. ꝛ rel. l. relegatoꝝ. §. fi. ar. ꝯ. ff. õ suspec. tu. l. decreto. ꝛ de excu. tu. l. fz ꝛ milites. §. sed ignominia. sec⁹ aũt est ĩ rubriano vbi nec tutorẽ: vt. ff. ꝓt. §.

Ad auficiũ. vt. C. si mã. ita ali. fu. l. ij. b. ac. o ¶ Tutorem esse. ꝛ ad hereditatẽ admittaꝛ: vt. ff. de suis ꝛ le. heredi. l. intestato. §. is plane. ac.

p ¶ Plane. ex rubriano se. cõ. qõ habet locum cum servus testatoris rogat⁹ sit manumittere: vt. ff. de fideicõ. li. l. cum ꝟo. §. subuentum. ac.

q ¶ Sed orcin⁹. i. directe mãumissus: vt insti. õ sing. reb⁹ p fideicõ. relic. §. libtas. ꝛ §. is q directo. ac. r ¶ Spertinebit. ꝛ si filius õfũcti sit nõ vt pfon⁹ sed vt pfoni filiꝰ ad ius libtoꝝ veniet: vt. ff. õ fi. cõ. li. l. si filius. §. erit. ꝛ facit. ff. ti. i. l. si impuberi. §. i. ac.

Siduo Si plures sũt patroni oĩb⁹ deferꝛ tutela: ꝛ aliquo õficiẽte remaner apõ ceteros: ꝛ oĩb⁹ deficiẽtib⁹ vadit ad libos eorũ p eundẽ modum per quẽ deferꝛ hereditas. Bar.

s ¶ Solos masculos. facit. ff. e. ti. l. i. §. iterdũ. ꝛ l. fi. ꝛ ĩsti. õ le. pa. tu. §. fi. ꝛ. ff. e. l. pe. ac.

t ¶ Idẽ ditatib⁹. q̃ pfonis õserunt in bonis libertoꝝ: vt ff. et ff. õ epis li. l. a duob⁹. ꝛ õ bo. li. l. libertin⁹. §. i. ꝛ l. libertus preterito. §. i. aliud est ĩ hereditatibus q̃ deferunt agnatis in bonis agnatoꝝ. vt. ff. õ ꝟiũ. cũ emã. li. l. i. §. liberos aũt. ac.

Queri poꝛeꝛ Si ꝑmus legitimus desinat facto iudicis hoc ꝓncipaliter agẽtis locus ẽ dativo nõ sequẽti legitimo. secus si desinit casu naturali vel ciuili iudice hoc ꝓncipaliter non agente. h. d. cum. §. sequenti.

v ¶ Dentur. qui erunt dativi ff. de test. tute. l. si quis sub conditione. ac.

x ¶ Non tñ. diminutione. etiã minima: vt. ff. l. proi. ꝛ fa. ff. de tutel. l. si arrogati. ac.

Si parens Pater est legitimus tutor filij emancipati frater fratris emãcipati ẽ tutor fiduciarius. h. d. Bar.

y ¶ Legitimi. ẽ q̃ er mẽte nõ ex vbis legis. qz õsinit cẽ agnat⁹ hoc iure. fz hodie ẽ legitimus dici põt: vt ĩsti. õ le. ag. siu. §. fi. ꝛ facit ĩsti. õ legitia pfo. tu.

z Quo õfuncto. fiduciarij. q̃ re nõ legitimi: sicut filij pfoni sũt legitimi: tñ. vt ĩsti. õ fidu. tu. Itẽ est alia rõ quare ñ sunt legitimi: qꝛ desierunt esse agnati ĩter se hoc iure. vt. C. õ inof. test. l. fratres. hodie sec⁹: vt. C. de leg. tu. l. iiij. ꝛ sic põt dici legitima: vt. C. de excep. .l. aduersus. ac.

Legitimos Tutores legitimi cõstituunt ipo iure p. l. nõ tñ possunt administrare nisi satisdent: que satisdatio a patrono causa cognita fi exigitur. b. d. Bar.

a ¶ Fecit tutores. debẽt q̃ accedere ad administrandũ: vt tñ tria faciant ꝓus. s. accipiãt res per decretuz iudicis. Itẽ faciãt inuentarium: vt. C. arbi. tu. l. fi. Item iurent vt in auc. vt bi q ob. §. fi. Itẽ quartũ. q̃ satisl

b ¶ Jn rñ. s. coguntur satisdare.

c ¶ Sed hoc cã cognita. de psona ꝛ de mõ specificauit. de cã dic: qꝛ forte nõ diligit pupillũ: vt ar. ff. ti. i. l. si impuberi. vel videꝛ affectare: vñ videꝛ suspectus: vt. ff. de pcur. l. que oĩa. ꝛ facit. ff. de trãsac. l. cũ bi. §. in cã. ꝛ §. modus. ꝛ §. fz ꝛ personarũ. ꝛ facit. ff. de te. tu. l. testamento. ꝛ insti. de sa. tu. §. i. ac.

Jn legitimis Uni ex tutoribus legitimis ex cã põt decerni administratio: ꝛ sẽ inuicẽ pñt puocare ad satisdationẽ nisi sint patroni. b. d. Bar.

d ¶ Jn legitimis. decerni tutela. i. tutele administratio. ac.

e ¶ An igiꝛ. clausulã. quã bẽs. ff. õ testãria tu. l. testõ datus. ꝛ l. si nemo. §. i.

f ¶ Nõ satisdederint. i. si null⁹ satisdedit. eqpollẽt. n. oĩs bõ nõ currit: ꝛ nullius bõ currit. ꝓterea quotiens si gnificatio sumiꝛ ex vniuerso in quo aliqd falsuz est: totã oratiõnẽ falsaz efficit: vt. ff. õ rebus du. l. si is. §. vtꝛ. Sed qd si qdã satisderũt: qdã nõ? Rñ. inter eos q nõ satisdederũt admitti superiorẽ clausulã: azo. ꝛ dic non satisdederunt: qꝛ non fuit petita: vel qꝛ non potuerit: vel qꝛ ad tẽpus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fuit pstita qđ finitū ē ac. r. r est interpositio r. ac.

a Satisdatio. accipe. i. posse dici r. nonūq. n. b Non petitur: vt. ꝫ. e. l. ij. rñ. ac.

c Potuerit. de facto vel ꝺ iure. qz dati sunt ex ingstitiđe qñ nꝺ satisdāt: vt isti. de satisda. tu. ℌ. i. ſz sine ingstitiđe dati nꝺ deberēt administrare: nisi satisdederūt imo debēt revocari: vt. C. de tu. r cu. q satis nꝺ dāt. l. tutor q. r. l. ij. ac.

d Nꝺ ē. nūc qz nꝺ fuit. vl' desinit vel ē. i. ertitit vt sit tertiuz adiacēs: sic. ſ. ꝺ le. iij. l. cū res.

e Satisdatio. qz sit honestus vt. ꝫ. in prin. ac.

f Er magna cā. ſ. si alij sint absentes vel furiosi: vt. ꝫ. e. l. ℌ. in legitimis. ac.

g Negs. pfon⁹ tutor. ac.

h Successionis. quā hz alter patronus in bonis liberti. ac.

i Per ꝓpatronū. ſz nōne idē est in legitis tutoribus. i. agnatis. az. pōt dici q nꝺ. ar. ꝫ. eo. l. tutela legitima. ac.

Si quis. Capitis diminutione pereunt legitime tutele etiā iam suscepte. h. d. bar.

k Diminutus sit. etiā minima capi. ꝺi. nisi supsit frater pp. l. ꝓstat: vt. C. ꝺ le. tu. l. iij. r. iiij. nouissimo aūt iure nꝺ sic: cum sola sit spectāda cognatio vt i aut. ꝺ here. abinte. ℌ. er his. et facit. ꝫ. ꝺ ca. vi. l. tutelas. r insti. e. ℌ. fi. r q. mo. tu. fi. ℌ. sīt. r. ꝺ tute. r ra. dis. l. nisi. ℌ. i. r. l. si cū adhuc. ac.

Intestato. Qui si relīqt tutorē ē testat⁹ quo ad tutelā: r mortuo testamētario ꝺuenitur ad legitimos. bar.

l Non fecit. item r alijs modis quod dic vt insti. ꝺ heredi. abintest. in prin. ac.

m Idē dicemus. ꝺcesserit. cū vn⁹ sol⁹ erat tutor datus in testamēto. nā sec⁹ si pres: vt. ꝫ. de tes. tu. l. si qs sub ꝯditione. Itē bñ dic ꝺcesserit nā nꝺ sic remot⁹ vl' excusatus fuerit. tūc. n. a ptore dat alī⁹: nꝺ ad legitimū ꝺfert vt. d. l. si qs sb ꝯdi. r facit insti. e. ℌ. qui autē. ac.

n Sunt aūt. a pfe nā i agnatis r cognati intelligunt: vt genus in specie. vt. ſ. vñ le. l. pe. r de grad. l. iurisco. ℌ. inter agnatos. r facit insti. de le. ag. suc. in prin. r insti. e. ℌ. i. ac.

Si reliquero. Qui sūt i pari gradu agnatiōis pariter vocant ad tutelā. Bar.

o Filium. meum.

p Filio. meo.

q Gradu sūt. ſ. filio meo. nā nepos ex filio meo est mihi in scō: filio meo impuberi est in tertio. frater quoq; meus est ei in tertio, azo. vt insti. de grad. ℌ. ij. r. iij. ac.

r Si plures. tutelā. insti. de ca. ꝺi. ℌ. cū aūt. r. ℌ. fi. r ꝺ le. ag. suc. ℌ. si plures r quere hic qđ nota. ſ. de tute. r ra. dis. l. si tutor. ℌ. i. ac.

Agnato. Propingor agnata nꝺ impedit sequētē agnatū, r ppinqor cognata nꝺ ipedit sequentē cognatum. h. d. Bar.

s Nꝺ obijcit. r ē hoc iꝺ: qz femia lapsu tpis tutelā suscipe nꝺ pōt: aliogn sec⁹: vt. ſ. ꝺ ercu. tu. l. nꝺ solū. ℌ. si libertus. r. ꝫ. e. l. i. ℌ. si apud. que sunt ꝛria.

t Fratis. bona lfa est bñs: r bona bñtis. r sm hāc vic q erit legitimus tutor filij ffis: ffis dico bñtis ꝑsāguineā sororē: q erat illi filio amita. vl' dic legitim⁹ erit tutor filij fratris. filij dico bñtis sororem consanguineam: r sic ipsa in secūdo: patruus in tertio est. r hec verior est sm prin. l. r. ſ. subijcit.

v Tutor. sorore cōsanguinea repulsa sm vtrunq; casum. ac.

x Nec amita. q̄ est in tertio gradu. ac.

y Magno. q ē in q̄rto gradu.

z Fratris filijs. ſ. ipsius matertere. r sunt isti in quarto gradu: vt insti. ꝺ gradi. ℌ. quarto. r facit. ꝫ. e. l. i. ℌ. interdum. ac.

a Surdus. de hoc dic ut. ꝫ. de tute. l. i. ℌ. i. r. ℌ. ij. r. iij. ac.

b Sinus autē audiens. i. surdaster vel parum audiens.

c De tutoribus r cu. da. ab his q̄ us r̄. Post tutelā testamētariā r legitima ꝺeuenit ad datiuā. iꝺ de ea ponit. In institutis hēmus ꝺ attiliano tutore vbi tra etat ꝺ iure datiuo. Itē aduertēdū q hic i rubrica dr ꝺ tutore r curatore r merito: qz ēt curator dat a iudice: i prędēnib⁹ nꝺ dr ꝺ curatore qz solus tutor ē legitim⁹ vl' testamētari⁹ ñ curator vt viri. ꝫ. ti. i. sup r. b.

Sue proconsul. Ps pōt dare tutorē: cui ē cōcessuz r illi q sue iurisꝺictiōi subest. h. d. Bar.

d Sive pcōsul. i quo differt a preside. ꝺic vt. ꝫ. ꝺ of. presi. l. i. ac.

e Proconsulatū. ñ tri est pcōsul: vt differat a pꝺictis: ſz est vicari⁹ ei⁹: vt statim de pīdis vicario ꝺicetur. ac.

f Cōmissa ē. ab absente pside: vt. C. ꝺ of. ei⁹ q vicē ali. iu. gerit. l. ij. nā r mer; ipiuz hoc cāu ōlegat: vt. ꝫ. de offi. ei⁹ cui mā. ē iurisꝺi. l. i. ℌ. i. ac.

g Dare poterit. vt et ꝫ. de of. pcō. r leg. l. pe. r no. q ius ꝺandi tutores nꝺ hz qs ex eo q merū ipiuz sit sibi cōcessuz: vel sit ei ꝺcessa iurisꝺictio ſz ille sol⁹ hz cui ler: vel se. cō. vl' princeps cōcessit vt. ꝫ. de tute. l. muto. ℌ. tutoris. ꝓnumerant aūt hic illi q̄bus hoc ꝺcessuz est: vt r. ſ. l. iij. r insti. de attil. tu. ℌ. ſz hoc iure. vl q̄z i finē. ſz an pūat⁹ q in perrauit pūilegiū hoc ut possit tutorē dare: Nñ. sic. cū. n. aliū non ledat hoc pūilegiuz valet: vt C. ꝺ pcib⁹ imp. of. l. rescripta. r de ppo. sacri cubiculi. l. fi. li. rij. ac.

h Legat⁹. puicie. gñaliē accipe p oib⁹ supꝺictis: vt. ꝫ. ꝺ of. p. l. i. ac.

i Eis. ſ. pupillis. ac.

k Eiusdē puicie. ſ. originarij. sic r illi ꝺant q sui iuris sunt: vt. C. qui ꝺa. tu. pos. l. neq;. r qđ ibi no. r. ſ. e. l. ius ꝺādi r ℨ. ꝫ. de tu. l. ēt nō. fm vnā lecturā. Sol. ut ibi Item facit. C. qui p sua iurisꝺi. ius ꝺandi. l. i.

Quam quidam. Propter absentiā vel appellationem aliorum ꝺatur tutor ad tps h. d. Bar.

l Appellassent. qđ fieri poterat oli. hodie ℨ: vt insti. de ercu. tu. ℌ. q autem. r. ſ. qñ ap. sit. l. .i. ℌ. i. az.

m Nꝺ adessent. si absessent reipublice cā: ut r. ꝫ. de tutel. l. q̄stū. ac.

n Tutorē. i. curatorē nisi ex necessitate p adeūda hereꝺitate: vt. ſ. de appellatiōibus. l. cum in vna. ℌ. i. ac.

o Tus vāꝺi. ꝺatū ē. iuxta pīdis: vt isti. ꝺ attil. tu. ℌ. ſz hoc iure. nꝺ. nobis iure suo ꝓpetit: nisi suba sit. hodie ifra qngētos solidos vt ibidem vꝺ.

p Municipio. ℨ. ꝫ. de tutel. l. ēt sm vnā litteram. So. ibi. ac.

q Vel agro. i. villa: vt. ſ. de vbo. signi. l. fundi. r facit. ꝫ. ꝺ offi. pre. vr. l. fi. C. e. l. neq;. r. ꝫ. e. l. i. in fi. ac.

Rector. Prętor nꝺ pōt se dare tutorē: vel ꝺlegare. h. d. Bart.

r Pedane⁹ iuꝺr. i. ꝺlegat⁹: vt. C. ꝺ peda. iudi. l. pe. alꝰ vꝺ q cognoscit de minimis: vt. C. e. ti. l. fi. r fa. ꝫ. ꝺ of. p. vr. l. v. ꝺ of. p. l. fi. r qđ ibi no.

s Nec ꝓmissari⁹. i. ptor nꝺ pōt se facere arbitr. qđ ꝺic vt. ꝫ. ꝺ ar. l. sed r si. ℌ. ij. vl' ꝺic nꝺ pōt arbitē se dare tutorē: ſz ꝺ hoc cōpromitteret. ac.

Illud. Absens r inuitus absenti r inuito pōt dari tutor. h. d.

t Absentē. sec⁹ in curatore: vt. ꝫ. ꝺ tutel. l. q hz. ℌ. i. r isti. ꝺ cur. ℌ. itē sui ꝺ. r. ꝫ. ꝺ pcur. l. mut⁹. ℌ. is q. ac.

v Absenti. sec⁹ i curatore vt viri r fa. ꝫ. ꝺ pcu. l. i. ℌ. fi. sed ar. ℨ. ꝫ. de adop. l. post mortē. ℌ. fi. ac.

Nec nꝺ ignoranti r inuito. secus in curatore vt no. ꝫ. l. prori. ac.

Nō tantum. Curator pōt dari ad auctorādū in vno ℨctu trī. h. d. Bar.

y Augēdā. qđ pōt fieri ēt constante mr̄imonio: vt

& donatio. pp nuptias: vt. C. ō do. añ. nup. l. fi. azo. & facit. s. ō iu. do. si ue generalis.

a Mutāde. i. pmutāde vt ex pecunia i rē vel ecōtra. si mulieri vīle sit: vt. s. de iure do. l. ita constante. ac.

Nec mādāte Tutele datio nō pōt mādari ei q nō hz iurisditionē: hz habenti iurisditionē sic. Bar.

b Nec mādāte. imo vī q sic: vt īsti. ō atti. tu. §. hz hoc iuſ. & . ī. de admi. tu. l. luci⁹. §. cū i testō. q̄ sūt ꝓtra. Solu. subdito hīti als iurisditionē pt iubeſ nō delegaſ: vt in ꝓtrarijs: hz nō subdito: uel nō habēti iurisd. non ut h. c. n. alīō iubeſ alīō mādare vel delegaſ: ut in auc. vt nulli iudi. §. & hoc vō. & . C. qō cū eo. l. iij. & faſ. C. e. l. neq; & . s. de tuted. l. muto. §. tutoris. ac.

Si pretor. Qui ñ intelligit hz hēat iurisdi tionē non potest eā exer cere. h. d.

c Abroget. bene dicit abroget: q; licz nō i totū tollat: derogat tñ i quibusdā ut hic dic̄. Est. n. aliud derogare & aliud abrogare: ut. ī. ō v. si. l. derogare. & facit. s. de iudi. l. cec⁹. & . l. cū ꝓtor. §. nō oēs. & . l. cū furio sus. & . s. de his q sūt sui ual ali. iur. l. patre. & de postul. l. i. §. cecum. h.

Dari Tutor o ari pōt die feriato. h. d.

d Omni die. vt. s. de fe. l. ii. & sic. ī. ō no. op. nū. l. i. §. itē nūciatio. & de tu. l. q hz. §. pen. ac.

e Furioso. tutor si est pupillus tutor: curator si est adultus: vt. s. ō tu tel. l. q hz in pn. & . l. mu to in pn. & . §. surdo. ac.

Impuberi tutor q; ñ pōt adiſ hſditatē si ne auctoritate tutoris. ut insti. de auc. tu. §. neq; & . C. de iure delibe. l. potuit. & . l. si ifāti. sec⁹ i bo. pos. ut. C. q admit. ad bo. . l. bonoꝝ hz eo ca su idē viōaſ dici posse ut ibi nō. Itē qō ē i hſdita tis aditione: est i restitutione: q̄ dz fieri impuberi: vt. ī. ad trebel. l. restitu ta in fi. Itē solus tutor nō pōt adire vt pupillo acqrat: ut. C. de iure delī. l. si ifanti & . l. potuit. hz bonorum possel. sic. ut. ī. ō bo. pos. si pupillo & . l. tutor. & . ī. de ap. l. cū in vna. §. i. Itē restitutio hſditatis ei soli non est fa cienda. ut. ī. ad trebel. l. si nec ipsi nisi pupillus cēt infans. vt. C. ad tre. l. sancimus & facit. s. de tes. tu. l. si tamen. ac.

g Er causa. s. hac: qr cum curatore fieri non potest: ut. ī. ō appellatiō. l. cum in vna. §. i. sed aliud in adulto: ut. C. de admi. tu. l. cum q̄dam. & est ratio vt. nō. dicta. l. cum in vna.

Tutor Si in cā dādi tutorē errāſ: datio ē nulla Bar.

b Absente. nō reipublice cā: alīs sec⁹ cēt: ut. s. de tute. l. q̄sitū. & . C. q. ca. habēti tu. l. i. & īsti. de ercu. tu. §. itē q reipubli. az. & facit. C. q. ca. hſ. tu. l. pe. & q da. tu. pos. l. curator. Itē qd si ali⁹ ꝓuenit mſez pupilli: b ē arg. qp nō no cet. Item autētica dic̄ qp ꝓcedit alios: nisi testārios: ut auc. mſi & auie. C. qñ mu. tu. os. ac.

i In kī cā. qr credebaſ ñ hſe curatorē & habe bat. uel qr credebaſ pupill⁹ & erat adult⁹. uel nō hſe pſem & hēbat: & sic ñ pt hſe tutorē: ut. ī. e. l. fere & . C. ō cur. fu. l. fi. in pn. & īsti. ō tutel. i pn. ac

Curator Presente tutore pupillo nō pōt dari curator. bar.

k Curator affuerit. i. pſes fuerit & sbaudi & res p cū pñt geri. alīs. n. nō itelligereſ adesse: ut. s. qō cuiusq; vni. l. i. §. & qdē. & sic curator daſ ut. s. de tutel. l. solet Itē sec⁹ si abesset: ut. ī. e. l. i oēz & . l. curatorē. & īsti. ō ercu. tu. §. itē q reipublice: & . s. de tutel. l. q̄sitū hz qd si nō hz tutorē pſē tē uel absētē: an pt dari curator: rñ. sic p. l. istā fin az. & . ī. e. l. curatorē.

l Ius qui Filius potest dari curator patri curatore egenti. h. d. B.

His q regi. erubescut eni vē. ut i auc. de nup. §. si vō expectet.

m Filiū hz in eius sit ptāte. ac.

n Dādū. sic & in iure corrigit filius pfez: vt. s. de cōdi. ob. cāz da. l. iii. §. si qs q̄si. & tenebit hs filius reddere rōnē: vt q libet curator: vt īsti. de attil. tu. §. fi. & idē i mſe dicimus. vt. C. de secūdis nupt. l. hac. §. is illō. aliō tñ obseruat in pſe: ut. C. de ō bo. q̄ li. l. fi. §. hoc ꝓcul dubio & i auc. ō nup. §. si vō expectet. Itē fac. ī. ō curatore furi. l. i. §. fi. & . l. ii. & . l. furiose

Diuus. Prodigo filio ad mſis īstātiā daſ curator. & pdigus est qui in fmonibus vſ sapiens: in fcis īsipiēs. bar.

o Querelaz. qō facer potuit mſ: ñ tñ būit necesse. vt. C. qui pe. tu. l. mſis. & . ī. tit. i. l. i. & . l. greca si minores. ac.

p Et sermonib⁹. sic ḡ et ser monib⁹ alicui⁹ ꝓdīt: nīt sane mētis an non: sic. ī. de ꝓdi. īsti. l. qdā az. & . ī. de q̄stionib⁹. l. de minore. §. torrēta. Itē et ge stis: ut i fi. hui⁹. l. nā exteriora indicāt secreta animi ēt i alijs animalib⁹: vt īsti. de re. di. §. pauonum. in fi. §. ac.

Impubes. Seruo pu pillo in cā quā pōt habere cū dño datur tutor q distinit esse statiz cū cepit hſe patronum & legitime satisfecerit. Bar.

q Per fideicōmissū. hoc re ferr ēt ad libertatē ut differat a casu sequenti. ac.

r Data sit. i. relicta. & dic ab eodem hſde: ul a diuersis: sed un⁹ alteri succedēs cepit vtrum q; ōbere: vt. ī. ad trebel. l. si res aliena. §. fu⁹. & . l. mſr. §. ñ est.

s Eum. institutum.

t Cogendū. cū idē dz vtrun q; vl hſs vnū. fideicommissa ri⁹ aliō: vt. ī. ad tre. l. cogi. §. fi. & fac. §. hz & si fuo. & . l. apō iu li. §. ātistia. & . l. postulāte i pn.

u Dec. sic. s. ō tute. testa. l. idem fiet.

x Quoad. ī. e. l. curatorem. ꝓtra. Solu. ibi dic̄ ex causa. qō soluit contrarium. ac.

y Caucaſ. i. caueat q daſ tu tor qp ꝓseruabit hſditatem ab hſde: & qp bñ eam custodiet ab eo. ꝓdic̄. n. hoc ſb illa stipula. rē pu. sal. fo. vl dic qp hſs caue re dz de hereditate illa non di minuēda: & nō duastanda: ar. . ī. de pul. cre. l. si creditores. & nō. s. q sat. co. l. ink eos. ul dic qp hſs idēq; nūc pſon⁹ dz ca uere rē pu. sal. fo. restituta here ditate. qr tūc dato expulso iste est legitim⁹ tutor. vt. ī. dicit.

z Quamuis erigaſ: ut. s. ti. i. l. legitimos. ac.

a Quod i ipso fuit. qr noluit adire ni si coact⁹. ac.

b Et eius qdē. s. vt sit liberti tutor legitim⁹ restituta hſdita te. & sic nō vſ obstare. s. de le. tu. l. i. §. iterdū aūt. qr ḥ de alio iure liberti qō reti neat pſon⁹ oſ: ibi de alio qō amittit: ꝓterea logr ibi i suo hſdis. ḥ in suo testato ris. nam in suo hſdis non potest loqui: vt. ī. ad trebel. l. cogi. §. sed si suo: hz fm hoc obstabit. s. ō le. tu. l. iij. ibi. plane si forte ex rubriano &c. hz dico aliud ēe cū qs vult suū ꝓuare libtate se absentando: uel latitando. & sic pacit ad libertatem er se. cō. rubriano vel uinciano: quo casu loquuntur ille leges. Aliud cū cessat a dire hereditatē & ita p ꝓñs vult suos ꝓuare libertate. quo casu loquit ḥ az.

c Tutor. s. pfonus.

d Desinit. ut īsti. q mo. tu. fi. in pn.

e Minoribus. xxv. annis: ut. C. de his q ve. e. umpe. l. fi. ac.

f Desiderantibus. nō iuitis: ut īsti. de cur. §. item inuiti. ac.

g Pro vinculo. q ñ satisdat: ut īsti. ō sa. tu. §. itē. pōt tñ se excusare eo qp fuit tu tor: ut īsti. de ercu. tu. §. q tutelā sec⁹ i liberto: ut. C. de ercu. tu. l. libertos.

b Ibert⁹. spare. sūt qdāq nō sperāt: vt qñ ex necessitate manumisit: ut. ī. ō ercu. tu. l. nequaquā. & alij vt. s. de libe. agnos. l. si qs a liberis. §. si quis a liberti liberto. & facit. C. de ercu. tu. l. libertos. ac.

Homne Curator dat⁹ i locū tutoris absentis daſ i oēm rem. h. d. bar.

i Omnem. facit. s. de tutel. l. quesitum. & . s. e. l. curator. ac.

k Nec ille. in oīb⁹. no. qp post acceptā tutelā pauci dēserunt. & eoꝝ q deserunt alij prorsus alij ad tps deserūt. qp dic ꝓ exēpla ut no. s. de minoribus. l. uerum. §. ex facto. si ergo hoc rñsum intelligas i his q prorsus deserunt: non re ferr ad pn. l. hec dictio qō. hz ad . l. pcedētē. si autē ad alios. q ad tps tūc ad totuz referrur. & hec secunda est veritas: & facit. ī. de tute. & ra. dis. l. si tutor. & . infra. de

a Exeu.tu.l.7 non tñi.7.l.precedenti in fi.l.fe.ac.
Iq de statu.fz nonne debuit qō stat⁹ i tps pubertatis diferri.ut.j.de carbo.e.l.iij.§.i.rñi.hic expediebat pupillo: vt in predicta.l.§.due.azo.
b Teneat datio.f.vsqz ad pubertatē: vt.j.co.l.curatorē.7 si liber ñ est vsqz ad finem cāe: vt nō.C.q tu.da.pos.l.i.azo.7 nō tacitā itelligi ꝯditionem.sic 7.s. de tutel.l. furiosus.7 de testa. tutc.l.iure nr̄o.§.fin.7.l. siqs sb ꝯditiōe.sub expressa nō pōt: vt.j.de reg.iur.l.act⁹.ac.
A dādo.ex iqsitiōe. in q̄ q̄tuor attēdenda sūt vt. j.de ꝓfir.tu.l.nāli.§.i.7 qntū vt.j.co.l.scire.§.cū religs.ac.
d Senator.sic.s.de peu.l. minor.§.is q.7 facit.j.ō exeu. tu.l.spadonē.§.scire.ac.
Bi. Quando rectores non sūt in ciuitate tutoris datio remanet apō pores vel ordinē decurionū.b.d. Bart.
e Dare pñt.puta magistatus
f Maior ps.pseniū cuz due partes adsint: vt.s.qō cuiusq vni.l.nulli.7.l.plāe. Item dic maior nūero psonaz uel etate vel dignitate vel auctoritate ut .s.de pac.l.maiorē. Item fac.j.de reg.iur.l.aliud.§. refert.7 ad muni.l.qō maior.
g Cnū ersc.7 ipozēt magistratū: vt.j.ti.i.l.ōcreto.ac.
b Nō ē dubiū.imo certū est. q nō pōt:7 ponit qn:p q nō. nā implicat in se negationē.7 est rō qr ē sbdit⁹ iurisdictiōi dantis vt.s.co.l.ius dādi.7 ō māu. vi.l.apō.§.apō.ul' dic q satis pōt hoc ꝛcedi cū i hoc vnus alteri ꝛsentit: vt.s.ō iurisdi.om. iudicū. l.est receptū.7 ꝓin hoc ponit qn ꝓ q.7 caue qr hoc fit in defectum pñtis uel iussu ei⁹ non abs: ut.j.e.l.vnus.i fi.ul' qñ substāna pupilli est parua: vt isti.de attil.tuto.§.pe.ac.
Entri Retri non dat tutor.fz curator.b.d.Bar.
Edicto.f.facto de ventre in pos.mit.cui⁹ vba non habem⁹ fz inia ē.j.de vē.i pos.mit.l.i. §.quotiens 7.§.mfer.7.§. eligit.7.j.de suspec.tu.l.tij.§. ñ tñi.7.§.si curator uētri.7.j.ti. ij.l.inter bonoz.7 de eo q ꝓ tu.l.i.§.si quis.ac.
k Curatorē.regla.vt illa que vetat dari tutorē bñti: ut insti. de curator.§.interdū.uel illa alia: fz tñ causa cognita fit: vt .C.q da.tuto.po.l.curator.7 nō q hec est vna differentia iter tuto.7 cura.alia ē i pn.hui⁹.l.tertia.j.de ap. l.cū i vna.§.i.alia qr curator nō dat testō. Item q̄nta qr nō dat inuito: nisi ad litem: ut insti. de curator.§.sed curator.7.§.itē iuin.7.s.de tutel.l.q.bz.§.si pupillus. Secta. insti.qui da.tu.pos.§.certe.7 isti.de exeu.tu.§.datus. Item alia qr tutor alius est testamentarius: alius legitimus: ali⁹ datiuus. curator ꝙ tñi datiu⁹ nisi furioso: ut insti. de cur.§.item furiosi. Item tutor soli pupillo datur: ut.j.e.l.scie. curator pupillo 7 aliis.ac.
Scire Mulieres nō pñt cē curatrices.b.d.fallit hodie in mfe 7 auia ut in in auc.mfi 7 auie.C.qñ mu.tu.offi.fū.po. Bar. l Scire.hec lex greca 7 multi nō bñt.ac. m Nō creabūt: ut.j.de reg.iu.l.ij.sed qd in mfe 7 in auia: Rñ.ut in autē.ut sine.pbi.ma.debi.7 cre.tu.ge.mi.§.i.ac.
Si mater Illud qō est vna via pbitū alia uia pmitti nō dz.b.d.Bar.
n Alia uia.nō. similia: ut.s.de trāsac.l.cū hi.§.si cum lis.ac.
o Sed 7 si.epptimio.i.uoluntate testatoris accur.
Eos Absens cā reipublice non dz dari tutor:7 si dat remittit.b.d.
p Nō ptinet.7 curator iteriz dat: ut.s.l.i oēm.pōt 7 ipe agef iterim ꝓ pupillo ut.j.de legationi.l.si absenti.§.i.lz non ꝓ alijs: ut.i. c.ti.l.paulus.in fi.ac.
Si prefector Etā i actu pncipis hz locū rōnabilis excusatio Bal.
p Dimittet a tutela fz pe.uel a legatiōe ut ueniat ad admistrādū tutelā. fz pe.
Euz reliquis Cū tutor dat ex inqsitiōe inqrit de moribus dandi.nec dz dari ille q se igerit.b.d.Bar. q Cū religs.benigni.sic.j.de vb.ob.l.fi-gestip..u fi.ac. s Semp.inijcere.nisi sint idonei: ut.j.de fal.l.uxori.

Θ §.i.7 facit.s.de procurato.l.que omnia.§.i.ac.
Equi. Nobiles pñt esse tutores populariū 7 econuerso. Bar.
f Et q.cōsiliarij.i.senatores sic dicti qr eoz ꝓsilio vtit pnceps: vt.C.de le.7 cō.l.bñanum. dicit ergo q senator pōt cē tutor filio puati:7 priuatus filio senatoris: ad qō.j.de exeu.tu.l.spadonē.§.scire.i silētiarijs sec⁹ ut.C.ō exeu.tu.l.fi.ac.
t Simul. dari possūt.a iudice: vt faciat ad titulum. Etē a.l. vt.s.ti.i.l.si plures.7 a testatore: vt.s.de testa. tutel.l.si qs sub ꝯditōe.
§.plane.ac.
Iuus. Si idoneus tutor i ciuitate nō reperit pqrit i ciuitatibus circūstantib⁹.b.d.bar.
u Vendicare.sed qd si eos decerit 7 ipi ꝓsenserint decreto: vt valere datio: ut.s.de iurisdi. om.iudi.l.est.receptū 7 .s.e.l.vbi.§.fi.ꝓz unū intellectum.7 facit.j.de mu.7 ho.l.ut gradati. 7.C.de epis 7 cle.l.i ecclesijs.7.j.ō exeu.tu.l. illud.aliud obseruat in dato i testō. vt.s.ō tes. tu.l.quero.ac.
Oratorem Curator datus impuberi durat usqz ad pubertatē.b.d.Bar.
r Exā.ut qr tutor est absens: vt.s.e.l.i oēm.
y Perseuerare: vt 7 .C.qñ.tu.vel cu.esse ō si.l.i.7 nō quia dirit ex causa aliud est si detur ad causam quia tunc finita causa: finitur cura: vt isti.de auc.tu.§.fi.7 .s.e.l.si impuberi.circa prin.ibi qui tutelam teneant cē.que sunt contra. si autem detur simpliciter: ad omnes causas dari videtur. ut.s. de tutel.l.qui habet.§. fi.7 facit.s.e.l. curator item facit.j.ō admi.tu. l.quotiēs.§.ꝓtat.7.s. de pecul.l.eo tpe.ac.
Sic. Si tutor dat impuberi ei q non est valet datio. Bar.
z Decreto. expresso errore in decreto: alis secus vt.j.q̄ sen.sine ap.

Apillo. In loco originis datur tutor a iudice domicilij alias dat a iudice originis si in vtr oqz hz bona.b.d. Bar.
b Pretor.s.tutorem dare potest.ac.
c Prouincialium.s.rerum que sunt in prouincia ac.
d Preses.fa.C.vbi pe.tu.l.i.7.j.de exeu.tu.l.illō.7.l.iure peritos.§. cum oriundus.
e Libertino.excusauerit.qō potuit eo ipso q est ingenuus.ut.C.de excus.tu.l.ii.7.iij.nisi sit patronus: vt.s.de tutel.l.patronus.7 facit.j.de exeu.tu.l.cum ex oratione.ac.
f Romanus. Potest qs dari tutor ei ꝓ quo tenef.b.d.bar.
Romanus.nā nec ipe fideiussor nec magistrat⁹ putat tale on⁹ in numero triū tutelaz.ut.s.de ritu nup.l.siqs tutor.§.i.
g Ipse.s.apulus.accur.
b Ne in vna.hec est eius allegatio.
i Decreuit. Hic incipit rūdere.ac.
k Detentus est.ille apulus.ac.

a Necessariam.quia decretum continet impossibile: vt.j.que sentē. ne ap.l.fina.az.7 facit.j.de vulg.substi.l.in pupillari.7.j.de condi.7 ō mon.l.pater.§.conditionum.7.j.de exeu.tu.l. qui testamento.7 de bo. li.l.si filius.§.cum filius.7.j.de eo qui pro tu.l.i.§.siquis quasi.7.j.de col.bo.l.filius emancipatus.7.C.de peti heredi.l.si putauit.ac.

S Peregre. Tutorib⁹ datis dz p iudicē ifra. rrr. dies nūciari. h.d. Bar. a C Si pegre. i. abētes sint tutores dati a pside ⁊ nunciante magfatu. b C Magfatibus. magistratus defert nomina creandorum presidi non aūt ipse dat nisi iussu pside: vt. ff. c. l. diu⁹. ⁊. l. ius vandi. Idem magfatus post dationē denunciat dato tutori ifra. rrr. dies nā ex tūc currūt tēpora excusationis. l. vierū vt h. ⁊ .f. h ercu. tu. l. scire. ff. gn quaginta. ⁊. ff. oz. potuit enim dari etiam absens vt. ff. c. l. illud. ac.

c C Fiat. s. tutoribus absentibus.

d C Qui petant tutores &c. Incepta titulo: ordinatio: cū h ti. debuit precedere pcedētē titulum.

M Atris. Mater tenet filijs impuberibus petere tutores ⁊ curatores ſi adultis. h.d. Bar.

e C Tutoribus. vt. C. e. l. matris pietas. ac.

f C Quo casu. vt. ff. ti. i. l. curator. ⁊. l. in oēm. ⁊ .ff. de tes. tu. l. iiij. ⁊ de tute. l. iij. ff. i. ⁊. l. solet. ⁊. f. h ercu. tu. l. diuus. ff. pe. ⁊ insti. de ercu. tu. ff. item q. ⁊. C. in q. cau. tu. ba. tu. vel cura. da. nō po. l. i. ⁊. ij. azo. ⁊. f. ad tertul. l. ij. ff. qd si curatores.

S Minores. Pupillis petēdi tutores sunt a mre. als primaf successione. ⁊ a libertis qui als punient. ⁊ alij agnati vel cognati pñt h facere: ſz si neglexerint nō punient. h.d. Bar.

g C Si minores. hec lex greco trāslata est in latinum.

h C Defensores. i. tutores vel curatores. ac.

i C Propter etatem. qa pupilli sunt.

k C Ex electione. i. spōte. ⁊ subaudi alij ex necessitate. ⁊ hic subijcit sunt autem ⁊c. non. n. ē dicendū qp affines ⁊ amici ex necessitate hoc faciant: sed nec ēt cognati. nec ob. C. de le. bere. l. sciant. quia illud intelligit in agnatis ⁊ illis qbus defert legitima hēditas abintestato: ut ipsi habeāt necesse petere sic ⁊ mr ⁊ liberti. naz non pt dici qp soli mri ⁊ liberto imponatur hec necessitas. vt. d. l. sciant. ⁊. f. ad tertul. l. ij. ff. qd si nepotibus. vbi de aua vr. sed hodie in cognatis vr id qō in agnatis vt i auc de bere. ab in. ff. ex bis. ⁊ tñ primorem die perdere ñ sequētes: ut. f. ad tertul. l. ij. ff. fi. ac.

l Juus. oēm. qdaz nō habēt pcedentia: sed hic incipit. l. diu⁹ pius ⁊c. ⁊ totū est interpretatio greci.

S Peregre⁹ agāt q tutores vl curatores dati sūt: vt itra die rrr. notuz bis a magistratib⁹ fiat⁹ diuus marcus rescripsit.

C Qui petant tutores vel curatores ⁊ vbi petantur⁹. M Odesti. Atris sollicitudo in petendis filio tutoribus⁵ nō etiā curatoribus obseruatur: nisi quo casu⁶ impuberi curator petendus est. I Dem. S Jmin ores⁸ nō habent eos q ex legib⁹ sunt defensores⁹. si qdez tutorib⁹ idigēt, ppter etatez possunt petere eis tutores cōstitui cognati: ⁊ qui fm affinitatem sunt familiares parētum masculorum ⁊ feminarū. Possunt ⁊ amici parētū ⁊ educatores ipsor puerorum hoc petere. C Alij qdē ex electione[k] vel voluntate petunt tutores. C Sunt āt quidā qbus necesse est petere tutores: puta mater ⁊ liberti: ex bis enim be quidē dānū patiūtur: hi āt puniunt si nō petierit eos q ex legib⁹ defensores sūt. Mater enim expellit a legitima filij hēditate q̄si existēs i digna accipe hēditatē legitimā: negligēs ei ꝓstitui tutorē. C Et nō solū si nō petierit sz ⁊ quātūcunq petierit si puritatis gra petierit cū q dimitti poterat: deinde dimisso eo vl obiecto aliū si petierit rursū. ul ex studio malos petierit. Liberti āt ex bis causis accusati apud pside punitur vt emendent si apparuerit vel pp negligētiā vel propter malitiā nō petisse. C Que aūt de mre dicta sunt ostēdunt epistola diui seueri cui⁹ verba subiecta sunt. I Dem. O Jauus seuer⁹ vlpio rufino. oēm'm. rōnez adhibere subuenīendis pupillis: cū ad curaz publicā pertineat liquē omnibus volo: ⁊ ideo mater que vl nō petierit tutores idoneos filijs suis: vel pōribus excusatis reiectisue: nō ꝓtinus aliorum noīa ediderit: ius nō hēat vendicādor sibi bonor. intestatorum filiorum[m]. Grecū

C Si quidem aliqs vel fenerator vel legatarius vel aliā necessariaz habeat aduersus pupillū persecutionez: ipe quidem ñ petet tutorez pupillo: sed eos qui petē possūt rogabit petere. vel si hi neglexerint tunc accedens ad pside hoc ipsuz dicet: ut cōstituto tutore legitimo[n] ea aduersus pupillum moueat p̄secutio. Hec quidez de tutoribus. C Minores[o] autem sibiipsis petent curatores: siquidez affuerint per seipsos. Si aūt abfuerit aliqs eorum petet per procuratorem[p]. Sinaūt alius petere p procuratorem pōt minori quesitū ē. Et vlpianus egregi⁹ ita scribit q, decet alium ei nō petere: sz ipsum sibiipsi[q]. Et apud paulū libro nono respōsoruz ita relatū est. P Aulus. Q Uratorē ignorāte nec mādāte pupillo nō recte ei a tutore petitū videri[r]: periculūq eor que curator nō iure dat⁹ gessit nō sine rōe cui⁹ q petijt[s] cogēdū agnoscē. ⁊ alia pte eiusdem libri ita rūdit. Si infis iudicū pnceps secut⁹ curatores filie ei⁹ ōderit piculū administratōis eor cā respicē debē. P Au. Q Ui qūtercūq dimissi sunt p excusatiōez a tutela necesse ñ hñt[t] petef pupillis tutorē: vt ait seuer⁹ ⁊ antonin⁹ ꝓstitutio. P Au. D Ecreto decurionū ⁊ ipz magistratū curatorē dari posse respondi. H Ermo. Q Redendū est ⁊ cā mrez cōstitutiōe cōtineri q̄ a pre nō legitie tutores testō vel codicillis datos filijs ipuberib⁹ nō postulauit decreto ꝓfirmari[u]. Sinaūt idōneis datis tutorib⁹ plurib⁹ vn⁹ eor vel decess sit vl tpalē excusationē accepit mr qz, ppterea i loco ei⁹ alū nō petit. q: numer⁹ reliqor administratoni tutele sufficiebat icidit qdez hec in verba cōstitutiōis sz snia excusat⁹

C Sz si suspecto tutor pupillo postulato ōcretū erit: et adiūgi alios[x] C Mater alios quoq petere dz: ⁊ si nō petit icidit i snias⁹ cōstitutionis. C Hec āt mr ab omni qdem bonorū[y] vendicatione intestatorū filior[z] repellit. C Si vo maritus ei fideicōmissum a filio reliquerit: cui mulier non petijt tutorem si sine liberis ōcesserit. vl sub hac ipsa conditione si intestat⁹ mortu⁹ erit: fideicōmissi petitio q̄ ex alieno iudicio[a] descendit: nō est perempta. C Que autez suspectum tutorez non fecit: nec verbis nec sententia constitutionis in penam incidit. qd eiusmodi fcā diiudicar ⁊ estimare virilis animi⁹ est. Pōt ēt delicta

p C Petet per procuratorē. si hz tutorē vel curatorē aliqnē vic eius auctoritate cōstitutum: vt. C. de procur. l. neq; nā dat curator hñti tutorē: vt. ff. de tutel. l. soler. ⁊ hñti curatorem: ut. ff. t. i. l. venit. Sz qd si nō hz tu. vl cu. cui⁹ auctoritate ordinetur: rñ. petet p se. sed qdam dicūt qd ler illa ne pz logi qñ ꝓstituit procurator ad aliquā cāz ordinarie agēdam: nō ad vnū factū vt h: nā ⁊ ipse minori h hz lūaz psonam: vt. h dic. ac.

q C Sibiipsi. g infanti non pt dari: vt. ff. de tu. l. q hz. ff. si pupillus. ⁊ facit. f. l. priori. ac.

Q Uratorem. Tutor nō pōt petere curatorem pupillo. ⁊ q legitie non petierit tutorē: p non legitio hr. Bar.

r C Videri. ut ⁊. ff. priori. rñ. sz p. ff. de procu. l. mut⁹. ff. is q. sz dic vt nō. ff. de tute. l. qui habz. ff. i. ac.

s C Eum tutorem.

t C Qui petit. s. curatorem.

u C Judiciū. i. petitionem. ⁊ facit. C. q admit. ad bo. pos. l. bonorum.

x C Debere. ut. C. si mr indennita. pro. l. fi. contra. So. illud in petitione tutoris qō ex necessitate facit. hic curatoris qō nō ex necessitate: ut. ff. l. i. ac.

Q Ui qualiter cunqz. Remotus a tutela non tenetur aliuin petef. h.d. Bart.

y C Non hñt. cōtra. j. ti. i. l. tutores. ff. q sc. So. ibi gessit. hic non. Jtē ibi non erat tutor hic erat: sz excusationē hēbat. ac.

D Ecreto. Priores pñt dare aliqnē in iudicem q det tutorem. h.d. Bar.

z C Magfatū. als magistratū ⁊ als magfatuum. ⁊ fa. ff. tit. i. l. vbi. ⁊ nō q ad vltimā pte rubricē respic d ler. vl dic q ad vltimam p̄ē nihil i nigro pōit. sz .C. vbi. pe. tu. sic ⁊. C. de rcli. ⁊ sump. fu. ⁊ alee lusu. nihil ō vltima parte dicitur. ac.

Q Redendum est. Mater que tutorez nō petijt confirmari vel in locū excusati alium dari cū alt⁹ nō supesset pdit successionē filij: non id qō ei debef ex testō mariti. nec sibi imputatur si vt suspectum non petijt removeat. h.d. Bar.

a C Confirmari. de hoc dic vt .ff. de cōfir. tu. l. ij. ac.

b C Excusatur. ꝓ j. ad tertu. l. .ij. ff. q si nō oēs. So. h reliqui sufficiunt vt h: ibi non. ac.

c C Sz si. adiungi alios qō fit qñ tutor vinculo necessitudinis tangitur pupillo: vt. j. de suspec. tu. l. si tutor.

d C Jn snīam. ⁊ erit cadē pena vt. j. de. ē. si. l. nois. ff. i. ac.

e C Bonorum. sunt enī multe vendicationes: ut petitio hēditatis directa ⁊ vtilis ⁊ rei vendicatio pro singulis: sed non repellitur a singlari fideicommisso: vt. j. proxi. ff. ac. f C Filiorū. si ipubes moriat. vt. C. ad tertul. l. mr. g C Si no. ex alieno iudicio. s. mariti. sic ergo ñ obstat. l. C. ō leg. hr. l. sciant. qz ibi excludit abintestato sed ꝓ ad hunc. ff. C ad. tertul. l. oēz. sed ibi magis ōligt mr: qz trāsit ad scā vota. ⁊ iō in substōne pūit. vel forte secus i simplici legato: vel fideicō. q̄ in substōne vl ut ibi fm azo. ⁊. b. Tu dic qp hoc fuit relictum i casu pubertatis: qō pz p ꝓditiōes h isertas quo cāu cessatum a pēa erat: vt. ff. pr. dirī. si ergo simplr ē relictū amittet: ar. j. de ercu. tu. l. amicissimos. itē ꝓ. j. ad tr. l. pp venēi. ff. tutori. sz ibi dol⁹. h negligēta. Jtē alio casu logi. b C Que āt. virl ai. pt. tñ si vult: vt isti. de suspec. tuto. ff. ꝓxis. ac.

l Juus. oēm. qdaz nō habēt pcedentia: sed hic incipit. l. diu⁹ pius ⁊c. ⁊ totū est interpretatio greci. m C Filior. j. ad tertul. l. i. ff. si mr.

C Si quidē. Qui litigatur⁹ ē cū pupillo ñ dz ipe petere tutorē sz alijs nūciare: qb⁹ negligentib⁹ iudici dz referri. Bar. n C Legitio. i. legitime. vl oit ēt datu. ū ē leg. timū. ar. j. ō. v. si. l. lege. ⁊ fa. C. e. l. si filijs.

C Minores. Minores petūt sibi curatores p sev l p procuratorē. bar.

o C Minores. pupilli ⁊ adulti. sic accipitur minores. ff. in pu. bus⁹. l. ac.

a Ignorare. secus aũt si sciuit nã ⁊ ptor põt errare: ut. ſ. ad tertul. l. iij. §. nõ solum. ⁊. §. sequentibus. ac. b Judiciũ. i. vltia matris volũtas. ac.
c Eligendos. i. dandos: vt. ſ. ti. i. l. ticium. §. a matre.
d Sed inquisitio. vt. ſ. de confir. tu. l. i.
e De administratione ⁊ periculo tutorum vel curatorum ⁊c.

GErere Tutor cogit administrare: ⁊ ad cũ spectat piculum ex quo scit se datum. b. d. Bar.
f Atqꝫ. pro. i. ⁊ vic ad gerendum accedere ne sit contra. ſ. .e. l. ita autem. §. gessisse. ac.
g Ex ordinem. i. offõ iudicis ⁊ captis pignib⁹: ut insti. ó satisda. tu. §. pe. uel mcta indicta seu bãno. ut. ſ. siquis ius di. ſi ob. l. vnica. ⁊ fa. ſ. ó mu. ⁊ ho. .l. siqs. ⁊. C. ó suspec. tu. l. iij. ⁊ .ſ. ó vẽ. inspi. l. i. §. quid ẽ. ac.
b Tpa. q̃ sunt. ſ. ó exc. tu. l. qnq̃ginta. sꝫ ſ. ſ. de auc. pſ. l. si tutor. So. vt ibi. Itẽ facit. ſ. e. .l. si ita aũt. §. fi. ⁊. l. se. ⁊. l. qui iussus. ⁊. C. e. l. ⁊ si scisset. ac.

C Sufficit. Tutor põt defendere pupillũ p se vl' cũ defendenti auctorare prout elegerit ipe. Sed curator põt defendere adultũ p se vel cuz defendenti auctorare prout elegerit actor. Item tutor ⁊ curator pñt agere vel agentibus auctorare pro ut ipsi elegerunt. b. d. bar.
i C Sufficit. tutores cauet. ſ. iudicatũ solui quã pstant ó fensores: vt. C. e. l. fi. §. defensionẽ. Itẽ nec ó rato: vt ⁊. C. e. l. tutores debitũ nisi ꝫ q̃ dr. ſ. e. l. vulgo. sed actor ab eis ꝓstituꝰ cauet: vt. ſ. rẽ ra. ba. l. actor.
k C Licẽtia. suscipiatur. qõ põt ꝓdesse: vt p lit. ꝓte. factam cum pupillo tutore auctore fiat interruptio prescriptionis. pupillus enĩ rñdebit: vt. C. de auct. p. l. clarum. ⁊ in eius pſona poterit cõcipi libell⁹. sꝫ tñ tutor de calumnia iurat: vt. C. de iura. calũ. l. ij. §. q̃ obseruari. nã illa darũ. ⁊ illa ⁊ de iura. ca. sũt iustiniani. ⁊ cõcipiẽt ꝓa iramenti in pſonã tutoris. q̃ ipe vl' agere ⁊ rñdere cũ auctoritatẽ pstat: ut. C. de vete. iur. enu. .l. i. §. oĩa enĩ. oliz tñ nõ iurabatur de calumnia: ut. C. ó iura. ca. l. ij. §. fi. nisi in certis casib⁹ vt in noui op. nũ. vt. ſ. ó no. op. nũ. l. ó pupillo. §. q̃ opus. ⁊ ĩ dãno ifec. vt. ſ. ó dã. ifec. l. g bona. §. q̃ alieno. ⁊ in dilatiõe iuramẽti. vt. ſ. ó iureiurã. l. iusiurãdum. §. qui iusiurandũ. sꝫ p iustinianum cepit iurari in ol capitulo ⁊ sic pluries in cã: vt. C. de iura. ca. l. i. Tertio p eũdem iustinianũ tñ semel: vt in auc. de bis q̃ ing. ad ap. §. fi. Alij distinguũt aliter a quo sit prestanduz hoc casu vt nõ. C. ó iura. ca. .l. ij. in glo. et hoc dicũt ⁊c. in filio vic vt ibi nõ. in alia glo. q̃ incipit vt pr in bonis ⁊c.
l C Nõ pñt. ut minorib⁹. vij. an. ut. C. de iure deli. l. si infanti. et .ſ. pri. bi. enĩ pm azo. in ius vocari non debẽt. ut. ſ. de in ius vo. l. qꝫz in pn. ⁊ de ꝺi. fur. l. ij. ⁊. C. q̃ legi. p. l. fi. i fi. ac.
m C Vel absunt. ut. ſ. ea. l. §. in absentibus. ac.
n C Suscipiãt. ꝓposita a tutorib⁹ noĩe pupillox q̃rela.
o C Auctoritatem pstẽt. pupillo in ius vocato: ⁊ se defendenti vel ipe tutor ꝓueniatur. ut. ſ. ea. l. §. licentia. ac.
p C In causis. licẽtia. vt notari ꝺcta iter pupillũ ⁊ adultũ vt pmo casu sit electio ex pte minoris: ut. ſ. §. licẽtia. sꝺo ex pte actoris: ut ꝺ. sed certe multo magis hoc vt cẽ idẽ qꝺ. ſ. vñ dic licere est vocare adultũ si ipe velit rñdere: nã ⁊ curator põt ac.
q C Aut ipe litẽ. si curator vult: nã adultum põt exhibere ⁊ auctorari: ut. ſ. in pupillo victũ est. ac.
r C Non denegari. ſ. q̃ pars minoris conuenit: nũc q̃ agit. ac.
s C Ex p sona sua. i. ipe curatoꝛio tñ noĩe vt subijc̃: ⁊. C. e. l. ó bitorib⁹. ac.
t C Pro spectu. i. vt sic prospiciat offõ suo.
u C Faciẽtibus. pupillis vel adultis. ⁊ facit ad hãc. l. C. de bo. q̃ li. l. fi. §. i. ⁊. §. sinaũt ĩ scõa. ⁊. §. vbi aũt puerilis. ac.

SI tutor Judicati actio ñ ꝺat ꝓtra tutorẽ nisi se liti obtulerit. sed ꝝ pupillũ nisi ab hereditate cuius cã ꝺẽnatus est se abstinuerit. bar.
r C Si tutor ꝺẽnauerit. i. ꝺẽnari fecerit: sic. ſ. ó bis q̃ nõ. ifa. l. furti. §. mãdati. ⁊. C. ó

ignorare[a] mk. Satisqꝫ ẽ eã petisse talẽ q̃ ex inqsitiõe p ptorẽ bita idonei[a] appuerit: ⁊ tõ nec iudiciũ[b] eius sufficit ad eligẽdos[c] tutores: sꝫ igsitio[d] fiat ẽt si maxie ĩ bona ꝓpa liberis suis testõ tutores dederit.

C De administratiõe[e] ⁊ piculo tutorũ vel curatorꝝ q̃ gesserũt vl' nõ. Et de agẽtibus vel cõueniẽdis ab uno vel a pluribus. TExpta.

GErere atqꝫ[f] administrare tutelã extra ordinez[g] tutor cogi solz. Ex quo scit se tutorem datũ si cesset tutor: suo pic'lo cessat. Jd. n. a diuo marco ꝓstitutũ est: ut q̃ scit se tutorẽ data tũ nec excusatõez si quã bz allegat iter tẽpora[h] ꝓstituta: suo piculo cesset. C Sufficit tutorib⁹ ad plenaz defẽsionẽ: siue ipi iudiciũ suscipiãt siue pupilli ipsi⁹ auctorib⁹. nec cogẽdi sũt tutores[i] cauere: ut defẽsores solẽt. C Licẽtia igit erit vtruz maluerit ipi suscipe iudiciũ an pupillũ exhibẽ: ut ipsis auctorib⁹ iudiciũ suscipiat[k]: ita tñ vt p bis q̃ fari nõ pñt[l] vl' absũt[m] ipi tutores iudiciũ suscipiãt[n]. TPro bis ãt q̃ sup septimũ annũ etatꝫ sũt: ⁊ ꝓsto fuerit: auctoritatẽ[o] pstẽt. C In causis tñ adultorũ licẽtia[p] erit agentib⁹: vel ipz adultũ pñtez in iudiciũ vocare vt ꝓsensu curatoris ꝓuẽiat: vel ꝝ curatorẽ agẽ: ut ipe litẽ[q] suscipiat. C In abñtib⁹ aũt adultis oĩ mõ ꝝ curatorẽ agendũ. Nõ ẽnegari[r] ãt nec̃ tutorib⁹ nec̃ curatorib⁹ ẽt ó bitores pupillox vl' adultox ex p̃sona sua[s] ꝓspectu[t] officij in iudiciũ vocare: uel eis ꝺ facientib⁹[u] suũ ac cõmodare cõsensum. TDem.

SI tutor ꝓdẽnauerit[v]: siue ipe ꝓdẽnat⁹ est: pupillo ⁊ ĩ pupillũ poti⁹ actio iudicati dat[w] ⁊ marie si si se liti obtulit[x]. CSz cũ nõ possit vl' pp infantiã[y] uel pp absitiã auctor ei eẽ ad accipiẽdũ iudiciũ: ⁊ ꝺ ẽt diu⁹ pi⁹ rescripsit. Et exide multis rescriptis ꝺclaratũ est i pupillũ dãdã actiõez iudicati semp tutore ꝓdẽnato: nisi abstineat. tũc enĩ nec in tutorez nec i pupillũ: nec pignora tutoris accipiẽda cẽ sepe rescriptũ ẽ. C Ampli⁹ marcellus li. xxi. digest. scribit: ⁊ si satisdedit[z] tutor mor abstiuit[a] pupill⁹: fideiussorib⁹ quoqꝫ eius⁹ debẽ subueniri. CSz si pupill⁹ nõ abstinuit quemadmodũ ipsi[b] ita ⁊ fideiussorib⁹ eius subueniri: maxie si ꝓ absite pupillo vl' ꝓ ifante[c] satisdederit. TDem.

SI plures curatores dati sunt põpo. li. lxxiij. ad edictuz scripsit ratũ hẽri debere ẽt qõ p vnuz gestũ ẽ. nã ⁊ ĩ furiosi curatorib⁹ ne vtilitates furiosi ipediãt: ꝓtor vni eox curationez[d] decernet[e]: ratũqꝫ hẽbit: qõ p eũ sine dolo malo gestũ est. C Si parẽs vl' pr̃ q̃ ĩ ptãte bz ó stiauit testõ qs tutox tutelã gerat: illũ debẽ gerere ꝓtor putauit[f]: meritoqꝫ parẽtz stat volũtati: q̃ vtiqꝫ filio recte ꝓsperit. Tantũdez ꝓtor facit ⁊ de his quos pater destinauit testõ[g]. Ipse aũt ꝓfirmauit[h] vt si parẽs declarauerit quẽ velit tutelã admistrare: ille sol⁹ administret. ceteri ergo tutores ñ admistrabũt sed erũt bi quos vulgo honorarios[m] appellam⁹. C Nec putet qs q̃ ad hos piculũ nõ redũdare[n]. ꝓstat enim hos quoqꝫ excussis prius facultatibus eius qui gesserat conueniri oportere. dati sunt enim quasi obseruatores actus eius ⁊ custodes. imputabiq̃ eis qliqꝫ: cur si male eũ cõseruari videbant suspectum eũ nõ fecerunt. assidue igit ⁊ sa. san. ec. l. iubem⁹. §. is quoqꝫ. ⁊. ſ. si ps hr̃. pet. l. cũ multi in fine. ac.
y C Datur. ẽt durãte tutela: ut ꝺ vic̃ pm quosdã. alij dicũt demũ finito officio trãsferri actionem in pupillũ: vt. ſ. siqs cau. l. ſi. sꝫ ⁊ pm eos vtilis datur in minorẽ: ẽt durãte offõ vt ꝺ dicit. constat. n. trãsferri: ut nõ. C. de iura. ca. l. ij. in glo. §. sed ad qd ⁊c.
z C Obtulit. nõ enĩ pt dici se liti offerre cum hoc faciat ex necessitate: vñ secus est in p curatore qui se liti offert cum ad ꝺ nõ cogat. sꝫ spõte faciat: vt. ſ. de pcu. l. si procurator. §. fi. ⁊. l. plan eius. ⁊ sic in ꝝctu differũt quia tutor non tenetur finita tutela: vt. ſ. q̃ ex fa. tu. l. post mortẽ. §. fi. sꝫ pcurator sic: vt. ſ. ó p cũ. l. pcurator q. ⁊ fa. ſ. ó re iudi. l. iiij. ⁊. C. q̃ ex facto tu. l. i. ac.

a C Sed cũ. pp ifantiã. q̃ bus casibus est necesse vt ipe iudiciũ subeat: vt. ſ. .l. pri. §. ita tñ. ac.
b C Amplius. satisdedit creditoribus pupilli ó solucndo ad certum diẽ: nõ dicas iudicatuz solui: vt .ſ. l. pri. §. nec cogendi.
c C Abstinuit. tutor pupilli p ĩtegrum resti. satisdando. n. videbat adiuisse: vt. C. de iure delib. .l. ij. ⁊ hoc si erat infans alꝰ actus ⁊ volũtas pupilli ẽ nẽcria: ut. C. de iure ẽli. l. potuit. Sed qd si citra additionez tutor ꝓdicto modo satisdederit: dic q̃ sic: vt. ſ. de condi. cã da. l. i. §. i.
d C Eius. s. tutoris.
e C Sz si quẽadmodum ipsi. ſ. tutori q̃ restituit q̃ si lesus sit pupilus in eo q̃ satisdãdum non erat. Et ad hunc vltimũ ⁊ penultimũ casuz facit. ſ. de acqr. here. l. si pupill⁹. ⁊ ⁊. ſ. ó pcura. l. si minor .ſ. siqs cau. l. fi. sed ꝝ. ſ. de minor. l. in cause. i. et C. ó fideiuſ. mi. l. ii. So. vt ibi. f C Vel p ifante. i. minore. vij. an. vt. ſ. .l. i. §. ita tñ. ⁊. C. de iure deli. l. si infanti. ac.

SI plures Ex pluribꝰ tutoribus vl' curatoribus gliber põt administrare. ⁊ vni erit decernenda administratio p iudicem. Vel si vni erat decreta per testatorẽ illi stabitur ⁊ alij nõ gerentes tenẽtur ad ea q̃ hic exprimuntur in ter. Bar.
g C Curationem. alꝰ curationẽ. alꝰ curatorem alꝰ curã.
h C Decernet. vt tñ caueat ceteris: ⁊ sic administret solus. sꝫ si non decernet tñ qõ vn⁹ fecerit ratũ est q̃ vr̃ alius ꝓsentire nisi dissentiat: ut. ſ. de cur. fur. l. ꝓsilio. §. pe. ⁊ fi. ⁊ facit. ſ. si vn⁹ ex pluri. l. i. ⁊. ſ. .e. l. §. qõ ĩ tutorib⁹. ⁊. §. appet.
i C Putauit. ut isti ó satisꝺ. tu. §. i. ac.

C Si parens Ex mala ꝓuisatõe pſumit qs suspect⁹. b. d. Bar.
k C Testamento. minus legitime facto. ac.
l C Confirmauit. qõ debuit: vt. ſ. de confir. tu. l. ij. ac.
m C Honorarios. sed cũ isti teneanr̃ rõnes ab alijs exigere. vt. ſ. subijcit ergo nõ sunt honorarij: vt. ſ. de testa. tu. l. iure nr̃o. §. i. que ẽ cõtra. so. I proprie vr̃ honorarius: vel dic q̃ ibi administrabat cũ alijs: ⁊ ẽt rõnẽ ab eis exigere debebat: ꝺ nõ administrabat ⁊ dic quare vr̃ hõ: vt ibi nõ. ⁊ fa. .ſ. de so. l. q̃ si forte. §. i. vbi dicuntur tria genera tutorum.
n C Nec putet qs̃p. redũdare. si habeas nõ: bñ est: nã redũdat vt. ſ. subijcit: ⁊. ſ. de ritu nup. l. siqs tutor. §. qd ergo. prius conuento alio vt. C. si tu. non gest. l. i. ⁊ de periculo tutorũ. l. i. ⁊ ẽt magꝛatu pm nos. Si bẽas sine nõ. dic. ſ. ad pñs redũdat: tñ pmo conuẽto alio ⁊ magꝛatu. Sed vr̃ q̃ possit eligere ẽt non gerentem prius: vt. ſ. ó cur. bo. dã. l. i. §. fi. So. ibi in curatoribus rex: ꝺ in tu. vl' cu. personarũ. uel ibi a creditorib⁹. huc pp gestionem pm. p. vel illa pm istam vt ibi nõ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Erigere. extra iudiciū. nā in iudicio nō pōt durāte tutela ⁊tutoris. ſz alit ī curatorib⁹ diſtinguit: vt. j. e. l. cū plures. ⁊. l. act⁹. ⁊. l. cū curatore.
b ¶ Ad prediorum. ſic. j. e. l. ita autem. que huic. §. continuatur. ac.
c ¶ Oſtendimus. hoc. §.
¶ Quāuis. Et cā recedit a volūtate defuncti: ⁊ alij q̄ teſtator dirit ad miniſtratio conceditur.
Idem in curatore ⁊ ſi teſtator non dixerit vnus eligitur. b. d. Bar.
d ¶ Ignorante. ſi enim ⁊peruiſſet veriſimile eſt q̄ mutaſſet, ⁊ facit. ſ. de teſta. tu. l. pf. ⁊ de confir. tu. l. vtilitatem. acc.
e ¶ Cū duos. adiungendos. ppter late diffuſuz pſumoniuz: ut. C. q. ca. ha. tu. l. pp. ⁊ quādoq̄ iūgunt ⁊tutores: vt. j. ō exce. tu. l. pp. ⁊. ſ. de tut. l. ſi quis tutor. ac.
f ¶ Secuti. ſic. j. e. l. quidam. §. vſq̄ adeo. acc.
g ¶ Apparet igit. inſertiue nō illatiue: vl̄ dic illatiue q̄ ⁊probādo volūtatem patris ī hoc. ut b. ⁊. ſ. l. i. §. i. ſatȝ videtur velle p vnū geri: ēt ſi pf non dixit. ac.
h ¶ Adminiſtrēt. cum pater b̄ dixit q̄ppe ⁊.
i ¶ Facilius. vñ uerſus. Segnius expediūt commiſſa negocia plures. ⁊ fac. j. de no. op. nū. l. ſtipulatio. §. pe. ⁊. ſ. e. l. in pn. ⁊ in auc. ō here. abinteſt. §. et bis. in fi. ⁊. ſ. ō orig. iur. l. ij. §. nouiſſime. ⁊. j. ō cur. fur. l. cui bonis. §. fi. ⁊ iſti. ō ſatiſ. tu. §. i. ⁊. ſ. ō exerci. l. ij. ⁊. j. eo. l. decreto. §. fi.
¶ Si non erit. Tutores pōt vni ex eis adminiſtrātōez ⁊mittere: uel oēs ſimul gerere: uel dimidere. b. d. Bar.
k ¶ Moller. ſ. electⁿ. ac.
l ¶ Ps gerat. pōt ēt cogi electⁿ: vt. ſ. e. l. i. ī pn ci. ⁊ no. ēt maiori ptiſore ſtādū: ſic. ſ. ō pac. l. ⁊ ſuū. §. fi. ⁊ ō vētre iſpi ci. l. i. §. i. ⁊. j. de ſepul. viol. l. iij. §. ſi plures. et. j. de reg. iur. l. aliud. § referē. ⁊. j. ad munici. l. qd maior. ⁊. ſ. qō cuiuſ q̄ vniuer. l. nulli. ⁊. ſ. dpoſiti. l. ſi plures. ⁊ inſtitu. de ſatiſda. tut. §. i.
Ité ſi nō inuenit maior pars quez iudex eligit. ad qō. C. de iudi. l. fi. §. ex ⁊tutore. ⁊ de iureiu. l. inſturandum. §. ſi de q̄litate. ⁊. C. de nup. l. i. ⁊ facit. j. de le. i. l. huius. in fi.
m ¶ Conuocari. ſic in auc. de here. abinteſt. §. pe. in fi. ac.
n ¶ Eis oībus. ſic. ſ. de legiti. tu. l. legitimos. §. pe. in fi. ac.
o ¶ Item ſi. diſtribuatur. a pretore: ⁊ facit. j. e. l. actus.
p ¶ Et in partes. diuiſa. ſ. pretore auctore. ac.
q ¶ Pro ea parte. vnuſquiſq̄ tamen ex omni cauſa: etiam quam nō adminiſtrat conuenitur: vt. j. e. l. inter. in fi. ac.
r ¶ Non adminiſtrat. iſtud tñ no. q̄ ſi cā eſt agēda in regiōe mihi ōputata p rebus tibi cōmiſſis: illā ego pſequor: ut. j. e. l. tutores q̄ poſt. §. heres. niſi ī tua regiōe ager poſſis: ut. j. e. l. ticiū. §. tutores. Azo. ⁊ fac ad. l. iſtā C. ſi ex pluri. tu. l. ij. ⁊ ō au. p. l. fi. ⁊. ō picu. tu. l. ij. ⁊. j. e. l. ſi duo ī fi. ac.
¶ Ea autem. Dictum determinat fin ſuam cauſam. b. d. Bar.
a ¶ Ita autem. hec continuat cum ſupiore. l. iij. §. i. in fi. §. ac.
t ¶ Ager poſſit. poſt depoſitionē cnī pecunie ⁊parari ager dz. q̄ ſi neglexerit ī uſuras aſtrigit: vt. j. e. l. tutor q. §. ſi poſt. ⁊. l. ſi tutor ⁊ſtitutus.
u ¶ Nummo. i. nummis: ut. j. de verb. ſig. l. in vſu. acc.

rōez ab eo exigē eos oz: ⁊ ſollicite eos curare q̄l̄r ⁊uerſet: ⁊ ſi pecūia ſit q̄ deponi poſſit: curare vt depo nat ad pdiox ⁊parationē. blādiūt .n. ſibi q̄ putāt honorarios tutores oīno nō teneri: tenēt. n. ſm ea q̄ ſupra oñdimus. ¶ Quāuis āt ei poteſtiſſimū ſe tutelā ⁊miſſux ptor dicat cui teſtator ōlegauit: attñ nōnūq̄ ab b̄ recedet: vtputa ſi pf minⁿ ppē ſo ⁊ſilio b̄ fecit forte mior. xxv. an. vl̄ eo tpe fecit quo iſte tutor bōe vite ul̄ frugi videbatur: dcīde poſtea idē cepit male uerſari ignorāteⁿ teſtatore: vl̄ ſi ⁊tēplatiōe facultatū eⁱ⁹ ei res ⁊miſſa ē: qb⁹ poſtea exutⁿ eſt nā ⁊ ſi vnū pf dederit tutorē: nōnū q̄ adiūgunt curatores. nā ipator nr̄ cū pfe ſuo r̄ſcripſit. ¶ Cū duos qs libtos ſuos tutores ddiſſet: unū rex italicax: aliū rex aphricanaruz curatores eis adiūgēdos[c]: nec pfis ſecuti[r] ſt uolūtatē. ¶ Nō ī tutoribⁿ ſcriptū: ⁊ ī curatoribⁿ erit obſeruā duz: quos pf deſtinauit a ptore ⁊fir mādos. Apparet igit[s] ptori cur fuiſſe: ne tutela p plures adminiſtret[v]. Quippe ⁊ ſi pf ñ dſtinauerit qs gerē debeat: attñ id agit ut p vnū adminiſtret. ſane. n. facilⁱ⁹ vnⁱ⁹ tutor ⁊ actiōes exercet: ⁊ excipit: ne p multos tutela ſpergat. ¶ Si non erit a teſtatore electⁿ tutor: aut gerē nollet[x]: tūc is gerat[t] cui maior ps tutoruz tutelā decreuerit. ptor igit iubebit eos ⁊uocari[m]: aut ſi nō coibunt: aut coacti nō diſcernēt: cā cognita ipe ſtatuet qs tutelā geret. Plāe ſi non conſentiant tutores pretori: ſz velint oēs gerē: q; fidē non habēt electo: nec velint ſuccedonei eē alieni piculi: dicēdū eſt ptorē permittē eis oībus[n] gerē. ¶ Ité ſi diuidi iter ſe tutelā velit tutores audiēdi ſunt vt diſtribuatur[o] inter eos adminiſtratio.

I Dē. Oēl i ptes ul̄ in regiōes: ⁊ ita ſi fuerit diuiſa[p] vnuſq̄ſq̄ exceptiōe ſūmouebit, p ea pte[q] vl̄ regione quā nō adminiſtrat[r].

I Dez. Ita aūt depoſitioni pecuniax loc⁹ ē: ſi ea ſūma conuadi. i. colligi poſſit: ut ⁊parari ager poſſit[s]. Si .n. tā exiguā eſſe tutelā facile ꝓbat: vt ex nūmoⁿ refecto pdiū puero cōpari ſ̄ poſſit: depoſitō ceſſat. Que ergo tutele quātitas depoſitionē inducat: videamⁿ. ⁊ cū cā depoſitōis exp̄mat. ſ. ut pdia pupillis ⁊parēt: manifeſtū eſt vt ad minimas ſummas ſ̄ uideat ptinē: qbⁿ mōis pfiniri gñaliter nō pōt: cū facilⁱ⁹ causa cognita[r] p ſingl'os' poſſit examinari: nec tñ auferēda facultas ē: ēt minores ſūmas iterdū deponi poſtulare: ſi ſuſpecti tutores[e] eē videant.
¶ Geſſiſſe[b] āt vf̄ tutor: qcqd oīno pupillare attigit ēt ſi modicū. ceſſāt q̄ ptes eox q̄ ſolēt ceſſantes cogē adminiſtrare. Q; ſi poſtea q̄ geſſit[c] tunc ſe geſtu abſtinuit ēt ſuſpecti poſtulatioⁿ ſuccedat. Q; ſi qs tutelam mādauerit gerēdā: geſtaq̄ fuerit ab eo cui mādatū ē: locⁿ erit tutele actioni. geſſiſſe. n. vf̄ q̄ p aliū[c] geſſit. Q; ſi ñ acceſſit is cui mādatū ē: vtil̄[r] actiōe[e] ⁊uenit. ¶ Debitorⁿ pfis q̄ tutelā adminiſtrauit filie: tutele iudicio tenebit[k] ēt ob id qō pfi debuit[k]. ¶ Si tutor pupillū ſuū pubere factū nō admonuit[l]: vt ſibi curatores peret. ſacris. n. ⁊ſtōibus hoc facere iubet q̄ tutelam adminiſtrauit: an tutele iudicio teneat[k]? Et magis puto ſufficē tutele iudiciuz quaſi ⁊nexū ſit b̄ tutele officio: quāuis poſt pubertatem admittatur[m].
¶ Poſt ⁊pletuz[n]. xxv. an. etatis: ſi nōdū rōnes reddite ſūt: nec ad cāz inſtrumēta ptinētia: fidei ac verecū die curatox ⁊uenit vt ⁊ſilioⁿ ceptā lītē pficiant. ſi igit ceſſēt in his que ⁊ſtituta ſunt faciēdis: magis puto ſufficere negocioz geſtoz iudiciuz etiā ſi iā actuz eſt[p]: ſi tñ huius rei rō reddita non eſt.

I Alianus.

a ¶ Tutores. qui pecuniaz pupillarem collegerunt. acc.
¶ Geſſiſſe. Geſſiſſe dr qui modicū attigit p ſe vel per alium. ⁊ ſic ſi ceſſat vt ſuſpectus poterit accuſari. ⁊ q̄ non geſſit tenet vtili. b. d. Bar.
b ¶ Geſſiſſe. exponit verbum gerere. qō eſt ī pn. prime. l.
c ¶ Nō geſſit. ideſt gerere incohauit. ⁊ dic non ante: vt. j. ō ſuſpec. tu. l. he. n. §. fi.
d ¶ Poſtulatio. q. d. actio tutele finita tutella tñ: non aūt incohata. vt. ſ. pri. ⁊. j. de auc. tu. l. ſi tutor qui. acc.
e ¶ Nō ſi quis. p aliuz. no. qui p aliuz facit: ipſe facere videtur ſic. ſ. de neg. geſ. l. iij. §. fina. ⁊. l. nam ⁊ ſeruⁿ. ⁊. C. de neg. geſ. l. iij. ⁊. j. de here. tu. l. ij. ⁊ .ſ. qō cuiuſq̄ vniuer. l. Item. §. i. ⁊. j. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. de iecīſſe. ſed arg. contra in co. n. .l. cum ſundum. ⁊ de contrahen. emp. l. q̄ ſepe. §. ſi quis. ⁊ de adop. l. poſt mortem. §. i. et .C. de bis qui ve. eta. impe. l. ij. ⁊. j. de acqui. here. l. paulus rñ. per procura. ⁊. ſ. de trāſac. l. cum hi. §. fin. ⁊. ſ. ad. l. aql. l. liber hō. ij. rñ. acc.
f ¶ Vtili. ſ. tutele: qui mandauit ſicut qui non geſſit. naz qui non geſſit tenet vtili non directa: vt. j. rem pu. ſal. fo. l. non q̄ſi. §. i. ⁊ ad b. ſ. man. l. ſi procuratorē. §. ſi tutores.
g ¶ Actiōe. b aptius notat p exemplū. j. eo. l. tres tutores.
¶ Debitor. Debitū dr alia cauſa deuoluitur in actione tutele. b. d. Bar.
b ¶ Debitor. qui.
i ¶ Tenebitur. ſi a ſe nō egregit ⁊ ſic prima actio conuertitur in actionem tutele quia interfuit pupilli. vt. ſ. de nego. ge. l. diuortio.
k ¶ Debuit. ergo ⁊ naturaliter ſolum debitum a ſe debz exigere. ſed dic vt. j. e. l. quotiens .§. Item ſi temporali. ⁊. ſ. de peti. here. l. ſiue poſt. §. iuſtum ⁊. j. de ſolut. l. ſtichum. §. additio. Azo. ⁊ facit. ſ. ō nego. ge. l. ſi pupilli. §. finali. ⁊. l. ſinautem. ⁊. j. de tu. ⁊ ra. di. l. ſi tutorem. ⁊. l. ſi poſt.
¶ Si tutor. Tutor finita tutela tenetur admonere minorem vt petat ſibi curatorem alſ tenetur. Bar.
l ¶ Nō admonuit. qd ſi admonuit: ⁊ ipſe noluit: rñ. excuſatur tutor q̄ inuiti adoleſcentes curatorem non accipiunt: vt inſti. de cur. §. Item. Azo.
m ¶ Admittatur. ſi habes per. d. dic. i. delinquatur. ſi ſine. d. dic. ideſt amonitio. ſi vis expone admittatur. i. recipiatur. debet etiaz eſſe. d. Si exponatur. i. cōmittatur tunc poteſt eſſe ſine. d. ⁊ facit ad hunc. §. ⁊ ad ſequentem. C. de arbi. tu. .l. tutor. ⁊ dic vt ibi no. ⁊. j. e. l. a tutoribus. §. i. ⁊. j. de fideiuſ. tu. l. i. ⁊. j. de tu. ⁊ ra. diſ. l. ſi tutorem. ⁊. l. ſi tutor reip. §. ſi teſtamento. ⁊. l. ſi tutor. ⁊. j. e. l. tutor qui. §. finali. ac.
¶ Poſt completum. Poſt completam tutelam vel curam cogit quis litem perficere niſi inſtrumenta litis ⁊ rationes reddat. b. d. Bar.
n ¶ Poſt completum. hic eſt. §. ſed quidam non habent. ac.
o ¶ Conſilio. ſuo. ſ. curatoris quōdam.
p ¶ Actum eſt. ac. nc. geſ. ſecus in actione fa. her. vt. C. de neg. geſ. l. iij. ⁊. ſ. fa. her. l. ſi filia. §. familie. Azo. ⁊ facit. C. qui petunt tu. l. amouere eam que. ⁊. C. vt cauſe poſt puber. aſſit tu. l. i. ⁊. j. de appel. l. negociorum. §. fin. ⁊. l. tutor ſi. ⁊ .C. de peric. tu. l. fi. ⁊ de iudi. l. ij. ⁊. j. e. l. tutores. §. tutores. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

QUidam decedens Si relingtur liberatio a reddēdis rōnib⁹ nihilomi
nus tutor de dolo tenek q nō pōt remitti: sec⁹ si de dāno qō sua culpa sen-
tit causatū. Bar. a Quidam decedens. al's lex al's. §. acc.

b Anologistos. ab a q̄ē sine ⁊ logos q̄ ē rmo q̄si ñ teneant rmocinari ul'rñ
dere p gestione. ide legista. i. rōnalis q tenek rddere rōnē. s. procurator cessans: ut
. C. de mō. mul. l. curator. vel
rm quosdā a longe q̄si remoti
essent a ratiocinationibus.

c Jus publicū. sic. ff. de lc. i.
l. nemo. ⁊. §. de tes. tut. l. iure
nro. ⁊. C. ō ꝺdi. infr̄. l. ij. ⁊. ff.
de libe. ⁊ posthu. l. si ita. §. fin.
⁊ consonat huic. l. C. de tran-
sactio. l. sub pretextu. ⁊. §. de
pact. l. si vn⁹. §. illud. ⁊ qō ibi
no. ⁊. §. de neg. gest. l. pōp. vbi
dic nuda voluntas: ⁊. §. ō trā
sac. l. qui cū tutoribus i fi. l. b.

d Quib⁹ cautōibus. i. cautel.

e Scierit. leui culpa non dolo
vt in ꝓdicto casu ad quē fit ꝺ re
latio. Idemq; ⁊ si exīmat hoc
idem defunctus. nec enim pōsta
bit ex cā fideicommissi tutori q̄
dolo fecit. licz hec lex innuat cō
trarium. ac.

Papinianus Si tutor
iubek gerere de ꝓsilio eius qui
nō pōt cē precepsofficij: de bo
nestate illud regrit: sꝫ nō tenek
sequi: sicut al's q̄si a voluntate
dēfūcti recedit. h. d. Bar.

f Pater qui. al's est. §. papi.
al's lex pater qui. ⁊c.

g Mādauit. in testō suo in
quo eos tutores dedit. ac.

h Eo nolle. i hoc q a mris cō
silijs gerēt. i. qui gesturi erant
consilio matris. vel dic. i. no-
mine tutele.

i Integrū. q⁊ sine mre ge-
rere pōt. ut ⁊. ff. e. l. ticiū. §. i. sꝫ
ꝓtra ē pncipiū eiusdē. l. ticium.
sꝫ ibi erat tutor ⁊ esse poterat cō
filiator. ℞ nō: vt. §. de tes. tu. l.
iure nro. ⁊ codē mō rñ. ad. l. ō
rcerci. l. i. §. si plures. que ē con
tra. ut ⁊ ibi dici. ac.

k Cōueniet. ex honestate: sic
C. de necess. ser. l. qdaꝫ. §. illo.

l Liberatio. facta a defuncto
que non valet: ut subijcit: ⁊. ff.
pri. §. ⁊. §. pri. l. quidā dece.

m Patris. qui sine ea voluntate gerit. ac.

n Intercessio. s. interuentus. sine consilium. Alꝫ. ⁊ facit. ff. pri. §. ac.

o Mancipia. C. pro emp. l. ij. cōtra. sol. ubi cum causa: ⁊ salubre consilium ℞
secus: vt. ff. de le. i. l. si filiusfa. §. diui. ac.

p Domus. que oīa vēdi debebāt: vt. C. de admi. tu. l. lex que. circa prin.

q Voluntatē. no. discedi q̄q̄z a volūtate. sic. ff. vbi pu. edu. l. i. ⁊. ij. ⁊. §. de con
fir. tu. l. pe. ⁊ de testa. tu. l. iure nro. ⁊. C. e. l. tutelam. ⁊. ff. de an. le. l. quotus mu
tius. ⁊. ff. de le. iij. l. lucius ticius. ⁊. l. pater filium. ⁊. §. de relig. l. at si quis. §.
equum. ⁊. ff. de condi. insti. l. quidam. ⁊. §. e. l. iij. §. quāuis.

Ex quo Ad tpe sciētie periculū ē tutoris. ⁊ ignorāntia pſumit nisi scientia pro
bet. h. d. Bar. r Ex quo. testato. i. corā testibus vel vicinis. acc.

s Qui debeat. q⁊ certe ꝺz ad cū spectare periculū. ⁊ fac. C. e. l. tutoribus. al's tu-
tor lz. ⁊. l. si scisset. ⁊. §. e. l. i. ⁊ insti. de le. §. q aūt. ⁊. §. de pcti. here. l. qui se. ⁊. l.
Itē ve. §. perita. ⁊. C. q mi. nō pos. l. sup huis. ⁊. C. de spōsal. ⁊ ar. spō. l. mulier
⁊. ff. q cū falso tu. l. iij. in fi. ⁊. §. de proba. l. ꝛius. ⁊. §. de ac. ēp. l. i. §. i. sed ar. cō
tra. ff. de adul. l. denūciasse. ⁊ faciunt ista etiam ad. l. sequemem. acc.

t Respicere. dic aut datio tutoris ē ipō iure nulla ⁊ tūc nō ꝑputak ei si non ge-
rat: vt. C. q da. tu. pos. l. militē. ⁊. l. neq̄z. aut tenear. ⁊ tunc si qdē tutor ignorat
se datū qō semp p sumik nisi pupillus ꝓbet de facto tutoris: ut. ff. l. pri. idē ē vt
℞. si ꝺo sciat se datū. ⁊ sciat nullā sibi ꝛptere excusationē: stati tenek vt ℞: ⁊. ff. de
excu. tu. l. q testō. ⁊. ff. si tu. ap. l. ij. ⁊. C. de excu. tu. l. q̄ q̄: ⁊. ff. e. l. tutor vel cu. ⁊
l. tutores qui. §. tutor. si ꝺo sciat se datum. ⁊ sciat sibi aliquā cōpetere excusatio-
nē: ⁊ nō pſequak eā: tūc ex quo iussus ē gerere. i. ut puto ex quo lapsa sūt tpa ex-
cusatiōis tenek. ⁊ ꝓbak ℞ ꝓcedēs casus. ff. ō excu. tu. l. si is q tres. §. illa. si ꝺo cre
dat aliquā sibi cōpetere nec cōpetat ⁊ nō ꝓponat eam statim tenek ex quo datus
est. si ꝺo ꝓponat eā ⁊ pſequak si quidē vincat: nūquā spectat periculuz ad eum. si
succumbat tenetur: ex quo iussus est: vt. ff. e. l. qui iussus. Alꝺo.

u Hoc aūt ꝓbare ꝺz. ar. cōtra. C. ep̄a. audi. l. si legib⁹. Item cōtra. C. de pi.
tu. l. si tutor. Sol. ℞ ex necessitate ꝓbat pupillus scientiam. ibi admissus non iur
sus tutor ꝓbat ignorantiam: sic. C. de pre. mi. l. si predium. ⁊ de pscrip.
lon. temp. l. pe. ⁊ ar. §. de ꝓba. l. circa. vel dic ut ibi. ac.

Tutor. Cōtra tutorē q nō facit inuētariū absq̄z cā iurak i litē ⁊ ante
q̄ faciat nō pōt administrare nisi ea q̄ dilationē nō recipiūt. h. d. Primo ponit dēm ⁊ exceptionem. Secundo effectum dicti. Secunda ibi. si
qs igit̄. Prima subdiuidit̄ i duas. s. in dēm et
exceptionez secunda ibi
nisi forte. Itē. Secūda
subdiuidit in quatuor.
Primo ponit effectum
Secūdo ponit ei⁹ prati
cā q̄tū ad modū probā
di Tertio pōit aliū effe
ctū. Quarto ab ea excī-
pit. Secunda ibi. qō ex
iure. Tertia ibi. nihil ita
qz. Quarta ibi. nisi id
qō. bar. ō saxo ferato.

p Qui reptorium. sic
dēm: qr repta continet. et
inuētariū qr iuēta i bōis
pupilli ibi describunt. ⁊
ꝺz fieri mor. ⁊ cū cōmo-
de fieri pōt lz alit̄ alij di-
cāt. ⁊ i pūtia tabelliōis:
⁊ iudicis vt. C. e. l. tuto
res ⁊ ibi no. ⁊ fiet vna
vice. ⁊ si qd addek bōis
⁊ itez addek i inuentario.
⁊ scribak dies: ut. C. de
cur. fur. l. fi. §. tali. acc.

y Decisse vī. pūp. hu
ius. l. idq̄z vt suspect⁹ re
mouek ⁊ alias penas pa
tit̄: ut. C. ar. tu. l. fi. ⁊. ff.
ō suspe. tu. l. iij. §. tuto-
res. sꝫ an honorari⁹ tu-
tor vel var⁹ cā noticie q
nō administraret debeat
facere: tñ. sic. nā i diffini
te ℞ dicit. Itē oīb⁹ pōt
solui. vt. ff. de sol. l. q si
forte. §. i. ⁊. §. ⁊ qui noti
cie. Item ad oēs ptinet
piculū. ut. §. de ri. nup.
l. siqs tutor. §. qd ergo.
⁊. C. de peri. tu. l. i. Itez
cōionē habent in tutela:
lz non administrent: vt
§. l. iij. §. nec putet. ⁊. d.
l. de peri. tu. l. i. ⁊. C. ar.
tu. l. fi. ac

z Interest. pp res ⁊ causas amissas: vt. ff. e. l. chirographis. Alꝺo.

a Qō. er itereſſe. ⁊ vltra ēt: ut. §. de in lit. iur. l. ij. i fi. ⁊. l. si tutor. Alꝺ.
sed qñ iurabūt: tñ. in actōe tutele. ⁊ sic finita tutela: ut. ff. ō tute. ⁊ ra. dis.
l. nisi. ⁊. C. de in lit. iur. l. pe. ⁊ ar. ff. de ma. tes. l. si ita fuerint. ⁊ ō fideicō.
li. l. pure. in fi. Itē quis: tñ. alius tutor vel curator: uel etiam ipse adul-
tus: ut. §. de in litem iur. l. videamus.

b Eū oz. debet ⁊ alia facek añq̄ administret. s. satisdare rē pu. sal. so. vt. C
de tu. ⁊ cu. q satisd non dant. l. i. ⁊. fi. nisi sit testamētarius. uel cum inqui
sitione datus: ut. ff. e. ti. l. nō oīum. Itē debet decēto iudicis accipere res;
vt. C. ar. tu. l. fi. Itē iurare: ut in auc. ut bi qui. §. fi. acc.

c Possit. fac. C. e. l. fi. i fi. ⁊. l. lex q̄ i fi. ⁊. §. ō mio. l. ait ꝓtor. §. q̄situ.

Si tutor Pimia festinantia vel negligentia tutoris in rebus pupil
li vendendis punit̄. h. d. Bar. d Suum periculum. sic. ff. ad
trebel. mulier. §. sed enim. ⁊. C. e. l. ler que in fi. ⁊. l. fi.

e Precipiti. sic. ff. de iure fisci. l. edcō. §. cū aūt. ⁊ de ꝛ. ob. l. continuus
§. cū ita: ⁊. ff. de le. ij. l. cū qdā. et de iure ōli. l. i. i fi. et. §. si qs cau. l. ij. §.
si quis tñ. et. ff. de so. l. ratū. et. ff. ad tertull. l. ij. §. si mater. et. §. cōsequiz.

f Cohortatoria. i. longa mora.

Competit In emendis rebus tutor nō tenetur nisi de dolo et lata
culpa. h. d. Bar g Latam negligentiam. i. latam culpam
ut. ff. de ꝛb. sig. l. magis. et est hoc speciale: ut nō vēiat leuis. Est et aliꝰ
casus: vt. C. ar. tutele. l. nota. regulariter cōtra. ut ar. tutele. l. quicq̄.

Si post depositionem Dic iurisconsultus vsq̄z ad finem legis
tractat materiā de vsuris pupillarib⁹ quā gl. sūmat. ff. ea. l. §. q autem.
⁊ ideo vsq̄z ad finem. l. non dabo sūmarium. Bar.

h Si post depositionem. q⁊ debet fieri: ut. §. e. l. ita aūt.

i Conueniri. etiā sine interpellatione: vt et. C. in qui. cau. in inte. resti.
nō est necessaria. l. in minorū. et sic est ar. contra. ff. de ꝛb. ob. l. ex legati.

k Non est. ut et. ff. e. l. cū plures. §. fi. et. ff. e. l. §. vsure.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Pecunie. ℔ debent vsure cētesime. ac.
b ¶ Cōuerterūt. s. dam. Azo. vt hēat locū qđ sequit. ꝛ qđ est. j. e. l. nō eristimo. ac.
c ¶ Legitias. imo cētesimas: vt. ff. de neg. ge. l. q sine. §. sed q̄s. so. ℔ legitias vocat. i. cētesimas: ut ꝛ ibi dixi. ꝛ sic accipit. C. ar. tu. l. curator. ꝛ de vsur. pupillarib⁹. l. i. alꝰ dr legtia quā qlibet fm ꝯditionē sue persone pōt stipulari: vt. C. ℔ vsur. l. eos. §. sup. ꝛ hoc mō dr pupillaris quaꝫ pupillus fm ꝯditionem suā pōt stipulari. ac.
d ¶ Cetertisse. q̄s pri. nisi cēnt minores pupillanib⁹ in ꝓuicia frequentatis: qñ tales ꝓstari debēt: vt. j. eo. §. ex ceteris si enī nō vsurariū erat: debitum ficret vsurarium: vt. ff. de ne. ge. l. si pupilli. §. fi. ꝛ. l. diuortio. §. fi. ꝛ. l. q sine. i ꝑn. ergo mior vsura fit maior: vt dictum est. ac.
e ¶ Si tutor. suo noie. idē si pupilli: ut. j. e. l. cū querit. in fi. lꝫ qdā ꝯtra: ꝛ facit. ff. de vsur. l. gaiꝰ seius. ꝛ ar. ff. ℔ pcu. l. in cause. in ꝑn. ꝛ ℔ op. li. l si ita stipulor. ar. ꝯtra. ff de inof. test. l. papꝭ. §. sed nec. i ꝑn. ꝛ. j. ℔ coll. bo. l. nōnunq̄. Itē tacit. ff. māda. l. idēq;. §. si mandauero. ac.
f ¶ Si depōi. comparationē. qr sufficiens est ad prediū emēdū: vt. ff. eo. l. ita autem. ac.
g ¶ Si vo. hic pupillares.
h ¶ Pupillares. i. q̄s pupillus ꝑ cōditiōe sua posset stipulari: vt. C. ℔ vsur. l. eos. §. sup. lꝫ cōtra. ff. eo. l. ibi. ul si mora ꝛc. vbi dic legitimā· lꝫ hoc corrigit fm quosdā. uel veriꝰ dic. i. pupillares siue ꝑcessit ꝑceptū ibi sine nō ꝛc. Itē qđ ℔ dicit ē verus post ser vel duos mēses: nouit creato tutore discessū a veteri: vt. j. eo. l. §. vsure. ꝛ l. si tutor constitutus.
i ¶ Et neglectū. ꝛ dic cētesime fm. h. lꝫ fm azo. pupillares: vt. j. pr. l. ꝛ j. dicemus in glo. ibi. q̄ aūt sunt. i. qñ ꝛc. ac.
k ¶ Legitie. i. cētesime vt in sequēti casu subijcit. nā dic idē solet ꝛc. et postea dicit grauissimā. h. sed azo. dic. i. pupillarē: ut. j. e. l. ibi. ul si mora ꝛc. ꝛ in hoc nō sit idē ℔ ꝛ in sequēti casu: ut continuatio aliqd opet. hic pupillares: ibi cētesimas. sed nūqd ēt sine cōminatiōe ꝓstant pupillares: vt in. §. ꝓcedēti. ergo nō videt ꝓdesse ammonitio: nisi forte in hoc qꝫ nō expectabunt duo ul ser mēses: ibi sic. vt ibi nō. ꝛ pro hoc qꝫ non expectantur duo mēses dic. lꝫa: ul q̄to tardius ꝛc. ac.
l ¶ Sequet. s. nō tāq̄ validū: lꝫ q̄st ab eo tpe fuerit i mora: ꝛ currat vsura nō qꝫ cōminatio valeat vt in ꝓrio: ut. C. cōmi. ul cpi. ꝛc. g̃ nec sequenda: vt. ff. ℔ tes. tu. l. iure nfo. ar. ad h. ff. ℔ vsur. l. figs solutōi. §. mora ul dic ibi spāle. ac.
m ¶ Idē solet. ꝛ h cētesime. ac.
n ¶ Grauissima. idest cētesima q̄ legtia quoq; vocat. ac.
o ¶ Cū ꝛ alia. alꝰ alia. alꝰ alius fm antiquos q in datiuo ꝓnūciabāt alio. ut ibi ꝛ alio veni ꝛ venit. ꝛ dic pene. i. mulcte: q̄ ē. j. ℔ suspec. tu. l. iij. §. tutores. sic ponitur pena ꝓ mulcta. ff. figs iug di. l. i. in ꝑn. ac.
p ¶ Sūmaꝫ. q̄s penes se cē cōfitent: nec tñ deponūt: ut. ff. si vo factū non est. ac.
q ¶ Que aūt sunt. i. qñ debeāt. ꝛ dic pupillares q̄s ꝓ ꝯditōe sua pōt stipulari pupillus vt. ff. viri. Itē nō qꝫ vsura alꝰ cētesima: alꝰ pupillaris alꝰ ex cōsuetudine regiōis. prima ꝓstat duob⁹ casib⁹. s. qñ ꝓuertit in suos vsus clā: ut. ff. §. pecunie. Itē qñ negat se habere ad alēdum: ꝛ hꝫ in veri

minus cōpararent. ¶ Pecunie quā i vsus suos ꝓuerterūt tutores legitimas vsuras ꝓstant. Sꝫ ℔ ita demū: si cuidēter doceant pecuniā in vsus suos cōuertisse. ¶ Cetertū nō vticꝫ q nō fenerauit vel nō ꝓposuit i suos vsus ꝓuertit. Et ita diuꝰ seuerꝰ decreuit. Doceri igitur dꝫ in vsus suos pecūiaꝫ vtisse. ¶ Certis se in suos vsus pecuniā non accipimꝰ eū qui debitor patris pupilli fuit: deide ipe sibi nō soluit. hic. n. eas vsuras ꝓstabit quas patriꝰ ꝓmiserat. ¶ Si tutor pecuniā pupillarē suo noie fenerauit: ita demū cogetur vsuras quas percepit prestare si suscipiat pupillus ceterorū nomiñ ꝓiculū. ¶ Si deponi oporteat pecūias ad prediorꝫ ꝓparationeꝫ: si qdē fcm ē: vsure nō currēt. ¶ Si vo fcm nō est. si quidez nec ꝑceptuꝫ est vt deponāt: pupillares ꝓstabū tur. ¶ Si ꝑceptū est ꝛ neglectū de mō vsurarū videdū est. Et solēt ꝓtores cōminari vt si nō fiat depositio: vl cīto tardius fiat legitie vsure ꝓstent. ¶ Si igit cōminatio intercessit: iudex qui qñq; cognoscet: decretū ꝓtoris sequet. ¶ Idē solēt facere ꝓtores etiā circa eos tutores qui negāt habere ad alēdos pupillos penes se aliqd: vt qcqd cōstiterit penes eos esse eius grauissima vsura pēdat. ꝛ hoc persequi oportere iudicē palā est: cum ꝛ alia pene adiectione. Residuarū autez summarumꝰ pupillares vsuras dependi oportet. ¶ Que sūt autezq pupillares vsure videndū est. ꝛ apparet hanc esse formā vsuraꝝ: vt eiꝰ quidē pecunie quā quis in vsus suos conuertit: legitimā vsuraz prestet. ¶ Sꝫ si negauitꝰ apud se esse pecuniā: ꝛ pretor pronūciauerit cōtra eū: legitimā soluē ꝏbebit. ¶ Ut si morā depositiōi fecit: ꝛ pretor irrogauit ei legitimas. ¶ Sꝫ ꝛ si duz

negat aliquam quātitatē penes se esse: pupillis ad onera sua expediē da iposuit necessitatē: ꝛ mutuaz pecuniā sub legitimis vsuris accipiē di: tenebit i legitimis. ¶ Idē si a debitoribꝰ legitimas exegit. ¶ Ex ceteris causis fm morem prouincie prestabit vsuras: aut qncūces: aut trientes: aut si que alie leniores in ꝓuincia frequentant. ¶ Usure a tutoribus nō statim exiguñt: sed interiecto tpe ad exigendum ꝛ ad collocandū duoꝝ mēsiū spaciū: idq; in iudicio tutele fuari solet. Qđ spacium seu laramētum tpis nō oportet tribui his qui nūmos impuberum vel adolescētiuz in suos vsus conuerterunt. ¶ Si quas vsuras exactas tutor vl curator vsibꝰ suis retinuerit: vsuras earumꝰ agnoscere eos oportet. Sane enim parui refert: vtrum sortem pupillarem an vsuras in suos vsus conuerterint. ¶ Pecunie que in archa fuit: etiā heredes curatoris tandiu vsuras prestabunt: quandiu nō interpellauerint: vt loco defūcti curator constituatur. ¶ Si tutor pro cōtutore cōdemnetur: an etiaz in vsuras cōdēnandꝰ sit: queritur. Et placet vt multis rescriptis cōtinetur: ꝛ papi. libro. xxij. questionum ait: etiam in vsuras eum condemnanduz si suspectum facere supersedit. ¶ Et q dē eas demū vsuras cogendū prestare: quas etiam sue administrationis cogitur. ¶ Sciendum est tutorem ꝛ post officium finitū vsuras debere in diem qua tutelam restituit.

Dez.

Si tutele agat is cuius tutela administrata est: dicenduz est nōnunq̄ dīe credite pecunie expectandā. Si forte tutor pecunias crediderit pupilli noie quaꝫ exigendaꝫ dies nōdū vēit. ¶ Hāc qđ ad pecūias attinet: ita demū verū ē si

negligentia tutoris nō exacte sint. Nā si ꝛ ipse tutor solidus sit: nec ꝓpter aliquā negligentiā ꝓdesse pupillo videt. ¶ Si tutor ꝛ curator sint: ꝛ alter ex eis nō exegerit: ꝛ ꝓpter hoc ꝓdesse pupillo videt. ¶ Si tutor ꝛ curator sint: ꝛ alter ex eis nō exegerit: ꝛ ꝓpter hoc ꝓdesse pupillo videt. ¶ Si tutor ꝛ curator sint: ꝛ alter ex eis nō exegerit: ꝛ ꝓpter hoc ꝓdesse pupillo videt.

a ¶ Pecunie. ℔ debent vsure cētesime. ac.
b ¶ Cōuerterūt. s. dam. Azo. vt hēat locū qđ sequit. ꝛ qđ est. j. e. l. nō eristimo. ac.
c ¶ Legitias. imo cētesimas: vt. ff. de neg. ge. l. q sine. §. sed q̄s. so. ℔ legitias vocat. i. cētesimas: ut ꝛ ibi dixi. ꝛ sic accipit. C. ar. tu. l. curator. ꝛ de vsur. pupillarib⁹. l. i. alꝰ dr legtia quā qlibet fm ꝯditionē sue persone pōt stipulari: vt. C. ℔ vsur. l. eos. §. sup. ꝛ hoc mō dr pupillaris quaꝫ pupillus fm ꝯditionem suā pōt stipulari. ac.
d ¶ Cetertisse. q̄s pri. nisi cēnt minores pupillanib⁹ in ꝓuicia frequentatis: qñ tales ꝓstari debēt: vt. j. eo. §. ex ceteris si enī nō vsurariū erat: debitum ficret vsurarium: vt. ff. de ne. ge. l. si pupilli. §. fi. ꝛ. l. diuortio. §. fi. ꝛ. l. q sine. i ꝑn. ergo mior vsura fit maior: vt dictum est. ac.
e ¶ Si tutor. suo noie. idē si pupilli: ut. j. e. l. cū querit. in fi. lꝫ qdā ꝯtra: ꝛ facit. ff. ℔ vsur. l. gaiꝰ seius. ꝛ ar. ff. ℔ pcu. l. in cause. in ꝑn. ꝛ ℔ op. li. l si ita stipulor. ar. ꝯtra. ff de inof. test. l. papꝭ. §. sed nec. i ꝑn. ꝛ. j. ℔ coll. bo. l. nōnunq̄. Itē tacit. ff. māda. l. idēq;. §. si mandauero. ac.
f ¶ Si depōi. comparationē. qr sufficiens est ad prediū emēdū: vt. ff. eo. l. ita autem. ac.
g ¶ Si vo. hic pupillares.
h ¶ Pupillares. i. q̄s pupillus ꝑ cōditiōe sua posset stipulari: vt. C. ℔ vsur. l. eos. §. sup. lꝫ cōtra. ff. eo. l. ibi. ul si mora ꝛc. vbi dic legitimā· lꝫ hoc corrigit fm quosdā. uel veriꝰ dic. i. pupillares siue ꝑcessit ꝑceptū ibi sine nō ꝛc. Itē qđ ℔ dicit ē verus post ser vel duos mēses: nouit creato tutore discessū a veteri: vt. j. eo. l. §. vsure. ꝛ l. si tutor constitutus.
i ¶ Et neglectū. ꝛ dic cētesime fm. h. lꝫ fm azo. pupillares: vt. j. pr. l. ꝛ j. dicemus in glo. ibi. q̄ aūt sunt. i. qñ ꝛc. ac.
k ¶ Legitie. i. cētesime vt in sequēti casu subijcit. nā dic idē solet ꝛc. et postea dicit grauissimā. h. sed azo. dic. i. pupillarē: ut. j. e. l. ibi. ul si mora ꝛc. ꝛ in hoc nō sit idē ℔ ꝛ in sequēti casu: ut continuatio aliqd opet. hic pupillares: ibi cētesimas. sed nūqd ēt sine cōminatiōe ꝓstant pupillares: vt in. §. ꝓcedēti. ergo nō videt ꝓdesse ammonitio: nisi forte in hoc qꝫ nō expectabunt duo ul ser mēses: ibi sic. vt ibi nō. ꝛ pro hoc qꝫ non expectantur duo mēses dic. lꝫa: ul q̄to tardius ꝛc. ac.
l ¶ Sequet. s. nō tāq̄ validū: lꝫ q̄st ab eo tpe fuerit i mora: ꝛ currat vsura nō qꝫ cōminatio valeat vt in ꝓrio: ut. C. cōmi. ul cpi. ꝛc. g̃ nec sequenda: vt. ff. ℔ tes. tu. l. iure nfo. ar. ad h. ff. ℔ vsur. l. figs solutōi. §. mora ul dic ibi spāle. ac.
m ¶ Idē solet. ꝛ h cētesime. ac.
n ¶ Grauissima. idest cētesima q̄ legtia quoq; vocat. ac.
o ¶ Cū ꝛ alia. alꝰ alia. alꝰ alius fm antiquos q in datiuo ꝓnūciabāt alio. ut ibi ꝛ alio veni ꝛ venit. ꝛ dic pene. i. mulcte: q̄ ē. j. ℔ suspec. tu. l. iij. §. tutores. sic ponitur pena ꝓ mulcta. ff. figs iug di. l. i. in ꝑn. ac.
p ¶ Sūmaꝫ. q̄s penes se cē cōfitent: nec tñ deponūt: ut. ff. si vo factū non est. ac.
q ¶ Que aūt sunt. i. qñ debeāt. ꝛ dic pupillares q̄s ꝓ ꝯditōe sua pōt stipulari pupillus vt. ff. viri. Itē nō qꝫ vsura alꝰ cētesima: alꝰ pupillaris alꝰ ex cōsuetudine regiōis. prima ꝓstat duob⁹ casib⁹. s. qñ ꝓuertit in suos vsus clā: ut. ff. §. pecunie. Itē qñ negat se habere ad alēdum: ꝛ hꝫ in veri

r ¶ Cōuertit. palam. ac.
s ¶ Legitimā. i. pupillarem. ꝛ no. qꝫ incipit qnt⁹ casus. ac.
t ¶ Sꝫ ꝛ si. ꝛ ℔ pupillares.
u ¶ Negauit. nec erat. sed decretū ꝓ veritate accipitur. sed si cēt a die: ut subijcit. vel si mora ꝛc. vel dic qꝫ ꝛ hic falso negabat: sed ob aliam cām q̄ vt alimenta nō ꝓstarent. ꝛ sic nō cētesima sed pupillaris currit.
u ¶ Negauit. ꝛ ℔ pupillares.
x ¶ Vel si morā. non ꝓcedente ꝓcepto iudicis fm. h. fm azo. ꝓcedēte vt subijcit. ꝛ pretor irrogauit ꝛc. i. cōminat⁹ fuit se irrogaturū: ꝛ tñ non debebat centesima hoc casu fm eum. ac.
y ¶ Duz negat. ex ius. ac.
z ¶ Legitimis. i. pupillarib⁹.
a ¶ Ex ceteris. leniores. nō graniores legitimis: lꝫ sit consuetudo: vt. C. de vsur. l. eos. §. nec liceat. ꝛ fac. j. de leg. i. l. apud iul. §. vsurarum. ꝛ. ff. de vsur. l. i. ac.
b ¶ Frequētant. sub. erunt ꝓstande. ac.
c ¶ Usure. duorū mensiū. ab ingressu tutele. sed cōtra. j. e. l. si tutor ꝓstituit⁹. so. ibi. Itez post hoc tps ita demum si potuerit collocare: vt. j. e. l. cum plures. §. fi. ꝛ. C. ℔ vsur. pu. l. iij. Itē fac in auc. ut bi q. §. qñ. ac.
d ¶ Si q̄s vsuras earum. vsuras. tāq̄ sortis. vt ꝛ. j. e. l. qui negociationē. §. i. ꝛ. fi. ꝛ. ff. māda. l. idēq;. §. si ꝑcurator. ꝛ. C de vsur. pu. l. i. ac.
e ¶ Pecunie. nō interpellauerint. qđ facere dēt. ar. ff. eo. l. ita aūt. §. si tutor. ꝛ. §. post cōpletū. sed ꝛ interpellatōe fcā debentur vsure: si eam bēdes consumpserūt: vt. j. de here. tu. l. cum ostendimus. Item cōtra. ff. de vsur. l. pecunie. §. fi. vbi inculpabilis est debitor a maiore vsura si creditor decessit. So. hic in culpa fuerūt heredes qui nō petierūt curatorem constitui loco defuncti curatoris qđ facere debuerūt. ibi nō. uel ibi fenerator non fuerat dēs pecunie. Jo. Vel dic fm azo. nō est cōtra: qr ibi creditor. ℔ debitor decessit: q̄ dif ferunt: ut. ff. de nautico fe. l. fi. ꝛ de vsuris. l. cū quidam. §. si pupilla. ꝛ facit. j. e. l. tutores. §. qui se.
f ¶ Si tutor. sue administratōis. s. noie. sed ꝓtra. j. ad municipa. l. libertus. §. fina. so. ibi logē in fideiussore q rē pu. sal. so. ꝓmittit. vñ sufficit ibi ꝓstare indemnitatē vt hic in cōtutore. sed ar. ꝓtra huic so. in eo. ti. l. lucius. §. i. quare dic ℔ cē spāle eo casu quo suspectū facere supsedit: ut hic. ꝛ. C. de vsur. pu. l. ij. licz posset dici ibi in lege libertus. loq nō de pena que vsura dicit: sed de alia: lꝫ lex lucius obstat. j. de magi. conue. l. fi. ac.
g ¶ Sciēdū. debere. nisi obtulit ꝛ deposuit: ut. j. e. l. tutor. §. fi. ꝛ consonat. ff. ℔ vsur. l. i. §. fi. ꝛ. j. e. l. lucius. §. quesitum. ac.

Articule. Tutor tenet restituere pecuniā quā credidit aduenīte die: nisi in credendo nō potuit sibi culpa imputari. b. d. Bar.

b ¶ Credite pecunie. secus est si alicui sit obligatus tutor noie pn. in diem quando nō videt expectanda dies. sed statim agit. ut. ff. de neg. gest. l. ij. ꝛ. l. si gs māda to. licet quidam contradixerunt ibi. ꝛ agitur vt liberetur: uel vt indemni-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

care cauentur: vt. ff. man. l. si mandauero. §. ij. ℣. iij. ac.

a ¶ Credere. hoc. s. q; forte nõdum fecerat inuentariũ vel nondum satisfecerat vt. ff. e. l. tutor qui. in prin. ℣. C. de tu. ℣ cu. qui satis non dant. azo.

b ¶ Non expectabit. sic. ff. ad vell. l. aliquando. §. fi. ac.

Q Uoties. Tutor dz facere pupillo si põt vt q̃rat directa. als actionem vtilẽ q̃ri sufficit. b. d. Bar.

c ¶ Hoc ordine. hoc videtur hortatiue dict. nã cuz pupillus directã er sua psona: vel er persona tutoris vtilez hz: quid refert? Rñ. põt dici vt sit rõ prouerbiũ illud. melius est mcũ q̃ nfm. nã cũ durante tutela põt agere nõie suo ℣ ipuberis. finita ẽo ea neutra. sz cũ pupillus hz directã: tutor non erpit suo nõie sed ipuberis tm̃: ℣ i ea postularet sp in integ. restitui. sed non in ea quã suo nõie intẽtet. fm azo. ℣ no. er predictis. q̃ soluta est qõ an valeat stipulatõ: sed hic ne ordo turbetur quia valet. ac.

d ¶ Eius etatis. q; infans est qui stipulari non potest: vt. ĩ. de verb. ob. l. i. in pn. ℣. l. mulier. misi i casu: vt. ĩ. rẽ pu. sal. fo. l. seruum. ac.

e ¶ Suo nõie. s. tutoris dicendo: pmittis mihi. sz sp̃ssim nõie pupilli vel adulti stipulet vico valere ad similitudinem constituti: vt. ff. de ꝓsti. pe. l. eũ q. §. iul. sz qd si dicat pmittis pupillo: forte vz licz non inueniat nisi in ꝓstituta pecunia: vt. d. l. eũ. §. si actori. ℣ facit ad hanc. l. C. q̃ñ er facto tu. l. ij. ℣. ĩ. q̃ñ er cõ tu. l. ij. ℣. ĩ. de ℣. ob. si pcuratori pñti. ℣. ff. de pcur. l. mutus. §. si pcurator. ℣. ĩ. rẽ pup. sal. fo. l. ij. ℣. iij. sed cõtra. ff. de pi. ac. l. solutũ. §. fi. sol. spãle hz in tutore ℣ curatore. at ibi in pcuratore. ac.

¶ Nonnq̃. Debitum er alia cã in actiõe tutele deuoluitur si tutor ẽbuit ℣ potuit solu ere. ℣ pupilli itereſt q; in actionẽ illã deuoluatur. h. d. b.

f ¶ Nequã. als est hic. §. als est hec ler q̃ incipit si pr̃ ℣c. ac.

g ¶ Soluerit. idem si nõ soluerit si tutor lapsus est facultatibus vt subijcit. ac.

h ¶ Ego ℣ hoc. prepostera est ista ista. nã illa cõditio. si facultatibus ℣c. refertur ad id qõ demonstrat hoc pnomẽ hoc: non ad id qõ demonstrat ꝟbum superius. sed est illud vez pure. dic ergo supius. i. si erat in die debitor: ℣ finita tutela venit dies: nõ deducit in actiõe tutele oĩno ℣ pure verum est: qz nisi dies venit finita tutela nõ tenetur tutele actione: aliq̃tenus nõ ipũtat sibi nõ soluere cũ soluere nõ tenet añ die. ℣ h. i. vt teneat tutele cũ pr̃ pupilli fide iusserat p eo: ita verũ puto si facul. ℣c. sz sine interpositione põt legi sic. h. s. prie dictũ. s. q̃ñ dies venit durãte tutela oĩno deuoluat. puto verũ ℣ supr̃ id qõ dcm̃ est in pmo casu. cũ pr̃ pupilli fideiussit pure ꝓ illo vt teneat tutele tutor si nõ solui et ei edictori. illud fiet verum puto si facultatibus ℣c. Jo. Item bene dicit cepit qz secus si subito labuntur: vt. ĩ. e. l. ẽt. ℣. ff. de neg. ge. l. diuortio.

i ¶ Venire. ad hoc est ℣. ff. de neg. ge. l. diuortio. in fi. ℣. l. q; sine vsuris in pn. sz hic erat obligatus tutor ad liberãdũ pupillũ: vtputa hr̃ dẽ fideiussoris: ex q̃ liberatione vl solutiõe nihil veniebat in bursa pupilli: vñ posset trahere cõmodum. ibi tenebat soluere burse pupilli pecuniã: ex q̃ pecũia pupillus cõmodum hr̃e potuisset. k ¶ Effectũ hr̃e. s. q; viri deuolui vno casu vel duobus. ac.

l ¶ Et ꝓuilegio. s. hypothece. ut. C. ff admi. tu. l. pro officio. ℣ psonaliũ actionũ: vt. ĩ. ff prunr. credi. l. ij. §. fi. ℣. l. se. ac.

¶ Item ij temporali. Tutor tenet a se exigere ẽbitũ naturale. h. d. Bar.

m ¶ Itẽ si tẽporali. Idẽ est si ꝓpetua. sz secus dicat in negociorũ gestore: ut. ff. de neg. ge. l. diuortio. §. pe. ℣. §. fi. vez ℣ idẽ ibi dici posset ut ibi nõ. Item fat. ff. de neg. gest. l. at q natura. i principio. n ¶ Tutele iudicio. si desijt obligatus ee: vt. ff. de neg. gest. l. qui sine. in principio. ℣. l. diuortio. §. pe. ac.

potuit ℣ debuit credere[e]. ceterum si nõ debuit credere: nõ expectabitur[b].

Idem. Quotiens tutor pecuniam pupillares fenori dat: stipulatio hordine[c] faciẽda est. Stipulari enim debet aut pupillus aut seruus pupilli. Q; si neq; pupillus eius etatis[o] erit vt stipulari possit neq; seruum habebit: tunc ipse tutor stipulet[f] quia tue in eius potestate erit. Quo casu iulia. sepissime scripsit vtilem actionem pupillo dandam. Sz ℣ si absens sit pupillus oportere tutorem suo nomine[e] stipulari. ¶ Nequa-q̃[f] ambigendum est: si paterfa. eum pro quo fideiussit tutorem dederit filio suo: officio tutoris conuenit ut cum dies pecunie preterierit: credi tori debitũ soluat. Et ideo cessante eo si pupillus sue tutele factus soluerit[g] ex cã fideiussoria: non solum mandati sed etiã tutele agere potenterit. Hoc enim tutori iputatur cur pro se nõ soluerit. ¶ Q; si in diem debitor fuerit iste tutor: quibusdam videt nõ venire in tutele iudiciũ: si mõ is dies post tutelã finitam supuenerit. ¶ Q; si dies adhuc durante tutela venerit: putant oĩmodo deuolui in tutele iudiciũ. ¶ Ego ℣ hoc[h] ℣ superius ita uerũ puto: si facultatib[i] labi tutor cepit. Ceterum si idone[j] tutor fuerit nihil venire[i] in tutele iudiciuz. ℣ Nec quisq̃ putet nullum effectum hoc habere[k] namq; si quis dixerit in tutele iudicium deuolui: ℣ priuilegio[l] loc[m] est: ℣ fideiussores tenebuntur: si rẽ saluam fore cautum est. ¶ Item si tẽporali[m] actiõe fuit obligatus tutor: dicendum est locum esse tutele iudicio[n]. vt perpetua actio sit. Et generaliter qõ aduersus aliuz prestare debuit pupillo suo id aduersus se quoq; prestare debet fortassis[o] ℣ plus. Aduersus alios enim experiri sine actiõe nõ potuit[p]: aduersus se quoq; potuit[q]. ¶ Sed ℣ si sub vsuris grauioribus[r] patri pupilli pecunia debuit q̃ sint pupillares: vidẽ duz est an ei aliqd imputetur. Et si quidẽ soluit: nihil est qõ ei iputet[s]: Potuit enim soluere nec onerare se vsuris. Si vo nõ soluit vsuras: cogendus est agnoscere: quas a se exigere debuit. ¶ Sicut aũt soluere tutor qõ debet[t]: ita exigere a pupillo qõ sibi debetur põt: si creditor fuit patris pupilli. nã ℣ sibi soluere potest si modo fuerit pecunia unde soluat. Et si vsure fuerint graviores[u] que ei debebantur: releuabitur eis pupillus. quia tutor se potuit liberare[x]: sicut alijs quoq; soluere: ℣ potuit ℣ debuit. ¶ Nec vtiq; necesse habet si cõueniat per iudicez soluere semper[y]. tueri enim debet cãm pupilli si iusta est. Decirco quoq; si mala cã[a] pupillaris est: denũciare[b] veruz sibi debet. Denicq; iperator antoninus cũ patre suo ẽt eos oneraria[c] imputare pupillo probibuit si supervacaneam litem istituissent cũ cõuenirentur a vero creditore. Neq; enim probibentur tutores bona fidez[d] agnoscere. ¶ Nõ tm̃ autem sibi soluere tutor: veruz etiam sibi creditam[e] pecuniam scribere potest vt marcellus libro octauo digestoz scribit. Secq; de mutua pecũia poterit obligare sibi mutuam proscribendo. ¶ Constat autem eum qui ad augmentum datur: vtputa ad bona materna que postea accesserunt[f]: vel ad aliquod augmentum administrare pristina bona non solere. ¶ Si autẽ suspectum facere priorem tutorem supersederit: vel satis ab eo exige-

o ¶ Fortassis. imo sine forte: qz in exigendo aliũ nõ iputat culpa nisi trã acto tpe quo agere potuit. in se aũt exigendo non datur dilatio: qz nec est opus: vt hic dicit. ac. p ¶ Non potuit. plerunq; sub. q̃q; n. officio iudicis agitur. vt in resti. miorum ℣ maiorũ. ℣ in expẽsis litis ℣ i salario aduocatoz: ℣ i iure icolaz. qõ azo dicit esse ac. Jo. ff. sz ius quoddã. azo. ℣ facit ad id qõ hic dicit. ĩ. e. l. anpe. ℣. ff. de neg. ge. l. si pupilli. §. fi. ℣. l. si naũt ℣. ff. de cdẽ. l. i. in pn. ℣ qõ me. cã. l. ertat. C. õ iterdic. l. fin. ℣. ff. õ peti. be. l. fz. ℣ si lege. §. pe. Itẽ ẽ sic. ff. si ser. vẽ. l. altius. ℣ de cõdi. inde. l. frater a fratre. in fin. i. rñ. b.

q ¶ Potuit. igit vt q naturale debitũ dz a se exigere. vt ℣. ff. de neg. ge. l. at q natura. in pn. ñ igit vdari dici põt: qz in necess. ut. ĩ. õ adimẽ. le. l. rẽlegatam. errant g̃ q vñt vdari: qõ datur solo naturali iur cogente: vt. ĩ. de re. iu. l. donari. Accedit ad ꝓfusionẽ pdicti erroris. q; bonefidei possessor ex bf ditate debitũ naturale õducit: vt. ff. de pe. be. l. si quid possessor. §. ij. ℣. ĩ. de so. stichũ. §. additio. ℣. ĩ. de vda. l. b iure. §. si qs. ℣. ff. õ pecul. l. eo tpe. §. ẽt. sz ℣ ℨ si naturale debitũ tm̃ ẽbeat pupill[o] tutori. an poterit tutor sibi soluer. si vñ: vt. ĩ. pri. §. sz ar. ℨ. ff. de pe. be. l. si qd possessor. §. i. ℣. ĩ. õ sol. l. stichum. §. adinio.

r ¶ Sz ℣ si sub. grauioribus. cẽtesimis. s. vt ex re iudicata: non ex cõtractu. quia tũc pupillares ẽnt tam graues. ac.

s ¶ Et iputet. si soluẽ ut vsuras nõ soluit. b.

¶ Sicut. Tutor põt sibi ℣ alijs solucre. dz enibo. si. agnoscere. Bar.

t ¶ Quod dz. pupillo.

u ¶ Grauiores. i. graues quales oẽs sunt. uel dic grauiores illis sub q bus põt iueniri mutuo.

x ¶ Liberare. i. facere q ei desinat actio cõpetere sic ponit. ĩ. õ acceptil. l. i

y ¶ Utiq;. subaudi ita õmũ. azo. ℣ facit ad hoc ff. de neg. ge. l. si pupilli. §. fi. ℣. l. debitor. ℣. C. q va. tu. pos. l. creditor. et auc. minoris. ac. z ¶ Semp. sub. nec. i. nõ dz semp se vocari facere ad ius: immo dz cãm pupilli si bona est defendere. ac.

a ¶ Si mala cã. ad qõ ẽ. ff. mã. l. idẽq;. §. fideiussores. ℣. l. qnt[o]. ℣. ĩ. de appel. l. tutor. ℣. C. õ ad. tu. l. si bõa. ℣. l. ñ ẽ. ℣. ff. õ pcu. l. q; ppio. §. litis.

b ¶ Denunciare. sibi. s. iudici. Itẽ fallit. ff. de act. emp. l. emptorẽ. circa principium. ℣. ff. de contrahẽ. emp. l. fistulas. §. i. ℣. C. de aduo. fis. l. pe. ℣. ĩ. de le. ij. l. qui solidum. §. etiam.

c ¶ Oneraria. i. salaria pstita aduocatis.

d ¶ Bonam fidem. sic. ff. manda. si fideiussor. §. q̃dam. ac.

¶ Non tm̃. Tutor põt a pupillo mutuo accipere ℣ seipsum debitorem ascribere. b. d. Bar.

e ¶ Sibi creditã. sic ergo se auctore obligatur pupillo in mutuo. sic. ff. si cer. pe. l. singularia. non idẽ als: vt. ĩ. e. l. non estimo. sed pupillum sibi se auctore nõ obligat: vt. C. de contrahẽ. emp. l. si in emp. §. fin. nisi forte palam faciat: ℣ bona fide: ut. ĩ. e. l. nõ existimo. ℣ addẽ ẽ q; nõ. C. de cõtraben. emp. l. cum ipse. ℣ facit ad hoc. ĩ. de auc. tu. l. pupillus. §. i. ℣. §. pupillus. ℣. ĩ. e. l. tutor rerum.

¶ Constat. Tutor dat[o] pr̃imonio supuenienti nõ tenet ẽ añriori: si pr̃ tor tenet de augmẽto obuenienti. h. d. bar. f Accesserũt. s. pupillo.

a Erigere. repete superseder it etiam. facit. ĩ. e. l. et cõtutoris. ⁊ l. emulius. Itẽ facit. s. de tutel. l. iij. §. pe. ⁊. §. fi. ⁊. C. in quibus casibus tu. ha. l. fi. ⁊. ĩ. de excu. tu. l. propter. §. fi. acc.

C Per contrarium. Tutor datus sup augmẽto pr̃imonij ñ tenet de anteriori: sed tutor prior tenet de augmento obuenięti. b. d. Bar.

Generaliter. Tutor q non facit ea q̃ faceret quilibet legitim⁹ ꝺ sendẽs nõ vr̃ recte ꝺsendere. b. d. Bart.

b Defendi. vt ⁊. ĩ. e. l. a tutoribus. ac.

c Solutionez. ut. s. l. priori. §. itẽ. in fi.

d Stipulationẽ. vãni ifecti vr̃ilez: qꝺ tñ q̃q̃z fallit: ut. s. de pcur. l. sz ⁊ he. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ fa. s. ꝺ iudi. l. recte ꝺsendi. ⁊. ĩ. qui. et cau. in pos. ea. l. hoc aũt. §. i. ⁊. s. ꝺ pcu. l. non solũ. in pn. ⁊. l. sz ⁊ he. §. non solum. ⁊. C. co. l. fi. acc.

Arca pupillum. In reb⁹ emptis p tutorẽ q est inuẽt⁹ suus: ꝺs non habz ius deductionis. b. d. Bar.

e Curatore. q suus ẽ pnũciat⁹. ⁊ fa. s. ꝺ pcu. l. et sc̃ꝺ. §. plãe. ⁊. s. sol. ma. l. si cũ dotẽ. §. fi.

Am plures. Durãte tutela nõ potest agi actione tutele b. d. bar.

f Actio. ⁊. tutele. nam alia bñ dak. ⁊ illarũ que dank q̃ꝺã exerceri pñt durãte tutela q̃ꝺã non: vt. ĩ. ꝺ tu. ⁊ ra. di. l. si tutor. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ isti. de auc̃. tu. §. fi. Item ⁊ accipe ex eadẽ tutela. secus si ex alia: vt. ĩ. de suspec. tu. l. iij. §. queri. Itẽ ad ꝺ qꝺ nõ. C. e. l. ij. ⁊. l. rationes. ⁊ sic nõ ob. ĩ. rez pu. sal. fo. l. ñ q̃st. §. hãc Itẽ facit ad l. istã. ĩ. e. l. act⁹. ⁊. l. cũ curatore. ⁊ ꝺ tu. ⁊ ra. di. l. nisi. i pn̄ci. ⁊. §. fin. ⁊. ĩ. ꝺ suspec. tu. l. tutor. i pn̄. ⁊. s. de pcu. l. qui proprio. §. fi. ⁊. l. q duos. ac.

Que bona. Que legitime ⁊ bona fide alienata sũt: nõ retractank ex eo q̃ bõa pupilli fuerunt. b. d. bar.

g Legitime. cũ decreto si erat res ĩmobilis: vel sine decreto si mobilis que seruari non potest: quando imputak tutori si non distrahat: ut. s. e. l. tutor qui. in pn̄. ⁊. §. i. nec etiam rõne etatis: nisi sordes vel gr̃a tutoris interuenit: vel enorme dãnuz: vt. s. eo. l. tutor. §. cõpetit. ⁊. s. de mino. l. ⁊ si sine. §. quetitũ. ⁊. l. si ex cã. ⁊. l. pe. b.

h Nec ĩterest. quãtũ ad hoc vt valeat vẽditio: ul' nõ. possit vẽdicari res vẽdita vl' non. sed quantũ ad aliud interest q̃q̃z. ac.

i Seruãda sit. adeo vt dck in pupillũ vtilis actio de euic. de re ab aliquo euicta. sz ĩ id demũ ⁊c̃. ut. s. de cui. l. iiij. ⁊. s. ꝺ ac. ẽp. l. iuk. §. idẽ iuk. in fi. §. Itẽ dic hic log in rebus que casibus subiecte sunt vt p̃dixi. in alijs etiam pro paruo damno: sz non pro minimo: ut. s. de in integ. resti. l. se to ⁊c̃. ⁊. C. de sa. san. ec. l. iubemus. §. sane. ac.

Plurium est. Nõ põt tutor pp pupillũ plus erpẽdere q̃ suo nõie expenderet. b. d. Bar. k Nimiũ est. estimationis. i. q̃ faciat pupilli honorẽ vl' famã vel laudẽ: ut ⁊. ĩ. ꝺ ver. sig. l. munus ppzie.

l Erogaturus. alioqn̄ ꝺ: vt. ĩ. §. i. ⁊ est ad. l. istã. s. de peti. here. l. sed ⁊ si lege. §. si quis. ⁊. §. qꝺ aũt. ac.

Cum tutor. Circa psonã pupilli dz tutor erpẽdere qꝺ moribꝰ honestati ⁊ conditioni pupilli congruit. b. d. Bar.

m Moribus imo psone pr̃imo: ut. ĩ. de cur. fu. l. cõsilio. i. rñ. facẽ ⁊ isti. q va. tu. pos. §. certe. ⁊ ꝺ excu. tu. §. datꝰ. ⁊. ĩ. de cura. fur. l. ꝓsilio. i pn̄. ⁊ re⁹ plectetur. C Per contrarium autem qui datus est simpliciter tutor pupillo vl' curator: siqd postea augmenti accesserit periculo tenetur: quãuis solet ⁊ ad augmentum dari curator: que res ñ facit vt ipa augmenta nõ pertineant ad curam priorum tutoruz: ad quos omnis vtilitas pupillorum debet pertinere. Sive igitur datꝰ est cõmunicatur periculum cum prioribus: sive datus non est tenetur administrationis necessitate is qui antea erat datus. Idem.

Generaliter quotiens cũq̃z non fit nomine pupilli: quod quiuis paterfamilias idoneus facit: ñ videtur defendi⁹. Sive igitur solutionẽ sive iudiciũ sive stipulationẽ detractat: defendi non videtur. Idem.

Arca pupillũ cuius tutor seruus erat pronũciatus diuꝰ pi⁹ rescripsit in rebus quas ex pecunia pupilli seruus comparauerat dominum non posse vti prerogatiua deductionis: qꝺ etiam in curatore⁹ obseruandum est. Paulus.

Am plures tutelã gerunt: nulli eorum in contutorem actio⁹ pupilli nomine datur. C Que bona fide a tutore gesta sunt rata habentur etiam ex rescriptis diui traiani ⁊ adriani. Et ideo pupillus rẽ a tutore legitime⁹ distractaz vendicare non potest. naz ⁊ inutile est pupillis si administratio eorum non seruatur: nemine. s. emente. Nec interest⁹ tutor soluendo fuerit necne. Cum si bonafide res gesta sit: seruanda sit⁹: si mala fide alienatio nõ valet. C Nimium est tutori licere respectu estimationis⁹ pupilli erogare ex bonis ei⁹: qꝺ ex suis nõ honestissime esset erogatur⁹¹. C Cuz tutor nõ reb⁹ dũtaxat: sed etiã moribus⁹ⁿ pupilli preponatur. In primis mercedes p̃ceptoribus⁹ⁿ nõ q̃s minimas poterit: sed pro facultate patrimonij: ꝓ dignitate natalium ꝓstituet. Alimẽta seruis libertis q̃z. nomunq̃z etiam extraneis: ceteris si hoc pupillo expediet: prestabit. Solennia⁹ munera parentibus cognatisq̃z mittet⁹: sed non dabit dotem sorori alio patre⁹ nate: etiam si aliter ea nubere non potuit. nam ⁊ si honeste: ex liberalitate tamen fit: que⁹ seruanda arbitrio pupilli⁹ erit C Si tutor pecuniã pupillarẽ credere non potuit⁹: qꝺ nõ erat cui crederet pupillo vacabit. Gaius.

Tutor ꝓ dignitatem⁰ facultatesq̃z pupilli modum seruoꝝ estimare debet: qui circa eum futuri sunt. C Non est audiendus tutor cum dicat ideo cessasse pupilla rem pecuniaz collocare: qꝺ idonea nomina nõ inueniret: si arguatur⁹ eo tempore suam pecuniam bene collocasse. C In soluendis legatis ⁊ fideicommissis attendere debet tutor ne cui non debitum⁹ soluat: nec nuptiale munus⁹ matri pupilli vel sorori mittere. aliꝺ est⁰ si matri forte aut sorori pupilli tutor ea q̃ ad victum necessaria sunt prestiterit: cum semetipsas sustinere non possint. nam ratum id habendum est. Nec enim eadem causa est ei⁹ quod in eam rem impenditur: ⁊ qꝺ muneris legatorumue nomine erogatur. Paulus.

Etiam contutoris factum iputatur⁰ collegę si potuit⁰ ⁊ debuit suspectum facere⁰. Interdum ⁊ si debuit satispetere. nam si idoneus subito⁰ lapsus ẽ: nihil collegę imputari potest. Idem.

n Preceptorib⁹. sic. ĩ. ꝺ bõa. l. aquilius. ⁊. ĩ. vbi pu. edu. l. q filiũ. ac.

o Solẽnia. quot modis dicit munus: ⁊ que est dr̃ia inter munus ⁊ donũ: hẽs. ĩ. de ver. sig. l. iter donũ. ⁊. l. munus. azo. Itez dicit munera nõ nuptialia: ut. ĩ. l. pri. §. fi. ⁊. ĩ. de tute. ⁊ ra. di. l. i. §. sed nõnullos. ac.

p Mittet. repete si pupillo expediat. alis nõ: ut. ĩ. l. pri. §. fi. ac.

q Filio pr̃e. sed qd si eodem pr̃e: rñ. videk idẽ. nã pr̃imum ẽ offm̃ ꝺtare filias: non maternum: nisi in casu. q̃ nec fraternum: ut. C. de ꝺo. p. l. fin. ⁊ de iure ꝺo. l. mf. ⁊ de hr̃ticis. l. cognouim⁹. sz iõ sic dicit qꝺ tunc ẽt cõe pr̃imonium. ⁊ tõ ex eo ꝺtanda. uel pr̃ assignasset in testõ vñ ẽt ꝺtanda: ⁊ ex eo ẽt ꝺtanda. uel potest dici q̃ si nihil hz sor̃: ex eodem pr̃e nata vñ ꝺtari possit: q̃ a pr̃e est dotãda. ex pbabili cã orta. azo.

r Que. liberalitas. ac.

s Pupilli est ꝺnatio non fuak cũ ꝺnare non posiit: sed seruak post legitimã etatem: ut. C. de minor. l. fin. §. est autẽ. uel dic q̃ ⁊ ꝺnare q̃libet potest minor. qõ dic vt. C. si aduer. ꝺo. l. ij. ⁊ de admi. tu. l. ler q̃. ⁊ de p̃dijs mi. l. p̃dia. ⁊. d. §. cuz aũt. ⁊ facit ad hũc. §. s. de ritu nup. l. sciendũ. ⁊. ĩ. de car. edi. l. de bonis. §. non solum. ⁊ de ꝺna. filiufka. ⁊. s. de iure ꝺo. l. quero. ⁊. l. fine. ⁊. ĩ. e. l. tutor ad vtilitatẽ. ⁊ de tute. ⁊ ra. di. l. i. circa prin. ⁊. ĩ. de cura. fu. l. finali. ac.

t Si tutor. nõ potuit. hodie idẽ si potuit: nisi qñ pupillus ñ habet sufficientem redditũ. qꝺ dic vt. C. co. aucẽ. nouissime. et facit. ĩ. l. pri. §. i. ⁊. C. de vsur. pupilla. l. iij. ac.

Tutor. Per istud pncipium ego dedi pluries consilium q̃ tutor faciat sibi taxari a iudice ea q̃ sunt necessaria circa psonam pupilli. Bar.

u Scõm dignitatem. ⁊ facit. C. e. l. ler q̃. §. añ oia. ⁊. s. l. p ri. §. si tutor. ac.

Non est. Qꝺ qs facit de suo pr̃imk q̃ potuerit facere ꝺ alieno. b. d. Bar.

x Arguak. sic. s. cõmo. l. si vt certo. §. plane. ⁊ depos. l. añpe. sz ar. cõtra. s. ꝺ in lutẽ iuran. l. videamus. §. sed nec.

In soluendis. Tutor ꝺ bet soluer⁹ debita ⁊ erpẽsas necessarias facer⁰: ⁊ tutores suspectos arguere erpẽsas ꝺo que ĩ donationes caderent facere nõ põt. h. d. Bar.

y Nõ debitũ. qꝺ si fecerit qd iuris sit legik. s. de ꝺdi. inde. l. si pcurator. §. fi. ⁊. l. cũ indebitũ in pn̄. ⁊. l. fi. §. tutor. ⁊. s. de pe. here. l. q̃ si possessor. ⁊. l. si possessor. §. bonefidei. sz pone q̃ idebitũ exegit: tũc obstuabo idẽ dici i tutore qꝺ in pcuratore. ul' neg. ge. dic̃ ler obstuãdũ: ut. s. de pcu. l. q propo. §. ut i ceteris. ⁊ de neg. gest. l. si qs negocia. sz ar. ꝺ. s. de peti. here. l. q̃ si possessor. §. bonefidei.

z Nuptiale mun⁹. s. l. pri. §. cũ tutor. contra ibi solẽnia ⁊c̃. so. ibi in parẽtibus ⁊ cognatis masculis fm azo. vel ibi solẽne. i. cõsuetũ a patre pupilli singulis annis prestari. sic ⁊ dicunt ferie solẽnes. s. ex quibus causis ma. l. sed ⁊ si. §. solemnitũ. uel dic ut ibi. a Aliud est. facit. ĩ. de tute. ⁊ ra. dis. l. i. §. sz nõnullos. ⁊. ĩ. vbi pu. edu. l. qui filium.

b Etiã. ĩputak. adeo ẽt ut in vsuris eius nõie teneak: ut. s. e. l. tutor q. §. pe. ⁊. C. de usur. pu. l. i. azo. c Potuit. qz tps preterijt quo facere potuit: ut ar. s. de neg. gest. l. diuortio. §. sed hic qdẽ modus. ac.

d Facere. sub. ⁊ nõ fecit. idẽ vbi nimis tarde fecit: vel faciẽdo iura pupilli prodijt: ut. C. de diui. tu. l. ij. ⁊ itellige. l. istã cũ fuerit diuisa administratio a testatore uel a iudice. ac. e Satispetet. hoc ẽ vt satisdet rẽ. pu. sal. fo. ut. ĩ. de ꝺ. ob. l. stipulationũ alie. §. satisaccepto. s. si tutor desint cẽ soluẽdo tpe tutele: ⁊ ca finita inuenik nõ soluẽdo: ut. ĩ. e. l. emilius. in fi. ⁊. l. tres. §. fi. azo. Itẽ itelligę qꝺ hic dicit si erat tutor legitimus vel datiu⁹ sine inqsitione. alis non dz satisdar⁰: ut insti. de satisda. tu. §. i. f Subito. vt. ĩ. de magi. conue.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

l.i.§.si magistratus.ꝛ.ff.de admi.re.ad ci.per.l.iij.§.si eo tẽpore.ac.

Si tutor Negligẽtia in nõ cõueniẽdo debitores.ꝛ in nõ mutuando pecuniam imputat tutori.b.d.Bar.

a Minus idonei.dolo uel la ta culpa seu magna negligentia.de leui aũt hoc casu nõ tenet.qõ dic vt.C.ar.ꝛu.l.ij.nõ ḡ subito:ut.§.l.pri.ꝛ.§.de neg. gest. l.litis. Itẽ hoc nisi post mortẽ pupilli sit nõ soluẽdo: vt.ff.eo. l.cum post mortẽ.

b Per primos mẽses.ut.§.e. .l.tutor.q.§.usure.ff. vbi dicit duos.so.h nouiter venit ad administrationem ibi dudum fuerat.azo.uel subaudi h marie: uel dic qꝫ post ser menses tenet ad usuras ꝛ demum elapsis. duobus erigunt. prima placet.

c Non collocauerit.cũ potuerit:aliogn ꝛtra: vt.§.e.l. cum plures.§.fi.ꝛ.C. de usur.l.iij. ꝛ adde qõ est.§.si cer.pe.l. periculũ.ꝛ.C.e.l.debitoribus.et de cõdi.ꝛ demõ.l.añpe.

Cum queritur Si ea dem administratione plura nõia ꝯhantur ad petitionẽ administrantis ꝙ dñs vel oĩa agnoscere vel omnia repudiare.h.d.Bar

d Suo nomine.s.tutor.

e Se putare.s. ait marcell. corrigẽs scipiõ.uel dic est paulus corrigens marcellum.

f Conditionẽ.i.electionẽ.

g Recedere.s.debeat pupillus ꝛ fit hec cõpẽsatio in exigendis nomibus:nõ exactꝫ: ut.ff.e .l.tutores.§.piculo.

h Gessisset.ꝛ pecuniam pupilli palã i suos vsus cõuertisset vt teneatur prestare pupillares vsuras ꝓ tota pecunia: vt §.e.l.tutor.§.si deponi.licet a debitoribꝰ accepat maiores nõ aũt h delatio ꝯditionis pdesset tutori:ꝫ teneret ad centesimas qꝫ clã accepisset:ut.ff.eo.l.non estimo.ꝛ fac.C.qñ ex fẽ tu.l. fi.ꝛ.C.e.l.debitoribus.ꝛ.§.de usur.l.gaius.ꝛ.ff.de acq.hꝝ.l cũ hẽs.ꝛ.§.de procur.l.in cãe in pn.ꝛ.C.de iure deli.l.cuꝫ q dam.in fi.ꝛ.ff.de le.ij.l.neminẽ.ꝛ.ff.ꝓ derelic.l.iij.ꝛ i auc. ꝙ iureiurã.a mo.§.fi.ꝛ.§.e.l. tutor.q.§.si tutor.ꝛ.C.de omni agro deser.l.q in militia.ꝛ .§.de re iudi.l.in sũma. §. qui sortis.ar.cõtra.ff.rẽ ra.hab.l. cũ debitore.ꝛ.§.mã.l.si ꝙ ñ re.§.itẽ ait si tutor.ꝛ.§.de nego.gest.l.siqs aliena.ac.

si non ex fide curaꝫ gerat suspectuꝫ postulari posse. Idem.

Tutor vl'curator cuius iniusta appellatio pronũciata erat:cuiusue excusatio recepta[q] non sit: ex quo accedere ad administrationeꝫ debuit[r] erit obligat[q]. Marcellus.

Lucius titius gaium seium filiumfa.testamento filio suo tutorem dedit[s]. gaius seius sciente ꝛ consentiente patre tutelam administrauit. Quero an defuncto gaio seio actio tutele aduersus patrẽ eiꝰ ꝛ in quantum cõpetat? Marcellus respondit ſꝫ ea que proposita cẽnt actione de peculio:ꝛ de in rem verso patrem teneri. Nec multum videri in hoc casu facere patris scientiam ꝛ consensum ad obligandum eum insolidum[t]: nisi forte contutore vel aliquo alio volente cum[v] facere suspectum intercessit[x] pro filio ꝛ quasi i se piculũ recepit. Pau.

Tutor ad utilitatẽ pupilli:ꝛ nouare:ꝛ rem in iudicium deducere potest. donationes autem ab eo facte pupillo non nocẽt[y].

Ulpianus.

Vulgo obseruatur ne tutor caueat ratam rem pupilluꝫ[a] habiturum:quia rem in iudicium deducit. Quid tamẽ si dubitet an tutor sit: vel an duret tutor: vel an gestus illi commissus sit: equuꝫ est aduersarium non decipi[b]. Idẽ ꝛ in curatore est vt iulianus scribit.

Paulus.

Decreto pretoris actor[c] constitui periculo tutoris solet quotiens cũqꝫ aut diffusa negocia sint: aut dignitas vel etas: aut ualitudo tutoris id postulet[d]. Si tamen nondum fari pupillus potest: vt procuratorẽ facere possit:aut absens sit: tũc actor necessario[e] ꝓstituend[q] est

Si tutor constitutus quos inuenerit debitores non conuenerit:ac per hoc minus idonei[a] efficiãtur: vel intra sex primos menses[b] pupillares pecunias non collocauerit[c]:ipse in delatam pecuniam ꝛ in usuras eius pecunie quã nõ fenerauit cõuenitur. Idem.

Cum queritur iudicio tutele q̃ nomina a tutore fcã agnoscere pupillus debeat: marcellus putabat.si tutor pecumaꝫ pupilli mutuam dedisset ꝛ suo nomine[e] stipulatus esset: posse dici nomina integra pupillo salua esse. deperdita ꝛ male contracta ad tutoreꝫ pertinere. Sed verius se putare[e] posse tutorem eaꝫ conditioneꝫ[f] adolescẽti deferre vt id qõ gessisset tutor i contrahendis nominibus:aut in totuꝫ agnoscere:aut a toto recederes[g]:ita vt peride esset:ac si tutor sibi negocium gessisset[h]. Idem est ꝛ si pupilli nomine eque credidisset.

Pomponius.

Qui iussus est ab eo qui ius iubendi habet[i] tutelaꝫ gerere:si cessasset ex quo[k] iussus est: indemnem pupilluꝫ prestare debebit: nõ ex quo tutor esse cepit. Idem.

Qui tutor negocia pupilli gessit:cuius in nulla re auctor pupillo fuerit qn tutele[l] iudicio teneatur dubitari non opꝫ. Quid enim ꝓ bibet ita patrimoniũ pupilli compositum esse: vt nihil gerere necesse sit:in quo tutoris auctoritas iterponi debeat[m]. Ex duobus tutoribus si cum altero actuꝫ fuerit[n]: alter non liberabitur[o].

Ulpianus.

Actus sui rationem curatoreꝫ concuratori reddere non esse cõpellendum[p]:sed nisi cum eo administrationem communicet: aut

Si iussus habet. Tutor tenet a tpe quo iussus est administrare si ante ignorauerit.h.d.Bar.

i Habet.sic.§.de bo.auc.iudi.pos.l.cum vnus.§.is qui.

k Ex quo iussus est.sed ꝛ añ si notũ habuit accedere ꝏbuit: vt.§.e.l.qdam de cedẽs.§.fin. uel ibi nõ bẽbat crcu.nec allegabat.ꝛ facit.ff.de excu.tu.l. si is qui tres.ꝛ.§.e.l.i.in pn.ꝛ in auc.de here.ꝛ fal.§.illud quoqꝫ.ꝛ.ff.e.l.iiij.ac.

Si tutor. Tutela põt geri ꝛ tutor obligari:ꝫ in nullo actu interponatur auctoritas.h.d.Bar.

l Quin tutele.i.qꝫ nõ azo.ꝛ facit.ff. de statu li.l.si libertate.§.fi.ac.

m Debeat.rñ.nihil.

n Ex duob[q].actũ fuerit ul'trãsactũ:ut.ff. de trãsac.l.i. o Nõ liberabit.imo vt qꝫ sic:ut.ff.ꝙ tute.ꝛ ra.di.l.si ex duobus.q̃ est cõtra.so.h ipo iure nõ liberat.ibi p excep.sic ſꝫ yr.ul'fm Jo.nõ ipso iure nec p exceptionẽ:ſꝫ bonafide q̃ nõ vult bis idẽ exigi:ut.ff.de regu.iur.l.bonafides.uel distingue an fuit actũ ꝛ nihil adhuc exactũ:sed tm̃ cõtestatio facta:ꝛ tũc alter non liberat:vt hic.aut totũ exactũ:ꝛ in totũ tunc alter liberatur vt ibi.si ãt ꝓ parte.ꝛ tunc ꝓ parte exacta liberat alter ut ibi.ꝛ.§.depos.l.i.§.si apud.ꝛ §.de bis qui deie.uel ef.l.perceptione.

Actus sui. Dum ãte administratione nõ tenet qs reddere rõnem collegę ſꝫ um ad administrationẽ admittere.h.d.Bar.

p Compellẽdum.repete hic que nõ.§.e.l.cum plures.in prin.ꝛ.C.e.l.aduer

sus.ꝛ.l.rationes.ꝛ facit.§.e.l.iij.§.si parens.

Tutor Tutor q succũbit in excusatione tenet ex quo debuit gerere. .h.d.Bar. q Recepta.ꝓ dictã sñiaz.ꝛ nõ qꝫ a datiõe ñ appellat.ſꝫ a reiecta excusatiõe:ut.ff.qñ ap.sit.l.i.§.siqs tutor.

r Debuit.is ex die iussus:vt.§.e.l.q iussus.ul'ex die quo sciuit uel scire potuit se datũ ꝛ administrare debere:ut.§.e.l.i. ꝛ.l.qdam.§.fin. ꝛ facit C.de excu.tu.l.iij.

Lucius. Si pr cõsentit filio q administrat.ut testamentarius nõ obligat nisi de peculio ꝛ de in rem verso. .h.d.Bar.

s Dedit.qõ fieri põt: vt insti.q da.tu.pos. in pn.ꝛ.ff.si tu.vl'cur.da. ap.ꝛ.ff.e.l.tutores.§.tutor datus.

t Insolidũ.imo ꝛtra vt.§.ꝏ tute.l.si filiꝰ.so. hic de testamẽtario logtur.ibi ꝏ datuo.ꝛ pt cẽ rõ:qꝫ nõ ita eget confirmatiõe ꝓtoris testamentarioꝝ vt datiuus.uel ibi agnouit volẽs ipe teneri ac si ipe gereret:hic cõsentit tm̃:ut sic filiꝰ posset obligari ꝛ agere ꝙ pupillo in causis:vt ar.C. de bo.q̃.li.l.fi.§.i.ꝛ fac C.qõ cũ co.l.i.ꝛ.qõ ibi nõ.acc.

u Eũ.s.filiũ ꝛ subaudi marie.nã idẽ ꝛsi aliꝰ recepit periculum.ac.

x Intercessit.s.pr ꝙ filio nõ dico fideiubendo ſꝫ q̃si fideiuberet.ꝛ sic qꝫ iussu:ut.§.qꝫ iussu.l.i.ꝛ sic dictõ q̃si nõt filiudinẽ.uel dic qꝫ nõt ẏitatẽ. sic ist.de iur.na.§.ler.

y Periculũ.i. culpã sic.ff.de magis.conue.l. non similiter.ac.

Tutor. Tutor rem pupilli donare non potest.h.d.

z Nõ nocẽt.qꝫ pupilli arbitrio sũt relinquẽde vt.§.e.l.cũ plres.§.pe. Itẽ qꝫ dic ꝏ donatiõibꝰ fallit in casib[q] assignãtur.§. e.l.cũ plures.§.pe.ꝛ.ff. de tu.ꝛ ra.dis.l.i.§.i.ꝛ C.si aduersus dõa.l.i. ſꝫ lex illa alr intelligi possit. Itẽ q̃ ex magna uti

litate minoris hoc fieret cognitione iudicis.ut.ff.de cur.fu.l.fin.ꝛ hoc de dona.simplici.at in dona.ob cãm vt dos ꝛ dona.pp nup.dic vt.§.de p dijs minoꝝ.l.predia.ꝛ.C.si mior se.l.fi.§.fi.ꝛ.C.e.l.ler q̃.in pn.ꝛ.§.ꝏ iure do.l.q̃ro.ꝛ.l.siue.ꝛ fac ad.l.C.eo.l.non tm̃.ꝛ.ff.e.l. tutor.ꝛ.§.de iureiur.l.iusiurandum.§.ij.ꝛ.ff. de noua.l.fi.§.i.ꝛ.l.nouare.§.i.ꝛ.ff.ꝏ acceptil.l.ꝛ p iusiurandũ.§.tutor.ꝛ.ff.e.l.lucius.in fi.

Vulgo. Tutor non ꝺz cauere de rato nisi de eius ptãte dubitet:ar. .h.d.Bar. a Pupillũ.nec iudica.sol. ut nõ.§.e.l.i.§.i.ſꝫ actor ab eo constitutus sic:ut.ff.rem ra.ha.l.actor.

b Decipi.qꝫ cauet de rato:ut.§.qõ cuiusqꝫ vm.l.itẽ.§.actor.sed cum erit fact[q] pubes:ut.ff. de noua.l.si pupillus.h.uel dic ſm Jo.qꝫ h non ẽ cautio de rato:ſꝫ qõ aduersarius non patiet damnũ p id qõ iste non sit tutor:ut h.ꝛ.C.e.l.tutores.ꝛ facit.C.de eo qui pro tu.nego.l.i.

Decreto. Ex causa constituit actor per tutorem decreto iudicis.h. .d.Bar.

c Actor.idest adiutor vel administrator:ut.§.de tutelis.l.solet.in fin. ꝛ quandoqꝫ tutor vel curator sine periculo tutoris:ut ꝛ dicta.l.solet.i pn cipio.accursius.

d Id postulet.itẽ alꝫs:ut.ff.e.siue.in fi.ꝛ isti.de cur.§.fi.ac.

e Necessario.supra fuit necessitas rei.i.administratõis:sed nõ psone actoris:qꝫ ꝙ.curatorẽ poterat nõ solũ p actorẽ puideri:ꝫ rei ꝛ persone:vt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vic ꝙ.ſ. nec perſone nec rei fuit neceſſitas: ⁊ fuit cauſa: qꝛ diffuſa negocia: uel ꝓpter etatẽ vel ꝓpter valitudinem. hic ẏo eſt pſone neceſſitas. ⁊ facit. C. de ꝓcu. l. neq. ⁊ cauet de rato: ut. ſ. rẽ ra. ba. l. actoꝛ.

¶ Si duobus. Vnus ex pluribus tutoribus põt agere. b. d. Bar.

a ¶ Permiſſam. inſolidũ cõtra debitorẽ pupilli. ad qõ eſt. C. ſi vnus ex plurib⁹ tu. l. i. ⁊ de auc. p. l. fi. ⁊ ar. ⁊tra. ſ. mã. l. antepe. §. duob⁹. ⁊ de arbi. l. ſicuti. ⁊ de ꝓcur. l. qui ꝓprio. §. fi. ⁊. l. ſe. ⁊. C. de ap. l. in offerendis. §. ſi ẏo. ac.

b ¶ Non poſſunt. cõmode ſolidũ: ut. ſ. e. ti. l. iij in. §. apparet. uel qꝛ ipe dic alẽ eoꝛ: ⁊ ſic de impotẽtia facti ñ turis dic. ſic iſti. ó codical. §. i. ac.

Si minoris. Autiliũ ordinariũ non impedit eẋordinarium qñ comperit ⁊tra diuerſos. Itẽ bñficiũ reſtitutionis põt in alios ꝙ ceſſionem tranſferri. h. d. Primo ponit vnũ dictũ. Scõo illationem ex dcõ. Tertio ponit vnaz qõnez circa ꝓmiſſa. Secũda ibi. ⁊ iccirco. Tertia ibi. quid tñ. bar.

c ¶ Si minoris. cꝓ tenẽtur tutores. ⁊ dic caſum. Curatores noie adḱi ꝓ poſuerũt contra tutores quãdã actionẽ tutele in diſtincte: ut redderẽt rationẽ adminiſtratiõis. i ꝓceſſu cauſe culpã iputãt frumẽti male venditi in .x. cum poſſent eſtimare culpã in .xx. iudex vãna uit tutores in .x. adulto. hãc culpã põt iputare curatorib⁹. qõ ſi facit cedet curatorib⁹ in integrũ reſtituẽdis auxilium ⁊tra ſnĩaz ⁊ actionẽ tutele. tutores aũt nõ ꝙueniunt ab adulto ſi iã conſecutus eſt a curatoribus qõ ſibi vebeḱ: qꝛ de põa eẽt ſollicitus. ſi aũt poneres ꝙ actio ꝓpoſita eẽt in .x. ipo iure nõ obſtat in minori ſumma ex eadẽ uel ex alia ſpecie debita vt iſti. de ac. §. ſi min⁹. Itẽ ſi poneres agi ex vna ſpecie puta frumenti: ⁊ nunc ex alia: ipſo iure nõ obſtat exceptio. ut. ſ. de excep. rei iudi. l. cũ q̃rit. ſz in nro caſu indiſtincte egit: ſz ſpẽm frumenti fuit proſecut⁹: ⁊ de ceteris abſolutus. ⁊ ſic habet locũ replicatio i alijs iure cõi. ⁊ ſic ceſſat reſtitutio i integrũ: ut. ſ. de mio. l. i cauſe. ⁊. C. ó iudi. l. ſz. In ſpecie ẏo frumẽti in integrũ reſtitutio cõtra ſententiã locũ hz. põt ẽt dici ꝙ hic ab initio nõ fuit actũ: niſi in ſpecie frumẽti ⁊ ſentẽtia ꝓdẽnatoria in .x. ⁊ in alĩs abſolutus. ac.

d ¶ Et ei. adulto.

e ¶ Condemnati. curatores. ac.

f ¶ Minoris. cꝓ deberent. ac.

g ¶ Poſſe reſtitui. ordinariũ nõ excludit eẋordinariũ. ⁊ ſic eſt contra. ſ. de mino. l. i cauſe. ⁊. C. de iudi. l. ꝓpẽrãdũ. §. fin. ſo. vt. C. ſi tu. uel cu. l. fi. Itẽ ad qd deḱ reſtitutio cum bẽat in factuz de re iudi. ⁊ ſic non intereſt eius? Rñ. ut poſſit eã cedere: ut. ſ. ó mio. l. ꝙ ſi minor. §. i. vl qꝛ hẽ plures reos itereſt: ut. ſ. ó li. le. l. iij. i fi. ⁊ qꝛ expedit ſibi hẽ curatores locupletes. vel vic ꝙ non eſt oppoſitio per victam. l. C. ſi tu. l. fi. ac.

b ¶ Prouocãtes. az. ⁊. b. dicũt a ſnĩa q̃ minori ſpẽ vãnati ſũt tutores: cꝓ deberẽt: ut. ſ. poſuit. ⁊ hoc ideo qꝛ. ſ. dicit actiones cedendas. ſ. tutele: ⁊ ó rõnibus diſtrahendis. q̃ non põt ẽt cedi: niſi ẽt appellatum eẽt: ſed ſm ḃ in qua cã obijcit exceptio doli? Rñ. in ac. in factum. qua agitur contra tutores. vel vic appellãtes a ſnĩa lata ⁊tra ſe curatores ꝓ adulto. ⁊ tũc bñ ſtat exceptio doli. ſz tunc q̃ actio cedit: ſi ſnĩa põma trãſiuit in rem iudicatam? Rñ. in integ. reſti. ut. ſ. de mino. l. ꝙ ſi minor. Itẽ tutele q̃ competit ꝓbabita reſtitutione. cõditionalis. n. obligationis poteſt fieri ceſſio: ut C. de dona. l. ſpecie. Alij dicũt a neutra appellãtes. i. reclamãtes. Item qũo poſt ſnĩam opponit exceptio doli pemptoria? Rñ. in cã appellationis ſm ſcõm caſum: ut. C. de temp. ⁊ re. appel. l. per banc. ſm primum ⁊ tertium vic ꝙ hic eſt caſus ſpecialis. ſ. cedendarum actionum: ut. ſ. de fideiuſ. l. fideiuſſor. §. idem. ⁊ nõ. ſ. ad mace. l. tam ⁊ſi. ac.

i ¶ Quandentur. in eo ꝙ non eſt peritum in ea ſpecie. ac.

k ¶ De preda. quod eſſe non debet. ut. C. pro emp. l. eum. ⁊. ſ. ad vell. l. ſi mulieri ſoluero. ⁊ de iure do. l. quotiens. ac.

l ¶ Niſi forte. hoc caſu nõ ꝓdeſt tutoribus ſoluiſſe. qꝛ ꝙuenient ex iure ceſſo. ſz quomodo fit ceſſio poſt ſolutionẽ? rñ. ſm Jo. fuit tunc actum vel etiam ſi ñ ſunt pacti: ut. ſ. nõ. de fideiuſ. l. cuz his. ⁊ de ſolu. l. modeſtinus. ⁊. l. ſtichum. §. ſi mandato. ⁊ facit ad. l. iſtam. ſ. de tute. ⁊ ra. diſ. l. alterius. §. fina. ⁊. C. ſi. aduerſus. ſol. l. i. ⁊. C. de cõtra. ac. tu. l. i. ⁊. ſ. de pe. here. l. ſiquid. ac.

m ¶ Am curatore. i ꝓcuratore plana ẽ: ſed in curatore dic ut agak cum eo furti: vl dãni iniurie: ſz ſecꝰ i tutoꝛ vt. ſ. de tutel. ⁊ ra. diſ. l. ſi tutõ. §. fi. ⁊. l. ſe. vl ſicbo pone in rei vẽdicatiõe q̃ põt cũ eo agi: ſic ⁊ cũ tutoꝛe: vt inſti. de auc. tu. §. fi. vel tertio i ſtipulatione rẽ adulti ſal. ſo. i q̃ ſecꝰ in tutoꝛe: vt. ſ. rẽ pu. ſal. ſo. l. non q̃ſi. §. hãc actionẽ. vl q̃rto dic curatorem. i. cuz q gerit putãs ſe curatorẽ cũ ñ ſit: ar. ſ. rẽ pu. ſal. ſo. l. nõ q̃ſi. §. illõ. ñ aũt itelligas negocioꝛ qc. vt reddat rõnem totius adminiſtrationis: vt. ſ. e. l. actus. que eſt contra. ⁊ plene nota. C. e. l. ij. ac.

Tutor. Tutor q bene facit bẽtur ꝓ dño. Bar.

n ¶ Pupillarẽ. ñ iñ cum ſpoliat: vt. ſ. ó cu. fu. l. ab agnato. ⁊. ſ. e. l. tutoꝛ ad vtilitatẽ. ⁊. ſ. pro emp. l. q fundum. §. ſi tutoꝛ. ⁊. C. e. l. non omni. acc.

Tutor. Finita tutela finiunt ſatiſdationes iudicia les. b. d. Bar.

o ¶ Pupillo. cauit. iudicio ſiſti: ut. ſ. ſi quis cau. l. fi. ac.

p ¶ Accipe. ſi nõdũ acceperat ꝓteſtationẽ. alꝛ ſecꝰ: ut. C. ut poſt puber. ad. cau. l. i. ⁊. ſ. de ap. l. negociorum geſtoꝛ. §. fi. ⁊. l. tutoꝛ. ⁊. l. fi. §. fin. ⁊ ad idez ſ. e. l. ij. ac.

¶ Tutor. Ille ꝓ quem non ſtat quominus reliq̃ ſoluat: ad vſuras non tenẽt. b. d. Bar.

q ¶ Nõ dz. niſi erat cõcurſũ negociũ. quo caſu iputat tutori ſe abſtineat: vt. ſ. eo. l. ita autẽ §. tutoꝛ. ac.

r ¶ Nõ ſtetit. i. nõ fuit interpellatus: ⁊ ſic nõ fuit i mora cõi.

s ¶ Tutelã. i. adminiſtrate tutele rõnem. ⁊ non dicas ꝙ ſi ſe obtulit: ut ſibi reddat rationes vt iõ cuadat vſuras: ut. ſ. de vſur. l. i. §. fi. ſz expone vt. ſ. l. pri. q̃ huic rñ. ꝓtinuat.

t ¶ Nõ ꝓpelli. omni tpe. qꝛ nõ poſt. xv. annos: ut. ſ. l. pri. notat.

u ¶ Vlpianus notat. corrigit qõ ó oblatione dixerat. ⁊ facit. ſ. de vſur. l. i. in fi. oblatio tñ ſola impedit curſum vſurarũ q̃ non incepiſſent currere: ut. C. de vſur. l. ſi ꝓte. ſz hic incipit currere ſtatim finita tutela ex q̃ſi mora. ut. C. in q. cau. in integ. reſti. nõ eſt ne. l. in minorum. ⁊ facit. C. de pig. ac. l. nec creditores. ⁊ de vſur. l. ex predio. ⁊. l. ij. ⁊. ſ. de vſu. l. qui ſemiſſes. §. fi. ⁊. l. cũ quidam. §. ſi pupillo. ⁊. l. debitoꝛ.

x ¶ Minime. ſ. dñis nõ teneri ad vſuras: ſi factũ eſt ꝓ eũ vel ꝓ tutoꝛẽ qõ dixit ſ. l. pri. §. quinetiã. ⁊ dic caſum ꝙ tutoꝛ poſt finitã tutelã ſtetit ꝓ. xx. an. vel plus ꝙ nõ fuit ꝙuẽtus tutele: uel interpellatus: ⁊ ſic non fuit in mora cõi: ſz fuit quaſi in mora. certe non vãnak in vſuris ꝓ tpe quod labiḱ poſtq̃ minor factꝰ eſt maior. xxv. an. ſed pro anteriori ſic. nam curſu tpis ó finit illa quaſi mora: ut. ſ. de le. ij. l. ticia. §. vſuras ⁊ ſm hoc itelligiḱ. ſ. l. pri. §. qn ẽt. ſed ꝓ priori tempore ſic. Itẽ ⁊ ꝓ futuro ſi noua interpellatio iterceſſit: ut ibidẽ dr. ⁊ nec hic colligitur ꝙ actio tutele tollak. xx. an. ſaltem ꝓ vſuris: ut qdã dixerũt: ut patet ex premiſſis. imo. xxx. an. durat: ut. C. ar. tu. l. tutoꝛes. ⁊ facit. ſ. e. l. lucꝰ. §. q̃ſitũ. ac.

y ¶ Eum. ſ. pupillum factum adultum. ac.

z ¶ In mentem. equiuocat vulgare: venit mihi in corde. ac.

a ¶ Tutoris. indefenſum. in iure: ut. ⁊. ſ. e. l. generaliter. ⁊. C. e. l. fina. non in contractu: ut. ſ. de auc. tu. l. ſi tutoꝛ. ac.

Duus. Donec plures gerant ex officio publico tenentur inſolidum: ſecus cum incipiunt gerere ex priuato. b. d. Bar.

b ¶ Forma. i. cõſtõ ul ler. ſic. C. ó ok. ꝑ. ꝓto. l. formã. q̃ſi diceret lex q̃ dicit tutores teneri. ſ. quẽlibet ꝓut geſſit. i. gerere ỏbuit qñ a teſtatoꝛe ul a iudice fuit diuiſa: ñ nũq̃. i. aliqñ dicit teneri inſolidũ: ut qñ a nullo ẽ diuiſa: uel a ſcipſis: locũ hz de geſtis añ nõ poſt pubtatẽ. nã tũc idiſticte ꝙ ptib⁹ q̃s gerere tenenḱ ⁊ ac. ne. geſ. nõ tutelle. ⁊ hoc vbi ꝙnera erat adminiſtratio: ut. ſ. de tu. et ra. diſ. l. ſi tutoꝛ poſt. et. ſ. de ne. geſ. l. cũ actũ. et. l. at qui. §. ſcieuoꝛ. Illud cõſtat qñ a teſtatoꝛe vl a iudice ꝙ pro partibus tenẽt: niſi in tribus caſibus: ſed quãdo a ſe nullo modo quilibet inſolidum: ut. C. de diui. tu. l. ij. ⁊. ſ. e. l. ſi duo. ⁊. l. tres tu. in prin.

c ¶ Nõnũq̃. qdã repetũt. Ita forma q̃ ꝛt. ſed ſi ẽ opus aliqd repetere. ⁊ facit ad hãc. l. ſ. de ne. geſ. l. ſi pupilli. in fi. ⁊. l. põp. ⁊. l. ſe. ⁊. C. de ne. geſ. l. tutoꝛi.

Sine hereae. Mortuo principali ſine herede tenetur fideiuſſor ad id

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ad quod principalis tenebatur. b.d. Bar.

a Cõueniri posse. siue simplicit: siue in oẽm cãm ltercessit: ut. ſ. ut le. no. ca. l. i. §. bellissime. ꝛ. ſ. de fideiuſ. l. ſi qs ꝓ eo. §. ſi nũmos. ꝛ nõ q aduersus tutores ꝛ beredem eius iurat in litẽ ob hãc cãm: ut. C. de ĩ litẽ iur. ꝓ totũ. q: ꝓuenitur actione tute. q̃ est bonefidei. nõ aũt ꝓtra fideiussorẽ q ac. ex stip. q̃ est stricti iuris in qua nõ iurat: ut. s̃. de ĩ lit. iur. l. in actionibus.

Modesti. respondit. Tutori nõ ĩputat vãnũ absq; sui culpa contingẽs. Et in redděda ratiõe sufficit contra tutorem ꝓbari q fructus bonafide pcipi potuerũt: lz pcepti per eũ non ꝓbentur. b.d. vsq; ad. §. ĩterposito. Et est nõndũ ex hac vltima clausula vt quãdo agis in faciendo articulos nõ dicas q pcepit fructus: q: forte non posset ꝓbari: sed dicas q tantũ potuit percipi. ꝛ sic communiter ꝓceditur. Bar.

b Vãnũ. qdã hñt b. l. vamnũ. qdã. §. mode. ꝛ dic vãnũ: vt. C. de vectil. l. ij. ꝛ nõ. C. e. l. ſi tutoris. ꝛ facit. C. de fundis pa. l. ij. ac.

c Vectigalis. i. tributi vel pẽsionis. sed proprie vectigal dr octaua cuiuslibz rei q̃ vebit: vt. C. de vect. ꝛ cõ. l. ex prestatione. ꝛ. l. allegatis. ac.

d Proponit. sed si proponit admissa: nũqd ipse ꝓbabit casum fortuitũ q̃ si ꝓsumat culpã cõmisisse: ar. ĩ. de custo. re. l. fi. ꝛ. s̃. de eden. l. siqs. §. pe. hec tñ qõ pleni⁹ dr a nobis alĩs. ꝛ az. vt. s̃. de edẽ. d. l. siqs. ꝛ. ĩ. ó leg. ij. l. oĩa. §. species. ꝛ. C. de pig. ac. l. ſi creditor. ac.

e Modesti. potuerũt. honeste: ut. s̃. de rei ven. l. fructus. ꝛ facit. C. ar. tu. l. quicquid. ac.

f Item rñ. cõcessit tutor suo pupille administrationẽ fundi: q seruus cum posset reddere. ꝛꝛ. reddit rñ. r. q̃ ó sunt debz tutor pupille. sed suus tenet naturaliter tutori ꝛ pupilla ó peculio. vñ si tãtũ est ĩ peculio sit ꝓpẽsatio. nõ aũt dicas suo cõmodo fieri qa si tũc fieret dicta cõpẽsatio vãnũ haberet pupilla. tũ q: sũptibus ꝛ litib⁹ veraret minor: vt. s̃. de mi. l. minor. tũ q: cuẽtus iudicij ĩcertus ẽ: vt. s̃. ó pecul. l. qõ debet. vnde melius ẽt si tutor ꝓmo satisfaceret pupille ꝛ ipse postea de pecul. experiatur. ꝛ facit. s̃. de neg. gest. l. nam ꝛ seruus. §. fi. ac.

g Minus. q: decem. ac.

i Proficere. ut opponat compensationem pupille inquantum ipsa est obligata act. de pecul. ipsi tutori. azo.

k Non perdituro. ꝛ pdidit: ut hic. ꝛ. s̃. de mi. l. q si minor. §. pe. tunc enim si perdituro cõmisisset nõ agit de pecul. tanq̃ extraneus ꝓpter officiũ tutele: quia tali nõ debuit ꝓmittere administrationẽ. az. ꝛ fac. s̃. de neg. ge. l. sine herede. ac.

Interposito. Restitut⁹ ad rẽ venditã nõ dz restituere pciũ nisi q̃tenꝰ ex eo factus ẽ locupletior: nec expẽse volũtarie sibi auferri possunt. Bar.

l Curatore. eo prestante auctoritatem. ac.

m Vendidit. cũ decreto. alioquin non indigeret in integ. resti. vt. C. de predi. mi. l. siquidẽ. ꝛ. l. non est. ut loquit in pdio vrbano qõ fm hec iura poterat alienari sine decreto. b. lz hodie secus: vt. C. e. l. lex que in prin. ac.

n Fraude. maxime: ut. s̃. de mi. l. tutor. ꝛ. l. pe. in prin. ac.

o Probet. quis ergo ꝓbet? dic: ut. C. de pdi. mi. l. pdior. ꝛ facit ad hoc in. e. ti. l. ſi predium. ꝛ. s̃. de mu. patri. §. predium. ꝛ. §. Item ex diuerso. ac.

p Postulare. ꝛ. s̃. ó mino. l. q si minor. §. restõ. ꝛ. l. ñ oĩa. dic plene vt ibi.

q Item rñ. onerandum. vbi erat prouincialis: ut. s̃. de impen. l. pro voluptatibus. ꝛ de rei ven. l. nec venalem. ac.

r Oportere. nisi paratus esset minor tantum vare quantũ habiturus esset bis ablatis uel contrasis: ut. s̃. de rei ven. l. in fundo. azo. ꝛ facit. ſ. pro emp. l. siquis cum. ꝛ. s̃. de mino. l. inter. §. fi. ꝛ de peti. here. l. utiles. ac.

Lucius Cõsuetudo q̃ respicit rẽ sicut ligat maiores: ita ꝛ minores. Bar.

a Visitatum erat. cõtra. s̃. de vsufru. l. hactenus. ꝛ. C. de pig. l. in sũma. ac.

t Nõ cõductores. s. predioꝝ. ac.

u Et induidua. i. indiuisa. ac.

r Reputare. alĩs imputare. ꝛ ita est in libro domini. ac.

tuit fideiussorem conueniri posse⁹.

Modesti. rñ damnũ⁹ si quod accidit: eo q: cautiões soluti vectigalis⁵ inuẽte nõ sũt ad tutorẽ cui⁹ nulla culpa admissa ꝓponi⁹ minime ptinẽ.

Modesti. rñ. tutorẽ eorũ reddituũ noie rationẽ pupillo reddere debẽ: q ex fũdo bona fide pcipi potuerũt⁵.

Item rñ.⁵ si minus⁶ tutor a suo recepit q̃z bona fide ex fũdo pcipi⁵ potuit: ex eo de quo pupille sit obstrictus q̃z tuz ex peculio sui seruari possit eidẽ tutori ꝓficẽ⁷ debẽ. s. si non ꝓdituro⁸ seruo administrationẽ credidit.

Interposito curatore⁷ adolescẽs fundũ ticio vẽdidit⁹: postea agnita fraude⁹ in integrũ restitur⁹ in possessionẽ iduci iussus est. Quero an cũ ex hac venditiõe melior fact⁹ nõ est: neq̃z i rẽ suã quicq̃z versũ ꝓbet⁶: ꝓciuz emptori restituet⁶ nõ debeat? Modesti nus rñdit ꝓcium fundi ab adolescẽte venundati: si rationib⁹ eius nõ ꝓfuit: nec quicq̃z ó eo a iudicãte de in integ. resti. statutũ est emptorem frustra postulare⁶.

Item rñdit sũptibus voluptatis cã ab ẽptore factis: adolescẽte onerãduz⁹ nõ esse: qui tñ ab eodẽ edificio ita auferri possunt: vt i facie ꝓstina. i. q̃ fuit añ vẽditionẽ edificiũ esse possit: emptori auferre ꝓmitti oportẽ⁷.

Lucius Ticius coberes ꝛ curator sororis sue: cũ esset ex ciuitate in qua usitatũ erat⁷: ipsos dños ꝓdiorũ non conductores⁸ onera annonarum ꝛ contributionũ tpaliũ sustinere: mo

y Compelleretur. sed ipsa compelletur ratione consuetudinis: ut. s̃. de le. ꝛ se. con. l. de quibus. si erat inducta ex certa sciẽtia cõtra legẽ. alioquĩ contra. vt in. c. ti. l. quod non ratione. ꝛ. C. que sit lon. con. l. consuetudinis. ergo ꝛ ipsa agnoscat eam. azo. ꝛ facit. C. de agric. ꝛ cen. l. litibus. ꝛ. C. de iur. emp. l. ij. ac.

rẽ hũc ꝛ ꝓsuetudinẽ semp obseruatã secutus: ꝛ ipse ꝓ cõmuni ꝛ indiuidua⁹ hẽditate annonas prestitit. Quero an in ratiõib⁹ dãdis opponi curatori possit: q: nõ recte. ꝓ pte sororis tales ipẽsas fecerat? Modestin⁹ rñ. i id ỏmũ curato: ẽ adulte reputaf⁷ ex ea cã de q̃ querit posse: qõ ipsa si rẽ suaz administraret erogare cõpelleret⁷.

Tutores duo p⁹ vẽditionẽ pupillarũ rerũ factã pecuniã inter se diuiserãt. post quã diuisionez alter eoz in exilium datus est durante tutela⁹. Querebat an actore ꝓstituto⁸ ꝓtutor eius ptez pupillaris pecunie peter abeo⁹ poterit? Mode. rñ. si hoc querit. an cõtutore relegato cõtutor eius tutele actionez exercere possit: rñ. nõ posse⁶.

Paulus. Tutoribus ꝛ curatoribus pupilloruz eadem diligentia exigẽda est circa administrationẽ rez pupillariũ quaz paterfa. rebus suis ex bona fide prebere dz⁹.

Officium tutoz curatoribus cõstitutis: finẽ accipit⁶: ideoq̃z oĩa negocia q̃ finita sunt: ad fidẽ curatoz pertinẽt Idq̃z etiã diuus marcus cum filio suo commodo rescripsit.

Idem dubitat quoq̃z pupilloz electio⁶ eadem aduersus tutores in quo potissimuz ꝓsistere velint cõpetit: que ipsis quoꝝ tutela administrata sit.

Principalibus cõstitutionibus decretũ est: sumptuũ q bonafide in tutelam: nõ q in ipsos tutores fiunt rõ bẽri solet: nisi ab eo⁹ q cũ dat: certũ

Tutores. Relegatione non finit tutela: ió tutor: conueniri non potest. b.d. Bar.

z Durante tutela. et ante exiliũ ꝛ post: vt. ſ. de sol. l. q si forte. §. i. ꝛ statim: dicam. b.

a Constituto. i. perito a tutore relegato constituti: q: ipse ipedit gerere. ꝛ cõstituto a iudice: vt in sti. de cur. §. fi. sz ꝛ curator loco eius põt cõstitui vt. ſ. de sol. l. q si forte §. i. ꝛ fm hoc dic in exilium. i. relegatus est. sic etiã ponit. ſ. ó interdic. ꝛ releg. l. exiliũ. ꝛ. C. de epi. au. l. nemo. ꝛ. s̃. de mi. l. pap. exuli. alit ponit ꝛ ꝓprie: ut. ſ. ó pub. iu. l. ij. ꝛ tunc non posset curatorẽ ꝓstituere cũ bonis amissis nudus exulat ꝛ ciuis cẽ desinat: ut s̃. de ca. di. l. tutelas. §. i. ꝛ §. fina. ꝛ. l. ij. sed fm quosdã posset ꝓstituet⁶ si fiscus ad quem bona ptinent. sed quomodo cum in tutelaz non succedat: vt. s̃. de his qui nõ. infa. l. furti. §. pe. Item hoc casu q̃si finita tutela pro illius deportati ipe posset agi contra fiscum: vt. C. ad. l. iul. de vi pub. l. tutoris.

b Ab eo. contutore relegato.

c Non posse. q: nõ est finita tutela. q̃ nec actio tutele nata. ut. ſ. de tute. ꝛ ra. dis. l. si tutor. §. fi. quia licz sit relegatus remanet ciuis: ut. ſ. de ĩterdic. ꝛ rele. l. relegatorum. §. ad tps. ꝛ tutõ remanet lz loco ei⁹ actor uel curator ó beat ꝓstitui ut ó: ꝛ. s̃. ó tu. l. siquis tutor. alij dicũt q ó relegat⁹ manet tutor post relegationẽ: vsq; dum ꝓstituat curator: nõ post. p. l. q si forte. §. i. quod nõ placz fm. b. vt ó dr. ac.

Tutoribus Tutor tenetur facere illud quod diligens paterfamilias facturus esset. b.d. Bar.

d Debet. nõ. q non dicit solet sicut lex dicit in socio: ut insti. de soc. §. fi. ꝛ facit. ſ. de tutel. ꝛ ra. dis. l. i. in prin. ꝛ. ſ. de reg. iu. l. contractus. ꝛ. C. ó pericu. tu. l. i. in prin. ac.

Officium Curatoribus ꝓstitutis in eos administratio transfertur et officium tutoris finit. b.d. Bar.

e Accipit. nisi cõnexa sit administratio: ut. C. vt cause post pubertatẽ adsit tu. l. i. ꝛ. ſ. de ap. l. tutor. ꝛ. ſ. de here. tu. l. i. ꝛ. ſ. de tu. ꝛ ra. dis. l. tutor post. ꝛ. s̃. e. l. ita aũt. §. si tutor. uel dic idem. ꝛ si connexa fuerit cum curatores fuerunt constituti ꝛ eis ratio administrationis reddita: vt. C. ar. bi. tu. l. tutor post. ꝛ facit ad. l. istam. C. e. l. i. ꝛ de pericul. tuto. l. fin. ꝛ. ſ. e. l. tutores qui post. §. i. ac.

Heredibus Ius eligẽdi vnũ ex reis trãsit ad hẽdes. Bar.

f Electio. ꝓueniẽdi quẽ velit eoꝝ q gesserũt. ut. C. ó admi. tu. l. ij. gaõces insolidũ tenent. ut. ſ. e. l. tres tutores. in prin. vez si idonei sunt tpe finite tutele: habent beneficium diuidende actionis: ut. C. de diuiden. tute. l. i. secus est in priuil. personalis actionis. ut. ſ. e. l. ex pluribus. ꝛ. ſ. de ꝓfl. credi. l. dabimus. §. i. ac.

Principalibus Expense facte circa personam tutoris non imputant pupillo: nisi per iudicẽ salariũ ei fuerit ordinatũ. b.d. Bar.

g Nisi ab eo. ó exceptio nõ refert ad ꝓmũ dictũ: sz ad id qõ dixit summouendum scõrum in tutelã bẽri rẽdem. qõ verũ est nisi ab eo ꝛc. ꝛ q̃ dicit certum salariũ. s̃audi ꝓ sũptib⁹ in tutelã erogãdis: ut satis ꝓt toleran ut referat in id q̃ dic nõ bẽri rẽdz sũptuũ factoꝝ in tutores nisi ꝛc. qõ bene vt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q̄ potuit iudex certū salariū ꝓstituere tutori ꝓ remuneratiōe sui laboris: sic. ſ. mā. l. ſi remunerandi. in ꝓn. nō dico ad postulatiōez tutoris: cuz forte alꝫ nollet cē tutor. q: tūc aliud esset: vt no. ſ. de tu. ⁊ cu. da. ab. bis .l. in cos. Ite bñ dic certū: q: icertū. peti nō posset: qō dic vt no. ſ. mā. l. salariū. ⁊ l. q mutuā. §. pe. ⁊ C. mā. l. salariū. azo. ⁊ fac. C. e. l. iii. ⁊ j. ō tut. ⁊ ra. dis. l. i. §. ſi pupillus. ⁊. ſ. mā. l. idē q̄. §. Idem labeo. ac.

a Salariū. alꝫ solati uz: ⁊ ita in libro vñi. ac.

Instruendaz. In cā ſuſpecti possunt torqueri serui pupilli. h. d. bar.

b Ad instruendam. alꝫ. §. iuſ. ⁊ alꝫ lex ad instruendam. ac.

c Interrogari. ⁊ torqueri: vt. C. de admini. tu. l. lex q̄z. ibi. nā ⁊ boni. ⁊. C. ⁊. j. ō ſuſpec. tu. l. ſi. ⁊. j. ō tu. ⁊ ra dis. l. i. §. de seruis. ac.

Tutor. Sequēs admīstrator noia fcā a ꝑmo nō teneꝫ recipere ſuo piculo. h. d. Bar.

d Nō cē. alꝫ ē nō. alꝫ deeſt. naz idonea ⁊ non idonea cogiꝫ ſuſcipe nō ſuo piculo tñ: ſz ſi sponte vt idonea accipiat ſibi ꝓiudicat: vt. j. e. l. q noibus. i minores aūt dic vt. ſ. e. l. cuz q̄riꝫ. ⁊ j. l. q noibus. ii. mī. ac.

e Suscipe. p cessionez ſi poterant actiōes q̄ſite. alꝫ p traditionem instrumētoꝝ: vt. C. ō pi. tu. l. ſi. ⁊ quādo ex facto tu. l. ſi. ac.

Inter. Nec lex. legiꝫ q̄ttuor mōis. Prio ſm Jo. Scō ſz quoſdam alios de quoꝝ opi. fuit mētio facta in lec. Uz. Tertio legiꝫ ſm az. Quarto ſm hug. ꝓſequiꝫ lec. az. tā q̄. veriorē ſm quā breuiter. h. d. Diuiſio q̄ltercūq; fctā nō ipedit qn̄ de re ptinēte ad admīstrationē vnius cōtra aliū possit obijci cōpensatio ⁊ dari petitio. h. d. Primo determinat qōem. Scō probat p rōnem. Tertio ponit vnum dictum ex quo sumitur argumentum ad probationē p̄dictoꝝ Secūda ibi. Nam diuiſio. Tertia ibi. nec experiri. Bar.

f Inter. duo erant tutores ticius ⁊ mevius. diuiſa ē tutele admīstratio p iudicē: vt ticius italica: mevi⁹ ſyrica negocia gerat. agit ticiꝰ in. r. ꝓtra sempronij debitorē pupilli ex ꝓtractu italico. semproni⁹ cōpensat. r. q̄ ſibi uz mevi⁹ ex cōtractu rerū ſyrie. videbaꝫ q̄ nō posset cōpēſare: vt. C. de cōpē. l. cius. sed ꝓtra ē inſpecta ꝑsona ipuberis: qui debitor ⁊ creditor ē sempronij ex ꝓtractibus vel ꝑtis vl'sui vl'tutoꝝ: q̄ oēs vnā ꝑsonaz. ſ. pupilli repſentant. ſz in. l. eius. cū diuersis fuerat ꝓtractū. ⁊ ſm hoc q̄ dicit nā. ⁊c. nō inducit aliū casum: ſz circa eūdē reddit rōnez. ⁊ q̄ in fine dicit. nō uz obstare volēti experiri. i. cōpēſare. ⁊ sic q cōpēſat expiꝫ. ſic. ⁊ alias vl' experiri qui ſe defendit: vt. j. de re iudi. l. sepe. Jo. Uel pone ſm az. q̄ diuiſa fuit a ſeipſis retēto ꝓmo casu in ꝓma pte. l. q̄ aūt ſubijcit. nam ⁊c. dic vt viri diuiſionez tutele nō obstare cōpensare volēti⁹. nā nec ageꝫ volē ti⁹ obstat. ⁊ q̄ in fi. dic. experiri ꝓprie dic. pinde. n. habeꝫ quo ad alios agere volētes ac ſi a nullo fuiſſet diuiſa: vt. C. ō diui. tu. l. i. ⁊. ii. §. fi. ⁊ ō auc. pſ. l. fi. et. C. ſi er plu. tu. l. i. ⁊. ii. et. C. de pac. l. debitoꝝ. et. l. pacto. ſz certe in ſuperiori casu q̄ a testatore vel a iudice vl' idem: vt non obſtet diuiſio volēti⁹ agere. et ꝓ hoc ē q̄ dic q̄ hec diuiſio nō est iuris. et sic q libet remanet inſolidum tutor cōmunium rer̄ pupilli: ſz gestio diuidaꝫ. i de est q̄ vni iputaꝫ ſi aliū ſuſpectum nō accuſat: vt. C. de diui. tu. l. ii. et sic creditor q ꝓtrarit cū tutore geréte italica ꝓueniet aliū q gerit ſyrica. ut cū eo cōpēſet per. l. iſtā. es. n. alienū nō reſpicit certi loci facultates: vt. ſ. ō iudi. l. ſi fideicōmiſſū. §. i. et ad trebel. l. i. §. ſi hes. ſed ſz q̄libz tutor cō treniaꝫ ex quolibet ꝓtractu ꝓtutoris ut dictū est: nō tñ agit: ut. ſ. e. l. u. ⁊. l. vel in partes. ⁊. j. e. l. ticium. §. tutores. ⁊. §. fi. rei vēdicatione tñ q̄libz ꝑ rebus ſue admīstratiōis ꝓuenit. vt. j. e. l. ſi duo. ⁊ hoc ſm az. ſz ꝑz. b. nō placet. q̄ q̄ñ est diuiſa a testatore vel a iudice q̄ vnus ꝓueniaꝫ ex ꝓtractu alterius. vel dic tertio ſm. b. q̄ tutor italicus uz pupillo. r. ſub vſuris. ſz tutor ſyrie ex ꝑsona pupilli alia. r. dz tutori italico. fit cōpēſatio ipo iure vt vſure nō currāt: vt. ſ. ō cōpēſa. l. idē. §. ſz inuicē. ſed compēſatio videbaꝫ differenda ſicut ⁊ tutele actio differt naſci: vt. j. de tu. ⁊ ra. dis. l. vbi et. l. ſi tutor. §. fi. et. l. ſe. Ite ⁊ alia ratiōe: q: videbaꝫ alius tutor ageꝫ cō tra pupillū. pupillus aūt compenſaꝫ volebat q̄ alius tutor debebat q̄ non videbaꝫ posse fieri: ut. d. l. eius. ſed hoc remouet hec lex. ac.

g Officium. q: diuiſum bz officium ⁊ ꝑsonā: q: agēs gerit ꝑsonā creditoris cū ꝓtractus ſit italicus ex quo agit: ⁊ nō ꝑsonā debitoris quam alius tutor gerit ⁊ iō videbatur differri vſq; ad finē tutele q̄ñ pupill⁹ ſubibit ꝑsonam vtriuſq;.

b Nō iuriſdictionis. nō enim iure ipſo ſed iudicis aſſignatiōe iter eos tutela diuiditur. Jo. ⁊ ſm hoc facta fuit a iudice diuiſio. vel dic nō iure. i. vt debita ⁊ credita ⁊ iura non ideo diuidunt: a quocunq; ſint diuiſa, ſed est diuiſio iuriſdictionis. i. admīstratiōis. nec ob. ſ. de tute. l. mutuo. §. tutoris. vbi dicit q̄ tutela non est iuriſdictionis: ſed mixti imperij. nā ĥ de diuiſione: ibi de ipſa tutela dicit. ac.

i Et inter ipſos. ſ. tutores ⁊ pupillū q̄ñ a iudice: non ꝺo in iudiciuz alioꝝ. vl' dic inē ſe tutores tñ: q̄ñ a ſe facta est diuiſio. nam nec pupillo nocet: vt. C. de diui. tu. l. ii. §. fi. ac.

k Nec. i. nō debet ⁊c. est. n. littera ſuſpenſiua vſq; huc.

Utorem Si variaꝫ cō ditio ꝑsone gerētis nel ei⁹ cuius negocia ex neceſſitate geruntur: obligationis conditio variaꝫ. hoc dicit. Primo ponit vnam regulam. Scō illā exēplificat per quattuor exempla ibi. ſm quā. Bar.

l Tutorem. oēm liberum ⁊ ſeruum patremfa. ⁊ filiumfa. vt ꝑbant inferiora. ac.

m Velut. bene dic velut. vē enim vna est cauſa. ſ. tutele. ſz vt ex pluribus obligaꝫ. ac.

n Obligari. ſ. naturaliter tñ. nā ciuilis obligatio forte tunc demū naſcitur cuz ⁊ actio. i. demuz finita tutela: vt. j. de tu. ⁊ ra. dis. l. tutori. §. fi. vl' oriꝫ ciuilis ⁊ naturalis obligatio. ſz tñ non oriꝫ actio niſi demū finita tutela: ſic. ſ. de pac. l. iure gē. §. i. ⁊ de re. pmu. l. ex placito. vl' ſubaudi obligari demū finita tutela. az.

o Connexā. ergo de non cōnexis nō tenēꝫ. ⁊ ſic facit ad ꝑn. l. ⁊ adde q̄ no. ſ. ō neg. geſ. l. cū actū ⁊. l. at. q natura. §. ſcenol. ac.

p Sic enim. ad cōnexū: nō ad. l. ꝓn. inducit ſimile vt hic ⁊. j. de tu. ⁊ ra. dis. l. ſi tutor poſt. ac.

q Qui tutor. in eodez officio nec enim deſinit esse tutor: vt. j. de tu. ⁊ ra dis. l. ſi filius. ac.

r Facere possit. vt. ſ. q̄ cum eo. per totū. azo.

s Superioris. nam nomine posterioris temporis pater non teneꝫ: vt. j. ō tu. ⁊ ra. dis. l. ſi filius tutelam. ac.

t Ex quo tutele. ſ. demum nō añ: ut. ſ. quādo ac. de pec. est an. l. i. §. annꝰ ſic. C. de preſcrip. xxx. vl' rl. an. l. cum notiſſimi. §. illud. ac.

u Nec capiatur. i. ne teneatur. ac.

x Totus temporis. i. ſi teneretur de peculio: etiam pro tempore poſt emācipationem. ac.

y Filiuſfa. ſ. demum: vt. j. de tu. ⁊ ra dis. l. filius. Ite contra. ſ. de nego. geſt. l. pomp. in neg. So. vt ibi. Item facit. ſ. pro ſocio. l. ſi id q̄. §. fi. ⁊. ſ. de tute. l. ſi filius. C. ar. tu. l. tutor poſt. ac.

Si plures. Inter tutores contumaciꝫ non gerentes bz locū bñficiū diuiſionis: nō aūt ceſſionis. h. d. Et ē no. Primo loquiꝫ de beneficio diuiſionis. Scō logꝫ de beneficio ceſſionis. Scā ibi. vñ q̄rēdū. Item prima Primo pōit vnū dictū. Scō circa illud examinat vnū dubiū. Scā ibi. ſigdem. Bar.

z Administrauerint. i. nullus geſſit.

a Administrationis. nec enim erat diuiſa adminiſtratio. vel erat ſed a tutoribus tñi. alias quilibet pro ſua parte adminiſtrationis tenetur: vt. C. de diui. tu. l. ii. §. i. Imo ſm az. nullo modo erat diuiſa: nec adminiſtrauerūt. vnde omnes tenentur inſolidum. nec est primo vnus pro altero conueniendus: vt. C. ſi tutor nō geſ. l. fi. ⁊. j. e. l. tutores. §. in eum. ac.

b Societatem. vt fiat diuiſio quod verum est. Item vt fiat ceſſio quod nō erit. vt ſubijcit hic. l. ac.

c Ratio ſuadet. vt ſit faciēda diuiſio actionis ꝓ portionibus inter eos ſm. b. quia proprij maleficij penam ſubeūt creꝑlo eoꝝ qui debent inſolidum pecuniaz ex fideiuſſoria cauſa. Idem hodie ſi deberent principaliter vt in auc. ō duo. reis in ꝓn. ſed azo. dirit doloſis contumaciter ceſſantibus: vt ĥ erat non dari beneficium diuiſionis. nam qua ratione doloſis non cedit actio inſolidum: nec ꝑ pte vt hic ſubijcit: ⁊. j. de tu. ⁊ ra dis. l. i. §. plane. eadē facit ut nec diuidaꝫ actio. ſed hec lex ꝓtra eum est ſequendo Caſſium. ſed cum excuſes ⁊ dicas q̄ in hoc ſit ſocietas vt vn⁹ ante aliū nō poſſit eligi. ſed ſimul vt euidenter hic videꝫ dicere: et. j. e. l. tutores. §. in cū. ⁊. C. ſi tutor nō geſ. l. fi. prima placet. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Idonei non sint. tempore litis conte. immo tempore depositi officij: vt. C. de proba. l. persona. ꝛ. j. de diui tu. l. i. ꝛ. j. e. emilius. ac.

b ¶ Ceteri. etiam antequam conueniantur magistratus hoc casu ſm az. sed. h. primo dicit veniri hoc casu ad magistratum in portionem deficientem: vt ar. j. de tu. ꝛ ra. dis. l. i. §. plane. ac.

c ¶ Conuenitur altero non soluendo existente. ac.

d ¶ Pro parte. nō ꝯ isoliduz licz exneo sic. ar. C. de dolo. l. .i. ꝛ est b ar. vt vni correo aduersus correum nō sit cedenda actio insolidum: ſz pro parte. ꝛ ar. s. de pecul. l. quesitū. §. ſz si pro parte. ꝛ. j. de tu. ꝛ ra. dis. l. cum pupillus. sed posset distingui an renunciauerit beneficio diuisionis. ꝛ tunc ēt insolidum ꝙueniri ꝛ insolidum debeat cedi. alioquin cū poterat petek divisionē sibi imputet: qz nō nisi ꝑ parte fiet cessio. Sz si ē renūciatum vk melior ꝯditio ꝓoris soluentis. ſz. R. nō sic: qz forte agendo succūberet: ar. s. de pecul. l. ꝙ debetur. silis qō. s. de nox. l. si quis a multis. ac.

e ¶ Qua fr̄ote. non. n. oz consequi act. ex improbitate sua: vt. j. de fur. l. itaqz. nisi in casu: ut. j. de fur. l. qui vas. §. si ego. ꝛ ita b non poterat hoc deliberari ꝓpter suū dolū aliud quando ꝓpter culpam cōmunez vbi cedit vel non cessa datur vtilis: ut. j. de tu. ꝛ ra dis. l. si ex duobus. ꝛ. l. i. §. nūc tractemus. ac.

¶ Tutores. Ei qui non potest gerere non imputak piculuz si noīa debitoꝝ sunt effecta deteriora. b. d. bar.

f ¶ Administrationē. nō connexā. nam in ꝓnexa tenek perseuerare vsqz ad translationē tutele. in non ꝓnexa nō. ꝛ connexa venit in act. tutele non ꝓnexa si perseueret in act. ne. ge. ut .j. de tu. ꝛ ra. vistra. l. si tutor post. ꝛ. C. de peri. tu. l. fi. ꝛ ar. tu. l. tutor post.

g ¶ Non erunt. tpe depositi officij. ergo inspicitur sint idonea nomina vt b: qa eractio eorū non erat cōnexa prioribus. sic ꝛ in collega: ut. C. de proba. l. ex persona. ꝛ. j. e. l. emilius. in seruo iusso reddere rationes: tempus cōtracti mutui. ar. contra. j. de condi. ꝛ demon. l. antepe. ac.

b ¶ Inferre. nemo enim potest sine act. experiri: vt. s. e. l. quotiens. §. Item si tempozali. non ergo est eis imputandum nisi essent coniuncte persone: ut. s. de neg. gest. l. sinautem. ac.

¶ Curator. Tutor iuniliter datus gerēs postꝙ aliꝰ fuerit legitime datus nō tenetur. b. d. Bar.

i ¶ Datus. immo curator debuit cōfirmari: ut isti. de cur. §. i. Sed forte nō debuit: ut. s. de tes. tu. l. pater. ꝛ de ꝓfir. tuto. l. vtilitatem. ꝛ. l. m ꝓfirmando.

k ¶ Ille. s. curator. ac.

l ¶ Qui se. non iure. quod dic vt. s. de confir. tu. l. ii. ac.

m ¶ Vel culpe. si alius gesturus erat omnia vel si nō certiorauit necessarios pupilli: ut. j. de eo qui pro tuto. l. i. §. fi. ac.

n ¶ Non idem. ꝛ vere non idem: qz nec oīa in eodem statu ponūtur: qz. s. accessit quasi oīa gesturus ꝛ per errorem: hic quasi vnū ꝛ ex certa scia. si aūt hic quasi oīa gesturus accedat vel quasi vnū: ſz tamen alius erat omnia gesturus tenetur de omnibus: ut. s. de neg. gest. l. si pupilli. §. fi. ꝛ. l. si cū aliquis.

o ¶ Gesserit. ꝛ perfecit ꝛ alia deseruit. ꝛ facit. C. de neg. gest. l. tutori. ꝛ. s. de p cur. l. qui proprio. §. i. ꝛ. s. pri. §. ac.

¶ Heres. Ea que sunt agenda cum persona pertinēt ad tutorem eius regionis vnde est persona: ꝛ ea que sunt agenda in rebus pertinēt ad tutorem eius regionis vbi sunt res. b. d. Bar.

p ¶ Heres. pupillus hēbat quattuor tutores: inter quos erat admīstratio diuisa ꝑ iudicē vel testatorē: vt duo in ꝓuincia: ꝛ duo in italia administrarēt cōtigit qꝙ quidam italicus homo instituit heredem quēdam ꝓuincialem: ꝛ rogauit eundē ve restituenda hereditate pupillo dicto. tutores ꝓuinciales debēt cogere institutum adire ꝛ restituere verbo: vt ita italici postea administrārēt: qō nō fecerūt: ꝛ institutus interim decessit sine herede: ꝛ sic extinctum est fideicōmissum. certe huiꝰ culpe nomine tenētur tutores prouincie. ac.

q ¶ Nō habuit. si enim habuisset a substituto esset p̄standū fideicō: ut. C. ad tre. l. nō iusto. relicta enim ab instituto videnk repetita a substituto: vt. j. de le. i. lz. ꝛ de le. ii. l. cum pater. §. ab instituto. ar. cōtra. j. de le. ii. l. i. §. si.

r ¶ Decessit. ꝛ sic euanuit fideicō. ut. s. de testa. tu. l. nemo. ꝛ. j. ad trebel. l. ille a quo. §. i. sed si adijsset ꝛ añ restitutionez decessisset aliquo herede relicto nō euanuisset: sed eius heres cogek restituere: ut. j. ad trebell. l. si ei⁹. §. siqs aūt. at nullo relicto ipso iure trāsc̄ūt ac. vt. C. ad treb. l. sancimus. §. fi. si āt hēs īstituit heredē ſz nō vult. s. hēs hēdis adik an possit cogi: rñ nō: vt. C. de fideicō. l. eam quaz. ac.

s ¶ Deseruerūt. nā debuerunt cogek adik ꝛ restituē ꝛbo: ut. j. ad treb. l. restituta. uk saltez adire vt non deficeret fideicō. vt victū est. ac.

t ¶ Restituto. i. petito restitui cām ꝛ. demuz potuit peti in ꝓuincia vt cogak adire ꝛ restituere ꝛbo cū erat ꝓuincialis hēs q cogebak. als nō. ſz sit ar. ꝓtra. j. ad treb. l. si legatus in prin. Sz ibi rome cogebat legatus: vbi ē cōis pla ꝛ forū: vt. j. ad mum. l. roma. Itez ſm hoc nō est ꝓtra. s. e. l. vel in ptes ꝛ .j. e. l. ticiū. §. tutors. ꝛ no. b ꝙ fit restitutio hec pupillo tutore auctore. vel ēt soli tutori cui pupillꝰ ē infās vl̄ absens. vt. C. ad trebel. l. sancimus. i ꝑn. ꝛ. j. ad treb. l. restituta. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ l. sed nec. ꝛ facit ad. §. C. mā. l. si maritus. ꝛ ō ꝙ cu. tu. l. ii. ac.

u ¶ Rex aūt. diuisa ergo erat administratio.

x ¶ Ad eos tutores.

¶ Aduersus. Qui contrarit cū tutore tāq̄ priuata ꝑsona potest cōueniri licet pecunia ad pupillum peruenit. bar.

y ¶ Abstinuit. fic accidit de facto: vel iō dicit qz non vult pupillum teneri. alꝯ teneak qñ est versa in rem suam: vt. j. dicit. vel q. i. qz fm azo.

z ¶ Contrarit. non cū patre pu. ar. ꝓtra. s. e. l. ii. ꝛ dic cū tutore nomine ꝛ cōtemplatione tutoris tñ. ꝛ sic solus tutor tenetur: vt. C. si cer. pe. l. cū qui. ꝛ. C. si tu. vel cu. l. pe. ſz ipse pupillus cōueniri pōt cum ratum hz: vel pecunia est in rē eius ꝛsa: vt. C. qō cum eo qui in fi. Si aūt nomine ꝛ contēplatione pupilli tñ: solus ipse tenetur: vt. s. de ne. gest. l. si pupilli. §. i. si ꝓtemplatione vtriusqz vterqz tenek vt ibi no. ꝛ facit. C. quando ex facto tu. l. iij. ac.

¶ Curatores. Sublata causa cautionis interponende tollit effectus cautionis interpositę. b. d. Bar.

a ¶ Mutui periculi: vt si vnus ex persona alterius damnum patiatur: alter ei restituat. b. ac.

b ¶ Soluendo: qz iam alter ꝓ altero cōueniri nō pōt: vt. C. de diui. tu. l. i. ꝛ de ꝓba. l. iii. ꝛ. C. in quibus ca. tu. ha. l. fi. ac.

¶ Tutor. Periculum tpis currētis pendente appellatione frustratorie interposita ad her edē tutoris ptinet. b. d. Bar.

c ¶ Creationē. i. sniam reꝓbantē eius excusationē: vt. C. de excu. tu. l. ꝙ. nō ab ipsa creatione: vt. j. qñ ap. sit. l. i. §. si qs tutor. aliud in aliis muneribus: vbi ab ipsa creatione appellak: vt. C. ō ap. l. bi qui. ac.

d ¶ Preteriti tpis. nō futuri qz finita est tutela eius morte. vt in cōnexa administratione: vt. s. e. l. a tutoribus. §. i. ꝛ. j. de here. tu. l. i. ac.

e ¶ Mandatum. i. iniunctum. ꝛ facit. s. de ritu nup. l. si quis. §. quid ergo. ꝛ. s. e. l. tutor. vel curator. ꝛ. j. de ap. l. imperator. §. si magistratus. ꝛ. j. si tu. vel cu. appel. l. i. ꝛ. ii. ac.

¶ Rerum. Tutor vnius ꝓuincie recusepetit tutorē cōstitui ad causas que in alia ꝓuincia agitatur. b. d. Bar.

f ¶ Rex. in vrbe. roma ꝑ ecclēsiam: vt insti. de iure na. §. ſz ius.

g ¶ Curatores. nō ergo dic tutores ga tutorez habēti nō ꝛ. vt. s. de tu. te. l. idē fiet ſz certe ꝛ tutores vari pñt: vt. C. in q. ca. tu. ha. l. pp. ꝛ fac. s. e. l. qui se. et. j. de eo qui pro tu. l. i. §. ii. et. s. e. l. ita autē. §. si tutor. ac.

b ¶ Reuocare debēt. s. illi ꝓuinciales tutores. ac.

i ¶ Cōueniet. i. admittet ꝙuētionē quā sup ea culpa faciet minor. ac.

¶ Patruus Tutor datus certe regioni administrat ea que tempore

administrationis erant eiusdem regionis.b.d.

a ¶ Venditionibus.rerū italicarum vt aliqua sit dubitatio.ac.

b ¶ Refectam.i.redactam.

c ¶ Et in calendarium.i.in libro in quo scripta sunt noīa ꝓuincialia.ac.

d ¶ Conuertit.qđ potuit qꝛ loco dñi habeꝫ:ꝛ generalis tutoꝛ lꝫ alius fuerat adiunctus.

e ¶ Rome substitutus. ad bona italica qđ fieri pōt:ut.j.ō excusa.tu.l. pp.§.fi.ꝛ.ō.e. quotiēs §.constat.ac.

¶ Curatores. Isto curatores tenentur insoliduꝫ vt tutoꝛes. hoc dicit. Bar.

f ¶ Inutilit.qꝛ in testō non iure facto vel nō utl.ꝓcipit.vl'dicas a mꝛe vt.ō.ō ꝓfir.tu.l.i.ꝛ.ii. vl'a filio emācipato: vt insti.ō tute.§.fi.vl'codicill'testō nō ꝓfirmatis:ut .ō.de testa.tu.l.iii. ac.

g ¶ Vice mutua.i. insolidum vt sic ēt altero nō soluēdo alter teneaꝫ in totum.

b ¶ Spōte.q.d.qꝛ insolidū vt curatoꝛes obligare se volunt.

i ¶ Juris adminiculū. idest nulla scā ouisiōe administratiōis p testatoꝛē vel iudicesꝫ:qꝛ tūc p partibus:vt.C.ō diui. tu.l.ii.§.i.vl'dic adminiculū iuris.i.cum iure dari non essent:ꝛ sic nō tenebantur gerere.

k ¶ Intulerint. alꝫ inierūt.i.admīstrare icepe runt.alꝫ innuerūt idest inspexerunt.alꝫ inuenerunt.alias interuenerunt.

niam ex venditionibus[a] rome refectam[b] in ꝓuincia trāsiecit:ꝛ in calē dariū[c] pupilli ꝙuertit[d] tutor in locū eius rome[e] substitutus administrationē pecunie q̄ non ptinet ad tutelā suā suscipere nō cogit. ¶ Curatoꝛes testō vel tutoꝛes iutiliter[f] dati neq; decreto ptoris ꝓfirmati: si negocia gesserūt vice mutua[g] piculuꝫ pstare coguntꝫ:cū officiū spōte[h] citra iuris adminiculū[i] itulerit[k]: ꝛ qꝫ fuit idoneus: decretū ptoris curatoꝛes vel tutoꝛes ꝓstituētis iplorare debuerit. ¶ Tutoribꝰ idoneis diē fūct[l]ꝰ vice mutua piculū[m] ad hēdes eoꝝ ñ redūdat:qđ nō[n]ꝰ habuit locuꝫ officio tutele manēte. ¶ In cum[o] qui tutelā gerere'noluerit: post ceteros q gesserunt actionē tutele dari placuit.qđ tī ex tutela nō ꝙuenit ad eos q se negocijs miscuerūt: sꝫ ꝙmuni negligētia perijt citra substitutiōis ordinē equaliter[q] ad oīuꝫ piculū spectat. ¶ Tutoꝛes pubē pupillo ꝓstituto litē appellatiōis incohatā iussu ꝓsulū ob noticiā rei pfecerūt[k] cū iudicatū[r] pseq ñ potuerūt: piculo culpe ñ subijciūt. ¶ Ab eo qui restitutionis auxilio non iuuat[t]

questio culpe tutorū ꝙuentione remitti pōt:nec donatum[u] sed transactum[r] videtur negligētia tutoruꝫ[r]. ¶ Periculoꝰ nominū q̄ pater vsuris maioribus fecit ascripta pupilla quidē actionesꝫ calendarij[a] presta re cogit.exactas aūt vsuras tutele tpe citra vllam compensatiōem retinet. ¶ Adolescens tutoribus cōuentis:a quibus totum seruari nō potuit aduersus curatoꝛes qui tutelam ad se negligentia non trāstulerunt[b] integrā actionē retinet[c]. neq; enim tutele iudicio consultum[d]ꝰ videtur q̄ alterius officij querelaꝫ habuit. ¶ Tutor qui tutoris idoneum heredem conuenire pupilli nomie noluit: damni vicarius substituitur: vt is qui non idoneuꝫ[e] tutele tpe suspectuꝫ facere supersederit. ¶ Tutele iudicium ideo differri non oportet q̄ fratris ꝛ coheredis impuberis idē[f] tutelā sustineat. ¶ Qđ ō pecl'io ꝑtu actoris quē adolescens postq̄ res suas administrare cepit[g] manumisit ꝛ retinuit: aut retinere potuit[b]: ratiōe reddenda[i] curatoꝛem per iudicesꝫ accepto feretur[k]. ¶ Item.

qđ pōt:vt.C.eo.l. debitoribus.ꝺꝫ ergo cedere actiones inanes tutoꝛi:ꝛ ei[l]ꝰ periculo.ꝛ ſm hoc dic pater.s.pupille ꝛ verbum ascripta est vna dictio: sed vsuras iam exactas retinet ipsa pupilla. Vel secundo.ticius pater sempronij mutuauit nomine cuiusdam pupille cuius tutoꝛ erat pecuniam pupille.ꝛ sic directe actiones pupille quesite sunt: vt.ō.si cer.pe.l.certi cōdictio.§.si nūmos.ꝛ secūduꝫ hoc ascripta pu.sūt ablatiui absoluti:lꝫ hic qdā scripserūt q̄ a scripta sūt duc partes sed q̄ esset suppositum verbi cogitur.cum ergo pupilla nolit habere rata. vtpote non idonee pſone mutuata cedet tutoꝛi: vel beſdi actōs ianes: vt.C.si cer.pe. l.si absentis.ꝛ recipiat solutionē ab eo: vt.C.ar.tu.l.ii.ꝛ qđ de vsuris dicit. dic q̄ retinet pupilla q̄st ex sua re. vel dic retinet tutoꝛ vel eius heres:qꝛ in totū debet pupilla approbare vel reprobare:ut.ō.e.l.cū queritur.

a ¶ Calendarij.dic vt.j.de le.iii.l.qui filium.in fi.

¶ Adolescens. Per actionē propositā contra tutoꝛes non tollitur actio cōtra curatoꝛes nisi quatenus est exactum.b.d.bar.

b ¶ Non transtulerunt.i.nō fecerunt sibi reddi pecuniā ꝛ reliqua.ac.

c ¶ Retinet.nō tī agit nūc cura pseuerante:ut.ō.e.l.actus.

d ¶ Consultū.alꝫ cōsumptū.alꝫ ꝓsultū.ꝛ facit.C.de suspec.tu.l.ii.ac.

¶ Tutor. Tutoꝛi imputatur negligētia si heredē cōtutoris nō cōuenit sicut si tutoꝛem suspectum facere neglexerit.b.d.bar.

e ¶ Nō idoneum.ut.j.sic.ꝛ facit.C.de diui.tu.l.i.ꝛ.ii.ꝛ fa.j.e.l.emilius.ac.

f ¶ Tutele. idē.s.tutoꝛ.nā pōt vnius tutela finiri:ꝛ alterius durare:ut quia alter adoleuit. vel legitime etatis est factus. vñ hoc casū differt testamentarius a datiuo:ut.j.de tu.ꝛ ra. dis.l.si tutoꝛ.§.i.ꝛ facit.ō.so.ma.l.nuptura.sed argu. cōtra.j.de car.edic.l.iii.§.ibidem.ac.

g ¶ Qđ de peculio.cepit.adolescens ad qđ debuit hebere.xx.an.lꝫ hodie sufficiat minus:ut insti. qui ma.non pos.§.eadem.ꝛ.C.qui ma.nō pos.l.si minoꝛ.ꝛ auc.ibi posita. vel dic etiā añ.xx.an.sed fuit vna de causis ibi positis.ꝛ ſm hoc dic cepit adolescēs: vel cepit manumissus.ꝛ dicēs cum manumissum vt sit pro curatoꝛ:vt.§.i.insti.qui ma.nō pos.ac.

b ¶ Retinere potuit.sed maluit ei donari.a3o.sed nōne malefecit curatoꝛ qui pmisit māumittere ꝛ peculium cōcedere: vt.C.si aduer.lib.l.quos retrahit. Ñ. ibi fuit curatoꝛ manumissus. vel exponе ibi culpa vl' fraude.i. fraudulēti culpa ut si leuis nō ueniat hoc casu ut hic.sed lata sic ut ibi: sic ꝛ.ō.e.l.tutoꝛ q.§.competit vel hic erat maioꝛ.xxv.an.qꝛ dicit cepit administrare:ut ꝛ.ō.de mi.l.i.in fi.ꝛ qđ dicit adolescēs.s.quondam.ac.

i ¶ Reddenda.a curatore.

k ¶ Accepto feretur.a iuuene.i.iuuenis accepto feret curatoriꝰ ne teneantur: uel de seruo uel de peculio quod peruenit ad iuuenem.a3o.ꝛ facit.ō.e.sine here de.§.idem ñ.ac.

l ¶ Et qui.idest vnus de predictis datis inutiliter debuit petere utiliter confirmari ꝛ super hoc implorare officium pretoris: sic ꝛ.ō.de confir.tu.l.naturali.

¶ Tutoribus. Vnus heres non teneꝫ ex sua pſona si non exegit heredem alterius tutoris.b.d.

m ¶ Functis aliquo tēpore.ꝛ est post depositum officium.

n ¶ Periculum.s.qđ unus ꝑ altero ꝙueniatur:ad heredes eoꝝ nō redūdat:qꝛ nec ad eos si viuerēt tutoꝛes redūdaret si fuissent soluēdo tpe depositi officij.licꝫ forte mō cū decederet unus corū nō sit soluēdo:ut.C.de diui.tu.l.i.ꝛ ſm hoc qđ subijcit nō ꝛ.s.q̄ heres unius nō teneaꝫ ꝑ hēſde alterius.nō hꝫ locū qñ desierunt durāte tutela:qꝛ tunc heres vnius ꝙuenitur pro herede alterius.sicut ecōtra.ō.e.l.a tutoribus.§.heredibus.qꝛ ꝛ ad eos cum decesserunt totū spectabit periculū.uel alꝫ bñ dico hēſdem unius pro herede alterius nō teneri.

o ¶ Qđ nō.i.qꝛ hoc periculum nō habuit locuꝫ.i.nō cepit ĩminere durā te officio.ꝛ sic in fi.depositi nō erat.sed bñ erat soluēdo: vt.C.de diui.tu. .l.i.quod satis in idem recidit.uel dic scō nō redundat piculū.s.ut hēſs unius tutoris teneatur ex sua persona si nō exegerit hēſdē alteriꝰ tutoris qꝛ finita est tutela:ut.j.e.l.cum post.in prin.ꝛ qđ dicit q̄ nō ꝛ.i.qđ periculum nō cepit durante tutela.An āt unus ꝓtutoꝛ ab altero debeat exigere:ñ.nō:ut.ō.eo.l.cū plures in prin.nisi fiat nō soluendo. quo casu remouck ꝛ postea cōueniri dꝫ ac. Itē tenetur tutoꝛ ſm a3o.si nō exigat heredē cōtutoris:ut.j.e.l.§.tutoꝛ.ac.

In cum. Primo tenek gerēs q̄ nō gerēs ꝑ gestis.pro neglectis quilibet equaliter.b.d.bar. p ¶ In cum cōtumacia uel malicia.secus si errore:ut.j.de excu.tu.l.qui testamentum.

q ¶ Equal'r.nisi qđ ex cōi negligētia perijt fuerit ex appēditijs eorū que gesta sunt:ut.j.e.l.tres tutoꝛes.§.itē in eo.ꝛ facꝫ ad hoc.j.rē. pu.sal.fo. l.nō q̄st.§.i.ꝛ.C.si tutoꝛ nō gesſ.l.ii.ꝛ.C.ar.tu.l.cū interdicte.

¶ Tutores. Quāuis finita tutela cā cepta posset agi p tutoꝛem:non tamen potest agi iudicati per eum.b.d.bar.

r ¶ Perfecerunt.añq̄ redderēt rōnes:vt.j.de ap.l.tutoꝛ.ꝛ facit in eo. ti.l.negocioꝝ.§.i.ꝛ.C.ubi cause post pu.l.i.ꝛ.C.ar.tu.l.tutoꝛ post.ꝛ .ō.e.l.ita aūt.§.si tutoꝛ.ac.

e ¶ Judicatū.i.actione in fm̄ agere nō potuerūt.nā nō est cōtra sicut cā appellationis.nā nec ꝓcuratoꝛ qui obtinet agit iudicati:ut.ō.ō ꝓcura.l.si procuratoꝛ.ac.

¶ Ab eo. Dic casum. Tutoꝛes dānificauerunt pupillū in centꝫ:postea pupillus factus maioꝛ cepit agere ꝙ eosꝫ:ꝛ cū vellet litigare dederūt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tpuberi. ¶Priuilegium concessum militibus circa testamēta intelligit eōcessuz circa eoꝝ bona: nec vltra se extēdit. b. d.

a Centurio. s. pater.

b Dedit. de fō. de iure enī non tenet qz impuberi: vt. ℈. de confir. tu. l. si filio ꝑm vnam lectur. ¶Item qz in testamento: ut insti. de cura. §. i. ac.

c Non secuto. de ꝯfirmatiōe idest si non fuerit secutuz.

d Nō astringetur. ut ꝛ. C. ō cōfir. tu. l. i. ꝛ. ii. ꝛ q dare tuto. pos. l. iii. secus si administraret: vt. ℈. l. pri. §. i. ꝛ. ii. ꝛ. §. curatores testamento.

e Nam priuilegiū. qō est vt possit testari ut voluerit: vt. C. de te. mili. aut. milites. ac.

f Ad alienā. s. curatoris vt si cogeretur. ꝛ ē ad hoc. C. de emāci. li. l. nec auus. ꝛ. ¶. ne qd in lo. pu. l. ii. §. siquis a principio. ꝛ. ¶. ad trebel. l. sed cuz ab herede.

g Imperitie. s. iure. s. si non seruet solēnitatē iuris. naz imperitia ꝓprie iuris dicit: vt insti. de iure natu. circa ꝑn. ibi videmus ꝛc.

g ¶Patrie ptātis. vt cui possit paganus dare tutorē in testamēto: possit ꝛ miles. cui paganus nō pōt dare tutorez vel curatorem nec possit miles: vt ℈. de tute. l. i. ꝛ. ii. ꝛ. facit. C. famil. ber. l. inter oēs. in fi. ꝛ facit. ℈. de iur. ꝛ fac. igno. l. pe. §. sigs ignorās.

Qui plures. Licet vni sit relicta liberatio reddēdarum rationum non ꝓhibet pupillus alium ex eiꝰ ꝑsona cōuenire si cuz suspectū facere neglexerit. b. d. fin ꝑmā lec. quia duobꝰ modis principaliter legitur. bar.

t Non est relicta. ut. ℈. co. l. quidā decedens. ꝛ. ¶. de li. le. l. aurelio. §. i. pōt tñ remitti si dicat testator: vt. ¶. de lib. le. l. siquis rōnes. nec obstat predictis. ℈. de pac. l. si vnus. §. illud. ut ibi no. ac.

Tpuberi filio cēturio[a] curatorem dedit[b] decreto ꝓtoris nō secuto[c]: si nihil curator dat[ꝰ] administret ꝑiculo ꝓtumacie vel negligentie nō astringet[b]. nā ꝑuilegiuz[c] militū ad aliena[d] iniuriā porrigi nō pōt: nec alijs circa suprēmā volūtatē imperitie[e] venia daꝺ: ꝫ in bonis militū. filij ꝺo tutela iure patrie potestatis[b] ñ militie ꝑmio mādat.

Qui plures tutores ¶Dem. būit vnū q soluēdo ñ fuit: rationē act[ꝰ] sui venit reddere: qñ ei[ꝰ] liberatio qō ex tutela ꝓcepit. aut dolo ꝫrerit: nō ē relicta[f]. Cōtutores[k] q suspectū facē neglexerunt ex culpa recte ꝯueniunt. tutor enim legatarius ex culpa que testō remissa est non tenetur[l]. ¶Dez.

Æ pluribus tutorib[ꝰ] insolidū[m] vnū iudex tutorez ꝯdēnauit ī rē suā. iudicatus[n]. ꝓcurator[o] dat[ꝰ] priuilegium[p] pupilli non bēbit: qō nec bēdi pupilli dat[ꝰ]. nec enim cause sz ꝑsone succurrit: q meruit ꝓcipuum fauorem. ¶Aulus.

Qam post mortē pupilli[r] desinit esse nomē idoneum: tutor periculo eximit[s]. Qui cum eēt[t] fratris sui filie curator: quadragita dotis noīe marito eius se daturuz ꝓmisit. q̄ro an succurrendum sit ei cum postea ere alieno emergente[u] supra vires patrimonij ei[ꝰ] dos ꝓmissa[x] sit: qñ in istrumēto ita scripta sit ille patru[ꝰ] ꝛ curator stipulanti spopōdit. Douet qōnē q nō vt de suo dotem daret: sed cuz crederet rationem pupillarē sufficē ꝓmisit. ¶Preterea ꝛ illud hic pōt tractari vt si sciens curator nō sufficere ꝓmiserit vel donasse videatur[y]: vl qñ dolo fecit nō illi succurrat[z]. ¶Rñdi curator cū officiū suū egressus[a] sponte se obligauerit: nō puto ei a pretore subuenire debere nō magis ꝫ si creditori pupille pecuniam se daturum spopondisset[b]. Sed ꝛ is de q̄ tractam[ꝰ] si nō donandi animo: sed negocij gerēdi[c] causa dotem promiserit[d] hz mulierem obligatam[e]: ꝛ poterit dici etiā manente matrimonio eam teneri qz hz dotē[f] sicut in collatiōe bonoꝝ dī[ꝰ]. vl certe post diuortiū siue exacta sit[b] dos siue moneat nomen: qz pōt efficē vt ei accepto ferat. Q: si mulier suum curatorē adimplef id qō supra vires patrimonij eius in dotē dare promisit non queat[i]: curatorez quidez in hoc quod superfluum est: per exceptionem remisit. ¶Preterea ꝛ illud hic pōt tractari vt si sciens curator nō sufficere ꝓmiserit vel donasse videatur[y]: vl qñ dolo fecit nō illi succurrat[z]. ¶Rñdi curator: cū officiū suū egressus[a] sponte se obligauerit: nō puto ei a pretore subuenire debere nō magis ꝫ si creditori pupille pecuniam se daturum spopondisset[b]. Sed ꝛ is de q̄ tractam[ꝰ] si nō donandi animo: sed negocij gerēdi[c] causa dotem promiserit[d] hz mulierem obligatam[e]: ꝛ poterit dici etiā manente matrimonio eam teneri qz hz dotē[f] sicut in collatiōe bonoꝝ dī[ꝰ]. vl certe post diuortiū siue exacta sit[b] dos siue moneat nomen: qz pōt efficē vt ei accepto ferat. Q: si mulier suum curatorē adimplef id qō supra vires patrimonij eius in dotē dare promisit non queat[i]: curatorez quidez in hoc quod superfluum est: per exceptionem remisit. q̄ro an succurrendum sit ei cum postea ere alieno emergente[u] supra vires patrimonij ei[ꝰ] dos ꝓmissa[x] sit: qñ in istrumēto ita scripta sit ille patru[ꝰ] ꝛ curator stipulanti spopōdit. Douet qōnē q nō vt de suo dotem daret: sed cuz crederet rationem pupillarē sufficē ꝓmisit. ¶Preterea ꝛ illud hic pōt tractari vt si sciens curator nō sufficere ꝓmiserit vel donasse videatur[y]: vl qñ dolo fecit nō illi succurrat[z]. ¶Rñdi curator: cū officiū suū egressus[a] sponte se obligauerit: nō puto ei a pretore subuenire debere nō magis ꝫ si creditori pupille pecuniam se daturum spopondisset[b]. Sed ꝛ is de q̄ tractam[ꝰ] si nō donandi animo: sed negocij gerēdi[c] causa dotem promiserit[d] hz mulierem obligatam[e]: ꝛ poterit dici etiā manente matrimonio eam teneri qz hz dotē[f] sicut in collatiōe bonoꝝ dī[ꝰ]. vl certe post diuortiū siue exacta sit[b] dos siue moneat nomen: qz pōt efficē vt ei accepto ferat. Q: si mulier suum curatorē adimplef id qō supra vires patrimonij eius in dotē dare promisit non queat[i]: curatorez quidez in hoc quod superfluum est: per exceptionem re-

s Erimit. qz finita est tutela eius morte: vt insti. qui. mo. tu. fi. §. simili. ꝛ sufficit nomen debitoris cē idoneum tempore finite tutele: vt. ℈. c. l. tutores qui. in ꝑn.

Qui cum esset. primo ponit thema ꝛ qōnē. Scō vnam rōnez ℨ patruū. Tertio aliam rōnez ꝑ patruo. Quarto determinat vna qō nua circa ꝓdicta. Quito ꝺterminat qō ꝓpositā. Et ꝫ ver. subdiuidit in tres ptes. qz ꝑmo ponit qñ ei subuenit ꝯtra cuz cui dotez ꝓmisit. Scōa ibi. qñ. Tertia ibi. mouet qōnez. Quarta ibi. preterea. Quita ibi. respondi. ¶Partes ꝺo isti us vltime sūt. Secūda ibi. sed ꝛ is. Tertia ibi. qz si mulier. summariū collige ex ꝓxia glosa hic posita.

t Qui cū cēt. si curator adulte ꝓmittat dotē ꝓ ea ꝑm vires ꝑmonij. si qdē sciēter vl aliꝰ donandi vl dolo tenet. vt in illo verbo ꝓterea. sicut si ꝓmisisset creditore ri puelle sūi rato donādi. vñ ℈. se. Si cā negocij gerēdi ꝓmisit vltra. vt dicit in illo ꝺo mouet. ꝛ in illo. ꝫ ꝛ is. ī ꝑn. ci. hz mulierē obligatā. vt sigdem iaz soluerit ēt minus de dote recipiat velli solū ꝓmisit ut ei acceptum ferat. ꝛ hoc siue cōstāte mīmonio: siue eo dissoluto ut ibi. habz mulierē obligatā ꝛc. ut ibi vel certe ꝛc. vsqz ad §. qz si mulier ꝛc. ad fili tudinez mulieris ꝑtinentis dotez. deinceps planum est.

u Emergēte. in bōis neptis: vt subijcit: ꝛ ita que de nouo emerserūt ꝛc. vt. ℈. de interro. act. l. de etate. §. ex cā. ꝛ casus isti nō possunt ꝓuideri: vt. ¶. de admi. rez ad ciui. pti. l. ii. §. si eo tempore.

x Promissa sit. ꝛ videt qz nō qñ ꝛc. ac.

y Vel donasse videatur. qz videt: vt. ¶. de regu. iur. l. cuius. ꝛ de do. ꝓmis. l. fi. ac.

z Succurrat. quod videtur. ℈. ad vell. l. ii. §. verba. que ambo satis in idem recidunt. ac.

a Egressus. qz ꝓmisit vltra quā deberet. vel sciens. vel melius q obligauit se suo noīe animo donandi. cū pupille noīe facere debuerit. ꝛ sic nō tenetur finito officio: vt. C. qñ ex fac. tu. l. i. ꝫ in procur. secus: vt. ℈. de ꝓcura. l. ꝓcurator qui. p.

b Spopōdisset. animo donandi similiter.

c Gerendi. credēs rōnē pupilli sufficere: vt. ℈. diri.

d ¶Promiserit. etiā si nō soluit: qz id ei abesse videtur ꝛc. ut. ℈. de negge. l. sigs man. ꝛ. ℈. māda. l. si mādato. §. item.

e Obligatam. ad reddendū si iam soluit: vel ad liberādū si nō soluit: ꝛ hoc siue matrimonīū duret siue solutū est. ac.

f ¶Habet dotem. eo ꝙ vir habet promissionem. argu. ℈. de iure do. l. si extraneus.

g Bonoꝝ dicit. nam cōfert mulier dotē tantū min⁹ accipiendo: qñ soluta est: vel faciendo accepto fieri qñ promissa est tñ: vt. ¶. de coll. do. l. i. §. i. ꝛ. §. consequens.

b Exacta sit. a marito. i. ꝙ maritus exegit a curatore. vel ꝑm ꝓ. ꝙ ꝑ adulta exegit dotem a marito suo. ac.

i Non queat. i. nolit: ꝛ dic duobus modis. ¶Primo ꝙ petit ipsa restitui. qō pōt: vt. ℈. de mi. l. si ex cā. §. in totis. sed tunc dubitatur an hec restitutio ꝓsit curatori: an nō. ꝛ ipsa petat ex sua ꝑsona ēt eo petere volēte. ad instar fideiussoris minoris dolo iducti: ut. C. de fideiuss. mino. l. ii. qō quidam dicunt. sed tu dic cū vnam ꝑsonā repzesentet puella ꝛ curator ꝓficere curatori restitutionē puelle: maxime quia nō pōt conueniri nisi curatorio nomine: ꝛ ita noīe adulte durāte cura: postea nullo modo: vt. ¶. de re iudi. l. si se. Secundo etiā si non petat puella restitui: quod tñ posset vt dixi. habeat tam ipsa ꝙ curator exceptionem ī eo qō vltra modum est si modo caueat marito vt subijcit. ꝛ secundū hoc denunciabit curatori ne soluat. ¶Done ꝛ secundo casu. si autem curator conueniretur nomine suo tūc distingue: aut sic promisit ꝛ tenet cū effectu: vt. ℈. aut curato-

k Cōtutores. ꝯueniunt: sed qūo cū pupillus non possit cedere actiones aduersus cōtutorem: qz non pōt ꝯueniri ꝓ remissionem factā in testō. vñ perinde est ac si pupillus heres remisisset: quia eadem est ꝑsona cū defuncto. vt in auc. de iu reuitā. a maiori. in ꝑn. ergo nō hz posse agere cōtra hūc tutorē: qz non remouet cōtutorē suum suspectuz: vt. ¶. de so. l. stichū. §. pe. ꝛ. ¶. e. l. si pupill⁹. Illō ät cōstat ꝙ si vnus ꝯueniatur ꝓ altero cedere hz ei actionē cōtra eū: nisi cōueniat ex cōi dolo: vt. ℈. co. l. si plures. ꝛ. ¶. de tutel. ꝛ ra. dis. l. i. §. nūc. ꝛ. l. si ex duobus. Rñ. bñ posset cedi. sed ꝓ his religs qui remāserunt penes ipsum ꝛ si quid dolo fecit ꝛ eis cessit bñ pōt agi. ꝛ sic in plus poterit conueniri iste qui non remouit suspectum q̄ ei fieri cessio contra tutorem: vel hic pupillus nō remisit: sed pater eius: vñ forte non poterit ei imputari. vel forte non est isto casu facienda cessio: quia magis ex culpa cōuenitur sua qui nō remouit q̄ ex persona eius q debuit remoueri. azo. vel dic ꝙ iste qui cōuenit: qz nō remouit cōtutorem nō tenet de eo ꝙ tutor male gessit culpa: sed solum de eo ꝙ male gessit dolo. Item ꝛ de reliquis. sed tñ ex culpa sua dicit cōueniri hic tutor: qz in culpa fuit ꝙ cōtutorem nō remouit. ꝛ ideo ex culpa sua cōuenit: ꝛ ex dolo alterius.

l Non tenet. quasi dolo ꝛ de reliquis bñ tenet. ac.

Æ pluribus. Que nō sunt trāsmissibilia ad heredes per cessionez nō trāseunt. b. d. bar.

m Insolidum. qz alij erāt nō soluendo. vel noluit opponet bñficiū diuisionis ꝙ promisset: vt. ¶. de tutel. ꝛ ra. dis. l. i. §. nūc tractemus.

n Iudicatus. i. cōdemnatus. sic. ℈. e. l. ii.

o ¶Procurator. cessis sibi actionibus aduersus cōtutores. nā cedi debent vt. ¶. de tutel. ꝛ ra. di. l. i. §. nunc tractemus. ac.

p ¶Priuilegiū pupilli. ꝙ est vt preferat ceteris in ꝑsonali: vt. ¶. de ꝓfile. cre. l. dabimus. §. i. sed aliud est in bñficio in integ. resti. vt. ℈. de mino. l. ꝙ si minor.

q Aut cēneo. ꝫz suo sic. ℈. sol. ma. l. maritū. ꝛ. l. se. ꝛ. l. etiā. ꝛ. C. q po. in pig. ba. l. assiduis. §. acceptis. ꝛ. ℈. de re iudi. l. ꝛ si fideiussor. ꝛ. l. fi. vel forte hic aliō erit: vt nec ad suum. ar. ¶. ō reg. iur. l. in omnibus. ꝛ. l. ꝓilegia. at electio quam pupillus hz transit ad heredes: vt. ℈. e. l. a tutoribus. §. heredibus. Itē bñficium restitutionis. vt. ℈. de in integ. resti. l. nō solum. ꝛ facit. ¶. de lc. ii. cū patronus. ꝛ de serui. rusti. predio. l. pater filie. ꝛ de excep. l. exceptiōes. ꝛ. ℈. de iudi. l. sed ꝛ si. in principio. ac.

Qam post. pupilli. aliō si in vita: vt. ℈. e. l. tutores. §. adolescentes. ꝛ. C. ar. tu. l. ii. ꝛ de admi. tu. l. debitoribus. ac.

rio nomine ꝓmisit.ꝛ tunc nõ tenet ipõ iure ẽt sine ope exceptiõis.sz opp. imo vt nõ excepti.sed ipõ iure tuuandũ curatorẽ:ut.s. de iure do.l.siue generalis.Sol.ibi vltra ꝓmoniũ.hic vltra vires ꝓmonij.vt ibi no. Ytẽ videt ꝙ nec excepti.habeat constante mrimonio: vt.s. de condi.ob. cãm.l.si donaturus.§.i.ne habeat mulierẽ indotatam: vt ibidem dicit. so.ibi totũ erat indebitũ:qõ exncus ꝓ muliere ꝓmiserat:ꝛ sic oio fieret indotata.h añt solũ qõ est vltra modus: vel aliud i curatore vt h ne offiñ suũ sit sibi dãnosũ ut.j.quãdmõ.tes.ape.l.sed sigs ex signatoribus.ꝛ de furtis.l.si seruus.§.qõ vo.sz certe ꝛ in ꝫio suus error codẽ mõ nõ dz illi exneo nocere.ar.s. de ꝙdi.inde.l.sed ꝛ si me.vel ibi suũ negocium ꝛ suo nõe vt ipse ex sua persona tenere ret:sz mãdato mulieris fecit.at hic gessit negociũ minoris ꝛ eius nõe se obligauit.vñ cũ minor iuuat:ꝛ ipse iuuat. vel sm Jo. ibi credens se debere ꝓmisit spõte: h scies se non obligatuz mulieri:credebat mi esse tantũ in bonis ei⁹ ꝙ sufficeret ad hãc dotez:ꝛ ex necessitate officij sui ꝓmisit:idqz ei subuẽit:vt .j. de his qui.ut indi.l. tutorẽ.vl hic vir ñ erat dignus maiore dote ꝙ facultas mulieris patit. ibi erat dign⁹ tota dote ꝓmissa.ꝛ alias nõ accepisset eã in uxorẽ.ac.

a Nec cautionem. sic .C. de rei vxo.ac.§.cum autẽ.ac.

Qui nominibus. Qui nõa que sibi a priore administratore assignantur agnoscit:cuꝫ periculo ẽ astrictus.h.d.bar.

b Qui nominib⁹.qui.s.tutores vel curatores:vt.j.ꝺ tutel.ꝛ ra dis.l. si ꝓbatum.ꝛ ꝙ dicit agnouerunt.s.tanꝯ idonea alꝫ non vt.s.e.l.tutor siue.ꝛ dicunt agnoscere vt dicit.s. de iure.l.si filius.Item ꝙ dicit periculum.subaudi tunc imminens.nam si tunc non iminebat:sed postea ceperunt esse minus idonei debitores non imputatur eis nisi in culpa sint: ꝙ non cito exegerint si facere potuerunt: vt.C.e.l.debitoribus.Itez dic ꝙ coguntur illa nomina in se transferre:etiam si minus sint idonei non ñ agnoscere: vt.s.e.l.tutor siue. vel dic quia illa quorum tutela vl cura est gesta: vt.s.co.l.cũ queritur.ac

Sed si pupillus. Per receptionẽ vsuraꝝ pupillus nõ ꝑdit priuilegium.h.d.sm lec.secũdam quam tenet.bar.

c Reliquationẽ.alꝫ relegationẽ.alias reliquorum rõnem.ꝛ dic ꝙ tutor dicebat hoc ꝛ hoc habui ꝛ ibi expendi.vnde adultus fuit contentus ꝛ liberauit eum oino.ꝛ etiaꝫ accepto tulit vsuras.ꝛ sm hoc reliquatio.i.retentio sicut ꝛ ponitur.j.e.l.lucius.in pn.sed sz hoc qũo ei⁹ priuilegiũ est saluum:ñ.petita in integꝝ.resti.prius.si añt in vsuras tñ liberasset:in alijs remanet ius saluũ adulto sine restitu.vel dic scõ reliquationem.i. reliquoꝝ assignationem ꝛ representationem. nam dicebat.c.apud se esse de reliquis.ꝛ inde vsuras minori sepe soluit.sic ponitur.s. de pac.l.tale §.post diuisionez.ꝛ sm hoc minor fuit contentus dictis.c.ꝓ religs.ꝛ sic bñ dicit saluum ꝑilegium.sed tunc est cõtra.j. de priuile.credi.l.si ventri.§.in bonis.vbi deponens perdidit priuilegium accipiendo vsuras. So.vt ibi.potes etiam dicere sm hanc lecturam acceptauerũt.i.liberauerũt:ꝛ non erit dicta.l.contra.

d Priuilegium qõ est in tacita hypotheca: vt.C.e.l.ꝓ officio.

Si pupillus. Quatenus vnus ex tutoribus est liberatus fcõ pupilli:eatenus alter eius nomine cõueniri nõ põt.h.d. Vel sic. Qui tenetur cedere actionem si eam cedere non põt fcõ suo:repellit exceptiõe cedendarum actionum.h.d.bar.

e Liberasset.forte transigendo modico accepto.ac.

f Illius nomine.sed hoc quomodo cuz ambo viriliter tenebant:ñ. quando vnus gessit ꝛ alter non liberauit gerentem quo casu primo gerens erat conueniendus: vt.s.e.l.tutores qui se.§.in eum. Vel dic ꝙ nõ erant soluendo tpe depositi officij.alias secus: vt.C. de diuisi.tu.l.i. nã non posset hic cedere actionem contra liberatum: vt.j. de solu.l.stichum .§.pe.sed contra.j. de fideius.l.si stipulatur.§.fi. vbi alterum fideiussorẽ insolidum conuenio altero liberato. Sol. vt ibi. Item arg.contra.j. de leg.i.l. ab omnibus.i.rñ.ac.

g Collegis.s. vt vno liberato alter tñ ꝓ virili teneat.ac.

h Tractaui.ego paulus.

i Quod non ita est. vt insolidum teneãtur magistratus indistincte. sz si ex dolo conueniunt:non si ex culpa: vt.j. de magistra.cõue.l. añpe.ꝛ.C. de magi.con.l.iu. ac.

k Locum non hz.qz vt viri viriliꝫ tenent.nisi alter sit non soluendo.tunc.n.alius tenet i solidum.sed si vnus sit tpe liberatus soluisse videt.ꝛ iõ alius in virilem tñ tenetur vt subijcit.ac.

l Tempore liberat⁹ est.s.xx. an.que currit cõtra act. tutele: sz quomodo põt vnus añ aliũ liberari a contestatione litis: vl agnitione debiti no. vt.C. de duo.re.l.fi.rñ.quidam ꝙ añ fuerat finita tutela in persona vnius ꝙ alterius.s.morte. vel quia vsqz ad diẽ vel condi.fuit datus in testõ: vt insti.q.mo. testa.infir.§.sed si vsqz.ꝛ de tutel.§.ad.certum. Sed hoc hodie non valet:quia non currit in pupillari etate: vt.C. de prescrip.xxx.an.l.sicut.§.non setus. Tu ergo dic hoc posse cõtingere: vt quia finita tutela vnius post mortem vel diẽ vel condi.ut dixi minor fuit li. contesta.ꝛ sic in.xl.an.fuit perpetuata: vt.C. de prescrip.xxx anno.l.fina. altero postea anno fuit finita tutela alterius.ꝛ sic ei⁹ actio durat.xxx.an.tñc:nec potest dici ꝛ istius perpetuataz in.xl.an.cum nec nata erat tẽpore lit.contesta. vt.j. de tutel. ꝛ ra.dis.l.si tutor.§. fina.ꝛ.l. se. Preterea sm.h.ꝛ si vno tpe finiatur in persona vtriusqz contutoris forte nõ nocet alteri contestatio facta contra alterum:quia non insolidum sed viriliter tenentur duo tutores finita tutela si in eius fine ambo erant soluendo: vt.C. de di.tu.l.i. ꝛ si dicas etiam idem esse hodie per autem. in duobus reis:ut non teneãtur nisi viriliter.immo certe insoliduz si alter est absens vel minus idoneus: vi in auẽ.de duob⁹ reis.§.i.qõ in tutoribus ãmodo nõ est:licz alter fiat inops: vt.d.l.i.de diui.tu.ꝛ.j.eo.l.emilius.sed hoc non placet vt ponamus quando finita tutela omnes sunt idonei:quia oportet nos ponere quando vnus in defectum alterius tenetur insolidum: nisi esset liberatio vel prescriptio quod nõ est in dictis tutorib⁹. vt dictum est.ac.

m Nihil hz.ut ita alter teneat insolidũ.ac.

n Satisfecit.ꝓ parte sua ita vt alter teneatur in virilẽ tñ. differunt tñ qz solẽs ipso iure:prescribens exceptiõe liberatur: vt insti.q.mo.to.ob.in prin.ꝛ.j. de act.ꝛ ob.l.obligationum fere.§.placet.Itẽ ad hoc idem.s. de consti.pe.l.itẽ illi.§.quod addit.ac.

Cauus. Si adultus debitorẽ suũ ꝑcuratorẽ ꝓstituat nõ videtur eũ vt debitorẽ idoneũ ex cã ꝑambula approbare.h.d.bar.

o Trahit.i.partem mercedis soluit:ꝛ partẽ apud se retinuit.ac.

p Etate.xxv.an.nã nõ potest facere procurator nisi auctoritate tuto. vl cura. vt.C. de procu.l.neqz.ac.

q Procuratorẽ. vel generalem vel ad aliquã cãm vel cõtra curatorẽ quõdã per quod videbatur multũ de eo confidere.ac.

r Omne debitum.i.oẽm obligationẽ debiti sempronij.

s Reliquatus est.i.retinuit apud se ꝛ sic ponitur vno modo.s.eo.l.qui nominibus.sz vnum sensum.ac.

t Videri.ne sibi ꝓiudicet. vel etiam contra sempronium ne ex mora petat vsuras. vel ne teneatur quia a se non exegit: vt.s.manda.l.qui mutuam.§.nõ iõ. vel contra curatorez si tempore cure potuit exigere a colono:ꝛ adulto emolumẽtum querere ꝛ non fecit. vt.C.arbi.tute.l.quicquid. Azo. vel si colonus tempore cure factus est nõ soluendo negligente curatore:ut.C.eodem.l. debitoribus. Accursius.

Sempronii. diuisio facta inter plures tutores a seipsis nõ facit qn vnus ꝓ alio teneatur anteq̃ perueniatur ad magistratum:secus in diuisione facta a pluribus reipublice administratoribus.h.d.bar.

u Pollicitatione. facta ob honorez ꝛ ẽt sine cã sed incepat soluere. alias non diceretur debitor: vt.j. de pollici.l.i.ac.

x Patrie.puta ciuitati sue.ac.

y Reipublice.s.illius ciuitatis ꝓp dictam pollicitationẽ.ac.

z Apud grecos.i.hoc est grecum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pupillo[a] in curatores bonoꝝ actiones[b] decerni placuerit: ꝓ eius portione qui idoneus nō sit magistratus conueniri oportere[c]. Alia est. n. causa tutoꝝ: alia coꝝ qui reipu. negocia administrant[b]. ¶ Tutorez: qui pecuniam pupillarem quanuis suo noie[c] fenerauit: non videri contra ꝯstitutiones fecisse: que prohibent pecuniam pupillarem in vsus suos conuertere[f]. ¶ Quesitum est an eius pecunie qua tutor usus ē: post finitam quoqz tutelam in diez iudicij accepti easdem vsuras[g] prestare debeat? ℙ Paulus respōdit. finita administratiōe eas vsuras debere computari: que in tutele iudicio computantur. ¶ ℙ Paulus respondit ꝓpter ea que post pubertatem nulla necessitate cogente sed ex voluntate sua tutor administrauit: fideiussorem qui saluaz rem fore cauit nō teneri[h]. ¶ Tutele iudicio[i] tutor ꝙuētus[k] edidit librū rationū: ⁊ ꝑm eū cōdēnat[l] soluit: postea cū a debitoribus paternis quorum nomina libro rationum[l] non inerant exigere vellet pupillus: ⁊ pro late sunt ab his appoce[m] tutoris. Quesitum est vtrum aduersus tutorem: an aduersus debitorē actio ei competat? ℙ Paulus respondit si tempore administrande tutele tutori tutelam gerenti[n] debitores solui esset: liberatos eos a pupillo ipso iure[o]. Sed si cum tutore actum esset: posse eundem adolescentem ꝓpter eam causam tutele experiri: ⁊ aduersus exceptionē rei iudicate[p] doli mali vti replicatiōe. ¶ Cum in testamento duo tutores dati essent[q] pupillo: ⁊ alter ex his vita de functus fuisset: in locum eius petente matre[r] ex presidis prouincie precepto a[s] magistratibus tutor datus est[t] alius: a quo magistratus satis exegerunt rem saluaz. fore. Tutor testamento datus postea datuz suspectum fecit. Quesitum est inquātum teneatur? ℙ Paulus respōdit tutorem testamento datum ꝓ ea parte conueniri oportere pro q̄ parte administrauit. ℙro contutoris autem portione prius eos conueniri debere qui ꝓ eo[v] se obligauerunt: vel magistratus[x] qui euz dederunt. tunc si solidus pupillus consequi non potuerit de officio contutoris querendum an suspectum facere debuerit[y]: presertim cum suspectum eum quoqz postulasse dicatur. al's[z] quidem cum magistratus plures tutores dant: non prius ad eos reuerti pupillus pōt: q̄ oēs tutores excussi fuerint[a]. ¶ ℙ In proposito cum vnus a magistratibus datus proponeretur nō est visum prius collegam[b] conueniendū qui ⁊ suspectum fecerit ⁊ testamento datus est: perindeqz habendos singulos ac si in partes dimidias[c] tutores dati essent. ¶ Tutoribus concessum est a debitoribus pupilli pecuniam exigere vt ipso iure[d] liberentur: non etiam donare[e]: vl' ēt diminuendi causa[f] cum his transigere: ⁊ ideo cum qui minus tutori soluit a pupillo in reliquum conueniri posse.

Scuola.

Tycium ⁊ meuiuz[g] tutores quis dedit: ⁊ cauit ita. Volo ⁊ rogo omnia fieri cum meuij fratris mei consilio: ⁊ quod sine eo fit irritum

---

a ¶ Si pupillo. ſt. i. q̄uis. ac.

b ¶ Actiōes. ſ. neg. geſ. vt. ſ. de neg. ge. l. cū alicui. Iz nō ſui cōtēplatione geſſerint. ⁊ hoc ideo qz in rē eius verſa eſt coꝝ geſtio. ſiue fructus quos iſti pcurāt. ar. C. qō cū eo. l. ei q. in fi. Imo qz re ipſa ei⁹ ſunt negocia ex poſtfacto: vt. ſ. de neg. ge. l. itē ſi pupilli. §. fi. Alij dicunt in factū: qō nō placet. Iz illa dabit̄ l magiſtratū vt ſtatiz dicet. Itē dicit decerni pp id quod eſt. ſ. de origi. iur. l. u. §. omniuz. quod hodie non eſt: vt. C. de formulis. l. vnica. ac.

c ¶ Conueniri oportere. act. in rē: vt iſti. de. ſatiſda. tu. §. ſciendū. vl' act. neg. ge. qz vident geſſiſſe p aliū: vt ar. ſ. e. ita āt. §. geſſiſſe. ⁊ ar. ſ. de magi. cō ue. l. fi. ac.

d ¶ Adminiſtrāt. ſub. ſine publico officio vel dignitate. ſed vt priuati vt in nr̄o caſu. alioquin ꝓtra. ſ. e. l. ſi pupillus. ⁊ ſ. de magi. ꝓuc. l. añpen. ⁊ q̄ dicit alia cā ⁊c. qz inuento vno curatore non ſoluēdo: omiſſo alio venit ad magiſtratuz. ſed in tutoribus vno non ſoluēdo prius ad cōtutorem q̄ ad magiſtratū. qō eſt ſi tutela non eſt diuiſa: vel ſi eſt: a ſeipſis eſt diuiſa. ſecus ſi a iudice vel teſtatore: vt. C. de diui. tu. l. ii. Itē facit. ſ. e. l. §. cū teſtō. ⁊. ſ. ō tute. ⁊ ra. diſ. l. i. §. nunc tractemus. Itē q̄ dicit teneri magiſtratuz pro nō idoneo: imo vt pupilli eē dāmuz: vt. ſ. ō neg. geſt. l. cum alicui. q̄ eſt contra ſo. ibi dicit periculum cē legitimi vt non cōueniat aliū curatorez: ſz magiſtratū ſic: ut ꝟ dicit. azo. vel ꝟ durante offō deſiſt cē ſoluendo: ibi eo finito. ar gu. C. de proba. l. ex pſona. ⁊ argu. de magiſtra. con. l. i. §. magiſtratus. vel ſol. ut ibi. Itez videtur ad ꝓcuratorē venīē dū: ⁊ nō ad magiſtratū: ſic. ſ. ō ure fiſ. l. auferē. §. fi. ſo. ibi agit fiſcus vel magiſtratus contra curatores ſeu adminiſtratores. hic minor cuius bona fuerunt adminiſtrata. ac.

¶ Tutorem Si tutor facit de re pupilli id ad qō tenetur: Iz ſuo noīe: ad vtilitatez ñ pupilli facere preſumit. hoc dicit ⁊ eſt caſus no. Bar.

e ¶ Suo noīe. qō pōt: vt. ſ. e: l. quotiēs. circa pn̄. gerēdo ñ negocium pupillare: ſic ⁊. C. de mat. bo. l. i. ac.

f ¶ Conuertere. ſ. tutorem. quando dicitur in ſuos vſus conuertere. dic ut. ſ. e. l. tutor qui repertorium. §. pecunie. ac.

¶ Quēitum Finita tutela añ ſolutionem currūt vſure que prius currebāt. b. d. Bar.

g ¶ Eaſdē vſuras. ſ. cēteſimas ſi fecit clā. ſi palā pupillares: vt. ſ. e. l. exiſtimo. ⁊. ſ. eo. l. tutor q. §. pecunie. ſic q̄ finita cā non finitur effect⁹. ſic ⁊. ſ. rex amo. l. ⁊ iō. ⁊ ſa. ſ. e. l. tutor q. §. fi. ⁊ de vſur. l. i. in. fi. ⁊. ſ. e. l. tutor ꝓ pupillo. §. tutor.

¶ ℙaulus Fideiuſſor tutoris non tenetur ad ea que tutor poſt pubertatem ſponte geſſit. b. d. bar.

b ¶ Nō teneri. ſic. ſ. ō pac. l. fi. ⁊. ſ. loca. l. itē querit. §. q impleto. ⁊. C. locati. l. cum hermes. ⁊. ſ. e. l. ita aūt. §. q̄uis. ⁊ l. tutores. §. curatores. ⁊. ſ. de iure fiſci. l. iii. §. cū quinquennium. ac.

¶ Tutele iudicio Appoce tutorum debitoribus date fidē faciūt contra pupillū: Iz ipſe contra tutorez habeat regreſſum. b. d. bar.

i ¶ Tutele iudicio. hic dz cē. §. qz ſi legerē cuz ſequenti non bene quererē an teneatur fideiuſſor tu. iu. nam ex ſtipulatu teneretur ſi teneretur. ⁊ ſi non eſt. §. dic hūc fideiuſſorem ſucceſſiſſe tutori. vnde ſicut tutor non teneretur tutele niſi eſſet conuentus: ſic nec eius heres: ſic. ſ. de tutel. ⁊ ra. diſtrahen. l. tutor poſt. ⁊ tunc tenetur fideiuſſor quando non eſt conuenta. vel dic tutele iudicium quod datur in tutorem: quia non datur. ſed neg. geſt. vt dicta. l. ſi tutor. accur.

k ¶ Tutor cōuentus. indiſtincte actione tutele ꝓpoſita: vt. ſ. patet. ac.

l ¶ Rationum. totum quod ad rem pertinet: vt. ſ. de eden. l. argētarius. §. i. ⁊ que ſit ratio dic vt eo. ti. l. ſiquis. §. rationem. ar.

m ¶ Appoce. in quibus. de debito fuerat tutor cōſeſſus. ſ. ſe recepiſſe: ut. C. de fide inſtru. l. plures. ac.

n ¶ Gerenti. alio qn ſecus: vt. ſ. de ſo. l. qſi forte. §. i. ac.

o ¶ Ipſo iure. ſententia iudiciali interueniente: vt. C. e. l. ſciamus. alꝫ non ipſo iure. tu dic etiā ſine iudice: vt. ſ. e. §. fina. Iz detur reſtitutio. ut inſtitu. qui. alie. licet. §. nūc admonendi. vbi. ō hoc nota. ac.

p ¶ Iudicati iudicate. appareret ergo qp indiſtincte fuit ꝓpoſita actio iutele: ſic ⁊. C. de iudi. l. ii.

¶ Cum teſtamento Si tutor teſtamentarius ⁊ datiuus gerūt diuiſim pro datiuo prius peruenitur ad magiſtratum q̄ ad contutorem. ſecus ſi omnes eſſent datiui. hoc dicit ſm lecturam quam teneo. ⁊ eſt ſingularis caſus. Bar.

q ¶ Dati eſſent. ⁊ a teſtatore diuiſa tutela: vt. ſ. patet. ac.

r ¶ Petēte matre. que habet neceſſe petere: vt ſ. titu. i. l. i. ⁊. ii. Iz quādoqz ercuſetur ſi non petat in locum mortui: vt. ſ. titulo. i. l. fin. in pn̄cipio.

s ¶ Precepto. magiſtratus ergo dedit preſidis precepto: vt hic dicit. ſic inſti. de attill. tu. §. ſed hodie. ſed contra ſ. ō tuto. ⁊ cura. ⁊ a. ab his. l. nec mādante. ſol. ibi ac.

t ¶ Datus eſt tutor. ergo habēti tutorē. Iz hoc caſu permittit: vt. ſ. de teſta. tu. l. ſiquis ſub cō ditione. ac.

u ¶ Pro eo. ſ. tutore. puta fideiuſſores. ac.

x ¶ Vel magiſtratus. non autem fideiuſſores magiſtratuz: ſic. ſ. de magi. con. l. i. ac.

y ¶ Facere debuerit. ſi eius qō fecit. ac.

z ¶ Alꝫ. ſcilicet quando non eſt diuiſa tutela. vel eſt inter ſe. Item exigitur qp geſſerint omnes: ut. ſ. de magiſtra. conue. l. ſi duo. ſi vō vnus geſſiſſet alius non. primo conuenitur magiſtratus q̄ tutor qui non geſſit niſi imputetur non gerenti quod contutorem non accuſauit ſuſpectum. vel tarde vl' accuſando prodidit iura eius: vt. ſ. ō tut. ⁊ ra. diſ. l. i. §. nūc tractemus. azo. ⁊. C. de diui. tuto. l. ii. ac.

a ¶ Excuſſi fuerint. alꝫ excuſſi. alꝫ excuſati. ſ. per excuſatiōē. ac.

b ¶ Collegam. ſ. q̄ magiſtratum qui col. ⁊c. ac.

c ¶ Dimidias. qd aūt obſeruet tūc. ſ. victum eſt. ac.

¶ Tutoribus Tutor poteſt ſolutionē recipere nō donare vel ꝓ modico ſine cauſa tranſigere. b. d. bar.

d ¶ Ipſo iure: vt. ſ. de ſo. l. ſi pupilli etiam ſine iudice ſm. R. hoc cū iudice: vt no. ſ. §. tutor. ac.

e ¶ Donare. niſi in caſibus vt no. ſ. e. l. tutor. ac.

f ¶ Diminuendi cauſa. ſed bona fide bñ pōt tranſigere: vt. ſ. de furtis. l. interdum. §. qui tutelam. ⁊. C. de tranſac. l. preſes. ⁊ facit. C. de pact. l. pactum. ⁊ de iureiurando. l. iuſiurandum. §. ſi tutor. ⁊. ſ. pro empto. l. qui fundum. §. ſi tutor. ⁊. ſ. eo. l. tutor qui tutelam. ⁊ de offi. procura. ceſa. l. i. §. ſi rem. ⁊. C. e. l. omnium. ⁊. ſ. de fur. l. tutor. ⁊ inſti. quib⁹ alie. licet. §. pe. ⁊. §. fi. ac.

Tycium ⁊ meuium Juſſus facere cum conſilio alterius. ſiquidez eſt particeps officij tenetur cum requirere ⁊ ſequi. alias ſecus. hoc vidit. Bar.

g ¶ Ticium ⁊ meuiuz. hic meuius erat frater teſtatoris. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Irritum sit. ergo nō obstat: vt. ĵ. de solu. l. cp sifoute. §. i.
b Exegit. sequitur grecum volo vsq illic ticius ⁊c. fm azo.
c Dedisset. alioquin si non esset cōtutor: ⁊ sic nō haberet administrationē. secus esset: vt. ĵ. ca. l. §. i. ⁊. s. e. l. gdā. §. pōpo. q̄ sunt cōtra. ⁊ facit. s. mā. l. idēq̄. §. sigs. ⁊. s. de exerci. l. i. §. si plures. ar. cōtra. ĵ. de ꝓdi. ⁊ demon. l. cuz tale. §. si arbitratu. ac.
e Dedisset. ⁊ bene dedit administrationē meuio fratri suo. vt cuz dixit in prī. l. ticium ⁊ meuium tutores vo. ⁊c. sic ergo non recte solutum est titio trī. ac.
d Quantū. sufficiat. ad alimenta. ac.
f Arbitrio. non arbitrio mulierum cuz non sint tutrices: vt. s. e. l. q̄ daz. §. papi. alioquin cōtra vt. s. prī. virit. fz nū quid erquirent tutores opiniones mulierū? trī. non. q⁊ tutores plenam administrādi habēt potestatem: secus si filijs nō instantiis legasset in alimenta arbitrio illarum: tunc erquirent earum arbitrium: ⁊ si iniquū esset corrigeret: vt. ĵ. de leg. ij. l. i. ⁊ ō an. lega. l. si cui annuū. hic autē filios instituerat ⁊ eis ꝑstare alimenta arbitrio mulieruz voluit. q̄si viceret ipse tutrices essent quod esse nō potuit azo. vt. s. de testa. tute. l. iure nro. ⁊ facit ad legem istā. s. pro socio. l. si societatē. §. fi. ⁊ l. se. ⁊. ĵ. de ver. ob. l. si qs arbitratu. ⁊. ĵ. ō operis liber. l. si libertus.
g Tutores Ad tutorem apud quē instrumenta ad administrationem alterius: pertinentia reperiunt. ptinet alteri notum facere. alias tenebit. b. d. bar.
h Prouincialiū. ꝓtinētia: vt pecunia ⁊c. ac.
i Non pertineret. vt s. e. l. vel in partes. sed contra. s. e. l. tutores qui. §. heres sed ibi bene pertinebat ad eum. ac.
k Officium eorum. tutorum italie. ac.
l Instrumentorum. ⁊ hoc dico ne ⁊c.
m Ignorantia. i. ꝑp ignorātiā ꝓtractus lateret ⁊c. ⁊ facit. s. ti. l. l. fi. ac.
n Ad quos. tutores prouincie. ⁊ no. q⁊ tenetur vnus docere alium de eo quod pertinet ad administrationē docti. ⁊ facit. s. e. l. tutores qui. post finem. §. heres. ac.
o A matre datus te. Res non legitime vēditas potest pupillus vēdicare. b. d. Bar.
u A matre. putaret. non tamen erat nisi confirmaretur. vt. s. de confir. tu. l. i. ac.
o Distraxit. de facto. de iure enim non tenet. ⁊ ideo vendicat vt h: ⁊. ĵ. de rebus eoz qui neq⁊. ⁊. C. de tu. ⁊ ea. q̄ satis non dant. l. indubiuz. ⁊. ĵ. de doli except. l. apud celsum. §. si quis non tutor. ac.
p Non soluendo. idem esset si soluēndo est: vt. C. si tu. vel cu. l. ēt. sed tunc posset aliquid cōsequi pupillus agendo cōtra bene dē tutoris. Nam contra eum agere pōt si velit: vt. s. e. l. tutores qui. §. i. ⁊. ii. ⁊. §. curatores testō. Item cum decessit nō soluēdo in hereditate eius. nō est locus legi: vt. ĵ. de here. insti. l. siquis solidū. ac.
q Si manent. si. i. quia. nec enim potuit prescribi pupillo: vt. ĵ. ō acq. re. do. l. bonefidei. in fi. i. rū. azo. vel pone cōdicionaliter: ⁊ dic manerēt. i. certarent. Idem ⁊ si esse desierunt volo possidentis vel si sciens tutorez eum nō esse emisset. ac.
r Ab eo. emptore.
Precertus Ea que tutor pōt facere pro pupillo. ⁊ pro se licite: faciendo simpliciter videtur facere pro se. b. d. Bar.

sit[a] ticius solus a debitoribus exegit[b]: an liberati ēent: queri? Rndi si administrationē meuto dedisset[c] nō recte solutū. Quātū aūt filio meo diurnū sufficiat[d] mariana ⁊ ia nuaria estimabūt. Quero an ꝓtenti esse debent tutores arbitrio[f] mulierum? Rndi sumptū boni viri arbitrio faciendum. Tutores dati ad res italicas: instrumēta rome reperierunt debitoz, puincialium[g] vt pecunia rome aut vbicūq̄ petituz fuerit: soluat. Quero cū neq⁊ debitores in italia ēent: neq⁊ eoz pdia: an hec exactio ad italice rei tutores pertineat? Rndi si puincialis contractus esset nō pertineret[h]: respicere tū ad officiuz eoz[i] ne instrumentoz[k] ignorātia[l] ꝓtract[m] eos ad qs[n] administratio pertineret: lateret. A matre datus testō tutor: cum putaret[u] se tutorē esse distraxit[o] bona materna ⁊ paterna pupilloz: ⁊ decessit nō soluēdo[p]. Queri? an pupillus res possit vendicar? Respōdi si manent[q] res pupilli vendicari ab eo[r] posse. Prefectus legionis ita testamento cauit. volo ut sit in arbitrio tutorum filij mei si voluerint huius summe[f] vncias inferre vsurarum nomine: ita ne nummi dispergantur. Quero si apparuerit pecunia fenerata[t] a tutorib[9] q̄ iudicio tutele? vncias usuras: an vō eas quas stipulati sunt prestare debeant? Respondi si fm voluntatem defuncti elegissent vsurarum prestationem: neq⁊ pupilli nomine in fenus dedissent[u]: id ꝑstatur quod testator voluisset. Lucius ticius[v] mutuā pecuniaz a tutore[r] accepit: ⁊ rem hereditariā pignori ei dedit[x]. post triennium iam puberibus[a] bis quoz tutela administrata est: fisco bona defuncti adiudicata sunt: q⁊ mortem eius heres[b] nō est vltus. Queritur an id nomē pupillus recusare possit? Respondeo fz ea que proponuntur id nomen ad onus tutoz nō ptinere[c]. Altero ex duobus fratribus socijs bonorum[e] ⁊ negociationis defuncto herede filio: tutor patruus venditis omnibus cōmunis negociationis mercib[9]: ⁊ alijs sibi redēptis: negocium suo nomine exercuit. Quesitum est vtrum compendiuz negocij: an vsuras pecunie prestare debeat? Respondi fm ea que proponuntur pupillo vsuram nō cōpendiuz[c] prestandum. Tutor rerū italicarum conuētus a creditore ꝓ uinciali vbi rē[f] pupillus habuit: soluit. Quesituz est an id in tutele iudicio reputari[k] pōt? Respōdi nihil ꝓ ponitur non possit.

Prefectus huius summe. puta centuz marcarum quas habebat in archa in sterlingis. ⁊ dic q⁊ testator timens ne pecunia predicta dispergatur vel perdatur si tutor eam mutuet diuersis nominibus voluit vt esset apud tutorem. ⁊ faceret quod vellet ⁊ daret pupillo vnciam de libra. vel denarium de solido in capite anni. nam uncia est duodecima pars assis: si tutor eam mutuet diuersis nominibus: licz plus ab alijs tutor percipiat: ⁊ valz hoc legatum: vt. ĵ. de lega. iii. l. fideicō missa. §. si heres rogatus. nūc ergo non habet pupillus: nisi vnum nomen scilicet tutorem. ⁊ facit. s. e. l. iii. §. apparet
t Fenerata. non nomie pupilli. ac.
u Dedissent. quia tunc tenetur prestare quas stipulatus esset. tum quia nomine pupilli fenerasset. nō q⁊ hoc faciendo videtur elegisse contraziuz voluntati defuncti. ⁊ facit. C. de solu. l. vlti. ⁊. s. mādati. l. idēq⁊. §. si mandauero. ⁊ pro socio. l. si vnus ex socijs. ac.
Lucius ticius. Damnum subito emergens in re pignorata tutori non imputatur. b. d. Bar.
v Lutius ticius. befs cuiusdam: cuius moz erat vendicā da. ac.
x A tutore. quorundam pupillorum. ac.
a Dedit. lucius. azo.
b Puberibus. s. factis. ac.
c Heres non est. scilicet lucius. ⁊ recte fuit: vt. C. de his qui. vt indig. l. i. ⁊ ita apparet modo non tenere obligationē rei hereditarie.
e Non pertinere. quia tempore finite tutele bonuz erat nomen: vt. s. e. l. cum posset. in pn. ⁊. C. de pericu. tu. l. fi. ⁊. ĵ. e. l. emilius. ac.
Altero. Tutor qui est debitor pupilli in genere: si remisit suo nomine non videtur remisse de pecunia pupilli. hoc dicit. Bar.
d Bonorum. scilicet aliquorum: uel etiam omnium. nam morte socij societas finita est.
e Non compendium. immo compendium: vt. s. pro socio. l. actiōe. §. si rē. ⁊. §. morte. ⁊ . l. verū. §. in heredez. So. hic suo ꝓprio nomine nō cōmuni: s. communia vtri usq⁊ iudi. l. si patruus. vel vt ibi in. §. si rem ⁊ facit. ĵ. de leg. iii. ⁊ fideicommissa. §. fiquis illicite. ar. cōtra. ĵ. c. l. qui negociationem. ac.
Tutor. Tutor vnius regionis potest soluere creditori alterius regionis. hoc dicit. Bar.
f Tutor rerum. rem. i. contractum. vl dic vbi idest in italia. ergo pōt ibi agi: vt. s. ō iudi. l. heres absens. §. i. ⁊. l. omnē. sed cōtra. ĵ. ō cura. bo. da. l. i. §. q̄ō si per regiones. sed ⁊ illud intelligitur fm istam. ⁊ facit. s. e. l. vel in ptes. ⁊. l. tutores qui. §. heres. ⁊ no. in. l. inter. ac.
g Reputari. s. pupillo ab isto tutore. ac
Interbonorum Ponit differentiam inter curatorem ventris ⁊ bonorum ex una pte: ⁊ curatorem furiosi ⁊ ꝓdigi ⁊ pupilli ex altera pte. Bar.
b Curatorem. ex vna parte. ac.
i Pupille. ex alia. ac.
k Illis. s. curatori furiosi prodigi ⁊ pupilli. ac.
l Plene. als plene: ⁊ als plenarie. i. indistincte. vel indifferenter seu simpliciter. Nam in alijs distinguntur res periture a non perituris. ac.
m Duobus. s. curatori bonoz: ventris ⁊ rerum. b.
o Deteriores. facit. ĵ. de here. instit. l. siquis instituatur. ⁊ de carbo. edic. l. sed si is. §. quotiens. ⁊ etiam interpellatur vsucap. vt. ĵ. de mu. ⁊ ho. l. i. §. fina. ⁊ alia que sunt necessaria. iam etiam propter eo alienum: si dilatio est damnosa vendit: vt. ĵ. qui. ex cau. in possess. ea. l. fulcinius. §. aditio. in fi. §. sed alij faciunt etiam voluntaria bona. sed videtur q⁊ tutori assimiletur: vt. ĵ. de ventre in possmittē. l. i. §. ité si piculo. so. ibi quo ad ea que necessitatē habent. ac.
Obtenus Tutor qui non est soluendo ob negligentiam punietur in corpore. b. d. Bar.
o Non exercitum. quia non fenerauit pecuniam pupilli. vel omisit fundorum

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

comparationem: quod facere non debuit: ut. ſ. e. l. ita autem. ꝛ. l. tutor qui. §. ſi poſt depoſitionem. ꝛ. §. ſi deponi. ꝛ. C. e. l. niſi. ꝛ hoc ſi fecit per contumaciam ut hic. ꝛ. ī. de ſuſpec. tu. l. iij. §. tutores. Nam ſi nihil poteſt ei imputari. contra eſt ut. ſ. eo. l. cum plures. §. fi. ꝛ. l. tutor. §. i. hodie tamen circa fenerationem eſt ſecus: ut in auc. ut. bi qui ob. §. quoniam autem. ac.

a Idoneus eſt. ſic. ī. de pe. l. i. §. generaliter: ar. cōtra. ſ. de offi. pre. l. illicitas. in. fi. ac.

Res. Caſus fortuitus nō imputatur tutori. bar.

b Si res. latronū compurgat hic caſus inter fortuitos ſed ſecus i furto vt. ſ. nau. cau. ſta. l. idem. §. fi.

c Cogit. non enim tenetur ō caſu fortuito niſi culpa vel pactum p̄cedat vel mora: ut ꝛ. C. de neg. ne. l. negociuꝫ. Itē hic tenet cedere actionem: vt. ſ. de pen. here. l. Itē videndū. ꝛ facit ad hāc. legē. C. de peri. tu. l. iij. ꝛ. iiij. ꝛ. ī. de reg. iu. l. cō tractus. §. fi. ꝛ. C. ō pig. actio. l. que fortuitis. ac.

Si duo. Eo modo quo vnus tutor tenetur p alio: eodeꝫ modo tenetur fideiuſſor eius. h. d. Bar.

d In fideiuſſorem. dic hunc fideiuſſorem noīe ſingulorū totuꝫ teneri ꝛ noīe oīum negociorū pupilli. ſed in ſequēti caſu ly teneatur p̄o quouis tutore non tamē p̄ oībus negocijs pupilli noīe ſingulor̄ tutor̄. ly huius noīe p̄o iſtis: illius nomine p̄o illis teneat. ac.

e Per quemlibet. i. p̄o quouis tutoruꝫ delinquente. vnde patet q̄ p̄o omnibus fideiuſſit rē pu. ſal. fo. ſed. ī. nō p̄o quouis delinquēte. q̄ non p̄o eo qui delinqueret ex ſuam adminiſtrationeꝫ. Itē in alio poteſt eſſe differentia: q̄ hic vno delinquente tenet ꝛ alter ꝓtutor. vnde p̄t dici fideiuſſorem teneri etiaꝫ p̄o non delinquēte. qō. ī. non eſt: q̄ non tenetur p̄o delinquēte. nec p̄o non delinquēte ac.

f Et ſi inter. diuiſa ſit. non audeo dicere a teſtatore: q̄ tūc nō ſatiſdant. niſi inter ſe. vt inſti. de ſatiſda. tu. §. i. dic ergo a iudice. Sed pone q̄ ſit diuiſa ab eis inter ſe. videt forte q̄ quilibet p̄o ſua adminiſtratione eſſet primo conueniendus. Item eius fideiuſſor ꝛ poſtea alius: qui alia bona adminiſtraſſet: quia ſic video: quia primo conuenitur qui adminiſtrauit: ꝛ poſtea qui non adminiſtrauit: vt. ſ. e. l. tutores. §. in eū. ꝛ. C. ſi tutor nō geſ. l. fi. ꝛ. C. de diui. tu. l. fi. ꝛ hic in fi. dicit enim q̄tum ꝛc. ſed ſm aza. ꝛ. h. verius puto tūc habere electionē pupillū: quē ex tutoribus velit conueniri ꝛ inſolidū. ꝛ ſic fideiuſſorem: vt. C. de diui. tu. l. ij.

g Nam ly. experiri. ſi experiatur contra debitorem cuius exactio ad ſe non p̄tinet: delinquit: ſed pupillo non p̄iudicat ly ſubcumbat: vt. ſ. e. l. vel in partes. ꝛ ſic ſtipu. contra ſe vel fideiuſſorem rem pu. ſal. fo. non committitur. Idez ſi conueniatur extra ſuam regionem rei ven. p̄o rebus ſibi non commiſſis: ſed alij tutori. delinquit quidem defendendo ſe: ſed tamen ſtipulatio non committit contra eum: uel fideiuſſorem. ꝛ ly ſuccumbat nō nocet pupillo. ſecus in perſonaibus. nam contra quemlibet tutorem indiſtincte p̄oponuntur: vt. ſ. e. l. inter. vel aliter vt ibi no. accur.

h Denegata ſit. ſ. adminiſtratio. vt hic fuit a iudice per diuiſionem quam fecit. ꝛ no. quantum ꝛc. ſic. ſ. p̄o ſocio. l. actione. §. renunciare. ꝛ. ī. de acq. bē. l. ſi ſeruus eius qui. ꝛ. C. famil. hercis. l. quotiens. ꝛ ō quadri. preſ. l. ii. ꝛ de preſ. xx. anno. l. omnes. ꝛ. ſ. de vſuris. l. quid ſit. ſed ar. contra. ſ. de uſufruc. l. quotiens. §. fi. ꝛ de mino. l. illud. §. ſi talis. ac.

i Curator p̄o minore. puella. ac

k Impendia. ad hoc. C. e. l. ſumptus. ꝛ. l. ſi curatores. ꝛ de nup. l. in copulandis. ꝛ. ſ. de iure. do. l. quero. ꝛ. l. ſine. ꝛ. ſ. eo. l. cum poſt. §. i.

Milius. Ad contutorem ꝛ magiſtratum pertinet periculum tutoris qui ſatis non dedit ſi tempore finite tutele non reperitur ſoluendo. hoc vi Bar.

l Ceſſauerat in exigenda. ſunt enim quidam magiſtratus qui habent ius exigendi ſatiſdationem tantum. quidam dandi tutores tm̄. quidam vtraq̄ poteſtatem habent. Qui habent dandi tm̄: non conueniuntur. ut inſti. de ſatiſda. tu. §. neq̄. ꝛ. ī. de magis. con. l. i. §. neq̄ autem. ali cōueniri poſſūt ut in actione tutele uel in factum: vt. ī. de magiſ. con. l. fin. ꝛ no. inſti. dicto. §. neq̄. ac.

m Sequentibus. deſijt ergo emilius dexter eſſe magiſtratus. ac.

n Fuerat. verbuꝫ fuerat cū p̄cedenti vel ſequēti littera legi poteſt. ac.

o Duplici ratione. Una: quia tutor fuit ꝛ hāc nō posuit: q̄ patet. altera. q̄ cū ꝛc. ac.

p Satiſdationem. i. ſatiſdatio rē pupilli ſalua. ac.

q Fuiſſe tutores. ſ. dictum eſt.

r Ceſſationes. qui negligunt conuenire tutores ſtatim finita tutela: vnde fuerunt in culpa vt. ſ. eodem. l. tutores. §. adoleſcens. ꝛ. l. a tutoribus. §. i. ac.

ſ Obeſſe tutoribus. ſ. alijs quos ex facto contutorum nunc volūt cōuenire. ac.

t Pronunciauit. ſcilicet iudex ſuper hoc cognoſcens. ac.

u Licz ei. alias ei pupillo. i. ad eius vtilitatēꝫ. Satis. i. ſatiſdatio. ꝛc. ꝛ ſic vel ſeruo ſuo vſ ſibi vel ſeruo publico: vt. ī. de magiſtra. con. l. i. §. exigere. alſ eſt eis. i. a tutoribus.

x Si minus. idest nō ſunt idonei tempore finite tutele.

y Et magiſtratuum. ſm ordinem quem dixit: tam in magiſtratibus q̄ tutoribus: vt ꝛ. ſ. eodem. l. lucius. §. cū neq̄. ꝛ. ī. de tu. ꝛ ra. diſtraben. l. i. §. nunc tractem. ꝛ. ī. ō magiſ. cō. l. i. accur.

z Non feciſſet: vt contutores. ac.

a Non exegiſſet. vt magiſtratus. ac.

b Idoneus. ſ. tutor a quo debuit exigi ſatiſdatio. ꝛ facit. C. de p̄bat. l. ex perſona. ac.

Non credimo. Tutor poteſt accipere pecuniam pupilli mutuo a cōtutore: vel a ſeipſo palā ꝛ bonafide ꝛ nō clam. h. d. bar.

c Maximis. i. conuentis.

d Cum. contutorem. ac.

e Et cauit. de ea reddenda. Et nota q̄ tres caſus hic ponit. Primus quando a cōtutore accepit quod poteſt: vt hic: ꝛ. ī. de auct. pre. l. v. i p̄n. ꝛ. §. i. ꝛ tunc conuentas vt hic ſi modo non excedant legitimas. Secundus quando clam quod non licet: ꝛ tunc centeſimas. vt. ſ. de nego. geſtis. l. qui ſine. Tertius quando palam ipſemet accepit ſibi quod poteſt vt hic: ꝛ. ſ. eo. l. quotiēs. §. nō tm̄. ꝛ tūc pupillares: vt. ſ. eo. l. tutor qui. §. que autem. i. quas poteſt pupillus ſtipulari ſm conditionem ſue perſone: vt. C. de vſuris. l. cos. §. ſuper. ad primuꝫ caſum facit quod no. C. de contraben. emp. l. cum ipſe. ac.

f Quia hic. hic latenter intrat ſcām caſum. ac.

g Sibi. bene dixit ſibi. q̄ ſi ipſe tutor de pecunia pupilli clam accepit: tenet ad centeſimas: vt. ſ. e. l. tutor q̄ repertoriū. §. pecunie. ac.

h His. ſ. conuentis. ac.

i Accepiſſet. ſic. ſ. de neg. ge. l. ꝛ in contraria. ac.

k Et multum. accedit ad tertium inferendo adhuc ſcām caſum. ac.

l Extraneum: nota argu. de tanquam: ſic. ſ. de adopti. l. ſi pater. §. q̄ duos. ac.

m Faceret. ſ. tutor. ac.

n An. hic eſt ſecundus caſus. ꝛ tenetur ad centeſimas. ac.

o Juuaret. hic ꝛ furti tenetur: vt. ī. l. priori. §. i. ꝛ de tu. ꝛ ra. diſ. l. i. §. pe. Item facit. ſ. de ritu nup. l. fin. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

TRes tutores. Ista ler diuersim̃ode legit ꝫ diuersos docto. ego diuido eã ponẽdo casum fm qꝫ videt mihi ꝓcessisse de mente iurisconsulti. Primo ponit thema ⁊ qstio vsqꝫ ad vers. Et tutoruꝫ. ⁊ in hac parte est uariatio: qꝫ dam ponũt qꝫ tertius tutor non gessit per se ꝫ contutorib⁹ tutelã cõmisit. Alij qꝫ tertius nullo modo gessit: nec alteri commisit. ⁊ hoc mihi placet qꝫ ter. qui dicit nihil omnino gessit. sequitur. ver. ⁊ tutorum. Et hec est secunda pas in qua iurisconsultus antequam respondeat ad questionem propositaꝫ examinat generaliter de natura obligationis plurium tutorum: ⁊ dicit qꝫ hec est natura seu regula. scilꝫ ut periculum sit commune ⁊ omnes teneantur insolidum. b. d. bar.

a Tres tutores. dati sunt. a testatore vel a iudice. ac.

b Quatenus. i. inquã tum. accur.

c Et tutorum. altius orditur.

d Insolidum. hoc cuꝫ non est diuisa: uel etiam a se. als secus: ut. C. de diui. tu. l. ij. ⁊. s. codẽ. l. si duo.

e Distributa est. i. diuisa a testatore vel a iudice: ne contradicat superiori rñ. priori. ⁊ facit. s. ꝺ posi. l. si duo. ac.

f Sꝫ ⁊ si furati sunt. s. omnes vnam rem.

g Xij. tab. s. de rationibus distrahẽdis: non autẽ de ratione furti qꝫ de ea aliud erit: ut. j. sed tutores ⁊c. Itẽ qꝫ illa ex legibus: non ex. l. xij. tab. fm Azo. sed certe immo ex lege. xij. tab. furti non manifesti: ut insti. de no ral. §. sunt autem. licet manifesti pretoria vt insti. de perpet. acti. §. i. ac cursius.

TRes tutores I Dẽ: pupillo dati sunt[a]. vnus tutelã gessit ⁊ soluẽdo nõ ẽ. secũdus ticio gerẽdã mãdauit: ⁊ tici⁹ qdã ad ministrauit. tertiꝰ nihil omno gessit. Quesitũ ẽ qtenus[b] qsqꝫ eoꝝ teneatur: ℣ Et tutoꝝ[c] qdẽ piculũ cõe est in administratione tutele: ⁊ insolidũ[d] vniuersi tenent. C Plane si pecunia numerata pupilli inter eos distributa est[e]: non in maiorẽ sũmã quisqꝫ eorum qꝫ accepit tenetur. C Sed ⁊ si ipsi tutores rẽ pupilli inter eos distributã furati sunt[f]: videamus an ea actione q̃ ꝓponit ex lege. xij. tabularũ[g] aduersus tutorẽ in duplũ singuli insolidũ teneãtur. Et quãuis vnus dupluꝫ prestiterit nihilominus etiã alij teneant. nam ⁊ ĩ alijs furibus ciusdẽ rei pluribꝰ: nõ est ꝓpterea ceteris pene depcatio: qꝫ ab vno iã exacta est[h]. C Sꝫ tutores ꝓ admissam administrationẽ nõ tã inuito dño ꝓtractare[i] eã vident: qꝫ pfide agere. Nemo denicꝫ dicet vnũ tutorẽ ⁊ dupluꝫ hac actione[k] prestare: ⁊ quasi speciẽ condictionis[l]: aut ipam rẽ: aut eius estimationẽ. Nõ solũ[m] ergo gessisse tutelã is creditur q alij gerendã mandauit[n]: sed ⁊ bis q satis a cõtutore accepit rem saluã pupillo futuram: eiqꝫ permisit administrationẽ totiꝰ tutele[o]. ℣ Nec põt se defendere constitutionibus[p]: que iubent ante conueniri eum qui gessit. C Item in eo quod nemo gessit: non vtiqꝫ eiꝰ periculũ est q ⁊ quedaꝫ gessit: sed cõmuniter oium. C Exigi autem ab eo solo p periculũ ob alia que nõ gessit nõ oportet[q]: nisi si qua talia sunt: que vel consumationem ceptorum ab eo desiderabant: vel ita coniuncta fuerunt: vt separari[r] non debuerunt. C Q autem dicat[s] desijsse[t] soluendo esse vel non esse: contutores prestare debere: videamus qualeꝫ intellectum habet. idest vtrum sufficit nihil diminutum esse de facultatibus cõtutoris: ex quo tempore datus est: sed eandẽ faciẽ pr̃imonij pmansisse[u]: an ⁊ si nihil post accidit quod palam faciat diminutionẽ patrimonij: debet tñ contutor inquirere fortunas contutoris: sed hoc ⁊ ex persone qualitate[x] ⁊ ex temporis inter capedine: quo testamentuꝫ factum est vsqꝫ ad mortem ꝑs: aliam extimationem[y] accipere debet. Nam aperte prodigo[a] vl cuius bona venierunt: licet obreptũ[b] fuerit pretori: qui decreto eum dedit: permittere[c] contutori administrationẽ non dꝫ[d]: ⁊ potuit[e] aliquid pater eorum post testamentum factum accidens ignorasse: aut cum destinatuꝫ haberet mutare testamentuꝫ: id nõ feciſſe. S Cenola.

TUtor rerum[f] ⁊ animalium pupilli venditionem fecit: sed q̃dam animalia emptoribus preciuꝫ nõ soluentibus retinuit: ⁊ apud se habuit preciũ. Idẽ[g] rõnib⁹ pupilli accepto tulit[h]. ex his aliquot nata

o Tutele. quod fieri potest: ut insti. de satisda. tu. §. i. ac.

p Nec põt. constitutionibus. quarum intentio est. C. de diui. tu. l. fi. ⁊. C. si tutor non gess. l. fi. ⁊. s. e. l. tutores. §. in eum. ac.

q Non oportet: ut. C. si tutor non ges. l. fi. in fi. ac.

r Separari. vt labor corrigende segetis laboꝝ excutiendoꝝ granoruꝫ a paleis ⁊ ad hoc. j. de magistra. cõuen. l. duo. ⁊. s. de procur. l. qui proprio. §. itẽ querit. ⁊. j. ꝺ tut. ⁊ rati. distrahen. l. si tutor post ⁊. s. de nego. gest. l. cum actũ. ⁊. s. de redhibitoria. l. plerũqꝫ. ⁊. j. fiqd in frau. pa. l. i. §. quamuis. ⁊. C. cõia vtriusqꝫ iu. l. possessionem. ac.

s Quod aũt dicitur. in principio huius. l. ꝺ. enim tutoreꝫ ibi desijsse esse soluendo. scilicet tempore administrationis: vel non fuisse ab initio. ⁊ dicitur cõ tutores prestare debere hoc dãnum pupillo: quia ibi dicitur vniuersos insolidum teneri. Est enim eis imputandum qꝫ non exegerunt satisdationem: vel non remouerunt eum ut suspectum: vt. s. e. l. emilius ⁊. l. etiam. ⁊. l. quotiens. §. cõstat. vnde cum non sit soluendo tẽpore depositi officij alij pro eo tenẽtur: ut. C. de probati. l. ex persona. ⁊. C. de diui. tut. l. i. ⁊. ij. secus tamen obseruatur in magistratibus quia non tenetur pro tutore si ab initio fuit soluendo: ut. j. de magistr. conue. l. i. §. si magistratus. et fm hoc ponitur aut pro certe. accur.

t Desijsse. subaudi pro eo qꝫ ꝺ desijsse ⁊c.

u Permansisse. Iꝫ non sit additum: ⁊ tunc non fit in culpa. ea ꝺo fit in culpa licet nihil sit diminutum. ac.

x Sed hoc. nunc rñ.

y Et qualitate. que honesta est ⁊ carens omni suspitione: ⁊ tunc non imputatur contutori secus si erat suspectus ⁊ modice fidei az. Item ⁊ de hoc dicit. j. nam aperte ⁊c. ac.

z Extimationem. idest sententiam vel opinionem azo. ⁊ nota qꝫ innuitur hic qꝫ etiam ex uoluntate patris excusari possit qui non petijt satisdari a contutore: si pater cum hoc sciret talem eã dedit tutorem: vel post mortem cepit esse male: tunc secus. idẽ si credebat testatoꝝ eum esse alterius vite qꝫ erat.

a Prodigo. scilicet contutori: quod est. j. ⁊ ecce persone qualitas non autem hic intercapedo. qꝫ a iudice fuit datus: vt subijcit. ac.

b Obreptũ. i. p mẽdaciuꝫ ipetratum sic. j. de rebꝰ eo. l. magis. §. pe. ⁊ de fidei cõmis. li. l. cũ ꝺo. §. penul.

c Permittere. s. pretor.

d Non debet. etiam si satisdet prodigus: qꝫ satisdatio ⁊c. ut. j. de suspec. tu. l. quia. Item nõ considerari statum eius cuius bona veneunt: sic ⁊. s. de procura. l. ticius. Item nota qꝫ hic loquitur de tutoribus datis in testamẽto: vel a iudice: vel etiam a lege iam administrantibus: vt unus vult sibi ab alio satisdari vel ꝓ pauperratem vel suspitionẽ. vel qꝫ transfert ad eũ administrationem: ut in prin. huius legis. nemo aũt loquitur in ipsa confirmatione: qꝫ non tunc diceretur contutores adhuc. Itẽ qualiter alicui eorum imputaretur culpa: cum adhuc tutor non esset. Idem dici põt quod prius dixit: si iam confirmati erant licꝫ nondum administrare incepissent. ac.

e Et potuit. hoc est intercapedo ⁊ etiam persone qualitas. ⁊ facit. s. de confir. tu. l. in confirmando. ⁊. l. vtilitatem. ac.

TUtor. Rem pupilli iuste venditam potest tutor sibi licite retinere: si emptor precium non soluit: ⁊ ipse tutor precium de suo in vtilitatem pupilli cõuertit. h. d. Et est nota. ⁊ singu. casus Bar.

f Rerũ. vel dic qꝫ fuari poterat res ista ⁊ animalia. vel dic qꝫ erant superuacua. vel dic qꝫ loquitur iure isto ne sit contra. C. eo. l. ler in fi. vel dic cum decreto vendita. Item ad bruta animalia referas non ad ancillam cuius partus non dicitur fructus: ut. s. de vsuris. l. in pecudum. ⁊ sic non haberent locum sequentia.

g Idem. idem precium; vel idem tutor.

h Tulit. i. erpendit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Defuncto tutore. idem si eo viuo ꝑtum ad fructus fructuum: quia non ut predo qui precium numerauit: vt. ſ. de peti. here. l. ſed ⁊ ſi lege. §. ſcire. ac.

b Non poſſe. ergo tenet emptio quã ſibi fecit ſe auctore: ⁊ ſic eſt cõtra. ſ. ti. i. l. i. ⁊. l. v. §. itẽ ipſe tutor. que eſt ꝓtra. So. non vẽdicat niſi reddat qõ in vtilitatẽ ſuam verſum eſt ſm quoſdam: ut. C. de predi. mino. l. ſi predium. vel ideo non vendicat: qz vſucapti ſunt ab herede tutoris. ti. ꝓbſde: vt. ſ. pro herede. l. pleriqz ⁊ erit hoc i extraneo herede non in ſuo: vt. C. pro herede. l. nihil. Item ⁊ in extraneo ita venum ſi tutor habuit bonã fidem ꝛz in iure erraret: ut. ⁊. ſ. de peti. here. l. ſz ⁊ ſi lege. §. ſcire. ar. ꝓtra. ſ. de iur. ⁊ facti. igno. l. iuris igno-rãtia. ⁊. l. error. ſz dic vt no. in. d. §. ſcire. ſz. M. dixit eẽ neuz poſſe vſucapere ẽr ſi defuncꝰ habuit ſcientiam rei aliene. ⁊ nõ qz hec in herede nõ i tutore habent locum: cui iuris error nocet: ut. ſ. de vſuris. l. nũqꝯ. vel tertio ideo non vẽdicat qz bona fide percepit fructus tales ñ qz ipſe tutor a ſe potuerit emere. ⁊ hec ratio eſt bona in natis ex animalibus pupilli qui ſunt fructus: nõ in ipſis principalibus in quibus remanent ꝑme due ſolutiones: uel vic quarto qz ad oña que hic palam ⁊ bona fide emit: vt. ſ. ti. i. l. pupillos in. §. ſane. ⁊. C. de ꝓtrahẽ. emp. l. cũ ipſe. ⁊ ꝑdictꝫ modis ſoluunt aka contraria. ſ. ó cõ traben. emp. l. non licet. ⁊. l. ſi in emptione. §. fi. ac.

Q Pyrographis. Imputatur tutori: ſi ex inſtrumentis in inuentario exemplatis potuit conuenire debitores: ⁊ neglexit. h. d. Bar.

c Cõtutores. i. q ſimul erant tutores. ſed tria quero primo quomõ probaꝫ per exẽpla: vt in auc. ut ſpon. lar. §. ij. que eſt ꝓ? Rñ. auctoritate iudicis fuit publicatum: ut in auc. ut fratrum filij. §. illud. ſicut fit in teſtamẽto condito in ſcriptis: vt. C. de teſta. l. ij. ideoqz dicas ſm az. qz tota ſeries inſtrumẽtorũ cõtineri ꝺz in inuentario: ſz ſecus in creditoribꝰ: vt. ſ. de bo. auc. iudi. poſ. l. fi. Secũdo nunqd ſufficeret ꝓbatio amiſſis: ſeu caſus? Rñ. nõ vt. C. de teſta. l. teſtiũ in fi. vbi cõtra illum qui cãm amiſſis preſtitiſſet: vt. C. de probatio. l. ſi de poſſeſſõe. Tertio quõ ꝓbatur p exemplũ cum nec ipſum chyrographum ꝓbaret? Rñ. qz in eis fuerat ſubſcriptio triũ teſtiũ: ⁊ cã debiti adiecta: ⁊ ſic proficiebant ad comparationem litteraꝝ ⁊ ad veritatem adiuuandam: ſi aliud adminiculũ eſſet puta vnus teſtis: vt. C. de proba. l. inſtrumẽta. ⁊ de non nu. pecu. l. generaliter. ⁊ de fide inſtru. l. comparationes. non dico qꝺ ſupereſſent teſtes qui interfuerunt confeſſioni facte cauſa adiecta: qz tunc per eos ſolos ꝓbaret ſm azo. ⁊. b. ſed non uideo qualiter fiat cõparatio: qz cõbuſtum eſt: ⁊ inuentariũ habet alias litteras ex qbꝰ nõ fiet cõparatio. Item nec ueritas poterit inueniri: cũ ſit combuſtum: ãre dicas qꝺ hec chyrographa fuerũt publica inſtrumenta. cum enim dicunt a chiros qꝺ eſt manus ⁊ grapha. ⁊ ita inſtrumenta publica ſicut priuata poſſunt dici chyrographa. ſic large ponit. C. etiã ob chyrographariam pe. in rubrica. Item collige hic inuentariuꝫ debere fieri coram iudice ordinario: cum fuerit publicatio. ut ⁊ no. C. e. l. tutores. ⁊ nõ. ſ. e. tutor q reptoriũ. in prin. ac.

d Aut ad nouationẽ. i. ad promiſſionẽ nouã faciendã: ⁊ ſic nota qꝺ ſi amiſit inſtrm cogit de nouo debitor promittere: vel ſi eſt imbreuiatura iterũ fit. ac.

e Approbatũ. a patre pupilli: qz preſumit pro tutoribꝰ. qz iam conuenerant quoſdã debitores vt prediri. Itẽ ⁊ qz qui dolũ dicit ꝛc. ut. ſ. de proba. l. quotiẽs. §. qui dolo. ⁊ põt ꝺ nõ. qõ eſt. C. de pig. ac. l. ſi creditor. uerũ ꝺ non dicit amiſiſſe: ſed pretermiſiſſe. ⁊ de bis viri. ſ. de eden. l. ſi quis. §. fi. ⁊. l. ſe.

Abeo. Facta appellatione pendente: ſi appellans ſuccũbit officio iudicis appellationis in ſtatum priſtinum. h. d. Bar.

ſunt. defuncto tutore eiꝰ heres eius eandẽ tutelã adminiſtrauit: ⁊ aialia annis pluribus poſſedit. Quesituꝫ eſt: an cũ is cuius tutela adminiſtrata eſt ãnis. xxiiij. eſſet: iure aialia vẽdicare poſſet? Rñdi ſm ea que ꝓponerentur pupillum ea vendicare non poſſe.

Idem Q Mprographis debitorum incendio eruſtis: cum ex inuentario contutores ſ? uenire eos poſſent ad ſoluẽdã pecuniã: aut ad nouationẽ faciendã cogere: cum ijdẽ circa priores debitores propter eũdem caſum feciſſent: id omiſiſſent circa debitores pupilloruꝫ: an ſi qd propter hanc ceſſationem eorum: pupilli dãnum contraxerunt: iudicio tutele conſequantur? Reſpondi ſi approbatuꝫ fuerit eos tutores hoc per dolum vel culpam pretermiſiſſe: preſtare ab his hoc debere.

Ab eo qui ſententia ꝑſidis bonis adẽptis relegatus erat: cum ex permiſſu principis appellatio eius recepta ſit: quam is qui pronunciauerat non receperat: fundum emerat pupillus: interuenientibus tutoribus: ⁊ appellatione iniuſta pronũciata fundus ei ablatus eſt. Queſitum eſt an tutele iudicio precium fũdi pupillus conſequi a tutoribꝰ poſſit? Reſpon. ſi ſcientes emerunt ab eo qui in ea cauſa eſſet vt obnoxius ſententie prioris eſſet: tutele iudicio eos teneri.

Idem. Q Ui negotiationem per pamphilum ⁊ diphilum priꝰ ſeruos poſtea libertos exercebat: ſuo teſtamento eos reliquit tutores: ⁊ cauit vt negocium eodeꝫ more exerceret quo ſe viuo exercebatur. hi quoqz tutelam adminiſtrauerunt non tñ cum impubes patroni filiꝰ fuiſſet: ſed ⁊ poſt pubertatẽ eiꝰ. Sꝛ diphilus quidem cum incremento negociationis rationẽ obtulit. pamphilus autem putauit ſibi reddere oportere: non ad incrementum negociationis: ſed ad computationẽ vſuraruꝫ: vt in tutele iudicio ſolet. Queſitum eſt an ſm voluntatem defuncti exemplo diphili: pamphilus quoqz rationem reddere debeat? Reſpondit debere claudius triphonius: qz lucrum facere ex tutela non debet. Ex duobus tutoribꝰ pupilli altero defuncto: adhuc impubere pupillo qui ſupererat: ex perſona pupilli ſui iudice acceptꝰ conſecutus eſt cum vſuris quantũ ex tutela ad tutorem defunctũ peruenerat. Queſitum eſt iudicio tutele quo experitur pubesᵐ factus: vtꝫ eius tantum portionisⁿ que ab initio ex tutele ratione ad eum peruenerat: ad defuncti contutorem vſure veniant: an etiam eius ſummeᵒ que ex ſortis vſuris preſtandis pupilloᵖ aucta poſt mortez eius ad ſuperſtitez eque cũ ſorte tranſlata ſit. aut tranſferri debuit? Reſpondi ſi eam pecuniaꝫ in ſe vertiſſet omniũ pecuniarũ vſuras ꝑſtãdas. Q: ſi pecunia manſiſſet in rõnibꝰ pupilli: preſtandũ qõ bona fide ꝓcepiſſet aut ꝓcipere potuiſſet. Sed ſi fenori dare cũ potuiſſet negleriſſetʳ: cũ id quod ab alio debitore noĩe vſuraꝝ cũ ſorte daꝫ: ei q accepit totuꝫ ſortis. vice fungitur: vel fungi debetˢ.

Teſtamento dati tutores quod ruptũᵗ videbaꝫ: ceſſauerũtᵛ in adminiſtratione tutele: ⁊ a preſide tutor datꝰ eſt pupillo: iuſſi aũt ſunt ⁊ hiˣ q dati erant teſtamento tutores tutelãʸ adminiſtrare: ?ũcto eo q a preſide datꝰ cepat adminiſtrare. Que

f Ademptis. ſ. expreſſe nõ tacite: vt. C. ó penis. l. deportatorum. ⁊. ſ. de inter. ⁊ releg. l. relegatoꝝ. §. ad tempus. vel vic qꝺ nec expreſſe licet ea cum tenear: vt in. d. §. ad tempus.

g Ablatus eſt. ſz cõtra vide cum agaꝫ ex ſnia ſecunda tñ cuius tpe hec erat res alienata. vt. ſ. de bis qui nõ. infa. l. furti. §. i. Rñ. officium iudi. imploratur: ut alienatio facta pendente appellatione reſcindaꝫ: qz nihil no. pen. ap. vt. ſ. nil no. ap. pen. Alꝛo. Item contra. ſ. e. l. ticiũ. §. lucius ſed ibi non erat mota cõtrouerſia: vel lata ſnia tpe ap. hic ſic. Itẽ ibi tutores ignorauerunt ꝺ ſciuerunt factum ꝓp quod abſtinere debebant.

b Prioris. alꝫ iudicis prioris. alias priori. ſ. ſnie. accur.

Q Ui negociano. Si tutor facit id quod teſtator iuſſit ꝑſumit i vtilitatẽ pupilli facere: ſz non exꝑmat. h. d.

i Quia lucrum. idem habes in procur. vt. ſ. de ꝓcur. l. qui ꝓprio. §. vt in ceteris. ⁊ geſtore ſine mãdato: vt. ſ. de negeſt. l. ſi nautez. §. i. ⁊ in omnibus: niſi fecerit lucrũ tãꝯ qlibet: ⁊ ita ſuo noĩe nõ tanꝯ tutor vl ꝓcurator: vel geſtor: vt. ſ. ſol. ma. l. ſi ꝺo. §. itẽ quicquid. ⁊ ſic ſoluitur contra. ſ. e. l. ticium. §. altero. vel vic qꝺ ꝺ iſto mõ dati ſunt tutores. vl ibi ſocietas que morte finitur. hic mandatũ poſt mortem ineobandum: vt. ſ. mã. l. ſi ꝺo non remunerandi. §. fin. ⁊ nõ hoc qõ viri. C. ar. tu. l. qcqd. ⁊ facit. C. de anno nis ⁊ tribu. lib. x. l. iudices. ⁊. ſ. de peti. heredi. l. ſi poſſeſſor. §. quod in debitum. ac.

Ex duobus. Quod tutor ab alio exigit noĩe ſortis vel vſurarum quãtum ad eũ loco ſortis habeꝫ. Bar.

k Acceꝑto. quod facere ꝺz alꝫ vicarius ſuo periculo ſubſtituit: vt. ſ. e. l. tutores q. §. añpe. ac.

l Quantũ. puta. c. de ſorte ⁊. xx. de vſur. accepit ſupſtes tutor ab herede defuncti. ⁊ querit an dicte ſortis tñ an etiam vſurarũ debeat vſurã pupillo ſupſtes tutor? ⁊ diſtinguit.

m Pubes. ꝺ ſupſtitẽ. ac.

n Portidis. ſ. de cẽtũ. ac. b.

o Eius ſumme. ſ. exx.

p Pupillo. i. ad vtilitatem pupilli. ac.

q Vſuras preſtandas. alꝫ centeſimam: ſi clam. vel pupillares ſi palã: vt. ſ. eo. l. non criſtimo. ac.

r Negleriſſet. vt dicta. c. ⁊. xx. exacta: ⁊ non potuiſſet. alꝫ ſecus: vt. ſ. e. l. cum plures in fi. ⁊. l. ob fenus. ac.

ſ Fungi ꝺz. vt. ſ. e. l. tutor qui. §. ãtepe. ſubaudi ergo i noſtro caſu uſura eſt facta ſors ⁊ ſic ꝑſtabit tutor ſupſtes vſurã de oĩbꝰ. c. xx. i his duobꝰ caſibꝰ. ſ. cum vertit in rem ſuã: vel qñ non fenerauit cũ potuit. ac.

Teſtamento. Tutores dati inutiliter in teſtamento nõ tenentur de periculo ante confirmationem contingente. h. d. Bar.

t Ruptum videbaꝫ. etiã in veritate erat. ⁊ forte idem ſi non erat: ſi eſſe ꝓbabiliter credebatur: vt ar. ſ. e. l. qui iuſſus. ac.

v Ceſſauerunt. alioquin ab eo tpe ſpectaret periculum ad eos ut. ſ. e. l. tutor qui. §. i. ⁊. ij. ⁊. §. curatores teſtamẽto.

x Et hi. a preſide repete.

y Tutelam. i. curam. nã erãt curatores: ut. C. ó cõfir. tu. l. ſi ut propanis. ⁊ hoc iõ ne refragek regula: qz habẽti tutorem ꝛc. vt. ſ. de teſta. tu.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

l.idem vel forte tutores curatores vicenk.marie si ponas simul dationem tutoris:ꝛ cõfirmationẽ horũ factã. Item est argu.huius legis qꝫ illi tutores confirmati debeant vici datiui nõ testamentarij:cum testamẽtaria soleat datiuã precedere.azo.vt.ĵ.de tutel.ꝛ rati.distraben.l.si tutor.§.si testamento.ac.

a Datos.ad eos qõ ẽ .ĵ.datos ꝛc.

b Jussi sunt. administrare:ꝛ facit.ĵ. de ercu. tu.l.gaius.ac.

Pupillo. Tutor tenek si relictum pupillo negligit a fratre ipsius petere.b.d.bar.

c Legauit.s.pater.ac.

d Collocare. nomine pupille.ꝛ facit. ĵ.e.l.§. ex duob⁹ in fi.ac.

Quesitus. Quantum ad recipiẽtẽ p sorte babek qõ ei ab initio prouisuris dak.b.d.bar.

e Efficitur.sic. ĵ.e.l. §.ex duobus. ꝛ. l. tutor q.§.si vsuras.ꝛ.ĵ.mã. l.idẽqꝫ.§.i.ꝛ nõ obstat. C.de vsur.l.fi.qꝛ hic facta est sors.ac.

Cum hereditas Pactum quod tutor facit cũ creditorib⁹ pupilli tenek obseruare i ipso.b.d.Bar.

f Decidit.i.trãsigit.

g Curatores.scilicꝫ q ante fuerũt tutores qui tñ non cogunk vt insti. de ercu.tu.§.qui tutelã. nisi esset libertus: vt.C. de ercu.tu.l.libertos vl̃ dic idem.s.pactum.ac.

h Accepti.i.dati.

k Tutorũ.i.aliqꝫ tutor qui fuit creditor patris.ac.

l Cum vsuris. i. solvit sibi sortem ꝛ vsuras ꝛ nihil remisit.ac.

m Qui ceteros.s.creditores:ꝛ adde qõ notak. ĵ.de pac.l.cum in eo.ꝛ nõ qꝫ officium suum est ei damnosum:sed non ẽ quia ꝛ si tutor non esset ad idem cogerek.s. consentiente maiori parte.in hoc aũt qꝫ ceteros tenetur vocare ad remittendum non potest negari damnosum eẽ. Item facit.ĵ.de pac.l.iurisgen. §.hodie. ꝛ.l. maiorem.

Si tutoris In actione tutele venit qõ factũ est ab herede tutoris implẽde incohata p defunctum.b.d.bar.

n Executus est.quod facere dz.ut.vt.ĵ.de here.tu.l.i.ac.

o Incohauit.alioqn nõ tutele:sed actione negociorũ gesto.tenek vt nõ. ĵ.e.l.tutores q in pn.ac.

Apud. Pupillus tenek er culpa tutoris quatenꝰ est locupletior: ꝛ etiã vltra si tutor est soluẽdo:sed liberak cedendo actionem.b.d. bar. Primo ponit victũ vnũ aristonis. Secũdo circa illud auctor legis monet duo dubia. Tertio dictũ aristonis approbat. Quarto seipsum redarguit de eo qõ male dubitauerat.ꝛ victum aristonis qõ simpliciter approbauerat limitat:ex quo colligik solutio dubitationis prime. Quinto soluit dubitationẽ quã fecerat. Scõa ibi.sz si tutor. Tertia ibi.tu qd putas. Quarta ibi.sz quare. Ultima ibi.impune.bar.

p Ex hĩditate.quã possidebat pupillꝰ ꝛ sup q̃ quẽrebak petitõe hĩditatꝭ

q Desijt possidere.cum aũt vẽdidit vtrũ uerũ precium uel acceptum: vel res ipsa ueniat in petitiõe hereditatis diri.ĵ.de pe.here.l.itẽ ueniunt .§.fi.ꝛ.l.se.§.pe.ac.

r Ita.s.uerũ est.

s Cautũ.id quod pupillus.sz non satisfecit tutor pupillo rem pupilli saluã fore.

t Subierat.nõ quãdo est soluẽdo soluit aristo.sz qñ non tunc querit pomponius:sz nõ soluit ad presens: vt subijcit sed ꝛ si ꝛc.ac.

u Sed si tutor.calamitas.i.dãnum debeat eẽ pupilli.ac.

x Perdidisset.quibus casibus bone fi.pos.hẽtur pupillus:vel ẽt non pupillus nõ tenek cũ locupletior nõ sit.ĵ.de pe.hk.l.sz ꝛ si lege.§.cõsuluit.ꝛ facit ĩ .e. ti.l.depditum.ꝛ nõ qꝫ hũc casum non soluit:sed in dubium reliqt pompo. Ac.

y De possessore quoqꝫ.aliene hk ditatꝭ ꝛ hãc soluit.ĵ.in fi.l.

z Tu qd.loquik pompo.sibi ipsi:ꝛ qrit an aristo bñ virit in prio casu qñ tutor ẽ soluendo. ꝛ dicit patet sic. sed in articulo alio ĩ quo dubitasti.s.qñ nõ est soluẽdo:qre dubitasti o pompo.certe ĩdubitãter debuisti dicere non teneri pupillũ cum ꝛ in primo vbi est soluendo melius dixisset aristo pupillũ ñ teneri nisi ad cessionẽ.ꝛ sic corrigit aristonẽ:ꝛ scipm in eo qꝫ approbauit eũ. dic ergo ꝑm az. ꝛ.b.qꝫ si pupillus ẽ locupletior ex dolo vl̃ culpa tutoris semper tenek:sit pupillo cautũ vel non uel fit soluendo tutor vel nõ. vt.ĵ.ó ac.emp.ꝛ vẽ.l.iul. .§.idẽ iul.ĩ fi.ꝛ.ĵ.de doli er.l. apud celsuz.§.illa.q̃ huic.l.vl̃ ꝑ.ꝛ de cnic.l.illõ.si ẽo ñ ẽ locupletior tenek:vt tũ liberek cedẽdo actionẽ:siue sit soluẽdo: siue ñ: vt ꝺ patẽter dicit.nec obstat qꝫ ler qñqꝫ dicit si ẽ soluendo:vt.ĵ.de tribu.l.iij.§.i.ꝛ ó pecul.l.sũma.§. sz dolo. ꝛ.ĵ. ne vis fi.ei.l.i.§.hoc edicto.ꝛ .ĵ.ti.i.ꝛ alij plures.qꝛ tunc tenek.s.cedere marie si ẽ soluẽdo tutor. Idẽ nõ obstat.ĵ.ó reg. iur.l.neqꝫ.vbi ẽt cedere nõ dz: qꝛ in rẽ suã cõmisit tutor dolũ ꝛ sic pupillus non tenek in aliquo illud aũt cõstat qꝫ si dolo pupilli aliqd factũ est ꝛ ipse erit doli capax qꝫ tenek:alꝫ nõ nisi sit locupletior:ut.ĵ.de dolo.l. qd.n.ꝛ.l.pcedẽte.ac.

a Hĩ bonorũ.putatiu⁹ vl̃ dicer⁹ q alij vẽdiderat hereditatẽ.vel rogat⁹ erat restituere.

b Prestare debeat.ut ꝛ.ĵ. de pet.hk.l.qõ si ĩ diẽ.§. iul. vsqꝫ in fi.nec obstat.l.at vbi in eo.ꝛ. vt ibi nõ.

c Idẽ dicẽdũ.qõ dictum est. ĵ.cũ vi deiect⁹ ẽ vel fuus vulnerat⁹ ẽ:sz nõ oĩo idẽ.quia. ĵ. sufficit cedi actiões:qꝛ sine culpa possessoris datũ est dãnum vel possessio amissa.ꝺ non qa culpa amissum est:vtrobiqꝫ tñ cedũk si actor velit:alioqn hoc fcõo casu poterit actor petere oẽ dãnũ peti.hk.ꝑ tutorẽ vel ꝑ possidẽtẽ pro possessore: vel aget ad vtrũqꝫ.s.cessionẽ ꝛ dãnũ.sz cessio actionis minuit dãnũ. Item huic ẽ ꝓtra.ĵ.ó hk. vel ac.vẽ.l.vẽditor er.ĩ fi.expone ut ibi.ac.

d Stipulat⁹.ex reb⁹ hk ditarijs cui⁹ possessor erat pupillus. stipulat⁹ dico ab aliquo eẽneo qꝫ rẽ aliquã de hk ditate possidebat. vel erat debitor hk ditari⁹. vel vẽdẽdo vl̃ ꝺẽdo sup re hk ditaria:aliqd stipulat⁹ ẽ vel mutuũ qõ dedit minus idoneũ sit:vel vẽdidit minori ꝓcio vel min⁹ idoneo hoĩ: nã dz pupillus cedere actiões quã ꝺz ꝑ tutores ul̃ cura. vel imo cõtra ꝑmissores.

e Si casu.ut ꝛ.ĵ.ad.l.aql.l.sz ꝛ si q̃cũqꝫ.§.ij.ꝛ de rei vẽ.qõ infans.excusat .n.eũ infelicitas facti: vt.ĵ.ad.l.cor.de sic.l.ifans. Itẽ satis ipso furore punik.vt .ĵ.ad.l.põp.de pari.l.fi.in fi.ꝛ.ĵ.de offi.pre.l.diuus.nec est addenda afflictio afflicto.vt.ad.l.rhodi.de iactu.l.nauis.ac.

De auctoritate ꝛ cõsensu tutorꝝ seu curatorꝝ.

Quanquam. Quod non licet iure directo licet p ꝓñam. Itẽ qs ñ põt auctorari in negocio ex quo sibi agrik principaliter .b.d.bar.

f Posse.ut.ĵ.e.l.pupillus.in prin.ac.

g Accõmodare.nõ qꝫ aliqd qõ nõ dz fieri directo fit per ꝓñam. sic ꝛ.ĵ.e.l.qõ dicim⁹.ꝛ.C.d. admi.tuto.l.cũ qdaz.ꝛ.ĵ.de libe.lega.l.si is qui

vuos .ꝛ.ſ. de in inte. reſti. l. nō ſolum in fi. ſed ar. cōtra. ſ. de bis qui no. infa. l. athletaſ. §. ſiue aūt. ac.

a ¶ Efficiaſ. ſed nō adminiſtrabit ammodo: niſi de adiuncto curatore: vt ī anē. vt hi q. i ob res minor. §. ſed ꝛ ſi qs. colla. vj. Ac.

b ¶ ꝓpria. n. ratio. i. principalis. vel ꝓpria. ac.

c ¶ Non pōt. ſed promittere ei pōt: qz meliorē cōdicōnē. vt inſti. eo. §. fi. ꝛ. j. e. l. obligari. Item ꝛ ſine ſtipulatione obligaſ ei pupillus cōtraria ſi quid impendat tutor in rē pupilli: ut. j. de cōtra. in. tu. l. i. in princi. Itez hoc niſi palam ꝛ bona fide: vt .j. e. l. pupillus. §. ſane.

d ¶ Dādā actionē. tutori ī pupillū: qz non debet trahere occaſione iuris ad iniquū cōpendium: vt. C. ō vſucap. ꝓ emp. l. fi. ac.

e ¶ Sed ſi. rem acgrit. i. acgrere vult. ſed pone bot caſu filiuz ſtipulari in cauſam caſtrenſem vel quaſi. vel ēt hodie aduenticiam. rñ. valet auctoritas niſi in aduēticia quo ad vſufructū qui patri q̄rēt: vt. C. de bo. que li. l. pe. Itē hic videt ſolui queſtio ſi filiuſſa. velit donare cauſa mortis ipſi patri: vel ſeruo patris ꝛ hoc patre auctore: vt .j. de dona. cauſa mor. l. tamis. §. i. q̄ non poſſit. ꝛ idem ſi fratri .ſ. promittat frater quo ad vſufructum. ac.

¶ Tutor. Nō valet auctoritas interpoſita a tutore inuito: nec preſentia corporis cū ignorantia. h. d. bar.

f ¶ ꝑ vim. ut auctoreſ. ac.

g ¶ Nō valet. imo videt q̄ valeat ipſo iure: ſed debeat reſcindi poſtea per actionē quod me. cauſa: vel alio iure reſtitutionis. ut. ſ. qō me. cā. ſi mulier. §. pe. ꝛ. j. qō cū falſo tu. a. l. interdū. ſz dic hic ſpāle: vt in dote. vt. ſ. qō me. cā. l. ſi mulier. §. ſi vos. ſic in matrimonio ꝛ iudicio: ut ibi nō. Item ꝛ in teſtō. ut. j. de teſta. l. q teſtō. §. fi. Item ꝛ. j. ō acq. hē. l. vj. §. fi. ſed ibi fuit fallens ꝛ ad hoc. j. qō cū falſo tu. l. nouiſſime. §. qō ſi cōpulſus.

b ¶ Corporis. ſic. j. de cap. l. nihil. ꝛ. ſ. de ar. l. diē. §. corā. ꝛ de neg. geſt. l. at q natura. §. ſi libero. ꝛ. j. e. l. non multū. ac.

i ¶ Ut. i. ſicut. ac.

k ¶ Morbo. ſ. caduco. ac.

l **Nulla differentia.** Nō. ſ. prīe dixit in ſpecie. nūc pōit in genere. bar.

¶ Nulla differentia. pone exēplū. ſ. l. pri. in fi. ꝛ. j. e. l. obligari. §. pe. ꝛ. j. de acq. here. l. ſi quis mihi bo. §. iuſſum. Item facit. ſ. qui ſatiſda. cogan. l. quotiens. ꝛ de interro. ac. l. de etate. §. nihil. ac.

m **Etiam.** Sufficit auctoritas tutoris iterponi pte nō iterrogāte. h. d. bar.

¶ Valet auctoritas. ſic ꝛ. ſ. de interro. ac. l. ſi ſine. ac.

n ¶ Probare. dicēs approbo: vel agnoſco: vel equipollēs. ſic in ratihabitione. vt. j. rem ra. ba. l. quo enim. imo ēt ſi tacet vī auctorari ſi ſciat q̄ fit ꝛ ſi ſit preſens: vt. j. e. l. ipuberes. ꝛ. l. non multū. Fm azo. ꝛ ar. C. ad uelle. l. ſi ſine. ar. ſ. j. de reg. iur. l. qui tacet. vel forte Fm. h. b. erit diſtinguēdū: vt. ſ. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. l. ſicut. §. non videt. ſed hec non placent imo oportet eum loqui vt hic. nec illa ipuberes de ſua taciturnitate ſed pupilli loquitur quando re contrabitur obligatio. ſed illa non multum obſtat: niſi ſub. vnum maxime ibi. ſ. ſup illo verbo ignorauerit. ac.

Et ſi pluribus. Sufficit vnius tutoris auctoritas: ſi poteſt adminiſtrare. h. d. Bar.

n ¶ Et ſi pluriū. ſup hac. l. dic ut i ſūma eo. ti. in. §. preſtare oportet. vſq; ad. §. poteſt tutor ꝛē.

o ¶ Sufficiat. vt ꝛ. C. e. l. fi. niſi in caſu cum ſoluit tutela: vt ibi. ac.

p ¶ Conceſſa nō eſt. imo videt poſſe auctorari: ut. j. de acq. here. l. pupillum. q̄ eſt contra. So. expone hic non eſt conceſſa. i. denegata a iudice vel a teſtatore: ſiue in totum: ſiue in partem: ut quod facit in totum quo ad totum: ſit in parte quo ad partem. vt. ſ. ti. i. l. ſi duo. ꝛ. l. iij. §. i. ꝛ fi. ꝛ. l. ſe. in contrario non fuit negata. Sed Fm hoc quid differt hoc a fi. iſtius. l. rñ. aliud eſt eum remoueri oīno aliud interdici adminiſtrationem: ꝛ ſic non deſinit eſſe tutor: ut. ſ. ti. i. l. iij. §. i. ſic in epiſcopo aliud eſt eum deponi: aliud eſt adminiſtrationem auferri: licet ſit ar. cōtra. j. ti. ij. l. hc. n. §. ſi pretor. ſed ibi expone. ſed ſi eſt conceſſa vni nōne uī alijs denegata: rñ. aut committitur vni: vt ille ſolus habeat neceſſe gerere

alij tamen poſſunt ſi volunt ꝛ tunc omnes poſſunt auctorari: vt. d. l. pupillum. ꝛ. j. de ſolu. l. q̄ ſi forte. §. i. aut vt alij repellant ꝛ tunc nō vt hic ꝛ. d. l. q̄ ſi forte. aut eſt dubium ꝛ tunc omnino poſſunt: vt ar. ſ. de iudi. cum pretor. ac.

q ¶ Sciens. idē ꝛ ſi ignorās quo ad hoc q̄ dicit dōm me non poſſe fieri. ſed ſecus eſt quo ad hoc vt habeat locum edictuz quod cum fal. tu. vt. j. qō cum fal. tu. l. i. §. i. ꝛ .§. fi. ac.

poſſe fieri. ¶ Item ſi eo auctore emam qui a tutela fuerit remotus r. nec enim id ratum haberi debet.

QUintianus

PUpillus obligari tutori eo auctore non pōt s. ¶ Plane ſi plures ſint tutores quoz vni⁹ auctoritas ſufficiat t: dicēdū ē alio auctor pupillū ei poſſe obligari: ſiue mutuam pecuniam ei det: ſiue ſtipuletur ab eo. ¶ Sed ꝛ ſi cū ſolus ſit tutor mutuaz pecuniam pupillo dederit vel ab eo ſtipuleſ: nō erit obligat⁹ v tutori nāl r: tū obligabiſ inquantuz locupletior fact⁹ ſit. nā ī pupillū nō tū tutori: vez ēt cuiuis alij actionē inquātū locupletior fact⁹ ē dādā diuus pi⁹ reſcripſit. ¶ Pupillus vē dēdo ſine tutoris auctoritate nō obligaſ: ſed nec ī emēdo x niſi iquātuz locupletior fact⁹ ē. ¶ Item ipe tutor emptoris ꝛ vēditoris y officio fungi nō pōt: ſed eniz ſi ꝓtutorē habeat cuius auctoritas ſufficit z ꝑculdubio emere pōt. ¶ Sed ſi mala fide a emptio interceſſerit: nulli⁹ erit momēti. ideoq̄ nec vſucapere b poteſt.

¶ Sane ſi ſue etatis c factus comprobauerit ēptionē: ꝓtract⁹ valet.

¶ Sed ſi ꝑ interpoſitam pſonam rē pupilli emerit: in ea cā eſt vt emptio nulli⁹ momenti ſit d. qz non bona fide videt geſſiſſe rē. ꝛ ita eſt reſcriptuz a diuo ſeuero ꝛ antonino.

¶ Sāe ſigdē emit ipe palā e: dedit

r ¶ Item. remotus. ſ. ergo lz vni conceſſa ꝛ alteri denegata: cū tamen remotus non fuit a tutela: vt ibi nō. ꝛ facit. j. ꝑ emp. l. qui fundum. §. q ſciens. ac.

PUpillus. Pupillus tutori tutore auctorante non pōt obligari naturaliter niſi quatenus factus eſt locupletior: ſed cum auctoritate alterius tutoris poterit. h. d. bar.

s ¶ Nō poteſt. vt. ſ. l. i. in prin. lz ꝛ ſine eius auctoritate poteſt ex cauſa adminiſtrationis. vt. j. ō cōtra. iu. tu. l. i. in pn.

t ¶ Plane. ſufficiat. nā aliqs eſt quādoqz tutor cuius auctoritas non ſufficit: ut. ſ. l. pri. Ac.

u ¶ Sz ſi. non erit obligatus. ēt naturaliter. ſi clam ꝛ non eſt locupletior: ꝛ iungitur huic ſequēs dictio naturaliter ſecus ſi palam ꝛ bona fide: ut. ſ. ti. i. l. non criſtimo: ꝛ. j. e. l. §. ſane. ſed econtra pōt ſe obligare pupillo accipiēdo ab eo mutuū: ut. ſ. ti. i. l. quotiens. §. non tñ. ꝛ adde qō notatur. C. de inuti. ſtipu. l. i. ac.

x ¶ Naturaliter. ꝛ ſi con

t in ues ſupiori plana eſt. ſi ꝺo inferiori tunc ſubaudi. ꝛ cuiliter ex quo locupletior eſt. Idē ꝛ ſi dolū cōmitteret. qz hec ſunt paria: vt. ſ. depoſi. l. i. §. an in pupillū. ꝛ facit. C. de neg. geſt. l. ij. ꝛ. ſ. de condi. inde. l. qō pupillus. ꝛ. l. naturaliter. §. fi. ꝛ. l. ſe. ꝛ de ac. ꝛ ob. l. pupillus. ꝛ. j. quando di. le. ee. l. cum illud. §. heres.

¶ Pupillus. Pupillus in contractu vltro citroqz obligatorio ſine auctoritate tutoris non obligaſ: ſed aliū ſibi obligat. h. d. bar.

y ¶ Sed nec in emēdo. ille tñ cū quo contrahit ſibi obligaſ: vt inſti. eo. ī prin. ꝛ. ſ. de ac. emp. l. iul. §. ſi quid a pupillo. ꝛ hoc cum res erat talis quā licitū erat ei alienare: alioquin Fm ꝺo. aliud eſſet. ꝛ ſic claudicat hic ꝓtractus ab alia parte. ar. cōtra. ſ. de ar. l. pediculus. ac.

¶ Item. Inter emptorē ꝛ vēditorē oz ēē diuerſitas. h. d. bar.

z ¶ Emptoris. alſ emptōis ꝛ vēditionis. ꝛ ita in lib. vñi. ac.

a ¶ Et vēditoris. vt qz emat ab eo ſe auctore. ſūt. n. hec correlatiua ēptor ꝛ vēditor. ꝛ alio⁹ oz ēē emptor ꝛ alio⁹ vēditor: vt. ſ. de rer ꝑmu. l. i. ac.

b ¶ Sufficit. hic dic vt n ō. in prin. huius legis. ac.

c ¶ Mala fide. preſumpta: vt qz ſe auctore emit. alij referūt ad primuz quādo emit auctoritate contutoris: ꝛ dicunt malam fidē in eo q̄ ꝑcio minore vel ſciēs rem alienam.

d ¶ Nec vſucapere. hoc intelligas cuz res aliena emebatur a pupillo alſ fruſtra ponet de vſucapiōe: ſed cōtra. j. ꝓ emp. l. ij. §. tutor. ſolutio ibi tenuit emptio: qz auctoritate cōtutoris. alſ palam ꝛ bo. fi. quod hic non fuit. Item intellige hoc niſi palam forte ꝛ bona fide auctoretur ſibiipſi Fz ꝺo. ar. j. e. l. §. ſane. ꝛ. ſ. ti. i. l. non criſtimo. ꝛ. C. de contraben. emp. l. cum ipſe. Item contra. ſ. de contrahē. emp. l. ſi in emptione. §. fi. So. vt ibi. ꝛ. d. l. cū ip ſe. ꝛ eiſdez modis ſoluitur in co. ti. non licet. ꝛ. ſ. ti. i. l. tutor rerum. ꝛ. l. quotiens. §. nō tñ. ac.

e ¶ Sane ſi ſue etatis. ſ. xxv. an. vt. C. de bis qui ve. eta. impe. l. fi. ꝛ faciſ. C. ſi mi. ſe ma. dix. l. i. ꝛ. ij. ac.

f ¶ Nullius momēti ſit. ſic. C. qō me. cau. l. pe. ac.

g ¶ Palā. ſ. tutor a pupillo ſe auctore palam preſtando auc. ꝛ bona fi. ꝛ ita in hoc caſu preſtat in re ſua auc. ſic. ſ. ti. i. l. non criſtimo ī fi. ꝛ. l. tutor retū. ꝛ de iur. fiſci. l. non intelligitur. §. ſi qs. ꝛ hoc innuit ſequens ca

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſus.ſed ſi creditor ꝛc.alij hoc referunt ad caſum illum qñ tutor accepit a contutore:ꝛ pro hoc eſt ar.ſ.ti.i.l.non exiſtimo in prin.ꝛ facit ad hoc.ſ. de rem nup.l.ſi.ꝛ.C.manda.l.ab anaſtaſio.ac.

a Nomen.i.emptorem q emeret .ac.

b Inſcribi.nō.ſic.C.de ꝓtraben.ꝛ cō.ſtip.l.optimam.ac.

c Emiſſet.quo caſu nō valet.ac.

d Diſtrahat. ex pacto habito cum pſe pupilli vl'er.l.ꝛ ſic nō q̄ admittitur vt qlibet.ar.cōtra .C.de dolo.l.i.ac.

e Si ipſe emiſſet.ſic in donationibus vetitis a iure ciuili: vt.C. de dona.inter virū ꝛ vx.l. cū inſ.ꝛ facit.ī.l.q̄ dicim⁹

Tutores. Autores non pñt adminiſtrare: niſi eis adminiſtratio decernat: ꝛ tūc poſſunt emere vt extranei.h.d.Bar.

f Decreta nō eſt.i. denegata eſt:ut.ſ.e.l.ꝛ ſi pluribus nō.nā ꝛ b dic eos ex̄neos.iſti ergo cuz auctoritate contutoris emūt:nō aūt ſe auctoribus:cū nō pñt preſtare auctoritatem:ſz adminiſtratores pñt ſibi auctorari palaz:ꝛ bona fi. vt ſ.l.pri.ſ.ſane.alij vñt bos poſſe emere p̄dicto modo.ſz q̄ adminiſtrabāt nullo modo qō non placet.ac.

Quod dicim⁹. vt .ſ.e.l.i.in p̄n.ꝛ l.pupillus in p̄n.ac.

b Acqrit.i.acquirere vult.vl'etiā er alio contractu:vt.ſ.eo.l.pupillus.ſ.fi.ꝛ.ī.ea.l.fin.ꝛ .ī.e.l.p̄t.ſ.i.ꝛ.l.ſe.ac.

i Aut dictum eſt.ut.ſ. e.l.i.ij.rñ.ac.

Si duo. Diuerſitas tutorū auctorātium nō īpedit cōſtitutionem duox reox.b.d.Bar.

k Sufficiat. quod eſt ſemp vt.ſ.eo.l.ſi pluribus niſi fuiſſet dcm̄: vt vnus ſine altero nō obligaret: nec auctoritatē preſtaret:vt.ſ.ti.i.l.ticium in p̄n. vel niſi aſs denegata:vt nō.d.l.ꝛ ſi pluribus.ſed nōne vterq̄ tutor videt conſentire ꝛ auctorari etiā alteri:cū pñs ſit:ut.ī.e.l.impuberes:ſ.Rñ.b forte exp̄mebat vterq̄ ſe p̄ſtare auctoritatē vni tñ. vel vterq̄ ignorabat alterum alteri preſtare auctoritatē.ac.

l Nō ſufficiat.expone vt.ſ.e.l.pupillus in prin.ꝛ hoc mō nō.ac.

m Stipulationem.ſ.illaz cui deeſt auctoritas:uel tota eſt nulla ſi fuit auctoritas illius q nō p̄t p̄ſtare:ut.ſ.ti.i.l.ticium.azo.ꝛ.b.ut arg.ī.ō duobus re.l.bis uerbis.ꝛ.ī.ſi ex duob⁹.ſ.fi.ac.

Si ꝛ pater. Filius tutor nō p̄t interponere auctoritatē cōtrahente patre in cuius eſt poteſtate.b.d.Bar.

n Nō p̄t.ꝛ ecōtra ut.ſ.in principio hui⁹.l.ꝛ.ſ.l.i.ſ.i.ꝛ ibi nō.ꝛ fac ſ.de iuriſdi.om.iu.l.q̄ iuriſditiōi.ſz ar.cōtra.ſ.de iudi.l.in priuatis.

Et ſi conditionalis. Interpoſitio auctoritatis eſt act⁹ legitimus q̄ conditionem non recipit.b.d.Bar.

o Nō ꝺditiōal'r.nō q̄ nō recipit vic̄ vl'ꝺitionē auctoritas:ſicut ꝛ quidā alij act⁹ ciuiles:ut.ī.de reg.iur.l.act⁹.ſ.de adop.l.queſitū.ac.

Obligari. Negatio p̄poſita ſigno vniuerſali facit eq̄pollere ſuo ꝺictorio.b.d.Bar. p Ex oi.i.ex nullo p̄t obligari ſic oīs hō nō currit.i.nullus hō currit.ꝛ dic ut nō.C.de inuti.ſti.l.i.ac.

q Nō p̄t.niſi infans ſit:ut.ī.de uer.ob.l.i.ꝛ.l.mulier. niſi in caſu ut .ī.rem pu.ſal.fo.l.i.ſ.ſeruum.ac. r Sed credendo.ſ.numerando alicui pecuniā er cā mutui pecuniā reddēdo procuratori ſuo.ac.

ſ Nihil alienare.niſi dcm̄ ꝺſumpta pecūia:ut.ſ.ſi cer.pe.l.ſi oz.ſ.fi.

t Ex hoc.nec manumittere.eſt enī manumiſſio alienatio:vt.C.de rebus alie. non ali.l.fi.

u Debet ex lege.q̄ p̄hibet minorē.xx.an.manumittere ſine cauſa p̄bata : qō dic vt inſti.q ma.nō poſ.ſ.eadē.niſi ſit infans:q ēt apud concilium nō manumittit vt.ī.de man.vindic.l.pe.

fibi ſtipulando:ꝛ per traditionez accipiendo etiā ſine tutoris auctoritate p̄t:ſed credēdo[k] obligare ſibi ñ p̄t:q̄ ſine tutoris auctoritate nihil alienare[l] p̄t. Ex hoc aūt q̄ pupillus nullā rē ſine tutoris auctoritate alienare p̄t:apparet:nec manumittere[l] eū ſine tutoris auctoritate poſſe.hoc āplius.ſz tutoris auctoritate manumittat:ꝺz ex lege[v] eliſcentia apud ꝓciliū cāz cōprobare. Pupillus ex oīb⁹ cauſis ſoluē do ſiñ tutoris auctoritate nihil agit q̄ nullū dñiuz trāſferre p̄t. Si tñ creditor bona fide pecuniā pupilli cōſumpſerit:liberabit[k] Pupillus hereditatē adire ſine tutoris auctoritate nō p̄t[r] cuius lucroſa'ſit nec vllū habeat dānū. Nec ex ſe natuſcōſulto trebelliano hereditatē recipet pupillus:ſine tutoris auctoritate[s] p̄t. Tutor ſtatim in ipo negocio pñs ꝺz[b] auctor fieri. Poſt tp̄s[c] vo aut p epiſtolā[b] iterpoſitā ei⁹ auctoritas nihil aget. Etiā ſi nō exaudiat tutoris auctoritatē is q cū pupillo ꝓbit:ſcriptis[b] tñ hoc appro bet:recte negociū gerit:veluti ſi abſenti pupillo per epiſtolam vendā aliquid aut locē:ꝛ is[c] tutoris auctoritate conſentiat[f]. Paulus.

Tutor q ob valitudinē. vl'abſn tiā: vl'aliā iuſtā cāz auctor fieri nō potuit:nō tenet[g]. Paulus.

Si ad pupillū: aut furioſuz bonox poſſeſſio p̄tineat:erpediendax rex grā:ꝛ in agnoſcēda ꝛ in repudianda bonox poſſeſſione vo lūtatē tutoris curatoriſq̄[b] ſpectari debere placuit. Qui'ſcilicet ſi quid eox contra modum pupilli furioſi ue fecerint:tutele curationiſue[k] iudicio tenebuntur. Ulianus

r Pupillus.liberabit.vt.ī. ō ſo.l.q̄ ſi forte.ſ.fi.ꝛ.ſ.ſi cer. pe.l.non oīs.ſ.fi.ac.

y Pupillus hēditatē. non p̄t.ſed cū tutoris auctoritate p̄t nō curatoris.vt.ī. de appel.l.cū in vna.ſ.tutor.ac.

z Quāuis lucroſa. ut inſti. eo.ſ.neqz aūt.ꝛ.ī. de re mili. l.officiū.ſ.ſed ſcio. Itē ꝛ q̄ videtur lucroſa qñqz eſt dānoſa: vt.ſ.de minori.l. minor an. xx. azo.ꝛ adde qō nō. C. qui admit.ad bo.poſ.l.bonorum. ꝛ de iure delī.l.ſi infann.ſed cō ditioni parere p̄t: vt.ī.ō condi.ꝛ demō.l.v.ac.

a Sine tutoris auctoritate. nec tutor ſolus:niſi cuz pupillus eſt infans vl'abeſt.vt.ī.ad trebel.l.reſtituta in fi.ꝛ.l.ſe.ꝛ .C.ad trebel.l.ſancimus ī p̄ncipio.ac.

Tutor ſtatim. Auctoritas ꝺz in ipſo negocio interponi.b.d.Bar.

b Tutor.ꝺz.ſi hoc prodeſſe pupillo eſtimabat:vt inſti.eo. ſ.pe.nec tñ p̄ciſe cogit:vt.ī.e. l.ſi tutor.ꝛ dic pñs cū pupillo: nō aūt cū eo q ꝓtrahit cum pupillo:vt.ī.e.l.ſ.fi.ſic ergo auctoritas tutoris interuenit in ipſo negocio: vel poſt incontinenti.ſed aliud eſt in iuſſu facto a patre vel dño de adeūda hereditate q precedit:vt.ī. de acq. heredi.l.ſi qs mihi bona.ſ.inſſum.q̄ eſt ꝓtra. vel dic ut ibi.ꝛ inſti.eo.ſ.pe.ac.

c Poſt tempus.non modicum.ac.

d Per epſam.qd ſi p̄ſite pupillo mittit ticio tutor epiſtolaz qua dicit ſe uendere rē ꝛ auctoratur :ꝛ poſtea ticius conſentit: dicit. Nō.nō ualere:q̄ ſi ticius conſentit fit contractus:vt ꝛ.ſ.cōia pre.l.fi.ꝛ ſic auctoritas remota eſt a cōtractu:ꝛ eſt añ.cū debeat eē p̄fecto negocio:vt.d.ſ.iuſſum.

Etiam. Sufficit tutorem auctorare pupillo p̄ñ: ſz alia pars ſit abſens.b.d.Bar.

d Scriptis.vel teſtib⁹:vt.C.de fi.inſtru.l.in exercēdis.ꝛ de pac.l.pactuz. ac.

e Et is.ſ.pupillus.

f Conſentiat.nam ſolo conſenſu contrahit emptio ꝛ locatio:vt inſti.de ob.ex con.ſ.ideo.ac.

Tutor. Nō imputat tutori ſi impeditus non auctorat.b.d.Bar.

g Tutor.nō tenet.ſ.tutele illi pupillo.ſecus ſi nō impediret: vt.ī.e.l.ſi tutor ac.

Si ad pupillū. Hēditas uel bo.poſſeſſio ñ p̄t agnoſci ſine auctoritate tutoris ul'curatoris furioſi q tenēt ſi nō util'r fuerūt auctorati.b.d.bar.

b Curatoris.ſ.furioſi de quo caſu hic dicit.at curator adulti ul'impuberis an poſſit adire:uel aditioni auctorari:dic ut nō.ī.de app.l.cum in una.ſ.i. Item ſolus pupillus auctoritate iudicis:cum nō habet tutorem uel curatorem bono. poſ.petere p̄t:ut.C.q admit.ad bo.poſ.l.bonox.ꝛ de iure delī.l.ſi infanti in fi. Itē ſolus tutor nō p̄t repudiare:ſz ſolus acqrere poſſit:ut.ī.de bo.poſ.l.tutor.ſed pupillus eo auctore ſic ut hic ꝛ.ī.de ſuc.edi.l.i.ſ. tutori. Item ad id qō dicit curatorem poſſe acqrere ꝛ repudiare eſt contra.ī.de ſuc.edic.l.i.ſ.furioſo. ubi non repudiat.ꝛ.ī.de bo.poſ.l.furioſo ꝛc.ꝛ.l.i.in prin.ubi non acquirit.ſed dic non repudiat ꝛ acquirit quo ad fructus.ut habeat uel perdat:nō quo ad proprietatem bonox:que ad alios uadit ſuo ordine ſi in furore decedat:ut.C.de cura.furio.l.fi.ſ.tali.ac.

i Qui.tutor ꝛ curator predicti.ac.

k Tutele curationiſue.ſ.neg.geſt.ut.C.de neg.ge.l.curatoris.ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Si seruus. Si seruus communis acquirit qđ vni ex dñis non potest que ri: querit alteri cui potest. b. d. Bar.

a Pertinebit. h bñt gdã. marcellus notat vt ego habeo. ⁊ dic. ſ. cẽ verũ qđ dictũ est. ac. b Marcellus notat. i. ait vel deest illud marcellus notat. ac.

c Cõprobauerũt. ut ⁊ j. de stipu. ser. l. i. §. cõis. ⁊ isti. de stipu. ser. §. fi. sed cõtra. j. de stipu. ser. l. proinde. §. i. ſz dic ut no. ſ. pro socio. l. rer. §. fino. Itẽ facit. j. ad legẽ fal. l. plautius. ac.

Impuberes. In ẽctu q non celebratur verbis nõ est necesse pupillum loqui: ⁊ ei tutor potest auctorari. hoc dicit. Bar.

d Obligant. ſ. ciuili ⁊ naturaliter. nam ⁊ sine tutore obligant naturaliter: vt. j. de noua. l. i. in fi. ac.

e Etiã si taceãt. ſ. ipuberes.

f Acceperint. ſ. pupilli. ac.

g Tenent. nõ q̃ duo exempla ponit qbus ꝓbabit obligatio re. ꝺsit nõ ẽ opus verbis vt instit. qui. mo. recon. ob. in pn. ⁊. §. i. vñ fm. h. secus cẽt in stipulatione. ⁊ facit. j. eo. l. inter pupillos. ac.

h Conditõe. ſ. indebiti. ac.

i On multum. q̃ neutro casu itelligit auctoritas pstita. ⁊ fa. ſ. e. l. i. in fi. ac.

Accipientis. Una voce potest interponi auctoritas duobus diuersis actibus. b. d. Bar.

k Accipiẽtis. põt poni casus sicut innuitur in lra qñ vnus tutor erat duor pupillorum: quorum vnus conueniebat a sempronio p boue: ⁊ alius agebat contra eundẽ sempronium pro domo: ⁊ ita sufficit vnum sacrm calũnie: ⁊ vna auctoritas vtriq; pupillo. dic ergo accipientis. ſ. de boue: ⁊ edentis idest actionẽ ꝓponentis de domo ⁊ vtriq;. ſ. pupillo. vel dic q̃ vnus erat pupillus q̃ agebat ad domũ contra semproniũ: ⁊ reconueniebatur ab eodem sempronio vel ab alio pro boue: ⁊ fm hoc dic utriq;. ſ. iudicio. ⁊ fm hos duos ītellectus nõ est ꝓtra. ſ. de pcu. l. ſz. §. si plures. Vel tertio fm. R. q̃ vn⁹ erat tutor duor pupillor. quorum vnus agit ꝓtra aliũ de boue. nam auctorabit utriq; pupillo. ſz hoc nõ placet: q̃ qualiter iuraret de calũnia: nam si unũ credit iuste litigare: ergo aliũ iniuste. Itẽ quomodo ipse tutor nomine unius cõdẽnabit sibiipsi nolle alterius: ut. d. §. si plures. posset tñ defendi si ponas utrũ q̃ habere intellectum ut ipsi iurẽt auctore tutore non tutor: ut si boc fieri posset ut. ſ. ti. i. l. i. §. sufficit. uel fm ueteres iura quando non iurabit. uel tertio quando non fuit exactum. ⁊ sic utriq; pupillo litiganti auctorabit. sicq; non obstat dictus. §. si plures. ac.

k Accipiẽtis. ſ. pro bobus fm ꝑmam. ac.

l Edentis. i. actionẽ proponẽtis de domo fm ꝑmã. ac.

m Etiã. factus sit ex postfacto. sic ⁊. ſ. de postulã. l. i. §. casum. nã a principio cecus dari nõ põt: ut. C. q̃ da. tu. l. luminib⁹. licet uideat q̃ se habeat excusare: ut. C. q̃ morbo. l. i. sed improprie dicit excusare ibi. Item h q̃ñ ex post facto põt se excusare: ut. j. de excu. tu. l. post susceptum. ac.

Si tutor. Nõ cogit tutor ĩcerto ẽctu auctorari pupillo. b. d. bar.

n Si Nõ ꝺz. imo: ut. C. de admi. tu. l. fi. so. ibi in iudicijs ut cogat: uel tam q̃ suspectus remouea. hic in ꝓtractib⁹ non ideo remouet. ⁊ ẽ rõ: quia ibi certũ est de dãno pp missionẽ in pos. q̃ fieret. hic est dubium. Item contra. ſ. ti. i. l. ij. in princi. ⁊ instit. de satisda. tu. §. quibus. ſz cogit in genere administrare: non in hac specie. ſ. auctoritatẽ pstare. uel dic ẽt q̃ ẽt non administrat non auctorando cum hoc expedit: ut. ſ. de procu. l. sed ⁊ hc. §. fi. ⁊. l. se. Itẽ est hic argu. cõtra. C. in qui. cau. in integ. resti. nõ est ne. l. fi.

Potest. Que sunt gerẽda cum alio possunt expediri tutore auctore. secus si cum ipso tutore: tunc. n. nec potest auctorari nec ad id procuratorem facere. b. d. Bar.

o Delegare. ergo ⁊ actionẽ cedere. ⁊ sic apparet orationẽ diui Seueri ad nomina pertinere: ut. j. de re. co. l. i. §. i. nec. l. constantini: ut. C. de admi. tu. l. lex que tutores. ac.

p Liberet. ipemet q̃ a se erigat ꝺz: ut. ſ. de neg. ge. l. diuortio. in fi. ⁊. ſ. ti. i. l. quoties. §. sicut. ⁊. j. de fideius. l. tutor. qđ si non faciat: curator in cã cãm ꝓstituendus est: ut isti. e. §. fict. ſz hodie qui debitor est pupilli ab initio non admittit ad tutelã: vt in auc. vt hi qui ob. §. i. Itẽ nõ hic in sua re non posse fieri auctorẽ: vt. ſ. l. i. in pn. ⁊ facit. j. e. l. fi. ac.

Curatorem. Curator põt dari pupillo ad agendum non ad auctorandum. b. d. Bar.

q Impuberi. non solum puberi. ac.

Pactura ꝓsequit. Idem est pupillus tutore auctore debitorẽ suũ ticio delegare. Sz cũ tutor ꝺz pupillo: dicendũ ẽ: nec delegari eũ: nec pcuratorẽ aduersus tutorez dari ipo tutore auctore posse: q̃ futurum sit vt auctoritate sua liberetur. Dez.

Curatorẽ etiã impuberi dari posse: sed ad ea q̃ solẽnitatez turis desiderant explicãda: tutore auctore opus ẽ. Cenola.

Inter pupillos pfne hereditatis diuisio facta ẽ pñte tutore: sz nõ assignãte instfo diuisionis. q̃sitũ est an ei stare oporteat: rñdi si tutor auctor fuisset nõ iccirco minus stãdũ cẽ diuisiõi q̃ nõ assignasset.

Defendẽte tutore pupillus ꝺdẽnatus ex ẽctu pris accepit curatorẽ: iter quẽ ⁊ credito ré acta fcã sunt apud pcuratorẽ cesaris ifrascripta. Priscꝰ pcurator cesaris dixit facias iudicata. Nouellus pcurator dixit: abstineo pupillum. priscus procurator cesaris dixit: respõsum habes. scis qd agere debeas. Quesitũ est: an fm hec acta adolescens a bonis pris abstẽtus sit: Respondi proponi abstentum. Labeo.

Si quid est qđ pupillus agendo tutorem suum liberatus est: necessaria. ⁊ est rõ vt ibi nõ. ⁊ fm hoc nemo vocauit eos ad diuisionem: sed sponte venerunt. Vel tertio dic q̃ quidam coheres eorum maior eos ꝓuocauit: vt. d. l. C. de prediis minor. l. pe.

r Dari posse. ad litem ſz ut. C. ꝺ in litẽ da. tu. l. i. ⁊. ſ. ꝺ tu. ⁊ cu. da. ab. l. curatorem. ac.

s Explicãda. vt si hereditatẽ adeat: vt. j. de appel. l. cũ in vna. §. i. azo. ⁊. C. de in litez da. tu. l. finali. ac.

Inter. Non est ne cesse tutorẽ auctorã tẽ diuisioni se subscribere. h. d. Bar.

t Pñte tutore. ſ. speciali singulor pupillorũ. nec. n. vn⁹ vtriq; auctor ẽ põt nisi id fiat vt nõ. ſ. e. l. accipiẽtis. ac.

u Nõ assignante. scribẽdo qd cuiq; pupillo in portionem veniet. nam satis est q̃ consentit: vt. ſ. e. l. ipuberes. azo. vl̃ dic assignãte. i. subscribẽte: sic ⁊ ponit. C. de reb⁹ alie. non alienan. l. ij. Itẽ videt huic legi contrariũ. j. de reb⁹ eo. l. si pupilloruz. ⁊. C. de prediis minor. l. pe. qbus dicit minorẽ non posse ꝓuocare ad diuisionem. So. in hac hereditate nõ erant nisi mobilia. vel h fuit decretũ ⁊ nihilominus auctoritas tutoris vel curatoris est necessaria. ar. C. si pp pu. pẽ. l. fi. nec obstat. ſ. de mino. l. ait ꝓtor. §. pmittit. qa maior solẽnitas in alienatiõe q̃ñ ex soluit est

Defendere. Petitio restõnis ipedit execution̄e sñie. Bar.

x Defendẽte. pupillus tutore auctore cõuentus fuit a fisco ad. c. ex contractu pñno cuius hereditatẽ adierat: ⁊ condẽnatus. tãdem accepto curatore petebat mãdari sñia executioni cora pcuratore cesaris: sed curator vt euitaret executionẽ abstinuit pupillum hereditate. ⁊ dicit q̃ ammodo non tenet ille minor. ac.

y Accepit curatorẽ. non aperit an durãte tutela fuerit dat⁹ tutor quod posset fieri ad litẽ ob aliquam causam: vt. ſ. de tutelis. l. solet. vel postea. pro ꝑma est quod. j. dicit ibi abstineo pupillum. pro scda quod dicit in fi. adolescens abstentus fm. R. non est ius. ⁊ si primam teneas dic. i. adolescens: nam tunc cum proponit questio scuole. si secũdam dic. i. pupillum. ſ. quondam. ac.

z Cesaris. cognoscens inter fiscum ⁊ minorẽ in actione in factum q̃ ꝓponit pro executione. ac.

a Facias iudicata. i. cõdẽnationem solue sic ponit. ſ. si cer. pe. l. fi. ac.

b Procurator: si habeas procurator dic. i. curator. ac.

c Rñsum habes. i. tu rñdes. ut ita loquat curatori. vel tu procurator fisci audi rñsum aduerse partis. ac.

d Debeas. tu curator minoris. vl̃ dic vt pcurator fisci. ac.

e Abstẽtum. ⁊ sic non tenebit decreto actione in factũ de re iudi. vt. ſ. ti. i. l. ij. in fi. ⁊. ſ. si quis cau. l. fi. ſz qũo curator solis ⁊ nudis verbis potuit abstinere: Rñ. fm. P. adierat sine tutore: ⁊ sic poterat dimittere sine restõne: vt. j. de acqui. here. l. ipuberib⁹. alij vt azo. q̃ adiuit solus tutor sine consensu pupilli: ⁊ sic nõ tenuit aditio: vt. C. de iure delib. l. potuit. vnde ⁊ sine restitutione põt se abstinere. vl̃ tertio fm. h. hic fuit petita restitutio ⁊ causa cognita data vt fieri ꝺz: vt. ſ. de mino. l. in cause. §. cã. ⁊. l. etiam. §. fi. ac.

Si quid. Heres qui tẽdit ad liberationẽ tutoris non potest fieri eo auctore. h. d. Bar.

f Si gd. ut acceptilatio pactum de nõ petendo: vel transactio: vel delegatio: vt. ſ. e. l. potest. secus si soluat quia liberatur a prima. ſz teneatur

actiõe tutele ꝓpter eã pecuniã: ut. ſ. de neg. ge. l. diuortio. ⁊ ſic ſoluitur ꝛriũ. ĵ. de ſol. l. tutor. §. fi. qꝛ ibi ſolutione. vel ſol. vt ibi.

a ¶ Ñ ex facto tutoris vel curatoris minores agere vel cõueniri pñt.

OB dolum. Quando pupillus cõuenitur ex dolo tutoris non admittit probatio ꝙ iuramẽtũ in litẽ. b. d. Bar.

b ¶ Ob dolũ. cõueniebat impubes rei vẽ. vel peti. here. volo vel culpa tutoris facta eſt deterior res q̃ petit: tenetur pupillus ſm ariſtonẽ ſi tutor ſit ſolutꝰ: vt hic ⁊. ſ. ti. ij. l. fi. in prin. adeo ut quidam dicãt vt non liberetur cedẽdo ac. ſed falſa eſt vt ĵ. d. l. plene de hac materia notaui. Q̃ ergo in fi. hic dicit ſi rem ⁊c. ſubaudi marime. nam tunc marime tenetur: vt tamen ſufficiat ceſſio. Alij hic ponũt caſum quãdo dolo vl culpa tutoris res peruenit ad pupillum: ſed littera in fi. hoc non patitur. ac.

c ¶ In litem. ſic. ĵ. de fideiuſſori. l. fi. ⁊. ſ. de in litẽ iuran. l. i. ac.

d ¶ Illud. qõ dixit ariſto. Itẽ contra. ſ. ſi quis ius dicen. non obtempera. l. i. §. ſi procurator. accur.

SI tutor. Quod tutor vel curator acquirit ex pecunia minoris efficitur minoris. b. d. Bar.

e ¶ Data. ſuo proprio noĩe alꝫ iure cõi quereretur condictio certi ex mutuo minori: vt. ſ. ſi cer. peta. l. certi. §. ſi nũmos. ac.

f ¶ Stipulatus. ſ. ſibi tutori vel cura. ac.

g ¶ In nomen ſuum. i. nomine ſuo proprio. et dic tutor emit de pecũia pupilli. ſi autez noĩe pupilli accepiſſet tunc dic directam: vt. C. per ꝙs ꝙſo. l. i. ac.

h ¶ Utilis actio. ex ſtipulatione cum fuerit mutuum ſtipulatꝰ: vt ⁊. ſ. tit. ij. l. quotiens. §. i. ⁊ plene notat. C. e. l. i. Item utilis in rem quando emit de pecunia minoris. ⁊ eſt ſpeciale in eo. ſic ⁊ in milite: vt. C. de rei uen. l. ſi vt proponis. ⁊ etiã in vxore. vt. ſ. de do. inter vi. ⁊ vxo. l. vxor marito. ⁊ idẽ in eccleſia que vicem hꝫ pupilli: ut. C. ó ſa. ſan. eccle. l. fi. qꝛ eſt ꝛtrariũ regulariter: vt. C. de rei ven. l. ſi ex eo. Sꝫ ad ſtipulationẽ eſt cõtra. ſ. de pig. ac. l. ſolutũ. §. p liberã. So. hic vtilem dicit queri per tutorem: ibi negat directam. ac.

ODIus. Pupillus non tenetur ex dolo tutoris: niſi quatenꝰ ad eũz peruenit. b. d. bar.

i ¶ Fauit. ⁊ ſic eſt locupletior: ut. ſ. de tribu. l. iij. §. i. ac.

k ¶ Quod in. dicendũ eſt. ſi ex dolo tutoris: vel etiã ex ſuo habuit cõmodũ ex re depoſita: vt. ſ. depoſi. l. i. §. an in pupillum. ac.

l ¶ Probet: ut ⁊. ſ. ti. ij. l. fi. vbi plene de hoc notat. ⁊ facit ad hanc. l. ĵ. ne vis fiat ei qui in poſſeſ. mit. l. i. §. hoc edicto. ⁊. ſ. de ẽquictio. l. iiij. ⁊. ſ. de admi. tuto. l. cum plures. §. i. ⁊ de pec. l. ſũma. ⁊ de dolo. l. ſi ex dolo. ⁊. ſ. cõmo. l. iij. in prin. ac.

m ¶ ET ſi extrinſecus. in ſua re non pupilli. ⁊ ſic intelligit. ĵ. de reg. iu. l. neqz. ac.

POſt mortem. De eo qõ qs geſſit vt adminiſtrator. finita adminiſtratione nõ tenet. b. d. bar.

n ¶ In tutores. ſ. finito officio: vt. C. e. l. i. ⁊. ſ. ſi quis cau. l. fi. ſed nec eo durãte ut. ĵ. de reiudi. l. ſi ſe. §. i. ⁊. ſ. ti. ij. l. ij. ac.

o ¶ Conſtabit. ut ⁊. ſ. de conſti. pe. l. ticius. ac.

id ipſo tutore auctore agi recte non poteſt.

¶ Ñ ex fco tutoris vel curatoris minores agere vel conueniri pñt.

OMponius OB dolũ malũ vl culpã tutoris ariſto ait pupillũ poſſeſſorẽ ꝓdẽnadũ: ſed ñ puto ꝙ̃ tutor i litẽ iuraret: ⁊ tñ illꝰ ita ẽ: ſi rẽ a tutore pupillus ſuare poſſit. Ulpianus.

SI tutor vl curator pecunia eius cui negocia adminiſtrat mutua data ipe ſtipl'atꝰ fuerit: vl ꝓdia i nomẽ ſuũ emerit: vtil actio ei cuius pecũia fuerit daf ad rẽ vẽdicandã: vel mutuã pecuniã exigendaz.

OOlus tutor pupillo neq̃ nocẽ neqz ꝓeſſe dz. Q̃ ãt vulgo dr tutoris dolũ pupillo nõ nocẽ: tũc verũ ẽ: cũ ex illius fraude locupletior pupillus factꝰ ñ ẽ q̃re merito ſabi. tributoria actiõe pupillũ ꝓueniendũ ex dolo tutoris extimauit. ſ. ſi p iniquã diſtributionẽ pupilli rõnibꝰ fauit. ¶ Nõ i depoſiti q̃qz actiõe dicẽdũ ẽ. Itẽ i hẽditatis petitiõe ſi mõ q tutoris dolo deſijt pupilli rõnibꝰ illatũ ꝓbet.

ET ſi extrinſecꝰ aliqd Ulp. tutor dolo amiſerit pupillo nihil nocere dz. Papinianꝰ

POſt mortẽ furioſi nõ dabit i curatorẽ q negocia geſſit iudicati actõ: nõ magis q̃ i tutores ſi mõ nullã ex ꝓſenſu poſt depoſitũ offiñ nouationẽ factã ⁊ i curatorez vel tutorẽ obligationẽ eẽ trãſlataz ꝓſtabit. ¶ Tutor q pecuniã ſoluturũ ſe cauit i quã pr pupilli ꝓdẽnatus fuerat: actionẽ poſt tutelã finitã rectꝰ recuſat. nõ idẽq i eo placuit q ſuo noĩe mutuã pecuniã accepit: ⁊ iudicatũ ꝙ pupillo fecit: niſi forte creditor iõ cõtrarit vt in cãz iudicati pecunia tranſiret. Idem.

TUtor iterpoſito decreto ptoris actorẽ reliqt: fz eũ ſnia dcã: iudicati trãſferr ad pupillũ actio: nõ minꝰ q̃z ſi tutor obtinuiſſet. Sic.

TUtori qui infantẽ defendit ſuccurritur vt in pupillum iudicati actio detur. Idem.

TUtor q ⁊ coberes pupillo erat cũ cõueniref fideicõmiſſi noĩe inſolidũ ipſe cauit. Queſitũ eſt an in adultũ pupillũ ꝙ parte dãda ſit vtilis actio. Reſpõdi dandam.

¶ De ſuſpectis tutoribus et curatoribus.

Ulpianus.

HEc clauſula frequẽs ⁊ p q̃z neceſſaria ẽ: quotidie enim ſuſpecti tutores poſtulãtur. pmũ igit tractemus vñ deſcendat ſuſpecti crimẽ ⁊ apd q̃s poſtulari qs poſſit ſuſpectꝰ tutor vl curator. deide qs ⁊ a q̃ et ex qbus cauſis remoueat: decz pena ſuſpecti. ¶ Sciendũ eſt ſuſpecti crimẽ ex lege. xij. tab. dſcẽdẽ. ¶ Damus aũt ius remouendi ſuſpectos tutores rome ptoribꝰ: i ꝓuincijs pſidibꝰ eaz. ¶ An aũt apud legatuz ꝓcõſulis ſuſpectus poſtulari poſſit dubiũ fuit: ſed ipa. ãto. cũ diuo ſeuero braude marco ꝓconſuli aphrice reſcripſit poſſe: qꝛ mãdata iuriſditiõe officiũ ad eũ totũ iuriſdicendi trãſit. ¶ Ergo ⁊ ſi ptor mãdet iuriſditionẽ ſimili modo dicendũ eſt: ſuſpectũ poſſe apud euz poſtulari: cui mãdata ẽ. cũ. n. ſit i ꝓuincia hoc reſcriptũ: ꝙſequẽs erit dicere etiaz eum cui a ptore mãdata eſt iuriſditio poſſe de ſuſpecto cognoſcere.

¶ Oſtendimus qui poſſunt de ſuſpecto cognoſcere. nunc videamus q ſuſpecti fieri poſſint. Et qdẽ oẽs creditoris cõtrarit vt in cãz iudicati pecunia tranſiret. Idem.

TUtor iterpoſito decreto ptoris actorẽ reliqt: fz eũ ſnia dcã: iudicati trãſferr ad pupillũ actio: nõ minꝰ q̃z ſi tutor obtinuiſſet. Sic.

TUtori qui infantẽ defendit ſuccurritur vt in pupillum iudicati actio detur. Idem.

TUtor q ⁊ coberes pupillo erat cũ cõueniref fideicõmiſſi noĩe inſolidũ ipſe cauit. Queſitũ eſt an in adultũ pupillũ ꝙ parte dãda ſit vtilis actio. Reſpõdi dandam.

¶ De ſuſpectis tutoribus et curatoribus.

Ulpianus.

HEc clauſula frequẽs ⁊ p q̃z neceſſaria ẽ: quotidie enim ſuſpecti tutores poſtulãtur. pmũ igit tractemus vñ deſcendat ſuſpecti crimẽ ⁊ apd q̃s poſtulari qs poſſit ſuſpectꝰ tutor vl curator. deide qs ⁊ a q̃ et ex qbus cauſis remoueat: decz pena ſuſpecti. ¶ Sciendũ eſt ſuſpecti crimẽ ex lege. xij. tab. dſcẽdẽ. ¶ Damus aũt ius remouendi ſuſpectos tutores rome ptoribꝰ: i ꝓuincijs pſidibꝰ eaz. ¶ An aũt apud legatuz ꝓcõſulis ſuſpectus poſtulari poſſit dubiũ fuit: ſed ipa. ãto. cũ diuo ſeuero braude marco ꝓconſuli aphrice reſcripſit poſſe: qꝛ mãdata iuriſditiõe officiũ ad eũ totũ iuriſdicendi trãſit. ¶ Ergo ⁊ ſi ptor mãdet iuriſditionẽ ſimili modo dicendũ eſt: ſuſpectũ poſſe apud euz poſtulari: cui mãdata ẽ. cũ. n. ſit i ꝓuincia hoc reſcriptũ: ꝙſequẽs erit dicere etiaz eum cui a ptore mãdata eſt iuriſditio poſſe de ſuſpecto cognoſcere.

¶ Oſtendimus qui poſſunt de ſuſpecto cognoſcere. nunc videamus q ſuſpecti fieri poſſint. Et qdẽ oẽs

¶ Tutor. Si tutor ſimpliciter ⁊trahat in re ptinẽte ad pupillũ: intelligit tutorio noĩe contrahere: ſi in re que poteſt ad ipſum ⁊ ad pupillum pariter ptinere intelligitur noĩe ꝓprio ⁊trahere: niſi aliud actũ ſit. b. d. Bar.

p ¶ Recte. pmiſit. n. tutorio noĩe. ſed certe ⁊ ſi nõ exprimat ex quo apparet q in rem pupilli ſe obligauit idẽ eſt: ut. ĵ. e. l. fi. ſic econtra: ſi ſtipularetur ſibi: ſi tñ pecuniã pupilli q̃rit ei: vt. ſ. e. l. ſi tutor. ſecus aũt ſi ſuo propõ nomine exprimendo. uolẽs donare pupillo. vt. ĵ. de admini. rerum ad ciui. per. l. iij. §. i cũ. Item ſecus in procuratore vt. ĵ. de procu. l. procurator qui pro euictione. ⁊ eſt ratio. vt ibi nõ. accur.

q ¶ Nõ idem. qõ dictũ eſt in tutore cauente non habet locum in tutore ſoluente predictaz pecuniã non de ſuo: ſed qꝛ eaz accepit mutuo: ⁊ ſuo nomine: ⁊ creditor nõ numerauit cõtemplatione pupilli: ut in fi. huius l. nam etiam finita tutella tenetur mutuanti. ac.

r ¶ Suo noĩe. i. p ſe nõ p pupillo. poſtea tñ ſoluit p eo. ac.

s ¶ Pro pupillo fecit. ideſt ſoluit pecuniã in quã pr fuerat cõdẽnatꝰ. azo. ⁊ potes diſtinguere ut nõ. ſ. de neg. geſ. l. ſi pupilli. §. i. ⁊ facit. ſ. de ꝓcu. l. ſi ꝓcurator. §. fi. ⁊. C. ſi tuto. vel cura. l. ſi creditor. ac.

TUtor. Sicut pupillo q̃ritur p tutorẽ ita p actorem ab eo cõſtitutum. b. d. Bar.

t ¶ Decreto. aliter. n. fieri non potuit: ut. ſ. ti. ij. l. decreto. ⁊ i ſti. de cura. §. fi. ac.

u ¶ Eum. ſ. agẽtem. accur.

x ¶ Actio. ſ. in factum de re iudi. ut. C. de rebꝰ credi. l. actori. hec quidẽ dabit pupillo. ⁊ facit. ſ. de procu. l. ſi procurator. ⁊. C. e. l. ij. ⁊. l. penul.

y ¶ Tutori actio def. ſic. ĵ. de re iud. l. iij. §. i. ⁊. ſ. ti. ij. l. ij. ⁊. ſ. ſi quis ca. l. fi. ac.

TUtor. Si negociũ i pte ſpectat ad pupillũ: pro illa vr tutorio noĩe facere: pro alia ꝓprio facere. b. d. bar.

z ¶ Nomine. relicti in diez uel ſub cõdi. a ſe ⁊ a pupillo. ⁊ ſic cauit pro ſe ⁊ pro eo per conſequens.

a ¶ Mãdã. legatario: vel fideicõmiſſario adueniente die vel ꝓditione: vt. ĵ. ut le. no. ca. l. i. i prin. ⁊ facit. ſ. e. l. poſt mortem. §. i. vbi ex promiſſione tutoris tenetur pupillus. alij etiam dicunt q tutori in adultum coberedẽ. ⁊ dicunt fami. herci. ſi non eſt redditum: ut. ſ. fam. her. l. heredes. §. familie. vel ſm pr. vtilem tutele. que non placet. ac.

b ¶ De ſuſpectis tutoribus ⁊ curatoribus.

Ec clauſula. Procedit p modũ ſũme. Primo ponit quid indurit ad tractãdũ ſeu tradẽdũ iſtã materiã. Secundo ponit que requruntur ad hoc ut iſta mã intelligat: ⁊ illa p ordinẽ tractat per totũ iſtũ titulũ. pres patẽt. bar. c ¶ Crimẽ. i. accuſatio criminis nã crimẽ nõ eſt ex. l. iimo per. l. punit. vt. C. vnde vi. l. meminerint. ac.

d ¶ Xij. tabu. qꝛ ḡ eſt legitimũ crimẽ. ergo accuſatio dz ſoleniter ꝓponi. i. p libellũ in ſcriptis. ſz tñ fauore pupilli ẽ admiſſuz: ut ẽt ſine libello in ſcriptis poſſit fieri accuſatio ⁊ remoto: ut. ĵ. eo. l. iij. §. ꝓterea. uel ueri dr ibi logt q̃ñ iudex per officiũ ingrit. cetez ſi aliqs accuſat nõ põt fieri ſine dicto libello: ut. ĵ. de preua. delic. l. fi. ⁊ de mu. ⁊ ho. l. reſcripto. §. ſi qs. Sz q̃ erit pena talionis? rñ. infamia. Itẽ ⁊ alias q̃ñqz penas patit tutor: vt. ĵ. i fi. §. ⁊. l. ſe. ⁊. l. tutor. §. fi. ⁊. l. ſe. q̃s ꝺ accuſatꝰ patiet: ul ad minꝰ extraordinariã: ut. ĵ. ad turpi. l. ⁊ in priuatis. ac.

¶ Damus. Cauſa ſuſpecti põt agitari corã ordinario ⁊ corã delegato iudice. b. d. Bar. e ¶ An autẽ. mãdata. ſ. legata. ac.

f ¶ Totũ. imo nõ ut. ſ. de officio procon. l. ſolent in prin. ⁊. l. ſi quid dic ergo totũ qõ nõ exigit maiorẽ animaduerſionẽ. ac.

g ¶ Trãſit. i. cõcedit. ſic. ſ. de offi. eius cui manda. eſt iuriſdi. l. i. §. fi. ac.

h ¶ Ergo. in prouincia. ſi dicas in preſide ⁊ eius legato eſt contra. ĵ. ad turpi.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

l.i.§.suspecti. Sol.ibi nomẽ presidis est generale: vt etiam delegatos psidis cõprehendat: ut.ſ.de offi.presi.l.i. vel põt cognoscere delegatus psidis ⁊ pretoris vt hic.non remouere: vt ibi.⁊ ad hoc.ſ.de offi.eius cui man.est iurisdi.l. iiij.⁊ sic remoto non põt delegari. Tu vic in legato proconsulis est spãle ut de omni crimine cognoscat: ut.ſ.de offi.procon.l.solent. Item vt ⁊ de suspecto cognoscat ⁊ remoueat vt h: ⁊ instí.e. in prin. Idem põt vici in legato pretoris vt hic.nec obstat q̃ dicit in puincia: quia dicit a p consule vel suo legato. nam ⁊ proconsul regit prouinciam remotam: vt notatur.ſ.de officio pre.l.i.⁊ sm hoc preses ad cognoscendũ nõ delegat: ut in contrario.ac.

Ostendimus. Oẽs tutores cuiuscũq; conditionis erit stant possunt accusari de suspecto si male gerãt.h.d.Bar.

a Omnes tutores.i. cuiuslibet generis tutores siue testamentarij siue legitimi: siue datiui.⁊ idẽ in curatoribus: vt.ĩ. l.iij.§.nõ tm̃.⁊ dicas malegerẽtes: non bene.⁊ sic cõprehendit genera singulor: ⁊ non singula generum. sic.ſ.de vi ⁊ vi ar.l.i.§.priuatum.⁊ instítu.q bus modis tu fi.§. simili modo.⁊ instí.de fideiuſ.§.i.⁊.ſ. ó pecul.l.quam tuberonis.§. in peculium.

b Legitimus. ĩmo videt adiungendus curator.⁊ idem in patrono dicitur.ut.ĩ.e.l.si tutor.sed dic q̃ illud est consiliuz magis q̃ preceptum.⁊ eodem modo rñ.ĩ.eo.l.iij.circa principium: ibi sed ⁊ si patronum ꝛc.ac.

c Qõ si.parcendũ.q; euz remotum non sequetur infamia que alꝫ sequeretur: ut hic ⁊.C. eo.l.fi. alij dicunt q̃ non remouetur: sed curator adiũgatur: vt.ĩ.eo.l.si tutor. sed illud est consilium vt viri. hoc preceptum.ac.

Consequens. Quilibet admittitur ad accusandum tutorem de suspecto etiam mulier si ex pietate mouet.h.d.Bar.

d Postulare.i.accusare.alꝫ ponit.ſ.de postul.l.i.§.postulare.ac.

e Hãc actionẽ.i.accusationẽ. sic ponitur.C.si tutor non ges.l.i.⁊.ĩ.de sepul. vio.l.iii.§.penul.ac.

f Patere.alꝫ petere: ⁊ ita in libro domini.ac.

g Mater.secus in iuramẽto in litẽ: vt.ſ. de in litem iurã.l. videamus.ac.

h Perpensam.i.moderatam.ac.

i Egredíẽtis. qõ cẽt qñ faceret vt ceteribus virorum posset interesse.ar.C.de p curato.l.maritus. admittitur ergo mulier quelibet ad accusationẽ istã dũ modo ex honesta cã moueat ⁊ hoc fauore pupillorũ: alꝫ mulieres non admittũtur ad accusationẽ: nisi suã vel suor iniuriam prosequantur: ut.C.qui accusa.non po'.l. de crimine.⁊.ĩ.de accu.l.qui accusare.⁊ facit instítu.eo.§.consequens.⁊ .ſ.de procura.l.feminis.ac.

Si quis. Ob facta atrocia tutor non solũ remouet: sed ẽt punit.h.d.Bar.

l De plebeis. nã ñ oẽs sic punũt: ꝫ humiliores tm̃: vt.ĩ.eo.l.tutores q.ac.

k Atrocioza. puta quia presens alimenta denegauit.⁊ probatum est eius mẽdacium. vel si data pecunia tutelam redemerit. vel si inuentarium non fecit. vel si pecuniam deponere vel in emptionem predíorum conuertere noluit iussus a iudice. vel euidenti fraude bona pupillorum alienauit. Item si libertus fraudulenter gessit tutelam filiorum patroni: vt instí.eo.§.si quis.⁊.§. libertus.⁊.ſ. de offi.pre.vr.l.i.§.item.⁊.ſ.de tutel.l.in eos.⁊.ſ. de admini. tuto.l. tutor. qui.§.idem solent.⁊.ĩ.eo.l.iij.§.tutor.qui.⁊.§.tutores.ĩ.l.proxima.⁊. C. de admi.tuto.l.nisi.

m Prefectum. qz ad eum spectabat iurisdítio siue cura: ut.ſ.de offi.pre.vr. l.i.§.idem solent.ac.

n Grauiter. suo arbitrio. ut.C.ó admi.tu.l.nisi.ac.

o Libertus fraudulenter gessisse. sc9 si nullo mõ gessit: qz ingrat9 redigit in seruitutẽ. ut.ĩ.ó iurepatro.l.ingrat9.ar.ĩ.C.de libe.causa.l.solo.

p Puniẽdus.⁊ de suspecto accusari põt: ut.C.qui pe.tu.l.i.⁊ facit instí. eo. §.libertus.⁊.C.de admini.tuto.l.nisi.accur.

q **Tutor.** Tutor põt accusare ꝓtutorẽ suspectũ ẽt si fuerit remot9.h.d.bar.

r Tutor quoq;.adhuc tutor.q alitũ accusat ꝓtutorẽ.

s Desierit. finita tutela p capitis dimi.tutorꝫ q ẽ postea restitut9 az. vel vic q̃ fuit dat9 ad certã condi. uel diẽ: vt instí.qui.mo.tu.fi.§.sed ⁊si.⁊.§.preterea. ac.

s Ipse aũt.ſ.accusandus. qui nunc remouebit propter accusationem contutoris quondam.⁊ sm hoc manet quando ille desijt: sed non manet post finitã accusationẽ de se factam. ac.

t Suspectum.i. dicere nõ solũ si alia cã desijt: sed etiam quando per accusationem suspecti. tũc enim desinit. vt instí.qui.mo.tu.fi.§.fi.quo casu videbatur quod nihil dolosius doloso.

u Libti.grate. ergo si ommittãt cõmittunt ingratitudinẽ: vt.ĩ. de iure patrona.l.ingratus.⁊ .C.qui pe.tu.l.ij.licz sit ar.contra.C.de libe. cã l.solet.ac.

x Sed si.suũ.ſ.pupilli.⁊ bene dico melꝫ est qz optimum consiliuz ẽ adiungi cõcuratorẽ: vt .ĩ.e.si tutor.⁊ sm hoc libertus impuberis accusat pconũ pupilli impuberis. vl' dic suũ.i.istius accusantis.⁊ ideo melius dicit: qz incurrere posset patroni sui offensam quia ob hoc solum posset eũ in seruitutez reuocare. vel petere castigari ut.C.de lib.⁊ go.libe.l. ij.⁊.ĩ. de iurepatrona. l.i.nam lz famosam accusationem possit libertus contra patronũ nomine alterius proponere etiam sine venie impetratione: vt.ſ.de in ius uo.l.quesitum. lz lex illa aliter intelligi possit non tamen accusat etiã si suã iniuriã prosequatur: vt .ĩ.de accu.l.bi tm̃.§.i.⁊ sic intelligit.l.ulla. C. si tutor non ges.l.i.lz gdã aliter intelligant: ut ib i notat.uel tertio põt ĩtelligi q̃ erat libertus cõis pupilli ⁊ eius tutoris.ac.

y Grauius. qz forte inter eũ ⁊ patronũ ⁊ libertũ magna discordia oriretur: ⁊ magna verba: ⁊ ẽt ad accusandũ procederẽt.⁊ q̃ dicitur omnibus aliis.ſ.libertis.q.d. si cõcedit istis concedit ⁊ oib9 aliis libertis accusare patronos: ar.ĩ.de re.mi.l.officium.§.sed scio. vel vic aliis.i. nocere non nocet pupillo si libert9 repellat: qz oĩbus aliis de populo cõpetit hoc ius: ut.ſ.l.i.§.cõsequens.accur.

z Sed ⁊si.bonor.alior q̃ ventris. vel vic bonor ẽt ventris. nam q̃dq; idẽ: q̃dq; diuersi constituuntur curatores ventri ⁊ bonis: ut.ĩ.de uen.in pos.mit.l.i.§.hoc iure vtimur.⁊ facit.ĩ.e.l.si curator ventri.⁊.ſ.de admini.tu.l.inter bonor.ac.

a Criminis.i.accusationis de suspecto.ac.

Preterea. Tutor potest remoueri iudicis officio sine accusatione. h.d.Bar.

b Debeat.⁊ iõ forte nõ erat tũc infamis: ut.C.si tu.nõ ges.l.i.ac.

c Si pretori.qui ⁊ preses dicitur: ut.ſ.de offi.pre.l.i.⁊ sic nõ obstat.ĩ. ad turpil.l.i.§.suspecti. Item pretori ut iudici. ut nõ.ſ.de offi.pre.l.illicitas.§.veritas. Item liquet sine alicuius accusatione: puta fraudulose videt eum agere causam pupilli coram se uel aliter per officium inquisiuit: ut.ĩ.e.l.fi.⁊.ĩ.e.§.si tutor inimicus.⁊.ĩ.ubi pu.edu.l.fi.⁊ ad idem ſ.de procuratori.l.non solum.§.fi.⁊ sic est in lenocinio ⁊ quibusdaz aliis: ut notat.ĩ.de adul.l.i.§.si publico.si vo alius postulet tutorem remoueri principaliter hoc instituendo: nunq̃ sine accusatione admittitur: vt notat.ſ.eo.l.i.§.i.ac.

d Experissimis. sic.C.de proba.l.sciant.ac.

Nunc. Tutor remouet ob dolũ in tutela cõmissum: secus si ex tutelã. Itẽ secus si in alia tutela si est q̃ in eã actione tutele cõueniat.h.d.usq; ad.§.si tutor inimicus. Bar.

e Nunc videamus. crassatus. id est studiose male gessit.ac.

f Aut sordide. per precium.ac.

g Pernitiose. per gram alienando.

h Intercepit. sibi accipiendo.ac.

i Tutor. in bonis pupilli ⁊ in tutela vt tutor.ac.

k Qõ si qd. crimine. cũ subtraxit res hereditarias añ aditam hereditatem vl' post aditã hereditatẽ: ꝫ añ appõbensaz possessionẽ.⁊ q̃ subijcit ñ minus idest cũ subtraxit post aditã hereditatẽ: ⁊ appõbẽsam possessionẽ. ſ. ab here-

de pupillo.tūc.n.cōueniri pōt furti:qz rei hereditarie nō fit furtuz nisi in casibus:vt.ſ.de furtis.l.rei hereditarie.⁊.ll.ſequētibus.⁊.ſ. de crimi. erpil.heredit.l.ij.⁊.l.fi.vel dic ſi minus.ideſt ſi nō poteſt accuſari crimine erpilate hereditatis:qz nō hz locū qō eſt ut viri.innuit ergo hic qp pro antegeſtis nō poteſt accuſari vt ſuſpectus.⁊ ſic eſt cōtra iſti.eo.ℌ.ſed ⁊ antequaz.ſolutio vt ibi.ac curſius.

a Queri.cōfirmatus ſponte.nec enim cogitur vt.ſ.de admi.tu.l.cum heredtas.ac.

b Et delictis tutele.i. admiſſis in tutelaribus negocijs:dum erat tutor.ac.

c Tutele.ſ.actiōe. ac.

d A cōtutoribus.i. a concuratoribus.ac.

e Depoſito officio.ſ. tutele alſ nō poſſet agi actiōe tutele: vt.ĵ.de tutelis ⁊ rationibus diſtrahendis.l.niſi.ac.

f Sumpto.ſ.cure.ac.

g Jdē erit.datus.a teſtatore.ac.

b Teſtāria.hoc iō dicit qz a iudice non poteſt dari ſub conditione: ut .ſ.de tutelis.l.muto.ℌ. i.licz a teſtatore ſic ut hic ⁊.ſ.de teſta.tute.l. tutor datus.⁊ inſtit.de attil.tuto.ℌ.i.ac.

i Cōueniat de facto puta alius tutor: ut.ĵ.e.l. ℌ.ſi curator.⁊ ſic nota qp ut accuſatio ſuſpecti locū nō habeat oz qp de iure ⁊ de facto poſſit agi tutor.ut ⁊ nō. C.e.l.i. Jtē ꝯtra.ſ.de admi.tu. cū plures.ſz ibi p eadez tutela tutor ⁊ curator cōueniri nō pōt:h er alia.

k Crimē ſuſpecti. nec remouebit ob hoc ſoluz qp in alia male cōuerſatus eſt: niſi vbi non eſt q cum er priori ꝯueniat tutela ut ſubijcit. Si aūt aliūde ꝙ ex eo qp male geſſiſſe dicaē:in pma ſuſpectus dicit. Dicunt q dā indiſtincte qp pōt nec obſtat qp agi pōt tutele: qz ex hac cā agi non pōt ſed certe ſatis pōt reſpōderi ad contrariū.ſ.qp ñ poſſit remoueri.qd cuiz ſi cauſa illa ſuſpitionis remota eſt:vt.ĵ.de adimen.le.l.iiij.ac.

l Si autem.facit.ĵ.e.l.ℌ.ſi curator.ac.

m Tutele ceſſat.i.qui tutele eū cōueniat.ac.

n Verſatus ſit.ſubaudi ⁊ certe ſic.⁊ ſic nō qp qui in vno malus eſt ⁊ in alijs:ſic.ĵ.de mino.l.nō oēs.ℌ.a barbaris.⁊.ſ.de trāſac.l.cum hi.ℌ.in pſona.⁊.ſ.de teſta.tu.l.teſtō.ℌ.nō oīo.⁊.ĵ.de ac.l.ſicui.ℌ.hiſdem.

o Jdē dici pōt.ſ.qp poſſit remoueri.ac.

p Nō ſi qs.poſſit ſuſpectus.qz durat tutela.nō ergo cōcurrit actio tutele ⁊ poſtulatio de ſuſpecto:ut hic ⁊ ſupiorib⁹.ℌ.⁊.ĵ.pror.ac.

q Una tutela.durat.n.cadē niſi ⁊ teſtator diriſſet cōtra ut.ĵ.ti.i.l.tici⁹ ⁊ facit.ĵ.de teſta.mu.l.qō dicitur.ℌ.miles.ac.

r Si qs.tutorem.i.curatorē:ut diri.ſ.de tutel.l.queſitū.ac.

s Utili actione.ergo finita fuit tutela per excuſationē:ut.ĵ.de tute.⁊ ratio.diſtrahendis.l.ſi tutor in prin.⁊ inſti.de excuſa.tu.ℌ.itē qui rei ⁊ no. .ĵ.ti.i.l.penul.in principio.ac.

t Si curator.bonisqz aliquando idē datur:aliquādo diuerſi dant uē tri ⁊ bonis:ut nō.ſ.e.l.ℌ.nō tñ.⁊ nō curator:qz tutor uentri dari non pōt a iudice:ut.ſ.de tuto.⁊ cura.da.ab his.l.ventri.ſed a teſtatore ſic: vt.ſ.de teſta.tu.l.ſi quis filiabus.ac.

u Poteſt.utili neg.ge.⁊ eſt ar.ſ.e.l.ℌ.ſi autem.⁊ quod ibi notatur.

Si tutor. Propter inimicitias cuz pupillo vel parentibus remouet tutor vt ſuſpect⁹.h.d.bar.

x Jnimic⁹.inimicitia capitali.nec interuenit reconciliatio:vt inſti.de ercu.tuto.ℌ. Jtē ꝓpter inimicitias.

y Parentib⁹.et linea aſcendenti in infinitū: vt.ſ.de in ius vo.l.qqz.ℌ.parentes.ſec⁹ ſi cū fratre vel alijs trāſuerſalibus.⁊ facit.ſ.de arbi.l.licet.⁊ de pecu.l.filius in fi.ac.

z Inimicus pupillo parentibuſue ei⁹ ſit: ⁊ generaliter ſi q̄ iuſta cā pretorē mouerit cur non debeat in ea tutela vſari reiicere eū debebit. Severus ⁊ antoninus reſcripſerūt epi curio:tutores q res vetitas ſine decreto diſtraxerūt:nihil qdē egiſſe. verū ſi p fraudē id fecerūt remouere eos oportere. Tutor q ad alimenta pupillo prestanda copiam ſui non faciat ſuſpectus eſt. poteritqz remoueri. Sed ſi non latitet:ſed preſens nihil poſſe decerni contendit:quaſi iopi. Si datis pupillo advocatis in mendacio res iudicatur ad prefectum vrbis remittēdū eſt. Neqz enim interest id agere quem q̄ vt corrupta fide inquiſitionis tutor conſtituat:an bona fide conſtitutum velut predonez bonis alienis incumbere. hic ergo non quaſi ſuſpectus remouebitur:ſed remittetur puniendus ea pena qua ſolent affici qui tutelam corruptis miniſterijs pretoris redemerunt. Tutores qui repertorium nō fecerūt: vel qui pecuniam ad predior emptionem conferre:neqz pecuniam deponere pertinaciter prestāt quo ad emptionis occaſio inueniatur: vinculis publicis iubentur contineri:⁊ inſuper pro ſuſpectis habent. Sed ſciendum eſt non omnes hac ſeueritate debere tractari ſed vtiqz humiliores. Ceterū eos qui ſunt in aliqua dignitate poſiti non opinor vinculis publicis contineri oportere. Is tutor qui inconſideranter pupillum: vel dolo abſtinuit hereditate:ſuſpectus poſtulari poteſt. Qui ob animi ſegniciem: vel ruſticitatem vel inertiam vel ſimplicitatem vel ineptiam remotus ſit in hac cauſa eſt. vt integra eſtimatione tutela vel cura abeat. Sed et ſiquid ob

5 Mouerit.videt qp per officium hic inquirat.qō dicit.ſ. .ℌ.preterea.idem tñ ſi aliquo accuſante.ac.

Severus. Propter res male venditas pōt tutor vt ſuſpectus remoueri.h.d.bar.

a Et antoninus. egiſſe. ſcz quo ad alienationē:vt ⁊.C.de pre.mi.l.iiij.⁊.l. ſiquidē.ac.

b Per fraudē.vt totaz pecuniā prēue ſibi vſurpent.ac.

Tutor. Tutor qui denegat alimenta indebite poteſt vt ſuſpectus remoueri vel etiam puniri.h.d.bar.

c Copiā.ĵ.e.l.impuberibus in fi.⁊ inſti.eo.ℌ. ſiquis tutor. ⁊.ĵ.vbi pu.edu.l.fi.ac.

a Fide ingſitionis.qz corrupit iudicē qui debebat inquirere de eius moribꝰ:⁊ ſic approbatum dare.ac.

b Conſtituū. tutorem.ac.

c Nec ergo.qui per mendacium dicit ſe non poſſe alere.

d Remouebitur.ergo nec ille q corrupit remouetur ut hic euidenter ꝓbat.nam ⁊.ſ.de virit neqz enim interest cē.alij.ſub. tñ.q.d.nō tñ remo.cē.vel ēt fiet alterum qō iudex volet ſm b.arg.ſ.ℌ.ſi tutor.⁊ ſic nota ex mendacio quē puniri vt notatur.ſ.qō cum eo.l.iiij.acc.

e Pena.extraordi.vt.ſ.de tutelis.l.in eos.ac.

f Miniſterijs.i.miniſtris nō vt ingref de moribus ⁊ punitur hic ſm azo.qz pupillo fecit iniuriam corrumpendo officiales:ut.ĵ.ō iniur.l.itē apud.ℌ. itez cū.ſz certe ſm. Jmo ibi fecit iudici:ut ibi dic⁊ facit.ſ. de offi.p.vr.l.i.ℌ.itē ſolēt.ac.

Tutores. Qui non facit inuētariū.uel pecuniā ad compationē nō deponit ptinaciter in vinculis eſt puniendus:niſi fuerit poſit⁹ i dignitate. Bar.

g Qui reptoriū.i. iuētariuz vt.ſ.ō admi.tu.l. tutor q.ac.

b Nō fecerunt. mor ſub.vt .C.de admi.tut.l. tutores.qō ervone vt ibi.⁊ hoc niſi iuſta cā fuerit quare nequiuerit: uel niſi remiſſa fuerit inuentarij cōfectio a teſtatore vt.ſ.ō admi.

tu.l.tutor in prin.⁊.C.ar.tu.l.fi.ℌ.fi.ac

i Emptiōem.alſ cōpationē.hoc dic ut.ſ.de admi.tu.l.ſta aūt in prin.ac.

k Pertinaciter.alſ ptinaciter a p.i.valde ⁊ tenar.alſ puicaciter. alſ perfacie.qz fortiter reſiſtūt cū iudex eis precipit qō dz:ut.ſ.de admi.tu.l.tutor.qui.ℌ. ſi deponi. Jtē alſ preſtant.alſ perſtant.ac.

l Vinculis.hoc eſt cum inopia dignoſcit laborare: vt.ſ.de admi.tu.l.ob fenus.⁊ ar.ĵ.de penis.l.i.ℌ.fi.⁊.ĵ.ō iniur.l.fi.⁊.ſ.ō offi.pre.l.illicitas in fi. Jtē ⁊ infamia notatur :⁊ grauioribus penis ſubijciunt.ut.C.ar.tu.l.fi.in fi.⁊.ſ.de admi.tu.l.tutor qui.ℌ.ſi deponi.⁊.ℌ.ſequentibus.ac.

m Suſpectis.idemqz ⁊ ſi vnus tutor nō cōiceret contutori in adminiſtratione vt.ſ.de admi.tu.l.actus.ac.

n Sed ſciendū.humiliores.ut ⁊.ſ.e.l.i.in fi.nanqz maiores nīi cē.vt.ĵ.de penis.l.capitalium in fi.⁊ de iniur.l.fi.⁊ de incen.rui. naufra.l.pedius.ac.

o Is tutor.inconſideranter.i.lata uel leui culpa:vt.ĵ.prori.ℌ.ac.

Qui ob animi. emotus ꝓpter culpam nō eſt infamis.idem in eo cui alius adiungit.h.d.bar.

p Jneptiam.alſ imperitiam.hec adnumerant culpe :vt.ſ.de offi.pre.l.illi.ℌ.ſicut.

q Remotus ſit.i.ob negligentiam vel culpam non latam.oīa enim iſta eide ſignificāt:⁊ vnum eſt expoſitio alterius.⁊ eſt quaſi verboꝝ concalcatio.ſed

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

qđ si remouet ob latā culpā? videt q̄ sit infamis: vt. j. e. l. impuberib⁹. §. i. ꝛ. s. depoſi. l. qō nerua. vel forte quantum ad ifamiā lata culpa nō cōparat volo vt ꝛ in criminibus. vt. j. ad. l. cor. de fic. l. in lege. ſi aūt ob fraudē vel dolum conſtat q̄ famoſus eſt: vt inſti. e. §. ſuſpectus. ꝛ. C. de tu. ꝛ cur. q̄ ſatis nō dant. l. ij. condemnatus de dolo ſit infamis: vt. s. de bis qui no. infa. l. i. §. qui furti. ac.

a Fraudē. quā inuenit eum cōmiſiſſe. ꝛ hoc facit iudex: q̄ erat agnatus vel patronus vt. j. e. l. ſi tutor. uel forte emendatus: nam ſuo arbitrio eſt: vt. s. e. l. §. ſi tutor. ac.

Enim. Remot⁹ abſq; dolo non eſt infamis ꝛ ſi l ſnīa cā nō exprimat non intelligit er cā famoſa damnat⁹ ſeu remotus. b. d. Bar.

b Cauſe. ſ. ruſticitas: ꝛ ſimiles. ac.

c Decreto. cā remouēdi. ſic. s. ō bis q no. ifa. l. ij. §. ignominie. ar. cōtra. j. de re mili. l. milites. §. miſſionū. in fi. §. ac.

d Et eſt verū. diſtingue tñ. an obijciebatur ei culpa ꝛ tunc obtinet qō hic dicit: an dolus ꝛ tunc ſit infamis. q̄ſi ex ea cā remotus que in iudicio erat deducta vt. s. de excep. rei iudi. l. ſi er teſtō. ſi autem nulla cauſa expreſſa tunc in dubio pp culpaz videt remotus: vtpote in benigniorem partem: ut. j. de penis. l. preſes. ꝛ. l. interpretatione. ꝛ hic. ac.

Si pretor. Idem eſt phibere gerere ꝛ remouere. hoc dicit Bar.

e Deſinat. imo videt nō deſinere: vt. s. de admi. tu. l. iij. §. i. ꝛ. §. fi. ſz dic q̄ aut accuſabat de ſuſpecto ꝛ iudex phibuit adminiſtrare: ꝛ vt remouere q̄ hoc petebat ꝛ agebatur: aut cū cōtentio eſſet futura inter tutores plures: parēs vel pretor alijs cōceſſit adminiſtrationē ꝛ alijs denegauit vt ibi. uel hec ſz illā: vt. ſ. ōſinat quo ad adminiſtratōez ñ quo ad alia. ac.

f Qui nihil. pōt ita itelligi: vt ſi nō geſſerint nō poſſunt accuſari: ſed remoueri p officiū iudicis: ut. s. e. l. tutor. §. preterea. ſi dolo uel ignauia fecerūt. i. ceſſauerunt: vt hic ꝛ inſti. eo. §. ſed ꝛ anteq̄. ꝛ. C. e. l. ij. in fi. que eſt contra. ſed poteſt cogi gerere captis pignorib⁹: ut ꝛ. C. e. l. preſes in prin. uel dic q̄ anteq̄ gerat ex dolo tantuz ſine contumacia poteſt accuſari vt ſuſpectus: ut in contrarijs. ꝛ q̄ hic ſubijcit verum ob ignauiam ꝛc. ꝛ mutat caſum quando adminiſtrat: ꝛ dic fuerunt. ſ. adminiſtrauerunt. ꝛ ſm hoc q̄ dicit ſi dolo ſub. uel ignauia vel negligentia ut. s. poſuit. ſed ſm primum caſum non repetitur: ſed notabiliter ponit ſi dolo ꝛc. alij dicunt ob hoc ſolum q̄ non geſſit nō remouetur: ſed ꝓpter fraudem ut hic. uel non poteſt remoueri ex verbis. l. rij. tabularum: ut in principio. §. ſed ex mente ſic vt hic in fi. ꝛ in contrarijs. ꝛ facit. j. e. l. impuberibus. §. fi. ac.

Suſpectus. Satiſdatio nō impedit quin tutor ſi male gerat poſſit remoueri vt ſuſpectus. b. d. Bar.

g Satis nō dederit: alſ deeſt nō. ꝛ eſt poſtea: vel non offerat. ꝛc. ſz male q̄ nō cōuenirent ſequentia. ſed ꝛ ſatis legi poteſt. illud aūt verū eſt q̄ q̄ non ſatiſdat cū dz ob hoc ipſum poteſt remoueri vt ſuſpectus. ꝛ ſi ob dolum cum ifamia. ſi inopia nō: ut. C. de tuto. ꝛ cura. qui ſatis nō dant. l. ij. ꝛ hic. ꝛ eſt hoc verum de inope. ſed magis expedit pupillo habere cautum vel remoueri q̄ bonos mores tutoris. alſ non remouetur ſed curator adiungitur: vt inſti. eo. §. fi. ꝛ. C. eo. l. pietatis. ꝛ. l. in poſtulandis. In eo aūt qui non dz ſatiſdare ſolum inſpicitur ſit fidelis an non: vt ita vel adminiſtret adiuncto curatore: vel repellatur. ac.

h Recferendus. collegam. quem poteſt ꝛ dz accuſare: vt. s. e. l. iij. in prin. ſed ar. cōtra. s. de adminiſtra. tuto. l. actus. ac.

i Via ſatiſdatio. ſic inſtitu. eo. nouiſſime. ac.

k Qui Arraſſandi. i. male agendi. ꝛ facit. j. de appel. l. imperatores. §. fi. ꝛ. s. de teſta. tu. l. teſtamento. §. ij. ac.

Impuberibus. Adulti poſſunt accuſare curatorem de ſuſpecto cum cōſilio conſanguineorum; ſecus in pupillo. b. d. Bar.

l Non permittit. per ſe: ſed alij pro eo poſſunt. vt. C. eo. l. pietatis in fi. ac.

m Neceſſarioꝝ. ideſt amicoꝝ vel conſanguineorū: ut. s. de iuſti. ꝛ iur. l. fi. vñ Job. Neceſſarij mei venerunt ad me. azo. ꝛ facit inſti. e. §. ipuberes. ꝛ nō differre adultum curatorem habentem a pupillo; vt. s. de in lite iurā. l. videam⁹. ꝛ ſic eſt ar. contra. C. de in inte. reſti. mi. l. ſi curatorem habens. ac.

Si fraus. Tutor pōt remoueri propter latā culpam. b. d.

n Quia iſta. ſ. lata culpa. nā lata negligentia dolo cōparat: vt. j. de regu. iur. l. negligentia. ꝛ. s. ſi agrume. fal. mo. dix. l. i. §. iō. ꝛ depoſiti. l. qō nerua. ꝛ de act. ꝛ obli. l. i. §. is quoq; apud quē ibi. magna tamē negligentia ꝛ ē. fallit tñ in criminib⁹: vt. j. ad. l. cor. l. in lege. ꝛ facit. C. de offi. p. p̄torio. l. ſi quos. ꝛ. s. eo. l. tutor. ac.

Preterea. Ex ſola contumacia quis ſuſpectus efficitur: ꝛ vt ſuſpect⁹ remoueri pōt. b. d. cum. §. ſeq. bar.

o Suis rebus. dicūt quidam pupillorum: vt ita tutoribus auferat adminiſtratio. ſz certe imo tutoris ceſſantis. ꝛ ſtatim innuit eius qui ꝛc. ſed ad qd hoc fiet? tñ. vt cautum ſit pupillo ſi qd eius intereſt pro male geſtis vel neglectis: non q̄ ex eis alatur: ſed de ſuo: vt. j. ti. ij. l. fi. in fi. ac.

p Sua ſententia. per fugam enim vel per ceſſationez ſe condemnat: vt in auc de exhib. §. ſi vero. ꝛ remouet vt ſuſpectus vt. s. eo. l. tutor. §. tutor ꝛ inſti. eo. §. ſi quis. ac.

q Curatore dato. ad cuius officium pertinet talia diſtrabere: vt. s. ō adminiſtra. tuto. l. inter. ꝛ facit. C. ō adminiſtu. l. tutor. §. i. ac.

r Item ſi quis. s. citatur vt alat. hic ut adminiſtet citatur. ac.

ſ Edictis. ſ. tribus vel vno poſſibus. ut. C. de iudi. l. ad peremptorū ꝛ. l. ſe. ac.

t Ob hoc ipſum. eſt ergo hoc regulare q̄ ille qui accuſat probat dolum uel negligentiam tutoris: ut. s. de proba. l. quotiens. §. qui dolo. ſed in caſibus preſumitur vt hic. ꝛ arg. C. de iudi. auc. iubemus. Item ꝛ in alijs ut. s. e. l. tutor. §. ſi autem ipſe tutor. ꝛ. §. ſi tutor inimicus. ꝛ. §. tutor qui. ꝛ. §. tutores qui. poſſet etiam iſte cogi adminiſtrare: ut. C. e. l. preſes. ac.

u Inquiſitione. nā cā cognita fit tutoris remotio iudice ſedēte pro tribunali: vt. j. ad turpil. l. i. §. ſuſpectus. Item videt? ꝛtra. s. e. l. be enim in fi. ſed poſſes dicere q̄ hic adminiſtrabat. vel dic ut ibi notat.

Suſpectum. Suſpectus tutor dicitur ex moribus non ex diuitiarū defectu. b. d. Bar.

x Nō eſt. ſz curator ei adiungit: ut inſti. eo. §. fi. ꝛ. C. eo. l. pietatis. nec ē contra. C. de tu. ꝛ cura. qui ſatis nō dant. l. ij. ꝛ. s. eo. l. ſuſpectus. ut ibi notat. Item facit. j. l. pri. Item. ꝛ. C. de inceſt. nup. l. humilem. ꝛ. j. de pauil. credi. l. ſi creditores: ꝛ. C. e. l. in poſtulādis. ac.

Si tutor. Si tutor coniunctis per remotionem infamaret melius ē ſibi curatorem adiungi. b. d. Bar.

y Nota fide. i. notata infamia iuris vel notata apud bonos ꝛ graues ꝛ pōt dici hoc eſſe ꝓſiliū: ſed bene poſſet remoueri, vbi tñ non inferat cauſa doli que irrogat infamiā: ut. s. e. l. oſtendimus in fi. vel dic ſcō q̄ nullatenus eſt remouendus: ſz curator adiungit. ut h. Vel tertio diſtinguit an ꝓpter dolū: ut tūc non remoueat; an vo culpa ei obijciatur: ꝛ tunc ſic q̄ tunc nō timet infamiā. ꝛ ſic loquit dictus. §. oſtēdimus. Item videtur cōtra. C. arbit. tu. l. fi. §. fi. ubi diſtincte remouet. ſed ibi ſpāle q̄ſi ob innē tariū nō factū: hic ob aliā cām, vel econtra illa determinat per iſtā vt in alijs tutoribus intelligat nō in iſtis. Et nō rone conſanguinitatis aliq̄ fieri que alſ non fierent. ſic. j. de receptatoribus. l. iij. ꝛ. s. de pactis. l. antepenul. ꝛ. j. de le. i. l. ſi domus. §. qui cōfitet: ꝛ. s. de uſufr. l. ſi extraneo. ꝛ. s. de minoribus. l. ſi in emptiōe. ꝛ. s. ſo. ma. l. gaius in fi. ꝛ. s. de bis q deiec. vel effu. l. ſi vo. §. hoc autem.

Decreto. Poſt remotionem non ſpectat ad tutorem periculum tutele. b. d. Bar.

z Non timet. q̄ ab eo tpe quo cepit cā ſuſpecta moueri interdicitur ei

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

administratio:ut insti.e.§.siqs aũt.ꝛ nõ ꝙ in duobus casibus defendit qs se in cãm suspecti p ꝓcuratores:ut.ſ.de ꝓcu.l.non solũ .§.fi.qõ est ℨ regulam.ℨ.de publi.iudi.l.pe.§.ad crimẽ.cõstat aũt hoc esse publicum iudicium.ut.ſ.e.l.i.§.ℨñs. Itẽ nõ hic ꝙ consequit quis ex eodez fcõ premium ꝛ penam sic.C.qui sibi ascrip.in testõ.l.i.argu.ℨtra.ſ.de nego. ge.l. siue hereditaria. vbi de hoc nõ.

POst.Finita cãlitis finitur ĩstantia. .b.d.Bar.

a Solutꝯ.ut ꝛ ĩsti.eo. .§.sed suspecti.ꝛ.C.e.l. i.qꝛ agi põt tutele: ut.ℨ. de tutelis ꝛ rõnibus vistra.l. nisi.ꝛ.l.si tutor ĩ fin.ꝛ.l.seq.ꝛ oportet ꝙ agi posset de iure ꝛ õ facto ad hoc vt cesset accusatio suspecti: vt.ſ.e. .l.iij.§.nũc videamus. ꝛ.§.q̃ri.ꝛ.§. siqs abfuturꝰ.ꝛ.§.si curator.azo. Itẽ nõ ꝙ desistẽs ab accusatione non incidit in turpil.ut.ℨ.ad turpill.l. .i.§.suspecti. Itẽ nõ nõ refert qualr fiat accusatio:dũmodo fiat remotio sic.C.de insti.ꝛ sub. sub cõdi.fac.l.iij.vbi õ boc dixi.ac.

NIhil Al huius pupilli põt inquiri ꝛ iuestigari de fraude tutoris.b.d.Bar.

b Proponi.scribere .i.excipere sic ponit.ℨ.õ adulterijs.l.si maritus .§.prescriptiones.ac.

c Possit.ſ.cũ effectu quia non põt.vel possit idest debeat ex necessitate.nam hic non bz necesse facere:qꝛ ꝛ si opponat parũ ꝓdesset:vt ar.ſ.õ admi.tu.l.ad instruendã.ꝛ.ℨ.õ tutel.ꝛ ra.dis. .l.i.§.õ huis.ꝛ.C.õ ad mi.tut.l.ferqz.§.i.ꝛ ar. contra.C.de testi.l. seruos.sed hoc speciale fauore pupillorꝝ.sic.ſ.eo. .l. tutor.§. ꝑterea.ac.

Imperator.Pater cogit se obligare pro filio tutore si est necesse. .b.d.Bar.

d Isidorus marcus q̃uis ꝛc.quidam habẽt hanc legẽ hic:sed est ĩ tertu.ℨ.ti.i.l.siquis inter tres.§.imperator.ac.

De excusationibus tutorum. Dictum est.ſ.qui ꝛ a quibus constituantur tutores ꝛ curatores.hic qualiter constituti se excusent:vt nõ.C.e.ĩ summa Dy.Ray.ꝛ Bal.

e Erennius.sub.ego.ꝛ nõ ꝙ nostri doctores intelligunt ꝙ ex legibus latinis antiquis berẽnius fecit librum transferẽdo ĩ grecum:ꝛ quia bñ cõpilauit reasumptus est in latinum vt hic.ꝛ facit pro eis quod est.ℨ.in grecorum uoce.sed certe bene potest dici contra:ꝙ ex greco in latinuz transtulit berennius.ꝛ dices in grecorum.i.ex grecorum voce.ac.

f Vocaui.ego berẽnius modestinus.

g Legalia.i.leges ipsas.ꝛ nõ ꝙ innuit ꝙ primo fuerũt leges ĩ latino: qꝛ dicit voce grecoꝝ.ꝛ dicit transferendum.sed certe aliq̃ prius ĩ latino:ꝛ aliqua prius in greco.hoc tñ est ꝙ a grecis habuerunt originẽ vt insti.õ iure na.§.ꝛ non ineleganter.sic in q̃libet artiuz:vt in principio sui tractatus dicit priscianus.tñ constat hanc legum compositionem in latino prius fuisse conscriptam:vt.C.de uete.iure enu.l.ij.§.hoc autem quod ab initio.in fine prime colũne ſm azo.ꝛ.b.est ergo melior alia exposition.ꝛ dic transferendum de greco in latinum.ac.

h Inepta.qꝛ sepe nõ põt bñ fieri trãslatio de vna lingua in aliam.

i Dicendorum.i.corum que sum dicturus.b.

k Verba.latina.ut dicunt.melius dic greca.nam ꝛ alr hoc frequenter fit ꝙ verba greca ponunt in legibus latinis:vt pz.ſ.de contraben.emp. .l.i.§.pe.ꝛ in multz alijs locis:vt ĩsti.de ℨbẽ.ẽp.vbi hẽmus grecuz.ac.

Hb Ereníus modestinus ignatio ortro ℨscribens libꝝ: vt mihi vr vtilissimũ quẽ õ excusatõe tutele ꝛ cure vocauit.hũc tibi misi factã aũt vt possibile erit õ his doctrinã manifestã:enarrans legaliaᵍ in grecoꝝ voce.ꝛ si cognoscã ineptaʰ ad transferendum ea eẽ.Apponaz aũt dicẽdoꝝ narrationi ipsa leguz ẏbaᵏ:si tñ coꝝ erit necessitas.Dicẽ dũ ẽ igit ꝑmũ quos nõ oportet cre ari. Libertinis pupillis ingenuosˡ non dabũt presides tutores vl curatores:nisi oĩmoda penuriaᵐ ſz locũ illũ libertoꝝ est.Libertinis enĩ libertos solos oportere dari qui ex eodem loco sunt diui marci oratio iubet. Si aũt dabitⁿ diuus seuerus impuberũ curã habensᵒ obligatũ eũ eẽ tutele:nisi iuste rõnes reddiderit:rescripsit. Nõ põt curator eẽ spõseᵖ sponsus vt senatus dicit. Creatus aũt absoluit. Dez Excusanfᵍ a tutela ꝛ cura ꝛ qui septuagintaʳ annos cõpleuerit. Excessisse aũt oportz septuagintaʳ ãnos tpe illo in q̃ creantˢ:aut in quo qs hereditatẽ adieritᵗ:aut in q̃ ℨditio q̃ testõᵘ inscripta est:cõpleta est:non infra tẽpora excusatiõis. Eras aũt ꝓbaʳ:aut ex natiuitatis scripturaˣ aut ex alijs demõstratõibʸ legitimisᶻ. Remittitᵃ a tutela vel cura ꝛ filiorum multitudo. Legitimosᵇ aũt liberos eẽ oportet oẽs ꝛ si nõ sint ĩ ptãte. Oportet aũt liberosᶜ vivos eẽ qñ tutores pres dant. Qui enĩ antea decesserũtᵈ bis nõ connumerant. Necz rursus nocent:ꝙ postea moriunt.ꝛ boc igt ℨstitutio diui seueri.hoc ãtᵉ vr qdẽ dcñ eẽ õ tutore dato ſm testamẽtũ. Cõuenit aũt hoc ꝛ ĩ omni alioᶠ. Qui aũt in ventre est:ꝛ si in multisᵍ partibʰ legis cõparaʳ ꝓ iã noto:tñ nec in pñti qõne neqz ĩ religsᵇ ciuilibᵒ muneribus ꝓdest patri.ꝛ hoc dictũ est in ℨstitutione diui seueri. Non solũ aũt filij remissionẽ tutele tribuunt ꝛ filie:sed etiã nepotes ex filijs masculis nati masculi ꝛ femine.Auxiliantur aũt tũc qñ patre eoꝝ mortuo illius locumⁱ complent auoᵏ. Quotcũqz aũt nepotes fuerũt ex illo filio numerãtur pro vno filio.hoc aũt ex ℨstitutionibus que de liberis loquuntur possibile est colligere. Nunc enim facile est inuenire qꝛ de filijs loquat ℨstitutio:sed õ liberis.Appellatio

l Libertinis.ingenuos.nec illos q bñt ius annulorum aureorũ:ut.ℨ.e.l.cum eroſone.ac. m Penuria.necessitas legẽ nõ bz.sic nõ.ſ.de of.consu.l.i. .§.is aũt. n Habit.ſ.ingenuus.libertino tutor.ſ.de fcõ.tenet de iure: ut hic nisi se excuset:ut.C.e.l.iij.ꝛ.ſ.de tu.ꝛ cu.da.ab his.l.pupillo.§.i. nam multa fieri nõ debent:ſcã tñ tenent ut.ℨ.qñ ap.sit.l.i.§.biduum.ꝛ.ſ.de ferijs.l. .i.ꝛ ibi nõ.

o Curã habẽs.ĩpuberꝝ. naz multa tractauit iste de vtilitate impuberꝝ:ꝛ de of.tu.ꝛ cur. vt.ℨ.de rebus coꝝ q sub tu.vl cura.sunt.l.i.

p Nõ põt.spõse. nec vroris maritꝰ:vt ĩsti.e.§.pe.ꝛ ipo iure nulla est datio.ꝛ improprie ibi ponit ꝓbũ excusatiõis:vt ꝛ .ℨ.eo.ti.l.itẽ maiorꝝ.ꝛ sigdẽ ꝑmo erant coacta sponsalia vel mrimoniũ verꝝ est ꝙ dari non põt.ꝛ si dcꝫ forte abñs ꝛ ignorãs petet alius loco sui cõstitui vt.C.e.l. amplissimi.ꝛ.l.ꝫ.ꝛ de interdic.ma.l. cũ ꝓponas. si aũt ꝑmo sit datus non põt postea cõtrahere cũ illa vel spõsalia vel mrimoniũ: vt.C.õ interdic.ma.ꝓ totuz.ꝛ.ſ.de ritu nup. siqs tutor.in ꝑn.ꝛ.§.quãmis.ꝓcuratorẽ.aũt cõstat maritum posse esse sine vroris vel sponse:vt.C.de ꝓcur.l.ij.ꝛ.l. maritus.

Excusantur. Hic tractatur quot annis debet esse ꝛ quot filios hẽat quis vt excusẽt a tutela.Bar.

q Excusanf.ꝛ hec est greca.

r Septuaginta.in alio psonali publico munere.lr.vt.C. qui ctate lib.ꝛ.l.fi.

s In quo:creaf.a iudice vel a lege.ac.

t Ediderit.ĩstitutᵒ:qꝛ tunc incipit tutela testamẽtaria:ut.ſ. de testa. tutel.l. tutores.ꝛ.l.si nemo.nisi ĩ casu vt ibi dicitur ꝛ glosauit hic.R.ꝛ Ioan.ſ. necessario ĩstituto:vel ipso berede tutore dato.

u In testõ.caute dic in testõ qꝛ a iudice nõ ꝑñt dari sub condi.vt nõ.ſ.ti.i.l.iij.§.q̃ri ꝑt. ꝛ ea exñte icipit esse tutor:vt ℨ ꝛ.ſ.de test.tu.l.siqs sub cõdi. in ꝑn.ꝛ.l.tutor datus in ꝑn.ꝛ insti.de attil.tu.in prin.

x Scriptura.i.ꝑfessiõe natalium de qua habes.ſ.de sta. bo.imperator.ꝛ.C.de li.cã.l.nec omissam.ac.

y Demonstrationibus.alr ꝓbationibus.ꝛ ita in libro dñi.ac.

z Legitimis.testibus vel ĩstrumẽtis:ut.C.de fide ĩstru.l.ĩ erercẽdis.ꝛ ẽt mr ĩ tali cã admittit:vt.ſ.de ꝓba.l.ẽt mris.ꝛ facit ad hoc.l.fi.eo.ti.nõ tñ dicas ſm azo.ꝙ ex bis natalibus fiat plena ꝓbatio:sed inducit ꝑsumptiones ꝛ etiã ꝓbatio nẽ plenã faciunt cũ alijs indicijs:qꝛ ꝛ q̃ nõ ꝑsunt singula multa iuuãt:vt.C. de ꝓba.l.rõnes.ꝛ.l.instrumẽta.ꝛ.l.non epistolis.ꝛ.l.non nudis.

a Remittit.i.relaxat.ac.

b Legitimos.ꝛ naturales.nam nec soli naturales prosunt vt hic.nec legitimi tñ:vt adoptiui.ſ.pri adoptiuo:lz pri naturali sic:vt ĩsti.eo.in prin.nisi forte datus sit auo vel ꝓauo vt tunc ꝑsint adoptanti.ar.ĩsti.de adop.§.sed hodie.

c Liberos.ſ.viuos.ac.

d Decesserunt.vel etiaz capti sunt ab hostibus.ut.C.qui numero li.l.ij.li.x. Item hoc est verũ nisi in acie decesserint:vt insti.eo.in ꝑn.ꝛ.ℨ.e.l.bello.

e Hoc autẽ.ſ.qõ dictum est de mortuis.

f Alio.datiuo vel legitimo.yr.

g In multis.quotiens õ eius cõmodis agit:vt.ſ.de sta.bo.l.q in vtero.ꝛ.ℨ. de acq.here.cum quidam.§.i.ac.

h In reliquis.ut si vocet ad honores vbi ꝑsunt filij iam nati ad implendum numerũ annorũ:ut.ſ.de mino.l.ij.ꝛ.ℨ.de mu.ꝛ ho.l. ad rẽ.nõ tñ ꝑsunt ad recipiẽdam administrationem rerũ suarũ:ut.C.de in integ.resti.l.ij.ꝛ õ admini. tu.l.de bis.ꝛ.C.qui ꝛ aduersus quos.l.i. Item ꝑsunt ad excusationem psonaliũ munerũ filij nati:ut.C.li.r.de bis qui numero.li.l.iij.ꝛ fi.

i Nõ solũ.illiᵒ locũ.facẽ.C.de bis q nu.li.l.iij.li.r. k Auo.isti nepotes.

l Numerant.sic insti.de here.ab intesta.§.cum filius.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Extēdit. vt. ſ. de ver. ſig. l. liberorum. ꝛ. l. iuſta. ꝛ. l. nomen. ac.
b Determinatū. Rome tres. in Italia quatuor. in prouincijs qnq; vt iſti. c. circa prin. ꝛ. C. de his q nu. liber. li. r.
c Creantur. ſ. tutores.
d Nam ꝛ ſi. alſ nā ſi ꝛ bene eſt. alſ non ſi ꝛ tunc abundat vnum non. ſic. C. ō teſta. ma. l. fi. ℔. ſinautem. ac.

Amplius. Duc imperfecte excuſationes eiuſdē generis cōſtituunt vnā pfectam. Bal.

e Excuſant. hoc ió q; iſte permixte ſunt eiuſdez generis. alſs ſecus: vt. ſ. e. ſpadonē. ℔. q iura. ꝛ. C. qui numero tutelaruz. l. i. ℔. fi. ac.
f Dicit eadē hoc ē indicium ad ſequentem. l. q̄ eſt vlpia.
g Vlpianus. alſs vlpiani. ſ. cōſtitutio. ſ. tractās ō trib⁹ ꝛc.
h Ria. hec eſt latina.
i Onera. i. tres onere ſe tutele ꝛ nō affectate: vt inſti. e. ℔. itē tria. ꝛ. ſ. e. ſpadonē. ℔. fi. ſi enī eſſent affectate nō inferunt onus: q; portaī leuiter qō portat qſq; libēter: vt. ſ. ſi quis caut. l. ii. ℔. fina. ꝛ. ſ. er q. cau. ma. l. iii. ꝛ. iiij. ꝛ. v. ꝛ hoc codē mō exp̄ditur. C. q numero tu. l. i. vbi dicit nō ōfunctorie. vl̄ exponе illud vt ibi. ſed hoc non muto. ac.
k Separatio. ſic ḡ generaliꝛ intelligas p mō ſiue p cumulo debiti: ꝛ pro patrimonio nō pro numero pſonarū: vt. ſ. de pac. l. maiores. ꝛ. l. ſi plures. ꝛ. C. q bo. cc. poſ. l. fi. ꝛ facit ad. l. iſtā. ſ. ad tertul. l. ij. ℔. nō ſolū, ꝛ. ſ. e. l. excuſant. ℔. fi. ac.

Primus. Appellatione pēdente: nil eſt innouādum. nec in cā in qua eſt appellatū: nec in alia que ſit de appē dittis ſuis. h. d. Bal.

l Primus. ſ. in. l. excuſantur. ℔. fi. ꝛ hec ꝛ illa ſunt berenij ꝛ grece. ac.
m Appellauerit. lata ſnīa ꝑ eū ſup excuſatione ꝓpoſita: alioquī ꝓtra: vt iſti. e. ℔. q aūt. ꝛ. ſ. qñ appel. ſit. l. i. ℔. ſigs. ꝛ. ſ. eo. ſcire. in prin.
n Promouebit. i. vocetur.
n Faciet ꝛ tertie. q. d. excuſet ſe propter tertiam.
o Illā. ſ. q̄rtā. quaſi ipſo iure nō teneat vocatio: nec egeat excuſatione. ac.
p Nō oportere, ꝛ ſic videt q; ipſo iure interim nō teneat vocatio ad q̄rtā: ꝛ ſic interim pendēte cā appellatiōis non hz neceſſe ſe excuſare: vt inſti. eo. ℔. itē maior. ꝛ. ſ. e. l. ſcire oportet. ℔. hec de his. ꝛ. C. de appel. l. noſtrās. ſed demū lata ſnīa ꝓtra eū a q̄ nō appellauerat: vt ar. ſ. e. ſi is q; tres.
q Illius. ſi hēs ſnīa plana eſt. ſi habes finem dic finis tertie.
r Terminus eſt. i. terminatio eſt q̄rte. nā ſi teneī ī tertia nō teneī in quarta: ſic ꝛ alſs video finē vnius cauſe eſſe initiuz alterius: vt. C. de ordi. iudi. l. fi. ꝛ de fal. vbi.
s Poſt ſtantē. i. poſt exiſtentem.
t Extra leges. i. cōtra leges. nā cōtra leges eſt vt debeat grauari quarta tutela. ſiue ut uerius dicaz p̄ter legē non ſm legem. ſic ponī contra pro preter: vt. ſ. de pac. l. paciſci. ac. ꝛ facit. ſ. eo. ſi duos in prin. ꝛ de ritu nup. l. ſiquis. ℔. qd ergo ſi eum. ac.
u Hoc aūt. econtrario. q. d. non in cōtrario idem eſt.
x Filios. q ſunt in ptāte vt ſtatim ſubijcit. ut ꝛ. ſ. l. pri. ac.
y Vni domui. ut q; pres cū filijs oīa cōia bñt ꝛ ſimul habitant: vt. ſ. l. proꝛi.
z Nō ſepatis. ſ. domib⁹. alſs ſcpatiz. ac.
a Scribit. faciēdo. l. ſequētez.
b Ria. hec eſt vlpi. ꝛ latina.
c Quia voluntate. hoc dic vt. ſ. de tutel. l. ſi filius. ꝛ de admi. tu. l. luci⁹ ꝛ per hoc apparet q; aliud ꝙ eſſe in magiſtratu ꝛ fideiuſſoribus tutoris: vt. ſ. e. l. ſpadonem. ℔. ſed ciuitatis. ꝛ. ſ. de ritu nup. l. ſiquis tu. ℔. i. q̄ ſunt ꝓtrarie. ꝛ eſt rō q; illi nō tenenī: iō q; cognouerunt tutelā. uel q; eoꝝ voluntate geſta ſint. ſed hic p̄ ſic: vnde perinde eſt ac ſi ipſe pater geſſerat. ar. ſ. de admi. tu. l. ita aūt. ℔. geſſiſſe. ꝛ. ſ. ne quis eſt qui in ius uoc. vi. er. l. ſi qs in pn. vñ hic forte ſtatim cōueniri pōt: ſed ibi illi in ſubſidiū tātū excuſſo eo qui geſſit. ac.
a Omnibus. tam patri q̄ filijs. ac.
b Non ꝓdeſſe. lz pī de peculio teneat: ut. ſ. de tutel. l. ſi filius. q; etiam inuitus de eo obligat: ut. ſ. de pecul. l. ſigs ſeruū. ℔. etiā. ꝛ quaſi filij pīmōiū reputaī nō pīs: ut. ſ. ō pecu. l. peculiū. ꝛ facit. ſ. l. proꝛi. ac.

Si duas. Tibi apparet de ordine ſeruādus eſt ordo: ubi aūt ordo dubius ī ordine ꝛ per iudicez declarari. b. d. Bal.

c Si duas. hec greca eſt. ac.
d Quo ordine. i. aliquo ordine. ita q; vna p̄mo: alia poſteriori tēpore. uel lege interroganue ꝛ ibi incipit mīſio. ꝛ ſi imperator ꝛc. ꝛ poſtea cuz dicit aut tertiaz ſubaudi de tertia. ꝓdeſt ad excuſationē q̄rta ꝛ enim ꝛc.
e Ad aliaz. ſ. tertiā. ꝛ nō de ordine ſeruando. ſic ꝛ. ſ. de fideicō. liber. l. generaliē. ℔. qd ergo. ſed arg. contra. ī. de ſolu. l. nec enim. ac.
f Creationes. i. duaꝝ tutelarum. i. duo decreta. ac.
f Diuerſis creatis. i. in diuerſis creationib⁹ eiuſdem pſone. Hy.
g Eliget. i. ſi ordo nō apparet eligit iudex: vt hic. ꝛ arg. ī. de accu. l. ſi plures. alſs cōmittī ſorti: vt. ſ. ō iudi. l. i trib⁹. ꝛ. C. cōia dele. l. fi. in prin. alſs nihil valet qō fit: ut. ī. ō heredi. iſti. l. qui ſoluendo. ꝛ. ſ. de uſufr. l. quotiēs. aliqñ cōmittitur ꝓuato: ut. ī. ad tre bellianuz. l. heredes. ℔. fi. que oīa ſunt arg. contra. lz hoc fīr fauore pupillorū: ne diu ſtent ſine tutore. nam incertus tutor ñ pōt eis dari: ut. ſ. de teſta. tutel. l. tutor incert⁹. lz qd ſi a diuerſis dentur tertia ꝛ quarta: rñ. ad ſuperioreꝝ recurrimus: vt ar. ī. de re iudi. l. duo. quod itelligeq̄ uterq; ē originarius vl̄ incola. alſs prefertur originarius ut. ī. ad mu. l. libertus. ℔. preſcriptio. ꝛ nō. C. de incol. l. ciues. lib. r.
h Hy. ꝛ facit hec. l. ad id quod nō. C. de edic. diui adri. l. fi. ℔. ſinaūt.
b Sophiſte. i. dialectici. ac.
i Circuitores. alſs circuitores qui circumbant ciuitatem ſanādo egros ſicut fullones uocantur ex eadem cauſa: ut. ſ. de inſti. l. cuicunqz. ℔. i. Itez iſti uocantur parabolani quia multas habent parabolas: vt. C. de epiſ. ꝛ cle. l. parabolani. ac.
k Muneribus. a quibus ſunt īmunes: ut. C. de profeſſo. ꝛ medi. l. medicos. ꝛ. l. fi. ꝛ. ī. de mune. ꝛ ho. l. fi. ℔. fi. ac.
l Eſt aūt. ꝛ hereſes. ſubaudi ſunt. q. d. quedam leges hereſes. i. diuidētes ciuitatem a ciuitate ut ſtatim dicit. ac.
m Minores. tria genera ciuitatū ponit minores. maiores. ꝛ maxias.
n Septem. ſ. medicos.
o Utranqz doctrinam. ſ. grammaticā ꝛ ſophiſticam. ſ. quatuor in qualibet. nam in minoribus conceſſi fuerunt tres. ac.
p Maxime. quidam dicunt maximas romam ueterem ꝛ nouaz qō nō placet: q; ibi alius ē numerus: vt. C. de ſtudi. liber. vr. ro. l. i. ꝛ. ī. ō pui. vr. cōſtanti. l. i. li. ri. ſed uocabis hic maxias metropolitanas: ut. ī. ſtatī.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Rhetores. pro eodẽ videtur ponere sophistam ⁊ rhetorẽ. quia. s. in illo. §. minores. dicit sophistas ⁊ grãmaticos ⁊ nunc dicit rhetores ⁊ grãmaticos. vel verius dicã sophistas appellari dialecticos: nã ⁊. s. §. grãmatici. posuit grãmaticos sophistas ⁊ rhetores: quare apparet q̃ non posuit pro eodem. ac.

b ¶ Decet autẽ metropoles. i. ciuitates que habent metropolitanuz id est archiepm. ac.

c ¶ Horũ causarũ. forum causaꝝ ⁊ locꝰ iudiciorum idẽ est. vt dic causarum crialium. iudiciorum ciuiliũ vel ecõtra: vt. s. ó testi. l. i. in prin.

d ¶ Nõ licet. als impossibile est. ⁊ tũc dic. i. difficile: sic. s. ó bis qui cicc. vel effu. l. ij. vt bñ dicit impossibile q̃ nõ dz fieri: vt. j. ó ꝑdi. isti. l. filiꝰ ⁊ de ꝓ. ob. l. nepos. ac.

e ¶ Tale factũ. i. numeruz taxatũ: vbi. s. multi sunt: q̃ munera subeunt ⁊ facit. C. de vita. l. siue pars. ⁊ isti. de excu. tut. §. qui autem.

f ¶ Negligẽtiã. quo casu poterit reprobari: vt. j. l. preri. in prin. ac.

g ¶ Paulus scribit. in latino. ⁊ sic incipit lex latina philosophi. ac.

b ¶ Philosophi oratores. i. rhetores.

i ¶ Excusantur. non aũt illi qui prias litteras docẽt: ut. j. de vaca. mu. l. ij. §. q̃ pueros. nec poete: vt. C. de ꝓfes. ⁊ medic. l. poete. ac.

Sed ⁊ reprobari. Fauore publice utilitatis ⁊ bonum sanitatis põt approbatꝰ reprobari q̃ q̃ fuerit sibi ius quesitũ. hoc. d. bal.

k ¶ Sed ⁊ reprobari. vt. j. de mune. ⁊ bono. l. vt gradatim. §. reprobari. ⁊. C. de peofes. ⁊ medic. l. ij. sed ꝓtra isti. qui ma. non pos. §. semel. solutio illud fauore libertatis. ℔ fauore sanitatis Itẽ non obstat. j. de re iudic. l. iuder. q̃ ubi defijt esse iuder. Itẽ ne illusoria fiant iudicia: vt. s. de iudi. l. si pretor. ⁊. j. ne qd in lo. pu. l. fi. ⁊. j. ad trebelli. l. seruo inuito. §. cũ pretor. Itez arꝓtra. s. q̃ satisf. cog. l. si ab arbitro. ⁊ de neg. ge. l. põponius vbi de hoc. Item facit. C. de epi. ⁊ cle. l. generaliter. ⁊. s. l. preri. in fi. ac.

l ¶ Philosophorũ. hoc est grecũ. ac.

cos ⁊ rhetores[a] qnqz ⁊ grammaticos totidem. Sup hũc aũt numerꝫ neqz maxima ciuitas immunitatez prestat. ¶ Decet aũt maximo qdẽ numero vti metropoles[b] gentiuz. Secũdo aũt q̃ habent vel forꝫ causarũ[c]: vel loca iudiciorꝫ. Tertio aũt reliq̃s. ¶ Excedere hũc numerꝫ qui dẽ non licet[d] neqz sententia senat[d]: neqz alia aliq̃ adinuentiõe. Minuere aũt licet q̃m pro ciuilibus muneribus apparz hoc tale fem[e]. ⁊ vtiqz non aliter de immunitate hac fructum habent: nisi dogmate senat[d] inscripti fuerint numero concesso: ⁊ circa operationem si negligentiã[f] nõ habeãt. ¶ Et philosophos liberari a tutelis: ⁊ paulus scribit[g]: ita philosophi oratores[b]. grãmatici: q̃ publice iuuenib[d] ꝓsunt excusãtur[i] a tutelis. nam ⁊ vlpianus libro quarto de officio procõsulis ita scribit.

Vlpianus.

Sed ⁊ reprobari[k] medicũ posse a republica quãuis[l] semel, probatus sit impator noster cum patre suo lelio basso ꝛscripsit. ¶ De philosophis aũt eadẽ ꝓstitutio diui pij ita dicit. Philosophoꝝ[l] aũt[m] non ꝓstitutus ẽ numerus q̃ rari sunt q̃ philosophanf. Existimo aũt q̃m q̃ diuitijs supabũdant: volũtarie tribuant pecuniã in vtilitates patrie[n]. ¶ Si aũt proprie loquantur de substantia: inde iam manifesti[o] eẽnt nõ philosophantes. Est autem imperatoris commodi constitutionibus inscriptum capitulum ex epistola diui antonini pij in qua manifestatur ⁊ philosophos habere immunitatem tutelarum. ¶ Sunt autez hec verba. Similiter autez de his oĩb[d] diuus pater meus ingrediens mox principatum: constitutiones honores ⁊ immunitates certificauit: scribens philosophos rhetores gram

maticos medicos immunes esse a gymnasijs[p] sacerdotij stãtes[q]: ⁊ neqz frumenti ⁊ vini ⁊ olei emptiõis ⁊ ius prepositionis: ⁊ neqz iudicare[r] neqz legatos esse: neqz in militia numerari volentes: neqz ad aliũ famulatũ eos cogi. ¶ Amplius ⁊ illud scire oportet: q̃m ⁊ hi q̃ ī pria ꝓpria docẽt: aut medicant[s] imunitatẽ hãc habẽt[t]. ¶ Si. n. cristẽs comane[u] in cesaria[v] docet aut medicaf: apud comanẽses imunitatẽ[x] nõ hz. ⁊ hoc ita promulgatũ ẽ a diuo seuero ⁊ antonino. valde tũ disciplinatos: ⁊ q̃ super numerꝫ: ⁊ q̃ in aliena patria morã faciunt esse immunes paulus scribit dicens: diuũ piuz antoninũ ita iussisse. ¶ In roma philosophantem cũ salario vel sine salario remissionem[y] habere promulgatũ ẽ a diuo seuero ⁊ antonino ita ac si in propria patria doceret. quibus promulgationib[d] põt qs illuz adducere sermonẽ[z]: q̃m cõi opinata ⁊ existente patria regia vrbe: decenter vtiqz tanquã in propria patria vtilem se ipsum tribuẽs vel exhibens immunitate fruetur. ¶ Legum vero doctores in aliquo presidatu[a] docentes[b]: remissionem non habebunt. In roma[c] autem docentes a tutela ⁊ cura remittuntur.

Vlpianus.

Athlete[a] habent a tutela excusationem: sed qui sacris certaminibus coronati[b] sunt. ¶ Bẽtium[c] presidat[d]: puta asie bithinie capadocie tribut immunitatem a tutela: hoc est quoad in põsidatu sunt. ¶ Tutela non est reipublice munus[e]: nec quo[c] ad impensam[f] pertinet. sed ciuile[g] nec prouinciale[b] videtur tutelã administrare. ¶ Remittuntur a tutela ⁊ cura magistratus ciuitatum[i]. ¶ Dat remissionẽ tutele ⁊ capitalis[k] inimicitie crea-

a Legũ. põsidatu. vbi dicitur de adulterina scientia doceri: vt. s. in proemio dige. §. hec autem.

b Docẽtes vagãdo.

c In roma. vel ī oppido beritensiũ vel in aliq̃ ciuitate regia vt bonoñ. vt no. in. d. §. hec autem. non vltra appositam: q̃ extra ciuitatem veterẽ ẽ non mutiñ. nõ regii. Item dic roma veteri. vel noua q̃ meliorib[d] non deterioribus dedicata est augurijs: ut. C. de uete. iur. enu. l. i. §. fi. ⁊. C. de profes. liber. ar. l. i. ⁊ de priuil. urbis cõstan. l. i. Item dico q̃ habent excusationem non solum a tutelis: sed ab oĩbus muneribus publicis ⁊ ciuilibus ⁊ filij ⁊ vxores eorum: ut. C. ó ꝓfes. ⁊ me. l. medicos. sed quid de patrimonialibus: q̃m. dic ut in dicta l. medicos.

Athlete Athlete ⁊ presides ⁊ magistratus dũ sũt in magistratu: a tutelis ⁊ curis q̃ sunt mũera ciuilia excusanf. b. d. usqz ad. §. Dat. b.

a Athlete. latina est hec lex ⁊ erant athlete q̃ sine mercede uirtutis gratia certabant ⁊ certaminibus sacris deseruiebãt: ut. s. de bis q̃ nõ. infa. l. athletas. nõ dicas de illis q̃ hodie certant: q̃ sunt infames: ut. s. de bis q̃ nõ. infa. l. ij. in fi. uñ nõ debent hẽre pmiũ uñ penã merenf. ut. s. de ne. ge. l. siue hẽditaria. b Coronati. s. ter. ut. C. ó athletz. l. i. li. x.

Gentium. Cessante cã ꝓuilegij cessat priuilegiũ. b. d. bal. c Gentiũ. nã cessante cã cessat effect[d]. ut. C. de epis. ⁊ cle. l. generaliter. ⁊. s. de pac. l. qó dictum. ⁊ insti. e. §. itẽ diuus marcus. ⁊. §. item qui reipublice. ⁊. §. inimicitie.

d Munus utilitate. sed auctoritate sic: ut insti. e. in pn. que est contra. sed utilitate secundario est publicum q̃ expedit reipublice ⁊c. vt insti. de bis qui sunt sui vel alieni iur. l. pe. ⁊ sic. s. de edendo. l. argẽtari[d]. §. i. ac. e Nec quo. ad ipensam. nõ. n. hz tutor necesse ó suo facere sũptus tutele: ut. s. de admi. tu. l. a tutorib[d]. §. fi. ac. f Ad impẽsam. nõ patrimonialem: sed personalem.

g Sed ciuile. i. de iure ciuili: ut. s. de tutel. l. i. ⁊ sm hoc dicit munus ciuile q̃ munerũ ciuiliũ tripler est diuisio. ut. j. de mune. ⁊ bono. l. fi. in pn. ac.

b Nec prouinciale. i. non est tale qualia sunt alia muncra que fiunt in prouincijs: que sunt publica auctoritate ⁊ utilitate. ac.

i Remittunt. ciuitatẽ. ad hoc. j. eo. l. non tñ. §. sane. ⁊. l. administrãtes. ⁊ insti. e. §. qui in ptãte. in municipio secus: ut. j. e. l. propter. ac.

Dat. Capitalis inimicitia excusat a tutela: nisi sit secuta reconciliatio uera ⁊ non ficta. b. d. bal.

k Dat re. ⁊ capitalis. hoc expone duobus modis: ut insti. eo. §. inimicitie.

l Iudicare. hic est ar. contra. s. de arbi. l. iij. §. tam ⁊ si. Soluno hic lo

m Aute. s. esse aliquos. q̃si dicat: Iz sint rari sunt tñ q̃q̃z: vt qui dant pecunias in vtilitatem patrie: ⁊ sic de ea non curant. si aũt curant vt q̃ dicant volo dare substãtiã meã non sunt philosophi vt subijcit. ac. n Patrie. subaudi sunt philosophi si tñ philosophie insistant. o Si aũt mãifesti. nam ꝛe philosophantes pecunias cõtẽnunt vt. j. de vaca. mu. l. in bonoribus. ⁊. C. de mune. patri. l. professio. li. x. ac. p Sirr. gymasijs. i. a sacerdotalibus exercitijs. genos enī grece latine labor siue exercitium ꝛ sm pꝛ. vel dic q̃ non sunt prepositi gymnasijs feminarum laborantium in seruitio principis. sic ponitur. C. ad. l. iulf. repe. l. vnusquisq̃z. ⁊. C. de muri. ⁊ gy. li. xi. Ro. q Stantes. i. existentes. ⁊ iunge precedentibus q̃ subijcit: ⁊ neqz ꝛc. ⁊ dic ⁊ neqz cogi eos ad famulatũ emptionis frumenti vini ⁊ olei ⁊ pro. i. ius prepositionis. s. vt sit ꝓpositus ad faciẽda ea. sz cõtra. C. q̃bus mu. vel pre. ne li. se ex. l. i. ⁊. ij. So. nulla dignitas: vel priuilegiũ excusat q̃n teneatur q̃s emere frumentũ ⁊ sĩlia tpe necessitatis: vt reddaf vbertas: vt ⁊. C. vt ne lice. in em. spe. l. i. li. x. sed a cura indicendi emptionẽ bene quis excusatur vt hic: ⁊. j. de mu. ⁊ ho. l. iij. §. cura.

a Creatio.alʒ cautio.ac.
b Facta.i.nata.ſ.inimicitia aduerſus ꝛc.a quacunqʒ parte prouenit culpa:ſʒ hic videt qꝫ puenit a parte tutoris.ac.
c Niſi ſim teſtm̃.quo caſu ante facta videtur modo remitti ꝑ teſtamentum:ꝛ ſic apparet qꝫ pater pupilli fuerit offenſus.ac.
d Niſi priuſquã.alʒ eſt poſt q̃ꝫ ꝛ eſt bona.ꝛ eſt exceptio exceptionis.q.d.inimicitia dat excuſationem niſi in teſtamentario:ꝛ tunc nõ niſi poſt teſtamẽtum eſt facta:quo caſu non poteſt dici remiſſa ꝑ teſtamentuʒ: cuʒ nec tunc erat nata:ſed poſt teſtamẽtum orta ſi diu ſtetit:ꝛ potuit teſtamẽtuʒ mutare ꝛ nõ mutauit ſatis videtur remiſiſſe:vt ar.s̃.de admi.tut.l. tres tutores.ꝛ de confir.tu.l.in cõfirmando.ꝛ.l. vtilitatez. Alij habent priuſquaʒ.ꝛ tunc oportet qꝫ excipiat a primo victo.ꝯ. inimicitia dat excuſationez:niſi prius ꝛc.ſed certe tunc videtur eadez ſuperior exceptio: nã ꝛ hic ꝛ ibi fuit ante teſtamẽtum inimicitia:ꝛ oportet tunc dicere qꝫ niſi ponitur hic expoſitiue.quaſi dicat niſi ſim te ꝛc.i. priuſquam ſcriptum ſit ꝛc. ſicut alʒ.s̃.de procu.l. niſi.ꝛ iõ prima melior.ac.
e Datus tutor.quia hic virit do qꝫ inimicus eſt.vel ex alijs coniecturis apparet qꝫ nõ mutauit animum aduerſus eum quaſi ſumat vindictam modo dando ei labores.ꝛ facit.ſ. de adimen.le.l.iiij.ꝛ.s̃.de arbi.l.lʒ ꝛ.C.ſi propter inimicitias creatio facta ſit.l.i.
f Debito.ſi male geſſit:vel ſaltez reddere rõnem.vel accipe mutuo pro pupillo:vel conuenientur a creditoribus pupilli.ac.
Amplius. Nota per calumniam non excuſat mouentem:nec cum opitulatur in aliquo.b.d.Bal.
g De ſtatu mouet. uel de omnibus bonis: uel plurima parte:ut.ſ.e.l. propterea.ꝛ inſtitu.e.ꝯ.item propter litem. Item idem eſt ſi a parte pupilli huic fuit queſtio ſtatus mota:vt inſti.eo.ꝯ.item is qui.
tio[a] facta[b] aduerſus pfez pupilloruʒ niſi ſim teſtm̃[c] apparuerit datus tutor:niſi priuſq̃[d] ſcriptũ eſt teſtamẽtũ capitale certamen eis ad inuicez ꝓſtitit:vel niſi antiqor qdẽ eſt teſtõ inimicitia. Propter hoc aũt vꝫ eſſe dat[e] tutor[f]:vt ſupponak debito[f] ꝛ negocijs:ꝛ hoc ex epiſtola ſeueri ipatoris oſtẽdit. Amplius aũt abſoluit a tutela cũ qõnez qs pupillo ò ſtatu mouet[g].cũ vꝫ hoc autẽ non calũnia[h] faciens:ſed ex bona fide ꝛ hoc diuus marcus ꝛ ſeuerus promulgauerũt. De ruſticis ãt ꝛ humilib[i] ꝛ illiteratis ſcribit paulus ita. Mediocritas[j] ꝛ ruſticitas[k] interdũ[l] excuſationem prebent ſim epiſtolã diuoꝝ adriani ꝛ antonini.
Ei[m] aũt q ſe neget litteras ſcire excuſatio accipi non dʒ ſi modo[n] ex pars non ſit negociorꝝ.
Pia. Paupertas[o] ſane dat excuſationẽ ſigs ſe ipare[p] oneri iũcto poſſit,pbaꝛ:idqʒ diuoꝝ fratꝝ reſcripto continek.
Modeſtinus. Sed ꝛ milites q honeſte[p] cõpleuerit militie tps remiſſiõez hñt tutelaruʒ[q] aduerſus oẽs bodie priuatos. Aduerſus autẽ filios eoꝝ q eodem ordine[r] cõicauerunt: ꝛ eoꝝ q olim milites fuerũt[r]:infra annũ[r] qdẽ dimiſſionis remiſſionẽ habent:poſt ãnnũ aũt nõ habẽt. Coequalitas enim bonoris militie fortior[r] videk olim militũ priuilegio: niſi fortaſſis alʒ habuerit iuſtas tutele excuſationes:vtputa numeruʒ annoꝝ[s] vel aliquid tale[r] quale ꝛ priuatos aduerſus oẽs excuſare conſueuit.
Hec autẽ[t] de filijs non denepotibus eorum qui olim milites fuerunt. Nepotes enim eorum qui olim milites fuerunt in eodem loco cuʒ reliqs priuatis eſſe creduntur[a].
Qui nimiꝝ ignominioſe dimiſſi ſunt:ſimiles bis qꝫ nequequaʒ militauerũt eſtimank[b]:ꝛ propter hoc: neqʒ ipi habẽt priuilegiũ:neqʒ filij eoꝝ[c].
Qui olim[a] fuerũt milites tutores dati obligabunk[b].
Mñqʒ aũt non complent qdam militie tempus:ꝛ tamẽ habẽt reſtitutionez tutelaꝝ.ſed eandem[c] cum bis qꝫ cõpleuerũt.
Qui enim vigeſimuʒ annũ militie exceſſit:ſimilis eſſe creditur ei q compleuit tempus militie[e].
Qui aũt infra bos ãnos dimiſſus eſt non hʒ continuam[f] tutelarũ immunitatẽ:ſed ad tps:quemadmodũ ꝛ reliquoꝝ ciuiliũ munerum remiſſionẽ hʒ[f].
Qui enim infra qnqʒ ãnos a militia ſolut[g] ẽ:nullã[g] ſibi vẽdicabit imunitatez.
Qui aũt poſt qnqʒ ãnos: vnk[h] ãni hʒ immunitatẽ. Qui ãt poſt octo:biẽnij. Qui aũt poſt duodeci:triẽnij. Qui aũt poſt qndeci:qdriẽnij. Qui aũt poſt xx[h].ſicut ſupra dixim[h] ꝯtinuo abſoluek.
Qui autẽ inter nocturnos[i] cuſtodes q ſunt rome militauerit: ãni ſoli[h] hʒ remiſſionẽ.bi ãt[k] ſi honeſte[l] abſoluti fuerint ſicut dictũ eſt propter egritudinem cauſariaʒ vocataʒ remiſſionẽ acceperint.Eſt.n. ꝛ hec honeſta[m].
Qui eniʒ ignominioſa potiꝝ remiſſiõe:nõ hʒ[n] vacationẽ.
Veteran[o] aũt eẽ creditur[o] nõ ſolũ legionari[o]:ſed ꝛ omnis q qualitercunqʒ militauit[p] ꝛ honeſte:eſt ꝛ ipſe abſolutus:filiorum[q] rum.

a Creduntur.appellatione ergo filij nepotes non continenk.ut ꝛ inſti. qui.da.tu.poſ.ꝯ.ſi.ꝛ facit.ſ.e.l.nõ tm̃.ꝯ.illiẽſibus.ꝛ.ꝯ. ſi.ꝛ.l. adminiſtrãtes.ꝯ.ſi.ꝛ.l. ſpadonem.ꝯ.ſi aũt liberi.ꝛ.ſ. .e.l.pe.ꝛ ò re mili.l.iij. ꝛ.s̃.de tutel.l.etiam.
b Qui. eſtimank.niſi in caſu:vt.ſ.ꝯ.ſʒ ꝛ ignominia.ac.
c Neqʒ eoꝝ filij.inuit filium militis non ignominia miſſi:poſſe excuſari propter patrez. pro quo eſt.s̃.e.l.tria.ſʒ falſum eſt: ut.ſ. de vaca. mu.l. in honoribus.ꝯ. vacationum.ac.
a Qui olim.ſubaudi illi qui olim.ꝛc.ac.
b Obligabunk. habebant tm̃ executionem cuʒ veterani eſſent: ſic ꝛ.s̃. eo.l.i.ꝯ.ſi autem vabitur.ac.
Quandoqʒ. Et plenus militie tẽpus prefixuʒ a principe: vel alʒ habet imunitatem ppetuã:nõ cõpleꝫ nõ hʒ immunitatẽ ppetuã.ſʒ iterdũ nullaʒ iterduʒ tpalez ſim mẽſurã tẽporis quo ſeruiuit.b.d.bal.
c Sed cãdem.i. ſim illud qõ habent q ſpleuerunt.alʒ ſed eadẽ.i.eadem habẽt priuilegia que habent qui compleuerunt vel eandem immunitatem uel eandem remiſſionem:non tm̃ ita ꝑpetuã quãdoqʒ vt ſubijcit:ꝛ facit.C.de his qui non imple.mili.l.i.ij.ꝛ .iij.ac.
d Tẽpus militie.certum in quo erat aſſumptus quod erat uel maius uel minus.xx.anno

e Continuam.i.perpetuam.que cum ſemp comitetur.
f Habet.ſ.ad tempus.
g Nullã.ea rõne qꝫ fuerit miles:ſed qꝛ reipu.cã abfuit: habet annum q dak alijs reuertentibus ſʒ py.ſed Ray.nec annũ dat vel eius aliquaz partẽ.ſʒ azo.dicit qꝫ bʒ annũ ꝛ tres mẽſes.i.quartã partẽ qnqʒ annorũ: ſicut pro portione vides in ſequentibus qꝫ quilibet habet quartam partẽ eius temporis quo fuit in militia.illud tamen videtur econtra qꝫ qui fuit per.xx.annos in militia non habet quartam partem:ſed perpetuam habet remiſſionem.
h Poſt.xx.alʒ.xv.alʒ.xvi.
i Qui aũt iter nocturnos.quibus peſt prefectus vigiluʒ:vt.s̃.de offi. pre.vi.l.i.ij.ꝛ.iij.ac.
k Hi aũt.ſ.qui militant inter nocturnos cuſtodes:anni habent remiſſionem ꝛc.
l Honeſte.qꝛ compleuerunt tempus in quo fuerunt aſſumpti ſicut dictum eſt de militibus abſentibus.s̃.priꝯ.ꝯ.quandoqʒ. Vel etiam nõ cõpleuerunt propter egritudinem ꝛc.lʒ huic.ꝯ.ſic contra.ſ.ꝯ.plane.ubi ꝑpetuam dat excuſationem.ſo.vt ibi.ac.
m Honeſta.licentiatio.ut.C.de re mili.l.causaria.ac.
n Nõ hʒ.ſed tamen vbiqʒ põt manere:niſi in bis locis in quibus ſpecialiter arteꝫ:vt.C.de re mili.l.iij.li.xij. Item nec in vrbe nec in ſacro comitatu:ut.ſ.de re mi.l.milites.ꝯ.miſſionuʒ.ꝛ.ſ.pri.ꝯ.nec alibi vbi imperator ſit:vt.s̃.de bis qui no.infa.l.ij.ꝯ.ignominie.
o Veteranus.creditur.ut hẽat remiſſionẽ:ꝛ nõ qꝫ hic eſt primum nm̃. qꝫ qualitercunqʒ ꝛc.uel melius ibi.ſed oĩs ꝛc.
p Militauit.puta in alia vel in alio numero militum non in legione.
q Filioruʒ.eius.ſ.qui ſimiſſr militauit ꝛ honeſte fuit ꝛ ipſe abſolutus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ℂ Etenim.a simili.⁊ dic legionari⁹ fit tutor filioꝝ eius ⁊c. vel lege recte.⁊ in fi. dic tutor fit.ſ.filiorũ alterius militis mortui vel ueterani.

ℂ Jam autem. Ueteranus nõ excusatur a tutela vel cura militis impuberis cuius pater decessit vel est emancipatus a pfc.h.d.Bal.

b ℂ Impuberi.nõ impuberẽ posse esse militẽ: sic.C.de testa.mi.l.fi.ac.

c ℂ Curator.ad litẽ.vel curator.i. tutor. uel dic ipuberi .i. adulto: vt.ſ. ó acq.hek.l.ipuberib⁹.

d ℂ Qui.sub.ille q. ⁊c.

e ℂ Hui⁹ .ſ. ipuberis.

f ℂ Æmãcipati.i. dicere qualitercũqꝫ exijt de patris ptãte vel morte vel emancipatiõe: naꝫ si eẽt in pfis ptãte non darek tu. vel cu.ei: vt.ſ. de te. tu.l.i.⁊.ij.ſꝫ ⁊ si ẽ emãcipat⁹ ãre pf nõ ẽ su⁹ legitimus tutor: vt insti. de leg.pa.tut. Rñ.aliõ in curatore vt hic ⁊.ſ.e. amicissimos.§.fin.arg. ꝓtra in autẽ. vt bi q ob. .§.i. vel dic q ꝫ pf erat minus idoneus: ⁊ facit .ſ.e.l.§.quesitum.

g ℂ Similiter.q.d.non soluꝫ alijs grecis.ſ. hoc ti . dictis constitutiones testantur: ſꝫ etiaꝫ supin dictis hac lege.ac.

h ℂ Uniuersis. exactionibus.

i ℂ Cõstitutiões.grece.

k ℂ Testãtur.i. testimonium ferunt.

ℂ Sed ⁊ ignominia. Infamis excusat a tutela in vrbe gerẽda .h.d.Bal.

k ℂ Sed ⁊ ignominia. vrbicis.nõ alijs: vt.C. de his qui nõ iplet.sti.l. .i.⁊.ſ.prori.§. qui eniꝫ igno.⁊c.q̃ sũt ꝓtra. Jtẽ nõ h er codẽ ſcõ penam ⁊ premiũ sequi. sic ⁊.ſ.ó bis q.ut idig.l.i.⁊ dic ꝑ ⁊ ꝓtra vt.ſ.ó neg.ges. .l. siue hereditaria.

l ℂ Plane.ꝑpetuaꝫ. hic nõ.iiij.iura: nã.C.de his qui nõ imple.sti.l.ij. ⁊.iij. dic eũ nõ bfe excusationẽ qui militauit min⁹.xx.an. Jtẽ.ſ.§.qñqꝫ. dicit bfe tpalẽ: ut ibi distinguit. Jtez.ſ.§. qui autẽ inter nocturnos. dicit habere annũ. hic ꝙ dicit ꝑpetuo. So. in milite absente dic q ꝑ non habet ut dictis legibus nisi tpalẽ. ut.ſ.§.qñqꝫ. sed militãs in ciuitate ad custodiã vrbis de nocte: tũc annũ: ut.ſ.§. qui aũt. si ó die tũc perpetuo ut ó: qꝫ pro abñtib⁹ bñtur: ut.ſ. ex q. cau. ma.l. milites. Alij dicunt hoc in ipso pfec. vig. spãle. Tertij dicunt spãle in bis q militant inter cohortes pfecti vrbis: ut.ĵ.e.l. si tribunus. ⁊ secus de bis q militãt in cohorte pretoris.

ℂ Quesitum. Ueterani: qui gesserunt vnicã tutelã filiorum cõueterani: ab oi alia perpetuo excusant. idẽ in cura. secus si nõ gesserunt. Bal.

m ℂ Accipiũt.i. accipere habẽt necesse. ⁊ dic q querit an ueteranus cogat accipe tñ vnã tutelã filij ꝓueterani ⁊ nõ aliam: etiaꝫ ea finita: ꝫ hẽat ꝓuilegiũ suum sic ut postea nõ hẽat necesse aliquã aliam suscipere. an ꝙ cũ illa durat excusationẽ ab alia ꝫ si sibi deferat: ſꝫ ea finita iteruꝫ si alia deferat se excusare nõ possit. ⁊ videk declinare in banc sniam: ut decetero habeat excusationẽ: an ꝙ ea finita cogitur aliam suscipere. ⁊ primuꝫ probat ⁊ sic prodest ei ꝑterita: qõ sec⁹ est in tutela priuatorũ. si aũt tñ fuisset datus ⁊ nõ administrasset tũc cogitur aliã suscipere ꝑm Jo. ſꝫ alij dicũt ó dici q excusek ea durãte tñ pro quibus ẽ finis. ibi. ita ⁊ in his ⁊c. ⁊. C. de excu. ue. l. i. ubi dicit eodẽ tpe. sed ꝓtra mẽtẽ huius. §. est ibi aliter ⁊c. qdã noluerũt loqui in tutela priuati: an ueteranus cogit vnã suscipere: ut primo quesiui in tutela filiorũ cõueterani qõ nõ placet: ut.ĵ. hoc. §. ibi ⁊ nihil differt ⁊c. ⁊. C. de excu. uete. l. fi. illud ergo cõstat q plures simul non cogit suscipe: ut. C. de excu. ue. l. ij. Jtem q si susceperit unam tutelã priuati non cogitur suscipere aliam: ut. C. eo. l. uoluntarie.

n ℂ Priuilegiũ recipient. ſ. tale ut nullã cogantur suscipe. ⁊ subaudi. qõ uerũ est ꝑm primũ. ⁊ ꝑm hoc proficit ei habuisse primam ⁊ sic bene sequitur aliter ⁊c. ⁊ est tota plana. ſꝫ ꝑm alios dic q recipient. ſ. priuilegiuꝫ. ſ. tale: ut unam aliã ⁊ solã suscipiãt: ⁊ ꝑm hoc dic aliter in priuatis. ſ. in tutelis uel oneribus q uel que quieuerunt. l. sunt finite: quia cogit etiã plures recipe. ⁊ q subisci nõ. n. ⁊c. redit ad milites ⁊ dic habuerunt. ſ. priuilegium. ⁊ q subijcit: neqꝫ inter: ad priuatos se refert. ⁊ q dicit ita in his. ad milites. ac.

o ℂ Habuerunt. ſ. tutelam ꝑm Jo. que est finita. uel priuilegium ꝑm alios.

p ℂ Creatũ cẽ. ſ. tri. sub. ⁊ non gessisse q̃ forte priuati filius vel qualibet alia rõe non gessit. Jo. vel ꝑm alium sub. non ꝓdesse creatũ esse tutorem qñqꝫ nisi duret vt. §. de in rem ver. l. ñ ꝑ patre. §. versum.

ℂ Primipilarij. Quãdo priuilegiũ vel beneficiuꝫ cõcedi tur rõe officij nõ sufficit beneficiuꝫ in habitu: sed regrit qõ sit in habitu ⁊ actu. h.d. Bal.

q ℂ Primipilarij. reliq̃ruꝫ. ſ. extraneoruꝫ: sed filiorum ⁊ primipilarij nõ: vt subiciat: ⁊. §. e. .l. §. ñ aũt. ⁊ facit. ĵ. e. l. nõ soli. §. qui primipilum. ac.

r ℂ Exercẽt primipilũ. i. vexillu. aꝫs dr administrator maior ut. C. de epi. ⁊ cle. l. officiales.

s ℂ Non exercens. qꝫ domum erat reuersus ⁊ sic ẽ priuatus vt insti. ó test. mi. §. illis. ⁊ sic alij ꝓ primipilari⁹ vel primipilaris nõ erit tutor filiorum huius: utpote priuati: ut. §. in pn. uel dic q nõ tãto ipe steterat vt diceretur ueteran⁹: aꝫs haberet ꝑm tpa tacta. §. e. l. §. qñqꝫ. ⁊. §. ñ autẽ Jtẽ hoc si habes filioꝝ hui⁹ primipilaris nõ ⁊c. si aũt habes filioꝝ fili⁹ primipilarij ⁊c. dic q fili⁹ alteri⁹ primipilarij non erit tutor. ⁊ nõ priuilegium finiri morte. sic. ĵ. de re iud. l. si cum procuratore.

t ℂ Jtribun⁹. collegarum. hoc est spãli bñficio vt ó dicit aꝫs ꝓtra: ut. §. l. pri. i pn. ⁊. §. fi. ⁊. C. de excu. ue. l. ij. ac.

ℂ Non solum. Quicũqꝫ habet cã reipublice habet annũ post reuersionem ut non uocek ad tutelas. h.d. bal.

u ℂ Non solũ. grecuꝫ est ⁊ aꝫs est caput. l. ⁊ aꝫs non. ac.

x ℂ Caligatas. i. viles. ⁊ obscuros vt i auẽ. qui. mo. na. ef. le. .§. quisquis. uel dic vt nõ. C. ó nup. l. a caligato.

y ℂ Et reliquas. non caligatas: uel ad nocturnas. ut. §. e. l. sed ⁊ militem. §. qui autem. ac.

z ℂ Anni. ad minus: quod est cõe abñtiũ reip. cã: ut hic sed si est in militia tunc plus: vt. §. l. sed ⁊ milites. §. qñqꝫ. ó ergo minus. xx. annis abfuit.

a ℂ Annus. cõpleuerũt. accipe in reliqs ⁊c. q.d. siue. xx. annos q ꝓfecit statui militibus: siue minus in alijs publicis necessitatibus steterunt habent annum.

b ℂ Quieuerunt. i. quãtũcunqꝫ redierint. ac.

c ℂ Et si minus. constitutum. ſ. in militibus. xx. an. ac.

d ℂ Habebãt. aꝫs abibant. ſ. a tutela ⁊ recesserant: aꝫs habebant: scilicet excusationem. ⁊ facit insti. eo. §. Jtem qui rei. accur.

e ℂ Annus aũt copulatorũ. i. cõiunctorũ vn⁹ post alterũ. q.d. ꝓtinu⁹ ẽ aꝫs cõputatoꝝ: ⁊ tũc dic ꝑm cõputationẽ q̃ fit. §. sigs cau. l. i. ⁊. ĵ. de verb. sig. l. iij. ac.

f ℂ Scrutabitur. aꝫs seruabitur.

g ℂ Ex circuitibus. nisi impeditus fuerit iusta ex cã. ut. ĵ. de uaca. mu. l. tempus ⁊. §. ex quibus causis maiores. l. itẽ bi. §. fi. ⁊. l. sequen. ⁊. l. si cui. §. i. ⁊. §. siquis cautionibus. l. ij. §. pe. acc.

ℂ Et qui Tutor excusat ab administratione rerũ alterius ꝓuincie. h.d. Bal.

b ℂ Qui in testõ dati. ſ. simplici ⁊ sic habuerũt excusationẽ in rebus in alia prouincia cõstituris si aũt expressisset eos se dare tñ in reb⁹ eius ꝓuincie vnde sunt ipso iure sunt imunes ab alijs. Jtẽ ió dicit in testõ: qꝫ ⁊ a iudice constat si det rebus alterius ꝓuincie q̃ vnde est iudex vel preses q ipso iure nulla est datio. ⁊ sic non est opus excusatione nisi cum datus esset ab imperatore vel ab aliquo eius iussu. ⁊ probant hec. ĵ. e. l. illud ⁊. C. e. l. ij. ⁊. l. testamento. ⁊. §. de tu. vel cu. da. l. pupillo. ⁊ similẽ dr iam no. §. de test. tu. l. quero in prin.

i ℂ Quas. aꝫs que. aꝫs quas. ſ. leges.

k ℂ Diuus. aꝫs ler.

l ℂ Datus. tutori loquit. ac.

m ℂ Prefinitũ. aꝫs ꝓstitum quinquaginta dieruꝫ ⁊ si non feceris poterit pp late diffusum patrimoniũ adiungi curator: ut. C. e. l. testamento. ac.

ℂ Qui primipilum. Publicum officium post tutelam iniunctum excusat ab administratione ⁊ interim datur alius. ⁊ priuilegium qõ taliter confertur extenditur ad eius collegam. h. d. Bal.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Qui primipilū.i.primipilariā administrationem.az.ꝛ est grecum.acc.
b Explcuit.als exercuit.ac.
c Et vnius.s.primipilarij.
d Filium.s.in tutelam suā suscepisset.ꝛ vic vnius.s.comprimipilarij sui:vt ꝛ .ſ.c.l.sed ꝛ milites.§.fi.ac.
e Deponet.ꝛ curator vabitur in locū eius:vt insti.e.§.item qui.vt.ſ.ō tutel. .l.quesitum.ꝛ.l.se.ac.
f Collegā.tutor quidam fuit p collega primipilarij:loco ei⁹ dabit curator.vel dic q̄ vnus tutor fecit sibi alium adungi i collegā qō qñq; fit:vt.C.in q bus cau.tu. haben.l.propter. nam hic collega fuit primipila rius.alius curator vabitur in locum eius.ac.
g Quā.s.constitutionez sub audi fecerat.
h Tēporis.vt reipu.cā.

Si libertus. Spes testa mentarij facit interiz veniri ad vatiuuz:ꝛ repellitur legitim⁹. ꝛ spes prioris legitimi facit in terim veniri ad vatiuum exclu so sequenti legitimo.ꝛ dicitur esse in spe illud quod est in po tentia naturali.h.d.Bar.

i Dabit.in testamento.ac.
k Impubes.i.minor.xxv. annis.sic ponit.ſ.de acq.her. .l.ipuberibus.uel subaudi ma xime.naz idem si pubes:q; mi nor.xxv.an.ipso iure non pōt cē tutor:ut.ſ.de test.tu.l.q̄ro .§.fi.in fi.ꝛ ista.e.§.uē maior. et.C.ō leg.tuto.l.fi.ꝛ sm hoc oportet q̄ fit ppe.xiiij.an.ꝛ pupillus anniculus vel infra an num vt ita tutor citius veniat ad.xxv.annos q̄ pupillus ad .xiiij.vel dic hic loq sm vetera iura sm que adulti poterant ee se tutores:nisi excusarent se:qō hodie est secus:ut insti.e.§.itez maior.ac.
l In locuz eius.Imo videtur q̄ q est in sequēti gradu debet uocari:ꝛ ste apud aliū erit here ditas apud alium tutela:ut in sti.de legi.pa.tu.§.fin.ꝛ.ſ.de legi.tu.l.i.in fi.ꝛ.l.agnato q̄ sunt ꝓtra. So.hic spes est hūc effici maiorem:ꝛ sic posse pue nire ad tutelam:ibi nō q̄ femi na fiat mas.ar.ad hoc.ſ.ō le gi.tut.l.i.§.si apud.uel posset dici q̄ hic non erat alius legiti mus habilis.vel oēs alij mor tui erant:uel habebāt aliaz ex cusationem . primum uerius.
m Si quis.a tutela.q; spes est sanitatis als secus:vt.j.e. .l.sed in hoc in prin.ac.
n Sinaūt.similis est.ut nō excusēt oino sed curator detur: ut.j.co.l.sed ꝛ in hoc.§.i.sed contra.j.co.l.post susceptum. sol.vt ibi.acc.
o Aduersa.latina est ꝛ facit insti.co.§.Item propter ad ꝛ.ſ.de offi.con.l.i.§.sane.ꝛ insti.de cur.§.fi.ꝛ.ſ.ō procur.l.non cogitur.§.i.ac.
p Et non tantū.incipiant.esse tutor ꝛ est latina.
q Item.sed in hoc.ꝛ est latina.ac.

reris. Qui p̄mipilū[a] expleuit[b]:si cū tutelā susceperisset ꝛ vnius[c] filiū[d]: rursus i militares necessitates assū ptus erit:deponet[e] sollicitudinē tu tele. Sic̄ ꝛ i locum illi⁹ tutoris: quē postea sibi collegā[f] qs addure rit dabit curator vt ait ꝓstitutio di ui seueri:quā[g] adaptās recte oībus sil'ib⁹ capitulis:curatorē dari licet i locū eoz:q tpis[h] vacatōez recipiūt.

Si libert⁹ ipubes dabit[i] a pfono curatoꝛ filijs suis:vel ali⁹ qcūq; mi noꝛ.xxv.an.donec qdē ipubes[k] fue rit ñ molestabit. Interi āt alter i lo cū ei⁹[l] creabit curatoꝛ. Si his est huic ꝛ legitimus tutoꝛ si ipuberē eē ꝓtigerit:eteni i locū eius curatoꝛ in terim dabit. Si qs ita egrotus fuerit vt oporteat eū nō oīno dimit ti a tutela[m] in locū eius curatoꝛ inte rim dabitur.senatus aūt hic rursus recipiet tutelā. Si āt ꝛ qs i insa niā iciderit sil'is[n] est huic:ita ꝛ vlpi an⁹ scribit. Aduersa[o] quoq; va litudo excusat:sed ea q̄ impedimēto ē q̄min⁹ qs suis reb⁹ superesse possit: vt imperatoꝛ noster cum patre re scripsit.

Aulus Item non tantū ne incipiāt[p]:sed ab accepta excusari debent.

Dē vlpianus Qde. scribit.Sed in hoc⁹ rescripto adiectum est:solere vel ad tps vel i ppetuū[r] excusari,put valitudo est q̄ afficit. Furoꝛ[s] aūt nō in totuz excusat:sed efficit vt cura interiz de tur. Sūt ꝛ alij[t] q ꝛ si iā sint tuto res vel curatoꝛes:tū ꝓtinue de reli quo absoluunt a sollicitudine[u]:pu ta q; domicilū al's transtulerint ex rescripto ipatoꝛis scientis qdē tuto rē eē eū:trāsmigrare aūt exp̄ssim ei ꝓcedētis:ꝛ hoꝛ alterutrū litteris si gnificantis[v].

Item. Aire oporteꝛ etiā:qñ neq; da ti[x] tutoꝛes:neq; testamentarij ꝓuocare[y] necesse[z] hūt: vt ostendit constitutio diui seueri ꝛ antonini.

Hoc autez obseruari oꝛ ꝛ in da tis curatoꝛibus.in paucis[a].n. valde distant curatoꝛes a tutoꝛib⁹.

Ad uersus deniq; snias auferentes eis excusationes.licentiā habebunt ap pellandi. Multa vero obstaꝛi oꝛ:vt ꝓcedāt[b] tutoꝛes vel curato res causas remissionis tribuere[c]. Oporteꝛ.n.eos ēt in ꝓstituto tpe le galiter ad iudicē accedere[d]. Sūt aūt ꝓstituta tpa hec.Qui.n.in ipsa ciuitate est vbi creat:vel infra cente simū miliariū[e] a ciuitate:infra qñq ginta dies[f] excusabit:postea aūt nō ꝓcedet:sed detinebit ad sollicitudi nem.Et si hoꝛ qd nō fecerit erit in eadem cā in q̄ esset si apparuisset ꝛ propō piculo ip̄z negligere. Recta est ei via derelicta ad excusatiōez.

Qui aūt sup centū miliaria a ciui tate distat:viginti miliaria habebit numerata ei p vnamquāq; diem a qua cognouit. Oꝛ aūt ei ma nifestari a p̄sidibus:vel in faciem[g] vl ad domū[h].ꝛ extra hos alios[i] tri ginta dies habeat ad excusationē[k].

Hoc autem ꝓuenit ꝛ his qui in te stamento dati sunt:siue tutoꝛes fue rit:siue curatoꝛes:quos curatoꝛes[l] ꝓfirmari[m] ꝓsuetudo est a magistra tibus. Aliud aūt inuenimus ex diui marci,p̄mulgatione[n] inquisiti one dignū.Etenim q in ipsa ciuita te est in q̄ creatus est:vel intra centū miliaria:gnāginta diez dedit legis latoꝛ spatiū.ei vo q vltra centū mi liaria habitat:per vnāquāq; diem oporteꝛe numerari vigiti miliaria iussit.ꝛ extra hos alios triginta di es adiecit ad excusationē.vñ cōtin git si fuerit qs a.dx.miliarijs habi tationē faciēs:huic esse spaciū octo ꝛ.xxx.diez.octo qdē.dx.miliarioꝝ[o] tanq̄ p vnāquāq; diē.xx.miliarijs numeratis.xxx.vero eo qō ad excu sationē.Erit igitur in deteriori oꝛ dine qui longius habitat eo q intra centum miliaria est:vel in ipsa ciui tate.Sed vtiq; bis qdē sp q̄dragi ta dies spacij sunt.Illis[p] vero pau cioꝛes. Sed ꝛ si maxime verba legis hunc habeant intellectum ta men mens legislatoꝛis aliud vult. Ita.n.cheridius ꝛ bolas ꝛ paulus

er facto.ubi ꝛ nō alios casus ubi cepta amittit. Item pōt dici idem in casi bus,ſ.pri.positis in.l.nō solū.§.sigs ita egrotus.ꝛ.§.se.ꝛ.l.non ini.ꝛ hac.l.in pn.sz in his qdā dicūt ꝓtra.s.vt nō possit deseri:sed curatoꝛ dek. sz nōne inserit de furioso. Item de eo q ꝓpetua ualitudine detinet:ut ꝛ ita perpetuo excusetur:ut.ſ.hac.l.in prin.ꝛ.§.i.ꝛ superiori.§.siquis.ac.

Aire oportet. Actut ela non appel latur:nisi per iudicem le gitima excusatio repel latur.idem in curatore. .b.d.Bal.
p Dati.i.vatini.idez dicas de legitimis:ut in sti.eo.§.qui autem.
z Prouocare.a va tione.
a Necesse.sed excusare se debēt oēs ēt testamen tarij:ut.C. de testa.l.si tibi pf.vum sñ datio re neat non als:ut.C. de confir.tu.l.i. Itez secus in uocatis ad alia mu nera q̄ habēt necesse ap pellare ab ipsa noiatōe: dū sñ teneat noiatio:ni si sint ueterani:ut.j. qñ ap.sit.l.i.§.sigs.ꝛ.l.no minationes.ꝛ.C. qñ p uoca.nō est ne.l. uetera nis.accur.
b Hoc aūt.i paucis. differūt.n.qñq;:ut.ſ.ō tu.ꝛ cu.da.ab his.l.nē tri.§.i.

Multa. Nisi quis cōpareat in termino da to a lege ꝛ nihil de con tingēnibus omittat:au diri nō oꝛ.h.d.bal.
c Concedant.leges.
d Tribuere.i.allega re.accur.
e Accedere.non inde ad eū ut.j.quis oꝛ.i bo. pos.ser.l.ii.§.si preses.
f Sūt aūt.miliarium uel lapidē qui designat miliaria:vt insti.eo.§. qui autem.acc.
g Dies.qui incipiant ex quo cognouit se datū ut.j.eo.l. quinquagin ta.ꝛ etiaz nō.ſ.de admi nist.tut.l.i.in prin.ꝛ.l. quidam ꝺecedens.§.fi.ꝛ .l.se.ꝛ.l.q iussus.ꝛ.j. .e.l.quīquaginta.ꝛ.C. .e.l. quinquaginta.ac.
h Qui aūt.unāquāq; sic.ſ.siquis caut.l.i.ac.
i In faciem.s.siue per sonē.accur.
k Homuz.nō.sic.C. de an.ex.l.ut pfectius.ꝛ .j.quod vi aut clā.l.aut .§.i.ꝛ.ſ.de dā.infec.l. .iij.§.totiēs.
l Alios.sic loquit quasi.ſ.dedit.xxx.qō est falsuz.sic.ſ.de procu.l.nō solum.§.querit.ꝛ simile est tps.ſ.de libe.agn.l.i.in prin.
m Ad excusationem.s.proponendam.ac.
n Hoc aūt.curatoꝛes.dati in testamento.ꝛ dic post confirmationem non ante:ut.j.eo.§.oportet.ꝛ.j.eo.l.gaius.ac.
o Confirmari.ut.ſ.de confir.tu.per totuz.ꝛ insti.de cura.§.dank.ac.

Aliud autem. quotiēs ex uerbis legis simpliciter intellectis pferuntur iniquum equo:recedimus a uerbis ꝛ stamus rationi legis.h.d.Bal.
p Aliud autem.promulgatione.i.inquisitione.ac.
q Miliariorum.i.pro.dx.miliarijs.
r Sed utiq;.q sunt.in ciuitate uel infra centum miliaria.ac.
s Illis.qui longius distant.
t Sed ꝛ si.mens que est seruanda qō dic ut.ſ.de legi.ꝛ sena. consul.l. contraria.ꝛ.l.se.sed ar.contra.j.qui ꝛ a quibus.l. prosperit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Vertices. idest interpretes. erant enim quasi capitanei legum. ac.
b Obseruabunt. spatium. statutum. s. ꝫ. hac lege. ac.
c Vel pte eius. i. dicere siue excusek a tutela in ppetuuꝫ: siue in ptē. i. ad tps vt. ꝫ. e. l. ꝫ in hoc in pn. vel. i. cū vnus solus datus est tutor ⁊ se excusat vel cū duo. ⁊ sic vnus eoꝝ se excusat q dē excusari a pte tutele: vel cum forte excusat se ab administratione rerū alteriꝰ puincie: vt. j. e. l. illud.

Consequens. Tria sunt que ipso iure post terminuꝫ datum a lege nō valēt. s. ppositio ꝓbatio ⁊ snīa. bal.

d Consequēs. tps. s. quinquaginta diey. ac.
e Ulterius ciuitatis. cui maius tps qñqz dat rōne itineris: ut. ꝫ. hac lege. §. q aūt. ⁊. §. se. uel forte qr non hꝫ necesse se excusare: qr nō tenuit datio: uel forte qr ñ fuit datus a magistratu siue ciuitatis: vt. ꝫ. e. l. ñ solū. §. ⁊ q in testō. ⁊. §. diui seuerꝰ. ⁊. ꝫ. de tu. ⁊ cur. da. ab his. l. pupillo.
f Nō si excusatus. per ambitionē. vel qr obrepsit falsas allegationes inducēdo vel falsas probationes: vt. C. si ex fal. al. l. i. ⁊ fi. ⁊. ꝫ. ō trāsac. l. cū hi. ⁊. §. si ptor. secꝰ in alia snīa: vt. j. ad tre. l. seruo. §. cuꝫ ptor. ⁊ dico hic snīaꝫ ipso iure nullam: vt insti. e. §. fi. vbi de hoc ipso iudicio pendente cā fuerit mota vt. C. de fide instru. l. fi. ꝫ alꝫ lata snīa p falsum instrumētū vel testes dico ipso iure valere: ꝫ rescindit postea per restitutionē. vt. j. de re iudi. l. diuus. sed si ꝓcio fuerit iudex corruptꝰ vtiqz dico ipso iure nullā: vt. C. qñ ꝓuoca. non est ne. l. venales. a30. ꝫ certe hoc solum velle vt̄ q post tps vēit ñ alꝫ falso vsus est.

Sufficat. Sufficit in termino facere id ad quod terminꝰ statuitur nec regrit: nō tñ sufficit vēire si gs non stetit. nec sufficit cōparere in termino dato ad excusandū vel excipiendū nisi exceptio vel excusatio imponat nōiatim. Ītez succurrit impedito. Bal.

g Nocebit. desistenti ab accusatione quin possit penitere vt. C. de ap. l. siquis libellos. vel alter leges. i. non ei nocebit quominus possit adhuc proponere excusationē suam ⁊ ꝓbare ⁊ hic sic nolens desijt esse: ⁊ cōtra voluntatem suā ob aliquam iustam ⁊ ꝓbabilem cām vt virit post statim. si. u. affectasset absentiam secus esset: vt. ꝫ. sigs cau. l. ij. in fi. ac.
h Cuiꝰ. s. necessitatis ꝑm pȳ. vel ꝓdis. ⁊ facit. ꝫ. ō auc. tu. l. tutor qui.
i Scire aūt oportet. qdam bñt hic. §. sed nō dꝫ esse qr que sequūtur sunt verba cōstitutionis seue. ⁊ antoni.
k Testari. i. ptestari. i. ꝓponere corā iudice vel cōram pluribus in presentia iudicis: ut. j. e. §. ij. ac.
l Si aūt nō. i. accessit: sed nō oīa noīauit cum plures bꝫ excusationes. vel accessit ad iudicem sed nullas ꝓposuit excusationes. ac.
m Nequaq̄. quātum ad nō noiatas. sicut. n. qui nihil noīauit nihil p dest: ⁊ ita ei qui q̄dā noīauit q̄dam nō: nō ꝓdest quo ad non noiata. ⁊ est ad legē istam insti. e. §. qui aūt. ⁊. j. de excep. l. nemo ꝓhibet. ⁊. ꝫ. de trāsac. l. cum hi. §. si pretor aditus. ibi sed ⁊ si non de oībus ⁊c. Ītem contra. C. de inoff. test. l. cōtra maiores. sed hic ꝑñt oēs excusationes simul ꝓponere ibi nō. alꝫ sibi eēt cōtrarius ⁊ sic repellendus: ut. j. qñ ap. sit. l. ij. §. i. Ītem cōtra. j. e. l. pp litem. sed ex predictis patet so.
n Quinquaginta. cognouit. qs hoc ꝓbare debeat nō. ꝫ. de admi. tu. l. i. i pn. ⁊. l. qdā decedēs. in fi. ⁊. l. se. Ītē ad tps cōtinuū est sic. j. de vsuca. l. nunq̄. §. i. ⁊. j. e. l. qnquagīta. ⁊ isti. e. §. q āt. ⁊. C. e. l. qnquagīta. ⁊. ꝫ. e. l. ñ solū. §. ānis.

Oportet. Excusatio est ꝓponēda cōiter iudice sedēte p tribunali. ⁊ examinatio testiuꝫ pōt per iudicem cōmitti. ⁊ defēsio uel allegatio pōt fieri viua voce ⁊ p scriptură. Bal.

o Oportet autem vnam. s. excusationem. ac.
p Tribunal. tria nō. qa propositio excusationis dꝫ fieri coram iudice sedente p tribunali vel viua voce ab eo q̄ se excusat vt ꝫ: vel p libellum a seipso datū vt subijcit. pōt aūt ⁊c. uel ꝑm nō. qr ꝓductio testiuꝫ in cā excusationis pōt fieri ēt non corā iudice sed apud alium volū tate iudicis: ⁊ hoc dic aliter ⁊c. uel ēt poterit per procuratorem abñte illo q se excusat. Tertium est quia ipa cā ⁊ snīa super excusatione delegari non pōt: qr cā cognita ⁊ iudicis offō non iure actionis expeditur hec cā: ut. ꝫ. de of. pcon. l. nec qeq̄. §. i. ac.
q Et libellos. i. scripturam ꝓtinentem excusationem. ꝫ contra. j. e. l. excusare. so. ibi.

Hec de his. Terminus datus ad oēm defensionem faciendam nō excludit allegationes nullitatis. b. d. bal.

r De his agere. cū precedenb⁹. ⁊ dic agere. i. excusare. uel cū sequēti ⁊ tunc. i. dicere.
s A gbus. iudicibus vel testantibus.
t Non oꝫ. minores vel feminas. ⁊ caue qr nō cōprehendo bñites excusationeꝫ: sed eos tñ q̄ citra excusatiōes nō ꝑñt eē.
u Quibus. vt maioribus: ut ꝫ. ō tu. ⁊ cu. da. ab his. l. scire.
x Quo nō. si bēas quō bene alꝫ sub. vel dic: quo. s. loco.
y Neqz administrauerint. qr tūc secus: ut. ꝫ. de admi. tu. l. tutores q. §. i. ⁊. ij. ⁊. §. curatores. ⁊. §. pfonus. Ītez fa. ꝫ. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. i. ⁊. iij. et. l. pupillo. ⁊. ꝫ. de cōfirma. tu. l. naturali. ⁊. l. vt neqz. Ītez vide hic que notāt. ꝫ. de administra. tut. l. quidam dece. §. et quo. ac.
z Diui. latinum est.
a Sils. grecuꝫ est. nā hec lex modestini ē q transtulit: vt. ꝫ. e. l. i. i pn. ⁊ fa. ꝫ. ō iu. om. iu. l fi. ⁊. C. q da. tu. pos. l. neqz

Libertus. Hoc ēbū filius nō solū designat descendētes sed gradum primum ⁊ nepotes scōm: ꝫ nomē libertorū nō coartat ad certū gradum. bal.
b Libertum. greca est qr nō pōt se excusare a tutela pfonu: vt. ꝫ. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. libertus. ⁊. C. e. l. libertos. a30.
c Patris. paternos libertos dicimus nostros. ꝫ libertos liberorū nostroruꝫ nō dicimus nostros: vt. j. de verb. sig. l. lꝫ. §. paternos.
d Deinceps. sic. ꝫ. de in ius vo. l. ꝫ ⁊ si. §. liberos. ⁊. j. de ver. si. l. liberoruꝫ.
e Sed ⁊ si ius. sic. j. de iure aure. anu. l. i. ⁊ de bonis liber. l. iij. in prin. sed contra. j. e. l. cum ex oratione. so. ibi.
f Qui ꝓpria. nequaquā. nec ille qui p fideicōmiss. ut. j. eo. l. nequaquam.
g Si plures. vnus oīum. libertorū. i. vnus de numero oīum liberoꝝ.
h Liberis. s. patroni.
i Tribus tutelis. idest ꝫ hi liberi patroni sint vltra tres qr pro vna habeb⁹. numerositas enim pupillorum non plures tutelas facit: sed pmoniorū seperatio vt. ꝫ. e. l. tria. ⁊ lꝫ habeat tres tutelas uel quattuor liberos nō ꝓdest vt h. ⁊. C. e. l. libertos. ⁊ ꝑm hoc est cōtra. C. e. l. nec senatoꝝ. sol. nouas reiecit vt ibi. non p̄scriptas ut hic. uel aliter vt ibi. ⁊ facit. j. e. l. libertus.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Spadonē quorum appellatio generalis est: vt. ſ. de ver. ſigni. l. ſpadones ꝛ est greca. b Creabunt. magistratus.

C Qui patri. Acceptatio officij in vltima voluntate decreti facta in vita testatoris artat post mortem. Unde ſigs est relictus in testō volēs ꝛ acceptans: non pōt postea renūciare cōmissariā. bal. c C Qui. facit insti. e. §. itē si propter ꝛ. ĵ. de kal. l. vtori. §. i. ac.

C Scire Dignitas ad aliqđ valet ſz nō p se ita valz. bal.

d C Scire oportz. dignitas. sine administratione. ꝛ sic non obstat. s̄. e. l. athlete. §. gentium ꝛ. §. remittuntur. ac.

e C Et cox. ſ. pupillox.

f C Ordinis. sūt tñ alicuius dignitatis. alꝰ secꝰ vt statiz dic̄.

g C Si aūt. positi. ꝛ sic priuati ꝛ ipse erat sibi priuatus. ac.

h C Postea. h tutor. ac.

i C Cōtinuo. alꝰ confestim.

k C Absoluet. ꝛ sic ē iste vnus de casibꝰ vbi suscepta tutela deponit: vt nō. s̄. e. l. ſz in hoc. §. sunt ꝛ alij. ꝛ fa. s̄. de arb. l. non vtiguemꝰ. §. sūma. ꝛ. ĵ. ō vaca. mu. l. pe. ſz ar. cōtra. C. de nup. l. pe. ꝛ. ĵ. e. l. tutor. ac.

l C Senatoris. ſ. filij.

m C Sibi. inferioris. ſ. senatore.

n C Maiox. q̄ ipse sit. ac.

o C Negz librarios. i. scriptores. de qbus logtur. ĵ. de reg. iur. l. si librarius. ꝛ. ĵ. de op. liber. l. antepe. ꝛ. C. de vete. iure enu. l. ij. §. antepe. ac.

p C Calculatores. qꝛ p calculos. i. minutissimos lapillos faciunt cōputationes q dicunt nō merito calculi: qꝛ nō impune pedibus calcant: vnde vſ in rubro. C. de errore calculi.

C Jam aūt. In humanis actibus iudici nobiscū ptipant non in diuinis: neq; in aliquo actu superiotatis. h. d. bal.

q C Judeox. i. xp̄ianoruz non solum aliorum iudeox. ac.

r C Administrabūt. vt tutelaz ꝛ curaz. q aūt possit facere ea pp̄ que ingnareť. i. pollucretur cultus vt missaz vel aliud officium xp̄ianorum exerceť: illō nō est eis pmittendū. ꝛ hoc sb ijcit: constitutiones. n. ꝛc̄.

f C Solis. subaudi. i. ab illis solis muneribus. ꝛc̄. ac.

s C Eos. ſ. iudeos.

u C Cultus. diuinus. vñ plaꝰ in aliq̄ ecclia non erit nec etiam dignitatez tpalē vz hbe: vt. C. de iude. l. fi. ſz olim ↄtra: vt. ĵ. de cur. l. generaliter. §. fi. ac.

x C Ratiocinatio. cōputabat introitꝰ ꝛ exitus ciuitatis: ꝛ vſ vt calculator generaliter. ac.

y C Liberi. cox. i. senatorū si nō habes in ter. idez si vroruz

z C Senatox. q sunt patroni: vt. ĵ. e. l. cum er oratione in fi. ꝛ. C. e. l. senatorum.

C Si ciuitatis Obligationes in quas incidit magistratus non representāt numerū tutelax. h. d. bal.

a C Creatione. qꝛ creauit alicui aliquem in tutorem. ꝛ fac̄. s̄. ō ritu nup. l. siquis tutor. §. i. sed contra. s̄. e. l. tria. sol. vt ibi. ac.

b C Qui vectigalia. a cura. secus ecōtra. vt. C. ne tu. vel cu. ve. cō. l. i.

C Qui iura Plures semiplene defensiones non ↄstituunt vnā plenam defensionem. h. d. bal. c C Multa. excusari. vt. C. q nume. tu. l. fi. sed cōtra. s̄. e. l. ij. §. amplius. sol. vt ibi. ꝛ facit ad hoc illa. l. in prin. ꝛ. §. remittit.

d C Communione. alꝰ deest istud in communione.

e C Sint. i. si ita erūt socij ponent simul ꝛ inducēt excusationem ac.

C Qui accepit Uerbū publici muneris absolute ꝓlatum intelligitur de eo qđ ē publicuz auctoritate ꝛ vtilitate: non autem de auctoritate tñ. h. d. Uel sic. Uerbum absolute ꝓlatum intelligitur de eo qđ est simpliciter tale: non de eo qđ est tale ſm quid. h. d. bal.

f C Qui accipit. excusabit. innit hic qđ tutela non sit publicum munus vel ciuile: ꝛ sic est ↄtra insti. e. in pn. ꝛ. ĵ. e. l. nō tñ. §. cos. vbi dicit qđ est publicū. Itē est ciuile: vt. s̄. e. l. athlete. §. tutela. so. hic generalis remissio fauore pupillox ptinet ad ea q̄ sūt publica auctoritate ꝛ vtilitate tñ. sed hoc est vtilitate ꝓuatñ. ꝓ quo est. ĵ. e. l. non tñ. §. non omnia. ac.

C Qui absolutus. Mñ ꝓterituz non infert in pñti necessario: vt pro babiliter ꝓbatiōes facte de preterito: ꝛ snīa lata de pñti in alia litez inť eosdem nihil bz operari. h. d. fm. do. bal.

g C Depositionibꝰ. ſ. testiū: qꝛ res inť alios ꝛc̄. Itē ꝛ qꝛ posset cē verus qđ ꝓmo ꝓbauit. ſ. de numero liberox. ſz mō alii qui decesserunt. ac.

C Si nō exiterint. Qui ꝑmutat magnum bficiū cuz minimo presumit facere in fraudem expectantium. h. d. bal.

b C Si non exiterit. nō ꝓpter hoc. vt insti. e. §. non esse. ꝛ arg. insti. de ber. insti. §. fi. ac.

i C Est aūt qñq; ſa. s̄. e. l. tria onera. ꝛ insti. e. §. item tria onera. ac.

k C Qñq; alꝰ qñ. ꝛ alꝰ qñq; tunc dic. i. aliqñ.

l C Siquis. ſ. pater.

Siquis. Tutela filij emancipati connumerat in numero tutelax. h. d. bal.

m C Siqs. alꝰ est. §. idē vlpi. scribit si is ꝛc̄. alꝰ est lex sigs. ac.

n C Filij sui. cui est legitimus tutor: vt insti. de legi pa. tu. ac.

C Si quis. Uſ Latitans in fraudem legis ne filius tutor fiat cogit tutelā vna cū filio administrare. h. d. bal.

o C Siqs. cautio. i. cautela alꝰ creatio. alꝰ cautio. ac.

p C Constitutio. q̄ legť quā ꝛ qđaz bñt ꝓ vtria. l. superioris nimli. ſz superfluerez altera. ac.

q C Quāuis. alꝰ est lex. alꝰ. §. impator adrianꝰ britasio pollioni legato lugdonēsi. Ysidorus marcus q̄us ꝛc̄. ꝛ ita in libro vñi. accur.

r C Uſ āt. clementis ꝓ priū nomē pñs pupillorū. ꝛ dic cōpelläť captis pignoribus: vt insti. de satisda. tu. §. pe. vt mꝛ

Augu. Añ ↄfirmationez curator adulti non bz necesse excusaſ se. h. d. vlpianus. Actus idigēs ↄfirmatōe añq̄ ↄfirmatur non dicit habere essentialē pfectionē. logť ista ler in officijs. ꝛ est multū nota. bal.

s C Gaius. a curatione. non a tutela: vt. C. de test. tute. l. si tibi pater.

t C Appellationem sic. s̄. e. l. scire oportet. in prin. ac.

u C Se excusare. ob hoc ipsum q̄ tutor fuit nisi esset libertus: vt. C. e. l. libertos.

x C Cōfirmaꝰ. i. tpe ↄfirmationis. vt. ĵ. e. iuris peritos. in fi. naz si pateret se confirmari non resistēdo: tacite videť renūciasse excusationi: vt. s̄. e. l. spadonem. §. i. ꝛ sic intellige. C. de cōfir. tu. l. i. ꝛ fa. ĵ. e. l. penul. §. ꝓ

edit: ⁊ ℑ. ve admini. tu. l. q negociatione. §. testō. ⁊ insti. e. §. q tutelam.

Non tm̃. Nō ppe est p ser mēses nihil distare vt ab esse in actu. vel sic. Ille dr̃ cē ppe pubertatē q nō distat a pubertate nisi per sex menses. h. d. Bal. a ¶ Non tm̃. intuenda. alꝫ iucunda.

a ¶ Suscipienda. i. cp magnitudo pr̃imonij ei⁹ tutele q̃ suscipienda est; ut ℑ. e. l. si is q tres. §. fi.

b ¶ Semestre. i. vj. mē siū. arg. ℑ. e. l. tria. ⁊ sic nō b spaciū cē puū ⁊ p pe finē vt dr̃. sic. C. ō iu di. l. pperādū. §. sinaūt

¶ Illustribus. Nobilitas ⁊ coniūctio tribuit immunitatē. h. d. bal.

c ¶ Illustrib⁹. nō sint. sic ℑ. e. §. fi. ⁊. ℑ. c. l. fz ⁊ milites. §. i. ⁊. §. pmipilari ⁊. ℑ. e. l. administrantes. §. fi. ⁊. C. e. l. pe. ⁊. ℑ. e. l. spadones. §. siqs aūt. ⁊. C. de excus. veterañ. l. i. ⁊. ij. Itē hñt hi. puilegiū vt filij sequañt ꝓditionem mr̃is: vt. ℑ. ad munic. l. i. in fi. ⁊. ℑ. pr.

d ¶ Eos. circa tutelax. nedū circa alia munera ⁊ hoc si sunt biles ad illud artificiuz ad quod sumpti sunt exercenduz: vt. ℑ. de iure imu. l. semper. §. pe. Itē caute dic̃ cē eox. nā secus in tutela collegax: vt. ℑ. pro ri. §.

e ¶ Compellant. nā cōpellunt auctis facultatibus si augeāt ⁊ negociatione: vt. d. l. pe. §. negociatio. ⁊. §. pe. Itē nō q vocat b tutelaz publicū munus fz videat cōtra ℑ. e. l. spadonē. §. q accept. sol. vt ibi.

¶ Non omnia. Nemo pr̃sumit priuilegiatus nisi ꝓbet ⁊ pducat priuilegium. h. d. Bal.

f ¶ Notatiz. vt appet. ℑ. pri. §. ⁊. §. dñi nauiuz. Itē sola illa hñt imunitatē q̃ relicta sunt. ⁊ sola illa licita sūt q̃ lege vel sc. con. vl̃ aliq̃ ꝓstitutione ꝓfirmant. vt. ℑ. ō iure imu. l. semp. §. negociatio. ⁊. §. pe. ⁊. fi. ⁊. ℑ. ō col. illi. l. fi. ⁊. ℑ. qō cu. vni. l. i. in prin. fz. azo.

g ¶ Is q edilitate. i. q ē edilis curulis. ō quo bt mētio isti. de iure na. §. proponebāt. vel edilitate siue edulitate. idest q habebat curam emendi frumentū vl̃ vēdēdi tpe famis sicut ponit. ℑ. de cōpē. l. ideo. ⁊ istud tale officium dicitur munus. azo. vt. ℑ. eod. l. sed ⁊ reprobari. §. de philosophis. in fi. ac.

b ¶ Excusati sunt. nō tm̃ a tutela.

i ¶ Sane. honorē. cū administratione. sic. ℑ. e. l. administrantes. I prin. ⁊. ℑ. eo. l. athlete. §. i. ⁊. §. remittit. ⁊ sic nō ob. ℑ. e. l. spadonē. §. scire.

k ¶ Vacare. ve dicimus. vel subaudi placuit.

l ¶ Dñi. vacēt. sed ab alijs muneribus qñqz excusant: vt. ℑ. ō vaca. mu. l. hi qui. ⁊ cōcor. ℑ. de iure imu. l. semp. §. imunitati. ⁊. §. diuus. ⁊. §. fz.

¶ Inquilini. Rusticus q accessit ad habitādū ad aliud castrum non cōpellit ibi ad munera tutele: q: nō est ibi vt incola sed vt inquilinus. h. d. Et nō hñ. §. q: quotidie rustici recedūt de ꝓprio castro ⁊ veniunt ad habitandū ad alia castra. Et iste. §. est ar. q aduene non tenent ad custodiam castri: nec ad alias factiones personales. Bal.

m ¶ Inqlini castrox. i. castellox quasi aliūde uenies nō teneatur nisi ad munera idifferēter: nō aūt dicas castrorū principis: q: tūc nō inqulini fz milites dicerent. ⁊ idem in illis bōs. ℑ. e. l. pp ma. §. i. ⁊ facit. ℑ. e. §. illicusi

Non tm̃ magnitudo pr̃imōio rū intuēda cē susceptax triuz tutelarū que suscipienda est: fz etiā etas pupillox cōsiderāda est. nam si prioꝝ pupillox etas ꝓpe pubertatē sit: ita vt tātūmō semestre tps reliquū fuerit: aut eox quorū suscipere tutelā cogit nō dabit excusatio: idq̃ pncipalib⁹ cōstitutionib⁹ cauet. ¶ Illustrib⁹ ⁊ ꝓpter iditā nobilitatē ciuitatis: ⁊ pp cōiūctōez oriģinis romane: iā antiq⁹ ⁊ senatus cōsultis ⁊ ꝓstitutiōib⁹ pncipuz plenissima imunitas tributa ē: vt ēt tutele excusatiōez hēant. s. eox pupilloꝝ: q illustres nō sint. idq̃ diu⁹ pius rescripsit. ¶ Eos q i corporib⁹ sūt veluti fabroꝝ imunitatē habē dicim⁹: etiā circa tutelax exteroꝝ hominū administrationē hēbūt excusationez: nisi facultates eox adaucte fuerit: vt ad cetera q̃q̃ mūera publica suscipienda cōpellant. idq̃ pncipalib⁹ cōstitutionib⁹ cauet: ¶ Nō oia tamē corpora vl̃ collegia vacationē tutelarū habent: q̃ quis muneribus municipalibus obstricta nō sint: nisi noiatiz id ꝓuilegiū eis indultū sit. ¶ Is q edilitate fūgit pōt tutor dari. naz edilitas inter eos magistratus habet: q ꝓuatis muneribus excusati sūt: fm diui marci rescriptū. ¶ Sane notuz est q̃ gerētib⁹ honorē vacationē tutelarū cōcedi placuit. ¶ Vacare aūt eos q tūc primū vocent ad suscipiendū officiū tutele. Ceterū eos qui se iā imiscuerit administratōi: nec tēpore q̃dez magistratus vacare eque notuz est. ¶ Dñi nauium ñ videtur haberi intra priuilegia vt a tutela vacēt. idq̃ diuus traian⁹ rescripsit. ¶ Inquilini castrorum a tutelis excusari solent: nisi eorum qui ⁊ ipsi inquilini sunt ⁊ in eodem castro: eadēq̃ conditione sunt.

Vlpianus.

Bello amissi ad tutele excusationē ꝓsunt. ¶ Quesitū ē

Bus. cum suis concor. ⁊. ℑ. de tu. l. etiam non.

Bello. Termini super q̃busdā fingit debent cē i se veri ⁊ nō ficti: ⁊ dictio significat veritatē ⁊ nō fictionē ⁊ significat actū intrīsecū ⁊ differt a dictiōe propter. h. d. bal. n ¶ Amissi. siue in ptāte siue emācipati. o ¶ Excusatiōez ꝓsunt. q: vident p gloriā uiuere: vt isti. e. §. fz q in bello. Item ad alia munera vitāda: ut. ℑ. de va. mu. l. ij. §. muneris. ⁊. l. fi. Item mulieri ut possit adoptare vt insti. de adop. §. femine.

Illud. Ab antiq̃ pratica nō ē recedendū. bal.

p ¶ Remittat. vt. ℑ. e. l. pp. §. fz. ⁊. ℑ. e. l. fi. in fi. ⁊. ℑ. e. l. nō solū. §. ⁊ q testō. ⁊. l. fz in b. alꝫ incipit. Idez vlpianus scribit. §. sunt ⁊ alij. ⁊. C. e. l. ij. ⁊ qui pe. tu. l. neq̃z. ⁊ facit ad hoc. ℑ. de testa. tu. l. quero. ⁊. ℑ. de tu. et cu. da. ab. l. pupillo.

q ¶ Si pupillū. expedire. con cor. ℑ. de testa. tu. l. idez fiet in fi. ⁊. C. e. l. humanitatis ⁊. ℑ. l. pri.

¶ Propter. Lis minima non prestat iustam excusationem. h. d.

r ¶ Nō pt. fz nec hodie licet de bitum amittat. azo. qō accipe post tutelā assūptā sine protestatione debiti. ab initio q̃ aut ptestat. ⁊ nō admittit ad tutelā. aut non. ⁊ ē tutor ⁊ pdit debitū. fz. h. dixit tpō iure non tenere dationē hodie. ⁊ non remanet tutor. ⁊ sic corrigit fin cū qō b dicit p auc. vt hi qui ob. sc p. ba. §. i. ⁊ fa. ℑ. l. pri. ⁊ C. e. l. si vt allegas. ⁊. C. de admi. tu. l. cū q̃dā. ⁊. ℑ. ō test. tu. l. idem fiet.

s ¶ Controuersia. vt insti. e. §. itē pp. Idē. si erat qō status: ut ℑ. e. l. athlete. §. amplius.

¶ Qui se. Sufficit ꝓbari ex pluribus aliqd ex quo insurgat exercitus p se. h. d. Bal.

t ¶ Nō pbauerit. tñ hñ oēs cora iudice noiauit. ⁊ sic non ob. ℑ. e. l. scire. §. scire. vl̃ logtur ibi qñ post tpa statuta volebat q̃ omiserat noiare vel probare. ⁊ tūc ñ licet ei. sec⁹ si intra tpa vt hic hēs. azo. Itē. ar. ꝓtra. ℑ. de iudi. l. fz ⁊ si suscepit. sed ibi dilatoria: h pēptoria. Itē fa. ℑ. ō excep. l. nemo. ⁊ isti. e. §. q aūt.

¶ Lic. Tutor indiffinite datus extendit se ad vniuersum pr̃imōium nisi excusat se ab administratiōe rex alterius ꝓuincie. tūc. n. alius ꝓuincie ei⁹ administrationi dabit. h. d. bal.

u ¶ Lz dat⁹. simplr. ⁊ dic datus a iudice vel testatore. sed si determinet pr̃imonium ad q̃ō dec: refert detur a iudice vl̃ a testatore: vt nō. ℑ. e. l. nō solū. §. ⁊ q testō. ⁊. §. diuus. u ¶ Dat⁹ est. l. secundario. nā pncipalr̃ psone. vl̃ dic dat. i. dari vl̃: ut. ℑ. de te. tu. l. q: ⁊ insti. e. §. datus. ⁊ q da. tu. pos. §. certe. x ¶ Lapidez. i. miliariū. sic ponit. ℑ. de offi. p. vr. l. i. §. in unitio. ⁊ isti. e. §. q aūt. ac. y ¶ Nec senatores. q pōt dari filijs aliorū senatox vl̃ inferioris dignitatis: ut. ℑ. e. l. spadonē. §. scire. z ¶ Dat tutor. ⁊ b sunt cōtra. C. q pe. tu. l. cū iure. ⁊. ℑ. de te. tu. l. idē fiet. ⁊ insti. de cura. §. interdū. ſo. ibi sufficiebat pmus. b nō vl̃ dic b spāle ut ⁊ alꝫ nō. C. in qui. cau. tuba. l. pp. Itē fac. ℑ. de cēsi. l. forma. ⁊ de ver. sig. l. pupillus. §. terrutoruz.

a ¶ Cometri vt baldoynus.

b ¶ Donec. curā. sic isti. e. §. itē diuus. ⁊. C. e. l. exactores.

¶ Propter. Quātū ad tutele dationem nō bz locū ꝓgatio. h. d. Bal.

c ¶ Nō bfe. alꝫ ē bfe sine nō: ⁊ tūc dic q̃ iā cepat administrare. alias non bēret excusationē: vt. ℑ. e. l. nō tm̃. §. nacare. alij hñt nō bfe. ⁊ tunc nō incepat. vl̃ dic ēt si cepat nō bz magistratus municipij: fz aliud fit in magistratu ciuitatis: vt. ℑ. eo. l. athlete. §. remittunt. fz ar. ꝓtra. ℑ. si qs cau. l. ij. §. si quis municipalis. ac. d ¶ Si in castris milex sunt datus tutor a iudice sub quo

erat filio cōmilitonis: tenet datio rōne vantis: qz iurisditionez bēbat in istuz et rōe dati. vt ar. s. c. l. nō tñi. §. fi. cū sil'ibus. z vans z vatus merebant stipendia in castris. si aūt ab alio nō iudice suo z alij cēt datus nō teneret rōne vantis nec rōne dat: ēt si velit miles. neqz hz necesse se excusare: sz ipo iure non tenet dato vt isti. c. §. idē z in milite. z ita ipproprie b dic excusa. vt z alias isti. c. §. pe.

NEquaqua. Manumit tens ex necessitate: ex ipsa manumissione non ꝓsequitur commoda nec honorē manumittētiū nec filij eius. b. d. bal.

a Ablatū. pōt enī ꝓponere excusationē si quam hz qō alij non licet: vt. s. c. l. libertū in fi. z fa. s. de tu. z cu. da. l. libertus. z. C. e. l. libertos. ac.

b Here. hoc iō. dicit pp. ea q nō. s. ō in ius. vo. l. is quoqz.

c Excepto. item ad successionē venit z ēt ℨ tab. petit: vt. j. de bo. li. l. q ex cā fideicōmi. z C. ō bo. pos. cō. ta. li. l. i. ac.

EXcusare. Non sufficē qd ꝓponere nisi ꝓbet. Bal. ō

d Per libellos. i. p sniam inf abētes latā vt. j. ō re iudi. de vnoquoqz. vel. i. p iudices. delegatos z ita b cā delegari nō pōt. sic pōit. s. de of. pcō. l. nec qcq̄. §. i. uel dic. i. p procuratores. z tūc ē sic. C. de his qui ve. e. im. l. ij. z. j. ō acq. bef. l. paulus. sz ℨ. s. ō admi. tu. l. ita aūt. §. gessisse. vl' dic non per libellos directos p nunciū vl' procuratorē ad iudicē. z hz b est ℨ. s. e. l. scire. §. pt āt sz non obstat qz ibi dic q veniens ipse met ad iudicē offeret libellum excusationē ꝓtinentē. uel dic. i. nō sufficeꝫ dare libellum nisi ꝓbet q ibi ꝓtinent. sic exponimus C. ō pdi. mi. l. minoꝝ. vl' pt dici q p generalē procuratorē ñ pt p spālē sic: vt. s. ō mīo. l. illō. §. si talis. sz tūc ē ar. ℨ. s. de admi. tu. l. si duo. z fa. s. ō adop. l. post mortē. §. fi. sz. ar. ℨ. j. de ma. vin. l. etiā. §. abñs.

c **M**Ensores. q sūt i ciuitate roma. secꝰ forte si in pulcia: vt. j. ō va. mu. l. bis oneribꝰ. §. corpꝰ. z intellige. mēsores. i. q hñt curā metiēdi vel mēsurādi frumētū. ꝓponunt enī qñqz ad hec vl' tēpore edilitatis vel tpe expeditiōis vel simili de cā: ut. s. de compē. l. ob negociū. z viri. s. e. l. sed reprobari. §. de pbis. in fi. §. z facit ad hoc s. eo. l. geometri. j. tñi. z. C. e. l. exactores.

LEgatarius. Qui nō capit pp se capit pp aliud. b. d. Bal.

e Legatariꝰ. datus in testō tutor. g Rogatꝰ. sz vbi nō ēt rogatus restituet alij remaneret apō pupillū: vt. C. ō le. l. pe. in fi. sz in eo qz virit falsum z succubuit dat fisco: vt. C. de his qui. vt indig. l. aliā. g Nec obtinuit. idest succubuit: z ꝓtrariā sniaz reportauit: vt. s. ō inof. te. l. papi. §. memminisse z. d. l. aliā. z facit. s. de te. tu. l. q tutelā. in ꝑn. z. j. l. ꝑn. §. i. z. j. siqs ali. te. p. l. i. §. si dñs. z. j. de bo. li. l. in fruture. §. siqs. z. j. de ꝓtra ta. l. ij. ac.

TUtor. Priuilegium supueniēs ñ pdest in actu pacto seu exercito. bal.

b Añ dic. i. añq̄ decerneret ēe tutor: an ꝯo competeret ei excusatio vel non. azo. z facit. s. de iurisdi. om. in. l. cum quedam. z de iudi. l. siquis postq̄. sed ar. ꝓtra. s. siqs cau. l. q aūt. z. s. e. l. spadonē. §. si ēt. z. l. nō tñ. §. vacare. z. j. de. mu. z. bo. l. bis oneribus. §. auctis. z. l. ꝓtor. §. si. post.

c Que tutoribus. Pt intelligāt relinqre filio vt filio non vt bñ merito nec ꝓtēplatione remunerationis. Bal. i Remunerāde. nō ita si alꝫ relicturus erat vl' exꝑsit se velle dare ēt si tutelā nō administraret: vt. j. e. l. nescnius. §. fi. z. l. se. idē si ñ remāꝛit p cū quominus cēt tutor: vt. j. ō le. ij. l. cū filiꝰ. §. varijs. z C. ō le. l. armate. z. l. si legatarius. z. s. e. l. ꝑti. z. s. de te. tu. l. qui tutelā. z. j. de le. i. l. etiā ac. k Judicium. puta institutionē de se factam in media hereditate. sic. j. eo. l. amicissimos. ij. tñ. z sic nō de tāq̄ quod dixi. s. de adop. l. si pater. §. qui duos. z facit. s. qui pe. tu. l. fi. §. fi.

c Tutorem. Tutela. non finit p exiliū tēporale nec excusatio dat sed per ꝑpetuū exilium sz non finiat. tñ dat excusatio. b. d. Bal.

l Ad tps. hic ad tps. sed in. l. se. in ꝑpetuū. vñ b nō excusat sz curator datur.

PUbi excusat z dat aliꝰ tutor a iudice. vt. s. de te. tu. l. siqs sub con. §. i. ac.

Lanc. Qui ē in exilio ñ ꝓsumit scire q fiūt i ciuitate. bal. m Tutor

taz ꝓstitutus. i. q iā erat creatꝰ tutor añq̄ darek in exiliū: vl' posset intelligi in exilio exñs datꝰ ē tutor. n Datꝰ sit. s. in exiliū. o Facilius. i. facile. q. d. si se nō excusat nūq̄d dz ꝓtutorē q domi remansit de suspecto accusare: dic q non. tū qz igrat eū male gerere. tū: qz nō pōt: aliogn aliō esset: vt. C. ō diui: tu. l. ij. Sz nūq̄d potuit p procuratorē: vt. s. de mino. l. papi. cruli. Rñ. relict sz mortuꝰ ē: vt. s. q ex ca. ma. l. necnon vl' verius vt dicaz ñ pt fieri b accusatio suspecti p procuratorē: qz cā quodāmō ē criminalis z infamie. sz ad defendendū qñqz ꝓcedit alicui bñe procuratorē: vt s. de pcu. l. fi solū. §. fi. alij q hoc cāu ñ erat tutor ille q erat i exiliū datus. z ꝓtutorē exponunt. i. tutorez. vl' ē forte vel mr vel agnatꝰ cui pēt i hēditate ipuberis quā alꝫ pderet: vt. C. de admi. tu. l. fi ac.

TUriperitos. Officiū ad bñ placitū ꝓncipis vl' sedis intelligitur ēe ꝑpetuū. Bald.

p Excusandos. vt. C. co. l. fi. z. s. ō mino. hz §. ex facto. z. s. e. l. geometri. q Nō bēret. q. d. nescimꝰ q̄tū tenebit eū. nā sine licentia recedeꝫ nō dz ut. C. de decur. l. si gs. z ita nō curator sz tutor ei dabit isto perpetuo excusato. ac.

Cū oriundus. Tutor q decernit administrādi diuersoꝝ ꝑsimonioꝝ. dz decerni p vtrū qz iudicē ñ p alterutrū. b. d. Bal. r Cū oriundus. pupillus. ac.

s Presidis. id ō vtro qz qr alter i alterꝰ ꝑsidatu ñ possit dare vt nō. s. e. l. nō solū. §. q testō. z facit. s. e. l. pp. §. hz ac.

t Nō videri. b pdest scire pp id qō bēs. s. e. l. iij. §. amplius.

u Nō videret. ar. ℨ. j. ō te. mi. l. si certaꝝ. §. jul.

Qui priuilegio. Priuilegiū psert fraternitati. b. d. uel sic. Ita hz locum ꝑuilegium in causis ꝓpriis sīc in causis exꝛneoꝝ. b. d. Bal.

r Fratris. subaudi etiā sic i pfe. vt. j. e. l. amicissimos. §. fi. z fa. C. e. l. voluntarie. secus in liberto vt. C. e. l. libertos. y Patronꝰ. excusari. si quā bēret excusa. z fa. s. de test. tu. l. q̄ro. §. fi. z de ꝓhib. tu. l. ij.

z Re decreto. q. d. cū vētū fuerit ad ēcretū ꝓfirmatōis: añ nō ē opꝰ excusatione vt. C. de te. tu. l. i. z. s. e. l. gaius. z. l. scire. §. hoc ō bis. z nō b q añ ꝓfirmationē se excusat: z sic intellige victam legē gaius.

SIus. Si vna ex tribus tutelis deficit añq̄ excusatio ꝓponat quarta tutela in ordine efficit tertia z non dat excusatio ab ea. gnta vero efficit q̄rta z ꝓpetit excusatio si ꝓpōat. als tutor detinet ēt. in quarta. z hoc vez siue oēs sint datiue siue q̄dā z alie testamentarie: intelligas vl' legitime. Et ordo int testamentarios sumit nō ex ordine artis testamentoꝝ sed ex die q̄ ꝑimit siue infigitur onꝰ tutelaꝝ. b. d. Bal. Et dinoscitur in q̄ tutor ptes vsqz ad. §. cū qui. Primo ponit vnū casuz z euz determinat vsqz ibi. nec me. Scō rñdet cuidaz oppositioni. vsqz ibi. idem euenire. Tertio ponit casum silez vsqz ibi. illa quoqz. Quarto circa illum casum silem ponit quandā declarationē vsqz ibi. eū qui. Et potest dici q ponit nouū dictū. Bal. a Si is q duobꝰ. pu. nō cōe pr'imoniū bñnbꝰ z ita erāt due tutele: aliogn ēt vna: vt. j. e. l. in fi. b Administrabat. i. añq̄ darek duobus vltimis. c Ubi. idest postq̄.

d Tenuit cū. efficacik. ita q excusatio aliq̄ pp numerum triū tutelarū ei non subuenit mō. hz in ꝓncipio subueniret excusatio. qz tenuit decretū nominationis. hz nō efficacik. z hoc est q subijcit nam ipo iure ēt z facit. j. eo. l. cū ex oratione. e Tutela. subaudi. a si non est in ter. ac.

f Quarto loco. prius aūt erat in quinto.

g Nec me mouet. ad hec. vel ꝑm Jo. ad hoc. ac.

b Administrek. sub. vl' non: qz nō sp cōputarek in numero triū tutelaꝝ

cū adhuc teneant reddere rōnē. ℞ g̃ iz administrare ñ teneat: tenet tñ red dere rōnē: ergo oz cōputari in numero triū tutelar. sz nō est ita q̃ finita erat prima: t obinde nō sustinet periculum cessationis. si ät non est finita administratio esset ꝓtra. a ¶ Eo ptiet. scz hoc ꝓsiderare. ac.

b ¶ Cessationis. q̃ administratio nō sit finita. ac.

c ¶ Imputandam. ad excusationem. ac.

¶ Idem euenire. Dictū ē. ff. de q̃rta t gn ta tutela decreta p iudi cē: hic q̃ñ relinquit per diuersos testatores. bal.

d ¶ Idem euenire pōt qđ. ff. dictum est.

e ¶ Hereditatis. ut. ff. de re. tu. l. tutores t. l. si ne mo. t. l. si hereditas in prin. t. l. tutor datus. in prin. t. l. si quis sub cō.

f ¶ Illa quoq;. ꝓponit t aliūz casū circa p̃cā.

g ¶ Diximus. s. duarū tutelarū delatar diuer sis tēporibus. ac.

h ¶ Tertia t quarta. i. alicui habenti duas de lata est tertia t quarta.

i ¶ Detēr⁹ sit. q: ñ excu sauit se añ tpa ꝓstituta: t sic forte iussus ē admi nistrare.

k ¶ Iussus. i. ex quo la psū ē tps excusationis q: in ea hēbat excusationē quā ꝓseq potuit vt no. ff. de admi. tu. l. quidaz §. ex quo.

l ¶ Illius. s. tertie.

m ¶ Ex quo datus. i. ex quo scit se datū: ut. C. de admi. tu. l. t si scisses. i. nō exceptatz. l. dieb⁹ cū nullā hēret excusatiōem Et plene nō. ff. de admi. tu. l. i. in prin. t. l. ita ät. §. fi. t. l. q iussus. t. l. tu tor vl cu. t sic nō ē ꝓtra .C. e. l. quinquaginta. ac.

¶ Euz qui. Magis pōderat onus in tutelis ꝗ numerus. b d. bal.

n ¶ Eū. qđ nō hēt hic .§. sed hēt t cum nō. sed melius est cum. §.

o ¶ Qui pupillū. t ita non habet nisi duas.

p ¶ Cetez. p certe. ul oi ri a q̃rta excusandū. sed certe imo t a scōa q̃ñq; vt hic: t. ff. e. l. nō tñ. et q̃ñq; nec a q̃rta. vt. ff. e. l. spadonē. §. est ät. t insti. e. §. item tria onera.

q ¶ Crediderit. accipe vt p plurib⁹ cedat. ac.

r ¶ Neq; igit. fa. ff. e. l. tria t. l. diximus. §. fi.

Nēsenius. Nō ꝑ uās ꝑceptū defuncti nihil cōmodi oīz hē re ex ipsi⁹ testō. ad ꝟ allegat ꝑ Ja. ó are. t non ē ista allegatio vsq; qua q; vera: vt. j. e. amicissimos i ꝓncipio. Et iō ve rus mod⁹ allegandi est iste. Qui non subit on⁹ testamēti nō oīz ex testō portare cōmodū q̃ ex illius oneris ē relictū vel ꝓsumit cē relictū bal. s ¶ Paulo salutē. t questionem hanc.

t ¶ Cōfirmat⁹. i. dū ōbect confirmari. ul. i. confirmād⁹ t iō confirmād⁹ q: ñ va luit datio: ut. ff. ó confir. tu. l. i. t. ij. t ó test. tu. l. pf. u ¶ Dat⁹. i. dād⁹. t hic casus soluit. j. in. l. ex bis. x ¶ Rūdi q. ff. ad tit.

y ¶ Cōfirmat⁹. i. cōfirmād⁹. t facit ad hāc. l. t sequētes q̃ ꝓtinuant cum ista vt .ff. de te. tu. l. q tutelā. in ꝓn. t. C. de le. tu. l. ab administratione. t. l. pe. t. j. ó his q. vt indi. l. v. §. amittet. t. ff. e. l. legatarius. t. l. tutor. §. i. t. j. de le. ij. l. cū filius. §. non iure. t de le. i. l. ét. ac. z ¶ Judiciū. t iō q̃si ipse defunct⁹ ꝓfecte dedisse vidētur. ac. a ¶ Idem in matris. nūc rñ. ad primam.

b ¶ Sicis. nūc ad scōaz. nā de mfe t ó cōneo t ó pfectissimo. c ¶ Dedit. i. reliquit. ff. j. ti. i. l. i. in fine.

a ¶ Q: eum. hoc corrigit. j. l. ꝓti. que huic continuatur.

b ¶ His q̃. dixit i. l. nemsen nius. ibi nā t ꝓter nō. et ff. j. de his qb⁹ vt indig. l. i. §. amittere.

c ¶ Prētor. tñ non pf. Jo.

d ¶ Nam. vē non contra iudi cium. nam nō.

e ¶ Quid ät. non excusauerit. legatari⁹ datus tutor a testatore.

f ¶ Ceteri. tutores. cū eo dati.

g ¶ Nō potuisset. ut t. C. ó ad mi. tu. l. t si scisset. vñ videbat nō cē a legato repellendus.

b ¶ Sed hoc. s. q: pōt contem ri in subsidium: nō est querēdū vt. s. nō admittat ad legatum imo perdit vt subijcit. ac.

i ¶ Judicio patris. s. legato re licto sibi in iudicio patris.

k ¶ Remouēd⁹. ita male gerit als remotus. ac.

Amicissimos. Oz tutor q̃ se excusat a tutela repel latur a legato: nō tñ repellitur a pupillari substitutione. b. d. vl sic. Nō intelligit relig ꝓp⁹ of ficiū id qđ relinqt post depositū offm. b. d. Et nō hic casum q alibi nō habetur. bal.

l ¶ Amicissimos. i. ꝓfes solent dare fideles amicos tutores fi lijs suis. t etiaz legata eis relin quunt.

m ¶ Substitut⁹. in hēditate.

n ¶ Susceptisset. ēt si excusat se a tutela q̃ substitutio euanes cat.

o ¶ Repellendum. eo q̃ excu sat se a tutela.

p ¶ Sūmouēduz. remouetur a legato sed non a substitutiōe vt. ff. e. l. tutor petitus. §. i.

q ¶ Finiret. sic. ff. de vsufruc. l. ticio.

¶ Lucius. Connumeratur quis in numero contra se ipsuz .b. d. bal.

r ¶ Luci⁹. det. i. dari petatur.

s ¶ Viti possit. i. se excusare qui tres oīz liberos rome: ut insti. e. in prī. t ēar. l. ista. q: oīz pr̃ nan ciscat legitimā tutelā impube ris filij emācipati: ut insti. de le gi. pa. tu. nō idē sit i cura. ar. ꝯ in auc. ut bi q obc. §. i. vez hic loquitur eo casu cum excusatio nē hēbat iustā: vñ videretur cū als vocari ad legitimam eius curā sicut ad tutelā.

t ¶ Tentauerit. sic. C. de lib. cā. l. cum affirmes. t. j. de he. insti. l. quidā. §. pe.

¶ Uni testō. Si in snīa in scrīt falsa cā t taceat ea: nulla ē ipso iure snīa. b. d. vz. t ē casus sin. t nō hēs alibi. ul sic. Oz qs foueat iustā cāz tñ nō obtīet si in snīa sit vi cū. b. d. Fm Ja. ó are. vel sic. Snīa lata sub cōditōe falsa ó pñti nihil operatur .b. d. istō ꝓn. vsq; ad vers. itē quero. bal. u ¶ Qui testō. tres liberos. in ci uitate roma a: ut isti. e. in prin. t hec erit bona t vera ratio.

x ¶ Habēti. i. pupillo habēti. b. y ¶ Datū. hec falsa t non bona in hoc

casu. nam q; tutorem bñti tutor dari nõ põt a iudice q; legitima p̃cedit datiuam vt. C. q da. tu. pos. l. si sororis. mili in casu: vt. ſ. de te. tu. l. si qs sub ꝓdi. videbatur allegatio hec valida ſz h erat dat⁹ i testõ t die solẽni vl'et nõ solemni.

a ¶ Dat⁹ es. tutor. b ¶ Excusatio. q; ipso iure nulla sit datio. igit non hẽs neẽe te excusaſ vt. C. q da. tu. pos. l. si. sororis. t. ſ. eo. l. scire oz. §. h de bis.

c ¶ Renunciationis. q; falsũ ỗ patruo allegauit t sic nõ tenet ipso iure: vt insti. e. §. fi. vel q; sub cõdi. falsa. si aũt cẽt vera nũc data teneret: ut. j. qñ ap. sit l. i. §. biduum.

d ¶ Itez q̃ro. dixit q; remanet tutor sed an teneaſ tutele si nõ gessit: distinguitur vt subiscit error vel malicia. ac.

e ¶ Utilis. q̃ solet dari i cũ qui non gessit vt. ſ. de admi. tu. l. tutores. §. in cum.

f ¶ Q Uinq̃gita. bi currunt er quo sciunt se tutorem: vt C. e. l. qnq̃ginta. t condino extitit si ſb ꝓdi. ẽ dat⁹. t adita sit hẽditas si in testõ sit datus: vt. j. e. l. pe. §. p̃cedit. t fa. j. ỗ cõdi. t de. l. si in diem.

g ¶ Contestãdas. i. ptestãdas t proponendas coram iudice vt ſ. e. l. scire. §. oz. nec. est aduersari⁹ forte q; resistat. ac.

b ¶ Et die notationis. ſz si isti ꝓtinue currũt er die notationis t põas cũ scire post q̃tuor menses sc tutorẽ. q̃ prius p̃scribit cognitiõi q̃ propositioni. t sic p ponek t ñ cognoscek. sed sub h notationis t cognitionis fm azo. Alij dicũt vt nõ min⁹ sit. l. die b⁹ ar. ſ. e. l. scire. §. alind. Alij q; mero iure stati currat. sed postea restituatur ex clausula generali. ſ. q. ex ca. ma. l. i. in fine. Itẽ nõ hic spãle cõtra. l. propere rãdũ. t ꝓtra auc. q semel. q̃ est. C. quomodo t quãdo iudex.

S ¶ Jam ipse. Impedito ꝓpter fm iudicis t aduersarij non currit dilatio legalis b. d. bal.

i ¶ Cõtradictionis. i. ꝓtradictoris vt q; iudex dedit alteri parti dilationem maiorem q̃ sint quattuor menses.

k ¶ Liberarek. i q̃tuor menses t ẽ sic. ſ. ỗ mino. l. iter. t. C. de tẽpo. in integ. re. pe. l. t perẽde. t arg. C. ỗ iof. te. l. ỹ maiores.

l ¶ Recte probari. etiam post quattuor menses. ac.

P ¶ Ost suscepta. Morb⁹ perpetuus liberat a tutela suscepta. b. d. bal.

m ¶ Cecus. vtrogz lumie. aſs cecus: ut. C. e. l. frater. item vicosa q; notaui ſ. ỗ auc. ut. t cura. l. ẽt si tutor. Itẽ nõ post suscepta: q; si a principio esset cecus vel similis non fuisset datus ut. ſ. de tute. l. i. §. pe. t vl. t facit. ſ. de aucto. prestan. l. etiam si tutor. t. ſ. de postul. l. i. §. casum. ac.

n ¶ Furiosus. hic est ꝓtra. ſ. e. l. nõ solum. §. si qs ita egrotus. t. l. sed in hoc. §. furor. vbi nõ deponit oĩno sed daſ curator. sol. hic ppetuo furiosus ubi non. arg. j. e. l. sed in hoc. in pn. t. ſ. e l. tutor petit⁹. §. fi. t. l. sc. ul'fm alios h deponit eo modo vt detur curator. Itẽ adde hic q̃ no. ſ. de mino. l. vex. §. ex facto. Itez facit insti. e. §. pe. t. C. q morbo. l. vnica.

o ¶ Valitudinari⁹. ppetua valitudine aſs cecus: ut. ſ. e. l. sed in hoc. in pn.

p ¶ Dauptas. hic dic vt. ſ. eo. l. paupertas. t. ſ. e. l. athlete. §. mediocritas.

q ¶ Dministrãtes. codicillos. i. sine collatione dignitatis que cõsueuit dari p codicillos: ut insti. qui. mo. ius pa. po. §. filiuſſa. ac.

r ¶ Tẽpore administrationis. nõ vltra: ut. ſ. e. l. athlete. §. gẽtiũ presidat⁹.

s ¶ Prefecturam. ãnone uel fisci. ut insti. e. §. item diuus. ac.

¶ Eor. Priuilegiũ trãsit ad collegã sicut ad dñm. h. d. bal. sic. ſ. eo. non solũ fm Ja. ỗ arc. t ¶ Statutũ numerũ. nõ aſr: vt. ſ. e. l. fi. t. ſ. eo. l. duos. §. minuek. ac. u ¶ Profecturis. dũ tñ iam se pparauerint ad pficiscẽdum: ut. ſ. q. ex ca. ma. l. q. mituunk. §. ũltr. aliogn ꝓtra. ſ. e. l. pp magistatũ. in pn. ac.

r ¶ Nõ deponunt. q; secus ẽ in his q reipu. cã absunt: vt insti. e. §. item q rei. t sic hoc ar. q̃ ỗ facit falsificaſ ibi: t in eo q dignitatẽ senatoriam adipisit: vt. ſ. e. l. spadonẽ. §. ſi. aũt quis. t in alijs: ut nõ. ſ. eo. l. sed in hoc. §. sunt t alij. ac.

¶ Qui corporis. Priuilegium collegij non daſ vni collegiato contra alium colegiatus. b. d. bal.

Q Uz ex ofone diui marci ingenu⁹ libtino tutor dat⁹: excusari debeat⁶: eãdẽ excusationẽ ꝓpetẽ ẽt ei q ius ãnuloz ipetrassz: ipator nr̃cũ diuo seuero pr̃e suo r̃scripsit⁶

¶ Ergo si pupillo libtino bñti ius ãnuloz dat⁹ sit igenu⁹ tutor vl' curator: ꝓñs ẽ vt excusatio ei⁹ ob hãc ꝓditionũ diuersitatẽ ñ õbeat accipi

¶ At si aũcz pupill⁹ vl' pubes minor an. xxv. ius ãnuloz acciper: lucr⁹tic⁹ ei. dat⁹ vt igenu⁹ excusat⁶ fuerit: post ipetratũ bñficiũ denuo idẽ tutor curatorue dari poterit. ¶ Exẽplo eo q̃ placuit: t rescriptũ ẽ cũ q̃ p tpe q̃ itra ãnũ erat ex q̃ reipublice cã abeẽ desierat excusatus fuit: eo ꝓterito ipsũ suo⁹ loco⁶ dari posse

¶ Et cuius libtin⁹: q senatori p̃fono ꝓcurat: excusationẽ ab alioz tutela bẽat: iste tũ q ius ãnuloz ipetrauerit⁹: q in ordinẽ igenuoz trãsit: tali excusatione vti non posset.

T Itio⁹ filijs meis q̃ad Decz. reipu. cã nõ aberit: tutor esto Cessit tutelã ex testõ ỗlatã: deinde reipu. cã abeẽ cepit⁶ t desijt⁶: an q̃si noua tutela nũc delata excusari debeat: ẽt ob abñtiã⁸ reipu. cã. t q: ꝓcessit testm̃ ob publicam causam: t ẽ ab eo iã administrata tutela: nõ oz eũ excusari⁵. ¶ Q: si libos interea suscepit: aut aliã excusationẽ pauit⁶: magis ẽ vt hec vna tutela sit t iõ nec excusationẽ ei ꝓpetẽ: nec agi tutele⁸ ob pri⁹ tp̃s posse. ¶ Sed si ita scriptũ i testõ fuerit. titius tutor esto¹. cũ reip. cã. aut ob aliaz aberit tutor ne esto: cũ redierit tutor esto. qd ỗ excusatiõe aut abñtia reip. cã aut ob aliam q̃ post obuenerit dici oporteat videam⁹m. ¶ Precedit⁹ ãt alia q̃ỗ. Testõ erdie vl' sub ꝓditiõe tutores dati: an se excusare añ diẽ ꝓditionẽue necesse hẽant: Et i p̃mis an iã dies. l. eis cedãt itra q̃s necesse ẽ cãs excusatiõis exercere. Sed verũ est nõ ante cẽ tutorẽ q̃z nec senator t. j. ad municipa. l. libert⁹. ij. r̃ñ. hic amittit: t sic est contra. C. de leg. t ꝓsti. l. q̃ỗ fauore. sol. h p pfono erat fauor vt libert⁹ excusare tur ab alijs nõ sibi liberto. t facit. j. de iure annul. aur. l. i.

T Icius. Dictio donec t dictio quoad hñt in se tpis reuolutionem. et intercapiẽdi cõditionẽ nõ tñ iducũt ꝓditionẽ ppetuo exercituam. bal.

e ¶ Cepit. t sic se excusauit: vt insti. e. §. itẽ q reip. t. j. statim dicet.

f ¶ Et desijt. abesse reip. cã q̃ ẽ reuersus. ac. g ¶ Ob abñtiã. p. annũ ad min⁹ vl'ẽt ad plus fz distinctionẽ tpis quo abfuit: ut. ſ. e. l. ñ solũ. i pn. t. l. sz t milites. §. q̃ñq;. ac. h ¶ Excusari. sz statim reassumere teneak vt i veteriba⁹ tutelis cõtingit: vt. ſ. e. l. nõ solũ. j. ann⁹ t. §. q̃s veniq;

i ¶ Q: ỗ si parauit. q. d. nũqd ꝓficit q̃si ad nouã vocek an ỗ non q̃si ad antiq̃ redeat. t soluit magis ẽ ꝛc. k ¶ Tutele. sic. ſ. ti. i. l. tutor. §. q; si qs. sz cõtra. j. de iure. t ra. dif. l. si tutor. in pn. t. ſ. ti. i. l. tutor. §. si qs abfuturus. vbi dicit agi. sol. ibi vtilez ꝓcedit. hic directã negat. vl'fm. h. ille itelligunk fm distin. hui⁹. §. t sequẽtis. sz si ita. ac.

l ¶ Sz si. tutor esto. sic. n. ex die t ad diẽ dari põt tutor in testõ: nõ aſs vt insti. de admi. tu. circa prin. t. ſ. de te. tu. l. si tutor datus. §. i. ac.

m ¶ Videam⁹. sol. erit. j. ibi. sz h ex ipso ꝛc. n ¶ Procedit. exer/

t.cõtestari:ut.ſ.e.l.qñ ☞gita a Adita ut.t.ſ.ō testa.tu.l.ſi nemo. b Qz igit.nūc redit ad ꝓncipiū legis. c Sz h.nūc soluit qō ☞ſi uit.ſ.sibi.ꝫ ſi ita in testō.t̄. d Jure.i.excusatōe hac ſi hēat libe-tos tres rome:ꝗttuoz in talia ꝗnqz in ꝓuincia vt subijcit ēt ī alia glosa. e Liberoꝝ.ſm distin.insti.eo.in ꝑn.tres rome:quattuoz in italia. v.ī ꝓuincijs.

¶ Rome. Inspicit locus ubi actꝰ celebratur nō vnde sunt ꝓsone cele brantes.boc.d. Et iō ſi clericus anglicꝰ renūci at ꝑ procuratorē bñficio in curia romana: istud bñficiū dē vacare in cu ria nō in anglia. t vide qō nō.i.c.ij.ō ꝑbē. lib. vi. Jtē moderniores al legāt būc.§.qꝑ ꝫz ꝓsue tudinē terre ī q̄ qs testa tur oz cōfici testm̄ nō ꝫz cōsuetudinē terre testato ris. Bal.

e ¶ Rome.uel in ꝓtinen tibꝰ edificijs.ſ.t sic ap paret qꝫ latius patet ro me vocabulū q̄ vrbis: qz illa muris finitur vel claudit: vt.j.ō ꝛ.ſi.l.ij t.l.qī ꝓtinentibus.

f ¶ Succurrēdū.als suc cūbēdum.ac.

g ¶ Obiri.i.fieri vel' ex ercerj.ac.

b ¶ Jncōmō.i.ſi iūgat accedit cū icōmō pupil li t̄. vel non iungat tu tele munus cū incōmo do pupilli.t̄.

¶ Qui in colegiis. Allegat ꝗ ad hoc vt doctoz bēat salarium oz legere ꝑ seipz nō per substitutum.b.d. Bal.

i ¶ Jstdistoꝝ.hoc est licī ti collegiū: vt.ſ. qō cu iusqz vni.j.i.§.i.t sic ha bere pōt ꝓtulegiū ut nō. ſ.e.l.nō tm̄.§.nō oia.

k ¶ Tutelis.als tutela.

l ¶ Per semetipm.non videt facere q ꝑ aliū fa cit:ar.j.ſ.de admi.tu. .l.ita aūt.§.gessisse.t.l tres tutores.§.nō soluz.

m ¶ Numerū.nō aliter vt h t.ſ.e.l.ſi duas.§. minuere.

n ¶ Urbici. ſ.e.l.admi nistrantes.in fine.

o ¶ Excusant.cū deter-minatione que subijcit sed hoc genus t̄.

p ¶ Nō bēre.fac.ſ.e.l. illud vsitatū.t.l.ſz in b §.sunt t alij.t.l.nō tm̄. §.fi.ſz ar.j.ſ.de iudi.l. heres abñs. §. i. vbi in alia terra gessit qs tute lā.sed dic ꝗ noluerat se excusare ibi.hic sic. Alc.

q ¶ Ubi pupilli educent

r Solet ꝓtor adiri.a mſe uel agnatis pupilli uel substitutis ut' a quocūqz

r ¶ In postbūis.ſ.gene aliter.

s ¶ Ex ꝓsona ñ ut apud eū q̄ iſidiatur pudicitie eius:ut.j.e.l.pe. t ¶ Et ex cōditōe.cū distinctōe sit agnatꝰ uel co-gnatus vel nō vt' vilis ꝓsona t male morigerata. u ¶ Et ex ipe.

dies venerit.nā nec añ☞ adita[a] sit hr̄ditas. ¶ Quia igit[b] ex eodē testō iā gesta fuit tutela: t qz excusatꝰ est. al's abfuturꝰ reipu.cā reuersus cō-tinuo cobēt tutelis añ ſusceptis ēt ītra annū. Sz hic[c] ex ipo testō desijt eē tutor.t iō ex ſcōa tutela excusaſ se pōt. ¶ Si a ꝓtore detur curatoꝛ mētecapto aut muto siue vētri: ex cusaſ iure[d] liboꝝ[e]. ¶ Rome datos tutores:eos tm̄ accipē debemꝰ: q vl' a ꝓfecto vrbis uel a ꝓtore vl' in testō rome ꝓfecto: vl' in ꝓtinētibꝰ[e] dati sūt. ¶ Si tāta corpis aut mē tis ualitudie ab agēdis rebꝰ libertꝰ ꝓhibeaſ: vt nec suis adē negocijs sufficiat:necitati erit ſuccurrē dū[f]: ne ipossibile ei iniūgatur tutele mu nus: qō obiri[g] a liberto non pōt nisi cuz incōmodo[h] pupilli t aduersus vtilitates eius Papinianus.

Qui in colegiis pistorū[i] sunt a tutelis[k] excusanť: si mō per se met' pistrinū exerceāt:.ſz non alios puto excusādos ☞ q ītra numeꝝ[m] sūt. ¶ Urbici[n] aūt pistores a colle gaꝝ q̄z filioꝝ tutelis excusantur[o]. Sz t h gen[p] excusatōis ē:si qs se dicat ibi domiciliū nō hr̄e[p] vbi ad tutelā dat[q] ē:idqz iperator noster antonin[q] cuz diuo pr̄e significauit.

¶ Ubi pupillus[q] educari vel mo rari debeat: t de alimentis ei ꝓstan dis. Ulpianus.

Solet ꝓtor frequētissime adiri[r] vt ꝓstituat vbi filij vl' alātur ul' morētur.nō tm̄ ī postbumis[r]: veꝝ oī no in pueris: t solet ex ꝓsona[s] t ex cōditiōe[t] ex tpe[u] statuē vbi potius alēd[q] sit. ¶ Et nōnūq̄z a volūtate pr̄is recedit[x] ꝓtor . Deniqz cū qdaz testō suo cauisset: vt filius apō sub stitutū educaret. Jmperator seue-rus rescripsit ꝓtorē existimare ōbe re:pūctibus ceteris ꝓpiqs liberoꝝ Jd eniz agere ꝓtorē oz:ut fine ulla maligna ſuspitiōe[x] alatur partus t educet. ¶ Quāuis aūt ꝓtor recu sātē apud se educari ñ polliceaſ se coactuꝝ[y]: attamē qōnis ē an ōbeat etiā inuitū cogē: vt puta libertū pa rētū: vl' quē aliū ō affinibus cogna tisue:[z] At magis ē vt iterdū debeat id facere[a]. ¶ Certe nō male dicet si legatarius vel hēs educatiōez re cuſet testō sibi iniūctam: denegari actiones[b] debere exēplo tutoris te staméto dati.quod ita demum pla cuit si iccirco sit relictū[c]. ¶ Ceterū si eēt relicturus:ēt si educationē re-cusaturꝝ sciret:nō ōnegabiť[a] ei actō

t ita diuus seuerus sepissīe statuit.

Officio iudicis[b] q tute-le[c] cognoscit ꝓgruit reputatio nes tutoris nō ꝓbas admittet[d]. vt'puta si dicat se ipēdisse in alimē ta pupilli vl' disciplinas. ¶ Mo-dus aūt siqdē ꝓtor arbitratus ē: is ſuari oz qđ ꝓtor statuit. ¶ Si vo ꝓtor ñ ē aditus: ꝑ mō facultatū[e] pu pilli oz arbitrio iudicis estiari. nec .n. ꝓmittēdū ē tutori tātū reputare q̄ tū ōdit si plus eq̄ ōderit. ¶ Hoc āplius t ſipretoꝛ modum alimen tis statuit[f]: verūtiī vltra vires[g] fa cultatū ē qō ōcretū[h] ē: nec ſuggessit[i] ꝓtori ō statu facultatū: nō oz rō ba beri alimētoꝝ oium: qz si ſuggessiſ set aut diminuerent iā decreta: aut nō tāta decernerentur. ¶ Sz si pr̄ statuit alimenta libis quos hēdes scripserit: ea ꝓstāda tutor reputare poterit: nisi forte vltra vires[k] facul tatū statuerit. tunc.n. imputabitur ei cur non adito ꝓtore desiderauit alimenta minui. Item.

Tus alimētoꝝ[m] ōcernēdoꝝ pu pillis ꝓtori ꝓpetit: vt ipe mo derer q̄z sūmā tutores vl' curato-res ad alimēta pupillis ul' adolescē tibus ꝓstaꝛ ōbeāt. ¶ Modū āt pri monij spectare oz[n] cū alimenta de-cernit. t oz statuē tā moderate: utū uniuersū redditū[o] ꝓmonij ī alimē ta decernat:ſz sp ita sit vt aliqd ex redditu supsit. Aū occulos hr̄e oz in decernēdo etiā mācipia q̄ pu pillis deseruiūt: t mercedes[p] pupil loꝝ t vestez t tectū pupilli.etatez ēt ꝓtemplari ī q̄ cōstitutus est: cui ali menta ōcernūtur. ¶ In amplis tm̄ positis ꝓmonijs nō cumulus ꝓmonij:ſz qō exhibitioni frugaliter sufficit mōz alimētis dabit. ¶ Sz si nō cōstat qs modus facultatū sit intra tutorē t euz q[q] alimenta ōcern desiderat: suscipe oz[r] cognitōez[r] nec temere alimēta decernere: ne in alterutrā ptez delinq̄t. pri[o] tm̄ exi gere oz vt ꝓfiteatur auctor[t] q̄ sit pe nes se sūma: t cōminari grauioreſ se ei vsuras[v] ifligi ei[o] qō supra,pfeſ siōez apō eū fuerit ꝓhibēsū. ¶ Idē ad instructionē quoqz pupillorum vel adolescētiū pupillaꝝ: vel earū q̄ infra.xx.an. cōstitute sūt solet de cernere: respectu facultatū t etatis eoꝝ q̄ istruūtur. ¶ Sz si egeni sint pupilli de suo eos alere tutor ñ cō-pellit[x] ¶ Et si forte post decreta ali mēta ad[y]gestatē fuerit pupill[o] pdu ctus: diminui debent q̄ decreta[y] sūt quēadmodū solēt augeri[z] si qd pri

a ¶ Jd facer.ut.C.e.l.i.§.i.

b ¶ Certe.actiōes.ſ. relictoruz exēplo tutorū ut subijcit t.ſ.ti. i.l.tutō petit[o].§.q̄ rēunerande

c ¶ Relictū. vt aliméta prestet.

a ¶ Nō ōnegabiť.ut t.ſ. ti.i. l.nesennius.ī fi.t.l.se.t. ſ. de testa.tu.l.q tutelā.

Officio iudicis Nec ler pōt q̄les expense debeant admitti in redditione adminī-strationis tutele.h.d.bal.

b ¶ Officio iudicꝫ.superior ler dixit vbi.nūc ex cui[o] bōis.ac.

c ¶ Tutele.i.sup accusatiōe tu tele. d ¶ Admittere.bis modis qui sequuntur.

e ¶ Modus.ꝑ mō facultatū. nō q.ꝑ mō facultatū sūt facien di sūpt[o] vt h t.ſ.l.pri.t.ſ.de admi.tu.l.cū pres.§.cuz tutor t.ſ.ō reli.l.ſi qs sepulchrū.§. sūptus.t ī auť.ut dec. sit.nu. cle.circa ꝓin.

f ¶ Statuit.ut.C.ō al.pu.pſ. l.ſi.t.ſ.ō ne.ge.l.nesēni[o].§.i

g ¶ Decretū.i.scīm.a ꝓtore si-ue ordinatuz. b ¶ Suggeſ sit.ſ.tutor ul' pupill[o].ac.

i ¶ Qiuz.sub.ei[o] qō ōcretū est.

k ¶ Vltra vires. voluntas pa tris testātis ñ semp ꝓuanda ē: vt qñ vltra vires ī testō decre-uerit aliēta ꝓstāda: ut h t.ſ.l ꝓri.§.i.t.j.ō admi.tu.l.qdā ōcedēs.§.papinian[o] t.ſ.de re lig.l.at ſi qs.§.equum.t.ſ.ō te.tu.l.pf.t ō ꝓfir.tu.l.vtilita tē.t.j.de opc.li.l.cerdonem.t C.ad tre.l.iubem[o].circa ꝓnci. t.C.arbi.tut.l.i.ſz ar.j.C.de interdic.ma.l.ſi pris.

l ¶ Ni tutoꝛ.

Tus alimētoꝝ. Ille q expēdit sēp oz facer ut mi noꝛ sit expēsa q̄ ītroit[o]. bal.

m ¶ Jus alimētoꝝ.ſ.l.i.ī ꝑn. t.C.ō ali.pu.p.l.fi.t.j.ti.i.l. t.§.ſz t ſi fu[o].ac.

n ¶ Modū.oz.ſ.ꝓtoꝛ t māci pia qē ē.j.t h dico ī discernen do.ſ.aliēta pupillo ēt pro ill' mancipijs q̄ pupillo deſuiunt t ēt mercedes illoꝝ fuorum:et ēt pupilloꝝ vestē t tectum. vel aliter ēt mercedes pupillorum. scilicet ꝑ magistris illoꝝ pupil lorū t ēt vestē t tectum.

o ¶ Redditū.nō.§.bonum q̄ nō oz quis oēs fructus quos ex suis possessiōibus ul' aliūde bz expēdeť ſz sēp ita faceť vt ex red diru aliqd supsit.

p ¶ Mercedes.dādas:non q̄ mīmas pōt.ut.ſ.ō admi.tu.l cū pres.§.cū tutō. q ¶ Sz t si.cū q.qcunqz ille sit: vt. ſ.l i.in ꝑn.nō. r ¶ Debz.ꝓtoꝛ.

s ¶ Cognitiōez.īqrēdo q̄tum bz in bōis pupill[o] vl' adult[o].

t ¶ Auctoꝛ.i.tutoꝛ.

u ¶ Vsuras ei[o].sic.ſ.ō admi. tu.l.tutoꝛ q.§.ité solent.vbi ñ negat tutō se hr̄e pecuniam ad aliēdū pupillū cū ī vtate habe-at tenet ad cēteſimas vsuras. r ¶ Sz si egeni.ꝓpellit.sic.ſ.ō admi. tu. l.a tutoribꝰ.ī fi. y ¶ Et si forte.ōcreta.i.oꝛdiata. z ¶ Augeri.sic.j.de le.iij.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

l.finali.§.finali.ac.

Qui filium. Frater tenet alimẽtare sororem interim anteqũ sit nubilis etatis cui in tẽpus nubẽdi pater dotẽ relinquerat.h.d.bal.

a Legauerat.ꝛ erheredauit cã vel instituit saltẽ in aliquo als non valeret testamẽtũ ut insti.de erhere.liber.in prin. b Preterea.vel plus ei legauit.

c Institueretur.sic forte erat olim moris mulieris:legis grãmaticã.

d Possit.pupillus a tutore suo:dicẽdo reddas mihi qõ expendidisti ỏ meo in alimẽta sororis mee.ac.

e Instruerit.i.istrui fecerit ꝛ nõ qꝫ iussus iudicis fac qꝫ expẽse iste non repetant vel expense paruitas si parue sint iste:ul'antiquitas ante calfurniam qꝫ mlieres poterãt addiscere grãmaticã defendit hanc legem ut isti sumptus nõ repetant.

f Hoc.i.aliunde nõ poterat ali.vel hec.i. scientia liberalis nõ poterat sine mgris addisci: vt ꝛ.C.ỏ ali.pu.pss.l.fi.ꝛ nõ bar.qꝫ ff tenet alere ffez iopẽ ut nõ.C.de alẽdi.lib.l.pe.ꝛ fa.j. ti.i.l.i.§.sz nonnullos.ꝛ.s.de admi.tu.l.cũ plures.§.tutõ.

g Si discepteť.presidẽ.s.l.i.in pn.ꝛ.C.co.l.i.

h Impuberis.maris uel femine qõ cẽt si ad ipudicam vitam eos induceret.ac.

Si absens. Tutor tam expnũacia qꝫ ifamia remouetur.secus si nõ sit ꝓtumax.bal.

i Amicis.nõ vocãdos amicos abũtz cũ aliqd dz fieri i ei⁹ piudiciũ sic.s.er q.ca. ma.l.g

k Cõstituet.curator ꝛ ẽ arg. ad.l.istã.s.de suspec.tu.l. tij. §.tutõ q.ꝛ.l.ipubib⁹.§.fi. Itẽ nõ qꝫ prima lex hui⁹ ti.ꝛ.l.pe. respiciunt primã ptẽ Rubrice scz vbi morari ꝛ educari debeat pupillus.alie.l.respiciunt vltimam.s.de alimẽtis pupillo pstãdis. Illud semper teneas qꝫ si est mior triẽnio apud matrez si viuit est nutriendus ꝛ ab ea alendus:vt.C.de pa.po.l.pe. Itẽ nõ.qꝫ titul⁹ iste loquit cum mortuo pfe tractatur vbi educari debeat ꝛ morari ꝛ a quo ali:ꝛ qꝫuz alimẽtoz noie pstari:ꝛ ex cui⁹ bonis. Itẽ nõ cum dici pupillũ q ẽ ipubes ꝛ est sui iuris morte pris uel emancipatione:vt.j.ỏ v.sig.l.si pupill⁹ in pn. Si ãt pf viuit vbi tunc ỏbeat morari ꝛ educari et ex cuius bonis hẽs. C. diuor. fac. apõ quẽ li.l.i.ꝛ i auc.ibi posita q ẽ ut liceat ma.ꝛ aui.§. illud.

l Pupilli.no.nõ dicit tutoris:vt.s.e.l.ius.§.sz si egeni. ꝛ fm h ẽt itellige.l.illã ipuberibus vt.s.ti.ij.qꝫ lz mittat i bonoz pos.tutoris alik tñ de suo: vt hic dicit.ac.

m De tutel.ꝛ rõnib⁹ distra

Idest de actiõe tutele.ꝛ de tribus actõib⁹ tractat h ti.primo ỏ actiõe tutele directa qñ nascit ꝛ quidem finita tutela vt.j.e.l.nisi.ꝛ qd in ea veniret dicit h tl.sed de ẽria actiõe tu.tractat.j.ti.i. Secũdo dicit h ti.ỏ q̃dã alia actõe q̃ vt actio de rõcinijs distrahẽdis:ut.j.l.i.§.ỏ distrahẽdis.ꝛ vat ẽ tutorẽ p bis q sibi reliquit in duplũ ut.j.e.l.ij.in fi. Tertio de actiõe cure.i.de actõe vtili neg.ge.que datur l curatorẽ:ut.j.e.l.si tutele.ꝛ in alijs legibus.

In omnibus. Paria sũt nõ facere caciẽda:ꝛ facere ñ faciẽda ad hoc allegat p ey. n Nõ fecit.subaudi cõ facere deberet sic est in procuratore:vt.C.mã.l.in re mãdata.ꝛ no.hic q̃ hic dicit qꝫ nõ ptermittet ỏ faciendis.bodie iurare cogit:ut i auc.ut hi q ob.§.fin.

o Diligẽtiã.s.dz adhibere:ut.s.de admi.tu.l.a tutorib⁹.i pn.ꝛ.C.arbi.tu. l.qcqd. p Donationẽ.faciẽdã vt apper ex sequẽtib⁹.ac. q Nõ est.ut isti.qb⁹ nõ ẽ p.fa.te.§.ꝓterea.ac. r Permittẽde sunt.quia nec testari nec aliã vltimã volũtatẽ ꝺdere põt ut.j.de codicil.l.diuus.§. pe.sed cũ donat ad qd tenet substituto vel legitimo vel ẽt ipsi pupillo dato qꝫ non decesserit:scñ.traditio facta fuit:ꝛ sic est electio vel contra cum q habet uel cõtra tu.vel cu.ut.C.si tu.uel cura.l.fi. s Sed ꝛ si nõ.ꝛ ita ẽ.qꝫ non valeret ẽt cũ decreto vt.C.si maior fac.l.fi.§.cum autẽ.ꝛ dic ut.s.de admi.tu. l.tutor ad vtilitatẽ.ꝛ fa cit.j.de cura.fu.l.fi.

t Sed nõnullos.pstiterit.no.i necessarias psonas nõ dici liberalitatẽ sz debitũ sic:ut.s.n.i. l.añpe.ꝛ.s.so.ma.l.sz si ideo.ꝛ.s.ỏ admi.tu. .l.tutor sz dignitatẽ.§. fi.ꝛ.j.e.§. preterea.ac.

u Bone fidei.i. actio tutele: vt insti.de ac.§. actionum.

x Agi tutele.conueniatur.vt.C.ỏ i lit.iur.l.i.

Officio. Tutor dz cõscribeꝛ siue facere codicẽ rõnũ als tenetur tutele.ꝛ rõnes seruoz pupilli ẽt sunt exhibende:ꝛ debent serui interrogari vbi est opus.b.d.bal.

y Officio.§. iste ꝛ lex q̃dã.s.de eden.videt destruere illũ tractatum ỏ edẽ.vbicũqꝫ notant doctores vari officiũ iudicis uel actionẽ in factuz. nã h dicit qꝫ si tutor non faciat rõnes vel factas ñ exhibet uel nõ edit hz locum actio tutele.ꝛ in.l. quedã vt ꝑ procuratorẽ ñ edẽtẽ vari mandati.ꝛ ꝑ sociũ p soci.sic q̃ cũ sim per argẽtar⁹ faciat seu scribat rõnes mandato scholaris vel eius procur. locũ hẽat mãda. ñ officii.iudicis vel actio in scñm ex illo edcõ. Nñ.quotiens cũqꝫ ab initio contra ho cum aliquo vt gerat negocia mea vel ut sit meus socius. ut fiunt in isto casu vl' sit tutor:ꝛ gerat negocia mea ꝛ faciat librũ rõnũ.ꝛ vt fuit in.l.q̃dã in procur.ꝛ socio:locũ hz tutele ut hic vel mandati uel pro socio:vt.l.q̃dã. Aut non fuit ab initio ꝓtractum. sed dixit tñ scholaris argentario vt scriberet rõnes.ꝛ tũc hz locũ ofi.iudi.vel ac. in scñm ex illo edic.vt in.l.si qs ex argentarijs.§.ex hoc.ff.ỏ eden.

z Rõnes.i.librum rõnum vt.s.de eden.l.si qs.§.rõnẽ.ac. a Judicio tenebit.ꝛ ẽt iurat in litẽ.vt.C.ỏ in lit.iuran.l.i. b De seruis.sa.s.de admi.tu.l.ad instruẽdã.ꝛ.C.de admi.tu.l.lex que.sic ꝛ als.C.de iure deli.l.fi.§.ꝛ si prefatam.ac.

c Preterea.s.co.§.sed nõnullos. d Facultatibus.large.ut pdixit.ꝛ sa.s.de li.ag.l.si quis a liberis.

Sed si munus. Hic hẽs singularẽ casum qꝫ filius nõ tenet dotare matrẽ:nec mittere victualia.nec distinguitur cui⁹ etatis sit mater:iuuenis vel sener.bal. e Imputaturũ.sic.s.de admi.tut.l.tutor.fin §.fi.sed cõtra.l.cũ plures.§.fi.solu.ibi.

Si pupillis tutores. Filius nõ tenet dotare mrem nec mittere victualia.h.d.bal. f Quia alr.igit a pupillo eodemqꝫ pono erat alẽdus ẽt si tutor nõ cẽt:ut.s.ỏ lib.agno.l.a limẽta.ꝛ.j.de iurepa. vin⁹ bus diligentiã⁹. Unde q̃rit apõ iul'.li.xxi.dig.si tutor pupillo auctoritatez ad mortis cã donatiõez p⁹ accõmodauerit:an tutele iudicio teneat? Et ait teneri cũ:naz sicut testi factio iquit pupillis ꝺcessa nõ est⁹: ita nec mortis qdez cause donationes pmittende sunt⁹. Sz ꝛ si nõ mortis cã donauerit tutoꝛ auctoꝛ: idez iul'.scripsit pleroscꝫ qdez putare non valẽ donatiõem:ꝛ plerũcꝫ ita ẽ⁹. Sz nonnullos casus posse existẽ qb⁹ sine rẽpbensione tutor auctor sit pupillo ad diminuendus ỏcreto.s.iterueniente: veluti si mri aut soroꝛi q̃ aliter se tueri nõ possũt tutor alimenta pstiterit⁹.nã cũ bone fidei⁹ iudiciuz sit:nẽo feret inqt aut pupillũ aut substitutũ ei⁹ q̃rentes qꝫ tã ꝺiũcte psone alite sũt. Quinimo p̃riũ putat posse cũ tutore agi tutele⁹ si tale officium pretermiserit.

Officio⁹ tutoris incumbit etiaz rões⁹ act⁹ sui ꝺficere ꝛ pupillo reddeꝛ. Cetez si non fecit aut si factas non exhibet:hoc noie iudicio tutele tenebit⁹. De fuis⁹ quoqz interrogationes:sed ꝛ qõnes hũdas:ꝛ hoc officio iudicis euenire placuit. Nã diuus seuer⁹ decreuit cũ necꝫ inuentaria:neqz rõnalia ,pferũt remedio eo vti debere:vt rões a seruis q rez gesserunt ,pferãt:ꝛ Has rationes si esse mala fide conscriptas a seruis dicũt tutores:etiaz in questione serui interrogari poterũt.

Preterea⁹ si matrez aluit pupilli tutoꝛ:putat labeo iputare eũ posse.sed ueri⁹ est non:nisi percꝫ egenti dedit:imputare euz oportere de largis facultatibus pupilli. Utrũqꝫ igitur concurrere oportet:ut ꝛ mater egens sit:ꝛ filius in facultatib⁹ positus. Sed si munus nuptiale matri pupilli miserit:non eũ pupillo imputaturum⁹ labeo scripsit nec percꝫ necessaria est muneratio ista. Si pupillis tutores pater dederit:inter quos ꝛ libertum suum per quem voluerit tutelam suam administrari: ꝛ tutores certam summam ei statuerunt:qꝛ aliter⁹ se exhibere non poterat: habendaz eius rationem quod statu-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

§.imperatoris.ac. a Statutū est a tutoribus.
a Sed ꝛ si seruus cibaria. vt. ſ. ti. i. l. ius. §. añ oculos. b Ītez sumptus litis: ut. ſ. de admi. tu. l. a tutorib⁹. §. fi. ꝛ. ſ. manda. l. itēq. §. idē labeo. c Et si qdē soluēdo sūt. tpe depositi officij: ut. C. de tu. l. i. ꝛ. C. de pba. l. ex pſona. d Pro virilib⁹. portionib⁹. i. p nūero pſonaꝝ: ut. C. de cadu. tol. §. vbi aūt. ac.
e Fideiussoꝝ. q hūt hoc būficiuz ex epla diui adriani: ut insti. de fideius. §. si plēs. ꝛ. C. de consti. pecu. l. fi.
f Et si forte. alteri⁹ tutoris. q administrauerat solus. ſz hoc nō opposuit q ille pūs ꝓueniret: qō potuiſſ: ut. ſ. ō admi. tu. l. tutores q. §. in eum. vel opposuit: ſz ille erat nō soluēdo. vel dic q ambo gerebāt: ſz alter tñ cōmisit culpaz idez si ambo vt subiecit ex cōi gestu rē. ꝛ tūc poterat ꝑpetrare beneficiū diuiſiōis qō nō fecit si cut nec opposuit lz posſit: ut. C. ō diui. tu. l. ii. in pn. vel si opposuit alter nō erat soluendo. ac.
g Anlē actionē. ſ. de neg. ge. vt. ſ. ō ne. g. l. er fcō i fi. qō sec⁹ ꝓtigit i pſib⁹ ꝓfideiussorib⁹: ut j. de fideius. l. vt fideiuſſor. ꝛ facit ad hoc. C. de ꝓtra. iudi. tu. l. i. ꝛ. j. ō solu. l. modestinus.
h Plane. ppriꝰ deliceri. bona rō. ſic. ſ. de noxa. l. si cōis familia. ꝛ ō neg. ge. l. siue hereditaria. ꝛ de ꝑcu. l. q ꝑprio §. vt in ceteris. ꝛ. j. c. si ex duob⁹. ꝛ. ſ. de neg. ge. l. ex fcō. i fi. ꝛ. j. de fideius. l. si a reo. §. fi. ac.
i Illa societas: ut. ſ. pro so. l. nec ꝑtermittēdū. ſz qñ si nullus gestit: tñ. az. idē q hic. ſ. q nec cedat nec vtilis dēt vt. ſ. de admini. tu. l. si pſes i fi. Ītez an diuisio fiat inter volosos: tñ. si non administrant sic: ut. d. l. si plures. si vo administrant hic non vetat vnde vt idē: lz az. in cūma de di. tu. dicat nullū beneficiū dari dolose gerentib⁹: vel ꝓtumaciter nō gerētib⁹. ꝛ facit ad predicta. C. de cōtra. iudi. tu. l. ii. ꝛ ar. tu. l. cū inter dicte. §. fi. ꝛ. j. rē pu. sal. fo. l. fi. ꝛ. C. de fideius. l. iii. ꝛ. j. de solu. modestinus. ꝛ. ſ. cōmo. l. rē mihi. §. in exercitu. ac.
k Usq adeo. mutat casum. nam. ſ. omnes gesserūt cōiter: uel inter se diuiserūt. nūc quādo alter tñ. vel si omnes diuisa fuerat administratio per iudicē vel a testatore. ꝛ sic. ſ. oēs ꝓueniunt ante magistratū: vt ex precedenti littera patet. hic erit secus: q⁹ primo magistratus q̄ tutor nō gerens ꝓuenīet nisi in casibus. ſ. duobus marcelli.
l Ad cōtutores. ſ. gerentes.
m Ad fideiussores. tutoꝝ gerentiū. nō dico fideiussores magistratus: nam illi nō tenent ob hoc: ut. j. de magi. conue. l. i. in prin. ac.
n Quod. n. hic hēas versum ꝛ lege que sequūtur duob⁹ modis. Primo ſm Jo. q p sed. enim pro q⁹. q. d. sed q⁹ marcellus dixit ꝛ alij qdaz contrarium predictis a nostro ꝑatore. sic erit accipiendū. ſ. dictum imperatoris nostri. ſ. vt primo veniat ad magistratus q̄ ad non gerentem si nō contutori rē. q⁹ tunc hēat locum dictum marcelli. ꝛ sic non abūdat dictio nō. Secūdo ſm: b. qō. n. i. certe q̄ marcellus ꝛ alij dicunt primo cōueniri etiā nō gerentē q̄ magistratū: qō videt ꝓtrariū dicto imperatoris. sic est intelligendū dictū marcelli si nō ꝓtutor rē. ꝛ ſm hoc dic abundare nō. uel dices q includit in vbo voluit qō bis sumat. ſ. nō voluit facere suſpectū vel nō voluit satis exigere. sic ꝛ. j. de car. edi. l. cū sine. §. ar similiter. o Unus ex ꝓtutorib⁹. in non gerētibus. ac.
p Accipiendū. dcm̄ imꝑatoris ſm Jo. vel dcm̄ marcelli ſm. b. ꝛ adde hic distinc. ſm az. si dati sunt plures tutores ꝛ nihil gesserunt: ꝓueniunt primo q̄ magistratus: ut. ſ. de admi. tuto. l. si plures. ꝛ ita est idez ac si

gessissent omnes. Si vnus eoꝝ gesserit alius nihil gesserit: si quidem non est diuisa administratio. vel est diuisa: sed a seipsis iter se ꝓueniē primo gerens: secundo magistratus. tertio nō gerens nisi obijciat nō gerēti q⁹ ꝓtutorē nō remouit vt suſpectū: vel tarde remouit. vel cito qdem sed in eo iura pupilli prodidit. vel non exegit ab eo satisdationem rem pupil. sal. fo. cum videret cum esse desinere soluēdo: ꝛ finita tutela ꝓuenitur non soluendo: ut. ſ. ō admi. tu. l. etiam. ꝛ. l. emilius i fi. ꝛ. l. tres tutores. §. fi. i his eni q̄ttuoꝝ casib⁹ cōuenit post illū qui gessit: tutor qui nō gessit: ut hic. ꝛ. C. de diui. tu. l. it. Si vnus gessit ꝛ alius aliqua gessit cōuenitur vterq; ꝓ oībus ante magistratū: ut. j. de mag. cō. l. duo. ꝛ de admi. tu. l. lucius. §. pe. si vnus gessit alius non: ꝛ est administratio diuisa a iudice vel a testatore cōuenitur quilibet ꝓ sua gestione antequā magistratus: ꝛ post magistratū ꝓuenit contutor in predictis q̄ttuoꝝ casibus vt. ſ. de admi. tu. l. lucius. §. pe. ꝛ hec omnia cum magistratui obijcitur culpa: ut insti. de satisda. tut. §. pe. Appellatur ergo subsidiaria actio que datur in magistratū non q⁹ semper vltimo conueniatur magistratus. sed quia plerunq; vel quia aptitudinem respicit vt ꝛ actio. l. acquil. dicitur penalis aptitudine: ut insti. ad. l. aq. §. his autem verbis. vltimo faciunt ad hoc. C. de conue. fi. ō. l. iii. ꝛ. j. ad municipales. l. imperatores.
q Hāc actionem. tutele: vt C. e. l. tutele. ac.
r In heredem. aſſr q̄ in tutorem. ut. C. de here. tuto. per totum. ac.
s Pupilli. aliter q̄ in pupillo: ut. ſ. de admi. tuto. l. si ex pluribus. ac.
Non tantum. Bñficiū cessionis potest oppōi post sententiam. b. d. bal.
t Non tñ. post condēnationem. speciale est vt post sñiam opponat peremptoria: ut. j. de fideius. l. si fideiussores. §. idez tñ. regulariter cōtra. C. sentē. rescin. non pos. l. perēptorias.

similia quere ibi. u De rōnibus. nunc de secūda parte Rubrice.
Considerandum. Aliud est interesse. aliud precium seu extimatio rei. hoc dicit.
x Tñ estimationem. ſ. duplandam. non interesse duplandum. ꝛ facit. j. l. prima. in fi.
Jn tutela. Quando ex vno facto ꝛ vna qualitate oriuntur plures agendi forme vna per alteram punitur. sed si oriunt diuersi tituli ꝛ diuerse forme agēdi vna per alteram nō punitur. b. d. bal.
y Jn tutela. nō pōt. etiā ad penā: ut. j. l. ꝓri. in prin. ac.
z Sine cōtra. i. si actū fuerit actione de ratiociniis distrahendis tutele.
a Pap. ait: vt. j. l. ꝓri. §. q̄ si furandi. ꝛ. j. de fur. l. tutoꝝ.
b Eiusdē facti. vt sic vna p alteram tollatur: ut. j. de ac. ꝛ ob. l. plura. sed non est ita. nā hic interceptione sola illa ex dolosa interceptione datur. nam etiam de dolo non cōmisso habet locum hic: ut. j. l. ꝓri. §. i. quod in furto secus. sic alias sunt duo precepta arbitri. vnū pecuniam dari. alterum infra caleñ. dari: vt. ſ. de arbi. l. celsus. Ītez hic q⁹ perfide agit. illa quia inuito dño vt. ſ. de admi. tu. l. tres tutores. §. ſz tutores ꝛ sic non ob. j. de ac. ꝛ ob. l. qui seruū. in fi. ꝛ. j. vi bo. rap. l. ii. ꝛ. ſ. cōmo. l. vnde queritur in fi. ꝛ facit. j. de priua. delic. l. nunq̄ ꝛ hoc est rō quare tollitur per conditionē furti: ut. j. l. ꝓri. §. fi.
c Nam ꝛ tutele. ar. a simili.
d Hanc actionem. ſ. de rōnibus distrahendis. nam secus in actione tutele: ut. ſ. c. l. §. hanc. q⁹ penalis est in vno simplo: vt. l. ꝑi. §. fi. igitur non datur in heredē nisi lite cōtesta. vt insti. de perpe. ꝛ tēpo. ac. §. non aūt. sed in eo q̄ est rei persecutoria: videt dari posse. C. ne ex delic. defunc. l. i. ac.
Hec actio. Quando ex vna radice eiusdem obligationis oriuntur plures agendi forme nō oritur vna prius q̄ altera. b. d.
e Hec actio. ſ. de rōnibus distrahendis. f Finita. vt. j. e. l. nisi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Actione. abstulerit. dolo vel nō dolo vt q; credebat sibi licere vel pupillū ꝓcessurū. az. b Qō si furādi. ⁊ ita dolo. nā furtū nō est sine dolo: vt insti. de ob. que ex delic. §. i. c Tenet. vt. ſ. pri. §. ꝓsiderandū ibi. hū: iñ ⁊c. d Altera. i. actio de rōnibus distrahendis nō tollit actionem furti vel cōtra. sic insti. si quadru. pau. fe. di. §. fi. ⁊ est rō vt no. ſ. l. proxi. §. pe.

e Hz ⁊ ꝓdictio. tollit hoc iudicium. ergo ⁊ in pēnā. ⁊ sic est ar. ff. de ac. ⁊ ob. l. q fuū i fi. fm vnā litterā. ⁊. ff. vi. bo. ra. l. i. sed hic spāle: q; ābe oriunt ex eadem cā. q; perfide agit: ut. ſ. de admi. tu. l. tres tutores. §. si tutores. qō se ꝰ est in actiōe furti: ut no. ſ. l. pri. §. pe. ac.

Hec actio. Ubicunq; fit mentio dupli semper in dubio inest simplum. b. d. bar.

f Hec actio. s. de rōnib⁹ dis.

Si tutele. In dubio ē satisdandū nō tñ precise vicādum. b. d. Bar.

g Si tutele. pone contraria: q; agit quōdā tu. vel pcu. vel cu. vel cum mā. vel sine ff pupillū vel nouū tutorē vel adultum seu curatorē nouū vel nouū pcuratorē p eo q; durante offō vel p pu. vel adulto: vel vño se obligat trāsferens in se obliga. vñij: ⁊ erat obligatus sub ꝓditiōe vel in diē. certe cauebit ⁊ de indēnitate aduenīē te dic vel conditiōe. sic. ⁊. ff. p so. l. oē es. ⁊. l. pro socio. §. arbiter. ⁊ fm hoc dic aduersarijs. i. a pu. vel adul. vel vño. Itē quod subijcit tutori ⁊ procuratori. s. quōdam. ⁊ dic pcur. cuz mādato vel sine mandato: q; dicit de ac. neg. gest. Itē q; dicit absit. i. abesse pōt. vel tu. vl cu. vel pcur. quōdam. forte. n. nō aberit q; non eriſtet conditio. posset poni ⁊ ī directa: ⁊ tūc dic ab aduersarijs. i. a tu. vel cu. quōdā ⁊ q; subijcit tutori. s. nouo. ⁊ sic de alijs. Itez eis ob est. i. pupillo ⁊ alijs quib⁹ forte oberit ex ꝓtractu inito a quōdam tutore vel curatore vel p curatore.

Nisi Si adhuc actio ineꝓpto tpe ꝓposita est nihil operat: ⁊ hz agens succumbat nō absorbet ius agentis. bar.

b Nō pōt. vt. ſ. e. l. si tutor. in fi. ⁊. l. cū tutor in fi. ⁊. ff. e. l. i. ī fi. ⁊ insti. de attil. tu. i fi. ⁊ ar. ff. ō iniur. l. nec magistratib⁹ sic ⁊ ecōtrario: ut. ſ. ti. i. l. i. §. finito. ⁊ ꝓcor. ſ. rē pu. sal. fo. l. i. ⁊. ff. ō admi. tu. l. ac⁹. ⁊. l. cuz curatore. ⁊. l. cū pres. in pnc. ⁊ .C. ō admi. tu. l. rōnes. ⁊. l. ii. ⁊ qō ibi nota.

Ita Ītā morte. Item ⁊ alijs modis: vt insti. qui. mo. tu. fi. per totū.

i Filiūfamilias emācipatuz. maxime: nā idē si est in potestate: vt. ſ. de ac. ⁊ ob. l. filiusfamilias.

k Si adhuc. tutele agat. cū tutela non sit finita ⁊ sic nec actio nata: vt in pn. l. nō ergo nocebit cū erit nata q; tūc agat: vt ⁊. ff. de pig. l. grege. §. si sub ꝓdi. posset. n. esse ipubes ⁊ tñ tutela esset finita.

Cū furiosi. Tutor ⁊ curator adulti nō ꝓueniunt dūrāte administratione: secus in curatore furiosi vel pdigi. b. d. bal.

l Cū furiosi. dū negocia gerit. secus in curatore adulti: vt. C. de admi. tu. l. ii. ⁊. l. rōnes. ⁊ est rō q; ff nesciremus vsq; quo expectaret: vt. C. de vsufruc. l. ambigui. sed ibi certū est q; ñ poterit agi. ac.

m Costituū est: vt. ff. in pn. huius. l. ac.

Si tutor. Ille qui debet soluere si p soluendo aliqd recipit: turpiter recipit ⁊ restituere tenetur. b. d. Bal.

n Tenetur. nō ergo extinguit hz ⁊ secūda teneat: ut ⁊. ff. de neg. ge. l. diuortio. in p: in. ⁊ in fi. ⁊ facit. ff. man. l. qui negocia.

o Acceperit. ſ. tutor.

p Pecuniam. ſ. r. solidos.

q Vt reddat. ſ. pecuniā pupilli pupillo quā hēbat apud se tutor vel ex cā depositi vel mutui quā reddere nolunt nisi pupillus daret sibi. x. solidos.

r Repeti. vt ⁊. ff. de cōdi. ob tur. cau. l. ii. ⁊. l. fi.

Actione de rōnib⁹ distrahēdis ꝙō tenet: nisi q ī tutela gerenda rem ex bonis pupilli abstulerit. Qō si furādi⁹ aio fecit ēt furti tenet. Utraq; aūt actiōe obligat: ⁊ altera⁹ alterā ñ tollet. Hz ⁊ ꝓdictio ex cā furtiua ꝓpetit. p quā si ꝓsecut⁹ fuerit pupill⁹ qō fuerit ablatū: tollit hoc iudiciū: qa nihil absit pupillo. Hec actio hz in duplū sit ī simplo rei ꝓsecutionē cōtinet: ⁊ nō tota dupli pena est. Dom.

Si tutele⁹ aut negociorz gestorū agat: ī certo ħ quātū ab aduersarijs debet tutori, pcuratoriue arbitratu iudicis cauēdū est qō eo noie eis absit. Paulus.

Si finita tutela sit: tutele agi ñ pōt⁹. Finit aūt ñ solū pubtate: hz ēt morte tutoris vl pupilli

Filiūfa. emancipatū si tutelā administret: ēt directo teneri iulianus putat. Si adhuc impubes tutele agat: k nihil ꝓsūit. Cū furiosi curatore ñ tutele hz negociorz gestorz actio eque ꝓpetit: etiaz dū negocia gerit l: q; nō idē ī hac actiōe qō in tutele actiōe dū ipubes est is cui⁹ tutela geritur: ꝓstitutū est m. Ulpian.

Si tutor rē sibi depositaz a pre pupilli: vl cōmodatā nō red dat: nō tñ ꝓmodati vl ꝓpositi: uerū tutele quoq; tenetur n. Sed ⁊ si accepit⁹ pecūiaz⁹ vt rēddat q: pleriſ q; placuit eā pecuniā depositi vel ꝓmodati actiōe repeti r vl ꝓdici posse. qō hz rōnē q; turpit accepta sit.

Si filiusfa r. tutelā admi strauerit: ⁊ liberat⁹ pria potestate dolo aliqd fecerit: an actio tutele prez ąq; hoc noie teneat q̄rit? Et equū est vt eū dūtaxat doluz pr prestet qui cōmissus est ante emancipationē filij. Idem.

Si pupillus hers extiterit ei cuius tutelā tutor su⁹ gesserat: ex hereditaria cā cum tutore suo habebit actionē t. Si tutor in bostiū potestatē ꝓuenerit: q; finita tutela ītel ligitur: fideiussores q; p eo rē saluā fore spopōderit: ⁊ si qs existat defensor ei⁹ q parat⁹ ē suscipē iudiciū tutele: vl si qs curator bōis ei⁹ sit cōstitut⁹ v: recte ꝓuenieť. Papinia.

Quāuis iur postliminij tutelā pristinā possit integrare.

Si tutor reipu. cā ab Papia. esse cepit: ac p hoc fuerit excusat⁹ r: q; reipu. cā aberit: tutele iudicio⁹ loc⁹ ē. Sed si desierit rei pub. cā abesse: ꝓinter desinit is q; in locuz ei⁹ dat⁹ ē: ⁊ tutele⁹ ꝓueniri poterit

Si duob⁹ ipuberib⁹ fratrib⁹ tutor dat⁹ sit: ⁊ alter eoz in legitimā tutelā frīs sui pfecte etatis ꝓstituti reciderit: eū q; dat⁹ eēt tutorē ē ōsijs se neratis ait. q; igit desinit eē tutor tutele actio erit ēt ex psona⁹ ipuberis: cuius si ex testō dat⁹ fuisset ñ ō sinit eē tutor ei⁹ q; adhuc erat ipubes. q; sp legitima tutela testamētarie cedit⁹.

Si ī testō sub ꝓditiōe⁶ tutor dat⁹ sit: deide ali⁹ tutor medio tpe ex īgsitiōe: dicēdū ē locū eē tutele iudicio exīte ꝓditiōe: q; tutor eē desinit f.

Hz ⁊ si qs testō vsq; ad tps fuerit dat⁹: idē erit⁸ dicendum.

Et generalit q; traditū ē pupillū cū tutore suo agē tutele nō posse hacten⁹: vez ē si ī eadē tutela sit. absurdū. n. erat a tutore administrationis rōez negociorz pupilli exposci ī q; adhuc pseueraret h.

In q; aūt ōsiit tutor: ⁊ itez cepit eē: sic ex pristina administratione tutele debitor ē pupillo: q; mō si pecūiā creditaz a pre ei⁹ accepisset i.

Quē igit effectū ħ snia hēat videam⁹. nā si sol⁹ tutor ē vtiq; ipe secū ñ aget: hz ul p spāle k curatorē ꝓueniēd⁹ ē. vl pōe eū curatorē hre q; posset aduersus eū iudicē accipe l: ex q; cā cuz eo tutele iudicio agi pōt. Quinimo ⁊ si medio tpe soluēdo eē ōsierit: iputabit cōductorib⁹ cur ñ egerūt cuz eo.

Si tutori curator sit adiūct⁹ q;

Si filiusfamilias Fideiussio qua pr tenet p filio a lege finit cū filius est fact⁹ sui iuris. bal.

s Filiusfa. facit. ff. p so. l. si id qō

§. si filius. ⁊. ff. ō admi. tu. l. tutorē. ⁊. ff. e. l. si filiusfamilias.

t Pupill⁹. actionē. s. tutele, sed hodie repellit vt ī auc. vt hi q. §. i.

Si tutor. Pendētia fictionis interi nō ꝓhibet ius agēdi. Itē valz iudiciū ꝓtra illū q; est in carcer bostiū. b. d. bal.

u Costituit⁹. qō fieri pt: ut. ff. q. ex cau. ma. l. ab hostib⁹. ī pn. ⁊ fac. ff. rē pupil. sal. fo. l. nō q̄si. §. si ab hostib⁹. ac.

Quāuis. possit tutor reuersus. ⁊ fa. ff. l. pri. ⁊ insti. ō amil. tu. §. ii. ac.

Si tutor. Intermissio tutele fac cē seri tutelā ōnno recupatā eē nouā tutelā. bal.

p Excusatus. ad tps vt insti. de excu. tut. §. item qui reipub.

z Tutele iudicio. vtili nō directo: vt. ff. de excu. tu. l. ticius. vl dic vt ibi. ⁊ fa. ff. ō suspec. tu. l. iii. §. queri. in fi. ⁊. §. sequenti.

a Datus ē. tutor vel curator: si non habes in tertu curator.

b Tutele. si fuit tutor vel ne. g. si curator. ad qō. ff. de tutel. l. q̄situz.

Si duobus Tutela datiua cedit legitime. ⁊ legitima testamētarie. b. d. bal.

c Datus sit. quoruz vnus sit annic⁹lus vel circa. alter parū distās a pubtate. ⁊ sic cin⁹ hēbit. xx v. añ alter hēbit. xiiij. vl dic q; oliz ēt adultus poterat esse tutor nisi se excusaret qō hodie est secus: ut insti. ō excu. tu. §. itē maior.

a Datus a iudice.

b Ex psona. ipubis: vt ⁊. ff. ō admi. tu. l. tutores. §. tutele.

c Impuberis. sic ergo datiua cedit legitime. sed qd si primior. agnat⁹ sit maior sequēs q; maior admittit. si primior recipiat eē maior nūquid posterior desinit eē tutor? ñ. vt no. ff. de excu. tu. l. nō solū. §. si libertus. Itē qd si duo tutores fuerunt dati in testō: ⁊ in locuz vnius excusati ad tempus detur tutor. vel detur tutor in locum defuncti: ⁊ postea decedat testamētarius tutor: nūqd datiuus desinit esse ⁊ legitimus admittitur? ar. q; non. ff. de tutel. l. quesitū azo. sed hec lex est ar. q; desinat fm. Ja.

d Cedit: vt. ff. de testa. tu. l. si qs sub ꝓditiōe. ⁊. C. de testa. tu. l. iii.

Sed in testō. Durante eadē tutela nō cogitur tutor ad redditionē rōnis. secus si sit noua tutela. tunc. n. ꝓuenit per curatorē vel p ꝓtutorē. b. d. bal.

e Sub ꝓditione. qō nō posset a iudice fieri: ut. ſ. de reiur. l. ac⁹.

f Desinit. facit. ff. de test. tu. l. si qs sub ꝓditiōe. ⁊ insti. de attili. tu. §. i. ac.

g Erit. s. q; finito tpe sit locus tutele. ac.

h Perseueraret: vt ⁊. ff. e. l. nisi in pn. ⁊. ff. de excu. tu. l. ticius.

i In qua accepisset. sic ergo potest ꝓueniri: ut ⁊. ff. de suspec. tu. l. iii. §. queri. ⁊. §. sequētib⁹. ⁊ adde qō no. C. de admi. tu. l. ii. Itē ꝓcordat. ff. de admi. tu. l. cum plures. ⁊. l. actus. ⁊. l. cū curatore. ac.

k Quē igit. p specialē. nūc. rñ. ⁊ bene: ut insti. de aucto. tu. §. fi.

l Accipe. hoc casu nō petatur curator: ut. ff de tute. l. si plures.

Si tutori. Adiunctio curatoris nō finit offm tutoris: secus si tutor sit confiscatus. hoc dicit. bal.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Tutor manet. si erat agnat⁹ vel patronus: vt. C. de suspec. tu. l. si tutor. vel dic q̄ logē q̄ pēdēte cā suspecti admūgit curator: ut. C. de suspec. tu. l. cū quē. ac. b Sz ⁊ si tutor. ꝓficat⁹. q̄ fuit pp delictū deportat⁹ ⁊ sic bōa ꝓficata: ut. C. de pēns. l. deportatoꝝ. ⁊ tutela finita: ut isti. q. mo. tute. finit. §. sed ⁊ caputis. igit tutele agi pōt vt hic. ⁊. C. de bonis p scrip. l. si vt ppōis. ac.

c Cetē competunt. i. nate sūt: sz nō itentant: vt. j. l. pr. ergo actio tutele. nec etiā nata est durante tutela cū ipsa ceterarū regula nō ꝓtineat vt hic dicit: ⁊ patet. §. e. l. nisi in prin. idē dicas in actiōe de rati. distra. ut. §. e. ti. l. i. §. fi.

d Addictio. furtiua. ⁊ dic facto furto durante tutela.

e Sed non dant: ut ipsemet eas intentet. si p̄ curatorē datū lis fīm quosdā. qō non placet: ut. C. de admi. tuto. l. ij.

f Intercāt. q̄ penales sunt. s. furti ⁊ dāni iurie. i. eo q̄ crescit et reperit de triginta vicy: ⁊ nō ad heredē nō trāseat: vt. C. ex dlc. defūc. l. i. ⁊ insti. de ppe. ⁊ tēp. ac. §. fi. tñ. ⁊. §. ad le. aql. l. inde nerat⁹. §. hāc. ⁊. C. de fur. l. furti actio. condictio ex furtiua est rei p̄secutoria: nō ad heredē cōpetit: vt. §. de ob di. fur. l. si p fure. §. fi.

g Heredē eius. s. tutoris. ac.

b Actionē hz. s. tutele ut. §. de neg. ge. l. sināt. §. idē erit. ac.

i Debuit. tutor qō ex q̄cūq̄z cā pupillo debuit vt. §. de ne. ge. l. diuortio in fi. ⁊. j. ō fideiuss. l. tutor. ac.

Si filiusfamilias Variatur q̄stas ⁊ modus agendi pp varietatē tēpoꝝ. b. d. bal.

h Insolidū. imo pro vtroq̄z iguāū facere potest: ut. §. de neg. ges. l. pōponius i negociis. q̄ est cōtra. So. ibi dñi negociorꝝ. hic gerētis fuit mutata cōditio: ut ⁊. §. de admi. tu. l. tutorē. §. pūde. ⁊. §. pso. l. si id qō. §. filiꝰ. ac.

l Post pubertatē. ō eo q̄ añ emācipatōez gessit nō qō post: ut. §. e. l. si filiꝰ. Itē hoc ē ēt si multi anni trāsēpꝰ emācipationē añ̄ēpsit pubes. negz enīz ⁊c.

m Finita. nā prius agi nō pōt tutele de peculio: ut. §. e. l. nisi. ergo. nō currit annus q̄ dabit post emācipationē q̄ vtilis est: vt. §. qñ ac. de pe. est an. l. i. §. annus.

Hijus autez. Ratio que suspēdit p̄incipale suspendit accessoriū. b. d. bal.

n Filiꝰ ātē ꝓtinuak p̄cedēti. ⁊ dic cāuzy filiꝰ gessit tutelā ⁊ male: ⁊ sic pē tenet pupillo ō peculio: nō pōt filiꝰ idēz tutor agere ꝓtra patrē noie pupilli: q̄ nō est nata actio tutele de peculio Item nō imputak filio si nō agat. ac.

o Suū factū. i. malā gestionē.

p Alb eo. s. filio.

q Exigi pōt. i. imputari pupillo.

Si tutor. Administratio coherens tutele venit in actiē tutele. secus si nō sit administratio cōtigua sed distracta. b. d. ba.

r Si tutor. nō pōt. i. si cōtracta erat administratio q̄ pri⁹ reperat domū quā postea p̄fecit. secus si non ꝓncta vt subiecit. ⁊ ad hoc. C. ar. tu. l. tutor: post. ⁊. j. de eo q̄ p tu. l. i. §. cū eo. ⁊. §. de admi. tu. l. tutorē. ⁊. j. ti. l. qd ergo. §. iudicio.

s Computabit. alꝰ contribuitur.

t Sz ⁊ illud. i negociorꝝ. sic. §. ō neg. ge. l. si pupilli. §. fi. l. sināūt. sz ar. p̄. i. c. ti. l. diuortio. §. ceterꝝ. sz dic q̄ b remiserat vsuras ētōe tutele.

u Post Ex duplici officio oriunt due agendi form. b. bal.

Ape aliquo. aliogn. p vt. oꝝ agēt tutele ⁊ i. n concessis.

x Cum eo. tutele pro prima gestione neg. gestoꝝ. p̄ secūda que tutele revoluit in neg. gestoꝝ si interest: nō alꝰ: vt. §. l. pri. no. ac.

Per duobus. Minus operat trāsactio q̄ solutio quo ad extendendā liberationē ad aliam p̄sonam. b. d. bal.

y Cum altero. subauct vi pacti: sed q̄ solutū est: ut. j. dicit. Jo. ⁊ sic non ob. contra. j. de fideiuss. l. si stipulatus. §. i. ⁊ facit. C. de trāsac. l. i. ac.

z Pēnā: vt. §. l. i. §. nūc tractemus. ibi plane ⁊c.

a Nō si. prestitisset. ex snia nō ex trāsactione vt differat a supiori casu. vel dic ex transactione. ⁊ facit. §. de eo p quē fit. erit. l. i. §. si plures. ⁊. §. si agrime. fal. mo. vi. l. iii. in p̄n.

b Cōmodata est: ut. §. commo. l. si vt certo. §. fi. ac.

c Vel deposita: ut. §. depo. l. i. §. si apud. ⁊ l. si duo.

Cuz tutore. Non pōt pus iterari actio cumulata q̄ principalis. Vel sic. Suspensa actio ꝓmittit: ois actio que habet originē ex eodē fonte suspendit. b. d. bal.

a Si cū adhuc. alꝰ si cū adhuc. alꝰ si cū vno ⁊c.

b Ex stipulatu. s. ex stipula. rē pu. sal. fo. ac.

c Non potest. vt. §. eo. l. nisi in prin. ac.

d Utilitatē. pp quā differtur tutele. s. q̄ absurdum est ⁊c. vt §. e. l. si tutor. §. si tes ō differt ⁊ hoc vt ⁊. j. rē pu. sal. fo. l. nō q̄si. §. hāc stipulationē. ⁊. §. si tutor. ⁊. §. generalr. secus autē in curatore etiā impuberis vbi agit etiā ante finitā tutelā vt ꝫ subiicit ⁊. j. rē pu. sal. fo. l. nō quasi. §. illud sciendum.

e Cuz curatore. agi poterit. ex predicta stipulatiōe: vt. j. rē pu. sal. fo. l. nō q̄st. §. illud sciē dū. secꝰ in generali actione negociorꝝ ge. vt. C. de admi. tu. l. ii. vbi de hoc notat. ⁊. §. de admi. tu. l. actus. alij dicūt hic datū ad litē vel aliquā aliam spēm: ibi ō generali. vel tertio posset intelligi: vt. §. de admi. tu. l. cum curatore. ac.

Imperatores. Nemo tenet aduersario suo facere cē se ipz sūptꝰ litis. b. d. bal.

f Imperatores. tua. i. tui.

g Litis. q̄ vertit iter te: ⁊ eos siue finita sit administratio siue non dummodo agi possit. sed ar. ꝓtra. §. de inof. te. l. i. si instituta. §. de inofficioso. ⁊. C. de or. cog. l. fi.

Cum tutor nego. Tutor q̄ ob abstēsionē pupilli bonoꝝ hereditarioꝝ ⁊ venditionē deliquit tenet pupillo ad interesse rōne abstensionis et creditoribus hereditariis ⁊ rōne ꝓcerā facte venditionis. b. d. Bal.

b Administratis. adiuit administrauit ⁊ postea per in integ. resti. abstinuit: ⁊ postea vendidit. vel dic q̄ administrauit nō adeundo: puta cū protestatione. ⁊ tandē abstinuit ⁊ vendidit. postea ⁊ male fecit vtrāq̄z. s. abstensionē ⁊ rerū venditionē. vtroq̄z casu. p̄mo male gesto pupillo: p̄ scōo creditoribꝰ tenet. ac.

i Venditis. a tutore noie creditorū. vel p̄ soluendo eis ac.

k Actionē. i. cōmodū agendi. nam alia pupillo dat. s. vtilis. i. efficax tutele. alia creditoribꝰ. s. neg. ge. Similis diuisio. j. de fur. l. iter oēs. §. si seruꝰ. Alij dicūt q̄ actio tutele diuidit. ⁊ dicunt cessam a pupillo eis. ⁊ sic oportet q̄ se īmiscuerit pupillus. prima placet. ac.

l Per tutorem. male vendentē.

m Reddatur. per actionē neg. ge. ac.

u Cōtractū est: vt q̄ hereditas erat bona. in. c. of cre alieno deducto.

o Lucro relinquat. p̄ actionē tutele. nec hoc q̄ hēbat pupillus a tutore obligat cum creditoribꝰ: ut. C. ar. tu. l. cū ⁊ facit. §. de ꝓdi. ide. l. tutores. ⁊. §. de bo. auc. iudi. p̄. l. si nō erpedierit. §. i.

p Que actio. s. tutele q̄ dat pupillo.

q Inciderit: vt. §. e. l. nisi. sed illa. s. que datur creditoribus: quecūq̄z sit cōfestim datur vt hic subiecit.

Probatum. Nomē debitoris approbatū reprobari non pōt. b. d. ba

r Si probatum. i. approbatū vt idoneū q̄ facere non habet necesse: vt si no

erat bonū: ut. ſ. de admi. tu. l. tutor. ⁊ fuit factū nomen a tutore de pecunia pupilli. ac.

a ¶ Tutore q contraxit nomen. ac.

b ¶ Conueniri. a minore vel ab alio eius noīe. bonū eni fecit ⁊c. vt. ſ. mā. inter cauſas. §. abeſſe. niſi p in integ. reſti. ut ar. ſ. de admi. tu. l. ſi minoris.

Accerſus. Reſtitutio minoris extēdit ſe p quādaz conſequentiā ad reſtituēdū tertiū qui depēdet ab eadē cā. b. d. Al' ſic Reſciſa cā liberatiōis reſcidit ei⁹ effect⁹.

c ¶ Alterius. tici⁹ adult⁹ habuit duos curatores q ex mala geſtione tenebant in. xx. deceſſit vn⁹ ſcio relicto herede q ſci⁹ erat minor: nūc tici⁹ fact⁹ maior: ⁊ ſic finita cā egit ⁊tra ſciū ⁊ habuit. xv. Item egit contra curatorē viuū ⁊ habuit. v. ⁊ ō reliquo fuit abſolutus viuus. nūc reſtituit ſcius ⁊tra ticiū in. v. q: in tātū fuit lecius p ſnīaz certe reſtituet ticius ō egtate. ⁊ cōtra curatorē viuū abſolutuz pillis. v. vel dic ſcō q ſci⁹ lecius reſtituit ꝫ curatorez viuū: cui pficit ſcij lecio. ⁊ ſm vtrūq; dic de egtate nō de rigore.

d ¶ Maiore. cp deberet.

e ¶ Ea res. nō dabit. ſ. de iure ſtricto ſed de equitate ſecus: ut ſubijcit. ac.

f ¶ Ei. ſ. ncio facto maiore. ⁊ eſt no. cp hic tici⁹ maior nō tū ⁊tra minorē pōt reſtitui: ut. C. ſi aduer. trāſ. l. i. ⁊. ij. ſz ⁊ i aliū reſtituit antiqua actio: ut hic ⁊ . C. de repu. q ſi. in iu. l. i. vl' ſz aliū caſum dic ei. i. ſcio in maiori pecunia dānato q: nō repetit: vl' ſi pt ſopiā repetet a ticio certe reſtituet ꝫ curatorē viuū.

¶ **Nō iccirco.** Curatores ſoluētes pp culpā tutoris abſoluti poſſunt implorare cp minor cedat eis ⁊tra tutorē beneficiū reſtit. in integ. b. d. bal.

g ¶ Nō iccirco. pōe caſuz vt. ſ. de admi. tu. l. ſi minoris. ⁊ ici pe ⁊ſtructionē. actio q poſt ⁊c.

b ¶ Conſeq poterūt. ⁊ ſine ceſſiōe habēt vtilē: ut. C. de ⁊tra. iudi. tu. l. ii. ⁊ ar. ſ. pri. ac.

Cum pupillus. Solutio facta in preciū cedendaz nō liberat debitorē p quo ſoluitur. b. d. Vel ſic. Solutio que ordinat ad vnū finē nō ꝺz oppoſitū operari. b. d. bal.

i ¶ Cū pupillus. pupillus egit ⁊tra vnū de tutoribus ſolidū ⁊ ꝺdēnat⁹ eſt inſolidū. puta in . c. que ſoluit facta prius ceſſ. de ⁊tra alium nō ꝺdēnatuz: certe nō ſoluēdo erit ac. ſibi ceſaz p to parte: q: nō p to hoc ſoluit ut extingueret. ſz ut pciū ceſſionis ut hic. ⁊. j. ō fideiuſ. l. cū is ⁊. j. de ſolu. l. modeſtinus.

k ¶ Judicatū. i. ſolutio ꝺdēnationis cōdēnato. ac.

l ¶ Pro parte. hic puncta: et dic tutela ꝺdēnati tutoris. ſ. in ſolidū nō videt reddita p vna parte. ſ. p parte nō ꝺdēnati: q: ſic actio eſſet extincta ⁊ nō valeret ceſſio facta vel que fieret: ſz noīs ⁊c. ⁊ ſic eſt ar. cp p parte nō inſolidū fit ceſſio vni de duobus reis inſolidū: ut. ſ. ō admi. tu. l. plures. ⁊ de pecul. l. queſitū. §. ſed ſi velit. Si aūt diceres p parte ꝺdēnati nō videri ſatisfactū. ſed nec p pte nō ꝺdēnati vbi ⁊ſtat. ergo ſolida actio remaneret. ⁊ ita inſolidū cederet q ō quidā direrūt p hāc. l. qō nō plz. ac.

m ¶ Non tutela reddita. ⁊ ita actio ceſſa nō eſt extincta. ac.

Defenſor. Ex perſona defenſoris rei nō mutat priuilegiū petitoris. b. d. Bar.

n ¶ Condēnatus. pupillo agenti contra eum. ac.

o ¶ Priuilegiū. qō ꝺz in pſonali actione tutele: ut preferat alijs. ac.

p ¶ Cōtraxit. i. quaſi ⁊tranxit. nā tm in iudicio q̄ſi ⁊trahit: ut. ſ. de pecul. l. iij. §. idē inf. ⁊ eſt bona rō. nā ſecus ſi voluntarie nouaſſet alo nouandi ab alio quo ſtipulando: ut. j. de noua. l. aliam. ac.

Quod. Sola motio actiōis ⁊tra vnū nō liberat plures reos. b. d. bal.

q ¶ Eiuſdē. ſ. pupilli quondā. nūc aūt adulti. Jte cō nēto nō aūt exacto. alio ogn inquātū cēt exactū ab herede tutoris liberatur ipo iure curator minoris: ⁊ heres magiſtrat⁹ vt. ſ. e. l. alterius. §. ſi. ⁊ de adminiſtratiōe tu tor. l. ſi minoris.

Poſtbūo. Tutor dat⁹ poſtbūo eo ñ nato neqz tutele neqz p tutele tenet: ſz actōe ne. ge. vtili ñ directa. b. d.

r ¶ Significatio eſt. q poſſet dici ptutelle. ac.

s ¶ Negociorum ge. ſ. directa.

t ¶ Utilis. neg. ge. vt ⁊ ſic intelligit. j. n. ii. l. i. §. ſi qs. ⁊. ſ. de re iudi. l. ſi nemo. §. ſi. ⁊. ſ. de neg. geſ. l. cum pater. ac.

u ¶ Non ſoluz tutele. ſ. q̄ō dat i ac. pſonali. ⁊ ſic ⁊cor. j. ō pui. ere. l. dabim⁹. §. ſigs. ⁊ l. ſe. ⁊. l. ſi negociū. ſed hō di nō dat: ut. ſ. ō admi. tu. l. ſi ex plurib⁹. ſz qd erit de tacita hypotheca: videt idē vt no. C. de admi. tu. l. p officio. ⁊ ō videt velle. ac.

r ¶ Cautū. i. ſatis fcm.

y ¶ De ⁊traria ⁊c. De duab⁹ actiōib⁹ dicit. ſ. de ⁊traria tutele. Jtē ō vtili neg. ge. ⁊traria.

z Contraria ſcientes. hac rōne. eſt iuenta neg. ge. ⁊traria: ut inſti. de ob. que ex quaſi cō. §. i. ac.

a ¶ Nō obligent: ut. ſ. de auc. tu. l. obligari.

b ¶ Poſſit. ut. ſ. ō auctō. tu. l. i. in prin.

c ¶ Quiſ obligēt. ſub audi ēt nō ſolū nāliter. ⁊ hoc qa vēit obligatio ex re. ſic. j. ō ac. ⁊ ob. l. furioſus. al's naturalr tm. q̄ō dic vt no. ſ. de auc. tu. pre. §. pupill⁹.

d ¶ Hec actio. ſ. ꝺria l genere accepta. nam dicit poſtea de ꝺria nego. geſt. actione. ac.

e ¶ Oz. vt. j. t. i. l. ſi. ac.

f ¶ Cōtrariū. iudiciuz. ſ. actionis neg. ge. ac.

¶ **Finito.** Cōtrariorū ⁊ relatiuoz idē ē tps eadē natura ⁊ ꝺditio. b. d. vel ſic. Cōtrarioz eadē eſt diſciplina. bal.

g ¶ Durat. ſ. officiū vſq; tutela: ⁊ ſic ē l actiōe tutele: ut. ſ. ti. i. l. niſi. §. ſecus āt l ꝺa. ptu. ⁊ ꝺria vtili neg. ut. j. pr. ſz cur tā varie ſtati. rñ. q: ⁊c.

b ¶ Sed ip. q: hoc cāu. hec ē bōa rō ad ac. ptu. vt. j. ti. i. l. i. §. cū eo. ⁊ neg. ge. ꝺ teros: ut. ſ. ti. i. l. niſi. §. ſi. ſz in adulti curatore vſq; ſcō: ut. C. de admi. tu. l. ii. q eſt ꝺ. So. dic vt exponit. ſ. de admi. tu. l. cū curatore.

¶ **Preterea.** Aliud ē exceptionē nō admitti aliud diſcuſſaz reprobari. q̄ exceptō nō admittit nō ob. exceptio rei iudi. ſecus ſi p interlocutoriā vel diffinitiū reprobet. b. d.

i ¶ Reputare. vt. ſ. de cōdi. inde. l. cū idebitū. ⁊. ſi. §. tutor. ⁊ ar. ſ. cōmo. l. in reb⁹. §. qō aūt. ⁊. C. eo. l. ſi.

k ¶ Sed ſi reprobata ē. ſic. ſ. de neg. ge. l. ſi naūt. §. quocūqz mō. ⁊ de cō pē. l. qō in vi. §. ſi.

l ¶ An in hoc. integra ſit actio. q ⁊tra patrem

pupilli cõpetebat.ꝛ est ar.ad.l.C.ō in litē dā.tu.l.iii a Tpe finit. vt redhibitoria quā nō exercuit nec sibi exegit pp vtilitatē pupilli.ac.

Hanc actionem. Licet exceptio nō possit opponi vbi non āgit tñ contraria actio potest propon.b.d.bal.

b Contrario agere.sic.ſ.cõmo.l.in cõmodato.§.i.ꝛ.l.in reb⁹.§.fi.ꝛ .C.e.l.fi.ac.

c Onge dādū ē.ſ.ꝫ riū iudiciū tutele.

d Intendat.ꝓtra tutorē dicē magis id q̄ſi liceat sibi vēdicare.ad q̄ē est.ſ. de bo.lib.l.q cū maior.§.ſi libertus.ac.

e Quid ḡ. in facultatibus.i.in facultate soluendi.alſ quō pupillus redderet.sic expone.ſ.ō.v.ſig.l.nepos pculo. vl' dic q̄ lz plus expēdat cūdēnabit pupillus:ꝛ erigetur q̄ erit soluendo.ac.

f Ex offō.i. ex pietate:vt.ſ.e.l.§.pe.ꝛ fa.ſ ō pig.ac.l.ſi suos. ac.

Cōtrariū. Cōtraria actio tutele nō ꝓpērit ad liberādū ſz ad soluendū q̄ debeb tutori. b.d.bal. g Libera rēz. finito offō quā mīr ti hodie ertorquēt cū iuramēto:q̄ ſi nō fraudet rē:ut.C. ſi aduersus rei vē.auc.ſacꝛa puberuꝛ.

h De suo. sic. ſ. de neg.gest.l.ii.ꝛ.ſ. mā. l.ſi vō nō remunerandi §.ſi mihi.

i Triēnīb⁹.ſi tales ſz ꝺdi.sue pſone ei debentur:ut.C.ō usur.l.eos §.super.

k Obſuāt. ſi sint minores legitimis:vt.d.l. C.de vsur.l.eos.§. ceteros.ac.

l Si nimiū.i.plus q̄ colligāt be vsure:vt.ſ. de vsur.l.ꝛ in ꝓtraria.

Plane Sūme ad tutorē pūcte ꝛ de suo expense adnunciē compensentur.h.Bal.

m Alīqd. de sua ꝓpria pecunia.ac.

n Prestabit.ipo iure facta cōpēsatione:ut.ſ. de cōpen.l.cū alter.

o Desinit.sic.ſ.de in rē v.l.ſi ꝓpfe.§. vsuꝛ.

p Usus suos. de pecunia pupilli.ac.

q Usuras. reddat.et ita durāte tutela vt postea.ac.

r In substātia pupilli.durāte officio.ac.

s Nō oportet:vt ꝛ.ſ. de admi.tu.l.quotiens §.sicut.ac.

t Quid ḡ ipetrauit.i. obtinere nō potuit: ſz q̄ ne iniuriā sibi factā vult in pupillū? Rñ.q̄ pupillo fuit fcā.nec tutor ꝓbuit cāz:ut.ſ.ō fideiuſ. .l.exceptione.

Sufficit. Nō sunt cōmēdāda q̄ cōmēdat fortuna: ſz q̄ rō cōmēdat. b.d.bal. u Et ſi euētū.q̄ nō potuit pfici. vel dic euētū pseuerātē vt ꝛ.ſ.ō ne.ge.l.ſz an vltro.§.i.ac. x Judicio añ tutelā.ſ.finitā.

y Et post tutelā.ſ.finitā ſi negocijs ꝛc.vt.ſ.ō.tu.i.l.ſi tutor post.

z Qō añ.ſ.tutelā inchoatā.qō ēt pōt.ſi nego.ꝛc. a Añ ipēſuꝛ.i.añ tutelā inchoatā.nec forte distinguit cōcerum vl' nō:lz post eā finitā distinguatur. q̄:ꝛ qō añ debuit vertit in actionē tutele directā:sic ecōtra qō ei debeb vērit in cōtrariā.ſed qō incipit deberi ex negocio nō cōcto post finitā tutelaꝛ non venit in directā.ḡ ꝛ ſigd ipendit i tali negocio nō ꝓncto non venit in ꝺriā vt ḃ dicit.ac.

b Bōa fide.b.ſ.e.circa pncī.dirit ex offō. a Hanc actionē ppetuā:q̄ sic est in directa. vt.C.e.ti.l. tutores. ac.

b Nec di.q̄ sic ē i directa:ut .ſ.ti.i.l.i.§.hanc actionē.ac.

Tutela. Idē opatur remotio iudicis quod expiratio tpis.ꝛ lz quis sit a tutela remotus:tñ qō ipēdit ꝺz rectꝫ perare.b.d.bal.

c Remot⁹.vt supectus. ac.

d Finita.ſ.pubtate pupilli.nā ꝛ ḃ finita ē:vt ꝛ.ſ.ō suspe. tu.l.decreto.ꝛ inſti.q.mo.tu. fi.in fi.secus vbi suspecto ē adiūgēd⁹ curator:vt.ſ.ti.i.l.ſi tutor.§.pe.ꝛ fa.ſ.e.l.i.§.finito.

e Erēdē tutoris. sic.ſ. mā da.l.heredem.

Ꝫ tutor. Officialis pōt agere etiaꝫ ſi non diu stetit in obligatione.b.d.bal.

f Añq̄ soluat.quia vt ei abesse q̄ est obligatus:vt.ſ.ō ne go.ge.l.ſigs mādato.ꝛ.l.i.ꝛ ii.ꝛ.ſ.mā.l.ſi mādato.in pr. sec⁹ in fideiussore: vt.C.man. .l.ſi pro ea.ꝛ que est rō dict in d.l.ſigs mandato.

g De eo qui ꝓtutore vel ꝛc. Una pars est protutore:ut.C. de neg.ge.l.q pupille.sic bonoꝝ pos.vt.ꝺ.de bo.pos.l. iu. §.hereditas.

Protutele. Cum eo qui. Sicut tutela putatiua nō hz principium sui esse ita non hz terminum esse:ꝛ iō non est spectanda pubertas.b.d.

b Incertum ē.pupillo quādā:nunc adulto.ac.

i Quis tutor.ſ.vē erās.ac.

k Quasi tutor.ſ.cum nō sit tutor. l In vtranq̄ cāz. idest ſi vē fuerat tutor siue vē non fuerat.ac.

m Actionē scripsit nō aperit quā vñ dic q̄ſi tutor vere fuerit. distinguit an sciuerit:ꝛ tūc tutele.an ignorauerit ꝛ tunc ꝓ tutel':ut.ꝺ.e.l.q̄ro.ꝛ.ꝺ.e.l.§.ſi curator. Si vō non erat tutor tūc indistincte sciuerit vl' nō dū mō gesserit vt tutor habeat locū actio ꝓtutele:ut.ꝺ.e.l.§. ꝓ tutore.ꝛ q̄ō ſbijcē actiōe tñ ꝛc. altero casu cū distinctiōe tutele ꝛ ꝓtutele. altero indistincte ꝓtutele vt verū est.ꝛ ḃ fm az. vel dic hoc principium loq̄ q̄ adult⁹ est incert⁹:administrauerit verus tutor exās:aut nō existens.ꝛ q̄ dicē in vtroq̄ casu.i. q̄cūq̄ casus sit dū tñ dubiū ē. dic dari tñ ꝓtutele. Si aūt certus est de vitate hēat locū p̄dicta distinctio.ꝛ ad hāc lfaz faciē q̄ō seq̄t.solēt.n.ꝛc. Ite q̄ dicit siue tutor ē siue ñ:subdā tñ dubiū ē.ac. n Pro tutore. fungit.in hoc cāu dat ei actio neg.ge.in eū q̄ spōte gerit. Sed cū dicat ꝓtutore agere:ḡ neg.ge.hz locū vt ḃ. ꝛ.C.ō testa.tu.l.iij.l fi. o Utile.i.actionē ꝓtutele vtilē de peculio:ut.ſ.ō pecu.l.ex fcō. Ite ar.ꝺ.ſ.e.§.ſi qs q̄ſi. Ite fa.C.e.l.i. p Cū eo.nulla dubitatio est:vt.ſ.tutu.i.l.i.§.finito.ꝛ.ꝺ.rē pupil.sal.fo.l.nō quasi.§.ſed ꝛ in eo.

a Finita. ad tps forte daturus. ac. b Sz ſi: deinde qſi. i. de tutor. ẽ eni b qſi vtilitatis expſſiũ. ac. c Deuoluat. ut ſ. ti. ii. l. ſi tutor poſt. §. fi.

Siquis. Actus actuoꝝ ſunt in patiente diſpoſito. b. d. bal.

d Habere põt. vt ſ. de tu. ꝛ cu. da. ab. l. ſcie. ac.

e Actio ceſſat. cur ergo ſiſr nõ ceſſat vbi quis ſe putat tutorẽ cũ eẽ nõ poterat. vt. ſ. e. §. pinde. q̃ eſt ar. cõtra rũ. qr ꝑuus aliqñ ꝑt tutor dari. ſ. teſtamẽtari⁹: ut iſti. q da. tu. poſ. §. i. ꝛ. ii. ſed puberi nõ põt dari vllo mõ: ſed ſi datuz inuenias aliquem q nullo mõ poſſit dari dic idem ut ceſſet ꝓ tutele vt in milite: vt. C. q da. tu. poſ. l. armate. ſed certe ꝑu⁹ nũq̃ erſis ſeruus põt eẽ tutor. vñ dic fauorẽ pupill' debitum notare oꝝ iam. ac.

f Natus eſt. qa adhuc eſt in vtero nec naſcit viuus vt nullo mõ naſcat: ꝛ ita null⁹ olim vt fuiſſe: vt. ſ. de. v. ſig. l. qui mortui. ꝛ ita cum nullo tpe appareat tenuiſſe dationez tutoris non ꝓtutele agi ſz neg. geſ. vtili: ut ſubijcit. ꝛ. ſ. ti. ii. l. poſthumo. ꝛ de neg. ge. l. cũ pꝛ. ꝛ. ſ. õ teſta. tu. l. ſi nemo. §. fi.

g Actio. vtilis.

Si curator. Impubes põt hẽre curatorez ad negocia. b. d. bal.

b Hanc actionem. ſ. ꝓtutele ſed dat actio neg. ge.

i Curatoris. de eniz erat curator ꝛ hoc ſciebat: ꝛ ſic gerebat: ut. ſ. e. l. quero.

Si quis. Compulſio iudicis non excuſat a tõnib⁹ red dẽdis. b. d. bal.

h Debeat. actione ꝓtutele.

l Vtiſte. õ quo. ſ. pri. §. dixit q de erat curator. Alij dicunt q nõ tutor gerẽs vt tutor teneat ꝓtutele: ſed nõ curator gerens vt curator nõ teneat ꝓ tutele. qõ ſz verũ ſit hec lra nõ patit. an ãt concurrat actio nego. ge. cũ iſta ac. qdaz dicũt q ſic. qr gerit ſuſpitione neceſſitatis. tu dic q non: ut no. ſ. de nego ge. l. iij. §. hac actione.

In protutele. In actione protutele nõ uenit ea q̃ nõ attingit gerens: ꝛ in hoc differt a natura tutele. b. d. bal.

m In protutele. non tenebit ut ꝛ. ſ. de teſta. tu. l. i. ac.

n Et hactenus. accedẽs ꝓtutor q̃ſi oia geſturus tenetur in duobus caſibus õ gerẽdis. ſ. ſi alius erat geſturus oia ut hic. Item ꝛ tunc qñ incipit ſcire ſenõ cẽ tutorẽ: perſeuerauit: alſs nõ. qr eũ error excuſat vt ꝟ innuit. aliud eſt in ſpõtaneo geſtore q ab initio acceſſit oia geſturus: qr tenet ẽt ſi alius geſturus nõ erat vt. ſ. de neg. ge. l. ſi pupilli. §. fi. ꝛ fac. C. de neg. ge. l. ii. in fi. ac.

o Neceſſarios. i. cognatos. ſic ponit. ſ. de iuſti. ꝛ iu. l. fi. ꝛ fa. ſ. de admi. tu. l. tutores q. §. q ſe. ac. p Qõ veri⁹ eſt q̃ ſi certiorauit nõ tenet niſi ali⁹ erat geſturus: aliõ in ſpõtaneo geſtore q acceſſit vt oia geſturus: vt mõ notaui.

Quis. Non tenet venditio fcã etiã cum decreto de re pupilli cum autoritate putatiu i tutoris. b. d. bal. q Vſucapta eſt. ſ. poſt pubtatẽ pupilli: qr nõ vſucapit res pupilli añ pubertatẽ: ut. ſ. de vſus dic qr nec potuit vt. d. l. bo. fi. ſecus ſi non erat pupilli: ſz ei⁹ putarez: vt. ſ. de excep. do. l. apud celſuz. §. ſigs non tu. ꝛ ſic nõ ob. l. illa que videnꝫ ꝛraria.

r Et. ſ. pupillo q ſatiſdat rem pu. ſal. fo. ſic ꝛ. ſ. ti. i. l. pupilli. ꝛ facit. ſ. de reb⁹ eo. l. qui neq;. ac.

s Vero. tutorem eſſe. ſ. vt teneat tutele actione. igit tenet hac actõe ꝓtutele.

t Vi protutore. tutor. quam aũt preſtat tutor dicit. ſ. de tu. ꝛ ra. diſ. l. i. in prin. ꝛ. C. ar. tu. l. qeqd. ꝛ. ſ. de admi. tu. l. a tutoribus in pn.

u Q. ꝛrariũ. i. contraria actio ꝓtutele. ꝛ ſtatim: vt. ſ. ti. i. l. i. §. i. ꝛ. ii. ac.

p Quod cũ falſo tutore. Quid differt ꝟ ti. a ſupiori? Rñ. ꝟ conſulit cõtra benti cum pupillo falſo tutore auc. ut. ſ. l. i. §. fi. ille ipſi pupillo. Item ille ꝟ locuz ſiue ſciat ſe nõ eſſe tutorem ſiue credat ſe eſſe cũ nõ ſit: vt. ſ. ti. i. l. i. §. ꝓ tutore.

ſi qs finita⁹ tutela ꝓtutore negocia impuberis geſſit tenebit. Sz ꝛ ſi pus ꝓ tutore adminiſtrauerit: deide q̃ſi⁹ tutor: eque tenebit ex eo q ꝓ tutor negocia adminiſtrauerit: q̃s uis deuoluatur hic geſtus in tutele actionẽ. Siqs q̃ſi tutor negocia geſſerit ei⁹ q iã pubes ẽ neq; tutorẽ hꝫ põt⁹: ꝓtutele actõ ceſſat? Sili mõ ꝛ ſi ei⁹ q nõdum nat⁹ ẽ. nã ut ꝓ tutore qs gerat: eã eẽ ꝓſonaz opz: cui⁹ etas recipiat tutorẽ. i. impubere eſſe opz: ſed erit negociorꝝ geſtorũ actio⁹. Si curator impuberi a pretore dat⁹ negocia geſſerit: an quaſi pro tutore geſſerit teneatur: queritur? Et eſt verius ceſſare hãc actõez⁹: qr officio curatoris' fũctus eſt. Siqs tñ cum tutor non eſſet cõpulſus a ꝓtore vel a ꝓſide duz ſe putat tutorẽ geſſerit tutelã: uidẽdũ eſt an ꝓ tutore teneat? et magis eſt ut q̃s cõpulſus geſſerit: teneri tñ debeat⁹: qr aio tutoris geſſit: cuz tutor nõ eſſet. at iſte curator nõ q̃ſi tutor: ſz q̃ſi curator geſſerit. In ꝓ tutele iudicio vſure quoq; ueniũt: ſz vtrũ ſolũmodo in id qõ geſſit tenebit: an vo in id etiã qõ gerere debuit? Et ſiqdẽ oino ñ attigit tutelã nõ tenebit⁹, neq; eniz attingere debuit q tutor ñ fuit. Q ſi qdã geſſit videdũ ẽ: an ẽt eoꝝ q̃ ñ geſſit teneat. ꝛ recte hacten⁹ tenebit ſi ali⁹ geſtur⁹ fuit. Sz ꝛ ſi cognito q tutor nõ fuit abſtinuit ſe ab adminiſtratione. videam⁹ an teneat ſi neceſſarios⁹ pupilli ñ certiorauit ut ei tutorẽ peteret. qõ verius eſt⁹. Cel. Sis q ꝓ tutore negocia gerebat: cũ tutor nõ eẽt rẽ pupilli vẽdidit: nec ea uſucapta ẽ⁹: peteret eã pupill⁹ q̃s q̃s ei⁹ tutũ ẽ. ñ. n. eſt ea dẽ bui⁹ q̃ tutoris eſt rez pupilli ad miniſtratio. Abolen. Quero an is q cuz tutor teſtamento dat⁹ eſſet: ꝛ idipſuz ignorauit ꝓ tutore negocia pupilli geſſerit q̃ ſi tutor: an q̃ſi ꝓtutore negocia geſſerit: teneat? Rñ. ñ puto teneri q̃ſi tutorẽ. qr ſcire quoq; ſe tutorẽ eſſe⁷ debet: ut eo affectu negocia gerat: quo tutor gerere debeat. Pom. Qui ꝓ tutore negocia gerit eã dẽ fidẽ ꝛ diligẽtiã ꝓſtat: quã tutor⁷ ꝓſtaret. Cel. Ipianus. Si q ꝓ tutor negocia geſſit: cõtrarium⁸ iudicium cõpetit.

Nõ falſo tutore auctore negociũ geſtũ eẽ dicetur⁹. Cel. Ipian⁹. Ius edicti equitas⁷ nõ eſt ambigua⁷: ne ꝟbẽtes decipiãtur duz falſus tutor adhibet⁸. Verba autem edicti hec ſunt: qõ eo auctore inquit⁹ q tutor nõ fuerit⁹. Verbis edicti multa deſunt⁸. qd enim ſi fuerit tutor: is tñ fuit qui auctoritatẽ accõmodare ñ potuit: puta furioſus⁸ vel ad aliam regionem dat⁹:

Ius edicti. diuiditur in tres ptes. Primo cõmẽdat edictum b tanq̃ rõnabile. Scõo ponit ꝟba edicti. Tertio põit qd ꝟbis edicti multa deficiũt: q̃ ſupplet. Scõa ibi. ꝟba. Tertia ibi. ꝟbis. aſſñ põt ſumari. Bal.

Sed põpo. li. xxx. ſcripſit interdũ q̃ſi⁹ a nõ tutore geſtũ ẽ: nõ pti nere ad hãc partẽ edicti. qd enim ſi duo tutores alter falſus alter ver⁹ auctoritatez accõmodauerit: nõne valebit⁹ qõ geſtũ ẽ. Itẽ ꝟ edictũ ſz ſingulariter⁸ ſcripſitſit: ſi tñ plures interuenerint qui tutores ñ erãt: tñ locũ hꝫe debere põp. li. xxx. ſcribit. Idẽ põp. ſcribit. ẽt ſi ꝓ tutore⁹ negocia gerẽs auctoritatẽ accõmodauerit nihilomin⁹ ꝟ edictũ locuz hꝫe: niſi forte ꝓtor decreuerit ratũ ſe habiturũ id qõ bis⁸ auctorib⁹ geſtũ ẽ. tũc enim valebit ꝓ ꝓtoris tutiõez nõ ipſo iure. Aut ꝓtor⁸. ſi id auctor ignorauerit dabo in integrum reſtitutionẽ⁸. Sciẽti nõ ſubuenit merito qm̃ ipe ſe decepit⁹. Pom. Sid inquit' actor⁸ ignorauit.

Sz Labeo'. ꝛ ſi dictũ ſit ei: ꝛ ex bõa fide nõ crediderit⁸. Cel. Ipi. Non valebit. certe ſic: ꝛ ita vtile ꝓ iuntle nõ vinak. ut. ſ. de. v. ob. l. pe. ꝛ. l. q̃ extrinſecus. ꝛ de ſtip. ſer. l. ſed ſi ſibi aut ꝓmo. ar. ꝛra. ſ. de arbi. l. pedius. §. in fuuz

Ius edicti. Ius ſingl⁸. i. ꝟbo ſingulari. nã ſic dicũt ꝟba q eo auctore ꝛ. vt. ſ. §. i. ſi tñ ſic ibi. qõ eo ꝛ. ꝛ. ſ. de neg. ge. l. iii. §. negociũ. ꝛ. ſ. vi bo. rap. l. i. §. vl cui⁹. ꝛ. §. ſz ꝛ ſi vnus ꝛ.

Pro tutore. i. putãs vl fingens ſe tutorẽ cũ nõ ſit: vt. ſ. ti. i. l. i. i pn. ci. ꝛ. §. i. ſed in eo qui putat ceſſat ꝓmũ remediũ ꝛ q̃rtũ cũ exigãt voluz vt l. nouiſſime. in. pn. ꝛ. l. falſus. in pn. ac.

Quis. ꝓ tutore gerẽti⁹. ꝛ fac. ſ. õ mino. l. ait ꝓtor. §. pmittit. ac.

Ait ꝓtor. hoc adde ad. §. i. ſ. e. ac.

In integrũ reſtitutionẽ. expone vt in pn. no.

Deceꝑit. ſic. ſ. de ac. emp. l. i. in fi. õ edi. edic. l. ſi tñ. §. in edilicijs. ꝛ l. i. §. intelligat. ꝛ. ſ. ad velſ. l. ij. §. verba. ac.

Sid inquit. Notificatio fcã per ꝓſonam cuius. nõ itereſt nõ indicit malã fidem ſigs illi notificanti nõ credidit. b. d. bal.

Si id inqt. ꝓtor. vt. ſ. l. pri. in fi. Actor. i. q agit mõ: q. ſ. ꝑ rit vel aliqd egit cũ falſo tutore vl eo tutore. Labeo. ſ. adiecit.

Non crediderit. q̃ñ idem eſt ac ſi non fuiſſet ei dictuz: ꝛ ſic ei ſubuenit. nã non fuit credulus. ſic. ſ. de eo p quẽ fac. c. l. i. §. i. ꝛ de mino. l. tutor in principio. argu. contra. C. de rei ven. l. ſi fundus. ꝛ ea que ibi no.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝛ hic dici possent. accur.

a PLane. auxilio. hui⁹ edicti. ſ. ac. in factū vel resti. in integ. p hoc edicū: ut no. in pn. s. l. i. b Nō nocet. si nō vtik iure hui⁹ edicti neqz ⁹z ei nocere exceptio lucta ⁹tra edictū. sic. C. de ꝓscrip. lō. tēp. l. i. c Cū pupillo. falso tutore auc. vel cū ipso pupillo q dicebat se alterius tutorē cum non eēt vel esse posset. ac.

d Actū sit. ſ. ipso iure nō est op⁹ act. i factū vk resti. in integ. et hoc edicto. nec ergo sciētia huic edicto nocua: nocebit huic vt nō no. ꝛ ad hoc q vbi qs ipso iure est tutus non egeat auxilio ꝋordinario. pz. s. ō mino. l. in cause. ꝛ facit. ĵ. e. l. pupilli. ac.

e Minoribus. xxv. ānis. adultis tñ vt differat a precedenti. l. ac.

f Succurritur. p hoc edictū: q: obligāt ipo iure: ut. C. de tēp. in integ. resti. pe. l. si curatorē. ꝛ fm hoc ipso iure sciētia nō nocet sicut in pupillo qō nō vk verū. dic g q succurrit p edictū de minorib⁹ ad habēda remedia hui⁹ edicti q non ⁹z pp sciētiā: vt. s. l. i. i fi. ⁹z ꝑ vnū ō remedijs ſ. ꝑ q dak i integ. resti. videat restitui vt restituatur qō als reꝓbam⁹: ut. s. ō mi. l. iterdū

g Interdū. noccat. scz als: ut. s. l. i. i fi. hic tñ nō noceat. ac.

b Restitutio. ex hoc edicto ⁹tra sniaz p pupillo lata. ꝛ sic dic ō tertio remedio. sed nōne ipso iure snia est nulla: vt s. ō iudi. l. ii. ꝯ. i. g nō ē opus resti. rñ. tbi erat tuder nō suus hic fatus. ꝛ fa. s. ō auc. tu. l. i. i fi. ꝛ ĵ. e. l. nouissime. ꝯ. i. ac.

b Restitutio. actoris q agebat rei vēdi. ac.

i Compulsus. q sciēs eē falsum tutorē cū qui secum volebat agere nomine alicui⁹ pupilli. ac.

k Pupilli. q sciēs cū tutore falso alicui⁹ pupilli contrarit: vt. s. e. l. plane. ac. l Cōputāda est. ſ. in hoc edicto vt ei minus succurrat. b. sic. s. de tribu acti. l. iii. ꝯ. fi. m Et si pupillo. ĵ suū vez tutorē p stip. rem pu. sal. fo. ꝛ idoneus qui est ꝛ eius fideiussores. ac.

n Heli⁹. viderat sciam tutoris nocere pupillo. nūc corrigit: ꝛ sic ñ nocz

o Pupillo. ⁹trabēti cū falso tutore alterius. ꝛ dic restitui p b edictum.

p Quā incertum cautiōis. i. q̄ agere ex cautiōe rē pu. sal. fo. in q̄ est dubius euentus: vt. s. de pecul. l. qō debek. ꝛ fa. s. ti. i. l. ii. ac.

q Si als. nāq regulariē ⁹stat hāc minorē electionē cū velit agere contra tu. vl cu. vel petere restitui contra aduersarium: vt. C. si tu. vel cu. l. etiam. ꝛ l. fi. ꝛ ita ergo fit hic.

r Quissime. hucusqz dixit qualiter succurrak ⁹trahēti cū falso tu. pupilli contra ipsuz pupillū. ſ. p i steg. resti. vt ei nō noceat quod egit: nūc qualiter ei succurrak ⁹tra ipsum falsum tutorē cū quo ⁹trarit. ac.

f Judiciū. i. actio. in factū ex hoc edicto. ac.

t Quid. n. excusatus. rñ. certe sic. ꝛ ita no. q̄ coactio magistrat⁹ cū excusat: ut. s. siqs caut. l. ii. in fi. ꝛ ēt ver⁹ tutor nō ⁹z cogi auctorare vt. s. de auc. ꝓes. l. si tutor. ꝛ non valet qō agerek. vt. s. de auc. ꝓes. l. i. in fi.

u Quod ait. s. in prin. l. r Veritatē. i. verā rei estimationē: ut. ĵ. de ver. sig. l. iter hec. ꝛ. s. q satisf. co. l. ii. ꝯ. fi. ꝛ. s. siqs inſ. di. nō ob. l. i. ꝯ. fi. sed sūptus ⁹tinenk hac actiōe ꝛ bis ēbis: vt. ĵ. pr. ꝯ. ꝛ lz dicat ñ pena. vez est respectu actoris. respectu tñ tutoris ⁹ducti bñ est pena qz soluit qō ei nō adest. ꝛ sic nō ob. d. l. siqs inſ. di. l. i. in fi. ꝛ fa. s. e. l. falsus. ꝯ. i.

Pomponius. Potest agi ad sumptus future litis. h. d. bal.

Sumptū. vt. s. pri. ꝯ. viri. z Restitutorio. ex edicto posito s. e. l. i. in fi. ſ. ⁹tra pupillū cū quo ⁹trarit falso tutore auctore. sed nōne habuit ꝑmo iudicio totū interesse: ad qd ergo postea restituik rñ. b nihil aliud petit nisi vt nō noccat sibi qō fecit cū eo. vel dic q̄ noluit auctor ꝑti

us petere nisi quod nō poterat petere a pupillo p in integ. resti.

a Si plures. precpiōe. sic. s. ō dolo. l. si plures. ꝛ. s. de bis q deiece. vel effu. l.

b Ideo. seruatum sit. ab vno falso tutore. ac.

c Denegādaz. bāc actionem ex hoc edicto. sic. s. qō me. cā. l. si cum excepiōe. ꝯ. fi. ꝛ. l. seq.

Huius. Lz excusēk principalis non excusatur ille q curat fieri p dolum. bal.

a Actionis in factum ex hoc edicto q̄ dak cōtra falsum tu. q dak ex ēbis ꝛ ex snia: ut. s. e. l. nouissime. in principio. ac.

b Actionez. vtilē in factū ex snia hui⁹ edicti g vtilis: ut. s. si q̄dru. pau. l. i. ꝛ pe. ac.

c Has actiōes. ſ. q̄ dāk ⁹tra falsuz tutorē: ut. s. e. l. nouissime. in prin. ꝛ alie q̄ ex ei⁹ exemplo cōpetit in cuz q do. ma. adbibuit ꝛ. vt. s. e. i pn. hui⁹. l.

d In eos. ſ. heredes.

e Nec in ipz. falsuz tutorē vk cuz q dolo malo adbibuit ꝛ.

f Et factum. i. delictū. scō. n. obligatio oritur ex ꝺlicto. vt in sti. de ob. ex delic. in pn. naz ex delicto videntur venire. ac.

g Et in dolū. i. pp doluz. vt. s. e. l. nouissime. ꝛ in pri. bums. l. ac.

b Personas. puta fuos q gerentes se vt tutores auctoritatē ꝑstiterunt pupillo mecum contrabēti. ac.

i Subiecte sunt. iure tuitionis nō filiationis: vt insti. de no ral. ꝯ. fi.

k Morales. igik ex delicto sk. aliogn si ex ⁹tractu de peculio darek: ut. s. de bis qui delic. vk ek. l. i. ꝯ. seruus. sed cum sit rei ꝑsecutoria nō pēalis: ut. s. e. l. nouissime. ꝯ. quod agit g ultra annū ꝛ in heredē dak: vt. ĵ. de ac. ꝛ ob. l. in honorarijs. ꝛ. C. ne ex ꝺlic. de. l. i. sed dic q̄ b nihil puenerit ad ꝙctum. vnde quo ad eum penalis est: als cēt secus. vt i. d. ll. vl dic q̄ est spāle in bis honorarijs. Itē fa. s. ō ali. iud. mu. l. itē si res. ꝯ. fi. ꝛ. ll. sequentib⁹.

Si falso. Lis min⁹ legitime ordinata ⁹tra nō legitimā ꝑsonā non interrūpit ꝑscriptionē. b. d. Bal.

l Si falso. sub. cū. i. dicere si actū sit cū falso tutore nomīe pupilli: vel cuz ipso pupillo falso tutore prestante auctoritatē. ac.

m Dies actionis. personalis qua ꝙueniebat falsus tutor nomīe pupilli. ac.

n Aut res. actoris qui agebat rei vēdicatione. ac.

o Usucapta fit. a pupillo. nā litis ⁹tc. sic facta: vel iudicium sic acceptum nullum est. sicu si coram nō ꝙpetenti iudice egisset: vt. C. ne ve testa. ve. l. pe. ꝛ ad hoc est satis exꝑssuz. C. de tu. ꝛ cu. q sat. nō dant. l. iii. ꝛ ĵ. de re. eo. l. q neqz. ac.

p Debet pupillus. non ergo ꝓficit ei vsucapio. ꝛ sic est ar. ⁹tra. s. de ali. iudi. l. itē si res. in prin. in ipso aūt tutore falso nō pōt poni. ac.

q Illo. als est alio. ꝛ ita est in libro vñi mei.

r Falsus in factū actione. ⁹trabēti secū vl cum pupillo se auctore: vt ꝛ. s. eo. l. nouissime. in prin. non aūt legas q̄ minori cui prebuit auctez tenak: ꝛ hoc dicit. ĵ. e. l. fi. sed certe ꝛ in eo loq potest per. l. illam. ac.

s Fuerit. falsus tutor. ac. t Vel alieni. ut filiusfa. Item si est fu⁹ bz locum noxalis: vt. s. e. l. hui⁹ actionis. ꝯ. fi.

u Tenebik. ⁹trahenti secū. ꝛ nō hunc casum repetat vt addat sequētes. ac.

r Filie familias. asserens se tutorē ꝛ illā suam pupillā cū eēt alterius filia. ac.

y Auctor. als tutor. ac. z Ad ⁹trahendum. cum aliquo.

a Tutore auctore. ſ. falso q se tutorē ꝛ illā liberā ꝛ pupillā suā asserebat.

An etiaz. Ubi mſimonium non subsistit pp etatē. ibi pactū lucrāde dotis nō pōt habere vires vi pacti sz vi doli. bal. b Propēsiore. pstimik. n. cā effectionis feciſſe magisq̄ dolo. sic. s. de ri. nup. l. non solū. ꝯ. denuo. ꝛ. s. de adop. l. nec ei. ꝯ. cor in auc.. vt sine ꝓbi. in prin. c Pertinet puta pk vt dixit q dotauit. Idē si extraneus dotās caz sibi reddi stipulatus.

d Doli. nō pacti. qz vbi ñ tenz mſimoniuz nec pactū: ut. s. de cōdi. ob. cau. l. i. sed pacto nō apposito nō darek exceptio. ac. e Condicentē. p ꝺdictionem ob causam vel sine cā: nō actione ō dote: qz dos nulla cū mſimoniuz nullū vt. d. l. C. de ꝺdi. ob cau. l. i. ꝛ. s. de ꝺdi. ob cau. l. fi. ꝛ. C. de dona. aū nup. l. ñ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Lucraturus. puta per pactum quod fecerat de ea lucranda si prædecederet in mſimonio. Sed nunqd actio ex hoc edicto dabitur aliquo casu: rñ. sic: si soluta non esset ⁊ esset ꝓmissa sub predicto pacto. Item exceptiõe doli ⁊ actione ex hoc edicto potest haberi ratio fructuum q essent viri si mſimonium esset: nũc nõ sunt: vt. ſ. de iu. do. l. dotis fructus. in ꝓn. ac.

Ex eo Mandatur qõ nemini nocet nõ punit: secꝰ si alteri nocet. h. d. bal.

b Qõ interrogatus. forte in iudicio confitendo corã iudice & tutorem. ac.

c Rñso. facto in iudicio accepto nole pupilli: vl als in cõtractu aliquo inito nomine pupilli. ac.

d Utilem. ex hoc edicto siue eius mente. ac.

e Dandã. pupillo vel adulto facto. ⁊ est hoc quartum remedium. Alij dicũt hic log õ actione ꝓtutele. sed certe õ ea viri. ſ. ti. i. ⁊ in hoc differt hic ti. ab illo. vt no. ſ. in Rubrica.

De fideiussoribus ⁊c.

Quãuis. Heres tutoris non succedit in officio: sed in prosecutione officij quo ad incepta. ⁊ tenetur õ defuncti reliquis. Item de dolo ⁊ lata culpa ex persona defuncti. Item õ dolo ⁊ lata culpa ⁊ leui ex propria persona. h. d. bal.

f Non est. vt ⁊. ſ. de his qui no. infa. l. furti. ſ. pe. ⁊ ar. ſ. p so. l. heres socij. ac.

g Inchoata sunt. sic. ſ. de tute. ⁊ ra. dis. l. si tutor post. ac.

h Legitime. naz minor non est legitimꝰ administrator. vt. C. de le. tu. l. fi. ac.

i Et masculus. nec femina. vt. ſ. de leg. tu. l. pe. ac.

k Explicari. in iudicio secus vt. ſ. de iudi. l. tam ex contractu. ſ. certe. ac.

l In quibꝰ. explicandis.

m De eo. alias deest de eo ⁊ est. ſ. qõ penes. als est. ſ. õ eo ⁊c. alij. habẽt. ſ. hefs. ſz tu habeas. ſ. qõ apud ⁊c.

n Js. s. tutor.

o Capit. i. accipit vel aufert pupillo.

p Crimine. s. dolo.

q Utili actione. s. tutele si heres tutoris est: ut. j. e. l. cũ ostẽdimus. vel utili neg. ges. si est heres curatoris: vt. C. õ neg. ge. l. curatoris. ⁊ sic no. q; non loquitur de inchoatis per defunctũ. ⁊ fa. ad ꝓdicta. ſ. õ ad mini. tu. l. fi. ſ. pe. ⁊ de tutel. l. antepenul. ⁊. j. e. l. fi. ſ. i. ⁊. ſ. de neg. ges. l. nam seruus. ſ. si vivo. ⁊. l. qui aliena. ſ. tutoris. ac.

r Postulare coram iudice qui dare debet: vt. j. de vã. in fec. l. iii. ſ. postulare. at nolare inter absentes vt qñ magistratus mittit nomina quorũdam ꝓsidi quasi sint idonei: vt. ſ. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. divus mã ⁊ bi tenent in subsidiũ. vt. C. de ma. cõue. l. i. ⁊. l. iiii. ⁊ qui postulat tenet nisi sit femina: ut. C. de admi. tu. l. fi. ſ. pſonis. ⁊. C. si. mater indẽ. ꝓ. l. i. et. j. e. l. cũ ostendimus. ſ. fi. ⁊ no. q; qui per aliũ ⁊c. ut. ſ. de admi. tu. l. ita aũt. ſ. gessisse. ac.

s Quã vsu rarum. ad quẽ modum vocetur tutor habes. ſ. de admi. tu. l. tutor qui repertoriuz. ac.

t Cum ostendimus. als. s. in quibusdã nris libris. sed et põpo. dixit. ſ. e. l. i. ſ. quod penes.

u Conueniri. ex facto defuncti. ac.

x Propria administratio. nõ ꝓnera cuz eo qõ defunctus inchoauit. ac.

y Perseuerauerit. als. noua inchoando.

z Proprio dolo. vel lata culpa. qõ dic vt. C. de in litẽ iur. l. ũ. et. l. alio.

a Negligentia. i. leuis culpa. sed lata sic: vt. C. de neg. ges. l. curatoris. at ex persona defuncti tenet sil'r de dolo ⁊ lata culpa defuncti non leui nisi in casibus trib? vt. C. de here. tu. l. i. at ipse defunctus tenebat de dolo lata culpa ⁊ leui: ut C. arbi. tu. l. qcquid. Item ⁊ illud ꝓstat q; ẽt leuis culpa seu negligẽtia ei imputat si nõ explicet inchoata per defunctũ; vt. ſ. e. l. i. ac.

in quibus dotem vel in totuz vel i partem si constabat matrimoniuz fuerat lucraturus[a]. Idem.

Ex eo q; interrogatus[b] tutorez se esse respondit: nulla eum actione teneri. Si tamen cum tutor non esset respõsoꝛ suo in aliquã captionem adolescentem induxit: vtilẽ[b] actionẽ aduersus eũ dandã[c].

De fideiussoribus ⁊ noiatorib? ⁊ heredibus tutorũ ⁊ curatorum.

Pomponius. Quãuis bẽs tutoris tutor nõ est[f]: tñ ea que p õfunctũ incobata sũt[g]: p bẽdẽ si legitime[h] etatis ẽ ⁊ masculus[i] sit explicari[k] dbẽt: in qb?[l] dolus eius admitti põt. De co[m] quod penes tutorẽ fuit: bẽs quoq; eius reddeꝛ dꝛ. Qõ apud pupillũ is[n] reliq̃rit si bẽs capit[o] nõ qdẽ crimine[p] caret: ſz extra tutelã est: ⁊ vtili actiõe[q] hoc reddere cõpellit. Ulpianus. **Postulaꝛ[r] tutorẽ vl ⁊ q p aliũ postulat.** Item noiare ⁊ q p alium hoc idem facit. Idem. **Quã fideiussorẽ ⁊ bẽdes fideiussoris ad rationẽ eandẽ usurarum[s] reuocãdos eẽ ꝓstat: ad quã ⁊ tutor reuocat.** Idem. **Quz ostẽdim?[t] bẽdẽ quoq; tutele iudicio posse cõueniri[u]: uidendũ est an ẽt ꝓprius ei? dolus ul' ꝓpria administratio[x] vẽiat i iudiciũ: Et extat seruij sñia exstimãtis si p? morte tutoris bẽs eius negocia pupilli gerere pseueraueritꝛ[y]: aut in arca tutoris pupilli pecuniã inuenerit ⁊ cõsũpserit: vel eã pecuniã quã tutoꝛ stipulatus fuerit exegerit: tutele iudicio eũ teneri suo nomine. Nã cũ ꝓmittat aduersus heredẽ ex ꝓprio dolo? iurari in litẽ: apparet eũ iudicio tutele teneri ex dolo ꝓprio.** Negligẽtia[a] plane ꝓpria bẽfdi nõ iputabit. Usuras quoq; ei? pecunie quã pupillarẽ agitauit pstare dꝛ bẽs tutoꝛis. Quãtas ãt ⁊ cui? tpis vsuras pstaf debeat: ex bono ⁊ equo constitui a iudice oꝛ. Fideiussores a tutorib? noiati: si pstẽtes fuerũt ⁊ nõ ꝓtradixerũt: ⁊ nomina sua referri in acta publica passi sũt: equũ est pinde teneri atq; si iure legitio[a] stipulatio interposita fuisſz. Eadẽ cã uꝛ affirmatoꝛ q dẽ. ſ. cuz idoneos esse tutores affirmauerint[b]: fideiussoꝛ vicẽ sustinẽt.

Sj cũ fideiussoribus Pau. tutoris ex stipulatiõe rẽ saluaz fore ageret: easdẽ reputatiões[c] habebũt q̃s tutor. Papinianus. **Pupill? ꝓtra tutoꝛes eoꝛũq; fideiussores[b] iudicẽ accepit: iudice õfucto priusq; ad cũ iret ꝓtra solos fideiussores alter iudex dat? est.** Officio cognoscẽtis conueniet si tutores soluendo sint ⁊ administratio nõ dispar[c]: sed cõis fuit: poꝛtionũ viriliũ admittere rationez exꝛ persona tutorum. Idez.

Sj fideiussoresꝛ q rẽ saluaz foꝛ pupillo cauerãt: tutorẽ adolescẽs vt añ ꝓueniret petierãt: atq; iõ stipulãti, ꝓmiserũt se fdditurosꝛ: quod ab eo seruari non potuisset. Placuit inter eos q soluendo eẽnt actionẽ residui diuidi: quod on?[s] fideiussoꝛ susceptũ[b] uideret. Mã ⁊ si mãdato plurũ pecunia credat eque diuidit[d] actõ. Si.n. quod ẽ data tũ, p alio soluit: cur spẽs actiõis[k] eq tatẽ diuisionis excludit? Paul:

Heres eius qui non iure tutor vel curator dat?: administrationi se non immiscuit: doluz ⁊ culpam prestare non debet[l]. Paulus rñdit tale iudiciũ in heredez tutoris trãsferri oportere: q̃le qdẽ de fuctus susceptit[m]. Hoc eo[n] ptinet vt nõ excusetur heres si dicat se instfa

a Iure legitimo. i. solẽni stipulatiõe. ⁊ sic nõ fingi stipul. vbi nõ ẽ: vt. ſ. õ adop. l. bis ẽbis. ⁊. C. õ re. vx. ac. i ꝓn. ⁊ j. õ vã. infec. l. si finita. Item no. patientiam ⁊ presentiaz ꝓiudicare. sic. ſ. de iudi. l. quidã. ⁊ õ exercito. l. i. ſ. magistratũ. ⁊. ſ. mã. l. si remunerãdi. ſ. si pass?. ⁊. j. ad mũi. l. ii. ſ. i. ⁊. ſ. nau. cau. sta. l. i. ſ. fi. ⁊. ſ. lo. l. cuz in plures. ſ. locator. accur.

b Affirmauerint. sic ſ. õ pig. l. fideiussor. ſ. pf. ⁊ ĩstituta. l. cuicũq;. ſ. sed ⁊ cũ fullo. ac.

Sj cuz. Defensio q̃ datur tutori vel fideiussoribꝰ ei? ex vtriusq; psona. h. d. bal.

d Si cum fideiussoribus. reputatiões. ut. ſ. de cõpensa. l. iii. ⁊. C. õ excep. l. õfensiones. q̃s q̃t habeat tutor: habes. ſ. õ ꝓrio iudi. tu. l. i. ſ. fi. ⁊. l. ii. ⁊. l. iii. p to. ac.

Papillus. Inter pres fideiussores a diuersis tutoribus datos locũ hz bñficiũ diuisionis ex psõa tutoꝛ. bal.

d Fideiussores. vic a singulis tutorib? singulos fideiussores datos. vl vic ab vniuersis vniuersos: vñ sicut tutores ita ⁊ ipi bñt bñficiũ epistole: secus si ab vno tutore darent pres fideiussoꝛs: vt. j. rẽ pu. sal. fo. l. fi. nisi adultus factꝰ sibi ꝓiudicet denuo stipulãdo. vt. j. l. ꝓi. vl aliter cam expones.

e Nõ dispar. i. non diuisa a testatoꝛe vel a iudice: q; tunc ipso iure fideiussoꝛ vnius nõ tenetur pro altero: vt. ſ. de admi. tu. l. si minoris. ⁊ fa. ad. l. istam. j. de fideiusso. l. inter eos. ⁊. l. fideiussores. in ꝓn. ⁊. l.

inter fideiussores. ac.

Sj fideiussores. Inter fideiussores q ꝓmittunt quãtitatez q̃ a ꝓncipali tutore seruari nõ potuit hz locũ bñficium diuisionis. h. d. bal.

f Si fideiussores. fideiussores q cauerãt rẽ pu. sal. so. petierunt vt adultus ꝓmo ꝓueniat tutores q̃s eos q bẽãt electionẽ: vt. C. de fideiuss. tu. l. i.

g Dn?. qõ erat ne diuideret actio: vt. j. rẽ pu. sal. fo. l. fi. ac.

h Susceptũ. ab adulto p cautionẽ scõam: vt. j. de ꝓto. sti. l. pe. ⁊ dic q; adulto fcõ fuit fcã ꝓmissio: ⁊ sic sibi ꝓiudicauit. als nõ haberet locũ bñficiũ epse: vt. j. rẽ pu. sal. fo. l. fi. alij distiguũt i fideiuss. vnius tutoris. aut simpl'r interfuerũt: ⁊ tũc cesset epta: vt. d. l. fi. an ẽt a ꝓncipio ꝓmiserũt q; ab alio fuari nõ poterit: vl rẽ pu. sal. fo. qõ idẽ ẽ: vt. C. e. l. fi. ⁊ tũc in illo residuo locũ hz epta vt hic dicit: ſz hec lra nõ bñ patit hunc intellectum.

i Eque diuidit: ut. C. õ ꝓsti. pe. l. fi.

k Actiõis. ubi q̃ eadẽ egtas ⁊ eadẽ rõ ⁊ idẽ i?: ut. ſ. ad. l. acgl. illõ. ⁊. C. õ li. p. l. i. itẽ. fa. ſ. l. pr. cũ si.

l Ers. nõ dꝛ. qz nec is cui succedit si viuerẽt tenerẽt: ut. C. õ te. tu. l. i.

Paulus. Instantia trãsit ad heredẽ sic q̃lificata sicut est cũ defuncto. ⁊ in obligatione iudicij nõ subuenit ignorãtie heredis. secus in obligatiõe q̃si ꝓtract?. h. d.

m Susceperit. erat ergo lis cõ testata cum defuncto.

n Hoc eo. qõ dixit paulus.

a ¶ Nō inueniſſe. dolo vel culpa defuncti cū lis ſit ꝓteſtata: vt. C. ō hꝫ. tu. l. i. ꝛ dic inſtkm tutoꝝ. i. īuētariū ꝛ cetera inſtka pupilli: vt. C. de in litem iurā. l. alio. b ¶ Nā cū. argumētak a ſiſti vel a mīori. q. d. ſi lite etiā nō ꝓteſtata tenek de dolo defuncti hꝫs: vt h ꝛ. ſ. de ac. ꝛ ob. l. er depoſiti. ꝛ. l. er ꝓtractib⁹. ꝛ de re. iur. l. hoc iure. §. fi. ergo lite conteſtata multo magis tenek dolo ꝛ ēt de culpa. ꝛ oī eo qō ēt defuncti: vt in pn. l.

c ¶ Cōſtitutionib⁹. iſte ꝓſtitutiōes loquunk alio caſu. ſ. lite nō ꝓteſtata. ꝛ ſic nō ꝓtradicūt paulo: nec corrigunt cū lꝫ. b. cō tra. ꝛ ſic nō tenek de leui culpa defuncti. ſꝫ nec ipe fuit in lata culpa ō q̄ ſola tenek: vt. C. de ne. ge. l. curatoris. qr ignorat vbi ſūt illa iſtka: vt ꝛ. ſ. de re. iu. l. q in alterius.

d ¶ Hoc. qō dicūt conſtitutiōes ꝛ ſunt iſte ꝓſtitutiōes: vt. C. de ne. ge. l. curatoris. ꝛ de in litem iurā. l. alio. ꝛ ſimiles. ꝛ adde qō nō. ſ. e. l. cum oſtendimus.

e ¶ Perpetuank. fac in ſti. de perpet. acti. §. pe. ꝛ .C. de delic. defūcto. l. i.

¶ De magiſtratibus conueniēdis ꝛc.

In ordinem. i Nō tenek creās ſꝫ creat⁹ cui⁹ officio ſcubuit tutores vel curatores dare: niſi creans in ſe recepit periculū. ꝛ ſi aliq̄ ex ordie ōcurionū in ſe recepūt periculuꝫ reliq̄ nō tenētur. Bal.

f ¶ In ordinē. decurionum qr tutoꝝ datio ad eos nō ſpectabat niſi in caſu: ut. ſ. ō tu. ꝛ cu. da. ab his. l. vbi. ac.

g ¶ In fideiuſſores eorū. ſ. magiſtratuꝫ: vt. ſ. ad municip. l. ij. §. i. ſꝫ hoc qō dicē ō fideiuſſoribus ē. C. ē. l. i. ſꝫ ibi loqtur de fideiuſſoribus qui dati erāt magiſtratui pro ſua indēnitate. ℔ de his quos dedit magiſt⁹ rei publice p vānis ei illatꝫ

b ¶ Sed ſi ordo. decurionum. ac.

i ¶ Eos. decuriones: ꝛ nota preſentes.

k ¶ Noiauerint. ſ. aliqm tores vl fideiuſſores q̄ tenēk: vt no. ſ. ti. i. l. i.

l ¶ Per ordinē. decurionum.

¶ Neqꝫ Si pſes ſcribit magiſtratui p ſe informādo: magiſt⁹ q reſcribit nō tenek niſi gīa aut ſorde falſum reſcribat. Vel ſic. Nō ſuſcipit in ſe periculū q ſuſcipit aliqō offīm ſe informandi. b. d. Bal.

m ¶ Jus ē. ſ. tm̄ ñ ēt exigēdi ſatiſdationē nominādi tutores: alioqn cōtra: ut. ſ. de admini. tu. l. emilius. ꝛ ibi plene notaui. ꝛ facit inſti. de ſatiſda. tu. vel cu. §. fi. ac.

n ¶ Si pſes. tm̄ de facultatibus. non de moribus. aꝫ. ꝛ. b. īmo non iuſſit vt daret qō potuit: vt iſti. de attil. tu. §. ſꝫ hoc iure. neqꝫ qꝫ ſatiſdāt acciperet qr tūc teneret: vt. ſ. §. plane. ac.

o ¶ Ipſe. preſes. ac.

p ¶ Renunciant. nomina ꝛ facultates tutorū. ac.

¶ Si preſes. Paria ſūt aliqd fieri ꝓpo motu vel fieri ad denūcia-

tionē alterius q̄rum ad obligandū malefaciētē. Bal.

q ¶ Ut ſe. pſidē.

r ¶ De nominibus. i. de noīatoꝝ facultatib⁹ ꝛ moꝝ⁹. ꝛ eſt h ar. qꝫ iudex dꝫ in qrere de qdāne teſtis.

ſ ¶ Inſtruāt. vt facta pdicta denūciatione.

t ¶ Decerit. ſ. pſes.

u ¶ Egere. cōtra magiſtratum.

¶ Si curatores. Ille ad cui⁹ ſuggeſtionē fit qō fieri nō debet tenek damnū paſſo. b. d. Bal.

x ¶ Eorum. ſ. magiſtratuū.

y ¶ Ab eis. magiſtratibus.

¶ Magiſtratibus Qō in cūbit officio magiſt⁹ tacitam hꝫ cōditionē ſi fuerit denūciatū vel poſtulatum. b. d. Bal.

z ¶ Moniti. p iuſſū. nā alik dare ñ poterāt olī: lꝫ hodie ſecus: vt iſti. ō attil. tu. §. ſꝫ hoc iure ꝛ nota amoniti ſic. ſ. ō dā. iſc. l. viij. §. i cū. ꝛ ō noui op. nū. l. de pupillo. §. qui opus. ac.

¶ Sciendū. Magiſtratus q̄ dꝫ expedire actū ꝛ differt in tps ſucceſſoris vt ſucceſſor faciat punitur. b. d. Bal.

a ¶ In ſucceſſores. q. d. dimittūt hoc on⁹ dādi tutores ad ſuos ſucceſſores in dignitate. ſic .ſ. quib⁹ ex ca. ma. l. ſꝫ ſi p. §. p inde ſi dum vult. ac.

b ¶ Prodeſſe. qn teneak. ꝛ ſic paria ſunt non dare ꝛ male dare vt. ſ. ad mūici. l. ij. §. fi. ꝛ. ſ. e. §. ſi inter. ac.

c ¶ Diu⁹. ſatiſdatiōes. i. fideiuſſores ſint idonei vl nō: ſic ꝛ .ſ. q ſatiſda. co. ſi ab arbitro.

a ¶ Actionem. ſ. in factum. vt .C. e. l. fi.

¶ Si inter. Pactū qō faciūt magiſt⁹ inter ſe nō pūdicat pupillo cui ex offō obligantur: niſi in ordie: qr pmo ē creatiendus q̄ recipit periculū ſup ſe q̄ alius. b. d. Bal.

b ¶ Duūuiroꝝ. i. magiſtratuꝫ mūicipalū: ut. C. de iudi. l. fi.

c ¶ Nō pt. vt ꝛ. ſ. ō pac. l. ius publicū. ꝛ ōtrāſ. l. iij. i pn. ꝛ. ſ. de admi. rerum ad ciui. pti. l. ij. §. ius reipublice. ac.

d ¶ Diu⁹. dediſſet. ꝛ alk dare negligeret. nā hec ſunt paria ñ dare ꝛ male dare: vt. ſ. e. §. ſciendū. ꝛ ſic in duob⁹ tutoribus vno gerēte altero nō: vt. ſ. de admi. tu. l. tutores. §. i cū. ac.

e ¶ Si qñ. idonei. fa. ſ. de tu. ꝛ cu. datis ab his. l. diu⁹. ꝛ qō ibi notaui. ac.

¶ Si magiſtratus Quilibet pſumik ſufficiēs quo ad facultatē niſi pbēk. Bal.

f ¶ Si magiſtratus. nō ſufficit quin teneāk. ac.

g ¶ Futuros caſus. ſic. ſ. ō admi. reꝝ ad ciui. pt. l. ij. §. ſi eo. ꝛ. ſ. ō ne. ge. l. litis. §. ſi pecuniā ꝛ. ſ. ō admi. tu. l. ēt. ſꝫ contra. ſ. e. ti. l. lucius. §. sempronij. ſol. ibi.

b ¶ Agi pōt. ſ. finita tutela: vt .ſ. de tu. ꝛ ra. diſ. l. niſi. ꝛ facit .C. de diui. tu. l. i. ac.

i ¶ Fuiſſe. qr. n. hodie ſūt ñ ſolēdo pſumik ſic retro fuiſſe qō dic ut. ſ. ō pba. l. ñ ē neceſſe.

¶ Priuilegium. Bona magiſtratus non obligank tacite ex q̄ſi delicto ſeu ex negligētia. b. d. ꝛ iſte caſus non eſt alibi fm Dy. Bal.

k ¶ Priuilegiū. pſonale vl hypothece.

¶ Exigere Ex ſtipſone officiak ei cui⁹ iterest q̄rik vtil actio ſine ceſſiōe. Bal.

l ¶ Exigere. ſubaudi. ac.

m ¶ Seru⁹. public⁹. pōt intelligi in vero ſuo vel in tabellione q̄ ſeruus ēē nō pt: vt. C. ō tabel. l. generali. ꝛ ſic vſ q̄ cuilibet de populo ſuut ſic ponik. ſ. de adop. l. nō aliter. ꝛ fac ad. §. ſ. rē pu. ſal. fo. l. ij. ꝛ. l. nō querik. ꝛ. ſ. de pac. l. itē magiſt. ꝛ. ſ. de cōſti. pecu. l. cū qui. §. ſi actor.

ț.ſ. de admi. tu. l. quotiēs. in pn. ț. ſ. de pcur. l. mutus. §. ſi pcurator.

a Item. pupilli. nō pupillum. ut. ſ. l. i. in pn. ac.

b Si filiꝰ. de peculio. ut. ſ. de pecul. l. lz. §. fi. ſz ꝟtra. C. qō cū eo. l. i. in fi. vbi dicit inſolidū. So. ibi datus fuit tutor filiꝰ: hic ipſe aliū dedit. Ītē ꝟtra. j. ad municipa. l. ij. §. pe. vbi eqparat pfem fideiuſſoꝝ q̄ itercessit apud rē pu. ſed fideiuſſor nullo mō tenet: ḡ nec pf vt ibi dic. Rñ. non tenet pf vt fideiuſſor pupillo ſuo noīe: vel de ſuo aliqd dare: ſed noīe filij ț vt pf: ț ō bōis filijs. ſ. ō peculio: ut h dic. lz alij h ſomnient in pernaſo.

Roponebatur. Tutor ſoluens hz regreſſum ꝟtra ꝟtutores nō ꝟtra magiſtratū. niſi iſte tutor regrediēs ſit ſine culpa ț magiſtratꝰ cum culpa. h. d. Bal.

c Datos. iuſſu p̄ſidis ñ alſ hoc iure hodie: qñq; ſecꝰ: vt in ſti. de attil. tu. §. ſi hoc iure.

d Illi? ēat actionē. ō ſtricto iure. ō eqtate qñq; ſic: vt. j. l. pri. ț ſic nō abūdat p̄ſerti de ſtricto iure. q. d. ſi nō ē in culpa nō dab̄ actio. ț ſic ē ꝟtra. j. l. pri. ſz ibi de eqtate qō eſt. j. vel dic nō hz vnḡ cū eſt ꝛc. ț abundat p̄ſertim vt alſ mazie: vt. C. de teſt. ma. l. fi. §. ij.

e Subuenit. dūtaxat quaſi nō tutori ſed contra magiſtratum. ſ. vtili actione.

f Quod ſi tutor. cum ſuperiori continuab̄. ac.

g Dari actionem. ſ. tutori cū ei iputari ñ p̄t qō ſatis ꝛc. ut dixi. ſ. in. l. pri. ac.

Non ſimiliter. Et pſona heredis q̄litas actiōis alterab̄. h. d. Bal.

b Nō ſimiliter. vt ipſi. ſ. magiſtratus. ac.

i Negligentie. i. nomine culpe defuncti: qō dic ut. ſ. ti. i. l. cū oſtendimus.

k Cē piculū. i. oēm culpā. ſic. ſ. depoſi. l. i. §. ſepe. ñ. n. caſuz p̄ſtat vt. j. ſ admi. rex ad ci. p. l. ij. §. ſico. ț fab̄. l. magiſtrat.

l Succedit. i. obligatur. ſimile verbū hēs. C. q̄ da. tu. poſ. l. curatorem. ac.

m Proric. i. de dolo ț lata culpa defuncti tenet nō ō leui: vt. C. e. l. ij. ț. j. codē. l. qō ad heredem.

n Mo. cōmiſiſſet. fab̄. C. ō divi. tu. l. ij. ț. j. ad mūicip. l. qd ḡ. i fi. ț. ſ. de admi. tu. l. lucꝰ. §. cū teſtō. ț. l. tres tutores. ț. j. e. l. pe. ț adde qō nō. ſ. de tu. ț ra. di. l. i. §. nūc tractemꝰ.

Quod ad heredem. Qui oīa omittit a negligētia nō p̄t excuſari. Bal.

o Omitteret. hec ē lata culpa magiſtratus de q̄ tenet hēs. vt. ſ. e. l. non ſimiliter. ac.

p Tenab̄. ſicut hēs fideiuſſoris. ac.

q Recuſaret. vt. ſ. l. i. §. magiſtratus. ac.

r Nouiſſime. cuidēter. i. cum aliquo dolo vel lata culpa de q̄bus tenet ut dixi. ac.

In magiſtratus. Magiſtratꝰ rōne dolī tenet q̄libz inſolidū. ſz rōne culpe tenet q̄libet p ꝑte. bal.

rē ſaluā fore pupillo. aut ſi nemo ē q̄ ſtipuleť ſuus publicꝰ ſtipulari dz rē ſaluā fore pupillo: aut certe ipſe magiſtratus. Plane vbi ſuus publicꝰ vel ipē magiſtratꝰ ſtipulab̄ dicendū ē vtilē actionē pupillo dādā. Si filius ſa. fuit magiſtratꝰ ț caueri pupillo nō curauerit: aut ſi ñ idonee cautū ſit culpa eiꝰ: an ēt q̄tenus ī p̄ez eius actio dāda ſit: q̄rit: Et ait iuli. in p̄ez de peculioᵇ dādā: ſiue volūtate eiꝰ filius decurio fc̄us ſit ſiue nō. Nā ț ſi volūtate p̄ſis magiſtratū adminiſtrauerit: attū ñ oportere p̄ez vltra q̄ꝫ ō peculio cō ueniri: q̄ſi rē pu. ſaluā fore, p̄mittat: qui dat voluntatē vt filius decurio creetur. Idem.

Roponebab̄ duos tutores a magiſtratꝰ municipalibꝰ datos[c] cautiōe nō exacta: q̄rū alter inopē deceſſiſſe: alter īſolidū ꝟuētuz ſatis pupillo feciſſe. Et q̄rebab̄ an tutor iſte aduerſus magiſtratū municipalē hāe poſſit aliq̄ actionē cuz sciret a ꝟtutore ſuo ſatis nō eē exactū? Dicebā cū a ꝟtutore ſuo ſatis pupillo fc̄m ſit: neq; pupillū ad magiſtratꝰ redir poſſe: neq; tutorē: cum nunq; tutor aduerſus magiſtratꝰ habeat actōez. Senatꝰ. n. ꝟſul pupillo ſb̄uēit p̄ſti cū ſit q̄ tutori iputeť. ſ. q̄ ſatis a ꝟtutore nō exegit vel ſuſpectū ñ feť: ſi ſcit vti, pponit magiſtratib̄ eū nō cauiſſe. Idem.

Quod ſi tutor[f] ab hac ꝑte culpa vacet: ñ erit iniquū aduerſus mgiſtratꝰ actōez ei dari[g]. Idem.

Non filiꝰ tenent hēdes magiſtratuū vt ipiꝰ tenēť. Nā nec hēs tutoris negligētie[i] noīe tenet. Nā magiſtratꝰ qdē ī oē periculū[k] ſuccedit. hēs ipius dolo, primeᵐ culpe ſuccedaneus ē. Idem.

Duo tutores ptiti ſunt inter ſe adminiſtrationē tutele: alter ſine hēde deceſſit. Queſitū ē vtr in magiſtratū: q̄ nō curaſſet vt caueret: an ī alter tutorē actio pupillo dari debeat? Rñdi equs eē ī alter tutorē dari q̄ꝫ ī magiſtratū. Debuiſſe. n. eū cū ſciret pupillo cautū nō eē vniuerſa negocia curare: ț i ea ꝑte quā alteri tutori cōmiſiſſetⁿ: ſi[l]ez eē ei: q̄ ad adminiſtrationē q̄rūdā negociorū pupilli nō acceſſiſſet. nā ț ſi aliquā ꝑtē negociorꝫ pupilli admiſtrauerit: teneť ēt ob rē quā nō geſſit cū gerere deberet. Idem.

dolo ꝛc. ț ſubandi. ſi levis ț leviſſima culpa iteruenit: de qbꝰ tenet: vt. ſ. e. l. nō ſiſſr. alſ ē in lēa ſine lata culpa dūtaxat eoꝝ ꝛc. q̄ ē plenior. ț ē idez ſenſus. ț fab̄. C. e. l. ſi tu. ț collega. ț de admi. tu. l. ſi pres. ț. l. ſi pupilli.

Magiſtratus. Pro eo q̄ nō repit in rez natura ita tenet collega ſicut pro eo q̄ non repit nō ſoluēdo. Bal.

a Et his vic. ſ. curatoribus. ut. ſ. e. l. duo vl dic. i. magiſtratib̄. ut. C. e. l. iij. ț fab̄. ſ. eo. l. i. §. ſi magiſtratus. ac.

In magiſtratus. pena accedit pene. h. d. Bal.

b Data. ſ. pupillo ſi facti. ſed ſubſidiaria. ac.

c Sors. ſ. iquātū tenetur tutor. nā ad idē tenetur magiſtratꝰ ī ſubſidiū.

d Nō p̄t. qō videť. qñ ꝛc. ac.

e Penaꝝ. qō exigit a magiſtratu pena ē quo ad eum. ț pboc videbat et cuſari ab vſuris: vt h ț. C. de vſuris fil. l. i. li. r. vel dic penaꝝ. i. vſurarū. q. d. ſicut alſ nō prestat vſura vſure vt ē cōſtitutū: ita nec vſura buius pene p qua eſt. ſ. de neg. ge. l. ſi ſine vbi vſuraz uocat penā. ac.

f Poſſ. j. ad municipa. l. lucꝰ. §. paulꝰ. vbi nō teneť aliꝰ in vſuris p officiali. ſo. bipēmet magiſtratꝰ geſſerūt rēpu. ț ſic teneť reipublice p̄ſē ñ p alio: qō nō credo: ga quo ad pupillū h legē. dic ḡ qp h tenet pupillus ad vſuras: ibi ꝯo res publice. vel ſolue ut ibi.

g Actio cadē. ſ. tutele vtili tñ. idē ſi erat curator qz dabit in magiſtratꝰ vtil neg. ge. vel dic ſcō eadē quoad genꝰ nō cadē quoad ſpēs: cū ibi tutele: h ī fc̄m ſubſidiaria. ſi ſic idē quo ad genꝰ: ſecuſuz quo ad ſpēs. ſ. ſi cer. pe. l. ij. ī pn. ț ar. j. ō duobꝰ reis. l. uj. in fi.

De rebꝰ eoꝝ q̄ ſub tutela vel cura ſunt ꝛc.

Operatoris Auctoritas p̄ſis p̄t facere rē pupilli alienabilē. Bal.

b Curatores. pupillorum non adultorum: ut. j. p̄ri. dicam.

i In ſenatu. ț iō q̄ꝫ vocab̄ ſenatuſcon. ut. C. eod. l. i. q̄ꝫ oſo. vt. C. de cura. fur. l. ij.

k Preterea. ț curatoribꝰ. pupillorꝫ ſm Jo. qz ț ipſi quandoq; habent curatorem: vt inſti. tu. de cura. §. interdum. nam ad curatores adultorum ț aliorum porrigitur ſnīa non verba: ut. j. e. l. qui neq;. §. i. ſz hec lēa videatur cōtra. ț. C. e. l. i. ț de cur. l. ij.

l Suburbana. vt etiā in ciuitate. ut. C. e. l. ſi p̄dīs. hodie idē eſt in urbanis: ț oībus rebus que poſſunt ſeruari vt. C. de admi. tu. l. ler que tutores.

m Cauerint. tunc enim etiam ſine decreto vt hic ț. C. quando decreto opus non eſt. l. i. ț. j. e. l. magis. §. ſi fundus. etiam ſi eſt irritatum. vt. j.

Alienatio rerum pupillarium ſine decreto non valet.

Quod ad heredē magiſtratꝰ ptiet: extat diui pij reſcriptū: cā cognita debeť dari actionē. Nā magiſtratus ſi tāta fuit negligentia vt oēz cautionē omitteret[o]: equum eſt haberi eū loco fideiuſſoris: vt ț heres eius teneat[p]. Si vero caute ț tūc idonei fuerūt: ț postea deſierūt ſicut ț ipē magiſtratꝰ, pbe recuſaret[q] hanc actionez: ita ț heres multo iuſtius. Nouiſſime non alſ ait in heredem actionem dandam: q̄ꝫ ſi euidenter[r] magiſtratus cum minus idoneis fideiuſſoribus contrahunt.

Alius Imperatoris ſeueri oratiōe, pbibiti ſūt tutores ț curatores[b] p̄dia ruſtica vel ſuburbana diſtrahere. q̄ oſo in ſenatu[i] recitata ē theophilo ț demēte ꝟſulibus idibus iunijs. ț ſunt verba eius huiuſmodi. Preterea p̄ſes conſcripti interdicam tutoribus ț curatoribus[k] ne p̄dia ruſtica vel ſuburbana[l] diſtrahantur: niſi vt id fieret: parentes teſtamento vel codicillis cauerint[m].

Quod ad heredē magiſtratꝰ ptiet: extat diui pij reſcriptū: cā cognita debeť dari actionē. Nā magiſtratus ſi tāta fuit negligentia vt oēz cautionē omitteret[o]: equum eſt haberi eū loco fideiuſſoris: vt ț heres eius teneat[p]. Si vero caute ț tūc idonei fuerūt: ț postea deſierūt ſicut ț ipē magiſtratꝰ, pbe recuſaret[q] hanc actionez: ita ț heres multo iuſtius. Nouiſſime non alſ ait in heredem actionem dandam: q̄ꝫ ſi euidenter[r] magiſtratus cum minus idoneis fideiuſſoribus contrahunt.

Alius Imperatoris ſeueri oratiōe, pbibiti ſūt tutores ț curatores[b] p̄dia ruſtica vel ſuburbana diſtrahere. q̄ oſo in ſenatu[i] recitata ē theophilo ț demēte ꝟſulibus idibus iunijs. ț ſunt verba eius huiuſmodi. Preterea p̄ſes conſcripti interdicam tutoribus ț curatoribus[k] ne p̄dia ruſtica vel ſuburbana[l] diſtrahantur: niſi vt id fieret: parentes teſtamento vel codicillis cauerint[m].

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

c.l.fi. dū tñ fuet formā in testō vatā: vt. C. de admi. tu. l. tutelam.

a Alienū. ut. C. e. l. ob es. ⁊ nō tria necessaria. ōcretū ⁊ cām alienādi: puta es alienū ut hic. Itē pñtia tutoris vel curatoris: ut. C. si pp publicas pēsi. l. fi. ac.

b Obreptum. ut. j. e. l. magis. §. pe.

b Obreptū. idest p mēdacium impetratum a ptore vt alieneť.

c Socio⁹. s. maior. alioquin sec⁹: vt. j. e. l. pupilloꝝ. ⁊. C. e. l. inter oēs. ⁊ ar. C. de fun. do. l. fi. alꝫ est in ter. vel li'a maior.

d Jus exequit. q: vendit vt. j. e. l. si pupillorū §. si pupillus. ⁊. C. si adu er. vē. pig. l. ij. vbi plene nō.

e Censeo. q: poterit h fieri sine decreto ⁊ hucusq; sunt ẏba oſonis.

Si defunctus. Lz pť habuit rē venalē: tñ pupillus ei⁹ hēs nō pōt eam vēdere sine decreto. h. d. Bal.

f Si defunct⁹. nō. nō spectari ꝙsuetudinē patriſſa. sic. s. de of. p. l. fz licet. sed arg. ↄtra. C. de epiſ. au. l. uj. i pn. ⁊. s. ō pig. ac. l. vel vniuersoꝝ. ⁊. C. de ver. sig. l. i. ⁊ de edil. edic. l. q; si nolit. §. q: assidua est. ac.

Si minor ex conuētione p̄cedēte dñium nō pōt obligari res minoris sine ōcreto nisi obligatiōe legali vl' nisi fauore pupilli. h. d. bal.

g Emerit. ⁊ p traditionē accepit vt appet p sequētia. fz añ traditionē bñ tenet loco pignoris: ut. s. de act. emp. ⁊ ven. l. ial. §. offerri. ⁊ de here. ven. l. si hereditatis. vel dic q; eoipso q; in pign⁹ accepit videtur tradere vt. ar. C. de dona. l. gl quis.

b Abi. i. postq;.

Sed hic. Cōfirmatio facit validuz qđ erat inualidū. h. d.

i Sed hic. i. in casu superioris. l.

k Moueri. s. cōtra pupillum. ac.

l Domino. alꝫ dñio. alꝫ domino.

m Quesitū. i. dñium absolutū nō habuit: sed ut pignori eēt apud venditorem q;diu hic minor emptor solueret p̄cium.

n Emerit. s. pupillus. ut. C. in qui. ca. pig. ta. contra. l. ij.

o Talis species. vt. s. pl. ꝛori. viri.

Sed si pecunia. Pignus ptoriū iudiciale cadit in rem minoris: ⁊ omnis alienatio que fit cā iudicati. h. d. Bal.

p Jus pignoris. vt. s. qui po. in pig. ha. l. idemq; ⁊ dic ut ibi nō. Et nota duo: rem emptam alterius pecunia esse ei obligatam qđ est spāle: vt. C. arbi. tu. l. curator. ⁊ de seruo pig. da. l. si creditoribus. Item q; priulegiatus contra priuilegiatum priulegio vtił. sic. s. de mino. l. verum. §. fi. ⁊ q. cau. ma. l. fi. ac.

q Distrahi. contra. j. er quibus cau. in pos. ea. l. in possessionē. §. i. sed hoc intellige cū ꝙuenił pupillus ex contractu patris non suo: ut. j. eo. ti. l. apud in prin. ⁊. §. i. ac.

r Jus pignoris. demum cū ventum fuerit in possessionē: ut. s. de pig. ac. l. non est.

s Fit procedat. s. iuder ad secundū decretum.

t Possideri. ex scō decreto: nō tamen est ad hoc festinandum. ⁊ si fiat poterit restitui pupillus: ut. j. de dam. infec. l. si finita. §. si forte. ⁊. §. postea. ⁊ ad idē tendit. s. de mino. l. si ex causa. ac.

u Itemq; queri. a tutore. i. tutor petit ab aliquo nomine pupilli.

Idemq; erit. Ex sñia declaratoria trāsferť dñium secuta traditiōe. bal.

y Et si fundus petit⁹. i. aliqs petit a tutore noīe pupilli. ⁊ sic est contraria ad supiorē. sed ar. cōtra utrūq; s. de trāsac. l. cū hi. §. si cū lis. ⁊ fa. s. de fundo do. l. i. ac.

Sicut. Sicut pupillus nō pōt alienare ius ꝓprietatis: ita nō potest alienare vtile dñium vel ius vsufructus: vel iura quorūcūq; oīum reddituum. h. d. bal.

y Si ius. s. emphiteosis in p̄dio fisci vel priuati: vt. C. eo. l. etiā. nā hz vtilē in rē pro tali p̄dio. vt. s. si ag. vecti. l. i. ⁊. ij. idē dicas in seruitute. ut. j. e. §. simili modo. ac.

z Quamuis. p qđ videbatur q; possit alienari. sed nō potest alienari: q: in fauorem pupilli non potest alienari.

a Potius. q; pupilli. sic. s. de neg. ge. l. q alienam. §. fi.

b Nec vsufructus. huj⁹ rei. idest non vtendo.

c Restaurari. p in integrum resti. ergo perijt. ⁊ sic est contra. s. quēad. ser. amit. l. si cōem. So. illud in p̄diali seruitute que non ita facile amittit: ut vsufructus. Item cōtra. j. de acq̄r. rer. do. l. bone fi. Solu. ibi i rebus corporalib⁹ uel dic uerius ad utrūq; ↄtrariuz q; hic non amittit. ⁊ q; dicit restaurať. s. q; tenus de facto eriuit de bonis eius. ac.

d Si proprietatem. s. plenaz accur.

e Remitti. p pactuz. sed non vtendo sic ut. s. dicere videť: ⁊ ar. s. de vsufru. l. fz ⁊ si qd. §. fi. fm quosdam qđ non placet: vt. s. quemad. ser. amit. l. si cō munem. ac.

f In fundo. s. dato alicui ab aliquo in dotem.

g Dotali. ut. j. de fun. do. l. v. ⁊. vj. ⁊. s. de ali. iu. mutā. cā fcā. l. non solū. §. ad iura. ⁊ C. de reb⁹ ali. nō alie. l. fi. ac.

b Si lapidicinas. q; alia. i. aliqua alia. ac.

i Stipterie. genera metallorum. ⁊ cōtinua leges sequētes cum ista.

Magis Si pupill⁹. Rel p̄o q; minor hz publicianā non pōt alienare sine decreto. h. d. bal.

k Magis. ex sñia. non per verba. ac.

l Si pupillus. hūc posse. sine decreto cū sit pupillus quasi dñs hz enim publicianā: vt. s. de publi. l. i.

m Valet. alꝫ est in li'a nō valet ⁊ bona est ⁊ logť in eodem casu quo. s. alꝫ est valet sine nō: ⁊ tūc dic q; nō erat pupillus nec hēbat tutorem: sed sciens alienum possidebat: ut. j. aut in pos. le. l. is cui. §. bonoꝝ. ⁊. §. si depositā. ⁊ tunc loquitur alio casu q̄. s. ⁊ ualebit sine decreto. ⁊ fm utrūq; dic eius scilicet fundi qui quasi a pupillo distractus est vnde ⁊c. ⁊ facit ad. §. s. de ali. iudi. l. ex hoc. §. alienare. ⁊. l. non solum. ⁊. C. eod. l. iij. ⁊ si quis igno. rem mi. l. i. ⁊. s. ō nor. ac. l. quotiens. §. i. ⁊. j. de adulte. l. si postulauerit. §. de eo. Item quid si rem alienam bona fide sine titulo possidet an poterit vendi sine decreto: videtur q; sic. nam emptor usucepit: vt. j. pro emp. l. ij. §. si a pupillo. ⁊ de doli excep. l. apud. §. si quis non tutor. ⁊. s. de his qui pro tu. l. ij. Et si usucapio non est prohibita nec ergo alienatio: ut ar. j. de uer. sig. l. alienationis. Econtra uidebať q; nō. quia uerba orationis late patent. nec enim dicunt predia minorū: sed simpliciter predia. Item iste casus hic uidetur dici eius ⁊c. si enim ut pupillaris existens uenditur non ualet: ut hic. ac.

n Si pupillo. possint. ⁊ utiq; potuerūt: habet enim ⁊c. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Si possideant. sic.ſ. de iure do. impe. l. fi. ac.
b Possidere. et secundo decreto: ꝛ sic fit dñs si prior erat dñs. alſ vlucapit: vt. j. de dãno infec. l. si finita. §. iuſ. ac
c Si defunctus. restituere. i. pſtare sic ponit. j. pri. §. in fi. ac.
d Rem suã. testatoris. ꝛ facit. j. de ma. vin. l. si rogat⁹. in prin.

Si pupillus. Nõ dicitur alienatio necessaria que sumit originem a uoluntario actu. b. d. bal.

e Doctoris. alſ ptoris. alſ tutoris. ac.

f Ratio. non dz aperiri via malicijs. sic. ſ. de tribu. l. illõ. in fi. ꝛ. ſ. de trãſac. l. cũ hi. §. si cum lis. ac.

g In stipulatũ. i obligatione et stipulatu q̃ pr̃ tenebat.

h Reddere. i. dare: vt. j. de v. sig. l. vbũ red. ꝛ. ſ. pri. §. in verbo restituere. ꝛ facit ad. §. C. si aduer. ven. pi. l. ij.

i Alij. l. q̃ patri. ac.

k Si parẽs. facit. ſ. pri. §. ꝛ. ſ. de ꝛtrahẽ. emp. l. fistulas. §. i. ꝛ. C. quãdo decreto opus sit. l. i. ac.

l Pupilli. nam recta via ad eum dñium rei legate transit a morte testatoris siue ab adita hr̃ditate: vt. j. de le. ij. l. legatũ. ꝛ vbi repudiat maior. xxv. an. nunq̃ videt fuisse ei⁹: vt. j. de le. i. l. si tibi hõ. §. cũ seruus. Itẽ Huic. l. vr̃. ſ. de dona. inter virũ ꝛ vxo. l. si sponsus. §. si maritus. ubi dicit q̃ non videt donare neq; alienare aliqd de suo sed magis non lucrari. sed ibi aliud est q̃ non amare nec tanq̃ inter infestos sunt donationes reputãde iter ꝛiuges ut in. e. ti. si id qõ. §. si q̃s.

Non passim. Alienatio rerũ pupilli sine cause cognitione ꝛ sine ordine iuris pmitti nõ dz p ptorẽ. versat autẽ in ordine ut ad decretũ ꝓcedatur premissis his que minus pupillus ledũt: ꝛ citatis seu req̃sitis citandis. h. d. Bal.

m Non passim. i. non sine distinctiõe vel cause cognitiõe sic ponit. ſ. õ postu. l. i. in pn. ac.

n Eris alieni. eris alieni ideo fit mẽtio: q̃ hec ẽ illa uera causa p quã pmittit distractio ut. C. de pdijs mi. l. ob es. est ꝛ alia p ꝛstitutionẽ: ut in dote ꝛ dõatiõe pp nuptias cũ decreto ut. C. si minor ma. fac. sine decreto factam alienationem confirma. l. fi. §. cum aũt. ꝛ de admi. tu. l. lex que tutores in prin. l.

o Vendit. ut. ſ. e. l. i. §. i. ac.

p Permittet. facit. ſ. de pi. ac. l. tutor. in pn.

q In pmis. ab eo ptore.

r Instruat. sic. ſ. ti. i. l. i. §. si preses. ac.

s Credere. sic. ſ. de re mili. l. nõ oẽs. §. a barbaris. ꝛ. ſ. de eo p quez factum erit. l. i. §. i. ꝛ C. ſ. assess. l. fi. ibi nec facile ꝛc. Itẽ accipe hic parentes pupilli qui sunt tutores: ut. j. e. l. si pupillorũ. §. si pater.

t Si inops. alſ est si inops: ꝛ tunc dat aduocato certum salarium de publico: ut nõ. ſ. de postulan. l. i. §. ait prator. alſ est si opus sit. ac.

Illud. Ratione psone uoluntaria iurisditio effectum suum extendit ad res extra territorium iudicis situatas. h. d. Bal.

u Illud queri. si pretor urbis Rome.

r Valere. ꝛ videbat q̃ in puincali re tñ pses iteruenire dz vt. C. e. l. ob es. ac.

y Subierãt. alſ. si q̃ decretũ i nõ sibi subiectũ nõ tenet. azo. ꝛ. h. vt. ſ. de iurisdi. om. iudi. l. fi. ꝛ insti. de attil. tuto. in pn. ꝛ. §. sed hoc. ꝛ. ſ. de offi. prefec. vr. l. fi. ac.

z Esse tñ tituloten⁹. allegãt titulũ debiti: sz nõ probant. ac.

a Acceperãt. sub hypotheca rei minoris: ꝛ idẽ si er ptio vẽdat: nam de vtroq; subtjcit.

b Viatorẽ. an ãt viatori huic credat: rñ. hoc casu sic cũ ꝛ si verũ ñ dicat cõsultũ sit minori ꝛ tutorẽ vl̃ curatorez. alſ aũt non credat. Rñ. vt notaui. ſ. de offi. prefec. vr. l. i. §. ꝛ sane. ꝛ. C. de accu. l. ea qdẽ. Itẽ facit. ſ. de iudi. l. fi. ꝛ in auẽ. de ecclesiasticaꝝ re. alie. §. emẽtibus. ac.

Sic es. Non dz permitti uenditio unius rei pro alia re emẽda: sz pmittatur pmutatio. hoc dicit Bal.

c Si es. ne possit. ut. j. e. l. si fundus. ac.

d Non liber. sic. ſ. de trãſac. l. cũ hi. §. si ptor. ac.

e Es alienũ. uel similis cã quod dic ut. C. e. l. ob es. ac.

f Nullam eẽ. nõ non tenet decretum iniustũ: ut ꝛ dicit Joan. j. eo. l. si predium. ꝛ dicto. §. si ptor. ac.

Manet. Ubi decretum est obrepticium non transit dominium. h. d. Bal.

g Manet. sic. C. si aduer. uẽ. l. in integrũ restitutione. ꝛ. C. eo. l. ꝛ si preses. ꝛ. ſ. eo. l. i. §. i. ꝛ de in ius uocã. l. sz si hac. §. iij. ac.

Cõmunia. Ubi si eẽdio non dz locũ diuisio. h. d. Bal.

h Cõia. expõit h ultimã ptẽ oſonis posite. ſ. eo. l. i. §. i. ibi si cõis.

i Cõia sunt. sic q̃ ꝛ pro diuisio pt̃ dici res cõmunis. alſ ut. j. de v. sig. l. locus. §. i. sz non hic. accursius.

k Cessante oſone. illa parte oſonis q̃ ẽ in. §. si cõmunis. sed non tamẽ cessat prima pars oationis ut hic subijcit.

l Sed si forte. cesset hec pars. q̃ est. ſ. l. i. §. i. ibi si cõis ꝛc. sed nõ cessat pma pars: qa nec usufruct⁹: nec ꝓpietas alienari põt sine decreto: ut. ſ. e. l. si pecũia. §. nec usufructus. ꝛ. §. sequenti. ac.

m Nulla communio. nt. ſ. de pecul. l. sed hic querit. §. i. nec usufructus cũ possessione: ut. j. de acqui. pos. l. pmiscere. nec possessio cũ proprietate: ut. j. eo. n. l. naturalit. §. nihil. ꝛ uti possi. l. si duo. in fi. ac.

Si pupillorum. Pupillus pupillum non pronocat ad vi-

nistoné.b.d.Bal. a ¶Necessaria sit maiori s.ut.ẽ.l.i.§. si cõis.ꝛ.C. e.l.pe.sed hic neuter ẽ maior.

b ¶Neuter.n.secus in ecclesia que posset cum alia permutari:ut.C. ỏ sacro san.ec.auc.itẽ inuicẽ.ergo ꝛ diuidere cum diuisio sit quedã permutatio:vt nõ.ẽ.pe transac.l.cũ tu.ac.

¶Si pupillus. Si inter posuit decretus in obligatione porrigitur effect⁹ decreti ad alienationem que inde sequitur.b.d.Bal.

c ¶Exequi. vendẽdo ad quod.C.e.l.ij.Ac.

d ¶Tuni⁹.sic.C.de pig. l.iij.ꝛ.j.de sol.l.si stipulatus.§.si lancẽ.ꝛ nõ cõsilium.l.est tutioré partem eligere.sic.C. de interdic. ma.l. cum pponas.ꝛ.j.ad treb.l.q totã.ꝛ ut i pos.le.is cui.§. si ex duobus.ꝛ.ẽ. de inoffi.test.l.fi.ꝛ quod cuius qs vni.no.l.fi. ꝛ de peri.ꝛ commo. rei vendi, l.i.§.iz.ac.

¶Si pater. Etiaz si pater sit tutor non põt alienare sine decreto.b. dicit.Bal.

e ¶Si pater.debeat.ut .C.e.l.iij.ac.

f ¶Proniorẽ.q̃ alij tutori vel curatori:vt.ẽ.e. l.magis.§.in primis.ꝛ est ratio affectio:ut.ẽ. ỏ rim nup.l.non soluz.§. de illo.ꝛ de bo.q̃ li. l.fi, §.hoc pculdubio.

¶Si pretor. Al forma decreti non est recedendum. Item in decreto alternatiuo: eius est electio cui decretum dirigitur.b.d.bal.

g ¶Nihil egisse, fac. ẽ, qui.mo.pig. vel hypo, sol.l.sicut.§.si debitor, ibi.sed si pmisit ꝛc.

h ¶Magis est vt possit.Iz ergo fieri non debuit factũ tñ tenet.sic sentẽna sub conditione lata ut.j.qñ appel.sit.l.i.§, biduũ.secus in sententia lata sub tali alternatiua q̃ ẽt incerta:vt.j.de ẽ. ob.vbi aũt.§.q id qỏ.ꝛ ita non valet ut.C.ỏ sent. ten.q̃ sine cer.quãti.l.fi.

mus an aliẽatio locũ hꝫe possit. Et cũ puocatio necessaria sit[a] puto alienationẽ impediri.neuter enim[b] poterit puocare:sed ãbo puocationẽ expectare. ¶Itẽ si eosdẽ tutores habẽt: multomagis qs impeditã alienatõez dicet. ¶Si pupillus dedit res pignori ex pmissu ptoris:nõnulla erit dubitatio an alienatio possit impediri. Sed dicendũ est posse creditorẽ ius suũ exeq[c]. Tucius[d] tñ fecerit si pus pretorem adierit. ¶Si pr̃ vl̃ parens tutor sit alicui ex liberis:an ptor adeundus sit si obligare velit? Et magis est vt debeat[e]. prior[f] tñ eẽ pretor oz ad ꝛsentiendum patri. ¶Si pretor tutoribꝰ pmiserit vẽdere:illi obligauerunt: vel ꝛtra:an valeat qỏ actum est? Et mea refert opinio eũ q aliud fecit q̃z qỏ a ptore decretuz est nihil egisse[g]. ¶Quid ergo si ptor ita decreuerit. vendere obligareue pmitto:an possit liberũ arbitriũ hꝫe qd faciat? Et magis ẽ vt possit[h] dũmodo sciamus pretorem non recte ptib⁹ suis functũ. debuit enim ipse statuere ꝛ eligere[i] vtrũ magis obligare:an vendere pmittat. ¶Si obligauerit[k] rem tutor sine decreto.quãuis obligatio non valeat:est tñ exceptiõi doli mali locus[l].ſ.tunc cum tutor acceptaz mutuam pecuniaz ei soluerit:q sub pignore[m] erat creditor. ¶Itẽ videndum est an ꝛ obligare ei[n] rez possit: ꝛ dicendũ est si eãdem sortem acceperit:nec grauioribꝰ vsuris valere obligationẽ i ius ptis[o] creditoris ad sequentẽ trãseat. I Dem.

Q Ui necz tutores sunt ipso iure necz curatores:sz.p tutore negocia gerũt vl̃.p curatore eos nõ posse distrabẽ[p] res pupillor vel adolescentium nulla dubitatio est,

tione similitudinis.ꝛ q subijcit.ꝛ de ceteris sub.eorum qui suis rebus superesse non possunt.ꝛ similium.ꝛ fm hoc q dicit in prin.vel cuius alterius.ſ. similis: vt mentecapti.ꝛ hoc si velis dicere verba pertinere ad curatores adultorum. tu dic non adolescentium subaudi tñi.ꝛ q dicit puto. soluit de curatoribus adultorum qui sunt cõiuncti tutoribus eo q finita tutela ipsi accedunt vt insti. quimo.tu.fi.§.fi.ꝛ etiam ratione similitudinis.Ac.

¶Sed si curator sit furiosi vel cuius alterius nõ adolescentis[q] videndũ est vtz iure[r] veteri valebit vẽditio:an hãc oꝛonẽ admittemus. Et puto q ỏ pupillis pnceps loqtur:ꝛ ꝛiũcti tutoribꝰ curatores accipiunt ptinere[s]. Et de ceteris puto ex ſnia oꝛonis idez eẽ dicendũ. ¶An obligari cõia[t] possint: q̃rit? Sed non puto sine decreto obligãda. Hã qỏ excipit oꝛo[u] ad hoc tñ ptinet vt perimat[v] cõio[x]:non vt augeat difficultas communionis[y].

I Dem:

Q Uãuis anteceſſor presidis decreuisset ea pdia venũdari:q̃ tutor pupilli subiecto noĩe alterius emptoris ipse sibi cõparabat:tñ si fraudem[z] ꝛ dolum contra senatusconsulti auctoritatem ꝛ fidem[a] tutoris commissaz deprehendisset:successor eius estimabit q̃tenus tã calli dũ cõmentum in exemplum[b] coerce re[c] debeat.

I Dez

I Llicite[a] post senatusconsultũ pupilli vel adolescentis pdia venundato si eo noĩe apud iudicez tutele[b] vel vtilis actionis estimatio fiẽt:eaq̃z soluta vẽdicatio pdij ex eqtate inhibeat.

I Dem.

S I pdia minoris.xxv.ãnis distrahi desiderent:cã cognita pses,puicie oz id pmittẽ[c]. ¶Idez fuari oz ꝛ si furiosi vl̃ pdigi vel cuiuscũq alteri⁹ pdia curatores velit distrahere[d].

M Arcellus

D On fit cõtra se.consul.[e] si cuius[f] tutor creditoris patris pupilli exoluit vt eius loco succedat[g].

P Aulus,

S I fundus sit sterilis vel saxosus[h] vel pestilens[k]: videndum est an alienare eum non possit. Et imperator antoninus ꝛ diuus pater eius in hec verba rescripserũt.

a ¶Necessaria. Ius excipiendi quesitum actori transit in singularem successorẽ sine cessione.b.d.bal.

b ¶Illicite.qñ sine decreto vel cũ eo sed p obreptionẽ.ac.

c ¶Tutele.hoc est dicere tutor fuit cõuentus actione tutele vel curator pupilli vtili actione neg.gest.ꝛ restituit precium minori vel estimationem rei alienate qỏ emptor est secutus ꝛ sic est contra.ẽ.de peti.here.l.nec ullam.§. pe.ꝛ.j. de sol.l.stichũ.§.dolo. vbi dicit soluẽre doloso non liberari possidentem. So.ibi possessor habuit cãm a doloso:hic non sed a pupillo cuius noĩe tutor vendidit. vel dic q agit hic minor cõtra emptorem rei vendicatione qỏ põt:ut. ẽ.e. ti.l. i.§.mater.ꝛ facta ẽ estimatio tutele uel utilis neg.gest.i.rei alienate a tutore uel curatore pupilli:ꝛ de qua tenebat actione tutele vel utili neg.ge.nam ẽ tutor emptor:ut.ẽ.e.l.iij.§.item queri põt.Ac.

d ¶Distrahere.ꝛ hoc ex mente nõ ex ꝛbis:ut.ẽ.l.i.§.i.ꝛ.l.q neqz.§.i.nõ.

e ¶On fit cõtra se.cõ.qỏ ẽ.ẽ.e.l.i.§.i.ſz j.in auc.ut bi q.§.q si qs.ac.

f ¶Si cui⁹.i.si alicui⁹ pupilli. g ¶Creditori.cui pr̃ pupilli pdiũ obligauerat. b ¶Succedat.i pignore i alia pson hoc fieri possz:vt.ẽ.c.l.si pupilloz.§.fi.ꝛ facit.ẽ.ad mace.l.ſz iul̃.§.pe.ꝛ.ẽ.ỏ do.iter vi.ꝛ ur.l.si donate.§.i.

S I fundus. Res tñ valet q̃tũ de fructib⁹ rñdet.bal.

i ¶Saxosus.i.saxis plenus nihil vel parũ vtilitatis hñtibus.

k ¶Pestilẽs.i.pestiferas herbas ferens:ut.C.de edi.edic.l.pe.

l ¶Doli mali locus.aliq̃ ergo nõ tenet pignus.est tñ locus retentionis ut ꝛ nõ.C.si res ali.pig.da.sit.l.i.ac.

m ¶Sub pignore.alio,idẽ si sub nullo:vt.ẽ.e.l.si fundus,§.i,ꝛ.C.e.l, vtere.si aũt subeodẽ tũc tenet:ut.j.pri.rñ.Ac.

n ¶Ei.qui post ea credidit.ꝛ dic rẽ quã pignorauit priori,ac,

o ¶Jus pozis.ut ꝛ.C.ỏ his q i põz cred.l.i.ꝛ.ẽ.q po.i pig.l.q prior.

Q Uineqz. Verere se p talj ꝛ nõ eẽ talis nihil cõpak.Ak sic. Nõ tenet decretũ iterpositũ ad petitionẽ falsi tutoris vel cu.h.d.Bal.

p ¶Qui neqz.distrabere:ut.ꝛ.ẽ.de eo q pro tu.l.ij.ꝛ.C.de tu.ꝛ cu.qui satis non de.l.in dubiũ.ꝛ.j.ti.i.l.consilio.§.i.sed contra.j.de doli ex.l. apud.§.si quis non tutor.naz ibi dicit emptionem vsucapere:igit tenuit alienatio. aliogn nõ procederet vsucapio:ut.j.de vsucap.l.celsus.So. ỏ logtur de re ipsius pupilli:ibi de aliena prout ibi nota.ꝛ facit.C.de ea qui pro tu.l.ij.ac,

q ¶Sed ꝛ si curator.non adolescentis.hoc dicit:q in oratione de eo dicitur:ꝛ fm hoc qỏ.j.dicit de pupillo sub.ꝛ de adultis. Item q subijcit curatores,ſ.furiosi,ꝛ similis,ſ.mentecapti esse coniunctos tutoribus,ſ. ra

r ¶Jure.inuit q ante oꝛonem valebat vendito.ac.

s ¶Pertinere.ſ.ad curatores adulti ad similitudinem tutorum vel curatorum pupilli:ꝛ hoc ex mẽte oratiõis.ꝛ idem de curatoribus aliorum vt subijcit:ꝛ.j.c.l.si predia.ac.

t ¶An obligari cõia. pupillo ꝛ maiori ꝛ dic q pñt a pupillo vel eius tutoribus.nam socius eius suã partem bene potest obligare pro indiuiso.ac.

u ¶Excipit oratio.ut possit vendere maiore puocãte: vt.ẽ. e.l.i.§.si cõis.ac.

v ¶Perimat cõio.qz consuetus inducere discordiam: vt.j. de le.ij.l.cum pater.§.vulcissimis.ac.

y ¶Et augeat difficultas communionis.qỏ fieret si permitteret obligatio.Ac.

z ¶Fraudem.puta qz dã faciebat vel non auctoritate alteri⁹ contutoris: vt.ẽ.de contrahẽ. emp.l.si in emptione.§.fi.ꝛ.l. non licet,alioquin contra. vt .C.de contraben. emp.l. cum ipse.Ac.

a ¶Fidẽ.quã oz pupillo.ac.

b ¶In exẽplũ. sic. j. de penis .l.si quis aliquid.§.qui abortionis.

c ¶Coercere.extra ordinez imponẽdo ei penã: vt.j.de penis l.sanctio legũ.ꝛ per consequẽs retractabit decretum antecessoris: vt.ẽ. de testa. tu.l. iure nostro.i prin.sed ideo est quia nullũ fuit vel iniustum:quia si ipse predecessor viueret infringere posset: vt. C. de distrac. pig.l.ꝛ qui sub imagine. ꝛ.C. de accu.l. iiij. alioquin aliud ẽt:ut.C.sentẽ.rescin. nõ pos. l.i.ꝛ.j.de penis.l.diui fratris

I n principio.ac.

L licite. Jus excipiendi quesitum actori transit in singularem successorẽ sine cessione.b.d.bal.

a ¶Illicite.qñ sine decreto vel cũ eo sed p obreptionẽ.ac.

b ¶Tutele.hoc est dicere tutor fuit cõuentus actione tutele vel curator pupilli vtili actione neg.gest.ꝛ restituit precium minori vel estimationem rei alienate qỏ emptor est secutus ꝛ sic est contra.ẽ.de peti.here.l.nec ullam.§. pe.ꝛ.j. de sol.l.stichũ.§.dolo. vbi dicit soluẽre doloso non liberari possidentem. So.ibi possessor habuit cãm a doloso:hic non sed a pupillo cuius noĩe tutor vendidit. vel dic q agit hic minor cõtra emptorem rei vendicatione qỏ põt:ut. ẽ.e. ti.l. i.§.mater.ꝛ facta ẽ estimatio tutele uel utilis neg.gest.i.rei alienate a tutore uel curatore pupilli:ꝛ de qua tenebat actione tutele vel utili neg.ge.nam ẽ tutor emptor:ut.ẽ.e.l.iij.§.item queri põt.Ac.

c ¶Si predia.pmittere.ex ſnia orationis:ut.ẽ.e.l.q neqz.§.i.ac.

d ¶Distrahere.ꝛ hoc ex mente nõ ex ꝛbis:ut.ẽ.l.i.§.i.ꝛ.l.q neqz.§.i.nõ.

e ¶On fit cõtra se.cõ.qỏ ẽ.ẽ.e.l.i.§.i.ſz j.in auc.ut bi q.§.q si qs.ac.

f ¶Si cui⁹.i.si alicui⁹ pupilli. g ¶Creditori.cui pr̃ pupilli pdiũ obligauerat. b ¶Succedat.i pignore i alia pson hoc fieri possz:vt.ẽ.c.l.si pupilloz.§.fi.ꝛ facit.ẽ.ad mace.l.ſz iul̃.§.pe.ꝛ.ẽ.ỏ do.iter vi.ꝛ ur.l.si donate.§.i.

S i fundus. Res tñ valet q̃tũ de fructib⁹ rñdet.bal.

i ¶Saxosus.i.saxis plenus nihil vel parũ vtilitatis hñtibus.

k ¶Pestilẽs.i.pestiferas herbas ferens:ut.C.de edi.edic.l.pe.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Mouere.ꝛ sic apparet alienari ñ posse. vt ff ꝛ.ℨ.e.l.magis.§.si es alienũ. sed cõtra in ecclesia. C. de sacro san.ec. auc. itẽ prediũ. Itẽ secꝰ in transac. alimẽ torũ: ut.ℨ. de transac.l.cum hi.§.eam transactionẽ. Item ar.ꝓtra.ℨ.ad vell.l. ꝯuis.§.marcellus. b ¶ Pro fructuũ. nõ estiari rẽ fm reddit⁹: vt. C. de rescin. vẽ. l. si quos. c ¶ Inuẽturus sit. s. fundus. nisi hoc ꝓtigerit emptoris stultitia: vt. j. ad. l. fal. l. iij. qõ nõ ẽ verisimile: vt. ℨ. ꝺ proba. l. cũ de ẽdebito. §. i. ac.

d ¶ Quãꝯ. attñ. ab hoc loco attamen vsqz illuc: si tñ ꝛc. vt abũdare. ac.

e ¶ Ex dãno alieno. nam non dz trahere occasionez iuris ad iniquũ cõpẽdiũ: vt. C. ꝓ emp. l. fi. ꝛ fac. ℨ. e. l. si pupillor. §. pe. ꝛ. §. fi. ꝛ. C. e. l. vtere. ꝛ. l. si pdiũ, ꝛ. j. ti. i. l. ꝓsilio. §. i. Ac.

Paulus. Testñ irritũ ꝓ bat volũtatẽ ꝺfficti. bal.

f ¶ Paulus. als incipit paulus als si testñ. ac.

g ¶ Irritũ ꝓ capitis vi. testatoris: vt instit. q. mo. test. infir. §. alio. quo testõ ꝓtinebat prediũ debere vendi: vt. C. qñ decre. opus nõ ẽ. l. ij. ꝛ. ℨ. e. l. i. §. i. ꝺ tutore aũt non curo an datus erat eodẽ testõ vel als erat legitimus vel datuus.

¶ De curatoribus furioso vl alijs. ꝛc.

Lege Datio curatoris pdigi lege laceꝺonioꝝ ꝛ duodecim tabularꝝ introducta ẽ. ꝛ repto qꝺ aliqs sit prodigus. i. pcul a regimine vaꝺ ei curator ꝓ iudicẽ: qꝺ cura finitur si iste pdigus redierit ad sanos ꝛ solertes mores. h. d. Et diuidit. Primo ponit vnde traxit originẽ cura pdigorum. Scõo ponit modũ dãdi curatoris. Scõa ibi. si solẽt. Tertia ibi. ꝛ tam diu. Bal.

b ¶ Lege. i. auctoritate legis ꝓ iudicem tñ fit interdictio: vt. j. e. l. iuꝺ. ꝛ. l. si furioso. §. i. ꝛ hoc mfe vel alio petente: vt. ℨ. de tu. ꝛ cu. da. ab bis. l. fi. ꝛ ante hoc põt alienare. secus in furioso cui statim aduenientẽ furore ipso iure ẽ interdictũ: ꝛ fm hoc ītellige qꝺ ãbo sunt ī curatione agnatorũ: vt instit. de cura. §. furiosi. si furiosus statim post furorẽ: pdigus statim post interdictiõez. si ar. ꝓtra. ℨ. de tu. ꝛ cu. da. ab bis. l. bis q. §. fi. vbi in aliquo ꝓueniũt. ac.

i ¶ Mõ moꝛꝺ⁹. s. Lacꝺemoniorũ: ut ĩsti. ꝺ iure na. §. ꝛ non ĩeleganter. vel dic añ. l. xij. ta.

k ¶ Curatorẽ ei. si nõ hz a lege vt ĩsti. de cura. §. furiosi. ꝛ. §. sed solent. Itẽ si ẽ maior. xxv. an. als ꝺabit ei ut minori: vt. ℨ. de tutel. l. q hz. ac.

l ¶ Desinunt. C. e. l. cũ alijs. cõtra: ibi nõ finit si sperek redire furor. Solu. ibi habebat intervalla hic cõtinuꝰ. vel solue ut ibi. ac.

m ¶ In potestate. i. cura. sic accipit. ℨ. de tute. l. i. ac.

¶ Curatio. Quo ad potestatẽ ꝛ auctoritatẽ regiminis pater potest esse subiectus filij ut hic. Itẽ mater ut. j. e. l. furiose. hoc dicit. Bal.

n ¶ Probus sit. sic. j. l. pri. ꝛ. l. furiose. ꝛ. ℨ. de tu. ꝛ cura. da. ab bis. l. bis qui.

n ¶ Probus. s. curator esse possit. ac.

p Sed ꝛ alijs. puta mẽtecaptis surdis ꝛ mutis: ꝛ q morbo perpetuo laboꝛãt vt instit. de cura. §. sed ꝛ mẽtecaptis. ꝛ. ℨ. de postu. l. i. §. fi. ꝛ. l. sequẽtib⁹.

q ¶ Nec dubitabit. ut. ℨ. l. i. in fi. ac.

Q allegatis infructuosuz eẽ funduz quẽ vẽdere vultis nos mouere⁹ nõ põt cũ vtiqz ꝓ fructuũ⁹ modo ꝓciũ inuenturus sit⁹. ¶ Quãꝯ autem neqz distrahere neqz obligare tutor pupillare pdiũ possit: attñ papinianus libro qnto responsoꝝ ait. Tutorem rem pupilli sine decreto prętoris non iure distrahere neqz obligare. f Si tñ inquit errore lapsus vendiderit ꝛ ꝓciũ acceptũ creditoribus paternis pueri soluerit: qñqz prediũ dño cũ fructib⁹ vendicanti: doli nõ inutiliter opponit exceptio: ꝓciũ ac medij tpis vsuras q creditoribus debent non offerenti: si ex ceteris facultatibus eius es alienũ solui non poterit. Ego aũt notaui ꝛ si solui non potuerit: si tñ ille res saluae erunt: ex quarũ ꝓcio eri alieno satisfieri potuerit. dicendum est adhuc doli exceptionẽ obstare si lucruz captet pupill⁹ ex dãno aliẽo. Idẽ Paulus⁶ rñ. ꝛ si testm̃ pris postea irritũ⁸ esse apparuerit: tñ tutores pupilli siue curatores filij nihil ꝓtra ofonẽ diuoꝝ ꝓncipũ feciss̃e videri: si fm voluntatem defuncti testamento scriptam prędium rusticum pupillare vendiderunt.

¶ De curatoribus furioso vl alijs extra minores dãdis.

Lpia. Lege⁹. xij. tab. pdigo iterdicit bonoꝝ suoꝝ administratio. Quod moꝛibus¹ quidem ab initio introductuz est. ¶ Sz solent hodie ꝓtores vel ꝓsides si talẽ boiem ĩuenerit: q nec tps neqz finẽ expensarũ hz: sed bona sua dilacerando ꝛ dissipando, ꝓfundit: curatorẽ ei⁸ dare exemplo furiosi. ꝛ tãdiu erũt ãbo in curatione qꝺiu vel furiosus sanitatem: vel ille sanos mores receperit. Quod si euenerit: ipso iure desinunt¹ esse in potestate[m] curatorum. ¶ Curatio aũt ei⁹ cui bonis interdicit filio negabatur permittenda. Sed ertat diui pij rescriptũ filio potius curationẽ ꝓmittẽdã ī pfe furioso si tã, ꝓbus sit[n]. Paulus Sed ꝛ alijs⁹ dabit ꝓcõsul curatores: q reb⁹ suis supesse nõ possunt. vel dari iubebit. Nec dubitabit⁹ filium quoqz patri curatorez dari. Lpianus. Uz deliberarẽt⁸ bẽdes istituti adire: bonis a ꝓtore curator datur.

Furiose mris curatio ad filiũ ꝓtinet. Pietas. n. parẽtib⁹: ꝛ si ieqlis⁸ ẽ eoꝝ potestas equa⁸ debebitur. Gaius Curator ex senatusconsulto cõstituit cum clara persona: veluti senatoris vel vꝛoris ei⁹: si in ea cã sit vt eius bona venire debeant[n]. Nã ut honestius ex bonis eius quãtum potest creditoribus solueretur curator constituitur: distrahendoꝝ bonoꝝ gratia: vel a pretore vel in prouincijs a preside. Lpia. Obseruare pretorem oportebit: necu temere citra causę cognitionẽ plenissimum[x] curatorez det: quoniam pleriqz vel furorem vel dementiam fingũt: quo magis curatore accepto onera ciuilia detractent[y]. Ulianus Consilio ꝛ opera curatoris tueri dz non solũ pmonium sz ꝛ corꝓ⁹ ac salus⁹ furiosi. ¶ Curator dementi datus decreto interposito vti satisdaret non cauit. Et tamẽ quasdã res ꝺ bonis eius legitimo mõ⁸ alienauit. si heredes demẽtis easdẽ res vẽdicẽt ꝙs curator alienauit: ꝛ exceptio opponeret. si nõ curator⁵ vendiderit: replicatio dari debeat. aut si satisdatione[c] interposita fm decretum vẽdiderit. ¶ Nz si ex prędio accepto curator creditores furiosi demisit: triplicatio⁶ doli tutos possessores prestabit. ¶ Cũ dementis curatorem: quia satis nõ dederat ꝛ res male administrasset: Proconsul remouerit a bonis: alius ꝙz loco eius substituerit curatorem: ꝛ hic posterior cum nec ipse satisdedisset: egerit cũ remoto negotio. posteaqz heredes dementis cuz eodem[c] negotiorum agant: ꝛ is exceptione rei iudicate inter se ꝛ curatorem vtatur: heredibus replicatio danda erit: aut si is[f] qui egerit satisdederit. ¶ Sed an triplicatio⁸ curatori⁵ profutura esset iudex estimabit. Nam si curator sequens pecuniam: quã ex cõdẽnatione ꝓsecut⁹ fuerat[i] irẽ furiosi vel demẽtis vertisset: doli triplicatio obstabit.

¶ Quesitũ est an alteri ex curatoribus furiosi recte soluat: vel an vn⁹ rẽ furiosi recte aliẽare possit: Rñ. recte solui[k]. Eũ quoqz q ab altero.

r ¶ Cum deliberarẽt. facit. j. de cura. bo. da. l. i. ꝛ de priuile. cre. l. cum idẽ, ꝛ. j. ꝙbus ex cau. in pos. e. l. si diu. ac.

Furiose. Filius dz patri ꝛ matri parere pietatẽ: ꝛ ideo ipsis egenis dz pariter subuenire: nec dz patrẽ ꝓferre. b. d. Bar.

s ¶ Inequalis. qz pf habet in ptãte ꝛ mater nõ: vt instit. de adop. §. femine. az. vel dic qꝺ parentes habẽt filios in potestate: sed filij nõ habent parẽtes. ꝓia placet. ac.

t ¶ Equa. filijs erga parentes ꝛ econtra: sic. ℨ. de inoffi. test. l. nã ꝛ si.

u Curator. debeãt. ẽt eis presentibus qõ in alijs personis non ẽ ita fm. b. sic ꝛ als habent priuilegi. ut. C. de tu. ꝛ cura. illus. per. l. i.

x Obseruare. plenissimũ. i. administratione plenissimã habentem. ꝛ ex hoc videt qꝺ ad speciem vel ad litez vnã datus: non detur causa cognita nec cum satisdatione. b. qõ falsum ẽ vt. j. rẽ pupilli sal. fo. l. ꝛ si speciem. ac.

y ¶ Detractẽt. facit. ℨ. de bis q nõ. ifa. l. ij. §. ẽ ꝛ quartũ genus. ꝛ facit. j. co. l. bonorum. ac.

Consilio. Curator. Nõ valet fem̃a curatore qui non satisdedit. si tamẽ in rem vñi ẽ versum obstat exceptio seu duplicatio. hoc dicit bal.

z ¶ Salus. sic. ℨ. de admini. tu. vel cu. l. cũ plures. §. pe. ꝛ nõ qꝺ hic incipit tractare ꝺ officio curatoris. ac.

a ¶ Curator. legitimo mõ. i. iusto precio ꝛ dementis vtilitate exigente: ꝛ decreto interposito: cuz alienatio idipsuz erigeret qz sterilis erat.

b ¶ Si nõ curator. verba sunt exceptiõis. i. recte agẽs si nõ cu. ꝛc. ac.

c ¶ Aut si satisdatione. verba replicatiõis. i. recte exciperes si satisda. ꝛc. ꝛ ad hoc ꝺ tu. ꝛ cur. q satis non dant. l. fi. ꝛ. ℨ. de eo q ꝓ tu. l. ij. ꝛ. ℨ. ti. i. l. q neqz in pn.

d ¶ Triplicatio. i. duplicatio: ut instit. de repl. ꝛ facit. ℨ. ti. i. l. si pupillorum. §. fi. ꝛ. l. si fundus. §. ꝙꝙ. ꝛ. j. pri. §. ꝛ. C. ꝺ pdijs mi. l. vtere. ꝛ. C. de vsucap. ꝓ empt. l. fi.

e ¶ Dementis cum eodem. s. remoto: q in pce fuit condẽnatus in parte absolutus. vt apparet ex sequentibus.

f ¶ Aut si is. i. recte exciperes si is ꝛc. ꝛ facit. C. in qui. cau. ī inte. resti. l. pe. ꝛ. ℨ. priori. §. ac.

g ¶ Triplicatio. i. duplicatio. ac.

b ¶ Curatori. s. remoto.

i ¶ Fuerat. s. a remoto. ac.

¶ Quesitum. Factum ab vno ex pluribus curatoribus tenet nisi alter curator contradixerit. h. d. Bal.

k ¶ Recte solui. ꝛ recte vn⁹ alienare poterit. nã idẽ intellige in alia questione rñsum cum simul de vtroqz quesitum fuerit: sic. ℨ. ꝺ diuer. rẽ. l. ꝛ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad erbi.l.ſi res.⁊ facit ad.§.ſ.de admini.tu.l.decreto.§.fi.⁊.C.de auc. preſ.l.fi.⁊ ſi vnus ex pluribus tu.l.i.⁊.ij.⁊.ſ.pri.§.⁊.ſ.de exerci.l.i.§. ſi plures.⁊.ſ.de ſol.l.cp ſi forte.§.penul.ac.

a Eum.furioſi.vt putabat alioquin non procederet vſucapio cum nec alienari poſſit.ac.

b Facti.i. adminiſtrationis: vt.ſ.e.l.fi.ac.

c Magis,ponit electiue.az.⁊.b.qr ergo ē de adminiſtratione.ergo q libet poteſt facere inſolidum: vt ⁊.ſ.prori.§.cū ſuis cōcor.nō autem in ris.ſ.talis cui⁹ auctoritate ſoluat cura:ut ī arrogatiōe furioſi vbi oēs vebēt cōſentire: vt.C.de auc.preſ.l.fi.Item ei qd dicit venditio ē facti non iuris ē ꝓtra iſti.de rebuſ cor.§.i.ſz ibi dicit de obligatione nō de ꝓtractu Ité ꝓtra.ſ.b iuſti.⁊ iure.l.ex hoc.ſed ibi dicit qd ex iure gentiū eſt: non aūt dicit qd ſit ius. Item facit.ſ.de condi.⁊ de.l. in facto.ac.

Bonorum Curator datus vētri ſatisdat niſi vetur ex inquiſitione.b.d.Bal.

d Vētris.i.noīe bonorū eius qui eſt in vētre. poſſet etiam dari idē curator vētri ⁊ bonis vt alteri mū:ut.ſ.ō vē.i poſſit.l.i.§.quotiens.

e Ceſſat.ſic.C.de tu.⁊ cu.q ſatis non dant.l. iij.⁊.iiij.⁊ inſti.de ſatisda.tu.§.ij. Ité nō ſatisdat curator furioſi ſi pſ in teſtamēto vedit:lz iuder confirmet. Item ⁊ ſi dat iudex ⁊ bz ſubſtātias ſufficiēte:ut.C.de epiſ. ⁊ de.auc. de creationibus ⁊.C.e.l.fi.§.ſed cū antiqtas.⁊.§. ſinaūt.⁊ facit iſti.de cura.§.ſz ſolent.⁊.ſ.de admi.tu.l. inter bonoꝝ.⁊.ſ.e.l.ob ſeruare.ac.

Quibus bonis. Dñi aliqs a principio bz duas vias:eligēdo vnā videt alteri renūciaſſe.b.d.bal.fin vy.

f Quibus bonis. ſenatuſcō. introduxit dare curatorē bonis vendendis:ut hic.⁊.ſ.ō cu.bo. dan.l.imperator.debēt ergo creditores hoc petere:ut.ſ.de cu.bo.dan.l. ij.⁊ bñt electionē:ut uel ipſi vendant uel curāt petere cōſtitui curatores: ut hic.⁊.ſ.de cu.bo.dan.l.i.azo.

g Permiſit.⁊ cōſtituatur ē a iudice creditoribus petendis.

b Beneficiū.qō ē ut curatores eis creditoribus uendant.

i Vendere.hoc nō ē permiſſum curatoribus uendere creditori.

k Vellent.creditores.

l Integra re.ſic.C.de ac.⁊ ob.l.ſicut.⁊.ſ.de le.ij.l. ſtatuliber.§. fi. at re integra.dic.i.antecp curator conſtituatur.ac.

m Ipſorum.ſ.creditorum ac.

n Velint:uel curatorem petere uel ipſi bona uendere.ac.

o Eo negocio.accipe habilis nō ſic qō ē.ſ.

p Faciēdus.nō aūt ipſi creditores vēdūt.nā videt ille idē pmiſiſſe quo ad hoc vt creditores nō vēdāt.cōſtituat ergo curator.

q Maiorē.quā maiorē dignitatē hic heres bz non habebat defunctus. vel ſi habebat defunctus maiorē:⁊ ſic iſte heres minorē bēbat.tamen hic heres plura negocia expedire poterat cp defunctus.ac.

r Poſſint.repete tū per oēs.ſic.ſ.de admi.tu.l.iij.§.antepenul.q in ſiqut,apparet.ac. s Per oēs.heredes.

ex curatoribꝰ fūdū furioſi[a] legitime mercaret vſucaptuꝝ:qr ſolutio,vēditio,traditio factiꝰ magis[c] cꝫ iuris ſunt. Jōcꝫ ſufficiēt vniꝰ ex curatoribꝰ pſona:qr alr itelligit alteri ꝓſentire Deniqꝫ ſi pñs ſit ⁊ vetet ſolui: vetet venire vl tradi:neqꝫ debitor liberabit:neqꝫ ēptor vſucapiet. Q.L.

Bonoꝝ vētriꝰ noīe curatorē dari oꝫ:cūcꝫ rē ſaluā fore viri boni arbitratu ſatisdare ꝓcōſul iubet. Sz b ſi ſine īgſitiōe det.nā ſi ex inquiſitione ceſſat ſatisdatio.

Qui[b] bōis[d] diſtrahēdis curatores facē ſenatꝰ pmiſit:eiꝰ bōa creditoribꝰ vēdē non pmiſit[e]:cꝫuis creditores poſt id bñficiūꝰ bōa vēdere[f] mallēt[g]. Sicut.n. itegra re ptās ipoꝝ[m] ē vtꝝ velit[n] eligēdi:ita cū alterū elegerint ab altero abſtinere debent. Multoqꝫ magis id ſuari equū ē:ſi ēt factus ē curator p quē bona diſtraberent: cꝫuis nōdū explicato eo negocio[o] deceſſerit. Mā ⁊ tūc ex itegro alius curator faciendus[p] ē.neqꝫ heres prioris curatoris ē onerandus:cū accidere poſſit:vt negocio vel pp ſex[q] vel pp etatis īfirmitatē:vel pp dignitatē maiorē[q] minorēue quā ī pore curatore ſpectāda erat:habilis ſi ſit. Poſſint[r] ēt pl'es heredes ei exiſtere. Neqꝫ aūt p oēs[s] id negocium adminiſtrari expediat:aut[r] qcqd dici poſſit[r] cur vnꝰ aliqs ex bis[r] potiſſimū onerādus ſit. Opia.

Tulianus ſcribit eos quibus p pretorē bonis interdictū ē:nihil tranſferre poſſe ad aliquē:qr in bonis non habent[r]:cū eis diminutio' ſit interdicta. Curator furioſi rem quidē ſuaz quaſi furioſi tradere poterit ⁊ dñium tranſferre[a]. Rem vero furioſi ſi quaſi ſuam tradat:dicēdum ē vt non trāſferat dñium qr non furioſi negocium gerens tradidit. Paulus.

Pignus a curatore furioſi datū valet[b] ſi vtilitate furioſi exigēte id fecit. Marcellus.

Abagnato[c] vel alio curatore furioſi rē furioſi dedicari[a] nō poſſe conſtat. Agnato enim furioſi non vſquequaqꝫ[b] competit rerum eius alienatio: ſed quatenus negociorum exigit adminiſtratio.

Sepe ad alium[c] Gaius. ex lege.xij.tabu.curatio furioſi aut prodigi pertinet.Alij ptor adminiſtrationem dat:ſcilicet cum ille legitimus inhabilis ad eam rez videatur. Paulus.

Jrū[d] vxori mentecapte curatorē dari nō oz. Paulus.

Et mulieri[e] q luxurioſe viuit bonis interdici pt. In curatoris bonis ꝓuilegiū[f] furioſi furioſeue ſuat. Prodig[g] ⁊ oēs omnino[g] ēt ſi i edicto[b] nō ſit eoꝝ mētio: in bonis curatoris decreto[i] priuilegium ꝓſequūtur. Ripbo.

Si furioſo puberi quācꝫ maiori.xxv.an.[k] curatorez pr teſtō dederit:eum pretor dare debet ſecutus patris voluntatem. Manet enim ea datio curatoris apud pretorem vt reſcripto diui marci cōtinet[k]. Hic[m] ꝓſis ē vt ſi ꝓdigo curatorem dederit pater volūtatem ei⁹ ſequi debeat ptor:eūqꝫ dare curatorē. Sz vtrū oīmodo[n] an ita ſi futurū eēt vt niſi pater aliquid teſtamento cauiſſet:ptor:ei bonis interdicturus eēt. Et maxime[o] ſi filios habeat iſte prodigus. Potuit tamen pater[p] ⁊ al's prouidere nepotibus ſuis:ſi eos iuſſiſſet eſſe heredes:⁊ exheredaſſet filium:eiqꝫ qō ſufficeret alimentorum noīe ab eis certum[q] legaſſet. Addita cauſa ne ceſſitateqꝫ iudicij ſui[r]. Aut ſi nō habuerit in ptāte nepotes:qñ eman/

a Dominiū trāſferre. cum ſuā ſciret.ſic ergo loquit b cuꝫ nō errauit.⁊ ſic nō ob.ſ.de ac q.re.vo.l.ſi curator.ſz iō vē debat noīe furioſi: vt ob hoc citius ꝓuocaret emētē ꝙſi meli⁹ forū cēt ei facturus ⁊ plene nō. ſ.de offi.pro.ce.l.i.§.i.ac.

b Pignus. valet.ſi tū interuenit decretū: ut.C. e.l.ij.aut nō fuit īmobile. az. ⁊ iō dicit pignus non hypothecam vt.ſ.de verbo. ſigni.l. ſi plebs.§.pignus.

Abagnato. Dedicatio nō ē in adminiſtratōe patrimonij.h.d.Arſic. Curator nō pōt aliqd ꝓ aīa donare. Ja.tū ⁊ pe. dicunt cp poſſit ſoluere votū factū ꝓ recuperāda ſanitate vēti. ar.l. conſilio. ſ.co. Bal.

c Ab agnato.curatore.

a Dedicari.i.conſecrari: vt inſti.de rerum diui.§. facere.⁊ facit.ſ.e.l.fi.ac.

b Vlsquecꝫqz.id eſt ſemp.

c Sepe ad aliū.puta agnatū.⁊ facit.ſ. de legit.tu. l.i.§.interdū.⁊.l.penul.ac.

d Jrū.ſimile habes.C.q tu.da.pol.l.ij.⁊ inſti.ō erc.tu.l.pe.⁊ dic vt ibi notaui.

e Et mulieri.nō interdicibōis meretricis:qr pdiga ē ſue pſone p qō preſumit ⁊ rerū. vel dic luxurioſe ꝓdigali luxuria: vt.ſ.de dam. infec. l.ex damni.circa princi.

f Priuilegium. perſonale: vt preferat ceteris creditoribꝰ: vt.ſ.de priuil.credi.l.iiij.§.fi. cū ſequentibus.

g Et omnes omnino. qbus ſolent dari curatores exceptis paucis:ut victa.l.iiij.cum ſequen.⁊.l.idē ꝓuilegiū.§.i.ac.

b Edicto.qō non habemus qō forte de furioſo ⁊ prodigo tū dicebat .ac.

i Decreto.ſ.dati.ac.

Si furioſo. Pretor debz ſequi circa filium potius paternum iudicium cp propriā opinionem. Et illud qō pater in fauorem filij diſponit per ptorem non oportet retractari. b.d.Bal.

k Si furioſo.xxv.an.nō.puberem dici tā adultū cp maiorem.

l Continetur.ſic.ſ.l.pri.⁊.ſ.de confir.tu.l.ſi filio.⁊.C.e.l.fi.§.ſed cuꝫ antiquitas.⁊ de epiſ.au.l.de creationibus.ac.

m His.ſ.pri.ac.

n Omnimodo.pretor confirmet curatorem a patre datum ſiue ille vere ſit ꝓdigus:an ſiue etiam non ſit prodigus:ſed pater eum voluit habere curatorem tancp prodigū. hec queſtio.ſoluit.ſ.e.l.ibi. Sed per omnia ⁊c. vbi dicit cp ſem per eius patris uoluntas eſt ſequenda. vel hoc ideo ne quē pater prodigū putauit:magiſtratus ꝓpter ſuū vitiū precio forte corruptus eum idoneum eſſe dicit. Potuit ēt pater alio mō ſuo filio ꝓuidere nepotes ex illo ꝓdigo natos inſtituēdo:filio ꝓdigo alimenta conſtituendo ⁊ hoc ſi ſint in ptāte.al's nepotes ſub conditione emancipatos inſtituendo.ac.

o Maxime.maxime tunc videt cp pretor ſe non interponat.ſ.qñ habet nepotes ex filio vbi al's erat ſe īterpoſiturus ēt ſi nil pr virisſet.⁊ hoc ea ratione qr etā pater parū videt curaſſe:lz vederit curatorē cum poterat plene pater prouidere p hos modos q hic ſequunt ⁊ non fecit.ac.

p Pater.i.auus: vt.ſ.de ver.ſig.l.iuſta.in fi.

q Certum.aliqd ſubaudi.ac.

r Judicij ſui.i.ſue voluntatis.ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Fuissent. ⁊ ita sūt ꝑtē sui pris: ut isti. q. mo. pa. po. fol. §. fi. sed pr̄ iō eos sub cōditiōe emācipauit ne suo pri querāt quē auus ꝓdigum reputauit. ac.

b Ad hec. i. emancipationem. ac.

c Consensurus. nec etiā cogi poterat: ut insti. dicto ti. in fi. ac.

d Szp oīa. nūc so'uit. ac.

e Vitiū. qz ꝓcio corrupt⁹ ut. s. diui. s. magistrat⁹. ⁊ sic ē. C. ō spō. l. iij. Itē nota de pr̄a testimonij auctoritate sic insti. de ex. tu. §. i.

Curator. Curator pōt ea que sunt administrationis: nō ea q̄ sapiūt donationem. h. d. Bal.

f Curator. prestare. qz ea res ꝛc. vt ⁊. ſ. ō manu. l. fu⁹ fugitiu⁹. ⁊. C. q ma. non pos. l. pe. ⁊. s. e. l. ab agnato. ac.

g Qō. i. quia. ac.

h Utilitate. vt matri ⁊ similibus: vt. s. de tu. ⁊ ra. distra. l. i. §. sz nōnullos. ⁊ de admi. tu. l. cum plures. §. cum curator ⁊ l. tutor ꝓm dignitatem. §. fi. ⁊ l. tutor ad utilitatem. ac.

i De testamētis ꝛc. Qr tutores de qbus predixit dantur in testamentis de his suppōit. ⁊ hec ē qnta pars digestor: vt. C. de iure. iure enuc. l. ij. §. qn tus. ⁊ premittit diffinitionem: ut. ſ. e. l. i. ne illoris ut ita dixerim manibus protinus materiam interpretationis tractaret ut. s. de orig. in. l. i.

Testamentum. Hic ponit diffinitio testamēti ⁊ aliter sūmari nō potest. Jo. de imo.

k Justa snia. i. solennis seu iuris solēnitate subnixa. nam non solēnis non ualet: ut insti. de here. abintes. in prin. Item iusta. i. legitima. alꝰ non valet: vt. C. siquis ali. te. pro. l. i. ⁊. ſ. de condi. insti. l. quidam. Item sentētia. i. dispositio. sic. C. qui tes. fa. pos. l. hac consul. §. at cz humana. ⁊ ut tollas oēs oppositiones subaudi cum institutione heredis tamen legitime facta. non ergo oportet dici vt quidā dicūt de eo. s. vniuerso. vt excludantur singularia relicta. nam siue ex vniuerso siue ex re certa instituatur valet vt ex vniuerso: vt. ſ. de here. insti. l. i. §. si ex fundo. Item non obstat de codicillo vel legato vel fideicōmisso et vniuersali vel donatione causa mortis: vel de eo qui bona sua ꝓmittit alicui post mortē suaz: vt. ſ. de le. i. l. legatum. ⁊. C. vt ac. ab here. l. i. qz in his non est institutio heredis: vt. C. e. l. non codicillis. Ly sit snia de eo qō qs uelit fieri post mortē suā de suis bonis oībus vel pte vel re aliqua. Sed quid dices de testamēto in quo filius exheredat immerito? Rñ. solēnis ē dispositio ⁊ ē legitima qz lege ꝓmittit exheredari imo ꝓcipit si nō instituat: vt insti. de exhere. liber. in pn. ⁊ iō oz rūpi qz non ē ex officio pietatis: vt. C. de inoff. tes. l. ij. interim ergo testamentum ē. ac.

l Quis. de pluralitate ad singularitatē. Itē de persona prima. s. nostre trāsit ad tertiam cum dicit quis. sic. C. de testa. l. oīum. ⁊. C. de in ius vo. l. fi.

m Mortē. naturalē postq̄ ē testamētum imutabile: vt. ſ. de adimē. le. l. iij. §. fi. non ciuilē. vt. C. de cap. ⁊ postli. nec nos. ac.

n Velit. directo instituendo heredem. alꝰ large dicitur testamētum quasi testatio mētis: vt etiam codicillos comprehendat: vt insti. e. in prin. ⁊ ꝓm hoc vtilis ex testamento locū hz ꝓ relicto in codicillis: vt nō. C. cōmu. ver. l. ij. Vel tertio dic ꝓm alz. qz testm̄ ē quedā solēnis ordinatio cū institutione heredis ⁊ ē qōdā intellectuale qō cū duobus codicibus fieri pōt: vt. ſ. e. l. vnū.

Ineo. Tempore testamenti requiritur sanitas mentis: nec requiritur sanitas corporis. h. d. Jo. de imo.

o In eo. pone exemplum insti. e. §. item furiosus. ⁊. C. e. l. furiosum. ⁊ facit ad boc. ſ. de auro ⁊ ar. le. l. si ita legatum. ⁊. C. e. l. iij. ⁊. ſ. e. l. in aduersa. ⁊. l. qui ī ptāte. ⁊. l. filiusfa. ⁊ idem in contractibus: vt. C. de transac. l. sanum. ⁊ de dona. l. senectus. sed contra insti. de here. qua. ⁊ dif. §. in extraneis vbi etiam tempus mortis ⁊ adite hereditatis inspicit an habeat testamenti factionem. sed illud in herede; boc in testāte. ac.

Testamenti. Ex ista ponit vnū dictū: ⁊ illationem ex eo. ⁊ exemplificatur multis modis in glo. h. d. Jſdau. de ca.

p Testamenti. ponem testātem. qui tunc publico pōt facere testm̄. i. cui ler concedit non impetrare a priuato etiam uel domino. ut. ſ. e. l. qui in ptāte. ⁊. C. de bo. qz li. l. patronus. vel dic publica auctoritate ē concedenda testamenti factio. t. a principe. ut. ſ. e. l. si mutus ⁊. l. obsides. ⁊. ſ. ti. iij. l. si quis. §. irritum ⁊ de tes. mi. l. si militari. ⁊. C. de inof. tes. l. si quādo. ⁊. C. de bo. qz li. l. etiam. §. ij. nō aūt a priuato. uel dic pacto priuati nō pōt quis astringi ad testandum ⁊ istituēdum aliquem: ut. ſ. de uer. ob. l. stipulano boc modo. ⁊. s. de pac. l. ius publicum. vel quarto priuatus non pōt remittere solēnitatez legū: sed ꝑncēps sic ut. C. e. l. testādi. ⁊. l. si nō speciali. ita ⁊ ecōtra in instituto pōt poni vt per pactum non possit institui non capax: ut. ſ. de iure fis. l. non intelligitur. nam factio testamenti actiue ⁊ passiue significat: ut isti. de here. qua. ⁊ dif. §. testamenti. apparet ergo q̄ pacta vel consensus priuatorum non faciunt ut ille possit testari qui de iure non potest: vel instituī qui de iure non potest: vel ut non solēniter testetur qui solenniter facere debet. sicut nec econtra ut ille nō testatur qui pōt: ut. C. de pac. con. l. pactum. secus in contractibus qui formam mutant ⁊ accipiunt legem ex conuentione contrahentium: ut. s. depo. l. i. §. si cōuenerit. ac.

q Ideoqz. quidaz habent hic ⁊ quidā nō. ac.

Si queramus. Primo querendū ē de psona testantis q̄ ō solennitate testamenti. h. d. Jſdau. de ca.

r Factionez. in actiua significatione. nā ⁊ passiuam significationem habet: ut. ſ. e. l. filius. ⁊ insti. de here. qua. ⁊ dif. §. testamenti. ⁊ dic habuit. i. se habere putauit alꝰ contra: ut. ⁊. ſ. e. l. q in dñi. ⁊. l. se. ⁊ ē sic. ſ. ō codicill'. l. quidam. §. esse enim debet. ē enim peremptorium cum non possit esse sine boc. sed boc sine sequentibus esse potest: sic. C. de here. acq. l. vt ōbitū. ⁊ dic quēlibet habere nisi expressum phibeatur vt. s. de p ba. l. ab ea. phibent eni. xiij. pſone iure cōi testari. s. filiusfami. ut. ſ. l. p ri. §. impubes. Itē impubes: ut isti. e. §. impubes. Itē furiosus vt. ſ. e. l. filius. §. marcellus. Itē ꝓdigus: ut insti. e. §. itē ꝓdigus. Itē mutus: ut. ſ. e. l. q in ptāte. §. i. Itē cecus: vt. C. e. l. hac consultissima. Itē dānatus ad mortē: vt. ſ. e. ei⁹. §. si cui vsqz in fi. Itē obsides: vt. ſ. e. l. obsides. Item intestabiles: vt. ſ. e. l. is cui. §. fi. Item de statu suo incert⁹: vt. ſ. e. l. ō statu. Itē is cui est a lege interdictū: vt. ſ. e. l. is cui. Itē seru⁹: ut. ſ. eo. l. filius Itē monachus: ut. C. de sacrosan. ec. auc. ingressi. ac.

r Factionē. s. actiue intelligas. qz filiusfa. bz testamēti factionē passiue qz recipe pōt: sed facere testm̄ nō pōt.

s Regulas. que sunt vt. vij. testes ⁊ rogati ⁊ vno cōtextu debēt esse in testō nūcupatiuo ⁊ palam dici nomen hēdis bz: vt. ſ. e. l. hēdes in pn. ⁊ ī fi. ⁊. C. e. l. hac ꝓsultissima. §. p nūcupationē. ⁊. l. cū antiquitas in scriptis aūt corā. vij. testibus rogatis ⁊ subscribentibus ⁊ sigillātibus: ⁊ testatore vel alio pro eo scribēte nomen heredis vt. C. e. l. hac cōsul. ⁊. l. iubemus. ⁊ in auc. ibi posita. non aūt est vis si sit ibi exheredatus filius imerito. nā nihilomin⁹ interiz valet. vt nō. s. l. i. ⁊. ſ. de vul. sub. l. in substitutione. ac.

Quatenus. Masculus in ārtodecimo anno mulier in. xij. completo possunt testari: ⁊ dicitur complet⁹ si cepta est ultima dies naturalis vel artificialis. h. d. Jſdau. de ca.

t Qua etate. alꝰ qua. alꝰ ex qua.

u Cōpletū. vt. C. e. l. ij. ⁊. C. qñ. puo. nō ē ne. l. i. ⁊ insti. e. §. preterea. sic ⁊ ī diffinitōe tutele fit: ut insti. qui. mo. tu. fi. in pn. Szquare cuius femia? Rñ. qz citius sagacior: vt. C. ō bis q ve. e. imp. l. ij. ⁊ qz citius ē viri potēs.

x Cōplesse. i. extrema die pstitisse. ⁊ sic ē ofia iter excedet ⁊ cōplere. ac.

y Natali. quartidecimi anni. sic. s. ō mi. l. iij. §. minorem. Sed nonne tunc cum iam intrauit. xv. an. Rñ. nō qz dicas natum in fine illius diei ⁊ testatum in capite. ac.

z Dico valere. dicis ergo cepius habet pro cōpleto: sic ⁊. ſ. de manu. l. i. ⁊. ſ. de usuca. l. in usucapionibus. ⁊. ſ. de ē. sig. l. anniculus. nec ob. s. de mi. l. iij. §. minorē. vbi de momēto ad momētū querit. ut ibi nō.

a Plus arbitror. qd ē hoc plus: rñ. vt ēt penultima die dūmō post finitā sertam horā noctis añpenultimi diei. s. desinentis fieri possit ultima dies ē dies cal. puta pridie. antepenultima dies que precedit diē calarū quo ad natiuitatem. nam ⁊ annus qñqz alꝰ cepius habet pro cōpleto: vt. ſ. ō mu. ⁊ bo. l. ad rem. ⁊ ad trebel. l. qui filiū. §. sabinus. vel dic tutius qō supra dixit qñ fit in quauis pte ultimi diei artificialis. hic autem in q̄uis parte vltimi diei naturalis. ⁊ ꝓm hoc post sertā horam noctis penultimi diei desinentis factum valet.

b Noctis. antepenultimi diei

desinentis ſm primū. vel dic penultimi diei desinentis ſm nos. sic enim dies incipit ꝛ finit more romano: vt. ſ. de fer. l. more.

Si in potestate. Filiusfamilias nō pōt testari etiam patre pmit tente. h. d. ¶Dau. de ca.

a ¶Parentis est. uel esse credit: vt. ĵ. e. l. qui in dñi. ꝛ. l. se. ſm primum.

b ¶Nō habet. ut ꝛ. C. eo. l. iij. ac.

c ¶Nihilomagis. i. nō ideo magis: vt inſt. e. in prin. ꝛ arg. ſ. de postu. l. quos phibet. ꝛ ē hoc verū nisi in castrensi vel quasi peculio: vt insti. e. i pn. ꝛ. C. e. l. penul. ꝛ fi. ꝛ. ĵ. ō dona. l. filius in fi. sed donare pōt cā mortis patre permitten te: vt. ĵ. ō dona. cā mortis. l. tam is. ¶. i. dūmodo hoc expresse permittat nō simpliciter donare vt dicta. l. filius. ¶. ij ꝛ meminisse. Sed quare secus? Rñ. quia testamēn facto est publici nō priuati iuris: vt. ſ. e. l. iij. ꝛ mors filij inspicit nō patris: vt ar. ĵ. ō dona. cā mor. l. mortis cā. sed i casu videtur q̄ possit quādo mater ul'auia reliquit vt ad patrez nō peruenirct vsufructus vt in auc. vt li. ma. ꝛ aui. in prin. sed vic disponit non testando: vt ibi no. ac.

Surdus. Surd⁹ ꝛ mutus nō possunt testari sine pmissu principis: ij hoc vitiū superuenies testm̄ non rūpit. h. d. Bar. cum lege seq.

d ¶Surdus. si by vtrūq; viciū a natura nō testat: vt hic. ꝛ. C. e. l. discretis in prin. Si er accidenti: tunc idē si scribere nescit: ut hic ꝛ ibi. Si aut ē alterū tm̄ tunc iure isto nō testat nisi a principe impetrauerit: vt hic. ꝛ. l. pri. ꝛ. ĵ. vnde cog. l. octaui gradus. ¶. fratris. hodie sic vt dicta. l. discretis. ¶. sinaūt. vsq; ad fi. Itē hoc nisi sit miles: vt insti. de testa. mi. ¶. q̄nimo. ꝛ. ĵ. de testa. mili. l. iiij.

e ¶Mutus. vt insti. e. ¶. pe. ꝛ facit. C. e. l. furiosum. ꝛ. ſ. de postu. l. i. ¶. casus. ꝛ ō spōsa. l. furor. ꝛ. ſ. e. l. ij. ac.

f ¶Si mutus aut. potest dici aut p ꝛ. ꝛ dic er accidenti. ꝛ nescit scribere. als suo iure possit: vt. C. e. l. discretis. ij. rñ. vel verius sepatus erat vitiū. ꝛ hoc iure nō poterat. sed hodie pōt: vt hic. ꝛ. ſ. l. prox. nō. ac.

g ¶Valet. si mō solēniter ꝛ instituēdo quē by testet ut. ſ. de inoffi. testa. l. si q̄s. in prin. nec obstat. ĵ. de bo. li. l. ēt. ¶. i. q̄ ibi cōcessit ei q̄ als poterat testari. ut plane nō. dicta. l. q̄s. ꝛ facit ad hoc. ĵ. e. l. filius. ac.

Ius qui apud. Testamētum factum quādo quis erat seruus hostium non valet. h. d. Bar.

h ¶Hostes est: ut captus sit ꝛ sic seruus: ut insti. de iure pso. ¶. ij. ꝛ sic p cōsequens nihil by: ut insti. p quas pso. ¶. itē q̄ō serui. ꝛ his rōnibus non valet: ut ꝛ. ĵ. e. ¶. fi. ꝛ. ĵ. de testa. mi. l. facere. ꝛ ante factū valet: siue redeat siue nō: ut insti. e. ¶. fi. Itez codicilli ibi facti: ante facto testamēto confirmati valent. ut. ĵ. de cap. ꝛ post. l. in bello. ¶. codicilli. ac.

Si cui. Dānatio qua pdit vita libertas uel ciuitas impedit testm̄ fieri ꝛ rūpit iā factū: secus in dānatione per quā fama tm̄ ledit. h. d. bar.

i ¶Et signi. in cuius locū successit hodie deportatio: ut. ĵ. ad. l. iul'. repetū. l. iij. ꝛ. ĵ. ad. l. iul'. pe. l. iij. ꝛ facit. ĵ. de le. iij. l. i. ¶. bi quibus. in prin. ꝛ fi. hodie etiā in loco eius succedit erheredatio. ac.

k ¶Publicabūtur. hodie corrigit q̄ō hic ꝛ. ĵ. hac. l. dicit de bonis publicandis: ut in auc. ut nul. iu. ¶. q̄m̄. ꝛ. ¶. penul. nec tm̄ testabit. tum quia in hoc hec iura nō corriguntur. tum quia certis personis ex precepto dicte. l. incontinenti dantur. ac.

l ¶Lucrosa. q̄ nihil supest deducto ere alieno. unde fiscus non habet. ut. ĵ. de iure fis. l. i. ¶. an bona. ꝛ. l. non possunt. ac.

m ¶Deportati. ſ. bōa. ꝛ hoc corrigit: ut. ſ. ꝛ facit. C. de penis. l. deportatoruz. ꝛ de bo. pscrip. l. ij. ubi dicit de post quesitis nō posse testari. ac.

n ¶Ius retinēt. siue in ppetuum siue ad tps sint relegati. nā ciuitatē ꝛ libertatem ꝛ bona etiā retinent. alij pdicti ꝛ inferiores nō. ut. ĵ. de interdi. ꝛ releg. l. relegatorū. ¶. siue. ꝛ. C. de penis. l. deportatorum. ac.

o ¶Ad ferrū. vt decapitent. q̄ō fit ut. C. de adul. l. q̄uis. Itē ad bestias: vt. ĵ. ō fal. l. quicunq;. Itē in metallum: ut. ĵ. ad. l. iul'. pe. l. sacrilegij. ¶. si quis. ac.

p ¶Perdūt. statim post sniam vt. ĵ. de penis. l. qui vltimo. hodie contra ut in auc. de nup. ¶. q̄ō aūt. Itē q̄ dicit publicuz hodie contra: ut in auc. ut nul. iudi. ¶. fi. nec tm̄ testat ut hac. l. nota. ¶. i. ac.

q ¶Factionem. tam actiue vt hic q̄ passiue: vt. ĵ. de penis. l. q̄dā ꝛ facit. ĵ. e. l. q̄ a latronib⁹. ¶. si quis. ꝛ. ĵ. de iniusto rup. tes. l. si q̄s ex. ¶. irritum. ac.

Si quis. Testamentū factū pendente processu super crie capitali valet: ꝛ si moritur testator ante latam sniam remanet validū. h. d. pau. ō ca. Uel sic. ¶Dendēte processu principali nō impedit q̄s facere testamentū. h. d. bar.

r ¶Indānat⁹. i. nō ꝺdēnatus ut. ĵ. de iniust. rup. l. si q̄s ex. ¶. pinde. ꝛ. ĵ. de dona. l. post contractum. ꝛ. ĵ. e. l. qui a latronibus. ¶. fi. secus si cōdemnatus ita q̄ nō possit retractari: vt. ĵ. de accu. l. ex iudicioꝝ. Item se cus in crimine maiestatis: vt. ĵ. de dona. l. donationes. ¶. fi. ꝛ in alijs similib⁹ q̄ sunt in. d. l. ex iudicioꝝ. Item hoc nisi mors tē sibi ꝓscinit ut dicto. ¶. pinde ꝛ. C. si reus accu. mor. l. defunct⁹. Itē ē ar. ꝓtra. ĵ. de manu. vin. l. qui pene. ac.

Qui manus. Qui non hz manus potest testari. h. d. Bar.

s ¶Testm̄. nūcupatiuū ꝛ i scripturis. ut. C. e. l. iubem⁹ ꝛ auc. ibi signata. ꝛ facit. ſ. e. l. ij. bar.

t ¶Besides. dati romanis ab hostib⁹ p captiuis ul' p pace cōponenda. ul' ſm Jo. etiā facta tenēda. ꝛ idez intelligē ecōtra in obsidibus datis a populo romano hostib⁹. h. ꝛ ē ratio. quia bona quesita in obsidatu sūt fisci. ¶ relictoꝝ domi pdunt dñium vt ipsi capti: vt. ĵ. de iure fis. l. diuus. ꝛ ar. ſ. e. l. cius. ac.

u ¶Permittat. a principe expresse non ab alio: ut. ſ. e. l. iij. uel etiā tacite: ut cōcesso vsu toge romane: ut. ĵ. de iure fisci. l. sed si accepto. ac.

Lege cornelia. Captus ab hostibus si ibi moriē testō q̄ō prius fecerat pōt habere necessariū heredē etiā suū: q̄ ex⁹ testm̄ p captiuitatez fuerit ruptū tm̄ fictiōe legis cornelie recōualescit quo ad oēs effectus ac si mortuus fuisset preābula bona captiuitatis. h. d. Et prīo premittit vnuz vsq; ibi. quare. secundo infert ad id de quo querit ꝛ ibi debes assumere casum. ¶Dau. de ca.

p ¶Cōfirmant. ut. ĵ. ad. l. fal. l. i. ¶. ler. ꝛ. ĵ. de iniusto tes. l. si quis. ¶. quatenus. ꝛ. ĵ. de bo. li. l. iiij. ¶. i. ꝛ. C. de cap. l. captum. ꝛ de suis ꝛ le. l. apud. ac.

y ¶Alnūquemq; agnatū vel cognatū vel scriptuz: vt dictis legibus: ut. ĵ. de suis ꝛ le. here. l. i. ¶. i. sed ꝓtra. ĵ. de ver. sig. l. iij. in fi. So. ut ibi. Itē ꝓtra. ĵ. de se. ta. l. qui er liberis. ¶. testō. ꝛ insti. qui. mo. te. infir. ¶. non tm̄. q̄bus dicit irritum capitis diminutione. So. ibi bona in aliū transierunt: ꝛ sic de alienis testat. hic remanēt nullius. at vbi tm̄ qualitas corporis mutat nihilominus valet: ut. ſ. e. l. qui in ptāte. ¶. fi. ac.

z ¶Nolit. ut. ĵ. ō acqui. here. l. necessarijs. in fi. h.

a ¶Inuitus. de iure ciuili non pretorio: ut. d. l. necessarijs nō. ꝛ inſt. de here. q̄. ꝛ diff. ¶. sui. ac.

b ¶Non possit. imo est suus: ut insti. de re. ab intes. ¶. interdum. que est contra. So. ibi fictionem postliminij non veritatem considerauit. ac.

Qui a latronibus. Capti a latronibus: relegati apud extrancos possunt facere testm̄. h. d. bar.

c ¶Qui a latronibus. ō capto a mutinentibus dicit. ut. ĵ. de cap. l. hostes. uel proprie a quolibet latrone. vt. ĵ. e. ti. l. postliminiū. ¶. a patris. sed si incertus nō pōt: vt. ĵ. de le. iij. l. i. in prin.

d ¶Cū liberi. hacrōe ꝛ filiusfa. sed ille in pātē legitima alterius: nec dñia rerum plene hz. Item damnati de crimine capitali. itē liberti. Sed ꝛ illi dñia rerum nō habent: ut. ſ. e. l. eius. ¶. fi.

e ¶Manēt. ut dictis legibus. ꝛ. C. de inge. ꝛ manu. l. cum cognatuz. ac.

f ¶Possunt. sed nō ꝓtrahere cū quolibet. ut. ſ. q̄ō me. cā. l. qui in carcere. ac.

g ¶Extrancos. i. hostes. ut. ĵ. de cap. ꝛ postli. re. in prin. uel dic de illis qui dicuntur in. l. postli. ¶. in pace. qui similes sunt hostibus ut ibi dicit. ac.

h ¶Funguntur. etiā si sint ibi capti cum nō debuerint: ut. ĵ. de lega. l. fi. ac.

Si quis. Damnatus de capitali crimine potest appellatione pendente te-

stari.ꝛ si decedat ante sñiam testñ firmꝫ remanet.b.d.Pau.de ca.

a Appellauerit.igit extinguit pnunciatꝫ:vt.ĵ.ad turpil.l.i.§.fi.ꝛ facit.ĵ.de penis.l.ij.§.fi.ꝛ.ĵ.de iniusto te.l.si qs cr.§.hi.ꝛ.s̄.c.l.si qs post.ꝛ.s̄.de his q no.infa.l.furti.sed ar.cōtra.ĵ.ad municipa.l.libertus.§.in qōnibus.sed illud ideo.quia nec de facto infamis admittitur:vt.C.de dig.l.neqꝫ.ac.

b Valet.nisi sit dānatus crimine maiestatis:uel repetūdarū:ut.ĵ.de accu.l.er iudicioꝝ.ꝛ nisi sit de alijs ibi notatis q sunt ser.Itē nisi morte sibi conscuerit.ĵ.de iniusto te.l.si qs filio erheredato.§.ei⁹ q.Sz qdā dicūt spāle ī crimīe maiestatis ꝛ repetūdaꝝ.ꝛ hoc vltimo.Itē q dñi valere pendēte appellatiōe.dic q eo saluo q si p sñiam bona spāliter damnato adimantur etiā post mortez cā bonoꝝ duret.ē ergo in pēdenti nunc an valeat testamentū.

Q Ui in domini.Ista ler ponit casū ī terminis, sequens ponit summariū eius .h.d.bar.

c Qui in dñi.manumissus est.i.iussus est liber.ac.

d Aditāqꝫ.tūc.n.cedit dies relicte libertatis:vt.C.ō cad.tol.l.i.§.in nouissimo.ēt ignorante seruo:vt.ĵ.de fideicō.li.l.ij.§.i.ibi qd ergo si qd ꝛc.ꝛ hic colligitur.ac.

e De statu.primeuo a natura.siue iure naturali tributo quē nūc recuperauit.ꝛ sic pōit .s̄.ō sta,bo.l.libert⁹.ꝛ si cert.peta.l.eius qui.ac.

f Nō pōt.nisi sit miles:vt.ĵ.ō testa.mili.l.ex militari.§.fi.vel veteranꝰ:vt.ĵ.ō codicil.l.aristo,ꝛ facit.ĵ.vnde le,l.ij.§.fi.ꝛ.ĵ.de leg.iij.l.i.i,ñ.ꝛ.ĵ.ō acq.here.l.heres.ꝛ.ĵ,l.prori.Itē facit.C.de repu.auc.sz hodie.ubi nō tenet mfūdiū fcīa cū soluta quaz credo ligatam.

g D Estatu.pone exemplum .ĵ.de le.iij.l.i.in prin.ꝛ est dfia inter dubitationem seu titubationē ꝛ ignorātiam:ꝛ errorē ꝛ nesciētiam.qz dubitans applicat aīum suum ad plurima:ꝛ nescit qō eligat,ignorans est qui nihil scit sed scire dz,at nescientia est cum scire nō tenet.errat qī credit vnū ꝛ est aliud.sed quantū ad titulum de iuris ꝛ facti ignorantia vel condi,inde.nō est dfia.vt.C.de condi.inde.l.fi.lex tñ videtur facere differentiā in hoc.ĵ.de acqui.here.l.vi.§.i,sed ibi id reprobamus.Item hec lex fallit in milite ꝛ veterano:vt.s̄.l.pror.nō,

H Iusta.Qui nō hz testamēti factionez actiue absqꝫ sui delicto pōt habere testamenti factionē passiue.b.d.Bar.ꝛ omnes.

b Posthumꝰ.etiā alienꝰ hodie,sz olim secus:ut insti,de le.§.posthumo.ac.

i Possunt.accipit ergo actiue ꝛ passiue:vt insti.de here.qua.ꝛ diff.§.testamēti.ꝛ de surdo dic vt.C.e.l.discretis.

k Notat.addendo non corrigendo.b.

l Ignorātibus.vt.ĵ,ō acqui.pos.l,i.§,itē acgrimus,ꝛ.s̄.quēad.ser.amit.l.si ptē.§.i.ꝛ.ĵ.de le.ij.l.cū pater.§.surdo.ergo ꝛ furioso:vt.ĵ.de act.ꝛ ob.l,si a furioso.ꝛ qō dicit in psonalibus idē in realibus:vt.C.eōia de leg.l.i.ꝛ.ĵ.de furtis.l.a ticio.ꝛ.d.l.si patrē.sed quidā dicūt tunc demū cū agnouit.sed tunc dic irreuocabiliter.ꝛ facit insti.de here.ab inte.§.posthumi,ꝛ.C.e.l.furiosum.ꝛ.s̄.e.l.iij.ꝛ,l.qui in potestate.ac.

I Aduersa.Alienatus mēte ppter infirmitatē nō pōt facere testñ.b.d. secus aūt si esset infirmus corpore sz aūt sanus mente ut.s̄.eo.ti,l.ij.de quo dic ut ibi,Bar. m Nō pōt.ut.s̄.e.l.ij.ꝛ.C.e.l.iij.ꝛ.l.furiosum.

I Sau.Interdictio facta bonis a iudice impedit testñ fieri:ꝛ testō testificari:ꝛ tam factum non rumpit.h.d.bar.

n Is cui.vt hereticis oibus.ut.C.de here.ꝛ mani.l.manicheos.Item ut.C.ad.l.iul'.ma.l.fi.sed hoc videt falsum qō ante interdictū verū est ꝛc.ideo pone in prodigo cui lege.i.p legem a iudice interdictū est bonis:vt insti.e.§.itē.ꝛ.s̄.de cur.fur.l.i.sed in eo videtur male dicere merito ꝛc.sed satis pōt concedi illud esse uerū.ꝛ hoc cū debeāt esse integri fructus.ut.s̄.de testi.l.q̄situ.alij dicūt lege iter dicti cū certū ē eū esse pdigū.si vo dubiū:tūc a iudice.ut.insti.de cur.§.furiosi.

o Adhiberi potest.ut testis.nec dicere ei testimoniū;ut,ĵ.e.l,cum lege,ꝛ,ĵ.ō se.ta.l.i.§.sed si quis,ꝛ insti.de testa.§.testes,ac.

p Factionē.cape et testō actiue:sed passiue sic:ut.ĵ.de acq.here.l.mutū.§.i.fallit tñ in furioso qui pōt capere ex testō nō tamen testatur.ac.

q Si quis.damnet.accusatus vel convictus ex illa iniuria:vt.ĵ.ō iniur.l.ler cor,§.si quis.ꝛ.l.quod senatus.ac.

r Intestabilis,ut ꝛ.s̄.de testi.l.ob carmē.ꝛ hoc exponit statim.

s Adhiberi.vt testi,.Itē nec ei dicet testimoniū:vt.ĵ.e.l.cum lege.An aūt capere possit qdā dicūt q nō.Sz azo.sic, qz ꝛ is cui bonis est interdictū non potest adhiberi ꝛ tñ capit:ut.ĵ.de acqui.here.l.mutū.§.i.ij Jo.dicit q nec ille capit qō pōt esse vex qñ a lege vt in hereti.co.si aūt pp pdigalitatē bene capit sz iste sm eum.sed vidam q nō capit:vtpote criminosus vt hic in fi, qō non est in pdigo:vt not.d,l.mutuum.

S Filius.Testamētū qō ab initio non valet ex defectu testanti impedimēto cessante nō cōfirmat.h.d.Bar.

t Si filiusfa.nisi in castrēsi peculio vel qsi: vt insti.e.in prin.ac,

u Aut pu⁹.nisi in casibus: vt no.C.cōia de succ,l,seruus.ac.

x Fecerit,testando.ꝛ sic sequētia:ut.ĵ.de bo,pos.se.ta.l.i.§.erigef.ꝛ facit.s̄.e.l.ij.ꝛ,iiij.ꝛ.ĵ.de leg.iij.l.i.§.i.ꝛ.ĵ.de re.iur.l.pe.ꝛ.ĵ auc.ō testi.§.si vo.ꝛ.s̄.ad maced.l.i.§.certe.ꝛ.C.de interdic.ma.l.si patris,accursius.

y Decesserit.secus in legato.vt.ĵ.de leg.iij,.l.i.§.i.ac,

Q Ui testamento.Heres in ptē testatoris constitutus non pōt esse testis in testō:sc cus in legatario.Item pater ꝛ frater militis testō pōt adhiberi.ut testes.h.d,bar.

z Habeā.ut insti.e.§.legatarijs.ut.C.e.l.dictantibus.sed ctra.C.de testi.l.oibus.Sz.ut ibi.qz hic p solēnitate ibi pro veritate, sic ꝛ in tutore nō tñ in causa pupilli pōt esse testis.Item facit.xiiij.q.ij.sup prudentiaz.ꝛ insti,de testa.§.sed neqꝫ,ac,

Potestatis autem uerbum.Verbū ptātis refertur ad quēlibet pleno vel semipleno iure subiectum.h.d.bal.

a Vinculo.pignoris.vt.ĵ.de le.i.l.senatus.§.i.ꝛ.C.de cap.l.ij.ꝛ hoc si liber fuit redēpt⁹.alꝫ si redimēd⁹.ut.ĵ.de cap,l.in bello.§.si qs fuuz.

Per contrarium.In testamēto filij militātis pater potest esse testis.itez ꝛ frater testantis.h.d.Pau.de ca.

b Posse.cū ante missionē testet:secus si post:ut insti.e.§.sed si filius.que est ctra.nā ꝛ sine vllo teste vel sine solenni numero testium valeret, igit valeret qñ huiusmodi adhibeat:vt dicitur ō muliere cui datur actio ex stipulatu vbi nulla fuit stipulatio.multomagis ergo ubi aliqua fuit sz non utilis ut.C.de rei vx.ac.in prin.Itez ctra.C.de testi.l.v.ꝛ.s̄.de testi.l.testis idoneus,sed hoc est spāle fauore militis.h.

Quecunqꝫ.Sicut filius non pōt esse testis in testō patris;ita nec in aliquo per qō patri aliquid aqrat.h.d.Jo.de Imola.

c Dirim⁹.refert se ad filios phibitos testificari pri in testō. idem erit in alijs negocijs si qrat aliqd pri.i.ei sit vtilitas filij testimoniū.si autez nō pri sz filio querat tunc ꝛ alia rōne repellit:qz in re sua vt si pr̄ pro filio velut legitimus administrator agit,si aūt nec pr̄ nec filio querit:tunc sm hoc filius est testis pri ut hic innuit,sz obstat q dicit phibendis vel subaudi non phibēdis.Itē sm hoc nō obstat insti,e.§.sed si filius.ubi nō querit patri uel filio:ꝛ tñ repellit:qz ibi de pr̄is testimonio;de quo dic ut.s̄. pror,rñ.hic filij.ꝛ est rō ut plenius repellat pr̄:qz plus diligit filiū q̄ ecōtra filius pr̄em.ut.s̄.qō me.cā.l.isti quidez.§.fi.pz ergo q in testō non pōt filius esse testis pri.nec distinguo.querat vel nō querat.vni vl alteri, ut.s̄,bac,l.sed in alijs distinguit an querat uel non vt hic dicit,sed dicūt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qđã referri ad primũ dictũ. ſ. de pfe ⁊ fratre q: dicit prohibẽdis. vel ſm hoc er põe eox. i. p eis q ⁊c. ⁊ q dicit p qõ acgratur gloſant ita. ſubaudi marie. nã idez ẽ i illis negocijs i qb⁹ nihil pfi acgrit. nã poſt miſſionem pf nõ põt cẽ teſtis filio militi. ẽt ſi ei nõ acgrit. ut iſti. e. §. ſz ⁊ ſi filiꝰ vñ generaľ vf eẽ. pbibito ne pf dicat teſtioniũ. p filio. ⁊ bo c rõe affectiõis. ⁊ eã dẽ rõne mf ⁊ dicas acgrit ipſi pfi: vľ ſz Jo. ipo filio. nã ſiue negociũ geratur p qõ debeat acgri ipſi filio pf nõ erit teſtis ut ibi. ſiue p qõ q̃rit vel nõ q̃rit pfi filiꝰ nõ teſtificabit. ⁊ ſic pf nunq̃ admittit ad teſtionũ filij: ⁊ ita ñ ſubaudit marie. ſz hoc qõ dic̃ itellige cẽ dictũ manẽte militia filij. vt iſti. e. §. ſz ⁊ ſi filiꝰ poſt miſſiõez. ut diri i ſupiori. §. b. ſz b gl. logt q̃ſi dicat ó. pbibẽdo cũ ſz eos ó pmittẽdo dicat niſi dicat ó. pbibẽdis. ſ. certis caſib⁹. q. d. aľs pbibendis. ⁊ ſup hoc fundatur glo. ſz pmã approbo.

¶ Nec furioſus. Furioſus tpe furoris nõ pt eſſe teſtis in teſtõ. teſtñ aũt factũ añ furorem ualet. h. d. Jo. de imola.

a ¶ Et bonoꝝ poſſeſſio. ſm tab. vel ẽt ꝯ ta. nam utraq; cõpetit er teſtõ: ut iſti. ó bo. poſ. §. ſũt ãt. ⁊ fac̃. ſ. c. l. q i ptãte. §. i. ⁊. l. is cui. ⁊ iſti. e. §. furioſi. ⁊. §. ſz ⁊ ſi qs. ⁊. ſ. de ſe. ta. l. i. §. ſi qs. ⁊. C. e. l. furioſum. ac.

¶ Eum qui. Qui ñ pt eſſe teſtis i iudicio nec ẽt i teſtõ. h. d. io. de imo.

b ¶ Eum qui. non poſſe. iſtud nõ deeſt pi. ſed azo. poſuit i ſuo libro. ⁊ habes idẽ. ſ. ad. l. iul. repe. l. eadẽ. §. i. ⁊. ſ. de teſti. l. repetundarum.

c ¶ Qñ. nõ hanc rõnez q̃ fallit in hereticis: ut. C. de here. l. qñ. in fi.

d ¶ In iudicium. i. ſignũ vel iudicium aliquod quare legatum vel legatarius agnoſci poterit. ac.

¶ Mulier. Mulier nõ põt eſſe teſtis in teſtõ ſed in alio negocio ſic ni ſi ſit infamis. Jo. e ¶ Mulier. nõ poterit. q: fragilis ⁊ corruptibil⁹. ſed in codicillis nõ uetat. ergo põt: ut. ſ. de teſti. l. j. nã ⁊ non rogati pñt eſſe ibi: vt. C. ó codicill⁹. l. fi. ĩ fi. ac. f ¶ Argumẽto ẽ. a ꝯrio ſenſu: ut. ſ. ó teſti. l. ex eo. ⁊. ſ. de mino. l. ⁊ ſi ſine. §. ſed qõ pap. ⁊ de offi. eius cui mã. eſt iu. l. i. §. fi. ⁊ nõ ꝯriũ ſenſuz legis p lege accipi. ⁊ facit iſti. e. §. teſtes.

¶ Seruus. Seruus nõ põt eſſe teſtis in teſtõ. h. d. Jo. de imo.

g ¶ Ad ſolẽnia. teſtamenti ſiue ſit teſtis uel teſtator. ac.

h ¶ Ciuilis. p qõ fuit prio teſtñ inuẽtũ: ut inſti. eo. circa pn. ſm quod ſerui p mortuis ſunt: ut hic ⁊. ſ. de reg. iur. l. ſeruitutẽ. ⁊. l. qõ attinet. ac.

i ¶ In totũ. i. in totũ caret: ut dictis ll. uel iõ dicit: q: in criminalibus ⁊ q̃buſdã aliis ĩtereſſe poteſt: vt. ſ. de iudi. l. vir. ⁊ ibi nõ. Jtez nec ciuilibus officijs fungi põt: ut. ſ. de iudi. l. cum ptor. §. nõ aũt. Jtẽ facit. ſ. de vſucap. l. nõnunq̃. §. fuus. k ¶ Edicti. ut. ſ. de no. ope. nũ. l. ó pupillo. §. i. ⁊ de iure deli. l. i. ⁊. ſ. de fal. l. nullo. Jtẽ facit inſti. e. §. teſtes. ac.

¶ Et ceteres. Hic incipit tractare de forma teſtamẽti ⁊ hoc intẽdit. Teſtis adhibitus ad teſtñ ꝺz perſeuerare donec teſtñ perfruaľ ⁊ teſtificari ꝺz de eo qõ ſenſu percipit. h. d. Jo. de imo. l ¶ Contestatio. i. totũ teſtamentũ qõ corã teſtib⁹ fit. ⁊ hoc niſi neceſſitas aliud permittat vt. C. e. l. caſus. ⁊. l. cũ antiquitas. ⁊ facit. ſ. l. prori. §. fi. ac.

m ¶ Sermonis. i. nõ intelligaľ teſtis: ipſe tamẽ itelligit ⁊ hoc ĩnuit. hoc eni ⁊c. uel dic q nec ipſe itelligit. ſ. ſerie teſtamẽti ⁊ ſic de teſtamẽto in ſcriptis loquit. ſecus in alio: ut. ſ. l. prori. in pn. ⁊. C. e. l. hac cõſultiſſima. in pn. ⁊. §. p nuncupationẽ. Jtẽ hoc verũ eſt niſi in ruſtico: ut. C. e. l. fi. vel dic q illud in ruſtico ẽ nuncupatiuũ: ſz ſcriptura ſemp deſideretur. ac.

n ¶ Inuiti. ad qõ. ſ. ó auc. tu. l. i. §. fi. ⁊ ó iud. l. ij. itẽ ad h. ſ. ó v. ſi. l. corã

H Eredes. In teſtõ in ſcriptis heredes debẽt ſcribi. In teſtõ nuncupatiuo debẽt palã noĩari ut teſtes eraudiãt. h. d. Jo. de imola.

o ¶ Palã. aľr ponit hoc Ybũ. ſ. de ritu nup. l. palã. ⁊ facit inſti. de teſta. §. fi. ⁊. C. e. l. hac ꝯſul. §. per nuncupationẽ. ⁊. ſ. de v. ſig. l. palã. ⁊ nõ q̃ qdã direrũt nuncupatiuum teſtñ poſſe pbari p publicũ inſtrumentum tabellionis qõ cõtinet duoꝝ uel triũ hoĩum pñtiã: ⁊ continet teſtatorem ꝯdidiſſe nũcupatiuũ teſtñ corã teſtibus. vij. ar. C. ar. tu. l. fi. ⁊. C. ó edic. di. adri. tol. l. fi. ⁊ de dona. l. ĩ donatiõibus. Jo. cõtra. ar. C. de fi. ĩſtru. l. i cerẽdis. cũ. n. teſtes ad hoc pbãdũ pauciores. vij. ñ ſufficiũt: ut. C. e. l. hac cõſul. §. p nũcupationẽ. ⁊ de fideicõ. l. fi. cõſtat q nõ credaľ inſtro. aľs ſi crederetur inſtro qõ cõtinet teſtatorẽ condidiſſe teſtñ corã. vij. teſtibus nõ eſſet eadẽ vis inſtrumẽti ⁊ duoꝝ teſtiũ: ſed maior eſſet inſtr: q: per inſtrm probaretur teſtamẽtũ ſcñm corã. vij. teſtib⁹. qõ nõ eſt niſi in caſib⁹ vt. C. ſi mi. ſe ma. di. l. pe. ⁊ ó ñ nu. pe. l. generaľ. néo ꝯ ꝑſuadeat q̃ magꝭ credaľ iſtro vni⁹ tabell. q̃. vij. teſtib⁹ probate opinõis. Jtẽ dicũt qdã q̃ teſtñ nuncupatiuuz ꝓbari non põt niſi p teſtes: vt. C. ó fi. iſtru. l. fi. ibi. cũ. n. ⁊c. alij contra ut. C. de fi. iſtru. l. i exercẽdis. ſi mõ hẽbat pñtiam. vij. teſtiũ ⁊ ꝼz az. hoc obtĩet ꝼz conſuetudinez ciuitatis. ⁊ de his ẽt ibi nõ. C. de fi. iſtru. Jtẽ q̃rit an teſtñ in ſcriptis poſſit fieri ſine legatis ⁊ fideicõ. qõ verũz ẽ vt dr. ſ. ó bere. iſti. l. i. §. q ne q̃. ⁊. §. hoc aũt. ⁊. §. ſinaũt. h.

p ¶ Nũcupare. q̃ñ ſine ſcriptz.

q ¶ Scribere. q̃ñ in ſcriptis.

r ¶ Debet. ſ. nũcupare. ac.

s ¶ Quid ẽ. ⁊ ſic iſtud q̃ palaz ꝺz nũcupare locũ habet in nuncupatiuo nõ in teſtõ i ſcriptis. q: i illo põt inbeſ vt clã ſtet nomẽ vſq; poſt mortez ſuam. ac.

t ¶ Numer. ſic. ſ. de ſe. tab. l. cum tabule.

¶ Si quid. Teſtator er interuallo ſi vult aliqd mutare circa inſtitutiões heredum remanẽtibus alijs i ſuo ſtatu debet oĩa er integro facere. ſz ſi vult aliqd declarare circa inſtitutiones vel legata põt abſq; eo q̃ oĩa faciat er integro. h. d. Et p̃mo loquit q̃ñ vult imutare vſ qz ibi. qõ vero. pau. de ca.

u ¶ Poſt. ſi añ cõſumatũ teſtamentum qd imutet vſ neqz datũ. ſed ſi poſt tunc datuz ſed adẽptũ: vt. ſ. de lega. i. l. ſi ita ſcriptum. ⁊ de his que in teſta.

r ¶ Mutari. addẽdo. adimẽdo trãſferendo. ⁊ facit. C. e. l. hac cõſultiſſima. §. pe.

y ¶ Oĩa ⁊c. vt h ẽt legata: cũ caſſata iſtõne cetera ſingularia caſſent. ⁊ ex hoc ergo dixit. Jo. q̃ legatũ in teſtõ relictũ adimi nõ põt: niſi ẽt in teſtõ alio vel codicillis teſtõ confirmatis ⁊ p hoc. ſ. de reg. iur. l. nihil tã naturale ſm Jo. ꝓtra taz erpſſa volũtate. ut in auc̃. de reſti. fideicõ. §. tã manifeſtuz. colla. ir. ⁊. ſ. ó ali. le. l. libertis. i. rñ. ⁊ iſti. de adẽp. le. §. legatoꝝ. ⁊ ó vul. ſubſti. §. ſi qs eũ. ⁊. ſ. ó lib. le. l. nõ ſolũ. §. liberatio. ⁊. C. de te. tu. l. ij. ⁊ iſti. de ac. §. ſi qs agẽs. ſz. p. bas ĩtel ligebat codicill⁹ teſtõ ꝓfirmatis. ſed ꝓtra cũ ẽ q: ẽt in tacita voluntate adimit: vt. ſ. de adi. le. l. iij. §. fi. ⁊. ſ. de adi. le. l. alũne. §. ab heredib⁹. ĩ fi. §. igit magis ex preſſa: ut. ſ. lo. l. q ad certũ. qñmo ⁊ hereditas adimit p epłam: ut. C. de his q. ut indi. l. hereditas. qõ ergo h dr obtinet quo ad iſtõnes heredũ q̃ ſiue cãcellent poſt fcñ teſtñ: ſiue alijs modis dicat eos nolle eſſe heredes: nihilomin⁹ ſũt heredes: ſz q̃qz eis ut indignis auferaľ ſi vt indignos eos teſtator vocauit: vt. ſ. de teſta. mi. l. militis. §. veteran⁹. ⁊ de his q. ut indi. l. cũ qdã. ⁊. C. co. l. noſtra. nec obſtat. ſ. de adimẽ. le. l. alũne. §. i. q: magis cõuenit pdcis. uel ibi er donatione inter viuos petit ſcia. ⁊ adde qõ nõ. inſti. de ademp. le. §. legatorum.

z ¶ Qõ vo. ſtichũ legauerat. circa inſtitutiõem debuit exemplũ ponere. ſed idez ibi erit. ac. a ¶ Nũcupat. in teſtõ nuncupatiuo dicit. b ¶ Solẽnia. i. teſtamẽtũ cõpletũ. c ¶ Sentiret. adeo ẽ obſcurũ vt nõ valeat. ut. ſ. de reb. dub. l. ſi fuerit. ac. d ¶ In noĩe. alio caſu q̃. ſ. q. ſ. in noĩe non errauit ⁊c.

e ¶ Poſſe. ſ. ſine aliq̃ ſolẽnitate. ſm azo. etiaz corã duob⁹ teſtib⁹: ut. ſ. de aſſig. li. l. i. §. aſſignare. ſz ad qd fit cũ etiã ſine ea valeat: cũ de corpe conſtet: ut. C. eo. l. ſi qs. Ñ. ut ſit clarius. ut in eo. ti. l. ſi is. Jtez qd ſi in corpore errauſſet: vt in Eſau. ibi eſt in corpe erratum: ſz ſeens ibi fuerit ſuatũ. aľs tñ non valet: ut. ſ. de here. inſti. l. quotiẽs. ⁊ iõ ſolẽniter oportet q̃ fiat. ſed ſupiori caſu ualebit. Jtem an idẽ in iudice ut poſſit declarare. ar. q̃ ſic: ut. ſ. de re iudi. l. paulus. ⁊. ſ. de in integ. reſti. l. diu⁹ ⁊. C. de fruc. ⁊ li. er. l. terminato. ⁊. ſ. de appel. l. ab executiõe. in pn. Jtẽ facit. ſ. de. le. i. l. ſi qs a filio. §. i. ⁊. C. de fideicõ. l. uoluntates. ⁊. ſ. de here. iſti. l. aſſe. ⁊ de le. i. l. vnũ ex familia. ⁊ de pto. ſti. l. ĩ ptoriis. ac. f ¶ Si gnificat. ſic. ſ. ſi ſer. vẽ. l. ſi cui. §. ſed ſi q̃rit. ⁊. ſ. de cõ. ⁊ de. l. filie. §. a ticio. ⁊. ſ. ó dona. iter vi. ⁊ vr. l. ſi dõate res. §. i. ſz ar. ꝓtra. ſ. ó v. ſi. l. lege. ⁊ facit. ſ. ó ar. l. qd tñ. ⁊. C. ó le. l. ſi forcidianũ. in fi. ⁊. ſ. ó le. iij. l. ille aut ille. §. i. g ¶ Sz ⁊ ſi notã. i. ſignũ vel indiciũ aliqõ q̃re legatũ uel legatarius agnoſci poſſint.

b ¶ Patriſfamilias. habita in loquẽdo ut h nõ ĩ vtẽdo. ut. ſ. de vi. tri. ⁊ ole. le ga. l. iij. q̃ eſt ꝓtra. ⁊ fac̃ ad hoc. ſ. ó le. iij. l. nũmis. ⁊ de re. iur. l. ſemp ĩ ſtipulatiõib⁹ ⁊. l. ſp ĩ obſcuris. ⁊ de le. i. l. ſi pu⁹ pl⁹ uz. §. fi. ⁊. ſ. de uſur. l. q ſemiſſes. ⁊ ó pig. ac. l. vniuerſoꝝ. ⁊. C. ó epi. au. l. nẽo. ⁊. ſ. ó here. iſti. q̃ñ militabat. §. i. ĩ fi.

¶ In teſtamentis. In teſtõ õbẽt ..§. ⁊ ó edẽ. l. ſi qs. ⁊ ex. §. ſi inimicũ. eẽ teſtes rogati hoc ẽ certiorati: q: ad hoc ſũt adhibiti. Bar. i ¶ Rogati. ſic

in auc. de testi. §. ſz licet. ḡ est. C. de testi. auc. rogati. Itē sic. ſ. de diuor. l. nullū. ſz cōtra. C. de codicill. l. fi. in fi. sed aliud est i codicillis. Itē regulariť ꝺ. ut. ſ. de testi. l. ad fidē. ut ibi nō. h.

a Idoneos. sic. j. de test. mi. l. diuus. ac.

Uno. Uno cōtextu oz fieri testū. b. d. bart.

b Actionis. i. actus

ut in auc. hoc ius por. in pn.

c Alienū. nisi ex necessitate: vt. C. e. l. casus. ꝛ. l. cuz antiqtas. ꝛ nisi ad abūdātiā. abūdans. n. cautela nō nocet: vt. C. e. l. testā. calefactio ergo cere non est extraneus actus vel sibi. ꝛ h subijcit q̄ p sed tē. ꝛ facit. j. de vb. ob. l. cōmuno. ꝛ de duo. reis. l. duos in fi. ꝛ de adul. l. qō ait. ꝛ de vsucap. l. possessio. Item qd si i testō dicā. vēdo vel dono tibi rē talē p. c. ꝛ tu ꝓsentē. Nō. valet vēditio: vt. j. de assigna. li. l. assignare.

Testium. Ad numerū vij. testū pōt adhiberi pf ꝛ filius ꝛ plures q̄ sint in eiusdē ptāte. b. d. bar.

d Ad testū. ptāte. vt ꝛ instit. eo. §. pf. ꝛ ſ. de testi. l. pater.

Conditionem. Quādo testes requiruntur ad solēnitatem actus sufficit q̄ fuerint habiles tpe actō celebrati. nec nocet inhabilitas superuenīs. h. d. pau. de ca.

e Cōditionez, sunt liberi vel serui. hec est. n. ꝺditio: vt instit. de iur. p. §. i. ꝛ dic ſc vel putatiue: vt. C. e. l. i. Item an sint alīs habiles: ut. j. e. l. cuz lege. sic ꝛ testātis. vt. ſ. e. l. ij. in eo cui reliquū ē tria tpa vt ibi nō.

f Cōtigerit. non tñ seruꝰ factus testificabitur nec infamis. q̄ tpe testificationis cōditio testis ispicit: vt. ſ. ꝺ testz. l. iij. circa pn. testū. tñ pmanet. ſz eō. fuus tpe testi liber factꝰ tpe testimonij nō est idoneus vt ꝺ. sed casus alīs ut. j. de v. sig. l. notiōnē. §. instrumentoꝝ. Itē liber testificās ꝛ añ apturam tabul. factꝰ fuus valet: vt. d. l. iij. ſ. ꝺ testi. ꝛ fac. j. de aur. ꝛ ar. le. l. medico. i pn. ꝛ instit. e. §. sed cū aliqs. ſ. de of. p. l. barbarꝰ ꝛ. j. de penis. l. i. ꝛ. j. de iniur. l. iniuriarū estimatio. ꝛ. j. de se. ta. l. i. §. pe. ꝛ nō ar. q̄ pubes factꝰ nō fert testimoniū de eo qō añ vidit. ſz hic erigit idoneꝰ tpe testamēti vt valeat: ꝛ sic vt fit solēne. secus vbi vt vitas inquiratur. ac.

Si ab ipso. Testis pōt sigillare anulo testatoris vel alterius. b. d. bar. intellige tñ q̄ faciat de hoc mētionē. alīs si cuz alieno tanꝯ suo puniretur de falso ꝺm vf. j. de fal. l. lege cornelia. Itē intellige hoc in teste vel in parte qr notarius non pōt apponere aliud signū q̄ ſuū. propriū vt in. l. i. §. sed consultus. j. ꝺ bis que in testō delenť. pau.

g Alieno. qō licet. vt instit. eo. §. pūt. lino tamē ꝓprio ꝛ cera: vt instit. de pup. sub. §. igiť. sed dic ut ibi. Et nō q̄ qñ constituo procuratorem ctiam alieno sigillo possum signare. ac.

Si signa. Si testatoꝛ turbauit signa nō videť signatum. h. d. Bar.

b Si signa. testiū. dic plene vt. C. e. l. nostra. Itē cōtra vt instit. e. §. et eo. ꝛ. C. e. l. hac con. §. si quis. ſo. ut ibi. ꝛ facit. j. de testa. mili. l. in fraudē. §. fi. ac.

i Turbata sint. añ pfectū. secus post: vt. j. de bis q̄ in testa. ve. l. i. §. hꝰ ꝺfulto.

Si quis. Requiritur signatio ꝛ subscriptio ꝛ alterū sine altero nō valet. b. d. bar. ꝛ Pau. ꝛ ca.

k Nomen suū. vt dicitur. j. e. l. pe. ꝛ facit. C. e. l. si vnus. ꝛ de bis q. ut indig. l. pe. ꝛ. ſ. de edē. l. i. §. pe. ac.

Signum. Signari pōt anulo vel sigillo vel quouis alio signo. b. d. bar.

l Tñ annlo. hoc iure caueť. sed in cōsuetudine non habeť. uel sub. signatorio vt sic excludat non signatorium: vt. j. de aur. ꝛ ar. le. l. argento. §. ornamento. non aūt alio sigillo: marie qr lex simpliciter dicit. C. c. l. hac consuli. in prin. ꝛ qui testa. fa. pos. l. hac consul. ꝛ facit. C. e. l. si vnus. ꝛ omnia sunt rotūda. nā in anulo iō forte. qr prīo iprimebať p transuersuz vt fieret circulus postea indirecte cum charactere. hic. n. circulus in cera q̄ est in charta ꝛ circumquaqz incidere ceram in quo rotundo ponet annulus cū charactere ꝛ imprimať vt ibi fiant signa.

m Nocte. C. de transac. l. non minoreť. ꝛ. ſ. de fer. l. more. ac.

Signatas. Signate tabule vicuntur si est signatum illud qō eis adheret. b. d. bar.

n Impressa. ut. C. e. l. hac consultissima. in pn. sed ar. ꝺ. j. q̄ vi aut clā. l. si alius. §. notauimus. ꝛ. ſ. pro socio. nam socius, ac.

Si testamentum. Si testamētū restaurer sufficiunt noua sigilla cum subscriptiōibus primis. b. d. B.

o Resignauerit. i. appuerit, sic reſero idest apio. reformare. i. rescindere: ut. C. de transac. l. interpositas. h.

p Signatū. ei⁹ voluntate. ac.

q Impfectū. ſz enim resignauerit, nō iduxit. nō aboleuit. nō cācellauit. alīs secus esset: vt. C. e. l. nfa. ꝛ nō q̄ faciliꝰ renascať res q̄ de nouo nascať: ut. j. de se. ta. l. q̄ ex liberis. §. testō. ꝛ. j. de dona. inter vi. ꝛ vxo. l. cū hic statꝰ. §. penitentiā. ac.

r Ydoneos. iure ciuili erigitur pōtia testiū, iure prētorio nūerus ꝛ sigilla: ut isti. e. i pn. ꝛ ad hoc. j. ꝺ se. ta. l. pe. §. plane. ac.

Quum. Unuz testū pōt publicari i plurib⁹ chartis. b. d. ꝛ ex hac lege apparet q̄ testamētū est qd intellectuale. ut nō. ſ. e. l. i. Bar.

e Exēplis. impropriē cū utrūqz sit auctēticuz. ut. ſ. de fi. instru. l. quāqz dic ḡ. i. chartis. ꝛ facit. j. de se. ta. l. i. §. si quis in duob⁹ ꝛ instit. e. §. fi. ꝛ facit. j. ꝺ aur. ꝛ ar. le. l. pe dicyclis. §. labeo. ac.

Sis. Ex testō non cōpleto nil debetur. b. d. bar.

f Nō futuros. imo vt cōtra. vt. C. e. l. iubem⁹. §. q̄ si nō fuerit. So. h nō potuit alios īstituere vtpote luitus. ibi sic, vel hic omisit substitutos: ibi īstitutos qō non placet vt h in fi. vel verius dic ut ibi. Item qd de legatis? Rñ. nō valēt: vt. C. de fideicō. l. eā quaz. nec obstat. j. de codicill. l. fi. q: ibi fuit plena volūtas. ſz non scripta. aut eni ē pfecta ꝛ nō scripta: vt ibi. aut nō pfecta nec scripta vt h. aut pfecta ꝛ scripta: sed deest heres esto ut. C. eo. l. errore. ꝛ codez mō sunt pfecta: vt. j. ꝺ bis q. ut īdi. l. cū q̄daz. §. i. ꝛ. l. cū tabul. §. fi. Itē hoc fallit iter liberos ut. C. e. l. hac cō. §. et iperfecto. ut ergō ibi. i. nō solēni. Itē qd si illi īstituēdi erāt ñ capaces? vt q̄ nō impediāt primos cū expressi nō impedirent: ut. j. de le. i. l. si duobus. §. i. ſz hec lex vt velle ꝺ. ꝛ facit. j. e. l. et ea. ꝛ facit. ſ. fa. her. l. i hoc iudicio. ꝛ. j. rē ra. ha. l. āpli⁹. ꝛ de codicill. l. fi. §. i. ꝛ ꝺ bis q. ut īdi. l. pe. ꝛ. ſ. ꝺ inoffi. test. l. si mater. ac.

Uerbū. testabil ī portat ne q̄s possit facere testū nec cē testis in testō: nec ei testioniū dici. h. d. bar.

u Cū lege. pone exemplū in dāpnato de crimine famoso; ut, ſ. de testi. l. ob carmē. Itē in furioso mentecapto ꝛ simili ꝺm Jo.

x Putāt. ꝛ male ꝺm quosdaz. uel dic ab inuitis. sed a uolentib⁹ sic. vel ꝺm az. dic in testō tñ. nā cū non possit testari nō poterit ei dici ab aliquo testioniū. In ꝓtractib⁹ igiť poterit ei dici testioniū ne ius suum peat. ꝛ sic facit ꝺ lex ad titulū. uel ꝺm. h. ꝛ. R. forte erit ītelligendū ēt in ꝓtractib⁹. ſz dicēs i tali q̄ de grauiori sit crimīe dānat⁹ ita q̄ pdat libertatē vel psonā, ꝛ sic nihil hz. ꝛ de talib⁹ loqť ꝺ lex. ꝛ sic i testō ꝛ in alijs. Est ḡ aliud dicere iste nō pōt testari q̄lis ē filiusfa. ꝛ sisēs. ꝛ tñ sunt testes. aliud qñ pcipit ēē ītestabilis: qr tūc tria īportat. ſ. ut testū nō faciat: ut. ſ. e. l. is cui. §. fi. Itē nec sit testis. Itez nec alius sibi. ut in hac. l. an autē possit capere? dic ut nō. d. l. is cui. §. fi. ꝛ facit. ſ. de testi. l. scio. ꝛ. C. de apost. l. iij. Itē vī ꝺ q̄ īfamis nō pōt ēē testis ī testō. sed falsuz ē qr ꝛ seruꝰ nisi ꝓstet apud oēs.

y Rogatus. de facto ad scribendū: qr non est necesse ut rogeť ad scribenduz. sed ut sit testis rogabitur ut subijcit. uel dic de iure ut testis vt. ſ. e. l. heredes. §. fi.

z Signauerit. ut testis.

q Stulta. mitiꝰ rñ. C. de transac. l. ut rñsum.

b Adhibitus. ergo tabellio cōputať in nūero testiū. sic. C. qui tes. fa. pos. l. hac cō. §. sed qr. ꝛ facit. C. e. l. cū antiqtas. §. fi. ꝛ in auc. de fi. instru. §. sed oportet. colla. vi. sed ar. ꝓtra. in auc. de fi. instru. §. sed ꝛ si instfa. ſz spāle in dictis casib⁹. ut nō. d. l. hac consul. Itē facit. ſ. de pac. l. si pses. §. neenō ꝛ vnus.

Seruus. Licet priuata scriptura pōt fieri p seruū qr nō scriptura: solennizatur. b. d. bal.

c Seruus. pbibeť. ut. C. eo. l. hac

cōsultissima. in pn. ⁊ l. iubemus. ⁊ auc. ibi posita. nec obstat. C. de tabu. l. generali li. x. quia hic nō est publica scriptura: cum ⁊ ipse testator possit scribere. sed postea publicatur: vt. C. e. l. ij. ac.

Ea. Ex scriptura nō lecta vel publicata corā testibus non probat testū. b. d. Bar. vel sic. Quando testamentum est nullum ratione imperfecte volūtatis cīa codicillaris nihil operat. sed alia rōne sic: qz facit vt relicta in tali testō deberent a venientibus ab intestato. b. d. tota lex. ⁊ in vtroq; dicto est nota bilis. Et primo loqr quā rōne iperfecte voluntaz quia lz esset scripta non fuit publicata coraz testibus. Secundo quando alia rōne quia non erāt testes sufficientes numero. ⁊ ex primo dicto suppletur lex si is qui. s. eo. ¶Pau. de ca.

a ¶Posse. vt. C. de codicillis. l. fi. in pn. ⁊ ō fideicō. l. si veritas. ⁊. C. e. l. si vn⁹. ⁊. s. e. l. si is. ⁊. C. de ma. te. l. si iure. ⁊ ff. de le. iij. l. ri. §. i. ⁊ ff. de iure codi. l. i. b.

Ex bis. Clausula si nō valet iure testamēti valeat iure codicillorū: importat vt debeantur relicta a venientibus abintestato. ¶Hoc dicit. Vel sic ⁊ magis ad litteram. Testū qō non valet iure testamenti trāsit in vim codicillorū si hec sit intentio testatoris de qua intentiōe apparere pōt quibuscunqz verbis ad hoc aptis. Jo. ō imo.

b ¶Verbis. forte talia erant in greco. legata que reliqui ⁊ fideicō. dari volo ab oī herede meo etiam abintestato: ut. C. de fideicom. l. eam. vel talia ut. ff. de lega. ij. l. cum pater. §. filius. vel talia vt. ff. de codicillis. l. fina. b. vel dic ut. ff. de iniusto testamen. l. posthumus. §. fina. sed nunquid tota hereditas debetur ab heredibus venientibus ab intestato instituto in tali non perfecta voluntate? Respon. sic. ut arg. ff. de iniusto testamē. l. posthumus. §. fin. ⁊ ad trebel. l. siquis priore. nam ⁊ totum appellatione relicti cōtinetur: ut ī auc. de here. ⁊ fal. §. ⁊ hoc quidem. sed argu. contra. s. de inoffi. testamen. l. ricia. sed ibi est alia ratio. ac.

Ea scriptura que ad testamētum faciendum parabatur: si nullo iure testamentum perfectum esset: nec ea que fideicommissorum verba hñt peti posse[a]. ¶ Ex bis verbis[b] que in scriptura paterfami. addidit: videri eum velle voluisse omnimodo valere ea' que reliquit etiam si ītestatus decessisset. ¶ Item.

Singulos testes qui in testamēto[c] adhibentur proprio chyrographo[d] annotare conuenit. quis ⁊ cuius testamentum signauerit.

¶ Item

Ius bona[e] qui se imperatorem facturum heredez esse iactauerit: a fisco occupari non possunt.

¶ De liberis ⁊ postbumis heredibus instituendis vel exheredandis vel preteritis[f].

Quid Papianus. Quid sit nominatim[g] heredare videamus. Nomen[h] ⁊ pnomen[i] ⁊ cognomen[k] eius dicendum est. an sufficit vel vnum ex bis[l]? ⁊ constat sufficere[m]. ¶ Item.

Dominatim exheredatus filius ita videtur. filius meus exheres esto. etsi[n] nec nomen[o] eius expressum sit: si modo vnicus sit. Nā si plures sint filij[p] benigna interpretatione pon⁹ a plerisqz rūdē exheredatū nullū[q] esse. ¶ Item.

Et si pepercerit[q] filium dicere ex scia[r] aūt natū dixerit: recte[s] exheredat. Et si cum conuitio dixerit non nominādus: vel non filius me⁹. latro. gladiator. magis est vt recte exheredatus sit. Et si ex adulterio[t] natū dixerit. ¶ Pure[u] autē filiū exheredari iul' putat q̄ snia vtimur. ¶ Filius aūt inter medias[x] quoqz heredū īstitutiones recte exheredatur: ⁊ erit a toto[y] gradu submotus: nisi forte ab vnius persona cum testator exheredauerit[z]. Naz si hoc fecerit vitiosa erit exheredatio. Quemadmodum[a] si ita eum exhēdauerit: quisquis mihi heres erit: filius exheres esto. Nam vt iulianus scripsit huiusmodi exheredatio vitiosa[b] est: quoniam post aditam hereditatem voluit eū sub mouerī[c]: qō est impossibile. ¶ Ante heredis institutionem[d] exheredatus ab omnibus gradibus sub-

n ¶ Etsi. i. q̄uis. ac.

o ¶ Nomen. proprium. ac.

p ¶ Nā si plures. filij. ⁊ dixit filiū meū exheredo. ac.

q ¶ Nullū esse. pp odiū exheredationis. est enim odiosa vt. ff. e. l. cū qdā. secus vbi est favor: ut. s. ō test. tu. l. siquis ita. §. siqs filio. ⁊. ff. de admē. le. l. iij. §. si duob⁹. ⁊ ō le. i. l. q filiabus. §. i. ⁊ de li. le. l. ij. ⁊. ff. ō accep. l. pluribus. q̄ sunt ar. cōtra. sed in eis est favor ⁊ iō prorogādus. vt. d. l. cū qdā. ⁊ facit. s. de rei ven. l. si in rē. §. lz. ⁊. §. si vestimēta. ⁊ l. pōp. in fi. ⁊. C. eo. l. iij. ⁊. ff. ō le. i. l. filiusfa. §. diui. ⁊ de reb⁹ du. l. si fuerit. ⁊ ff. de ma. test. l. cū er plurib⁹. ⁊. s. de testa. tu. l. duo. ac.

Et si. Adiectio matris q̄ facit videri nominatiz exheredatū: ⁊ adiectio cōuitij exheredationē non vitiat. Bar.

q ¶ Pepercerit. i. noluit dicere.

r ¶ Scia. vroze. alīs ieiuna esset exheredatio: vt. ff. de ver. ob. l. qdam. Item vnus ex ea erat natus. alīs contra. s. l. prox.

s ¶ Recte. i. fm ordinē iuris.

t ¶ Ex adulterio. valet exheredatio lz sit cōtra. ff. de car. edi. l. i. §. idē ait. cum qdaz cōtra. Jo. illud verū q̄tuz ad carbonianum: sz q̄tū ad hoc vt vere sit exheredatus necne distinguitur. aut credebat cum ex adulterio natū: ⁊ nō erat: ⁊ tunc nō valet: ut. ff. e. l. si posthum⁹. §. fi. si ō sciebat filium tūc valet vt hic. Item cōtra. ff. de le. i. turpia. Jo. hic stetit in genere ibi in specie: qr talem hominē occidit: vt. ff. de here. insti. l. bis verbis. §. i. ⁊. l. quotiēs. §. siquis. Item facit hic ad finem vt. s. de inoffi. testa. l. si instituta. ac.

Pure. Exheredatio debet esse pura non autem conditionalis vel in diez. hoc dicit Jo. de imo.

u ¶ Pure. non sub conditione: vt. ff. de here. instituē. l. si ges sempronium in fi. ⁊. l. tam diu. ⁊. ff. de cōtra ta. l. sub conditione. nisi in casu vt cum filius instituit sub conditione casuali. ⁊ in defectum eius exheredat: ut. C. de insti. ⁊ sub. l. si pater. ⁊ dicta. l. tam diu. Item in alio: vt. ff. de ven. in pos. mit. l. i. §. sed ⁊ si incertum. vel dic vt ibi nō. b.

Filius. Clausula posita inter vnum capitulū ad illud tm̄ referr: sed posita inter plura capitula vel ante omnia vel post omnia: ad omnia refertur. Item exheredatio facta a tertia persona vel sub cōditione nō valet. b. d. vsqz ad. §. sz ita. ¶ Hy. istū. §. diuidit: qr primo loquit quādo exheredatio est facta intra gradum. Secundo quādo a certa persona. Tertio qñ post aditam hereditatem. Quarto qñ ante oēs gradus. Quinto quando inter gradus. Sexto quādo post gradus ⁊ intra gradus. Secunda ibi. nisi forte. Tertia ibi. quēadmodū. Quarta ibi. ante heredis. Quinta ibi. sed etiā inter. Sexta ibi. in eo. Bar.

x ¶ Inter medias. i. iter vnū institutū ⁊ aliū institutū ⁊ sic inter gradum. hoc casu etiā loquit. ff. §. fi. ⁊. ff. ti. i. l. iij. §. fi. nō autē est hoc inter gradus. lz quidā contra: ut. ff. ti. i. l. pe. ⁊. ff. eo. l. pe.

y ¶ Toto. illo nō alijs gradibus. qō dic ut. ff. ti. i. l. pe. §. pe.

z ¶ Persona cum. exheredauerit. hoc adiecto vt. ff. de contra ta. l. nō putauit p̄tor. §. si ab vno. qō in dubio nō erit credendū ne quis eligat viam ad impugnāda sua iudicia: vt. ff. de mili. te. l. iij. ac.

a ¶ Quēadmodū. in hoc est simile: qr vtrobiqz non valet exheredatio.

b ¶ Vitiosa. ut ex eo gradu non obueniat tunc hereditas ista. quippe conditionalis est: ut. ff. de vulga. substitutio. l. qui liberis. ergo nulla: vt. s. proximo. §. viri. b.

c ¶ Submoueri. i. exheredatū esse sub conditione. s. si adiret hereditas. añ ergo i ueniebat se preteritum: quare ipso iure testm̄ nullus est. Et nō qr expressa nocēt: non expressa non. nam hic non expresso ita demum tenet exheredatio si institutus sit heres. nec tamen hoc debet exprimi: ut hic. ⁊. ff. de here. insti. l. siquis semper. §. fi. ⁊. ff. de contra ta. l. pe. §. sed cum exheredatio. ⁊ est ar. ff. de condi. ⁊ demon. l. nonnunq̄. ⁊ de reg. iur. l. actus. ac.

d ¶ Ante heredis institutionez. ¶Primus gradus est institutorum. Secundus substitutorum. exheredatus ante omnes ab oībus videtur exheredatus: ut hic. idem si post omnes: ut. C. eod. l. i. Idem si inter primum ⁊ secūdum gradum vt

in fine huius.§.si aũt inter vnũ institutũ ⁊ alium istitutũ: vel inter ẽnum substitutum ⁊ alium substitutum obtinet.ſ.c.§.filius.⁊ sic est vis ĩter gradum ⁊ gradus.ſ.plurale ⁊ singulare. Itẽ nõ.v.necessaria in erheredatione,q̃ noĩatim est facienda:vt.ſ.l.pri. Itẽ pure. Itez a gradu toto:nõ a psona certa: vt,ſ,hac,l. Itẽ ab hereditate nõ a re certa: vt,j̃.c.l.cũ qdã. Itẽ hodie cã est inserenda:vt.C, eo.auc.nõn licet.ac.

a ¶ In eo.submot⁹ est. natꝰ a primo est erheredatus q̃ post oẽs gradus.a tertio est erheredatus quia inter gradus ⁊ sic bñ dicit vt p3p supiora.ac.

¶ Si ita. Si nõ valet ĩstitutio testñ incipit a substitutione .b.d.Bar.⁊ omnes.

b ¶ Filiũ.iam natuz:secus in posthumo: vt.j̃.ti.i.l,naz ⁊ si .§.fi.hoc iõ q̃ posthumus nõ rũpit gradus nisi demũ natꝰ, añ ergo q̃ nascaĩ valet primꝰ ⁊ secundus pẽdet ex eo quia primo vitiato p̃ natiuitatem posthumi vitiaĩ ⁊ accessoriuz,sed in iam natis secus. quia ℔ gradus a quo est preteritus statim est nullus. secundus ergo vel etiã p̃cedens ex eo nõ pẽdet sed ex se sumit vires.cum ergo ab eo gradu hic secundus nõ pendeat:merito illo nõ valente ℔ secundus non vitiaĩ.sic ⁊ alꝫ differunt vt nõ.C.de posth.l. .ij.⁊ ad hoc.j̃.titu.i.l,iij.§.ex his.ac.

c ¶ Et scõ solo. hoc expresso ut q̃dã ponũt sic.sempꝛoniũ instituo ⁊ ei ticium substituo a quo filiũ meũ erheredo.si certe hec erheredatio nulla ẽ cũ a psona certa sit erheredatus:ut.ſ.e.l. filium autem. Sed nonamus ergo cum facta ẽ erheredatio inter gradũ quare uidetur erheredatus a toto ⁊ solo illo gradu ut hic ⁊.ſ.eo.§.filius. nõ. fm azo.tu potes dicere ut a persona non ualeat nominãdo psonam.at a gradu sic:ut a secundo uel a primo gradu erheredo:ut hic.⁊.j̃.eo.si a primo. ⁊ .l.si posthumus.ac.

motus ẽ. ¶ Siẽt iter duos gradꝰ erheredatus ab vtroq̃ remotus ẽ fm scevole sniaz:quã puto veram,

¶ In eo q̃ imiscuit duos gradus erheredationẽ valere marcianus recte putat. veluti p̃mꝰ heres esto et semisse. Si primꝰ heres nõ erit secundus ex semisse heres esto.tertius ex alio semisse heres esto ⁊ filium erheredo. Si tertius heres nõ erit q̃rtus heres esto. Nã ab vtroq̃ gradu submotus ẽ[a]. ¶ Si ita testatus sit pfamilias vt a p̃mo gdẽ gradu filiũ[b] p̃teriret:a secundo solo[c] erheredaret sabinus ⁊ cassius ⁊ iulianus putant perẽpto p̃mo gradu testñ ab eo gradu exordiũ capẽ⁹ vñ filius erheredatus ẽ:q̃ snia cõprobata ẽ. Idem

Placz oẽz[e] masculũ posse[f] post humũ heredẽ scribere: siue iã marit⁹ sit: siue nõdũ vroẽ duxerit. Nã ⁊ marit⁹ repudiare[g] vroẽ pt. ⁊ q̃ nõ duxerit vroẽ:postea maritus effici põt. Nã cũ marit⁹ posthumũ heredẽ scribit:nõ vtiq̃ is sol⁹ quoq̃ posthumus scriptus vr: q̃ ex ea quã ℔ vroẽ ei natus ẽ: vel is q̃ tũc i utero ẽ: vez is quoq̃ q̃ ex q̃cũ q̃ vroe[h] nascit. Labo.

Deoq̃ q̃ posthumũ[i] heredez instituit: si post eĩ⁹ testñ factuz mutauit mrimonium: is institutus vr qui ex posteriore matrimonio natus ẽ. Cassianus,

q ¶ Impedimento. nam ⁊ contrahit matrimonium: vt.ſ.de iure do.l.si serua.§.fi.

r ¶ Nõ putat.nã nec adoptare põt: vt isti.de adop.§.sed illud.nec contrahit mrimoniũ: vt.ſ.℔ iure do.l.si serua.§.fi.⁊ vr castratꝰ.i.casie natus qui pp sui frigiditatẽ nec agere nec generare põt. Spado qui cultello ex accĩti amisit q̃ põt agere sz nõ generare.ac.

Sed est quesitum an is q̃ generare facile non possit posthumũ heredẽ possit facere:⁊ scribunt cassi⁹ ⁊ labeo⁹ posse[k].nã ⁊ vroẽ ducere[l] ⁊ adoptare[m] põt. ¶ Spadonem[n] quoq̃ posse[o] posthumuz heredem scribere ⁊ labeo ⁊ cassius scribunt: qm̃ nec etas[p] nec sterilitas eius rei ipedimẽto[q] ẽ. ¶ Sz si castratus sit iulianus,pculi opinionez secut⁹ nõ putat[r] posthumũ heredez posse istituẽ.q̃ iur vtimur. ¶ Hermophroditus maxime si ĩ eo virilia pualebũt[r]: posthumũ hẽdẽ instituere poterit. Paulus.

Si filius eius qui in ptate ẽ preteritus[s] sit:⁊ viuo pfe ẽcedat: testñ[t] nõ valet:nec superius[u] rũpet[r] ⁊ eo iure vtimur. Pomponius.

Si a primo[y] herede instituto filium erheredauero:a secũdo[z] autem substituto non erheredauero.⁊ dum pẽdet an prior[b] aditurus sit: filius decesserit.fm sententiam qua vtimur non erit[c] secundus heres quasi ab initio inutiliter institutus:cum ab eo filius erheredatus non sit. ¶ Sed ⁊ si in posthumo filio idẽ acciderit vt natus[d] viuo pfe a quo erheredar⁹ sit moriaĩ. Eadẽ dicenda erũt de substituto qm̃ cum natus est[e] filius loco eius ẽ qui supstes ẽ. Paulus.

Si qs posthumos quos p etatẽ aut valitudinẽ bñe forte nõ aliis istitutus.ac. y ¶ Rumpet.per hoc ĩ quo preteritus est filius. ⁊ hoc q̃dam dicũt verũ cum in p̃mo erãt instituti venientes ab intestato: vt.C.de testa.l.hac cõsultissima.§.si qs.ij.rñ.sed alius est ibi casus. Itẽ ⁊ deficit ibi secũdũ rõne omisse solẽnitatis:hic rõe p̃teritiõis regul⁹ vt perfectum nõ tollaĩ per nõ pfectũ:ut.d.§.si qs in p̃n. Sz vr huic.l.j̃.isti.q. mo.testa.infir.§.in posteriori.at ibi scõm ab initio tenuit ℔ nullum fuit. Item ꝓtra.j̃.ti.i.l.posthumus.sed aliud est in posthumo q̃ in filio tum nato.⁊ est rõ quã dixi.ſ.e.l.iij.§.fi.⁊.C.e.l.ij. Item facit.j̃.ti.i.l.filio. ⁊ j̃,de vulg.substi.l.siquis.§.fi.ac.

Si a primo. Filius iam natꝰ rũpit spẽ eius gradus a quo p̃teritꝰ est incõtinẽti.posthumus vo statim cum nascaĩ.b.d.Bar.

z ¶ Si a primo. dic istituo ticiũ.filiũ erheredo. istituo seiũ.si istituti heredes nõ essent: substituo sempꝛoniũ.⁊ sic erheredatio ẽ intra graduz ut.ſ. .e.l.ij.§.fi.⁊ q̃ dicit.si a primo.dic.i.istitutis p̃mo gradu.nec obstat.ſ. .e.l.iij.§.filius.vel dic p̃mo herede.i.p̃mo gradu ĩ genere loquẽs.sz alij dicunt expressim ab vno gradu posse erheredari:ut nõ.ſ.e.l.iij.§.filius. pro quibus est hec lex.⁊ dicunt primũ ⁊ secundum esse ꝑpria noia.ac.

a ¶ Et secundo.ſ.gradu substitutus ac.

b ¶ Prior.i.instituti in primo gradu.ac.

c ¶ Nõ erit scõs.i.instituti in scõo etiã nõ accipiẽtibꝰ p̃mis istitutis.ac.

d ¶ Sed ⁊ idẽ acciderit ut natus,falsuz dicit q̃ nõ fuit vcñ.ſ.q̃ filiꝰ viuo vel non viuo pfe moriaĩ,vñ dic idẽ.ſ.ut sit erheredatꝰ trñ a gradu p̃mo ⁊ nõ a scõo.⁊ q̃ subiicit ut.ponę ꝓ ⁊.⁊ sic nõ expositiue.⁊ q̃ dicit viuo pfe determinet natus nõ ẽbũ moriaĩ:q̃ mortuo pfe.⁊ dum heredes instituti deliberant ℔ moriĩ,secus aũt si pfe viuo;q̃ testñ valet iure p̃torio: vt.j̃.ti.i.l.posthumus. Itẽ post mortẽ huius heredes repudiãt ⁊ nõ admittunt substituti vt hic dicit.⁊.j̃.e.l.si posthumus.ij.rñ.

e ¶ Cum natus est.nõ p̃us fauore testi.alꝫ aũt habeĩ pro tuz nato:ut.ſ, de sta.bo.l.q̃ in utero. Item q̃ dicit q̃ in initio tẽ.⁊ sic.j̃.de regu.iur.l, oĩa.⁊.l.q̃ in initio.⁊.C.de le.⁊ con.l,nõ dubiũ.⁊.j̃.de vulga.substi.l.si quis.⁊.j̃.ti.ij.l.pe.§.fi.⁊.C.eo.l.i.⁊.ij.

Si quis posthumos. Non potest qs posthumum ut suum instituere quẽ non licet habere impediente natura uel iure;secus si haberi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

potest lz cũ difficultate.h.d.Bar.

a ¶ Habere non põt.facile.si mĩ eos habebit:habebũt hĕditatẽ.vel ītelligo instituisse nepotes suos qui nõ instituti rumperẽt testm̃. vel posthumos.i.filios quos adoptauit.⁊ qz hi loco posthumorũz sunt.ut.ſ.ti.i.l. posthumoꝝ.⁊ insti.qui.mo.test.ifir.in pn̄.⁊ sm̄ hos duos itellect⁹ verbũ quos fac̃ simplicẽ relationẽ.sic.C.õ inniur. l.dũm.lz ar.ꝓtra ad terntũ.ſ.de cõ.⁊ de.l. fideicõmissũ.⁊ õ le.ij.l.si ita qs.§.fi.sed hoc ne rumpat testm̃. Item quid si nullus hic nascit? Rñ. primum rumpitur p.l. istam q̃uis scõm nõ bz heredẽ: vt.ſ.ti.i.l.cũ in secũdo.sed qdã dicunt ñ rumpi testm̃ primuz nisi nato posthumo qõ est cõtra hãc.l.ibi q̃ natura ꝛc.⁊ qz hic dicit rũpitur. Item quid sm̄ primũ casum si nullos oĩo habere poterit? Rñ. nec p̃muz rumpit:nec scõm valet: vt.§.e.l.sed est q̃ situm.§.i.⁊.ij.ac.

b ¶ Supius. ergo duo testameta in secũdo heredes instituit posthumos de qb⁹ hic dicit.certe p̃mum testm̃ rumpit pscõm vt hic q̃ nã ꝛc.

c ¶ Qõ.i.quia.

d ¶ Natura.i. possibilitas nature.ac.

e ¶ Cõsuetudo.generalis que est altera natura.ac.

f ¶ Facultate.idest facilitate.ac.

g ¶ Posthumũ. vt suum.⁊ est sic.ſ.e.l.pe.lz ꝛtra in vltimo rñ. So. ibi iure ciuili erat mĩmoniũ ꝓhibitũ hic naturali. Itẽ cõtra.ſ.e.l.filius .§.pe.so.ibi. Item contra.ſ.e.l.posthumũ.sed ibi vidua.hic alij nupta. vel pone in posthumo alieno.sed tunc hodie corrigeretur:ut insti.de bo. pos.in prin.accursius.

¶ Si filius. Filio exheredato ⁊ a querela excluso morte vel repudiatione:nepos ex eo qui tpe mortis primum locum non tenuit preteritus testamentũ rumpit:alꝫs secus.sed institutis repudiantibus potest succedere vt legitimus.b.d.Bar.⁊ Jo.de imola.

b ¶ Testm̃ iusꝫ nec ex.l.rij.tab.cum alius mortis tpe precedebat:vt insti.de here.abin.§.ita demũ.nec ex.l.vell.secus si filius esset mortu⁹ auo viuo.vt.ſ.ti.i.l.posthumoꝝ.§.i.⁊ insti.de exhereda.li.§.posthumoꝝ.⁊ .C.e.l.ij. Itẽ hoc verũ est vt preteritus.sed per q̃relaz ex psona pñs agere põt hodie:vt.C.de inoff.test.l.scimus.in fi.⁊.l.siqs filiũ. Itez nec cõtra ta.habet hic nepos:ut.ſ.de contra.ta.l.illud.§.i.ac.

i ¶ Decesserit.in captiuitate post aditã hereditatẽ vel ante.ac.

k ¶ His casibus.i.hoc casu uel.i.talibus casibus.sic.s̃.de rei ven.l.in rem.§.in omnibus.ac.

l ¶ Testm̃.qz hic filiꝰ qui viuente pñe est captꝰ etiã si post mortẽ sui pñs moriat:fingit tñ ex.l.coꝝ.decessisse ea hora q̃ captus est: vt insti.qui.non per.fa.t.§.fi.vñ ex.l.vell.rũpit nepos testm̃.⁊ facit.ſ.e.l.pe.

m ¶ Qõ si moriẽte.uel habeas fi.uel subaudias.⁊ dic moriente.i. mortuo:ut.C.de epi.⁊ cle.l.nulli.§.finaũr psona.ibi orit.i.ortus est.⁊.s̃.de neg.gef.l.ij.§.hec verba.⁊ est illud ideo.qz eo viuo nulla esset repudiatio.vt.C.de inof.test.l.si qñ.§.illud. Itẽ dic q̃ repudiauit post aditã hĕditatẽ:qz ante nulla esset repudiatio:vtpote nec nata querela:vt.s̃. de inof.test.l.papi.§.si conditionem.ac.

n ¶ Repudiauerit.alꝫs pependit.i.repudiauit.ſ.querelam.ac.

o ¶ Nõ absciſſam ẽ.i.erit.ſ.testm̃.i.nõ est dicendũ ut rũpat testm̃.alꝫs exponit nõ absciſſe.i.indistincte.vt.ſ.de iure imu.l.semp.§.ij.ac.

p ¶ Superiore casu.cũ decessit in captiuitate filius.⁊ sic est similitudo p ꝛrariũ: vel referas ad p̃mũ:⁊ est recta similitudo.ac.

q ¶ Fuerit.ꝑteritũ ꝯiunctiui alꝫs subiunctiui p preterito indicatiui.i.fuit. Itẽ nec bz hic q̃relã: vtpote a pñe repudiatã: vt.C.õ trãsac.l.cũ mota.

r ¶ Institut⁹.in testõ in quo fuit filiꝰ exhĕdat⁹:nepos ꝑterit⁹.ut in p̃n.§.

s ¶ Omiserit.i.repudiauerit.eo.ſ.casu quo adire potuit. vt.s̃. proti. in principio huius.§.in medio aũt cum adire nõ possit: vtpote testõ rupto. nec repudiare põt: vt.ſ.de acq.here.l.is põt. Quid aũt si adiuit primo ⁊ tertio casu:bz nepos querelã ex persona pñs nisi pater eam repudiauit vt prediri.acc.

t ¶ Legitim⁹ heres.ſ.nepos ⁊ suus:vt īsti.õ heredi.abin.§.cũ aũt q̃rit.a3o.

u ¶ Hec verba.ſ.legis.rij.ta.vt insti.de here.ab.in prin.ac.

x ¶ Destituit.repudiatiõe.sic ẽ hic nepos succedit abintestato vt suus:nõ rũpit testm̃ vt suꝰ.hoc iõ qz filiꝰ ꝑcedebat tpe mortis.nã vt qs rũpat oz q̃ tpe mortis nullus euz precedat.sed ad hoc vt sit suus ab intestato oportet q̃ fuerit in ptãte testatoris tẽpore mortis.hic autem non q̃rit nisi cum certum fuerit nullũ ex testõ heredez esse.⁊ hoc ideo qz donec est locus successioni ex testõ nõ patet locus abintestato: vt.ſ.de acqui.here.l.q̃diu.⁊ fac̃ ad hũc.§.ſ.ti.i.l.siqs filio. in p̃n.⁊ insti.de here.q̃.⁊ dif. .§.sui.⁊ õ le.ag.suc.§. ꝓsus. ⁊.ſ. vnde liberi.l.scripto herede ⁊ de su.⁊ leg.l.i.§. seq̃duz.

¶ Sed si ex ea. Non potest institui posthumꝰ nepharie natus scisurus:sed ille sic cuius natiuitas non est turpis.h.d. Jo. de imo.

y ¶ Sed si ex ea.rumpit testm̃ p q̃si posthumuz preteritum:vt .s̃.pror.ibi diuersumqz est ac̃. sed q̃qz nõ rũpit etiã per verũ posthumum.ac.

z ¶ Ducere.puta monachã.⁊ bñ vel scenicã vel arenariaz.h. lz male:vt.C.de nup.l. iperialis.⁊ vt.ſ.pri.§. Item in consanguinea pone.ac.

a ¶ Testm̃.ſ.p̃mum cũ hoc sit nullũ vt hic:vt.s̃.e.l.§.i.⁊.l. si filiꝰ. Sed ꝓtra.ſ.e.l.si filius .§.pe.so.vt ibi.

b ¶ Exorẽ.vt.s̃.de ritu nup. .l.p adoptionẽ.⁊ īsti.de nup. .§.sed si q̃.⁊.ſ.de vb.obli.l.si stipuler.nec inciuile est casum emãcipatiõis expectare:licet sit inciuile expectare cãum viuoꝝ tij.vt.s̃.e.l.§.i.que est contra.⁊ alibi casum ꝛc.vt.ſ.de verb.ob.l.inter stipulantẽ.§.sacrã. Item hic est ꝓhibito de iure ciuili ibi de naturali.sicut ⁊.s̃.pror. rñ.vbi dicit nephas qõ ad ius naturale refertur: vt.s̃.õ iusꝫ ⁊ iu.l.i.§.fi.⁊.l.vt vim.⁊.ſ.de adul.l.si adulterũ cum.§.i. Item facit.ſ.e.l.filius.§.fi.qz ibi non est illicitum expectare eam fieri nubilem vel liberam.ac.

¶ Omnodissime. Qui prouidet in vno casu in alio videtur omittere lz ꝓuisio simpler porrigitur ad oẽm casum.h.d.Bar.

c ¶ Pure.hoc est neutrius.ac. a ¶ Alteruter.i.vnus.

b ¶ Fuerit.qz viri si me viuo nasceretur.aliud si me mortuo omisi. si nascatur me mortuo rumpit testm̃ ⁊ econuerso.ac.

c ¶ Omissus.alꝫs qui:alꝫs quo.ac.

d ¶ Rumpit testm̃.intellexit in hunc casum qui est omissus.sed contra.C.e.l.fi. Sol.hic corrigit.vel ibi sunt duo casus alij ab istis:vt ibi patet quibus interpretat.l.illa ita valere si nascatur in vita sicut ⁊ post mortem:nisi in contrariuz appareat:ut ⁊ alꝫs.ſ.de here.insti.l.ij.in prin.⁊.l.si ita.i.rñ.⁊.C.de inof.test.l.ij. de morte ergo ideo ibi posuit qz credebat cuz ibi nasciturum post mortem : vt.ſ. ad trebell.l.mulier. Itẽ ar.cõtra.s̃.de cõdi.ob cau.l.si extraneus.⁊ dic ut nõ. s̃.so.ma.l.si cum dotem.in prin.⁊ facit.ſ.de uen.in pos.mit.l.i.§.sed ⁊ si quis uentrẽ.⁊.ſ.de uul.substi.l.pater filio impuberi.⁊.ſ.e.l.posthuma.sed cõtra.ſ. e.l.filio.in fi.⁊ insti.pro soc.§.illud.ac.

¶ Vt suis. In suos heredes dr̃ continuari ī dñium non noua hereditas obuenire lz possit exheredari.h.d.Bar.⁊ Io.de imola.

e ¶ Euidentius.i.euidenter.ac.

f ¶ Cõtinuationẽ.qz ꝯtinuo sine īmissiõe sũt dñi.ad qõ.ſ. si quis.o.c.te.l.i.§.q sunt in ptãte.⁊ insti.de here.qua.⁊ dif.§.sui.⁊ de here.abin.§. posthumi.⁊.ſ. de suis ⁊ le.l.in suis.⁊.ſ.de bo.dã.l.fi.in prin.ac.

g ¶ Eox:alꝫs eos.⁊ tunc subaudi nos.alꝫs eox ⁊ melius.

h ¶ Hereditas fuisse.ſ.eis delata:vt.ſ.de suis ⁊ le.here.l.i.§.sciendũ.ac.

i ¶ Quodãmõ.ẽt ⁊ possessionẽ hr̃e:ut.s̃.p here.l.ij.§.filium.⁊ consistit hoc in nudo intellectu ⁊ puro. vel eo q̃ inde sustentantur: sicut ⁊ uxor dicitur domina ⁊ possidere dotem suam eodem respectu:ut.C.qui po.in pig.ba.l.fi.in prin.⁊ de iure do.l.in rebus.ac.

k ¶ Vnde.qz filius est dominus.ac.

l ¶ Filiusfa.substãtie dñs.ut.ſ.de uer.sig.l.pnũciatio.§.i.in prin.⁊.s̃.de his qui sunt sui uel ali.iuris.l.nam ciuium.§.fi.ac.

m ¶ Instituti.non tamen exheredati.ac.

n ¶ Domini sunt uenientes abintestato.ac.

o ¶ Licebat.olim ut.⁊.C.de pa.po.l.fi.sed hodie non sic:sicut ⁊ in seruo olim.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

sed hodie non: vt insti. de his q sunt sui vel ali. iur. §. fi. als est non licebat. ꝛ facit .ſ. ad. l. põpo. de paricidijs. l. viuus. ꝛ. C. de cura. fur. l. fi. §. i. ac.

Quod dicatur Etiam qui ex secto ventre trahitur preteritus rumpit testamentum. h. d. Dau. de ca. ꝛ Bar. ꝛ omnes.

a Quod dicitur. s. in. l. cõmodissime ꝛ in alijs multis. l. ac.

b Ex secto. sic. s. de iof. test. l. posthum⁹. ꝛ. ſ. o ver. sig. l. ea etiã. ꝛ. ſ. vſ cog. l. i. §. si q̃. ꝛ .s. o publicia. l. si ego. §. ij. b.

c Nascatur. i. posset nasci: sic .ſ. de sta. li. l. labeo. ac.

d Rumpit. nisi declinat ad monstrum vel pdigiũ: ut. s. de sta. ho. l. non sunt. ꝛ. C. e. l. .ij. ꝛ. iij. ꝛ. ſ. de verb. ob. l. ostẽtum. ꝛ. l. queret. ac.

Ita. Prouisio facta in casibus separatis pponigitur ad eosdem casus simul cõiunctos. h. d. Bar.

e Ex besse. i. vncijs octo. ac.

f Nati essent. simul. ac.

g Distribuendũ. s. vt de tota hereditate fierẽt. vij. ptes.

h Altero. subaudi. in.

i Fieri. quasi hic casus esset omiss⁹: vt. s. e. l. cõmodissime

k Utroq; vtiliũctiq; i. hoc vel illud sic. C. de bo. que li. l. fi. §. hec pculdubio. h.

l Humanitate. presumit. n. sibi voluisse pspicere ꝛ in casu omisso. ꝛ sic diuisisse hereditatem. sic. s. de ꝛdi. ob. cau. l. si exheres. ſ ar. ptra. s. e. l. commodissime. ꝛ. ſ. de ven. in pos. mit. l. i. §. sed ꝛ si incertũ. ꝛ facit .ſ. de le. i. l. q filiab⁹. §. i. ꝛ. l. si qs testõ. §. apud. ꝛ. ſ. de hꝫ. in sti. l. clemens. ꝛ. l. si ita. §. i. ꝛ .C. de fideicõ. li. l. cũ iter. §. i. ſ si nullus nascat vtor totuq; habebit: vt. ſ. de le. i. l. si duobus .§. fi. ꝛ. ſ. e. l. filius. §. fi.

Regula Quando sunt duo quorum vnus sine alio eẽ non potest: vnum non poterit sine alio tolli: sed sublatum virtute remanentis pdurat. h. d. Bar. ꝛ Jo. de imo.

m Hereditatem. solam sine libertate.

n Jussus. idẽ hodie si heres sibi tantum. vt. C. de necess. seruis. l. quidam.

o Sed quãuis nũc ecõtra.

p Eodem testamento. quo ademit hereditatem sim quosdam: immo eodem mõ quo dedit hereditatem ꝛ libertatem: ꝛ ideo vnum sine altero adimi non potest vt hic dicta. l. quidam. nec in alia voluntate. ut. ſ. de here. insti. l. sed si in cõditione. §. fi. sed vtrunq; simul bene potest. ut ar. ſ. de le. ij. l. idem. ꝛ no. s. ti. i. l. heredes. §. si quid.

q Libertatem. sine hereditate. ac.

r Habebit. nisi testator fuerit miles: ut. ſ. de sta. mi. l. si certarum. §. si eadem. Item sim py. nisi euidens testantis voluntas appareat: ꝛ facit quod neutrum sine altero. s. si vſuf. pe. l. i. §. i. ꝛ de vsu ꝛ ha. l. per seruum. §. i. ꝛ. ſ. de adimẽ. le. .l. iij. §. si loci. ꝛ. s. de pcur. l. in cause. in prin. ac.

Testamentum Exheredatio que per additionem cõfirmari non põt in vita exheredati ipso iure est nulla. h. d. Bar. ꝛ omnes.

s Testamentum. mortem. tñi. ac.

t Exheredatus. nec enim tenet exheredatio nisi adita hereditate: vt. ſ. de contra ta. l. filius. §. sed cũ exheredatio. ꝛ ita interim est preteritus: vnde nõ valet: vt hic. ꝛ. ſ. de here. insti. l. suus. §. fi. vel petit contra ta. nam iure pretorio valet: vt .C. de lib. pte. l. fi. circa prin. sed contra huic. l. ſ. de condi. insti. l. fi. in fi. sed hic cũ solus ticius sit institutus nõ valet exheredatio: cũ aliter nullus adire possit. ſ ibi ꝛ alius erat institutus pure q statim adire poterat: ꝛ ita quantũ ad eum filius est recte exheredat⁹. ꝛ ita tenet testamentum. Item est contra. ſ. de here. insti. l. hereditas. vbi remoto die valet institutio. sed ibi certa: hic incerta que remoueri non debet: ut. ſ. e. ti. l. in tempus. §. i. ꝛ. l. q filio. ac.

Si posthumus. Posthumus preteritus rumpit spẽ eius gradus a quo est preteritus incontinenti cum nascitur: nec confirmat gradus ille licet natus ante decedat q̃ eius gradus veniat. Et si rũpitur pars testamenti totum rũpit. h. d. Et diuiditur in tres ptes. scõa ibi. ttaq;. tertia ibi. nã ꝛ cuz duob⁹. bar.

Quod dicitᵃ filiũ natũ rũpeſ testamẽtũ: natũ accipe: ꝛ si ex secto^b ventre editus sit: nã ꝛ hic rũpit eius testamentũ scilicet si nascat^c in ptãte. Quid tũ si nõ integrũ aial editum sit: cum spiritu tamẽ: an ad hoc testamentũ rũpat^d? ꝛ hoc tamen rumpit^b Julianus.

Si ita scriptũ sit. si mihi filius^b natus fuerit: ex besse^e heres esto: ex reliqua pte vxor mea heres esto. Si vo filia mihi nata fuerit ex triẽte heres esto: ex reliqua pte vxor hers esto: ꝛ filius ꝛ filia nati^f essent. Dicendũ est assem distribuẽdũ^g esse in septem partes: vt ex his filius quatuor vxor duas: filia vnã partẽ habeat. Ita enim sim voluntatez testantis filius altero^b tãto amplius habebit q̃ vxor. Itẽ vxor altero tanto amplius habebit q̃ filia. Licet enĩ subtilis iuris regule conueniat ruptum testamentũ fieri^h: attamen cũ ꝛ vtroq;^k nato testator voluerit vxorẽ aliquid habere. Ideo ad huiusmodi sententiam humanitate^l suggerente decursum est: quod ꝛ iubẽtio celso aptissime placuit. Regula est iuris ciuilis qua ꝛstitutũ ẽ hereditatẽ^m seruo adimi nõ posse: ppter quam liber ꝛ heres esse iussus^n ẽ. ſ q̃ius^o dominus ademerit eodem^p testamẽto libertatem: nihilominus ꝛ libertatez^q ꝛ hereditatẽ habebit^r. Testamentum quod hoc modo scribitur. Ticius post mortẽ filij mei heres esto: filius exheres esto. nullius momenti est: q: filius post mortez^r suam exheredatus^s est. Quare ꝛ cõtra tabulas paternoz libertoz huiusmodi filius bonoz possessionez accipere poterit. Aphrica.

Si posthumus a primo gradu exheredatus^t sit: a scõo preteritus: q̃uis eo tpe nascat quo ad heredes primo gradu scriptos pineat^u hereditas: scõm tũ gradum vitiari^v placet: ad hoc vt pretermittẽtibus institutis ipse^w heres existat.

Immo ꝛ si defuncto eo^x posthumo heredes instituti omiserint hereditatẽ non posse substitutos adire. Itaq; ꝛ si a primo gradu exheredatus: a secundo preteritus: a tertio^b exheredatus sit: ꝛ viuentib⁹ primis ꝛ deliberantibus decedat. Queri solet omittentib⁹ primis aditionem vtrũ ad eos q tertio gradu scripti sunt: an poti⁹ ad legitimos^b heredes pertineat^c hẽditas? Quo ꝛ ipso casu recti⁹ existimari putauit ad legitimos eã ptinere. Nam ꝛ cũ duob⁹ hẽdibus institutis: ꝛ i singulox^b locũ fcã substitutione a primis exheredatus posthumus: a se cũdis preterit⁹ fuerit. Si alter ex institutis omiserit: q̃uis posthumus excludat^d: nõ tñ magis substitutũ admittat^e. Qx vulgo dr cũ gradum a quo filius preteritus sit non valere: nõ vsquequaq; vex est: nam si primo gradu heres institutus sit fili⁹: non debere^f eum a substitutis exheredari^g. Ideoq; si filio ꝛ ticio heredibus institutis: ticio^b ꝛ meuius substitutus sit: omittente ticio hereditatem: meuium eã adire posse: quãuis filius ex secundo gradu exhẽdatus nõ sit. Siqs ita scripserit. ille quẽ scio ex me natũ nõ esse exheres esto. hãc exheredationẽ ita nullius momenti cẽ ait: si probetur^h ex

u Exheredatus. sed hodie nõ põt exheredare: vt. C. de inof. te. l. siquis in suo. ergo pro pretorito habet: ꝛ sic rumpit vt preteritus. ac.

p Pertineat. i. pertinere possit. sic. s. e. l. quod dicitur. h.

y Mittiari. videbatur q̃ non. q: illi gradui nondum erat locus. nondũ enim repudiauerant institui. azo.

z Ipse. ſ. posthum⁹.

a Eo. ſ. posthumo. ꝛ vic post mortem pris vt nõ. s. e. l. si a primo. h.

b Tertio. naz ad scriptos scõo gradu. ꝛstat q̃ nõ: ut. s. dictũ est. ac.

b Ad legitimos. ſ. testatoris.

c Pertineat. q: rupto secundo gradu. rumpitur ergo ꝛ qui dependet ex eo. posthumus ergo gradũ rumpendo facit sibi locum: nec sequẽtez valere permittit predicta ratione: q: pendet ex eo: ut. ſ. ti. i. l. nam ꝛ si §. fi. ꝛ secus in nato a pcedente preterito ꝛ sequente exheredato: ut nõ. s. e. l. iij. §. fin. sed contra qñ a pcedente exheredatur a sequente preterit: nõ est dfia inter natum ꝛ posthumum: vt. s. e. si a primo. ac.

d In singulox. puta primus primo: scõs secũdo. Idem si vterq; vtri q̃ mltomagis: vt. ſ. ti. i. l. pe. accur.

e Admitti. q̃uor sũt. institutus q nõ omisit. Item substituti. itez posthumus. Item legitimi testatoris. ecce ergo substituti repelluntur: q: ab eis preteritus vt hic. Itẽ coheres ab eadem parte excludit q: habuit substitutum: q̃nimo ꝛ suã pdit vtpote toto rupto testamẽto vt. ſ. tit. i. l. pe. ne idẽ testatus ꝛ intestatus decedat: vt. ſ. de re. iu. l. ius nostrũ. Itẽ legitimi admittunt vt hic nã dicit. s. nã ꝛ cum ac. posthumus aũt nõ preteritus legitimus admittitur. Et q̃ hic dicit cũ excludi verum est vtroq; instituto adeunte abinte stato. vel verius non admittitur vt substitutus sed vt legitim⁹ sic. ac.

Quod vulgo Filius institutus in primo gradu in totum vel in pte sit preteritus in scõo testñ non rumpit. h. d. Bar.

f Non debere. ex necessitate. ac.

g Exheredari. sed substitutus filius debet a primo gradu exheredari: vt. ſ. de vul. sub. l. ex facto. §. lucius. ac.

h Ticio ꝛ meuius. ꝛ est plana. als ticius ꝛ meuius. ꝛ dic singulos singulis substitutos. ꝛ intellige de alio ticio in substitutione q̃ in institutione ꝛ facit. ſ. de here. insti. l. suus. §. fi. ꝛ. l. iam du.

Si quis ita Exheredatio facta de filio tanquã extraneo per errorẽ: q: testator putabat ipm nõ esse filiũ: pbata filiatione reddit nulla. h. d. Dau. de ca. Vel sic. Exheredatione facta cũ cã q̃ respicit filiationez si cã falsa pbetur testñ rumpatur. h. d. Bar.

i Probetur. per se vel per alium. quia non erat in possessione filiationis: ut. C. de probat. l. non nudis. ꝛ. l. non epistolis. ꝛ quia verbum patris est contra eum: ut. s. de proba. l. fi. ꝛ. ſ. de lib. ag. l. i. §. iulianus. sed si contra heres probat non filium non tenet exheredatio: vtpone incptam in extraneo: vt. ſ. de uer. ob. l. quidam cum filium. Ad quid ergo expectatur eum in utroq; euentu est nulla. ut ar. s. ad vell. l. aliquãdo. §. fi. ꝛ de condi. indeb. l. iul. ꝛ. ſ. de acquiren. hered. l. cum heres. §. i. Nñ. q: interim tenet ut magis valeat testamentum q̃ eius pretcritione dicatur nullum: vt. s. e. l. iij. in prin. que est contra. Solu. vt ibi. hec tamen exheredatio non nocet car. vt. ſ. de carbo. e. l. i. §. idem ait cum quidam. sed nec institutio sic facta nocet si probaueris te filium: vt. ſ. de condi. ꝛ demon. l. lucius. ac.

a Quasi filium. sed quasi extrancum. ac.
b Cū elogio. idest sermōe. nam elogium idē est qđ sermo vel v̄bum testamenti.
c Filium. i. hunc qui est filius non vt filium sed ut extrancum. azo.
d Eam causam. q̄ non putabat filium. azo.
e Probat. q̄ si p̄bēs ex eo nat⁹ non nocet ex bēfdatio q̄ ⁊c. sic nota errorē testatoris non nocēt: sic. j. ō ꝓdi. ⁊ demō. l. ōmōstratio. ⁊. C. ō testa. l. neq; p. ⁊ de here. instī. l. si pf. fz ar. cōtra. instī. q ma. nō pos. §. sed mel. ⁊. j. ō vsufruc. leg. l. si alij. Item est ar. contra. s. de inof. tes. l. si instituta. §. i. sed vic vt. s. e. l. iij. in prin. ac.
f Idem ē. adultex. als adulterū. als alterum. ac.
Si filius. Qñ filio datus est substitut⁹ vulgariter: existentia sui bēfdis nō operatur trās missionem: alias secus. b. d. Et vnidiē ī duas partes. Et primo loquitur qñ filius fuit institutus pure dato sibi substituto nepote vulgariter. Secūdo loquitur qñdo substitutus est sub condicione potestatiua q̄ non p̄t impleri vltimo vite spiritu nullo dato substituto. Scōa ibi. q̄ si nemo. Item scōa sb̄diuidit q̄: Primo ponit dcm̄. Scōo exēplificat. Secūda ibi. sicut euenire solet. Bar.
g Institutus. dic pure. alij dicunt sub ꝓditione potestatiua que vltimo vite momento potuit impleri. ut si decerit. e ⁊ in fine loquatur de ea que non potuit impleri vltimo momento. ut si ascenderit capitoliū: ⁊ sic discrepat finis a princi. Alij dicunt contra. ac.
h Posthumo. filio.
i Si interim. i. ante aditam hereditatem vel viuente testatore. Alij. i. pendente conditione. ac.
k Nō nato. nō natus nō rūpit vt h: ⁊. j. ti. i. l. iij. §. ex his. sed natus rūpit: ⁊ gdem totum gradū a quo est ꝑteritus ⁊ sequētes: ut. j. ti. i. l. pen.
l Quā auo. auo ex testō q̄ substitutus p̄fi abitestato vel ēt ex testō si pater fuit testatus de castrensi in vita sui patris: vel etiam postea ō quocunq; ⁊ sic v̄bum suū diuersimode accipit: sic. s. de of. pcon. l. ij. alij dicunt q̄ est heres patris ⁊ per eum auo q̄ heres heredis est ⁊c. ut. C. here. instī. l. fi. qō non placet. q̄ filius non fuit heres. ac.
m Ipse filius. idemq; nepos ⁊ sic erit vtriusq; patris sui ⁊ aui abintestato fm nostrā positionē ⁊ suus. sz nōne pf p̄cedebat: rñ. non constabat alium decessisse intestatū: vt. j. de here. abin. §. cū aūt. Idē si filius non fuit pure īstitutus: sed si sub cōd. que vltimo vite spiritu potuit impleri ⁊ hoc subijcit. alij dicunt filius. s. primi decedentis. ⁊ hoc cuz fuit institutus sub condicione illa si in capitoliū ascenderit. azo.
n Euenire solet. als vbi nepos non interuenit. ⁊ dic differri a princi. uel ibi pure hic sub conditione: vt ibi dixi. uel fm alios diuersificat vt ibi no. ⁊ facit. j. e. l. filius a patre. in prin. ⁊. j. de here. instī. l. suus. §. sed si filio. ⁊. l. se. ⁊. j. de condi. instī. l. fi. ⁊ de suis ⁊ leg. here. l. i. §. sciendum. ⁊ C. de instī. ⁊ sub. l. iiij.
Filii etiam hoc modo. Erheredatio potest fieri per verba presentis preteriti tpis ⁊ futuri. b. d. Pau. de ca. ⁊ Jo. de imo.
o Filij. erit. Item ⁊ sic ille filius meus alienus mee substantie ⁊c. ut. C. e. ti. l. iij. ⁊ facit. C. de testa. l. quonam. ⁊. j. de here. instī. l. bis verbis. ⁊ l. i. §. fi. ac.
Milti. Erheredatio fit qñq; pp bonū. b. d. Bar. Vel sic. Erheredatio p̄t interdū fieri ad cōmodum filij ⁊ non ad incommodū. b. d. Pau. de ca. ⁊ Jo. de imo. ⁊ baldus.
p Note. i. infamie. ac.
q Eis. erheredatis. ⁊ facit. j. ō bo. li. l. si pconus testō. §. siqs nō mala. ⁊. l. paulus. ⁊ de cōtra ta. l. si emancipatus. ⁊. C. de inof. tes. l. si qs in fi. ⁊. l. filiū matrem. ⁊. s. de vsur. l. in fideicommissi. §. cum pollidi⁹. ⁊. j. de vulg. ⁊ pu. sub. l. cum ex filio. ac.
Quidam. Odia restringi: fauores cōuenit ampliari. Bar. Vel sic. Nō valet erheredatio facta a re certa vel quota sz institutio sic q̄ trahit ad se residuum tanq̄ fauorabilis: sed erheredatio nō tāq̄ odiosa. b. d. Pau. de ca.
r In tertia. als in certa. als ī tertia quod idem est.
s Recte. in re certa non valz erbēfdatio. Item nec a persona certa sed a gradu toto sic. ut. s. e. l. iij. §. filius. ac.
t Acceperet. ⁊ valz: ut. j. ō here. instī. l. i. §. si ex fundo. ⁊. C. de here. instī. l. quotiēs. ac.
u Odiunāde. nō fauorem et odium. Jo. q̄ odia restringenda: fauores ampliādi. sic ꝓbatur. ij. legab⁹. j. ō adim̄. le. l. legatis. ⁊. l. fi. ⁊. s. de trās. l. cuz bi. §. q trāsegit. sic. s. de in ius vo. l. q̄situz. ⁊. l. sed si hac lege. §. fi. Item ⁊. s. de mino. l. iij. §. minorē. ⁊. j. de diuer. ⁊ tēp. pſ. l. ī vſuca. ⁊. C. de edic. di. adri. tol. l. fi. in fi. ar. ꝓtra. s. de his q nō. infa. l. quod ait. §. exercitium. az. ⁊ facit. s. e. l. ij. ⁊. j. de penis. l. interpretatione.
Sub conditione. Ut qs sit suus heres patri requiritur q̄ non sit in potestate alterius tpe mortis ⁊ cōditionis existentis. b. d. Bar.
p Sub cōdi. potestatiua. uel casuali vel mixta. sz in eius defectū erheredaf. alioquin statim ipso iure ēet nullū: vt. C. de instī. ⁊ sub. l. si pater. ⁊. j. de bef. instī. l. suus. ac.
p Decerit. in vita testatoris fm quosdā. sed nūc dē adoptio. vt. s. de adopt. l. ij. nisi dicas q̄ erat emācipal⁹ a pf̄e natural cū se ōdit ī arrogationē eo viuo. sz certe tūc iō nō ēet necessarius q̄ emācipatus. sed p̄t rīderi arrogationē ꝑ adoptionē ponī. dic ꝫ melius q̄ post mortē testatoris fuit arrogatus. ⁊ si dicas. sed nonne sufficit ad hoc q̄ sit necessarius q̄ fuerit in potestate tpe mortis: vt instī. de here. qua. ⁊ dif. §. sui? Rñ. non cum ē institut⁹ sub conditione: q̄ oz q̄ non sit in ptāte alterius tpe quo deferf hereditas. s. ꝓditione existēte: ut ībi. de here. instī. §. seru⁹. ⁊. §. alienus. est ēt ⁊ alia rō b q̄re non est necessarius: q̄ nec aliquo momento est bfs: īmo arrogator in cuius ptāte est: ut. j. de acqui. here. l. placet. sz hodie secus vt instī. de acqsi. per arro. §. i. ⁊ instī. de here. instī. l. suus. §. fi. ac.
Si filium. Altia voluntas est fuanda: q̄ vltima derogat precedenti. b. d. Bar. ⁊ pau. de ca. Et hoc qñ vltima est fauorabilis ⁊ p̄cedens odiosa.
z Si filium. nominatim. quod est opus ut instī. de exhere. li. in prin. ac.
a Erit. q̄ posteriora derogant primis: ut. j. de codicil. l. diui. §. licz. ⁊. j. ō vulga. sub. l. siquis eum. in prin. fallit qñq; vt. j. de le. iij. l. siquis. in prin. ⁊ de le. i. l. si mihi ⁊ tibi. §. fi. ⁊ fac. C. de pac. l. pacta. ⁊. C. famil. herci. l. in ipsius. ⁊. C. de fideicom. l. fideicommissum.
Quam postbumus. Sufficit q̄ a tempore natiuitatis filius se institutum reperiat. b. d. Bar.
b Sub cōditione. potestatiua casuali uel mixta. b.
c Extiterit. secus si defecerit. Item secus si pendet: ut. j. e. l. postbuma. az. ⁊ facit. j. de condi. ⁊ demō. l. iij. ⁊. l. suam. ⁊. j. de le. i. l. cetera. §. ij. ⁊. j. ō verbo. ob. l. si in rem meam.
Filio. Quando veritas ⁊ fictio tendunt ad vnum finem veritas preualet fictioni. b. d. Bar.
d Filio. secus in extraneo erheredato ⁊ postea arrogato qui non rumpit testū vt. j. de ꝓtra ta. l. nō putauit. §. siquis emancipatum. ac.
e Itez. i. in ptātez suam iterū redigat: quod fieri potest de filio naturali vt hic: ⁊. s. de adoptio. l. si pf filium. nō sic de adoptiuo: ut. e. ti. l. adoptare. §. eum. ac.
f Imagine. s. adoptionis. que est fictio inducta ad similitudinem nature. Haz est adoptio legalis actio per quam quis fit velut filius qui non est: pene naturaz imitans. Item nota veritatē preualere fictioni: qñq; secus: ut. s. e. ti. l. siqs postbumos. §. siquis filium. ibi ⁊ diuersum ⁊c.
g Sed redditus. sic. s. de pac. l. si vnus. §. quod in specie. ⁊. s. si ser. ven. l. si cuti. §. sed si q̄ratur. ⁊. s. de testa. l. heredes. §. si quid post. ⁊. s. qui. mo. pig. vel

hypo.ſo.l.ſoluitur.§.voluntate.ꝛ de pe:nl.l.peculium. §. ſi ere. Item contra hanc.l.videtur inſti.qui.mo.teſt.infir.in prin. Sed ibi nec inſtitutus: nec exheredatus erat arrogatus.ꝛ ideo rumpit.

a ¶ Si ticius.etiam extraneus: vt.ĵ.ti.i.l.antepe.azo.

b ¶ Filio.qui erat inſtitutus vel exheredatus.ꝛ dic defuncto viuo patre.

c ¶ Nepotis.adoptiui.

d ¶ Inuenitur.ſ.in ſcriptis. ſecus ſi alius eſſet heres quia rũpitur teſtamentum.

Postũa Si tempoſ natiuitatis filia non reperitur legitime inſtituta teſtamentum rumpitur.h.d.Bar.

e ¶ Conditione.caſuali vl̃ mixta.nec in eius defectum exheredata.ſecus ſi ſb̃ potestatiua ſb̃ qua etiam nati poſſunt inſtitui vt.ĵ.de here.inſti.l.ſuus.

f ¶ Pendente.ſecus ſi iam extitiſſet:ut.ſ.e.l.cum ſub conditione.ac.

g ¶ Rumpitur.ſ.ſtatim non expectata conditione:ut.ĵ.ti.i.l.nam ſi.ꝛ.ſ.ad vell̃.l.aliquando.§.fi.ꝛ.ĵ.de acqui.here.l.ſiquis heres ita. Item fac̃ .ſ.e.l.commodiſſime.

Ticius Qui exheredat filios videtur nominatim exheredare:nec videtur quis exheredaſ filios quos ignorat ſe habere.h.d.Bar.

b ¶ Here.ꝛ comprehendũtur etiam poſthumi filij ꝛ filie.ĵ.ẽ verb.ſig.l.nomen filiarum.ꝛ .ſ.de teſta.tu.l.ſiquis filiab⁹. accurſius.

i ¶ Recte.ſecus ſi dicat omnes liberi:quia tunc dicitur inter ceteros.ꝛ non valet:ut inſti.ẽ exhere.li.§.i.ſed in femina huic opponitur:quia videtur debeſ legato honorari vt ualeat cũ exheredatur inter ceteros ut hic fuit:ut inſti.de exhere.li. §. ſed feminini. reſpondeo.hic nominatim eſt facta vt hic ſubijcit. vel illud in feminis poſthumis hic in iam natis.ſed prima placet.

k ¶ Oportere.quia neſciens ſe habere filium ſi pretereat non valet teſtamentum ſiue miles ſiue paganus ſit:vt.C.de teſt. mil.l.ſicut certi.ꝛ.l. ſi cum.ꝛ ꝛ.ſ.de inoffi.teſta.cum mater.ꝛ econtra.ſi exheredat filios non videtur exheredare quem ignorat habere vt hic.nec tutorem videtur ei dari quem ignorat ſe habere:vt.ſ.de teſta.tu.l.ſiquis ita.§.ſiquis.cum ignoraret.an in inſtitutione generali idem:ſ respondeo idem:vt.ĵ.de here.inſti.l.in tempus.§.i.ꝛ.l. quoties.§.ſi heres. Idem ſi credat filium qui non eſt:vt.C.de here.inſti.l.iiij.ac.

Lucius Fauore teſtamẽti ꝛ ppter ignorãtiã teſtatoris natus habetur pro non nato.h.d.Vel ſic. Prouiſio facta ad vnum caſum porrigitur ad alium in quem teſtator prouidiſſet ſi de eo cogitaſſet.Bar.

l ¶ Calescente. alſ albescente quod eſt in aurora. alſ calescẽte quod eſt circa mediam tertiam.ac.

m ¶ Cum quo ſubaudi eo quo ꝛc̃.paulus rñ. in ſequenti.l.ꝛ continuaſ cũ iſta. in libro vñi accurſij non eſt lex.hoc modo paulus ſcribit verba ꝛc̃.

n ¶ Videri.ſic ergo natus pro nõ nato habetur.ꝛ cõtra ſepe eſt inuenire Jo.ut .ſ.de ſta.ho.l.q in vtero.ꝛ ſic appellatione poſthumi iam natus continetur. et hoc propter ignorantiam defuncti.alſ habes contra.ĵ.de ver.ſi.l.nomen filiarum.ut.ſ.de teſta.tu.l.ſi quis filiabus. Item facit contra huic.l.ĵ.de con.ꝛ demõ.l.ſi iam.ꝛ.l.ſi ita legatum .ꝛ.ĵ.de le.ij.l.ſi ita ſit.§.fi.

Filiusfamilias Filiusfamilias miles poteſt exheredari ſicut paganus. h.d.Bar.

o ¶ Similiter.alſ deeſt ſimiliter.alſ adeſt.pȳ.

p ¶ Nominatim.quid ſit nominatim exheredare habes inſti.de exhere.li.§.i.ꝛ .ſ.e.l.ij.azo.ꝛ nõ.ſ.e.l.proxi.in prin.ac.

Postumus Naſciturus ex vidua cum qua teſtator poteſt cõtrahere matrimonium poteſt heres inſtitui.h.d. Jo.de imo.

q ¶ Postumum. vidua. dummodo cum ea poſſit habere matrimonium: ut .ſ.e.l.ſiquis poſt.i.rñ.azo.ꝛ facit.ĵ.de uerbo.ſig.l.malum.§. viduam. Item facit.ſ.e.l.placet.ac.

Filius. Si exheredatio facta in conditionis defectum non poteſt cõfirmari a ditione:teſtamentum eſt nullum:ꝛ filius patri abintestato ſuccedit:ſecus ſi poteſt confirmari.h.d.ꝛ dicitur in duas partes. Primo loquitur in inſtituto ſub conditione ñ potestatiua ſeu caſuali:nec habet coheredem vel ſubſtitutum. Secunda quando habet coheredem. Secunda ibi:heredem autẽ.Bar.ꝛ Jo. de imola.

r ¶ Potestate.i.q̃ non potuit ipleri vltimo vite momento:puta ſi aſcenderit capitolium.dicitur tamen potestatiua q: potestatiua dicit duobus modis:vt.ĵ.de cõ. inſti.l.ſi. vel dic q̃ fuerit caſualis.azo.

s ¶ Pendente.pendet. cum decedit qa viuens decedit ſed deficit ſtatum eo mortuo.ac.

t ¶ Eum.filium.

t ¶ Abintestato.ſcilicet patre mortuo.ac.

u ¶ Neq; exheredatus. quia non extitit conditio inſtitutio non valet.nec exheredatio vt ſubijcit. ſ.per conſequens. nam non valet exheredatio vbi nullus eſt heres: vt .ĵ.de contra tabul.l.filium.§.ſed cum exheredatio.cum ergo moritur conſtat conditionem impleri non poſſe:ꝛ ſic inſtitutionem nullam: ꝛ teſtamentum nullum.ꝛ per conſequens exheredatio nulla:vt dixi. ſi in ſequenti caſu inuenitur coheres inſtitutus poſt mortem filij:ꝛ ſic tenet teſtamentum ꝛ exheredatio.ac.

p ¶ Heredẽ autem.inſtitui filium ſub cõditione ex.vi. vnciꝰ ꝛ in defectum exheredaui:ꝛ ticium poſt mortem dicti filij inſtitui in alios. Vi. dando eum coheredem filio.poſt mortem in puncto mortis filij deficit ei conditio:ꝛ ſuccedit eodẽ puncto exheredatio que cum eodem puncto inueniat heredem:qui ſtatu eo puncto incipit eſſe heres valet teſtamentum:ꝛ ſic exheredatio. Sed cõtra.ĵ.de here.inſti.l.hereditas ex die.ſed dic ibi certa:ut nõ.ſ.co.l.ſi ita .§.fi.ſed pr̃.dixit q̃ hic fuit ſubſtitutus.ſed male diceret littera coheres. Item nec obſtat.ſ.e.l.ſi ita.§.fina.quia ibi fuit filius rñ exheredatus: hic inſtitutus rñ ſub conditione fm Azo.uel ibi ſe mortuo rñ inuenit ſe exheredatum:hic ſe viuo.ad quod eſt.ĵ.e.l.gallus.§.in omnibus.ꝛ facit .C.de inſtit.ꝛ ſub.l.iiij.ꝛ.ĵ.de here.inſti.l.ſuus.ꝛ.l.iam dubitari.ꝛ.ſ. .e.l.filius.§.heres.

Filiusfamilias Qui morte aui reincidit in poteſtatẽ patris:ſi ante reperiatur inſtitutus teſtamentũ non rumpitur.hoc dicit. Et primo ponitur queſtio. Secundo arguitur pro vna parte. Tertio pro alia parte ꝛ determinatur queſtio. Quarto formatur alia queſtio ꝛ decidit. Secunda ibi.non qdẽ. Tertia ibi:ſed tamẽ. Quarta ibi.ſed ſi heres. Bar.

p ¶ In eiuſdem poteſtate.cuius ꝛ ipſe erat.ac.

z ¶ Patre.reſpectu filij.

a ¶ Auo.reſpectu nepotis.

b ¶ Non quidem adoptauit.poſt factum teſtamentum:ꝛ incipit ratiocinari.accur.

c ¶ Locum.ex quibus videtur rumpi teſtamẽtum.ab inſufficienti enim partium enunciatione argumẽtatur.ꝛ nota.iiij.modos rumpendi teſtamentum:ꝛ quattuor modos naſcẽdi poſthumos uel quaſi poſthumos. ꝛ hoc ut nota.in rubrica.C.e.ac.

d ¶ Nouo facto. maxime ſubaudi ut probatur.ſ.eo.l.filio quẽ in princi. ꝛ.§.fina.Azo.ꝛ facit.ĵ.ti.i.l.certum.ꝛ de mil.teſt.l.ſi filius.in princi.ꝛ

.§.fina.⁊.l.si filius.b.

a ¶ Siquis ex certa.secus si nullius vroris habita mentione.sed simpliciter: vt.ſ.co.l.placet.⁊.l.sequen.ſz pȳ.littera est ex secta.ad quod ē.ſ.e.l.quod dicitur.ac.

b ¶ Natū.i.nascturū.sic.j.de le.iij.l.ēt.Azo.vel dic natū nūc:nō tunc ſ.tpe institutionis.acc.

c ¶ Deducit.ſ.se uel testamētū.rūpit enī:ut argu.ſ.e.l.cōmodissime. ¶ Si quis. Pōt qs instituere posthumuz ex ea que tunc sibi vror esse non pōt.ſz honesta ſpes ē q esse possit.b.d.bar.⁊ Jo.de imo.

d ¶ Natum.expone vt.ſ.e.l.proxi.§.

e ¶ Ancilla.cū q non pt esse mſimonū sed contuberniū:ut.C.de ſcest.nup.l.cum ancillis.⁊ ō adulte.l.serui.⁊.j.ō adulte.l.liter liberas.azo.

f ¶ Tpe.transacto elapso.sub.si nō est in ter.

g ¶ Allegatione edita.⁊ facit ad hoc.ſ.de ritu nup.l.non ē.⁊.l.quāq̄ §.fi.⁊.C.de iterdic.ma.l.si pfis.⁊.l.si curator.⁊.l.curatorē.ac.

h ¶ Heredē posse esse.sic.C.de nup.l.⁊ si contra.sed argu.contra.j.ō re.tur.l.qō ab initio.⁊ de uer.ob.l.iter stipulantem.§.sacrā.⁊ īsti.de inuti.stip.§.i.⁊ de erbere.li.in pn.ac.

i ¶ Statu.predicto.nec obstat.ſ.co.l.siqs posthumos.§.i.⁊.§.sed si ex ea.que sunt contra.q: ibi impediebat matrimonū iure naturali ⁊ ciuili.hic iure ciuili tm̄.ar.j.de adulte.l.si adulterū.§.i. Itē casuz istum licitum est expectare.secus in contrarijs.

k ¶ Quid aūt.sit heres.facit.j.de le.i.l.si duobus.§.fi.sed pn. eiusdem l.est ar.contra. Item sic.C.de cadu.toll.§.bis itaqz.⁊ īsti.de here.īsti.§.non autem.ac.

¶ Allus. Re⁊ fama.difficilis ē hec lex.⁊ glosa vltima huius legis dicit q est difficilior aliqua que sit in corpore iuris.⁊ magis perfecte suā materiā exprimat. Et diuiditur tota in tres partes ſm Dy. Primo ponit cōsiliū galli cū reprehensionibus ⁊ suppletionibus scevole vsqz ad §.nūc de lege. Scō ponit ꝓtestio legis vellete cū duobus capitibus vsqz ad.§. Ille casus. Tertio ponit ꝓtestio iuliani in casu difficili vsqz ad finem. Itē pma subdiuidit in qnqz partes. Primo ponit consilium vsqz ad.§.quidam recte.. Scō ponunt reprehensiones ⁊ suppletiones scevole vsqz ad versi.instituens. Tertio ponit quedam breuis ordinatio testamenti vsqz ad.§.si eius. Quarto quedam dubitabilis qō vsqz ad. §. in omnibus. Quinto ⁊ vltimo quedā regle generales vsqz ad.§.nunc de lege. Et prima pars hoc intendit in summa vsqz ad versi.quidam recte. Consilium galli est vt nepotes nasciturj post mortē aui instituantur in casu in quo futuri essent sui.ne ꝑteriti rūpāt testm̄.b.d. Jo.de imo.

l ¶ Gallus.ſ.q cognominat aglius:vt.j.ea.l.§.⁊ bñ.azo.

m ¶ Sic.i.tali cautela.vt sic.i.his vbis si filius meus ⁊c.azo.

n ¶ Posse.⁊ necesse cē ne testamentum rumpat:vt.j.ti.l.l. posthumorum.⁊ dic institui.idest substitui.nam omnis substitutio est institutio sed non conuertit.⁊ dic q pro constanti habuit gallus q ō ꝑcessit filij institutio:alſ ipso iure non valeret testamentum:ut īsti.de erbere.libe.in pn.⁊.j.co.§.in omnibus.

o ¶ Posthumos.i.quasi posthumos:qō ē veruz habito respectu q alio eruntе de medio incipiant posse fieri sui:ut.d.l. posthumorum. sed eo respectu q post mortē aui nascantur proprie sunt posthumi:quia nascuntur post mortē aui: vt.ſ.de testa.tu.l.q si nepotes in fi.⁊ sic bona est cōtinuatio. Dictū ē qualiter posthumi ꝑiciti rumpant testm̄ nunc qualiter prouideatur ne rumpant ſm primū ⁊ secundum. Item ⁊ hoc dictum ē de vero posthumo nunc de quasi ſm alium.vel verius nulla est facienda continuatio.ac.

p ¶ Si filius.ecce consiliū galli vsqz illuc quidā ⁊c.⁊ nota q de nepotibus tm̄ natis post mortem aui dicit gallus vt hic:sed velleius etiam ō natis viuo auo:vt.j.eod.§.nunc de lege. Item nota q scevola reprehendit gallum in multis vt ⁊ alias pompo.vt supra de negocijs.geſ.pompo. Et primo de superfluitate.vt.j.eo.§.quidam. Secundo de insufficientia.⁊ hoc in multis.primo de pronepote de quo non dixit gallus: vt.j.§.idem credendum. Item in alio in.§.sed ⁊ si viuo. Item in alio in.§. nam ⁊ si. Item ⁊ in alio quia de naturali morte filij tm̄ dixit. nam idem est de ciuili vel simili casu:ut in.§.⁊ qd si tm̄.⁊ in alijs pōt notari reprehensio.sed vellius non reprehēdit vtpote post gallum aduenies non dixit reprehensibile.i.aliquod propter quod debet reprehendi sed ad plenum:vt.j.in.§.⁊ bene.nam quanto iuniores tanto perspicatiores:vt ait priscianus. Item nota q dicit filius non filia:quia nepotem ex filia possum preterire:vt īsti. de erbere.libe. .§.iure.⁊.j.§.nunc de lege.ac.

hensio.sed vellius non'reprehēdit vtpote post gallum aduenies non dixit reprehensibile.i.aliquod propter quod debet reprehendi sed ad plenum:vt.j.in.§.⁊ bene.nam quanto iuniores tanto perspicatiores:vt ait priscianus. Item nota q dicit filius non filia:quia nepotem ex filia possum preterire:vt īsti. de erbere.libe. .§.iure.⁊.j.§.nunc de lege.ac.

q ¶ De viuo.hoc ideo dicit q cum filius post mortem patris moritur nepos non rumpit testm̄ aui per.l. vell'.vt.j.ti.i.l. siquis erbedato in pn.⁊.ſ.e. .l.siquis posthumos. §.si filiū ⁊.C.de ineffi. tes. siquis. ⁊ ita ponit gallus eos tm̄ casus quibus testator habuit necesse īsti tuere nepotē.ac.

r ¶ De.auo.ac.

s ¶ Moriet.alſ moritur. alſ morietur.ſ.naturaliter.pñs ꝑ futuro:vt.j. de verborum significatione.l.verbum erit.⁊ ī hoc reprehenditur a scevola vt j.§.⁊ quid si.

t ¶ Tunc.idest in eum casum. vel idest mortuo filio: vt ar.j. de condi.⁊ demonstratio.l.uj. in fine.ac.

u ¶ Neptis.⁊ hoc abundat cū potērat concipi sub masculino: vt.j.de verborum signifi.l.ꝑma.accur.

x ¶ Post mortem meam. vel me viuo eadem ratione:vt.C. e.l.fin.⁊.j.eadem.l.§.nam ⁊ si filius ſm quosdam.sed certe id per velleiuz: ut.§.nunc de lege.non per gallum vt hic dicitur.⁊ sic etiam hic reprehēdit per velleiū ex interpretatione:⁊ in.§.naz ⁊ si.vnde subaudi me mortuo vel me viuo.ac.

y ¶ In.x.mensibus.proximis morti filij.nam tanto tempore pōt ex eo nasci nō vltra:nisi forte per paucos dies ſm physicos:vt.j.de suis ⁊ legitimis.l. intestato.§.post.x.⁊ in auc̄.de restī.⁊ ea que pa.§.fi.⁊ facit.ſ.de sta.ho.l.septimo mēse.⁊ dies mortis computat in.x.mēsibus. Sed quid si post duos dies post.x. menses nascatur:videtur preteritus:vt.ſ.co.l.commodissime. sed dico contra vt ibi nō.per.l.C.co.l.fi.ac.

¶ Quidam recte. Hec est secunda pars prime partis in qua reprehenditur primo gallus de superfluitate. Secundo de insufficientia circa numerum personarum. Tertio de insufficentia circa casus. Secunda in. §. idem credendum. Tertia in.§.⁊ quid si tm̄.⁊ hoc intendit. Institutio facta de filio ⁊ nepote trahitur ad nepotem nasciturum post mortem filij.hoc dicit. Vel sic. Cum fit substitutio de nepote in casu de quo gallus prouidit non est necesse vt de morte filij fiat mentio.b.d. Jo.de imo.⁊ Bart.

z ¶ Quidam.prima reprehensio ac.

a ¶ Credunt.ſ.vt valeat institutio siue substitutio nepotis etiam non ſcā mentione mortis filij:⁊ valebit eo casu qui ex verbis.ſ.galli concipi posset.vel dic admittēdum ⁊c.ſ.vt eo casu ⁊c.⁊ in idem recidit.ac.

b ¶ Non exprimat.idest non dicit illa verba si filius meus viuo me moritur. ſz simplr.i.ita dixit siquis mihi nepos post mortē meam nascet̄ heres esto.⁊ dic sic instituit.i.substituit:ut in prin.l.idem si dixi filium ⁊ nepotē qui ex eo mihi nascetur post mortem meā heredes instituo.vel etiā sic.si filius heres non erit nepotem qui ex eo nascetur substituo. Vel sic. Filium instituo ⁊ nepotem substituo Vel sic filium ⁊ nepotez ex eo instituo sentiens de nasciturjs.naz ⁊ his omnibus casibus videor eum instituere in eum casum in quez rumperet preteritus.ſ.in casu galli quando me viuo moritur filius:⁊ postea me mortuo nascitur nepos infra decem menses ⁊c. vt enim testamentum non rumperetur hoc feci. Quid aūt si filium ⁊ nepotē natū instituī? Rñdeo ⁊ tunc videor eodē ordine instituisse.ar. .j.de le.ij.l.peto.§.fratre.⁊.l.cuz pater.§.penūl.⁊.C.de verb.signi.l. finali.⁊ .j.e.l.§.instituens.⁊.ſ.de vsufruc.l.quotiens.⁊ etiaz hic innuit.sed argumen. contra.ſ.de vsufruc.ac.l.si mulieri.⁊.j.de leg.i.l.si quando.§.i.⁊.j.de solu.l. nec enim.⁊ in auc̄.de mona.in fi.colla.i. Itez contra.C.de impu.⁊ alijs sub.l. finali.sed ibi testator erat extraneus.hic pater ⁊ auus.sed quidam dicunt dicto casu filiuz esse heredez ⁊ nepotē etiaz filio viuo.vt si emancipet filium ⁊ nepotem post mortez aui ⁊ sic queritur nepoti:vt.j.de lega.iij.l.si a patre.alias nec momento esset heres:vt.j.de acquiren.here.l.placet.⁊ hoc etiā dicunt per hunc.§. ⁊ exponunt ex verbis.ſ.testatoris.nec reprehenditur gallus ſm eos. Solutionez primā teneas.

¶ Idem. Hic ponitur secunda reprehensio scevole contra galluz de insufficientia circa numeruz personaruz. Et primo loquitur qñ solus nepos supest ⁊ pnepos nasciturus ex eo sperat. Scō qñ viuit solus filiꝰ ⁊ spat pnepos nasciturus ex nepote premortuo. Tertio qñ viuit tam filius q̄ nepos ⁊ pronepos speratur: Quarto limitat proxime dictuz ꝑz vnū intellectuz vel ꝑz illuz ponitur ratio primi ⁊ secundi casus. Secunda ibi. sed ⁊ si viuo. Tertia ibi. nam ⁊ si. Quarta ibi.sane prout ponitur limitatio.sed prout ponitur ratio que ē ibi.ne successione

hoc intẽdit. Sicut instituí potest nepos nasciturus ex filio fm consilium galli sic pronepos ex nepote siue solus nepos supersit tpe testamẽti: siue solus filius: siue supersit filius ⁊ nepos: hoc tñ testñ euertit si ꝓtigat viuo ꝑauo decedere filium a institutũ: deinde nepotẽ preteritum. h. d. Jo. de imo.

a Credẽdũ. scõa reprẽsio ⁊ ẽ de insufficiẽtia ⁊ curialr fit magis ꝙ si diceret hoc omisit.

b Pronepos. subaudi siue proneptis post mortez meaz in r. mensẽs proxi. quibus nepos moriet ⁊c. ut in ꝑn. l. ⁊ nõ ꝙ ḣ solus nepos viuit. j. proxi. solꝰ filius. at alio sequẽti uiuit uter qz. Itẽ nõ ꝙ hic ⁊ sequẽti casu incidit scꝛeuol. in iitiũ superfluitatis. de quo reprehendit gallum. j. proxi. §. nam dicit decedat. sed dic ꝙ referendo verba galli circa illud hoc facit nõ approbando uitiũ. ac.

c Sed ⁊ si uiuo. alia reprehẽsio insufficientie circa eũdem ꝑ nepotem. ac.

d Cuius. nepotis.

e Faceret. auus. ac.

f Dicet. s. auus. tũc qui pronepos ⁊c. ⁊ repete ut. §. proxi. diri. ac.

g Mã ⁊ si filius. alꝯ nã. alias nuz interrogatiue. ⁊ dic duobꝰ modis casuz. primo in filio instituto nepote ꝑterito ⁊ ꝓnepote substituto ⁊ hic paulus. secũdo ꝙ filiꝰ ⁊ nepos fuerũt instituti ⁊ pronepos substitutꝰ. utroqz eoꝝ mortuo uiuo testatore.

h Cõcipe. põt auus substitutionẽ ꝓnepotis hoc mõ. si filiꝰ ⁊ nepos morientur me uiuo: tũc qui pronepos nascet post mortẽ meã in. r. mẽsibꝰ proxi. qbꝰ nepos meꝰ moriet heres esto. ⁊ nõ. ꝙ dixit post mortẽ meã: qz de hoc loquitur gallus. sed uelleius ẽt de nato in uita testantis: ut. j. eo. §. nunc de le. ac.

i Admittẽdum. ut ualeat dicta substitutio. ⁊ ẽ repẽsio galli de insufficiẽtia.

k Ita sane. s. ẽ hoc admittendũ. b.

l Prius nepos. qz si filiꝰ decederet ꝑus: nepos rũperet testñ per legẽ uelle. ñ ꝙ pronepos ex nepote natꝰ cuz iã inueniret ruptũ. qz qõ iã ruptũ ẽ amplius rumpi nõ põt: ut. j. ti. i. l. nã ⁊ si. ⁊. j. e. §. in oibꝰ. ⁊ hoc ꝟ ꝑmũ casuz. at ꝟ aliũ non ẽ uis gs añ ꝺecedat dũmodo nõ ꝺecedant ãbo in uita pris. ⁊ tunc subaudi ḣ marime. uel ẽt ꝟ cũdẽ dic ꝓxisꝯ. s. auus ⁊ deinde nepos. q. d. si unus ⁊ alter añ auũ decedat.

m Ne successione. s. nepotis ꝑteriti ꝟ primuz casuz ul pro nepotis ꝟ aliũ. sed tunc hic uersus ne successione ⁊c. refert nõ ad pri. ꝟ ad supi. s. qõ admittẽdũ ne ⁊c. uel ẽt referas ad illud admittẽdũ ⁊ ẽt ad ambos supiores. §. ꝟ cũdez casuz. ⁊ ꝟ hoc dic ne rũpat successionẽ cũ sit preteritꝰ. ac.

Et quid. Hic reprehẽdit gallus de insufficiẽtia circa casus. ⁊ hoc intendit. Substitutio fiã de nepote in casuz mortis filij ertẽdit ad oẽz casuz per quem filius desineret esse in prãte testãtis. Et põt diuidi i tres ptes. ꝑmo ponũtur duo casus ꝓuisi per gallũ. secũdo rñdet cuidã obiectõi. tertio reducẽ predictos casus ad prouisionẽ galli ex snĩa legis uelleie. scõa ibi. hi enim. tertia ibi. hec oĩa. h. d. Jo. de imo.

n Si tñ. alꝯ qd tñ. ⁊ alꝯ ⁊ qd si tñ. ⁊ dic casuz ꝟ ꝑpꝙ. ꝙ tres fiãt ḣ oppositiões ꝫ supiorẽ ꝓmũ. §. ⁊ non soluant. Nota super eo ꝙ dixerat utriusqz. nã qd si in casum mortis filij tñ. ⁊ de nepote tacuit. Scõa de deportatione. Et tertia de emãcipatiõe sup ꝟbo mortis. q. d. dictis trib⁹ casib⁹ nõ ẽ improuisuz. Sed absurdũ ꝟ ꝙ scꝛeuo. ꝓtra scipm opponat ⁊ nõ soluat. ꝙre dic casũ ꝙ una fit qõ ꝓtra ꝟba galli qui de naturali tñ morte filij dixit ꝑ quã filius erit de medio qrit hic ꝑ an sufficiẽter uideat dixisse cũ ⁊ alijs modis possit filius exire de medio: ut deportatione ⁊ emãcipatõe ⁊ alijs ⁊c. certe nõ. ⁊ sic reprehenditur gallus de insufficiẽtia. Alij referũt ad oĩa supradicta ubi ó morte fit mẽtio.

o Conciperet. s. testator substi. non uidet sufficere. qd enim ⁊c.

p Quid. s. erit. q Atque ⁊ ignis. loco cuiꝰ ẽ deportatio: ut. j. ad. l. iul. pe. l. iij. q ẽ mors ciuilis: ut. ó ꝓtra ta. l. i. §. filiũ. ⁊. §. ꝑ soc. l. actõe. §. publicatione. acc. r Paterek. iste filius.

s Si nepos. substitutus.

t Instituerek. i. substituerek. ac. u Ostẽdim⁹. §. §. idẽ credẽdũ. ⁊ caute de filio de quo ĩcipit transit ad nepotẽ ut oñdat idẽ in utroqz.

x Emãcipatꝰ ẽt. nõ soluit. qd ꝙdicũt qdã nõ cõtineri. ut ar. §. c. l. commodissime. ⁊. §. so. ma. l. si cũ dotẽ. ⁊. j. de ver. obli. l. ex ea. §. insulã. ⁊ sic bene reprehẽdit gallus. ⁊ qõ subijcit admitti hos casus ex snĩa. l. uelleie exponũt ut testator possit eos exprimere non ꝙ habeantur pro expressis ꝫ de morte sit expressum. ꝫ tu dic eos haberi pro exꝑssis ex snĩa. l. uelle. ꝫ forte galli snĩa fuit eadẽ. sed reprehenditur ꝙ nõ exꝑssit. nã sicut morte filius desinit ẽ suus ⁊ erit de medio. sic deportatione cũ filꝰ mortuo deportatꝰ sit ut dixi. Itẽ ꝑ emãcipationẽ iure ciuili desinit esse suus ⁊ erit de medio: secꝰ si per pretorẽ: ut. j. de bo. pos. l. si cũ pfono. §. i. qr ꝙ casus omissus filꝰ exꝑsso hñdus est. est. n. mortuo filꝰ deportatio ut dixi ⁊ emancipatio: ut. C. de insti. ⁊ sub. l. si mf. nec refert quid de equipolẽtibus cuntingat: ut. C. de dona. que sub mõ. l. fi. nec ob. in auẽ. de here. ab. §. nullam. ubi tollit ofia emancipationis: qr illud qñ nullũ est factũ testñ. Sed qd si emãcipatus readoptet: ut nõ nocere nepoti: ut. j. si ta. te. nul. ex. l. i. §. signis filiꝰ. secꝰ m filio deportato restituto: ut. j. de cõtra ta. l. i. §. fi. nisi restitutio ẽt post mortem aui: qr tũc cũ nepos est heres non põt desinere: ut insti. ó fideicõ. here. §. restituta. ac. y Dicẽs. nil nocet gallũ ñ dixisse qr lex uelle. dicit. sz hoc est falsum ⁊c. z Omnes. simules qñ uiuẽte testatore precedẽs psona de medio tollit ut si fiat seruus pene: ut insti. q. mo. iuspa. po. sol. §. pene. bi. n. nõ ptinent ad uelle. qr ꝑmo capite. l. uelle. cauet

cipatus eẽt. Dicens. cãus ⁊ oẽs ex qbus suus heres post mortem suã scz aui nasceret nõ ptinẽt ad legem uelleiã: sz ex sẽtẽtia legis uelleie. ⁊ hec oĩa admittẽda sũt ut ad similitudinẽ mortis ceteri casꝰ admittẽ di sint. Quid si is q filiũ apõ hostes hẽat testaret ꝙre nõ iduxit ut si añꝫ filius ab hostibus redierit: ꝙuis post mortẽ pris decederet: tũc õdeꝰ nepos vl ẽt adhuc illis uiuis post mortẽ. s. aui nasceret nõ rũperet. Nã hic casus ad legẽ uelleiã nõ ptinz. Et melius ergo ẽ ut in hui⁹mõi utilitate ꝑserti post legẽ vl leiã: q ẽt multos casus rũpendi ab stulit interpretatio admitteretur.

de nepote nato in uita aui post mortẽ filij: ut. j. eo. §. nunc ó lege. In secundo cũ tpe testamenti erat natus nepos ⁊ filius. hic ãt nascit suꝰ post mortẽ aui. qõ accipe. i. si fuisset natꝰ uiuo auo i sua ptate futurus erat: ut insti. de hered. abinte. §. posthumi. sz snĩa locum hz ut subijcit. dicũt enim uerba ciꝰ siquis ex suis heꝺibꝰ suus heres esse desierit ut. j. e. §. nisi ó le. ⁊ bñ uerba se hñt ad oẽs casus ptinẽtia. i. q̃li tercunqz suus heres esse desierit ꝑ mortẽ uel per emancipationem uel deportationẽ. ⁊ hoc est qõ hic subijcit.

a Et. alꝯ ⁊. ⁊ alꝯ ut.

b Admittẽda. ut testamentuz non rũpat: ⁊ nepos ex substitutione admittat. nã hi casus habent nĩ pro exꝑssis ut dixi ẽ.

c Sunt. alꝯ sunt. ⁊ alꝯ sint.

d Ceteri. alꝯ certi. alꝯ ceteri. s. similes predictis.

Quid si is. Scꝛeuola aliã materiã alto stilo ꝓsequit. ⁊ dic ꝙ adhuc ponit scꝛeuola suppletiões ⁊ correctiões ad dictũ galli circa contingentiaz casuũ. Et diuidit iste. §. in qnqz ptes. Primo põit casuz ꝓuisuz per gallũ. Secundo ponit prouisionẽ. Tertio ponit effectũ siue ꝓuisionis Quarto remouet quãdã tacitaz obiectionẽ. Quinto infert supplẽdo ad dictũ galli pp utilitatẽ publicã. Secũda ibi. ꝙre non indurit. Tertia ibi. ꝙuis. ꝙrta ibi. nã hic casus. quinta ⁊ ultima ibi. Et melius ꝑ. Bald. Et hoc intẽdit. Si filius instituat ⁊ nepos nascitur sibi substituat sub ꝓditione si filius decedat uiuo auo: substitutio locũ hẽbit si filius tũc erat in captiuitate ⁊ in ea moriat. h. d. Jo. de imo.

b Quid si is q. induxit. gallus: ut testator sic diceret. filiũ si de hostibꝰ redierit istituo. aut si filiꝰ añꝫ ab hostibꝰ redierit: subaudi decesserit: tũc q mihi ex eo nepos in. r. mẽsibus ꝙbus filius est captus: natus erit heres esto. deficit enim istud hic. ⁊ sunt hec ꝟba testantis. qõ aũt sequitur. ꝙuis ⁊c. sunt ꝟba scꝛeuole. reprehendentis gallũ de insufficientia usqz i fi. Qõ si gallus induxisset ⁊ testator dixisset nepos nõ rũperet qõ ẽ in fine. ꝙuis post ⁊c. ⁊ fm hoc hẽas aut. sed alꝯ ẽ ut. ⁊ tunc pñt eẽ ꝟba omnia scꝛeuol. q. d. quare non induxit gallus aliquẽ modũ: ut si filius decederet apõ hostes ñ rũperet testñ: ut. §. ti. i. l. lege. vñ ódubit exꝑmek bũc mom sise. ac.

c Decederet. filius. d Deinde. sic cõstrue duobꝰ modis. tũc deinde nepos post mortẽ. s. aui nasceret qõ ẽ. j. nasceretur. vl cum: ẽt decederet adhuc illis uiuis. s. auo ⁊ filio. uel secũdo sic. ꝙuis post mortez patris decederet filiꝰ apud hostes deinde nepos post mortem aui. s. nasceretur. uel ẽt decederet adhuc. uel uiuis. s. auo ⁊ pronepote. ⁊ fm primuz intellectũ isti ablatiui illis uiuis determinant uerbuz nasceretur. ꝫ aliũ ꝟbuz decederet. ⁊ uere gallus hoc non dixit cuz exigebat filiuz mori uiuente auo. Itẽ nepotẽ nasci mortuo auo ⁊ mortuo suo patre: ut. §. i ꝑn. huius. l. qõ hic nõ ẽ. quocũqz duoruz predictoruz modoruz exponas. Tertij dicũt illis uiuis. i. illo ꝑsente uiuo. ⁊ ponit plurale ꝓ singulari. sic. §. de pe. here. l. uiuus. in fi. ac. e Mã ḣ casus. cuz post mortẽ aui apud hostes decedit filiꝰ. adhuc. n. se restringit: ⁊ ꝓtinua hz gallus non dixit: lex uelleia forte dixit ꝫ nõ ẽ uex. nã ⁊c. f Nõ ptiet. qr ea loquitur eo. §. videndũ. g Meli⁹. i. bonũ. vl. i. ꝙ ꝓtiũ. h Utilitate. alꝯ utilitatẽ. ⁊ hẽas in fi. admitteret. i. admĩstret. vl utilitate ⁊ tunc habeas in fi. admitteret. vl dic hmõi interꝑtatio admittet utilitate. i. pp utilitatẽ publicã. ne testamẽta rũpant ut instituẽs ⁊c. ⁊ tũc sic ꝓtinua sine. §. ⁊ hẽas ut ꝫ ꝑpꝙ. alꝯ deest ut ⁊ ĩcipit. §. instituẽs ⁊c. i Casus. Soluit gallus superius auo in nepote ⁊ ꝓnepote si moriat filiꝰ ut ĩcidat i casus q ex interpretatione morti eqꝑarantur: nũc vult ẽt ei ꝓsulere i casu q silr ex interꝑtatõe morti similat utpote si captus fuerit ab hostibꝰ filiuska. auus ita dicat in institutiõe: si filiꝰ meus añꝫ redeat ab hostibꝰ filiũ suscepit sit mihi heres nepos meus. nã postea nunꝫ rũpet testñ aui. Et ẽ istud uerũ siue filius anteꝫ redeat decedat post mortem patris uel ante. uel siue nepos nascat adhuc uiuo auo siue post mortẽ aui. ꝙuis cãus iste nõ ptineat ad. l. uelle. principalit q̃ multos casus abstulit rũpẽdi testñ ⁊ ex interpretatione admittat.

k Abstulit. ut. j. e. §. videndũ. a30.

l Admitteret. ut testator possit hũc casuz exprimere. ⁊ sũt omnia plana.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vel dic ēt vt omissus habeat ꝑ expresso. qz virit tñ fm cōsiliū galli ⁊ eius verba. nō aūt de hostibus fecit mentionē: vt ar. ff. eo. §. qdā. ⁊ nō. ff. pr. §. ⁊ fiet hic interpretatio ⁊ suppletio ꝑ sceuol. sup ꝟbis galli quasi gallus hoc senserit. cum. n. dicat de mortuo filio viuo auo: vt. ff. in prin. siue hic dc̄at apud hostes viuo pfe bñt locū verba galli prima si me viuo ⁊c. siue eo mortuo hz locuz mens cum fingat mortuo prima hora captiuitatis vt. ff. ti. i. l. lege. ſz illa ꝟba illis viuis obstāt huic intellectui. siue dicas nasceret. s. nepos. siue decederet. s. filius: cū gallus erigat nepotē natū post mortē aui ⁊ filij. dic ḡ ꝙ hmōi interpītationū extensio fiat circa ꝟba. l. vell. cū sūt generalia si qs suus hēs ⁊c. vt. ff. e. §. ⁊ bñ. ⁊ ꝙ dicit multos. s. alios: vt dicto §. vidēdū ⁊. ff. §. pr. ſz ꝑterit⁹ victus nepos rumperet. ut. ff. eo. l. si quis posthumos. §. i. ac.

Institutus. Nepos institut⁹ simplr dicit institut⁹ in oi casu in quo tpe mortis aui reperitur suus. b. d. Et diuidit in duas ptes. primo ponitur breuis ordinatio testi gnālis quo ad oēs casus spāliter ⁊ quo ad personas. Scōo breuis ordinatio quo ad oēs casus ⁊ quo ad personas fm intelectū ꝓme glo. scōa ibi atqz. bar. a **Instituens.** als est. §. istituēs scōm py. als est vt instituēs ⁊ dcest. §. ⁊ dic ꝙ secuol. hz generalē substitutōez que sic fit. nepos qui post mortē nascetur suꝰ bfes esto. est. n. gnālis quo ad casus oēs siue filius post mortē desinat ee suus siue p aliū casum morti similem. ⁊ sic nepos preterit⁹ rūpet. sic. n. dicit nascet suus sicut ⁊ iste sunt gnāles. qcqd liberorū ⁊c. aut quicūqz ⁊c. ſz iste sūt generales quo ad oēs casus: ⁊ etiam quo ad oēs inferiores qui nascerētur sui: ſz prima ad nepotes tñ. ac.

b **Atqz.** i. perinde generalr videt substituisse ꝑ ꝟba superiora. atqz. i. sicut generalr diriſſet qcqd ⁊c. ac. c **Institutus.** s. recte et generaliter videt instituisse ita subaudi si suus ⁊c. nō igit nepos cū ꝓnepote simul: sed ordine admittunt. vt ⁊ nō. ff. e. §. quidam recte. ac.

Sicus. Hec est quarta ps prime ptis in qua ponunt dubitabiles qōnes v qz ad §. in omnibus. Et diuidit in tres ptes vsqz ad §. forſitā. nā ꝓmo ponit vnā qōnem in nepote. ſo aliā in ꝓnepote fm veram lram. Tertio determinat utrāqz. scōa ibi. Idē q̄rēdū. tertia ibi. ſz cū testū. Et hoc intēdit. Nepos apud hostes edit⁹ viuo pfe ⁊ auo: rediēs illis mortuis nō rūpit testū aui in quo repit pater substitut⁹ qō hz locū etiā in ꝓnepote ab hostibus redeūte patri suo substituto. b. d. Jo. de imo.

d **Si ei⁹. filiū.** quē dicit instituū. als nō tenet testū: ut. ff. e. in pn. nō.

e **Nepotē.** nōdū natū. qz dic ꝑgnās. ac. f **Ex eo.** filio nascituꝛ.

g **Viuo.** als viuo auo ⁊ ei⁹ filio ⁊ bñ. ⁊ si nō habeas. subaudi.

h **Ille.** s. nepos. ac. i **Atqz aui.** ꝓmo pf postea auus morit als ñ rūperet nepos: vtpote filio cū ꝓcēdēte: ut. C. de inof. test. l. si qs filiū. ac.

k **Ex iure antiquo.** qō gallus inducit q̄si sit natus auo mortuo: qz nūc primum suus ē cum redit auo ꝛiaz mortuo. vel ex. l. vell. qz vere ē natus viuo auo: ⁊ nō soluit. ſz. ff. pr. tñ. solues ac.

l **Idē q̄rēdū ē.** pronepotē. s. nō natū. ⁊ vices nepotem viuere ⁊ ē per oīa supiori sīls. at alij ut py. ⁊ Jo. nō bñt nepotē. ⁊ si habeāt ꝑ dictū qd abūdat p: ⁊ subaudiūt magis. ⁊ ē rō qz magis dubiū q̄ in precedenti potest aptari. l. velle. quia nepos natus ē auo uiuente: ḡ locū hz nelle. ut. ff. e. §. nūc de lege. Itē institut⁹ ē nepos filio viuo. at in sequenti est institutus filio mortuo. ⁊ lex vell. i ꝓio capite logt cū factū ē testamentū filio viuo: ⁊ nepos nascet filio viuo ⁊ auo. uel auo uiuo ⁊ mortuo filio. ſz ex interpretatōe velle. idē sit. ⁊ si testatus sit filio mortuo: ⁊ sic velle. aptari nō pōt: ſz nec gall. qui vult filiū mori post testū viuo testāte. at hic erat ante mortuus. ⁊ sic magis est dubiū. sed az. ⁊. b. nō placet cū hoc superius rñ. aptetur ad. l. velle. vt. ff. statim vices. ac. m **Redeatqz. s.** pnepos ab hostibus. vel dic nepos fm aliā lram. n **Mortuo eo. s.** pauo: ⁊ patre suo ꝓnepotis prius: uel si habeas nepotis dic eo. s. auo. ac.

o **Rūpet.** qz institutus. idē ⁊ si ꝑteritus: qz nō erat suus cū auus moritur: hz ex nepote natus. p **Excludat.** a rūpēdo cū nō rūpat nisi data bfditate. ⁊ sic non solvit ad qō ius ptineat: qd ergo in superiori casu: videtur neutrū ius habere locū. ius ātiquū. i. galli nō. qz hic nepos natus est ex viuēte pfe ⁊ auo: hz apud hostes. ⁊ gallus loquit cuz nepos nascitur post mortem pfis ⁊ aui. Itē ius postliminij in capto apud hostes locū hz fm gallū: ut. ff. e. §. qd si is q filiū. cū ḡ fingat ea hora natus qua captus fuit sic vbi ⁊ mortuus ⁊ captus fuit viuente auo. ergo dz haberi ꝓ iam nato viuēte auo ⁊ sic cessat gallus. Itē qz nō nascit auo ut suus cū nascitur ure. qz tunc est captus ⁊ sic seruus. Itē qz tunc alius cū ꝓcedit. Itē vellea. cessat qz illa logt ꝓmo capite cū nepos nascit viuo auo: ⁊ post mortē filij. et ꝑ nat⁹ ē filio viuo. Itē nec scōo. qz locū hz cū nepos nascitur viuo auo ⁊ viuēte filio: vt. ff. e. §. nūc de lege. at hic cū redit ab hostib⁹ vt nasci ⁊ sic nascitur post mortē vtriusqz. sed econtra vt utrūqz ius habere locū. gall⁹: qz redit p⁹ mortē aui ⁊ sui pris ⁊ tunc videtur nasci cū redit. ⁊ sic cū post mortē vtriusqz nascat hz locū gallus. vt. ff. e. in pn. Itē. l. velle. qz natus est i veritate viuēte auo ḡ vell. locū hz. Item ꝑ ꝟb ius postliminij ꝑsumit de quo mō dixi Jo. qdam dicūt gallū in ꝓcedenti rñ. ⁊ velle. in hoc pñti bfe locuz. sed tu dic in utroqz gallū. nā oīa q̄ dicūtur vsqz ad §. nunc de lege. a pn. l. respiciunt ad regulā galli. ff. in pn. l. positā. qz post mortem vtriusqz videt nasci cum reddit ab hostib⁹. Itē pf mortuus est viuēte auo ⁊ hoc tpe nepos vivus est ⁊c. Jrez viuebat filius tpe testi. ⁊ sic locuz habz gallus idē p oīa in hoc casu prout habes pronepotē. Itē ⁊ prout habes nepotē hz locum gallus eo inspecto qp nascit post mortem testantis nepos. nec ob. qp vere añ fuit nat⁹: qz inspicio qñ ꝓmo fuit suus. nec fingit cornet. natū pria hora captiuitatis: qz hoc erat impossibile cum tunc nasci. sed nō ē ipossibile aliquez mori prima hora captiuitatis qō ipsa fingit. Itē nec ob. ius postli. qō vt locuz bfe in nato apud hostes: vt. C. de capti. l. i. qz ibi redijt cū mfe uel pfe. ꝟ non. Itē quia hic inspicio ꝟitatē qz ꝛe fingit suus. deinde post mortē pris ⁊ aui: ñ fictiōe vt fingat nat⁹ qñ mt capiebat ⁊ in ciuitate steriſſe. ⁊ ꝙ veritas fictioni prevaleat nō. C. de bis q ve. e. l. fi. Itē pōt ee ꝙ ēt ꝛe decessit post mortē pris aui. Itē ad hoc qō dic ius ātiquū facit. ff. de reg. ca. l. fi. ⁊. ff. de test. tu. l. si bēditas. §. q filium. ac.

Forsitā. Preteritio nepotis filio īstituto nō irritat substitutiōem pronepotis si nepos moriat añ ꝙ ꝓnepos ab hostib⁹ reuertat eius pfe iam mortuo. sicut nec rūperet testū si ꝓnepos ex ꝓnepote emācipato adoptat⁹ ertūs apud hostes reperiatur institut⁹. b. d. Et diuidit i tres ptes. qz prio logt in ꝓnepote nato post mortē nepotꝭ q erat illi⁹ pf ⁊ post mortē aui sui. ſo i ꝓnepote nato apud hostes viuo pfe suo: q tñ redijt post mortē pris sui ⁊ paui. tertio logt i eo q adoptat⁹ ē ertūs apō hostes: ⁊ reuersus ē p⁹ mortē oīuz. Ita ibi ḡ. tertia ibi. atqz. Jo. de imo.

q **Forsitā. filiū** istitui ⁊ nepotē ꝑteriꝭ ⁊ adieci si me viuo filiꝰ me⁹ morietur tūc q ꝓnepos nascit hefs esto. nascit postea ꝓnepos mortuo pfe suo ⁊ auo ⁊ pauo: querit an recte sit institut⁹: vt ꝙ nō. qz pf su⁹ fuit ꝑterit⁹: ſz ñ nocet qz decessit añ filiū. ⁊ sic ē recte īstitut⁹ ⁊z testū. ⁊ hoc put hēas mortuo pfe ⁊c. ⁊ cū post oīum mortem nascatur ptinet ad ꝛsiliū galli. r **An.** abūdat vnū an. vñ illō uel istud. ff. an nō potuerit. ⁊c. s **Istis.** s. sequētibus. t **Nepos. ꝑterit⁹.**

u **Post testū.** idē si añ. ac. x **Pfe istituto.** ac. v **Ex eo.** s. nepote

z **Cōcipiat.** ꝓnepos. a **Itqz.** ꝓnepos. b **Pfe.** vtroqz. s. suo ⁊ sui pris. ac. c **Auo.** pris sui mortui. Alij bñt itqz viuo pfe. deide auo. ⁊ dic viuo. ⁊ ꝙ. ff. dic post mortē. s. oīum q erāt in medio q ꝓcesserūt ꝓnepotem apud hostes natū. ⁊ dic nascit. i. agnascit. ſz quo tūc ad gallum ptinet ꝟ casus? Rñ. dices ꝙ hic ꝓnepos fuit natus apud hostes viuo pfe ⁊ auo ⁊ pauo. sed rediit bis mortuis. ⁊ pauo vltio loco mortuo. ⁊ sic cum rediit vt nasci: ut. ff. ꝓori. §.

d **Nō recte.** qz nullo mō. rectū. n. erat si īstitueret. uel dic nō recte: qz fuit institut⁹: ſz istitui non poterat: qz erat apud hostes: ⁊ ibi decessit ꝟ nepos ante auum: vt. ff. pr. §. e **Exp̄auescēdū.** q̄si recte īstitut⁹. i. substitut⁹ videat pronepos.

f **Post mortē. s.** oīuz. g **Ergo.** sic īfert: si ꝓnepos admittitur nat⁹ post mortē oīum ḡ q nat⁹ ē in vita oīum ꝓdictoꝝ postea rumpit testū. īstitut⁹ admittit ⁊ nō rūpet si illi ꝓcedāt. ac. b **Admittet. ex** īstitutiōe ad succedenduz:

i **Atqz. i.** sic̄ hoc alio si ex eo ⁊c. sed tūc ꝑ vell. vl ēt dic ꝑ gal. ⁊ dic de pronepote nato apud hostes vt ꝓdixi: ⁊ sic sūt tres cāus i hoc. §. Vel sic. ḡ si pronepos. s. ꝓdictus. i. ille q nat⁹ erit ex nepote. nepote dico mortuo. postea. i. post testū filio viuo. subaudi ⁊ auo admittit qz vez est cum admitti: ⁊ subaudi nō rumpet atqz ⁊c. ⁊ sic sūt duo casus tñ hui⁹. §. ⁊ ptinēt ad gallū. i **Atqz.** dic ꝙ prone potē īstitui ex emācipato nepote natū. ⁊ post emancipationē ꝛceptū hic non rumpet. vel dic ēt ex neū adopto q̄si ex nepote natū quē añ īstituerā ꝓdcō modo: vt i prin. §. nō. ad qō. ff. e. l. filio. §. fi. Itē qō ff. §. dicit ō morte nepotis ꝑteriti ⁊ filij instituti. itellige fm ordinē quē dixi. ff. e. §. nā ⁊ si filius. s. ꝙ ꝓmitus decessit nepos: ⁊ postea filius. secus si econtra. Item nō. ff in fi. similitudinē que est inter ciuilem potestatem ⁊ naturalē. ac.

In omnibus. Filius in ptāte ꝟz īstitui ⁊ a substituto post mortē non ꝑt erheredari. filiꝰ ꝟo q ē apud hostes pōt ꝑteriri si ibi decedat. Itē vbi īstituitur precedēs in gradu: relīq sequētes in ordine pñt licite ꝑteriri. b. d. Et diuiditur i tres ptes fm ꝙ tres sunt regle. ꝓmo ꝙ filiꝰ ꝟz instituꝰ. ſo ꝙ filius captus ab hostib⁹ pōt preteriri. tertio ꝙ nepotes ⁊ iferiores pñt ꝑteriri si filius precedat eos qui īstituit. Ita ibi. qō non est. tertia ibi. ⁊ certe in nepote. bal.

k **In oībus spēbus.** cū īstituūt nepotes ꝓnepotes ⁊ abnepotes. h.

l **Mūtarat. q. d.** nō inferiores: vt. ff. pr. tñ. ⁊ sic determinat dictionē filius. vl dic ꝙ determīat verbū in ptāte. q. d. emācipatus pōt ꝑteriri. qz nihilominus ualeret testū ſz posset rumpi p cōtra ta.. m **Institutus.** vel erheredatus pure. nā ⁊c. fm quosdam qō nō placet: qz pura erheredatio nō posset hic esse: ut statim dices. n **Post mortē. s.** expressis verbis. nec etiam tacite:

vt hic cēt. nā si filiū exheredo. ⁊ si me viuo moriēt: nepotem q mihi ex eo nascetur post mortē meā heredē instituo. ſm ꝓsiliū galli post mortē iuenit exheredatus. ⁊ ıō si valet vt ff. ⁊. §. c. l. si ita. §. fi. ⁊. l. si filio a pfe. in pn. a ¶ Hostes ē. ut instituat si ibi ꝺcedat al's reuersus rūpit testū: vt. j. ti. i. l. si qs exheredat⁹. §. ſz ⁊ si pf. ⁊ facit. j. c. oū apud. b ¶ Hronepote. repete nō est necesse q̄ instituat quoꝝ īstitutiones nō exigimus si liberi pmi grad⁹ īstituant vt subiecit. nā valet ad pfis testū ſz possit rūpi si filius pmoriat aī patrē: ut. j. ti. i. l. posthūoruꝝ. vel vic pōt pteriri si mō pmoriāt bi nepotes ⁊ pnepotes aī filiū: vt. §. ca. l. §. nā ⁊ si. ac.

c ¶ Liberi. pmi gradus. vt diri. vel vic liberi nepotū: q̄ diri filiū īstituo: ⁊ si me viuo moriatur tūc pnepotes ⁊c. sic. n. potui pterire nepotē. ac.

¶ Hunc de lege. Siue nepos nascitur⁹ īstituāt filio iam mortuo siue filio viuo: postea tū moriente aīq̄ nascatur nepos vz instituō ex puisi de pmi capitis. l. velleie. h. d. Et diuidit in q̄tuor ptes. nā pmo continuat scipsaz. ſo ponit mētem simplr vtriusq̄ capitis legis vell'. tertio tractat de primo capite legis vell'. q̄rto tractat de ſo capite. l. vell'. ſa ibi q̄ voluit. tertia ibi. ⁊ vſ. q̄rta ibi Etiā si parēte. Et illa tertia subdiuidit in q̄nq̄ ptes q: pmo ponit mētē pmi capitis: ſo p mōm illationis rē ſbiicit in exēplo. tertio qō pmo dixerat ꝓsequitur declarādo ſm dynū. ul'oīdit qd addit. l. vell'. ad. l. rij. ta. ſm Bar. q̄rto ꝓbat mētē. l. vell'. cē verā p rōnē. q̄nto cōfirmat illud p expſſa ꝟba. l. vel'. ſa ibi ergo. tertia ibi. nō solū. q̄rta ibi. quid est. q̄nta ibi. nā ⁊ si. Jo. de imo. d ¶ Nūc de lege. gallus q̄uidit circa nepotes natos post mortē aui. ſz vell'. circa natos in vita aui ⁊ fuit Juni⁹ vell'. iuricon. sicut ⁊ gallus nō consul: vt vell'. auctor. ut. §. ad vell'. l. ij. ⁊ hz hec lex duo capita. ¶ Primū q̄n filio iā mortuo instituo nepotē ex eo nascitur q nascit me viuo. Itez locum habet q̄n filius viuit tpe testi: ⁊ eo instituto substituat nepos nasciturus i vita aui post testū ⁊ post mortē filij. Sc̄ōm caput hz locū q̄n tpe testi viuit filius et nepos: ⁊ filio instituto substituit nepos ne rumpat testū: si filius viuo pfe decederet: vt. j. ti. i. l. posthumoruꝝ. e ¶ Natos. īstitutos. uel exhēdatos. Jo.

f ¶ Sisr. sicut natos post mortē gall⁹ rūpe nō voluit. Jo. g ¶ Primus caput. g aliqd dz dici magistralr. ſz scōm respectu pmi vſ: vt. j. ō reb⁹ du. l. qui duos. §. in ꝓposita. Itē q⁊. j. dicit in sequēti pte. Itē. j. §. videdū. posteriori parte.

b ¶ Ergo. plana ē illatio. al's ergo ⁊ subaudi rescribere mihi qd iuris sit si filium ⁊c. ac. i ¶ Nisi dē. s. nascitur nepotē. ac. k ¶ Instituas. i. substituas.

l ¶ De viuo. auo. m ¶ Nascat. qd iuris erit. Jo. ⁊ dic pmo filiū decedere post testū. ſo nepotē nasci. tertio mortuum. ⁊ sic ꝟbū mox determinat ꝟbum nascit ⁊ ē plana. alij dicūt q̄ determinat decedat viuo testatore ⁊ supplent q̄ si pronepos nascat viuo testatore. ⁊ dic filiū īstitutū al's testū non ualeret etiam si ꝓcedat filio: vt. §. e. l. si filius q̄ ī pos. n ¶ Qui eo. al's deest q. ⁊ tunc plana ē lra. si hēas q: dic si nepos. s. nascat qō est. j. viuo auo q nepos ⁊c. ꝟuz ēt qō est j. s. notauerit ſm az. ſz si ſz notauerit b ſnia ēt viuo pfe. s. sui pfis: ſz pfe moriēte pnepotis aīq̄ nascat nepos. Et nō q̄ az. dic q̄ q̄n filio nō viuit tpe testi habēt locū ꝟba ⁊ snia. l. vell'. sed q̄n viuit tūc snia tū vt hic vſ colligi. sed potest dici q̄ vtrobiq̄ hāt locū ꝟba ⁊ snia. sic. n. ꝟba dicūt q̄cūq̄ nascerent sui heredes futuri essent: ut. j. statim nā ⁊ si ⁊c. ⁊ vt in pn. huius. §. at in vtroq̄ casu suus heres est futurus cū nascit mortuo iā filio. Itē ꝓbo p id qō postea dicit. qd. n. necesse ē tēpus testi inspici cū satis sit fuari tps quo nascit ſm az. dic ibi quo ad sniam. ex p dictis apparet q̄ tertius casus nō ptinet ad pmū caput. l. vell'. q̄tū ad verba cum eo tpe quo nascit nō sit suus hēs. q⁊ nascit adhuc vmente filio. sed tū locum habet snia ſm. h. ⁊ sic intelligūt q̄dam hoc ℞ñ. ut azo. b. ⁊. ℞. vez ēt ⁊c. ⁊ de hāc tertio loqē ⁊ ꝓprie ponūt pfe scz nepotis. ſz eis obstat. j. ibi. tps quo nascitur: de hoc casu loqui vices. i. agnascit qō est filio postea mortuo: ut. j. ti. i. l. posthumoruꝝ. ⁊ ita ibi ēt si parente ⁊c. subaudi tū. ⁊ ita est plana tū ſm eos.

o ¶ Pfe. q est filius quo ad auū. p ¶ Qui. s. nepos. q ¶ Respici. al's ispici.

r ¶ Quo nascitur. ut nullo modo ꝓcedat vt primum caput habeat locum.

s ¶ Nā ⁊ si. refert verba. l. vell'. pmi capitis q̄ dicūt de suo: ſz tū ⁊ nepos nascitur suus duobus predictis casib⁹ cū filius est de medio sublatus vt insti. de here. q̄. ⁊ dic. §. sui. ⁊ sic hēs ibi. §. ēt si parēte. vbi incipit scōm caput. uel dic. licz verba dicāt de eo q nascit suus futur⁹ tū ⁊ q nascit viuo pfe ⁊ auo cōprehēdit p sniam. ⁊ sic de tertio cāu dic h. ⁊. §. pr. ⁊ ñ erit. §. ēt si. ſz ibi. ⁊ hñ ⁊c. uel ibi erit. §. sequenti pte ⁊c. uel ne utrobiq̄. ⁊ expone hec ꝟba ut sunt ꝟba. l. hoc mō. is ois virilis seruō: q faciet testū ita dz dicere q ei. i. testū facienti suus heres futurus erit ⁊c. i. cū nascit heres esto. ideo aūt dicit virīl. q⁊ ascendens p secū femininum nō hz necesse instituere: ut insti. de exhere. li. §. mater. vel ſm py. dic is q faciet testū ita dicat: omnis virilis sexus qui ei suus hēs futur⁹ ⁊c. s. hes esto: ⁊ tūc etiā neptis ex filio videt instituta cum sit p lineam virilē: secus si ex filia ut modo nō.

¶ Etiā. Si nepos iā natus substituat filio īstituto moriēte: moriente filio ante auū non rūpit testū ex scōo capite. l. velleie. h. d. ¶ Hic incipit tractare verba secundi capitis legis velleie. ⁊ diuiditur in duas partes principales usq̄ ad. §. ille casus. Hā in prima declarat intellectū. l. velleie in secundo capite. Secūdo repetit uerba secundi capitis ut ea extendet ⁊ declaret. secunda in. §. videndū. Et pma subdiuidit in q̄tuor: q⁊ pmo pōit mētē legis velleie. In secūdo capite illam declarat exēpla. Tertio cōmēdando. l. velleiam. ponit eius verba ⁊ declarat ad quos casus porrigat. Quarto ponit unā dubitationez circa premissa ⁊ illā tollit. Scōa ibi. ⁊ ita. Tertia ibi. ⁊ bene. Quarta ibi nec solū. Jo. de imo.

t ¶ Nascant. nepos ⁊ pnepos ⁊ deinceps. uel ꝺ casu hic incipit de secūdo capite. uel ꝺic hec uerba esse de snia pmi. ac.

u ¶ Parte. i. capite. l. vell'. uel ꝺic gradu personarum. ac.

x ¶ Ex. quo ad uerba secundi capitis. uel ꝺic quo ad sniam primi: ut patet ex premissis.

y ¶ Utriusq̄. i. filio ⁊ nepote cū uterq̄ fuit institutus. uel filius sed nepos ꝓteritus. ⁊ nepos primo decessit q̄ filius alioqn aliud esset: ut diri. §. c. naz ⁊ si filio. z ¶ Et bene uerba. secundi capitis ut ꝓbat. j. pr. §. ⁊ sūt hec uerba si qs ⁊c. ⁊ plenius sunt. j. pr. §. alij dicūt hec esse uerba secuol'. que extēdunt uerba. l. uell. que sunt. §. pri. §. ibi. qui ei suus heres futurus erit. ⁊ extēdunt ad oēm casum quo qs suus esse desinit. sed prima placet. ⁊ dic hoc secūdū caput habet locū q̄n tpe testamēti viuit filius ⁊ nepos. vel nepos ⁊ pnepos. vel etiā omnes ⁊ timet ne medius vel medij tollant de medio et vltimus incipiat esse suus qui non erat: vt hic. ⁊. j. ti. i. l. posthumoruꝝ. a ¶ Galli aquilij. qui gallus de morte tū naturalis filij dixit. sed secuol'. suppleuit in emancipatione deportatione: per que quis desinit esse suus: vt. §. in prin. ⁊. §. q⁊ si is at hec. l. hoc capite comprehendit omnes casus quibus quis desinit esse suus dūmodo uiuat tempore testamēti. ac. b ¶ Nec solum. s. ptinēt uerba. ⁊ dic habeo filium. ⁊ ex eo nepotē ⁊ ex nepote proneporez: instituo filiū quod est opus: ut. §. e. §. in omnib⁹. ꝓterii nepotē. substituo pnepotē si me viuo decedat filius. erit ergo cōsultum p dictā substitutionem in duos casus. s. si nepos preteritus decessit ante suum patrē ⁊ postea pf: deinde au⁹ qui ē proauus ad pnepotē qui mō nō rūpet testū proaui. Itē in alio si pronas filium instituū predecessisse ⁊ binde nepos decessit. ⁊ tertio proau⁹ ſz hoc casu ergo nepotē uel instituto uel exhēdatuz al's rumpet premortuo suo patre. ut. §. §. nam ⁊ si. ⁊. §. in omnibus. ⁊. j. ti. i. l. posthumoruꝝ. ac.

¶ Videndum. Si filius captus ab hostibus moriat apud hostes viuo patre uel eo iā mortuo: nepos instituꝰ non rūpit testū ex promissione ⁊ literpretatione scōi captis. l. vell'. h. d. ¶ Hic repetit ꝟba scōi captis: ut ea p interpretationē extēdat ⁊ declaret. ⁊ diuidit in tres partes q: pmo pōit qōnē ⁊ ei⁹ exemplū: scōo rōnē dubitādi. tertio rōnē decidēdi ⁊ decisionē. Scōa ibi nihil. n. tertia ibi nisi q⁊. Jo. de imo. c ¶ Videndū pte. i. scōo capite. l. vell'. q̄ dicit si qs. ⁊c. alij dicunt ꝫ verba secuol'. ⁊ subaudiūt q̄ puidet ⁊.

d ¶ Liberi. i. filii. e ¶ Ceteri. i. nepotes ⁊ inferiores.

f ¶ Succedant. subaudi īstituāt ne rūpāt. vel verius instituti nō rūpāt ut ff. j. proti. §. ⁊ sic sunt ꝟba. l. hucusq̄. g ¶ Apud hostes. quē non ē necesse instituī: vt §. §. in omnibus. h ¶ Succedēdo. in loco sui heredis.

i ¶ Addidit. s. l. vell'. in scōo capite. quo tpe. s. desinit eē suus heres ante mortē aui vel post seu tpe captiuitatis uel mortis. ſz gnāliter dicit si qs suus heres ⁊c. ſz in primo capite sic si viuo testatore. ut. §. §. nunc dicit. Item gallus in uita filr si me uiuo ⁊c. ut. §. in pn. ⁊ qz non distinxit hoc capite: nec nos distinguimus. nisi uellis dicere aliā rōnē spāliorē. q⁊ fingitur tpe captiuitatis decessisse ⁊ sic suus eē ō desinet. ⁊ sic in uita aui desinit esse suus. sicq̄ nepos īstitutus non rūpet. al's ꝓteritus rūpet: ut. §. §. e. l. si qs postbūo. §. i. ⁊ ꝫ subiicit. k ¶ Nisi qō licet. hoc expone. i. qō licitum est

l ¶ Audacē. i. audaciter in bōa pte al's i mala. ut. C. vñ vi. l. si qs i rātā

m ¶ Defuisse. ptinēt ergo per interpretationē ad scōm caput non quo ad ꝟba qr vere decessit post mortem aui. ſz quid differt ꝫ casus ab illo. §. eo §. quid si is. ℞. ibi post mortē aui. sperabāt nepos. vñ hoc ſm caput locū non hz. hic vbi iā est natus. n ¶ Potest. cum decessit.

¶ Ille. Si nepos nasciturus substituatur filio ⁊ nascat nepos filio vi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

uo q filius postea moriat uiuo testāte nō rūpet nepos testm̄ ex prouisione iuliani. lz puisto. l. vell. ⁊ galli nō videat ad hunc casum adaptari. ⁊ emācipatus lz ante emācipatōz fuerit hīs institutus: ē tm̄ heres voluntarius ⁊ non necessarius. h. d. Ista ē tertia ps p̄incipalis. l. in q̄ ponit prouisio Juliani. Et diuidit i q̄ttuor ptes. q: p̄mo ponit qō seu thema. scōo rō vubitādi. terno prouisio iuliāi p quā decidit qō. q̄rto decisio noue cōnis depēdētis ex suia iuliani. secunda ibi. nō. n. tertia ibi. iuliano. q̄rta ibi. q̄rem⁹. Scōo subdiuidit: q: p̄mo oñdit qp in casu ꝓposito non hz locū p̄mū vel secundū caput l. vell. scōo illud clarius pſequit. tertio p quādam rōnē oñdit testm̄ rūpi. secunda ibi. deniqz. tertia ibi. porro.

a Ille i difficilis. i. valde difficilis. sic. ſ. de aq̄plu. ar. l. i. §. in sūma. i fi. ⁊ ad silleia. l. si quis i graui. l p̄n. ⁊ i aūc. quō op. e. §. siqs aūt. ⁊. s. p socio. l. cū duob⁹. §. dāno. dicat ḡ eū institui ne potē nascitur ex filio viuente q nascat post testm̄ viuo me ⁊ suo pre. q̄ro an rūpat testm̄ si filius meus premoriat ⁊ postea ego: qō vt q: nō firmatur testm̄ p cōsiliū galli. nec p. l. vell. prīo vel secundo capite: imo eē iure ciuili non tenet institutio in posthumo tali. sed vell. dicē nō rūpi. Sed i quo est difficil? Rn. pp dicta iura q̄ nō possunt aptari. nā aut istituo nepotē iā natū eo tpe quo mortuus ē filius: vel etiā uiuit. ⁊ hz locū scōm caput. l. vell. aut nascitur me viuo: ⁊ tūc si iam filiꝰ p̄decesserat hz locū p̄mū. Idē si filius viuebat tūc: sed post testm̄ moritur añ̄ nepos nascat. nā ⁊ tunc hz locum p̄mū saltē quoad sniam. aut nascturum me mortuo ⁊ tūc hz locū gallꝰ. aut nascitur. sed nascit pre suo viuo. ⁊ ē difficil: q: dicā ꝓilia cessant. b Hꝛs ē. q: pre cū precedit. vñ cessat p̄mū caput. l. vell. qō dicē. qcūq; nascerent sui hꝛdes futuri eēnt ut. s. e. §. nunc de lege. c Posteriori. ſ. capite scōo. l. vell. seu gradu alius succedendo. phiberi vt rūpe q̄ p q iā natus erat. nam loquitur secundum caput cū istituit iā natus. ⁊ nō. s. pr. §. ⁊ nō. q dicā hñt alij ⁊ tē dic alij posteriori. succedēdo. i. succedēti loco suo hꝛdum phiberi vt. i. phibitio fit. ⁊ idē ē sensus. Itē. ſ. qdā hñt quā q q. d. q: rūpit natus rumpit ⁊ nasciturus. als q̄p. ſz male lſe sunt. d Videt scōo capite.

e Deniqz. adhuc phat cessare primum caput ⁊ hñt qdā libri ē. ⁊ tunc nō hz ē vham p̄mittat nisi semel. alij ñ hñt ē ⁊ tūc sic. f Capite. p̄mo. g Sui erūt. ut. s. e. §. nunc ꝺ lege. ſz iste ñ ē suus cū nascit ac.

b Posteriori capite. l. vell. i Nō p̄mittit istitui. scīs audi nascituros. sed iā natos bñ p̄mittit: ut viri. s. §. pr. ⁊ dt. s. ti. i. l. posthūoꝝ. ⁊ uetat rumpi p iā natos institutos: ut supiori. §. in p̄n. uel dic non p̄mittit ēt iā natos institui. ſ. expſſim. ar. ſ. ꝺ manu. te. l. i. ſz tacite nā dicēdo istitutos ñ rumpe: ut. s. in p̄n. ⁊. s. pr. §. tacite dicit qp istituāt: ut nō rūpant. ⁊ ꝺ iā natus intelligas. ut dic scōm caput ñ p̄mittet istitui natos sz cogēt si nolunt rūpi testm̄. at p̄mitti dt qō volēti p̄mittat: ut. C. ꝺ iur. ⁊ fa. igno. l. i. uel dic ñ p̄mittat istitui: utpote q: alienus posthūus sed istitutus uetat rūpi. ut. ſ. l. pri. k Ratum esset. testm̄: ⁊ firmuz. q: succedit nepos iā natus loco sui hꝛdis p̄cedēte psona ꝺ medio sublata. l Aliter. idest iure galli uel uell. p̄cipiēte uel de iure. i. nō ꝓtra ius. m Nullo iure. p gallum uel p uell. ut viri. uel cōtra ius. l. rij. tab. lz p̄torio posset: ut insti. de bo. pos. circa p̄n. ⁊ de le. §. posthumus. ⁊. §. posthūo. ⁊. s. de i offi. test. l. posthumus. Itē p ꝓsti. pōt ut decē ti. de bo. pos.

n Potuit. fieri. o Mar⁹. p hoc remouet scōm caput. l. uell. qō in iā natis neponibus loquit. p Legis. ſ. uell. q Cōmixtis. idest coadunatis. r Inducere legē. ſ. uell. sic ḡ er duobus ꝓtrarijs fit tēpamētū. ē ät hoc er p̄mo capite q: istituit nasciturus. Itē de secundo q: ꝺ eo nepote dt q nascit adhuc filio viuo q postea de medio tollitur.

Queremus Si nepos substitutus post testm̄ emancipet nihilominus er substitutione succedit filio de medio subducto: nō tm̄ erit necessarius sed uoluntarius hꝛs. pau. s Querem⁹. snia. in casu difficili. vt. s. pri. §. t Nepos. istitutus ⁊ postea emācipatus. u Spōte. i. ut uoluntarius hꝛs nō ut suus ⁊ necessarius. h. r Probādū ē. ut sit voluntarius. hodie ꝓstat hñficio p̄torio ⁊ suū abstinere posse ut volun

difficilis⁸ ē. si filiū hēas ⁊ nepotē ñ dū natū instituas: isq; nascat viuo pre suo: ac mox pr̄ decedat. Nō enī su⁹ hꝛs ē⁹ tpe q̄ nascit: nec posteriorē⁹ ali⁹ succedēdo, phiberi viol⁹ rūpē q̄ q iaz nat⁹ erat. Deniqz⁶ in supiori capite⁶ vt liceat istitui nō dū natos: q cū nascerēt sui erūt⁸: p mittit. Posteriori capite⁹ nō permittit istitui⁴: sz vetat rūpi: neue ob eaz rez minus ratū⁸ eēt qō succedat Porro, pcedere dz: vt vtiliter⁴ sit istitut⁹: qō nullo iure⁽ᵐ⁾ potuit⁽ⁿ⁾ fieri q nōdū nat⁹ erat. Juliano tm̄ vr duob⁹ q̄si capitibus legis⁹ ꝓmixtis⁹ i ꝺ q̄q; iducē⁴ legē: ne rūpāt testā. Querem⁹ tm̄ cū recepta ē iuliāi snia⁶: an si nascat nepos⁴ viuo pre suo deide emācipet: spōte⁹ adire possit hēditatē? Nō magis, phā dū ē. nā⁶ emācipatiōe⁶ su⁹ hꝛs fieri nō potuit⁸. Alius.

Inter ceteraᵇ q̄ ad ordinanda testā necessario ꝺsiderāt: p̄ncipale ius ē ꝺ liberis hēdibus istituēdis ⁊ exhēdādis: ne p̄teritis istis rūpat testm̄. nāq; filio q i ptāte ē p̄terito irrito iutile est testm̄. Paulus

Az apud hostes est filiꝰ: pr̄ iure refecit testm̄: ⁊ recte cum p̄terijt⁸. cū si in ptāte eēt filiꝰ⁸: nihil valituꝝ eēt testamentuz. Marcianus.

Si filio emācipato exhēdato: is q i ptāteᵇ ē p̄teritꝰ sit: ipse q dē emācipatꝰ: si ꝓtra tabulas petat nihil agit⁸. Ab itestato ät ⁊ suꝰ ⁊ emancipatus venient⁹.

De iniusto rupto: ⁊ irrito facto testamento⁶. Papinianus.

Testm̄⁶ aut nō iure fm̄ dicit vbi solēnia⁸ iuris ꝺfuerunt. aut nullius eē momenti: cuz filius qui fuit in patris potestate⁵ p̄teritus est: aut rūpit alio testō⁴: ex q̄ heres existere potuit: vr agnatiōe⁽ᵏ⁾ sui hēdis rūpit: aut i irritū ꝓstituit: nō adita hereditate⁽ˡ⁾. Papianus.

Tunc ät priꝰ testm̄ rumpit⁽ᵐ⁾: cū posteriꝰ rite pfectū⁽ⁿ⁾ ē: nisi forte posterius vel iure militariᵒ sit factū vel in eo scriptꝰ⁹ ē q ab intestato venire p̄ᵖ. tūc n. ⁊ posteriore nō perfecto superius rūpit. Idem.

Posthumi p virilē⁹ sexū descē dētes ad similitudinē filioꝝ noiatiz⁶ exheredādi sūt: ne testm̄ agnoscēdo rūpāt. Posthumos⁴ aūt dicimꝰ eos dūtaxat q post mortez

5 Suus. ⁊ necessariꝰ. a Potuit. sz erit voluntarius. ⁊ erit uoluntarius. ⁊ dicūt fieri. i. remanere: vt. s. ꝺ iudi. l. iul. sz certe imo ꝓprie psona media de medio sublata sicut casus ponit. ut. s. pr. §. in p̄n. Ultimo nō. q i filijs natis ⁊ nascituris prouisum ē p alios. sz i nepotiꝰ nō ad plenū. vñ gall⁹ prouidit in natis post mortem pris ⁊ aui. Sceuol⁹. suppleuit circa ꝓnepotes natos sim̄ post mortē pris ⁊ aui: ⁊ circa eos q nō naturaliē sz ciuiliꝛ de medio tollūt. Tertio velleia prouidet circa natos i vita aut post mortem tm̄ sui pris: qui pr̄ vel uiuebat tpe testi vel predeceſſerat et hoc primo capite. Itez circa natos viuo auo ⁊ filio ne filio de medio sublato nepos preteritꝰ rumpat. ⁊ hoc secundo capite. q̄rto iuſ. in casu difficilli. ⁊ nō. hāc. l. difficiliorē de corpe iurz pleniꝰ tm̄ suā māz expedientez.

Inter. Filio i ptāte p̄terito testm̄ ē ipo iure nullū. h. d. Bar. ⁊ oēs.

b Inter cetera. facit. ſ. l. pri. ⁊. l. fi. ⁊. s. e. l. si filiꝰ qui. ⁊. de vul. sub. l. si quis cum. in fin. ⁊ insti. de exhere. li. in p̄n. ⁊ de le. .i. §. ante. ⁊. ſ. ti. i. l. i. Ac.

Cēterum apud. Filius apud hostes p̄teritus non rūpit testm̄ si ñ redit. h. d. bar. ⁊ oēs

c Cū p̄terijt. iteri. sed rediens rūpit testm̄: vt. s. e. l. gallus. § in oībus. ⁊. ſ. ti. i. l. si qs exhēdato. §. sed ⁊ si pater.

a Filiꝰ preteritꝰ. ut. s. l. pr.

Si filio. Ab itestato sui us ⁊ emancipatus succedūt eqſr. h. d. vl' alr. Exheredatus non hz cōtra ta. bñficio alterius p̄teriti. h. d. Hec lex loquitur duobus modis. Primo logē i duob⁹ filiis. scōo logē i emācipato ⁊ nepote ex eo i ptāte retento qui veniet p edictū ꝺ ꝓiū. cū emā. li. ci⁹. qō edictū ē hodie correctū vt dicē gl. Bar.

b Filio in ptāte. ſ. nepos ex eo. imo dic aliꝰ filiꝰ ei⁹ frater. c Nihil agit. i. nō ē necesse ut petat p̄m quosdā. imo nullo mō petet p̄t cū sit exheredatꝰ: ut. ſ. de ꝓtra ta. l. nō putauit i p̄n. d Veniēt. p edictū ꝺ ꝓiūgēdis cū emā. libe. qō hodie tollit p auc. ꝺ hēr. ab intest. vñ filiꝰ p̄terit iz emācipatꝰ nepoti ex eo i ptāte retēto. sz certe ꝺ nihil ꝺ nepote. sz vices fuisse frēs ⁊ ē plana. ad p̄mā positionem facit. s. ꝺ ioffi. test. l. cū pponas. ⁊. ſ. ꝺ ꝓiūg. cū emā. lib. l. i. §. cū pr̄. Itē nō. q p aliū ꝺ exhēdatꝰ qō p se nō p̄t: sic. s. q̄ res pig. ob. l. aristo. ⁊. ſ. ꝺ car. edic. l. iij. § ibidē. ⁊ ꝺ le. pōtā. l. si duo. ⁊. l. is q. §. i. ⁊. l. ñ puto. §. sed ⁊ si exheredatꝰ. Itē facit

e De iniusto rupto te. nē Dixit. s. ti. i. liberos ⁊ -cit. s. e. l. iter cetera. postbūos debere istitui uel exheredari. nūc audi si hoc nō fiat qd iuris sit.

Testamentuz Testm̄ ē nullū altero ꝺ duobus modis. uel qr ꝺficiūt solēnia iuris. vl' qr suꝰ ē p̄teritꝰ. h. d. ⁊ hz glo. diuidat i. v. ptes. tm̄ diuidit i tres p̄ncipal'r. q: prīo logē ꝺ testō iniusto ponēs duo exēpla. scōo ꝺ rupto illiꝰ duo exēpla subijciēs. tertio ꝺ irrito ponēs exēplum. scōa ibi. aut rūpit. tertia ibi. aut irritū. f Testm̄. qnqz modos ponit irritationis iniusti testi. g Solēnia. circa testes ⁊ sigilla ⁊ siſ'a. sz ifectꝰ circa pre teritōem. sed alij vñt scōm sub prīo posse ꝓieri. Itē nō solēnitatē iuris quādam sic. s. de i teg. resti. l. diuꝰ. C. ꝺ testa. l. testā. ar. ſ. C. ꝺ formul. l. ij. ⁊. ſ. ꝺ le. ij. l codicillos. §. fi. b In ptāte. ut. s. ti. i. l. iter. secꝰ i milite q cum duob⁹ testamētis p̄t decedere: ut. ſ. ꝺ te. mi. l. q̄rebat. ⁊ l. milites. §. miles castrēsiū. az. Itē q dicē potuit. i. possibile fuit. ⁊ sic significat ꝺ naturalē possibilitatē: vt. ſ. e. l. cū i scōo. ⁊ isti. e. §. i. q̄q; ät ꝺbū p̄t significat potētiā hꝺis: ut. s. ꝺ ꝓdi. ob cau. L q̄ suus i fi. q̄q; iuris: vt. ſ. ꝺ ꝓdi. isti. l. filius q az. Itē ꝓtra. ſ. ꝺ bis q. ut idig. l. cū qdā. sz ibi pñt heredes eē lz ut indignis auferatur hereditas. k Agnatōe sui heredis. puta arrogauit filiū post testm̄tum: vt isti. q mo. te. lfir. i p̄n. Itē pōe ut. ſ. e. l. posthūoꝝ. i p̄n. l Hereditate. vt. s. ꝺ test. tu. l. si nēo ⁊. ſ. ꝺ ſ ta. l. filiū. §. sz cū exhēdatio. ⁊ isti. de here. ab inte. in prin. Itē subaudi capitis diminutiōe: ut isti. q. mo. test. ifir. §. alio. ⁊ ꝓiua

m Tunc ät. rūpit. p fm̄ ne sit ſ. C. ꝺ test. l. nfaz. n Perse- l. sequētē cū ē. ut ex eo posset eē hꝛs. ut. s. l. pri. o Militari. idē si pus. ut. ſ. de mi. test. l. eꝰ militis. §. militia. az. p Pōt. hoc forte a ꝓpillatorib⁹ ē additū cū theodosi⁹ videat iuēisse. ⁊ sūt quq; testes i hac volūtate necessarij. vt. C. e. l. hac ꝓsultissima. §. siqs aūt. ⁊ dic plene vt ibi nō. Itē facit isti. e. §. ex eo. ⁊. §. i.

Posthumi. Posthūi sūt noiatiz exheredandi. ⁊ posthūi nominātur qui post humū nascūt uel q pr̄ testm̄ agnoscūt. h. d. bar. ⁊ io. ꝺ Imo. usqz ad ſ. noiati. q Posthūi. p virilē. secꝰ si p femininū: ut. s. ti. i. l. gallꝰ. §. nūc de le. ⁊ isti. de exhere. li. §. mſ. ⁊ de ſ ta. l. illō. §. ad testā. h. r Noiati. qō dic vt. ſ. e. §. noiatim. ⁊. C. de lib. p̄teritis. l. fi. sz hodie nō p̄t exhēdari: ut. C. de i of. te. l. si quis filium. §. fi. ⁊ facit isti. ꝺ exhēd. li. §. sz femininī. s Posthūos

dūtarat.corrigit hoc stati.§.pri. vel subaudi ḃ ppṙie ex vi v̄bi quasi post buma tionem pfis natꝰ.ar.isti.de dona.§.est ꝛ aliud. a Sz ꝛ bi.alꝫs sed ꝛ bi.ꝛ est plana:alꝫs sed cū hi:ꝛ est defectiua.sed tunc vbi iter gradꝰ erheredari pñt sup ple placet ēt in his idē dicendum cē qđ in v̄e posthūis. b Melleiam.in p̄ mo capite.ut.s̄.ti.i.l.gallus.§.nunc de lege. c Gradus.institutorum ꝛ substitutorum.ꝛ supple uel post gradus.ut.C.e.l.i.Hc.

d Idē in posthumo.qꝫ debe at instituī vel nominatim erhere dari.ō filio.n.constat:vt.s̄.ti. i.l.iter cetera.ꝛ sic ad prin.hu- ius.l.se refert.vel dic ad ꝓr.ut añ gradus uel qficūqz vt ꝛ filī- us de quo ꝓstat:ut.s̄.ti.i.l. iij. §.i.ij.ꝛ iij.

e Diuersitatis.ḡ idē ius. sic C.e.l.i.ꝛ.j̄.de v̄.ob.l.a ticio. ꝛ.s̄.ad.l.agl.l.illud. ꝛ. C. de cōsti.pe.l.fin.h.ꝛ.s̄.de le.ꝛ se na.cō.l.de qbꝰ.§. ineterata.

f Ex his.qꝫ dirit ī p̄n.l. post humum agnoscēdo rumpe: at natus p̄teritꝰ nō rūpit:sed facit eē nullū:ut.s̄.tit.i.l.inter.

g Illi.s.iam nati.

g Faciūt.s.ab ipō initio.

b Hi.s.posthumi.

i Si nascunt.ad nullū declī- nantes mōstrū uł pdigium:ut .j̄.de v̄.si.l.q̄ret ꝛ.l. ostētum. ꝛ.C.de postbu.l.iij.ꝛ.s̄.de sta. ho.l.nō sunt.sz vł qꝫ debeant hēri p natis:ut.s̄.de sta.ho.l. g in utero.ꝛ.j̄.de v̄.si.l.qꝫ dici mus.sz hic spāle ió qꝫ dubium est an nascat viuꝰ an mortuus qꝫ cū mortuus nascit nec cōce- ptꝰ vł.ut.j̄.ō v̄.si.l.g mortui. az.sz sic sp possz dici. vñ fauor ne testm rūpat fac̄ differre.

k Sed ꝛ si stante b. s.testam to quo posthumꝰ ē erhł dat̄ꝰ no mīatim ut p̄cepit fieri ī p̄n.hu- ius.l. l Nō sit.s.p̄teritus.

m Mꝰs.i.posthumꝰ.alꝫs de ficit hꝰs.ac. n Inter inferi- tus.secꝰ in iā nato ī prio erhere dato.ī secūdo p̄terito:ut.s̄.tit. i.l.si filꝰ. p Inter posthu mū.in eo p̄teritum.h.

Nominatim. De re qꝫ ñ hz nomē ppriū vł noiati dis- pōi si sub noīe sui generis noīe tur.h.d.bar.ꝛ oēs.

p Noiatī.expōit qđ in p̄n.l. dirit.ꝛ dic vbi. q Si- ue ita direrit.ꝛ bē alī modus erhł dādi. r Nō rūpet. ipo iuł.sed p q̄relā:ut.s̄.ō iof. te.l.posthumꝰ.ꝛ fac̄.j̄.de uēt ł pos.mit.l.i:§.sz si erhł datio.

Licet. Posthumꝰ rūpit cū gradū uł spē eiꝰ gradꝰ a quo rcpit p̄teritus ꝛ qđ dependet ex eo.qđ aūt ñ ꝓsistit re nec spe rū pi nō p̄t.h.d.cū.l.sequē.bar.

s Licz.nā hic.alias nā ꝛ si.ꝛ dic ꝛ si pro q̄uis.ꝛ.j̄.subaudi. tñ secundꝰ ꝛc̄.alꝫs deficit si ꝛ est plana.ꝛ dic ruptū ē statim na- to posthumo:ut.j̄.l.pri.q̄ cōti

Onuat cum ista: t Primus.secus econtra:ut.j̄.eo.l.nā ꝛ si.§.fi.ac.

u Eniqz.nō possunt.tū qꝫ p̄mi nōdū repudiāt.tū qꝫ eoꝝ gradꝰ ēt nunc nul- lus ē ēt si morīt posthumus:ut.s̄.ti.i.l.si posthumus a prio.ꝛ.l.si a prio in fin. ꝛ.j̄.l.proti.que continuatur cum ista.

Nam ꝛ si.pbat subtiliter qđ direrat a siłi.rūpit.n.s.natus gradus sbstitu toꝝ.sz eo tpe nascat quo nō poterat hꝫditas a substitutis adiri.ꝛ dic rum- pere q̄tū ad hoc ne possit adiri hereditas a substitutis.sic ꝛ in sequēti casu rum- pit gradū īstitutoꝝ sub ꝙditōe a quibus erat p̄teritꝰ:sz nascat eo tpe quo nōdū p̄t adiri hꝫditas a substitutis.b. y Pēdēte ꝙditōe.si nascat posthumus.azo.

z Rūpitur.nato posthumo.ꝛ ḃ pbat p sīc̄. a Gradus.ne possit adiri hꝫ ditas ab īstitutis:ut ꝛ.s̄.ti.i.l. postbuma.ꝛ fac̄.s̄.ad uell.l.aliq̄n.§.si sub con- ditōe.ꝛ.j̄.de acq.here.l.cū hꝫditas.§.i. b Sz ꝛ si sit ei.īstituto sub cōditōe. c Primi gradus.institōnis. a Erheredatꝰ nō ē.idē ꝛ si fuerit erheredatꝰ vt.j̄.§.fi.ꝛ.s̄.l.proti.h.sz az.pōt ḃ qꝫ a primo fue- rit erheredatꝰ:ut.s̄.l.iij.§.fi.ꝛ ibi adūgit hūc.§.quo casū bene distīgui- tur sit erheredatꝰ a substituto uel nō. b Exīte ꝙditōe.subaudi qđ pbaī p p̄n.huius.l.

c Posthūo.potꝰ q̄ substituto.

d Quia nullus est.si milia.s̄.de edīc.edic.l. bouē.§.fi.ꝛ de capi. vi. l.liberos.§.fi.ꝛ.j̄.ō usu fruc.le.l.semprom̄ ar- ca prin.ꝛ.s̄.rex amo.l. si concubinā.in p̄n.ꝛ.j̄. de le.i.l.si fundū.§. pe. sz ar.ꝓtra.s̄. de scr.l.i. §.si vo.ꝛ de ac. emp.l. ex ēpto.§.is q.ꝛ.j̄.co.l. q vrorem.ꝛ.s̄.vsufruc. quēadmo.ca.l.iij.§.i.

e Rūpēdo.solet.ꝛ to tū rūpīt:ut.j̄.pri.q̄us ꝛc̄.ꝛ ē rō vt nō.s̄.ti.i.l. iij.§.fi.

f Quāuis.hic versus optime cēt in fi.legis.

g Filiꝰ.iā natꝰ p̄teritꝰ

b Sed si.aduersatur ei qđ de filio nō qđ ō po sthumo dixit.ac.

i Vixerit.aliogn cum nullus sit primus nec se cūdus pēdeat ex eo: tem pore natiuitatis posthūi ñ rūpīt secūdꝰ a quo est erhł datꝰ:ut.j̄.ō ven.in pos.mit.l.i.§. si vēter. ibi:qꝫ si nō viuant ꝛc̄.

Siquis. Nepos p̄- teritꝰ rūpit testm si tpe mortis aui ipm filiꝰ nō p̄cedit v̄e vel fiete: sz ab intestato succedit vt suus:si tpe quo destitui tur testm proximior iue nit si tm tempore mortis aui erat conceptus.h.d. Et diuidit in qngz.naz primo ponit determina tio vnius dubij. secun- do determinatio alteri- us.tertio ratio vtriusqz. q̄rto limitatio primi di- cti.scda ibi.plane.tertia ibi.vtrūqz.q̄rta ibi.sed hec.qnta ibi.sz si pater.

k Si qs erheredato.ñ rūpi.ipso iure.ut.s̄.tit. pror.l.si quis posthūus §.si filiū.sz p q̄relam:ut C.de iof.te.l.si qs filiū.

l Simōi nepos. qui nascitur ex filio mortuo pꝰ auū alꝫs secꝰ:ut isti.ō erhł.li.§.posthūorum.

m Abintestato. non g ob.iure itestati.i.hꝰs omittens qđ obstat iure testati.s.si hꝰs adeat.qꝫ

excludit nepos:ut.j̄.vñ lib.l.scripto. n Mortis.s.testatoꝝ:ut isti- ō hꝫ.ab ite.§.ita ōmū.ꝛ.j̄.e.l.posthūoꝝ. o Ab intestato.rōne scōi dicti. p Hꝫditas.ut isti.ō hꝫ.ab ite.§.cū āt q̄rit.ꝛ de le.agna.suc.§ pr.ꝛ.j̄.ō suis ꝛ le.l.pꝰ ꝙsanguinitatē.§. pr. q Sz h ita.fac̄.j̄.ō su is ꝛ le.l.i.§.sciēdū.ꝛ.l.ticiꝰ.ꝛ.j̄.vñ cog.l.i.§.si qs primior.ꝛ qđ nō.isti. ō hꝫ.ab ite.§.cū āt q̄rit. r Sz ꝛ si pꝫ.fac̄.s̄.ti.i.l.gal.§.qꝫ si is.ꝛ.§. ī olīꝰ.ꝛ.§.vidēdū.ꝛ.j̄.e.l.pe.sz ꝓtra ad finē huius.§.j̄.e.sz nec.So.bi.

Siue autem. Nepos apud hostes siue in ciuitate cōceptus:si preteri tus repit testm rūpit.nisi posthumꝰ sit īstitutꝰ uel erhł datꝰ.b.d.Bar.

s Siue āt.qñ dat.ut.C.ō cap.l.i.ꝛ nō.s̄.ex q.ca.ma.l.ab hostibus .§.i.ꝛ.s̄.ti.i.l.gal.§.fi ei. t Valeat.pōt.n.cē.qꝫ nō valet aliquo liberoꝝ p̄terito:ut.s̄.ti.i.l.fi. u Quocūqz.siue p captiuitatē.ō sterūt

dico in ptãte etiam siue per ⁊c. a30. ⁊ habes ibi. §. irritũ. ⁊ nõ ꝺ siue ⁊. nec ibi quoticns ⁊c.

¶ Irritum. Eius q pdit ciuitatẽ vel libertatẽ vel vitã p sniam testm rumpit. fallit in milite si ei p sniam a iudice reseruet. ⁊ q põt de nouo testari fortius põt pmũ testm ꝯfirmare. b. d. Jo. de imo. vsq; ad. §. ei⁹ q.

a ¶ Capr⁹. hic fit seru⁹ hostiũ: ⁊ sic pdit ciuitatẽ ⁊ libertatẽ: vt. ff. ꝺ capitꝫ di. l. fi. recipit tñ vires testm eo reuerso: vt. ff. c. §. q̃tenus. sꝫ si ciuitatẽ tñ: ut deportatus tñ ide: ut. ff. de testa. l. ci⁹. §. is cui. idẽ si minima capitis diminutõe sit passus: ut insti. qui. mo. te. infir. §. alio. ac.

b ¶ Passus sit. in quo q̃mor: sũt necessaria vt no. ff. de sta. ho. l. seruorum. §. i. ac.

c ¶ Passus ẽ. nã trahit ꝺ sniã stati ad se execution̄e: ut. ff. ꝺ penis. l. q vltio: vt dicũt decretiste de sniã excõicatiõis.

d ¶ Seru⁹ efficit. bodie nemo bñ nat⁹ ⁊c: vt in auc. de nup. colr. iiij. §. q̃ autẽ. Jtẽ facit. ff. de testa. l. eius. §. fi.

e ¶ Delicto. q̃ mota sũt vt. ff. de re mili. p totũ.

f ¶ Permittit. si ipetrauit a iudice cũ dãnare⁹ ut. ff. de dona iter vi. ⁊ vx. l. cũ hic status. §. si miles. ⁊ adde q̃ ẽst. C. ꝺ test. mi. l. ⁊ militib⁹. ⁊ facit. ff. de vete. ⁊ mili. suc. l. i. ⁊. ij. ac.

g ¶ Militari. ff. C. de iof. te. l. si q̃. So. ibi ut pagano ꝺ ut miluti fuit ꝯcessum. ⁊ sic cuiq; suo iure testari cõcedi videt vel aliter vt ibi.

h ¶ Permittitur. a iudice.

i ¶ Si militari. icipit mãdare. ⁊ facit. ff. ꝺ test. mi. l. idẽ erit dicẽdũ. ⁊. l. et militari. ⁊. l. idẽ ⁊ si pf. ⁊ ꝺ le. iii. L. si qsi pn. §. i.

¶ Eius. Si dãnato suspẽdit p rescriptionẽ principi factã: testm nõ rũpit et si reus decedat nisi cõscius criminis se occiderit. b. d. Bar.

i ¶ Eius qui deportat. nõ stati. hoc cũ a pside: si aũt a pfecto vrbis stat vt. ff. ꝺ penis. l. ii. §. i. ⁊ de interdic. ⁊ rele. l. miter penas. ⁊ ꝺ le. iii. l. i. §. hi. Sꝫ q̃re hoc cũ hz merũ ipiꝫ? Rñ. vt no. ff. de of. p. l. illicitas. §. qui vniuersas. ⁊ facit. ff. q̃ñ ap. sit. l. i. in pn.

k ¶ Filio: decuriõis ⁊ nepote qui idẽ habẽt priuilegiũ: ut. ff. de penis. l. motis. §. iste fere.

l ¶ Principi. qõ facere non ipse punire ꝺz. ff. ꝺ penis. l. diui. fratres. §. decurionib⁹. ⁊ de bo. cox q mor. l. ii. sic ⁊ alꝫ principi snĩa seruat: ut. C. vbi se. vel da. l. quotiẽs.

m ¶ Decesserit. ẽt ĩ carcere: ut. ff. de test. l. si qs post. ⁊. ff. de iure fis. l. in fraudẽ. §. i.

n ¶ Tedio vite: vt fecit dido.

o ¶ Jactatiõis: vt fecit empedocles. Jo.

p ¶ Epistolã: alꝫ epistola. alꝫ epl̃am ⁊ subaudi mittẽs. ⁊ facit. ff. de re mili. l. oẽ. §. qui se. ⁊. ff. ꝺ bo. e. l. iij. ⁊. C. q tes. fa. pos. l. iij. ⁊. qõ ibi no. ⁊. ff. ad silleia. l. i. §. si qs nõ metu.

q ¶ Ei⁹. cognatis: ut. ff. de vete. suc. mi. l. i. ⁊. ij.

r ¶ Non sint: aliqui cognati.

s ¶ Legioni: in qua militabat: ut. C. de here. decur. l. ij.

¶ Nauicem. Testm dãnatox nõ rumpit si est appellatũ siue appellatio fuerit recepta siue non: nisi cũ per appellationẽ execucio non differtur. h. ꝺ. bar. ⁊ Jo. de imo.

t ¶ Diximus. ff. e. l. §. irritum.

u ¶ Constitutũ ẽ. ff. de testa. l. qui a latronibus. §. fi. ⁊ argu. ff. ꝺ penis. l. ii. §. fi. ⁊. ff. ad turpil. l. i. in fi. ⁊. ff. de bis q no. infa. l. furti. §. i. ⁊ q satisda. cog. l. sciẽdũ §. si fundũ. Jtem facit. ff. de accu. l. pe. ⁊ de solu. l. reo. ⁊ an p alium cãe ap. l. ii. ⁊ ff. de pcur. l. q ppꝛio. §. item.

x ¶ Factionẽ. vt. ff. de testa. l. statu.

y ¶ Incerti. f. interim vt statiꝫ subijcit nõ respectu furti.

z ¶ Libelluꝫ repete ad. ⁊ facit ff. nil noua. l. i. ⁊ ꝺ appel. re. l. sciendũ.

a ¶ Factio. hoc. semp ĩ mala pte ponit. ac.

b ¶ Excusauerit. i. explanauerit excusando quod fecit. i. excusando se q̃ statim imposuit penam. alꝫ accusauit. ac.

c ¶ Permittit. nõ. n. oꝫ tunc deferre appellationi: ut. ff. de appel. l. ꝯstitutiões. ⁊. C. quo. appel. ñ reci. l. ii. ⁊ ar. C. de of. pf. p. l. si quos. ⁊. ff. de re mili. l. ii. arg. ff. ad ꝺ. ri. q. ii. si eps.

¶ Quod si quis. Sentẽtia q̃ est irritãda alio mõ q̃ p appellationẽ: vel que est ipso iure nulla: factionẽ nõ tollit. ⁊ in casibus in quibus defuncti memoria dãnatur testm retro irritat. b. d. Jo. de imo.

a ¶ Illicite. statim ponit exemplum. ac.

b ¶ Sũpta. in presenti. ut fuit. ff. pri. rñ. ac.

c ¶ Nõ tenuerit. incõmutabiliter. tenuit qdẽ sed tñ cõmutari põt a pncipe nõ ab eo q eã tulit. ut. ff. ꝺ pẽis. l. moris. §. iste.

d ¶ Nõ erit irritũ. sic. C. si a ñ cõ. iudi. l. fi. ⁊ ne de sta. defun. l. si pater. ⁊. ff. de penis. l. ij. in fi. ⁊ ad hoc. ii. q. i. c. in pfis.

e ¶ Maiestatis ꝺ pncipez: vel rẽ pub. armat⁹ est: ut. ff. ad. l. iul. maie. l. fi. ⁊ insti. de here. ab inte. §. p ctrariũ.

f ¶ Alia tali cã: ut repetundarũ: ut. ff. de accu. l. ex iudicioꝝ. Jtẽ hereses: ut. C. de hereticis l. iiij. Jtez apostatat⁹: ut. C. de aposta. l. apostatax.

¶ Quatenus. Lꝫ de iuris rigore testm capti ab hostibus irritet: eo reuerso fictione postliminij vel eo ibi mortuo fictione. l. cornelie ꝯfirmat q̃ obtinet etiã restituto a principe. b. d. Jo. de imo.

g ¶ Dirim⁹. ff. e. §. irritũ.

b ¶ Jure postliminij: ut insti. q. nõ ẽ per. fa. te. §. fi.

i ¶ Cornelia: ut dicto. §. insti. ⁊. ff. de testa. l. lege.

k ¶ Cõualescet. vt ar. ff. de bo. lib. l. iii. §. si deportat⁹. ⁊ de lega. iii. l. i. §. si quis. ⁊. ꝺ sentẽ. paſ. l. fina.

¶ Filiusfamilias. Mutatione statꝰ in melius testm nõ rũpit. h. d. ꝯbar. ⁊ alios oẽs.

l ¶ Ad testãdũ. ⁊ q̃tũ ad alia: ut insti. q. nõ est pmis. fa. te. ĩ pn. ⁊. ff. ad mace. l. ii. ⁊. ff. de fur. l. si qs vxori. §. i. ac.

m ¶ Emãcipatione. q̃ñ videbat magis dubitari: qꝛ isto casu patit capitis diminutionẽ: sꝫ in supiori nõ: vt. ff. ad mace. l. si filiꝰ. §. fi. ac.

n ¶ Nã si miles. qdam hũt nã ⁊ si. ⁊ cõtinuãt sic. dixi veterani militis testm tenere ẽt p⁹ annũ a die missiõis: ⁊ ẽt si emãcipatio iteruenit: sꝫ hoc vbi iure cõi testat⁹ ẽ. nõ si iure ciuili. i. militari cora duob⁹ vel trib⁹ testib⁹ ⁊c. q̃ nõ plꝫ qꝛ tũc p⁹ annũ nõ valꝫ ĩ aliquo gradu. sꝫ ꝟ lex vult ꝺ. vic ꝑ ꝓncipiũ. l. si miles. ⁊ q̃ iure ciuili. i. cõi. f. cora. vij. testib⁹ fecit testm.

o ¶ Militari: vt ꝺportatũ: ut. ff. ꝺ te. mi. l. neqꝫ. §. i. p

¶ Secꝺo. sic. ff. e. i. l. iij.

¶ Certus Adoptiõe vl arrogatõe filij rũpit testm: emãcipati tñ si rũpũt. Jo. de imo.

q ¶ Certũ ẽ adoptõe. nã ⁊ sic trãsit ꝺ iure l. ꝓnãte.

vt.ſ. de adop.l.i.ſed hodie ↄtra.ꝛ ſic nō tenet eū inſtituere: vt.C.de adop.l.cuꝫ in adoptionis.§.ſed ne articulū.ꝛ.§.ſꝫ ſi qdē.ſecus in arrogato: ut ff. ꝛ.d.l.§.fi.

a Solet rūpi: vt.ſ.ti.i.l.filius.§.i.ꝛ inſti.q.mo.te.infir.i pn.ꝛ hoc niſi ſit iſti tutus ante adoptionē: ut.ſ.ti.i.l.filio.§.ſi.que eſt contra.

Filia. Preterit̄ de filij vel nepotis emācipati teſtm̄ nō rumpit. b.d. Bar.

b Filia. vel nepos.ex filio. nā ex filia ſequeretur ſui patris ptātez nō aui materni: ut inſti. de pa.po.§.fi.ac.

c Quia vna. al's cum vna. al's deeſt eū. Item vic qꝫ dictio vna ē aduerbiū.q.d.ſimul cū emācipatione execūt. vel vic qꝫ ſit nomē adiectiuū de emancipatione.q.d.filia erit vna ꝛ nepos alia emācipatiōe ſꝫ i filijs extinguūt tres ꝑm antiqua tpa q̄ ff ↄſiderauit. hodie in olꝫ ſufficit vna: ut.C.de adop.l.fi. ñ ḡ eſt ff lex ꝓ eis q dicūt emācipato filio per ↄ̄ñs videri nepotem emācipatū qō reprobaui: vt.ſ.de adop.l.ſi nepos. naꝫ nec ff gēp̄ de filio dicit.

d Teſtm̄. qō fecerat pf̄ idest qꝫ nō faciēt nullū lꝫ prętereant quod facerent ſi eſſent in poteſtate: vt.ſ.e.l.i.ac.

Si pater. Per reuerſiones teſtatoris ab hoſtibus vel filij inſtituti teſtm̄ nō rumpitur. h.d.cū.l.ſe.bar.

d Si pf̄.filio inſtituto a pfe.

e Eo.ſ.patre.

f Teſtm̄.qō fecerat pf̄ ante captiuitatē. nā ſi in captiuitate nō valeret: ut.ſ.de teſta.l.cꝰ azo. alij dn̄t filiū fuiſſe teſtatuꝫ pfe capto: qꝛ non rūpit reuerſo pfe poſt mortē filij qō nō plz: qꝛ nō pōt teſtari cū ſit incertus ſui ſtatꝰ: ut.ī. vñ leg.l.ii.§. ſi deceſſerit. aliō i filio ꝺportati. qō dic vt no.C.ō ſen.paſ.l.fi.

f Sed nec filiꝰ. ſubaudi iſti tutus.ꝛ ſic nō ob.ſ.e.l. ſi qs erhf̄dato.§.ſꝫ ꝛ ſi pf̄ i fi.

Si bine. Der ſecūdas tabulas vacuas prīe nō rūpunt.h.d.bar.

g Si bine. nullū ē.qꝛ nō eſt ibi teſtatio mētis qō ē neceſſe: vt.ſ.de teſta.l.i.ꝛ facit iſti.q. mo.teſ.infir.§.i.ꝛ.ſ.ad vell. l.q̄uis.§.ſi ↄuenerit.ꝛ.ī. de adi.le.ꝛ ſi tranſferam.ꝛ inſti. qui.mo.tol.ob.§.preterea.h.ꝛ.ſ.ti.i.l.filius..

Si pater. Der reuerſiones teſtatoris ab hoſtibus vel filij inſtituti teſtm̄ nō rumpitur.h.d.cū.l.ſe.bar.

d Si pf̄.filio inſtituto a pfe.

e Eo.ſ.patre.

f Teſtm̄.qō fecerat pf̄ ante captiuitatē. nā ſi in captiuitate nō valeret: ut.ſ.de teſta.l. cꝰ azo. alij dn̄t filiū fuiſſe teſtatuꝫ pfe capto: qꝛ non rūpit reuerſo pfe poſt mortē filij qō nō plz: qꝛ nō pōt teſtari cū ſit incertus ſui ſtatꝰ: ut.ī. vñ leg.l.ii.§. ſi deceſſerit. aliō i filio ꝺportati. qō dic vt no.C.ō ſen.paſ.l.fi.

f Sed nec filiꝰ. ſubaudi iſti tutus.ꝛ ſic nō ob.ſ.e.l. ſi qs erhf̄dato.§.ſꝫ ꝛ ſi pf̄ i fi.

Sibine. Der ſecūdas tabulas vacuas prīe nō rūpunt.h.d.bar.

g Si bine. nullū ē.qꝛ nō eſt ibi teſtatio mētis qō ē neceſſe: vt.ſ.de teſta.l.i.ꝛ facit iſti.q. mo.teſ.infir.§.i.ꝛ.ſ.ad vell. l.q̄uis.§.ſi ↄuenerit.ꝛ.ī. de adi.le.ꝛ ſi tranſferam.ꝛ inſti. qui.mo.tol.ob.§.preterea.h.ꝛ.ſ.ti.i.l.filius..

Posthumus. Teſtamentū ruptū poſthumi agnatione eo decedente viuo teſtatore recōualeſcit de iure ptorio. Idē ſi filius iam natus ptēritus viuo teſtatore decedat: vel impedimentū capitis diminutiōis tpe mortis ceſſauerit.h.d. bar.ꝛ diuidit in tres ptes.qꝛ primo ponit vnū dictū.ſcō illiꝰ illatio.tertio duo dicta cū quadā limitatiōe.ſcō ibi: iccirco. tertia ibi: idē. Jo. de imo.

h Posthumꝰ. videat: ut.ſ.e.l.iii.§.et bis. i Signatū. ad qō. C. de ſe.ta.l.ii.h. k Pdictatēqz. al's rēqz.ſꝫ ſ.C.de poſthu.here.i.l.u. So. ibi poſt mortē defuncti deceſſit: hic in vita. vel al's vt ibi diri. Itē ſ. iſti. de erhere.li.ī pn. So. ibi i nato tpe teſtl: hic pꝰ. Itē ar.ſ.ī.e.l.q vrorē. So. ut ibi.ac.

l Relicta ſūt.ſ.ī.de le.ii.l.ſi qs teſtō. So. ibi de rigore.ff de eg̃tate. vel illud in filijs ab inteſtato venientibus.ar.ī. de le.l.celſus.§.fi.ff in extraneo veniente ab inteſtato: qꝛ in codicillis fuerat hereditas relicta per fideicōmiſſuꝫ: vel veniēte ex teſtō p ſe.ta.ꝑm azo.ꝛ facit.ſ.ti.i.l.ſi a primo.ꝛ.l.ſi poſthumꝰ.ii.m̄.ꝛ.ī.ō codicil.l.ↄficiūt.§.ſi qs pꝰ.i fi.§.ꝛ.ī. de fideicō.li.l.ſi pf̄ duos.ꝛ.ī. ad treb.l.cū hēs inſtituta. m Iniuſtū. nullū qō ē filio ꝑterito vt ē exēplū.ī.e.l.filio.

n Irritū p capitis.di.teſtatoris q poſtea fit ſui iuris: ut iſti.q.mo.teſ.infir.§. nō tm̄.ꝛ qō ſubijcit.ſi bonoꝝ poſ.ſ.ↄ ta. o Data.i. delata fuit ei.ſ.filio preterito: nō tm̄ cā voluit ſꝫ rēnuit q ꝛc.ꝛ ꝑm hoc refert ſe tm̄ ad iniuſtū nō ad irritū ff ꝺ.ſi bonoꝝ ꝛc̄.ꝑm azo.alij referūt ad vtrunqz ꝛ dn̄t ſi bonoꝝ poſ.ꝑm tab. fuerint data ſubaudi ꝛ accepta ei.ſ. heredi ſcripto q rez ꝛc̄. ſubaudi marīe. erat.n. forte alius filiꝰ inſtitutꝰ ꝛ alter ꝑteritꝰ: vt ꝛ.ſ.ti.i.l.fi.ſꝫ ꝑteritꝰ nō vult ꝛ ꝑm hoc

Si pagan⁹. Si teſtm̄ ꝑmū cō- -dic auferre ab ēneis vl'ēt a ffe.p pte. firmat p ſecūdū valet iure codicilloꝝ.bar. p Fideicōmittere.ſ.ſe.

q Libertates.ēt directe.ꝛ inſtitutio trahit ad fideicō. vt inſti.de teſ.mi.l. ḡrebat.ꝛ facit iſti.q.mo.te.infir.§.ſꝫ ſi qs.ꝛ.ī. ad trebel.l.ſi qs priore.ꝛ.ī.ō here.i ſti.l.fi.ꝛ qō no.ſ.de bis q no.inſa.l.furti.§.i.ac.

Posthumꝰ. Filio ſublato de medio nepos tenet locum ſui: ꝛ teſtamētū rūpit ſi nō repit inſtitut⁹ vel exheredat⁹. Bar.ꝛ Jo.ō imo.

r Posthumꝰ. is ſolꝰ. vt iſti. de here. ab īteſta.§.ita demū.ꝛ.ī. de ꝛta.l.illud.§.i.ꝛ iſti. de here.q̄.ꝛ dif.§.ſui.

qui in ſui heredis loco ſuccedendo quaſi agnaſcēdo fiunt parētib⁹ ſui hēdes. vt ecce ſi filiū ꝛ ex eo nepotē neptēue i ptāte habeā: qꝛ filiꝰ gradu precedit: is ſolus⁹ iura ſui hēdis hz: cuius nepos quoqz ꝛ neptis ex eo i eadē ptāte ſint. Hz ſi filiꝰ meus me viuo⁹ moriat: aut q̄libet alia rōne⁹ exeat de ptāte mea: incipit nepos neptisue i eiꝰ loco ſuccedē: ꝛ eo mō iura ſuoꝝ heredū quaſi agnatiōe nāciſcuntur. Ne ergo eo modo rūpat mihi teſtamētū: ſicut ipz filium vel hēdē inſtituere vel exheredare noiatiz debeo. Ne nō iure faciā teſtamētū: ita ꝛ nepotē neptez ue ex eo neceſſe ē mihi: vel hēdem inſtituere: vl' exhēdare. ne forte me viuo filio mortuo ſuccedēdo in locū eiꝰ nepos neptisue: quaſi agnatōe rūpāt teſtamētū: idqz lege vel leꝯ prouiſum eſt⁹. Paulus.

Si ita facta ſit exhēdatio. ſi filius⁹ natꝰ⁹ nataue ſit exhēs. eſto. vtriſqz⁹ natis rūpit teſtm̄. Labo.

Qui vrorē pregnātē habebat in hoſtiū poteſtatez peruenit⁹ Quero an nato filio quoꝺ tpe teſtamētuz in ciuitate factū rumpat. Et ſi filiꝰ añ moriatur q̄z pf̄: quero an ſcripti hēdes hereditatē habituri ſint: Reſpōdi ñ puto dubiū eē qn per legem corneliam: que de confirmandis eorum teſtamentis: qui in hoſtium poteſtate deceſſiſſēt. lata eſt: nato filio continuo eius teſtamentum qui in hoſtium poteſtate fit rumpatur. Sequitur ergo vt ex eo teſtō hereditas ad neminem ꝑueniat. Pomponius.

Uz in ſecundo teſtamēto be/

Posthumus. Teſtamentū ruptū poſthumi agnatione eo decedente viuo teſtatore recōualeſcit de iure ptorio. Idē ſi filius iam natus ptēritus viuo teſtatore decedat: vel impedimentū capitis diminutiōis tpe mortis ceſſauerit.h.d. bar.ꝛ diuidit in tres ptes.qꝛ primo ponit vnū dictū.ſcō illiꝰ illatio.tertio duo dicta cū quadā limitatiōe.ſcō ibi: iccirco. tertia ibi: idē. Jo. de imo.

h Posthumꝰ. videat: ut.ſ.e.l.iii.§.et bis. i Signatū. ad qō. C. de ſe.ta.l.ii.h. k Pdictatēqz. al's rēqz.ſꝫ ſ.C.de poſthu.here.i.l.u. So. ibi poſt mortē defuncti deceſſit: hic in vita. vel al's vt ibi diri. Itē ſ. iſti. de erhere.li.ī pn. So. ibi i nato tpe teſtl: hic pꝰ. Itē ar.ſ.ī.e.l.q vrorē. So. ut ibi.ac.

l Relicta ſūt.ſ.ī.de le.ii.l.ſi qs teſtō. So. ibi de rigore.ff de eg̃tate. vel illud in filijs ab inteſtato venientibus.ar.ī. de le.l.celſus.§.fi.ff in extraneo veniente ab inteſtato: qꝛ in codicillis fuerat hereditas relicta per fideicōmiſſuꝫ: vel veniēte ex teſtō p ſe.ta.ꝑm azo.ꝛ facit.ſ.ti.i.l.ſi a primo.ꝛ.l.ſi poſthumꝰ.ii.m̄.ꝛ.ī.ō codicil.l.ↄficiūt.§.ſi qs pꝰ.i fi.§.ꝛ.ī. de fideicō.li.l.ſi pf̄ duos.ꝛ.ī. ad treb.l.cū hēs inſtituta. m Iniuſtū. nullū qō ē filio ꝑterito vt ē exēplū.ī.e.l.filio.

n Irritū p capitis.di.teſtatoris q poſtea fit ſui iuris: ut iſti.q.mo.teſ.infir.§. nō tm̄.ꝛ qō ſubijcit.ſi bonoꝝ poſ.ſ.ↄ ta. o Data.i. delata fuit ei.ſ.filio preterito: nō tm̄ cā voluit ſꝫ rēnuit q ꝛc̄.ꝛ ꝑm hoc refert ſe tm̄ ad iniuſtū nō ad irritū ff ꝺ.ſi bonoꝝ ꝛc̄.ꝑm azo.alij referūt ad vtrunqz ꝛ dn̄t ſi bonoꝝ poſ.ꝑm tab. fuerint data ſubaudi ꝛ accepta ei.ſ. heredi ſcripto q rez ꝛc̄. ſubaudi marīe. erat.n. forte alius filiꝰ inſtitutꝰ ꝛ alter ꝑteritꝰ: vt ꝛ.ſ.ti.i.l.fi.ſꝫ ꝑteritꝰ nō vult ꝛ ꝑm hoc

Si pagan⁹. Si teſtm̄ ꝑmū cō- -dic auferre ab ēneis vl'ēt a ffe.p pte. firmat p ſecūdū valet iure codicilloꝝ.bar. p Fideicōmittere.ſ.ſe.

q Libertates.ēt directe.ꝛ inſtitutio trahit ad fideicō. vt inſti.de teſ.mi.l. ḡrebat.ꝛ facit iſti.q.mo.te.infir.§.ſꝫ ſi qs.ꝛ.ī. ad trebel.l.ſi qs priore.ꝛ.ī.ō here.i

mū dici ꝑteritū.h.d. vel ſic. Prouiſio erhf̄dationis fcā ſcripturi ī duob⁹ caſib⁹ porrigit ad vtrūqz ſimul ↄcurrēte. Jo. de imo. p Si ita. ſi liꝰ.ſꝫ nōne ff erhf̄datio ſub ↄditiōe ē fcā. q̄ nulla: ut.ſ.ti.i.l.iii.§.i. Nñ. ↄditio ff cū tacite ītelligat eſſe ēt nō apposita ꝓ nō ſcripta bētur.ꝛ iō pura vſ erheredatio: ut.ī. de ↄdi.ꝛ de.l.aliq̄ſ.ꝛ q̄ñ vi.le.ce.l. ſi ticio.§.fi. ꝛ.ī. de here. iſti.l.iā viu.az. q Natus. ſecus ſi viuerit ſi filiꝰ mihi nascat erberes eſto. q̄ñ filia nata rūpit teſtm̄ qꝛ iuenit ſe ꝑteritā nō erhe- redatā: ut.ī. de vē. in poſ.tmi.l.i.§. q̄re.ꝛ ſi ita. z Utriſqz natis. diuiſim pōt intelligi. i. filio nato nō rūpit teſtm̄: vel filia nata non rūpit teſtm̄. ſic ponit. C. de bo. q̄ li.l.fi.§. ipm aūt.ſꝫ vtroqz nato rūpet: ut ar. ſ.ti.i.l.ii.ꝛ.l.cōmodiſſime. vel dic etiā vtroqz ſimul nato nō rūpi. ar.ſ. ti.i.l.ſi ita ſcripſit. azo.ꝛ.ī. ti.ii.l.ticius ꝛ ſeius.ꝛ.ſ.qō fal.tu. au.l.i.§.i. ꝛ facit.ſ. de teſt.tu.l.ſi qs ita.§.i.ac.

Quorem. Statim cū poſthumꝰ naſcit ēt patre viuo apud hoſtes teſtm̄ rūpit: nec recōualeſcit filio ĩteriz decedēte.h.d.bar.ꝛ Jo. de imo. a Qui vrorē.puenit ↄdito teſtō quo ventrē ꝑterimit. az.

b Quo.i.al iquo tpe pꝰ captiuitatē pfis viuo vel mortuo pfe. duo.n. querit an teſtm̄ rūpit p natiuitatem filij.ꝛ an eo ꝑmortuo recōualeſcat. Et ad primā nō vſ rūpi.nā ē ruptū p captiuitatē: vt.ſ.e.l. ſi qs filio.§. irritū.ḡ plus rūpi nō pōt: ut.ſ.eo.l.nā ꝛ ſi.§.i.in fi.ſꝫ vic ↄ qz fictione.l. corne. valebat: ut.ī. de vul. ſub.l. ler corne.ꝛ ſic pōt rūpi. ſcō vicit nō reſtitui poſt mortē filij. cui ē ↄtra.ſ.e.l. poſthumꝰ. So. ibi iure ptorio permittit ff ciuili vetat. vel ff pp.l.cor.q̄ fingit eū mortuū añ captiuitatez ꝛ ſic iſte ē verus poſthumꝰ: inpote poſt mortē fictā natꝰ: ſicqz ruptū nō reſtituit: ut.C. de poſthu. bf.l.ij.ꝛ.iij. alij ſubaudiūt ff eo tpe quo ꝛc̄.

Quorem. Statim cū poſthumꝰ naſcit ēt patre viuo apud hoſtes teſtm̄ rūpit: nec recōualeſcit filio ĩteriz decedēte.h.d.bar.ꝛ Jo. de imo. a Qui vrorē.puenit ↄdito teſtō quo ventrē ꝑterimit. az.

b Quo.i.al iquo tpe pꝰ captiuitatē pfis viuo vel mortuo pfe. duo.n. querit an teſtm̄ rūpit p natiuitatem filij.ꝛ an eo ꝑmortuo recōualeſcat. Et ad primā nō vſ rūpi.nā ē ruptū p captiuitatē: vt.ſ.e.l. ſi qs filio.§. irritū.ḡ plus rūpi nō pōt: ut.ſ.eo.l.nā ꝛ ſi.§.i.in fi.ſꝫ vic ↄ qz fictione.l. corne. valebat: ut.ī. de vul. ſub.l. ler corne.ꝛ ſic pōt rūpi. ſcō vicit nō reſtitui poſt mortē filij. cui ē ↄtra.ſ.e.l. poſthumꝰ. So. ibi iure ptorio permittit ff ciuili vetat. vel ff pp.l.cor.q̄ fingit eū mortuū añ captiuitatez ꝛ ſic iſte ē verus poſthumꝰ: inpote poſt mortē fictā natꝰ: ſicqz ruptū nō reſtituit: ut.C. de poſthu. bf.l.ij.ꝛ.iij. alij ſubaudiūt ff eo tpe quo ꝛc̄.

Amin ſecundo. Der ſcōm teſtm̄ ī quo heres ē inſtitut⁹ pure vel

sub ꝯditione primũ rũpit nisi ꝯditio sit talis p quã scõm testm statiz redd̃t nullũ. b. d. ⁊ ꝑmo põit vnũ dem̃. scõo latꝰ explicat materiã. scõa ibi multũ. a Dixit marie subaudi. nã idẽ si posthumũ. vl̃ dic ideo dic̃ q̃ sec̃ si tã mortuꝰ: sicut si nõ capacẽ: vt. ff. de his q. vt indig. l. cũ qdã. az.

b Voluerit. hoc expone: ut. s. e. l. i. b. Item exigit ⁊ hoc vt tale fuerit scõm testm q̃ hereditas potuerit adiri de iure ciuili. si. n. ñ ó iure ciuili. sz ó iure ꝓtorio potuerit nõ tm̃ rũpit supꝰ vt. s. ti. i. l. si filiꝰ q̃ ꝑtãte. et ff. e. l. filio ꝑz Jo. ⁊ fa. ff. de adim̃. le. l. ⁊ si. ⁊ in sti. q. mo. tes. infir. §. i.

c Si vera cẽ. i. si verũ ẽ quod ea conditione minuitur.

d Nõ si ad pñs. ⁊ fac̃ s. si cer. pe. l. cũ ac̃. ⁊. l. se. ⁊ ff. ó v. ob. l. ꝯditio ⁊ isti. de ver. obl. §. ꝯditiones. ⁊ ff. ó ꝯdi. insti. l. istitutio. §. fi. sz vt hu tc. §. ff. de here. isti. l. si mcuia. sz refert ꝯditio de pñti vl̃ ꝑterito sit falsa vt b. an nugatoria: vt ibi. Item ꝯtra. ff. de le. si. l. si ita qs testõ. sz illõ ẽt pp largã ⁊ ãplã significatiõez illiꝰ vbi ꝑt. Item ff. de ꝯdi. ⁊ demon. l. cũ ita legatũ sit. §. fi. sz illa ẽ ó futuro: lz ꝑplicet qõdã pñs qõ ẽ falsuz. ⁊ ita ipossibile. ⁊ in illa re fert ponat si ꝯditionaliꝛ aut cãtiue. ut. ff. de ꝯdi. ⁊ de. l. demõstratio falsa. §. itẽ si fũdũ. at b itel ligẽduz ẽ ẽt de ea q̃ ve ẽ ꝯditio ó pñti vl̃ ꝑterito nõ de ea q̃ ꝑplet ꝯditione vl̃ in pte ꝯditiõis. b.

e Nõ sit. ergo ꝑius rũpit. fm Jo. ⁊ ẽ ar. ff. de condi. insti. l. fi. ⁊ de cõ. ⁊ de. l. obtinuit. ⁊ insti. de here. isti. §. ꝑossibilis. ⁊ adde ó qõ ibi no. vel dic ꝑmũ non rumpi. ar. ff. de bis q. vt indig. l. cum qmdã. ⁊. s. e. l. §. l. ⁊. ii. h.

Filio. Filio ꝑterito relicta in testõ nõ debent̃ nisi filius ius suũ õmiserit. b. d. Dño loquit q̃ filius ꝑteritꝰ non omisit ius suũ. s. ó. q̃ omisit. scõa ibi. q̃ si bonis. bar. f Filio. ablatum absoluti.

g Fratribꝰ. istitutis. ⁊ dic q̃ nec instituti ffes nec hic filiꝰ ꝑstãt cũ ex toto sit nullũ: ut. ff. eo. l. si ticius. Item qd si scripti erãt exheredes a quibus ptez suã frater adnocauit? Rñ. q̃ nec adhuc ꝑstant extranei ꝓp dictaz rõnem lz ut ar. ꝯtra. s. e. l. posthumus. §. idẽ. sed hodie hoc secꝰ: ut. C. de lib. ꝓ. auc̃. et causa. b Tuebit. vel deponẽs vel passiuũ. ⁊ no. q̃ lz hoc testm̃ dicat nullũ in quo filiꝰ ꝑterit: ut insti. ó exhere. li. in ꝑn. ⁊. s. ti. i. l. si filiꝰ. tm̃ ẽ intelligẽdũ si ipse velit dicere nullus. nõ si semp taceat. sic. C. de inof. te. l. sancimus in prin. vbi dicit ipso iure inesse repletionez. Item sic. ff. de le. i. l. si fundũ. §. qui fundũ. vel de rigore est nullũ. sed hic de equitate dicit. ⁊ no. ff. de le. ꝓs. l. is q circa ꝑn. ⁊. l. ii. duo. q̃ hinc ꝯcordãt. Itez facit. s. ti. i. l. fi. ⁊ ff. de excep. rei iudi. l. ii. ⁊. s. e. l. posthumꝰ. Itez contra C. de posthu. here. l. ii. sed ibi in posthumo. hic in tã nato.

Si quis. Si extraneus institutꝰ inciꝑat ẽ suus institutio nõ vitiat̃ b. d. Bar. i Si qs heres. habebat: ut. s. ti. i. l. filiꝰ. §. fi. secꝰ in exheredato: ut. ff. de ꝯtra ta. l. nõ putant. §. si quis emãcipatum.

Si ego. Causa testati nõ trahit ad se cãm intestati si testator prohibuit. secꝰ si nõ ꝓhibuit. b. d. ⁊ ꝑmo loquit q̃ testator duos instituit ⁊ cuilibet exheredes substituit. scõo q̃ eos iuicẽ substituit. tertio circa primã casuz q̃lit̃ possit adiri hereditas vocet. Scõa ibi: sed si ego. Tertia ibi: I prima tm̃. bar. k Si ego. a nobis. tm̃ hoc exꝑesso vel ltra gradũ facta exheredatiõe: aliqn ab oib̃ videt exheredat̃: vt. s. ti. i. l. iii. §. ii. az.

l In cui̇. instituti. sz ĩmo vt nõ vocari: ut. C. de ĩpu. ⁊ aliis sub. l. pe. ꝯtra. So. vt ibi. m Substitut̃ vocat̃. q̃ potior ẽ me coheredẽ. ꝑtur. n. substitutꝰ cõiuncto. sed alꝰ q̃liqz bz plus ꝓximctus q̃ substitutus vt. ff. de suis ⁊ le. l. si ex plurib̃. sz lz vocet̃ hic substitutꝰ nõ tm̃ ẽ heres: gradus rumpit̃. nec tamẽ patit̃ habere coheredez. sic ⁊ alꝰ in vtroq;

redẽ eũ q̃ vinit̃ institutꝰ siue pure siue sub ꝯditõe si tm̃ ꝯditio existẽ potuerit: licz nõ extiterit: superius testm̃ erit ruptũ. Multũ ãt iter est q̃lis ꝯditio posita fuerit. nã aut in ꝑteritũ ꝯcepta ponit̃: aut in pñs aut in futuꝝ. In ꝑteritũ ꝯcepta ponit̃: veluti si ticiꝰ ꝯsul fuit. q̃ ꝯditio si vã ẽ. id ẽ ticiꝰ si ꝯsul fuit: ita ẽ isti tutꝰ hẽs ut superiꝰ testm̃ rũpat̃ tunc eni ex hoc hẽs cẽt. si vo ticiꝰ co sul nõ fuit superiꝰ testm̃ nõ est ruptum. Si ad pñsꝰ ꝯtꝛs ꝯditõ ascripta est hẽde istituto: veluti si ticius consul ẽ. cũdẽ exitũ hz vt si sit possit hẽres cẽ ⁊ superiꝰ testm̃ rũpat̃. Si nõ sit nec possit hẽs cẽ nec supꝰ rũpat̃ testm̃. In futuꝝ vo collate ꝯditiões si possibiles sint ⁊ existẽ ꝑnt. lz nõ extiterit: efficiũt vt supiꝰ testm̃ rũpat̃: ẽt si nõ extiterit. Si vo impossibiles sũt: veluti si ticius digito celũ tetigerit hs esto. placet ꝓ cẽ q̃si ꝯditio ascripta testõ nõ sit: q̃ est impossibilis. Papinia. Filioꝝ ꝑterito q̃ fuit in pñs ptãte: neqz libertates ꝯpetũt: neqz legata ꝑstant: si ꝑteritꝰ a frib̃ꝰ ptez hereditatis auocauit. Si si bõis se pñs abstinuit: lz subtilitas iuris refragari videat: attñ uolũtas testatoris ex bono ⁊ eq̃ tuebit̃. Se. Si qs hs institutꝰ ẽ: ⁊ a testatore arrogat̃ põt dici satis ei factũ: q: ⁊ ãteqz adoptet̃: institutio ut in extraneo locũ hẽbat. Item. Si ego ⁊ ticiꝰ instituti sumꝰ: ⁊ a nobis posthumꝰ exhereditatꝰ sit a substitutis nr̃is ñ sit exhẽditatꝰ: ticio

õfucto nec ego q̃dez adire potero. Jã. n. ꝓp instituti ꝑsonã a q̃ posthumus exhereditatꝰ ẽ: in cuiꝰ locũ substitutꝰ vocat̃: a q̃ posthumꝰ exhereditatꝰ ñ ẽ: ruptũ ẽ testm̃. Sz si ego ⁊ ticiꝰ iuicẽ substituti sumꝰ: q̃uis q̃si in ꝑte substitutiõis exhẽdatꝰ ñ sit: mox tuo ul̃ repudiãte ticio me posse adire putoꝰ: ⁊ ex asse hẽdẽ eẽ. In ꝑma tm̃ spẽ ⁊ si viuat ticiꝰ: neqz ego sine illo: nec ipse sine me adire poterit̃. q: incertũ est: an adhuc altero omittẽte rũpat̃ testamẽtuz. Itaqz simul adire possumus. Item. Lucius ticiꝰ integra mẽte ⁊ valitudie testm̃ fecit vti oz. postea cũ in valitudinẽ aduersaz icidisset: mẽte captus ⁊ easdez tabl'as incidit. Quero an hẽdes bis tablis istituti adit̃ possint hẽditatẽ? Rñdi sz ea q̃ ꝓponerẽt: nõ iõ minꝰ adit̃ posse.

De bis q̃ in testõ delẽt iducuntur ⁊ iscribuntur.

Papianus. Que i testõ legi pñt̃: ea incõsulto õleta ⁊ iducta nihilominꝰ valẽt: ꝯsulto non valẽt. Id vo q̃ nõ iussu dñi scriptum inductum deletũue est: ꝓ nihilo est. Legi ãt sic accipiẽduz ẽ. nõ itelligi sz oculis ꝑspici q̃ scripta sũt. Cetez si extrisecꝰ itelligunt nõ videbũt legi posse. Sufficit ãt si legibilia sũt: iconsulto deleta sue ab ipsoꝰ sue ab alio: sz volẽtibꝰ inducta accipiẽdũ ẽ: ⁊ ñ ꝓducta sint. Nõ igit̃ icaute factũ ẽ ꝓ non fcõ ẽ: si legi potuit. Et iõ ⁊ si nouissime vt solet testõ fuerit ascriptũ l̃ras

secunda in qua declarat predicta vsqz ibi. sufficit. Ibi est tertia in qua repilogat ea que. s. breuiter dixerat vsqz ibi quod igitur. Ibi est quarta in qua infert ex premissis vsqz ibi: sed si legi. Ibi est quinta in qua ponit casus conuersus ad precedentem vsqz ibi. sed hoc ita. Ibi est sexta in qua ponit determinationẽ omnium predictorum vsqz ibi. consulto. Ibi est secunda pars principalis que diuiditur in plures partes. nam in prima ponitur quoddam dictum bimembre. In secũda ponitur ratio secũdi membri. In tertia repilogat: vt declaret. In quarta ponit nouum casum quando heres scriptus vel substitutus cancellat fm vnam lect. In quinta formal ⁊ determinat iurta premissa quãdam aliam questionez. Secunda ibi: quoniam. Tertia ibi: Et si quidem. Quarta ibi: ⁊ cum hereditatis. Quinta ibi si quis codicillis.

e Que in testamento legi possunt. post deletionem. sed si nõ potest legi tũc distinguitur. an ante consumatum: ut tunc non valeat: si post sic: ut. ff. eo. §. sed si legi. ⁊. §. sed ⁊ consulto. ac.

u Non valent. ipso iure si ante testamentum consumatũ factum sit: si postea per exceptionem: vt. ff. videt dicere. ⁊. §. consulto. ⁊. ff. de le. i. l. si ita ascriptum. ⁊. ff. e. l. iii. de se. ta. l. fi. §. testamento.

x Id vo. redit ad primum. ⁊ dic pro nihilo. s. est quod inducit. sed scriptura inducta valet: vt modo in princi. ⁊. ff. ibi. quod igitur incaute ⁊c. ⁊ facit. ff. de adi. lega. l. nihil. ⁊. C. de testamentis. l. si vnus. ⁊ qõ ibi nota. ⁊. C. de transactio. l. penultima.

y Non intelligi. s. tm̃.

z Si extrinsecus. alicui ingenio vel subtilitate sua nõ ex ipsa lr̃a nec ex vi ipsi littere: sed ex his forte que precedunt testm̃ vel que sequũtur. azo.

a Sufficit. redit ad primum casum. l.

b Ab ipso. s. testatore. sicut deleta inconsulte.

c Sed volentibus. s. testatoribus. ⁊ dic sine pro parte inducta sine in totum producta volentibus testatoribus. ⁊ tunc dic non valent. sed alꝰ est nolentibus. et tunc dic non valent.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Ipse. scilicet testator.
b Nō videbit. sic. ff. de trās ac. l. cū agliana. ⁊ de ꝓtra. emp. l. in lege fundi.
c Superscripsit. i. testator incōsulte volens forte experiri pēnā scripsit se fecisse inductiones que ab alio incōsulte facte erāt: certe manent relicta. s. valida.
d Et si ademerit. s. incōsulte ⁊ est plana. vel dic consulte: ꝫ tūc nō erāt adempta. s. alia que p alium incōsulte delera erāt. vl' dic ademit. i. scripsit se ademisse que erāt deleta. nō videt adēpta. s. alia q̄ p aliū incōsulte deleta erant.
e Sed si legi. ad principium bene accōmodatur.
f Factum est. i. contingit deletio. als contra: ut. ī. §. pri. ⁊ hoc est ideo q̄ presumimus q̄ si ea prestari voluisset iteruz ea reliquisset ⁊ refecisset: sic vt bene possent legi cum igitur non fecerit videt penituisse ⁊ volūtatez mutasse. ⁊ est sic ad istum §. ar. ff. ō testa. tu. l. si quis. §. si quis cum. ⁊ ff. de testa. l. heredes. §. i. b.
g Sed consulto. post consumationē testamenti vt habeat locū qō de exceptione dicit: vt ī. de le. i. l. si ita scriptum. ⁊ vt differat a precedenti. ac.
b Exceptiōe. ꝓtra. ī. e. l. pe. §. ꝫ nōnullos. So. vt ibi.
i Possunt post cōsumationē. sec⁹ si ali⁹: vt. ff. pri. §.
k Nō pñt. pricularis deletio nō nocet qñ nec vniuersalis.
l Non erret. q: pditū est post mortē vel ante mortē: ⁊ hoc de iure ciuili. sed quātum ad bonorū pos. petendam necesse est post mortez certare tabulas: ut. ī. si ta. test. nul. er. l. i. ⁊ de testa. l. i. §. semel. ⁊. §. si linū. ⁊ si ta. te. nul. er. l. i. §. pe. ⁊. C. ō testa. l. nr̄am. Item q̄ dicit qñ si totū ⁊c. ar. sumit a minori. b.
m Si vo alī ꝑter heredez. nam tunc denegabūtur actiones. ⁊ hoc est quod sequitur et hereditatis ⁊c.
n Substitutus. qui concidit als incidit inuito testatore. patitur cui pēnā vt amittat hereditatē: vt ar. C. de le. l. nō dubiū. ⁊ l. pe. ⁊ ī. ad treb. l. paulus rñ. §. si certa.
o Jure. ℞ incipit respōsum.
p Videbit. s. ademptio. ⁊ dic tunc per. l. vt referas ad ꝓ. vl' dic per testatorez. et referas ibi ⁊ si quidem ⁊c.
q Nec data. efficaciter. quod tpe additionis est inspiciendum: vt. ī. ti. i. ei. qui. hic autē nullo tpe videt efficaciter data. ⁊ hoc de fictione. de rñ sunt data. sed rñ obstat exceptio legatarij similr repelluntur excep. vt in hoc. §. sed consulto. sed in legato non est opus fictione: q̄ semel efficaciter data ipso iure transferri pñt in alium pro volūtate defuncti: ut. ī. de adime. le. l. iii. i. rñ. ⁊ de leg. ii. l. peto. §. fratre. ⁊. l. cū fratre. §. libertis. q̄ō in herede nō est. Item q̄ sit heres iure mero probat q: aliter nō defert fisco hereditas: sed ad heredes abintestato: q̄ō negatur: vt. ī. e. l. pri. nisi probet q̄ ideo id fecit testator vt perueniret ad legitimū: ut. ī. e. l. fi. vel adeum quē in ꝑmo testō instituerat: vt. ī. de se. ta. l. pe. §. testamento. az. ⁊ adde q̄ō est. C. de testa. l. nostrā. ⁊. ff. ō mi. l. ⁊ si sine. §. sed q̄ō papi. ⁊ facit. ff. ti. i. l. si ita. §. regulas. ⁊. ī. de mili. test. l. si certarū. §. si eodē testō. ⁊. ī. de adimen. le. l. expte. ⁊ l. legatum. §. pater. sed ar. ꝓtra. in. e. ti. l. si filio. §. matri.
Si quis. Er codicillis consulto deletis nihil debet. h. d. Jo. de imo.
r Si quis. appareat. quid est relictum.
s Debeatur. s. relictum.
t Deletos. cōsulte vt dixit ꝫ possit legi: vt in p̄n. huius. l. ⁊. §. sed cōsulto.
Ancellauerat. In dubio cancellato restringitur ad rationem ipsi cancellationi adiectā. h. d. Bar.
u Signatū est. s. a testib⁹ nō aūt dicas de novo totū fern q: tūc nō cēt dubiū.
x Ceterā. raro iuenitur in singulari cetera pars sicut codicilli pugilli: vt. ī. de ver. sig. l. non ē. sic. C. de sa. san. ec. l. generali.
y Voluntas fuerit. non als: ut. ī. de le. ii. l. celsus. §. q̄ō alicuius. q̄ est contra

So. vt ibi. Item facit. ī. e. ti. l. si ticio. §. iulianus.
z Omnibus. denegabunt. ī. de here. insti. l. paterfa. in fi. contra. So. vt ibi.
a Questio est. sed nō soluit. sed. ī. l. pror. in prin. soluam. s. vt legata prestentur.
b In ambiguo. i. cum dubitatur an totuz testamētum vel vnius nomen trñ testatoz inducere voluerit. b.

Prorime. Si testatoz cācellat nomina heredum hereditas applicat fisco: legata autem ⁊ libertates in testamento relicta valent. h. d. Jo. de imo.
c Prorime. scilz bis dictibus questio vent. labat in consistorio prin. talis. s. cum quidam. s. testatoz ⁊c. ac.
a Vendicarent: q: nō habebat agnatos vel cognatos qui velent succedere ei ab itestato alio qn̄ ꝫ: ut. ī. si ta. te. nul. er. l. ii. §. pe. ⁊. ī. e. l. fi. vel distingue vtz ī. ducat testator vt decedat i testat⁹ vt tē cognati: vt. ī. e. l. fi. an qa reputat heredes idignos ⁊ tunc fiscus: ut. C. ō bis qui. vt indign. l. hereditas. qd si ñ appeat: ñ. fauore legatorum presumitur magis indignos reputasse: et sic habeat fiscus. ⁊ sic intelligitur. l. ista: ut. ī. e. §. ꝫ in re dubia. nam cum auferatur hereditas ab indigno ⁊ applicabit fisco erigūtur legata ⁊ fideicōmissa: ut. ī. ad sil. l. cum fisco. ⁊. ī. si quis alu. test. ꝑ. l. si qs dolo. §. si fidei. ⁊. ī. de his q. vt indig. l. cū qdā. ⁊. l. cū tabulis. §. fi. az. si autem verbo trñ dicat. s. nolo valere nō sufficit: vt in sti. qui. mo. tes. infir. §. ex co. nisi vt. C. de test. l. sancimus.
b Inductū sit. aī cōsumationē testi: vt. ī. ō le. i. l. si ita scriptū. ⁊. ff. e. l. i. §. ꝫ si legi. ⁊. §. ꝫ consulto. q̄ est contra.
c Putasse. als status esse et subaudi putasse. ⁊ als est alteꝛ trñ.
d Faceret. ⁊ certe ꝑ tamen probandum est: vt. ī. e. l. fi. ac.
e Benignioꝛē. sic. ī. de rebus du. l. si fuerit. §. fina. ⁊. ī. de regu. iur. l. ea que in ptes. §. in re dubia. ⁊. ī. de rebus du. l. quotiēs in actio. ⁊. ī. de verbo. obli. l. quotiens in stipula. ⁊ de leg. ii. l. tucia. i. §. lucius. ℞.
f Sententia. subaudi er. azo.
g Consulibus. s. existentibus. ac.
b Cum valerius. ecce sententia. azo.
i Dixit antoninus imperator.
k Vestros. q. d. agatis cum procuratore fisci coram eis. ⁊ ē procuratoꝛ cesaris vna cum preside: vt. C. si aduer. fiscum. l. ii. ⁊. C. vbi cause fiscales. l. ad fiscum. azo.
l Jeno. legatarius vnus.
m Heredum indurit interrogatiue. ⁊ sic. ī. de leg. iii. l. officius.
n Leonis. alterius legatarij.
o Nō hz. vt ⁊. ī. de codicil. l. fi. ⁊ insti. de leg. §. ante heredis.
p Manumisit. i. libertates reliquit.
q Remotis. fecit eos cessare: ⁊ habito consilio reuocauit. ⁊ no. q̄ iudex non debet habere consilium cum aduocatis litis. ⁊ q̄ imponat finem dictis eorum quando sibi videtur. sed argu. contra. C. de postulan. l. quisquis. §. honorati.
r Dixit. respondendo circa legata.
s Nepotem. proprium nomen testatoris.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Que indurit. ⁊ sic legata cū non sint inducta debebunt. sz etiaz libertates inducte debebūtur fauore libertatis: vt ꝓnter apparet: h.

b Indurit. forte injuit⁹ fm. R. non tñ hoc ꝓstabat. nā si ꝓstaret qꝫ consulte fecisset sine dubio nō debet libertas. si ꝓstaret qꝫ icōsulte sine dubio deberetur: vt. j. de le. ij. l. si idez. ⁊ de manu. te. l. si peculiū. §. i. fm azo. erat ꝯ dubiū an voluerit reuocare vel non reuocare. ac.

Curibus. Si ō eodē kō sūt plura instꝝ a vni⁹ cāzellatio alteri⁹ vires nō tollit nisi de mēte ꝓstet. h. d. bar.

c Plurib⁹ tabul'. scriptis: ut fuit. j. de se. ta. l. i. §. si qs i duab⁹. ⁊. §. sed si in duobus. ac.

d Constituenk irrita i nuit ħ qꝫ si ēt alie ta. fi eēnt nō fierēt irrite: ⁊ sic ff. de. l. pri. §. sed i re dubia. ⁊. l. i. ⁊. ij. ⁊ sic no. qꝫ dictio ꝓserti abūdat ut ⁊ alꝫs marie vt. C. de testa. l. fi. §. t. vꝫ nō ipo iure vt hic sed ope exceptiōis vt ibi cū post ꝓsuma. testm̄ id factū est.

e Auocabit. p legitimos vt hic ⁊. j. si ta. te. nul. l. i. §. pe. ⁊ sic legata nō debent. sz si iō qꝫ reputabat eos idignos quos istituerat. vel etiā dubiū ē qꝫ re fecerit fisc⁹ hz: vt. j. ō bis q. vt idi. l. cū qdā. ⁊. l. cū tabulis §. fi. ⁊ plene no. C. ō his q. ut idi. l. hereditas.

f De heredib⁹ istitu. Supra ō filijs ⁊ ceteris descēdētib⁹ natꝫ ⁊ nascituris dixit: nūc gnāliꝫ ō ēxcis istituendis. ac.

Qui testatur.

q Qui testari vult sz ordinatā dispositionē dz incipe ab heredis istitutione. pōt tñ si vult ab erheredatiōe initiū facer ⁊ sitra legatis. Et dr̄ instituꝫ q si⁹ luz ē nūcup rt⁹. Et mutus ⁊ surdus pōt hr̄s institui. Et qnqz vbis pōt testm̄ confici per euz q nec legare vel erheredare vult: qnlmo ēt trib⁹. h. d. ter. cū glo. vsqz ad. §. si ex fundo. Et dividitur hec. l. vsqz in finē i qnqz ptes. Nam primo ponit quo ordine fieri debeat testm̄. Scōo qliter debeat heres institui. Tertio qs possit istitui. Quarto qb⁹ vbis. Quinto vtrū institutio ex re certa debeat vel possit trahi ad vniuersuz. scōa ibi: istitutū. tertia ibi: mut⁹. qrta ibi: q neqz iūcto vsi. sin autem vsqz ad fi. legis omisso. §. si ex fundo. vbi ē qnta pars fm Bald. posses etiā dicere qꝫ qnta ps ē in. §. si ex fundo. ⁊ scrta in. §. sinaūt vbi redit ad materiā qrte ptis. Ista scrta durat vsqz ad fi. l. ⁊ fm hoc dividerē in scr ptes vt pz ex ꝓdictis. Jo. de imo. g Qui testat. dz. i. solet vel pōt. sic. ff. de offi. pcō. l. iii. §. fi. b Licet. i. licitū ē. ⁊ dic facit. i. facere debet: ut. ff. de libe. ⁊ postbu. l. iij. §. ante.

i Nominatim. noīatim fieri dz: ut inst. de erbere. li. in pn̄.

k Erheredare. ⁊ legare: ut inst. de lega. §. ante. ⁊ argumē. C. de testa. l. ambiguitatem.

l Scriptꝰ nō ē. hoc itellige i testō nūcupatiuo. nam si fiat testm̄. i scriptz oz nomē heredis vel a testatore vel a tabel. vice sua vel saltem a testibus scribi: ut. C. ō testa. l. iubem⁹. ⁊ i auc. ibi signata. ⁊ sic itellige. j. de codi cil. l. fi. ac. m But⁹. ⁊. pñt. ⁊ adire: ut. j. ō acq. he. l. v. ⁊ pcuratorē facere: ut. ff. de pcu. l. mut⁹. nō testari nisi a pncipe ipetret. qō dic vt. ff. de test. l. qi pāte. ⁊. l. si mut⁹. ac. n Hec āt scriptura. supior. i. q neqz legatur⁹ ē ⁊c. azo. o Testat. si āt i scriptis tūc pter pfata vba subscriptiōes testū ēent necessarie: vt. C. de testa. l. hac ꝓsul. azo. ⁊. ff. ō testa. l. pe. fz Jo. qꝫ. s. i scriptz ħ sine. ⁊ sic sub. ēt. q. d. nō solū qnqz vbis pt testari q testat i scriptis. sz ēt q sine scriptis: q etiā potuit testari trib⁹ vbis vt subijcit. p Abūdat. sic isti. de stip. ser. §. seruū. sz ar. cōtra. C. de ꝓsti. pe. aut. ibi posita. ⁊. l. si qs ita. vbi ꝑsonaliꝫ non obligat.

Si ex fundo. Institutus ex re certa nullo alio istituto ꝓsegt totū si cui⁹ simpliꝫ fuisset institutus non sūa mētione rei. h. d. Jo. de imo.

Que indurit. ⁊ sic legata cū non sint inducta debebunt. sz etiaz libertates inducte debebūtur fauore libertatis: vt ꝓnter apparet: h.

Indurit. forte injuit⁹ fm. R. non tñ hoc ꝓstabat. nā si ꝓstaret qꝫ consulte fecisset sine dubio nō debet libertas. si ꝓstaret qꝫ icōsulte sine dubio deberetur: vt. j. de le. ij. l. si idez. ⁊ de manu. te. l. si peculiū. §. i. fm azo. erat ꝯ dubiū an voluerit reuocare vel non reuocare. ac.

ta cē voluisse: q̄ indurit⁹. Nomē serui quē libet cē iusserat indurit⁹. Antonin⁹ rescripsit libet eū nihilo minus fore. qō videlicet fauore cōstituit libertatis. Papini.

Curib⁹ tabulis eodē exemplo scriptis⁹ vni⁹ testi volūtate eo dē tpe dñs solēniter ꝓpleuit: si q̄s dā tabulas i publico depositas abstulit: atqꝫ deleuit: q̄ iure gesta sint ꝓsertiz cū ex ceteris tabulis q̄s non abstulit res gesta declarer: ñ ꝓstituē tur⁹ irrita. Paul⁹ notat: sz si vt itestat⁹ morer icidit tabulas: ⁊ ħ approbauerit hi q abitestato vēire ōsiderāt: scriptis auocabit hēditas.

De hēdib⁹ istituēdis⁹. Papi.

Qui testat ab hēdis istitutōe plerūqꝫ⁹ dz iitiū facē testi. licet⁹ ēt ab erheredatiōe quā nominatim⁹ fac. nā diuus traia. rescripsit posse noiati ēt añ hr̄dis istitutionē filiū erhr̄ dare⁹. Institutū aūt hr̄dē eū q̄qꝫ dicim⁹ q heres scriptus⁹ nō ē: sz solūmō nūcupat⁹. Mut⁹ ⁊ surd⁹ recte hr̄des istitui pñt⁹. Qui neqz legaturus ē qd: neqz quēqz et heredaturus est: qnqz vbis pōt facē testm̄: vt dicat. luci⁹ tici⁹ mihi hr̄s esto. Hec āt scriptura⁹ ptinet ad eū q ñ scriptura testat⁹: q potuit ēt tribus vbis testari. vt lucius hr̄s esto. nā ⁊ mihi ⁊ ticius abūdat⁹. Si ex fundo fuisset aliqs solus⁹ hr̄s istitutus⁷: valet istitutio ōtracta⁸ fūdi mētōe. Si aūt⁹ sic scribat. lucius⁹ hr̄s. sz nō adiecerit esto: credimus plus nūcupatum minus scriptū⁷. Et si ita. lucius esto⁸. tātūdē dicim⁹. ergo ⁊ si ita lucius solūmō. Marcel. nō insubtiliter⁹ nō putat hodie ħ ꝓcedē. Diuus aūt pius cuz qdā portiōes iter hēdes distribuisset: ita ille ex ꝑte tota: ¹ille ex tota⁵. nec adiecisset heres esto⁶: rescripsit valere institutionē: qō ⁊ iulianus scripsit. Itē diuus pi⁹ rescripsit illa vxor mea esto: istitutionē valere. licz deesset heres.

Idē iulianus. illum heredem⁴ esse: non putauit valere⁵: quoniaz deest aliquid. sed ⁊ ipsa valebit sub audito⁶ iubeo. Idem.

Orca eos q ita heredes instituti sunt. ex partibus quas ascripsero: nō putat⁵ marcell'. eos heredes nullis ascriptis ptib⁹. Quē admodū si ita heredes ēent instituti: si eis ptes ascripsero. Sz magis est ut sic vtraqꝫ istitutio accipiatur⁶: si volūtas ōfuncti nō refragatur: ex qbusptib⁹ ascripsero. Si minus⁷ ex equis quasi duplicē facta institutiōe: quā sententiā celsus lib. xvj. dig. ꝓbat. Alit atqꝫ ꝓbat⁵ in illa institutiōe. ex q̄ ꝑte me ticius heredem scripsit: seius heres esto. Tunc enim si non est a Ticio scriptus⁸: nec seius⁹ ab eo. nec immerito. hic enim creditur inesse conditō⁹. Sed marcel. hec similia putat¹⁰: sz non recte. Potest autez interesse¹¹: vtruz ita quis scribat. ex bis partibus quas ascripsi an scripsero: vt superiori⁹ modo dicas nullis ascriptis ptibus nullā esse institutum minus scriptū⁷. Et si ita. lucius esto⁸. tātūdē dicim⁹. ergo ⁊ si ita lucius solūmō. Marcel. nō insubtiliter⁹ nō putat hodie ħ ꝓcedē. Diuus aūt pius cuz qdā portiōes iter hēdes distribuisset: ita ille ex ꝑte tota: ¹ille ex tota⁵. nec adiecisset heres esto⁶: rescripsit valere institutionē: qō ⁊ iulianus scripsit. Itē diuus pi⁹ rescripsit illa vxor mea esto: istitutionē valere. licz deesset heres.

Idē iulianus. illum heredem⁴ esse: non putauit valere⁵: quoniaz deest aliquid. sed ⁊ ipsa valebit sub audito⁶ iubeo. Idem.

Orca eos q ita heredes instituti sunt. ex partibus quas ascripsero: nō putat⁵ marcell'. eos heredes nullis ascriptis ptib⁹. Quē admodū si ita heredes ēent instituti: si eis ptes ascripsero. Sz magis est ut sic vtraqꝫ istitutio accipiatur⁶: si volūtas ōfuncti nō refragatur: ex qbusptib⁹ ascripsero. Si minus⁷ ex equis quasi duplicē facta institutiōe: quā sententiā celsus lib. xvj. dig. ꝓbat. Alit atqꝫ ꝓbat⁵ in illa institutiōe. ex q̄ ꝑte me ticius heredem scripsit: seius heres esto. Tunc enim si non est a Ticio scriptus⁸: nec seius⁹ ab eo. nec immerito. hic enim creditur inesse conditō⁹. Sed marcel. hec similia putat¹⁰: sz non recte. Potest autez interesse¹¹: vtruz ita quis scribat. ex bis partibus quas ascripsi an scripsero: vt supiori⁹ modo dicas nullis ascriptis ptibus nullā esse institum illum heredem esse.

q Si ex fūdo. solus. sec⁹ si hēat coheredē vniuersalē: ut. C. eo. l. quotiēs. ⁊. j. ti. i. l. cohr̄di. §. fi. ⁊ fa. j. e. l. si alteri⁹. ⁊ ista. q. mo. te. ifir. §. sz si qs. ⁊. j. ad tre. l. si qs ꝓpe. ⁊. ff. ti. iii. l. cū qdā. Itē hoc fallit i milite qō ħ dic: ut. j. ō mi. te. l. vj.

r Institut⁹. ut istituo talē hr̄dē i fundo botriano. nec fecit aliū heredē: ⁊ hz alia multa bōa: i oīb⁹ alijs istitut⁹ erit bñ dico i oīb⁹ cū nō hēat aliū cohercdē. vsem

s Detracta. i. ac si nihil dimerat de fundo: sed simpliꝫ instituo hr̄dē: qꝫ erit hr̄s in totū.

Sinaūt. Institutio concepta p vba trūcata pficit ex subaudito: siue tñ deficiat suppositū siue appositū ifi: siue tantūmō vbū ꝓncipale ofonis. secus si duo ex istis ōficiāt. h. d. Et primo ponit dcā tria. scōo probat duo ꝓia p locū ab auctoritate. tertio ponit dictum iul'. in certo casu qō reprobat. secūda ibi: diuus. tertia ibi. idē iulianus. Jo. de imo.

t Sinaūt. adiūge ad. §. qui neqz. u Luci⁹. qñ ad testandū se putauerat.

x Min⁹ scriptū. ⁊ ita dz istitutio. azo. ad qō. j. e. quotz. §. sz si nō. ⁊ de ꝓdi. ⁊ demō. l. cuz auus. ⁊ de le. ij. l. vnū ex familia in fi. ⁊. l. cū pf. §. cū ipersecta. ⁊ idē est si ē nūcupatuū qꝫ credim⁹ plus nūcupatū qꝫ est.

y Esto. ⁊ deficiat heres.

z Nō isubtilr. nō ⁊ i sunt due negatiōes q̄ faciunt vnā affirmationē: ut. j. ō v. si. l. duob⁹ q. d. i. subtilr putat hodie ħ nō ꝓcedē. sz pr. vno vbo tñ posse fieri istōnez dixit: ut. C. de testa. l. errore. sz certe ibi ibū dixit testator heres esto. licz tabellio non scripserit. sz ipi dicunt ħ in pro valde poni. i. nō valō subtilit putauit: cū putauit hoc nō ꝓcedē. sic pōt. C. de vc. iu. e. l. i. §. p oia. a Ex ꝑte tota. i. quota, puta quarta. ac.

b Tota. puta ex semisse vel sili. c Hr̄s esto. sz esto tñ vel neutrū ēt azo. magz. n. res q̄ vba sūt ituēde: ut. j. de adi. le. l. iii. §. ꝓdito. ⁊. ff. ō iu. do. l. pmittēdo i pn̄. ⁊. j. ō le. i. l. si in testō. a Illū hr̄dē eē vba testātis. azo. b Valere. istitutionē his vbis factā

c Subaudito. sic. C. de fideicō. l. verbū volo.

Orca Defectus ꝓdictiōis de ꝓterito vel de pñti vitiat instōnē: sz si ō futuro purificat si ex facto testatoris depēdet. h. d. Bar. fm Dy. Et dividitur in q̄ttuor ptes. nā primo ponit opinio bimēbris marcelli circa conditionem de futuro q̄ reprobat quo ad vtrūqꝫ mēbrū. scōo ponit vera opi. quo ad conditionez de preterito. tertio reprobat q̄dā similitudo marcelli. q̄rto addit nouū casum qñ cō dītio non ē relata ad factū testatoris sz tertij. scōa ibi. alr. tertia ibi. sz marcellus. q̄rta ibi: quō. Jo. de imo. d Circa. nō putat. i vtroqꝫ male dixit marcellus ut ħ subijcit. sz magis ⁊c. sz erat ꝓ eo. qꝫ si de ꝓterito poneret puta ex qua ꝑte ticius me scripsit ex tali instituo seiū: vel ex qua ꝑte mr̄ nr̄a nos istituit ex ea vos instituo. deficiēte ꝓditione ista de ꝓterito deficit testm̄: vt. j. hac. l. sic q̄ ⁊ si ō futuro. sz certe nō sūt sili⁹: qꝫ vbi de pñti vel ꝓterito apponit conditio q̄ ē falsa nullo mōēto pōt dici tenuisse testm̄. at vbi de futuro dz: sz suspendat. ⁊ ita considerat initiū: vt. j. ti. i. l. cū i scōo: ⁊ ꝓ hoc ē qō ħ dr̄ ꝓ nō scripto vadūt sine onere qō nō ꝓtingit in q̄si caducis ⁊ caducis inspecto qꝫ initiū aliquod habuerūt: vt. C. de caducol. l. i. §. in primo. ⁊. §. ꝓ scōo. ⁊. §. in nouissimo. Sed qd si instituer qb⁹ ptib⁹ ascripsi? Rñ. nullis ptib⁹ ascriptis nō valet: ut pz ex ꝓdictis. ⁊ faciūt ad. l. istam j. e. l. ille aūt. ⁊. l. si qs ita scripserit ⁊ de cōdi. isti. l. istitutio talis. ⁊. C. de instit. et sub. l. si testm̄. ⁊ ō an. leg. l. iij. sz ar. ꝛ. s. ꝓ sō. l. si ita coita sit. ac. e Recipiatur. vt sint hr̄des supple er pub⁹ er qb⁹ ascripsero qō ē. j. ⁊ ħ ptib⁹ ascriptis.

f Si min⁹. i. si ptes testato: nō exprimerit er eqs ⁊c. qꝫ aut dicit si voluntas ⁊c. iterpositio ē. et dic qꝫ defunct⁹ pōt exprimere se velle eos cē hr̄des si ptes nō ascriberet. Itē ꝛ. j. e. l. clemēs in fi. So. vt ibi. g Duplici. i. istituere et ptes ascribēr. sic. ff. de ar. l. celsus. b Atqꝫ probat: celsus in illa. ⁊c.

i Scriptis. tpe testamēti. k Seius. s. scriptus ab eo itelligi dz.

l Inesse ꝓditio. dicit ipropē: ut. ff. si cer. pe. l. itaqꝫ. ⁊ facit. j. e. l. hoc articulo.

m Putat. cōditiones predictas de futuro ⁊ primā de ꝓterito. sed male putat ⁊ hoc subijcit. pōt aūt ⁊c. ⁊ erit ratio differentie quā no. in pn̄. huius. l. ac.

n Interesse. i. distingue. o Superiori. s. qñ in preterito.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a In illis.ſ. institutionibus, alſs in illa institutione.ac.
b Sûto.i. volo vt sint.ꝛ sunt ẏba testantis. inferiora ẏba sunt iurisc̃ôsul.ac.
Seruus Cõditio adiecta libertati videt adiecta hr̃ditati.b.d. vel sic. Jd qõ suspẽdit libertatẽ suspẽdit ẽt q̃qđ a libertate dependet Bal.ꝛ Jo.ô imo.
c Seruus alienus.ſz suus nõ põt sine libertate heres instituí iure istо. sed hodie eoipso est liber: ut. C. de necess.ser.l.quidam.ꝑ.
d Dño parte.qz cõis erat.
e Sine libertate. sed an cum ea. dic vt no. J.e.l. sed si in cõditione.§. si seruũ cõmunẽ. et facit. J.ti.i.l.si Fundus.
f Si seruũ. data est. pinde q̃ hr̃ ac si vtrũq; sub eadẽ cõditione eẽt datũ: ut. J.e.l. quoti. §. fi.ꝛ hoc nisi fuerit aliẽat⁹ pẽdẽte ꝯditione: tũc enĩ ẽptoris iusu adibit: vt. J. eo.l.q filio.§. si qs. apparet q̃ ẽm has leges qp hr̃dẽ istitutẽdo nõ debat libtatẽ. ſz Ꝑ. J. de mãu.te.l. diu⁹ pi⁹ hodie ãt ꝯstat qp vt̃ dare libertatẽ istitutẽdo heredẽ: vt. C. de necess. here.l.qdã. q̃uis posset dici aliud ẽe cũ istituit pure nõ data libertate sub cõditiõe vel alio mõ.ꝛ aliud cũ data ẽ sub ꝯditiõe: vt ẏ dicit. qz nõ vt voluisse testator qp hẽret hr̃ditatẽ vel libertatẽ nisi ꝯditiõe exĩste. Item hodie distinguit in casu huius.§. plenĩ⁹. vt. C. de necess. ser.l.fi.ꝛ facit. J. de le. iii.l. qui cõcubinã.§. cũ testõ.
Si quis. De aditiõe alteri⁹ alteri põt adijci ꝯditio. b. d. Bar.ꝛ Jo. de imo.
g Si qs. esto. hucusq; sunt verba testatoris.
h Hoc vt.ꝛ bñ: vt. J.e.l. ci q̃ soluẽdo.ꝛ fa. J. de ꝯdi. isti.l.si ita ci⁹.ꝛ. J. si qs. o. cã tes.l.si in testõ.ſz ar. Ꝑ. J. de ꝯdi.ꝛ de.l.i ꝯditõib⁹.§.i.i pin.ſz pz rñsio. Ꝑ. ti. ii.l.si ita. Itẽ fa. J.e.l.si fuo.ac.
Qui fideicõ. Aliz ius institutionis nõ mutet tñ q̃litas acq̃sitionis mutari põt. b. d. Bar. b Qui fideicõ. ab hr̃de. ſ. ci⁹ q reliqt fideicõ. libertatẽ.
i Instituí. põt. ẽt pendente ꝯditiõe. b. k Nõ õstinat. mero iure. ſz q̃tũ ad effectũ desinit si vult repudiare. põt enĩ vt. J. õ acq. be.l.si seruũ.§. sigs hac in fi.§. sic ꝛ filius: vt isti. õ here. qua.ꝛ dis.§. ſz ꝛ is. ẏ erit q̃ noĩe. ſz nõ re. sic et q restituit ꝑ trebel. ut isti. de fideicõ. here.§. restituta.ꝛ in minore in ĩtegrũ restituto Ꝑ aditionẽ: ut. Ꝑ. de mino. l.ꝛ si sine.§. ſz qõ pap. vel dic nõ desinit si nõ vult repudiare. ac. l Successionis. i. q̃litas succedẽdi.ꝛ facit. C. de fideicõ. l. post mortẽ.ꝛ de bo. lib. l. mf.ꝛ de lati. liber. tol. l. si qs sub cõditiõe.ꝛ. J. qui ꝛ a qui. l. si pupillus.§. fi.ꝛ. J. titulo. i. l. fi.§. fi.ꝛ. Ꝑ. de dolo. l. filius.ꝛ. Ꝑ. de libe. et posthu. l. gallus. in fi.ꝛ. Ꝑ. de vsufruc. l. si vsufructus. in pin: sed arg. Ꝑ. J. de le. ij. l. vnum ex familia. in prin.ꝛ ad trebel. l. sed si autem.
Aperture. Heres necessarius testatoris ẽ heres necessari⁹ ipuberis cui est substitut⁹: nisi eius q̃litas sit mutata añq̃ exĩstat cõditio substituti. b. d. Bald.
m Aperture. nõ mutat. R. hz nõ mutat. ſz pz. deest nõ. dic q̃ ẽm. R. qp si arrogo exĩneũ qui substituerã filio meo ipuberi erit necessari⁹ ipuberi. nõ ergo mutat ius necessarii heredis. i. nõ facit quomin⁹ sit necessari⁹ q tpe mortis testatoris erat in ptãte. q retro tpe institutionis non erat.ꝛ sic pimo regulã ponit: postea eaz explicat. sed inepte ponit de dilatione aperture tabularũ in vita defuncti: cũ demũ post mortẽ fieri debeat. ſz ꝑ hoc. J.e.l. seruũ meũ.ꝛ l. quotiens.§. seru⁹. et Ꝑ. de hb.ꝛ posth. l. filio.§. fi.ꝛ ẽm hoc nõ ẽ Ꝑ. Ꝑ. de li.ꝛ posthu. l. sub ꝯditione. qz ibi post mortẽ testatoris. Si deest nõ. sitr dic qp ponit regula quã explicat: vt si filiũ puberem ꝛ ipuberẽ instituí ꝛ puberẽ ipuberi substituí ꝛ pubes me mortuo dederit se in arrogationẽ: dico eũ fore vel esse posse necessariũ heredez impuberi si tpe mortis ipuberis sui iuris ĩueniatur: alſs erit volũtarius: ut. d. l. cũ cõditõe ꝛ Ꝑ. de iniust. testa. l. añpe. vel ẽm hũc casum dic qp post mortez impuberis dedit se in arrogationẽ. ꝛ sic ponit ꝓpẽ cũ necessariũ fore. ꝛ ꝑ hac positione ẽ. J. ti. i. l. ſz si plures.§. quos possum.ꝛ ẽm hoc mutatio fit ẽt post mortẽ. Posset etiaz ſz Jo. bl ſa legi ĩ vita: ut mutet q̃ filiũ emãcipauit post testm̃: vel ẏuũ manumisit quẽ instituerã: ut. J. sic̃ solem⁹ ꝛc. ſz ĩ hoc alio casu exĩo q̃ õ exĩneo fit necessari⁹ vt qz arrogauit istitutũ exĩneũ.ꝛ ẽm hoc nõ dilatio facit ꝓncipal̃r mutari: sed tpe status cõmutatus dilatione facit mutari ius necessarij heredis. Itẽ põt poni ẽm vtrãq; lr̃am qp filius ipubes ꝓdictus dedit se ĩ arrogationẽ post mortẽ ꝑris. nã erit ꝑr̃i necessarius ꝛ non erit put erit sui iuris: vel non sui iuris tpe mortis fratris ipuberis: vt pz ex ꝓdictis. vel dic qp olim erãt sui heredes añ aptas tabulas ꝛ trãsmittebãt ſz exĩnei non nisi post aptas tabulas: ꝛ sic iste arrogatus ẽ suus et põt dici cum non ꝛ sine non. n Dederit. patri ipuberis.
Suus. Suus heres põt sub oi ꝯditione istituí. filius ẏo sub ptãtiua trñ: cui si nõ paruerit ab hereditate excludit.ꝛ coheres statim põt adire non expecto qp impleat ꝯditionez. b. d. Primo ponit vnũ dictũ. Scõo incipit a dcõ. Ter tio formatur vnã qõnẽ circa ꝓmissa. Quarto ponit illationẽ. scõa ibi. sed si excipiendũ. tertia ibi: sed vtrũ. q̃rta ibi.ꝛ iõ. bar. o Suus quoq; heres. i. q põt ẽe suus vt nepos ꝓnepos ꝛ deiceps: ut. J. e.l. ii.§. i. ſz ẽ lex iij. put ẽ ibi lex apud iul. p Cõditiõe. qz nõ sub casuali nisi in eius defectũ exhr̃det: vt. C. õ isti.ꝛ sub. l. si pr̃. q In ipsi⁹. vt si dederis illi vnũ nũmũ vl̃ aliqd leue: ut. J. e.l. i.§. puto.
r Cõstat. ẽ. n. ꝑ pura hñda: ut. J. si qs. o. cã te. l. i.§. q sb̃ ꝯditõe. dz q̃ ẽẽ possibilis ꝛ honesta vt. J. õ ꝯdi. isti. l. fili⁹.ꝛ l. fi.ꝛ. J. de ꝯdi.ꝛ de. l. lucius. Joã. ſz hodie oẽ grauamẽ reiciat q̃nam est in debito bonoꝝ sub fidio: ut. C. õ inof. te. l. q̃n. Sz qd si sub mixta fuerit istitut⁹ filius. B. distinguit. aut ipedit cãu. aut spõte sua nõ vult parere. Si casu: abintestato ẽ hr̃s. si spõte repellitur. Jo. ꝯtra. dic. n. ab initio nullã ẽe institõez. ar. Ꝑ. de arbi. l. litigatores.§. itẽ iul.ꝛ. l. item si vnus.§. si ĩ duos.ꝛ ad de quod no. Ꝑ. de insti.ꝛ sub. l. si pater.
s Cõmõi ptãtiua.
t Etiã si. abundat ẽ. sic. C. de manu. te. l. fi.§. i. vel dic qp nõ iuuat idẽ in Ꝛrio casu. sic. J. õ ver. ob. l. q̃uq;.§. sigs vel adiũge ad dictionez filium ac.
u Submotũ. i. submouẽdũ: ut. J. si qs. o. cã. tes. l. i.§. q sub ꝯditiõe.ꝛ. J. de se. ta. l. sub ꝯditione.§. ſz si is.ꝛ colligit J. de ꝯdi. insti. l. fi.ꝛ. J. de le. ꝑs. l. itẽ si a substituto.ſz qd si fuit iussus: sed nõ potuit: vt̃ admitti q̃si nõ sit ptãtiua ẽm Jo. ſz Ꝑ vt̃ ispici generalitas ut. J. ꝑi.§. x Et iõ. qz filius põt istituí sub ptãtiua:ꝛ valet testm̃.ꝛ ideo ꝛc. y Institutus. sub ꝯditione potestatiua.
z Cũ. coheredẽ. a Pareat filius. imo statiz adire dz:ꝛ si postea filius nõ pareat ꝯditioni ꝛ sic decesserit non facit pr̃em itestatũ: et accrescit eius portio coheredi. b. at substitut⁹ expectat: ut. J. e.§. sed ꝛ si filio.
b Faceret. i. facere posset: ut qz sub mixta esset istitut⁹. nã duas hz tunc vias filius. vel qp nõ pareat ꝯditioni ꝛ dicat nullũ testm̃. vel qp velit perire: ꝛ tũc eo parẽte admittit coheres. ar. Ꝑ. de iniuſ. tes. l. filio. sic ꝛ alſs istituti expectãt ꝓteritos: ut. J. de Ꝑ ta. l. illud.§. fi. vel dic faceret. i. si diceremus fieri patrẽ intestatũ si filius nõ pareat ꝯditioni ptãtiue dz coheres expectare: vt mõ diri de mixta. qõ tñ dicere nõ debem⁹ vt statiz inhibeat. vel dic faceret qñ nõ hz cohr̃dẽ vel substitutũ.ꝛ dic expectare dz filius vsq; ad finẽ vite ipsi⁹ testatoris vel post mortẽ. c Que snĩa. ſ. vt valeat testm̃ filio instituto sub ptãtiua:ꝛ sic non possit fili⁹ dicere nullũ testm̃ ut subiicit cũ babeat ꝑ pura ut dixit.ꝛ hoc si habeat coheredẽ vel substitutũ. alſs facit nullũ nõ parẽdo ꝛ pr̃em itestatũ. Vel vltimo vite spiritu viuens q̃ñ nõ poterat impleri in fine vite. Vel post mortẽ filij q̃ñ põt impleri in fine vite: vt. J. e.§. apud iul.ꝛ. J. de condi. insti. l. fi. ac.
Puto. Cõditio vt̃ ptãtiua ẽm id qõ frequẽter accidit. b. d. Bar.ꝛ Jo. de imo. d Puto. diffiniri. i. ꝑ regula tradi.ꝛ hoc qõ segui facti potestas est vtrum ꝛc. i. an facile de facto possit adimpleri. sed ꝛ uris ẽ: vt. J. de condi. insti. l. filius. ac.
e Indifficilis. i. valde difficilis. sic. Ꝑ. de lib.ꝛ posthu. l. gallus.§. ille. et facit. Ꝑ. si qs. cau. l. i.§. virimus. ac.
f Ad generalẽ diffinitionẽ. ſ. ꝓdictã facti ptãs ẽ ꝛc. vt ꝯsideret an possit de facili adimpleri vel non.ꝛ sic ad arbitriũ iudicis. sic. Ꝑ. de impen. l. pe.§. fi. et de vsuris. l. mora. et de le.ꝛ se. con. l. non possunt: ut generalẽ dif. i. ꝯsidera qõ generalius ꝛ frequẽtius fit. nam ꝛ hec. si crieris de schollis est potestatiua ſz accidere possit qp exire non possis. ſz frequentius contingit qp possis. ac.
Sed ꝛ si filio. Pendente potestatiua ꝯditione ĩstituti nõ admittitur substitutio vulgaris: sed deinde ea defecta. b. d. Bal.
g Sed ꝛ si filio. in eius potestate. et que potest impleri vltimo momẽto vite ꝛ sic nõ erit substitutus heres viuente filio. sed nec exheredari põt in casu: qz post mortem suam inuenitur exheredatus: secus si sit alia conditio potestatiua que non potest impleri vltimo momento. tunc enĩ eiã viuente filio potest substitutus heres esse. ſ. ex quo certũ sit ꝯditionez impleri non posse ꝑ filium: ut. J. de condi. insti. l. fi. et hec est ratio in primo casu: ut quandiu viuit non sit locus substitutõi. quia quandiu locus est

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

institutioni nō est locus substitutiōi. ac.
vltimo vite spiritu possit ipleri ꝺdito. az.
sit vex defecisse ꝺdi. ac.
a Heredē substitutū. cū
b Extiturū. qz tūc pīnū
c Substitutio filij. alīs filio alīs filij. z ē sen
sus qꝫ valet scōs gradus lz ab eo nō sit filiꝰ exheredatꝰ: ut. s. de li. z post.
l. si posthumꝰ. §. qō vulgo.
d Oñdimꝰ: vt et. s. de li. et post. l. si
ita. §. fi. et. l. gal. §. ī oī
bꝰ. et est hiō qz nō pt lo
cū hꝫ exheredatio vo
nec ꝺditio instōnis iple
ri pōt. ac ipleri pt qꝺiu
vixit filiꝰ et sic viuēte fi
lio nō hz locū exhereda
tio: postea frustra fieret
vt h. z ī dictis. ll. z. ſ. ō
bo. li. l. libꝰ sb. §. estio.
e Alioqn. i. si diceres
in supiori casu filiū exhe
redari debeꝫ cū recte fit
institutꝰ. ſ. sub ꝺditione
ptātiua. sīr diceres z in
hoc alio casu cohꝫ dē de
bere exhedari vbi recte
fuit institutꝰ sb ꝺditōe ptā
tiua vt. s. e. l. §. i. qō est
falsū. nā vbi recte ē istitꝰ exhꝫdari nō dz: vt
s. de li. z po. l. si posthu
mꝰ. §. qō vulgo. eqpol
let. n. ei qē. ſ. e. l. tā diu
f Marcellus notat.
als ler als. §. incipit. 'et
dic notat addendo.
g Ultimo vite. ſ. ō cō
di. z de. l. hec ꝺditio. cō
tra. sz si sub. ēt. z faē. C.
de ꝛrahē. stip. l. fi.
h Heres erit. z trāsmittit ad suos hꝫdes. z
hoc nisi hēat substitutū
vt. ſ. l. pr. z. ſ. de ꝺdi. ī
sti. l. fi. ibi nā supior qꝺ spēs ꝛc. vel ad cohe
redē: vt. s. e. §. i.
i Alexandriam. cū sit ppe als nō esset ptātiua: vt. s. e. l. §. puto.
k Cōtra puto. nō. n. erit filiꝰ hꝫs abitestato nec trāsmittit sz alij sequē
tis gradꝰ cū nec h sit substitutꝰ vel coberes: ut. ſ. ō ꝺdi. ista. l. fi. §. altera.
l Sed z si. Ubi est ꝺdito z vice: ꝺditio nō pōt ipleri post diē. bal.
Sed z si in ꝺditione. facit. s. l. pri. in fi. ac.
m Nepotes. Liberi sequētis gradus post filiū pñt sub oī ꝺditione isti
tui. h. d. Bar.
m Nepotes. sub oī. institutꝰ ꝙ h nepos ne pmortuo filio viuo auo pterītus nepos rūpat p. l. vell. vt. s. de inuſto testa. l.
posthumox. tūc. n. sub ꝺditione istitui pōt: vt h. z. s. e. l. suus. z. ſ. ō suis
z le. here. l. i. §. sciēdū. qd aūt si filius non est: rñ. tūc z idē qō in filijs pmio. z az. vt rñ sub ptātiua possit instituī. z hoc subijcit z si rediganꝫ ꝛc. i.
redigi possint. q. d. pdicto casu vbi filiꝰ pdecedit sub ꝙliber: lz possit redigi
ad ꝺditionē filij si filius nō eēt: qz tūc vt filius dz institui sub ptātiua trī.
Alij ꝺ z vicūt redigaꝫ. ſ. quo ad alia nō quo ad hoc. et p primo qꝺ liberi
primi gradus plusculū hēant est. C. ad treb. l. inbemus. §. fi.
Solemus. Incapacitas medij tpis istitutionē nō vitiat. h. d. bar.
z Jo. de imo.
n Solemus. media tpa. tria sunt tpa. tēpus testi
mortis z additiōis. lz. n. in medio eoꝝ exheres hēs fiat nō capax: si trī his
tpibꝰ sit capax satis ē: ut h. z. ſ. e. l. si alienū. §. i. z isti. de here. q̄. z dif. §.
in extraneis. z fa. ſ. de se. ta. l. i. §. lz z si qs. z. ſ. e. quotiēs. §. seruꝰ cuz li
bertate. z. l. suū meū. z. ſ. l. pri.
o Peregrinꝰ. i. deportatꝰ z sic
nō capax: ut. C. de here. instī. l. i.
p Peruenerit. p restitutionē ī
integrū vel p idulgētiā pncipis: vt. C. de sen. paſ. l. i. et. l. cū idulgentiā.
Seruus. Ubi ler ꝺsiderat certū z determinatū tps ꝙdā a pncipio ī
pediūt q̄ medio tpe nō impediūt. h. d. Jo. de imo.
q Sub ꝺditio
ne. vt si decesserit illi. r. vel filī. aliud forte si sub ea si liber erit. qz alienꝰ sub
ea instituī pōt lz ppriꝰ nō: ut. ſ. de ꝺdi. īsti. l. seruꝰ alienus ita. sic ꝙ si esset
sic istituꝰ forte vitiareꝫ istitutio si traditus esset seruo hereditario vel ipsi
testatori: qz pueniſſet in eū casum a quo sic istituī non posset. Itē bñ dicit
sub ꝺdi. qz si pure forte vitiata eēt institutio cū traditꝰ esset suo hꝫditario
vel ipsi testatori: qz pueniſſet in eū casuz ꝛc. qz sic pure sine adiectione li
bertatis seruū ppriū istituere nō pōt hoc iure: ut isti. de here. isti. ī pn. sed
hodie ꝺtra vt ibidē oꝺ. vel dic fm Jo. si hꝫditariꝰ mālisset eēt vitiata cū
nō eēt cui q̄reret si tāc ꝺditio eſſet. nā ipsam sibi ipsi queri p suuz istū ab
surdū est. lz tūc alienatꝰ q̄rit nouo dño. et facit. s. §. pri.
r Mor
vsucapeus. i. statī captus pēdēte ꝺditione: ut qz aliquo mō bona fide vel
iusto ti. puenit ad illū extrancū possessio hec.
s Nō est vitiata. z
sic eriſtēte ꝺditione iussu illius dñi adire poterit hereditatē z sibi q̄rere.
Si seruus. Si suus cū libertate istitutus redimaꝫ in vita testatoris
efficit necessariꝰ. ſecꝰ si post mortē. Bar.
t Si seruū cōmunē. cū
libertate. dicas qꝫ alienū nō possuz instituere cū libertate. z si postea fiat testātis.
sed sine: vt. ſ. e. l. si alienū. z. s. pri. §. at ppriū cū libertate: nō alīs oliz. hodie cō
tra: vt. s. no. pri. §. si aūt cōmunē. aut cū libertate: z nō valet vt sit necessarius
nisi postea ptē socij redimat vt h. z. ſ. pri. rñ. sz socio accrescebat vt instī. de do
na. §. fi. hodie cōtra. nā erit liber z necessariꝰ heres ꝺato pcio ptis socio: vt. C. de
cōi ser. ma. l. i. §. i. ibi licet ipse
cōis suus ꝛc. sz si simplicit te
net: ut. s. e. l. suus. z ēt hodie
accrescit hꝫditas socio: vt. d. l.
de cōi ser. ma. z. ſ. ad. l. fal. l.
plauciꝰ. z. C. e. l. iii. z. s. p so
l. vex. §. suo cōi. z faē. ſ. l. pr.
z. l. duo. z. ſ. ti. i. l. si suꝰ cōis.
u Impubes. que erat aliena
z sic habet totum.
ſ Nō efficiē. sz voluntariꝰ:
vt. ſ. ti. i. l. suus cōis. ii. rñ. z ē
rō qz quos possum ꝛc. vt. ſ. ti.
i. l. sz si plēs. §. i. at seruū cōem
non possum facere necessariuz
nisi cū redimam. ergo nec filio
meo lz ipse redimat. ac.
Secū. Si seruꝰ solus cum
libertate instituaꝫ libertatē re
cipit a seipso: ideo a seipso adi
mi nō pt. h. d. Bar. vel sic. A
seruo cū libertate īstituto liber
tas sola adimi nō pōt: qz sicut
legari nō potest a seipso ita nec
adēptio fieri a seipso fm Bal.
et Jo. de imo.
p Sed cū libertate. Intelligas
vbi totꝰ suus erat suus. naz si
cōis nō posset institui cū libta
te az. vt. s. pri. §. no. hz Jo. vi
cit etiā in cōmuni secus.
z Fieret. qō erit si non fuerit
alienatus vel manumissus: ut
instī. de here. īsti. §. seruꝰ aūt.
vel fm Jo. qō erit si redimaꝫ.
a Nō valere. nā nec in testō
ꝺcedit codē nisi adimaꝫ vtraqz: vt. s. de li. z postb. l. si ita.
§. regulam. z facit instī. de codicil. §. nec codicillis. in fi. ti.
b A semetipso. i. nec libertas quā a se hz ei adimaꝫ. seruus. n. ꝛc. z no. qꝫ liber
tas seruo instituti cū libertate non pōt alij legari: nec ab ipso istituto adimi. z ē rō
qz hz cā a seipso. i. nō hz vt hꝫs. qz sic eēt res hꝫditaria: sz vt singulare cōmodū
que de herede in aliū ꝺsueuerūt dari: sed hoc ipse sibi vt h. z. ſ. de acq. here. l. ex
parte. qz ergo nō hz eā vt heres nō pōt ei adimi vt hꝫdi. nā ꝛc. sicut a filī nō pōt
sibi legari libertas vel ipsemet sibi cū ipse sit heres: ita nec adimi. sic. z. ſ. de adi
mē. leg. l. legata inutiliter. §. fi. sz vꝫ qꝺ possit legari sibi ipsemet: vt. C. ō cōi ser.
ma. l. fi. ꝺtra. Jo. ibi erat aliꝰ heres īstitutꝰ vñ libertas vꝫ qꝺ possit legari sibi.
at h ipse solus īstitutꝰ est. vñ se sibi dare nō pōt. z sic sol. ſ. de le. i. l. senatꝰ. §. fi.
ꝺtra. nā ibi nō erat institutꝰ: animo nec alia res pōt sibi a se legari: vt. ſ. de le. i.
l. si qdē. z. l. legatū. §. heredi. est z alia rō q̄re non pōt libertas adimi. qz que si
mul sunt data. ſ. hereditas z libertas nō pñt sepatim adimi. pp quā rōnē ēt here
ditas sine libertate adimi non pōt: vt. s. de lib. z postbu. l. si ita. §. regula. sed in
nro casu est predicta specialis rō. Item z alia qz si libertas posset adimi. ergo et
hereditas qō nō dz esse: ut instī. de codicill. §. fi. nota ergo qꝺ ptinus ē liber z he
res: vt instī. de here. q̄. z dif. in pn. z. s. si cer. pe. l. eius q. z ē ratio qꝺ a semetipso
qz sic oz te de hereditate dicere: qꝺ a semetipso acciperet. at hic notabiliter trī ō liber
tate dicit. Itē cū hēat libertatez a seipso vt hic. ergo cur nō pōt ei a seipso legari:
rñ. ibi sunt opposita heres z legatarius: vñ in eodē esse non possunt. hic hereditas et libertas non sunt opposita: imo quasi cōnera. z hec est rō qz libertas non
est res hereditaria: ut dicit: vel speciale est in libertate.
Si seruus. Conditio cuius effectus nihil operatur non debet expectari. h.
d. Joannes de imo.
c Si seruus cōmunis. tria sunt. nam hereditas sub conditione. Item libertas
eodē testō sub alia ꝺditione relicta fuit. Itē postea liber est factus viuo testatore.
Is erit ergo heres dño volūtarius si existat ꝺditio hereditatis lz pendeat cōditio
in testō date libertatis. ad hoc. s. e. l. seruus. §. q fideicōmissariam.
d Sub conditione. si autem pure tota hereditas videtur acquirenda socio: vt
. ſ. ad. l. fal. l. plancius. h.
e Adire potest: cum iam extitit conditio hereditatis.
f Heres. i. q esset heres hic si hic seruus ꝺditione defecerit. vel dic coheres qui
eum seruū non existente conditione libertatis. nec alīs eo libero alienauit. et tunc
extitit ꝺditio hereditatis. sed fm hoc non videꝫ qꝺ posset dare precium partis: vt
. ſ. ti. i. l. si seruus cōmunis. sed nūqꝺ id hec alienatio per heredē facta seruo adi
met libertatē sicut hereditatē? Rñ. nō: vt. ſ. e. l. pater filio. ac.
g Domini. nouī: ut. ſ. e. l. quotiens. §. seruus. ac.
Uo socii. Si hereditatis delate duobus dñis simul cedit dies: seruus
vtriqz erit necessarius. h. d. Bar. z Jo. de imo.
h Duo. simul. nā
si alter prius remaneret seruus alteriꝰ cuiꝰ solius posset esse āmodo necessarius.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Certitisset. idē ꝛ si diuersis: dū tñ codē tpe existant ſm Jo. sic ergo diuersis tpibus secus vt no. in. l. ſ. sed si in conditione. §. si seruum. ac.

Quotiens. Lex tota principaliter diuidit in duas ptes. ꝑma tractat de forma institutionis. Secunda de institutionis effectu. scōa ibi heredes. Prima subdiuidit. ꝑmo ponit quādo fuit erratū ī corpore. scōo qñ in ꝙtitate. tertio qñ in ipsa institutione. quarto qñ est erratū in appositione psone extrinsece. quinto qñ dubitat de incertitudine psone. Sexta ibi. sed si non in corpore. tertia ibi: tātūdē. ꝙrta ibi: ſz si cū ꝑmū. qnta ibi: si qs nomē. Et. h. d. error ī corpore vitiat institutionē ꝛ legatū. Bar.

b ¶ Quotiens. aliū. recogitās ꝺ alio certo ꝛ acciderit mihi alius quē puto cē illū. nō ergo ita cob heres fuit de iure ysaac. at neqz esau. qz de altero errauit in corpore: de alio noluit.

c ¶ Frater. aut credo hūc scīū esse ticium fratrem meū cuz nō vidcā ꝛ nō valet: ut ff. aut credo hūc scīū cē fratrē: ꝛ obtinet. C. e. l. si pf. aut non credo sed fratrē nolo: vt. ī. e. l. nemo. §. q frater. aut in noie tñ ꝓprio erro: vt. C. ꝺ testa. l. si quis in noie. ꝛ. ī. de reb⁹ du. l. q flaccū ꝛ facit. ī. de iure deli. l. fi. ꝛ. C. de testa. l. neqz professio. ac.

d ¶ Nō est. nec nūcupat⁹. ꝛ facē. ī. de supel. le. l. labeo. §. itē tubero. ꝛ de reb⁹ du. l. in ābiguo ꝛ ꝓcmp. l. ii. §. qui sticbuz. ac.

e ¶ In religs. als est in rebus qs. i. appellatiuis noibus. cuz est in religs. i. noīb⁹ rez appellatiuis. ꝛ facit. ī. de le. i. l. iii.

f ¶ Doc. s. verum est.

¶ Sed si nō. Error in ꝙtitate ꝓtinua vel discreta dispositionē nō vitiat. ꝛ qđ est dem̄ prevalet ei qđ est scriptū. bar.

g ¶ Sz si ñ. ī pte. s. quota rez.

b ¶ Ex semisse. immo videt ex quadrante: ut. ī. de leg. i. l. qui quartam. So. vt ibi.

i Nūcupatū. facit. ſ. e. l. i. §. sinat: ꝛ. ī. de ꝺi. ꝛ de. l. cū ät.

k ¶ Testārius. i. scribēs testm̄.

l ¶ Semisserit. s. scripsit.

m ¶ In semisse. maiorē sūme minor: inest. sic. ſ. de arbi. l. diem. §. si plēs. ꝛ de pecu. l. bīc q̄ rit. ꝛ. ī. ꝺ ver. ob. l. i. §. si stipulāti. ꝛ de re iudi. l. si qs cū reo. Itē facit. C. de testa. l. errore. ꝛ ſ. de statu. ho. l. imperator.

n ¶ Pro centuz. que relinquere volebat.

o ¶ Per notam. i. signum representans.

p ¶ Adiectum. i. superfluum.

¶ Tantundez. Error in ꝺitione quā quis destinauerit inserere institutionē vitiat. h. d. vel sic ſm Bal. Si testator destinauit inserere ꝺitionē ꝛ ꝓ obliuionem nō inseruit nō valet dispositio et cōditio ꝓ errorē scripta. Jo. de imo.

q ¶ Tantūdē. putat. īmo vī pure istitutus: ut. C. de insti. ꝛ sub. l. pe. et. ī. de le. ij. l. cū pr̄. §. fi. ꝙtra. So. est ꝓ nō istituto. s. sicut destinauit: sed pure. Sed huic sol. ob. ſ. e. §. sed si nō in corpore. vbi volūtas prevalet scripture. ſz ibi dictauit: hic tm̄ in corde destinauit. vel ḃ morte p̄uētus nō addidit nō instituturus sine cō ditione. als secus in ꝙtrario ſm. ff. vel hec est opinio marcelli q̄ non tenet vt in simili casu. ſ. e. l. ii. ac.

r ¶ Heredem futurū. putat marcellus. Jo.

s ¶ Videri. s. putat repete. Jo.

t ¶ Si testamētarius. i. scribens testm̄: vt ē tabellio: vt. ſ. e. l. i. §. ſz si maiorē.

u ¶ Detraxit. oīo. azo.

r ¶ Nō futurū. s. pure. sic. b. ſz ꝓut testator voluit. s. sub ꝺitione: vt. ſ. §. ſz si maiorē.

¶ Sed si cu primuz. Persona institutiōi adiecta p errorē heres nō erit. bar.

p ¶ Primū. s. solū.

z ¶ Scripserit. ex dicta dimidia. ꝛ vic destinasset. si qdem expressisset. ſz non sit scriptū: vt. ſ. e. l. §. ſz si non in corpore. ac.

¶ Si quis Sufficit heredē demonstrari als q̄ noie ꝓprio. h. d. bar.

a ¶ Si qs nomē. distat. sic. ſ. si cer. pe. l. certū. ꝛ. ſ. de ma. tes. l. nolatum. et vt. ſ. de li. ꝛ post. l. i.

b ¶ Contumelie. qz tunc non valeret: vt ticium qz occidit scīū istituo: vt. ī. de le. i. l. turpia. in ꝑn. ſz ꝙtra. ī. e. l. bis ꝟbis. §. i. Sol. ibi statēto fcō hēdē ꝛ libez esse iusserūt. bi ruina simlᵇ opſſi ꝓierūt. plerigz rūderūt hoc cāu duobᵍ orcinū hēdē existē: ꝛ id ē veriᵍ.

¶ Sz ꝛ si sub eadē ꝺitōe fuū cōem vterqz sociᵍ libez hēdēqz cē iusserit: eaqz extitissz: idē iuris erit.

Quotiēs volēs aliūᵇ hēdē scribē: aliū scripserit: ī corpe hominis errās. veluti ffˢ meᵍ: pſonᵍ meᵍ. Placz neqz cū hēdē cē q scripᵗᵍ est: qñ volūtas deficit. neqz eū quē voluit: qñ scriptᵍ nō ē.

¶ Et si ī reliqˢ errauerit: vtputa dū vult lācez relinqre vestē leget: neutz de bebīt. hocᵏ siue ipe scripsit siue scribēdū dictauerit.

¶ Sz si nō in corpoſ errauerit: sz ī pteˢ: puta si cū dictasset ex semisseᵇ aliquē scribi: ex q̄ drāte sit scriptᵍ. Celsus li. xij. qōnū posse defendi ait ex semisse hēdez fore: q̄si plᵍ nūcupatū' sit minᵍ scriptuz: q̄ snia rescriptis adiuuat gnā libᵍ.

¶ Idemqz est ꝛ si ipe testator minᵍ scribat cū plus vellet ascribē:

¶ Sz si maiorē ascripserit testārⁱᵏ vl' quod difficiliᵍ ē ꝓbatōe ipe testator: vt ꝓ q̄drāte semisseˡ: ꝓculᵍ putat ex q̄drāte fore hēdē: qm̄ inest q̄ drās in semisseᵐ. quā snia celsus ꝓbat.

¶ Sz siqs ꝑ cētūⁿ ducēta p notā scripserit idē iurisᵒ ē. nā ꝛ ibi utrū qz scriptū est: ꝛ qđ voluit ꝛ qđ adiectūᵖ ē. q̄ snia nō est sine rōne.

¶ Tā tūdē marcellᵍ tractat ꝛ in eo q ꝺitionē destinās inserē nō addit. naz ꝛ hūc ꝑ nō istituto putatᵍ.

¶ Sz ꝛ si ꝺitionē addidit dū nollet hēdē futuzʳ: detracta ea nec nūcupatum videriʳ: qđ z volūtatē scriptū ē: q̄z snia z ipe ꝛ nos ꝓbamˢ.

¶ Idez tractat ꝛ si testārius' ꝺ volūtatē testatoris ꝺitionē detraxitᵘ vl' mutauit: hēdē nō futuzᵛ: sz ꝑ nō istituto hūdū.

¶ Sz si cū ꝑmūʳ hēdē ex p te dimidia scribē destinasset: ꝑmū ꝛ scōm scripserirʸ: solus ꝑmus scripᵗᵍ bēs videbit: ꝛ solᵒ bēs existet: q̄si ex pte dimidia īstitutus.

¶ Si qs nomē hēdis qdē nō direritᵃ: sz ī dubitabili signo cū demōstrauerit qđ pene nihil a noie distatᵃ: non tm̄ eo qđ ꝓtumelicᵇ cā solet addi: ualet instō.

¶ Hēs aūt istitui nisi vt certᵒ demōstrekᵗ nemo pōtᵇ:

¶ Si qs tm̄ ita direrit: vter ex ffribᵍ meis ticio ꝛ meuio sciā vxorē durerit ex dodrāte: vter ñ durit ex q̄drāte heres esto: recte fcāz istitutōez certū' ē Sz qs ex q̄ pte īcertū est.

¶ Plane erit silis si ita institutō fcā fuerit: vter ex supscriptis ffribus meis sciā vxorē durerit: hēs esto.

¶ Sed ꝛ hāc puto ualē istitutōez q̄si sub ꝺitiōe factā.

¶ Hēdes iuris successores' sūt: ꝛ si plures instituant diuidi ī ter eos a testatore ius oz. qđ si non fiat oēs eq̄literᵍ heredes sūt.

¶ Si duo sint hēdes instituti: vnus ex p te tertia fūdi corneliani: alter ex bes se eiusdē fundi. Celsus expeditissī mā sabi. snia segt: vt ꝺtractaᵇ fūdi mētiōe q̄si sine ptibus' hēdes scripti hēditate potirēt: si mō volūtas patrissa. māifestissime nō refragat

¶ Si qs ita scripserit. stichus liber esto. ꝛ postea' q̄z liber erit hēs esto. labeo neratiᵍ ꝛ aristo. opināt detracto verbo medio postea simul ei libertatē ꝛ hēditatē' ꝺpetere: q̄ snia mihi quoqz vera vī.

¶ Si quis ꝑ muz ex triēte: scōz ex triēte hēdē istituerit. ꝛ si secūdus hēs nō erit: tertiuz ex besse hēdē scribat: hicᵐ scōo repudiāte bessez habebit: non solū iure substitutiōisⁿ: sz ēt institutiōis. i. triētē iure substitutōis: triētē iuʳ institutōis.

¶ Seruus cuz libertate hēs istitutᵍ: si sit alienatᵒ: iuberi adiᶠ ab eo ꝓt cui alienatᵒ ē.

¶ Sz si redēptᵍ sit a testatoreᵍ instō valz: ꝛ necessariᵒ hēs eritᵏ.

¶ Si ſuus q ex die libtatē accepit: ꝛ hēditatē pure. mox sit alienatᵍ vl' māumissusʳ stetit in genere maledictionis: vt ꝛ. ſ. de lib. ꝛ post. l. iii. in princi. ḃ in spē dixit. sic ꝛ als in cōmēdatione dicimus: ut. ſ. de dolo. l. qđ vēditor. Alij vt. ff. faciunt dr̄iam inter ꝙtumeliā vt hic ꝛ maledictionē vt in ꝙtrario.

c ¶ Heres. demonstrek. ꝓpo noie vel indubitabili signo: vt. ſ. ꝑ. §. vl ꝺitiōis cuētu: vt. ī. ꝑ. §. ꝛ ꝑ se nō ꝑ aliū: vt. ī. e. l. illa. sz oppone ignotus potest fieri heres: ut. C. e. l. extraneuz. ergo ignotus est certus.

d ¶ Nemo pōt. vt. ī. e. l. in tps. §. quotiens. ꝛ C. de testa. l. iubemus. idem in legatis: ut. ī. ꝺ vsufru. le. l. qui plures. ꝛ de rebus du. l. v. ꝛ in tutore: vt. ſ. ꝺ test. tu. l. tutor incertus: ut insti. de le. §. tutor.

¶ Si qs tamē ita. Sufficit personas esse certas licz distributio portionū ex futuro eventu dependeat. h. d. Bar.

e ¶ Si qs tñ. certū est. fa. ī. de ꝺi. isti. l. vter. ꝛ de se. tab. l. ii. §. si qs ita heredes. ꝛ de le. i. l. seruus le. §. huius. ac.

¶ Heredes. Per istm̄ ius defuncti succedit. ꝛ plures instituti in dubio intelligunt equalr instituti. h. d. Bar.

f ¶ Heredes. successores sunt vt ꝛ. ſ. de edē. l. quidam. §. nihil. ac.

g ¶ Eqlr. sic isti. e. §. si plēs. ꝛ. ī. l. pr. ꝛ. ī. pr. §. ꝛ ꝺ le. i. l. legata iuti liter. §. fi. ꝛ isti. p soc. §. sz si qdē. ꝛ. ī. de pecul. l. itē cū in fi. ꝛ. ī. de ap. l. si q se. §. quotiens.

¶ Si duo. Plures instituti in re certa viti dūt sibi bē ditatē equalr nisi testator manifestissime aliud voluit. Bar.

b ¶ Detracta. i. vt pin de habeat ac si de fundo nihil esset dictum.

i ¶ Sine. sine ptibus. ꝛ ita eqlr vt. ſ. ꝑ. §. ꝛ ſ. e. l. i. §. ex fundo. ꝛ. ī. e. l. ex fcō. §. ita igit. ac.

¶ Si quis ita. Dictio postea nō impedit hereditatis vię ꝛ libertatis simul cedere. h. d. bar.

k ¶ Si quis ita. postea materialr ponitur.

l ¶ Hēditatē. ꝛ sic erit necessariᵒ heres. secᵍ si direrit si voluerit heres esto: ut. ī. de cō. insti. l. verba. az. ꝛ facit. ī. e. l. talem. ꝛ de se. ta. l. si ita. §. qui filio.

¶ Si quis primuz. Verbū instituo ꝛ verbū substituo sūt apta cōprehēdere ꝑmū ꝛ scōm gradū. h. d. Jo.

m ¶ Si qs ꝑmū. h. ſ. tertiᵒ.

n ¶ Substōnis: vt. ī. e. l. nā tertiū. ꝛ facit. ī. e. l. liber hō. §. fi. ꝛ. So. ibi.

o ¶ Adire. ꝛ tunc est voluntarius heres.

¶ Seruus. Mutatio q̄litatis heredis nō nocz testō. h. d. Jo. de imo. Et ꝑmo ponit qōnez. scōo determinat duas alias qōnes. tertio reassumit ꝑmā. scōa ibi: ꝛ si qdē. tertia ibi: sz ꝛ si pure. bar.

p ¶ Seruus. alienatus est. nec ergo erit liber: ut ḃ ꝛ insti. e. §. ꝙ si alienatus. ꝛ facit. ī. de le. i. l. q̄sitū. §. huo. ꝛ. ī. de ꝺi. ꝛ de. l. si in diē.

q ¶ A testatore. secus si ipubes cui est substitutᵍ: ut. ſ. e. l. sz ꝛ si. §. si seruū cōem. ac.

r ¶ Erit: vt ꝛ. ī. e. l. si seruū meū. sic ꝛ in libertate: vt. ī. de ma. tes. l. vez est. secus est in legato: vt. ī. de adimē. le. l. cū seruus cōtra. So. hic fieret dño iniuria si saltē nō hz heredē: ut insti. q ma. non pos. §. i.

¶ Si seruus. Dies suspendens libertatē etiā si sit certa dies suspēdit hereditatem. secus si non suspendit libertatem: qa tunc nec hereditatem suspendit. h. d. ꝛ ꝑmo ponit. ij. qōnes. secundo determinat duas alias. tertio reassumit ꝑma. scōa ibi: ꝛ qdem. tertia ibi est: si pure. Jo. de imo.

s ¶ Si seruus. manumissus. a testatore.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Valeat. hanc soluit. ff. ibi. sed si pure ⁊c. quod valet.
b Die veniēte. non ante etiam hodie. lex enim que presumit seruo instituto fieri cum liberum: vt insti. qui ma. non poss. §. i. loquitur vbi non apparet domini uoluntas contraria: alꝫ non est locus presumptioni: vt ff. de verbo. obliga. l. continuus. §. cum ita. hic enim demum post diez dari voluit. ac.
c Morabatur. nō. q hereditas per se ad diem morari vel dari non possit: vt. ff. eo. l. hereditas. sed libertas er die dari potest. ⁊ sic p eam. ut hic dicit moratur hereditas azo. ⁊ facit. ff. eo. l. Fundus alienus. §. i.
d Post diem. quid si ante. b.
e Alienatus. a testatore.
f Manumissus. a testatore.
g Heredem existere voluntarium. ⁊ dic a testatore in utroqz casu scilicet si anteq̄ adeat iussu dñi fiat liber: vt insti. eo. §. seruus autez. ⁊. §. alienus. qnimmo ⁊ si nō esset liber puta alienat⁹: poterit iubente nouo domino adire: ut. C. eo. l. iij. ⁊ sic si postea fiat liber adhibit suo arbitrio. vel dic etiam nō manumissus heres erit alij: ⁊ sic ipropie ut. ff. ō acq. here. l. placet. ac.
h Alienatus. a testatore.
i Institutio. i. equa.
k Differtur. hodie autem videtur q̄ non debeat differri immo statiz aduenient die libertatis sit liber ⁊ heres ⁊ necessarius nihilominus duret in eo vsufructus. quia bene potest hodie proprietarius uolente vsufructuario ei dare libertatem: ut. C. communia de ma. l. i. §. si autem p prietarius.
l Si alterius. idem si eiusdem: ut. ff. e. l. quotiens. §. si duo. Jo.
m Portiones. s. hereditarie.
n Perinde habēduz. quantum ad portiones hereditarias. nam quantū ad eos fundos non pinde vt. ff. e. l. ex facto. §. i. ⁊. ff. e. l. i. §. si ex fundo. ⁊. ff. ti. i. l. coheredi. §. fi. ⁊. ff. ad treb. l. si qs pore. ſz ꝯtra. ff. eo. l. prori. So. concessio melioris rei uel partis non facit vt plus videak eē datū de heredi. ut h. sed copulatio plurium personarum i eādē rē uel ptē coniungit eos in vnā dimidiā: ⁊ alter cui res per se institutionis iure ē collata habet aliam dimidiam: ut ibi.
o Nec fundum. quantum ad partes hereditarias: sed iure prelegationis hoc habent: ut. ff. e. l. ex facto. ac.
p Noiasset. ⁊ ita deductis partib⁹ equaliter erunt heredes. ac.

Vlpianus. Coniunctiz instituti ex re certa habenk pro uno quo ad diuisionem hereditatis faciēdā cum alio instituto. b. d. Bar.
q Ticius. hic. i. in tali casu. ac.
r Semisseꝫ. fac. ff. l. iij. ij. rñ. ⁊. §. sed si duos. ⁊. l. itē qō. §. ſz si expleto. ⁊. l. liber hō. §. si ticius. ⁊ ar. ff. de vsufru. ac. l. si qs ticio. ⁊. l. si pprietas. ⁊. ff. de usufruc. le. l. sempronius. §. fi. ⁊ isti. e. §. uideam⁹. ⁊. C. ō impu. ⁊ oli. sub. l. fi. in fi. ſz pcedēs casus ē. ar. ꝯtra ſz expone ut ibi.

Si inequalibus. Etiam in distributione partium ultimum dictuz videamus: an institutio valeat[a]. ⁊ q dē si alienatus nō eēt pōt defendi istitutionē valere: vt die veniēte[b] libertatis q̄ hereditatē morabak[c]: cō petente libertate ⁊ heres necessarius existat. Sz ⁊ si i diē libertas aut hereditas sub ꝺditiōe data sit: si cō ditio post diē[d] aduenientē extiterit: liber ⁊ heres erit. Sed ⁊ si pure fuerit heres istitut⁹ libertate in diez data: si sit alienatus[e] vel manumissus[f]: dicit debere eū posse heredem existere[g]. Sed si non ipe seruus sit alienatus[h] sed vsufructus in eo: eque institutio[i] valet. sed differtur[k] in id tempus: quo extinguitur vsufructus.

Paulus Si alterius' atqz alteri⁹ fundi p partib⁹ eqs hēdes qs instituerit: pide habebik q̄si nō adiectis partib⁹ heredes scripti essent. Nec .n. facile ex diuersitate p̄diox portiones[m] inueniunt: ergo expeditius ē quod sabinus scribit: pinde habē dū⁹ ac si nec fundū⁹: nec partes nominasset[p].

Tabole. Ticius fundi corneliani heres esto mibi. duo ticij illius īsule heredes sunto. hic[q] habebunt duo ticij semissem[r] at ticius semissem. Idqz proculo placet. quid tibi videtur? Respondi. vera est proculi opinio.

Paulus. Si inequalib⁹ partibus datis ita adijciak: quos ex disparibus partib⁹ heredes istitui: eque heredes sunto. estimandū ē eq̄ri eos .s. si hoc añ peractū[s] testamentum scriptum sit.

Ulpianus. Interdum hec adiectio[t]. eque hēdes sunto: testatoris voluntatē exp̄mit: vtputa p̄m⁹ ⁊ fratris mei filij[u] eque hēdes sunto. Nā hec adiectio declarat oēs ex virilib⁹ ptib⁹ institutos: vt ⁊ labeo scripsit. q̄ detracta: semissem fratris filij: semisseꝫ p̄mus haberet. Paterfa. distribuē hēditateꝫ in tot partes prevalet. b. d. Bar. ⁊ Jo. de imola.
s Si ineq̄libus. peractum. idē ⁊ si post peractum. sed iō sic dicit q̄ si añ peractum non oporter iterum adhiberi de nouo aliā solēnitatē alioquin sic: vt. ff. de test. l. heredes. §. i. fin Ro. vel iō sic dicit q̄ vbi añ ipso iure non videk dare ine quales partes: sed equales tūi finguntur date. si autem postea videnk ademptę eq̄les nō ipso iure nō dare: vt ar. ff. ō le. i. l. si ita sit ascriptū. azo. ⁊. ff. de bis q̄ in testa. dele. l. i. §. sed si leg. ⁊. §. sed si incōsulto. ⁊ facit. ff. e. l. si ita scriptū fuerit.
t Interdum. Dictio eq̄ facit cōiunctos ⁊ disiunctos equaliter admitti. bar.
u Filij. oēs. n. cōiūcti loco vnius habentur: vt. ff. eo. l. iulia. ⁊. ff. l. ticio. ⁊. ff. ti. i. l. si pf. ⁊. ff. de le. i. l. plane in prin. sed ar. contra. ff. de le. ij. l. lucius. §. lucius. Solu. vt ibi.

Paterfamilias. Primo ponit vnū dictum. scōo in vers. deniqz. ponit quō testator reliquit vni partem: ⁊ alteri parte. p̄mo equalē. scōo inequalez. Tertio ponit quō vni totū reliqt: alteri parte. Quarto quō vni reliqt totuz ⁊ alteri totū. Quinto quō reliquit totū plurib⁹: ⁊ alteri partem. Secūda pars principalis ē ibi. deniqz. scōa vni⁹ ptis ibi. ſz si excesserit. tertia ibi. sed si duos. q̄rta ibi. ⁊ si duos. ⁊ breuit hoc intēdit. Hēditas pōt diuidi in tot partes quot vult testator. oīs tū hereditas pōt reduci ad diuisionē legalē. qz diuidit in xij. uncias: siue trāseat ad dipōdium siue nō. Jo. de imola.
x Solēnis. i. frequēs.
y Minus q̄ in. xij.
z In hec. xij.
a Reuoluitur. alꝫ resoluitur. ff. hec distributio minor. ⁊ nota uolūtatem testatoris in potestatē iuris resolui.
b Cui accedit. i. q̄ supereſt.
c Pro partibus hereditariis: ut. ff. de se. ta. l. si ita. ⁊. C. ō testa. mi. l. iij.
a Uncias. sit. qz habēt ppria nōia he partes vt insti. eo. §. hereditas.
b Decrescet. quātū ad numerum unciarum nō quātum ad substantiam.
c Triētē. īmo videk adimere primo quantū confert scōo: vt. C. de leg. l. cum questio. rñ. trahe hanc ad illam vel ꝺ constabat talem fuisse uoluntatez: vt transiret ad dipondium qō potest: ut hic. ⁊ insti. eo. §. vi-
deamus. ut plene in contrario.
d Illos ex asse istitutos. ⁊ ita decrescit eis quātū ad numerū unciarū nō quantū ad substātiā hereditariā: ut. ff. de le. i. l. si qs testamento. §. i. ⁊. l. si plurib⁹ ⁊ pōt hoc. s. facere. ⁊ hoc contra. C. de le. l. cū qō. sol. vt. ff. pri. §.
e Ex dimidia. s. pte assis. f Ex serta. s. pte assis. ⁊ facit. ff. e. l. ticio fundi.
g Apud eūdē. s. Labeonē. b Tertia. i. q̄tuor uncijs ⁊ quendā aliū i octo uncijs subaudit. i Expleto alio istituto in esse. k Sexta. i. assis. b.
l Dimidēdam. vj. ticius. vj. alius octo habeat: vt. ff. pri. §.

Si quis. Ordo loquēdi nō designat ordinē succedēdi. b. d. bar. ⁊ bal.
m Si quis. eque partes. i. equales ptes.
n Scripture. vt sic dixisse videak primo loco heredē instituo ⁊c.
o Quā modū. diuersū a p̄mo. azo. p Partibus. singulis. ac.

Ulpianus. Relatiuū qs. in dubio facit relationē uerā ⁊ ppriaz: hoc plōnalē ⁊ in specie ⁊ in genere. b. d. Jo. de imola.
q Julianus. ex parte dimidia. repete heres esto. ut ⁊. ff. l. i. §. diuus.
r Ex qua. hic incipit institutio tertij. s Parte. dimidia.
t Dubitari potest. dubitabatur ess et ne relatio simplex an personalis ⁊ certe.

potius est ꝑsonalis. alꝫs est simpler: vt. C. de pac. con. l. ex morte. ac.
a Veri⁹. alꝫs ponit. ſ. e. l. si tc. §. fi. aꝫ. ⁊ facit. ſ. de ỽ. sig. l. triplici. §. fi.
b Quadrãtes. ſ. duos. ⁊ hoc ẽ qlibet tres vncias: ⁊ sic sex iter ambos. ac.
c Idem. si primus. heres sit institutus.
d Ex semisse. alio repete sit institutus. ac.
e Quæstionem. qd vel quantum voluit vnumquemqꝫ habere. ac.
f Habituros. primũ ⁊ secũdũ. tertium ỽo nihil. ac.
g Si repudiauerit. ꝑmus.
h Quindecim partes. nam voluit excedere assem cũ cõnumerauerit plures vncias q̃ duodecim ⁊ hoc ꝓsumit ſm has leges hodie ꝑsumit in dubio contra ⁊ ſm hoc tertiꝰ hodie habebit. ir. vncias. secundus tres: ut tres videãtur sibi adempte: vt. C. de le. l. cum quæstio.
i Ser. ⁊ est ratio. qa tertius in nouez vncijs ẽ substitutus. primus ſ. vj. vncias ꝑmi ⁊ tres suas. secundus ỽo in sex tñi est institutus.
k Nam tertiũ. ſtituti. sub eadem conditione. ſ. si ꝑmus heres non esset. R. ⁊ nõ vnum vicem plurium substinere de quo nõ. ſ. de pactis. l. si plures. accur.
l Sustinere. nota qđ vicem duorum sustinere. accur.
m Partes. i. vncias q̃ sunt tres partes de. xv.
n In ser. ſ. vncias. ⁊ facit. ſ. eo. l. quotiens. §. si quis ꝑmũ. accur.

Item quod sabinus. Hic incipit tractare aliaz materiam quid iuris sit quando aliquis instituitur sine parte. ⁊ de hoc ꝑmo tractat in principio. l. Scõs versi. vñ idem tractat de iure accrescendi an habeat locum inter institutos sine parte: ⁊ hoc vsqz ad ỽsi. ſz si asse expleto. ibi reuertitur ad materiam ipsius ⁊ illam ꝓsequitur vsqz ad finem. ⁊ hoc innuit. Institutus sine parte asse non distributo intelligitur institutus in eo quod supererit. hoc primo. Et si testator quosdam instituit in. xj. vncijs sine partibus: vnam vnciam que restat habebũt illi qui sunt scripti sine partibus. Et si vnus ex eis repudiat: semiuncia. Et accrescit omnibus. b. d. scõo. Et si asse completo plures sine partibus scribuntur heredes: oẽs illi in unuz assem uocantur. Et si unus scribitur sine pte duo ꝓiunctim silr sine pte: tantũ habebit ille unus quã tũ illi duo. Et si distributo dipõdio: tertius sine pte uocet: tres ptes de bꝫditate fient non due. Et qcqd statuitur in dipondio uel asse distributo habet similiter locum: ubi ẽ distributum bipondium uel tripondium. Et ubi pars bipondij uel tripondij ẽ distributa institutus sine parte intelligitur in residuo institutus. b. d. cum. l. sequen.
o Itẽ qꝫ sabinus, nõ ẽ. hẽat qõ deest.
p Ærcutiam⁹. quib⁹ casib⁹ locũ hẽat.
q Ex quadrãtibus, hoc ẽ quælibet ex suo q̃drãte.
r Tertiũ. alꝫs ẽ tertius in libro. accursij.
s Omnibus accrescere. imo ad solũ ꝓiunctũ ut. C. de cadu. tol. l. i. §. si ỽo qui dã ex huius. ⁊. ſ. de usufru. ac. l. i. §. idem si duobus. q̃ sunt cõtra. sol. dic qꝫ ibi non ꝓiungit uerbis hos sine parte institutos. alꝫs secus: ut. ſ. e. l. heredes sine. sz huic distinctioni uidet ꝓtra. ſ. e. l. si ita quis heredes. ubi erant coniuncti uerbis ⁊ tamen ẽ idẽ qõ ỽ dicit: sed dic qꝫ ibi erant disiuncti re ꝓp uerbum equis: ⁊ sunt sic ibi inequales: ꝓiunctus uerbis tñ ⁊ coniunctus re tñ. ⁊ facit. ſ. de te. uj. l. re coniuncti. ⁊ dic qꝫ oẽs sunt ꝓiuncti re. nam ambos sepatiz ⁊ ite ſsolidũ sine pte sunt istituti: ⁊ sic tã iter se q̃ alijs sunt cõiuncti re.
t Nõ sunt cõiuncti q̃ re sola ꝓiungunt. ⁊ ꝓiũge ita qꝫ ꝑferat alijs cũ ⁊ illi erãt re coniũcti.
u Neqz hos. dic qꝫ oẽs sunt istituti ỽbis distũctis. ⁊ qñ hñt duo quãtũ ⁊ alij ꝑmi. ut. ſ. e. §. sz si expletũ. ⁊. ſ. ꝑ. §. sz qz re coniuncti hñt ius accrescendi ut. ſ. ꝑ. tñ.
x Et nulla, secus si aliq̃ pars uacaret; qz tunc reliquã ꝓficeret to

te heres institutus est. Sed si ex pleto asse duo sine ptibus scribant. vtrũ in singulos asses isti duo: an i vnum assem cõiungant: quæritur? Et putat labeo ⁊ verius ẽ in vnum assem venire. Nã ⁊ si vnus sine pte duo ꝓiuncti sine pte instituãtur: non tres trientes fieri celsus libro. xvj. scripsit: sz duos semisses.
Q Si quis dipõdium⁹ distribuit: ⁊ tertiũ sine parte instituit: hic non i alium assem: sed in triẽtem venit: vt labeo lib. iiij. posterioꝛ scripsit. nec aristo. vel paulus vtpote ꝓbabile notant. P Aulus.
Q Uesitum est si plus asse pffamilias distribuisset: ⁊ aliquẽ sine parte fecisset heredem. vtrum ne is assem habiturus foꝛet. an id dũtaxat qõ ex dipõdio deesset? Et hanc eẽ tolerabilissimã sñiaz puto: vt eadẽ rõ in dipõdio oiqz re deiceps q̃ in asse seruet: paulus libro q̃stionũ eadẽ rõne in secũdo asse q̃ ⁊ in ꝓmo. Q Celsus
Ex facto etiã agitatuz põponi⁹ ⁊ arianus referũt. siqs vacua pte relicta: ita instituerit. Si mihi scius heres nõ erit: quẽ nõ instituerat: sempꝛonius heres esto. an hic scius occupare posset vacantẽ portionez? ⁊ pegasus qdẽ existimat ad eam partem admitti. Aristo ꝓtra putat: qꝫ hunc pars esset data q̃ nulla cẽt. quam sñiam etiaz iabolenus probat: ⁊ pomponius: ⁊ arianus. ⁊ hoc iure utimur. P Aulus.
Q Uo loco scribatur heres sine pte: utꝛ ꝓmo: an medio vel nouissimo nihil interest. Si iã mortuo quadrãs: alijs dodrãs datus sit: ⁊ alius sine pte scriptus sit

tñ. si alter repudiaret: vt. C. e. l. ij. ⁊ de ver. sig. l. si pr. ⁊ l. ceteroꝛũ. que sunt ar. ꝓtra. Itẽ ar. ꝓtra. ſ. de sta. liber. l. libertatẽ in fi. sz ibi speciale.
y Nam ⁊ si. ⁊ a simili.
z Dipõdiũ. i. pondus. xiiij. vnciarum. sed tripõdiũ. xxvj. vnciarũ.
a Scripsit. ꝓtra insti. c. §. si plures. ibi. idẽ qõ ⁊c. vbi dicit idem i dipõdio expleto qõ in asse expleto: sed in asse expleto si aliꝰ sine pte istituat videt in tñ idẽ institutus ut in. c. tit. §. videamus. ⁊. ſ. hac. l. §. sed si asse. q̃ expleto dipondio alius sine pte istituꝰ tãtũdem dz bꝫ quãtũ ꝑmi. So. hec corrigit pillã. alij qꝫ hic labeo male dixit: vt ỽ subijcit. qꝫ in idem recidit. tu dic idem asse si dipondium ⁊c. ſ. vt institutus sine parte videatur institutus in. xij. vncijs vt sic ad tripondium veniat sicut institutus sine parte asse expleto venerit ad dipondium.
b Notãt. i. non approbãt cã: ut ꝓbabilem ſm quosdam. sz dic non notãt. i. nõ repbendũt: vtpote ꝓto. i. qz ꝓbabilis ⁊ facit ad id totum. ſ. õse. ta. l. ſi.
Q Uesitum. Institutus sine pte habebit qõ deest ad dipondiuz. b. d. Bar.
c Quesitũ. alꝫs q̃stiuz ⁊ alꝫs sabinus. §. ⁊ dic superiori. l. complenit assem ⁊ dipõdiũ ⁊ nõ excessit. h aũt excessit assem ⁊ dipõdiũ vel tripondiuz.
a Distribuisset. vno l stituto in. r. alio instituto in. iiij.
b Ratio. nõ cãdez rõ né in dipondio ⁊ tripõdio ⁊ quadripõdio qꝫ in asse seruari.
c Omniqz re. i. tripõdio ⁊ quadripondio.
d Seruck. sz ut hẽat qõ deest õ dipõdio ⁊ sic õ alijs. ut isti. e. §. si ꝑs ibi. si ꝑs vncie ⁊c. nam in assez: sic ut. ſ. e. l. ꝓ. in ꝑn. nec obstat. ſ. e. l. ex vncijs. imo ꝓcedat. ⁊ facit. ſ. de se. ta. l. fi.

Q Ex facto. Verba enunciatiua conditionaliter prolata non inducunt dispositionem. b. d. bar.
e Ex facto relicta. qꝛ quẽdã istituerat in. x. vncijs. ⁊ sic uacabat sertãs.
f Si mihi. verba testantis. g Non instituerat. alꝫs non instituerat. ſ. testator ⁊ sunt verba legis. qõ sequit semꝑ ⁊c. sunt verba testãtis alꝫs ẽ quẽ instituera ⁊ tunc sunt omnia testantis. sed falsum videbat quia eum instituerat.
b Admitti. quasi si testatoꝛ ꝓsenserit esse heredẽ si vellet.
i Esset data. i. vꝫ eẽ data iducta in sititudinem alterius casus: ut. ſ. e. l. itẽ. §. si asse. nã ut ibi nõ appet pars ita ỽ nõ appet ꝑs nec istitutio q̃ fuerit in substituto: aut nõ ponit q̃stionẽ. qꝛ in eo p ꝓsequentia uꝫ esse rñ. sm az. ſ. qꝫ admittat: tũ qꝛ sub ꝓditiõe fuerit institutꝰ: q̃ certum. tũ qꝛ ois substitutꝰ ẽ istitutus. sz qdã hñt. ſ. an tertius. ſ. sempꝛonio ⁊ sic formãt qõnem in substituto quez dicũt nõ admitti qꝛ non fuit institutus: sed substitutꝰ qõ nõ placet. ⁊ facit. ſ. de adimẽ. le. l. legata inutiliꝛ. ⁊ de ma. test. l. ticia. §. fi. sz ar. ꝓtra. ſ. de dona. l. ex hac scriptura. sed ibi speciale.
Q Uo loco. Verba testatoꝛis debẽt intelligi pinde ac si esset illud qõ testatoꝛ putauit. b. d. Jo. de imola.
k Quo loco. iter istituros uꝫ substitutos cũ ꝑib⁹: uꝫ dic quo loco testi.
l Mihi. l. qꝛ semꝑ hz uacantem: ut. ſ. e. §. qui non mili. §. filijs. ⁊ isti. co. §. nec interest ⁊ facit insti. de le. §. ante heredis.
m Si iam. alterum assem. i. medietatem. sed quid erit de quadrantez rñ. accrescet utriqz ꝓrata. ut. C. de ca. tol. §. in primo. ⁊ nõ dic ar. qꝫ

verba intelligenda sunt sic ut si uerū esset quod testator veruz putauit cū nō erat: vt. ſ. de rebus du. l. qui habebat. ꝛ. ſ. de his que in testamento de. l. i. §. sed volētibus. ꝛ sic nō. ſ. de ꝯdi. inde. l. seruo.

a Habeā. ꝛ apud ꝯiunctū solū remanet: vt. C. de cad. tol. §. si vo quidā ex his. ꝛ hoc idē cēt in caduco ꝛ in causa taduci qō in pro nō scripto. vt. C. de cadu. tol. §. in primo. ꝛ. §. pro secundo. ꝛ. §. q si in medio. Item ē ꝛtra. ſ. de le. i. l. si duob⁹. i. rū. So. ut ibi. Itē facit. ſ. de iure cod. l. ij. in prin. ac.

Trebatius. Ubi conditio impossibilis adijciat institutioni: vitiat ipsa conditio ꝛ remanet institutio. hoc. d. Jo. de imo.

b Trebatius ait. perperam.

c Recte putat. immo videt hoc esse falsum nisi alius primo sit heres cum illa verba in se habeant tacitā conditionez vt. ſ. ti. i. l. qui liberis. §. sub conditione. Rñ. illud est cū alius est cuz eo instituto heres. hic nullus alius ē institut⁹ ꝛ cōcordat. ſ. de acq. here. l. ex pte in pn. l. ac.

d Seruo. pure. nō est verbū testatoris: sed iurisconsulto aliogn aliud esset vt. ſ. de condi. insti. l. cū seruus. hoc. ſ. qz haberet libertatē etiā deficiente cōdiōe. vel ibi haberet coheredē. h ē solus. ac.

e Pēdeat. ſ. si ē solus heres. nam tunc pendet vtrunqz ex conditione: quia non pōt cē liber añ q̄ aliqs sit heres. nec cēt heres ante aduentū conditionis. vel si dicas q̄ habeat coheredez dic q̄ vtrunqz pēdet ex ꝯditiōe. i. an existat vtrūqz: nam de vno. i. de libertate cō stat alio existēte coherede: ut. ſ. l. pri. ꝛ. d. l. cū seruus.

f Expleta. quocūqz loco. i. gradu primo vel scō az. vel fm. R. ex testō uel ab intestato si hoc expressit testator. ac.

g Perinde habeā. caute posuit sic uolēs dicere cōpetat libertas vel nō: sed perinde habeā ꝛc. qz pōt esse q̄ cōpetat si habeat aliū coheredem qui adiuit. ꝛ pōt cē q̄ nō si nullū habeat coheredē q adeat: vel nullum habuit. nā nō adita hereditate ex testamēto nulla in eo relicta valent: vt. ſ. de cōtra ta. l. filiū. Ad. ꝛ. ſ. de cōdi. ꝛ demō. l. aliquādo. ꝛ. C. de fideicom. li. l. ex testamēto. nisi legitimi sint rogati: ut. ſ. de inoffi. testa. l. ticia. ꝛ fac. ſ. de manu. testa. l. cum seruus.

Si quis instituatur. Missus in possessionē pendente conditione pōt oia facere que curator datus posset. b. d. principium. Et ista est difficilis lex. Et principiū diuidit in duas partes principales. Primo ponit qd pōt facere heres institutus in diē certū vel incertū. Scō qd pōt facere inter. Secūda ibi. sed si bonoz possessio. Bar.

b Si qs instituat certū. tūc tollit dies certa ō medio: ut. ſ. e. l. hereditas.

i Vel incertū. i. sub cōditiōe. nā dies incertus ꝛc. ut. ſ. de cōdi. ꝛ demō. l. dies. ꝛ. ſ. qñ di. le. ce. l. sicut. ac.

k Agnoscet pt. et pēdēte cōditiōe: vt. ſ. de se. ta. l. ij. §. si sub conditione.

l Et tanq̄ heres. hoc refert ad eū casuz quo institutus ē in diem certum nā si sub incerto. i. sub cōditiōe cū petat pendēte cōditiōe bonoz possessionem que iuris sit nō que facti: vt dicto. §. si sub conditione. ꝛ. l. hi. demū. lz quidā direrūt contra. ſ. q̄ illa que facti p. l. C. de inoffi. test. l. filius. ꝛ illa que iuris sine effectu sit: nisi existat ꝯditio: vt. ſ. de se. ta. l. ij. §. si quis ita in fi. §. nō potest pendēte cōditione aliqd facere ut heres: nec alienare rēium vel aliqd facere ut heres. ꝛ ita iuris ē tm̄ non facti. i. cum aliquo effectu, nam nec de iure ciuili pōt interim adire: ut. ſ. de acqui. here. l. itē is qui. sed pōt uendere vt non heres. ꝛ ut qlibet rem alienam: vt. ſ. de cōtra, emp. l. rē alienā. si tamē deficiat ꝯditio ꝛ institutus ē talis qui preteritus haberet ꝛtra ta. remanet possessor: ut p ꝛtra ta. ut. ſ. de cōtra ta. l. sub cōditione. ꝛ sic alienatione ꝯfirmarent ut. ſ. de ac. emp. ꝛ uē. l. si alienā.

Sed si bonorum. Hic loqtur quid hēat facere iudex aliquo instituto sub cōditione. Et in sūma. h. d. Si institutus differt cōditionē potestatiuam implere: super hoc ei terminus a iudice statuet. h. d. Et diuidit. quia primo loquitur de instituto sub cōditōe ptātiua. Fo de instituto sub ꝯditione casuali. secūda ibi. Itē si cōditioni. bar.

m Non admittat. non tamē repudiat: vt. ſ. de eu. bo. dā. l. i.

n Trabat. i. differat adīplet

o Edictū. qō nō habem⁹.

p Prefinit tps. ſz certe imo statim dz adīpleri alſ deficere dicat ꝯditio: vt. ſ. de cōdi. ꝛ demō. l. hec conditio cōtra. So. ibi. in legatario hic ī herede: q vt dñs nō sit grauādus. vl ibi subaudi etiam. ac

Item si cōditioni. Pendente ꝯditione casuali iudex statuet terminū ifra quē si nō petit bo. pos. vel hereditas adeat creditores in pos. mittunt: ꝛ curator bonis cōstituet. h. d. Et primo ponit vnum dubium. Secūdo vnam questionez circa illud. Scōa ibi. Sed si sub conditione. h. d. Bar.

q Institutiōe. i. institutiōis ꝯditione. ac.

r Factum. puta si ticius ascēderit capitolium. ac.

s Creditorib⁹. ſ. hereditarijs.

t Obtigerit. i. obuenerit.

u Urgebūt. qz pereunt.

x Curatores. quos ꝯstat interim cōstituendos qui faciunt talia: vt ꝛ. ſ. de cu. bo. dan. l. i. ꝛ. ij. ꝛ facit. ſ. de admi. tu. l. inter bonoz ꝛ. ſ. de bo. auc. iu di. pos. l. si seru⁹. ꝛ. C. de inof. test. l. sancimus. §. fi.

Sed si sub cōditione. Diuidit in duas ptes. Prio format vnā qōnem circa p̄dicta ꝛ eā determiat. Scō circa suā determinationem tollit vnā dubitationem. Scōa ibi. Et ideo. Bar.

y Curatorē. datum bonis.

z Cū venter. facit. ſ. de ventre. i pos. mit. l. curator. §. pe. ꝛ. ſ. §. pri. ꝛ. ſ. ō iure deli. l. v.

a Nō habeat. ꝛ dz ex persona pfis. alſ nō fieret vēditio: ut. ſ. qui ex cau. in pos. ca. l. apud iulianum.

Et ideo. Aduersus facta p talē curatorē nō restituit pupillus sed absens vel aliter impeditus. b. d. fm tertiā lec. glo. Bar.

b Ait. ſ. pretor. ſ. qbus ex cau. in pos. e. l. ij. ꝛ. l. fulcinius. §. i. qō ē falsum. qa ibi nō sunt hec verba. vel dic fm Jo. in q̄dā pte edicti quā nō habem⁹. ꝛ fm hoc oia inferiora verba vident loq de illo edicto. vel melius ait pōpo. conditor huius legis loquēs de seipso in tertia psona. sic ꝛ. ſ. solu. ma. l. diuortio in prin. ꝛ fm hoc dic adiectū a ptore: qui in quodā edicto dedit restitutionē in illis cōtra quos ē facta missio ꝛ vēditio ꝛ cā cognita: nā nō ad pupillos refertur qui nō restituunt in ireg. ob ea q̄ facta sunt p curatorē talē: ut. ſ. de mi. l. in integrū restitutiōe. sec⁹ in absentib⁹ iusta cā ꝛ in his alijs q hic sequunt: vt. ſ. ex q. cau. ma. l. i. in fi. ꝛ. ſ. qbus ex cau. in pos. e. l. in possessionē. §. cū dicitur.

c Cognitionem. alſ cōditionem. ac.

d Sine dilatione. ſ. iniusta vel iusta az. uel dic sine dilatione. ſ. iudicis. nam tūc nō pcederet iudex interim ad faciēdū missionē uel venditionē: ut. C. de dila. l. siue pars. vel dic a creditore: qz nec tunc pcederet ad uenditionem. ut. ſ. qb⁹. ex cau. in. l. fulcini⁹. §. ſz in diē. ſz ad missionē sic: vt. l. in possessione. e. ti.

e Egritudine. nō solutionē nō differri pp egritudinē vel missionē uel vēditionē sed an ad litis cō. vel ad sniam? Jo. sic nō ad cetera cāe cū procuratorē possit mittere. ſz dic ut. ſ. si qs cau. l. ij. §. siqs iudicio ac. vl pleni⁹. ſ. ō di. ꝛ tē. p. l. i.

Titius. Substitutio vulgaris pōt fieri verbis affirmatiuis. b. d. cū duab⁹ legib⁹ sequē. Jo. de imo. f Titius. altero mortuo ad hoc. ſ. ō le. i. si fundum. §. bis uerbis. ꝛ. ſ. e. l. cornelius. ac.

g Quia. substitutio. ſ. vulgaris: q̄ fit hoc casu verbis affirmatiuis. sic. C. e. l. fi. regulariter cōtra: vt insti. de vulg. sub. §. i.

b Quemqz. senatus. cuius nomen nō habemus. ſ. eundē heredem.

Site. Ubi prima institutio ē pura: secunda in eodem testamento facta nihil opat: ꝛ idē ubi sub pluribus cōditionib⁹ disiunctiue: uel ubi separatim fit institutio. b. d. Et tres sunt ptes: sicut sunt tria dicta que patēt. Scōa ibi. sed si te. tertia ibi. ſz si plures. Jo. de. imo. i Si te. instituero ꝛ substituero tibi. in partē illā tm̄ ex qua sub cōditione te instituī. k Nō. nūc rndit.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Sequẽte institutionẽ. nisi habeat coheredẽ: vt. ff. eo. l. si quis ita scripserit. azo. sed videt contra. ff. de condi. ⁊ demõ. l. nã ad ea. sed ibi in legatis hic in institutionibus: vt. ff. ti. i. l. fi. ac.

b Prior. puta.

c Eadẽ pte. i genere. eadẽ pu ta instituo te i triẽte si impator itraverit italiã. te eũdẽ si navis venerit ex asia isti tuo i alio triẽte. vel vic ꝙ sit eadẽ oino: vt instituo te si impator intraverit italiaz ex triente: ⁊ si navis ex asia venerit in eodem triente. ⁊ vic ꝙ disiunctim posuit cõditionẽ: secus si copulative: qz tunc omnes vebẽt eristere: vt insti. eo. §. pe. ⁊. ff. de verb. ob. l. si quis ita stipulat⁹ ⁊. ff. ti. ij. l. si plures. vel vic. ut in. l. illa si plures nõ. Item facit in eo. ti. l. si heredi.

d Id faciet. vt quecunqz eristat faciat istitutionẽ ualere.

Sita. Varietas ordinis istitutionem nõ vitiat. h. d. Bar. ⁊ Jo. de imola.

e Placet: ut. ff. ti. i. l. ij. §. fi. ⁊ de se. ta. l. ij. §. si qs ita scripserit. ⁊. ff. e. l. quo loco. ⁊. l. ex facto. Itẽ nõ hic ꝙ non nocet ordinẽ puerti cũ demum omnia locũ habent perfecto testõ ⁊ mortuo testatore.

Hoc articulo. Nomẽ qs qz ẽ collectiuum sed fauore institutionis accipitur vt distributiuum. h. d. Et diuiditur in tres ptes. Primo ponit verborum propriam significationem. Secũdo vicit mentem seruandã. Tertio ponit qualis mens in dubio presumat. Secunda ibi in quo puto. Tertia ibi. Sed humanus. Bar. ⁊ Jo. de imola.

f Hoc articulo quisqz. als qs quis.

g Omnes significant. vt. C. de pac. l. si creditores. ac.

h Habuerit. s. iã vt hoc verbũ habuerit preteriti tpis sit: secus si futuri: vt. ff. de his que ꝓ nõ scrip. l. i. in fi. que est cõtra. ⁊. ff. eo. l. si ita quis.

i Omnes. verbuz plurale diuisum geminat significationẽ singularis: vt. ff. de ꝛdi. ⁊ demõ. l. falsa demonstratio. §. fi. ⁊. ff. e. l. pk azo.

k Quoniam. nõ qꝙ ad omniũ factũ sermo refertur in quo puta testatoris mẽtem inspiciendam.

l In quo. sermone. vt. ff. de le. ij. nõ aliter. ac.

m Humanius ẽ. in dubio. ac.

n In tantam. erit ergo vnus heres ⁊ nõ alius sic. ff. eo. l. pk. ⁊. ff. de condi. ⁊ demon. l. falsa demõstratio. §. fi. ⁊. ff. de cõdi. insti. l. ij. §. fi. sed cõtra. C. de impu. ⁊ alijs sub. l. quãuis. ⁊. l. cũ quidã. sed in prima inequalitas. in alia fraternitas tollit cõtra. Item facit. ff. eo. l. ij. sed qd de alia parte erit: rñ. ut. ff. eo. l. si qs ita scripserit. Et qꝙ h dicit in tantã intellige quãdo ambo instituti erant. sed qd si quilibet in dodrante bunc scripsit. vel econtra quilibet in triente: rñ. tot uncie fient de hac hereditate quot ille esse videnẽ. argu. ff. eo. l. interdum. §. pater ⁊. l. qꝙ sabinus. Item facit. ff. de leg. ij. l. si ita relictum in pun. ⁊. l. si pluribus. i. rñ. in uerbo quilibet. ac.

Ignori. Nexus seu obligatio pignori non impedit existentiã sui heredis: si creditori satisfiat. h. d. Jo. de imo.

n Pignori. satisfacere. non aliter: vt. C. de necess. ser. l. i. cõtra. ⁊ facit insti. de nox. ac. §. sinautem dãnũ. ⁊. C. de ser. pig. da. l. i. ⁊. l. ab eo.

Onminus. Persona dñorũ nõ seruoꝝ inspicienda ẽ quantum ad capacitatem vel incapacitatem relicti. h. d. primo. Et seruus hereditari⁹ põt heres relinqui. h. d. secũdo Jo. de imo.

o Non minus. facit. ff. de le. i. l. si mihi. §. regula. ⁊ vic ut ibi. ⁊. C. e. l. neqz. ⁊ . ff. de acq. here. l. si seruus. ſꝫ ar. ff. s. de edil. edic. l. cum iam. §. fi. ac.

p Cũ testamẽti. nõ qꝙ testamẽti factio cũ huius ex psona dñoꝝ introducta ẽ.

q Hereditarium. posse. ab extranco.

r Qz. nõ hereditatem dominã esse ⁊ defuncti locũ obtinere. ac.

s Obtinere. sic insti. eo. §. seruus alienus. ⁊. ff. e. l. seruus. ⁊. ff. de leg. i. l. legatũ. §. seruo heredi. ⁊ de acqui. re. do. l. hereditas. ⁊ de usuc. l. ceptã. ⁊. ff. de leg. ij. l. debitor. in fi. ⁊ de nova. l. novatio. in fi.

Vlla institutio. Ultima voluntas non debet ex alieno arbitrio pẽdere. h. d. Bar. ⁊ Jo. de imola.

t Illa institutio. nota testatorum iura per se firma eẽ ⁊ non ex alieno pẽdere arbitrio. ac.

u Pendere. ⁊ ẽ ratio qꝙ vult conferre in alienum arbitrium quod viri suo permittitur. scilicet statuere de rebus in eum casum quo sue future nõ sũt: ⁊ facit. ff. eo. l. ille autem. ⁊. l. si quis sempronius. ⁊. l. captatorias. ⁊ . l. clemens. §. fi. ⁊ insti. de bere. ab intes. §. at bi ibi. quod ideo. ⁊c. ⁊. ff. de condi. ⁊ demon. l. non nunquã. ⁊. ff. de arbi. l. item si vnus. §. idem põ po. querit. ⁊ nõ ꝓm azo. ar. qꝙ non debeat valere cum sic dicit testator: vt tabellio scribat legata sibi deberi cuicunqz iusserit ticio. vel lego cẽ tum cuicunqz dixerit ticius: quia confertur in arbitriũ ticij factum. secus si cõferk in eius arbitrio id quod de iure est. ut. si dicat. volo te ita scribere sicut dixerit aliquis sapiens quo magis debeant valere ⁊ tenere: que reliqui in testamento: ⁊ que ibi statui. Item in libertate hoc fallit: ut. ff. de fideicom. li. l. fideicommissa. sic ergo et hac glo. habes argu. qꝙ compromitti potest vt feratur sententia prout videbitur de iure alicui sapienti. accursi.

Hereditarium seruuz ideo placuit ante aditam hereditatem instituti heredem posse[a]: qr creditum ẽ hereditatẽ dominã eẽ: ⁊ defuncti locum obtinere[r].

Idem.

Illa institutio. quos ticius voluerit. ideo vitiosa est qꝙ alieno pmissa ẽ arbitrio. nam satis constãter veteres decreverunt testamẽtorum iura ipsa per se firma eẽ oportere: nõ ex alieno arbitrio pẽdere[v].

Is qui apud hostes è recte bẽs instituit: qz iure postliminij[x] oia iura ciuitatis in psonam eius in suspẽso retinẽtur: vel non[y] obtumpunt[z]. Itaqz si reversus fuerit ab hostib⁹: poterit adire hẽditatem.

Seruus quoqz eius recte heres instituitur: ⁊ si reversus fuerit ab hostib⁹: potest euz iubere adire hereditatẽ. Si vero ibi decesserit[a] qui[b] heres extitit potest per seruum[c] heres fieri.

Idem.

Si quis ita scripserit. Ticius ex parte dimidia heres esto. idem[d] ticius ex altera parte dimidia: si navis ex asia venerit heres esto. cum ex pura institutione istitutus heres adierit: quanuis conditio alterius institutionis pendeat: ex asse[e] fit heres. s. iam[f] conditione[g] deficiente: cum non prosit ei quicqz hec conditio existens.

Quippe cum non dubitetur: quin si quis ex parte dimidia heres institutus sit: nec preterea[h] quisqz alius[i]: ipse ex asse heres institutus videatur.

Papinianus.

Non obtumpuntur. i. non tollunk. accur.

z Obtumpuntur. sed contra videbatur: qz civis romanus nõ ẽ. ad qõ . ff. eo. l. sed si in conditione. §. solemus. ⁊. ff. ad. l. fal. l. i. in prin. ac.

a Decesserit dominus.

b Qui ei. s. capto.

c Per seruum. vtpote hereditarium. R. ⁊ facit. ff. de le. i. l. id qõ ⁊. l. seruus ab hostibus. ⁊ de bo. li. l. si necesse. §. si deportatus. ac.

Si quis. Non dz expectari conditio cuius euentus nihil operatur. h. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

d Si quis. idem ticius. quid ergo si alius sit institutus sub conditione nunqd hic interim erit heres insolidũ: rñ. Jo. non. qz qñcunqz potest esse locus instituto non ẽ locus substituto. vnde institutus pro pte: pro ea sola interim ẽ heres. sed ar. contra. ff. fami. hercis. l. si heres. ⁊ ar. ff. de assig. libe. l. sub condi. sed pro Jo. ẽ ar. ff. de bo. poss. se. tab. l. ij. §. quãdiu ⁊. ff. si ꝓs ber. pe. l. ij. azo. ⁊ plene dic ut nõ. ibi.

e Ex asse fit heres. nisi in conditionali habuerit coheredem substituuz: vt. ff. de acquirẽ. here. l. si cum heres. §. qui ex parte ⁊. ff. eo. l. si te solum. ⁊ facit. ff. de acqui. heredi. l. si tu ex parte. sed argu. contra. ff. quando dies. le. ce. l. huiusmodi. ac.

f Jam. als etiam.

g Cõditione. s. qz nõ põt decedere pro parte testat⁹ ⁊ ꝓ pte intestatus.

h Preterea. als propterea. ac.

i Quisquã alius. idem si alius qui heres non ẽ: vt. ff. de re. du. l. vtrum ita. azo. ⁊ sic totum hz. ff. eo. l. hoc articulo ⁊. ff. eo. l. paterfa. in fi. ⁊. l. qui filio. §. fi. ⁊. l. sequen.

Hereditas. Hereditas ex die certa vari non põt. similiter nec ad diem certam vel incertam. ex vtroqz casu dies adiecta institutiõi reiicitur de institutione: ⁊ sic operabit ⁊ remanet institutio pura ⁊ perpetua. h. d. Jo. de imola.

a Hereditas.ad diē.certū:ut īsti.eo.§.heres incertū eni pōt: vt.ī.eo. l.q filio.ꝛ.l.in tp̄s in pn.ꝛ de lib.ꝛ post.l.filius a pa.ij.rū.idē quod hic ē in libertate.vt.ī.de ma.te.l.libertas.ꝛ.l.ideoq;.sed in multe sec⁹:ut.C. de testa.mili.l.certi.ꝛ.ī.de testa.mili.l.milites.ita ꝛ.l.in fraudē.§.pe. ꝛ facit ad.l.ſ.de adop.l.quesitū.ꝛ insti.de here.īsti.§.īpossibilis.sed ar. cōtra.ī.de re.iu.l.act⁹. ſ;ibi nulla fit mētio insti tutionis. Itē.C. ō here.īsti.l.extraneum.

b Titio.nō q̄ sublato vitio temporis valet institutio.

Ex facto. Institutio facta plurib⁹ ex rebus certis valet ꝛ sunt heredes equaliter: ꝛ res illas tāq̄ prelegatas accipient. Item ibi dicitur esse res vbi perpetuo dꝫ esse:nō vbi ad tempus. hoc dicit. Et dividitur in duas partes. q̄ primo ponit thema ꝛ questio vsq; ibi. dicebā. Secundo declarat quasdaꝫ dubitationes pertinentes ad materiam questionis propositē vsq; ibi. cum hec ita sint. Tertio determinat vnam questionem que colligit ex themate vsq; ibi. rerum. Quarto ponit quandaꝫ consequentiam ad determinationem alterius q̄stionis: que ex themate colligitur ꝛ in ter. exp̄ssa fuit vsq; ibi. que res in proposito. Quinto determinat illam questionem vsq; ad fi. bar.

c Ex facto. quēdaꝫ.ſ. testatorem.ac.

d Deuebere.ſ.de prouincia.

e Soleret.ſ.testator q erat mercator.

f Querebatur.respōsio huius questionis differtur vsq; in fi.huius legis.ibi que res in proposito ꝛc.azo.

g Dicebam. ego vlpia.ꝛ nō q̄ altius eroꝛditur materiam anteq̄ soluat.ac.

b Rerum certaruꝫ.ꝛ tunc si nullus est ali⁹ ḃ totū habebit: vt.ſ.e.l.i. §.si ex fundo.si ꝺo ali⁹ ē:aut ex vniuerso.ꝛ tūc hꝫ locuꝫ.C.eo.l.pe. aut ex re certa:ꝛ tunc quod hic dicit.

i Posse.ut fuit in p̄n cipio legis.

k Familie herciscunde iudicio.idest actione fami.herciscunde.

l Nihil amplius.quia nihil plus ē in hr̄ditate:nisi duo fundi ut subijcit vel dic nihil amplius.ſ.dꝫ habere iure prelegationis.

m Recipiet.alꝰ precipiet:ut in libro domini accur.correctus ē.

n Corneliano.q valet quadrantē:ut subijcit.azo.

o Sabinano.q valet quadrantem:ut hic subijcit.azo.

p Equis partibus.ſ.quota cū hr̄ditas sit ius ut.ī.e.l.quotiēs.§.heredes.imo loco legatoꝝ sunt habēdi:ut.C.e.l.quotiēs.q̄ ē ꝓtra.so.ibi erat alius ex vniuerso.hic non.vel dic q̄ hꝫ obtineant vicem legatarij quo ad actiones tū uere sunt heredes.prima placet.

q Quasi.expressiuum est veritatis.

r Aliud licet.partim iure prelegationis:partim iure hereditario:ut.ī.ō testa.mili.l.si certaꝝ.ꝛ.ī.de acq.pos.l.i.§.si ex parte.ꝛ ad treb.l. deducta §.nūmis.ꝛ facit.ī.de le.ij.l.peto lucij.i.rū.ꝛ.ī.de le.iij.l.post emancipationem.§.fi.ꝛ.C.fami.her.l.si qua.ac.

s Ipse.ſ.ego ulpia.

t Dixo semisse.sic.C.si cer.pe.l.i.ꝛ.C.e.l.fi compēsandi.ac.

u Hice p̄ceptionis.que p̄ceptio ē ultra medietatē cuiuslibet fundi.ac.

x Possit.in toto patrimonio.

y Ex re.i.ex fundis.

Hereditas ex die vel ad diem[a] non recte datur: ſz vitio[b] tp̄s sublato manet institutio. Vlpi. Ex facto pponebat q̄ndaꝫ duos heredes scripsisse: vnuꝫ rerum p̄uincialiū: alteꝝ italicarū rerū. Et cū merces i italia deuebere[d] soleret[e]: pecuniā dimisisset in p̄uinciā ad merces cōpandas q̄ cōparate sunt: vel viuo eo vel post mortē: nondū tū in italiā deuecte. Querebat[f] merces vtrū ad eū p̄tineant q reruꝫ italicarū heres scriptus erat: an vero ad eū q̄ p̄uincialiū? Dicebā[g] receptū ee rerū certarū[b] heredē instituī posse[i]: nec ee inutilē institutionē: sed ita vt officio iudicis familie herciscunde[k] iudicio cognoscentis cōtineatur: vt amplius nihil[l] is qui ex re heres institutus est q̄ꝫ rem ex q̄ hēs scriptus ē ꝓsequat. Ita igit̄ res accipietur[m]. vbi gratia pone duos ee heredes institutos: vnū ex fundo cornelianō[n]: alterū ex fundo lubonianō[o]. ꝛ fundorum: alterum q dem facere dodrantem bonoꝝ: alterū quadrantē. Erunt quidem heredes ex equis partibus[p]: quasi[q] sine partibus instituti. Verūtamē officio iudicis continebitur: vt vnicuiq; eoꝝ fundus q relictus est adiudicetur[r] vel attribuatur. Unde scio q̄ situꝫ eris alieni onus ꝓ qua parte agnosci debeat? Et refert papinia. cuius sententiam ipse[s] quoq; pbaui ꝓ hr̄ditarijs partib⁹ eos agnoscere es alienū debere. hoc ē ꝓ semisse[t]: fundos etenim vice p̄cepti onis[x] accipiēdos. Quare si forte tantū sit esalienū: vt nihil detracto eo supesse possit[y]: consequenter dicemus institutiones istas ex re[y] factas nullius[z] ee momenti. Et si forte falcidia interueniens rescisionem esset legatorum[a] factura: hic ꝛ officio iudicis recidet p̄ceptiones[b] istas[c]: vt non plus quisq; eoꝝ habeat q̄ꝫ esset habiturus si legatum[a] accepisset[b]: vel aliud[c] vel etiam p̄ceptiones. Q: si fuerit incertum: an falcidia interuentura sit: rectissime p̄batur officio iudicis cautiones esse[b] interponendas[e]. Cuꝫ hec ita sint: hec etiam institutio de qua[f] queritur non est repellenda[g]: si alius rerū p̄uincialiū: alius italicarū heres scriptus fuerit: officioq; iudicis attribuentur singulis res q̄ ascripte[b] sunt: erunt tū heredes ex equis partibus: q̄[i] nulla[k] pars asci pta est. q̄ res[l] facit vt si forte in alijs[m] facultatibus plus sit: in italicis forte q̄ꝫ in p̄uncialibus: in alijs[n] min⁹: ꝛ eris alieni rō vrgeat: dici oportebit diminutionē eandē fieri quam supra ostendimus[o]. Proīde ꝛ si alijs[p] fuerint legata relicta ꝓtributio[q] admittenda erit. Rerū aūt italicarū vel p̄uincialiū significatione[r] q̄ res accipiende sint videndum est. ꝛ facit[r] quidē totū[t] voluntas defuncti. nā qd senserit spectandū est. verūtū[v] hoc intelligendū erit: rerū italicarū significatione eas contineri quas ꝑpetuo quis ita habuerit: atq; ita disposuit vt ꝑpetuo habēt. Ceterū q̄n[r] si ipe tpe aliquid trā stulit in alium locum: non vt perpetuo ibi haberet[r] ſz vt denuo ad pristinū locum revocaret: neq; augebit[s] quo transtulit: neq; minuet[a] vn de transtulit. vtputa de italico patrimonio quosdam seruos miserat in prouinciam forte galliam ad exigēdum debitum: vel ad merces comparandas reuersuros[b] si cōparassent. Dubium non est quin debeat dici ad italicum patrimoniū eos[c] p tinere[b] debere. Ut est apud mutium relatum. Cum fundus erat legatus vel cū instr̄o vel cuꝫ bis q̄ ibi sunt. Agasonē[c]. n. missum in villaꝫ a p̄fefamilias non ptinere ad fundi legatū mutius ait: q̄ nō iccirco illo erat missus vt ibi eet[r]. Proīde si suus missus fuerit i villā iteriꝫ illic futurus: q̄ dñm offenderat: q̄ſi ad tp̄s relegatus. rūsum ē eum ad ville legatum non pertinere: quare nec serui quidez q operari in agro[g]

z Nulli⁹ee. quo ad hoc vt ualeant p̄ceptiones heredes tū sūt. q̄ hereditas dicit etiā que soluendo non ē ut.ī.de uerb.sig. .l. hereditatis. ꝛ facit.ī. ad treb.l.i.§.veniq;.ꝛ ad.l. fal. l.in rōne.§.qō vulgo.ac.

a Legatorum.ſ.extraneis relictorum.ac.

b Preceptiōes.i. locum hꝫ falcidia in istis prelegatis.sicut in alijs legatis.

c Istas.vt.C.ad.l. falci.l.a coheredibus.ꝛ.ī.ad.l.fal.l.ne sennius.ꝛ dic recidet.ſ.lex falcidia vel inder.ꝛ dic q̄ſi ꝛ alijs legatis est grauatus: alꝰ enaꝫ qui hꝫ quadrātem cū habeat ultra quartam semissis non deduceret falci. Item q̄ habet iure p̄legationis non ꝑficit suis legatarijs:sed coheredi sic: vt d.l.nesennius.

a Si legatū.i.nō plus consequet vnus ab alio de fundis in quib⁹ instituti sunt q̄ſi esset eis legatum:alijs heredibus īstitutis.ac.

b Accepisset.tanq̄ extraneꝰ non tanq̄ heres.ac.

c Vel aliud.ut fideicommissum.ac.

d Esse.iter se cohr̄des.

e Interponēdas.de reddendo retro q̄tū apparuerit vltra falci.accipi:vt.ſ.si cui plusq̄ p .l.fal.l.i.i.rū.ac.

f De qua.in p̄n.l.diui.

g Repellenda.sed approbāda.ac.

b Ascripte.ſ.in quibus instituti sunt.

i Q: nulla.ſ.quota.ꝛ pone hic contra.C.eo.l. quotiens. So.vt.ī.modo nō.

k Pars.ſ.expressa.

l Que res.q̄.ſ.sunt heredes ex equis partibus.ac.

m Alijs.puta vinetis.

n In alijs.puta pratis.

o Supra oñdimus.ſ.ut pro eqs partib⁹ teneāt ad es alienū vt.ī.ea.l.§.vñ scio.ac.

p Et si alijs.non solum coheredi.azo.

q Contributio.ut omnes in simul tribuāt ad supplemētuꝫ falcidie.ac.

r Rerum significatione.i.appellatione.

ſ Facit.nō pr̄imoniū constituī ex uoluntate patris.ac.

t Totum.idest responsionem omnem.

u Verūtamen.ſ.in dubio.

x Quin.i.alioquin.

y Haberet.ſubaudi perpetuo.si non habes in textu.ac.

z Augebit.ſ.res que sunt eo loco quo ꝛc.azo.

a Minuet.ſ.res que sunt ibi vñ ꝛc.ꝛ facit.ī.de le.ij.l.quesitū.i. rū.ꝛ. §.fi.ꝛ .l.si ita legatum.ꝛ.l.qui filiū.ꝛ nō.ī.de pig.l.debitor.ꝛ.C.de ō.sig.l.i.ꝛ.ī.ō auro ꝛ argē.le.l.si vxori.§.cū ita.ac.

b Reuersuros.i.recursuros.

c Eos.ſ.seruos.ac.

d Pertinere.i.añq̄ sunt missi in prouinciam.

e Agasonem. qui ducit equos vel mulos uel asinos: vt.ī.si qua.paupe. fe. di.l.agaso.ac.

f Ibi esset.perpetuo.ac.

g In agro.non destinato eis.ac.

a Agros. in quos erant destinati. ac.
b Legatum, illius fundi in quo distinabant aliquãdo. ac.
c Pertineant. repete superius non. ac.
d Que. nunc soluit primã questionẽ in principio legis. ac.
e Proposito. i. non proposita questione. ac.
f Juras. pecunias: ar. ff. de re. du. l. qdã relatus. & facit. ff. de fun. instruc. & instru. le. l. quesitum. §. papinian⁹. & l. sepe. §. idem quesijt. & l. pdia. §. i.
g Eo viuo. s. testatore. ac.

Siquis ita. Defect⁹ conditionis q̃ dependet ex facto testatoris institutionẽ non vitiat, h. d. Bar.

b Siquis ita. heredẽ. in testamento. ac.
i Scripsero. de futuro non fit cõditio ut impediat: sed de preterito sic vt h. & s. eo. l. ij. §. põt aũt is. nec ob. ff. e. l. clemẽs. §. fi. ibi dices. & hoc vbi sibi testator apposuit cõditionem. si aũt extraneo: tunc si de preterito valet: vt. s. e. l. ij. & l. hoc articulo si de futuro nõ: q̃ est captatoria: vt. ff. e. l. ille. & ff. de his q̃ pro nõ scrip. ba. l. ij. in fi. Sed quare secus q̃n sibi apponit cõditionẽ de futuro: & aliud q̃n extraneo? Rñ. fm Jo. cũ cõditio pendet ex testatore: si deficiat habeb̃ pro pura. & facit. ff. de condi. insti. l. institutio. & C. de insti. & sub. l. pe. Sed contra. s. eo. l. quotiẽs. §. tãtũdẽ. sed vide vt ibi. Itẽ nota q̃ alicubi videtur esse cõditio. & non est vt h. & ff. de op. leg. l. illud aut illud & ff. de adi. leg. l. a filio. §. fi. sed ar. cõtra. ff. de vsufruc. leg. l. q cum plures. ac.

Cum in testamento. Nõ admittitur concursus instituti & substituti. h. d. bar. Et primo ponit vnũ dictũ. Secũdo infert ad casum q̃situm. scõa ibi. ex quo. Jo. de imo.

k Cum in testamento. als in testamento. ac.
l Scribit. subaudi filiũ instituo: als nõ ẽnt duo gradus.
m Post mortem. fecit fm galli consiliũ: vt & s. de libe. & posthu. l. gallus in prin.
n Duo gradus. instituti & substituti ut filius qdẽ institutus. nepos ãt habeat substitutus. ac.
o Ticius substitutus fuit etiam vulgariter. s. si nepos non erit heres &c. & sunt tres gradus. ac.
p Una cũ filio. Iz testator dixerit si nepos hẽs nõ erit ticius hẽs esto: & hic nepos nõ est hẽs. ac.
q Sed in secũdũ. i. in locũ deficiẽtis secũdi gradus ex quo cepit posse adiri hereditas: sed hic nõ cepit posse adiri heredem: ergo ticius repellat: ut. ff. de acqui. here. l. ij. & facit. ff. ti. i. l. si mater. ac.

Nec verba. Copula vltimo loco posita si ẽ iter pcedẽtes solute posita cẽsetur fuisse apposita. h. d. put est ibi & gaius. Quidam hñt sine &. tũc hoc dicit. Soluta soluit in coniunctam. h. d. Bar.

r Tres instituisse. breuiter duos gradus cõphendit: sic. ff. ti. i. l. luci⁹. §. alit. ac.

Qui tres. Indefinita oratio nõ cõprehẽdit illud qõ spãlit ẽ positũ. h. d. Al' sic. Sequẽs scriptura spãlis detrahit gñalitati pos̃i in scriptura. io. de imola.

s Duos dũtaxat. sed quid si duos tm̃ habebat & idem scripsit? Respon. eum heredem cẽ: ut. ff. ti. i. l. siquis cum quem in prin. Item nota q̃ sequens scriptura determinat & restringit precedentem. sic. ff. de v̄b. sig. l. si cum fundum. & de acq. pos. l. si is qui. & s. de calum. hec actio.
t Instituisse. nota sequentẽ scripturã determinare & restrigere pcedentẽ.

Qui filio. Post mortem legatarij põt seruus legatus pro parte heres instituti. h. d. bar. & io. de imo.

u Qui filio. siue leget testator seruũ suum filio erberedato siue extraneo potest eundẽ seruũ instituere post mortẽ legatarij: quia dies incertus est als tolleretur dies. ut. s. e. hereditas. sed an valeat legatum serui si hic solus seruus post mortem legatarij est institutus? Rñ. nõ q̃ ante mortem legatarij nõ q̃ nemo ẽ heres. postea non q̃ libera psona inueniret legata. & facit. ff. ti. i. l. si seruus cõis. §. fi. & l. sequen. & C. de necess. ser. l. pe. §. fi.
v Eundem. s. pamphilum.

p Filij erberedati.
z Eundem seruum.

Seruus. Conditio tacite adiecta hereditati: non põt in codicillis adimi. h. d. bar. & Jo. de imola.

a Pure scriptus. quo ad verba effectus autem eius est ut conditionem adimpleat libertatis. & dic scriptus. s. solus fm Joannem.

Nec verba. publius marcus & gaius inuicem substituti: heredes mihi sunto. sic interpretanda sunt: vt breuiter videretur testator tres instituisse heredes: & inuicẽ eos substituisse: perinde ac si ita scripsisset. ille & ille & ille instituti heredes & substituti sunto. Qui tres filios habebat & ita scripserit. filij mei heredes sunto. publius filius meus heres esto. videri potest prima parte duos dũtaxat filios heredes instituisse.

Idem. Qui filio impuberi exheredato pamphilum legat: eundẽ postmortem filij ex parte heredẽ instituere eodẽ modo põt: quo is q̃ suũ cõẽ sempronio legatum: eũdem post mortẽ sempronij ex parte heredem instituit. Seruus testamẽto heres pure scriptus: liber aũt iussus esse si intra calendas decembris decem dedisset: si codicillis pure libertatẽ acceperit. Intra calẽdas gdẽ neq̃ liber neq̃ heres erit: nisi decẽ dederit. si intra calendas non dederit liber ex codicillis erit. Si quis suum suũ liberum sub conditione heredẽ pure scripsisset: eũq̃ vẽdidisset: pendẽte conditione iussu emptoris seruus adire hereditatem põt: q̃ & ps̃tit institutio: & ẽ qui ius iperandi hz. Qui si post defectã conditionẽ alienat⁹ fuisset: non põt iussu emptoris hereditatẽ adire: q̃ eo tpe ad eum pueniss̃et: quo iam extincta institutio inutilis fuerat. Igitur cum seruus sub conditione liber esse iubeat: & legatũ pure acceperit: si pendente

b Jussus est. sub hac cõditione si inter &c.
c Neq̃ liber. ex testamento non est liber: q̃ non extitit adhuc conditio: & per cõsequens nec heres: q̃ nõ liber. & quia sub eadẽ conditione retardat hereditas: vt. ff. eo. l. seruus alienus. §. i. & ar. ff. de condi. insti. l. cũ seruus. & s. eo. l. trebatius. §. fi. & argumẽ. s. de scr. vl. pre. l. iij. §. q̃ bz. Item nec ex codicillis est liber pendẽte conditione: vt hic dicit: qa voluit lex expectari: an habeat vtrunq̃ ex testamento: & sic sit necessarius q̃ est si exstat conditio als voluntarius hz. h. Item si esset liber in codicillis videretur remota conditio libertatis: & per consequens hereditaris: & sic directo daretur hereditas in codicillis remouendo conditionem quod esse nõ debet: vt instit. de codicil. §. finali.
d Liber ex codicillis. heres volũtari⁹ fm. b. ut argu. s. e. l. si seruus cõmunis. nec obstat. C. de necess. ser. l. quidã. §. sed cum veteres. vbi est necessarius: quia ibi nil de libertate dicit in testamento. sed alij dicunt ut Jo. & R. q̃ hic non est heres vtpote deficiente conditione: sed tm̃ liber: vt argumen. s. e. l. & cpleta. sed tunc libertatem quo ps̃eq̃t cum non

erũte ex eo testõ herede nil ualeat: ut. C. de fideicom. li. l. eam: & rñ. h habebat coheredem. vel illud de relictis in testamento. hic autem in codicillis. sed est hic opus adire hereditatem a legatario als non valet libertas: ut. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. & secũdum hoc potest in fine legi cum nõ fm Joannẽ q̃ habebat ex codicillis non erit. s. non adita hereditate a legatario. ac.

Si quis seruum. Sublata cã viuo testatore p quã conditio vni rei adiecta alteri intelligat repetita: cessat repetitio conditõe pẽdẽte: sec⁹ si tẽpore quo talis pos̃it cã conditio iã cẽt defecta. h. d. Et primo loq̃t quõ seruus ẽ institutus pure & libertas data sub cõditiõe. Scõo quõ libertas dat seruo sub cõditiõe: & eidẽ dat legatũ pure. Scõa in uersi. igit. Jo. de imo.
e Cõsistit institutio. per cõditionẽ defectam sub qua & ipsa institutio facta videtur quãtum ad querẽdã hereditatẽ seruo. R. Sed numqd si postea cõditio exiterit restituet emptor hereditatẽ seruo. rñ. nequaq̃. azo. expectat ergo hic conditio q̃n seruus in eodẽ mansisset statu. nã aln̄ cõditionem nec se: nec aliũ põt facere hẽs dẽ: sed alienatiõe facta ẽ quẽ faciat heredẽ. & iõ cõditio non expectatur: q̃ nõ est cõditio. sed q̃ pp naturam libertatis differt institutio co. s. non alienato.
f Imperandi. nouus dominus.
g Defectam conditionem. libertatis que forte erat si navis venerit ex asia hinc ad mensem. & dic q̃ defectus conditionis & libertatem & hereditatez sub conditione tacita repetita datam vitiat: alienatio solam adimit libertatẽ: ut insti. e. §. seruus.
h Inutilis. q̃ pinde ẽ mõ hñdum ac si fuisset pure institutus: & simpliciter sine libertate data aliquo mõ. h. q̃ hoc iure nõ valebit. hodie secus: ut. C. de necess. ser. l. quidã.
i Igitur. quod dicit in hereditate seruo relicta: idem in legato cum sub conditione libertas fit ei relicta.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Pendente conditione. s. libertati ascripta. ac.
b Legatum hẽbit ipse manumissus q; legatum pure cepit deberi manumissione facta. b.
c Aut dño acqret. cũ fuit alienatus.
d Mortis. s. domini.
e Extincta. ⁊ sic videtur q; nõ cedat dies huius legis q̃tum ad hoc ut valeat uel nõ a tẽpore mortis quod est bene notandum. vel satis potest dici q; cedat tempore mortis. b.
f Fuerit. s. seruus. ac.
g Recidit. habuit enim quasi tacite quo ad seruo acquirendum legatum conditionem libertatis adiectã. ℟. vel sic q; pinde habendum est ac si legatus simpliciter sine libertate fuisset ei relictum quod nullum esset: vt. C. de le. l. seruus ⁊ facit. ℐ. de le. i. l. quesitum. §. i.

Cuz uenditor. Venditor tenetur restituere heredi emptoris q̃qd acquiritur per seruum venditum. b. d. cũ. l. sequen. bal.

b Nõ debet. vẽditor.
i Nõ totũ. de subtilitate iuris. ac.
k ℐ est. nã videtur voluisse testator vẽditorẽ habere partẽ dimidiã serui cũ eũ ĩstituerit pro dimidia. b.
l Hereditatis. totius. cũ enĩ fuit institut⁹ seruus pro dimidia ⁊ medietas serui remansit penes vẽditorẽ: ergo medietas illius dimidie: ⁊ sic alia sit emptori restituenda que est quarta totius hereditatis. b. ⁊ cõtra: quia heres non erat nisi in dimidia: non poterat habere nisi medietatem serui ⁊ mediam institutionis serui: que erat quarta totius: sed tamẽ statim corrigitur. ac.
m Notat. i. reprehendit ita. ĩmmo ⁊c.
n Distractus. ⁊ traditus. ⁊ sic apparet corrigi q̃ dictum erat. ℐ. l. pro ri. in fi. plane non totũ ⁊c. ⁊ facit. ℐ. de ac. emp. ⁊ vẽ. l. iul. §. sicd seruo. Sed cur nõ habet aliquid venditor cũ testator sciebat seruũ esse venditoris: rñ. cõtẽplatione serui instituit in dubio: ut. C. de vsufruc. le. l. fi. ⁊. ℐ. de le. pres. l. iij. §. i. Jtẽ quomodo coheres perit ultra q̃ sit bñs: vt. C. de rei vẽ. l. res alienas. Rñ. q; testator videtur eũ voluisse habere totuz cui ⁊ partẽ dedit: vt ar. ℐ. de condi. ⁊ demõ. l. si qs eũ quẽ. Perinde enim habet ac si emptor proprium seruum instituisset sine libertate ⁊ sic hereditas tota ⁊ seruus dabitur heredi emptoris.

Si paterfamilias. Propter repugnãtiam iuris cõis admittitur cõcursus instituti ⁊ substituti. b. d. bar. Jsta est satis bona lex ⁊ diuiditur in quatuor partes. Nam primo ponitur thema ⁊ questio. Secundo quedam distinctio ⁊ ratiocinatio. Tertio quesiti decisio. Quarto decisionis probatio per exemplũ. Secũda ibi. nã qui. Tertia ibi. at qui. Quarta ibi. igitur. sed tu potes dicere q; in secundo ponitur decisio quesiti in nube ⁊ quedam distinctio ex qua infert ad decisionem in specie: cum illa distinctio non videtur bene posse adaptari ad casum quesitum. ⁊. b. d. Vel sic. Propter conflictum ⁊ repugnãtiã regularum atq; rõnum concursus admittunt instituti ⁊ substituti. Jo. de imo.
o Ingenuũ. idẽ esset ⁊ si libertum. azo.
p Credebat. forsan. nos enim ignoramus quid ipse crediderit. ac.
q Sempronium. institutum. r In partẽ. quartã ut in fi. dices.
s Qui scit ergo ⁊ est seruus. ac.
t Et ita substituit. in his uerbis.
u Heres non erit liber puta de nouo factus. ac.

ℐ ditione[a] manumissus vel alienatus fuerit: legatũ habebit[b] aut dño[c] acqret: quãuis mortis[d] tpe ℐditio libertatis extincta[e] fuerit[f]. Si vero post defectũ ℐditionis manumissus aut alienatus fuerit: legatuz ad irritũ recidit[g]. Cũ vẽditor suũ ante traditionẽ ab emptore pro pte heredẽ scriptũ adire iubet: restituere coheredi sui necesse hz: q; lucruz facere eius serui quem iure vẽdidit non dz.[h] Plane non totum[i] qõ acquisierit restituet: sed pro ea dũtaxat parte q̃ seruus coheredem habuerit. Marcellus.

Ide est[k] partem dimidiam sui ⁊ quartã hereditatis[l]. li. xxxij. di. Juliani marcellus notat[m]. Immo ⁊ id dz pstari qõ ℐsequi venditor non potuisset si prius q̃ adierit suus ptẽ hẽditatis distractus[n] eẽt: qõ ẽ verũ. Ulianus

Si paterfamilias ticium quez ingenuũ[o] eẽ credebat[p]: hẽdez scripserit: eiq; ⁊ si hẽs non eẽt sempronium[q] substituerit: deide ticius q; seruus fuerat iussu dñi adierit hereditatem. potest dici sempronium in partẽ[r] hereditatis admitti. Nã qui scit[s] aliquẽ seruum esse ⁊ eum heredem scribit: ⁊ ita substituit[t]. Si ticius heres non erit[u] sempronius heres esto. intelligitur tale quid dicere si ticibus neq; ipse heres erit: neq; alium[v] heredẽ fecerit. Atq; si eum quem liberum putaret[w] heredem scripserit hoc sermone. si heres non erit[x]. nihil aliud intelligitur significare q̃ si hereditatez vel sibi non acquisierit: vel mutata[y] cõditio ne alium[z] heredem non fecerit. que adiectio ad eos pertinet qui paterfamilias heredes scripti: postea in seruitutem deducti fuerint. Igitur in hoc casu[a] duo semisses fiãt ita vt alter semis inter eum qui dominus instituti heredis fuerit: ⁊ substitutũ equis portionibus diuidatur[b].

Pomponius.

Et hoc tiberius[c] cesar constituit in persona parthenij: qui tã q̃ ingenu⁹ heres scriptus adierat hereditatem quum esset cesaris seruus. Nam diuisa hereditas est inter tiberium ⁊ eum qui parthenio substitutus erat vt refert sertus pomponius. Ulianus.

Qui soluendo non erat duos appollonios[d] liberos hẽdes q; esse iusserat: altero ante[e] apertas tabulas testamenti mortuo: non ineleganter defendi poterit: eum qui supererit liberum ⁊ solum necessarium heredem[f] fore[g]. Q; si vter q; viuit institutionem nullius esse momenti propter legem elieseentiam que amplius q̃ vnum necessarium heredem fieri vetat.

Paulus.

Vicem[h] enim eos sibi obstare. Alphe.

Paterfa. testamento duos heredes instituerat: eosq; monumentum[i] facere iusserat in diebus certis. deinde ita scripserat. Qui eorum[k] non ita fecerit: omnes erbere des sunto. alter heres hereditatem pretermiserat: reliquus heres consulebat: cũ ipe monumẽtũ ℐstruxisset: nunqd min⁹ heres eẽt ob eã rez

a Diuidat. sed qd fiet ꝺ alio semisse: rñ. dominus instituti habet precium inspecta potius veritate q̃ opinione: lz qdã cõtra. ⁊ est etiam pro hoc. ℐ. l. pro ri. q; verisimile est q; imperator sibi pcipuũ acceperit. Sed videt distingui aut voluit aliũ fieri heredẽ si apparet seruus ⁊ tunc substitutus in totum repellitur si paruerit domio in adeundo. Aut noluit ⁊ tunc in totum admittit ur. C. e. l. cum p ponas. que est contra. So. ibi erat certũ qd voluit p verba: si nõ erit heres significari: hic cõtra. nam dubitabat an testator crediderit liberum. Jtem si crediderit liberũ dubitat quid uolebat p p̃dicta verba. ⁊ distingue vt insti. de vul. sub. §. fi. ⁊ facit. ã. ꝺ cui. l. si stipulatio. §. i. ⁊ ℐ. de acq. here. l. vij. ⁊. C. de iure deli. l. cum aliqs.

Et hoc tiberius. Jsdrin ceps in cã propria ẽ iudex idẽ in quolibet qui nõ recognoscit superiorem. b. d. Bar. sed nullus alĩ⁹ doctor sentẽtiat.

b Et hoc tiberius. insti. de vul. sub. in fi. dicit titius: ⁊ sic binomius. Sz opponitur si testator crediderit liberz: ergo substitutio ei facta ĩtelligitur facta vt libero: ergo dñs nihil hz. sz substitutus totũ. Rñ. opinioni testantis est ueritas contraria: quia est seruus que preualet cũ ignoramus certitudinem uolũtatis. nam põt esse q; lz liberuz putabat tamẽ uoluit si quo casu detegeret eius conditio ⁊ seruus appareret q; dominus haberet: sed latebat ꝺ quid uoluerit.

Qui soluendo. Si defectus extrinsecus tempore aperture tabularz cessat testamentũ reconualescit. b. d. bar. ⁊ Jo. de imo.

c Appollonius. secus si diuersz nominum essent. Rñ. quia tunc primo nominatus: nisi in casu: vt. ℐ. co. l. qui soluendo. ⁊. ℐ. qui ⁊ a quibus. l. si quis heres. Ric.
d Ante apertas. hoc ideo dicit q; ꝑm hec iura nõ cedebat dies hereditatis: vt posset adiri: nisi ab apertura tabularũ ẽt instituto pro parte herede. sed hodie statim a morte testatoris: vt. C. de cadu. tol. §. i. ⁊. §. in nouissimo. ⁊ ideo quia distinguitur ante aptas tabulas vel postea. dices hodie ante mortem testatoris uꝫ postea ⁊ hoc maxime in necessario qui protinus post mortem eius est heres: vt insti. de here. qua. ⁊ dic. in prin. ac.
e Heredem. nõ q; nõ valet qõ cõfirmat cõtra regulã catonianã.
f Fore. imo videt nullus: ut. ℐ. de re. dub. l. si fuerit. contra. solu. ℞ apparet quis sit heres altero mortuo: ibi nõ quis legatari⁹. Jtez hic testator utrunq; noluit esse heredem: ibi alterũ nñ habere legatum. ⁊ facit insti. qui manu. non pos. §. i. ⁊. C. de necess. ser. l. i. ⁊. ℐ. de testa. mili. l. in fraudẽ. ⁊. ℐ. e. l. in tempus. §. i. ⁊ ℐ. de manumis. testa. l. cum ex pluribus. ⁊. ã. de testa. tut. l. duo. ⁊. ã. de usufruc. l. quotiens. ⁊. ℐ. de lega. i. l. si quis legauerit. Item nota quod non valet postea confirmatur contra regulam catonianam. sed illa in legatis: hec in hereditate.
g Vicem. cum non apparet quis prior⁹ posterior⁹ nominetur vt. ℐ. e. l. qui soluendo. ac.

Paterfamilias. Ex facto alterius alius non potest. hoc dicit Bar. ⁊ Jo. de imo.

b Monumẽtum. totum nam si pro parte non sufficit: lz secus sit in cõdi. q̃ dui. potest: ut que consistit in banda pecunia: vt. ℐ. de condi. ⁊ demon. l. pe. ⁊. l. si tale. §. fi. ⁊. ℐ. de manumissis testa. l. si ita fuerit. ⁊ nota plene. C. de condi. inser. l. si plures.
i Eorum. nõ hanc uoluntatem defuncti non seruari. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Neminē. nō neminem ex alterius facto neqz hereditati alligari: neqz erhere dari posse. ac.

b Posse .cōtra. ſ. de his que in testa. delen. l. cancellauerat. in fi. ſed illud p̄pter voluntatem defuncti: qz ipsemet cancellauit. Item facit. ſ. eo. l. hoc articulo. ⁊ l. ticius. ⁊ j. ad silſ. l. fi. ⁊ ſ. de nego. ge. l. ſi ex duobus. ⁊ de iudi. l. ſi petitor. ⁊ ſ. de ali. iudi. l. i. cum suis concor. ac.

c Adisset. nec momentum fe ciſſet.

d Heredē cē. isolidum ut. ſ. eo. l. ſi quis ita scripserit in fi. ⁊ nō h̄ p̄ceptū testatoris non seruari. qz dixit qui eorum cē. sic ⁊ alīs non seruat. j. de le. i. l. pfamilias. §. diuus. ⁊ de condi. insti. l. q̄dā. ⁊ ē ratio: qz ex alterius facto cē. vt hic dicit cum cō cordā. dictis.

Si mevia. Si testamēto adiicit cōditio de p̄ſenti vel de p̄terito q̄ sit impossibilis reijcitur ⁊ remanet dispositio valida. b. d. io. de imo.

e Vinceret. i. vincit in p̄ſenti tpe sz vī ꝛtra. ſ. de iniusto te. l. cuz in secūdo. siue ponas de p̄ſenti: siue de futuro. sed ibi falsa: hic negatoria.

f Impossibile de natura. nota q̄ impossibile de natura in testamēto ascriptū nullā viz hz.

g Scriptum. ſ. filiam viuere que nunq̄ fuit. accur.

h Nullam viz. sz remanet institutio pura quo ad illud vt. j. ti. ij. l. i. ⁊ inſtt. c. §. impossibilis.

i Haberet. ⁊ sic nō vitiat testamentū.

Quidam. Ex testamento nō p̄t cōueniri q̄ a defuncto grauat⁹ p̄bat: sed q̄uenietur ex mādato qō suscepisse p̄batur. b. d. Bar. ⁊ io. de imo.

k Amicus. credebat habere meliorē amicū q̄ patrē sed nō fecit ad qō. C. de cura. fur. l. fi. §. i. ac.

l Instituere. nō filium non posse inuenire meliorē amicū q̄ patrē. ac.

m Ab eo. testatore de restituē da hereditate: hoc tū voluit testator: sed nō p̄dest: ut hic petatur fideicō. sed mādati agit ut subijcit. si āt rogasset testator teneret amicus adire ⁊ restituere: ⁊ sic p̄ſ peteret: utpote sibi q̄situm per filiū. ac.

n Interposuisse. tacite testatori: sed exp̄resse filio. nec etiam pactum future successionis: qa testator consentit ut. C. de pac. l. fi. ac.

o Secutum. exp̄resse. p Restituturū. alīs. p̄statur ū. ac.

q Inutilē. j. de stip. ser. l. fi. Solu. ibi in contractu vbi tps cōtractus inspicit. aliud in hereditate ⁊ legato: vt hic. ⁊. C. de cōdi. inser. l. ſi vxor. Item ibi dolo p trahebat tps in quo cēt iuris. hic nō cū testator p̄ſ queri volebat. item cōtra. ſ. man. l. mādauero. §. fugitiuus. sed ibi de pecunia domini empta erat res ⁊ contractus ibi erat: h̄ secus. ac.

r Vulgarē. i. directā mādati. ac.

s Placeret. ſ. vtilē mandati. sed certe imo in factū: vt. ſ. man. l. ſi ꝺo non remunerādi. §. ſi filio. sed cadē est in factū ⁊ vtilis: ut nō. ſ. de p̄script. uer. l. quotiēs. ⁊ facit. j. de fideicō. li. l. ſi dubitet. §. ſi. ⁊ de ac. ⁊ ob. l. filiusfa. suo nomine. ⁊ de uer. ob. l. quidā. ⁊. C. de inoffi. te. l. filius matrē. ac.

Si ita. Dictio imo est correlatiua. b. d. bar. ⁊ io. de imo. Al'sic. Ultima correctiua derogat priorib⁹. b. d. Dictio imo siue ponat in vna oratione siue in diuersis ponit correctiue si p̄ferat sine culpa. Bal.

t Fore. ponit ergo correctiue verbū imo. sic. j. de ma. te. l. stichū. alīs p ⁊: ut. C. de no. co. fa. l. i. §. qb⁹. ibi. imo ⁊ mu. cē. quandoqz pro vel: ut. C. de sacro san. eccle. l. iubemus. §. iconomos. sz ar. cōtra. j. de condi. ⁊ demon. l. nam ad ea. vbi distinguit incōtinēti vel ex intervallo. ac.

Quidam. Cum testator trāsit ad bipondium non derogatur prioribus institutis. b. d. io. de imo.

u Ticia iam nata.

r Heres esto. simpliciter instituta in asse instituta videt. ac.

y Dimidia ⁊ quarta. totius hereditatis. ac.

a Posthuma quoqz. i. posthumus ⁊ posthuma. ac.

b Habiturus cēt. ⁊ tunc diuidit hereditas in. xviij. vncias. ac.

c In ꝓposito. cum solus posthumus ē natus accur.

d Cum as filie. iaz nate. ac.

e Vigintiunuz. quod tantum est quantum ⁊ vij. predicte.

f Filia. iam nata sed contra huic. C. de le. l. cum questio. vbi tantuz aufertur priori quantuz cōfertur secundo. Sol. illud in natis. hic in posthumis: qui non sic auferunt cū inueniant insolidum heredem. vel h̄ secundus in certis vncijs. ibi secundus in medietate: vl' tertia eius qō reliquerat priori. vel h̄ voluit excedere assem ibi erat dubium an voluerit vel non: ⁊ ita non excedit ut ibi: ⁊. j. e. l. qui non militabat. §. filijs. item contra insti. eo. §. ſi plures. ibi. ptib⁹. cni cē. vbi asse distributo postea institutus in tantū dē admittitur. alīs ad unciam. So. ibi in natis. vel hic corrigitur fm yr. vel verius hic voluit testator habere tantūdem cum virerit ex quarta parte. ſ. dimidia ⁊ q̄rta vel tū quarta. item contra. j. e. l. qui non militabat. §. filijs. vbi videtur ademisse de asse quātū secundo contulit. sed ibi dubium erat an voluerit assem excedere: h̄ constabat q̄ sic. alij q̄ hic as exp̄ſſim filie fuit assignatus: ibi simpliciter institutio facta: quod nō placet: qz h̄ lex hoc nō dicit. ⁊ facit. j. ad trebel. l. marcellus. ⁊. ſ. de lib. ⁊ posthu. l. ſi ita scriptū. ⁊ de le. i. l. ſi quis testamē to. §. i. ac.

In testamento. Qui primo relinquit vncias postea partes intelligitur partes facere de

Si ita scriptuz fuerit. ticius immo seius heres esto. seiū solū heredē fore[t] rū. Sz ⁊ si ita. ticius hs esto: imo seius hs esto: idē erit dicēdū seium solum heredem fore. Quidaz testō ita hdē instituit. Ticia filia mea hs esto[x]. siquis igitur mihi liberoz me viuo siue moz tuo nascetur: tunc qui virilis sexus vnus pluresue nascētur ex parte dimidia[y] ⁊ quarta: qui femminī sexus vna pluresue nate erunt ex quarta parte mihi hs sit. posthum⁹ ei natus ꝑsulebaſ ex quota parte posthumus hs eēt. Rū. cā hdītatē in septē ptes distribuē dā: ex his filiā q̄tuor: posthumū tres habiturū: qz filie totus as: posthumo dodrās datus ē: vt quartā portionē amplius filia q̄ posthumus ferre debeat.

Jō si posthuma[a] quoqz nata eēt tantundē sola filia quantum vterq posthumoz habiturus[b] eēt. Ita q̄ in proposito[c] cum as filie[c]: dodrās posthumo sit: datus. xxi[c]. partes fieri vt filia[f]. xij. nouez filius habeat. In testō ita scriptum ē. lucius ticius ex duab⁹ vncijs: gaius ticius[g] ex parte vna: meuius ex parte vna seius ex partibus duabus hē des mihi sunto. cōsulebaſ qd iuris eēt. Rū. hanc scripturam illam iter pretationē accipere posse vt lucius ticius duas vncias habeat: ceteri autem quasi fine partibus instituti ex reliquo dextante heredes sint: quē dextantē[b] ita diuidi oz vt seius q̄ncūcē: atticius ⁊ meuius alterū quincūcē habeant. Marcia.

His verbis. Tici⁹ hereditatis mee dūs esto[i]. recte institutio fit. Illa institutio valet. fili⁹ meus impijſſimus male de me merit⁹ heres esto. pure enim heres instituitur cum maledicto[k]. ⁊ omnes buiusmodi[l] institutiones recepte sunt.

Interdum nec cum libertate

residuo. b. d. bar. ⁊ io. de imo.

g Atticius. proprium nomen: ut ibi gaius atticius. ac.

b Hertātē. i. decem vncias. insti. eo. §. hereditas. ⁊ facit. ſ. eo. l. ſi quis ita heres. ac.

His verbis. Verbum dominij seu sonans in dominium intelligitur de directo ⁊ sic intelligitur de potiori ⁊ maiori significato. hoc dicit Bar.

i Dominus esto. nam heres ⁊ dominus idem est: ut insti. de here. quali. ⁊ differen. §. penul. idem si dicam bona mea tibi relinquo. ut insti. de testa. mili. §. idem primilegium. ⁊. C. de testa. l. quoniam. ⁊ de se. nup. l. hac edictali in principio. ⁊ hoc nisi alium instituisset heredem. tunc enim videtur fideicom.

k Cum maledicto. j. cuz maledictione ⁊ pure videtur institui sz illa verba filius meus impijſſimus heres esto fuerunt dicta. azo.

Illa institutio Verba maledictionis vniuersalia institutionem nō vitiant. b. d. bar. ⁊ io. de imo.

l Illa. buiusmodi. ſ. eo. l. quotiens. §. ſi quis nomē. cōtra. ſo. ut ibi.

Interdum. Seruus de adulterio accusatus a domina non potest heres institui. b. d. Bar. Jo. de imo. ⁊ Bal.

a Accusatū. alʒ accusatū. alʒ maculatū. ⁊ facit insti. eo. §. est aūt. ⁊. ſ. e. l. ſi non ter. ⁊ de le. ij. l. cū filius. §. seruus. ⁊. C. de colſ. dete. l. i.

b Manumissum. simpliciter sine hereditate.

Si in patre. Facta domonstratio non vitiat instōnē si constat de p sona instituti. b. d. Bar. ⁊ io. de imo.

c Si i patre. alʒ. ſ. heredis. alʒ parte. ſ. prouīcie. cuz. n. de substantia persone erratur tunc secus ut. s̄. eo. l. quoties in pn̄. ⁊ facit. ſ. ó re. du. l. quotiēs. ⁊. l. qui habz ⁊. C. de testa. l. ſi in nomine. ⁊ insti. de le §. qs in noīe. ⁊. ſ. de ꝑdi. ⁊ de monstratio. l. falsa circa prin.

Si alienum. Inutilis est institutio serui aliem facta cum libertate. nec tractu temporis confirmatur. hoc dicit Bar. ⁊ io. de imola.

d Si alienum. prorsus secus in communi. vt. s̄. eo. l. ſed ⁊ ſi in ꝑdi tione. §. seruum cōmunez. ⁊. §. ſe. ⁊ ibi nō. ⁊ secus in proprio: vt. s̄. eo. l. quotiēs. §. seruus cū libertate.

e Neutrū. nec institutio nec libertas.

f Libertas. directa: ut. C. de manu. testa. l. seruo suo. ac.

g Inutiliter. inspecto initio sicut ⁊. ſ. de vsucap. l. sequitur. §. ſi autem. ⁊. ſ. de regu. iur. l. penultima. ⁊. s̄. de nora. l. in delictis. §. ſi extraneus. ⁊ qō iussu. l. ij. §. ſi. ⁊ insti. qui da. tuto. poſ. §. seruus. ⁊. ſ. de cō di. instru. l. seruus alienus. Ac.

h Data ē. nō qꝫ illud qō ab initio non valet nō pōt postea valere: lz recidat in eum casum a quo incipere pōt.

In extraneis. In extraneis heredibus requiritur. capacitas tribus temporibus: videlicet tempore testamenti: mortis ⁊ aditionis hereditatis. media ṽo tempora non curantur. hoc dicit Barto. ⁊ Jo. de imola.

vtiliter seruus a domina heres instituitur: vt constitutione diuorum seuerꝝ ⁊ antonini significatur: cuius verba hec sunt. Seruū adulterij accusatū[a]: nō iure testō manumissuz[b] ante sniam ab ea muliere videri: qꝫ rea fuerat eiusdē criminis postulata: rōnis ē. Quare sequitur vt in eundē a dña collata institutio nihil mōmēti habeat. Si in pfē[c] vel i patria vel alia simili assumptione falsum scriptum é: dū ó eo q demonstratus sit constet institutio valet.

Si alienū[b] suū Lozen. liberū ⁊ heredē esse iussi: ⁊ is postea meus effectus ē: neutrū[c] valet qꝫ libertas[f] alieno suo inutiliter[g] data[b] é. In extraneis heredib[b] illa obseruantur: vt sit cum eis testamēti[l] factio: siue ipſi heredes instituantur: siue bi qui in potestate eorum sunt. Et id duobus[k] temporibus inspicitur. testamenti facti: vt constiterit institutio: ⁊ mortis testatoris vt effectum habeat. Hoc ampli[b] ⁊ cū adijt hr̄ditatē eē dz cuz eo testi factio siue pure siue sub ꝑditione hr̄s institutus sit. Nā ius heredis eo maxime tpe inspiciēdum ē quo acquirit hr̄ditatem[l]. Medio autē tēpore inter factum testamentum ⁊ mortē testatoris vel conditionē institutionis mutatio[m] iuris heredi non nocet: qꝫ vt diximus tria tēpora inspicimus. Lpia.

Seruum meum heredem institutum cum libertate si viu[b] vendidero ei cum quo testamenti factio non est: posteaqꝫ eum redemero: ex testamento mihi heres eē poterit. Nec medium tempus quo apud eum fuerit vitiauit[n] institutionem: qꝫ verum est vtroqꝫ tempore tam testamenti faciendi qꝫ mortis tēpore in eū fuisse. Unde si apud eum remanserit vitiatur institutio.

Vel si cum eo testamēti factio[o] ē: iussu eius adeundo acquiret ei hereditatem[p]. Si in non faciēdo[q] impossibilis conditio in institutione heredis sit expressa: fm omnium sententiam heres erit perinde ac si pure institutus eēt. Hereditas[r] plerunqꝫ diuiditur in. xij. vncias q̄ assis appellatione[s] continētur. Habent autem ⁊ he partes propria nomina ab vncia vsqꝫ ad assem: puta hec sextans[t] sextans[v] quadrans[x] triens[y] quincunx[z] semis[a] septunx[b] bes[c] dodrans[d] dextans[e] deunx[f] as[g].

Arci. Talem institutionem quidam valere non putant[r]. ſtichus liber esto: ⁊ si liber erit hr̄s esto. Sed diuus marcus rescripsit hanc institutionem valere perinde acsi non erat adiectum[s] si liber erit. Si quis[t] ita scripserit. ſtichus si meus erit cum moriar liber ⁊ heres esto. alienatus non poterit iussu emptoris adire hr̄ditatem q̄ius ⁊ si non erat hoc expressum. Nō alʒ liber ⁊ heres fieri poterat q̄ si māsisset[k] eius. Sed si viuus manumiserit celsus lib. xv digestoꝝ scribit fieri hunc heredē. Non enim hunc casum testatorem voluisse excludere palam est[l]: neqꝫ verba[m] omnino repugnant. nam quāuis seruus eius non est attamen certe libertus est[n]

Paulus Seruus hereditari[b] heres[o] instrui potest: si modo testamenti factio fuit cum defuncto[p]: lz cum herede instituto non sit.

Marcellus. Ticius tici[b] seio ⁊ sempronio ex semissib[b] hr̄dib[b] istitutis: ⁊ ceteris[q] exheredatis inuicem heredes substituit: deinde legata ⁊ libertates dedit: postea ita subiecit. cornelius ⁊ salustius: ⁊ varo equis

a Accusatū. alʒ accusatū. alʒ maculatū. ⁊ facit insti. eo. §. est aūt. ⁊. ſ. e. l. ſi non ter. ⁊ de le. ij. l. cū filius. §. seruus. ⁊. C. de colſ. dete. l. i.

b Manumissum. simpliciter sine hereditate.

Si in patre. Facta domonstratio non vitiat instōnē si constat de p sona instituti. b. d. Bar. ⁊ io. de imo.

c Si i patre. alʒ. ſ. heredis. alʒ parte. ſ. prouīcie. cuz. n. de substantia persone erratur tunc secus ut. s̄. eo. l. quoties in pn̄. ⁊ facit. ſ. ó re. du. l. quotiēs. ⁊. l. qui habz ⁊. C. de testa. l. ſi in nomine. ⁊ insti. de le §. qs in noīe. ⁊. ſ. de ꝑdi. ⁊ de monstratio. l. falsa circa prin.

Si alienum. Inutilis est institutio serui aliem facta cum libertate. nec tractu temporis confirmatur. hoc dicit Bar. ⁊ io. de imola.

d Si alienum. prorsus secus in communi. vt. s̄. eo. l. ſed ⁊ ſi in ꝑdi tione. §. seruum cōmunez. ⁊. §. ſe. ⁊ ibi nō. ⁊ secus in proprio: vt. s̄. eo. l. quotiēs. §. seruus cū libertate.

e Neutrū. nec institutio nec libertas.

f Libertas. directa: ut. C. de manu. testa. l. seruo suo. ac.

g Inutiliter. inspecto initio sicut ⁊. ſ. de vsucap. l. sequitur. §. ſi autem. ⁊. ſ. de regu. iur. l. penultima. ⁊. s̄. de nora. l. in delictis. §. ſi extraneus. ⁊ qō iussu. l. ij. §. ſi. ⁊ insti. qui da. tuto. poſ. §. seruus. ⁊. ſ. de cō di. instru. l. seruus alienus. Ac.

h Data ē. nō qꝫ illud qō ab initio non valet nō pōt postea valere: lz recidat in eum casum a quo incipere pōt.

In extraneis. In extraneis heredibus requiritur. capacitas tribus temporibus: videlicet tempore testamenti: mortis ⁊ aditionis hereditatis. media ṽo tempora non curantur. hoc dicit Barto. ⁊ Jo. de imola.

i Testamenti factio. passiue: vt subijcit. ac.

k Duobus. alʒ tribus. alʒ duobus. sed adijcitur certuz. ⁊ sic idem est.

l Hereditatē. nota ergo in extraneo tria vt hic ⁊ insti. eo. §. in extraneis. sed in suo necessario duo tantum. ſ. testamēti ⁊ mortis: qꝫ post mortē statim est heres: etiam si non adeat. sed fm Jo. in suis mortis tantū: vt insti. de here. qua. ⁊ dic. §. sui. In necessario tantū duo. ſ. testamenti ⁊ mortis: vt. s̄. in prin. huius legis. Sed certe quod dixi in suo. idem in necessario tm̄ ⁊ est verum quo ad hoc vt sciamus vtruz sit suus vel necessarius non quo ad hoc vtrum sit capax. Unde dic in necessario exigi tria tempora: ut. s̄. l. proxi. §. interdum. qꝫ nitaē habere ex testamēto idez in suo. sed ⁊ ipse nitatur habere ex testamēto: sicut quilibet extraneus. Verumtamen tempus mortis ⁊ aditionis idem sunt. Si ab intestato tunc sufficit tempus mortis in suo. Item in legatis sufficit tempus mortis: vt. ſ. de lega. prestan. bo. poſ. contra tab. pe. l. interuenit. ⁊ de iure fisci. l. non intelligitur. §. quando autem. ⁊ de reb. dub. l. ſi cognati. Item contra. ſ. de le. ij. l. non oportet. Sol. vt ibi. Item contra. ſ. e. l. in tempus. solu. vt ibi. Item contra. ſ. de acqui. here. l. seruus eius qui capere. sed illud de benignitate receptum est. Item ar. contra. s̄. de sta. homi. l. ⁊ seruorum. §. ingenui. ⁊. C. de hered. auc̄. item de nestorianis. sed specialia sunt. item facit. ſ. pro empto. l. ij. in prin. ⁊ de se. tabu. l. i. §. exigat. ⁊. ſ.

m Hutatio. s. captiuitas.

Seruz. Media tpa nō nocēt. b. d. Vel sic. Qui nō est capax vltime volūtatis. tm̄ capax est cōtracti. b. d. bal.

n Elitiauit. ⁊ facit. s̄. l. proxi. §. i. ⁊. s̄. e. l. seruus alienus. §. fi. ac.

o Factio. nō qꝫ tribus temporib[o] dz esse heres cꝛncus capax: suus: tpibus duobus.

p Hereditatez. facit insti. e. §. seru[o]. ⁊. s̄. e. l. quotiēs. §. ſi seru[o]. ⁊. s̄. e. l. nō min[o]. ⁊. ſ. de le. i. l. ſi mihi. §. regula.

Si in non faciendo. Impossibilis cōdino de institutione reiicitur. b. d. bar.

q Si in non faciendo. vt si digito celū non tetigeris: ut insti. ó muni. stipu. §. ipossibilis. ⁊. ſ. de v. obli. l. impossibilis. idē est si est in faciendo: vt insti. eo. §. impossibilis.

Hereditas. Hic iurisco sultus ponit oia nomina vncia rum. Bar.

r Hereditas plerūqꝫ. qꝫ qñqꝫ plures qñqꝫ pauciores vt in insti. e. §. hereditas. ⁊. §. nō aūt.

s Appellatione assis. ⁊ libre vel pondo vel pōderis. naz hec q̄tuor nōia sinonima sunt idez significantia. azo.

t Sercūs. i. vncia ⁊ dimidia: vt. s̄. de inoffi. te. l. papi. §. pinde si sint. ⁊. ſ. de le. prē. l. filiū. ij. rñ. ⁊. C. ó li. pōte. l. ſi. §. cū etiā. ⁊ sic nullum nomen est ḃ qō significet vnciam.

u Sertās. i. due vncie.

x Quadrans. hoc ⁊ sequens nomē nō ab vnciarū numero sed a certa portione assis sumpta sunt.

y Quadrans. i. tres vncie.

z Triēs. i. quatuor vncie.

a Quincunx. i. qnqꝫ vncie.

b Semis. i. ſex vncie. ⁊ sic medietas hereditatis.

c Septunx. i. septez vncie.

d Bes. i. octo vncie.

e Dodrās. i. nouem.

f Dertās. i. decē vncie.

g Deunx. i. vndecim vncie.

As. i. xij. vncie ⁊ sic appellatione assis tota hereditas continetur.

Talem. Verbū appositū in testō qō aliqd operi nō pōt bētur pro non adiecto. b. d. bal. ⁊ io. de imo.

f Talē. putāt. ⁊ male nō eo.

g Adiectuz. ſ. de cōdi. insti. l. Fnus alien[o] ⁊. l. qꝫ rō. ꝯ so. ibi. ⁊ facit. s̄. e. l. quotiens. §. siquis ita.

Si quis. Su[o] esse dicit in quo qs iuspfonat[o] retinet. b. d. bar. vel sic. Defectus ꝑditōis exp̄sse vel tacite intellecte vitiat dispōnē. ⁊ Fnus esse dr̄ ille qui est manumissu sin quo iuspfonatus retinet. io. de imo. b Si qs. boc. ſ. si meus erit ⁊c. i Hoc. ſ. si māserit. ⁊c. k Si mansisset. sed per ipz nou[o] dōs fieret heres: ut. s̄. l. proxi. i pnci. ⁊ facit. ſ. de condi. insti. l. iij. ⁊. ſ. e. l. si quis sempronium. ac. l Dalā est. cū nō sit verisimile iō voluisse testatorem ei auferre hereditatē: qꝫ festinauit ei dare libertatē. sed contra. ſ. de lega. iij. l. qui cōcubinā. §. si stichus. so. ibi nō dixit si meus erit sed si erit in ptāte mea. vel illa determinatur p istā. m Neqz verba. ſ. si meus erit. ⁊c.

n Libertus est. ergo nō est alienatus. R. ⁊ facit. ſ. de pe. le. l. cum dōs in fi.

Seruus. In seruo hereditario inspicit conditio defuncti non heredis futuri. b. d. Bar. ⁊ io. de imo.

o Heres. facit. s̄. eo. l. nō minus. §. hereditariū. ⁊ insti. eo. §. seruus alienus. ⁊. ſ. de le. ij. l. debitor. ⁊. ſ. de acq. re. do. l. in eo qō iure in fi. ⁊. l. se.

p Defuncto. nō cū seruus hereditatis iacētis instituitur ſufficit qꝫ fuit testamēti factio cū defuncto: licet nō sit cū herede. ac.

Lucius Si testator expleto aſſ. alios heredes istituit videtur illos. alio aſse vocare ⁊ non substituere. b. d. bar. ⁊ io. de imo.

q Ceteris, puta filijs. alʒ est inepta: ut. ſ. de uerbo. ob. l. quidam. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Posteriores.ex equis partibus instituti.ac.
b An secundo.s.ante institutionem primorum.
c Vel tertio.qz videbaꝫ quasi ad primiora sit facienda relatio.ar.ff.de le.i.l.seruus plurũ.§.fi.ꝛ quasi ordo scripture sit seruandus.ac.
d Datũ videri.ergo prio gradu videnꝫ istituti,s.sei⁹ ꝛ sempronio⁹ sicut ꝛ alij.ꝛ facit.ff.e.l.ticius,Ac.
e Videri.nõ ordinez scripture non seruari.

PAter. Ut primuz testamẽtum tollatur per secũdum sufficit esse possibile qꝫ ex secundo adeaꝫ hereditas.ꝛ seruus substitutus pupillo cum libertate erit ipsi pupillo necessarius heres si tẽpore mortis pupilli non reperiꝫ esse heres ipsius pupilli.b.d.bar.ꝛ Jo.de imo.

f Impuberi.heredi istituto.
g Eũ.s.seruũ.ac.
h Testamẽto facto,s.ꝑprio ticij.ac.
i Superius.i.primum.
k Sufficit.vt insti.q.mo.testa.infir.§.posteriori.ꝛ.ff.de l iul.rup.test.l.cum in secunda.ꝛ.ff.de his qui.vt indig.l.cuz quidam.
l Existere.nõ rũpi primum testamẽtũ per secũdũ:dum tñ per secundum possit existere heres aliquo casu.Ac.
m Institutiõis.facte a ticio.
n Hereditatemqz.vtrunqz simul.
o Non possit.vt incõmutabiliter possit dici necessarius vꝫ voluntarius:quia adhuc pendet vt subijcit.interim tamẽ videtur necessarius emptori ꝛ liber.sed postea fiet ei voluntarius vt etiam dimittere possit si pupillo succedat.vt.ff.e.l.seruus alienus.§.q fideicommissariã.ꝛ ar.ff.ti.i.l.fi.§.i.ff alij dicunt de necessario fieri volũtarium vt ibi.sed non econtra: vt hic.ꝛ sic interim nõ fieri heredẽ emptoris.ac.
p Ac si pupillo,decedenti in pupillari etate.nam alienatio speciẽ libertatꝭ nõ mutauit:vt .C.õ testa.ma.l.statuliberis. sic ergo erit necessariꝰ pupillo: vt.ff.ti.i.l.si plẽs.§.quos possuz.nec ob.qꝫ ẽ alien⁹ cum pupillus moriꝛ.ꝑ qõ vꝫ ñ eẽ necius sit si testator aliẽaſſꝫ:vt.ff. .e.l.talẽ.§.i.ff hic cũ suo onere transiuit cum pupillus alienauit vt hꝫ ꝛ.ff.eo.l.seruꝰ alienus,§.fin.ꝛ.d.l.statuliberis.
q Si uolit.non aũt cogitur:vt,ff.ti.i.l.fi.§.fi.ac.

SIus. Illius serui institutio prꝛualet qui creditorum fraudandorũ cã institutus non reperitur.b.d.Bar.ꝛ Jo.de imo.
r Secundo.s.substituendo vel etiam instituendo.ac.
s Scriptum.s.tñ non primũ:vt.ff.l.iij.ꝛ erit voluntarius;vt.ff.eo.l.si ꝟuo. aliter si non vebeꝫ ei libertas:qz tunc primus;vt.ff,eo.l.qui soluendo.ac.
t Alit.nota casum in quo valet substituno ꝛ non institutio.ac.
u Manumissus.qui secũdo loco scriptus est heres.ꝟ.ꝛ facit insti.qui ma.non pos.§.ꝛ,ff.qui ꝛ a q.l.si quis heres.ꝛ.ff,eo.l.si ita.i.rñ.Ac.

PStet. Potest quis facere testñ sub conditione si infra certuz tempus decesserit.b.d.bar.ꝛ Jo.de imo.
r Decessero.non obstat regula catonis.sed si poneres eum ita dixisse.instituo si decesero post tale tempus.videtur obstare.non enim tenet institutio si ante moriatur:vt.ff.de re.ca.l.i.in prin.sed responderi potest nõ obstare:quia sicut ꝺ dicitur videtur institutus sub conditione.ꝛ si decedit infra illud tempus vtpote ꝺficiente cõditione nõ extitit heres.Idem esset si sub qualibet alia conditione fuisset institutus:ꝛ ea defecisset testatore viuente.nam sufficit ad hoc vt testamentum teneat qꝫ aditi potest hereditas ex eo.Vel dic qꝫ non habet locum regula catoniana quotiens ex voluntate testatoris apparet aliud esse dicendum,i. quotiens testator voluit eam cessare.vel dic vt dixi.ff.de regu.ca.l.iij.ꝛ.iiij.vel dic regula catoniana habet locum in legatis:hec lex in hereditatibus.
ꝑ Pro parte.qz tunc institutus hẽret quãtũcunqz decederet sicut ꝛ habet totũ ex ꝑte istitutus.sed hic nõ habet si post tẽpus decedat qz deficit cõditio.nõ ergo pro parte siue etatis dicitur testatus pro parte nõ.sed in totum testatus sub conditione.ac.

Nõ.n.ꝑ ꝑte testatus itelligi ꝺz:sz sub ꝺditione istituisse. Idez.

SJis q soluendo non est:seruũ cum libertate heredez instituerit:ꝛ liberum substituerit:ante inciendum erit a substituto.lex enim eliscẽtia ita demum ei qui in fraudem creditorum heres institutus ẽ conseruat libertatẽ:si nemo aliꝰ ex eo testõ hꝫs eẽ põt. Idẽ.

DEmo dubitat recte ita heredẽ nũcupari posse.hic mihi heres esto.cũ sit corã⁹ qui ostendit.
C Qui frater non est sed fraterna charitate diligitur:recte cuz suo nomine sub appellatione fratris hẽs institutur.
Q Elsus

SJ liber homo cum tibi seruiret heres institutus iussu tuo adijt.trebatius eẽ eum heredem habeo tunc non eẽ⁹ hꝫdẽ:si necessitate id fecerit;nõ qꝫ alioquin vellz obligari.
C Siquis ita heredẽ instituerit.Ticius qua ex parte mihi soci⁹ ẽ in vectigali salinarum:prio ea parte mihi hꝫs esto.quidaz putant si asse descripto id ita adiectum sit:vt maxime⁹ socius fuerit:ticium non eẽ heredẽ.sed si qua pars vacua relicta fuerit:ex ea heredem euz esse. Quod totum ineptum ꝛ vitiosum est. Quid.n.vetat asse scripto vtiliter ticiuz ex parte forte quarta:ex ã socius erat:heredez institutum eẽ.
C Ticius heres esto.seius ꝛ meui⁹ heredes sunto.verum est quod ꝑculo placet duos semisses eẽ:quoꝝ alter coniunctim duobus datur.
C Cum quis ex institutis qui cum aliquo coniunctim institutus sit heres non ẽ:pars eius omnibus prio portionibus hẽditarijs accrescit. neqz refert primo loco quis institutuse st:an alicui substitutus heres sit.
C Si heres institutus scribendo.§.item placet in glo.Jo.ibi.ignarus nulli.
g Descripto.i.assignato alijs heredibus.ac.
C Si quis. Potest relinqui portio hereditatis per respectum ad portionem alterius rei.b.d.bar.ꝛ io.de imo.
b Ut maxime.q.d.etiam si maxime nõ.ꝛ est prio eis qz forte longe maior quãtitas est in societate.sed certe nõ ad quantitatem ;sed ad quotitatẽ se refert.ꝛ sic tenet.C.de pac.cõuen.l.ex morte.
i Pars,i.assis.
C Ticius. Duo coniuncti habent vnum semissem:ꝛ alius disiunctus habet alium.b.d.Bar.ꝛ io.de imo.
k Duobus datur.ut.ff.eo.l.ticius.ꝛ.l.interdum.ij.rñ.ꝛ.l,lucius.ꝛ de ver.signi.l.triplici.sed cõtra.ff.de le.ij.l.lucius.§.lucius. Solu.geminatio verboꝝ istoruz heres esto.uel repetitio qꝫ hic fit tollit ꝓra.Jtẽ contra.C.de impu.ꝛ ali.sub.l.fi.i.rñ.so.illa fin istam vt ibi nõ.
C Cum quis. Portio deficiens ei qui nemini erat coniunctus accrescit oĩbus.b.d.Bar.ꝛ io.de imo.
l Cum.aliquo.si.n.cũ aliquo cõiunctus esset ei soli accresceret:vt ꝛ.C. de ca.tol.§.is ita.ꝛ.§.sinautẽ ex his q.ꝛ.ff.e.l.heredes.ꝛ de le.iij.l.re cõiuncti.ꝛ facit.ff.de le.ij.l.nemo.in prin.ꝛ.ff.e.l.item qꝫ sabinus.§.i.
m Substitutus.nõ dicas substitutũ cũ instituto vocari:sed si ꝑs sunt

SJis qui Substitutus prefertur instituto quando institutus heres esse non põt.b.d. Jo.de imo.
z Si is.liberum.aliquem ꝛ facit institu.quima. non possunt.§.lz.
a Al substituto.nõ alium casum similez huic sic.ff.de lib.ꝛ postbu.l. sed ꝛ si pepercerit.§.fi.

NEmo. Pronomen hic hec hoc est demonstratiuũ rei ꝓsentis ad oculũ.b.d.Bar.
b Corã.sic.ff.e.l.quotiens.§.si quis nomen. ꝛ.ff,si cer.pe.l.certũ.ac.
C Qui frater. Nominatus tanquaz frater ex magna dilectione testãtis:lz non sit frater tñ in stitut⁹ vt frater succedit testatori.b.d.bal.ꝛ Jo. de imo.
c Instituit.vt.ff.ꝺ cõdi.ꝛ demõ.l.falsa.affectionez.n. denotare voluit.vt.C.de offi.vi.iu. .l.singuli.ꝛ.ff.ꝺ adi.le. .l.calũnie.in ꝑn.sed cõtra.C.de testa.l. neqz.ꝛ .C.eo.l.nec apud.ꝛ.l.si pater.so.ꝺ testator sciebat nõ esse fratrẽ quẽ instituit. ibi credebat fratrẽ ꝛ filiũ cum nõ esset.ꝛ in dubio videꝫ eum credere fratrem nisi probet cõtra.vt ar.ff.ꝺ le.iij.l. non aliter.

SLiber. Si liber homo adit hereditatẽ vt seruus iussu alterius nõ valet aditio.b. .d.bar.ꝛ Jo.de imo.
d Homo.non esse.ideꝺ subaudi fecit.
e Qꝺ.idest qz.
f Alioqn.i.alꝰ.ꝛ facit.ff.de acq.here.l. actio.ꝛ.l.vi.ꝛ.l.q putat ꝛ .l.qui i aliena.§.i.ꝛ.§. fi.ꝛ de acqui.re.do.l.liber homo.ꝛ dic vt plene nõ.insti.per quas ꝑ.

substituti:ꝛ vnius ps defecit accrescit aliis substitutis secum pdicto mō.

¶ Si heres. Media tēpora nō nocent.h.d.Bar.ꝛ Jo.de imo.

a ¶ Scribendi:secus si sit nūcupatiuū:q nō curat tempus testamēti pm quosdam quod non placet.ac.

b ¶ Ciuis romanus.cui soli legari pōt.vt.J.ad.l.fal.l.i.in prin.ac.

c ¶ Et igni.cuius loco ē deportatio: vt.J. ad.l. iul.pe.l.iij.ac.

d ¶ Redierit. in ciuitatem.

e ¶ Heres instituti.sub audi redierit in ciuitatez eo tempore quo tē.h.

f ¶ In legatis. verum in legatis tm̄ inspici vnuz tempus dz:nō vt in heredibus tria: vt nō.S.e. .l.si alienū .§.i.ꝛ fa.S. eo.l.seruum.ꝛ.J.titu.p mo.l.si is q.ꝛ de manu mis.testa.l.aristo.

¶ Ticius. Institut⁹ ex parte pure:ꝛ ex parte sub conditione.si bz coheredē adeundo ex pura:ex illa ē heres:ꝛ etiaz pro parte conditionalis institutionis quam habiturus est in omnē euē tuz est heres conditione pendēte:sed ea existente est heres in totum sine noua aditione.ꝛ decedēs interiz cōditiōe pendēte non transmittit partē:que erat in pendenti. b.d.cum.§.se. Barto. ꝛ Jo.de imola.

g ¶ Ex semisse.ꝛ etiam ex ea parte quadrantis: que cum tāget ēt cōditione deficiēte. vt.S.eo.l.si quis ita scripserit.ꝛ.J.p primo.§.

b ¶ Etiam ex quadrante.toto. vel dic residue partis quadrantis sine vlla aditione vt hic ꝛ.S. eo.l.si te solū.ꝛ.J.de se. ta.l.ij.§.si duo.sed contra.J.ō acqrē. here.l.si solus. So.nō ob.q: verum est:q statim adeūdo vnā acquiro alterā si iaz delata est.si vo nōdū delata acquirā eā cū deferē.nec erit opus noua aditione: vt ibi nō.

i ¶ Si ita scriptum. Ticius. de quo primo dictum est qui fuit institutus ex semisse.ac.

k ¶ Aut ex semisse.si conditio deficiat.ac.

l ¶ Ex besse.si certat conditio.

m ¶ Sertans.i.due vncie.

n ¶ Impendēti.cōuenit interim pēdente cōditione tm̄ quibet eox ac si nihil impēdenti eēt: vt.J.ad.l.fal.l.q fundū.§.si tu.sz dic q alteri⁹ sertātis statim est heres ticius vt hic dicit.sed pone nō extitit conditio ergo nō habet iure institutiōis. Itē nō iure accrescēdi q: nō deficit pars socij vt.J.de ac qui.here.l.si dolus.rñ.nō videt sub conditione relictus cū in oēm euētū sit habiturus: vt.S.eo.l.siquis ita.ꝛ.S.proxi.§.alterius autē sertātis nō est heres:quia forte conditio deficiet.ac.

o ¶ Sertans.i.ille due vncie.

p ¶ Nō ticio heredi.ad qō.C.de cadu.tol.l.i.§. finaūt sub cōditiōe.sed cōtra.J.de acq.here.l.q ex duabus. So.ibi nō habuit coheredem lz. Rō. ibi glosauerit Jrīū:sed male vt nō.ibi p.l.precedentem. Hec sequēs glosa in alijs libris raro reperitur.

q ¶ Si attilicinus.continet duos casus. Primus est talis.pone attilicinus ticiū seium ꝛ meuiū instituit heredes ex eqs partibus duobus deliberātibus:ticius tm̄ pro sua pte adiuit hereditatē attilicini:deinde condidit suū testm̄ ꝛ seium ex asse sibi heredē istituit:nō queritur an seius possit adire hereditatē ticij ꝛ omittere hereditatē attilicini? Rñ.q sic sed interiz erit heres ipsi attilicino ex semisse. Sed quid erit ꝛ si seius adeat hereditatem attilicini? Rñ.q tunc ex psona ticij erit heres attilicini ex triente:ꝛ ex sua ex alio triēte:ꝛ sic habebit bessem. Secundus est talis.pone attilicinus tā tū instituit ticiū ꝛ seium:postea solus ticius adiuit hereditatez attilicini ꝛ seium instituit:qui ticio extitit heres.modo queritur an seius possit omittere hereditatem attilicini.an necessario illi attilicino ex asse heres erit? Rñ.q ille est heres.cum ipse solus est heres ticij qui pro parte adiuit hereditatem attilicini:ꝛ sic solus partiuz est heres attilicini p pte. Si igit nō adeat ex psona sua:tūc cū totā hereditatē ticius adiuit:partē quam omisit ex sua persona:ex persona ticij habebit:ꝛ sic idem est ac si partium ipse solus fuisset heres institutus.secus autem si non essent tantum duo instituti ab attilicino: vt in principio .§.dicitur.

¶ Si attilicinus. Qui adit hereditatem heredis defuncti ex parte instituti si suam propriam dimittit:eius postea pro parte sibi accrescit si habet coheredem:alias insolidum erit heres .h.d. Et dividitur in duas partes principales. Nam primo loquitur quādo heredes tres fuerunt instituti. Secundo quando duo tantum. Scōa ibi.qd ergo. Jo.de imo.

q ¶ Si attilicinus.in primo casu sunt tres.in secundo duo heredes.

q ¶ Attilicinus.s. testator.

r ¶ Ticius.primus heres.

s ¶ Adiit hereditatez.pro parte sua.s.tertij.ac.

t ¶ Seium.i.coheredē suum.

u ¶ Ticij adire hereditatem.ꝛ seium suum coheredez ticij sui coheredis a quo fuit institut⁹.

r ¶ Adire hereditatem.suo pprio nōie. Ray.vel adire pro sua parte que est tertia.ac.

y ¶ Eius.ticij.

z ¶ Ex semisse.i. ex medietate hereditatis. trientem.n.habet ex sua institutione.medietatem trientis ticij habet iure accrescēdi si eius hereditatez nō adijt: alius medius triēs est in suspēso.ac.

z ¶ Ex semisse.s.interim.ꝛ hoc ex persona ticij.nā ꝛ si repudiat ex sua persona:tm̄ ex semisse heres erit.ac.

a ¶ Ticio.ex triente vūtarat heres erit.i. fuisse vicendus est.

b ¶ Triens. hereditatis pone ticij.ac.

c ¶ Habebit.s.seius.

a ¶ Ticio.testatore.

b ¶ Seius. vūtarat.s.bi duo ꝛ sub.ꝛ ticius tē.

c ¶ Ei.attilicino.

d ¶ Ex asse bns est.ꝛ certe ex asse bns est saltem p ticium cui succedit.ut.C.de cadu.tol.§.bis ita.ꝛ.J.eo.ti.l.si plures.§.ij.C.de iure delī.l.quidam.ꝛ in auc. de here.ꝛ fal.§.primum.ac.

e ¶ Quā is.s.seius.ac.

f ¶ Heres est.attilicino per medium ticium.ac.

g ¶ Heres.cum non vult esse heres ex testō attilicini.ac.

b ¶ Per ticium institutus sit.s.ab initio qm̄ heres heredis tē.ut ꝛ.J.de ver.signi.l.sciendum.ꝛ.C.de vsufru.l.antigtas.sed certe imo videt partē hereditatis attilicini eum directe habere:aliam per obliquum p mediuz ticium ut.S.eo. l.quotiens.§.si quis primum.contra:sed ibi voluit sic habere:hic noluit habere ex testamento attilicini.

¶ Si soluendo. Seruus primo loco institutus ab eo qui non ē solucdo: ē heres necessarius.h.d.Bar.ꝛ Jo.de imo.

i ¶ Secundo loco.in scō gradu tm̄.ac.

k ¶ Qui primo.quasi maiorē ad eū affectionē habebat:ut hic ꝛ.J.e.l.si non lex .§.tēporibus.ꝛ ar.J.de fideicō. lib.l.generaliter. §.qd ergo si plures.ꝛ.S. de vsufruc.l.quotiēs.sz hoc fallit.J.qui ꝛ a qui.siquis heres.ꝛ.S.e.l.si is qui soluēdo.q̄ sunt ar.cōtra.itē facit.S.e.l.qui soluendo.

l ¶ Capit.nota ordinē scripture seruandum.

¶ Si nolebat. Verba enunciatiua ēt in actu odioso dispositionem inducunt.h.d.Bar.ꝛ Jo.de imo.

m ¶ Exheredare.videbat q nō quia eā non exheredauerat:lz diuisset iō exheredauit.sed tamen videtur bn exheredata: quia dixit q ēt contenta vote:ꝛ sic eam alienam fecit a sua hereditate.ꝛ hoc est etiam exheredare.Jut.C.de lib.pre.l.iij. azo.ꝛ facit.S.de rei vēdi.l.emptor.§.fina.ꝛ.S.sol.ma.l.si socer.§.i.ꝛ.J.de alie.l.cum vnus.§.fi.ꝛ.J.de dona.l.ex hac.sed ar.contra.S.eo.l.ex facto. Item nō voluntatē magis q̄ verba inspici.sic.J. de adi. le.l.iij.§. conditio.ar. contra.J.de vsufruc.le.l.si alij.

n ¶ Voluntate.nō voluntatē magis q̄ verba inspici.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

IN tempus. ¶Dotest quis instituí in tempus quo capere poterit, hoc dicit Bar. ⁊ Jo. de imo.

a Cum capere. ⁊ sic ly nō sit capax testamēti tpe si tñ postea efficiatur capax erit heres. secus si simpliciter cum instituisset qñ non teneret institutio: si tunc cum instituitur nō esset capax: vt. ff. eo. l. si alienum. §. i. que est contra. Itez cōtra. ff. e. l. hereditas. ⁊ isti. co. §. heres. sed ibi ex certo die: hic ex incerto. Itē contra. ff. de regu. cato. l. i. sed hic testator voluit regulam habere locum. ⁊ fac. ff. de le. ij. l. si ita quis testō. ⁊. ff. ti. i. l. si is qui heres.

b Heres esto. nota heredem posse instituí cum erit capax: ly non sit heres capax tempore testamenti. ac.

Quotiens Initiat institutio pp incertitudinez psonaꝝ. b. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

c Quotiēs. dic vt nō. ff. ō le. ij. l. sigs seruū. §. si iter duos. ⁊ l. sigs ticio. §. fi. ⁊ facit. ff. de rebus du. l. si fuerit. ⁊. ff. co. l. quotiēs. §. heres. ⁊ de te. tu. l. duo sunt ticij. ⁊ de ma. test. l. cum ex pluribus. ⁊ de adi. le. l. iij. §. si duobus. ⁊ de condi. ⁊ de. l. falsa demonstratio. §. i.

d Singulari nōie. veluti ticius amicus sit mihi heres. nā si unꝰ plurali nōie uterqꝫ esset heres. ꝑ. Itē. ff. e. l. g soluendo contra. sed ibi vnus supereſt.

Heredes ¶Portio ꝯiuncti deficiēs accrescit cōiunctis: sed portio distincti accrescit omnibus. b. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

e Pertinet. ut ⁊. C. de cad. tol. §. bis ita. ⁊. ff. e. l. liber bō. §. cum qs. ⁊. ff. ō le. iij. l. re cōiuncti. nec ob. ff. e. l. itez qꝫ sabinus. §. i. qꝛ ibi non fuerunt cōiuncti verbis: vt ibi nō.

Ius seruum. ¶Pōt instituí seruꝰ eius qui post mortem testatoris nascatur. b. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

f Eius seruum. facit isti. co. §. seruus alienus. ⁊. ff. e. l. nō minus. §. i.

Hereditas. Non videt quis instituere cum quez legando grauauit. b. d. bar. ⁊ Jo. de imola.

g Ad stacium. propriuz nomen stacius primus.

h Et. stacio: vt videatur institutus. ac.

i Ex quo. i. ex qua cōmendatione si manumissus non ēet: alꝫ. f. non sit liber. ⁊ facit. ff. eo. l. ex facto. etiā alij dicunt seruum fuisse commendatum: ut libertum. ⁊ tunc dicunt fallere in milite. ut. C. de testa. mili. l. ex his. Item dic legatuz nō valere vt. ff. de le. iij. l. si fuerit. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ facit. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. cum testamentum.

Si ita. Coniunctus re tñ. ⁊ coniunctus verbis tñ: ad portionem vacantez pariter admittitur. b. d. Bar. ⁊ Jo. de imol.

k Ticius heres esto. ꝓ hoc apparet qꝫ totā hereditatē ei assignare videtur.

l Ex equis. ergo fuerunt isti duo non re coniuncti: sed verbis tñ: qꝛ per copulatiuam coniunctionē: ut. ff. de le. iij. l. re coniuncti. ac.

m Syllaba ⁊. dictio est.

n Sigs. gaius vel meuius. nā de ticio nō esset dubitatio: qꝛ idem est in eo.

o Celeriter. electiue. q. d. non cōiunxit. ſ. re: quia virit ꝓ equis: alꝫ esset secus si omissum sit pro equis: vt. ff. e. l. interdū. sed celeriter virit. ſ. coniungēdo verbis. sicqꝫ dixit celerius qꝫ si dixisset gaius heres esto: ⁊ meuius heres esto. Alij dicunt vt azo. ⁊. b. qꝫ coniunxit. ſ. re. nam quantum ad ius accrescendi re omnes videntur coniuncti: quasi testator id dixisset celeriter: vere tamen duo verbis: alter re coniunctus est. ⁊ sic ꝓ eos fictione sunt re coniuncti. apparet ergo gaium coniunctum esse meuio verbis ⁊ ticio re: ⁊ sic simul admittuntur per. l. istaz licet alij preferant re coniunctum: alij verbis coniunctum. ar. ff. de le. iij. l. re coniuncti. ⁊ hoc dicunt qꝫ re tantum sunt coniuncti. ⁊ qꝫ dicit syllaba ⁊: facit coniunctionem. ſ. alꝫ non hic: quod non placet. Si autem re ⁊ verbis aliquis esset coniunctus deficienti: ille preferk: ut. ff. eo. l. heredes. ⁊. d. l. re coniuncti. ⁊ facit. ff. e. l. liber homo. §. ticius. ⁊. ff. de le. ij. l. meuio. ⁊. C. ō cadu. tol. §. bis ita. ⁊. ff. de le. ij. l. lucius. §. lucius. ac.

Si ita scriptum. Institutio plenior ꝓualet. b. d. Bar. ⁊ omnes.

p Fuerit. ſ. ticius.

IN tempus capiende hereditatis instituí heredez posse beniuolēne est: veluti lucius ticius cuz capere[a] poterit heres esto[b]. idē ⁊ in legato. Quotiens[c] nō apparet quis heres institut[a] sit: institutio nō valet. Quippe euenire pōt: si testator qꝫ plures amicos eodē nōie habeat: ⁊ ad designationem nominis singulari[b] nōie vtaꝫ: nisi ex alijs aptissimis probationibus fuerit reuelatum pro qua persona testator senserit. Labo.

HEredes sine partibus vtrum coniunctim an separatim scribantur hoc interest: qꝛ si quis ex coniunctis decesserit: hoc nō ad oēs sꝫ ad reliquos qui coniuncti erant pertinet. Sinautez ex separatis ad oēs qui testamento eodem scripti sunt heredes portio eius pertinet[c].

Idem.

AJus seruum[f] qui post mortez meam natus erit: heredem instituí posse labeo frequenter scribit: idqꝫ verū esse manifesto argumento cōprobaꝫ: qꝛ suus hereditarius primꝫ adeaꝫ hereditas instituí heres pōt: qꝫ uis iste testamēti facti tēpore nullius sit.

Idem

HEreditas ad staciū[g] primum nullo iure pertinet: cum institutus heres non sit. nec quicqꝫ ei[h] prodest qō ab eo aliqd legatū est. aut libertus ei defuncti testamento commēdatus est. seruusue ex quo[i] si manumissus non est: seruus est.

POmponius.

SJi ita quis heredes instituerit: ticius hēs esto[k]. gaius ⁊ meuius ex equis[l] partibus heredes sunto. quāuis ⁊ syllaba[m] coniunctionē faciat: siquis[n] tamen ex his decedat non alteri soli pars accrescit: sed oī bus heredibus ꝓ hereditarijs portionibus: qꝛ non tam coniūxisse qꝫ celeriter[o] dixisse videatur.

Idem

SJi ita scriptum fuerit[p] ticius ⁊ thitasus si in capitolium ascēderit[q] heres esto[r]: thitasus heres esto: secunda scriptura potior[s] erit. plenior[t] est enim qꝫ prior. Idem.

SJi quis sempronium heredez instituerit sub hac conditione. si ticius in capitolium ascenderit qꝫ uis non alꝫ heres eē possit sempronius nisi ticius ascendisset in capitolium: ⁊ hoc ipsum in potestate sit repositum ticij: quia tamen scriptura nō est expressa voluntas ticij: erit vtilis ea institutio. At quin sigs ita scripserit. si ticius voluerit sempronius heres esto: non valet institutio. Quedam[u] enim[x] si in testamētis exprimantur nullum effectuz habent[y] que si verbis tegantur eandē significationem habent quaz haberent expressa: ⁊ momentum[z] aliqō habebunt[a]. Sic enim filij exheredatio cum eo valet: siquis heres[b] extiterit: ⁊ tamen nemo dubitat: quin si ita aliquis filium exheredauerit: ticius heres esto. ⁊ cum heres erit ticius: filius exheres esto: nullius momenti esse exheredationem.

PRoculus.

COrnelius[c] ⁊ meuius vter eorum volet heres esto vterqꝫ vult. Trebatius neutrum fore heredez. Cartilius vtrūqꝫ. Tu cui assentis? proculus[d] cartilio assentio. ⁊ illam adiectionem vter eorum volet: superuacuam[e] puto. id enim etiam ea non adiecta futurū fuit: vt vter vellet heres esset: ⁊ vter nollet heres non esset. Q. si bi ex numero necessariorum heredes essent: tunc id non frustra adiectum esset: ⁊ nō solū figurā[f]: sed viz[g] quoqꝫ ꝯditiōis[h] cum sic virit: si ticius heres ⁊c.

q Ascenderit. ſ. quilibet eorum. ac.

r Esto. ſ. pure. ac.

s Potior. nō plenior rē voluntatē ꝓbādā. ac.

t Plenior. est. n. pura ad qō. ff. e. l. si tesolū. §. i. ⁊. ff. de ꝯdi. ⁊ dmō. l. nam ad ea.

Si quis Institutio nō pōt conferri in alterius voluntatez expressam. sed tacitaz sic. b. d. Bart. ⁊ Jo. de imo.

u Sigs. q̄dā. nota q̄dā expressa nocēt q̄ tacita nō nocerent. ac.

x Quedā enim. non tñ oīa: vt. ff. l. prori. ac.

y Effectum hūt. ꝯr. ff. de condi. ⁊ dmon. l. nōnunq̄. ⁊. l. si in diem in fi. ⁊. ff. e. l. illa. ⁊. ff. de le. ij. l. si ita legetur. sed arg. ff. co. ti. l. i. sol. ut ibi. Itē facit. ff. e. l. talez. §. i. ⁊ de ver. ob. l. cū q. §. i. ⁊. ff. ō le. i. l. si ita leget. §. i. ⁊. l. senatꝰ. §. legatuz. ⁊. ff. de testa. tu. l. tutor ita. ac.

z Momentū. i. firmitatem. ac.

a Hēbūt. i. habebūt.

b Sigs heres. dic qꝫ sunt ꝛba legis. q. d. nulla ē exheredatio nisi heres institutus sit ⁊ adeat ut. ff. de cōtra ta. l. filiuz. §. sed cū exheredatio. ⁊ sic lex intelligit hanc cōditionez: q̄ ab hōie non pōt poni vt subijcit: qꝛ non pōt fieri exheredatio sub ꝯditione: vt. ff. de libe. ⁊ posth. l. iij. §. pure. ⁊ qō si fiat ille gradꝰ non valeret habito filio preterito vt. ff. tit. i. l. ex fēō. §. lucius. cū enim ex heredatio debeat precedere effectum institutionis ne filius inueniaꝫ ꝓteritus. hic non esset ita immo precedere inuenitur institutionis effectꝰ

Ornelius. Expressio eoꝝ que tacite insunt nihil operaꝫ si exprimanꝫ put ifiunt: secus si alio mō exprimantur. b. d. Bar. uel sic ꝛz Hy. Ray. Ang. ⁊ Jo. de imo. Institutio collata in voluntatē expressaz extranei instituti non reddit institutionem conditionalem. Idē in suo necessario: qꝛ non facit institutionem conditionalem: sed facit de necessario voluntarium. b. d. ꝓ predictos.

c Cornelius. tu procule.

d Proculus. in scōa ⁊ prima persona de seipso dicit. ac.

e Supuacuā. superuacua ē ī hereditate: qꝛ etiā eo nō adiecto nō acquiritur nisi velit. vñ nō trāsmittiꝫ hereditas nō adita ad heredē: ut. C. de caducis. tol. §. in nouissimo. secus tñ in legato: vt. ff. de le. i. l. si ita legatur. §. illi. ⁊. ff. de cōdi. ⁊ de. l. si ita expressiz. qꝛ legatū post mortē testatoris trāsmittiꝫ vt predicta. l. dicit. si ita legatū. sed nōne hereditas ī quibusdā casibus etiā nō adita transmittitur: ut. C. de bis q̄ aū aper. ta. l. vnica. an ergo tunc erit idē qō in legato? Rñ. qꝫ nō. sed videt idē ar. eiusdem. l. ac.

f Figurā. ſ. verboꝝ superuacuā: q̄. ſ. non dicemus: ut. ff. de ac. ⁊ ob. l. nō figura. ac. f Figuram. i. formam.

g Vim. idest potestatem.

h Conditiōis. quia si nollent esse heredes non inuiti: quod esset nisi hec conditio esset: vt hic. ⁊. ff. de condi. instītu. l. uerba. ⁊. ff. eodem. l. iā dia in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fi.ꝛ facit.ſ.e.l.ticius ſcius.ꝛ.ſ.e.l.prori.cum ſuis concor.ac.

a Dicerem.modo ſoluit primam queſtionem.

Captatorias. Blanditie inſtitutionem non vitiant.h.d. Bal. vel ſic ꝑm ange. Inſtitutio facta blando ſermone interueniente non eſt captatoria. Inſtitutio autē captatoria reprobat ſenatuſconſulto.ꝛ illa intelligitur eſſe captatoria cuius exiſtentia ꝛ ſubſtantia intrinſeca cōfertur in voluntatem alterius.h.d. Joan. de imola.

b Captatorias.i. deceptorias.ꝛ nota quasdaz licitas ꝛ quasdaz illicitas.ſic ꝛ alias permittitur deceptio in ꝓcio rei vt.ſ.de mino.l.in cauſe.ij.in fi.

c Senat⁹. limbonianum: vt inuitur: vt.ī.ō bis que ꝓ non ſcri.l.i. ꝛ ō le.ij.l. lucius.ſ.ſem pronius.ac.

d Affectionibus.ut ſi induco teſtatorem blandis verbis vt me inſtituat vel mihi leget.hoc enim valet.nō.n.iſta p ſe.con.improbat: ſed ille quorū conditio nō.vt quos ticius voluerit heredes inſtituo.ac.

e Prouocauerunt.vt .ī.ſi quis aliquem teſta. pro.l.fi.ac.

f Conditio. de futuro non de preterito: vt.ī.l. prori.ꝛ da exemplum. .ſ.eo.l.illa inſtitutio.

g Aliene.i.nō teſtantis.ꝛ facit. C. de teſta. mi.l.captatorias.ꝛ.ī.ō leg.i.l.captatorie.ꝛ.ī.ō condi.inſti.l. mulier.ſ. fi.ꝛ.ſ.eo.l.ſi quis sempronium. ℞ſi.at quin.

Lic. Non pōt qs aſtringi ad inſtituēdum alium ſpe premij. Jo.de imola.

g Inſtitutiones. que nō faciūt condi.ut.ſ. ſi cer.pet.l.itaqz.ꝛ facit. .ſ.eo.l.hoc articulo.ꝛ.ſ.e.l.ij.ac.

Ab conditione. Conditio apposita in inſtitutione nō videtur tacite repetita in ſubſtitutione vulgari.h.d.Bal.ꝛ omnes.

q Sub conditione.caſuali aliud forte in poteſtatiua vel mixta q̄ ſemp̄ intelligitur repetita:ut.C.de ca.tol.ſ.pro ſecundo.ꝛ.ſ.ne autem.

r Repetemus.exp̄eſſe.a3o.

s Pure.i.ſine ea conditione q̄ ꝓpoſita erat inſtituto.ineſt tamē in ſubſtitutione illa conditio ſi inſtitutus heres nō erit:ut iſti.de vul.ſubſti.in prin.cur ergo intelligitur repetiſſe eaſdē ptes in ſubſtitutōe:ut.ī.ti.i.l.q

continere dicerē: tamē ſi vterqz heres eſſe vellet: vtrunqz heredem eſſe. Papinianus.

Captatorias inſtitutiones nō eas ſenatus ip̄robauit q̄ mutuis affectionibus iudicia,puocauerūt: ſz q̄rū ꝓditio ꝓferē ad ſecreta aliene voluntatis. Paulus.

Ille aūt inſtitutiones captatorie nō ſunt: veluti ſi qs ita heredes inſtituerit. Qua ex parte ticius me heredē inſtituit: ex ea pte meus hēs eſto.q̄ in p̄teritum non in futurum inſtitutio collata ē. Sz illud q̄ri pōt an idē ſeruandum ſit qō ſenatus cēſuit: etiam ſi in aliam p̄ſonam captationē direxerit: veluti ſi ita ſcripſerit.ticius ſi meuium tabulis teſtamenti ſui heredem a ſe ſcriptum oſtēderit: probaueritqz heres eſto.qō in ſententiam ſenatuſconſulti incidere non eſt dubiuz.

Si quis ſolidū Erētius a lege capere non poſſit:ꝛ ex aſſe ſit inſtitutus hr̄s ab eo q ſoluendo nō ē: Julianus ex aſſe eū eſſe heredē rn̄dit.legi enim locuz non eē in ea hereditate que ſoluendo non eſt. Aius.

Ab conditione herede inſtituto ſi ſubſtituamus:niſi eādē conditionem repetemus pure euz heredem ſubſtitutum eſſe intelligemus. Icinius rufinus.

Si ita quis heres inſtitutus fuerit. excepto fundo ꝛ excepto vſufructu heres eſto.peride erit iure ciuili atqz ſi ſine ea re hēs inſtitutus eēt.idqz auctoritate galli aquilij factuz eſt. Papinianus.

Si filiusfamilias ſubſtituatur ei a quo preteritus eſt:non vt inteſtati patris ſed ex teſtamento habebit hereditatem: quoniam ꝛ quolibet alio ſubſtituto ſi fuiſſet ab eo ex heredatus: inde teſtamentum inciperet vbi filius eſſet exheredatus. Idem.

Seruus vxori a marito mortis cauſa donatus: mariti manet vt iuliano quoqz videtur. Idem ſi accipiat libertatem ſimul ꝛ hereditatez: viro neceſſarius hēs erit. Nec ſine libertate aliquid ei legari poteſt. Idem.

Aſſe toto non diſtributo ita ſcriptum ē. Quē hēdē codicillis fecero heres eſto.ticium codicillis hēdē inſtituit: eius quidē inſtitutio iure valet.ideoqz lz codicillis dari hereditas non poſſit: tñ hoc teſtō data vſ.ſed hoc tātum ex hē ditate habebit quantū ex aſſe reſiduum manſit. Idem.

Qui non militabat: bonoruz maternoruz que in pānonia poſſidebat: libertum heredem inſtituit patronoruz q̄ habebat in ſyria ticiuz iure ſemiſſes ambos habere conſtitit:ſed arbitrium diuidende hereditatis ſupremam voluntatez factis adiudicatoribus ꝛ interpoſitis propter actiones cautionibus ſequi:ſalua falcidia.ſ.vt quod vice mutua preſtaret: doli rōne quatenus ſed ibi fictiōe.uel qō de futuro poterat eſſe cōſiderabat.hic pñs verum.

Si ita quis. Adiectio cōtra naturam inſtitutionis vitiatur ꝛ non vitiat inſtitutionem.h.d.Jo.de imola.

t Sine ea re.i.ſine exceptione ei⁹ rei.ſcilicet fundi.vel vſu fruc.vt.ſ.e.l.i.ſ.ſi ex fundo. totuz enim ſimpliciter oz habere cuz non ſit alius inſtitutus: vt.ſ.e.l.ex facto proprio.ſ.i. idē eſt ſi plures inſtituti ſunt vt .ſ.e.l.ſi alterius.a3.ꝛ.l.quotiens.ſ.ſi duo.ac.

Si filius. Filius preteriꝰ in primo gradu ꝛ vulgariter ſubſtitutus ſuccedit ex ſubſtitutione vulgari.h.d.Bal.ꝛ Jo.de imola.

u Hereditatē.qz valet teſtamentum a ſubſtitutione.

x Exheredatus. ab inſtituto preteritus erat.

y Exheredatus.ergo ꝛ hic incipit teſtm̄ valere vbi eſſet inſtitutus:quaſi tantū faciat inſtitutio oēm exheredatio.a3o.ꝛ facit.ſ.de lib.ꝛ poſthu.l.iij.ſ. fi.ꝛ.ī.ti.i.l.ex fō.ſ.lucius. reſtat ergo vt perinde hēat filius ac ſi ab eo teſtator cepiſſet:quia primū inſtitutū a quo filiū nō exheredauit nullo modo inſtituiſſet:lz ſi eſſet poſthumus totuz teſtamentum rumperetur.

Seruus. Donatio inutilis non vitiat teſtamētum nec īmutat qualitatem heredis .h.d.Jo.de imo.vel ſic. Donatio non impedit quominus de rebus dōatis poſſit diſponi per donantem.Baldus.

z Manet.vt.ſ.de do.inter vi.ꝛ vr.l.ſi eū.ſ.fi.ꝛ.l.qz.ꝛ.l. ſed iteriz.lz ꝓtra.ī.e.l.ſi is ſeruus.vbi dicitur eſſe in pendenti,

a Idem.ſ.ſeruus. b Et hereditatem.ex teſtamento domini erit q̄.vt ꝛ.ſ.de dona.inter vi.ꝛ vro.l.vroꝛi.ac.

c Poteſt.ut.C.de le.ſeruus.ꝛ.ī.de leg.i.l.plane.ſ.ſi coniunctim.ꝛ.ī.e.l.ſi ſocius.ſed ar.cōtra.C.de neceſſ.ſer.l.quidam.ſ.illo.

Aſſe. Agitur ex ſcriptura declarata non ex declarante.h.d. Bar.ꝛ Jo. de imola vel ſic. In vna ſcriptura videē contineri id quod in alia ad quā referetur.h.d.Bart.ꝛ Jo.de imola.

d Aſſe non diſtributo.puta inſtituto ſcio in.viij.vncijs.ac.

e Heredē.nota quē inſtituū eſſe heredem in codicillis.ac.

f Nō poſſit.vt.C.de codicil.l.ij.niſi ſit miles: vt.ī.de teſta.mi.l.querebaē.

g Videē.ſimilia ſunt.ī.de cōdi.ꝛ demō.l.ſi ita ſcripſero.ꝛ.ī.de ꝓdi.inſti.l.inſtitutio.ꝛ.C.de codicil.l.i.ꝛ.ī.de le.ij.l.vnuz ex familia.ſ.ſi de falcidia.ꝛ.ī.de ver.ſig.l.lege.ꝛ.ī.l.prori.ſ.i.ꝛ.ī.de le.iij.l.ſiqs in prin.ꝛ.C.de ma.teſt.l.i.

An non. Illud qō quis capit ab herede computatur in quartam ſen falcidiam iure exceptionis voli.h.d.Jo.de imola.Vel ſic. Generis ad ſpeciez fit compenſatio. Vel ſic. Unū ius excipiendi cōpenſatur cum alio iure excipiendi .h.d.Bal. b Qui nō militabat.ſcē in milite:ut.ſ. famil.ber.l. heredes.ſ.i.ꝛ.ī.ad treb.l.cogi.ſ.ſed ꝛ ſi miles.ꝛ.ī.de mi.teſt.l.ſi certarū.ſ.i.ac.

i Paternoruū.nō eſt vis in paternis uel maternis:uel alijs bonis.

k Sed arbitrium.repete conſtitit.ac.

l Propter actiones.legatorum ſeu prelegatorum nomine competentes.

m Cautiōibus.ſ.ab vnoquoqz ut alteri reſtituat ſi ei plus q̄ licuerit fuerit legatum. n Salua falcidia.quā vnuſquiqz hz in pte ſocij ꝛ computata ei ī parte ſocij:quam retinet in re ſibi plegata.Sed ad quid fit cautio cū ſtatim fiat ſolutio per compenſationē: trñ.cautio fit quando eſt dubium :an hēat locum falcidia.ſi vō certum eſſet tūc ſtatim fit compenſatio:ut.ſ.e.l.ex facto.ſ.ꝛ ſi forte. ꝛ.ſ.q̄ ſi fuerit.uel dic victā cautionē fieri ꝓ ſoluendo ere alieno ꝓ dimidia.ꝛ ſic propter actiones creditorum ꝛ legatariorū: vt ꝛ.ſ.e.l.ex facto.ſ.vnde ſcio.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Compensek. vt ecce bona in quibus libertus erat ĩstitur⁹ valent.ccc.ticij.c.ꝛ pone.cxx.deberi.cũ ḡ qlibet sit heres ex semisse:ꝛ qlibet soluet.lx.ꝛ sic liberto remanẽt.ccxl.ꝛ ticio.xl.si ergo dicat ticius non habeo falcidiam semissis scz.l.ꝛ tu liberte hẽas.ccxl.ergo.cxx.ex psona tua:ꝛ.cxx.ex mea.ex illis ergo quos habes ex persona mea volo falci.scz.xxx.libertus dicet ꝛ tu hẽs.xl.s.xx.ex tua persona:ꝛ .xx.ex mea.illa.xx. que habes ex me compenso tibi ꝛ sic nõ debeo nisi.x.ꝛ hoc sufficit:qz sic hz ticius.l.q̃ sunt ãrta semissis toti⁹ hĩditatis.sic ergo fit cõpẽsatio generis ad gen⁹.sic.ĵ.de le.ij.l.vnũ ex familia.§.si de falcidia.ꝛ.s̃.si pars here.pe.l. .ij. ꝛ facit.s̃.e.l.ex facta .ꝛ.s̃. famil.ber.si pater.ꝛ.C.famil. ber.l.si cogitatione.ac.

Lucio. Due ptes itelligũtur due de duodeci ptib⁹ hereditatis:nisi ex aliquo adiuncto aliud appeat testatorez sensisse .b.d.fm Bar.ꝛ Jo.de imo.

b Lucio.in dodrantez.id est in.viij.vncias.ac.

c Declarari.qz hoc ipso qꝺ q drante relinq̃t cũ primo duas ptes alij reliqsset ĩ.ir.tñ vncias vĩ diuisisse hereditatẽ:ḡruz duas ptes hẽbat lucius:terciam publi⁹ yr.ꝛ nõ qꝺ sequens scriptura determiat pcedentẽ.vt ꝛ .s̃.e.cũ ĩ testõ.§.fi.ꝛ ó testa.l. heredes.§.sed ꝛsi notã.ꝛ.ĵ.pri.tñ.ꝛ.s̃.l. pri.ꝛ.ĵ.§. priori.

d Receperũt.ut si ĩ alijs legatis fcã ẽ mẽtio certe pecũie de eodẽ genere itelligat:cũ ĩdistincte nũmos legauit:ut.ĵ.de le. iij.l.si nũmis.ꝛ de le.i.l.si seruus pluriũ.§.fi.ꝛ.s̃.pri.tñ.

Filius. Indefinita locutio restringitur ꝛ declaratur p spãlem subsequentẽ.b.d. De natura pticularis oferonis est restrĩgere oferonẽ indefinitaz.Bar.ꝛ Jo.de Imola.

e Filijs.pro duabus vncijs: scz institutis.ac.

f Accepisse.sequens scriptura exponit ꝛ restringit primaz sic.s̃.§.pror.nõ.sed ꝓtra.s̃.e. .l.si ita.§.qdã.vbi excedit as. So.vt ibi.

g Portionẽ.a testatore expressam:alioquim hẽbit dimidiã hereditatis .s.alias.xij.vncias:vt insti.eo.§. partibus.ꝛ .s̃.eo.l.itẽ qꝺ sabinus.§.sed si asse.ꝛ.l, interduz.§.ij.ꝛ.§.iij. hodie vero hoc casu cum certa portio daꝺ asse etiã noiatim expleto nõ excedit as:sed diminuit primo quãtũ daꝺ sẽo.vt.C,ó le.l.cum ĝstio.

h Non inuenit.s.in asse iam distributo asse at in nostro casu non est totus as ĵ alium translatus nominatim.ac.

Attil. In q̃cunqz pte testamentj quis sit institut⁹ sine parte:dicitur inuitatus ad illã q̃ nõ est distributa.b.d.Jo.de imo.

i Instituaꝺ.asse non distributo alioquiz dimidiũ dabit:vt diri modo.ꝛ facit.s̃.eo.l.quo loco.

Seius. Appellatio ptis ĩcludit ex mente testãtis totũ ꝛ sili⁹ appellatio residui.b.d.Jo.de imo.

k Seius.ticium,instituit vel substituit,ac,

l Non erit.sic.s̃.eo.l.Item qꝺ sabinus.§.aliter atqz.ac.

m Quod si non,mentio.sed simpliciter fuit institutus,ac.

n Q In prio.i.tãtum vn⁹ ꝓtũ ꝛ alter cũ meui⁹ sit capax alꝫ secus: vt.ĵ. .l.prori.Itẽ nota qꝺ melius diuisset secundo cum dixit primo.ac.

o Quod si meui⁹.admittit.nã residui rẽ.vt.C.e.l.ij.ꝛ.ĵ.ó ỽ.sig,l.ceteroꝝ.

p Q Lemans. Dispositio ꝓuidẽs diuisim ẽt cõtrarium ꝓuidere vĩ.b.d,bal. Clemens.uel etiam.uel pro ꝛ.ac.

q Accipiat.sic.s̃.de lib.ꝛ post.l.si ita.ꝛ.s̃.e.l.si ita,§.i. Sz qd econtra si due filie ꝛ vnus filiꝰ:rñ.tantuz enim ille filius quãtum ille due filie habebit per hanc legem ꝛ per predictas.

Si ita. Si conditio de preterito in testamẽto est adiecta:illa nõ facit institutionẽ captatoriam:sed si ẽ falsa reddit institutionẽ inutilẽ.b.d,Jo,de imo.

r Si ita.captatoria.qz non est collata in secretum aliene voluntatis:ĩmo testatoris.sic etiã vĩ.s̃.e.l.captatorias .ac.

s Et remota.ꝛ ꝓ etiã.ꝛ hoc qz defecit cõditio q̃ inesse videbaꝺ,sz ꝓtra.s̃.e.l.ij,in prin.ꝛ.l.si quis,ita in ꝑn,ꝛ.l.si quis ita scripserit heredẽ. So.ibi circa eandẽ psonã.s.esto heres ex qua ꝓ te te instituã.ỽ circa diuersa.s.in quãtum instituã ticium in tantum scitus sit hĩs Fz Jo.uel dic qꝺ ỽ dicit videbaꝺ innanis nõ tñ erat per leges illas vel ẽ innanis vt cõditiõalis:est tamẽ valida:utputa tacita per.ll.ꝑdictas que due vltime in idem recidunt.ac.

Si quis. Devolũtate ĥũcti prius ẽ locus successiõi ab intestato q̃ ex testõ.b.d.ꝛ ẽ singularis ideo eam tenemẽti.bar. Vel sic. Volũtas testatoris põt cãm intestati ꝓponere cãe testati. Vel sic. Substitutio vulgaris põt fieri ab intestato.b.d.bal.

t Si quis ita.meam. ticium instituo.

u Vẽdicãte.sed an ex testamento vẽdicat legitimus uel ab itestato dicit qꝺ testõ ne obsit regula.quãdiu ex testõ potest adiri cessat abintestato:ut.ĵ.de acquir.here. .l.quãdiu .ꝛ.ĵ. de reg. iur.l. q̃diu. Itẽ ad hoc .s̃.qb⁹mo.vsuf.ami.l. literdũ .ꝛ.ĵ.ó excep.do. .l.i.§.fi.ꝛ.ĵ.eo.l.luci⁹. Sed tu dic abintestato. nec obstat dicta regula qz speciale ẽ hic propter defuncti voluntatez:qui voluit vendicationez legitimam esse q̃sti quandam ꝓditionez ut nõ.s̃. cõia de succes.l.ante.

Si non. Quando plures leges ꝛcurrunt ad vnum effectum: licet vna cesset remanet alia ꝛ eius effect⁹.b.d. bar.ꝛ Jo.de imo.

x Si nõ lex eliscẽtia, qz tũc demũ vn⁹ nõ plures vt.s̃.e.l.q soluẽdo.

y Lex.ut lex iul.de adul.ut.C.de adul.l.ỽba ut fama:ut.ĵ.ó ma. .l.ij.ac.

z Senatusc̃ôsultũ.vt ĩ fraudẽ fisci:vt.ĵ.q ꝛa q.in fraudem ciuitatis.

a Constitutio.s̃.e.l. bis uerbis.§. interduz. Itẽ.C.qui non pos.ad li.l.i.ꝛ.ij. Itẽ.C.si mãita fu,ali.l.ea quidem.

Temporibus. Malo noiat⁹ fideicõmissarius ex fruis testatoris q decedit existẽte nõ soluendo:bĩ de scripto noliẽte adire:succedit.ꝛ sc̃ô noiat⁹ absente ꝓmo succedere nõ põt.b.d. Et dimidiꝫ in duas ptes ꝓncipales.nã prio loquiꝫ qñ plurib⁹ fruis daꝺ libras directo ex testõ ꝛ hĩditas p fideicõmissiz.sc̃ôa ibi: idẽ.ꝛ vt dicit bal.lz sit diuersitas in fcõ iter istos casus tñ est idẽtitas ĩ pũcto:seu in dispositione iuris. Jo.de imo.

b Tpibus.ut adire.cessa it senat⁹ dico.

c Ad libertatẽ.directã ꝛ directo manumissus.

d Data fuerit.bĩditasqz restitui iussa.

e Scriptus bĩs.s.seru⁹ q in effectu quodãmõ heres ẽ:vt.s̃.qõ cum eo.l.filius.§.i.ac.

f Desideraret.sol⁹ ꝛ dic adire ideſt sibi restitui uel adire prio gradu institutũ;vt sibi restituat.ac.

g Posteriores.i.noiatiz post ꝓmũ fruũ.

h Prim⁹ uelit.si aũt nolit remanebit fru⁹ ꝛ posterior hẽbit hereditatez sic.C.de test.ma.l.fi.§.si vo qdã ex seruis.ꝛ sic forte aliud erit institut⁹ qz cũ hĩdes istituũt pres:pm⁹ ẽ hĩs necessari⁹ ꝛ liber siue uelit siue nolit: ut.s̃.e.l.q soluẽdo.uel forte idẽ ẽ ĩ illis fideicõmissarijs ut ar.ĵ.ad tre.l. facta.§.fi.

i Et ỽ.posterior.ꝛ facit.s̃.de tu.ꝛ cu.da.ab his.l.si impuberi.ꝛ.ĵ.ad treb.l.mulier.§.nõ est.ꝛ.l.si cui in ꝓn.ꝛ.l.si res.§.ac.

Si seruo. Si istituit fru⁹ cui de necessitate testator vz libertatẽ ꝓstare:nõ erit sibi necessarius:sed volũtatiꝫ.b.d.Jo.de imola. Vel sic. Non prestat beneficium qui ipẽdit debitũ.b.d.bal.

k Si seruo, data sit libertas.pure.si ĩ viẽ:tunc añ viẽ ẽ necessari⁹:ut.ĵ.de acq.here. .l.si fruũ qs.§.si qs. Idẽ si sub cõditione;ut.s̃.e.l.fru⁹ alien⁹.§.q fidei-

cōmissariā.t.l.pf. a Defuncto.s.heredē q hūc fuū istituit.t fac.ff. .e.testamēto. b Diui marci.t cōmodi ad auffidiū victorinū.ut.C.si mā.ita fu.ali.l.ij.azo.t fac.ff.ō le.ij.l.unū er fa.t.s.ō pac.l.iij.§.pactꝰ c Sua pecunia.i.pecūia q̄ vf sua ꝓniuentꝫ oculis.ut.ff.ō ma.l.is q. d Extorquere.s.er constitutione seueri t anto.ut victa.l.is q.

LAcius. Si in q̄li bet pte alternatiue mēs testatoris non veri ficak distuncta accipiē ꝑ ꝯiūcta .b.d.fz bar. vel sic fm ang. Si alicui fit substitutio sub pluribus ꝯditiōibus distūctiue po sitis quax vna resistit i hoc si istitutus ōcesserit sine filijs distūcta accipi tur ꝑ cōiūcta:t oēs cōdi tiones verificari opor tet. Jo.de imo.

c Lucꝰ.aut filiū.aut ꝑ t ut.C.de uerb.sig.l. pe.t de isti.t substi.l.ge neraliꝫ.t appet per.R. huiꝰ legis.az.t fac.ff.ō re.du.l.si ts.§.cū ita.t fic non obstant iura q̄ di cunt alterā de distunctis sufficere uerā cē:ut.ff.de ꝯdi.isti.l.v.t ō v.ob.l. si ita.t.l.siquis ita.

f Non hēbit:etiā here ditate non adita.

g Quemquā heredez .i.coheredem ad qō.ff. ti.i.l.uerbis.

b Liberos.tacite.s.ab intestato cū sint ei ꝓxi miores.sic isti.ō pupil. sub.§.vel singulis t.ff. de codicil.l.ꝓficiūt i ꝑn. t.ff.ti.i.l.si pf ꝑpuberꝫ. azo.t.s.c.l.siquis ita be res.t sic nō obstat.s.c. .l.ex facto etiam agi.

IAm dubitari. Seruus pōt istitui sub cōditiōe.si uoluerit: nec eget exhf datōe i ꝯdi tiōis euētū t pillā efficit nolūtariꝰ t ꝑplēdo ꝯditiōez vf adire hereditatē .b.d. Et diuidit i duas ptes ꝑncipales.nā ꝑmo dicit de istitutionib⁹ sub stātie.s.ō de acqsitiōe hereditatis.sc̄a ibi nō ab re Jo.de imola.

l Jam dubitari. vos ut filios.

k Sub ꝯditōe.hec.n. ꝟba in necessario ut ser uo faciūt ꝯditionē.in eꝫ neo nil opant.ut h t.ff.de ꝯdi.isti.l.ꝟba.t.s.c.l. corneliꝰ. l Sub ꝯria ꝯditōe.s.si nolit cē heres eū exheredo. m Filiū.suū hf dē de quo dcm ē in ꝑn. n Jd exigeret.i.exhf datio in ꝯditōis effectū.R.

o Cū in ptāte.i.cū eēt istitutꝰ sub casuali uel mixta ꝯditiōe:ut.C.de in sti.t sub.l.si pf.t.s.de li.t posth.l.filiꝰ in ꝑn.t ē tūc spāle ut fiat sub cō ditione exheredatio.alꝫ contra.s.de li.t post.l.iij.§.pure.azo.

p Eius.cū nō ē ptātiua legis ꝯditio. q Extrinsecus.i.eꝫ filij ptāte.t qdē habēt expectantis euentum.alij expectato euentu.

r In ppōsito nec posf.bilis.alꝫ i ppōsito ipossibilis t tūc subaudi t ap ta.bene.n.reperiri pōt puta si nollet cē heres sz nō apta.alꝫ in proposito impossibilis t̄.sed tūc subaudi nō tñ apta:ut apparet ex sequentibus.

s Nō pz.i.cuilibet pateret.nā ridiculū eēt eū excludeꝝ ab hereditate ita demū si uellet excludi:imo dz qs exheredari:ut sit exclusus ab heredita te siue velit siue nolit.azo. t Nō ab re.i.nō sine cā subiungit:t qꝫ subijcit suis t̄.uelut excessus.i.supfluū quoddā.nā cū sup hac.e.l.t i to to hoc titulo tractatū sit q̄lr qs posset heres istitui uel exhf dari:supfluuz t excessus qdā ē h adiungere de hf ditate acqrēda uel nō uel q̄liter acgrīt uel qñ:nā satis de hoc tractabit.ff.de acq.here.azo.t fm hoc non est.§. suis.t̄.sed hoc non ab re.t̄.lz.n.sit excessus est tñ pertinens.t ita nō si ne cā tāgit partū.uel dic qꝫ istituat alius heres si filiꝰ nolit excedere:qꝫ pri mo filio dat facultas ꝛmiscendi sic filius excedit t ille excedit fm. No.q.d.qꝫ in stituat alius filiꝰ si filiꝰ nolit nō est ab re:sz qꝫ filius exheredet si nolit cē hf s hoc eēt ab re t ē.§.suis.uel tertio excessus ē exheredari si nolit esse heres.t ꝟba nō ab re determinēt ꝟbū excessus nō ꝟbū subiūgit.q.d.nō est excessus ab re qui sic ad iungitur si nolit esse heres cū demū volēs excluderet:sed qd si dixit si voluerit.s. per futurū ꝓ subiunctiuū dicunt aliud dicēdū.vt ar.ff.de v.ob. .l.siqs stipulatꝰ.vf dic idē ꝑp quēcunqꝫ modum verbi.nisi ponatur t aliud i stip.vt t alꝫ .§.cōmunia pre.l.fi.in fi.

u Suis ita.s.si volent.

x Si voluerint.mō rñdet.

y Esse.s.simul:ad qō.ff.de aqua plu.ar.l.in diem.

z Conditione.s.si uolent.

a Sūt ptāte.ut si.r.det t si miles.vt.ff.de condi.insti.l.fi.

b Non debēt.imo vf q etiā impleta cōdi.possint dimittef. vt.§.de ꝯdi.ob cām.l.i.§.i.t .ff.de cōdi.insti.l.siqs ita hf s. t.l.si pupillꝰ.t.ff.de ꝯdi.t de. .l.in ꝯdi.t de acq.here.l.cū q bonis.q̄ sunt ꝓtra.so.h in suo ibi in cēneo q̄ non valz ꝑ.l.il lā.cū q bonis.sz dic aut implet cōditionē:vt sit hf s vt hic.an ut possit cē t cōditionē tñ puri ficet:vt in contrarijs:ut.ff.ō ac q.here.l.antisti⁹. Itē an h filius pōt repudiare qui fuit institutus si voleꝝ:vf q nō.nazañ adimpleta nō ut.ff.de le.ij.l.si ita scriptum.§.t. postq̄ noluit nō:qꝫ est hf s:ut h t.ff.de acq. here.l.necessarius.t sic est mi rū q nō ē necessarius t tamen nō pōt spernere.rñ.pōt antecꝫ uelit.t illa si ita loquit i cōdi tiōe q̄ ita suspēdit:qō h nō fac sz soluz hoc opak ut non sit ne cessariꝰ.sz qdā ꝓtra ut nō.ff.ō acq.here.l.si is q heres.§.i.

Exuncis. Sūtū sunt sex vncie ex.xij.q̄tum.xij.ex .xxiiij.h.d.uel sic fm angeluz Sūtū ualēt qnqz vncie de di pōdio seu asse q̄tū decē de di pondio.h.d.Jo.de imola.

c Instituak.t ita de eo alꝫ in eo qō dipōdio deest.s.x.vncijs ē institutus .ut.§.e.l.q̄situm.

a Quinqz vncias.fcā com putatione assis.R.

b Hereditatis.diuise in.xij. vncijs q̄ i.xxiiij.vncijs diuisa voluit testatoꝛ.ut h tertius ha beret.x.vncias.sed cū dipōdiū pluriūue vnciaruz rō ad assem reducak.qui ex.xxiiij. vncijs.i. dipondio.x.vncias foret habi turus is ex.xij.i.ex asse hēbit qncunc̄:ut instī.eo.§.videamus.in fi.ac.

c Distributa.q̄ voluit testatoꝛ.ac.

d Tertio.alꝫ tertio alꝫ tertij.i.ratio portionis tertij.

e Ratio calculi.rō calculi inducit ut q decē ex dipondio decem ex asse ferat:t q ser habeat tres.t q octo habeat q̄tuoꝛ :t sic omnes ad dimidiaz.

f Partib⁹.i.uncijs. g Assignauit.etenim q̄ ē portio.x.t.xxiiij.cadē ē.v.ex.xij.qui ergo.x.ex.xxiiij.erat habiturus is habeat.v.ex.xij.R.

Aqui. Qui semel ē hf s in ꝑpetuū nō pōt desinere eē hf s.h.d.fm. Bar. uel sic fm Bal. Fieri potest ꝑ posterius qō fieri pōt ꝑ ꝑius.h.d.Jo.ō tmo.

b Ei qui.adijciak.videbak ex quo habebat aliquem liberum q̄ non posset ha bere seruum heredem.ut.s.e.l.si is qui.sed fallit hoc casu t ē ratio quia liber nō est heres:nisi demum:t tunc primum cū seruus erit heres ac illa ab initio locuz habent quando ab initio esset heres liber.

i Efficere.ut t.s.e.l.iij.§.siquis ita. k Exteriterit.sic.s.de mi.l.t si sine.§.sed qō papi.t instī.de fideicō.here.§.restituta.ac.

Sfi socius. Seruo cōmuni nō potest legari pure sine libertate socio herede instituto.sed sub conditione legari potest tam ꝓprio q̄ cōmuni:pōt etiam seruus cōis heres institui simul cum socio sicut potest seruus alienus institui cū domino suo.h.d.fm Ang.Jo.de imola.Et hec lex ponit tres casus in quibus seruus cōis equiparatur proprio.Bar.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Si socius.in trib⁹ casibus pficat seruum cõem ꝓprio:vt ecce ego ⁊ tici⁹ socij habemus fuũ cõez si ĩstituã ticiũ heredẽ nõ possuz legare suo cõi.qz nec suo ꝓprio;⁊ hoc pure.idẽ sub cõditione possuz legare suo cõi.qz ⁊ ꝓprio bf̃dis. Itez instituere possuz fuũ cõem vna cum socio qz ẽt fuũ ꝓpriuz alicuius vna cũ dño.

b Institutus sit.a socio. ut.ĩ.ó le.iij.l.si legatari⁹.§.i.

c Libertate.fideicõmissaria.nã tunc valeret:

d Non ꝓstitit.pp regulã cato.hoc.n. cẽt in ꝓpõ heredis: vt inst.de le.§.an suo.⁊.d.l. nõ legatari⁹.§.i.qõ qdẽ valeret socio non instituto herede. vt.ĩ.ꝓ soc.l.vez.§.si seruo.

e Seruo.bf̃dis.az.de testatoris cõstat. ut.s.e.l.si seruus vroris.

f Ut alien⁹.testatori ⁊ bf̃di. ⁊ nõ qꝑ seruus ⁊ dñs simul instituuntur ab aliquo.

g Ꝓpriꝰ.seru⁹ bf̃dis az. Itẽ ꝗre instituí põt cum dño ⁊ non ei legari:rñ.qꝑ tũc non dz dominus ei dare aliquid.

Testamento. Nõ sufficẽ mortis tpe quẽ fuisse seruũ si añ cõditiõis euẽtũ libertatez a lege cõsequtur.h.d. Bar. vel sic fm ang. Seruus ĩstituꝰ a dño sub cõditõe eidẽ voluntariꝰ bf̃s efficit:si illa pẽdente in libertatẽ eripit a lege. Jo.ó im.

b Testamẽto.decreuit.ĩ. de bo.li.l.si necesse.⁊.C.pro quibus cau.serui ꝓpri.effi.l.i.

i Ꝑgit.bñ valet.vt inst.co. .§.fuus añt a dño.⁊ ar.s.e.l. si seruo ⁊.l.si seruꝰ cõis.sed vt ꝯtra.s.e.l.iij.§.q fideicõ.nisi postea sit necessarius:ꝫ ibi ab hoie ĩ a lege fit liber. publica .i. vor ꝓuate preiudicat.

k Licet.j.licitum est.

Imperatorem litis. Impator nõ põt bf̃s ĩstituí quesito colore litigij.b.d. Jo. de imola.

k Impatorẽ lit.alꝰ mouende vel cõtra sibi nõ mouẽde. ⁊ sic cã vitandi iudicij. sed vt hoc licere vt.s.de al.iudi. ex hac.§.ꝫ bf̃di.so.spãle in prĩcipe.qui plus sibi cauere dz. sic .ĩ.de iur.fis.l.res.§.lites.⁊ insti.qui.mo.test.infir.§.fi.in fi.⁊.C.vnde vi.l.me munerit.⁊.C.de testa.l.volumus.

Pacumeuius. Falsa cã cõcernẽs institutiõez bf̃dis ⁊ non legata reddit ĩstitutionez inutilẽ:sed legata nõ viciat.b.d.Et est singularis ler ⁊ alibi non reperit fm Bar.ió.Bal.dicit illã diligenter notãdã. Et põt diuidi ĩ duas ptes principales. Nã prio ponit facti narrationẽ:⁊ supplicationẽ factaz imperatori p heredẽ institutũ in prio testõ:deinde ponit diuisionem ⁊ rñsionem imperatoris. Secunda ibi.igitur.uel in ver.tñ.uel potes dicere qꝑ secundo premissa ratiõe vu bitandi ⁊ successiue decidendi ponit ꝓuisionẽ imperatoris.Jo.de imo.

l Pacumeuius.mutauit testm̃.scz testator.

m Ruffum.alꝰ ruffum ⁊ ẽ ꝓpriũm nomen alꝰ ruffus.

n Modus.i.cã:ut.ĩ.de cõdi.⁊ de.l.cã demonstratio.⁊ est hoc.s.qz heredes ⁊c.qz falc.non dz ei.i.qui non solet ⁊c.vt.C.de fal.cã ad.l.i.ꝑ totũ.⁊.ĩ.de condi.⁊ de.l.falsa.nisi probetur qꝑ testator non erat relicturus.vt.ĩ.de cõdi.⁊ de. .l.cũ tale.§.falsa.⁊ hoc subijcit.probat.n.hic per prefationem qz heredes ⁊c.

o Pertinere.nõ ergo tenet scõm testm̃:sed ꝯtra.s.ó inof.test.l.si ĩstituta.§.fi. ⁊.l.seq.vbi valet:qõ pz:qz rũpit per ꝗrelã. Sol.hoc ẽ bic pp primũ testamentũ vel pp prefationẽ secundi per quã patet qꝑ testator nolebat valere secundum.

p Sz legata.nõ spãle ꝯtra regulã q̃ ẽ.C.de fideicõ.l.eam quã.ut ibi nõ ⁊ facit ad banc legẽ.C.de test.mi.l.si cũ.⁊.ĩ.de se.ta.l.qui ex li.in prin.⁊.s.de pactis.l.tale.§.fi.⁊.s.de testa.tu.l.pe.⁊ insti.qui.mo.testa.infir.§.siquis prioꝛe.

De vulgari ⁊ pupillari substitutione. Dictum ẽ supra de institutionibꝰ in primo gradu.modo sequitur de illis qui sunt instituti in secundo gradu, verum qz hoc fit per substitutionẽ vulgarem ⁊ pupillarẽ:ideo post precedentem titulum ponitur iste titulus. Bar.⁊ ẽ subtilis ⁊ valde utilis hec materia. Unde refert Raphael cumanus se audiuisse Bal.ex ea lucratum fuisse in consulendo.xv.milia ducatorum.ideo aduertatis. Substitutio ẽ secunda institutio etiam si sit vlteriorꝛ:ut ⁊ secunde nupte sunt post primas.vt.C.ó se.nup.in rubrica.⁊ dicas qꝑ.v. sunt genera substitutionum.s.vulgaris ⁊ pupillaris.exemplaris.breuiloq̃. Itẽ compendiosa:que fit a milite tantum ⁊ habet naturaz pupillaris:⁊ fideicommissarie ut nõ.C.e.l.precibus. Item est fideicommissaria duplex ut insti.e.§.fin.

Heredes. Diuidit in tres partes principales. Nã i pria ponitur vna diuisio ex q̃ colligit dfia inter institutionez ⁊ substitutionem. In scõa ꝓsequit secũdũ mẽbrũ subdistinguẽdo ex quo colligitur dfia inter vulgarẽ ⁊ pupillarẽ. In tertia pte incipit tractare de pupillari. scõa ibi.bf̃dis.tertia ibi.substituere.⁊ illa tertia subdiuidit.qz primo ponit qbus possit substitui pupillariter.⁊ qs possit substitui.scõo ꝗr possit fieri rõnẽ subnectẽs.secũda ibi substituet.nec posset alꝰ summari. Jo.de imo. Nota qꝑ vbũ instituo ẽ vbũ directũ qõ pz: qz refert ꝓpẽ ad vocatos ĩ prio gradu ⁊ primo loco:ad quẽ primũ graduz ⁊ locũ nõ põt venire qs nisi directo veniat.⁊ nõ ꝓmanũ alteri⁹.qñqz tñ ꝓpriat hoc vbũ contrahit ẽt ad sensuz obliquũ.⁊ fideicõmissariuz.

q Heredes.gradu.i. loco: vt.ĩ.de se.ta.l.ij. .§.defertur.azo.

r Simpler. simpler ẽ vt pupillaris tñ vel vulgaris tñ.dupler quando utraqz simul.

e Luci⁹ tici⁹ bf̃s.ista est institutio.⁊ cã iõ apposuit:qz substitutio nõ põt esse sine institutione. azo.vt.ĩ.e.l.§.fi.azo.

t Heres non erit.hec est substitutio vulgaris.

u Gaiꝰ seiꝰ bf̃s.mihi.hec dictio mihi nihil nocet.quominꝰ etiã alia bona ꝗ pfis ueniãt ĩ pupillari ⁊ quominus ipsũ pupillo sit bf̃s ⁊ ꝗsi per obliquũ mihi vt.ĩ.ó se. ta.l.si ita.§.q filio.⁊ in sti.de pupil.substi.ĩ pn. ibi quo casu ⁊ẽ.⁊.s.ti.i. .l.pater in fi.

r Substituere. ꝗ er bf̃dariꝰ.dic pupillarẽ. ut ĩsti.e.§.nõ solũ.⁊.C. ó le.l.cũ qdã.⁊.ĩ.ad.l.

Ꝺestinus Heredes aut ĩstituti dicũtur:aut substituti.ĩstituti dicunt ꝑmo gradu⁹. substituti scõo vl̃ tertio.

Hẽdis institutõ:aut dupler ẽ:aut simplerr.simplex ẽ velut luciꝰ ticius hẽs esto.si mihi luciꝰ ticiꝰ hẽs non erit:tũc seiꝰ bf̃s mihi esto. Dupler veluti.filiꝰ meꝰ mihi bf̃s esto.si bf̃s nõ erit siue bf̃s erit:⁊ itra pubertatẽ decesserit tũc gaiꝰ seiꝰ bf̃sᵘ mihi esto. Substituet liberis tã bf̃dibꝰ ĩstitutis ꝗbꝰ exbf̃datisˣ possumꝰ:⁊ tã eũ bf̃ dẽ quẽ nobis ĩstituimꝰ ꝗbꝰ alterũ. Substituere liberis pñis põt: nisi bf̃ dẽ sibi ĩstituerit.nã sine heredis ĩstitutiõe nihil ĩ testõ scriptum valet.

Oribꝰ Ulpianus.

Oribꝰ introductũ ẽ vt qs liberis impuberibus testamentũ facere possit:donec masculi ad.xiiij. annosᵇ pueniant:femine ad.xij.qõ sic erit accipiendum:si sint in ptãteᶜ. ceterꝫ emãcipatis non possumusᵈ.

Postbumis plane possumus. nepotibus ẽt possumus:⁊ deiceps[e] si q nõ recasuri suntᶠ in pfis ptãtez.

Ꝺe vulgari ⁊ pupillari substitutione.

Ꝺestinus Heredes aut ĩstituti dicũtur:aut substituti.ĩstituti dicunt ꝑmo gradu⁹. substituti scõo vl̃ tertio.

Hẽdis institutõ:aut dupler ẽ:aut simplerr.simplex ẽ velut luciꝰ ticius hẽs esto.si mihi luciꝰ ticiꝰ hẽs non erit:tũc seiꝰ bf̃s mihi esto. Dupler veluti.filiꝰ meꝰ mihi bf̃s esto.si bf̃s nõ erit siue bf̃s erit:⁊ itra pubertatẽ decesserit tũc gaiꝰ seiꝰ bf̃sᵘ mihi esto. Substituet liberis tã bf̃dibꝰ ĩstitutis ꝗbꝰ exbf̃datisˣ possumꝰ:⁊ tã eũ bf̃ dẽ quẽ nobis ĩstituimꝰ ꝗbꝰ alterũ. Substituere liberis pñis põt: nisi bf̃ dẽ sibi ĩstituerit.nã sine heredis ĩstitutiõe nihil ĩ testõ scriptum valet.

Oribꝰ Ulpianus.

Oribꝰ introductũ ẽ vt qs liberis impuberibus testamentũ facere possit:donec masculi ad.xiiij. annosᵇ pueniant:femine ad.xij.qõ sic erit accipiendum:si sint in ptãteᶜ. ceterꝫ emãcipatis non possumusᵈ.

Postbumis plane possumus. nepotibus ẽt possumus:⁊ deiceps[e] si q nõ recasuri suntᶠ in pfis ptãtez.

fal.l.q fundus.§.q filios.nõ ꝓ fideicõ.ut.ĩ.e.l.cohbf̃di.§.cũ filie.ibi.⁊ iõ si pf.ꝫ an ꝑterit⁹ possit substitui pupillariter:⁊ rñ.cum nullũ sit testm̃:ẽt ꝫ bas.ut ĩsti.ó erbere.li.ĩ pn.sequit vt nec pupillariter valeat.vt ĩsti.ó pu. sub.§.liberis.⁊.ĩ.e.l.pr.§.ꝫ si eos.⁊.§.qsqs. y Substituere.isti tuerit milite excepto.ut.ĩ.l.pr.§.qsqs.⁊.ĩ.de te.mili.l.miles ita.§.fi.

z Institutiõe.ab inuito.vt.s.de bis q̃ ĩ test.de.l.prima.⁊ ĩsti.de le.§. añ. Itez ex postfacto nõ valet nisi fuerit bf̃ditas adita ex testõ.ut.ĩ.de cõtra.ta.l.filiũ circa prin.⁊.ĩ.l.pri.§.qsqs.⁊.§.adeo.sed ꝯtra.s.ti.i.l.fin. so.ibi speciale. Itẽ ꝯtra in auc.vt cũ de ap.cog.§.sed igitur tales.que est .C.de lib.prẽ.auc.ex cã.sed ibi ꝓpter solã preteritionẽ est nullum.hic qꝑ substituit sine substitutione:sed illud est ius nouum.

Oribus. Impuberibus in ptãte ꝯstitutis nõ recasuris post mortẽ testatoris ĩ ptãte alteriꝰ põt substitui pupillariter qnimo ⁊ adoptatis in locũ nepotũ.dz tñ substituens sibi ꝑmo facere testamentum:nisi sit miles:⁊ ad cõfirmationẽ pupillaris regrit qꝑ agnoscat bf̃ditas ex patrono.b.d.vsqz ad.§.interdũ.uel sic. Pupillis nꝝis substituere possumus pupillariter cõcurrẽtibꝰ q̃ hac.l.dicunt. Et diuidit istud principiũ.qz prio pmittit q̃uor tractat.s.quo iure sit introducta pupillaris.quis possit illam facere.qbus põt fieri.⁊ vsqz ad qõ tps. Secũdo qualiter fieri possit. Tertio quõ hẽat effectũ.scõa ibi.qsqs.tertia ibi.adeo.Jo.de imola.

a Oribꝰ.iure lacedemonioꝝ.ut ĩsti.de in.na.§.⁊ non inceleganter.

b Annos.i.vsqz ad vltimuz diem.ut.s.de testa.l.qua etate.uel si minus vellet potest:ut.ĩ.e.l.si ita.

c Potestate.qꝑ liberi impuberes in potestate ⁊ qꝑ sui iuris fiant morte patris:ut insti.e.in prin.⁊ vt hic dicitur. Itẽ qꝑ nõ desinant esse in ptãte añ mortẽ testatoris.ut.ĩ.e.l.coheredi.§.cum filie in prin.

d Possumus.s.facere testamentum.

e Deinceps.ut pro nepotibus.

f Non sunt.alꝰ cum sint recasuri nõ ualet testm̃.cum in eo casu sint ut eorum testamẽta nõ valerẽt etiã si ipsi essent maiores ⁊ annus nõ ẽt.erãt ergo ꝺ eorũ pres emancipati vel mortui.ut ĩsti.g.mo.ino pa.po.sol.§.i.

¶ Sed si eos Ad hoc ut substitutio pupillaris facta nepoti nō rumpatur: dz ordinari testm fm.l.vell.b.d. Bal.

a ¶ Pater. alꝫ patres precedant.

b ¶ Ita.n.ſ.cū sint instituti vel exheredati ab auo inueninnt. R.

c ¶ Succedendo in locū ꝑmortui ꝓris. R. ad qō.ſ.ti.i.l.v.§. nepotes. alꝫ si iueniūt se ꝑteritos rūpit ꝓncipale: ꝛ p ꝯs nec pupillare valet. ꝛ b subijcit nā ꝛc.

d ¶ Ruptū sit. agnatione postbūi nepotis ꝑteriti qō ē ꝑmortuo patre nepotis ꝛ pupilli ꝛc. Si aūt p ꝓtra ta. rūpat ꝓncipale remanet pupillare: ut.ſ.c.l. ex duobus §.fi.q ē ꝓtra. si aūt p q̄relā inof. rūpat ꝓncipale distinguit in totū vel ꝑ parte: vt.ſ. de inoff. te.l.papi.§.sed nec ipuberis.ac.

e ¶ Pupillare. qꝛ pars eius ē: vt.ſ.e.l.g pluresꝫ §.fi.in fi.ac.

¶ Et si extraneū Aptitudo ei⁹ cui pupillariter substituit ſſpicit tpe mortis testatoris: ſi tpe testi.b.d. Bal.

f ¶ Heredē scripsit. cuz eni se institutū reperiat nō rumpit ꝑ adoptionē: vt.ſ.ō ſi.ꝛ postbu. l.filio. quē.§.fi. aliogn rūperet: vt.ſ. de iiusto testa.l.verū ē.b. ac.

g ¶ Si mō. non alꝫ vt insti.eo.§.extraneo.

h ¶ Filio ꝑcedente. tpe adoptiōis: sed tpe mortis oportet eū ꝑmortuum ēe: vt.ſ.e.§.postbumus.ſz ꝛ tūc idē esset si nō ꝑcederet: ut insti. de adop.§.licet.ſz hoc frequētius cōtingit. Sed opponit: nōne in substitutione tria tpa exiguntur: ut no.ſ.ea .l.§. qō sic.ſz hic nō valuit substitutio tpe quo fcā fuit qꝛ erat extraneꝰ illi cui fiebat: ut insti.e.§.extraneo. Rñ. illud ut sit capax cui relinquit. hic aūt solū de volūtario sit necessarius per adop. vt.ſ.ti.i.l.iij.§.fi. Itē qō ō adop. dicit est ius vetus bodie cū non transeat i ptātem nec substitutio pupillaris valet: ut insti. de adop.§.i. Item nec in arrogato valet substitutio nisi in id qō hz ab arrogante: vt.ſ. de adop.l.si arrogator.§.ſz an ipuberi.ac.

i ¶ Miles. vt.ſ. de testa. mi.l. miles ita.§.fi.ꝛ fa.ſ.e.l.i. in fi.ac.

k ¶ Euanescat. ꝓtra.C.e.l.iij. So. ibi in vulgari. hic in pupillari. Item ꝑ.ſ.ō priuil. credi.l.pater. in ꝓn.. So. vt ibi.ꝛ facit.ſ. de acq.he.l.q̄situ

l ¶ Plane. seruandū. sicut ꝛ cetera seruant. vt.ſ. siqs.o.cā. testa.l.i.ac.

¶ Interduz. Institutus grauatus de restituendo hereditatem ex hereditate pupilli cui ipse idem substituꝰ erat. cogitur adire hereditatez paternaz: ut cōfirmentur tabule pupillares: ꝛ hereditatē pupilli per fideicommissū restituat: ꝛ hoc mortuo pupillo non eo viuo. b.d. Jo. de imo.

m ¶ Interdum. ticius instituit meuium. ꝛ exheredauit filiū suū ipuberez ꝛ substituit seium ꝛ rogauit eū vt restituat hereditatē sempronio. meuius non uult adire hereditatē. mortuꝰ est pupillus. dicitur qꝛ meuiꝰ dz cogi adire ne euanescat substitutio hereditate non adita: ꝛ p ꝯs fideicō. ad qō.ſ. ad treb. l.nā qō.§. siqs cōpulsus. idez si eundē quē instituit sibi: substituit filio: vt.ſ.e.l. ita tñ.§. a pfe. ul' pone ut co. ti.l. apud iul'..§.i.ac.

n ¶ Solicitus est. tali modo. ꝛ fa.ſ. de col. bo. l.i.§. si ipuberi. et de iure fis. l. status.§.i.ꝛ.ſ. ut in pos. le. l. is cui.§. si ab ipuberis. ꝛ. C. de pac. l. fi.ſz alio mō quis pōt ēe q̄ntz solicitꝰ ut exigere cautionem. vt. C. ad treb. auc. cōtra rogatus. ꝛ. C. vt in pos. le. l. archimedoram. ac.

¶ Si minor. Etiam si adeat hereditas ex bñficio restitutionis in integrum cōfirmantur tabule pupillares. b.d. Jo. de imo.

o ¶ Si minor. extraneus testatori ꝛ institutus sed repudiauit. ꝛ hoc filio exheredato. cuiꝫ a substituto dato. ꝛ quod subijcit restituimus. ſ. vt adeatur sic valet principale. et sic cetera. ꝛ secūdum hoc conuenit precedētibꝰ. alij ponūt in vulgari: ꝛ dicūt minorē instituī ut abstineat: ꝛ substitutus ei habeat ac si non adijsset minor. Sed si hic substitutus esset seruus distingueret an esset soluendo hereditas uel non fm eos: qꝛ maior res est libertas: ut.ſ. de mi.l. ait pretor.§. sed quod pap.

¶ Prius autem Si aliquis substituatur filio exheredato debet sibi prius heredem scribere alꝫ substitutio vitiat: sed si substituat filio instituto ordo non attenditur. .b.d. Bar.

p ¶ Priꝰ aūt. cadē hora vel alia: ut.ſ.e.l.ſi qſ cū.§.si suo.

q ¶ Nō ꝓuertere. sic.ſ. de fideicō.li.l. generaliter.§. qd ḡ. et i auc. de here. ꝛ fal.§. inordinatum. ꝛ. C. de edi. di. adri. tol. .l.i. sed ar. ꝓtra. C. de te.l. ambiguitates. ꝛ.l. ꝓposteri. ꝛ.ſ.ō sol.l. nec. n. ꝛ de pecul. le.l. quidam. ꝛ insti. de le.§. ante. sed quo ad alia non curatur ordo in legibus illis. ac.

r ¶ Cōprobata ē. imo contra. vt.ſ.e.§. si quis. ꝛ.§.ſz ꝛ si ita So. hoc corrigit p illud. uel ꝺ de rigore iuris: ibi de equitate vel uerius hic erat filius exheredatus cui fit substitutio. ibi ī stitutus. ac.

s ¶ Et merito. dixit scripture ī singulari nūero ꝛ merito ꝛc. vel dixi vnam solēnitatem etiam merito ꝛc. ad qō.ſ.e.l. patris. vel dic dixi in vna scriptura sibi ꝛ filio instituit heredem ꝛ merito ꝛc. ac.

t ¶ Unuz. qꝛ facit vnus ꝛ vna solēnitas ut ꝺ ꝛ.ſ. ō puil. cre. .l. pater. ſz qꝛ due hereditates: vt subijcit pñt dixi duo testā: ut insti.e.§. igitur. ac.

u ¶ Eosdē. ut.ſ.e.l. ſz si plures. §.i. ꝛ.ſ. de acq. here. l. iul. scribit. §. sed qō in fratre. ac.

x ¶ Substituere. ꝛ erit necessariꝰ: vt.d.l.ſz si plures. §.i. ac.

y ¶ Decesserit. hec pupillaris ꝑcedit instōnem: vt.ſ. pri. rñ. vulgaris ꝑcedit instōnez. et ualet vtrobiqꝫ ſz ꝓuersa ꝛc. ſz contra. ſ. pri. §. so. ut ibi. ac.

z ¶ Admittēdꝰ. ex tacita pupillari: vt.ſ.e.l. nā hoc iure. ꝛ. C. .e.l.iiii. ac.

a ¶ Et non ordo. dic ut.ſ.§. prius. ac.

b ¶ Quod igit dictū est. ſ.§. prius. ꝛ qꝺ dicit substituere licere. ſ. peracta prima institutione. ꝛ qꝺ subijcit a filii. ſ. exheredati. ꝛ fm hoc nō refertur ad prori. dicta vel referas ad prori. ꝺ modo dictū ē. ſ.l.i.§.i. ꝛ qꝺ dicit ideo ꝛc. ꝑmitte nō .q.d. nō est ideo adiectū substituere: q̄si prius facta instōne vt declaret ꝛc. similis littera. ſ. de cap.l. si qs in bello. vñ ⁊sus. Anguibus cruris tenui cū pelle vetustas. Nec faciunt ceruos cornua iacta senes. i. cornua iacta faciunt ceruos non senes. Item io. verte non ꝛ bene stabit ideo.

¶ Amflio. Substitutio facta ꝑ hec ⁊ba. qſqs mihi heres erit solos scriptos iuitat ꝛ illos includit. ꝛ nō illos q̄ꝑ mediā psonaz sunt heredes. b.d. io. de imo. ꝛ alex. de imo.

c ¶ Cū filio. scriptos. i. institutos. nō aūt ab intestato: qꝛ sic esset substitutio nulla: ut.ſ.l. pri.§. qſqs. ꝛ dic hereditatē adeuntes: ut.ſ.e.l. ex duobus.§. filium. ꝛ insti.e.§. substitutus. ſz postea desinant ꝑ q̄relā inofficiosi: ut.ſ.e.l. substitutione. ac. d ¶ Dominus. uel pater cui ꝑ filium uel heres heredis: ut.ſ.e.l. qui liberis.§. hec uerba. ac. e ¶ Exierit. aliter si remānerit. a ꝛo. ar.ſ. de acqui. here. l. si solus. in fi. ꝛ facit.ſ. de op. li. l. cū patronus.§.i. ac.

¶ Amboc. Substitutio facta ipuberi vulgariter ꝓtinet tacitā pupillarē: ꝛ facta pupillariter ꝓtinet vulgarē tacitā. b.d. Et ē pulchra ꝛ nōbil' lex. Bar.

f ¶ Nā hoc. alꝫ ē iam ꝛ bene. alꝫ nam. ꝛ tunc continua cum. l. moribus. in fi. sed ꝛ si exiterit ꝛc. ac.

g ¶ In alterū casum. i. ī vulgarē tm̄ qñ tacita pupillaris itelligit. uel etiā ī pupillari tm̄ qñ itelligit tacita vulgaris: ut. C. e. l. q̄uis. ac.

¶ Quod ius. Breuiloqua duobus facta impuberib⁹ in vtriusqz psona vulgarē et pupillarē cōtinet. b.d. bar. ꝛ bal.

h ¶ Quod ius. ſ. substitutiōis tacite intellecte.

i ¶ Tertium genus. nam. ſ. quādo vulgare per se. itē quando pupillaris per se nunc quandoque vtroqz. a ꝛo. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a In vtrūqz.ſ. vulgarem ⁊ pupillarem.azo.
b Reciprocam.hanc vicamus breuiloquā: vt.ĵ.e.l.lucius.ac.
c Videri.inuicem inter eos.ac.
Sed ſi alter Subſtitutio breuiloqua fcā perſonis diſparibus ad eum caſum porrigitur qui vtriqz cōuenit.h.d.Bar.
d In altero ſola: ut.C.co.l. hereditatē.⁊.l. q̄uis. ⁊ de teſta.tm.l.in teſtō. ⁊ arg.C. de fruc.⁊ li.ex.l.fi.⁊ ō ꝓpo. ſacroſcri.l.i ſacris.ubi dicit equalitatē in iudicijs fuandā. ac.
Hoc itaqz. Subſtitutio vulgaris ſeu pupillaris ſeparatim plurib⁹ facta ad vtrunqz caſum porrigit: ꝛ ſint perſone diſpares.⁊ ubi v̄ba ſunt clara non admittit queſtio voluntatis.h.d.bar.
e Subſtituat.hec eſt vulgaris non ꝓtinēs pupillarem cuz ſit pubes. ac.
f In vtrunqz.nā ſub expreſſa pupillari ꝓtinetur tacita vulgaris: ut b ⁊ in p̄n.huius legis
g Ne ſi vulgari. pupillaris quidā caſus etiā ſolus exprimi debet ⁊ ſufficit: vt comprehendat utrūqz: ut dicit ne ſit aliter ſi vulgariter tm̄ ſubſtō fiat. et retine caſum p̄miſſū q̄ inſtitui puberem ⁊ impuberem.
h Intelligat.an de vulgari ⁊ pupillari. ⁊ ſic dat intelligere q̄ nō ꝓtinet.hoc caſu in vulgari ſubſtituto pupillaris tacita.eſt ⁊ alia.ĵ.e.l.cū ex filio.§. filio.regulariter ꝛ.C.e.l.q̄uis ⁊.ſ.e.l.in p̄n.fm azo.uel dicas fm azo.qō ē verius q̄ ⁊ b intelligatur.ac.
i In altero.ſ.caſu q̄ pupillaris fuit expſſa: ut.ſ.§. ſi aūt ipuberes.nā ꝓtinet tacitā vulgarē iſta pupillaris. niſi volūtas patris ⁊c. vel ſi vult teſtator: vt nec de facto ſit queſtio vtrūqz caſū euidēter exprimat ad qō.ſ.mā.l.qui mutuam ⁊ ſemper retine q̄ puberem ⁊ impuberem inſtitui.
§ Ji teſtamento. Subſtitutus p verba q̄ſq̄s mihi heres erit.ad ſubſtitutionē pro hereditaria portiōe vocat in q̄ computat id qō hz iure accreſcendi.Bar.⁊ Jo.de imo.
k Si in teſtamēto.alicui. puta ticio q cū alijs erat inſtitutus
l Si is.ſ.ticius.
m Nō eēt.ipi teſtatori.
n Sibi teſtatori.
o Eſſet.alius a ticio.
p Deficiētis.defuncti.ſ.ticij.
q Pro qua.nūc nō det.
r Extitiſſet.in dicto teſtō.
s Deficiētis.alīs defuncti.⁊ alīs deficientis.ſ.ticij.
t Legē.ex pte puta ſibi cōiuncta tm̄:⁊ nō alii iure accreſcendi.Jo.ut.C.de caꝺu.tol.§.is ita.⁊ fa.ĵ.de re.du.l.vtrūqz.§.q̄ſitū.⁊.C.e.l.i.item ſecus ſi ꝓpria noīa fuiſſent expreſſa: vt.ĵ.ad treb.l.nōnunq̄. Jtē fa.ĵ.e.l.qui cū plures.⁊.l. coheredi.§.i.⁊.l.qui liberis.§.fi.⁊.l.ſi plures.⁊ inſti.de vul.ſub.§.i.
u Alicuius.ſibi tm̄ cōiuncti.ac.
x Vendicaſſet.nā tantam partē habz in ſubſtitutione quātā hz in inſtitutione: ſiue habeat maiorē partem ab ipa p̄incua inſtitutiōe teſtatoris: ſiue poſtea ſibi accreuit ex aliquo qui ſibi erat coniunctus tm̄:⁊ nō alij.ſ.pro tanta parte habebit ex ipa ſubſtitutiōe.
§ Jis. Si filius naturalis ſubſtituit pupillo in bonis teſtatoris nō pōt ſuccedere vltra ſtatutā portionē.ſed i bonis pupilli inſolidū pōt ſuccedere.b. .d.bar. y Si is.nō poſſit.ut filius naturalis: vt.C.de natura.li.l.ii.ō bonis tm̄ pupilli pōt qz nō ꝓhibent. z Ab eo.ſ.teſtatore.
a Capiat.quā directe capere poterat.et fa.ſ.ſo.ma.l.ſi v̄o.§.itē qcqd.et.C. de edil.edic.l.cū ãt.§.fi.⁊.ſ.ti.i.l.ſi qs ſolidū.⁊ de adop.l.ſi p̄.§.q duos. ſed ar.ĵ.ĵ.de dona.cā mor.l.qō ꝓditiōis.ſz h ne decedat p pte intestatus cū vnuz p̄is ⁊ filij reſtm̄ ſit: ut.ſ.l.morīb⁹.§.prius. b Ampli⁹.q̄ p.l.liceat.
c Preter ea.i.p̄ter bona patris. a Subſtitutus.hic naturalis.
Verbis ciuilibus Compēdiosa facta a pagano p verba directa nō valet vltra tēpora pubertatis. Jtē q nō admittitur vt ſubſtitutus non admitti.

duos filios ipuberes hēdes inſtituat: eoſqz iuicē ſubſtituat: i vtrūqz caſuz recipꝛocā ſubſtitutionem facta videri diuus pi⁹ ꝓſtituit. Sz ſi alter pubes alter ipubes: hoc cōi verbo.eoſqz inuicez ſubſtituo. ſibi fuerit ſubſtituti: in vulgarē tantūmodo caſum factā videri ſubſtitutionē ſeuer⁹ ⁊ antoninus conſtituerūt. Incongruēs.n. videbat vt in altero duplex ſubſtitutio in altero ſola eēt vulgaris. Hoc itaqz caſu ſingulis ſeparatiz ſubſtituere pater debebit: vt ſi pubes hēs non extiterit ipubes ei ſubſtituat. Siāt ipubes hēs extiterit: ⁊ intra puberta tem deceſſerit: pubes ff i portiōem cohēdis ſubſtituat. Quo caſu in vtrūqz euentū ſubſtitutus videbit ne ſi vulgari tantūmō ipuberi q̄qz ſubſtituat volūtatis q̄ſtionez relinquat: vtrū de vna vulgari tātūmō ſubſtitutione: i vtriuſqz p̄ſona ſēſe intelligat. Jta enī in altero utra qz ſubſtitutio intelligitur ſi voluntas parentis nō refragetur. vl certe euitāde queſtionis gratia ſpecialiter in vtrūqz caſum impuberi qs ſubſtituat fratrē: ſiue hēs ñ erit ſiue hēs erit: ⁊ intra ānos pubertatis ō ceſſerit. Gaius.
§ Ji teſtamēto hēdes ſcripti ita alicui ſubſtituti fuerit. vt ſi is hēs ñ eſſet quiſq̄s ſibi hēs eēt: is in parte q̄qz deficiētis eēt hēs p q̄ parte quiſqz heres extitiſſet: p ea pte eū quoqz in portiōe deficiētis vocari placet.neqz intereſſe iure inſtitutiōis qſqz ex maiori parte hēs factus eſſet: an q̄ per legez alteraz partem alicuius vēdicaſſet. K Eren.
§ Jis q ex bonis teſtatoris ſoli dū capē ñ poſſit: ſ̄bſtitut⁹ ſit ab eo ipuberi filio ei⁹: ſolidū ex ea cā capiet q̄ſi a pupillo capiat. Sz hoc ita interpretari iulian⁹ nē videt: ut ex bōis q̄ teſtatoris fuerāt āpli⁹ capē ñ poſſit. Q: ſi pupillo aliqd p̄ter ea acqſituz eēt: aut ſi exh̄dato eēt ſubſtitut⁹: nō ipediri eum capē q̄ ſi a pupillo capiat. Api.
Verbis ciuilib⁹ ſubſtitutionē poſt.xiiij.annū etatis fruſtra fieri ꝓuenit. Sz q nō admittit ut ſubſtitut⁹: vt adiect⁹ hēs q̄ſqz nō erit: ne fiat voluntate ſi filio ñ habeat totū iteriz qō ei teſtō pater ōdit.
Si liberis ipuberib⁹ vel. ſubſtituit: aut puē aut ſub cōditōe ſolet ſ̄bſtituē. Pure vero ſi filio me⁹ ītra pubertatē deceſſerit ſei hēs eſto. Siue ſei iſte hēs inſtitutus ſit: ⁊ impuberi ſubſtitut⁹ nullam habet cōditionē. ſiue ſit ſolus ſubſtitutus. Sub conditione ãt inſtitutū ſi ſubſtituat: id ē ſi mihi heres erit: nō al's exiſtet heres ex ſubſtitutione: niſi ex inſtitutione heres fuerit. Cui ſimilis eſt ⁊ hec ſubſtitutio. q̄ſq̄s mihi ex ſup̄ſcriptis heres erit: habz enim in ſe eandem conditionē ſimilē ſupiori. Hec verba q̄ſq̄s mihi heres erit: idem impuberi filio heres eſto. hunc habent ſenſum: vt ei nō oīs qui patri heres extiterit: ſed is qui ex teſtamento heres extiterit ſubſtitut⁹ videat: ⁊ iō neqz pē q̄ p filiuz: nz dōs q̄ p ſeruū extiterit: ad ſubſtitutionē admittet neqz hēdis heres: q: nō ex iudicio venūt. Partes q̄qz eedē ad ſubſtitutos ptinēt quās in ipſi⁹ p̄ſona. habuerūt hereditate.
§ Jp̄ filio ipuberi Abeo. eoſdē quos ſibi ⁊ te vnuz pte

f Voluntatē.ſ.teſtatoris. hoc mō ſi filius ⁊c. ad qō.ſ.ti.i.l. lucius.i fine.ſic ergo no. q̄ obliqua non trahit ad directā: ſz ecōtra fm azo.inſtitut⁹ q̄qz admittit ut fideicōmiſſari⁹ qō eſt ſi vel pp ſolēnitatē capere nō pōt directo: vt q: in codicillis ſcribit. vel pp ſuā p̄ſonā: ut.ĵ. ad treb. l.ſeuola.⁊.l.ex teſtō.i p̄n ci.ſi v̄o nihil eū capere ipe dixit.i. vel ꝓdictio vel codicillorū breuis ſolēnitas.⁊ iure directo nō p̄ueīre nec ueniet iure fideicō. niſi in caſu ut h ⁊.ĵ.e.l.cēturio.az.ſz directa dubia recipit interp̄tationē directe: ut.C. ve here.inſti.l.fi.ac.
Si liberis Subſtitutio pupillaris pōt fieri pure. ⁊ cū ꝓcipitur ſub ꝓditione non hz locū niſi illa formaliter impleatur.b.d. Joan. de imo.
g Qui liberis. pure. ſic videt hoc falſum: q: nulla ſubſtitutio eſt que nō ſit inſtitutio ꝓditiōalis vt apparet ex ipis verbis.rō.nō habuit h iuriſconſultus reſpectuz ad illā ꝓditionē ſz ad aliam que extrinſecus poſſet apponi.azo.
b Siue ſolus.i.ſolā modo.ſic.C.ō teſti.l.i. ⁊ i euāgelio. nō ex ſolo pane viuit hō: vt.ſ. de vſu.⁊ ha.l.ii.azo.
i Id eſt.pro ſic. ut.ĵ. de an.le.l.pe.azo.
k Cui ſiſt.quoad v̄ba eadē quoad ſenſuz. az.
l Ex ſupraſcriptis. inſtitutis ſub ꝓditiōe. az.
m Heres erit.idē ſit heres filio meo.az.

n Similem. ſimile eſt qō idem eſt.ac.
Hec verba. Qui ē heres p mediā perſonā alteri⁹: nō admittit per ſubſtitutionem factā per h v̄ba. q̄ſq̄s mihi heres erit.h.d vl alr. Qui ē heres defuncto: non ex eius iudicio nō admittit ad ſubſtitutionez factam per hec verba. q̄ſq̄s mihi heres erit.h.d. Bar. o Hec verba. heres erit. directo ⁊ ex teſtō.azo. p Extiterit.ex teſtamento vel abinteſtato directe vel per obliquū. q Ex teſtō. directo ut ſubiicit.ad qō.ĵ.de ꝓdi.et de. .l.q̄ ꝓdictio.⁊.l.q heredi.in p̄n.⁊.ĵ.de adimē.le.l.legatū. ſz ar.ĵ.ſ. de rem ver.l.iii.§.ſz ſi errauit.vbi non refert directo vel p obliquū aliqd fiat
r Admittet.cum filio⁹ vl ſeru⁹ tēpore mortis ipuberis nō ſit i p̄ſis ptāte vel dñi. vt.ſ.e.l.cū filio.azo. s Neqz heredis heres. ſec⁹ ſi ille qui inſtitut⁹ eſt ſubſtitueret filio noīati: vt.ĵ. de acq.hē.l.qui p̄ſis.ij. m̄.q ē vel dic vt ibi.⁊.fa.ĵ.e.l.ſz ſi plures ibi. nec quiſq̄ valere ⁊c. circa p̄n.⁊.ĵ. de v̄o.ſig.l.ſciendū.⁊.ĵ. de ſuis ⁊ le.here.l.ſi ex plurib⁹.⁊.ĵ.ō op.lib. l.cū patron⁹.§.i.⁊.ĵ. de iur.pa.l.ſine.§.i.⁊.§.pe.⁊.§.fi.⁊.ĵ. de ꝓtra tab. l.non patauit.§.ſz ⁊ ſi.⁊.ſ.ti.i.l.ſi ſub ꝓditione.ſz ar.ꝓtra.ĵ. de codicil. l.ſi quis cū te.⁊.ſ. de dona.inter vi.⁊ vxo.l.ſz ſi donāte.§.i.azo.
t Judicio.i. volūtate teſtatoris. u Partes quoqz.ut inſti.de vul. ſub.§.ſi ex diſparibus.⁊ de pupillis.ſub.§.ſubſtitutus.⁊.ſ.e.l.v.⁊.ĵ.e. l.ſi plures.⁊.l.coheredi.§.ex his.ſz ar.ꝓtra. C.e.l.fi. Sol.vt.ĵ.l.proi.
Si pater Diſiunctus in unā dimidiā et plures coniuncti in aliam dimidiā pro hereditariis portionibus ad ſubſtōnē vocātur.b.d.bar.
x Si pater.⁊ te unum.qui de inſtitutis forte eras ſcōm quoſdam.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Instituit.i.substituit. b Semis.totius hereditatis.nō dicas illius dimidie quā dirit test.ceteros hēre cōiter.az.ꝛ fa.s.ti.i.l. ticius. et .l.interdū.ij.rū.sz ar.ꝯ.j.de le.ii.l.luciꝰ.§.luciꝰ.So.ut ibi. item ꝯ.C. .e.l.fi.i.rū. vbi viriliter diuidūt.So.ibi ꝓpria coꝛ noīa sunt adiecta: ḃ nō.ar.j.ad treb.l.nōnunq̄.uel hic de bonis filij:ibi patris vt hic innuit:uel hic erat de institutis ḃ spāliter nomiatis: ibi nō. uel hic corrigit. uel ut ibi. itē contra .C. e.l.i.sol. fmo ꝛcordat.

Sed si plres Spes substitutidis pupillaris ad beredē nō transit.b.d.Bar.

c Heredes extiterint. fa.j.de suis ꝛ le.l.si plures.ꝛ.j.e.l.si plres.ac.

d Valebit. ut ꝛ.s.e.l.q libis.§.hec vba. ibi neq ḃfdis rē.ꝛ pone ḃ ꝛra.j.de acq.bf.l.qui patris.ut ibi posui et sol ui modo.ac.

Quos. Testator pōt filio ipuberi illā facere necessariū quē poterat et sibi.io.de imo.

e Quos possuꝫ. eos oēs et solos:ut.j.e.l. si suus cōis i pnc.et.s.e. l.ii.§.pus.et.j.ō acq. be.l.si pupilꝰ.§.sz qō i fratrē.et.C.ō necess.ser. l.iii.et.l.gdā.§.fi.ac.

f Filio.pupillo pupillariter substituēdo ei.

g Suum.s.filii.

b Necessariꝰ.subaudi postbumꝰ si nō bēs.

Filio. Substitutꝰ. pupillariter nō pōt hereditatez pupilli separe a paterna si ē adita p pupillū.itē nisi adeatur ex paterna non pōt ex pupillari aditi. Bar.

i Filio.ertitit.sicqz cō mixta sunt bona.ac.

k Ex parte et filiuz.et me filio substituit. ac.

l Habere possuz. immo ꝛra:ut.j.e.l.si filiꝰ solu.ibi spāle. qz substitutus erat frater ipuberis: uel ḃ adiuit impubes paternā ibi nō. vel hic nemo alius adiuerat patris hereditatē:et sic nō valet pupillaris nisi ipē adeat pfnā:ut.s.l.ii.§.adeo.ꝛ.j.ad treb.l.ita tñ.§.q suspectuz. ꝛ.j.pri.§.ꝛ fa.s.ti.i.l.liber bō.§.fi.ꝛ.j.de acq.here.l.q pfis.ꝛ.l.i.ꝛ.l. ii.ꝛ ō bo.li.l.nā absurdū.ꝛ ō le.ii.l.neminē.ꝛ.C.e.l.testō.ꝛ.j.ab treb. .l.anpe.ꝛ.C.de iur.deli.l.qdā.ꝛ dic ut ibi.sz ar.ꝯ.s.ō adop.l.libeꝛ.ac.

Sic erasse. Extrancus solus instituꝰ repudiādo hereditatē paternā nō pōt agnoscere pupillarē.b.d.Bar.

m Nō baberet substitutū.s.in paterna hereditate.ac.

n Adita.uel habita p adita:vt.s.e.l.ii.§.plane.ac.

o Ad secūdaꝛ.i.ad hoc ut ualeāt secūde.ꝛ facit.s.e.l.ii.§.adeo.ꝛ.l.i. in fi.sz ar.cōtra.s.de inuſto testa.l.cū in secūdo.et.j.de cōtra tab .l.illō in pn.et.ꝛ.l.qō vulgo.tē facit.j.de acq.here.l.filius.

Ad substitutos. Substitutio pupillaris porrigit ad ola bona patris ꝛ filii nisi ex testō militis aliter spāliter disponerē.b.d.bar.

p Ad substitutos.quis possit:ut inst.e.§.nō solū.ꝛ.j.ad.l.fal.l. qui fundum.§.q filios.et.C.de le.l.cū qdam.ac.

q Militē.ut.j.de testa.mi.§.si miles.ꝛ ē rō qz facit puberē ꝑ pte testatū.ꝛ ꝑ pte intestatū qō p se pōt.i ꝑuato secꝰ ut isti.ō be.isti.§.nō āt i fi.§.

In arrogato. Pater legitimꝰ tñ pōt substituere filio pupillariter solū in bis q̄ ab eo pfecta sūt.b.d.Bar.

r In arrogato.non solū in milite vt in superiori.§.in fi.ac.

s Haberet.nō ab arrogatore.ac.

t Uel hoc.uel ꝑ saltē.uel ꝑ ēt.ꝛ dic hoc.s.posse substituere in quartaz qō erit uerū usqz ad pubertatē:sz in alijs in qbus dicat arrogatorem substituere:poterit ēt per fideicō. ultra pubertatē substituere: ut.s. de adop.l. si arrogator.§.sz an impuberi.ꝛ sic corrigit qō distinxerat. in ceteris autem bonis dicit restitui illis qui haberēt arrogatione non facta.ut.j.e.l.causa.

u Bñficio.ad hoc.s.de iur.do.l.profecticia.i.rū.ꝛ.§.i.ꝛ.s.fo.ma.l.si uero §.itē quicqd.ꝛ.j.ad treb.l.facta.§.si beres añ ꝛ.s. de usufruc.l.sz ꝛ si quid.ꝛ.C. de pac.con.sup do.l.ex morte in fi.ꝛ.s.de testa.tu.l.qui tutelam.in pn.ꝛ.s. de pecu.l.hic q̄ritur.§.pōt q̄ faciunt contra consulē mediolanē.vt.s.de p cura.l.qui proprio.§.ut in ceteris:sed ar.cōtra.j.de acq.re. do.l.pe.in pn.

Nemo. Instituꝰ nō pōt sibūpsi substitui sine cāe mutatiōe:ḃ ē nisi substitutio afferat nouū ꝓmodū.io.de imo.

x Nemo.sibi.nemo pōt substitui liber uel seruꝰ nisi in duobus casib⁹.s.cuz cā mutat:qa aliā utilitatē bz ex substitutiōe q̄ ex instī.item cū sint duo gradus.i.duo instituti.nā tūc sibi soli:nō sibi ꝛ socio pōt ḃ mō ticius ꝛ seruus bf̄des sūto.ꝛ si seruus bf̄s non erit: ticium i suaz ꝛ seij partez substituo:sed in sua ꝑtem tñ nō pōt.ac.

y Mutatiōe. cā mutat hoc mō.ticiꝰ bf̄s esto si navis ex asia venerit:ꝛ si bf̄s nō erit idē ticiꝰ heres esto.conditione deficiente substitutio locū habebit:vt.j.e.l.fi.§.ticius.

z Sz boc.s. q̄ si cā nō mutatur nō ualet substitutio.azo.

a In vno gradu.i.in vna p sona:ut.j.co.l.fi.§.ticius.

b Substōnē. cū distinctione tñ q̄ segk si qdē rē. qz sibipsi nō pōt sibi ꝛ coheredi pōt: valere dico substitutionem ēt si causa non mutatur.

c Substituꝰ.s.stichꝰ seruus testatoris prio īstituꝰ cū libtate sicut ꝛ postea: aliogn esset causa mutata ꝛ valeret substitutio.ꝛ ꝓm hoc dic heres non erit.s.ꝛ liber.ac.

a Liber.s.stichus.ac.

b Non valere substōnem. q̄tum ad hereditatem.sz per hoc consequatur libertatem: ut .j. .l.fi.ꝑ.q̄ō non placet. sed non ualet substituto:ar īstitutio firma remanet ꝛ erit liber ꝛ heres ex ea.sic intercalatur posterior vice:vt.s. de mino .l.iii. .§.minorem.

c Qō si ita.s.direrit testator si titiꝰ.rc. d Et in eius.ꝛ ꝑēt.q.d. non tātū cum substituo in suaz ptez:sed etiam i partem eius coheredis.ac.

e Heredez fore.si non uult cē liber ꝛ heres ex institutiōe. nec.n.ē necessariꝰ sub tali ꝯditōe instituꝰ si uolet ul' sibi ut.j.tit.i.l. ꝥba.ꝛ plene dic ut.j.l.fi.§.i.

Ius. Capacitas seu incapacitas substituti uel instituti tpe mortis pupilli inspicitur.b.d.bar. f Si ts q extrancus.ac.ꝑ. g Heres.i.liber.

b Filio.i.impuberi.ac. i Substitutiōe.q̄ non poterit capere ex instiōe

k Cum filius.sz ex testamento pfis capere nō potuerit cum alius adierit: alꝫ nec substitutio ualet:ut.s.l.ii.§.plane.potuit.n.mutare ꝯditionē per resti.in integrum. l Penas.i.damnū si tpe mortis pupilli nō sit capax.ꝛ fa.s.ti.i. l.sz ꝛ si in ꝯditione .§.solemus.ꝛ.l.si alienū.§.i eꝛneis.ꝛ.l.liber bō.§.si heres sz alū dñt q̄ substitutus fuit grauat⁹ in aliquo sub aliqua pena.ad quod.C.de bis que pe. no .l.i.q̄ō non placet. qz hoc tpe non poterat ꝓponere:ut īsti.de.le.§ fi.ꝛ.j.de bis que pe.no.rel.l.i.ꝛ.ii.ac. m Non sit.qz tunc capax erat.

Filius qui. Existentia sui heredis operat ꝯfirmatōez tabularū pupillarium ad cōmodū filii abstinētis.b.d. Ista lex est solēnissima.ꝛ.in tres partes principales dividitur. Primo pōitur dictū. Secūdo rñdet duabus obiectionibus contra dictū. Tertio ponitur quedam illatio ex predictis. Secunda ibi iustius. Tertia ibi.itaqz legata.et hoc intendit bar.ꝛ.io.de imo.

n Si filius qui pri. non p imixtionem uel additionē sed ipso iure.ut.j.subiicit: et enim rc.ꝛ insti. de here.q̄.ꝛ dif.§.sui. alioquin ꝛra. ut.s.ti.i.l.iam diu i fi. azo.uel dic q̄ recusat per i iteg.resti.qz minor.ac.

o Fratri.quia frater repudiauit paternā uel adiuit.ꝛ sic est ſpāle in ffe ut pos-

sit impetrare separationē. Item pone istuz babuisse aliū cobʰdē q adiuit. azo. ſz ꝓtra. ĵ. de acq. here. l. iuſt. ibi. ceterū vtiqz ꝛc. vbi dicit neceſſariū cū fratri. ſed dic tñ abſtinere pōt: vt ibi dicit. a Debet. ĵ. ſ. c. l. ſz ſi plres. §. filio. ꝛ. §. ſi ex aſſe. ꝛ. C. de le. l. cum qō. ſed ſpāle in fratre ut ſubiicit notabiliʳ fratri ꝛc. ꝛ reddit ratio. ĵ. quia abintestato ꝛc. et ſic per teſtamētum nō dz fieri deterior ꝓditio cum ab itestato poſſit ſeparare. alii vōt aliʳ vt no. ĩ. d. §. filio. Item facit. ĵ. de acq. here. l. ſi qs filiumfamilias. §. ſi filius.

b Iuſtius. i. iuſte. uel iuſtius q̄ contrarium.

c Hereditarijs. parētis. ac.

d Hereditate. paterna. ac.

e Solet. vt. ĵ. ad. l. falc. l. in rōne. §. qō vulgo. ꝛ. §. filio. et. §. queſitum.

Vo gradu. Subſtitutio pōt fieri etiaz in gradu tertio vl q̄rto. b. d. io. de imo.

f Quo gradu. puta filius inſtituit ꝛ aliʳ ei ſubſtituit. q ſi ñ vult ſubſtituat tertiʳ uel q̄rtʳ. eidē filio. ſemper. n. ualet. ac.

In pupillari Nubertas ē finis ꝛ terminʳ ſbſtō nis pupillaris. b. d. io. de imo.

g Cōprebēſū fuerit. qz credebā filium habere. viii. an. cum bēret. ꝛ. ꝛ ſubſtitui uſqz ad. vi. an. ſm io. vel dic expſſim ſubſtituit vſqz ad. xiv. an. pupillariter. ar. ĵ. l. ꝓri. vel cōpēdioſe dic q̄ñcūqz. ꝛ no. non vitari vtile p iutile: ſed ualet ut pōt valere: ſic. ĵ. de ꝓdi. ꝛ ve. l. me uius in verbo dare. Item nec tranſit in fideicō. nec fit cobʰs vt. ſ. e. l. ꝟbis. ꝛ fa. ĵ. e. l. ſi ita qs ſubſtituerit. ꝛ. l. ex facto. §. item q̄rit. ar. ꝓtra. ĵ. de cōdi. ꝛ demō. l. pʳ. §. cōditiōem. item no. hic. vi. modis expirare pupillarē ſubſtōem. primo puber tate vt hic. Secundo per illud teſtñ qō valet: ut. ĵ. e. l. ſi qs eū. §. fi. item agnatiōe poſtbumi: vt. ĵ. e. l. ſi pater filiū. item ſi non adeatur hereditas ex pfno. vt. ſ. l. ii. §. adeo. itē capitʒ vimi. ēt mīma pupilli. ut. ſ. de adop. l. nec ei. §. eorū. itez taxatione teſtantis: ut. ĵ. eo. l. ſi ita quis

Centurio Subſtitutio ꝓpendioſa facta a milite ipuberi infra tēpus pubertatis trahitur ad oīa bona patris ꝛ filii: poſtea uero ſolū ad bona filii cum fructibus ex priuilegio ſpāli. b. d. In iſta lege tractatur imateria ſubſtitutionis cōpendioſe pleniſſime. Et diuiditur in duas partes. naz prīo loquit in filiis decedētibʒ infra pupillarem etatē. Secundo ō decedētibʒ poſtea. Scōa ibi poſt eam ât. bar.

b Centurio. miles erat qui cētū militibʒ p̄erat. ut. C. ō teſta. mili. l. i. ac.

i Directo. ſi ille ſit ei heres. ac.

k Bona filii. non ſolū paterna. azo.

l Cōi. ſ. paganorū. ut. ſ. l. pror. ac.

m Poſt eā. i. poſt filij. an.

n Etatē. ſ. filio decedente.

o Sumtarat. ſ. bona capi et iure directo forſan. nō fideicō. lz pȳ. dixit ꝓtra: qz miles ēt maiori ſubſtituere poteſt: vt. ĵ. de teſta. mi. l. milites. ēt bis. ꝛ. l. miles ita heredē. nec mater impuberis eſt in medio. tunc. n. cōpēdioſa poſt pubertatē trahit ad fideicōmiſſariaz: ut. C. e. l. precibus. nam ꝛ alʳs uulgaris expreſſa non ꝓtinet in ſe tacitaz pupillarē lz mʳ ē in medio lz alʳs cōtineret azo. ut. C. ō inſti. ꝛ ſub. l. fi. in fi. ſi āt eſſet paganʳ qui faceret hāc ꝓpendioſā uſqz ad xiv. an. vel q̄ñcūqz decesſerit ille ſit heres. ſi decedat in pupillari etate valet ut pupillaris. ſi poſtea nulla: vt. ſ. l. proꝛi. ſed in milite valet poſtea vel vt fideicō. ſm pȳ. vel directo ſm. l. iſtam. ut mō no. ſi autez diriſſet paganus ſubſtituo. tunc tenetur ĩ pupillari etate: ꝛ poſtea hʰet locū fideicōmiſſaria: qz illa verba bene pōt trahi ad fideicōmiſſariā ſic. C. ō inſti. ꝛ ſub. l. generaliʳ. ꝛ ideo dz trahi ad ea que poſſūt itelligi fieri p quolibz tpe. ar. ſ. e. l. ā b iuſ ꝛ fa. ĵ. ad treb. l. ſceuol. ꝛ ō ꝓdi. ꝛ ō. l. pſ. §. cōdi. q̄ ſunt ar. ꝟ ad fi. buiʳ l.

Si quis. Si ſeruus legatus ſubſtituat pupillo euaneſcit legatū in conditionis euentum. b. d. bar.

p Eum quem ſeruum.

q Liber erit. eo tēpore quo conditio ſubſtōnis extiterit: ut. ĵ. e. l. ſi ſeruʳ. in fi. unde cū hic uideatur legatū adēptuz: vltima ſcriptura ualet. ac.

r Adēpto le. ſub conditione ĩmo pure: ut. ĵ. e. l. fi. §. nos dicimus.

s In teſtamentis. ergo duo ſunt teſtamēta unū pupillare: ꝛ aliud paternum ꝛ dic ut inſti. ō pupil. ſub. §. igiť. ꝛ. ĵ. e. l. q plēs ĩ fi. ꝛ. l. pʰis. ꝛ. ſ. e. l. ii. §. priʳ. b.

t Cōfirmatis. marie ſubaudi: ut inſti. ō adop. le. ꝛ ut ibi no. ſz ideo hic ſic dixit qz cōfirmati teſtamēto pro parte teſtati habētur. ut. ĵ. ō codicil. l. qdā referūt. et fa. ad. l. ĵ. ō le. ii. l. ſi idē ſuʳ. ꝛ ō le. iii. l. ſi qs ĩ pn. ꝛ. C. ō neceſ. ꝟ. l. qdā. §. fi. ꝛ ĵ. de ma. teſ. l. ſi peculiū. §. i. ꝛ. C. ō pac. l. pacta. ſz ar. ꝟ. ĵ. ō le. i. l. ſi mihi. §. fi.

Si uno. Pater potest ſibi prīo facere teſtñ ꝛ alio tēpore facere filio pupillarē ſubſtōnē rato manēte teſtamēto: p ſcōm tñ teſtñ validū tollitur primum ꝛ ꝓter ſubſtitutio pupillaris in eo filio facta. Si ſcōz teſtñ ē ĩualidū nō tollit primū: nec ꝓter ſubſtō pupillaris in eo ꝓtēta legat. Et tres ſūt partes q̄ patēt ex lʰa ꝛ ſūmario. Scōa ibi. nā ſi ꝛ ſibi. Tertia ibi. ſz ſi. io. de iimo.

u Alia hora. op. cū vnū ſit teſtñ: vt. ſ. e. l. ii. §. priuſ. ergo vno ꝓtextu: ut. ſ. de teſ. l. bʰs. §. fi. rñ. alia hora p̄iuata nō remota: uel dic q ſi facta eſt vno contextu pōt p̄mittere uel ſuū vel filij teſtamētū: vt. ſ. e. l. ii. §. fi. ꝛ. ĵ. l. coheredi. in pn. ꝛ ſic ē vnum. ſi aūt ex interuallo ſuuz p̄mittere dz. ꝛ pōt ēt fieri alia hora ꝛ cēnt duo quodāmodo teſtamenta: ut inſti. de pub. ſub. §. igiť.

dem teſtamento vel codicillis confirmatis obſeruaretur. Si ſuo teſtamēto perfecto alia rurſus horaᵛ pater filio teſtamentū fecerit: adhibitis legitimis teſtibʒ: nihilominus id valebitˣ: ꝛ tñ patris teſtamētum ratum manebitʸ. Nam ſi ꝛ ſibi ꝛ filio teſtamentū pater feciſſet: ō inde ſibiᵗ tñ: vtrunqzᵃ ſuperius rūpetur. Sed ſi ſcōm teſtamentuz ita fecerit pater: ut ſibi heredemᵇ inſtituat: ſi viuo ſeᶜ filius decedat: pt dici non rumpi ſuperius teſtamentum qz ſcōz non valet in quo filiʳ preteritusᵈ ſit. Decz.

Subſtitutᵇ liberis is etiam pōt q pʳ morte eius natus fuerit cui ſubſtitutusᵉ hʰs fuerit. Alpi.

Si ſeruʳ cōis ſubſtitutusᵇ ſit impuberiᵉ cum libertate: ſiquidē a patrefa.ᶠ fuiſſet redēptʳ: erit impuberi neceſſarius: ſi vero ab ipubeꝛ redemptus ſit: non neceſſarius ᵍ ſz voluntarius ſit heres vt iul. li. xxx. dig. ſcripſit. Mō ſi neqz a patre neqz a pupillo fuerit redemptus: equitatis ratio ſuggeritᵇ vt ipſe preciuz partis ſue domino offerens ⁱ poſſit ꝛ libertatem ꝛ hereditatez ꝓſequi.

Si ticio fuerit legatus ſeruʳ poſſe eū ipuberi ſubſtitutᵏ cū libertateˡ. quē admodū inſtitui potuit legatarius ꝛ euaneſcitᵐ legatum exiſtente

a Preteritus. ad hoc. ſ. de lib. ꝛ poſtbu. l. ſi filius. ꝛ. l. pe. ꝛ. C. de teſta. l. hac cōſultiſſima. §. pe. ꝛ inſti. q. mo. teſ. inſir. §. i. ac.

Vbſtitui. Etiā naſciturus pōt ſubſtitui. b. d. ioā. de imo.

b Subſtitui. dic natū poſt mortē iſtitui poſſe ſubſtitui. ſed ar. cōtra. ĵ. de uſufruc. le. l. q plures. ꝛ. ĵ. de reb. dub. l. v. ac.

c Subſtitutus. nōdum natus. ac.

Si ſeruus. Si ſuʳ cōis cū libtate ſubſtituat ipuberi erit neceſſarius ſi a patre fuerit redēptus: ſecus ſi a filio. Si aūt a neutro fuerit redēptus poterit ſuus p̄cium partis ſue alteri dño offerre vt libtatē ꝛ hereditatē ex ſubſtitutione adipiſcat. b. d. io. de imo.

d Cōis ſubſtitutʳ. ab vno dñoꝛ. ac.

e Impuberi. ſ. filio.

f Patrefa. teſtatore. ac.

g Nō neceſſariʳ. qz nec potuit eē neceſſariʳ pʰi: vt. ſ. ti. i. l. ſed ſi in conditiōe. §. ſi ſuū. ꝛ quos poſſū ꝛc. vt. ſ. co. l. ſed ꝛ ſi. §. quos poſſum.

h Suggerit rō. ñ rigor iuris. ad qō. ĵ. ō ſta. li. ſi peculiū. §. ſi cui.

i Offerēs. ſufficit ſola oblatio ut h. uel dic ēt cōſignatio ꝛ depoſitio: vt C. de ſer. cōi. ma. l. i. §. i. ꝛ no qp hodie ē hoc verū in oī cā. ut. d. l. de ſeruo cōi. nō ita olī: ut inſti. de dona. §. fi. ꝛ no. in. d. l. ii in cōditiōe. §. ſi ſeruū niſi caſu huius. l. cōcordat huic inſti. de nox. §. ſi aūt dānū. ꝛ. C. ō pa. q fi. diſ. l. ii. ꝛ. ĵ. de lib. cā. l. duobus. ꝛ ar. ĵ. ad treb. l. ſi cui pure. §. fi. et de acq. he. l. ſi qs ſuū ĩ pn. ꝛ. ĵ. ad vel. l. dño. Sol. appet ex pdic.

Si ticio. Si ſuus ſubſtituit ipuberi cū libtate derogat legato ſcō alteri de eodē ſuo ēt ſi pʳ mortē legatarij fuerit ſubſtitutus. io. de imo.

k Subſtitui. ꝛ iſtitui pōt ſuus legatʳ.

l Cū libtate. hodie etiā ſine ea: vt. C. de neceſ. ſer. l. pe. in fi.

m Euaneſcat. redit ad

primum ꝛ facit.ſ.eo.l.ſi qs eum quem.

a Idem eſt.quo ad hoc vt euaneſcat legatum. ſed caſu ſtatim euaneſcit legatū nō expectata morte legatarij quā uenturā certuz ē: ut .ſ.de le.i.l.ſi poſt mortē.§.fi.fm quoſdam.ſed certe lz nō expectē mortē tñ ꝯditionē iſtitutionis exigo exiſtere.i.q̄ ipubes decedat ad hoc ut ſit liber ꝛ bſs:ut.C.ō neceſſer.l.pe.§.fi.ꝛ fa.ſ.de ma.teſ.l.ſi peculiū.§.i.ꝛ.ſ.ti.i.l.q filio.i pn.

Patris Teſtū patrꝛ ꝛ teſtū filij quo ad qd bñt ꝓ vno.ꝛ quo ad qd.ꝓ diuerſis.bar.

b Pretorio.imo nō vt.ſ.de ſe.ta.l.ſi ita.§.fi.ſz certe verū ē de iure ptorio quo ad id quod ſubijcit.nā ꝛc.ac.

c Reſignate.i.apte ſignate vl.i.ſignate: ſz apte corā pſide ꝛ coraz bonestis pſonis: ut.C.quē.ad.te.ap.l.ii.b.

d Signa.i.ſigilla de iuſ ptorio iducta: ſz ſubſcripta ō iure ciuili: ut inſti.de teſta.§.ſz pdicta.

e Per ſcripturā. per hoc videt q̄ ſint duo teſtamēta.ar.C.ō teſta.l.iubem⁹.§.quē admodū aſſimilat q̄ p̄cedēti caſui per copulā: ſz ꝛ qz vtrobiqz valet pup.teſtamētum: ſz differt in hoc qz in pmo vnū l ſcō duo ſūt.ē q̄ vnū quo ad qd ꝛ quo ad qd duo. Item qz vnus teſtator ꝛ vna ſignacula: ut b ꝛ.ſ.de ſe.ta.l.vt bonorū. ſz p duos⁹ habeť qz due bſditates: vt iſti.e.§.igit. Itē qz expugnato iure ciuili vt p q̄relā pſno p pte nō infirmať pupillare: vt.ſ.de inof.te.l.pap.§.ſed nec.itē qz expugnato teſtō paterno in totū p ꝯ ta. nō rūpiť pupillare: vt.ſ.e.l.ꝛ ſi contra ta. Itez quia paternū in ſcriptis: pupillare nūcupatiuz pōt eē ut hic.ꝛ.ſ.de ſe.tabu.l.ſi ita.§.fi. item quia inſtitutus in pſno: in pupillari ſubſtitut⁹ ſi bēat cohered pōt omittere pſnam bſditatē ꝛ pupillarē amplecti: vt.ſ.de acq.bere.l.queſitum.ꝛ.ſ.e.l.ſed ſi plures.§.ſi ex aſſe.ꝛ fať.ſ.de acq.bere.l.ſi quis bona.§.pe.ꝛ.C.e.l.ſi quis eum quē.§.ſi ſuo.ac.

§ Si quis ita. Subſtitutio pupillaris facta ad tempus poſt tempus videtur prohibita.h.d.Bar.

f Poſt decimū. dixit ītra decesſerit poſt.ꝛ no.q̄ ſpālis pmiſſio derogat tacite ꝯcessioni.ſic.C.de pcu.l.marit⁹.ꝛ ꝯcordat.ſ.e.l.q plures liberos in pn.ꝛ.l.ex fō.§.itē q̄ro.ꝛ.ſ.e.l.in pupillari.ꝛ de li.ꝛ poſth.l.com modiſſime.ſic.ſ.ſo.ma.l.ſi cū dotē.in pn.ꝛ ar.ꝯtra.ſ.de ꝯdi.cā.da.l.ſi ex̄neus.ꝛ.ſ.de ſup.le.l.legata.in pn.ꝛ.ſ.de fun.ītru.l.q̄ſtū.§.fi.

§ Si qui. Impugnās p̄ncipale nō reportat cōmodū ex eius ſcēda.h.d.io.de imo. g Petierit.ſecꝰ ſi trñ renūciet: ut.ſ.e.l.ſi filiꝰ

g Petierit.ſi ſuccubuerit pdit vtrūqz vt indignus.ſi obtinet in principali pdit ſubſtitutionē vt indignus: ut.ſ.de bis qui.ut indig.l.ii.ꝛ.v.§. qui p̄ncipale.ꝛ de acqui.bere.l.queſitum.ac.

b Subſtituťde.op.ſ.e.l.ꝛ ſi ꝯtra tabulas: vbi non rūpiť pupillare expugnato p̄ncipali p ꝯ ta.rñ.nec b expugnať: ſed ut īdignus repellit vt dictū ē.ꝛ fa.ſ.de contra tab.l.filiū.§.olb⁹.ꝛ.§.nō ſolum.ꝛ ad treb.l.ſi cui pure.§.necnō illud.ꝛ.ſ.de inof.te.l.pap.meminiſſe.ac.

Qui plures Spes ſubſtōnis breuiloque nō trāſmittit ad heredes. ꝛ īdubio ītelligit ſtā p noīa appellatiua vt ſic ſolū vocent q ſūt bſdes p hereditarijs portiōibus.b.d.cū.l.ſe.Bar.ꝛ io.de imo.

f Qui plures.q̄ttuor ad min⁹.ac. k Quibuſdā.tribus puta.

i Eoz.adeuntiū. m Extiterit.ita.ſ.an alio ꝛc. n Ad ſupſtites.trñ.q.d.nō ad bſdes mortui: lz ſec⁹ ſit in iure accreſcēdi: vt b ꝛ.ſ.e.l. luci⁹.§.fi.ꝛ.ſ.ō le.here.l.ſi ex plurib⁹.itē oz q̄ ſuas ptes accepint ex īſtitutiōe ut admittant ex ſubſtōne: nō q̄ repudiās ut b in fi.ꝛ.C. de iure ōli. l.quidam.ꝛ.ſ.e.l.ſed ſi plures.ꝛ.ſ.de le.ii.l.cū pf.§.libertis.

o In omnez caſū.i.in q̄licunqz cā vnus ſuā portionē amiſerit.ac.

p Extiterit.ꝛ nullo mediāte: heredes.n.bſdis.heredes ſūt aliquo mediāte ut no.ſ.e.l.q liberis.§.hec ꝓba.ꝛ no.q̄ per b repellit bſs bſdis ꝛ repudiantis.

q Si plures.plerunqz.quare hoc dicit i fi.l.dicas.ac.

r Inſtituti ſunt.ut.ꝛ.C.e.l.i.ꝛ.ſ.e.l.ſi i teſtō.ꝛ.l.q liberis.§.fi.ꝛ.l.ſi pater.ꝛ.ſ.eo.l.q cū plures.

s In nouē. videbať iſtitutuz in vncia habere duodecimā trium vnciaꝝ: ꝛ ita inſtitutum ex viii.debere bſe.viii.de tribus i.rii.diuiſis ꝛ ſic remanēt tres vnciole vacātes: ne q̄ hoc contingat ita fit cōputatio.

t Qō vir.qō vir ē.ē ſic.ſ.ō iudi.l.vir.q̄ ſi nō cuidēter fuit exp̄ſſum: tñ ſi ex alijs ꝓiecturis appet ſatis eſt: vt qz p̄pa noīa in ſubſtituendo dixit: ut.ſ.ad treb.l.nonnūq̄.itē ſi eos aliquā pecuniā cōliter dare iuſſit vt.ſ.de re.du.l.vtrū.§. fin.ꝛ .ſ.ad treb.l.quotiens.ꝛ ꝓpter hoc dixit plerūqz in pn.l.ac.

§ Si pater. Extraneꝰ poſt mortē oſum filioꝝ in dubio inſtituť videť.h.d.Bar.

u Subſtituerit.alꝰ iſtituerit alꝰ ſubſtituerit.nam ſiue dixit vos inuicē iſtituo: ſiue vos inuicē ſubſtituo bſdes.vť eos inſtituere ꝛ ſubſtituere breuibus ꝓbis: ut.ſ.ti.i.l.cū in teſtō.§. ō ꝓba.ſi aūt ſimplr filios inſtituit: ꝛ ſi morianť ticiū ſubſtituit: vltimo morīēti vť ſubſtitutus ticius.vt.C.e.l.pe.

x Poſſeſſionē.ſe.ta.vt.ſ.ō bo.poſ.ſe.ta.l.ii.§.deſert.ac.

y Quodāmodo.i. breuiter vt dixi p.l.cum in teſtō.ꝛ fm hoc nō cōputať gradus tertiꝰ.ſ.ticij.ꝛ fm hoc caute dicit inſtitutionis.uel dic quodāmodo.i.vere duos gradus inſti.ꝛ ſubſtōnis.ꝛ fm hoc nō cōputať p̄ma iſtitutio ĉluſa in breuibus ꝓbis.ꝛ fa.ſ.e.l.uel ſingulis.ꝛ.ſ.de vſufru.le.l.codicillis.in pn.ꝛ de rcb.du.l.qui duos in pn.ac.

§ Si pater. Subſtitutio vulgaris hz locū etiaz inſtituto uiuo teſtatore defuncto.h.d.bar. z Sibi patri viuenti.ac.

a Poſt mortē.illius impuberis quem inſtituerat.ac.

b Fuerit.ſub filio meo ſubſtituto.per qō vť trñ facere vulgarē cū deſignaret impuberē mortuū in uita patris: ꝛ ita nō bſdē.ac. c Fratre.poſthūi ac.

d Rūpetur.qz eo caſu natus ē q nō ē teſtō cōprehenſus: ut.ſ.de li.ꝛ poſth.l.cōmodiſſime.ꝛ.l.poſthūa.a30.ſz ſ.C.ō poſthu.bſ.l.fi.ſo.ut dixi.ſ.i.l.com modiſſime.ac. e Exiſter.iam exñte ꝯditiōe ꝛ eo caſu i quo fuit inſtitutus ut .ſ.de li.ꝛ poſthu.l.cū ſub ꝯditiōe.diceret quis q̄liter b ſubſtitutus pupillariter eſſe pōt cū inſtitut⁹ in pſno viuo teſtatore ōceſſit: ꝛ irrito fcō paterno: irritatur ꝛ pupillare: vt.ſ.e.l.ii.§.i. Rñ.non eſt: qz hic poſthu. ex teſtō paterno eſt heres non ex pupillari.nec. n. impubes extitit heres qui in pupillari etate deceſſit.et ſ.ō ſubſtitutus patri eſt heres nō impuberi: ut inſti.de pu.ſub.in prin. Itē nōne ē icertus heres: ꝛ ſic nō valet: vt.ſ.ti.i.l.quotiēs.i pn.ꝛ.§. heres. Rñ.imo certus īdubitabili ſigno.ſ.ex ſe naſciturus: ut.ſ.ti.i.l.quotiēs.§.ſi quis nomen.ꝛ §.ſi quis ita dixerit.ac.

§ Triens. Subſtitut⁹ vulgariter vni cohereduz utroqz repudiante totum habebit.b.d.Jo.de imo f Vtranque partem.neutro heredum adeunte.qō dic ut inſti.e.§.ſed ꝛ ſi inſtituto.ꝛ facit.ſ.e.l.coheredi.in prin.

L Ex cornelia. Fictio legis cornelie ſicut teſtū ꝯfirmat pf̄nū: ita ꝛ pupillare ſi pupillus poſt mortem teſtatoris uere vel ficte in pupillari etate deceſſerit.b.d.cū.l.ſe.Et procedit hoc ordine. qz primo ponit vnū dictū. Scō ex eo infert. Seccūda ibi.quapropter. Itē illa ſecūda ſubdiuidiť in quatuor ptes. Prima logť q̄ ſi pubes poſt mortē teſtatoris deceſſerit ꝛe in ciuitate. Scō q̄ ſic te. Tertio q̄ aū mortē teſtatoris filiꝰ ōceſſit ficte ꝛ viuit. Quarto q̄ aū mortez teſtatoris filiꝰ deceſſit ficte.poſt mortē aūt uere.ſcōa ibi.ſed ſi pater.tertia ibi.ſi uero uiuo.quarta ibi.quare etiam.Bar.

g Lex cornelia.de hoc bēs.ſ.de teſ.l.lege.ꝛ inſti.quibus non ē per.fa.te.§. fi.ꝛ.ſ.de inīuſ.te.l.qui uxorē.ac. h Cum pater in hoſtiū. aut capiť pf̄ ꝛ filius remanet vt hic.aut ecōtra vt.ſ.§.ſed ꝛ ſi pf̄.i fi.aut vterqz vt.ſ.l.proxi.

i Deceſſit.aū filiū alꝰ ceſſat cornelia: vt.ſ.de capti.l.q̄ ſi filiꝰ.in prin.ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Relicto. istituto ⁊ ei substituto vato pupillariter ⁊c. ⁊ non relicto. secus si pⁿ mortem impuberis caperet pater sicut ⁊ in filio .ſ. distinguit in .§. ⁊ si pater ⁊ .§. si uero. b Pertinet. ex testamento pupillari. azo.

c Mortuo pfe. pus uere nō ficte. l. corne. ne sit ꝓtra. l. prori. ⁊ stati dices. ac.

d Filius impubes. si non bis in ter. impubes. ac. e Ex ea lege. nō ex uois cū sc̄de tabule sint irrite capi. vi. vt. s̄. de minus. test. l. si qs ex §. irritū. sz suppletiōe ⁊ benignitate pretoris: vt in ꝓtrario: vt .ſ. de cap. l. pf. §. si mortuo. sz op. pone qⁿ pf capit deinde filius. tertio pf i captiuitate moritur. quarto morit ibidē filius. ecce pf fingit prima capuinitatis hora mori: g̃ filio viuente. g̃ ōbet succedere postbumꝰ filii p hūc. §. qō lex .ſ. pri. negat. sz nñ. qō. s̄. dirit si qdē mortuo pfe ⁊c. ⁊ sbaudit ꝛc ⁊ ñ ficte. ac.

f Peruenerit. ⁊ ibi decessit ipubes: qz ipubes er. l. cornel. fingit decessisse. secꝰ si reuertat ⁊ pubes decesserit. azo.

g Non existimo. ad hoc .ſ. ut ex testō pupillari aliquis sit heres. ē nñ locus cor. vt substitutus ex testō sit heres. ſ. ex uulgari expressa ul saltē ex tacita.

b Habeat. nō distinguitur qs prius moriat. ſ. filiꝰ apud hostes vel pf domi. ut. ſ. pri. nñ. i Pubes. factꝰ ipubes predictus.

k Patre. prius.

l Decesserit. ſ. post qñ ē plꝰ dubiū q̄ si ecōtra filius añ decessisset. m Duodeci tabularum. ad agnatuz ⁊c. ⁊ hoc intelligo cū nō erat aliqs istituꝰ vel si erat obierat viuente patre: alʒs ille admittitur ex uulgari expressa uel saltem tacita que in pupillari expressa ꝓtinetur: ut. s̄. co. l. iam hoc iure.

n Nō filij. qz nulla. Joan. ⁊ adde distin. quā habes. ſ. de cap. l. patet. in fi. ac.

o Si pf. mor filiꝰ. i. i codez momēto. sic ecōtra codez momento. i. statim ⁊ vnū post aliud: vt. s̄. cōia p. l. si cū duas fm yr. vl dic. i. incōtinēti tunc perinde ē ac si simul: qz ea que incōtinēti fiūt iesse videt vl. i. eodē bello. i. eodē tēpore. quid ergo si ex interuallo. Nñ. bēat locū substō filii fm .b. sed bul. dixit idem ēt si ex interuallo: ut in distin. ſ. ō capti. l. pf. i fi. ac.

p Decedant. tunc aūt pertinet qñ ⁊c. vt. ſ. ō cap. l. q̄ si filius. in fi. ac.

q Substitutus. ex pupillari premoriente pfe vl vulgari vl tacita vl expressa p̄moriēte filio. nō aūt huiꝰ .l. ē: qz non pōt dici heres filiꝰ dum pf sperat reuerti g̃ substitutus locū nō hz. ac.

Quidam. Ex presumpta uolūtate defuncti ꝓiunctus pōtur substituto. b. d. Bar. r Et ex quarta. i. uodrante.

s Leptitanorū. nomen ville vel ciuitatis. ac.

t Quā tres. qz in uodrante non erat institutus. ac.

u Decesserunt. siqz eorū pars ē in cā caduci: vt. C. de ca. tol. §. ⁊ cū triplici.

x Quietum coheredē. y Tertio gradu ciuitatē ⁊ alios seu alios nñ. ac.

z Tota hereditas. i. tā gradus institutorū q̄ substitutorū p̄mo loco.

a Distribuisset. i. distribute essent. Jo. non dicas q̄ distribuerit. q. d. substituti admitterentur. g̃ ciuitas in uodrante ⁊ alii in quadrante. Item qꝛ hz ⁊ ipse uodrantē: ⁊ sic fuerunt. xxj. uncie. siqz quietus nō hz uodrantē totiꝰ assis qō testator voluit. igit in totū substituti repellant. supplet g̃ dictuz testatoris ne aliqd inepte dicatur. vt ⁊. ſ. l. fin. s̄. e. l. i. §. fin. Item apparet q̄ uerba illa qō si neqz ⁊c. copulatiue ponuntur. sic. s̄. ti. i. l. lucius.

b De qua. proculus erat istituꝰ. azo. ⁊ fa. ſ. de usufruc. le. l. codicillis. in pn

1 A substitutione. Sufficit quem semel bf̄dē certisse nisi testator cū bf̄dē esse tpe mortis requirat qō ex dictione tunc presumit. h. d. Bar.

c Suprascriptis. scripserat. n. aliquos bf̄des cū filio uſ ēt ex heredauer at filiū.

a Querit qſqs. sub. an. b Qñqz. i. qñcunqz. ac.

c Fuisset. breuis solutio. d Forte. aduerbiū forte varietatē facti nō iuris dubitationē inducit. nā ꝓstat heredē eē istitutū añ platā querelā: qz vicit desijsset: vt. ſ. de reg. iu. l. nō pōt videri. ⁊. s̄. de inof. te. l. ii. itē ⁊ cōstat q̄ in alijs varijs casibus qs desinit eē heres: ut si fiat suus heres: ut. ſ. eo. l. ex scō. §. fi. Itē insti. de here. que ab inte. §. in ꝓtrarium. in qbꝰ erit idē qō b. sed op. qui semel est heres ⁊c. ut. s̄. ō mino. l. aut ptor. §. sz qō pap. i fi. §. Sol. illō regulare. ut et s̄. ti. i. l. eū g. in fi. ul dic nō p ptorē ut ibi: sz p resti. in integ. qa nec facit heredē: ut isti. ō bo. pos. §. quos aūt. sz iure ciuili sic ut in premissis casibus. ac.

e Pro pte. secꝰ si i totum qz pupillare euanescit: ut. s̄. de iof. tes. pa. .§. sed nec. ac.

f Non simili. ſ. per cōtrarium. ac.

g Substituisset. dic q̄ istituerat uel erbf̄dauerat ipuberē. alʒs nō valeret testm̄. Itē puberez instituerat ut pz. ac.

b Gaius filius institutus. ac.

i Esto. ſ. substituꝰ. ⁊ ē quidā tertius b̄ scius ⁊ bēas. ſ. neqz mihi ⁊c. alij nō bñt neqz ⁊ gaiꝰ ⁊ seiū idē eē dicūt. ⁊ sic vnꝰ filiꝰ alii filio substitutꝰ fm nos. ⁊ no. q̄ b articulus tunc denotat diuersitatē iter hūc et superiorē casuz: vt. ſ. ō cōdi. ⁊ demō. l. iiii. in fi.

k Mortē. ut tunc sit bʒs gaiꝰ ut b ⁊ capar ut .s̄. e. l. si is q bʒs. ⁊ fac ad hāc. l. ſ. de adimen. le. l. alūne. §. fi. ⁊ ō codicil. l si qſ in fi. i. nñ. ⁊. s̄. e. l. q liberis. §. fi. ac.

Quicuz plures. Ex ꝓsumpta uolūtate defūcti plures cōiūcti uocant in virilē respectu vniꝰ defuncti. sz̄ tra se in bf̄ditarias portiones. b. d. bart. Et ē singularis ler. sz Bar. ⁊ Ange.

l Qui cū plures. ḡtuor. puta computato atticio. ac.

m Adiecit. substituēdo nō instituēdo: aliogn ēt si atticius nō adiret nihilominus bʒs esset ticius: ut. ſ. de se. ta. l. ii. §. si qs ita scripserit. ac.

n Quā ptē. atticiane partis cū ticius nō adierit.

o Tres fuissent. ſ. substituti ꝓter ticiū. ac. p Hereditarias. cur no hz solus medietatē: vt. s̄. ti. i. l. ticius fundi. nñ. qz oēs sepatiz fuerūt instituti. at opponit: g̃ debēt bʒe viriles: vt insti. de here. instit. §. si plures. Nñ. vez ēt nisi ꝓcessisset partiū distributio ēt in istitutiōe. tunc enim vſ eas ptes repetisse in plonis eoꝝ nñ quos istituit: vt. s̄. e. l. si plures. azo. magis obstat. s̄. e. l. si pf filio. sed ⁊ ibi ꝓiuncti fuerūt instituti. uel b substituendo notanz dixit p pnbꝰ hereditariis vos substituo ut hic pz qō ibi nō fecit. Itē cōtra. C. e. l. fi. §. i. vbi bñt oēs virilea. sed ideo qz ita habuerāt in institutione ut ibi no. ⁊ fa. ſ. de sta. li. l. q pecuniaz. ac.

q Quintas. i. quilibet quintam.

Si mater. Mater pōt instituere filiū in tēpus pubertatis et ei substituere vulgariter. h. d. Bar.

r Cum erit. nec filius itelligit ad tps institutus sed pure: ut. C. qñ di. le. ce. l. ex his. et. ſ. qñ di. le. ce. l. firmio. §. i. nisi aliud sensisse testatorem pbet: ut. ſ. de ma. tes. l. si ita scriptū fuerit. §. cū ticiꝰ. et tūc vitio ꝓpis sublato heres erit: ut. s̄. e. l. hereditas. erat autem dubitatio de substō: quia

videbat lacta añ ꝯ posset valer istitutio: ſz vt dixi ꝓ pura ē istitutio. ac.

a ¶ In pupillarib⁹. nō ꝙ pupillaris substitutio ibi fiat: ſz q̄ pupillus ē istitutus. fuit. n. vulgaris. femine enī pupillarē substitutionē nō faciūt: q̄ filios in ptāte nō bñt ut. ſ. e. l. ii. ii. Rñ. ac.

b ¶ Substituto. nec i substituēdo videt repetita eadē ꝑditio seu vies. vt. ſ. ti. i. l. ſi sub ꝑditiōe. fa. ct. j. de le. i. ſi cui. ac.

¶ Si filius. Si instituꝰ ē hꝫs euanescit substitutio vulgaris ꝓna ꝛ ois posterior. h. d. bar.

c ¶ Placuit. ſ. ſi filius morīt viuo testatore et nepos post mortē testatoris nascat: ut. ſ. de libe. ꝛ postbu. l. gallus. in prin. ac.

d ¶ Excludi. ut ꝛ. ſ. t. i. l. cū in testō. in locū enīz deficiēt̄z ꝓmi ꝛ scōi gradus vl̄ eoz substituisse: vt. ſ. e. l. gdā testō. ꝛ. ſ. ti. i. l. lucī⁹. ſz pone ꝙ filiꝰ viuit post mortē defuncti ꝛ repudiauit hꝫditatē. Itē silr nepos repudiauit nūqd admitti tur tici⁹: vl̄ ꝙ ſi q̄ filiꝰ erīt hꝫs ipso iure. licz postea repudiauerit. eſ̄ videtur admittend⁹: q̄ nec filiꝰ nec nepos hꝫditatē adiuit: īmo vterq̄ repudiauit. ſz certe nō ē admittēd⁹ illa. ſ. rōe: q̄ filiꝰ nō decessit testatore viuo ꝛ substitutio ita iā fcā erat ſi filiꝰ me viuo moreret. Itē ꝟba supiora ſi hꝫs nō erit exponе cū ēe posset: q̄ filius ꝑmoreret nō hꝫs. et fa. j. ō acq. hꝫ. l. q̄diu.

¶ Ex duobus. Supmꝰ vel vltimꝰ est pꝰ quē nemo segk. bar.

e ¶ Heredē substitutū. vt. j. de reb. du. l. q duos. ſz in singulari nūero vſus ſit: vt. j. de le. i. l. q filiabꝰ. §. i. ꝛ iō de vtriusq̄ portiōe detrahit falcidiā: vt. j. e. l. q duos. ſz ꝓtra. j. ad treb. l. cū q. So hic totū volebat ad substitutū puenire: ibi partē: vl̄ dic ut ibi. ac.

f ¶ Supremus. ad hoc. j. de ꝟb. sig. l. primus. ꝛ. l. in vulgari. ꝛ vñ cogna. l. i. §. proximus. ac.

¶ Filium. Heres ex substitutiōe vulgari admittit ad substitutionē i. puberi factā p hec ꝟba. q̄sq̄s mihi heres erit. h. d. Bar.

g ¶ Filiū. substituit. ſ. vulgariter. h ¶ Substituit. ſ. pupillariter.

i ¶ Adijt. ꝛ sic testatori directo est heres: vt insti. de pu. sub. in pn.

k ¶ Soli. ſ. meuio. nō aūt ticio repudiāti: vt ꝛ. ſ. e. l. qui plures.

l ¶ Patris quoq̄. vñ ꝓtinet substituꝰ vulgaris. nā uerbū quisq̄s ad solū ticiū ptinere nō potuit: nec ad pauciores ꝯ duos: sic ergo q eoz duoz erit heres ille admittet. secꝰ tñ ſi dicā in testō q̄sq̄s mihi heres erit det. r. illi. nā duo cōprehendunt. i. ēt q venit ab intestato nō solū scripti: vt. j. ō codicil. l. ſi q̄s. hic nō nisi scripti venerint: vt. ſ. e. l. cū filio. ꝛ. l. qui liberis. §. hec uerba. ꝛ fa. ſ. e. l. v. ꝛ. j. e. l. cū ex filio. §. fi.

¶ Etiā si cōtra. Rupto testō per ꝯ tabulas nō rūpit substitutio pupillaris vel legata a substituto. h. d. bar.

m ¶ Etiā pone impuberē in ptāte cōstitutū: institutū ꝛ emācipatū puberē ꝑteritū: ꝛ exheredū pupillo substitutū a quo sunt relicta legata que valent: lz ꝓmisso edicto p emancipatum. i. lz egerit p cōtra ta. ēt ſi impubes petierit ꝓtra ta. vt ꝛ dices. j. l. pri. Et q̄re hic q̄re rupto testō p q̄relā in totū rūpit pupillare: vt. ſ. de inof. test. l. papi. §. sed nec. ꝛ nō per ꝯ ta. vt hic ꝛ. j. l. pr. Rñ. q̄ testm̄ est ō iure ciuili ꝛ q̄rela. ꝛ sic vnū pōt tollere aliō: vt insti. de leg. ag. tu. §. fi. ſz cōtra ta. ē de iure ptorio qō nō tollit testm̄: q̄ cū prētor nō pōt facere hꝫdes multominus destituere: vt insti. de bo. pos. §. quos aūt. inde est ꝙ in q̄rela dr̄ q̄ri de viribus testamēti: in ꝯ ta. nō sed de iure pꝫis ꝛ filij q agit an sit filius seu pꝫ vel nō: vt. ſ. de inof. test. l. filio. §. cōtra ta. differūt ꝛ in alio q̄ q̄rela nascit̄ demū hꝫditate adita: vt. C. ō inof. te. l. ſi qs filiū. sed ꝯ ta. etiā prius: vt. j. de ꝯ ta. l. illud in fi. ꝛ ꝑm hoc nō ob. ſ. e. l. ij. §. i. q̄ ibi iure ciuili rūpit p ꝑteritionē postbū: vt. ſ. de iniusto test. l. posthum⁹.

¶ Item nō ob. ſ. e. l. is q. q̄ ibi vt indignus repellit vt ibi dixi.

¶ Ticōtra. Ista lex diuidit in ptes tres. Hoc ria durat vſq̄ ad ꝟſt. fic ꝛ crescere. Secōa vſq̄ ad ꝟſt. bis ꝓñs. Ibi tertia que durat vſq̄ ad finē. Et differt hec lex a precedēti: q̄ hic tractat de mō prestatiōis legatorū habita ꝓsideratiōe augumēti ꝛ diminutiōis ꝓtingētis per ꝓtabulationē. ſz in precedenti tractat solum de essentia pupillaris substōnis ꝛ legatorū relictorū i pupillari substōne testō expugnato per ꝯ ta. ꝛ hoc dicit Aucta portione impuberis per cōtra ta. augētur legata in persona substituti eidez ipuberi: ꝛ eodez mō diminuta diminuūtur. Jo. ō imo.

n ¶ Tabulas. pꝫ filiū puberez emācipatuz ꝑterijt: impuberez in ptātem ꝓstitutū instituit ꝛ ei exheredū substituit: a quo substituto ꝛ etiā ab impubere legata reliquit. ꝑterit⁹ egit ꝓtra ta. ꝛ fic apta est via instituto vt ꝛ ipse hēat p ꝓtra ta. tādē in pupillari etate ḋcessit. querit̄ an teneatur amplius substitut⁹ ad legata: ꝛ dicit eū teneri ālius ꝙ teneret pupillus: q̄ hic oibus: pupill⁹ ꝓiūctis trib⁹ pſonis: ꝛ sic augeāt on⁹ legatoꝝ. Hoc alio casu ſi ponas pupillū ēe in vncia institutū: exheredū in. rj. ꝛ pupillo substitutū datū: ꝛ relicta legata ab vtroq̄z. ſi hēat pupill⁹ ꝯ ta. omisso sibi edicto p puberē ꝑteritū: ꝛ sic hēat dimidiā hereditatis: p ea rata debit substitut⁹ legata nō p vncia trib⁹. ꝛ hoc oibus: naz ꝛ pupill⁹ teneret: vt p. viij. vncijs nō p vna trib⁹ ſz solūmō ꝓiunctis. Eſ̄ decrescit on⁹ legatoꝝ ſi ponas pupillū in assez īstitutū ꝛ p puberē agentē ꝯ ta. ablatū ei dimidiū. nā p dimidia dabunt legata nō p asse: sed a substituto oib⁹ a pupillo ꝓiunctis. Et ꝓbant ēt hec. j. de le. pref. l. filiū qs. ꝛ de le. iij. l. ſi. §. ſi. ꝛ de ꝯ ta. l. nō putauit. §. fi. In ertꝫdato pupillo ponere non potes. tū q̄ nō hz ꝯ ta. vt. j. de ꝓtra ta. l. nō putauit. in pn. tū q̄ a substituto cuiꝰ legari nō posset vt. j. ō le. i. l. ab ertꝫdato. i. Rñ: ſz q̄dā dicunt ꝙ in eo pōt poni ſi mō p pretium cōmittāt edictuz p eandem. l. j. de le. i. ii. rñ. ſz certe de substituto īstituti non erheredati ibi dicit. Item nec preterito pupillo potes dicere q̄ nō pōt relinqui ab eius substituto: ar. C. de le. l. cū quidā. lz ei posset dare ꝯ ta. vt. C. de li. pref. l. maximū. ꝛ adde qō no. ſ. l. prori. in fi. o ¶ A p upillo. instituto alio omittente edictū.

p ¶ Eius ꝑuberis. q ¶ Legati. relicti in subſti. ut. ſ. l. prori. in fi. ꝛ j. de le. pref. l. filium. §. ꝙ ſi impubes. sed relicta a pupillo dabit sicut dicit. j. de le. iii. l. fi. §. fi. nec ob. isti. de. pu. sub. §. libis. q̄ ibi iure ciuili ānullat: vt ibi no. ꝛ. ſ. l. ꝓri. vñ valet substitutio ibi. ac. r ¶ Q̄ō. i. q̄. s ¶ Extraneis. substitutis: aut oibus ēt exheredatis ſz parentibus. az. ad quod. j. de le. ii. cū patronus. ac.

t ¶ Exceptis. non aliis ſz substitutis oibus ſi ab eo sunt relicta: vt. j. de le. pref. l. filiū. ꝛ est rō q̄ substitutus in totūz q̄ō succedit voluntate testatoris succedit az. que aūt sunt persone excepte habes. j. de le. pref. l. i. ꝛ iii. ꝛ. C. de ꝯ tab. l. i.

u ¶ Ita ꝛ hic. contrariorū eadez ē rō. sic. j. ad. l. fal. l. ſi hꝫs institutus. ꝛ. ſ. mā. l. ſi mādato. §. quotiens. ꝛ insti. de cōtraben. emp. §. cū aūt. ſz ar. ꝓtra. ſ. de neg. gest. l. ſi quis negotia. ꝛ de procur. l. qui proprio. §. vſq̄z adeo. ꝛ. §. item ꝯ. ꝛ facit ad. l. j. de le. i. l. ſi heres. ꝛ de cōdi. ꝛ demō. l. plautius. ac.

¶ Potest. Licitū est testanti facere tot gradus substōnū quot vult: et plures possunt substitui in locū vnius ꝛ cōtra. Et ei qui substituit nouissimo morienti vl̄ ius legitimarum hereditatuz ꝓseruatū. h. d. cū. l. seq. io. de imo. ꝛ bal.

x ¶ Potest quis. ut institu. de vulga. substi. in prin.

y ¶ Vel singulis. legitimarū. sic insti. e. §. vel singulis. ꝛ. C. e. l. pe. ſz cōtra. j. de le. ii. l. ticia scio. §. scia. vbi per fideicō. videtur eos inuicem rogare non ius ab intestato reseruare. So. ibi.

¶ Vtplures. Potest quis oibus liberis substituere uel parti eorū: aut nulli aut ad tempus totum pupillaris etatis vel ad partem eius. h. d. bar.

z ¶ Omnibus. substituere. ac.

a ¶ Ergo. ad breue. q̄ abreuiare pōt numerū. ḡ ꝛ tēpus: sic. ſ. de iudi. l. nonnunq̄. ꝛ facit. ſ. e. l. ex facto. §. itē quero. ꝛ. ſ. e. l. ſi ita quis sub ꝛ. l. in pupil. ꝛ. l. in verbis. ꝛ. j. de test. mi. l. miles ita. §. i. ꝛ de secū. ta. l. ii. §. ſi primus.

b ¶ Finem etatis. i. annorum. vt. j. decimū annum.

¶ Si a patre. Etiam per additiōez coactam ꝓfirmāt tabule pupillares ꝛ reliqua in testamento contenta. h. d. io. de imo.

c ¶ Institutus. filius. per hoc quod dicit patre ꝛ impubes.

d ¶ Restituere. ſi decessit in pupillari etate.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Fideicõmissario. al's cõmisso ſs cõmissario. b Cõfirmẽt. valebant enim utputa filio hereꝺe ipſo iure: vt inſti. ꝺe here. q̃. ꝛ. ꝺif. §. ſui. ſꝫ per aditionem accepit effectũ q̃ſi heres ꝓbat: vt. j. q. ex cau. i poſ. e. l. iii. i fi. c Tab. in quibus rogatus fuerit reſtituere. ac. ꝺ Deſtituto. cũ ſua volũtate ſpõtanea non aꝺiit az. per quoꝺ viꝺetur repuꝺiare: ut inſti. ꝺe here. qua. ꝛ ꝺif. §. fi.

e Opinione. ꝛ bene. vt. j. ad treb. l. nã qõ. §. ſi qs. ꝛ. l. apõ iuſ. §. i. ꝛ. j. ſi quis omiſ. cau. teſ. l. ſi quis omiſſa. ac.

f Dats ſunt. vt inſti. e. §. liberis.

Am ex filio. Impuberi emãcipato pupillariter ſbſtituto alteri ipuberi i ptãte retento q erat inſolidũ inſtituꝰ põt per fideicõmiſſariũ portio ſua reliqui cũ i ſuã tutelã puenerit. b. ꝺ. Jo. ꝺe imo.

g Hereꝺẽ bñs. hic auus ꝺeſiderabat vt qũq; eorũ ꝺeceꝺeret, ipubes ſolida eius dimidia pueniret aꝺ aliũ: quoꝺ facile erat ſibi diſponere i eo qui in ipſius aui ptãte erat ſꝫ i emãcipato ꝺurũ viꝺebat: cum ei pupillarit aliũ ſubſtituere nõ poſſet. Jtẽ ſi rogauit eum p fideicõ. ſaltẽ vt q̃rtaz tñ ſimutat aꝺ cũ q in primiori graꝺu eẽt q̃ ff. ſi impubes ꝺeceꝺeret: ut eſt mf ꝺefuncti ipuberis ãre hoꝛ ibi. ſapiẽtũ ꝓfilio ẽ teſtatus auꝰ vt filio quem in ptãte habebat emancipatũ pupillarit ſubſtitueret emancipato. ſi aꝺ xiii. an. puenerit ꝺimiꝺiam ex fructibus legauit. Jꝺez ſi nihil ꝺictũ: fuiſſet ꝺe fructibus. ut. ſ. õ uſuris. l. in fideicõmiſſ. §. cuz polꝺidius. hic emãcipatus ſi añ xiiii. an. etatis ꝺeceꝺat: aꝺ hef ꝺez nil tranſmitat: cũ ꝓximõ ꝺale legatum ſit. ut. j. ꝺe le. ii. l. ſi cui. nec querelã inoffi. intenꝺere põt cũ plane erant oia reſtituenꝺa. ut. C. ꝺe inof. teſ. l. ſi pater puelle. ſꝫ hoꝺie puto cõtra. ut. C. ꝺe inof. teſ. qm̃ in. azo. ꝛ in auc. ꝺe trien. ꝛ ſe. §. prohibemus. Jrẽ quero. ſi hic cui ꝺimiꝺia ps hereꝺitatis relicta ẽ pro pte preſtet legata? R. ſꝫ vr. q̃ ſic. vt. j. ꝺe mili. te. l. militz. codicillis in prin. ſꝫ ꝛ onꝰ eris alieni pro parte ſubijcit. ar. j. ꝺe le. i. l. ab oĩbus. §. fi. ꝛ. j. ꝺe le. ii. l. cũ filiꝰ. §. lucaꝰ. ſꝫ. ar. ꝑ. j. aꝺ tre. l. mulier. §. fi. uel uerius ꝺic ut no. j. ꝺe le. i. l. nõ ampliꝰ. §. fi. h Partẽ eiꝰ. totã ꝛ iſolidũ. i Cõſitio. mõ rñdit

k Alteri. ſ. emancipato. l Tutelam. infra, xxv. an. ꝑm quoſdã. ar. C. ꝺe his qui ve. eta. im. l. fi. ſed ꝺic aꝺ xiii. annũ. vt. j. ꝺe le. iii. l. cũ filio. alii viciũt. i. ſui iuris ꝛ nepos erat in ptãte patris ſui cui auus non uult queri. ac.

m Subſtituit. pupillarit, ꝛ ſic nulla q̃rta. retinetur: ut. C. õ inof. teſ. l. ex tribus. Filio. Expreſſũ facit ceſſare tacitũ. h. ꝺ. bar. In ſingulas cãs. i. i vulgarem caſuz vnũ ꝛ in pupillarẽ aliũ. az. o Alius. puta titius. p Fuerit heres. b. q Et alius. puta ſempronius. b. ꝛ no. q̃ hoc caſu vulgaris ſubſtõ non ꝛcipit pupillarẽ: nec pupillaris vulgarem: alioquin non eſſet alius ꝛ alius in ꝺiuerſis caſibus ſubſtitutus ſeꝺ ambo in utroq; ꝑm to. quia lex iſta prohibet Quiꝺã. Jus accreſcenꝺi trãſit aꝺ illũ az. ſic. ſ. c. l. iam hoc iure in fi. ac. aꝺ quẽ tranſit portio iure ſubſtõnis. b. ꝺ. bar. ꝛ pau. ꝺe ca. r Ex illis. ſ. hereꝺibus. illic ſcilicet cui ꝛc. ſ Quoq;. non ſolũ aꝺ duos hereꝺes q ſuperſunt. hic enim ſubſtitutus ꝺirecto teſtatori eſt heres: vt. ſ. c. l. ex duobꝰ. §. filium.

t Rñderũt. ſꝫ ẽ extraneus non fuit ei q̃ ceꝺeſſit nec re nec verbis ꝓiunctus: cur ꝯiure acceſſionis aliquiꝺ bz. R. ideo bz qz ille cui fuit ſubſtitutus cõiũctꝰ fuit ac.

Auſa cognita. Subſtitutus ipuberi qui ſe poſtea ꝺedit aꝺ arroganꝺuz habet utiles actiones ſi poſtea impubes ꝺeceꝺit. b. ꝺ. bar.

u Impubes. ꝺeinꝺe cã cognita arrogat: ꝛ ſũt cauſe. ſ. ꝺe aꝺop. l. nec ei. §. eorum vſq; in fi. ꝛ inter cetera cauet ſeruio publico ꝺe reſtituendis bonis arrogati vel perſonis que erant habiture ſi arrogatio facta non eſſet: ꝛ ſic legitimis ꝛ ſbſtitutis ꝛ aliis puꝺeat: ut b ꝛ. ſ. ꝺe aꝺo. l. nec ei. §. fi. ꝛ. l. ñ alit ꝛ. l. bis vbis. ꝛ. l. ſe. ꝛ iſti. ꝺe aꝺop. §. cũ ãt r Quẽaꝺmoꝺũ. i. ſic. y Hereꝺib. arrogati. z Naturaſ. ꝛ legitimꝰ. a Subſtituto. ꝓtra arrogatorẽ: q forte eſt heres ſꝫ reſtituit: nã rũpit ſcõe tabule: ut ꝺ. l. nec ei. §. i. ſuccurrit ergo hoc caſu bis perſonis vt vules bẽant actiones. nec enĩ põt habere directas qz iure iſto nullus bz hereꝺem qui in alterius ptãte morit niſi filius eſet habens caſtrenſe peculiũ: faciens teſtñ aliter non. ſecus aũt eſſet iure anc, vt in auc. ꝺe here. abite. §. ii. ac.

Oberedi. Subſtituꝰ ei qui eſt ſubſtitutus coheredi ſuo vtroq; defuncto vocatur in utriuſq; portionẽ. b. ꝺ. bar. b Coheredi. duo fuerunt inſtituti titius et meuiꝰ tuto. quoq; ſubſtitutus fuit coheres ſuus. i. meuius. me-

vio quoq; ſubſtituꝰ fuit ſeius ſm. R. ꝺic ergo coheredi ſcilicet ticio.

c Subſtitutus. meuius. a Adierit. meuiꝰ ex inſtitutiõe ſi aſs certa eẽt vulgaris: vt. C. e. l. poſt aditã. b Exiſteret. i. prius q̃ hereꝺitatẽ repuꝺiet ticius. c Vita ꝺeceſſit. meuius inſtituꝰ iꝺẽq; coheres ſubſtitutus eius. R. ac. ꝺ Aꝺ ſubſtitutũ eius. meuij. ſ. ſeiũ. ac.

e Añ ſubſtitutionem primo ſubſtituti. R.

f Subſtitutus. ſcilicz ſeius.

g Utraq; portio. cuz vterq; ꝺeceſſit. ãteq; hereditatẽ aꝺiret. ꝛ ſa. inſti. e. §. ſꝫ ſi heredi. ꝛ. ſ. e. l. ſi ticiꝰ coheredi. nec ob. contra. j. e. l. qui habebat. ut ibi nõ.

Exbis. Subſtitutio breuiloq; ꝓtinet vulgarẽ: ꝛ ptes aꝺiecte i inſtitutione intelligunt i ea repetite. Jo. ꝺe imola.

b Non aꝺeũtis. i. repuꝺiantis.

i Vel alij. puta domino repuꝺiantis.

k Queſite. i. q̃rende. nec enĩ plus põſſet q̃ cõpeteret repuꝺianti. vel ꝺic ſibi. ſ. coheredibꝰ ſbſtitutis. ꝛ tunc ꝓcorꝺat. ut. ſ. e. l. q liberiſ. in fi. ꝛ. l. ſi in teſtõ. ſꝫ in id q̃ ꝺicit alij: viꝺet vocari ꝺñs ſui inſtituti ex ſubſtitutione. ꝛ ſic ẽ cõtra. ſ. e. l. q liberis. §. ſꝫ hec verba. ſeꝺ ꝺices ſeruuz remãſiſſe eiꝰ. ut. ſ. e. l. cũ filio. in fi.

Cũ filie. Pupillaris ſbſtitutio euaneſcit ſi pupilluꝰ viuo teſtatoꝛ ſit ſui iuris. b. ꝺ. pmo. Et ſubſtitutio fideicõmiſſaria põt fieri puberi: ꝛ impuberi. hoc ſecundo. Et õ ſubſtitutione fideicommiſſaria ꝺetrahit trebellianica. hoc. iij. Et ſi nõ valet teſtñ in inſtitutione: nõ valet fideicõmiſſaria ſubſtitutio niſi ſit reperita ab inteſtato hoc. iiij. Et in ſubſtitutiõe fideicõmiſſaria nõ veniẽt bona filij. b. v. Et p fideicõmiſſum nõ põt ſubſtitui exheredato niſi in eo qõ ẽ ſibi relictũ hoc. vj. De quo nõ trahit falcidia. b. vij. ꝛ vltimo. bal.

l Tenuit. tpe teſti aꝺ qõ. ſ. ti. i. l. v. §. nepotes. ac.

m Cepit tenere. vt. ſ. e. l. ij. §. ſed ſi exneũ. ac.

n Subſtituit. directo vulgariter vl pupillariter: cũ ſemp ꝓtineatur in vtraq;. vt. ſ. e. l. iã hoc iure in põ. ac.

o Ex bis. filia vel nepos.

p Mortis teſtatoris.

q In familia. qz emancipatus vel in aꝺoptione datus: vt inſti. q. mo. ius pa. §. ſed ſi pater. ꝛ. j. ꝺe cap. l. pater. ſunt enim plura neceſſaria vt teneat: vt no. ſ. l. iij. circa prin.

r Filiũ. ipuberẽ. ac.

s Rogauerit. p fideicõ. ꝛ ſic p obliquũ non ꝺirecto. vt. ſ.

t Impubes. ſ. tũc reſtitutus. ꝛ q̃ñcũq; etiã poſt pupillarẽ etatẽ ꝑm. b. vel ꝺic. i. pupillarẽ tm̃ ut ꝺifferat a ſequẽti ibi. nec aliõ ꝛc̃. ac.

u Reſtituere. accipe placuit qõ eſt. j. ac.

x Legitimũ. aꝺ hoc. C. ꝺe fideicõ. l. eam, ꝛ. C. e. l. precibus. in fi.

y Falcidia. trebellianica. ac.

z Fideicõmiſſo. ſ. ſpãle vniꝰ rei ut ſundi. ꝛ ſic fit ar. ꝺe ſpãli aꝺ generale fideicõ.

a Eius. ſ. filij.

b Dato. i. relicto ꝛ eſt alibi fideicõ. ꝺato. al's fideicõ. ꝺatũ. ac.

c Reſtituere. ticio fideicõmiſſario.

d Nec aliuꝺ. reꝺit aꝺ primũ q̃ñ fuit rogatus ꝺe generali q̃ñcũq; ꝺeceꝺeret ꝑm. b. vel ꝺic q̃. ſ. tm̃ infra pupillarẽ etatẽ. hic q̃ñcũq; ꝺeceꝺeret. ꝛ no. q̃ hic aſſamũt quiꝺã q̃ ſubſtitutione facta vltra pubertatẽ in forma pupillaris ꝺz reſtitui hereꝺitas ſubſtituto. ſeꝺ certe nõ eſt ꝺe ꝺirecta: ſeꝺ õ fideicõ. hic ꝺicit qz. ſ. ꝺixit rogauit: ꝛ. j. ꝺixit precarijs ꝛc̃. ac.

e Egreꝺit. nã ꝛ tũc cogit legitimus filio inteſtato ꝺeceꝺẽte. azo. ac.

f Valuit. ſ. iure teſtamẽti nec iure coꝺicillorꝫ niſi hoc actũ ẽ ut ſubijcit vt. j. ꝺe coꝺicil. l. i. ꝛ. j. õ teſta. mi. l. ſi miles. Jtẽ hoc niſi inter filios: vt C. fami. her. l. fi.

g Tenebunt. i. nõ erũt aſtricti. i. aliqs noie eorũ nõ tenebit. ſic ergo no. inſtitutũ ꝺe ſuis ꝓprijs bonis nõ poſſe grauari ſꝫ ꝺe bonis tm̃ teſtantis: vt. j. aꝺ treb. l. ex facto. in pn. ꝛ. §. nõ tm̃. ꝛ hic ſubijcit in exheredato. ꝛ inſti. ꝺe ſing. re. p fideicõ. re. §. hoc ſolũ ꝛ. j. ꝺe le. ij. l. imperator. in pn. ꝛ. §. i. ꝛ hoc fallit ſi tamũ pcepit ꝺe fructibus relictorũ: quãtũ alij ꝺare ẽ grauatus: vt. j. ꝺe le. i. l. filiuſſa. §. apuꝺ. ꝛ. j. ꝺe le. ij. l. iij. §. i. ꝛ. j. ꝺe le. ij. l. cũ pater. §. ticio. ac.

b Et ideo. q: ẽ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

necesse ut ⁊ volunt as pfis sit iusta fm. Jo. a Nullū fideicōmissuz. etī iuste sit testat⁹ ut cū oneraret quē nō bonorauit. C. de fideicō. l. pe. sed substituī pōt ei directo qz in hoc nō gravak: ut. s. e. l. ⁊ idco. §. pe.

b Debebik. at relictū a substituto ei⁹ nō debek: ut. C. de le. l. cū qdā. q̄ē ꝓtra. ⁊ no. circa. falcid. q̄ legatari⁹ singlar̄z rogat⁹ alijs restituere nō ōdu cit fal. ut b ⁊ plene nō. C. cōia ōle. l. i. §. fi.

C Qui discretas. Substitutio breuiloqua facta pl'ibus instituris initiat primo loco ꝓiūctos ⁊ successiue disiunctos. b. d. bar. ⁊ Jo. ō imo.

c C Qui discretas. tertiam duobus: ⁊ aliaz tertiam alijs duobus: ⁊ alijs duob⁹ aliā tertiā. ⁊ fa. C. de ca. tol. §. bis ita. ⁊ ſ. ō ꝓiūgē. cū emāci. lib. l. i §. si qs ex nepotib⁹. az.

C Qui patrem. Substitutio breuiloqua nō refert ad eos qb⁹ spālit est substitutum. b. d. bar. sed pau. de ca. ⁊ ioan. nō sic dicūt. Nā aiūt. Substitutio reciproca vsis in fine testi apposita non dz extēdi ad illos qui signātur seu specifice sunt innuicem substituti. b. d. vl' sic Signum pticulare dero gat vniuersali. b. d.

d C Spālez. fa. ſ. de alim. l. alimenta. §. basilice ⁊ de ver. ob. l. voli. ⁊. s. ex q. cau. ma. l. sed ⁊ si p pretorem. §. deinde. ⁊. C. de dolo. l. i. ⁊. ſ. de le. iij. l. huis vrba. §. fi. ⁊ ō edil. edic. l. boues. iumentorū ⁊. C. de pac. cō. l. fi.

C Coheres. Legata in secundis tabulis relicta ꝓtribuunt cum relictz a substituto. b. d. ⁊ tractat mām ꝓtributōis. b.

e C Coheres pfami. bñs .cc. in bonis. filium impuberē ⁊ ticium extraneum eq̄liter instituit. Item ticium filio substituit ⁊ c. legauit. a substituto tandem filio decedēte ticius totā hereditatē bz: partī ex paternis: partim ex pupillarib⁹ tabulis. petūnt legata ex pupillaribus op. falc. Dicit hic q̄ non pt opponi cum bēat q̄rtam ⁊ plus ꝓputata parte quā habuit ex paternis ta. q̄ dz ꝓputari ac si partim pure partim sub ꝺditione eēt aliquis institutus. Aliud erit hic secundo casu si pf decidit cohēdē ticiam: sed si substituit pupillariter seum ⁊ a substituto. c. legauit. nā sic⁹ deducit fal. ls pars ticij pignus remaneat ticio. sic. n. pinguedo ticij nō no cet scio ad ipediendam fal. ls pinguedo ticij in paterna nocet eidem in pupillari pte. ⁊ ꝛe dicto secundo casu cēsent coheredes vt sic quilibet suā fal. deducat separatim. s. ticius cohēs ⁊ seius substitutus. nam ⁊ duo legatarij eiusdē rei legate: vni in paternis: alij in pupillaribus ta. cēsent collegatarij: ⁊ ꝓcurrūt ut ābo bēant ac si in eisdē ta. essent eis legata. ac.

f C Prestabit. nam hec legata augent propter pinguē ptem huius coheredis: ⁊ eadē rōne relicta a ipsa coherede institutione. i. in pmis tā debet augeri propter partem pupilli: sed secus ē in his q̄ sunt relicta a pupillo in institutione: ut. ſ. ad. l. fal. l. qui fundū. §. qui filiū. ⁊. l. i rōne. §. qō vulgo. ⁊. §. quesitum. az. apparet ḡ in hoc casu q̄ fit ꝓtributio relictorū: tā in pncipalibus q̄ in secundis ta. ⁊ sic si habeat q̄rtam saluā de portione sibi data ofa secūdis ta. relicta integre habit. Sz ar. ꝓtra. s. q. mo. vsuf. ami. l. si sub cōditione in fi. sed hic paternum ⁊ pupillare vnum est.

g C Non idem. nō q̄ non ut extraneus deducit fal. sic. ſ. ad. l. fal. l. cū em ꝓtor. azo. ⁊ ar. C. de dolo. l. i.

b C Alio substituto. qui non est institutus cum filio. ac.

i C Plane. s. in simplr. ac. k C Datus. ⁊ non substitutus. azo.

l C Quadrantē integrū. ēt toti⁹ hēditatis: uel forte integrā suā dimidiaz q̄ō videbak sciz substitutū nō īducere falci. sed secus ē: qz in singulis hēdib⁹ rō. l. falci. ē iponenda: ut. ſ. ad. l. fal. l. in singulis. ac.

m C Nā ⁊ cū. ꝛe hic sci⁹ intelligik cohēs ticij cum pupillo istituti: qz si cui in testō pf no legak: ⁊ eadē res alij in pupillari: collegatarij videtur ut b. ⁊. ſ. de le. i. l. plāc. §. si ꝓiūctis. in fi. Jo. ⁊ fa. ſ. ad. l. fal. l. q̄ si alteruter.

C Cum pater. Substitutio pupillaris facta vni persone non trahitur ad aliam personam. h. d. Jo. de imo. fm bal.

n C Cum pf. duas filias pupillas habebat: ⁊ ei q̄ne vltō in pupillari eta

nibil reliq̄rit: nullū fideicō missum erit. C Alioqn si legata vl' fideicō missa filio accepit: itra modū eoz si deicōmissū hēditatz a filio datū citra rōnē falcidie ōbebik. C Qui discretas 'portiones ꝓiūctz pl'ib⁹ separati ōdit ac p⁹ oēz istitutōis ordinez ita scr ipsit: q̄s hēdes meos iuicez substituo. ꝓiūctos pmo loco vicemutua substituē vl': qb⁹ istitutionū ptes ñ agnoscētib⁹: ceteros oēs cohere des admitti. C Qui patrē ⁊ filiū, p pte hēdes istituēat ⁊ iuicē substituerat: reliqs cohēdib⁹ datz p⁹ ꝓpletū assez ita scripsit. Hos oēs iuicē substituo. volūtatz fuit qō an cōmemoratōe oium patrez ⁊ filiū substitutōi cohēdū imiscuissz: an cā scripturā ad ceteros oēs trāstulissz. qō magis visile vl' pp spāle⁹ int patrē ⁊ filiuz substōnez. C Cohēs ipuberi filio dat⁹: eidēq̄z substitut⁹: legata scōis tabl'is relicta pinde pstabit ac si pure ptē ⁊ sub ꝺditiōe ptē alterā accepisset. C Nō idē⁹ fuabit alio substituto⁹. nā ille falcidie rōnē iducēt: q̄ si plane sub ꝺditiōe pmis tabulis hēs istitut⁹: tā si maxie cohēs filio datus⁹. q̄drātē itegr̄ obtineret. C Nā ⁊ cū legatuz pmis tabulis ticio dak: scōis āt tabl'is eadē res sēpronio: sempronius q̄libz ticio concurrit. C Cū pl' ipuberi filie q̄ nouissima diē suū obissz: tabl'as scōas fecisset: ⁊ impubes filia supstite so-

rore pubē vita ōcessissz: irritā ēē facta substitutiōez placuit i pl'ona qui dē pōris. qz nō nouissima ōcessit: i alteri⁹ ꝺo qz puberē etatez ꝓpleuit. C Nō videri cū vitio fcāz substitutioez bis ꝺbis placuit. Ille fili⁹ me⁹ si qō abhomior itra pubtatz ānos ōcesserit. tunc in locū ptēue⁹ eius ticius hēs esto. ñ magis q̄z si p⁹ demōstratā ꝺditionē sibi hēdez ēē substitutū iussisset. L Nā ⁊ qui certe rei bfs istituit cohēde ñ dato bonorū oiuz bereditatez obtinet. L Idem.

Qui duos ipuberes filios bere des reliq̄rat ita substituit. si ābo mortui essent ōinde pueri post mortē pfis simk petierūt. due hereditates⁹ substituto deferuntur.

C Sz si diuersis tpib⁹ vita ōcedāt: i hereditate nouissimi pueri ei⁹ fratris qui añ mortu⁹ ē hēditatē substitut⁹ inuenier⁹. sz i rōe falcidie pueri pōris hēditas ñ veniet nec substitut⁹ āplius q̄z sexuncias iure testi ō siderabit. Legata q̄q̄z q̄ a substituto ei⁹ filij data sūt: q ꝓ⁹ intestato ō cessit ad irritū recidūt. Mu.

Ex fcō q̄rit q filiū bēbat mutuz puberē: ipetrauit a pncipe vt muto substituere ei liceret⁹: ⁊ substituit ticiū. Mutus dixit vorez p⁹ mortez pfis: ⁊ nascit ei filius: q̄ro an rūpak ei⁹ testm̄: rndi bnficia qdē pncipalia ipi pncipes solēt inter ptas. uel⁹ volūtatē pncipis ispiciēt⁹

C Non veniet. qz. vj. uncias prioris non ꝓputabit sibi i fal. ls ꝓuenak ō legatis ab vltimo relictis fm. y. ut. s. ad. l. fal. l. pak. §. fi. azo. ⁊ ē rō qz substitutus ñ ē ei ex testō coheres. nec enim ex alia portione detrabet quis falci. q̄ ex q̄ institut⁹ inuenitur. at institutus ē in dimidia cuius quarta ē semuncia fm Ray. i. uncia ⁊ dimidia. ut. s. de inoffi. te. l. papinianus. §. proinde. ac.

e C Desiderabit. principaliter ex sua persona: sed per obliquuz ex pl'ona ei⁹ cui successit habet alias ser fm Jo.

t C Recidunt. hoc referri euidenter pōt ad pmum casuz vbi simul perissent sed ⁊ optime refertur ad ꝓmū. ut si ita legaut pater i pupillari substitutione. si filius meus uel aliquis filioz meorum decesserit in pupillari etate: lego tibi centuz non ita dixit si decesserit intestatus: ls bec l'a videatur innuere. Cum enim ex filij testamento sit relictum: ḡ si decedat intestatus non debet fm Jo. sic ergo ipsa institutio recidit ad irritū ex quo prior decedit. sic legata. item ꝓtrarium huic legi. s. de iniu. tēst. l. penul. fm Jo. ut. C. e. ti. l. pe. ac.

Extraco. Substituto exemplaris impedimento cessante uel liberis postea susceptis expirat. b. d. Et diuiditur i quatuor partes pncipales. Primo ponitur questio ⁊ thema. Scōo ponuntur que daz preambula ad questionis determinationem. Tertio questionis determinatio. Quarta determinat nouā questionem dependentem ex premissis. Scōa ibi. respōdi. Tertia ibi igitur ēt agnatione. Quarta ibi nec interest vsqz ad. §. item quero. Scōa pōt subdiuidi: quia primo premittit vnum ad sui excusationem. Scōo probat vnum dicī ex verbis rescripti. Tertio probat per similitudinem pupilli. Quarto p similitudinem furiosi. Quinto p determinationem ad absurdum. Scōa ibi. verum. Tertia ibi. ut quēadmodū. Quarta ibi. nā ⁊ si. Quinta ibi. Eteniz. bar. ⁊ Jo. ō imo.

u C Liceret. directo sicut in pupillo vel furioso habem⁹ ut. ſ. ibi. nam ⁊ si furioso. nam per fideicommissum hoc facere poterat iure communi. vnde non ē op⁹ impetrari per priuilegium: ut. C. de thesaur. l. i. li. r. ⁊. ſ. ad municipa. l. i. in fi. ⁊. ſ. de leg. ij. l. si quando. ⁊ facit. C. q̄ resta. fa. pos. l. discretis. ⁊ de testa. l. si inutus. ac.

r C Errorem. qō potest. ut. s. de iur. do. l. mutus. ls. non loquatur. ac.

y C Interpretari. ut. ſ. de reg. iu. l. neratius. ⁊. ſ. de ver. obli. l. in conuentionalibus. ⁊. s. de iud. l. si quis. in ꝓtractu seruus: ut. s. de pac. l. veteribus. ac.

z C Inspicientibus. nobis. ⁊ nō q̄ non rndet nūc sed. ſ. ibi. igitur ēt agnatione ⁊c. sed ex his suam responsionem confirmabit. azo.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Testamētū. ut. C. eo. l. humanitatis. ⁊ ideo dicit explari: ut ibi dicit.
b Auferret. ḡ recedit ab eo q̄diu equū visū ē pp vtilitatē supuenietē. ut. ſ. de cōſti. prin. l. pe. az. ⁊ fa. ī. de le. iij. l. fideicōmissa. §. ſi cui ⁊ de au. ⁊ ar. le. l. ij. in fi. ⁊. C. de reuo. vona. l. ſi nūq̄. ⁊ de contraben. emp. l. in lege. ⁊. ī. de ꝓdi. ⁊ de mō. l. in diem. in fi.

Item quero. Species tē poris derogat generi tēporis. b. d. Bar.

d Jtē q̄ro. ſi itra. xiiij. ſ. ānū.
e Decesserit. subaudi heres. esto. ac.
f Pubertatis ē. fa. ſ. c. ī pupillari. ⁊. l. cēturio. ⁊. l. vbis ⁊ l. qui plēs. ⁊. l. cū ex filio. §. filio ⁊. ī. de se. tab. l. ij. §. ſi primus ⁊. ſ. e. l. ſed ſi ita q̄s sub condi. ⁊. ſ. de adop. l. ſi arrogator. §. ſed an impuberi ⁊. C. e. l. ij.
g Sepatim fuari. spēs ḡ tē poris detrahit generi. ut ⁊. ſ. e. l. coheredi. §. q patrem. ac.

Lucius. Rupta institutio ne: tūc testamentum incipit. a substitutione. b. d. Bar.

b Substituit. vulgariter.
i Momenti. ſ. o lib. ⁊ post. l. ſi postum⁹. §. qō vulgo. cō tra. Sol. ibi ecōtra ī ꝓmo gradu filius īstitut⁹ fuit iōq̄ sequētes valēt q̄ ab eis pretereat ꝑ a ꝓmo ꝑterit⁹ a ſbsequenti substitut⁹ q̄re ꝓmo ſbducto sequens valet ⁊ ceteri qui sequuntur ſm Joan. azo.
k Responſū ē. ut. ſ. de lib. ⁊ posthu. l. ⁊ ſi pepercit. §. fi. ⁊. ſ. ti. i. l. ſi filius. ac.
l Interest. quo ad hoc ut gradus ille valeat. ac.

Julianus. Qui semel est hēs: licz ei vt indigno auferat hēditas: uel ipso iure desinat esse vocat ex ſbstitutione per hec verba: q̄sq̄s mihi hēs erit. bar.

m Heres esset. filio.
n Accōmodauerat. ſ. testatori.
o Non capiēti. puta filio naturali testatoris.
p Partē. instituēbat ī. iiij. vncijs ⁊ ō vna restituenda rogatus.
q Acceperat. iste institutus.
r Impuberis. filij testatoris.
s Veniat. ad substitutionē ⁊ ita pro tertia: q̄ ī. iiij. vncijs fuit scriptus q̄ sūt tertia hēditatis.
s Veniat. accipe vt ita augeatur eius ⁊c. ⁊ dic cepit. i. cum effectu retinuerit. ut. ī. de ver. sig. l. aliud.
t Accepat. p trib⁹ vncijs q̄s ant accepit pro deducta illa vncia quā restituit nō capaci. ac.
u Eius. istituit. rogati tacite
x Accōmodat. qō ē cū ꝓmittat ō restituēdo nō capaci. ac.
y Deūnet. ad hoc. ſ. ti. i. l. et q̄ solidum. in fi. ⁊. ſ. de mio. l. ⁊ sine. §. sed q̄ pap.
z Auferant. ⁊ fisco vanturvt. ī. de bis q. ut indig. l. q ticij. ī fi. ⁊. l. qui tabulas. in fi.

b Heres ī totū. ſz pp p̄ncipale valet accessoriū: ut. ī. de pecu. le. l. nā q̄.
i Scripſit. q̄ ps ē ⁊ sēq̄la. ut instit. c. §. libis. ⁊. ſ. e. l. q plēs. §. fi. ꝓmi eni testm̄ nō capit vires a scō ſz scōz a ꝓmo: ut. ſ. e. l. patris. ac.

Lucius. Substituto breuiloq̄ tā ꝓnis ī paribꝰ ꝙnet tm̄ vulgare: ꝓnis paribus ꝙnet et pupillarē q̄ m̄fez excludit. b. d. Bar.

k Legitimū. ī puberē.
l Naturalez. puberem uel ipuberē non curo: q̄ cū non sit in plāte non p̄t ei pupillariter ſbstitui: ut ſ. e. l. ij. circa p̄n.
m Patre. ſua.
n Primū casū. ſ. vulgarē. ſz q̄o cum ultra ēt vnciam habere nō possit ut. C. de natu. liber. l. ij. ⁊ auē. ibi posita: tñ video hoc iure secus erat.
o Non ad sequentē. ſ. pupillarē. ſ. ſi qs ⁊c. ac.
p Postea. q̄ fuisset heres. ac.
q Dupler. i. q̄ ipse in duobus casib⁹ succedat legitimo. sed legitimus in vno tm̄. ⁊ hoc ꝓpter ieq̄litatē cuitandaz: ut. C. e. l. ij. ⁊. l. q̄uis. ⁊. ſ. e. l. cū hoc iure. §. sed ſi aliter. Et no. b. fm quosdaz tacitā pupillarez nō admitti ꝓtra m̄fem. ſz hoc non q̄ mater: ut. ī. l. pri. ſz ꝓpter cēq̄litatē. nec eni ē hō tacita. ut statim dices.
r Etatis. ſ. impuberes naz ⁊ ſi vn⁹. xiij. an. alter vnuz tm̄ hēat non nocet hec ineq̄litas quōmodo amōo sint impuberes.
s Liberi. ſ. legitimi. nā in hoc est vis.
t Non ad matrē. hanc dicim⁹ breuiloquā quia breuibus vbis. ſ. uos īuicem substituo. q̄uor ſbstitutiōes ꝓtinent. ſ. due vulgares: ⁊ due pupillares. ⁊ oēs exp̄sse. ⁊ sic mater reijcitur sicut in compendiosa dicim⁹. C. e. l. precibus. in fi. forte hō q̄ verisimile est q̄ testator filios vxori preuenire voluit: ut. C. e. l. pe. ⁊ hec eadem vō reciproca: ut. ſ. e. l. nam hoc iuſ. §. i. Jtē notant hic q̄ tacita pupillaris excludit matrem q̄ alſ nō inuenitur vt quādo est instituta cum filio ut. C. de insti. ⁊ substi. l. fi. sed non placet q̄ hec fi ē tacita. ac.

Paulus. Spes ſbstitutiōis reciproce ad hēredē nō transit. b. d. bar.
u Repudiauerit. alter ex heredibus.
x Solum. ut ⁊. ſ. e. l. q plures hēdes. ⁊. ī. l. e. i. q habebat. secus in iure accrescendi. ut. ī. ō legi. heredibus. l. ſi ex ꝑsibus.

Item ē hō huius dicti q̄ tunc demum admittit substitutus cū certū ē instituī hēre nō posse: q̄ō ē cū mortē istitut⁹ nō cū testator. utcm̄ ⁊ hō q̄ ꝓbabile relictū nō trāſmittit pēdēte ꝙditōe: ut. C. ō ca. tol. §. si autē.

Paulus. Pupillaris expressa etiā q̄ non continet vulgarē tacitam trahit ad bōa ꝑis uel filij. b. d. bar. ul sic. Appellatio hēdis cōprehendit omnē heredē q̄ iudicio testatoris ī quocūq̄z gradu succedit. b d. fm bal. Jo. de īmol.

y Vel filio. sic. ſ. heres mihi esto si filius meus intra pubertatem ⁊c. vel esto filio meo si ⁊c. ac.
z Decessisset. postbumus.

p̄t dici eaten⁹ id cū tribuē voluisse q̄ten⁹ filiꝰ eius ī eadē valitudie p̄ seuerasset. Ut quēadmodū iure ciuili pubertate finit pupillare testm̄: ita p̄ncipalit⁹ sit iuſ ī eo q̄ pp ifirmitatē nō p̄t testari. Nā si furioso filio ſbstituisset dicerem⁹ ō sinē valē testm̄ cū resipuisset: q: iā posſz sibi testm̄ facē. ⁊ eni iniquū ici pit fieri bñficiū p̄ncipis si adhuc ita ualē dicamus. auferret⁹. n. testamēti factionē bōi sane mentis. Jgitur ēt agnatōe sui hēdis dicēdū est rūpi ſbstitutionez: q: nihil interest aliū hēdē istituēt ipse filius ᶜ postea an iuſ habere cepit suū hēdē. Nec. n. aut p̄ez aut p̄ncipez ō h casu cogitasse vīsi'e ē: ut cuz q̄ postea nasceret exhēdaret. Nec ītерest quēadmodū bñficiū p̄ncipale intercedat circa testi factionē: utz in ꝑsona illius an in pluriū. Jtē q̄ro ſi ita fcā ꝓpōat ſbstitutio. filius me⁹ meuius ſi intra. x. ānos ōcesserit ticius hēs esto. ſi intra. xiiij. ᵒ meuius: filiusq̄z viij. an. ōcesserit ᶜ utz ticiꝰ solus ex substitutōe ei hēs erit: an ⁊ meuius q̄: certū ē ⁊ itra decimū ānū ⁊ intra q̄rtūdecimū ānū filiū ōcessisse: Rñdi oē q̄dē spaciū q̄ō est itra pubtatē libez cē p̄ri ad ſbstituēdū filio: ſz finis hui⁹ pubtatis ᶠ ē. Magis āt est ut vtroq̄z eoz tp̄s suuz sepatiz fuari⁸: nisi q̄ria volūtas testatoris aptē ostēdat. Lucius ticius cuz hē ret filios in ptāte vxorez hēdez scripsit: ⁊ ei substituit⁹ filios. Quesituz est an istitutio vxoris nulli⁹ momti ſit: eo q̄ ab eo gradu filij ñ eēnt exhēdati: Rñdi eū graduz a q̄ filij ꝑteriti sunt nulli⁹ momti: ⁊ iō cū ijdē substituti, ꝓponāt: ex testō eos hēdes extitisse videri. ſ. q̄ ñ in totum testm̄ ifirmat filius: ſz tm̄ eū ſdū q̄ ab initio ñ valuit. Sic rñsuz est ʰ. Si a ꝓmo sit filius ꝑteritus: a scōo exhēdatus. nihil āt interest ⁱ q̄ rōne secundi hēdis institutio valeat vtz q̄: ab eo filius exhēdat⁹ ē: an q̄ ipe filius substitutus ē. Julian⁹ lōginus pf eos q̄s sibi hēdes instituēat filijs ita substituit. quisq̄s sibi hēs eēt ᵐ. vnus ex hēdibus institutis q̄ tacitā fidē accōmodauerat ⁿ ut ñ capienti⁹ ptez ᵖ ex eo q̄ō acceperat ᵠ daret ad substitutōez ipuberis ʳ admiſ

sus: utz pro ea ꝑte pro qua scriptꝰ fuit veniat ˢ: an vō ꝓ ea q̄ā accepat ᵗ ita ut augeat eius ᵛ ꝑs in substitutōe Rñdi qui in fraudē legū fidez accōmodat ˣ: adeūdo hēs efficit: nec ōsinet ʸ hēs ē: ſz res q̄ ita relicte sūt auferāt ᶻ. Añ ⁊ ex secundis tabulis intātuz heres esse p̄t inquātuz scriptus ᵃ esset ᵇ. Satis. n. punitus ᶜ est in eo in q̄ fecit ꝫ legez. quīmo. ⁊ ſi ōsinet heres ē idē diceē ᵈ. Quē admodū intelligenduz ē in eo q̄ cū scriptus essz hēs: ⁊ postēq̄z adijsset hereditatē: in fraudē redactus est: ⁊ postea libertate donatus: cui permissuz est ad substitutionē venire: que ei in testō fuerat relicta. ſz enim hereditatez ex institutiōe amisit: tñ ex substitutiōe istā portionez ᵉ quātā amisit ᶠ p̄cepturum. Idem.

Ex pupillari testō superius p̄ncipales neq̄z ex ꝑte neq̄z in totum ᵍ ꝓfirmari posse mecianus scripsit ʰ. Idez.

Lucius ticius legitimū ᵏ filiū ⁊ alterū nālē ˡ hēdes instituit: eosq̄z inuicez substituit. Ticiꝰ legitimꝰ filius quez pf āniculū religit: pꝰ pf⁹ morte impubes ōcessit supstite matre ᵐ ⁊ fratre nāli: quez ēt cohēdem habebat. Quero an hēditas eiꝰ ad ticiū nālez fratrez ex cā substitutōis ptineat: an vō ad matrē: Rñdi ad p̄muz casuz ⁿ ñ existentiuz hēdū: substitutōez ō q̄ q̄rit ptinere: ñ ad seq̄ntez ᵒ: si quis eoz postea ᵖ decessisset intra pubertatez: cū in nālis filij ꝑsona dupler ᵠ substitutio locuz hēre ñ possit ⁊ iō ad matrem legitimi filij hereditas ab intestato ptinet. Alit steuſdē etatis ʳ liberi ˢ instituti inuicemq̄z substituti fuissent: tunc eniz altero defuncto intra pubertatem: eius successio non ad matrez ᵗ ſz ad substitutuz fratrez eius ꝺuoluitur.

Paulus respondit. Si omnes instituti hēdes: omnesq̄z inuicez ſbstituti essent: eiuſ portionez qui qui busdā defunctis postea portionez suam repudiauerit ᵘ: ad eum solū ˣ qui eo tempore superuixit ex substitutione pertinere. Idem

Paterfa. p̄mis tabulis postbumo hēde instituto: secūdis tabulis sibi vl'filio ʸ si intra pubertatē ōcessisset ᶻ gaiū seiuz fratrē suū sub-

a Scriptus. ſ. ex substōne in q̄tuor vncijs admittet sicut in institutione. b Esset. sic. ſ. ō act. emp. l. iul. §. offerri. ſz cōtra. ī. de acqui. ber. l. ſi totā. So. ut ibi. Jtē ar. ꝓtra. ſ. ō sena. l. q indignus. c Punitus. sic. ſ. de offi. pre. l. diuus. ac.
d Jdē dicerē. ut in querela. ut. ſ. e. l. i substōne. ⁊ i redacto i fruitutē: ut. ī. pr.
e Portionē. ex substitutione delatam. f Quantā amisit. i. p rata q̄ō debebat pu⁹: ſz id amiserit. apparet ergo q̄ sufficit semel factum ⁊ ſi non duret. ⁊ nō. p ⁊ ꝓna. ſ. de in rē ver. l. ſi pro parte. §. versum.
g Pupilleri. Principale p accessoriū ñ ꝓfirmat. b. d. bar. Joan.
h Principale. forte ſi expugnatū sit per querelam. azo.

a Gaio seio. fratri si heres non esset. azo:
b Hꝰ mihi. ex hoc verbo mihi oriebat dubitatio. videbat. n. ex substitutione pupillari nō sibi sz filio hꝰ fuisse: ut isti. c. i pn. ti. c Eoqz. filio. d Testatoris. gaius seius. e Sibi. testatori primo:
f In vtrūqz casum. s. vulgarē z pupillarē: ut. s. e. l. hoc iure. circa pn.
g Mihi hꝰ erit. habetur. n. p nō apposita: ut. j. de. ta. l. si ita. §. q filio. z ar. s. de ser. vrba. p dio. l. añpe.
b Extitisset. mediante filio hꝰdi cui z ipe est directo hꝰs. nam heres heredis ꝛc. vt. j. de acqui. here. l. si quis seruū. §. fi. z. C. de here. insti. l. fi. ac.

Vi habebat. Spes substitutiōis pupillaris non transit ad heredē pupillarē substitutum. h. d. bar. Sz Jo. de imo. dixit nō soluz ad heredē ꝛc. sed nec etiaz ad substitutum.

i Nuberet. i. nubil' cēt.
k Impubes. igit tā n u bilis erat fcā: sz si habes impubes dic quondam nunc pubes. ac.
l Impubes. iam heres vl vulgaris tā locuz nō hz: nec ob. s. e. l. cohꝰdi i pn. vbi de vulgari dic.
m Pertineat. qō videbat qa habebant filie bona iure substōnis: z ita in eius ius videbatur successisse. ac.
n Nō ptinere. qz ꝯditionale relictum nō trāsmittit: ut. C. de ca. tol. §. sin aūt. sz cadē iura dicunt ꝫ qa hec filia sibi habebat substitutos. sed rn. b ōse cit conditio sub q̄ vroz et soroz essent substitute. et sic non obstat. z facit. s. eo. l. lucius. §. fi.

Seruum. Aditio hereditatis extinguit spem substōnis vulgarz in portionem adeuntz tā tūmodo. h. d. Bar.

o Scriptus est. ab exheo. p Alteri⁹ nō. imo repudiauit ei⁹ iussu ut ipe dns qō pōt: ut. j. ō succes. edic. l. i. §. p fuū. alioqn i pēdēti cēt sua portio interim: ut. s. si pars here. pe. l. ij. z. j. de acqui. here. l. seruus duorum. z. l. seruus cōis ab exheo. z. l. se. q Substituto locum esse in altera pte: ut. j. de acqui. here. l. fuus cōis ab exheo. z. l. se. z. l. fu⁹ duorū. erat. n. alter dns cohꝰs q vult pferri iure accrescendi. Item alia rō ne qz q̄diu institutus ē nō admittit substitut⁹: ut. j. de acqui. here. l. q̄diu sz substitutus hz p se: vt. C. de cadu. tol. §. in pmo. z. §. p scōo. vbi substitutus pferē coheredi. Item lex q̄diu non obstat: qz non in ptē adeūtis sed repudiantis venit: cū seruus vicē duorū ptinet: ut. j. de stip. ser. l. i. §. cōis z ita notant hic gdā substituti pferri instituto ꝯtra regulā illius. l. z addu cunt aliū casum. j. de bo. liber. l. si libert⁹. sed nō ē bona vt ex pmissis pz: qz b nō pferē institutio sed in locū repudiātis admittit. Item opponit b ō expressione illoz verborū si hꝰs non erit cū instituit seru⁹ q̄ fit. s. ti. i. l. si pater. z insti. eo. §. fi. Rn. qn hic hz locū cōditio substitutionis repudiante coherede cui substitutus ē meuius p seruū mediū: z hoc ideo qz fuus cōis personam duorum obtinet vt dixi.

Ticius. Quotiēs substō ē plenior q̄ instō pualet substō. h. d. Bar.
r Ticius. ad euidētiam nō q̄ nemo sibi substituit nisi cā mutata: uel nisi fiant duo gradus ut in hoc. §. z. s. ti. i. l. sed si plures. §. fi. ac.
s Stichus hꝰs esto. hec institutio fit ut p seruū queratur legatario hereditas cū sit sine libertate. ac. t Nō erit. i. si hereditatē meuio nō q̄sierit. azo. sic enī exponunt hec ꝟba. s. ti. i. l. si pater. ac.
u Utrum. hec duo dubia solues iam ibi cū vnus gradus ꝛc.
x Et rādeꝫ. ut. s. ti. i. l. sed et si plures. §. fi. ac.
y Nullo momēti. i. nullā ꝯmoditatē affert aliā tn ē: ut. j. si qs omissa cā testa. l. i. §. z si ꝓponebat. alij dicūt nullā cē simplr. ac.
z Pure aūt substitutus. s. sibi. z dē pura quia non fuit expssa contraria conditio: alia tn fuit inserta si heres non erit. Item tacita intellecta ꝯtraria conditio. s. si navis non venerit: ut. s. si cer. pe. l. pecuniam. z. j. de le. j. l. si post mortem. §. pe. sed p hoc non facit ꝯditionē: ut. j. de ꝯdi. z demō. l. ꝯditiones. sed cū i oēm euētū sit futurus hꝰs nō vr expectādū: ut. s. ti. i. l. siqs ita scripserit. cōtra. So. ibi oīno erat pura in pte hic non: ut. j. qsi vi. leg. ce. l. huiusmodi.
a Nihil facit substō. ut. s. ti. i. l. si te solā. z. j. de se. tu. l. si ita. in pn. ac.
b Que pure. altera earū purificata: ut. j. ti. i. l. añpe. z. ar. j. de fideiuss. l. si a reo. ac.
c Manifestetur. i. aperiat.
d Heres non erit. i. si alium heredem non fecerit. ac.
e Prevalere. i dubio: vt. j. de manu. te. l. si peculium. §. i. z. j. de fideicō. lib. l. si fuus. cū enim est spes libertatis legatum non valet: ut. j. de leg. i. l. si post mortē. §. fi. sed si ponas defunctum exprssisse se nolle legatariuz pluari legato: nisi tūc demū cum iste seruus ei⁹ iussu hereditatez q̄rere nollet: z tunc dic aut ticius adijt: z statim seruus querit legatario: z si seru⁹ eius iussu adeat substōnis conditio expirat si non pareat. pōt enim eo iubente ꝛc. vt. C. de here. insti. l. iij. z tunc pōt existere conditio substōnis. si aūt ticius non adijt: legatarius nihil oīno habere pōt rōne impossibilitatis ut statim dices in glo. q̄ incipit rōne impossibilitatis ꝛc. vbi g talem vt viri voluntatez non express. testatoz legatuz p non scripto habeꝫ. seruus g liber vici poterit z hꝰs non soluz ex verbis in substitutione positis: sed etiam ex his que continentur in instōne. s. cū dixit: sticbus heres esto. ac.
f Non deberi legatum. nisi sub ꝯtraria ꝯditione: ut. j. ō le. i. l. si post. §. fi. hodie tn videtꝫ cē in pendenti ut. C. de necess. ser. l. pe. §. fi. ac.
g Heredem non cē. ad commodum legatarij: z sic aliū heredem non facere. uel dic non esse expressis verbis. b.
b Libertatem. de hereditate non aperit sed dicā eam deberi ut in fi. huius. §. stati dices.
i Unus gradus. i. remota p ma institutione serui remanet seruus: z ticius institutus eodem gradu quē constat remoueri: ut. s. ibi nos dicimus ꝛc. z sic improprie substitutio cum nulla q̄ valeat precessit institutio. uel dic vnus gradus. s. substitutionis. idēqz secundus videtur respectu instōnis facte ob alterius commodum: z subaudi ēt cum vnus. z sic satis pōt dici q̄ sit vnus gradus: qz eadem psona ē instituta z substituta. et ad hoc vt sint duo gradus oportet plures ēe psonas. s. vnum instituturn z aliuz substitutum: vt insti. de gradi. §. hactenus. z tn bn valet talis substitutio: Iz sit vnus gradus: quia cā est mutata cum pria institutio ad cōmodū legatarij: scōo ad suum fuerit fcā. z sm hoc est vnus gradus z cā ē mutata. sicqz solute sunt qō nes supradicte. Item pōt dici q̄ sint duo gradus. ut cum dicit. si sticbus hꝰs nō erit pinde sit ac si dicat. si meuius p sticbum heres non erit: ut insti. de vul. sub. §. fi. z. s. ti. i. l. si pater. z sic sunt due psone institutus z substitutus: g duo grad⁹ ut. s. e. l. i. in prin. qz ex his apparebat q̄ heres erit cum valeat substitutio.
k Quid g. s. audiuit cohꝰs: qd g ꝛc. z dic incipit. s. indubitanter cē hꝰs z liber etiam si testatoz voluit preferre legatarium libertati. z hoc rōne impossibilitatis vt subijcit. nam ticio nō adeunte non transit seruus in dnio legatarij nisi adita hereditate a fuo iussu legatarij. sz ex legatarius iubere non pōt nisi suus sit.
l Illū heredē. s. sticbuz ex primis verbis. sed ex sequētibus sic vt subijcē. uel dic melius illum. s. legatarium perseruum. ac.
m Non cē. ratione ipossibilitatis. oz enim ut prio sit legatarij: postea eius iussu adeat. z econtra oporteat q̄ prio adeat. z sic fiat suus qō ē impossibile. azo. qz n pōt vtrūqz prius esse q̄ alterum. Jo.
n Existet. tā hoc cāu pp ipossibilitatē q̄ vt ita gnāliter ꝟcludat. nec obstat ꝯtra. s. e. l. sed si plures. §. fi. vbi dicit non valere hmōi substōnem fui: qz ibi ēt p ma institutio erat cū libertate: z sic nihil commodi affert substitutio. hic pma erat sine libertate; ideoqz secunda commodum affert.

S. pupillus. Seruus substitutus pupillo z alienatus ab eo ante conditione pupillaris substōnis erit ipsi pupillo necessarius hꝰs z liber. h. d. bar. z Jo de imo. sz bal. ponit ēt alia sūmaria z dic sic. Illicatio pupilli n officit pupillari

substōni.ul' sic. Res q̄ subiacet directe substōni pōt interl alienari.b.d.bal.
a Iste.seruus. b Uniuersum.mōdi sic ut si ꝛc.ut.ſ.ti.i.l.pater filio.
c Patri pupilli.g pl'i suo extitit bf's.ꝛ sic eo medio fuus necessarius ga bf's
heredis ꝛē.ut ſ.e.l.patersa.in fi.ꝛ.j.de acq.hf.l.siqs filium.§.fi.in fi.ac.
d Extiterit.nūqd tūc abstinere poterit? R. Jo.ita ꝛ nihilomin⁹ erit bf's sicut i
suis abstinentibus est.ꝛ fac in
sti.ō here.instī.§.seruus.ꝛ.ſ.
l.fz ꝛ si plures.§.quos.ꝛ.ſ.ti.
i.l.fuus alienus.§.q fideicom
missariam.

e De conditionibus institutionū Quia in instōne heredū apponitur ꝙditio: ꝛ tō de hoc dicit.ꝛ dic q̄ alia impossibilis: vt.j.l.i.alia possibilis: ꝛ tunc aut casualis: aut ptātiua: aut mixta:ut.C.de ca.tol.§.sināt. ꝛ differt ab alio.j.de condi.ꝛ ō mō.ga hec circa institutiones: ꝛ illa circa singularia relicta.

Ab impossibili. Conditio ipossibilis vl alia q̄ habeť pro nō adiecta:institutionem nō vitiat ꝛ remanet institutio tanq̄ pura. b.d.bal.ꝛ pau. de ca.

f Sub ipossibili.de fō: quia natura reſistit:ut.j.e.l. siquis ita institutus.ac.

g Alio mō.i. de iure ipossibilis.ut.j.e.l.conditiōes.vl dic alio.i.ꝛio impossibili vt tota die dicimus nisi aliud conuenit ꝛ ibi.gcunq̄ aliud euangeliza uerit.i.contrarium.ac.

b Non vitiari ut ꝛ instī.ō here.instī.§.impossibilis.ꝛ.j.ee. l.condi.ꝛ.l.ꝙditiōes. sed cōtra instī.de le.§.fi. Sol. hic appo sita fuit honorato:ut tibi relin quo si celum tetigeris digito: ibi onerato vt det heres si celuz digito tetigerit fm azo.ꝛ est rō. quia non dz auferri beneficium honarato cui prouidere voluit p sequentem vo luntatem.sicut ꝛ si lego vsufructum sine adita non valet adiectio:ut.ſ.si vsufr. pe.l.i.§.i.q.d.tange si potest.uel ibi non fuit impossibilitas in conditione: sed in primo relicto ut des illi chimeram ꝛ si non dederis va.r.nōe pene.ꝛ sic.r.ñ sunt legata sub condirione sed nōe pene relicta. Itē contra.j.e.l.filius. So.fa uore honorati habeť pro nō apposita ut hic:fz si expediat sibi totaz institutionez dicere nullam.ut q̄ abintestato libertus est habiturus.pōt ut ibi:ut ar.C.de le. ꝛ cō.l.qō fauore.sed in filio spāle q̄ nō pōt sub conditione nisi potestatiua instī tui: vt ibi. Item contra.j.e.l.si ticius. So.ibi spāle q̄si pp ꝓpritatem occurrit i possibilitas.item contra ut instī.de inuti.stip.§.impossibilis.nisi vitiatur: fz ibi in ꝛcu.ꝛ ē rō:q̄ ibi vtriusq̄ consensus exigitur:ut.ſ.de pac.l.i.ibi duorum cō sensus ꝛc.ꝛ.j.de ac.ꝛ ob.l.non solū.at hic ex volūtate testantis tm̄.fz i cōtracti bus innoīatis secus q̄ in alijs: q̄ ita ibi agit si fuit impossibilis sicut ꝛ possibi lis fuisset conditio.nō cōdicā cā cessante:ut.C.de cōdi.ob cau.l.si milite .uel ibi loquit cū re contrahit obligatio.sec⁹ si consensu ꝛ verbis.uel illa nō ē impossibi lis conditio:ut.C.de procur.l.ita demū. Itē qd si i psonā terni fuit apposita cō ditio ipossibilis? R'ñ.pro non apposita habeť ut.ſ.ti.i.l.si mevia.fz quidam cō tra. Itē quid si matrimonium uel sponsalia fiant sub impossibili cōditione? di cunt q̄dam valere:ꝛ facit ad.l.istā.ſ.ti.ij.l.si seruū meū.§.pe.ꝛ de iniuſ. te.l. cum in secundo.in fi.ꝛ.j.de condi.ꝛ demon.l.iij.ac.

S Ji testamento. Conditio si meus erit verificatur in ꝓprietate tm̄ toti⁹ vel partis nisi contraria voluntas appareat defuncti.b.d.Bar.

i Qui meus.hec paria sunt:ut.j.de le.iii.l.nup.in fi.ac.

k Querit.an plenā vl nudā vl totā ꝓprietatē ꝙtineat vl eius partē.azo.

l Ipsius est.q̄d si econtra fecerit? videtur idem.argumē.ſ.ō vsufruc.l.uij.sed dic contra ut.j.ad sill.l.i.§.i.ac.

m Non defecisse conditionē.sed q̄s erit hf's? R'ñ.ut in seruo cōi virim⁹: vt.ſ. de here.instī.l.sed ꝛ si in conditione.§.seruū cōem.ar.j.e.l.sed si duo. Itez nō hic q̄ō commune est:meū ē.sic.j.de ver.sig.l.pupillus.§.fi.ꝛ.j.de ritu nup.l. illud.sed ar.cōtra.ſ.pcur.l.pōni⁹.§.sed is.ꝛ.j. de le.i.l. serui electione.§. labeo.ꝛ.l.se.ꝛ.ſ.ō re.di.l.in tantū.§.vniuersitatis.ꝛ de iter.ac.l.si defen sor. §.qui interrogatus.ꝛ.j.de au.le.l.q̄tus.in pn.sed in dubio dicas nō dici meum nisi totum sit meum.ac.

n Inseruisse.ad q̄ō.j.de ꝙdi.ꝛ de.l.in ꝙditiōalibus.ꝛ le.iij.l.iul.§.fuos.

Sed si duo. Una pluralitas geminat plures singularitates.b.d.Bar.

o Sub eadē ꝙditione.ſ.si meus erit.ꝛ nō q̄ p hoc pōt reprobari illa propositio. duo ꝛ tria sunt quinq̄.uel duo ꝛ duo ꝛ tria sunt septem.azo.ꝛ fm hoc q̄ō dicitur est vera.i. duo sunt de numero septem:ꝛ tria sunt ō numero septem.b. Itē nō verbū plurare geminat significatiōez singularis.sic.j.ō le.iij.l.q ꝙubi

eūq̄z emptor liberū heredēq̄z instituerit:nūquid iste[a] in substitutione habeat statum vniuersū[b].ut siquidē pupillus ad pubertatē peruenerit: necessarius ex testō emptori heres extiterit.si vō itra pubertatē ḋcesserit:ex substitutione q̄dē liber ꝛ bēs sit: ꝛ necessarius patri pupilli[c] em ptori autem voluntarius heres ex titerit[d].

De cōditionibus institutionū[e].

Ulpianus.

Ab impossibili[f] conditio ne:uel alio modo[g] factaz institutionem placet non vitiari[b]. Idem.

Si testamēto cōprehensuz sit: ille seruus si meus erit:aut qui meus[i] erit cum maior heres esto. q̄ tenus accipiat meus:querit[k]? Et si q̄dez alienauerit in eo vsufructū ni hilomin⁹ ipsi⁹[l] ē. Si vō ptez in eo alienauit an deficiat ꝙditio istitu tiōis q̄rit? Et veri⁹ est nō defecisse conditionē[m] nisi euidentissimis ꝓ batiōib⁹ testatorē voluisse apparu erit ꝓ hac conditiōe hec verba in seruisse[n] si totus seruus in dominio eius remāserit:tūc enim parte alie

nam.ſ.stichus.ꝛ de ꝙdi.ꝛ demō.l.falsa.in fi.ꝛ.l.cui fundus.ꝛ.ſ.de he re.instī.l.hoc articulo.ꝛ.l.paterfami.testō.sed ar.contra.C. de impu.et ali.sub.l.ij.ꝛ.l.Quis.ꝛ.l.pe.item facit.ſ.ti.ij.l.tale.§.i.ac.

Sita Conditio potestatiua habeť pro impleta si stat p eū in cuius p sonam dz inspici.b.d.Bar.

p Si ita.sufficit.n. sola oblatio:ut.j. de statu lib. .l.statuliberos.§.stichus nisi absit cui dandum ē: quia tunc dz deponi. vt .j.in.e.ti.l. cum bf's. in pn.sed an iste cui est dan dum loco legatarij sit? R'ñ.nō:ut.j.siqs omū. cā te.l. siqs sub ꝙditione ar.ꝛtra.j.de leg.iij.l.fi deicommissa.§. cum eēt. azo.item q̄ hic dicit ha beri pro impleta.verū est etiam i istitutione.porro in legato secus ē. nam si statim possit implere q̄ō est in dando habetur pro impleta si ꝓhibetur lega tarius implere:sed si non poterat statiz implere: vt q̄ decem lego tibi si feceris domum hinc ad.c.di es:fz ꝓhibeať facere:tem pus tm̄ spectatur:ut.j.de ver.ob.l.in illa stipula tione si calēdas.sec⁹ si ita relinquatur libertas are tbuse:si tres peperit.ꝛ p heredem fiat quominus possit parere.tūc enim p pter maliciaz heredis sta tim habetur pro imple ta:ut.j.ꝛ e statulib.l. sta tuliberos.§.i.ꝛ.fi.ꝛ.l.si. ꝛ.l.si peculium.§. pe.et facit.j.de condi.ꝛ demō stra.l.iure ciuili.ꝛ.j.ō re

nata ꝙditio defecit. Sed si duo serui ita sint heredes instituti p̄m⁹ ꝛ secundus si mei erūt cū moriar li beri ꝛ heredes sunto:ꝛ alter ex bis sit alienat⁹:celsus recte putat sic ac cipiendū:atq̄z si singulos separatiz sub eadē ꝙditōe heredes istituissz.

Sita[o] heres institu t⁹ sim.si decem dedero ꝛ accipere nolit cui dare iussus suz: ꝓ im pleta ꝙditio habeť. Ulpia.

Si qui ita sint instituti: si socij vniuersorū bonoz meoruz p manserint[q]: vsq̄z ad annos.xvi. he redes sunto.inutilem esse institutio nem fm verborum significationē[r] marcellus ait. Julian⁹ aūt quoniaz ꝛ ante aditā hereditatē iniri socie tas pōt quasi rei future[s] valere in stitutionē:quod verz est. Idē in lianus scribit eū q̄ ita heres institu tus est:si seruū hereditariū nō alie nauerit:cauentez[t] coheredi[u] iplere ꝙditionē. Cetez si solus heres scri ptus[x] fit sub ipossibili[y] ꝙditōe:hf's hēdē institutū videri:que sn̄ia vera est.

Si hēdi plures ꝙditio Ulpia nes cōiunctim[z] date sint oīb⁹ parendū ē:q̄ vnius loco habeť.si

gu.iur.l.in iure.ac.

Si qui ita. Valet institutio sub conditione cōcepta si instituti p̄māe rint socij bonorū testatoris certo tpe ꝛ pōt ꝙbi societas super acgren dis.b.d.Bal. q Permanserint.erat enim testator socius omniz bonorum cum aliquo:deinde ad.xv.annos.

r Significationem.hoc ideo q̄a ex verbis colligitur q̄ testator prius vo luit esse heredes q̄ socios.sic enī dicit meorum heredes.item est contra q̄ non possunt prius esse heredes quia oportet q̄ sit impleta conditio:ut.j.e. l.si qui ita hereditatem.rursus socij in alienis bonis eē nō possunt añq̄ eēnt domini uel heredes.sed quia pōt iniri societas añ aditam hereditatē ꝛ sic postea adiri pōt valet institutio fm azo.si an debeant stare in socie tate per xv.annos anteq̄ adeāt? azo. videť q̄ nō:q̄ ꝙditōe impleta rema net solus dies qui habetur pro non adiecto:ut.ſ.ti.ij.l.hereditas.fz cer te imo nō videť impleta ex ꝛcu:sed ex pleuerātia in dictū tp̄s.aliud si isti tuo te post.xvij.ānos si cras feceris hoc:q̄ ibi solus dies remanet.ac.

s Future.fit.n.societas p̄ntium ꝛ futurorū bonorū.ꝛ q̄ dic ante aditā hereditatem:post mortem tm̄.qa tunc non valet nisi dominus consentiret ut.C.de pac.l.fi. nisi fieret super hereditate certi hominis:ut.ſ.p so.l.iij. §.i.sed talis societas hereditatis incerte non implet istam conditionem q̄a spāliter testator dixit meorum.

Idem Iulianus. Conditio negatiua implēť p cautionez mucianam .h.d.Bal: t Cauentē.modo rñdet.

u Coheredi.de non alienando:ut.j.de ꝙdi.ꝛ demō. l. muciane. sed an hec cautio muciana ē? R'ñ.sic p.l.istam que gnāliter dicit q̄ñ ē in non fa ciendo ꝙditio.fz opponitur.Ipleri pōt viuente eo cui ē imposita.ſ. herede post mortem serui ergo ipa locum non hz si ꝙditōis euentus expectandus sit:ut.j.de condi.ꝛ demon.l.cū tale.§.ticius.ꝛ.l.pē.§.socer. sed vic ti stis ē talis expectatio:ut.j.eo.l.cum tale.in pn.

x Scriptus.sub victa conditione.

y Sub impossibili.cum non est cui caueat:ꝛ ideo pro non adiecta habe tur:ut.d.l.muciane.in fine.ꝛ facit.j.eo.l.mulier.in pri.ꝛ ō ꝙdi.ꝛ demō. .l.cum sub hac.

Si heredi. Ad veritatem copulatiue requirit vtrāq̄z ptē eē verā: fz ad veritatē disiunctiue requit alterā partē eē veram.b.d.Bar.

z Coniunctim.ſ.si illud ꝛ illud:distūctum si illud aut illud.ut isti.de he re.instī.§.si plures.ꝛ verbum cui libet sūt due ptes.uel si vna subaudi ob temperari satis ē ut bēs in instī.in.d.§.si plures.si aūt distūctiz.i.sepatz in diuersis partibus testamenti:tunc secus:ut.j.de ꝙdi.ꝛ demō.l. sub di uersis.ꝛ.l.q̄ traditū.ꝛ.l.nā ad ea.in pn.ꝛ.l.p fideicom.ꝛ facit ad hāc.j.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

de ℣.ob.l.si ita quis.ꝛ l.si qs ita.ꝛ.j.iudi.sol.l.cū ārebat.ꝛ de ꝓdi.ꝛ.ō. l.cū papillus.ꝛ.s.ti.ij.l.si te.in fi.ꝛ.j.de re.dub.l.si is q.§.vtrū.ſz quā doqz diſiunctiua p copulatiua ponit: ut.s.ti.ij.l.lucius.ꝛ.C.de ℣b.ſig.l. pe.ꝛ.j.de inſti.ꝛ ſub.l.generaliter.ꝛ.j.de ℣.ſig.l.ſepe.que ſunt ar.cōtra ſz ſpecialia ſunt.

a ¶ Cuilibet.i.cui placet.

¶ Si quis ita Impoſſibilitas reijcitur de liōne.b.d.bar.

b ¶ Euaneſcere.ſ.nū qd facere debuit: monumentū: rñ.vtiqz.R.ſic.s.de arbi.l.celſus.§. idem ait duo.n.fuerunt teſtatoris precepta.az.ſic.j.de ꝓdi. et dc.l.hec ſcriptura.l pn.ꝛ fa.j.de le.i.l.ſi mihi et tibi.§. ſi qs ſeruos. item facit.s.l.i.ac.

¶ Si quis. Illa q̄ ad fraudē legum reſpiciunt viciant.ꝛ ſz tranſeāt in contractū nō ſortiunt effectū.b.d.vel ſic. Co ditioni adiecte i fraudez legum non eſt parēduz.ꝛ ſz ſit de facto obtempatū non bz efficatiaz iurꝫ. hoc vicit bal.

c ¶ Sub conditiōe.arg. ꝓtra eos q copulant aliquos in matrimoniuz: ꝛ iurant q̄ neuter iure conſanguinitatis ſcpet matrimonium.preſumit.n. q̄ ſcirent conſanguinitatē.ar.ꝓtra.C. de cuic.l. pe.az.o.libet.n. ignorare preſumitur: ut.s.de p ba.l.verius.ꝛ.C.q ma. non poſ.l.ſup ℣uis.

d ¶ Que.leges.

e ¶ Promiſſor. ſiue promiſerit non capaci: vt.j. vt leg.no.ca.l.i.§. ſigs ſub ꝓdi. ſiue heredi. nam ꝛ ſi heredi obijcitur exceptio non legatario cuz ex pacto heredis legatario non datur actio: ut.C. de pac.l.pacto ſucceſſorum. ſz gdam vñt dari: qa intereſt heredis: ut.j.de.℣.ob.l.ſtipulatio iſta.§.ſi ſtipuler.ꝛ ꝑm hoc ēt ei obijcitur exceptio. ſed certe ibi ſtipulanti nō alij: ut.C.e.ti.l.liber bō.in fi. ꝛ fa.s.de condi. ſine cā.l.i.ꝛ.j.de ſupficiebus.l.i.§.qō ait.ꝛ.j. ut in poſſe.l.i.§.i.i fi.ꝛ ad.l.fal.l.qō de bonis.§.i.ꝛ.l.ſcius augerius.

Qui ſub conditione Si aliqs inſtituat ſub ꝓditione iuriſiurādi ut ei legat: legatum vel fideicō. uel donatio cā mortis: ꝓditio iuriſiurandi dz ei remitti tanq̄ turpis.b.d.bal.

f ¶ Que ſub ꝓditione.pretor reputauit quādā ꝓditionem turpē ēponi q̄ non vē turpis. ut ecce inſtituo te uel tibi lego uel cā mortis dono: ſi iuraueris aliquid te daturū uel facturū ꝛ eſt rō quare ſit bñda turpis quia qdā facile iurant ꝛ forte non ſuant. alij potius relictū dimitterēt q̄ iurarent. ac.

g ¶ Reprobantur. quo ad iuramentum: ſz ꝓditio ē implenda niſi ſit turpis alſ ut.j.e.§.quotiens.ꝛ .j.proꝛ. voluit ꝛē.ut.j.de ꝓdi.ꝛ demō.l.hec ſcriptura.

b ¶ Accepit deſtinatione.az.o.

i ¶ Omittendo. pp religionē.ac.

k ¶ Cōditionem. iuramēti.az.

l ¶ Accipiēdo. ſ. relictū cogerēt turpiter iurare.

m ¶ Conditionē. ſ. ſe īpletūrū.

n ¶ Voluit. ſ. ꝓtor.

o ¶ Conditione. ſ. ſe īpleturū.

p ¶ Capere. ſ. abſoluere.

q ¶ Faciles. ad id qō dicat faciles eſt ſic.C. de indi. viduit.l.ij. ꝛ ad id qō dicit difficiles: eſt ſic.C. ad.l.iul. repe.l.fi.ꝛ.C. de fi. inſtru.l.fi.§.fi.

r ¶ Perq̄.i. ualde.

s ¶ Timidi. repete ſū ꝛ ad iurādū.

t ¶ Ad ſupſtitionem. i. putant eē ſupſtitioſum iurare uel.i. dicere pp ſupſtitionē volunt iurare qō non licet ſi ſit publice īprobata ut p iunonē apollinem ꝛ ſilia. ſecus in ſupſtitione non publice reprobata ut per crede mihi: qō eſt iuramentum monachorū. ut.s. de iureurā.l.non erit.§. viuus pius.ꝛ.§. ſed ꝛ ſi quis.ac.

u ¶ Ydi. faciles ad iurādū.

x ¶ Vel illi. difficiles ad iurādū.

y ¶ Interuenit. ut ſacramentum predictum remitteret: vt.s.in pn. huius .l. ſed ꝓtra.s. de iureiur.l.ſi quis eum.ꝛ.C. cōia vtri. iud.l.ſi cum patrono. So. ille ī contractib⁹. hic ī ultia voluntate. hec nō placet. ut.s. de penis.l.pactum. ſed dic ibi de ꝓterito hic de futuro erat iurandū. itē cōtra. j. ō manu. teſta.l.ſi qs liber. Sol ibi ſpāle fauore eius: qr talis poſſit eē conditio quam ſeruus implere non poſſet: ut cū ticia contrahere matrimonium: qr matrimonium non eſt cum ℣uo ꝑm leges: ſz ſecus ꝑz canones. ꝛ ſe diſiunctim ſint cuilibet[a]. ¶ Aſpia.

Si quis ita inſtituꝰ ſit: ſi mōumētū poſt mortē teſtatoris in triduo ꝓrio mortꝫ eiꝰ feciſſet. Cū monumētuz in triduo pfici nō poſſit: dicēdū erit ꝓditōez euaneſcere[b] quaſi impoſſibilē. ¶ Impo.

Si qs ſub ꝓditiōe[c] heredes inſtituiſſz ſic: ſi inuicē cauiſſēt ſe legata eo teſtō relicta reddituros. placet remitti eis ꝓditionem: qr ad fraudem legū reſpiceret q̄ⁿ vetaret q̄ſdā capē legata. q̄ q̄ ꝛ ſi cautum eēt: in ipſa exactiōe exceptiōe tuendus eſſz ēt promiſſor[e]. ¶ Aſpia.

Que ſub ꝓditōe[f] iuriſiurādi relinquūt a ꝓtore reprobāt[g]ur: prouidit enī ne is q ſub iuriſiurādi ꝓditione qd accepit[h]: aut omittendo[i] ꝓditionē[k] pderet hereditatē: legatūue. aut cogeret[l] turpiter accipiendo[i] ꝓditionē[m] iurare. Voluit[n] ergo eū cui ſb iuriſiurādi ꝓditōe[o] qd relictū eſt: ita capē[p] vt capiūt bi quibus nulla talis iurādi ꝓditio inſeritur. Et recte. cū eniz faciles[q] ſint nō nulli hominū ad iurādū cōtēptu religionis: alij p[r]timidi[s] metu diuini numinis: uſqz ad ſupſtitionem[t]. Ne vel bi[u] vel illi[x] aut cōſequerent[y] aut pderēt qō relictū eſt: ꝓtor cōſultiſſime iteruenit[y]. Eteniz potuit is qui voluit factū eē qō religiōis cōditione aſtrigit: ſub cōditione faciendi[z] relinquere. ita.n. boies aut faciētes admitterent: aut nō faciētes deficerēt ꝓditōe. ¶ Hoc edictū ēt ad legata ptinet nō tñ ad bēdū iſtitutionē. ¶ In fideicōmiſſis quoqz oportebit eos q de fideicōmiſſo cognoſcūt ſubſeq ptoris edictuz. Ea pp qr vice legatoꝝ fūguñ. ¶ Et ī mortis cā donatiōib⁹ dicēdū ē edicto huic locū cē. Si forte qs[a] cauerit niſi iuraſſet ſe aliqd factuz: forte ſe reſtituturꝫ qō accepit: oportebit ita q̄ remitti cautiōez[b]. ¶ Si qs ſb iuriſiur. ꝓditōe ꝛ ptereq̄ ſb alia[c] ſit iſtitut⁹ huic vidēdū ē an remittat ꝓditio. ꝛ magis ē ut remitti iuſiurandi ꝓditio[d] debeat ſz alij ꝓditōi parēdū bēat[e]. ¶ Sz ſi ſub iuriſiurādi[f] ꝓditione ſit inſtitut⁹: aut ſi.x. dederit ħ eſt alternata ꝓditōe vt aut peat ꝓditioni[g] aut iuret. aliō quidē vidēdū ē nū qd remitti ei ꝓditio nō ōbeat: quia pōt alteri ꝓditiōi parēdo eē ſecur⁹. ſz eſt veri⁹ remittēdā ꝓditiōem[h] ne alia[i] rōe conditio alia[k] eum vrgeat ad iuſiurādū. ¶ Quotiēs hſs iurare iubeꝫ datuꝫ ſe aliqd vl facturz qō non iꝓbuz eſt[l]: actōes hſdita rias non alſ bēbit q̄ ſi dederit: vl fecerit id quod erat iuſſus iurare. ¶ Mortuo aūt vl māumiſſo ſticho viuo teſtatore q[k]ita hſs iſtitut⁹ ē: ſi iuraſſz ſe ſticbū māumiſſuꝫ nō videbiꝫ ōfectus conditione[l] heres:

a ¶ Si forte quis. ſ. donatari⁹ cum accepit a donante: ad qō inſti. de dona.§.i.

b ¶ Cautionē. ſ. iuramēti.

¶ Si quis, Conditio iuriſiurandi debet remitti. alia ℣o conditio adiecta copulatiue uel alternatiue eſt implenda.b.d. bal. Uel ſic. Qui non pōt cogi ꝑſe nō poteſt cogi cauſatiue uel alternatiue.b.d.bal.

c ¶ Sub alia. ſi.x. dederit.

a ¶ Cōditio. ſ. iuriſiurādi. ac.

b ¶ Parēdū bēat. i. parere neceſſe bz. ſilis expoſitio.s. de rei vendi.l.in fundo. ꝛ facit.j. de ℣b.ob.l.in illa ſtipulatione.§. ſi calendis. Item facit.j. ſi qs omiſ. cā teſ.l.qui āt.§. fi.ꝛ.j. eo.t.ſi qui ita hereditatem. itez ꝛ hunc debet parere ſz non iuret ut.s.in prin. huius.l. nō. ſed cur. ſecus.j. de condi.ꝛ demon.l.cum tale.§.meuie. ubi īnuit q̄ nec alteri ſit parendum. So. ut ibi.

c ¶ Iuriſiurandi. ut vadat romā. ac.

d ¶ Conditioni. de dandis decem. ac.

e ¶ Conditionē. ſacramenti trīū non facti uel vandi quod ſub ſacramento contineꝫ: ut.j. de condi.ꝛ demon.l.hec ſcriptura.§.i.azo.ꝛ nō.s. in pn. huius.l. niſi turpe contineꝫ ſub iuramento. ut.j. proꝛ.§.ac.

f ¶ Ne alia.l.ſi ei non remitteremus alia ratione ꝛē.i. qr alia alternata ei cōiungitur: cogeretur ad id ad quod non cogitur in ſimplici.ꝛ ſic ꝓditio alia ſz alternatim iniuncta. vel dic conditio alia puta grauis cui non poteſt parere commode cogetur ꝛē.ꝛ ſunt ſimilia.s. de tranſ.l.cum bi.§. ſed cum lis.ꝛ de rebus eo. q ſub tu.l.magis.§. ſi pupillus.ꝛ de ſuſpec.tu.l.tutor.§. ſed ſi patronus. ꝛ de mi di.l.ij.§. ſed ſi agāt.ꝛ.l. ſed ſuſceperit.§.i. ſed ar. contra.s. qui et a quibus.l.fi. .§. is qui operas.ac.

g ¶ Alia. alternatim iuncta.

¶ Quotiens. Lz remittatur iuramētuz debet tamen īpleri id propter quod debebat iurare ſi impleri poteſt. ſi autem impleri non poteſt conditio uel modus per caſū ſupueniente: remanet diſpō tanq̄ pura.b.d. Bal.

b ¶ Non improbum eſt. tunc ſecus. ut.j.l.ꝑi. ac.

i ¶ Juſſus iurare. ſolo iureiu. ei remiſſo. ut.j. de condi.ꝛ demon.l.hec ſcriptura ꝛ.s. de manu. teſta.l. ſi quis libertatem. ac.

k ¶ Qui. ſ. heres.

l ¶ Defectus conditione. immo videbatur deficere.ꝛ ſic eſt contra.s. ad.l.agl. l. ſide neratius.§. idem iul. Sol. ibi poſt mortem teſtatoris deceſſit. hic eo viuo hoc non ualet. quia ꝛ ibidem facit idem quando ante. Alij q̄ hic non erat ī mora manumittendi: ibi ſic. uel hic alſ erat relicturus: ibiñ on. tu dic q̄ ibi fuit ab alio occiſus: hic ſua morte obiit. ꝛ q̄ dicit hic viuo: idem ſi poſt mortem dummodo ante moram: ut.j. de condi. et demon.l. antepe.§. i. Item contra ad idem. C. de condi. inſer. l. legatum. ꝛ.j. de condi. ꝛ demon. l. i teſtamēto. hz ibi erat conditio que pendebat ex ſuo ꝛ alterius facto. ſ. ſi illi nubat. hic ex facto manumittētis tm̄: qr ſuitus manumittitur: ut.C. ō manu. te.l.fi.§. lz. n. ꝛ adde hic diſtinctionem quam bēs. C. de inſti. ꝛ ſub. ſub ꝓdi. fac. l. i. itē facit ad.§.j. de le. i. l. turpia.§. i. ꝛ. l. ſi funduz.§. iuſ. ꝛ. C. de cadu. tol.§. ne. aūt. ꝛ.j. de ℣. ſi. l. q̄ et aliqs. ī fi. ꝛ ō re. iur. l. iuſ ciuili. ꝛ ar.j. ō cur. bo. da. l. i. ꝛ.j. e. l. ſi qs teſtō.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Cum.heredē. b Viueret.testator. c Voluntas.ſ.defuncti ab herede uel legatario. d Si pōt.heres uel legatarius.
Debōc. Quod a iure remittitur nō est necesse remitti a iudice. Itez tacita conditio nō ipedit trālmissionē.b.d.bar. e Remittēdo.sic in auc. de heredi.z fal.circa pn.z.C.ne liceat.po.l.i.in prin.vvvij.q.i.c.i.
f Remissū est.p hāc legē.
g Cesserit.i.dies mortis testatoris venerit a quo solent pura legata cedere: ut.C.ō cadu.tol.l.i.§.i.z in.§.in nouissimō sed vſ remanere conditio: vt uet uel faciat.ut.ō.e.§.quotiens. Rñ.conditio expressa et hois.i.testantis non fuit nisi iurandi.sed legis tacita est de dādo uel faciendo qō erat iurandum: que tacita nō facit rē ꝯditionalem:ut.j.ō cōdi.z demō. l.conditiōes.est ergo hic purū quantū ad trālmittendū qz conditionale non trans̄mittitur:ut .C.de cadu.tol.§.finaūt.ac.

Conditiones. Filiꝰ nāliter tenetur liberare patrē ō carcere z eū redimere. Bal.

b Conditiōes.nō redemerit. sez cum instituo:uel ei lego: ad qō naturaliter filius tenet: alʒ non pōt exheredari: ut.C. de epiſ.z cle.auc si captiui.z facit insti. de le.in fi.z.C.ō bis que pe.no.l.i.z.j.e.l. conditiones z qōnō.ō.e.l.i.

Institutio. Una scriptura vſ continere id qō ꝯtinetur i alia ad quā illa refert. b. d.bar. Uel sic. Institutio facta in scriptura confirmata vſ fcā in scriptura confirmante. b.d. uel sic. Confirmatū trahit ad tps confirmationis ut hic. Et pōt precedere confirmatio ꝯfirmatum ut hic z.j. de li.le. Ureliꝰ.§.testō. Itē pt̄ seq ut i auc de defen. ciui.§. interi. Bal.

i Preter filium.ut.ō. ō bf. insti.l.seruus.in pn.secꝰ i vbo pteriti tps.ut.j.pri.§.

k Quod interdictuz ē. ut.C. de codicil.l.vj.z.j.e.l. qdā.ni si i milite.ut.j.ti.i.l. querebat

l Data cēt.sic.j.de ꝯdi.z demon.l.si ita scripsero.z.ō. de bere.insti.l.asse.z.l.si qs ita scripserit.z.j.de vsufru.le.l. qpres.z ō le. iij.l.si qs.in pn. z de le.ij.l.si ita sit scriptū.z sic videmus eligere cū eligimꝰ quē tu nominabis.sic.j.pri.rñ.z.ō.qō cuiusqz vni.l.itē eorū.§.si decuriōes sz.ar.ō.j. ō codicil.l.qdā nō referunt. m Cuius nomē.tz solū nomē sit scriptū i codicillis.z ē ar.p pp. qui dirit qꝰ per solū nomē ꝓpriū in testamento pō fieri institutio sicut per duo verba:ut.ō.de here.insti.l.i.§.finaūt.ac.

Si quem. Filius pōt institui sub cōditione de pterito uel de pñti. bal.

n Valēt.hic valet de pterito.qz uel vera ē z stati tenet institutio qñ pura. vel falsa.z sic tanq̄ ipossibilis habeꝫ pro non adiecta.z sic valet ꝑm.b..qō vltimū nō ē verū.ut.ō.de iniuſ.tes.l.cū institutio.z facit.j.de.v.ob.cōdito.z.l.si ita stipula.fu.hāc sūmā.z insti.de.v.ob.§.cōditiōes.z.ō.ti.iij.l. circa.z.j. de se. tab.l.an scriptꝰ.z de bo.li.l.iij.§.si patronꝰ.z.ō.si cer.pe.l.cū ad pñs.ac.

Si quis in testamento. Filius paratus iplere ꝯditiōez testamēti succedit ex ipō testō proprie nō p fictionē:ēt si erat talis conditio quā nō tenebatur iplere.b.d.bal. o Filius.uel erat emancipatꝰ. uel qō est verius in defectum mitte conditiōis fuit exheredatꝰ: z sic tenet testm̄:ut hic.z.C. de insti.z substi.l.si pater. p Heres erit.imo non erit.ut.j.de le.iij.l.vtorem.§. heres.ubi dicit invalidū cē relictum sub tali ꝯditiōe relictū. So.ibi stetit p filium. hic non ut hic dicit parato ꝯtē.ad qō.j.de cōdi.z demō.l.iure ciuili.z.l.multa.z .j.de reg.iu.l.iure ciuili.uel dic qp hec conditio si adoptauerit ē ꝓtra bonos mores:z iō invalida ꝯditio seu rogatio de adoptādo ut ibi dicit:z nō ꝓ nō adiecta ō bet haberi.z qō ḃ dicit filio parato subaudi in arie.nō autē dicit ibi qp institutio uel legatū non valeat sed rogatū de adoptādo.

Verba. Verba conditionalia tunc iportāt ꝯditionē qñ talis ꝯditio non inest:sed qñ inest tacite id qō p modū cōditionis exprimitur: nō iportat ꝯditio.b.d.bal. q Verba hec.n. necessario.ālis ē filius z suus:ut insti. de bere.q̄.z dic.in pn.z.§.seruꝰ. r Si nolit.ridiculum tñ ē fieri exheredationes in hunc casum:ut.ō.de here.insti.l.iā dubitari.et facit.ō.de here.isti.l. cornelius.ar.ꝯtra.j.de manu.testa.l.si qs locuples.in fi.ac.

s Frustra.sic.C.de fideicō.l.ñ iure.z.ō.māda.q mutuā.z.j.ō.v.ob. l.si ita sti.fuero.§.si ticiꝰ.ſz ar.ꝑ.ō.ꝺvsur.l.si stipulatꝰ.z.j.ō le.i.l.si qñ

Si quis ita. Implemētum ꝯditionis non inducit additionē vel legati acqsitionē irrevocabilē.b.d.bar.

t Si quis ita.alʒ si qs ita.alʒ ei qui ita.

u Impletā.ē.n. opus ē adipleri ꝯditionem: vt .j. de ꝯdi. z demon.l. q heredi.§.fi.ac.

v Aegri soler.i. adierit hereditatem vel legatum agnouerit.sed in hereditate pōt hoc tolerari. sed in legato qualiter cuz statim impleta conditione q̄ratur dominium legatario:ut.ō.quēad.ſ.amitt. .l.si partem.§.i.z.j. de le.ij.si legatum? Rñ.loquitur hic de ea acqsitione que est irrepudiabilis et incommutabilis: qō contingit post agnitionem legati. ante.n. que situm ē:sed non sic vt repudiari non possit.z fere non quesitum vſ cum pp repudiationem pinde bēaꝫ ac si legatum non cēt: vt.j.de le.i.l.fundus fi liij.§.si qs z.l. si tibi bō. §.cum seruus.z.ō.ad.l. aql.l.nā sicut ergo acgri soler icōmutabilr sed añ q̄rit sz icōmutabilr. Itez ad hereditatē ē ꝓtra.j.de acq.here.l.antistius.ubi fit heres implendo conditionem. Solu.ubi ipleuit conditionem ut heres eſſet:hic vt esse posset:z purificaret conditionem z haberetur pro pure instituto quē constat non esse heredem nisi adeat. ad qō.ō.vc cōdi.ob.cau.l. i.§.i.z de ꝯdi.ide.l.i si ma.§.sed z agek.z.j.e. l.si pupillus.z ḃ innuit. Itē ꝑ.ō.de here.isti.l.iā dubitari.in fi.So.ibi inpleuit ꝯditionem ut esset hēs:hic ut purificaret cōditionem: sz alij hanc distinctiōez i extraneo admittūt.sed suus semp fit ex tunc hēs. vt.d.l.iam dubitari.ar.pro eis.j. de condi.z demō.l.ꝯditionibus pupillus. sz hoc corrigitur.j.de acq.here.l.cū bonis.ubi idē in vtroqz dicit.

Conditiones. Ordinatio legis facit recedi ab ordinatione testamēti.b.d. Uel sic. Conditiones ꝯtrarie legibꝰ uel bonis moribus nō habentur pro conditionibus. Bal.

p Imperatorū.ut instituo te heredē si cā ducas in vxorē quā de sacro fō te leuasti:ut.C. de nup.l.si qs alūnā.§.fi.idem magis si ꝑ fidez iesu christi.ac. q Contra leges.ut senator librinā ducat.ut.ō. de ritu nup. l.lege. a Uicē obtinēt. vt ꝓtra se.cō.curator adultam sibi ꝯiugat ut.C. de interdic.ma.l.i. b Bonos mores.ut ne patrez ab bostibus redimas.uel ne patronū alas:ut.ō.co.l.ꝯditiōes.ac.

c Deriſorie.ut si ludibriuz sui populo faciat:uel ut vocet veſptilio.ut.j. ad treb.l.sciendū.z.l.facta.§.si in vāda.i fi.§.uel ut.j.e.l.qdā.

d Pretor.ut si cogeris illū p metū tibi vēdere instituo te heredez uel tibi lego.uel si iurauerit te aliqd daturū uel facturū: vt.ō.e.l.q sub condi tione.in pn.§.quotiens.ac.

e Capiet.ut.ō.e.l.i.nisi ei a quo relingt ipposita sit.ut insti. de le.§.fi.z facit.j. de le.i.l.si qs inquilinos.in pn.z.§.pe.z.§.fi.

Ulpianus. Conditio turpis adiecta in institōne filij vitiat testm̄. Item ñ dicit posse qō honeste non possumus.b.d.bal.

f Improbauerit.pone exēplū vt.ō.l.pri.ac.

g Infirmat.non ita ut patronus:nā nō rūpit p ꝓtra ta. sz ꝯditio bētur p nō apposita:z ex testō ē heres:ut.j. de bo.li.l.si libertus sub ꝯdi. item quare nō bētur ḃ ꝯditio p non adiecta:ut.ō.proxi.z.l.conditiones.que sunt contra. Rñ:vt.ō.e.l.i.nō.ac.

h Potestate.qō ē necesse ut valeat institutio:ut.ō.de here.inst.l.suus z.C.de insti.z substi.l.si pater.ac.

i Estimationem.i.famā.ut.j. de variis cog.l.pe.

a ¶ Non posse. Iz de facto fieri facile possit ad hoc. ff. de uerbo. sig. l. nepos ꝛ de aur. ꝛ ar. l. uestis. §. uestimenta. ꝛ. ff. de fur. l. pe. ꝛ. C. de usur. l. iij. ꝛ. iiij. ꝛ. C. ex qui. cau. ma. l. in eadē. ꝛ. xxij. q. ij. c. faciat bō qō potest.

Iticus. Conditio impossibilis rōne pplexitatis uitiat instōnez. b. d. Bal. Bar. ꝛ pan. de ca.

b ¶ Heres erit. hic ticꝰ ergo debz esse prīo heres ut. C. de here. instī. l. seruus. alſs. §. si quis. ꝛ alter prīo eadem rōne: qō ē non pōt ut in premio. ff. §. uisplicui. az. ibi ga qō primum ꝛ. ꝛ. C. ti. i. l. fi. §. ticius. in fi. §.

c ¶ Inutilem. ratio est in euidenti: qa ut sit ticius oportet ut prīo eius conditio impleatur. i. q ticꝰ primo sit heres: ut. d. l. ō here. instī. sed seius hoc facere non pōt nisi ꝛ sua ꝓditio ipleatur. s. q ticꝰ prīo hſs sit. inuicez ergo pp perplexitatem ꝟborū se impediunt. sic. ff. de ꝟbo. ob. l. si ticius. ꝛ de re. iur. ubi repugnantia. sed ubi esset impossibilis de natura uel de iure valeret institutio ut ea habita pro non scripta: ut. C. eo. l. i. ꝛ. l. conditiones. ꝛ. l. si quis ita institutus ꝛ instī. debere. instī. §. impossibilis. que sunt contra. Item uſ supuacua ℔ conditio: ut. C. de. l. uerba sed ibi implere conditionem. s. uolendo fieri heres ꝛ adire ab eodem ꝛ si mul fiūt: hoc ab alio. unde debet impleri conditio prius q̄ alter possit adire ut. ff. de. l. si ita scriptum. qō euidentius appareat: si ponas conditionez que egeat longo tpis tractu. ut si domum fecerit. Item an erit idem ccontra si dicam ticius heres testo: si seius heres non erit: ꝛ seius heres esto si ticius heres non erit. sed potest ibi dici q ertēsio huius uerbi erit dabit uulem uł inutilem instōnem: ꝛ sic expectabitur alterius repudiatio. uel dicas q q primo adierat ille sit heres: ꝛ si alius postea uelit non potest: ut ar. ff. de uerbo. ob. l. si ticius. sic ergo aliud est in conditione faciendi ꝛ aliud in nō faciendi: sic alſs in altera cauetur: ut. C. de. l. si quis ita. ꝛ. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. mutiane. altera impleri dz ante: ut. C. de here. instī. l. iij. §. si quis. ꝛ. ff. ō condi. ꝛ demō. l. q heredi. §. fi.

d ¶ Non possit. utraq uel altera. due. n. sunt. ac.

Si plures. Ex pluribus institutionibus conditionalibus conditio p ma existens attenditur ꝛ altera conditio non expectatur. b. d. Uel sic. Nō ē expectanda cōditio ex cuiꝰ existentia nō augeꝫ effectus. bal.

e ¶ Si plures. instituī ticium ex triēte si nauis ex asia uenerit. Itē scitū est eodem triente si nauis uenerit ex africa. ꝛ ſm hoc ꝓprie dicit plures institui ꝛ nil ē contra. uel dic q eundem sic instituit. sed tūc quomō ꝓles? Rñ. quia bis facta fuit. tñ in eandē partē ꝛ in eundē hſdez. ac.

f ¶ Eadem parte. in specie. sed quid si ex alio triente prīo. ꝛ ex alio secūdo instituit eundē sub diuersis conditionibus? rñ. existente conditione unus i stitutus ex ea erit heres. ꝛ si in secundo habeat institutus substitutum expectatur conditionis euentus illius institutionis: aliogn idem qō hic ut inſo liduz sit heres: ut. ff. de acqui. here. l. cū heres. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ. C. ō here. instī. l. si te solum. in prin. ꝛ. §. j. ac.

g ¶ Sub diuersis conditionibus. in diuersis testamenti partibus appositis ſm. Jo. sed contra. ff. de condi. ꝛ demō. l. sub diuersis. ꝛ. l. qō traditur ꝛ. l. nam ad ea. Sed dic a primo recedere uoluit. et hoc expressit. alioquin cōtra presumitur. uel dic fuerūt alternatiue posite. azo. et ſmul: ad quod ē qō nō. C. de. l. si heredi. uel hoc in hereditatibus in quibus non fuit tantuz expectandum ut testamentum ualeat. illud in legatis. facit. C. de pcurato. l. pluribus. Ac.

Cum seruus. Conditio adiecta in institutione uidetur in legato repetita. b. d. Bar. Et prīo loquit q̄ legatū fuit factum in defectuz institutionis. s. si heres non erit usq ibi hac rō ne. Secūdo q̄ nō in defectū institutionis usq in finem. ff. Dau. de ca.

h ¶ Cum seruus ꝓprius testatoris. alij de alieno uel testatoris ſz uiuo testatore alienato. ac.

i ¶ Scriptus: pro parte ut conueniat cum sequenti casu. et quia dicit de legato qō non ualeret nisi abintestato eēt repertū si coheredē ñ hēret: ut. C. de fideicō. l. eā.

k ¶ Sub cōditione. si ticius fuerit ꝓsul.

qz deficit ꝓditio.

l ¶ Extiterit.

m ¶ Cōditionē. s. q ticius sit ꝓsul. ꝛ dic ēt libertatē. ut hic ꝛ. ff. de ꝓdi. ꝛ demō. l. auia. aliogn inutile esset legatum: ut. C. de le. l. seruꝰ. ꝛ ad de de libertate ut dſ ꝛ nō. C. ti. iij. l. trebatius. ꝛ. l. se. Item ſ nisi sit talis conditio que legatum reddit inutile: ut. ff. de le. i. l. seruo alieno. §. ab impubere. ꝛ. l. si qs a filio. ꝛ. ff. de fideicō. li. l. fi. ꝛ de ꝟb. ob. l. ticia. §. idem rñdet. q̄ sunt ar. ꝓtra. azo.

Mulier que uiro. Abeo. suo ex dote promissam pecuniam debebatꝫ: uirum hēdem ita instituerat q: si eam pecuniā quā dota ꝓmisisset: neqz petisset neqz exegisset. puto si uir denunciasset ceteris heredibus: per se non stare quominus acceptum fecerit id quod ex dote sibi debebatur: statim eum heredē futurū. ¶ Q: si solus hēs institutꝰ cēt in tali ꝓditiōe: nihilominꝰ puto statiz cū hſdē futurū: qz ipossibilis ad agnatos hec ꝓditio ꝓ non scripta accipiēda ē. ¶ Si qs hſdi tariū suū iussus ē māumittē ꝛ hſs cē q̄ uis si manumiserit nihil agat tñ hſs erit. Uel ex est. n. cū māumisisse: ſz post additionē libertas seruo data ſm uolūtatē testatoris ꝓnale scit. ¶ Si qs te hēdē ita instituit. si tu hſdē cū instituisses: aut qd sibi legasses: nihil itereſt q̄ gradu is a te hſs istituꝰ sit: uel qd ei legatū sit: dum mō aliquo gradu id fecisse te ꝓbes. Q. Elsus.

Seruus alienus ita hſs institui pōt cū liber erit: prius autē ita institui nō pt. Q. Aius. Uia ratio suadet: cuz qui liberet que egeat longo tpis tractu. ut si domum fecerit. Item an erit idem ccontra si dicam ticius heres testo: si seius heres non erit: ꝛ seius heres esto si ticius heres non erit. sed potest ibi dici q ertēsio huius uerbi erit dabit uulem uł inutilem instōnem: ꝛ sic expectabitur alterius repudiatio. uel dicas q q primo adierat ille sit heres: ꝛ si alius postea uelit non potest: ut ar. ff. de uerbo. ob. l. si ticius. sic ergo aliud est in conditione faciendi ꝛ aliud in nō faciendi: sic alſs in altera cauetur: ut. C. de. l. si quis ita. ꝛ. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. mutiane. altera impleri dz ante: ut. C. de here. instī. l. iij. §. si quis. ꝛ. ff. ō condi. ꝛ demō. l. q heredi. §. fi.

n ¶ Hoc amplius ei legauit. ꝓdia illa sub. ut. ff. de condi. et demō. l. auia. ꝛ nō de repetitione sic ut. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. cum seruus. in pn. ꝛ ō le. ij. l. latinus. in fi. ꝛ. ff. de ma. test. l. diuus. ꝛ de le. iij. l. in repetendis. ꝛ. ff. de usufruc. le. l. codicillis. sed ar. contra. C. ti. uj. l. sub conditione. ꝛ. ff. de an. le. l. scio. §. uroni. ꝛ. C. de ac. emp. l. si uenditor. ꝛ no. instī. ad. l. agl. §. ex hoc capite.

Si ita scriptum. Coacta aditio: aditio est. ꝛ purificat illam ꝓditionez si heres erit. b. d. bal.

o ¶ Si ita. adierit. coactus ergo pp fideicō. qz erant rogati alij restituere. Item adcūte ticio completa est conditio menij vt. C. ti. uij. l. iij. §. si quis. dubitatio aūt huiꝰ. l. erat hic ſz az. qz cum ticius suspectam adijt pinde est quātum ad eum ac si non adisset. uidebāt q̄ hic adire non posset: uel qz ticius fuerit coactus adire uidebāt q̄ ꝛ hic coactus adire deberet. ꝛ sic quartā retinere non dz: quia q coactus adierit quartā ñ retinet: ut. ff. ad tre. l. qz poterat.

Mulier. Conditio de nō petendo in ultimis uolūtatibus p acceptilationem impletur idē si alio modo de iure peti non pōt. b. d. bar.

p ¶ Debebat. sub pacto lucrāde dotis. si ipsa premoriatur: ut hēant locum sequentia. q ¶ Instituerat. pro pte.

r ¶ Neqz petisset. i. accepto ferret. et sic iure ſ sunt ut. ff. de libe. le. l. iij. §. nunc de effectu. alſs locū hēret cautio mutiana: ut. ff. ō condi. et demō. l. mutiane. Ac.

s ¶ Pro non scripta. utpote impossibilis cū non est cui caueat: ut. C. de. l. si q. §. idē iul. et. ff. de ꝓdi. et de. l. mutiane. et facit ad hoc. C. de here. instī. l. si ꝓpēsādi.

t ¶ Heres ē. et hec institutio nulla uidebāt cum deberet prius manumittere seruū hereditariū q̄ heres esset: ut. C. de here. instī. l. iiij. §. si quis. ꝛ. ff. de ꝓdi. et ō mō. l. qui heredi. in fi. et manumittere non poterat nisi heres esset: utpote non dominus: ut. C. de bis q a non dño. l. iij. ualet tamen magis per uoluntatē defuncti q̄ per manumissionē.

¶ Si quis hereditarium. Si cōditio non potest impleri de iure: sufficit q impleatur de facto. b. d. Bar.

u ¶ Manumisisse. s. de facto. et sic non sufficit de facto fieri. et si de iure non teneat sic. ff. de sta lib. l. pe. et. l. stichus. si heredi. ꝛ. ff. de manu. testa. l. seruuz testamēto. ꝛ. ff. de condi. ꝛ demō. l. mcuius. ꝛ. ff. de ꝟbo. ob. l. qdā. in fi. sed arg. contra. ff. de condi. ꝛ demō. l. hec cōditio. ꝛ. C. qō qſqz iur. l. i. in fi. ꝛ. C. si man. itafu. l. ali. l. ea quidē. ac.

x ¶ Conualescit. contra. ff. q ꝛ a quib. l. si seruo. ubi non conualescit. Solu. ñ ipso iure ut ibi. ſz tñ si ueniat ꝛ fm̄ suū obstabit exceptio: ut. C. ō pig. ac. l. rē alienā. et. l. i. et de pig. l. si a ticio. et fa. ad h. C. ō li. cā. l. si ab eo. et qō ibi nō.

¶ Si quis. Dis substituꝰ dſ ꝓprie institutꝰ. et ꝓditio relata ad instōnē ueri ficat in substōne. b. d. uel sic. Uerbū instō ē cōe ad oēs gradus instōnis. bal.

y ¶ Te instituit. i preteritū nō in futurū: ut. C. ti. iij. l. hoc articulo. ꝛ. ff. de his q pro non scrip. l. i. in fi. z ¶ Uel qd. sub. ēt modicum.

Seruus. Seruus alienus pōt istitui cū erit liber. secus i suo ꝓprio. pau.

ꝛ ¶ Non pt. s. ut istituto sit ꝓditionalis: ſz erit pura ꝓditiōe habita p ñ scripta tu dic q̄ nulla est oio ſz Jo. ut hic dicit. ſz ꝓtra. C. ti. ij. l. talē. in pn. So. ibi bis data fuit libras suo. prīo pure ꝛ utiliter secundo sub ꝓditione ꝛ inutiliter ut hic. q̄re lz ex secunda datione non teneat: tenet tñ ex prima pura ꝛ utili. Item facit instī. q tu. da pos. §. seruus. ubi codē modo distinguit in suo tutore dato: lz illa distinctio uideat tolli p. l. C de testa. tu. l. hereditas. §. fi. ubi non refert inter seruū suū ꝛ alienū tutorē datū. ſz tu dic q̄ uterq liber est: ſz alter directo cū suus alter p fideicō. cū alienus.

Q. Uia ratio. si uolo seruū meū heredē instituere debeo ei libertatem relinquere uel pure uel in diē uel sub ꝓditione: nec debeo fortune ꝓmittere ut fiat liber ab aliquo dño futuro ut sic postea sit heres. azo.

? ¶ Ratio. s. ut non pendeat ex alieno arbitrio: ut. C. ti. ij. l. illa. Item ꝛ ille qui

poteſt ſtare certo: non ſtet incerto ut dicit ꝓuerbium. ut hic. ꝛ. ſ. ti. iij. l. quotiens. ℌ. heres.

a Libertatē dare. ſ. ex quo dat ei hereditatem. ſed contra. ſ. ti. iij. l. hereditas. Sꝛ. libertas ꝛ hereditas poteſt differri vt poſt paſcha ſit liber et heres. ſed tñ heres fi. verū i predcō caſu ſubducitur tp̄s q̄ꝫtum in hereditate: ut ſic hēat commodum medij temporis ſm azo. uel dic ex die incerto: ut. ſ. ti. iij. l. in tp̄s. ꝛ. l. q filio. ac.

b Aliquolibet. futuro dño q̄ ſi fcō committendo. ad qō. ſ. ō condi. ꝛ demō. l. iij. in fi. ꝛ ō le. iij. l. ſed ꝛ ſi ſic. ac.

Uter ex fratribus. Hec conditio vter ex fratrib⁹ duxerit vxorē ſit bſs i maiore pte: vter non duxerit i minori: non facit inſtōnē conditiōalē ſed ſolā partium diſtributionem. ꝛ ille p quē impleſſe videt b. d. cū. l. ſequē. Bal.

c Uter. conſobrinam. que dicitur cōſobrina. hēs iſti. de gradibus. ℌ. quarto ꝛ licitū eſt tale matrimonium ℌz leges: vt i ſti. de nup. ℌ. duorū aūt. ꝛ itelligo hoc verum qñ honeſte ei nubere poterat. alſ ꝓditio pro non adiecta habet: vt. C. de inſti. ꝛ ſub. l. ij. ꝛ. ſ. de cōdi. ꝛ demō. l. cū ita. ꝛ. l. ſe. ꝛ. l. ticio. ℌ. i. ꝛ ſic tūc vterq; admittit in ſemiſſem: ut. ſ. l. pri. ſatis ꝓbatur ſz ſcō caſu cōſtat talē ꝓditionē ꝑ nō adiecta debere bēri cuz iterdictū ſit tale matrimonium. azo.

d Quadrāte. i. rj. vncijs.

e Heres eſto. hec inſtitutio eſt pura: ſed diſtributio partium ſub ꝓditione: ut. ſ. l. proxi. in fi. vnde viriles bñt portiones deficiēte ꝓditōe. ꝛ ℌz ō non eſt ꝓxima. ſ. de ꝓdi. ꝛ demō. l. in teſtō. vbi alr diſtinguit qz ibi ſb ꝓditione fuit relictū.

f Equales admittuntur. qđ ſi alteri nupſerit: ꝛ per alterum non ſtetit quo minus nupſerit? Rñ. ſm Jo. alter. ir. alter. iij. hēbit. lz finis huius. l. ei ſit ꝓximus. azo. ſed non obſtat qz vtriq; nubere non poterat. Item pone q̄ neuter vult eā ducere. Jo. viriliter admitteretur: qz duplex eſt inſtitutio. ſ. pura ſine parte. Item cū ptiō diſcretis ſub ꝓdi. ut. ſ. l. pr. ſicut ſunt duo arbitrii precepta: ut. ſ. ō arbi. l. celſus. cū q̄ deficit ꝓditionalis remanet pura: ut. ſ. ti. iij. l. ſi quis ita ſcripſerit. ꝛ ſic. iiij. caſibus vterq; admittitur in ſimilē portionē ꝛ equalē. i. vterq; i ſemiſſem. puta ſi illa moriatur viuo teſtatore. uel ēt poſtea dūmodo anteq̄ ſit i mora ꝓbēdi: vt. ſ. l. proxi. ꝛ. ſ. de ꝓdi. ꝛ de. l. pe. ℌ. i. Item ſi illa non vult nubere. Itē qñ vterq; ſi ne iuſta cā non vult. Itē qñ honeſte eā ducere nō poſſet vt dictū eſt. ecōtra i duobus ineq̄lr. ſ. ſi alteri nupſerit poſt mortē teſtatoris: uel i vita poſt teſtū: ut h. et C. de iſti. ꝛ ſub. l. ſi qs hr̄dē. Itē ſi alter noluit ducer volētē: ut hic i fi. colligit.

g Plerūq; nā qñq; nō ſic ē: ut p̄t colligi ex diſtictōe quā nō. ſ. e. l. i. b.

h Set. ſic in aūē. ut exac. iſtā. do. ℌ. fi. ꝛ facit ad. l. ſ. ō ſe. ta. l. ij. ℌ. ſi qs ita. ꝛ de an. lega. l. mevia in p̄nci. ꝛ. C. de ꝓdi. inſer. l. iij. ꝛ. C. de inſti. ꝛ ſubſti. l. i. ꝛ. ſ. de le. i. l. turpia. ℌ. ij. ꝛ de ꝓxabē. emp. l. hec vēditio. ꝛ. ſ. de here. iſti. l. quotiēs. ℌ. ſi qs. ꝛ. ſ. de condi. ꝛ demō. l. ſi ticius. ꝛ. ſ. l. pri. ac.

Qui ex fratribus. Lz conditio deficiens faciat deficere diſtributionez nō tñ facit deficere diſtributū. b. d. bal.

i Qui ex fratribus. viuo teſtatore ul̄ poſt morā. ut. ſ. l. proxi. nō. Itē dic q̄ in vita teſtatoris poteſt impleri: ut ibi nō.

k Quia verum eſt. hec ē rō quare hec ꝛ ſupior. l. non obſtat diſtictioni que fit. ſ. de condi. ꝛ demō. l. in teſtamento. ꝛ no. ſ. l. pri. cū ſuis concor.

l **Sub conditione.** non p̄t. ut dñs fiat heres: parit tñ facit purā: ut dñs poſſit iubere adire: ut. ſ. de ꝓdi. ꝛ demō. l. in ꝓditionibus. ℌ. i. que eſt cōtra. ul̄ dic q̄ nec eā purificat ſi dño nō placet q̄ faciat. alio q̄n ſic ut ibi. ut ita poſſit iubere adire. ꝛ fa. ſ. l. pri. ac.

Si pupillus. Pupillus p̄t parere conditioni ēt ſi ē tutor auctoritate. ꝛ eidē parēdo ſi cōſeq̄t hereditatē ꝛ legatū. b. d. bal.

m Sub conditiōe. ſi ſeruierit illi p mēſez ſecus ſi in dādo. ut nō. ſ. de condi. et demō. l. in conditionibus. in p̄n. ac.

n Vel ictum fuerit. q. d. nō eoipſo q̄riē hereditas ul̄ legatū. nā nec pure relicta ſtati q̄runt: ut. ſ. e. l. ſi qs ita. ꝛ ibi nō. ꝛ. ſ. de cōdi. ob cau. l. i. ℌ. i. ac.

Audam. Conditio humanitati ꝓtraria ſpnit ꝛ remāet inſtitutio tanq̄ pura ſi teſtator fuit ſane mētis. b. d. Vel ſic. Et p̄monibus defuncti p̄ſumitur qs furioſus ſi incepit furere: niſi p alia indicia ꝓbet ꝓtrariū. Bal.

o Laudandus eſt. eſt. n. deriſorium: ut. ſ. e. l. cōditiones. ſic ꝛ alſ volūtati te ſtatoris non pareatur. ad treb. l. debitor. ibi. nā ꝛ. ꝛ. C. de bis q. ut indig. l. non oportet. ꝛ. ſ. de le. i. ſ. ſeruo alieno. ℌ. fi. ꝛ. ſ. de reli. ꝛ ſūp. fu. l. at ſi quis. ℌ. ut ſi quis. ꝛ. ℌ. hec actio. ꝛ. C. de inſti. ꝛ ſub. l. reprehendēda. azo. Item facit. ſ. de peri. ꝛ cōmo. rei ven. l. i. ℌ. licet. ſz ar. ꝓxima. ſ. de cōdi. ꝛ de mon. l. meuius. Solu. hic fauore religionis. ibi ſpeciale. arg. ſ. de reli. ꝛ ſump. fu. l. ſunt perſone ac.

p Me. id eſt an.

q Mētis erāt. qō eſt verum: ut preſumatur non fuiſſe cōpos mentis niſi ꝓbet contra.

r Almoueri p̄t. per ſcriptum heredē ꝓbātem eū non fuiſſe ſane mentis. et ſermonibus. n. p̄ſumitur non ſane mētis. hoc ē talis p̄ſumitur cui⁹ ꝓba gerit ut hic. ꝛ. ſ. ō tu. ꝛ cui da. ab. l. is q. ℌ. i. ꝛ. ℌ. diuus. ꝛ. ſ. de le. i. l. apud iul̄. ℌ. fi. ꝛ. l. iiij. ℌ. i. ſic et talis cuius geſta vacit. vt. ſ. de iiur. l. itez apud. ℌ. ſi qs virginem. quo ñ probato inſtitutio nulla eſt. ut. C. de teſta. l. qui i p̄tāte. ꝛ ſic legitimus faciat controuerſiaz hereditatis. ꝛ facit. C. qui teſta. fa. poſ. l. iij. ꝛ. C. de codicil. l. nec codicillos. Itez nō ar. q̄ ſi qs vtare vt dñs q̄ preſumit dominus lz non ſit quia poſſidcat. ac.

Heredi. Inſtitutio pura per codicillos cōditionem non recipit. b. d. uel ſic. Illud qō non p̄t fieri quo ad totalem formam nō p̄t fieri quo ad partialem formaz: vñ ſicut in codicillis non p̄t fieri totalis inſtitutio: ita non p̄t fieri conditio que ſit pars inſtitutionis.

s Aſcripſit. ſubaudi ei quē ꝛc.

t Dari. directo: ut. ſ. eo. l. inſtitutio. et iſti. de codicil. ℌ. fi. ꝛ. C. ō codicil. l. ij. niſi a milite: ut. ſ. ti. ij. l. querebat. ꝛ. l. militis. in p̄n. ac.

u Intelligitur. ſed an cum effectu eſt cogitatio? Rñ. quidā ſic ut cōfiscatur: ut. C. de bis qui. ut indi. l. hereditas. ſed ibi expreſſim dicit eos idignos Item pro eis. ſ. de le. iij. l. cum quis decedens. ℌ. ſeium. in fi. ſed ibi alij aſſignauit. ꝛ eodem modo rñ. ad. l. ſ. ad treb. l. ſcenola. item pro eis. ſ. de bis qui. ut indig. l. quidam. ſed ibi perfectum fuit ſcōm teſtamentum. hic codicillis. ſed azo. dicit q̄ in vanum cogitauit: ut. ſ. de codicil. l. diuus. et inſti. de codicil. ℌ. fi. ibi neq; conditio ꝛc. Item pro eo. C. de teſta. l. hac cō ſultiſſima. ℌ. ſi quis autem. ſed interpretari poteſt. ut. ſ. de teſta. l. hereditas. ℌ. ij.

Filius. Filio inſtituto ſub conditione poteſtatiua que non poteſt i pleri vltimo vite ſpiritu decedentis anteq̄ impleat conditionem ſit locus ſubſtituto: et venientibus ab inteſtato ipſo viuo: ſecus ſi in ea conditione que vltimo vite ſpiritu poteſt adimpleri: quia tunc ipſo mortuo admittitur. b. d. Bar. Et diuiditur: quia primo ponitur thema ex quo reſultat queſtio. Secundo premiſſo vno pro declaratione thematis et q̄nus ſoluende diſtinguit duo mēbra. Tertio proſequitur primum mēbrum ꝛ probat ſtē. Quarto proſeq̄t ſcōm. Quinto ponit vnum caſum ſimilem prio. Secunda ibi. cū non ſufficit. Tertia ibi. nam ſupior. Quarta ibi. altera. Quinta ibi. quēadmodū. Jo. de imo.

p Filius. Ad euidentiam nō duas regulas q̄ q̄diu locus eſt ſucceſſioni ex teſtō: non hz locum ab inteſtato. item q̄diu ē locus inſtitutioi. et probantur iſte regule. ſ. de acqui. here. l. q̄diu. et de reg. iur. l. q̄diu. et. C. cōia de ſuc. l. añ. Item. item nō q̄ filius nō poteſt ſub conditione inſtitui niſi ſit poteſtatiua ſub qua inſtitutus non facit patrem inteſtatū non parendo ſi hz coheredem uel ſubſtitutum. alſ ſic: ut. ſ. ō here. inſti. l. ſuus. circa p̄n. ttez nota q̄ poteſtatiua alia ē que poteſt impleri vltimo vite ſpiritu: ut dare. ꝛ. et tunc nec ſubſtitutus nec abinteſtato aliqs venit niſi poſt mortem filij. alia que nō poteſt ipleri ultimo vite ſpū. ut ſi aſcendat capitolium. et tunc ſubſtitutus admittitur ēt filio viuo. uel ſi ſubſtitutus non ē admittit ut legitim⁹. et cū ipe filius ſit legitimus ipe idem ſuccedit patri abinteſtato in articulo mortis criſtēs. ac.

y Nepotes. uel quilibet extrane⁹: ut. ſ. de here. inſti. l. ſuus. b. ſmo cauēte dicit nepotes. qz et ſubſtituti uel legitimi admitterentur: ut. ſ. hac. l.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Instituí. alꝫ instituisse.
b Alexãdriã. cũ ipe ppe sit tpe testamẽti istituẽ, ut sic sit ptãtiua. ſz alij dicũt hic poni exemplum de mixta. ut. C. de insti. ꝛ substi. l. si pater. qõ ñ placet.
c Decem vederit. cum viues sit.
d Per aliũ. ut. ſ. de sta. bo. l. arethusa. in fi. sed supior non.
e Superior. spẽs ꝺditis. si alexãdriã ierit.
f Filio nepotes. substituto. nã moriẽte instituto constat qꝫ ipse non ꝑ implet ꝺitionẽ. ḡ ea deficiẽte admittit substitutus uel coheres. alꝫ si nõ haberẽt substitutũ uel coheredẽ idẽ filiꝰ succederet ut legitimꝰ pfi abiret statu defecta ei cõditione in articulo mortis postea vt b subijcit ꝛ. ſ. õ here. isti. l. suus. §. fi. ſz an eũ nepotes admittuntur querẽt pfi moriẽti: ut sic habeãt postea vt heredi tatem pfis an non ꝛ ita habeãt vt aui. ar. qꝫ nõ ꝯrãt vt. C. de bo. q̃. li. l. fi. i fi. ecõtra qꝫ sic. ar. ſ. de acq. here. l. placet
g Qui. ſ. filius.
h Morit. idẽ filius.
i Quẽdã. extraneũ.
k Morte obijsse. ꝛ sic cũ eo viuẽte defecisse. b.
l Cõditõez. istitutõis.
m Morte. supueniente in uita tamen.
n Cessisse. ꝛ sic ad heredem transit qõ alꝫ nõ fieret. ut. C. de cad. tol. §. sinaurem.
o Non admittit viuo filio. quia quã diu viuit possibile ẽ ꝺditõez ipleri ꝛ cũ possit locꝰ esse instituto cessat substitutio. Itẽ post mortem filij de mũ icipit cẽ certũ cõdiõ nez ipleri nõ posse. ꝛ sic admittunt substituti. uꝫ si sãt nulli substituti cuz tũc certũ sit patrẽfami. decessisse intestatuz: soli nepotes inueniunt primiores. ꝛ sic succedunt auo vt legitimi ut b subijcit. ꝛ insti. de here. abin. §. cum autem. nec obstat in eo. titu. §. ita demum. vbi tempus mortis morientis inspicitur qꝫ tunc est primior: qꝫ illud nullo ꝺdito testõ: q̃ distinctio ꝑbat insti. de leg. succes. §. primus.
p Hꝫdes existerẽt. uꝫ sub. auo nõ filio qui nũq̃ fuit hꝫs. ſz. R. dic ipsi filio q abitestato pfi successisset deficiente condition istituti: cũ nullũ coherẽdẽ uel substitutũ hẽret vt. ſ. õ hẽr. insti. l. suꝰ qõ nõ placet. cũ nõ sit eo viuo ꝺditio ipleta. ꝛ ita nõ fuit heres ꝛ hoc statuz ꝑbat. neqz. n. ꝛc.
q Neqz. n. bñ dicit qꝫ nepos succedit auo ab intestato. qm̃ filiꝰ q nõ succedit illi nõ ipedit eos qñ auo immediate succedant.
r Quẽadmodũ. inuit qꝫ valeat testm̃ in quo filiꝰ exhẽrdatus est ẽt post mortẽ suã si demũ post mortẽ filij exheredati destituatur testm̃. ꝛ sic est ꝓtra. ſ. õ lib. ꝛ post. l. si ita. §. fi. vbi ab initio nõ tenet. Sed hõ destituit ab initio vt ibi. ꝛ sic utrũque q̃ fit ꝑ vbũ quẽadmodũ est vt defera tur ut hõ ꝛ. ſ. sed nõ in tpe. qꝛ. ſ. post mortẽ filij hõ eo viuo. Itẽ nõ. i hoc vt admittant nepotes in vita. ſz supiori sic. uꝫ hõ habuit cohꝫdẽ nepos ibi nõ. Sed tunc quõ deserit testm̃ post mortẽ filij: nm̃. ut ammõ non possit rũpi ꝑ ꝗrelã. ꝛ sic admittũt nepotes instituti. uel dic qꝫ fuerit exheredatus sub cõditõe ptãtua. ſ. si non vederit illi. x. ꝛ sic optime ꝓuenit cũ predictis ſz tũc obstat. ſ. õ lib. ꝛ posth. l. iij. §. pure. sed ibi ꝑhibet sub casuali vel mixta. ꝛ in institutõe distinguit. uel dic destituerẽt rupto testõ per ꝗrelam qñ coheredẽ hẽbat nepos pure institutũ. ꝛ facit. ſ. vñ li. l. scripto.

s De iure deliberãdi. Quoniã hereditate nõ adita creditores hereditarij non habent nec quẽ ꝓueniãt nec qs eis soluat: prouisum est eis per edictum ꝓtoris ut possint adire iudicẽ ꝛ facẽ uocari hẽrdẽ ꝛ precipi qꝫ adeat vel repudiet hereditatẽ ꝛ sic sciant qd facturi sint. ꝛ siñr ꝓuidit heredi si non vult

Sic cõsulte adire vel repudiare vt possit petere terminũ ad deliberãdũ ꝛ iudex debeat sibi cõcedere ꝛ de hoc loquit iste titulus. ℔ Pau. de ca.

ℨ Seruus. Termin9 ꝺz assignari ꝑ iudicẽ ꝑsone habili nõ ihabili. bal.

Cõ ipsi. qꝛ nec cõdituõi sine iussu vñi parere possit. ut. ſ. ti. i. l. sub cõditione. nec adire nisi precedat iussus. ut. ſ. de acq. here. l. siqs mihi. §. iussus sed nolle adire pñt. ut. C. de hꝫ. insti. l. iij. in fi. azo.

u Apud ꝓtorẽ. nec q̃tum ad ius ciuile. ut. ſ. de re iu. l. qõ at tinet. ꝛ. l. fuisse. ꝛ. ſ. de testa. l. q testõ. §. fuus. nec ꝓtoris edicto ut ibi ꝛ hic. ꝛ. ſ. de no. opi. nũci. l. õ pupillo. §. seruo. ꝛ. ſ. de vsuca. l. nũquã. §. seruus.

Aut pretor. Termin9 nõ ꝺz dari nisi petenti. ꝛ vbi lex nõ statuit certũ terminũ relinquitur arbitrio iudicãtis. h. d. Bal.

r Peter. heres. nõ aũt vt legatarij9 cum tñ lucrũ afferat legatũ. ut. ſ. mãda. l. si hereditatẽ. ꝛ nõ. qꝫ hic dicit de maiore qꝫ sit pupill9 ꝛ. ſ. e. l. ait pretor dicit de pupillo.

y Ptãte. sic. ſ. de bo. auc. iudi. pos. l. in venditõe. §. i tpe. ꝛ. ſ. de le. i. l. siqs a filio. §. siqs plures. ꝛ. ſ. de effrac. l. i. §. erpilatores. ꝛ. ſ. de verb. ob. l. continuus. §. ita.

z Quẽ die. dũmõ non vltra .ix. menses a nobis annum. vt. C. e. l. fi. §. ſz qꝛ quedam. azo.

a Prestituat. post. c. dies tamen. ut. ſ. l. pri.

b Itaqz. ꝑ ꝛ. uel illatiue qꝛ ꝓtor dicẽ non adiecit itaqz nos adijciamus.

Necnon. Terminus ad deliberãdũ põt sepius dari ex magna tũ cã. h. d. Bal.

c Sepius. dũmõ vltra. c. dies ꝛ minꝰ. ix. mẽsib9 a iudicib9 ꝛ minꝰ anno a nobis interposito. ut. C. e. l. fi. §. sed qꝛ. q̃ est cõtra. alij qꝫ illa corrigit ꝛ hodie hoc tps ẽ supuacuuz si fiat inuentariũ. ut. C. e. l. fi. §. i. ꝛ insti. de here. q̃. ꝛ dif. §. pe. ꝛ fac. ſ. de eden. l. siqs ex ar. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ. C. õ dif. l. i. ꝛ. ſ. ut le. no. ca. l. i. §. si cum. ꝛ. ſ. de le. iij. l. xi. §. siqs. x. ꝛ. C. si sepius in integ. re. pe. l. i. ꝛ. ſ. de bo. auc. iud. pos. l. fin. §. fi. ꝛ. ſ. de mino. l. si ex causa. §. fi. ꝛ. l. seq.

Aristo. Terminus ad õliberãdũ q statuitur hꝫdi respicit fauorẽ hꝫdis ꝛ creditorꝫ. ꝛ debẽt creditores hꝫdi facere copiã istorum ut possit heres deliberare. bal.

a Debeꝫ. statuẽdo dicẽ adeũde hꝫditatis. ut. ſ. õ cur. bo. dã. l. i. nõ bo. auc. iu. pos. l. si fuꝰ. ꝛ. ſ. de hꝫdi. isti. l. siqs istituaꝫ. §. i.

b Hꝫdi. heredi. ẽt creditoribus ad qõ. ſ. de acq. here. l. aristo. ꝛ õ bo. auc. iudi. pos. l. fi. sed post aditã creditores non petunt instra rei.

c Instrumẽtorꝫ. hereditariorꝫ. ut. d. l. aristo. uel ẽm quosdã exñtiũ penes creditores hereditarios. ꝛ facit qõ nõ. ſ. de edẽ. l. i. §. edenda. ꝛ. d. l. de bon. auc. iudi. pos. l. finali.

Si maior. ℙendente dilatione iudicis officiuz non conquiescit in bis que necesse est interim expediri. h. d. bal.

d Si maior. quã sint onera. i. qꝛ multe res sunt in ea.

e Venalicia. i. serui venales. ꝛ facit. ſ. de cura. bo. dã. l. i. ꝛ de vẽtre in pos. mitẽ. l. i. §. multũ. ꝛ. ſ. de acq. here. l. pro herede. §. seruo. ꝛ. ſ. de pet. here. l. diuus ẽ pn. ꝛ. l. si hõefidei pos. ꝛ. ſ. de ꝑcu. l. ꝑcurator totorũ. ꝛ. ſ. c. l. ait pretor. ꝛ. ſ. õ fer. l. solent.

f Situr. facit ad hoc. C. de bo. li. l. fin. §. ut aũt. ꝛ. C. de administrat. tuto. l. lex in fi. ꝛ. l. se.
g Venire. i. vendi.

Ait pretor. Qui nõ põt aliẽare nõ põt rẽ in iudiciũ deducere. h. d. hoc est verũ in eo q vult ꝓducere noĩe suo. Sinãt alieno non. ℙ Pau. de ca.

b Postulabitur. per tutorem.

i Actiones exercere. sed in procuratore secus cui exercitiuz demandatur nec tñ vendit. ut. ſ. de procu. l. ꝑcurator totorũ. ꝛ in tutore ꝛ curatore. ut. ſ. de admi.

tuto.l.fi. Itē in oī ecclesiastica pſona.vt.C.de sacro san.eccl.l.iubem⁹. Itez qđ hic dicit est verum.nisi sint res periture.ut.ſ.e.l.aristo.§.i.cum concordan.ꝛ. ſ.hac.l.ꝛ.ſ.de peti.here.l.diuus.ꝛ.ſ.vt in poſ.le.l.si is cui.§.qui legatoruz.ꝛ l.penultima.

a ¶ Idemissa.sed nōne alſs vendit tutor sine iudice res q̄ seruari nō pūt vt.C.ō admi.tu.l.ter q̄ in fine.rū. ibi erant pupilli.hic nondum. Itē q̄re de pupillo spāliter dicit in pn.huius.l.cū.ſ.l.i.generaliter dixerat:rn.qp sibi pupillo plus pmittit qz ēt cā vescendi qđ. ſ. non erat. Itē siue erat hereditas maior siue non.qđ.ſ. in.l aristo.§.i.non erat fm yr.

Si quis Quus habet abstensionē.suus heres habet beneficiū deliberādi ꝛ immiscendi.h.d.bal.

b ¶ Venerint.nō suū repudiāt̄ postea adire indistincte si bona sint in suo statu vt hic ꝛ.ſ. de repu.here.l.fi. in pn.hodie maior.ſ.triēniū nisi res aliena te sunt.mior bz triēniū post vtl̄ annū ēt rebus alienatis p in integrum restitutionem.vt.ſ.e l.fi.sed contra huic ꝛ illi. C. de iur.ꝛ facti ignor.l.iij.ſo.ibi ī tacendo.hic exp:esse.ul'uerius ibi erat substitut⁹:at legitim⁹ suū nō excludit nisi post triennium hodie:ut ar.ſ.ve mio.l.qđ si mior.§.scęuola.uel dic ut nō. plene.C.ō iur.ꝛ fac.ig.l.ij.itē qđ ēt in emācipato. Item qđ ī mſna hſditate repudiata:rn. vt notaui.C.ō repu.hered.l.fin. ꝛ facit.ſ.ad tert.l.filij.mſ.§.i. ꝛ.ſ.ō opt.le.l.māciporū.ī fi. itē exne⁹ pōt repudiare nō adire.vt.C.de repu.here.l.sic.m si minor in quo dic ut.ſ.de mino.l.qđ si mior.§.scęuola.

c ¶ Filius.aliud in exheno nisi sit pupillus. Jo.ut.ſ. e.l.ait pt̄or.ꝛ facit.ſ.ō ioffi. testa.l.si īstituta.§. de inofficio. ꝛ.C.de ordi.cogni.l.fi.ꝛ.ſ.ō pet.here.l.hſs fu.§.sed ꝛ si qđ ꝛ.ſ.ut i poſ.lega.l.q legatoz.

Si plures Quādo sunt plures gradus heredū cuilibet de perse assignat tps ad deliberāduz.h.d. ¶ Dau.de cast.

d ¶ Si plures.facit.ſ.ti.i.l.q̄ diu īstitutus.ꝛ qđ nō.C.ō curato.bo.dā.l.i.

Qui filium. Appellatione filij continetur naturalis in seruitute conceptus ꝛ ī figura matrimonij.hoc dicit. ¶ Dau.de ca.

e ¶ Libertinū.hūit.n.ex ancilla sua.uel ex aliena.ꝛ postea fuit manumissus:ꝛ sic non erit legitimus sed naturalis.

f ¶ Tutelā.i.adultā etatē.ut.ſ de le.iij.l.cum filio.

g ¶ Negat.ſ.cum statim liber esse.nā hic articulus tunc extremum tps significat.ut.ſ.de condi.ꝛ demon.l.iiij.§.fi.

b ¶ Contineretur.nō appellatione filij ēt naturalis cōtinetur.sic ꝛ.ſ.ō le.ij.l.lucius.§.fi.ꝛ.l.cum pater.§.volo.ꝛ.ſ.ad trebel.l.heredibus.§.fi.

i ¶ Nez.i.iustū ꝛ legitimū.sz hic non fuerat legitimus.ergo null⁹ erat filius q in suā tutelā venire posset.vnde videbatur qp statim eēt liber.sz cōtra est ut subiicit.ꝛ nō fm Jo.qp appellatione filij legitimi trā ꝓtinētur.sic.C.de institu.ꝛ substi.l.generaliter.§.fi.in eo qđ dicit iusta sobole.ꝛc.

k ¶ Apparet.in dubio ppendit hoc ex dignitate ꝛ voluntate ꝛ cōditiōe eius q fideicommissum reliqt.ut.ſ.ad treb.l.ex facto.§.siqs ꝛ facit ad.l.istā.ſ.de hęſ.inſti.l.quotiēs.in pn.sed ar.cōtra in.d.l.generaliter.§.fi.C.ō insti.ꝛ substi.

l ¶ De militari testamento Quia dicit in genere de testamētis.nunc in specie. sed in.C.econtra.

Militibus Militibus est cōcessum testandi arbitriū omissa q̄libet solēnitate legali.h.d. Et tria facit ista lex.primo ponit vnde priuilegium istud habuit occasionē. Secō vſi habuit protectionem. Tertio ponit formā priuilegij vsqz ad.§.miles. Bal.

m ¶ Mandatis.principum.

n ¶ Cum in noticiā.alſs cum innocētiā alſs cū in noticiam.

o ¶ Commilitonel.nō. qp appellat se militē.sic ſ.de uer.sig.l. familie az.ꝛ nō fidelissimos.alſs secus sicut in clericis. vt .C.ō epi.ꝛ de.l.generaliter.ꝛ.ſ.e.l.testamenta eoz in pncipio.ꝛ.§.i.

p ¶ Nuda.a solēnitate ꝛ dic aut est domi.ꝛ tūc iure cōi.ut.C.e.l. pen. aut in prelio ꝛ tunc etiaz nullo vocato teste: ut. C.e.l.milites.dū tamē duobus saltē testibus p bek.ut.ſ.e.lucius.aut ī tentorio.ꝛ tūc sunt duo necessarij vt.ſ.e.l.diuꝰ

q ¶ Miles.alludit vocabulo.sic.ſ.de acquir. pos.l.i.in ptin.

r ¶ Millesimū.quia ō mille vnus strenuus dīgebatur.

s ¶ Militis.iō.sic. ſ.de iniur.l.iez apud.§.hoc edictum.

Si miles Illō qđ ex nſa volūtate vpēdet intelligimur facere oī iure quo melius facere possumus. Bar.

t ¶ Dubitat.an valeat iure militari vel non.

u ¶ Diuersuz.qp in pagano ī quo nō tz. vt.C. de test.l.hac cōsul.§.si qs āt.ꝛ.§.ex imperfecto.

p ¶ Hen⁹ te.ſ.iure cōi.

y ¶ Judicia.iure spāli ꝛ ad hoc qp eligens unum fi renūciat alteri ta.ſ.ti.l.claudi⁹.ꝛ.ſ.si qs omi. ca.test.l.qz aūt.i.rn.sed ar.contra.C.de testa.l. non codicillum.ꝛ.ſ. de diuoz.l.fi.

z ¶ Voluisse.testari.

a ¶ Valere.ut.C.de codicillis.l.fi.ꝛ de vul.ſb. l.cohēdi.§.cū filie ꝛ ad idē.C.de codi.l.i.

b ¶ Nec quisq̄.alſs neq̄.alſs deest nec ꝛ tunc subaudi non dicer.nam nē.ꝛ alſs est quis ꝛ lege ī terroganue.

c ¶ Iure militari.surdum.i.cum qui ē surdus ꝛ mutus.qđ aūt sit ī pagano plene vſ.C q testa.fa.poſ.l. discretis.ꝛ.ſ. de testa.l.q pōt testate.§.fi.ꝛ.l.se.

d ¶ Missionem.sed an post:dic.ut insti.e.§.quinimmo.

e ¶ Milites.substituere.directo.cum illi decesserint.alioqn nullum ēt priuilegiū.ut insti.de pupil.substi.§.fi.ꝛ pbat hoc.ſ.eo.l.milites.§.exheredato.ꝛ.C.e.l.in testamēto in fi.ꝛ.ſ.ti.iij.l.centurio.

Si miles Institutio in milite in re certa non bz ius accrescendi in reliquo pſimonio.h.d.bal.

f ¶ Credit.imo contra.ut.ſ.e.l.si certarū q̄ est contra.ſo.creditur hic.ſ.a iure si pbatur hoc voluisse militē. nā psumo qp heredi oīa dare voluerit vt ibi. Itē contra.C.e.l.quāq̄.ſo. vt mō dixi.vel ibi instituit ex vncia vel vncijs.vſi nō pōt ibi pbari cōtra rū.hic ex re certa.ꝛ est rō qz ibi in quotis.ꝛ ideo fm eā proportionitatem in certis videt qđ hic in singlis nō videt sic fieri.si ante vnum ex paganis instituat vel ex castrēnsibus illa sola habz.ut.C.e.l.i.ꝛ.ij. Et ibi no.ꝰ

stincte. ꝛ facit. ſ. de here. iſti. l. i. §. ſi ex fundo. ꝛ de vulg. ſubſti. l. cohercedi §. fi. ꝛ. j. ad trebel. l. cogi. §. ſed ꝛ ſi. ꝛ. j. de re. iur. l. ius noſtrū. ꝛ. j. de caſtren. pecul. l. de hereditate. §. i. ꝛ iſti. de here. inſti. §. nō aūt.

Ignorātia nō officit teſtō ſi teſtator voluit nō officere. b. d. Bal.

Qui iure. facit. C. e. l. ſicut. ꝛ. l. ſi cum. ꝛ. j. e

a **Qui iure.** facit. C. e. l. ſicut. ꝛ. l. ſi cum. ꝛ. j. e

l. ſi filiꝰ. ꝛ. ſ. de iniuſ. te ſtā. l. ſigs filio. §. q̄ rōe. ꝛ. j. e. l. i fraudē. §. iij. ꝛ i ſti. eo. §. ſed ꝛ ſigs. ac.

b **Rūpit.** ſ. agnatione poſtbumi.

c **Dē ē** ꝛ ſi arrogauerit. poſt teſtm̄.

d **Nepoſue.** i. natꝰ ex filio arrogato.

e **Filij.** q̄ nō rumpit teſtamētum. ac.

Demq; Qui pōt facere aliqd a pncipio pōt etiam illō reſcire. b. d. Bal.

f **Eodē ż.** teſtō qō ante fecerat.

g **Maluit.** de hoc dic vt. j. e. l. tribunus. §. i.

b **Alcere.** ſ. ō teſta. l. eius in pn.

Ex militari. Si miles priuilegiū alicui ꝯceſſuz itelligit cē conceſſum ſm conditionem eiꝰ perſone. b. d. Bal.

i **Licet.** ſecus in paganō: ut. ſ. de teſta. l. eius qui. §. i. ꝛ. §. fi.

k **Ut iuſ** militari. alias naturali: ut. ſ. ō iniuſto te. l. ſigs er. §. irritū. ꝛ. j ō le. iij. l. ſigſi pn. §. miles. ꝛ. j. ō vecta. mi. ſuc. l. i. ſed contra. C. ō inof. te. l. ſi qñ. So. ibi. ꝛ adde hic diſtinctionē que ē C. eo. l. ꝛ militibus. ac.

l **Sacrameti fides.** i. ſi nō fecit contra aliqō capitulū qō iurauit: vt ire ad hoſtes ul̄ vendere arma. ac.

m **Si miles.** an ſui iuris. q; dubitat an fuerit cōpetēs videlicet ille cora quo fuit emācipatus qō ē opus: ut. C. ō emācipa. lib. l. i. ꝛ. l. fi. vl̄ an ſint latrones ul̄ hoſtes q eum ceperūt vt in pagano dicā: ut. j. de le. iij. l. i. in pn. ac.

n **Nā ſi.** ſecꝰ in pagano: ut. ſ. de teſta. l. ō ſtatu. ꝛ. j. de le. i. l. i. in pn. ꝛ. j. ō codicil. l. ariſto. ꝛ j. de acq. here. l. beſs. q̄ ſunt cōtra. Sed ſi heres de ſtatu ſuo dubitet non nocet additioni: vt. j. tit. primo. l. ſi de ſua. ꝛ dic ut ibi. ac.

Si filiusfami Exītia ſui hēdis nō opat trāſmiſſionē hēditatis ad omnes. b. d. Bal.

o **Ignorās.** marie ſm quoſdam. ac.

p **Nō ptinebūt.** ſecus ſi paganus veteranus eſt factus: ut. j. l. iij. in fi. ꝛ. j. de caſtrenſi pecul. l. hereditatē. §. i. ac.

q **Milites.** hūt. ꝛ tenēt. ſ. in caſtris. ſic. j. de verb. ob. l. ſtipulatio iſta. §. hēre. ꝛ ſubaudi. ſ. ſi uoluerit. ꝛ in paganicis remanēt intеſtati: vt. C. e. l. i. ꝛ. ij. hic enī de paganis teſtari noluit.

r **Dem eſt.** ut heres caſtrēſiū nō habeat niſi caſtrenſia.

ſ **Veteranꝰ.** poſt annū miſſidis. ſecus ſi añ: ut iſti. c. §. ſi bacten⁹.

t **Et vniuerſa:** vt. j. de caſtrē. pecul. l. hereditatē. §. i.

u **Neq; enim.** ꝛ continuat cum ſuperiori. ſ. idem eſt. ꝛc.

x **Et ō pte.** cum aūt ō iure cōi debēt teſtari. ut iſti. c. §. bacten⁹.

Deportan Teſtm̄ militis nō ē de iure ciuili ſz de iure gētiū. ꝛ ideō cōpetit deportato actiue ꝛ paſſiue. b. d. B.

y **Deportan.** bi nō ca-

pīmonij ītestatꝰ deceſſiſſe. **Miles** eni, p pte teſtatꝰ pōt decedere: ꝛ p pte intеſtatus.

Dem. Si iuſ militari teſtat: ſi ignorauerit pgnantē vrorē: ul̄ non fuit pgnans: boc tm̄ aio fuit ut vellet qſ gs ſibi naſceret exheredē eē: teſtamētuz nō rūpit.

a **Marcellus.** Dē ē ꝛ ſi arrogauerit filiū: ne poſue. ſucceſſerit in locuz filij

Dēq; erit dicēdū ꝛ ſi q̄ p. nato filio uiuo ſe maluit eo/dē teſtō durāte ōcedeſ. nā videt iure militari refeciſſe teſtm̄: vt eſt reſcriptuz a diuo pio i eo: q cū eēt paganus fecit teſtm̄: mox militare cepit. nā ħ quoq; iure militari icipiet valere ſi hoc maluit militi. **Dē**

Ace teſtm̄ miles i hoſtiū ptā te poſit: nec iuſ militari pōt.

Ex militari delicto capi **Dē** te dānatis: teſtm̄ facē licet ſu per bonis dūtaxat caſtrēſib⁹. **Sz** vtruz iure militari an iure cōi q̄rit? Magis āt eſt vt iure militari ei teſtādū ſit. nā cū ei q̄ſi militi tribuat ius teſtādi: ꝯſeq̄ns erit dicere iure militari eū teſtādū. quod ita itelligi oz ſi nō ſacri fides rupta ſit.

b **Si miles** icertus an ſui iuris ſit: teſtm̄ fecerit: in ea ꝯditōe ē teſtm̄ eiꝰ ut ualeat. nā ꝛ ſi incertus an pater ſuꝰ viuat: teſtm̄ fecerit: teſtm̄ eius valebit.

c **Si filiuſka.** ignorās patrem ſuū deceſſiſſe de caſtrēſi peculio in militia teſtatus ſit: nō ptinebūt ad beredez eius patris bona: ſed ſola caſtrenſia.

Papinianus. Milites. n. dūtaxat ea que hūt ſcriptis relinquūt.

Papia. Dez ē ꝛ ſi ō teſtō mutādo cogitauerit: ñ q; adimē uolebat caſtrēſia bona hēdi ſcripto: ſz q; de pēnis teſtari volebat: ꝛ aliū hēdez ſcribere.

d **Sz** ſi tā veteranꝰ decēſſit. vniuerſa bōa ēt pēna ad hēdez ptinere caſtrēſiuz.

Marcellus. Neq; enizꝰ iam potuit ō parte bonorum teſtari: ꝛ de pte ñ.

e **Deportati** ꝛ fereꝰ oēs bi q teſti

factionē nō hūt: a milite hēdes inſtitui pōt.

f **Sz** ſi ſuuz pene heredē ſcribat: inſtitutio nō ualebit.

g **Sz** ſi mortis tpe in ciuitate iueniat: iſtitutio incipit cōualeſcere quaſi nūc data hēditate.

h **Et** generaliter in oībus id poterit dici q̄s miles ſcribit hēdes: vt inſtitutio icipiat vireſ habere ſi mortis tpe talis inueniat vt a milite inſtitui poterit:

i **Si** ſuuz ppriū: quē liberū ē credidiſſet miles hēdez ſine libertate inſtituit: in ea cōditiōe eſt vt iſtitutio nō valeat.

k **Cū** miles in teſtō ſuo ſuo libertatē ōderit: eidēq; ꝛ a pmoꝰ ꝛ a ſecūdoꝰ hēde p fideicōmiſſū hereditatē reliq̄tꝰ: quāuis ꝛ pmus hēſ ꝛ ſubſtitutꝰ priuſq; adierit hēditatē morte obiecrūt: nō debere iteſtati exitū facere: iperator noſter cū diuo ſeuero reſcripſit: ſz pinde habēdū eſt ac ſi eidez ſuo libertas ſimul ꝛ hēditas directo data eēt. q̄ vtraq; ad eū puenīt teſtatorē voluiſſe negari nō pōt.

Marcianus. Tractabat an tale aliquidꝰ ꝛ i paganoꝝ teſtamētis idulgēdū eēt ꝛ placet ñ ſine diſtinctōe hēdes fieri. Sz ſi qdē viuo teſtatore ꝛ ſciēte deceſſiſſetꝰ: nihil nouī ſtatuēdū. ſi aūt ignorāte aut poſt mortē eius: oīmō ſubueniēdū.

Papianus. In fraudē plane creditoꝝ nec miles ampliꝰ q̄z vnū neceſſariū facere poterit.

l **Sicut** aūt bereditatē miles nudaꝝ volūtate dare pōt: ita ꝛ adimere pōt. Ideoq; ſi cācellauerit teſtamētū ſuū vl̄ inciderit: nulliꝰ erit momēti. Si tamē teſtamētū cācellauerit ꝛ mox valē voluerit: valebit ex ſuprema volūtate.

m **Et** ſi cū miles induxiſſet teſtamētū ſuū: mox anulo ſuo ſignaſſetⁿ. q ſup ea re cogniturus° erit: cōſiderabit quo ꝓpoſito id fecerit. nā ſi mutate voluntatis eum penituiſſe probabitur: renouatum teſtamētum intelligetur.

p **Ne** ſi ideoᵖ ne ea que ſcripta fuerant legi poſſint: cā irriti facti iudicij potiorꝰ exiſtimabi

a **Seruū** pene. ad hoc. j. de bis qui pro non ſcrip. l. iij.

b **Conualeſcet.** ſic. j. de reb. du. l. ſi cognatis. ar. ꝯ. j. de re. iur. l. que ab initio. ac.

c **Mortis** tpe. in aliꝭs tria tē pora: ut. ſ. de here. iſti. l. ſi alienum. §. i. ac.

Siſeruus Teſtm̄ militis vitiat rōne erroris. b. d. bal.

a **Si ſuū** ppriuz. ualeat. ut inſti. q. da. tu. poſ. §. plane. ſic ꝛ. j. de fideicō. liber. l. generaliꝛ §. ſigs tutorē. ꝛ ꝯ. C. ō bek. in ſti. l. cū ꝓponas. vbi tz teſtm̄. So. nec ibi tz iſtitutio in primo caſu. ꝛ iō ſubſtitutꝰ admittitur. Itē in ſcō iō ibi tz qz erat communis xp̄i erat cui querere poſſet. b ꝓpius: vñ ñ erat cui ḡre poſſet niſi ipſi teſtāti uel eiꝰ futuro legitimo heredi. qz erat eadem pſona ſecū. Itē facit. C. de neceſſ. ſer. l. ij.

Cum miles Fauore militie ꝛ libertatis ul̄ libertatis tm̄ verba obliq̄ trahuntur ad vtrāq; tm̄ vbi ē fauor ſoli⁹ libertatis diſtinguit vtrū poſt caſū teſtator potuerit ꝓuidere necne. ut ꝓmo cāu non valeat libertas. ſecūdo valeat. b. d. cū. l. ſe. bal.

b **Cū miles.** a prio. ſ. iſtituto

c **Secūdo.** ſubſtituto. ac.

d **Reliquerit.** ſ. gs eoꝝ eſſet heres reſtitueret. ac.

e **Obierūt.** viuo uel mortuo teſtatore ſed in pagano diſtinguit: vt. j. l. priori. ac.

f **Data** eēt. qō qdē tā militis q̄ libertatis fauoꝝ ꝓtingit. Ꝛ. ꝛ ē ſi. C. ad treb. l. pe. §. cū aūt ꝛ j. ad trebel. l. facta in fi.

g **Tractabat.** an tale aliqd q̄le eſt illud qō dictum ē de militis teſtāto. ſ. l. priori. in fi. ac.

b **Deceſſiſſet.** inſtitutꝰ ꝛ ſubſtitutus. ac.

i **Nihil noui.** i. nil ualebit ꝛ ſic nō valet libertas eo teſtō data. potuit. n. mutare ꝛ non fecit iō vt firmare: vt. ſ. eo. l. idem erit. ꝛ ar. C. ō inoffi. teſt. l. iij.

k **Subueniendum** ē. teſtō ut valeat ꝛ quondā fauore libertatis. ſz hodie vſ hoc ius cōe ēt ſine fauore libertatis uel militie: vt. C. ad treb. l. pe. §. cum aūt. vbi mortuo inſtituto tranſeunt actōes ſine reſtitutiōe. ſz illud q̄ ē in quē trāſeunt: b erat fuꝰ in quem tranſire nō pōt fideicōmiſſum niſi ſit liber. ꝛ liber eē nō pōt niſi adita hēditate: ut. C. ō ca. tol. §. in nouiſſimo. ſed diſpēſat fauore libertatis vt b. ꝛ. j. ad treb. l. fcā. §. fi. ꝛ. ſ. l. pri. fauore libertatis ꝛ militie. ꝛ ſic nō. valet teſtm̄ ſine inſtōne.

Fraudem. Si priuilegiū alicui cōceſſum in dānū tertij redūdare nō oz. b. d. bal.

l **In fraudē.** facit. ſ. de here. iſti. q ſoluēdo. ꝛ. l. ſoluēdo. nec eni in alteriꝰ dānum alteri oz vari priuilegiū: ut. C. de emā. l. nec auus.

m **Sicut.** nuda. a ſolēnitate vboꝝ verbis tm̄ opus eſt: vt. j. eo. l. lucius. ac.

n **Signaſſet.** i. reſigillaſſet. ꝛ clauſiſſet.

o **Cogniturus.** i. inde cōſidera bit.

p **Si** iō. ſ. clauſit ꝛ ſigillauit.

q **Potior.** q̄ ea reformari. nam neq; firmat. Sz qd in dubio? Rñ. nō cācellatū remāeat ut b. ꝛ qz dixit pro bibit ſ. proxi. ꝛ facit ad. l. ſ. ō teſta. l. ad teſtū. §. ſi igit. ꝛ. l. ſi teſtm̄ qō reſignat. ꝛ. ꝛ. j ſi tabule teſtamēti. l. i. §. ſi heres. ꝛ. ſ. eo. l. idem erit. ꝛ. j. eo. l. tribunus. §. fin. ꝛ l. tcius. in fi. ꝛ inſti. eo. §. ſed ꝛ ſiquis.

Testamentum. Mutato plōe ſtatu pleniꝰ valet pīa volūtas. b. d bal.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Testamentum. non solemne. ac.
b ¶ Uñ militiã. ꝙ quo erat miles añ militiã: trñ. miles nõ militãs ⁊ in eo hoc intelligẽ. secus si paganꝰ erat ut h. ⁊ j. c. l. tribunus. §. fi. ⁊ s. c. l. idẽ in fi. q sũt ꝛ.
c ¶ Jure militari. mutato pſone statu plenius tenet pma volũtas: ut. s. c. l. neq §. i. ⁊ ar. s. de act. emp. l. si qs alienã. ⁊ de rei uen. l. si a titio. ac.

¶ Si quis. Priuilegiũ testãdi nõ tollit deli. tũ scribentis. b. d. Bal.

d ¶ Senatusconsulti. s. libonia ni qõ fuit factũ ad supplendam le. cor. de falsis. ⁊ qõ dicit penã dic falsi: ut. j. de falsis. in rubrica. ⁊ l. unus. sic ꝯ priuilegium testãtis nõ tollit delictum scribẽtis ſz priuilegiũ scribẽtis tollit vt. C. de his qui sibi aſcri. l. qõ adhibitus. ⁊ facit. j. de his qui sibi aſcri. l. fi. ac.

e ¶ Miles. facit. j. eo. l. miles ita. §. ii. ⁊ l. crebaſ. §. fi. ⁊ C. e l. certi. sed aliud in pagano: vt s. de here. isti. l. si hẽditas. ⁊ in fi. de hẽ. isti. §. heres pure. h.
f ¶ Soli filio. ut ⁊ j. e. l. miles ita. §. fi. in pagano secꝰ: vt. s. de vul. sub. l. ii. §. qſqs autẽ.
g ¶ Qõ testm̃. s. solꝰ filij. ac.

¶ Bonorum. Priuilegium testãtis nõ prorogat terminum heredis ei statutum a iure. h. d. Bar.

b ¶ Bonoꝝ. tpa. c. dierum uel anni. ut isti. de bo. poſ. §. er liberis. ac. b ¶ Heneralis. s. vt non ſit vlla exceptio.

¶ Otatem. Priuilegiũ si tollit priuilegiũ. h. d. Fmglo. Uel sic. Priuilegium miles non tollit priuilegiũ dotis b. d. Bal.

i ¶ Legẽ iuliã. q̃ inhibet alienationẽ fundi dotalis: ut isti. q. alie. li. in pn. ⁊ fac. j. de le. ij. l. cũ pr. §. q dotale. ⁊ nõ. priuilegiũ nõ tollet priuilegiũ. sic. s. q ex cau. ma. l. fi. ſz an debeatur hoc casu estimatio: trñ. non. cuz legatarioꝰ ñ bẽat eiꝰ cõmercium vt. j. ꝺ le. ij. mortuo. §. labeo.

¶ Si certarum. Instituti a milite in rebus certis veniunt cõliter ad pſimoniũ castrẽse ⁊ paganicũ. sed si vnꝰ sit isti tutus in castrensi: alter in paganico nihil habẽt cõe. ⁊ onus eris alĩci suũ sequtur pſimoniũ. vno tñ repudiãte fauore creditorum statuitur ut alter aut totuz accepter aut totum rennuat. h. d. usqz. ad. §. si eodẽ. bal.

k ¶ Distribuisset. sic ⁊ in pagano: ut. s. de here. isti. l. er fcõ. §. i. ⁊ facit. s. e. l. si miles. ⁊ qõ ibi notaui. ⁊ C. e. l. i. ⁊ ij. ⁊ q̃ ibi nõ.

l ¶ Julianꝰ. duas hẽditates. ad hoc. s. de cõpensa. l. si cũ militi. ⁊. s. fami. her. l. heredes. §. i. ⁊ facit. s. e. l. si miles. ⁊ qõ ibi nõ. ⁊ C. e. l. i. ⁊ ij.

m ¶ Soluere. i. tradeꝛ. ⁊ hoc ne priuilegiũ noceat creditoribꝰ: ut. j. e. l. cũ filiꝰ. ⁊ ẽ ad hoc. j. ti. i. l. cũ hẽditate. ⁊ j. ꝺ bo. poſ. l. cũ pſono in pn. Itẽ ꝺ. j. e. l. si duobus. So. ibi. Itẽ ꝺ. s. q. mo. vſufr. amit. l. si sub ꝺdi. sed ibi sũt duo testãtes hic vnus. Itẽ ibi duo testamẽta. ꝺ vnũ. Itẽ q̃re in pn. huiꝰ. l. nõ comitatur es alienũ res: ut hꝫ. Rñ. ibi nõ ẽ vniuersitas hic sic. nam bona castrẽsia vna vniuersitas est. ⁊ sic est pagamica alia. ⁊ ita ibi totũ pſimoniũ intuck es alienum: ut. j. ad treb. l. i. §. si hẽs. ⁊. s. de iudi. l. si fideicommissuz. §. tractatũ. n ¶ Si eodẽ. put habes in fi. §. nõ possit. põe casuz i suo hẽde instituto ⁊ liberto. nã eodẽ testõ põt ei adimi hẽditas sola sine libertate. ⁊ hoc a milite nõ a pagano: ut ⁊. s. ꝺ li. ⁊ posthu. l. si ita. §. regula. ⁊ qõ dicit erheredẽ. i. hereditatẽ adimẽdo. i. dicendo ex heredo uel adimo. Item poue in libero exẽplo instituto ⁊ eodẽ testõ postea exheredato. nã hoc miles facere põt nõ paganꝰ: qꝛ res est in exẽplo inepta exheredatio: ut. j. de ꝟ. ob. l. qdã cũ filiã. ſz miles nuda volũtate auferret: ut. s. e. l. in fraudẽ §. i. ⁊ p. n hoc ordina lꝛaz in fi. sola exhẽdatõe nõ possit ⁊c. si uero hẽas sine non. dic qꝺ miles põt adimere hẽditatẽ datã eodem testõ cum hoc possit paganus. et forte fiet istud etiã p verbũ exhẽdo qõ apte ponitur iam eo instituto alꝫ non: vt d. l. qdam. ⁊ facit. s. de testa. l. herede. §. siqs post. ⁊. C. de testa. l. hac consultissima. §. si quis añt. ⁊. l. sancimus.

¶ Si pater. Dẽ occupãs iure peculij ⁊ omittẽs ex testõ tenet legatarijs. b. d Bal.

o ¶ Legatorũ actio. ut in cũ q omissa cã testi abintestato poſ

fidet hẽditatẽ: ut. j. si qs. o. cã testi. l. i. ⁊ intelligo pſem teneri ad finẽ pecuꝛ lij ⁊ ꝓpetuo. lꝛ alꝫ deberet teneri ⁊ solet vsqz ad annũ trñ. s. cũ abintestato filiꝰ decessit. ut ola hec ꝓbant apte. j. de castrẽ. pecu. l. pr. q. b. Itez dic qꝺ nisi fuisset testatꝰ pf iure peculij occupasset: ut. j. de castrẽ. pe. l. ij.

¶ Sed si miles. In legatis relictis in militia falcidia non hz locũ. sed in legatis post militiam hñ hz locum. diminutio vo q̃ fit qꝛ non suppetũt facultates habz locuz in vtrisqz. h. d. cũ. l. se. bal.

p ¶ Sz si miles. ad cuidẽnã dic qꝺ falcidia cessat in testõ militis: ut. C ad le. fal. in testõ. ⁊. C. e. l. in testam: ẽto.

q ¶ Plerisqz. ⁊ bñ.

r ¶ Regulã. i. solẽnitatẽ vt bẽat locũ falcidia.

s ¶ Cõfirmati sũt. ⁊ iõ videbat tps testi trñ ispiciẽdũ ⁊ pinde ac si in testamẽto essent relicta legata in codicillis: ut. j. ꝺ codicil. l. ij. §. codicillorũ. sz trñ secus ut ꝺ dicit ⁊. j. l. pri. ⁊. j. ad. l. fal. si miles. b. Et nõ. ar. qꝺ si legatus reseruat sibi pmam vacaturaz in aliq̃ ecclesia: ⁊ exhẽdicauit rebelles: ⁊ eo testõ priuato cepit locus vacare: qꝺ ñ teneat eius exhẽdicatio vt ita tps in quo ꝓbẽda dz conferri inspiciat. ⁊ non quo ipse sibi retinuit. sic arbiter non põt statuere diẽ in quo non est futurus arbiter: vt. s. de arbi. l. si cũ dies. §. si ita. ⁊ facit. j. de codicillis. l. conficiunt. §. si miles. ⁊. C. ꝺ ma. testa. l. i. ⁊ cõtinua. l. se. ac.

t ¶ Ꝟo cõposita. i. cõputata cum sint in q̃titate relicta. nã. s. locutus est vbi sunt simplicia relicta. ut si vni fuꝺuz alij domuz legauit: ⁊ hic euidens est ꝺ quo detrahit. ⁊ quid debeat soluere hꝫs. si ꝟo in q̃tate sunt hec ⁊ alia relicta: tũc merito querit q̃ tũ vel qõ debeat soluere heres. azo.

u ¶ Data sunt. i. relicta videtur.

f ¶ Ultra dodrantem sint. ita qꝺ totã substãtiã cõsumãt vt differat ab ultimo casu. l. §. qõ si post ⁊c. uel dic qꝺ ⁊ hic aliqd remanebat hẽdi vt ⁊ ibi ⁊ sic sit idẽ casus. ⁊ dic qꝺ ticius. cccc. bẽbat in bonis. ⁊ in testõ tpe militie facto legauit. ccc. in codicillis factis post militiã infra annum legauit. c. ⁊ decessit infra eundem annum, sed de primis. ccc. nõ detrahet fal. heres. cũ cessat in testõ militis: sed de relictis in codicillis sic. qꝛ tunc non erat miles. Scꝺo querit si testõ. cccc. ⁊ codicillis. c. legauit: Rñ. idem cẽt qõ esset hic alio casu. s. q̃ ola q̃ngẽta in testõ legasset. nam tunc antea decederet qõ in bonis non est diminuendo cuilibet legatario q̃ntam eius qõ ci relictum est. sic ⁊ nunc decedet de quolibet quarta: tã de legatis testi q̃ codicillox ⁊ sic legatarij codicillorũ ꝺbẽt hꝫe. lxxx. ex qꝺ detrahat q̃rta. s. xx. at legatarijs testi nil detrahit sed detracta q̃nta q̃drigẽtox. s. lxxx. qõ si erat in bonis solidũ residuũ hñt. s. cccxx. sic põit casus. j. ad. l. fal. l. si post missionẽ.

y ¶ Locũ hz. vt sũt relicta i codicillis: ut. s. l. pr. i fi.

z ¶ Bonorũ. sũt. cccc. ac.

a ¶ Quadrante. vt quadrantẽ legatarij q̃ drantem heres ferat. ac.

¶ Quid ergo. Relicta testi. diminuunt p relictũ codicillorũ. ⁊ relicta codicillis fingunt relicta in ipo testõ. h. d. bal.

b ¶ Si testõ data sũt. qꝛ. cccc. testõ. codicillis. c. legauit.

c ¶ Et qm̃. nunc adducit fiscꝰ per qõ soluet. ac.

d ¶ Adhuc miles. nõdũ missus de militia. ac.

e ¶ Legasset. in testõ q̃ dedit in codicillis. ac.

f ¶ Amplius. primine legauerat ãpliꝰ ⁊c. hoc. n. fieri dz: ut istim. ad. l. falci. in fi. ⁊ facit. C. e. l. i testõ. §. sane. ⁊. j. ad. l. fal. l. in rõne. §. qõ vulgo.

g ¶ Constituta. i. cõsiderata que est. lxxx.

h ¶ Et quo iure. nã si nulli detrahetur.

falcidia ita his deberet totū quinta detracta que in bonis nō erat vt legatarijs testī. ſz in nostro casu nō debet equo iure cū his detrahatur fal. alſs non. a ¶ Et bis solis. i. ab his solis. b ¶ Nō ſi post. redit ad primū casū legis. c ¶ Quarte. i. que sunt. rr. de. lrrr.

d ¶ Legatorū. i codicillis relictorū: ut in prin. casus huj⁹. l. nō aūt dicas q hēs retineat sibi quartā totius hereditatis de legatis codicillorū. qz sic nihil eis remaneret.

Uerebatur. Miles i secūdo testamento potest primus confirmare testū vt valeat iure fideicōmissi vel iure directo. Et confirmatio testamenti porrigitur ad legata ⁊ fideicōmissa: ⁊ omnes testi clausulas. b. d. bal.

e ¶ Licet. i. licitū est.

f ¶ Semel. alſs sīl. alſs semel. i. cōiunctim vnus post alium: ut. ſ. si certū pe. l. lecta. §. dicebā.

g ¶ Nec supius. in priuato vo sp vnū per aliū rumpit. vt. ſ. ō iniust. testa. l. i. ⁊. ij. ul⁹ vtrūqz uice vnius habet: ut. ſ. de scōis tabu. l. i. §. sed si in duobus. azo. at codicillos plures priuatus pōt facere: ut insti. de codicillis. §. codicillos.

h ¶ Decedet. vt ⁊. ſ. c. l. si miles in fi. ac.

i ¶ In ꝓposito. i. in primo casu legis. ac.

k ¶ Ut valeret prius testamētum. i. directo iure q̄uis verba non portent qz fidei cōmisit heredis.

l ¶ Cauit. cpīsse.

m ¶ In proposito. eodem primo. l.

n ¶ Magis p fideicommissuz. ſ. co. l. si militis §. i. vbi vtrunqz directo valet. So. hic miles vt cpīsse vt pōres tabule iure fideicom. valerent. sic. n. dixit. fidei heredū: alioquin si in secundis si faceret mentionem priorum. vtrunqz valeret directo ut ibi. nec obstat qō superius dixit si hoc spāliter ⁊. quia subaudi ibi maxime vel exigitur expīsse qī vba nō portant.

o ¶ Cōuertisse. ergo institutus trū in secūdo casu bē dicitatē restituit instituto in primo casu: q legata relicta in prio solvit tanqz in secūdo relicta ⁊ b subijcit vtrū ⁊c.

Siquis. Ubi testator inter heredes distribuit tempora: non dicit substituere vnū alteri. Et relicta a prio non videtur repetita a secundo b. d. vel sic. Inter eōs heres institutos ſz tpa sint distincta per prius ⁊ posterius nō interp̄tatur fcā tacita repetitio legatorū. Bal q ¶ A milite. ad tp̄s. ſ. c. l. in fraudē. §. pe. ac.

r ¶ Non debere. aliud in substituto pupillo: ut. ſ. ad. l. fal. in rōne. §. qō vulgo. ⁊ vulgari: ut. ſ. de le. 1. l. ſz. hic aūt nō ē substitutus. ac.

Tribunus. Priuilegiū qō conceditur ꝓpter officium finito officio terminatur. b. d. bal.

s ¶ Codicillos fecerit. scienssuccesso rem adueniſſe: aliqn forte secus: vt. ſ. de offi. pre. l. si forte.

t ¶ Desinit haberi. si. ⁊ simplex miles trū dū est in numeris: ut. ſ. c. ex eo. ſz antea factum duret ibi postea per ānū: qō hic nō est: vt. ſ. l. pri. Itez facit. ſ. ō bo. pos. ex testa. mi. l. i. sed ar. contra in auc. de admini. §. pe. colla. vij. vbi per. r. dicēs ante desinit preses.

¶ Cum aliquis. Emendatio vel detractio in quibusdam videtur cetera confirmare. b. d vel sic. Instrumentum in aliquo interlineati correctuz: non valet in eo: sed in reliquis valet b. d. Bal.

u ¶ Inciderit. ſ. incidēdo filuz vt aperiret ⁊ legeret. ac.

x ¶ Signauerit. p qō probare videtur. ut. ſ. qō iussu. l. i. §. si serui ex. ⁊. ſ. q. mo. pig. vel hypo. sol. l. ticius. §. fi. ⁊. ſ. de codicil. l. cōficiūt. §. si miles. Itez facit. ſ. de iusti. ⁊ iur. l. ius ciuile. ⁊. ſ. eo. l. idemqz in fin. ⁊. ſ. cōia predio. l. fi.

y ¶ Nō ptinebit: vt ⁊. ſ. e. l. ticius. nec obstat. ſ. e. l. in fraudez §. testū. qz ibi miles non militans ꝑ paganus fuit testatus.

Quod. A verbis legis ul⁹ statuti vel priuilegij recedere nō debemus: nec possumus priuilegia extendere. hoc dicit Bal.

z ¶ Constitutū. ut insti. eo. §. ⁊ q̄ in castris. ⁊. ſ. e. l. qō dicitur ⁊. C. eo. l. ex testamento. ac.

a ¶ Post missionē. causarias vel honestā. sunt. n. multa genera: vt. ſ. de re mili. l. milites §. missionū. ac.

b ¶ Eius. cōstituti. ac.

c ¶ Mitti. i. remitti solēt.

a ¶ Militare. i. militie pēē. nō eni erant milites: vt. ſ. de bo. pos. ex testa. mi. l. i. sunt. n. quidā ad pugnandū inepti: sed ad disponendū apti: ut. ſ. de cap. l. postliminiū. §. fi. secus ergo si isti essent commilitones. ⁊ sacit. ſ. e. l. tribunus. in p̄n. ⁊. ſ. qbus ex can. ma. l. abesse. ac.

b **Miles** si capite. minima capi. dimi. vt subijcit. si aūt maxima dicut. ſ. de iniusto testa. l. si qs exheredato. §. sed ⁊ si gs. si aūt media tunc vide glo. insti. de capi. dimi. §. cum aūt. qz dicitur idē qō in minima ca. di. ⁊ ꝑ fauore militis. secus in priuatis.

c ¶ Vel pro idest.

d ¶ Uolūtate. ſ. prima quoquo mō retinet volūtatem. ruptū. n. fuerat minima cap. dimi. ut. insti. q. mo. testa. infir. §. alio ⁊. §. si trū. ⁊ fa. isti. e. §. sed ⁊ siquis.

e **Idem** et. dūtaxat. secus forte in alijs.

f ¶ Missus. i. remissus de militia. ⁊ sic iā paganus factus

g ¶ Hoc fecerit. i. dedit se ad arrogādū qz rūpitur postqz desijt militare.

Iuus. Si miles facit testamentum cristens i acta militie nō valet: nisi sint duo testes rogati. Ité vbuz reliquo trahit ad institōnē hēdis. bal.

b ¶ Traianꝰ. de vbo ad vbū hēs. insti. e. §. i ac.

i ¶ Datū est: ut. ſ. c. l. ij.

k ¶ Constare. legitimis probationibus: vt. ſ. c. l. lucius.

l ¶ Uocatis. sic ergo debēt ee rogati testes cū nō est mortis angustia prepeditus. qō dic vt nō. C. c. l. milites. ⁊ facit. ſ. de le. iij. l. pāphile.

m ¶ Heredē ee. nō rogādo nec angustia mortis ipeditus. ⁊ est sic. C. de testa. l. fin ali.

n ¶ Nō admitti. sic. C. de rescin. ven. l. ratas. ⁊ dc. l. fal.

in principio. Ac.

Ticius. Qualitas iuncta vbo vel participio dz intelligi fm tps vbi vel partici pij. h.d. bar. ⁊ bal. sed bal. aliis modis cē. vel sic. Qualitas q̄ē cā alicuius effectus dz inesse tūc tēporis cū de illo effectu disp̄it. h.d. vel sic. Qualitas que certo tpe regrit postea supueniens nō patrocinat. h.d. Bal.

a Ticio. pagano nec ob. s.c. l. i fraudē. §. testm̄. b Eo dē. testō. i. non facto alio.

c Testā. s. quelibet. ac.

d A militib⁹. i. in actu militie exēitibus ⁊ facit. s. eo. l. idē q̄ in fi. ⁊ l. tribunus. in fi. ⁊. j. de le. ij. l. i. §. i. ac.

Testamenta. Ex delicto qs nō dz cōseq̄ pmiuz. sed potius penā. h.d. vel sic. Priuilegia cōcedūtur in pmium et ideo ad odiosos ⁊ demerentes nō ptinēt. Bal.

e Qō. idest q̄.

f Eoruz. s. tm̄. nā vī debent puniri nō debēt priuilegium reportare: ut. s. de neg. ge. l. siue bōditaria. ⁊ facit. s. e. l. qō ostitutū. ⁊. j. e. l. qō of. i pn. ⁊. §. i

g Qō hoc. i. q̄ hoc.

Enturio. Si post scōm testamētū miles dicē se redire ad primū: scōm testm̄ cum oibus suis clausulis ⁊ capitulis est cassuz. h.d. vel sic. Primū testm̄ i vtute cōfirmationis extreme efficitur tertiū ⁊ prevalet secūdo. Bal.

b Quib⁹. s. substitutis.

i Testatus est. fecerat enim p̄mū testm̄ postea scōm in quo instituit posthūos ⁊ quedam reliquit ab eis. In fine testi adijcit redeo ad primum testm̄. vñ q̄ritur an primo instituti debeāt relicta a posthumis: rñ. nō ga omnia que in eo secūdo scripta erant videtur retractasse. ⁊ sic nō obstat. j. e. l. militis. §. i. nec dic q̄ dicit in fine secundi testamenti si postumi heredes non erunt redeo ad p̄mū. nā ⁊ tunc retractat scōm si posthumi nō sint heredes: ⁊ sic nō ōbēt primi legata a posthūis: licz aliud sit in substituto: vt. j. ō le. i. l. licet:

k Cetera. nūc rñ. ⁊ facit. s. ō vul. sub. l. si quis cū.

Am filiusfa. Priuilegiū militantiū dz extendi ad disp̄onē bonorū suorū. non aūt dz extendi ad diminutionez iuris alterius. h.d. nec sic. Miles pōt hereditati proprie non aliene ptāti legē iponere. Bal.

l Nō valere: vt. ⁊. j. e. l. miles. §. nec tutore. ⁊. s. de testa. tu. l. ij. ⁊ de admi. tu. l. ipuberi

m Qualē vellet. ēt extraneū nedum filium ⁊ directo: vt. C. co. l. in testō. ac.

n Jus. s. patrie ptātis. Ac.

o Nō pōt. ad hoc. C. co. l. si ruffinus. ⁊ de statu. ⁊ imag. l. ⁊ virtutū. ac.

Ja milite. In testamento militis dz locum auctoritas senatusco. trebelliā. bal.

p Trāsetūt actōes: ut ⁊. j. ad treb. l. i. §. in filij. nō tñ q̄rtā retinet. ut. s. e. l. §. deniqz. nec ex milite. ⁊ sic quo ad q̄dā dz locū treb. ⁊ quo ad q̄dā nō.

q Miles. elieiscētia: vt. C. e. l. si ruffinus.

r Aliq̄. s. alia lege puta fauia: vt. s. ō mā. l. lege. ⁊. s. q. ⁊. a. q. l. ij.

Edictum. In testō militz dz locū remissio p̄toris. h.d. bal.

s Edictū de quo fit mētio. s. de cōdi. insti. l. que sub ꝺditione.

t Si turpis. vt dēatur p̄ nō adiecta: ut in testō pagani: vt. s. de cōdi. isti. l. ꝺditōes. ⁊. l. cōditio.

Patri. Contra tabulas q̄ dat emācipatis cōpetit in alijs bonis q̄ castren

Jcius[a] priusq̄z tribun[o] legiōis fact[o] cēt: testamētū fecit: ⁊ postea cinctus manēte eod[e]m[b] ōfunctus est. Quero an militis testamētū videat cē? marcellus rñdit testamentū q̄ō ante tribunatū fecisset: nisi postea q̄z ab eo factū esset: dictū cē p̄ baretur q⁹ valere vellet. ad cōe ius pertinet. Cōstitutionibus enim p̄cipum non militum testamēta[c]: sz que a militib⁹ facta sunt cōfirmantur. sed plane fecisse testamētū eum interpretandū est: qui se velle testamentū q̄ō ante fecerat valere aliq̄ mō declarauit. Marcellus.

Testamenta eoz qui ignominie cā missi sunt: statim ōsinūt militari iure valere: q⁹[d] anni spaciū testamentis eoz[e] qui honestaz vel cāriam missionē meruerūt: tribuit

Jus testādi de castrensi peculio q̄ō filijsfamilias militātib⁹ ꝯcessuz est: ad eos q ignominie cā fūt missi nō ptinet. q⁹ hoc[f] p̄mij loco meritis tributū est. Papinianus.

Enturio secūdo testō posthumos heredes instituit: neqz sb stitutos dedit q[b]b⁹ nō aditis ad sup⁹ testamētū se redire testat⁹ē[g]. Cetera[k] q̄ scōo testō scripserat cē irrita placuit: nisi noiati ea ꝯfirmasset ad p̄orē volūtatē reuersus. Ulpia.

Um filiusfamilias miles ōcessisset filio ipubere herede instituto: eiqz substituisset i aui ptāte manēti: tutoresqz ōdisset. Diui ffres rescripserūt substitutōez gdē valē. tutoris aūt datiōez nō valere[l]: q⁹ befditati gdē sue miles qualē vellet[m] substitutionē facere pōt: verūtamē alienū ius[n] minuē nō pōt[o]. Mar.

Ja milite scriptus heres sua sponte adierit hēfditatē: ⁊ rogat⁹ totā hereditatez restituerit: ex trebelliano trāseūt[p] actōes. Miles testō suo manumittendo nihil efficit in eo cuius libertas lege elie scentia[q] vel aliq̄[r] impediat. Edicti[s] p̄toris quo iusiurandū heredibus institutis legatarijsqz remittitur: locum habet etiā in militum testamētis sicut etiā in fideicōmissis idēqz si turpis[t] cēt ꝺditio. Patri et[p]q in emācipatione ipse manumisso:[p] extitisset. cōtra tabulas testi dandā bonorum pos. ptis debite[x] placet: exceptis his reb⁹ quas in castris acquisisset: quarum liberaz testameti factiōem hz. Paulus.

Am in bōis castrēsib⁹ nō cēt dādā ꝺtra tabulas filij militis bonoz possessionē diuus pi⁹ antoninus rescripsit. Marcellus.

Jmiles ticio ⁊ seio seruum legauerit: ⁊ euz ticius manumisisset deliberante seio: morqz is[s] legatuz omisisset: liberādū[u] fore dico q⁹ ⁊ si beres seruū alicui legatū interim māumisisset: deide legatari⁹ repudiasset liber cēt[b]. Mo de.

Jfm p̄babilem volūtatē[c] militis hereditas ei⁹ non adeat: nec castrēses res bfditibus[a] competunt. Tertul.

Jfiliusfamilias miles fecisset testamētū more militie: deide post mortē p̄fis[b] posthum⁹ ei nasceretur: vt iqz rūpitur eius testamentū. Uerū si pseuerasset in ea volūtate vt vellet adhuc illō testamentū valere: valiturū illud quasi rursuz aliud[c] factū: si mō militaret[d] ad huc eo tpe quo nasceret illi posthumus.

Sz si filiusfamilias miles fecisset testamentū: deide postea vi uo eo: ⁊ aduc auo[e] q̄qz supstite nasceret ei posthum⁹: nō rūpit ei⁹ testamētū. q: cū id qō nasceret in potestate ei⁹ nō pueniret: nō videt su⁹ hēs agnasci.

Ac nec auo qdem suo būc nepotē posthumū cū viuo filio nasceret: suū heredē protinus agnasci. Et ideo nec aui testamētū rūpi. quoniaz licz in potestate aui p̄tinus esse inciperet: tamen antecederet[f] eū filius: fz q̄ si filiusfamilias miles testamētū fecerit: ⁊ omiserit posthumum per errorem: q⁹ non volebat exhēdatū[g]: deinde posthumus post mortē aui viuo aduc filio: id est patre suo nat⁹ fuerit: omnimō[b] rūpet illi⁹ testamentum. Sz siqdē pagano iā illo facto natus sit nec ꝯualescet ruptū. Si vo militāte adhuc nat⁹ fuerit: rūpet[k]. deinde si voluerit ratū illud cē pater: cō ualescet: q̄si sit denuo factū

Sz si vino auo nascat posthumus: hic ñ rūpet ꝯtinuo p̄fis testamētū. Sz si supuixerit p⁹ aui mortē vino adhuc p̄fe rūpet. q⁹ nouus illi nūc primus hēs agnascit: ita tñ vt nūqz[m] possit duoz simul testā rūpē ⁊ aui ⁊ patris. Papinian⁹.

ſtbus. h.d. bal.

Patri. māumissor. ꝑpric. sic. s. ō of. pcō. l. ij.

Debite. q̄ē tertia si ē maior cētenario: ⁊ liberos ñ hz. sic. n. est in pfono: vt isti. ō suc. lib. §. cū vo. idē ergo in pfe: vt. j. si a pa. qs fu. ma. l. i. i

Prin. ⁊ insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. preterea. in fi. ac.

Am. nō cē: vt. j. si a pa. qs fu. ma. l. i. §. ē ⁊ aliud. ⁊. j. de bo. lib. ſ ēt. §. pfon⁹. nec ārela. i of. te. vt. C. ō iof. te. l. fi. ⁊. s. ō iof. te. l. papi. §. i.

Jmiles. Jus accrescendi retro fingit ⁊ actuz conualescere facit. h.d. bal.

Si miles. isqz. s. sei⁹

Liberandū. i. liberz qz retro accreuisse vt ei dñiuz: vt. s. ad. l. agl. l. qz retro. ac.

Liber cēt. vt ⁊. j. de ma. l. ij. ⁊. j. ō opt. le. l. cū optio. ⁊ facit. s. si cer. pe. l. p̄ginde.

Jsecundus. Ex testō militis ex quo hereditas non adit non debent legata. h.d. bal.

Si fm p̄babilē voluntatē. vt qz sub cōditione honesta eos īstituit.

Heredib⁹. s. scripti ⁊. ⁊ facit. s. ō bf. insti. l. iij. §. si quis.

Jfiliusfami. Posthūus rūpit testamētū filij militis nisi nascat viuo auo: qz tūc non agnascit patri suo: vñ nascēdo nō rūpit sed supuinēdo rūpere pōt. Itē nō pōt rumpere nepos testm̄ patris et aui: qa nō pōt vtriqz agnasci. h.d. bal. Et fm bar. ista ler pōit duos casus p pulcherrimā rōnem. Et vn⁹ casus est qñ posthum⁹ natus ē ex milite exīte in militia. scōs qñ nascit post militiā. bar.

Filiusfa. post mortē p̄fis. q est au⁹ quo ad posthumū. secus si in vita. vt. j. §. pri. ac.

Aliō scīm. s. testm̄ sola voluntate. nō q⁹ hec voluntas sit testm̄. sed p̄ inde p̄mum resciscatur ac si nūc fieret: ut. s. co. l. miles filius. ac.

Militaret. aliō si ō fuisset militare: ut. j. e. l. §. sz si qdē. ⁊ fa. j. e. l. militis. §. ij. ⁊. s. co. l. idēq̄.

Auo. quātū ad nascētem.

Accederet cū filius vt insti. de exhf. libe. §. posthūi. ⁊. C. ō posthu. l. iij.

Exhēdatū. tūc. n. sc cus: ut. s. e. l. qui iure. ⁊ .C. e. l. sicut. ac.

Omnimō rūpet. illius testa. an aūt resurgat statim distinguit. ac.

Si vo denuo factus

Nō. i. q⁹ ⁊ ad hoc. s. de lib. ⁊ posthu. l. filio⁹. §. i. ⁊ facit. j. de le. i. l. pe.

Ut nunqz. nā si au⁹ p̄mo moriat. rūpit testm̄ p̄fis. si p̄ p̄mo moriat rūpit testm̄ aui p legem vell⁹. vt. s. de iniuſ. tes. l. postbumoz. si āt ābo sīt. ⁊ tūc neuter: cum neuter fit p̄mortuus. ut sic appareat sibi moriētis ruptū. sed qdā vōt vtrūqz rūpi. ar. j. de reb. dub. l. q duos. sed ibi fauet substituto: q⁹ uenit fm voluntatē. hic aūt p̄ter voluntatē venit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ius. Valet testamēta eox q seipsos impatiētia doloris occidunt. b d. t tñ vadunt ad inferos sm theologos bal. a Eius militis rescripsit. secus si cōsciētia cris t ad hoc. s. ō iusto tes. l. si qs erheredato §. pinde. t. C. q test. fa. pos. l. ij. t. j. de bo. eox q añ sen. l. ij. t. iij.

Si militia. Facilius tollit ius spāle q̄ cōe. b. d. uel sic. Testm̄ ipfectū rūpit impfectum sed non pfectū nisi in militia militāte. h. d. Bal.

b Militia. fecerat enim duo testā: quox vnus fecit in militia: aliud infra annū miss. ōis. t scōm ñ cōplecuit rūpit p̄mum p scōm ñ p̄mū fuit factus iure militari als non.

c Tñ circa militē. i. circa. eū q adhuc militat.

d Distinctio. q̄ est scā circa eum qui desijt militare.

e Quocūq; mō. siue cōi siue militari. t nota hac. l. facilius tolli puilegium q̄ ius cōe. ut in auc. de nō alie. §. qz vō similē in fi. ac.

f Fecerit. adhuc militans.

g Nouissima. licz ñ sit solēnitate cōi suffulta. R. t fac inst. q. mo. tes. infir. §. et eo. t. s. de iust. test. l. ij. ac.

Ales. Illō qō fit diuersis dieb⁹ vt dek fieri pluries t cuz in teruallo tpis. b. d. bal.

b Impfectum. i. iure cōi si pfectū iure spāli.

i Sola. ut t. j. e. luci⁹

k Quiqz. s. miles.

l Plura. s. testamēta

m Sepe t. vt t. s. e. l. q̄rebat. t facit. C. e. l. militis. t qō ibi nō. ac.

Jlius. Miles in codicillis pōt hereditē directaz relinquere t totam t ppte. b. d. Baldus.

n Ad testm̄. idest iusta vel in testō confirmatis. als post. ac.

o Dari. t directo. vt s. e. l. q̄rebat. nec obstat insti. de codicillis. §. codicillos. qz ibi spāle. ac.

p Dimidiā. t aliā dimidiā scriptus in codicillis. b.

q Cōit. ab vtroqz q̄ nis nō sint repetita. cuz eni ab instituto in assez decrescat: emolumētum decrescat t on⁹. sic. s. de vulg. sub. t. si ptra. j. de le. iij. l. fi. §. fi. t. j. ad. l. fal. l. plaucius. ac.

Miles. Miles pōt decedere cū duobus testamētis. t caten⁹ itelligitur p̄mum mutare quatenus ei derogat p scōm. h. d. bal.

r Miles. institutis. vno in vno alio in alijs t hoc in p̄mo testō.

s Postea. in secūdo testō. t Mutare. i. aliud cē. t si vnus t̄. sz q̄ si plures. vel dic p̄mū testm̄. s. in alijs bonis. nec ob. cōtra. s. e. l. q̄rebat. So. ut ibi. t. l. cēturio. contra. So. ut ibi. Item aliō in p̄nato q̄ b dicat. qz ex toto rūpit p̄mū: ut. j. ad treb. l. si qs pōre. contra.

Miles. Ignorantia vās cām testō officit testō. t legata soluta concūt. h. d. bal. u Ignarus. aliud si sciēs: ut. C. e. l. si cū. t. l. sicut t est ad hoc. C. e. l. si filius. in p̄in. t. §. ij. ac.

t Utilibus actionibus. t cōdi. inde. t ꝑdi. sine cā. vt. s. de cōdi. inde. l. i. t. ij. t. iij. t. iiij. t. v. y Cum. i. qz. z Bonefidei possessor. ut s. de peti. here. l. itē veniūt. §. eos āt qui iustas t̄. t huic bon efidei iustaz causam pōbuit testator. ac.

Veteranus. Solo verbo nō potest heredis institutio reuocari. legata tñ ope exceptionis interdicuntur. sz si legatarij possidēt melior est cōditio possidētis. h. d. bal. a Mālisse. qz nō sic mutari iure testamētū pfectū potuit: vt. C. ō testis. l. sancim⁹. t. s. ō testa. l. hēdes. §. si qs post t. s. c. l. eius. §. fi. t insti. q. mo. test. infir. §. et eo. sz nonne vt indignus est hers q volūtatē nō hz: ut. C. de his qbus vt indig. l. hereditas. t. j. de his q. vt indi. l. cū qdā: rñ. in p̄ma expresse dicit eos nō mereri. hic nō. Item in alia fecit scōm testamentum. hic nō. sed tñ noluit valere primum t hoc in verbis, secus si in facto vt qz tabulas inciderit: ut. j. si ta. test. nul. ex. l. i. §. si heres. t. C. e. l. nfam q̄ sunt cōtra. ac.

b Scōzius cōe. qō ē vt nuda voluntate adimātur legata vt j. de adimen. le. l. iij. §. fi. t. l. si transferaz. t. l. si ex pte. t. j. de leg. iij. l. si iure. ac.

c Detētis. i. legatarij: nō qz hers hēat ius retinendi cum teneat ex p̄ma voluntate. vnde si soluat repellit repetēs vt subijcit. t. j. de excep. do. l. apō. §. p̄terea. t ar. in e. ti. l. si curatoz rei. sz qūo hz legatari⁹ cum fuit adēptū hz hers non repetat: rñ. aufert vt indigno. ar. j. de his qb⁹ vt indig. l. cū qdam. ac.

Miles. Primū testm̄ renocatū p scōm nō reconualescit hz scōm testm̄ postea irritatur. h. d. vl sic Testm̄ extinctū non reuiuiscit in ꝑpetuum. bal.

a Cōstabat. aliqn secus: ut s. e. l. querebat. ac.

b Cōstituit. sufficit q̄ qz ex secūdo hers cē potuit. si ifra annū decessisset: vt insti. qui. mo. test. infir. §. posteriore. t. s. de i inst. te. l. iij. §. sed si cōstante.

Si duobus. In testō militis nō habet locuz ius accrescendi. h. d. Bal.

c Si duob⁹. dic ticiū institutum in castrensib⁹: seium in paganicis. q seius repudiauit: nō accrescit ticio: sed pfono ab intestato: vt. j. de bo. li. l. si filius §. i. nec ob. s. e. l. si certaz. §. q̄ si alterutra. qz b fauore pfoni q repellit in castrensib⁹ a contra ta. ut. j. ō bo. li. l. iij. §. pfonus. t iō ēt in ceteris admittit. t eodē mō soluit. C. de ca. tol. §. is ita. vbi p̄fertur cohes legitimo in iure accrescēdi. uel dic q̄ indistincte hic instituit duos nec ob. s. e. l. si certarum. qō ē iō: qz non erat soluendo heredi tas: t per hoc nullus abintestato volebat. ar. s. de ini. l. t. si sine. §. sed q̄ pap. t. C. de necess. ser. l. fi. sed tunc ē contra. d. l. C de ca. tol. sed erit spāle in institutis a milite. t est rō qz t p̄us potuit p parte testatus decedere. qō qz ē sec⁹ in p̄nato: iō accrescit potius q̄ dek legitio vnde legatarijs ñ accrescat iuitis: ut C. ō ca tol. §. vbi adit. qz ñ reddit p pte intestat⁹ ac. d Defūct⁹. s. miles.

e Bonox possessio. vñ legitimi: ut. j. vñ le. l. ij. §. i. t facit. C. e. l. i. t. ij. ac.

Quod dicitur. Effectus ꝑditionis extitis trahit retro a die mortis testatoris tā in hereditate q̄ in legatis. h. d. bal. f Missus ē. honeste uel cārie: aliqn secus: ut. s. e. l. testā. ad hoc. C. e. l. ex testō. t. s. de inoff. testa. l. pap. §. si qs in militia. t inst. e. §. si hactenus. t. s. e. l. qō cōstitutum. t. j. §. i. t arg. .C. de test. ma. l. i. t qui po. in pig. ha. l. potior. azo.

Miles. Priuilegia ꝑiūgūt. t factū pretextu vnius priuilegij conseruat in esse per aliud priuilegiū supueniēs. h. d. B. g Nō ignominie. i libro R. deest nō. t sic legebat i missio ignominiose. in alio ídubitāter togt. s. qui honeste mittit. nō dico cārie. qz ille nō dz interi cingi: vt. C. de re mi. l. vi. li. xij. t ē p. R. crēplū pagani. ut in fi. huius. l. b Cinct⁹. est non sine augusti affatibus: ut. C. de diuer. offi. l. ij. li. xij. i Militia. sz prima. ac.

k Q̄ñ assumptus. i. quāto tpe currente postq̄. t̄.

l Assumpt⁹. ad secūdā militiā. az. m In numeris cē. p̄me militie.

n Valet. s. si ignominia missionis nō obstaret. ignominiose quippe missorum militaria testā stati infirmāt. ēt non trāsgresso āno: vt. C. e. l. ex testō. R. o Testari. i. testm̄ valere dico ut ar. s. ō excu. tu. l. pe. in p̄n. t ar. j. de iure fisci. l. fi. p Quasi cōiuncto. ut sic abinitio potu⁹ de militia ad aliā translatus p interpretationem videat q̄ missus ignominiose interim cin

ctus censeat. ℟. ad qō. ℣. de bo. pos. ex. testa. mi. l. i. ac.
a ¶ Militie. ptime. ⁊ scōe. b ¶ Voluit. expresse.
c ¶ Assumptꝰ. ad scām militiam. d ¶ Cepit vt. s. e. l. idēq; erit in fi.
e ¶ Si filius. ptinere: vt. s. de testa. l. ler cor. f ¶ Nepos. ꝓ filius ꝙ tñ post captiuitatē filij. g ¶ Nepote. nato post captiuitatē filij. i. sui pfis. az. idē si añ captiuitatem. sed post restitutionem: vt. s. e. l. si filiꝰ. ℣. sed si viuo. si vero tempore testamēti natꝰ: vic vt. s. ō libe. ⁊ posthu. l. filius. ℣. filius.
b ¶ An silr testū pfis. i. huiꝰ captiui q pf est nepotis sicut rū pitur testū ami p nepotem: qui fingit locū filij tenuisse viuente auo: vt. s. ō lib. ⁊ posthu. l. si qs posthumos. ℣. si filiuz ibi diuer sūq; cē. ac.
¶ Decessisse. ⁊ ita eo tempore quo filiū suū in ptāte non habebat. i. viuente auo vū nepos eius testū nō irritat: ut. s. e. l. si filius. ℣. i. ac.
¶ Lucius Valer testū per testatorē dictatū liez prius decdat testator ꝙ notarius potuerit cōplere scripturā. Et tunc testū nō ꝓbabit ꝑ scripturam incōpletā ꝙ testes. h. d. bal.
k ¶ Esse. cōtra. ℣. de bo. pos. l. ꝙ cū patrono. ℣. fi. So. hoc ē ꝑ uilegiū militis. ac.
l ¶ Probatiōibus. nō cōem probationē in testō militis fore necessariā. i. ad minꝰ duorū testium: qz pluralis nē: vt. s. de testi. l. ubi nē. dic vt nō. C. e. l. milites ⁊ facit. s. e. l. viuus. ac.
m ¶ Vēdicare. cōtra. C. de necessarijs ser. l. qdem. ℣. illo. ⁊ ō fideicō. l. ex fideicōmisso. So. hic spāle in milite qz magis ꝑsumit liberalis: ut. C. e. l. ex his ⁊ in auc. ut li. ōcete. ℣. siqs aūt.
¶ Idez respondit. Miles ꝑsumit magis liberalis: ꝙ paganꝰ. h. d. Bal.
n ¶ Idē rūdit. ignorasse. non mirū qz adhuc non erat ler que hoc dic. C. de necessarijs ser. l. quidam. vt ergo legata vt sic manumissa accipiat hereditatez sed erat spāle vt directo sit libera ⁊ hers: cuz p legatū ei relictū idē ꝓtingat: vt. s. proxi. rū.
o ¶ Postea. dic frustra est postea legata libertas nullo nē. cū ⁊ idē hēat p ꝓpriā voluntatē.
Miles. Illa q̄ reapiūt diuisionē in subst̄tia: recipiūt diuisionē in tpe. h. d. bal.
p ¶ Miles ita. hers esto. s. ticiꝰ
q ¶ Ex certo tpe. hoc nō dixit hers sed alias in suis liberis. nā ꝑmū exēplū legis diez hz incertū vt. ℣. de cōdi. ⁊ demon. l. i. dic contra illum esse certū: quia certū ē ceturū: vt in auc. de here. ⁊ fal. ℣. his oībus. ac.
r ¶ Intestati hereditas. in ꝓna to sec. qz vie sublato pure eēnt heredes: vt. s. de here. instit. l. hereditas. ac.
s ¶ Et licet. vt p ptē possit decedere testatꝰ p ptē itestatꝰ: vt. s. e. l. si miles vnū ℣. i. hoc in spacio tpis cōperat: hz sit tps nō modicū: ex eo ꝓuilegio pōt qz debet eē heres. ⁊ est sic qz tempus sicut summa est ps rei. s. de edē. l. i. ℣. diem autem ⁊ in tpe est plus ⁊ minus vt in re est: ut instit. de act. ℣. plus aūt. ⁊ hec erit rō q̄re priuatus nō possit ex tpe heredi instituere ⁊ qz sicut est in rebus sic sit ex tpe. ac.
¶ Mulier. Miles turpē ꝓnā de qua est sinistra suspicio heredē instituere nō pōt. h. d. bal. t ¶ Cadere pōt. qz eā cognouit: vt. ℣. de his qui. ut indi. l. mulierem. ⁊ facit. C. de dona. inter vi. ⁊ vr. l. ij. in alio secus. ut. ℣. de dona. l. affectionis. Item hoc nisi tpe mortis bone opinionis erat absqz suspitione: ut. s. e. l. neqz. ℣. fi. ⁊ nō suspitio sic. C. de codicil. l. ꝙuis. ⁊. C. de iudi. l. apertissimi.
u ¶ Nec tutorē. ad hoc. s. e. l. cū filius cū suis concor.
¶ Si miles. Miles non pōt reliquere a substituto exheredati. h. d. bal.

munere militieᵉ: nō loquor de eo q voluitᵇ valere testū ēt assumptusᶜ. hic. n. quasi in militia sequenti fecit testū exemplo eiꝰ qō paganꝰ fecit: deinde militare cepitᵈ. ¶ Idē.
Si filiusfamilias miles captus apō hostes decesserit: dicemꝰ legē corneliā etiā ad eius testū ptinereᵉ. ¶ Sz ꝗramꝰ si pf eius pusᶠ in ciuitate ōcesserit relicto nepoteᵍ ex filio: an similiter testū patrisʰ rū paf: ⁊ dicē dū est nō rūpi testamentū: qz ex eo tpe quo captus est videtur decessisseⁱ. ¶ Idez.
Lucius ticiꝰ miles notario suo testū scribēdū notis dictauit: ⁊ anteqz lr̄is ꝓscribereᵗ vita defunctus est. Quero an hec dictatio valere possit: ℟. ūdi militibꝰ quoquo mō velint ⁊ q̄quomō pūt testū facere ꝓcessū cē: ita tū vt hoc ita secutū cē legitimus ꝓbatōibꝰ ostendat. ¶ Idē rūdit ex testō eius qui iure militari testatꝰ eēt seruū: q hez sub cōditiōe legatū meruit: etiā libertatē posse sibi vēdicareᵐ. ¶ Idē rūdit lucius ticius miles testamētū ita fecit. pamphila serua mea ex ase mihi heres esto. alio deinde capite sempronio cōmilitoni suo eaz dē pamphilā relīqt: cuius fidei cōmisit vt eā manumitteret. Quero an hēs eēt pamphila: atqz si directo accepisset libertatē: ℟. ūdi intelligēdū militē q ancillā suā heredez istituerat ignorasseⁿ: posse ex ea institutōe ēt libertatē ei cōperē: ⁊ iō si ne cā postea ꝙ militone petisse vt eādē manumitteret. cū ex pōre scriptura libera ⁊ heres effecta est. postea nullo preiudicio volūtati frustra facto: legata est. ¶ Ripho.
Miles ita heredē scribere pōt quoad viuit ticius hers esto quoad viuit ticius hers esto post mortē eius septicius. ¶ Sed si ita scripserit. ticius vsqz ad ānos decē heres esto: nemine substituto. intestati cā post. x. ānos locū habebit. ⁊ qz dixim ex certo tpe ⁊ vsqz ad certū tps milites posse instituere heredē: his cōsequēs est: vt an tecqz dies veniat quo admittat institutus: intestati hereditasʳ deferatur. ⁊ qō in bonoꝝ portiōe ei licetˢ: hoc etiā in tpis spatio: hz non modi cū sit: ex eodē priuilegio cōpetat. ¶ Mulier in qua turpis suspitio cadere pōtᵗ: nec ex testō militis aliqd capere pōt: vt diuus adrianus rescripsit. ¶ Nec tutorez ei qui in aliena ptāte est: miles dare potest. ¶ Si miles exhēdauerit filiū: vel sciēsᵘ eū filiū suū ēē: silētio pterierit: an legatum a substituto eiʳ dari possit quesitū est: dixi non posse: hz ampla legata reliquerit. ¶ Exhēdato miles ⁊ emācipatoʸ filio substituere pōt. vez hoc iusᵇ in his ex ercebit que ab ipso ad eū cui substituit peruenerunt: non etiam in his si que habuerit vel postea acquisierit. nam ⁊ si filio suo viuo ad huc ano substituit: post acquisitam aui eius hereditatem: nemo diceret ad substitutuz pertinere. ¶ Si militis adita non fuerit hereditas: an substitutio quā pupillo fecit valeat queritur: ⁊ cōsequens erit hoc dicere. quia permittitur militem filio facere testamentum quāuis sibi nō fecerit. ¶ Lpianꝰ.
Eo tempore quis iure militari icipit posse testari: ex quo in numeros relatusᵇ est ante non. ¶ Proinde qui nondū in numeris sunt licet etiam electiᶜ tyrones sint ⁊ publicis expēsis iter faciūtᵈ: nōdū milites sunt: debēt eni in numeros referriᵉ. ¶ Apiniamus
Filiusfamilias equestriᵇ militia ornatusᵍ ⁊ in comitatu pn cipū retentus: cingi confestim iussus: testamentum de castrensi pecu lio facere pōt. ¶ Lpianꝰ.
Rescripta principuz ostendūt omnes omnino qui eius sunt gradus vt iure militari testari non possintᵏ: si in hostilicoˡ deprehēdātur: ⁊ illic decedāt: quō velit ⁊ quō possint testabuntur: siue presesᵐ sit prouincie: siue quis alius qui iure militari testari non pōt.

r ¶ Si miles. sciens. sic. C. e. l. sicut. ⁊. l. si cum. ac.
y ¶ Ei. s. exheredato: vt. C. de le. l. cū qdā. idē si ipsi substituto fm quoddā ⁊ dic ut ibi. z ¶ Exheredato. emācipato. eodem filio. alꝰ si eēt in ptāte filiꝰ etiā paganus posset: ⁊ sic non esset priuilegiū militis. ac.
a ¶ Substituere. directo: vt. C. e. l. in testō. in fi. b ¶ Hoc ius. qō dicpi in emancipato. ⁊ sic fi ob. instit. de pup. substi. ℣. non solū. ⁊. s. de vulga. ⁊ pu. l. sed si plures ℣. ad substitutos. vbi ēt res pupilli in substitutionem veniunt. ⁊ fac. s. e. l. milites ēt. ⁊. C. de ꝓbe. ⁊ alijs sub. l. pāb in fi. ⁊. ℣. de vulg. substi. l. cēturio in fi.
c ¶ Si militis. pmittit militē: vt ⁊. s. e. l. i frau dē. ℣. itē taz sibi. in pagano secus: ut. s. de vul. sub. l. ij. ℣. qsquis.
Eo. Ille qui si est de numero nō gaudet ꝓuilegio. b. d. Vel sic. Sola electio nō facit militē: sed receptio in numerū facit. bal.
d ¶ Tpe. relatus est. vel iussus cingi: vt. ℣. l. pr.
e ¶ Electi. electio ergo si tribuit ius electo nec electus successor facit vestnere predecessorem: ut i auc. de admi. ℣. finali. Itez nec sola electione filij ad dignitatem fit sui iuris: ut in auc. vt cōstitutio q̄ de dig. ℣. i. nec i pator est nisi suscepta infula vt. C. de q̄dri. prescr. l. i. in fi. nec tribunꝰ nisi accepto cingulo: vt. s. e. l. tribunus. nec miles nisi sit in numero scriptus vt hic. nec magister: vt. s. de ercu. tu. l. si vacas. ℣. minuef. nec pistor vt. s. de ercu. tuto. l. fi. sed ar. cōtra instit. quibꝰ mo. iꝰ pa. po. sol. ℣. filiꝰ. ⁊ in auc. de defen. ciui. ℣. ⁊ si cadē. ⁊. C. de decur. l. fi. ⁊. ℣. de bo. poss. ex test. mi. l. vnica. ℣. fi. Sol. ibi.
f ¶ Iter faciūt. ar. cōtra s. g. ex cau. ma. l. q mittūtur. ℣. aūpe. ⁊ pe. ac.
g ¶ In numeros referri. Itē stigma. hoc ē nota publica brachijs eorū vz infigi: vt. C. de fabricen. l. stigmata. ⁊ alia q̄ nō. s. ex quibꝰ cau. ma. l. fi.
Filiusfami. Proximus cingi habet p cinctō. h. d. vel sic. Varia sūt aliqd ē factū vel in proxio faciēdū. vel sic. Propinqua potētia actui reputatur p actu. Bal. b ¶ Equestri. nō. militia equestris. Item celestis ut dicitur. Itē legat. ut aduocatoꝝ: ut. C. ō aduo. di. iudi. l. aduocati. Item remiges ⁊ vigiles milites sunt: vt. ℣. ō bo. pos. ex re mili. l. i.
i ¶ Confestim. habet cinctus q statim est cingendus. habet ꝓdituz qō statim ē perdendum: ut. ℣. pro emp. l. si quis. cū habet datū qō paratum est vt detur: vt. ℣. de le. iij. l. item legato. ⁊ in auc. vt erac. instan. do. ℣. fina. deficit cōditio quā cōstat statim defecturā vt ptātiua que non potest impleri vltimo vite spiritu: vt. s. de cōdi. instit. l. fi.
Rescripta. Miles ⁊ qcūqz alius q inter manus inimicorū moriat sine vlla solēnitate pōt testari. h. d. bal.
k ¶ Nō pōt. q: nō sūt milites. l ¶ Hostilico. alꝰ hostili loco ⁊ alꝰ hostico. m ¶ Preses. q nō erat de numero militū sed ob aliquam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cām illic erat. ⁊ sic de alijs vt hic. ⁊ ſ. e. l. qō cōſtitutuz. ⁊. j. de bo. poſ. ex te. mi. l. i. ſed contra. C. e. l. ſcriniarios. ſo. vt ibi.

a ¶ De acquirenda hereditate. ¶ Poſt deliberationez adit inſtitutus vel repudiat. ⁊ ideo de hoc dicit. ⁊ dic adire ⁊ repudiare extrancorū; imiſcere ⁊ abſtinere ſuoꝝ. ut inſti. de here. qua. ⁊ dif. §. extrancis.

Qui totam. Aditione partis totuz quod poteſt acquiri ārit: ſiue ſimul ſiue diſcretis ptib⁹ hr̄ditas deferat. h. d. cū. l. ſe. bar. ⁊ bal. vel ſic ſm baldū. Aditio ptis trahit ad ſe totū ſiue ex vnica inſtitutione ſiue ex pl̄ibus ptibus diſcretis. bal. Et ſz bar. diuidit i duas ptes primo logr̄ qñ tota hr̄ditas fuit delata vni ſine diſtinctione partiuz. ſcō vni per diſtinctionem partium. bar.

b ¶ Qui totā. pōe caſuz vt. C. de impub. ⁊ alijs ſubſti. l. teſtō: vt aliqd videat addere ler ſeq̄ns nā dicit. Sz ⁊ ſi qs ⁊c. Itē pōe in inſtituto ex aſſe q ſe gerit heredē. p pte totā hr̄ditatē vl̄ agnoſcer: vt. j. e. l. ſi ex aſſe ⁊ ſz hoc ñ pōt. p pte adire ⁊ ſuccedere. ⁊ fac. j. e. l. ſi ſol⁹. §. idē puto. ⁊. C. de oī agro deſ. l. iiii. li. xi.

De acquirenda vel omittenda hereditate. Q Aulus. Qui totā hereditatē acq rere pōt: is p pte eā ſcindendo adire nō poteſt. Sed ⁊ ſi qs ex plu- Q Lian⁹ rib⁹ ptib⁹ i eiuſdē hr̄ditate inſtitut⁹ ſit: non pōt quaſdaz ptes repudiare: q̄ſdā agnoſcere. I Dem. Quādiu prior heres inſtitut⁹ hereditatē adire pōt: ſubſtitutus non poteſt. I Dez. Nolle adire hr̄ditatē ñ uidet qui nō pōt adire. I Dē. Mutū necnō ſurdū ēt ita natoſ p hr̄de gerē ⁊ obligari hereditati poſſe ꝟſtat. ¶ Euz cui leget bōis interdicit: heredē inſtitutū poſſe adire hereditatē ꝟſtat. I Dez. Qui in aliēa eſt ptāte nō pōt in quitū hr̄ditati obligare eum i cui⁹ ē ptāte: ne eri alieno pater obligeť. ¶ Sz i bonoꝝ poſſiōe placuit ratam haberi poſſe eam quā citra volūtatem agnouit is qui poteſtati ſubiect⁹ eſt. ¶ Sz ⁊ ſi legitima hr̄ditas filio delata ſit ex ſenatuſcōſulto orficiano matris: idem erit probādū. ¶ Sed ⁊ ſi nō adierit filius: diu tñ poſſedit pater hereditatez: credendus eſt vterqz ad miſiſſe hereditatez vt diu⁹ pi⁹ ⁊ ipe rator noſter reſcripſerūt. ¶ Si is q putabat ſe filiūfamilias: patris iuſſu adierit: cum neqz ſibi neqz ei qui iuſſerit⁹ queſiſſe hereditatē conſtat. q̄z q̄z is quē pr̄ iuſſerit adiſſ ⁊ deceſſerit: ſi adierit iā mortuo patre obliget ſe hereditati vt iulian⁹ lib. xxx. digeſtoꝝ ſcripſit. nam eū qui dubitat vtruz filiuſſamilias an paterfamilias morte pr̄is fact⁹ ſit poſſe adire hr̄ditatē magis admittit. ¶ Interdum filiſfamilias ⁊ ſine aditiōe acqr̄ēt hēditatē bis i q̄rum ſunt ptāte: vt puta ſi nepos ex filio exhr̄dato hr̄s ſit inſtitut⁹: pr̄em eni ſuū ſine aditōe faciet heredē: ⁊ qui lata ex teſtō vſqz ibi. ſed in bonoꝝ. ſcō in bonorum poſſeſſione vſqz ibi ſz ⁊ ſi fi. Tertio in hereditate delata abiteſtato. ¶ Dau. de ca. n ¶ Inuitū. i. cū cui⁹ nō p̄ceſſit volūtas: ut differat a caſu ſequēti. ſed in bonoꝝ ⁊c. ſed ibi eſt alia rō. ne eri. ⁊c. p̄cedere. n. dz iuſſus: ut. j. e. l. ſi qs imbi. §. iuſſum. ſz bñ ſe obligat hodie: ut. C. de bōis q̄ lib. l. fi. o ¶ Obligeť. l. iuit⁹. p ¶ Sz i bonoꝝ placuit. ēt ſi ab initio nō ꝟſenſerat.

q ¶ Ratā haberi: ut ⁊. C. q admit. ad bo. poſ. l. i. ⁊. j. rē ra. ha. l. bonoꝝ. ſic ⁊ trebelliana ſtitutio poteſt haberi rata: vt. j. ad treb. l. ſeruo. i. §. i. ſic ⁊ peti pōt p curatorē ſz hr̄ditas nō adiri: vt. j. e. l. paulus.

r ¶ Senatuſconſulto: ut inſti. ad orficiañ. ſe. cō. nam ⁊ ea legitima deſ ſz nō ſit er. l. rū. ta. vt. j. vñ le. l. ii. §. fi. ⁊. l. ſe. ac.

s ¶ Idem erit p̄banduz: ut. ſ. non poſſit adiri.

¶ Sed ⁊ ſi. Er diuturnitate tp̄is cū patientia p̄ſumunt oīa ſolēniter acta. h. d. ¶ Dau. de ca. ⁊ Bar. ⁊ Bal.

t ¶ Diu. i. lōgo tp̄e: ut. j. q ⁊ a qb⁹. l. ſz ſi fideicō. §. ariſto. b.

u ¶ Pater. filio ſciente. ⁊ non ꝟtradicēte. idez ⁊ ſi poſtulaſſet filius: ut. ſ. de pe. here. l. ſi filius. azo. ⁊ arg. ſ. ad mace. l. ſi fili⁹. ex tpe ergo p̄ſumit ſolēnitas obſeruata. ſic. ſ. de vſur. l. cum de in rem verſo. ac.

x ¶ Credendus eſt vterqz. i. pater ⁊ filius. azo. vel dic pater i quē tranſeunt obligatiōes ſm bas. ll. vt. j. e. l. placet.

¶ Si is qui. Qui iuſſu alterius adit p̄ſumit ſolū iubēti q̄rere velle ſi iuſſum credat valere. ſecus ſi ſciat inualidū vel ſine iuſſu adit. h. d. Bar.

y ¶ Putabat. tria dicit primū. ſi is. ſcōm q̄ q̄ ⁊c. tertiū. nā cū ⁊c. in p̄mo adiuit viuo iubente. in ſcō eo mortuo. in tertio viuo vel mortuo. Dic g ſm Joā. q̄ facit dſiam inter errātē vt in p̄mo caſu. ⁊ dubitātē vt tertio caſu. vt p̄mi aditio nō teneat. alteri⁹ ſic: vt. j. e. l. qui putabat. §. qui bona. ⁊. §. fi. ſed ar. contra. C. de cōdi. inde. l. fi. ⁊ exp̄reſſe reprobatur dicta diſtinctio: vt. j. de condi. ⁊ demon. l. multis. in fi. vbi de errante ⁊ dubitante dicit quēlibet poſſe adire: ⁊ quis errat vel dubitat. dic vt. ſ. de teſta. l. de ſtatu. diſtingue ergo inter dubitantem ⁊ errantē de facto. vel q: credit matrē ſuam fuiſſe vxorē q̄ fuit cōcubina vt in p̄mo. ⁊ cū q in iure vt ibi: nā cū ⁊c. ſm hoc ſciebat ibi p̄ſem mortuū: ſz non credebat p hoc filium fieri ſui iuris. Sed melius in oī errāte vel dubitante attēdas an eius erat ꝓpoſiti vt ſi liber vl̄ paterfa. ēēt. vellet cē hr̄s. an vo iubēti tñ q̄ri nec de ſe aliqd cogitauit. In p̄mo caſu querit ſibi ſi abſq; iuſſu alicui⁹ adiuit vt ibi. Nā ⁊ cū ⁊c. vt. ſ. ti. i. l. q iure. In ſcō nō ſibi: q: nō voluit. nec iubēti: q: nō potuit. ſic. j. de rebus du. l. i ambiguo. Et bñ ſic diſtinguit q: ꝓpoſitū adcūctis dicit. l. diſtingui: vt q̄rat poſſeſſori. cur ergo nō attēdit vt q̄rat ſibi ſciēti cōditionē ſuā: vel dubitāti vel errāti in ea: vt. j. de acq. re. do. l. hō liber. ⁊. l. liber hō. Et forte iō hic ſic diſtinguit adeat cū iuſſu vel nō: q: nō credit ſibi velle acqrere cuz adiuit iuſſu. ſed ſi ſine iuſſu ꝟtra. ⁊ hec oīa cuz his qui putabat ſe filiūfa. ſcit ſe nō eſſe neceſſarium heredē. aliqn ſi putat ſe neceſſariū: q̄uis ſit extrane⁹ heres nec adire nec repudiare pōt: vt. j. e. l. is q. ⁊. l. ſe. Dic ergo ſi is q putat errando in facto vel in iure. ſz. j. dubitādo ſm p̄mū. vel dic q putat. ſ. errando in facto ſz j. in iure ſm aliū. vel dic q putat. ſ. errando vel dubitando: nō tñ ſibi ſed iubēti acquirere volens ſed. j. ſibi ſm tertium.

z ¶ Patris. putauit. a ¶ Sibi. q: non vult.

b ¶ Qui iuſſerit. q: non potuit.

c ¶ Quāq̄. ab initio iuſſus inutilis aditionē vitiat: vt. ſ. q̄q̄ ille q er poſtfacto ſit inutilis non vitiat qn queret adeunti. Et eſt rō q: ſufficit ſemel fuiſſe vtilem. ar. j. de viuer. ⁊ tēp. preſ. l. ō acceſ. in fi. Alij dicūt ideo obligari hr̄ditati filiū. q: ſuccedit p̄ſi q tenebat hereditati rōne iuſſus. ac.

d ¶ Pater. ſ. verus. e ¶ Nam cū. valet hec aditio mortuo iubente. nā valet q̄ñq; etiā eo viuo q̄ñ adiens dubitat. ſed nō errat ſm p̄imū. vel q̄ñ erat in iure ſm aliū. vel q̄ñ ſibi querere voluit adiens ſm tertium. ac.

f ¶ Sit factus. igit de ſua ꝟditione dubitabat ſecus ſi teſtatoris: vt. j. e. l. ſz ſi de ſua. Item error vel dubitatio facti eſſe pōt ſi credebat viuere patrē cū eſſet mortuus. idē iuris ſi ſciebat mortuū ſed non credebat q̄ filius p hoc fieret ſui iuris. ⁊ facit. j. e. l. ſi qs mihi bona. §. iuſſu. ⁊ de vſuca. l. iuſtum.

¶ Interdum. Si filius in ptāte eſt alicui heres neceſſarius facit patrē neceſſariū heredē. ſecus ſi fuit volūtarius. h. d. Bar. ¶ Dau. de ca. ⁊ Jo. de imo.

g ¶ Interdū. regulariter cū filius inſtituit iuſſus p̄cedere p̄ſis ⁊ ſequi aditio vz vt p̄ſi querat: vt. j. e. l. ſi qs mihi bona. §. iuſſum. ſed hoc fallit. ac.

b ¶ Inſtitutus. ab auo qui vtrūq; in ptāte hēbat. ac.

i ¶ Facit heredē. ⁊ ita querit ei. cū. n. exheredatus filius hēbatur p mortuo: ut i auc. de here. ⁊ fal. §. exheredatos. nepos ſit heres auo ipſo iure ⁊ neceſſarius: vt in fi. hui⁹. l. ⁊ inſti. de here. qua. ⁊ dif. §. ſui. que videť cōtra. ſed non eſt cū hic p mortuo ſit. Itē per ꝟſōs eodē momēto quo querit p̄ſi in cuius eſt ptāte ut. j. e. l.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

placet ⁊ necessariū facit: vt hic ⁊ in fi. huius. l. qꝛ qꝺ filius querit: patri querit. hodie secus: ut. C. de bo. q̄ li. l. fi. ⁊ facit. ſ. de castrē. pecu. l. er castrēſi in prin. ac.

a ¶ Sed ⁊ si qs heres ſtituꝰ. ab aliquo extraneo vt locū habeat qꝺ dicit in fi. qꝛ ipse nō esset ⁊c. vel dic a patre suo in cuius erat ptāte instituꝰ. vel retine pſonas superiores. ⁊ dic nepos ab auo. i. a pfe filij exheredati: q filiꝰ exiuerat de sui pfis ptāte. alioquin nulla esset adoptio cū mortuo auo nepos in sui patris caderet ptāte vt in ſti. qbꝰmo. ius pa. po. ſol. ℌ. i. sed certe hic vltimus casus stare nō pōt qꝛ adoptiōe facta statim ⁊ hr̄ditas iā quesita nepoti vtpote suo hr̄di acqrerēt adoptanti: ut. ſ. de adop. l. si pf in pn. ⁊ sic iā denuo adiri seu acqri nō pōt. Itē ⁊ finis nō posset hñ adaptari. Itez nec alie due positiones casus valēt. sed hec valet vt dicas qꝺ ticiꝰ filiū suuz exheredauit ⁊ extraneū ſtituit coqz mortuo antecp̄ adiret a filio exheredato ē adoptatꝰ.

b ¶ In ptāte. adoptantis vel patris eius. ac.

c ¶ Nam per eū. hñ dico qꝺ nō facit cū necessariū nam ⁊c. hec tñ regla fallit. ſ. de castrē. pec. l. er castrēſi. ⁊ dic vt ibi no.

d ¶ Exituruꝰ. ſ. necessarius.

¶ Celsus. ℙrotestatio precedens actui sequēti contraria: facit vt actus subsequens nihil operet. h. d. bar. ⁊ Jo. ō imo.

e ¶ Celsus. alꝫ. ℌ. celsus. alꝫ l. eum.

f ¶ Fallēs: ut qꝛ presciēs se cogendū dā corā qbusdā fuit ptestatꝰ qꝺ iz adiret p nihilo volebat esse ad qꝺ. ſ. de le. ii. l. si quis in prin. ac

g ¶ Nō fieri. imo fit: iz abstiet vt. ſ. qꝺ me. cā. l. si mulier. ℌ. si metū. ⁊. ſ. c. l. si metꝰ. q̄ sunt ꝑ. So. hic fallēs ibi nō. alij dicūt qꝺ hic de eqtate ibi ō rigore. alij ecōtra qꝺ ibi ō eqtate ptoria. hic de stricto iure. i. ciuili. alij qꝺ ñ sit heres. ſ. cū effectu qꝛ abstiet. ⁊ pma placet. Itē opponit. metꝰ vbox nō fuit iustus: q̄ nō impedit fieri heredē: vt. ſ. qꝺ me. cau. l. v. vi. ⁊. vii. ⁊ q. ex cau. ma. l. metꝰ. ſo. hic fallēs. vñ si ēt nullus fuisset metꝰ nō tenuisset aditio. Itē op. C. e. l. cū aliqs. iz ibi p iudicē cogitur adire. sic. ſ. ad se. cō. treb. l. nā qꝺ. ℌ. q cōpulsus. b ¶ Nō facere. hoc pōt intelligi cū suus ab aliquo cōpellit nō a vñ: aliqn ꝓtra: ut. ſ. si qs omit. cau. testa. l. i. ℌ. i. azo. ⁊ facit ad. l. ſ. de neg. gest. l. at q natura. ℌ. si libero. ⁊ de tute. l. qui testō. in fi. ⁊ de iudi. l. ij. circa prin. ⁊ de auc. pſ. l. i. in fi. ⁊. ſ. de acqui. rerū vo. l. bō liber. in prin. ar. ꝓtra. ſ. de ritu nu. l. si a patre.

¶ Si quis. Vulgaris substitutio expirat si p istitutū adeuntē alteri hereditas acgratur. h. d. Bar. ℙdau. de ca. ⁊ Jo. de imo.

i ¶ Filiūfamilias. alterius ⁊ sciebat cū filiūfamilias esse. aliqn distingue vt in seruo: vt. ſ. de here. ſti. l. si pf. ⁊. l. se.

k ¶ ℙdfis iz ergo pf nō filius videak ēe heres: ut. ſ. e. l. qui in alienū. ℌ. interdū. nō ideo defecit ꝯditio: qꝛ intellerit si heres non erit. i. si hereditatē sibi vel patri nō q̄sierit: vt. d. l. si pater.

¶ Si filius. Suus hereditatē patris nō agnitā trasmittit cū beneficio abstinēdi. put etiam habebat ipse defunctus. h. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

l ¶ Sciret se. qꝺ si ignorauit: ñ. idē nisi se imiscuerit. m ¶ Abstinere. ⁊ habere paternā. iz si vellet abstiere a pfna ⁊ hr̄e auitā posset: ut. C. si vt se ab here. ab. l. i. ⁊. l. ij. ⁊. C. vñ lib. l. q se. azo. n ¶ Idem tribueret. ſ. si viueret: vt ſ. e. l. ci qui. ⁊ inſti. de here. q̄. ⁊ dif. ℌ si bis pmittit. ergo idē ius bēbit ciꝰ heres: vt. C. de iure delī. l. cū antiqtas. in fi. ⁊ de rē. iur. l. qō in ius. Itē ꝑ. ſ. pri. ℌ.

¶ In omni. Hereditatē agnitā p defunctū nō pōt eius heres repudiare. h. d. bar. ⁊ Jo. de imo. o ¶ Qui ei. pura scio p ¶ Qui. scius.

q ¶ Videt. no. qꝛ heres heredis ⁊c. vt ⁊. C. de here. inſti. l. fi. ⁊. ſ. de vb. ſi. l. heredis. ⁊. ſ. de pe. here. l. iii. ℌ. sed si ticio. ⁊ dic qō ibi no. ⁊ ad idē. C. de le. l. ī ānā libꝰ. ⁊. ſ. de iure īmu. l. iiij. fallit in casibꝰ: vt. ſ. ō vb. sig. l. sciēdū. ⁊. ſ. de vul. substi. l. q liberis. ℌ. fi. ⁊. C. de vsufruc. l. antiquitas. ⁊ de vul. substi. l. si filius. ⁊. ſ. de castrē. pecu. l. i. vno modo littera illa intellecta.

r ¶ ℙpōt omittere: ut. ſ. pri. ℌ. ꝓtra. so. hic adierat ticius. ibi non. ac.

¶ More. Qui nō pōt se obligare nō pōt adire hereditatē. h. d. bar. ⁊ Jo. de de imo. Et diuidit in duas ptes. qꝛ primo ponit vnā regulā generalem: Secō infert ad speciē. Sēa ibi hereditas. bar. ⁊ Jo. de imo.

s ¶ More ciuitatis. romane per excellentiā: ut inſti. de iure. na. ℌ. ius aūt quem seruamus: ut. ſ. de le. ⁊ se. cō. l. de quibꝰ in prī. t ¶ Obligari pñt. ſ. hereditati vt subijcit. ⁊. ſ. de auct. pres. l. obligari. ℌ. hereditatē. ⁊ ē rō. ne habeāt vāna: ut inſti. de auct. tu. ℌ. neqz. ⁊ ne verenk: ut. ſ. de mino. l. minor. xxv. Idē de adulto dicas sine curatore: ut. C. de admi. tu. l. cum qdam. si aūt est infans solus tutoꝛ: ut. C. e. l. si infanti. ℌ. i. vel dic scō obligari alicui ex pacto vt sibi studi uarie ponak. ſ. qꝺ sequak de hereditate. ac.

u ¶ Quin. i. qꝺ.

x ¶ Obliget nos. ⁊ sic obligaret pupillos: ut ⁊. ſ. ad treb. l. nō. n. ⁊. ſ. q bus ex cau. in pos. l. ulti.

y ¶ Soluendo: ut ⁊. C. e. l. si te. nisi fiat inuentarium: ut. C. de iure delī. l. fi. ℌ. si autē.

z ¶ De ea autē hereditate: ut pupilli eam nō adeāt sine tutore. ⁊ facit. ſ. ō ꝯdi. ⁊ de. l. qꝺ pupilꝰ. ⁊ de reg. iur. l. pupilꝰ.

a ¶ Necessarie. huic enī ipso iure obligat iz posit se abstinere iure ptōrio: vt. ſ. l. pri. ℌ. i. ⁊. ſ. ō fideicōmiſ. li. l. cū q̄st. ℌ. sed ⁊ si qs. Item necessarius heres tñ qñqz inde abstinet quo ad qꝺ vt. ſ. de her. inſti. l. iii. ℌ. q fideicō. qō qualiter sit intelligēdū dicā. ſ. e. l. necessari. ⁊. ſ. de mi. l. aiꝫ ptor. ℌ. nō solū. azo.

b ¶ Impubes. maior i fante alꝫ solꝰ pf: ut. C. e. l. si infanti. in prin.

c ¶ Cōsilij. pleni aliqd tñ bēt vt viri. ⁊ facit. ſ. e. l. pater. ac.

¶ Pupillus. Pupillus potest cum tutoris auctoritate hereditatez adire. h. d. bar. ⁊ Jo de imo. sed bal. addit si pupillus maior: infante fuerit

a ¶ Si fari. i. maior infante alꝫ solꝰ tutor: vt C. de iure delī. l. si ifanti. ℌ. i. vel infans tutore auctore: ut. ſ. ad treb. l. seruo iuito. ℌ. si pupillo. subaudi q̄ hic maxime. sed in hoc differt qꝺ si est maior nō potest solus tutor vt stati dicet.

b ¶ Discernere pōt. sic. ſ. de iureiu. l. qui iurasse. ⁊ de iur. ⁊ facti igno. l. regula. ⁊. ſ. ō fal. mo. l. i. ⁊. ſ. rē pu. sal so. l. fi. in fi. c ¶ Furiosus. iz in isto adit solus curatoꝛ: vt. C. de cu. fu. l. fi. ℌ. tali. ⁊. ſ. e. l. qui seruz suū. sed an faciat furiosum heredē. dic vt ibi. at hic oportet ambos cōlentire: ut. C. e. l. potuit. ⁊ ad hoc. ſ. de re. iur. l. in negocijs.

d ¶ Cum tutoris: ut. ſ. l. pri. nō. at curatoꝛ nō sufficit pupillo: vt. ſ. de ap. l. cū in vna. ℌ. tutoꝛ. sed adulto sic: ut. C. de admi. tu. l. cū qdam. Itē in bo. pos. solus tutoꝛ: ut. ſ. de bo. pos. l. tutoꝛ. ac.

¶ Ex asse. Heres insolidū institutus ademdo p pte totā hereditatē acquirit. h. d. Jo. de imo. vel sic ſm bal. Qui partē iduidui facit totā fecisse videt. Bal. e ¶ ℙparte. tñ. vel sciens se insolidū heredē. vel credens tñ de pte quā vult adire ⁊ dic vestinauerit. i. proposuerit cū effectu. ſ. adeundo: ut. ſ. e. l. i. ⁊. ii. ⁊. ſ. de le. ii. l. neminē. ⁊. l. si crimē. ⁊. ſ. e. l. q se. ⁊ de le. i. l. legatariꝰ. sed ꝑ. ſ. e. l. ex semisse. so. ibi.

¶ Impuberibus. Minus solēnis aditio non officit beneficio abstinēdi. secus si aditio teneat iz restitutio in integrū ꝓpetat. qꝛ tūc opus est restitutionis in integrum. h. d. bal.

f ¶ Impuberibus. per banc. l. dicit. pꝺ. non esse necessariam in integ. restitu. impuberibus. etiam cum tutoꝛe adeuntibus. alioquin idem esset in impuberibus qō puberibus. nam ⁊ puberes restituūtur: vt. ſ. e. l. si minoꝛ. sed tu dic qꝺ hic impubes sine tutoꝛe: pubes sine curatore adiuerunt cum non haberent tutoꝛem vel curatoꝛem quoꝝ aditio non tenet ipso iure: ut. ſ. e. l. pupillus. ergo sine restitutione deserit. at puberis tenet cū curatoꝛem non habet: ut. C. de in integ. restitu. mi. l. si curatoꝛ. ⁊ ideo non sine restitutione iuuatur si adiuit vt hic. ⁊. ſ. e. l. necessarijs. Si aūt curatoꝛem habet similis est pupillo: ut dicta. l. si curatoꝛem. Vel secundo intellige qꝺ impuberes vocet minores. xxv. an. qui iuuantur etiam si adierint vel ipso iure vel per restitutionē ut ex premissis patet. at puberes vocet maiores. xxv. an. qui nullo modo iuuātur: ut hic ⁊. C. de repu. here. l. iiij. ⁊ ſm hoc non facit hec. l. ꝓo. p. in eo qꝺ dirit pupillum solutē. debitum naturale condicere: non prehabita restitutione: vt ⁊. ſ. de condi. inde. l. interdum. quia hic nec ante aditionem tenebatur. nec post cuz sine tutoꝛe adiuit. at ibi naturaliter saltē tenebatur. ⁊ ideo nō condicit solutam ⁊ consumptam sine restitutione: ut ibi no. ⁊ facit. ſ. de mi. l. aiꝫ ptoꝛ. ℌ. sed ⁊ si heredi. ⁊. ſ. l. pri. ac.

¶ Si qui. Suus qui se non immiscuit potest abstincre beneficio edicti pretoris sine aditione iudicis. h. d. Jo.

g ¶ Immiscuit. erit ergo suus: ut in rubrica no.

h ¶ Sine minoꝛ. sed minoꝛ ēt pōt: vt. ſ. l. pri. accur.

i ¶ Quoꝝ. pupilloꝝ. k ¶ ℙpater. cui succeſſit ät pupilli. ac.

a Hereditatē. ani. i. patris sui. idē si decessisset ignorās delatā: vt. s. e. l. si quis. §. i. ac.
b Amouerat. qz tunc bñficiū abstinēdi amisisset cū sit suus: ut. ī. co. l. si seruū. §. prętor ait. in extraneo secus: ut. ī. e. l. si extraneus. ac.
c Gesserat. in bonis aui. ꝛ facit. C. si se ab here. ab. l. i. ꝛ. s. l. pri. ꝛ. ī. e. l. necessarius. ac.

I Sam. Illa hr̄di tas p repudiationē perdit q̄ pōt adiri. sec⁹ si tūc adiri non poterat. b. d. bar. ꝛ Jo. de imo.
d Hoc ita. s. qp istitutus repudiet. ꝛ sic ad p̄mum non primū dictū refertur. vel sic hoc ita. vt. s. cā eē delatā si adit. nō sic hoc ita. s. delataz posse repudiare si in ea cē. qz p̄ quertibilia sunt esse delatā ꝛ posse adiri: vt. ī. ō p̄b. si. l. delata. ꝛ sic male loquerek.
e Nihil egit. nisi cor̄ iudice creditorib⁹ instā tibus renunciet ꝛ se non aditurꝫ dicat: ēt si condi tio extiterit: ut. ī. de cur. bo. dā. l. i. ꝛ. ī. e. l. i plu riū. i fi. q̄ sunt ō. ar. s. ō oriq. iur. l. ii. §. ꝛ cū pla cuisset. ꝛ de of. p̄to. l. le gatus. Jtē ō. ī. e. nec is §. hz si q̄si. so. p. l. ī. e. l. illud. Jtē ō. C. ō pac. l. i. so. vt ibi. Jtē aliud est in bonoꝝ possessione pe tenda q̄p in aditiōe hereditatis: ut. ī. de scōis ta. l. ii. §. si sub ꝯditiōe. ꝛ. §. si qs ita cū ꝯcor. ꝛ. ī. de reg. iur. l. q pōt. ꝛ. ī. ō suc. edic. l. i. §. decretalis. ꝛ de. i. l. si ita scriptū. §. i. ꝛ. ī. e. l. is pōt. ꝛ. l. si qs extra. §. si ita. ac.
f Qualis q̄lis. dūmodo nō impossibilis de natura vel iure: qz tūc habeā p nō adiecta. vel nisi sit talis: ut habeaī p ipleta: ut qz nō stat p here dē: ut. s. de ꝯdi. insti. l. i. ꝛ. l. ꝯditiōes. ꝛ. ī. q̄ vi. le. ce. l. v. ꝛ de ꝯdi. ꝛ de mon. l. obtinuit. ꝛ. l. ahq̄. g Arbitriū. s. hr̄dis ꝛ sic est ptātiua. ꝛ dic tacite: ut si. r. des esto heres. secus erpsse si voles: ut. s. de cōdi. insti. l. fi. ꝛ. l. ꝟba. vl̄ arbitri. s. ef̄nei tacite nō erpsse: ut. ī. de cōdi. ꝛ demō. l. nōnunq̄. hec aūt ꝯdi. si iste arbitrer heres esto vl̄ ubi lego. videt pura: vt. ī. de le. ii. l. i. Jtē qdā vūt qp si erpssim si voles heres esto. nō sit p pu ra q̄p̄ statiz possit acgrere: ꝛ tūc fallit regula. ī. e. l. is pōt. hz p̄mo debeo purificare. hz dic ut p̄dicti. ꝛ no. s. de here. insti. l. iam diu.
Si quis. Qui nō pōt adire. ꝓpter dubitationē an testator viuat: vl̄ ꝯditionis pendēnā nō pōt ēt repudiare. h. d. bar. ꝛ Jo. de imo.
b Dubitet. qs dicit dubitare. dic vt. ī. eo. l. cū qdam. §. qō dicit.
i Nihil agit. qz nec adire pōt: ut. ī. eo. l. heres institutus. ꝛ. l. se. h.
k De hereditate. s. repudianda. ac.
l Nihil valebit. qz nec adire pōt: ut. s. ea. l. in p̄in. ꝛ. l. q̄diu. ꝛ. ī. e. q̄ diu. ꝛ facit. C. de cap. l. nec nos. et. ī. e. l. qui supstitis. ac.
Nec hs filius. Hereditatē filio delatā testamētariā vel legitimā pa ter ꝛ filius simul repudiare pñt. hz nō alter sine altero. h. d. cū. l. se.
m Nec hs filiusfa. instituus filius ab aliquo ꝯēplatione pfis. ꝛ sic pfecticia. s. sit hereditas: ut. s. de vul. ꝛ pup. sub. l. hz si ples. §. in arrogato. vel sui cōtēplatione: ꝛ sic aduenticia nō pōt repudiare vt patri noceat: hz iubebit adhuc eū adire: ut h. ꝛ. C. de pac. l. filius. ꝛ ecōtra pt nō nocet filio: qz nec antea ptinebat ad filium: ut. ī. e. l. placet. vel nō nocet qz post mortē pfis adire poterit. hz an ipsi pfi? forte nō. ar. ō. s. so. ma. l. ii. §. de nupt. Aliqs ꝛ lex q̄ ab intestato vt p officianum: ut. s. e. l. q in aliena §. hz si legitima. hz non iure pm qō querit ꝓprietas filio in aduenticia in dubitanter obtinet qō hic dicit: ut. C. de bo. q̄. li. l. fi. Alij vūt hic a matre filiū instituū ꝛ in. l. se. ab eadē hereditatē delatam ab intestato. ꝛ dicunt ēt iure isto eā q̄ri filio p. l. s. e. l. q in aliena. §. hz ꝛ si. qō nō placz. qa primo p cōstantinū hoc fuit inuētum: ut. C. de bo. ma. l. i. ꝛ hz filio deferatur statim patri q̄rit. Jtē opp. insti. p quas per. §. i. vbi pt dat cui vult Nō. pōt acqsitū nūc. qz tā nō est spes filio. hz aī qz spes est filio si fiat sui iuris non potest pt repudiare sicut in seruo: ut insti. de here. insti. §. alienus. tpe. n. additionis in hereditate ꝓsiderat ꝯditio instituti. secus in legatis ꝛ stipulatiōib⁹ vt ibi no. Jtē secus ē in dño et ꝑno: ut. ī. de le. l. legatū seruo. et de suc. edic. l. i. §. p fūn. et facit. C. de repu. bo. pos. l. filio. et. s. ō ureuar. l. quāto magis. ibi ipsi aūt re ct. et. C. e. l. remitte. et ō fideicō. l. ex repudiatione. ac.
n Dē ēt ē si legitia. ex officiano: ut. §. e. l. q ī aliena. §. hz ꝛ si legitia.
I Sam. Error an qs sit voluntarius vel necessarius ꝑdit repudiationē et additionē. h. d. bar. et Jo. de imo.
o Necessarium. qs sit suus et necessarius vel necessarius tm̄ hēs insti. de here. quali. ꝛ diffc. in p̄in. ac.
p Non poterit. in eodē errore ꝓsistens. vt sic verba ad idē tēpus referant: sicut arbor mala nō facit fructus bonos. s. cr̄ūs mala. ꝛ est rō qz credēs se necessariuz credit se non posse repudiare. ꝛ qz de iure suo non est certus qō omnū heredum commune est. q Repudiare. vel adire: ut. ī. l. pro ri.
r Plus est. qz in aīo cōsistit aditio: vt insti. ō here. q̄. ꝛ dic. §. fi. ꝛ no. generale dcm̄: vt. ī. de iiur. l. cū q. §. fi. ꝛ. l. itē apō. §. interdū. ꝛ. s. q. mo. vsufr. āit. l. is q. hz ar. ō. s. ī. ō cri. ex pi. her. l. fi. ꝛ p emp. l. ii. §. si a pupillo. ꝛ insti. de leg. §. si qs re. ꝛ. ī. de ma. vin. l. iiii.
s Ecōtrario. hz in quo ē eē cū idē videat: rn̄. s. non repudiat: hic ecōtra non adit. sed vtrobiq; erat voluntarius. sed putabat qp cēt necessarius. sed nūqd ecōtra si ī veritate erat necessarius: hz se voluntariuz credidit: rn̄. si necessarius tm̄. ptinus ē heres: vt ī sti. ō here. q̄. ꝛ vif. ī p̄n. nisi in casu qn̄ fit de necessario voluntarius: ut. s. ō here. insti. l. tij. §. q fidei. hz qdā vūt eū nō fieri protinus heredez p hunc casuz huius. l. ꝛ in hoc dicit erio. si aūt suus ꝛ necessarius: est p p̄torē volūtarius: vt no. s. e. l. more. ꝛ iō adire nō poterit vel repudiare cū in suo iure errat.
t Nō pot. s. adire hereditatē etiam si velit in errore permanens. ac.

Nec is. Qui dubitat de viribus testi nō pōt adire. Jtez aditio alteri⁹ non impedit eū q est cert⁹. b. d. bar. u Nec is. alʒ inciput is qui ꝛ deest nec. ꝛ tūc primus ꝛ secūdus casus idē sit. si tu bēas nec ꝛ erunt duo casus.
p Repudiare. vel adire: ut. ī. l. pri. y Pōt. ēt si nolit qz de iure suo ē incertus. ac. z Hz si certū sit. puta cū ipse heres dr̄ falsum cōmisisse: tūc certus ē de iure suo: ꝛ ideo adire vel repudiare pōt. secus si alius dr̄ fecisse falsuz vt hic: ꝛ. ī. e. l. cū falsum. ꝛ. l. cum quidam in fi.
Heres. Repudiatione vnius iuris nō videtur aliud repudiatū: nisi repudiatum nō poterit sine illo repudiari. h. d. bar. ꝛ Jo. de imo.
a Legitimus. qz primior. b Nō amittit. pōt ergo vno iure repudiare ꝛ altero amplecti: sicut ꝛ ille q iure ciuili ꝛ prętorio succedere pōt: ut no. C. e. l. puberē. ꝛ hoc verū si nulli sint legatarij. alʒ tenet ad onera ac si ex testō adijsset: vt. C. si omis. cau. test. l. ii. in p̄n. Jtē pōt hic rō colligi quid operetur substitutio duobus ef̄neis institutis. vos inuicē substituo. cū iure accrescēdi sunt idē cōsecuturi: qz vno iure repudiari altero amplecti poterūt. c Utrūq; idest hr̄ditatē vtroq; iure obuenīētē. ꝛ est. sic. ī. e. l. ī pluriū. hz ꝯtra. s. e. l. is q. ii. rn̄. in eo qp pōt ꝺ repudiari legitima q̄ nō est delata. so. ī. e. l. illud. ac.
d Fuerat delata. bona rō: ut. s. e. l. is q. ii. rn̄. ꝛ. ī. de suc. e. l. i. §. cū furiosi. habes ergo qp adhuc potest adire ex testamēto qz nō tenuit repudiatio cum ignorabat sibi delataz. hz si pōt adire ex testamēto nō est locus ab intestato: qz q̄diu est locus testamētarie ꝛ ct. ut. ī. e. l. q̄diu. ꝛ. ī. de reg. iur. l. q̄diu. ꝛ. C. cōia de suc. l. ante. ꝛ. C. vnde li. l. ii. ꝛ facit. ī. de excep. rei iudi. l. ex sertante. in p̄n. ꝛ. ī. de reg. iur. l. quotiens. ex duplici. ac.
I Spotest. Qui habet ius adcūdi principaliter ꝛ p se nō ipeditū ad sui vti litatem is repudiare pōt ꝛ alter non. h. d. bar. ꝛ Jo. de im.
e Hs pōt repudiare. ꝛ tunc. qs aūt ꝛ quādo possit acgrere dic homo liber pfs. compos mentis. maior. xxv. an. q scit testatorem mortuū ꝛ sibi delatam hereditatem. Suus ergo ꝛ filiusfa. adire nō possunt. nisi precedat iussus: ut. ī. e. l. si qs mihi bona. §. iussum. Item furiosus non: vt. C. e. l. qui seruum. In minore dic vt. s. e. l. more. ꝛ. l. pupillus no. Item scire debet testatorē mortuū: ut. ī. l. pri. ꝛ sibi delatam scire dz; qz pure institutus uel purificata ē institutio: ꝛ hoc scit: vt s. e. l. is qui heres. ꝛ. ī. e. l. heres. §. i. ꝛ. ī. de scōis ta. l. i. §. sciam. Jtē debet esse certus qp testator potuerit testari alʒ de viribus testamēti dubitat: ut ꝛ. ī. e. l. heres. §. fi. Item qp nullus cum precedat scire dz. alʒ de viribus testamēti dubitare videtur: ut. ī. e. l. cum quidam. §. i. Item scire dz qua ex cā ad eum pertineat: ex testamento uel ab intestato: ut. ī. e. l. si is ad quē. sed regula huius. l. fallit. nā tutor quādoq; solus adit vt infanti acquirat: ut. C. e. l. si infanti. §. i. ꝛ de bonorum pos. l. tutor. ꝛ. e. l. si pupillus. sed repudiare nūq̄: vt. d. l. tutor. ꝛ. ī. de suc. e. l. i. §. tutor. Item seruus repudiare non pōt: sed potest nolle adire: ut. C. de here. insti. l. iij. in fi. quid autem in filiofami. habuisti: vt. s. e. l. is qui in fin. Item decretalem possessiōez bonoꝝ acquirere quis pōt. non tamē repudiare. ꝛ est rō vt. ī. de succes. e. l. i. §. decretalis. concor. sunt. s. e. l. iiij. cum suis cōcordā. ꝛ. ī. e. l. si quis extraneus. §. hz ita.
Q Hereditatem. Nullus pōt se ꝓ herede gerere nisi mortuū testatorez sciat. h. d. Bar. f Qui hereditatē. defunctum. i. mortuum.
g Testatorē. ꝛ alia q̄ lā: ut no. s. l. pri. ꝛ facit. ī. e. l. nemine. ꝛ. l. q supstitis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

PRoherede. Nūc incipit tractare de ipso actu adeundi. ℨ. tractauit de facultate adeundi. vel sic. Qui facit aliqd tanq̄ heres oneribus hereditarijs obligatur. secus si alio aīo facit qō appere pōt vel ex pte stratione vel ex facti qualitate. h. d. bar. a ℂ Pro herede. aſr accipit hoc verbū p herede cū tractatur de pe. here. vt. ℨ. de pe. here. l. p herede. ⁊ p totū ti. ⁊ aſr cum tractat de vsucap. pro herede: ut. ī. pro herede. l. i. ⁊ p totum ti. azo.

b ℂ Quasi heres. sic. ℨ. fami. here. l. q errat in fi. ⁊. l. ⁊ puto. §. sed ⁊ si qs. sic. ℨ. de iure do. l. prosecticia. §. si pater.

c ℂ Nō ai. electiue pōit. nā solus aīus sufficit: ut ſti. de hered. q̄. ⁊ dif. §. fi. azo. ⁊. ī. c. l. gerit. ⁊ C. e. l. si auia. p factū tm. pbat volūtas: ut. C. ō repu. hered. l. i.

d ℂ Testari. i. ptestari coram plurib⁹. sic. ℨ. de neg. gest. l. nemini⁹. Sed an hēat necesse. s. ptestari circū. h. nō. sed cā tollē de dubitatiōis. ⁊ p eis. ℨ. de relig. l. ac si qs. §. pleriq;. sz illō funerādo: nō aliud gerēdo. vñ dic sm Joā. ⁊ azo. necesse esse. aliſ pſumit ee here: ut. ī. c. l. duo ffes. ⁊. C. ō repu. hered. l. i. ⁊. d. §. pleriq;. ℳā cū qs aliqd gerit qō suo iure facere potest: magis suo iure facere pſumit q̄ alieno: vt. ī. c. l. iulian⁹. §. si fuū. ⁊ hoc i suis. I exēcis dic vt. ī. pri. §. vl' dic tertio vt statim ibi dices. ac.

e ℂ Custodie. cā. sic. ℨ. de iure delib. l. ait ptor. ⁊. l. aristo. ac.

f ℂ Pro suo: qr putat rem alicunde suam vel forte maternaz vel aliunde. azo.

g ℂ Justa. i. que pro sepeliēdo iusta sunt. aliſ iusta aliſ busta: qr olim cōburebant in rogo cadauera mortuoꝝ. sic ⁊ ponitur ℨ. de in ius vocā. l. ti. in fi. ac.

h ℂ Nō heredis. s. hoc fecit. ⁊ facit. ℨ. de inoffi. testa. l. si vt ponis. §. pe. ac.

i ℂ Seruos. qd. i. aliquid. ad qō. ℨ. ti. ii. l. ait ptor. ⁊. l. aristo. Sz qs hoc pbabit: distinguit suus ab exēneo siue emācipato: vt. ī. c. l. iulianus. §. si fuū. ⁊. C. de repu. here. l. i. ⁊. C. de iure delib. l. i. sz forte in emancipato est rō: qr de iure ciuili ē icognit⁹ vt insti. de here. q̄ abi testa. de. §. emācipati. sz aditio hereditatis ē ō iure ciuili. sz in exēneo nō vī quare aliud sit q̄ in suo. melio⁹ q̄ vī ppēdendū ex q̄litate heredū psonaꝝ eoꝝ ⁊ ex qualitate actuū ⁊ rerū quas attingerēt vt sic q̄q̄z nō habeat necesse. pbare se nō fecisse aīo adeundi: q̄ ab aduersario. pbē feciſſe aīo adeundi. azo. aliqs tñ actus in suo presumit aditionē q in emancipato non presumit vt manumissio: vt. ī. eo. l. iulianus. §. si seruum. ⁊. C. de iure delib. l. i. ac.

ℂ Si quid. In his que nō transcūt ad heredes exēneos nomē heredis itelligit de filio: ⁊ ideo si illum actā facit vt heres: oneribus hereditarijs non obligat. h. d. bar. vel sic sm bal.. Filius tanq̄ heres petēdo opas incertas q̄ ad heredē exēneū nō trāscūt se imiscere vī: ⁊ in isto iure opartū creditores pōt imitti sm primā lec. bal. q vltra istā alias tres ponit vt ibi videri pōt. vel aliſ sic sm Jo. de imo. Filius agens vt heres itelligit se talē heredē asserere q̄lē regrit natura petitiōis Jo. de imo. k ℂ Cū peruenit. s. filio⁹. l ℂ Nō poterat: vt qr stipulat⁹ ē patronus sibi ⁊ liberis suis: ut. ī. de vbo. ob. l. qōcunq;. §. ii. vel melius erat stipulatus incertas: ut. ī. de ope. li. l. fabriles. ⁊. l. a duob⁹. ⁊. l. cū patronus. §. i. non aūt placet q⁹ de obsequijs in faciēdo dicat q̄ ad exēneū heredē nō trāscunt: vt. C. de op. li. l. liberti. qr creditorib⁹ nō vak eaꝝ petitio cū nihil pficeret eis. ⁊ facit. ī. c. l. si qs nō quasi. ⁊. ī. ad treb. l. si patroni filius. ac. m ℂ Nō gessisse. satis rñdet qōni cū hec duo sunt parta p herede gerere ⁊ hereditati obligari: ut. ℨ. c. l. more. ⁊ no. q⁹ qdā hūt quasi gessisse sine non. p quo est. ℨ. in pn. §. vbi dicit tñ q̄ si supiorib⁹ aduersari: ⁊ vbi dicit q̄ si hēs. ⁊. ī. eo. l. gerit in fi. ⁊. ī. eo. l. pri. §. i. ⁊ sm hoc qō subijcit earū. s. incertaꝝ. n ℂ Creditoribus. s. pēis.

o ℂ Maxime futurarū. s. post dictā aditionē filij quasi sic faciendo approbat se teneri interim creditoribus illis. Anteq̄ aduiret erat dubium an creditores erant habituri aliqō ius in eis ⁊ nō dari plus creditoribus q̄ exēneo heredi: cui earū incertarū petitio non daretur. sz hoc iō est: qr est qui aduerset. s. filius. hic aūt non pōt resistere vtpote heres. Alij hūt non gessisse. sed tunc est contra dictam. l. gerit: ut. ī. l. pri. §. i. in pn. §. sed dic petijt. s. ipse heres. i. non vt erheredat⁹ qui petere non posset: ut. ī. de op. li. l. si operū in fi. secus si ut heres petisset: sz non hereditariū: vt in. d. l. gerit. ⁊ sic vna positio non est alij contraria. Item sm hanc dic creditoribus. s. filij. ⁊ ita est bona ratio vt suo nō hereditario iure hēat eas filius. ⁊ qō dicit maxime futuraꝝ. i. eaꝝ rerū quaꝝ dies cessit postq̄ ipsi creditores filij missi sunt in pos. bonoꝝ filij nō defensi. nā in eis potior⁹ hūt creditores q̄ in pmis: vt ar. ī. q̄ in frau. cre. l. q aūt. §. sciēdū. nam nisi dies earum cessisset peti nō posset. cedit autem cum indicte fuerint. ⁊ nō ante. ⁊ hoc in incertis de quibus loquitur hic: sed operarum certarū cedit dies statim cum petite sunt. i. cum fuerit in mora: ⁊ pbātur hec. ī. de ope. lib. l. si qs hac. §. iudicium. ⁊. l. cuz patron⁹. in pn. ⁊. l. quoticns certa. vel dic de creditorib⁹ pfnis hoc mō cōpetit petitio creditorib⁹ pfnis nec p hoc fiunt heredes: multo fortiꝰ filio. ⁊ fm hoc mutat casum ⁊ dicat de certis q̄ ad heredes trāseunt. vel ēt de incertis q̄ruz dies cessit viuo pfe et pecunia erat deducta in cōdēnationez. aliſ nō transiret ad heredes exēneos: ut. ī. de op. li. l. si operaꝝ. ⁊. l. q libertin⁹ §. nō solū. ⁊. l. a duob⁹. ⁊ q⁹ dicit futurarum. i. postq̄ creditores ceperint conuenire patrem viuentez. Sed si hoc de incertis dicit. Quomō aliis dētur q̄ patrono: vt. ℨ. de cōdi. inde. l. si non sortem. §. libertus. ⁊ de ope. li. l. opere. §. i. ⁊. ii. Nisi. h fit pp inopiam vel necessitatem: ut no. in distinctione operarum q̄ est super dicto §. libertus. ac.

p ℂ Nō est erisimād⁹. qr erheredatus ēt infert vt. ℨ. de rebi. l. vel q̄ aliſ vel qō az. ⁊ dic q⁹ infert pōt ēt si nolit esse heres: vt in stipu. operaꝝ vt. ℨ. priori. §. dicit. ac.

q ℂ Humanior. ergo tenēda: ut. C. de iudi. l. placuit. ac.

ℂ Papinianus. Filius accipiēdo cā ꝺditōis iplēde videt se imisceri si solus erat institut⁹: secus si cohēdes hēbat. ⁊ oīs act⁹ q nō pōt fieri citra ius ⁊ nomē heredis inducit aditionē. h. d. Bal. ⁊ Jo. de imo.

r ℂ Papinianus: est hoc si filius solus est heres institut⁹ ⁊ statuliber rogatus est dare. r. heredi. non est dubiū qn videat p herede gessisse accipiendo a statulibero ꝺditione impleta. idē ēt ⁊ si nō facta ēt mētio heredis: sed dictū ēt vt det filio. Si aūt bz filius institut⁹ coheredē: tūc distinguitur qbus vbis vsus est testator. nā si dixit hēsdibus: tūc filius accipiēdo p herede gerere vī. si vo dixit vt filio daret filius accipiēdo non obligat se hereditari. sm Jo. s ℂ Vulgo putare. sz male imo bene: quia sz abstinuit tñ ⁊ iterū adire pōt: ut. C. ō repu. here. l. fi. sz ar. ℨ. ī. c. l. si fuū alienū. §. fi. sz ibi surripiendo: hic accipiēdo: ut. ī. l. pri. in pn. ite ℨ. ℨ. de mi. l. iii. §. scio. t ℂ A creditoribus: paternis. ⁊ nota q⁹ qdā hūt nō cōue. sz male stat nō: ut pz p sequētia. u ℂ Nūmi peculiares. i hoc casu magis: qr pecunia ē hereditaria: ut. ℨ. de pe. here. l. nec vllā. §. plane. ⁊ nota q⁹ pmittit statulibero dare cā iplende ꝺditionis qō iussus ē dare vndecūqz ēt de peculio iuito herede: ut. ℨ. de ꝺdi. cā. da. l. dedi. §. fi. ⁊ ibi no. Si q̄ras an in falcidiā cōputet datū cā iplēde ꝺditionis: dic vt. C. ad. l. fal. l. pe. ⁊. ℨ. de do. cā mor. l. qō statuliber. ⁊. l. qō ꝺditionis. b.

x ℂ Abstinuit: multomagis. ⁊ facit. C. arb. tu. l. cū. ac.

y ℂ Ita demū: nō dz hic cē. §. qr cōtinuat cū superiori ⁊ er eo pendet.

z ℂ Gessisse: sub. cum. a ℂ Si solus heres sit. tunc. n. qr accipiēdo pecuniaz voluit vt hēret libertatē. ergo ⁊ id voluisse vī sine quo libertas ē nō pōt. sz cū solus sit: si ipse heres nō sit: nō valet libertas. secus si coheredē bz. tunc. n. ⁊ sine eo valere pōt. azo. sic ergo nota q⁹ cū aliqd volo id videor velle sine quo id primū velle nō valet. sic. ī. rē ra. ha. l. iii. §. fi. ⁊. C. de reli. l. ii. b ℂ Jure pretorio. nam ptor dedit ei bñficiū abstinendi: vt. ī. c. l. necessarie⁹. ⁊ insti. de here. q̄. ⁊ dif. §. sz his. nō tñ id necesse bz adire ptorē vinū: ut. ℨ. c. l. ei q. ⁊ facit. ī. ad treb. l. ita. §. q suspectam.

c ℂ Quo facto. i. emācipato repudiāte vel suo abstinēte. Ac.

d ℂ Noiatim. secus si simplr. tunc. n. nō nisi vt heres accipe pōt: ut. ī. ō statuli. l. ita. ⁊. l. q pecuniam. habeat vel nō habeat coheredem.

e ℂ Non heredi. s. emācipato qui repudiauit: vel suo q abstinuit.

f ℂ Extra nomē. i. effectum heredis habet tñ ille cui restituitur hereditas per trebel. Item bonoꝝ possessor. Itē is cui bona sunt adiecta cā liber-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ratum ꝓferri andaꝝ. Itē is nomē solū hz q restituit. ut insti. de fideicō. he re. §. restituta. Itē q abstinuit: ut. j. de fideicō. li. l. cū qsi. §. sed ⁊ si quis. Itē q per resti. in integ. dimisit: ut. s. de mi. l. ⁊ si sine. §. sed q̄ paꝑ. ⁊ tñ constat q̄ q restituet hereditatē accipiet a stanlibero qō vak cā implende ꝓditionis. hz qñqz debeat restituerꝛ fideicōmissario: qñqz nō: ut. j. de cōdi. ⁊ demō. l. q hr̄di. §. cuz hr̄ditas. ⁊. s. de peti. here. l. nec vllaz. §. plane. Item bonoꝝ possessori vak cā iplēde cō lib̄is: vt. j. ō le. pf. l. is q. §. fi. ⁊ de ꝓdi. ⁊ demō. l. iiij. i pn. Itē ei cui bona sunt adiecta cā libertatū seruādaꝝ: ut. j. de fideicō. li. l. iiij. §. si sub ꝓditōe. Itez ei q omisit ex testō ⁊ adiuit abintestato: vt j. si qs omiss. cā te. l. qui aūt. §. fi. ius ⁊ nomē hr̄dis hz q directo ē heres iure ciuili ex testō vel ab intestato. ⁊ no. q cū qs facit aliqd qō nō pōt facere nisi sit heres vt id velle facere vt sit heres.

¶ Si sepulchri.

Qui agit actōe psonali cōpetenti ad vindictā p re hr̄ditaria se imiscere nō vt. h. d. Bar. Jo. ō imo. ⁊ Pau. de ca.

a ¶ Ageret. actiōe in fa ctū q̄ pecuniaria ē ⁊ popularis ⁊ ex primo capite vak inquātum iudici equū vt ei ad quē ea res ptinet. alij puta in. c. autoꝝ. ⁊ ex scō So in. c. aureis fine delem psonarū ⁊ infamiā irrogat vt. j. de sepul. vio. l. ii. i pn. ⁊. §. i. ⁊. §. fi. ⁊. l. ō sepulchro.

redis accipere nō poterat. ¶ Si sepulcri violati filius ageret[a]: q̄nis hēditarij[b]: q: nihil ex bōis[c] pfis capit non videdit se bonis imiscere. hec enī actio penā ⁊ vindictā potiꝰ q̄ rei psecutionē ꝓtinet. ¶ Item. Si qs extraneꝰ[d] rē hereditariā q̄si surripiēs vl̄ expilās[e] tenet: nō pro hēde gerit. nā id ꝓmissū[f] cōtrariā volūtatē declarat. ¶ Interdū aūt animus solus eū obstringet hr̄ditati. vtputa si re nō hr̄ditaria[k] quasi hr̄s vsus sit: sz ita demum p hr̄de gerēdo acqret hēditatē: si iā fit ei delata. Ceterū ex qbus causis repudiātē nihil ageꝝ dirumꝰ: ex his dē cāis nec p herede gerēdo qcq̄ agere[l]. ¶ Sciēdū est si qs ptē ex q̄ instituꝰ est ignorauit[m]: iulianꝰ scripsit: nihil ei nocere' quominꝰ p herede gerat: qō et cassius ꝓbat si cōditionē sub qua heres institutꝰ est: nō ignorat[n]: si tamē exteruerit[o] ꝓditō sub qua īstitutꝰ est. ¶ Quid tamen si ignorat cōditiōez extitisse[p]: puto posse[q] adire hereditatē: quēadmodū si ignoret: an coheredis cui substitutus est repudiatione portio ei[r] data sit. Paulus.

Si is ad quem legitima hereditas pertinet: putauerit defūctū fuū suū eē: ⁊ quasi peculiū[r] eius nactꝰ sit: placet ñ obligari[s] eū hēditati. ¶ Idem ergo dicemus vt ait pōpo. si quasi libertini fui cū is ingenuus esset bona eius occupauit[t]. nā cum quis pro herede gerendo obstringat se hereditati: scire debet q̄ ex cā[u] hēditas ad eū ptineat. ¶ Veluti[x] agnatꝰ, primus iusto testamento scriptus heres anteq̄z tabule ꝓferantur[y]: cum estimaret abintestato patremfamilias mortuum: quāuis oīa p dñoꝝ[z] fecerit: heres tamē non erit[a]. ¶ Et idē iuris erit si non iusto testōꝰ scriptus heres prolatis tabulis cum putaret iustum eē: quāuis oīa p dño administrauerit hereditatē tñ nō acqret[b]. Pompo.

In repudianda[c] hereditate ul̄ legato: certus[d] eē debet de suo iure is qui repudiat[e]. Alpia.

Vait qōnis an pro herede gerere videatur: qui preciuz hereditatis omittende mortis causa cepit[f]: ⁊ obtinuit hunc pro herede quidem non gerere: qui ideo accepit ne heres sit[g]. in edictuz tamē

[a] ¶ Non ignorat. qñqz tñ ⁊ si ignoret: ut. j. e. l. q putat in pn. sed nō videtur ibi ignorare sed scire hz q̄ntitatem ignoret. ac.

[o] ¶ Exteriterit. alꝝ secus: ut. s. e. l. is q heres. §. i.

[p] ¶ Extitisse. q̄ ve extitit.

[q] ¶ Puto posse. in casuali nō habet locū: vt. j. de cōdi. ⁊ de. l. multum. contra. nec in ptātiua: ut. j. de condi. ⁊ demō. l. ii. in fi. ꝓtra. So. hec fm illā multū vt de cōditione iuris intelligaꝝ non facti. Vel fm Jo. hec lex loquit qñ qs p parte pure ⁊ p parte sub conditione. puta si coheres nō erit vel sub alia est īstitutus. nam hz alterius partis ignoret conditionem extitisse adire pōt. et fm hoc qō subijcit quēadmodū ⁊c. ponit exēplificatiue non similitudinarie. sed fm primū casum similitudinarie ponit. vel dic duplex est ignorantia. vna que habet secum vehemētem opinionem q̄ conditio extiterit: licet verum ignoret. et hec non nocet vt h. alia que nō habet. ⁊ illa sic: vt ibi. Itez cōtra. j. l. ꝓri. So. ibi.

[r] ¶ Ei. idest. sibi.

Sed his. Error in cā acqstionis ipedit additionem. h. d. Bar. ⁊ Jo. de imo. ⁊ fm Pau. de ca. ponit q̄ttuor exēpla. In primo putabat bona esse sua cū nō essent. In secundo putabat hereditatē sibi debitam cū nō esset hz eēt delata. In tertio putabat sibi delatā abintestato cum esset delata ex testamento. In quarto econuerso. Pau. de ca.

[s] ¶ Peculiū. nā non pōt seruus habere heredem nisi in casibus: ut no. C. cōia de succ. l. seruus. ac.

[a] ¶ Non obligari. quia ignorat causam ex qua possunt bona ad euz pertinere: vt. j. eo. l. pater. ⁊ l. hac lege. ac.

[t] ¶ Occupauit. iure patroni cum eēt heres vt agnatus ⁊ sic errauit in cā ⁊ occupauit ab intestato. fuit etiam error in conditione testantis qui nocet. ut. j. e. l. heres. §. i. accur.

[u] ¶ Ex qua cā. dñi vel heredis agnati vel vt patroni. Itē ex testō vel abintestato: vel institutiōis vel substōnis iure vt hac. l. ⁊. j. eo. l. si qs mihi bona. §. aliter atqz. ⁊. l. pater. sed contra. s. l. ꝓri. in fi. sed non obstat. quia bene sciebat ibi ex qua causa ad eum pertinebat hereditas: quia ex testamento licz ignoraret conditionem extitisse: qua de causa nihil adijcit ad conditionem. et econtra nec aliquid habet vnum cōmune cum altero. ac.

[x] ¶ Veluti. addit tertium exemplum prout est hic. §. veluti. ac.

[y] ¶ Proferantur. i. adducanꝰ in propatulo. ac.

[z] ¶ Pro domino. idest pro herede: vt insti. de here. qua. ⁊ dic. §. fi. ⁊. s. de libe. ⁊ postbu. l. in suis. ac.

[a] ¶ Non erit. q: ignorat cām ⁊ q: eius ꝓditionem faceret deteriorē: ut. j. eo. l. si quis mihi. §. aliter. Ad hoc ergo adhibit ex testamēto cum nō videaꝝ ob hoc repudiasse: ut. s. eo. l. nec bis. §. heres. ⁊ de inoffi. testamen. l. mater. ⁊. j. eo. l. illud. ⁊. l. in plurium. ac.

[b] ¶ Si nō iusto testō. ecōtra ad supiorē. ⁊ est quartus casus legis. ac.

[c] ¶ Non acqret. nec repudiare videꝰ ab intestato: ut in supiori casu dixit. ⁊ facit j. e. l. pf. ⁊. s. de pac. l. si cū te. ⁊ no. hac. l. q̄ adeundo ex cā putatiua non fit heres. hz si ex vera adijsset esset heres. sic iuder si ferret sniaz ex cā falsa nō nocet sententia cum effectu hz motus veris probationibus posset eandē pertulisse et valeret: ut. C. si ex falsis instrumentis. l. iii. no.

[d] ¶ In repudianda. sic etiam in adeunda: vt. s. l. ꝓri. ad paria enim iudicant repudiatio ⁊ aditio. ut. s. eo. l. is. pōt. ac.

[e] ¶ Certus. vehementi opinione: vt. j. e. l. cum q̄dam. §. i. fm yr. ⁊ sic accipe dictionem illam. l. superioris scire debet.

[f] ¶ Repudiat. cum ignorat sibi delatam si repudiat nihil agit: vt. s. eo. l. is qui heres p totā ⁊ sequēnb[o] vsqz ad. l. q hereditatē. ⁊ ar. C. de dona. l. nec ignorās. ⁊. s. de inof. test. l. mater. in fi. ⁊. l. nihil. §. si cū. ⁊ de pac. l. si cum te.

Fuit. Qui accipit pecuniaz vel prouisionē vt repudiet non videtur adire. h. d. Jo. de imo. vel sic. Illud quod fit ad vnum effectum non inducit effectum contrarium. Pau. de ca.

[g] ¶ Fuit. cā cepit. dicit enim mortis cā capere q̄ occasiōe alicuius mortis[a] ad eū obuenit. sine ex voluntate eius. s. defuncti: sine non: ut. j. de dona. cā mortis. l. qui precio. ⁊. l. mortis cā capitur. in pn. §. sine donatione. ac.

[b] ¶ Ne heres sit. sic. s. eo. l. si quis extraneus. in pn.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Incidere. si omissa cā testamēti: vt. ī. si quis omissa cā testa. l. i. §. i. ī. l. ij. ī ¶ si quis omis. cā testa. l. i. ac.

b ¶ Stipulando: ut. ī. de dona. cā mor. l. mortis cā capitur. ī. l. mortis cā do- ¶ natio. ī. l. senatus. in fi. ī ar. C. ad. l. fal. l. fi. ac.

¶ Si quis Seruus bona fide possessus si adit iussu bone fidei possessoris: he- reditatem nō acqrit. b. d. Jo. de imo. ī Bar.

c ¶ Promouebit. qr mihi nō querit. sz cōtra. ī. c. l. aditio. §. ī qō a quibusdā. q̄ est ꝛ. Sol. ibi logrur in libero hoīe bona fide posseſſo q suam conditio- nez sciens voluit mihi ꝗrere. ī sic adiuit me iubente: ī sic mea ī sua ibi cōcurrit volūtas. Et in alieno ſuo eadem rōne non mea tm̄ sed veri dn̄i ergrit vo luntas. ī sic nō obstat. ī cogit tūc dn̄s si mei cōtēplatione est institutus iubere adire: ut. ī. l. aditio. in fi.

d ¶ Nec fructuari⁹. ſuus nō q̄ rit hr̄ditatē fructuario iubēti: ut. ī. c. l. aditio. §. ꝓterea. ī. ī. ō acqrē. re. vo. l. fructuario. sz cōtra. s̄. de vsuſt. l. si ſui. ī. l. se. ſo. ibi dn̄s iubet vt h. sz mi- bi restituit p cōdi. ſine cā: ut. ī. de stip. ſer. l. pe. ī sic mihi que rit. In contrarijs q̄ cr re mea vt. ī. c. l. aditio ī fi. ī. s̄. ō vul. ſub. l. ſed si plures. §. in arro- gato. ī ad hoc ꝓt agi vt ibi ple ne no. in. l. si ſer⁹. sz legatum qō mihi ꝗrit ēt ſine iussu ali- cuius ꝗrit. ī ē rō qr nulla opa est in eo. ut. ī. de acq. re. vo. l. liber hō. Jtē ꝑm h intellige ĩsti. p q̄s p. no. ac. §. de his. ac.

e ¶ Seruus municipij. adibit hereditatē. primo casu suo arbitrio. ſcdo iussu dn̄i noui. ut insti. de here. insti. §. seruus. ī. ī. c. l. antistius. §. ij. at si in ſua cā ꝑmanserit iussu curie municipū vel collegij adibit ī ei acqret. nec obstat qp vniuersitas dr̄ nō posse ꝛsentire: ut ar. s̄. de dolo. l. sed si ex dolo. §. i. ī. ī. de libe. vniuer. l. i. qr sub. ibi facile: ut pbat. s̄. qō metus cā. l. metū. §. i. ī. ī. de acqui. pos. l. i. §. fi. ī. l. se. ī. s̄. de ori. iur. l. ii. §. oīum. vel adibit iussu eoꝝ p quos vniuersitas regit. ar. ī. de cōdi. ī de. l. mun- cipibus. ī hoc itellige cū collegiū est licitū qō ē tūc demū cū aliqua lege cōcedit: vt. ī. de colle. illi. l. iii. ī. s̄. qō cuiusq vni. l. i. Si ergo est illicitus nō pōt ei acq- ri: ut. C. de here. insti. l. collegiū. ī. ī. de re. du. l. cuz senatus. ī no. q ſuus vni- uersitatis nō est singuloꝝ: ut. s̄. de re. di. l. in tantum. §. i. ac.

¶ Si seruus Seruus vniuersitatis iussu rectoris ī seruus fisci iussu ꝓcura- toris cesaris adibit hereditatē. seruus aūt pene nō est capax alicuius hereditatis. b. d. Jo. de imo. f ¶ Hereditatē. opulentā: ut. s̄. de of. ꝓcu. ce. l. i. in fi. ī l. ij. ī. ī. de iure fi. l. i. §. an bona. ī. l. auferē. §. ser⁹. ī dr̄ opulenta q̄ affert opes ſine veratione. sed locupler que ēt veratiōnē habz. Jtē in alio ꝓcur. secus: vt. ī. eo. paulus. nec tñ iste repudiat: ut. s̄. de of. ꝓcu. ce. l. i. §. i. ac.

g ¶ Si qs dānatus. sic enī ſtati fit seruus vt h. ī. ī. ō penis. l. q vltimo. ī insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. pene. n ꝑ sic in deportato. qui liber remanet: ut. C. de bo. ꝓscrip. l. ii. ꝓtra. lz ciuitatē ꝓdat: ut. ī. de penis. l. qdam. Jtem ꝗladium vic non alios ferro: ut. ī. de pe. l. aut dānuz. Jtē hodie nemo bñ natus ꝛc. ut in auē. de nup. §. qp ꝺo. colē. iiij. Jtem ad bestias damnatus olim efficiebatur seruus. hodie ꝺo nemo bene natus ꝛc.

b ¶ Pro non scripto. ī sic remanet penes ſubstitutū vel ꝛiunctū vel venientes ab intestato vt olim ī ita hodie: ut. C. de cadu. tol. §. in primo. Jtez bene dicit p non scripto haberi qr non est seruus fisci: nec cesaris. sed pene. ī hoc intellige siue primo fuerit dānatus ī post institutus siue ecōtra. Jdez in legato nisi ad alimē- ta: vt. ī. de iure fisci. l. in metallū. ī. ī. de his que ꝓ nō scrip. l. si in metallum. ī. ī. de alimen. le. l. is cui. ī de pecul. le. l. qdam. sic ī in p̄uati seruo tenet legatū ad alimenta: ut. ī. de ali. le. l. seruos. ac.

¶ Jussum. Jussus dz p̄cedere: auctoritas ꝺo pōt sequi. Jtē iussus dz spāliter fieri respectu certe hereditatis lz p iubentem dubitetur de cā acquisitionis. b. d. Jo. de imo. Et diuidit in ptes q̄tuor. Quia ꝑmo ponit tria q̄ regrunt ad hoc vt iussus valeat vsq ibi. sed qd si mādauit. Scdo ponit per q̄ ꝺba inducat ius- sus. vsq ibi: sed si mandauit. Tertio declarat qñ in iubente fuit error an hoc ha beat vitiare iussum: ī an valeat aditio non ſuata forma tradita per errorē vsq ibi: sed si postea. Quarto ī vltimo declarat an iste iussus possit reuocari re inte- gra ergresse vel tacite. ¶ Dau. de ca.

i ¶ Jussum. alꝫ iussuz ī in neutro. ī alꝫ iussus. ī dic loq ī pfecticia hereditate. s. si ꝛtēplatione pfis vel aduēticia. s. si ꝛtēplatiōe filij fit īstitut⁹: qr in vtraqz. s. he reditate hoc iure oīa querebant pfi: ut insti. per quas per. no. §. i.

k ¶ Perfecto negocio. subaudi ēt. nam añ ꝛstat qp pōt: ut. ī. de vsuca. l. nūq̄. sed hic innuit qp etiaz post contractū. ī sic sunt contra. s̄. de auc. tu. l. obligari. §. tutor. ī. ī. de vsuca. l. nūq̄. in pn̄. ī insti. de auē. tu. §. tutor. so. interpiat alꝫ auctorat pfecto negocio. sed perperā. qō nihil est. vel pfecto. i. ad pfi- ciendū negociū lz sub ꝺditione. cōtrahit. n. vt. s̄. de auc. tu. l. etiam si nō sed dic pfecto incōtinenti tamen vt hic: nō cr interuallo. ut in contrarijs. ī no. insti. d. §. ī nota hic ar. qp consensus patris post snīam nō valet: vt no. C. de bo. q̄ li. l. fi. §. i. Jtē no. qp pyr. dixit qp etiā statim post consen- sus ītercueniēs sufficiat. ī sic in matrimonio filij: ut insti. de nup. in ꝓncipio ī no. ꝑ in filio et seruo hic logtur q pōt nō pa- rere: ut. C. de here. insti. l. iij. in fi. lz sit cōtrariū. ar. ī. si qs omis. cā te. l. i. §. i. dic vt ibi. ac.

l ¶ Precedere dz. s. iuſ sus. sz alꝫ mandatum. sed ī fideiussor p̄cedit ī subseqūt: ut. s̄. māda. l. si ꝺo nō remunerādi. §. si post. sed in casib⁹ non oportet ītercenire iussuz si castrēsis hereditas sit vt. ī. ō castrē. pecu. l. v. Jtē in alio. s̄. e. l. qui in aliena. §. interdū. Jtē i alio. ī. e. l. cū heres. Jtē ī alꝫ. s̄. co. l. q i aliena §. sed ī si non adierit. ī alꝫ vt. C. de pec. here. l. si filius. Jtez hodie in aduēticia filius sine pfe ī pf sine filio adit: ut. C. de bo. q̄ lib. l. fi. Jtē no. hec specialia in iussu vt precedat: alꝫ tantū va- let sequens ratihabitio quantum preambuluz

fuerit ōlata: an ſpecialiter[n]? Et ma gis placet vt gaius cassius scripsit ſpecialiter[o] debere mādare. ¶ Sz an nominatim de viui hereditate mādari possit queritur? sed ego nō puto recipiendum esse vt de viui[p] hereditate mandetur. ¶ Plane si rumor[q] fuit lucium ticium decesſ- sisse: poterit ei mādare vt si scripsit heredez eū adeat: aut si clause ad- huc tabule sunt: ī sic incertuz an fi- lius scriptus sit[r] heres. ¶ Sed qd si mandauit vt hereditatem colli- gat: an videtur mandasse vt ade- at. ¶ Quid si vt petat bonoꝝ[t] pos- ſessionem: aut vt rem hereditariā distrahat. Aut quid si petitā bono rum possessionem rataz habuerit mor filius adeat[u] hereditatez. Vel quid si pro herede gerere[x] manda uit ī filius adijt hereditatez: an iuſ su uideatur adijsse: dubitari potest immo veri[y]ē ex his oīb⁹ aditionez esse introducēdā[z]. ¶ Pater scio filio ita scripsit: scio fili q̄ pro tua prudentia inuigilabis hereditati ō late tibi lucij ticij: puto iussu patris

mandatuz: ut. C. ad mace. l. fi. ī. ī. de aqua plu. arcē. l. si autem. ac.

m ¶ Fieri posse. s. iussum. secus in auctoritate tu. ut insti. de auc. tu. §. tutor. contra. qō verum est q̄tum inter tutorem ī pupillum. sed secus est quantum inter tutorem ī contrabentem cum pupillo: ut. s̄. de auc. tu. l. obligari. §. fi. ac.

n ¶ An spāliter. s. exigimus interuenire iussum. ac.

o ¶ Spāliter debere. nota spāle mādatū. sic. s̄. ō tm̄. l. illud. §. i. ī ō rem nup. l. generaliter. ī. ī. ad treb. l. q ita. §. ēt. ī. s̄. si qs cau. l. sz ī si. §. q̄situ. ī qō cuiusq vni. l. item. §. sed si ita decreuerit. ī. ī. ō iniur. l. itē apud. §. hoc edictum. ī. s̄. de pcur. l. pōpo. in pn̄. ī. l. nō solum in fi. ī. l. q duos. sz regulariter contra: ut. s̄. qō iussu. l. i. §. i. ī. s̄. man. l. i. ī ō admi. tu. l. si duo. ī p socio. l. verum. ī. l. actione. §. renunciare.

p ¶ De viui. qr nō dz esse sollicitus de hereditate viuentis: ut. s̄. de vul. sub. l. u. §. interdum. ī facit. ī. e. neminē. ī. l. qui superstitis. igit hoc cān post mortem iterum erit mandandum. ac.

q ¶ Plane si rumor. falsus qr viuebat. sic. s̄. de here. insti. l. fi.

r ¶ Eum. s. heredē. ī lz iussus dūmodo tpe adītōis decesserit ī hoc sciat adiens: ut. ī. e. l. heres in pn̄. et. s̄. eo. l. is q heres. §. si qs dubiter. et. l. q hereditatem. et. C. de cap. l. nec nos.

s ¶ Et scriptus scit. sub. poterit mādari p̄dicto mō dūmodo hoc tpe adi- tionis sciat sibi delatam. lz tabule apte nō sint. alꝫ adire nō pōt nisi sciat sibi eē delatā ī qualr: ut. s̄. co. l. is q heres. i. rñ. et. ī. eo. l. heres. §. i. erit ergo incertū tempus mādati: sed non aditionis. vel incertū pr̄i nō filio. et no. ꝑm azo. qp insoliduz institut⁹ etiā clausis tabulis adire pōt p parte eis aptis. deinde vt sit suus heres: ut. s̄. de iur. et fac. ignо. l. i. in fi. ī. C. de iure delī. l. si frātris. ī. C. de cadu. tollen. §. i. hodie secus: ut in. §. in nouissimo. C. eo. ac.

¶ Sed quid. Iussus intelligit quocūqz mō et p quecūqz ꝺba volun tatem pr̄is appareat precessisse. b. d. Jo. de imo.

t ¶ Petat bonorum. s. nō decretam. et ī nō poterat filius desistere alꝫ nō posset: ut. ī. de suc. e. l. i. §. decretalis. sed oppo. nonne petendo gerit se p herede et sic querit. qūo ergo amplius adeundo denuo querit: vt. C. e. l. puberē? Rñ. ibi fuit decreta vel habita ꝑ decreta per iura. C. ſm q̄ ſuffi- cit sola agnitio: vt. C. qui admit. ad bono. pos. l. penul. ī. l. fina. hic nō. ī sic ratihabitio non operatur hic ad bonorum pos. que posset operari si decreta esset: ut. ī. ad treb. l. seruo inuito. §. fi. sed operatur iussum ad se- quentem aditionem.

u ¶ Adeat. solo verbo vel animo qō ſufficit: ut insti. de here. qua. et dif. §. fina. vel mādauit vt adiret iure ciuili et ipse petijt iure pretorio per bo. pos. vel contra.

x ¶ Gerere. i. de facto administrare.

y ¶ Introducenda. si post hoc adeat.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Pater. Verba enūciatiua mōitionē ⁊ mādatū iducūt. b.d. vl' sic. Sba excitatiua inducūt iussuz tacite. bal. a ¶ Adijsse. si adeat post hoc. ⁊ facit. ſ. de tute. l. si filio⁹. ⁊. j. c. l. eū q bonis. §. i. ⁊ no. q⁹ iussus īpor tat ꝺ necessitatē. sz ar. ꝯ isti. ó attul. tu. §. pe. ⁊ i auc. ut nulli iud. §. ⁊ ꝺ vo.

b ¶ Mandauit. s. hoc modo si expediat ⁊c.

¶ Si corā. Pōt pōt iussuz limitare in modo vel i quota. quā limitationē nō licet egredi si p eā fieret pfis ꝺditio deterior: sec⁹ si melior. b. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

c ¶ Ticio. i. filio iussit q adeat ⁊ i tpe aditiōis de beat ticio⁹ eē pfis. vel q adeat arbitrio lucij ticij.

d ¶ Recte puto. sz qd si adiuit. siñ ei⁹ filio⁹ rñ. nulla ē aditio: vt ar. ſ. de isti. ⁊ sub. l. sz ⁊ si pu. §. ꝺditio. ⁊ ve exerc. l. i. §. si ples. ⁊. ſ. de admi. tu. l. si ticiū. in pn. ⁊. ſ. mā. l. idēqz. §. si qs. az.

e ¶ Si ex pte. s. quasi in stitutum.

f ¶ Pōt ee asse. sz contra. ſ. e. l. si qs extraneo⁹ §. sciēdū. sz ꝺ error fuit: ibi ignorantia q̄ nō nocet: ut. j. c. l. ex semisse. vic vt ibi no. ⁊ fa. j. c. l. q bonis. §. fi. ⁊. l. pf. ac.

¶ Aliter atq; Mā datū facmz ꝺtēplatione certe cāe pōt ee alia cā ipleri dūmodo nō sit cā durior. b. d. Bal.

g ¶ Ex testō. in quo legata crāt plura. ⁊ sic deterior conditio patris fieret. ac.

adijsse[e]. ¶ Quid si mandauit[b] si expediat adiri adito. si putas expedire adito. erit iussu aditū. ¶ Si corā ticio[c] iussit adiſ: si arbitrio lucij ticij recte puto[d] iussisse. f Sz si māda uit q̄si ex asse istituto ⁊ iuēiat ex pte ñ puto ex iussu adijsse. ¶ Vel si ex p te[e] iussit: pt ex asse[f] adiſ ¶ Aliter at qz si mādauit: q̄si abitestato ⁊ ex te stamēto[g] adijt. nā n̄ō puto q̄cquā e gisse. atsi ex testō mādauit poterit[h] abitestato: qm̄ nō fe ēꝺeteriorē cōꝺionē pfis. ¶ Jdēqz ē: ⁊ si q̄si isti tuto p̄cepit: ⁊ iueniat substitut⁹ ul' ꝯ ¶ Sz si mādauit ut pfis adiret: sit ār ⁊ ipuberi substitut⁹ nō sufficit[i] iussū. ¶ Plane si sic mādauit. si q̄ ex testō lucij ticij deferat bēditas: pōt ꝺfēdi iussu adijsse[m]. f Sz si postea q̄z iussit pniaz egit[k] pus q̄z adierit: nihil agit[l] adeūꝺo. ¶ Itez si se ad arrogādū ꝺderu⁹ pus q̄z filio⁹ adiſt nō est acqsita[n] hēditas. ꝓ Aulus.

S Jego ⁊ fuus meus vl' filio⁹ heres istitutus[r] sit. si iussero filio vel seruo meo adire: stati ⁊ ex mea institutione me heredem esse pom ponius scribit[s]. idem ⁊ marcellus probat ⁊ iulianus. ꝓ Ompo.

D Eminez, p hēde gerē[t] posse vino eo[i] in cuius bonis gerēdū sit: labeo ait[v]. ꝙ Aplanus.

A Risto existimat ptorez aditū[x] facultatē facere debere heredi rōnes defuncti ab eo petere[y] penes quē ꝺpositе fūt: deliberanti ó ade unda hereditate. ꝓ Ompo.

Q Ui bēs istitutus est, phibeat ab eo: q vna[z] institutus iā hē ditatē adijt: tabulas lras rōnes inspicere mortui: vñ scire possit an si bi adeūda eē hereditas: nō videt[a] pro herede gerere. ꝙ Aplanus.

Q Uz qdā legatiōis cā abñs[b]: si liū hēdē istitutū ñ potuisz iubē adire[c] in pucia agentē. diuus pius rescripsit ⁊ sulibus subuenire[b] ei oportē: mortuo filio: eo q̄ reipu. cā aberat. ¶ Ne dē⁹ prim⁹ a filio posthūo hēs: dū mulier pgnās eēt aut putat eē: adire hēditatē ñ pōt[s] sz si scit ñ esse pgnātē pōt accipē, p rim⁹ a ventre q̄ suū hēdē paritur[t] est. ¶ Et nō solū ad testatos[m] hec si qs ticio. ⁊. l. si qs sti. peter ergo restitutionē pf ⁊ eo restituto adhibit q̄uis ipse nō fuerit istitutus. nā ⁊ als adit pē filio infante instituto: vt. C. e. l. si infanti.

c ¶ Aberat. pater sed hic erat abñs p̄ sua ciuitate ergo ⁊ non reipu. cā: ut. j. de verb. sig. l. eū q nec. ⁊. ſ. q. ex cau. ma. l. sz ⁊ si p pto. §. fi. Rñ. verū ē vt ex clau sula iuuet q̄ iuuant abñtes cā reipu. sz iuuat p generalē: ut. ſ. ex q. cau. ma. l. i. in fi. ⁊. l. ti. ⁊. l. legatis. vel umpropie hic dicit cā reipu. sic. j. de publi. l. sz ⁊ si. §. preterea. vel reipu. cā abfuit ad principē puta ⁊ filiū domi i puincia dimiserat: ut. C. ex q. cau. ma. l. i. sed ecōtra pone filium fuisse abñtez. rñ. idē erit ⁊ per hoc si habeas sic lram abñtem. ⁊ fm hoc pf iuuatur per filiū: ⁊ sic est ꝓtra. ſ. de mi. l. iij. §. sed an hoc auxilium. So. plus iuuat pater p filiuz maiorez q̄ minorem. nā pñs ꝓtra abñtem restituit ⁊ ecōtra: ut. ſ. ex qui. cau. ma. l. i. ergo presens per abñtem. Item pz plus maiori succurri: ut. ſ. de mino. l. auriliuz. ⁊. ſ. ex q. cau. ma. l. si qua mihi. sed si habeas abñs dicta lex de mino. non obstat.

¶ Quod dicitur. Uenter q pariturus est posthumū q alijs antefert impedit sequētes adire siue sit plenus ꝺe siue eē putet. secus si vere est vacuꝰ ⁊ sit opinio adcūtis ⁊ cōis. b. d. vsqz ad. §. suū heredē Bar. ⁊ Bal. Et diuidit in tres partes ꝑncipales. Quia ꝑmo loqtur q̄ ptus q crat in ventre erat in gradu prorimior alijs. Scō q̄ erat in pari gradu cū suo iam nato. Tertio tractat cui⁹ scia regratur. scōa ibi: suū. Tertia ibi: scia. Prima subdiuidit: qr ꝑmo ponit regulam antiquor. scō illā declarat q̄ mulier ꝺe ē pgnans. Tertio q̄ putat. scōa ibi: adire. tertia ibi: qō ꝺf. Scōa subdiuidit. Quia primo ꝺf regulam ꝓcedere in ventre q pariturus est suū. scō q̄ hz locū siue ex testō siue ab intestato succedat. Tertio q̄ hz locū ēt si vēter pariturus sit nō suū dūmō alijs ꝓferat. Quarto siue succedat ꝺe iure ciuili siue ꝺe iure ꝓtorio. qnto ꝯcludit ad predicta ponendo rōnem. scōa ibi: ⁊ nō solum. tertia ibi: ⁊ in eo. quarta ibi: idēqz. qnta ibi: siue igitur. Jo. de imo. d ¶ Nō ꝺf. totab ler ā modo ⁊ iferior tractant ó vna materia ꝓter vltimū. §. hui⁹. l. ¶ A filio posthumo. i. post filiū posthumū inter quē ⁊ istū nullus ē medius. sz post illū nulli alij sequant: ut. j. vnde cognatorum. l. i. §. primū. ⁊. j. de vb. sig. l. prim⁹. az. f ¶ Putat. cōi opinione vel sua ideſt heredis. sz non sit: ut. j. apparebit. g ¶ Non pōt. pendet vsqz illuc non solum ac. ⁊ ex eo qō dicit adire. nota q̄ i extraneo dicit vsqz ad. §. suū. cū adire sit extraneo[x]: ut insti. de her. q̄. ⁊ ꝺf. §. extraneis. ac.

b ¶ Sed si scit. ideſt rōnabiliter putat. Itē est opinio cōis. Itē vtas: hec tria cō currere ꝺbēt vt teneat aditio: ut. j. c. §. qd ergo. in suo nullū fuit: ut. j. c. §. suū. ⁊. §. si vnum. b ¶ Sed si scit. multoꝝ opiniōe qui hoc scire pōt. ⁊ hec s. ia cū veritate ꝯcordat: ut. j. §. qd q̄: in suo sec⁹: vt. j. ea. l. §. suuz. ⁊ hoc nō fcō testō. als idē in extraneo qō in suo si fuit istitut⁹ cū posthumo: ut. ſ. si pe ber. l. illud.

i ¶ Qui. s. venter. k ¶ Suū. defuncto. sed primus nō est suus vt dixi.

l ¶ Pariturus. si quem pariturus est. ⁊ facit. j. de suis ⁊ le. l. in testamento. §. vtiqz. ⁊ de cōtra ta. l. illud in fi. ⁊. l. se. ⁊. j. c. l. vētre. ⁊. ſ. si mulier vē. no. l. i. §. sub ꝓtextu. ac.

m ¶ Ad testatos. ꝓterito posthumo vt hic. ⁊. j. §. siue igit. si aūt istitutus aut solus posthumus tūc idē ut ꝺ. si cū alio: tūc alius statuz habet

e. l. q bēditatē. ⁊. ſ. p bēde. l. i. ⁊. j. ti. i. l. ii. §. si ꝺubitet. ⁊. C. ꝺe cap. l. nec nos.

Risto. Rōnes defuncti pñt peti vt videant cā deliberatiōis. ⁊ ex hoc nō videtur hereditas adiri. b. d. bar. ⁊ io. de imo.

r ¶ Aditū. quē adiuit heres. az.o. s ¶ Petere. i. petēdi efficacit ⁊ dic vt p edictū quē admodū testñ. ap. vel p interdictū de ꝓca. ex. vt. j. ti. i. l. ii. in fi. sed qui dā dāt officiū iudicis quasi videret gerere p herede si dictis edictis ageret. sed non est verum: ut. j. l. pri. q heres plus me mouet q̄ nō est heres. ⁊ sic instfm ad se nō ptinens petit: ut ⁊. ſ. ó iure deli. l. aristo. dicā ꝙ vari in factum extraor. qō in varijs figuris vat: ut. C. ó sacro. san. ecc. l. sancimus. vel officiū iudicis ⁊ est mirū. quod hic dicit sed ꝓpter fauorez vltime voluntatis. ac.

Q Ui heres. Qui petit instrumēta edi p hoc nō vt hereditatē adire. b. d. bal.

3 ¶ Qui heres. vna. i. simul.

a ¶ Nō vt. imo magis vt deliberet vt hoc petere exhiberi: nō aūt ió adit. sunt. n. exhibenda sibi vt ó liberet: ut. ſ. l. pri. aristo. ⁊. ſ. de iure deli. l. iuj.

Q Uj. Impeditus iubet pp absentiā sui vel filij restituī ad cōmodum hereditatis vt cā bēat ac si fuisset adita iussu suo. b. d. Pau. de ca.

b ¶ Cū qdā. abñs. s. pat. als est absentem filium ⁊c.

c ¶ Institutū. ab aliquo.

a ¶ Adire. hereditatem.

b ¶ Subuenire. nā ita bñ subuenit in lucro vt i ꝺāno: ut. ſ. ex qui. cau. ma. l. iul. ⁊. l. nō sz in pn. §. i. ⁊. l. ⁊ si sine. ⁊. l.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dimidiã qcunqz sit: vt. ff. si pars her. pe. l. illud. ⁊ l. prori. Itẽ si exheredatus statim admittitur institutus p eandẽ. l. illud. ⁊ tunc nõ hz locum qõ hic dicit.

a ¶ Idem accipias: vt sequentes differant.

b ¶ Legitimum. i. agnatum.

c ¶ Consanguineũ. i. cognatũ. s. defuncto hz tertio vel ꝗrto gradu. nã sequẽtes differunt qm̃ ꝛc. ut ⁊ ff. de stabo. l. qui i vtero. ⁊ l. fi. ⁊ ff. si pars her. pe. l. antiqui. ⁊ j. de vẽtre in pos. mit. l. vbicũqz. et vñ cognati. l. i. §. si qs pri. ⁊ õ suis ⁊ le. l. in testamẽto. §. vtiqz. Item dicũt qdã legitimũ ⁊ cõsanguineũ ad diuersas psonas referri. ꝗ si nõ possit aliqs esse legitimus ⁊ ꝓsanguineus. hz certe ĩmo põt cũ ois agnat⁹ est cognatus hz nõ ꝓuertit. Itẽ dñt qdã legitimũ sequẽtib⁹. hz defuncto suũ pp hoc qõ postea dicit de ventre in pos. mit. ⁊ põnũt qꝫ decessit tici⁹ relicta vxore pgnante ⁊ fratre ad quẽ partus erat futurus legitimus vel relicto filio vel nepote emancipato ad quẽ ptus erat futurus ꝓsanguineus. nã differũt donec ptus sperat sed certe ḃ casus erat. ff. i pn. §. nec obstat. qõ dicit postea. ff. de vẽ. i pos. mit. qz ibi mutatur casus.

d ¶ Pariturus est. i. si qd pariturus est.

e ¶ Inferioribꝰ. paribus ergo. i. secũ istitutis nõ obstat vt dicta. l. illõ itẽ aliis suis: vt. j. e. l. suũ. Itẽ i remotioribꝰ vt posthumꝰ faciet ptem: aliis eodez gradu constitutis non faciat in totũ differre: vt. j. de su. ⁊ le. l. in testamẽto. §. vbicũqz. Hz in quo differt a suo: trñ. qz suus in totum est heres si nullus est in vtero. hic ꝑ quarta tñ: ut. l. antiqui. ⁊ j. §. suũ. ⁊ j. de su. ⁊ le. l. in testamẽto. §. est autem. Item si vnus est in vtero suus pro dimidia ꝑm pompo. hic ꝑ quarta ꝑm omnes: ut. §. quid si vnum. ac.

f ¶ Per bonoꝝ. q. d. sicut primus a posthumo non põt iure ciuili adire ita nec bo. possessionẽ accipere iure pretorio nisi qñ ẽ eodem gradu quo posthumꝰ: vt no. j. §. qꝫ si vnum. nisi emancipato vo contra ta. ac.

g ¶ Edictalem. si habeas edictales incipit versus veniqz ꝛc. si habeas talẽ icipit versus talem ꝛc. ⁊ semp dic qꝫ redit ad posthumũ suum. nã alꝫ nõ fieret missio ex dicto de vẽ. in pos. mit. ut. j. de ven. in pos. mit. l. i. §. i. Item dic qꝫ bonoꝝ possessio alia ẽ edictalis que defert edicto pretoris mortui de qua ff. j. de bo. pos. l. ij. §. proinde. ⁊ hec repudiari põt cum cõperat. alia decretalis ⁊ illa nõ nec añ decretã nec post. a est ratio: ut. j. de suc. e. l. i. §. decretalis. Item qꝫ dicit per bo. possessionem edi. i. pp. nã pp edictales penit decretalis. vel dic decretales que nõ tribuit ius sed p decretũ datur ipsa possessio. ut car. ⁊ ventris: ⁊ illa ḃ datur. Itẽ decretalis dicitur que tribuit ius vt vnde liberi. hec qdem non datur. ⁊ sic large etiã p decretali ponit hic decretalis. Sed qd si ticius est mihi in gradu quarto ⁊ venter scie similiter in quarto gradu an differt: non videtur vt hic.

b ¶ Putem. licz non sit.

i ¶ De vera pregnans. quicqd ego putem.

k ¶ Pariturus est semper dic si quem pariturus esset.

l ¶ Non possum. qui sum in gradu remotiori.

m ¶ Centrẽ institutũ. tũc. n. nõ rũpit testm̃ isti. de exher. lib. §. posthumi: in pn. Sed an interim alius adire possit: qdã dicunt qꝫ nõ. sed tu dic vt. ff. §. nõ solus. ḃ ergo. §. loqtur cum intestatus decessit vel testatus hz posthumo preterito.

n ¶ Obstetrices dicere. eã esse: pregnantẽ que ꝓbabilius debent scire qꝫ alie pso ne vtpote familiares. ff. j. de car. edic. l. iij. §. due. ⁊ C. de repu. l. consensu. §. super plagis. ⁊ ff. de ventre inspi. l. i.

o ¶ Quid si ipse putet. s. non esse pregnantem nest est.

p ¶ Si iusta. alꝫ non iusta ⁊ plana est. alꝫ sine nõ ⁊ tunc subaudi ꝓpria tm̃: non cõi vt differat a sequenti. alꝫ dic si pro ꝗuis

q ¶ Põt. s. adire ⁊ ad hoc. j. de fun. in. l. cuz delationis. §. asinã in fi. §. ⁊ ff. de of. pre. l. barbarius. ⁊ C. de test. l. i. ⁊ insti. de testa. §. sed cum aliquis.

r ¶ Cum putaret. cõi opinione vel non cum ve erat pregnans.

s ¶ Nihil egit. adeundo nec obstat insti. de exher. li. §. posthumi. vbi non nocet additioni partus abortus: ut. j. de verb. sig. l. qui mortui. vbi pro non natis habentur. quia verum est quo ad hoc vt modo possint adire si velint post abortuz: non ante. nec ante obstabat sibi nisi cõmunis opinio: que erat eã esse pregnantez ⁊ in veritate erat.

t ¶ Proficit. sed nec tunc semp sed ita si cõmunis opinio sit: ut. ff. §. qꝫ si ipse. et nota qꝫ quantumcunqz se inuoluat hec est summa quia tria concurrere debent vt possit adire. s. propria opinio. item cõis: unis. ⁊ veritas quorũ si quos defuerit non tenet aditio vt hic. ff. ⁊ j. dicitur.

u ¶ Heres instituta sit. preterito posthumo: ut. ff. e. §. non solum. qui sperabatur nasciturus nullus tamen erat. azo.

x ¶ Fingit. cũ contra putet cõi opinione. az. aliogn aliud esset. b.

¶ Cũ non sit cũ pro ꝗuis vel causatiue. b.

¶ Suum. Ex semper certa est de eo qõ ẽ. ideo incertitudo homis non viciat aditionẽ que per legem inducit. b. d. Bart. ⁊ Bald. Vel sic. Existentia sui heredis a veritate non ab opinione regulatur. bal.

y ¶ Suũ. predicta omnia sunt in extraneo herede vel instituto vel legitimo. hoc casu in suo. ĩmo idem i extraneo vt vt. ff. de pe. her. l. illud. hz certe verũ est vbi vẽter est istitutus vel exheredatus vt ibi dicit. sed secus vbi preterit⁹ vt. ff. dixi. ⁊ dic suum natuz.

z ¶ Si putat. si p ꝗuis.

a ¶ Sit hꝫ. su⁹ nat⁹.

b ¶ Preponas. vna cum nato.

c ¶ Post certum tempus. idest. xl. dies. Jo. ⁊ hoc ex eo percipit qꝫ quã doqz in. xl. die post partz primũ denuo peperit: vt ff. si ps her. pet. l. antiqui. ergo tãto seruus cõcipitur cuz certo tempore tãtuz portetur in vtero: ut in aut. de restit. ⁊ ea que pa. §. vnuz ꝛpo

est dici qꝫ pompo. tunc demum voluit hunc esse heredem pro dimidia: cum iam certum sit in rez natura qꝫ alium concipere nõ potest: qz clause sunt cellule que sunt septẽ: ut. j. de sol. l. si pater.

d ¶ Ex dimidia. sic. ff. de pe. here. l. illud. sed contra in eodem ti. l. antiqui in fi. ⁊ de iudi. sed ⁊ si resti. §. fi. vbi approbatur sententia iul. Solu. hec est sentẽtia pompo. que ibi reprobatur. vel dic vt dicta. l. antiqui nota. sed cum iulianus fateatur hunc insolidum cum nullus est in ventre: quare non habet partem pro dimidia cum in ventre ẽ vnus: trñ. quia facilius est scire an sit pregnans: qꝫ ex quo est quot sint. Vltimo distingue qz vel decessit intestatus qui ventrem reliquit: aut testatus. primo casu: si habet suum natũ ille habet statim totuz si nullus est in vtero alꝫ virilem ꝑm pompo. sed ꝑm Julianum quartam qõ prevalet vt hic. si autez natus erat emancipatus: habet statim quartam: ut. l. antiqui. que videtur indistincte loqui etiam in emancipato. sed quidam dicunt cum nõ admitti in aliquo iure ciuili: sed per bono. possessionem vnde liberi. ⁊ dicam in quarta. si autem est remotior interim tacet dum posthumus speratur: ut. ff. §. qꝫ dicitur. ⁊ j. vnde cog. l. i. §. antepenulti. vbi autem testatus decessit. aut instituit suum: aut nõ suum. si suum natũ adit ẽt preterito posthumo: ⁊ etiam si est grauida ut hic. nam admittit ab intestato vt interim adeat. multo magis institutus. si autẽ posthumus ẽ institutꝰ cum nato: uel exheredatus non ẽ dubium: ut no. ff. §. non solum. emancipatus autẽ vel alius non suus põt adire si venter ẽ institutus cum eo: vel exheredatus. secus si preteritus: ut no. ff. §. non solum. Qõ diri etiã cipatum institutum non posse adire posthumo preterito. verum est iure ciuili. sed habet cõtra ta. quasi aperta sibi via per posthumum preteritũ etiam antequã nascatur: ut. j. de contra tab. l. illud. §. fi. ⁊ l. se. ⁊ de car. edic. l. scriptus. ⁊ ad sill. l. si quis. §. eleganter. ⁊ j. e. l. ventre. Item hic diri ventrem obstare inferioribus: non paribus.

e ¶ Instituti sunt. preterito posthumo: ut. ff. e. §. non solum.

¶ Scientia. Adeuntis scia inspicit filij vel serui nõ pris vel vii iubẽtis. b. d. Bar. ⁊ Bal. Vel sic. Persone in ꝗ actꝰ principiat: scia vel ignorãtia ꝓsiderat. Vel sic. In aditiõe hꝝditatis inspicit scia ⁊ ignorãtia que inest adeunti nõ put inest iubẽti. Bal.

f ¶ Certũ esse finge. hic fiage precedentia determinat. ⁊ dic certũ. s. nõ esse pgnantẽ cõi opi. nec ẽ.

g ¶ Sed contra. si filiꝰ putet pregnantẽ pater non. in contractibus aliter distinguit: ut no. ff. de contrahẽ. emp. l. inbibemus. ⁊ de edil. cdic. l. cui man. ⁊ facit. j. p emp. l. ii. §. si seruus. Itẽ ar. ff. §. de iur. om. iud. l. si qs idem. §. pe. ⁊ de eo per quẽ. l. i. §. i.

¶ Si certus. Qui ẽ certus per sensum proprium nõ reducitur ad ꝓpter litem. b. d. bar. ⁊ Jo. de imo.

a Dicat. etiã communi opinione lz secus nõ. in alio casu. ſ. e. l. ſ. q si ipse putet solus. certus aũt possum eẽ vt q; dicat q ego id falsum esse fecerim. vt. j. e. l. cũ falsum. ꝛ. ſ. e. l. nec is. ij. Rſi. ac.

Heredi. Portio deficiẽs accrescit ẽt ignoranti eam defectam. b. d. bar. Vel sic in iure accrescẽdi ꝓsiderat veritas nõ opinio. Bal.

b Cum posthumo. q speratur ſz non est. ac.

c Reliquę ptes. i. reliqua pars. plurale ꝑ singulari. sic. ſ. ꝺ orig. iur. l. ij. ſ. ex actis. vel dic q ptes portiones crãt date posthumo: vna post aliã vel alia pure. alia sub cõditione. sic. j. e. l. si solui in pn. ꝛ. C. e. l. qdã.

d Certũ sit. i. i rei. nã in q̃ olia certa sũt ut. ſ. ꝺ iudi. ſz ꝛ ſi. ſ. fi. ꝛ isti. de ꝺ. ob. ſ. ꝺitiões. b.

e Ignoret. ignoráti ꝯ accrescat. nã cũ ẽt inuito ergo ignoráti qꝺ est. j. q̃ si in fi. glo. ut. C. ꝺ cad. tol. ſ. is ita. ꝛ. j. e. l. si qs bſs. ꝛ. l. si duo. nisi ĩ milite. vt. ſ. ti. i. l. si duob⁹ ꝛ vbi suã repudiet: vt. j. e. l. cũ bſditate. ꝯ ignoráti. vt. j. ꝺ re. iur. l. qui põt. Itẽ ℣. j. de le. i. l. si duob⁹ in pn. dic ut ibi. ꝛ facit. j. e. l. fi. ſ. fi.

Heres. Ignoratia mortis testatoris vel existẽtie ꝺitionis: ꝛ dubietas an testator fuerit sui iuris ĩpedit aditionẽ nisi in oẽm ptẽ dubitationis testũ esset valiturum. b. d. cum. l. seq. Jo. de imo.

f Non pt. nõ. n. credit cẽ bſditatẽ cuz nihil aliꝰ ꝛc. ut. j. de ver. ob. l. nihil. ꝛ vinẽtis nulla ẽ hereditas: ut. ſ. de ber. uẽ. l. i. b.

g Lz pure. ĩspecta potꝰ sua dubitatõe q̃ rei ℣itate: ut. ſ. e. l. si qs eẋneꝰ. ſ. sciẽdũ. b Sub ꝺitiõe. ſ. istitutꝰ ℞e. ꝛ subaudi cũ putet se istitutum pure adire nõ poterit: lz ꝛc. q; facto ĩplet qꝺ nõ sufficit. vel noli subaudire q̃ putet se istitutũ pure. ſz ignorabat pure vel sub ꝺitiõe lz esset vere pure vel vere sub ꝺi. ꝛ paruisset. nã ꝑ certo scire ꝺz ꝺitionẽ iserta. vt. ſ. e. l. si qs eẋ. ſ. sciẽdũ. ꝛ. j. de ꝺi. ꝛ de. l. ij. vel putaret. ut. j. e. l. ſz ꝛsi de sua. ſ. sed ꝛ si cũ. ꝛ sic nõ ob. j. e. ſz ꝛ si de sua. ſ. pe. ꝛ vlt. Rſ.

i An filiusfa. q testari non potuisset: vt. ſ. de testa. l. qui in ptãte.

k Testari poterit. q; ℞e erat sui iuris. sic q̃ nõ q̃ b ꝛ supiorib⁹ casib⁹ inspicit potꝰ opinio q̃ ℣itas. ꝛ sic ẽ ar. ℣tra. j. ꝑ emp. l. ij. ſ. si sub ꝺi. sed aliud in acqsitiõe alia; rei q̃ bſditatis. Item ad fi. hui⁹. l. est ℣tra. C. ꝺ edic. ꝺ. adri. tol. l. ij. So. ibi possessorio ℞ petitorio: vt. C. de pe. bſ. l. liber. vel ut ibi. Itẽ facit. ſ. de testa. l. de statu. ꝛ si pars ber. pe. l. illud. ꝛ. j. de scꝺis ta. l. i. ſ. sciam. ꝛ. j. vñ le. l. ij. ſ. pe. ꝛ ad ter. l. i. in prin. ac.

Quod si dubitet. Dubitatio ĩter duo extrema nõ vitiat si qꝺlibet extremoꝝ ẽ eiusdẽ nature. b. d. bal.

l Qꝺ si dubitet. decessit. ꝺstabat mi eũ decessisse. alꝰ ℣. ut. ſ. e. l. q bſditatẽ. ꝛ. C. de cap. l. nec nos. ac. m Utroq; casu. qꝺ nõ ẽ ĩ supiori. l. i fi. cũ q̃ hec ꝺtinuat ꝛ hec ꝓxima let altero casu. ꝑ. l. cor.

n In re. i. ĩ ℣itate. sic. j. ꝑ ep. l. ij. ſ. si a pupillo. ꝛ. ſ. de iureiu. l. quotiẽs

Sed ꝛ si. Error in ꝺitiõe psone adeũtis aditionẽ non ĩpedit: q; per hoc de cã acqsitiõis nõ dubitat. h. d. Bar. ꝛ Jo. de imo.

o De sua. an filiusfa. sub. vl nõ. ad qꝺ. j. de usuc. l. iusto. ſ. filiꝰ. ꝛ. j. ꝺ ꝺi. ꝛ de. l. multũ ĩ fi. idẽ si añ sit liber: vt. j. e. l. q se putat. ſ. fi. ꝛ facit. j. e. q se pupillo. ſz non sic ꝓsumit pr̃ viuere. ergo ꝛ ꝺ filiꝰ. ergo adire ñ pt. Rñ. iustis ꝓsumptionib⁹ mouebat patrẽ mortuum credere.

p Dictũ ẽ. ut. ſ. e. l. ſ. nã cũ. ſz ℣tra. ſ. e. l. is q putat. ꝛ. l. se. So. refert vtrũ in oẽm aduẽtũ velit acqrere qꝺ põt ut hic. an nõ ut ibi: ut plene nõ. in dicto. ſ. nã cũ. vel hic in acqrẽdo: ſz ℣ria in repudiãdo. nam aliqs acqrit qꝺ non repudiat. sed nõ ecõtra: ut. ſ. e. l. is põt.

q Cur aũt. dubitat. vñ nõ adit: vt. j. e. l. cũ falsuz. ꝛ. ſ. e. l. cũ qdã. ſ. fi. ꝛ. l. nec is. ĩ pn. qꝺ ẽ uez cũ dubitat decessit paterfa. uel filiusfa. seruus ul liber. vel an fecerit testũ vel non. ſz secus si dubitat decessit in ciuitate vel apud hostes. ꝛ ita ciuis vel seruus: q; tunc bñ põt eẽ certꝰ de testõ an valeat aut nõ. ꝛ si certꝰ ẽ adire põt: vt. ſ. e. l. heres. in fi. ꝛ. l. seq. b.

r Qui de sua. ſ. cõditione dubitat. s Certus ẽ. i. eẽ põt.

Sed ꝛ si. Institutus pure qui putat se institutũ sub ꝺitione nõ poterit adire nisi ea purificata. b. d. Bar. ꝛ Jo. de imo.

t Sed ꝛ si. sub conditione. potestatiua. si daret. r. vt differat a sequenti.

u Impleta. a se vel ab alio. ꝓ se cum sit potestatiua. ac.

x Facilꝰ. cur nõ dicit eodẽ mõꝺ. Rñ. q; ptãtiua a sciẽte ẽ adimplẽda: vt. j. ꝺ cõ ꝺi. ꝛ de. l. ij. casualis ẽt cũ inscio bſde ĩpleta ꝓficit. ut. ſ. e. l. si qs eẋneus. ſ. scien dũ. sed certe ĩmo oz q eo sciẽte: vt. j. de ꝺi. ꝛ de. l. multũ. ſz forte aliud ẽ cũ fuit vere apposita: aliud cũ putat ꝛ nõ ẽ. vel dic iõ facilius quia in ista desiderat factũ uel uoluntas bſdis in ea ĩpleda: in supiori secus. nã non facto sed ꝑ se ul per aliũ ꝑ eo est impleda: vt di cium ẽ.

y Sub ꝺitõe. casuali vt sub ijcit: ꝛ sic differt a ꝓcedẽti. R.

z Impletã. putabat repete nõ curo sit impleta vel non. vl me lius subaudi putãs. i. uerus sit eam impletã esse ꝛ sciebat eam impletam esse.

a In euẽtũ. fortune appositũ ꝛ ita erat casualis: vel mixta: ut. j. de bere. insti. l. suus. ꝛ de cõ ꝺi. insti. l. fi. ꝛ. C. de insti. ꝛ sub sti. l. si pater. ac.

b Nocuit. alꝰ obfuit. Impleta. n. ꝺi. se pure istitutum putat. vt. ſ. de ꝺi. isti. l. si pupil lus. q̃ opinio veritati cõsonat. sic. n. vere fuit istitutꝰ at in ℣trario. ſ. e. l. bſs. ibi ꝛ sub cõdi. a veritate dissonat. iõq; nõ adit. ar. ſ. e. l. cũ qdã. ſ. qd ergo. vl vic q̃ ibi ignorat pure vel sub ꝺi. eẽt istitutus ꝛ nõ applicabat aĩmũ suũ ad vnuz magis q̃ ad aliud. sed ℏ bene putabat se institutũ sub ꝺitiõe. sed hoc nihil aliud ẽ dicere q̃ q̃ ℏ ignorabat ibi dubitabat quam reprobauimus. ut. j. e. l. vj. ſ. nã eũ. vel dic q̃ ibi fuit completa conditio eo insscio. ſ. facto hic a se sciẽte potestatiua: vel eo sciente casualis. vel ibi ẽ casus ecõtra q̃: ibi sub cõdi tione institutus putauit pure. hic econtra.

Si quis heres. Aditio ex istitutiõe trahit ad se ptẽ pueniẽtem ex substitutione vulgari vel ex iure accrescẽdi q̃: ista sunt appẽditie istitutiõis. b. d. Vl sic. Nõ iuris ẽ de ꝓncipali. idẽ iuris ẽ de appẽditijs eius. b. d. Bal.

c Decio. coheredi. d Ex cã quoq; q. d. nõ solũ ĩ pte in q̃ ẽ institutus: ſz ẽt in pte in q̃ ẽ substitut⁹. ꝛ dic bſs erit ea delata: nõ ꝑus. ꝛ ẽt sine alia conditiõe. secꝰ vbi ꝑ aliũ sit bſs: ut. j. e. l. si solus in fi. Sz qd si vult bſe ut cohſs iure accrescẽdi nõ ut substitutꝰ? dñt qdã q̃ põt. ꝛ ℏ subaudiũt. si uoluit. qꝺ euidẽtiꝰ oñdit in hoc exẽplo. vbi sunt tres bſdes: ꝛ vnꝰ solus alteri substituitur: quo decedẽte si iure substitutiõis veniat: solus bz. si iure accrescẽdi nõ. ĩmo ꝛ alter cũ eo venit. ĩmo certe vl ẽt si noluit bẽat iure substitutiõis: ꝛ iure accrescẽdi. nã postea dicit q̃ accrescit quoq; ei iuito. q. d. ignoráti accedit substituto q; ꝛ eo iuito. ut. j. de reg. iu. l. q põt. ꝛ facit. C. ꝺ ipu. ꝛ ali. substi. l. testõ. ꝛ de iure deli. l. qdã. ꝛ. ſ. de vul. sub. l. ſz ꝛ si. ſ. filio. vel dic ex cã quoq; substi. ñ solũ iure accrescẽdi ꝛ ignoráꝰ iuroq; q; ꝛ iuitꝰ vt subijcit. Itẽ facit. j. de suis ꝛ le. here. l. si ex pluribꝰ.

e Erũt nãq; bſdes. pr̃ ꝛ dñs. ꝛ ꝑm hoc bñ dirit idẽ. ꝛ bñ seq. sunt. n. ꝛc. ſz hoc ẽ falsum. ĩmo manumissũ ꝛ emãcipatũ sequit: vt. j. e. l. si solus. ſ. i. que ẽ ℣tra. dic ergo erũt heredes. ſ. filiꝰ ꝛ seruus. nõ aũt que sequunt ad subaudituꝝ referuntur. hoc mõꝺ diverim vbi adierũt. secꝰ vbi nõ adierũt. tũc. n. dicimus idẽ qꝺ. ſ. ſ. q̃ habeat substitutionem q; hz institutionẽ: erunt nãq; ꝛc. ꝛ q̃ dicit appẽditie. q. d. applicent substitutiões eis q̃ hñt institutiões. non aũt dicas q̃ pẽdeat substitutio ex institutione. ut vbi vna valeat ꝛ alia. ꝛ vbi non vna nec alia. q; qñq; valet vna ꝛ non alia. ut. ſ. de li. ꝛ po. l. ij. ſ. fi.

Si exclusus. Acqsitione partis non querit alia eo iure quo deficit nec ea que ꝺz ꝑ aliũ acquiri nisi noua aditio supueniat. b. d. Bar. ꝛ Jo. de imo.

f Si exclusus. dic pr̃em ꝛ filiũ institutos. ſz pr̃ sub condi. filiꝰ pure.

g Dicẽdũ erit. hoc iõ ne semp euitaret ĩplere ꝺi. qꝺ faceret si sine ea iure accrescẽdi alia ꝓr portio sibi daret. ꝛ ꝑm hoc in ptãtiua ponit. sed melꝰ ẽ dicere q̃ pr̃ iubẽdo filiũ adire non acgrat hoc ipso ex sua ꝑsona suã portionem: q; defertur ꝺitio. aliogn secus cẽt: ut. ſ. e. l. si ego. ſz bñ sibi acgrit ex persona serui iure accrescẽdi q̃si accreuit ipsi seruo ne aliogn inueniat ꝑ pte testatus ꝛ ꝑ pte intestatus. qꝺ esse non debet nisi in milite: at insti. de bere. insti. ſ. nõ aũt. aliꝰ hic dicũt patrẽ institutũ sub cõditione ptãtiua. ꝛ filiũ substitutũ.

b Cum. filiũ: vel dic patrem. i Suam. ſ. patris.

Sed si ex duobus. Ex duab⁹ portiõib⁹ ꝺlatz mihi ꝑ diuersos lz ego acqsieri vnã ñ ꝓpea eoipso acqro aliã sine nouo iussu ꝛ noua ditiõe. b. d. pau. ꝺ ca.

k Vnũ iusserit. ſ. adire.

l Aliũ. ut per illũ fiat heres q; tñ põt nolle adire: ut. C. de bere. insti. l. iij. ꝛ tũc hz iure accrescendi. ut. C. q̃ non pe. par. l. i. ꝛ facit. j. l. pri. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Si ex sua parte. Ex quis adiuerit pro pte sua nō efficitur heres in parte in qua filius eius vel seruus est institutus nisi interueniat noua aditio cum iur su. h. d. pau. de ca. a Si ex sua parte. necessarium. secus in necessario ca su. & est ratio: vt .ff. e. l. si ego. contra. & facit .ff. l. proti. in fi.

Heres in omne ius. Per hereditatis adition̄ acquirit quis non soluz dn̄ium sed etiaz oia iura actiue & passiue. h. d. pau. de castro.

b Heres in omne ius. si est vnus alis non ē in omne sed in vniuersuz ius mortui: ut .ff. de ver. si g. l. nihil. & de re. iu. l. nihil. & l. heredem. & dic in id ius quod pōt ad heredem transire. non ergo usufru. vel alia iura q̄ cum persona finiunt. & facit .ff. de bo. pos. l. i. & ij. & uij. in prin. & §. i. & ij. ac.

Si duo. Qui vult vnam partē videtur velle alterā accrescentē. h. d. Bar. & Jo.

c Necessarij. & sui.

d Abstinuit. qō potuit: ut .ff. e. l. necessarius. sz necessarius tm̄ nō. ut insti. de here. qua. & dif. §. i.

e Non posse. ēt si velit suam portionē recusare. qz ē sibi imputādū si adiuit scies aliū abstinuisse. secus si nōdū abstinuisset. vl abstinuisset. sz ignorat quādo habet locum: vt .ff. e. l. cum hr̄ditate.

f Scire potuit. ꝛsulēdo peritiorē. sic .ff. de bo. pos. l. in bonor. & .ff. de iur. & fa. ig. l. regula. §. sz iuris. & hoc cū facile scire potuit: vt dcō. §. sz iuris. & ar. .ff. de ẏ. sig. l. nepos. p. Itē nō q̄ iuris ignorantia nocet hic in dānis. & sic ē cōtra. .ff. de iur. & fac. igno. l. error. in fi. & l. iuris ignorantia. & l. regula. Sol. ꝟ fallit vt & alis. ut in. l. illis. nō. vel dic fingit hic scire. tū quia originē habet a lucro. tum qa agnoscebat in sua parte scienter fingatur idem uelle in accrescente ut hic subijcit. sed quidam reddunt rationē quasi potcrit consulere pitiores.

g Adire vl. ut oīb⁹ satisfaciat. nec admittit p̄batio in ꝛrium qz ē fictio nō pre sumptio. & facit ad hoc q̄ inuito accrescit. C. q̄ñ non pe. l. i. & .ff. l. i. & iij. & l. si qs heres. in pn̄. & C. de impe. & ali. substi. l. testō. ac.

Quandiu. Cā testati pōt est q̄ cā intestati. h. d. Bal. alij nō summāt.

b Nō defert. fallit hec regla .ff. ō hr̄. isti. l. si qs ita. Itē nō obstat .ff. vñ lib. l. vl. sz ibi non poterat adiri ex testō. utpote deficiente ꝛdi. istitutionis: q̄ erat si emāciparet ifra. x. dies. Itē qd est q̄ alis dicit ler. q̄ q̄diu pōt dari cōtra ta. ñ dabitur fm. ta. ut .ff. de scōis ta. l. equissimū. in pn̄. & §. i. & de contra ta. l. illud. §. fi. nā cōtra ta. dar ab intestato: vt. C. de col. l. ut liberis. Nā. nō dari ab intestato eā: sed ex testō: ut. C. de col. l. filie dotē. & isti. de bo. pos. §. sūt aūt. & .ff. ō bo. pos. l. sed cū. §. i. nec est dicēdū dari eā ab intestato: nisi cū null⁹ adit ex testō. nā & tunc dar. ut .ff. de cōtra ta. l. illud in pn̄. Itez q̄ diri nō dari fm ta. q̄diu hz locum contra ta. nō diri q̄ de iure ciuili adire nō possit. vñ forte adibit. sed contra hoc dicta. l. illud in fi. & fac ad hāc. l. .ff. de re. iu. l. q̄diu. & .ff. e. l. nec is. §. fi. & .ff. e. l. illud. & l. i plurīū. & l. q̄diu. & C. cōia de suc. l. q̄ri. & .ff. si ta. test. nul. ex. l. i. §. i. & in auc. ō hr̄. & fal. §. ad hec. colla. i. & .ff. de testa. tu. l. si quis sub ꝛdi. i pn̄.

Actum. Qui repudiat hr̄ditatē paternā pōt adire pupillarem si hz hr̄ dem cuius aditione ꝛfirmatū sit testm̄: alis secus. h. d. Bar. & Jo. de imo.

i Habeat. ex substitutione facta filio. k Eum. substitutum.

l In edictū. forte illud si quis omis. cau. test. l. i. q̄q̄ illud nō uideat. ꝓspicere creditoribus sed legatarijs & fideicōmissarijs. uel dic q̄ aliō edictū erat qō non habemus. q̄ creditoribus paternis subueniebat hoc cāu: ubi pr̄na videat adita.

m Hereditati. scripta pr̄na hr̄ditate. n Mā q. q. d. ex quo nō vult pr̄ nam dimittat & pupillarē & suā: vel utrāqz uel nullā. & ē ad hoc. .ff. ad treb. l. ita. §. q. suspectā. & de cōtra ta. l. sub ꝛdi. §. fi. & de his ꝟ. ut īdi. l. v. §. q p̄ncipale. & de le. p̄. l. q filiū. §. oībus. & §. nō solū. & .ff. de uul. sub. l. is qui.

o Oppugnauerit. spernēdo hr̄ditatem pr̄is. p Cōseq. rōne pupilli.

q Implecti. s. ex asse. nō qz null⁹ adijt pr̄nā: ergo uitiat testm̄ p̄muz & p cōsequētiā pupillaris: ut .ff. de uulg. substi. l. ij. §. adeo. hēbat igit hic coheredē qui adiuit. & dic coheredē. s. extrancū nō pupillū: qz tūc secus. ut .ff. de uul. substi. l. sz etsi. §. filio. q̄ est contra. & dic distinctionem. q̄ est. C. e. l. quidā.

Ius. Existētia sui hr̄dis ꝛfirmat tabulas pupillares ad utilitatē absti nentis. h. d. Bar. & Jo. r Abstinuit. i q̄ erat institutus.

s Fr̄is. cui fuit substitutus: vt ī fi. l. & hoc potuit fieri: vt isti. de pu. sub. §. nō solū. ac. t Obtinere. imo cū sit adita ex pr̄no non tz pupillare: vt .ff. de vul. sub. l. ij. §. adeo. & .ff. l. pr. in fi. So. & h ali⁹ cū filio fuit institutus: q adiuit. vl dic spāle in filio abstinēte: qz adhuc vr̄ cē hr̄s: vt .ff. de fideicō. li. l. cū q̄st. §. sz & si qs. vl ille fauore libtatis. & sic tenebat prima. vl dic spāle alia rōne qz abintestato erat habiturus: nō est q̄ ei iuuendū si ex substitutiōe hēat qō abintestato erat habiturus. sz in ꝛrijs extrancus erat ex asse institutus: ad qō .ff. ō vul. §. l. si filio.

Si pupillus. Existētia sui hr̄dis confirmat tabulas pupillares ad commodū ipsius cui est fcta substitutio. h. d. Et primo ponit dictū iuliani qō ꝛtinet regulā & exceptionē. Scōo ponit rep̄hēsio marcelli circa exceptionem. Tertio cōsiliū marcelli si opinio iuliani cēt vera. Quarto addit declarationem rep̄hēsiōis. scōa ibi. que snia. Tertia ibi. aliogn. q̄rta ibi. Sed qō in fr̄e. Bar. & Jo. de imo.

u Si pupill⁹. alis incipit ler iuk. alis si pupill⁹.

x Abstinuisset. p in integ. rest. postq̄ se immiscuerat. vel dic ab initio se īmiscuerat, vel ab initio se abstinuit sed habebat coheredem q adiuit: vel nullū hēbat coheredē q adiuit vt iam dicā.

y Eū. s. hr̄dez pupilli.

z Paternis. id est patris pupilli.

a Ei. s. pupillo.

b Inclinat. sz iul. per hoc q̄ dic nisi ꝟbstinu⁹.

c Vt putet. sed male vt statim subiungit. a Substitutū. s. pupilli

b Pr̄is pupilli. c Subitur. hoc tō qz pr̄is volūtate successit. azo.

d Notata. i. reprehensa. e Impugnat. snia iul.

f Qui pupillus. g Saltē & si pr̄z nō hēbat. b Successorē. subst itutū. s. q̄uis pr̄ nō hēat & hoc notat saltem sz si nō tz pr̄nū qō tenz pupillare. vt .ff. de vul. sub. l. ij. §. adeo. & .ff. q̄stū. in fi. Nā. pr̄ nō habuit hūc sed aliū: vl pr̄ nullū alitū habuit & tz eius testm̄ lz h abstinuit: qz semel fuit hr̄s: sed per restitutionē est abstērtus: vñ nihilominus heres pmanet: vt .ff. de mi. l. & si sine. §. sed qō pap. vl dic q̄ ab initio abstinuerit sed nihilominus remāet hr̄s: vt .ff. de fideicō. lib. l. cū q̄si. §. sed & siqs.

i Quis. substitutus īpuberi. k Impuberis. s. tm̄ non pr̄is.

l Aliogn. p dicta in ẽneo instituto. aliogn. &c. m Ingt. iul. tē perando qō dixerat. vl dic q̄ marcellus. q. d. & si vez dixisset. iul. alia via occurrek eius dicto. n Frater testatoris. vt .ff. appet. ibi. si quid &c.

o Possidebit hr̄ditatē. s. īpuberis. & hoc īnuit cū postea dic pupilli be re. iplicarek. p Nec. n. vl. nō. nō cōmittit dolū qui fraudē repellit. sic .ff. de le. ij. l. cum pater. §. ticio. & .ff. si qs omis. cau. test. l. q aūt. §. non simplr. & l. mater. §. i. & .ff. de inof. test. l. papi. §. quarta. in fi. §. ac.

q Edictū. qō coercet eos qui omis. cau. testa. possident abintestato: vt .ff. si quis omis. cau. test. l. j. r Hereditas. quam adijt.

s Testatoris. q alis abintestato erat habitur⁹ hēa īpuberis qz patruus.

t Ceterz. nā frater pupilli respondebit creditoribus paternis: aliogn nō hr̄ ꝛtinuak nisi sic erponas. Sz fm hoc h q̄rik: vtz ille frater impuberis erat institutus in parte & substitutus in alia parte. an substitutus tm̄: primo casu pōt paternā repudiare & pupillarem adire: vt .ff. de vul. substi. l. si filius. In secundo nec pupillare tenet: vt .ff. de vul. substi. l. ij. §. adeo. Nā. fuit h institutus p parte: & substitutus in alia. & nō erponas vt dicas cū teneri creditoribus pr̄is: sed ita fr̄ testatoris existat volūtari⁹. sed fr̄ pupilli necessarius: qz quos possū &c. vt .ff. de vulga. sub. l. sed si plures. §. i. Alzo. & erit hic necessarius patri vel ēt fratri. vt. d. l. dc. h. sed & tunc potest adire ex substitutione: & impetrare separationē bonoz paternorum ex eqtate ꝓtoris: vt .ff. de vul. sub. l. si filius. & hoc virit h tm̄. lz abstinere possit. R. vel aliter intellige. l. illam: vt ibi nō. & adde distin. quaz feci ad solutionem multarum legum. vt. C. e. l. quidā. & .ff. e. l. i. & ij. & .ff. de vul. sub. l. sed & si. §. filio. & l. si filius. & .ff. e. l. quesitum. ac.

a Exister. patri nec nō ipuberi. sed poterit abstinere a pena si vult: vt. ff. de vul. substi. l. fin si filius. ac.

Si in societate. Qui pseverat in icohatione in vita patris videt se immiscere: secus si noua icohetur. b. d. bar. & Jo. de imo.

b Perfecit. & tūc adire vt.

c Incohauit post mortē patris. azo.

d Nō videri. hoc ideo q; sui iuris fact⁹ voluntati paruisse vidi non pōt. q; huic rei non assensit. vbi vo cepta patris iussu pficit: patris iussu parē do adire videtur. azo. sic als refert pficiat quis ceptū an icohet nouus: ut. ff. p socio. l. si id qō. §. fi fili⁹. & ff. de admi. tu. l. tutorē qui. & ff. de tute. & ra. di. l. si postea. & ff. ō neg. ge. l. cū actū. & l. peculus. & l. at q natura. & l. nā & seruus. & de mi. l. iij. §. fi. & §. scio.

Si seruum. Qui manumittit suū pnuz: se immiscere vī hereditati: sec⁹ si suū ppuū castrēsis peculij manumittit. b. d. bar. & Jo. de imo.

e Si seruū. filius. suus secus in emācipato: quia de iure ciuili sola voluntate adire nō pōt. sed q; dā solēnitas in bo. pos. peteda ibi desiderat: vt. C. e. l. i. q; ē cōtra. Item secus in mulie. ut. j. primo. §. ac.

f Proponebat. calūniā. spāle i mulie: vt. ff. pri. §. vel ē hoc iō: quia primo se abstinuerat: vt ipsa lta dicit. & hoc ꝓsta bat: vñ nō ē in eo speciale. immo idē ē in quolibz alio. azo. vt. C. de repu. her. l. sicut. & facit qō nō. ff. e. l. p hēde. §. pomp.

Heres per. Per seruū hereditariuz non pōt acqri aliqd qō sit hereditatis. b. d. Bar.

g Heres. partez. quotā. & sic nō. q; nec partez nec rem singularem hereditatis rōne ppietatis uel possessionis ut hic. nec totā hereditatē nec aliqd aliud q̄rit p eum: ut. j. de acqren. rerum vo. l. p hereditariū. & l. hereditas. & de acqui. pos. l. i. §. ueteres. nec obstat. j. de acq. pos. l. i. §. item acqrimus. q; ibi ppie dr hereditari⁹. i. hēdis qui iā aduit. Sed que ē rō? Rñ. q; anteqū adeat nō est suus. igitur p eū nō q̄rit. postea q̄ adijt non q̄rit p hereditarium: quia suus ē factus: cum uelijt eē hereditari⁹: nisi ipropue q̄z ut mō diri. alij dñt rōnem eē urgētem disputationē ut Jo. alij dñt q; dedignat p cōparē queri: nā & asinus auribus intumescereet si p cōparē se videret cōprebē di. Item & alia bona rō. q; heredi hereditas in qua ē instituti non potest per aliū acqri: ut. j. e. l. paulus. Az secus sit in ea in qua seruus ē institutus. nec ob. q; dr in dicto. §. ueteres. per seruum legatū uel donatū posse q̄ri. nā hec noīa uel pricipia designāt ti. unde hz sit fact⁹ dns legatarius adhuc seruus legatus dicitur. & ita de ceteris. sed hoc nomen hereditari⁹ legatarius designat dominam hereditatem. s. unde non dicitur hereditarius si factus est heredis.

Quoties. Gesta p pupillū bona fide habent rata eo q; p restitutionē abstento habent. b. d. Bar. & Jo. de imo.

b Et abstinet. p in integ. rest. i Bona gesserit. ipse uel eius tutor. secus si mala. ut. j. q̄ in fra. credi. l. pupillus. & de condi. inde. l. tutores. & l. nec ē nouum. k Fundum. ex hereditate. & facit ad hanc. l. j. de do. auc. iu. pos. l. si non expedierit. §. i. & §. de mino. l. ī ite. & l. si mulier.

Aditio. Aditio hereditatis nō ē i opa. iō regrit iussu dñi. b. d. bar. Et dimittit q; prio ponit unū dictū: secundo ex illo facit tres illationes. tertio rñdet cuidā obiectioni. scōa ibi. & cum q̄stus tertia ibi. & q; a quibusdā. Jo. de imo. l Aditio. ponit. l. ista unū qō dicit in primis uerbis. & illud nutiq; ꝓbare ē uerū trib⁹ rōnib⁹: siue ar. siue erēplis. q̄rto inducit ar. in ꝓtrariū siue rōnē: & ei rñdet. primū est illud iccirco &. sicōm &

cū q̄st⁹ &c. tertiū pterea &c. q̄rtū. Et q; a quibusdā. & ei q̄rto ar. i fine rñdit cuz dicit pt vez cē vt intelligit &c. azo. m Adierit ad hoc. ff. so. ma. l. si votale. & ō peculi. l. hinc q̄rit. §. pōt. n Ex operis. vel ex re mariti: vt. C. de rei vx. ac. §. cūq;. & ff. ō iure do. l. si legato. o Elegrit. vt. & ff. pro socio. l. coheredi. & l. sequētibus. & l. duo. §. fi. hoc aūt verū nisi sint socij oium bonorū: vt. e. l. iij. §. i. vel ibi cōtemplatiōe societatis sit aliqs institutus: vt ar. j. in fi. huius legis. & nō. ff. p socio. l. socū q. §. fi. & l. se.

p Hereditatē poterit: vt. ff. e. l. si qs mihi ipn. & dic vt ibi nō. ac.

q Rñdet. vt. j. ō acq. re. do. l. homo liber. ac.

r Propter me. qō psumit si dicat illi⁹ seruū illū: vt. C. eo. l. cum aliquis.

s Nō opa. q; liber hō ē.

t Ex re mea. sic. j. de acq. rer. do. l. liber hō. & ff. de vul. sub. l. sed si plures. §. in arrogato. & facit isti. p q̄s p. §. Itez nobis acqrit qō pui. & quod ibi nō. & d. l. hō liber. Item facit. ff. de usu & ha. l. p seruū. ac.

Quum falsus. Questio falsi nō impedit aditionem eius q; facto suo ē certus de viribus testi. b. d. bar. & Jo.

u Accusaret. si aūt hēs accusaret falsuz: tūc hz locū qō dr. C. de bis q. vt idi. l. alia.

x Debeat. de fcō suo. vt. ff. ad velle. l. q̄p. & ff. de iur. & fac. igno. l. plurū. q̄z tñ & sum factū dr qs ignorare iuste vt. ff. de ꝓdi. ide. l. hz & si me. & de pac. do. l. inter. §. i. ac.

y Eius. s. heredis. ac.

z Nō pōt adire. i. quia iusta ē ignorātia alterius facti: vt. j. p suo. l. fi. & nō citra cōsciētiaz vt si pbabiliter i alieno pōt scire: & tūc pōt adire: vt. j. e. l. pātonius. §. rei. q̄ ē ar. ꝓ & hoc sub iicit. q; dubi. & ff. ad qō. ff. e. l. sed & si de sua. §. cū autem. & facit. ff. eo. l. cum qdā. in fi. & l. nec is i pn. sed ꝓ. C. ō edic. di. adri. l. ij. Sol. ibi iam adierat añq̄ q̄stio q̄ fal si fuit mota. vel ō tractat de aditione que fit volūtate solare tribuit dñuz. ibi de sola possessione q̄ datur a pare scripto. ac.

Si seruus. Jussus revocat furore supueniēte. b. d. bar. & Jo. de imo.

a Est factus. q; iussit. i. dns.

b Negauit. affrican⁹. de se. n. i tertia psona loqt. sic nō. ff. so. ma. l. diuortio.

c Seruū. alienū. j. e. l. cū hēs i pn. a Nulla ē. vt. j. ō re. iur. l. furiosi. sed aliqn tacita i eo dr volūtas eē: vt. ff. so. ma. l. ij. §. uolūtate. & de bis q; fūt sui vl alie. l. pfe. & j. l. pri. & l. si p epistolā. & ff. e. l. si quis mihi bona. §. fi.

Si quis alicui. Furor supueniēs nō revocat ea q; sunt pfecta vigore mandati: sed impedit pficienda. b. d. bar. & Jo. de imo.

b Si qs alicui. filio vel suo instituti: vt. ff. e. l. si qs mihi bona fide. §. iussum. vel dic pcuratori: vt. j. de bo. pos. l. iij. §. acqrere. in aditōe sec⁹: vt. j. e. l. paul⁹.

c Si estimauerit. bñ. n. pt sic mādari. ut. j. e. l. cū q. §. i. & ff. e. l. si qs bōa. §. pr

d Sibi. mādati. e Acqsita. retinet. n. eā q̄rtā que iuris est sicut eam que facti est. ut. j. de usucap. l. nunq̄. §. seruus. & ff. de acq. pos. l. si is. nam & matrimonium: ut. ff. de bis qui sunt sui uel alie. iur. l. patre. ac.

f Ille. filius uel seruus uel similes.

g Nō ei acqsitā. sicut q̄ morte revocat mādatū petēde bonoꝝ possessiōis: vt. j. rē ratā bēri. l. si is. & j. e. l. si p epistolā. & sicut p penitētiā. ut. ff. eo. l. si qs mihi bona. §. fi. sic p furorē: vt hic & ff. l. pri. nō q̄ obstat. ff. de ꝓdi. inde. l. idebitum. q; ibi nō fuit mādatū revocatū expresse vel tacite. ac.

b Confirmari. p furiosum factū sane mētis: ut. C. de cur. fur. l. fi. §. tali. & infra tpa petēde bonoꝝ pos. vt. j. rē ra. ba. l. bonoꝝ. in prin. que tñ tempora cum sint vtilia furioso nō cedūt. ut. j. de bo. pos. fur. pstan. l. i. in pn. & facit. j. de bo. pos. l. fi. vel dic p pcuratorē: ut ar. j. eo. l. antistius. §. fi. ac.

Pupillus. Tutor q; ñ gerit hz gerere pt: auctorari pt. b. d. bar. & io. ō imo.

i Obligari ait. contra. ff. de auc. tu. l. si pluribus. sed ibi non fuit cōcessa. i. denegata. hic aūt concessa fuerat. hz non gereret. vel non fuerat concessa. ñ tamen denegata. azo. & facit ad. l. istam. j. de sol. l. qō si forte. §. i. & C. de iure

debe.l.potuit:ꝛ.ſ.e.l.more.ꝛ.l.pupillus.ꝛ inſti.de auct.tu.§.neq;.ꝛ.ſ.de auc.prel.l.obligari.§.antepe.ac.

Si per epiſtolam ℭMorte tutoris renouat mãdatũ factum ab eo.b.d. Bar.ꝛ Jo.de imo. a ℭHereditati.q; volũtas q̃ fuerat deficit: vt.ſ. eo.l.q ſuũ.ꝛ.l.ſi qs mihi bona.§.fi.ꝛ.j.rẽra.ba.l.ſi is.ſi ergo defeciſſet: teneret aditio vt hic dicit.ꝛ ſic ẽ contra.ſ.de auc.p.l. obligari.§. tutor.ꝛ inſti.de auc. tu.§. tutor ubi dicit q; pſens debet eſſe.ſed illud cũ pupillus ꝓtrahit cum alio.h q̃ſi cõtrahit.vel ibi auctor.at pupillo hic iubet ſeruo. ꝛ ſic iuſſus iter abſentes: vt.ſ. eo.l.ſi quis mihi bo.§. iuſſu;. Item;ẽ q̃ pupillus eſt infans. alſ ꝛ ipſe deberet iubere: ut.C. eo.l.potuit.ac.

Cum qui duobus ℭSi dubitaꝛ de viriꝫ teſtĩ non põt hereditas adiri.b.d.Bar. ꝛ Jo.de imo.

b ℭCũ q duobꝫ teſtamẽtis. diuerſis tẽporibꝫ factis.

c ℭEt neutro.ꝛ vltio nõ. quia dubitat an falſus ſit. et primo nõ: q; cũ dubitaꝛ an vltimum ſit uerũ: ergo dubitat an pmũ ſit irritũ. ergo an valeat: igitur adire et eo nõ põt: niſi accuſare tur de falſo ipſe: ut.ſ.e.l. cum falſum ꝛ.l. heres.ꝛ.l.ſ; ꝛ ſi de ſua.§.cur aũt.ꝛ.l.cũ qdam.§. fi.ꝛ.l. nec is in pn.ꝛ idẽ intelli ge ſi dubitet an vltimum ſit ſolemne vel minus ſolẽne: q̃ñ et neutro adire põt. quia ſi ẽ ſolẽ ne: primũ tollit. ut iſti.q. mo. teſta. ifir.§.i.ꝛ.j. de ſe.ta.l.i.i pn. alſ non vt dicto ti.§. et eo. niſi in duobꝫ caſibꝫ: vt. C. de teſta.l. hac cõſultiſſima.§. pe. ꝛ.l.ſancimus.ſi aũt utrunq; ſit ſolẽne teſtũ: nec apparet q̃ prius q̃ poſterius: hẽbit locũ q̃ſtio mota a vño Ray. azo. quã nõ. C. de edic. di. adri. tol. l. ſi.

Filiusfamilias ℭNõ valet aditio ſi nõ eſt ſuata forma. iuſſus. ꝛ hereditaꝫ aditio nõ recipit ꝺditionem. h.d. Jo. de imo. d ℭVideri ſibi. filio.

e ℭHereditatẽ. ſibi delatã. f ℭRenũciari. a quibuſdam.

g ℭItaq;. q; pro ꝛ ſic ſunt verba remiſſiue epiſtole patris: ꝛ nõ habeas ibi. §. filius fm. R. q̃ placet. vel dic itaq; illatiuũ. ꝛ ẽ rñſio. ꝛ erit ibi. §. filius.

b ℭExplorare. ſcripſit pf fm. R. i ℭAcceptis lr̃is. quibus pf ſcripſerat hereditatẽ videri ſibi parũ idoneã. R. k ℭEi. ſ. patri. vel dic filio fm eundem caſum. R. vt.ſ.e.l. ſi qs mihi bona.§. pf. l ℭObligaſſe. hf ditati. i. filiꝰ nõ obligauit patrẽ hereditati per verba epiſtole: vel per aditionẽ. vel ergo non hẽas. §. fm. R. vel põt uterq;.§. legi p ſe ut dicas q; illud itaq; ſit illatiuus. ꝛ incipiat ibi rñſio. ꝛ verba q̃ pcedunt videri ſibi ꝛc. ſunt verba remiſſiue epiſtole patris. nam hoc ipſo videt ei mandare ꝛ pmittere adire ſi eſt idonea: vel forte ita ſubiunxit q; ipſe filius deberet explorare ꝛ videre an eſſet idonea vel nõ. ꝛ ita adire uel non adire: vt.ꝛ.ſ.e.l. ſi qs.§. pater. ſequens.§. loquit q̃ñ pater direxit epiſtam quandã filio vt adiret hereditatẽ cuiuſdam que filio deferebat ſi perſuaderet ſibi. i. filio idoneã. ꝛ poſtea exponе pſuaſum ei nõ ſit. i. filio. vel direxat pf ſi perſuadere tur ſibi. i. patri. ꝛ poſtea exponе ei ideſt patri ꝛ ſic differt vnus ab alio cuꝫ nõ fuerit niſi vna epiſtola. ſ. patris. Item plenius ſcripſit q̃. ſ.

m ℭEſt aditio: ut.j. de reg.iur.l.hactenus.ac.

Cum heres ℭSi pater efficitur furioſus filius põt adire ꝛ ſibi querere ſine iuſſu eius. h.d. ꝛ eſt ſingularis lex ꝛ alibi non repit. bar. ꝛ Jo. de imo.

n ℭIſdtãte. durat. n. poſt furorẽ patria ptãs: ut.ſ. de his qui ſunt ſui uel ali. l. patre. ꝛ tũ filiꝰ erit curator patris: ut.ſ. de cur.fur.l.i.ꝛ.ij.ac.

o ℭManumittere. ꝛ cetera facere ut heres. ꝛ ſic nõ q̃dã facere filiũ ꝓpter defectũ pſis corpore vel mẽte. ſic.ſ. de ritu nup.l.ſi nepos. ꝛ.l.ſi ita. ꝛ.l.ſi filius ꝛ Inſti. de nup.§.ii. ꝛ. C. de nup.l. ſi furioſi. ꝛ. C. de epi. audi.l.tam dementis. ꝛ.ſ. ſo.ma.l.ſi cũ dotẽ.§. nec nõ. ꝛ de pcur.l.ſi filius circa pn. ꝛ.j. de iniur.l. ſed ſi vnus.§. filio. Item an pf ſit heres q̃ vf p legẽ iſtã. ſ; qũo poſſet filius manumittere nõ potes dicere ut curator: ut.j. de manu.l. ſeruum. dicas ergo non fieri patrẽ hf dẽ: vt. C. de cur.fur.l.fi.§. tali. ſed filium ex priuilegio fieri heredẽ ac ſi eẽt ſui iuris. ut hic dicit. ꝛ ſic de iure cõi mãumittet. uel ſi dicas patrẽ fieri hf dez ẽar. C. de cur.fur.l.fi.§. ſin aũt. ꝛ ex priuilegio manumittit ſeruũ pſis.

Qui ex parte ℭNõ expectaꝛ ꝺditio cuiꝰ cuẽtꝰ nihil opaꝛ. h.d. bar. ꝛ Jo. de imola. p ℭSolus. accipe ex aſſe ꝛc.

q ℭDimodo. exiſtat vel deficiat cõditio alterius partis ne inueniaꝛ decedere p parte teſtatus ꝛ pro parte inteſtatus: ut inſti. de here. inſti.§. non autez. g quod bonũ eſt expectet cõdi. cũ in oi euentu ſit etiam illã partez habiturus: ut ar.ſ. de

bere. inſti.l.ſi qs ita ſcripſerit ticius. ꝛ.l.ſi qs ita ſcripſerit heredẽ. ꝛ.ſ. ad velleianuz. l. aliqñ.§. fi. ꝛ.j. e.l.ſi quis heres ita. ꝛ.ſ. de iniuſto. teſta. l. nã. ꝛ ſi. in prin. ꝛ de lib. ꝛ poſthu. l. poſthũa. ꝛ de condi. inde. l. tul. i. ꝛ. ij. rñ. ꝛ ar. ꝓtra in. e.l.§. i. ꝛ.ſ. ſi cer. pe. l. pecunia. ꝛ.j. q̃ñ di. lc. ce. l. huius. ꝛ de ẏ. ob. l. in illa ſtip.§. liberis.

r ℭIn ꝺditionalẽ. quo caſu expectaꝛ defunctus ꝺdi. ꝛ ſic ẽ pro opinione Jo. ꝛ nſa in qõne quã facim .ſ. ſi pars here. pe. l. ij. ꝛ facit. ſ. e.l.i. ꝛ.ij. ꝛ.j. l. prori. in fi. ac.

res inſtitutꝰ ẽ pure: ex pte ſub ꝺditione: ſolusꝰ ẽt pendente ꝺditiõe ſi adierit hẽditatẽ: ex aſſe hẽs erit: q; ſolus hẽs futurꝰ ẽ oĩmõq; niſi hẽat i cõditiõalẽ pte ſubſtitutũ. **Qui.**

Qui ex duabꝰ ptibꝰ heres inſtitutus fuerit: ex alia pure: ꝛ ex alia ſub ꝺditiõe. ꝛ ex pura inſtitutiõe adierit: ꝛ deceſſerit. poſteaq; cõditio extiterit: ea quoq; ps ad heredẽ eiꝰ ptinet. ℭQui ſemel ex aliq̃ pte heres extiterit deficiẽtiũ ptes etiã inuitus accipit. i. tacite ei deficientiuz ptes etiã iuitoꝰ accreſcũt. **Ho.**

Heres q̃ñq;z hẽditatẽ adeũdo: iã tũc a morte defuncti ſucceſſiſſe ỏfũcto itelligiꝫ. **Marcel.**

Cum hereditate patris neceſſarius heres ſe abſtineat: cõditioꝰ coheredi ſiue ſuo ſiue extraneo deferꝫ: vt aut totã hereditatem agnoſcat: aut a tota recedat. ꝛ ita ſe abſtinere poteſt propter alium qui per ſuã pſonã non poterat. ℭSi tñ creditores dicant ſe contentos eſſe eius portione: q; non poteſt eroneraꝛ niſi deferatur conditio. ꝛ alterius parte abſtinere ſe creditores debẽt: vt eius actiones ei qui conuenitur dentur. **Ulpianus.**

Etiã heredi heredis acqriꝫ pro pte portio i cõditionis euentum. b.d. bar. ꝛ io. de imo.

s ℭQui ex duabus. dic fm. R. ꝛ azo. q; in dimidia pure: i alia dimidia ſub ꝺditione fuit inſtitutus. ꝛ in eius defectum datus ſubſtitutus: vt.ſ. l. pri. i fi. vel dic fm eoſdẽ q; in tertia pure i alia tertia ſub ꝺdi. in alia fuit datꝰ cohes: ut.ſ. ỏ hf di. inſti. l. liber hõ.§. ſi ita. i. rñ. ſi autẽ poneres eũdẽ pure in parte. ꝛ ſub cõdi. in alia pte. ꝛ nullo dato coherede. vel ſubſtituto. tunc obtinet. ſ. l. pri.§. fi. ſed ſz hoc: h quõ trãſmitteret ad heredem cũ ꝺditio nõ extiterit viuẽte inſtituto: vt.ſ. ỏ here. inſti. l. liber hõ.§. ſi ita. ij. rñ. ꝛ.j. ỏ ſuis ꝛ leber. l. ſi ex pluribus. in fi. Rñ. non ſuccedit h heres heredis rõne condi. que extitit poſt mortem inſtituti: ſed cũ ipſe iam ſit heres p parte adita ꝛ eẽ velit nõ põt teſtatoꝛ decedere p pte teſtatꝰ: ꝛ pro pte ĩteſtatꝰ. ac ſi dicas magis iure accreſcẽdi q; iure ſuccedẽdi p eãdẽ. l. ſi ex pluribꝰ. i. rñ. ſed. h. dixit h q; nec coheredẽ nec ſubſtitutũ hẽat: vt nõ obſtẽt dicta iura. ꝛ q; dicit h ꝺditio extitit ſubaudi marie ne obſit. ſ. l. pri. ac.

t ℭEa quoq; pars. ciuſdẽ hereditatis q; imitaꝛ ius accreſcẽdi. vt.ſ. ỏ ſuis ꝛ le. here. l. ſi ex pluribꝰ.§. fi. azo. ſecus i alia hereditate ex eodẽ teſtamẽto. vt.ſ. de vul. ſub. l. q; ex pluribꝰ.§. fi. fm. R. ꝛ fm hũc caſum facit. ſ. e.l. ſi qs heres. in pn. Item facit. j.§. prori. ac.

Qui ſemel. ℭPortio deficiens accreſcit coheredi iuito. h.d. Bar. ꝛ Jo. de imo. u ℭQui ſemel. iuito. hoc q̃ñ repudiantes ſunt ex nouo alſ ſecus: vt.j. l. pri. fm quoſdã. vel dic idẽ in oĩbus. ꝛ facit. C. de impub. ꝛ ali. ſb. l. teſtõ. ꝛ q̃ñ nõ pe. par. l.i. ꝛ.j. ỏ bo. poſ. l. iij.§. fi. ꝛ.l. ſe. ꝛ.ſ. e.l. hf di cũ ꝛ.ſ. e.l.i. ꝛ.ij. ꝛ. C. de ca. tol.§. his ita. ꝛ.j. de iu. deli. l. qdam.

Heres. ℭHereditaꝫ aditio retrotrahit ad tps mortiꝫ. h.d. bar. ꝛ Jo. ỏ imola. q ℭQñcunq;. alſ q̃ñcunq;. alſ q̃q;. ꝛ dic vel prope mortẽ vel diu poſt. y ℭIntelligiꝫ. i. fingiꝫ. ſed rei veritas ex quo adit vt.j. de ſtipu. ſer. l. ſi ex re.§. fi. ꝛ de le. i. l. ſi tibi hõ.§. cũ ſeruus. ſed hec fictio nõ ſemp locũ hz. ꝛ Jo. j. de regu. iur. l. oĩa. apposuit fere. nam fallit i multis: ut.j. de ſtipu. ſer. l. Fundus hereditarius. ꝛ. l. uſufructuarius. ꝛ de acq. rer. do. l. in eo qõ. ꝛ.j. de fur. l. a ticio. ꝛ de acq. rer. do. l. hereditas. ꝛ .j. de uſucap. l. fi. ꝛ.j. de iniur. l. i.§. labeo. ꝛ.ſ. de pecu. l. iz ĩ fi. i. rñ. ꝛ.j. de cri. ex. her. l. ij. ꝛ facit. j. ad ſil. l. erheredatus.

Ex hereditate. ℭPropter vnũ abſtinẽtẽ põt alius q; aditꝰ a tota recedere niſi creditores p pte abſtinẽtis cũ uoluerint molestare. ꝛ idẽ in eius herede. hoc dicit cũ. l. ſe. bar. ꝛ Jo. de imo. z ℭNeceſſariꝰ. i. idẽ itelligit Jo. i oĩ hf de repudiãte. azo. a ℭCõditio. i. electio.

b ℭTotã. ſ. hf ditatẽ. c ℭNõ poterat: ut. C. de repu. here. l. ſicut. ꝛ nõ hic q; nõ poſſum p me: poſſum p aliũ: ſic.ſ. quẽad ſer. a. l. ſi cõem. ꝛ.j. de decur. l. decurio. ꝛ.ſ. de lib. ꝛ poſthu. l. fi. ꝛ de pig. ac. l. ſi pignore §. ſi pdo. ꝛ.j. de accep. l. ꝛ p inſiurãdũ.§. ꝛ ſi fideiuſſori. ꝛ.j. ỏ li. le. l. ſi is q; duos. ar. Item j. ỏ bo. li. l. q; ĩ fraudẽ. ꝛ.j. ad tre. l. añpe. ꝛ.ſ. ti. i. l. ſi cer q; tan. §. i. ꝛ hoc nõ.ſ. q; res pig. ob. poſ. l. ariſto. d ℭEius pondẽ. ſ. q; adiuit ꝛ nũc uellet dimittere. ſ. pro dimidia vũtarat pte cũ cõueniant creditores: ſubaudi poſſunt hoc facere: q; tũc. ſ. nõ põt. uel ſubaudi dicẽdum eſt q; nõ põt ꝛc. e ℭEroneraꝛi. pte adita a ſe. f ℭCõditio. h aũ cũ creditores vñt ſe cõtẽtos eius portiõe nõ deferꝫ ei ꝺditio predicta ꝛ iõ ñ erheredaꝫ in totũ. azo. g ℭEt alteriꝰ. q; ſe abſtinuit. ſ. ut p ea iſte q; nõ adiuit nõ cõueniaꝫ. h ℭEt eius actiões. ſ. q; ſe ab-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

stinuit. vel dic eius partis. ſ. nō adite actiōes ꝛc. q. d. pars nō adita vetur adcūti ſuā. vel dic dek. i. remitta k. ꝛ ita emolumētū hēbit iſte in totū. ſed ꝓpte a ſe adita tñ ſentiat omus. poſſet tñ ſatis dici q portio illi⁹ qui nō adiuit ſiue q ſe abſtinuit applicari debuit creditoribus. iſto caſu exponeꝫ vt eius actiones ꝛc. i. eius portiōis quā hz ex ſua ꝑſona qui adiuit. ei. i. in eū qui ꝓnemk nūc a creditorib⁹ dēbetur ei⁹ portionis dico dūtaxat. nec obſtat. ſ. ō re. mr. l. ius noſtrū. q: dico hūc cē heredē inſolidū: ſed portionē eius q nō adijt hz cedek creditoribus: cū creditores hoc velit: ꝛ velint, ee ꝓtēti cōuenire eū pro ſua portōe tñ. ꝛ facit vt. ſ. l. ꝓi. ꝛ. C. c. l. qdam. ſz ꝫ. ſ. c. l. q ex duab⁹. §. q ſe mel. So. hoc i ſuo q nō abſtinet niſi p ꝓuilegiuz ꝓtoris: ut. ſ. l. neceſſarijſ qō nō hz dari in alteri⁹ iniuriā: vt. C. de emā. l. nec auus. at ex̄neus iure cōi repudiat. hoc non placet. dic ergo q ꝓ iuituſ accepit niſi. ſ. velit aliā p tē oimittek. ſic ſoluik. C. ō ipu. ꝛ ali. ſub. l. teſtō. ꝛ. C. ō ca. tol. §. ſi ita. ꝛ ſ. eo. l. i. ꝛ. C. de repu. hk. l. iij. Itē ñ ob. ſ. eo. l. ſi duo. ac.

a Sīs. cōditio. i. electio.

a Et ipſi. ſ. ut hks eius ꝓp cohk dē abſtinētem ſe abſtinere poſſit: vt. ſ. l. ꝓi. vbi plene nō.

Neceſſarius Su⁹ hks hz būficiū abſtinēdi a ꝓtore ſi ſe ſolēniter nō imiſcuit. ſed ſi ſe imiſcuit tūc ſec⁹ niſi reſtituak vt minor. neceſſari⁹ ēo nullo mō ſe abſtinere pōt. h. d. bar. ꝛ Jo. de imo.

Si is q imiſcuit ſe hkditati ōcek ſiſſz: deide alter ſe abſtiet eadē ꝫditio⁹ deferēda eſt heredi eius q̄ et ipſi⁹ quod marcel. ait. Gaius.

Deceſſarijs⁹ hkdib⁹ nō ſolū impuberib⁹ ſz etiā puberib⁹ᶜ abſtinēdi ſe ab hkditate, pcōſul⁹ ptātez fac̄: vt quāuis creditorib⁹ hkditarijs iure ciuili teneāk tñ i eos actio nō dek: ſi velint relinq̄re hereditatem.

Cz ipuberib⁹ qdē etiā ſi ſe imiſcuerit hkditati ꝓſtat abſtinēdi facultatē. Puberib⁹ᵈ qdē ita ſi ſe nō imiſcuerit: ſz tñ ꝛ puberib⁹ minoribus xxv. an. ſi temere dānoſaz hkditatē parētis appetierint: ex generali edicto qō ē de miorib⁹. xxv. an. ſuccurrit. cū ꝛ ſi extranei dānoſaz hkditatē adierit: ēt ex ea ꝑte edicti in integrū eos reſtituit. Seruis aūt neceſſarijs hkdib⁹ ſiue puberes ſiue ipuberes ſint: eis hoc ñ ꝓmittit. Dau.

Ex parte heres inſtitut⁹ ſeruus nōdū adita hkditate a coherede eius liber ꝛ heres ſit neceſſarius q: nō a coherede: ſz a ſemetipō ac cipit libertatē: niſi ita inſtitutus fuerit: cū mihi quis heres erit: ſtichus liber ꝛ heres eſto. Eratius.

Qui patri hks extitit⁹ ſi idē filio ipuberi ſubſtitut⁹ ē: nō pōt hē ditatē ei⁹ ꝓtermittere: qō ſic recipiendū⁹ eſt: etiā ſi viuo pupillo mortuus erit: deinde pupill⁹ impubes deceſſerit. Nā is q hks extiterit pupillo quoq hks neceſſario⁹ erit: naz ꝛ ſi ipz iuitū obligat⁹: cōiungi eā paterne hereditati: ꝛ accreſcendi iure acgri cuicūq patris hkdi exiſtimādum eſt. Labolenus.

Filiū emancipatū pater ſolum heredem inſtituit: ꝛ ſi is heres non eſſet: ſeruū liberū ꝛ heredē eſſe iuſſerat. filius tanq̄ pater demens fuiſſet eius bonoꝝ poſſeſſionē ab iteſtato petijt: ꝛ ita hereditatē ei⁹ poſſedit. labeo ait⁸ ſi ꝓbaret⁵ ſana mente ꝑ teſtamentū feciſſe: filiū ex teſtamēto patri heredē ēe: hoc falſuz puto: nā filius emācipatus cū hereditatē teſtō datā ad ſe ꝓinere noluit: cōtinuo cā ad ſubſtitutū heredē trāſmiſit. nec pōt videri ꝑ herede geſſiſſe: qui vt hereditatem omitteret: ex alia parte edicti poſſeſſionez bonorum petat. Paulus et proculus labeonis ſententiam improbant: et in iabolenī ſnīa ſunt. Marcel.

Si minor annis poſteaq̄ ex ꝑte heres extitit i integrū reſtitut⁹ ē: diuus ſeuerus cōſtituit: vt ei⁹ partis onus coheres ſuſcipe nō cogatur: ſed bonoꝝ poſſeſſio creditoribus detur. Labolenus.

Qui patri. Jus accreſcēdi trāſit ad hkdē. ꝛ ſi ē vnitū cū pupillari ſubſtōne trahik ad eā vt hēat locū poſt aditam hkditatē ꝛ trahak etiā ad bona ipuberis. h. d. Et ē ſingularis ꝛ alibi nō repik. Et diuidik in tres partes. Nam primo ponit vnū dictū. Scōo declarat illud hke locū in herede heredis. Tertio rō nē aſſignat. ſcōa ibi. qō ſic. Tertia ibi. nam ꝛ ſi ipm. Far. ꝛ To. de imo.

o Retitit. cū filio ipubere teſtatoris: ꝛ ita ſic inſtitut⁹ iuſſus cōpellebak adire hkditatem pupilli: vt h. ita hks eius ut h dicit. aliogn ꝫ: ſi nō adijſſet ꝑis hkditatē h ſubſtitut⁹ vl pupill⁹ vt. ſ. c. l. q̄ſitū. §. fi. ꝛ. l. ſe. ꝛ. l. iul. vl forte nihil refert adierit hkditatē pupill⁹ vel nō. az.

p Determittek. ō rigore: vt. C. eo. l. qdam. de eḡtate ſecus cū ſit ff ipuberis: vt. ſ. de vul. ſub. l. ſi fili⁹. vl aliter intelligik illa. l. vt ibi nō. ꝛ adde diſtinctionē que ē. C. c. l. quidam.

q Recipiēdum. i. intelligendum ꝛ ꝓcedēdum.

r Extiterit. ſ. ſubſtituti.

ſ Neceſſario. i. ō neceſſitate.

t Etiā ꝛ ſi ipm. ſ. ſubſtitutum.

u Obligat. hereditatis paterne aditio.

x Eā. ſ. hkditatē ipuberis cō iungi pne vt vna intelligak.

y Patris hkdi. prio vel ſecundo. q: heres heredis ꝛc. vt h. ꝛ. ſ. c. l. ſiqs filiū. §. fi. ꝛ dic etiā multo vt ꝓdixit: vt. C. de ī pu. ꝛ al. ſub. l. teſtō. ꝛ. C. c. l. q dam. ſz in eo q trāſit ad hkdez pupillariter ſubſtituti eſt contra. ſ. de vul. ſub. l. q liber. §. fi. ꝛ. l. ſz ꝛ ſi plures. in ꝓn. So. fm. R. h ꝓpriū nomē ſubſtituti dixit ibi p appellatinū qſquis mihi heres erit. ad qō. ſ. de le. ij. l. ſi hkdes. ꝛ ad treb. l. nōnū q̄. vel dic q h iure accreſcendi ut h dicit: nō aūt iure ſubſtitutionis vt ibi. ꝛ hoc puto verum cum alij iure ſubſtitutionis admitti nō ꝓſit. vl q: nullus ali⁹ erat ut h. vl q: mortuus fuit. vel qa noluit: tunc enī illi ꝓderenk: vt. d. l. ſed ꝛ ſi plures in ꝓn. q: ius ſucceſſōis vel ſubſtōnis ē potētius iure accreſcēdi: vt in auc. de here. ꝛ fal. §. ſi vo in fi. ꝛ. ſ. de vul. ſub. l. qui hēbat. Alij dicūt. q h pupillus adiuit: ꝛ ſic trāſferat. ibi non ꝛ ſic nō trāſferat. Itē adhuc ꝓtra. ſ. de ſuis ꝛ legi. l. ſi ex plurib⁹. in fi. vbi hks ſubſtituti non audik niſi exiſtat ꝫditio viuo ſubſtituto. So. ibi in vulgari: h ī pupillari. vel hic ſuus ſubſtitutus: ibi ex̄neus. vl h ſubſtitut⁹ erat q adiuit in ꝑte q̄ erat inſtitutus. ſed il le ſubſtitut⁹: nō erat inſtitutus. ꝛ iō ibi nō deferk hkdi: h ſic. vt nō ꝑ ꝑte decedat teſtat⁹ ꝛ ꝑ ꝑte iteſtatus. ſicq̄z hoc iure accreſcēdi: qō ꝓt vt in eadē. l. in ꝓn. dk. qō ius accreſcēdi ibi locū hke ñ ꝓt. Itē ꝫ ad idē. ſ. e. l. toties. So. ibi. ꝛ facit inſti. ad orfi. §. fi. ꝛ. ſ. ad treb. l. añpe. ꝛ. ſ. c. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. C. ō ca. tol. §. bis ita. az.

Filium. Inſtitut⁹ q adit abitestato vl repudiare ex teſtō ꝛ facit locū ſubſtituto. h. d. Bar. ꝛ Jo. de imo.

z Bonoꝝ poſſeſſionē. vñ liberi. que emācipatis ē neceſſaria. ſuis uolūtaria: ut iſti. ō here. ab ite. §. emācipati. ſed ea dē, pcedere pōt in ꝫſtituto in ꝑte. nā ei fit ſubſtitutio ſi hks nō erit: vt. ſ. de here. inſti. l. iam dubitari.

a Labeo ait. ꝛ male.

b Si ꝓbarēt. qō ꝑ bak hoc ipſo q nō ꝓbak ꝫrium: ut. C. de codicil. l. nec codicillos. illud ꝫſtat q qñ qz ꝑſumik qs demēs ex ſermonib⁹ qbus vtik: ut. ſ. de ꝫdi. iſti. l. qdā. ꝛ de tuto. ꝛ cura. da. ab his. l. is cui. ꝛ. ſ. de q̄ſtio. l. de minore. §. fi. ac.

c Puto. ego iabolen⁹ cuius ē h. l. ꝛ qō dicit in fi. loq̄k de ſeipſo in tertia ꝑſona. ſic ꝛ alſs. ſ. ſo. ma. l. diuortio vel dic puto ego nerati⁹ ut hēas in ꝓn. idem. ꝛ tūc dicit in fi. iaboleni ſnīa ē. ſ. talis q̄lis noſtra. vel dic q nerati⁹ refert hic ꝫba iabol. ꝛ ſic ſub. ait iabol. vt concordat finis.

d Trāſmiſit. hoc cū ſciebat ſibi delatā alioqn ꝓtra: ut. ſ. de iof. teſt. l. mk. ar. ſ. e. l. nec is. §. hks. ꝛ. l. ſi is. ꝛ ſic ibi adhuc adire pōt. vel pōt h loq cuz ius ignorauit: ut. ſ. ſi qd in frau. pa. l. ſi pſon⁹ in ꝓn. ꝛ facit. C. ō ipu. ꝛ al. ſub. l. iij. ꝛ. ſ. co. l. claudius. ꝛ. ſ. ſiqs omiſ. cā teſt. l. ſi non ſolus. ꝛ. l. ſi teſtō. in ꝓn. ac.

Si minor. Portio abſtinētis ſe ꝑ reſtōnē in integrū nō accreſcit coheredi inuito. h. d. Bar. ꝛ Jo. de imo.

e Nō cogak. ſz ſi velit nunqd poteſt? Rñ. nō ut. ſ. e. l. pe. ꝛ ad tertull. l. i. §. ſiqs adita. ꝛ. l. ij. §. ſi bonoꝝ. ſz ꝓtra. ſ. e. l. cū hkditate. ꝛ. l. q ex duabus. §. ſemel. So. ibi nō fuit heres repudiās. hic fuit vñ deſinere nō pōt ſz petat reſti. vt. ſ. de mino. l. ait ꝓtor. §. ſed qō papi. ꝛ dic vt ibi nō. ꝛ nō. C. de impu. ꝛ al. ſub. l. poſt aditā. ac.

f Bonoꝝ poſſeſſio. factū nō vis hoc ſignificat. nā q̄ſi vacantiū fiat miſſio cauſa rei ſuande. ſed vſ inſolidū coherēdē teneri: vt. ſ. de fideicō. l. ſi ticius. ꝛ ſcia. So. ibi ab initio inſolidū tenebak fideiuſſor. ꝛ ſic inſolidū remanet ſubducto con-

fideiussore p in integ. resti. hic autem pro parte. nam ⁊ ibi idem esset qđ hic. si p parte teneret: vt. C. ad vell. l. si paternam. ac.

Antistius labeo. Qui iplet ꝯditionē nō videt adire nisi exp̄esse hoc aīo adeūdi fecerit. h. d. Jo. de imo. a Si iurauerit. s. ascēdere capitoliū uel aliqd tale. b Uolūtatē suā. in iurādo: nō in adeūdo. azo. ut īstitutio p pura hēatur: idq; ut in pura sit necessaria. p bf de gestio. ac.

c Ego puto. nō corrigēdo sed determinādo: si q̄ iurauit ut puerificet institutionē nō fit heres: ut. ff. de condi. īsti. l. si pupillus ⁊ l. sigs in bf ditatē. ⁊ ff. de cōdi. ⁊ de. l. in cōditionibus. que sunt cōtra. si aūt ut sit bf s tunc idē qđ h. ⁊ plene nō. ff. de here. īsti. l. iā dubitari. Itē ꝓtra. ff. de cōdi. īstit. l. q̄ sub conditiōe. §. hoc edicto. So. h de ꝓterito: ut. ff. de iureiur. l. sigs eum. ibi ō futuro: uel hic non dicit qn sit cōditio ipleta: sz exponit modum per quē videat adire hereditatē adiplēdo eū. ⁊ facit. ff. de statu lib. l. si quis ita. fallit tamen in duobus casibus. ff. de cōdi. ⁊ ō mō. l. municipib⁹. ac.

Si seruus. Si vñi uz serui mutat iussus noui vñi regrit. h. d. bar. ⁊ io. de imo.

d Erigit. ut ⁊ īsti. de here. īnsti. §. qn si alij. ⁊ ff. e. l. si quis mihi bo. §. i. ⁊. §. fi.

In libro. Furiosus non acgrit voluntate sua. sed uolūtate legis vel alterius cuz iussu curatoris. h. d. Jo. de imo.

e In libro notat. i. reprehendit pōpo. fm quosdā. īmo non reprehēdit eum cum ab eo dicto excipiat. ac.

f Nō pōt. h pomp. sz ff. C. de cur. fur. l. fi. §. sinaūt ppetuo. ⁊ §. tali. vbi fit bf s. So. h reijcit opinio pōpo. vel h corrigit. vt hec plene ibi nō. ac.

g Necessarius. hec marcel. ⁊ bñ vt īsti. de here. abinte. §. postbumi. ⁊ ff. de ꝯdi. īsti. l. ii.

b Ei pōt. bf ditas legatum vñium possessio actio: vt ⁊. ff. ō vsucap. l. si seruo. ⁊ de actio. ⁊ ob. l. si furiosi. ac.

i Potestate. s. filiuz. ut. ff. ō bis qui sunt sui vel alie. l. patre. ⁊ hoc intercueniēte iussu tutoris vel curatoris: ut. ff. e. l. si p epl'am. Itē vt ff. C. de here. īsti. l. neq;. vbi quis non potest p se nec p alium acgrere. sz ibi pp delictū. hic pp infelicitatem facti. ac.

Seruus duoꝝ. Seruus pluriū pōt ptē vni acgrere: ptē sibi si fuerit manumissus. h. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

k Adire iussus. ab altero tñ.

l Vñi iussu. tñ. m Dimidia. sed q̄re nō acq̄siuit hereditatē totā ei cuius iussu adiuit sicut si stipulat⁹ eēt altero tñ iubēte: vt. ff. de stip. ser. l. i. §. cōis. ⁊ l. seruus cōis. ⁊ sic rñ. qr nō pōt alicui⁹ iussu ampli⁹ ei q̄ri q̄p p qua parte dñs est: qr nō pōt in plus iubere: ⁊ ei acgri sine iussu non pōt: vt. ff. e. l. seruus cōis. sed ex stipulatione bñ pōt acgrere sz iussus non interueniat. ac.

n Et si substituti. locum nō hz. oīno si manumissus adeat. alīs p pte locū hz: vt. ff. de vul. sub. l. fi. in pn. cum seruus communis personam duorum dñorum sustineat: ut. ff. de stip. ser. l. i. §. cōis. ac.

Si seruus. Seruus pluriū pōt oīb⁹ existere necessari⁹. h. d. Bar. ⁊ Jo.

o Uel pluribus. apte dici pt hoc p. l. nouā: vt. C. de cōi ser. ma. l. i. sz fm hāc. l. vni soli bf s cē nō pt: ut īsti. de dona. §. fi. nisi dicas res ceteroꝝ ad unum pueniss̄e: ut hic. uel nisi in casu ut. ff. de heredi. instī. l. duo socij.

p Eoꝝ. s. cuius hereditatē adiuit. nec enī per vni⁹ hereditatis aditionem liberfactus aliā cogit adire. azo. fm ius nouum.

Seruus cōis. Ex ꝯiunctiōe legali in hereditate ē locus iuri accrescēdi. h. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

q Idē ō vñica. vt. ff. de vul. sub. l. fi. ī pn. ⁊ ff. de le. i. l. si seru⁹ pluriū in pn. ⁊ ff. e. l. seruus duoꝝ. ⁊ īsti. de bf. īsti. §. fluus pluriū. ⁊ ff. de sti. ser. l. si cōis fluus ita. r Non iubēt⁹. i. nō repudiātib⁹ ex p̄sse vel tacite: puta nō iplēdo cōditionē ifra tēpus qđ testator uoluit.

f Accrescūt. si nō sit substitut⁹ qui⁹ cā portio ē. Idem ⁊ si eis iubentibus adire nollet: vt. ff. de uul. sub. l. fi. in pn. ⁊ ibi nō. ⁊. ff. e. l. ⁊ si substitutū. Item secus ē hic in legato ꝓprietatis: ut. ff. de le. ij. l. ⁊ pcelo. q̄ ē ꝓtra. sed diuersum in legato vsufru. ut. ff. de usufru. ac. l. i. uerum ⁊ alī dici pōt ut ibi nō. Et ē ratio quare ius accrescendi sit in proprietate ne pro parte deceđat testatus ⁊ pro parte intestatus qđ ius nostrū non patit: vt. ff. de reg. iur. l. ius nfm.

Antistius labeo. Seruus pluriū pōt sepati adire pp separationē q̄ a lege īducit: sz ñ sit fcā sepatio a testatore. h. d. bar. ⁊ Jo. t Licet. i. licitū ē. t Nō ex testō. s. qñ due sepatizī testō sunt date portiōes: qr tūc nō ē opus nisi semel adire: ut. ff. e. l. si solus. sz qr duoꝝ vicez sustinet: vt. ff. de sti. ser. l. i. §. cōis vñ ⁊ vñi q̄si duo īstituī bēant. sed alia ratio est. nā qr sepius non ex testō adit sz ⁊c. sz vtraq; lra cū dē sensuz repsentat ut curiosius lector pē nōre. ac.

u Uenire. ad bf ditatē.

p Cedat. s. qr nulla facta deliberatiōe: vānose applicaret bf ditati qñqz. azo. ⁊ fa. §. ō ali. iud. l. i. in pn. ⁊. ff. de reg. iu. l. nō dz. ⁊. §. de trāsac. l. i. in fi. i. rñ.

Quandiu. Sequētes in gradu nō admittunt nisi pmis exclusis. ō primis statuitur tps ad adeūdum: vltra quod non audient. h. d. Bar. ⁊ Jo. de imo.

y Idē. ut ⁊. §. e. l. iij. ⁊ de bf. īsti. l. cuz testō. ⁊ ō vul. sub. l. si mf. §. fi. sz ff. §. de vul. sub. l. fi. i. rñ. So. ibi ñ admittit in cā partē quā hēbat instituꝝ: vt ibi nō. Itē ꝓtra. §. ō bf. īsti. l. sigs ita heres. sz non ē ff. vt ibi py: Itē ff. §. ō mi. l. ait ꝓtor §. sz q̄ pap. vbi mior instituꝝ pt admitti ⁊ tñ substituꝝ admittit. So. ibi p rest̄ōnē: non iure cōi. ñ enim repudianerat minor. ⁊ eodē mō rñ. ad illā. q̄ si minor. §. sceuol. in eodem ti. ac.

z Faciet igit. ne lōga mora fiat substituto. igitur ⁊c.

a Substituto. circa duo interponit se prętor. s. vt statuat tps primo instituto: post quod non audiat agēs p bf ditate vel pro aliq̄ bf ditaria portiōe. Itē q̄ statuat tps ut ex tūc admittat substitutꝝ. ⁊ hoc dicat. vl' dic statuat tps substituto vsq; quo admittat. qđ erit post tps pmi finitū: ⁊ ad instātiā sequētis substituti. hoc añ statuit instituto vel substituto variis ex causis. vt ecce ad īstantiam substituti vt hac. l. qr sperat moueri q̄rela inof. test. qñ certū tps ē statutū: vt. C. de inof. test. sancim. §. fi. qñq; qr bf s instituꝝ dic se repudiaturꝝ vel abstēturum: quo casu tres menses statuunt: vt. C. de iure delī. l. fi. §. i. qñq; qr ītāt credito res. ⁊ tūc statuit arbitrio iudicis: vt. ff. ō bo. auc. iu. pos. l. iiij. ⁊ ō cur. bo. da. l. i. ⁊. §. ō bf. īsti. l. sigs īstituat. qñq; ipemet bf s petit sine ītātia alicuius: ut. §. de iure delī. l. i. §. i. alīs si ñ cēt tps statutū ppetuo posset adire tā suus q̄p exīne⁹. nisi repudiasset pm nos. sz. p. dixit i exīno vsq; ad annū: vt nō. C. e. l. cū antigonib⁹. ⁊ facit ad hoc vt ultra tps statutū nō audiat vt. C. ō ige. ma. l. diffamari. ⁊. C. de accu. l. si accusatorib⁹. ⁊ q accusa. nō pos. l. iij. ⁊. l. si ea. ⁊ ff. de re iudi. l. ꝓtumacia. i. rñ. ⁊ ō re mili. l. iij. §. si ad diē. ⁊. §. q. cr cau. ma. l. sed ⁊ si p ptorē. §. aut ptor. b Idē ō bf de gerere. cū nō sit ei delata: vt ī pn. hui⁹. l. qō ē op⁹: vt. §. e. l. is q. §. i.

c Ipse āt. ipe pt. s. q tertio loco script⁹ ē. sz pm⁹ repudiat vl' non adit infra tps ei statutū. ⁊ fa. §. ō iure delī. l. si plures. d Denegam⁹. hodie oīno ē bf s nisi repudiet: vt. C. e. l. fi. §. si āt hoc. ⁊. §. siqs non temerario fm azo. ⁊. b. q̄ sunt ff. Alij q ibi ad instātiā creditoꝝ: h substituti. ac.

In plurium. Siue succedat de iure ciuili siue de iure ptorio: scripti pcedūt legitīos: ⁊ si ꝯditio sit adiecta. ⁊ iterum nō pt bf s repudiar nisi corā iudice. h. d. bar. ⁊ io. de imo. e Incipiatur. circa adeūdū vel repudiādū. ac. f Legitīa. abintestato. vt. §. p socio. l. iij. §. de illo. ⁊ facit. §. e. l. q̄diu pōt. ⁊. C. cōia de suc. l. ante.

g Utroq; mō. pmo ergo ut testō repudiet bf s: ut. §. e. l. nec is. §. fi. sed ꝓtra. ff. e. l. illud. So. ibi sciēs. h ignorās. Itē facit. ff. de suc. edic. l. i. §. scendum. alīs sed videndum. azo. h Repellat. i. repudiat. Jo.

i Bonoꝝ possessionē. fm tab. k Data sit. i. sub conditione est in

stitutus.ſ.ſi ticius fuerit conſul. a Conſtituere.ſ.adeũdo. ſed an repudiãdo ſtatim dicit. b In eo caſu quãdo conditio tranſijt ꝛ extitit conditio.ꝛ ſic cõcordat.ĵ.e.l.illud.ac.

c Neutram.i.neutro modo:ergo ſciens.

d Bona defuncti:ſz qũo potuit añ ꝺdi.ut.ſ.e.l.is põt.§.is q.i.rñ. in manu iudicis: vt ar. ſ. de ori.iur.l.ij.§.ꝛ cum placuiſſet.ꝛ de offi. pre. l.legatus. vel dic q̃ exti-tit ꝺditio vt mõ dix.

S Ieruum. Seruum alienũ ab hoſtibus redemptum põt quis heredẽ neceſſarium ſibi facere:ſz dño eſtimatio debetur.b.d.Bar.ꝛ Jo.de imola.

c Si ſeruũ qs alienũ. neceſſariũ heredẽ: ẽ eniz ei⁹ effect⁹: vt.ĵ. de cap. l.in bello.§.ſi qs ſuum. Itez hoc ſi neſciebat alienũ.alſ ſecus: vt in dicta l.in bello.§. manumittẽdo.in fi.§.ac.

f Reſoluit.qõ vinculũ q̃licunqz iudicio reſoluit vt.C.de cap.l.liber.

g In hoc ſoluz. iunge qõ ẽ.ĵ.ſz vt pſtino dño. ꝛc.nõ vt fiat denuo ſeruus ei⁹.alr enĩ eſt ſi ſine redemptiõe redeat quia dño redditur: ut. C. de cap.l.ſicut.

b Offerat.ſic.ſ.ꝺ vulga.ſub.l. ſi ſeruus cõis .§.i.ꝛ iſti.ꝺ nor.§.ſinãt ꝛ.ĵ.ſi ige.cẽ di.l.ij.ĩ pn. ꝛ.C.de pa.q ſi. diſ.l.ii.ĩ pn.ꝛ.ĵ.ad ſille.l.dño a familia.ꝛ nõ q̃ duob⁹ modis vt teneri redimẽti:vt.ĵ.de le.i.l.ſenatus .§.fi.ꝛ dño quõdã vt h. qõ ẽfalſuz ſimul.ſz dic ſi redimo bona fide ſuum nec mãumiſi oblato mihi p̃cio a dño infra trien niũ ſoluit ius pignoris. nec mirũ ſi mihi teneat. q̃:ꝛ liber redemptus ſz liber ſit tñ tenet vel ad p̃ciũ vel ad opas.v.ann. vt.C.de cap.l.ab hoſtib⁹.ꝛ.l.fi.ꝛ.ſ.ꝺ teſta.l. q teſtõ.§.i.poſt triẽniũ ãt offerri mihi redimẽti ſuũ nil põt niſi mala fide redemeriz: vt.ĵ.de cap.l.in bello.§.ſi qs ſeruũ.ſi aũt manumiſi ius meũ video⁹ remittere.ꝛ ſic ad primũ dñm redire videt.ſed hoc ẽ impiũ fauore libertatis: vt hic.ꝛ.ĵ.de cap.l.in bello.§.manumittendo.ac.

C Si quis. Potest quis p parte tpis cẽ neceſſarius heres ꝛ pro parte uoluntarius.b.d.Bar.ꝛ Jo.de imo.

i C Si quis hac lege.i.pacto.ut.ſ.depo.l.i.§.ſi cõuenit.ac.

k C Debebat.ut.ſ.de here.inſti.l.iij.§.fideicõmiſſariã.ꝛ dic vt ibi.ꝛ fac. C.de oper.liber.l.mater.ꝛ.ſ.de here.inſti.l.mater.

C Si quis. Non ſummat ꝓpter breuitatẽ. Jo.de imo.

l C Si qs.qnqz modis dic.p̃ſo dño futuro: ꝛ tũc ſuccurrit ut manumittat: vt.ſ.de iudi.l.vir.§.ſed ſi. vel dic dederit.i.dare voluerit cum hic p pactũ ꝓuenerat: vt.ſ.de iudi.l.vir in fi.ꝛ hoc ẽt caſu ſuccurrit vt manumittat.ſed qd ad titulũ. R.q: ſi poſtea manumittat erit uoluntarius redimẽs: ſi ab eo iſtituat.uel dic tertio dederit dño p̃ti.ſed tunc in quo ſuccurrit:tñ.ut ſi volũtari⁹ poſt manumiſſionẽ ſpõte fãm:ꝛ ſic cõſonet cũ ſupiore.§.vel dic q̃ ſuadeat ad manumittẽdũ ñ dico cogat: ut.C.de li. cau.l.cũ affirmes.ꝛ.C.de cõdi.ob cãm.l.lib. vt dic qnto ut cogat manumittere.ſz hoc ñ plz: vt.C.de trãſ.l.interpoſitas.ꝛ.C.ꝺ lib.cã.l.poſt certi.

C Preter. Amouẽs vt amoueri curãs qd ex hr̃ditate pdit bñficium abſtinẽdi:ſiue ſit magnũ ſiue ſit paruũ:niſi fiat ſine dolo uel niſi p̃ceſſerit p̃us abſtẽno q̃ amoneo.uel ſic. Propt maleficiũ pdit bñficium. bal. Et diuidit i tres ptes.nã p̃mo ponit ꝛba edicti.ſcõo ponit caſum in edicto.tertio incipit exponere.ſcõa ibi.ſi qs ſuus.tertia ibi:nõ dicit bar.ꝛ Jo.

m C Pretor.ſi p eũ.ſ.hr̃dẽ. n C Quo.pur. o C Quid.i.aliqd.

p C Ex ea hr̃ditate.q̃ ei defert. q C Qui amouerit.ſubaudi abſtinẽdi bñficiũ nõ hẽbit. r C Si qs ſu⁹.p hoc apparet q̃ p id q̃ poſtea dixit ab ſtinẽdi.loqt i ſuo hr̃de.ſec⁹ i ex̃neo: vt.ſ.e.l.ſi qs ex.in p̃n.ꝛ ẽ ratio ut ibi.

s C Amouerit.ſ.añ.vt.ĵ.e.l.§.fi. t C Curauerit.ẽt ſi non amouerit. vt meli⁹ curauerit.ſ.ab alio.ꝛ ſecuta fuerit amotio:ut.ꝛ.ſ.de eo p quẽ fac. e.l. i.§.i.ꝛ.ĵ.vi bo.rap.l.iiij.§.ij.ꝛ de iureiur.l.nõ ſolũ.ĩ prin.ꝛ.§.ſi mãdato.alio qn ñ puniet: vt.ĵ.de ẽ.ſig.l.ſepe.§.fi.ꝛ ꝺ iniur.l.itẽ apõ.§.ſi curauerit.ꝛ.ſ.qõ qſqz iuris.l. i.ĩ fi.ꝛ.ſ.ꝺ iure deli.l.fi.§.illo

u C Siue autẽ vna res. hẽs q̃ ſub appellatiõe ſingularẽ numeri ꝛ pluralis ꝓiect ꝛ econtra ſic.ſ.ꝺ neg.ge.l.iij.§.i.ꝛ.ĵ.vi bo.ra.l.ij.§.q̃ ait pretor.ꝛ.ĵ. de iniur.l.itẽ apõ.§.ſi qs bõa. ꝛ.ſ.ꝺ teſ.tu.l.ſi qs ita.§.i.ac.

x C Pertineãt.i.ad ei⁹ periculũ vt cõmodate ĩpignorate vt .ſ. de pe.her.l.nõ tñ.in p̃n.

y C Nõ videri.qõ malo aĩo nõ fit nulla pena meretur.ſic.ĵ.de furtis.l.falſus.§.ſi iactũ.ꝛ.l.ſi qs vxori.§.ſi quis de naui.ꝛ.l. q vas.§.ij.ꝛ.ſ.de in rem ẽ.l. iij.§.nõ tñ.ꝛ.ĵ.de iure fiſci.l. ij.§.fi.ꝛ.l.ſenat⁹ in p̃n.ꝛ ꝺ ſeruo corrup.l.voli.ꝛ.ſ.e.l.pro herede.§.fuos.ſed ar.cõtra.ĵ. de iniur.l.cuz qui.§.ſi iniuria. ꝛ.ſ.de le.ꝛ ſe.con.l.i.

z C Verba hec.que ſunt.ſ.e.§. pretor.

a C Deinde.i.poſtea.

b C Abſtiet.i.abſtinere vult.ꝛ abſtiet de facto:nã de iure non põt:vt.ſ.e.§.p̃tor.niſi cẽt minor: p̃ integ.reſt.vt.ſ.e.l.neceſſarijs.§.ſz tñ.ꝛ.l. ſi minor.

c C Creditorib⁹.quibus fuerũt tradite vel ſpeciali pactiõe obligate:vt.ĵ.ꝺ fur.l.ſi is in p̃n. ꝛ.l.inter.§.hec actio.vel erant miſſi in poſſeſſione vt uacãtiuz alſ ñ vt.ſ.ꝺ p̃ſ.ẽ.C.l.ſi rẽ.§. fi.non aũt heredi dat actio furti cum iacet hereditas: vt.e.ti. l.hr̃ditarie.ꝛ.ĵ.ſi qs teſ.lib.cẽ iuſſus.l.i.§.ſcevola.ac.

d C Delicto.ſ.amouẽdo.

e C Obligat.ſ.hereditati. certe nullo mõ immo nec aditio: vt .C.de repu.here.l.ſicut.niſi in caſu:vt in.e.ti.l.fi. Itẽ nõ hic q̃ nõ tollit idultũ bñficiũ qõ ĩpedit idulgẽdũ.ſic.ſ.de his q ſunt ſui vel ali.iur.l.patre.i. amotio non tollit bñficium abſtinẽdi iaz habitum. Eſt enim beneficium p̃toris Jus ciuile datũ ſuis ꝛ neceſſarijs vt abſtinere poſſint:ut.ſ.e.l.neceſſarijs. Itẽ hoc niſi veniat alia uia: vt.ĵ.de ſuc.edicto.l.i.§.ſed videndum.ac.

S Jquis. Finita cã dilationis finitur ipſa dilatio.b.d.Bar. vel ſic. Non põt hr̃ditas dari ex die. Jo.de imo. f C Si quis hr̃s.quĩ.i.q̃.ꝛ facit i ſti.de bo.poſ.§.pe.ꝛ.C.qui admitti ad bo.poſ.p̃it.l.fi.ꝛ.ĵ.de ẽ.ob.l.hoc iure ꝛ.l.cũ ſtipulat⁹.ꝛ.C.e.l.creationũ.ſz ar.ꝓtra.ĵ.ꝺ uer.ob.l.in illa ſtipulatiõe. ꝛ.l.inſulã.ꝛ.ſ.ſi qs omi.ca.l.ſi eũ.§.i. Itẽ ecõtra.ĵ.de cõdi.ꝛ de.l.iiij.in fi.ſz ibi ẽ verbũ tũc.hic nõ imo ꝛ ſi cẽt hic nõ i ꝺ ſuſpẽderet:erquo ceſſaret p̃mus: vt .ſ.de here.iſti.l.hr̃ditas ex die.at ibi ẽ legatũ qõ ex die dari põt.ac.

S Jquis. Quod quis facit ut filius non ut heres non inducit imixtionẽ.b. d.Bar. Dau.de ca.ꝛ Jo.de imo.

g C Si quis.filius.ſ.patroni mortui. h C Non quaſi.egens.alſ ſecus.ut .ſ.ꝺ lib.ag.l.ſi quis at liberos.§.alimẽta.ꝛ.§.de alimẽtis.

i C Paterno.nam libertum paternũ noſtrũ libertũ dicimus.non ecõtra: vt.ĵ. de uer.ſigni.l.licet.§.patronos.ꝛ facit ad.l.e.l.pro herede.§.ſeruos.ꝛ.§.ſi qd. Item nõ de quaſi ꝛ de tanq̃.ꝛ ſic.ĵ.ad tre.l.mulier.§.fi.ꝛ notaui.ſ.de adop. l.ſi pater.§.qui duos.

Q Putat. Conditio dandi impletur ſi datur plus:ſecus ſi minus. b.d. Bar.ꝛ Jo.de imola.

k C Fiet heres.q: ps ẽ in toto: vt.ĵ.de ẽ.ob.l.i.§.ſi ſtipulanti.ꝛ.ſ. de pac.l.ſi vnus.§.ſi cũ.ꝛ.ĵ. de excep.rei iudi.l.ſi quis cũ toto in p̃n.b.

l C Nõ ĩplet ꝺitionẽ:ẽt p parte q̃tũ ad hoc vt pro parte ſit heres:ut.ĵ.de condi.ꝛ ꝺe.l.cui fundus.in p̃n.ꝛ.ſ.de cõdi.inde.l.ſi nõ ſortẽ.§.pe.ꝛ.ſ.de condi. iſti.l.ſi quis ita hr̃ditatẽ.ſed ꝓtra.ĵ.victa.l.cui fundus.§.i.ſz aliud ẽ cum ẽ im pleda cõditio a plurib⁹: vt ibi dicit. Itẽ ꝓtra.ſ.e.l.ſi qs ex̃.§.ſcẽdum. ſed ĩmo

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

alius ē oīno casus: qr ibi qualitatē: hic ꝯtitatē ꝓdi. ignorat. Itē nō obstat. ī. de condi. ⁊ de. l. ij. in fi. qr ibi nō facto sed implere uolēs.

¶ Sui bona. Liber putās se seruum iussu alterius adeundo nō obligat nec acqrit hr̄ditatē: secꝰ si sponte adeat. b. d. cum. §. se. bar. ⁊ Jo. de imo.

a ¶ Seruit. liber homo. b ¶ Nō obligabit. ēt si sui ꝓtēplatione est institutus

qr ñ libera uolūtate adiit vt. s. e. l. cū q metu. §. celsus. alꝰ incipit q in aliena. ⁊ adde qō nō. ī. de acq. rer̄ do. l. liber hō. ⁊ .l. hō liber. ⁊ facit. s. ō hr̄. isti. .l. lib hō. sz ꝓtra. ī. e. §. ō co.

c ¶ De eo. ab aliquo. nō a dño

d ¶ Cōditionē. sub qua dñs ei reliquit libertatē. ac.

e ¶ Vel hr̄ditatē. s. dñi ⁊ dic qp ēt si pure sit relicta nō competit nisi ab adita hereditate. vt C. de cadu. tol. §. ī nouissimo. Itē ꝓtra. s. e. l. §. q hō a. sz. s. hñ putabat se ñ ee liber̄. ⁊ sic errabat. hic dubitabat. az. sic. s. e. l. si qs ex. §. sciēdū. ⁊ .l. si qs bona. §. sz si mandauit. vel dic vt nō. s. e. l. q in aliena. §. i. ⁊ .ī. l. pri. Itē ē ad ista. ī. de condi. ⁊ de. l. multū. ⁊. s. e. l. sed si de sua in prin. b.

f ¶ Hereditē. si vult sibi acquirere. secus si iubenti ⁊c.

¶ Ex semisse. Si is qē hr̄s institutꝰ in maiori ptē credit se ī stitutū er minori: ⁊ ex minori adeat nō tenet hereditatis aditio nec bonor̄ possessiōis petitio. b. d. vel sic. ¶ Propter errorē quote ptis rerum indiuisibile vitiat. b. d. Bal.

g ¶ Ex semisse. bonor̄ pos. fm tabul. non sic in petēda vel vāda bo. pos. ac.

h ¶ Adijt hr̄ditatē. de iure ciuili vt differat a prio. sz videt. in totū vt. s. e. l. si er asse. contra. So. ibi sciuit se ī solidū institutū. Itē ecōtra. s. e. l. si qs mihi bona. §. q si er pte. sz ibi ī iurē fuit error. sz adiens erat certꝰ cuꝰ scīa ꝓualet. ut. l. cum quidā. §. fi. Itē ꝓtra. s. e. l. si quis ex. §. sciēdū. ⁊. s. si pars hered. pe. l. illō. So. hic error. ibi dubitatio. ar. s. l. pr. ī fi. Vel melius in oībus distingue an erat eius ꝓpositi: vt si sciret maiorē partē adiret. vel nō erat eius ꝓpositi. at. s. de mili. test. l. qui iure. qō est verisimile vbi erat maior: nō tamen certū. qr pōt ee alia pars granata. Alij ad oēs dicūt: q hic insolidū est heres q dicit nihil. s. vt sit prio pte. sz tūc non ē differentia inter sciētē ⁊ errantē. ñ. sit ita vel etiam ē. qr errās poterit vtrāqz dimittere: qñ sciet de alia qō sciēs non poterit: vt. s. e. l. si duo. ⁊ .l. cū hereditate. oō nō placet. qr hic quesierat an insolidū esset heres: ⁊ tñ tūc dicit nihil. Alij distinguūt an vna ē institutio ⁊ adiens ꝓ parte sciens vel ignorās erit insolidū: vt in ꝓtrarijs casib⁹ oīb⁹. an vō plures institutiones ⁊ adiens er vna distinguit. an sit sciens vel ignorans. verū ad hoc vt sit vel non sit heres er alia vt hic. ac.

¶ Si tu er parte. Quocūqz iure adeat portio alia q̄ pōt acqri sine noua adi tione acqrit. Itē q er institutiōe repudiat ptem nō pōt in alia parte er substitutione succedere ⁊ repudiatā partē iure accrescendi habebit. b. d. Et prīo ponit vna qō qñ qs adiuit er substitutione ⁊ postea euenit conditio alterius partis in q̄ fuit institutꝰ ⁊ ad illā rñdit. Scō qñ repudiauit er ī stitutione ⁊ postea vult adire er substitutiōe ⁊ ad istā nō rñdet. Tertio rñdet cuidā obiectioni per quam appet sol. p̄cedēt. Scōa ibi. Itē si. Tertia ibi. rñdi. bar. ⁊ io. de imo.

i ¶ Si tu er pte. in primo casu fuerūt duo instituti scius sub conditione in duab⁹ vncijs. ⁊ tic⁹ pure in. r. Itē scius tic⁹ substitut⁹. in scō fuerunt tres ī stituti sci⁹ in duab⁹ vncijs: tic⁹ in qnqz. ⁊ gai⁹ in qnqz. ⁊ scius tic⁹ substitut⁹. ac.

k ¶ Sub cōditiōe. q̄ adhuc pēdet. l ¶ Omittēte. i. repudiāte.

m ¶ An adire necesse. iterū ꝓ sertāte. n ¶ Intereat. si eā nō adeat.

o ¶ Adierit. de secunda persona transit ad tertiam: ⁊. ī. de eōdē loquit in prima ⁊ sic ē variatio personarū. sic. C. de in ius vo. l. fi. ac.

p ¶ Cum ab vtraqz. parte. i. pp vel sub. precedens. azo.

q ¶ Sufficiat. conditione prius existente ante nō adeā: que iā ē delata. vel dicas q pp additionē primā hēat sequentē partē nō aditam; sed accrescēdi iure cum nō erat tunc delata. ⁊ facit. ī. e. l. si solus. in fi. ac.

r ¶ Mihi. i. tibi. ⁊ ad me. i. ad te solū etiā si alij ꝑ gaius ⁊ seius ēent hr̄des: sz qdā dicūt q ꝫ fuerūt tres instituti. s. mecum cū seio ⁊ ticio. ⁊ ꝓprie hec ꝛba pōi debēt. ⁊ q dicit ad me solū. s. seio repudiāte. nec. n. ticio accrescet: cū ⁊ ipse suā portionē repudiauit qō ñ plz. sz. ī. ꝓr. rñ. erit ille casus.

s ¶ Instituꝰ. ⁊ alij duo quibz i. v. ⁊ tu vni ex bis puta ticio substitutus.

t ¶ Omiseris. id est repudiaueris.

u ¶ Adeūdo. i. si adierꝫ

p ¶ Ptē. qdaz dicunt q ⁊ hic sunt duo instituti tñ. ⁊ dicūt partē ptis ticiane. i. ptē ticianā. i. in qua fuit institutꝰ ticiꝰ. qō nō plz. ut. ī. de vā. infe. l. ptēs. vel recte dic eodē casu ptē ticij. i. sertantez totum. q fuit factꝰ pars ticiane ptis te repudiante. tu dic q tres eramꝰ instituti. ⁊ sic sertātē amisisti ⁊ accreuit mihi gaio ⁊ ticio. cui ticio eras substitutus. ⁊ ptē sertātis q̄ venit ad ticium hēbis iure substitutionis. nā in accipiēdo partez er qua ticiꝰ fuit institutus inuenies in ea medietatē sertantis ac si tñ duo eēnt instituti nō partē sertantis: sed totū hēbis cum prē tici. vt. s. e. l. ij. ⁊. s. de here. isti. l. si qs ita scripserit.

y ¶ Adeūdo scz oēs. i. vnā vnciā q̄ er tuo sertā te ticio accreuerat. adeūdo. s. partem ticij cui fuerat substitutus. ac.

z ¶ Postim. ⁊ hic de secunda pson̄a transit ad primam. ac.

a ¶ In potestate mea. scz re integra.

b ¶ Omittere. i. repudiare. sic ergo possum repudiare sertātē: ⁊ adire sertātez. ⁊ ecōtra. sed ī prē adita obueniet mihi ps repudiata iure accrescendi. ⁊ sic ñ sum ē q̄stioni. ⁊ ñ ē ꝓtra. ī. e. l. si solus. ⁊. s. e. l. ij. ⁊. C. e. l. qdā. gbꝰ ofꝫ nō posse vnā repudiari ⁊ aliam amplecti. ꝓterea in legib⁹ illis oēs ptes deferebant iure ī stitutiōis. ℏ altera iure substitutionis vulgaris sed tñ hoc ē idē quo ad effectū vt dixi. si aūt iure substitutionis pupillaris pars deferet: dic ut. s. eo. l. quesitū. ⁊. C. e. l. qdā nō. mdistincte.

¶ Illud. Qui vult consequēs vult ⁊ añcedens. b. d. vel sic. Ad positionem cōsequētis sequit positio antecedentis. bar.

c ¶ Illud. vtrāqz. i. testamētariam ⁊ legitimā. i. hr̄ditatē er utraqz cā. b.

d ¶ Et er testō. dso. n. actus ī teruenire vident. azo. sic. s. de dona. inter vi. ⁊ vr. l. iij. §. sciendū. e ¶ Cū sciam. aliud si ignorē. vt. s. e. l. nec is in pn. ⁊. §. i. ⁊ .l. si is ad quē. ⁊ ibi nō. Itē videt ꝓtra huic. l. i. ⁊ ij. dicto. s. e. l. in pluriū. sz ibi sciēs: vt ibi nō. Itē facit. C. ō ipub. ⁊ ali. sub. l. ij.

f ¶ Testiñ. i. testamētariā. g ¶ Alcq situisse. nā qñ queriē ⁊ repudiatur sic. ī. de noua. l. si stichū. §. ij. sed quō eodē mometo. cū nō er eodē modo deferat: vt. s. e. l. q̄diu: ñ. fingit primo fieri qō primo est faciēdus qō facile fieri pōt cū aio tñ cōsistat vtrūqz: ut insti. de here. qua. ⁊ dif. §. fi. Itē ar. ꝓtra. ī. de iniur. l. item apud. §. si qs uerberato.

¶ Duo fratres. Ejus rerum cōium aditionē hereditatis socij nō inducit nisi quis vltra fecerit qd̄ ex necessitate cōionis facere teneretur. b. d. bar. ⁊ io. de imo. b ¶ Duo fratres. cauere ne qua. i. ne in aliqua re cōi. i ¶ Interponeret. alꝰ adire videtur. ⁊ facit. s. e. l. pro herede. §. i. ar. s. e. pro socio. l. merito.

¶ Placet. Que nobis acgrunt ꝑ eos q sunt in ptāte nr̄a mometo nō residēt apō eos. b. d. bar. ⁊ Jo. de imo. k ¶ Placet. qd aliud. minus large loquit. ē ergo ꝓtra. s. de cōdi. inde. l. q si dñs. So. ibi ī naturali obligatiōe hic in ciuili acqsitione: vt ibi nō. itē contra. ī. de so. l. qui hominem. §. quidā. vbi filius ē hr̄s. ⁊ sic ꝓfundit obligatio fideiussoris. So. ibi pater directo tenebat. qr iussu eius ꝓtractū fuerat vel in rem eius versum vnde fit confusio. vel illa loquitur fm noua iura fm que filij hēt

aduēticia: vel in peculio castrēsi: sed aliter vt ibi no. Itē cōtra. ff. ō le. i. l. cū filio. So. ibi. Itē ꝓtra. ff. de ꝯdi. ⁊ ō. l. q heredi. i ꝑn. So. ibi vt scripto nō vt hꝫdi. Itez ff. C. de vsufru. l. fi. §. fi. vbi pꝛe capite minuto remanet filio vsufructꝰ. So. ibi spāle qꝛ a psona decedere non pōt. vt. ē. fa. her. l. si seruo. uel ibi pꝛ erat mortuus naturaliꝛ uel ciuiliꝛ: vnde dicit redire in filiuz. nō aūt qꝫ hactenus fuerit filij. ⁊ facit. ff. ō ē. sig. l. cepisse quis.

¶ Si solus In his que qs per se acquirere pōt: aditiōe ptis totū q̄rit. secus in his que qs pōt acgrere p alium. h. d. bar. ⁊ iō. ō ímo. ⁊ est multū mirabilis ler.

a ¶ Nec interest. videbat ꝓtra. nisi habeo substitutū. qꝛ tunc ꝑ pte testatus ⁊ ꝑ pte intestatus decedere nō pōt: sed altero casu pōt: qō est cōtra ius. vt. ff. de re. in. l. ius nostrum.

b ¶ Delate sint. aſi non ut. ff. de se. ta. l. i. §. ō q̄. ⁊. l. i. §. sciaz. ⁊. ē. l. is qui heres. ⁊. l. nec is. §. fi. lz videat cōtrariū. ē. ō here. īsti. l. libero. §. fi. Jo. Itē vꝫ cōtra. ē. e. l. si cuz. §. fi. in fi. So. ibi Itez ꝓtra. ē. e. l. cū hereditate. ſz vide ut ibi. Item est sic. ē. e. l. i. ⁊. ij. ⁊. l. si er asse. ⁊. C. e. l. qdam.

c ¶ Itē si coherede. alꝫs nō expectaret conditio. ut. ē. e. l. cū heres. §. i.

d ¶ Alterius. in q̄ fuerat sub cōditiōe īstitutꝰ.

e ¶ Comitari. cōtra videbat. er aditōe. n. vniꝰ ptis quam fecerat iussu in eo videbat. ⁊ tūc alia ꝑs mihi acquisita aduenīte conditione.

f ¶ Paria. in suo statu.

g ¶ Ei. s. dño.

b ¶ Qui. seruus. i ¶ Acqsita est. qō hic nō fuit vnde alteri vna. alij altera ꝑs referꝛ. nec obstat. ē. e. l. si qs heres. §. i. ut ibi no.

k ¶ In eiusdē psona. dic qꝫ siue institutus in asse siue semel siue in pluribus vicibꝰ: siue er parte aliqua adeundo etiā modicū: videor adire in totū in quo sum īstitutꝰ ⁊ statim insolidū ſz heres. ut. ē. e. l. si er asse. ⁊. l. si ego. Itē si in pte pure ⁊ in pte sub cōditiōe ⁊ in diem nullus datus coheres nec substitutꝰ in defectū cōditiōis. ⁊ tūc idē. ut. ē. e. l. cum heres. §. i. ⁊ his duobus casibus hz locū hec regula: ut vna aditio sufficiat. si autē habeo in cōdinonali pte substitutū. uel habeo coherede in aliqua parte tunc secus. qꝛ est in pendente pars illa vt in ea nunc nō possit fieri heres: vt. ē. de here. īsti. l. liber hō. §. si ita. ⁊. ē. e. l. cū heres. §. i. alij ꝓtra. ut. ē. not. e. l. qui er duabꝰ in ꝑn. Itē hz locū hec regula in casu sequentis legis.

l ¶ Nō cū ꝑ aliū. puta filiū vel fratū: secus si ꝑ eum cui succedo ut heres. vt. ē. de here. īsti. l. liber hō. §. fi. sic ḡ nō hic refert sim heres per me vel ꝑ aliū ut h. sic ⁊ alꝫs ut. ē. de vul. sub. l. q liberis. §. fi. ⁊ alꝫs. ff. de opi. lib. l. cū pꝛonus. §. i. Itē pōt h cē rō qꝛ qñ ꝑ seruū opus est fcō. s. iussu. ac cum ꝑ me sufficit nuda voluntas. Itē facit ad. l. istā. ff. ō ꝓtra ta. l. si post morē. §. si in adop. ⁊. ff. de bo. poſ. l. si cum patrono. ⁊. ē. e. l. antistius. §. i.

¶ Stiens Jus substitutionis nō trāsimittit ad heredē. h. d. bar. bal. ⁊ Jo. de imo.

m ¶ Aditisse. s. adeūdo et sua psona. qꝫ sufficit vt. ē. l. pꝛor. in fi.

n ¶ Possit. qꝛ est delata ⁊ qꝛ uiunt. nam ⁊c.

o ¶ Mortuꝰ esset. aſi aditā hereditatē. Itē ⁊ post eo casu qñ sic substituiſſet. qſqs mihi heres erit filio meo heres esto. ceterū si noiatim vulgariter vel pupillariter sit substitutus: tunc adita sua portiōe. si decedat accrescit eius heredi iure accrescendi sicut ipsi inuito si viueret. ut. ē. e. l. q pꝛ. ⁊. l. qui duabus. in prin. ⁊. l. cum heres. §. fi. ⁊. l. si quis heres in prin. ⁊. C. de cadu. tol. l. i. §. is ita. ⁊. ē. de vul. sub. l. qui liberis. §. fi. Fin. ¶.

p ¶ Substitutionē. i. eā partē hereditatis: q̄ sibi obuenit er substitutione. ſz videtur huic. l. cōtra. ē. e. l. q pater. So. ibi ꝓpio noīe heredis exꝑsso: facta fuit substitutio. hic appellatiuo. quisqs heres ⁊c. ¶. ſz fz Jo. hic in vulgari ibi in pupillari substitutiōe. rō. n. est qꝛ pupillo adeunte sua pꝛa iuncta est hereditas. vñ q hz pꝛam ⁊ pupillarē diſiunctā hꝫe cogit. az. ſz nō nego qn illa. l. sic itelligaſ. ut ibi no. vez dico qꝫ. l. ista logꝫ cū tres fratres fecerunt institutū. ibi soli duo. ⁊ qꝫ dicit hic qꝫ ad heredē non transfert substitutionez. verus est iure substitutionis. ut. ff. de suis ⁊ le. here. l. si ex pluribus. sed iure accrescendi trāsinittit. ⁊ sic pōt intelligi. ē. e. l. qui ex duabꝰ in prin. ⁊. l. cū heres. §. fi. ⁊. l. si quis heres in prin. Fin. ¶.

¶ Si seruus. Si seruus nō capacis institutꝰ cōtēplatione sui ipsius: tꝫs adit de hereditatis ispicit. h. d. Et hz ista ler duos principales intellectus. Unus qꝫ loquaſ in seruo eius q oīno erat incapax. ⁊ istā sequitur dy. ⁊ bar. Alius est qꝫ loquaſ in seruo illius qui non poterat capere ad cōmodū suuz: sed bñ ad alienū hoc ē fisci. Jo. de imo. Et ista ler est singularis ⁊ difficilis. difficileqꝫ est eaz a cōtrarijs ꝺfendere fz Bar.

q ¶ Eld hereditatē. contra. ff. ō reg. iur. l. qꝫ in initio. ⁊. l. pe. ⁊ sol. h er benignitate. illud dici nō pōt itereſſe p se an ꝑ alium capiat. qꝛ utrobiqꝫ idē est. ut. ff. si quis aliquez te. ꝓbi. l. i. §. i. q̄ videt huic ꝓtra. ⁊ eodem mō rñ. ad. l. ē. de here. īsti. l. si alienum. §. in exꝑneis. sic ḡ pōt hic notari illud generale. qō nō tz cōfirmaſ. Itē est ad. l. istaz. ē. de here. īnsti. l. nō min⁹. ⁊. ē. e. l. antisti⁹. §. i. ⁊. l. si ſolus. §. i. ⁊. ff. de leg. ij. l. si debitor. §. fi. ⁊ de ser. le. l. v.

r ¶ De parte. de toto ad ptem sic. ē. de admi. tut. l. si duo in fi. ⁊. ff. ꝑ derelicto. l. an partis.

¶ Si totam. Portio accrescat portiōi nō psone. iō qui pōt portionem pōt ius accrescendi lz nomen heredis retineat. h. d. bar. ⁊ Jo. ō ímo.

s ¶ Si totā. s. hereditatē: si nō habes in tertu.

t ¶ Restituere. nō capaci. naz uerbū tacite vicuz notat. ⁊ nō qꝫ hic est nō capax: ⁊ non vaſ: sed. ff. l. pr. indignus ⁊ cōfiscaſ ⁊ dic. ut. C. de bis q. vt indig. l. hereditas. ⁊. ff. ō iure fis. l. i. ij. ⁊. iij. ⁊ ar. ff. ō ē. sig. l. alibi. ⁊ dic qꝫ secus est si iure substitutiōis differaſ hereditas huic tacite ꝛogato. ut. ē. de vulg. sub. l. er facto. §. fi. ergo h nihil accrescit rogato de pte coheredis repudiantis: qꝛ nec ipse videt īstitutus q fidē accōmodat: ⁊ hic ꝓut dicit ptē. sed ꝓut totam.

¶ Entre. Er testō nō pōt esse heres q dubitat de viribus testi nisi sit suus ⁊ in se verū scit testū. valere. alꝫs secus. Et q ī oēm euentū se futurū heredem cognoscit interim decedens hereditatē transmittit nō aditam. h. d. Et diuiditur in quatuor principales ptes. Nam prio ponit vnū dictuz in emancipato vel cēneo scripto herede vētre pleno. So extendit qūo suꝰ differt ab extraneo vel emancipato vētre exīte vacuo. Er quo a cōtrario colligit qꝫ nō differt ventre exīte pleno. Tertio colligit er ꝑdictis ⁊ potissimū er eo qꝫ dictum est colligi a cōtrario sensu insurgere vnū incōueniens. Quarto ꝓtra illud incōueniens dat remedium. Pa. ibi. sed si vacuo. Tertia ibi. ḡ si ventre. q̄rta ibi tōqꝫ. Et hec q̄rta subdiuidit. qꝛ primo dat remediū. So rōnē assignat. tertio extendit. q̄rto rōnē extēsionis assignat. Pa ibi qꝛ siue: Tertia ibi ea dēqꝫ. q̄rta ibi q alterutro. Jo. de imo.

u ¶ Nō referꝛ hereditas. tū qꝛ instituti expectāt ꝓteritos. ut. ff. de se. ta. l. ij. in ꝑn. tū qꝛ extranei expectāt posthumū in ptāte nasciturū. ut. ē. e. l. cum qdam. §. i. cōtra ta. tñ petere pōt emancipatus q̄uis institutꝰ beneficio preteriti. ut. ff. de contra ta. l. illud. §. fi.

r ¶ Incerto. adhuc. i. dū esset incertū h vtrū venter eēt natus vel non.

y ¶ In familia. i. in ptāte. ⁊ sic mutat casum.

z ¶ Intelligiſ. vt. ē. e. l. cū quidā. §. sum.

a ¶ Sciāt. i. opinant ⁊ sit verus qꝫ opinaſ. ⁊ cōis est opinio. h. n. tria sunt necesse. ut. ē. e. l. cū quidā. §. quid ergo cū. l. seq.

b ¶ Defunctū filiū. emancipatū imo suū. ut. viscreper a se. casu.

c ¶ Relinquere nihil. certe sic relinquit. ergo ꝓtra ta. vel etiā fm ta. si uenter etiā erit natus ⁊ nollet deferre: ut. ff. de cōtra. ta. l. illud. §. fi. ⁊. l. se. sed ꝓtra. ē. si mulier. uen. no. l. i. §. sub ꝑtertu. So. ut ibi. Itē nō qꝫ hic trāsimittit nō adita hereditas seu bo. poſ. sic. ff. de car. edic. l. scriptus. Itē alius. ff. ad silſ. l. iij. §. eleganter. ⁊. l. qui posthumos. Itē. C. de his qui ante aper. ta. l. i. Item. C. e. l. cum antiquioribus. Itē. C. de suis ⁊ le. l. apud hostes. Item. C. de insti. ⁊ sub. l. fi. Item. ff. de bo. lib. l. si filius. §. fi. Itē. C. de iure deli. l. si infanti. sed regulariter ꝓtra: ut. C. e. l. iij. ⁊. l. quomā. ⁊ de cadu. tol. §. in nonissimo.

d ¶ Decreto. dādo cōtra ta. vt dicta. l. illud. ⁊. l. se. sed ⁊ si nō petijt nihilominꝰ transmittit vt viri.

e ¶ Debeat. dando contra tab.

f ¶ Alterutro casu. melꝰ diuisset vtroqz. ſz tō hoc virit: qꝛ nasceret tunc ab intestato: si non tunc er testō: ergo er alterutro. ⁊ facit. ē. de vul. sub. l. si filius.

¶ Si metus. Aditio facta metu rescindiſ. h. d. bar. ⁊ Jo. de imo.

g ¶ Facultas. per beneficiū edicti: qō metus cā. ut. ē. qō me. cā. l. si mulier. §. si metu. ⁊ dic ut no. ē. e. l. vij. §. fi. contra. ¶.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

PAntonius impeditus adire pp iustã absentiam: si decedat interim: ius petẽdi restitutionẽ ad adeundum suo heredi relinqt. b. d. Et p hoc positur cõstitutio principis ꝓtinẽs aliqd ꝓtra ius cõe. Scõo demũ metiani ꝓtinẽs ius commune. scõa ibi metianus. a Cognosceret. cũ ergo ips sit utile. ut. C. qui admit. ad bo. pos. l. ij. qualiter ignoranti icipit currere. ut. ff. de his qui no. infa. l. gño. ꝛ ó diuer. ꝛ tẽp. pſ. l. i. ꝛ. ff. de calũ. l. annus ꝛ de edi. edic. l. cum ser. R. vt nõ. C. de testa. mi. l. i.

b Bonoꝝ possessionẽ. hoc ta.

c nõ potuerat. iõ qr cũ rata habeꝫ pinde est ac si nõ peteret hoc nõ tenet p defunctũ: neqꝫ per heredez peti põt. qr a defuncto nõ fuit rata habita. ut. ff. rem ra. ha. l. bonoꝝ. ꝛ l. si is cui az. ꝛ. ff. de bo. pos. l. iij. §. acqrere.

d Implorabat. heres auiti: sic ergo officiuz iudicis non ac. iur. sicut ꝛ minor. ff. de mino. l. qꝫ si minor. §. fi.

e Intra diez. s. anni si erat de liberis. uel. c. diex si extraneus ut insti. de bo. pos. §. liberis. ꝛ. ff. ó suc. edic. l. i. §. largius. im proprie ergo dicit aditionis. i. petitionis bo. pos.

f Obiisset. ꝛ sic non hẽbat in integ. resti. cuz adhuc ipso iure cã bo. pos. petere posset: igit ad heredẽ ius petẽdi in integ. rest. nõ transmisit. ꝛ sic stricto iure heres petere ex psona auiꝫ ite. rest. nõ põt: hic petit de equita te: qr aliter ad bo. pos. petẽdaz uenire non põt: nec potuit eniz auus ad heredẽ bo. pos. transmittere. azo. vt. ff. de bo. poss. l. iij. §. acquirere.

g Cõstituisse. dedit ergo resti tutionẽ: ꝛ sic est cõtra. C. de re sti. mi. l. iij. So. ut ibi.

b Rome erat. ꝛ ibi decessit: ut superior.

i Possessionez. bonoꝝ sub.

k Sine respectu. scribi enim fine. ꝛc. l Distinctiõis.

decessit ante exactos dies vel post. m Et B. i. in casu pantonij ꝓposito.

Rei. Eiꝰ q ẽ suspectꝰ ó crie lese maiestatis põt hẽditas adiri. b. d. bar. ꝛ io.

n Rei. cõstrue filius emãcipatus cui de pis innocẽtia liquet põt ãrere hereditatem sub. pis sui: ꝛ hoc vico suspensa cognitione perduellionis.

o Perduellionis. i. accu. sic. C. de adul. l. v. ꝛ l. quis. ꝛ. ff. ad sil. pp ve. §. fi.

o Perduellionis. i. leg. iul. maiesta. ut. ff. de ver. sig. l. quos nos.

p Suspẽsa. i. pẽdẽte pncipali cã vel appellatiõis. q Põt ãrere. non dicit qꝫ possit alienare. Itẽ nec qꝫ in accusatiõe nõ ꝓcedat. ꝛ sic nõ est ꝓtra. C. ad le. iul. ma. l. pe. ꝛ fi. erit ḡ hoc heres iteri si desinet secuta ꝓdẽnatiõe etiã post mortez. vt inst. de here. inst. ab i. §. ꝓ ꝓtrariũ. ꝛ. ff. de le. ij. l. cũ filius. §. fi. sed cõtra. ff. e. l. cũ falsuz. ubi dicit qꝫ de aliẽo fcõ nõ sumꝰ certi: ꝛ sic nõ adire. So. hoc est certus quo ad opinionẽ. az. si. b. dicit debere relinqre quo ad ritatẽ qr dicebatur qꝫ certa die ꝛ bona relinqrat: ꝛ certo loco: ꝛ hoc filiꝰ sciebat nõ ee vez: qr secũ alibi tunc fuerat filius. ꝛ fac. ff. de do. l. post ꝓiũ. ꝛ l. do. §. fi. ꝛ de so. l. qꝫ si forte. §. qd ḡ. ꝛ l. reo.

Proheredẽ. Ultimã volũtatẽ ꝓdẽdo põt qs hereditatẽ adire. b. d. bar.

r Comperto. sic. C. e. l. si auia secus si ignorans. ut. C. e. l. qñ. ꝛ de leg. i. l. seruũ. §. si qs. s Matrẽ. quondã hic cuiꝰ erit citra ius ꝛ nomen heredis nõ põt facere. ꝛ iõ est heres. ut hic: ꝛ. ff. e. l. pro herede. §. pe. ꝛ. l. iul. §. seruũ ꝛ. §. pro ponebaꝫ. t Codicillis. sui filij. u Petit. s. filius.

r Sibi. s. filio. p Suis. s. filijs.

Quidem. Ille actus q in extraneo iducit aditionẽ in suo inducit imitationẽ. b. d. bar. ꝛ Jo. de imo. z Eũ bonis demũ. ꝛ omnẽ. azo.

a Cõuenit. i. ꝓueniẽs est intelligi sic ꝛc. q. d. suꝰ hoc eo fcõ se imiscuit quo extraneꝰ p hoc de gereret. Et no. ofiaz iter adire ꝛ imiscere: ut h. ꝛ isti. ó here. ḡ. ꝛ dif. §. eẽneꝰ. qñqz tñ ponit vnũ p alio. ut. ff. ad ter. l. ij. §. si bonoꝝ. ꝛ. C. ó le. here. l. si defuncti. b Remoto. i. si remotũ eet. c Familie. i. pxie ptãtis.

a nõ videt. qr nec eẽneꝰ p herede gereret uel adiret: ut. ff. e. l. p herede. ꝛ l. si seruum. §. pe. sic eꝫ. ff. e. l. gerere. in fi. ꝛ. ff. e. l. si eẽneꝰ. §. interduz. in aliquo tñ xẽ differre suꝰ ab eẽneo ſm quosdã put nõ. ff. e. l. p herede. i. ꝛ ij. casu legis.

Pupillus. Minore restituto restituunt actiões cõfuse. b. d. bar. ꝛ Jo.

b Liberandos. per in integ. rest. qr adierat: ut. ff. e. l. necessarius.

c Cõfusas. ḡs hẽbat ꝓtra hereditatẽ. uel ecõtra. d Oportet. maiori aũt ex cã q qñqz desinit hoc hẽditatẽ actiões restituuntur: nisi dolũ adhibuit ut. ff. de bis qbus ut indi. l. hoc dẽ. ꝛ ad sil. l. pp. §. neptiz. ꝛ. ff. de rei uen. l. pe. §. pe.

Erit. Hẽditas aio adit iz nihil hẽditariũ attingat. b. d. Et primo ponit

ḡs placuit oneribꝰ hereditarijs esse liberãdosᵇ: cõfusasᶜ actiones restitui oportetᵈ. Paulus.

Erit p herede: q aio agnoscit successionẽ: iz nihil attigat hereditariũ. Añ ꝛ si domũ pignori data põ sicut hereditariã retinuit: cuius possessio ẽt qlis qlisᶠ fuit i hereditate p herede gerere vr. e Idẽqꝫ ẽ ꝛ si alienã rẽ vt hereditariã possedisset. g Leuola.

Si pupillꝰ se ab hẽditate abstineat: succurrẽduz ẽ ꝛ fideiussoribus ab eo datis si exheredario cõtractu ꝓueniantᵏ. Paulus.

Per ꝓcuratorẽ hereditatẽ agi ñ posse ꝓstat. i Idẽ rñdit si iussu aui nepos pis q ó castrẽsia eẽ mutatiõe psone desierunt. l Dem.

Si qs bonis pris se abstinuit p suppositã psonã emptoris bõa pris mercatꝰ, pbet: pide eũ ꝓueniri oportere a creditoribꝰ atqꝫ si bonis paternis se imiscuisset. l Dẽ

Filiusfamilias dum vrorẽ: ea filijs sublatis intestata decessit: filij iussu pris nõ aui adierũt hereditatez. Quero an auo acquisita sit hereditas? Paulus respondit ſm ea que proponuntur nihil ac-

f Alienaz. ẽt ꝛ si in ea nullũ ius habuit defunctus vt ꝛ. ff. e. l. si qs ex. §. interdũ. solus. n. aius sufficit qlrcũqz declarat ut isti. de here. ḡ. ꝛ dif. §. fi. ꝛ C. vñ le. l. nõ b. ꝛ. ff. de rei vẽ. l. si ager. ꝛ. C. e. l. si sororis. ꝛ l. si auia. ꝛ. ff. e. l. p herede in pn. ꝛ §. i. sed cõtra. ff. e. l. p herede. §. si quid tamen. So. ut ibi.

Si pupillus. Restitutio pupilli prodest fideiussori ei. b. d. bar. ꝛ io. de imo.

g Abstineat. p in integ. rest. qr adierat cuz tutore.

b Cõueniant. ab hereditarijs creditoribꝰ quibus eos dedit. sic. ff. de ad. tu. l. ij. ꝛ de pcu. l. si minor. Sed ꝓtra. C. ó fideiuss. mi. l. i. ꝛ. ij. So. h creditoribꝰ dat in aliũ regressus. ibi non. ut ibi nõ. ꝛ eodez mõ so. ff. de mino. l. in cãe. ꝛ de arb. l. si pupillus uel ut ibi.

Per procuratorem. Hereditas adiri ñ põt p ꝓcuratorẽ. ꝛ mutatiõe psone dimit peculiũ eẽ castrẽse. b. d.

i Per ꝓcuratorẽ. hic aꝫ incipit paulus alꝫ p ꝓcuratorẽ. ꝛ dic generalẽ vel spãlem. sed hoc fallit in ꝓcuratore generali cesaris: vt. ff. de of. pcu. ce. l. i. §. fi. ꝛ. ff. de iure fisci. l. auferr. §. pe. Item secus in bonoꝝ pos. vt de bo. pos. l. iij. §. acquirere. ꝛ. C. mã. l. si maritus. ꝛ ẽ ratio qr bo. pos. non ꝓsistit in solo animo. ut hereditatis aditio: vt insti. de here. ḡ. ꝛ dif. §. fi. statim. n. qõ mãdo de adeundo. iã adeo: ꝛ ita nil remãet faciẽdũ p ꝓcuratorẽ. Itẽ per meã volũtatez ꝛ aium debeo fieri heres. nõ p alienã. Itez secus in treb. resti. cadẽ rõne. ut. ff. ad treb. l. q ita. §. tre. sed. R. dicit qꝫ p spãlẽ tñ põt adiri hereditas ꝛ bo. pos. peti. ꝛ hoc uetet p generalem. ar. ff. de mino. l. aliud. §. si talis: sed ar. ꝓtra. ff. de admi. tu. l. si duo sed certe cũ bonoꝝ pos. possit rata haberi ab eo etiã q nullũ hz mandatũ: petita magis p hõtem generale mãdatũ. Tertij etiã dicũt p generale posse peti hẽditatẽ ꝛ bo. pos. iꝫ ꝫ dicit. dicũt loq qñ ꝓcurator verbis esset institus noie meo: qr p eum non fio heres: ipse tñ teneꝫ mihi mãdati si ad meũ mandatũ fuit institutus ꝛ institutionẽ recepit. ut. ff. de here. insti. l. qdã. sed ꝛ si nõ rogauit: sed tñ fuit euidens volũtas testantis: ut mihi ãrereꝫ mihi restituet ut. ff. ó acq. reruz do. l. liber hõ. Maria placet. vt nec p spãle: nec per generale possuz adire nisi forte in casu qñ suspendi voluntatem meã in eũ eo modo quo dicitur. ff. e. l. si qs mihi bona. §. iꝫ si mã. ꝛ. §. si mã. ꝛ. l. si qs alicui. sed ꝛ sic dicit. h. nõ posse fieri. k Idez rñdit. acqsiuisse pleno iure eliz: ut. ff. e. l. placet. hodie quoad usufru. ut. C. de bo. li. l. pe. ꝛ fi.

l Ei. s. auo. m Desierunt. ꝛ facit. C. de inoff. test. l. fi. in fi.

Filius. Abstentio facta mala fide non ꝓdest. Et presumit mala fide fcã si oĩa bona pris emerit vel p interpositã psonã fuerit mercatus. b. d. bar. ꝛ Jo. de imo. n Mercatꝰ. ante abstentionem. nam posterius delictũ uel factũ nõ obligat hereditati: ut. ff. e. l. si seruũ. §. fi.

o Al creditoribus. imo non. ut. C. de repu. ber. l. ij. So. hec oĩa in res certas. uel uerius hic fraudulẽter. ibi nõ. ꝛ sic solunt aliud ꝓtrariũ. ff. ti. ij. l. fi. ꝛ facit ad. l. illã. ff. q. mo. pig. vel hypo. sol. l. siẽ. §. sup vacuũ. ꝛ. ff. de distrac. pig. l. ꝛ q sub ꝓma. ꝛ. ff. de auct. tu. l. pupillus. §. iꝫ ꝛ si ꝫ inter positã. ꝛ. C. quod me. cau. l. pe. ꝛ fi. ꝛ. C. de na. lib. l. iij. §. qꝫ ó subeũda.

Filiusfami. Non valet aditio facta iussu patris a nepote qui est in ptãte ani. b. d. bar. ꝛ Jo. de imo. Sed hoc est de iure antiquo hodie vero secus ſm Bar.

p Filiusfami. sublatis. i. suspectis. ff. de pac. do. l. si liberis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Nihil actū eē. i. iure veteri. nouo autē secus vī: ut. C. de bo. q̄ li. l. fi. ⁊ l. pe. vel vt in auc. de here. ab intest. azo. Haz p illa iura nō q̄rit ius vt vī. ⁊ facit. s. ad ma. l. filiū. Itez ar. s. de neg. gest. l. q aliena. §. quēq̄. ⁊ C. de hereti. l. ij. sed ar. cōtra. ī. de ma. vin. l. apud filium.

Pater. In mādāte adiri hereditatē regrit certitudo cause acqsitionis: ⁊ quote. h. d. Jo.

b Pater quotiēs. existat. i. existere possit alicui. sz vī ꝓtra. s. eo. l. si qs mihi bōa. §. sz si mādauit. ⁊ l. sīgs extraneꝰ. §. sciendū. ℨ. sed distingue p te an p aliū quera tur hereditas. azo. vel dic ut ibi.

c Pater uel vñs. nō q̄ duo nōia distūctiue posita ꝓbo singularz nu meri plī copulant. ac.

d Nō careat. pater vī vñs. si aūt pī careret hz locū qō vī. s. e. l. cū heres i pn. si āt vñs tūc hz locū qō vī. s. e. l. q fiū. ⁊ C. ō cur. fur. l. fi. §. talis. ⁊ ar. s. e. l. sīgs alicui. Itē qdā referūt care at ad filiū uel ad seruuz. qō nō pōt stare cū ō eis cepit spāliter log. Item facit. s. e. l. antisti⁹. §. fi.

e Acci. pī vel vñs.

f Eius. s. hereditatis.

g Scientia. q̄ ei in loquendo non est. azo.

b Vsax. scribendaꝝ. ⁊ nō vbi voce nō est opꝰ motus iteruenit: ut ⁊. ī. de reg. iur. l. ubi. ⁊. ī. de act. ⁊ ob. l. consensu. Itē facit. s. e. l. si per epistolam. azo.

Mutus. Iussus ō adeundo pōt nutu ⁊ litteris explicari. b. d. Jo.

t Mutus. facit iste. de here. qua. ⁊ dic. §. fin. ⁊ s. e. l. mutum. ac.

Ai. Nō nocet nobis repudiatio facta ō bonis viuentis. b. d. bar. ⁊ Jo. de imo.

k Qui. ut ecce si repudio hereditatē ticiꝰ qui ē viuꝰ. nā post mortez potero effici hēs. uel ō iure ciuili vī de iure ꝓtorio.

l Supstitis. pro certo idē si dubitet: ut. s. eo. l. is q hēs. §. siqs. ⁊. C. ō capi. ciui. cen. cri. l. nec nos. li. ri. sed cōtra. C. de bo. lib. l. fi. So. ibi tacite. nā exp̄esse nō posset: ut. ī. de bo. lib. l. paulus. §. patrōi. Itē ꝓtra. ī. de dona. l. qdā. §. fi. So. ibi delinquēdo.

m Repudiat. idez si pactū faciat: ut. C. de inoffi. testa. l. si qñ. ⁊ de pac. l. pactū. ⁊. l. fi. ⁊ de col. l. pactū. Idē si iuret: ut. C. de le. ⁊ se. cō. l. nō dubitz. ⁊ nō eundē ueniri ꝓtra. ubi nō tz qō fit. sic. ī. ō op. le. l. boīe. ⁊. ī. ad ter. l. filij. §. i. Itē nō. de pacto future successōis. Itē nō nō posse repudiari q̄ non possunt peti. sic. ī. de le. ij. l. si ita scriptū. §. si sub conditiōe. ⁊. ī. de succes. edic. l. i. §. decretalis. ac.

Recusari. Repudiato hereditatis pōt ꝓbari p vba ⁊ p actus ⁊ p ītētia uoluntatis. h. d. bal.

n Recusari. vbis. solis cū quibꝰ ꝑsumo uoluntatē q̄lē vba declarant: ut. ī. de sup. le. l. labeo. §. idem tubero.

o Re. ⁊ vbis. rē a se abdicādo. sed ēt sine vbis talia pōt oīdere: p que apparet euz uelle: ut īsti. de here. q̄. ⁊ dif. §. fi. naz nihil refert re uel vbis aliqd fiat. sic. s. de le. ⁊ se. cō. l. de qbꝰ. ⁊. ī. rē ra. ba. l. paulus rñ. Itē fa. C. de condi. inde. l. īdebitū. ⁊. ī. ad tre. l. restituta. Item fa. s. p socio. l. iiij. l. rñ.

p Aliquo. als aliquouis. als alio quouis.

Qui se pupillum. Error adeuntis in etate propria additionez non īpedit. h. d. bar. ⁊ Jo. de imo.

q Qui se pupillum. nō q putat se nihil agere tñ tenet qō agit. facit. s. e. l. sed ⁊ si de sua. ac.

Rodius. Qui adit er posteriore testō inualido. p errorez vī er prio repudiare ꝓn papinianū. sed ꝓ paulū ꝓtrariū dicēduz. h. d. bar. ⁊ Joā.

r Rius testō. solēni ⁊ utili.

s Rutabat. sed male: ut. s. de inof. test. l. mī. sz p eo crat. s. e. l. filiū emācipatū. sz ibi sciēs testū valere accepit abintestato ut ibi nō.

t Ricebā. ⁊ bñ. ut. d. l. mī. ⁊. s. de peti. hē. l. legitimā. ⁊. ī. ō leg. iij. l. si iure testō. ⁊. l. lucius. §. sempronie. ⁊ ar. s. ti. i. l. iij. ⁊ ar. s. ō do. iter vi. ⁊ vr. l. qō āt. §. si vxor. ⁊ ō le. ij. l. q̄ fideicōmissū. ⁊. l. lucī⁹. §. qsqs. ⁊. ī. ō ap. l. scio.

u Pronunciauit. inder huius cāe.

x Intestatū. q̄ vī iudicasse fm pap. vnde dic q male pnūciauit: qz p iuste nō īfirmaꝝ vale: ut īsti. g. mo. test. īfir. §. ex eo. ⁊. C. ō testa. l. hac cōsultissima. §. siqs. ⁊. d. l. q̄ si deicōmissuz. q̄ sūt ꝓtra. vel dic q bñ pnūciauit: sed nō q non possit ex ꝓmo adiri: sed qz scriptus hēs in pōi testō prius q̄ ex primo adiret decesserit fm Jo. ⁊ sic nō sunt dicte. ll. cōtra rie. ⁊ fa. ī. de his qui. ut indi. l. qdā. ⁊ de uer. ob. l. si vare.

Que neptis. Cōtra vnū ex pluribus heredibus ad eundem dantur ⁊ cōpetūt actiones insolidum. h. d. Bald.

y Que neptis. scia. s. filia.

z Spopōderat. s. nō solueꝰ.

a In exhibitione. i. pp exhibitionē quā faciebat vir. sic. ī. de excep. do. l. fi. i. rū. ⁊. s. ō in rē ver. l. pe. ⁊ fi. ac.

b Sēpronioꝰ. maritꝰ neptis.

c Iudicio. sub. in. ⁊ dic egit ex promissione doris. ac.

a Scia. s. cōdemnata.

b Cauerunt. i. cautionē pro miserunt summam ⁊c.

c Usuris. s. sub.

d Abstinuerūt. bñficio inuēte. resti. qz minores vel milites erāt vt īsti. de here. q̄. ⁊ dic. §. extraneis. ⁊. §. sciendum. ac.

e Maluisset. nec. n. cōpellebat: ut. s. e. l. si minor. ⁊ fa. ī. ō suc. edic. l. fi. ⁊. s. de mi. l. ait ꝓtor. §. sed q papꝰ. ⁊. ī. l. pri. ⁊ ī. ad treb. l. i. ac.

Actio. Ei q post abstētionem coheredis oīa bona administrat cōpetūt oīa iura hereditaria. h. d. Jo.

f Abstinuerat. p in integ. resti. cū iaz adisset fm azo. certe idē ⁊ si non adierat sed abstinuit qō pōt: ut. s. e. l. necessarioꝰ.

g Parata. ad qō non cogebat sz ꝓmū casuz: ut. s. l. pri. nō. uel ad qō cogebat fm alium: ut. s. e. l. q ex duabus. §. q semel. ac.

b Quēadmodū testamenta aperiant. Vīa deliberationis ⁊ traditionis hereditatis de q̄ dictū est opus ē tabulas aperiri: iō de hoc dicit.

Omnibus. Oēs quoꝝ itereſt hēe copiā testi pōt petere: ut illud īspiciat ⁊ describāt. ⁊ sup cōtrouersijs q̄ ex testō ꝓficiscunt non pōt trāsigi nec experiri ītas nisi īspectis ⁊ cognitis vbis ciꝰ. h. d. Et prīo ponit vba edicti. scōo eiꝰ motiua. tertio incipit illō exponeꝰ. Ita ibi. rō. tertia ibi. ī. §. siqs. Jo.

i Tabulas testī. vī q̄ q̄ ad solū testū īscriptis ptinet hoc edictū: sicut ⁊ interdictū de tabulis exhibēdis: ut. ī. de ta. exhi. l. i. Itē ad oēm scripturā que ptinet ad testū: vt. ī. e. l. i. §. ad cām. ⁊. C. e. l. iij. sed qd̄ ꝑdest hec īscriptio ⁊ īspectio. R. p dest. qz sic ē clausum q̄ nullus scit ēt de testibus qd ibi sit scriptū: ut. C. de testa. l. hac ꝓsul. ī pn. Itē īmutat sola īcisione: vt. C. ō testa. l. vī am. Itē qd i nūcupatiuo scripto an pōt agi vt fiat hec copia: vī q̄ sit utile: sicut ⁊ interdictum de tabi. nā ⁊ dat̄ ꝓ nuncupationē: ut. C. ō se. ta. l. ij. ⁊ edictum diui adriani vtile: vt C. de edic. di. adri. tol. l. fi. Itē ⁊ ī aliis īstrīs hereditatijs hoc fit: vt. ī. ad. l. fal. l. pe. §. fi. ⁊. §. pe. sic ⁊. s. ō edē. l. i. §. ij. ⁊. iii.

k Describet. ⁊ leget. ut. ī. e. l. ij. §. īspectio.

l Quod. i. q̄ fiat copia describendi ⁊ inspiciendi. ac.

m Alieno nōie: vt tñ de calūni a iuret: ut. C. e. l. iij. ⁊ procurator dz iurare de calū. ut ⁊. ī. de uā. īfec. l. q bona. §. q in alieno. nec. n. hoc oīmodā formaz iudicij hz vt dico in bo. pos. vel dicas q̄ ipse vñs nō procurator iurat: vt. C. de iura. calū. l. ij. §. sinaūt.

n Verbis testi. ⁊ iō equū fuit ut desideriū volētis aperiri testū recipet. az. ad qō. s. ō trās. l. ō bis. Itē iuramentū hoc pretextu retracta tur: ut. C. de reb⁹ cre. l. fi. ⁊ sīa de eqtate. lz nō de rigore. ut. ī. de excep. rei iu-

di.l.si mater.in pn. Itē facit.ff.de interrog.ac.l.de etate.§.si ex cā.

¶ Si quis. Contradictio vnius ex testibus nō ipedit apertura testi: sed reddit scriptum suspectam.h.d.Bal.ꝛ Jo.de imo. a Si quis.ex testibus.

b ¶ Neget.cū aperīt testm: ꝛ vocant testes vt sua sigilla recognoscant: vt.j.e.l. cū ab initio.ꝛ.l.se.ꝛ vn⁹ negat.i. dicit ibi nō esse suū.uel.i.reprobat.alꝫ alr ponit negat: vt.C.de pe.here.l. si putas.qd ār si dubitat: dicaꝫ idē.ꝛ hoc si ñ ē suū sigilluꝫ.alꝫ psumit p sigillo: ut.j.rem ra. ha.l.nec satisdatio.ꝛ in auth.ō fidę istru.§.si vo moriantur.

c ¶ Suspecte fiēt.ergo vor vni us inducit suspitionez.sic ꝛ.j.de do.ple.l. theopōpus.sed Jo. dicit b spāle: qr maior solennitas exigit h qp alibi. Itez ar.j. .j.de qōni.l.marus.plenā aūt pbationē nō inducit: ut.C.de testi.l.iurisiurandi. Itē qd si p ter hec sint alia sufficientia sigilla: trn. sufficit, argu.C.si ex fal.instru.l.iij.

¶ Abulatum Instꝫ testi nō est solius heredis sꝫ vniuersorum quoruꝫ interest quo ad vtilitatem.h.d.Jo.

d ¶ Instm. nō testm vocari instm ꝛ publicū: ut statim dicet ꝛ bñ qr generalis ē appellatio instri: vt.ff.ō si.istr.l.i.ac.

c ¶ Uni⁹ hoīs. subaudi trn.

f ¶ Ascriptum est.ut.j.de tab. exhi.l.iij.§.solēt.ꝛ dic qꝫ ē vniuersorum utilitate nō ppria te sed heredis tātū proprietate. vt.j.l.proxi.ac.

g ¶ Publicuꝫ, auctoritate: vt ei credat cū sūt ibi.vij.sigilla. etiā si non viuāt testes.qō nō placet: nisi sit p manū publicā scriptū.uel publicū.i.ad publi cā vtilitatē ptinēs: ut.j.e.l.uel negare.ꝛ facit.ff.de edē.l.ꝓtor .§.huius.An aūt ille cui ē nil legatuꝫ possit agere: ut sic sciat an sit sibi relictū: vr qꝫ non: vt in pn.huius.l.ꝛ.j.de tab. exhi.l.iij.§.solēt.sed dicas ctra. vt hic.ꝛ.ff.l.i.in pn.ꝛ.§.rō.ꝛ .j.co.l.si dubitetur.ꝛ nō.C.de tab.exhi.l.i.ac.

¶ Si qs⁹ negetᵇ sigillū suū agnoscere: nō iō qdē minꝰ apiunt tabule sꝫ alꝫ suspecte fientᶜ. ¶ Lpianus.

¶ Abularū testi instm⁹ non est vnius hoisᶜ hoc ē heredis: sꝫ vniuersoꝝ: qb⁹ qd illic ascriptū ēᵉ: quin poti⁹ publicū⁸ est instrumētū. ¶ Testm autem,ppie illud dr qō iure pfectū est: sed abusiue testā q̄qꝫ ea appellamus q̄ falsa sunt vel inuista: vel irrita: vel rupta.itaqꝫ ipfectaᵇ solem⁹ testā dicere. ¶ Ad cāz' aūt testi ptinere vr id qōcūqꝫ q̄si ad testm factū sit: in q̄cūqꝫ materia fuerit scriptū: qō ꝓtineat supma volūterem.ꝛ tā pncipales qꝫ scōe tabule edicto ꝓtinent. ¶ Si pluraᵏ sint testamenta: q̄ qs exhiberi desideret: vniuersoꝝ ei facultas facienda est. ¶ Si dubitet vtrū viuat: an decesserit is cui⁹ qs qō ad cāz testi ptinet inspici describiqꝫ postulat: dicendū ē ptorē cā cognita statuere id debere. vt si liq̄rit cū viuere nō pmittat inspici tabulasᵐ vel etiā vt ipam scripturāⁿ qs inspiciat ꝛ sigillet⁰.ꝛ qd aliud ᵖex tabul' velit spectare. ¶ Inspectio⁹ tabulaꝝ ēt lectōz earū indicat. ¶ Dē aūt ꝛ ꝓsulē tabulaꝝ nō patit ptor describi vel inspici. Iccirco ne qd etiā fiat falsi.nam inspectio⁹ materiā falso fabricando instruere pōt. ¶ Utrū aūt incōtinenti ptātez inspiciendi vel describendi iubet: an desideranti tps dabit ad exhibitionem? Et magis est vt dari debeat⁹ fm locoꝝ angustias seu pluritates⁵. ¶ Si qs nō negās apud se tabulas eē: nō patiat inspici ꝛ describi: oīmō ad hoc cōpellet⁹. ¶ Si tñ negetᵏ apud se tabulas eē: dicēdū ē ad interdictū remitti qō est de tabulis exhibēdis. ¶ Aius.

¶ Ꝓsi tñ heredi vēdicatio⁹ tabularū sicut ceterarū hereditariarū rez cōpetit: ꝛ ob id⁹ ad exhibēdū quoqꝫ agere pōt. ¶ Lpia.

¶ Am ab initio aperiende sint tabule: ptoris id officiū est vt cogatᵃ signatores ꝓuenire: ꝛ sigilla sua recognoscere⁵. ¶ Paulus.

¶ El negare se signasse.publice eniꝫ expedit supma hoiuꝫ iudicia exitū habere. ¶ Lpianus.

¶ Ed si maior⁹ pars signatoruꝫ fuerit inuenta: poterit ipsis interuenientibus resignari testamentum ꝛ recitari. ¶ Aius.

¶ Ed si qs ex signatorib⁹ᵉ aberit mitti debēt tabule testi vbi ipse sit vti agnoscat: nam reuocari cum agnoscēdi cā oneroſuꝫ ē. Quippe sepe cū magna captiōe reb⁹ nr̄is reuocamur. ꝛ sit iniquū: ꝛ vānosumᵉ cuiqꝫ eē officiū suū. Nec ad rē ptinet vn⁹ absit an oēs.ꝛ si forte oīb⁹ abūti b⁹ cā aliq̄ʳ apire tabulas vꝛgeat⁸ dꝛ: ꝓcōsul curare vt iterueniētib⁹ opti die ꝛ ꝓsule edunt: q̄ sunt cōes vt testm ꝛ cā oium scripte ut ꝛ testm.sed ibi me mādāte.h non vr.e. .l.si qs er.§.er hoc. Itē hic maior rumor falsitatis: ut.C.de fideicō.l.fi. Itē nō qp tollit via malicijs.sic.C.ō indi.vid. tol.l.ij.

¶ Utrum. Er cā datur termin⁹ ad exhi.tabulas.h.d.Bar.ꝛ Jo.

s ¶ Debeat dari.sic.ff. de edē.l. ꝓtor.§. fi.ꝛ.l. se.ꝛ ad er.l.sꝫ si hereditas.§.i.ꝛ isti.ō of.indi. .§.qp si neget.ꝛ.j.ō tahibi.l.i.§.i.ꝛ ar.ff.ō iterrog. act.l. q iterrogat.

t ¶ Ꝓlixitates.ad hoc .C. de dila.l.i.ꝛ.ff. de fer.l.oratione.ac.

¶ Si quis. Hoc edictū cōpetit ctra ꝓhibētē.j negātē do cōpent iterū ctuꝫ de talibus exhibendis.ꝛ heredi cōpetit rei vēdicatio ꝛ actio ad exhibēdū pro ipsis tabulis testi.h.d.Jo.de imola.

u ¶ Non cōpelletur.per hoc edictum.ac.

x ¶ Si tñ neget.vel nō neget: sꝫ cām q̄re non exhibeat ptendat: vt.ff.de tabu. exhibē.l.i.§.i.ac.

y ¶ Ꝓsi tñ. vendicatio tabularuꝫ.hoc post aditaꝫ hēditatē.ac.

z ¶ Et ob id.s.qr dat vēdicatio dat ad exhibenduꝫ qō est spāle in chartis.ut ita demuꝫ dec ad exhibēduꝫ si ꝛ mee sint charte ut h.ꝛ.ff.ad exhi.l.iij.§.pe.alꝫ sufficit q̄ intercūqꝫ iterfit exhiberi: ut.ff.ad exhi.l.i.ꝛ.l.iij.§.est aūt cum sequenti.§. ꝛ facit in ea.l.in.§.si quis extra heredez. An aūt hoc edictuꝫ detur heredi? Rñ.sic: ut.ff.e.l.ij.in pn.ꝛ.C.eo.l.ij.ꝛ.iij.ac.

¶ Am ab initio. Ad ptoris officiū spectat cōpellere signatores seu testes ut ueniāt ad recognoscēdū sigilla uel negādū se sigillasse:ꝛ sꝫ aliq̄ pars signatoꝝ nō iueniat pōt tñ testm aperiri ꝛ recitari.ꝛ ex cā omnibus ēt abūtib⁹ corā psonis optime opinioīs.ꝛ tunc pītes apture debent ipm reassignare ꝛ postmodū mitti ad signatores in quocūqꝫ loco consistāt vt eoꝝ sigilla recognoscāt aut negēt.h.d.cū trib⁹ se. Et pīmo loquit q̄si oēs testes sūt pītes i eodē territorio. Scōo q̄si qdā pītes qdā abūtes. Tertio q̄si oēs sunt abūtes.scō a ibi.in.l.sꝫ si maior.tertia in.l.sed sigs. usqꝫ ad legē pupillares. Jo.de imo. a Cogat.captis pignorib⁹.ut ar.insti.de satisda.tu.§.pe.uel penali iudicio: ut.ff.ō sigs ius di.nō ob.l. .i.ꝛ nō testes cogi ad testificādū: ut ꝛ.j.ō ta.exhi.l.loc⁹.§.exhibeꝫ.ꝛ.C.ō testi.l.si q̄si. Itē dicas eos cogi si pītes sint.alꝫ non: ut.j.e.l.sed ꝛ sigs.

b ¶ Recognoscere.iurādo dicere uez sint sua uel non.ꝛ an sit testm illi⁹: ut h ꝛ.j.l.pri.nec eni alr credit testib⁹: ut.C.de testibus.l.iurisiurandi.

c ¶ Ed si maior.non est attendendū de maiori parte qō idem esset ꝛ si nulli inuenirentur: ut.C.e.l.ij.ꝛ.j.l.proxi.ac.

d ¶ Ed sigs ex signatoribus aberit. in alteri⁹ territorijs: aliogn iuuenirent: ut.ff.e.l.cū ab initio.ꝛ.C.de testi.l.si q̄si.in pn.ꝛ ō fi.instru.l.iudices.uel refert iter hanc cognitionem ꝛ testimonia.azo.qr etiaz in eodez territorio constituti non cogantur uenire: cum ꝛ sue domui possit oīdi eis.sed testificatio fit corā iudice cause.in casu tñ vbicunqꝫ sint cogātur venire.s.si ꝓsuetudo sit: ut.ff.de testib⁹.l.iij.§.fi.ac.

e ¶ Vānosum.sic.j.de fur.l.si fundus cōis.§.qō vo.ꝛ.j.ō cur.bon.vā.l. ij.§.querit.ꝛ.C.de testib⁹.l.si q̄si.§.sed cū.ꝛ.ff.q.ex cau.ma.l.videlicet. ꝛ.C.de ercu.tu.l.apparitores.sed hic iniquitas quandoqꝫ tollat ꝛ statuatur; ut.j.de bis qui.ut indig.l.post le.§.is vo qui.b.

f ¶ Aliq̄ cā.puta moriebat hēs.vñ nisi adiret ñ trāsmittebat ad hēdes. sꝫ nec adire.poterat añ apturā tabularū: vr.C.de ca.tol.§.cū igit.ꝛ.j.e. l.si i dubijs.ij.rñ.vel da exēplū.j.e.l.si mulier. g ¶ Jubeat. alꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vrgeat. a Aperiantur.ſ.tabule.
b Obſignentur.i.reſigillent.i.iterū ſigillēt:ut.C.e.l.ij.ſic.ſ.depoſi.l.i.§.ſi pecuniā. Itē nō hac.l.teſtē bēre officiū ⁊ qdē publicū qō ſane intellige.ac. c Sua.⁊ ibi etiā domui ſue iurēt.iudex tñ mittet aliquē de ſuis miniſtris ad recipiendū iuramētū:vt.C.de epiſ.⁊ cle.auc.ſed iudex.uel cōmittet iudici illius terre.ut in auc.de te.§.⁊ qñ.quo cō vna cuz teſtō ſigillato remittant dcā teſtium ſcripta ad iudicē illuz ordinariū coraz quo perebatur aperiri ⁊ apericur:⁊ decreto iudicis auctenticabitur:⁊ er tunc hz vim publice ſcripture qō prius nō erat:vt.C.de teſta.l.publicatis.

Pupillares. Tabule pupillares de per ſe ſignate non aperiuntur vino pupillo niſi er cā.b.d.cū.l.ſe.Bar.⁊ Jo.de imo.

d Cā cognita.puta pupillo mortuo.ad qō.C.e.l.iij.vinſti.de pu.ſub.§.ſinaūt.uel dic vt.J.e.l.prori.ac.

e Si mulier.in poſſeſſiōe.miſſa p pōtē qz pregnans inuenit poſt mortē viri:ut.J.de vē.in poſ.mit.l.i.i.pn.

f Curatio.ſ.ventris.nā curator non tutor datur ventri a magiſtratu:ut.ſ.de tu.⁊ cur.da.abbis.l.uentri. Nec tñ hic tenet datio a teſtatore:ſz dz per iudicē confirmari ut.ſ.ō ꝯfir.tu.l.i.at pupillo qē in uentre pōt a teſtatore tutor dari.ut l ſti.de tutelꝝ.§.pe.ac.

Si in duobus. Sufficit vnuz er erēplaribus aperiri ut tabule teſti dicantur apte.b..d.Jo.de imo.

g Erēplarijs.hoc fieri pōt ⁊ utrūqz eſt auctenticum ut inſti.de teſta.§.pe.⁊.J.ō ſe.tab.l.i.§. ſi in duobus.⁊.ſ.ō teſta..l.vnū.ſecus ſi alterū ē exemplū:vt.J.e.l.ſi.ac.

b Alterutro.i.altero ſic.J.de le.i.l.ſi ex toto.§.i.in fine.

Si ſui natura. Qō natura facit non eget miniſterio ſeu auxilio iudicis.b.d.bar.⁊ Jo.de imo. i Aperiant.ut.⁊.J.de ſe.ta.l.i.§.ſi roſe.⁊.ſ.de iniuſto teſta.l.ſi.⁊.J.de bis q̄ in teſta.de.l.i.§.ſed conſulto.⁊.C.e.l.noſtrā.⁊ ar.J.de vō.ob.l.cum ſeruꝰ.⁊ de ꝯdi.⁊ dē.l.ij.⁊ de leg..iij.l.fideicōmiſſa.§.ſi cui.⁊ de aqua quo.l.i.§.queſitū.ac.

Si tabule. Subueniēdū eſt legatarijs ſi tabule ſunt ercuſte ſuppreſſe uel aliter ercuſte.b.d.Jo.de imo. k Debeat.ut agāt licet ignorarēt qd cōtineat in teſtamento:in proceſſu tñ pbabit ut ſequat condemnatio:ut ar.ſ.depoſi.l.i.§.ſi quis argentum.

l Occultate.⁊ bñtur ac ſi nō ſint.uel ac ſi apte ſint cū non appareāt.

Sicut codicilli. Tabule pupillares ⁊ codicilli ſunt pars p̄ncipalis teſti:⁊ debēt aperiri cū ipſo teſtō principali niſi ſeorſum ſint ſignate uel aliud teſtator inſerit.b.d.Jo.de imo.

m Sic codicilli.ut pñt peri apiri:ut.C.e.l.ſi.⁊ facit.J.ō codicil.l.qdā.

n Scē tabule.ut.ſ.poſſint peri aperiri niſi fuerint ſeorſuz poſite:ut.ſ.eo.l.pupillares.⁊ facit inſti.de pu.ſub.§.liber.ac.

Si quis. Aperto erēplo nō dicunt tabule publicate ſcd aperte:ſz de mū ſi autēticum ſit apertū.b.d.Jo.de imo.

o Erēplo.mō rñdet. p Apertū eſt.facit.J.de ſe.ta.l.i.§.ſed ſi vnū.⁊.J.de fide.inſtru.l.ij.⁊ in auc.ut ſpō.lar.§.ij.⁊.C.de eden.l.pcurator.⁊.ſ.famil.ber.l.pap.§.i.⁊.C.de ꝯbo.ob.l.ſancimus.

q **Si quis omiſſa ca teſtamēti.** Qz inſtituti omittūt adire er inſtōne p pter euitāda onera legatoruz:⁊ accipiūt abintestato:iō de hoc dicit.⁊ nō pp tria introducit hoc edictū.p̄mo pp eū q omittit er teſtō ⁊ ipſe idē tenet abinteſtato:ut.J.l.i.in prin.ſcō vt legitimus hēat ⁊ filꝰ in fraudē:vt.J.l.i.§.ſi.tertio vt vadat ad ſubſtitutum:vt.J.e.l.iij.

Pretor. Qui poſſidet abintestato tenetur legatarijs ac ſi adiſſet er teſtamēto ſi hoc poterat.b.d.Et p̄mo ponit mentē edicti:ſcō incipit exponere.ſcō a ibi. Et parui.bar.

r Tuer.ēs publice expedit hēre eritū:ut.ſ.ti.i.l.vel negare.ac.

s Calliditati.demū.ſecus ſi nō fraude:ut.J.e.l.q aūt.§.ſi patronꝰ.in fi.§.azo.⁊ facit.ſ.ti.ij.l.fuit.

t Poſſident.omiſſa ad hoc nē.azo.

u Tunc pollicet.utilē er teſtamento.

Et vsurpari. Qui pōt cē heres per ſe uel per aliū ſi omittit er teſtō:⁊ hz abintestato tenetur b edicto.b.d.Bar.

x Et pui.quo ad hoc edictū nihil.ſz alibi parui:ut.ſ.ti.ij.l.ſi ego.⁊.l.ſi er pte ſua.⁊ nō.in.l.ſi ſolus.in fi.⁊ facit.J.co..l.cui.⁊.ſ.ō inoffi.teſ.l.nihil.

y Acqſierit.ex teſtō.

z In edictū.hoc.ſ.ut videat adijſſe ex teſtō.ac.

a Pretermittet.vt.dñs ſeruo ſuo inſtituto.azo.

b Hereditatē.ex teſtō.

c Sz cōpellendus eſt.hic eſt rñſio.⁊ ē ſic.C.de iure deli.l.pe.ſed J.C.de here.inſti.l.cū ponas.in fi.ſed qō b dē iō eſt qz ſemp poſſet fingi ſuum nolle adire:ſic.ſ.de tranſac.l.cuz bi.§.ſed cū ita. Itē ſecō eſt q̄ b dē cum ſuum adire nō potuit ut.J.e.l.excuſatus.ac.

a Ab intestato.repudiando ſucceſ.ex teſtō.alr nō cēt locus abinteſtato:ut.ſ.ti.ij.l. q̄diu Sz an ſolus dñs pōt repudiare reliquā nō ſicut nec adire.ſed dic J:ut.J.ō ſuc.edic.l.i.§.per ſeruum.ac.

b Al ſeruo.inſtituto q̄ ipſe ſeruus ſit inſtitutus.hic tñ cum ſciuit dz ex teſtō adire iubere.

c Poſſidet.dñs.iaz defecta ꝯditione in teſtō poſita:ut ex teſtamēto iā adiri non poſſit.

Si proponatur. Si idē eſt ſibi ſubſtitutꝰ pōt inſtōnem omittere ex p̄ſumpta uolūtate defuncti.b.d.bar.

d Subſtitutus.coheredi.⁊ tunc facit.ſ.ti.ij.l.queſitū.⁊.l.iuſt.circa pn.vl alr vt.ſ.de vul.ſub.l.ſi.§.i.⁊ facit.J.e.l.qui aūt.§.plane.

Pretermittere. Pretermittere eſt in extraneo repudiare:in ſuo abſtinere:in inſtituto ſub cōditione ptātua conditionē nō ꝑplere.b.d.Bar.

e Hereditatē.teſtāriā.ac. f Qui ſunt.ſtatim.poſt mortē teſtatoris.

g Nec.qcq̄ facit.quo minꝰ ipſo iure ſint heredes.facere tñ pōt abſtētio quominus teneant creditorib⁹:ut.ſ.ti.ij.l.neceſſarijs. Itē ut b edicto teneant:ut.J.pri. Itē q̄ dicit ſtatiz verū ē niſi ſub ꝯditiōe ptātua inſtituat:ut.ſ.de here.inſti..l.fuꝰ.⁊.l.iā dubitari.⁊ de cōdi.inſti.l.fi. b Qō ſi poſtea.ex iteruallo poſt mortē teſtatoris. i Videtur.ex nūc quo ad effectū ⁊ in hoc edictū non incidere niſi ⁊c. k Abſtinuerint.anteq̄ ſe immiſceant:nā poſtea abſtinere non pñt:ut.ſ.ti.ij.l.neceſſarijs.ac. l Hey.p etiā. m Dic.i.hoc caſu.

n Qui ſub conditione.hēri dz.quo ad hoc edictū nō alr:ut.ſ.de acqui. here..l.is qui heres.⁊ de cōdi.inſti.l.hec uerba.⁊ ad hoc.J.e.l.mater.§.in ſumma.⁊.l.ſi quis ſub condi.⁊.J.de reg.iur.l.q poteſt.ac.

Non. Qui cōmittit ex teſtō tenet hoc edicto ſi poſſidet pro herede abinteſtato uel pro poſſeſſore uel dolo deſijt poſſidere uel poſſeſſionez acquirere.b.d.bar. uſqz ad.§.ultī. o Querimus.ex alia cā.non lucratiua ſed alia ut ſubijcit ſtatim.ei.J.e.l.ſi. p Fideicommiſſi.a defuncto debiti rñdeo.fecerat enī qdam tertius pīno teſtō in quo legauerat mihi.r.preſtanda ab iſto defuncto.mō quē inſtituerat q poſtea me inſtituit:ego omitto ex teſtō:⁊ mittor in poſ.p fideicom.mihi dato a defuncto ex teſtō cuiuſdam primo teſtātis.uel etiam creditor teſtatoris:⁊ p debito mittor in poſ.omittēdo hereditatē:naz nō teneor creditoribus bis duob⁹ caſib⁹.⁊ hoc dicit debiti.R.ut ar.C.de bo.auc.iu.poſ.l.i.

a Cautione.s.prestabit ad qō.C.de pe.here.l.fi.§.i. b Dolo.accepe rint.destinatiōe. c Nō min⁹ delinq̄re.sic.ĵ.de ēb.ob.l.in ūlla.§.i.ꝛ.s̄.de rei vē.l.ij.§.nō tñ.ꝛ de pe.here.l.sed ꝛ si lege.§.pinde.sed ar.p̄.s̄.p socio.l.ne mo.§.i.ꝛ que in frau.cre.l.q aūt.in p̄n.ꝛ.ĵ.si qs in frau.pa.l.i.§.vtrū.Ac.

Si quis Qui omittit hereditatē vt vadat ad legitimū tenet legatarijs si pecuniam recipit possessore prius excusso.b.d.bar.

d Tenebit.s.omittēs.sed cō tra.ĵ.e.l.si qs pecūiā.ibi.vbi vero gratis ꝛē.vbi possessorez tñ dicit cōueniri.So.ibi gratis omisit hic accepta pecunia ꝛ sic ꝙuenit excusso prius tamē legitimo:ut.ĵ.l.pri.sic ꝛ distīgue in eo qui omittit vt vadat ad substitutū.ut.ĵ.e.l.si ñ sol⁹. pe.rñ.ꝛ.C.e.l.i.alij vñt q̄ b tdez erat legitimus ꝛ omittens qō non placet.alij vñt tenebit sz q possidet.nec hoc placet.

Licet. Qui accepta pecunia facit hereditatē deuolui ad substitutum tenet legatarijs excusso prio substituto eodēqz possessore.b.d.Bal.

e Nō videat.ut.s̄.ti.ij.l.fu it.ꝛ de pe.here.l.nec vllam.§. plane si accepta.ac.

f Pretermiserit hereditatē. secus si gratis.tūc.n. possessor tenet:vt.ĵ.e.l.si qs pecuniam .§.vbi vero gratis.ac.

g Possidet hereditatem.in q̄ cōstat vari p rubricam.ꝛ.s̄. eo.l.i.in p̄n.ꝛ.ĵ.vt le.no.ca. .l.q; quoqz.

h Ad heredē.s.legitimū.az.

i Marie.abūdat sic.ĵ.e.l.si qs pecuniā.ibi.ꝛ maxime ꝛē. alʒ.n.iste nō tenet:vt.ĵ.e.l.fi. q̄ ē contra.sed cū pecuniaz dat qūo bz gratis:Rñ.alius p eo vedit.uel nihilominus dī bfe gratʒ.nec.n.dat bono mō.alij vñt q̄ b ordo seruat qñ nil accepit institutus:ꝛ sic abundat maxie:alʒ si accepit quilibet a principio pōt cōueniri:p quibus ē.ĵ.l.pri.Alij vñt q̄ prior electiue ponit ꝛ omittens nil accepit.ꝛ sic non cōuenitur:vt .ĵ.e.l.si qs pecuniā.ibi.vbi vo gratis ꝛē.Itē vī utrūqz sic cōueniri nō seruato ordīe:ut.ĵ.e. .l.si nō solus.§.fi.ibi.Itē si solus.contra.So.ꝺ ab vtroqz idē legatū:ibi secus.vnde quilibet su⁹ tenet.Item vī quēlibet insoliduz teneri:ut.ĵ.e.l.si ab īstituto.So.ibi ambo possidebāt:hic solus legitimus.Et eo dē mō R.ad.l.ĵ.e.l.si nō sol⁹ in prin.ꝛ in fi.ibi.nunc act.ꝛē. Itē ꝙra.ĵ.e.l.si ñ solus.§.fi. ibi.ꝛ alʒ ꝛē.So.ibi.Itez ꝙra .ĵ.l.pri.sed illā intellige ſz istā ut ibi dices.ꝛ facit ad hoc q p̄ us possessor ꝙuenit.q; de debitore ꝛ fideiuſ.dicitur in auē.de fideiuſ.§.i.ꝛ de tu tore gerente ꝛ non gerente dī.C.de diui.tu.l.ij.ꝛ ar.de le.ij.l.cum ab vno.

Si pecuniam. Si institutus omittit p pecuniaz:ꝛ substitutus ab intestato adit quilibet tenet ꝓprijs legatarijs.ꝛ a cōibus quilibet poterit insoliduz cōueniri.h.d.bar. k Dretermitteres.adire ex substōne.ꝛ quoqz dicat.q. .d.nō solū īstitutus omisit.uel dic nō solū si adiuit vt dixit tenet.sed ꝛ si omisit, l Qō.idest quia. m Lege.i.abintestato.

n In utrunqz.i.in utrūqz ut tñ prius possessor:ut.s̄.l.pri.que videtur cōtra. Alij q̄ hic ut uterqz abintestato apprehendit:ut ꝛ.ĵ.e.l.si ab instituto.q̄ est contra hanc litterā.Tertij q̄ in fi.l.nihil accepit īstitutus.hic sic,primā probo.Ac. o Ab vtroqz.idē ergo legauit ab utroqz.potuit.n.ꝛ ab altero legasse:ut.ĵ.de le.i.l.iz.sed ꝛ tunc si tñ ab instituto:tenerēt pp hoc q̄ pecuniā accepit:ut hac.l. ꝛ.s̄.l.pri. p In alterutrū.i.in utrūqz ſm q̄ distinguit.ĵ.e.l.si non solus.§.si duo.ꝛ.l.si ab instituto. q Actio.utilis ex testamento.

Si quis. Si institutus omittit in fraudē vt ad aliū uadat: possidēs solus tenet;sed pecunia accepta tenetur vterque.b.d.Bart.

r Si quis.nō accepit simplr.i.sine pecunia non sine fraude.azo.

s Constituerit.i.hereditatem prestari sine vari.

t Marie.abundat.sic.s̄.e.l.licet.in fi.ꝛ pbat q̄ abūdat sic.s̄.eo.l.i. in p̄n.ꝛ.ĵ.e.l.qz aūt.§.si patronus.in fi.§.ꝛ.ĵ.e.l.§.q̄p̄.Item ad id q̄ dicit nō alʒ facturus.s̄.de ali.iudi.l.qz redhibitoria. u Judicia. id ē ultimā uolūtatē.sic .s̄.ti.i.l.uel negare.b.

x Conuenendū.post nō ualet.i.possessore p̄ us excusso:ut.s̄.e.l.b; uel ibi loquit qñ gratis hēbat.ac.

y Possessorē.tñ.forte ꝛ nō repudiatē:licet q dā ꝙtra.ar.ĵ.e.l.si non solus.i.rñ.ꝛ.§.fi.ꝛ facit qō nō.C.e.l.i.ꝛ.s̄.e.l. licet.ꝛ.l.pri.ac.

Quāquā. Legatarius cuius fraude est repudiata hereditas tenetur ad prestationez fidei cōmissi a se relicti.Bal.

z Serpit.alʒ serpit. alʒ repsit.ꝛ est sensus.i. trahit snia.

a Conueniri.fraudis pticeps cōuenit.licet lucra ad eū nō puenerūt, sic.s̄.de neg.ge.l.et facto.sed videt hūc legatarīū non teneri cū legatū nō hēat:ut.ĵ.de le.i.l.si decommissum.Rñ.immo q̄ tenet cedere actionē saltē quam cū sua culpa cedere non possit q̄p curauit ut testū non valeret tenet tūc:ut.ĵ.de lega.iij.l.si legatarius.ſ; an heres ī subsidiuz:ar. q̄ sic.s̄.de eo per quem fac.e.l.fi.in p̄n.

Si quis. Qui vendidit hereditatem nō tenet tanq̄ fraudulēs: sed tanq̄ uer⁹ heres.b. .d.vel sic.Ex capite qō ꝙsiderat fictionē non vz agi contra illuz qui pōt conueniri ex capite ī quo ueritas ipsa representatur.h.d.Bal.

b Possidere.q: precium loco rei est:ut.s̄.de pe.here.l.sed ꝛ rē.ꝛ.s̄. de usufruc.l.qui precio, Itez heres est non iō minus q̄p vēdidit:ꝛ legatarius omnib⁹ tenet actione ex testamento: vt.C. de here.uen.l.ij.ac.

c Quo minus possideat.sed nonne qui dolo desijt possidere: videtur possidere:ut.ĵ.de rei udi.l.ad ea.§.semper. Rñ.uerum est.tamen non omnis qui videtur possidere dolo desijt possidere.Ac.

d Excusatus. Non videt fraudē cōmittere qui fraudē excludit:nec q facit quicqd pōt cū plene non posset.h.d.bal. d Oporteret.q; ei⁹ portio erat onerata legatʒ.ut.ĵ.l.pri.§.si p̄on⁹. e Et⁹.s.p̄on⁹. f Nō potuerit.uel noluerit.ſm Ro.ad qō.C.de here.īsti.l.ij. in fi.ꝛ sic spāle in patrono.uel dic secus si noluerit:ut ꝛ idē sit in eo qō in alio vt.s̄.eo.l.i.§.quid ergo.ꝛ facit.C.e.l.ij.§.i.ac.

Quia autem. Lz legata sint repetita abintestato nō videt ꝓpterea p testatorē p̄missa licētia abstinēdi nisi p̄mittat nominatī.ꝛ legata q̄ debent tāq̄ ex testō p̄us sunt soluenda q̄p ea q̄ ōbent tanq̄ abintestato.h. .d.bal.Et ſz bar.diuidit.qz prīo ponit qōnē.scō rñdet ad illā ponēdo dcm iul.tertio declarat dcm iul.q̄rto formal vnā qōnē nouā ꝛ rñdet ad illā.scā ibi.ꝛ iulian⁹.ctia ibi.ordo.q̄rta ibi.qd.n.bar. g Quāt. testi.ut.s̄.e.l.i.ī p. h Abintestato.i.ꝙtigerit ñ adiri hereditatē ex testō i Pertinuerit.qō volebat testator.ut.ĵ.bac.l.§.i.ꝛ.ij. k Fida.

Ex capite ꝙsiderat fictionē non vz agi contra illuz qui pōt conueniri ex capite ī quo ueritas ipsa representatur.h.d.Bal.

Iulianus li.xxxi.

cõmissa.nõ vitit legata:qz fm hanc.l.abintestato nõ pstabanť:vt insti. de fideicõ.here.§.pterea.azo.sed hodie non est differentia:vt.C.cõia de le.l.ij.sz quo ad hec q̃ ꝺ vicunť idẽ est ẽt hodie. a ¶ Mor dimissis. nõ fuit dicendũ vt legata in testamento relicta pstaret q̃si adierit ex testõ ꝛ simul fideicõmissa abintestato relicta q̃si abintestato adierit.hoc enim esset iniquum.

b ¶ Quadrantẽ.contra oẽs ẽt legatarios:vt.C. .e.l.fi.ꝛ.j.ad le.fal.l.i. §.ad eos.ꝛ.l. nescimꝰ. §.i.ꝛ.j.e.l.duo.§.fi.ac.

c ¶ Omnimõ. deducta falcidia.vt dixi.ac.

d ¶ Omittere.vt.s.ꝺ testamẽto mi.l.iij.ꝛ.C.ꝺ ꝯdi inp.l.ij.qꝺ.n.ponit in grauamẽ nõ releuat sic ꝛ.C.si manci.ita fuali.l.fi.§.ij.

e ¶ Concessit. sic.s.e.l. .i.§.si pponať.ac.

f ¶ Ostendit.superiori p te legis.

g ¶ Fuerint ꝺrelicta.q. .d.q̃dã pdia iure legati reliqt ticio in testõ:ꝛ ea dẽ prędia cidẽ ticio reliqt iure fideicõ.abintestato. si cõgerit heredẽ abitestato succedere:forte dicẽs:si nõ ualz iurẽ testi:valeat iure codicillorũ.qꝺ põt:ut.C.ꝺ codicil.l.fi. Itẽ q̃daz alia pdia iure fideicõmissi.ꝛ sic abintestato reliquit alij.acc.

b ¶ Demõstrat.ut pferať ticius.ueluti ex testõ ut.s.e.l.iuť.scribit ꝛc.

i ¶ Oẽs fideicõmissarios.etiã ticiũ utpote fidei commissarium per repetitionem.ac.

k ¶ Quedã.ꝛ sic ticiꝰ pferť.ꝛ ocm iulť.seruať.

l ¶ Si ꝺo nõ inciderit. qꝺ potuit ꝓficerꝰ:qz ꝛc. ꝛ.s.§. plãe.ꝛ.j. pri.§. ꝛ.s.l.i.§.si pponatur.

m ¶ Alia.q̃dã puta vt in fraudẽ testatoꝛ;ꝛ repelliť: vt.s.l. pꝛ.ꝛ.j.§. si pfonꝰ.ꝛ.s.ꝺ acq.he.l. si pupillꝰ.§.i.ꝛ.s.ꝺ iof. tes.l.pap.§.area in fi.ꝛ .j.de le.ij.l.cũ pť.§.ticio.i fi.§.ꝛ ar.j.ꝺ usuc. .l.nõ solũ.§.qꝺ vulgo.

¶ Non simpliciter. Ubicunqꝫ fit mentio dẽ cã:ibi cã est inspicienda ꝛ examinãda .h.d.bal.

n ¶ Nõ simpliciter.alia iusta cã.puta vt fraudẽ testatoꝛis repelleret:ut.s. pr.§.nõ.

digestoꝝ scripsit cogẽdũ pmũ legata prestare:mox dimissis legatis si qd supfuerit ex dodrãte:tũc fideicõmissa cogi pstare. Ceterũ si legata assumãt dodrãtẽ:tũc nihil fideicõmissarijs pstãdũ.hťe.n.itegrũ quadrãtẽ legitimũ hẽdẽ oꝫ. ¶ Ordo igiť a iuliãno adhibeť vt pus legata pstenť:deide ex supfluo fideicõmissa:dũmõ q̃drãs nõ tãgať. Ego puto iuliani sniaz ita accipiendã:vt si omissa cã testi abitestato possideat hẽditatẽ:cogať oĩmõꝰ legata pstare. Nec.n.vtiqz omittẽꝰ ei hereditatẽ pmisit:q fideicõmissa ab eo reliqt abitestato. ¶ Plãe si noiatiz id ei pmisit:dicemꝰ si eũ icidẽ i edictũ:qz vsus ẽ facultate ea quã ei testatoꝛ ꝯcessit. ¶ Q; si nõ ei ꝯcessitᵉ spãlr testatoꝛ omittẽ:is ordo erit sequẽdus quẽ iulia.oñdit. ¶ Quid .n.dicemꝰ si ijsdẽ:ꝛ ex testõ legata ꝛ fideicõmissa abitestato fuerit derelictaᵍ.ꝛ pterea alijs fideicõmissa:an ordinẽ illũ debeamꝰ facẽ quẽ iulia. mõstratʰ:an ꝺo ꝯtribuemꝰ oẽs fideicõmissarios' q̃si eq̃les? Et magis ẽ:vt ita distiguamꝰ multũ iterẽ vtꝫ icidit i edictũ hẽs an nõ.nã si incidit pferẽdi erũt bi qbꝰ testõ relicta fuerũt q̃dãᵏ. ¶ Si ꝺo nõ icideritˡ:qz hec fuit testatoꝛis volũtas vt daret ei facultatẽ ꝛ abitestato succedẽdi.vťqz alia[m] cã iterцessit:q̃ fz ea q̃ sup̃ scripta sũt nõ offendit edictũ: dicendũ est ꝯtribui fideicõmissa debere q̃si exeq̃ta. ¶ Nõ simplr aũt ptoꝛ pollicitᵒ ẽ se daturũ actionem: sz cã cognita.nã siue inuenerit testatoꝛz buiꝰ rei auctoꝛem esse:ipmꝫ promisisse abitestato succedẽ:aut si q̃ alia iusta cã[n] omittendi interuenerit:vtiqz nõ dabit actionem in eũ legatoꝝ. Itez si inuenerit bona ad alium ptinereᵉ nõ dabitᵏ actionem:si tñ nullaᵍ collusiõis suspicio religionem ptoꝛis instruxerit. ¶ Sinaũt is cui auferri hťditas põtᵏ aliqd possideat ꝺ hẽditate:ꝛ possidẽˡ ꝺsierit sine dolo malo:magis ẽ vt desinat ꝯueniriˡ. ¶ Mꝺ ergo tps spectabimus possideat:necne?litisᵛ ꝯtestate tps spectariꝫ. ¶ Certe si vacantia bõa qs possederitᵏ:ꝛ q̃driẽniũʳ pterierit:indubitãter ꝯueniri poterit ex hac pte edicti:qz ꝛ omisit cãm testamẽti:ꝛ qz ab itestato possedit: ꝛ qdẽ sicut pscriptiõe q̃driẽnj tutꝰ sit. ¶ Si pfonus ex debita sibi portiõeᵗ hẽs scriptus:dato sibi cohereᵈᵉ ex alia pte:omiserit[b] istitutionẽ: qz debita ps eiꝰ erat exhaustaᶜ:omiserit ꝛ coheres.deide possideat patronꝰ ab itestato legitimã hẽditatẽ totã:dãdã i eũ legatoꝝ actionẽ celsus li.xxj.digestoꝝ ait:q̃ i ticiũ cõpeteret:sufficeretqz patrono qꝫ itegrã debitã sibi portionẽ habeat.hec ãt ita sunt si coheres collusit cũ patrono:aliter.n.nõ eẽ patronũ cogẽdũ legata pstare.necꝫ.n.interdictũ ẽ vt qs omittat hẽditatẽ si sine fraudeᵉ id fiat. ¶ Hoc edictũᶠ ẽt ad cõtra ta.bonoꝝ possessionẽ ptinere magis dicẽdũ ẽ.s.vt is q accipiendo ꝯ ta.bonoꝝ possessionẽ liberis parentibusqz legata pstaret:si omiserit eã bonoꝝ possessionẽ liberis:ꝛ abintestato possideat hereditatẽ:cogať ea pstare q̃ pstaret si contra ta.bonoꝝ possessionẽ acceperit. ¶ Si libertas sub ꝯditiõe fuerit data si decem dederit:ꝛ omissa cã testamenti fuerit:nõ aliter libertas cõpetet q̃z si cõditioni paritũᵍ sit. ¶ Arcianꝰ. Quidã ticiũ ꝛ meuiuz instituit heredes:ꝛ.c.ticio legauitᵇ. vterqꝫ omisso testõ legitimã adijt hẽditatẽ:nõ pbe legatoꝝ actionez ticiꝰ postulabatˡ. Idẽ ẽ si vtriqꝫ legasset. ¶ Lpianus Sꝫ qs sub ꝯditiõe dandoꝝ.r. vel q̃ alia q̃ i dãdo vel i faciẽdo fuerit:bťs institutus:omissa cãᵏ

c ¶ Si patronus. Factũ bona fide a pn.rõe casus emergentis nõ ꝺz reputari factũ mala fide.bal. 3 ¶ Mortiõe.s.tertia.vt insti.de suc.lib.§.sed nťa.

a ¶ Coheredeputa.ticio.vt.j.ꝺic.ac. b ¶ Omiserit institutionẽ.sz nõ idẽ si solus cohťs omisisset vt onꝰ tñ subeat pfonꝰ:rñ.idẽ vt.j.de bo.lib.l.si liber tus pfono.ꝛ.l.si patronũ.in pn.sed tñ in vno casu pfonus hz abintestato totũ: in altero iure accrescendi hz totũ.az.est q̃ idez qñ solꝰ coheres ꝛ qñ ambo.sed colludẽdo a tertio casu cũ non collusit.non est idẽ cum nulla pstentur:ut in fi. huius.§.ac.

c ¶ Exhausta. hodie tollit oẽ grauamẽ:vt insti.ꝺ suc.lib.§.sz nťa.in fi.§.sz oli nõ sic:vt.j.ꝺ le.iij.cũ pfonꝰ.ꝛ ibi virimꝰ.ꝛ .j.ꝺ ꝯdi.ꝛ ꝺ.l.si is legatũ ẽ.b.

d ¶ Legatorũ.a se relictorum. naz pp fraudẽ puilegium pijt: fm.ỹ.vel qz iter totũ hz legitimã vt subijcit. Itaz relictorũ a coherede cũ quo collusit:vt.s. .e.l.siqs pecuniã.ꝛ qp subijcit in ticiũ.s.coheredẽ q teneť ꝺ relictis a se. Itẽ teneť de relictis a pfono si solus pfonꝰ omitteret vt.j.de le.ij.l.cũ pfonus.§.i.

e ¶ Sine fraude.vt ꝛ.s.tit.ij. .l.si pupillus.§.i.ꝛ.s.l. pr.ꝛ .j.de le.ij..l.cum pť.§.ticio.ꝛ .j.e.l.pterea.ꝛ.l.siquis omissa.ꝛ.C.e.l.ij.ac.

¶ Hoc edictuz. Qui omittit contra ta.ꝛ adit abintestato tenet hoc edicto. Bar.

f ¶ Hoc edictũ.pone casuz fm Jo.in filio in ptãte ꝯstituto ꝛ pterito:qui hz si vult bonorum pos.ꝯ ta.vt.C.de lib.p.l.i.§. sancimus.q̃ petita prestabat legata qbusdã:vt.j.ꝺ le.pť.l.i. ꝛ.C.ꝺ bo.pos.ꝓtra ta.l.i. Itẽ põt dicere nullũ ipo iure testm̃ si vult:ut insti.ꝺ erbe.li.l.i.in pn.qꝫ si faciat i fraudẽ eoꝝ qbꝰ prestaret legata si peteret ꝯ ta. nõ facturus alꝫ nihilomius tenet eis:vt ar.s.e.l.siqs pecuniã.in emãcipato ponit nõ põt qz ipe citra bo.pos.ꝓtra ta.adire nõ põt:qz aditio de iure ciuili est.sed nec vnde liberi hz donec est locus bo.pos.ꝓtra ta.ut .j.si ta.te.nul.ex.l.i.i pn.sz in pterito suo vť reprobari:vt.j. de lega.l.is cui in princi.ꝛ.l.si duo.vbi nõ pstat legata suꝰ pterit?:ẽt si pꝓtra ta.venit.nisi dicas qꝫ fraus ḃ faciat euz prestare:ꝛ sic reatus bñficiũ excludit:vt.C.vbi se.vť cla.l.i.põe ergo fm azo.in suo instituto: q hz cõtra ta.si alius preteritꝰ cõmittit ei edictum:ut.j.ꝺ bo. pos.cõtra ta.l.iij.§. siqs ex liberis.ꝛ de le.prel.l.is qui.§.vbi ꝺo.ꝛ.§.sed si scriptꝰ.si ergo omittat cõtra ta.ꝛ accipiat abintestato:hz locũ qꝺ hic vť.sed tũc ad oĩa teneri vť:ut.j.e.l.si filius quare pma positio bona ẽ.uel pone sicut nõ.j.de contra ta.l.illud.§.fi.in questione ibi facta. Itẽ facit.j.e.l.si filius qui.ꝛ quod ibi nõ.

¶ Si libertas. Relicta ꝓseruanť ex hoc edicto cũ sua cã si cõditionalia debeantur cõditiõe ipleta.b.d.bar.

g ¶ Si libertas.paritũ sit.pz q̃ p oĩa idẽ esse ac si ex testõ adita eẽt hereditas:ut.j.e.l.duo.§.fi.ꝛ.l.si dolo.§.fi.ꝛ.l.pe.ꝛ .C.e.l.fi.ꝛ.j.de le.prel.l.is q.§.fi.ꝛ facit.j.de cõdi.ꝛ de.l.q heredi in fi.ꝛ.s.de cõdi.insti.l.que sub cõdi.§.quotiens.sed ꝛ ar.cõtra.j.e.l.siquis sub condi.

Quidam. Prelegata p hoc edictũ nõ ꝓseruanť.b.d.uel sic. Participãs in fraude non agit ex fraude.bal. b ¶ Legauit.i.prelegauit.

i ¶ Postulabat.qz alter alteri qꝺ omisit cã testi obijcere nõ põt.qz vterqꝫ in ea cã ẽ.ad qꝺ fať.j.e.l.si nõ solus.§.i.vñ iuuenalis.nil cathelina cethego.ut nõ .C.de heredi.l.qm̃.ꝛ.C.de inof.tes.l.in barenã.ꝛ facit.j.de le.prel.l.bonorũ.

Siquis Illud qꝺ venit p modũ cõditiõis obligationem non parit:ꝛ per ꝓfis peti nõ põt.b.d.bal. k ¶ Si qs sub cõditiõe omissa cã.sed q̃liter potuit omittere.i.repudiare ante ipletã cõdi.cũ nec fuerit velata abintestato vel ex testõ.ut.s.ti.ij.l.is q heres:rñ.hic velata erat abintestato defecta iaz ꝯditõe.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

que impleda erat infra certū tps. ler vo sequs loquitur cum adhuc supererat ve tpe. ⁊ ideo bene rñ. in. l. se. eum nō teneri hac parte edicti. q. d. nō hz locum hoc edictū: cuz nec repudiare ex testō: nec adire abintestato potuerit. In superiori vo casu locū hz edictū: sed non in illis in quorū persona fuit adimplenda cōditio: vt hic; sed in persona cōditionaliū legatorū sic; vt. ſ. l. i. §. qui sub conditione. ac.

a Neqz enim legatari⁹. imo videt q⁹ sic. ut. ſ. de le. iij. l. xi. §. cū eēt. sed ibi fuit pura institutio sub modo facta: vt det heredi rogato certā sūmā. ḃ sub ꝯditione: ut. ſ. de cōdit. ⁊ de. l. q heredi. in fi. ⁊. l. meujus. alij q⁹ ḃ fuit expressa ꝯditio. ibi nō. Itē ꝟtra. ſ. de cōdi. ob cām. l. vedi. §. fi. So. ibi habuit initiū: qz dare voluit qō debebat dare: ḃ nō. vñ q̄ſi in principio est actio nata in fcm. arg. ſ. de polli. l. i. §. i. Itē ar. cōtra. ſ. ō trāſ. l. cum hi. §. hec oratio. ibi sed ⁊ si conditio ⁊c. Itē ar. ꝟtra. ſ. e. l. q aūt. §. fi. sed ibi heres recipere: hic dare debebat. Itez ꝟtra. ſ. de le. i. l. quidā testō. §. fi. sed pōt grauari si habuit: nō autē dicit posse peti vādum cā implende conditionis.

b Sed si adhuc parendi. ex pone vt. ſ. pzor. nō.

Si non solus. Possidens cuz doloso in fraudem creditorum conuenitur simul cum eo. d. b. Bal.

c Si non solus. scriptus.

d Cum aliquo. puta ticio siue suo.

e Hereditatē. abintestato vt subijcit.

f Is. ſ. scriptus.

g Omisit cām. gratia alterius. ſ. ticij qui vna cū eo veniebat abintestato.

h In ipsuz. ſ. ticiuz cum quo possidet institutus. ⁊ dic pro pte vt statim patet. ac.

i Qui. ſ. ticio veniēti abintestato cum scripto: cum sorte fratres erant. ac.

k Profuerit. factū heredis scripti. sic. ī. de reg. iur. l. er q̄ persona. ⁊. ī. e. l. mater. §. fi. actoris tñ volus nocet hñti cām lucratiuā: vt. ī. de excep. do. l. apō celsuz. §. si qd aūt. Itē ⁊ ḃ ptic̄pauit fraudez. presciuit. n.

l Insoliduz. ſ. non ꝓ pte tñ. az. ⁊ dic tenet omittēs q̄ſi heredi tatē hñs cū pcū hēat partis ⁊ alterutrā hz ptē. uel dic ēt ticiū teneri isolidū cū sit deterius pcio corumpere ꝯ pcibus sicut in snia: vt. C. qñ ꝓuo. nō est ne. l. venales. ⁊. ī. ad tre. l. ꝓuo. Item ꝟtra. ſ. e. l. hz. nā ḃ nō seruat ordo ꝟuentionis. ibi sic. So. hic vterqz possidebat ibi alter tñ. Itē ⁊ ḃ ꝟuenit q gratis omisit cām testi. ⁊ hoc iō qz possidebat. ⁊ sic nō ob. ſ. e. l. siquis pecuniā. ibi. ubi vo gratis ⁊c. Itez ad hoc. ſ. e. l. si pecunia.

Cum substituto. Si institutus ⁊ substitutus repudiant in fraudem legatariorū: nō pōt substitutus petere legata relicta sibi ab instituto. b. d. Bal.

m Cū substituto. cui liberū. q. d. iō cū ipse omisit: omittētē icusare nō pōt. sic. ſ. e. l. qdā. Itē est alia rō qz pōt hēre totū: ut ḃ. ⁊. C. ō ipu. ⁊ ali. sub. l. iiij. vñ si bi imputet: ut. C. de testa. ma. l. fi. §. i. sed ꝟtra. ī. e. l. si in testō. §. fi. Sol. ut ibi.

Si duo sint. Si institutus ⁊ substitutus repudiant in fraudez legatorum: vnusqsqz tenet suis legatarijs isolidū: ⁊ iterdū substitutus tenet oibus. Bal.

n Si duo. institutus. alīs instituti ⁊ substituti. alīs institutus ⁊ substitutus.

o Sed utrū. repetit qōnē qz non clare rñ. qualiter intellerit insolidū. ac.

p Eox. legatorū.

q Videamus. ⁊ certe quilibet ꝓ relictis a se vt. ī. in fi. ibi nunc aūt ⁊c. sed ꝟtra. ſ. e. l. hz. vbi seruatur ordo. So. ibi. ac.

r Et alīs ⁊c. aliā proponit ⁊ soluit. ſ. si institutus dedit pecuniā substituto. vt hz ipse institutus repudiet ex testō: non tñ substitut⁹ adire ex substitutōe. vt sic institutus hēret abintestato: qz abintestato veniebat vt substitutus.

s Ad se. ſ. tñ.

t Etiā eorum. que sunt relicta a substituto. ac.

u Sine pecunia. tunc. n. substitutus conuenirj non potest: vt. ſ. e. l. siqs pecuniam. ibi. vbi uero gratis ⁊c.

x Ipse. ſ. substitutus.

y Conueniendus. ꝓ omnibus relictis: etiam ab īstituto relictis. ⁊ est rō quia a substituto repetita videntur: ut. ī. de le. i. l. hz. b. sed secus in instituto; ut statim ponet. ⁊ est ratio qz habet pecūiam: ⁊ sic hereditatem habere videt: vt. ſ. de pet. here. l. si ⁊ rem. sed ꝟtra. ſ. e. l. hz. vbi dicit primo possessorem eum qui omisit pecunia accepta. So. ⁊ hoc intellige sm eundem ordinem. ⁊ sic ergo prius cōuenit hic institutus quātum est in relictis a se.

5 Item solus. posslideret. abintestato data instituto pecunia vt repudiet ex testō: ut sic substituto delata hereditate eā repudiet ex testamento: ⁊ abintestato habeat. azo. ac.

a Omisisset. qui abintestato succederet nō poterat. azo.

b Suis legatarijs. ſ. tantū. ⁊ ē ratio. quia relicta a substituto non videntur repeti abinstituto. azo. sed certe ímo videtur quilibet ⁊ pro quibuslibet ⁊ prior possessor. i. in quo toto est contra. ſ. eo. l. licet. Solut ibi: qz ibi idem ab utroqz. hic secus.

c Aduersus substitutz. pro omnibus. ſ. ⁊ p relictis ab īstituto ita ſ. muz si participauit fraudem cum instituto: ⁊ nō aliter ut. C. e. l. i. sed an institutus in subsidiū p relictis a se instituto. q. dam dicunt q⁹ sic per. l. licet. qō nō placet. qz ibi pecūia accepta. dic ergo hic q⁹ etiaz in subsidium nō tenet institut⁹: ut. ſ. eo. l. siqs pecuniaz. ibi: ubi uero gratis ⁊c. ac.

c Nunc autez. solut. questionem factā in pncip. o. §. ⁊. ī. e. l. duo. ac.

Si ab instituto. Legatarij communes possunt ꝟuenire quez uolunt institutū vel substitutū. b. d. Bar.

d Si ab instituto. legata sit. expresse vel ēt tacite ab instituto: ut. ī. de leg. i. l. hz. azo.

e Lege. i. abintestato scilicet. l. rij. ta. uel alia ⁊ facit. ſ. e. l. iij. ⁊. ī. e. l. duo. ⁊. l. sciendum. sed cōtra. ſ. e. l. hz. Sol. ibi. Itē facit. ī. de leg. i. plane. §. si eadem res.

f De libertatibus. uel cōtinua supiori prime. uel illi. si nō solus in fi.

g Tā he. sic az. hz alīs sic tā bis q̄ ab īstituto ꝯ q̄ a substituto.

h Taz directe. directe sine dubio. in fideicōmissarijs distingue ut. ſ. ut quisqz teneat suis: ut. ſ. e. l. si nō solus. §. itē si solus. vel dic ímo utrūqz insolidum tenetur fauore libertatis. ⁊ facit. C. e. l. ij.

Heredem. Ex dolo defuncti descēdit obligatio in heredē: si in heredē descendit res aliqua. secus si nihil in eum descendit. b. d. Bal.

i Persecutionem. ſ. rei que peruenit ad heredem. az.

k Dolum. ſ. tñ sub. quia non possedit abintestato. tunc enim heres tenetur insolidum. ⁊ da hoc exemplum. ueluti cū in legatorum necē dolose quis egit ne ad se sed vt ad aliuz hereditas ꝟueniret: ut. ſ. e. l. i. §. pe. Sz nunqd sm hoc locū hz hoc edictum etiā si defunct⁹ sine dolo omisit: tñ. certe non. ut. ī. de le. ij. l. cū pr. §. ticio. ⁊. ſ. e. l. q aūt. §. si patron⁹. ī fi. §. qd ē ergo quod ḃ dicit? rñ. si heres heredis qui omisit dolo malo ex testamento conueniat quasi adiuerit abintestato tenet insolidum nisi conueniat ꝓpter dolum defuncti admissuz in hoc: qz defunctus heres res quasdam uoluit adipisci. hz enim defunctus pro omnibus teneretur: ut. ſ. l. i. §. sane. heres tamen si quid ex rebus. alīs non adeptis a defuncto acquisierit; in id quod ad se peruenit tenebitur. azo. ⁊. b. d.

Et si non totam. Etiam minima possessio idē operatur; qō uniuersalis possessio. b. d. Bal. Uel sic. Siue partem siue rem ab hereditate quis possideat hoc edicto tenet. b. d. Bar.

l Tenetur hoc edicto. ⁊ insolidum. ut ⁊. ſ. e. l. i. §. non querimus. si recipitur mtno: ut. ī. e. l. si dolo. ac.

Quãuis. hereditatis. qõ videbãt op⁹: vt in rubrica videt. ꝛ facit insti. de fideicõ. here. §. si qs vna. sic nec res singule sunt pars dom⁹ vt. ĩ. de aegrẽ. pos. l. qui vniuersas. lz sit ar. contra qꝫ area sit pars vt. ĩ. de sol. l. qui res. §. aream.

b Nec id iniquum. vicio. sic. ĩ. de reg. iur. l. qõ quis ex sua.

c Quam enim. possideat. vt. s. ó peti. here. l. iiij. ꝛ. l. regulari ter. ꝛ. l. legitima.

Si quis. Licitum ẽ omittere hereditatẽ nec potest quis cogi adire: niſi per fideicommiſ. vniuerſalem. b. d. Baldus.

d Omiſſa. dolo vel ſi dolo gratis nullo precio accepto inde: quia tunc ſecus: vt. s. e. l. lz. ꝛ. l. ſi quis pecuniam. ac.

e Non possideat. nec aliqs eam possidet: alioquin possessor conuenia tur ſi fraudem adhibuiſſet: ſi aũt fraudis ignarus erat non ꝓuenit: licz inſtitutus in fraudẽ omiſſet. az. vt. C. e. l. i. ac.

f Intercidant. vt ꝛ. C. e. l. ij. ꝛ. s. e. l. q aũt. §. ſi patronus. ꝛ facit. ĩ. ó vi ꝛ vi ar. l. iij. §. ſi quis autem. ꝛ. ĩ. co. l. ſi ſeruum. §. primo. ac.

g Prouiſum eſt. nihilomin⁹ ꝛ hoc edictum habet locum: vt. ĩ. co. l. ſi ſeruum. §. i.

b Non magis. nam nec iſtis: nec illis: ut ꝛ. ĩ. ad treb. l. nam qõ. §. fi. ꝛ. l. mulier. §. fin. ꝛ. l. ſi patronus. §. ſed ꝛ ſi.

Duo. Plures omittẽtes ꝛ ab ĩtesta to poſſidẽtes ac ſi ex teſtõ adiuiſſent conueniuntur b. d. Bal.

i Pro partibus. ad hoc. s. co. l. ſi non ſolus in principio. ꝛ. §. ſi duo in fine.

Admonendi. Ex hoc edicto petunt legata ſalua rõne. l. fal. vel portionis alio iure debite. b. d. bar.

k Falcidie. ad hoc. C. co. l. fi. ꝛ. ĩ. e. cui ſuus. ꝛ l. pe. ꝛ. s. eod. l. qui aũtẽ §. fin. ꝛ. ĩ. ad. l. fal. l. i. § ad eos. ſed contra hanc l. ad principium. s. ó dolo. l. ſi duo. vbi inſolidũ tenentur duo doloſi: ſed ibi circa idem: hic circa ſuã partem quilibet. ac.

l Preterea. debite. que eſt tertia: vt ĩ ſti. de ſucceſ. libe. §. ꝛ noſtra. ꝛ facit. s. eodem. l. quia autem. §. ſi patronus.

Eadem. Legatarius inſtituti ꝛ ſcriptus nõ debent ĩ eadem re concurrere: nec faciũt ſibi partem per cõcurſum. b. d. Bal.

m Accepit. deſtinatione. ꝛ dic qꝫ ſolus inſtitutus adiuit ex teſtamento vel ab inteſtato omiſſa cauſa teſtamenti vt. C. de fideicom. l. quotiens. s ꝛ. s. eo. ſi ab inſtituto ſecus.

Filius. Pater ad quem peruenit hereditas ratione patrie poteſtatis tenet ex hoc edicto. b. d. Bal.

Quãuis non proprie pars hereditatis[a] in vna re intelligatur

I Dem.

Nec id iniquũ eſt cuĩ ex ſuo qſqꝫ vicio[b] hoc incõmodo afficiatur.

I Dem.

Quam enim hereditas ab eo q̃ qꝫ peti poſſit q vnã aliquã rẽ hereditario nõie poſſideat[c]: dubitari nõ oportet: quin verum ſit qõ diximus.

I Dem.

Si quis omiſſa[b] cã teſtamenti omnino eã hereditatem non poſſideat[c] excluduntur legatarij: Nam liberum cuiqꝫ eẽ dz̃ et lucroſam hereditatem omittẽ: lz eo modo legata libertatesqꝫ ĩtercidant[c]: ſed in fideicõmiſſarijs hereditatibus id prouiſum eſt[g]: vt ſi ſcriptus heres nollet adire hereditatez: iuſſu pt̃oris adeat ꝛ reſtituat. Qõ beneficiuz his quib⁹ ſingule res perfideicõmiſſum relicte ſunt nõ magis[b] tribuendum eſt qꝫ legatarijs.

I Dem.

Duo heredes inſtituti ſi ambo omiſſa cã teſtamenti abinteſtato poſſideant hereditatez: tũc qꝛ vterqꝫ pt̃orio iure pinde hẽtur: at qꝫ ſi ex teſtõ hereditatem adijſſet: pro partibus[i] in ſingulos competit actio. Admonendi ſumus hunc in quem ex hac parte edicti legatorum actio detur: bñficiũ legis falcidie[k] concedendum.

I Dem.

Preterea pfono quoqꝫ qui ex aſſe heres inſtitutus eſt ſi ab ĩ teſtato poſſideat hereditatem: cõmodũ partis debite[l] qõ habiturus foret ſi ex teſtamento adijſſet hereditatem ſaluum debet ei eſſe.

Ulpianus.

Si eadem res diuerſis pſonis ab inſtituto ꝛ ſubſtituto fuerit relicta: non vterqꝫ: ſed qui ab inſtituto accepit[m] ſolus vendicabit.

Ulianus.

Si filius meus a matre ſua heres ſcriptus fuerit: ꝛ ego teſtamenti cauſa omiſſa bonorũ poſſeſſionem[n] eiuſdẽ filij nomĩe petiero: actio legatoruz in me dari debebit non ſecus ac ſi ipe[o] heres ſcriptus omiſſa cauſa teſtamenti bonorum poſſeſſionez abinteſtato accepiſſez

I Dez.

Si in teſtamẽto ita ſcriptũ fuerit. ticius heres eſto. ꝛ ſi ticius heres erit: meuius heres eſto. ꝛ ticius omiſſa cauſa teſtamenti hereditatem legitimam poſſederit: meuio aduerſus euz petitio hereditatis dari nõ dz̃[p] pro parte quam habiturus eſſet: ſi teſtamenti cã omiſſa non fuiſſet. Cuz enim omiſſo teſtamento hereditas poſſideatur legatorum quidem ꝛ libertatum ratio habenda ẽ: quia aliter qꝫ ab herede dari non potuerunt. hereditatis vo que ita data eſt rationem habere pretor nõ debet. Dua enĩz culpa[q] teſtator ſub hac conditione hereditatis partez dedit quã potuit pure dare. Quare ꝛ ſi ita ſcriptũ fuiſſet ticius heres eſto. ſeius heres eſto. quiſquis mihi ex ſupraſcriptis heres erit: ſticbus liber ꝛ hẽs eſto. ꝛ ticius omiſſo teſtamento hereditatez poſſideat: libertatẽ[r] pretor ſtichi tueri non debet[s]: nec hereditatis petitionem ei[t] dare. Si quis hoc modo teſtamentuz ſcripſerit: ticius heres eſto. ſi ticius heres nõ erit: meuius hẽs eſto. qſquis mihi ex ſupraſcriptis heres erit: meuio ſi mihi heres non erit centuz dato. Deinde ticius omiſſo teſtamento legitimam hereditatem poſſideat an meuio cuius in poteſtate[u] fuit vt ex ſubſtitutione adeundo totaz hereditatem haberet: legatoruz actio dari[x] debeat queritur: ꝛ placet dari: quia nihil prohibet meuium iuſtam cauſaz habuiſſe ꝓpter quaz nollet negocijs hereditarijs implicari.

Ulpianus.

Si filius qui manſit in poteſtate patris. Item filia heredes inſtituti pterito ffe emancipato: q contra tabulas accipere bonorum poſſeſſionez potuit: vt inteſtati patris bonoruz poſſeſſionem acceperit[y]: legata omnib⁹[z] preſtabunt: nec dotem ſuam filia fratri conferet[a]: cũ vt ſcripta videaĩ hereditatẽ habẽ.

Paulus.

Si dolo tutoris omiſerit pupillus cauſaz teſtamenti: ꝛ legitimaz hereditatem poſſideat: dãda eſt legatoruz actio in pupilluz. ſed eatenus quatenus hereditas ei acquiſita[b] eſt. Quid enim ſi cum alio poſſideat hereditatem: ſed hoc ꝛ in eo qui pubes eſt: pleriqꝫ putant obſeruandũ vt pro qua parte poſſideat: teneatur: quãuis pretor per

n Bonorum poſſeſſionẽ. vñ legitimi: vt. ĩ. vnde leg. l. iij. §. fi. ꝛ. l. iij.

o Ipſe. ſ. ego. ſed. ĩ. e. l. mater. §. i. ſecus. ac.

Si in teſtamento. Per hoc edictum non conſeruatur directa inſtitutio, b. d. Bal.

p Non debet. ſed nonne extitit conditio: nam ticius heres eſt: rñ. non: quia intellexit ex teſtõ: ad qõ. s. de vulga. ſubſti. l. q liberis. §. i. ꝛ. s. de heredi. inſti. l. Fuus alienus §. ſiquis ita.

q Culpa. nõ bona rõ: qz ꝛ in legato eadem rõne poſſet obijci teſtatori qꝫ ea ab inteſtato non relinquit: immo non: quia ſm hanc legẽ ab inteſtato non valebat: vt iſti. de fideicom. hẽſ. §. preterea. ſed in fideicõ. bene obijci põt. az̃o.

r Libertatẽ. qm̃ hanc ab herede non debuit accipere: lz a ſe ipſo: vt. s. de hẽ. iſti. l. lz ꝛ ſi in ꝓditõe. §. fi.

s Nõ dz̃. lz quare: nonne eã tueret ſi mentio hereditatis hĩta non fuiſſet: certe ſic: vt. s. e. l. de libertatib⁹ ĩ prin. pdit q̃ qz plus eſt ei datuz rñ. imo pdit iõ qz teſtator eum voluit a ſeipſo conſeq libertatẽ ſub conditione. ſ. ſi ticius heres eẽt: vt. d. l. lz ꝛ ſi ĩ cõditõe. §. fi.

t Ei. ſ. ſeruo.

Si quis. Subſtitut⁹ omittẽs iuſta rõne ſi in fraudem: petit legata ſibi data ab inſtituto qui repudiauit ĩ fraudẽ. bal.

u In ptãte. vt. C. de impu. ꝛ al. ſub. l. iij. ꝛ. s. ti. ij. l. filiuz.

x Dari. cõtra. s. e. l. ſi ſi ſol⁹ §. i. ſol. ibi vterqꝫ poſſidebat ẽ alĩ tm̃. ſed ſm hoc illi⁹ legis rõ nihil valeret: quare dic qꝫ hic omiſit iuſta cã vt ar. ĩ. ó le. i. l. filio pf. ul' hic iuſta cã adiſcitur vñ ꝓtrariũ cuitaĩ az̃. q̃ ſit iuſta cã: dic vt. s. e. l. q excuſantur ꝛ l. q aũt. §. plane.

Filius. Soror q̃ conuenit ad legata ex hoc edicto: qz cenſet heres teſtamentaria ſi cõſert dotẽ. b. d. Bal.

y Accepit. filiꝰ ꝛ filia inſtituti az̃o. ꝛ et emãcipat⁹ vna cum eis ſm ac.

z Dib⁹. non obſtat. s. e. l. qz aũt. §. pe. vt ibi nõ. ꝛ nõ. ẽ breuiĩ ſuũ inſtitutuz ꝓterito emancipato ꝛ petentẽ ꝓtra ta. habere tria remedia. nã adire põt abinteſtato. ꝛ quia tunc facit in fraudẽ oĩbus pſtat legata. ut hic et hoc ſi cohẽs dez nõ hz. alioquin coheredi accreſceret. Itẽ poteſt adire ex inſtõne ꝛ tenebitur tũc in partẽ aſcriptam: niſi maior ſit virili ꝛ preſtat oĩbus legata Itẽ bo. poſ. cõtra ta. poteſt petere: ꝛ tunc tenebiĩ in virilez et certis tm̃ pſonis pſtabit legata ſed hoc fozre de accreſcenti portione. Sed nũqd ó aſcripta preſtabit omnib⁹ az̃o dubitari pt̃e vt ꝛ. ĩ. de le. pre. l. is qui. §. ubi do. ſed ille. §. ſi ſcriptus eſt contra hiis que dicta ſunt: ſed ibi ſolue. b.

a Confert. qz qua ſi adiſſet pſtat legata. ex teſtõ aũt ſm hãc legẽ nõ fiebat collatio: ut. C. ó codicil. l. i. bodie ſecus ut ĩ auĩ. ibi poſita.

Si dolo. Dolus tutoris nocet pupillo quatenus ex eo peruenit ad pupillũ. b. d. Bal.

b Acqſita ẽ. dic ſm az̃o. aut delinquendo ꝛ ĩ nihil tenet pupillus. ut. C. vnde vi. l. meminerint. ꝛ de re. iur. l. neqz. aut cõtrahendo: ꝛ tũc in ſolidũ ẽt ſi non eſt ſoluẽdo tutor: vt. C. de euic. l. illud. ꝛ. C. de his qui. ut indi. l. polla. adminiſtra

te enim tenetur: aut medium iter hoc. ꝛ obtinet qđ hic. ꝛ. ſ. ne vis fiat ei. l. i. §. h edictū. vr. Itē facit. ſ. de doli excep. l. apud. §. illa. ꝛ. ſ. de tributoria. l. iij. §. i. in maiore ꝓſtat ꝙ tenet inſol idū: vt. ſ. e. l. ſi nō totā. ꝛ. l. i. §. pe. ac.

a Qui. Qui omittit ex inſtōne ſua ꝛ adit ex ſubſtōne ſui hoc edicto tenetur. b. d. Bar.

a Qui. ſ. inſtituto.

b Ipſius. inſtituti.

c Legata. a ſe relicta.

d Et qz hęs ē. ſ. ex ſubſtōe ꝓ ſtat a ſubſtituto data. azo.

e Cā teſtamēti. in quo erat inſtitutus: ꝛ iō tenet ad relicta a ſe ac ſi ex teſtō adiſſet.

f Salua falcidia. ex legatis a ſuo relictis. ꝛ ſic nō ob. ſ. l. pro pi. uel alr. i. ſalua falcidia: quā vetrabit noie ſui. h. ꝛ facit. ſ. e. l. duo. §. fi. ꝛ. C. e. l. fi.

I Ulianus. Honor eſt cō modo ꝓferendus ꝛ qui nō prefert reputatur doloſus. h. d. bal. Et ſm bar. diuiditur: quia prio loqr cum alicui eſt ſubſtitutus filiꝰ qui eſt in eiꝰ ptāte. ſe cūdo qñ ecōtra filio ē pr ſubſtitutus. ſecūda ibi. deniqz. Item prima ſubdiuiditur: qz ꝓmo dicit hſe locū edictū. ſcō que legata ꝓus defalcenr. ſecūda ibi. ſed ſi varia. Itē ſcā ſubdiuidit: qz ꝓmo ponit victū. ſecūdo rōnē. ſcā ibi. qñ. bart.

g Patrem. inſtitutū.

h Juſſit. in fraudē legatoruz a ſe patre relictorū.

i In cāu. alſs in teſtō ꝛ alias I caſu. ſ. propoſito qñ ſi ſubſtituta fuit: vt ſi pater nollet vel non poſſet eſſe heres ipa erit ſubſtituta: non aūt vt hēat electionē: an velit eſſe heres per ſe vel per filiam. i. per inſtōnem vel per ſbſtitutionem.

k Data. i. aliē a pfe: ꝛ alia a filia. ꝛ ſi oia ſoluanr excedant dodrantem.

l Prius. quātum ad hoc vt ex eis fal. detrahar. ſed de relictis a pfe nō detrahitur: ſed qꝫ tū ad ſolutionē faciendā prius eſt hīda rō relictoꝝ a pfe. i. prius ea debent ſolui: ꝛ hoc eſt qđ dr. ī. ad. l. fal. l. nenſennius. §. pe. Itē ꝫ. ſ. l. pri. ſo. vt ibi. b.

m Nō enim. merito pf ex edicto tenet. nam ꝛc.

n Honore. i. inſtitutione q̄ fuit honoratus pater.

o Compēdiū. ſ. non preſtandoꝝ a ſe pfe legatorum. ac.

p Inſtitutionem. ideſt ſubſtitutionem.

q Deniqz. bñ infert deniqz ꝛc. cū. n. puniat vt dixit: tūc demū cum proprium omittat honorē: ergo vbi nō omittat non tenet. vbi aūt omiſit iſtitutionem filij: ſuū honorē nō vimiſit ſed filio habitū: vt. ī. de le. pſtā. l. iij. §. hoc aūt ſolum.

r Addit. ex ſubſtitutione. azo.

s Totū. natura enī ita ordinauit ꝙ liberi parentiꝫ ſm votū ſuccedant: ꝛ iō teſtator vr pfem ſubſtituiſſe vt hēret arbitriū adcūdi ex quo vellet. Si aūt teſtator intelleriſſet ꝙ tūc demū pr admitterer ſi filia nō eſſet heres: videret ſentire ꝙ pr poſt filiā remaneret: qđ eſt ꝫ votū parētū: ut. ī. vñ lib. l. ſcripto in fin. ꝛ ſic nō. ꝙ pp naturā alit ꝫ ſtatuit ꝙ ſupiori caſu. ſic. ī. de cōdi. ꝛ demon. l. cum tale. ꝛ nō. hac. l. honorē lucro ꝓferēdū. Itē de voto parētū.

t Mater. legitimā. per tuteiam.

In ſententiaz. Qui nō implet cōditionem potestatiuam directam ꝛ adit abinteſtato nō tenet hoc edicto. b. d. Bar.

u Frater. ſ. teſtatoris.

x Subſtitutū. ſub condi. ſi eēt emācipatꝰ infra. x. dies.

y Impuberi. filio fratris.

z Sed abinteſtato. defecta iam cōditione non interim dum pendet: ut. ī. de regu. iur. l. quādiu. ac.

a Per eū. filiū. ſed nonne ipe pr ꝓcedit filium in gradu ꝛ ſic in ſuccedendo. ſed dic ꝛ ipm repudiaſſe. Itē ꝫ. ſ. e. l. i. §. q ſub ꝛditiōe. So. pria ptās ineſtimabilis eſt: vt. ī. de le. i. l. filiaſſa. §. ſeruus. ꝛ eodem modo ſoluitur. ſ. e. l. ſi filius ume. Item cōtra. C. de inof. teſt. l. filijs. So. ibi volebat accipere ex teſtamento cum inde in eum det actionem atque ſi adiſſet hereditatem. Celſus.

Qui ſeruꝰ ipius subſtitutus ē ſeruum ſuum heredem adire iuſſit: ſi iccirco fecit ne legata preſtaret: vtraqꝫ prestabit. ꝛ quia heres eſt: ꝛ quia omiſſa cā teſtamēti poſſidet ex ſubſtitutione hereditatem ſalua falcidia ei ſuata. Papinia.

Ulianus ſcribit patremꝰ qui fiiam ſibi ſubſtituta inſſitᵇ adire hereditatem: legata que ab ipſo data ſūt ex ſentētia edicti pſtaturū. Quoniaz filia patri ſubſtituitur in caſu non vt arbitrium eligendi relinquatur. Sed ſi varia legata ſupra dodrantē dataᵉ ſūt: eoꝝ priꝰ rōnem hūdaz q̄ a filia relicta ſunt. Nō eniz caret dolo pater qui honore proprio omiſſo propter compendiumᵒ alienam inſtitutionemᵖ maluit. Deniqzᵍ ſi filie pater ſbſtitutus adijt hereditatem nihil eū dolo facere iulianus exiſtimat: qz nemo filie pfez contra votumᶠ parentiz ſubſtituere videt: ſed vt arbitriū eligēdi relinquat. Item.

Mater ſcōis tabulis impuberi filio ſubſtituta: locū edicto facit ſi omiſſo teſtamento legitimazᵏ hereditatem filij poſſideat. Idē iuris erit ꝛ ſi filio heres data ſit et ſubſtituta. In ſniam edicti pp legatoꝝ cām fraterᵛ incidiſſe non videbatur: qui filium ſuuz ſubſtitutumˣ impuberiʸ teſtō frīs non emancipauit: ſed ab intestatoᶻ per eumᵃ bona poſſidere cepit. In cuius teſtō ſcriptoᵇ heres nō fuit: ſi fraudis conſilio cū heredibus ſcriptis pticipato legitimā hereditatem ſolusᵇ poſſideat: actio legatoruz ex ſē tentia ptoris dabit. Celſus.

non impleta eſſet cōditio: hic abinteſtato deſerta conditione. ꝛ facit. ī. de cōdi. ꝛ demon. l. ſicut.

In eum. Tertius poſſidens abinteſtato tenet ſi cū inſtituto participauit fraudem. h. d. Bar.

b Solus. ſecus ſi cū heredibꝰ poſſidet: vt. ſ. e. l. ſi non ſolus in prin. aūt ꝛ omittēs in ſubſidium teneat: ꝛ diſtingue bz pciū vel nō: ut. ſ. eo. l. licet.

Si ſeruuz. Qui bz precium videtur habere hereditatem: iō relicta a ſe preſtare tenetur. h. d. Bar.

c Rogatus. ſi āt fuꝰ rogatꝰ fuiſſet vtrecta ab emptore peti poſſet. hic aūt non pōt: quia fuus rogatus non fuit azo. et facit. ī. de le. i. plane. §. i ꝛ. l. cū filio. ꝛ de le. ij. l. ſi alienus ſeruus.

Inſtitutus. Fidei commiſſa vſia conſeruāt per hoc edictum ſalua trebelliana. Bart.

a Hereditatē quoqz. vi debatur qꝫ ꝫ cui erat hereditas reſtituenda: agere ex hoc edicto non poſſet: ꝛ qz alia via eſt ei cōſultū. ſ. trebellia. vt cogat heredē adire: vt. ſ. eo. l. ſi qs omiſſa. cuz ſuis concur. ꝛ qz fideicommiſſarius loco heredis eſt: vt inſti. de fideicommiſ. here. §. reſtituta. et. ī. de regu. iur. l. in pari §. i. ꝛ ad trebel. l. i. i pn. heredi aūt hoc edictum nō proficit: vt. ſ. eo. l. ſi in teſtamento. ſed nī ſecus eſt quia nō ꝓ omnia vt heres cenſetur: qz nec iura ſepulchri bz: vt. ī. ad trebel. l. quia perinde §. i.

b Fideicōmiſſarias. vt. ſ. eod. l. de libertatibus.

c Debebit. ꝛ manumittere.

d Deceſſionem. idēſt vt diminutionem propter predicta vel propter alia hereditaria onera. ꝛ fa. ī. ad. l. fal. filiaſfamilias. ꝛ. C. e. l. ij. ac.

e Hereditas. per trebellianum.

Qui omiſſa. Per hoc edictum conſeruanr libertates ſaluo iure patronatus. h. d. Bar.

f Qui omiſſa. ne eis. ſ. ſeruis. vt. ſ. de alie. iudi. l. i. in principio ꝛ ſi qs eau. l. ij. §. penulti. ꝛ. ī. de ſepara. l. i. §. ex contrario. ꝛ. ī. de regu. iur. l. non debet.

Qui omiſſa. Qui omiſit ex teſtamento ꝛ poſſidet aliquo iuſto titulo inter vivos non tenet hoc edicto. h. d. Bar.

g Pro donato. quia eſt ei ab aliquo donata hereditas: ſecus aūt ſi ex ſe lucratur etiam abinteſtato: vt. ſ. e. l. licz in fin. ꝛ facit. ſ. eo. l. i. §. non querimus.

Ad ſenatuſconſultū ſillanianū. Et hoc titulo punit heres ſi adeat aūt queſtionem habitam a familia. ac..

Cum aliter. Domeſtici dicunr de familia. h. d. bar.

Domus. que dz eſſe tutiſſimū refugiuz: vt. ſ. de in ius vo. l. pleriqz. ac.

h Capitis: vt. ī. e. l. §. potuiſſe.

i Ex domeſticis. bis q ſunt de familia: nam vt ait Portius: nulla peſtis efficacior ad nocendum qꝫ familiaris inimicus.

j Necatoruz. ſ. nomine ꝛ dic torqueri familiam nomine necati. ſ. a quocunqz: vt. ſ. proxi. uel dic fit queſtio. ſ. familie. i. tormēta ad eruendaz veritatem nomine necati a familia. ꝛ ſubaudi. vel ab alio necati vt patet. ſ. proxi. ꝛ in ſequentibus. non dicas ut alius qui non ſit de familia tor-

queatur: vt. ĩ. ff. in co. & ff. de matris.

¶ Domini. Dñs est q bz ꝓprietatẽ lz nõ usufructũ. b. d. Bal.

a ¶ Alienus sit. ad hoc. ĩ. de le. iij. l. si qs seruos suos. & s̃. de acqui. he redi. l. siquis mihi bona fide in prin. & ĩ. de iniurijs. l. itẽ apud. ff. si vsu fructũ. & s̃. qui satisda. cog. l. sciẽdũ. ff. ij. & iij. & s̃. ꝺ relig. l. ij. ff. i. lz ar. ẽ. s̃. de re. eorũ q. l. ma gis. ff. i. & ĩ. de adul. l. si postulauerit. ff. de eo. et s̃. de nox. l. quotẽ. ff. i.

¶ Qui seruus. Bonefidei possessor non cõtinet appellatione dñi: nec usufructuarius licet dicamus q̃ usufructua rius bẽat dñium usufru ctus formalis. b. d. bal.

¶ Seruus. Quãtus ad nocẽ dñi ptinet seruus pignoratus sub dñio do mini dicit. b. d. bar.

b ¶ Datus nõ esset. sic s̃. qui satisda. co. l. scien dum. ff. creditor.

¶ Seru. In legatis conditio erñs non retro trahit. b. d. bal.

c ¶ Heredis sunt: vt. s̃ de rei ven. nõ iõ. & s̃. fa mi. ber. l. post litẽ. ff. res que. sed ar. contra. ĩ. ad l. fal. l. in rõne. ff. i. ac.

¶ Sed in eo. Illud qõ fieri dz de prio habe tur pinde acsi factum cẽt. b. d. Bar.

d ¶ Ne puniat. s. capite & facit. C. ꝺ qõni. l. nec si mors. & ĩ. l. iii. ff. ꝺ his quoq. & s̃. de here. in sti. l. si seruo fideicõmis saria.

¶ Domini. Apellã none dñi dñs pro par te filiusfamilias & eman cipatus ptinet. Bal.

e ¶ Pro pte dñum. sic s̃. de ritu nup. l. illud. & ĩ. ad l. fal. l. statuliber.

f ¶ Cõtinent. i his deest sola administratio: vt. s̃ de libe. & posthu. l. in su is. & facit. ĩ. eo. l. si pf. & l. si exheredatus.

g ¶ In ptãte. natura enĩ repelli nõ põt: vt insti. ꝺ here. abintest. ff. eadem. & facit. ĩ. ti. i. l. i. ff. i. ac.

b ¶ In eo. scilicet occiso. Accursius.

i ¶ Datus. a me alij.

k ¶ Senatusconsultus. vt mei serui torqueant tanq̃ sui & puniant. ac.

l ¶ Adoptato. a me: occiso. s. ab alio.

¶ De matris. Serui materni ob necem filij supplicium aliquod nõ patiunt. b. d. bal.

m ¶ Non habetur q: si lius est de patris & non de matris familia: vt in sti. de le. agnato. tu. ff. i. non aũt est hoc: q: filius in potestate esse oportet: vt. s̃. eod. ff. quid deĩde dicemus. & fac. C. de ad uite. l. vba. ac.

¶ Si pater. Patre ab hostibus capto seu etiam occiso: filioq; in potestate occiso de seruis paternis questio non est habenda: sed cum filius emancipatus ante aditam hereditatem de tione continetur qui habz proprie tatem: & si vsufructus alienus sit[a].

¶ Qui seruũ bona fide possedit: domini appellatione non continebitur: nec qui vsufructum soluz ha buit. ¶ Seruus pignori datus qõ attinet ad debitoris necem: per oĩa perinde habetur atq; si pignori da tus nõ esset[b]. ¶ Serui appellatiõe ẽt hi continentur: qui sub conditio ne legati sunt: nam medio tempo re heredis sunt[c]: nec quidem con ditio erñs efficit: vt desinant eẽ he redis. facit ne videantur interi eius esse. Idemq; erit dicendum & in statulibero. ¶ Sed in eo cui fidei commissaria libertas pure debet: extat rescriptum diui pij ad Juuen tium sabinum quo ostenditur non esse festinandum ad tormenta eius cui fideicommissaria libertas debe tur: & magis est ne puniat[d] ob hoc qõ sub eodem tecto fuit: nisi parti ceps sceleris fuit. ¶ Domini ap pellatione etiam pro parte domi num[e] contineri dicendũ ẽ. ¶ Do mini appellatione etiam filijfa. ceteriq; liberi qui i potestate sunt con tinentur[f]. Senatus enim consul tum sillanianum non solum ad pa tressa. verum ad liberos quoq; p tinet. ¶ Quid deide dicem[g] si libe ri nõ sint i ptãte? Marcell[h] li. dige storũ. x. dubitat. Ego puto plenius accipiẽdũ vt etiã ad eos liberos p tineat qui in potestate[g] non sunt.

¶ In eo[b] qui est i adoptionem da tus[i] nõ putam[g] locũ bẽre senatus cõsultũ[k]: cuius in adoptato[l] locum bẽat: lz nec i alũno occiso locus ẽ se natusconsulto. ¶ De matris suis filio filiaue occisis questio non ba bet[m]. ¶ Si pater ab hostib[o] captus sit: questionẽ de seruis habendam & suppliciũ filio occiso elegãter sce uola ait: qõ etiam post mortem pa tris probat[n] si anteq; ei suus heres exĩstat occisus fuerit. Idez sceuola ait. Constantius[o] defendenduz be rede instituto filio[p] de his questio nem habendam & supplicium qui pure legati vel manumissi sunt: ad aditã hereditatẽ filio occisso. Quã uis enim si viueret herede eo exi stente[q] ipsius nõ essent futuri[r]: attamen vbi decessit quia extinctum le gatum & libertas est: senatusco̅sulto fore locum dicit. ¶ Si pater ne catus sit an ꝺ seruis filij questio ha beatur si forte castrensis peculij ser uos habuerit? & magis est qõnez ꝺ seruis filij habendam supplicium q̃ sumenduz: lz non sit in potesta te[r] filius. ¶ Si vir aut vxor occisi esse proponantur: de seruis eoruz questio habetur: quãq̃ neq; viri serui proprie vxoris[t] dicantur: ne q̃ vxoris[u] proprie viri[r]: sed q: cõmixta familia est & vna domus[v] est ita vindicãdũ atq; in propriis ser uis senatus censuit. ¶ Sed neq; vxore occisa: neq; marito de ser uis soceri qõnem hũdam senatus censuit. Marcellus autem li. xij. di gestorum etiam in soceri seruis idẽ qõ in mariti recte scribit. ¶ Occi sorum appellatione cos contineri labeo scribit qui per vim aut cedz sunt interfecti: vtputa iugulatum: strangulatum: precipitatuz: vel sa xo vel fuste vel lapide percussum vel aliquo telo necatum[s]. Q: siquis puta veneno vel etiaz quo alio qõ clam necare soleat interemptus sit ad hoc senatusconsultum vindi cta mortis eius nõ pertinebit: hoc iõ: quia totiens puniendi[t] sũt q auxilium domino non tulerunt quo tiens potuerunt[b] ei aduersus vim opez ferre: & non tulerunt. ¶ Ce terum quid potuerunt[b] facẽ adver sus eos q veneno vel quo alio mo re insidiant? Planeſi venenuz per vim infusum sit: senatusco̅sultum locum habet. Ubicũq; igitur vis adhibita est que interimere solet ibi dicendum est locum senatusco̅sul to fore. ¶ Quid ergo si dominus veneno non per vim necatus[c] esse proponatur? impunitum erit factũ nullo modo: lz enim cessat senatus consultum sillanianum: nec que stio suppliciũq; de his qui sub eo dem tecto fuerunt habeatur: tñ si qui cõscij[c] fautores sceleris fuerunt hi demũ supplicio afficiunt & adiri hereditas: apeririq; tabule etiã an te questionem habitam possunt.

¶ Si sibi manus quis intulit sena tusconsulto quidem sillaniano lo cus non est[x]: sed mors eius vindi catur scilicet vt si in ꝓspectu seruo rum hoc fecit. potueruntq; cuz in se seuientẽ prohibere: pena[f] afficiã tur: si uero non potuerunt liberen tur. ¶ Si quis non metu criminis imminentis: sed tedio vite[d] vel im patientia doloris sibi manus intu lit: eius testamentum aperiri & re citari mortis casus non impedit.

¶ Item illud sciendum est nisi con stet aliquem esse occisum non ba cesserit occisus: serui supplicium patiunt. b. d. Bal.

n ¶ Probat. sceuol. & mouebat hic questionem ſm. R. illud quod pfe capto fi lius pro certo nõdum erat heres.

o ¶ Constantius. ergo qõ viri mouebat qõnem ſm. R.

p ¶ Instituto filio. emãcipato. suus enim statim esset heres: vnde serui vtpote li beri non torquerentur: vt. s̃. e. ff. sed in eo. azo.

q ¶ Existente. idest adita here ditate. ac.

r ¶ Futuri: vt. ĩ. de furtis. l. a ticio.

¶ Si pater. Ob patrẽ occi sum serui filij in potestate seu emancipati torquendi sunt. b. d. bal.

s ¶ Licz nõ sit in potestate. idez econtra: ut. s̃. eo. ff. dñi ap. etiã filijfamilias. ac.

¶ Si uir. Ob maritum occi sum seruorum vxoris questio ẽ habenda: & ita econtra: & qõ sta tutum est in seruis mariti idem statuitur in seruis soceri. b. d. bar.

t ¶ Si vxoris. s. serui.

u ¶ Neq; vxoris. s. serui.

r ¶ Viri. serui dicant.

v ¶ Una domus. nõ. q̃ vnam domuz esse viri & vxoris & vnã familiam esse. & sic est argu. q̃ vnus non possit esse testis pro alio: vt. C. de testibus. l. etiam & sic est. s̃. rerum amo. l. i. C. ꝺ adul. l. verba. & s̃. qui satisda. cog. l. sciendum. ff. si fundus. & s̃. si quis cau. l. sed & si quis. ff. preterea. & de iud. l. interdũ & C. de cri. crpil. here. l. aduer sus. & s̃. de ritu nup. l. i. sed ar gu. contra. ĩ. de questio. l. i. ff. seruũ mariti.

¶ Occisorum. Non tenen tur sui de morte dñi si ei opem ferre non potuerunt. hoc dicit. Barto.

x ¶ Occisorum. necatum. facit s̃. ad. l. aquil. l. si seruus seruũ. ff. huius legis. & ff. si quis igit & s̃. de liberis agnoscen. l. ne care.

a ¶ Puniendi sunt. capite: vt. ĩ. e. l. ff. potuisse. azo.

b ¶ Potuerunt. expone vt. ĩ. ea. ff. potuisse. & facit. s̃. loca. l. item queritur. ff. exercitu. & l. si quis funduz. ff. fi.

c ¶ Necatus. non a familia. & sic potest adiri hereditas ante vindictam vt hic subijcit. & ĩ. eo. l. necessarios. ff. fi. & l. pro pter veneni. in principio. & C. eo. l. cum fratrem. secus si a fa milia: vt. ĩ. l. iij. ff. quod ad cau sam. & ff. finali. & l. sequen. & l necessarios in prin. que est con tra. ac.

d ¶ Consilij. nõ. ex sola scientia eos teneri.

¶ Si sibi. Serui tenentur iuuare dominum ne strangu let seipsum. & istud non est iniu riam facere sed opez ferre. b. d. Bal.

e ¶ Locus non est. quo ad tor menta.

f ¶ Pena. capitali: vt. ĩ. eod. ff. potuisse azo. & facit an potue runt: vt. s̃. ff. ceteruz. Item facit s̃. de pecu. l. sed si damnum. ff. si ipse.

g ¶ Si quis non. tedio vite. facit. s̃. proxi. ff. & C. qui testamen. facere possunt. l. secunda.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Item illud. Ppius debet cõstare de malefitio ꝙ aliquis torqtur pro malefactore reperiendo. b. d. bal.

a ¶ Locus sit. sed ego ãro ad qd fiat hec qstio: rñ. ad ingrẽdum mortem defuncti: vt. j. pri. §. sed hec qõ nõ fit nisi cũ liquet eũ scelere interfectũ: vt. ff. nunqd ergo fit qstio semper qñ liquet: rñ. liquere debet cũ scelere defunctum: ꝛ si persona ignoretur que fecerit. Ad personam ergo declarandã fit qõ: q ignorari põt etiã si constet eum scelere occisum. azo. sed de cõi ꝛuo habetur qõ si vnus ex dñis nõ cõpareat: vt. j. eo. l. ꝛ si per cussor. §. si vnus. Ideꝫ nõ. non veniri ad qõnẽ nisi pcedant indicia: vt. j. de qõ. l. i. in pn. ac.

b ¶ Qõnẽ. facit. j. de iniur. l. ite apd labeonẽ. §. qõnem.

¶ Hoc autez. Rebus sepe iudicatis standum ẽ: qz optima est interpretatio que inducit ex sententijs iudicũ. b. d. bal.

c ¶ Eodem aũt tecto. iudicatũ logtur ꝛm ius. C. e. l. fi. ꝛ facit. j. eo. l. cũ dñs.

d ¶ Salutem eorum. s. dñoꝝ. sui enim iuris non sunt serui: nec salus eorum ab eis est sed a dñis hoc iure: ut insti. de his qui sũt sui vl alie. iur. §. i. ꝛ nõ ar. cõtra vasallos.

¶ Potuisse. Omni modo quo fieri põt seruus aut ancilla dominum tuuare tenet: alꝫ punit. b. d. bal.

e ¶ Omisse. hoc ipm. qz potuit opẽ ferre ancille. ac.

f ¶ Nõ dixit. subaudi: nec prodest ancille qz dicit ꝛc.

g ¶ Vel hoc. s. mancipiũ: ꝛ vel pro saltẽ: vel pro etiaz. ꝛ nõ. qz patit supplicium in exemplum. sic. C. ad. l. iul. repetũ. l. i.

h ¶ Hoc rescriptũ. multa. gatria alꝫ duo dicunt multa: vt insti. de iurepa. §. fi. ac.

i ¶ Vel voce. uel pro saltem.

k ¶ Digs in. plusqz iniquum. vt. j. §. pri. ꝛ. C. de adul. l. in adulterij. sed cõtra. j. qui ꝛ a q bus. l. pspexit. sol. ibi de stricto iure: hic de equitate que preualet: vt. C. de iudi. l. placuit. uel dic vt in dicta. l. in adulterij. ac cursius.

l ¶ Cum dominus in itinere. sic. ff. proti. §. ac.

¶ Impubes. Seruus aut ancilla impubes propter etatez si dominam non iuuant ab vltimo supplicio excusantur leuez tamen patiuntur castigationez h. d. bar.

m ¶ Impubes. etas enim. si sit minor: ut. C. si aduersus delictum. l. i. ꝛ etiam maior: ut. j. eo. l. in. §. ignoscit. ꝛ. C. qui etate li. r. l. i. ꝛ adde qõ est. j. e. l. excipiuntur.

n ¶ In supplicio. idest in pena capitis.

o ¶ Questione. pro eruẽda veritate. ac.

p ¶ Et alꝫ. cum de adulterio qstio habetur ꝛm quosdam. ꝛ facit. infra. de qstio. l. ex libero. §. de minore. ꝛ. l. de minore.

q ¶ Ferula. sic. C. de cursu publico. l. i. li. xij.

¶ Excusantur. Excusantur serui si dño occisso ꝙtum possibile est opem tulerunt absqz dolo malo. Et qualiter intelligatur opem vel auxilium ferre hic declaratur. h. d. bar.

r ¶ Dictis. alꝫ dictis gratias.

s ¶ Tulit. i. dixit se dolere. alꝫ iudicis gratiam tulit. i. distulit faciendam vindictam per iudicem. ac.

t ¶ Atqz. i. sicut.

u ¶ Parci eis. s. si debilitati p vulnera nõ muerũt postea dñm.

¶ Si dominus. Non possunt heredes domini seruus oppõere seu obicere qꝫ defuncto auxilũ non prestiterunt si dñs viuens tacuit. b. d. bal.

u ¶ Si dñs. supuixerit ita qꝫ ex eo vulnere non decessit. ar. ff. ad. l. aqꝛ. l. hunc scripture ꝛ yr. ut dic etiaz si decessit quasi dissimulatione remiserit vt insti. de iniur. §. fin. ꝛ facit ad. §. istum. C. ꝛ reuocã. dona. l. i. ꝛ fi. ꝛ. l. fi. ꝛ de inof. testa. l. omnimodo. ꝛ. ff. de ꝓba. l. procula. ꝛ de cur. fur. l. si furioso. §. his cõsequens. sed argu. contra. j. l. tij. §. i. item facit. j. l. proxima. ac.

¶ Iuuus. Dñs percussus põt purgaꝛ innocentiam seruorum suorum. b. d. bar.

x ¶ Piso. pretidi provincie.

y ¶ Pro seruis torqndis.

z ¶ Nec sollicitudo. que cogit bẽ fidẽ testatoris indicare necez. azo. ꝛ facit C. fami. hercis. l. in pri. ꝛ. §. l. pri. in fin. ꝛ qõ ibi notaui. sed an occissores põt dñs absolueꝛ: rñ. si cũ ea actio cõpetat vnicuiqz de populo: vt. j. ꝺ pub. iudi. l. i. quippe in faciẽdo: at serui in omittendo deliquerũt.

¶ Si quis. Seruus grauiter vulneratus excusaꝛ iz dñm non defendit. b. bar.

a ¶ In graui. i. valde. sic. ff. ꝓ socio. l. cũ duobus. §. tãna. ꝛ. l. gallus. §. ille casus. ff. de lib. ꝛ postbu.

¶ Si quis. Alterius interfecti nõ ꝓbat. nisi probetur aliter mors illata h. d. bar.

b ¶ Credẽdũ dño. contra seruos: si ꝓ seruis sic: vt. ff. l ꝓti. ꝛ. l. i. in fine. accur.

c ¶ Si. i. quãuis. ꝛ facit j. de carbo. cdic. l. i. §. si quis nõ ab aliquo. ꝛ. ff. ad vell. l. sena. i. rñ. ꝛ de inoffi. testa. l. nõ est enim cõsentiendũ. ꝛ. C. ar. mu. l. i. ꝛ de ꝓba. l. hões. ꝛ. l. exemplo. ꝛ ꝺ testa. l. rem ba. ꝛ in aut. vt cũ de appel. cog. §. sine igit cõs. ar. cõtra. j. ꝺ bo. lib. l. q cũ maior. §. fi. ꝛ. l. paulus. §. i. ꝛ. ff. de cura. furio. l. si furioso. §. i. ꝛ. C. de calũnia. l. mater. ac.

d ¶ Si maritus. sic. ff. l i. §. si vir.

¶ Sith maritus. Ignoscendum est seruis mariti aut vroris propter adulterium occise si auxilium non prestiterunt. boc dicit. bal.

plicioñ tñ parcimus: an vo ẽt ĩ questioñ: ꝛ magis est vt ꝺ impubere nec questio habeaꝫ. ꝛ alꝫ solet hoc in vsu obseruari: ut impuberes nõ torquẽtur: terreri aũt tñ solent: ꝛ habena vel ferula cedi. ¶ Excusantur aũt fui qui auxiliũ tulerũt sine dolo malo. nã si finxerit qs auxiliũ ferre: vel dictis gratiã tulit nihil hoc cõmẽtũ ei ꝓderit. ¶ Tulisse aũt auxiliũ nõ tñ is uidet q fuauit dñz hoc est q potuit ita opem ferre: ut salu cẽt dñs: ueruz etiã is quoqz q quicqd potuit fecit tam ꝛ si dñs interfect est. ucluti figs exclamauit ut ad auxiliuz cõueniret: aut terruit aggressores: atqz figs turbã ꝙuocauit: aut si corp suũ obiecerit: uel alꝫ corpe suo auxiliũ tulit. ¶ Nõ tñ sp q clamore usus est auxiliũ tulisse uidet. Quid. n. si cũ posset mãu depellẽ a dño piculuz: ille clamorẽ inanẽ eligeꝛ? plectẽd uti qz erit. ¶ Q si vulnerati sint serui cũ ꝓtegerẽt dñm dicendũ est parci eis debere. nisi aut ipsi sibi vulnera ista fecerunt data opera ne punirẽtur: aut talia vulnera isti acceperũt ut possent nihilomin opẽ ferre si voluissent. ¶ Si dominus morti fere vulneratus supuixerit: nec de quoqz seruoꝝ suoꝝ cõquest sit: ẽt si sub eodẽ tecto fuerunt tñ parcendum illis erit.

¶ Alistra.

Iuus marcus commod piso rescripsit in hec vba. Cũ constiterit apud te piso carissime iuliuz donatuz posteaqz cõterritus ẽ aduẽtũ latronũ q profugerat in villam suã: vulneratũ esse: mor testõ facto purgasse officiuz seruoꝝ suorum: nec pietas pro seruis nec solicitudo heredis obtinere debet: ut ad penã uocent quos absoluit dominus ipse.

¶ Dompo

Si quis in graui valitudine affectus opem ferre domino si potuerit subueniẽduz est ei. ¶ Si qs moriẽs dixisset a suo ui mortis sibi illatã cẽ dicẽdũ ẽ nõ cẽ credendũ dño si moriẽs hoc dixit: nisi potuerit ẽt ꝓbari. ¶ Si maritus uroꝛẽ noctu infra cubiculũ secum cubantem necauerit: uel uxor marituz: serui pena senatusconsulti liberabunt. Sed si exaudissent ꝛ opez nõ tulissent plectendi erunt: nõ tñ si proprij essent mulieris: ꝛ etiaz si mariti. ¶ Si tamẽ maritus adulterio deprehensaz occidat: ga igno-

a Ignoscit. quantū ad penam legis corne. de sica. sed non in totum ut ſ. de adulte. l. si adulteriū. §. imperatoris. ꝛ l. nec in ea. §. ideo autem ꝛ l. marito. i. rū. ꝛ ad. l. cor. de sic. l. i. §. fi. ac.

b Nō restiterunt. nō nō est culpa nō resistere. sic. s. ō nota. l. iij. §. si extraneus. ꝛ de act. emp. ꝛ vē. l. emptorē. ubi ꝛsi nō defendat ꝛē.

Si cūomnes

Oibus dūis aggressurā patiētibus in seruis eoꝝ bz locum gratificatio. b d. bal.

c Cōtrariſſe. est ergo gratificatiōi tūc locꝰ: ut ꝛ. s. ō reli. l. fi. ꝛ. s. loca. ꝛ condu. l. in naue sau. phelli. ꝛ. ſ. ad. l. fal. l. pſ filium. ac.

d Ignosci debeꝝ. qdā interrogatiue legūt: ꝛ dicunt non debeꝝ suo vroris ignosci q̄ ꝓtulit vix. ꝛ cōtra si seruus viri ꝓtulit vxorē. sed lego planeꝛ dico q̄ possit eligerꝝ ſi fit eorū cōis: vt ꝛ. s. eo. l. i. §. si vir. ꝛ. s. e. l. §. si maritus.

Subuenitur.

Seruo in aliquo loco clauso ñ data ab eo opera subuenitur si domio auxiliū ñ ꝓstiterit. h. d.

e Subuēit. voluerit. sic. s. q̄ō me. cā. l. si mulier. in ꝓn. ꝛ. ſ. q̄ō vi aut dā. l. i. §. sed ꝛ aristo.

f Ætate. i. senectute. ut notaui. s. e. l. i. §. ipubes.

Si quisquam.

Qui defendit vnū ex seruis malefactoribꝰ videt ē norius cris. h. d. bar.

g Si qſq̄. q. ſ. fuꝰ. et fac̄. ſ. eo. l. lege i ꝓnc.

h Eius. s. occisi.

i Norius. q. d. non dz q̄s recipe aliquē norium de seruis occisi. alꝫ punit lege corne. de sicar. sic. ſ. ō rece. l. i. Itē facit. s. de ser. fugi. l. i. §. i.

k Si ex stipulatu. arguerit. pbādo: ut. C. p quibus ca. ser. p pre. acci. lib. l. i. Sz videt ꝛ. ſ. p. ri. §. exponi. ac.

l Nam. bona ratio.

m Nō fuit. ergo nō in re est affectus supplicio hec ergo iniuria credito ri non obstat. h.

n Creditori. ſ heredē. sed videt dicē in primo dicto hꝫ dē teneri cum a fisco bēat p̄ciū: vt. C. p quibus causis ser. l. ij. cōtra. Sz dic q̄ hic a fisco nō bz vt ibi notaui ꝛ. ſ. ad. l. fal. eris. vel alr lege hunc. §. qꝛ in primo casu erat sub eodem tecto: ꝛ non prebuit auxilium: sed post connicit ee ciſores: vñ euitabat penam ꝛ cōsegtur p̄miuz. in secundo secus qa non cōuicit. in tertio vō non erat sub eo dē tecto: vñ cōsegt libertatē dato p̄cio vño a fisco q̄ō in primo casu non vak: cū si non conuicisset capitis penā cēt passus: ꝛ sic nihil haberet heres. ꝛ facit ad. §. ſ. de suis ꝛ le. l. iij. §. q̄ si necē. ꝛ. ſ. de. ver. ob. l. si seruū stichū. ꝛ. l. qui seruuz. ꝛ. ſ. e. l. si seruus a testatore. ꝛ. l. domino ꝛ ſ. de bo. lib. l. si necem.

scit[a] ei. dicēdū est nō tñ mariti: sz ēt vroris seruos liberādos: si iustuz dolorē exequenti dño non restiterūt[b]. Si cuz omnes domini aggressurā paterētur: unī seruus opē tulit: an sit excusandus: an vō quia omnibus non tulit plectendus: ꝛ magis est vt siquidem omnib⁹ ferre potuit: quanuis quibusdaz opez tulerit supplicio afficiēdus sit. Si vō simul omnib⁹ nō potuit: excusandus: quia quibusdam opem tulerit. Nam illud durum est dicere: si cum duobus auxilium ferre non posset: elegit alteri esse auxilio: electione crimen cum contraxisse[c]: q̄re ꝛsi seruus mulieris marito domine magis auxilio fuit q̄ō domine vel econtra dicendum est ignoscꝰ debere. Subuenitur eis qui eo tempore quo dominus dominaue occisa est clausi ita fuerunt sine dolo malo vt erumpere succurrendi causa: aut comprehendendi eos qui cedem fecerunt non potuerint. Nec interest a quo clausi tenebantur: sic tamen si non data opera voluerint[e] se ita includi ne opez ferre possent. Clausos accipere debemus ꝛ si fūt vincti. si tamen ita vincti sunt: vt omnino erumpere vincula ꝛ auxilio esse nō potuerint. Ignoscit etiā his qui etate[f] defecti sunt. Surdus quoq̄ inter imbecillos numerādus est: aut inter eos qui sub eodem tecto non sunt: quia vt illi per spaciuz: ita hic per morbuz nihil audit. Cecus quoq̄ veniā mereri dz. Mutū simili modo excipimus: sz ibi vbi vocis tñ auxiliuz superfuit. Furiosos excipere nequaquam dubium est. Si quisquā eorum seruum seruamue ex ea familia: quiꝰ eiusꝰ facinoris norius erit receperit vel celauerit: sciens: dolo malo in ea causa est: ac si lege que de sicariis lata est facinoris norius[i] fuerit. Si ex stipulatu seruus debeatur: ꝛ cedem domini arguerit[k] ꝛ ꝓ hoc premio liber cē iussus sit: ex stipulatu actio stipulatori nō datur: nam[l] ꝛsi supplicio affect⁹ fuisset nō daretur. Si sub eodem tecto non fuit[m] ex stipulatu actio in estimatione sui vtil' erit creditori[n]. Utrū[o] autem is solus videatur vindicasse vel arguisse q̄ ad hoc ꝓfuit ultro: an etiā is qui cum accusare[k] ipe detorsit in alium crimen: ꝛ magis est vt ille hoc premio dignus sit qui ultro ad accusationez ꝓsiluit. Idi quoq̄ qui non potuerūt alꝫ ad libertatē peruenire: vt puta si hac lege distractus erat quis ne manumitteretur: poterunt propter hoc q̄ō in cōe vtile[p] est ad libertatem peruenire. De his quoq̄ seruis q̄ testamento manumisi sunt perinde atq̄ de seruis suppliciuz[q] sumēdum est. De his autem qui ante cōz testamentuz occisi occisue aperirēt profugissent: posteaq̄ aperto testamento liberi scripti inuenirentur: perinde acsi de seruis questio habēda supplicium q̄ sumendum est[r]. Nam est equissimū dño rum vltioni non obstare indulgentiaz[s] ipsorum[t]. qua[v] qſq̄ plenioreꝝ esset expert⁹: eo[x] grauiorē sceleris sui penam merebitur. Nō ad causam testamenti pertinēs[y] relictū erit ab eo qui occisus eē dicet: id ne quis sciens dolo malo aperiendum recitanduz: describendūq̄ curet edicto cauet[a]: priusq̄ō ea familia questio ex senatusconsulto habita: suppliciūq̄ de norijs[b] sūptuz fuerit[c]. Aperire autē hic ille videtur: qui naturaliter apit: siue sint signate siue non sint ligate sed tñ naturaliter clause[d]. Aperire acciperēt debemus, phibitos nos ul' palaz vel publice vl' secreto. Omnis enim apertura prohibita est.

Si quis ignorans occisum aperuerit: non debet hoc edicto teneri. Et si sciēs non tamen dolo aperuerit eque non tenebitur. si forte per imperitiam vl' rusticitatē[e] ignarus edicti pretoris vel senatusconsulti aperuerit. Siquis tabulas quidem non aperuit naturaliter: linū aūt inciderit excusatus erit: quia dolo caret q̄ ipsas tabulas nō aperuit. Si aūt nō totū testm̄ sed ps eius aperta sit: dicēdū est in edictuz incidisse cū q̄ aperuit. Parui enim refert vtruz totū an pars[f] aperiat. Sigs codicillos[g] aperuerit: testamentū vō non aperuerit in edictum incidit. Nā ꝛ codicilli ad cāz testamēti ptinēt. Item siue iure valeat id q̄ō aptū est siue non valeat: attñ edicto locus est. Eadem seruāda sūt et de his q̄ ad cāz subuenitur.

a Ignoscit. quantū ad penam legis corne. de sica. sed non in totum ut ſ. de adulte. l. si adulteriū. §. imperatoris. ꝛ l. nec in ea. §. ideo autem ꝛ l. marito. i. rū. ꝛ ad. l. cor. de sic. l. i. §. fi. ac.

b Nō restiterunt. nō nō est culpa nō resistere. sic. s. ō nota. l. iij. §. si extraneus. ꝛ de act. emp. ꝛ vē. l. emptorē. ubi ꝛsi nō defendat ꝛē.

Si cūomnes

Oibus dūis aggressurā patiētibus in seruis eoꝝ bz locum gratificatio. b d. bal.

c Cōtrariſſe. est ergo gratificatiōi tūc locꝰ: ut ꝛ. s. ō reli. l. fi. ꝛ. s. loca. ꝛ condu. l. in naue sau. phelli. ꝛ. ſ. ad. l. fal. l. pſ filium. ac.

d Ignosci debeꝝ. qdā interrogatiue legūt: ꝛ dicunt non debeꝝ suo vroris ignosci q̄ ꝓtulit vix. ꝛ cōtra si seruus viri ꝓtulit vxorē. sed lego planeꝛ dico q̄ possit eligerꝝ ſi fit eorū cōis: vt ꝛ. s. eo. l. i. §. si vir. ꝛ. s. e. l. §. si maritus.

Subuenitur.

Seruo in aliquo loco clauso ñ data ab eo opera subuenitur si domio auxiliū ñ ꝓstiterit. h. d.

e Subuēit. voluerit. sic. s. q̄ō me. cā. l. si mulier. in ꝓn. ꝛ. ſ. q̄ō vi aut dā. l. i. §. sed ꝛ aristo.

f Ætate. i. senectute. ut notaui. s. e. l. i. §. ipubes.

Si quisquam.

Qui defendit vnū ex seruis malefactoribꝰ videt ē norius cris. h. d. bar.

g Si qſq̄. q. ſ. fuꝰ. et fac̄. ſ. eo. l. lege i ꝓnc.

h Eius. s. occisi.

i Norius. q. d. non dz q̄s recipe aliquē norium de seruis occisi. alꝫ punit lege corne. de sicar. sic. ſ. ō rece. l. i. Itē facit. s. de ser. fugi. l. i. §. i.

k Si ex stipulatu. arguerit. pbādo: ut. C. p quibus ca. ser. p pre. acci. lib. l. i. Sz videt ꝛ. ſ. p. ri. §. exponi. ac.

l Nam. bona ratio.

m Nō fuit. ergo nō in re est affectus supplicio hec ergo iniuria credito ri non obstat. h.

n Creditori. ſ heredē. sed videt dicē in primo dicto hꝫ dē teneri cum a fisco bēat p̄ciū: vt. C. p quibus causis ser. l. ij. cōtra. Sz dic q̄ hic a fisco nō bz vt ibi notaui ꝛ. ſ. ad. l. fal. eris. vel alr lege hunc. §. qꝛ in primo casu erat sub eodem tecto: ꝛ non prebuit auxilium: sed post connicit ee ciſores: vñ euitabat penam ꝛ cōsegtur p̄miuz. in secundo secus qa non cōuicit. in tertio vō non erat sub eo dē tecto: vñ cōsegt libertatē dato p̄cio vño a fisco q̄ō in primo casu non vak: cū si non conuicisset capitis penā cēt passus: ꝛ sic nihil haberet heres. ꝛ facit ad. §. ſ. de suis ꝛ le. l. iij. §. q̄ si necē. ꝛ. ſ. de. ver. ob. l. si seruū stichū. ꝛ. l. qui seruuz. ꝛ. ſ. e. l. si seruus a testatore. ꝛ. l. domino ꝛ ſ. de bo. lib. l. si necem.

o Utrū. exponit pri. §. superiorē. uel exponit. l. ſ. e. l. lege. in prin. ꝛ nō. differt spontaneū a coacto. sic. ſ. de bo. lib. l. q cū maior. §. si libertus. ꝛ. §. fi. ꝛ. ſ. de le. ij. l. vnū ex famil'. §. i. ꝛ. C. ne tu. vl'cu. vec. con. l. i.

p Utile: vt ꝛ. s. pro socio. l. actione. §. labeo. ꝛ in autē. ō resti. ꝛ ea q̄ pa. §. ea vero. sol. hic spāle: vt contra p̄ctum ad libtatem pueniat. ꝛ facit. s. ea. §. si ex stipulatu.

Dignis. Maiorī pena ſt digni qui maiora premia sunt erpti vnde beneficiuz auget maleficium. h. d. bal.

q Suppliciū. ꝛ qō: vt. ſ. e. l. si exheredatus. §. fin. ꝛ intelige vt dicit. s. e. l. i. §. sed in co.

r De his. sumēdum ē. ꝛ hoc dic vt. s. e. l. i. §. sed in co. vl' h aliud: quia ꝓfugerūt: vt ar. ſ. e. l. lege.

s Indulgentiā. i. dationem libertatis.

t Ipsoꝝ. s. dñorum.

u Quā. indulgentiā. ac.

x Quisq̄. i. gcunq̄ suorū. s. bz plenioreꝝ: vt qꝛ directam vel sine condi. ul' die.

y Eo. i. ideo ꝛē. ad qō. C. de epiſ. ꝛ cle. l. pſbyteri. ꝛ. C. de re uo. dona. l. fi. ꝛ. ſ. de re iudi. l. libertatis. ꝛ. C. de offi. preto. l. i. ꝛ fac̄it. s. ꝓtori. §. ꝛ. ſ. co. l. si exheredatus. §. fi.

z Nō ad cām. ptinēs. scilicet scriptum testamentum: uel codicillus sit.

a Adicto cauet. tria notat et per consequens quartū scilicet additionem: que añ ap. ta. fieri non poterat: vt. C. de cadu. tol len. §. cū igitur. ratio est vt facinus ꝓpꝛio commodo preferatur: ut. ſ. ea. §. non tñ ꝛ si fiat contra etiā in primis in. c. aur. punitur: vt. ſ. eod. l. lege. §. ex hoc edicto. sed si adiuit hereditatem confiscatur: vt. ſ. e. l. necessarios. §. i. ꝛ nō. C. e. l. si ea ꝛ. l cum fratrem. Sed quid si iō ut sciret an sit heres qō ignorare potest. vt. C. de testa. l. hac consultissima. rñ. nō tenet cū vol⁹ ei⁹ cesset. ad qō est qō notatur. s. quemadmo. testa. ape. l. i. ī principio. Item contra. s. e. l. i. §. occisorum. ibi quid ergo si dominus vbi etiam permittit aperiri. So. ibi ab extraneo. b a familia.

b De norijs. a familiaribus occisoribus ꝛ non succurrentibus.

c Sumptum fuerit idest penam capitis imponi postulauerit.

d Naturalē clause. sine aliquo extrinseco adiuncto.

e Per rusticitatem. sic. C. ō testa. l. fina. in principio. ꝛ. s. de edendo. l. i. §. fina. ꝛ de iurisditione omnium iudicum. l. si quis. §. doli. ꝛ. s. de iuris ꝛ facti ignoran. l. regula. sed arg. contra. ſ. ad. l. fal. l. viuus. dic vt ibi nō.

Si ãt. Qui in parte delinquit in totū est reus. b. d. Bal.

f Utrū totum an pars. Nō generale q̄ delinquit in ꝑte in totū reus est. sic. C. ō vete. iure enu. l. fi. §. pe. ꝛ. ſ. de le. i. l. etiā.

g Si quis codicillos. ad hūc. §. facit. s. quē ad. testa. ape. l. ij. §. i. ꝛ. §. ij. ꝛ. ſ. ō tabu. q̄ bi. l. i. §. ij. sed ar. cōtra. ſ. de fal. l. si quis le. in prin.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Si alius. sic. ſ. ad. l. aquil. l. item mela. §. si alius.
b Descripsit. idest cremplauit.
c Nō tm̄. edictum. qō est. ſ. ea. §. qō ad cām. ⁊ adde qō ibi nō.
Eleganter. Hereditas nō adita propter impedimentum senatusconsulti transmittitur ad heredem. h. d. bal.
d Suum. quemcunqz etiam extrancum.
e Actiones vtiles. p heredi tate ⁊ p hereditarijs iurib⁹.
f Aī aditionē. non factaz. iō qz per senatusconsultū ipedia tur. hoc aūt cōstare dz vt statiz subijcit azo. ⁊ sunt siria vt here ditas non adita transmittatur vt nō. ſ. de acqui. here. l. ven tre. sed regulariter ꝓtra: vt. C. ō cadu. tol. §. in nouissimo.
g Edictoqz. ⁊ solo vt. j. pro pi. §. probatur.
Si conditioni. Heres qui nōn impleuit ꝯditionem in tra diē implēdi pōt implēre po stea si hoc processit ex heredis ignorantia: ⁊ ignorantia pro cessit: qz nō potuit aperire testa mentum propter prohibitionez legalē. h. d. bal.
b Intra diē. puta cētesimuz
i Iussi. heredes. ad hoc. C. ō anna. excep. l. i. §. fi. ⁊. j. de con di. ⁊ demō. l. in testō. ac.
k Implēdam. ēt post diem.
l Sed si aliud. senatusconsul ti. qō est. ſ. §. qō ad cām.
m Nō potuerit. vt. ſ. de ac quir. here. l. cū qdā. §. qō dicit ⁊. l. ventre. ⁊. j. l. pri. ⁊ cōcor. j de dam. infec. l. fluminum. §. idez ait si dāni. ⁊. ſ. depositi. l. i. §. merito. Itē nō. magis in spici qō obest qꝫ qō prodest: qa ⁊ sine hoc impedimento tm̄ a di re nō potuisset: vt ar. j. man. l. aūpe. §. i. ⁊. j. de le. p. l. iij. §. fi. sed ar. ꝓtra. j. ō iure fis. l. iij. § siquis palam. ⁊. ſ. de sena. l. emācipatum. §. fi.
n Si posthumos. instituerat. primo loco.
o Secūdo loco. i. substituit si heredes non ēēnt. azo.
p Actiones. hereditarias.
q Ex cōstitutione. senatusc̄.
r Cōstabat. in rerū natura nō apud hoīes. Vel dic apud homines quo ad opinionē cōem vt nō. ſ. de acq. here. l. cuz qui dam. §. qō dicit.
s Alioqn. i. si aliud fuit ipedimētū qꝫ senatusc̄. puta quia pgnās: nihil bēbit heres eius.
t Pregnante. iōqz adire nō potuit: vt. ſ. l. pri. §. fi. ac.
u Interuenisse. si hereditas eius non pstetur hr̄ dib⁹: vt. ſ. l. pri. §. fi. hoc est dicere nec ha bebit heres mulieris: quia here ditatē non aditam ad heredem mulier nō trāsmittit: vt. C. de iure deli. l. qm̄. ⁊ facit. ſ. l. pri. §. quod ad cām.
Necessarios. Pena que imponitur extraneo adeunti: imponitur necessa rio se immiscenti. h. d. Bar.
x Comprehendi. vt auferatur eis hereditas.
y Dēs bonorū possessiones. q̄ sunt. vi. ordinarie: ⁊. vij. extraordinaria: vt insti. ō bo. pos. ⁊ nota suū non fieri heredē ipo iure nisi nole: ut nō. ſ. de acquiren. hered. l. necessarios. ⁊ facit. ſ. l. pri. in fi. ⁊. j. §. i. ⁊. l. in cognitione. ⁊. C. e. l. uj. Sed contra. ſ. e. l. i. §. qꝫ si dns. Sol. ibi ab extraneo.
Non alias. Nō alīs publicanī bona nisi aditio cōtra edictū sit secuta. bar.
z Adisse: vt. C. e. l. si ea. hoc aūt fit pīmo accusatis ⁊ cōuictis accusandis: vt. C. vbi cause fiscales. l. i. nō ergo punīt si putans mortuū adijt cum sit viuus: vt. j. de fur. l. inter. §. pe.
Vbi. In occiso clam nō hz locum edictū. h. d. bar.
a Vbi. incuria. alterius qꝫ heredis alīs p hoc ipm̄ fieret idignus: vt. j. de bis qui. vt indi. l. indignū.
b Nōt. vt ⁊. ſ. l. i. §. qꝫ si dns. ⁊. C. e. l. cū fratre.
c Defensio mortis. i. vindicatio. ⁊ facit. C. e. l. i. ac.
Si. Habenda est questio certi percussoris: vt alij consocij occulti manifestentur. h. d. Bar.
d Et si certus. qō. torquet percussor vt indicet mādatorē: vt. j. e. l. prius ⁊ ar. j. de iur fiscj. l. ij. §. viuus. sed ar. ꝓtra. C. ō accu. l. fi. sed hic est principalis criminosus. Itez facit. C. de accu. l. nō ⁊ ⁊. C. e. l. minoribus. ac.
e Ipse. percussor.
f Ceteri. s. mandatores.
g Mānis i caput vīi ſ. regīr. sed hoc fallit hic ⁊ in alijs: qō vide vt. C. ō questio. l. i.
h Hec dē accuset. aliquis qꝫ occiderit defunctū ille heres ad qō. C. eo. l. sororē. est. n. publica accusatio: vt. j. ō pu. tudi. l. i. vel dic qꝫ aliqs accusat occisorē aliquem de familia qui videt accusare heredem q adiuit aī mortē vltā. nā finita accusatione ista coraz p̄side auferentur bona he redi p̄ curatorem cesaris: vt. C. vbi cause fis. l. i. ⁊ in vtroqz casu serui torquent cnā contra he redē vel directo vel per obliquū torqueri viden tur. vel dicas adiungi hunc casuz cū p̄cedenti: qz percussor nolat heredez mādatores per qō vide tur cum accusare uel in culpare. ac.
Si unus. Ille qui non appet pīmit inter fectus: ⁊ de nece eius dz inquiri. h. d. bal.
i Magis. sic. ſ. pr. §.
Si appetitus. In sultatus aīo occidendi p̄e in ipso insultu occideri sultātē. h. d. Bal.
k Si appetitus sit. i. uasus a seruis.
l Animaduertere. de cidendo de eis vt bestijs cū cā sit iusta: vt. j. de le i. l. qd ergo. §. si heres. ⁊ j. de ver. ob. l. q fuum ⁊ nō. ſ. de his qui sunt sui vel alic. iur. l. i.
m Et in libros. q patronum appetierūt: ut. ſ. p̄ori. §. ⁊ qꝫ sit extraordinarium dic vt C. de lib. ⁊ corū lib. l. ij.
Senatusconsulto. Alienatio nō im pedit vindictam fisci.
n Pene. capitis. o Obnoxius. qz sub eodē tecto cōstitutus domino occiso opē nō tulit: vt. ſ. l. i. in prin. ⁊. §. hoc aūt se. con. si interim per heredē vel per aliū vēditur dz dici hoc vt. ſ. de edili. edic. l. cum autem. § excipīt. ⁊. l. qd sit. §. aīpe. alīs eo ablato emptori per pene impositionem venditor reddit pretium: ut hic. p Prestaret. i. redderet.
q Senatusconsultum. silla. nec enī a lege debet nasci iniuria. sic. C. vī vi. l. meminerint.
Si filiusfamilias. Castrēse peculium confiscat propter delictū heredis filij. h. d. Bal.
r Patrisfamilias. alicuius occisi a familia. qō est si heres adiuit heredi tātem ante habitam qōnez familie: vt. ſ. e. l. iij. §. qō ad cām. ⁊. l. necessarios. §. i.
s Potius. s. ad fiscū pertineat.
t In adeūdo. aī habitā qōnē familie ⁊ supplicij sumptum.
u Non sunt. defuncti necem.

ant hereditati: nec bonorū possessionē peti pōt pmittit: ⁊ ego puto ad oēs bonoruz possessiones hoc edictū ptinere. Nō alīs bona publicanī: q̄ꝫ si cōstabat esse occisum patrēfamilias ⁊ heredē aī questionē de familia bitā suppliciūq̄ꝫ sum ptū adisse hereditatē. Vbi qui s incuria necatus est vī medici insidijs: adiri quidem hereditas pōt. Sed heredi suo defensio mortis incumbit. Paulus.

Et si certus sit percussor: tm̄ habenda est q̄stio vt cedis mandator inueniatur. vtiq̄ꝫ autez ipse maxime questioni dabitur: quāuis ⁊ ceteri puniātur. Quāuis aliaſ in caput dominis serui non torqueantur: recte tamen fiet questio: etiā si heredem accuset: siue extraneus heres: siue ex suis sit. Si vn ex dominis nō compareat: querendū est ō casu eius per seruos quos communes habuerunt. Magis enim de salute aut vltione domini non comparentis q̄ꝫ in caput pītis torquebuntur. Si appetitus sit nec occisus dominus: nihil senatusconsulto cauetur. Ipse enim in familiam suam potest animaduertere.

Dez.

Et in libertos extraordinariū auxilium habebit.

Dez.

Senatusconsulto pisoniano cauctur vt si pene obnoxius fuus veniſſet: q̄ndocunqꝫ animaduersum in eum esset: vt venditor precium prestaret: ne emptori iniuriam feciſſe videatur senatusconsultum. Si filiusfamilias qui in castrensi peculio testatus est: occisus sit: omnimodo id defendendū est: vt ex quibus casibus ad fiscum patrisfamilias bona pertinēt: his casib⁹ ⁊ huius peculiuz potius q̄ꝫ ad heredes qui deliquerunt in adeūdo ⁊ sit lib⁹ vlti vtcue nō sūt.

Gaius.

a **Cam fisco.** Ad fiscum trāseūt bona cū onere legatoꝝ. b. d. bar.
a ¶ Eorum. seruorum.
b ¶ Excipiuntur. vt qui nō fuerunt sub eodem tecto: nec consciꝫ: vt. ff. l. i. §. hoc aūt senatusco. Item impuberes ⁊ alij vt. ff. e. l. excipiunt. ⁊ facit. ff. ti. i. l. ij. §. fi. ⁊ de le. i. l. si seruus pluriū. §. siquis. ⁊. ff. de bis qui. vt indig. l. cū tabulis in fin. ⁊ ff. ad treb. l. marcellus. ⁊ C. ad. l. falci. l. iij. ⁊ de fidecom. l. cā quā. ⁊. ff. ō iure fisci. l. iij. §. cū ex cā ⁊. l. dicit. ⁊. ff. ō ver. sig. l. pnceps bona.

Cam fisco caduca bona defuncti addicātur propter inultaꝫ mortem: in cuꝫ legatoruꝫ actio datur: ⁊ libertates rate sunt eoruꝫ[a] sc̄i licet qui senatusc̄ōsulto excipiunt[b].

Paulus.

Si exheredatus. Qñ non apparet ō delicto inspecto tpe presenti dz expectari futur⁹ euēt⁹. b. d. Bal.
c ¶ Inspiciet. an torque ant̄ serui patris pro filio an non. ad.
d ¶ Alieni. serui. ⁊ sic ñ torquēdi: nec suppliciuꝫ summēdum. ac.
e ¶ Si vōs. s. filius seruorū cum fuit occisus. et sic torquēt: vt. ff. co. l. i. §. vōi appellatione. etiā filij. ⁊ facit ad hoc qō retrotrahit: vt. ff. de acq. here. l. heres qñqꝫ. ⁊. ff. de re. du. l. quedā. ⁊. ff. ō stipu. seruo. l. si ex re. §. fi. ⁊ de regu. iur. l. oēs. ⁊ l. omnia.
f ¶ Sub diuo. quos. simplex relatio. sic. ff. de iur. l. dominū. ac.
g ¶ Ueri. maiorē. n. reuerentiā: vt. ff. l. iij. §. ō his.

Si exheredatus filius anteq̄ adiretur patris hereditas occisus sit: ex euentu inspicietur[c]: vt si adita fuerit hereditas quasi alieni[d] fuisse videātur. Si vō irrituꝫ testamentum factum sit: quia ipsius essent si viueret: omnia perideaguntur acsi domin⁹ esset. ¶ Sub diuo traiano constitutum est de bis libertis quos[e] viuus manumiserat quēstionem haberi[f].

Tripbonius.

Demq̄[g] erit ⁊ de bis libertis qui ius annulorum petierant[h]

Paulus.

Si seruus a testatore occiso[i] legatus sit: ⁊ pretor pro premio statuerit liberum cum esse: dicendum est non impediri libertatē[m].

Venulens. Saturnianus.

In cognitiōe[n] aperti aduers⁹ senatusconsultum testamenti eius qui a familia sua occisus dicat quinquennij tempus constitutū est senatusconsulto: tauro ⁊ lepido cōsulibus: qō tñ ad extraneos[o] pertinet. Namq̄ eos[p] qui paricidij pena teneri[q] possunt: semper accusare[r] permittitur eodem senatusconsulto.

Gaius.

Excipiuntur[s] eodem senatusc̄ō sulto fillaniano ipuberes serui. Trebatius autez germanus legatus etiam de impubere sumi iussit suppliciū: ⁊ tamē nō sine ratiōe.

nam is puer nec multuꝫ a puberis etate aberat: ⁊ ad pedes domini cubuerat cū occideret: nec postea cedem eius prodiderat: vt enim opē ferre cum nō potuisse cōstabat: ita silentiuꝫ prestitisse etiaꝫ postea certum erat[t]. ⁊ bis duntarat impuberibus senatusconsulto parci credebat: qui tñ sub eodē[u] tecto fuissent. Qui vō ministri vel participes[x] cedis fuissent ⁊ eius etatis quāq̄ nō dum puberes vt rei intellectum capere possent: bis tū non magis incede domini q̄q̄ in nulla alia causa[y] parci oportere.

Marcianus.

Si sequens gradus[z] vltus[a] fuerit necez testatoris: an por[b] hereditas ad illum transferatur? Et ait papinianus non esse boc[c]. Naz pena illius[d] huius premiuꝫ esse nō debet. ¶ Cum ex parte heredi instituto legatum quoq̄ erat: ⁊ in ultiscenda morte cessauerat: diuus seuerus ⁊ antoninus rescripserūt taz hereditatis portionem q̄q̄ legatuꝫ[e] ei auferendum. heredibus autem qui in vltiscenda morte defūcti cessauerāt: taz ex testō q̄q̄ abintestato auferuntur bona forte: ⁊ si quasi patronus venit[f] quamuis bi suo iure admittantur[g].

Marcellus

Domino a familia occiso: seruus communis necez eius deterit fauore libertatis: liber quidez fieri debet: precij autem partez sibi ꝓtigētē socū ꝓseq⁹[h]oz. Modest.

Prius de se familia torquēda est: ⁊ si confiteatur tunc interrogetur quo mādante[k] flagitiū ad

e ¶ Excipiunt: vt. ff. l. i. §. impubes. ⁊. §. impuberi. ⁊. l. cum fisco in fi.
t ¶ Certum erat. ad hoc de silentio. facit. C. de incest. nup. l. ij. in fi. ⁊. l. iij. in fi. ⁊ nō. tria ꝫ hunc: quoꝝ si qō defecit: nō haber locum qō hic dicitur. illa tria sunt bec q̄ prope pubertatem. q̄ ad pedes domini. ⁊ q̄ tacuit.
u ¶ Eñ sub eodem. quasi dicat non autem interuenerunt ꝓ dicta. accursius.
x ¶ Participes. vt in nostro casu vbi videtur esse particeps ꝓpter tria.
y ¶ Alia cā. nam alꝫ tenerentur ipuberes ex delictis: vt ff. de ob. que ex delic. §. pe. nisi q̄ tenus miseratio etatis ⁊. ff. de mino. l. auxilium. §. fin. nisi in crimine adulterij: vt. ff. de adul. l. si minor.

Si sequens. Fiscus succedit in locum heredis indigni ⁊ prefertur substituto ēt necessario ⁊ nocet vindicāti. b. d. bar.

z ¶ Gradus. substitutus.
a ¶ Ultus. accusando occisores.
b ¶ Prior. idest primo velata instituto.
c ¶ Esse boc. s. dicendum. ⁊ est boc expeditū cum institutus primo adiuit q̄ vindicaret: qō pōt aliq̄n: vt. ff. l. i. §. quid ergo si dominus. Quid ergo si nullo modo adiuit vel adierat cum non debuerat? Respon. quidam non idem. ff. ꝓcō. idem. argumentum. contra in auten. de here. ⁊ falci. §. si vero institutio ⁊ sub. ⁊ ff. ad tertul. l. ij. §. fi.
d ¶ Filius. instituti. qui non vindicauit necem defuncti. ⁊ facit ad hoc supra qō metus causa. l. si cum exceptione. §. pedius in fine. §. Item facit ad. l. C. e. l. si ignorem.

Cum ex parte. Ab indigno auferꝫ bꝫditas ⁊ legatū ⁊ qcqd quocunq̄ iure de bonis testantis mortis cā caperet. b. d. bar.
c ¶ Cum ex parte. legatū. ff. ad trebel. l. ita. §. qui suspectā. ac.
f ¶ Uenit. i. uenire vult.
g ¶ Admittant. alꝫ. nō aūt bic: vt ⁊. ff. de iure pa. l. pe. i. fi. sed ar. cōtra. ff. de inof. testa. l. papi. §. siquis impubes. ⁊. l. pe. §. fi. ⁊ in antē. de here. ⁊ fal. §. siquis āt non in plures. Item facit. ff. prī. §.

Domino. Etiam seruus communis pro premio libertatem consequitur. b. d. Bar.
b ¶ Socii cōseq. sed a quo: rñ. de bonis defuncti: q̄ si non sufficiunt de publico: vt. ff. e. l. lege cornel. in pn. ⁊. §. fi. nō aūt a fisco pma facie: vt nō. ff. e. l. uj. §. si ex stipulatu. ⁊. C. ꝓ quib⁹ cau. ser. lib. ꝓ. ac. l. i. ⁊. ij. ⁊ de suo cōi ma. l. i.

Prius de se. an qs de familia fecerit. ⁊ sic videt nō esse necesse vt precedant indicia. regulariter secus: vt. ff. de qōni. l. i. in pn.
k ¶ Quo mādāte. non aūt dz interrogari mādauit tic⁹ aut seius vt. ff. de questionibus. l. i. §. qui quēstionem. ⁊ facit. ff. eo. l. ⁊ si percussor. ⁊. ff. de iure fisci. l. ij. §. vnus. sed ar. contra. ff. de cdē. l. i. §. rationē. sed nihil facit: ut ibi ꝓ. alꝫ est in littera quo in anno flagitiū ⁊c. ⁊ tunc est ar. q̄ testis est interrogandus de die: sic in autē. de testi. §. ⁊ licet. ibi. ⁊ causam testi. ⁊c.

Cognitione. Accusatio facta cōtra occisores parit effectum cōfiscandoꝝ bonoꝝ cōtra heredes extraneos infra qnquēniū. Contra eos qui de morte defuncti possident de paricidio teneri semper. b. d. bart. Et bec ler ponit practicam totius huius materie.
n ¶ In cognitione. dicit. b. q̄ ob solā aptūrā sine aditione nō pditur hereditas. ⁊ fm eum subaudi aperti ⁊ hereditatis adire. sic ⁊ subauditur. C. eo. l. si ea. non autem q̄ actio in factum in. c. aur. quinquennio tollatur. q̄ pena ob solam aperturam imponit: vt. ff. eo. l. lege. §. fi. Alij vt ꝫo. ⁊ azo dicūt q̄ etiam hereditas pdit ob solā aptūrā p. l. C. eo. l. si ea. ⁊. ff. e. l. fi. sed quocunq̄ modo intelligas que accusatio fit de herede. quidaz dicunt eum accusandum de bis ⁊ puniri in cōfiscatione bonorū. sed non videtur: nam nō punit nisi pecuniariter ꝓ aperturam: vel ꝓ aditionez. s. amissione bꝫditatis. Dz dico q̄ occisores debēt de hoc ꝑmo accusari quo ipso ⁊ heredes amissuri bona videntur accusari: quibus coniunctis bec bona fisco deferuntur: vt. C. vbi cause fis. l. i. ⁊ sic intelligitur. ff. eo. l. necessarios. §. non alias. infra quinquennium debent ergo expediri: vt bic: non dico q̄ accusatio de homicidio quinquennio tollatur contra homicidas sed effectus confiscandoꝝ bonorū cōtra bꝫdem tollitur quinquēnio ad qō. ff. de diuer. pre. l. in oibus. dic ergo in cognitione. i. accusatione cōtra homicidas quinquennium est constitutum. s. quo ad effectum confiscandorum bonorū. alꝫ dic in cognitione. i. in delatione videbant: que fit fisco de bonis: tam punitis homicidis: ⁊ boc si est extraneus heres: sed ꝓximus plus tenetur. s. qñcunq̄ homicide conueniantur vsq̄z ad. xx. an. ar. ff. de parici. l. fi. poterunt bona postea a fisco peti: uel infra q̄driennū

Ex inofficioso. Propter defuncti mortem nō suspenditur querela inofficiosi testamēti. h. d. Bar.

a Idem. s. filius exheredatus. ac.

b Nō phibeť. imo tenet vt successor abitestato: vt. ff. e. l. si seqns. §. fi.

Cum dominus In familiā que nō iuuit dominū erit vindicta supplicium. h. d. Bar.

c Cū dns. facit. ff. e. l. §. codē aūt. ī. §. pe. ī. j. de iniur. l. sed ī si vm. §. si iussu. l fi. ac.

d **Heres.** vrgentes. sed cur nō oēs cū adiuit. potuit enī: cū nō a familia vt venenatus: vt. ff. co. l. i. §. quid ergo. ī C. e. l. cum fratre. Nō. hic non adiuit sed deliberauit. persequebatur tñ cām veneni. vñ vrgētes tñ distrahit. nec tñ per hoc adit sic. ff. de iure delib. l. aristo. §. i. vel dic q; a familia dicitur necatus: vt. j. l. proti. ī ē sic ff. de peti. heredi. l. diuꝰ. ī. l. si bonefi. pos. bfdi. ī. ff. de admi. tu. l. tuto: q re. §. i. ac.

e Indicijs. q; torquendos fi vendat seruos. ar. C. ō adulte. l. iij. ac.

Propter venenī. Mors clandestina ab extraneo facta additionē nō impedit: secus si a familia facta esse dicatur. h. d. Bar.

f Propter veneni. ab extraneo illati: ī sic intellige. C. e. l. cum fratrem.

g Possessionis. s. bonorum.

h Proferť. i. prorogať.

i Crie. i. accusatione. ac.

k Recte petať. s. bo. pos. ac.

l Videlicet cā. durius enī torquētur serui q liberi: nō quia ñ potest adiri hereditas ante vindicatam necem azo. ī facit. ff. si ex nora. cā agať. l. pen. ī. l. iij. §. fin.

m Negligi. i. differť aditio. ī sic libertas negligiť. i. differtur que adita hereditate competeret vt. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. sed hec non videť bona ratio: ī q; idem dici potest si ab alio sit occisus. ī q; torquentur etiam si libertas diceret cōpetere vt. ff. e. l. iij. §. de his. ī. l. i. §. sed in eo. ī. l. si exheredatus §. fi. Itē facit. ff. e. l. i. §. qđ ergo si dns. ī. ff. l. pr. habes. ī. j. de le. i. l. si seruus plurium. §. ij. ac.

Neptis. Ei cui auferť hereditas vt indigno pp voluz nō restituunť actiones cōfuse: secus si pp culpā. h. d. bar.

n In possessionē. sub. bonorum. s. vñ cognati. ac.

o Sciēs. per hoc dolus.

p Non defenderat. i. nō vindicauerat.

q Dolus. dolus est cū scit ī non vindicat: vt hic. sed ignorauit p culpā ī pdit bona nō relictū: ut subijcit: ī. j. de his quibus ut indig. l. heredem. Si ō nec dolus nec culpa tūc nullo mō puniť: vt. C. eo. tit. l. si vltio. ī fm pdictā distinctionē accipe. ff. de inoffi. test. l. cū q. §. fi. ī. C. de inof fi. test. l. si maritus in fi. Itē qō est. ff. q tu. pe. l. fi. §. pe. q̄ est ar. cōtra. Item videtur q; ēt si ī dolo fuit non pdat ius suū. vt. ff. ti. pri. l. duo ī fi. cōtra. sol. hic fuit in dolo adeūdo: vñ habeť pro facto q; dolo fecit: ī sic remanet actio vt confusa. Ibi nō fuit dolus in adeūdo: fz in omittēdo ex testō ī idē habeť pro facto ideſt p adita ex testō: ī sic retinet falcidiam.

r Emolumētū bonorū. s. hereditariorū. ul'. i. bonorū pos. ac.

s Integrato. nō. actionē extīctā resuscitari. ad qō. ff. ō bef. uē. l. ij. §. pe. ī. d. l. bfdē. ī. d. l. si maritus. ar. j. ff. e. l. si sequēs. §. fi. Itē facit. ff. ad treb. l. pen.

Precidis In dubio non videtur heredes indigni si non prouocauerunt h. d. Bar.

t Iniquitate. hec als iniuria dicit: vt insti. de iniur. in pn. ac.

u Reis. i. occisoribus.

r Illate. defuncto.

ỿ Defunctorie. i. nō maliciose. ad qō. j. de le. i. l. si seruus plurium. §. ij. in fi. §. ac.

z Non prouocassent. nō ergo appellare tenet: ut hic: ī sic est j. C. e. l. minoribus in fi. Sol. ō pp inopiā necessitas remittit: vt ar. ff. mā. l. si procurator. §. si ignorātes fm Jo. ī azo. hic. Vel ibi alterius appellationi rūdit. ō ipe non appellat: vel non tenetur appellare vt hic. si tñ appellet pseq tenet: vt ibi. ar. cōtra. ff. de cuic. l. herēnius. §. gaio. In pcura. dic vt. ff. ō nego. gest. liberto. §. fina. ī. C. de pcur. l. iuuenis. In emptore vt in victo §. gaio. ac.

Cum dominus Occidit auxilium ei familia ferre ōbet: ī armis ī manu ī damoribꝰ ī obiectu corporis. Nō si cum posset non tulerit merito de ea supplicium sumitur.

Antianus Heres qui ueneni cām persequitur res hereditarias vrgētes ordinare: saluis probationuz indicijs: nō phibeť.

Idem. Propter veneni questionem tempus petēde possessionis non proferturᵇ. Cum eo quoq; suspēso crimine recte petatur. Aliō senatu placuit cuz a familia dominus necatus dicitur seruoruz videlicet causa quorum libertatem questionis habende gratia negligi ne cesse est.

Neptis que possessionē auie petierat mortē eius interfectā sciens nō defenderat: fideicōmissuz qō auia ex alio testamento nepti ōbuit: in restituendis fisco bonis non esse ōducendū placuit. dolus enim heredis punitus est.

Si autē negligētia mulier emolumentum bonorum amiserit: fidei cōmissum esse retinenduz integrato iure debiti rōnis est.

Presidis iniquitate reis illate cedis absolutis: heredibus qui non defunctorie debitum officium impleuerāt quāuis nō prouocassent hereditatē auferri non oportere visum est.

Paulus. Gaius seius cuz languesceret questus est: se veneno occidi a seruo suo: ī sic expirauit. Cui hꝰ extitit lucia licia soror: ī mortē ei⁹ exequi neglexit: ī ipsa post annum decimū decessit: extitit q bona nunciaret gaij seij. Quero an morte ticie extincti sit crimē: Paulus respōdit causaz de qua queriť cum sit pecuniaria morte ingrate heredis extinctā nō videri. **Marcianus.** Si anteq; patefieret testatorē occisuz tabule testamēti aperte eent deinde innotuisset id admissū eē: cā cognita puto compellenduz institutū adire hereditatem quaz suspectā diceret: ī ex trebelliano se natus cōsulto restituere.

Gaius. Si quis quasi suspectam hereditatē coactꝰ adijt non tenetᵇ edicto pretoris.

Gaius. Lege cornelia cauet de pmio accusatoris. qui requisiuit ī f nūciauit eos seruos q ex ea familia aū questionē fugerint vt in singulos seruos quos cōuicerat quinq; aureos ex bonis occisi: aut si inde redigi ea quātitas nō possit ex publico accipiat. Nō premiuz nō in oēs seruos q sub eodē tecto loco ue fuerint: sz in eos solos q cedē admisissent accusatori attribuiť. Preterea cauet: ī de his q ante q̄stionē habitam fugerint: si apto testō liberi scripti inueniantur lege de sicarijs iudiciuz fiat: ita vt ex viculis cām dicant: ī cōuicti perinde ac si seruꝰ puniāť: ī ei qui conuicerit de ni aurei premij nomine darentur ex bonis damnati. Ex hoc edicto actio pficiscit ītra cū q aduersus edictū pretoris tabulas testamen. aperuisse vel quid aliud fecisse dicitur. naz vt ex supradictis apparet plura sunt propter que pena edicti constituta est. Palam ē autem popularem actionem esse cuius pena ī centum aureos ex bonis dānati exteditur: ī perinde ptē dimidiā ei cui⁹ opa ꝑ uictus erit pmij nomine se daturuz pretor polliceť: partē in publicū redacturum

Gaius Cā ciuilis honorū cōtra heredes occisoribus condemnatis non finiť decēnio: nec morte heredis. bar.

a Questus est. fz non credit: vt. ff. co. l. iij. §. i.

b Decamū. sed videť nō licere vltra q̄quennū: vt. ff. co. l. in cognitione. ītra. sol. ibi ī alio casu logē. s. cum videť heres amisisse qui tabulas aperuit vel hereditatem adiuit añ babitā qōnem ī suppliciū sumptum a familia. hic aūt co q; nō vindicauit nece defuncti. uel istud intellige fz finē illius. l. s. in eo bfde q; paricidij pena teneri potest: ut hic. vbec vicit post. r. annos. i. q; heres compleuerat. r. an. nō vicit decēniū lapsum a die adite hereditatis. ī facit. C. ne de sta. ve. l. iij. j. de carbo. edic. l. ij. ī. j. de vsufru. le. l. vxori marituꝰ in fi. ī. C. vbi cause fis. l. ij. ī. C. si pē. ap. l. iij. in fi.

c Crimen. non accusati occisoris. ac.

Si antequaz. Ex cā per fideicommissarium cogit heres adire añ vindicatā mortē defuncti. h. d. bar.

d Occisuz. a familia. sed nōne idē si notū esset heredi: trū. nō: q; tūc applicať hereditas fisco ī si fiscus ꝓsequiretur: ut. ff. e. l. cum fisco. ī. j. ad treb. l. marcellus. §. fin. sed hic ignorātia cū excusat: vt ff. e. l. iij. §. figo ignorās

e Cognita. i. si talis erat ps̄ona cui debebat restitui. ac.

f Aldire. nec per hoc incidit in edictum: vt. j. l. proti.

g Ags. hereditatez occisi.

h Nō tenet. iussus iudicis excusat. sic. ff. de mino. l. ait pretor. §. i. ac.

Lege cornelia. Pro quolibet seruo aufugiēti cōuicto conuincenti q̄nq; aurei de bonis cōuicti si hz als a fisco vanť. h. d. Et vinciť: q; pmo loq; qñ qs cōuicit seruos testō nō manumissos. Scōo qñ cōuictis seruos manumissos testō. Scōa ibi. ꝑterea. bar.

i Premio. nota premio incitari: sic. j. de iusti. ī iure. l. i. circa pn. ī. ff. eo. l. iij. §. vtrum.

k Eedem. admisissent. q; maius delictū ē ī faciendo q̄ in omittendo.

l Judiciū. i. accusāť. l. cor. de sic. q; dominū dicunť occidisse.

m Et vinculis. q; fugerūt ēt si sanisdarēt. secus si nō fugissent: vt. j. de custo. reo. l. iij. in pn.

n Si serui. hoc generale: vt. j. de pen. l. i. in pn.

o Dānati. forte ī si nō sufficiūt ex publico: vt. ff. ī. C. de seruis qui. pro. pre. ac. li. l. iij. ī facit. ff. e. l. iij. §. de his. ac.

Et hoc edicto. Qui tab. testi apuit cōtra edictū tenet ad. c. aurōs in actōe popullari: quorū medietas est actoris: alia medietas ē fisci. h. d. Bart.

p Aduersus edictū. qō est. ff. e. l. iij. §. qō ad cām.

q Palā est. vt aperire recitare describere vt. d. §. domini.

r Popularē. vt. j. de sepul. vio. l. iij. ij. rū. ī. §. fi.

s Damnati. s. heredis hac actione convicti etiam si heres postea non

adeat fm Jo. q⁊ ob hoc solum qō aperuit non publigātur bona fm. b. l⁊ alij ⁊tra. vt no. C. e. l. iij. ⁊. ⁊. c. l. in cognitione. ⁊ fm eos ⁊ bona publicantur. ⁊. c. aurei prestantur de bonis heredis.

Fideicommissuz. Qui debitum accepit ab heredibus non phibetur eos accusare inulta morte defuncti. b. d. bar.

a ¶ Patruel'. filij duo rū fratrū patrueles sūt: vt isti. de gradib⁹. §. q⁊to. ⁊ dic q⁹ frater meus patruelis istituit gaiuz ⁊ mihi ab eo fideicōmissum reliqt. gaius decessit occisus. b⁹des ei⁹ soluerūt mihi fideicōmissum. post accuso eos q⁊ morē gaij nō vindicarūt. possū nō obstāte q⁹ accepi ab eis fideicōmissum. nam ⁊ fiscus debet mihi soluer': ut. ⁊. eo. l. cum fisco.

§ Ideplurib⁹. Delictum vni⁹ ex heredib⁹ nō nocet alijs b. d. Bar.

b ¶ Portiōes. vl ergo q⁹ ex sola aptura pdat b⁹ditas: qō ē verū fm quosdā. vl' si velis tueri alios dic q⁹ ⁊ adita hic fuit hereditas a quibusdā vt no. ⁊. e. l. in cognitione. ⁊ no. dolū vni⁹ alteri nō nocer'. sic. ⁊. ó. heinsti. l. patersā. ⁊. C. de vona. iter vi. ⁊ vr. l. rescroris. nec pdest vt. ⁊. siqs cau. l. si duo. i. rñ.

c ¶ **Siqs aliquē testari pohibuerit.** Aliā cām ponit pdēde hereditatis ⁊ hz locuz qñ cogo te vt me instituas. Itez ⁊ qñ cogo te vt aliū instituas hz hoc casu qdam secus: vt. C. e. l. i. Itē ⁊ qñ impedio testari vel de nouo: vl' q⁊ velis testrñ p̄mum mutare: ut. j. l. i. in p̄ncipio.

Q Ui dum. Alb q. co qui phibet testamentū fieri vl' mutari auferr' hereditas vt ab īdigno. h. d. bar.

d ¶ Qui dū. ex̄neus institutus vl' agnatus nō institutus. ac.

e ¶ Vel er testō. ducuz facto i quo īstitut⁹ erat.

f ¶ Testamentarium. i. notarium scripturum testamentum. ac.

g ¶ Eo. cuius hereditas captatur. ac.

h ¶ Facere testrñ. hoc ad legitimum.

i ¶ Mutare. hoc ad extraneum.

k ¶ Fisco locū. imo ad ueniētes ab intestato vtroq⁹ casu: ut. j. l. ij. §. fratris. ⁊tra vbi fratri nō auferr'. ⁊ arg. j. si tab. testamenti nul. er. l. i. §. pe. Sol. b iste phibens p̄mior erat alijs: als delictum eius prioribus nocere nō d⁹z. nec ēt paribus in suis partib⁹: ut in ⁊trario. sed trñ in pte delinquētis: vt. j. l. ij. in prin. ⁊. C. de his qui. vt indig. l. hereditas. ⁊ facit. j. ad trebel. l. iii. §. fi. ⁊ de his qui. vt indig. l. eum qui. §. fi. ⁊ in auē. ut cuz de ap. cog. §. si conuictus. ⁊. C. co. l. ij. Item nota haberi pro facto quo ad p̄iudiciū prohibentis. sic. j. de ꝓdi. ⁊ demon. l. iure ciuili. ⁊. ⁊. de rei ven. l. item si. §. fi. ac.

¶ Si dominus. Dolus dñi prohibentis mutari testrñ nocet seruo ⁊ alijs institutis nō legatarijs. b. d. bar.

l ¶ Actiones ei. s. dño si forte qd ei a seruo legatū erat qō potuit: vt isti. de le. §. si ex diuersō. a⁊o. ⁊. b. imo dic ipsi manumisso: ut. j. quibus nō cōpe. bo. pos. l. i. ⁊ qō p̄me dicit de liberis. ac.

m ¶ Et si nō fuerint. eo tp̄e quo cōpetunt actiones: fuerunt trñ eo tp̄e quo p̄r vel dñs phibuit mutari testrñ: aliogn ⁊tra fm Jo. alij q⁹ ēt si vtroq⁹ tp̄e fuerūt sui iuris. ar. ⁊. ti. i. l. i. §. si dñi. ⁊. j. qbus nō cōpe. bo. pos. l. i.

¶ Sed si. Reputat dignus pp aliū: q est indignus pp se. Bal.

n ¶ Ei. qui prohibuit: vt. j. de his que p⁊o non scriptis. l. fi. que trñ in hoc est ar. ⁊tra: sed nō est: q⁊ ibi beres distribuit: hic indignus ac.

o ¶ Qō nō. sub. ideo q⁊ non ⁊. ut ⁊. j. de le. ii. l. ei qui. ⁊. ⁊. de excusa. tu. l. legatarius. ⁊. ⁊. de inoffi. testa. l. papinianus. §. meminisse. ⁊. j. ad treb. l. cogi. §. hi qui. ⁊ facit. j. de his qui. vt indi. l. post le. §. si pater. ⁊. §. si seruum. ⁊. §. si filius. ⁊. j. ad treb. l. facta. §. fi. ⁊. j. ó le. p⁊e. l. iii. §. sed si ꝓponas. ⁊ ⁊. de excusa. tu. l. tutor petitus §. i. ⁊ de his q̄ in test. dele. l. ij. sed ar. ⁊tra. j. de le. ii. l. debitor in fi. ⁊. ⁊. de acqrē. here. l. si seruus eius qui capere. ac.

p ¶ Si plures. oēs dolo. als trñ dolosis denegank': ut. j. l. pri. §. i. ⁊. ⁊. ti. i. l. fi.

§ Iquis. Qui impedit testes adire impedit testamētum fieri. b. d. bar.

q ¶ Si qs dolo. facultas. sic. ⁊. j. ó itinere atuqz p̄tua. l. veteres. ⁊. ⁊. l. i. i. rñ.

r ¶ Denegāde. est enim in rez er parte opponentis. er altera in persōnā: ut. j. de vo. excep. l. ij. in prin. ac.

s ¶ Factum. phibitio. s.

t ¶ Nō nocet. p⁹prie: non nocet q̄n testator phibuit. impro p⁹prie q̄n solus scriptus frater p hibuit mutari. sic. ⁊. de offi. p con. l. ij. ⁊ dic ⁊ solue cōtra: vt. ⁊. l. i. in princi. alij ꝺ referunt trñ ad primum casum. arg. j. de reg. iur. l. alteri. ⁊ facit q⁹ alterius factum alij non noceat: vt. j. titu. ij. l. si heredi. §. fi. et. ⁊. de aliena. iudicij. l. i. Item ad hoc q⁹ prodest. ⁊. de inofficioso testamen. l. posthumus. §. si quis ex his.

u ¶ Si fidei. facit. j. ad treb. l. tii. §. fi. ⁊. ⁊. eod. cū fisco. ⁊. C. ad. l. fal. l. iij.

x ¶ Admisit. vt testamentum non mutaretur.

y ¶ Legis falcidie. s. trebellianice. ac.

Q Irum qui. Licet testatorē placare blādo sermone. b. d. Bar.

z ¶ Cirū q. facit. C. e. l. fina. ⁊ ar. C. de sniam passis. l. fi. i fi. ⁊ fami. her. l. in ipsius. sed ar. ⁊tra. j. de iureiurā. l. itē apud labeonem. in prin.

¶ De iure codicillorum. Post maiores volūtates ponit de minorib⁹ in quibus. v. testes ad probationem non solēnitatez exigunt': vt. C. e. l. fi.

§. finali. ⁊ instituta eodem in fi.

Epissime. Testamentū non trahitur ad codicillos nisi testator voluerit valere iure codicillorum. b. d. Vel sic. Dissensus in specie vltime voluntatis facit eam nō valere vt valere pōt. b. d. Bal.

b ¶ Sepissime. rescriptum est. in causis singularibus. ac.

c ¶ Et constitutum. in cōmune.

d ¶ Nec voluit. expressim: vt. C. e. l. fi. §. illud. ⁊. ⁊. de vulg. sub. l. coheredi. §. cū filie. ⁊ no. ꝺ generale. q⁹ si nō valet q⁹ ago vt ago: nec valet vt valere pōt: sic ⁊. de ꝓsti. pe. l. i. §. ii. ⁊. C. de testa. ma. l. si mater. ⁊. j. ti. iij. l. fideicō. §. i. ⁊. l. fi. ⁊. ⁊. de testa. l. aſipe. Sed ar. ⁊. insti. de adop. §. fi. ⁊. ⁊. de ser. rusti. pdi. l. via. i. rñ. ⁊. j. de le. ii. l. codicillis. ⁊. j. l. pri. §. i. Itē ⁊tra. j. ad trebel. l. scęuola. sed ibi de equitate loquitur: immo hic secus ideo q⁊ voluit facere testamentum: sed ibi codicillos. ac.

§ Ici. Potest relinqui ei qui nō ē tp̄e testamēti sed tp̄e codicillo⁊ secus cōtrario. Bar. e ¶ Si ci posthumo alieno. f ¶ Crīm. p̄imo loco. g ¶ Scriptos. scōo loco. h ¶ Unle est. ispecto tp̄e codicillo⁊ nō testamenti quo ei qui nōdū natus erat. s. posthumo alieno legari nō poterat fm hec iura. hodie secus: ut insti. de le. §. posthumo quoq⁹ alieno. i ¶ Testrñ factum. p̄imo loco. k ¶ Scriberenk. scōo loco. l ¶ Datū ēt. i codicill. a⁊o.

m ¶ Pro nō scripto. tp̄s ergo codicillo⁊ inspicit: ut ⁊ ar. j. e. l. diuus. §. fi. ⁊. l. quędam. ⁊. l. qdam. ⁊ sic p⁊o nō scripto: ut. C. de cadu. tol. §. ⁊ cum triplici. ⁊. ⁊. de here. insti. l. quo loco in fi. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Codicillorum. Facta in codicillis perinde habentur ac si essent facta in testamento tunc. h. d. bar.

a ¶ Singulare. et eo q̄ ibi fingant quedā facta aliter q̄ sint vt statim ꝓbat.

b ¶ Directa. in codicillis: q̄ nec in testō valeret seruo alieno: vt instit. de sing. re. per fideicō. re. §. libertas. ꝛ. C. de ma. test. l. seruo. sed eā libertatem ꝛ in codicillis directo dare posset si tempore codicillor̄ esset eius: ꝛ testamento codicilli sint ꝯfirmati: ut. ī. de ma. te. l. libertates.

c ¶ Si cū testō. quo relicta est libertas directa. subaudi ꝛ sic nō obstant iura q̄ dicūt tps codicillor̄ inspici: vt. §. de testa. ma. l. i. ꝛ. §. de testa. mili. l. si certarū. §. fi. lz Jo. dubitauerit in positione hui⁹ casus. h.

d ¶ Licet directe. q̄ eo tempore quo dabatur dñiuz testatoris in seruo nō erat. ꝛ dic q̄ refertur ad primū ꝛ ad secūdum casum. ac.

e ¶ Æunduz est. cōtra. §. eo. l. i. sed nō obstat vt diri ibi in solutione illius contrarij. scenola. accur.

¶ Furiosus non. Furiosus habetur pro absente ꝛ non consentiente. h. d. bar.

f ¶ Furiosus. facer̄. ſ. posse: ut C. eo. l. nec codicillos.

g ¶ Me q̄q̄. vbi desideretur voluntas vel ꝯsensus de nouo. ꝛ fm hoc nō obstat. §. so. matri. l. ii. §. fi. ꝛ de bis qui sūt sui vel alie. iur. l. patre. que sunt contra.

b ¶ Absentis. contra. §. de p̄curatoribus. l. ii. So. non habetur ibi abſis vt possit habere ratum. ꝛ sic cōcordat. ꝛ facit. ī. de re iudi. l. furioso. ꝛ. §. de arbi. l. dē. §. si quis litigatoruz. ī. qui. ex cau. in pos. ea. l. si pupillus.

¶ Hereditas. Hereditas nō pōt directo vari vel confirmari in codicillis. lz ad fideicō. trahitur. h. d. bar.

i ¶ Inutiliter data. quia non vij. testes vel nō rogati q̄ sunt necessarij: ut. C. de testamen. l. hac consultissima.

k ¶ Quasi hereditas. i. iure directo.

re⁽ᵏ⁾ est: vt quecunq̄ in his scriberētur perinde haberentur: ac si in testamento scripta cēnt. Ideoq̄ seruo qui testamenti facti tempore testatoris fuisset: codicillorum tempore alienus: non recte libertas directa⁽ᵇ⁾ datur. Et contra si cum testamentum⁽ᶜ⁾ fiebat alienus esset: codicillorum tempore testatoris: intelligitur alieno seruo libertas data. Et ideo licz directe⁽ᵈ⁾ libertates deficiunt: attū ad fideicōmissarias eū dū est⁽ᵉ⁾. ¶ Furiosus non intelligit codicillos facere⁽ᶠ⁾: q̄ nec aliud q̄quā⁽ᵍ⁾ agere intelligitur. Cū per oia ꝛ i omnibus absentis⁽ᵇ⁾ vel quiescētis loco habeatur. ¶ Hereditas testō inutiliter⁽ⁱ⁾ data nō pōt codicillis q̄si hēditas⁽ᵏ⁾ cōfirmari. Jz ex fideicōmisso petit⁽ˡ⁾ salua ratiōe legis falcidie⁽ᵐ⁾. Idez.

Si quis cū testamentū nullum⁽ⁿ⁾ habebat: codicillis fideicommissa hoc modo dedit. q̄s q̄s mihi heres erit: bonorūue possessor: ei⁹ fidei cōmitto⁽ᵒ⁾: fideicomissa pstari debēt: q̄ paterfa. q testamēti factō nez⁹ bz: ꝛ codicillos faceret: pinde haberi oz acsi oēs hēdes⁽ᵖ⁾ ei⁹ cēnt⁽ᵠ⁾ ad quos legitima eius hēditas vl bonor̄ possessio peruētura⁽ʳ⁾ esset. ¶ Sed si post codicillos factos natus q̄s cēt, primus agnatus vel suus heres ei fideicōmissum pstari debebit. ītelligit enī is quoq̄ heres scriptus: ꝛ ī nō pinde⁽ˢ⁾ habendus est: acsi rupisset⁽ᵗ⁾ hos codicillos. ¶ Testamēto facto ēt si codicilli⁽ᵘ⁾ in eo ꝯfirmati nō cēnt: vires tī ex eo⁽ˣ⁾ capient. ¶ Deniq̄z si hēditas ex testamēto adita nō fuisset: fidei com. ex huiusmodi codicillis nullius erit momēti⁽ʸ⁾. Idez.

Cum qui codicillorū tpe soluē do sit⁽ᶻ⁾: recte libertatē dar̄ placuit⁽ᵃ⁾: quāuis testamēti facti tēpore soluēdo non fuit.

¶ Opinia.

Ante tabulas testamenti codicilli facti nō aliter valent: q̄z si testō q̄ postea factum est: codicilli cōfirmen⁽ᵇ⁾: aut voluntas eoz quo cunq̄z iudicio⁽ᶜ⁾ retineatur: ſz nō seruabunt⁽ᵈ⁾ ea de quibus aliter defunctus nouissime iudicauit⁽ᵉ⁾.

¶ Arcian⁹.

Diuus seuerus ꝛ antonin⁹ rescripserūt: nihil egisse matrē que cum pure liberos suos hēdes instituerit: cōditionē emancipationis codicillis adiecit: quia neq̄z cō ditionem heredi instituto codicillis adijcere⁽ᶠ⁾: neq̄z substituere: directo pōt. ¶ Codicillos etiam plures⁽ᵍ⁾ quis facere potest: ꝛ ipsius manu neq̄z scribi⁽ʰ⁾: neq̄z signari⁽ⁱ⁾ necesse est. ¶ Licz in cōfirmatione⁽ᵏ⁾ codicilloruz paterfa. adiecerit: vt nō alꝫ valē velit⁽ˡ⁾ q̄z sua manu signatos ꝛ subscriptos: tamē valēt facti ab eo codicilli: lz neq̄z ab eo signati: neq̄z manu eius scripti fuerint⁽ᵐ⁾. nam ea que postea gerūtur prioribus⁽ⁿ⁾ dērogāt. ¶ Codicillos is de mū facē pōt: q ꝛ testō facere⁽ᵒ⁾ pōt. ¶ Si post testamētū factum mortuo⁽ᵖ⁾ codicillis qs legauerit: licz testamēto cōfirmatis ꝑ non scripto⁽ᵠ⁾

a ¶ Cum qui. soluendo sit. videbat codicillum trabēdum ad tps testamenti. sed contra est: vt. §. eo. l. ii. in prin. ꝛ. ī. eo. l. diui. §. fi. ꝛ. C. de te. ma. l. i. ꝛ. §. de testa. mi. l. si certarū. §. fi. ꝛ dic testō factū ante codicillos: sed certe idem videt: ꝛ si post fm ꝙ. ac.

b ¶ Placuit. alꝫ nō valeret fideicōmissaria etiam solo euentu inspecto: sed in directa etiā consilium: vt. C. qui. ma. nō pos. l. i. ꝛ fi. ꝛ hoc ꝑ. l. cliescentiā: ut insti. quibus nō est ꝑmissum testō in prin.

¶ Ante. Per sequēs testō revocā tur codicilli: nisi aliquo indicio firmantur. h. d. Bar. vel sic. Codicilli hīt tacitā relationez ad testamētū si fiāt post testamētum: secus si ante fm papinianū: ſz secus hodie. q̄ nō est querendū an̄ vl post. h. d. bal.

c ¶ Judicio. expſſo. sed q̄d si post: testō. fm quosdā idē: ut. ī. eo. l. abinte stato. īmo secus est etiaz hoc iure: vt. §. c. ſigs cū §. fi. q̄ est ī. sed hodie si ue an̄ siue post semp cō firmari vident: nisi reprobent: vt insti. eo. §. nō testō. ꝛ. C. eo. l. siue in initio. ꝛ sic corrigit pōpo. īsti. dicto. §. p. diuū seuerū. ꝛ ista lex. ac.

d ¶ Judicauit. alioq̄ relictum codicillis postea ademit in testō confirmans codicillos i alijs.

Diuus In codicillis non pōt adijci conditio īstitutioni pure facte. h. d. bar.

e ¶ Adijcere. vt insti. e. §. fi. sed cōtra. §. de ꝯdi. insti. l. pe. §. pe. So. hic forte in suo herede ibi in extraneo. vel dic ut ibi. Itē ī. eo. ti. l. institutio. sed alius est oīo casus. ꝛ facit. ī. eo. l. q̄ ꝑ manus. ac.

f ¶ Codicillos. plures secus si in testamentis: quia per secundum rumpitur primum nisi in milite: ut. §. de iniusto testamen. l. i. ꝛ insti. quibus non est per. fa. testamē. §. i. ꝛ. §. de testa. mil. l. querebatur. ac.

g ¶ Scribi. secus in testamento in scriptis: ut. C. ꝛ testa. l. iubemus. ꝛ facit insti. eo. in fi.

b ¶ Signari. i. sigillari.

¶ Licet. Nemo pōt sibi legē īponere a qua nō lz recedere. h. d. Bar.

i ¶ In confirmatione. que in testō fiebat. ac.

k ¶ Velit. codicillos futuros.

l ¶ Fuerint. īmo ꝙtra: vt. ī. de leg. iij. l. si qs in pn. tes. nisi expſſe pōris voluntatis peniteat: ut ibi dicit. Sol. ꝛ ꝑ expresse penituit. ꝛ hoc subiicit. nam ea rē. ꝛ simiſr ibi in prin. l. dixerat valere secūdo relicta. sed postea determinat. vel sol. vt ibi. Item ꝙtra. ī. e. l. ꝙficiūtur. §. fi. So. ibi. non expressit. Item ꝙtra. ī. ti. i. l. si mihi ꝛ tibi. ꝛ ibi non expressit. Itē ꝙtra. ī. ti. ii. l. fi. in prin. so. ꝛ ibi expressit: ꝛ sic ꝯcordat. Et faciūt predicta an valeat priuilegiū ꝙtra legē indultū nō obstāte tali. l. quod dic vt. C. si ꝙtra ius vel vtili. publi. l. pacta. ac.

m ¶ Prioribus derogāt. ad hoc. §. de ꝑcura. l. si quis cū. §. fi. ꝛ de cōtraben. emp. l. pacta. ꝛ. C. de pac. l. pacta. ac.

n ¶ Codicillos. testō facere. de iure: ut ꝛ. ī. e. l. ꝙficiunt. §. codicilli. ꝛ. §. eo. l. si qs cū. in prin. sed de facto secus. q̄ q non pōt de facto: q̄. vij. testes nō bz: pōt codicillari si bz. v. vt insti. eo. in prin. Item facilius ꝯfirmant: vt. ī. de le. iij. l. i. ꝛ facit. ī. ti. i. l. ii. ac.

¶ Si post. Codicilli facti ab eo q̄ desinat esse testabilis nō referuntur ad testō. Item verba prolata in codicillis intelliguntur vt certūc non vt ex tempore testamenti. h. d. bar.

o ¶ Mortuo. ſ. iam.

p ¶ Pro non scripto. videbat codicillum trabi ad tēpus testamēti: ut ꝛ

l ¶ Petit. a legitimis heredibus. nā per fideicōmissum hereditas codicillis pōt relinqui: vt insti. eo. §. fi. ꝛ. C. e. l. ii. ꝛ ad treb. l. ꝛ sine scriptura. ꝛ. §. si qs omiſ. cā testa. l. q aūt circa pn. ꝛ ad treb. l. scenola. ꝛ. ī. e. l. ꝙficiūt. §. i. ꝛ. ī. ti. i. l. añpe. ꝛ. ī. l. pri. m ¶ Falcidie. i. trebellianice. ac.

Si quis Per codicillos factos abintestato vident rogari oēs quocūq̄z iure succedentes īter natos ꝛ nascituros. h. d. Bar.

n ¶ Nullū. factū. o ¶ Fidei cōmitto. vt vet illa ꝛ illa. ac.

p ¶ Factionē bīt. aliter enim codicilli nō valēt: ut. ī. e. l. diui. §. pe. ꝛ. l. ꝙficiunt §. codicilli. ꝛ. l. aristo. ꝛ. §. e. l. ii. §. furiosus. ac.

q ¶ Heredes. ex testō. r ¶ Essent. scripti. s ¶ Peruētura. abintestato. ꝛ no. q̄ secus ꝑbat in substitutione pupillari: vt. §. de vul. sub. l. q liberis §. hec verba. ꝛ insti. de pupillari substi. §. liberis in fi. §.

t ¶ Non pinde. hoc q̄ dixit quisq̄s rē. secus si simpliciter reliquisset: vt. C. e. l. i. contra. vel dic nec tunc rūpi codicillos cū non est factum testō a quo dicātur pendere: vt. d. l. nota. ac.

u ¶ Rupisset. q̄ videt ex voluntate testatoris succedere: vt. ī. e. l. conficiunt. §. i. sed contra. ī. de le. iii. l. i. §. fi. Sol. ibi. ꝛ facit. ī. de le. iij. l. ix. ꝛ. ī. ti. i. l. si fundū per fideicōmissum. §. fi. ꝛ. l. antepe. ꝛ. §. l. pri. in fi. ꝛ insti. eo. in fi. ꝛ. §. de vul. substi. l. in substitutione. ac.

¶ Testamento Ad confirmationem codicillorum requiritur aditio ex testamento si factum est. h. d. Bar.

x ¶ Codicilli. facti post testō nō an̄ fm has leges: vt. ī. e. l. an̄pe. ꝛ dic vt ibi.

y ¶ Ex eo. ex testō ergo nascitur actio ꝓpter ea que codicillis data sunt: ut. ī. e. l. abintestato azo. vel dic agi ex ipsis codicil. i. vtili ex testō: qa fit testato mentis. vel condi. ex. l. vt no. C. cōia dele. l. ij. §. fi. ac.

z ¶ Nullius momenti. non est ergo ꝑ oia idē ac si nō fuisset factum testō. sic. n. valerent codicilli: ut insti. de fideicō. here. §. preterea. azo. ꝛ est rō: q̄ ſcō testō videt in codicillis rogare scriptos q cū nō adeant deficit fideicō. ac.

videbatur. simi liter. ſ. e. l. eũ. ꝛ ſic videbaꝫ eſſe in cã caduci legatũ. ſic. j. co. l. qdam. ſed tñ nõ eſt in cã caduci: ſed pro non ſcriptũ vt hic. ꝛ. ſ. co. l. ij. in prin. ꝛ qõ ſit ꝓ non ſcriptum: ꝛ qõ in cãm caduci vic vt. C. de cadu. tol. §. ea enim. ꝛ facit. j. l. proꝑ. ac.

Q Uedam. ¶ Per fictionẽ aliqd retro non fingitur vbi deficit extremũ a quo vel ad quod. h. d. Bal ſic. Codicilli facti ab eo q deſijt cẽ teſtabilis nõ referunt ad teſtm. Itẽ vba plata in codicillis intelliguñ vt er tũc non er tpe teſtẽ. h. d. bar. Bal ſic. Regla ẽ qꝫ codicilli referũtur ad teſtm. i. ad tpõ teſtamẽti in quo fuerunt codicilli cõfirmati. qõ eſt verũ regulariter. fallit ſi codicilli rõne cauſe efficiẽtis ſunt nulli. Itez fallit ſi in codicillis demonſtretur aliud tpõ codicillorꝫ: qꝫ quo ad rẽ demõſtratã ſpicit tpõ demõſtrationis ꝛ nõ teſtamẽti. h. d. Et iſta ler ẽ multũ no. vtꝫ id qõ ab alio confirmaꝫ referaꝫ ad tẽpus confirmatiõis: nec ne. h. d. Bal.

a Quedam. Innuit qꝫ regulaꝫ q̃ fiunt in codicillis reſpiciũt teſtm: qõ ẽ verũ. nã ſi ñ tenet teſtm nec codicilli: vt. ſ. l. ꝓ. §. pe. Itẽ rupto teſtõ rũpiꝫ codicillus: ut. C. e. l. i. ꝛ ſic ſemp idem reſpiciunt: vt. j. e. l. abite ſtato in fi. ſed hoc fallit vt hac. l. ſi enĩ referunt valẽt codicilli facti in captiuitate: vel cũ alꝫ deſijt poſſe teſtari inſpecto tpe teſtamẽti: quo ꝛ confirmauit codicillos futuros: ſed hoc nõ vꝫ eſſe vt in exemplo huius legis. ꝛ. j. õ capt. l. i bello. §. codicillis. ꝛ. ſ. e. l. ꝓi. §. fi. ꝛ. l. eũ. ꝛ. l. ij. in ꝑn. ꝛ. C. õ teſ. ma. l. i. ꝛ facit. j. de ẏ. ob. l. ticia. §. idẽ ñ.

b Deſierit hſe. qõ multis modis cõtingit: ut no. ſ. de teſta. ꝛ no. qꝫ cõfirmatio nõ trahiꝫ in id tempus quo facere vel ꝛfirmare nõ põt. ſic. j. de ver. ob. l. cũ q ita. §. fi. ꝛ ar. ſ. de ar. l. ſi cũ dies. in ꝓnci. Sed ar. ꝛra. j. de ver. ob. l. ſi filius. ꝛ. ſ. de ꝛdi. inſti. l. inſtitutio. ꝛ. ſ. de teſta. mili. l. qõ dicitur. ac.

c Que nõ iuris. ſupiora fuerũt iuris. nã iuris eſt poſſe teſtari vel non: vt. ſ. de teſta. l. iij. ꝛ. iiij. ſed ꝛ in his que ſunt facti idem: ut non trahanꝫ ad tpõ confirmationis: ut ſubijcit exempla.

d Tot annis. i. tot annoꝝ. ꝛ facit. j. de auro ꝛ argẽ. le. l. ſi ita.

Q Onficiuntur. Juriſcõſultus ponit hic determinationẽ qbus modis fiãt codicilli. ꝛ hoc dicit. Quattuor mõis ẽ in ter. poſitis qs põt codicillari: dũ tñ nõ ipediaꝫ teſtari ipedimẽto iuris. ſecus ſi impedimẽto facti. bar.

e Cõficiunt. i. ꝛfecti ꝛfirmanꝫ vt ſtatim ſubijcit.

f In futurũ. ut codicillos quos faciam confirmo. ac.

g In preteritum. ut codicillos quos feci.

h Teſtõ facto. nõ iure vt coꝝ teſtibus. vi. ꝛ dixit ſi nõ valet iure teſtamenti valeat iure codicillorum. ac.

i Aut ſine teſtõ. vt oĩo volens iteſtatꝰ decedere facit codicillos ſaltẽ coram. v. teſtibus: ut. C. eo. l. ſi. ꝛ ad hoc ſubijcit: ſed ideo nõ. ꝛ facit. C. de nam. lib. l. qñ. ac.

k Poſſunt. committit enim fidei heredis legitimi vt faciat que in codicillis cotinebantur.

l Qñ credit. ita qꝫ nõ põt ꝓbari ꝛriuz: qꝛ magis eſt fictio vt h. ꝛ. ſ. e. l. ſi quis cuz. in principio. ꝛ. C. de adop. l. cũ in adoptiuis. §. ſed ſiquidẽ. ꝛ inſti. de vul. ſub. §. vel ſingulis.

m Codicilli. poteſt. de iure: vt ſubijcit.

n Codicillos. de facto. nã ſtipulatio viciaꝫ ipotentia iuris: ut inſti. de inuti. ſtip. §. ipoſſibilis. nõ. de fẽ: ut. j. de ẏ. ob. l. ꝛtinuus. §. illud. ac.

o Sed ſi. ſubaudi erigimꝰ ꝛc. ꝛ ſic logit. ſ. e. l. diuꝰ. §. pe. ꝛ. inſti. eo. §. l. nec obſtat. j. de capt. l. in bello. §. codicilli. in fi. §. vt ibi patet. ac.

Si poſt. Valent codicilli facti medio tpe quo qs erat inteſtabilis ſi tpore teſtamẽti ꝛ mortis erat teſtabilis. h. d. Et diuidit in ꝗttuor. ¶ Si

legatum ſit. Idem.

Q Uedam non referũtur ad cõfirmationem codicillorũ: ve luti ſi ante captiuitatem quis codicillos confirmauerit: ꝛ in captiuitate codicillos ſcribat. nam nõ valent. Idem eſt ſi aliquo mõ ius teſtamẽti faciẽdi deſierit habere. preterea in illis que non iuris ſed facti ſunt non eſt perinde habendum qõ codicill' ſcribitur: atqꝫ ſi vbi confirmatio ſcripta fuiſſet. veluti ſi ita ĩ codicillis ſcriptũ erit: veſtẽ q̃ mea eſt: codicillorũ tempus ſpectandũ: nõ quo cõfirmant. Itẽ ſi tici viuꝰ eſt: vel ſi tot ãnis ẽ: codicillis legauit ſcio: tpõ codicillorꝫ nõ quo tpe fit teſtm ſpectandũ. Paulus.

Q Onficiũtur codicilli quatuor modis: aut eniz in futurũ confirmãnt: aut in ꝑteritũ: aut ꝓ fidei cõmiſſuz teſtõ facto: aut ſine teſtamẽto. Sz ideo fideicõmiſſa dari poſſũt ab inteſtato ſuccedentib⁹ qñ credit paterfa. ſponte ſua his relinquere legitimã hereditatem.

Codicilli totiens valent q̃tiens quis teſtamẽtũ quoqꝫ facere põt: nõ tñ hoc ita itelligimus vt erigam⁹ potuiſſe eũ eo tpe q̃ ſcribit eos codicillos teſtamentũ facere. quid enĩ ſi ſufficientiũ teſtiũ facultatẽ nõ habuit: ſz ſi iure teſtamẽti factionẽ habuerit. Si poſt fcti teſtamentũ codicillos qs confirmauerit: de

indẽ ad arrogandum ſe ꝑbuerit: ꝛ ibi codicillos fecerit: atqꝫ ita emancipat⁹ deceſſerit. queriꝫ an ex codicilis legata debeanꝫ Nam ꝛ teſtm valet: ſi eo tẽpore cos fecit quo teſtamẽti factionẽ non habuit. nec ſi milis cẽ muto: qui recte codicillos cõfirmauerit. licz enim is teſtm facere nõ poſſit: tñ teſtamẽtũ qõ añ fecerat in eodẽ ſtatu eſt. Huius autẽ teſtamẽtũ ſublatuz ẽ: ꝛ ỏ alienis quodãmodo reb⁹ teſtatur. ſz dicemus codicillos valere. natm ꝛ ſi poſtbumus natus ruperit teſtm ꝛ deceſſerit: nihilominus codicilli valẽt. Si miles teſtamentum quidẽ ante militiam: ſed codicillos ĩ militia fecerit: an iure militari valeant codicilli queritur: qñ teſtamentũ iure cõi valet: niſi militie tẽpore ſignauit vel quedam adiecerit: certe codicilli militie tẽpore facti non debent referri ad teſtm: ſed iure militari valẽt. Si ei ſeruo q teſtõ legatuz acceperit libertas codicillis deꝛ: vtile legatũ eẽ dicem⁹ quaſi ab initio conſtiterit legatum.

Si qs certi generis codicillos confirmauerit: puta quos nouiſſimos fecero. non vticz ſtatiz q̃ codicillis dãtur conſiſtere videbuntur q̃z diu alij quoqꝫ fieri poſſunt: ꝛ tõ ſi alij poſtea fiant legata ĩ prioribꝰ data non valebũt.

Arcel.

ideo dicitur quodãmodo. ꝛ ſic determinaꝫ verbum teſtatus per hec verba quodãmodo ꝛ cum ſtatum dicat valere codicillos. Nota quẽ teſtari de alienis. ſic ꝛ. C. de ſac. ſan. ec. autẽ. ſi qua. ꝛ inſti. de pupil. ſub. §. non ſolum. ſed certe hic fuerunt ſue tempore mortis vnde remanet. Nota in contrarium qꝫ nemo de alienis teſtatur. ac.

e Valere codicillos. contra. C. e. l. i. Sol. ibi eſt ruptum teſtamentum iure ciuili poſthumi agnatione. hic capitis di. ꝛ iure preto. vnde adhuc valet teſtamentum: ibi nullo modo.

f Et deceſſerit. poſt ruptũ: ut. C. eo. l. i. ac.

g Valent. de iure pretorio nõ ciuili: vt. ſ. de iniuſt. teſta. l. poſthumus. ꝛ hoc vbi deceſſit adhuc viuo teſtatore. ſi aũt eo mortuo: dico qꝫ non tenet nec codicilli ernunc: ſed ertunc ſi dixerit poſtea eo mortuo valere que codicillis legauerat: ut C. eo. l. i. ꝛ. j. de lega. iij. l. i. §. i. ac.

Si miles. Codicilli facti a milite poſſunt ſtare per ſe ideo ad teſtamentum nõ referuntur. h. d. Bar.

b Teſtamentum. iure communi.

i In militia. coꝝ duob⁹ teſtibus qõ põt ẽ teſtm: ut. C. de teſt. mili. l. milites.

k Queritur. videtur qꝫ non quoniam ꝛc. ac.

l Signauit. quo caſu etiã teſtm tenet iure militari: ut. ſ. de teſta. mili. l. tribunus. §. fi. ꝛ. l. ticius. ꝛ facit. l. ſi certarum. §. fi.

Si ci. Si legatum nõ valet ab initio confirmaꝫ ex poſtfacto impedimento et vltima voluntate teſtatoris ſublato. h. d. Bar.

m Si ei. vtile legatũ. videbaꝫ nõ valere quaſi ſeruo proprio: vt. C. de le. l. ſeruis. ꝛ. l. q̃uis. ſed ſecus eſt: qꝛ ſimul videt hic dediſſe cũ pendebat vſqꝫ ad mortem: ut. C. de neceſ. ſer. l. quidam. §. ſed cum veteres. ꝛ de teſta. tute. l. ꝛ ſi a patre. ſed ar. contra inſti. de le. §. an ſeruo. ſed ibi perfecerat voluntatem. hic non: cum adhuc facturus erat aliquid.

Si quis. Qui confirmat codicillos poſteriores videtur reprobare priores. hoc dicit. Bar.

n Conſiſtere. incõmutabiliter. ad qõ. j. de ver. ob. l. quicqd. §. fi. ac.

o Non valebunt. nam vltimos condendo: priores reprobare: voluntatemqꝫ teſtamento expreſſam videtur immutare. R. Item no. qꝫ approbãdo vltimos. videtur reprobare precedentes. ſic. ſ. de procura. l. marius. ꝛ de pac. contra-

ſ. de ſuis. ꝛ. l. ſi. ꝛ. l. ſi. ꝛ. l. ſi

l.ſi.ꝛ facit.ſ.c.l.diui.§.hꝫ.ꝛ.ſ.ti.l.l.ſi mihi.§.ſi.ꝛ.l.ſe.ꝛ de le.iii.l.ſi qs ſin pñ.

A Riſto nõ pñt fieri codicilli ab eo qui dubitat de ſtatu ſuo niſi ſit miles. h.d.bar. a Ariſto. notat predicta vera: vt ꝛ.ſ̃.de teſta.l. de ſtatu ꝛ.ſ.de le.iii.l.i.in principio niſi in caſu: ut ſubijcit.

b Veteranus. vel miles vt.ſ̃.de teſta.mili.l.ex militari.§.i.ꝛ facit.ſ.de le.i.l. filiusfamilias. in prin.

c Teſtñ.q.d.nõ ſolum codicilli.

Q Uod per manus.

Principale non põt cõfirmari ab acceſſorio. h.d.bar.

d Nõ p man⁹.i. vulgo. ac.

e Non poſſe. ut ꝛ.C. eo.l.ſi idem. ꝛ.ſ̃.eo.l.diui.

f Hereditatem accepit. que eſt caput teſtamenti: ut inſti. de leg. §.añ. ꝛ ẽ tale qõ hic dicit: qz cũ teſtñ ſit cã codicillorũ non debent codicilli eſſe cã ſue cauſe. ſic.ſ̃.de acq.here.l.per ſeruũ. ſic ꝛ qui inſtruere vꝫ alium nõ vꝫ ab illo inſtrui: ut.ſ̃.de edẽ. l.ſi quis ex.§.prohibet. ac.

Q Ui graui. Cã inte ſtati ſciſſa ſcinduntur legata ab inteſtato relicta. h.d. bar. vel ſic. Legata ab eo quẽ quis putabat inſolidũ ſibi ſucceſſurũ: puta ſi aliqs cum eo ſuccedat: ĩ partẽ: nõ i totũ debent. Fallit in libertate. Bar.

g Ad filiũ.naturũ. ꝛ vic nolatim ꝛ ſpecialiter. ac.

b Al ſolo filio. imo nec a filio qz rupti ſũt codicilli: vt.C. eo.l.i. ſed dicas non ruptos: vtpote cũ nõ pendeant ex teſtõ aliquo: ut.ſ.eo.l.is qui. Alij dicunt ruptos q̃ ex teſtõ pendebant. ſed filium teneri quia ꝛ abteſtato fuerat rogatus: ſi li non: qz rogata non fuerat. Item videt diſtingui an ſit diuiſibile relictũ. ꝛ tunc filius p parte: an indiuiduũ: ꝛ tunc in nibilum: ut.ſ.e.l.ſed cum ea. ꝛ.l.is qui.in fi.que ſunt cõtra. Sol.illa diſtinctio in aliis nõ in libertate: ut.ſ.de le.ii.l. cuz pater.§.cũ ertimaret.ꝛ.l.cum filius in princi. Vel dic ut.d.l. is qui no. Item ĩmo vt filiam teneri p parte oneris: ut.C. de caꝺu.tol.§.ne aũt contra.ſol. ibi. Itẽ eodẽ modo cõtra.ſ.de fideicõ.li.l. alieno.§.i. ſol. vt ibi. Item ↄtra.C.de pac.l.tale.§.fi.ꝛ.ſ.de ver.ob.l.cũ qui §.i.ſed ibi inter vinos: hic nõ. Itez ẽ nominatim a filio. Itẽ ẽ filius ꝓpter voluntatem ſucceſſit: qõ ibi non erat.

Tractari ſolet. Si teſtator fecit inſtitutionem heredis in dubio videtur voluiſſe teſtari. hoc vicit. Bar.

i Voluerit. qõ potuit: ut.ſ.ad trebel.l.ex facto. in prin.ꝛ.l.ſeuola. ac.

k Hoc caſu. ſ. prio. ac. l Intelligit: ut.ꝛ.C. de teſta.l.nõ codicillũ. ac.

Q Uidam. Duas hz ptes. Prima qñ vnũ heredẽ inſtituit ꝛ ei ſubſtituit: ꝛ poſt mortem primi codicillos fecit. Scõa qñ plures heredes inſtituit ꝛ ſubſtituit: ꝛ codicillos fecit poſt mortẽ vnius. ſcõa ibi qꝫ ſi duo. Prima pars breuiter hoc vicit. Sicut legatũ eſt nullum qñ relinquit ei qui tpe legati nõ eſt ita qñ relinquit ab eo qui tpe legati nõ viuit. h.d.bar.

m Repeto. i. recordor. ac. n Obierint. viuo teſtatore añ codicillos.

o Aſcripta. i. relicta ab inſtitutis qui tũ iam erant mortui.

p Ademptio. legatorum. q Reſponduiſſe. ꝛ male.

r Diſſentiente. ꝛ bene.

s Collectio. i. argumẽtatio ex qua ſequit ergo vel igitur: quę eſt collectiua vel illatiua ꝓiunctio. ſic enĩ inferebant: vicẽ teſtamenti repreſentãt: ſed in teſtamẽto data valeut: igit ꝛ ĩ codicillis. vel dic collectio. i. illatiua conũctio: ergo vel igit quã ipſi inferunt ex ſequẽtibus inferunt ꝛ concludunt.

t Pro parte. ſic.ſ̃.quẽadmo. teſta. ape. l. ſicut.

u Obſeruationẽ. obſeruationẽ vocat non ſolẽnitatem. hoc enim falſum eſſet: ſed ius qõ ſtatuitur vt is demũ faciat codicillos qui ꝛ teſtñ: ꝛ ei demum legẽt in codicillis cui ꝛ in teſtamento. ac.

x Et legem. ut infirmetur teſtñ ipſo iure quo codicilli: ꝛ cõtra. ꝛ facit ſ̃.de rei ven.l.que de tota in prin.

y Ego. ſeuola. ac. z Non eſt. ſed quid ad rũbũ: rñ. probat a ſimili: ut ſicut legatus relictũ nõ valeret relictũ ei perſone que nõ eſt in rebus humanis: ita ꝛ relictus ab ea pſona q̃ nõ ẽ in reb⁹ humanis.

a Licet teſtamẽti: ut ꝛ.ſ̃.e.l.diui.§.fi. ac.

b Perſona querenda ſit. tã ei⁹ cui relinquitur ꝛ a quo: vt hic. ꝛ ſtatim ſubijcit: ꝛ ẽt reliquẽtis. vt.ſ̃.ꝺ teſta.l.ſi q̃ramus. ꝛ ẽ ſic.ſ̃.ꝺ trã. l.cũ hi.§.ſed ꝛ pſonax. ꝛ.ſ.ꝺ ver.ob.l.ſi ita ſtipulatus.§.grifogonus in fi. vbi in pſona ẽ ſpeciale: ut nõ ſubintelligat hz in ſtipulatione ꝛ cõditione ſit qñqz.

c Igitur. a ſimili.

d Conferat. faciendo codicillos. ꝛ fac̃.ſ.ti.iii. l.cũ qs decedẽs.§.ſciã. ſed ar.ſ̃.ſ.ti.ii.l.cũ pk. §. donationis in fi. ac.

e Efficiet. adde qz codicilli ad tps teſtamenti nõ referunt: ut.ſ̃.e.l.diui.§.fi.ꝛ.l.qdam.

f Hec. ſ. predicta vera ſunt. ac.

g Inſtitut⁹. ꝛ poſtea añ codicillos mortuus. Idẽ ſi plures: ſi tñ oẽs mortui ſunt añ codicillos: ut in gõne.ſ̃.poſuit. ſecus ſi aliquis ſupeſt tempore codicillorũ: ut ſubijcit.

b Subſtitutis datis. ita q̃ cuilibet ſuo ſeparatim. ac.

i Vnuſqz eorum. inſtitutorum. aꝛo.

k Legata. qz nullum auriliũ a teſtatore regrũt. i. ab inſtituto q̃ deceſſit cũ p ſe valeãt ꝛ teneãt: nec ex accidẽti rũpi poſſunt: nec tñ reducuntur omnino ad tempus teſtamẽti: ut.ſ̃.co. l.diui.§.fi. ſimul tñ cũz teſtamẽto incipiũt valere. i. poſt additionẽ hereditatis.

l Coheredẽ. ſupſtitẽ.

m Totũ. qõ videt ſi ponas ita legatũ quiſquis ↄẽ. ac.

n Partẽ faciat. inſtitutũ habere ꝛ ipſe ita partẽ pro me habet aꝛo. ꝛ eſt ſic.ſ.ti.ii.l.huius.§.ſi tucie.

o Nõ debeat. legatũ. ſed q̃re non: ut.ſ.ti.i.l.hz. ꝛ ti.ij.l.cũ pk.§.cũ pk. ꝛ.§.ab inſtituto. ꝛ.l.debitor.§.i.ꝛ.C.ad treb.l.nõ iuſtã.rñ. qz ẽ immiſter fuit datum. i. ab eo qui mortuus erat: hoc tamen a coherede vebet: ut ſubijcit. Item eſt contra.ſ.eo.l.pe.ſol.illa hanc corrigit. Itẽ videt in cã caduci illa inſtitutio. ergo tranſit cũ onere.rñ. verum in ea poſito: ſed nõ in codicillis poſito.

p Tractari. qõ in appellatiuis ẽ dictum quiſquis ↄẽ. ac.

q Is. inſtitutus.

r Adiunctus. a codicillante in onere legatorum.

s Qui. adiunctus. t Cũ adiũgebat. i. tpe codicillor. nã ab eo ꝛ ab alio inſtituto relinquebat legata in codicillis: ꝛ ita vnũ alteri adiungebatur in onere legatorum: ſed tñ vnus erat mortuus.

A B inteſtato. Codicilli facti ab inteſtato non infirmant agnatione poſthumi ſecus ſi ſunt facti ex teſtõ. h.d.bal.

u Relicta. quãuis nõ erat natus tpe codicillorum. ac.

a Nam vnus casus. i. sine distinctione psonarū: nati vel nascituri: vt .ī.ē.co.l.si qs c. iumn pn. ī. §. i. sz si testm̄ ē factū: tūc sunt plures casus. nam si valet testm̄: ī valet codicillus si non nec isti valent. ac.

b Autem. pro sed.

c Quoquo. ergo sive ante sive post qō dic vt no. ē. co. l. añ. ac.

d Pertinent. i. vires er eo capiūt ut in fi. huius legis ī. ē. c. l. si quis cū. §. fi. ī. ē. l. pri. ac.

e Intestato. i. nullo oīno facto testō aliqn secus. ut in fi. huius legis patet: ī vitimus. ē. co. l. fīqs cū. §. fi. alr vo ponit isti. de hered. ab intesta. in pn. azo.

f Jus sequūtur. i. vires er eo capiunt: ī tunc ō siderat vt teneat testamentū: qz eo infirmato ī illi ifringunt: ut. j. l. prori. ī facit. j. tit. i. l. filius in pn. ī. §. ii. ī. j. ti. iii. l. i. §. fi. ī. l. ir.

g Sed cū ea testatoris. qui testm̄ solēne fecit: ī codicillos in q bus legata reliquit ī natus ē postea posthumꝰ qui rumpit testamētū p parte. qz after scriptus frat erat posthumi. ar. ē. de inof. testa. l. mater azo. sz videtur in totum rumpi: vt. ē. de iniusto testa. l. penul. sed ibi extranei erant instituti. vt pone hic posthumus er eherēdarum: ī fratrem eius cum extraneo instituum ī relicta ab eis legata ī omnia sunt plana: ut ī. ē. de inof. test. l. circa.

h Legata. in codicillis relicta. accur.

i Detatur. per legatarios. secus i libertate vt. ē. c. l. qui grauī. ī fa cit. j. ti. ii. l. mortuo. §. fi. ī. l. fi ticio. §. iūl. ī. l. cum pater. §. cū existimaret. accurs.

Lucere. Hereditas promitti non potest: ī ille qui promittit hereditatem serui de vento. b. d. bal.

k Promittitur. dicendo ego faciam te heredez. vel dic directo ī videt eum instituere dicendo ego facio te heredem meum.

l Affectus. dicendo diligo te vt filium. vel dic qꝫ instituit asserens eū diligere vt filium: ī ad primū intellectuz vtriusqz verbi facit. j. de le. iii. l. fideicō. §. i. ī insti. de testa. mi. §. ceterum. ī ad scōm facit. C. de testa. l. nō codicillum. ī de fideicō. l. ī in epistola. ac.

Lociana. Si actus importatus per verbū futuri tpis cadit in eo qō est de preterito: dispositio refert ad illud. b. d. Bar.

m Ita. s. sicut relictum inueniret. alr deest ita.

n Rati esse. dubitatio esse poterat ex eo qꝫ papi. dicebat: quod est insti. co. §. sed cū añ. ī no. ē. co. l. ante. ac.

o Cōprehēdere. nota qꝫ verbū futuri tēporis etiā preterita cōprehēdat sed qz sz ante testm̄ facti erāt codicilli: tm̄ postea verū est cū religisse codicillos fm azo. ī facit. j. de ver. sig. l. verbum erit. ac.

Isqui. Relicta ab eo quē qs solus sibi successurū putat si in parte succedit pro pte debent: si in dimidia nihil. b. d. bar.

p Herede co. s. relicto si nō est in textu ī eo relicto herede quē ī. ac.

q Euanuisse. vt ī. ē. c. l. q grauī. ī. l. ab itestato. ī. l. fīqs cū. §. i. ī hoc qñ non est factū testm̄. alr secus: ut. C. co. l. i. ac.

r Dimidia. ē. c. l. qdam in fi. cōtra. so. b corrigit: ut. j. statiz dicet. ac.

s Dici pōt. sed male. nam statim corrigitur fm azo.

t Immo. corrigit qō dixerat: ī sic corrigit qō č. ē. co. l. qdā. in fi.

u Nō possunt. vt sunt seruitutes p̄diales: ut. j. de ver. ob. l. stipulationes non di. ī libertates: ut. j. de li. cā. l. duobus. ac.

f Nihil cez. immo in totū: ut. ē. c. l. q grauī. ī. l. se. sed spāle in libertate: ut ibi dī. vel hic de rigore: ibi de eqtate. Vtez contra. j. de leg. ii. l. cum filius in princ. sol. ibi per querelam fuit testm̄ ruptum pro parte. hic per agnationez posthumi. Nec so. colligit p dictā. l. qui grauī: imo hic non fuit testamentum: sed nec codicilli rupti ut in prin. huius. l. Dic ergo cum. R. qui dixit non prestandum scilicet ratione mera. de equitate siquidē nunc tota: ut libertas: nunc partis estimatio prestatur: ut in seruitute legata: vt dicta. l. cum filius. in principio. vel refert voluit a filio in totuz prestari etiam si non insolidum erit heres: vt in vtroqz contrario: an vero si in totum sit heres: ut hic subijcit. accursius.

habent codicilli nam vnus casus est. Nec interest qs succedat: dum intestato succedat. Ad testamētū autē qō quoquo tempore fecisset: pertinent codicilli: ī vt manifestius dicam intestato pfecta. mortuo nihil desiderant codicilli: sz vicē testamenti exhibent: testamento autem facto ius sequuntur eius. Paulus.

Sed cum ea testatoris voluntas fuerit vt ex vniuersa hēditate legata errogarentur: dicendū est scriptis heredibus profuturam doli exceptionem si amplius qꝫ hereditaria portio petatur.

Idez.

Jttere quibus hereditas promittitur vel animi affect⁹ exprimitur: codicillorum vis non obtinēt. Celsus.

Lociana celso suo salutez: In cius tici his uerbis ita cauit. siquid tabulis: alioue ꝙ genere ad hoc testamentuz pertinēs: relinquero: ita valere volo. quero an codicilli qui ante hoc testamentum scripti sunt debeant rati esse: Jubentius celsus plociane salutem. hec vba. siqd ad hoc testamentum pertinens reliqro: ita ualere uolo: etiā ea que ante testamentū scripta sunt cōprehēdere. Marcel.

Si qui vnuz filiuz habebat: cū codicillos ad eum scripsisset: ō cessit intestatus: herede eo relicto quem postea ꝓcreauit: agnatione sui hēdis nemo dixerit codicillos euanuisse. Igitur si nihil tunc de postbumis spauit: ī codicilli non euanescūt: ī que relicta sūt ꝓ pte dimidia filius ad quē codicillus factus est soluere cōpellit: non etiam postbumus. Sz ī si codicillos reliquisset duobus supstitb⁹ filiis ō cedēs: cū putaret alter ex his prius decessisse: simili mō dic potest oīa perinde debere filiū ad quē scripti sunt codicilli: atqꝫ si solus heres extitisset patri. imo dūtaxat ptem dz. corū tū ꝙ propte prestari nō pōt. nihil coz pstādū: qm̄ illa ñ fuerit filio ablatur: nisi solū putaret successorē sibi futurū. Paulus.

Si palam bis nūcupat⁹ sit: legata aūt i tab. collata fuerint: iulianus ait tab. testamēti nō intelligi qbus heres scriptus non est: ī magis codicilli qꝫ testamētū exisimandi sūt: ī hoc puto rectius dici

Incipit liber. xxx. digestorum ī sextus huius.

De legatis ī fideicō. primo.

Papianus.

Ex oīa exequata sunt legata fideicōmissis.

Idem.

Eiendū est eos demum fideicōmissum posse relinquere qui testandi ius habent.

y Illa. alr ille. s. p f. ī alr illi. s. filio qō est postea. ī dic ab laturus. s. pf. q. d. nō pōsumit qꝫ pater filio abstulisset p legata. Itē ē. j. ti. iii. l. post emancipationem. ii. m̄. vbi isoliduz alter prestat: sed illud de eqtate vel ut ibi: ī. j. de le. ii. l. cum pater. §. cū existimaret. ac.

Si palam. Nolatio heredis sine scriptura nō facit vt scriptura cōtinens legata sine institutione sit testm̄ sed vt codicilli hūtur. Bar.

z Si palā. i. coram testib⁹ nomen tamē heredis in testō scriptum nō est: ī ideo nō tenet vt testm̄ in scriptis: quia non sic valere potuit ut. C. de testa. l. iubemus. ī auten. ī co. Item nec ut nuncupatum: quia noluit cum dicit tabulas: ut. ar. ē. co. l. i. sed valuit vt codicillus. ac.

a Non est: ut ī. ē. de here. inst. l. quotiens. ii. m̄. ī insti. de le. §. ante heredis.

b Testamentū. alr testamētum. alr testamenti. s. tabule. sed quomodo valent vt codicilli: vt. ē. co. l. i. que est cōtra. so. b rogauit legitimos de bis legatis. vel dic qꝫ si simpliciter reliquit ei datur facere codicillos potius qꝫ testamentum qz in eo non est institutio vel eherēdatio: ut. C. de testa. l. nō codicillus. ī ne pereat qō agitur vt. j. de rebus du. l. quotiens. ī est ad hoc. C. ō fideicōmis. l. eam quā. vbi heredes nō possunt adire: ī sic tenentur legitimi vt ibi dicit. Nec ob. ē. l. i. qz ibi scriptum erat nomē heredis: ī si qua alia solēnia deerant. Item ꝓtra. C. de testamētis. l. errore. sol. vt ibi. Item. C. c. l. fi. §. illud. contra. sed magis est simile. ac.

De legatis primo. Dixit. ē. de testamētis: nunc de accessorijs testamēti. i. legatis. Sed quare in tres libros diuisit istū tractatū? Rñ. vt no. j. de leg. iii. in Rubrica. ac. Posset aliter fieri cōtinuatio hoc modo. Supra dictū est de testamentis ī codicillis: verū qz etiā in testamentis ī codicillis consueuerūt legata ī fideicōmissa relinqui: ideo ponitur hic iste titulus. Alex. de imo.

Er omnia. Virtus legatorum est attributa fideicōmissis. hoc dicit Bal. vel sic. Virtus fideicōmissorum attribuitur legatis. b. d. Pau. de ca. ī Jo. de imo.

c Frequata. immo in multis diffrūt. nam fideicōmissa non possunt peti efficaciter hoc iure: vt insti. de fideicōmis. here. in principio. sed legata sic. Item legata in testamento tm̄ relinquūtur: ut insti. de fideicom. here. §. preterea. Item post mortem heredis non legari: sed fidei cōmitti potest: ut instit. de lega. §. post mortem. Item a legatario non legatur: sed fidei cōmittitur: ut isti. ō singu. re. per fideicom. re. in prin. que sunt contra. Sol. hoc est de media iuris prudentia hodie per iustinianū approbata: vt. C. cōia dele. l. i. ī. ii. Et illa fm antiquus tps. Vel hec erat Ulp. opinio. sed alij oēs erant in contrarū vt legibus illis. sed Justinianus approbat sniam Ulpi. vt. C. cōia dele. l. i. ī. ii. ī insti. de leg. §. sz non vsqz. Vel dic qꝫ aliquādiu hic tractum a verbis vlpi. a compilatoribus noui iuris. ī illud tractū inducit nouitatem. Fraterniz ergo hodie vt cōes habeant actiones ī effectuz ī nomen: ut. C. cōia dele. l. i. ī. ii. sed in casu quo ad vsum. sz non de iure remaneat differentia nominis: ut fideicō. hereditas ī libertas dicatur nō legataria. Item hec cōio nō est ad vniuersalia fideicōmissa cū ibi heres cogatur adire: hic nō: ut. ē. si quis omit. cā testa. l. si quis omissa. ī instit. ad. l. fal. §. ex diuerso. ī. j. ad trebel. l. mulier. §. fi. ac.

Sciendum. Ps demum potest legare ī fideicōmittere qui habet testamēti factionem. b. d. Bal.

d Qui testandi: ut ī. ē ti. i. l. dui. §. pe. ī. j. ti. ii. l. i. in prin. ī. C. de fideicō. l. ex testō. qui aūt sunt isti: dic omnes qui non prohibentur. Sunt autē isti. persone phibite: ut no. ē. de testa. l. si quēramus. Sed oppono de dona. causa mortis que relinquitur a filio qui testari non potest: vt. j. de donatio. causa mortis.

l.tam bis.sed illud nō est legatū vel fideicō.imo in multis differt vt notaui insti. de dona.§.i.in verbo fere. Item ecōtra legat capacib⁹:qō dic vt insti. de leg.§. legari: Sed lz ḃ pficeret testari ⁊ legari tñ facilius legatū seu fideicō.q̄ testamētum cōfirmatur:ut.ī.ti.ii.l.i.§.i.ac.

Hec verba. Expressio conditionis per eum modum per quē ex necessitate tacite inest nil operat. hoc dic Bart. vel sic. Cōditio que tacite inest si per testatorez exprimatur legatum ꝯditionale nō reddit. ¶Pau. de ca.

a Erit.subaudi vel ticio.r. cū plures instituisset.ac.

b Scius.sub. vel ticio.r. et dic solus:secus si duob⁹ institutis lego ticio.r.si vnus de instatutis puta scius sit heres: ut ī.qñ di.le.ce.l.si ticio in fi.ac.

c Aldierit.sub.vel ticio.r.

d Subiectum.i.qō fuit relictum vt viri.

e Faciūt.ēba testamēti.ac.

f Conditionale.i. vt ius legati conditionalis sortiat. hoc est ut ad heredē nō transeat pēdente cōditione mortuo legatario:ut.d.l.si ticio.§.i. Idez est ⁊ si sub cadez conditione legetur sub qua heres instituitur ut.ī.qñ di.le.ce.l.si dies.§. si sub cōditione.⁊ est rō in predictis:qz idē esset ēt cōditione nō apposita: ut ar.C. de fideicōm. l.nō recte.q.d.heres pstat hoc illi:qz non prestat nisi heres. ⁊ magis suspendit hereditas q̄ legatū.⁊ ad hoc.ī.de condi. ⁊ demō.l.aliquādo.⁊.l.in ꝯditionib⁹.§.i.⁊.s̄. de here.insti. l.talem.in prin.

Si quis. Error nominis proprii non viciat legatum:secus si erraretur in corpore vel in nomine appellatiuo.hoc dicit Barto.⁊ ¶Pau. de castro.

g Vocabulo.i.nomine proprio:⁊ ita si erratur in proprio nomine non nocet. Item in corpore rei seu substantia ⁊ hoc nocet. Itez ⁊ in appellatiuo.⁊ ille nocet: vt.ī.accursius.

b Nominauerit.adiecta aliqua demōstratione q̄ fungat vice proprij nois:ut dicendo cōfines. vel q̄ sit ibi oliuetū forte:ut.ī.si cer.pe.l.certū.ac.

i Sed si in corpore.ut si intendebat testator legare pratū quod iuxta ticium credebat esse,⁊ dixit lego fundum quē habeo iuxta meum:cum ibi erat vinea: ⁊ sic neutrum debetur. Nota ergo q̄ error proprij nominis non nocet: sed corporis sic:ut.C. de leg.l.fortidianum.⁊ de testa.l.si in nomine.⁊ insti.eo.§. si quis in nomine.⁊.ī. de ver.ob.l.si in nomīe.⁊.s̄. de here.insti.l.quotiens in prin.⁊ de rei ven.l.pompo.si frumentum.§.pe.⁊ de contraben.emp.l.in venditionib⁹. ⁊.ī.titu.u.l.patronus.§.libertis.⁊.ī.de auro ⁊ ar.l.pediculis.§.argento. Itez facit.ī.de rebus du.l.pe.ac.

k Qō si qs.nota q̄ si in appellatiuo errek:nocet.ac.

l Putat.sed male putat:ut.ī.de supel.le.l.i.ac.

m Non deberi.qz vestē nō scripsit:nec supellectilez:qz de ea nō sensit: ut.ī.de re.du.l.in ambiguo.⁊.ī.de supel.le.l.labeo in fi.sed contra.ī.ti.i.l.librorū.§. quid tamen.sol.ut ibi.ac.

n Putet.idem si sciat:ut.d.l.ambiguo.⁊.d.l.labeo in fi.ac.

o Electrum.genus metalli.ac.

p Rerū no.q̄ rerū vocabula īmutabilia sunt:hominū mutabilia. ⁊c.ac.

q Vocabula.i.que habēt hoc ipso q̄ sunt res sine impositione hominis qualia sunt appellatiua:ut si ego legez equū:cum de mulo sentiam: licz hoc constet q̄ de mulo sentiam non valet:ut hic ⁊ modo dixi de veste.ī. de supel.leg.l. labeo in fi.nisi hoc actum erat ante inter testatorem ⁊ legatarium cuz dicam equū de mullo sentiam.nam ⁊ nutu posset legare:ut.ī.titu.ii.l.nutu.nisi cōsuetudo communis loci:sic uteretur eo nomine:ut.ī.de supel.le.l.labeo.§.nec mirum. ⁊.§.nec verum.ac.

r Hominū.i.posita ab hominibus ⁊c.vt.s̄.in prin.huius.l.⁊ facit.C. de muta.nominis.l.i.alij dicunt inspici hic frequētiam:nam cetere res frequenter in appellatiuis nominibus stant ⁊ raro imponitur proprium.econtra contingit in homine:quia vir stat in appellatiuo q̄n assumat proprium.⁊ ideo illa nō mutantur:hec sic.non ergo nocet si alio nomine vocem stichum in legādo.⁊ est ratio ꝑm Jo.qz ꝓbabilius dubitatur in tali nomine q̄ in appellatiuo:sic.ī. de triti.⁊ oleo leg.si quis vinū.sic ergo substantiua ⁊ appellatiua non mutant. Sed quid de adiectiuis:rñ.idem qō de propriis:cum sint accidētalia vt albus niger rufus:ut.s̄.de rei ven.l.si in rem.⁊ facit.s̄.si cer.peta.l.certum.⁊ ō aqua quoti.li.i.§.iij.⁊ facit.ī.ti.ij.l.librorū.§.qō tñ casius.⁊ de ac.⁊ ob.l. in oībus. ac.

s Si quis ab oībus.ad qō est.ī.ti.i.l.si pluribus here.in princi.⁊ hoc nisi vni sint assignate:ut.s̄.de here.insti.l.ex facto.

Si quis heredes. Distribuuum quisquis qō requirit duo verba:fm q̄ distribuit actum primi verbi ita distribuit actum secūdi verbi, hoc dicit. Barto.⁊ Bal.

Seruus electione. Electione facta semel variare non licet in vltimis voluntatibus. h.d.aler.de imo.⁊ paulus de castro.

c Seruo:qz testor legat mihi vnū de seruis suis quē elegerim.ac.

u ¶Possumus. Idest in vltimis volūtatibus nō possumus in electionibus variare.ad.

u ¶Possum⁹.ut ⁊.ī. de op.le.l.apud officiū ⁊ ar.s̄.de tribu.l.qō in heredē.§. eligere.⁊ hoc si tenuerit electio.ad qō plura sunt necessaria.ſ. qa de seruis testatoris. Itē tota familia exhibita. Itē qō hereditas erat adita ut.ī.ō op.le.l.ii. ⁊.iiii.⁊.l. optione.⁊ q̄ erā maior:ut.s̄. de mino.l.⁊ si fine.§. pōpo. als incipit ait prior.⁊ qz dixi eligo:non volo eligere:ut.ī.de v̄. ob.l. si quis stipulatus.⁊ q̄ sit sui iuris optās: ut.ī.c. l.iur.sed ar.ꝯ.ī.de ver. ob.l.cū q certarū.§. fina.ac.

Labeo ait. Nō cō mune est meū est q̄rum ad dispōnem mee pris. h.d.pau.de ca.⁊ alexā. de imola ⁊ Bar.

Seruus electione. Seruī electione legata semel duntaxat optare possumus. Labeo ait.cum certa res aut p sona legatur ita.qui meus erit cuz moriar heres dato illi: ⁊ communis sit:totum deberi. Trebatiū vo respondisse partem deberi cassius scripsit:qō ⁊ verius est. Cum fū dus communis legatus sit:⁊ non adiecta portione sed meum nominauerit:portionem deberi cōstat.

Iulianus.

Stichum qui meus erit quuz moriar heres meus dato. nā gis conditionem legato iniecisse q̄z demonstrare voluisse patrem fami.apparet:eo q̄ si demonstrandi causa hec oratio ponereturt : ita concepta esset stichum qui meus est:nō q meus erit. Sed conditio talis accipi debet quatenus meus erit. vt si totuz alienauerit legatum extinguatur:si partem:pro ea parte debeatur que testatoris mortis tempore fuerit.

Paulus.

Legatum seruo delatum: dominus potest repudiare.

Pomponi.

a Ait ⁊ male.

b Persona.ſ.serui.ac.

z Cōmunis.no.q̄ commune est meum dicere possum.sic.s̄.de seruitu.pre.l.in re cōi.⁊ facit.ī.de pecu.le.l.dñs.§.dñs.⁊ de ver.signi.l.pupillus.§.fi. Item facit.s̄.de condi.insti.l.ii.§.fi.⁊.ī.ō condi.⁊ demon. l.falsa.§.fi.ac.

Cum fundus. In dubio legando rem videt quis legare partem quam habet in re.b.d.Bar.

a Constat.etiā si post testamētum incipiat eē suus totus:ut.ī. de aur. ⁊ ar.lega.l.si ita.sed cur pars alterius non debet cum si totus esset alienus totus deberetur:si testator hoc sciret:ut insti.eo.§.si res aliena.quia dixit suū. Rñ.qz dixit suum:vnde ius quod in eo habet videtur legare: vt.ī.eo.l.si domus.§.fi.secus ergo si dixisset cornelianuz. Item facit.ī. de auro ⁊ argen.lega.l.quintus.§.ii.⁊.ī.ti.ii.l.qui concubinam.§.qui fundum.⁊.l.vxori.⁊.ī.de fun.instruc.l.fundus.sed ar.contra.ī. de no. oper.nun.l.stipulatio.§.fi.ac.

Stichum. Relatiuū quis vl qui iunctū verbo futuri tēporis facit conditionem:iunctū vo verbo pñtis tem poris demōstrationē indu cit. Et conditio que venit implēda in re de qua fit dispositio resoluitur in quatenus.b.d.pau.de ca.⁊ Jo.de imo.

b Qui meus.i.si meus erit vt statim probat.ac.

c Magis.cōparatiue nō electiue:nā vtrūqz continet.ſ.conditionem ⁊ demonstrationē:ut.ī.de auro ⁊ ar.le.l.scribit.§.fi.⁊ ad hoc.ī.de cōdi.⁊ demō.l.nominatim.§.fi.sed cōtra.s̄.ō here.insti.l.ii.in pn.vbi vba.ſ. hec ex partibus quas ascripsero:nō faciūt ꝯditionē.sed certe ⁊ ibi est conditio ad diuersitatem partium si fiat ascriptio:als quia totum testamentum periret non est conditio. Item argu.contra.s̄.de here.insti.l.talem .§.i.⁊.ī.de condit.⁊ demon.l.si in diem.§.fi. sed ibi ratio diuersitatis apparet.accursius.

d Demonstrandi causa.ſ.solūmodo.

e Qui meus est.vel stichum meū.nō aūt dixisset qui meus erit ⁊c. sic C.de cadu.tol.§.sinaūt ad deficientis.ibi.sed ut varietas ⁊c.

f Conditio talis.tacita.ac.

g Extinguat.hoc dic vt.ī.ti.ii.l.ri.§.si rē.⁊ de adimē.le.l.rē legatā. ⁊ facit.s̄.de condi.insti.l.ii.§.fi.⁊.s̄.l.prop.⁊.s̄.de le.iii.l. nuper in fi. ⁊.ī.de cōdi.⁊ de.l.filie.§.ticia.⁊.ī.e.l.si qs legauerit.⁊.ī.ti.ii.l. iur.§. seru.⁊ de adimen.le.l.cum seruus.⁊.l.legatuz.§.pater. sed ar.ꝯra.ī. de ver.ob.l.si decem.

b Legatum.potest.nō tñ dño adimi pōt:ut.ī.de adimē.le.l.lega.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tum ⁊ conco2dat huic. ff. eo. l. si fundu3. §. i. ⁊ de op. le. l. si pãphilo. ⁊ de suc. edic. l. i. §. p seruũ. sed 2tra. ff. ti. i. l. ticia. §. lucia. so. vt ibi. Itẽ cõtra. ff. de acqui. here. l. is q. §. fi. so. plus iuris h3 filius q̃ seruus.

Si ex toto. Si rei legate detrahatur legatu3 minuitur si adijciat legatum augetur. b. d. bar. ⁊ pau. de ca. ⁊ Jo. de imo.

a Alienasset. aio adimẽdi. qõ dic vt. ff. ti. ii. l. ri. §. si rẽ. ⁊ de adimẽ. le. l. re3 legatã. ⁊. ff. e. l. stichum in fi. l. ac.

b Dũtaxat. i. qõ testator nõ alienauit.

c Adiecisset: vt ⁊. ff. e. qõ i re3. §. ii. ⁊. ff. ti. i. l. eã fundu3. ⁊. l. peculiũ. ⁊ facit. ff. e. l. grege. ⁊. l. se. ⁊ isti. e. §. si igit. ⁊. ff. de aur. ⁊ ar. le. l. si statuam. ⁊. l. pediculis in pri ci. ⁊. ff. de adimẽ. leg. l. cum seruus. ⁊. ff. de cõtraben. emp. l. in modicis. ⁊ de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. cũ hic stat⁹. §. penitẽtiam. ⁊. ff. de fundo instruc. l. mãcipia. ⁊. ff. de cõditio. ⁊ demõ. l. filie. §. fina. ac.

Si ita. Alternatiua posita inter grauatos facit eos teneri insolidum vt duos reos vebẽdi: ⁊ per petitionez vel partis perceptionez factã ab vno nõ inducit diuisio. b. d. fin oẽs.

d Cuj vero velit. l. ẽt insolidum ut subijcit. et sic est contra. ff. de duo. re. sti. l. añpe. so. b. testator voluit eos teneri insolidum qõ patet: q2 alternando sepauit eos qõ potuit: ut. ff. eo. ti. l. eandem. ibi coniunctim ab oĩbus: ut. C. de cadu. tol. §. finaũt ad deficientis. ul' sol. vt ibi. ⁊ facit. ff. ti. ii. l. ille aut ille. ac.

e Ab alterutro. ergo etiã ab eodem quẽ iam exegerat pro parte. ⁊ sic est cõtra. C. de pac. l. si creditores. ⁊ de fideiuss. l. liberũ. ubi dicit q̃ ad eundem non potest redire. So. hẽas hic altero ⁊ nihil est contra. uel si habes alterutro: pone p altero. sic. ff. de lib. ⁊ posthu. l. si ita scrip. ibi utroq3 nato ⁊c. ⁊. ff. de pac. l. rescriptum. §. si pacto. vl' dic q̃ est hic fauor legati qõ victũ siue que rẽsio nõ ualet: q2 idem in alijs: ut. C. de fideiuss. l. reos. dic ergo q̃ hic vnũ trẽ pro pte exegerit. ⁊ sic ad eundẽ pro alia parte reditur: ⁊ sic in dicta. l. reo. Aut in contrarijs oẽs cõuenit: ⁊ ab uno uel quibusdaz exegit. uel dic ut in illa. l. si creditores no. Item contra. C. de v. signi. l. pe. Sed ibi in bonorato: hic in onerato.

Si ita legatum. Si in una parte alternatiue est vnum legatum: in alia vo parte sunt plura: illud qõ est vnum nõ recipit diuisionem propter plura. b. d. Aller. de imo.

f Lecticarios. qui sciebãt facere lecticas. ⁊ facit vim in hoc q̃ dicit. viii. q2 secus si singulariter eos nomino: ul' pro quolibet. r. q2 tunc plura legata: ⁊ esset secus q̃ h dicit. ⁊ sic potest loqui. ff. de uerb. ob. l. scire debemus. §. stipulationes. ac.

g Rũmos petere. ff. de act. emp. l. si sterilis. §. fi. cõtra. So. hic in vltima volũtate: q2 vnũ legatũ est ut subijcit vñ vitaldi nõ põt: ut. ff. ti. i. l. neminẽ. h. uel ibi quot annis viuit tot obligationes habitationũ ⁊ pensionum. hic vna obligatio que semel trñ cedit. ac.

h In alterutra. sic dicas alterutra. i. utraq3 ⁊ sic vnũ legatũ est sic. ff. ti. i. l. si illud. s3 tũc est cõtra. ff. ti. i. l. viii. §. i. ⁊. ff. de uer. ob. l. scire debemus. §. stipulationes. ⁊. ff. e. l. plane. §. fi. si vo dicas ꝓprie: q2 in q̃libet causa sit vnũ. i. uel in seruũ. uel in. r. erit cõtra. d. l. si illud. quare dic q̃ est vnum propter vnam prestationem: sed duo propter duas res nominatas in legando. ac.

i Legato. supple aut. r. prout legatarius voler. ac.

k Concedat. qõ cẽ nõ v3: vt. ff. de v. ob. l. ii. §. i. ⁊. l. in executõe. §. pro parte. ⁊. ff. de condi. inde. l. si nõ sortẽ. §. pe. ⁊. ff. ti. i. l. si quis duob⁹. ⁊ facit. ff. e. l. huius. §. fi. ⁊. ff. ti. i. l. cũ filius. §. varijs.

l Diuisa. s. pro singulis seruis lego. r. ac.

m Coniuncta. ut subijcit ⁊ certe ⁊c. ac.

n Certa pecunia. puta. ac.

o Debere. cũ effectu ut soluat: ⁊ no. variationẽ reprobant. sic. ff. de pcura. l. in causẽ. sed ar. cõtra. ff. de col. bo. l. nõnũq̃ in prin. sed ibi specialiter: ut ibi no. Itẽ facit. ad. §. ff. de acqui. here. l. cũ hereditatem. ff. de duo. reis. l. iii. §. fi. ⁊. ff. ti. i. l. si ticio aut seio. ⁊. l. si qñ. §. fi. ac.

Quod. Id in quo habemus spem postliminij potest legari. b. d. bar. ⁊ Jo. de imo. ⁊ aleran. de imo.

p Id consistere. i. valere legatũ. nã ⁊ in fami. her. iudicio uẽit: ut. ff. fami. herc. l. itẽ labeo in fi. ⁊. l. se. ⁊ in vẽditione ⁊ in stipulatione: vt. ff. de act. emp. l. fi. sed hoc si fuit nostra: al's secus si semp fuit hostiũ: ut. ff. de verbo. ob. l. liber homo in fi. Item facit. ff. de here. instit. l. illa. §. i. ⁊. ff. eo. l. seruus ab hostibus. ⁊. l. ab omnibus. §. etiam.

Vlianus. Jus optidis per filiũ solũ nõ põt explicari. b. d. aler. de imo.

q Julianus. optari posse. i. filius non põt optare: l3 optio alicuius rei sit ei relicta: ⁊ sic ẽ contra. ff. ẽ. ver. ob. l. fi. in pn. So. ibi inter vinos. vl' ibi mera voluntas h optio q̃ cũ deliberatione fit: vel ibi supple. q̃ ⁊ iussus sit necesse per istã. Vel ibi per suã prouisionem h3 electionẽ: q2 sic fuit stipulatus q̃ volam ⁊c. hic nõ. ac.

r Nec ante aditã. etiam cuj iussu. sunt enj plura necessaria vt possit optari: ut no. ff. eo. l. seruj. ac.

Quam filiofamilias. Qui capit cõmodum per mediã psonam alterius ex vltima volũtate põt onere fideicõmissi grauari. ⁊ si extraneo restituere grauatur tũc vt heres trebellianicã quartam deducet si ei per quẽ acquirit nõ videt grauatus ut heres nec quartã deducet: ⁊ fideicõmissario mortuo ante diem cedentem fideicõmissum remanet penes grauatum. b. d. bar.

s Cũ filiofamilias. ticius reliquit filio vel seruo seij hereditatẽ vel legatũ patri vel dño acquirendũ: põt rogari pater vel dñs vt restituat: ⁊ aut ipsi filio vel seruo ⁊ tũc tenet pf vel dñs ex sua voluntate. s. si manumiserit: sed extraneo tenet ad volũtatẽ fideicõmissarij detracta fal. quã nõ detrahit q̃si filio restituit: ⁊ est ratio q2 heres retinere cõsueuit. Vñ primo casu ex psona filij qui est heres retinet. In scõo non: q2 non pater sed filius est heres. Et q2 nõ vt heres restituit sed vt heredi nõ retinet. s3 si ante cmãcipationẽ decedit filio remanet patri: ex cuius volũtate pendebat fideicõ.

t Patris. al's patris vel dñi. al's patri vel dño. q. d. põt grauari pater vel dominus cũ cõmodũ ei querat l3 p obliquũ ut vsufructus: ut. C. cõia. dcle. l. i. §. ⁊ hec disponimus. ⁊. ff. titu. i. l. si alienus in prin. ⁊. ff. si qs omiss. cã tes. l. si seruũ. ⁊. ff. ad. l. fal. l. nẽsenius. §. huo. ⁊ ar. l. si a huo. ⁊ ad trcb. l. qdã ita. §. si huo. ac.

u Ex persona ipsorum. i. patris vel dñi. i. ex eorum voluntate.

x Capit vires. i. valet.

y Cũ ipsis. s. filio vel seruo ⁊c. sed si extraneo: tũc h3 necesse pf restituere velit nolit. Vel dic ex persona patris vel dñi. i. nõ filij vel serui: q2 ipsi sibi nõ debẽt: sed ipse pater vel dñs si fiant sui iuris qõ est verius. sed qñ o filio vel seruo restituit: cum si vna manu det alia queratur ei: ut. ẽt per momentum non stet apud filium vel seruũ: ut. ff. de acq. here. l. placet. rñ. fuit rogatus sub ꝺditione vel in diẽ restituere ante qnã conditionẽ uel diem emancipat uel manumittit: al's etiaz sm nouas leges: cum pater habeat vsufruc. nisi a testatore sit vetitũ: ut in auc. ut li. ma. ⁊ auie in pncipio nõ haberet locuz qõ hic dicit sm. R. Vel dic si pater sibi retinere nõ vult. nec filium emancipare: restituat filio res illas ⁊ detur curator illis bonis: ut. C. de bo. q̃ liberis. l. fina. §. finautez pater. in seruo hoc nõ dico. Item cogitur pater restituere si diss pat: vt. ff. ad trebellianum. l. imperator. vel dic pure rogatum teneri quãdo erit suiiuris: ut. ff. ad treb. l. vbi pure. inest ꝯ tacita conditio si fiat sui iuris. ac.

z Deniq3. nunc dicit qñ extraneo restituere rogatus est pater. ac.

a Ex trebelliano. al's ex trebelliano. al's extero. al's ex testamento. alias extraneo. Accursius.

b Falcidie. s. trebellianice.

c Qm̃ ex psona filij. ergo ut heres retinet. hoc aũt ea rõne cuenit qñ pater vl' dñs ex persona filioz vel seruorũ eadem ratiõe ⁊ mõ tenet: qua teneret filius vel seruus si manumissi essent. Sed si manumissi eẽnt extraneo tenerẽtur ex persona sua ⁊ quartã detraberẽt: ergo ⁊ dñs vel pf ex eoz psona tenent ⁊ detrahant. Itẽ si manumissi essent sibiipsis a seipsis legari nõ posset vel relinqui: ut. ff. e. l. quidem. nec ergo h ex psona coz tenebit relictum a pfe. ⁊ h, subijcit ipsi vo ⁊c. Item ad id quod dicit ex psona filij. quasi filius teneat est contra. ff. ti. i. l. si alienus. ibi nec seruus ⁊c. sol. ut ibi. ac.

d Nõ admissa. i. nõ retenta quarta habent tamen locum alia remedia trebel. ut. ff. ad trebel. l. i. §. si filio. ac.

e Non posset. idq3 pater nõ ex psona filij tenẽ filio sed ex sua a3o. ad quod est

.ſ. de cuic. l. ſi ei cui. ij. rñ. ⁊ ex ſua nō vt heres: q; ſic filiū faceret heredē vtilit reſtituēdo qō nō facit: q; ipſe filio directo ē hēs. ⁊ ad h. ſ. ad treb. l. mulier. §. fi. ac.

a Sed vt pſ. i. vt hō: q integra oīa ei reddit. ⁊ in hoc pōt grauari: ⁊ nihil detrahit: q; hoc cōſ[ue]uerāt facere heredes nō alij. aſſimulatur ergo magis legatario qui nil retinet: vt no. C. cōta dele. l. i. §. i. ſed videtur. contra. C. ad treb. l. iubemus. §. idēq; in retinenda. ſo. ibi pſ. fuit inſtitutus ⁊ ſuo filio rogat⁹ reſtituere. ſz ꝓ hoc q; eſt heres: rñ ꝺ dicatur filius eſt heres. ſed ob. s. de acq. here. l. placet. vbi pater vel dñs videt heres. ſed ibi nō dicit patrē heredē: ſed ei queri hēditatē. ſz ꝑ hoc q; filius ſit heres eſt. ſ. de ſo. l. q hominē. §. qdam. vel ſi dicas q; pater. dic q; pōt rogari vt heres: ⁊ tunc retinet quartā: ⁊ vt pater cōmodū ſentiens ⁊ tūc nō: ⁊ ſic hic fuit: ⁊ ſic non refert filio vel extraneo ſit rogatus. Prima placet. ⁊ caute tacet de ſeruo ab illo. §. deniq;. vſq; ad fi. aliter autē reſtituat s. diri. ac.

b Relictis. no. ad duo ſingularia dari adiectiuū plurale: vel verbū pluralis numeri. ſic. C. de repu. l. cōſenſu. §. hec niſi m fi. ⁊ ſ. ad. l. iul. ꝺ adul. l. ſi poſtulauerit. §. pe. ⁊ de capti. l. ii. ⁊. s. de lib. ⁊ poſtbu. l. gallus in pn. ⁊. s. vt le. no. ca. l. filio. ⁊ ad treb. l. i. §. ſi filio. ⁊ s. de offi. preſi. l. illicitas. §. ne tenuis. ⁊. s. de tu. ⁊ ra. diſ. l. i. ⁊. s. de diſtrac. pig. l. cū ſecundus. §. i. ac.

c Retēturū. idē ⁊ in ſingulari fideicōmiſ. ſic relicto poſt mortē heredis: vt. ſ. de cōdi. ⁊ demō. l. heres meus. ij. rñ. ſed in vtr̄ eſt hoc plus: q; etiā rogato herede ſi decedat fideicōmiſſarius filius vel alius nō tranſmittit añ reſt. vt. ſ. ad treb. l. apud. §. vtrū. ⁊. §. antiſtia. ⁊. l. poſtulante. ſicut nec hereditas nō adita: vt. C. de cad. tol. in nouiſſimo. nec bonoꝝ poſſeſſio: ut. ſ. de bo. poſ. l. iij. §. acquirere. ſed hic forte trāſmittit ius deliberandi: ut hereditas: ut. C. ꝺ iure delī. l. cū antiquor⁹. ſz ꝑm hoc āre dicit qñ fideicō ⁊c. cū ſemp ſit idē ius cuicūq; legeꝫ: rñ. ſub. marime: vel verius: q; ſecus ſi extraneo retento eodem caſu q; filius deceſſerit: non q; fideicōmiſſarius extraneus: ſed an heres rogati cogatur adire ⁊ reſtituere: rñ. ut no. C. eo. l. eam quam. ac.

d Patris. i. ex voluntate: ut in prin. huius legis no. ſecus ergo ſi eſſet relictū extraneo. tunc enim: q; ex pſona filij teneret: nō fideicōmiſſarij ex̄nei ſz decederet filius non periret legatū azo. Itē huic verbo eſt cōtra. ſ. ti. i. l. ſi idē fuus. ſo. ibi ſpāle in libertate vt nō pendeat ex voluntate dñi. ac.

e Recepit. ⁊ ſic ipſum ſi valeret oneraret. verum ſi deficiat ꝑm. l. de cad. tol. eius cōmodo cedit. R. ⁊ facit. ſ. de condi. ⁊ demō. l. ſi tibi. §. fi. ⁊. l. ſe. ⁊. C. de fideicōmiſ. l. quāuis.

Si mihi ⁊ tibi. Si legatarius ſuccedit collegatario poſt dīē legati cedentem pōt repudiare ex pſona defuncti: ⁊ totā rem legatā conſequi ex perſona ſua vel contra: ⁊ ſi ſemel eſt conſecutus ex perſona vnius totū: non pōt amplius petere ex perſona alterius. b. d. pa. de ca.

f Legata fuerit. inſolidū. vel dic ꝯiūctim. ⁊ ſic ptim iure ſuo. ptim iure accreſcendi. vel dic diſiūctī: ⁊ ſic inſolidū ſuo iure ꝑ aliū nō diminuto: ut. C. de cadu. tol. §. vbi añ. ⁊. §. ſi vo nō oēs ⁊c. ⁊ facit inſti. e. §. ſi duob⁹. ⁊. ſ. e. l. ſi plurib⁹.

g Cedente. qō eſt a morte teſtatoris quo ad tranſmiſſionē: ut. C. de cadu. tol. §. in nouiſſimo.

h Ex meo. partim iure meo: partim iure accreſcēdi ꝑm primū caſum. vel dic totum vno iure ꝑm alium caſum. ac.

i Ut tota. videt q; partē tñ altera repudiata: ut. ſ. ti. i. l. ſi ticio. ſo. ibi. ſz quid ꝺeſt hoc poſſe: rñ. ꝓpter onus impoſitū parti defecte qñ diſiunctim: ⁊ ſic inſolidum fiunt ambobus legatū: ut. C. de cadu. tol. §. ſinaſit ad deficiēs.

k Nō poſſe. nō ob. s. de ac. emp. l. non eſt nouum. cōtra: q; ibi non ſunt cauſe lucratiue ḥ ſic: ⁊ ideo ḥ ſufficit ſemel pcipi qō non eſt ibi: ut ar. ſ. de actio. ⁊ ob. l. omnes. ⁊ facit. ſ. de ſo. l. ſi duo. ⁊. s. de cuic. l. ſi ei. §. i. ⁊. ſ. e. l. duobus. ⁊. l. ſeruo meo. ſed an partem iure meo partem iure hereditario: rñ. ḥ innuit q; poſſim ibi vt tota mea ⁊c quaſi poſſim velle contra. ſed alij cōtra cauſa minuendarum litium: ut no. d. l. non eſt. Item ſi velit dimidiam ſuo iure petere ⁊ alterā repudiare: an poſſit. rñ. quando diſiuncti non: ut. ſ. ti. i. l. neminem. quando cumiūctim videtur q; ſic: vt. C. ꝺ cadu. tol. l. vbi autem. ⁊ ſic poteſt loqui. ſ. titu. i. l. ſi ticio ⁊ mihi. accur.

Si quis. In teſtamentis difficultas preſtationis ſubducitur ⁊ legatum firmum remanet. h. d. Bar.

l Badabus. noīa quorūdam locorū que ſunt diſtantia a roma ꝑ decē dietas.

m Angustias. i. breuitates. ſz ꝓtra. inſti. de ver. ob. §. loca. ⁊. s. de eo qō cer. lo. l. ii. §. ſi qs ita. ſol. ibi inter viuos. vel ſol. ut inferiora ꝓtraria. Itē cōtra inſti. eo. §. ſi. ⁊. C. de his qui. pe. no. l. i. vbi ipoſſibilitas viciat legatum. ſol. ibi impoſſibile ab initio fuit hic poſſibile. nam teſtator poterat tantū viuere: q; ſerui poterant romā ꝺuci. vel ⁊ hic remouet qō eſt impoſſibile. ſ. feſtinatio ſed nō tollitur legatum quaſi ſit vnum preceptum habens duo mēbra: ſic. s. de arbi. l. ecſius. §. idez ait. ⁊ no. angustiam temporis non nocere: ut. C. e. l. nō tñ ⁊. ſ. ꝺ iure fiſci. l. edicto §. itē. ⁊. s. ex qui. cauſis ma. l. necnon. ⁊ ſi quis cau. l. ii. §. qō añ diximus. ⁊. ſ. de dam. inſt. l. hoc amplius. §. i. ſed ar. cōtra. s. de conſtitu. pecu. l. item illa.

Regula. Seruus dicitur eſſe capax ſi capax eſt dñs. b. d. Bar. vel ſic. Qō poſſum tibi legare id ⁊ ſeruo tuo legare poſſum. vel ſic. Capacitas vel incapacitas ſerui cōſideratur ex pſona dñi. b. d. alex. de imo. ⁊

n Possumus. ſz fallit: q; aliqd ſeruo pōt legari qō non dño: vt ſi ſuo lego rē dñi: vel qō ei debeo valet: ḥ ſi domino nō valet: ut. ſ. ti. i. l. debitor. §. fi. ⁊ econtra aliquid dño qō non ſeruo: vt fruitur ad prediū dñi: vt. ſ. de fui. le. l. ⁊ ſi marime. ⁊ ſic nec id omne: nec id ſolum. ſed dicas id euenire mixta rōne perſone ⁊ rei. hic rōne perſone rñ quia ſit nō capax: ut. d. l. debitor in fi. ⁊ facit. s. de here. inſti. l. non minus. ⁊. l. ſeruū meum in principio. ⁊. C. de here. inſti. l. neq; per ſe. ac.

In legatis Sequens voluntas ſeruatur: niſi precedens ſit reuocatoria vltime. b. d. ꝑm omnes.

o In legatis. apponendo dīē vel cōditionē in legatis puris: ut. ſ. eo. l. talis. vel adimēdo in totum: ut. C. eo. l. datum. ſed ſi ponas legatū pure ademptum: ⁊ poſtea ſub conditiōe adimi quid adimitur. rñ. adimēdo ſub conditione denuo legare videt. ar. contra in auē. qui. mo. na. effi. le. §. quoniam. vbi faciendo repudium videor confiteri matrimoniū: ut. s. de acqui. here. l. illud. ac.

p Nouiſſima. facit. ſ. de adimē. le. l. tranſlatio in fi. ⁊ de ꝺi. ⁊ demō. l. qō traditū. ⁊. s. de reſta. tu. l. l. tutor datus. §. fi. ac.

q Interdū. nō valebit. niſi expreſſe prioris voluntatis dicat ſe penitere: vt. ſ. ti. ii. l. ſi qs in pn. te. ⁊. s. ti. i. l. diui. §. iz. ſz qd ſi in prima dixit q; nō liceret ſibi penitere. rñ. nihilomin⁹ pōt penitere ſi exprimat qualitatez illius prime voluntatis in ſcōa: ut. d. l. ſi qs. ac.

r Nam ⁊ eum. vere. s. prior ſcriptura magis ſpectat: q; ⁊ hoc eſt alibi: nā ⁊c. azo. ⁊ facit. ſ. pri. l. ſi ita.

s Presentia legata. ut ſi dixero que pure legauero tali die: dent.

t Postea quoq; ergo ⁊ ḥ nō tā posterior ſcriptura q; prior ſpectat: ut ſ. eo. l. talis in fi. nā tota vna ſcriptura videt: ut. s. ti. i. l. conficiunt. §. ſi ei ſeruo. ſed cōtra. ſ. ti. ii. l. vroni. §. i. ſed nō eſt ꝓta vt ibi ꝓz.

u Valeat. vel nō valeat azo. ⁊ facit. ſ. de ꝺi. ⁊ demō. l. in ꝺitiōe. ac.

Cum incertus. In legato generis is videt legatus q; poſtea legit tūc eſt ſolutus. b. d. Bar.

x Cum incertus. i. in genere. ⁊ dic qs eligat: ut no. s. fami. ber. l. heredes. §. ſi incerto.

y Tuo. ſ. legatarij.

z Voluntate. aliogn nō: ut. ſ. e. l. ſeruus legatus. §. i. ac.

a Liberatum. hoc ita ſi pleno iure ſticbus factus fuerit legatarij: ut. ſ. eo. l. ſi a ſubſtituto. §. i.

b Esset. ſticbus ergo legatus nō erat. ⁊ ꝑm hoc ſoluit aliud ꝑ debuit: vt ⁊. ſ. ꝑ ſol. l. i. ⁊ inſti. qui. mo. tol. ob. in prin. ſed eſt contra. ſ. titu. i. l. meuius. §. duobus. ubi hominis. n. ⁊c. ſed dices continet ſingulos quo ad ſolutionē nō quo ad obligationē ut ſinguli videant legati vel ſint in obligatione. nec ob. s. de condi. inde. l. cum is. §. fi. ut ibi no. ac.

b Esset. ſ. tñ in ſpecie. ac.

Vna. Sine ademptio precedat ſiue ſequatur in eodem teſtamento legatum perimit ipſo iure: ⁊ qō minimū eſt debet. b. d. bar.

e Ascriptum. ſ. teſtamento.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Quide ri legatum. ut. ſ. eo. l. ſi mihi. §. fi. ibi expreſſe prioris voluntatis ſe penituiſſe dicat: ut ibi no. ꝛ facit. ſ. de ꝯdi. inſtitu. l. inſtitutio.

b Ademptum. eodem teſtamento: ut ſtatim dicet. ac.

c Ipſo iure. quaſi nec datum aliogn ſi poſt pfectū teſtm in alia voluntate ſit qui dē ſolēni: ut teſtō alio ipo iure admittit. ſi ñ ſolēni ut cod. illis tūc per exceptionem: ut. ſ. de bis que in teſta. delen. l. i. §. ſed hoc ita. ꝛ. §. ſed ſi conſulto. ꝛ. l. prie. §. ſed nonnullos. azo. Item et hoc qñ expreſſe. nā ſi tacite tunc per excep. voli; vt. ff. de adimen. le. l. xij. §. fi. ꝛ. l. ex parte. §. fi. ac.

d Eriguum. nō erigu um eē pſtādū. ſic. ff. ti. iſ. l. p cōcubinā. §. i. ꝛ. l. nō mis. ꝛ. ff. e. l. apud. §. ſeio. ꝛ de reg. iur. ſemper I obſcuris. ꝛ de ẏ. ob. l. ſi ita. ſz ar. ff. de re. du. l. ſi fuerit. ſed ibi eſt ambiguitas in perſonis: vbi vtrunq; videt ademptuz hic in rebus. Item ar. contra. ff. de auro ꝛ arg. le. l. q lancem. Sol. ibi. ꝛ. l. ricia. §. ſcia. ar. contra. So. ibi. Item ar. cōtra. ff. pro emp. l. emptor. fundi. So. ibi. Item ar. cōtra. ff. de au. ꝛ ar. le. l. ſcribit §. itez. So. ibi. Item ar. cō tra. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. l. idest q ipſi. So. ibi in libertate accipitur qō ē vtilius u ſeruo. ac.

Qui quartam Voluntas teſtatoris pbata ꝑualet ſcriptura in augmēto ꝛ diminutione legati. bart.

e Debebunt. ut ꝛ. ſ. ō heredi. inſti. l. quotiēs. §. ſed ſi maiorē. ac.

f Valebit legatum. in minus ut ibi innuit: ſz et ſi plus. ꝛ ar. ſ. l. pri. i fi. ꝛ. ff. de ẏ. ob. l. i. §. ſi ſtipulanti. ſed ar. ꝛtra. ſ. de heredi. inſti. l. quotiēs. §. ſed ſi non in corpore. ubi valet in eo q plus voluit. Solu. ibi ꝓbabat de volūtate p ẏba: ſz nō ēent ſcripta. ō ſteterat in finib⁹ volūtatis. ul' dic: ō valebit in eo qō eſt plus: et ſic ꝓcordat: ꝛ facit. ſ. de ar. l. dic. §. ſi plēs. ꝛ. C. pl⁹ uale. qō agi. l. i.

Si quis. Noſa collectiua ſeu appellatiua relata ad plures ꝓiūctiōez ẏbalem inducunt: ꝛ inter eos eſt ius acreſcendi. b. d. bar.

g Sētiret. qō ē ſi de ea fecit mētionē alicui i teſtō: ut. ff. e. l. q filiabus.

h Si duobus. Qui non eſt ſed eē ſperaē facit partē. b. d. Bar.

b Deberi. imo ꝓiucto dz dari: ut. C. ō cadu. tollen. §. i pīmo. ꝛ. §. pro ſcō. So. fm. R. ō non erat in rerum nā ſed ſperabaē ut ꝛ. ff. e. l. §. fi. ibi non ſperabatur puta mortuus: vñ hic hz partem. ſ. interim. uel hz Jo. hic loquitur in cām caduci: ꝛ q dicit non fuerit. ſ. tpe mortis teſtatoris: ſz tpe teſtamenti ſic. ꝛ fm hoc corrigitur per illū. §. pſcō. at in pro non ſcripto etiam olim coniuncto debebatur ut. ſ. de here. inſti. l. quo loco. §. fi. ꝛ dicto. §. in primo. Item no. facit partē etiā q nō admittit ad partē. ſic. ff. co. l. plane. §. ſi ꝓiuncti. ꝛ. l. huius. §. ſi ticio. ac.

Heres Heres tenetur ad totum onus iniūctuz ſibi ꝛ ei qui a teſtatore grauari potuit. b. d. bar.

i Dānatus. ut ticium bē dē ꝛ regē anglie dāno. r. ſeio pſtare. ac.

k Totū dz. ſic. ſ. ti. i. l. qdā in fi. ꝛ. ff. ad treb. l. ſi aliena res. in fi. ꝛ. ff. e. l. quidam. §. quotiens. ꝛ. ſ. de pac. l. tale in fi. ꝛ. ff. de ẏ. ob. l. cū q. §. i. ꝛ. ff. titu. i. l. mortuo. §. fi. ſed ꝯ. ff. ti. i. l. celſus. §. pe. vbi nihil debeē. So. ibi repudiātē tm dānauit: ō vtrūq; ul' ibi vn⁹ ſol⁹ erat ꝛ ille omiſit. ac.

l Qui adiſſet. ut pote ꝓiūcti re ꝛ ẏbis. erāt enim ꝛ alij diſiūcti: ut. ſ. vbi dixit & heredib⁹ qō facit. C. de cadu. tol. §. ſi ẏo qdam. ac.

Si ticio Qui non eſt in rerum nā nec eē ſperaē nō facit partē: ſz totuz debetur ꝓiūcto re tm: uel re ꝛ ẏbis: uel verbis tm. b. d. Et hz tres partes. Primo loquitur in coniunctis re tm. Scō in ꝓiūctis re ꝛ ẏbis. Tertio in coniunctis ẏbis tm. partes patēt. b. d. bar.

m Si ticio. ſ. pīmo ꝛ poſthumo poſtea: ꝛ ſic ſūt re tm ꝓiuncti: ſed in ſeqn ti re ꝛ ẏbis: in tertio ẏbis tm. ꝛ ſic ſunt tres caſus.

n Dari. ſ. tacite. re ꝛ verbis eos coniungendo. ac.

o Expreſſiſſet. ut haberent viriles: ꝛ a ꝓiūctim ẏbis tm. ꝛ ſic datur ei ius acreſcendi: ut. ſ. debere. inſti. l. ſiquis hēdes. ꝛ. ſ. de vſufruc. accreſcen. l. i. ij. tm. ꝛ. l. pe. q ſunt ꝓtra. ibi nullo modo erāt ꝓiūcti: gnīmo in. l. pe. a diuerſis erat ſingulis legatuz: ꝛ ſic ēt ſolutū. ff. ti. i. l. ꝛ pculo. Item nō qn ñ facē ptē q ñ admittit ad ptē vt no. ff. e. l. bmōi. §. ſi ticio

p Nō nato. i. qñ incēmutabiliter ſciet eſt nō naſci. ſic. ff. ō ẏ. ob. l. q eqd. §. fi. ꝛ facē. ff. de re. du. l. vtruz in prin. ꝛ. ff. ti. ij. l. re cōiuncti. ac.

Si filiabus Appellatione filiarum cōnectur poſthuma ſi de ea teſtatorem aliquo indicio appareat ſenſiſſe. b. d. Bar.

q Fecit. nō aſs: ut ꝛ. ſ. e. l. q q̄rtā. §. fi. ſz ꝓtra iſti. q da. m. poſ. §. fi. ꝛ. ſ. tutela teſtamentaria. l. ſiqs filiabus. So. ō legatū affectionis: ibi tutoz rōne filiationis dar. ꝛ facit. ff. de ẏ. ſi. l. nomen filiarum.

Si quis ita. Diſtributiuum ſiquis actū pīmū ẏbi attribuit pluribus inſolidum: ꝛ eos inſolidum ad emolumentū vocat. b. d. Bar.

r Legaſſe. hoc facē charitas vt. ff. co. l. ſi fuus plurium. §. fi. aſs ſecus: ut. ff. ti. i. l. ſiqs ticio. §. fi. ul'. hic diſtributiua ſūt ẏba ibi alia. Item nō oēs comprehēdi. ſic. ff. de re. du. l. utrū ij. tm. ꝛ ar. C. ō fideic. lib. l. cū inter. in fi. ſed contra. ſ. de li. ꝛ poſthu. l. ij. So. ibi exheredato odioſa nullū comprehēdit. Item facit. ſ. de here. inſti. l. clemēs. ꝛ ō peti. hē. l. illō i fi. ac.

Si iuni Qui repudiat hereditatem cōſeqē plegatū totū b. d. Bar. vel dic. Pro parte cui' facti ē plegatū: ſi adijt hereditatem. partez rei legate hz iure hereditario: ꝛ aliā ptem conſequit iure plegati. ſi ẏo repudiat hereditatem totum ꝓſequit a coherede tanq̄ qlibet legatarius. b. d. cū. l. ſe. aler. de iuno.

s Legatū. i. plegatū.

t Manifeſtum. ut. C. fami. her. l. ſiqua. ꝛ. ſ. fami. her. l. ſi tale. ꝛ continua. l. ſe. ac.

u Et quidem totum legatū. cū enim repudiat hereditatē pars quaz inre hereditario habebat i legato accreſcit coheredibus cum certa parte hereditatis ſed cum ſuo onere. ꝛ ſic totum hz iure legati ut hic. ꝛ. ff. ō bis q. ut indi. l. cum q §. pro parte. ꝛ. ff. e. l. queſituz. §. duob⁹. ſed ſ. ff. ti. i. l. miles. §. i. ibi pro parte coheredis tm hz. So. ō in ſuo pp verbum abſtinendi qō eſt. ſ. l. pri. in fi. ibi in extraneo. uel aliud in eius herede ut ibi: ar. C. de cuic. l. fi. uel dic ut ibi. Item contra. ff. de doli excep. l. apud. §. ſi ex vncia. ij. tm. So. ibi. Item ar. contra. ff. ad treb. l. ſi patroni. §. qd ergo. Item facit. ff. co. l. filio. ꝛ. l. nā nec. ꝛ. l. qd ergo. i. tm. ſed cōtra. ff. eo. l. ſed aſs. ꝛ. l. qd ergo. §. i. ſed ibi apparet teſtatorem voluiſſe cōtra q̄ pōt eē ſolutio omnium. ac.

r A ſemetipſo. ut ꝛ. ff. e. l. legatū. §. i. ſed nōne ſeruus heres inſtitutus hz libertatē a ſeipſo. ſed dic vt. ſ. de here. inſti. l. ſed ſi in cōditione. §. fi. ac.

Legata. Verbum hocamplius inducit repetitionem p quā legata ꝓceden tia inualida confirmant: ſecus i additione que fit ad dilationē concedendā heredi. b. d. Bar. Primo logē qñ repetitio facta eſt in primo gradu. Secūdo qñ dilatio ſolutiōis eſt ꝓceſſa. Tertio qñ repetitio eſt facta in ſcō gradu. Secunda ibi ꝛ diuerſum. tertia ibi. idem in eodem. b. d. bar.

y Legata. teſtator in teſtō minus ſolēni reliqt legatū fūdi ticio: ꝛ ſic inutiliter. vel fundus erat ticij: ꝛ ſic nō valet legatū poſtea fecit codicillos: ꝛ eidem ticio ſic legauit: ticio hoc amplius lego. c. certe per hoc q dicit: hoc amplius. videtur legare iterum ꝛ fundum. ꝛ ſicō firmauit ſi tpe codicillorum fundus inuenitur alienus. ſcō dicit eſſe ſec⁹ in hoc caſu. teſtator inutiliter legauit fundum ticio pure: ꝛ poſtea eadem ſcriptura vel alia dixit: que legata pure reliqui: volo deberi poſt annum. nam nō intelligitur cōfirmare ſed tm prorogare ſolutionem. tertio addūt caſum ſimilem primo ſi teſtator inſtituto filio ſuo impubere reliquit legatuz fundi inutiliter ꝛ deducit ſubſtitutū. ſ. ſi heres nō eſſet. ꝛ poſt ab eodem ſubſtituto reliquit bis verbis hoc amplius ticio lego. c. videtur repetere legatum fundi ꝛ confirmare.

z Inutiliter. pp defectum ſolēnitatis. vl qz p inepta ẏba: ſecus ſi pp perſonam

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

legatarij: qz nō capar: uel rei qz legari nō possit. ut ff. e. l. apud. §. fi. ⁊ facit. ff. e. l. si quis a filio i pn. ⁊. l. seruo alieno. §. pe. ⁊. ff. ti. ij. l. si pure. ⁊. l. si sic. §. pe. ⁊ ar. .s. de testa. mil. l. tribun⁹. §. fi. a Dat o. s. decē. ac. b Quas pecunias. qz plura legata reliqt: ⁊ in vno decē: ⁊ in altero altera decē: ⁊ sic de singulis quorū legatorū q̄dā utilia q̄dā inutilia. c Jdē. impuberibus. ex heredato ꝓm. R. ⁊ ꝓm hoc dic idem qō in ꝓmo casu. s. vt non valeat repetitio uel verius in stitutio: ⁊ sic idem qō in primo casu. l. ⁊ dic inutiliter eodem modo quo. ⁊. s. non ut. R. qz sic exheredatus: nō dico institutum quia alꝫ nō pōt relinq̄ ēt a substituto: ut. C. e. l. cum quidaz. ⁊ ff. ad. l. fal. l. q fūdū. §. q filios tibi nec ꝓtariuz ⁊c. ⁊. ff. ti. ij. l. fina. i. rñ. ⁊. ff. e. l. plane. i. rñ.

d Et decesserit. ⁊ pro ut: naz vtroq; casu admittitur substitutus. s. siue non sit hꝰ siue sit: ⁊ decedat impubes ⁊ tenet repetitio qñ inutiliꝫ prius data fuerunt: alꝫ si valeꝫ nō tz repetitio eo casu quo cēt hꝰ impubes: tz debebit substitutus tunc ut hꝰ impuberis. non aūt ex repetitione: ut. ff. e. l. si fundum. §. si pater. ⁊. l. seruo alieno. §. sed si pī. ⁊ facit. ff. ti. ij. l. ij. ⁊. ff. eo. l. si fundū. §. fi. ⁊. l. sc. ac.

e In legato Si partes nō adijciuntur in legato itelligun tur eque. b. d. Bart.

e In legato. eque seruant. ēt si vni sepius: ut. C. e. l. cum qō. §. fi. Jtez hoc nisi aliō appeat ex voluntate testatoris expressa uel tacita ut h. ⁊. s. ō hꝰ. isti. l. quotiēs. §. hꝰdes. ⁊. l. tuci⁹. ⁊. l. itērdū. ⁊. ff. ad trebl. l. quotz.

Si duos seruos. Si legat incertum de certis legatarij ē electio. Bar.

f Vnū ex his. nō noiando ꝓ pō noīe: qz tūc hꝰ eligeret ut. ff. e. l. siqs a filio. §. siqs plures. ⁊. l. apō. §. scio. q̄ sūt ꝓtra.

g Legatarij. a principio etiaz fm. R. hoc herede differēte eligere: ut. ff. e. l. hmōi. §. sicui. sed ibi in genere ⁊ nō erat aliquis suus in familia. qō dic vt. ff. e. l. legato generaliter. Jtē in futute legata quis eligat locū. dic ut. s. de ser. vr. pre. l. si via. Jtē ꝓtra. ff. e. l. q res. §. sed si stichus. tz ibi alternatiue: ꝺ vnū de seruis suis cū duos trōs hēret. Item aliō in venditione: ut. s. de ac. emp. l. pe. §. fi. ꝓtra. So. ꝺ testator necessarium legatario videtur ei legare. sed certe ⁊ emptor: sed dic fauore vltime volūtatis. ac.

h Pertinēt. ēt mora nō intercedēte: ut. s. de vsur. l. eqs. trñ. qnimo ⁊ vi uo testatore: ut insti. eo. §. si gref. ⁊. s. e. l. si ex toto. in ꝓn. ⁊ facit. ff. l. pri. ac.

Si gregem Vniuersitate legata quod supest tempore mortis debeꝫ tz muta ta fuerit uel ad vnuz peruenerit. b. d. bar.

i Gregem. ut ⁊. ff. de usuca. l. rerū mixtura. §. fi.. ⁊. s. de iudi. l. ꝓpon ebak. ⁊ facit. ff. ti. i. l. peculium. ⁊. s. l. pri.

k Posse. s. q. mo. vsufru. amit. l. fi. q̄ est contra. So. ibi in legato vsufru. ꝺ ꝓprietatis. ille facilli⁹ extinguit ut i domo cōbusta. ut. ff. pri. ⁊ isti. ō vsufru. §. fi.

l Decisset eē. imo nō decst: ut. s. qō cumul. vni. l. sicut. §. fi. Sol. noie durat ex ibi. nō re ut hic. uel ibi duo sūt vniuersitas ⁊ res eius. vñ tz ad vnū redeat remanet in vno ꝓpter res: hic aūt solus numerus.

m Posse vendicari. forte qz area est insule pars: ⁊ qdē maria: ut. ff. ō so. l. q res. §. areā. Jtē ꝓtra. ff. e. l. si ita legatū. §. fi. sed alius casus est. ac.

Si quis Legatarij⁹ ptis bonoꝝ nō petit fructꝰ nisi a tpe more. Hoc verum nisi voluntate testatoris expresse uel pūptiue aliō appeat ut i gl. bar.

n Modic fit. i. ꝓuctū ē fieri. ⁊ sic nota ptē bonoꝝ posse legari: ut ⁊. ff. ad trebl. l. mulier. §. fi. ⁊. ff. eo. l. non amplius. §. fi. ⁊. ff. ti. i. l. siquis seruum. §. fi. ⁊ se. ⁊ .s. de vulg. sub. l. cū ex filio. ac.

o Restituit. ut ⁊. s. de vsur. l. paulus. ⁊. ff. de ali. leg. l. cū vnus. §. vbis. ⁊ ad trebl. l. fideicōmissariā. §. quoties. hoc aūt ꝑm Jo. si nō psumat testatorē contra tū voluisse ex legatarij affectōe: uel vbox cōceptione: ut. s. ō vsur. l. fideicōmissi. §. nōnūq̄. ⁊. §. cū pollidius. ⁊ eodē mō rñdēdū est ad. l. ff. ad trebl. l. balista. et de do. pre. l. cū quis vxor. in fi. ⁊. ff. ti. i. l. si ita relictū. §. pegasius. ac.

p Quod Nō futurū est legari pōt. h. d. bar. ⁊ bal. ⁊ pau. de ca. Quō nō fit. sed ꝑcrat ꝓ hoc qz dicit adhuc: est conditionale talc legatuz: vt. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. cōditionis. ac.

q Constitut. ut insti. e. §. ea quoq;. ⁊. ff. ti. ij. l. ēt. ⁊. ff. de condi. ⁊ demōstra. l. i. meus dato ᵃdiuersuz est in illa scriptura quas pecunias ᵇlegaui: quibꝰ dies appositus non est annua bina trina die: heres meus dare damnas esto. Nō enim hoc egisse testatorem vt confirmaret que inutilia sunt sed vt diem vtilibus prorogaret. Jdē in eodē loco ⁊ in substituto ipuberibꝰ scripsit: vt si fuerit ab impubere inutiliter legatuz: substitutus hoc debeat: si hoc amplius legatum ab eo sit relictū aliqd nec il le patri heres extiterit ⁊ ipubes decesserit. In legato pluribus relicto si ptes adiecte nō sūt eque fuāt. Domponius. Qui duos suos hēret: ⁊ vnuz ex hisᶠ legasset: vt non intelligeretur quē legasset: legatarijˢ ē electio. Xpianus. Grege legato: ⁊ que postea accedūt ad legatariū pertinētᵇ. Domponius. Si grege legato aliqua pecora vtuo testatore mortua eēnt i eoꝝq; locū aliq̄ essent substituta: eū dem gregē videri. ⁊ si diminutū ex eo grege pecꝰ esset vel vnus bos superesset: eū vendicari posseᵏ q̄uis grex defisseˡ eē. Quē admodū ī sula legata si combusta eēt arca posset: vēdicari. Paulus. Si qs bonoꝝ partez legauerit: vt hodieⁿ fit: sine fructibꝰ restituiᵒ: nisi mora intercesserit heredis. Quod i rex natura Dom. adhuc nō sitᵖ legari posse: ve luti qcquid illa ancilla pepisset. constitit. vt ita ex vno qō in fūdo meo nascatuz ē vel fetꝰ tūi dato. Si vsufructū habeā: cūq; legaueri: nisi postea ꝓprietatē eiꝰ nactꝰ fiz: iuri leᵍ legatuz ē. Si qs post testm̄ factū: fūdo ticiāo legato ptē aliq̄ adiecerit: quā fūdo ticiano ōstinaret: id qō adiectū est exigi a legatarioʳ pōt. Et silis ē cā alluniōis: ⁊ maxie si ex alio agro q fuit eiꝰ cū testm̄ faceret: eā ptem adiecit. Si post testm̄ factū ex fūdo ticiāo aliqd ōtraxerit ⁊ alij fundo adiecit: videduz ē: vtrū ne eā quoq; ptē legatarius petiturus sit an hoc minus: q̄si fundi ticiani eē desierit: cū nostra destinatiōe fundoꝝ noia ⁊ domusᵗ non natura cōstituerent. Et magis ē vt qō alij destinatū ē id adēptū esse videat. Et si naquē legauēo ⁊ spāliter eāᵛ ascripsero: cāq; ꝑ ptes totā refecero: cariaˣ eadē manēte ʸ nihil minꝰ recte a legatario vēdicareᶻ. Filioᵃ hꝰde etiā pu- Pau. re pī legari pōtᵇ. nec interest an die cedēteᶜ legati i pris ptāte sitᵈ. Igitur ⁊ si iussuᵉ pris adita sit hēditas: imputabiturᶠ ei in falcidiam. vsui. §. i. Item nota qꝺ detractio est ademptionis loco. ff. ti. ij. l. pūltis. per totum. ⁊. l. item. §. fi. ac.

Etiā Eadē ē nauis q̄ destruit ⁊ reficit eadē carina manēte. bar.

u Eā. si eni simplr nauē legasset secus eēt: ut. ff. e. l. si domos. in prin. in fūdo secꝰ ⁊ est rō ut nō. s. de iu. do. cum post. §. gener. ac.

x Adscripto. in testō. ac. y Carina. i. vētrem. io. z Manēte. aliogn distīguo quo alio dissoluit: ut. ff. ō. v. ob. l. iter stipulātē. §. ⁊ nauis. ⁊ de so. l. q res. §. areā. ⁊. s. qui. mo. vsuf. amit. l. qd tñ. §. si nauis.

A filio A filio hērede pōt legari patri: sed si aduerit iussu patris nō videtur legatum. b. d. bar.

a A filio. filiūfa. instituit: eius patri pure legaui pstanduz a filio: valet legatū: nec curo tpe mortis mee erat sui iuris uel non. uerum refert vtrum tpe quo adijt ē sui iuris ut ⁊ tunc valeat: uel non ē sui iurz: ⁊ sic iussu meo adit ⁊ non valet legatum: ⁊ sic remanet in hereditate: ⁊ submouet falcidiā alioꝝ legatoꝝ. ⁊ sic nō qꝺ in. v. igitur ⁊ si pris ⁊c. incipit log qñ ñ valet: ⁊ sic iure veteri ꝓt loqui. vez iure nouo pōt log i adūtcio peculio. ⁊ sic ē ta plana. ⁊ qꝺ in fine dic: imputabit i falcidiā. i. deducit falcidia de hoc ut ō alijs. b Pōt. ut ff. ⁊. ff. e. l. q̄situ i pn. ⁊ isti. e. §. ex ꝓtario hērede. tz nō ne ecōtra. s. filio a pre istituto. ⁊ q̄re ibi rōnē: ut insti. eo. §. an seruo.

c Cedēte. i. cū morīē testator. ut. C. de cadu. tol. §. cum igitur. ac.

d Patris sit. subaudi uel non sit: qz vtrobiqz tenet legatum. illud tñ interest sit in patris ptāte: necne: cum eius iussu adit hereditas: qz altero casu tenetur legatum. s. cum non sit in ptāte altero non: ut. ff. q̄ñ di. le. ce. l. legato. in fi. ⁊ insti. d. §. ⁊ ad hūc subauditū casum. s. q̄ñ non tenet quia est in potestate: ut. ff. dicit. infert. igit ⁊c. vsqz in fi.

e Jussu. ꝓ hoc ꝓz qꝺ nō loqtur in castrēsi uel q̄si: ut. ff. ō castrē. pec. l. v. ⁊ per id qō legtur patrē retinere falcidiam.

f Imputabit ei in falcidiā: ut eam submoueat: nō ut eā inducat: ut ⁊. ff. ad. l. fal. l. si a fuo. ⁊. l. si ex asse. in fi. sed videtur legata seu prelegata in fal. seu in q̄rtam non iputari: tz lucro hꝰdis cedere: ut. ff. ad. l. fal. l. id aūt ⁊. l. in q̄rtam. ⁊. l. in rōne la. ij. §. pe. q̄ sunt ꝓtra. sed illud qñ valet: hic qñ non valet. hoc casu quo hic dicit: ut. d. l. et asse. in fi. Alij dicunt hanc lo qui ꝑm ura noua in aduenticio peculio. dicūt imputari i fal. i. cōtribuī se cum in fal. ut eā detrahat filius de hoc legato ut de ceteris qō ñ placet. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Non amplius. Illud videtur quis habeꝫ qꝫ remanet ꝺducto ere alieno.b.d.Bar.

a ¶ Non amplius. alicui legata est domꝰ: si.r.det heredi deductis.r. residuum domus ꝺf eẽin legato ꝛ non tota domꝰ: ꝛ hoc si ꝙramꝰ ve eo onerãdo:ut.j.ti.i.l.impator ꝛ.j.c.l.ciuitatibꝰ.§.fi.ꝛ.j.ad.l.fal.l. ſz ſi ñ ſernus.§. q ſi alienus. ſed quo ad alios legatarios tota domus intelligitur eſſe in legato: vt.j.ad.l. fal.l. ad veterani.§.i. q̃ eſt contra.nã illꝺ datũ lucrifacit hꝰ.ꝛ ſic ceteris ñ prodeſt ut in.c.ti.l. in q̃rtam i fi.ꝛ fa.j.de.ꝟ.ſig. .l.ſubſignatũ.§.bona.ꝛ .ſ.ſo.ma.l.fructus.

¶ Si certuꝫ corpus

Spẽs legata perit periculo legatarij.b.d.bar.

b ¶ Corpus.qꝺ incertuꝫ enim eſt perit non pꝺt ꝙr .j.ad.l.falci.l.i rõne.ij. .§.incerte.ac.

c ¶ legatarij. ℞ aũt preſumit q̃ ceſſet dolus vel culpa:ut.j.tutu.i.l.cũ ita .§.ſpẽs.ꝛ fa.j.c.l.cũ res .§.uẽ ſi res.ꝛ.l. cur. ſernus.Sz ꝯ.j.c.l.ſi ſu⁹legatus.§. q qnq;.ꝛ.§.ſi ſeru⁹.ſz in vtroq; fuit heres in culpa. Item nõ q̃ dãnum patit q̃ perdit lucrũ ſic.j.ne qꝺ i lo.pu.l. ij.§.merito.ſz arg. cõtra .j.ꝺ vã.iſſc.l.pcul.ac.

¶ Cum bonorum.

Legatario ptis bonoruꝫ pꝺt hꝰ ſoluere eſtimatõnẽ:uel ptes rerũ uel rẽ p ut ſibi placebit:ꝛ iudici videbitur hoc expedire. b.d. Et primo ponit qꝺ ꝛ opinio iuriſconſultorũ. Scꝺo determinatio auctoris legis.ſcꝺa ibi. ſed oportet. Barto.

d ¶ Legata. qꝺ fieri pꝺt ut.ſ.co.l.ſigs bonoruꝫ.

e ¶ Rerũ ptes. ñ q̃ ꝙpellat adir ex treb. ut .j.ad treb.l.mulier.§.fi. Jo.

f ¶ Eſtimationeꝫ. ſecus ergo ſi ꝺ trebel.locuꝫ haberet.nã tunc ipſarũ rerum fieret inſtitutio ſm Jo.ut inſti. ꝺe fideicõ.hꝳ. §.ſiquis.ꝛ.j.ad.l.fal.l.linea.in fi.ſed nõne ꝙ pte vterq; ſentit onera:ut inſti. ꝺe fideicõ.here.§.poſt qꝺ ſena.con. Rñ.non imo hꝰ tñ.ꝛ pſtatur legatario pars eoꝝ que ſupſunt ꝺeducto ere alieno:ꝛ ita eſt intelligendum: ſz alr in aliqua ſui parte ĩnuat:qꝺ eſt.j.ti.i.l.ſiquis fuũ.§.fi.ꝛ.l.ſe. azo. ꝛ pro hoc q̃ hꝰ tñ.ſ.ꝺe iure ꝺo.l.mulier. Item q̃ꝺ ꝺat eſtimatio ꝛ aliud pro alio ſoluitur inuito legatario? Rñ.bonoꝝ ꝺf in genere non reruꝫ ſingularũ:qꝛ tũc ſecus:ut.j.ꝺe.ꝟ.ſig.l.bonorũ.ꝛ.ſ.ꝺe vſufru.l. quotiens .§.fi.ꝛ facit q̃ eſtimatio pꝺt pſtari.j.ꝺe au.et ar.le.l.i.in fi.et.l.cũ certũ ꝛ.l.ticia.§.i.ꝛ.j.ti.i.l.cum filius in pn.ꝛ.l.mortuo.§.i.ꝛ.C.cõi ꝺi.l.i.ꝛ .j.ꝺe vſufruc.le.l.generaliter.§.pe.ꝛ.l.fundi.ꝛ ꝙtinua.l.ſe.ac.

g ¶ Qꝺteſt.i. ꝺz ſi vtriq; expediat.ut.j.ꝺe alimẽ.lega.l.ſolent.

b ¶ Partẽ.ſ.legitimã:tertiã ul q̃rtã.ꝛ eſt ℞ ar.q̃ in vnã re poſſit retrahi fal.ſic.j.ad.l.fal.l.ſi ex pluribus.ꝛ.C.fami.ber.l. filium. ꝛ.C. qñ ꝛ q.q̃r.pars.ꝺe.l.ij.circa pn.ꝛ.ſ.fami.ber.l.plane.ſz nos contra: vt .C.ad.l.fal.§.ij.ꝛ ar.j.ꝺe pecu.le.l. ſi peculium.§.i.ac.

i ¶ Eſtimauerit.qui conſiderat q̃ vtriq; expedit. ſic.j.ꝺ ſo.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.j. ꝺe capt.l.poſtliminium.§.tranſfuge.ac.

Si creditori. Si creditor ꝺebitori legat ꝺebitum ita demũ valet ſi creditoris intereſt.b.d.cũ.l.ſe.bar.ꝛ aler.ꝺe ſmo.

k ¶ Titule.ut.j.ti.i.l.menius.§.ꝺebitor.ꝛ inſti.§.ſiquis ꝺe.ꝛ.j. ꝺe li.le. .l.ſi ꝺebitor.§.i.ꝛ.l.ſi creditor.ꝛ.l.ſe.ꝛ.l.legaui.§.ꝙra.ꝛ.l.aurelius.§. cũ.ꝛ.j.ti.ij.l.ſi deportati.§.fi.ꝛ.j.c.l.§.fi.ꝛ.l.ſe.ꝛ.j.ti.i.l.ꝺebitor.

l ¶ Id qꝺ honoraria.ut.j.ꝺe pecu.le.l.reꝺitoria.ꝛ eſt tunc rõ quia ex teſtamento perpetua:ut ar.ſ.ꝓrori.rñ.cum ſuis concor.ꝛ hoc ꝺicit:qꝛ ciuilis.ſ.perpetua pro ho.ſ.tẽporali.ſz tũc ẽ ar.ꝙra.ſ. ſigs cau.l. ſi cũ.§.q iniuriarũ.ſz ꝺic q̃ hic ꝓponebat teſtator facẽ ꝓpetuũ ius agẽꝺi.ul ponere ꝓtoria ꝓpetua:ut ꝺe ꝙſti.pec. Et q̃ ꝺicit. qꝛ ꝛc. ꝺic ſm azo. melior eſt rõ:quia iure ciuili erat inꝺebitum qꝺ legat.cũ ergo ius ciuile in teſtamentis ꝛ legatis ꝟ ſetur ꝺicetur tenere legatum:qꝛ ꝓtorium p ciuile non ꝺiſtinguitur:ſed ciuile p ꝓtorium ſic:qꝺ poſterius:ut.ſ.ꝺe iuſti.ꝛ iur.l.ius aũt ei.§.i. Item q̃ ꝺicit q̃ honoraria.non ꝺicas q̃ p teſtm̃ tollat ꝓtoria:ſed aꝺiicit ciuilis.ſic.ſ.ꝺ exer.l.ſi cũ .§.pe.ſed reſpexit q̃ legatarius amitteret ꝓtoriam ꝛ ciuilẽ imẽtabit:ſic ꝛ ex ſnĩa ꝺat actio:ſz ꝛ alia prima competeret:ut.j.ꝺe iudi.l.miles.§.ꝺecẽ.ac.

m ¶ Marcellus. ꝺebẽs. non pure:alioquin nõ teneret legatum ut.j.l.pri.azo.ul forte tenet pp ꝺñium qꝺ ſtatim habebit:ꝛ pp ſũptuꝫ:ut.j.ti.ij.l.iij. .§.ſi rem quis.

n ¶ Minuat. imo minuit: vt .j.ad.l.fal.l.i.§.ſigs creditori.ꝓtra. So minuit in commodo repſentationis: ut ibi. nõ in plus ut hic. uel ꝺ extitit ꝺies vl conditio viuo teſtatore.nihilominus tñ tenet legatum ut.j. ad.l.fal.l. verbis. ceſſat tñ falci.quia nullum commoduꝫ hꝫ ut.j.ti.i.l. ꝺebitor in pn.ſz i cõtra.extitit poſt mortẽ.ac.

o **Sed** aũt neq; mõ. ꝺic mõ. vt.C.ꝺ bis que ſub mõ. l.ſi.uel ꝺic q̃ erat alternatiua ut.j.ꝺe ac.ꝛ ob.l.obligationũ fere.§.modus.ꝛ facit.ſ.l. pr. in pn.cũ ſuis cõcor.

Alius. Scriptura p quaꝫ legata pecuniaria q̃bus ꝺies non eſt aꝺiecta prorogant: non pertinet ad corpora:nec ad legata quibus ꝺies eſt gra ꝺeferende ſolutiõis uel multiplicande obligationis ntr inducendo conditiõis aꝺiecta: ꝛ porrigitur ad legata precedentia ꝛ ſequentia ẽt poſtea in codicillis relicta.b.d.tota lex. Et ꝺicit: quia primo ponit verba teſtatoris. Scꝺo exꝓit ꝟbũ q̃s pecunias. Tertio exponit verba quibus ꝺies aꝺiecta non eſt ꝺicens q̃ pꝺt intelligi ꝺe ꝺie qua ꝺrupliciter vt pz ex caſu ſũmario. Quarto ponit ꝟbum legatũ ſcꝺa ibi. ad corpora. tertia ibi.ꝛ ait ſeruius ꝛ labeo.quarta ibi.hãc aũt. Barto.

p ¶ Alius.corpora ꝛ pecunias teſtator legauit ꝛ pure ꝛ non pure.ac.

p ¶ Non pertinet.ꝓtra.j.ti.ij.l.quiſq;.So.ibi ſũmas: ℞ pecunias. Item ibi futuri tẽporis:hic preteriti verbum poſuit.ac.

q ¶ Cõtinetur.ſic accipit.ſ.ſi cer.pe.l.ij.§.itẽ mutuũ.alꝰ largiꝰ alꝰ ſtrictiꝰ ponitur ut ibi nõ.ſz q̃re non ad oĩa q̃ legauerat:rñ.qꝛ facile erat ei ꝺare que legauit niſi reſtringere voluiſſet.ſic.C.ꝺe caꝺu.tol.§.ſinaũt ad deficientis.ac.

r ¶ Pure.exprimendo pure uel ſimpliciter.ac.

s ¶ Prorogabit.qꝛ hunc ꝺies appoſitus non ẽ.ſz ꝓtra.j.ꝛ ꝺe ꝺo.p̃.l.cum vulgari.ſz ibi ꝺies erat appoſitꝰ a lege. uel ſpãle i legato ſoliꝰ repũtatiõis ut ibi.

t ¶ Preſentia hoc expreſſo:pñtia ergo ꝺic appoſita.

u ¶ Pertinet.ut vterq; ſtatꝫ poſſit exigi ſiue ſimplr:ſiue in pñti ſit relictum.

x ¶ Pñti ꝺic.i.non pure cõſiderato hoc extrinſeco.ſ.prorogatiõe.ſz vr pure:ut .j.ꝺ uer.ob.l.liber.hꝺ.§.i.ꝓtra.ſed ibi effectũ cõſiderauit:ꝛ mbil extrinſecus. Item ꝓtra.j.ti.i.l.ticio.So.ibi.ꝛ facit.j.ꝺe reg.iur.l.in omnibus.ac.

y ¶ Initiũ.certitudinẽ tpis in ſe cõtinet.ꝛ iõ nõ hꝫ locũ repetitio.ꝛ facit.ſ.ꝺ ꝺona.cã mortis.l.ſenatus.§.i.ac.

z ¶ Conditio.ꝛ contra.ut.j.ꝺe condi.ꝛ demon.l.ꝺies.ac.

a ¶ Spẽs.accipit ergo pecunia ut ſpẽs q̃ñq;:ut.j.c.l.plane.§.ſed hoc.ac.

b ¶ Pãc aũt ſcripturã.q̃bus ꝺies ꝛc.ut in pn.huius.l.

c ¶ Uniuerſa.ẽt que ſequũtur: dũmodo ſint in numero:ponꝺere ꝛ menſura: vt in prin.l.ꝛ fa.j.ꝺe ꝟ.ſi.l.ſceuola rñ.ꝛ.j.l.prori.ꝛ.j.ꝺe re.ꝺu.l.ſi.ſz ꝙtra.j.ti. ij.l.vrori.§.vrori. So.ſecus in ꝺona.q̃ fiũt inter viuos:qꝛ variis tpibus caruꝫ ꝺies cedit ut ualeãt uel non:ſed legata oĩa ſimul cedunt.azo. ar. ad hoc.ſ. cõia pre.l.ſi.in fi.ꝛ.ſ.ꝺe ꝺona.cã mor.l.ſenatus.in.fi.ſed hoc non placet cũ ibi loquatur ꝺe illis ꝺona.q̃ morte confirmant oẽs.nec ob.ſ.ꝺe ꝺona.inter vi.ꝛ vxo .l.ꝺonationes.quia verũ eſt trahi retro non quãtũ ad ꝺominiũ ſed q̃tũ ad fructus.b.ꝺic q̃ ꝛ ibi erãt ꝙra ius futurꝫ:ad q̃s lex ſuam fictionẽ ñ extẽꝺit.ar.C.ꝺ

condi.iser.l.ij. Itē ibi sbstāti am ꝓfirmauit b solaz adijc it q̄titatē. Itē ar. ꝫ huic fini.s.q.ex cau.ma.l.fz ꝛ si p ꝓtorē.§.deīde adijc̄. ꝛ ō postulādo.l.i.§.eū q.ac.

a Sed etiam.postea.p uerbum postea determinat vl ꝓfirmatis ul legata. q. d. sint facti postea uel añ. ꝛ nō b ꝛ supiori.l.i.in fi.ꝓteritū porrigi ad futurū.ꝛ sic est.j̄.ti.i.l.cū pr̄.§.fidei.ꝛ.s.l.pri.in fi.ꝛ.s.e.l.si mihi et tibi.§.fi.

Si quis a filio. Repetita a substituto intelliguntur repetita pure, nisi aliud exprimatur.b.d.bar. Vel sic. In repetitione fcā a substituto delegatis factis ab instituto: non sbintelligit repetita ꝓditio apposita in legato relicto a primo instituto si ex ea variaretur repetitio.alex.de imo.et pau. de ca.

b Suā.i.pubertatē: vt.j̄.ti.ij.l.cuz filio.et sic sub ꝓditōe et in diem, si aūt pure ab vtroqz distingueret adiret ipubes vel non.ut.j̄.e.l.suo alieno.§.sed si pr̄.ꝛ.l.si fūduz.§.si pater.

c Iisdē diebus.i.sb eadē cōditi.si in suaz tu.ꝛc.i.ita dato si cut filius teneba dare non a tr: sed filius nō tenebat dare: q: ō cessit ipubes: ḡ nec b.et ē b nugatio q̄daz sīc.s.q.mo.pi. uel byp.sol.l.si debitor.§.i.azo.

d Duntaxat.q.d.non conditio repeuta.non.n.dz videri cō dito repenta q̄ vitiaret legatuz sic.j̄.de.ver.ob.l.ticia.§.i.in dubio non vī repetita: ut.j̄.e.l.seruo alieno.§.si ab ipubere. et.l.sicut.§.si a filio. et.l.fz. ꝛ .s.ō bef.isti.l.sub ꝓdi.ꝛ fa.j̄.ti.i.l.cū pater.§. ab instituto. ꝛ .s.co.l.legata inutiliter.ac.

Si quis plures. Si testator sensit de certo: et dubiuz est ō quo: electio ē bf dis.bar.

e Plures.puta.r. ꝛ nō fm R.q̄ hec ꝛ alia que legatarijs electionez dāt: sic sunt intelligenda ut nec bf di er pluriba deterioꝛē: nec legatario meliorē eligere ꝓtēdas: ut.j̄.e.l.legato.

f Hēs elegerit. s.q̄cunqz ēt post suā morā: fz fm. R. aliud sit q̄ in genere: uel q̄ non sensit de certo: ut.j̄. e.l .legato.et .s.e.l. qui duos.q̄ sūt ꝛ.et redebat rōnē: q: nō sic ēbum singulare vt generale transferī electionem.tu dic ad.l.q duos q̄ b sensit testator de aliquo certo: qō ex eo apper quia nomen sticbi apposuit: p qō nomē qlqz dignoscit. vñ volūtatē ōfūcti heredis magis vt det que velit: q̄ legatario interp̄tari ꝓcedit. s. vo ō nullo certo senserit: qr non nomen ꝓpriū adiecit vñ legatarij est electio sīc et vbi i genere: ut.j̄.e.l.legata.ꝛ.l. si seruus legatus.§.cū bō.et nō.s.fa.ber.l.bf des.§.si icerto. Itē ꝛ.s.ō testatu.l.duo.fz ibi i certo iudicio dz in tutela cauere: ut insti.eo.§. tutor. sed adhuc subest qō.fz dic ibi piculosū ee pupillo si eet ille de quo ñ sensit. b āt qcqd habeat legatarius sibi ꝓmodū ē. Itē fa.j̄. de vi.tri.ꝛ ol.le.l.cū certū.fz ar.s. ō iu.ōli. l.i.i fi. Itē qd si dixit vnū de sticbis: rñ. bz locū .l.q duos. qr ñ sensit de certo.

Si parti. Valet qō relinquit parti ciuitatis. b.d. Bart.

3 Debebit.ut.j̄.ti.i.l.cū pater.§.fi.ꝛ.j̄.e.l.si heres.§.i.ac.

Si pluribus. Si pluribus eadē res legatur ꝓiūcti: cuilibet debet ps. si aūt disiūcti: ptes sibi facūt p cōcursū nisi testator voluerit primo adimere uel cuilibet insolidum ꝓcedere. b.d.cū pa.l.se.bar. Etponūtur hic tres casus principales. Primus q̄n oēs sūt ꝓiūcti vbis vsqz ibi. q̄ si sepatim. Secund9 q̄n oēs sunt disiūcti vbis: qr in diuersis ofonib9 positi vsqz ad legē plane. v. At si ꝓiūcti. Tertius q̄n qdam sūt ꝓiuncti qdā disiuncti. Itē scōa pars ꝓtinet tres casus. primus q̄n ꝓstat q̄ delegando scō cādē rē quā legauerat pmo: voluit a primo adimere: ꝛ tunc solus secundus bebit vsqz ibi. finaūt. Secundus casus est q̄n b non ꝓstat. nec cōstat q̄ voluerit vtrumqz bfe insolidum: ꝛ tunc glōsa bebit partē ñ a principio fz p ꝛcursuz vsqz ibi. nisi. Tert9 q̄ voluit vtrūqz bfe insoliduz. i. vn9 rē: alter ertimationē vsqz ibi. electōe. Ibi iurisc̄onsultus declarat duo dubia circa istum casum vsqz ad legē plane. Ibi vo declarat vnum dubium circa primum casum. Pau. de ca. b Algat. ut et.j̄.e.l. duob9. et fac. ad sequēta. j̄. de duo.re.l.reos.§.i.et.§.si plures vna snia.l.i.et.j̄.ō.v.ob.l. cū qui.ij.rñ.et insti.eo.§.si eadē.et.C.e.l.si fortuitū.ac.

i Cōuolasse.sic.j̄.ō bis q̄ pe.no.l.i.ꝛ.j̄.ti.ij.l.vtorē.§. felicissimo.ac.

k Mortiōe. nisi sint gdā ꝓiūcti re et vbis: alij re tñ ꝓiūcti: fz vb is distūcti: tunc ꝓiūcti vtroqz mō p vno reputant: ut.j̄.l.pri.ij.rñ. et ita ipsi solibūt vnā medietatē: alij disiūcti viriles būt ptes alterius medietatis. azo.

l Precū. sic.j̄.ti.ij.l.si res mihi.ꝛ.j̄.ti.i.l.q duos.§.fi.ꝛ.j̄.ō ma.test. l.iul.ac.

ne cōmisso litē ꝓtestatus m est: ita tñ vt nō bēat licentiā altero electo ad alterū trāsire. Alex. Plane vbi trāsferre voluerit legatuz i nouissimuz ꝓxi ñ debebit: tā ꝛ si nouissim9 talis sit i cuius ꝑsona legatuz si ꝓstitit n. At si cōiuncti o disiunctiue ꝓmixti sint: ꝓiuncti vn9 ꝑsone ptāte p fungunt. Si eadez res sepius legef i eodē testō q: ap̄li9 q̄ semel peti nō pōt: sufficitqz vel rē ꝓseq: ul rei estimationē. Sed si duoꝝ testamētoz mihi eadē res legata est: bis petē potero vt ex altero testō rē ꝓsequar: ex altero estiationem. Sz si ñ corpus sit legatuz sz q̄titas eadē in eodē testō sepius diuus pi9 rescripsit tūc sepius pstādā sūmā si euidētissimis, pbatiōib9 oñdatur testatorē multiplicaī legatuz voluisse. Idēqz ꝛ i fideicōmisso ꝓstituit: eiusqz rei rō euidēs ē q̄ eadē res sepius pstari ñ pt. Eadez summa volēte testatoꝛ multiplicari pt. Sz b ita erit accipiēdū si ñ certuz nummoꝝ corpus sit sepius relictuz: vtputa. c.q̄ in arcba bz sepius legauit rē. n. fundo legato eē ꝓparādus credo. Sz si pōd9 auri ul argenti sepius sit relictuz papinianus rñdit magis sūme legato ꝓparādū merito: qm̄ nō spēs certa relicta videatur. Proide ꝛ si qd aliud est qō pōdē numero mēsuraue ꝓtinetur: sepius relictuz idē erit dicēduz. i. sepius deberi si hoc testator voluerit. Si rē emissez mihi legatā: vl qz ad p̄ciuz qō mihi abest ꝓpetit mihi ex testō actio. Et multo magis hoc dicendum est si duobus testis mihi eadem res legata sit: ſz alter me restituere rogauerit: vel ipsam

m Cōtestat9 est.sic.s. de ꝓcu.l.pluribus. q̄nqz tñ expectatur snia: ut sit melior ꝓditō. ut.s.ō nō ra.l. si quis a multoz.ꝛ.j̄. ō pecul.l.si vo.ꝛ nō q ō dicit Jo. q̄ añ litez ꝓtest. nulli debetur: ꝛ tūc demū lite contest. icipit deberi: alioquin ꝛ duo haberent actionem insolidū ꝛ dñus insolidum: qō ē impossibile. sed ꝛ dici pōt p pre casi qz q̄stitū: sed sub ꝓdi. insolidum: si ꝑius litē cōtestet quo cāu alio contestante alteri tñ quesitum vt fz Jo. ꝛ fa. j̄. ō iniur. l. iniuriarū actio. ꝛ de. v. ob. l. si ticius. ꝛ ō ca. tol. §. ubi āt legatarij. ꝛ .s. de iud. l.q prior. ꝛ nō i fi ō varietōe. sīlia nō. s. de pcu. l. in cause. in pn. ac.

n Plane.non ꝓstitit: vt.j̄. de adi.leg.si trāsferā. ac.

o Si ꝓiuncti. b ꝓinna s.l.pri. ibi pro virili ꝛc. ꝛ ut ibi viri fm azo.

p Ptāte. s. vt id solus ābobus pstet qō vni soli pstaret. R. ꝛ fa. j̄. ō dote prc. l. ij. ij. rñ. ꝛ. C. ō ipu. ꝛ al. sub. l. fi. ꝛ. j̄. e. l. bu iusmodi. §. si ticio. ꝛ .s. ō here. isti. l. si ne9. ꝛ .s. de usufru. accre. l. siqs. b.

Si eadem res. Si circa idem corpus multiplicit a testatore legatur legatum nō debet nisi semel: secus si a diuersis testatoribus: b circa q̄titatē vl genus plures debet si de uolūtate testatoris cessit. b.d. Bar. ꝛ pau.

q Testō. i. eiusdem nā: nā siue eodem testō: siue testō ꝛ codicillis: idem est vt b. ꝛ. j̄. ō le. ij. l. meum. §. duos. ꝛ. §. eum ꝛ. C. de leg. l. cū questio. §. fina. ꝛ .s. si quis omis. cā test. l. si ab instituto. secus si sunt duorū iste voluntates. vt. j̄. subijcit.

r Duorū. quoꝝ alter alterius nō sit hēs. ut. j̄. e. l. hinōi. §. si ꝑomo q̄ ē contra.

s Bis petere. hec vera sunt si prius habuit estimationez ex altero. secus econtra ut insti. de le. §. si res aliena. ꝛ. j̄. ō ac. et ob. l. oēs. q̄ sunt contra. et arg. s. de usufruc. l. si alij. §. rerū. Itē hoc si directo. sed si p obliquū qō dic ut. j̄. co. l. si seruus legat9. §. i. accurs ius.

t Ostendatur. legatarius ergo pbat. fz certe imo hēs: ut. s. ō pba. l. quaginta. q̄ ē ꝓtra. So. hic fm illā ut dicatur hic legatarius pbare oportet q̄ si pbat ꝓtra hēs Jo. tu dic hēs. R. ꝛ az. q̄ ibi i diuersis scripturis bis vna et fm hoc intellige. j̄. de adimē. le. l. cū certū. et fa. s. de iu. do. l. cum pater. Itē nō b q̄dā ꝓmitti variare. ꝛ sic ponūt sīlia. j̄. de col. bonorū. l. nōnūq̄. fz b magis adidit q̄ variauerit. Itē fa. j̄. tit ij. l. nutu. §. i. ac.

u Cōparādū. nō etiā quātitatē accipi q̄nqz vt speciē: ut hic. ꝛ. j̄. e. l. fi certos ꝛ. s. e. l. talis. §. ite si legetur. ꝛ. e. l. seruus. §. q quinqz. ac.

x Sz si pondus. relictū puta marcha argēti. ac.

y Nō spēs. imo q̄ntitas qr ꝓsūsit pondere. ut isti. q. mo. re ꝫ. ob. I prin.

z Aliud. ut. r. pōdo auri uel olei. ac.

ꝛ Idem. qō. s. §. sed si non corpus. ac.

Quod si rem. Si res legata efficitur mea ex alia cā eatenus valet legatū quatenus per eam mihi abest. b.d. bar.

2 Emissem. ab alio ñ ab hēde. aliogn actiōe ex ēpto repeteret pciū vt. j̄. e. l. huiusmōdi. §. q fuū ꝛ. s. ō ac. ēp. l. cui res. ꝛ fa. j̄. ad. l. fal. l. uxi. ac.

x Restituere. quo casu id nō videtur mihi relictū qō mihi non remanet. ut. j̄. ti. i. l. cum ei qui. ꝛ. j̄. e. l. non quocunqz. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Prestatur⁹. vt.ff.e.nō āpli⁹.in pn.ꝛ.ſ.de cōdi.ꝛ de.l.ſz ſi hoc.§.l. §z.ſ.ad.l.fal.l.ad veterani.§.ſicut.item facit.ff.de neg.ge.§ ſi qs mā.

¶ Si coniunctim. Cōiunctus in cui⁹ ꝓſona quoquo mō ꝓſtat legatum vel ſperat ꝓſtitere facit partem ꝓiuncto.b.d.Bar.

b ¶ Ab initio fieri.idē ſi diſtiunctim:ut inſti.de le.§.ſi eadem.ac.

c ¶ Faciūt ptē.i. ut parte nō totū legatū bēant vt.ſ.de re.vu.l.vtruz.

d ¶ Proprio.teſtatorꝫ nōticij.vt.ſ.ti.i.l.ſi mihi pare.ꝛ no.qꝫz hoc legatū actōe deficiat:ut C.de le.l.finis.ꝛ.ſ.ti.i.l.ſtatulibex.in pn.ꝛ de adi.le.l.ꝛ ſi trāſferā.nō tñ impij bñdes debent eē ꝛc.vt.C.de neceſſ.ſer. l.qdā.§.illō.vñ §z.R. nō ē oīo inutile.Itē contra.ſ.co.§.ſi vuob⁹.ꝛ plene vide vt.ſ.e.l.bmōi §.ſi ticio.

e ¶ Cōcurſu. qꝫ vſq repetitum a ſbſtituto: vt.ſ. eo.l.licet.

f ¶ Partē.ſ.ſuā pleno iure ſm Jo.ꝛ ſic facit p Jo.in qōne ppoſita.ff. ſi ps here.pe.l.ii. ſz azo ꝛ.P.dicūt aliā quā forte ali⁹ē habiturus.ꝛ ſic nō facit p Jo.nā ō ſua nō ē dubiū.ꝛ p boc.ff. q.mo.vſuf.a.l.ſi ſb cōdiz.ꝛ fa.ſ.ti.i.l.ſi ticio

¶ Si duobus. Here. idēqꝫ legatari⁹ ab initio nō facit ptē collegatario:ſec⁹ ſi collegatarius p ꝓſonā mediā heres fiat.b.d.Bar.

g ¶ Inutiliter.vt.ſ.e.l. legato generaliꝛ.§.i.ꝛ ſ.ti.i.l.ticia.§.i.ꝛ.l.ſi. §.ſeio ſz ff.de vſuf.acre.l.ſiqſticio.So.ibi. Item a cohē de pōt ei legari qō dic ponēdo caſum vt.ſ.e.l.legatū.§. i.Itē a legatario pōt legari bñdi:vt.ſ.ſtati ſbij ut ſm ꝛnam lecturam ꝛ facit.ff.e.l.q filiab⁹.§.ſi.ꝛ.l.ſe.ac.

pro ea.nam hactenus mihi abeſſe res videtur: q̄tenus ſū ꝓſtaturus[a].

¶ Si coniunctim res legetur:conſtat ptes ab initio fieri[b].¶ Nec ſoluz hi ptē faciūt in quoruz perſona ꝓſtiterit legatū:uez hi quoqz i quorū ꝓſona non ꝓſtiterit legatum: vt puta ſi ticio ꝛ ſeruo,pprio[c] ſine libtate legeē. ¶ Sz ſi in pupillari teſtō legauerit alij eādez rem quam mihi i ſuo teſtō legauit iulian⁹ ſcribit ꝓcurſu[c] ptes nos habē. Interiz igitur ptez[f] habebit is cui in ſuo teſtō legauit. ¶ Si duobus res ſit legata: quorum alter heres inſtitutus ſit a ſemetipſo ei legatuz inutiliter[g] videtur:ideoqꝫ qō ei a ſe legatum eſt ad collegatariū ptinebit[h]. ¶ In de dicitur[i] ſi duo ſint hēdes[k]: vn⁹ ex vncia: alter ex vndecim vncijs: ꝛ eis fundus legat⁹ ſit vndecim vnciarum heredē.ri.ptes i fundo habiturū coheredez vnciā. ¶ Plane ſi alter ex legatarijs[l] heres extiterit:heredi:a quo legatū erat relictum:non ideo minus partē collegatario faciet.retinet enim p.o parte legatum. ¶ Si ita ticio legetur: fundum ſcianum vel vſufructum eius ſibi habeto:duo eſſe legata: ꝛ arbitrio[m] ei⁹ eſſe an velit vſufructū vendicare. ¶ Sed ꝛ ſi quis ita leget:ticio fundum do lego vt euz,p ptē[n] habeat:mihi videē poſſe dici partē habiturum.videri enim fundi appellatione non totum fundū ſed ad partē appellaſſe.nā ꝛ pars fūdi fund⁹ recte appellat[o]. ¶ Au.

S Alienuz hominē hēs[p] dare dānat⁹ fit: ꝛ hic a domio manumiſſus ſit:nihil[q] ex hoc legato ō betur. ¶ Om.

T Icie[r] tertores meos omnes p terq̄z quos hoc teſtamēto alij legaui:lego. ¶ Plocie vernas meos omnes preterq̄z quos alij legaui: lego:cum eſſent quidaz verne.ij dē ꝛ tertores labeo ait: quoniam nec quos ticie tertores non legauerit: aliter apparere poſſit q̄z ſi cognitū fuerit:quos eorum plocie legauerit nec quos plocie vernas non legauerit. Intelligi poteſt[s] neutrius legato exceptos eſſe eos de quib⁹ queritur:ꝛ ideo cōes ambobus eē. ¶ Hoc enim iuris eſt:ꝛ ſi neutri⁹ legati noie quicq̄z eſſet exceptum[t]. ¶ Q: ſi hoc modo eēt legatū tertores omnes pter vernas: ꝛ rurſus vernas omnes preter tertores:qꝫ ꝛ verne ꝛ tertores ſunt neutri fuiſſe legatū. ¶ Nihil differt[v] utrum ita legeē.ticio ꝛ meuio:an ita:ticio cuz meuio utrobiqz enim coniunctim legatū uideē. ¶ Si alteri ſticbū heres dederit quē duob⁹ dare dānatus fuerat:ꝛ anteq̄z iterpellaretur ab altero ſticbus mortuus ē heres non tenetur[x]:qꝫ nihil p eū factū fuiſſe intelligitur.

L Egato generali. ¶ Aſpiater relicto ueluti hominis: gaius ꝛ caſſius ſcribūt id eſſe obſeruā duz.ne optimus uel peſſimus[y] ac-

q ¶ Nihil.niſi culpa vel mora poſſit ei obici: vt.ſ.ō.v.ſi. l.ſi ſeruū.§.ij.ꝛ.l.is q.ꝛ.inſti eo.§.ſi res.cum.§.ſe.ac.

T Icie. Si duob⁹ diuerſe ſpēs ſeruorū legātur: ſerui qui pncipāt de vtraqz debēt:ſiue fuerūt excepti obſcure: ſiue nō excepti:ſecus ſi clare fuerūt excepti.b.d. Et diuiditur. Quia primo legauit:ꝛ legando excepit obſcure. Secundo legauit ꝛ nihil excepit. Tertio legauit ꝛ excepit clare. ſecunda ibi.hoc enī.tertia ibi.qꝫ ſi hoc. b.d.Barto.

r ¶ Ticie.cū qdam teſtator haberet plures ſeruos teſtores: quoſdam empticios:quoſdam natos de ancillis q dicunt ſne virit ſic in teſtō:oēs ſeruos tertores lego ticio:pter illos quos alij legaui hoc teſtamēto:certe cum omnes ſunt tertores nihil vt primo legatuz qō in exceptione ñ videat ſecūdo datum.vñ pinde eſt acſi diceret ticio ꝛ plocie omnes ſeruos meos tertores lego: ſecus quā do primo oēs legat: ꝛ excipiendo nulli legat:qꝫ nulli aliquid debetur.nō ergo q̄ exceptio dz diſcerni ab eo a quo excipit vt valeat.

s ¶ Intelligi pōt. ſubaudi aſſ q̄ ſi apparuerit quos vernarū ticio legauit.ac.

t ¶ Exceptum.ſz ſic ſimpliꝛ dictum ticie tertores: plocie vernas lego.ſz quidā illud habēt in textu:ſz tūc eſt ꝓtra.ſ.ō leg. ij.l.ſeruis vrbanis.§.ſi.Sol. ibi.Itē ꝓtra.ſ.de pecul.leg.l. ſeruo manumiſſo.Solu. ibi. Itē ꝓtra.ſ.de leg.iij.l.legatis ſeruis.§.ſi vnus. ſed diſſimilis caſus eſt. Item dic vernam natuz eē ex ancillis noſtris:ut inſti.de le.§.huic prima. Itē adhuc cōtra.ſ.de le.iij.l. vtorē.§. codicillis.So.ibi ne diuidat agnatio.ac.

¶ Nihil. Inter ꝛ:ꝛ cū:nō eſt;vtria q̄ ponūtur inter ꝓſonas.Bar.

u ¶ Differt.ſic.ff. cōmo.l.ſi ut certo.§.ſi me.ꝛ.ſ.e.l.ſiqs iniq.§.ſi ita.ꝛ.ſ. de re.du.l.ſi is.§.i.ꝛ.ff.de vſufru.accreſ.l.ſiqs ticio.ſed ar.cōtra.ſ. de fun.inſtru. l.ſi cui.ꝛ.ff.depo.l.i.§.que depoſitis.ac.

¶ Si alteri. Si quantitas debetur reſpectu ſpeciei perempta ſpecie debitor liberat.Bar.

x ¶ Non teneē.ſic.ſ.e.l. filiusfamilias.§.ſi.ſ. de ac.ꝛ ob.l.is qui.ꝛ.ff.e.l.ſi heres.ꝛ dic vtiqz inſolidū legatū:ut.ff.e.l.ſi pluribus.§.pe.

L Egato. In legato generis electio eſt legatarij ut mediocrem eligat. ſed ſi legator ſenſit electio eſt heredis.b.d.Bar.

y ¶ Peſſimus.idem in ceteris rebus:puta aſalib⁹ q̄ ſūt talis generis in quo reperiunt nonnulla que nō bñe magis expediat q̄ bñe.ſ.vt dicatur mediocris. In ceteris nempe ſm regulā ut multis exemplis oñdit id qō minimū eſt ꝓſtare:ut ff.e.ti.l.ſi ita.in fi.ꝛ.l.apud.§.ſcio.l.ſi domus. ꝛ.ſ.ti.i.l.ſi ita re.§.fi.ꝛ.ſ.ti. ij.l.qui cōcubinā.§.ii.ꝛ.l.nūmis ſm.R. Itez ad hoc q̄ mediocris eligat ē.C. de dona.l.ſi quis argentū.§.ii.ꝛ.C.cō.dele.l.fi.§.i.ꝛ.ſ.e.l. ſi bñs gñaſſ.ſz qs bz electionez rei relicte in genere qñ nō minima eſt dāda: R.ñ. aut eſt genus generaliſſimū ut lego rem uel ſubſtātiā ꝛ non ualet:aut ſubalternū:ut aſal:ꝛ tunc idē:quia dādo muſcā liberaret vñ eſt deciſoriū bis duob⁹ caſibus ut de fundo ſam dicā.aut in genere iſeriori.ꝛ tūc aut res eius generis habet certos fines a natura deſignatos.vt bos:equus:bō.aut bz fines ſola deſtinatiōe bois:ut fundus ut.ff.e.l.qō in rerū.§.ſi.aut facto bois:ut domus.nā per factū homis de vna fiūt duc:uel ō duabus vna:relecto vſ apposito pariete:ut.ff.cō.p.l.ſi quis duas.§.i. In primo circa electiōem tripler ē opi.nā.R.dat bñdi electiōem ab initio.ſed ſi differat tranſit electio in legatariuz. ut ꝛ alſ.ff.de ſerui.l.ſi cui.ct.ſ. de ſo.l.i.ꝛ ita ſolue nodū multarū.ll.q̄rū aliq̄ dant heredi:alie legatario.ſed.b. ecōtra ſemper legatario.Sz tu ſm Jo.diſtinguc:aut teſtator relinquit ſeruos ut

bones i suo pfimonio: ⁊ tūc eligit legatarios: ut h ⁊ isti. ō le. §. si general'r. ⁊. j. e. l. si fundus legat⁹. §. cū hō. ⁊. j. de op. le. l. ii. ⁊. §. fami. her. l. heredes. §. si icerto Aut nō. ⁊ tūc hꝫs eligit: ut. j. de triti. le. l. iii. in pn. ⁊. l. iiii. ubi aūt testator ō certis suis reliquit icertū: aut sensit de certo: ⁊ hoc appet p aliq̄ indicia: ⁊ tūc hꝫs eligit: vt. §. e. l. si qs a filio. §. si qs. ⁊ ar. j. pr. §. ⁊ ar. j. e. l. ii dom⁹. i. rñ. aut n sensit ō certo: ⁊ tūc legatarij ē electio: vt. §. e. l. q duos. in scō dic. s. ifūdo q̄ nō ualet: ut. §. e. de in. do. l. cū p⁹. §. gener. et ē rō: qz dādo palmā terre hꝫs libaī: cū sola destinatiōe ꝓstituaī fūdus: vt i. d. l. qō i reruz. §. fi. in tertio. s. in domo dic ut. j. e. l. si domus. in pn. ac.

a ¶ Accipiaī. p legatariū: ē ḡ eius electio. lz. R. ꝯ ut stati dices.

b ¶ Si de certo. testator. qz dixit ticianum cū rñ plures ticianos haberet fundos: ut. j. e. l. si domus. ac.

c ¶ Quo cogitauit. vñ. fm cōmunē regulā iutile ꝺz fieri legatū: ut de tutore dato cū eēnt duo tuj legitimi: vt. §. de test. tu. l. duo. R. et benignitate ḡ deī electio hꝫdi. potius q̄ peat oino. Et no. q̄. R. iducit hoc p se ut relicti i genes hꝫs hēat electionē qō dic: ut. §. pri. Sz qd si ñ hēat fūdū aliquē. lz sensit ō ticiano: cū vicini sui pfes hēret ticianos: vī legatarij electio. ut i suis dicti. §. pri. ⁊ illū teneaī heres emere ⁊ dare.

d ¶ Quam uelit dare. j. ō au. ⁊ ar. le. l. q lancem. contra. so. ibi testator dicit minorem vñ de media intelligiī. ut insti. de capi. di. §. i. ac.

Legatarius. Actio p legato diuiditur in heredes. ⁊ iō pōt vnus agnoscere ⁊ alter repudiare. lz defunctus ñ non possit. Bar.

e ¶ Nō pōt vt ⁊. j. ti. i. l. iiii. et v. ⁊. vi. ⁊. l. si cui res. ac.

f ¶ Hꝫdes pñt. ut. j. ō ꝑdi. et demō. l. cui fūdus. in fi. Contra. So. illud itelligiī nisi det totū hꝫdi qō ꝺz ei dari: sed illo dato poterit ptē hꝫe vnus heredū. Itē ꝓtra. j. ō v. ob. l. ii. §. i. So. illō ubi stipl'atio ñ recipit diuisionē. h āt res legata sic. ⁊ fa. j. ō vsuca. l. si aliēa.

¶ Si legatuz. Nō ꝺf legatū er quo eīt repudiatū. bar.

g ¶ Nec legatū. ut ⁊. j. e. l. seruum filii. §. i. ⁊. l. si tibi hō. §. cuz fundus. ⁊. §. ad. l. aqui. l. nā sic. ⁊ ar. §. de iureiu. l. non erat. §. si neq;. ⁊. C. ō cur. fu. l. fi. §. pe. ac. h ¶ Nec ꝓfusas. qō esset si ipse idez predū vtriusq; dñs eē cepit: ut. §. quē ad. ser. amit. l. i.

i ¶ Legatari⁹. q̄ extinguiī si dñs eēt facti⁹: vt. j. ō fur. l. a ticio. ⁊ fa. j. ō māu. l. ii.

Cum seruus. Seruū existentē in fuga uel i longiquo testamēti tēpore heres ꝺz suis sumptib⁹ persequi ⁊ legatario dare. h. d. Bar.

k ¶ Esset. tpe testamēti. uī dic secūdo post mortem culpa heredis. ac.

l ¶ Exigatur. s. p legatariū ab herede. Distingue ḡ q̄tuor tpa: tēp⁹ testamēti: ⁊ tunc suo sūptu hꝫs recuperat ut h: si aūt dubiteī sit in rerū natura uel ñ: tūc cauet ut. j. e. l. seruo legato. §. fi. Item post testm añ morte: ⁊ tunc hꝫs ꝓsequī sūptu ⁊ periculo legatarii. ⁊ est rō qz ꝺz dari ut erat tpe testamēti ut. j. e. l. seruus legatus. i. rñ. Si aūt post mortē ⁊ aditā hereditatē. ⁊ tūc aut culpa heredis. ⁊ tūc tenet ad estimatiōz. aut non. ⁊ tūc cauebit ō restituendo si ad eum puenerit. Sed si alienus sit uel heres sīr distinguiī: sit i culpa fuge uī non: ut. j. e. l. cū res. §. itaq; si stichus. ⁊. j. ti. i. l. siqs seruū. h et casu cū fuerit in culpa posset h loqui si aūt añ aditam vī idem cū et in alieno pōt culpā cōmitti post aditaz hereditatē

A vt. j. e. l. cū res. §. sed si alienus. ⁊. ar. j. de re. iur. l. oīs hereditas. ac.

m ¶ Aud iul'. continuatur precedenti. l.

¶ Fructus Heres post mortā tenet de fructib⁹ preceptis ⁊ qui potuerūt percipi ⁊ de interitu ⁊ in omni casu. h. d. bar. n ¶ Deducūtur. ratione fuge. et dic de ducunt. i. detrahunt: qō posset cē verū sm pmā positioēz casus superioris legis sed non hñ accederent sequētia. ⁊ ideo dicas fugisse post mortē ⁊ culpā heredis ⁊ ꝺducūt. i. ꝺducūt i petitionē. ⁊ ꝯcordat ad sēntia. j. ti. i. l. is q. ⁊ l. pfon⁹

o ¶ In vsuraz. facit. §. de admi. tu. l. tutor qui reptoriuz. §. et ceteris. et §. de usur. l. iii. §. fi. ⁊ l. berēnius. ii.

p ¶ Interitū. ut ⁊. j. e. l. cū res. in fi. ⁊ l. Fundus legat⁹. §. si Fundus. ac.

q ¶ Hereditas. j. e. l. si tibi homo. §. cum seruus. in fi. ac.

¶ Si ticius. Res mea testatori ꝺebita pt mihi legari. ⁊ l quo ꝓstat legatū ꝺclarabit euētus. idē i re aliena testatori ꝺbita. h. d. ⁊ primo legauit rē meā sibi ꝺbitā. scō rē alienā sibi ꝺbitā. sc̄a ibi. idē iulian⁹. Itē pma subdiuidit i tres. ¶ Dein legauit rem emptā añ̄ꝑ traderet ⁊ precū solueret: ⁊ testator ꝺcessit post rē traditā ⁊ pciū solutū. Secūdo post traditiōem et añ pciū solonez. Tertio post solutionē pciī ⁊ añ traditionē rei. Secunda ibi. Sed si nōdū. tertia ibi. idē si bnūgit. bar.

r ¶ Nō ꝓsit. qz quod meū ē ꝑ alīm meū fieri nō pt: ut isti. e. §. hꝫ si rez legatarij. ⁊. C. e. l. pꝑas hꝫ tñ ꝺ ualet: qz pōt⁹ qō ei ꝺebet vī mihi legare q̄ q̄ō sit meū: vñ saluz ꝓsequor libationē ⁊ fa. ad hoc. j. de li. le. l. si ei cui. ⁊. §. ō usuf. l. quotiens. §. si colono. ⁊. §. loca. l. si i lege. §. fi. ⁊. j. e. l. si tibi hō. §. ualet. ac.

s ¶ Liberatus. p traditionem quā feci. ac.

¶ Dem iulianus. ¶ Pōt qs legare rē suā sibi ꝺebitā actiōe personali ⁊ vī legasse actionē qua hz: ⁊ heres cedēdo liberaī. h. d. pau.

t ¶ Ex empto. qz videī legasse ius qō bēbat: ut. §. proxi. §.

¶ Si quis. Quādo legatū sonat in rem explicādū p legatariū: ex hoc eē pōnale ⁊ ad legatariū ei⁹ nō trāsit. pau.

u ¶ Cedeī. ꝺ posset esse fructus pōdialis si ad vitā pōdij qō bēret legatari⁹ ei legaī: vt. §. de f. ru. p. l. §. ⁊. l. uelut. ⁊ trāsiret ad hꝫdes ꝺ ergo nō bēbat pōdiū: ad cuius necessitatē ꝓstitueret illa fructus. vñ ius est pōnale non dico seruitus personalis: vt no. in eodē titulo. l. pecoris sic ⁊ alīb i. j. de vsufruc. le. l. i. ⁊ de ser. le. l. pater. Idem in. d. l. pecoris. ac.

¶ Heres. Opus tributi ⁊ vectigalis spectat ad heredē p tpe pterito ꝺ. h. d. Bar. Vel sic. Onus rei legate p tpe pterito pūnet ad heredem: sed postēꝑ ad legatarium puenit ad eum pūnet. h. d. pau. de ca.

x ¶ Preteritū. imo legatarius possessor: vt. j. ō pub. ⁊ vec. l. imperatores alīs. l. vti pactiōes. ⁊. C. si sine cē. vī re. l. fi. q̄ sūt ꝑ. So. dic cogiī soluere legatario: vt. j. de cēti. l. cū possessor. §. fi. ⁊ fa. j. ti. ii. l. q ꝯdubinā. §. q or tos. ac.

y ¶ Salariū. alīs solariū. p solo: alīs salariū. ⁊ oīa h agnoscit fructuarius pro futuro tempore: vt. j. de vsufruc. lega. l. quero. ⁊. §. de vsufru. si pendentes. §. si quid cloacarij. ⁊. l. hactenus. ac.

¶ Scio. In ꝺubio ꝺebeī q̄ minimū est si heres vult. h. d. Bar.

z ¶ Fatebatur. i. dicebaī a sapientibus. ac.

¶ Cū nōē. sed si vellet hꝫs ꝺare maiorē vtiq; potuit: vt. j. de ꝟ. ob. l. g er plurib⁹. nā is mīor intelligiī. vt isti. de act. §. pterea. ⁊. j. de cōdi. ⁊ demō. l. sub diuersis. ⁊. l. nouissimā. ⁊ sic intellige. j. ti. i. l. si ita relictuz. §. fi. ⁊ nō. minimū videri legatū q̄ō plene no. §. e. l. legato. sed ar. ꝑ. j. ti. l. gaius. Itē ꝑ. j. de au. ⁊ ar. le. l. g lancez. So. minor ibi media dicit: ut insti. de capi. di. §. i. item ar. cōtra. §. de tgsta. iu. l. duo.

¶ Constat. Res que nō est in cōi cōmercio uel est cū magna difficul-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tate non põt legari: secus si est in commertio cõi sed nõ legatarij absqꝫ eiꝰ delicto qꝛ estimatio tũc debeat. b. d. cũ. l. se. bar.

a Constat difficilis. sed nõ multũ difficilis: aliogn contra ut in fi. huius l. ꝛ. j. de sta. lib. l. cũ heres. §. nõ est. ꝛ. j. ti. ij. l. nõ dubiũ. §. fi.

b Principalibus. ut ibi solaciet uel faciat bastiludium. ac.

c Marcium. ad usuz publicum ꝛc.

d Nec estimatio. ff. de ꝓben. ẽp. l. pacta. §. fi. cõtra ubi dicit posse vendi ſz dic inter ignorãtes ut vẽditor teneat: ut. j. e. ti. l. ꝛ liberi. uel solue ut ibi ꝛ fa. ff. ó of. ꝓcur. ce. l. i. §. i. ꝛ ó trãſac. l. nulli. et facit isti. e. §. nõ solũ. ac.

e Sed si res. non hz. hoc est ad legatarium nõ ptinet siue hãe si põt: ut qꝛ est mutus ꝛ legata est ei milina cãtoris uel debilis. ꝛ militia curioris. uel fabri ꝛ militia liberi: ꝛ hoc sciebat testator: ut. j. de leg. iij. l. fideicõmissa. §. siqs suo. Et distingue aut nulli est commertiuz rei legate ut qꝛ sacra uel religiosa. uel liber bõ: ut est cum graui difficultate. ꝛ tũc nec estimatio debet nisi in casu ut. ff. l. pri. §. fi. ꝛ. j. e. senatus. §. fi. aut nõ ẽ heredi sed legatario ẽ ꝛ tunc valet: ut. j. ti. i. l. mortuo §. labeo. ij. rñ. aut econtra: ꝛ tunc aut ꝓp delictũ suũ: ut qꝛ iudeus ul' hereticꝰ cui legat mancipium ꝓpianũ ꝛ nõ valet. ut. ff. d. §. labeo. ꝛ de. ẽ. ob. l. multuz. aut ꝓp corporis uitiuz: ꝛ testatoꝛ scit: ꝛ tũc debet estimatio alioquin non. ut h. ꝛ. d. l. fideicõmissa. §. siqs suo. ꝛ. j. e. l. filiussa. §. siqd alicui.

f Si cui. qdã dicunt. i. ei cuiꝰ nõ sit illa res. ceterum' sua res frustra ei legaret uel dic ei cui ꝛc. s. ꝛ ꝓdicta cã. ac.

Cetera. Dia põt legari que non sunt ꝓhibita. ꝛ intelliguntur inter ꝓhibita q̃ sunt edibus iuncta. b. d. Bar.

g Cetera. de qbus dubitat an possint legari.

h Jura. i. actiones.

i Non põt. ut ea debeantur: sed ó debiẽt estimatio: ut. j. e. §. si duobus.

k Censuit. hoc idem diuus uespasianus: ut. C. de edifi. priu. l. ij. ꝛ fa. ff. ó ꝛtraben. emp. l. senatus.

Tractari. Legatuz purũ ab initio iualidũ nõ ꝛfirmatur ipedimẽto cessante. secus in legato conditionali. b. d. Bar.

si difficilis eaꝝ ꝓparatio sit. Si ꝺo salustiãos hortos q̃ sunt ãgusti. ul' fũdũ albanũ q̃ ꝓncipalibꝰ ꝰ usibꝰ deseruit legauerit qs: furiosi est talia legata testõ aferrẽ. Jté cãpũ marciũ aut foꝝ romanuz ul' edem sacrã legari ñ posse ꝓstat. Bz ꝛ ꝑdia cesaris q̃ i formã pr̃imonij redacta sub ꝓcuratione pr̃imonij sũt si legent: nec estiatioꝰ eoꝝ ꝺz pstari: qñ ꝓmertiuz eoꝝ nisi iussu ꝓncipis ñ fit: cuz distrahi nõ soleãt. Dẽ. Sed si res aliena cuiꝰ ꝓmertiũ legatariꝰ ñ bz': ei cui' ius possidendi ñ est p fideicõmissuz reliq̃t: puta estiationez ó beri. Dem. Cetera' igit̃ ꝑter h̃ videamꝰ: ꝛ qdez corꝑa legatarij oia ꝛ iuraꝰ ꝛ fruitutes pñt. ſz ea q̃ edibꝰ iũcta sunt legari nõ pñt': qꝛ hec legari nõ posse senatus censuit': auiola ꝛ pãsa consulibus. Tractari tñ poterit si qñ marmora ul' colũne fuerit separate ab edibꝰ an legatũ ꝓualescat: ꝛ sic qdez ab initio ñ ꝓstitit legatuz: ex postfacto ñ ꝓualescit. quẽ admoduz nec res mea legata mihi si pꝰ testũ factũ fuerit alienata': qꝛ vires ab initio legatũ ñ habuit. Bz si sub ꝓditiõe legeẽ poterit legatũ valẽ si exñtis ꝓditionis tpe mea ñ sit ul' edibꝰ iuncta ñ sit: ſz eos q̃ ꝛ emi rẽ meã sub ꝓditõe ꝛ ꝓmitti mihi stipulãtiꝰ ꝛ legari posse aũt. Purũ igit̃ legatũ catoniana regula ipedit: ꝓditiõale ñ: qꝛ ad ꝓditionalia legata catoniana ñ ptinet. Jté q̃ri pt': sic bias edes hñs alteras legauerit: ꝛ ex alijs aliquid iunctuz ei est cui edes legauerit: an legatuz valeat: mouet qõnẽ: qꝛ ex senatusco̅sulto ꝛ ꝓstitutionibꝰ licetꝰ ex edibꝰ nr̃is i alias edes trãsferre possessoribꝰ eaꝝ futuris' ideſt ñ distracturis: ꝛ ipatoꝛ nr̃ ꝛ diuꝰ seuerꝰ rescripserunt. nunqd ergo ꝛ legari possit ei cui aliã domuz leget: ſz negandum erit. qꝛ cui legatuz est: ñ est possessor futurus. Si duobus domuz legauerit sempronianaz ꝛ ex ea alteri eorum marmora ad extructionẽ domꝰ ſeiãe quã ei legauerat: ñ male agitabit an valeat: qꝛ dñs ẽ utriusqꝫ legatariꝰ. Et si qs quidez domũ deductz marmoribus legauerit: q̃ voluit hr̃edez habẽ ad extruendaz domuz q̃z retinebat i hr̃ditatez. ſz melius dicẽt i utroq̃z ꝺtractõez ñ valẽt': legatũ tñ valebit ut estiatio eoꝝ ꝓstet. Bz ꝛ si qs ad opꝰ reipu. faciẽdũ legauẽrit puto valẽ legatũ nã ꝛ pap. li. xj. rñ so. refert ipatoꝛ nr̃z diuũ seueꝝ cõstituisse eos q̃ reipu. cã ad opꝰ ꝓmi serũt posse ꝺtrahẽ ex edibꝰ suis urbanis atq̃z rusticis. ꝛ bis ad id opꝰ uti. qꝛ bi q̃z ñ ꝓmercij' cã id bñt. Sed videam' utꝝ ei soli ciuitati legari possit i cuiꝰ territorio ẽ: an ꝛ ꝺ alia ciuitate i aliã trãsferr̃ possit ꝛ puto ñ eẽ ꝓmittendũ q̃z q̃z ꝓstitutũ sit ut ꝺ domo quã aliqs bz ei ꝓmittat i domũ alteriꝰ ciuitatis trãsferr̃. Hoc senatusconsultũ' ñ tñ urbẽ sed ad alias ciuitates ptiet. ſz ꝛ diuoruz fratꝝ ẽ rescriptum ad libellũ ꝓculiãi ꝛ epitichani ob ẽbitũ publicumꝰ ẽsiderãtiuz ut sibi distrahẽ ꝓmittatur q̃ ei ius distrahendi ó negauerũt. Hoc senatusco̅sultumᵇ nõ tñ ad edes sed ad balnea ul' aliꝰ qõlibet edificiũ ul' porticꝰ i edibꝰ ul' tabnas ul' popias extẽditur. Jté h̃ ꝓhibetur legari qꝺ nõ al's ꝑstari ꝑt: q̃z ut edibꝰ ꝺtrahatur subducat. i. marmora ul' colũna. Idẽ ꝛ i tegul' ꝛ i tignis ꝛ i ostijs senatꝰ censuit. Bz ꝛ idez i bibliothecis ꝓtibꝰ iherentibꝰ. Bz si cãcelli' sint ul' velaᶠ legari poterũt nõ tñ fistule ul' castelliᵍ. sed aut cemẽtariaᵇ aut si q̃ cãtbari' ꝑ q̃s aq̃ saliũt poterunt legari. marie si ipositi cii sint. Quid ſi statuis dicendũ fiqdẽ iberẽt ptibꝰ nõ licebit. si ꝺ alio existant dubitari ꝑt. Verumtñ snia ꝛ mẽs senatusco̅sulti plenꝰ accipienda ẽ. ut si q̃ ibi fuerit ꝑpetuo q̃si portio ediũ distrabi ñ possint, ꝓ ide dicendũ ẽ nec tab. ediũ affixas ꝛ ptibꝰ iniunctas ul' singla sigillaᵏ adeq̃ta legari posse. Bz si paraverit q̃dã testator q̃si trãslaturus i aliã domũ'. ꝛ hec legauit dubitari poterit an valeat: ꝛ puto valẽ. sed si ea q̃ legauit edibꝰ iũrit extinctũ erit legatũ. sed si hẽs ea legata iunxit puto ñ extingui. Dem. Siue sciuit ul' ignorauit dẽ. Senatꝰ. n. ea q̃ sũt ediũ legari ñ ꝓmisit. hec aũt mortiꝰ tpe ediuz nõ fuerũt. hr̃s ergo estiationez ꝰ

p Põt ex alteris. ſ. retentis ꝛ repete legauit ei cui ꝛc. ac.

q Licet. ut. C. co. l. ij. ꝛ. l. si quis post hanc.

r Futuris. utrarũq̃z ediu̅ acl. i. ille de quo cogitauit senatus. ſ. uerus dñs: ꝛ ẽ h̃ rõ. qa in traditione põt ꝓstitui fruitus ut. ff. de ser. ur. ꝓ. l. binaruz. et facit. j. ti. ij. l. fideicõmissa. §. si qs illicite. ꝛ. j. ꝺ dã. ifec. l. fin.

s Si duobꝰ. utriusqz. alterius insolidum: ꝛ alterius ꝓ pte ꝓ quã videbat valere: ut. ff. ꝓ ꝓ. §. ꝛ nõ dici dñm qui est dñs partis. sic. ff. e. l. seruu. §. fi.

t Nõ valeat. ſ. i rẽ. ꝛ sic logt ff. e. l. §. i. q̃ videtur contra.

Sed ꝛ siquis. Põt detrahi ꝛ legari ex edibus ad utilitatẽ reipublice: in cuius territorio res ẽ ꝛ non alteriꝰ. Bar.

u Non cõmertij. in quo cãu vetat: ut. ff. de ꝓtrahẽ. emp. l. senatus. ſz si negociãdi cã fit ꝓhibitio cur prohibentur legari: Rñ. qꝛ ꝛ illud quodammodo ex negociatione q̃rit legatario ut. ff. ꝓ so. l. nec adiecit. ꝛ. l. ita. ꝛ facit. j. de dã. ifec. l. fi. ac.

r Cõstitutũ. ut. C. ó edifi. ꝓ priua. l. siquis post hanc.

Hoc. Hoc senatusconsultum hz locũ vbiq̃z ꝛ pro debito publico domus non ꝺz destrui. b. d. Bar.

y Senatusconsultuz. adiunge cum ꝓcedent. §. ac.

z Urbẽ. i. romam ꝓ excellentiaz: ut isti. ó iu. na. §. ſz quotꝫ.

a Ob debitũ publicum. i. ob pecuniã quã debebãt reipu.

Hoc. Prohibitio senatus extendit ad oẽ edificium ut ei iniuncta non detrahãt. secus in his q̃ nõ sũt affixa. Bar.

b Senatusconsultũ. de quo dicitur. ff. e. l. §. i. ac.

c In edibus. alꝰ porticũ fine edibus. ſ. applicatũ. ac.

d Itez bibliothecis. i. armarijs: ut. ti. iij. l. librorum. §. sed ꝛ si bibliothecam. ac.

e Cancelli. i. ostia qbꝰ murꝰ ꝓtorij añ domum positi tecto ñ coopertus claudit.

f Vela. q̃ frigoris cã vel venti ponunt: ut. j. de fun. istruc. l. questum. §. si idẽ.

g Castelli. quid sit legit. j. ó aqua quoti. ꝛ esti. l. i. §. hoc interdictum. ꝛ videt in masculino genere h̃ poni: alꝰ in neutro genere: ut. ff. ó act. ẽp. ꝛ vẽ. l. fundi. §. castella. ac.

b Cementaria. alꝰ oratoria puta tabulaꝫ picctas: ut. j. de fun. instruc. ꝛ istru. le. l. q̃si tñ. §. si domus. ac.

i Cantbari. sub. sunt ꝛ bi vulgariter docie. ac.

k Sigilla. sigilla sũt qdam annulli deferro qui ponuntur ad murum.

Sed si parauerit. Itez res sit edibus destinata ñ ꝓhibet legari: ſz legatuz extinguit si postea per testatorem iniungit: secus si per heredẽ. bar.

l Domũ. sic. ff. de act. emp. ꝛ vendi. l. granaria.

m Erticũ. sic. j. ó au. ꝛ ar. le. l. seia. i fi. ſz ar. ff. j. ti. ij. l. fideicõ. §. si rẽ.

n Siue sciuit. sic. j. ti. i. l. si heres rem. ꝛ. ff. locati. l. sed addes. §. si inquilinꝰ. sed arg. contra. ff. de condi. inde. l. in summa. §. pe.

Senatus. estimationem. hoc qꝛ est affira modo: alꝰ ipsam rez non estima

tionem: ut. ſ. ti. ſi. l. nutu. §. fi. que eſt contra.

a ¶ Penis. q̃ ſūt. ſ. de ꝑbē. emp. ⁊ vendi. l. ſenatus. ⁊. ſ. de dam. infec. l. fi.

¶ Marcellus. ¶ Aruā domūcula ruſtica põt ꝺſtrui ⁊ p ꝓñs legari. bar.

b ¶ Ei⁹. i. ad eius cõmodū: ſecus ſi nihil eſt laturus niſi ut officiat: ut. ſ. ꝺ ipen. l. pro voluptarijs. ⁊ fa. ſ. de dona. iter vi. ⁊ vxo. l. marcellus. ⁊ qꝺ ibi nõ.

¶ Legaꝝm Legatū põt conferri l. liberā volūtatē legatarij non ſic bf̃dis vel eꝛnei. b. d. ter. cū glo. h. d. pau. ꝺ ca.

c ¶ Aliena. ſ. legatarij. ut ⁊. ſ. e. l. ſi ita. §. illi. ⁊. ſ. de ꝓdi. ⁊ ꝺ. l. ſi ita eꝛpſſim. q̃ vſ aliena reſpectu heredis. ſic. ſ. ꝺ ſaluia. l terdic. l. i. valet q̃ ſi dicaz: lego tibi ſi voles: ac in eꝛnei voluntate tacita põt erpreſſa non põt. ſ. e. l. captatorie. ⁊. ſ. de cõdi. ⁊ demõ. l. nõnūq̃. ⁊. ſ. ꝺ here. iſti. l. ſiqs sempronius. ſz cõtra. ſ. ti. i. l. i. ſz erpõe ut ibi: qꝛ ibi non eſt libera cū ꝓferat in arbitriū boni viri ꝺy. Itē ſi heredis non valet: ut ꝺ. q̃ ꝺ itelligē ſi libera ſua voluntate: puta ſi voles: ſecus ſi nõ libera vt ſi iuſtū putaueris: ut. ſ. e. l. ſi ſic. ul cū volueris ul niſi volueris: ut. ſ. tit. ij. l. fideicõmiſſa. §. ſic fideicõmiſſuz. q̃ videt contra. ⁊ ſic facit. ſ. de re. ꝺu. l. vtruz. §. cum quidam.

¶ Qui ab hoſtibus ¶ Hic eſt ſingularis caſus in quo põt legari liber hõ in quo non eſt cõmercium ⁊ hoc ſit loco ſũmarij. bar. ¶ vel alr ſic. Liber hõ i quo quis hz ius pignoris põt ſi bijpſi legari. b. d. alc. ꝺ imo.

d ¶ Poterit. ſic. C. de cõi ſer. ma. l. ij. ac. e ¶ Pignoris. tenet. n. in pignore donec reddatur p̃cũ rediptis. ul et hodie ſuat p quēniuz: lz ſit liber ut h. ⁊. ſ. de teſta. l. q teſtõ circa pn. ⁊. C. ꝺ cap. l. ij. ⁊. l. fi. ⁊ fa. ſ. ꝺ li. le. l. ij. §. i. ⁊ ꝺ le. iij. l. iij. §. fi. ⁊. ſ. e. l. ſi dom⁹. §. fi.

Eruũ filii. Regꝛa catoniana non hz locuz i legatis in qb⁹ ipedimẽtum ceſſat ex cã q̃ retro trahit. b. d. b. ⁊ ale.

f ¶ Cõſtitit. ſi aũt ꝓmoriat pf nel filiꝰ teſtet. non valet qꝛ ius qꝺ hz legare vf: vt. ſ. e. l. ſi domus. §. fi. ⁊ fa. ſ. de caſtrẽ. pec. l. ij. ac. g ¶ Jure ſuo. ſ. teſtando qꝺ põt vt inſti. quibus non eſt per. fa. te. §. i.

¶ Si quis Qui rem ſibi legatā ignorās legat ſiue acceptet ſiue repudiet valet legatum factū a ſe. Bar.

b ¶ Ignorās. ſi ꝺo ſciſſet eo ipo videt agnoſcere: ut. C. ꝺ iu. delibe. l. ſi auta.

i ¶ Adita eſt. b veritatē intuet. ſic. ſ. e. l. ſi tibi hꝺ. §. cũ ſeruus. ⁊. ſ. ſi cer. pe. l. proide. alꝰ fictionē ituerē: ut. ſ. ti. i. l. legatū. ⁊. ſ. ꝺ fur. l. a ticio. ⁊. ſ. ꝺ pecul. l. ſed ſi damnū. §. ij. q̃ ſum cõtra. ⁊ facit. ſ. e. l. ſi fundus. §. ſi ticius. ⁊. ſ. ad. l. aq̃ nam ſicut. ⁊. ſ. e. l. legatarius. §. i.

¶ Si pocula. ¶ Hi nat mutatio de materia i formā nel ecꝺuerſo legatū ñ mutat ſi teſtator volūtatē non mutauit. bar. k ¶ Cõſiſtere. ſic. ſ. ti. ij. l. q̃ritū. §. illud. ⁊. l. item. §. pe. ſed ꝓtra. in co. tut. l. lana. ⁊. ſ. de aur. ⁊ ar. lega. l. ſcia in fi. So. ibi teſtator: ꝺ bf̃s hoc fecit. Itē ſecꝰ i vſufructu legato q rei mutatõe extinguit: ut. ſ. q. mo. vſuf. a. l. qꝺ tñ. §. ſi maſſe. ⁊ de vſufr. l. q vſufructū. circa pn.

¶ Si arce. Qꝺ edificat i area legata debet legatario. b. d. Bar. ⁊ Alexã.

l ¶ Impoſita. a teſtatore. ac.

m ¶ Legatario. qꝛ eadez eſt area lz dom⁹ ipoſita ſit: ut. ſ. de ſo. l. q res. §. areaz ſecꝰ ecõtra ſi legauerit domū ⁊ ea deciderit viuo teſtatore: qꝛ deſinit eē domꝰ ut. ſ. e. l. ſi legatū ſit. §. ſi domus. ⁊. ſ. de. ꝟ. ob. l. iter. §. ſacrã. in. fi. §. azo. ⁊ ꝓcꝛdat hunc. ti. i. l. ſi arce. ⁊. ſ. e. l. ſi ex toto. in pn. ſz cõtra. ſ. ti. ij. l. ſi chorꝰ. §. areã. So. ibi mutauit volūtatē. Itē ꝑ. ſ. q. mo. vſuf. a. l. repeti. §. fi. ſo. ibi i vſufru.

¶ Eũ qui Ubi ē cadē rõ lictũ ē arguet ꝺ ꝑſonꝰ ad vltimas volūtates. B.

n ¶ Legat. debitori vt ditt. rat a ſequēti caſu. uel ꝺ chirographū ⁊ ibi nomen ⁊ fa. ſ. ti. i. l. q chirographū. ⁊. l. nomen. ⁊. C. que res pig. ob. poſ. l. ij. ⁊ ꝺ remiſſ. pig. l. creditricem. ac. o ¶ Videt. ar. C. ꝺ here. ul act. vē. l. poſtq̃. ⁊ nõ arg. qꝺ nõ. inſti. de le. fuſia ca. tol. ac. p ¶ Cedant. alij nõ debitori at ꝺbitor habeat exceptionē: ut. ſ. ut i poſ. le. l. i. §. ſi ꝺbitori. ⁊. ſ. de lib. le. l. iij. Itez cõtra. ſ. ti. i. l. gaius. ſed ibi nõ legauit chirographum ſpāliter. ac.

¶ Si idē ſeruus. Legatum libtatis inualidū ipſius ſerui legatū nõ perimit. b. d. Bar. ⁊ Alex. de imo. q ¶ Juſſus ſit. directo. ⁊ ita fm regulā prevalet legatū libertatis: ut. ſ. titu. i. l. ſi idem ſeruus. ⁊. l. q teſtõ. ſed hoc fallit bis trib⁹ caſibus.

r ¶ In fraudem creditoris. qũo q̃ legatum valet ſi creditores fraudentur. ¶ Kſi. fuit legatus: ſi legatarijꝰ vet. ⁊. heredi. Itē qꝛ falcidia detrahitur de legato: nõ ꝺ libtate. ut. ſ. de inof. teſt. l. pap. §. qſti ⁊ ſic pp totū non pp pez fundant creditores. ac.

s ¶ Venierit. qꝺ fieri põt: vt. C. ſi mã. ita fu. ali. l. ea quidē. lz vſ hoc cãu ēt legatū nõ valere: vt. ſ. ꝺ fun. iſtru. l. iij. §. fi. So. ibi tacite hic eꝛpſſe fuit legatus. Item ad idē econtra. ſ. ti. i. l. ſiqs quos. ſz ibi non legauit ſz vt miniſtrū euz elegit. Itē fa: ſ. ꝺ fideicom. li. l. Funs ⁊ de condi. ⁊ demon. l. ſi quis eum. ac.

t ¶ Pignori. ſpālit ſecus ſi generalit: ut. C. de ſer. pig. da. l. ab eo. nec ob. ſ. de fideicõ. li. l. generalit. §. ſiqs ſuo. qa ibi gnālit. uel ibi de egrate. Item hoc niſi ſeruus luat ſe. vt. ſ. de here. iſti. l. pignori. ⁊ facit. C. de neceſ. ſer. here. inſt. l. i. ac.

¶ Si ſtatu. Legato ſtatulibero erpedit heredi ipm ſoluere potius q̃ eſtimationē. b. d. Bar.

u ¶ Preſtabit. ſi legatarius volet recipere. nec eni cogit niſi i cãu: vt. ſ. e. l. ſi domꝰ. §. q ꝓfitet.

x ¶ Liberi. qꝛ non hz eſtimationē: vt. ſ. ad. l. ro. de iac. l. ij. §. cũ in eadem ⁊. §. corporum. ac.

¶ Si duos Qui legat vſufructū i fundo vf legare viā paliuz ſi aliuz de non hz. b. d. Bar.

y ¶ Si duos. plenꝰ ē. ſ. ꝺ vſufr. le. l. dānas. §. i.

z ¶ Legatarius. ſ. tiꝰ.

a ¶ Nõ debebit. obligatiõe ꝓſonali: ſz qꝛ nõ vando aditū vf ꝓhibere vti fruī hẽo cõfeſſoriā vtilẽ: ut. ſ. ſi vſufruc. pe. l. i. §. i. ⁊ ſi fuitꝰ vẽ. l. ij. §. recte fm. R. ſz certe ibi debebat fuitus fundo fructuario hñ niſi ꝓſtruat qꝛ ātea cē nõ poterat cũ ābo fūdi erāt eiuſdē dñi: ut. ſ. quēad. ſer. a. l. i.

b ¶ Redimere aditū. quē aut retētione aut ꝓdi. certi. ⁊ ſine cã nullo vato redimet ab ipo legatario: ut. ſ. de ꝓdi. ide. l. ſz ſi me. ⁊ de ꝓdi. ſine cã. l. i. ⁊ de act. ēp. l. ſi tibi. ⁊. ſ. e. l. ſi fundū. §. q funduz. ⁊. ſ. ſi ſer. ven. l. teſtatris idē eſt ſi funduz alienaſſet: ut iſti. co. fm. R. ⁊ facit. ſ. de ſer. vr. p. l. bias ⁊ l. olimpico. ⁊. l. ſi binarū. ⁊. ſ. de relig. l. ſiquis ſepulchrum.

¶ Si a ſubſtituto. Qꝺ contingit medio tpe non viciat legatuz. b. d. Bar. c ¶ Legaſſet. ſ. teſtator.

d ¶ Et añ̃p. maxime: nã ſiue ſciat ſiue neſciat ſiue alienet ſiue nõ. non tenet q deſinit eē ſuus ex cã emptõis: ⁊ ꝺcipit eē ex cã legati: ut. ſ. co. l. hinõi. §. q ſeruū. ⁊. ſ. ad. l. fal. l. iiij. azo. ⁊ inſti. co. §. ſi res aliena.

¶ Heres. In legato generis heres de euictione tenetur: ſecꝰ in legato ſpēi. Idē in ſtipłone rē tradi. b. d. bar. Vel ſic. In legato generis tenetur bf̃s cũ tradidit ſe obligare in oēz caſum i quo res tradita poſſit euinci: ñ de alio defectu rei ex quo ñ poſſit euinci. ſz i legato certe ſpēi non tenet ēt ꝺ cui etiõe ꝓmittere. Et eidem p oīa in ſtipłone generis uel certe ſpēi. b. d. cum. l. ſe. pau. de ca. e ¶ Hõ dz. mediocrē tñ dare debet: ut. ſ. e. l. legato

f ¶ Liceat q̃ ipm nõ eē fugitiuuz dz ꝓmittere: qꝛ eũ habere nõ licet: ut. ſ. de act. emp. l. iuſ. §. i. ⁊ fa. ſ. e. l. ſi heres generalit. ⁊. ſ. de ſo. l. qui. r. §. q bolez. ⁊. ſ. ꝺ euic. l. bf̃s ſuũ. ⁊. ſ. ti. ij. l. q ꝓbinā. §. ſi bf̃s. ⁊. ſ. l. ꝓ. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Ue de legato. sub. in genere relicto: ⁊ ꝑm hoc distinctio testatoris erit q̄ segk̄ sic. s̄. de ꝑdi. inde. l. cū is. §. fi. ⁊. j̄. de v̊. ob. l. ii. uel vic q̄ de legato. l. in specie: ⁊ tūc erit distinctio legis: illa que sequitur. ac.

b Dare. i. tradere. aliogn cōtra: ut. j̄. de vv. ob. l. ubi aūt in fi.

c Tm res legata est. in specie. ac.

d Qua. l. mora.

e Usuras. si erat pecunia. alꝫ ꝫ: nisi in casib⁹: vt. s̄. de usur. l. in fideicōmissi. §. si auro. ⁊. l. cū qdā. §. fi. ⁊ fa. s̄. e. l. cū ꝓuus. ⁊. l. apud. ac.

f Relicta est. i. ubi facta est testm̄ ꝑm quosdā ru dic. i. existit: vt no. C. ubi fideicō. peti. l. i.

g Uerisile. ex genere cōparatōis: uel ꝑditōis ꝓdax q̄ plene no. ubi soluat: ⁊ ubi petat. s̄. ō ar. l. si cū dies. §. qd ḡ.

h Alienis legatis. l. rebus. ac.

i Relicta est. l. existit.

k Petit. de iure q̄ ē in trib⁹ locis: ubi ē maior ps hēditatꝫ: utē ubi hēs hꝫ domiciliū. item ubi res ē: vt. s̄. ō iu. l. si fideicōmissū. i ꝑn. ⁊. §. fi. ⁊. l. sꝫ ⁊ si suscepit. §. ea. ⁊ no. l. d. l. q̄ legat.

l Trāstulit. nisi actor velit dari sua impensa: vbi petit: vt. s̄. ō rei uē. l. si res. ⁊ ad erbi. l. sꝫ si hēditas. §. i. ⁊. s̄. depo. l. si in asia. §. i. ac.

m Ubi relictū ē. i. existit. ⁊ no. q̄ q̄ritas: vt spes relinqtur. sic. s̄. e. l. plane. §. sed hoc ita.

n Ubi petit. rōne fori q̄ dic ut dixi in. l. q̄ legatur. ac.

o Itaq; inferk ex illo §. sed si ali⁹. ⁊. §. ceterū non ex primo. ac.

p De restitutōe. si ipꝫ appēderit: ut. j̄. segk̄ sꝫ ar. ꝑtra. s̄. de rei uē. l. si a bone fidei. ⁊. l. si ꝙ ⁊ l. si culpa. azo. ac.

q Idē ⁊ alius. s. ut si at talis distinctio q̄lis ē ab illo ꝙ ita q; si stichus usq; huc. ac.

r Alienus. quē legaui ⁊ testator. ac.

s Naz. ⁊ bñ dico sine culpa ⁊c. vt q; saltē fuit in mora. j̄. de v̊. ob. l. si ꝓuū. §. sinaūt. ⁊. j̄. ti. i. l. si qs ꝓuū. ⁊ q̄ subiicit. cauebit. s. q̄ñ ēt nō fuit i culpa. ⁊ fa. s̄. e. l. cū seruus ⁊ q̄ ibi no.

t Cauebit. f. heres.

u Legēt alternative.

x Legatario. ḃ aūt faceret morā. q. d. heres se velle dare illū q ē ab hostib⁹ captū. ⁊ fa. j̄. ti. i. l. statuliberū. §. stichū. et. s̄. de eo q̄ cer. lo. l. ii. §. q stichū.

y Preciū. s. cū uiuēte nō lōge vilior foret q ē mortu⁹: vt. j̄. de so. l. stichū aut pam. rñ. q̄ est cōtra. vel sol. ut ibi. item cōtra. s̄. ō nova. l. si ad libertatē. §. si qs. So. ḃ vterq; est in obligatiōe. ibi alter tñ .s. seruus: ut. s̄. de re mili. l. miles. §. decem. itē fa. s̄. ad. l. acql. l. stichuꝫ et. j̄. de fideicō. li. l. si legatario. §. a duobus. et. j̄. ō usufru. le. l. ticio. ac.

z Item si. cauere. cum non comparet. ac.

a Sꝫ si culpa. multo magis si dolo: ut. s̄. de rei ven. l. q̄ si dolo.

Culpa. Qñ testm̄ vt factū p̄ncipaliꝫ cā hēdis tenet ō leuissima culpa. b. d. bar.

b Proxia. i. lata.

c Leuis est. in negligendo.

d Diligentia. i. vt faciat q̄ ꝙ. nō aūt dicas de leuissima cum teneri: ut. j̄. ad treb. l. mulier. §. sed si heres. nec eni gḷa heredis legatū relinqtur: vt ar. s̄. cōmo. l. si vt certo. §. nūc videndū. ⁊ est bona sīludo: vt. j̄. e. l. si seruus legatus. §. cum qd. sed. Ho. hic dixit teneri ō leuissima. et fac. s̄. e. l. nō amplꝰ. §. i. et de v̊bo. obli. l. si seruū stichum. §. i. et. j̄. ti. i. l. cū ita. §. species. et. j̄. de au. et ar. le. l. imaginem.

e Nō verius est. q̄ dic per exēpla. j̄. e. l. qd igit. §. si heres. azo. ac.

Itē si fundus. Post morā piculū interit⁹ ptinet ad heredē. Bar.

f Nō deberi. ut ar. s̄. de iu. do. l. si is qui. ac.

g Uēdere. ⁊ iō oī mō ꝺz teneri: ēt si interitura erat penes actorē: ut. s̄. so. ma. l. si filio. §. si post dimortiū. ⁊. j̄. de usufru. le. l. vi. ⁊. s̄. e. l. apud. §. ipius. ⁊. j̄. ō re iudi. l. si hō. ⁊ de v̊. ob. l. nemo. §. i. sed ꝑ. s̄. de rei uēdi. l. itē si ꝙeratū. in fi. ubi distinguitur erat peritura uel nō. So. ꝑm. Ho. ⁊ ḃ non erat peritura: quia erat venditurus. uel ibi iustam cām litigādi habebat: ḃ nō. Item ꝑtra. s̄. depo. si. l. si plures. §. fi. So. ibi. Itē cōtra. s̄. ad. l. ro. de iac. l. fi. §. i. Sol. ut ibi. Itē ꝑtra. s̄. qō me. cā. l. si cū exceptiōe. §. q̄ si hō. dic ut ibi. Item no. inspici qō euenire pōt. sic. s̄. de iurisd. om. iu. l. si idē. §. fi. ⁊ ō aur. et ar. le. l. in argēto i ꝑn. ⁊. s̄. ō ar bi. l. sicuti. ar. contra. s̄. q ⁊ a qui. iul. item cōtra. s̄. qō me. cā. l. si cū ex. §. quid si hō. ibi sꝫ ⁊ sine culpa. Sol. ibi tenebat in triplo. ac

Sꝫ heredis. Legatarius agit contra hēdem ex furto serui hēdis circa rē legatā cōmisso. h. d. bart. Uel sic. Ex furto ꝓseruuꝫ heredis circa rem legatam perpetrato agere pōt legatarius ꝫ heredē. Et factuꝫ vnius ex coheredib⁹ alijs non nocet. h. d. alex. de imola.

b In factū. i. furtū. noralē cum res legata trāsierit in legatariuꝫ: vt. j̄. de fur. l. a ticio. et j̄. ti. i. l. legatū. So. ibi inspecta vniuersitate i q̄ ꝓtinet res legata hec sicut cetere ē heredis vñ si ab hēdis ꝓuo surripiatur actione furti deficiente: q̄si sui vñi rem subtraxerit ḃ ꝓuus ne huiusmodi scelere dānū patiat legatari⁹: aut ex maleficio quo res subtracta est in factū subsidiaria aut ne. ge. vnde uel qz rei uendite ad legatarium pertinens p̄cū peperit ꝓu⁹ uel ꝑditio surrogat. at ipa re per se in specta nō heredis: sꝫ legatarij sit ꝑdictio. Et furti actio noralis cōpetit: si ab heredis seruo subripiat: vt in ꝑtrarijs ꝫ. K. uel uocat ḃ i fern̄ actionē furti ⁊ cōdictionem neg. ge. oīs enꝫ actio ex delicto uel q̄si. ex contractu uel q̄si i fern̄ p̄t dici. Et ꝑm hoc diuidit cū subiecit ⁊ no re ⁊c. uel dic i fern̄ .i. ꝓpter factuꝫ ꝓui dat actio ēt furti ⁊c. ⁊ sic nō est nomē actionis. Uel dic ꝑm azo. q̄ heredis nō testatoris erat res legata: vel hic ñ erat adita hereditas. vñ res ñ est legatarij ꝛitate ispecta: vt

h Si cui legeā cum. xiiij. annoruꝫ erit vtimur certo iure: ut tunc sit. xiiij. an. cum eos impleuerit: ⁊ ita imꝑatorem decreuisse marcellus scripsit. Ergo cum esset sic relictuꝫ: cum ad. xiiij. annoꝝ peruenisset ānua bima trima die⁹ ⁊. xvij. an. mortis tpe inueniatur⁰: p̄sens⁹ legatū erit. Proide si. xv. an. cōsequēter dicem⁹ post biēniuꝫ⁹ deberi si xvj. post annum debebitur. sed

.j̄. e. l. si tibi. §. cū ꝓuus. ⁊ sic nō agit furti: ut. s̄. ō ꝑcrip. ver. si tibi rē. §. fi. ⁊ q̄ ō. j̄. de fur. l. si q̄nium. dic de furto facto testatori dari legatario actionē furti. ac.

i More. facit. s̄. de mino. §. si seruus. ac.

k De peculio. uel ꝑdi. furti: ut. s̄. de pecul. l. iii. §. et furtiua: uel neg. ge. re per empta: ut. s̄. de neg. ge. l. fi. ⁊ vna aliam tollit: ut. C. de fur. l. i. ac.

Si unus. Heres deliquēs tenet nō cohēdes. h. d. bar. vel sic: factū vnius ex hēdibus alijs nocere nō pōt. pau. ō ca.

l Natura sit. sic. s̄. ō dolo. l. arbitrio. §. fi. sed occidēs tenet cū distinctiōe: ut. j̄. e. l. q̄ ergo. §. si heres. ac.

Sꝫ an. Si legatū cōferk in tps certe etatis vtimus annus ꝺz ēē cōpletus: vt debeatur: ⁊ exinde dies ꝑstatiōi adiunctus currit nisi ꝓ sciam testatoris aliud iudicak. h. d. bar. vel sic. Nō ꝺ q̄s esse tot annorū puta. xiiii. nisi eos compleuerit. h. d. principium. huius. l. pau. de ca.

m Impleuerit. sic. C. q̄si di. le. ce. l. ex his in fi. nō tñ ꝛcohauerit: ut. j̄. de cōdi. ⁊ demō. l. nō putabā. secus si dixit q̄rtodecimo anno: ut. j̄. ō ma. test. l. si ita libertas. Itē si dixerit cū puenerit ad. xiiii. an. idē q̄ ḃ ut. j̄. ad treb. l. seius. secus si dixerit cū puenerit ad. xiiii. an. vt. j̄. ad treb. l. q filiū. §. i. uel ibi speciale q̄ est uerius. ne sit ꝫ q̄ stati segk̄. itē ar. ꝫ. j̄. de mu. ⁊ ho. l. ad rē publicā.

Ergo cum esset. Termin⁹ solutiōis legati ꝑfectus a testatore incipit ab eo tpe quo testator disposuit debere ꝛcipere: ēt si illud tps ꝓcesserat testm̄: si tñ testator hoc ignorabat: si aūt sciebat ꝛcipit a tpe testamēti. h. d. usq; ad. §. uocāt. ⁊. §. trima die ⁊c.

n Trima die. lego. rrr. sub ꝑdi. ut sic oī āno. r. soluantur ac.

o Inueniāt legatari⁹.

p Dns. i. puꝝ oium triū annorū.

q Post biēniū. q. d. primi anni ē ꝑmū: sꝫ q̄ remāet ꝺz solui post biēnium. s.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

cõpletũ.nã ꝛ ꝓxi o sequẽti ãno fiet solo ꝓ eo ãno. a Si mẽses.puta tres.
b Annuꝰ.ſ. ad cõplẽdũ. c Residuꝰ.ſ.elapſis. Soluit ꝙ triꝫ mẽſibꝫ .q.d.ꝙ ꝑmis triꝫ tpibꝫ habeꝫ ut puꝝ.ꝛ ſic vſ in ſi.anni ſoluẽdũ ſic relictũ ãnua buna trima die:ſecus ſi ſimplr annuũ:ut.C.qñ di.le.ce.l.i.ac.
d Si vo ſcit.ſ.eum eſſe maiorem.xiiij.an.ac.
Hoc autẽ. Tps certe etatis honorati faꝯ ꝯditiõez:ſecus in tpe ſimplici.b.d.Barto.
e Legatũ.ſ.relictũ alicui minori.xiiij.an.cũ erit.xiiij.annua buna trima die.ac.
f Cõpletꝰ.vt.ff.ó ꝯdi.ꝛ de.l.qꝫ diebus.§.iſ.ꝛ qñ di.le.ce.l. ſi titio.ſꝫ cõtra. C.qñ di.le.cc.l.er his.So.ibi.
g Et poſtea . qꝛ ẽ in diez: vt ꝛ.ff.qñ di.le.ce.l.ſi.cũ ꝑfinitõe
Si ticio decez. Si legatariꝰ granaꝫ ſoluere creditori defũcti : bꝰs ꝛ fideiuſſor agere ꝑſit ñ creditor.b.d.bar.ꝛ.alex.
h Debeo.ſempronio.ac.
i Rogauero.titiũ legatariuꝫ
k Creditori .ſ. ſempronio.
l Nõ valet.ĩmo ſaltẽ qꝛ eius itereſt bꝰe duos debitores: vt ff.ó.lib.le.l.iij.in ſi.ℨ.So.ibi ſub ꝯditiõe erat debitũ: vſ ibi aliꝰ nõ debitor legauit creditori.vſ non cõtẽplatõe creditoris:alꝰ ſecꝰ vt ibi.vſ vic:nihil itereſt.i.nõ ꝓ oĩa itereſt: ſed in aliquo itereſt: et ea ratione tñ valet.ſ.qꝛ duos hꝫ reos. Itẽ qꝛ hꝫ actiõem ex teſtõ que hꝫ nãm bone fidei cuꝫ ꝑus erat ſtricti iuris.
m Nꝰs vero.cuiꝰ ꝓtẽplatõe fliquit fideicõ. ad qõ.ff.e.l.Fuole.§.ſi teſtator.ꝛ.ℨ.fa.ber.l. ſi filiã.§.papꝰ.ꝛ.ff.ti.ij.l.fideicõmiſſa.§.iterũ.ꝛ.ff.e.l.ſi tibi. in ꝑn.ꝛ nõ bꝰdi legari a legatario:ut ꝛ no.ſ.e.l.plãe.§.ſi duob. n Legatũ.i.fideicomiſſũ. nã ꝑmũ ꝙſtat ualere: licet alij ſit reſtituẽdũ ſi modo legatariꝰ vult: nec.n.cogit: cũ nec' heres cogaꝫ ꝓp ſingulares legatarios: ut iſti. ad.l. fal. §. ex aduerſo. accepit g̃ꝫ ſponte.
o Debuit. et legauit alij ut mihi ſolueret.ac.
p Intẽdere.ut et.ff.ó li.le.l. ſi debitor.ꝛ.ℨ.de cõpẽſa.l.iij.ꝛ .ff.proꝛi.§.
Si fideiuſſor. Licita to tacito non viciaꝫ erpſſũ eꝛ ꝑncipale .b.d. B.ꝛ.ale.
q Si fideiuſſor.alꝰ .§.iul.et alꝰ lex ſi fideiuſſor .ac.
r Ex teſtõ actionem.ℨ hẽdez fideiuſſoris vt ſoluat creditori.ac.
s Nõ poterit.act.mã.fuit g̃ legatum eo aio ut gratis liberaret reus: ſine ſpe actiõis mã.ꝛ fa.ℨ.proꝛi.§.ꝛ qõ ibi no. Itẽ facit.ff.de li.le.l.nõ ſolũ.in ꝑn. Itẽ no.qꝺ erpſſuꝫ ẽ inualidũ.ſ. creditoris legatũ ꝛ tñ valet tacitũ.ſed ar.ꝙtra.ℨ.de ſer.ruſt.ꝓdi.l.itẽ ſic.§.fi.ac.
Demuſle. Dãnatus vẽdere ĩtelligiꝫ iuſto ꝓcio.b.d.bar.ꝛ alerã.
t Vero ꝓcio.i.iuſto.ſic.ℨ.de in integ.reſti.l.i.ꝛ de peti.here.l.ſi poſſeſſor .§. fi.ꝛ facit.ff.e.l.ꝛ ſi equo.ac.
u Neceſſe.ſic.ff.ad.l.fal.l.ſi dignũ.ꝛ.l.in rõne.§.nẽdere.ꝛ.l.q fundũ.in ꝑn.
Si ſuus acqret.ſic.ℨ.ó acq.bꝰ.l.ſuus cõis.ꝛ.ff.de ſtip.ſer.l. ſuus cõis. ſic ꝛ.ff.de iniur.l.ſed non ee.ꝛ.ff.ti.i.l.ꝛ pcula.ꝛ.ff.e.l.ſi fundũ.§.i.
Si hereditatis. Snĩa lata cõtra heredẽ nõ deferentẽ:uel colludentẽ:aut culpabiliter nõ appellãtẽ legatarijs nõ ꝓiudicat.nec qs põt ſuã turpitudinẽ allegare.b.d.Bal. Et in hoc vltimo nõ eſt alibi ſim Dy.ꝛ Bal.
y Heredẽ.ſcriptũ ꝑ ltio vſ ꝑ filio erbꝰdato.ad qõ.ℨ.ó ioſ.te.l.q repudiantis .§.fi. z Nõ nocebit.qꝛ agẽt ꝙtra iſtitutũ:ut no.in.d.l.q repudiãtis ĩ fi. ꝛ.ff.ꝓri.§.in fi.ſic ergo no.qꝺ colludẽdi ſnĩa nõ ꝓdeſt.ſic.ℨ.de dolo.l.ꝛ elegan ter.§.ſi dolo malo nec ẽptori:ut.ℨ.ꝑ emptore.l.q fundũ.§.ꝓcurator.ac.
a Per iniuriã.cuiꝰ cã ꝑbuit bꝰs: vt.ℨ.de euic.l.ſi ꝑ imprudẽtiã.ꝛ.ff.de fideiuſ.l.exceptiõe. b Nõ nocebit le.qꝛ appellãt.ut.ff.de ap.l.ſi plusorio.immo forte ipo iure nõ nocet:niſi in cã inoffi.teſta.ꝛ eſt ſimile in coherede cui non

ſi mẽſes deſint ad ſeptimũ ỏcimũ annũ residuis mẽſibꝫ debeꝫ. Hoc ita ſi putãs mioꝛez ee.xiiij.an.cũ taꝫ exceſſiſſꝫ ſic legauit. Si vo ſcit triennũ ad legati ꝑſtationẽ : ex teſtamẽti facti nũerabimꝰ. Hoc autẽ legatuꝫ ꝛ ꝯditionale eſt ꝛ in diem. Conditionale eſt tãdiu q̃ diu.xiiij. annꝰ ſit cõpletꝰ poſtea i diẽ. Et tõ ſiquidez ante.xiiij.annũ deceſſerit ad heredẽ nihil trãſit : certe poſtea ad bꝰdẽ trãſſerꝛ. Nõ ſi teſtamti facti tpe minoꝛ.xiiij.annis filius inueniaꝫ:puto tẽpus annua bima trima die ꝓſtatiõis ex die ꝯpleti.xiiij. anni ſtatim cedere niſi euidens alia mẽs ꝓbareꝫ teſtatoris aliud ſentientis. Si ticio decem que ego debeo legauero: ꝛ rogauero eadẽ meo creditoꝛi ꝓſtare: fideicõmiſſũ quidẽ i creditoꝛis ꝑſona nõ valeꝛ. qꝛ nihil eiꝰ intereſt. bꝰs vom põt cuꝫ legatario agere: qꝛ ipſiꝰ intereſt creditori ſolui ne cũ ꝙueniat: ergo ꝓpter hoc valebit legatũ. Sed ſi teſtator decẽ mihi ſub fideiuſſoꝛe ỏbuitᵉ:fideicõmiſſi petitio nõ ſoluꝫ bꝰdi ſꝫ fideiuſſoꝛi ꝙpetit. Intereſt .n.eiꝰ ſolui potius mihi q̃ in ipſuꝫ conuentũ mandati actionẽ intẽdereᵉ:nec intereſt ſoluẽdo ſit nec ne.
Si fideiuſſoꝛ creditoꝛi legaſſet qõ eiꝰ ỏberet an legatum valeret:ꝛ ait creditoꝛis quidem nihil intereſſe verum debitorem habere ex teſtamẽto actionẽᵉ. Intereſt enim ipſius liberari. quippe conueniri a fideiuſſoꝛis heredeᵉ nõ poteritᵉ. Nõ ſi idẽ fideiuſſoꝛ ticio leget ꝛ fidei eiꝰ cõmiſerit : vt creditori eius ſoluat:ꝛ debitor ꝛ fideiuſſoꝛis heres agere cuꝫ ticio ex cauſa fideicommiſſi poterũt: quia vtriuſq intereſt legatariũ ſoluere. Mdeminiſſe aũt oportet eũ q dãnaꝫ hoc ſolũ:fũduꝫ vẽdeꝛ: nõ gratis dãnari hoc facere:ſed hoc ſolũ vt vẽdat vero ꝓcioᵉ. Q: ſi certo ꝓcio ſit dãnatꝰ facẽ neceſſe hẽbit tanti vendẽ quãti dãnatus eſt.
Si ſeruꝰ pluriũ ſit: ꝙ Dem. dñij portiõe legatũ ei relictuꝫ acqreꝛ. Si hẽditatis iudex cõtra hẽdẽᵉ pnunciauerit:nõ agentẽ cãꝫ vl'luſorie agentez nihil ẽ nocebitᵉ legatarijs:qd ergo ſi ꝙ iniuriãᵃ fuerit ꝓnũciatũ:nõ tñ ꝓuocauerit: iniuria ei facta ñ nocebitᵇ legatarijs ut ꝛ ſabinus ſignificat. Si tñ ẽm ſubſtitutũ ꝓnũcieᵉ:an ille legatarijs teneaꝫ videamᵃ. Et cũ ius facit hec ꝓnunciatio qõ attinet ad ipſiꝰ ꝑſonãᵉ:nũqd legatarijs teneatur. Nec enim tã ĩprobeᶜ cauſari põt ꝙ ſe iudicatũ ꝙ gram. Rñdebit igiꝫ ꝛ legatarijs ꝛ creditoribᵃ. Si qs añ qſtionẽ ỏ familia habitã adierit hereditatez vel necez teſtatoris nõ defẽderitᵉ legatoꝝ ꝙſecutio aduerſus fiſcũᵍ locuꝫ hꝫ. Quid tñ ſi fiſcus bõa nõ agnoſcat:ex neceſſitate redũdabit onus legatoꝛũᵇ ad bꝰdẽ Qꝫ ñ ſubiecit delatoꝛẽ ſibi vt ei' hereditas adiudiceꝛ:ꝛ oneribus careꝛ: vl' minᵃ plene defendit cauſaꝫ: nõ ſe eronerat:exẽplo eius qui colluſorie ỏ bꝰditate litigauitᵏ. Si numerus nũoꝝꝫ legatus ſit:neqꝫ apparet quales ſunt legati:ãte oĩa ipſiꝰ ꝑriſſa.ꝯſuetudoᵐ.ỏide regionis in q̃ verſatus eſt exgrẽda eſt:ſꝫ ꝛ mens patriſſa.ꝛ legatarij dignitaſ ꝛ charitaſ ꝛ neceſſitudoᶜ. Itẽ earũ q̃ ꝓcedũt vl' q̃ ſequũt ſũmaꝫ ſcripta ſunt ſpectãda. Papinianus.
Sed ꝛ ſi certos nũmos veluti quos i arcba hꝫ:aut certã lancem legauerit nõ nũerata pecunia ſed ipſa coꝛpoꝛa nũmoꝝ rei legate continenᵉ:neqꝫ ꝑmutationẽᵒ recipiunt:ꝛ exemplo cuiuſlibet coꝛpis eſtimandaᵖ ſunt. Paulus.

e Pronũciet.q̃ ſtitutũ repudiaſſe dicebat ꝛ hꝰditatẽ ad ſe deuolutã.nã ꝛ ſi nere ſubſtitutus nõ eẽt q̃liter legatarijs teneretᵉ. d Ad ipiꝰ ꝑſonã.nã bꝰ pro ſubſtituto cũ effectu:ſꝫ nõ repudiaſſet iſtituᵗ:nõ tñ eſt de caſibus illis in quibus fit ius inter oẽs:quos no.ℨ.de inoff.teſt.l.pap.§.fi.
e Improbe.no. ipo bũ ẽ alegare propam turpitudinẽ.ſi ma ſũt.C. de trãſac.l.trãſactõe finita. Itẽ ꝛor.ſũt.ff. de excep.rei iudi.l.i.ſꝫ ar. ꝙtra.ℨ.ó pig.l.ſi ſupaᵗ.§.i.ſꝫ ibi ñ fuit collu ſũ ab herede.ac.
Si quis ante. Hꝰditaꝰ trãſit ad fiſcũ cũ onere legatoꝝ.b.d. Bar.ꝛ Alexã.de imo.
f Defenderit. accuſãdo occiſores.ſic.C.ó teſta.l.i.ꝛ vic ut no.C.ó his quibus ut indi.l.ij. et.l.cum fratrem.
g Fiſcũ.ad quẽ bõa veniũt:vt.ℨ.ad ſilꝛ.l. cũ fiſco.ꝛ.ℨ.ti.ij.l.ij.ꝛ ff.ad trebel.l. marcellꝰ §.fi.ꝛ.C.ad.l.fal.l.ẽt.
b Onꝰ le.nã qõ eius odio ẽ inductũ.ſ.hꝰdis nõ ꝺz cedeꝛ ad eius cõ modũ:ut.ff.ó iterdi.ꝛ rel.l.relegatorũ.§.fi.ꝛ ẽ.h ar.adqõnẽ vtrũ beres ñ iplẽs uolũtatẽ defũcti oibꝰ alijs defuncti bꝰ ꝓpellit ipſe accipe legata ꝛ dare:utꝫ autẽ.ó bere.ꝛ fal.§.ſi qs autẽ nõ implẽs.ac.
i Ut ei.ſ.fiſco.ul' delatori noie fiſci ut ſic nõ ſubeat hꝰditaria onera ꝛ fa.C.e.l. ſi i fraudez.
k Litigauit. ut.ℨ.ꝓ ri.§.dixit.
Si numerus. Legatũ obſcurũ declaraꝫ ex ꝓiecturꝫ hac lege expreſſis.b.d.bar. Vl' ſic Legatũ obſcuꝝ ỏclaraꝫ ex cõiecturꝫ ỏ expreſſis ꝛ ſi pecũia legaꝫ ut deſpẽ ỏ ea ut ỏ ſpẽ indicatur. Et victio cũ ponꝫ augumẽtatiue nõ tapatiue.b.d.alex.de imo.
l Numoruꝫ.puta.c. ſolidos m Cõſueto do no. ex ſeptẽ colligiꝫ de quibꝰ ſenſerit teſtator.ꝓmũ cõſuetudo teſtatoris.ſ.loquẽdi nõ vtẽdi.ſ.ne ſit ꝙtra.ff.ó triti.vi.ꝛ oleo le.l.cũ certuꝫ Itẽ ar.ℨ.ff.ó uſuf.le.l.dãnas.§.fi.ꝛ de ali.le.l.pe. Scõo ꝯſuetudo regionis.ad qõ.ff.de fun.iſtru.l.cũ delaniõis.§.fi.in fi.ꝛ.ℨ.de le.ꝛ ſe. ꝯſul. l.nã ad ea.ſꝫ ℨ.ff.ó triti.le.l.cũ certũ. So.aliud in vino ꝛ ſilibus q̃ i nũmis hꝫ. R. Tertiũ.mẽs q̃ colligiꝫ ex ꝓmiſſis ꝛ ſequẽtibꝰ:ul'et qꝛ erpſſit ꝛ hoc añ oĩa ingreꝛeꝛ:ut.C. de libe.ꝓte.ul'erbere.l.iii.ꝛ.ff. de regu. iur.l. ſemp. Quartũ.dignitas legatarij: vt ꝛ.ℨ. de iudi.l.ſꝫ ꝛ ſi ſuſcepit.§.ſed ꝛ ſi ꝙponas.ꝛ.ff. de au.ꝛ ar.le.l.tucia.§.fi. Quintũ.charitas.i.dilectio: ut.ff.de re.du.l.ſi fuerit.ꝛ.l.ſi is q.§.i.ꝛ de li.le.l.pe. Sertũ.neceſſitudo .i.ꝙſanguinitas:ut.ℨ.de iuſti.ꝛ iur.l.fi.ꝛ.ff.de li.le.l.aurelꝰ.§.ticiꝰ.ii. Septimũ. vicinitas ſcripture. ſic.ℨ.de teſta.l.heredes.§.ſꝫ ſi notã. ꝛ.ℨ. e.l.q filiabꝰ.i.rñ.ꝛ.ℨ.de poſtul.l.i.§.deinde adicit:ꝛ.ff.de au.ꝛ ar.le.l. plautiꝰ.ꝛ.l.ſpes.ꝛ.C.fami.ber.l.quotiens.ſed ſi ex bis non apparebat qd ſenſerit erigunoꝛes debenᵗ:ut.ff.ti.ii.l.nummis.
n Sed ꝛ ſi certos.cõtinẽtur.ſic.ℨ.e.l.plane.§.ii.ꝛ.ff.de do.ple.l.i.§. ſed ſi dotẽ.ꝛ.ff.ad.l.fal.l.in rõne.§.diligẽter.ꝛ.ff.e.l.ſi ſuus legatus.§.qui quinqꝫ.ꝛ.ℨ.de pecul.l.ſi creditor.ac.
o Permutationẽ.ut aliud ꝓ eis ſoluaꝫ ſicut in alijs ſpẽbus eſt: vt.C. de ſo.l.cũ a quo.ac. p Eſtimãda.i.bñda.hoc.tñ fallit qñq: vt .ℨ.de in lit.iur.l. nũmis.ꝛ.ff.de fideiuſ.l.ſi ita.in fi.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Si cui. Dictio cum ponitur augmentatiue nō taratiue. h. d. Bart. ¶ Nullum. qz verba illa cū peculio cā augẽdi nō minuẽdi sūt adiecta: ut. ĵ. de tri. vi. ꝛ oleo le. l. cum vinū. in fi. ꝛ. ĵ. de auro ꝛ ar. le. l. siquis ẜ ar. contra. ĵ. de triti. le. l. cū certus. ac.

¶ Si filio. Repetitio a substituto ſcā ſimplr intelligitur pure: ꝛ impubere adeūte vebeā ex primis tabulis nisi relictum sit vltra vel coniūctus sit dat⁹. h. d. cū ꝑn. l. se. b.

b ¶ Sub cōditiōe. si nauis ex asia venerit.

c ¶ Legatum sit. ꝛ a substituto expresse repetituz vt statim colligitur.

d ¶ Exiterit. ſb. marie quātū ad ea que hac. l. dicūtur. ẜ q̄tū ad id qō. ĵ. l. pri. dicit: non ſbaudio qz ex vtrisqz tabul' non possent ōberi legata: qō ibi ꝓcedit az. ut ibi dicēs.

e ¶ Pure. ḃ distingue qñ qs instituit aliquē heredem ꝛ ab eo legat: deinde instituit: ītelligunt a substituto repetita legata tacite: nisi aliqua cōtraria appeat mens testatoris ꝫra: ut. ĵ. e. l. licet. et sub eadē die ꝛ ꝓditione: ut. ĵ. ti. i. l. cū pf. §. ab instituto. q si expresse repetijt legata: nec repetit conditionem uel diem pure prestantur a ſbstituto: vt ḃ. ꝛ. s. e. l. siqs a filio. §. ẜ si ita. si ꝺo repetijt die uel ꝓdi. expectabit ea nisi erat talis que viciat legatū. ut. s. e. l. siqs a filio i ꝑn. ꝛ. ĵ. ō fideicō. li. l. fi. §. i. ꝛ. ĵ. e. l. si fūdum. §. fi. ꝛ fa. s. de bere. īstit. l. sub conditione.

f ¶ Quid ḡ. maiorem. forte ab instituto ꝛ a ſbstituto. rr. reliqt.

g ¶ Nō excedit. nunc rñ det.

b ¶ Inde. i. ex ꝑmis tab. i. tāq̄ ab ipubere relictū ñ a substituto. ꝛ hoc qz ipubes adiuit hereditatē: aliqn tanq̄ a substituto relicta debeāt: ut. ĵ. ad. l. fal. l. q fūdū. §. q filiū. h. ꝛ ḃ cōsiderare necesse ē pp fal. si q̄rā de tpe īpuberis uel substituti sit grauamen uel non. fic nō. ĵ. ad. l. fal. l. q si alterutro. Itē nō. q parti ex vni⁹ tabulis partim ex alterius debeā: ut ꝛ. s. l. proxi. nō. i ¶ Sz ꝛ si. i. q̄uis.

¶ Repererit. s. ḡ. dixit vbi est repetitum a substituto cum augmento: hic cū diminutione. ac.

k ¶ Legatū. vni⁹ fūdi cū duos legasset. ꝛ hoc si hēas cū aliū: si ꝺo cuz alio tūc plane ē. l ¶ Ut pars mihi ōbeat. et viuēte ipubere: ut. s. e. l. plane §. si ꝓiūcti. fa. s. ō vsufr. ac. l. siqs ticio. ꝛ. s. co. l. ticie. §. nihil.

¶ Si quis. Qō relinquit a diuersis heredib⁹ pinde est ac si relinq̄retur in diuersorum testamentis. h. d. Bar.

m ¶ Legatū cēt. distinguit ḡ ꝑus rē vl estimationē petat: ut isti. ō le. §. si res ꝛ. s. e. l. plāe. §. ẜ si duob⁹. ẜ ꝫ. ĵ. ti. i. l. meui⁹. §. cū. Sol. distingue vt nō. R. ĵ. ti. i. l. si plurib⁹. ꝛ azo ibi suppleuit. ꝛ fa. ĵ. e. l. Fuo alieno. §. ij.

¶ Si heres. Si heres rem legatam interimit iuste non tenetur: sec⁹ si iniuste uel non diligenter se habuit. h. d. Bar.

n ¶ Herētē. ut qz cū filia ul' vrore inuenit. ꝛ facit. ĵ. ō. ỽ. ob. l. q Paum ꝛ. s. ō pig. ac. l. clegāter. §. fi. ꝛ. C. de adulte. l. gracchus. ac.

o ¶ Et puto teneri. immo vī q nō: qz ꝛ talis fuerat oād⁹ q̄lis erat. ut. s. e. l. si a substituto. §. fi. ꝛ. ĵ. e. l. si legati. ꝛ. s. de rei vē. l. a quo. in fi. q̄ sūt contra. So. ḃ erat als tñ de legatariis. ar. C. de fideicō. l. pdia. uel ḃ scie bat noxiū testator. ar. ĵ. e. l. si res obligata. uel dic q ḃ magis expediebat retinere eum q̄ noxam dare. ar. ĵ. de bo. auc. iu. pos. l. pretor. §. bis ỽbis ꝛ. s. de pen. here. vtiles. ꝛ de ꝓcu. l. uel in operis. ꝛ de reiuē. l. finaūt. §. in re petita. ac. p ¶ Non vt carnē. īmo ad carnē ꝛ cozium: ut. s. de cō di. fur. si seruus. §. bone. ꝛ. s. de rei ven. l. solum. que est contra. Sol. rei vendicatione agitur ut ibi. non actōe ex testō ut hic. ꝛ fin hoc occidit post adita m hereditatē. uel dic q ḃ occidit aū aditā hereditatez. ibi post: vt. s.

Si cui serui oēs cuz peculio legati sint: etiaz bi serui debent qui nullū peculiū habēt. ¶ Si a filio impubere sub cōditiōe legatū fit ꝛ filius bēs extiterit: deinde mortuus ē: pōt dici patrēfa. quia filio sub conditiōe legauit a substituto pure repetijt: stati voluisse a ſbstituto dari si filius pendente ꝓditōe ōcessisset.

Quid ergo si maiorē ¶ L. q̄ztitatē a substituto fligt: qō excedit hoc erit qō a substituto relictum est. Nō ỽo cōcurrit cuz summa superioꝛib⁹ tab. inscripta unde debebit. ¶ Sz ꝛ si repetierit legatū: cū aliū forte funduz mihi legauerit ab ipubere: ꝛ repetijt hunc ab impuberis hēde mihi ꝛ scio: repetitio hoc efficiet vt pars mihi debeatur. ¶ Si qs duos hēdes scripserit ꝛ dānauerit vnūquēq̄z solidam rez legatario ꝑstare. idē est atq̄z si duob⁹ testis legatū cēt. Nam ꝛ si mihi ꝛ filio vl' suo meo cēt eodem testō legatuz: sine dubio valeret legatuz vtriusqz: vt ꝛ mar. apud iul'. adiecit. ¶ Si hēs hominē legatū occiderit ob facin⁹. ḃ est merētē: sine dubio dicēduz erit cuz ex testō ñ teneri. ¶ Sz si nore dedit an teneatur q: ꝑt redimere: ꝛ puto teneri. ¶ Sz si aial legatuz occiderit puto teneri nō vt carnē ꝑstet vl' cetera: sz vt ꝑstet ꝓciū quāti esset si viueret. ¶ Itez si edes legatas ob dānum infectum possideri passus est puto eū teneri. debuit enim repromittere. ¶ Sz si mortuū ītulit fecitq̄z religiosuz locū vel legatū: siq dem patremfa. intulit cum alio inferre nō posset vel tam oportune non haberet: ex testamento non tenebitur. ¶ An ỽo teneaī vt preciū loci prestet: ꝛ siquidē ipse paterfa. illo inferri voluit: ex testamento nō tenebit. Q si heres itulit: suo arbitrio debebit ꝑstare si sit i hereditate vnde ꝓciū prestetur. testator enim qui legauit: vt alio volunt inferri vl' ꝓcuum loci legatario offerri. ¶ Itē si seruū nō ipse occidit: sz cōpulit ad maleficiū vt ab alio occideret vl' supplicio afficeret: eqssi mū erit ꝓciū eū ꝑstaī. Q si sua mala mēte ad ḃ ꝓcessit cessabit estimatio. ¶ Seru⁹ legat⁹ si ab hostibus capt⁹ sit sine dolo hēdis: ñ ꝑstabit. si dolo: ꝑstabit.

Dem. Urpia legata que denotandi magis legatarij gra scribūt: odio ferentis ꝓ ñ scriptis būtur. ¶ Si ticie legatū relictū est si arbitratu seij nupsisset: ꝛ viuo testatore seius decessisset ꝛ ea nupsisset legatū ei deberi. ¶ Sz ꝛ si serui mors impedisset māumissionē: cū tibi legatū esset si eū māumisisses: nihilo min⁹ debet tibi legatū: qz per te ñ stetit q̄min⁹ puemat ad libertatez. ¶ Si pars hēdū nomiata sit in legādo: viriles ptes hēdes debēt. si ỽo oēs hēditarias.

Dem. Emo ꝓt in testamēto suo cauere ne leges in suo testō locū habeāt: qz nec tpe aut loco aut cōditione finiri obligatio heredis legatorum nomine potest.

Dē. Emo pōt. Testator non pōt tollere formā a iure traditaz testis ꝓdendis sic nec pōt alterare nam actiōis ex testō: q̄ est ꝑpetua respectu tpis: ꝛ generalis respectu locorū in quibus hēs formz sortitur vt faciat tpam actionē tpe certo uel incerto finiri: uel restringatur ad locū certū. h. d. in effectu usqz ad. l. si legati. §. nemo ꝛc. h. d. alex. ō imo. Et diuidit fīn bal. in duas ptes. Prio ponit regulā generalē. Scōo applicat eā ad spēm. tecūda ibi. quia.

g ¶ Nemo. ne leges. siue hoc dicat in genere: nā nō valet in substantialibus testamenti: siue specificet dicēs: nolo nocere q septem testes non adsint uel non rogati: uel non puberes: uel non masculi: uel non liberi: uel aliud substantiale. Sz ar. contra. ĵ. ti. i. l. codicillis. §. fina. sed ibi erat voluntas solennis iure codicillorum. ac.

b ¶ Qz nec tpe. finiri. accipe finiri qō est. ĵ. ꝛ sbaudi. lz testator uelit: nam qz i sequentibus trib⁹ casibus uolūtas nō opaī q̄cq̄: ḡ nec i alijs sibi⁹. Et dic tpe sic: qz testator dixit volo q si hēs non petat usqz ad. r. an. uel. v. q non possit postea agere. non. n. per ḃ finitur actō ex testō que durat. xxx. an. ut cetere psonales: ut C. de ꝓscri. pe. l. ij. §. sed neqz. sed tñ exceptiōe pōt repelli. ar. s. de Fui. l. uij. ꝛ. ĵ. ō act. ꝛ ob. l. obligationum fere. §. plz. Itē si finit obligatio loco: forte qz dixit testa

d ¶ Non stetit. nō haberi pro facto qō casu impedit: ut ꝛ. C. de ꝓdi. infer. l. fi. ꝛ. ĵ. ti. ij. l. pater filium. §. tusculanus. Est ꝛ alia rō: qz pro hoc legato magis pōt grauari q̄ pro alio: ut. s. de mi. l. si mior. xxv. an. fuū. ꝛ fa. ĵ. ō cōdi. ꝛ ō. l. cū ita.

¶ Si pars Nominati per noīa propria tenentur in viriles: per appellatiua in hereditarias portiones. h. d. bar. ꝛ pau. de ca.

e ¶ Si ps. ut qz q̄tuoꝛ īstituit. ꝛ ex disparibus ptibus: ꝛ duos rogauit ut darent alijs duobus uel exteris. r. Si noībus expssis ꝓprijs hz locū qō ḃ vī. si appellatiuis: qō in fine vī. f ¶ Oēs. lz qñ pars illi tenet nō alij. ꝛ fa. ĵ. e. si heredes noīatim. ꝛ stipul'. Fuo. l. si cōis seruus. ꝛ. ĵ. de statulib. l. ita. ꝛ ad trebel. quotiens. ꝛ. l. nonnūq̄. ꝛ. ĵ. ti. ij. l. si plures. ꝛ de re. du. l. utrū. §. fi.

Nemo pōt. Testator non pōt tollere formā a iure traditaz testis ꝓdendis sic nec pōt alterare nam actiōis ex testō: q̄ est ꝑpetua respectu tpis: ꝛ generalis respectu locorū in quibus hēs formz sortitur vt faciat tpam actionē tpe certo uel incerto finiri: uel restringatur ad locū certū. h. d. in effectu usqz ad. l. si legati. §. nemo ꝛc. h. d. alex. ō imo. Et diuidit fīn bal. in duas ptes. Prio ponit regulā generalē. Scōo applicat eā ad spēm. tecūda ibi. quia.

g ¶ Nemo. ne leges. siue hoc dicat in genere: nā nō valet in substantialibus testamenti: siue specificet dicēs: nolo nocere q septem testes non adsint uel non rogati: uel non puberes: uel non masculi: uel non liberi: uel aliud substantiale. Sz ar. contra. ĵ. ti. i. l. codicillis. §. fina. sed ibi erat voluntas solennis iure codicillorum. ac.

b ¶ Qz nec tpe. finiri. accipe finiri qō est. ĵ. ꝛ sbaudi. lz testator uelit: nam qz i sequentibus trib⁹ casibus uolūtas nō opaī q̄cq̄: ḡ nec i alijs sibi⁹. Et dic tpe sic: qz testator dixit volo q si hēs non petat usqz ad. r. an. uel. v. q non possit postea agere. non. n. per ḃ finitur actō ex testō que durat. xxx. an. ut cetere psonales: ut C. de ꝓscri. pe. l. ij. §. sed neqz. sed tñ exceptiōe pōt repelli. ar. s. de Fui. l. uij. ꝛ. ĵ. ō act. ꝛ ob. l. obligationum fere. §. plz. Itē si finit obligatio loco: forte qz dixit testa

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tor. nolo ꝓueniri beredē vbi bz domicilium: ⁊ ipse alibi nō inueniret. ar. ē. qō certo loco. l. i. uel dic ꝙ heres mutauit domicilium re ⁊ fauore: ut. j. ad muni. l. domicilium. uel p dignitatē. ut. j. e. ti. l. municipes. uel cū ēet layeus factus ē clericus: ⁊ sic de loco ⁊ foro episcopi. uel paganus ⁊ factus est miles: ⁊ sic locum fori mutauit: quia sub magro militum āmodo erit bñs. sed certe nō p hoc liberatur

bz testator dixerit. qō dic de rigore sed de equitate pt dixi: ut i alio articulo viri. Item ꝙ dicē ꝓdītōe. s. tacita q̄ in primo vel secundo anno deficit: nō iō tm obligari dēsinit heres: ut. j. ō ꝓdi. ⁊ de. l. i. §. fi. ⁊ de v̄. ob. l. inter stipulātem. §. sacrā. posset dici ꝙ idē in expssa si deficiat. tunc enim non pōt dici finiri obligatio heredis: qz nūq̄ fuit obligatio ꝓtracta: ut. j. de ver. sig. l. cedere. ⁊ de ꝓdi. ⁊ demō. l. ticio vsufructus. uel pone in exprēssa fruitute prediali: ut. ē. de ser. l. iiij. Item ad id qō dicit ō tpe est j. C. e. l. fi. vbi ad tps legatur. So. ibi. Item ad idē j. j. ō ver. ob. l. stichum. §. stipulatio huius. bz ibi nō tm tps bz mors legatarij interuenit: cui erat annuū legatum dū viueret. Item facit ad hoc. C. ut. in pos. le. l. scire debetis. ⁊. ē. de admi. tu. l. qdam. ⁊. j. ō reg. iu. l. nec ex ptorio. ⁊. j. de ope. li. l. cerdonē. ⁊. l. cū donatōe. ⁊. j. ad. l. fal. l. qō de bonis. §. i. Itē ar. cōtra. C. vt in pos. le. l. ij. bz ibi suo fauori tm derogat.

S Ji legati. Stipō erroēa in effectu nō obligat. b. d. nec alr. Stipō accessoria limitatur bz nām sui ꝑncipalis. b. d. fm aliam lec. Bar.

a C Si legati serui. in spē: vt ff. l. colligit.

b C Stipulēt. ab herede errāte: secus forte si scit se nō teneri: vt ē. sigs cau. l. bz ⁊ sigs. §. fi.

c C Talis. ut ⁊. ē. l. si a sbstituto. §. bñs. ḡ nec plus venit in stipulatione. ar. ē. de vsur. l. si stipulatus. §. verum si emptor ⁊. j. ut lega. cā caueat. l. i. §. si qs sub ꝓdi. sed vī valere hec ꝓmissio: ut. ē. de euic. l. si ita. et C. de edil. act. l. si apud. q̄ sunt j. So. ille in ꝓtractu vēditiōis qbus ꝓuenit dicta ꝓmissio.

S Jres obligata. Rem legatam cogit bñs luere in tribus casibus: ⁊ illis mōis q bac. l. exprimunt. b. d. Primo dicit in qbus casibus bñs tenet luere. Sco dicit p quē modū bñs cogit. sco ibi. ꝙ si testator. Barto.

d C Ab herede. ut ⁊. j. de dote ꝓce. l. licet. vbi ponitur noster casus.

e C Si nesciat. qō ꝓsumit: ut. ē. de ꝓba. l. verius. sed quo suum factū ignorat: tm. cōcesserat seruo uel ꝓcuratori aliquā rē obligare: nec dixerat quā. si āt ipse ꝓbetur obligasse satis videt sufficere: ut. ē. ad vell. l. q̄q̄. nec ob. ē. de ꝓdi. inde. l. sed ⁊ si me putez. vbi ēt in facto suo tolerat ignorantia: qz illud in vāno vitando qō sustineret sine sua uel añcessoris volūtate.

f C Si scisset obligatā. qz erat ꝓiūcta ꝑsona: ut. C. de fideicō. l. predia. ac.

g C Uel nisi pōt repete si nō. qō trabit ex vbo nisi. ⁊ sic vnusū ponit in repetitione fm Jo. ⁊ facit. j. e. l. ciuitatibus. §. fi. ⁊. j. ti. i. l. meuius. circa pn. ibi debitor aūt ꝛc. ⁊ sic nō tribus casibus heredē luere. ac.

h C Doli exceptionē. tūc bz necesse ꝓbare illū animum.

i C Exhiberētur. i. cederēt. k C Suo tpe. i. añ sniaz in hipotbecaria lataz ad qō est. j. de fideiuss. l. si fideiussores. §. idē tm dit. uel dic anteq̄ soluat bz post restitutam hypothecam p sniam: nā adhuc viuit ꝑsonalis ꝓtra debitorem. alr āt si post solutionem secus: ut. j. ō so. l. stichū. §. si mandato. ⁊. l. modestinus. uel dic etiam post solu. quā fecit luendo hypothecam. magis cni sue rei liberāde cā soluisse vī q̄ cā heredis: ut. ē. de mā. l. pap. ⁊ iō non tollit actō ut dictis. ll. ⁊. j. de fideiuss. l. cum is. sed quo iure: tm. officio iudicis hoc consegit legatarius vt ei fiat cessio ut subijcit per iurisditionē ꝛc. ac.

D Domus. Expense facte in repetēda re sub conditione legata a legatario repetunt inspecto rei valore. Bar.

l C Hereditarias. s. legatas. m C Erustas. casu. ut. j. colligitur.

n C Extimatis. alr examinatis. sed cum sciens i rē alienā impēdit: nō vī posse deducere: ut. C. de rei vē. l. sigs sciēs. que est ꝓtra. So. ibi ut i ꝓpa sua re ipēdit

domo necessarios: a legatario factos petenti ei legatuz: cuius postea conditio extiterit: non esse reputandos estimaui. P Paulus.

S Jancilla cū liberis legata sit: ⁊ ancilla sola si nō fuerint liberi: ⁊ liberi soli si nō sit ācilla debēt.

S Jancillas oēs ⁊ qō A El. er eis natū erit testator legauerit. vna mortua fruitus partuz ei ne gat deberi. qz accessionis loco legatus sit. qō falsū puto. ⁊ nec vbis nec uoluntate ōfuncti accōmodata hec

A sententia est. G Aius.

A ptatorie scriptuf similiter neqz in bñditatibus neqz in legatis

S valent. I Dem.

S Ji ita legatuz sit scio seruos decē do ꝑter eos decez qs tic⁹ elegerit i ceteris valet legatū. sz nō i āpliores q̄ decē q legati sūt. Q si min⁹: i tātos quāti inueniāt. C Illi si volet stichū do. ꝓdi tiōale ē legatū. ⁊ si aliter ad hēdez trāsit qz legatarius voluerit. q̄zuis aliqñ sine adiectōe si volet legatuz sit ad bñdē legatarij transmittitur. Aliud ē enim iuris si qd tacite cōtinetur aliud si verbis exprimatur.

C Si domus fuerit legata. bz ptim ita refecta sit vt nihil ex prisia materia supersit. tamē dicem⁹ utile māere legatuz. At si ea domo ōstructa aliā eodē loco testator edificauerit. dicemus iterire legatū nisi aliud testatorē sensisse fuerit approbatum. I Dem.

p Quod si nulla. incerti. huius actōis nām hēs. ē. de ꝓdi. inde. l. sed ⁊ si me putē. §. cum inter. sed ꝓtra. ē. de ꝓdi. inde. l. sed in area. vbi nō ꝓdicitur possessio dño restituta pp impensas. sol. b erat legata sub cōdi. et ea pendente extruxit eam heres. ibi pure debebat restitui fm. R. vel dic vt nō. ē. de ꝓdi. inde. l. qui exceptionē. §. si pars.

S Emptus. Uer ler ꝓnuntur ad precedentia ⁊ legitur duob⁹ modis. Primo in sūptibus factis a legatarijs q bñs eos non deducit ⁊ ponitur in prima gl. ⁊ in scōa in fi. Sco modo legitur in sumptibus fact; ab herede. ⁊ hoc ponit in prin. sēbe glo. Bar.

q C Sūptus. legatarius cui legatū erat sub condi. ea pendēte refecit. ꝓditione exñte bñs vult deducere has impēsas q̄si legatarius voluisset: donare ea occasione q̄ fecerat pendēte conditione.

r C Necessarios. puta ex custodia ⁊ diligentia re legate debita. R. ⁊ fm eum reficit particulatim puta circa sarta tecta uel etiam in totuz si id culpe rō induxit: ut. ē. l. cum res. R. ⁊ fm hoc fac. ē. de vsufru. le. l. si vir. §. qñ. ⁊. l. sequē. uel dic necessarios quo ad rem nō quo ad personam legata

rij: ⁊ omnia sunt plana. ac.

S Jancilla. Dictio cū ⁊ dictio ⁊ apposita inter ꝑsonas seruorū legatorū cōiungit ꝑncipaliter. b. d. cum. l. se. Bar.

s C Debent. ponit ḡ cū p ⁊: ut. ē. ō vsufr. ac. l. si mulieri. ⁊. ē. l. sicut.

t S ⁊. j. de pecu. le. l. iij. ⁊. iiij. ⁊. j. ō ma. test. l. si ita fuerit. §. fi. ac.

u A ptatorie. Legatū qō in alteri⁹ volūtate ꝓferī nō valet. Bar.

C Captatorie. i. adulatorie. R. ⁊ sunt exēpla. ē. ō here. isti. l. illa. ⁊ l. captatorias. ⁊. C. de testa. mili. l. captatorias. sed in libertate bz: ut. j. de fideicō. lib. l. fideicōmissa. Itē contra. j. ti. i. l. i. sol. ibi.

S Jita legatuz Dictio ꝑter bz excludere eos ad quos referī. bart.

x C Licio legauit. cui vere legauerat: alr ꝑ hec vba non vī legare ut. j. ti. i. l. licia. l ꝑn. y C Elegerit. elegit legatari⁹. sic. ē. l. g duos secus in ꝓtractibus: ut. ē. de ꝓtraben. emp. l. cōprebēsū. z C Quāri in ueniant. ad hoc. ē. de ꝓtrahē. ēp. l. q fūdū. §. q agrū. ⁊. l. si debitor. §. i.

C Illi. Expressio eox q̄ tacite insūt p aliū modū q̄ si sint aliqd opantur.

a C Ad heredē. legatarij. sed videt non valere: ut. C. de contraben. emp. l. in vendētis cōtra. So. hic ēt si nō dicat tm erit eius arbitrio. ibi secus: ut .C. de ac. ⁊ ob. l. sicut. Itē videt non cōditionale: ut. ē. l. ij. que ē cōtra. So. ibi heredi hic legatario fuit apposita. ac.

b C Exprimat. ut ⁊. j. de condi. ⁊ demō. l. si ita expssim. ⁊. l. nōnūq̄. ⁊. l. si in vie. ⁊ de reg. iur. l. actus. ⁊. j. ti. i. l. i. ⁊. ij. ⁊. j. ō ver. ob. l. cū q. §. fi. sed ar. cōtra. j. de cōdi. ⁊ demō. l. aliquādo. ac.

C Si domus. Si domus legata particulatim reficiat: legatū nō extinguit. secus si in totū destruat ⁊ a testatore reficiat. Bar.

c C Interire. sic. j. de fun. instru. l. tabernā. ⁊. j. de ver. ob. l. iter stipulāte. §. sacrā. ⁊. j. ō so. l. g res. §. arcā. ⁊. j. ti. ij. l. si chor⁹. §. arcā. ⁊. ē. g. ma.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vſufru.amit.l.qd tñ.§.l.et.ſ.e.l.cetera.§.fi.ſ3 ar.cõtra.ſ.e.l.ſuũ filij.§.ſi arec.ſed ibi ẽ ꝫ caſus. Jtẽ eſt ꝛra.ſ.de pig.l.ſi fũdus.§.ſi res.ſ3 ibi de dãno vitãdo agit.b de lucro captãdo. Jtẽ ar.ꝫ.ſ.co.l.ſi grege.in fi. ibi cõbuſta et nõ refecta:b deſtructa et refecta.et ſic fit nihil ibi a teſtatore p qõ vſ mutari volũtas.ac.

¶ Si equo pre. ¶ Si equo pcio emere vel vẽdere iuſſerit bſdẽ ſuũ teſtator adhuc vtile legatũ ẽ.qd.n. ſi legatari⁹ a quo emere fũdũ bẽs iuſſus ẽ:cũ ex neceſſitate euꝫ fundũ venderet[a]:nullũ iuẽiret ẽptorez. Vel ex diuerſo.qd ſi legatarij magis itereẽt euꝫ funduꝫ emẽ[b]:nec alr bſs vẽditur⁹ cẽt ꝙ ſi teſtator iuſſiſſet. ¶ dẽ.

Seruꝰ vni ex bſdib⁹ legat[c]: ſi qd i bẽditate malicioſe feciſſe dicaſ:forte rõnes[d] interleuiſſe: non aliter adiudicãd[e] ẽ ꝙ vt ex eo volẽtib⁹ cobſdibus qõ bẽaſ. ¶ Idez ẽ ꝛ ſi extraneo fuerit legatus. ¶ Si ex plib⁹ bſdib⁹[f] ex diſparib⁹ ptibus iſtitutis:duob⁹ eadẽ res legata ſit: bſdes nõ ꝓ bſditaria portiõe ſ3 ꝓ virili id legatũ habere[g] debent.

Si poſt mortẽ pfis ſi ¶ Ulia. lio legetur:dubiũ ñ ẽ qn mortuo pfe ad filiũ ptieat legatũ. Nec itereſt an pfi heres extiterit necne.

¶ Sꝫ ſi ſuo poſt mortẽ dñi relictũ ẽ legatũ:ſigdez i ea cã duraueri[h] ad bſdez dñi ptinet. ¶ Uſqꝫ adeo vt idẽ iuris ẽ:ꝛ ſi teſtõ dñi liber eẽ iuſſus[i] fuerit.añ eni cedit dies legati.qꝫ aliqs bſs dño exiſtat[k]:quo fit vt hereditati acqſituꝫ legatuꝫ:poſtea herede aliq̃ exiſtẽte ad eum pertineat. ¶ Preter qꝫ ſi ſu⁹ bẽs aliqs aut neceſſarius dño ex eo teſtõ factus ẽ.tẽ eni qꝛ i vnũ ꝙcurrunt: vt ꝛ bẽs exiſtat[l] ꝛ dies legati cedat[m]: ꝓbabilius dr ad ipꝫ potius cui flictũ ẽ ptinẽ legatũ qꝫ ad bſdẽ eius a q̃.ſ. teſtatore libtatẽ ꝙſequit. ¶ Si pure legatus ſuus ſub ꝙditiõe liber eẽ iuſſus fuerit:ſub ꝓtraria ꝙditõe valet legatũ. ꝛ iõ exiũte ꝙditõe legatũ ꝓmit[n]:ẽficiente ad legatariũ ptinebit. ¶ Et iõ ſi pẽdente cõditiõe libertatis legatarius deceſſerit:poſteaqꝫ ẽfecerit cõditio libertatis:ad bẽdez legatarij nõ ptinet[o] legatũ. ¶ Q; ſi idẽ pure legatus ſit.ꝛ ex die lib ẽ iuſſus erit oim̃ iutile legatuꝫ ẽ qꝛ diez nõ ꝛtura certũ ẽ[p].ꝛ ita iuli.q̃qꝫ ſenſit. vñ ait ſi ſuus ticio legatus ſit idẽ poſt mortẽ ticij lib ẽ iuſſus fuẽrit:iutile[q] legatũ eſt:qꝛ morituꝫ ticiuꝫ certuꝫ eſt.

Seruo legato legari ¶ Item. poſſe receptũ ẽ:qꝛ adita[r] hẽditate teſtati ſuus acqrit legatario:dei de ſeqt legatũ[s]. ¶ Si ſeruũ ſub cõditiõe legatũ bẽs alienauerit[t]:inde ꝙditio extiterit: pt nihilominus a legatario[u] vẽdicari nec extinguit legatũ. ¶ Si teſtatoꝛ quoidam ex hẽdibus iuſſerit eos alienuꝫ ſolueꝛ ñ creditores eius bẽũt aduerſuſ eos actionẽ:ſꝫ cohẽdes[v] quoꝛ itereſt hoc fieri. ¶ Nõ ſolũ h cãu ali⁹ hꝫ actionez q̃ꝫ cui teſtatoꝛ dari iuſſit:ſꝫ alio q̃qꝫ caſu veluti ſi filie noie genero aut ſpõſo dotẽ dari iuſſerit. Nõ.n. gener⁹ aut ſpõſus ſꝫ filia hꝫ actionẽꝫ cui⁹ marie[x] itereſt idotatã nõ eſſe.

¶ Si fũd⁹ q̃ legat⁹ ẽ fuitutẽ dẽat ipoſitã q̃lis eſt[y] dari dr. ¶ Q; ſi ita legatus ſit vti optimus maxiuſq̃ eſt lib ꝓſtãdus[z] ẽ. ¶ Seruus q̃ negocio[a] fuerit legatus:ñ añ tradi dr[b] q̃ꝫ rões explicet[c]. Et ſi ad iudiciũ itum ſit:iudicis cedẽ partes eſſe debent.

¶ Si res q̃ legata ẽ an i rerꝫ natura ſit dubitet.forte ſi dubium ſit an hõ legat⁹ viuat:placuit agi qdẽ ex teſtõ poſſe:ſꝫ officio iudicis ꝓtineri vt cautio iterpõeret q̃ bẽs caueret cã rẽ ſe pſecuturũ:ꝛ ſi nactus ſit:legatario reſtituturꝰ[d]. ¶ Idẽ.

Si ſeruꝰ tici furtũ mihi fecerit: deide ticius bẽde me iſtituto ſuũ ti bi legauerit[e] nõ ẽ iniquũ talez ſuũ tibi tradi.q̃lis apud ticiũ fuerit.i. vt me idẽnez pſtes furti noie qõ is fecerit[f] apõ ticiũ. ¶ Nã ꝛ ſi fũdus q̃ meo fũdo ſuiebat legatus tibi fuerit. nõ aliter a me tibi pſtari dr q̃ꝫ vt priſti nã ſuitutez recipiã[g]. ¶ Nec diſſile ẽ

¶ Sipure. Datio libratis directa ſub ꝙditiõe facit legatũ videri datum ſub cõtraria ꝙditiõe:ſed ſi vel i die olo extiterit:legatũ vſ ſimplr reuocatũ. Bar.

n ¶ Nõ ptinet. vſ.n. legatũ ita cẽ ſi ꝙdicio aduenerit. Jo.ut. ſ. de cõdi. ꝛ de. l. aliq̃n.in fi.ꝛ iõ ca pẽdẽte nõ trãſmittit:ut h.ꝛ.C.de ca.tol.§.finautem.

n ¶ Certũ ẽ.aliogn legatũ fuit ẽ i ſuſpẽſo:ut ꝛ.C.de neceſ.fi.l.pe.§.fi.ꝛ.ſ. pri.

o ¶ Jnutile.libertas nõ tenet. ſed vſ etiaꝫ primũ valeꝫ:ut.ſ. ti.i.l.peculiũ.§.fi.q̃ ẽ ꝙ. Sol. bit primo fuit legat⁹ ꝛ poſtea liber iuſſus.ſ.cõtra.qõ ñ placet.ar.ſ.ti.i.l.ſi idem.dic ergo ſm.b.hic directã fuiſſe libertatẽ relictã vel fideicõmiſſariam ab hſde pſtãdã. ibi de fideicõmiſſaria ꝛ ab herede legatario preſtanda.

Seruo legato. Seruo proprio legato põt qs legare:ꝛ dies cedit ab adita hereditate.b.d.Bar.

p ¶ Adita. ẽtate inſpecta: vt ꝛ.ſ.c.l.ſi tibi bõ.§.cũ ſuus.

q ¶ Legatũ.i. res legata ſeqt ſeruũ:ꝛ ſic ab adita hẽditate cedit dies legati relicti a domino ſeruo legato:ut h.ꝛ.C. de ca. tol.§.in nouiſſimo.ſi autez ab extraneo relinquat tali ſuo tũc inſpicit tps quo cedit dies legati: ut ſi ante aditã hereditatẽ cederet:tũc hſditati ꝛ per eam hereditario futuro.ſi añt poſt tũc legatario:ut.ſ.ti.i.l.qꝫ ſeruꝰ.ꝛ.ſ. .l.proti.circa pñ.ꝛ facit.ſ. de ope.le.l.ſi heres.

¶ Si ſeruuꝫ. Alienatio rei ſub ꝙditione legate vires legati nõ permit.h.d.bar.

r ¶ Alienauerit.ſ3 manumittere ñ pt:ut.ſ.q ꝛ a qb⁹.l.generalr.§.i.ꝛ arg.C.ſi mã.ita fu. alie.l.ea qdẽ.ſ3 hodie nec alienaf:ut.C.cõia õle.añ.q̃ res.

s ¶ Legatario .i. legatari⁹ poterit ndicare:ut.ſ.õ ꝙdi.ꝛ demõ.l.ſi fundũ.in medio autez an teneat alienatio: dic ut.C. cõia dele.l.fi.§.finautez.

¶ Si teſtator. Ille agit ex legato cuius itereſt ſ3 ad eum ẽba nõ dirigant.h.d.Bar.

t ¶ Sed coheredes,ut ꝛ.ſ. fa. ber.l.ſi filia.§.ſi pf.ꝛ.§.idem pap. u ¶ Nõ.n.gener.ſic .ſ.ti.ij.l.fideicõmiſſa.§.interdũ.ꝛ.ſ.de li.le.l.nõ ſolũ.§.i.ſi fi.ꝛ.l.aureli⁹.§.pe.ꝛ õ iu.do. .l.cũ pf.ſ3 cõtra.C.õ do.p.l. ſi p te.So.ibi ſtipulo:b legatũ Jtẽ ꝛtra.ſ.de iu.do.l.tali.et .ſ.de ꝙdi.ꝛ demõ.l.ticio.§.ſi. vbi ẽt ſpõſo cõpetit actio ex te ſtõ.So.ut in.l.ticio nõ. Jtẽ ꝛ.ſ.de li.le.l.iii.in fi.So.ali⁹ ẽ ibi caſus.ꝛ adõ qõ nõ.ſ.e.l.ſi ita legatũ.§.fi. x ¶ Marie.hoc iõ qꝛ viri itereſſet pp fructus: vt.C.de iure do.l.pro oneribus.ꝛ reipu.ut.ſ.ſo.ma.l.i.

¶ Si fundus Spẽs legata dr dari talis q̃lis ẽ:niſi aliud ſit exꝑſſum.bar.

y ¶ Qualis eſt.ut.ſ.ti.i.l.meuius.§.pe.ꝛ.ar.ſ.e.l.ſi a ſubſtituto.§.fi.ac.

z ¶ Preſtãdus eſt.ſic.ſ.de ꝓtrahẽ.emp.l.cũ nẽderes.ꝛ õ cuic.l.pe.ac.

a ¶ Seruus qui in negocio.i.qui domini negociũ geſſerat.ac.

b ¶ Tradi dr.extra ius ut differat a ſequẽti.ac. c ¶ Explicet.facit.C. de bo.ꝓſcriptorũ.l.i.ꝛ.ſ.e.l.ſeruus vni.ꝛ.ſ.fami.ber.l.bis ꝓiter.in pñ.

¶ Si res. Si dubitat an res legata exiſtat:heres debet cauere de proſequendo ꝛ reſtituendo ſi eam inuenerit. Bar.

d ¶ Reſtituturum.ſ.e.l.ſi ſeruus legatus in pñ.ꝛ.ſ.eo.l.cum ſeruus.ꝛ.l.cum res.§.ſed ſi culpa eius nulla.

Si ſeruus. Si res pro qua uel in qua ius habeo pueniet ad me ſub ſpe reſtituẽdi:poſſũ p retẽtionẽ cõſeruare ius meũ. Bar.

e ¶ Legauerit ſub cõditiõe uel in diẽ ut aliqua ſit dubitatio.ac.

f ¶ Is fecerit.ſ.mihi.ad qõ.ſ.de fur.l.a ticio.ꝛ.l.ſi ſeruus cõis.

g ¶ Recipiã.ut ꝛ.ſ.e.l.legatũ.§.fi.ꝛ.ſ.de ſerui.l.papinianus.aliud in ſeruitute pſonalis vſufructus:ut.ſ.ti.i.l.is cui.ꝛ.l.cũ filius.§.dominus.que ſunt contra.ꝛ eſt ratio ut ibi in.§.dominus.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Seruum emit. ut. ſ. mãda. l. inter cauſas. §. ſed cum ſeruus. ac.
b ¶ Redhibet. ſ. de edil. edic. l. cũ aũt. §. iul. ⁊ facit. ĵ. ad treb. l. cũ hꝛditas. ac.
c ¶ Quare ⁊ ſi. reddit ad primũ caſum. ac.
d ¶ Legatario. nã ⁊ ſi cẽt manumiſſus actiõe in factum teneret ex illo edicto. ĵ. ſi qs teſtamen. liber eſſe iuſſus fue. ac.

¶ Domus Legatũ incertũ rei q̃ habet fines facto hõis nichil ualet ſi in pmonio reperiat: alꝫ ſecus. hoc dicit Bart.

e ¶ Simplr. ſenſit tñ de certa: ꝫ neſciam ⁹ de qua: vt. ſ. eo. l. legato. §. i.

f ¶ Habebat. ſic ⁊. ĵ. de aur. ⁊ ar. le. l. qui uxori. in fi.

g ¶ Reliquerit. i. nõ habuerit

h ¶ Deriſoriũ. qm̃ nõ nã ſed nꝛa ꝺſtinatione dom⁹ ⁊ ſũd⁹ cõſtituũtur: vt. ſ. e. l. qõ i rerũ §. ſi quis poſt ⁊. fa. ſ. ꝺ iuſ do. l. cũ poſt. §. gener ſꝫ ar. ĵ. ꝺ uſu. vi. ⁊ ole. le. l. iij. ⁊. C. ꝺ dona. l. ſi quis argentũ. §. ſinaũt ſꝫ ille in ꝓpritatib⁹ uel gnãlib⁹ ⁊ nõ. ſ. c. l. legato. i prin.

¶ De cuictione Re legata cuicta non preſtita cautõe agitur ex teſtõ ſꝫ añq̃ cuicat officio iudicis cautio poſtulatur h. d. Bart. Et primo format unã qõnẽ. Scdo ꝓmittit unã regulã. Tertio er illa regula infert ad ſolutõez qõnis. ſcõa ibi. ⁊ regl⁹. tertia ibi. ceterum

i ¶ Sine iudicio. hec uerba ſine iudicio ꝺterminãt illõ ver bũ preſtita: nõ illõ cuincat. azo

k ¶ Ex teſtõ. nec. n. põt iplorari iudicis officiũ ut cane. ꝺ cuictiõe: qꝛ non ẽ actio cui ſer uiat. eſt enĩ ſolutõe ſublata qõ non ẽ vbi i iudicio petitur azo

l ¶ Petita. ab herede. azo.

m ¶ Ex ſtipulatu ⁊ nihilominus ex teſtõ: alioqn ꝯ: ut. ĵ. ꝺ except. rei iu. l. euident et. ĵ. de re. iu. l. nõ ſolet. ⁊. l. nemo. n. h. vl ſic. alioquin ſi cautũ nõ ſit nõ ex ſtipulatu ſꝫ ex teſtõ agetur ꝫ dicat otho ꝯ azo. ⁊ no. ꝯ R. Legat aut genus. ⁊ hic debetur cuictio magis ex qualitate q̃ rõne ſine obligatõis ſpẽ vt. ſ. e. l. ſi a ſubſtituto. §. bꝰs ⁊. ĵ. ti. ij. l. qui ꝛcubinam. §. ſi bꝰ ⁊. ſ. ꝺ cuic. l. bꝰs ſuũ. Aut legat ſpẽs aliena. ꝺ propa eniz fruſtra q̃reret niſi forte i pigrata. vt. C. ꝺ fideico. l. predia. et inſti. eo. §. ſed ſi rẽ. Legat qui dez res aliena aut a ſciente aut ab ignorante. ſeu tacẽte. Pri

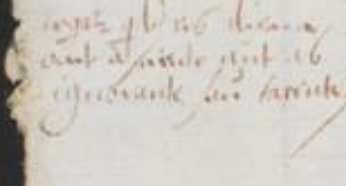

mo caſu debetur cuictio: ut. C. e. l. cũ alienã. ⁊ iſti. e. §. nõ ſolũ. ⁊. ĵ. ti. ii. l. q cõ cubinã. §. fi. Scõo ⁊ tertio: aut ꝛiuncte pſone. ⁊ ꝫ debet cuictio: niſi aꝫ nõ legaturũ pcedẽtis cauſe nulle uel ẽt finite error ad legãdũ iduriſſe pſumit quẽpiam: vt. C. e. l. eum alienam. ⁊. ĵ. de aur. ⁊ ar. le. l. gnatus. ⁊. ĵ. ti. i. l. cũ pf. §. cuictis ⁊. ĵ. de uſufruc. le. l. ſi ſticho. ⁊. ſ. e. l. qõ in rerũ. in pn. §. i. Aut exnee ⁊ hoc caſu ceſſat cuictio: vt. ĵ. ti. i. l. vnũ. §. ſi rẽ. ⁊ inſti. eo. §. nõ ſolũ. ⁊. C. e. l. cũ alienaz ⁊. ĵ. de aur. ⁊ ar. le. q vtori. rñ. de donatore dic ut no. C. de cuic. l. ij.

¶ In pecunia Cõſtiterit ſit pceptũ ⁊ termin⁹ datꝰ ad ſoluẽdũ: ⁊ ꝙ cã pmittit vt ſoluatur eſtimato pro ſpecie: ſine cã nõ. h. d. bar.

n ¶ Modicũ tps. qõ ꝛintelligit ꝛdẽnatis: ut. ſ. de iudi. l. ſi debitori. Jo. alij dicũt ad arbitriũ iudicis: ut. ĵ. de iur. deli. l. i. ⁊ ꝫ ſubijcit ⁊ facit. ĵ. de iure fiſ. l. in fraudẽ. §. fi. ⁊. ĵ. de ſo. l. qõ diximus in fi. ti. ⁊. ĵ. de re iudi. l. u. ⁊ de ſuc. edic. l. i. §. licet. ⁊. ĵ. de col. bono. l. ſi qs filiũ. §. fi. ⁊ de pcur. l. ſi reus.

¶ Qui confitetur Rõne nimis difficilis pſtatõis rei: vl̃ dure ſepatiõis cõiũctorũ deuenik ad itereſſe. h. d. primo. Tñ illud itereſſe ſepatiõis nõ hꝫ locũ in rebus ſꝫ i pſonis. h. d. ſcõo. Bal.

o ¶ Qui confitek. affert. vadik q̃ iuſta eſtimatio: ut ꝫ ⁊. ĵ. ti. ij. l. q concubinã. §. fi. ⁊. l. nõ dubiũ. §. fi.

p ¶ Preſtare. habek ergo rõ affectiõis rei. ⁊ ſic ẽ ꝯ. ſ. de op. ſer. l. fi. ſed non bꝰ ibi ad valutatem actoris ſꝫ rei ſic vt ꝫ. Itẽ no. aliud ꝓ d alio ſolui. regl⁹ ꝯ que dic ut no. C. ſi cer. pe. l. ij. §. i. ⁊ facit. ĵ. ꝓn. §. ⁊. C. cõia vtriuſq; iu. l. poſſeſſorium.

q ¶ Cũ alicui: nõ ĩpetrabit: qꝛ erit in ſpẽ ſecus ſi in põdere: ut. ĵ. de aur. ⁊ ar. le. l. ij. ⁊. l. cũ certũ. ⁊ fa. C. de dona. l. ſi gs ar.

r ¶ Supra. ſic. ſ. pri. §. ac.

¶ Si fundus Et qui hꝫ dominiũ directũ põt legari ab eo q hꝫ vtile: ⁊ in dubio videk qs legare ius qõ hꝫ in re. h. d. Bar.

s ¶ Municipũ. q municipes dederũt i empbiteoſim. ac.

t ¶ Legat⁹. ab ẽpbiteota ac. u ¶ Poſſu. a municipibus. ac.

u ¶ Municipum ſũ. ꝺi recto dominio.

y ¶ Aliquod ius. i. vtile dominium.

z ¶ Habemus. aut q̃ plene legatꝫ aut bñdis vel exnei prorſus: ⁊ tũc dic vt inſti. ꝺ le. §. nõ ſolũ. ⁊. ſ. eo. §. q ꝛitek. aut aliena: ſꝫ legãs hꝫ i eo aliqꝺ ius: ⁊ tũc id ſolũ vk legare. ſ. ius qõ hꝫ vtb. ⁊. ĵ. e. l. ſi tibi. §. fi. ⁊. l. quoqꝫ. §. i. ⁊. ĵ. ꝺ liberatiõe le. l. i. in fi. ⁊. ſ eo. l. ſenatus. §. fi. ⁊. ar. ſ. ꝺ põnẽ. q̃p. l. q tabernas. ⁊. ſ. e. l. fui. §. fi.

¶ Si quis ic Exceptio rei q̃ nõ reperit nihil iportat. bar.

a ¶ Cornelianũ. in cuꝰ pte erãt vinee. ac.

b ¶ Erũt. futura facit cõditionẽ. ſ. hoc ꝺbũ erũt pñs. ſ. ſũt demõſtrationẽ facere: vt. ſ. e. l. ſticho ũ q meus. ⁊ facit. ĵ. ꝺ aur. ⁊ ar. le. l. ſigs ita ⁊ l. fi. in prin.

¶ Si heres Qui iuſſus eſt facere vt hẽaz tenek mihi dar. bar.

c ¶ Etiũ dare. imo nõ. qꝛ reũ locupletẽ offerendo liberabik. vt. ſ. ſi certe. l. fi. §. fi. ⁊. ĵ. ꝺ v. ob. l. illa ſtipl⁹. §. cuz q. r. So. fꝫ. R. i teſtis ꝺba plenius q̃p in ſtipulationibus erponunt. ibi ſi q̃dẽ magis rigori ſtak.

¶ Vicis legata Vicis põt legari ſicut ciuitatibus. h. d. bar.

d ¶ Legata. nulla caſtellũ vꝺ vicus q̃ nulla ciuitatis dignitate honorãt ſꝫ qꝛ vice ciuitatis regũtur vicꝰ dicũt. qꝛ vrbs ñ muris claudũt fꝫ. Ne.

e ¶ Ciuitatib⁹. de qb⁹ ꝛſtat: vt. ĵ. e. l. ciuitatib⁹. ⁊. ſ. e. l. ſigs a filio. ⁊. ĵ. ad treb. l. oĩbus. ⁊. C. de here. inſti. l. hereditatis. ac.

¶ Licet Relicta ab iſtituto vident repenta a ſubſtituto vulgari: niſi aliud ꝓ ꝛiecturas appeat. bar.

f ¶ Reliq̃rat fideico. tũc. n. non vꝰ repentũ: vt. ĵ. ti. i. l. latin⁹. ⁊ fa. ĵ. e. ti. l. ſi ticio. §. iul. ⁊. l. cũ pron⁹. l. cũ pf. §. ab iſtituto. ⁊. C. ad treb. l. nõ iuſtã. ⁊. ſ. ti. i. l. gdã. ⁊. ĵ. eo. l. fuo alieno. §. pe. ⁊. ſ. e. l. ſigs a filio ĩ pn. et. ĵ. ꝺ ali. et ci. le. l. gaia. ac.

¶ Sic Valet legatũ ſi in arbitriũ bñdis tãq̃ bõi viri cõmittit. b.

g ¶ Debebik: vt et. ĵ. ti. ij. l. fideicõmiſſa. §. ſic fideicõmiſſũ. et. §. ñ aũt. et. §. q̃q̃. b ¶ Collatũ. hoc nõ valet. vt. ſ. e. l. ſenat⁹. §. legatũ que eſt ꝯ. et facit. ĵ. de v. ob. l. ſtipl⁹ nõ valet. et. ĵ. ti. i. l. i. et. ſ. ꝺ ꝛtrahẽ. emp. l. hec vẽditio. Itẽ facit ꝫ lex ad id qõ no. ſ. de ar. l. pe.

¶ Si nihil Legatũ eſt inutile ſi relinq̃t in tertia vl̃ in ſcõa pſona: ſiue quãtitatis exp̃mat. ſiue nõ: ſed in pma valet q̃ntate exp̃ſſa. aliꝫ ſunt ꝛſtituit. h. d. ꝫ vi. vl̃ aliꝫ. Relatiuũ iunctũ ſcõe vel tertie pſone q̃ntate exp̃ſſa vl̃ nõ ꝛditionẽ inducit: ſed tũctuz pme q̃ntate exp̃ſſa demõſtrationez facit ſi nõ ſit exp̃ſſa iducit ꝛditionẽ. h. d. ꝫ. oldr. tu dic defectus debiti demõſtrati q̃ntate nõ exp̃ſſa facit deficere ſubſtãtiã legati. Idẽ ſi q̃ntas et primak et ipſi õbitori vl̃ tertio relinq̃t: ſecus ſi p debitorem creditori.

i ¶ Dꝫ. teſtatori. k ¶ Fuerit legatũ. idẽ ſi dixerit certam quantita-

tem:ut.r.tibi lego que dz mihi ticius ut ibi:q̄ si addiderit ꝛc. siue eidem siue alij legē qō ticius dz:ut ibi.q̄ si addiderit.ꝛ ibi ꝓinde ꝛc.

a ¶ Nō pmittit legatū.refert ḡ dicā i pma psona.ꝛ tunc si nō debeo distinguitur.adijciā certā q̄titatem uel nō:ut in vo te:ut h. ꝛ.C.de fal. cā adiec.l.iii.ꝛ.l.ii.ꝛ.l.ii.aut.iii. vt qō debz ticius mihi ei lego uel alii. ꝛ tunc nō ualet certū ut incertū:vt.s.ꝛ.j.i hoc.ş.Et est nō qz si uerū eēt debitū non teneret hēs: nisi ad cessionē actōis. Jdē ḡ in scēa ut qō debeo tibi lego:qz ꝛ ibi si uerum eēt debitū ñ teneret hēs nisi ad liberationē.at cum i prima ponit ne cessitas hēdi dādi si vē ō detur. ḡ ꝛ vbi nō debet Jdez si certū adijciat ut in fi.hui⁹.ş. ꝛ.j.e.l. nō quocūqz .ş. q gaium.ꝛ .j.de li.le.l. legaui. ac.

b ¶ Demōstrationem. falsa demōstratio nō nocet legato:ut isti.ō le.ş. huic. Jtē falsa cā non nocet:ut.j.de.ꝓdi.ꝛ de. l. cū tale.ş.falsaz.sz cōdictio siue de futuro q̄ ꝓprie vt ꝓdictō nocet ei⁹ dē defect⁹. ut.j.ō ꝓdi.ꝛ de.l.q bēdi.ş.fi.siue de preterito.ut ipproprie nocet defect⁹:ut isti.ō le ş. lōge i fi.ş. q̄re ḡ pōit h cām cum ꝓdictōe.ñ.pro eodē poni ꝓdictōez ꝛ cāz uel als nō erat legatur⁹ ut.d.ş.falsaz.ul ꝓditionaliter fuit cā expssa : ut d.ş.lōge. sz qd ad pdicta.ñ.cuz dicit in pma psona ꝛ certa est ōmonstratio.cū vo i tertia uel scda q̄ ꝛ q̄ faciunt ꝓdi. ut.j.ō au.ꝛ ar.le.l. gntus:ꝛ.C. ō fal.cā.l.iii. ꝛ.l.fi.

c ¶ Et si uiu⁹. postq̄ legaui añ mortē ñ.

d ¶ Extingueret.ut ꝛ.j. ti.ii.l.fideicōmissa.ş.si ré.sz ꝑ.j.ti.i.l.cum filio ş.hēs.ꝛ fa.j.ō fū. ist. ꝛ ī.le.l.nepoti.ꝛ.j.ō cōdi.ꝛ de.l.noiati.ş. fi. ꝛ l.qb⁹.ş.dñs.ꝛ.ş.q dotalē.ꝛ.l.cū tale.ş.fin.ꝛ l.ōmōstratō.ꝛ.j.ti.i.l. luci⁹.ş.qsquis.ꝛ.ş.ciuibus.ꝛ.l.cū filius.ş.heres.ꝛ.j.e.l.legatum.

¶ Si quis Jn alternatiua obligatione si legat qō debeā cogit heres ad cedēdū:si legat vna ō reb⁹ cogit ad agēduz si legat utraqz res diuersis cogit hēs utriqz satisfacere.h.d. Et prio erat electio creditoris ꝛ legauit qō debeā.Scdo erat electio debitoris ꝛ legauit vnā trīm ex reb⁹. Tertio erat electio creditoris ꝛ legauit utrāqz rē diuersis.ēa ibi. ꝓinde.tertia ibi.q̄ si qs.bar. e ¶ Si uelit.secus si uerbū subiunctiuū modi posuisset:ut.j.de vb.ob.l.si stipulatus fueri. sed certe īmo idē.sed non posset ibi mutare electionem ꝛ est ratio ut ibi no.

f ¶ Habituro.ſ.legatario.

g ¶ Proinde si stichus.s. loquitur ubi testator habebat elec.ḃ quando promissor:ut i fine huius.l.apparet.ꝛ iō aliud q̄.s.statuit illa precipua rōne:q̄.s.qō si debeā legauit.ḡ cedit actio ꝛ transit ad legatarium electio.ḃ vo stichū q̄ sibi debeā legauit: vñ nō cedit actio:qz nō est legata:sz ius qō hz in sticho.vñ nō sticho sz alio soluto appet stichum nō debitū fuisse:ꝛ ita nihil uidet legatū qz in arbitrio ē debitoris qd debeat: ut ar.de eo qō cer.loc.l.ii.ş. scuola. dic ḡ pide.i.ergo.q.d.ubi non legat ita ut .s.aliud ē.azo. b ¶ Incerti actio.i.ex testō uel proprium actionis nomē ut factū ē in obligatione citra stipulationem: ut no.s.de cōdi.ide.l.sz si me.ş.i.ꝛ fa.s.loca.l.cū in plures.ş.messem.ac.

i ¶ Si stichū. hoc adiecto q̄ mihi debeā ut ex superiorib⁹ ꝑz.sed quare non sciendū est nullū eē legatū. ¶ Et q dē si quātitas nō sit adiecta euidenti rōne nihil debebit: qz nō apparet q̄tū fuerit legatū. ¶ Nam ꝛ si qō ego ticio debeo ei legauero quātitate non adiecta ꝓstat nullū esse legatū. ¶ Cū si.x.ō ticio debeā:legauero:nec qcq̄ ticio debeā falsa demōstratio nō ꝓmittit legatū ᵉ vt i legato dotis iul'. rñdit. ¶ Q: si addiderit x.q̄ mihi ticiꝰ dz lego: sine dubio nihil erit in legato. Nā iter falsaz demōstrationē ᵇ ꝛ falsaz ꝓditionē siue cām multū interest. ¶ Ꝓroide ꝛ si ticio.x.q̄ mihi seius dz legauero nullū erit legatum. Esse.n.debitor: dz Nā ꝛ si viuus ᶜ exegissem extingueret⁹ legatū:ꝛ debitor māeret:actiones aduersus eū heres meus dūtaxat ꝓstare cogeret. ¶ Si qs ita stipulat⁹ stichū aut.x. vtrū ego velim ᶜ legauerit qō ei ōbebat: tenebit hēs ei⁹ vt ꝓstet legatario actionez electionem habituro ᵈ vtrū stichuz an.x. perseq maluit. ¶ Ꝓroide si stichū ᵉ legauerit cū ille ei stichum aut.x. deberet:icerti actio ᵇ legatario aduersus hēdē cōpetit vt scribit.iul.libro xxxiij.digest.p quā actionē cōpellat hēdē exhiberi. Et si stichū ᶠ cōsecutus fuerit ꝓstabit ei.si.x.nihil ꝓsequtur sz q̄ erit in arbitrio debitoris an sit legatari⁹is cui stich⁹ legatus ᵍ est.

¶ Ulianus. Quod si qs stichū aut pāphilū ᶠ stipulatus: sempronio stichū legasset: meuio pāhilū : oneratus heres intelligit vt necesse hēat alteri actionē suam ᵐ: alteri estimationez stichi aut pāphili dare. ¶ Lpi. Si pecunia fuerit deposita apō aliquē: eiusq̄ⁿ fideicōmissū fuit vt eā pecuniā ꝓstet:fideicōmissuz est rescripto diui pij debebit: q̄si videat hēs rogat⁹ remittē id debitorī⁰. Nā si cōueniat debitor ab here de doli exceptione vti pt⁹:q̄ res vti le fideicommissū facit. Nō cum ita se hz ab oi debitore⁹ fideicōmissum relinqui pōt. ¶ Idem. Fideicō missū qō a legatario relict ita demū ab eo debeā: si ad legatariū legatū peruenerit. Si qs testō⁹ ticio ꝛ seio. ¶ Ul'. decē dari iusserit:nullā hec vba recipiunt ābiguitatē: vt dena dixisse videat q decē dixit. ¶ Apud iul'.li.xxxij.dig.marcell⁹ notat:is q sola.xxx.reliq̄rat ᵇ ticio.xxx. legauit seio.xx.meuio.x. massuri⁹ sabinus ꝓbat ticiū.xx.seiū.x.meuiū.v. cōsecuturos ᵇ:ita tū vt ex bis,p rata portiōis falcidie satisfiat. ¶ Ulia. Si fundū sub ꝓditōe legatum: hēs pēdēte ꝓditione sub alia ꝓditiōe alij ᵏ legasset:ꝛ post exhitem ꝓditionē q̄ priore testamēto ꝓposita fuisset:tūc ea ꝓditio sub q̄ hēs legauerat extinxisset: dīnū a pore legatario nō discedit. ¶ Si suo cōi res legata fuisset:pōt alter dñs agnoscē legatū:alter repellere ʲ, nā in hac cā fu⁹ cōis q̄si duo fui sūt ᵃ. ¶ Stichū sempronio do lego.si sempronio stichū itra annū non manumiserit.eundē stichū ticio do lego: q̄situ est qd iuris cēt: Rñdi sempronū i teri totū habituz. Et siqdē itra annuz mānumisisset libez eū effecturuz Sinaūt Rñ fecisset:totū ad ticiū ptinere ᵇ. ¶ Qui fundū excepto edificio legat.appellatiōe edificij aut superficiē significat.aut solūm quoqz cui edificiū supposituz ē. Si ō solā superficie excepit nihilominꝰ iure legatarior⁹ fund⁹ vendicabit ᶜ. sz exceptione doli mali opposita ꝓsequi reā heres id vt sibi habitare in villa liceat in quo inerit. vt iter quoqz ꝛ actū⁰ in ea hēat. Si vo solum q̄ excꝑtum fuerit.fundus excepta villa vendicari debebit.ꝛ seruitus

k ¶ Legatus.facit.j.ti.i.l.si ticius.

l ¶ Quod si qs.aut pāphilū vtrū ipse stipulator velet:ꝛ iō qz hēs hz electionem suo facto.ſ. eligendo unū ut non soluta fieri indebita vñ tenet vt.j.ti.i.l. q duos.sc⁹ si non hēat electionē.tūc.n.res soluta ꝓstat et cui legata est:ꝛ alteri nihil. Jdēqz ꝛ si soluatur testatori sicut ꝛ cū stichuz cānū legat vni: ut.s.l.proxi.ꝛ hoc quod ex euētu ꝛc ut.j.ti.i.l si ticius.ꝛ ar.l.cū filio.ş. heres m ¶ Actionē suā.i.actōis cō modū: iōqz melius dixisset orationez suā: ut.s.l.proxie.dixi. non ḡ cedit actō qz nō fuit legatū qō in stipulatōe cōnnetur.ꝛ facit.j.ō.li.le.si dānatus.ac.

¶ Si pecunia. Debitor pōt grauari onere fideicōmissi.bar. n ¶ Si pecunia cuiusqz.ſ.depositarii.

o ¶ Debitori.i.depositario.

p ¶ Uti potest.sic.j.de dolo ex. .l.dolo.ac.

q ¶ Debitore.ō.j.ti.i.l.cū pt .ş.q dotale. So.si defuncti agḡ scat iudicū tenet:ut ꝓdixit.si ñ non tenetur:sz tñ ualet ut hēs actiones cedat:ut ibi.ꝛ facit.j. .e.l.si ꝑuus.ş.qui margaritam:ꝛ.j.ti.ii.l. cum qs decedens.ş.pater.ꝛ.l.proxi.

¶ Fideicommissuz. Legatari⁹ nō cogit fideicōmissum ab eo relictum ꝓstare quousqz legatū fuerit consecutus.pau. r ¶ Peruenerit. ut ꝛ.C.cōia dele.l.i.ş.cum.n. ꝛ.j.ti.i.l.impator.ꝛ.j.titu.ii. l.viii.ꝛ.l.cū qs ōcedēs i prin.

¶ Si quis Qui reliqt.r. nō ut relinqre.rr. Bar.

s ¶ Testō.facit.j.ō v.ob.l.stipulatio ista.ş.cū. ꝛ.l. eū qui ꝛ.j.ti.i.l.si plurib⁹.ꝛ de duobus reis.l.reos.ş.i.

¶ Apud iul. Propter ōsecū facultatū ꝛ pp falcidiā fit legatoꝝ diminutio ꝓrata.b.

t ¶ Reliq̄rat.ꝛ in bōis dimisit

u ¶ Cōsecuturos.sic.s.de li.ꝛ post.l.si ita sic.ꝛ debere.isti.l. interduz.ꝛ.l.clemēs.ꝛ.l.si ita fuerit.ꝛ.j.e.l.ş.mortuo in fi.

¶ Si funduz. Per legatū heredis nō auferē dominū legatario defuncti. Bar.

x ¶ Alij.si aūt eidē.dic ut.j.ti.i.l.vnū in pn.

y ¶ Post.si aūt pmo.dic ut.j.ad.l.fal.l.iuj.b.ꝛ facit.j.de cōdi.ꝛ demon.l.si fundum.ꝛ.s.e.l.seruo legato.ş.i.

¶ Si seruo. Unus ex dñis pt legatū ferñ suo cōi repudiare.bar. z ¶ Repellere.j.ti.i.l.ꝛ ꝓculo.ꝛ.s.e.l.legatari⁹. a ¶ Sūt.sic in stipu.ut.j. ō stipu.ser.l.i.ş.cōmunis seruus.ac.

¶ Stichuz Erūte ꝓditōe substōis facte legatario legatū transit i substitutū.

b ¶ Pertinere.īmo vt succedere ꝓstitutio ad auffidiū victorinū ꝛ facere eū liberū:ut.C.si mācipi.ita fu.ali.l.ii.ꝛ nemo pōt facere ꝛc.s.e.l.nemo. Rñ.immo testator potuit hoc facere.nec ob.d.l.nemo.ut ibi notaui.uel alr refert preceptu: ut manumittat:ꝛ tūc succedat ꝓstō: an posuit ī eius uolūtate:ꝛ tūc ñ ut hic ꝛ ar. de condi.isti.l.uerba.b.uel certo mō puta vindicta voluit fieri manumissionez quo casu cessat ꝓstō:ut.j.de vbo.ob.l.qui rome.ş.flauius.ac.

¶ Qui fundum. Qui excipit edificiū uidet excipe solū in quo ꝓsistat ī dubio Et p rē legatā dz heredi cōstitui ius eūdi sicut ibat testator.h.d.bar.

c ¶ Uēdicabit.nā superficies segt solū:ut.j.de ac.ꝛ ob.l.obligationū fere.ş. placet.ꝛ.s.ō pig.ac.l.domo.ac. d ¶ Ut uter ꝛ actū in ea hēat.sine bis eni habitare nō posset:nō tū erit finius:ut.s.de ser.urb.prdio.l.olimpico.accur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Ipso iure.i.equissimo.ipropie enī ponit.sic.ff. de so.l.stichus.§.nālis. R. sed certe imo ibi ppe.ꝛ b dic.i.q̄ erit seruitus de iure:qđ nō est superiori casu nō dicas ipō iure sine ꝓstitutiōe: imo constitui debebit ac.s̄. de ac.emp.l.tibi liberum.ꝛ ad hoc cogitur legatarius ex uoluntate testatoris:cum alꝫ nō ualeret habitio.secus si talis uoluntas nō appareret:ut.s̄.de ser.rusti.pre.l.via.§.fi.q̄ est cōtra.vt ibi iter uiuos.vnde si sibi ipsum q de seruitute sibi nō cauit.facit.s̄.si usufruc.pet.l.i.ꝛ si seruitus uē.l.testatrix.ꝛ ff. de ser.le.l.i.et.s̄.eodem.l. seruum filij.§.fi.ac.

b Seruiret.qđ fieri pōt: vt s̄.cēdia predio.l.iij.§.fi.ac.

c Cogitasse.s̄.ō ser.ru.pre. l.qui duo.ꝓtra. So. ibi ex eo q̄ aq̄ seruitutē exceperat:simr in.r. pedibus suisse excepisse videt. Item est arg.pro eo qui legauit nucem vt ꝛ solū videatur legasse:ꝛ viam.ac.

Si libertus Unꝰ ecclē dibus in specie bn̄ditaria grauatus pro portiōe sua tm̄ grauatus vꝫ in re:ꝛ estimatio testatoris nihil operat.b.d.bar.

d Ex ceteris.i.v.vncijs.

e Nihil aliꝰ. a pconō.ꝛ ita liquet q̄ patrono voluit ꝓstitere vt in suis retineret portionem suaꝫ.alijs ergo portiōes suas tātūmō prestabūt: qz nihil amplius hūt nec hēre pūt vt exigant a patrono cui prosperit testator ꝛ aliō in q̄ntate.ꝛ est rō: qz insolidum pstari pōt ō eorūꝫ pte quos oneranit testator.azo.vt.ff.e.l.ab oībꝰ in pn ci.que ē ff.ꝛ fa.ff.tit.i.l. si tibi §.i.ꝛ.ff.ti.i.l. cū pf.§.pater q filiam.ꝛ.l.fi.§.i.

f Ticiū.legatariū.ac.

g Quicunqꝫ.nā in tantum erant illi alij instituti.ac.

h Non mutat. videbat contra p id quod mō dixi:aliud in quantitate.ac.

i Oporteat.quia.si remanet eis q̄rta institutionis:vt insti. ad.l.fal.§.i.ꝛ fa.ff.ad.l.fal. l.precia.ꝛ.ff.ti.i.l.cū pater.§. pater qui filiam.

Ticio Liberatio habetur pro solutōe ēt quo ad conditionem implendam.b.d.bar.

k Potest.sūt enī parta dare ꝛ.accepto ferre: vt h.ꝛ.ff.ō cōdi.et demō.l.iul.ait.et.s̄. de condi.ob cām.l.si mulier.et.s̄.de calū.l.ii.

Si ticius. Damnū qđ erat apud defunctū transit in legatariū ēt si defūctus ignorabat et possessio apud eum non erat.b.d.bar.

l Pertinere.pertinebat tm̄ qz cesserat dies eius:vt q̄n dies le.ce.l.fi.et facit.ff. eo.l.seruum.§.i.ac.

m Non repudiauerit.sed quō heres ticij pōt repudiare iā in scōm legatarium trāslatum:ut.s̄.quēad.ser.amit.l.si patrem.§.i. Rn̄. añ aditam hereditatem ticij a se.ꝛ sic nō est trāslatum: vt.ff.e.l.si tibi.§.cum seruus.sed tūc nec sibi competit vnde repudiare nō pōt:ut.s̄. de acqui.here.l.is qui. dic ergo q̄ hic nō dicit q̄ teneret repudiatio.ac.

Si pater. Repetitio facta a substituto ipuberis bz locū si legata nō ceperūt deberi ab instituto.b.d.Bar.

n Filio.instituto.

o Substituto.s̄.pupillarit bz tacita īsit vulgaris vt.s̄. de vul.sub.l.iā hoc iuſ.

p Nō poterit.utpote cū hoc legatū repudiauit: vn̄ pinde est ac si haberet.

q Legata cēnt ab īstituto.ita ut nō nisi semel debeant:ut.C. de le.l. cū qō.§. fi.uel dic relicta ab īstituto ipuber vꝫ repetita a sbstituto:qō n̄ valz ut ōbeant ex pīa repetitiōe:sz ex tacita: vt.ff.e.l. suo alieno.§.si qs.ij.rn̄.ꝛ.s̄.e.l.licet.

r Filio instituto.

s Fuisset.si habuit vꝫ repudiauit:ut.s̄.vꝫ ēt neutrū fuit:ut.ff.e.l.suo.§.si qs.

t Sola.hoc iō:qz nō ualet ab īstituto relictū expresse:nec ergo tacita repetitio: ut ar.s̄.de ser.rust.p.l.itē.§.fi.refert ergo interesse legatarij ualere petitionē expſsam:ꝛ tunc valet:ut hic.an nō.ꝛ tūc non valet:ut.s̄.prori. Rn̄.idē est qz q̄nqz tacita repetitio nō intelligit ꝛ ualet expſsa:ut.ff.e.l.si suo.§.si ab ipubere.que est ꝓ.sed vꝫ q̄ aut ex itervallo relict a substituto:ꝛ ualet scōm legatū tm̄: aut incōtinenti:ꝛ tūc vtrūq; ex quo eliget petere:ut.ff.de cōdi.ꝛ demon.l. nā ad ea. q̄ ē ꝓ. So.ibi nō erat tacita repetitio per.l.b sic.ꝛ facit.s̄.de vul.sub.l.ex facto.§.fin.

His uerbis. Hec uerba. uobis uel alteri uestrum intelligantur si omnes non supersunt.b.d.Bar.

u Hic.ue pro uel.ꝛ fa.s̄.de here.isti.l.ticius ꝛ seius.ꝛ.l.se.ac.

x Cui.i.alicui. y Utriq;.s. debebit.

z Si alter.s.uiuerit.

a Debebit.ex ordine lre hoc colligitur:ut.ff.ti.i.l.cum pater.§. pe.

Cum statu Defectus condictiōis libertatis validat legatū ꝓut. b.d.cū.§.se.bartol.

b Statu.ticius relicto stichō libertatē si seiꝰ erat consul.heres ticij legauit cūdē stichū si nauis ex asia venerit.ac.

c Liber.q ōbebat ēt liber:si seius cēt consul.

d Sub ꝓditiōe.si nauis ex asia venerit. ac.

e Legatus. ab here de defuncto.

f Defecerit.q̄ decessit seius.ac.

g Fit i.fieri pōt: existēte eius cōditiōe.

h Statuta.si tic⁹ fuerit consul.

i Tūc.s.demū:si non habes in testu.

k Perimit legatum heredi relictum.

l Accepit. qz tic⁹ fuit consul.

m Legatū. ab here de relictum.

n Eius.statute libertatis.ꝛ.facit.ff.de op.li.l. cum ita in fi.ac.

o A filio ipubere. instituto.ac.

p Legatus .s.suus ꝛ dictū qdā sub ꝓdi. ac si ad pubertatē puenerit: qō valz:vt.ff.e.l.suo legato.§. pe.sed fm hoc idē vꝫ repetet cū dicit si idē suus ꝛc.s.q̄ sub cō di.fuit legat⁹. vn̄ dic q̄ pure fuit legat⁹ i primo casu: sz cū postea relictum quē libertas a substituto vꝫ relict sub cōdi.ꝛ sic vꝫ adēptū ē legatū sub cōtraria ꝓdi.vt.ff.ō cōdi.ꝛ de.l.aliqñ.in fi. inde ē q̄ debet nisi puniat pupillus ad pubertatē.ꝛ facit.C.ō necess.ser.l.qdā.§.fi. q Debebit.i.legatarius vendicabit. r Hoc suari.s.ut suus iste puenīat ad libertatem.ac.

s Legatus sit.ꝛ liber iussus a substituto est.

On quocunqz. Si res ex cā lucratiua nobis debita ad nos puenerit sub spe recedēdi: alia actio ex cā lucratiua cōpetēs nō pimit.

t Nō quocūq;.regis tradit duas lucratiuas causas in eadē re ꝛ personā cōcurrere nō posse:ut.ff.de ac.ꝛ ob.l.oēs. hinc est q̄ si res mihi legata ab aliquo fiet mea ex cā lucratiua:q̄ aliū desinit mihi deberi ex cā legati: ut ff. sti.de le.§.si res. hoc aūt ē uerū si ita fiat mea ut mihi auelli nō possit.alꝫ secus ō quo hic ponit duo exēpla. Primū ticius legauit mihi rē gaij patris:deinde gaiꝰ ei⁹ dñs legauit sub ꝓdi.cādē rē scio.bn̄s gaij pēdēte ꝓditiōe ne dñs exīs mihi donauit.certe sz fit mea:tm̄ qz auelli mihi pōt p sciū exīte ꝓditiōe sui legati:adhuc petā ab herede ticij. Aliud exēplū est:ticius ex cā donatiōis mihi,pmisit rē gaij pēdēte ꝓdi.dñs exīs mihi donauit:q̄ pōt mihi auferri p sciuū:iccirco adhuc agam ex stipu.contra ticium.

u Die cedēte.sub.etiā:nā idem si ante:vt insti.de le.§.si res.

x Rē.s.gaij. y Legata sit.a ticio q cā rē sciuit alienā.uel eram coniunctus ita q̄ mihi legasset ēt si scisset:alꝫ non teneret bn̄s de cuius:vt .C. de le.l.cum alienam.

z Cedente.sub.etiam ut.s̄.

a Eo herede.s.gaij:cuius erat res.ac.

b Legata.in testō gaij:ut.s̄.l.pri.in pn̄.

c Alīā. vꝫ statim:uel re mihi iam oblata condi.existente. R.

d Eius.rei legate.ac.

e Nam a simili.ac.

f Ex stipulatione.interposita ex causa lucratiua.ac.

a Stichus seruus. b Debeak. a ticio nō dño cū esset gaij. ac.
c Legatus. a gaio eius dño. ac.
d Querit. qr heres gaij mihi donauit pēdēte cōditiōe legati relicti. ac.
e Potero. cōtra ticiū. ꝛ fa. ĵ. de acq. pos. l. nō videtur. ꝛ. s̄. e. l. fuo. §. l. ꝛ. l. plane. §. i. ꝛ. ĵ. e. l. si seruus. §. stichū. ac.

Si cr bonis. Regula catōiana cessat qñ impedimēti subest uere nō tñ iurisditiōe. Bar.

f Legata fuerit. ſz vt qp valeat legatū cū res sit legatarij: ut insti. e. §. ſz si rē legatā. ꝛ. s̄. e. l. apō iul. §. si ticius. ſz rñ. si vt vsucepisse cum ab eo res auferri possit: ut. s̄. de i ite. re. l. néo.

f Legata fuerit. ab alio cui⁹ non erat ꝛ fuit scies. uel ꝓiuncta psona legatarij: ut. C. de le. l. cū alienā. ꝛ sic nō ob. ĵ. ti. i. l. cū pater. §. cuici⁹. ꝛ. ĵ. de usufru. l. sticbo. q̄ sunt cōtra. ac.

Fundus. Quatenus ex re ad me ex cā lucratiua puenit: eatenus actio ex alia cā lucratiua pmit. b. d. Bar.

g Aberit. videbat qp nihil possem ꝓseq cum vsufruct⁹ vicē dñij obtineat: vt. s̄. de vsufru. l. .iiii. ꝛ tū suꝫ cōsecu⁹ ex cā lucratiua: ut. s̄. e. l. i. in pnci. ſz certe ĩmo hoc casu vicē fructus obtinet: ut insti. e. §. si cui p cū. ergo pprietatis trā pstabit. ꝛ ĩtelligе cū testator scierit alienū ut erat ꝓiuncta psona: vt. C. e. l. cum alienam.

b Debeo. sic. s̄. de ō. bē. ēp. l. fue rei. ꝛ. l. se.

Julianus. Quoti. puenit ad me ancilla. codē titulo dō part⁹ puenire. b. d. Bar.

i Mercat⁹ suꝫ. ꝛ plus pp partū. ꝛ sic ēt cū video emisse. igit nihilo deducto petā ucrā estimationē. sed cōtra. ĵ. ti. i. l. si quod ex pāphila. Do. glo. ibi.

k Ex empto. ut ꝛ. s̄. ō emic. l. uēditor. nō autē ad duplā: vt. s̄. e. ti. l. si pregnantis. ꝛ. l. uacce. que sunt contra.

Qui gaium. Si duob⁹ sepatiz cōtra singulos ex duobus reis actio leget: quilibet insolidū satisfacere compellet: ſz ex actione vni⁹ facta per testatorē utriusqꝫ legatū pimit. b. d. Bar.

l Prestare. ut ꝛ. ĵ. ti. i. l. q duos. sed ar. cōtra. ĵ. e. l. si ticius. ac.

m Inutile. qr vt testator in utroqꝫ casu uolūtatē mutare. Jo. ꝛ facit. s̄. e. l. si sic. §. i. in fi. ꝛ. ĵ. de li. le. l. nō solū. ꝛ. l. si vānatus. ꝛ. ĵ. ti. i. l. fideicō missum. §. si rem. ꝛ de acceptil. l. ꝛ per iusturandum. §. fi.

Cum mihi. Si vna ex rebus alternatiue debitis ex cā lucratiua cōiciatur mea: aliā petere potero. b. d. Barto.

n Testamentis. s. in quolibet stichus aut pampbilus.

o Ex altero. nunc respondet.

p Possuꝫ. hic pōt colligi utrūqꝫ cē in oblig. alꝫ nō possent in eadem re due cause lucratiue cōcurrere. sic. s̄. de consti. pec. l. illud. ꝛ semp dicas qp testator sciebat alienū qō legabat. vel erat legatario coniunctus: vt. C. ō le. l. cū alienā. ꝛ facit. ĵ. e. l. hmōi. §. si cui. ꝛ. §. stichum. ac.

Ticius. In re que nō pōt ad oculū demonstrari due cause lucratiue possunt cōcurrere. b. d. bar. Hoc uerū si legauit ptē simplr nō facta aliqua administratione. alꝫ secus vt. l. meuius. §. duobus. ĵ. ttu. i. B.

q Stichi. alieni. vñ dic testatorē sciuisse alienū: vel coniunctū legatario fuisse. r Cōseqūris. dimidiā. nā appel. ptis ꝛc̄. vt. ĵ. de ꝟ. si. l. nomē. §. pomōis. ꝛ ita totū stichū: vt. ĵ. ti. i. l. meuius. §. duob⁹. ibi. ſz si pa

h **Aliusmodi.** Legatū sub cōditiōe si cauerit de aliquo dādo uel faciendo assimilat legato cui in viz modi ul fideicōmissi on⁹ iponit. Bar.

s Legatū. qō ticio relinqt. ſz vt pius grauari. nā primo cauere dz q̄. c. accipere. sed rñ. qp ꝛ prius petere pōt. c. ticius: ut. C. ad. l. fal. l. pen. ꝛ. s̄. de condi. insti. l. mulier. §. i. in fi. nec etiam grauatur si non vult. Item non uidet ualere cautio qr alteri stipulari ꝛē: ut. ĵ. ō uerbo. obl. l. stipulatio ista. §. alteri. rñ. fin. b. qp dz soluere meuio uel ei cauere: qr hec fuit testatoris uolūtas. arg. ĵ. ad treb. l. cogi circa pn. ꝛ ar. ĵ. pri. rñ. Vl dic cauet heredi fic. s. vt valeat puta recipienti nolle meuij ꝛ sic cedet meuio: vt argu. s̄. de ne. ge. l. pe. Item qd si ticius nō vult legatū: rñ. non cogeť cauere: qr nec heres adire posset cogi pro singulari relicto vt. ĵ. ad trebell. l. cogi. §. generaliter.

t Eadē rōne. ꝛ hic oppone ꝛ rñde vt prius.

Si sempronius. Due cause lucratiue ex persona duorū qui hūtur loco vnius iudicātur ac si ex testō vnius pcederent. b. d. Bar.

v Pūti die. s. cui⁹ soli⁹ rōe valet hoc sequēs legatū. s. pp repsentationē. aliogn nō valꝫ eo qp eidē meuio ticius teneret: vt insti. de le. §. econtrario.

x Repelli pōt. quoniā testator uuplicare legatū nec potuit: nec uoluit: ſz forsnē uūtarat accelerare. rñ. non potuit dico qr debitū eidē. ꝛ qr ius qō hz. s. retentiōe biennij legare vt vt. s̄. eo. l. si domus. §. fi. Sed cōtra insti. e. §. hac rōne. ꝛ. s̄. eo. l. plane. §. si duob⁹. vbi di stinguit primo res vel estimatio habita fuerit. sed ibi ex testamentis prorsus diuersorū: hic heredis q ē vnū cū testatore vt in auē. de iureiurā. a mo. pōti. coll. v. in pn. ꝛ fa. ĵ. eo. l. si mihi semproni⁹. ꝛ. ĵ. ti. i. l. vnuꝫ ex fa. in pn. ꝛ. l. statuliberi. ꝛ. l. meuius. ꝛ. l. lucius. §. pe. ꝛ. s̄. eo. l. si fundū sub conditione in prin. ꝛ argu. ĵ. de ūbo. ob. l. si stipulatio. ac.

Si cui. Debitor generis re obligata perempta liberat. b. d. Bar.

y Homo in genere. sed si in specie ipso iure iteritu speciei liberat: ut. ĵ. de so. l. q. r. in pn.

5 Stichum mediocrem.

a Volebat. heres ḡ eliget: qr nō erat i familia vt no. s̄. e. l. si qs a filio. §. pe.

Edes. Actio ex testō durat ad rem si res ē tradita nō pfecte. b. d. bar.

b Edes. dominantes.

c Imposita. nā oz qp ponat. nā cōfusa fuerit fructus aditōe hereditatis.

d Non plenū. inspecta uniuersitate nō ipa re. ꝛ facit. ĵ. de sol. l. etiam. ꝛ. ĵ. e. l. si legatū. §. fi. ꝛ. s̄. de seruitu. l. papinianus.

Qui seruū. Qui rē legatā sibi emit dz bfe rē: ꝛ preciū nō soluere qp si soluerit pōt repetere remediis cōpetēnb⁹ b expressis. b. d. Et pmo loqť qñ res nō erat tradita nec preciū solutū. Scdo qñ pciū erat solutū ꝛ res non tradita. Tertio qñ preciū erat solutū ꝛ res tradita ꝓm Dy. scda ibi. qp si precio. tertia ibi. qp si iudicio. Bar. e Legatū. sub conditōe uel in diem. alioquin cum sua esset res nulla esset emptio. uel vic seruus erat heredis non defuncti. azo.

f Emit. ſz non accepit adhuc nec preciū fuit solutū. ac.

g Ex uendito. prope ꝛ dic legatarius si bfs petat preciū. alii ex uendito. i. ex empto. ꝛ dz absolui bfs cū preciū nō habeat ꝛ rez tradidit ex causa legati. ac.

b Hoc iudiciū. s. ex uendito: ut insti. de act. §. actionū. ꝛ iō oia vēiant q̄ rōnabile est uenire ſz non sit actū tā ex pte actoris q̄ rei: ut insti. de ob. q̄ ex con. in fi. ꝛ hic subiicit ꝛ continet ꝛc̄. ꝛ. s̄. so. ma. l. sed et si iō. in fi.

i Conseq debebit. actōe ex testō ꝛ sub. ꝛ actione ꝛc̄. et vic recuperabit quasi re sibi uincta cū ex alia cā dz. ut. s̄. de euic. l. si uendideris. ac.

k Fuisset. ab ex̄neo.

l Actū fuerit. ad rem. ꝛ sic res tradita ꝛ preciū solutū. alꝫ aūt non admittitur

ad agendū: ut. ℈. de act. emp. ⁊ ven. l. iul. §. offerri. vl dic actū sed nō pactū.

a ℂ Agat. ex alio iudicio ⁊ alia actōe. s. ex testō. ſz certe imo vt ꝙ act. ex empto debeat agere. ut. ℈. de act. emp. l. cū res. ⁊ ꝙ incipiat rē habere ex causa legati. ut j. ad. l. fal. l. fundo. que sunt cōtra. ℊo. ℔ emit ab extraneo. ibi ab hꝺe. ⁊ in. l. cui res. ⁊ ideo cum possit ibi agere cōtra heredez actiōe ex empto nō agit actiōe ex testō. at ℔ secus est. sed obstare uidetur. qz dicit in ꝑn. §. ꝙ si ab herede emit. ubi pūctes ibi post ℣ouz ab herede. Jtē videt obstare ꝙ in fine dicit qz homi nem actoris facere cogit: quia id cōuenit tm̄ hꝺi. sed dic ꝙ ſi aſr absolui ⁊ C. s. ab act. ex testō nisi redder ꝑciū. s. extraneo solutum. q. d. estimationem rei legate ⁊ hoiem faciet actoris. i. legatarij quod non erat factuz ꝑ extraneū uēdētez: ut. ℈. ℔ ac. emp. ex empto. §. i. ℊz in hoc est ꝓtra. ℈. eo. l. si a substituto. §. i. ubi heres nō cogit facere accipientis. sed ℔ hꝺis erat: ſz ab alio esset empt⁹. Uel secūdo dic ꝙ emit ab hꝺe. ⁊ ꝙ dicit act. ex empto. ſpropꝛie pone. i. actione ex empto occasione testamēti: siue ēt ꝓpꝛie ponas ⁊ dic ꝙ de iure potuerit agi. ⁊ ꝙ dicit absolui. s. ab act. ex empto. ⁊ ꝙ dicit. ℈. actū fuerit ex empto. dic sed nō pactū. ⁊ ita etiam aliud venit in cōdēnatione ꝙ petitū est. uel dic planius agi ex testō ⁊ petere legatarū ꝙ ℔z: qz nō uidet hꝺe ex cā legati nisi rebabeat preciū. ar. j. de sol. l. ēt. ⁊. ℈. de cuic. l. si seruus uēdit⁹. ⁊ emit ab herede. ⁊ ꝙ dicit fecit actoris. idest factū religt. nā quādo tradidit ex uēditiōe trāstulit uīuum ex quo erat suū. s. heredis: ut. j. de acq. re. do. l. traditio. ac.

ℂ Cū pater. Si pater ꝓmo dotāt ꝓmittendo: postea legat vl ꝓ dote legare. bar.

b ℂ Promisisset. genero.

c ℂ Eidem filie.

d ℂ Cadez. qō semp ꝓsumitur nisi aliud nō liquet. rn̄. ut ⁊. j. ti. i. l. ticia. §. q in uita. ⁊. l. cuz pater. §. pr̄ filie. ⁊ de dote ꝑ. l. .ii. in ꝑn. ⁊. ℈. so. ma. l. si cum dotem. §. si pater. ac.

e ℂ Cōtenti. ut se nō ꝛpediant ut ⁊. j. e. l. in fi. si aūt sēpatim ueniant: dic ut. ℈. de iure do. l. cū pater. ⁊ facit. C. e. l. filia. Jtē no. ex ꝑdictis patrē legare filie ꝓfecticiam dotē. ⁊ debet esse contenta alterutro. secus in viro: ut. C. de rei uxo. act. §. i.

ℂ Si ita Cōditio de instrumētis reddendis continet in se etiam liberationem prestari. qō solum sufficit si instrumenta reddi non possunt. b. d. bar.

f ℂ Cui. i. alicui. ⁊ facit. j. ti. ii. l. q chirographū. ⁊. j. de li. le. l. iii. ⁊. ℈. de pac. l. labeo sed cōtra. j. e. l. ab oībus. §. in testō. so. ibi. Item facit. ℈. e. l. legatum. et no. vtilē. §. pro instrumētis que non possunt reddi. sic. C. de so. l. pecunie. ac.

g ℂ Liberauerit. s. si tabule non sunt: aſs secus ut. j. subiicit. ac.

ℂ Si ticio Qui admittitur ad partē iure actōis facit partez si habeat ius retētionis etiam in iure suo. b. d. Bar. b ℂ Si ticio. s. domino stichi.

i ℂ Pars. q̄si dicat non totus qz facit partē: ut ſꝛbūcit. i. facit aliū admitti ad partē tm̄. ⁊ no. qbus casibus fit pars ⁊ qbus non fit. vt ecce legat mihi et ei qui non est in rerū natura tpe testamēti. Jtē legat mihi ⁊ ei q est tunc sed ꝺcedit añ te statorē ⁊ non fit mihi ꝑs: ut. C. de ca. tol. l. i. §. i. ⁊. §. ꝓ scō. ⁊. ℈. e. l. si duobus in ꝑn. Jtem legat mihi ⁊ posthumo q nascet abortuus: ⁊ tunc idē: ut. ℈. eo. l. si duobus in fi. Jtē legat mihi ⁊ heredi ⁊ tunc idē qō. ℈. e. l. plāe. §. si duob⁹. Jtē legat mihi ⁊ tibi ⁊ tu repudias: ⁊ idē ut isti. de le. §. si eadē. q̄ omnes sunt huic cō trarie. Jtem legat mihi ⁊ non capaci. ⁊ tunc fit mihi ꝑs: ut. j. ti. i. l. si ticio. Jtē legat mihi ⁊ tibi res tua: ⁊ tūc idē ut ℔. Jtez legat mihi ⁊ seruo tuo: ⁊ tūc idez ut ℈. e. l. plane. §. si ꝯiuncti. Jtē legat mihi ⁊ seruo meo: ⁊ tunc idē ut. j. ti. i. l. si mi bi pure. Jtez sūt ar. cōtra. ℈. de aucto. tu. l. si seruus cōis. ⁊. j. de stipu. ser. l. ttē ⁊. l. pinde. ⁊. j. ti. i. l. cū pater. §. libertis. ⁊ cōcor. j. de le. ꝓsta. l. iii. §. ij.

ℂ Stichum Ei q ℔z electionē ex ultima uolūtate uariare n̄ licet. b. d. Bar.

k ℂ Nō poterit imo videt ꝙ sic: qz ℣ouū volet tractū ℔z: ut. j. de ℣o. ob. l. siqs stipulatus. que est contra. ℊo. hic erat electio debentis: ibi stipulatoris. vnde ne sit hic in eius ptāte an debeantur nō pōt mutare: vt. ℈. de eo qō certo loco. l. ij. sed certe idem si legatarij esset electio: vt. j. de op. lega. l. apud ausi. dic ergo aliud in stipulatione ꝙ in legato: quia hic facta electione statim fit res legatarij. ⁊ iō mutare non potest: vt. d. l. apud ausi. ⁊. j. ti. i. l. statuliberū. §. stichum. et in stipu. sec⁹ Jtē sunt arg. contra. j. de sepul. vio. l. iii. §. pe. ⁊. ℈. depositi. l. i. §. pe. et j. de ℣b. ob. l. cū q certa rū. §. i. Jtē facit. j. ℔ so. stichū. in ꝑn. ⁊. j. ti. i. l. si is cui. ac.

ℂ Legatum Qui ē in fuga videt eē in loco a quo recessit. b. d. bar.

l ℂ Dum moriar. sic. j. de fun. istruc. ⁊ istru. le. l. scie. §. pamphile. ⁊. ℈. de here. instit. l. ex facto §. fi. ⁊. j. de au. ⁊ ar. le. si urof. ⁊. j. ti. ii. l. q̄stiū in ꝑn. ⁊. l. seruus. ⁊. l. si ita. ac.

m ℂ Sequat. accessorium sequitur ꝓncipale. sic. j. de pecul. le. l. ii.

ℂ Si uno. Si vna ex rebus alternatiue legatis a testatore donat alia in legato remanet. b. d. Bar.

n ℂ Mallet. ex ℔ notāt gdā ꝙ aſs legatari⁹ nō eligeret nisi a testatore ei data eēt electio. sed est falsuz. ⁊ hic subaudi maxime. si enīz hoc casu beredi vares electionē positō ꝙ testator ꝺerit legatario iam eligeret pā phīlū. ⁊ sic legatum eēt inutile: qō eē nō ꝺz. immo sic ītꝛpretari ꝺz vt valeat: ut. j. ti. i. l. ticia. §. lucius. ⁊ ar. j. eo. l. si tibi. §. fi. ⁊. l. se. ⁊. l. nō quocūqz. §. fi. ac.

ℂ Quibus. Cōiunctio verbalis non inducit ius accrescendi in rebus prorsus diuersis. b. d. bar.

o ℂ Quib⁹. sic. ℈. ℔ usufruc. ac. l. fi. ac.

ℂ Sibi. Plures simul uenientes ad legatum concordare coguntur qua actione agant: secus si veniant separatim b. d. cum. l. sequen. Bar.

p ℂ Uti vellet. cū plures ei competāt: vt. j. ti. i. l. cum filius. §. varijs.

q ℂ Simul. secus si separatim: vt. j. l. pri. ac.

r ℂ In personā. s. ex testō. ⁊ facit. ℈. de usufruc. l. quotiēs. in prin. contra So. ibi. ⁊ de ser. ru. prę. l. itinere. contra sol. ibi. Item facit. ℈. quib⁹ modis usufruc. amit. l. ij. in prin. ⁊. §. fi.

℣obus. Perceptio estimatiōis succedit loco rei ⁊ impedit ius accrescendi. b. d. bal.

s ℂ Duobus coniunctim. re ⁊ verbis vel re tm̄: vt. C. de cadu. tol. l. i. §. vbi autem. ⁊. §. finautem.

t ℂ Personalem. ex testamento. ac.

v ℂ Uendicare. per rei vendicationem.

x ℂ Voluit. pro virilibus portionibus: vt. j. e. l. si mihi. in prin. ⁊. l. si plu ribus. in prin. ac.

Si tibi. Si res mea pignorata mihi legetur ab extraneo tenetur heres mihi soluendo pignus liberare. b. d. bar.

y ℂ Si tibi homo. s. ticius. ac.

z ℂ Dederas. alij nō legāti. alioqn aliud eēt: vt. j. de li. le. l. i. §. i. ac.

a ℂ Quak. pignoris enī luitionē potius legasse ꝙ ℣ouium eius voluisse testatorē est verisimile. R. sed arg. cōtra. j. ti. i. l. meuius. §. pe. ⁊ no. hic ꝙ valet legatum rei mee in qua alius habet ius. ac.

ℂ Si testamento. Qui consecutus est estimationē totius a grauato singulr nil ꝺz conseq a grauato vltra. b. d. Et primo loquit qñ relinquit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a pluribus heredibus ſeparatim non tenetur inſolidum immo ſemel tm̃ vꝫ legatarius ab omnibus hꝺe. Scꝺo qꝺ ſi granet vnum in certa ſpē ille teneatur in totum. Innuit enī ꝺ qꝺ ſi codicilli ñ eēnt, ille ſingulariter gratus inſolidum tenebatur. Tertio vicit qꝺ ſolutiones facte ab vno alios liberant ipſo iure. Bar.

a Ab oībus hꝺitibus ſecus ſi ab alio ſpāliter eadez res ut. ſ. c. l. qꝺ ğ ff. l. r. j. c. l. fuo. ff. l. r ſ. c. l. ſi fūdū. ff. ſi pf. ac.

b Cōſecutus. petēdo ſtichū nō eſtimationez. ſꝫ qꝫ nō pſtitit eū in eſtimationē vānak ille hꝺs a quo fuit relictus. ac.

c Nō pōt. qꝫ nullū cō modū eē pōt. alꝫs cōtra j. ti. l. l. meuꝰ circa pn. Itē ẓ. j. c. l. ff. eū. ſo. ibi e vic plene vt ibi no.

Cum ſeruus. Re legata ꝺe ꝺnium trāſit ab adita hꝺitate: r eo. dē modo ꝺebent q̄ rei legate accedunt. Bar.

d In ſuſpēſo. nec obſtat. j. c. l. legatū. ff. ſi. qꝫ ffert ſuſpēdat legatū expreſſim ut p ꝯditionē ut ibi an tacite ut qꝫ legatarius ꝺeliberat vt ꝺ ubi ergo nō ſuſpēdit ſed ſtatim extinguit fuitus

e Adite hꝺitatẓ. no. qñ vñiuz rei legate eran fit i legatariū. fic. j. ti. l. l. mortuo. i pn. ſed alii dicūt a morte teſtatorẓ vt. j. ꝺe fur. l. a ticio. r ſ. ꝺ nota. l. ſi fuꝰ le. et ſ. ꝺe pecul. l. ſed dānuz ff. l. r. j. ti. i. l. legatū. ſꝫ prime inſpecta veritate ifte alie qꝺem fictione. r facit. j. ꝺe re. ꝺu. l. q̄ꝺaz r. j. ꝺe fur. l. ſi is q. r. l. ſi vñuz. r. ſ. ꝺ. re. co. l. magis. ff. funduz aūt. r ſ. eo. l. legatarius. ff. l. r. l. apud. r. l. ſeruū. ff. l. r. ſ. ſi cer. pe. l. pinde r. j. ſi quid in fraudem pa. l. i. ff. vtrum.

f Si fundus. Acti one pſonali ex teſtō nō pōt ꝓueniri hꝺs niſi p hꝺitaria ꝓtiōe: etiaz ſi inſolidū rē poſſideat. b. d. Bar.

f Si fundus. plana ē lfa. r fa. j. ti. i. l. vnū ex familia. ff. ſi rem. ac.

Valet. Hec lex ꝺicit idē qꝺ lex ſi domus in ff. ſ. eo. iō vic ut ibi bar. vel vic. Superficiarius pōt legare ꝓprietario ius ſuum. b. d. Bal.

g Valet. qꝫ ei uēdicāti decetero nō obſtabit exceptio que competebat ſu pficiario: vt. j. ꝺe ſupfi. l. i. ff. q̄ ait. ac.

b Lucrifaciat. ſed nōne ſupficies ſequebat ſolū: vt iſti. ꝺe rerū ꝺi. ff. cū in ſuo. rñ. ſic. ſed per hoc ꝺicitur lucrari qꝫ petet rē exceptione non obſtā te. r facit. ſ. eo. l. ſi domus. ff. ff.

Filio. Suus vel emācipatus ſi ſe abſtinet ab hereditate prelegatū i totū ꝓſequit: niſi teſtator aliud uoluerit: uel plegata loco hereditatis poſuerit. b. d. uſqz ad. l. queſitū. Bar. r Pau. ꝺe ca.

Petitionē. qꝫ nō negat: ut. C. e. l. cū rñſo. r. j. ꝺe excep. ꝺo. l. apō. ff. ſi qs. r. ſ. e. l. qui filiabus. ff. ff. r. l. ſe. r. j. e. l. queſitū. ff. ꝺuobus. ſed contra. j. ti. i. l. miles. ff. ff. nam ibi decedēs r ſic repudians nō habet nec trāſmittit legatum pro ſua parte. r ita non ualet. ſo. ꝺ repudiauit: ibi deceſſit que ſunt paria: qꝫ cū repudiat extat cōditio tacita ſub qua valet ꝓ ſua parte. ar cū moritur ante aditā hꝺitatē: vt ibi nō extitit cōditio eo viuo. r ſic nō trāſmittit pro ſua pte: vt ibi pro alia. n. ſemp ualet. r iō tranſmittit ut ibi. Itē ẓ. j. ꝺe excep. l. ff. ff. ſo. ut. C. e. l. cū rñſo.

Iuſtis. uel nō iuſtis. nā r ꝓ rōne voluntas: vt. j. ad treb. qꝫ poterat. r facit. ſ. eo. l. ſi omiſ. cā. teſta. l. ſi in teſtō. in ff. r. j. ti. ii. l. ſertiliam. ac.

l Nam nec. abſtiet. pmittit enī qꝫ ius ciuile nō facit. ut. ſ. ꝺe acq. hꝺ. l. neceſſarius. r inſti. ꝺe here. quali. r ꝺi. ff. ff. ſꝫ bis.

m Quid ğ. plāe. ſcit qꝺā teſtñ ſuū: filios ſuos hꝺes ꝺes inſtituit r diuiſit inē eos bōa. vt unus haberet ultra renū r alter citra renum nunc iſte qui habebat citra renuz bꝫ ī quolibet ceſpite medietatē iure ſuo. alteram medietatē iure plegatiōis. ſi ğ velit hꝺe id qō bꝫ iure plegatiōis aliud repudiare non poteſt. ſed contra. ſ. e. l. qui filiabus. ff. ff. ſed ibi prelegatum eſt a teſtatoꝛ hic āt bꝫ illud prelegatū a lege.

n Si pluribus. ꝺ intendit qꝫ qñ plures ſunt inſtituti: vnuſ qſqz ſuā partē: ptī bꝫ iuſ cohꝺis r ſic iure prelegati. partim ſuo iure. ſꝫ ſi id quod ſuo iure bꝫ nolit non pōt hꝺe aliqꝺ iure coheredis: r ſic iure prelegati: qꝫ bꝫ a lege r ſic nō ob. ſ. e. l. q filiabꝰ. ff. ff. vbi bꝫ a teſtatore prelegatum. ac.

o Bona diuiſit. ſꝫ nō oīa ſꝫ maiorez partē alia indiuiſa reliquit. b.

p Voluntatis. pſūpte. cū. n. pater inter eos diuiſerit oīa vt partē maiorez verſiſe ē vt non aliter vellet eos habere aſſignata niſi ēnt heredes.

q Et qui. cui ꝓ diuiſiōez maiorez ptez aſſignauerat qꝫ ab inteſtato habiturus erat. et facit. ſ. fami. her. l. ſi cum pater.

Queſituz. A filio inſtituto pōt legari pfi uel alteri cuicūqz in eaꝺē poteſtate conſtituto. b. ꝺ. Et legit hec lex duobus modis. Primo qꝫ filius fuit inſtitutus a patre ſuo. Secūꝺo qꝫ fuit inſtitutꝰ ab extraneo vt in prima glo. Bar.

r Inſtitutus fuiſſet a patre ſm quoſꝺā imo ab eñneo: vt ſtatī innuit cū ꝺicit aliena. ac.

s Patri legari. ēt pure. qō ꝺicit ut. ſ. e. l. a filio. r facit. j. qñ ꝺi. le. ce. l. cū legato.

t Seruo. imo videt qꝫ filio uel ſeruo hꝺes ꝺis nō iure legeꝫ ut inſti. ꝺe le. ff. an ſeruo q̄ ē cōtra. Sꝺ. ꝺ ſub ꝯꝺitiōe: ut r ibi permittit. uel ꝺic ſm Jo. qꝫ ꝺ non erat filius uel ſeruꝰ hꝺis ſed patris heredis: uel ꝺic ſm quoſꝺam qꝫ ualeret ſm noua iura ſm que q̄rit ꝓprietas legatario filio: ſed ſm uetera iura valebat: ſiue ipe heres ſiue legatarius fuit ante aditā hereditatē emancipatus. ac.

Preſenti. Si libertatis dies r legati cedit ſiſe uel libertatis pūs: valet legatū: ſecus ſi pūs cedit dies legati. b. ꝺ. Et ē ſbtus. ff. ꝺ. u Data. i. directo relicta a teſtatoꝛ. x Legari. eidem ſeruo. y Poterit. r vtriuſqz legati dies cedit ab adita hereditate ut. C. ꝺe caduc. tol. ff. i nouiſſimo. z Pure legabitur. ſ. a dño. ab extraneo non diſtincte ēt ſi pure legareꝫ. R.

a Utile. ſ. ꝺare debez. nam ꝺe libertate legatū ſemper valet.

b Legatum eſt imo qñcūqz non: ut. j. ꝺe cōꝺi. r demōſtra. l. cū ſeruus. in pn. ſol. ibi in multa cōꝺitiōe. r ꝺicit ibi no. Efficient. qꝫ dies huius legati ab adita hereditate cedit vt in ꝺicto. ff. in nouiſſimo. qō hic ē non pōt. ſꝫ cōtra. j. ti. ii. l. qui cōcubinā. ff. cū teſtō. ſo. ibi. r facit. ſ. ꝺe here. inſti. l. qui filio. ff. ii. r. ſ. eo. l. ſi poſt mortē. r. j. ꝺe adop. le. l. ſi optio. r. j. ti. i. l. ſi qs ſeruo.

d Scripto. r relicta libertate ſeruo r legato. ut. ſ. ac.

e Aditam. alꝫs inſtitutus eſt eñneus ſm R. nam ſuus uel neceſſarius non ꝺicitur adire. uel ꝺic ante aditā hereditatem. i. ante ēmiptionē. pretor enim pmittit abſtinere: ut. ſ. e. l. nam nec.

f Efficient ſi non implete fuerint ſtatim teſtatore mortuo vel adhuc eo viuo. r eſt rō ſm. R. qꝫ ī hoc caſu iter mortē r hereditatis acquiſitionē nullū ē mediū.

Duobus. Si ſeruo legato viuo teſtatore obuenit libertas: relictū eidem ꝺebitur. b. ꝺ. bar.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Totū legatū ei. sticho: ut ꝛ. ſ. qñ di. le. ce. l. cū legato.
b Poſſet. ſ. ti. i. l. miles. §. ſi. cōtra. Sol. ibi. ac.
Seruo legato. Legatū ambulat cū perſona legatarii. b. d. Bal.
c Seruo. pertinebit. ſ. §. ii. ꝛ. ſ. qñ di. le. ce. l. cum legato. ac.
d Si quis sticbum. debebitur. ſ. §. ii. ꝛ. ſ. qñ di. le. ce. l. cum legato. ac.

Si mihi seruus. Ea que acquirūt̄ p ſeruū viuo teſtatoꝛ non debent legatario: ſecus in queſitis poſt mortē ꝛ aditam hereditatē. b. d. cū. §. ſe. Bar. Vel ſic ſm Bal. Illud qđ acquritur ſuo legato viuo teſtatore non ꝓtinet ad legatariū: ſz ad heredē teſtatoris. Vel ſic. Acceſſoriuz non poteſt p ꝑus q̄ri q̄ ꝑncipale. b. d. bal.

e Si ſeruꝰ. legatꝰ. a teſtatoꝛ
f Aliquis extraneus. ac.
g Ceſſerit. qz deceſſit qui legauit. b Cōfeſtiz. eo legāte mortuo.
i Hereditati. i. bonis q̄ nunc ſunt ſpe futura hereditas. ꝛ ſic nomē deſtinatū poſt mortē imponit ante mortē: ut ꝛ poſthumus dr poſt teſtū natus ēt in uita. ꝛ fa. ſ. ti. i. l. q̄ ſeruus.

Cum homo. Si legat hō alienus fructus et acceſſiones ueniūt a tpe litis cōte. bar.
k Petitus eſt. p legatariū.
l Cōteſtabitur. ex hoc dicunt quidā morā fieri a tpe litis ꝓteſtate. Jo. uero ēt a die interpellatiōis: ut. ſ. ti. i. l. ſiquis ſuo. qđ plene dic ut. C. de uſur. et fru. le. l. i. ꝛ fa. ſ. ſi cer. pe. l. cū filiꝰ. ꝛ. ſ. de acq. re. do. l. q̄ſitū ꝛ. ſ. e. l. apud iuli. ꝛ. ſ. ad treb. l. in fideicōmiſſariā. in ꝑn. ꝛ. ſ. de uſur. l. equis. ꝛ. l. paulus. ꝛ. ſ. de op. le. l. filiū. ꝛ. ſ. ti. ii. l. patronus. ii. rñ.

Si fundū. Qui conſentit aliēatiōi rei a teſtatore pure ſibi relicte poteſt adhuc petere preciū ſi hers ſoluendo rē liberare ſe poſſit. b. d. Bar.
m Scdm redditū. nō preciū rei ſm redditū: ut in auc. de nō ali. §. q̄ ät i fi. ꝛ. C. de reſcīdē. ven. l. ſi quos. ac.
n Mercatus ſit. a coheredi bꝰ ſuis. quo caſu ēt ptez ſuā poteſt emere. ut. ſ. de in diez adiec. l. q̄ ſi vno. §. fi. ac.
o Propter eo alienū. qđ forte minuebat legatum. R. ſed hoc non alegabat b. ac.
p Reſtitui debere. imo nihil dr deberi: ut. ſ. ti. i. l. codicillis §. i. cōtra. ſo. hoc ſm illaz. qz eo alio b cōſentit vt non pderet fideicōmiſſū. ꝛ codē modo. rñ. ad. l. ſ. e. l. nihil. §. i. q̄ ē ſ. uel dic ut ibi. Item eodem mō rñ. ſ. ti. i. l. cū. pf. §. liberus. Itē no. b ꝓtiā nocet quo ad fūdū ſic. ſ. de pig. l. fideiuſſor. §. i. ſz ar. cōtra. ſ. de pig. ac. l. gaius ꝛ. ſ. ti. i. l. tricia. §. lucia. ſed dic vt in qualibet earū no. Itez no. q̄ preciū ſuccedit loco rei. ſic. ſ. de peti. he. l. ſi ꝛ rē. ac.
q Marcellꝰ notat. corigēdo vt tātuz fundus debeat ſm quoſdā qđ non placet. ſz eſt in ſolutiōe fūdus. ꝛ fa. ſ. ſo. ma. l. ſi vero. §. fina. Item facit. ſ. ti. i. l. ſi. §. q̄ttuor. ꝓtra. ſz ibi alii ignorauerūt. ac.

Si ticio Si modus adiectus legato deficiat p factū alienū: ut ꝑ curſuz fortuitū nihilominus valet legatū. b. d. Secꝰ ſi deficit cauſa finalis: qua ceſſāte non erat legatarius: qz tunc deficit legatū: ut. ſ. de cōdi. ꝛ demō. l. ticio centuz §. fi. Bal.
r Si ticio. alſ. §. iuſ. alſ. l. ſi ticio.
s Iulian. idem ſi uelit ſed immenſo precio. ut. ſ. ti. i. l. nō dubiū. §. fi. ac.

Mazi. Qui ñ pōt ipleꝛe modū ꝓſequit legatū abſqz mōi inſpectōe. bal.
Non ſubmoueret. ut ꝛ ar. ſ. c. l. turpia. §. i. ꝛ. ſ. ō opt. le. l. filiū. ꝛ. C. de iſti. ꝛ ſubſti. l. i. ꝛ. ſ. de ali. le. l. pecunie. ꝛ. ſ. de ꝓdi. inſti. l. que ſub cōditiōe. §. quotiens. ꝛ. ſ. ti. i. ſiquis ticio. ꝛ. ſ. ti. ii. l. pater. §. iuſcuianus.

totū legatū eꝝ debebitur. nam inſolidū cōſtituiſſe cām legati in eius ꝑſona: hoc quoqz argumēto eſt: q̄ ſi heres cui legatus fuerat: hr̄ditatē nō adiſſet. ſolidū ab altero hēde ꝓſequi poſſet. Seruo legato legatū datū eſt: ſi alienat⁹ a teſtatore fuiſſet: legatū ad emptoꝛē ptiebit. Cū ſeruꝰ ticio: ꝛ eidē ſeruo aliqd legatur: fidei ticij committi pōt vt aut ſeruū alicui reſtituat: vl ea q̄ ſuo legata ſūt: vl hoc amplⁱ ēt ipi ſeruo cū liber erit fideicōmiſſuz a ticio dari pōt. Si qs ſticbuz legauerit ꝛ eūdē alienauerit vl māumiſerit: deinde codicillis eidē dederit legatum: vl māumiſſo vel emptori legatū ōbebit. Si mihi ſeruꝰ a te hr̄de legatꝰ fuerit: ꝛ eidez ſuo aligs legauerit: ꝛ viuo eo qui mihi ſuū legauerit dies legati ſuo dati ceſſerit: ꝓteſtiz id legatuz hr̄ditat acqrit. Et iō quāuis poſtea moriat⁹ is q̄ mihi ſuuz legauerat: ad me id qđ ſeruo legatū eſt nō ꝑtinebit.

Cum hō ex teſtō petit ēt: cā eꝝ tēporis quo lis cōteſtabit repſentari dz actori: ꝛ ſicut partꝰ ancillaꝝ ſic ꝛ fructus fundoꝝ iterim pcepti i h iudicium deducuntur: ita qđ ſeruo legatoꝝ vel hereditatis noie iteriz obuenerit: preſtādū eſt petitori.

Dez. Si fundū p fideicōmiſſum reli ctū vnꝰ ex hēdibꝰ excuſſo precio ſm redditū eius fundi mercatꝰ ſit: ꝓpter es alienū hr̄ditariū ꝑmite ꝛ aſſignāte eo cui fideicōmiſſum ō bebat: placet nō fūdū ſz ꝑcuz eꝝ reſtitui ōbeat. Marcellus notat q̄ ſi fūdū reſtituere malit hēs: audiēdum exiſtimo. **Ulianus,** Si ticioꝝ pecunia legata fuerit: ꝛ eius fideicōmiſſuz: ut alienū ſeruū manumitteret: nec dominus eum vendere velit: nihilominꝰ legatū capiet. quia per eum non ſtat q̄minꝰ fideicōmiſſuz ꝑſtet. Mā ꝛ ſi mortuus fuiſſet ſeruus etiam a legato nō ſubmoueret. Sicuti ꝓcedit vnicuiqz ab eo: ad quē legitima eꝝ hr̄ditas: uel bonoꝝ poſſeſſio pcuentura ē: fideicō. dare; ita ꝛ ab eo ad quē ipuberis filij legitima hr̄ditas vel bonoꝝ poſſeſſio pcuentura eſt fideicōmiſſa recte dabunt.

Aplanus. Quod fideicōmiſſuz hactenus q̄tenꝰ ipubes ōcedat valebit. Ceteꝝ ſi pubes factus ōceſſerit euaneſcit fideicōmiſſuz. **Idem.** Pāe ſi filiū ipuberē erēdaueꝛit: fideicōmiſſuz legitimꝰ hr̄s ſi erit cogēdꝰ prestare: niſi eidez ꝛ pfi hr̄s fuerit. Qui rogatꝰ erat hr̄ditatē ex q̄ ſeruꝰ hr̄s eius inſtitutus erat reſtituere: alij ſeruū vendidit. Queſitū eſt an hr̄ditatē reſtituere cogēdus eſt is: ad quem hereditas ex emptione ſerui hr̄dis ſcripti puenerit? Dixi cōpellēduz eē ad fideicō. reſtituēdū cum qui ſeruū ſuū hr̄dē ſcriptū vendidit: cū precium hr̄ditatis quaz reſtituere rogatus ē habeat. Is aūt ad quē hēditas ex emptione ſerui hr̄dis ſcripti puenerit ex cā cogendus erit fideicō. ꝑſtare. i. ſi dñs ſerui hr̄dis ſcripti ſoluendo nō erit. Si cui ſticbꝰ aut damas legatus eēt: electione legatario data: ꝛ fidei eiꝰ cōmiſſū eēt ut ſticbuz alteri ꝑſtaret: ſi damā vēdicare maluerit: nihilominꝰ ſticbū ex cā fideicōmiſſi ꝑſtare debebit. Siue enī pluris ē damas ꝓpelleꝝ ſticbū redimeꝝ ſiue minoris: eq̄ ſticbū iuſte dare cogitur: cū p euz ſteterit q̄minus ex teſtō hēat q̄ fideicō. fuerit.

Qui teſtō māumittit ⁊ neqz legatum neqz hr̄ditatē capit. fideicō. ꝑſtare cogendus non ē. At nec is qdē q̄ ſeruū legatū rogatus fuerat māumittē. Is. n. demū pecuniam ex cā fideicōmiſſi ꝑſtare cogēdꝰ ē: q̄ aliqd eiuſdez generis vel ſimile ex teſtō cōſequtur. **Aplanus.** Idendū ē tñ nūqd ſi vice operaꝝ rogauerit eū aliqd: dēat h fideicōmiſſuz valē. Nō neq̄q̄ dicendū ē: qz neqz ope ipōi buuſmōi liberto ꝑſt: nec ipoſite exigūt quāuis teſtōr id cauerit. **Ulianus.** Quidam teſtō vel codicill ita legauerat. aureos quadrigētos pāpbile dari volo: ita vt. ſ. ſcriptū ē. A iulio actore aureos mꝰ tot: ꝛ

Si cui. Grauar dare vnā de rebus alienatiue relictis tenet ad illā ēt ſi aliā elegerit. b.
f Steterit. eſt ꝛ alia rō qz is videt melior quz elegerit: vt iſti. de actiō. §. huic aūt. alſ nili cēſent iſte rōnes cēt contra. ſ. ti. i. l. imperator.

Qui teſtamento Cui eſt ꝓmiſſū non pecuniariter grauari non pōt. b. d. Bar. Vel ſic. Onerat⁹ libtate: onere pecuniario grauari nō pōt: nec debēt iponi opere. b. d. Bal.
g Manumittit directo. idē ſi p fideicōmiſſū vt ſtatī inuit. ſed ar. cōtra. ſ. de manu. teſta. l. libertas. §. hec ſcriptura. ꝛ. l. meuiā. ſz reddere rōnes nō ſoluit de ſuo. ꝛ accēdere cādelas non eſt pecuniarū. ꝛ ſic nec p hoc pōt grauari: vt. ſ. ꝓti. b Manumittere. nā nō ē locupletior q̄ libraz hz: vt. ſ. de reg. iur. l. nemo. ꝛ. ſ. de aſſig. li. l. aſſignare. ac.
b Manumittere. nō. n. pſeuerauit cōmodū: vt. ſ. c. l. q̄daz. §. ſi tibi.
i Idedū. aliqd. ſ. dare. uel dic ad dationē pertinens. ac.
k Exigūt. ut. C. ō ope. li. l. mater. ēt ſi hoc dixit teſtator: ut. ſ. de ope. lib. l. cerdonē. ꝛ. l. cāpanus: niſi eēt filius teſtatoris: ꝛ pf hoc ꝓcepit: vt. ſ. de bo. lib. l. q̄ er cā. ꝛ de fideicō. lib. l. ſi filius. in ꝑn.

Quidam. Deſignatio vñ legatū ſoluat ꝓ legatū relictū appoſita ipſz ꝓditōale nō fac. l Actore. i. caſtaldo. m Quos. aureos

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Iniecisse. sic. ℨ. ti. i. l. luci⁹ in ꝑnc. ⁊. ℨ. ti. ii. l. paulo calimacho. §. fi. ⁊ ℨ. de adi. le. l. lucius. ⁊. ℨ. ti. ii. l. ꝓdis. i ꝑn. ⁊. l. fideicōmissa. §. si rē. ac.

¶ Quotiens. Bona uadūt ad fiscū cū onere legatorū. b. d. bar.

b ¶ ℙrestanᵏ. a fisco: ut. s̄. ad sill. l. cū fisco. ⁊. ℨ. de iure fis. l. vf. ⁊. ℨ. ad treb. l. marcellus. §. fi. ⁊. s̄. si qs ali. te. pro. l. si qs. ⁊. C. ad. l. fal. l. ēt. ac.

¶ Si mihi. Qui tenēᵏ ad ꝓciū rei: re empta liberaᵏ. b. d. vel sic. ¶ Qui tenēᵏ ad q̄ntitatē rei respectu spēi: empta specie liberatur. b. d. bar.

c ¶ Decesserit. añq̄ legatum agnosceres: vel dic etiā postea ⁊ iō liberaᵏ interitu serui: qz cuz dixit testator usqz ad ꝓcium serui: qz videtur ei electionez dedisse. velit dare seruū uel ei ꝓcium ⁊ sic alterū tm̄ sit in obligatione: ⁊ electio sit debitoris: ꝓuo mortuo dz liberari. qz eū eligere potuit. ar. ad hoc. ℨ. e. l. filiusfa. §. apud marcellū ⁊. ℨ. ó re iudi. l. milesˢ. §. i. ⁊ dirī. s̄. e. l. cū res. §. sed ⁊ si stichᵒ. b. ſz i ꝺa alternatiua altero mortuo q supest dādus est: vt. s̄. de eo q cer. lo. l. ii. §. q stichum. ⁊ facit. C. cōia dele. l. i. ⁊. ℨ. ti. ii. l. si legatarius. ac.

¶ Si scripta 3. Executor nō dz añ pecuniā petere q̄ ꝓditio legati exiterit. b. d. Bar.

d ¶ Percipe. vt minister ⁊ ut momentaneaz curaz bēat: alʒ ꝓtra: vt. ℨ. ti. i. l. si qs ticio. ⁊ de alimē. le. l. pecunie.

e ¶ Legatū est. sub ꝓditione. ⁊ facit. s̄. fa. berc. l. ⁊ post. §. i.

¶ Cum statuliber. Ille cui daᵏ aliqd cū cōditiōs iplēde ꝑt oneꝛ fideicōmissi. ḡuari. bar.

f ¶ Iussus est. in testō.

g ¶ Extiguere. ⁊ sic dicto auferr pecuniam ei cui statuliber iussus erat daᵏ. qñqz tm̄ ꝑ obliquū siue ꝑ fideicōmissuz: vt bf̄ditas i codicillis: vt C. de codicil. l. bf̄ditatē ⁊ facit. s̄. de dona. cau. mor. l. qō statuliber. ac.

§ Imibi. Fideicō missū iniūctū de relegata ꝑstaᵏ vt accipiᵏ: si de alia ꝑstaᵏ in integꝝ. b. d. bar. Vel sic. fideicōmissū iniūctū legatario sup re legata soluiᵏ mō quo ꝓcipiᵏ. s. cū diminutiōe si fuit defalcatū. sed relictū in re ꝓpa soluiᵏ in integrum: ſz legatū fuerit defalcatū. pau. de ca.

h ¶ Eruus. Is in quo est ius postliminij ꝑt legare. b. d. Bar.
¶ Seruus. facit. s̄. ó bf̄. isti. l. illa. §. i. ⁊. ℨ. co. l. si ꝓuo. §. i. ⁊. l. ab oīb⁹. §. ēt. ⁊. s̄. e. l. id qō. sed ar. cōtra. ℨ. de ūb. ob. l. liber homo. ac.

§ Idomino. Cui optio est legata pōt aptare seruū specialiter alteri legatum. b. d. Bar.

i ¶ Cā ꝑtē. nō deducto aliquo. sic. ℨ. de an. leg. l. liberto. §. a liberto. ⁊. ℨ. ti. i. l. cū pater. §. i. ⁊. l. ꝛperator. sed cōtra. ℨ. ad. l. fal. l. penales. §. fi. ubi legatarius deducit si ei deductū est. sol. ibi in relicto q̄ntitatis: ꝺ spē indiuisibili. sic ⁊ alʒ. s̄. e. l. si fundū sub cōditione. §. si libertus. ⁊. ℨ. e. l. ab oī bus. i. rñ. ⁊ no. de hoc. C. cōia dele. l. i. ac.

m ¶ Seruo eius. dñi. s. pāphilo.

n ¶ Data. s. ut optet unū ex illis cum duo tm̄ essent: alioquin gnāle legatū optōis in uno seruo de familia nō derrogaret spāli. ut. ℨ. de peculio le. l. ꝓuo manumisso. ⁊ de op. le. l. cū ita. §. i. ⁊. l. si heres. q̄ sunt ꝑ. ſz. ℞. intelligit qō ꝺ dicit esse verū ex significatōe ūborū defuncti. sed secus ex interꝓtatōe uolūtatis eius ut in ꝓtis. ⁊ hoc notauit ꝺ ꝑ plura ūba. ⁊ fm hoc fuit legata optio serui de tota familia. sed pone me instituꝛ tū ⁊ seruo meo relictā optiōem serui: uf non ualere: ut ī sti. de le. §. an seruo. ſz dic ꝑ. qz legatū optōis est cōditiōale. s. si adoptauerit. ut isti. ó leg. §. optōis ſz regula catoniana nō pertinet ad conditiōalia relicta: ut. ℨ. de regula cato. l. i. ⁊. d. §. an seruo in fi. ac.

o ¶ Qō. i. qz. ac.

p ¶ Optare. de rigore uerborū uel dic qꝛ erāt duo tm̄: ut diri: ⁊ fm uti ūqz fiunt partes concursu. nā pōt eligere stichū cuz ⁊ ipe ꝓtinebaᵏ in optione hōis cui legaᵏ ⁊ē. vt. ℨ. ti. i. l. meuꝰ §. i. ℨz hunc. l. fm qꝛ. ℞. pōt sūt ꝓtraria iura q̄ dicūt generi ꝑ spēm derogari: nō spēi ꝑ genus: ut. ℨ. ti. ii. l. ꝓuis urbanus ⁊. ℨ. de reg. iur. l. in toto. sed ex ꝓdictis apparet so.

§ Imibi. Dispō bf̄dis nō tollit dispositionē defūcti. b. d. Bar.

q ¶ Si mihi. facit. ℨ. ti. i. l. meuius. i. rñ. ⁊. ℨ. ad. l. fal. l. fundo. sed ꝓtra. s̄. e. l. plane. §. i. so. ut dirī. s̄. e. l. hmōi. §. i.

§ Iseruo. Qui repudiat ex persona serui pōt agnoscere ex sua. Bar.

r ¶ Si ꝓuo. ut. ℨ. ti. i. l. ſz uobus. ⁊. l. si mihi pure. ⁊. s̄. de transl. cū agliana. ⁊. l. q cum tutoribus. in ꝑn. ⁊ insti. ó iof. te. §. mater. ⁊. §. ceteruz.

¶ Si ei qui. Qui decedit apud hostes vf mortuus ipe captiuitatis: q reuertᵏ vf semp fuisse in ciuitate. b. d. Bar.

s ¶ Momēn. bf. n. hoc legatū ꝑ nō scriptū: ut. C. ó ca. tol. §. i ꝑmo. ⁊ fa. s̄. e. l. seruus.

§ Iminor. Legatū pure relictū ꝓuo nō iuste manumisso nō valet: nec confirmaᵏ si postea manumittaᵏ. b.

t ¶ Alienatus. ab illo testatore viuente postea.

u ¶ Sine libertate. nā non ꝑt minor sine cā ꝓbata coram iudice dare libertatē ēt in vltima uolūtate ut ℞. ⁊ insti. q ma. fi pos. §. eadē. ſz ibi ad. xvii. an. reducatur: ⁊ hodie per auten. ad. xiiij. an. ut. C. q manu. nō pos. auē. sed hodie. ⁊ sic nō obstat. C. e. l. seruis. sed. cū tēpos mortis mīoris sit liber vf valere. sed certe iō nō valet: quia sub conditione videᵏ legatum ſzbac: si ex manumissione peruenerit ad libertatem: ut. s̄. de conditio. indebiti. l. seruo. ac.

¶ In tacitis. Tūci fraudē uf qs fidē assūere qñ fi publice ſz secrete ó restituendo ꝓmittit. b. d. Bar.

r ¶ Rogareᵏ. expresse ⁊ euidenᵏ ſz dicat facias quod scis. uel da ei cui scis me velle. ac.

y ¶ Non potest. ad hoc. ℨ. de iure fisci. l. iii. in ꝑn. ⁊. l. in fraudē. ⁊. s̄. de usur. l. cum quidam. §. in tacito.

§ Bomnibus. Si testator unū ex bf̄dib⁹ eremitab onere: ceteri ad on⁹ integrū tenebunᵏ. Bar.

z ¶ Ab oībus. tota. c. s̄. e. l. si fūdū sub ꝓditōe §. si libertus. ℨ. so. ibi. Item ar. cōtra. s̄. ó admi. tu. l. si pupilli⁹. ⁊. ℨ. de leg. ii l. cum ab uno. ſz pro hoc. ℨ. ó duo. reis. l. pe. ⁊. ℨ. de fideiu. l. si stipulatus. §. i

¶ In testamento. Legatario mortuo añ ꝓditōis exitū possibilis legatū extinguitur. secus in conditione impossibili. Bart.

a ¶ Nulle fuerunt. et sic fu

ꝛ nō vlciat: ut instī. de here. instī. §. Ipossibilis. ꝛ ꝫ subijcit: ꝛ. ī. de ꝯdi. ꝛ de. l. obtinuit. ac.

a ¶ Cōditio. hoc est grecū qō significat ipossibile, sed videt nō haberi pro nō adiecta. qz oz accepto ferre: ut. s. co. l. huiusmodi. §. si ita. q̄ est cōtra. so. quo ad ipas tabulas reddēdas dicit impossibilis.

b ¶ Etiā si aliquo si. i. qz fm quosdā: ꝛ facit. s. de act. emp. l. fi. sed contra. ī. de ꝛb. obli. l. liber homo. ꝛ dic vt ibi. Item facit. s. e. l. id qō seruus ab hostibus.

¶ Si itaq; Si est relictum vni bf̄dū ab bf̄dib⁹ sua portione ꝺtracta ꝺz. Si ꝯo ab vno bf̄dū bf̄dib⁹ sua portiōe ꝺtracta ꝺz. Si aūt ab heredibus inutile est relictū. h. d. Bal.

c ¶ Si ticio. als a ticio. ut ꝛ hic ꝛ. ī. ꝛ dic testator īstituit. v. bf̄des: ꝛ ticio q erat vnus ex his legauit. i. prelegauit. r. qnta ꝺducta perit octo a cohf̄dibus i sua eni pte nō tenet legatū: vt ꝛ. s. e. l. qdē. ꝛ fa. ī. de condi. ꝛ demō. l. q bf̄di. §. fi. ac.

d ¶ Dare. r. deducta. s. ꝺ. r. sibi enim merito ipse ticius ꝛ sui coheredes decē dare dānati videtur: sicus si in specie consistat plegatum qz nihil deduceretur vt. s. e. l. plane. §. si duob⁹. cōtra. ꝛ. ī. ti. i. l. cū pf̄ in pn. ꝛ. ī. ad treb. l. deducta. §. nūmis. ꝛ. ī. ad. l. fal. l. si in quarta: alij ꝺcūt deducta sua parte. s. heredi tatis.

e ¶ Jussus fuisset bf̄s. s. ticius ꝛ dic. r. dare bf̄dib⁹. s. oibus ꝛ sic sibiipsi ꝛ aliis: ut in fi. bui⁹. §. ac.

f ¶ Dabit. s. coheredibus ꝛ p̄cipiet fundum.

g ¶ Heredi meo impsonalr ñ adiecto ꝓprio noīe: vel dic personaliter puta ticio. r. det sempronius. ꝛ sempronio. r. det ticius. ꝛ sic admittit cōpensatio ab utraq; pte. b. ꝛ facit. s. fa. herc. l. bf̄des. §. fi. ꝛ. l. se. sic ꝫ pz er pdictis q̄ aut reliquit vni heredū ab bf̄dibus: aut econtra ab vna bf̄de bf̄dibus aut bf̄dibus ab heredibus. ac.

b ¶ Videt. ḡre utpote illusoriū nullum est legatum. ac.

¶ Cum quidam Cōditio adiecta in institutione nō videtur repetita in legato eidez ab alio gradu relicto. b. d. uel dic q̄ ꝯditio tacita uel expꝛssa que tacite inerat trāsmissionem nō impedit. b. d. bar.

i ¶ Heredē. puta ticiū. ac.

k ¶ Eius. s. ticij. ac.

l ¶ Heres secūdus. i. secūdo l testō scriptus: ꝛ sic ꝓprie ꝛ improprie. ī. uocat substitutū. vel dic q̄ substitutus sub ꝯdi. si p̄mus heres nō esset ac.

m ¶ Sub cōditione. i. sub die incerta. s. qñ mater eius moriet: que pro ꝯditione habet: ut. ī. de cōdi. ꝛ de. l. dies.

n ¶ Jsqz. s. ticius. ac.

o ¶ Decessisset. sic ergo institutiōis conditio defecit. ac.

p ¶ Cesserit. qō est a morte testatoris.

q ¶ Heredi eius. s. ticij. q primo fuit institutus. ac.

r ¶ A substituto. i. q est secō institutus. uel dic proprie vt. s.

s ¶ Cōditio ipleta. hec. s. si hēs nō erit. utpote cū decedat añq̄ ꝯditio extet sub q̄ erat hēs īstitut⁹. i. añq̄ mater moriat. Item videbat diē legati viua matre nō debere cedere cū pendeat ex īstitutiōe facta sub ꝯditiōe cū mater decesserit sed ob hoc nō cedit tardius: ut. ī. qñ di. leg. ce. l. heredis. ꝛ facit. ī. ti. i. l. si pecuniā. §. i. contra. Sol. patet ex. l. hēs meus in pn. ī. de condi. ꝛ demon. ac.

¶ Si socero. Hēs restituit fideicōmissū deducto eo qō sibi debet. Bar.

t ¶ Ea deducta. vt ꝛ ar. ī. ad. l. fal. l. pater filiam. ꝛ. C. de iure delib. l. fi. §. in cōputatione. ꝛ. ī. de usufruc. le. l. fi. ac.

¶ Legatum Qui legat qō alius sibi ꝺz vt legare actiones. h. d. Bar.

u ¶ Actiones. sic. s. e. l. si sic. §. i.

¶ In testamento Oratio perfecta perficitur ex presumpta voluntate defuncti. h. d. Bar.

ꝛ ¶ Test̄ō. C. de testa. l. errore. ꝛ de fideicōmissis. l. ꝛbū. ꝛ. s. de here. instī. l. qui neqz. ꝛ. ī. ti. i. l. cum pf̄. §. cum imperfecta. ac.

¶ Ja pluribus. Legatarii pñt ꝙuenire oēs heredes pro hereditaria portione. uel eū hēdē q factus est executor insolidū. h. d. Bar.

ꝛ ¶ Pluribus. ꝛ prestare. sic ergo bis legauit. i. semel ab omnibus ꝛ semel ab uno. nec per hoc multiplicauit: ut. s. eod. l. plāe. §. ii. ꝛ. iii. ꝛ facit. s. fa. herc. l. si filia. §. pōpo. ꝛ. §. idē papi. ꝛ ī. fi. i. l. cū ab uno. ꝛ. C. de epi. ꝛ cle. l. nulli ꝛ. s. e. l. qdā. §. scriptus.

¶ Si quis Seruo legato potest legari cum moriat. ꝛ acquirit legatario. h. d. Bal.

z ¶ Seruū. s. leget. ꝛ qō est. ī. ꝛ dic q̄ pure legauit seruū tito. ꝛ eidē seruo. r. cū moriet ipse seruus. u. ualet enim: ut ꝛ ar. ī. de ꝯdi. ꝛ demō. l. heres meus. sec⁹ cōtra si fuit legat titio cum moriet seruus. ꝛ ipsi seruo r. quia sic inuenit legare suo seruo sine libertate qō non ualet: ut. C. eo. l. seruus. nec eni pōt tūc cedere dies legati. ut. s. eo. ti. l. quesitū. §. pūi ꝛ facit. ī. de op. le. si optio in pn. ꝛ. ī. ti. i. l. si legatarius. §. i.

¶ Si seruus Seruus qui fugit post testamētū ante mortē ꝺz pse q̄ sūptib⁹ legatarii. B.

a ¶ Fugisse. postq̄ legauit ꝛ ita heredez non cōmisisse culpā certum est. sec⁹ si cum legabat erat in fuga: ut. s. eo. l. cuz seru⁹. ꝛ. l. se. q̄ sunt cōtra. ꝛ. ī. ti. i. l. siquis seruū. ꝛ. s. eo. l. seruo legato. §. fi.

b ¶ Debet. ubi relictū est. qñ ꝛc. vt ꝛ no. s. eo l. cū res.

c ¶ In quo. ut bf̄dis q dem sit ingitionis labor. legatariu uero periculuz sit ꝛ dispenduz. R. ꝛ facit. s. ad exhi. l. sed si hereditas.

¶ Sud Que cāe lucratiue que habuerunt originē in personis diuersorū possunt in eadē re ꝙcurrere. Bar.

d ¶ Testō actio. nā per seruū meū deterior mea conditio fieri non pōt. Item hoc nisi in rē meā sit uersū. ut nisi babui ratū: ut isti. co. §. si res aliena. ꝛ. s. co. l. cū seru⁹. ac.

e ¶ Recipiendum est. ut. C. de pac. l. seruus.

¶ Cum In legato generali legatarii est electio. h. d. bar. ꝛ Paul.

f ¶ Homo. in genere.

g ¶ Legatarii. legatarius eligit act. ut hic. ꝛ. ī. ti. i. l. cū filio. §. varius. Item rem legatam. sed hoc dicit. R. si heres ꝺfferat eligere. sed tu dic fm Jo. et a prin. ut no. s. fa. ber. l. heredis. §. si incerto. ut tamē mediocrem eligat: ut. C. eod. l. legato. ꝛ argumen. ī. de auro ꝛ argen. lega. l. q lancem. ꝛ facit. s. co. l. qui duos. ꝛ instī. co. §. generaliter. sed arg. contra. s. eo. l. siquis a filio. §. ii.

¶ Huiusmodi Potest legari uni ex duobus qui prius condītionem impleuerit. h. d. Bar.

b ¶ Utile esse. ut instī. eo. §. sub certa. ꝛ. ī. de re. du. l. si fuerit.

i ¶ Utiliter legari. ut. ī. de re. du. l. quoticus.

k ¶ Existimauit. ut. s. de hēr. instī. l. quoticus. §. siquis ita. In predictis ātē erat causa dubitandi obscuritas: ut. ī. de iniurijs. l. prētor. §. q̄ autē prētor. ac.

¶ Stichum. Due cause lucratiue nō pñt cōcurrere circa idem nisi ex alectra aliquid absit ex ipsa re vel eius occasione. b. d. Bar.

a ¶ Ex duabus. s. causis lucratiuis: qz stipulatio erat ex cā lucratiua non solū legatū. ꝛ est ad hoc. ff. de vb. ob. l. iter stipulātē. §. si rē. ꝛ de act. ꝛ ob. l. si is q. ꝛ. ff. ti. ii. l. nutu. §. i. sed ar. cōtra. ff. e. l. plane. ii. §. ii.

b ¶ Nec absit qcq̄ mihi legatario. tūc. n. catenus ualet: vt. ff. pr. ñ.

c ¶ Itē si dño. tic⁹ non soluēdo suis creditoribus fecit me heredē fundū eiusdez ticij legauit mihi sempron⁹ petā legatū. nā nō hēo ex cā lucratiua sīc si emissez: vt instit. e. §. si res aliena.

¶ Si ita scriptum. Dictio ampli⁹ qñ facit ꝓparationē act⁹ ad actū ñ ſducit repentionē. sz si ret ad rē tūc repentionē ſducit si repīt qd repetatur. b. d. cū. §. ſe. b.

d ¶ Nihil vltra. ff. ti. ii. l. si sic. ꝛ. l. si tibi pure ꝛ. ff. de do. ple. l. q ita legat. i qb⁹ vicit admitti cū nōo i primo legato. Do. vbū hoc tollit contra. nec obstat. ff. pri. nā ꝛ usitatū ꝛc. qz ibi nō dicit ꝙ nihil vltra suū legatū hēat. Itē nec. ff. pri. §. qz nec ibi vīc ꝙ nihil ultra. uñ ēt i primo legato ibi admittit. sz alii ut. R. dicūt ꝙ hoc ē uerū regls ꝛ i dubio. nisi ex vbis uł dignitate uł charitatiue uł pietatis ſtra sibi aſſ appeat ut i legib⁹ ꝓtis. ꝛ. ff. ti. ii. l. pater. §. si. Tertii dicūt. aut ex hac tacita repetitiōe pīdicat alu legatario. ꝛ. tunc obtinet qđ hēt aut soli hēdi ut i ꝓtis. ꝛ ꝓ hoc facit illa lex si tibi pure. sed non placet ut in predicta. l. si sic.

e ¶ Si ei. debeat. ptici pat etiā primo: ut no. ff. proti. §.

f ¶ Multoqz min⁹. ar. qđ ualet i ultima uoluntate magis valet inter viuos. ff. e. §. de pac. l. pactū. ficeꝯ isti. de le. fusta ca. tol. §. si. ꝛ fa. ff. ō ver. si. l. vbū ampli⁹. ac.

¶ Si fermis. Utile legatū ꝓ inutilē libertatē dationē nō uitiatur. b. d. Bar.

g ¶ Alit. qz rē alienam pōt qs legare: ut insti. eo. §. non solū. ac.

b ¶ Nomētu. qz alien⁹ ut. C. de manu. testa. l. seruo. ꝛ no. ut ibi.

i ¶ Infirmari. ff. e. l. si fūdū ſub cōdi. §. cū statulib. ꝛ. ff. ti. i. l. si qs seruū. sz cōtra. ff. ti. i. l. si qs quos. so. ibi. Item cōtra. ff. de fūdo instru. l. ii. §. fin. so. b exp̄sse fuit legatus ibi tacite. qō nō placet: ut. ff. e. l. seruū filij. §. si idem. sol. ḡ ut ibi. Itē no. nō vitiari vtile ꝓ inutile. ff. de usur. l. placuit. sed ar. cōtra insti. qui. mo. testa. ifir. §. i. in fi. ꝛ qui. mo. tol. ob. §. preterea.

¶ Qui quinqz. Defect⁹ demōstratiōis per quē deficit substantia legati legatū permit. b. d. uel sic. Demonstratio falsa adiecta rei que non perimitur viciat legatū. b. d. Bar.

k ¶ Valebit. ut ꝛ. ff. de vote prele. l. i. §. pe. ꝛ. ff. e. l. si certos. ꝛ. ff. ō vō. ob. l. si ita.

l ¶ Dūr. i. nullo mō. sz ꝓtra. ff. de ac t. ēp. l. si qs cū. sz ibi affirmauit tot dolia. uł ibi emptor. b legatarius. Item cōtra. ff. fa. ber. l. heredes. §. si. so. ibi. ac.

m ¶ Deperierit. culpa heredis non alīs ut. ff. ad. l. fal. l. i rōne i pn. ꝛ. ff. e. l. cū res. ꝛ. ff. ad treb. l. mulier §. si heres. ꝛ. ff. pri. §. ac.

¶ Deperiit. Post morā heredis res legata est periculo eius. b. d. Bar.

n ¶ Teneatur. ut ꝛ. ff. e. l. cum res. §. fi. ꝛ. l. huiusmōi. §. edes ꝛ. ff. pri. §. R.

¶ Cum quid. In legatis ꝛ fideicōmissis dolus et culpa uenit ad similitudinem contractuum bone fidei. b. d. Bart.

o ¶ Alioqn. i. si aliquid būisti

p ¶ Dolus malus tantūmō. ue. ff. ō re. iu. l. cōtract⁹. ꝛ. ff. cōmo. l. si vt certo. §. nūc videndū: ꝛ de ꝓscrip. vō. l. si tibi rez in prin. qđ aūt si non vult agere rñ. nō cogīt nisi cedere actōes: ut. ff. n. i. l. impator in pn.

¶ Qui. Licet verba legati referantur ad debitorem actio cōpet cōtra heredē cui in dubio vł onus impositū. Bar.

q ¶ Qui margaritaz. debitorez. i. creditorem qui ꝛ debitor est quo ad quid vt subiicit. sz ꝛ tic⁹ pt cōuenīri si vtāt exceptione ꝯ hēdē. ut. ff. e. l. si pecūia.

r ¶ Obstringat. sic. ff. ti. ii. l. si deicōmissa. §. iterdū. ꝛ. ff. eo. l. seruo legato. §. si testator. ꝛ. ff. ti. ii. l. iiii. ꝛ. l. paulo calimaco §. i. ꝛ. l. cū quis decedens. §. pater. ꝛ de ali. le. l. alio. sz ar. contra. C. de fideicō. l. eā quam.

¶ Auditis. Onꝰ ō mutuando alicui iniūctū valet. b. d. bar. uel sic. Pōt hēs grauari de mutuādo tenentibus vsuris. b. d. pau. de ca.

s ¶ Utile. sic. ff. e. l. ꝛ si equo. ꝛ. ff. ti. ii. l. ri. §. si heres.

¶ Et quando. Verba debent intelligi vt aliqd operetur. b. d. Bar.

t ¶ Vulgari. ut lego ea que ei donaui.

u ¶ Ait. africanꝰ ō se loquēs. sic. ff. de ne. gest. l. si ex duob⁹.

x ¶ Nō sint. ut sūt regūl⁹ oēs inter viuos. sz fallat in casib⁹: ut. ff. de dona. inter vi. ꝛ vro. l. si ꝓpōsus. §. ꝓtera. usqz ad. §. fi.

y ¶ Frustra. sic no. intelligi scriptura. ut aliqd operet ꝛ addat sic ff. ō vsur. l. si stipulatus. ꝛ. ff. ad muni. l. i. in fi. sz ar. ff. de ner. ob. l. stipulatio ista. §. cuz ꝛ. l. q sic. Itē no. sic volūtatez intelligi ut nō percat. sic. ff. de re. du. l. quotiēs. ꝛ. ff. de lib. et posthu. l. gallus. §. i.

z ¶ Jure donauero. qō est i casibus: vt modo notaui.

a ¶ Manumissionis. ut. C. ō dona. inter vi. ꝛ vro. l. marit⁹.

b ¶ Futurū ē. ut nihil plus sit in legato. ar. isti. eo. §. ēterio.

¶ Heres. Facultas soluendi aliud ꝓ alio trāsit ad singularem successorem. b. d. Bar.

c ¶ Relinquit. ēt post alienatōez. ꝛ hoc er gnāli regula: ut. ff. de iure do. l. plerunqz i fi. ac. d ¶ Prestet. non ḡ partē vni⁹ ꝛ ptez alterius: ut ꝛ. ff. e. l. si ex toto. §. fi. ꝛ. ff. ti. i. l. si qs duob⁹ ꝛ. ff. de so. l. q hoiez in pn. ꝛ de vbo. ob. l. fi. §. pe.

e ¶ Ticius. possessor. f ¶ Non pstaret. qō fieri poterat: ut. ff. ibi cum electio ꝛc. ꝛ no. ꝙ uidet hic primo ferenda sniа de fundo pstando. sed non ē ita: quia nō

Si vo ex duabus tūc magis placet iutile legatū eē: qa nec absit qcq̄: nec bis eadem res ꝓstari possit.

¶ Sz si cum mihi ex testō ticij stichuz ōberes: eūdē a te bē de sēp: onius mihi legauēit: fideicz mee cō miserit vt cum alicui restituā: legatū vtile erit: qz nō sū bitur.

f Itē si dño hēs extitero qui nō eēt soluēdo: cuius fundū tu mihi dare iussus eēs: mānebit tua obligatio sicut maneret. si euz fundum emissez.

¶ Si ita scriptū erit: āplius cz ticio legaui hēs me⁹ seio decē dato. dubitādū nō erit qn ꝛ ticio suū legatum māeat ꝛ seio nihil vltra. r. debeak.

f Nā ꝛ usitatū fere est sic legare lucio ticio tot: ꝛ ß āplius vxori ꝛ liberis eius tot.

¶ Si ei cui nihil legatū est: cū hac adiectiōe. ff. quz hoc āpli⁹ aliqd legeā: minie dubitāduz ē qn id qō ita legauerit debeak.

¶ Multoqz min⁹ dubitāduz si ab eo q nihil mihi dēz ita stipulat⁹ fuero. āpli⁹ cz mihi dēbes: r. dare spōdes qn. r. ōbeank.

¶ Si suus alien⁹ liber esse iussus ꝛ legat⁹ sit peti euz ex legato posse aut⁹.

Nā cū libertas nulli⁹ momēti⁹ sit: absurdū eē ait p eaz legatū ifirmari: qō aliqn valeret si soluz datum fuisset.

¶ Qui quinqz in arcba habebat ita legauit vel stipulāti ꝓmisit decē q in arcba habeo: ꝛ legatum ꝛ stipulatō valebit. Ita tñ vt sola qn cz vel ex stipulatiōe vel ex testō debeant. vt vo quinqz que deerunt ex testō peti pñt vis ró patietur. Naz quodāmō certum corpus qō in rerum natura non sit legatum videt. Q: si mortis tpe plēa summa fuerit ꝛ postea aliquid ex ea deperierit si ne dubio soli heredi deperit.

¶ Si seruus legatus sit ꝛ morā heres fecerit periculo eius ꝛ viuet ꝛ deterior sit: vt si debilē forte tradat nihil omn⁹ teneak.

¶ Cum quid tibi legatuz fideiue tue ꝓmissuz sit vt mihi restituas. siquidem nihil ꝓterea ex testō capias dolū malū dūtaxat i exigendo eo legato: Aliqn etiā culpā te mihi prestare debere existimaui. sicut in contractib⁹ bōe fidei fuak: vt sigdē vtriuscz cōtrahētis cōmodum versez: si ēt culpa vnius solius: dolus malus tantuz modo pstet.

¶ Qui margaritā ticio pignori dederat: filium hēdem instituit ꝛ filiam exhēdauit. Deinde ita cauit te ticij rogo: fideicz tue cōmitto vt margaritā quā tibi pignori dedi vēdas: ꝛ deducto omni debito tuo: qō āplius erit id omne filie mee restituas. Ex ea scriptura filiam a fratre fideicomissum petere posse: vt is actiones suas adversus debitorē⁹ ei pstaret. hoc enim casu eū q creditor fuissz debitorem intelligēdum eius scilicet qō precium pignoris summam debiti excedat.

¶ Non autem mirandum si cum alius rogatus sit: alius fideicommisso obstringatur. Nam et cum in testamento ita scribitur. rogo te ticij vt acceptis centum illum seruum manumittas: vel sempronio quidem pstes: parum quidem aperte scribi. Verum eque intelligendum est hēdis fideicommissuz vt pecuniam ticio prestet. Ideoqz ꝛ ipsum ticium cum hēde acturuz: ꝛ libertatem seruo vł sempronio q rogatus sit pstare cogēduz.

¶ Aui dius filij sui fidei cōmisit vt certam pecuniaz quattuor libertis suis mutuam daret: ꝛ vsuras leuiores taxauerat. placuit hoc fideicōmissuz vti le⁹ totum eē.

Idē.

Si quādo qs vxori sue ea que uiu⁹ donauerat vulgari mō leget: non de alijs donationib⁹ eum videri sensisse ait cz de bis q iure valiture nō sint. Aliqn ꝛ frustra legaturus sit: atqz si ita exprimat: q vxori mee iure donauero: ea ei lego. vł ita q vxori manumissiōis cā donauero ea ei lego. Nam iutile legatum futurum est.

¶ Hēs cuius fideicōmissum erat vt mihi funduz aut centuz daret: fūdū ticio vēdidit.

¶ Cū electio ei relinquitur vtraz malit dandi vt altez tñ solidum pstet ꝓtoris officio cōuenire existimo: ut si pecuniā ticio offerat inhibeat fundi psecutionē. Ita etenz eadē cā cōstituerek q futura eēt si aliēat⁹ fūd⁹ non fuissz. Q: etiam aduersus ipz hēdem officium ꝓtoris siue arbitri tale esse ōberet: vt si fundus ñ pstaretur neqz pluris neqz minoris cz cētum estimaretur.

Idem.

ferk snia. sz ḡrik ⁊ terrogak an uelit fundū pstare si dicat nolo dānabitur in. c.

Si heres. Qui soluit seruū malū actione de dolo tenek ad damnuz: ⁊ actione pma tenetur ad rem legatam. b. d. Bar.

a Si heres. de dolo malo. i. ex testō noīe doli ad solidū damnum: vt ar. s. de pig. act. l. seruus pignori: uel dic de dolo proprie sz. n. actio ex testō silia aliqua habeat cum boneficiū. ut. C. qui. cau. in integ. restit. l. in minore est tñ stricti iuris cū nō sit nūerata iter bonefi. actiones: ut in sti. de actio. §. actionum. ergo non ex eo contractu vel quasi: sed de dolo agit: dolo cōmisso ut. s. de dolo. l. eleganter. §. si solū. in fi.

b Nō pessimū det. ut. j. ō v. obl. l. qcqd. ⁊. s. e. l. legato. et C. de dona. l. si qs argētum.

c Conuenerit. actione ex testamento conuentus.

d Relinqt. si voluerit legatarius qui solidum agere pōt si uelit vt dictū est. sz tu dices ea dē rōne liberarek si q̄libet aliam spēm pstet p nora legatario voleti. Rñ. uerū est. sz non ipso iure sz per exceptionem. at cū illud pstak. ad qō pstādum qs tenek ipo iure liberat: vt. j. de v. obl. l. fi. §. fi. in prin. vel dic q̄ hic corrigit qō. s. dixit vari de dolo isolidū. ⁊ aliud i cōtractibus: vt. s. de pig. act. l. si seruus cū silibus ibi no. Ō igit liberak dādo pro nora: si nō vult pstare lutis estimationem. ⁊ facit. s. de edil. edic. l. cum aūt. §. iul.

Etiam. Onus p pte recusatum facit legatarium perdere totum. b. d. Bar.

e Totū. plus vt egredi pena q̄ dictū. ⁊ sic sūt ar. cōtra. j. de bis. q. ut indig. l. rescripto. ⁊. s. de admi. tu. l. si duo ⁊ facit ad. l. s. de excu. tuto. l. tutor petitus. §. i. ⁊ de test. tu. l. qui tutelā. in prin. ⁊. j. ō bis qui. ut indi. l. post legatuz. §. amittere. ⁊. C. de le. l. pe. in fi.

Si quis. Si legak res cuius nō ē cōmerciū separatim ab alia debek estiatio. b.

f Inglinos. i. ascripticios.

g Inutile. qr nec uendi possunt sine solo: ut. C. ō agri. et cen. l. quēadmodum.

h Ex volūtate. expressa uel ēt tacita: qr erat ꝓiuncta pson uel alio mō: vt. C. e. l. cū alienā. ⁊. s. e. si seruus pluriū. §. fi. vel qr sciebat eos adbeere solo. ar. s. e. l. sed si res. ⁊. j. ti. ii. l. nō dubiū. §. fi. sed ꝓtra. s. e. l. apud iul. §. fi. ubi nec estimatio debek. so. ibi erat legatū inutile rōne rei: cui⁹ nō erat cōmerciū alicui. sed certe ⁊ hic nō est cōmerciū. vñ dic q̄ ⁊ ibi debek estimatio si appareat testatorem voluisse ⁊ distingue ō ut no. s. e. l. sed si res.

Cum. Qui alienat rē legatā tenek legatario ad estimationē. b. d. Bar.

i Si seruū. estimationē. ut ⁊ initi. ō le. §. si res legata. ⁊ ar. j. ti. i. l. si bfs. ⁊. l. vnū. §. si rē. ⁊ ō v. ob. l. si seruū. §. i. sed cōtra. j. de manu. l. fundū q sub cōdi. vbi non tenet manumissio. sed hic tenet. so. ibi testatoris erat seruus. ō bfdis. sic solui. j. qui ⁊ a qui. l. heres. uel dic ut ibi.

Si ita. Dictio cū cōiungit. b. d. bar. Uel sic. dictio cōposita iter psonas vl res: quax vna alteri nō accedit tenek pro ⁊. pau. de ca.

k Legatū. sic. j. de vsufruc. le. l. illud. ⁊. s. de usufruc. l. si qs ticio.

Si quis. Legatū ⁊ iuramētū ꝫ bonos mores non tenet. b. d. bar.

l Turpe. pone crēpla: ut. j. l. pri. §. fi. ⁊. l. filiusfa. §. edes. ⁊. s. de cōdi. insti. l. qdam. ⁊. C. de bis q̄ pe. no. l. i. ⁊ fa. j. de ēb. ob. l. generaliter. ⁊. j. pri. §.

m Dui. iuris. vt lego edē destruēdā ⁊ uolo heredē uel legatariū iurare: ut. j. ti. i. l. cū filius. §. filius matrē: uel dicit. lego tibi. r. si iuraueris nō ascēdere capitoliū. qō hodie nō ualet: vt. s. de cōdi. īsti. l. q̄ sub condi. nisi in duobus casibus ut. j. de cōdi. ⁊ de. l. municipib⁹. ⁊. j. de manu. testa. l. si qs libertatē. ⁊ ad hoc facit q̄ iuramētū nō firmat qō nō valet: vt. C. de le. ⁊ cō. l. nō dubiū. ⁊. s. ō pac. l. iurisgentiū. §. ⁊ generalr. ⁊ ar. s. q̄ sanisda. co. l. fi. ⁊. s. pri. §.

Seruo alieno. Alimēta pñt relinqui seruo ꝓpio. b. d. Bar.

n Seruiat. ut ⁊ ar. j. de an. le. l. fi. ⁊. j. ti. i. l. debitor. §. fi. ac.

o Dicj. ⁊ valet tūc cū erit facꝰ dicj. p Si qs dederit. i. reliquerit. ac.

q Ei. seruo. ac. r Obtemperādū. est officio iudi. fauore alimentorum: ut. j. de ali. ⁊ ci. le. l. seruos. ⁊. C. de necef. ser. l. pe. §. illos. alꝫ cōtra ut. C. eo. l. seruus. ⁊. j. ti. ii. l. si legatarius. §. i. ⁊. s. fa. ber. l. ex parte. §. seruo. que sunt contra.

Si quis. Ab illo qui substitutus est vulgarit itelligū repetita relicta ab īstitutis: a sbstituto pupillarik nō debenk ex repetitiōe q̄ a pupillo deberi ceperūt. B.

s Ā pmo. pin⁹ ⁊ secūdus. ꝓpria noia sūt. ut si dicas notari ordinē dic ambos institutos: unū pus: ⁊ alterū post: ⁊ nō unū alteri substituū tūc. n. cc. ab eo relictis. ⁊. c. q̄ ab instituto fuerunt relicta uidenk iesse. ut. s. eo. si cui. ⁊. l. qd q̄ scōm R. cū. n. rursus a substituto idez eidē legak p inde est ac si eadē legata repetita essent: ut. s. eo. l. si fundū sub ꝓditōe. §. si patersa. i. rū.

t Sz si pr. supiouca sūdixit ubi a duobus cobredibus. ⁊ facit. j. ti. i. l. si pluribus. sepatiz legatū sit. hic uero cū ab instituto ⁊ substituto.

u Substituerit. pupillariter.

x Legata. s. ab impubere relicta.

y Debeak. cū igit hic ex pmis debeak tabulis ex secūdis ultra deberi nequēt legata sz mō p dicto repetita. debebit q̄ substitut⁹ vt qlibet alꝰ bfs heredis. si aūt non debeātur ex pmis tabulis: ut qr pus decederet ipubes q̄ ēt bfs: valebūt ex secundis siue expsa siue ēt ex tacita repetitione. idē si ꝓditionaliter a primis sed pure ex secūdis tab. ēent relicta: ut. s. e. l. si fundū sb cōdi. §. si pater. ⁊. §. fi. et. s. e. l. sz. ⁊. j. pri. §. ac.

Sigb. Nō cēsek repetita ꝓditio. q̄ repetita vitiaret. b. d. bar.

z Impubere. sub ꝓditōe. hac si rc. a Repetitū. s. idē legatū. ⁊ facit s. proti. rñ. ⁊ qō ibi no. b Repetita. s. tam qr vitiaret ut ō dicit. ⁊. s. e. l. sigs a filio. nisi expresse repetak ut ibi dic̄ ⁊ ad repetitionem qō no. insti. ad. l. aquil. §. ceterū. ⁊. j. de ver. ob. l. titia. §. idem rñ. ac.

Ineptas. Inepte voluntates defūctorū non sunt seruāde. Bar.

c Non valere. vt. C. ō bis q. ut īdi. l. ⁊ non oz. §. pe. ⁊. s. ō ꝓdi. īsti. l. q dam. ⁊. s. l. pri. §. pe. ⁊. s. de peti. here. l. hereditas. §. i. ⁊. j. de au. ⁊ ar. le. l. fi. §. fi. sz ꝫ: ut. C. de relig. l. militis. sz ibi non pcepit illicite. Itē ar. cōtra. j. de condi. ⁊ demon. l. meuius. sz ibi non precepit. ac.

Filiusfamilias. Filiꝰ pubes a pfe. libertus a pfono quilibet a filio succedente pōt ab intestato fideicōmissū relinquere. b. d. pin. l. cū §. se. Bar. d Fideicōmittere. in codicillis: ut. j. ad. l. fal. l. filius. q sunt q̄si testm cū testm non sit: ut. s. ti. i. l. sigs cū. ⁊ sic non ob. j. de castre si peculio. l. ii. uam q pōt testari de iure ⁊ codiallari: ut. s. ti. i. l. diuꝰ. §. pe. ⁊ hic subiicit. ac.

e Pōt. alr mīles qr iure singulari. alr. ueteranꝰ qr iure cōi: ut insti. de testa. mi. §. i. ⁊ facit. j. pri. §. ⁊. j. ti. pri. l. i. §. fi.

f Si libertus. usqz exclusiue. nam in ea non potest onerari: vt insti. de suc. lib. §. sed nfa. sed nōne ro decedēte itestato ut ō fuit: tota est debita. certe sic: ut. d. §. sz nfa. sz rñ. Ō dicit debitā. s. alꝫ vbi decederet testatus et patronū uellet excludere. que erat olim dimidia bodie tertia: ut insti. de suc. libe. §. i. ⁊. §. sed nostra. ⁊ facit. j. ⁊. s. §. proti.

g Qui ab itestato. s. primis duobus responsis.

Apud marcellum. In quantū qs honorak: in tātū aggranak. b. d. Et pmo ponit thema ⁊ qō. Sco ro rñsio qñ certū est utrūqz legatū fauore dilatū i tempus. Tertio quando certum est fideicommissum fundi esse

dilatum im tempus ⁊ pecuniarium non. Quarto qñ est dubium vtruz pecuniarium sit dilatum vel non. Quinto redit ad tertiū: ⁊ circa illud determinat vnum dubiū. Scōa ibi. ⁊ aut marcell⁹. Tertia ibi. ſz ſi ticij. Quarta ibi. sed vir. Quinta ibi. certe. Bar.

a Suam. ſ. legatarij. ac.

b Daret. c. repetere tunc. ſ. post mortem legatarij. ac.

c Non plus. facit. ſ. tit. i. l. impator. §. i. ⁊ l. cuz pater. §. ticio. ⁊ de an. lega. l. ticia. ⁊ de dote prelega. l. iij. §. fi. ⁊ insti. ō singu. re. p fideicō. re. §. i. et C. cōia vele. l. i. ⁊. ſ. ti. ij. l. ſi legatarius. ac.

d Aut marcellus. ⁊ male. accur.

e Quāto amplio⁹. ſ. qđ legatarius ex fundi fructib⁹ percepit antequ obeat. R.

f Sed vir est. auctor. l. corrigit marcellum.

g Percepiſſz. ⁊ ideo ſi est verum qđ dicit marcellus. ſ. fideicom. confestim ticio dandum. R.

h Audiendus. sed non cogendus ut ſic. ſ. dicak corrigi. R. ⁊ ſm hoc dic totum. ſ. legatum. ⁊ non habeas funduz. ſi aūt habeas totum fundum alius casus est q̄. ſ.

i Absurduz. adiungik pri. fz. R. vel ſi bēas fūdum redit ad aliud rſi. ſ.

k Quo iure vtimur. ut audiatur legatarius volens cautione exacta de ſuo totum pſtare: ſi vt ēt compellatur inuitus. R. vel ſi habeas fundū dic ut volens funduz pſtare audiak nō cogak.

Si quid. Legatum rei cuius est cōmercium in cōi ſz non ſit legatarij valet: ⁊ estimatio ōbetur h. d. Bar.

l Si qd. ſ. corporale. ⁊ dic licite: qz testato: legare ⁊ heres dare ⁊ ipa res legari pōt: ſed in legato no erat defectus.

m Vtiuz. ut muto militia: seu fundum causidici. vel ei q ire non pt militia curiozis. Et q̄ subijcit de qualitate relicti. dic idem exemplum. Vel dic exēplū: ut. ī. de an. le. l. legatuz. §. vim. Item q̄ ſubijcat aliam cām. ut seruo militia liberi. ⁊ dic semp testatorez sciuisse aſs non debetur estimatio: ut. ī. ti. ij. l. fideicommiſſa. §. ſi seruo. Cetera dic ut nō. ſ. e. l. ſed ſi res.

n Probabilem cām. que cā ad legatarij difficultatem potius q̄ imposſibilitatem pertineat. R.

o Non potuit. facile non tñ legatario eius rei que legak sit interdictum commercium azo. ſ. in ſui delictum: ut qz hereticus vel iudeus ⁊ legak mācipium xpianum. qa tunc nec estimatio: ut. ī. ti. i. l. mortuo. §. labco. i. nō. ⁊. ī. de ver. ob. l. multum.

Ut quis. Verba directa trahunt ad fideicommiſſuz ſi iure directo nō pñt valere. h. d. Bar.

p Hereditatem. rogātis. ut. ī. ad treb. l. ex facto in pn. ⁊ facit. ī. ti. i. l. i. in pn. ⁊ l. imperator. §. pen.

q Suc. ſ. rogati.

r Sua. ſ. rogāzis. ⁊. fa. ī. ti. i. l. cū pf. §. ticio. ac.

Secūduz vulgarē. Non pōt qs ḡuari ut filiū ſuū emāciper. bar.

s Scōm vulgarē. i. ſm stricti iuris regulā. secꝰ de eqtate ut iure actionis. sed cogetur officio iudicis: ut. ī. de ꝺdi. ⁊. demō. l. ſi cui. q̄ ē ꝓra. ⁊ eodē mō rñ. ſ. de cur. fur. l. pe. q̄ est ꝓtra. ⁊ facit. ī. ti. vj. l. vtorē. §. hēs. ⁊. ſ. de ꝺdi. isti. l. ſiquis testō. ⁊. ī. de reg. iur. l. non est. §. i. ac.

Edes. Non possunt legari edes destruēde. h. d. bar.

t Edes. pone lego tibi. c. ut edes tuas destruas: q̄ forte mihi obſunt ſm quosdam. imo ſic lego tibi edes ut eas destruas: ⁊ alias forte edifices. ⁊ facit. ī. de dā. infec. l. ñ. ⁊ l. curatores. ⁊. C. de ediñ. pu. l. ij. ⁊. ſ. c. cetera. §. ⁊ de contraben. emp. l. senatus.

Si fideicommiſſum. Legatum seruo acquiritur ei ſi liber reperitur tpe quo dies cedit. h. d. Bar.

u Peruenerit. añq̄ dies legati cedat: ut. ī. qñ di. le. ce. l. v. §. fi.

r Posse. niſi dñs quondaz repudiat: ut. ī. de op. le. l. ſi pater filio. ⁊ facit. ī. pri. §. ac.

Diuus seuerus. Fideicommiſſum ut se conditionale non pōt añ conditionem restitui fideicommiſſario in ptāte tōſtituto: ēt ſi sunt plures fideicommiſſarij. Item añ diem quis non cogitur restituere sed cauere. aſs patiē missionē ⁊ missio patris vel dñi pōt prodesse seruo vel filio. h. d. multum notabiliter ⁊ magistraliē. Primo loquiē in fideicōmiſſo conditionali. Secundo in fideicommiſſo in diem. secunda ibi. idem ꝓncipes. Bar.

y Sub ꝺditione. emancipationis: ut. C. de inof. teſt. l. filijs. vel die ēt extraneo. ⁊ tunc dic. ſc sub condi. ſi nauis venerit ex aſia.

z Cede mē. qđ ē exñte ꝺditione: ut. C. de ca. tol. §. sinautez.

a Agentib⁹. ſi ḡ emancipent ſic: ut. C. de fideicō. l. post mortez. q̄ est ꝓra. q̄ ſi plumak pf⁹ di ſtuliſſe fauore filioruz: ut ⁊. ī. ti tu. i. l. ſi ita. §. pegaſus. Alij dñt b pterib⁹. ſz in. l. ō. vni erat faciēda restitutiō: ⁊ dic ut ibi.

b Ex his decesſerit. ſ. possit ō bere restitui ſolis q superūt: et dic ſz azo. ēt ſi decesſerit postq̄ cesſit dies fideicommiſſi.

c Idē ꝓncipes. mater instituit exēcū ⁊ post tps precipit restitui filijs ſuis.

d Non esse. immo quandoq̄ non posse ut. ſ. pri. §.

e Vulgarem cautionē. q̄ prestak noie singularium relictorū ut. ī. vt le. no. ca. p totū. ⁊ etiā noie hēditatiſ ut hic. ⁊. C. ut in pos. le. l. cum archimedoraz. ⁊ dic ut ibi.

f Poterit. vel nolit.

g In possessionē. ſ. rez hereditariarum statim. sed heredis post. vj. menſes: ut. C. ut i pos. le. l. certa.

h Per pfem fructū. ſ. custodiētes ut res ꝓncipales non vt lucretur: ut. ī. ut i pos. leg. l. ius cui. §. q̄rit. ⁊. §. q legatoruz ⁊ facit. ī. q. ex can. in pos. c. l. cuz legati. ⁊. ī. q̄ i frau. cre. l. pfem. ⁊ C. ut in pos. le. l. q legati.

Cum quis. Quo ad condiionis defectum ſufficit extare liberos ſz nō ſint heredes. h. d. Bar. Vel ſic. Conditio ſi decesſerit ſine liberis deficit ſi decedat cum eis: ſz non ſint heredes decedentis. h. d. nōbiliter. ⁊ semper allegak. Paul. de caſt.

i Liberis. qđ dic ut. ī. ad trebel. l. ex facto. §. ſiquis aūt.

k Extiterint. ergo ēt exheredati. ar. ſ. de relig. l. famili aria. marie non male mente: ut. ī. de bo. lib. l. ſi patronus. §. ſiquis. vel dic secus ſi exheredēt qz filioz cā ut bēant appoſita videret ꝺditio. ⁊ q̄ dicit ñ queri an ſint heredes. ſubaudi dū tñ cē possunt ex teſtō vel abintestato. ſed contra vtrūq̄. C. de condi. inſer. l. i. vbi videt q̄ debeāt instituī. ſed ſub. ibi maxime. ac.

Diui. Prohibitio alienationis facta ſine cā nō reſpectu certe pſone nō valet aſs valeret non tñ in preiudicium creditorū. h. d. vſq̄ ad. §. cū pf. Porio ponit victū qñ ꝓhibitio ē fcā ſine cā ⁊ abſq̄ reſpectu certe pſone. Scōo qñ eēt facta reſpectu certe persone. Tertio illud scōm victuz limitat. ſc ibi. q̄ ſi liberis. tertia ibi ſz hoc neq̄.

l Eos. caret regimine hic accuſatiuus eos propter obliuionez iuriſconſulti. ſed dic eos. i. eoz ſcripturam qđ est. ī. ſic caſus pro caſu: ut C. de fideicō. l. eā quā. ⁊ pone caſum in legatario cui fundus est legatus ea lege ut non alienet. vel etiam in herede vel heredibus vetito vel vetitis alienare fundum: neq̄ appet cā: vel quare: niſi cā ipſius prohibiti ut ſibi remaneat. certe nō valet ut hic dicit.

m Cām. ut qz velit familia remanere: ut. ī. ti. i. l. cuz pater. §. libertis. ⁊. l. peto. §. fratre. ⁊ nō. de cā ſic. ſ. de tranſac. l. cum bi. §. i cauſa. ⁊. §. vlti. ⁊. ſ. manda. l. ſi procurator. in ꝓncipio. ⁊. l. ſeu ob aliam. ⁊. ī. de li be. ca. l. ſi pater. ⁊. C. de iudi. l. properandum. §. illo.

n Reſpectu. ut qz voluit certam perſonam habere ſi contrafieret.

o Non possunt vicere. ſed nōne gratia heredum vt appoſita ſi nihil aliud ap-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pareat:ut.ſ.ti.i.l.peto.ij.rñ.ȝ.rñ.nō:qz ꝺ prima facie gſa legatarij.ul heredis cui fit ꝓhibitio videt apposita ꝓhibitio sicut verba innuūt. nā ita dixit testator ne alienaret.i.qꝫ apō se semp heret.si ꝯ alienet ꝛ qs est admittēd⁹ ipe admittitur at ipe non admittitur quia alienādo fauori suo reunciauit qō potuit:ut.ī. ad.l. fal.ꝓt bſs.at i ꝓrio nunꝯ gſa heredis:cui loquit ita testator:ꝓtetus esto.c.aur. Imo i eius on⁹ qz appet voluit se testatorem vt careat sua pte acceptis.c. at illa ad legitimuz venire non pōt:qz pro pte testatus ꝛ pro pte itestat⁹ ꝺeceꝺeret qō ē non pōt.ꝺeuenit ꝯ ad coheredem p fideicom.nisi gſa legitimi heredis id appeat dixit se testatorē ut ibidem vſ ꝫz. Item contra.ī.de ꝓdi.ꝛ de.l. ticio in principio.sed ibi apparet so.ar.

a Sed hoc.i.hmōi ꝓhibitiones etiam cum cā.

b Fisco.si aliqd ei ōbeat a ō fūcto cā tributorū uel alia.

c Nam si bſdis.i.si bōa testatoris vendantur pp creditores heredis fm quosdam.ſz ꝺ fieri non ꝺz petita sepatiōe:ut.ī.de sepa.l.i.in pn. vel econtra.i.si bona heredis vendant p creditores testatoris.ſz nec hoc placet:qz iure isto non tenetur bſs vltra vires hereditarias.ſz secus iure nouo si non fiat inuentarium:ut in auc.ō here.ꝛ fal. §.si ō ñ fecerit coll.ꝑma.ſz certe Imo ēt olim tenebat vltra vires hereditarias:ut.C. de iure delī.l.fi.§.i.tu dic bona heredis.ſ.qꝫ fuerunt testatoris. uel sub noīe.ſ.bſdis bōa defuncti ut instī.q ma.nō pos.§.i.

d Fideicōmissarij.ſ. isti quibus relicte sunt res si alienent. R.ab herede phibito. Joan.ꝛ dicc̄em.ſ.legatariorum ceterorum ꝺ⁹ nihil debet qñ erupat es alienum:ut.ī.ad treb.l.i.§. pe.ꝛ.ī.ad.l.fal.in rōne.§. qō vulgo.ꝛ.l.cris.ꝛ.C.ad.l. fal. l.iponēda. Sed vſ qꝫ mortuo herede reuocēt:ut.ī.ti.i.l.peto §.p̄dium.ȝ. So.ibi pp creditores heredis fcā fuit alienatio.ꝛ ꝺ defuncti.azo. Alij qꝫ ꝺ fm illam.ꝛ ē rō ꝫz eos:qz es alienū nō sequit fundū:ut.ī.ad treb. l.i.§.si heres.ꝛ facit ad.§.istum in auc. de resti.fideicō.§.nos igit.ꝛ.ī.ti.i.l.pater.§.iij.iiij.ꝛ.v.ꝛ.C.de rebus ali.nō ali.l.fi.ꝛ.C.de pig.l.debitorem.ꝛ.C.de bi.ven.pi.impe.nō pos.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.ī.pri.§.

C Cum pater. Ad reuocandum fundū ꝓra defuncti volūtatez alienatum viuo bſde admittunt filij eius emācipati.in ptāte ꝺo retēti eo mortuo si ei heredes ñ sunt. Item nō vſ eē familiam alienatū si oībus inequaſr vel vni tm ē relictū b.d. Bar. Uel sic. Prohibitio alienationis eē familiā trahit ēt ad alienationē qꝫ fit in vltia voluntate.ꝛ illi ꝺ familia admittunt ad reuocādū q ñ sunt heredes alienātis nec vſ fcā extra familiā.qꝫ si fuit fcā vni tm cui sint plures:uel i plures seu oēs ꝫ disparter:iō reuocari nō pōt p illoz qui nihil bñt:ul bñt partes minores.b.d.in effectu vſqz ad.§.interdū. Et primo loquit de alienatōe fcā in vltia volūtate vſqz ibi.qō euenit. Scōo fcā inter viuos vſqz ibi. ſz si oēs. Tertio de fcā iter viuos ul in vltia volūtate.ul dic qꝫ redit ad p̄mū casum.pau.

e Filiū.ꝛ sic erbſdat⁹ reuocat:ut ꝛ.ī.pri. f Erbſdatos.institutos nō qꝫ er ꝯ psona ꝛc.vt.ī.de re.iur.l.er ꝯ psona.sed an in totū reuocent.rñ.vt.ī.ti.ij. l.is qui. g Emācipasset.ut hunc fundū posset ex fideicō.'nunc perseg non obstante eo qꝫ familie iura ca.ꝺi.videant iā pdidisse. h Er disparib⁹ partibus.nec tñ fūd⁹ alienat⁹ nec eꝫneo legat⁹. i Uni relīqsset.ſ.totū. ne ꝺuz qꝫ ꝺ qlibet ꝫz ptē ꝫz ñ cōlē.ꝛ fa.C. de fideicō.l. volūtas.ꝛ.ȝ.pr.§. cū filius ꝓcor.

C Interdum. Per iteritū ſpēi plurib⁹ insolidum debite qs liberat ab oīb⁹. .b.d.Bar. k Capiat.nā in p̄mo casu redimere uel estimationē ꝺare ꝺebet:ut.ī.ti.ij.l.nō debuū.§.fi.si mō testator sciebat cā alienā. In ſcōo vni rem ꝛ alteri estimationē:ut.ȝ.C.l.si plurib⁹.§.sinaūt.a qb⁹ liberat nunc ut ꝺ.ꝛ.ī.ti. i.l.siquis in prin.ti.§.fi.ꝛ ar.ȝ.de here.ven.l.venditor ex hereditate.ꝛ.ȝ. ad l.aquil.l.liber homo.§.fi.

Etiam hoc mō. Uerba cupio opto ꝛ credo sunt verba dispositiua.b.d. Bal. l Etiā hoc mō.facit.ī.ti.i.l.vnū.§.fi.ꝛ.ī.ti.ij.l.pāphilo.ꝛ.l. iij.§.hec ꝺba.ꝛ.ī.de vſufru.le.l.gnāliter.in p̄n.ꝛ de an.le.l.q maruo.ꝛ.ī.e.l. ꝛ eo mō.sed cōtra.ī.ti.ij.l.pater filium.§.pe.so.ut ibi.

Legatum. Ponit ꝺ diffinitionē legati.b.d. bar. Ul sic. Ideꝺ qꝺ ꝺ vniuerso detrahit ꝛ alteri assignat legatū appellatur.b.d.bal.

m Legatū.delibatio.i. diminutio.uel dic ꝓpe. deliberat enī in legando ut hic:sic in donando cā mor.ut.ȝ. de dona.cā mor.l.senatus.§.i. diffinitur ꝛ alio modo:ut.ī.ti.i.l.legatum.

Heredi. Quatenꝰ relingtur heredi a seipso non valet ꝛ accrescit cōheredi.b.d. Bar.ꝛ Pau.

n Non pōt.qñ ē solus ꝫ si bz cohſdē tunc fit p pte coheredis: siue dicat plegio illi ab heredib⁹:siue etiam dicat a seipso vt pte ꝺbeat iure hereditario aliaz iure legati:ut.ī.ti. i.l.ticia.§.luci⁹.qō ē ꝓra Si autē cū duo sunt heredes fundus legeī vni bſdum ꝛ duobus eꝫneis: duo eꝫnei petunt totū semissem fundi quē bz bſs legatarius.ſ. duas tertias iure suo:aliam iure accrescendi.nā cū non valet iure legati accrescat coheredi legatarijs ut hic.ꝛ.ȝ.c. l.plane.§.si duobus.sed in alio semisse fundi quē bz cohſs non legatarius quil.ber.ſ.tā cohſs legatarius qꝫ duo eꝫnei petēt tertiā:ꝛ sic certam tm bz cohſs legatarius ut hic subijcit.sed.R. dixit vereor nec huic interpretationi voluntas testatoris refragef. nimiꝝ iter oēs cēsēt rē legatam uoluisse testator vſ.ꝛ ita alias certam habit ei iure hereditario.accursi.

o Certa pars fundi quā bz a coherede:ꝛ quā vocat tertiā fm.R.ꝛ aliam certam iure hereditario si vult:ut.ī.nt.i.l.tricia.§.lucius.qō nō placet:ut.ȝ.diri.

p Quia a se:bene dico certam tm:qz aliā certam quam vſ bñe debere a se ipo nō p̄t revendicaſ a se.i. dicere asserere se bñe ꝛ

Testamento. Quatenus relingtur heredi a seipso non valet ꝛ accrescit cōheredi.b.d. Bar.ꝛ Pau. de cā.

Legatum est delibatio. Ponit ꝺ diffinitionē legati.b.d. bar. Ul sic. Ideꝺ qꝺ ꝺ vniuerso detrahit ꝛ alteri assignat legatū appellatur.b.d.bal.

m Legatū.delibatio.i. diminutio.uel dic ꝓpe. deliberat enī in legando ut hic:sic in donando cā mor.ut.ȝ. de dona.cā mor.l.senatus.§.i. diffinitur ꝛ alio modo:ut.ī.ti.i.l.legatum.

Heredis. Quatenus relingtur heredi a seipso non valet ꝛ accrescit cōheredi.b.d. Bar.ꝛ Pau.

n Non pōt.qñ ē solus ꝫ si bz cohſdē tunc fit p pte coheredis: siue dicat plegio illi ab heredib⁹:siue etiam dicat a seipso vt pte ꝺbeat iure hereditario aliaz iure legati:ut.ī.ti. i.l.ticia.§.luci⁹.qō ē ꝓra Si autē cū duo sunt heredes fundus legeī vni bſdum ꝛ duobus eꝫneis: duo eꝫnei petunt totū semissem fundi quē bz bſs legatarius.ſ. duas tertias iure suo:aliam iure accrescendi.nā cū non valet iure legati accrescat coheredi legatarijs ut hic.ꝛ.ȝ.c. l.plane.§.si duobus.sed in alio semisse fundi quē bz cohſs non legatarius quil.ber.ſ.tā cohſs legatarius qꝫ duo eꝫnei petēt tertiā:ꝛ sic certam tm bz cohſs legatarius ut hic subijcit.sed.R. dixit vereor nec huic interpretationi voluntas testatoris refragef. nimiꝝ iter oēs cēsēt rē legatam uoluisse testator vſ.ꝛ ita alias certam habit ei iure hereditario.accursi.

o Certa pars fundi quā bz a coherede:ꝛ quā vocat tertiā fm.R.ꝛ aliam certam iure hereditario si vult:ut.ī.nt.i.l.tricia.§.lucius.qō nō placet:ut.ȝ.diri.

p Quia a se:bene dico certam tm:qz aliā certam quam vſ bñe debere a se ipo nō p̄t revendicaſ a se.i. dicere asserere se bñe ꝛ

se iure legati:qz a se ipo nō pōt ei legari.

q Semissario.i.instituto i alio semisse. r In tertia pte.ſ. vendicabit cohſs legatarij⁹.ſ.hāc tertiā istī⁹ semissis vocauit certā totius fundi.

e Semissem.i.totā medietatē fundi quā bz cohſs legatarij⁹.ſ.duos tñe tes iure sui legati tertium iure accrescendi:ut.ȝ.diri. t Tñe.i.qui libet eꝫneoꝝ tertiā:reliquā tertiam petet cohſs legatarius ut p̄dixi.ꝛ facit ad p̄dicta.ī.quoꝝ le.l.i.§.siqs ex.ꝛ.ī.de bis qb⁹.ut indi.l.coheredi.ꝛ.ī. ti.i.l.miles.§.pe.ꝛ.ȝ.e.l.ab oībus.§.si a ticio.ꝛ.ī.ti.i.l.fi.§.ij.ꝛ.ȝ.de vſufruc.ac.l.si mulieri.sed ar.contra.ī.ti.i.l.si ticio.§.i. u Alien⁹ ipse a se.vſ ꝯ:qz cū ipe seru⁹ aliqꝺ ꝺare rogat:ipe heres rogare vſ.ut.ȝ. e.l.cū filio.ꝛ cuz ad dñm pueniat hereditas vſ qꝫ ipse tali mō possit astringi.ꝛ facit.ȝ.e.l.senat⁹.§.fi.h. x Seruo bſditario.i.q est in aliq ingenti.ꝛ facit.ȝ.e.l.senat⁹.§.fi.h. x Seruo bſditario.i.q est in aliq ingenti hereditate. y Fungit.ut.ȝ.de here. instī.l.nō mim⁹.§.fi.ꝛ ī.de acq.re.do.l.hereditas.ꝛ.ī.de noua.l.nouatio.in fi.

Fundus legatus. Seruitutes p̄dij legati additione hereditatis confuse sunt restaurande.b.d.qō bñ nō. Bar.

z Fund⁹ legat⁹.sub ꝓdi.aliqn recta via transit in legatariū ꝛ sic nō ꝺtinguit:ut.ī.de fur.l.a ticio.ꝓra.ī.ti.i.l.legatū.ꝛ nō.ȝ.de serui.l.pomponius.ac. a Opponet.aliud in seruitute vſufructu.ut.ī.titu.i.l.ȝ ca tuus.que est cōtra.ꝛ est rō:ut.ī.ti.i.l.cū filius.§.dñs ꝛ.l.meum⁹.§.pe.

b Er testō.ȝ.e.l.hmōi.§.edes.ac.

Quid. Nō relingt i honorem civitatis valet. Bar. c Dē.i. totū valet. Jo.ut.C.ō here.īsti.l.bſditatis.ꝛ.ī.ad treb.l.oīb⁹.ꝛ.ī. e.l.civitatibus. d Siue in.qd aliud.nā hoc totum est honor civitatis.ceterū si nō sit iusta cā nō valet:ut.ī.de don.l.hoc iure.nisi in castris.ceterū si nō sit iusta cā nō valet:ut.ī.de dona

ij.l.pater.§.pe.so.ut.ſ.eo.l.etiam hoc modo.

SJ seruus. Remissio reddendarū rōnū non se extēdit ad reliqua: nec ad dolū nec ad peculiū. Bar. a Fiat.facit.ſ.de admi.tu.l.qui plures.ꝛ.l.qdā decedēs.ꝛ.j.ó lib.le.l.non solū.§.si bꝰs.ꝛ.l.si qs ratōes ꝛ.l.aurelio.§.gaiꝰ.ꝛ.l.aureliꝰ.§.meuia.ꝛ.§.filias.ꝛ.l.creditor.

NIhil proponitur Onus pstādorū redditū alienatiōez p prietatis nō ipedit.bar.

b Nihil ꝓponit.precepit testator redditus cuiusdam domus dari ad sportulas ul alimenta decurionū vel officialium: ut.j.e.si qd.ꝛ.l.curiatibus in pn. nihilominus bꝰs poterit domum vendere:ut.ſ.ó ꝛtrabē.ept.l.ſi.§.ſi.

c Cā legati.pstandi ab bꝰde uel possessore fundi ut.j. de vsufruc.l. fundi ꝛ.ſ. de vsufruc.l. hactenus.ꝛ.j. de an. lega.l.liberto.i.rñ.

Omnibus Quotiens phibitū est aliquid ꝛsensu eoꝝ in quorum fauorē ꝓhibitum est efficit licituz.b.d.bart. Vl sic. Consentiētes alienationi rei q̄ ꝛz ad eos puenire: sibi preiudicāt tā respectu rei q̄ pcij: qꝛ censēt oī iuri renūciasse.pau.ó ca.

d Superfuturam. vt ꝛ C.e.l.quotiens.ꝛ.j.ti.i.l.cūpl.§.libertis.ꝛz ſ.ſ. eo.l.ſi fundū per fideicō. in pn.so.ibi tacuit: hoc ex presse ꝛsensit.uel ꝛ i fundo ibi in pcio.uel ibi visti quid quo aīo sit ꝛcessum ut.j.ti.i.l.codicillis.§.i.

Fructus Legatarij non tenētur stare colono.b.d. Bart. Vel sic. Fructuarius ꝓpa auctoritate pōt expellere colonū ꝓpetarij.b.d.Bal.

e Adita.añ secus:ut.j. ti.i.l.qō seruꝰ. ꝛ facit.ſ. de vsur.l.berēnius.

f Colonum. q fuit expulsus a legatario qō potuit fieri:ut.ſ.loca.l.qui fundum.ꝛ.C.e.l.emptori.ꝛ.ſ. de vsufru.l. arbores.§.i.sed vꝝ q talis sit dandus q̄lis est:ut.ſ.e.l.ſi domꝰ.§.ſi.ꝛ.l.ſi a ſbstituto.§.ſi.ꝛ.l. legatum §.ſi.q̄ sunt ꝛ.so.ibi alius in re bēbat:ꝫ non in re sed in persona locatoris habet ius colonus.ſ.personale.

SJquis. Dictio cuz fine proferatur a testatore siue a lege ꝛiūctiōez iducit.b.d.bar. g Cū meuio.q̄ ꝛiunctī:ut.ſ.e.l.ticie.§.pe. R. b Admittit.dubitano erat ex eo qō est.j.de ꝛdi.et de.l.pe.i pn. et facit ſ.ad.l.agl.l.titio.ꝛ.j. de ma.test.l.ſi ita.§.questio.ac.

AJuuantibus Ciuitas potest petere qō relinquit in honorē uel ornatum ciuitatis.b.d.Bar.

i Ciuitatiꝫ legari.no.hanc.l.q̄ ad honorē uel ornatuz ciuitatis ptiet.

k Ad munus.de frumēto uel uino i die natalis.ar.j.ó. v.signi.l.iter.

l Uenatiōez.ut si legat uenatoribꝰ uel decurionibꝰ.

m Ludos scenicos. ut cuz relinquit recitantibus vsus uel comedias i scena.aliꝫ aūt ponit.ſ.de bisq no.ifa.l.ii.§.ait ꝓtor.et facit.ſ.e.l.ſi heres.§.uicis.ꝛ.l.ſi qd.ꝛ.j. de operi.pu.l.pecuniā ꝛ.j.ó au.ꝛ.ar.le.l.lunꝰ ꝛ.j.de an.le.i.v.ꝛ.vi.ꝛ.j. de usufru.le.l.legatū.ꝛ.l.quidam.

Lucius. Portio hereditatis ꝓ non scripta accrescit cum honore coheredi simul cum deficiente grauato. b.d. Bar.

n Heres.accrescat q̄ coheredi cū suo honore ēt inuito:ut. C.de ca.tol. l.i.bis ita.ꝛ .facit. ſ.co.l.ſi duobus .§. heres ꝛ.j .ti.i.l.ſi titio.et.l.

MArcianus.

SJ fuꝰ vetitꝰ est a testatore rōnes reddē:non hoc ꝛsequitur: vt nec qō apō eum sit rōddat ꝛ lucri faciat: ſz ne scrupulosa ignitio fiatᵉ: ꝫ est vt negligentie rō ñ habeat sed tñ fraudiū. Jōqz ꝛ māumisso ñ videtur peculiū legari p ꝫ q̄ vetitus ē rōnes reddē. VUlpianus.

DJbil ꝓpōiᵏ cur ꝓhibeat bꝰs edificia distrahē: q̄z reddit sportule fūt relicte: salua tñ cā legatiˡ. Oibꝰ qbꝰ fideicōmissū relictū est ad distractionē ꝛsentiētibꝰ:nullā fideicō.petitionem supfuturazꝰ.

Fructus ex fūdo pure legato pᵒ aditā bꝰditatē a legatario pceptos ad ipm ptinē:colonūᶠ aūt cuz bꝰde ex ꝛducto habē actionem. Mar.

SJ qs legauēit ticio cū meuioᵍ ꝛ sine altero alter ad legatum admittiʰ.nā ꝛ cuz dicit ꝓtor vētrez cuz liberis i possessione ēe iubeo: ꝛ si non sint liberi vēter i pos. mittet.

VPaulus.

QJuitatibꝰ legariⁱ pōt:ēt qō ad honorē ornatūq̄z ciuitatis ptinet. Ad ornatū.puta qō ad instruēdū forū theatrū stadiuz legatuz fuerit. Ad honorē.puta qō ad munᵍᵏ edēduz vēationē'ul ludos scēicosᵐ ludos circēses relictū fuerit. aut qō ad diuisionē singulorū ciuitū vl' epuluz ꝛlictuz fuēit. Hoc āphᵒ qō in alia mēta etatis infirme puta seniorib⁹ vl' pueris puellisq̄z relictum fuerit ad honorē ciuitatis ptinere rñdet.

Lucius ticius ꝛ gaiᵒ seiᵒ publio meuio.r.dare dānas sunto: gaius seiᵒ bꝰsⁿ nō extitit: sabi.ait: ticiuz soluz legatuz ōbituꝝ.nā seiuz ꝓ ñ scripto babēdū ēē.hec ſnia va est hoc est ticius tota decem dare debebit.

Cū cui fundᵒ sub hac ꝛditiōe legatᵒ ē.si cētū bꝰdi ōdisſz.si tātuzᵒ sit in pcio fundi: quātū bꝰdi dare iussus est.non ē cogendus legatarius fideicōmissum a se relictū pstareᵖ: qñ nihil ex testō videt capē q̄tātū erogat q̄ntū accipit. MArcel.

LUcius ticius cum duos filios heredes relinqueret testō ita cauit: q̄squis mihi liberoꝝ meoꝝz heres erit: eiᵒ fideicōmitto: ut si qs ex bis fine liberis decedat: hēditatisᵍ mee besseꝫ cū moriet: fratribusʳ suis restituat frater decedens fratrez suū ex dodrāte fecit heredē.

Quēo an fideicōmisso satisfecerit: marcel.rñdit:id qō ex testō lucij ticij fratri testatoris debuisset: ꝓ ea parteᵛ qua alius hēsˣ extitisset peti posse:nisi diuersuz sensisse cuz ꝓbaret. Nā parū iter bāc spēz: ꝛ alias iter est: cū creditor debitori suo bꝰs extiterit. Sz plāe audiēdusᵀ erit cobꝰs si probare possit ea mēte testatorē instituisse fratrē suū vt cōtentᵍ institutiōe:fideicōmisso abstineret.

In testamēto ita scriptū est. gaio seio illud ꝛ illud bꝰs meus dato ꝛ te sei rogo: fideiq̄z tue mando ut ea oia q̄ supra scripta sunt reddas: sine vlla mora eiʳ reddas ipse. Quero an tacitū fideicō.sit cuz psonā testator cui restitui velit testō ñ significauerit. Marcel.rñ. si i fraudem legum tacitā fidē seius accōmodasſz nihil ei ꝓdesse pōtᵘ: si bis vbis pfa.cū eo locutᵒ eēt. Nō eni tō circūuenisse minus leges estimādus ēᵛ: cum perinde ꝛcertum sit: cui ꝓspectum esse voluerit. NEratius.

SJ bꝰdes nomiati enūerati dare qd dānati sunt: ꝓprius ē vt viriles⁹ ptes debeāt.qꝛ psonaꝝ enumeratio būc effectū bz vt exequēt i legato pstando.q⁹ si nominati non eēnt: bꝰditarias ptes ōbituri forēt.

JUlianus.

SJ bꝰsˣ.c.pcipē iussus sit.ꝛ restituē bꝰditatem:ꝛ patronus bo.pos.ſ tabuˢ.petierit sicut legataᵒ:ita ꝛ perceptio ꝓ pte quā pfonᵍ mortuo.§.ſi.ꝛ.ſ.ti.i.l.qdam.sed contra.j.ti.i.l.celsus.§.ſi.so.ibi.

Cum Non potest quis in plus grauari q̄ apud cuz remancat: deducto onere conditionis.b.d.bar. o Tantum sit in precio.ꝛ nō plus

p Prestare.ut oia contraria tollas vic q̄.c.non sunt i legato:ut b.ꝛ.ſ. si qs omiſ.cā test.l.si qs sub ꝛdi.sed fundi legatum valet qꝛ pōt interesse legatarij cum bꝰe lz non valeat plus:ut.j.ti. i.l.sicui.ꝛ.j.ad.l.fal.l. ſi fundus in pn.q̄ sunt ꝛtra. ꝛ ar.ſ. eo.l.ꝛ si equo.q̄ sunt contra. si aūt non interesset non valet vt qꝛ.c.sunt legata.si.c. det heredi:ut.d.l.si fundus.i fi. Jtē cōtra.j.ti.i.l.impator.§.i.sed ibi vtrūq̄z est legatum ꝛ qō alicui relingtur ꝛ quod ab eo: ꝛ valet vtrūq̄z ut ibi dicit. sed non dicit q̄ prius cogatur accipe cum nullius cōmodū bēat. tñ ḡ cogiť cedere actōes:ut.j.ti.ij.l.ſi legatarius. sed si accepit tenetur alteri dare ut in contrario dicit.

LUcius. Si creditor debitori succedit: creditum extinguitur ꝓ parte hereditaria nisi ꝓbeť testatorem compē sare voluisse. Bar.

q Hereditatis.totū ꝓ pte accepit.i.hereditatem ꝓ semisse ꝛ vnā besseꝫ ꝓ triēte accipe. R. .i.dicere besseꝫ siue dimidie qō est.iij. vncie totius bꝰditatis.

r Fratribꝰ.i.fratri.duos eni tñ reliquerat.ac.

s Heredem.sub.extraneum ex quadrante.

t Testator.ſ. vnus de filijs sine liberis decedens.

u Pro ea pte.ſ.q̄drante.ac.

x Heres.qꝛ ꝓ rata tñ institutiōis extinguit debitum: ut .C.ad.l.fal.l.irritum.ꝛ de bo. aūc.iudi. possi.l. ſi vꝛor. ꝛ de neg.gest.l.ſi ab eo.

y Iudicēdus:ut ꝛ.C.ō here. insti.l.ſi compēsandi.ꝛ.j.ti.i.l.creditorē.ꝛ facit.j.ti.i.l.fin. §.pe.ꝛ de ali.le.l.pe.

In testamento Si erꝝ bis testatoris non apparet persona cui detur: ꝛz fieri restitutio qualis q̄lis ꝓsumptio assumitur tante fidei in fraudem legum assumpte.b.d.Barto.

z In testō.ei.non dicē cui.sed addit reddes ipe.ſ. tu. ꝛ ita ex bis vbis presumitur in seij fidei commisso aliquid secretum collatum qō palam dicere erubesceret testator ꝛm. R.

a Prodesse pōt. ad euitandam penam.

b Estimandus est. vūmodo de psona cui vbis talibus ꝓspicere voluit testator ex testō illius capere sit legibus vetitum. R.

c Voluerit.ſ.ac si oia tacuisset testator.aut q̄ palam relingtur capaci uel nō capaci:ꝛ non patitur bꝰs penam:ut.j. de iure fiſ.l.non intelligiť.in pn.aut tacite vt qa nihil testator virit.sed aꝰs in secreto.uel ēt virit sz nō clare:ꝛ tūc si est ñ capax patiť penam:qꝛ pdit nisi se deferat.quo cāu retinet ptem.ut.C.ad.l.fal.l.ēt ꝛ ibi nō.si aūt sit capax nulla ē pena. In dubio vꝝ ꝓsumere hec lex non capacē.sz magis vꝝ ꝛtra:qꝛ nō pōt bꝰs facere qn testator talia dicat:est tñ qualis q̄lis ꝓsumptio ut hic dicit.ꝛ facit.j.ti.ij.l.cuz qs .§.ticia.ꝛ.j. de iure fiſci.l.uta fidei heredis commiſit.

SJ heredes. Nolati nolē ꝓpō tenenť in viriles:si appellatiuo tenentur in hereditarias portōes. Bar. d Viriles.ꝛtra.j.de duo.reis.l.siue. vbi dicit hereditarias.so.ibi. Jtē facit.ſ.e.l.turpia.§.ſi.ꝛ.j.ti.i.l.ſi plurib⁹ ꝛ ad trebel.l.nōnūq̄.ꝛ.ſ.l.iiij.in fi.ꝛ.j. de stipu.ser.l.ſi cōis seruus.

SJ heres. Sicut legata ꝓ tabulas patroni minuunť ita peceptiōes heredis. Bar. e Si bꝰs.gdā extraneus a liberto cuiusdā instituꝰ ꝛ hoc ꝓ terito patrono. f Restituere.puta meuio. g Cōtra tab.ꝛ sic tertiā bz. b Legata.ꝓ tertia pte viciāť legata ꝛ ꝓ eadē pte minuāť ut b.ꝛ.j. de ꝛdi.ꝛ ō.l.plautus.in pn.ꝛ hoc in ꝛtra ta.patroni.sed in ꝛtra ta.libtoruz m

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rotū cessant: ut. C. ō bo. pos. ℨ tab. libti. l. i. ⁊ facit. ſ. e. l. ſi mihi ſtichus.

A Berberedati. A ſubſtituto uel legitime erbꝛdato nō pōt legatū relinqui: ſecus in inſtituto q̄ bñficio ꝓteriti ſuccedit ꝓ contra. b. d. Bar.

a Dak. ut. C. eo. l. cum quidam. nec ab ipſo erberedato ut ibidē nō.

b Nō. i. q⁊. ut. ℨ. ti. iij. l. i. §. ſi. ḡ a ⁊rario a cui⁹ ſubſtituto nō poſſuꝫ. nec ab ei⁹ legitimo ut b dicit. ac.

c Sed ſi. committente. pone caſū ut. ℨ. ti. iij. l. ſi. §. ſi.

d Pollicet. libtis. ſ. ꝓteritꝫ.

e Patrimonij. ſ. ꝓ beſſe perſonis exceptuatis: ſꝫ ſi ab ipſo ſunt repetita inſolidum: ut. ſ. de vulg. ſub. l. ⁊ ſi contra ta.

C Cum a poſthumo. Relicta a poſthumo inſtituto debentur a ſubſtituto non nato poſthumo. Bar.

f Cū a poſthumo. hec ꝯditio ſupflue pōit. nā ⁊ ſi dicta ītelligit. ſic. C. ō fideiuſ. l. iij. ī fi. ac.

g Eos debere. q̄ſi ab inſtituto pure relicta ꝯditio enim ſi bſs erit. q̄ſi nulla ꝯditionale legatū nō facit: ut. ℨ. qñ di. le. ec. l. ſi dies. §. ſi ſb ꝯditiōe ⁊. l. ſi ticio. §. quedā. ⁊. ℨ. de cōdi. et demō. l. aliquando. ac.

h **Eredi.** Poſthumo alieno. pōt legari ⁊ pōt bſs reſtitui. b. d. Bar.

b Ofdi. alſs heredi. ⁊ alſs fratri. ⁊ dic relinqui a coheredē uꝫ ab aliquo legatario a quo pōt legari vni heredum: ut inſti. de ſing. re. per fi. com. re. in pn.

i Voluntas. ſiue ex uerboꝝ ꝓprietate ſiue ex eoruꝫ ꝓſueta interꝓtatione liqueret. ⁊ fa. ℨ. ad trebel. l. heredes. §. i. ⁊. C. ō fidecom. cū virū. ⁊. ℨ. ti. i. l. cuꝫ proponeretur. ⁊. ℨ. ti. ij. l. fidei commiſſa. §. item ſiquis.

k Legitimos. ḡ iure veteri poterat inſtitui poſthum⁹ alienus. nā ius galli ꝙ vetus. ſed legis velꝛ. nouū: ut. ſ. de lib. et poſthu. l. gallus. ſꝫ iure vetuſtiſſimo ſecus: ut inſti. c. §. poſthumo. que eſt contra.

S Iutor Qui accipit vrorem illegitime ſcienter: ab ea non capit: ſed ipſi relinquere poteſt. h. d. Bar.

l Suā. ſ. quōdā. nam dū eſt pupilla virū bſe non pōt etiam eſſe neū: ut ⁊ inſti. ō nup. in pn.

m Nō pōt. facit. ℨ. de bis q. ut indi. l. ij. ⁊. ſ. de ritu nup. l. ꝓfectus. ⁊ de dona. iter vi. ⁊ vr. l. cū h ſtatus. §. fi. ⁊. C. de iterdicto ma. l. ſi pater.

n Decepta. ſic. C. de rap. virgi. l. i. §. ⁊ huic.

o **De legatis ⁊ fideicōmiſſis ſcōo.** Quare dicit de le. ij. dic ut. ℨ. ti. i. l Rica.

I Arbitrium. Si legatum in arbitriū alteri⁹ ꝯditiōalit ꝓferat ſuſpenditur ſicut ꝓ quālibet aliā ꝯditionē. ſꝫ ſi nō ꝯditiōalr nō ſuſpenditur. h. d. Bar. Vel ſic. Subſtātia legati ꝯditiōalr pōt ꝓferri in arbitrium tertij ⁊ legatū tūc ſuſpēdit ſicut ꝓ quālibet aliam ꝯditionē. Ite declaratio q̄titatis legati: pt ꝓferri in arbitriū tertij: ⁊ tūc legatū minime dicit bſe diē uel conditionē. h. d. Et diuidit in duas partes ut patet ex ſummario. Scōa ibi. ſed cū legatū. Et ſcōa differt a pma: qr in pma pte fuit facta cōmiſſio ꝯditionalr: in ſcōa nō ſꝫ ſimplr. Item in pma fuit ſpecificata quātitas: in ſecunda non vt hic per glo. Aler. de imola.

p In arburium. lego. c. illi ſi ticius arbitratus fuerit: valet: ſicut ſi diriſſet ſi ticius aſcēderit capitoliū. ⁊ ſm hoc veluti ponit ſimilitudinarie pro ſicut. i. ſic.

q Conditio. ſ. q̄libet alia. uꝫ dic ꝓcium. i. ī vi ꝯditiōis p ſi. ⁊ q̄ ſubijcit qd enī ⁊c. interrogatiue lege. q. d. nō ē ofta ſi in capitoliū aſcenderit. an ſi voluerit. ſ. arbitrari. ſm. R. nc. lego illi ſi ticius arbitratus fuerit. valet qdē ſicut quodlibet cō ditiōale. ⁊ hoc q⁊ ta. uta ē volūtas. ſecus ſi expſſa. ſ. ſi ticius voluerit q⁊ nō valet. qd. n. ⁊c. i. aliqd iterest inter hanc ſi ticius aſcenderit capitoliū. ⁊ hāc ſi voluerit q⁊ ꝑma valet icōa non: ut. ℨ. de ꝯdi. ⁊ de. l. nōnūq̄. ⁊ de re iur. l. expſſa. ⁊. ſ. de bere. inſti. l. ſi gs ſempronio. ⁊ ſm hoc qd enī ⁊c. nō legitur iterrogatiue. in arbitrium ḡ exīet pt ꝓferri: ſꝫ an cogāt arbitrari: rñ. non memini me legiſſe: nihilominus in valet: ſed ſi non arbitrēt deberi: uel arbitretur ⁊ male an recurratur ad aliū: rñ. ſic: ut. ℨ. ō re. iur. l. in perſona. §. gnāliter. ſed in ℨcibus ſi ſic ſemp: qa nos arbitrante eo nō decurrit ad aliū. ſed ſi male ſic: ut. C. ō ⁊rahē. ēp. l. fina. ⁊ ō. ℣. ob. l. ſi gs arbitratu. ⁊. ſ. ō ℨbē ēp. l. hec vēdit. ō. dz ḡ hoc arbitrari ſi arbitrentur pro viribus pſimonij teſtatoris: ut ar. ℨ. in fi. buiꝰ. l. ⁊ ℨ merita legatarij uꝫ charitatē. nā ℨ hoc dicūt deberi legata: ut. ſ. pro ſocio. l. nec adiecit. Ultimo nō q̄ legatū arbitrio legatarij relictum valet ſiue dicat ad arbitriuꝫ ſiue ſi voluerit: ut. ℨ. de ꝯdi. ⁊ de. l. ſi ita. ſi aūt heredis refert dicat ad arbitriuꝫ an ſi voluerit ut primo valeat: ſcō non: ut. ſ. ti. i. l. ſenatus. §. pe. ⁊. ℨ. tit. i. l. fideicommiſſa. §. q̄ q̄. ſic. n. eſſet in ei⁹ arbitrio an deberet qō cē non dz ut. ℨ. de act. ⁊ ob. l. ſi ſub hac. ⁊. ſ. de ⁊rahē. ēp. l. ſi in emptione. §. pe. ſi āt ēnet: aut ſi voluerit et non valet: ut. ℨ. de cōdi. ⁊ . ō. l. nonnūq̄ aut ſi arbitrēt ⁊ ſic in vim ꝯditiōis ⁊ obtinet qō b dicit: aut non in vim ꝯditiōis. ut lego arbitrio ticij ⁊ tunc obtinet qō b ſubijcit.

r Si voluerit. arbitrari ſub. i. ſi voluntarie fuerit arbitratꝰ: ut. ſ. ſi certe. l. q ſi ab. ⁊ de rer. vi. l. ſi. non enī volūtas ſed arbitratus facit videri paritum conditioni. ⁊ facit ſ. ti. i. l. ſi ita. §. i. ac.

s Hꝫ cuꝫ. ſ. ineſt ꝯditio p ſi. b non. ⁊ hoc dicit ſꝫ ⁊ ſi ⁊c. Ite. ſ. fuit expſſa q̄ntas ſi arbitrēt ticius hic non. Alij ꝓtinuant ad caſus ſbanditos. q. d. valet in arbitrio heredis ſed certe ⁊ in arbitrio ticij qō ſic non placet. ac.

t Neq⁊ mora. vt differat obligatio uel dici ceſſio quātū ad tranſmiſſionē. ineſt tñ q̄tum ad ſolutionem q̄ differt pp incertas vires pſimonij. ⁊ eſt hoc tps iudicis arbitrio ut. ℨ. e. l. cuꝫ qdā fideicōmiſſum. ⁊. ℨ. ō ſor. l. ratū ⁊. ſ. de bere. inſti. l. ſi gs inſtituatur.

u Pro viribus. ergo hoc legatum tꝫ pro viribus patrimonij: ſed an recurratur ad aliū: rñ. vt ſ. e. l. ſed videtur non valere hoc caſu: ut. ſ. de iure do. l. cum poſt. §. gener. ibi nec videri ſe ⁊c. ſol. b incertitudo committit alicuius arbitrio ibi non. qō in dote non requiritur ut ibi dicit. Ite⁊ contra. ℨ. de re. du. l. vtrū. §. i. ſed ibi heredis arbitrio. i. voluntate b ticij. ⁊ facit. C. de dotis p. l. ij. ac.

Q Uotiens. Si plures res nolentur plura ſūt legata. ſecus ſi vno vl noīe cōpḡhēdant. Bar.

x Plura legata. ⁊ ita vnum ſperni alteꝝ peti ꝑt: ut. ℨ. e. l. ſed duob⁹.

y Unum legatum. idē ī ſtipulationibus: ut. ℨ. de ver. ob. l. ſcire debem⁹ in pn. ⁊. §. ſtipulationum ⁊. l. qō dicit. ⁊. l. pluribus. ⁊ facit. ℨ. e. l. ſi illud. ⁊. ℨ. eo. l. grege.

S Ita Valet legatū ēt ſi conferat in conditioneꝫ que in alterius pōte ꝯſiſtit. h. d. Bar.

z Aſcenderit. ſ. bſs. ⁊ ita eſt tacite ei⁹ voluntati commiſſum an debeat uel dic extraneo. uꝫ dic de legatario. ⁊ ita hꝫ locum cautio mutiana: ut. ℨ. de ꝯdi. ⁊ de. l. mutiana. ⁊ ſm hoc non ē ⁊tra. ſ. ti. i. l. ſenatus. §. pe. ⁊ facit. ſ. e. l. i. ⁊ qō ibi nō.

N Æminē. Si vna res uel plures legantur ſub noīe collectiuo: ñ pōt vna acceptari alia ñ: ſecus ſi plures noīati niſi illa q̄ repudiatur bēat onus āuerū. h. d. cū duabus ſe. Bar.

a Legate. inſolidum. ſecus ſi ſibi ⁊ alij. nam partem accreſcentem poteſt repudiare: hꝫ ſuam agnouerit: ut. C. de cadu. tol. §. ubi. ⁊ facit. ſ. ti. i. l. legatarius. ⁊. ℨ. e. l. ſi cui res. ⁊. ℨ. pro derelic. l. iij. ⁊. ℨ. e. l. grege.

b Æd duob⁹. i. duabus rebus

c Non idē. ut. ℨ. ō fideicō. li. l. ſi legatario. ac.

d Pone. exēplū.

e Seruū. ſtichū. pdictū.

f Deduceꝛ. ſic. ℨ. ad. l. fal. plane. ī pn. ⁊. §. i. ac.

g Seruo. qō fieri pt ut in pn. legis.

h Hꝫ ⁊ legatarij⁹. ſ. pdictus.

i Ex pecunia. i. ex decē.

k Duas q̄rtas. unaꝫ pro. x. ⁊ aliaꝫ p ſticho. ac.

l Rege. facit. ſ. e. l. quotiēs. ⁊. ſ. ꝓmo. l. cōmodato. §. pen. ⁊. C. de

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

le.l.cum quidam.ꝛ.ℨ.de acquirẽ.hereditl.i.ꝛ.iſ.

SIticio. Qui nõ capit ptez qz indignꝰ facit ptẽ.h.d. Uel ſic. Qui nõ admittit ad ptẽ pp viciũ pſone uel delicti: facit ptem.h.d. Bal.

a ¶ Si ticio.ℨ.C.ó ca.tol.§.i ꝓmo ꝛ.§.p ſcõo.ꝛ.ℨ.ó ℨ ta.l. ſi poſt mortem.§.liberi.ſed ſpãle eſt ḃ:ut.ℨ.de le.i.l.plane.§.ſi ꝙiunctim.ꝛ.l. bmõi §.ſi ticio.ꝛ.l.ſi duobꝰ.in pn.ſed illud hodie corrigitur:ut.C.de ca.tol.§.i pn non ſcripto. Itẽ ꝛ alſs aſſignatur ſpãle:ut.ℨ.de cõdi.ꝛ de.l.mulieri.ſz ibi illa ẽ rõ:qz ridiculum eſt ut admittat tanꝯ virgo ꝛ tãꝯ vidua ut.C.e.ti.ꝛ .ℨ.de cõdi.ꝛ de.l.ticie ſi non nupſerit. Itẽ illiꝰ.l. plãe ꝓt aſſignari rõ: vt C.de ne.ſer.l.pe. Item illius.l.hec eſt rõ: qz in re ipa eſt ipedimẽtum nõ in pſona legatarij. ſicut.ℨ. de lib.le.l.añpe.g̃ ſolum illud ẽ ſpãle.ſz fm. R. Bl ogk in caſu q eſt. ℨ.ti.i.l ſi duobꝰ.i pn. ꝛ.§.fi. ſed qñ alr non ꝓt capere nunc: ſed ſpes eſt q poterit: ga ſub ℨditõe iſtitutus: vel cum ſit poſthumꝰ naſcitur.ſus.alij aſſignant aliud ſpãle:ut.ℨ.e.l.ſi.§. ſcio. b. Itẽ aliꝰ.ℨ.de inof.teſt. l.papi.§. qñ ãt q̃rta. itez ℨ.ℨ.ti.i.l.q q̃rtã.§.fin.ꝛ l.plane.§.ſi duobus.ſed ut dixi ibi ſpãle ẽ.ꝛ fac.ℨ. de ver. oblig.l. ſi mihi ꝛ ticio.

b ¶ Quiqz.nũc.rñdet.

c SIgs ſuũ alienum multo magis ſi ſuus ut.ℨ.ti.i.l.cũ ſeruus. ꝛ.l.cum res legata.§.i.ꝛ ij.fm.b.ac.

d ¶ Fugerit.culpa heredis nã i alieno culpa ꝓt eẽ:ut.ℨ.ti.i.l.cuz res le. §.ſz ꝛ ſi alienus.ꝛ.l. apõ ꝛ.l.cũ ſuus. vñ vel eſtimationem dat ul cauet ó reducendo:ut.ℨ.ſo.ma. l.ſi filio.§. ſi q.ꝛ.ℨ.ti.i. l.cũ res.§.itaqz.alioqn nõ tenet reducẽ ſz cauet ó reſtituẽdo ſi recipiat vt .ℨ.ti.i.l.cũ res.§.ſi vo fuit.ꝛ.§.ſz ſi culpa.ꝛ.ℨ. de rei vẽ.l. ſi a bonefi. ꝛ l.ſi vo.ac.

e ¶ Cautões. ſi ḃ maluerit legatariꝰ.nã ꝛ eſtimationẽ ꝓſe q põt ſi heredis culpa iteruenerit:ut.ℨ.ti.i.l.cũ ſuus.ꝛ.l. cuz res. ꝛ de rei vẽ.l.ſi a bẽ .ꝛ.l.ſe.b.

f ¶ Reducẽ.cauet.n.ó reſtituẽdo ſi recupauerit nõ de [illegible]quendo:qz eo tpe nõ tenetur de culpa: ſz poſt mortem ſic.ꝛ ḃ iõ qz ſic poſt mortem quaſi in re aliena pſtabit culpaz. añ.n. nec heres in culpa nec legatarius videt fuiſſe dñs. Item q dicit poſt mortem ſb.ꝛ añ aditã hereditatem.alſs ꝓtra.ℨ.ad.l.aql.l.inde neracius.§.iſ.ac.

¶ Siita Legatũ alternatiue cenſet plura quo ad reꝝ noiationẽ: vnum quo ad pſtationẽ. Bar.

g ¶ Duo legata.q̃tũ ad noiationẽ.pluriuz reꝝ:ut.ℨ.e.l.ij.vnũ aũt q̃tũ ad vnã ſolutionẽ:ut.ℨ.e.l.ſi illud.ij. rñ.qõ nõ placet:ut.ℨ.qñ vi.le.ce.l.cum illud.vic g̃ iõ:qz i vnũ tps ñ pñt ꝯcurre re.nã neceſſe ẽ prio repudiari.ꝛ.q̃ petat ſtichum ſiẽ vſufructuarij diuerſi ſeparati videntur pp diuiſionem temporis:ut.ℨ.qui.mo.vſufr.amit.l.ſi duobus.ſic.ℨ.ti.i.l.plane.i.§.fi.

¶ Si quis. Si legatur certum corpus illud debet quod ex illo corpore reꝑitur.h.d.Bar.

b ¶ Tantũmõ.qz quodãmodo certum corpus quod in reꝝ natura nõ ſit legari vẽ.ſ.in.v.q̃ deſũt:ut.ℨ.ti.i.l.ſi ſeruus legatus.§.q qnqz.ꝛ.l.ſz ſi certos.ſecus aũt ſi ut q̃ritas.nã ſi decẽ q̃ tibi debeo valet:lz nil tibi debeã ſi.r.q̃ ticius dz nõ valet:cum nihil debeat:ut.ℨ.ti.i.l.ſi ſic.§.i.ꝛ.l. legatum.ꝛ.ℨ.de lib.le.l.legaui.ꝛ facit.ℨ.de contraben.emp.l.ſi debitor.§.i. ꝛ.ℨ.ad.l.fal.l.in ratione.§. diligenter.

¶ Si uter Si teſtator ſenſit de certo legatario:nec appet ó quo ꝓt bꝰ eligere quẽ vult. Bar.

i ¶ Debet.i.põt.ſic.ℨ.ó of. ꝓcõ.l. obſeruare in fi.nõ.n.neceſſe bz ĩmo dꝰ ipedire legatum:ut.ℨ.de re: dub.l.ſi fuerit.lz ꝯtra.ℨ.de adi.le.l.ij.§.ſi duobꝰ.prout eſt ibi in lra vterqz.ſo.ibi. Et nõ q qdam dñt oio nullũ eẽ legatũ.in vic aliqõ eẽ ſz ipediri.ꝛ ei ſtandum q probauerit de ſe teſtatorem ſenſiſſe:ut.ℨ.ó ꝯdi.ꝛ ó.l.falſa.aliqn ñ. nec manumiſſoꝝ neqz funeris ĩpenſa deducereꝰ.

M Odeſtinꝰ.

QAm aũt ps bonoꝝ ita legaꝰ: bonoꝝ meorum que ſunt cuz moriarꝰ do:ꝛ manumiſſoruz q precia de medioꝛ deducenda ſunt.

SAbinus.

QAm fundusꝛ noiatim legatuſ ſit:ſi qd poſt teſtñ factũ adiectũ eſt:id quoqz legato cedit: ẽt ſi illa vba adiecta nõ ſint. qui meꝰ erit ſi mõ teſtato: eam ptẽ non ſepatim poſſedit:ſed vniuerſitati pꝰtis fundi adiunxit.

D Omp.

STatuliberum ab herede nec tũc qdem cũ dubia eius ſit ex teſtõ libertas:legatum ſine libertate accipere poſſe labeo ait: qz ſeruꝰ eiꝰ eſſzꝛ. ¶ Sed ſi heres eãdẽ conditionem legato inſeruit: q̃ libertate a teſtatore data ꝓpoſita fuerit: valet legatum. Nam ꝛ ſi cũ morietur heres ſeruus liber iuſſus ſit:recte ſi ne libertate ei ab herede legari poſſe conſtitit. Quiaꝰ ſupuacuuz ꝛ eſſet ei libertatẽ dare quã ex teſtamento heredis capturus non ſit: ſed ex teſtatorisꝛ habet. ¶ Sticbum aut pãphilum vtrum heres meus volet ticio dato.dum vtrũꝰ velit dare eo die quo teſtñ meuz recitatũ erit: dicat:ſi non dixeritᵉ bꝰ meus ſticbũ aut pampbilum dare malit: perin de obligatum euz eſſe puto ac ſi ſticbum aut pamphilum dare dãnaᵗ eẽt. vtrũ legatariꝰ elegerit. f Si dixerit ſe ſticbuz dare velle: ſticbo mortuo liberari eũ. f Si ante diez eñ deficit ius ſed probatio:ut.ℨ.de ma.te.l.cũ ex plurib⁹.ꝛ.ℨ.ó teſta.tu.l.duo ſecus aũt ſi eſt incertũ legatũ pp rei ĩcertitudinẽ.tunc.n.res minoris pcij ẽ preſtanda niſi ꝓbet ℨ:ut.ℨ.ti.i.l.apud iul.§.ſcio. Itẽ bẽbit locus tunc qõ dꝰ.ℨ.ti. i.l.duos.ꝛ.l.ſigs a filio.§.ſigs.ꝛ nõ ḃ gratificatõi eẽ locũ.ſic.ℨ.ad ſill.l.ij.§. ſi cũ oẽs.ꝛ.ℨ.loca.l.in naue.in fi.ꝛ.ℨ.pr.§.ꝛ.ℨ. depoſi.l.i.§. ſi apud ar.contra .ℨ.co.l.ſi ticio.ac.

¶ Certiã. Si inperendo legatarius ꝛ ſubſtitutus ſibi concurrant i dubio eſt pimus legatarius pferẽdus.h.d.Bar.

k ¶ Legatarius.primus.ſ.

l ¶ Subſtituti.p obliquũ quia rogatus erat eis reſtituere.

m ¶ Legatarij. noiatim ul generitim caſus.ac.

n ¶ Neutrius.uel ſubſtituti tñ aliud ſi legatarij tñ: ut qz alij dat uel ſtatl ꝓſumpturus:nec fidem de facto ſeruaturus petit: ut.ℨ.ſo.ma.l.ſi cũ dotez.§.eo tpe.ar.ℨ.p emp.l.ſiqs cuz.ꝛ fiat.C.de cdi. di.adri. tol.l.i.ꝛ .ℨ.de ſecundis tabu.l.i.§.ófertur item.ℨ.proꝛ.§.

¶ Si cui. Si legatur ps bꝰ ditatis intelligit cũ honoribus ꝛ onerib⁹.ſi ps bonorũ intelligit deductis oneribus.h.d.cuz l.ſe.bar. Et iſta diſtinctiõ forte non repit alibi. Pau.ó ca.

o ¶ Partem. puta tertiaz.

p ¶ Deducereꝰ. logk fm pimã nam legatorum:qz legatarius olim ẽt i tali legato non ſentiebat onera: vñ ſtipulationes interponebantur. ſed hodie ſtipulationes captioſe videnꝰ. iõ qa vt in vſi fideicommiſſo:ita ꝛ in tali legato vſi ꝓpte diuiduntur onera:quia vna coꝝ eſt nã vt inſti. de fideicõ.here.§. poſt qõ ꝛ.§.ſz qz.ꝛ.ℨ.e.l.cũ filiꝰ.§. i.ꝛ.C.cõia õle.l.i.ꝛ.ij.iſ.rñ.ꝛ qõ.ℨ.l.pri.dꝰ ẽ i ſpãli caſu ꝑz eũ.uel dic certã ptẽ.i. rẽ que faciat tertiã.ſic.ℨ.ſi pſ bꝰ.pe.l.i. §.i.ꝛ.ℨ.de vſufru.le.l.ſi.aliud ſi quotã ptez vt.ℨ.l.pri.q̃ ẽ cõtra fm azo.arg. inſti. de fideicõ.here.§.nihil.ul fm azo.dic ſi legem quotã portionez bꝰditatis diuidunꝰ onera: qõ veno tat nomen hereditatis ut hic.ꝛ.d.l.cum filius.aliud ſi dico ad ptẽ bonoꝝ:ut.ℨ. l.proꝛ.qz bona nõ intelliguꝰ niſi deducto ere alieno:ut.ℨ.de.ẏ.ſi.l. nihil aliõ ꝛ.l.bonoꝝ.ꝛ.l.ſubſignatũ.§.i.ꝛ.l.bꝰditas.ꝛ nõ.ℨ.ti.i.l.nõ amplius.§.pe.

p QAm aũt cũ moriar.i.mortuus ero.ſic.ℨ.de ne.geſt.l. iij.§. hec ẏba. q̃ſt hec ꝓmo deducta ĩtelliguꝰ:qz ꝓtinus mortuo teſtatore ẽ facienda impenſa:ꝛ idẽ in ꝓcio ſuoꝝ fauore libtatis. R.eſt g̃ fm eum ſpãle in his duobus caſibus.regulr cõtra hoc iure antiquo:ut.ℨ.l.pri.ul aliter ut ibi nõ.ac.

q ¶ Manumiſſorũ.nõ tñ funeris impenſa. R.ut colligit ex illa dictione aũt q̃ eſt in pn.l.ꝛ vic manumiſſorum.i.coꝝ quos ꝓcepit redimi ꝛ manumitti ꝛ facit inſti.ad.l.fal.§.cũ aũt ratio.

r ¶ Ex medio.i.ex medio.

QAm fundus Qõ rei legate accedit:ad legatarium ptiet.h.d.bar. Uel ſic. Qõ iuris eſt de reꝰ ꝓcipaliter legata idẽ eſt de momento eius facto teſtatoris contingente.h.d. Pau.de ca.

s ¶ Cum fundus.facit.ℨ.titu.i.l.ſi ex toto.in pn.ꝛ.l.qõ in reꝝ.§.ſigs poſt.ꝛ.ℨ.ti.i.l.pdis.ꝛ.ℨ.de.ẏ.ſi.l.locus.ꝛ.ℨ. de vſufru.l.item ſi fundi.§.huic.ꝛ de peri.ꝛ cõmo.rei ven.l.id quod.

STatuliberum Statulibero nõ põt bꝰ legare niſi ſub ℨditõe libertatis: ul ſi moriẽte bꝰde ſuus futurus ſit liber.h.d.Bar.

t ¶ Statuliberũ.eius cẽt.ſ.heredis:ut.ℨ.de ſtatulibe.l.ſtatulibe ꝯ medio tpe.ꝛ ſic non tenet legatũ ut ḃ.ꝛ.C.de le.l.ſeruis.ꝛ.ℨ.ti.i.l.viij.§.ſeruo.ꝛ.ℨ.titu.i.l. plane.§.ſi cõiunctim.fallit in caſibus:ut in auẽ.ut liberti dcetero.§.ſiqs.ꝛ.ℨ. de ali.le.l.ſeruos.ꝛ.ℨ.ad.l.fal.l.plautius.ꝛ.ℨ.ti.i.l.ſi a pluribus.§.fi.ac.

u ¶ Quia.alſs qꝛ.ꝛ erponẽdum eſt pro quia.

r ¶ Supuacuũ.ita q̃ iutile ꝛ nõ.ut.ℨ.mã.l.i.in pn.ꝛ.ℨ.e.l.lucius.§.fi.ꝛ.l.vnã in pn.ac.

y ¶ Sz teſtatoris.ſic.ℨ.ti.i.l.ſi fundũ ſub condi.§.ſi pater.

¶ Sticbuz. Permiſſum ad tps poſt tps vſ ꝓhibitum eẽ.ꝛ poſt electionẽ ſola res electa vſ eẽ in legato ꝛ variare non licet.h.d.bar.

z ¶ Utrũ.q.d.dũmõ eligat vſqz ad diẽ recitati teſti.nã p hoc vſ certũ dare legatario electionẽ.ſic .ℨ.de neg.ge.l.q aliena.§.libros.ꝛ.ℨ.de ſeruitu.l.ſi cui.alſs ſi ſemp eſſet electio bꝰdis:iutile eẽt:ut.ℨ.ti.i.l.ſenatus.§.pe.ac.

a ¶ Si nõ vixeru. nũc in

cipit rñdere. ac.

a Manebit. sic. ff. de ꝓtrabē. emp. l. si in emptiõe .§. pe. ī. de so. l. stichum aut pamphilum. in ꝑn.

b Non poterit. ff. de. v. ob. l. sigs stipulatus. fuit enī ẽbū volet. so. illa in cõtractibus. ī est rõ qr vñium ẽ trãsiuit qõ sine fcõ meo ñ põt discedere. ut. ff. ō retur. l. qõ nostrũ. ī nõ. ff. ti. i. l. hmõi. §. stichũ. ī. ff. de op. le. l. apõ auſi. ul' aliud est si dico cuz volet: ī aliõ quẽ volet vel aliud: cuz reus hz electionem ut ẽ: ī aliud cũ actor: ut ibi ar. ff. de eo qõ cer. lo. l. ij. §. qui stichũ. ī fa. ff. ti. i. l. fidei cõmissa. §. sic fideicõmissum.

§ Ipecunia. Pecunia legata ẽt si in bonis non esse repit: er hereditate soluenda est. h. d. Bar.

c Hereditas. alr nõ tenef vt ff. ad. l. fal. l. in rõne. §. qõ vulgo. in fi. hodie secus si nõ fiat inuentariũ: ut in auc. ō here. et fal. §. si ẽ non fecerit. ī fa. ff. fami her. l. heredes. §. fi. ī. l. se sed contra. ff. eo. l. siquis suus §. ij. sol. ibi.

Quod ita. Dies incertus habetur ꝑ ꝺditõe. h. d. bar. ul' sic. Legatũ relictum post mortẽ heredis vf ꝺditõale si legatarius supuiuit: iõ decedens litez nõ trãsmittit. Pau. de ca.

d Cũ moriek. s. ipe bfs. secus si dixit cum ticius ul' legatarius moriek. ut. ff. qñ di. le. ce. l. si cũ bfs. ī de ꝺdi. ī de. l. bfs me⁹.

e Incerta die. ī sic est ꝺditio ut. ff. de condi. ī demõ. l. dies. ī. ff. ti. i. l. talis. Itẽ cõtra. ff. ti. i. l. ab omnibus. §. cuz qdam. sed alius est ibi casus.

f Decesserit. s. legatarius.

§ Ti duos. Qñ fcõ heredis debitor liberatur iputatur heredi. h. d. bar.

g Meuio. conreo.

b Seio. cuidam extraneo.

i His verbis. s. primis.

k Onerat. ẽt ad dãdum seio de suo: nõ solum ad cedẽdũ. sic. ff. de lib. le. l. si dãnatus. sz cõtra. ff. ti. i. l. si sic. §. i. vbi cedẽdo liberatur. sz ẽ reddit rõ ãre sic. qz facto bfdis liberatur meuius. ī iõ non liberat bfs cedẽdo actiones meuio ꝓtra ticium ī ad idẽ i. d. l. si sic. §. fi. ī. l. se. facit. ff. ꝓxi. §. ac.

Si ts qui. Si idem legat duobus insolidum vni debet res: alij extimatio. h. d. Bar.

l Soluẽdo. ff. ff. ti. i. l. vtroz §. i. so. ibi. Itẽ. ꝓtra. ff. tit. i. l. si sic. §. i. sz logtur ibi in alio casu Itẽ fa. ff. ti. i. l. si pluribus. ī. l. plane. in ꝑn. ī. l. non quocũqz §. q gaium. ī. ff. ti. i. l. si res mihi ī de vsufru. le. l. si duos

§ Idem. In dubio libertatis ꝑualet legatum. bar.

m Prevalet. quodcũqz ꝑcedat in dubio: ut. ff. de fideicõ. li. l. si seruus. ī facit. ff. de dona. inter vi. ī vro. l. vroꝝ sue. ī. ff. de ma. tc. si peculiũ i ꝑn. ī. C. de nec. ser. l. qdam. in ꝑn. ī. §. fi. ac.

n Prevalebit. idẽ si libertas valere non põt: ut. ff. ti. i. l. seruuz filij. §. si idẽ. ī ff. c. l. q testõ. ac. o Seruo alieno. ī facit. ff. ti. i. cũ filio. ī insti. de sig. re. p fideicom. re. §. libertas. ac. p Mari. i. relinq a testatore: sed dãdaz ab eo cui per seruum institutum quesita est hereditas. ac.

§ Iquis duobus. Utriuslqz rei legate alternatiue nõ põt ps ꝑstari: sz vna solida dz solui. h. d. Bar. q Soluere. sic in stipulatõibus ut. ff. de cõdi. inde. l. si nõ sortẽ. §. fi. ī facit. ff. ti. i. l. si ex toto. §. fi. ī. l. si qñ. §. bfs. ī. ff. ō so. l. cũ q hoiez. §. si. ꝑ. ī. ff. de. v. oo. l. in executiõe. §. pro parte.

§ Iticio. Duo rei credẽdi p victionẽ alternatiuã põt cõstitui. ī ille erit potior q ꝑius lite ꝓtestabit. h. d. Bar. r Liberat. imo vtriqz vt aut pro ī accipiat: ut. C. de. v. sig. l. cũ qdã. ī. ff. de ꝺdi. ide. l. si ñ sortẽ i fi. so. electio hic data tollit ꝓtrarium. s Foret. sunt ergo duo rei debendi ut hic.

legati cedentem alter mortuus fuerit: alter qui supererit in obligatione manebit[a]. Cum aũt semel dixerit heres vtruz dare velit: mutare sniam non poterit[b]: ī ita iuliano placuit. Pau.

§ Ipecunia legata in bonis legantis nõ sit: soluẽdo tñ hereditas[c] sit: heres pecuniã legatã dare cõpellitur: siue de suo siue ex venditione rerũ hereditariarũ: siue vñ voluerit. Mõ ita legatum est heres cum morietur[d] lucio ticio dato. x. cũ incerta die[e] legatũ ẽ ad bfdes legatarij legatũ non ptinet: si viuo herede õcesserit[f]. Pau.

Qui duos reos eiusdẽ pecũie habet ticium atqz meuiuz ita legauit. qõ mihi ticius dz meuio[g] bẽs meus dato: qõ mihi meuius õ bet: seio[h] dato. bis vbis[i] onerat[k] bẽ dem. nam cuz actiões suas bfs meuio prestiterit aduersus ticiuz videbitur meuius facto eius liberatus eẽ: ī iccirco seio bfs tenebit. Si is qui vnum reuz habebat. qõ is si bi debẽt duobus insolidum separatim legasſz: oneratur bfs duobus satisfacer: vni actionem cedẽdo: alteri pecuniam soluendo[l].

Pau.

§ Idẽ suus ī legat⁹ ī liber eẽ iussus sit: fauor libertatis ꝑualet[m]. Sinaũt ī i posteriore scriptura legat⁹ sit: ī euidens adẽptio libertatis ostẽditur: legatuz pp õfunctivoluntatẽ ꝑualebit[n]. Seruo alieno[o] bfde instituto: post mortem domini eius cui acquisita bfditas ẽ: libertatez fideicommissariã dari[p] posse constat.

Elsus.

§ Iquis duob⁹ bfdib⁹ istitutis sta legauẽit. stichũ aut. x. bfdes dato: nõ põt alter bfduz qnqz alter ptẽ stichi dare: sed necesse ẽ vtrũqz aut stichum totum. aut. x. soluere[q].

Dem.

§ Iticio aut seio vtri bfs vellet legatũ relictũ est: bfs alteri dã do abvtroqz liberatur[r]. si neutri õderit: vterqz perinde petere potest atqz si ipsi soli legatum foret[s]. nam vt stipulando duo rei costitui possunt ita ī testamẽto põt id fieri

Arcell⁹.

§ Iquis ticio decẽ legauẽit ī rogauerit euz vt ea restituat menio: meuiusqz fuẽit mortu⁹ ticij cõmodo cedet: ñ bẽdis: nisi dũtaxat vt ministrum[t] ticiũ elegerit. Idẽ ẽ ī si ponas vsufructum legatum[v].

Si bfs damnatus eẽt õcem vni ex libertis daf: ī non cõstituerit cui daret. bẽs oibus eadẽ decẽ pstare cogendus est[x].

Elsus.

Heredẽ meũ[y] ita tibi obligare possum: vt si quãdocũqz ego moriar tuus suus sticbus ñ erit: dare tibi eum dãnas sit.

Dem.

§ Iis cui legat⁹ sit stich⁹ aut pãphilus: cum sticbũ sibi legatũ putaret vendicauerit: ãplius mutã de vendicationis ius non habet. Tanquaz si damnatus heres alterutrum dare sticbum dederit: cum ignoraret sibi permissum[a]. vel pamphilum dare nihil repetẽ[b] possit.

Dez.

Et proculo placebat ī a patre suo sic accepi. qõ seruo communi legatum sit: si alter dominorum omitteret: alteri non accresceret[b]. Non enim cõiunctiz: sed partes videri legatas. nam si ambo vẽdicarent eam quemqz legati partem habiturum: quam in seruo haberet.

Dez.

Am quidam vxori sue dotez reddidisset: ī. xl. ei legaf volusset: ī quãquã sciret dotem ei redditam: hoc tamẽ pretextu[c] vsus eẽt quasi dotis reddende nomine eaz summam legaret: existimo deberi quadraginta. etenim verbum reddendi quancz significationem ba-

legatã putauit. Bar.

z Si is cui legat⁹. a testatore ī sic i fcõ erat.

a Permissũ. a iure. R. ul' dic a testatore qõ melius ẽ dicer ut sit h casꝰ sicis prio casui. Jo. cui⁹ ḡ ẽ electõ i alternatiuo legato: rñ. ut. ff. c. l. lucio.

a Mihi repetere. Imo repetet: ī aliõ soluet si vult: ut. ff. de ꝺdi. ide. l. cũ bis. §. fi. so. illa hãc cõrigit utpote a iusticia approbata: ut. C. de ꝺdi. in. l. pe. ul' ibi i fcõ errauit: h iure credens se teneri ad melioꝛẽ. tu vide ut ibi.

Et proculo. In legato ꝓpetatis ꝺuctio legalis non inducit ius accrescendi. h. d. Bar. b Nõ accresceret. imo sic accrescit: ut. ff. ō vsufru. accre. l. i. §. i. cõtra. so. h fz rigorẽ vborum. ibi illõ fz interpretationem ī mentem testatoris. R. tu vide qbi in vsufructu: hic in propetate q vsufructus sicut facilius accrescit: ut. ff. c. l. §. fi. ita facilius ius ꝓuctõis recipiat. alij aliter ut ibi nõ. item contra. ff. c. l. si duobus. sol. ut ibi. ac.

Am quidam. Falsa demõstratio quãtitatis ex pssa legatum nõ viciat. Bar. c Pretextu. i. colore vbox. s. papio ei reddi votẽ. ri. valet enī nõ obstante falsa demõstratione. qz ẽtitas ul' spes ẽt nota ab scno: ut. ff. ti. i. l. si sic. §. i. ī. C. de falsa cã. l. ij. ī fi. ac.

a Recipit. sic. ff. ō. v. si. l. vbi reddēdi. & ff. ti. i. l. luci⁹. §. i. & l. hēs me⁹

Lucius. Legato fō & a testatore postea soluto: legatario actio dene gat nisi pē de testatoris mente doceat: id ē ō pte soluta. B.

b Militiā. talē. s. q̄ alienari posset ut subijcit. ut. C. de pig. act. l. fi.

c Eius militie. s. quecūq; &c. d Cōmodis. sed hoc non dicto nō vebent pstari commoda que medio tpe obuenissent: ut in fructu video ut. ff. eo. l. cum pater. §. filia. & l. lucius. ac.

e Iterum. ppe ꝓsidera ta datione habita inter vivos sic. ff. ō eden. l. ue luti. §. hec vor.

f Nō oportere. ut. C. e. l. filia. & ff. ō in. do. l. cuz pf. & ff. so. ma. l. si cū do tē. §. si pf. & ff. e. l. ticia. § qui in vita. & ff. ō dote p̄. l. i. §. adeo. & ff. de ma. testa. l. iiij.

g Voluisse. psumitur & q̄ noluit plus dari: nisi contra liqueat. s. si illō p̄cium a sūpsit testator viuens adhuc. ul' aliꝰ in rationes suas ꝙuertisset ut. ff. e. l. lucius. in p̄n. & l. cum pater. §. filia. ac.

b Relig. s. p̄cij pp ūlla ꝓba siue pecunia &c. alꝰ res ipa peteret si ex necessitate cēt alienata ut. ff. n. l. fideicōmissa. §. si rem aliud si ex voluntate: ut. ff. de adi. le. l. rē legatā.

i Oderit. qui ēt mutatā volūtatē dicit probet ut & ff. de proba. l. eū q. & l. quinquaginta. ac.

k Ad eū. s. heredem.

Lucio. In alterna tiuis in dubio ē electio legatarij. Bar.

l Vendicare. eligit & legatarius ut hic. sz ꝺ ē de iure do. l. plerunq;. §. fi. so. illud in ꝛcrib⁹ qō non placet ut. ff. eo. l. si ita. §. fi. uel ō expresse dedit electionez legatario. tu dic. si dicat testator vendicato uel p̄cipito: ubi rē istaz in uendicādo vt dedisse electionem ut ō. & ff. co. l. plane. §. fi. sz si dicat heres dato. in dando vt dedisse electionem heredi: ut. ff. e. l. si ita. §. fi. sz si dicat lego in dubio interꝓtor pro legatario: q̄ benigni⁹ & planius ut ō. & ff. co. l. si is cui. & ff. de re. iur. l. in testis. hic in legatis. secus in ꝛcra crib⁹: & in ꝛcrarijs: ut. ff. de ꝛctrahē. ēp. l. si ita vistrabat. & l. si in emptiōe. §. fi.

m Vl' vsufructū. nō ptē vni⁹ & ptē alteri⁹ cū vnū legatū sit: ut. ff. e. l. si illō. & ff. e. l. si neminē. sz q̄ ad nūeratōez sunt pstra: ut. ff. ti. i. l. plāe. §. fi.

Quam quidam. Si electio psone cōmittit̄ liberā volūtatē heredis pōt eligere indignum: secus si in arbitrium. Et si eligere differat oēs vocanē & ad heredes trāsmittunt: nisi ipsi in petendo negligētes fuerit. b. d. bar. Et p̄mo ponunt q̄tuor dicta marcelli. Scōo reprehensio scenole circa vltimum dictum. Tertio rephēsio vlpiani circa idem. Quarto limitio circa p̄dicta. Scōa ibi. scenola. Tertia ibi. vt. n. Quarta ibi. nisi forte. Et hoc bar. cum. l. se. Et est difficilis. & multa bona & ea colligunt vt hic pau. de ca.

n Et indignum. nec. n. &c. ut. ff. de re. du. l. vtrum. §. cum ita. o Ait marcellus. p Qui nō offenderit. s. si eligat indignos q: ut bono viro est ei cōmissum: ut. ff. ti. i. l. fideicōmissa. §. quāq; secus aūt si dignos. q: alij repellunt. vbi aūt nullum eligit hz locum q̄ sequit. azo. qd si alig sunt plus digni: rñ. nō ē vis: ut. ff. e. l. cū pf. §. rogo. Itē nō q̄ quilibet p̄sumit bon⁹ seu dign⁹ &c. sic. ff. de ma. te. l. seruos. ac.

q Idem ait. s. marcellus & male. nā reprehendit a scenola.

r Neminē elegerit. eo tpe quo debuerit. s. cum potuit. & ita cepit eē i mora ut ſi. azo. s Admitti videri. q̄ dic ut. ff. e. l. cū filiꝰ. §. pf. azo.

t Cū sic. q. d. hec sunt ꝺa cū sic &c. nā si dixit quos dignos &c. tm̄ digni admittērent. h ꝺo oēs. n sub. ēt cuz sic &c. q. d. multo magis idē erit vbi ita dixit quos dignos pu. &c. q: minorē hz ptātem cū tāq̄ vir bon⁹ sit electus.

u Offerat. s. hēs. & sic sit in mora. x Hēdi. ei⁹. s. supstitis. q. d. nō ceterorū p̄mo defūctoꝝ hēdib⁹ & sub. dicit marcell⁹. y Decesserit. s. superstes.

z Notat. s. q̄ō marcell⁹ dixit supstiti & eius hēdi tm̄ si āt ceteroꝝ heredib⁹ a Voluerūt si aḡuerūt legatū añq̄ decederent nō tm̄ spreuerūt. azo.

b Ad heredes transmiserunt sz ptātem hanc petendi. & sub. & certe transmittunt. azo.

c Offerē. s. ab hēde. ac.

d Vtiqz si vno. s. de supstitibus vel heredib⁹ p̄mortuoꝝ. & nō primo cōmitti moram: & sic oēs posse petere supstites & heredes mortuorum. sz adhuc p̄t offerre hēs & eligere q̄si purget moram ut ꝓbant hec ibi. si oēs petere &c. & ibi cum nulli offerē. ceterum si vn⁹ de p̄dictis in iure petat: aufert heredi electionē. et hoc dicit vtiqz &c. q. d. trāsmitti tur ad heredes ita q̄ hēs non purget moram vtiqz &c. sed an petens auferat ius aliis legatarijs: tm̄. q̄ sic quasi sint plures rei credēdi. ar. ff. de duo. re. l. er duobus. & ff. ō consti. pe. l. idē est la. ij. nisi p̄ integrū restitutionē iuuet: ut. ff. l. pri. uel dicas q̄ nō: sz solūmodo heredi auferē electio. ac.

e Videē. n. merito marcellus notat. q: hoc etiaz er vbis eius apparet. videē. n. &c.

f Interuallo. maxime modicō q̄ō magis intellectu q̄ elocutōe p̄t exprimi: ut. ff. ō so. l. ratuz. & ff. ad. l. fal. l. i. §. uē si ita hoc aūt ꝓtingit cum ē in mora eligēdi vt eligit indignuz. ac.

g Petitionem. at mlto magis cum relinquitur his quos dignos ēe putaueris: cum minus sit in condītōe relictum. azo.

b Notatus ē. s. marcellus ea. s. q̄ō dixit. ff. ea. l. §. plane & statim repetit.

i Iustum. q̄ō ē modicuz tps post q̄ cedit dies legati. & vsq; tunc videtur conditionale: & ꝺ pendente ꝓditione legatarij⁹ ad heredem nō transmittit: vt. C. de cadu. tol. §. finaūt. ac.

k Sit̄ tm̄. p̄nti. cum iam fuerit hēs i mora eligendi & sic p̄nti die videtur relictum. ac.

l Cā cognita. s. talis que indulgeat restōnē uel nō ꝙz. R. q̄ō ē falsum apte. q: Iz iusta cā sint absentes nō tm̄ petūt legatū p̄ restōnem ꝙz suo tuk. azo. ꝙz ē intelligēdū q̄ explorabit iudex & statuat tps infra q̄ō & veniāt & petāt si voluerint & si nō venerint nō admittēē post: ut. ff. de bo. auc. iu. pos. l. iij.

Scius. Hēs n̄ p̄t retinere vsufructū i re legata ātea sibi debitū. Bar.

m Legauit. pure vl' sb ꝓditōe: ut. ff. e. l. cū filiꝰ. §. dños. diuersuz tm̄ i seruitutib⁹ p̄dialib⁹: ut. ff. ō. & fui. l. papi. & ff. ti. i. l. si fuꝰ ticij. & ē rō q: ꝺ duas res vt legasse q̄ō n̄ p̄t dici i fruitute p̄diali: ut. d. §. dños. ꝺ. & fa. ff. ō. & ob. l. q vsufructū

Illud. Legatū alternatiue sub diuersis ꝓditiōib⁹ relictū ē vnum respectu vni⁹ solonis. ꝺ. bar. Vel sic. Propē vnica solonē reputat vnicum legatum: siue sit alternatiuū de plurib⁹ reb⁹: siue sb ꝺrijs ꝓditōib⁹ tm̄: vl' vnum & plib⁹ vl' plib⁹ ab vno: vl' plurib⁹ a plib⁹. bal. & pau. n Vnum legatū mutuz ē ꝺ casu: & magis i inferiori q̄ō vnū: ut. ff. q̄ñ dies. le. ce. l. cuz illō. & sic ē ff. ti. i. l. plāe. §. fi. so. vnuz ē: q: vnꝰ ret p̄stat̄ de libatio ꝓtigit. sz duo pp duas res notatas in legādo. sic vt i duob⁹ reis sti. vl' debēdi: ut. ff. de duo. re. l. uj. §. fi. & l. cadē. §. fi. & isti. de duo. re. §. fi. Itē ff. ō. & c. l. si gs fuuz. §. si uta. sol. ut ibi.

Quam patronus. Priuilegium psonale n̄ trāsit ad hēdē. b. d. Bar.

o Cum patron⁹. ex debita. oli dimidia hodie tertia: ut isti. de suc. li. i p̄n. & §. sed nostra. b. p Non cogit. nisi q̄ō relictum ē liberis & parentib⁹: ut. ff. ō ꝓdi. & de. l. si bis legatum. hodie āt hz debitā ptem sine oi grauamie vt isti. ō suc. lib. §. sz nsa. b. q Deberi. sic. ff. de admi. tu. l. ex plurī

bus.ꝛ.ſ.de reg.iur.l.priuilegia.ꝛ.ſ.ſi qs omiſ.cã te.l.qꝛ aũt.§.ſi patronus. ꝛ facit.ſ.ti.i.l.fi.ꝛ.ſ.de vulg.ſub.l.ꝛ ſi cõtra .ꝛ.ſ.de bis q̃ in teſt.dele.l.ij.ꝛ.ſ.de le.pſtã.ȝtra tab.bo.poſ.peti.l.ſtiũ.ꝛ.ſ.ti.i .l.ſi duobus.§.heres.ac.

a ¶ Celſus. Legata caduca remanent apud heredẽ cũ onere ſuo.b.d.

¶ Celſus.ſuã.i.cõſulis uel ſtã celſi cõſulẽtis.uel dic interlocutum. i. interlocutoriam datam.ac.

b ¶ Uiuo teſtatore.ſȝ poſt teſtamentũ:ꝛ ſic ẽ in cã caduci ꝛ ita remanet cum onere.ſȝ ſecus in p̃ non ſcripto:ut.C.ó ca.tol.l.i.§.in p̃mo.ꝛ.§.pſcõo.ꝛ.ſ.§.pe.ꝛ.§.fi.ſȝ cuȝ hoc ſit ius tus remanet cũ onere q̃ſi caduca qũo dicit iuſtinianus ibi: ſe hoc nouum inueniſſe.rñ.i.nullus alius imperator añ eum fecit vt ꝛ ibi nõ. Item huic ȝtra .ſ.de an.le.l.ticia.ſo.b ſi cepit vnle legatum cẽ. ibi cepit deberi.uel ibi finit cõmoduȝ. ſic ẽ ꝛ onus. hic aũt incipit cõmodum heredis ꝛ ita on⁹. Item fac.ſ.e.l. cum pater.§. cum eſtimaret. ꝛ ſ.peculium.

¶ Quod. Portio coheredũ deficiens accreſcit ſine onere illi noiatim adiũcto.b.d. cum.§. ſe.bar.

c ¶ Cui alicui⁹.ertitiſſet.ex b ꝛ ſe.§.nõ ptẽ bſditatȝ ofectã accreſcere alteri coheredi ſine onere.ſȝ ꝛ.ſ.de bis q̃ i te.del.l.ij.ꝛ.ſ.e.l.ſi ticio.§.inſ.ꝛ.ſ.ad.l.fal.l.in ſingulis.ꝛ.l.ſe. ꝛ. C. ó ca.tolł.§.pſcõo.ꝛ.ſ.de vſu fr.le.l. ſi ab eo.ꝛ.C.ad treb.l.ñ iuſtã.ꝛ.ſ.in p̃n.hui⁹.l.So. b logk in pro ñ ſcriptis: alie i q̃ ſi caducis:ut.C.ó ca.tol.§.i p̃mo.ꝛ fm hoc dic hic ertitiſſet bſs.i. cẽt in rez nã tpe teſti. nã tunc ómũ ab eo uel ab alio cui accreſcit pſtatur. Alij diſtinguunt an teſtator vtaꝯ verbis appellatiuis.puta heredes mei ſic faciant uel dent: ꝛ tũc trãſibit on⁹ ad alios bſdes vno nõ exñte bſde. An proprio: puta titiu⁹ bſs meus ita faciat ꝛ tunc non:ut.ſ.ti.i.l.ſi duobus.§.bſs.ꝛ b ꝛ ſequenti .§.cũ oſ noiatim. Tertij ut. R. diſtinguũt an onus ſit tale q̃ poſſit ab alio ad impleri uel non:ut.C.de ca.tol.§.ne aũt.ſed illa diſtinctio bȝ locũ q̃n in faciendo non in dãdo ut ibi dicit: ſȝ b dicit in dando. vñ nõ deberet diſtingui. Tu dic fm azo.q̃ b logk fm ius antiquũ q̃ bodie corrigit:ut.ſ.e.l.a ticio.§.inſ.ſic etiam logk in caduco ꝛ in cã ea.ut.C.de ca.tol.§.ne ãt i fi.§. d ¶ Si filio.ſuperior in genere hoc i ſpẽ.i. in filio q̃ videbat teneri q̃ſi magis debeat adiplere vo tũ pſis.ſȝ tñ idẽ ẽ. e ¶ Q⁹.ſ.legatũ vna cũ alijs bonis accreſcentibus.

f ¶ Capit.i.caperet de iure antiquo.i.l.duodecim ta.ſi nemo eẽt inſtitutus:vt in ſti.de bſ.ab ite.i p̃n.ñ aũt dico q̃ ſuã bẽat iure inſtõnis accreſcentẽ ab iteſ.qz ſic p tpe teſtat⁹ ꝛ pro parte iteſtatus decedet:q̃ nõ pt cẽ.ut inſti.ó here inſti.§.ñ ãt. ul dic capit.tpe iure ãtiquo.i.l.xij.ta.q̃ confirmat teſtamẽtarias ſucceſſiões:vt. ſ. ó.v.ſi.l.lege.ꝛ fa.ſ.de re.iur.l.quotiens duplici.ꝛ.ſ.pri.§.ꝛ q̃ ibi nõ.

Q Uidam Legatũ incertum ad viã reficiẽdaȝ valet.b.d.Bar.

g ¶ Uſqȝ ad.incluſiue:ut.ſ.pȝ ibi in tutelam vie aurelie.

b ¶ Sufficeret.ſic ergo valet fauore relicti:ſic.ſ.ti.i.l.ſtichus.ꝛ.ſ. ó an.le.l.ſi cui ꝛ.ſ.de ali.le.l.pe.ſȝ regl⁹ cõtra:ut.ſ.de iu.vo.l.cũ poſt.§.gener.ꝛ.ſ.e.l.ticia.i.rñ.niſi cõferat in arbitrium alicuius:ut.ſ.e.l.i.ac.

Si quis Si deficit fideicõmiſſũ:legatũ nõ remanet apõ nudũ miniſtrum. b.d.Bar. Uel ſic. Si on⁹ iniuncti legatario q̃ ſtati erat implendum ſup re legata nõ teneat a p̃cipio:nec ẽt legatũ ȝ.b.d.pau.de ca. i ¶ Manumittere.qz ad libertatem nõ poterat puenire:ſecus ſi in fraudẽ creditorum faciat tunc.n.iterdictũ ȝ legatũ q̃ꝯ nõ:ut.ſ.ti.i.l.ſuũ filij.§.ſi idẽ ſu⁹.ſȝ vſ q̃ ẽt in p̃mo valeat legatũ:ſȝ nõ libertas:ut.ſ.de cõdi.ꝛ de.l.ſi q̃s cuȝ quẽ. q̃ ẽ contra. ſo.b ut i miniſtro legabat.ibi nõ uel ſol.ut ibi. Item fa.ſ.e.l.q teſtõ.ꝛ.ſ. tit.i.l. ſi ſeruus.§.ſi ſeruus.ꝛ facit.ſ.e.l.codicillis.in p̃n.ꝛ.ſ.ti.i.l.vtorẽ.in fi.ac.

O Mnia Legata ſimplicia debenꝯ ab adita hereditate.b.d.Bar.

k ¶ Dia.niſi talia ſunt q̃ in ſe tacitã cõditionẽ hñt:ut.ſ.de cõdi.ꝛ demon. l.i.in fi.de ꝛ ver.ob.l.interdum.b.aſs ẽ noia.ac.

l ¶ Ex die.cuȝ quodã tpis tpamẽto q̃ magȝ intellectu pcipit q̃ elocutione poſſit exp̃mi:ut.ſ.ó ſo.l.q̃ dicim⁹.ſ.e.l.cũ qdã.b.ꝛ fa.ſ.de re.iu.l.in oĩb⁹.

¶ Fundũ. Pendẽte cõditõe legati põt res legata cum fructib⁹ reuocari a legatario.b.d.bar. m ¶ Fundus añ cõditionẽ.ſȝ poſtea poterit bſs repetere per interdictum quoꝝ legatoruȝ:ut.ſ.quorum lega.l.i.non aũt per rei vendi cationem.b.ꝛ facit.ſ.de condi.ꝛ demon.l.legata.

¶ Cum ita. Appellatiõe rez q̃ ſunt in loco ȝtinenꝯ fui.b.d.Bar.

n ¶ Hoc amplius.forte legauerat ei aliud.ul dic q̃ alij domum ꝛ huic ꝫ amplius fundũ. vñ ꝛ in domo bȝ partem:ut.ſ.ti.i.l.ſi ſic.ac.

o ¶ Mancipia.q̃ ꝑpetuo ibi ſũt:ut.ſ.ti.i.l.legatũ.ꝛ de.v.ſig.l.ij.ac.

Q Uam ita. Non vſ cẽ in loco q̃ dolo legatarij illic illatum ẽ.b.d.Bar.

p ¶ Erit puta cum moriar.ac.

q ¶ Non vſ cẽ.ſic.C. de tranſ.l.ſi ó certa.ꝛ.ſ.de tranſ.l.cuȝ agliana.ꝛ de pac.l.tres fratres.ꝛ ó cõtraben. emp.l. in lege ꝛ .ſ.ti.i.l.ſi ita legatum.ꝛ .l.ſi funduȝ.ꝛ.ſ.de aur. ꝛ ar.le.l.pe.§.fi.

¶ Quod a legatario. Morte grauati nõ extinguit fideicõmiſſũ.

r ¶ Decedat. qui ſponte agnouerat legatum ſibi relictum.nec.n.cogit nec bſs ei⁹ tenẽ:ut.ſ.ad tre bel.l.nã q̃.§.fi.ſȝ bſs legantis:ut.ſ.e.l. celſus ſiue ſit caducũ ſiue in cã caduci:ut.C.ó ca. tol.§. ne aũt.in fi.§.ac.

¶ Species. Hẽs nõ tenẽ ad ſpẽȝ legatam niſi p̃bẽt cã habere ul dolo deſijſſe poſſidere. Bar.

s ¶ Spẽs.ſecus ſi i pecunia:ut.ſ.e.l. ſi pecunia.

t ¶ Nec dolo.q̃ q̃ dolum dicit p̃bet:ut.ſ. de pba. l.quotȝ.§.q dolo.ſȝ contra.ſ.loca.l.ſi q̃s fundũ §.impator. vbi capran⁹ p̃bat ſe ſine fraude amiſiſſe capras.ſo.ibi. Item contra. ſ. de eden.l. ſi q̃s er argẽtarijs.§. p̃bi ber.ſed ſpãle in argentario:vt p̃bet caſuȝ:q̃ eius officium ẽ cuſtodire ꝛ habere rõnes.ſic ꝛ in cuſtodia carceris. nam proba re dȝ non ſuo dolo occiſum illum qui cuſtodiẽ:ut.ſ.de cuſto.reo.l.ſi.§.ſi. ꝛ facit.ſ.e.l.cum res.§.item.ac.

¶ In fideicom. Aid relictum familie p̃mo vocanꝯ noiatim.poſt eos qui p̃miores ſũt in gradu.b.d.bar. Et ſufficit q̃ tpe mortis fuerit ó familia ls poſtea fuerint capite diminuti.b.d.pau.de ca.

u ¶ Familie.accipe ut.C.de.v.ſi.l.ſi.ac. x ¶ Noiati ſũt. Quid eſt q̃ oſ noiatos admitti cum ut.ſ. dictum ẽ familie relictũ ẽ.ſi.n.familie eſt relictũ oẽs de familia p̃ores debẽt admitti. Item ſi q̃buſdã noiatis ó familia relict:alij non admittuntur:ut.C.de v̄b.ſig.l.ſi.rñ. ita relict familie mee.c.do.ſ.petro ꝛ Joã.azo. Uel ſic.ut prius vocetur petrus ꝛ Jo.di.n. oĩbus alijs preferunt.poſt hos admittunt q̃ eodem gradu ꝛ eodẽ nomie ſunt tpe mortis defuncti.puta noiati erant fratres conſobrini: inoiati ſũt ſiꝛ conſobrini:bi admittuntur poſt noiatos ꝛ nõ patrueles q̃ ſunt ex alio noie.ſ.agnationis.ſȝ p̃dicti cognationis.ꝛ hoc inuit v̄bũ ex eo nomie.q̃ ex eo q̃dam bȝ cancellatum.deide filij ſobrinorũ nõ patrueliũ ls bodie ó v̄ba agnatiõis ꝛ cognationis ſit ſublata: vt i auk. de here.ab ite.planius aũt ẽ ſi bẽas cãcellatum eo.ꝛ dic ex noĩe. i.ex familia: ut ſic poſt noiatos admittunt oẽs q̃ p̃miores ſunt in gradu ſiue agnatiõis ſiue cognatiõis ꝛ fm hoc non ẽ q̃ q̃ ſit an poſt noiatos admittãt p̃cedentes:ut fratres defuncti ꝛ patrui.ꝛ dicunt q̃ nõ q̃ſi p hanc lr̃az poſt eos ꝛc. vocenꝯ tñ ſeq̃ntes non p̃cedentes.ſed dic poſt eos ꝛ defunctos vocare ordinem ſucceſſionis: non ordinem graduum. Item ẽ eis argu.ȝtra.ſ. de ſucceſ.edi.l.i.§.quibus.ac. p ¶ Extinctos.ſ.noiatos.ac. ȝ ¶ Qui.ſub.illi p̃t admitti q̃ ꝛc. ꝛ ¶ Mortis. imo ꝛ tpe teſti:ut.ſ. de reb.du.l.ſi cognatio.q̃ ẽ contra.ſo.ibi non erat ordo in ſuccedẽdo:ꝛ tõ tps teſtamenti inſpicitur.oẽs.n.cognati ibi vocantur quocunq̃ gradu.ar ꝫ p ordinem admittuntur poſt noiatos:ut.C.de.v.ſig.l.fi.ſic an ſit capax tpe mortis inſpicitur:ut.ſ. de iure.fiſ.l.non intelligitur.§.q̃.ac.

2 ¶ Et q̃ ex bis.ſ.ſobrinis.uel dic ex bis.ſ.ex primis tpe mortis.ac.

y ¶ Proximo. q̃ȝ q̃ ſunt in gradu impari equaliꝛ admittunt vt filij fratrem cum fratribus.C.de leg.here.aut.ceſſante.ac.

z ¶ Ad ulteriores.puta ad patrueles vt dicunt.uel dic ad gntum uel ad ſextum gradum. Item fac.ſ. de au.ꝛ ar.le.l.fi.in p̃n.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Legator. nō tenet qs ad legatū er ꝑsona coheredis q nō ē solue do.b.d.bar. a Legatorū als.l.legator. als.§.idē rūdit.
b Cōperit.nisi noīauit hr̄des oēs vel quosdā propr̄is nominibus:ꝛ tūc tenetur ad viriles.vt.ff.ti.i.l.turpia.§.fi.ꝛ.j.ti.i.l.si plures.ꝛ.j.ad trebel.l.nōnunq̄ ꝛ.l.quotiens.

Qui plures Clausula generalis restringitur ad specificata tm̄ si plura fuerunt.h.d.bar. vel sic ꝛ darius. generalis dispositio sequens inter grauatos restringiē ad spāl̄ precedentem: si p̄t restrictio fieri salua rōne recti sermōis. b.d. paulus de ca.
c Qui plures heredes scripsit.s.precipiens heredes suos indistincte legata prestare. R.
d Munere.i.onere. ꝛ facit.C.fami.ber.l.quotiēs.ꝛ.j.ō ali.le.l.gaio. in prin.ꝛ.j.e.l.meuius. §.cū.ar.ꝓtra.j.ō ỹ.sig. l.sicut fundū.ac.

Jcia. Verba enunciatiua de futuro emissa pp aliud vel enūciatiua de ꝑterito sine expressione rei dispositionem nō inducunt. h.d. bar. Jtē grauamē iniūctū cōtēplatiōe certi emolumēti secuturi si non sequat euanescit hoc dicit vsq; ad.§.lucius.pau.
e Petijt.in codicillis postea fcis.ut.j.dic.ac.
f Seruū suum. ꝓpriū meuie. Sz qd in herediario? rm̄. idē qr ỹba que subijciūt exprimūt cōditionē.ac.
g Tot capita.quasi diceret multa.
b Et mancipia.repete cautū sit mā.nē.ac.
i Quarum.s. meuij ꝛ sempronij.ac.
k Nihil.iudicij.subaudi.accur.
l Legasse.i.legaturuz ē ꝛ sic tps ꝓtēpore. vel facit similitudinez. q.d. sicut si dixerit legam nō expressa quantitate uel specie cū nihil legauerat nullū est relictum: sic si dixerit legauero nō expressa quantitate ꝛ nihil postea leget.b.
m Nec adiecē.testator.
n Speciem.quid si dixerit? rm̄. nec tunc valet quasi ꝙditionale ꝛ ideo subaudi marie. Jnerat eni ēt expressa specie vel quātitate ꝙditio: vt.ff.ō cōdi.inde.l.q ꝓmisit.ꝛ.ff.ē.i.l.stichū.n ō idē in ꝑterito dico re expressa. vt.ff.de dona.l.er hac.ar.j.j.de cōdi.ꝛ de.l.cū tale.§.falsam.ac.
o Neq; legati.s.de capitib? seruoꝝ.ſz cōtra.ff.de vo.l.er hac. So.ibi donator ē visus ỹbis ꝑteriti tpis hic futuri ꝓm quosdā. vel ḃ nō fuit expſſa spēs vel quātitas.ibi sic.ꝛ iō valet.ar.C.de falsa cā adie.l.fi. vl̄ ibi eq tas ḃ rigor. Jtē j.ff.e.l.qdā. vbi icertitudo ñ nocet. So.ibi. Jtem i eo q subijcit nō valere libertatē: vl̄ valere nō obstāte falsa demōstratio. vt.j. de ꝙdi.ꝛ demō.l.demōstratio.j. So.ibi ōmōstratio fit i ꝑterito vl̄ p̄nti ḃ i futuro. dicit.n.legauero qō ꝙditionē iducit. vt.ff.ti.i.l.vj. Jtē j.j.e. l.cuz pl̄.§.fi.so.ibi nō iducit ꝙditionē lz sit futuri tpis:ꝛ hoc iō q ḃ i repūtatione oneris ibi see?.ꝛ facit.j.ō usufruc.le.l.q plures.

Lucius. Verba testatoris ex̄ ꝓpriā significationē ỹboꝝ itelligunt. vt legatū nō reddat inutile.b.d. Bar. vl̄ sic. Si aliqs ex hr̄dibus iussus sit rē hr̄ditariā a scipo ꝓcipere:totā rē ꝓcipe ꝑt:lz partē hēat a se partem a cohr̄de.nec pp vcā ỹba a seipso tenet cohr̄di ꝑciū soluere.b.d.pau.de ca.
p Villā.i. vniuersitatē q̄dā ꝑdioꝝ ꝛ hoīum. vel.i. domū.nā.j. vocat ꝑdiū.
q Sincatisin. nomē ville legate.ac. r Videat.hoc erat vex. s Cōueneat.hoc nō erat vex. t Nō sic iterp̄tādū. inuit hāc scripturā. lego vni heredū talē rē. a seipso multas hēre significationes seu iterp̄tatiōes. duas malas ꝛ tres bōas. ꝑima vt capiat portionē hereditariā tm̄ ꝛ non ultra:qr ei a se legari non pōt. Sēda vt capiat totū:ſz nō gratis:qr dz ꝑciū soluer ꝓ pte coheredis q̄si a se.i.a sua bursa capiat alterā ptē.ꝛ has reprehendit modestinus. Sūt alie beni gniores q̄ nō vitiāt vt a se dicatur accipe.ꝛ nō p filiū vel fuū. qō posset q̄q; sibi prodesse: vt .j.de le.p̄.l.iij.§. liberis.ꝛ.§. hoc āt solū.q. dicat nō lego filio vel fuo īstituti:qr tūc nō vt legari a se. vel nō ab alio accepit p fideicom. qō eēt si testator exneo legasset: ꝛ eum rogasset restituere vni hr̄dū. sed a se.i.p se bz directo:qō est expeditius. vel tertio a se.i. vt nō petat ab alio sed sua auctoritate ingrediat q̄si ex pmissione defuncti. sic ꝛ als.C.de pig.l.creditores iste exp̄sitiones siquidem sunt cligēde vt nō peāt. vt.j. de re. du.l.quotiēs.ꝛ fm hoc est contra.ff.ti.i.l.plane.§.si duob?. ꝛ.j.l.legatū.§.hr̄di.q dūt hr̄di a seipso ñ legari. So.si vn? hr̄s tm̄ est ei a se nunq̄ legat: si autez plures sunt hr̄des vni ab altero legat ꝛ tenet: vt ꝓpiat ut.ff.ti.i.l.q filiabus.§.fi. ꝛ.j. e.l.fi.§.q̄uor.ꝛ.l.miles. §. p parte.ꝛ.ff.de here.insti.l.ex facto.ꝛ sic hoc itelligit. Si autez legat vni hr̄dum.ꝛ alij vel alii ex̄neis puta duob? dic vt.ff. titu.i.l.legatū.§.heredi.ꝛ nō i.l.plane.§.si duob?.

Lucia. Qui ē adhibitus vt testis non ꝓiudicat iuri suo. b.d. Bar. Vel sic. Si legatarius interueniat tāq̄ testis i diuisiōe rei sibi sub ꝙditiōe relicte nō ꝓiudicat sibi. b.d.pau.
u Reliqt.in codicillis. ac.
x Affuit.s.solūmō.ꝛ forte sui iuris ignarus. R.
y Nō cē.tria nō. ad primum .s.q; nō ꝓiudicat ꝑsona .j.ff.ō pig.l.fideiussor.§.i.ꝛ qui.mo. pig. vel hypo.sol.l.luci? ticius .§.fi. So.sup hmōi qōnib? intersciam dñi ꝛ cām q̄re interfuit diuisiōi distinguit fm. R. tu dic fm Jo. an eo ꝓtradicente poterat fieri ꝛ tūc ꝑsona vel scia nō nocet: vt ḃ: vel nō:ꝛ tūc nocet vt in ꝓtrarijs: vt nō.ff.ō pig.ac.l.gai?. Jtē ꝓtra. ad idē .j.ti.i.l.codicill?.§.i.so.ibi consenserūt. Jtē ꝓtra. ad idem.ff. ti.i.l.si fundū in ꝑn.so.ibi plus fecit. qr assignauit ꝛ sic ñ i fundū:ſz i ꝑciū remanet fideicōmissum. Jtem ad id q; subijcit nō posse dām repudiare ē ꝓtra.ff.ti.i.l.legatū i ꝑn. So.ñ ꝑt talr exñdo vt testis. alio mō sic. ut sub. videri q̄ i idē recidit. vel ḃ agnouerat tā: vt.j. de suc.e.l.i.§.decretalis.ꝛ facit.j.ō cōdi.ꝛ demō.l.q hr̄di.ꝛ de solu.l.stichum.§. vsufructū.ꝛ.l.si stipulatus.ꝛ de doli ex.l.apud.§.quesitū.

Gaius. Verba enūciatiua ñ iducūt dispositionē vltra ỹboꝝ significationē .h.d.fm vy.ꝛ bar. Vel sic ꝛ meli?. Verba enunciatiua ei? q̄ est in veritate lez sint emissa p̄ncipalr pp se ñ tm̄ iducūt dispōnē:ſz enūciationē veritatis.ꝛ verba enunciatiua vel subiecta p modum cāe fm illa itelligunt. h.d.pau. de ea.
z Trāstulisset.s.se. a Penes vroꝛē.qō ꝛ ueruz erat qr testator penes se dicebat hr̄e trāslata non vroꝛ vt.j. de ỹ.sig.l.penes. nisi uxor testi tpe amouerat res:ꝛ testator sciebat: nā tunc liberationē legasse vr: nisi hr̄des ꝓbēt ꝛruz: nt.C.de fal.cā adie.le.l.i.qō pnt nisi testator iurauerit: ut in auē. de iureiur. a mo.prel.§.i. b Ostēdere. nō ergo debent trāslata in ꝑtinuz.ſz cōtra

.ſ. de ꝺdi. ⁊ demõ. l. cũ ita. §. falſaz. ſz ibi certa ꝯditas vel ſpes fuit noiata in legãdo h nõ. ⁊ eodẽ mõ ſoluꝫ. alitꝫ ꝺ. ſ. de au. ⁊ ar. le. l. q vroꝝ. nã ⁊ ibi res ẽ i teſtõ noiata. ⁊ inſſi ſunt hr̃des reddere q̃ſi ꝑpaz vroꝝ. h neutraz fuit: ⁊ facit. C. cõia vtri. iud. l. ſcriptura. ⁊. ſ. de ꝺdi. ⁊ demõ. l. ſi ita. ⁊. C. ar. tu. l. i. ac.

¶ Si ea cõditione Si ñ ſtat ꝑ legatariũ vt̃ ipleta ꝺditio. h. d. bar. Vel ſic. Si ꝑ tutorẽ ſtat quo minus impleat cõditio ī perſonam pupilli: ꝑipleta hẽtur. h. d. pau.

a ¶ Carere. ⁊ facit. ſ. ꝺ an. le. l. mevia. ⁊. l. ãnua. ⁊. ſ. ꝺ adile. l. iij. §. ſi qs ticio. ⁊. C. de le. l. i. ⁊. ſ. ꝺ ꝺdi. ⁊ demõ. l. ſi qs ita ⁊. C. de cõdi. inſer. l. ſi ea ꝺdi.

¶ Qui inuita Si pr̃ legat filie q̃ iuita dotẽ exegerit: filia vz cẽ ꝓcta alterutro niſi plus ſit ī dote. h. d. bar. vel ſic. Legatũ fcm̃ filie cẽſet factũ alo cõ pẽſandi cũ dote quaz pr̃ exegerat ꝺ filie volũtatẽ. ideo uſqz ad cõcurrẽtiẽ q̃ntatẽ vz filia eẽ cõtẽta alterutro: reſiduum petere põt. h. d. in effectu. pau.

b ¶ Qui iuita. i. contradicente ⁊ cãm cõtradicendi hñte: ut. ſ. ſolu. ma. l. ſi cũ dotẽ. §. eo aũt tpe. alꝫ pfe recipiente liberatur maritus: vt. ſ. ſo. ma. l. dotẽ. qõ hic inferius negat.

c ¶ In pmis ẽ. ſ. rñdendũ. ac.

d ¶ Nõ ꝓſenſerit. i. ꝓtradixerit. poterit ergo filia iſta legatum ſpnere. ſz an marit⁹ ager ad legatũ q adhuc ẽ debitor filie ⁊ ei ſoluit. rñ. nõ: qr ei⁹ ꝓtẽplatiõe nõ reliqt h pr̃: ut in fi. hui⁹. §. ⁊. ſ. ti. l. l. fideicommiſſa. §. interdum fm azo.

e ¶ Nõ ignorãs. qd ãt ſi ignorauit rñ. idẽ qr videt cõtradicere vt. ſ. ſolu. ma. l. ij. in fi. ſub. ergo hic maxime.

f ¶ Sic. n. mutat caſum. nã. ſ. nõ agnouit legatũ. h ſic. ac.

g ¶ Maior q̃ntitas puta dos fuit. r. legatũ. v. ac.

h ¶ Illi⁹. ſ. dotis que excedit legatũ.

i ¶ Portione. ſ. v. ⁊ dic ꝓcta a fratre reſiduã dotis q̃ntitatez. ſ. alia. v. a marito ꝓſeq̃t act. ex ſtip. de dote. nam cum agnoſcit legatũ. ſ. ꝑ dote: ⁊ on⁹ ei ī iunctũ agnoſcẽ cogit̃ vt. ſ. a viro id ñ petat: vt. ſ. e. l. ipator. §. ſi cẽtuz. ⁊. ſ. ad. l. fal. ſz ſi nõ ſeru⁹. imo ver⁹ dic eſ. ſit ꝓcta a uiro. ſ. ꝺ. v. agẽdo ꝺ cuz viruz. nec. n. plus põt oncrari q̃ fuerit onerat⁹ vt victis legib⁹. ꝓria nõ placet. qr male diceret ꝓtenta: cũ i pl⁹ nulluz ius hz vel habuit ꝓtra fratrem. Sed qd ſi nolit legatũ adimere: ſed tñ dotẽ a viro recipere rñ. pt hoc. n. inuit modeſtin⁹. cũ dic actẽz ꝺ dote ſupeẽ.

k ¶ Cõpẽſatio. dotis ⁊ legati ⁊ dic q̃ ipropꝛie dicit cũ nõ ſit hicinde debiti ꝓtributio: niſi ꝑpꝛie dr̃ cõpẽſatio: vt. ſ. de cõpẽ. l. i. ſz eſt tale. i. reputatio. ſic. ſ. de rei uẽ. l. ẽptor. ⁊ ꝺ neg. ge. l. nẽſem⁹.

l ¶ In ſeq̃nti ſũma. legati noie ꝺbita. ac.

m ¶ Nõ ẽ viſiſſe. imo certũ ẽ q̃ non uoluit er vbis. ſic. n. dixit noie dotis: eo aũt nõ vcõ ꝓſumptiones iſte maxime ī filio: ſuoqz heredi ꝑdeſſent: vt. ſ. de do. ꝑ. l. ij. ⁊ ar. C. de ipo. iu. de. l. i. ſz ab eẽneo vtrũqz hodie ꝓſequeret. lz aliud cẽt olim ꝓ itercdictũ de alterutro: vt. C. ꝺ rei vr. ac. §. ſciẽdum fm. h.

n ¶ Actiõez. ꝑ hoc appet q̃ ñ uoluit filiã vtrũqz hr̃e: ſic opinabat teſtator. nã ſi ne filia ſe poſſe exigeꝛ credebat. ⁊ ẽ ad. l. iſtã. ſ. ꝺ ali. le. l. gaio. §. i. ⁊. l. ſtichũ. §. fi. ⁊. ſ. ſo. ma. l. ſi cũ dotẽ. §. ſi pr̃. ⁊. ſ. ꝺ do. ꝑ. l. pe. ⁊ ꝺ io. l. q hoiez. §. ſi gener.

¶ Lucius Diſpoſitio ſpãlis derogat generali. Jtẽ vba generalia ⁊ obſcura declarant ꝑ precedentia clara. h. d. bar.

o ¶ Caput. i. capitulũ. vt ī. l. aglia: q̃ hz tria capita. i. capitula.

p ¶ Parte. inferiori ex qua apparet ĩmutatam põẽ uolũtatẽ: vt. ſ. ꝺ vul. ſub. l. ſi qs cũ. azo.

q ¶ Viuo dedi tibi cõparaui. pro te.

r ¶ Magna onera. ecce qõ queſtionẽ ĩducebat. ſed dicas q̃ er abundanti h verba ponuntur. ⁊ ſic nihil ꝓficiunt. vt ⁊ alꝫ. ſ. de au. ⁊ ar. le. l. pedicul. §. labeo. ⁊ .ſ. ꝺ fun. inſtru. inſtrumẽ. qz le. l. q̃ſitũ. §. fi. ſz ar. ſ. ſ. de vſur. l. ſi ſtipulat⁹.

¶ Ticia cum. Verba diſpoſitiua ad quecũqz directa fideicõmiſſi petitionẽ inducũt. Jtẽ qui uoluit res ad aliquẽ pertinere ad tempus poſt illud vt̃ velle ad ſuã heredẽ redire. h. d. bar. ⁊ pau. de ca.

s ¶ Ticia cui. ſ. viro uel marito.

deaſ vt hereditarijs actionibus. i. oibus oneribus filiũ ſuũ ſolum onerauerit. an vero tam ſoluz ꝑ onus legator allocut⁹ eẽ videaſ: petitiones aũt hereditarie in vtrũqz heredẽ creditoribus dari debeãt? Modeſtinus rñ. vt actiones creditor fi lius ſolus excipiat iuſſiſſe teſtatorez nõ ꝓponi. ¶ Ticia cũ nuberet gaio ſeio dedit in dotẽ ꝑdia: ⁊ quaſdam alias res: poſtea decedens codicillis ita cauit gaio ſeio. S.

Gaiũ ſeiũ virũ meũ cõmẽdo tibi o filia cui⁹ volo dari ad vite vſufructũ ⁊ ꝓticipationẽ castelli nucleorũ quã⁹ ꝓueni dediſſe in dotẽ cũ coꝛporibus q̃ inferunt⁹ doti: ⁊ in nihilum molestari euz ꝺ dote. Erunt. n. poſt mortẽ eius tua ⁊ filioꝝ tuoꝝ. Preterea ala multa huic eidẽ marito legauit⁹: ut quãdiu viueret hr̃et. Quero an ꝑ hec q̃ codicillis ei extra dotẽ relicta ſunt⁹: poſſit poſt mortem gaij ſeij ex cã fideicõmiſſi petitio filie ⁊ heredi ticie cõpetere: ⁊ eaꝝ rerũ noie q̃s in dotẽ gaius ſeius accepit? Modeſtin⁹ rñ. lz nõ ea vba ꝓponanſ ex qbus filia teſtatricis fidei com. a gaio ſcio poſtq̃z ꝑſtiterit q̃ in teſtõ legata ſunt: petere poſſit⁹: tñ nihil, phibet ꝑ voluntatẽ teſtatricis⁹ poſt mortẽ gaij ſeij fideicõmiſſum peti.

¶ Item. Legatis⁹ vroꝝ his q̃ vſus ei⁹ cauſa parata ſunt: eos ſeruos ad eam non pertinere: qui non pro ꝓij ipſius: ſed cõmunis vſus cauſa parati ſunt.

¶ Item. Legatũ ẽ q̃dam⁹ donatio teſtamento relicta⁹.

¶ Abi. Qui teſtõ iutiliter⁸ mãumiſſus ẽ: legari ī eodẽ teſtõ ꝑt⁹: qr totiẽs efficatio: ẽ libertas legato quotiens vtiliter data ẽ.

¶ Item. Relicta. ⁊ ab herede ꝑſtanda. ⁊ in hoc differt a donatione cã mor. que quãdoqz a defuncto: quãdoqz ab herede dar̃. ſed ⁊ legatuz quãdoqz a defuncto preſtar̃. ut. ſ. eo. l. lucius.

¶ Ai teſtamento inutiliter Utile ꝑ iutile ñ uitiar̃. h. d. bar. ⁊ bal.

g Q ¶ Qui teſtamento iutiliter. puta ſit liber poſt mortem ſuã: ut. ſ. de ma. ⁊. l. libertas.

b ¶ Eodem teſtamento poteſt. ſi enim primo legetur ſeruus obſtat doli exceptio. lz nõ valeat libertas: ut. ſ. ti. i. l. plane. in prin. ⁊. ſ. de bis quibus vt indi. l. cum quidã. azo. ⁊. ſ. de fundo inſtru. l. iij. §. minor. Jtẽ nõ utile per inutile nõ uiciari. ſic inſti. qui. mo. teſta. infir. §. poſterior. ⁊. ſ. de reſcin. ven. l. ſi id qõ. ⁊. ſ. de in diem adiec. l. ſi uenditor. §. fi. ⁊ facit. ſ. ti. i. l. fuuz filij. §. ſi idẽ. ⁊. l. ſi p⁹ mortẽ. §. fi. ⁊. ſ. ꝺ ma. ⁊. l. ſi peculiũ. §. i.

¶ Participationẽ. alꝫ perceptionẽ: alꝫ portionem. alꝫ partez. ⁊ dic caſtelli. ſ. cuiuſ dã caſtri nomen.

u ¶ Quã. ſ. pticipationẽ preueni ⁊c. i. ut olim dederim in dotem eandem peeptionẽ. ac.

x ¶ Que iſeruntur. i. euz alijs q̃ dederã in dotẽ.

y ¶ Legauit. que nõ erãt in dote. ac.

z ¶ Relicta ſunt. ut. ſ. ꝓterea.

a ¶ Et earum. q. d. ⁊ de bis que in dotẽ erãt data: ⁊ vcõ mõ legata ſimiliter quero.

b ¶ Poſſit. nõ. n. rogauit uiꝝ vt filie reſtitueret qr tũc cẽt expeditũ. ut. ſ. de au. ⁊ ar. le. l. ſpes.

c ¶ Voluntatẽ teſtatricis. que cuz reliquit donec viueret: videt nolle ut poſt mortẽ haberet ⁊ ſic filie reſtituatur. Jtem ga dixit erunt tua: ut. C. ꝺ dona. ante nup. l. ſi cuz ante. ſed an in medio habuit uir ꝓprietatem uel uſufruc. ⁊ arg. videt q̃ uſufructum. qr ſic dixit ad uite uſufruc. ⁊ arg. ſ. de ſer. ruſ. pre. l. qui duobus. ſz dic ꝓprietatez ga dixit dari. i. accipiẽtis fieri: ut. C. de vbo. ob. ubi autez. §. fi. Jtem qr dixit erunt tua poſt mortem. ar. ſ. de auro ⁊ arg. le. l. ſpes.

¶ Legatis Ea uidentur ad alicuius uſuz parata que ad eius tñ: nõ que ad eõem uſũ cũ alio ſũt parata. bar.

d ¶ Legatis. ⁊ facit. ſ. de vb. ſigni. l. in lege cẽſoria. ⁊. ſ. ti. ij. l. hoc legatũ. ⁊. ſ. de au. ⁊ ar. le. l. quintus. ac.

¶ Legatum. Vic ponit unam diffinitionẽ legati. aliam hũ iſtis ī. l. legatũ. ſ. ti. i.

e ¶ Legatũ. quedã. bene dicit quedam: tres enim ſũt ⁊ hec eſt una. alia cã mortis. ⁊ alia inter vivos. ⁊ differt pria ab alijs. qr in pria nõ obligaſ donans donatario niſi forte incipiat a traditione: vt. ſ. e. l. lucius. ⁊. C. de iure do. l. i. in alijs fic. ut inſti. de dona. §. i. ⁊. §. alie. ⁊. ſ. e. l. vt heredib⁹ nõ. Jtem aliter ſubſtituiſ in donatiõe q̃ in legato: vt. ſ. e. l. ut heredibus. ſunt ⁊ alie differentie vt nõ. inſti. de dona. §. i. at alia inter vivos cõſtat ī multis differre ab alijs. azo. ⁊ facit. ſ. ti. i. l. legatuz. ultima charta. ⁊ inſti. eo ī pn.

f ¶ Relicta. ⁊ ab herede ꝑſtanda. ⁊ in hoc differt a donatione cã mor. que quãdoqz a defuncto: quãdoqz ab herede dar̃. ſed ⁊ legatuz quãdoqz a defuncto preſtar̃. ut. ſ. eo. l. lucius.

¶ Ai teſtamento inutiliter Utile ꝑ iutile ñ uitiar̃. h. d. bar. ⁊ bal.

g Q ¶ Qui teſtamento iutiliter. puta ſit liber poſt mortem ſuã: ut. ſ. de ma. ⁊. l. libertas.

b ¶ Eodem teſtamento poteſt. ſi enim primo legetur ſeruus obſtat doli exceptio. lz nõ valeat libertas: ut. ſ. ti. i. l. plane. in prin. ⁊. ſ. de bis quibus vt indi. l. cum quidã. azo. ⁊. ſ. de fundo inſtru. l. iij. §. minor. Jtẽ nõ utile per inutile nõ uiciari. ſic inſti. qui. mo. teſta. infir. §. poſterior. ⁊. ſ. de reſcin. ven. l. ſi id qõ. ⁊. ſ. de in diem adiec. l. ſi uenditor. §. fi. ⁊ facit. ſ. ti. i. l. fuuz filij. §. ſi idẽ. ⁊. l. ſi pr̃ mortẽ. §. fi. ⁊. ſ. ꝺ ma. ⁊. l. ſi peculiũ. §. i.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Quod seruus acqrit. sed postea oia debent restitui legatario si pre erat legat⁹ seruus. vt. ff. ti. i. l. si tibi homo. §. cū fnus. ⁊ l. apō iul. i pn. ⁊ l. nihil. §. fi. si aūt sub ꝺdit̄one nō restituerē: vt. C. de fideicō. li. l. iij. az. Itē nō acqsiuit. nā q̄dā nō q̄rit: vt hr̄ditate ⁊ vsufru. qz i primo iussus ꝺz p̄cedē hr̄dis isti. scō regrit plona q̄ possit vti frui: vt. j. ō acq. re. do. l. hereditas i multis ⁊ insti. de here. insti. §. seruus. ac.

Si aree Qō edificatur in area legata cedit legato. h. d. b.

b Et superficies. facit ad istā. l. j. de so. l. q res. §. areā. ⁊. ff. ti. i. l. seruū filii. §. si aree. ⁊ l. si ex toto i pn. ⁊ l. qi rex. ⁊. j. ō auro ⁊ ar. le. l. si statuam. sed p̄. j. ti. i. l. si chorus. §. areā. So. ut ibi.

Si duobus. Si relingr̄ duobus fuis ita ꝺz locū ius accrescēdi fr̄ si duob⁹ liberꝫ. bar.

c Nolo. q⁹ possuꝫ. scilꝫ repudiare. vt. ff. e. l. legatū. ij. colū.

d Pertinebit. sꝫ p alterū per quem ad me ptinere volo.

e Serui. s. repudiatā.

f Per alterū fuū. cuius nomine eandē rem volo meam fieri. ac.

g Legatū. si tunc dns alteri⁹ legatū repudiet. nā mihi accrescit. ſ contra. ff. e. l. ⁊ proculo seruo. So. ibi vni seruo cōmuni duox. vñ nō sūt ꝓiūcti re: cū faciāt ptes p cō ꝓcursum sed dñicas: hic duob⁹ fuis diuersox. ⁊ sic sūt ꝓiuncti re ⁊ ꝟbis. Itē fac̄. j. e. l. si mihi pure. ⁊. j. ō excep. rei iu. l. si mf. §. i. ⁊. §. candē. ⁊. l. ⁊ an eadē. §. actiones. ⁊. j. ō re. iur. l. quotiēs duplici. ⁊. ff. de usuf. le. l. fi. ac.

Mevio. Portio ō ficiēs accrescit coniuncto verbis tm̄. ⁊ coniūcto re tm̄. p rata quaz habēt in re legata. h. d. Fm verū itellectū quē tenuit oldra. bar. ⁊ bal. ēt segr̄. Petrus autem dixit se legisse octo vicibus sortiatū anteq̄ itelligeret hāc legē: nimiꝝ qz nec glo. itellexit. legit. n. tribus modis ⁊ nulla ē vera. pau. ō ca.

Quod seruus legat⁹ añ aditā hereditatem acquisiuit hereditati acquirit[a]. Item.

Si aree legate post testm̄ factū edificiū ipositū ē vtrūq; debebit: ⁊ solū ⁊ superficies[b]. Dez.

Si duobus fuis meis eadem res legata est: ⁊ alterius serui noīe ad me eam ptinere nolo[c]: totū ad me ptinebit[d] qz partem alterius seruī[e] p alterum seruū[f] acquiro perinde ac si meo ⁊ alterius seruo esset legatum[g].

Mevio fūdi ptē dimidiā: seio ptē dimidiā lego: eūdē fūdū ticio lego: si seius decesserit ps eius vtriq; accrescit. qz cū sepatiz ⁊ ptes fūdi ⁊ tot⁹ legat⁹ sit: necesse ē vt ea ps q̄ cessit. p portiōe legati cuiq; eorū qb⁹ fūdus sepati legat⁹ ē accrescat[k]. Ame hēde[l] instituto vroni[m] mee ita legatū ē. Quicqd p ticiū ad seiū[n] dotis noīe puenerit: tātā pecuniā sei⁹ hēs me⁹ det ticie. q̄ro an deductiones ipēsaꝝ fieri possint: q̄ fierēt[o] si ō dote ageret? Rūdi nō dubito qn vroni suep qō[p] ita legatū ē: a te hēde peto qcqd ad te puenisset: vt tātū ei dares: tota dos sine rōne deductiōis ipēsarū mulieri debeatur. Nō aūt idē ius fuari ꝺz ex testō extranei qō fuat i testō viri q dotez vroni legauit[q]. hic. n.[r] taxatōis loco hñdū ē qcqd ad te puenerit: illic āt vbi vir vroni relegat: id vī legare qō mulier iudicio dotis cōsecutura est. Item.

Cum ei[s] q partem capiebat legatum eēt vt alij restitueret placuit solidum capere posse[t]. Idem.

Si ita relictuz fuerit q̄tū quis[v] heres meus habebit: tantū sticho dari volo. p eo ē q̄si ita sit scriptum: quantum heredes oēs[w] habebunt. Q: si ita fuerit quantū vnus hēs habebit tm̄ sticho hēdes meos dare volo. minoꝝ ps accipiēda erit que venit in legato. Pegasus ita solutus fuerat distinguere: si in diem fideicō. relictū sit: veluti post annos. x. interesse. cuius causa tps dilatatū sit: vtrum ne hēdes. Quo casu fructus heredez retinere debere: an legatarij: veluti si in tempus pubertatis ei q impubes sit fideicō. relictum sit: tunc enim ⁊ fructus prestandos etiaz antecedētis tēporis: ⁊ hec ita intelligēda[a] sunt: si non nominatim adiectum ē: vt cū incremēto heres fideicom. prestet. Si ita sit scriptum. x. aut. xv. heres meus dato. p eo é[b] ac si. x. sola legata sint. aut si ita sit post annum aut post biēnium q̄ ego decessero heres dato: post biennium videtur legatum qz etiam heredis esset potestas in eligendo. Item.

Si pluribus heredibus institutis ita scriptuz sit: heres meus damnas esto dare aureos. v. non q libet heres: sed omnes[c] videbūtur dānati vt vna. v. dent. Si ita legatuz fuerit. lucius ticius heres meus. v. aureos sticho dare damnas esto. deide alio loco ita: publius meuius heres meus sticho. v. aureos dānas esto dare. nisi ticius ostēderit id adimēdi cā a publio meuio legatū ē relictū: qnos⁹ aureos ab vtro qz accipiet. Item.

Cum ei q partem capiebat legatum eēt vt alij restitueret placuit solidum capere posse[k]. Item.

Si ita relictuz fuerit q̄tū quis heres meus habebit: tantū sticho dari volo. p eo ē q̄si ita sit scriptum: quantum heredes oēs babebunt. Q: si ita fuerit quantū vnus hēs habebit tm̄ sticho hēdes meos dare volo. minoꝝ ps accipiēda erit que venit in legato. Pegasus ita solutus fuerat distinguere: si in diem fideicō. relictū sit: veluti post annos. x. interesse. cuius causa tps dilatatū sit: vtrum ne hēdes. Quo casu fructus heredez retinere debere: an legatarij: veluti si in tempus pubertatis ei q impubes sit fideicō. relictum sit: tunc enim ⁊ fructus prestandos etiaz antecedētis tēporis: ⁊ hec ita intelligēda[a] sunt: si non nominatim adiectum ē: vt cū incremēto heres fideicom. prestet. Si ita sit scriptum. x. aut. xv. heres meus dato. p eo é[b] ac si. x. sola legata sint. aut si ita sit post annum aut post biēnium q̄ ego decessero heres dato: post biennium videtur legatum qz etiam heredis esset potestas in eligendo. Item.

Si pluribus heredibus institutis ita scriptuz sit: heres meus damnas esto dare aureos. v. non q libet heres: sed omnes[c] videbūtur dānati vt vna. v. dent. Si ita legatuz fuerit. lucius ticius heres meus. v. aureos sticho dare damnas esto. deide alio loco ita: publius meuius heres meus sticho. v. aureos dānas esto dare. nisi ticius ostēderit id adimēdi cā a publio meuio legatū ē relictū: qnos⁹ aureos ab vtro qz accipiet. Item.

Cum ei[s] q partem capiebat legatum eēt vt alij restitueret placuit solidum capere posse[t]. Item.

Si ita. Indefinita equipollet vniuersali: secus in oratione pticulari: que si est dubia interptāt in minorē ptem. h. d. b. vel sic. Cū fit relatio ad heredem simpliciter cēsetur fieri ad omnes heredes: nisi fiat cuz expressione numeri. h. d. pau. de ca. Et bal. reputat istud ꝑnci. valde notabile.

Cum ei. Qui partez tm̄ capit propter se: pōt solidū capere pp aliū. h. d. bar

tas ab vno eodēq; hereḋe instituto. quo casu: nō nisi semel debeḳ: nisi contrariū ꝑbet legatarius: vt ibi. Bāt a diuersis ⁊ sic debeḳ bis nisi pars heredum prebet ⁊tra. vt h.q̄ distinctio in corpore legato nō hz locū: qz ibi ēt si a diuersis nō debeḳ nisi semel: vt. ff. e.l. luci⁹. §. ipuberē. i fi. §. nisi testator dicat ab vno quoq; rem p̄stari insolidū. vt. ff. ti. i. l. qd ergo. §. si quis duos. Itē hic quando i vno testō. si autem in diuersis. dic vt. ff. e. l. sempronius. alii indifferenter dixerunt specie vel q̄titate deberi insolidū si a singulis legauit testator illā rem vel summā: secus si ab vno nominatim: ⁊ postea ab aliis legat generaliter: vt. ff. ti. i. l. si tibi. §. i. ⁊ facit. ff. titu. i. l. seruo alieno. §. si quis a primo. ⁊. C. de le. l. cū questio. ac.

Sita. Masculinū ꝯcipit femininum: nō ecōtra. b. d. Bar. ⁊ Dau. de ca.

a Datos esse. ut. ff. de testa. tu. l. si quis ita in prin. ac.

b Cōtineant. ar. ⁊tra. ff. ō iure pa. l. adigere. in prin.

c Vocabulo. qz qō minus dignū ē digni⁹ nō ꝯtinet. vt. ff. ō v̄. sig. l. i. ⁊. l. pronūciatio i p̄n. ⁊. ff. de sena. l. i. ⁊ de ꝯst. pecu. l. i. §. i. ⁊. ff. de negociis gestis l. iij. ⁊. ff. ti. i. l. g duos. sz̄ ī duob⁹ casibus nō cōtinet: vt. ff. de ven. in pos. mit. l. i. §. sed si incertum. vbi erberedato filio nō v̄ erberedari femina: qz ē odiosa erbr̄ datio: vt. ff. de libe. ⁊ posthu. l. cū qdam alius. ff. de iure immu. l. i. §. fi. vbi data immunitas masculis descendentibus nō v̄ dari descēdentib⁹ et feminis. ⁊ illud nec frigak publica. vtilitas. Itē ar. ff. ff. de op. lib. sicut. i prin. ⁊. §. fi. ac.

Si sub cōditione. Ante euentum diei vel conditionis legatum nō potest repudiari. b. d. Bar.

d Nō possum⁹. sic. ff. de acq. here. l. is q heres. ⁊. l. is pōt. ⁊ ff. de suc. e. l. i. §. decretalis. sed ⁊tra. ff. ō pac. l. i. So. aliud ē repudiare ut h: c̄ pacto remittere. ut ibi. ⁊. ff. de pac. l. ⁊ heredi. §. filia. ac.

e Pertinet. ꝑprie quo ad cōditionale qz nō cessit vt debeak: nec ut transmitta tur. ⁊ ip̄rope quo ad diem: qz cessit quo ad vtrūq; vt. ff. q̄ di. le. ce. l. si dies ⁊c. ⁊ C. de cadu. tol. l. i. §. cū igit. ⁊. §. sināt nō tñ trāsit ī me dñium stati. ut nō. ff. e. l. añpe. §. fi. ⁊ ē sic ī ẏbo potero: ut. ff. si cer. pe. l. certi ꝯdictio. Alij ut. R. dicunt diē ⁊ ꝯditionē certā quo ad notationē: nō quo ad euētū. ⁊ sic dicit de ĩcerta die q̄ ēp ꝯditiōe: ut. ff. de cōdi. ⁊ de. l. dies. diuersis g̃ respectib⁹ dies dr̄ certa ⁊ incerta. sic ⁊ trāsactio dr̄ fieri de re certa ⁊ ĩcerta diversis respectib⁹. ut. C. de transl. i. si de certa. ⁊. ff. de trāl. l. i. ⁊ facit. ff. ō ꝯdi. ⁊ de. l. i. ⁊. ff. de opt. le. l. hoc. ac.

Si pater. Conditio nuptiarū intellicit ō futuris nuptijs nisi testator ignorauerit p̄sentes. h. d. Bar. vel sic. Si cōditio erriterat ipe testamēti ⁊ testator ignorabat: legatū reputak purū. si si sciebat expectak ut itex existat. h. d. pa. ō ca.

f Si pater. vbi ea nupsisset. i. postq̄. vel cum. vel si.

g Ignorāte. quō hoc cū mīmoniū ñ ualuit sine uoluntate p̄is: ut ff. ō nup. ī p̄n. ⁊. ff. de sta. ho. l. paulus i fi. erat emācipata ⁊ bñ. ⁊. ff. ō cōdi. ⁊ de. l. si iam. ⁊. l. solemnus. ⁊. l. si ita legatum. ⁊. C. de instī. ⁊ substitu. l. si qs. ac.

Sita Verba p̄ntis tpis nō porrigunk ad debita ī diē vel cōditionalia: nisi aliud exp̄mak. h. d. bar. uel sic. Qui legat que sibi debent censek legasse debita pura: nō autē conditionalia. h. d. pau. de ca.

h Significationē. cui stak nisi ēt ẏrium ostendak: vt. ff. ti. i. l. nō aliter.

i Quin ea. i. q. q. d. nō debeḳ. sed qd si euenisset tpe mortis: nō āt uenerat tpe testamēti. R. nō debebik: ut. ff. ti. i. l. iul. rū. §. fi. ⁊ de au. ⁊ ar. le. l. si ita. az. sed ar. ⁊tra. ff. e. l. si ita qs testō. sz ibi pp largā significationem Vbi pōt. Item ⁊tra. ff. e. l. cum filiꝰ. §. hēs. So. ibi ne pereat legatū. Itē hz ibi principium ueritatz. hic nō. Item facit. ff. de uer. ob. l. si stipula. fuero. §. i. ⁊. l. si a colono.

Sempronius. Si duabus scripturis p̄cipalibus eiusdem testamenti apparent diuerse quātitates legate minor debeḳ. h. d. Bar.

k Salutem. ⁊ hanc questionem.

l Exemplarij. qz cum vellet ire ultra mare uel ad belluz fecit scribi duo testamēta: quox vnū portauit secū: aliō dimisit ī domo sua in quox vno legata sūt. c. ticio: ī alio cidē tcio quinq̄ginta. debebunk tñ quinquaginta. ac.

m Solet: vt. ff. de secundis ta. l. i. §. si qs. vnū tñ ē testm̄: ut ff. de testa. §. pe.

n Aurei. imo videk utrūq;. ut. ff. de ꝑba. l. quinquaginta. So. ibi duarum uo

lūtatū due scripture erāt: que simul p̄nt ee uere. ar hic vni⁹ tm̄ uolūtatis due scripture: q̄rū vna alterā ñ patiē sed seorsum cēsēāk. aut. n. c. aut qui quagitā legata sūt. R. sz̄ huic solutiōi. ff. ō alimē. le. l. libtz. ī p̄n. sz̄ dic vt. d. l. q̄q̄gita. ⁊ facit. ff. ti. i. l. plāe. §. i. ⁊. ff. e. l. si ita relictū ī p̄n.

Icinius. Fructꝰ ⁊ pꝰcepti cōditione pendente ad legatariū non pertinēt. b. d. Bar.

o Locusta. faciat. salz maritꝰ idēq; testator. vt sit enim lego tibi mancipia q̄ ī dotē estimata mihi dediſti si magz̃ uoluerit ex estimationē. ē enim cōditionale: ut. ff. ti. i. l. si ita legatū. §. illi. ac.

p Cōditionē. si elegerit mancipia. q̄ si noluerit eligat pecuniam.

q In legāda. alꝰ legā da. alꝰ plegā. ⁊ nihil ibi operak p̄. ut. ff. de dote plē. per totū. ac.

r Nūc. i. estiatōez fak̄.

s Dotē. i. dotz estia.

t Nō ēt partus. sic. ff. de iure dotiū. l. si mancipia. ⁊ sol. ma. l. in his. §. si mancipia. ⁊. ff. ti. i. l. vroꝛē. §. sororī. ⁊. C. ō rei vr. ac. §. cūq;. ibi estimatox. n. ⁊. ē brō qz cū mācipia debeāk ex cā legati nō debenk p̄ⁿ nisi a pre quesiti vñij ex cā legati: quod dic ut. ff. de usur. l. berennius. Sed qd si pure hmōi mancipia vir legasset: rñ. idem sed hoc plus ē ī pure legato: qz ⁊ estimationem dotis ⁊ mancipia hēret. Itē ⁊ a puro ea que post adītā hereditatē nasc̄ erētur legatarij essent. In cōditionalis ut h erat. ea tñ q̄ nascunk post existētē conditionē. i. declarationē uolūtatis. s. ipsius uroris: ut. ff. ti. i. l. si ita legatū. §. illi. ⁊. C. de fideicō. liber. l. cum libertatem. Item contra. ff. de pecul. le. l. fi.

Bonox. Curator qui bo. possessionē p̄o demente accepit ⁊ cognouit tenek ad legata cautione recepta. h. d. Bar.

u Bonox pos. fm tab. uel aliqua abintestato. ac.

x Data. accepit ergo bo. pos. q̄ ius tribuit. Alio gn cāo peterenk legata cū nec ēēt p̄o eis actio: rñ. vere ñ ē acq̄sita nisi resipuerit: ⁊ tunc velit: ut. C. de cur. fur. l. fi. §. tali. sz̄ p̄o quesita interim habeḳ antecp̄ furiosus facus sane mentis agnoscat ut ⁊. C. de curato. fur. l. fi. §. i. vnde interim petunk legata. sz̄ qz vere ⁊ incōmutabiliter nō ē quesita p̄statur cautio: lz̄ nulla qō moueak. q̄uis. R. dicat cōtra. ff. caueri mota demum qēne. az. ⁊ ē h cautio necessaria: vt. ff. q̄ satisd. cog. l. de die. §. ītē legatarij.

y Defendit. nā si nō defenderet nō peteret ab eo: cum ab administratione remoueak: ut. C. de procura. l. cum. ac.

Mortuo boue. Nō supest mihi ex re debita ante moꝛā perempta nō debeḳ. h. d. Bar.

z Mortuo boue. anteq̄ sit factꝰ legatarij. ut qz sub cōditione legatus ⁊ decessit ante cōditionē. uel nō erat legantis. aliogn ⁊tra. ff. de rei uē. l. solū. §. i. ubi enim in domo testatoris legata ⁊ postea dirupta distinguitur. an post cedētē diē legati: ⁊ maxime post aditā hereditatē ruat: ut ⁊ tūc debeak area q̄si pars rei: ut. ff. e. l. si aree ⁊. ff. ti. i. l. si chorus. §. areaz. alꝰ si ante. secus ut. ff. ti. i. l. si ita legatū. §. si domꝰ. sic ī boue distinguik. ut ar. ff. e. l. peculiū. §. q̄drige. ⁊. ff. q̄bus mo. usufru. a. l. quid tñ. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ ff. de pecu. le. cū inutile. Alij ut. R. dicūt idē qō hic ēt si post aditam hereditatē. si heres non sit in culpa vel mora qō admitto in personali in q̄ ī teritu speciei liberak: ut. ff. de uer. ob. l. si ex legati cā. ⁊. ff. e. l. antepe. §. fi. at in rei vēdicatiōe secus ut in dicta. l. nō solū. §. i. ⁊ in ꝯdi. fur. q̄ ⁊ ipsa datur dño: vt. ff. de cōdi. fur. l. si seruꝰ. §. boue. facit. ff. quibus mo. usufru. amit. l. pe. ⁊. ff. ti. i. l. qd ergo. §. si heres.

Si tricox Legatū cuius estimatio debeḳ ita ad heredem transmittik sicut qñ res legato debetur. h. d. Bar.

τ Thessara. erat forte nas quo soli ciues romani: ⁊ eo solo mēsurabant ar. ff. ō iudi. l. sed si suscepit. §. si libertz̃. Iste āt legauit pticiali cuidā tbeſ sarā frumētariā ⁊ sic cū ea mēsura metuit ñ possit. vt legatū nullū. sed tñ

valet.ꝛ debeꝫ estimatio. Sed nunquid distingues. vt in militia de qua subijcit. in qua distinguit si legat ei qui cape nō pōt aut pp delictum suuz ꝛ tūc nec estimatio debetur: aut ꝓpter aliā cām ꝛ tūc si testator scit: debeꝫ estimatio. alꝫs nō: vt .ff.ti.i.l.fideicōmissa.§.si seruo.ꝛ.ff.ti.i.l.si filiusfa. §.si qd.ꝛ certe videꝫ idē: ut .ff.c.l.ticio. in prin.ꝛ facit.ff. de iure dotiuz.l. si mulier.§.er asse.ꝛ ad .l.aquil.l.heres.ꝛ.ff.ꝓ ri.§.ꝛ.ff.ti.i.l.non amplius.§.fi.ac.

a Labeo. Res cuius cōmertiū legatarius ꝓpter eius delictuz non hz nō debeꝫ nec eius estimatio: secus si legatariꝰ habeat eius commertium heres non.b.d.Bar.

a Labeo. Ꝟ distingue vt nō.ff.ti.i.l.sed si res.

Si testator. Portio hereditatis deficiens accrescit cū onere prorata.b.d.Bar.

b Munus. cuz cā: sed donū sine cā. vt .ff.ō .v. sig.l.inter donum.ꝛ est hec distinctio legis non testatoris.hz ꝛ testatoris dici possit.ac.

c Ꝓ portione. s.accrescēte que est hereditaria. ut.C.de caducis.tol.§. is ita.accrescit ꝛ onus.ꝛ sic logr in caducis. ꝛ in cā caduci nō ꝓ non scriptis. ut.C. de caducis.tol. l.vnica.§.ne ăt.ī fi.ꝛ.§. in p nō scripto. Itē refer as ad cetera legata: nō opis: qr illō īsolidū quē qs obligat: ut.ff. de ver. ob.l. stipulationes non diuidūt: ꝛ.ff.ti.i.l.fidei cōmissa.§.pe. vt fit opꝰ ꝓpter: hz nō ꝓuenit liberatio nisi facta alia parte. ꝛ facit.ff.ti.i.l.si duob⁹ .§.bꝰs.ꝛ.l.ciuitatib⁹.§. pe.ꝛ.ff.t.ij.l.hz cū ea.ac.

Ꝟ Heredibus. Heredib⁹ legatarijs: ꝛ dotatarijs cā mortis pt substitui.b.d.bar.vel sic. Substitutio cā mortz vulgaris sic pt fieri ī bꝰdicate ita pt fieri ī legato ꝛ donatiōe cā mortz.b.d.pau.de ca.

d Pōt. directo ꝛ p fideicō. ita ēt legata. vt ifti. ō fin. re.p fideic. rel.§.i.

e Nō pōt. s. sub hac cōditione vel alia: vt .ff. de do.cā mor.l.si cui. idē si sine cōdi.ꝛ sine stip. ut .ff. de do.pre.l.seia.ī fi.ꝛ nō.C. de do.cā mortis. l.i.ꝛ nō ꝓmittat. vt enim ī dona. obligaꝫ donās cā mor. ſm az. quasi ob cām dans uel donās. s. vt si moriaꝫ. ut colligiꝫ. ff. de do.cā mor.l.senat⁹ .§.donatio.ꝛ.§.fi.ꝛ ita is cui substituiꝫ substituno.ac.

f Confertur. per obliquum.

Iticius. Si legaꝫ vna ex rebꝰ alternatiue debitis euētus solutiōis declarabit an legatū valeat.bar.

g Debeat. ex stipꝫone. b Mihi. s. testāti vel bꝰdi meo: ꝛ bꝰs ſ hz electionē: vt.ff.ti.i.l.si sic.§.fi.ꝛ.l.ꝙ si qs.ꝛ.l.ſ quocūqz.§.q gaiū.ac.

i Legatus fuerit. a me cui debebaꝫ alter eoꝝ. ꝛ dic ex diuerso: qr. ff. uni ꝛ vnum hic duo ꝛ duobus legauit. Item. ff. solum unuz cassauit tm̄. hic fecit unum valere: alterū anihilauit.

h Ex euentu. si enim mihi stichꝰ solnaꝫ: valet in eo legatuz ꝛ non in. r. idē cōtra. sic ergo rei solute vūtaꝛat tenet legatū: nisi pbeꝫ ꝙ testator permutauit. Alij dicūt cōtra. ut rei eracte nō teneat legatū nisi ex coniecturis ꝓtra pateat. sed eractio spōtanea solū tollit hoc diuersum. Tertij dicunt ex euētu: qr si mihi solnaꝫ nō debebiꝫ: hz heredi meo sic. prima placet. ꝛ si solnaꝫ mihi nō distinguiꝫ quis habeat electionem. Si vo solnaꝫ heredi meo distigue vt dixi. ff. ti.i.l.ꝙ si quis. Itē ꝓtra. ff. ti.i.l. fideicōmissa. §. si rē. So. hic sponte obtulit debitor: ut ibi distinguitur: ꝛ patet ex predictis. vel ibi nomē fuit legatū vnde eractū debeꝫ quasi olim debitum si cō seruet. hic vo res alternatiue debita fuit legata. vñ alia soluta vꝰ. nec ista vꝰ fuisse debita: ius ergo qō ī ea habuit legasse videt. ut. ff. ti.i.l.si domꝰ .§.fi.ꝛ facit.ff. de libe.le.l.nō solū.§.i.

Cum ita. Relictū quātitatis cōiūcti verbo futuri tpis in dubio conditionē non facit. b.d.Bar.bal.ꝛ pau.de ca. Secus in relatiuo substantie ut ī.l.stichū ꝙ meus erit. ff. de le.i. ſm Bar.

l Non pōt: ut .ff. de condi.ꝛ de.l.ꝙ heredi.§.fi.ac.

m Credit. ꝛ ita dicas puruz. Hz qd in dubio. Nñ. ꝓsumo puri: ut hic dicit. ut .ff.c.l.ofia.ꝛ.ff. de cōdi.ꝛ de.l.i.in ꝓn.ꝛ de reg.iur.l.ī omnibus.ac.

Sic ita quis. Verbū pōt est certēsiuū. ꝛ iō hz sit presentis tpis nbilomin⁹ porrigit ad futura. b.d.bar.ꝛ pau. de ca.

n Quandoqz. i. qñcūqz. ꝛ nō ꝙ hec benignitas contingit ꝓpter vuo. Nō ꝓpter verbuz pōt qō ē crtensiuū ad futura hz sit pñtis tpis ut hic. ꝛ.ff. de condi.cā da.l.ꝙ seruus in fi.ꝛ ifti. q.mo.te.ifir.§.i. Secundo vt res nō pereat: vt ar.ff.e.l.ticiā .§.i. alꝫs pñs tps testamēti ispiceretur. ut.ff. de iniuſ.tes.l. cuz in secundo.§.ꝙ si ad presens ꝛ .ff. de au.ꝛ ar.le.l.si ita.ꝛ.ff.e. l.si ita scripsisset.ꝛ.ff. de ꝟ.ob. l.cōtinuus.§.cū quis.ꝛ.ff. de here.insti.l.si alienū.§.i.ꝛ.ff. de re.du.l.si cognatis.ꝛ ꝛ facit ad hoc.ff. de iure fisci.l. nō ite ligitur.§.qñ.ꝛ.ff.ti.i.l. i.§.i.ꝛ.l.si deportati.ꝛ.ff. de ꝓdi.ꝛ de.l.heres.ꝛ facit.ff.ti.ij.l.qdam. ubi dicit cē enim dz cui detur. deinde queri an datum ꝓsistat.

Cum ab uno. Si legatum ab uno herede relictum aīo cōpēsandi cuz debito deficiat ille heres illius debiti onus sustinet: ꝛ debitum qō qs insolidū sustinet in totū cōputat in ponēda rōne falcidie. b.d.bar. vel sic ꝛ clari⁹. Actio de dote pōt intētari ꝙ vnū ex heredib⁹ mariti a quo relictū fuerat uroꝛi aīo compēsandi cū dote vsqz ad cōcurrētē ꝙtitatē relicti si ipsum repudiauit: sicut posset intētari ꝓ relicto actio ex testō. si illud acceptasset ꝓ residuo oīo conueniat co heredes ꝛ totum qō soluit in computatione falcidie cōtra alios legatarios detrahitur tanqꝫ es alienum. b.d.pau.de ca.

s Compensandi aīo. alioquin vtrūqz consequi posset sublato interdicto de alterutro: ut .C. de rei vr. ac.§.sciendum.ac.

t De dote. que uocatur ex stipulatu. vt insti. de act.§.fuerat.ac.

u Putat. ex stipulatu: ut.ff.ꝛ.ff. bac.l.si inter vult. ñ alꝫs. hz hoc qūo cuz oēs heredes ꝓ portionib⁹ hereditarijs teneanē: ut.ff.ti.i.l. seruo legato.§.si testator: ꝛ.ff.ti.i.l. nomen.§. vni.ꝛ.ff. fa.her.l.si filia.ꝛ.C. de pac.l. pacto: tm̄. specialē in dote cā vitādi circuitus: ut ar.ff. de condi. inde.l. dñs. Alij dicunt dari in eū actionē nō directo sed per obliquū: qr conueniunt heredes omnes actione de dote.ꝛ ceteri ꝓueniēt istū actione fa.her. ut.ff. fa.her.l.si filia.§.i.ꝛ.§.papi.ꝛ.§. fi.ꝛ.l.bis ꝓsequēter.§.sed si monumētū. uel dicas act. ex testō.

r Suo iure. i. dotis quo tenent oēs heredes. ac.

y Mariti. quo tenetur solus vnus.

z Onus. eris. nota unum heredum solum grauari. sic econtra exonerat unus tm̄. ut.ff.ti.i.l.ab oībus.ac.

a Ab heredibus. isto ꝛ alijs. ad qō ē. ff. ti.i.l.nomen.§. vni.ac.

b Eadē. dicēda. s. ut sit ꝓcēta iudicio defuncti uel suo iure: ut .C. de here.insti.l. si cōpensandi. c Instituta. uel sola. uel cum alia.

d In substitutū. hz ei mulieri.

e Dotis actio. s. ex stipulatu vel dic ex testō noīe dotis: ut.ff. dixi. ac.

f Ex ꝑsona sua. puta duo sūt bꝰdes tici⁹ ꝛ meui⁹. vnusqsqz hz. xij. libras boñ. pro sua dimidia. a ticio legata sunt quadraginta solidi. boñ. uni. ꝛ. xl. solidi bo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

alij.octo fūt ī vote:in qb⁹ tici⁹ tñ ē grauat⁹. si meui⁹ ꝓstaret ptē suā de vote ti-
cius ꝓstaret ⁊ integra legata ⁊ dimidiā vot⁹:q̄ dimidia fūt q̄tuor libre boñ.cū fal.
habeat.⁊ plus cū habeat q̄tuor libras boñ.ergo habet plus fal.rr.sol'.boñ.cum
tres libre sint q̄rta de duodecim.s.q̄tuor.hic ergo vbi tici⁹ soluit totū idē vide-
bat qz noīe meui⁹ fecit.ergo meui⁹ videt soluere.ꝫ non est ita.cōputat enim to-
tā votē ī ere alieno. habito re-
spectu ad mulierem:non ad co
heredē cui videt legatū:⁊ ita ō
legatis.s.de q̄tuor libris boñ.
detrahit fal.tñ: non de aliis.
viij.que sunt vos.⁊ debentur
vt es alienū.fm azo.

a Videt.vt cū tici⁹ cēt institu
tus in dimidia hēditat⁹ q̄ dimi
dia valebat.xij.libras bo.⁊ gra
uat⁹ ad votē:q̄ ē octo:⁊ ad lega
ta que ualebāt.iiij.libras boñ.
vni.ſ.alteri alia.ſ.⁊ sic ad to
tam dimidiam:deductis.viij.
libris bo.ꝑ vote vādis a ticio
remanēt.iiij.libre bo.penes ti-
ciū:⁊ de his q̄tuor hz̄ solucre le
gata:⁊ si soluerit legata q̄ sunt
iiij.nihil penes cū de sua parte
idest.xij.libris remāet.ergo de
ducet fal.ō his quatuor legat⁹
nō de octo:q̄ octo vt es alienus
deducuntur.ac.

S Jcui Valet legatū rei uē
dēde ꝑ iusta estimatione.
h.d.bar. Vel sic. Valet lega-
tū licet factū sub conditione vā
di tātū q̄tū ualet res legata.b.
d.pau.de ca.

b Uberrimum.ut.⁊.j. ad.l.
fal.l.si fundū in prin. Sz con-
tra ibi in fi.l.⁊.s.ti.i.l. ciuitati
bus.ſ.fi.vbi plene solui.ac.

c Cōfines.i.rōne ꝓsanguini-
tatis.vt.s.de mio.l.si ī ēptio-
nem.⁊ de tu.⁊ ra.dis.l.i.ſ.ſz ſi
vllos.⁊.s.ti.i.l.si equo.⁊.j.ō
bo.li.l.libertus qui soluendo.
ar.s.mā.l.cū seruus.

S Jticio ⁊ mihi. Pars
legati pōt repudiari q̄si ō
lata est vno iure ⁊ altera alio iu
re.h.d.pau.de ca.

d Die cedēte.idē ⁊ nō ceden-
te tic.qz tūc ⁊ deficit ⁊ accrescit
vt.s.ō cad.tol.ſ.p scō.ſz de
die tō dicit qz tūc demū repudio
qō delatū ē:añ nō vt.j.seqt ⁊
.s.e.l.si ita.ſ.si sub ꝯditōe.az.

e Magis.electiue.ponit.ac.

f Placet.sapiētib⁹.

g Pars.tē.repudiatā.q̄cūq̄z sit illa.aut cuicūq̄z ōlata.sed tñ accrescit alteri par
ti nō repudiāti: vt.s.ti.i.l.si mihi ⁊ tibi.q̄ ē ↄtra: vt.s.e.l.si vnob⁹ seruis. alij
vicūt qz erat ibi legatū:ut uterqz hēret īsolidū. hic viriliter qz cē posset: vt.s.ti.
i.l.si plurib⁹.ſz nō placet:qz tūc nō accresceret qz ler illa ↄtraria dicit.sed ex se hē
ret:ut.d.l.si pluribus:⁊.C.de cadu.tol.ſ.si vo nemo.

Sico. Hēditas repñtat psonā defuncti ⁊ nō hēdis.bar. h Capere
pōt.q mulieri fūt:ut nō.īsti.e.ſ.legati.ac. i De capacitate.cē.n. dz psona
cui det. videt q̄ri an datū ꝓsistat:ut.s.ti.ij.l.qdā. k Hēdis.q ñ ē capar.
l Defuncti.q ē capar. m Hēditati.velut dīe:ut ⁊.s.ti.i.l. legatū.ſ.
suo.hoc sc⁹ hēditate ei relicta ⁊ vsufru.ut.j.ō acq.re.do.l.hēditas.ſz institui
possit:ut.s.de hē.īsti.l.suus. Itē ℈.j.e.l. debitor.ſ.suo.ſz ibi erat viuēs dñs.
Itē ℈.j. de noua.l.nouatio.vbi hēdis psonā obtinet hereditas.So.ibi.ac.
n Accipere pōt.de hēditate ī q̄ ē seru⁹ legatari⁹.ac.
o Pars.illius legati. M. p Vocant.ſ.ad hereditatis partem.quam
hic institutus capere uetatur.⁊ sunt ibi cohēdes uel substituti.vel vxor: vel fisc⁹.
⁊ facit.s.de here.insti.l.non minus.ſ.i.

Quod principi. Relictū sub noīe dignitatis trāsit ad successorē in digni
tate si dignitatē qs hēbat p se.sec⁹ si p ꝓnām.b.d.cū.l.se.bar.⁊ pau.de ca.
vl sic. Relictū dignitati:quā qs hz p se ñ pt effici caducū:qz dignitas nō morit.
Sec⁹ si reliquit dignitati quā qs hz p aliū qz talis dignitas morit cū psona. b.
d.bal. q Cedat.logē de iure ueteri fm qō cedebat dies legatorū ab
apertura tabul'.nisi in parentibus ⁊ liberis:ut.C.de cadu.tol.ſ.i.⁊ nisi in prin-
cipe.ut hic.⁊ fm hoc dic cedit.i.ante aptas tab.hodie vo cōiter a die mortis. vt
d.l.C.ſ.cū igit uel dic logē ēt fm noua iura.⁊ fm hoc dic cedat.s. anteq̄ decē-
dat testator:ſz post testm̄.quo casu pūat⁹ ñ trāsmittit:ꝓnceps sic:ut.C.de cadu.
tol.ſ.p fo.⁊ hoc fm vtrāqz positionē ē ℈.C.q te.fa.pos.l.cuz heredes vbi dicit
cōi iure cos viuere.So.ibi quo ad testamēti solēnitatem:ꝫ quo ad transmissio
nē. Itē ℈.j.pri.l.so.ibi. r Ab hoīb⁹.als ab oīb⁹ ⁊ als ab hoīb⁹.

s Jauguste.desierit.℈.s.l.pr.nā cū eadē deberet hēre ꝓuilegia au-
gusta q̄ ꝓnceps:ut.s.ō le.⁊ sen.cō.l.ꝓnceps.⁊.j.ō iure fi ci.l.si fi
scus.ſ.fi.hic nō hz. So.hic ē p nō scriptū:supior ī lege in cā caduci.⁊ fm
hoc dic anteq̄ testator decederet:subaudi.⁊ añq̄ faceret testm̄.vel dic ea-
dē ꝓuilegia ſz nō oia.nā
nec legis ꝯdēde.ac.

Jcui Qui agno-
scit ptez videt agno
scere totum legatum. b.
d.bar.qō nota.

t Si cui.facit.s. ti.i.l.
legatarius.⁊.s.eo.l.ij.
iiij.⁊.v.⁊.vj.⁊ ō acqui.
here.l.si ex asse.⁊. C. de
iure delibe. l. quidam.
vbi plene notaui.ac.

Jmihi. Hēdē qs
ex sua persona repu
diare:⁊ ex persona serui
agnoscere.h.d.bar.

u Legata ē. ī eiusdem
testō. Vo.als nō diceret.
j.ptē ōficet cū si totū de
ficeret ex uno testō ⁊ totū
peteret ex alio.ac.

r Nisuz ē.⁊ bñ ut nec
ad me pt̄ineat nisi p ius
accrescendi.⁊ hoc est nisi
ꝛc.⁊ nō.s.eo.l.si ticio ⁊
mihi.ac.

y Uiuat.ſ.apud me si
alienat⁹ cristēte cōditōe
ut.j.qñ di.l.ce.l.si vsu-
fruct⁹.ſ.fi.ac.

z Meū.ptz iure meo
partim iure accrescendi.
qz pars deficientis alteri
accrescit.

a Voluerit.testator.

b Duobus.facat.s.e.
l.si duobus.ac.

Julianus ait Si
fideicommissum de
ficit legatuz remanet pe-
nes legatarium:⁊ ad be
redē non redit.h.d.bar.
⁊ pau.de ca.

c Eius.ſ.sci.ac.

a Cōditiōe sz aliq̄.

b Deficiēs.ōficit.n.ut
s.e.l.si pecūia.ſ.qō ita.

c Sciū.qui nō ut mi-
nister tñ fuit electus: ut
.s.e.l.si qs ticio.⁊.j.ti.i.l.pf.ſ.tusculan⁹.⁊.s.e.l.si quis quos.⁊ dic ut
ibi notaui ī.l.si qs ticio.ac. d Fides.ſ ut minister tñ ut viri.⁊ fa
cit.j.de alimē.le.l.pecunie.ar.ↄtra.j. de alimē.le.l.filio.ſ.i.

Jticio Si portio nō granata accedit grauate fit ↄtributio:⁊ legata
solida prestant.h.d.pau.de ca.

e Relinquebat.in hēditate. f Cētū.ſ.pōtet virit testator.ī his er
go.c.meui⁹ si adiret ꝓ medietate teneret:q̄ medietas īponit ticio propter
accrescētē partē:que ticius suo iure ī.cc.⁊.l.teneret. Sz qd econtra si tici⁹
non adiuit:ſz meui⁹ tñ.idem qz meui⁹ in.ccc.teneret.scz in.l.iure suo:in
residuo ꝓpter partē ticij:ut in pri.ſ.⁊.C.ad trebel.l.nō iustam.⁊ ut viri
.s.e.l.celsus.ſ.pe.⁊.ſ.fi.⁊ facit.s.ti.ij.l.qdā ⁊.s.ti.i.l.si duobus.ſ.i.⁊
.l.ciuitatibus.ſ.lucius.⁊.C.de cadu.tol.ſ.bis.ac.

Julius Portio deficiens accrescit cum onere in succedētibus ab inte
state.h.d.bar.⁊ pau.de ca.

g Ex legitimis.ab intestato uenientibus.

h Portionē.obuenientem sibi abintestato puta dimidiā cum sunt duo
eodē gradu. i Relictū in codicillis.ac.

k Si post rescriptū.cui⁹ habet mētio:ut.s.ti.i.l.ſz impator.ac.

l Cū suo onere.hic ē ↄtra.j.ti.i.l.i.ſ.fi.vbi sine onere uenit ad alium.
So.hic ambos grauauit in codicillis dicens rogo veniētes abintestato.
ibi unū tñ nominādo cū fm. R.ſz certe nec hic ibi grauauit nisi unum.
dic ergo qz hic erāt ambo eodē gradu.vñ ambo succedūt ex tacita uolūta
te:ut.s.ti.ij.l.ꝯficiūt.ſ.i.⁊ ex tacita uolūtate defuncti accrescit:cū testator
sciebat eos pares:at in ↄtrio erant in diuerso gradu.nec hz sequens ex taci
ta uoluntate:qui cepit esse proximus post mortem:sed suo iure: vnde non
cum onere fm az. Sed huic so.fm.h.uidetur obstare.s.ti.ij.l.quis cuz.
⁊.l.pe.vnde prima placet. Item facit qō no.s.e.l.celsus.ſ.pe.⁊ fi.⁊.j.e.
l.cum pater.ſ.cum pater.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Galicanus. Si p ſuū nō q̄rat hr̄ditas dño ſz ſibi manumiſſo: tenetur ad onera dño ĩpoſita. h. d. bar. Vel ſic. Dn⁹ iniūctū dño p utilē actionē ex teſtō petit a ſuo manumiſſo adeūte hr̄ditatē ſuo arbitrio. b. d. Bal. a Dōt: ut. s. ti. i. l. cū filio. ĩ pn.

b Adierit hr̄ditatē. qō faceſ pōt: vt iſti. de hr̄. iſti. §. ſeruus.

c Nō ē. i. non pt lucrari. alſ. i. non bz lucrum ergo nō pt onerari. ⁊ eſt bona rō: ut. ĩ. ti. i. l. ſz ſi ſic in fine.

d Rogat⁹ nō ē. ſubaudi nec rogato ſubſtitut⁹ vel ꝓiūct⁹: aliogn nulla eēt rō: vt pbat. s. l. pri. i. mī. i. §. Jux. nec ſucceſſor rogati tūc. n. tenere tur: ut. ĩ. ti. i. l. ſz ſi ſic. i. rī. Jtez vī q̄ directo teneat ſuū. ſi. n. ſuus vel filius de iuſſu dñi vī pſis rogati adierit: dñs tenet ex pſona ſui: ⁊ pī ex filii pſōa: vt. ĩ. ti. i. l. cū filio. §. ōniq. vñ pz ſuuz adeūtē nālr teneri p eo q̄ rogat⁹ ē dñs. ſi ḡ lib fac⁹ adeat tenet ciuiliť ⁊ nālit ḡſi lib adeūdo ꝓhere videat: vt. ĩ. q̄bus ex cau. ĩ poſ. c. l. apō iūl. §. fi. ⁊. l. ſe. R. ſi rogat⁹ cēt ⁊ adiret ĩ fmtute nature lit teneret. ſed cū dñs ſit rogat⁹ ſuū adiens vtili obligatione nāli: ut ita dixerim tenet ⁊ ciuili vtili tenet adiēs libertaz.

e Jtaq; q̄ equū ē aliq̄d dari cū ſims gaudeat teſtāt; volūtate: ſz nō ſit rogat⁹. ⁊ ita ſoluitur ꝓtium qō ē. ĩ. ti. i. §. fi. ⁊ nō. s. l. pri. §. fi.

f Actio. qa de rigore alia actio deficit. ac.

Alien⁹ ſu⁹ hr̄s inſtitut⁹ fuerit a dño ei⁹ fideicōmiſſū relinqui pōt^k. Sz ita hoc fideicō. dñs pſtare dz ſi p ſuū fact⁹ ſit hr̄s. Q ſi añ ḡ iuſſu eius adireť hr̄ditas ſeruus manumiſſus fuerit: ⁊ ſuo arbitrio adierit hr̄ditatē^b: dñs id ñ dz: q⁊ hr̄s fcūs ñ eſt^c: nec ſuus: q⁊ rogatus ñ eſt^d. Jtaq; vtilis actio^h ca ſu cōpetit: vt is ad quē emolumētū hr̄ditatis deuenerit: ⁊ fideicō. pſtare compellatur. Paulus.

Si hr̄s rē legatā ignorās iuſſim⁹ poſſūpſit: ad exhibēdū actōe non tenebit^i: q⁊ nec poſſidet nec dolo^s malo fecit q̄minus poſſideť: ſed pī fcm actionē legatario ꝓſulit^k vt idēnitas ei ab hr̄de pſtet^l. Pap.

Cum ꝓponebat^l ĩ ſcriptura^x fideicōmiſſi q⁹ plurib⁹ ſub ꝓditione fuerat relictū p errorē omiſſā mutuā ſubſtitutionē: quā teſtator in ſecundis tab. cū eoſdez ſubſtituerit^l exꝑſſit: diu⁹ marc⁹ ⁊ cōmodus ĩpatores rūderūt voluntatez manifeſtā videri mutue facte ſubſtitutiōis. Eteniz^m ĩ cā fideicōmiſſi. vbicūq^n pcaria volūtas^o q̄reret^p cōiectura^q potuit admitti. Idem.

Peculiū legatū augeri ⁊ minui pōt ſi res peculij poſtea eē iciāt aut deſinant^r. Idē ĩ familia erit ſiue vniuerſaz familiā ſuaz ſiue certā veluti vrbanā^s aut ruſticam legauerit: ac poſtea ſuorum officia^t. vel miniſteria mutauerit^u. Et eadē ſunt ĩ lecticarijs aut pediſſeqs legatis. Quadrige legatū eq̄ poſtea mortuo^x pire qdā ita credūt: ſi equ⁹ ille ꝺceſſerit: q ꝺmōſtrabat^y q̄drigā. Sz medio tpe diminuta ſup pleať ad legatariū ptinebit. Titio ſtich⁹ legat⁹ p⁹ mortē titij libta tē^z accepit: ⁊ legatū^a adita hr̄ditate^b ⁊ libertas poſt mortem titij cōpetit.

Idēq; ē^c ⁊ ſi moriēte titio lib eē iuſſus ē. ſi tñ titio ex pte hr̄de inſtituto ſu⁹ legat⁹ ſit: ⁊ poſt mortē ei⁹ liber eē iuſſus ſit: ſiue adierit hr̄ditatē titius ſiue nō adierit^d: poſt cuius^e mortē libertas ei data ē: eo ꝺfuncto libertas competit. Idem.

Cuius funduz mihi ac titio^b ſub ꝓditione legauit: bēs aūt eius eundem ſub eadē ꝓditione mihi legauit. verendum eſſe iulianus ait ne^c exīte ꝓditione pars eadē^f ex vtroq; teſtō mihi debeat. Voluntatis^g tñ queſtio erit. nam incredibile^h videtur id egiſſe heredem vt eadem portio bis eidē debeat: ſz veriſimile eſt de altera parte ĩ eū co-

Peculium. Si legat vniuerſitas: augmētū ⁊ diminutio ꝓtingens ēt vīuo teſtatore ad legatariū pertinet. h. d. bar. vel alr. Legatū vniuerſale recipit augmētū ⁊ diminutionē. legatum aūt generale recipit diminutionē. pau.

r Deſinăt. diſtinguiť: vt inſti. e. §. ſi peculiū ⁊. ĩ. de pecu. le. l. deniq;. §. fi. ⁊ facit. s. ō peculi. l. peculium. ac.

s Urbanā. qō dic ut. ĩ. de ſ. ſig. l. urbana. ⁊. ĩ. ti. i. l. ſuus vrbanus.

t Officia. differētia inter hec nō ut. s. qui. mo. vſuf. amit. l. ſi cui. ⁊ facit. ĩ. de adimen. le. l. filio. i. rī.

u Mutuauerit. in perpetuū non ad tempus: ut. ĩ. ti. i. l. ſi fundum ⁊. l. ſi ita.

Quadrige. Si legatur res ex pluribus corporib⁹ conſtēs: ſi eſt ĩ quiť id qō ē ibi pncipale perit legatū. h. d. bar. ⁊ pau. de ca. Vel ſic. Legatū q̄drige pit pēpto pncipali equo q̄drige niſi teſtāt⁹ aliū ſurrogauerit. h. d. bal.

p Mortuo. teſtatore vīuo ſe cuis ſi poſtea: ut. s. tit. i. l. ſi ita §. ſi domus. ⁊. l. ſi grege. ⁊. l. ſi ex toto. ⁊. l. grege. ⁊. l. qō in rerum. §. ſi quis. ac.

q Demōſtrabat. q⁊ erat magiſter q̄drige. imo demōſtrabat q⁊ erat de ſubſtāria q̄drige iā facte a teſtatore. ſec⁹ ſi legaſſet quadrigaz conficiendam ex equis teſtatoris nō nominatis q⁊ gen⁹ nō pōt perire: vt. ĩ. ad l. fal. l. in ratione. §. ſi ẏo argē

ti. ſz cur alind ĩ peculio: ut. s. in pn. huius. l. ⁊ area poſtea edificata: vt. s. e. l. ſi aree? R. q⁊ q̄driga deſinit vno mortuo: vt. s. q. mo. vſufr. a. l. quid tñ. §. fi. ⁊. l. niſi ⁊ facit. ĩ. de cōdi. ⁊ de. l. filie. §. fi. ⁊. s. pro ſocio. l. ſi id qō. ac.

Titio. Si legatū relinqť ab vno ſub conditione q̄ ex ei⁹ pſona dependet ſi legatū trāſferat ad aliū nō trāſfert conditio. h. d. bar. vel alr. Si ſeruo legato relinqť libertas p fideicōmiſſum ponēda a legatario poſt eius mortem uel cū morieť valet legatū ſeruí ⁊ etiā libertatis. h. d. pau. de ca.

z Libertatem. hec ſunt uerba teſtatoris.

a Et legatū. hic incipit reſpondere ſic. ⁊ le. ꝛc. ⁊ q⁊ dicit. ⁊ legatum ſtichi relicti titio. ⁊ ita non eſt contra qō legitur. s. ti. i. l. ſi poſt mortem. §. ſed ſi ſeruo. ⁊ §. uſq; adeo. Si aūt diceres ⁊ libertatem ⁊ pecuniarium legatum relictum ſeruo poſt mortem titij: non valet pecuniarium: vel aliter ibi ab alio legatum: ab alio libertas fuit relicta hic ab eodem ſi intelligas ſecundo modo. Jr. tñ vedit multas ſolutiones que nil valent: ſed q⁊ iſte titius fuit neceſſarius: ut ibi. preterq̄. vī hic res aliena fuit legata ſeruo. ibi teſtatoris. Item contra ad hoc prin. ⁊ fi. hui⁹. §. s. ti. i. l. ſi poſt mortem. in fi. So. ut ibi.

b Hereditate. eius qui ſtichum legauit. R.

c Idemq; eſt. q⁊ diri poſt mortē titij. hoc tamē hic pluſq̄. s. q⁊ hic etiam vīuo titio moriendo tñ cōpetit libertas: ut. ĩ. de ma. te. l. qui duos. §. i.

a Legatus. i. prelegatus.

b Nō adierit. alius tamen adiuit: ut. s. de teſta. tu. l. ſi nemo.

c Cuius. ſ. titij. ⁊ facit. s. e. l. ſi idem ſeruus. ac.

Idem. Debitor partis fundi ſi creditori ſub eadē conditione qua debebat legauit: itelligiť aliā partē nō illā quā habebat legare. h. d. Et primo ponit thema ⁊ queſtio. Scō determinatio queſtionis. Tertio rūſio ad vnam obiectionē que fit in cōtrariū. Quarto reſponſio que fieret ad illā. Scōa ibi. uoluntatis. Tertia ibi ſane. Quarta ibi debitor autē. Bar.

d Ex titio. ac p ⁊. nō autē habeas a titio. ac. e Ne. i. an.

f Pars eadē. i. ex utraq; parte eidē ut confuſe ponatur. ⁊ cōiunctiue. i. una di midia ex vno ⁊ alia dimidia ex altero. ac.

g Voluntatis. ſz eam pro iuris qōne poſuerit: in facto tñ qō ignotū eſt conſtit. verius tñ ē ut attendam qd magis p̄ſumat. p̄ſumā. n. alterū magis. nā ꝛc. ⁊ ſic bene dixit volūtatis eſſe qōnem: cū utrūq; teſtator poſſit uelle. ēt q⁊ eadē ex vtroq;. vel ex uno una. ex alio altera. etiā magis videť ultimū nā. ꝛc. ⁊ fm hoc ponit nā continuatiue. ſed. R. ponit pro certe.

h Nā icredibile. poſſibile tñ eſt. vt. ĩ. de fideiuſ. l. hr̄s ade. §. non ē. az. ſz ſit ar. s. ĩ. de v. ob. l. q bis. ſz expone ut ibi. i Parte. cui⁹ eſtimatio preſtabiť.

a Sane.ps de uno grauari bꝰ dē circa eādē rē ⁊ sic ob.ꝓstō.ut.s.de leg.i.l.pla ne.ɣ.i.ɀ b Rñ. Itē ⁊ ñ circa idē hoc dic̄:ɀ circa aliā ptē nō pri⁹ legatā eidē.
b Corp⁹.ab uno qō ipse q legat facer̄ pt ñ āt bꝰ ei⁹q ē debitor legati.⁊ b est. debitor āt ⁊c.ne g̃ sit iutile fcā relatiōe ad ptē debitā:referat legatū ad alterā nō debitam.sic.s.ti.i.l.si qñ ī pn.⁊.s.c.ti.l.ticia.ɣ.i.vel dic non obest huic.l.constitutio.sed nec qō debitū alꝰ legauerit.⁊ ad hoc.debitor āt ⁊c. fac̄.s.d istī.l.in cū.ɣ.taberne
c Unū testm̄.i.vni⁹ hoīs testm̄:nā si idē plura fecerit ⁊ in eis sepe idē corp⁹ legauerit:idē erit:ut.ī.e.l.ɣ.cū.ac.
d Debitor āt. vt bꝰ meuij erat.ac.
e Plus sit.qō quatuor modis attēdit̄:ut istī.d act.ɣ. pl⁹. Itē ⁊ quinto mō ut.s.ti.i.l.si creditori.ɣ.id qō.⁊ fac̄.s.ti.i. l.hmōi.ɣ.i.⁊.ī.de do.p.l.i.⁊ de li.le.l.si id qō mihi.⁊.ī.ti. i.l.nutu ⁊ istī.e.ɣ.ꝓio.
f Legati futur⁹.q.d.nullum.
Duoruꝫ testamentis.
Due cāe lucrative ī eiusdē persona ⁊ ī eadē spē q̃ ve posset ad oculū demōstrari nō pñt cōcurrere eodē tpe quo ad effectū soli de eractiōis.h.d.⁊ cessant quasi oia ꝓia. Et diuiditur in tres ptes ꝑncipales. Prima loquitur de legato generis.i.quātitatis facto simplr non adiecta certa demōstratiōe:quia legata ē pars fundi que meuij est. Secundo logr de legato generis.i.quotitatꝫ fcō simplr non adiecta certa demonstratione. Tertio logr de legato generis alterius puta hoīs in genr. Scōa ibi ɀ si ps. Tertia ibi.nō idē. Et q̃libet ps subdiuidit ī alꝰ pticulas q̃s pſequor ponēdo casuꝫ ī terminis. Bar. vꝰ sic. Si eadē res ōbeat eidē ex diuersis causis lucratiuis ⁊ a diuersis ɀ sit talis q̃ nō possit ad oculū demonstrari tpe ꝓcte obligationis: vel post solutionē:tñ fcā er una cetere obligationes tollunt ⁊ alij liberantur. Sꝫ si obligatiōes ꝓsistebāt ī genere ⁊ sic nulla spēs in obligatiōe soluta una spē er una cetere nō tollunt.sed cadē spēs etiā ñ desinat esse creditoris ipso iuito nō pōt solui er alia cā lucratiua dummō sit talis q̃ facta demonstratione possit ad oculum demōstrari alꝰ sec⁹.b.d.iste.ɣ.difficilis ⁊ horribilis marie scholaribus:qr tractat unā materiā erqsitā ꝓsistētē ī apicib⁹ iuris quā bar.repetist in iuuētute sua cū legeret pisis.quā uoluit ponere ī lectura ⁊ nihil addere uel minuer̄ ut posteri viderēt a q̃nta pfectiōe itellectus incepit crescere. Pau.
g Duor testamētꝫ.i.duor̄.s.ticij ⁊ sempronij.ac.
h Cuij ē.hēbat ergo meui⁹ fundū cōez cū alio p idiuiso.
i Obtigere.pp regulā.ī.d act.⁊ ob.l.oēs.⁊ istī.e.ɣ.si res.
k Postea.bñ dicit postea.sec⁹ forte si alienet vi uēte testatore altero ex cui⁹ testō ñ ē soluta:qr tūc ex ei⁹ testō solui poterit.
l Parte.s.soluta.ac.
m Semel.solutione ab uno facta ꝑm quosdam
n Ertictā.sic.ī.d so.l.q res.ɣ.arcā.⁊ d v.ob.l.iter stipl'antē.ɣ.sacrā.circa pn cipium.
o Sꝫ si ps.dimidia si alid ñ liq̃at ut vicesimā:ut.ī.de v. si.l. nomē.ɣ.i.vl dic p idiuiso.ac.
p Legat.puta dixit vn⁹ testator lego ticio medietatē fundi corneliani:⁊ alter testator eodē mō dixit.
q Non primit.⁊ est rō qr soluta pars ab uno nō erat ab altero debita illa cadē ps soluta qr si esset ab eodē debita illa ps iā cēt sublata solutione ab uno fcā.qr non pñt due lucratiue cāe in eadē psona ꝓcurrere: vt.d.l.oēs.ac.⁊.s.si pars bꝰ.pe.l.i.ɣ.i.tj.⁊.iij.⁊ .ī.statim ibi.neqꝫ plēs.
r Hāc eandē.male dicit hāc cū p hāc.i.p hanc dictionē hāc.corp⁹ visibiliter ⁊ p idiuiso debeat oñdere.dic ergo hāc.i. cādem iuris itellectu ⁊ p indiuiso.⁊ hoc est qꝺ subditur neqꝫ plures ⁊c.hoc mō dixi solui posse eandem ptem iuris intellectu non facta demōstratiōe ad corp⁹:qr non pōt dare aliquā ptem vt dimidiā isolidū.neqꝫ.n.plures.i.legatarius cui pars soluta est:⁊ alter bꝰ q non soluit aligd.⁊ sic est q̃si soci⁹ collegatario.⁊ repete neqꝫ obtinēt vñiū ī vno fundo vel pte aliq̃ fundi insolidum ut possit hic uel ille dicere hec pars tm̄ mea est non tua.non obtinēt qd de iuris intellectu.ius.n. intelligit quēcūqꝫ bꝰe dimidiā idiuisibilit ī q̃libet pte q̃ posset oñdi non facta diuisione.⁊ sic non offendit regula.ī.de act.⁊ ob.l.oēs.cum nō possit designari ad oculum ps ī q̃ due cāe lucratiue ꝓcurrant:alioqn facta diuisione.ego meū:tu tuum dicere possumus:ut.ī.de v.sig.l.recte.ɣ.qnt⁹.⁊ tūc offendit regula.si eandem p tem diceremus solui posse.⁊ ꝑm hoc subaudit enim.ibi neqꝫ.n. ⁊c. vel dic ꝑm ℟.neqꝫ ⁊c.s.ob hoc qꝺ dixi eandē ptem solui posse.nā itelleri de pte indiuisa: q̃ sensu pcipit nō oculo vꝰ.nec.n.videri pt ⁊ ita non subaudit.n.ibi.neqꝫ plures ⁊c.⁊ facit.s.cōmo.l.si ut certo.ɣ.fi.⁊.ī.de castrē.pecul.l.pe.ɣ.pꝰ.⁊.s.ti.i.l.nō quocūqꝫ ī pn.ac.
s Suam.alterius heredis.
t Neqꝫ plures.i.singuli plurium.
u Non idem.s.qō dixi qñ simplr ps fuit legata.ɀ certe imo idem qr sic̄.s.ita nec ꝺ uno soluēte liberat alius.ē tñ hic aliud qr hō q ab uno mihi soluit si desinat esse meus nō soluet ab alio:qr ostēdi pt hō ad oculū in quē ꝓcurrit huius cā lucratiua:vñ ⁊ solutus vꝰ ī obligatiōe solus fuisse:⁊ nō alius ⁊ hoc est hominis .n.⁊c.sed ps fundi soluta nō pt ostendi.vñ nec fuisse vꝰ.ex causa lucratiua debita vñ eadē solui pt.aꝫ.
ɀ Duob⁹.i.duor̄.
y Legat.eidē.
ɀ Nā q.puta stich⁹.
a Alienat⁹.a legatario.
b Stipulationis.puta si sim stipulat⁹ a te hoīem ī genr.⁊ ab alio sim stipulat⁹ sticē hoīez ī genr.aliō āt si ab uno cēm tm̄ stipulat⁹:qr poterit solui q me⁹ fuerat:vt.ī.ꝺ sol.l.q.ɣ.ſtichū ⁊.l.sigs duos.q̃ sūt ꝓta.vꝰ de rigore ibi de eqtate dicit.n.ibi cuz sez in ipsa.l.q decē.ac.
c Oratiōis.s.si hō leger.hoc enī est ⁊c.
a Cōtinet hoīes.q̃tuz ad solutionē: qm̄ q̃libet in solutiōe ē.nō āt q̃tū ad obligationē:ut pbat .s.ti.i.l.cū icertus.cum facit̄ ibi sic̄itudinē inter legatū hoīs ī genere ⁊ legatū stichi.⁊ sic non ob. s.ꝺ pac.l.si vn⁹.ɣ.ſz si generalit̄.sec⁹ dico cū qs ꝓmittit stichū aut pāphi lū sub alternatiōe. quia vterqꝫ ē ī obligatione lz qdā ꝓta.vt.s.ꝺ mio.l. ⁊ si sine.aꝳ.ē.l.ait ꝓtor. ⁊ alꝰ.ɣ.pōp.ait ⁊ si sine. ⁊.ī.ꝺ v.ob.l.si duo.alij dicit ꝓtinet.i. ꝓtinuisse vꝰ.et quo ad obligationē cā solutione ei⁹ q̃ solut⁹ est.ac.
In fundo. Si res legata tradit̄ ñ pfecte:actio ex testō adhuc durat ad ipsam .b.d.bar. vel

a Fundo legato. ab herede. passiue q; legatarius petit. s. vsufr. i. vsufru. estimationē. ac. b Nō in pte. s. ppietatis: ut insti. e. §. sicut. vl dic in pte. i. in proprietate: q̄ est pars dñij. q̄ dic ut. s. de vsufru. l. iiij. ac. c Rei. s. ppietas. d Cōtinet. s. vsufr. sed fundi legatū ꝓtinet oē emolumētū. et vsufr. g̃ vsufr. peti posset actiōe ex testō: ut. j. de vsufr. l. si ticio. ꝛ. l. si alij. sed ī cāu sequēn petit ipe fundus ꝛ est rō q; in primo casu ꝓpte contingit liberatio q̄si in pte proprietatis. ī scō non: ut. j. de so. l. si stipulatus. §. i. ꝛ no. s. cōmo. l. iij. §. i. ac.

e Fundo vo. s. testatoris: sed ī alieno potest poni casus. ac.

f Ob reliquas. ab usu fructu.

g Legatū. i. rē legatā

b Agere. ad ipsuz fundum: ut modo nota.

i Aliena possessio. i. alio possidet ꝛ hꝰ tenet dare possessionē legatario. alꝰ nec rē tradere vī ut. s. ō ac. emp. l. ij. §. i.

k Seruitutib⁹. prediis: ut ob eas teneat heres si extraneo debeant ubi uti optimus maximusq; legat⁹ e. tūc. n. liber tradi dz: ut hic. ꝛ. s. ti. i. l. suo legato. §. si fūdus. ꝛ arg. s. ō cuicti. l. qō ad seruitutes.

l Res mea. s. g̃ erat testatoris uel aliena: hic legatarij. ac.

m Istas cās. quia testator in ea habuit vsufru. uel aliā seruitutez psonalē: vtpote cū plenaz etiā sine legato siz habiturus ppietatē illo mortuo ꝑm. R. Vdē dici pōt in qualibet p̄dicti fuisse q̄ debeat legāti ī p̄dio meo qō mihi legat: ut h̄ inuit. ꝛ ar. j. e. l. cū filiꝰ. §. dñs. az. ꝛ ꝑm hoc refert hic ad p̄mū ꝛ ad primū siz qd de medio. Siz si hz ius pignoris vī idē qp nō videat cē remissū: vt h ꝑm az. sed ō ꝑm. p. vī. j. de libe. le. l. i. ꝛ. s. ti. i. l. senat⁹. §. fi. sed pōt dici h de rigore illas de eq tate loq. ꝑm az. vel dic hic nō referri ad pignus uel ad possessionem quaz hz testator. Aut ergo testator hz ius in re: vel ꝓ re legatarij: aut ex rē: siz pp rē legatarij. Si ī re uel hipotece uel ius supficiei vī sic: vñ hz vtilē ī rē ꝛ tūc valet legatū rei legatarij: vt. s. ti. i. l. si domus. §. fi. ꝛ dicta. l. i. ō li. le. ꝛ. s. ti. i. l. si tibi hō. in pn. Idē si ꝓ re: ut qz legatarius dz eam testatori ex vēditiōe uel alia cā. ꝛ tūc idē: vt. s. ti. i. l. apō. §. si ticius. ꝛ ar. C. ō ꝓben. emp. l. cū res. In tertio qñ ex rem. puta fuitutē ꝓ qua hēo cōfessoriam q̄ ex rem vak: siz ꝓ fuitute rei inberi. ꝛ tunc siue psonalis sit fuit⁹ siue realis. siue testator: siue alius hz hec iura in re legatarij: nō ualet ut h nā hic nō facit vim qs hēat hec iura. siz qdā viterūt ualere qñ testator habebat. ar. dicte. l. apud. §. ticius. Siz ibi erat ei debita. nō āt vī hꝰ ius in re. Item ꝓ eis erat. s. de ꝓben. emp. l. q tabernas. ꝛ facit. s. de cui. l. sed ꝛ si qd. §. i. ꝛ. s. e. l. is cui. ꝛ j. de uer. sig. l. recte in pn. ꝛ. s. de do. l. eleganter. §. non solum. ꝛ j. de dote ꝓ. l. siz. ꝛ. s. ti. i. l. si res. ac.

An municipibus. Municipibus pōt usufructus refuari. q; pōt extingui. h. d. bar.

n Nō utēdo. ut ꝛ. s. de usufr. l. v. Item ꝛ aliis mōis ut p aratrū: ut. s. q. mo. vsufr. amit. l. si usufr. Item. c. an. ut. j. de usufr. le. l. q usufru. ac.

Diuidit ista. l. in ptes ser ꝛ q̄libet ps allegat ꝓ. §. ꝛ ꝓ ptes legā. Fa ibi. si de falcidia. tertia ibi. siz si uno. Quarta ibi. si duos qnta ibi. sed si ꝛ fūdum. Sexta ibi rogo. Et ē mā deo co q est rogat⁹ restituere vni ex certis. Et usqz ad. §. si rē. plegē vnā mām multū solēnem. Et istō ꝓcipiū hoc itendit. Jussus restituere vni ex certz cum moriatur sufficit q eligat. ꝛ usqz ad mortē pōt uariare. h. d. Istud pn. ponit tres qōnes ꝛ solutiōes ipsaꝝ. ꝛ rōnem solutionū. Fa ibi. ꝛ ei. tertia ibi utrū ergo.

o Unū. qñqz dignū qñqz īdignum: ut. s. c. l. cū qdā. i. ꝛ. iij. rñ. ꝛ dic q dixit testator hꝰ cū morieris fundum botrianuz restituas uni de familia mea ꝛ uocet testator sempronius. hꝰ ticius. p Ascē. hꝰ de.

p Relictū. qō nō ualet. ut. s. l. pri. circa pn. ibi debitor aūt. ac.

q Debet. nō. n. est ī ptāte hꝰ dis an dz. sed cui ō familia dz: vt. j. ea. l. §. si de falcidia. ac. r Frustra. nā ēt si nō legaret nihilomin⁹ ex alio testō ageret ut. s. e. l. cū qdā. iij. rñ. ꝛ sic dē supuacuū. i. nulluz. ut. s. statu liber. iij. rñ. r Alio testō. s. testatoris primi. Dy.

s Uolūtas. ī diligendo. ac. t Siue tñ. nūc rñ. q; ñ ualet tale legatum

u Creditor. facit. j. ad. l. fal. l. pater filiū. ꝛ j. c. §. si duos. ac.

x Cōtutek. ꝛ aliū eligat. nā prio electo ex nullo testō peter. aliogd si tñi mutet: ꝛ neminem eligat: huic cū ceteris cōperit petitio ut. s. e. l. cuz qdā. iij. rñi. est ergo ex mortē heredis in suspēso. sit creditor an nō ꝛc. sic. j. de reb⁹ du. l. qdaz. sed vī nō posse mutari: ut. s. ti. i. l. hmōi. §. fz stichū. j. So. hic dicit cuz morietur heres. Item hic electo persone legatarij ibi rei legate. ac.

Si de fal. Electus nō capit ex testō eligentis siz ei⁹q; missit restitui. Et ꝑm illud falcidie rō non minuit. ꝛ vno electo ceteri excluduntur. h. d. Bart.

y Si de fal. psequit supiorez materiā p multas qōnes vsqz ad. §. rogo. ꝛ iō nō est h. §. nisi gra evidentioris intellectus.

z Prio testō. iōqz primi testatoris nolle vumtarat: ꝛ eius bōis ispectis ñ ēt hꝰdis hoc legatū minuit ualet ler. fal. R. vl. j. ad. l. fal. l. pf filiū. ꝛ. s. ō hꝰ. isti. l. asse. ꝛ. C. ō iudi. l. aptissimi. ī fi. ꝛ dic ar. qō ibi nō.

a Necessarie neče hz heres eligere ut h: ꝛ. s. in pn. huius. l. ꝛ. j. de reb⁹ du. l. utz. §. cū qdā qz si ñ eligat primiores ō familia veniēt ut. s. e. l. cū qdaz. ij. rñ. ꝛ. §. fi. ꝛ. l. cū ita. §. ī fideicō misso. ꝛ fač. s. de here. ist. in. l. si suo fideicōmisso. ꝛ ad sil. l. iij. §. utrū ꝛ. s. de usufr. ea. re. q̄ viu. l. trib⁹. §. illō ēt. ꝛ de aq quoti. ꝛ est. l. i. §. pe. in fi. ac.

b Bñficiū. hoc ē nō vī hec liberalitas nō ꝓuenire ab hꝰde. qz tūc non detrahet fal. sed mō detrahit: qz nō ꝓuenit ex eo legatuz. ꝛ h subijcit. qd enim est ꝛc. siz eligere possit cū ēt vlterior qz hic hēbat electionē siz: ut. s. e. l. cū qdā. si ō fātie relictuz eēt. ꝑores ī gradu peterēt: ut. s. e. l. cū ita. §. in fideicōmisso. ꝛ no. C. de ver. si. l. fi. ac. c Ceteri. ō familia.

d Conditione. legati tacita. cū. n. leget testator sic. vni de familia dato singulis. si alteri non dedit dare iussus vī heres: ut. s. e. l. cum qdam. R.

Sed si uno. Si vn⁹ ex certis instituat ꝛ fundus exeo legat: ab eo vendicabit deducta portiōe heredis. h. d. hic iurisc̄sultus determinat duo dubia circa cādē mām. ꝛ sic siz duas ptes. s. ō a ibi. uez. bar. e Instituto. a ticio hꝰde rogātis. i. ipsi⁹ ꝑmi testatoris. ꝛ dic isolidū. at sequē. §. si duos. in pte hereditatis ꝛ pte fundi pōit casum. ac. f Ille fund⁹. botrian⁹ q vni ex familia cū moreret hꝰs iussus ē restitui. R. g Ex illo. testo. s. prio puta sēpronij. ac.

h Petet. i. petēt alij de familia q nō sunt instituti hꝰdes ab instituto hꝰde rogati. ꝛ hoc ꝓposita act. psonali ex testō cū possent agere ī rez ꝓtra legatarū exeuntem possidentē. ac. i Heres extitisset. hoc vī falsum. nā institutēdo hꝰdē vī cū elegisse: ut. j. c. §. siz ꝛ si fundū. ꝓtra. so. h recta via iuit ad exeuntz: ut nec momēto apud hꝰdē māeat: ut. s. de pec. l. sed si vānuz. §. i. ibi. siz nullo. ꝛc. ꝛ de fur. l. a ticio. qō. j. est sec⁹ uel dic ut ibi ar. k Dolī exceptiōis. q̄ transit ad legatarium si cōueniat act. ī rē. ut ar. s. de pac. l. si tibi. r. §. pactū. heres āt legātis ꝓ sua pte ifringere legatū nō pōt: ut. j. e. §. si rē. az. l Partē itelligit. i. vt hēat ptes tñi viriles ō ducta pte istituti. ꝛ ad hoc fač qō nō. s. e. l. si ticio. m Que rō. ē aūt hec rō. qz de familia sunt ꝛ hꝰs reliqt exeo. g̃ ꝛ ipse cū sit de familia admittit. Sic g̃ ptē facit. ꝛ hoc uocat cōpēsati. ipropriē ñ. istitut⁹. n. est obligat⁹ si cui ꝛ testator erat ac. ex testō his q sunt de familia. siz ecōtra illi nullo mō instituto sunt obligati. nec. n. ptes legatarij sunt iuicē obligati. siz si vnus totā rē possideat tenet alijs rei vē. nō g̃ pōt dici cōpensatio: cū nō sit bincinde debitū: ut. s. ō ꝓpē. l. i. ponit g̃ ꝓ cōpensatiōe. sic. s. e. l. ticia. §. q ī vita. qdā tñ dicit ꝓtra notātes ꝛ dicētes h cōpēsari qō vtriqz debeat in genere. qō satis ꝓcedi pōt p. l. s. de here. īsti. l. q nō militabat. i. rñ. ꝛ. s. si ps here. pe. l. i. §. pe. ler tñ ista ñ ꝓbat hoc. siz az.

Si duos. Si ptes ex certis instituant: ꝛ ps fundi extraneo relinquatur: illa uēdicabit exepta pte q̄ īstitutis competeret. h. d. bar. n Scripserit. ticius rogat⁹ restituere fundū botrianū. ac. o Portionibus. tribus. Jo.

p Hereditario. i. hoc ipso q sunt hꝰdes rogati nō tñ ex ei⁹ testō: sed legāt: ut. s. e. l. in pn. az. mel⁹ g̃ diriss̄et legatario. h. q Si alteri. q essit de familia. facit. n. hic tñ generalis collo q̄tū spālis ut. C. de his nup. l. siqs prioris. §. certū. sed ar. j. in auc. nūc aūt ibi posita. que ē. j. in auc. de nup. §. soluto.

r Pro altera. s. quarta. s Detāt. s. si simꝰ ueniāt ad petitionē. aliogn qñ sunt plures rei credēdi qui in familia ꝓtinent. graduū dignitate ꝛ absentium ex iusta cā rōne seruata: occupātis erit actio conditioqz melior: ut. s. e. l. si ticio ꝛ l. si qs ticio. ꝛ l. cū quidā. ꝛ l. si tñ. ꝛ l. omnia. ꝛ j. e. l. pe. §. fratre. R.

t Cōpēsatiōe. hoc exp̄ct. ut. s. pr. §. nā si cōuenianꝫ heredes rogati actiōe ex testō uel etiā rei vē. cū nōdū tradiderint extero excipiēt ut retineant viriles in illa

quarta. Item ⁊ si extero est tradita ⁊ ipse cõueniat rei ven. qõ põt: ut. ff. e. l. cum pater. §. libertis. excipiet ex persona heredum. ⁊ hoc no. ff. priori. §.

¶ Sed et si fundum. Eligẽs nõ põt electũ grauare vt alteri restituat nisi ei dẽ tñi dẽ relict. ⁊ et tũc poterit ab exẽneo vẽdicari si a testatore tñi fuerit ne eream familia. h. d. ¶ Dño soluit vnã. q. ⁊ põit limitationẽ. Ko soluit aliã ⁊ põit illatõez ex ca. Fa ibi. qꝫ si talia Bar.

a ¶ Ab extraneo. i. an extraneus petere possit.

b ¶ Diri ita demũ. i. videt heres satisfeciss volũtati legãtis si pterea. ⁊ est verum si prior testator ita dixit cui voles dato. secus si ita. ne predium ereat ꝺ familia. tunc. n. post mortẽ electi legatarij ceteri petũt: ut. ff. i verb. perituris. ⁊c. az.

c ¶ Tãtũdẽ eidẽ. sec⁹ si minus. nã in eo qõ vltra ẽ onerari nõ põt qualitercunqꝫ varies: nisi in casib⁹ duob⁹: ut. ff. e. l. ipe ratores. §. si centũ ⁊. ff. ad. l. fal. l. §z si non seruus. accur.

d ¶ Efficiat. cũ determinatiõe quã subijcit: §z si qdem ⁊c. s. qñ testator dixit fundus cui voles. aut quibus ex familia voles. si aũt dixit ne fundũ alienaret ex familiã: tũc locũ hz. §. qꝫ si talia. ut non petãt illi de familia nisi mortuo scõo hr̃de. i. gaio qui est vnus de familia.

e ¶ In expedito fore. quia tunc erit vex qõ victũ est. ⁊ sic est determinato pcedẽtis dicti: sed ff. s. e. §. sed si vno. nã ibi tic⁹ vr elegisse hr̃dẽ suũ: ⁊ tantũ ei relictum est qꝫ facit pciuz fundi: ⁊ plus. nec tñ extraneus fundum sibi relictũ ab eo petere potest. ⁊ habere imo ⁊ ceteri de familia petent. so. h spãliter ¶tulit in vnũ de familia legãdo vt extero restituat. ibi generaliter instituendo heredem. ar. in auc. ꝺ nup. §. soluto. vnde ibi nullo mõeto stetit apud hr̃dem. hic sic apud legatariũ vt ⁊ ibi nõ. qñ qz tñ fac generalis coll⁹: qꝫ tuz spãlis ⁊ ecõtra si ponas fundũ hr̃ditate mãsisse: ut. ff. §. si duos. uel attẽde. an ꝓpterea ĩstituat aliquẽ heredẽ de familia uel ei legat pciũ fũdi: qꝫ ex hoc uelit fundũ botrianuz dari an nõ. In pmo casu satisfactũ est testanti. in scõo nõ: qz alia mente. ut qz meruerat uel cognat⁹ erat potuit eũ instituere. ⁊ hoc est qꝫ dicit pterea tñ ⁊c. ⁊ in hr̃ditate psumã nõ ꝓpterea relictum qꝫ legat extraneo: aliogn non faceret partẽ alijs qõ tñ facit: ut. ff. §. si duos. at in legato presumã qꝫ semp ꝓpterea leget ut eũ grauet de fideicõ. qz alr dicerẽ nullum cum alia rõe euz grauare nõ possit: ut. ff. c. ticia. §. i. in fi. q rõ in herede falsa ẽ. alij dicũt si ab istituto legẽt nullũ est legatũ: ut. ff. secus si p fideicõ. ab istituto relinquat: vt h: qz aliquo tpe fuit penes rogatum vñuz: qõ displicet. qz nõ differunt legata a fideicõ. ut. ff. ti. i. l. i. ⁊. C. cõia dele. l. i. ⁊. ij.

f ¶ Hr̃dẽ. s. rogati ne ꝺ familia ereat qz hr̃s relict vni ꝺ familia puta gaio rogauitqꝫ eũ gaiũ vt extero restituat.

g ¶ Oneratũ. in estimatiõe fundi qñ si testator. s. tic⁹ scies reliqsset p fideicõ. rem alienã ut. C. e. l. cũ alienã. ⁊ h tunc cum ceteri de familia petent qõ qñ fit subijcit.

h ¶ Ex prio testõ. s. sempronij. i ¶ Videlz ei⁹. s. legatarij. s. gaij q erat ꝺ familia ⁊ rogat⁹ erat extero pstare. nã donec iste legatari⁹ viuit cũ sit de familia si vz. ⁊ qz hr̃s vr cũ alĩ⁹ hẽat ab eo. sed eo mortuo cũ extraneũ. i. fideicõmissarium relinquat successorẽ ĩ ea re ceteri admittunt. posset tñ ⁊ aliter distingui ut no. ff. e. l. peto. §. prediuz in fi.

k ¶ Et iõ si. idest qꝫ uis. q. d. multomagis fit hec cautio de qꝫ hic subijcit. ut in extraneum cõferat fm. R. uel lege fm az. si cõditionaliter. qz si rogauit heres tic⁹ eũ legatariũ q erat de familia ut extero restitueret cessaret cautio. utpote cum in extraneum ꝓferat ex hr̃dis expressa voluntate. ac.

l ¶ Nõ cõferat. i. nõ rogauit eũ q erat ꝺ familia cui legauerat: ut extero daret.

m ¶ Interpositis cau. i. cautiõe. ad qõ. ff. de au. ⁊ ar. le. l. si vroni. §. fi. ⁊. l. ticia. Item fac. ff. ti. i. l. pf. §. ij. ⁊ de reb⁹ du. l. vtx. §. i. ac.

n ¶ Restitui. ipi dãti: cũ dãs sit ꝺ familia. ⁊ aliogn caueret se restituturꝫ familie. ut. ff. e. l. peto. §. fre. az.

¶ Rogo. Jussus cum mori eligere: põt donec viuit eligere: ⁊ ita nullus admittit: sed eo nõ eligente oẽs. h. d. bar. Vel sic. Heredis est eligere cui de familia restituat: iterim nullus admittit ad petendum: §z si hr̃s moriat añ eligat nõ transmittit ius eligẽdi: sed oẽs de familia admittunt ad legatum. h. d. bal.

o ¶ Rogo. quo ad vba nõ mn⁹ quo ad sniaz.

p ¶ Referri. qõ ẽ sp viuẽte rogato. ut. ff. e. l. i pn.

q ¶ Datũ ẽ. i. dari potuit p elec. ut. ff. de statu li. l. labeo. uel ponit p vãdo. az.

r ¶ Un⁹. s. tñ.

s ¶ Szoẽs petãt. §z sit

ueniãt. qõ dic ut. ff. e. l. cũ qdã. ⁊. l. si tñ. ac.

t ¶ Datũ ẽ. er pmo testõ. voluit. n. vnũ eligi. nõ oĩb⁹ dari pcepit. sed qz nõ est elect⁹ oẽs petẽt. az. ⁊ facit. ff. e. l. cũ pf. §. hereditate. ⁊. §. rogo. ⁊. ff. ti. i. pf. §. filiã ⁊. ff. de reb⁹ du. l. vtx. §. i. ⁊. ff. ꝺ bo. lib. l. si fili⁹. §. cũ fili⁹ ⁊. ff. vñ cog. l. i. §. si qs. ⁊. ff. de iur fis. l. edicto. §. idẽ ⁊. §. cũ aũt. ⁊. ff. si pshere. pe. l. antiq. ⁊. ff. ti. i. l. si pluribus. ac.

¶ Si rem. Si testator legat rẽ hr̃dis ut suã valet legatũ. h. d. bar.

r ¶ Si rẽ. nõ cogẽdũ. nã in aliena locum hz vt hic subijcit. ⁊. C. e. l. cuz alienã. ⁊ ꝺ fideicõ. l. pdia. ⁊ ff. ti. i. l. si qs iqlios. §. i. §z ar. ff. ff. ti. i. l. si dom⁹. §. i. ⁊. l. nõ quocũqꝫ §. i.

s ¶ Redimer. qõ erat ex nci. hãt ipsi⁹ hr̃dis. ac.

z ¶ Faciliores. ⁊ ideo qz iure hr̃dis est cadez facilitas. naz sicut ppriã ita hr̃dis legare possum⁹. ut insti. e. §. nõ solum. ⁊ ff. de vsufr. le. l. sicbo.

¶ Si omissa. §z verba fideicõmissi sint defectiua: tñ debeẽ si ex mẽte colligitur. h. d. bar. Vel sic. Impfecta scriptura dũmõ possit recipere sanũ ĩtellectũ nõ vitiat. b.

a ¶ Verba. solennia qꝫ olim ĩgebant: hodie nõ vt isti. ꝺ sing. re. p fi. §. fi. ul pone ⁊ hec ẽ melior sic qꝫ testator semiplene relinquit fideicon. ita. s. hr̃s meus p fideicõ. fmdũ sempronio. §z. n. verbuz dato. uel egpollens nõ sit expressũ: tñ qz scriptura congruit sensui testatoris: sic ⁊ ea q debuerunt scribi: §z fideicõ. vt. C. ꝺ fideicõ. l. i. sic. n. ẽ ĩ istitutiõe: ut. ff. ꝺ heredi. isti. l. i. §. q neqz. ⁊. §. sin aũt. ⁊. l. quotiens. §. i. ⁊ . C. de testa. l. errore. ⁊ in legatis. ut insti. e. §. nr̃a autez ⁊. C. cõia. delega. l. ij. ⁊. ff. ti. i. l. si in testõ. uel dic tertio. qz testator legauit cartas suas itel ligẽs libros. nã significatio verbi non ꝓgruit sensui testatoris. sed qz aliquo mõ potest aptari tenet: ut. ff. ti. i. l. librorum. §. qꝫ tamen cassius. ac.

¶ Item marcus. Verba enũciatiua futuri euentus ad grauatum directa fideicõmissuz ĩducunt. bar.

b ¶ Itẽ marc⁹. uxor ei⁹ hr̃s ĩstituta.

c ¶ Honor. habit⁹ a viro vxori. ac.

d ¶ Trãsacti. i. finiti p mortẽ nõ mala gratia p viuentiũ.

e ¶ Qui meli⁹. idest bñ uel meli⁹ qꝫ mõ ipa facere uelit. ac.

f ¶ Prouidẽtissim⁹. puidẽtia in armis: religio in leg ib⁹. ut ist. in pẽio ĩ pn. ibi turis religiosissimis ⁊c. ⁊ ibi sũma puidẽtia.

g ¶ Verba. solẽnia uel ẽt cõsueta hodie. nã oĩa cessabãt ⁊ tunc valet ut h ⁊. ff. ti. i. l. pãphilo. ⁊ de adi. le. l. alũne. §z ff. ff. e. l. cũ pf. §. mando. so. ibi dãdo cõsilium. Itẽ cõtra. ff. ti. iij. l. generali. so. ibi. Itez ꝓtra. ff. ti. i. l. pf filium. §. penul. So. ibi. Itẽ facit. ff. ti. i. l. ⁊ hoc ⁊. l. eo modo. ⁊. ff. e. l. peto. ij. ⁊. iij. rñ. ⁊. ff. ti. i. l. filiuſa. §. ut quis. ac.

¶ Sequens. Ea q qs capet alio hr̃de existẽte nõ ut ex ultima voluntate in fideicõmissum generale ñ uenit. h. d. bar. vl sic. In generali fideicõmisso nõ uenit ea que grauat⁹ hz nõ ex ultia uolũtate: sed ex ꝓtractu inter viuos §z morte cõfirmato. põt tñ in illis spãliter grauari. pau.

b ¶ Sequens. extra bonorũ cãm. imo ff. cuz rex donatarũ a viro in uxorẽ dak rei vẽ. ut. C. de rei vx. ac. l. i. §. taceat. ⁊. ff. de dõa. inter vir. ⁊ vx. l. utilẽ. q̃ sunt in bonis defuncti: ut. ff. de ẏ. sig. l. bonoꝝ. §. i hdis. So. gdã dicũt h loq de his do. q̃ nõ sunt phibite iter ꝓinges. qõ nõ vr ex eo qꝫ sequit. plane si nolatiz ⁊c. nã nec in his põt nolatiz rogare nisi tãtũdẽ ei relinq̃t: ut. ff. l. pr. §. §z si fundũ. dic q̃ ex cãm bonoꝝ. i. qz separata sit ab alia sba. ⁊ §z sint ĩ bonis nõ tñ sunt ex bonis ⁊ sic ĩtellige extra bona, hec nempe inter se differunt: vt inst. vi bo. rap. §. fi. in prelegationibus aũt distingue ut nõ. C. de fideicõ. l. cũ vix. uel dic extra cãm bonoꝝ. qz trahit retro reuocatione nõ secuta: ut. C. de dona. ĩter vir. ⁊ vx. l. donatiões. ac.

i ¶ Et ea. s. iter viuos dõata: quoꝝ dõatio si tenuit ab initio §z morte ꝓfir-

¶ Et o luci. Verba dispositiua seu ꝑceptiua ad grauatũ mak. vl bonorãtũ directa: fideicõmissũ petitiõez ĩducũt. h. d. bar. uel sic ⁊

clarius. Verba illa sis ꝓtēt⁹ tali re vel summa relata ad illū cui nihil erat relictū: inducūt cōmodū ⁊ petitionē dicte ḡtitatis ab herede lz non fuerit notatus. Relata ẏo ad instituta inducūt onus vt teneatur restituere restduū coheredi si ipsiz hz: uel ueniēntib⁹ abintestato si non hz. b. d. vsqz ad .§. pdtū. Ponit tres casus. Prim⁹ qñ refert ad illum cui nihil erat relictum vsqz ibi. Quid ergo. Secūdus quando ad institutū ꝑ pte vsqz ibi. dicem⁹. Tertiꝰ qñ ad institutū insolidum. pau.

a Peto luci. ꝓmo casu logt fideicōmissario. scdo ibi. qd ḡ ⁊. heredi er pte: ⁊ sic onerato. In tertio ibi. idem dicemus ⁊. heredi er asse.

b Placuit. s. c. aureorum ⁊ sic heres prestabit lucio ticio. c. aureos per fideicō. quasi tacite relictū: vt h. ⁊. ſ. ti. i. l. fideicōmissa. §. si qs ita. ac.

c Instituisset. s. luciuz ticium. ac.

d Seo. s. lucio ticio.

d Quo. subaudi illo.

e Hoc ꝓbare. s. qō dictū est in secundo casu.

f Illud. qō dictum est in primo casu. ac.

g Ibi. s. i prīo cāu. ac.

h Ab bis. s. heredib⁹. ut ipsi heredes pstent cū ḡbus ⁊. i. ad quos non direxit ꝑmonē. In secundo casu sec⁹ ⁊ ita facilius pstat. ⁊ ponit hoc ꝯbum facilius cōparatiue. naz vtrūqz valet. ⁊ sic ꝓbat nō esse necessariuz vt testator loqtur cū eo quez oneret si tñ appōbat ꝯba ꝓceptiua vt hic. sec⁹ si ō ꝓcatiua. tunc. n. si dirigat ad legatariū nō vz: sec⁹ si ad eū quē grauat. vt. §. e. l. vnū. §. fi. ⁊. ſ. de vsufru. le. l. generali. i. rñ. Itē huic. rñ. ℈. ſ. e. l. cuz pr. §. pr q filio. Sc. ibi. Itez ẏtra. §. ti. i. l. filius. §. diuus. sed hic tacite vł diuisse cāz ꝓhibitis: qz vł voluisse resid uū a. c. aureis eē restituendū p fideicōmissuz coheredib⁹. nā ueniēs abintestato bķe nō posset. qz sic ꝑ parte decederet testat⁹ ⁊ ꝑ pte intestat⁹. qō eē nō dz: vt ista. de bķ. insti. §. nō aūt. vł. n. uoluisse qō eē pōt. Itē facit. §. ti. i. l. pe. ac.

i Idē dicem⁹. s. ut in fideicō. tacite cōtineāt qcqd sit ultra. c. ad qō. §. l. vnū. §. fi. ac.

k Gratia. sec⁹ si nulli⁹ grā sic fuisset ibeut⁹: ut. §. ti. i. l. filiuſſa. §. pe.

k Loquat. scz cum herede scripto. dz.

l Rediret. si intestatus decederet.

Predium. Res ꝓhibite pñt alienari er cā necessitatz. h. d. bar. vł sic Res ꝓhibita alienari per testatorē pōt alienari i cām necessariā pp debita. ꝓhibiti tñ alienatio nō erit ꝑpetua: sz eo mortuo rescindit ꝑ illum uel illos ad quos testator deuenire voluit post eius mortē: si aliꝰ ꝙ de illis fuerit ei heres. h. d. pau.

m Predū. testator instituit aliquem heredē de familia sua: ⁊ rogauit eū ne fundū botrianū alienaret ex familiā. nā distinguit inter uolūtariā alienationē ⁊ necessariā. ac.

n Volūtaria. tūc. n. stari fieret reuocatio: vt. ſ. e. l. cū pr. §. liberis. sed hic differt post mortē debitoris. s. heredis: qz fuit necessaria alienatio ut. §. e. l. vnū. §. ꝙ si talia. sic. §. de fundo do. l. i. ac.

o Bona heredis i. testatoris non heredis: ut no. §. ti. i. l. filius. §. diuus in fi. ac.

p Debitor. ꝙdiu vivit debitor manebit res emptori. ac.

q Post mortē ei⁹. s. heredis. uel. i. debitoris. ac.

r Nō habiturus. s. ēptor extraneus. ac.

s Extrane⁹ heres. institut⁹ a ꝓmo herede q fuerat ō familia cogit pstare familie rē alienatā: ut. ſ. ea. l. §. fre. ⁊ sic mutare casū. uel dic ꝙ diri si fuit institut⁹ aliqs de familia: ut distinguatur necessario uel volūtarie alienet ḃ idē cogit pstare. i. fuare: ⁊ si exneus sit īstitutus ⁊ pdicto mō rogat⁹ ne creat de familia. uel vic tertio aliquē de familia institutū ⁊ rogatū: q necessario uendidit. ⁊ certe nō hēbit emptor exneus post mortē rogati. qō est verū qñ ipse exneum instituit. ⁊ hoc vicit ꝙ exneus ⁊c. ⁊ sim hoc innuit fideicom. non posse peti si aliquem de familia non extraneum hēat heredē: qz eiusdem iuris dz censeri viuus ⁊ defunct⁹ q erat de familia ⁊ facit. ſ. q solidū. §. pe. ⁊. §. ti. i. l. filiꝰ. §. cū pater.

Mater. Relicta a tutore vident relicta a pupillo. ⁊ iō valēt licet tutoris datio nō sortiat effectū. h. d. ꝓmo ponit vnū dictum de matre. Scdo illud ꝓbat ꝑ simile de pre. Tertio qō dixerat de tutore extendit ad curatorem. Quarto qō dixerat qñ tutele datio nō valet ab initio extēdit ad casuz qñ deficit ex postfacto. Quinto ex predictis ponit vnā illationem. Ita ibi. nā ⁊ si. Tertia ibi. idem ḡrta ibi. nec interest. Quita ibi. hac deniqz. bar.

Petito luciꝰ tici: vt ꝓtētus sis. c. aureis fideicōmissum valere placuitᵇ: idqz rescriptū ē. Quid ergo si cū hēdē ex pte īstituissetᶜ ita locutꝰ ē: peto vt ꝑ pte tua ꝓtēt⁹ sis luci tici. c. aureis: petere poterūt coheredes ptē hereditatis eoꝝ retinēte siue ꝓcipiēte qꝰ ꝓtētū eē voluit defūctꝰ. sine dubio facilioꝝ ē hoc ꝓbare cz ꝓbari potuit illudᵍ: cū fideicōmissū ibiʰ petaķ ab bisᵇ cū qbꝰ testator locutus nō ē. Idē dicemusⁱ si cuz er asse scripsisset hēdē: eiꝰ grāᵃ q legitimꝰ hēs futurus eēt ita loqtˣ. peto ꝑ hēditate quā tibi relīq: qcqz ad frēz meū iure ltio rediret: ꝓtētꝰ sis. c. aureis. Prediūᵐ qō noie familie relīqt: si non volūtariaⁿ fcā sit alienatio: sed bona heredisᵒ veniāt tādiu retinere ēptor ꝑt qđiu dubitorᵖ bķet i bonis non vēditis: pꝰ mortē eiᵠᵘ nō habiturusʳ: qō extraneus hēsˢ pstare cogeķ. Mater filio ipubere hēde istitutoᵗ: tutorem eidē ascripsit: eiusqzᵘ fidei cōmisit: vt si filiꝰ suᵛ itra. xiiii. an, decessisset: restitueret hēditatē sempronio. nō iō minus fideicōmissuz recte datuz itelligi dz: qz tutorē dare mķ nō potuitʷ. Nā ⁊ si pr nō iure fcō testō tutoris fidei cōmiserit eque pstabitˣ quēadmodū si iure testm fcm fuissz. Sufficit. n. vt ab ipubere datū fidei com. videaķ ab eo dari: quē is q dabat tutorē dederat: vel etiaz tutorē

tores datio nō sortiaķ effectū. h. d. pmo ponit vnū dictum de matre. Scdo illud ꝓbat ꝑ simile de pre. Tertio qō dixerat de tutore extendit ad curatorem. Quarto qō dixerat qñ tutele datio nō valet ab initio extēdit ad casuz qñ deficit ex postfacto. Quinto ex predictis ponit vnā illationem. Ita ibi. nā ⁊ si. Tertia ibi. idem ḡrta ibi. nec interest. Quita ibi. hac deniqz. bar.

t Instituto. i testō solēni.

u Eiusqz. s. tutoris. ac.

x Nō potuit. imo pōt qñ instituit cū heredem: vt ḃ fecit: vt. §. de testa. tu. l. pr. ij. rñ. ⁊. C. ō testa. tu. l. mķ. q̄ sunt ℈. Sed dic nō pōt scz alꝛs cū non instituit cū. uel non pōt vt datio teneat p se: cōfirmaķ tñ sine inqsitōe: sz vbi ñ istituiķ tūc cū inqsitōe: ut. §. de te tu. l. pr. iij. rñ.

y Eque pstabiť. sed qūo hoc er ipfecto testō: ut. C. ō testa. l. er ipfecto test. ⁊ fam. her. l. fi. rñ. iussit restitui vni er liberz ut. C. de testa. l. hac consultissima. §. er imperfecto. ⁊ fm hoc loqtur sz noua iura codicis. vł fm. R. cauit hic ut naleat pro codicillis. uel dic restm non solēne ḡtū ad dationem tutoris qz filius erat emancipatꝰ vel ō dit quem dare non poterat. sed quātū ad alia solenne erat. ac.

z Arbitrabaķ. sic. C. de rebꝰ cre. l. cū ēt. ⁊. C. de fideiu. l. ēt. Itez facit. §. de cōfir. tu. l. i. ac.

a Debet ꝓbari. ut. ſ. de vsu fru. le. l. codicillis. §. fi. ac.

b Datus. ut qz maior. xiiij. an. ut. §. de tu. ⁊ cu. da. ab his. l. scie. ac.

c Datū vł. si ergo hoc naleret pstaretur de rebꝰ pupilli ⁊ rebus pupilli applicaret. uel ipse pupillus sibiipsi esset obligatꝰ qō esse nō potest ut. §. ti. i. l. cum filio. a3o.

d Accepit. a testatore pupillo prestandum.

Fratre. Res alienata ex familiā ꝓtra ꝓhibitiōem testatoris reuocaķ ꝑ oēs de familia ordine successiuo: sed primꝰ cauet de restituendo sequentib⁹. ⁊ si cautio omittaķ non condicit res sed casu ueniente vēdicaķ. ⁊ sufficit quē fuisse in familia tpe testamenti. b. d. Prīo ponit thema. Sc ponunt ser. q. ⁊ earū solutiōes p ordinē. bar.

e Fratre. petit. alter frater testatoris.

f Vel extero. ex hac. l. ⁊. C. de fis nup. l. si sigs primo. §. certū. ⁊. ſ. ō ẏbo. ob. l. si qs ita ꝓmiserat. §. ea lege. colligiķ ꝙ hi q alienare ꝓhibent in testō: ēt instituēdo exneū heredē: videnť facere ꝓtra ꝓhibitionē: vñ conveniri pōt: vñium tñ transit: ut. ſ. ti. i. l. pr. §. fundū. ⁊. ſ. de acq. re. do. l. q̄dā. Jo. tñ dicit nō transire vñiuz ad exneū institutū: vñ etiā dicit rei vē. cōpetere legatario: cuiꝰ cā ꝓhibita fuit alienatio. Nō. n. vł. ſ. ti. i. m. l. pr. §. fundū. uerū est iō. qz testator dixit ne vir uus alienaret. ⁊ qz eā solā ꝓhibuit alienationē q̄ fieret in vita: cōcedit ei post mortem alienare. qō est uerius. Itē ꝓtra. ſ. ti. i. l. pr. §. qndecim. So. ibi porrio ad legitimū sine pena transit. ⁊ qđē semꝑ fm Jo. ut in illo. §. fundū nō. Sed qđ si in ꝓtractu alienare ꝓhibeanť: nūqd ipune exneū heredē instituet: rñ. pōt: sed potest agi ad ītēresse: ut. C. de cōdi. ob ca. l. ea lege. ⁊ dicta. l. de ẏb. ob. l. si qs ita promiserit. §. ea lege. Itē ad. l. q̄dā vic loq cū decedit abintestato. secus si testō fcō. Itē cōtra. §. de ali. iudi. l. ex hoc edicto. §. sed heredez. sed illud ut cesset illud edictum. Itē ar. cōtra. §. de fun. do. l. i. ac.

g Proxim⁹ qsqz. sic. §. ti. i. l. cū ita. §. i fideicōmisso. ⁊. §. ti. i. l. filiꝰ. §. diui. ⁊. §. cū pr. ⁊. l. nihil. §. i. ⁊. ſ. e. ti. l. cū pr. §. libtis. ⁊. §. hēditatē. ⁊. ſ. ti. i. l. is q plēs. ⁊. l. pr. §. i. ij. iij. iiij. ⁊. v. ⁊ pe. ⁊. C. ō ẏ. sig. l. fi. ⁊. ſ. ad. l. fal. l. pr filiū.

b Cauere. publico fuo: ut familia vtilē hēat actionē. ut. §. ō adop. l. nō. n. ⁊. l. bis ẏbis. sz. R. dirit ꝙ inuicē inter se caueant. az.

i Restitutuꝝ. sibi post suā mortē aut forte alienationem. a3o.

k Eo noīe. i. ꝑ cautiōe petenda. dꝰ.

l Cōdictio. incerti. uel alia ꝙ quam peteť caueri. Sed ꝓtra. §. de vsuf. eaꝝ re. que vsu. l. hoc senatus. §. i. sed hic aliomō cōsulitur actiōe ex testō. ⁊ rei vēdicatione: ut hic subijcit ⁊. §. e. l. vnum. §. sed si vno: ibi secus. Itē ḃ nō iterest. qz nōnūqꝫ forte sit habiturus. sz ibi sic. ac.

m Cautionē. illā. ſ. de re restituēda si nō relinquaķ i familia: ut. §. e. l. vnuz. §. ꝙ si talia. alia ẏo de restituēdo familie pstaķ iudicis of: ⁊ hoc ēt rōe excepti. doli. sz pp nllaz daķ cōdictio. Itē ō ſa vł tñ log ḃ: ut dixi. §. e. l. vnū. §. si ꝙ talia.

n Desiderari. ppter primā. uel ppter secundam cautionem. ac.

o Ex familia supsit. nec supesse speratur. ⁊ sic supflua exponiť cautio: ⁊ ex qua nō ageť: ut ar. §. de cuic. l. ēptor. §. fi. fm quosdā. sz Jo. ꝓtra. ut nūqꝫ supuacua īterponaķ ut no. §. ō pc. l. nō cogēdū. §. fi. ⁊. ſ. ut le. no. ca. l. ḃ stipulatio. §. diuꝰ Dic ergo ꝙ nullus supest sz supesse sperať. uel ēt dic si nullus speratur ulterior.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

est tñ vt cẽ sperat aliꝰ in eodẽ gradu. alꝫ si nec eodẽ vel alio gradu cũ est vel esse sperat nõ iterponit cautio: vt. ff. e. l. cũ pr. §. libertis. & l. qui solidum. §. pe. ac.

a Qñ familie. nã tpe testi cũ sic de domo sua dispõebat erãt ꝺ familia: ut. ff. ꝺ reb⁹ du. l. si cognatis. vel ꝫ desinit esse agnatus: de familia ñ est marie p auc. ꝺ here. q̃ ab itesta. defe. §. nullã vo. cod. iz. & ff. de v. sig. l. pnũciatio. §. cõi iure.

a Psone quoqꝫ be. sez q̃ tpe testamẽti erant licet postea esse desierunt. vy.

familie⁹ appellatione. psone quoqꝫ be⁹ demõstrate intelligũt. Item. Ppator anto. rescripsit legatariũ si nihil ex legato accepit ei cui ꝺz fideicõmissũ actiõibus suis posse cedere⁹: nec id cogendũ solue re. Quid ergo si nõ totũ sz partẽ legati relicti restituere rogatus: abstineat⁶ eo: vtrũ actionib⁹ suis in to tũ cogeꝫ cedere: an vero nõ: nisi ad eã q̃titatẽ q̃ fideicõmisso ꝓtinetur: qꝺ⁹ rõ suadet. Sz & si legatũ pce pit nõ ãplius⁶ ex cã fideicõ. cogẽdus erit solue: q̃ pcepit. Si. c. legatis duplũ⁶ restituere rogat⁹ sit: ad sũ mã legati videbiꝫ ꝓstitisse. Si ãt p⁹ tps fideicõmissũ⁸ relictũ⁹ sit: vsu rax dũtaxat additamẽtũ⁹ admittetur. Nec mutãda sñia erit q⁹ fortelegato pcepto⁴ magnũ emolumẽtũ⁸ ex aliquo negocio ꝓsecut⁹ ẽ. aut pena stipulationis iminentẽ euasit. Hoc ita si q̃titas cũ quãtitate⁴ cõferaꝫ. Enimuero si pecunia accepta rogat⁹ sit rẽ. ppriã⁹ quã q̃ maioris pcij estimareꝫ: restituere: nõ ẽ audiendus legatari⁹ legato pcepto si velit cõputare. Nõ. n. egtas ħ ꝓbare patiꝫ si qꝺ legatox noie pcepit: legatari⁹ offerat⁹. Cũ qꝺã filio suo ex pte hẽde instituto: patruus⁹ filij ei⁹⁹ coheredẽ ei dediſſet: & ab eo petiſſet: vt filiũ suũ. p virili portione si lijs suis⁹ cohẽdẽ faceret⁶: siqꝺẽ minus eẽt i virili portione q̃ ffris hẽditas hꝫet: nihil amplius⁴ peti posse. Q: si plus ẽt fructuũ⁸ q̃s patruus pcepit: vel q̃s pcipere potuerit: dolo nõ pcepit: hñdã⁹ eẽ rõnẽ. rñsuz ẽ nõ secus q̃ si cẽtũ milib⁹ legatis rogeꝫ post tps maiorẽ q̃titatẽ restitu

ere. Cũ ãt rogatus sit qcqꝺ ex hẽditate superit post mortez suã restituẽ: si ꝺ pcio rerũ vẽditax⁶ alias⁶ cõparat diminuiſſe que vẽdidit nõ videtur⁷. Item. Sed qꝺ inde cõparatũ ẽ vice p mutati dñij restituet. Item. Dẽ seruandũ⁵ erit: & si ppos creditores ex ea pecunia dimiſerit. nõ. n. absumiꝫ⁵: qꝺ in corpore mꝝmonij retineat⁸. Item. Si qꝺ ex pãpbila nasceꝫ legatũ mihi fuerit: si ego pãpbilam⁵ emaz: eaqꝫ apud me sit enixa: rõne sũma rũsũ ẽ nõ ex cã lucratiua⁶ ptũ itelligi meũ fẽz: iõqꝫ petẽdũ ex testõ totũ tã q̃ istũ emiſſez: vt. f. pcij ꝓtributiõe fcã: ꝓsequar tantum quanti puer deducta mꝝis estimatione cõstitiſſe⁹: mihi iudex in cã legati dat⁹ estimauerit. Item.

Icio. c. aureos heres pñti die dato. ꝺõde. ptulit diẽ legatox⁶ nõ ẽ vex qꝺ alpben⁹ rettulit. c. pñti die deberi: qr⁶ diẽ. pꝺuz habuerũt.

Iles ad sororẽ epl'az⁸ Dẽ q̃ post mortẽ suã⁹ apiri mandauit talẽ scripſit. Scire te volo donare me⁴ tibi aureos octigentos. fideicõmissũ deberi sorori ꝓstitit: nec aliud⁴ pbãdũ i cuiuslibz⁷ supmavolũtate. Placet. n. ꝓsistẽ fideicõ. ac si defunct⁹ cũ eo⁹⁹ loquaꝫ: quẽ pcario⁹ remunerat⁹. Pro pte bẽs istitutus cui pceptiones erant relicte⁹: p⁹ diẽ legatox cedentẽ⁹ añ aditã hereditatẽ vita decessit: partẽ hẽditatis ad coheredes substitutos⁷ prinẽ pertinent⁴ ad heredẽ eius transmitti.

3 Dẽ seruãdũ. facit. ff. de sol. l. i pupillo & s. ti. i. l. meuius. §. in fundo. sz ar. ꝓtra. ff. ti. i. l. in' predijs. i. ñ. ac.

3 Absumiꝫ. i. ꝓsumiꝫ.

a Retineaꝫ. ficiõe iuris p aliã rẽ emptã: ut in prio. uel p hoc q̃ ipse solues pecuniã hereditariã creditori ppio. & sic ipe effectus est debitor hereditatis. ac.

Si quod. Partũ ꝺ⁹ gs habere eo titulo quo hz mfez. bar.

b Pãpbilã. grauidã Jo. lz. R. direrit soue.

c Lucratiua. ergo videor emisse partuz. & sic est. ff. s. de euici l. vacce. & l. si pgnãs. ff. So. nõ emi sz matrẽ carioẽ emi pp hoc q̃ erat grauida. & hic subjcit tanq̃ rẽ. eo q̃ euicto non agiẽ ex stipulatu: ut in prijs: sc ereptо: vt. ff. de euic. l. uẽditor. & ff. ti. i. l. nã quocũqꝫ. §. nuc. & est ar. ad hoc qꝺ nõ. in distinctõe q̃ hẽẽ. C. ꝺ fruct. l. ancille. ubi dico q⁹ in pte nõ ẽ titul⁹: & iõ supuenies sciẽtia noceꝫ. si aut hic apud me fuiſſet cõceptus eẽ sec⁹ q̃ hic dicat: ut. ff. ti. i. l. nõ quocũqꝫ. §. fundus. ac.

d Constinsse. s. tũc cũ mater uenderetur. ac.

Icio centum. Prolõgatio dieꝫ legatox fcã simplr fferẽt ad caꝫ diẽ hñt. Bar.

e Legatorũ. eium. s. diẽ babẽtiũ & nõ habentiũ. secus si ptuliſſet ñ legata sine die relicta ut ff. ti. i. l. tal' scriptura. az.

f Quia. rõ ꝓtra alphenũ. & fm hoc dic diẽ. s. platũ. uel ratio pro alpheno quasi prolongano ei pertineat ad legata sine die: non ad hoc q̃ bz diem vt. ꝺ. l. tal'. sed arg. cõtra. ff. de uer. ob. l. liber homo. §. decem. ac.

Iles. Nõ refert cum quo qs loquaꝫ qñ verba dispositiua proferant. Bar. g Epl'az. in pñtia. v. testiũ factam. alꝫ nõ ualet: ut. C. ꝺ codicill. l. fi. §. fi. & l. i. & de fideicõ. l. & in epl'a. b Monẽ. q̃ hoc pbaꝫ fideicõ. ac. i Dare me. ex hoc putabaꝫ dõatio iter viros.

k Nec aliud. q̃ ꝺixi in milite. az. l Cuiuslibet. etiã pagani. ac.

m Cũ eo. s. fideicõmissario lz cũ eo nõ loquaꝫ testator: q: abñs erat. az.

n Quẽ precario. q: rogat heredẽ de prestando fideicõ. azo.

o Remunerat. nã ob precedẽs meritum vꝝ ꝺari: ut. ff. pro socio. l. nec adiecit. & facit. ff. e. l. cũ pr. §. donationis. & nõ hac. l. fideicõ. fieri p uerbũ dono. nã donatio est. q̃ in quo differat a legato. ꝺic. ut. ff. ti. i. l. legatum.

Pro parte. Prelegata non veniunt in substitutione vulgari. b. ꝺicit. ꝺy. Bar. & Bal.

p Relicte. puta duo fundi ante partem.

q Cedentem. qꝺ est a morte testatoris: ut. C. de cadu. tol. §. i. ac.

r Substitutos. vulgariter. ac. s Placuit. q⁹ hereditas non nisi adita ad heredes transmittiꝫ. ut. C. de cadu. tol. §. in nouissimo.

t Cõstiterũt. i. valuerunt iure legati. ad heredem. &c. & est ad hoc. C. de cad. tol. §. in nouissimo. pro alia autez parte qua ipse fuerit heres non valuerũt: q: hꝫdi a se ipso ñ potuit legari: ut. ff. ti. i. l. legatũ. §. heredi. Sz ff. ti. i. l. q filiab⁹. §. fi. & l. se. vbi dicit altero repudiãte totum alteri deberi. So. ꝺ coheres fuerat. ibi substitut⁹ in oẽ qꝺ iure hꝫditario capiebat. q̃ decessit. vñ portionẽ pceptiõis: quã noie hꝫdis uel iure hereditario hẽbat substitut⁹ capit: ibi ñ fuerat substitut⁹. sz iure accrescẽdi ei offerebaꝫ. vt alr

sub cõditione vt ei legari pro sua parte.s. si heres non erit que hic ꝓficit: eo demum mortuo.ꝛ sic mortẽ pẽdente cõdi. vñ nõ transmittit.ut.C.de cad.tol.§.sin autez.ibi innuit.ꝛ sic extitit cõditio eo viuo quia repudiat. Vel ibi loquit i suo herede qõ ꝓ er eo qꝫ dic̃ abstinuit.Ъ in eſneo siue dubio.suus enim trãsmittit hereditatem:ut.C.de bis q ante aper.tab.l.i.ꝛ eisdem modis so.s.ti.i. .l.q̃stiũ.§.duob⁹.que c̃ ꝓtra. Item ꝓtra.s.eo.ti.l. ticia.§.i.vbi in totũ valet.sed ibi ambo viuũt: ꝛ ambo adeũt ꝛ oẽs sũt heredes.vñ i vna vñiuz habz iure hereditario:in alia iuꝰ legati.ꝛ fac̃.C. .c.l.cũ questio.ſ.ti.i.l. sertiliã.ꝛ.C.ō fideicom. .l.si in persona.ac.

Cum filius. Si testñ rũpit ꝑ partẽ:plegata non debent: sic̃ nec legata eſncis.lib tates ōbent ꝛ prestant i solidum.ꝑ suitute actio dak insolidũ:sed pro pte ob.exceptio:nisi partis estimatio offerak.h. .d.fm dy.bart.vel sic ꝛ darius.Rupto ꝑ parte testõ p q̃relã:rũpunt legata ꝑ eadez portione. Item ꝛ legata diuidua. sec⁹ in libertatibus.alia vo legata idiuidua i solidũ debent.sz sufficit ꝑstari partẽ ertimationis .b.d. Istud ꝑnc.tractat de quatuor.s.ō prelegatis:de legatis diuiduis: de libertatibus ꝛ ō legatis indiuiduis.ꝛ de seruitutibus. In ꝑmis diuidit forma petendi ꝛ ꝓsequendi. In libertatib⁹ nihil diuidit:sed in alijs idiuiduis nõ diuidit forma petẽdi seu exigẽdi.bal.

Cum filius[a] diuersis tribunalibus[b] actionẽ[c] inofficiosi testamenti mſis ptulisset:atqz ita varie ſnie iudicũ extitissent:heredẽ q filiũ vicerat[c] ꝑ ptib⁹:q̃s alijs coheredibus abstulit filius[d]:nõ habiturũ ꝑceptiones sibi[e] datas:nõ magis q̃z ceteros legatarios actiones ꝓstitu[f]sz libertatẽ ex testõ cõpetere placuit[g]: cũ ꝑ parte filius de testõ mſis litigasset[i]:qõ[k] nõ erit trahẽdũ ad suitutes q̃ in parte[l] minui nõ possunt: plane petet integre suitus ab eo[m] q filiũ vicit. Partis aũt estimatio[n] ꝓstabitur:aut si parat⁹ erit filius[o] accepto ꝓcio suitutem prebere:doli subuenietur exceptione legatarius si nõ offerat partis estimationez:exẽplo .s.legis falcidie[p]. Lucio sempronio lego oẽm hereditatẽ publij meuij[q]:sempronius ea demuz onera[r] suscipiet:q̃ meuiane hereditatis fuerunt:ꝛ in diẽ mortis eius[s] q heres meuij extitit ꝓseuerauerunt. Sicut vice mutua ꝓstabunt[t] actiones que ei prestari potuerunt. Dominꝰ herede fructuario scripto fundum sub ꝓditione[e] legauit voluntatis rõ non patitur vt heres ex eã fructus emolumentũ retineat. Diuersuz in ceteris ꝓdioꝝ suitutibus q̃s hẽs habuit[v] rũsum ẽ:qm̃ fructus portionis[x] instar obtinet. Heres meus ticio dato qõ ex testõ sempronij debeꝭ mihi:cũ iure nouationis quã legatari⁹:idẽq̃z añ testato: fecerat: legatũ ex testõ[y] non debeat:placuit falsam demõstrationẽ legatario nõ obesse:nec in totũ falsum videri qõ veritatis[z] primordio adiuuaretur. Seruus pure manumissus[a] cui libertas pp iuris impedimẽtũ post aditã hereditatẽ nõ cõpetit q⁹[b] status eius extrinsecus suspẽdit:forte pp adulterij q̃stionẽ[c] ex eodẽ testamento:neqz legata neqz fideicommissa pure data: sperare[d] potest: quia dies inutiliter cedit. Pater cum filia pro semisse herede instituta sic testamẽto locutus fuerat: peto cum morieris:licet alios quoqz filios susceperis sempronio nepoti meo[e] plus tribuas in honorez nominis[f] mei: necessitas quidem

a Filius.ultro respondens pro instituto animo nouandi:uel uic instituuz conuentum habere excep.ex facto filij si insolidum conueniatur.si ꝛ filius dare velit seruitutem:accepta parte estimationis.ac.

p Falcidie.nã legatari⁹ suitutis offerre dz estimationem fal.heredi.si vult in tegrã suituté:ut.ĵ.ad.l.fal.l.lege fal.interueniente.ꝛ.ĵ.de doli excep.l.pure.§. .i.ꝛ facit.ĵ.de suit.le.l.fi.ꝛ.s. de codicil.l. qui grauí. Item no.in quo imutenẽ ꝓdicta per auc.ex causa que est.C.de li.ꝓ. accur.

Lucio. Legatarius hereditatis debet substituere commoda ꝛ incommoda illius.b. .d.Bar.

q Publij meuij.cui meuio testato: heres fuerat:vt ꝟ subijcit.ꝛ facit.C.de here.institu.l. fi.accur.

r Onera.promittendo creditoribus animo nouandi vt ipo iure ut no.s.e.l.si quis seruuz .§.fi.a3o.ꝛ insti.ō fideicõ.here di.§.post qõ ꝛ.§.sed qꝛ.ac.

s Eius.lucij sempronij.ac.

t Prestabũtur.p cessionem ꝛ sine ea habet utilẽ:ut.C.e.l. er legato.ꝛ facit.C.ad trebl.l. cogi.§.sed ꝛ si non.ꝛ.s.ti.i.l. non amplius.§.fi.ꝛ.ĵ.co.l.lucius.§.ij.

Dominus. Heres non potest retinere vsufructum uel partez rei legate.secus in ceteris seruitutibus.h.d.Bar.

u Habuit.in predio testatoris qui prediuz seruiens sub cõdi.legauit.ac.

x Portionis.i.sicut si testator partẽ habet in predio legato.ꝛ partem heres eius tenere- tur dare totũ.ar.s.co.l.vnũ.§.si rem.sta ꝛ usufructum.qꝛ instar dominij continet:ut.s.de usufru.l.iiij.ꝛ.s.e.l.meui⁹.§.fundo. Et no.q distinctio huius.§. tollit cõtraria quarũdã leguz.s.s.e.l.is cui⁹.ꝛ.s.ti.i.l.seruus ticij.que de usufru.dicunt.ꝛ.s.ti.i.l.legatũ.§.fundus.ꝛ.s.de seruí.l.papinianus que.de ceteris seruitutibus dicunt.ꝛ facit.s.de rei ven.l.fructus.accur.

Heres. Non videtur esse falsum quod iuuatur primordio ueritatis.h.d. Primo ponit dictum seu thema.secundo respondet annectendo rationẽ qꝫ falsa demonstratio non uiciet legatum.tertio annectit aliam rationem.ibi Nec in totum.h.d.Bar.

y Ex testamẽto.s.actiõe.debeꝭ tñ ex aquil.stipulatione animo nouãdi facta seeus si esset per acceptil.extincta:uel alio modo:ut.s.e.l.si ita scripsisset.ꝛ.l.si ita quis.ꝛ.ĵ.de do.pre.l.i.§.adeo.ꝛ.s.ti.i.l.si sic.§.i.in prin.que sunt contra.hic autem nunc̃ deficit debitum:ut.C.si cer.pe.l.ex precio.ac.

z Veritatis.no.qꝫ origo obligationis non titulus actionis considerandus est. sic ꝛ.ĵ.de fideiusso.l.tutor.ꝛ de dona.l.qui id.ꝛ.C.ad mace.l.si filius.ꝛ.ĵ.de li. le.l.fi.ꝛ.s.de consti.pe.l.itez.§.qꝫ dicit ar.ꝓtra.s.de cõdi.sine cã.l.i.§.sive aũ tẽ ab initio ꝛ.ĵ.de cap.l.i bello.§.codicil.ꝛ.s.de here.ven.l.i. Itẽ facit.ĵ.de auro.ꝛ ar.leg.l.qnintus.in fi.ac.

Seruus. Si aliquo casu libertas impeditur tempore quo cedit dies legati vitiatur legatum.h.d.bar.

a Manumissus.i.iussus esse liber a vño ꝛ ei legatũ relictũ quod potest esse.ut .C.e.l.seruus.nisi aliud impediret:vt hic fuit.

b Nõ.idest quia.

c Questionem adulterij.cum domina a seruo cõmissi.vnde accusatur.ut.s. de here.insti.l.his verbis.§.interdũ.alij dicunt ut.R.cũ domina ab alio commissi.ꝛ sic interim differtur libertas:ut de seruo possit haberi questio vt.ĵ.qui ꝛ a quibus.l.prosperit.qõ non placet.qꝛ tunc speraret legatum post purgationem criminis:ut ar.C.ad sill.l.penul. Item si als ex delicto serui non competit libertas:ut.C.qui non pos.ad li.per.l.i.ꝛ quibus ad li.procla.nõ licet.l.ij. Quid dices:rñ.idem quod hic.ar.s.cõia pre.l.fi.in fi.nec obst.C.qui nõ pos.ad li.per. .l.i.in fi.qua dicit ibi eo tempore.s.finito tempore pene. Sed.R.dixit hic ꝛ alibi:percipi primo legata finito impedimento.secus si ex se.consulto fil.is impediretur:ut.C.ad sill.l.pe.ac.

d Sperare.audi.R.sed ipse dicit ante innocentiam ab eo purgatam.ꝛ sic nõ fm primum actum morientis non suspendi.sic.s.cõi.pre.l.fi.in fi.ac.

Pater Qui legat vni ex certis plus videtur omnibus legare:ꝛ excessum ī illo heredis arbitrio ponere videtur.Bar.

e Nepoti meo.nato ex eadem filia.ac.

f Nominis.qꝛ vocatur ut testator. Et nõ per hec verba duo voluisse testatorem.scilicet nepotibus restituti.ꝛ vni plus.primum necessitatis.scõm ad arbitriuz.ꝛ si hoc secũdũ nõ faisset:viriles deberẽt restitui nepotibus:ut hic:ꝛ.s.e.l.c. quidam.ij.rñ.si aũt arbitrẽ quanti plus habeat illi stabitur:dũmodo parum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q: hoc indicat dictio plus: vt. ĵ. de ver. sig. l. hec adiectio. ⁊. ar. ĵ. ō reg. iur. l. in personam. §. i. ⁊ de operis li. l. si liber⁹. ⁊ si non arbitretur: morte preuenta iudicis stabitur arbitrio. uel nil plus habebit. ar. s̄. eo. l. cū quidam. ⁊. ĵ. de verb. ob. l. triticū. ⁊ facit. ĵ. eo. l. cū pater. §. hereditatem. ac.

C Bonture Ille p quē nō stat quo min⁹ tutela suscipiat: nō ꝓuat legato. b.

a C Dato mater. q: cū non instituit heredez. ut no. s̄. e. l. peto. §. mater. ac.

b C Cōsentiat. non ergo stat p cū: ut hic. ⁊. C. e. l. ab administratione. alꝫ secus. vt. C. e. l. pe. cōtra alij distingunt an dixerit ō lego ut sis tutor: ⁊ tūc obtinet contrariū. aut non. ⁊ tunc qō hic. ⁊ facit. s̄. de ere. tu. l. tutor. §. i. ⁊. l. nēcennius. ⁊ de testu. l. q tutelā. ⁊ facit. s̄. ō cōfir. tu. l. i. ⁊ de his qbus vt indig. l. v. §. ei q tutor. ⁊. s̄. ubi pupillū. de. l. i. ⁊. s̄. ti. l. etiaz. ac.

C Qui mutianā. Qui venit contra cautionem mutianā teneatur restituere rem cum fructibus. h. d. Bar.

c C Nō faciendi ut. ĵ. de condi. ⁊ de. l. mutiane.

d C Fructus. nam ⁊ fructus ⁊ rē ꝓmittere oz ⁊ reddere si ꝓra faciat. ut hic. ⁊. ĵ. de cōdi. ⁊ de. l. heres meus. §. q̄ post ⁊. C. de idic. vi. l. ij. auc. cū relictū.

C Variis. Quādo sunt plures actiones que electiōe tollūtur nō admittit cumulatio. h. d. Bar. uel sic. Habēs ꝓres actiōes ad idē: tenetur alteram eligere ipe dari libelli. Bal.

e C Legatorū. ſ. nomine. ac.

f C Nō pōt. qō fieret si legatarius partem rei peteret reiven. ⁊ sic haberet rem ⁊ partem ac. ex testa. ⁊ sic haberet estimationem. h. Item si vni legatario duo sunt heredes. ⁊. s̄. ti. i. l. huiusmodi. §. fi. sed quid econtra si duo sunt heredes? videtur secus. accur.

g C Datum est. idest concessum. a lege accur.

h C Alti. scilicet vt eas simul exerceat.

i C Electa. hec electio fit tēpore dati libelli: vt. C. de eden. l. edita. ⁊ eligit legatarius ut hic ⁊. s̄. ti. i. l. si seruus legatus. §. cum homo. sed cōtra. ĵ. quorum le. l. i. §. q aūt: vbi non eligit actor. So. ibi in odium rei qui non certificat actorem de modo possidendi. cetera vide ut no. s̄. de tribut. l. q in heredē. §. fi. ⁊ facit. C. cōia de le. l. i. ⁊. ĵ. de ac. ⁊ ob. l. plura. ac.

C Repetendorum. Mānata memoria testatoris repetūt legata soluta. B.

k C Danda est. ſ. fisco q obtinuit si de hereditate sint soluta. ⁊ hoc cōdi. indebiti. licet alius soluat: vt. s̄. de condi. indeb. l. i. §. i. ⁊. l. ij. ⁊. iij. ⁊. iiij. ⁊. v. si vero de pecunia heredis ipse repetit: ut. s̄. de pe. here. l. q si possessor.

l C Apparuit. licet defuncto viuo mota nō fuit questio. qō est in hoc crimine magis speciale. ⁊ quibusdā aliis: vt. ĵ. de accu. l. ex iudiciorum. alꝫ regulariter contra: ut. C. vbi cause fis. l. i. ⁊. C. si reus vel accu. l. i. ac.

m C Si iam solutis. nam si postea sint soluta: aliud esset. q: non repetit soluens sed magis fisco tenetur. ut. ĵ. ad. l. fal. l. volo.

n C Perduellionis. i. hostilis. nam perduelles dicuntur hostes: vt. ĵ. de verb. sig. l. quos nos. alij dicunt ideo q: hoc solo casu permittitur duellū: qō nō placet vt in illo casu admittatur ſm legē romanā: ut no. s̄. ad. l. aql. l. q̄ actiōe. §. si qs in colluctatione.

C Um pater. Si debet retineri species ⁊ pecunia: species de tota hereditate deducitur. pecunia de parte restituentis tm̄. h. d. bar.

o C Et hereditate: per hoc videbatur ex vniuersa hereditate. c. esse deducēda qō remouet. R.

p C Partem. tuam filie.

q C Predium. tusculanum.

r C Habituram. imo videtur ep ueniant in restitutionem qō habet filia in predio iure hereditario: ut. ĵ. ad trebel. l. in fideicōmissariam. §. fi. sed hoc est quādo vult detrahere quartā trebell. ⁊ tūc restituit in quartam imputādo. azo. quod hic etiam faceret si esset necesse detrahi quartam.

s C Pecuniā. quare secus ep pecuniam quā de parte sua tm̄ retinet: dic ut. ĵ. ad trebel. l. deducta. §. nūmis. ⁊ ar. ĵ. de sol. l. si is cui. ⁊ si cer. pe. l. nam ⁊ si. in fi. ⁊. C. depo. in. l. fi. ⁊ nō ep mater videtur rogari de sua parte predij. ⁊. c. ut filie det. ĵ. ti. i. l. post emācipationē. §. fi. sed qūo de parte. c. cū ad eum nō puenerunt: ut. s̄. ti. i. l. fideicōmissuz. ꝓtra. sed satis videtur peruenire cū accepit eo minus. ar. insti. de rerū di. §. interdū. Item in eo ep dicit totū predium relinqui filie est cōtra. s̄. ti. i. l. si fundū sub conditiōe. §. si libertus. ibi apparet sol. ⁊ facit. ĵ. de ali. le. l. alio. ⁊. s̄. fa. her. l. heredes. §. fi. ⁊. l. seq. ac.

C Eorum. Donationi causa mortis potest fideicommissum imponi. ⁊ ex ea detrahitur falcidia qua detracta fideicōmissum intrinsecū minuitur. secus in extrinseco. h. d. Bar.

t C Quoquo. uel eadē volūtate postea alia. ⁊ facit. C. de fideicō. l. ab eo.

u C Heredes. imo donatari⁹ detrahere oz cū ⁊ ipse patiē fal. vt hic subijcit. ⁊ est. C. ad. l. fal. l. si mortis. ⁊. l. pe. tm̄. fideicō. i. donatio q̄ postea cadit in fideicom. ul' dic q⁹ heredes prestant: apud quos cuz onere remānsit donatio ut caduca: vel in cām caduci: vt. C. de cadu. toll'. §. pro scō. ⁊ §. in nouissimo. ac.

x C Si ps. donavi ticio causa mortis quātitatez uel spēm. ⁊ eūdē gravo: refert onere intrinseco: vt ex eadē donatiōe: uel extrinseco. Et primo de vno postea de alio dic. ut ecce donauit quis vbi .rr. cā mortz. ⁊ ex his. r. scio rogat te restituere. si tibi aufertur q̄rta p. l. fal. ab herede. tu quoq; quartā sibi detrabes de fideicō. ex uolūtate defūcti. que ꝓsumit nunc esse talis ut ultra dimidiam eius qō ex donatiōe habes: nil scio dares. R. ⁊ ꝫ hoc nō est falcidia. sz magis oneris partitio. ⁊ sic cōcor. ĵ. ad. l. fal. l. penales. §. fi. vel sic patit diminutionez fideicō missarius vt solēt legata pati: quatenus falcidie munus penes heredem maneat. Nō.

y C Restari voluit. re aliqua mortis cā donata. b. Idem in quolibet alio legato: ut. n. cetera legata: ita ⁊ alimentorum diminuuntur per. l. fal. ut. ĵ. ad. l. fal. l. hereditatum. sed hic ea est ratio: q: non pars donatiōis: sed extrinsecus onus continet fideicō. ut. ⁊. s̄. ti. i. l. si mihi sticus. azo.

z C Onus. ut alimenta prestentur.

a C Nō dubie. i. sine dubio ⁊ dic maiore ep esset onus alimentorū. q. d. ⁊ si plus esset onus ep fuit emolumentū: necesse haberet subire. sed ⁊ si maius esse ep donatio quandoq; tenetur donatarius: ut. s̄. ti. i. l. si mihi sticbus non est igitur ita exponēdum. t. de pecunia donata. lz de falcidia nil reseruasset. nec enim est ar. necessarius si de pecunia maiori te onerauit: ⁊ de minori: quia fallit ubi pars donationis est in fideicō. azo.

b C Integra. aliēta. ⁊ facit. ĵ. ad. l. fal. l. penales. §. si ticio. cōtra. So. ibi plene dices. ⁊ facit. ĵ. de an. le. l. liberto. §. i. ⁊ ad trebel. l. facta. §. si ticius. ⁊. s̄. de vulg. sub. l. coheredi. §. cum filie. ⁊. s̄. e. l. si ticio. §. i. ⁊. ĵ. si cui plusep per. l. fal. l. videamus. ⁊. s̄. e. l. celsus. ⁊. ĵ. de cōdi. ⁊ demon. l. plaucius. §. fi. ⁊. ĵ. prori. §. accur.

C Mater. Legatario eidemq; debitori non solum actio competit sed exceptio. h. d. Bar.

c C Permisit. a viro qō fieri pōt nisi ex damnato coitu sint nati: ut insti. ad orfic. §. nouissime. ⁊ in auc. quibus mo. na. effi. sui. §. fi. ac.

d C Petisset. donationis ergo in filios collate penituisse vt. ac.

e C Debere. ſ. viro a filijs donatarijs qui grauari pōt: ut. s̄. prori. §.

f C Ratio falcidie. quia non est exinanita hereditas.

g C Placuit. in totum.

h C Aliqn. i. si falcidie rō interuenit. az. vel. i. si in donatiōe psecerauit

i C Falcidie pē. i. falcidiā q̄ erat ps donationis. uel dic falcidie partem q̄ fal. debēt ex omnibus legatis: accipe ex dote esse ⁊ p in factum act. ⁊c. Sz quare tenent filij heredibus si nolūt hꝰe donatiōes? rn̄. quia stipulando semel incōmutabiliter agnouisse vident. sed aliud in legatis: ut no. ĵ. de dona. cā mor. l. ei cui. ⁊ facit. ĵ. ad treb. l. mulier. ⁊. l. facta in pricipio. ac.

C Surdo. Legati onus ⁊ emolumentum queritur etiam ignorantibus. h. d. Bart.

k C Surdo. quare commutabiliter. nam adhuc potest repudiare: ergo non obstat. s̄. de condi. insti. l. si quis ita hereditatem. que est contra. ⁊ facit. s̄. quemad. ser. amit. l. si patrem. §. i. ⁊. C. quando di. le. cc. l. fi. ⁊. s̄. de iudi. l. cum furiosus. i. rn̄. in fi. ⁊. s̄. de rebus eo. qui. sunt sub tu. l. magis. §. fundum autem legatum. ⁊. ĵ. de act. ⁊ ob. l. si a furioso. ac.

C Hereditatem. Mutatione status nonperdit ius eligendi: ⁊ mos ciuilis non facit conditionem existere: sed naturalis. h. d. bar.

l C Filijs suis. sic. C. ad trebel. l. nobemus. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Deportato. ꝛ sic ciuitatē tantū amisit. secus in dānato i metallū: vt .ſ. ad trebel. l. ex facto. §. siqs rogatus ꝛ. C. de dona. inter vi. ꝛ vro. l. res vroris ꝛ. §. de dona. iter vi. ꝛ vro. l. sed si moro. ꝛ. ſ. de ẏ. ob. l. ex ea. §. i insulā. ac. b Pena. deportatōis. c Cōditionem. ꝙ bona restituant filiis. d Morē. ſ. naturalē. e Existere. in cōmutabiliter vt viri. vt. ſ. e. l. pe. §. a filia. ſ. ut iuitus alicui restituer teneat. volens. n. ꝛ ante restituere pōt: ut. C. ō fideicōmiſ. l. post mortez. vū tū uaret volūtas: vt .§. e. l. vnum. b.

f Viriles. si neminem elegerit. aliogn ꝓtra. vt .§. e. l. cū qdā ita. ꝛ. l. cū filius. §. pater. ꝛ. l. vnū .§. rogo. ac.

g Non fuerit. vt qz sit mortuꝰ q eligere debuerat: vt. §. e. l. vnuz. §. rogo. cū. n. cōditiōale fuerit fideicō. pendēte ꝓdi. nō potuerunt trāsmittere re: vt. C. de cadu. tol. §. finaūt. lz qdā ꝓtra. p. l. .C. de bis q aū. aper. tabu. ꝛ facit. ſ. ti. i. l. vroē .§. scia. ꝛ. ſ. e. l. §. pe. ꝛ .ſ. de rebus dub. l. vtrū .§. cum quidam. ac.

Cui dotale Qui legat p̄ciū rei vꝰ legare aio cōpensandi cum re. hoc. d. Bar.

b Dotale. iuſt. insti. q bus ali. licet in p̄n. ac.

i Dedit. in quo erat ēt minus q̄ in fundi p̄cio vt. §. e. l. iperator. §. si centum. ac.

k Emptoris. istud fuit istud fideicōmiſſum.

l Amplius. ꝙ legatū relictum ab heredibus.

m Precitū. iustū. ac.

n Cōstabat. imo pōt ab omni debitore fideicō. relinqui. ut. §. ti. i. l. si pecuniā in fi. ꝛ. l. si seruus. §. qui margaritā. que sunt contra. So. non valet ab emptore siue a debitore: vt hic nisi debitor utatur exceptione doli contra heredē. sicq agnoscat tacitū sibi legatū: ut dcā. l. si pecuniam. secundo. rñ. sed heres tenet cedere actōes: vt dicto. §. qui margaritam. alij dicūt ꝙ hic cōstabat quibusdā iperitis: ꝛ male. Tertij dñt ꝙ totum precium fuerat solutuz defuncto. sed aliqd plus valuerat fundus q̄ venditus fuerat. ꝛ illud plus precepit testator solui vroi quod non potuit: cum nō erat vltrā dimidiā iusti precij. ꝛ sm hoc qō dicit postea p̄cio. ſ. iusto. facit .§. de fundo do. l. dotale. §. fi. ꝛ. §. so. ima. l. cum dotē. §. cum pater. ꝛ. §. mā. l. si diligenter. §. 1. ac.

o Legato. relicto ab heredibus.

p Eam. vroē.

q Precio. ab emptore.

Deuio Qui soluit contēplatione mandati reuocati scienter: donare videtur. secus si ignoranter. h. d. vel sic. Mandatum simpler cuius effectus cōfertur post mortem: reuocatur morte si mandatarius sciuerit: secus si ignorauerit. h. d. Bar.

r Donabat. p̄mittēdo per stipulationem reus stipulandi ticio oliz vel hodie sine stipulatione sm azo. alioquin non video quare in sequenti casu totum reuocaretur: cū mandatum mortuo mandante sit finitū: ꝛ p̄ sequens donatio. h. Itē nō audeo dicere q̄ solutio p̄ mandatū dz fieri post mortē: qz tunc nō finirēt morte: ut. §. man. l. si vo nō remunerandi. §. fi. hic ergo inter vivos fuit conceptum. sed quantū ad effectum post mortez cōcipitur: qz tūc demum firmatur donatio. vnde quedā media via i finiendo mādato eligitur: scientia ab ignorantia separata: vt hic subijcit. ac.

s Decessisse. ergo sciebat vel scire debebat mandatū reuocatum: vt. C. mā. l. mandatum. ꝛ insti. man. §. recte. ꝛ. §. man. l. inter cās. in prin.

t Mandam esse. heredibus institutis. ſ. cōdi. sine cā. que consueuit dari p̄ reuocandis hmōi donationibus infirmatis insolidū. uel si sunt confirmate quo ad fal. vt hic ꝛ. §. de dona. cau. mor. l. senatus. §. i. ꝛ. C. ad. l. fal. l. si mortis. ꝛ reddit hic bona rō. sed an qui soluit possit repetere: rū. non videtur q̄ possit: qz sciens soluit ī debitum nisi ponas q̄ errore iuris soluerit id ī debitum. Et sic nō q̄ stultitia soluentis lucratur donatarius. vt. ſ. ad. l. fal. l. iij. in prin. ac.

u Reuocaretur. per heredes dñi. ꝛ nō mirabile q̄ ignorantia alterius luisset restituē fuerat rogatꝰ. Quo interea in insulā deportatus eligēdi facultatē nō cē pena per ēptā placuit. Nec fideicōmiſſi ꝓditionē ante mortē filij heredis existere. Viriles aūt inter eos fieri: q eo tpe viverint: cū ō alijs eligēdi ptās non fuerit. Qui dotale prediū ꝓtra legē iuliā vēdidit vroi legatū ōdit': ꝛ emptoris fidei cōmiſit vt āplius ei p̄ciū restituat: ēptorē fideicōmiſſo nō teneri ꝓstabat. Si tū accepto legato mulier vēditionē irritam facere velit: eam oblato p̄cio doli placuit exceptiōe submoueri. Demo debitori suo reus stipulādi mādauit: vt ticio mortis cā donabat: pecuniā ōbitaz solueret. cui scīēs dominū vita ēcessisse meius pecuniam ōdisset: non cē liberationē secutam constitit. Nec si meius soluēdo non cēt in ticiū actionē solidi: vel iure falcidie dādā cē: qz mortis cā cepisse non vī. Diuersum. p̄bādū foret si meiꝰ ignorans dñm vita ēcessisse: pecuniaz errore lapsus ōdisset: tunc enim portio iure falcidie reuocaretur. Cum pī fideicōmiſſuz p̄cior ex testō matris filie deberet: candē pro parte ita bēdem instituit: vt bēditatē fideicommiſſo eadēqz cō pēsaret: p̄dia filio exheredato dari voluit: quāqz filia pīs bēditatē suscipe voluisset: fideicōmiſſum tū ab bēdibꝰ cē filio p̄stādū: ad ꝙs bēditatis portio quā accepit filia rediderat: placuit. Q: si aliū filie substituisset euz oportere filio fideicō. reddere. Euictis p̄dijs q̄ pī q se dñm cē crediderat: ꝛbis fideicōmiſſi filio relict: nulla cū fratribꝰ ꝛ coheredibus actio erit. Si tamē inter filios diuisionez fecit. arbiter ꝓiectura volūtatis nō patiet cū partes coheredibus p̄legatas restituere: nisi parati fuerint ꝛ ipi pīs iudi cū fratri ꝓseruare. Pater certā pecuniam ex hereditate filie ꝛbis fideicōmiſſi reliquit: cāqz nupture dotis nomine dare voluit: filio dotem stipulante. cum minorem filiꝰ dotem dediſſetꝰ: superfluum esse filie reddendum constabat. Diuortio quoqz secuto fideicommiſſum filiam recte petituraz: vt actio stipulationis sibi p̄staretur: quoniam verisimile non erat patrem interponi stipulationem voluisse: q̄ filia post primas nuptias indotata constitueretur. Ceteruz si postea nuberet ad secundas nuptias cautionem extendi nō oportere. A filia pater petierat vt cui vellet ex liberis suis p̄dia cum moreretur restitueret. Am ex liberis p̄dia fideicōmiſſi viua donauit: nō cē electionē. pp̄ incertū dié fideicōmiſſi certe

ſ Cōpārat. ſ. ſuū. ſ. ſ. ſ

a ¶ Mã in eum.bñ dico electionẽ non tenere: qz adhuc põt eligere vnum alium de filijs: qz nulla facta electione admittebaf ad fideicõ. vna cũ alijs filijs. demuz ergo morte insecuta firma est electio vltima. b ¶ Patris. ciuscũqz filie. ꝛ facit. ĵ. de ma. test. l. libertas. in pñ. ꝛ. l. q uos. §. fi. ꝛ. s. ti. i. l. filijssa. §. diui.

¶ Fidei. Manumissi er cã fideicõmissi ꝓtinẽf appellatiõe libertoꝝ testatoris. .h.d.bar. Vel sic. Testõ manumissi nõ p fideicõmissuz manumittendi: noie familie cõtinenf hoc dicit. bal.

c ¶ Fidei. fm voluntatẽ istius testatoris. acc.

d ¶ Inuitatos. ad reuocanduz si alienent.

e ¶ Heredes. istius testatricis iudicio: non heredis. nec. n. fũt liberti heredis. sz õfuncti: vt. ĵ. n. l. pf. §. i. ꝛ. ĵ. õ ali. le. l. ij. q̃ sunt ꝓtra. ꝛ facit. C. de ũb. sig. .l. fi. ꝛ. s. ti. i. l. filiussa. §. diui.

¶ Fidei. In fideicõmisso relicto p ũba generalia veniunt etiã postea legata. h.d. Bart. Vel sic. Verba vniuersalia includũt ꝓcedẽtia ꝛ futura: ꝛ non attẽdif ordo scripture sed ordo intellectus. h.d. bal.

f ¶ Tue. continebunf. qd miri cũ ũbũ puenerit sit futuri temporis. sed forte hic in preterito posuit. sic alꝫ. s. ti. i. l. taf. §. fi. ꝛ. l. sc. azo. Itez ℨ. ĵ. ti. i. l. vxori. §. vxori. So. ibi ĩ donatiõe ĩter viuos q̃ statĩ cuz fit cedit. h aũt taz relicta codicillis q̃ testõ codẽ tpe cedũt. s. post mortem. vt. s. ti. ij. l. abintestato ĩ fi. ac.

g ¶ Ordo scripture. sic. ĵ. õ solu. nec. n. sed ar. ℨ. ĵ. c. §. pe.

b ¶ Retinebitur. ab ista vxore: qz vxor retinebit dotem.

i ¶ Reddi. isti priori.

k ¶ Quã dari. sic. s. depositi. l. .i. §. elegãter. ꝛ facit ad. §. ĵ. de auro ꝛ ar. le. l. vxori. §. i. ꝛ. ĵ. õ dote prẽ. l. iij. in pñ. ꝛ. l. luci⁹. §. marit⁹ ꝛ. ĵ. ad. l. fal. l. si vsu fruct⁹. §. dos. ꝛ. C. ad. l. fal. l. in ꝓponenda. ꝛ. l. irritum.

¶ Volo. Filius naturalis ĩ fraute conceptus excludit substitutũ. h.d. bar. Vel sic. Non df sine liberis decedere qui decedit sine filijs naturalibus. h.d. Bal.

l ¶ Placuit. est filiꝰ: ꝛ de libertis. quia hic filius simul cum parte fuerat manumissus. qui pater decedit non relicto alio filio. hic ergo naturalis pro legitimo succedit hodie: ut insti. de gradibus. §. illud. azo. ꝛ est sic. ĵ. c. l. lucius. §. fi. ꝛ. ĵ. ad trebel. l. ex facto. §. sigs rogat⁹. Sed cõtra. C. de isti. ꝛ sub. l. generaliter. §. fi. ꝛ vide ut ibi. Itẽ facit. ĵ. de ali. le. l. ij. ac.

¶ Curatoris. Frustra legaf debitũ creditori a debitore. Itẽ dilatio in tempus nõ perfecte etatis: creditoris fauore presumif. h.d. bar.

m ¶ Rationẽ. ꝛ qz nõ est oneratus in aliquo: vt. C. de fideicõ. l. ab eo. ꝛ quia sine hoc tenebaf curator. ꝛ ita nec rõne grauari nec onerari valet. ac.

n ¶ Quanq̃ igiꝛ. infert fideicõ. nullũ. ergo dilatio data ad idẽ soluendum nulla. sic ꝛ alꝫ. ĵ. de uer. ob. l. cum q ita. §. te ꝛ ticiuz. est ꝛ alia: qz fauore fratris erat data dilatio: ut. s. e. l. si ita. §. pegasus. azo. ꝛ. ĵ. de an. le. l. eum. ꝛ fm hoc non ob. C. qñ vi. le. ce. l. ex bis.

o ¶ Ad statũ. i. maiorẽ etatem. qõ dic ut. ĵ. ti. pri. l. cum filiofa. ac.

p ¶ Actionẽ. s. vtilẽ nego. gestoꝝ. vy.

¶ Ab instituto. Relicta ab instituto videntur repetita a substituto per legem sub'eadẽ cõditiõe. h.d. Bar.

p ¶ Substitutũ. s. vulgariter. ac.

q ¶ Debere. facit. s. e. l. §. cum pater. ꝛ. s. e. l. si ticio. §. iuf. ac.

r ¶ Instituti. i. substituti. nã oĩs substitutus est institutus. ut. ĵ. ad. l. fal. l. in ratione. §. i. ꝛ. §. si filie. h. uel vic ꝓprie ar. C. qñ vi. le. ce. l. ex bis. sed qcqd dicas ẽ contra. s. de here. insti. l. sub cõditiõe. So. siue repetã legatũ siue substituam ꝛ nihil dicã de cõditione: pure videoꝝ repetere ꝛ substituere: vt. s. ti. i. l. lz. ꝛ. l. si qs a filio. ꝛ. l. si cui. §. i. q̃ sunt silr. sed hoc nõ repetijt testator: sz lex repetit sub eadez cõditione. ar. C. de cadu. tol. §. si vo nõ oẽs in fi. Itẽ facit. ĵ. de adimẽ. le. l. legatum sub conditione. ꝛ. s. ti. i. l. seruo alieno. §. pe. ac.

¶ Mense. Legatũ vniuersitatis de iure vz etiã si ĩcõmodũ cõtineat. h.d. bar. Vel sic. Qñ testator legit vniuersitatẽ bñtẽ in se onera: legatarius dz cauere de suscipiendis oneribus: etiã si plus sit in onere q̃ in emolumẽto. h.d. Bal.

s ¶ Mẽse. inde mensularius q preest mense in qua sunt debita ꝛ credita. ꝛ ponit hic mẽsam p vniuersitate debitorũ ꝛ creditoruz in eadem statõe: ut. ĵ. de priuil. cre. l. si uentri. §. in bonis ꝛ. s. de pig. l. cũ tabernã. religt ergo hic testator mensam p fideicõ. hẽdes aũt timẽtes ne crediitores mense conuenirent eos petierunt ꝛ habuerunt cautionẽ ĩdemnitatis a fideicõmissario. tz qdem cautio. lz fideicõ. decipiaf. qz plus est in ere alieno q̃ in questu. qz hoc vf sic vẽdituri: ĩ q̃ si aliter decipiẽ re ipsa nihilomin⁹ staf vẽdituri: ut. s. õ mino. .l. in cãe. §. pe. ꝛ facit. s. ti. i. l. ĩperator. §. si cẽtũ.

donationis videbaf. nã in eũ⁹ destinatio dirigi põt: q fideicõmissuz inter certos habiturus ẽ: remota matris[b] electione. ¶ Fidei[c] heredum meoꝝ cõmitto ne fundũ tusculanũ alienẽt: ꝛ ne õ familia nois mei ex eat: fm volũtatẽ eos q̃qz iuitatos[b] intelligẽdũ ẽ: q bus heredes[c] extranei fideicõmissaz libertatẽ reddiderãt.

¶ Fidei tue cõmitto vxori: vt des: vt restituas filie mee cum morieris qcqd ad te quoquo noie õ bõis meis puenerit. etiã ea q̃ postea codicillis vxori dedit fideicõmisso ꝓtinebunf. Nã ordo scripture[e] non impedit cãm iuris ac volũtatis. Sz dos ꝓlegata retinebif[b]: qñ reddi[i] potiꝰ vf q̃ dari[k]. ¶ Volo pdia dari libertis meis. Q si quis eoꝝ sine liberis vita decesserit: ptẽ eiꝰ ad reliq̃s ptinere volo. collibertũ pfis cũdẽqz filium ex voluntate substitutionẽ excludẽ placuit[l]. ¶ Curatoris sui frustra fidei commisisse videbaf vt beredi fratri nego. gesto. rationez[m] redderet. quã q̃ igitur[n] testamento cautum esset: vt cum ad statum[o] suum peruenisset frater: ei demuz solueretur: tamẽ sub curatore alio fratrem agentez recte placuit actionẽ[p] inferre: cum illis verbis fratri potius consultum videtur q̃ solutio que iuste fieri potuit esse delata.

¶ Ab instituto extraneo predia libertis cum moreretur verbis fideicõmissi reliquerat ꝛ petierat ne ex noie familie alienarenf. substituturuz[q] ea pdia debere[q] ex defuncti volũtate rñdi: sz vtꝝ ꝓfestim an sub eadez ꝓditiõe volũtatis qõnẽ cẽ: sz coniectura ex voluntate testatoris capienda: moꝛs institutiꝛ expectanda est.

¶ Mẽse[r] negociũ ex cã fideicom. cũ indẽnitate heredũ p cautionẽ susceptũ: emptioni silr vf. ꝛ ideo nõ erit q̃rẽdũ amplius in ere alieno sit q̃ in q̃stu[s]. ¶ Pater filie mãcipia[t] q̃ nubẽti dedit vbis fideicõmissi prestari voluit ptus susceptos: ꝛ si matres aũ testũ mortue fuissent: etiaz ex cã fideicõmissi pstandos[r]. rñ. nec aliud[r] ĩ vxore ꝓfirmatis donationibus[s] pridẽ obſuatũ ẽ. ¶ Hereditatẽ[a] post mortẽ suã rogati restituere noiuz piculo: q̃ p diuisionẽ obtiguerunt inter coheredes interpositis delegationibus non astringunf. nõ magis q̃ pdioꝝ[b] cũ[c] pmutatioꝝ discernẽs cõmunionẽ[o] iteruẽit.

¶ Filia[c] mea pcipiat sibiqz hfe volorẽ[f] mfis sue. fructꝰ quos medio[g] tpe pf pcepit nec in separato[b] habuit: sed assumpsit: vel in suum patrimonium conuertit[i]: non vdentur filie relicti. ¶ Dulcissimis[k] fratribꝰ meis: auunculis aũt tuis: quecunqz mihi supsunt ĩ pamphilia syria: vl vbicunqz de maternis bonis concedi volo. nequaq̃[l] cum bis controuersiam habeas. oĩa corpora materne hereditatis q̃ in eadẽ cã[m] dñij manserunt: ad voluntatẽ fideicõ. ptinẽt. ex eisdẽ igitur facultatibus pcepta pecunia[n] ꝛ in corpus proprij[o] sam p fideicõ. hẽdes aũt timẽtes ne crediitores mense conuenirent eos petierunt ꝛ habuerunt cautionẽ ĩdemnitatis a fideicõmissario. tz qdem cautio. lz fideicõ. decipiaf. qz plus est in ere alieno q̃ in questu. qz hoc vf sic vẽdituri: ĩ q̃ si aliter decipiẽ re ipsa nihilomin⁹ staf vẽdituri: ut. s. õ mino. .l. in cãe. §. pe. ꝛ facit. s. ti. i. l. ĩperator. §. si cẽtũ. Sz an hic fideicõmissarius teneaf creditoribus dic ut no. s. e. l. sigs seruũ. §. fi. Itẽ ꝓpetas loci vbi si ita est mẽsa. non curo cuius sit legantis. uel ab alio conducta. qz ipsa non fuit legata. ac.

t ¶ Questu. s. p socio. .l. coire. ꝛ. l. quest⁹. ꝛ. s. qñ act. de pecul. ẽ an. l. .i. §. pe. ibi pegasus ãt.

¶ Pater. Si legat pater filie res q̃s dedit ĩ dotẽ filie: debef estiatio ipsarũ ꝛ earum q̃ ex eis nate sunt si sunt dotales Idẽ si res vdate legent vxori. h.d. fm gl. Bar.

u ¶ Mãcipia. uel ex cha ritate estiata vel iestiata. ꝛ ita debef vtroq; casu filie estiatio. qz rẽ alienã filie potuit legare: debeatur filie a marito an non. qz nõ cõcurrũt due cãe lucrative. marmus eniz non donauit vxori: ut. ĵ. de acti. ꝛ ob. l. is q ꝛ. ĵ. õ li. le. l. iij. §. fi. sec⁹ si pater primo legasset ꝛ postea ĩ dotem deduset. ac. qõ dic. ut. C. e. l. filia ꝛ. s. ti. i. l. bꝰ i. §. cuz pf.

v ¶ Prestãdos. contra .ĵ. ti. i. l. uxorẽ. §. soroꝛi. hoc ideo contingit qz bi partus dotales sunt. Sz q̃s si appellatione datoꝝ in dotẽ ꝓueniaf: nõ est miruz: ut. C. de rei vxo. ac. §. itaq̃s. ꝛ. s. de iure do. l. cuz post. §. fi. R. ꝛ codẽ mõ non obstat. s. de vsur. l. paulus rñdit. mora. ĩ pñ. ꝛ. §. i. nã ibi non ꝓfessorant a legãte matres: ut hic fuit. lz ergo nõ sint in dotẽ dati sed potius nati: q̃si p medium in dotem dati ꝛ ipsi videtur occasione matrũ. siue inestiate fm. R. siue etiã estimate: sz azo.

y ¶ Nec aliud. imo idem multomagis qz trahitur retro. ut. C. de dona. ĩter virũ ꝛ uxorẽ. l. antepe. ac.

z ¶ Donationibus. a viro uiuẽte collatis. R. ꝛ vide tacite uel expresse azo.

¶ Hereditatem. Per simplicez diuisionẽ nõ tollif ius fideicõmissi ꝛ nõ teneaf qs de peculio rerũ ultra q̃ teneref primo. h.d. Bar.

a ¶ Hereditatẽ. duo instituti ꝛ de restitutõ post mortẽ rogati: non tenẽtur de periculo nominũ uel corporaliũ rerũ: lz diuiserũt hoc inter se. ꝛ hoc nisi lata culpa ĩtercedat: ut. ĵ. ad trebel. l. mulier. §. si enim. ꝛ. l. deducta .§. cũ aũt. ꝛ. s. ti. i. l. si seruus legatus. §. cũ quid. ac.

b ¶ Medio rũ. piculo. azo. ac.

c ¶ Cũ. i. q̃n.

d ¶ Cõionẽ. p diuisionẽ. azo.

¶ Filia. Qui legat hereditatem sibi quesitã nõ videtur legare fructus quos ipse cõsumpsit. h. dicit. Bar.

e ¶ Filia. pater loquitur. ac.

f ¶ Item. que olim in totũ hodie ad vsufructum patri querif. ac.

g ¶ Medio. ante mortẽ ꝛ post testamẽtum.

b ¶ Nec separato. tũc. n. cẽt ℨ. ut. ĵ. ti. i. l. ri. §. si rẽ. ꝛ. ĵ. de adi. le. l. pe. §. fi. Itẽ ꝓtra. ĵ. de pecu. le. l. si. So. ibi. ac.

i ¶ Cõuertit. s. e. l. lucius.

¶ Dulcissimis. Dictũ restringif p rõnẽ. h.d. bar.

k ¶ Dulcissimis. mater est que filio loquif fratribus relinquens bona: q̃ cõia cũ eis bẽbat ex successione matris eoꝝ cõis.

l ¶ Nequaq̃. hic obijcebaf ab auunculis. ꝛ sic nõ q̃ hic restringit prima generalia verba. nã cũ. s. dixerit generaliter õ oĩbus bonis cõibus ꝛ nõ cõibus cuz fratribus matris. restringitur ad cõia: ꝛ hoc nequaq̃ cum bis ꝛc. sic. ĵ. de acq. pos. l. si is qui. ac.

m ¶ In eadẽ cã. sicut p maternã successionẽ pro indiuiso ad hunc testatorem peruenerũt: ꝛ sic cõia cũ fratribus. ꝛ facit. ĵ. ti. i. l. pdijs. ĩ pñ. ac.

n ¶ Pecunia. ab ista matre.

o ¶ Proprij. non communis nominibus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ℂ Uersa. maxime. nam ide̅ dicam ⁊ si habuit eaz separatam vt statim subijcit de rebus diuisis: ⁊ tunc ratio sequens idem probat. sed ar. contra ℨ. e. l. idem seruandum. ac.

b ℂ Discordijs. nō. inspici cām legādi. sic. j. de ꝑdi. ⁊ de. l. illis libtis. ac.

c ℂ Excitare. sic. C. qñ ⁊ quibus quar. pars. l. ij. ⁊. ℨ. de ser. vrb. ꝑdi. l. in re cōi. ⁊. C. de donatz. l. scimus. §. si naūt. Item ad hoc. j. e. l. lucius in pn ci. ⁊ l. gaius. ⁊. ℨ. e. l. §. curatoris.

℣ Pater pluribus Traditio clauium ⁊ assignatio rerū in dubio p̄sumit cā custodie si titulus habilis non precedit ad dominij translationez. h. d. Bar. Uel sic. Idez actus numero fm diuersam itētionē agentis diuersos opat effectz h. d. fm Ol. Bal.

d ℂ Custodie cā quod sē per presumitur.

e ℂ Qui. libertus.

f ℂ Intelligebat. als intelligitur.

g ℂ Arbitrum. i. iudicē fami. her. ordinariuz uel delegatum.

h ℂ Fore. refert ergo qd dator clauiū agat. R.

℣ Cuz imperfecta. Oratio impfecta pficit ex p̄cedēti uel sequenti: si congrue fieri pōt. h. d. tenemenli quia facit ad multa. b. ar. Uel sic. Imperfecta idest semiplena vel non proprie significans scriptura: recipit supplētionē non extranea im sed verisimem. Bal.

i ℂ Imperfecta. duob⁹ modis dicitur impfecta. Primo. i. semiplēa puta dicit sempronio. r. sua pteriori aūt pte vel inferiori dicit titio nominato scandum lego. ⁊ sic verbum lego est cōe. sic. ℨ. de edē. l. sigs ex. §. si initium: secus si non cōgruit: puta titio. r. lego sempronio rome. Scōo imperfecta: qz nō p̄pe significat qd testator sensit. qz dicit transfero in illum. r. vel mitto. nam quia aliquo modo adaptari pōt significatio positorū bis que debuerunt poni tenet. secus si esset omnino extranea: vt. j. titu. i. l. librorum. §. qz tamen cassius. ⁊. ℨ. titu. i. l. nij. ⁊ facit. ℨ. titu. i. l. si in testamento. ac.

k ℂ Scriptum. idest id quod nō fuit scriptū: si fuisset scriptum veniret cū dictis fm primum. vel scriptum. s. impropie cōgruit dicto idest ei qō vicere voluit fm alium.

℣ Filius matrem. Juramentum testatoris vel heredis habet vim repetitionis abintestato. h. d. Uel sic. Ubi iurat testator vel heres iuramentum bz vim codicillorum: vt si non valet iure testamenti valeat iure codicillorum. h. d. ⁊ non reperit alibi. Bal.

l ℂ Juristurandi. a se testatore p̄stiti: ar. j. ti. i. l. cū quis decedēs. §. codicillis. ⁊ in autē. de iureiur. a monē. pre. §. i. vel ab hēde p̄standi. voluit enim matrem iurare de his p̄standis: vt ⁊. C. cōmunia de leg. l. ij. in pn cipio. ⁊ forte ideo sic fortiter rogabat quia testamento suo solēnitatem deesse credebat. ac.

m ℂ Nullo iure. quo ad fideicom. solēnitatē.

n ℂ Enire. als enire. i. porrecte: ⁊ sic est adiectiuuz preces vel substantiui volūtatis als obnire. i. vinculo iuramēti firmate ⁊c. ac.

o ℂ Successionis. etiam abintestato. ⁊ sic est contra. C. de fideicom. l. si veritas. ⁊. l. et testamento. ⁊. l. eam. Solu. hic speciale propter dictum iuramentum. ac.

℣ Sando filie. Uerba que proferuntur in modum cōsilij non important necessitatem. h. d. Bar.

p ℂ Postus. s. filie.

q ℂ Uppuit. lz añ̄ liberos bēat testet azo. lz ꝯtra. j. e. l. pe. §. pe. So. ibi Item contra. j. ad trebel. l. qui filium. So. ibi alia euidenter voluntas testatoris appareret. ac.

r ℂ Testari. s. ꝓbibuit. sequēs enim vbum ꝓbibendo hic concipit. azo.

s ℂ Consilij. nota verba preceptiua esse consilium: vt hic ⁊. ℨ. e. l. in. §. curatoris. ⁊ econtra suasoria inducunt necessitatē: ut dicimus. ℨ. e. l. peto. i. tñ. ⁊. l. vnū. §. fi. azo.

t ℂ Juri. s. cōi ad tempus consulendo: ne faciat testamentum: ⁊ quia est filie fauor pōt ei renunciare: vt. C. de pac. l. pe. ⁊ hic dicitur.

℣ Rogo filia. Si non eligitur vnus ex certis omnes admittunt q non sunt indigni. h. d. Bar. Uel sic. Dis q non offendit ꝓmeruisse vf. h. d. bal.

u ℂ Ut. i. sicut.

r ℂ Tua. que es habitura a me vel habes a te: cū ⁊ mihi sis heres: vt. j. e. l. §. ticio. ac.

y ℂ Cessante. nō. cessante. si enī nullū eligat vel eligat indignū omnes admittuntur: tam illi q serui erant q̄ illi qui offenderit: vt hic ⁊ in fine huius. §. ⁊. ℨ. e. l. cum quidam. si vero eligat eos qui seruierant: alii qui non seruierunt: licet non offenderint expelluntur. Si vero sunt qui seruierunt quos tamen cum alis non elegit: ipsi admittuntur. ⁊ hoc indicat verbum soli. j. positum. ac.

z ℂ Non offenderint. nā ⁊ alias p̄sumit qd legitime fer̄: ut insti. de fideius. §. fi. ⁊. j. ō iniur. Liniuriarū actio. §. i. ⁊ facit. j. de ma. testa. l. seruos. ⁊. j. ō status lib. l. labeo in fin. ⁊. ℨ. e. l. §. hereditatem. ⁊. l. cum qdā. ⁊. l. vnum. §. rogo. ⁊. j. ti. i. l. ri. §. quāq̄. ⁊. C. de fideicō. lib. l. si cū. §. et iusta. ac.

a ℂ Promeruissent. quo casu non sufficit liberis alijs non offendisse.

b ℂ Nō admitti. i. repelli.

℣ Donationis. Q̄ñ sunt verba dispositiua non refert cū quo quis loquatur sed in quem voluntatis intentio dirigatur. h. d. Bar.

c ℂ Non subnixam. ita. s. dono. c. filio meo. hec enim vba nō fideicōmissuz sed donationem innuunt.

d ℂ Depositum. apud edituum.

e ℂ Ad edituū. i. ad cū q edes tuet: vt insti. de tutel. §. i. azo. i. aliquem magistratum. ac.

f ℂ Post mortem. ex hoc videt fideicommissum. ac.

g ℂ Non enim queri. nota bonum verbum sic. ℨ. e. l. miles in pn. ⁊. l. vtrum in fi. ⁊. l. peto in pn. ⁊. ℨ. ti. ij. l. qdam. ⁊. j. ti. i. l. cum quis. §. scia.

℣ Libertis. Qui venit cōtra voluntatē defuncti in eo qō est cā fideicommissi ab eius petitione repellitur. h. d. In prima parte alienauerunt oēs vno excepto. In secunda omnes simul nullo excepto. In tertia primo vnus postea alius. In quarta nullus sed decessit vltimus extraneo herede relicto. Secūdaibi. alio quin. Tertia ibi. ceterum. Quarta ibi. at si nemo. Bar.

h ℂ Reliquit. s. patronus.

i ℂ Ne alienarēt. forte aliud est cū pater duobus filijs institutis vicissim eos per fideicō. substituit. nec expressim ꝓhibuit alienationē: nā ibi lz vnus alienet: nihilominus alterius partē revocabit: qz non fecit expresse cōtra volūtatem. ℏ nullo mō tenet alienatio: qz testator ꝓhibuit eā. sed ibi tenet statim lz revocet ex postfacto fm azo. k ℂ Vendiderint. vnus post alium. ac.

l ℂ Volūtatē. sed si ꝓsensit nūqd statī p̄ciū petet: videt qz sic: vt. ℨ. ti. i. l. si fundū per fideicom. in pn. sed contra. j. e. l. codicillis. §. insulam. azo.

m ℂ Paruerint. i. nō alienauerunt vel consenserunt.

n ℂ Alioqn. i. si alienauerunt uel cōsenserūt fm. R. sed male: qa ⁊ is qui alienauit inuitatur in partibus alienatis priusq̄ ipse alienauerit: vt. j. sequitur. Item si consensit quibusdam: tamen in alijs non paratur ei preiudiciuz: vt hic innuit. Intelliges ergo hic in partibus alienatis posteq̄ alienauit is q vult revocare alienatum ab altero: secus si consentiat alienanti: quia fauori suo videtur renunciare: vnde partes alienatas postea sine se revocat: quia in nullo peccauit. fm azo.

o ℂ Perdiderit. s. ius petēdi in alienatis post secus si ante. azo.

p ℂ Procedere pōt. s. vt iure alienet vt ut nemo repetat alienatū: qz absurdum sit vt dictum est vice mutua induci petitionem. azo.

q ℂ Prior. pone titius ⁊ meuius ⁊ seius ⁊ gaius sunt liberti. alienauit titius p̄mo. meuius secundo. seius tertio. gaius quarto. In alienatis a p̄mo omnes tres sequentes admittuntur. In alienatis a secundo admittitur tertius et quartus.

Jn alienatis a tertio solus admittitur quartus. Jn alienatis a quarto nullus. Et ita regula est vt de alienato postꝙ alienauī nihil petā. Jn alienatis prius pe tam pro parte. azo.

a ¶ Non faciet. i. non faciet vt alij q forte nōdum alienauerunt. s. tertius ⁊ q̄r⁹ vendicent tñ pro parte partē secūdi alienatā. imo totū petēt nō obstante primo qui suā antea alienauit. At licz huic scō alienanti ammodo actio nō nascat: nata tñ primo in parte p̄mi pleuerat.

b ¶ Tardius. vēdidit. puta ter tius. ac.

c ¶ Non vendiderit. puta quar tus. ac.

d ¶ Partibus. primi ⁊ secūdi qui antea alienauerunt. ac.

e ¶ Qui non vēdiderit. ēt: naz ⁊ ei q vendidit posterius faciet partē azo. ⁊ fac. ff. titu. i. l. nihil §. i. ⁊ j. de an. le. l. quttus. ⁊ C. de fideicō. l. quotiens. ⁊ ff. ti. i. l. filiusfa. §. diui. ⁊ j. ti. i. l. pac. §. quindecim. ⁊ ff. de minō. l. auxilium in fin. ac.

¶ Cum inter. Filius liber te connumerat in familia liber torū. h. d. bar. Vel sic. Aliena tio alicui interdicta nunq̄ vide tur interdicta filio pprij corpo ris. Vel sic. ¶ Prohibita aliena re ex familiam non itelligit pro hibita in ppriū filiū lz vere non sit de familia. h. d. Bal.

f ¶ Admissa: vt. j. de ver. sig. l. liberti. ac.

g ¶ Quod. sub. de eo q̄ ⁊c. uel qō. s. legatum p̄dium. ac.

h ¶ Familie. libertorum. ac.

i ¶ Filiū. forte cōlibertū. ceterū familie mē ne quid primeret: rñ. certe nihil: vt. j. de obseq. l. heres. ⁊. j. de iniur. l. non solum. §. quāq̄. ⁊. j. ti. i. l. pater. §. i. que sunt cōtra. Sed certe fm azo. imo videtur esse de familia: lz sit ingenuus: q̄ viuēte matre vt liberta potest reuocari in fuitutē: vt. C. de lib. ⁊ eox li. l. fi. ⁊ h̄ inuit. l. ista cū iter ⁊c. quasi diceret ga mē. naz si filius eēt libert⁹ admitteret: siue admittat mē siue nō: sed arg. contra ff. e. l. peto. §. fratre. lz p̄t dici q̄ ibi nō loqtur de familia libertorū. ac.

¶ Cum ertimaret. Si ille quē defunctus putabat abintestato succeſſurum insolidum: succedit pro parte: legata ab eo noīatim relicta prestabuntur pro par te libertatis insolidū. h. d. Bar. Vel sic. Fideicōmissum relictū nominatim ab vno legitimorū nō debet ab alio simul succedente p̄ter ip̄ē testatoris: sed a solo grauato debet pro parte: nisi fauore libertatis que debet isolidum. h. d. Secus in alijs indiuiduis que nullatenus deberentur: vt. l. is qui. ff. de iure codicil. fm ¶ de. Bal.

k ¶ Ertimaret. s. aliquis.

l ¶ Ad duos. s. dictam cōsobrinam ⁊ alium.

m ¶ Possessione. vnde cognati. ac.

n ¶ Rationibus. equitatis.

o ¶ Perpetui. i. generalis quo cōtinebat vbi emolumētū minuit: ⁊ onus. sic ⁊ in instituto: vt. j. ti. i. l. fi. in fi. sed certe immo adhuc insolidū tenet consobrina: vt. j. ti. i. l. post emancipationem. §. idē quesiit ⁊c. so. hic de equitate: ut hic prediit. vel dic ut ibi. ac.

p ¶ Prestandas. s. respon. ac.

q ¶ Damni causa. i. ea ratione q̄ habeat damnum consobrina. nam hoc non attenditur. Sed cur non prestatur ab utroq̄: sicut fideicō. respon. ga fideicō. pro parte prestari p̄t: libertas nō. vñ ab eo solo prestat qui rogatus est. azo. Relictis. i. redemptis partibus a coherede. s. ultius serui qui debuit manumit ti: vt. ff. ti. i. l. g graui. ⁊. l. se. sed videt q̄ a nullo vt. ff. ti. ij. l. pe. in fi. sol. h̄ equi tas: vt. ff. e. l. cū filius in p̄n. ibi rigor. ⁊ facit. j. de excep. rei iudi. l. iudicante i p̄n ci. ⁊ de libe. cā. l. duobus. ⁊. C. de inof. testa. l. cū duobus. ⁊. ff. de pac. l. tale. §. fi na. ⁊. j. de uer. ob. l. eum qui ita. §. te ⁊ ticium ⁊. j. ti. i. l. i. §. fi. ⁊. j. e. l. si quis te stamento. ⁊ ad trebel. l. epistolam. ac.

¶ Pater qui filio. Si fideicommissum inuicez datum continet tantūdem in quotitate ⁊ quātitate non valet. Jtē estimatio testatoris nullam necessitatem inducit. h. d. Bar.

r ¶ Aureis. cc. per hec verba videbat legasse. cc. filio ⁊ eū rogasse restituere quic quid hz de hēditate. sic ecōtra die filiabus qō remouet hec ler. ac.

s ¶ Hereditatis. nec etiam aureorū: nā ēptum dat filius in aureis: tantum reci pit: ⁊ sic filie dat. ⁊ eodē mō in partibus hereditatis. vñ videt ridiculum: ut. j. ad. l. fal. l. si fundus in fi. secus si appareret vtilitas eius cui relinquit: ut. ff. eo. l. peto in p̄n. que est contra. ac.

t ¶ Frugi. i. fruges suas estimātibus. q. d. bene sufficit q̄ dimitto vobis: q̄ valet tantum. ac.

u ¶ Excluso. ⁊. i. frater idēq̄ tutor nō excludet rōes qn insolidū substātia tenea tur: lz testator videatur eam taxasse. ⁊ hic dicit prescriptiōe taxate q̄nti. s. a pte te statore: vt hic: ⁊. C. ar. tu. l. i. nisi iurasset: vt in autē. de iureiuran. a mo. pre. §. i. ⁊ facit. ff. ti. i. l. si fundū sub condītione. §. si libertus. ac.

¶ Ticio fratri. Si testator grauat hēdē in eo q̄ sibi hēdi debebat: ⁊ debitū cū fructibus cōpēsat fraudē facere nō videt. secus si debitū cum falcidia compensaret. h. d. ¶ Primo ponit q̄ testator vult debitū a se cō pēsare cū fructib⁹. Secū do q̄ vult compensare cum falcidia. Secunda ibi. plāe. Jtē p̄ma subdi uidit. q̄ p̄mo ponit the ma ⁊. q. Secūdo rñsio. Tertio rō rñsionis. Se cūda ibi. cū ex fructibus. Tertia ibi. q̄ñ. Bar.

¶ Ticio. seius instituit meuium ⁊ rogauit resti tuere ticio frī meuij post mortē ipsi⁹ meuij. h̄ me uius postea fratē ticiz instituit tam in suis q̄ se ianis bonis: ⁊ rogauit vtrūq̄ restituet sempro nio post mortē ticij. hic ticius rogatus vult reti nere hēditatē seianam: vt es alienū ⁊ non resti tuere sempronio. Item de meuianis vult retine re q̄rtam q̄ vī posse: ut C. ad. l. fal. irritum. sed tñ distinguitur percepit tot fructus de hēditate meuiana qui valeant se ianam: ⁊ nō p̄t: alīs sic Non dico de fructib⁹ se iane: q̄ suo iure eos per cepit ticius ⁊ vt a se. Secū do pone q̄ meuius pre dictus ticium instituit ea lege ne accipiat fideicō. seiane hēditatis. certe nō adibit meuianā nisi renūciet fideicō. quo facto adeat ⁊ cōputet sibi in dā num amissi fideicō. falci. hēditatis meuiane. q̄ō est grauc. maxime q̄ñ ñ equiualet illa falci. fideicōmisso. ⁊ iō cōtra inigtatē dat consilium q̄ hz locū re integra. ac.

y ¶ Fratri suo. s. meuij. z ¶ A quo. seio. a ¶ Erat. s. meuius. ac.

b ¶ Rogatus. a seio. ac. c ¶ Scripto. in hēditate meuiana.

d ¶ Tā suā. s. meuianā. Quid ⁊ si ticianā rogasset: rñ. vt. ff. ti. i. l. filius §. ut quis. ac.

e ¶ Ex fructib⁹. s. meuiane hēditatis.

f ¶ Debitam quātitatē. i. fructꝰ quox estimatio continet tantā quantita tem quantā continet dodrans seiane hēditatis. uel etiam tota si meuius ex fructibus habuit quartaz. azo. sed contra videt. ff. e. ti. i. l. imperator. §. i. ibi. Enim vo ⁊c. ac.

g ¶ Cōpēsationis. i. cōputatiōis sic ip̄roprie p̄t. ff. e. l. ticia. §. qui in vi ta. q̄ fit ad cōcurrētē estimationē fructuū: ⁊ hēditatis seiane: ut. ff. e. l. im perator. §. cū gdā. imo ⁊ si nō occurrat idē videt: ut. j. ad. l. fal. l. si debitor sed. R. hoc nō dixerat ne cōputaret. sed si dixisset idem tamen eēt ut. ff. e. l. imperator. §. cum ita. azo.

b ¶ Retineat. quo casu ex testō hēditate m non alie adire concedit q̄ si illi cuius interest ut cohēdi sui ticij ut etiā seruo publico pp legatarios ca ueat se nō veducturū fideicō. vt es alienū. ut. j. de odi. ⁊ demon. l. mucia ne. quo facto seianā hēditatē nō iure proprio fideicō. sed meuiane hēdita tis nomine uelut cetera bona ticij accipiet: cum cohēde uel solus: ut. ff. eo. l. si mihi pure. R. Sed qō dixit de cautione mutiana non hz locum q̄ loquitur q̄ñ sub odi. non faciēdi aliqd relinquit: ut. d. l. mutiane. Dic ergo q̄ aut sub odi. in dando uel faciendo aliquid relinquitur: ⁊ tunc pri us hz impleri q̄ accipiatur relictum: ut. j. de condi. ⁊ demon. l. qui hēdi in fi. aut non faciendo: ⁊ tunc hz locum cautio mutiana. aut sub modo: ⁊ tunc cauetur de implendo modo: ⁊ postea percipitur: ut hic ⁊. j. tit. i. l. si tibi. ⁊. j. de fideicō. li. l. cum in testamento. Est enim hic modus ne reti neant. i. ut non retineāt. ac.

i ¶ Falcidiā. que ex bonis meuianis detrahit. lz enī ex meuianis ⁊ seianis possit detrahi falcidia. q̄ ola debēt dici meuiana: tñ cōpensationi obijcitur illa tñ falcidia que ex meuianis detrahit: que ualuerunt pone quinquaginta: nō illa que ex seianis: que forte valuerunt. c. tñ. sic ergo meuiana possunt esse adeo ampla: ut eox falcidia sufficiat ⁊ equiualeat fideicom. alia enim. s. seiana quo ad hoc non videt capere a meuio. R. tñ hic scripsit falcidia meuianorum semper esse minorem fideicom. q̄ō aperte quilibet p̄t perpēdere esse falsum. azo.

k ¶ Compensationi. i. computationi: ut prediri. Jtez q̄ō dicit sufficere. s. posse. potest enim esse sic ampla hereditas meuiana q̄ eius falcidia tanta est quanta fideicom. ⁊ p̄t esse q̄ non. vtroq̄ enim casu iniquitas: sed ultero maior. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Iniquitatẽ.q; ꝛ fal. meuiane sine onere ꝛ fideicom. sciane debet habere ſm. R.ar. C. de iure do. l. cũ patrẽ. sed cõtra. ĵ. ad trebel. l. lucius. §. marītus. vbi sufficit si habet tantum in hereditate testantis quantũ erat dos debita. dic ergo iniquitatem esse q; iure cõi sic solet cõtingere: vt fal. habeat ꝛ debitum deducat: vt. C. ad. l. fal. in imponenda. ꝛ. l. irritum. ſz hic non facit sic. ergo iniquum. sed tamen quia ipse sciens voluntatem defuncti adeundo ꝛ cauendo consensit cogitur parere: vt. ĵ. ad. l. falc. l. si debitor. azo. si modo tantum est in falci. mediane quantum est sciana: vt. d. §. marītus. ac cursius.

b ¶ Excluserit. nõ. sic. ĵ ad trebel. l. recusare. §. penulti. ꝛ. s̃. de inoffi. testa. l. papinianus. §. cuz igitur. ꝛ. l. nihil. §. si cuz filius. ꝛ de nego. gest. l. at qui natura. §. cuz me. ꝛ b aqua plu. arcen. l. i. §. huiuz. ꝛ. s̃. si gs omiſ. cã testa. l. qui autem. §. quid deinde dicemus. ꝛ insti. ad. l. aquil. §. iniuria. ꝛ. ĵ. de except. doli. l. i. §. i. Item facit ad. §. C. de ho. auc. iudi. l. i. ꝛ. ĵ. de do. pre. l. iij. ꝛ de aur. ꝛ arg. le. l. qui vtori. ac.

¶ At te peto. Diuiſũ cio posita iter personas inter quas cadit affectio ordinata: non resoluitur in coniunctam. b. d. bartolus.

c ¶ Ordine nota de ordine. sic. s̃. de vsufruc. l. quotiens in prin. ar. contra. s̃. e. l. §. fideicomiſſe. itẽ videtur q; simul admittantur: ꝛ ita uel pro ꝛ accipiatur: vt. C. de ver. signi. l. cum quidã. ꝛ. C. de insti. ꝛ substi. l. generaliter in princi. Sol. ſm. R. er sermonis conceptione ꝛ personarũ affectione hec ꝛ illa verba aliter ꝛ aliter itelligẽda ꝑculdubio ꝓz. ac.

¶ Vicos. Valet legatũ: ſz nõ fuerit adiecta qualitas quã testator adiecturũ se dixit. b. d. bar.

d ¶ Vicos. appone vt. s̃. ti. i. l. si heres. §. i. ac.

e ¶ Fideicõmiſſi. in testamẽto perfecto relicti.

f ¶ Formã. quã formã voluit seruari in illo predio: puta volebat forte ut ibi fieret ludus gratiarum et hanc formam dixit se dicturum in alia voluntate.

g ¶ Preuentus. prĩa scriptura per omnes suas partes iam perfecta ꝛ sic non obstat. ĵ. de vsufruc. le. l. qui cum plures. Itẽ ꝯtra. s̃. e. l. ticia in ꝑn. so. ibi. Itẽ cõtra. s̃. de here. insti. l. quotiẽs. §. sed ꝛ si gs pro eo. So. ibi. ꝛ C. de insti. ꝛ substi. l. pe. ac.

¶ Si solidum. Iusta cã in parte non tollit morã in alia ꝑte. b. dicit Bartolus.

b ¶ Frustra. propter fal. que resecat. ꝛ dic q; cõmode poterat diuidi.

i ¶ Partem. quc. s. deberi poterat ad minus puta tres partes: ꝛ dic q; si offerebat satisdat. alis totum petere potest: vt. C. de vsufruc. le. l. ij. ac.

k ¶ Acceperit. q; heres non dat.

l ¶ In ea. s. parte.

m ¶ Passus. ꝛ sic ad vsuras: vel accesſ. tenek heres: vt. C. de vsur. le. l. i. ꝛ. ĵ. §. etiã. ꝛ. l. si gs seruo. Itẽ hoc si heres credebat se teneri: ut. s̃. si cert. pe. l. q; te. ꝛ de vsuris. l. sciendũ. ꝛ facit. s̃. de rei vẽ. l. q; de tota.

¶ Cum post. Legatario debek estimatio ipsius rei vel partis q; ad heredis locũ puenit. b. d. bar.

n ¶ Post. respublica vendidit posſ. ticio in qua erãt plura ꝓdia quorum vsum ticius alij legauit. tãdẽ respublica restituta in integrũ: recuperauit ꝓdia ꝛ ꝓciũ restituit heredibus ticij. de hoc precio dicit satisfieri legatario fin valentiã predij legati. ac.

o ¶ Fuisset. p in integ. rest. vt. C. er q. cau. maio. l. respublica. ac.

p ¶ Er ea possessione. p ꝓdia diuisa: vel a republica vel a ticio q; põt fieri: ut. s̃. tu. i. l. q; in rerũ. §. si gs. ac.

q ¶ Voluntatis. ſ. ticij nã qua rõne voluit habere ꝓdiũ: eadẽ ꝛ ci⁹ ꝓciũ.

r ¶ Estimationis. que subtiliter ꝑpenditur: quãtũ pro eo precio datum fuit: vt. s̃. de edil. edic. l. pe. ꝛ. s̃. de cuic. l. i. ꝛ. s̃. e. l. si quod. Itez videtur

sufficere: sed iniquitatẽ occurrere. Prudẽti aũt fecerit si ex testo fratris hẽditatẽ repudiauerit: ꝛ testati possessionẽ acceperit. Nec videbit dolo feciſſe cuz fraudẽ excluserit. ¶ A te peto marite: si quos liberos habueris illis ꝓdia relinqs. vl si nõ habueris: tuis siue meis ꝑpings: aut ẽt nr̃is libertis: nõ ee data electionẽ: ſz ordine scripture facta substitutõez respõdi. ¶ Vicos ciuitati relictos q; ꝓprios fines habeãt ex cã fideicõ. nõ iõ minꝰ deberi placuit q; testator fines eorum ſignificaturũ: ꝛ certaminis formã quã celebrari singulis annis voluit alia scriptura se declaraturum promisit: ac postea morte preuentus non fecit. ¶ Item.

Si solidum fideicõ. frustra petebat: beẽ de falcidiam obijciente: si partem interum solui sibi ꝺ siderauerit: neq; accepit: i ea moram passus intelligitur. ¶ Cum postmortem emptoris venditiones reipu. predioruz optimus maximusq; princeps noster seue. augu. rescindi heredibus precio restituto iussisset: de pecunia legatario cui prediũ emptor ex ea possessiõe legauerat: coniectura volũtatis ꝑ modo estimationis partem soluẽ

dam esse respon. ¶ Etiam respublica fideicõmiſſi post moram vsuras prestare cogit: ſz dãnũ si qõ ex ea re fuerit secutũ ab his sarciẽdũ erit q; post dictã sentẽtiã iudicatum soluere supsederũt. ¶ Nec aliud ꝓ uabit in litis sũptib⁹ si ratio litigãdi nõ fuerit. Ignauiam eteniz ꝑtendẽtes audiri nõ oportere: qõ i tutoribus quoq; probatur. ¶ Prediũ pater de familia liberoruz alienari verbis fideicom. ꝓhibuit. Supremus ex liberis qui fideicom. petere potuit: non iccirco minus actionem in bonis suis reliquisse visus est: q; heredẽ extraneum sine liberis decedens habuit. ¶ Si creditor ab eo qui testamentum fecit domum acceptam iure pignoris vendidit: contra emptorem: fideicom. causa tamꝛsi voluntatez defuncti non ignorauerit: nihil decernetur. ¶ Dez.

Que fideicõmiſſuz moriens libertis uiri debuit: eorundez predioruz suis quoq; libertis fructum reliquit: iuris ignorantia lapsi: q; petere predia ex mariti testamẽto debuerũt: ſcõz fideicõmiſſuz inter ceteros longo tẽpore perceperunt: non ideo peremptã uideri petitionẽ fideicõ. prioris cõſtitit

¶ Etiam. Respublica propter moraz tenẽtur ad vsuras. ꝓpter temeritatẽ ad impẽſas litis licz bẽat regreſſum contra administratorẽ. Idem in pupillo ꝛ tutorib⁹. b. d. bar. Vel sic. Cum ꝓpter moram vl temeritatẽ administratoris generatur preiudiciuz dño in accessiõibus ꝛ expẽſis litis. Istõ dãnuz resarcit dño ꝑ administratorẽ reipublice vel pupilli. hoc dicit bal.

t ¶ Respublica. instituta ꝛ grauata. ac.

u ¶ Vsuras: vt. ĵ. e. l. sigs seruo. ꝛ. ĵ. ad. l. fal. l. diuus. §. i. ꝛ ad trebel. l. deducta i prin. ꝛ. ĵ. e. l. ticia. §. i. ꝛ. s̃. e. l. in prin.

x ¶ Ex ea re. i. mora: vt in vsuris. vel alijs accessiõibus. ac.

y ¶ Ab his. s. rẽpublicã administrantibus.

z ¶ Sarciẽdũ. i. restituendum reipublice: sic. s̃. si cer. pe. l. ciuitas. ꝛ. C. vt in poſ. le. l. fi.

a ¶ Supersederũt. vel ẽt ante si pri⁹ mora fuit: vt. C. de vsuris ꝛ fructibus leg. l. i. nõ. ac.

b ¶ In lites sumptib⁹. quos dederunt administrantes tunc rẽ publicam victori ꝺ pecunia rei publice: q; redderẽt ei publice. ꝛ nõ. si nõ: ẽ. q; iusta ignorãtia excusat a litis sumptibus etiaz olim qõ dic vt. C. de iudi. l. ꝓperandum. §. finãt alterutra. ac.

c ¶ Ignauiaz. i. stulticiam. sic s̃. de iur. ꝛ fac. igno. l. regula §. q; impitia. ac.

d ¶ In tutoribus. vt damnuz et corsi mora: vl malitia in litigãdo refundant pupillis: sic. C. de iudi. l. ꝓperandum. §. fi. ꝛ ar. s̃. de admi. tu. l. quotiẽs. §. sic. ꝛ. C. de admi. tu. l. nõ ẽ. ac.

¶ Prediũ pater. Ultimus de familia prediũ alienari ꝓhibitus: eius petitionẽ ad extraneũ heredẽ trãsmittit. b. d. bar.

e ¶ Potuit. alijs aliẽnãtibus. ac.

f ¶ Actionẽ. ꝑ quã reuocat alienationẽ factã ab eis. sic ergo extraneus hic heres hẽbit actionẽ pro partibus aliorũ alienatis ꝛ reuocabit.

g ¶ Heẽ de extraneũ. nã q; nullus est q; petere possit ẽt extraneũ istituit: vt ꝛ. s̃. e. l. cũ pater. §. libertis i fi. nec obstat. s̃. e. l. peto. §. fratre in fi. vt ibi viri azo. ꝛ facit. C. qñ dĩ. le. ce. l. ij. ꝛ. ĵ. ti. i. l. pater filium. §. fundum. ꝛ. l. iulianus ꝛ. l. lucius ꝛ. s̃. ti. i. l. filius. §. diui. ac.

¶ Si creditor. Qui vocãtur ad fideicõmiſſum: ꝓdio alienato non reuocãt ab eo qui emit a creditore testatoris. b. d. bar.

b ¶ Creditor. ꝛ est rõ q; debitor nõ potuit ipedire vẽditionẽ: vt. C. debito. ven. pig. impe. non poſ. l. i. alis est cõtra heredẽ. ꝛ tunc est eadem rõ vt heres nõ teneatur. hoc tñ casu ĩputak hẽdi si soluere potuit ꝛ nõ fecit. ac.

i ¶ Fecit testamentũ. ꝛ cã domũ ꝑ fideicõ. reliquit. ac.

k ¶ Jure pignoris. ex pacto: vel ex lege. si aũt uẽdita non cẽt quis debeat luere: dic vt. s̃. ti. i. l. si res obligata. ac.

¶ Ac fideicõ. Quẽ ꝑ ignorãtiã iuris patk aliũ uti re sibi debita non cadit a debito. b. d. bar.

l ¶ Que fideicõmiſſum. debuit. ex testõ mariti sui ea moriens corũdẽ ꝛc.

m ¶ Suis quoq;. q. d. nõ solũ libertis mariti. n ¶ Juris ignorantia. qa putabãt q; uxor testamẽtũ mariti sui posset ĩmutare. ac.

o ¶ Deẽptã. ꝛ sic nõ nocet ẽ iuris error. sed ꝯtra. ĵ. si in frau. pa. l. patron⁹ heres. So. quarta q; debek patrono ꝺbetur quasi debita: vt ꝛ arrogato: vt. s̃. de inoffi. testa. l. papinianus. §. siqs impubes. hic aũt ꝑ testamẽtũ videk debituz. sic ꝛ filij hereditas dicik quasi debita matri: vt. C. de codicillis. l. fi. §. i. ꝛ ideo errore iuris perdet: vt. C. q; pe. tu. l. fi. Item contra. s̃. de acqui. heẽdi. l. clodius ĩ ꝑn. ꝛ in fi. vbi per factũ erroneũ iuris ꝑdit debitã hereditatem. sol. ut ibi. Et nõ. nõ viciari vtile per inutile: sic. s̃. de dona. inter virũ ꝛ vxo. l. q; aũt. §. si vxor. ꝛ. s̃. de ĩoffi. testa. l. mẽ. ꝛ. C. de iur. ꝛ fac. igno. l. si post diuisionẽ. ꝛ. s̃. famil. herci. l. cũ putarẽ. ac.

¶ Legatum. Dominiũ trãsit in legatariũ recta via sicut in heredem adcum tem. b. d. vel aliter. Quod operatur aditio quo ad heredem illud operatur agnitio legati quo ad legatariũ. b. d. bar.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Legatū.i.legatio seu ipsum legare.ac.
b Legatarij: vt.ſ. de fur.l.a ticio.ꝛ.§.ō pecul.l.ſed ſi dānū.§.i.ꝛ.ſ.ſi ī fraud. pa.l.i.§.aduerſus.ꝛ.§.ti.i.l.ſeruū filij.§.i.ꝛ.l.ſeruus ticij.ꝛ.§.e.l.cum pater. §.ſurdo. Sed cōtra.§.co.ti.ſ.pmo.l.legatum eſt deliberatio ꝛc.§.fi.ſol.vt ibi. Itē cōtra.§. de ſeruitu.l.pōpo. So.ibi. Itē contra.§. de ꝓdi.inſti.l.ſi quis ita. So.ibi. Item cōtra.§.ti.i.l.ſi ubi homo.§.cū ſeruꝰ.ſo.ibi.
c Ut hereditas.ibi tamen eſt neceſſaria adicio: vt. ī. de acq. poſ.l.cū heredes. ſed legatum ēt ignoranti: vt.§. eū pater.§. ſurdo.ꝛ facit.§. de rebus cre. l.magis.§.fundum.ꝛ de dolo. eleganter.§.itē ſi.ac.
d Pure.nec tacite inſit conditio.ac.
Si quis. Legata relicta a ſcriptis: a venientib⁹ ab inteſtato nō debētur.bar.
e Non vt a legitimis. i. non repetijt ab inteſtato qō poſſet niſi in caſu: vt.§. de inoffi. teſta. l.ticia.ac.
f Aliquo caſu. vno excepto ſm hec iura: vt.§. de iniuſto teſta.l.poſthumus.que eſt contra.hodie rupto preteritiōe vel erheredatione relicta valent: vt C. de libe. prete. auē. et cā. vel ī l.poſthumus.iure ciuili non ꝓtorio fuit ruptum: hic vtroq; vt maxima vel media capitis di.teſtatoris.ꝛ facit. C. de fideicommiſ.l.cā quas.ꝛ.l.et teſtō. ꝛ.§.e.l.cū pater. §. filius.ꝛ.ſ. e.l.lucius.§.filiā.ꝛ.l.codicillis .§.ſi.ac.
Debitor. Quando ſupertenit cā tendens ad cūdez effectum: ſz ea exiſtente diſpoſitio ab initio non valuiſſet: diſpoſitio non vitiatur.b.d. Primo ponit dictum. Secundo circa illud determinat duo dubia. Tertio dictum probat per ſimile de dote prelegata. Quarto probat dictum per reductionez ad inconueniens. Secūda ibi. nec tollitur. Tertia ibi. ſic ꝛ in dote. Quarta ibi. alioquin. Bart.
g Debitor. interī. i. lite pendente poſt teſtatōis mortē. acc.
h Nō vtiliter. qr poſt mortē teſtatoris. ac.
i Inutile. i. ſine commodo: valet tñ legatū: vt actione ex teſtamento peti poſſit: vt inſti. co. §. ecōtrario. que eſt contra. ad qō eſt. ī. de ēbo. obligā. l. qui bis. ꝛ de fideiuſ. l. heres. §. non eſt nouū. vel illud nouum hoc vetus ius. ac.
k Nec pecunia. i. vſura. ꝛ ſic ḡ in prīo caſu hui⁹ legis ſūt. ſ. in legato ꝛ non vſura vel cōmodū medij tēporis. ſz tñ quo ad. l. fal. vt detrahi poſſit commode vſ legatum eſſ: vt. ī. ad. l. fal. l. i. §. ſi creditori. ꝛ facit. §. ti. i. l. ſi creditori. ꝛ. l. ſe. ꝛ ī. de li. leg. l. ſi creditor. ꝛ. ī. ad. l. fal. l. ēbis. ꝛ. §. e. ti. l. meus. §. debitor. āt.
Si primo. Si plures ſunt ſubſtituti quilibet teneē ad legata relicta ab inſtitutis in quorū loco ſuccedunt. h. d. bar.
l Si prīo. ab vtroq; hic nādit vm: ſed nō alteri qōni. ſed vic cuilibet ſuuz. ꝛ facit. §. e. l. cū pater. §. ab inſtituto. ꝛ. l. ſi ticio. §. i. ac.
Seruo alieno. Seruo eius qui eſt capax poteſt relinqui qō eidem ſeruo facto libero relinqui poſſet. ſz non eo mō. h. d. Prīo ponit vnum dictū. Secundo nādet cuidā obiectioni. Tertio ponit vnam regulam iuliani. Quarto contra regulam format duo argumēta contraria ꝛ ſoluit. Quinto ex predictis pōit unā illationem. Sexto concludit ad primum caſum. Secunda ibi. cuz enim. Tertia ibi. ꝛ ideo. Quarta ibi. calumnioſa. Quinta ibi. ex illo. Sexta ibi. ita non mix. Bartolus.
m Seruo alieno. rē. hoc eſt qd extraneꝰ ſeruo meo rē meā legare potuit.
n Scribit. nō dño. ſ. potuit legari. ut inſti. e. §. ſz ſi rē. ꝛ. §. ti. i. l. cetera. §. i.
o Debetur. nec hoc dño. ut inſti. e. §. ex cōtrario.
o Debeē. a teſtatore ſub. legari pōt. azo.
p Teſtamenti factio. non vt ſciā dñs capere poſſit vel nō rem ſeruo legatam. qr poteſt eſſe qd pōt capere: alſ non habet rē: ꝛ eſt ad hoc. §. tit. i. l. ſi mihi ꝛ tibi. §. regula. ꝛ. §. de bere. inſti. l. non minus. ꝛ. C. de bere. inſti. l. neqz per ſe. ac.

q Ceterum pro certe.
r Cōſtitit. ut liber factus eo tēpore quo cedit dies legati capiat. nullum autem ſit legatum ſeruo in eadem cauſa manente: vt. ī. qñ dies. le. ce. l. ſi uſufructus. §. fi. azo. ſed videtur non obſtare regula cato: vt. ī. de regula catoniana. l. i. ſol. ibi. ac.

Dem. Legatū ita dñiuz rei legatarij facit ut hēditas hēdis res ſingulas: qō eo ptiet: vt ſi pure res relicta ſit: ꝛ rē legatariꝰ nō repudiauerit: ōnēcti volūtate recta via dñiuz qō hēditatis fuit ad legatariū trāſeat: nūquā factū hēdis. Nullus. Si quis teſtamēto facto a filiis ſuis quos heredes inſtituiſſet ſi deicom. reliquiſſet. non vt a legitimis heredibus: ſed vt a ſcriptis ſi lijs: ꝛ teſtamentuz aliquo caſu irritum factuz ſit: filij ab inteſtato venientes fideicom. ex teſtamento ꝓſtare cōpelli nō pōt. Idem. Debitor. x. legauit creditori q̄ ci poſt annum ſub pignore dēbebat: nō vt qdā putāt medij tpis tñ cōmodū ex teſtō debeē: ſed tota .x. peti poſſūt. Nec tollit petitio ſi tertiuz annus ſuperuenerit. Nā ſufficit qd vtiliter dies ceſſit. Et ſi vuo teſtatore annus ſuperueniat: dicendum erit inutile effici legatum: quā q̄z conſtiterit ab initio. Sed ꝛ i dote prelegata reſponſum eſt: totam eam ex teſtamento peti poſſe. Alioquin ſm illam ſententiam ſi intereſſe vſurarum tñ eſt in legato: qd dicemus ſi fundus legatus ſit ex die debitus. Nam nec pecunia peti poteſt que nō eſt legata. Nec pars fundi facile inueniretur: q̄ poſſz peti ꝓ cōmodo. Si primo ꝛ ſecūdo ꝛ tertio heredibus inſtitutis ſic legata deneē: ſi primus heres mihi non erit ſecūdus ticio. x. dato ſi ſecūdus mihi hēs non erit: primus ſeio fundū tuſculanū dato. Utriſq; omittētibus hereditatē primo ꝛ ſcō quebat ſubſtitutis quos eis dederat an ꝛ cui legata preſtare ōbeant: ab vtroq; ſubſtituto legata debentur.
Seruo alieno poſſe rē domini legare valens ſcribit. Itē id qō domino eius pure debeē. Cuz enim ſuo alieno aliqd in teſtō dam⁹ dñi pſona ad hoc tñ inſpicit: vt ſit cuz eo teſtamēti factio. Ceterū ex perſona ſerui cōſtitit legatū. Et ideo rectiſſime iul. diffinit id demū ſuo alieno legari poſſe: qō ipſe liber factus capere poſſet. Calūnioſa eſt enim illa annotatio: poſſe legari ſeruo ꝛ q̄diu fuiat: nā ꝛ hoc legatuz ex pſona ſui vires accipit. alioquiē etiā illud annotaremus eſſe quoſdam ſeruos qui licz libertatem conſequi non poſſunt: attamē legatuz ꝛ hereditatē poſſunt acquirē dño. Ex illo igitur precepto q. dicim⁹ ſerui inſpici perſonam in teſtamentis dictum eſt ſeruo hereditario legari poſſe. Ita nō miruz ſi res dñi ꝛ qō ei debetur ſeruo eius pure legari poſſit: quāuis domino eius ſi poſſit hoc vtiliter legari.
Dez. Latinus largꝰ proxime ex facto incidit ſpēs: talis libertinꝰ patronum ex ſemiſſe heredem inſtituit: ꝛ filiā ſuam ex alio ſemiſſe. fideicommiſit filie: vt quibuſdam ācillis patroni reſtituēt ſemiſſē cuz he manumiſſe eſſent: ꝛ ſi eadem filia hēs non eſſet ſubſtituit ei caſdē ancillas: quoniā filia nō voluit heres exiſtere: ancille iuſſu domini. i. patroni adierunt defuncti hereditatez. Poſt aliquantū tēpus ab eo manumiſſe querebant an fideicō.

e Et ideo. qr ex perſona ſerui nō domini valet ideo ꝛc.
t Ad demum. ſed non omne: ꝛ non ſemper: vt ī. ti. i. l. fideicōmiſſa. §. ſed ſi ſeruo alieno. ꝛ dicta. l. ſi uſufruc. in fine. chriſtianuz ergo mancipium ſeruo hereticо legari non pōt: qr etiaz liber non caperet. nec illa quorum cōmertium nō eſt: vt. C. de epi. ꝛ cle. l. fi. §. fi. ꝛ. §. ti. i. l. apō ita li. §. fi. ꝛ. l. cetera. Item eſt bonuz exemplum. ī. de ſeruitu. le. l. ꝛ ſi mancipe. ꝛ Ibidem. R. rei aut perſone ratione non obſtante. ac.
u Calūnioſa. i. mala q̄ſi dicat diuiſti poſſe legari ſeruo qō libero facto ꝛ econtra. ſed ſeruo poſſum legare quandiu ſeruiat puta. x. annua: ꝛ valet quaſi domino relictum: ut hic. ꝛ. ī. de condi. ꝛ demon. l. filie. ꝛ. ī. de an. le. l. ſi. ergo ꝛ libero q̄diu ſeruiat. rñ. non valet quia infert de quid ad quale: vel qualitatez relinquendi. ſic. ī. de regu. iur. l. ea eſt natura. accur.
x Annotatio. i. reprehenſio. ac.
y Nam ꝛ hoc. ſ. quandiu ſeruiet. ac.
z Accipit. qr res talis eſt legata quam caperet liber. non dico qr poſſit ſic libero relinqui: vt vi. Item non valet hoc ad vtilitatem ſerui: ſed domini: vt dicta. l. filie. accur.
a Aliogn. ſ. ſi predicta annotatio ſine reprehenſio recipietur.
b Annotaremus. i. reprehenderemus ſubaudi. qō dicitur ēe quoſdaz ꝛc. qō facere nō debemus. ac.
c Nō poſſunt. pacta forte domini vendentis. ac.
d Domino. nam ꝛ hic videē vitiari regula predicta: qr ſeruo relinquit qō libero non poteſt relinqui cum liber eſſe non poſſit. ſed tamen ꝛ hic valet ex perſona ſerui: licet ad vtilitatem domini: vt ſuperiori caſu dixi. Accurſius florentinus.
e Legari poſſe. ꝛ queritur hereditati ſtatim non inſpecto ſit capax heres vel defunctus: vel non. ſz poſtea inſpiciatur: vt. §. e. l. ſi mihi ꝛ ticio. §. finali. accur.
f Ita. q. d. pz ex predictis eſſe verum. rē dñi ꝛc. ac.
g Poſſit. vt in prin. §. nō. hoc eſt verū niſi rōne iuris qd aliquis alius habeat. vt. §. e. l. meuius. §. pe. dixi. Item cōtra. §. ti. i. l. ſi mihi. §. regula. Solu. ibi. ac.
Latinus. Conditio adiecta fideicōmiſſo intelligitur repetita in ſubſtitutione facta circa idē de eadem perſona. h. d. bar.
b Latinus. attulit talem qōnem. ac.
i Reſtitueret. querit an poſſit cogere inſtituтuz adire ꝛ reſtituere: dic ut ī. ad trebel. l. cogi. §. ſed ſi ſeruo. ꝛ. l. mulier. §. nō eſt. ac.
k Manumiſſe. ſub cōdi. que ſequit. ac.
l Si cadē filia. ecce ſubſtitutio. ac.
m Patroni. ſ. teſtatoris. i. adierūt ancille iuſſu dñi qui eſt patronꝰ teſtatoris. ꝛc.
n Fideicommiſſum. ſ. ancil. reſtituendum. ſz vt repetitum: ut. §. e. l. cū pf. §. abinſtituto: vt. §. tutu. ꝛ. l. licet imperator. Solu. hec eedem ſunt in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

stitute ꝛ fideicōmissarie: vt.d.l.lz in fi. vel hec repetitio eēt inutilis: quia legarek ancillis a dño: vt insti.eo.§.an seruo.ꝛ.j.de vbo.obli.l.ticia.§. antepe.alꝫ secus vt ibi dk.lz fideicō.nō sit repetitū: conditio tñ libertatis sic: vt.j.pri.§.ac.

a Melius aūt.ꝙ ꝓtrariū. vel melius ꝙ alterū datū.lz illud bene dicak.ꝛ dic ꝙ nō reprobat predcā ſm.R.ꝛ i eādem casum.ſ.si erunt liberc.ac.

b Ad substitutionem si sunt libere tēpore quo cedit dies substitutionis ꝛ domino non queri. vt j.pri.ac.

c Cū suo. pure. quo ad verba lz non repetita cōditiōe libertatis.

d Videk: vt ꝛ.ſ.ō condi.inde.l.cū seruus ꝛ.j. de cōdi.ꝛ demō. l. auia sic ergo hereditas dño nō queritur:q̄ non erat delata: vt.j.de reg.iur. l.que legata.

Quis. Si libertas ꝓ fideicōmissuꝫ debita retardetur: nihil omīnus ipsa ꝛ fideicommissam pecuniariū ōbetur.b.d.bar.

e Fideicōmissariā. indirecta nō erat dubium qꝫ simul cedit dies legati ꝛ libertatis.sed hic suspenditur dies legati propter libertatē: vt.ſ.ti.i. l.quesitum.§.i.ꝛ.C.de cad.tol.§.i nouissimo.

f Manumitti.ergo domino.i.ab isto bñde qui est dñs modo.ac.

g Dies cessit.ſ.ō equitate lz rigor: aliō iuuat.

h Acquisiuit. er hoc ꝓ ꝙ seruus est adhuc licet mora sit ei facta. qa vt dño querit. vt b. nec enim pōt b dici bonefidei pos. vt ea er cā querat: cū interpellat⁹ scit se debere: vt.j.ō acqui.re. vo.l.q̄situ. Item ler vocat eā que est passa morā vt.j.ad trebel. non ē cogendus.ꝛ.j.di suis ꝛ legit.bere.l.i.§.queri.sed tñ ex seruo: ut ibi dicitur nascit ingenuus.cōpetit ergo libertas mora ꝓ sono cuꝫ iudicatū est libertatē deberi: vt.j.de fidei cōmiſ.li.l.cū vo.§.subuētum.ꝛ.C.de fideicō. li.l.ancillam azo.ꝛ facit ſ.e.l.qui solidū in pn.§.ēt.ꝛ.j.e.l.ticia.§.vsuras azo.ſ.ti.i.l. apud.§. ipsius.ꝛ de fideicō.li.l.cū vo.§.i.ꝛ.C.ad sil.l.pe.ꝛ.j.ti.i.l.si legatarij.§.seruo heredis.ꝛ.l.patronus in pn.ꝛ.l.qui cōcubinā.§.cū testō.ꝛ.j.ad l.fal.l.ipuberē.§.i.ꝛ de alī.le.l.cū vnus.§.i.ac.

Reditorem. Si debitor legat creditori: in dubio nō intelligitur animo cōpensandi.b.d.bar.

i Nō prohiberi. lz agnouerit legatū: si aūt nō agnouerit certū est ꝙ petit pecuniā lz testator cōpensare voluerit. de rei vo estimatiōe non est op⁹ querere: vt.ſ.e.l.iperator.§.si centū.azo.ꝛ facit.C.e.l.creditor.ꝛ.ſ.tit. i.l.lucius.ꝛ.j.e.l.fi.§.pe.

Gaius In legato generali nō continenk noīa debitorꝫ.b. d. bar.

k Tibi. pnepoti. l Noīa. nec.n. ceteras res augēt: vt.j. ti.i.l.vtrōē.§.legauerat. nec minuūt: vt.ſ.de iudi.l.si fideicōmissuꝫ.§. tractatū.ꝛ.d.§.legauerat.ꝛ.l.si fundus.ꝛ.l.quesitū in pri.ꝛ.§.i.ꝛ.l.si mihi meuia in prin.ꝛ.l.bis uerbis.ꝛ.l.q filiū. Jo. Ité cōtra.ſ.ti.i.l.seruum filij.§.eum.ſo.ibi.ac.

m In ceteris vo. que ibi non sunt ad tēpus sed in perpetuū vt.j.n.i.l.si fundus.ꝛ facit.j.de usufruc.leg.l.generali.§.vtor.ꝛ de fundo in.ꝛ instru.le.l.pdia.ac.

Ticius Diuisio gratia vberioris culture diuersos fundos non facit. hoc dicit. Bar.

petere ab eodem patrono possint: rogo ergo quid de hoc existimes rescribas.rñdi nec repetitū videri in hūc casū fideicō.ſz alterutrū datū: vel fideicō. vel ipsaꝫ hēditatez. Deli⁹ aūt⁹ dici in eūdē casuꝫ substitutas videri: in quē casum fideicō. meruerūt.ꝛ ideo ad substitutiōez eas vocari. Nū.n.seruo aliēo fideicō.ab vno ex hēdib⁹ sub ꝯditō ne libertatis fuerit datū. idēcꝫ seruus ei hēdi substituak: licz pure substitutio facta sit: tamen sub eadē cōditiōe substitui videk⁹: sub qua fidei cōmissuꝫ meruit. Idem.

Si quis seruo suo fideicōmissaria libertatez reliquit ꝛ aliud qd ascripsit.quidā dicūt qꝫ placebat ab herede eum manumitti debere: futurum esse vt nō admittak ad fideicōmissuꝫ. Sz hoc iniquū ē. In hmōi.n. psona vtriuscꝫ quodā modo dies cessit⁸ ꝛ libertatis ꝛpecunie petende: adeo vt putē si mora fiat prestande libertatis etiam fideicō. morā videri factā: ꝛ vsuraꝝ onus accedere.nā ꝛ cetera que medio tempore acquisiuit⁹ domino: dum moratur prestare libertatē: eidem restitui oportere rectissime respōsum est. Idem.

Reditorem cui res pignoris iure obligata a debitore legata eēt nō ꝓhiberi¹ pecuniā creditā petē si volūtas testatoris ꝯpēsare uolētis cuidēter nō ostēderet. Idez

Gaius seius pronepos meus heres mihi esto ex semisse bonoruz: exceptis domibus meis paternis in quibus habito cum omnibus que ibi sunt. Que oia scias ad portionez hereditatis quā tibi dedi non pertinere. quero cum sit in his domibus argentum: nomia debitorum: supellex: mācipia. an hec oia que illic inueniunt ad alios hēdes institutos debeant pertinē? Pau.rñ.nomina debitorū non cōtineri. Sz omniū hec esse cōia. In ceteris vo nullū ꝓnepoti locū esse

Ticius cuz fratris filio fundos ꝛ vrbana pdia legaret in his ēt fūdū scianū legauit quē ipse paterfa. quoad viueret vno qdē noie vniuersum habuit.ſz q̄ facilius cōductorē inueniret: per duas ptes locabat.ita vt ex qualitate loci supiorez ptē. scianū supiorē: inferiorē autez partez scianum inferiorem appellaret. quero an is totus fundus ad fratris filiū ptineat? pau.rñ.si testator fundū scia. vno noie vniuersū possedit quāuis eūdē diuersis partib⁹ locauerat: vniuersum cū ex cā fideicō. pstari oportere: nisi hēs de qua parte testator senserit euidenter probauerit. Idē.

Tricia scio tesseram⁹ frumentariaz cōparari voluit.post diē xxx.a morte ipsius⁹. quero cū scius viua testatrice tesseraz frumentariam ex causa lucratiua¹ hēre cepit: nec possit id qō habet petere? an ei actō competat? Pau.rñ.ei de quo queritur precium tessere prestandum: quoniā tale fideicō. magis in quantitate q̄z in corpore consistit.

Usuras fideicō. post ipletos annos.xxv. puelle ex quo mora facta est deberi. rñ. quāuis enim constituta sit vt minoribus.xxv.an. vsure omnimodo prestētur: tamē nō pro mora hoc habēdum est: quaz sufficit semel interuenisse vt perpetuo debeātur. Scia libertis suis fundum legauit: fideicꝫ eorum ita commisit. Fidei autē vestre vē ꝛ sapide cōmitto ne cum funduz vendatis: cumcꝫ qui ex vobis vltimus decesserit cū morietur restituat sēpronio liberto meo: ꝛ successori meo ꝛ berillo ꝛ sapido: quos

n Ticius. vno quidē. secus si duo fundi essent i veritate qui cōdē noīe nuncuparentur: tunc.n. minor debek: nisi ꝓbauerit legatarius testatorē de maiori sensisse: vt.ſ.titu.i.l.apud.iul.§.scio. que est cōtra. sed hic vnus erat fundus. sed ut congruentius locarek est diuisus. sibi diuisio ſm vnū intellectum. C. de sacrosan.ec.l.iubemus.§.i.ꝛ facit.j.ti.i.l.predijs.§.fi.ꝛ.ſ.ti.i.l.plane.§.fi.ꝛ.j. de re.du.l.i.ac.

o Appellaret. hoc est partez superiorē. appellabat fūdū scianū supiorē iferiorē aūt partem vocabat fūdū scianū iferiorez.

Jta In legato quāntatis non habet locum regula de duabus causis lucratiuis b.d.ſm vnam lec.ſ.ſm illam ꝙ fuit legata tessera frumentaria. hoc est frumentum qō ē ad mēsuram vnius tessere. Quie lec.cōcordat.j.de ſo.l.sigs duos.§.i. Secūdo modo legit ꝙ hic fuit legatum vas cum quo mēsurak: non quātitas q̄ mensurak. Et ſm istam.b.d. Qui iubet rez alteri cōparari non videtur rem legare. sed estimationē. Et iō re habita ex causa lucratiua actio non extinguitur. .b.d. Et huic lect. magis applaudet littera.bar.

p Tesserā.i. vas ad mensurādū: sicut si ꝓcepisset emi corbē. vel dic.i. mēsurā frumenti: sic nō.ſ. de iudi.l.sed ꝛ si fuscepit.§.i.ꝛ semp dic in genere. Et nō. ꝙ non legauit tesseram tunc.n. non esset in quātitate: sed in spē. lz in genere. sed iussit comparari tesseram: vnde vel res vel precium pstak: vt.j.tit. i.l.nō dubium.§ fi.ꝛ de aur.ꝛ ar.le.l.ticie.ꝛ hic i fi.alꝫ tessera trñ cēt in obligatiōe.ac.

q Ipsius.ſ.ticie.ac.

r Ex lucratiua. idem ꝛ si nō ex lucratiua cā sit nacta. azo.

s Petere.i. tesserā in genere quā habet in specie. nec impeditur qꝫ bz vt nō.ſ.e.l.meum. §. duobus.ſz qꝫ hēs nullo mō vel imodico ꝓcio redimere pōt vt.j.ti.i.l.nō dubiū.§.fi.

t Magis. cōparatiue ponitur qꝫ possit vel nō possit redimere tenek ad ꝓciū: sed ad rem ita demū si possit restituck alꝫ redimere. azo.ꝛ facit.ſ.titulo. i.l.mortuo.§.i.ꝛ.ſ.titulo.i.l. plane.§.i.ꝛ.ij.

Usuras finita cā priuilegii finitur ꝛ priuilegium. ꝛ ad morā sufficit vna interpellatio .b.d.bart. vel sic. Mora que irregulariter cōmittit purgat

vel sic. Finita etate cuius fauore ꝛcedit ꝓuilegiū: finit ꝛ ꝓuilegiū. b.d. Bal.

u Usuras. cāus ē ꝙ si fideicō. debeat minori: ex solo tpe tarde solutionis currit vsura: vt ꝛ in bōefi. vt hic: ꝛ C. in q.cau. in inte. resti. l. in minorum. sed eo facto maiore desinunt currere eo iure spāli: ꝛ sic solo cursu tpis purgat mora hic spālis: qꝛ finita etate pro qua bz priuilegium finit ꝛ priuil. De nouo autē incipiunt currere demū facta de nouo interpellatione iure cōi post.xxv.annuz: vt hic ꝛ nō. .ſ. de usuris.l.mora.ac.

x Mora. cōis post miorē etatē.ac. y Mora. ſ. etatis priuilegio.

y Quā. ſ. morā cōem. z Interuenisse. ſ. p interpellationem.

a Perpetuo: vt.ſ. de vsur.l.cū patrifamilias.ꝛ facit.ſ.e.l.q solidus.§. ēt.ꝛ de admi.tu.l.mazieqz.ꝛ.j.de adi.le.l.tij.§.i.in fi.§.ac.

a Perpetuo. i. donec mora purgek. b Scia libtis suis. ſ. berillo ꝛ sapido.ac. c Legauit. i. plegauit: vt.j. dicit cū ēt de institutis. vel dic p pric: qr alius institutus erat: vt.j. dicit.ac.

d Vēdatis. ex hoc pz ꝙ vnū altero vēdēte i alienante voluit substitui non autez ex inferiori uerbo q vltimus decesserit. ꝛ sic nō est ꝯra.ſ. de vul. substi.l. vel singulis. Ac.

e Successori. nā cū scripserat heredē vel solū: vel cū aliis.ac.

f Berillo ꝛ sapido. hic de alio sapido q̄. ſ. logitur. aliogn sibi ipsi substitui ñ posse. vel alius sapido mortuo restituere rogari non potest: ut ei sapido iaz mor

tuo restituat vt.ſ. de vulg.ſub.l.ſi.§.i.a30.ac.

a Manumiſi.i. manumittā.ꝛ hoc idicat verbū.ſ. Itē qꝫ dicit i fin.§. poſtea numerauit. quidā tamē vtrobiqꝫ habent vbū ſiue aduerbiū preteriti temporis. nā.ſ. habent antea numerauit. ac.

b Prelegauit. vel ppie. vl'. i. legauit. ſic.ſ. de dote pre. p totū.

c Vltimus. ex hoc tamen verbo qui vltimus deceſſerit ꝛc. ſi inducitur ſubſtitutio. ac. ſed alſs ſubſtitutio erit ex verbis teſtantis: vt in ſi.§. vt modo nō.ſ. p primo.§. in glo ſa ex hoc patet. accur.

Imperator Donatio I officioſa collata in filium vl' nepotem per alium vſqꝫ ad legitimā reuocat. hoc dicit. Et iſte §. ꝛ ſequens tractant de materia inofficioſe donationis ꝛ nō eſt alibi principaliter in toto libro pādectarū. bar.

d Pro media pte. dicas qꝫ auia duos hēbat nepotes ex filio vel filia premortuis. ꝛ vni donauit oīa. alter reuocat pro dimidia ſꝫ nō apit cui' totꝫ ſcz donationis vel patrimonij ſit dimidia. ſꝫ dic ſm h. ꝛ a30. ei' qō excessit dodrātē. ſ. medietatem trium vnciarꝫ: cū tres vncie deberentur inter ambos pro debito bonorum ſubſidio. ꝛ ſic non obſtat. C. de inoffi. do. l. ſi totas. ꝛ. l. ſi liqueat. ꝛ alie que dicunt hanc querelaꝫ ad inſtar querele inof. teſta. inductam in qua non fit reuocatio in plus ut ſ. de inoffi. teſta. l. i. ꝛ. ij. ꝛ. iiij. ꝛ. l. cum donationibus. ꝛ ſm hoc intelligitur. l. ſi mater. in eodem titu. Alij dicunt hic dimidiā partem omnium donatarū: ꝛ ſic totū qō erat habiturus abintestato. pro quibus eſt C. de reuocan. do. ſi vnq̄. ꝛ dicta contraria ſoluunt qō hic fuit inof. re ꝛ conſilio vt hic dicit ibi re tñ. vel ibi donauit alij filio. hic extraneo ꝛ ſic hic reuocet totum. vt nō.ſ. de inoffi. do. l. i. in glo. magna. in. v. queſtione. Item an ipſo iure ſit nulla. ꝛ ſic per ipſum patrem reuocetur. argu.ſ. prox. §. an aliqua ſit: eo demum mortuo dic vt nō. C. de inoffi. do. l. i. totas. Item ſi diuerſis temporibus donauit: ꝛ tñ propter vltimaꝫ apparet inofficioſitas: an etiaꝫ prime reuocentur? R'ñ. ultima tñ. quia prime ſtatim valuerunt irrenocabiliter ꝛ aliud infal. ꝛ legatis. quia etiam prima ad ultima trahuntur: ut.ſ. ad l. fal. in quātitate. §. ſed ꝛ ſi legata. uel dic vt nō. C. de inof. do. l. i.

Lucius Is cui donatur inofficioſe poſt onere fideicōmiſſi grauari. Itē q̄rela pōt i modū replicationis pponi. h. d. bar. e Suprascriptū eſt: vt ꝛ.ſ. pri. §.

f Scōm volūtatē patris. fideicō. relīquētis. g Subueniēdū. iure replicatiōis. h Subuenerit. iure actōis. ſ. querele. ac.

i Voluntas. venit pater cōtra pactū ſuū qō iure non tenet ſic. C. de agri. ꝛ cē. l. quēadmodū. ar. contra. ſ. de adop. l. poſt mortem. ꝛ nō. de hoc. C. de inoffi. do. l. ſi totas. ꝛ de inoffi. teſta. auc. vnde ꝛ ſi. k Inmodicaꝫ. hoc ē modice donationes ſiue magne faciunt fal. ceſſare in fideicō. ꝛc.

Lucius In legato vniuerſitatis cedit qō ex ea deducit ſi i eā poſtea rediga tur. bart. l Fecerat. ſ. pater.

m Sententia dicta in iudicio. famil. herc. ꝛ placuit. ſ. iudicanti p ſententiaꝫ ꝛ bene. id qō ꝛc. ut ꝛ.ſ. ti. i. l. quidā in teſtamēto. ꝛ.ſ. de pecul. leg. l. ſi. ꝛ. ſ. titulo. i. l. predijs. ac.

n Ante teſtamentum. vnde in calendario permanſiſſe negabat. ac.

o Conuertiſſet. vnde nullo tempore a calendario ſeparatum videbat. i. añ te ſtamētū exigit a debitore calendarij. ꝛ poſt teſtm̄ exilla pecunia exacta: alium ꝓſtituit debitorē i calēdario. ac. p Ex eādē. ſ. in qua redigitur poſtea. ac. q In eadē. adeo vt nō videat eriſſe: vt.ſ. ó pig. l. pe. ꝛ. ſ. ó adi. le. l. pe. §. ſi. ꝛ. ſ. ti. i. l. fideicōmiſſū. §. ſi rē. ꝛ fac̄. ſ. e. lucꝰ

Petoate Rudus miniſter nullū cōmodū ſentire dz. h. d. bar.

Vel ſic. Executor minꝰ erpendens qꝫ teſtator ꝛ erit reſiduum redderi debet redi. h. d. bal.

r Tue. puta. r.

s An. pro ut.

t Corporis mei. i. me ſepeliendi. ac.

u Proficere. funt. n. electus vt miniſter: vñ mihil apud eū dz remanere: vt.ſ. eo. ti. l. ticio. ꝛ ſic nō obſtat. ſ. mā. l. antepe. §. ſi inter. quia ꝛ ibi ſi defecerit uſura tenebitur de ſuo ſupplēre maritꝰ: hic ſecus. ꝛ facit. ſ. mā. l. ex mādato. ꝛ. ſ. ó ꝓdi. ob. ca. l. ſi hēs. ꝛ fac̄ ſ. ó au. ꝛ ar. le. l. ſi. §. ſi. ꝛ. ſ. de an. le. l. libertos. §. lucꝰ. ꝛ. ſ. ti. i. l. ticꝰ. ꝛ ſ. de ver. ſi. l. cuz teſtō. ꝛ ſ. de nego. ge. l. q alīca §. libertos. ꝛ de religi. ꝛ ſump. fu. l. ar ſi quis. §. equuz ꝛ. ſ. de cōdi. ꝛ de. l. q̄bus. §. ſi. ac.

Que marito Cuz iniungunt onera preterita ꝛ futura: itelligit de p̄teritis p̄cedentibus non duz finitis. hoc dicit bartolus.

x Que marito. rño ticio. ac.

y Bonisue. i. facultatibus. ac.

z Domini. qui fuerat maritus. ac.

a Ald me. vtorē.

b Tā in p̄teritū. i. re a defuncto debitum.

c In futurū. qō ipſe ó buit ſub cōdi. que adhuc pendet. ꝛ dic qꝫ hec mater filios ꝛ quoſdam alios inſtituerat hēdes.

d Necnō. p. i. ſz. R. vel dic tertiū cē mēbruz ſ. oli debitū: ſed per hāc ſatiſſactum: vñ nolebat qꝫ filij hoc refunderent alijs heredibus. ac.

e Dediſſet. ad onera hereditaria. ꝛ hoc ſi habes in tertu ſed tamen h eſt ꝛc.

f Ald onus. hoc eſt in quibuſdam libris cancellatum: ſed bene poſſz poni. a30. ꝛ facit. ſ. co. l. cū filius. §. i. ꝛ de rei ven. l. emptor. ꝛ. l. ſumptus. h.

Quiſquis Legatarius. per quē nō ſtat quominus implear modus etiam ſi ſtet per caſum admittitur ad legatum. hoc dicit. Bart. Vel ſic. Defectus modi p caſum cōtingentē in perſona vni' legatarij non vitiat legatum quo ad alīū legatariū. h. d. vl' ſic. Modꝰ mixtus p caſum deficiēs legatum non vitiat. h. d. Sz i cōditiōe mixta dic vt nō.ſ. de condi. ꝛ de. l. in teſtamento. bal.

g Cū heredē. vñ nō videbit cē neceſſariū qꝫ interī reſtituet. qō fit p hec verba hoc ādi' ꝛc. vt.ſ. de an. leg. l. ſcio. §. vroꝛi. ſed tamē teſtatō qꝫ forte offenſe inter eos interuenerunt hoc fecit qō ꝓdeſt hēdi: vt.ſ. de adi. le. l. iij. §. ſi. ꝛ. l. ſe. ꝛ. l. ex parte. nō tñ vt hēat matoꝛē: vt. C. de lc. l. cum quaſtio. §. fin. lz ſit ar. cōtra.ſ. de ſti. ſer. l. iiij. ſic ꝛ in diuina ſcriptura. dicte diſcipulis eius ꝛ petro: vt. C. de ſer. ꝛ aqua. in rubrica.

h Ita vt. ergo ſub modo qui fit p vt: vt.ſ. de cōdi. ꝛ demō. l. demōſtratio. §. finali. Ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Admitti. ſ. q; p päphilā non remanet quo mīus pareat modo. i. eret taberna cū lucio: ut. C. de le. l. i. ſed ad quā partē admittatur? ad ſuā dimidiam conſtat eum admitti. ſed dic fm azo. ad dimidiam alterius dimidie que fuit lucij: nam ſuam dimidiam habiturus erat lucius partis iure hereditario in qua non valebit legatum ⁊ hoc vadit ad coheredem. aliam quartam iure legati: ⁊ hoc ad päphilus collegatarium: ut. ſ. e. l. miles. §. fi. ⁊. C. de ca du. tol. §. bis ita. ⁊. §. p ſecūdo. Alij dicunt totā dimidiā lucij hēre coheredē quaſi coniunctū re ⁊ verbis: ⁊ ſic pamphilꝰ ſuaz dimidiam tm̄. ⁊ facit. j. de cōdi. ⁊ de. l. cui. ⁊. j. ti. i. l. vrorē. ⁊. j. de vſufruc. le. l. illi. ⁊. ſ. e. l. cū filiꝰ. §. ñ iure. ac.

a Accepit. ſub iſta conditione que ſequit. vy.

Sempronia. Quiſcūm bñdis ipugnat nō teſtm̄: nō eſt idignꝰ legato. h. d. bar.

b Monit. dicta sempronia actionem de dolo vel in factū ad intereſſe: vt ar. ſ. de dolo. l. ſiqs affirmauerit. ⁊ ō p ſcrip. ver. l. quotiēs. bo dicit conditionē ex lege ad duplum: ⁊ in auc. ut nulli iudi. §. ⁊ hoc peruenit coll. ix. nā hec confiscantur: ut. ſ. ſiquis aliquez te. prohi. l. i. §. i. ac.

c Teſtatrix. ſ. teſtamētum mutaret qō volebat teſtatrix ſed inſtitutus prohibuit. ac.

d Saluam haberet. l mo pcīt: ut. C. de bis q̄ bus vt indi. l. aliaz. ⁊. j. de bis quibus ut indi. l. poſt legatum. §. i. in fine que ſunt contra. So. hic nō egit contra teſtamētū: ſed de dolo conuenit heredem. ibi vero cōtra teſtamentum dicens falſum. Idem qō hic ſi dixit non iure factum: ut dicta. l. poſt legatum. §. i. in princi. ⁊. l. penul. ⁊ facu. ſ. titu. i. l. ab omnibus. §. cum quidam. ⁊ in auc. ut cuz de apel. cog. §. cauſas. ac.

Teſtator Solutuz ab herede plus debito non cedit ad incōmoduz aliorū legatorū. h. d. ſz primā lectura. uſ aliter. Solutio aliquorūz legatorū facta ante diē non preiudicat heredi: ut alia legata ante diem ſoluere tenearur. hoc dicit. Bar.

e Teſtator. caſus ita ponitur. fm. R. Teſtator reliquit plura legata titio ſoluenda poſt quinquennium: quedā ſoluit heres ante quinquennium. nunc aduenient tpe ex alijs vult tātum detrahere quātū fuit commoduz repreſentationis. ſicut ſi ſoluiſſet plus re. qō remouet. Vel fm Azo. ſic. Heres ſoluit quedam ante quinquennium: nunc conuenitur ab eodem ⁊ ab alijs: vt ⁊ alia ſoluat quaſi in ſolutis ⁊ ſoluendis ſibi preiudicauit qō remouet ⁊ fm hoc dic nō ꝓpterea minus ſubaudi vel plus. vl̄ēt pone minus pro magis: qō in idē recidit: ⁊ ſic eſt ar. contra. C. ad legem fal. auc. ſed cū teſtator. ſed ibi re. hic tempore plus ſoluit. Item contra. C. de fidei cōmiſ. l. i. ſolu. ibi re ⁊ eſt fauor alimētorū. ac.

f Repreſentationez. i. compēſationem repreſentationis fm primum caſum. Accur.

g Poſſit. ſ. legatariꝰ. fm primū. uel. i. heres fm alterū. ac.

h Deberi. ſua die. ⁊ facit. j. ad. l. fal. l. iij. ⁊. l. penales. §. ānua.

Lucius Plures cōiuncti admittunt ad viriles portiōes ſi res probibet alienari extra familiam. h. d. bar.

i Lucius. pueniat. q. d. ēt ſi vnꝰ ſolus ſuperit de familia. acc.

k Portionem. virilē.

l Ad viriles. imo ſcia quantum omnes alij: vt. C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. ſi. §. alia applicata ⁊. §. i ſecūda. ⁊. ſ. ō vul. ſub. l. ſi pf ⁊. ſ. ō uſufruc. accre. l. ſi quis ticio ⁊. ſ. de here. inſti. l. interdū. ij. ñ. So. omnes liberti ⁊ liberte uiriles partes habebunt. i. unā dimidiā alia bz ſcia. uſ dic ex uerbo qō uetuit alienari extra familiam preſumitur uoluiſſe cuiqz dari uirilem: quia magis uoluit prouidere familie q̄ ſeie. que non erat de familia. uel hic fuit appoſitum uerbum eque vel aliud equipollens qō ōnotat equas portiones eſſe faciendas. ſic. ſ. de here. inſti. l. interdum. i. ñ. vel dic ut nō. in dcā l. C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. fin. ⁊ facit. j. de vſufruc. le. l. codicillis. §. fi. ⁊. e. l. fi. C. de impu. et ali. ſub. in prin. ac.

Impuberez. Duplicatio legatorū trahit ad legata q̄ conſiſtunt i q̄ntitate: nō ad ea q̄ conſiſtunt i ſpē. h. d. bar.

l Inſtituit. ſ. aliqs. ac.

m Subſtituit. aliquos extraneos. ac.

n Senſiſſe. forte iō. qa in ſpecie dos cōſiſtebat. aſs contra ut ſ. ti. i. l. plane. §. ſed ſi non corpus. ⁊. l. ſi ſeruus. ⁊. ſ. e. l. cuz quidam. uel quia ad dotem iuuatur mulier tanq̄ ad res alienuz: ut. j. ad. l. fal. ſed ⁊ ſi vſufructus. §. i. alſ eſt. §. in. l. ſi is qui quadringenta. ⁊ incipit ſi vſufructus. ⁊. j. ad trebel. l. cuz heredes. h. ac.

o Non poſſe. aliud in quātitate: vt. ſ. ti. i. l. plane. §. i. ⁊. ſ e. l. ſi pluribꝰ. §. i. ⁊ eſt ad hoc i ſti. e. §. ſi res. ⁊. j. ti. i. l. nutu. §. i. ⁊. j. de ac. ⁊ ob. l. oēs. ⁊ de ẏbo. ob. l. inter ſtipulantem. §. i. ⁊. j. ti. i. l. lucius. §. ſempronia.

Ciuibus. Si legat nomi debitoris heres liberatur cedendo actionem. h. d. Bar.

p Ciuibus. p hoc videtur ciuitati relinquere: vt. j. de reb. dub. l. ij. ac.

q Chirographū. p hoc vſ legare debitū chirographi: vt. j. ti. i. l. q chirographū. ac.

r Debeat. qō videbat fauore reipublice qō remouet.

s Preſtare. ſic. ſ. ti. i. l. ſi ſic §. i. ſed cōtra. j. ti. i. l. paulo calimacho. §. fi. ſolu. ibi heres exigerat pecūiam a fiſco ⁊ fiſcus a ōbitore: vnde cum ad heredem peruenerat pecunia reſtituit eā de ſuo. ⁊ facit. j. ō vino tri. ⁊ ol. le. l. cum certus. ⁊. ſ. e. l. ſeruuz filij. §. eum. Item ar. contra. ſ ti. i. l. quidam in prin.

Siluas. Relictū in defectū inſtitutorū vſ relinq a venientiꝰ abinteſtato. Item verbū ptinere trahitur ad fideicōmiſſuz. h. d. bar.

t Inſtituit. pater. u Hec. inſtituta. x Nepos. ſubſtitutꝰ.

y Partis dimidie. i. que eſt dimidia pars. hēbat ergo cōionē cū alio. ac.

z Fideicōmiſſū. ⁊ eſt rō: qz id videt uiriſſe. cū. n. ita uirit. ſi neqz filia: neqz nepos: nec alios inſtituerat: perinde eſt acſi uiriſſet ſi decedā inteſtatus. ⁊ ſic non ē contra: ſed concordat. C. de fideicō. l. eā quā. ⁊. l. ex teſtō ſic. ſ. e. l. cum pater. §. filius. ⁊. j. l. pzori. §. fi.

Qui ſquis Confeſſio debiti facta a teſtatore nō pbat debitū: ſed fideicommiſſi petitionem inducit. h. d. bar.

a Ex debito. vt ⁊. C. de pba. l. rōnes. niſi iurauerit. vt. j. ti. i. l. cū qs. §. codicillis. Item contra. C. de nō nu. pe. l. generaliter. ac.

b Sz ex fideicōmiſſo: ut. j. ō dona. l. ex hac ⁊. C. ō do. l. ſi donatio. ſed ſ. ſ. ō pba. l. qui teſtm̄. ſo. ibi nō capar. Item hoc niſi pbet teſtatorē p errorē ſcripſiſſe: ut j. de au. ⁊ ar. le. l. q vzori. ⁊. C. ō fal. cā adie. l. i. ⁊ facit. ſ. ti. i. l. ſi ſic. §. i. ⁊. j. de libe. le. l. legaui. ⁊. j. ti. i. lucius. §. i. ac.

Lucius Oſtendētibꝰ nō pbātibꝰ ſequēs meritū legatū nō debet. h. d. fm dy. vel alſ. Verba generalia ēt in bñficijs reſtringunt: vt odioſa non ꝓtrahāt h. d. fm Ja. de are. vl̄ alſ ⁊ ſic. Relictū p generalia ẏba nō trahit ad eos q̄ offenderunt niſi prio recōciliati pbent. h dy. vl̄ ſic. Si teſtator legauit alimēta libertis: nō vſ legare illis quos expulit de domo: niſi pbet eum eos ſibi recōciliaſſe. h. d. bal. fm dy. c Dimiſit. i. licēciauit non alēs eos poſtea. acc.

d Deſijt. offenſus a ſuis quōdā q mō ſūt liberti. ac.

a Docerēt.sequētibus:eorū meritis inspectis: q offensus fuerat patrem⁹: alioqn si non fuit offensus secus puto cū generalibus verbis includantur quis⁹ standum est:vt.ff.ti.i.l.nō aliter.azo.ꝛ ad hoc.ff.de adimē.lega.l.vj.in fi.ꝛ.l. iiij.ꝛ.C.familie hercis.l.in ipsius.

Damme.Si heres in suo testamēto reliquit qđ testator legauerat: debet ex primo testamento:non ex secundo. Item appellatione filiorum continētur naturales in potestate cōcepti.h.d.bar.

b Manumiserat.ſ. testatrix directo.ac.

c Funduz dedit.i.legauit pure.ac.

d Suā.dāme ꝛ pāphili. uel suam.scilicet testatricis.ac.

e Filijs suis.scilicet damme ꝛ pamphili.ꝛ ex hoc oritur dubitatio.quia dicit filijs in plurali:ꝛ non fuit nisi vna ex pāphilo. Item ꝛ quia non fuit legitima:ſz naturalis tñ.sed primū non nocet:vt.ff.de condi.ꝛ demon.l.pater seuerina m.§.ita. nec sēm nocet:vt in fine hui⁹. l.ac.

f Pāphila mā mitteretur. p fideicōmissum.

g Pāphili.p̄dicti.ac.

h Cedentē.qđ est post aditaz hereditatem:vt.C.de cadu.tol lē.§.in nouissimo.sed certe immo quia purum erat nō solum cessit:sed ēt venit dies eius: vt ff.de ver.signi.l.cedere diem. sed dic ꝛ venientem. secus si ex die:vt.ff.ad.l.fal.l.cuz quo.§. ts qui.ꝛ.ff.vsufruc.quēadmodum ca.l.si vsufructus nomine.§.plane.

i Quā solā.nā aliā dimidiā hēbat dāma.ac.

k Cū primū libera. pāphil⁹ enim directā:eius filia fideicōmissariam meruit libertatem: vnde tardius ad libertatem peruenit.azo.

l Supioze. cōstrue patrono patris sui.

m Legis falci.q̄ cessat si ex p̄mo accipit vt es alienum:ut.C de bo.auc.iu.pos.l.i. ꝛ ad hec que sequuntur facit.ff.co.l. statuliberum in prin.ꝛ.ff.ti.i.l.si funduz sub ꝛdi.§.si pater.ꝛ.l. hmōi.§.i.

n Petere posse.huic subijcit rationem.

o Creditur.a sapiētib⁹ propter similitudinem talium psonarū.ꝛ ad idem.ff.de iure delibe.l.fi.ac.

p Filiorū.cauit.n.testator vt post mortē restituat filijs suis.ac.

q Idest in seruitute.ideo glosauit sic claudius.q: secus in his qui sunt ex cōcubina.nisi in casibus:vt.ff.ad treb.l.ex facto.§.figs.quilibet tamē naturalis grauatus si decedat vt restituat:ita demū si naturales ꝛ legitimos non habet restituit:vt.C.de insti.ꝛ substi.l.generaliter.§.fi.ꝛ facit.ff.e.l.cum pr̄.§. volo.ꝛ.ff. ad treb.l.ex facto.§.figs.ꝛ.l.heredibus.§.fi.ac.

Odicillis.Si onus iniunctum legatario est iutile mixta cōsideratione testatoris ꝛ fideicommissarij legatuz efficitur inutile quo ad vationem non quo ad retentionem.h.d.Et est singularis casus bar.vel sic.Si fideicommissū est inutile a prin.legatarius: cui erat onus fideicōmissi iniunctum repellitur ab agendo:sed si possidet habet ius retentionis.ꝛ sic est melioz conditio possidentis. hoc dicit dy.vel sic.Nisi legatarius ipleat modum:seu fideicommissum quatenꝰ de facto pōt implere repellitur p exceptionē:sed si possidet non datur exceptio cōtra eum.hoc dicit.bal.

q Nō esse.sic.C.e.l.seruus.

r Cōpellatur.iā ei solutū.ꝛ sic nō potiorē cōditionē possidētis.

s Petere posse.hanc regulam seruat qꝫ potior sit heredis vel legatarij possidentis conditio vbicunqz fideicommissum est ab initio nulluz iusta consideratione testantis ꝛ eius cui dandū est habita. Idē si ꝛ legatū sit nullū ꝓpter rem que legatur:nam ꝛ ibi neutrum tenet.ideo vico ꝛ si qualitercūqz deficiat a principio fideicommissum.ꝛ ita exponē qđ est.ff.eo.l.siquis quos ꝛ.ff. de ꝛdi.ꝛ de.l.siquis um.scilicet vt nō teneat legatū vt possit peti:tenet tñ vt hēat exceptionē.nisi cluatur vt minister. Si vero solum modo fideicom. deficiat ex postfacto secus est una valet legatum: vt.ff.e.l.si quis ticio ꝛ ibi nota.ꝛ.ff.ti.i.l.pater.§.tusculan⁹.

ꝛ.ff.ti.i.l.si fundū p fideicō.§.iul. que sunt contra:nisi erigat vt minister vt dictum est. Si autē solū legatū sit nulluz:aut a principio:vt pro non scriptū.ꝛ tunc nec fideicō.tenet. Si autem ex postfacto ꝛ sic in cā caduci ꝛ tunc sic vt.C.de cadu.tol.§.in primo.ꝛ.§.pro secūdo. Ex predictis nota qꝫ aut est vtrunqz nullum propter rem vel aliam cām:aut alterum ꝛ tūc fideicommiſ.solum refert:vel ab initio vel ex postfacto. Idem si legatum solum.nam ꝛ ibi distinguitur vel a princi. vel ex postfacto. Item ex predictis pz non esse contra.C.de cadu.tol.§.in primo.vbi legatum inutile non remanet apud legatarium:hic sic:qꝫ b est inutile propter fideicommissarium non propter se.ibi ꝓpter scip̄m suz. Item ex predictis videtur qꝫ male scripsit.hic ff.sic.ſ.si tibi legetur ut tertio restituas.vt valeat vel deficiat fideicō.illius tñ inspicitur persona cui fideicom.relinquitur:vt.ff.de inoffi.test. l.papinianus.§.meminisse.ibi eo autez solo ꝛ. ꝛ.ff.si quis ali.te.pro.l. i.§.i.ꝛ de excusa.tut.l. legatarius ꝛ.ff.de le.prebo.pos.contra tabu.pe. l.iij.ꝛ.ff.de bo.li.l.in futurte. Quinimmo ꝛ hic legatarij tñ inspicitur persona quo ad aliquid.ſ.vt habeat restitutionem:vt hic dicit.

Insulam.Si libti consentiunt heredi patroni alienanti rem eis relictam presumitur animo donandi:nisi aliud apparcat.h.d.bar.

t Insulam.quo ad ꝓprietatem.ꝛ.ff.vetat alienari.sed ꝛ redditus eius posset eodem modo legare:vt.ff.de an.le.l.liberto.i.fi.

u Denundata est.qđ esse potest:vt.C.de fideicom.l.quotiens.ꝛ.ff.ti.i.l.nihil.§.i.ac.

x Ea mente.i.eo pacto.eorū.n.mens tantūmō non sufficeret:ut ar.ff. de cōdi.inde.l.qđ quis.ac.

y Cōsequantur.tunc ergo vt aliqua sit exceptio pscutio erit fideicom. ad precium.sed hoc quomodo cū non sit legatū:sed insula:vt dcā.l.liberto.que in hoc est cōtra. Nā.subau.hic nullā fideicō.persecutionē esse.uel er alia causa:nisi ꝛc.ꝛ sm hoc agetur ex pacto vel mandato uel ex stipulatione. Jo.ul dic sm azo.agi actione ex testō ad precium cum loco rei succedat:ut.ff.ti.i.l.imperator.§.fi.ꝛ sm hoc intellige.ff.ti.i.l.si fundū p fideicō.i prī.q̄ est ꝑ.ꝛ i.l.libro.nō cōsensit legatarius vēditōi.

Instituto.Prohibitus vēdere vel alienare non videt prohibitus locare.h.d.ul sic. Qui obligat nomē cōductoris domus alienari prohibite nō videt alienare domū vel obligare.h.d.bar.

z Ex eo.filio.

a Emancipatis.institutis repete.

b Fenerari.i.obligari feneraticio creditori.sed nec non feneraticio: qa per hoc venirēt ad alienādū. Item testati simplices dicit.ac.

c Firmas.i.non alienatas.

d Simplices.i.nō obligatas.

e Filijs.fratris.ſ.defuncti nepotibus.nam vetando alienari vl obligari videtur per fideicō.vicissim relinquere:vt.ff.e.ti.l.cum pater.§. libertis.Accur.

f Nō certitisse.nō ob.C.de rebus alie.l.fi.qꝫ pensionē:vel ius pensiōis obligauit hic:ibi rem.ꝛ est hic ar.qꝫ sigs alienare prohibitus locet.c.an. vl mille qꝫ nō alienet:sic.ff.loca.l.nō solet.

Patre.Prohibitus alienare in personas certas prohibetur i eas ab intestato legitimo iure transferre.h.d.bar. Vel sic. Prohibitus aliquē alienare vl iussus facere ꝛ curare ne ille abintestato succedat.b.d.

a Quibus reliquas. hic potest subaudiri precipio si vis. sed sceuol. precipio subaudit ne res pereat. sic. ff. e. l. ticia. §. lucius tum amore filiorum predictorum. tum odio fratrū: ⁊ sic nō est contra. ff. e. l. cum pater. §. mā do. vbi est consilium.

b Occidisse. hoc odium etiā ante legatū reuocat: ut. j. de adimen. leg. l. iij. in fi.

Lucius. Hec verba q̄ valeat oī mō quo melius de iure pōt intelligūtur etiā ab intestato. b. d. bar.

c Diligētiā. i. solēnitatē. ⁊ audi stultū testatorem: nō tamē ei pdest sua stultitia: ut valeat iure directo: ⁊ est contra. ff. ti. i. l. nemo. so. ibi.

d Haberi dz. in plurali aſs psonaliter loqtur de seipso. ⁊ dic sana mente: licz non corpore: vt. C. qui testa. fa. pos. l. scruum. ⁊ est tale ac si diceret si non valet iure testamenti valeat iure codicillorum. ⁊ sic nō ob. C. de fideicō. l. eas. ⁊. l. ex testamento. que sunt contra. ⁊ facit. ff. l. prori. §. filiam. ⁊. l. cuz pater. §. filius. ⁊. l. si qs testamēto. ⁊ j. ad treb. l. seruol. ⁊. ac.

Testator. Voluntas testatoris tacita a cōtrario sensu sumpta per tacitam voluntatem reuocatur. b. d. bar. Vel sic. Facilē reuocatur voluntas tacita a cōtrario sensu concepta aſs pcepta q̄ expressa. ⁊ p hoc soluūtur ꝓra b. d. vel sic. Omisso modi vel forme tradite ab ipso testatore nō venit q̄ postea ꝓpim testatorem disponitur. ⁊ hoc quādo per ipsum testatorem erat prefixus modus vel forma. tamen vltra non processerat testator derogādo. Et per hoc soluūtur cōtraria quod est menti tenendum. bal.

e Obsignatum. idest sigillatū: sic. C. quēad. testa. ape. l. i. azo.

f Recepisset. aſs recepisti. ſ. tu fili in hoc testamēto signato quasi diceret quod hoc testamento tibi reliqui volo valere etiam iure codicillorum que scriptura non porrigitur ad epistolam que tūc facta non erat propter verbum preteriti temporis recepisti aſs recepisset. ſ. filius ex dicto testamēto signato. vel dic ſm banc litteram loqui etiaz de futuro. q. d. si quid tibi legauero in scriptura obsignata valeat iure codicillorum. nam per hoc venit valere non signatū. ⁊ ſm hoc nō est contra. j. ti. i. l. si qs in princi. Immo ⁊ si expresse diriſſet: penitere posset: ut. ff. titu. i. l. diuus. §. lz. ⁊. ff. eo. l. cum pater. §. fi. ac.

f Constaret. i. si cōstat cā factā a testatore. lz nō sit signata. dy.

Quicunque. Verba generalia debent ad tempus testamēti referri. b. d. iste. §. valde nota. bar.

g Rem. i. res plures vt subijcit. j. vel. i. hereditatē. ac.

h Cōmunes sunt. ex hoc verbo sunt q̄ est presentis temporis patet q̄ hic volūtas nō porrigatur ad ea que postea ceperunt esse cōia: vt in fi. huius. §. dicit. ⁊ ar. ff. e. l. in prin. ⁊. j. de aur. ⁊ ar. le. l. si ita ⁊ ita specta ipse testamenti. ac verbum constiterit: q̄ statim sequitur: quo ad estimationem rerum est futuri tēporis: ⁊ sic ad tēpus mortis referetur prout tūc valent res quondā cōmunes tempore testamenti. ac.

i Quas. vniuersas. q. d. eas estimo q̄ poterūt valere tempore mortis tūi ⁊ non plus. subaudi ergo vūtaxat. iusto. n. precio volebat dari res tales patruo. vt hec verba denotant. quas estimationes ⁊c. vnde q̄dam nō concedunt hanc propositionē: tu habes vnū oculum: q̄ subaudiūt tm̄. sed tamē lz iusto precio debuit dari valet legatū ꝓpter vicinitatem: vt. ff. co. l. si cui. sic ergo si plures res incipiunt cē nō debebit augmētū: nisi augmēti prestet ꝓcū. ac.

k Patrimonii. ſ. aucti. Item videtur contra. j. n. t. l. xi. §. ij.

qō post mortez tuam fratribus tuis relinquas. Habes filios sororuz tuarū q̄bus relinquas[a]. Scis vnuz fratrē tuū filiū nostrū occidisse[b] duz ei rapinā faceret: sed ⁊ alia mihi deteriora fecit. Quero cū vror itestata decessisset ⁊ legitima eius hereditas ad fratrē ptineat. an filij fideicōmissuz ab eo petere possunt? Respon. fideicō. posse defēdi deberi.

Lucius tici[c] h̄ meū testm̄ scripsi sine vllo iurisperito: rationē animi mei poti[o] secut[o] q̄z miserā ⁊ nimiaz diligētiā[d]. ⁊ si minus aliqd legitime minusue perite fecero: pro iure legitimo haberi debet[o] hominis sani voluntas. deinde hēdes instituit. Quesitum est intestati eius bonoꝝ possessione petita: an portiones ascripte ex cā fideicōmissi peti possunt? Rñ. ſm ea que proponerent posse.

Dez. Testator filium suum ⁊ vrorē suam heredes instituit postea epistolaz scripsisse dicitur qua ⁊ qc quid in peculio habuit filius ei donauit: ⁊ adiecit precipua hec: cum suiq̄z iuris: ⁊ post mortem suaz habere velle: Quero cum testamento significauerit si quid obsignatum[e] recepisset[f] id vice codicilloruz valere. epistola autem non sit obsignata: an q̄ epistola continentur ad filiuz pertineāt? Rñ. si fides epistole relicte cōstaret[g]: deberi que in ea daſ se velle significauit. Qui indiuisam cum fratre suo rem[s] habebat: filias suas heredes instituit ⁊ ita cauit. Propter res vniuersas que mihi cum fratre meo patruo vestro cōmunes sunt[h]: quas estimatiōes constiterit eē vniuersas[i] duorum milium aureoruz fidei vestre committo: vt i pro portione vestra mille aureos a lucretio pacato patruo vestro accipiatis. Hunc testō

l Lucretij. mortui post mortē fratris. aſs esset pro non scripto vel caduco vel causa caduci fiſc. R.

m Facere. i. non operari.

n Vniuersa. quesita post testamētum. vel que sunt vltra quātitatem duum miliuz aureorum. azo. siue ex transcursu temporis siue ex augmēto patrimonij.

n Vt vniuersa. q̄ nunq̄ ceperunt post testamentum esse cōmunia.

o Obligationem. aſs obligationem: ⁊ aſs oblationē. sed quid si statim decessisset: nunquid stabitur illi estimationi? videt q̄ nō nisi iurasset: vt. ff. ti. i. l. si fundus sub conditione. §. si libertus. ⁊. C. cōia vtri. iudi. l. scriptura. ⁊ in auc. de ut reiur. §. i. sed in casu huius. §. videtur secus. ac.

Scio. Cōditio apposita in personam vnius: in personam alterius sibi cōiuncti non videtur reperita. b. d. bar.

q Marcelle. putabatur conditio adiecta legato mariti esse repita in legato vroris sed contra est ut subijcit: quia sic redditur legatum inutile: ut. ff. titu. i. l. seruo alieno. §. si ab impubere. sed contra. j. de condi. ⁊ demon. l. mulieri. vbi apposita mulieri: repetita intelligit in ticio: ⁊ tamen per hoc fit legatum ticij inutile. solu. ibi testator voluit repetere: ut ibi in textu patet. ⁊ sic tacite non expresse. vel hic ⁊ ibi trahit conditio ad vnam psonā: ad aliaz nō. Sed an pars collegatarij ei accrescat: rñ. sic: ut. ff. tit. i. l. plane. §. si duobus. ꝛ. ⁊ l. legatum. §. heredi. que sunt cōtra. habet ergo dimidiā. ſ. iure suo: ut h. ⁊ aliam iure collegatarij. ⁊ de hoc dic vt no. ff. e. l. si ticio. ⁊ facit. j. de condi. ⁊ de mon. l. iulius paulus.

Lucius. Valet fideicommissum inūctum de bonis cōicandis. b. d. bar.

r Lucius. amācipatā. idē si esset in potestate. ac.

Quatuor filios suos eqs ptib[o] instituit: ⁊ fundū[o] p̄ ꝓceptiōem singulis legauit: filij cū vniuersa bōa patris obligata essent: mutuā accepta pecuniā h̄ditariā creditori soluerūt: ⁊ posteriori obligauerūt. qui cū ei debituz nō solueretur: predia vniuersa lege pignoris vni ex heredibus uēdidit. Queritur an cum iste filius ex cā emptionis ea possideat fratribus ⁊ coheredib[o] fideicōmissi petitio cēat: an vo ea percepta eēt cū cōiter vniuersa sequenti creditori obligauerit? Rñ. actionē qdē fideicōmissi in psonā ꝓpetēt[e] omnibus inuicem manere: nō autem id fideicom. restituendū est ni-

s Pertinent. hec sunt verba testatoris vel iuriscōul. ac.

t Dimidiam. no. ff. de here. instit. l. quotiens. §. si heredes. ⁊ pro socio. l. si nō fuerit in prin. ⁊ est ſic. j. ad treb. l. lucius. ac.

Quattuor. Qui rōne cōiunctionis nō admittitur ⁊ ipse admitti tanq̄ alio prohibetur. b. d. bar. vel sic. Si vnus coheredū emit rem hereditariā a creditore: illam rem tenet restituere ex cā fideicōmissi: sed si coheredes non offerant precium habet exceptionem. b. d. vel sic. Vnus coheredum ⁊ correorum rem cōiter obligatā non pōt emere a creditore vendēte iure creditoris. nec habet retentionē si precium offerat. b. d. ⁊ est singularis. §. bal.

u Fundum. vel singulis singulos fundos: vel vnum inter omnes tm̄ valet legatum: quia ⁊ si repudiet hereditatez habebit: ut. ff. ti. i. l. qui filiabus. §. fina. ⁊. l. quidam. ac.

p Competētem. sed que est hec actio? rñ. fami. hercis. ut. ff. fami. hercis. l. si ita legatum. ⁊. C. fami. hercis. l. si qua. ⁊ datur vt peipiat partē coheredis in qua sola consistit perceptio. i. legatū. aliā enim partez debet habere vt heres. sed vt liberatā tradat: ut. ff. fami. hercis. l. rem. Item nota propter vinculū fraternitatis ⁊ cōsortis non debere vnū emere sed luere sicut fideiussor: ut. ff. man. l. si mādato. §. paulus. ⁊. C. de dolo. l. i. ⁊ sic arg. de tanquā: vt no. ff. de adop. l. si pater. §. qui duos. Item nō ob. ff. fami. her. l. heredes. §. qō pro emptore. ⁊ cōi diui. q coheredes: ut ibi no. Item ar. ꝛtra. ff. ti. i. l. si fundū p fideicōmissū. i pn. so. ibi.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Nisi prius. sic. ſ. de rei vendi. l. emptor. ꝛ. C. ſi antiqor creditor pig. vē. l. i. in fi. ꝛ facit ad. §. ſ. de in diem adiec. l. qꝫ ſi vno in fi. ꝛ. C. ō repu. here. l. ii. ꝛ. ſ. de diſtrac. pig. l. cum ſecūdus. ac.

Fideicōmiſit. Filia pōt grauari in dotē quatenus dos eſt vltra legitimā. h. d. hin dy. bar.

b Stetit. qꝫ interpellata nō fecit: vt. ſ. ſi cer. pe. l. qō te. Sed qd ſi non ſtetit per eam? Rñ. cum ipſa vel rē dotalē: vel actionē hēat: ſola oblatione nō potuit liberari: niſi ſequeretur iteritus: ut. ī. de ſolu. l. q. r. ꝛ. ſ. de arbi. l. celſus. §. idem ait.

Filium ꝛ filiam. Pluribus poſt eorū mortem ſimul rogatus: vno mortuo alijs ſuperſtitibus ſtatim cōperit fidei cōmiſſi petitio. h. d. bar. vel ſic Si res legatur pluribus: ꝛ rogant reſtituere alijs poſt mortem ſuā: vno eoꝝ mortuo ſuperſtitibus alijs ſtatiz portio mortui debet: non expectata morte aliorum. hoc dicit. bal.

c Inſtituit. puta ticia.

d Libertus deceſſit. q vocabatur meuius.

e Debita. ſ. tertia: ut inſti. ō ſuc. liber. §. noſtra.

f Er altera. puta beſſe. ac.

g Hereditate. ſ. liberti. ac.

h Quod ei debetur. ſ. totū. ſi ꝛ. ſ. azo. hec enim ꝯditio determinat verbuz debendi non illam petere poſſe.

i Partē. pro beſſe. ſ. hereditatis azo. ꝛ facit. C. de here. actio. l. ſi adulta. ꝛ de neg. geſt. l. ſi ab eo. ꝛ ad. l. falci. l. ꝯ. ꝛ. l. lz. ꝛ. ſ. ti. i. l. meuius. ac.

Maritus. Juſta hēdis ignorantia alienationē rei per fideicōmiſſuz relicte: que ſubiacet reſtitutiōi cōfirmat. h. d. bar. vel ſic. Res ſubiecta reſtitutioni ꝓpter iuſtā ignorantiā poteſt efficaciter alienari tñ debetur preciū. h. d. bal.

k Ignorātiā. facit. ſ. de trā. ſac. l. ſi. ꝛ. ſ. depoſi. l. i. in fi. ꝛ. l. ſc. Idem ſi fuit ſciēs in libertate: ut. ī. ad treb. l. quidaz. §. ſi quis. Itē cōcordat. ī. de vſu fruc. leg. l. ſticho. ꝛ. ſ. de peti. here. l. ſi rem. ac.

l De legatis ꝛ fideicom. iij. Nic queritur quare in tres libros diuiſit hunc titu. de legatis? rñ. in titulo de lega. primo dixit qd ꝛ quātum. Itē in titulo de lega. ſecundo dixit qs ꝛ a quo ꝛ qbus verbis. In iſto de ſignificatione verboꝝ. tā circa res ꝙ circa perſonas poſtroꝝ: ut in ſūma. C. de ver. ſig. l. verū. qꝫ frequēter qō vni effet attribuendū in alio ponit. Alij dixerunt ꝓpter perpleritatē euitādam. qō non placet. cū enim ſunt libri. ergo diſtinctos debēt habere tractatus. lz liber quandoqꝫ ponatur pro toto volumine: ut. ī. co. l. liboꝝ. ac.

Incertus. Dubius de ſtatu ſuo per errorez facti vel iuris nō poteſt teſtari. h. d. bar. ꝛ vſqꝫ ad. §. ſciendū. ī. e. l. tractatur de perſona legantis ꝛ teſtantis. bal.

Incertus. vel errans: ut. ſ. de teſta. l. de ſtatu ſuo. ac.

Captiuus. ſ. ab hoſtibus. quod dic vt. ſ. ō cap. ꝛ poſtli. l. hoſtes. primus teſtari non poteſt: ſecundus ſic: ut. ſ. de teſta. l. qui a latrunculis. ꝛ. l. eius.

o Obſeſſus. ideſt detentus.

p Facere nō pōt. niſi ſit miles: vt. ſ. de teſta. mi. l. ex militari. §. i. vel veteranus: ut. ſ. de codicillis. l. ariſto. ac.

q Sui iuris. ſ. facti hic iuris errorem ponit.

r Vel relegatus. ſit aliquis repete: forte in inſulam vel apud ſarracenos: vel hoſtes. Accurſius.

s Putat. magis iuris ignorantia: qꝫ relegatus retinet ciuitatē ꝛ libertatem: vt inſti. qui. mo. ius pa. po. §. relegati. ꝛ iō teſtari pñt: ut. ī. de interdic. l. relegatoꝝ. §. hec eſt vſia. In captis ſecus. ut inſti. de iure pſonaꝝ. §. i. ac.

r Quia nec teſtari. a ſimili ꝛ eſt bonum. ar. ſ. de le. ii. l. ii. ſecus in additione hereditatis: vbi nō nocet error cōditionis heredis: ut. ſ. de acq. here. l. ſed ſi de ſua. §. cur aūt azo. ꝛ facit. ī. de vſuca. l. ſi fur. §. i.

Sed ſi filiusfa. Hic eſt difficilis. §. ꝛ. h. d. Si teſtū ab initio deficit ꝓpter defectum teſtantis ex noua volūtate nō cōualeſcit impedimēto ceſſante. ſecus in codicillis h. d. bar. vel ſic. Legatū vel fideicōmiſſuz factuz in codicillis a filiofa. ēt ſeruo nō valet. tñ ſi facti ſunt ſui iuris cōualeſcit: ſi in eadē volūtate pſiſtunt. teſtū autē eorum ꝛ relicta in teſtamēto nō poſſunt cōfirmari. h. d. bal. Vel ſic. Codicilli fci facilius reſumunt vires ꝙ teſtū. hoc dicit. dy.

u Reliquerat. i teſtū vel codicillis: vt inſti. q nō poſ. fa. teſ. i pn. ac.

x Fideicō. relictum in alia voluntate ꝙ teſtō: vt. ī. dicit. ac.

y Quaſi nunc datū. ergo retro facta trabuntur ad preſens. ſic. ſ. de ſer. ru. pre. l. p fūdū. ac.

z Durauerit voluntas. qō dz apparere per aliquod indiciū: ut. ī. ō fm ta. l. qs ex liberis. §. teſtō. ꝛ inſti. q. mo. teſt. infir. §. nō tñ. ꝛ ē ſic. ī. e. l. §. ſi quis plane. ac.

a Manumiſſionem. hoc ꝓprie in ſeruo: improprie in filio: ut. ſ. qñ ac. de pe. ē an. l. i. §. annus. ſic ꝛbū ſemel poſtuz ꝛ. ſ. ti. i. l. ſi ita ſcriptū. §. ſi ſub cōdi. azo.

a Hoc vtqꝫ. ſ. qꝫ legata debeant ex vltima voluntate. dy.

b In teſtamentis. factis a filiofa.

c Quotiēs ipſum. qñ qꝫ tamē qō medio tempore defecit conualeſcit iure pretorio ex poſtfacto: ſi i initio valuit: vt de iniuſto teſt. l. poſtbumus. ꝛ inſti. qui. mo. te. in. §. nō tamē. Itē fallit hec regula in pluribus caſibus: ut no. C. de fideicō. l. eā quā. ac.

d Si alꝫs. puta in codicillis vel epiſtola coram. v. teſtibus facta: vt. C. de codicillis. l. ſi. §. in omni. ſed videtur ꝙ q non pōt teſtari: nec codicillari: ut. ſ. de iure codicil. l. diui. §. codicillos. ſol. facilius codicilli confirmanꝫ ꝙ teſtū: ut. ī. de re. iur. l. oīa q. in fi. ti. ꝛ. ſ. de teſta. ſi filiꝰ. ꝛ. ī. de fm tab. l. i. §. exigit. Itē cōtra ad id qō de codicillis hic dicit. ſ. de ſta. bo. l. paulus. ſed ibi non ꝓhibet ꝯfirmari matrimoniū. ac.

Hi quibus. Deportatus a preſide pōt teſtari anteꝙ eius ſententia per principem cōfirmetur: ſecus in deportato a prefecto pretorio: vel eo q eius vice cognoſcit. h. d. bar.

e Hi quibꝰ. i. deportati. bene exponit: ut. ī. ad. l. iul. pecul. l. iii. Imo. ꝛ ante factū rumpit: ut. ſ. de teſta. l. eius. §. i. ſecus aūt ē in relegatis: ut. ī. de interdi. ꝛ rele. l. relegatorum in prin.

f Apolides. i. ſine ciuitate ab a qō eſt ſine ꝛ polis ciuitas: ut. ī. de penis. l. quidam. ac.

g Annotauit. i. deſignauit ꝛ hoc lata ſnīa a preſide. vel ab alio: ut preſec. preto. vel vrbis: vel qui cognoſcit vice principis: ut. ī. ſubijcit. ꝛ. ī. de interdic. ꝛ rele. l. relegatoꝝ in prin. ac.

b Scripſit. approbando ſniam preſidis. ꝛ aſſignādo inſulam: ut. d. l. relegatoꝝ in prin. ꝛ. l. inter penas. ꝛ. ī. qñ ap. ſit. l. i. in prin. ꝛ. ſ. de iniuſto teſtamen. l. ſi quis ex. §. eius. ac.

i Cōprobet. princeps ſi non bēs in rectu.

k Si ante. ſ. ꝙ princeps factū comprobet.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Quod factū. ſ. ſi deceſſat ante comprobationez principis alſ ſecus: vt ff. de teſta. l. eius. §. i. ac.

b ¶ Vice prefecti. vt ſi in locū prefecti defuncti donec alius eligat ſubſtituatur: ut. ff. de offi. eius cui manda. eſt. l. u. ⁊ adde qō no. ff. de offi. pñi. l. illicitas. §. q vniuerſas. ⁊ facit. ff. de ītердic. ⁊ rele. l. inter penas. ⁊. ff. de offi. prefec. ur. l. i. §. re leg. indi.

c ¶ Et. ſ. prefecto vrbis.

d ¶ Codicillos. ſecus ſi teſtamentum: ut. ff. c. l. §. i. in fi. ac.

e ¶ Durauit. aliquo voluntatis indicio: ut no. ff. c. l. §. i. ac.

¶ Sciendum. Ab illo poſſum fideicō. relinquere cui reliquo vel eū non adimo: cū poſſim adimere. Dy. hoc dicit. Bal.

f ¶ Peruenturū. ſ. demum non tamē ſemp. nam non niſi pupillus vel alius qui non poteſt teſtari.

g ¶ Non adimitur. datur heredi inſtitato: legatario. fideicommiſſario. donatario cā mortis a quibus pōt relinqui vt hic. ⁊. C. ō fideicōmiſ. l. labeo. Item ⁊ ille qui capit cauſa mortis: ut. ff. ti. ij. l. q teſtamento. §. fi. Item non admitur vt venientib⁹ abintestato a quibus ſimiliter poteſt relinqui: vt hic ⁊. ff. de codicillis l. confician̄tur. in princi. ⁊. §. i. Item facit. ff. e. l. ſed ſi ſic in fine. ⁊. l. ſi ſit erit in fine.

h ¶ Inferioris. agnati.

¶ Illud. Relictum nomīatim ab eo qui ē in primo gradu nō debetur ab eo qui eſt in ſecundo ſi ad eum hereditas pinet. h. d. Bar. Vel ſic. Fideicōmiſſum a certa perſona relictuz non debeē ſi hereditas ad alium gradum abintestato devoluitur. b. d. bal.

i ¶ Non debere. imo videē q̄ ſic. ut. ff. de codicil. l. ſi qs cum. ii. rñ. ſol. Bnomīatim. ⁊ ſpecialiter ab eo qui erat primo gradu: ⁊ ita a certa perſona: ut. ff. c. l. qui grauī. ⁊. l. is qui in prin. ⁊. l. cum pater. §. cū eſtimaret. c. l. celſus. §. pe. ⁊. §. fi. ibi ab omni qui abintestato ſuccederet relinqtur ⁊ eodē modo ſo. ff. ti. i. l. ſi ticio. §. iul. que ē ꝓtra. vel dic vt ibi. ac.

k ¶ A patrono. libertus in teſtamēto decedēs reliquit legata a patrono ſucceſſaro abintestato. qō pōt vltra legitimā: ut. ff. ti. ii. l. filius. §. i.

l ¶ Eo. ſ. patrono añ aditam hereditatem.

m ¶ Admiſſus. ex ſua perſona. ſecus ſi ex pſona patroni: qō aliquando fit: ut. ff. de ꝓtra tab. l. illud. §. fi. ⁊. l. ſe. ac.

n ¶ Ad bonoz poſſeſſionē. ſ. olim vnde liberi patroni. hodie ēo vnde legitimi: ut inſti. de bo. poſ. §. ſexta. ⁊. §. cūqz. ⁊. ff. vnde legitimi. l. ii. §. i. ⁊ facit. ff. de le. j. l. ſi fundum per. §. fi. ac.

Ex filio. Nō valet fideicōmiſſum qō relinqtur a ꝑterito. h. d. bart. Vel ſic. A preterito nō pōt nominatiz legari. vel fideicōmitti. bal.

o ¶ Filio. alſ ex filio ⁊ alſ a filio: ⁊ pone in matre vel auo materno quorum preteritio pro exheredatione habetur: ut inſti. de exhere. li. §. finali. die ergo mater extraneū inſtituit: filium preterijt: a quo reliquit legatuz. ſi filius agit querela: ⁊ rumpit teſtamentum: ⁊ habeat bona non tamen valet fideicō. ut. ff. de inoffi. teſta. l. ticia. vel pone in emancipato preterito a patre qui grauari non poteſt: ut. C. de fideicō. l. pe. ⁊ fm hoc etiaz ſi generaliter abintestato repetiſſet non valeret: vt dicta. l. ticia. ⁊. ff. c. l. patronus in fi. vel tertio pone q̄ pater inſtituit nepotez: filium preterijt ⁊ legatū reliqt a nepote: nō valet: cū nec valeat teſtū ꝓp ꝑteritionem filij. ⁊ fm hoc conſtrue liz ſuus heres erit ſubaudi natus ex filio q̄. ⁊ fm hos tres caſus non ponitur verbum ſuus: vt ponitur inſti. ō hereduz. quali. ⁊ differen. §. i. vel quarto pater filium in poteſtate preterijt: alium inſtituit a filio preterito reliquit legatū. filius vixit nullum. vel per cōtra ta. rūp. ⁊ qō pōt: vt. C. de libe. pre. l. ſi. §. fi. ⁊ habet bona non tenet fideicō. Sed nōne eſt ſuus hoc caſu abintestato filius: ⁊ hic relinquit a ſuccedente abintestato. Vel erīā qd ſi dicit: ut ēt abintestato generaliter debeantur. videtur q̄ valeant hic ⁊ ſuperiori caſu proximo: ut. ff. l. proxi. §. ſciēdū. ⁊ hic qdā dicunt ⁊ ſubaudiūt hoc non pōt. ſ. vt valeat ex teſtō: ſed abintestato ſic. ſi hoc voluit teſtator. Sed contra videtur quia contra voluntatez patris filius habet bona. tunc aurē abintestato valent quando teſtato: non ademit bona ſucceſſoris abintestato per qō videtur eis relinquere: vt. dō §. ſciendum. ⁊. ff. de codicil. l. conficiuntur. ac.

Si mulier. Ab eo cui mortis cauſa donat vel relinquitur pōt fideicommiſſum relinqui. h. d. Bart. Vel ſic. Donatarius cā mortis pōt grauari onere fideicōmiſſi. h. dicit Dy. ⁊ pōit tria crēpla. Primū i acceptilatiōe dotis cā mortis. Scōz i augmēto dotis cū pacto dōatiōis cā mortis. Tertiū. i ea q̄ redit ad vxoz ſcōz crēplū ibi: ſz ⁊ ſi mortis. Tertiū ibi: vel i matrimoniū. bal.

p ¶ Det. ſ. maritus ex teſtamēto vxoris. vel det. i. relinquat mulier a viro.

q ¶ Percepiſſe. quia nihil intereſt: ut. ff. de cōdi. ob cām. l. ſi mulier. hoc enim eſt neceſſe: ut. C. de fideicō. l. ab eo. ac.

r ¶ Si mortis cā. quid ſi inter vivos? ſiquidem tenear ſtatim certum eſt: q̄ non ex teſtamento: ſed vi pacti aſtringi poteſt. ſecus ſi nō teneat: vt a viro vxori fm quoſdam. ego econtra qa tunc cōfirmatur lege per mortem: non tamen habet ex iudicio vltimo: ſed inter vivos habito qō exigit oneris impoſitio ut. ff. c. l. pri. §. ſciendum. ⁊. ff. c. l. ſed ſi ſic. §. fi. ac.

s ¶ Aurer. t. ſimul cum pacto de lucrāda dote: ⁊ ſic aurit paciſcendo. ac.

t ¶ Redierit. culpa viri ſolutū erat matrimoniuz: ⁊ amiſerat donationem propter nuptias: vt. C. de repu. l. cōſenſu. §. hec niſi vir. hic redit ad viruz ⁊ remittit penā donādo cā viro cā mortis: ⁊ no. q̄ alſ redierit ⁊ alſ redigerit.

u ¶ Julia. ſcribit. impſonale verbū ſcribit fm. R. ac.

x ¶ Nō poſſet: ut ⁊ viri. ff. ti. ii. l. plane ſi filiū. §. fi. ⁊. ff. de manu. teſta. l. iuſ. ait. ⁊. ff. de preſcrip. ver. naturalis. §. fi. ⁊. ff. de reg. iur. l. nemo preſdo. §. i. ac.

y ¶ Roger. manumittere.

z ¶ Medij tēporis. ſic. ff. ti. i. l. ſi ꝑator. ⁊. ff. de vote pre. l. iii. §. fi. ac.

¶ Si rem. Licet legatum certe rei pure debite valeat nō tñ poterit legatarius onere fideicō. grauari. h. d. bar.

a ¶ Eiqz. ſ. creditori. ⁊ facit. ff. ti. ii. l. ſi creditori. §. fi.

b ¶ Cōmodū. dupler: vt ſeqr. ac. b ¶ Nō. i. quia.

c ¶ Statim. adita hereditate: ut. ff. ti. ii. l. ſi tibi homo. §. cum ſeruus. ac.

d ¶ Fortaſſis tēperamentū philoſophicū eſt. valet. n. legatū ſumptus: ſed non q̄ per ho: poſſit grauari: ut ſubijcit. certū. n. eſt q̄ in proprietate que tunc legata eſt ſtipulator nullum habet ius lz haberet perſonalem actionē vnde ⁊ rei vē. vel ex teſtamēto. Et ſumptū qui fit in lite iſta petit actione ex teſtamēto legatarius quē ſumptū ſi ageret ex ſtipulatu de ſuo faceret: vt hic dicit. Ceterum ſi res erat creditoris: vñ nō valet legatū in re: certe nec in ſumptu valet: ut. ff. de lib. leg. l. petitor. Sed qd prodeſt legatario cū victus victori ꝓdēcke in expenſis: ut. C. de iudi. l. pperādum. §. finaūt? Rñ. q̄ rōnem litigādi potuit hē heres: vnde non preſtaret p iud eis offaū: vt. ff. ti. i. l. q ſoliduz. §. etiā. ſed per ac. ex teſtamēto. ſic Item per officiuz iudicis debet ſentēnare: cum re. vel eadē die: ut. ff. de re iud. l. paulus. ſed per ac. ex teſtamēto q̄ cūqz. ⁊ facit. ff. ti. ij. l. ſi creditori. ac.

¶ Sed ſi habenti. Nota caſum. ſi concedo tibi habenti proprietatem vſufructū cā mortis: poſſum te grauare fideicōmiſſo in eo quod interim a me vivo percipis. ſecus ſi pignus libero. h. d. Bar. Vel ſic. Vſusfructus poteſt cā mortis donari in qua donatione veniūt fructus medij tpis. h. d. Idem credo in emphiteoſi ⁊ quolibet iure lz inſeparabili a pſona. bal.

e ¶ Hoc. mutat pſonas. ac.

f ¶ Cogitemus. ſi autem cōmodum poſt ſuā mortem fructuarius proprietario

lege non valet: ut hic innuit: ⁊ ſ. ti. i. l. metius. §. pe. in fi. ac.

a ¶ Nō pōt valere. quaſi illi debitori nihil ſit legatum: q; remiſſio pignoris nō eſt donatio: vt. ĵ. que in frau. credi. l. ſi pignus. ergo nec legatū: ut. ſ. titu. i. l. legatum. ⁊ facit. ĵ. de lib. lega. l. i. in fi. ⁊. C. ad velleia. l. etiā. ⁊. l. iubemus. ⁊. ſ. quibus mo. pig. vel hypo. ſol. l. i. §. i. ſed ar. ⁊ contra. ſ. de pactis. l. poſtq̄.

A Patre Fideicōmiſſū relictuz a patre ꝓpter inſtitutionem filij debet a filio ſi cōmodū iſtitutionis reſidet in filio. idē in dño ⁊ ſeruo. Bal.

b ¶ Patre. pone caſuz: ut. ſ. ti. i. l. ſi alienus ſeruus. ac.

c. ¶ Non queritur. per filium ⁊ ſeruū inſtitutos: q; nō ſunt iuſſi adire: vel iuſſi nō paruerunt ut. C. de here. inſti. l. cū ꝓpōas in fi. ſed ſi adiſſet pē teneret. ſ. dum tāte ipſo in ptāte. dy. ut. ſ. ti. i. l. cum filio. ac.

d ¶ Filio poſt dictū teſtm̄. ac.

e ¶ Utilibus actionibus. ex teſtamēto vel in factū ⁊ ſic no. q; aliꝰ ſoluit ⁊ ab alio relingt: vt ſ. ti. ij. l. ſi ſeruꝰ. §. q margaritā

f ¶ Eos. filiū vel ſeruū. ac.

g ¶ Queſite. ſ. filio ⁊ ſeruo p additionē poſt manumiſſionem factā: ut inſti. de le. §. ex diuerſo. vel dic queſite ſeruo añ manumiſſionem deſtinatione teſtatoris. reuera tñ ei queri non poterat: etiā ſi adiret: quia nec momento poſt additionē penes eū vel filiū remaneret: ut. ſ. de acq. here. l. plz. ſed hic dñs vel pater nō aduocat eā hereditatem: ut inſtitu. de here. inſti. §: alienus. ⁊ facit. ſ. ti. ii. l. plane ſi filium. §. i.

S Ĵ fuerit Grauamē im poſitū adminiſtratori: ipi dño vꝫ iniūctū. b. d. bal.

b ¶ Fuerit relictū. ⁊ iō onus fideicōmiſſi. ac.

i ¶ Ab his. incipit rñſio tacite intellecte qōnis.

k ¶ Dari. i. relingi velut inſtituto pupillo pōt relinqui a tutore: ut. ſ. ti. i. l. peto. §. mater cum ꝯcordan.

l ¶ Si quis. benignū eſt. quaſi de equitate potius q̄ de rigore iuris. ⁊ facit. ſ. ti. ij. l. filius. §. apud. ſed hoc falſit in caſu vbi a legatarijs heredi nō poſſum legare: ut. C. de le. l. antepe. Ĵtem hoc verū niſi prius reliquerit ab herede heredis q̄ heredi. tunc enī nō valet ꝑm. R. idē ſi relinquat a ticio qui poſtea extitit heres heredis. q; ab initio nullum ē: ut ar. ſ. de pu. ſub. l. ii. §. priꝰ. ſic. qō hic dicit intellige ſi prius honorauit. ſecus ergo ſi ecōtra ꝑm. R. ſed azo. ⁊. b. idē in vtroq; caſu videt. ⁊ ꝓ eis eſt cadē. l. §. fi. ⁊ illud arg. contra. So. vt ibi no. Ĵtem contra. ĵ. l. ꝓcuri. So. vt ibi.

S Sed ⁊ ſi ſic. Heres heredis poteſt onere fideicōmiſſi grauari ſub noīe appellatiuo: nō ſub noīe ꝓprio. b. d. bar. Et eſt magiſtralis caſus.

m ¶ Titile. quaſi de equitate potius q̄ de rigore.

n ¶ Ab herede. Iz lucius ticius ab herede ſuo nihil petierit. azo.

o ¶ Sic aūt. ſeij heres factus. inſtitui ſeium heredē: ⁊ addidi ſi ſtichus ſeruus ſei fuerit heres inſtitutus a ſeio dño: ⁊ iuſſus adire hereditatē. ⁊ adierit tunc det ſtichus. r. Sed ꝯtra. ſ. l. pri. §. fi. So. hic ꝓprio nomie expreſſo ibi appellatiuo: vt. ĵ. de ſtipu. ſer. l. ſeruus hereditarius. ⁊. l. ſi ex re. §. fi. ⁊ eſt rō: q; ſtichū eſſe heredez: eſt de fortuna cū multos alios hñe pōt: vel aliquē habere in genere ex teſtō vel abinteſtato: eſt neceſſe. vel ſi deeſt heres in littera. dic me inſtituiſſe ſtichum ſeruū alienū: ⁊ granaſſe ſciū ſi ſtichus fuerit factus ſuus. ⁊ eius iuſſu adeat hereditatē: ad qō. ſ. ti. i. l. ſi alienus. ⁊ ſic nō eſt ꝯtra. ſ. l. pri. in fi.

p ¶ Conſequit: ut ⁊. C. de fideicō. l. ab eo. ⁊. ſ. e. l. i. §. ſciendū. ac.

S Ĵ deportati Fideicōmiſſum relictū ſeruo deportati acgrit fiſco ſi die fideicō. cedente ſeruꝰ erat in dñio deportati: ſecus ſi tūc erat alienatꝰ: vel deportatus erat in ītegrū reſtitutꝰ: q; tūc acquirit ipſi reſtituto vel nouo dño. bal.

q ¶ Ad ipſum. reſtitutum vel ad nouū dñm q; tpe mortis quo cedit dies legati dominus ſerui capere pōt ex teſtō. alꝫ nō queretur ei: ut hic. ⁊. ſ. de acqui. here. l. ſi ſeruus eius. ⁊. ſ. ti. ii. l. ſi mihi ⁊ tibi. §. regula. ⁊. ĵ. de rebus du. l. ſi cognatis. §. certe. non ergo ſufficit tempore teſtamenti dominuz ſerui eſſe capacem: ut dictis ligibus. nec obſtat. l. ſi cognatis in ꝓin. q; ſub. ibi ⁊ mortis. ſed cuz bona deportatorum confiſcentur: ut. C. de pe. l. deportatorū. quomodo poteſt aliena re quod hic dicit? Rñ. hic ſententiatū erat a preſide: nō tamē princeps compro-

deicōmiſſuz relinquerit: verius eſt q; marcellus ꝓbat capere euz poſſe[r]. ¶ Si qs creditori ſuo legauerit id qō dz: fideicōmitti eiꝰ non poterit niſi ꝯmodū aliqō ex legato conſequatur: forte exceptiōis[s] timore. vl' ſi qō in diez debitū fuerit vel ſub cōditione. **D** Aulus.

S Ĵ legatarius a quo fideicom. datum eſt petierit[t] legatuz: id tñ[u] qō periudicem exegerit preſtare fideicommiſſario cogetur. vl' ſi non exegerit actionem cedere. Ad eum enim litis periculum ſpectare iniquum eſt: ſi nō culpa[x] legatarij lis perierit. ¶ Seruo hſdis fideicōmiſſuz vtiliter nō relinquitur niſi[y] fidei eius[z] commiſerit vt ſeruū manumittat. ¶ Luz ita petiſſet teſtator vt quicquid ex bonis eius ad patrem[a] pueniſſet: filie ſue[b] ita reſtitueret: vt eo amplius haberet q̄ ex bonis patris habitura[c] eſſet. Dixit Iulianus pius reſcripſit manifeſtuz eſſe de eo tempore ſenſiſſe teſtatorem: qō poſt mortē[d] patris futurū eſſet. **M** Etia.

S Ĵ ita fuerit fideicōmiſſum relictum. Ad quemcunq; ex teſtamēto meo vel ab inteſtato. vel ita. Ad quēcūq; quoquo iure bona mea peruenīāt. hac ratiōe: vt ⁊ eiꝰ qui poſtea natus erit: in ue familiā[e] venerit: ⁊ eius quoq; q poſtea cognatus eſſe ceperit fideicōmiſſum videtur. Eius quoq;[f] que nōdum nupſerat: ſz poſtea eo caſu quo ex

deicōmiſſum ſero: nō poteſt[a] valē fideicōmiſſum. **D** Aulus.

A Patre[b] vel domino relictuz fideicōmiſſum: ſi hereditas ei nō queritur[c]: ab emancipato filio[o] vel ſeruo manumiſſo vtilib[ꝰ] actionibus[e] poſtulatur. Penes eos[f] .n. queſite[g] hereditatis emolumentuz remanet. **O** Lpianus.

S Ĵ fuerit municipio legatū relictū[h]: ab his qui rēpublicā gerūt fideicōmiſſum dari[k] pōt. ¶ Si qs nō ab herede vel legatario: ſed ab heredis vel legatarij hſde fideicōmiſſū reliquerit: hoc valere benignum eſt[l]. **D** Aulus.

S Ed ⁊ ſi ſic fideicōmiſſum dedero ab herede meo. Te rogo luci tici vt ab hſde tuo petas dari meuio decem aureos: vtile[m] erit fideicom. ſ. vt mortuo ticio ab herede[n] eius peti poſſit. idq; iulianus rñdit. ¶ Sic autez fideicōmiſſum dari non poterit. Si ſtichus ſeij heres factus[o]: iuſſu eius hereditatem adierit: rogo det. quoniā qui fortuito non iudicio teſtatoris conſequitur[p] hereditatem vel legatum non dz onerari. nec recipiēdū eſt vt cui nihil dederis cū rogando obliges. **D** Dem.

S Ĵ deportati ſeruo fideicō. fuerit aſcriptū: ad fiſcū ptinere dicendū eſt niſi eū deportat[ꝰ] viuo teſtatore alienauerit: vel fuerit reſtitutꝰ. tunc enim ad ipſum[q] pertinet debebit. ¶ Si miles deportato fi

bauerat: vt. ſ. e. l. i. §. hi qbus. fm. R. ſed certe tūc legatum ſibi nō fiſco queritur: ut dicto. §. vnde dic q; hunc ſeruum poſt deportationem quefierat ex aliquo contractu: ⁊ forte ſic ſuus non fiſci: ut. C. de bo. ꝓ. l. ii. ⁊ facit ad hanc. l. inſti. de here. qua. ⁊ dif. §. in extraneis. ⁊. C. de heredi. inſti. l. i. r ¶ Si miles. poſſe iure ſingulari: ut. ſ. ō teſta. mili. l. iij. §. i. accur.

s ¶ Si qs. exceptionis. tūc ergo eatenus poteſt grauari ītenus eſt emolumentū: ut hic ⁊. ſ. ti. ij. l. ſi creditori. in prin. ⁊. ſ. titu. i. ſi debitori in prin. ⁊. ĵ. de do. ꝑ. l. iij. §. fi. ⁊ falcidia detrahit: ut. ĵ. ad. l. falci. l. i. §. ſi quis creditori. ſed aliquando etiam ſi non ſit pecuniarium cōmoduz valet: cum tenebatur iure prętorio tñ: ut. ſ. ti. .ii. l. ſi creditori. §. i. ſed non puto q; ꝑ hoc poſſit grauari. ac.

S Ĵ legatarius. Grauatus onere ī trinſeco eatenus tenetur quatenus exigit vel exigere poteſt. quo caſu liberatur cedendo iura: nec ptinet ad eum periculum litis niſi fuerit in culpa. b. d. bar.

t ¶ Petierit. ⁊ ita agnouit. ſ. petendo. alias nec agere nec cedere cogeretur. ut no. ſ. titu. i. l. imperator. in princi. Ĵtem nec fuit miniſter tñ ea tunc non ageret: niſi in caſib[ꝰ]: ut no. ſ. ti. i. l. ſi quis ticio. voluit enim teſtator in hunc tranſire dominiuz: ⁊ de eo in fideicōmiſſariuz: ut. C. cōia de le. l. i. §. pe. ⁊. ſ. ſi vſufruc. pe. l. qui vſu fructum. ac.

u ¶ Id tñ. niſi poſt tēpus ſit rogatus reſtituere: ut. ſ. ti. i. l. iperator. §. i. ac.

x ¶ Si non culpa. ſub. marimē: nam de culpa nō tenetur. ſed de dolo tñ: q; nil cōmodi remanet. ut. ſ. ſi quis omiſ. cā teſta. l. ſi pecunia. §. quāq̄. ⁊. ſ. ti. ii. l. ſi ſeruus §. cum quid. vel ſi aliquod cōmodum ſibi remanet nil ſubaudies: ut dicto. §. cum quid.

y ¶ Seruo. niſi facit. C. de le. l. ſeruus. ⁊. ſ. de here. inſti. l. antepe. ⁊ inſti. e. §. an ſeruo. ⁊. ſ. ti. i. l. ſtatuliberum in prin. ⁊. l. ſi quis ſeruo. ſed cōtra. ĵ. ad trebel. l. cogi. §. ſed ſi ſeruo. ſo. ibi. Ĵtē facit. ſ. ti. ii. l. ſeruo alieno. §. i. ac. z ¶ Eius. ſ. debitoris.

¶ **Cum ita.** Quando duo recipiunt vnam determinationem intelliguntur eam vniformiter recipere. b. d. Bar. vel ſic. Fideicōmiſſuz a patre relictum filio percipiendum vltra portionem bonoꝝ paternoꝝ extenditur ad tempus mortis patris. b. d. Bal. vel ſic. Quādo vna determinatio ſequit duo determinabilia: que ſimul pōt cōprehēdere: tūc ea duo determinat vniformiter quo ad tēpus. b. d. Rai. fin bal.

a ¶ Ad patrem. ſ. quoddā factū extraneū quē heredē faciebat.

b ¶ Sue. ſ. heredis.

c ¶ Habitura. illa filia. i. meā hereditatē in qua pater illius filie ē heres habeat filia illa ante partem.

d ¶ Poſt mortem. ſic. ĵ. e. l. fideicōmiſſa. §. ſi filio. ⁊. ĵ. ad treb. l. vbi pre. ⁊. l. epiſtola. §. fi. ⁊. ĵ. de auro ⁊ ar. le. l. filiā. ⁊. C. de fideicō. l. q̄is. ⁊ ita tacita mora interuenit ex voluntate defuncti. ac.

S Ĵta. Verba generaliter prolata referunt ad omnes ⁊ ad omne tē pus. b. d. bar. Vel ſic. Nomine cuiuſcūq; heredis intelliguñ etiam heredes de qbus teſtator non cogitauit. b. d. Vel ſic. Si teſtator reliquit fideicōmiſſum ab oī ſucceſſore: ſi ſuccedit is quē nō credebat ſuccedere tpe teſtamēti valet fideicōmiſſum. b. d. dy. fm bal.

e ¶ Familiā. per adop. nam ⁊ hi abinteſtato ſuccedunt: ut inſti. de adop. §. primo. accur.

f ¶ Eius quoq;. ſ. mulieris extranee q̄ fuit nupta huic teſtatori: q poſtea ab teſtato deceſſet hec ei ſucceſſit ꝑ edictū vnd: vir ⁊ vxor: ⁊ hoc ſubijcit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Edicto. vnde vir ⁊ vxor: vt. C. vnde vir ⁊ vxor. l. i. ⁊ facit. ℞. de codicillis. l. si quis cū testū. ⁊. l. ab intestato. ac.

Tibi. Conditio inserta: vni cōiunctorūz in eius persona deficiens non minuit legatum alterius. b. d. textus. Immo auget per ius accrescendi. h. d. glo. bal.

b Si. i. q̄uis vel pro pte.

c Non minuetur. habebis ergo. l. sic. C. de ōdi. inscr. l. pe. ⁊. ℞. ti. i. l. lucius. §. quisqs. ⁊. §. pe. ⁊. l. fi. §. scio. ⁊. ℞. de testa. tu. l. qui tutelā in prin. Alij vicunt te habere integra. c. que tibi nō minui debēt. qō cēt si distinctim cēt nobis legatū. at hic cōūctim fuit legatū: ut. C. de cadu. l. vnica. §. vbi aūt. ⁊. §. si vō nō oēs. ac.

Fideicōmissa. Super principio huius. l. vy. dicit dictū est. ℞. quis ⁊ a quo. hic ḡbus verbis ⁊ q̄liter ⁊ quo tēpore debeatur: ⁊ quādo contingat ⁊ quādo debeat legatū: ⁊ q̄ estimatio. ⁊ quotiēs debeatur: ⁊ cui detur fideicō. periio. ⁊ cōtra quos ⁊ inquantum ⁊ ad quid ⁊. h. d. per totam. l. istā fm Dy. Bar. ⁊ Bal.

d Punico. i. africano. ⁊ est. ℣. de ver. ob. l. i. §. fi. imo etiam nunc. ⁊ facit. ℣. de suppel. le. l. labeo.

e Quotiēs. no. casuz mirabilē q̄ si aliq̄s tabellio fecit ibreuiaturaz testamēti nec legit eam coram testibus: nec in charta publica scripsit q̄ nec valet iure testamenti nec iure codicillorum etiaz si a fideicō. sit ibi relictum.

f Exēplū. qō dicitur secda: ut. C. de fide instrumē. l. cōtractus ⁊ ibreuiatura in vulgari.

g Nō valet: ut. C. de codicillis. l. i. ⁊ de testa. l. cera scriptura. ⁊. ℣. de ℞ tab. l. i. §. si qs l vnus bus in fi.

Si ita. Verbū cōmēdo fideicōmissuz nō inducit. h. d. bar.

b Si ita quis. ſuaz. i. sui. est ergo cōmendare. i. laudare. sic. C. de fideicō. li. l. ex illa. ⁊. ℞. mā. l. si vō nō remuneranda. §. cū q̄dam. ⁊ hic quādoq̄ pro deponere: vt. ℣. de verbo. sig. l. cōmendare. ⁊. ℞. deposi. l. lucius.

Cum esset. Ablatum absoluti nō solum ꝯditionē: ſz ēt dispositionē inducunt q̄ referunt ad eos quos testator pōt grauare. h. d. bar.

c Esset. testator instituit tres heredes: vnū rogauit restituere suā partez tricio acceptis. c. a coheredibꝰ. ac. k Fideicōmissū. quātitatis. ac.

l Ab herede. vna cū eo instituto. ac.

m Percipiet. quātitatē. ac. n Portionē. hereditatis. ac.

o Accepta certa. vel a coheredibus: ut. ℞. vl a fideicōmissario. ac.

p Et sane. modo rñdet repetendo questionem. ac.

q Prestare quātitatē. hoc fideicōmissuz q̄ntitatis valet si fideicōmissarius hoc velit non aūt cogitur inuitus: nisi tam quid aliud ex testamento percepit. ⁊ sic pōt solui cōtrariū. ℣. ad treb. l. facta. §. rescripto. ⁊ aliud. ℣. ad. l. fal. l. in rōne. §. tā ⁊ si. ibi quo loco ꝛc. vel vide vt ibi. Item ar. cōtra ℞. ti. i. l. fi. §. i. sed ibi vt esset precium fuit rapata quantitas. ⁊ ideo nō statur ei si plus valeat tempore mortis. ac.

r Si quis. fundus. certe ⁊ certus alias non valeret: ut. ℞. de iure do. l. cum post. §. gener. ⁊ facit. ℞. ti. i. l. peto in prin. sed ar. cōtra. ℞. de offi. presi. l. sepe. ac.

Sic fideicom. Hic prosequitur quadruplicem cōceptionem. Primo legauit testator nisi heres noluerit. In secūda legauit cum heres voluerit. In tertia legauit si heres voluerit. In quarta legauit non per verbuz voluerit: sed per verbum estimauerit vel putauerit vel per aliquod quod importet arbitruz boni viri. ⁊ prima vsqz ad ēſi. hoc aūt legatū. Secūda vsqz ad ēſi. quāq̄. Tertia ⁊ quarta cōceptio a ēſi. quāq̄ vsqz ad. §. hec verba. bar. qui aliter non sūmat. sed vic. fm bal. Legatum poni potest in voluntate extranea nō vitiatiua relicti. h. d. Bal.

s Fideicōmissum. voluerit idest si voluerit.

t Exigit. i. oō semel velit.

u Voluisse. sufficit semel voluisse. sic. ℣. de aqua plu. ar. l. i diez: ⁊. ℣. quoz le. l. i. §. p̄dest. sed contra. ℣. de ver. ob. l. si qs stipulatus. so. vr no. ℞. tit. i. l. statuliberū. §. fi. ⁊ fac. ℣. pr. §.

x Hoc aūt. idē in legato libertatis: ut. ℣. ō ma. testa. l. seruos. ⁊ sic hz dilationē. ac.

y Tractū hz. i. ꝯditionale ē.

z Dederit. i. dare voluerit. ⁊ sic est ꝓtra. ℣. de ✠. ob. l. centesimis. §. si ita. vbi heres non dat: sed ibi in stipulatiōe. vl exponе hic dederit. i. dare voluerit: quia dixit hoc. vel aliter cō stat de eius voluntate. ⁊ sic cō cordat. l. illa. ac.

a Ipsius. heredis.

b Restat. ⁊ statim. ac.

c Decessisse. vnde legatum est factum caducum: ut. C. de cadu. tol. §. finaūt. dies. n. insertus est ꝯditioni: ut. ℣. de cōdi. ⁊ demō. l. dies: ⁊. ℞. ti. ij. l. labeo. azo. Itē huic. §. ⁊ precedenti est contra. ℞. ti. ij. l. senatus. §. legatuz. so. vt ibi.

d Quāq̄. nota cristo. §. ⁊ pressa nocere. Itē nota differē tiam inter si ⁊ cum. ac.

e Voluerit. tu heres. i. si tu nō vis non debeō: ut ⁊. ℞. ti. i. l. senatus. §. legatum. ac.

f Add plenū. als deest ad.

g Arbitrium. sed que est differentia inter primū ⁊ secundū casum: rñ. q⁹ in primo libere voluntati heredis cōmittit ⁊ ista testatori appareat tñ heredi permittitur ex causa libera voluntate interpretari equū iniquū: ⁊ iniquū equū. nō ē absurduz. at in secūdo casu solum permittitur vt equū videat: an sit equū. Nō si est nō permittit heredi aliter interpretari fm. R. vt hic. ⁊ sic nota expressa nocere: ut. ℣. de condi. ⁊ demō. l. nōnumq̄. Itē nota vltam iter si ⁊ cū. ⁊ sic est ꝓtra. ℞. de condi. inde. l. qui primisit. solu. ut ibi. Item ꝓtra. ℞. ti. ij. l. senatus. §. legatū. sol. ut ibi.

b Viro bono. sic. ℣. de re. du. l. virū. §. cum ita. ⁊ de iniur. l. sed si vnus. §. ait pretor. ⁊ de fideicōmiſ. li. l. fideicōmissa. ac.

i Virū. no. arbitrū ⁊ estimationē alicuius electi reduci ad arbitriuz boni viri.

k Eque debebit. nā equipollēt hec duo: ⁊. ℞. ti. i. l. cū qdā. ⁊. l. cū pf. §. rogo.

Hec verba. Verbum puenire inducit fideicōmissum. h. d. Bar.

l Cōtinere. ſ. inspecta potius mēte testatoris q̄ ipsius verbis. ⁊ sic non obstat ℣. e. l. pf. §. pe. ⁊ est. ℞. ti. i. l. vnū. §. fi. ⁊. ℞. e. §. si qs ita. ⁊. ℣. e. l. cū pāphilo ī pn.

Si filio. Si patre pōt relinq filio si verba sapiant quoquomodo vt fideicō missum in tps existentie sui iuris videatur dilatum. h. d. bar.

m Patre. pater fuit institutus ab eō. e: ⁊ filio insti. tui legatū relictū. ac.

n Non sit ita. ſ. expressum.

o Intelligi possit. ſ. ex mente.

p Efficit. ex morte testatoris. ⁊ facit. ℞. e. si legatarius. §. fi. cum concor. ac.

Si cui. Non refert quid ex equipollentibus fiat. hoc dicit. bar.

a Nō videri. contra videbatur. quia iam per mortem patris non poterat fieri sui iuris. sed contra est imo statim erutit: quo ad effectū: vt. ff. ad trebel. l. mulier in prin. ¶. ff. qñ dies le. cedit. l. si ita. ¶. C. de insti. ¶ substi. l. iii. cū concor. vbi nota nil referre qd de egpolentibus fiat ¶ pro hoc. §. quēadmodum testa. ape. l. antepe. ij. rñ. ar. contra. C. de his qui ve. e. im. l. fi. ac.

b Admittet. s. ꝓculdubio. nam ¶ ante erutit vt diri. ¶ pro hoc optime. §. nō dona. iter vi. ¶ vro. l. si mors. §. i. ¶ ar. ff. de cap. l. in bello. §. si qs huū. ac.

Si rem. Diuidit in duas partes. Prio loquit ī alienatione rei legate. Secūdo in actione debiti legati. Secūda ibi. ergo ¶ si nomen. nec aliter hunc. §. summat Bar. sed fm Bal. dic. Necessaria alienatō non perimit legatum secus in volūtaria: ¶ hoc si erat rei substantia: sed si non erat rei substantia extinguit legatum nisi per aliquas coniecturas probetur ꝙ testator noluerit extingui. h. d. Bal.

c Necessitate. rei familiaris: vt. C. de rescin. ven. l. nō iccirco. vel qz erat peritura: vt. §. nō rei vē. l. ītē si vberatū. §. si qs. aliud si ex voluntate: vt. ff. de adi. le. l. rē legatā. ¶ ar. ff. de fideicō. li. l. cū fideicō heredis.

d Probationē. nota probationē mutate voluntatis heredi incūbere. ac.

e Exigendā. s. nūc. sed contra tunc oportet ꝓbari a legatario: cū sponte res fuisset alienata: ut. ff. de ali. le. l. cū Paus. ¶ facit insti. eo. §. si rem suam. ¶. §. de ꝓba. l. iij. ¶. l. cū ac.

f Forte philosophicū temperamentū est. nam vere interest vt subijcit: ¶ dic interest. s. inter hec fm litteram pisanam.

g Substantia debiti. ex hac differentia oportet hic legatariuz probare: ut hic ¶. §. ti. ii. l. nō quocūqz. §. qui gaiuz. ¶. l. si sic. §. i. in fi. ¶. l. lucius. i. rñ. ¶. l. cū pater. §. filia. ¶. ff. de auro ¶ ar. lega. l. scia in fi. ¶. ff. de li. le. l. non solum. §. liberatio. qō secus ē in superiori casu vbi heres probat. ac

h Exegisset. a sponte soluente ¶ sic ꝓprie vt segtur. ac.

i Pro depositō. aliud si ꝓ depositō nō habuisset: ut modo no. per plures. ll. ¶ sic nō. h qualiter probetur animi persecuerantia. ac.

k Exegerat. nota ergo exigere. i. ab muito extorquere. sic. ff. que in fraudē credi. l. pupillus. Item contra. §. ti. i. l. si tucius so. ibi. ac.

l Non accipere. s. rōnabiliter. cū videat velle durare dñs debitoris. nā q accipit mutuū seruus est fenerātis. ad hoc. ff. de so. l. si debitor.

m Admittemus. s. valere fideicō. ac.

n Non hoc aio. ¶ hoc probat per hoc ꝙ habuit eam in depositō: vel alio modo. Et nota ꝙ quidam habent cancellatum hunc versum. ¶ si ex hac ¶. ¶. facit ff. de adi. le. l. pater.

Si quis illicite. Ex edificio necessario diruendo possunt legari ¶ marmora ¶ columne. hoc dicit. Bal.

o Iubēt. vt in loco publico: ut. ff. ne quid in lo. pu. l. ii. in prin. ¶. l. fi. vel ꝯtra hanc legem. §. finium regū. l. fi. ac.

p Ex eo. edificio illicito puta vnā colūnā: secus in licito: ut. §. ti. i. l. cetera. ¶. l. filius. §. edes. ¶ facit. ff. e. l. nutu. §. fi. ac.

q Impedimēto. huic legato columne.

r Si heres. vtile: ut. §. ti. ii. l. si seruus legatus. §. fi.

s Idonee. s. cū fideiussorib⁹ vel pignoribus: ut. §. mā. l. si mādata. §. fi.

t Cautionē. s. talē: vt diri. sed nuda sic: ut. §. de iudi. l. in oībus.

Si seruo. Si rem legatā legatarius bñe nō pōt absqz sui delicto: prestatur estimatio si testator fuit sciens. h. d. bar.

u Militia. quā seruos fuerat inusitatū bñe: nō tñ iure aut natura vetitū penitus fm. R. vel forte de iure ē vetitū: ut. C. q mili. nō pos. l. sup huis. ¶ p totum

x Deberi. huic. n. relicto talis inest natura: vt. §. ti. i. l. mortuo. §. i. R.

y Denegari. sed hoc militia posset legari ei libero ergo ei seruo: vt. §. ti. i. l. debitor. §. seruo. que est cōtra. Sed dic nō omne sed id qō nec rōne rei legate vel psone legatarij impedit pōt legari libero ¶ seruo: ¶ qō impeditur: nec vni nec alteri. hic autem nō rei personeue. rōne impedit omnino legatum: sed ex coniectura mentis defuncti. presumit. n. qñ non ꝓsecerūt serui militiā bñe. si scisset seruum nil ei esset relictur⁹ testator. nā ¶ alīs ex legatarij vsu ¶ scientia testatoris volū tas colligit: ut. §. ō vsu ¶ ba. l. plenū. §. ſz si pecoris. ¶. §. eqcij. ¶. §. de le. i. l. seru⁹ pluriū. §. fi. ¶. §. de iudi. l. ſz ¶ si susceperit. §. i. ¶. §. ii. ac.

z Non reliquisset. hoc enim hic ꝓsumit: sicī re aliena legata ¶ in substitutione suo instituto heredi vulgariter tā: aliud voluisse cum presumitur: ut. C. e. l. cuz alie nā. ¶. §. de bere. insti. l. pater filio. ac.

a Prestari non pōt. huic vbo minime ē ibe renduz. difficultatis. n. ¶ non ipossibilitatis respectu ꝺ nō posse vf: ut in re aliena legata quā dñs nō vult vēdē. Ceterū iure natura ve rēdicto resistēte nihil olo vabitur: ut in mācipio ortodoxo heretico. vt in sūdo marcio ¶ homine libero relictis vf: ut. §. ti. .ii. l. apud iul. §. fi. ¶. l. cetera. ¶ distigue vt ibi no. in. l. ſz si res. ¶ facit ff. de aur. ¶ ar. le. l. ticia §. i. ¶. §. ti. ii. l. filiussa. §. iiij. ¶. ff. de vbo. ob. l. l. multum. ac.

Si quis. Dictio rursus verificat in vuabus vicibus tñi. Bart.

b Cautionem. a legatario.

c Fideicōmissum. scz a legatario.

d Exigēdā. i. nō exigat heres cautionem.

e Semel. cōtra. §. q. mo. vsufru. a. l. sicut. ſz ibi dixit quotiēs. hic dixit rursus. Itē nota. sufficit semel. ¶ qñqz nō: ut no. C. de iure deli. l. fi. §. sed qr. Itē no. ꝯtra infinitatē sic. ff. ō vā. insce. l. qui bona. §. fi. ¶. §. de ar. l. nō distinguem⁹. §. quesitū. ¶. ff. de re iudi. l. a viuo. §. si emptor. ¶. C. de sacrosan. ec. l. fi. §. sed ne. ¶. §. ꝓ socio. l. si socius ꝓ filia. §. ꝙ si salua. ¶. ff. vt le. no. ca. l. i. §. si cui. sed ar. §. ff. de fideiuss. l. si ita stipulatus a scio. ¶. §. de in lit. iur. l. videamus. §. iurare. ¶ in aut. de nō ali. §. si vo min⁹. ibi in quo optia mēsura ¶. §. de cōd. l. veluti. §. ō vor. az.

f Infinitū. no. infinitatē vitandā.

Item si quis. Fideicōmissum relictū aio cōpēsandi petitionem nō inducit. h. d. bar.

g Cui. i. alicui.

h Posse. no. ꝙ facilꝰ cōpēsam⁹ ꝙ ꝓ soluam⁹.

i Gaij. qz gaius instituit fideicōmissariū q gaius fuerat debitor testatoris secūdi. ac.

k Volūtarē. tacitā qñ sub hac ꝯdi. legauerat si ille gaio scio fuerit heres ¶ cōpensauerit. facilius eni nimirū remittim⁹ q̄ speram⁹ ꝙ vemus q̄ possidem⁹: sic. §. de le. ii. l. vnū ex. §. si rē. ¶ facit. ff. ti. i. l. i. ac.

l Fideicōmissū. no. ꝙ i fideicō misso ꝓcipue spectāda suadaqz ē testatoris volūtas.

m Volūtas: ut ¶. §. ti. ii. l. pe. no. ¶. ff. ō suppel. le. l. labeo. ¶. ff. de aur. ¶ ar. le. l. qnt⁹.

Plerunqz. Usqz ad. §. si in opere. diuiditur in tres partes. Primo loquitur quādo testator nominat vnum cui vult ꝓuidere ¶ plurium interest. Secūdo quādo vult ꝓuidere ꝑtibus ¶ ꝑes nominat. Tertio quādo vult prouidere vni ¶ nominat alium. Secunda ibi. sic. n. cuenit. Tertia ibi: interdum. nec aliter summat hunc. §. bar.

n Plerunqz. nota ex principio huius. §. illi soli deberi fideicōmissum quem testator voluit honorare. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Uni. ergo soli ei er fideicō. tali competit actio. azo. ac.
b Habitū. pone exēplū si plures sunt rei debēdi: ꝛ vni legat liberatio vel si lego tibi qō ticius tibi dz q est sorte nō soluendo: nā refert gra vni⁹ vel pluriū: vt. j. de li. le. l. iii. §. fi. j. c. §. interdum.
c Gerissima: vt ei tm̄ debeatur quē testator voluit honorare. ac.
d Si pluribus. creditoribus ticii. s. ac.
e Eius. s. legati.
f Rei nō testatoris.
g Eiusdem. s. homi. nis. ac.
b Stipulandi. testatoris.
i Rogat⁹. est. ab eo q erat non debitor.
k Diuꝫ. s. creditorꝫ.
l De oibus. s. homi. nādis: aliogn aget debitor tuꝰ: vt. j. pri. §. ꝛ fa. §. ti. i. l. si fideiussor.
m Agāt. i. quilibet p parte debiti sui.
n Defensum iri. j. de li. le. l. qd ergo. ac.
o Eum. s. heredem.
p Soluit. legatum.
q Interdū. nō publicanus. cū nulla ei⁹ gra sit relictū: imo vt minister exigit: vt. §. ti. i. l. si quis ticio. r. alias secus: vt. j. de ꝛdi. ꝛ de. l. ncio §. ncio genero. ꝛ. §. e. l. pri. §. ꝛ. §. de vsufr. c. re. l. trib⁹ in fi. q̄ sunt cō tra. ꝛ facit. §. ti. ii. l. si fideiussor. ꝛ. l. seruo lega to. §. si testator. ꝛ. l. si ꝑ uus le. §. pe.
r Uoluit. testator.
s Querat. prima fa cie. ac.

Si in opere. Indiuiduis quilibet heredum tenetur insolidum. b. d. bar.

t Procule. ipsi pcule supplicāt: que sola pulsabatur. ac.
u Coheredi. pcule geritui casus. ad qō c. §. de vsur. l. cū qdaꝫ. §. fi. ꝛ. j. de ope. pu. l. si legatum. §. i. ac.
p Mutat. s. ille. cohe res. ac.
q Solam proculā. in iudicio conuētam.
z Sumptum. in iudicio fa. her. vt. §. fa. her. l. heredes. §. nō tantū.
a Nō admittūt. nam que diuisionem nō admittunt insolidū ab heredibus ꝛ heredibus deberi: ut. §. fami. her. l. heredes. §. antea. ꝛ. j. §. seruitu. lega. l. fi. ꝛ facit j. citu. i. l. quīus. §. ad auctoritatē. b Si quis. nō audiet: ut. j. de pollī. l. anteps.

Ticius. Legatū incertum relictum in his que alimenta respicūt valet. b. d. Bar. c Alit. ꝛ male.

d Uoluntate. C. de fideicō. l. volūtatis. ac. e Ingenioꝫ. nota q̄ ingenio natura ꝛ etate ꝛ ꝯditione alicuius eius ꝯsiderat officiū. ac.
f Artificium. valet ergo relictum lz incertū ꝓpter fauorē alimentoruꝫ: ut nō. §. ti. i. l. qdam. ꝛ facit. j. de solu. l. artifices. ac.

Si sic. fundum dato. s. adiecto nomine alioquin inutile est relictum vt. §. de iure do. l. cum post. §. gener. azo.

b Decē. s. dato. i Debeat: vt. j. c. l. si pure. ꝛ. §. si cer. pe. l. lecta circa pn̄. sed ꝓtra. §. ti. ii. l. si seruꝰ legatus. §. si ita. sed hoc pronomē hoc soluit ꝓtrarietatē: lz. R. alr soluat: ut ubi. azo. Itē facit. j. c. l. si seruus. §. si q. ꝛ. j. de vsufr. le. l. si alij. ꝛ. §. ō vsufr. ac. l. idē neratꝰ. §. nō solū. ac.

k Non Dubiū. pone casum tribus modis. Primo q̄ loquat ſm iura que permittunt talē casum impoi nupte ne secūdas ineat nuptias: ut in auc. de nup. §. que vero. ꝛ est. C. de indi. vidui. autē. cui. sed iure veteri contra: ut. j. de condi. ꝛ demō. l. quotiens. ꝛ. l. cum ita legatum in fi. ꝛ ſm hoc hec dictio qn simpliciter ponitur ꝓ q̄. ꝛ ſm hoc valet fideicom. in eum casum in quem voluit testator: vel in quocūq; si hoc voluit. s. vl viduitatis vel si nupserit. Secūdo dic q̄ ī casu viduitatis tm̄ relinquitur fideicō. sub qua ꝛ legatum erat relictum. sed in. l. quotiēs. que est contra dicit non valere fideicom. si fuit relictum in casu si nuberet. ꝛ lege qn ꝓ q̄: ut ꝛ. §. Uel dic tertio q̄ non valet fideicō. ꝛ dic relictuꝫ in penaꝫ si nupserit: ut dicta. l. quotiens. ꝛ ſm hoc qn ponitur ꝓ q̄. ꝛ ꝫ dictio nō ponitur iurta verbuꝫ est. ꝛ qō dicit si nupserit sub. ēt. ꝛ tunc hec ꝛ illa quotiens. q̄ dicunt idē corrigunt ꝑ dictam autē. ac.

k Rogata sit. s. simplicit sive nubat sive nō nubat. Dy.

l Heres. cōditio. erat enim institutus si iuraret se daturuꝫ ticio. r. nam lz iuramētum remittit. r. tm̄ dare dz vt h. ꝛ. §. de condi. insti. l. que sub cōditione. i ꝓn. ꝛ. §. quotiēs. ꝛ. j. de condi. ꝛ demō. l. hec scriptura. ꝛ. §. ti. ii. si quis inquilinos §. finali.
m Sed si cui. imodico. i. magno. ꝛ nota q̄ nō vendere: vel imoderato precio vendere eqpolent.
n Referat. nota de re aliena prestanda grauatus: si eaꝫ habere non possit: vel difficulter tenetur ad estimationem: ut ꝛ insti. eo. §. nō solū. ꝛ. j. c. l. qui concubinā. §. fi. ꝛ dic vt ibi. ꝛ j. de au. ꝛ ar. leg. l. ticia. §. i. ꝛ ar. §. depositi. l. iii. ꝛ. §. ti. i. l. mortuo. §. i. ꝛ. §. ii. ꝛ. j. ad. l. fal. alienus. ꝛ. j. de fideicō. li. l. alieno. §. si qs. ac.
o Heres. pfundo. maris.
p Quandoqz. i. quandocunqz.
q Epe. i. frequēter.
r Pleni⁹. i. pīguius.
s Auctus. sic. §. ti. ii. l. qō in rerum. §. si quis. ꝛ. j. de acqui. rerū do. l. ergo. ꝛ. §. de pig. l. grege. ac.
t Etiam. in fluminibus. qō frequēter accidit. sed in mari raro: ut. j. de acquirē. rerum domi. l. adeo. §. insula. ꝛ cum de futuris dicat. dic nata. i. nascitura sit. C. de le. ꝛ se. con. l. i. ꝛ. §. pro socio. l. omnes. ꝛ. de verb. sig. l. verbum erit. ac.
u Seruit⁹. prediū. alr decst seruo. ꝛ est plana. ꝛ concor. §. cōmunia. pre. l. i. ꝛ alr est seruo habenti peculi. ꝛ tūc dic in peculio nō dominico: ut. j. de serui. le. l. maxime. ꝛ. §. ti. i. l. si debitor. §. fi. ac.

Si iure. Legatū relictū in voluntate solēni per voluntatē minus solēnem non intelligitur tacite reuocatum. b. d. Bar.

x Fideicōmissum. s. in primo testō relictum. Dy.
y Nolim ratū. qō semp presumit nisi ꝛrariū sit liquidū. azo. ꝛ. b. ac.
z Quia ꝛ videbatur q̄ sic.
a Nuda. a sermone. azo. ꝛ ad hoc. C. de fideicō. l. fideicōmissum. ꝛ. j. de adi. le. l. er parte. ꝛ. l. q̄rta. ꝛ de his qui. ut indig. l. cum qdam. ꝛ. j. ad treb. l. si quis priore. ꝛ de suppel. le. l. labeo. ꝛ insti. qui. mo. testa. infir. §. i. ꝛ facit. §. de testamili. l. miles si testamentum. ac.
b Fideicōmissa. nota q̄ nuda volūtate fideicōmissa īfirmāt. c Sz vis. . i. nullo mō. Dy. d Id. s. q̄ nō sit rarū relictū in ꝓmo testō solēni. dy.

a Fortassis.abundat.
b Cclumus.nota ita demũ a priori testõ recedi si posterius valeat.
Si tibi legatum. Non põspeni legatũ nisi caueat de mõ iplẽdo.bar.
c Facias.qõ tñ ineptũ nõ sit.ut.ſ.ti.ii.l.seruo legato.ſ.fi. Itẽ qõ fieri nõ tui solius itersit:ut.j.de ꝓdi.ꝛ demõ.l.ticio.i.fñ.ꝛ fa.ſ.de arbi.l.cũ pena.
d Caueas.nota oĩno cauendũ:ut no.C.de his q̃ sub mo.l.i.sed ꝓtra.j.ti.i.l.liberto.ſ.largius.vbi nõ cauet.sol.ibi meuius nõ legatarius sed legatarij minister erat.ꝛ facit.ſ locati.l.si insulã.ſ.fi.ac.
e Res.insolidum.hoc expresso a testatore: ut.ſ.ti.ii.l.si pluribus.ꝛ.ſ.tit.i.l. q duos.ſ.si is.ꝛ.j.ti.ii.l.duos.ꝛ.C.de cadu.tol.ſ. finaũt disiunctim.
f Nutu.no. nutu legari vl fideicommitti potest nisi sit mutus a natura.ac
g Loqui põt. aliogn nullo mõ fideicõmissuz põt relinquere mutus:nisi supueniẽs morbus ꝛt.q.d.si a natura.i.a natiuitate sit mutus ꝛ surdus nõ põt.si er accidẽti litterarũ peritus põt non tñ nutu.si aũt discretus sit morbus:dicut.C.q test.fa.pos.l.discretis.ꝛ fa.C. de fideicõ.l. ꝛ in epistola. ꝛ.j. de suppel.le.l.labeo.
h Nisi.i.loqui posset:nisi ei esset morbus impedimẽto.
i Fideicõ.fa.ſ.ti.i.l. meui ſ. duobus.ꝛ.l.añpe.ſ.impubere.ꝛ.j. de act.ꝛ oblu.l.oẽs.ꝛ insti.co.ſ.si res.ac.
k Placuit.nota non posse cõcurrere duas causas lucratiuas in eundem.
l Colũnis. põt.ſ.ti.i.l. senatus in prin.ꝓtra.so.ibi: Itẽ facit in eo.ti.l.cetera.ꝛ.l.filio. ſ.edes.ꝛ.ſ.e.l.fideicõmissa ſ.si quis illicite.ac.
m Auferri.nota nõ posse de domo aliquid legari ꝓpter qõ domus destruatur.
Si quis. Si põma voluntas est derogatoria vltime:prima valet nisi põma per vltimaz spãliter reuocet.b.d. Et diuidit in tres ptes. Primo ponit dictũ. Scõo rõ dicĩ. Tertio limitatio dicti. Secũda ibi:nemo enim. Tertia ibi:sed hoc ita. Bar.
m Potior.si mõ hoc exprimat:ut ꝑ subijcit.alias cẽt cõtra ſ.de le.i.l.si mihi.ſ.fi.ac.
n Nemo.nota neminez sibi posse legẽ iponere:ut ab ea recedere nõ possit. Item nota q quãtũcũqz dicat testator. nolo me posse reuocare hoc meum testm̃ nihilominus põt reuocare si modo hoc exprimat in vltimo testõ.ac.
o Accipiat.alias põma q̃si vltima valet vt ꝑ ꝛ dcã.l.si mihi.ſ.fi.ꝛ.l.si ita. Sz contra.ſ.ti.i.l.fi. in pn. Sol.ibi. Itẽ ꝓtra.ſ.de codicil.l.diuus.ſ.lz. So. valet quidẽ: vt ibi dicitur.sed si agatur obstat exceptio. Vel distingue an in eodem testõ fiat hec determinatio q̃ quasi ademptio est in quo postea legat sicut ꝛ.ſ.de le.i.l.si ita scriptum diximus.illud nõ multum placet vt dicaz.ꝑ determinauit añ̃ legaret:vñ facilius impedit legatũ post̃ legauit.nã ꝛ ibi facta vt ante:q dicit:nam ea que postea. vel sol.ut ibi. Itẽ qd si dicat nolo valere si qõ testm̃ fecero:rñ.hec lex locũ.hz. Itez qd si dicat nolo valere si qõ fecero: nisi fiat illo vel illo mõ. vel nisi tales sint testes. vel nisi exp̃ssim hec verba repetant:rñ. semp videt q̃ habeat locũ hec lex q̃ valeat pmũ:nisi spãliter reuocet primũ p secũdũ. tũc ni primũ vitiat.ar.C.de testi.aute.hoc ita i.l.hac ꝓsultissima.ꝛ ar.j.de ꝟ. ob.l.q rome.ſ.flauius. Itez nota ꝑ ar. p rescriptis:vel pauil.ꝓtra.l.q̃ valeãt: si dicat pnceps nõ obstante ꝛt.ꝛ.C.de testa.aute.hoc ita.sup.l.hac consultissima.ꝛ.C.si ꝓtra tus.super.l.fi.nota. Itẽ facit.de vulg.sub.l.si quis cũ.ꝛ de le. ꝛ fe.cõ.l.nõ est.ꝛ.ſ.fa.ber.l.ex parte.ſ.fi.ꝛ.ſ.de dona.cã mor.l. si alienã rẽ.

obtinẽ potest:fortassis ideo q̃ ita õmnz a priore testamento recedere velizb:si posterius valiturũ sit:ꝛ nunc ex posteriore testamẽto fideicõmissuz ei nõ debetur:etiã si heredes vtrogz testamẽto instituti:ex ꝑ ore extiterunt.
Alen.
Si tibi legatũ est vl fideicõmissuz relictuz:uti qd facias:etiã si nõ interest bñdis id fieri: negãdã tibi actionẽ si nõ caueasb bñdi factu rũ qõ defũcꝰ voluit nerua ꝛ attilicinꝰ recte putarũt. Scaptanus.
Si res mihi per fideicõmissuz relicta sit:eadez tibi legata vl per fideicommiss.relicta sit:non cõmunicandi animo:sed vtrigz insolidumc dandã: ambigẽdum nõ est si alteri sit soluta:alterum nullum q dem ius in ipsa re habere:sed actõnez de precio integram eum habere. Paulus.
Datc etiã relinquitur fideicõmissũ:dummodo is nutu relinquat q ꝛ loquid potest:nisib supueniens morbꝰ impedimẽto ei sit. Fideicommissume relictũ:ꝛ apud eum cui relictũ est ex cã lucratiua inuentũ:extingui placuitf:nisi defunctus estimationez quogz eius ꝑstari voluit. Columnis editus vel tignis per fideicommissuz relictis: ea tãtũmõ amplissimus ordo ꝑstari voluit:nulla estimatõis facta mẽtiõe que sine domus iniuria auferrim possunt. Ermo.
Si qs in ꝑncipio testi ascripsit cui bis legauero semel deberi uolo.postea codẽ testõ uel codicillis scies sepe eidẽ legauerit: suprema volũtas potiorm habeb. Neõn emz eã sibi põt legẽ dicere vt a ꝑore ei recedere nõ liceat. Sz boc ita locũ habebit si specialiter direrit ꝑ oris volũtatis sue penituisse:ꝛ,voluisse vt legatarioo plura legata acciat. Moles in eũ ex militari ꝺ licto capitali dicta sñia permittente eo i ipa sñia q dãnauit:sicut testi faciendi ita fideicõmissi relinquendi ptãez consequtur. Mortis vãnũ p fideicõmissuz fui flicti anteqz mora fiat fideicõmissarioꝰ solus patiq̃z alienꝰ relinquat. Paulus
Ex imperfecto testõ legata vel fideicõmissa impatorez vẽdicare verecũdũ cẽ. Decet eteni tante maiestati eas fuare leges gbus ipe solutus esse vl. Erem.
Reditori ita põt legari ne indebitũ ab eo repeteret. Paulus.
Ille aut ille heres scio centum dato.põt seiꝰ ab vtroꝰ uelit petere. Cũ in verbis nulla est ambiguitas:nõ dz admitti voluntatis questioꝛ. Idem.
Is qui fideicommissum ꝺbet: post morãꝰ nõ tñ fructus:sz ẽt omne dãnum quo affectus ẽ fideicõmissariꝰ ꝑstare cogit. Idem.
Paulo calimacho ex parte berede instituto:filie eiusdez bu bẽtiane decẽ cuz in familia nupsisset testõ legauit:ũde post tps codicillis factis cẽtum eidem calimacho reliquerat:nõ adiectoꝰ ꝑ amplius ꝓnunciauitc vtrãqz summãf deberi:maxime cuz in codicillis filie calimachi nihil legatum fuisset. Pomponius berinippꝰ filium berinippuz ex dodrãte: filiaz ticianã ex quadrãte heredes istituerat: ꝛ ꝑdia certa singulis plegauerat. ꝑterea si sine liberis berinippꝰ mofret:aliã possessionẽ filie dari iusserat.post testm̃ factis codicillis: certa filie ꝑdia ꝺderat:eãqz his cõtẽtã esse voluit,p oi bñditate eius.ꝛ bis q̃ in testõ reliq̃ratg. Berinippi bõa ad fiscũ puenerãt. Ticiana soror fideicõmissũ petebat.q̃rebat vtz ꝑ bñditatehtm̃:ꝛ an ꝑ bis q̃ post mortẽ frater rogatꝰ erat restituẽ: pr eã voluisset accipe:ea q̃ codicillis reliq̃rat.mihi ab oi volũtate recessũ videbatk. Placuit humanꝰ iterꝑtari ea sola q̃ viuẽte fratre acceptura

c Reliquerat.per preceptionem.
d Nõ adiecto.nã ꝑter ꝟ.c.ml in codicil.fuerat relictũ.a3o.fm.R. ideſt si aliud qd:nõ tm̃ aio mutãde ꝑme volũtatis:ut.ſ.e.l.si in re.
e Pronũciauit.s.paulus auctor huius legis.ac.
f Summam.i.preceptionem ꝛ filie legatum.
Pomponius. Verba generalia:ꝑterita nõ futura cõprehẽdũt.b. d.fm Dy.vel aliter. Si testator iubet alitquẽ cẽ ꝓtentũ aliqua re certa ꝑ bis q̃ in testõ reliq̃rat itelligit de relictis pure:nõ sub ꝓditõe.b.d.bar.
g In testõ reliquerat.hinc oritur dubitatio.ac.
h Pro hereditate tm̃.sub.ꝛ pro legato in vita fratris.
i Sibi.paulo auctori huius legis.
k Videbat.quo ad verborum angustias vel prima facie.ac.

q Mortis.patit. vt nec estimatio debeat.secus si post moram decedat.sic.ſ.ti.ii.l.cuz res ſ.fi.ꝛ.ſ.ti.i.l. si qs seruo.ꝛ.j.ꝺ ver.ob.l.si ex legati. Item facit.ſ.ti. ij.l.si filius in fi.ac.
r Ex imperfecto. vere cũdũ. als inuerecũdum.i.valde sic.ſ.ꝺ libe.ꝛ postbu.l. gallus ſ.ille.ꝛ fa.C.de testa.l. iii.ꝛ q testa.facc. pos.l. cũ bñdes.ꝛ insti.q.mo. testa.ifir.ſ.fi.ꝛ.C.ꝺ le. ꝛ con.l.digna.ꝛ.ſ.de iudi.l.non quicqd.ac.
s Decet.no. decet tã te maiestati eas leges seruare quibus ipse solus esse videtur.
t Reditori. dic putatiuo cui iã est solutũ indebitũ:ꝛ sic facꝰ est debitor. vel dic creditori vero ꝓtra quẽ debitor hz exceꝑ.fauorabiliꝰ vt mulier velleiani.naz siue iam soluerit mulier valet legatũ vt ꝺ ne cõdicat heres ꝓditione indebiti.siue non soluerit tenet heres soluere:ꝛ solutũ nõ repetet qõ repeteret alias vt.ſ.de ꝓdi.in de.l.q ꝛceptionem.
u Ille.ab viro.i.a quo vult.
x Petere:vt.ſ.ti.ii. l.si ex toto.ſ.i.ꝛ facit.ſ titu.i.l.si ticio aut seio. ꝛ sic aut pro ꝛ:vt.C. de ver.sig.l.pe.ac.
y Cuz in vbis.qõ ut .j.e.l.nõ aliter.ꝛ fa.C. ꝺ fideicõ.l.volũtatis.ꝛ ſ.de testa.l. heredes.ſ. pe.ꝛ.j.ꝺ suppel.le.l.labeo.ꝛ.j.de aur.ꝛ ar.lega.l.pediculis.ac.
z Si q.post mortẽ facit.ſ.e.l.si qs i pn.ꝛ.ſ.ꝺ usur.l.eqs.ꝛ de usufru.le.l.si usufructus.ꝛ.l.q̃stũ.ꝛ.ſ.ti. ti.l.apud.ſ. Itẽ ꝛ.j. de ali.le.l.cũ vnus.ſ.verbis.ꝛ.j. de an.le.l.ii. ꝛ C. de usufru.l.si pater.
a Fideicõmissaꝰ.vt q̃ res periſt:secus si in rebus suis proprijs patiatur dãnum.a3o.
Paulo. Legatũ filie in testamento non reuocatur per legatũ factuz patri in codicillis.b.d.Bar.
b Eiusdem.s.pauli.
c Reliquerat.per preceptionem.
d Nõ adiecto.nã ꝑter ꝟ.c.ml in codicil.fuerat relictũ.a3o.fm.R. ideſt si aliud qd:nõ tm̃ aio mutãde ꝑme volũtatis:ut.ſ.e.l.si in re.
e Pronũciauit.s.paulus auctor huius legis.ac.
f Summam.i.preceptionem ꝛ filie legatum.
Pomponius. Verba generalia:ꝑterita nõ futura cõprehẽdũt.b. d.fm Dy.vel aliter. Si testator iubet alitquẽ cẽ ꝓtentũ aliqua re certa ꝑ bis q̃ in testõ reliq̃rat itelligit de relictis pure:nõ sub ꝓditõe.b.d.bar.
g In testõ reliquerat.hinc oritur dubitatio.ac.
h Pro hereditate tm̃.sub.ꝛ pro legato in vita fratris.
i Sibi.paulo auctori huius legis.
k Videbat.quo ad verborum angustias vel prima facie.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Non etiaz.si certe ĩmo ẽt futura uident adimi. ut.ſ.de v.ob.l.q rome .§.fi. que est cõtra. ubi duo fratres hereditatem comunem diuidentes et promittentes non venire contra. ẽt rõne fideicõ. futuri non possũt venire cõtra. So. hic rigor ibi equitas. uel hic benignius inter filios q̃ ibi inter fratres: nam ut ait. R. enixo immo ardenti desiderio parentum inspecto et uoto et caritate transmittendaruz ad liberos facultatum sic princeps interpretatur. ut hic. ꝛ ar. C. de insti. ꝛ substi. l. gñaliter. §. cum autem. vel aliud in cõtractu ut ibi q̃ ĩ ultima uolũtate ut hic. ac.

b Pronũciauit. s. ĩperator uel eius procurator: q̃ iter fiscũ ꝛ victã filiã cognoscit. illa agẽte actione ex testamẽto.

Julius Si debitũ demõstratur inde soluatur seu ex eo fiat solutio non vt grauatus debitor sed heres. b. d. bar.

c Cũ hẽditate. s. seueri. ac.

d Eius. s. coloni. als alumni. ac.

e Ab herede mauri. idest alumni.

f Vñ accipe. sine inẽ modo rei familiaris ꝛ ut ſ. ti. ii. l. qdã. i p̃n. et facit ad hoc. ſ. de condi. ꝛ demon. s. in ꝺictis ꝺib⁹. ꝛ ſ. ſ. ti. i. l. antepe. §. cuibus. So. ibi. Itẽ q̃re non teneẽ ut legatarius. quedã. n. alia erant lauro legata. rñ. q̃ nõ ut a legatario. ſz ut a debitore fuit ab eo relictuz ut p̃z ex verbis. sed certe ẽt a debitore põt legari ut. ſ. ti. ii. l. ſi pecuniaz. ꝛ l. si seruus legat⁹. §. pe. ſz rñ. coactus fuit p iudicẽ soluere alij. uel ñ agnouit legatũ liberationis tacite ei relicte opponendo exceptiõem: ut no. in. d. l. ſi pecuniã.

f Si fidei. cõmittat. dic casũ cõcordã tẽ: ut. ſ. ti. i. l. cũ ei. ac.

Qui cõcubinã. Duo adiectiua p̃lata respectu vni⁹ generis: ẽficãt dispositionẽ in altero. ſz veritasq̃ ne ꝯcurrat. bar.

g Qui cõcubinã. qa alia. q. d. tã video aliud in vxore secũda cui sic legat. ꝛ. ſ. e. l. ſi qd eorũ. sed differũt ſm istos.

h Non probat. s. distinctionez inter vxorez ꝛ cõcubinã. nam idem erit in vtraq̃ vt hic et. ſ. e. l. ſtẽ legato. §. parui. ac.

i Non tus vxorium. q. d. nõ debeẽ uxori. qz sit vxor: ſz qz ꝛba portãt. fũt. n. eius causa parata: ſz fuerit ꝛ causa prime parata. ac.

k Essent. ut ꝛ. ſ. de excep. rei. iu. l. si qs cũ eo. ꝛ. ſ. ó v. ob. l. i. §. ex ꝑrio

Cum ita. In dubio assumimus q̃ est minus. b. d. Bar.

l Minor. no. maiori sũme inest minor.

m Hare. cõsonat. ſ. ti. ii. le. si ita sit ascriptũ: in fi. ꝛ. l. apud. §. seio. ꝛ ſ. ti. i. l. si ita relictũ. ĩ p̃n. ꝛ. §. fi. ſz ꝑ. ſ. ó au. ꝛ ar. le. l. q lãcẽ. so. ut ibi. ac.

Cum ea. Verbũ peruenisse seu puenerit ĩtelligiẽ cũ effectu. Bar.

n Hermogenes fecit testm̃ quo legauit seio qcqd habuerit a ticio.

o In tabulis. i. in libro rõnũ scripsit sẽproni⁹ habuisse a ticio.

p Damnatus. i. si uellit heres sibi caueri a legatario. hoc mõ. caueas mihi de reddendo si testator cui extitit heres fuit grauatus a suo testatore aliquid dare propter illud legatũ ei relicuũ.

q Prestaturus. sic. ſ. ad trebel. l. cogi. §. ſz ꝛ si qs. circa p̃n. ſ. ó verbo. signi. l. aliud. ꝛ. ſ. de here. vendi. l. ii. §. illud.

Si heres In legato generis ab herede debetur euictio. Item qui ex cã lucratiua est habiturus regressum de euictione: debet ante iudicium acceptum denunciationem facere. b. d. Bar.

r Heres. cõstrue. si heres tibi stichum tradiderit. ꝛ hoc vico seruo ꝛẽ. ꝛ sic sunt ablatiui absoluti. ac.

s Legato. vel ẽt p̃misso: vt. ſ. ti. ii. l. que legata.

t Ex testamento. hoc magis obligationis qualitate q̃ in genere q̃ titulo p̃cedit: quasi plena tradita: sed postea euicta. ex quacũq̃z. n. cã genus sit debitum: non aliter cõtingit' liberatio q̃ si res accipientis facta fuerit ꝑm. R. vt ꝛ. ſ. de solu. l. q res in p̃n. ꝛ. l. cuz quis. §. q bominem. ꝛ hoc subijcit q̃ ꝛẽ. secus si in specie est legatuz quia talis qualis est datur: vt. ſ. ti. ij. l. si a substituto. ac.

u Heres dedisse. s. tali casu quãdo in genere. Itẽ p̃. ſ. ti. i. l. cum pater. §. cuictus. Sol. ibi. Item cõtra. ſ. de vsufruc. le. l. si stichus. So. ibi. ꝛ facit. ſ. de euic. l. heres. ꝛ de ꝺli. in de. l. eleganter. §. pe.

x Possis. no. nõ videẽ. dari q̃ ita datur ut nõ possit teneri ab eo cui tradiẽ. ac.

y Judiciũ. i. sentẽtia dũmõ non nimis proprie: ꝛ sic non ẽ cõtra. ſ. de euic. l. si rem quam .§. fi. uel dic ut ibi. ꝛ facit. C. de euic. l. emptor. ac.

Si stichus. Pluralitas geminat duas singularitates. b. d. Bar.

z Neutrum fieri liberum. s. ex testamento. ac.

a Et legatuz habiturum. ſ. maxime. nam ꝛ manumissus habebit legatũ cum non est verisimile testatorẽ voluisse adimere legatum ei cui libertatez donare festinauit. ꝛ sic non est contra. ſ. de here. insti. l. talez .§. si quis. q̃ ex eo q̃ ẽ ibi supplek q̃ hic deficit. uel so. ut ibi Item facit. ſ. de leg. i. l. vi. et .ſ. de au. ꝛ arg. le. l. scribit. §. item. ꝛ. ſ. de cõdi. insti. l. ii. itez no. hic q̃ pluralis locutio geminat singularem significationem. sic. ſ. de cõdi. ꝛ demon. l. falsa. §. fi. sed ar. cõtra. C. de ipu. ꝛ ali. sub. l. q̃is. ac.

b Cõuenire. ergo prevalet: ut. d. l. falsa.

c Qui q̃ttuor. als. l. als. §.

d Oleagina. i. plena oleo vl̃ apta ad oleum reponendum vl̃ tenendum. b. Ac.

e Paria. idest equalia.

f Duo paria. i. duo pocula.

g Quod. s. ita legatũ. ac.

b Bina paria. i. quattuor.

Ant ortos. Heres dãnatus sinere aliquem vti frui re conducta tenetur prestare mercedem reipublice. b. d. Bar.

i Qui ortos. cõductos. mercede in pecunia constituta: ꝛ proprie est locatio: ut .ſ. depo. l. i. §. si qs suum.

k Conductionem. als conductionem. als condictionem.

l Dãnauerat. i. permittas ei sic frui. ac si conduxisset.

m Prestaturũ. imo cõductor: ut. ſ. de vsufruc. l. hactenus. ꝛ. l. si pendentes §. si qd cloacarij. ꝛ. ſ. de usufruc. le. l. quero. So. si conductor hic solueret nil uel quasi nihil ꝓtineret in legato. ar. ſ. ti. i. l. si res. uel refert p̃ fructibus: vt b an ex fructibus pẽsio p̃stek ut ibi. ꝛ facit. ſ. e. l. bis uerbis. §. fi. ꝛ. ſ. ti. ii. l. apud iul. §. heres. ꝛ ar. ſ. de ser. vr. pre. l. binas. ꝛ. ſ. si vsufruc. pe. l. i. ac.

Cum in testamento. Cõditio apposita libertati: vt̃ apposita legato.

n Existimo. imo videẽ nõ valere: vt legatũ: vt. ſ. ti. ii. l. quesitum. §. i. so. illõ verũ nisi ꝓtrariũ liqueat: ꝛ nisi semp ꝓtrarium liqueat conditio apposita libertati videtur apposita legato: vt. ſ. de conditio. ꝛ demon. l. iul. ꝛ. l. cum seruus.

t.l.auia.t.ſ.de here.inſti.l.iii.t facit.ſ.ti.i.l.ſi quis ſeruo.ac.

a ¶ Si fundum.liberum erit:me inuito.

b ¶ Ad totam cauſam.ſ.tam ad fundum q̄ ad fructus.t fa.ſ.fa.her.l.bſs ei⁹. t.ſ.ad.l.fal.l.in rōne.§.i.t.ſ.de rei uendi.l. fructus pendentes t de act. emp. l.iul.§.ſi fructibus.t.l.ſi heres in p̄n.ac.

¶ Qui fundum. Legato fundi non cedit pars quā defūctus alii actione p̄ſonali dare debebat.b.d.bar.

c ¶ Dānaretur: ut t arg.ſ.de vſufruc.le.l.ſticho.i fi.t.ſ.ti. iſ.l.v.§.labeo.t.§.ii. t fa.ſ. p̄ſo.l.ſi ſocietatē.t.ſ. de vote p̄.l.pe.t.ſ.de pecul. le.l. vñs §.teſtō.t.ſ.eo.ſi quis ſuos.

¶ Uxori. Legatum quoad cū filio moraret debetur ſemper ſi per filium ſtat:ſed ſi p caſum:debetur p eo āno tm̄ quo morari incepit: non pro futuris.b.d.Bar.

d ¶ Uxori.cc.ſ.ſingulis annis Accur.

e ¶ Migrauit.i.receſſit

f ¶ Non habitaſſent. ga ſtetit per filium.

g ¶ Quātolibet tēpore. quanto tēpore habitare ſufficit: puto boni viri arbitratui cōmitti vel dic q̄ etiaz ſi in minia parte habitauerit debere habere p toto.t.ſ.de an.leg.l. a vobis t.l.in ſingulos.t fa.ſ. de ali. leg.l.gaio.§. imperator. t l. ſticbus.§.fin.t.C. de leg.l.i. t.ſ.ti.i.l.mevia.§.pe.t ſi.t.l. annua.t.ſ.de aur.t arg.leg. l.ticia.t.ſ.de condi.t demon. l.ſi quis ita.ac.

¶ Si edes. Qui nō poteſt emere qō teſtator iuſſit:tenetur ad eſtimationem. Bar.

h ¶ Talla cōditione.q̄ dñs nō vēdat uel p̄cio imodico: ut.ſ. eo.l.nō dubium.§.ſi.

i ¶ Potuiſſes emere. precio i modico non iuſto.ſz qd ſi iuſto potuiſſet pri⁹ emere precio: nūc aūt dñs nullo mō vēdere vult vico te nō liberari de prestādo iuſtā eſtimationē: ut p̄bat.ſ. ad.l.fal.l.cum pater.§.ſi.t.l. ſe.t.ſ.de in lit.iurā.l.i.et facit ad hoc qō deb eſtimatio.ſ. ti.iſ. l.ſed ſi res.et.l.filius.§.ſi qō. et.l.apud.§.ſi.et.l.ſe.et.C. de fideicō.l.p̄dia.et.ſ.ti.i.l.mor tuo.§.i.et.l.codicil.§. inſulā.

Si cui. Rōe adi⁹ indicat p̄ cēaculo cui cedat. Bar.

k ¶ Ediū erit. nā qcqd ē edifi catum ſolo cedit: vt inſti.de re. di.§.cū in ſuo.et natura cobe ret ſolo ſupficies: ut et.ſ.ō ac.t ob.l.obligationū fere.§.plz.

l ¶ Alterarum. legatarum.

m ¶ Accedit. quibus legatis cōclaue debetur ex vſu teſtatoris.nēpe ex vſu teſtatoris eius voluntas qñqz colligitur: vt .ſ.de vſufru.le.l.dānas.§.ſi. t.ſ.e.l. ſeruis legatis.t.ſ. ſi ſer.vēdi.l.teſtatrix. Item qō hic dicit eſt nerū nō ſolum ſi cōtiguatio qua cōclaue ſuſtinet: oriet ex pte illarū ediū in quarū uſum cō uerſuz erit: ſed t ſi cōtigua tota in altarū ediū pariete ſedebit: vt.ſ. de vāno ifec. .l.pe.in p̄n.t fa.ſ.e.l.predijs.§.balneas.t.§.ſi.ac.

Extiliam. ¶ Relegata nō nemūt in ſubſtitutiōe vulgari.b.d.Bar.

n ¶ Subſtituit.ſ.vulgariter.

o ¶ Martio.p p̄ceptionē.ſ.ſoli.cetez ſi iure diuiſiōis.i.ſingulis p̄legaſſet res certas ſecus ꝓtingeret: vt.ō.ti.ii.l.qd ergo ſi ita.R.b.t azo.t fa.ō.ti.ii.q filiabus.§.ſi.t.l.ſe.t.l.ſi filie.t.ſ.ō bis q. ut idi.l.eū.§.pe.t.ſ.e.l.ſi ticius.t.C. de le.l.cum reſponſo.ac.

p ¶ Nō eſſe. hoc in ſubſtitutiōe vulgari.in fideicōmiſſaria autē vic:ut.C. de fideicō.l.cum virum.t.ſ.ad trebel.l.marcellus.§.pe.ac

debent:qō t trebatius reſpondit.

¶ Si funduz mihi vēdere certo p̄cio dānatus es: nullos fructus ei⁹ rei ea vēditione excipē tibi liberuz erit⁹:qz id p̄cium ad totā cauſaz⁹ fūdi pertinet. ¶ Qui fundū mandato meo in ſocietatē mihi t ſibi emerat:deinde cū finib⁹ diuiſerat t priuſq̄ mihi traderet ita cū tibi legauerat.funduz meum illi do.negani ampliuſq̄ ptē illi deberi: qz veriſimile nō eſſet ita teſtatū eſſe patrēfa. vrmandati heres ei⁹ dānaretur[c].

¶ Uxori mee dū cuz filio meo capue erit bſs meus.cc⁹.dato.filius a matre migrauit[e]. Si ambo capue habitaſſent:legatū mſi ōbitū tri pu tauit: q̄uis vna nō bitaſſent[f]. Sin aūt i aliud mūicipiū trāſiſſent: vnius āni ōbitū tantūmō irt q̄ vna habitaſſēt quātolibet tpe⁹.trebati⁹ait. Videam⁹ an bis verbis dū cum filio capue erit nuz ꝓditio ſignificet: ſz ea ſcriptura p ſuperuacua dz haberi.qō nō probo. Sinaūt p mulierē mora nō ē q̄min⁹ cum filio bīta ret legatum ei ōberi. ¶ Si edes alienas vt dares damnatus ſis neqz eas vlla cōditiōe emere poſſis eſtimare iudicē oportere atteius ſcribit quanti edes ſint: vt precio iuſto ſoluto heres liberetur. ¶ Idem iuris eſt t ſi cum potuiſſes emere nō emeris. Idem.

Si cui edes legate ſint is omne habebit id edificiū qō ſup ſolū earuz ediū erit[a] paulus htunc demū falſū ē:cum dñs ediū binarū aliqō cōclaue qō ſup cōcamerationem alteraz ediū cēt in vſuz alteraz cōuertit:atqz ita bis vſus fuerit.nāqz eo modo alteris edib⁹ id accedit[m] alteris decedit. Seruo.

Extiliam filiam ex quadrāte: ex reliquis ſcium t martiū ſororis filios ſcripſit heredes. Sertiliaz ſubſtituit[n] martio[o]:t martiū ſertilie. Edit autem per p̄ceptionem martio certas ſpecies. Martio⁹ partem hereditatis ex qua ſcriptus erat omiſit:t eo intestato defuncto bona eius ad fratrē legitimū ſeiuz deuoluta ſunt. Queſitū eſt an ſertilia er ſubſtitutione etiā hec que prelegata martio erāt iure ſubſtōnis a legitio hīde defuncti ſibi vēdicare poſſit? Reſpōdi p̄m ea q̄ ponerent ſertiliaz in legatis q̄ martio data ſūtſubſtitutā nō cē⁹. Idē.

Uxori ſue inter cetera ita legauit[q]. Et dom⁹ cā p̄tē i qua morari cōſueuim⁹. Queſitū eſt cuz taz teſtamēti faciēdi tpe q̄ mortis totā domū in vſu habuerit:nec q̄ ex ea[r] locatū ſit:an ea tātūmō videatur legaſſe cubicula in quibus dormire cōſueuerāt: Reſpōdi eaz omnē ptē i qua morari[r] cū familia[t] ſua cōſueuiſſet. ¶ Uxori ſue iter cetera ita legauit. Uxori mee quicquid vi uus dedi donaui: vſibuſue ei⁹ ꝓparaui:concedi volo. Quero. an qō poſt teſtm̄ factū ei donatū eſt id quo qz cōceſſuz ei videat:reſpondi p̄m verba q̄ ponerēt[u] nihil p futuro tē pore ſignificare. ¶ Cū ſei⁹ p vxore.c.aureos creditori ſoluerit: t or namētuz pignori poſitū[v] inerit poſtea autē teſtō facto vxori ſue legauit quicqd ad euz[x] inue ſtipulatum[y] eius conceſſerit[z] t hoc amplius vicenos aureos annuos. Queſitum eſt an bos.c. aureos heredes viri ab vxore vel ab hīdibus eius repetant: Reſpondi ſi⁹ donatōis cā creditori[a] ſoluiſſet[b] teneri hīdes ex cā fideicōmiſſi[c] ſi repetāt: atqz exceptione etiam petētes ſubmoueri.qō p ſumptū[d] cē debet niſi cōtrarium ab hīde approbetur.

Idē.

Omen debitoris in hec verba legauit[e]. Ticio hoc āplius dari volo.x.aureos:quos mihi heredes gaij ſeij debent.aduerſus quos ei actionem mandari volo:eiqz eorundez pignori tradi. Quero vtrū heredes tm̄[f] decē dare debeāt: an i omne debitum hoc eſt t in vſuras debeant mandare: Reſpōdi videri vniuerſam eius nominis obligationem legatam. Item quero cū ignorante matre familias' actores in prouicia adiectis ſorti uſuris decem ſtipulati ſunt.an ex cauſa fidei cōmiſſi ſupraſcripti etiaz incremē-

¶ Uxori. Domus pro parte legata rōne icertitudīs debetur tota.b. d.p̄m dy.uel aliter. Ibi vī qs morari ubi cū familia ſua moratur. b.d Bar. q ¶ Legaui. ſicut alii.

r ¶ Ea.cubicula quod eſt.ſ. s ¶ Morari.i.habitare

t ¶ Cum familia.non ergo berrea aut penus continebūt tali relicto: ſed tota alia domus ꝓtinebitur ſi totā cum familia habitatiōez occupabat.nec.n.de una parte magis poſſet dici q̄ de alia.t ita ꝓpter icertitudinem nolle partis contrinebitur totum: ſicut in figura ſinodoche p̄m.R dicit.t facit.C.de here. inſti.l.ii.

¶ Uxori. Ea q̄ poſt teſtamentū ſunt donata non cōtinent et in legato.b.d.p̄m dy.uel alr. Verbū preterituz ly aſſ ꝓtrigak ad futurū.nō tamen ꝓtrigit ad ea q̄ a iure cōi exorbitāt.b. d. Et iſte videt magis de intellectu glo.noſtre .Bart.

u ¶ Proponerentur. a quibus non recedit niſi appareat teſtatorem cōtrariuz ſenſiſſe. ut.ſ. e.l.ul.§.ſi.t.l.non alr ſed cōtra.ō.ti.i.l. cū pater.§.fidei.t facit.ō. de vſu t habi.l.ſi ita.§.ly. Sol.ibi. Item cōtra.ō. ti.i.l.ſi mihi.§.ſi.t.l.talis i ſi. So.ut.d.l.talis in fin. Idē contra.ſ.de ali.le.l.melia.ſo.hic in preteritum loquitur ut euidenter appareat t facit.ſ.de li.le.l.aurelius §.ticius.ac.

¶ Cuz ſeius. Si vinum erat qua mēte qs faceret aliquid inter viuos: pōt declarari ex⁹ bis i vltria uolūtate partis.b.d.bar.

p ¶ Poſitū.ab vxore.

y ¶ Ad eum.ſ.creditorē vxoris.R.

z ¶ Inue ſtipulatuz.talis eſt littera py.t ponit vel pro et.t dic in ſtipulatuz ideſt in eius ſtipulatione vel obligandō ſoluenda.

a ¶ Conceſſerit. pro ſua vxore.R.

b ¶ Si.i.q̄uis.

c ¶ Creditori.ſ.vxoris.

d ¶ Soluiſſet.ſ.vir.

e ¶ Fideicōmiſſi. nulla enim fuit donatio:ſz ſpecialiter potuit cōfirmari:ut.C.de vo.inter viruz t vxo.l. aūpe.ſi vō tenuiſſet donatio nulla eſſet confirmatio:vt.ō. ti.i.l.ſi quādo.t.ſ.de lib.le.l.petitor.ac.

f ¶ Nō preſumptū.ſ.ut ſit donatio. Ideo qz ſic dixit:qcqd cōceſſi pro vxore ad eius obligatiōem ſoluendā do lego.niſi.n.uellet inuere q̄ donaſſet non poſuiſſet illud uerbū cōceſſi.qz ibi ſoluiſſet pro ea ut eam obligaret. eſt.n.cōtra.C.de dona.l.ſi donatio.ſic ergo pro alio ſtat verbo eius.ut t.ō.ad ſilī.l.i.in fi.rñ.azo.uel ideo preſumit donatio: qz erat nobilis t ditues.ut.ō.de dona.inter vi. t vxo.l.vtrū. alii aliter dixerunt ut no.C.de vo.iter vi.vx.l.ſi filii tui.b.fa.ō.de iu.vo.l.cū poſt.i.rñ.

Semen. In legato noīs ꝓtinet debitū t vſura.b.d.bar.

g ¶ Legauit.quedam mulier.ac. b ¶ Tm̄.q̄ſi diceret nō uſuras

i ¶ Matrefamilias.que legauerat ticio.ſ. vt dictum eſt.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Pertinere. facit. ff. ti. ii. l. seruꝰ filii. §. cũ q chirographũ. ⁊. j. de li. le. l. aurel⁹. §. i. ⁊. ii. ⁊. l. creditor. §. pe. ⁊. ff. q potio. i pigno. ha. l. luci⁹. ac.
¶ Filio. Uerba futuri tpis pp fraudem heredis trahũt ad tẽp⁹ testamẽti. b. d. bar. b ¶ Filio. datiui casus. c ¶ Dedit testator.
d ¶ Ex calendario. quid sit hoc: dic ut. j. e. l. qui filiũ. ac.
e ¶ Elegerit. s. ipse filiꝰ. ⁊ hoc verbũ futuri tpis facit p eo filio. ar. ff. ti. i. l. cũ pf. §. fidei tue. sed alia hic repugnãt. ac.
f ¶ Xx. nota. i. xx. psonales actões ꝛ debitores.
g ¶ Sũto. s. uos omẽs mei hẽdes. quo casu deducta sua pte cohẽdes dare debent. vi. ff. ti. ii. l. ab oĩb⁹. §. si ticio. ac.
b ¶ Sine volo. hec ofo ⁊ cũ supiorib⁹ ⁊ iferiori b⁹ melius legi põt. ac.
i ¶ Annis. subaudi personales actiones. ac.
k ¶ Cõsuetudiez ergo ⁊ ꝛra voluntatez: nisi ꝛrariũ sit ligdũ nimirũ ex psuetudie viuẽtiũ. ⁊ eoꝝ morientiũ volũtates psumũt: ut. ff. ti. ii. l. si seru⁹ pluriũ. §. fi. ⁊. j. e. nũmis. ⁊. j. de aur. ⁊ arg̃to le. l. vestem. ac.
l ¶ Prope oĩs substã ex hoc q fere oĩs dolus psumit: ut. j. q in frau. credi. l. oẽs. §. Lucius.
m ¶ Que in testamẽti tẽpore. sic. j. de au. ⁊ ar. le. l. medico. sed cõtrarium. j. ó opt. le. l. fina. So. hic preter rigorẽ v boꝝ. gb⁹ i legãdo sit pꝛ vsus recte ⁊ obiciebat. ⁊ cã transcursus tpis ⁊ dolus suus: ⁊ pfis cõsuendo ꝛtra quã filius nomiã apliauerat. R. ⁊ sic ẽt solui. j. de ali. le. l. meda. §. i. q est ℈. ⁊. j. ó liber. le. l. fi. in fi. Sed dicas ibi tũc. i. tpe mortis sed si dicas tũc. i. tpe testamẽti cõcordat. ac.
¶ Ani ex here. Legatari⁹ hereditatez non tenetur ad onera nisi in q̃tũ res fuerint oneri p testatorẽ destiate. Bar.
n ¶ Relict. s. testatrix.
o ¶ Uxoris. ꝓpũ nomen viri. ac.
p ¶ Non ó ꝓpo. ipsius testatoris: alꝰ mlto minus ó ꝓpo ipsiꝰ hẽdis
¶ Pater fi. Uerba ad ẽclarationez apposita nõ debent diminutionez inducere. b. d. Bar.
q ¶ Prelegasset. i. per diuisionẽ assignasset.
r ¶ Ex quacũqz cã. s. ex tra mutuũ. ac.
s ¶ Releuaret. p filia erat q̃ dixit eris alieni. Itẽ q̃ dixit debuero. Itẽ in itegrũ dixit ad eã ꝛtra eã q̃ specificauit mutuũ. dic q̃ releuaret. s. ab oĩ ere alieno ⁊ non a mutuo cãtũ. ℈ ipsũ solũ fuerit noiatũ. ⁊ facit ff. fami. hercis. l. si filia. §. pap. ⁊. §. itẽ pap. ⁊. ff. ti. ii. l. seruo legato. §. ii. ⁊ sic alicꝰ nolãt ⁊ alii legãt. ut. ff. e. l. fideicõ. §. interdũ
¶ Patronus. Si heres est iussus rem alteri cõparare post moram potest ad estimatiõem conueniri. b. d. Bar.
t ¶ Tribum. i. progeniẽ seruorũ: sicut dicimus ex tribu neptalim. ac.
v ¶ Petierat. ab herede. ac. x ¶ Moram. quia potuit statim tribum emere ⁊ non fecit. ac.
y ¶ Deberi. ℈ quare non ipsa tribꝰ: Rñ. q̃ certe psone ut libero uoluit emi. ℈ pp moram debẽt estimatis. ⁊ fa. ff. ti. i. l. ticia scio in prin. ac.
z ¶ Consecuturus. ex hoc pp morã heredis: ut. ff. ti. i. l. qui solidũ. §. ẽt. ⁊. l. si quis seruo. ⁊. ff. ti. ii. l. apud iul. §. ipsius. et. l. quesitũ. §. fi. ac.
¶ Sempronio. Dictio usq̃z quãdo ponit ad determinãdũ predia discõtinua ponit in inclusiue. b. d. Uel aliter. Dictio usq̃z: ex cõiectura voluntate defuncti ponit inclusiue ẽt si adiectũ ẽt termino q̃ de necessitate est separatum a termino. b. d. sed precedens summariũ plus placet. Bar.
a ¶ Usq̃z. inclusiue. ac.
b ¶ Capadocie. que ipa sit citra galatiam.
c ¶ Finibus. ipositũ in eodez extra prediũ q̃ vocat gaas.
d ¶ Et hoc deberi. quasi non noceat falsa demõstratio vt q̃ in finib⁹ sit erratũ: ut. j. §. i. et. j. e. l. predijs. §. ticio. ⁊. §. fi. et de re. du. l. pe. ⁊. C. de se. l. si forticlianum. ⁊ de testa. l. in nomine. ac.
¶ Libertus. Error regionis non nocet si de corpore cõstat. b. d. Bar.
e ¶ Lapsus esset. sic. ff. proti. §. cuꝝ suis cõcordantijs. ⁊. ff. ti. ii. l. iiii.
¶ Lodicillis. Legato usu balnei videtur legata omnia necessaria ad balneum. Bar.
f ¶ Confirmatis. testamẽto q̃dã erat olim opus si fierẽt post testamẽtũ: hodie vero non ut in institutis de codicil. §. i.
g ¶ Ita. scilicet lego vt ⁊ cetera ⁊ sic no. q̃ usu balnei legato et necessaria legari vident.
b ¶ Publico. i. publice sumptu heredum ⁊c.
¶ Apud sceuolam. Rupto testamẽto per querelaz nõ prestant legata nec si ab intestato fuerãt reperta. bar.
i ¶ Data. i. relicta. ⁊ facit. ff. ó inoff. testa. l. ticia. ⁊. l. papinianus. §. fi. ⁊ q̃ no. ff. eo. l. ii. et facit. C. de fideicõ. l. quidam. ⁊. ff. ti. ii. l. antepe. ac.
¶ Umquis. Si nõ tenet legatũ: nec onus fideicõmissũ adiectũ. b. d. Bar.
k ¶ Matri. alꝰ est glosa sue matri. ac.
l ¶ Professa. at hinc q̃stio oriebat. ⁊ pro hoc. ff. de testamentis tu. l. ex sententia. ⁊. j. ó fal. l. vxori. §. i. que sũt cõtra.
m ¶ Annua bina. i. duobus annis duo põdo auri vel argẽti. ac.
n ¶ Legabat. vt ⁊. C. eo. l. propias. ⁊ dic ut ibi no.
o ¶ Precessisse. scilicet cuꝝ effectu. cuꝝ non posset onerari qui bonoraturus non est: vt ⁊. C.

de fideicō.l.ab eo.ꝛ.ſ.ti.ii.l.plane.§.fi.ꝛ.ſ.ti.i.l.impe ratoꝛ.§.i.ac.

¶ Qui teſtamento. ¶ Promiſſio facta contemplationecerti monumenti.ipſo caſſo non tenet.h.d.Bar.

a ¶ Teſtō.laudie alpidie.i.ticie ꝛ ſcie ꝑz.R.Eaꝛ.n. nola poſuit in greco.az.

b ¶ Quinquaginta.alꝫ viginti.

c ¶ Litteras quibus adherebāt fideicōmiſſarie: quaſi ex ꝓpria cautione meuiū legatariū ſibi teneri oſtēdentes.

d ¶ Teſtatoris. promittendo ſe.ꝛc.

e ¶ Fecit codicillos.i. quib⁹ legauit prediū meuio pro.cc. vt in fi.patet ꝛ precepit ꝛc.

f ¶ Hos codicillos. gb⁹ meuio p.cc.prediū legabat. R.

g ¶ Aliud.vl'in epſa ad eos miſſa.azo.uel ī teſtamēto. ac.

h ¶ Cc.accepit.in teſtō.ac.

i ¶ Pro his.accepit. in teſtamento vel codicillis.ac.

¶ Sciam. Verba directa ī codicillis ꝓlata trahunt ad fideicōmiſſum.h.d.Bar.

k ¶ Subſtituit.ſ. vulgariter.

l ¶ Pupillū ſuum. eundēq; patronū cui erat tutor. ꝛ ideo .ī. dominū hic vero pupillū uocat ſuum.ac.

m ¶ Codicillos.ſ. futuros.

n ¶ Cōfirmauit:ita.ſ. cōmitto fideī heredū meoꝝ ea fieri q̄ dicam in codicillis.az.

o ¶ Lucius ticius.teſtator.

p ¶ Accipe.i.cape. volebat.n. eam reſtitui ſempronio. nam directo non poteſt adimi hereditas in codicillis.az.

q ¶ Dominū.i.patronū. ſic enī cauſa honoris uocat. ac.

r ¶ Elogio.i.ſermōe q ſeqt.

s ¶ Lagenas. quaſdam menſuras.ac.

t ¶ Ut fideicōmiſſū.portionis hꝛditatis relicte meuio.

u ¶ Ad certā pſonaꝫ.puta ſciā q̄ tamen non nocet fideicōmiſſo:ut.ſ.ti.i.l.peto.in princ. et .l.vnum.§.fi.ꝛ.l.cū pater.§. donationis.ac.

x ¶ A meuio.nō tamē a ſcia: quia ipſa nō habebat eā partem: nec eam poterat dare:ſz ad eaꝫ codicilli ſunt facti.ꝛ no.q̄ duo obijciebāt ſempronio codicilli. ſol.per verba directa:nec dari nec adimi poſſe hereditatē: ita nec adimi meuio nec dari ſempronio: vt iſti.de codicil.§.pe. Itē ad ſcium ꝛ non ad meuiuz qui erat honorādus codicillos fore directos. Sed ad primuz dic q̄ in codicil. verba directa trahūtur ad fideicōmiſſum: vt ꝛ.ī.ad tre.l.ſecuola.qō eſt no tandū:ꝛ ſic nō ō rigore verborū.ſed ex benignitate tñ.ꝛ facit.ī.de bis q.ut indig.l.iii.ſz ar.ꝯtra.ſ.de ꝓdi.iſtit.l.pe.in fi.So.ibi. Item facit.ī. de excep.do.l.apud celſū.§. ꝓterea ꝛ.ſ.de teſta.mil.l.mjlitis.ac.

¶ Pater emancī. Donatario obligato: pōt imponi onꝰ fideicō. tāq̄ ōbitori. bar.

y ¶ Donauit. ſz iter vivos ſb mō.alꝫ nulla cēt qō.nā tam a legatario q̄ ꝺnatario cā mortis pōt legari:ut.ſ.c.l.i.§.pe. ꝛ.l.iii.in pn.ꝛ.l.v.§.i.ac.

z ¶ Rex nā.ſub.eſſe deſiiſſet. aut in ptāte cē deſiiſſet.ꝛc. ac.

a ¶ Ab hꝛdibꝰ pfis.ſ.tñ veteri iure.hodie ho ītis fideicōmiſſarijs dat ex ſtipulatu:vt.C. de dona q̄ ſub mo.l.quotiēs.ac.

b ¶ Quaſi debitorē.a quo debitore pōt legari:vt.ſ.ti.i.l.ſi pecuniā.ꝛ.l.ſi ſeruus legatꝰ.§.q̄ margaritā.ꝛ facit.ī.ō dona.l.bꝛditatē.ꝛ.ſ.ti.ii.l.filio.ꝛ.ſ.e.l.ſertiliā.ꝛ.ī.ad treb.l.ſi cui.

¶ Ruptura. Qui ſtipulat dotem ſibi reddi mādato mulieris in dubio ꝓſumit ut miniſter adhibitus.h.d.bar.

c ¶ Mandauit. volens illis quicq̄ dari:ſz in ſtipulatiōe iſtius negocio illoꝝ filiorū volens vti miniſterio.R.ac.

d ¶ Habat .ſc. marito

e ¶ Per epiſtolā.ſ.vltime volūtatis:vt.ꝛ C.ō fideicō.l.ꝛ ī epſa. ꝛ hoc ēt declarat reſponſio q̄ ſit.ī.ac.

f ¶ Peti poſſe.quaſi a debitore fideicōmiſſo relicto qō pōt:ut.ſ. pri.§.ſ.ut liberet.vt.ī.ō liber.le.l.iii.§.nunc. ſed cōtra.C.dicitur.do.l.ii. Solu.ibi voluit filio donare.hic.ñ.ꝛ eodem mō tñ.ſ.de pac.do.l. cū maritus.§.fi.ꝛ ſol. ma.l.que dotis.ꝛ.ī.de do.prc.l.ſcia.q̄ ſunt cōtra.ac.

g ¶ De reliqua.q̄ non remanet in viro.ac.

b ¶ Maxime abūdat vt ſtatim ſubiicit.ſic.C. ō ma.teſ.l.fi.§. preterea nullū eſſet fideicō. ſi filius añ litteras nō teneret mādati:qꝛ ei donatū eſſet.azo.

i ¶ Claudi⁹. cōfirmās predicta.

k ¶ Dimidie.permittit dimidie.

l ¶ Reling placuit.non ꝓſumit ab initio dōatū filio: aliogn quomō valeret fideicōmiſſū eiꝰ qō ei dōaſſet.ꝛ ſic facit hec lex ad id qō no.ſ.ō ne.geſ.l.neſcenni⁹.ac.

¶ Codicillis. Cōfeſſio ōbiti facta ī teſtamēto ſi teſtator iurauerit uel iuraſſe ſe dicit ꝓbari ōez inducit.bar.

m ¶ Codicillis. hic in medio eſt grecū.cuius āt interptatio: volo oia ꝛc.

n ¶ Mario.ꝓprīū nomen eſt.

o ¶ Ut ci.ſ.nepoti. ac.

o ¶ Viro.no.virum demū eſſe adultū: ſicut et mulier corrupta. vt.ſ. ō Zhē.ēp.l.aliogn. ac.

p ¶ Juraui. vſq̄ huc ē greci interptatio: quaꝫ interptatiōez R. non habebat q̄ vaticinat ſi dicēs q̄ hec pecūia fuit ab aliquo ōpoſita apō teſtatorē: uel a ſe apud vnū de heredib⁹ ſuis ꝛ ſic fuit in greco ꝓfeſſus ꝛ q̄ iuramit rex. hec cōfeſſio ꝛ iuramītū parum ꝓdeſt.ar.C.de ꝓbat.l. rōnes.ꝛ.l.cēplo ꝛ.ſ.ō iureiur.l.iii.§.i.fin. R ſz certe imo ꝓdeſt vt hic exp̄ſſe ducit qꝛ ꝑ ſe ē cōfeſ

sus.ꝛ dicte.ll.loquũtur qñ p se ꝛc.ad hoc.ſ.de interroga.ac.l.de etate.§. .i.ꝛ.ſ.de po.l.publia.§.fi.ꝛ.C.de fal.cã adiec.l.i.ꝛ.ſ.de lega.ii.l.ante pe.§.quisquis.ꝛ.j.de dona.l.ex hac scriptura.ac.

a Credẽda.ab heredib⁹ tñ.ut in auc.de iureiur.a mo.p.§.i.ꝛ.C.cõia vtri.iudi.l.scriptura.ar.cõtra.j.pr.§.ſz ꝛ ſi nõ crederet vi hꝫret fideicõ. ut.d.§.qsqs.ac.

Ticia bone Si testator cõfitetur se debere nõ capaci nõ operat talis cõfessio.b.d.bar.

b Ticia.q.calimach⁹

c Sua.ticie. Sic ergo fuit in scriptis.

d Ita cauit.hanc disposui ꝛ volui dari decez milia nomie mercedis.

e Exigi posset. quasi sit idonea phatio qꝫ mercedes debeat ticie ꝓfessiõe. ar.supioris rñ.ſz tñ hic contra est ut subijcit hic ꝛ.ſ.de testa.l. q testiñ ꝛ ẽ rõ quia ibi iurauit ꝛ fuit capax legatarius: ꝫ in utroq; secus.ꝛ facit .ſ.ti.ii.l.in tacitis.ꝛ.l. Iuqus.§.in testõ.

f In fraudẽ. qõ semper presumit nisi cõtrarium probet fm. R. vt dicta,l.qui testiñ.

Erbis. Uerba generalia,ppter adiectionẽ specialium facta per dictionem siue nõ restringunt h.d.uel aliter. dicto siue nõ iducit restrictionẽ.b.d.bar.

g Er bis. istituerat; als deest instituerat.et dic oportet .ſ. heredes, uel si habeas instituerat sub.qnaſ.ꝛ dic prestare oportet.ſ.eoꝝ filios ꝛ filias.ꝛ facu.j. de ali. le. l.a filio.§.fi.ac.

h Suas,mãumissoꝝ

Uter fi. Prohibitio alienationis; ad alienationem necessariã nõ se extendit ſz ad uolũtariã.b.d.bar.

i Pfdẽ.istitutũ a se,

k Recte ꝛtractũ.quasi secũdus loco sit primi: sic.C.de bis q̃ pn.cre. lo.suc.l.i.ꝛ.ii.ꝛ.ſ.ó dona.inter vi.ꝛ vx.l.si dotẽ.§.i.ac.

l Ignorauerũt. marti me:nã idẽ si scisset.ac.

m Eroluisset.i. solui posset. prohibita ergo alienatõ uoluntaria: vt probiberi non necessaria sic.ſ.tit.ii.l. filiussa.§. vlti.ꝛ.§.cuz pf.ꝛ.ſ.ti. i.l.peto.§.pdium.ꝛ.l. q solidũ.§.fi.ꝛ.ſ. fam. ber.l.alienatões.ꝛ.ſ.ó admi.tu.l.gdã.§.pe.et vere.e.l.si pupilloruz.

Duobus. Liberi⁹ liberi nõ cõtinetur appellatione libertorum. b.d.Bar.

affirmauit credenda⁹ est scriptura.

Ticia honestissima femina cum i negocijs suis opa calimachi sem per vteret q⁹ ex testõ capẽ non poterat testõ facto manu sua⁹ita cauit⁹.

ticia die vna disposui ꝛ volui dari calimacho mercedis gratia denaria decẽ milia. Quero an hec pecunia ex causa mercedis ab hꝫdib⁹ ticie exigi possit: R espõdeo nõ iccirco qꝫ scriptuz exigi possz⁹ in fraudẽ⁶ legis relictũ. Ex bis⁸ verbis testamẽti omnib⁹ quos quasue mãu miseraz: siue bis tabulis siue qbuscũqz alijs filios filiasue suas⁹ oẽs cõcedi volo.quesitũ ẽ an his quos viuos mãumisi debeãt filij⁹: Respõdi bis q̃qz quos quasue añ testiñ factũ mãumisi filios filiasue ex cã fideicõmissi pstare oportẽ. Idez.

Pater filium heredem⁴ instituerat ꝛ predia alienaꝝ seu pignori ponere prohibuerat: sed conseruare liberis ex iustis nuptijs: ex ceteris cognatis fideicommiserat. filius predia que pater obligata reliquerat: dimisso hereditario creditore nũmis noui creditoris a priore in sequentem creditorez pignoris hypothecue nomine transtulit. Quesitũ est an pign⁹ recte contractum esset: R ñdi fm ea que proponerent recte contractũ⁸. Idez quesijt.cum filius predia hereditaria vt dimitteret hereditarios creditores distraxisset: an emptores q fideicõmissuz ignorauerunt¹ bene emerint: respondi fm ea que ꝓponerent recte contractum si non erit aliud in hereditate vnde debitum exoluisset⁷⁷. Duobus⁷ libertis sticho ꝛ herote heredibus institutis: ita cauit. Fundum cornelianuz de nomine eorum exire veto. vnus ex heredibus stich⁹ ăcillam arethusaz testamento liberam esse iussit: eidẽ qꝫ partez suaz fundi legauit. Quero an heres ꝛ ceteri colliberti stichi ex causa fideicommissi eius fundi partem ab herede stichi petere possint: respondi non ꝓtineri. Filiã suam heredem scripserat: ꝛ ita cauerat. Ueto autem a te edificiuz de meo⁹ nomine exire. ſz ad vernas⁹ meos quos hoc testamento nomi-

n Duobus.no. ꝓtineri arcusam istã nole meorum: ꝛ ideo stici pars ad herotem ꝛ ceteros colliberto⁹ pertinet.ſ.si deficiant ceteri:qui familie appellatiõe continentur:qui sunt⁹ preferẽdi:ut.C.ó v. si. l.modestinus.ſz ꝓtra.ſ.ti.i.l.cũ pater.§.cũ inter. so. ut ibi uel ibi in filio liberte.ꝫ in liberto liberte ꝛ futuro de quo non cogitabatur. Item ar.contra.j.de ali.le.l. alimenta.§.i.sed ibi apparet sol. Item contra .ſ.ti.i.l. cum pater.§.fidei tue. Sol.ibi.

naui⁹ pertinere volo.quesituz ẽ de ſũcta hẽde⁶ ꝛ legatarijs⁹ vernis an ad vnũ libertũ q̃ remansit totũ fidei cõmissũ pertineret:respondi ad eũ qui ex vernis supereſſet:fm ea que ꝓponerent virilẽ ptẽ ptinẽ. Fũdum ticianũ a filio quoad viueret uetuit venũdari:dõari:pignorari: ꝛ hec ẏba adiecit. Q; si aduersus volũtatẽ meã facere voluerit : funduz ticianũ ad fiscũ ptinere. Ita enim fi et vt fundus ticianus de nomine vestro⁴ nunq̃z ereat. Quesitũ est cum viuus filius eũ fundum ſz voluntatẽ patris retinuerit:an defuncto eo nõ ad heredes⁷ scriptos a filio:sed ad eos q̃ de familia sunt pertineat: respondi hoc ex volũtate defuncti colligi posse.scilicet filiuz quoad viueret⁶ alienare vel pignorare non posse. Testamẽti aũt factionẽ ꝛ in eo fundo:ꝛ in extraneos⁵ etiam hẽ des habituz: Julius agrippa p̃ mipilaris testamẽto suo cauit:nevllo modo reliquias³ ei⁹ ꝛ prediũ sub urbanum aut domum maiorem⁸ heredes eius pignorarent: aut vllo modo alienarent. Filia eius heres scripta hẽdẽ reliquit filiã suam neptẽ primipilaris:que easdez res diu possedit:ꝛ decedẽs extrãeos instituit hꝫdes. Quesitũ est an ea predia extraneus hẽs haberet: an ẏo ad iuliam dominaz: que habuit patruum maiorem iulium agrippam pertinerent:respondi cum hoc nudum preceptũ est:nihil proponi cõtra voluntatẽ defuncti factuz⁵ quomin⁹ ad hꝫdes ptineret. Quindeciz libertos quos nominauerat prediolum suuz cum taberna legauerat ꝛ adiecerat hec verba : sibiq̃z eos habere possidere volo:ea lege ꝛ conditione ne quis eoruz partez⁶ suam vẽdere donare aliudue quid facere alij velit. Q; si aduersus ea quid factum erit tunc eas portiões prediumue cũ taberna ad rem publicam tusculanorum pertinere volo.quidaz ex libertis⁹ bis vendiderunt partes suas duobus colibertis suis ex eodem corpore. emptores autem defuncti gaium seiuz extraneum hꝫdem reliquerunt. quesitum est partes q̃ vendiderunt utrũ ad gaiũ seiuz⁶ extraneum:an ad superstites colibertos suos; qui par-

.l.qui solidum.§.predium.ꝛ.ſ.pri.§.

Uuindecim. Qui prohibẽt alienare partẽ suã nõ videt ꝓhibitus alienare partẽ quã redemit.b.d.Bar. Partẽ suã.no.ptẽ suã.ac.

d Ex libertis.qõ permisit tacite defunctus:ut.C.de fideicõ.l. uoluntas.ꝛ.l. quotiens.R.ꝛ in fi.huius.§.ac.

e Ad gaium seiũ.ad libertos.n.nõ pertinet:qz si alienarent non ipsi sed reipublice testator eas volu.t restitui.R.ac.

Filiam. Res contẽplatione plurium prohibita alienari ad eum ex plurib⁹ pertinet qui supereſt tempore alienationis.b.d.Bar.

o Deo noſe.huic ẏbo ceteri libri q nõ erãt ẽne ꝓfidebãt.ſz ꝓperã.R.ac.

p Sed ad ẏnas.i. domesticos ex ancillis suis.ſ.natos:ut inſti.e.§.huic autez proxima.

q Nominauit.manumittendo.ac.

r Defuncta herede.ꝛ relicto herede alio: qui non sit de familia.R.ac.

s Er legatariis. als est ad legatarios vernas.ꝛ tunc dic ad vnuz libertũ.ſ.aliũ non vernam. Item fm hoc dic ad euz .i.ad eos omnes. vulgari.n.ꝛ simplici sermõe hic scribitur.nam ad eũ p eos oẽs ponit sic.ſ.ti.i.l.cũ quidam.ꝛ.l. si pluribus.in pn.ꝛ prope ponit virilem:vt.C.de cadu. tol.§. vbi aũt.als est in littera et legatariis vernis.ſ.defunctis oib⁹ preter vnũ.ꝛ qꝫ dicit ad vnuz ſ.ẏnam.ꝛ prope ponit eũ. sed qꝫ dicit virilẽ cõtinet totum ex quo vnus tñ ẏna supereſt.nã pro toto pars sicut pro plurali singularis numerus ponit:vt .j. de ẏ.signi.l. virili.ꝛ. l.in vsu.ꝛ.j.e.l.luci⁹.§.colleguũ. ꝛ sic vnitas remanet in vno:ut. ſ.qõ cuiusqz uni.nomi.l.sicut.§.fi.ac.

Fundum. Alienatio ꝓ hibita adp̃s vt esse permissa post ip̃s.b.d.bar.

t Nomine vt o.loquit familie.ꝛ ex hoc oritur dubitatio.

u Heredes scrip.ſ. extraneos.

x Quoad viueret. solummodo.

y In extraneos. vnde apparet qꝫ superflua sint illa verba ita .n.ꝛc.ꝛ fa.C.de fideicõ.l. volũtas.ꝛ.ſ.ti.ii.l. filiꝰ.§. diui.ꝛ §.cũ pater.ꝛ.l.qui solidũ.§.ꝓ diũ.ꝛ.j.pri.§. Item cõtra.ſ. ti.i.l. peto.§.fratre. So.ibi.

Jul.aq. Nudum preceptum vel ꝓhibitio alienationis sine cã alienatõez non impedit b.d.bar.

z Religas.puta monumẽtũ qõ vna cũ predio in quo est posset alienari vel pignorari nisi esset ꝓhibitõ: vt.ſ. de ac.emp. l.si mercedem.§.i.ꝛ.ſ.de ꝓtra ben.ẽp.l.ꝛ liberi.

a Maiorez .fratrez aui pfni:ut inſti.de gradib⁹.§. iii.

b Factũ.imo extraneũ inſtituendo facit cõtra voluntatez vt.ſ.ti.i.l.peto.§. fratre.quod est cõtra.So. trãsit ad heredẽ etiã extraneũ : vt hic. ſz agitur ad interesse:at ad legitimũ inſtitutũ transiret sine pena ꝓz ẏo. ſz.cõtra.ſ.ti.i.l.codicill.§.matre. vbi excluditur legitim⁹ oio ſz certe ibi fuit specialr prohibitus legitim⁹. vel hꝫ fuit ꝓceptũ nudũ. in.l. illa. peto.ꝛ in illa codicill. non fuit nudũ ad qõ est.ſ.ti.ii.l.fili⁹.§. diui. Item ad hoc.j.e.l.lucius.in princi. ꝛ.ſ.ti.i.l.cũ pater.§.libertis.ꝛ

a ¶ nō pertinerent. ſz ipſorū ptes quas ex teſtamēto hūerunt reipublice debebū tur: extraneo hērede inſtituto: ut .ſ.ti.i.l.peto .ℌ.fratre qui eſt contra. quilibet .n. de familia de parte ſua trā: ⁊ nō de parte coruz q ſtant de familia rogatus eſt ex quacunqz cā eā partem querat. ſz ptē ſuā qlibet neceſſe hz ſeruaſ: ut dici.

b ¶ Cōditio extitit. ſ. qz fuerāt partes vendite cuz libertis: ſed extitit quia extraneū inſtituit. vt. ſ.ti.i.l. peto. ℌ. fratre. que eſt cōtra fin. h. vel dic nec tunc niſi in partibus ſuis quas ex teſtamento habēt vt dixi fin. ℟. ⁊ fa .j.e.ℌ. fun dū ticianū. ⁊. ſ.ti.i.l. cū pater ℌ. libertis. ⁊.l. qui ſoliduz. ℌ. p̄dium. ⁊.l. vnū ex. ℌ.i.

¶ Tuſculanus. Fideicō miſſū qō tenuit a principio: ſi deficit ex poſt facto remanet apud legatarium. h.d.bar.

c ¶ Non ſtetit. ſed per caſuz for tuitū. ſz cōtra. ſ.ti.i.l. ſiqnis ti cio. So. hic als erat legaturus ibi nō ſz vt miniſtro. Item cō tra. ſ.ti.i.l. codicill' in pricipio ſo. ut ibi. Itē cōtra .j. de adi. le.l. filio. ℌ.i. So. ⁊ ibi. vt mi niſtro. Itē facit. ſ. ti.i.l. ſigs quos. ⁊.l. iul. ⁊. ſ.tit.ii.l. ſigs fundū per. ℌ.i.ac.

¶ Mater. Nō ſoluz ex ver bis ſz ex mēte teſtatoris fideicō miſſū inducēt. h.d. Vel aliter. Prohibitio alienationis fac ta cōtēplatiōe hēredis ul' ſucceſ ſoris ipſius alienationem non impedit. h.d. Bar.

d ¶ Nihil ꝓponi. quo ad ver ba: ſecus ex mente que prenua let: vt. ſ.e.l. fideicōmiſſa. ℌ. b verba. ⁊. ſ.ti.ii.l. ⁊ hoc mō. ⁊ l. ⁊ eo mō. ⁊. ſ.ti.i.l. vnū. ℌ. ſi. ⁊ facit. j.e.l. iul. ℌ.i.

¶ Ex parte. Verba inſtitu tionis trahunt ad fideicōmiſ ſum. h.d. bar.

e ¶ Deberi. ſz non noīe fidei cōmiſſarii: ſz coheredis ſit vo catus. ⁊ facit. j.e.l. lucius. ℌ. ſi. ſed contra. j.e.l. iul. ℌ. ex bis. ſz illud de rigore: vt. j. p ti. no. vl' alia verba ſūt ibi. ac.

¶ Amphilo. Verba enū ciatiua ad grauatum di recta diſpoſitionem inducunt. h.d. bart.

f ¶ Amphilo. pſpectā habeo q.d. ⁊ ideo nominatim: ⁊ expſ ſum te non grauo. ac.

g. ¶ Cum ſententiam. tacitaz.

b ¶ Defuncti. qui plurimum cōfidens de liberto non gra uauit cum expreſſum.

i ¶ In ſimili ſpecie. ſ. inter vi rum ⁊ vr. ut. ſ.ti.i.l. vnū ex. ℌ.ſi. ⁊ facit. j. de adi. le.l. alū ne i pn. ⁊ facit. ſ.l. pror. ℌ. pe. cū ſuis concordan. ac.

¶ Propoſitum. Verbū volo ſeu velle inducit diſpo ſitionē qñ a teſtatore pfertur.

k ¶ Non bñtē. quēdā militē.

l ¶ Accerſitis. i. vocatis.

m ¶ Cōtubernali. ex hoc ver bo liquet teſtatorē būc fuiſſe militē. cū cōtubernales ꝓprie dicātur in exercitu: in eodem puta tētorio duo milites uel tres. ut. ſ. cōmo. l. rē mihi. ℌ. in exercitu. ℟. ac.

n ¶ Diriſſe. propoſitū eſt qō eſt. ſ. in pn. ℌ.

tes ſuas nō vēdiderunt pertinerēt? Reſpondi ſm ea q̄ ꝓponerent ad gaium ſeium ptinē. Itez queſijt an partes vēdite ad rempublicaz tuſculanoz ptinerēt: Reſpōdi ñ per tinē. Claudius. qz nō poſſidētis p ſona q nūc extraneus eſt reſpiciēda ē: ſed emptorē qui ſm voluntatem defuncte ex illis fuerūt quibus ꝑmi ſerat teſtatrix venūdari: nec ꝯditio extitit? dati fideicōmiſſi reipublice tuſculanoz. ¶ Tuſculan? fideicō miſit eius cui duo milia ſolidorum legauit in hec vba. ¶ A te petroni peto vti ea duo milia ſolidoz red daſ collegio cuiuſdā tēpli. Queſitū ē cuz id collegium poſtea diſſolutū ſit vtrū legatuz ad petroniū ptineat: an vo apud hēdē remanē debeat? Reſpondi petroniuz iure petē vti qz ſi ꝑ eū nō ſtetit? parē defuncti uo luntati. ¶ Mater filio hēdes ſcri pſerat: ⁊ adiecit. Predia q̄ ad eos ex bonis meis puentura ſunt: nulla ex eā alienēt ſz cōſeruēt ſucceſſioni ſue: deqz ea re inuicē ſibi caueret: Ex his verbis queſitum ē an p̄dia p fideicō. uideātur relicta: rñ. nihil ō fideicōmiſſo ꝓponi?. ¶ Ex par te dimidia hēdi inſtituto per p̄cepti onem funduz legauit ⁊ ab eo ita pe tit. Peto vt velis cohēdem tibi re ciper? i fundo iuliano meo quē hoc ampli? ꝑcipē te iuſſi claudiū veruz nepotē meū cognatum tuum: que ſitum eſt an pars fundi ex eā fideicō miſſi nepoti debeat: rñdi deberi?.

Idem.

Amphilo liberto hoc ampli? qz codicillis reliqui dari volo .c. Scio omnia que tibi pāphile re linquo ad filios meos peruentura cum affectionē tuam circa eos be ne ꝑſpectā habeo?. Quero an uer bis ſuꝑſcriptis pamphili fideicō miſit vt poſt mortē filijs defuncti. c. reſtituat: reſpondi ſm ea q̄ ꝓponerentur non videri quidem quan tū ad vba teſtatoris pertinet fidei com. pamphili vt cētū reſtitueret: ſed cum ſententiam? ōfūcti? a liber to decipi ſatis inhumanū ē centum ei relictos filijs teſtatoris debē reſti tui: quia in ſimili ſpecie? ⁊ iperator noſter diuus marcus hoc cōſtituit. ¶ Propoſitum ē non habētez? li beros neqz cognatos in diſcrimie vite conſtitutum per infirmitatem accerſitis? amicis gaio ſcio cōtuber

nali?m diriſſe" q. vellet ei relinquē p̄ dia q̄ nominaſſet: eaqz dicta i teſta tione gaiū ſeium fidegiſſe?: etiā ipo teſtatore in terrogato an ea diriſſz. ⁊ reſponſo ei? tali inſerto?. q̄ſituz ē an p̄dia q̄ deſtiata eēnt ex cā fideicō miſſi ad gaiuz ſeiū ptinerent: fſpō di ſup hoc nō dubitādum eē quin fi deicōmiſſū valeat. ¶ Duas? filias equis ex partibus hēdes fecerat: al teri? fundum prelegauerat ⁊ petie rat? ab ea?: vt ſorori ſue. xx. daret. Ab eadē? filia petit vt partem dimi diā fundi eidē ſorori reſtitueret. q̄ ſitum ē an. xx. ꝑſtari ñ ōberēt. Reſ pondi non eē p̄eſtanda?.

Idez.

Poſt emācipationē patris ſu ſcepta? filia a patruo vt legitio? hē de petierat vt ptē hēditatis auūcu lo? ſuo daret. ⁊ agros duos. Ad vtrūqz aūt vt ꝓprium cognatum ſucceſſio eius ptinuit ꝑ bonoz? poſ ſeſſionē. Queſitū eſt cū in parte he reditatis fideicōmiſſuz nō ꝑſtiterit quā ſuo iure ꝑ bonoz? poſſeſſionē auūcul? habitur? ē: an nihilomin? in pte agroz? conſiſtat: vt tici? ptes agroz? duas?. i. vnā quā ſuo iure ꝑ bonoz? poſſeſſionē habeat: alteraz vo partē ex cauſa fideicōmiſſi petē debeat?: reſpondi petē poſſe?. Idez queſijt ſi ab eodē patruo fideicom miſſuz alijs quoqz dederit vtruz in ſoliduz: an vo ꝑ parte ab eo preſtā dū ſit: rñdi ſolidū ꝑſtari?. ¶ Seiā ex dodrāte: meuiā ex quadrāte in ſtituit hēdes. fidei ſcie cōmiſit i hec vba. A te peto tucqz fidei cōmitto vt quicquid ex hēditate mea ad te puenēit: reſtituas filio tuo: retētis? tibi oītis meis. Queſitū eſt cū gene rali capite fidei cōmiſiſſz. q̄ſqs hēs erit: ō omnib? vt ꝑſtarēt quodcūqz legaſſz ꝑſtari fieriue iuſſiſſz an cuz dodrātē hēditatis reſtitueret oītoſ m aſſem uendicaſ ſeia ōbeat: reſpō di etiam cohēdes fideicōmiſſuz ui deri? ut q̄drātē quē i his oītis habe retſcie redderet.

Idem.

Uxorem ⁊ filiū cōmunem he redes inſtituit: ⁊ uxoris fidei cōmiſit in hec vba. Peto a te dña uxo? mea ne ex fundo ticiano par tem tibi uendices?: cū ſcias me uni uerſam ēptionē ei? fundi feciſſe: ſz beneficio affectiōis ⁊ pietatis quaz tibi debui: eaz emptionē cum num

o ¶ Redegiſſe. i. uocauit ad teſtes. non aūt fuit ſcriptū. p ¶ Inſerto. ſ. quod virit ſe diriſſe. nam ad inter rogatū in latino vr̄ rñdit in greco: ut inſti. de inuti. ſtip. ℌ. preterea. eſt. n. hic gre cum. ⁊ facit. ſ. de teſta. milit. l. dimus.

¶ Duas. Revocato legato videt revocatū onus legato appoſitū. Bar.

q ¶ Duas. puta ticiā ⁊ ſeiā. r ¶ Alteri. ſ. ticie. ac. s ¶ Petie rat. ſ. gratia hui? ꝓlegati. t ¶ Ab ea. ſ. ticia. ac. u ¶ Ab ea dē. ſ. ticia. ⁊ ſic ꝓlegatū eſt nullū. v ¶ Preſtāda: ut. n. certū ſit teſta torē penituiſſe de prelegato: ergo ⁊ de onere pp id impoſito vr̄ penituiſſe et ſic no. ſcōm. ℟. qp ſi vni ex heredibus aliquid ꝓlegat: ⁊ ptē eius et ali qd alio rogeť reſtituer? p eo qō. ſ. ē nō vz relictū.

¶ Otemancipa. Granatus preſta re fideicōmiſſū tenetur ad illud inſolidū: ſz tam ipe qp alius cū eo ſucce dat vekūcto alio iure qp defunctus crederet ſz in eadez portione. Bar.

y ¶ Suſcepta. ⁊ concep ta. vt inſti. q. mo. ius pa. po. ℌ. fi. ac.

z ¶ Ut legitimo. ergo i codicil. rogauit i quib? poſſunt grauari legiti mi. ut. ſ. ti.iii.l. cōficiū tur. in prici. ⁊ no. qp hic ignorabat ius agnatio nis eē finitū ꝑ emācipa tōez ſui pfis. hodie tñ nō tollit inter pfez ⁊ filiū ⁊ ſic nec inter hanc neptē ⁊ patruū. vt inſti. de le. ag. ſuc. ℌ. fi. ac.

a ¶ Auūculo. ⁊ ſic p fi deicō. auūculū hēdē fie ri voluit ſimul cum pa truo .ſ. quē ſperabat ei ſucceſſurum. ac.

b ¶ Per bonorū poſ. vn cognati. q̄ vocāt ēt agnati capite miuti: vt inſti. ō ſuc. cog. i pn. ⁊ ſic ōuētū ē eo quo ōfūc ta voluit: ſz alio traite.

c ¶ Duas. nō dē duas reſpectu ētie. ſz. i. ābas eis diuiſis i duas ptes

d ¶ Poſſe. qz erūt. ℌ .n. voluit teſtatrix. vt p dia inſolidū hēret auū culus .ac.

e ¶ Preſtari. non apit a quo. vñ ſi dicas ab vtroqz ob. ſ.ti.i.l. celſ? ℌ. pe. niſi neuť ꝑſtat nec isq ſperabať: ⁊ nō ē nec alius q ē ꝓter ſpē. ſo. il lud ē cū ſit teſtñ ⁊ vn? inſtituiť. tūc. n. ſi ipe nō ē hēres nō valz teſtñ. ⁊ iō nec legatū. hic aūt fe cit codicillos. ſz dicas a patrono ſolo: ſic. n. ℌ q̄rit .ad qō videť cē reſ ponſū. ſz tūc eſt cōtra. ſ.ti.i.l. cū pf. in pn. ⁊. ſ.ti.ii.l. ſi ſeru? legatus. ℌ. fi. ⁊ de ali. le. l. a. filio. ac.

¶ Horem. Si verba legati ſunt ābigua: cā legati ē iſpiciēda. bar.

b ¶ Uendices. i. dimidiā añ partē: aliō qn ſi hoc non vtiſſet: vxor

f ¶ Retentis. hic oritur queſtio. vt. j. dicam.

g ¶ Fideicōmiſſum videri. ſz ſit retinere coꝝ trñ q̄ tā hēm?. ⁊ facit. ſ.ti. i.l. cū pf. in pn. ⁊. ſ.ti.ii.l. ſi ſeru? legatus. ℌ. fi. ⁊ de ali. le. l. a. filio. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

baberet dimidiam:ꝛ aliam dimidiam diuideret cũ filio p mediuz:ꝛ sic filius baberet quartã ꝛ reliquã vxor:ut. ff. de pecu.le.l.dñs.§. dñs.ꝛ facit C.siquis alteri vel sibi.l.militũ.ꝛ.ff.ti.ii.l.serui electiõe.§.fi.

¶ In testamento. Non est verisimile testatorẽ voluisse grauare heredem vuplici prestatiõe.b.d.Bar.

a ¶ Applicito. eidem domui

b ¶ Et alio capite.ſ ita scriptũ sit.b.

c ¶ Oneratus.ſ.oĩbus gnãliter.ꝛ isti spãliter. uel isti estimatõe diete ꝛ cellarii ex hac clausula.ex superiori vero sibi ꝛ aliis totũ legatũ qõ ideꝫ recidit: ꝛ hoc mist aliõ appeat voluisse testatorẽ:ut.C.de ca.tol. l.i.§. pe.ꝛ.ff.ti.i.l. si plurib⁹.§.i. Itẽ nõ obstat.ff.ti.i.l.q duos.§. t.ſꝫ ibi ĩ quãtitate ꝫ ĩ spe cie legata bis eidẽ pĩone:ut.ꝛ.ff.ti.i.l. plãe. §.i.ꝛ.C.e.l.cũ qõ.§.fi. dic ergo ꝑm az.pĩmũ legatũ minui tãtũ q̃tuz scõo vak:ꝛ scõm ꝓtẽtũ esse suo spãli:qz sic vt testator voluisse:ut. ff. ti.i.l. si plurib⁹. ꝛ. C. eo.l.cuz questio in pũ.

¶ Codicillis. Nõ ẽ verisimile testatorẽ voluisse durã sepatõez iniugere.b.d. vl'alit. Legato gnãli p min⁹ gnãle õrogat.b.d.bar.

d ¶ Codicillis. aũt dãme datiui casus dãme.

e ¶ Pietatis intuitu. cui⁹ intuitu nõnũq̃ a iure cõi recedit: nedũ a ꝓpetate vbor:est ergo hec pietas vt nõ sepeat ut.ff.ti.ii.l. si dom⁹. §.q cõtinet.ꝛ est cõmũia viri. iudi. possessiõuz. ꝛ.ff.e.l.§.cõcubine.ꝛ ẽ alia rõ qz spes derrogat generi ꝛ non econtra:ut ff.pri.§.ꝛ.ff. de reg.iu. l.in toto.ꝛ.ff.e.l.seruis vrbanis.§.fi.est ꝛ alia ꝫ qz nõ religt nomĩati vxori.ꝛ facit.ff.ti.ii. l. ticie tertores.

¶ Felicissimo. Generi p spẽm derrogat Bar.

f ¶ Dederat. quedam mulier.

g ¶ An tribus.i.felicissimo ꝛ felicissime ꝛ ticio

b ¶ Generali sermone no. ex gnãli cõcessione videri derrabi qõ alii cõcedit spãliter: qz spes generi derogat:ut. C. õ secũ.nup. autẽ.nunc ãt.ꝛ.ff.q.ex cau. ma. l. ſꝫ si per pretorẽ.§. dei de.ꝛ.ff.siquis cau.l.sed ꝛ siquis.§.questũ.

¶ Testamento. Verba pñtis tẽporis restringunt ad tẽpus testamẽti. Bar.

i ¶ Intra annos septẽ idest qui sunt minores vii.an.ꝛ fa.ff. de verb. si.l.pueri in fi.ac.

mis meis cõparassez tecũ cõmunicassez. Quesitũ est an cũ funduz insolidũ filij esse voluerit? Respõdi eũ de quo queritur perinde ratione in fundo baberi voluisse:ac si vniuersus hereditarius esset:vt p parte dimidia ꝛ vxor ꝛ filius agꝫ vt hereditarium habeãt. ¶ In testõ ita scriptũ fuit. Domũ meã cũ orto applicito libertis meis cõcedi volo. Et alio capite testamenti scriptum erat. Fortunio liberto meo ex domo mea quã libertꝫ meis õdi dictã in qua habitabã. Itẽ cellarium iunctũ eidẽ diete ab hẽde meo ei cõcedi volo. Quesitũ ẽ an hẽs testatoris onerat⁹ videak in pstãdo legato fortunio. quãcꝫ dom⁹ vniuersa libertis sit plegata. Respõdi nõ ee oneratũ. ¶ Codicillis cõfirmatis ita cauit. Omnib⁹ aũt libertis meis ꝛ quos viuus ꝛ quos bis codicillis manumissi ul' postea manumisero cõtubernales suos. ¶ Itẽ filios filias lego nisi quos quasue ad vxorẽ meam in testõ ptinẽ uolui:uel ei nominatim legauero. ¶ Ideꝫ postea in epistola petijt ab hẽdib⁹ suis ut regionem vmbrie tuscie ĩ picẽo cohẽdes vxori sue restitueret cum omnib⁹ q̃ ibi erũt: ꝛ mãcipijs rusticis ul' urbanis: ꝛ actorib⁹ exceptis manumissis. Quesitũ ẽ cũ heros ꝛ sticbus serui ĩ diem uite testatoris ĩ umbria ĩ piceno actũ administraue rãt. sint aũt dãme quem testator uiuus manumiserat filij naturales: utꝫ eidem dãme ex uerbis codicilli ab hẽdib⁹ prestandi sunt:an vo ad sciam uroreꝫ ex vbis epistole ptinent? Rñdi ex codicillis ad patrem naturalẽ eos pietatis intuitu ptinere. ¶ Felicissimo ꝛ felicissime qbus testatrix libertatẽ õderat funduz gargalianuz legauit cum casa. Et alio capite ticio filio quẽ ex quarta parte beredem scripserat prelegauerat in bec uerba.tici fili boc amplius õ medio sumito legata mea q̃ mibi tam pater tuus presens quã clodius iustus frater patris reliquerũt. quesituz est cũ fundus gargalianus testatrici a marito eius.i.a patre ticij filij legatus sit: cui fundus ex cã fideicõmissi debeatur filio: utruz ticio filio'tñ:an felicissimo ꝛ felicissime an trib⁹? Respondi ñ cẽ verisimile eaz que nibil aliud felicissimo ꝛ felicissime nisi bec que specialiter legauit:ad filiũ:cui hereditatis sue partem reliquit legatũ generali ser

k ¶ Cum a testatore.i.imo mortis tempus:ut. ff. de an.le.l.mella.§.i. So.vt ibi. Itẽ ff. de ꝓdi.ꝛ demõ.i.filie.§.fi.ꝛ.ff. de fũ.istruc.ꝛ istr.le.

mone⁹ trãsferre voluisse. ¶ Testamento ita pueros legauerat. Publio meuio dño meo ab heredibus meis dari volo pueros quinqz ex meis dũtaxat intra annos septem' post annos cõplures q̃ fecit testtm moritur. quesitũ ẽ cuius etatis meuio mãcipia debeãtur: vtrũ ne que testamẽti facti tpe intra septem ãnos fuerũt:an que mortis tpe intra eaz etatẽ iueniank? Rñdi eã videri etatẽ õsignatã que esset cũ a testatore relinq̃rẽtur. ¶ Cõcubine inter cetera bis vbis legauerat.fundũ in appia' cũ villico suo ꝛ cõtubernali ei⁹ ꝛ filijs dari volo.quesitũ est an nepotes quoqz villici ꝛ cõtubernalis eius testator ad cõcubinã ptinẽ uoluerit? rñ.nibil proponi cur nõ õberẽtur. ¶ Legauerat p fideicõ. meuio ita.quicquid in patria gadib⁹ possideo quesitũ est an si quã suburbanam adiacentem possessionẽ testator haberet:hec quoqz ex causa fideicõmissi meuio õbeatur? rñ. posse ad hãc quoqz verborũ significationem extẽdi. ¶ Itẽ quesituz est an si calendarij qõ in patria sua vel intra fines eius defunctus exercuit instrumẽta in domo quam in patria sua habeat reliquit: an id quoqz calendariuz propter verba suprascripta meuio ex cã fideicommissi deberet:rñ.nõ õberi. ¶ Itez quesitum est an pecuniaz que in arcba domi gadib⁹ inuenta esset: vel ex diuersis nominib⁹ exacta:ꝛ ibi õposita:ex fideicõmisso õbeatur: respondi supra respõsuz eẽ. ¶ Testamẽto quo filiuz ꝛ vxorẽ hẽdem istituerat:filie p fideicõmissuz cẽtuz cuz in familia nuberet legauit ꝛ adiecit ita. Fidei tue cõmitto filia: vt cuz in familia nubes:ꝛ quotiẽscũq̃ nubes ⁵ siue diuortio facto pus-cꝫ dos tua reddatur:eoue nomine satisfactũ erit morieris nullo filio filiaue relicto ex eo. Pater filiã virginem nuptui collocauit:eiusqz nomine dotẽ dedit:ꝛ post diuortium candẽ recepit:ꝛ alij in matrimonium cum dote dedit: ꝛ stipulatus est eam sibi aut filie sue reddi. manẽte filia in matrimonio scõo mortuus est eodẽ testamẽto relicto: eiqz heredes extiterant filius ꝛ vxor postea marito defũcto puella dote

l ¶ Pe.ꝛ facit.ff.e.l.nomen.§.i.ꝛ qõ ibi no.ꝛ.ff. de aur.ꝛ ar.le.l.si ita.ac.

¶ Concubine. Propter durã separationem vitandam verbum filii porrigitur ad nepotes.b.d.Bar.

l ¶ In apia.nomen regionis:sed alꝫ mancipia.

m ¶ Cur non deberentur. nam appellatõe filii ꝓtinẽt nepotes cã pieratis: dum de dura sepatione tractat: ut b ꝛ.ff. de ver.sig.l.liberoꝝ.§. i.ꝛ sic põt intelligi.ff.e.ti.l.filii ꝛ.l.iusta.ꝛ sic soluit cõtra isti. q da.tu. pos.§.fi.uel aliter ut ibi no.ꝛ facit.ff.e.l.§.codicillis.ac.

¶ Legauerat. Appellatione patrie ẽt suburbia cõtinẽt Itẽ calendaria ꝛ pecunia ad calẽdarium destinata non cedũt legato eorũ q̃ sunt in loco.b. d.Bar.

n ¶ Meuio. alꝫ meuius.ſ. testator.ſꝫ ẽ falsa: ut. ff. patet.

o ¶ Gadibus. sic enim uocat illa patria õ qua fit mẽtio.ff. ti.ii.l.si mihi. §.i.ꝛ subest uenetis.ꝛ est sedes eorũ patriarchalis:alꝫ aũt est bic gadib⁹ ꝛ similit nomẽ loci.

p ¶ Suburbanã adiacentem ſ.suburbio ciuitatis. sed q̃q ponitur pro rustico:ut.C.de ꝑdi.mi.l.si prediũ.b.

q ¶ Extendi.sic.ff. co.l.cuiqz ꝛ.ff. de ver.signi.l.ii.ꝛ.l.ut alienus.ꝛ.l.edificia.ꝛ.l.qui ĩ cõtinentibus.ac.

r ¶ An calendarii. hoc expone:vt. ff.e.l.qui filiũ.

s ¶ Intra. idest iusta. sic.C.õ posthu.here.isti.l.fi.ac.

t ¶ Quam.domum.

u ¶ Patria sua.ſ.gadibus ꝓdicta.ac.

x ¶ Reliquit .i. dimisit instra calẽdarii in domo:nõ dicas q̃ ea legauerit:ꝛ sic nõ ꝓtinẽt dictis vbis bic ꝛ qcgd ꝛc.vt bic ꝛ .ff.ti.i.l.gaius. ꝛ sic sunt verba iurisc̃onsulti non testatoris. alꝫ recte contradiceret .ff.co.l. qui chirographũ ꝛ.ff.ti.i.l.seruũ filii.§.cũ sed certe ꝛ si sint iurisc̃onsulti quare non ꝓtinẽt instrumẽta. Rñdeo qz non ut ꝑpetuo ibi sint erãt ibi vt.ff. de here.insti.l.ex facto.§. rerũ.ꝛ ff.pr.rñ.no.ac.

y ¶ Supra respõsum esse. scilicet non deberi per hoc q̃ nec calendarium nec instrumenta debentur:ꝛ hoc si ad tempus sit ibi scilicet vt teneretur non perpetuo ut thesaurus: ut.ff. eo.l.si chorus.§.i.ꝛ l.si fũduz ꝛ.ff. de auro ꝛ ar.lega.l.si vxori.§.si ita.ꝛ.ff. ti.ii.l. generali .§.vxori.ꝛ.ff. de fun.instruc.ꝛ instr.leg. l.cũ delationis. §. sabinus ꝛ.l.predia.§.i.ꝛ arg. ff.cod.l.prediis.§.ticio.

¶ Testamento. Ex legato reuocato.uel cui renũciatuz est nil petitur. hoc dicit fm Bart.

z ¶ Cui nubes.accipe morieris quod ponitur.ff.

a ¶ Dedit. ſ.ei. ut. ff. dirit.ꝛ quaz.ff.e.§.legauerat.vnde legatũ vt ademisse:ut. C.eodẽ. l.filia.ac.

2 ¶ Cum dote. eadem qõ hodie facek tenek:ut.C.õ rei vxo.

act.autẽ.sed quamuis.

x ¶ Matrimonio secundo.alꝫ suo.alꝫ secundo.ꝛ dic mortuus est.ſ.pater.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Recuperauerat. qđ facere potuit: vel ex stipulatione patris: ut. ſ. ſol. ma. l. gaius. ꝛ. ſ. de ver. ob. l. quodcũqꝫ. §. i. vel ex stipulatiõe legali: vt. C. de rei vxo. ac. §. videamus. ꝛ. §. ꝛ hoc. b Heres eius. ſ. maritus eius. ſ. puelle.

c Nõ teneri. trib⁹ rõnibus. ſ. tũ qꝛ pf dotẽ dãdo ſibiqꝫ vel filie ſtipulando volũtatẽ teſtõ expreſſam credit mutaſſe. tũ quia mf ꝛ ff fideicommiſſum repudiaſſe videnf: cũ ſorori dãti conſentientes ſtipulationẽ omiſerunt ꝓterea qꝫ nec ad filiã legatum puenire poſſit: ſꝫ ꝓ ea in vocez viuus pf vedit qđ teſtando antea reliq̃rat: vt. C. ỏ le. l. filia. rñ. ꝛ facit. ſ. ad treb. l. filia.

Heres vel le. Onus ỏ aliquo adoptando ꝛ fideicommiſſuꝫ i defectũ adoptionis in cõiũctũ nõ tenef. h. d. bar.

d Nõ cẽ ad hoc. ſ. vt ille qui adoptatus nõ eſt petere poſſit hereditatẽ vel legatũ: q̃ſi ex tacito fideicõmiſſo. ſecus tamen quãtũ ad illuꝫ q iuſſus eſt adoptare: qꝛ hꝫ ſi parat⁹ eſt hoc facere. ut. ſ. de cõdi. iſti. l. ſiqs teſtõ. vel dic qꝫ vocat h fideicõmiſſũ. i. rogamẽ de adoptando q ỏ nõ valet. nec h nec ibi: qꝛ ꝓtra bonos mores: uel ꝫ ius ſed libere remanet apõ rogatũ ꝛ illã exponе vt ibi no. aliud ãt ſi rogetur de emancipando: vt. ĵ. de cõdi. ꝛ demõ. l. ſi cui. lꝫ ſit ar. ꝓtra. ſ. ti. ii. l. filiuſfa. §. fm uulgarẽ.

Agri pla. Cano er his cui heres iuſſus eſt vendere parato emere cõpetit vendicatio partiꝫ. b. d. fm intellectũ dy. bar.

e Plagam. i. partem.

f Illa. ſeptẽtrionali vel auſtrali. b.

g Et gaio. g pro pte fuerant heredes ſcripti ꝛ alii plures cuꝫ eis: ut patet ex ſequẽtibus.

b Transcribi. i. vendi qđ valet etiã iuſto pretio: vt hic. ꝛ. ſ. ti. ii. l. ꝛ ſi equo. ac.

i Expromiſſa. menio ꝛ gaio ac ceteris heredibus. ac.

k Promittant. menius et gaius.

l Rõne quaq̃. alꝫ quaqua. alꝫ q̃. ꝛ ſemper dic. i. aliq̃ ꝛ ſũt verba teſtatoris vſq̃ illic q̃ſitũ eſt ꝛc. vel ſi habes q̃ poſſet ibi incipere qđ. qua ratione q̃ſitũ eſt ꝛc.

m Petere. nil mirũ: qꝛ ẽt totũ ſi vellit põt: ut. C. de cadu. tol. §. vbi aũt. R. ꝛ facit. ſ. ti. ii. l. ſiqs legauerit in fi. ti. ꝛ. ſ. ti. i. l. añpe. §. iii. ac.

n Caurio. ne ad ſeiam aliq̃ rõne pũciat Jo. ꝛ ſub. pẽa. c.

o Cuiqꝫ. i. cuilibet ex illis q bus eſt preſtanda. ac.

p Preſtanda ſit. a publio menio qui ſolus vult. ac.

q Preſtak. ſ. pro dimidia. ꝛ ſic ſub pena. l. uel ſi totũ acciptat qđ põt: vt viri ſub pena intega. c. promittet. ac.

Sorori legauit. Appellatione mancipiorum non continentur poſtea nati ex eis. h. d. Bar.

r Ancillas. i. ancillas. ut patet. ĵ. qꝛ dicit de partu. eſt enĩ cõis generis.

s Filijs. ſ. teſtatoris: ꝛ dic nõ inſtitutis ſꝫ exheredatis vl cũ alijs exheis inſtitutis

t Agnata. i. nata. u Hedibus. dicũt gdã. ſ. filioꝝ. ꝛ ſic oppõit eis qꝫ ſit cõditionale. ꝛ ſic iterum nõ trãſmittaf: vt. C. qñ di. le. ce. l. iii. ꝛ dicũt hic extitiſſe ꝙditionẽ viuis filiis: vel dicũt fuiſſe diẽ nõ ꝙditionẽ. uel eſſe hf des filios filiorũ q cõprehẽdantur ſub vbo liberis q ſõnia ſunt: nã h dicit an vñ ꝛ filij ꝛ heredes. ſ. teſtatoris erãt viui: ꝛ hf des legatarie. dices ergo heredibus. ſ. teſtatoris ſi ue filius nullo modo ſit heres: ſiue ſit cum aliis. ac.

x Nõ cõtineri. ſ. qꝛ nec ſũt relicta: nec acceſſionis iure debẽtur. ſ. cum poſt mortẽ teſtatoris ꝛ añ mortẽ ſororis: ꝛ ſic añ morã nata ſũt: alꝫ ſecus eẽt. vt. ſ. de le. i. l. apud mf. §. utẽ part⁹. ꝛ. ĵ. de fideicõ. lib. l. cũ vo. §. cũ qdã. ꝛ. C. de fideicom. liber. l. iii. ꝛ. ĵ. de op. leg. l. pe. ꝛ. ſ. de vſur. l. paulus. rñ. ꝛ. ſ. ti. i. l. licinius. ſed contra. ſ. ti. i. l. cũ pater. §. pater filie. ubi partus debet. Sol. ibi er teſtatoris ſcia ſpeciale ꝓſumit. uel ideo eſt illud qꝛ totalis ancille partꝰ nec minus qꝫ ipa mater totalis intelligit: vt. C. de rei vxo. act. §. itaqꝫ. at ancille legate partus nunqꝫ legatus inf is rõne dicit.

Pater naturalis. Pater naturalis dotãdo filiã i dubio ſi vf habere animũ donãdi ſed magis aiuꝫ cõpenſandi cũ eo qđ filie dz. Bar.

y Pater. inſtitutus a marito filie naturalis.

z Naturalis. ſ. rñ. nã legitimꝰ vf de ſuo dediſſe: nec a fideicõ. videtur liberatus: vt. C. de do. promiſ. l. ſi.

a Fideicõmiſſũ. alꝫ ſi deicõmiſſi debitor. alias fideicõ. debebat: ut quia maritus filie inſtituerat patrem ꝛ cum fideicõ. grauauerat.

b Si nec ratã. ratã ãt dotẽ hf e tũc cogeẽ pf ſi vult: ꝛ remittat ſtipulationẽ viro. alꝫ nullus ẽ effectus ratihabitionis cum ſibi ſtipulatꝰ eſt pf cũ in eꝰ datiõe vtilit negociũ ipſiꝰ pf geſſiſſet: ut. ſ. de neg. ge. l. q̃ vtiliter. ĩ pn. §. ſi. ꝛ. ĵ. de excep. doli. l. ſi opera. R.

c Rñſuꝫ. ut non ſit ỏ negãda niſi ratã habuit dotem datã. ac.

d Cumqꝫ. tertiũ annectit caſum. ac.

e Ut mulier ratũ. i. ut ita demuꝫ apud virũ remaneret. azo. ac.

f Cõdicere. ſ. ꝙdictiõe ob cãm: ea ratũ nõ hñte ut ꝛ. ſ. de ꝙdi. ob ca. l. ſi võaturus. §. i. ꝛ fa. ĵ. ỏ col. do. l. i. §. pe.

Seruꝫ mari. Reſtitutio fideicõmiſſi fcã añ diem: alii nõ preiudicat. h. d. Bar.

g Scripſit. ſ. berta. ꝛ ỏ ſi hẽas ſeiũ. alꝫ ẽ ſeia.

h Subſtituit. vulgariter ſi hef s nõ eẽt maruꝰ

i Cõmiſit. ſ. ſi hef s eẽt

k Reſtituere t. ſic alĩa vulgariter ꝛ fideicommiſſi iure ſeio fuit ſubſtituta. ac.

l Cõtigiſſet. alꝫ acciditſſet. qꝛ decederẽt alũna vt. ĵ. de v. ſignī. l. ĩ vulgari. §. i. ſic g̃ apparet duplr ſuſpectũ alũne relictum. i. in diem mortis heredis. Itez ꝛ ſi tũc vixerit ipa alũna. nullo g̃ mõ teſtatricis volũtate appie reſtitutã hf ditatẽ vici põt in caſu ꝓpoſito. at ea ſimpliciter relicta poſt mortẽ hf dis: ſecꝰ vi cerek: ut. C. de fideicõ. l. poſt mortẽ. ꝛ. ſ. ti. i. l. cum pater. §. hereditatem ꝛ. §. a filia. R. ꝛ. ſ. de le. i. l. ſi filiuſfa. §. viuus.

m Deceſſiſſet. vñ fecit appie relictũ ꝛ ꝙditio alterius. ſ. valeriani extitit lꝫ vtriuſqꝫ dies. i. mortis viri. tũc quoqꝫ penderet. R. ac.

n Liberatũ. nõ g̃ ſm teſtatricis volũtatẽ alũne reſtituiſſe eſt dicẽdũ: ſed eẽt liberatus ſi illa ſupuiriſſet: ut. C. de ꝙdi. inde. l. ſub cõditione.

Scevola. Cogatꝰ reſtituere cũ uolet poſt mortẽ rogatꝰ vf. h. d. Vel alit. In vltimis volũtatibus moriẽdo quis velle videt. h. d. Bar.

o Scevola. alꝫ. §. ꝛ dic qꝫ fuit rogatus reſtituere poſt mortẽ. vñ tacite qũ vellet ꝓus vf rogatꝰ: vt. C. de fideicõ. l. poſt mortẽ. vel dic qꝫ expreſſe dixit: cũ voles uel velles ſꝫ diuerſas lras. ſecus ſi velles: vt no. ſ. e. l. fideicõmiſſuꝫ. §. ſi ſic. ꝛ. ĵ. de v. ob. l. cẽteſimis. §. i. alꝫ deeſt. §. ꝛ tunc ſm R. pone ut. ſ. qꝛ fuit rogatus reſtituere alũne qñ uellet tacite: ſed ſi ipſa predeceſſerit tũc valeriano nã nõ ſuſpẽditur poſt mortẽ. ac.

p Interi. dũ viuit. q Cõpellẽdꝰ. ſi ſpõte põt. r Poſt mortẽ

heredis tñ ꝛ nō q̄ctiqz vellet ipse heres. R. fm tertium casum.

a Heredis. Fideicōmissum pure relictū potest peti uncontinenti: ꝛ qui verat satisdationē exigi nō videt fideicōmissi diem differri. b. d. bar.

a A qua scia. s. in secunda persona dixit scia. nunc in tertia dicitō ea: ꝛ dic satis. i. satisdationem de restituendo fideicōmisso vniuersali ifāti quā als p̄staret nisi testator remisisset: ut. C. ut. in pole. l. cū archimedorā. an aūt retineat quartaz B secundo rogata: dic ut. C. ad treb. l. sancim⁹. §. fi.

b Eam, scia vxorem.

c Rē acturam. i. restitutionē facturam quam decet ꝛc. cū detrimento ad esset scia si restōnē differret, als cēt actura.

d Posset. s. statim. dubiū aūt erat q: per hoc q̄ satis remisit videbatur ꝛ fideicōmissum distulisse: qō est falsum. nā ꝛ p puro prestat satisdatio cum multas moras bēat iudicium: ut. ī. ut in pos. le. l. cēt in prin. ꝛ facit. s. ti. l. i. ofa. ꝛ. ī. de p̄di. ꝛ de. l. i. i p̄n. sed ī. ī. ad treb. l. epistola. §. fi. ij ibi alia voluntas fuit ut ex verbis apparet. ac.

Icius. Is cui cura monumenti cōmittit ad expensas insolidū non tenet. b. d. Bar.

e Instituit. bis vbis sē iam ꝛc. ac.

f Extruendum. als inferendū. Et ad hoc cogit pōtificali uel presidis auctoritate: ꝛ pretoris offō: ut. s. de peti. heredi. l. bereditas. ꝛ ō relig. l. ꝛ sigs. §. si cui. ꝛ iudicio fami. ber. ut. s. fa. ber. l. bis p̄ter. §. i. sola ergo operis faciendi solicitudo seorsum vxori iniuncta est verbis testatoris: ꝛ hoc tam grandis oneris: qō erat iniunctuz magnitudine q̄ huius emolumēti p̄cio vna cuz p̄sona q̄ videbat sola grauata affectiōe: pensatis vbis sic dubijs talis merito ad bibēda fuit distictio. R.

g Si filie. Arbitrio boni viri dos p̄stituit: dignitate ꝛ facultatibus testatoris ꝛ nūcro liberorū pēsatis. b. d. bar.

g Legatū sit. hoc enim gnāle est. ut. ī. ō ver. si. l. illa vba. ꝛ. s. p socio. l. societatē. ꝛ. s. ñ. i. l. i. ꝛ. ī. ñ. i. l. si cui. ꝛ. s. e. l. fideicōmissa. §. si sic. ꝛ. s. ō iure do. l. quero. ꝛ. l. cū post. §. gener. ꝛ. C. de nup. l. si furiosi. ꝛ. C. de admi. tu. l. si curatoris. sed contra. C. de dote p̄mis. l. i. So. ibi. ac.

b Et numero liberorum. propter quos minor constituit dos. ar. ī. de senten. pas. l. fi. ac.

Si fundus. Non videt cē in loco q̄ ibi sūt ad tp̄s. b. d. bar.

i Fundus. que. modo respondet.

k Fenerandi cā. uel alteri ad tp̄s. ꝛ fa. ī. e. l. si ita legatū. ꝛ. s. e. l. vxorē. §. legauerat. ꝛ. ī. ti. ij. l. gnāli. §. vxori. ꝛ. ī. de aur. ꝛ ar. le. l. si vxori. §. i. et. s. ti. i. l. gaius. ī p̄n. ꝛ. C. de vbo. sig. l. i. ꝛ. s. de pigno. l. debitor.

h Legatum. Ea videntur alicui cā parata q̄ ad eius vsum ppri um sunt destinata: secus si ad vsum cōem ei⁹ ꝛ alterius. b. d. Al aliter. Verbum quod se habet per prius ꝛ posterius, simpliciter sumptum accipit per prius. b. d. fm pe. Bar.

l Comparatum. s. dolo. ac.

m Nō in vsu. hec sunt verba sabini vsqz illuc neqz ꝛc. quibus concor. .s. ti. i. l. legatis vxori. ꝛ. ī. de aur. ꝛ ar. le. l. gntus. in p̄n. ꝛ. ī. e. l. iiō. §. pide. et. ī. de vē. sig. l. in lege. §. qd aūt. ꝛ. ī. de fun. istitu. ꝛ i. le. l. q̄sitū. §. q duos. ꝛ. s. e. l. vxori. §. i.

n Promiscuqz. ī. e. l. cū q̄rerē. §. Iana. in fi. ī. So. ibi. ac.

o Interesse. ī. e. l. si quid. ac.

Q Atamen. Relatiuū quis vel q positū sine copula p̄cedētiū significationem restringit: sed si copula apponatur augebit. b. d. Bar.

p Adiectio. s. q̄ eius cā parata sunt vo lego. R.

q Augetur. s. legatū ea adiectione. R. ac.

r Significatur. s. tali adiectione. ac.

s Que dicta sunt. s. noīatim puta si dixit vir. aurum ꝛ argētum ꝛ uestem quecūqz eius cā sunt parata: uxori vo lego. R. nam ꝛ si qua alia sunt p̄ter p̄dicta ei⁹ vsu sunt legata: sed Io. dixit in hoc augeri: ut ēt q̄ cōtis vsus cā sunt parata videantur relicta. primum placet: sic ī copula seu: ut. ī. de au. ꝛ ar. le. l. si ita quis legauerit.

t Diminitur. scz legatū adiectione tali. ac.

u Detracta ꝓiunctione. s. copulaqz. sic puta aurum ꝛ argētum uestē q̄ ei⁹ gra ul cā parata sūt vxori mee do lego. ac.

x Comprehēsis. s. noīati: puta aurū ꝛ argentū uestē. ac.

y Diffiniunt. i. determinantur. ꝛ sic per inferiora restrigūtur superiora: ut. ī. de suppel. le. l. legata. ij. rñ. ꝛ. ī. de fun. i struc. ꝛ instru. le. l. cū delanionis. §. cui fundum.

z Si quid. adiunge cum lege precedenti.

a Compauisset. relicto sic legato q̄ cā vxoris mee sic parauit ei do lego: ut hic. ꝛ. s. e. l. B legatum. §. neqz interest. ac.

b Empta. precio comparata alio modo q̄sita: ut p̄mutatiōe ut. s. de ꝓbē. emp. l. i. §. i.

c Retenta. naz alienasset nisi pro eo retinuisset: ꝛ hoc sive sit ibi copula sive non. ac.

d Vxoris. hoc si fuerunt ei assignata: als non. ut. ī. co. l. q̄ enim. ꝛ facit. s. e. l. qui concubinam. in p̄n.

Inter emptū. Ad positionē speciei sequit positio generis: non econuerso. b. d. bar.

e Inter emptū. ut in spē in esse paratū: ut genus ineſt speciei: nam si est emptū est paratum sed non conuertitur: sic in agnatis ut in specie continētur cognati: ut genus: ut. ī. vñ legi. l. inter agnatos. in pri. In est ergo genus speciei per positionē sive consequētiā. qa posita specie: ponitur genus. ꝛ ad spēz segtur genus: ut homo est: ergo animal est. et species ineſt generi per continentiā: q: in genere species continet. nam legata familia ꝛ dispensator debetur nisi fuerit exceptus: ut. ī. de au. ꝛ ar. le. l. i. i p̄n. Itē paratis legatis quecūqz empta continentur legato: sed non conuertit. nā generalibus specialia insunt: ut. ī. de reg. iur. l. semp. ꝛ sic nō. hic q̄ totum esti parte qō est verum fm quid: ut ex premissis apparet.

f Non continuo. continuo. i. semper: quasi dicat non quicqd est paratum statim ꝛ continuo est emptum.

g Eum. virum. b Et si ei. priori vxori. ac.

i Legato. relicto p̄me vxori bis uerbis que ei⁹ cā parata sunt vo lego.

k Posteriori debent. si sint ei relicta sui cā parata.

l Cogitatū. s. in emendo sicut de priore cuius cā fuerunt empta.

m Nām. nec. als. §. als lex paulus. nā nec ꝛc. ꝛ continua de huic legato assignatio p̄dest. qa eius ꝓtrarium. i. ademptio nocet. uel sic. Bene dico si deberi quando non est traditum. nam ꝛ quandoqz si sit traditum non tamen cedat legato. R. nam nec ꝛc.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Item legato.s.p̄dicto.s. vroris cā paratū ei lego: ut.ſ.e.l. hoc legatū.
b Lecticarij.q lecticas uel lectos domine faciūt.uel uerius qui portant eam in lectica: ut ſubijcit q ſolum.ſolummodo ꝛc.
c Jumenta.q̄ dñam portabant vel detrahebāt in lectica. i.carecta.ꝛ ip̄a lectica ꝛ ſella.i.ſambuca.ad quod eſt.ſ. de ſer.ruſ.p̄e.l.q ſella.ꝛ.ſ. de au.ꝛ ar.le. .l.uror. Jtē burdones.i.bacu li q̄bus appodiebat dña: uel ēt illi q eaz portabāt: et ſemper repete continentur legato.ac.
d Puelle.que ſeruiunt in camera: quas puellas mulieres ideſt dñe comatas: quia comas bñt.uel comatas.i. ornatas eroꝛnant ſibi.ſ.ut decenti⁹ ſint in domo.alſ q̄.ſ.puelle eroꝛnant comatas mulieres.i. dñas iuuando eas eroꝛnare caput ſibi.ſ.dñabus.ac.
e Donauerit.i.olno eius vſibus conceſſerit. ꝛ ad hoc.ſ. de auro ꝛ ar.le.l.inter veſtē.ſ. de uer.ob.l.ſi mihi.§.i.
f Solitus.ſ. vir.ſic.ſ. de fundo iſtru.l.q̄ſitū.§. ſigs eodē.
Item interest. Legato generis ꝓtinentur oēs ſpēs: ſz legato ſpēi non continetur alia ſpecies ſub genere contenta.b. d.Bar.
g Ea ſola.ſ.continentur.ad que facit.ſ.l.ſi qd.§. iter.ac.
b Alia ratiōe.ſcilicet ſine emptione.b.
i Utroq; aūt legato .i. ſiue ēpta ſiue parata legentur: uel ideſt utroq; modo legato relicto.ut qa ēpta parataq; ꝛc.
k Aſſignaturus. tñ empta fuerunt vtroq; viuēte viro et uxore et añ diuortium factum ut.ſ. de aur.ꝛ argē.le.l.ii. iii. ꝛ.iiij.ꝛ facit.ſ.e.l.cuz uxori. et .ſ.e.l.hoc legatum. ꝛ.l. ea.ꝛ .l.ſi qd ꝛ.ſ.ti.i.l.legatis.ac.
l Daru refert.quantum ad emptorum paratorūue ſignificationem: ut.ſ.e.l.qui cōcubinam.ac.
m In dignitate.quam viri tribuūt: ut.ſ. de ſenato.l. femine nō concubinarij.ul' dic.i.niſi q̄ digni⁹ et fauorabili⁹ē relictū uxori q̄ cōcubine.
n Si uxori.conflatū. uoluntate non mutata. alſ ſecus. ut .ſ.ō aur.et ar.le.l.ſcia.ꝛ.ſ.e. .l.lana.ꝛ.ſ. de le.i.l.ſeruū filij.§.ſi pocula.ꝛ.ſ.q.mo.vſu fr.amit.l.qd tamen.§.ſi in alſe.q̄ eſt contra.ac.
o Maneat.quia in maſſam liquidata eſt.ac.
p Ea materia.ac.
q Debetur.ſ. b faciente materie ipſius ptāte. R.ſ.quia remanet non ſpecificata. alſ ſec⁹ ut inſti. de rer⁹ di.§.cū qs.
r Separato.non bona gratia facta: ut.ſ. de auro ꝛ ar.le.l.iij.ꝛ.l.ij.ꝛ.ſ. de dona.inter vi.ꝛ vx.l.cum hic ſtatus.§.ſi diuortiū. ſicut alſ in inimicitia: ut.ſ. de adimē.le.l.iij.§.ſi.nō ergo ipe mortis cē vrorē. ſic.ſ. vñ vir ꝛ vror.l.i.§.i.ꝛ .ſ. de le.p̄ſ.l.ſed ꝛ ſi.§.i.ꝛ.ſ. de dona.iter vi. ꝛ vro.l.ſed interim.§.ſi.ſed cōtra.ſ. de vētre in poſ.mit.l.i.§. rectiſſime. Sol. ibi.ac.
s Hoc legatum.ſ.que eius cauſa ꝛc.q̄ eſt.ſ.
t Seruo.cū libertate nō alſ: ut.C. de le.l.ſeruis.uel dic ſeruo quōdam.ꝛ ſic liberto ꝛ liberte quāq̄ non ſint in ptāte legātis. nā nec vror.nec concubina.ꝛ facit.ſ.e.l.qui concubinam.in prin.ac.
u Ipſi filio.ꝛ filie: ſeruo ꝛ ſerue.ac.
x Attributa.ideſt tradita.ac.
y Deſtinata.aſſignata ſine traditiōe: ut.ſ.e.l.ſi qd.circa fi.ꝛ.ſ.e.§. vtroq;.

Item legato⁹ continent⁹ mancipia puta lecticarij⁹ qui ſolum matrē familias portabāt. Jtē iumēta⁹ vel lectica vl' ſella vl' burdones. Jtē mācipia alia: puelle⁹ fortaſſis q̄ ſibi comatas mulieres eroꝛnant.
Qz ꝛ ſi forte virilia ei q̄dā donauerit⁹: quodāmodo eius cā parata videbuntur. Proinde ꝛ ſi quedā promiſcui vſus ſint: ſolit⁹ tamē fuerit ab ea quaſi in vſu mutari. dicendū erit ipſius cā videri parata.
Jtē interest ipſius cā parata ſint ei legata an ꝛ ipſi⁹ cā empta. Paratis enī oia continent: q̄ ipſi⁹ uſib⁹ fuerūt deſignata. Empta vō ea ſola⁹ que pp eaz empta fecit maritus vñ nō ꝓtinebunt emptis ſoluz legatis: q̄ alia ratione⁹ paterfa. acquiſita ei deſignauit. Utroq;'autem legato ꝓtinebunt: ꝛ que marit⁹ emi mandauerat: ꝛ q̄ emerat necdū tamen aſſignauerat ei. aſſignaturus⁹ ſi viriſſet. Parui'āt refert vxori an cōcubine qs leget q̄ eius cauſa empta parataue ſunt. Sane enīz ni ſi in dignitate⁹ nihil interest. Si vroꝛi aurū q̄ō in eius cā paratū eſt legatū ſit: ꝛ poſtea ſit cōflatū⁹: materia tamē maneat⁹: ea⁹ ei debet⁹.
Qz ut legatū valeat mortis tempore: vroꝛē eē debē. pculus ſcripſit ꝛ verū eſt. Sepatio⁹ enim diſſoluit legatū. Hoc legatuz⁹ ꝛ filio ꝛ filie relinq̄ poteſt que ei⁹ gratia parata ſunt. Et ſeruo'ſeruiq; ꝓtinebuntur que ipſi⁹ ſunt attributa⁹ vel deſtinata⁹.

Idem.
Cum filiofamil⁹. ita legatur cū is in tutelaz ſuam peruenerit. pubertatis tempus ſignificatur.
Et ſane ſi impuberi⁹ filiofa. ſit legatum plerūq; ſentiendum eſt q̄ō ſabin⁹ ait: vt nō fiat paterfamil. ſed vt pubes.
Ceteruz ſi mater q̄ ſuſpectam habuit mariti a quo diuerterat vitaz. filio ſuo quanuis impuberi leget nō videtur ſenſiſſe ō eo⁹ tempore quo impubes eſt: ſed de eo quo ꝛ pubes ꝛ paterfami. eſſz:

z Cum filiofa.ſ.impuberi.ſed ut pubes.ſic inſti. de pupil.ſub.l p̄n.
a Impuberi.leget.ſ.cum in ſuam tutelam venerit. R.ꝛ facit.ſ. ad treb.l.mulier.circa p̄n.
b De eo.ſolo.
c Pubes fuerit.cui predicto modo legetur. R.ac.
d Multo magis.q; b nō cogitauit ō pubtate.
e Annis legauit. illis verbis cum in ſuam tutelaz euenerit expliſſis. ac.
f Curatorem vedit.ut mentecapte aut luxurioſe viuenti mulieri: ut.ſ. de cur.fur.l.añpe.
g Jta legatum ſit.illis verbis cum in ſuam tutelam venerit.ac.
b Tutele. ſi furioſus ē impubes datur ei tutor: ut.ſ.de tutel.l. q̄ hz.ſed adulto eo facto datur curator. oportet ergo ab vtroq; liberatum: ut capiat relictum: ſic.ſ.cum i ſuam tutelam peruenerit: q̄ō erit ēt poſt.xv.annos: ut inſti. de cura.§. furioſi. videlicet q̄ñ furioſus ſanam mentem. vel ſanos mores ſcuperauit prodigus: ut.ſ. de cura. fu.l.i.ac.
i Si puberi.ſ.filiofa.
k Jta ſit legatum.ſ. in ſuā tutelā venerit.
l Senſiſſe. ad hoc.ſ. eo.l.i. in prī.ꝛ nō et hac .l.ꝛ inferiore p̄ri.fz. R. q̄ vor.hec.i.hec preſtitio cum in ſuam tutelam venerit quis: nunc pubertatem ꝛ hoc plerunq;. ſz quotiens teſtatorem ſec⁹ ſenſiſſe non liqueat: nūc propriam ptātē: ut cuz filiofa. puberi uel maiori xv.an. ſic legatur: nunc utrūq;. ut cum mīe p̄emodiens impuberi filiofa. ſic legauerit: q̄ō ꝛ in ſimilibus dici poteſt nūc.xv. an. deducitur ut in adulto patrefa. nunc ēt ultra extenditur ut in furioſo ꝛ furioſa. ꝛ ſilibus.
m Hec ſcriptura.ſ.cū in ſuam tutelam venerit ac.
n Fit.i.ſicut.ac.
o Factus.ſz ticio dolego.
p Plerunq; ptāris.ſcilicet quotiens fuo ul' filiofa. ſic.legatur.ac.
q Dubitatem.ſ.cū pfa.ipubi ſic fuit legatū.
r xv.an.ſ.cum pubere patrefa.ſic eſt relictū.
s Jā puberi minori.ſ.patrefa.ac.
t De etate.ſ.ſola.ſ.xv.an.nō autē hic ſufficeret etatis venia: ut. C. de bis qui ue.eta.impe.l.fi.ac.
u De uoluntate pōt.indubio ō.xv.an.intelligit: ut.C.ō bis g ve.eta. impe.l.fi.ꝛ qñ di.le.ce.l.ex bis.ꝛ.ſ. de condi.ꝛ demō.l.fi.
x Filiefa.impuberi.
y Et Viripotēs.i.cū xij.annos hēbit: ut.ſ.l. pri.in p̄n. nam tūc patipōt virū: ut inſti. de nup.in p̄n.ꝛ.ſ. qñ di.leg.ce.l.q̄ō pupille.

Si filiefa.ſ ita legatum ſit cuz in tutelam ſuam peruenerit tunc debebitur cum viripotens⁹ facta fuerit.

Paulus
Librorum appellatione continentur omnia volumina ſiue in charta³ ſiue in membrana⁴ ſint: ſiue i quiſ alia materia. Qz ꝛ ſi in filiaria aut vitilicia⁵ vt nonnulli conficiunt: aut in quo alio corio: idez erit dicendum. Q̄ō ſi in codicibus⁶ ſint

Libroꝛum appellatione libroꝛum continentur omnia uoluminā in quacunq; materia ſcripta. b.d. Bartol.
3 Librorum. charta. de bombice. ac.
4 Membrana. de membris animalium.
5 Vitilicia. coria ſūt quorūdā alalium ut ſtatim pater: cum dicit in quolibet ꝛc. et ſemper dico ſi pro libris paterfamilias. utebatur. ac.
6 Q̄ō ſi in codicibus. ut addat. accur.

Librorum appellatione libroꝛum continentur omnia uolumina in quacunq; materia ſcripta. b.d. Bartol.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

membraneis[e] vel chartaceis: vel ẽt eboreis. vl'alterius materievl'in ceratis codicillis an debeanť videamus. Et gai⁹ cassius scripserũt deberi ꝛ mẽbranas libris legatis. Cõsequẽter igiť cetera quoqz õbentur si non aduersetur volũtas testatoris. ¶ Si cui cẽtũ libri sint legati .c. uolumina ei dabim⁹: nõ ut centũ que qs ingenio suo metit⁹ ẽ que ad libri scripturã sufficerẽt: vtputa cum haberet homerũ totũ in vno volumine nõ quadragintaocto[b] libros cõputamus: sz vnuz homeri volumen ꝑ libro accipienduz est. ¶ Si homeri corpus sit legatũ' ꝛ ñ sit plenũ: quãtecũqz [b]ptes bodie[c] inuenĩ tur debenť. ¶ Libris aũt legatis bibliothecas[f] nõ cõtineri[g] sabinus scripsit. ¶ Idẽ ꝛ cassi⁹ ait eniz mẽbranas q̃ scripte sunt contineri legatis deinde adiecit neqz scrinia neqz armaria neqz cetera i quib⁹ libri ꝺ̃ tur deberi[h]. ¶ Quod tamen cassi⁹ de mẽbranis puris [i]scripsit verum est. nam nec charte pure debẽtur libris legatis. nec chartis legatis libri õbebũtur: nisi forte ad hoc nos vserit volũtas: vtputa[k] si qs forte sic reliq̃rit. Chartas meas vniuersas q nihil aliud q̃z libros habebat studiosus studioso. Nemo eniz dubitabit libros deberi. nam ꝛ in vsu pleriqz libros chartas appellant. ¶ Quid igiť[l] si qs chartas legauerit puras? mẽbrane nõ cõtinebũť[m] neqz cetere ad scribendũ materie[n]. Sed nec cepti libri scribi[o]: vnde nõ male queritur. si libri legati sint: an contineantur nondum perscripti? Et nõ puto[p] cõtineri nõ magis q̃z vestis appellatione nondum detexta[q] cõtineť. ¶ Sed perscripti[r] libri nondum malleati[s] vel ornati[t] continebuntur. proinde ꝛ nondum conglutinati[u] vel emendati continebũ tur: sz ꝛ membrane[x] nondum consulte continebuntur. ¶ Chartis legatis neqz papirũ ad chartas paratũ neqz charte nonduz pfecte continebunť[y]. ¶ Sz ꝛ si bibliothecaz legauerit vtrum armariũ soluz⁹ vl'armaria continebunť. an vo libri quoqz cõtineantur. q̃ritur. Et elegãter nerua ait itereẽ id qõ testator fẽcit: nã ꝛ locũ significari bibliothecam. sicuti dicim⁹ eborea in bibliotheca est. Et al's armariuz: sicuti dicimus eboreã bibliothecã[a] emit. al's libros sicuti dicimus bibliothecã[b] emisse[c]. ¶ Q̃ igitur scribit sabinus: libros bibliothecam non sequi[b] non ꝓ oia vez est[c]: naz interduz armaria q̃qz õbentur que[f] plericqz bibliothecas appellant. ¶ Plane[g] si mihi ꝓponas adherẽtia[b] q̃qz eẽ mẽbranaz armaria: uel ei affixa: sine dubio[i] non õbebunť[k] cũ edificij portio sint. Qõ i bibliotheca tractauim⁹[l]. Idem põponius libro. uij. ad sabinũ in dactiliotheca[m] legata tractat: ꝛ ait annulos quoqz cõtineri: nõ solũ techaz[n] que annuloz causa parata sit. Hoc autem ex eo cõiecturaf[o] q̃ ita ꝓponitur quis legasset dactiliothecam meaz: ꝛ si quos ꝓterea ãnulos hẽo ꝛ ita labeonez quoqz estimasse ait[p]. ¶ Sunt tamen[q] quedam que omnino legatum sequũtur: vt legatuz lectuz[r]. ꝓtiet ꝛ fulcra[s]. ꝛ armarijs[t] ꝛ uinculis[u] claustra ꝛ claues cedunt[x].

Paulus.

ARgento legato constat archulas[y] ad legatariũ ñ ptinẽ[z]. Itez ãnulis legatis dactiliothece non cedunt.

Pompo.

SI tibi pur̃ legauẽo: õinde post ea scripsero ita. Hoc ãpli⁹ si nauis exasia uenerit hẽs meus ei fundo dato. ueri⁹ est eo vbo ẽ ampli⁹ superiora repeti[a]. ¶ Sicuti dicem⁹ luti⁹ tici⁹ plebi gna milia õdit: hoc ãpli⁹ sei⁹ huiuscemõi⁹ ofone gna q̃qz seium õdisse itelligim⁹. Si tici⁹ꝓ accepit qnqz: sei⁹ hoc amplius funduz: sciũ. v. quoqz accepisse itelligim⁹ꝓ.

a Membraneis. i. libros scriptos in membraneis. q. d. nõ ceratos ꝛ eboreos: sed stati corrigit cõsequẽter ꝛc. ut oẽs cõtineantur in dubio si ꝓ libris eis vtebať testator: nisi cõtraria ꝓbetur voluntas: ut hic ꝛ. ſ. pri. §. forte emi paterfami. pauper tabulis cereis vtebať ꝓ libro.

Si cui. In dubio appellatio libri intelligitur de vno volumine: non de libris numeralibus ꝓ quos volumen diuiditur .b.d.bar.

b Si cui. plviij. nota quot libros scẽ homer⁹.

Si homeri. Hẽs librũ legatum non tenetur facere cõpleri. Bar.

c Legatum. i. libri ab eo facti. acc.

d Quãtecunqz. sic. ſ. ti. ij. l. si seru⁹. §. q qnqz.

e Hodie tempore mortis in bõis defuncti. ac.

f Bibliothecas. armarium vbi libri reponuntur. ut. ſ. de ꝛtrabẽ. empto. l. labeo.

g Contineri. ſ. libris legatis. nota pro materiato materiaz poni. ac.

Libris autem. Libris legatis non ꝛtinenť ea in quibus libri reperiũtur. b.d.bar.

h Libris õberi. immutatur ergo appellatiuum ꝛ sic ẽ cõtra. ſ. ti. ij. L. iiij. So. si id qõ sensit testator prorsus extraneum ẽ ab eo qõ expressit: nil deberi ut ibi. vbi ẽ cõparari potest rõe consuetudinis alicuius loci: secus est ſm Jo. vt hic: ut. ſ. eo. §. fi. ꝛ eodez modo solui ut ur. ſ. de re. vu. l. i ambiguo.

i Puris scripsit. ſ. tacite vbi non debeank libris legatis. cum. n. dicit scriptas deberi: innuit q nõ scripte nõ debebũť.

k Vtputa si qs. ſ. studiosus studioso qõ ẽ. ſ.

Quod tamen. Libris legatis charte nõ scripte non continentur. ꝛ chartis legatis non continenť libri. nisi aliter voluntas esset iefficax. Itez legato chartarum nõ cõtinentur mẽbrane nec econuerso. b. d. bar.

l Quid igitur. al's qd ergo: al's si quis ergo. et al's ꝛ ideo si qs. ac.

m Non cõtinebunť. qz appellatione chartarum continentur que de bombice sunt: ut hic. sed hanc interpretationem non admittit. R. in nostris elogiis. cum mẽbranas nostro vsu tñ chartas dicim⁹ qui vsus oi regule: omniqz constitutioni in cr̃audiendis sermonibus derogat solus: qui qrñ sit magis facti nulla iuris ꝓstitutione mutari potest taz ceteris q̃ prisciano: ꝛ oratio nostri eloquij auctoribus in hac re inuocatis testibus. R.

n Materie. ut choree ꝛ ceree.

Sed nec. Libri cepti scribi non continenť appellatione librorũ. secꝰ si sũt bene cõpleti scribi nõ tñ correcti uel miniati. b. d. bar.

o Scribi. ſ. cõtinentur appellatione chartarũ. acc.

p Et nõ puto. sic ergo libri cepti nec appellatione chartarũ nec appellatione librorum cõtinentur: secus si legeť argentum factum: ut. ſ. de aur. ꝛ ar. lega. l. ꝛ si non sint. §. qd ergo. ac.

q Deterta. que sit hec. dic ut. ſ. de aur. ꝛ ar. lega. l. vestimentũ. ac.

r Perscripti. i. in totũ scripti. ac.

s Malleati. i. asscribus icluſi.

t Ornati. i. cinabriati uel capitulati. ac.

u Cõglutinati. i. ligati: scripti tamẽ. acc.

x Sed ꝛ membrane. scripte. uel dic ẽt non scripte si talis appareat de

y Chartis. Legato materiato non intelligiť legata materia. b. d. Bart.

z Charti⁹. cõtinebunť. ut ꝛ. ſ. §. prori. in fi. nisi alia fuerit voluntas: ut. ſ. õ aur. ꝛ ar. leg. l. argento. §. pe. Itẽ sec⁹ in argento. ut. ſ. de aur. ꝛ ar. le. l. ꝛ si non sint. §. qd ergo.

a Sed si bibliothecã. solũ sine libris.

a Bibliothecã. ꝛ sub. per.

b Bibliothecaz. i. sacrista.

c Emisse. sic ponit. ſ. de contrahẽ. emp. l. labeo. ac.

d Non sequi. i. vt legando libros non videatur legasse bibliothecaz qõ sabinus dixit. ſ. .e. l. §. libris autem. et ſm hoc planum est qõ segtur. Alij dicunt sabinum al's dixisse: ut legando bibliothecam non videatur legasse libros. et ita est fallacia amphibologie. vt verum est panem comedere canẽ nam ſz bene diceret sabinus. tamen hec littera non portat hũc sensum propter verbum quoqz qõ est statim.

e Verum est. ſ. cuz mens testatoris sit in contrariuz: ut appellatione librorum contineak armarium ſm primum. uk dic vt appellatione bibliothece cõtineantur libri ſm. y. nec ob. ſ. de le. i. l. iiij. quia so. ſ. c. l. §. libris.

f Que. ſ. armaria. ac.

g Plane. pro sed acc.

b Adherentia. solo uel edificio dom⁹ uel affixa. ut subijť.

i Sine dubio. q̃ uis in supradictis possit dubitari. ac.

k Non debebunť. ſ. cuz legãtur libri. acc.

l Tractauimus. ut libris legatis videatur bibliotheca legata: si hoc testator voluit: ut .ſ. §. sed ꝛ si bibliothecam.

m Dactiliotheca. vas vbi ãnuli reponuntur ut subijcit. legatis ergo annulis ꝛ vas vk legari si hoc voluit testator.

n Thecam. i. dactiliothecaz ut dixit qõ est vas. ut. ſ. de penu. lega. l. iij. in fi.

o Coniecturat. i. coniecturamur uel presumim⁹ q pars in toto contineatur. b.

p Estimasse ait. pompo. al's non dicturus nisi in casu ꝓposito cum habuerit ꝛ ãnulos ꝛc. nec. n. ſgulariter id dixit põpo. ꝛ facit. ſ. l. pri. acc.

q Sunt tamen oio. ſz non fit certa mens testantis: sed in superioribus aliud est. acc.

r Vt lectuz. hic ponitur i neutro genere. al's in masculino vt .ſ. de peri. ꝛ commo. rei ven. l. lectos. ac.

s Fulcra. i. ornamẽta lecti. ſm. b. ꝛ fa. ſ. de acq. re. do. l. ſz si õ meis. §. i. ac.

t Armarijs. ſ. legatis.

u Et vinculis. ſ. legatis ꝛ ſm hoc dicit de vinculis qbus boues vicunk: q̃ cum clauaturis ꝛ clauibus firmãk ut i cippis videm⁹. ſz al's deest et: ꝛ est vicula ꝛ clauꝛc. ꝛ ſm hoc dic vincula qb⁹ firmank armaria. i. sere ꝛ clauature ꝛ claustra quibus claudunk: ut hostia. al's ẽ loculis. i. vasis q̃ clauibus firmantur.

x Cedunt. accessionib⁹ potius iuris q̃ er significationis vbi nã ſm. R.

y Argẽto. archulas. puula archa vbi ponik argẽtũ: ut. ſ. de pe. le. l. iij. ſ fi.

z Nõ pinere. niſi mẽs testãtis sit ꝓria. ar. ſ. l. pr. §. ſz ꝛ si bibliothecã.

a Tibi. Dictio hoc ãplius precedẽtiũ repetitionẽ inducit. b. d. Bart.

Si tibi pure. repeti. ꝛ ẽt cõditio ut in cõtrario casu: ut. ſ. de condi. ꝛ demõ. l. auia. ſm. b. sed. R. dixit hic nõ intelligi repetitã cõditionẽ niſi aliqbus appareat cõiecturis: ut. ſ. c. l. nõ al'r. ac.

b Huiuscemodi. i. ꝓpter illud vbũ hoc. azo.

Licius ecce tertiũ exemplũ. ac.

Intelligim⁹. i. itelligere possim⁹ si ea mẽs loquẽtis appeat. ceterum non ẽ ppeti⁹ talis intellect⁹ ſm. R. pro quo est. ſ. c. l. nõ aliter. ꝛ sic solꝛc. ꝛ facit. ſ. de do. pre. l. qui ita. ꝛ ſ. ti. ij. l. legata inutiliter.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

LIgni appellatione ligni legati continetur lignum cõburendi causa paratum a terra separatum speciali nomine non submissum: nisi voluntas testatoris uel eius conditio aliud induceret. b. d. bar.

a Ligni. separatur. a sapientibus propter diuersos vsus.

b Aliqd lignũ, nomen generis ponitur loco spẽi. sic. ff. de adop. l. ij. §. i.

c Comburendi cã. principaliter ut conbustio prima ⁊ sola parandi cã fuerit. R.

d Si nõ. alꝫ est si non: ⁊ tãc dic si pro qꝫ. uel ꝓprie ⁊ qꝫ subijcit ad eum. s. heredez alꝫ sine non: ⁊ dic tunc ad eum. s. legatariũ: sed habetur pro victo vt subijcit. Ac.

e Offili⁹. alio nomine. s. spẽciali qualia sunt virge ⁊c. naz habent speciale nomen: ⁊ ideo non continentur appellatione ligni. licet ad nil aliud valeant nisi ad comburendum. Sed cõtra. j. eo. §. offilius. vbi virge ⁊ similia continentur: sed ibi speciale ratione prouincie. vñ erat testator. ar. j. eo. §. lignorum. sed. R. distinguebat an erant ad aliuz vsuz apte: ut ad faces uel ad plantandũ saliciũ: ut. j. ar. fur. cessa. l. iij. ⁊ tũc nõ continent ut hic. an nõ: ⁊ tunc sic ut ibi cui obstat qõ hic dicit quibus ⁊c. sed ipse refert ad ligna ⁊ non ad proxime dicta quibus. s. lignis ⁊c. ⁊ facit ad totam hanc. l. j. de ver. signi. l. carbonum.

f Balani. nuclei fructuum illius arboris sicut nuclei oliuarum.

g Nuclei. s. non cõtinentur. cum proprium hẽant nomen ut. j. de verbo. sig. l. carbonũ. nisi alia sit voluntas testatoris ut. j. e. §. offilius. lz. R. dixerit ꝓtinentur appellatione lignorũ fm distinctõez ꝓmissaz.

h Idem. s. offilius. Sed alꝫ est lex: negat. s. offilius. alꝫ. §. idem. li. ij. negat ⁊c.

i Nondũ concisas. a terra incisas: subau. uel etiam icisas a terra: sed postea minutatim nõ incisas: sic ergo tria exigebat offilius ut arbor ligni appellatione contineatur. s. qꝫ sit a terra sepata. Item fõ hoꝫs. itẽ qꝫ postea minutati fuerit incisa.

k Ego. s. vlpianus. ac.

l Concisum. fuerat tñ a terra separatum: ⁊ sic vlpi. primũ curat. tertium non curat: dum modo hoc testatõ facere destinabat. sed nec mediuz curat. s. facto hoꝫs ut sequitur.

m Proinde. i. ergo ⁊c.

n Huic rei. incidendaz ⁊ minutatim incidendam. etiaz magnas arbores. ac.

o Silua. si habes silua. s. nõ icisa non cedet legatario: qz nõ sũt ligna dũ terra alũt. si ẏo hẽas siluã dic non cedet legatario rõe quã ꝓdixi.

p Deiecte aũt. lz nõ sint cõcise facto hominis: sed vi ventoꝫ uel alio mõ deiecte: in quo secus putabat offilius ut prediximus. ⁊ dic qꝫ ⁊ hic minutati incidere ꝓponebat: ut ⁊ superiori casu qñ ab hoie sunt cõcise.

q Lignis. comburendi. s. principaliter nõ etiam ꝓ medium. Jo. puta faces. vt. j. §. pe. ac.

r Dictarũ. in aulis vbi stant domini ad ignẽ. ac.

s Hypothaustrarũ. ubi stant egroti: qui quãdoqz indigent igne: ut arg. §. mãn. l. si quis mihi. Acc.

t Offilius. nec sarmenta. vulgare tuscorum: qõ inciditur de vitibus in capite qñ putantur. ac.

v Contineri. si ad alium vsum fit qꝫ cõburendũ fm. R. qõ reprobauit: vt. §. §. offilius. ac.

Ignis appellatio non ꝓpriẽ gnãle ẽ: sed si separat[a]: ut sit aliqd materia: aliqd lignũ[b]. materia ẽ q̃ ad edificandũ fulciendũqz necessaria est: lignũ quicquid comburendi[c] causa paratũ est. Sz vtruz ita demum si concisuz sit: an ⁊ si nõ sit. Et quintus mutius lib. ij. refert Si cui ligna legata eẽnt q̃ in fundo erãt: arbores quidẽ materie cã succisas nõ deberi: nec adiecit si nõ[o] cõburendi cã succisa sunt ad cuz pertinere: sed sic intelligi cõsequẽs est. Offilius quoqz libro qnto iuris partiti ita rescripsit. Cui ligna legata sunt ad eũ ligna oĩa pertinere: q̃ alio nomine[e] nõ appellantur: veluti virge carbones: nuclei oliuarum quib⁹ ad nullã aliã rem nisi ad cõburendum possit vti: sed ⁊ balani[f] ut' si qui alij nuclei[g]. Idẽ libro. ij. negat arbores nõdũ[h] concisas nisi que minutati cõciduñ videri ei legatas cui ligna legata sũt. Ego[k] aũt arbitroꝫ hoc quoqz ligni appellatione cõtineri qõ nõdum minutatiz sit concisum[l] si iam ad concidendum fuerit destinatum. Proinde[m] si siluam huic rei[n] habebat destinatã: silua[o] qdez nõ cedet. Deiecte[p] aũt arbores lignorum appellatiõe cõtinebuntur nisi aliud testator sensit. Lignis autez legatis qõ comburẽdi[q] causa paratum est continetur siue ad balnei calefactionẽ: siue dictarum[r] hipothaustrarũ[s] siue ad calcem siue ad aliam rem coquendam solebat vti. Offilius libro v. iuris partiti scripsit: nec sarmẽta[t] ligni appellatõe cõtineri[v]: sed si uoluntas nõ refragatur[x]: etiaz virgule[y] ⁊ germina[z] ⁊ sermẽta ⁊ supamẽta materiaꝫ[a] ⁊ vitium stirpes[b] atqz radices ꝓtinebuñt[c]. Lignorum appellatione[d] in quibusdã regionibus vt in egypto vbi arũdine ꝓ ligno vtuntur. ⁊ arũdines ⁊ papirũ[e] comburunt. ⁊ herbule quedam vel spine velveꝛes ꝓtinebũtur. Quid mirum[f] cum greci lignuz: boc ẽ naves lignorum ductrices appellant: que hec[g] de paludibus deducunt in prouincijs[h] ⁊ editu[i] boum ad banc rẽ deducuntur. Si lignũ sit paratum ad carbones coquẽdos[k] atqz cõficiẽdos. ait offilius libro qnto inrispartiti carbonũ appellatione buiusmodi materiã nõ ꝓtineri. Sed an lignorũ: ⁊ fortassis qs dicet nec lignorũ. Nõ eniz lignorũ gratia ẽ testato: habuit. Sz ⁊ ticiones ⁊ alia ligna cocta[m] ne fumum faciant: vtruz ligno an carboni: an suo genere annumerabim⁹. Et magis est vt ꝓpriũ gen⁹ habeãt. Sulphurata[n] q̃qz ẽ ligno eq̃ cãdẽ habebunt diffinitionẽ. Ad faces q̃qz parata nõ erũt[o] lignoꝫ appellatiõe ꝓprehẽsa: nisi hec fuerit voluntas. Depinu aũt integri stroboli[p] ligni appellatione ꝓtinebuñt. Paulus.

Pali[q] ⁊ pertice in numero materie redigẽdi sunt: ⁊ iõ lignoꝫ appellatione non continebuntur. Pomponi⁹.

Seruius[r] respondit cui omnis materia legata sit: ei nec arcbã nec armarium legatum esse. Ulpianus.

Quam vxori sue quis ea que ei⁹ causa parata sunt legasset: dei de quereretur[s] cũ is[t] purpuras comparasset in prouincia: nec dum tamẽ aduexisset[v]: rescriptũ ẽ ad mlierẽ purpuras ꝓtinẽ. Ilia.

Qui chirographum legat nõ tñ de tabulis cogitat sed etiã de actionibus[x] quaruz probatio tabulis continetur. Appellatione. n. chirographi vti nos pro ipsis actionibus palam est: cum venditis[y] chirographis intelligimus nomen veniisse. qnetiaz si nomẽ qs legauerit id qõ i actionib⁹ ẽ legatum intelligitur. Africa.

Quam quereretur agni legati: q̃ten⁹ viderentur[z]: quidam aiebant agnum dumtaxat sex mensiũ esse. sed verius est eos legatos esse qui minores ãniculis eẽnt. Seruis ⁊ ancillis vrbanis legatis: agasonem[a] mulionem legato non contineri? Respondi eos enim solos i eo numero baberi quos paterfa. [b]milias rẽ[c] ꝓpriãq̃ familiã habere existimat. Ita Seruius ait. Quid ergo si ad rem rusticam habuerit? Respondit: si quidem ad rem rusticam habuerit: non esse legatum: si ad urbanam: esse legatum. Quid si ad utrumq̃? Si ad urbanam plus habuerit: esse legatum: si ad rusticam: non esse legatum. Si ad utrumq̃ pariter habuerit: dubitare se ait. Quid si ad nullam? Si nullam habuerit: esse legatum. Si ad utrumq̃ habuerit: non esse legatum. Si ad

a ¶ Circum se. ergo ꝛ mulio si ad vrbanā familiā fuerit deputatus.
¶ Lana lino. In his que quis promiscue vtitur illud videt vxoris causa paratū qō ad eius vsum annum est necessarium. b.d.bar.
b ¶ Lana. reliquisset. i. in domū dimisisset ad vsū vxoris specialr. ac.
c ¶ Cōmixta. in cōez vsum.
d ¶ Deliberationem. s. huic que sequitur cum penus ꝛc.
e ¶ Reliquisset. i. remansisset in bonis. ac.
f ¶ Vendere solitus. Ē ān in penu legato non cedēret: ut. j. de pe. le. l. nam qō. §. fi. ac.
g ¶ Diffudisset. i. ifudisset vel miscuisset in penu ita ꝙ totū erat in penu.
h ¶ Tamen omne. ꝛz videatur excedere modum nam nil erat venale.
i ¶ Penus vendere. si habes vendere vic ꝛ partem vsui tenere. si vō habes pendere vic. i. in penu ponere. ꝛ subaudi partem vendere. erat ergo cō mixta venalis ꝛ vsualis. ꝛ sic eligitur hec via. vt. j. de penu le. l. nam qō. §. item si quis. ꝛ fa. j. ti. i. l. si cui. ꝛ. j. ti. ij. l. gña li. §. vxori. ꝛ. j. de auro ꝛ ar. le. l. pediculis. §. idem cum quereꝛ. ac.
k ¶ In lana. que est l cōi vsu: ut in questione proposuit. ꝛ est speciale in lana ꝛ in lino que appetūt mulieres. sed aliud in seruis ꝛ alijs speciebus que sunt in promiscuo vsu vt. j. e. l. hoc legatū. §. pe. ꝛ. l. itē. §. pinde. ac.
¶ Predijs. Que pertinent ad ornamētuz vel custodiam fūdi: ñ ptinent ad culturā. b.d. Vel vic ornatus ꝛ custodia fundi non vt cultura. b.d.
l ¶ Predijs. essent. repete legatis. ac.
m ¶ Topiariū. fuū. ac.
n ¶ Saltuariū. fuū. ac.
o ¶ Ornādi. purgat enim agrum spinis: ꝛ pplanat ꝛ circuit sepib⁹ ꝛ fossis.
p ¶ Tuēdi. ut ꝛ. j. de vsu ꝛ ba. l. si ita. ac.
q ¶ Machinariuz. q portat necessaria machine q in fundo fiebant forte ppe hostes posito.
r ¶ Pararētur. secus si ad fructus: ut. j. de fun. instru. ꝛ in. le. l. grege. ac.
r ¶ Pararentur. s. legata videri.
s ¶ Opilionem. i. custodē ouium sic dictus: quia oues ferunt opes. ul quia carū vellere cooperimur. ꝛ facit. C. de ẏbo. sig. l. ij. ꝛ. j. e. l. aubus. ꝛ. l. se. ꝛ. j. de fun. instru. ꝛ in. le. l. si ita. ac.
t ¶ Generis. ut dixit. s. causa stercorandi. ac.

Tertoribus. Mutatio artificij ad officium non mutat substantiam legati. b.d. Bar.

u ¶ Tertoribus oibus. secꝰ si non addidisset omnibus: quia tunc hec verba qui erunt sui facerent ꝓditionem: ut. ſ. ti. ij. l. vj. ſz certe ꝛ hic faciunt cōditionem ad verbum sui non ad verbum tertoribus.
x ¶ Artificium. tunc enim secus: ut. j. e. l. legatis. §. i. ꝛ. ſ. quibus mōdis vsufru. amit. l. si cui balnei.

Si duos. Masculinum concipit femininum. b.d. Bar.

y ¶ Qui duos. duas mulas forte post testamētū quesitas. ac.
z ¶ Seruę plerunqz vt. j. ō ẏb. sig. l. ōtestatio. §. i. ꝛ. l. iter stupr. §. fi.
a ¶ Lo. i. ideo. b ¶ Serum. nisi in casibus ut nō. ſ. ti. i. l. si ita sit scriptum. ꝛ facit. j. de ver. sig. l. i. ac.

Si repetendis. Vbi personarum uel rerum idētitatis est: dictio item inducit repetitionem precedentis qualitatis. b.d.bar.
c ¶ In repetendis. lego ticio. r. sub conditione uel in diem. Item idē uel alij eo amplius fundum. videor in secundo legare. r. ꝛ erit repetitio diei uel conditionis tam ad. r. ꝙ ad fundū. ut. ſ. e. ti. l. si sic. ꝛ. l. si tibi pure. ꝛ. j. de condi. ꝛ demon. l. auia. ꝛ. l. libertis omnibus. ꝛ. ſ. de ꝓdi. instī. l. cum seruꝰ ꝛ. j. ti. ij. l. codicillis: in prin. ꝛ ꝙ has leges ponitur hic casus: ni si ꝓditio esset talis que redderet scōz legatuz inutile: ut. ſ. ti. ij. l. si qs a filio. inſ. i. ꝛ. ij. R. Sz quid si sic dixerit lego ticio. r. sub conditione. Item scio fundum: an videatur conditio repetita: videtur ꝙ non qz nō est repetitio legati. s. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud verbum eo amplius uel simile. sed hec lex ē ar. ꝓtra. Itez facit. j. de cōdi. ꝛ demō. l. legatum. ꝛ. j. de fun. instru. ꝛ in. le. l. iij. i. fī. ac.

Si filium. Calendarium continet nomina debitorum ꝛ pecuniam ad calendarium destinatam siue calendarium leguur siue a legato excipiatur. b.d.bar.
a ¶ Excepto calendario. qō alteri legauit ꝛ sic a legato nepotis excepit. vel dic fm. R. ꝙ ꝓter calendarium qō legauit: et hoc similiter legauit. ac.
b ¶ Videbatur. ꝛ recte. ſ. ꝙ nō debeatur nepoti fm ꝓnum casum. uel dic ꝛ male fm alium ꝛ ideo statim corrigit cum dicit ego autem ꝛc. ac.
c ¶ Voluerit. alij ꝙ nepoti fm ꝓnū. uel nepoti ſz aliū. ac.
d ¶ Cedere ōbeant. duplici ergo ratione pecunia de qua queritur nepoti debetur. tum quia in fundo continetur. tum quia calendarium qō fuerat nepoti legatum cedit si ibi fuit destinata pecunia nominibus faciendis. ꝛ hoc fm secundā lectura. fm aliam duplici ratione a legato nepotis exceptum videt. Et dicitur calendariū liber rationum seu nominum eo qō calende terminorum sunt ibi ꝛ facit. j. de adimen. le. l. filio. §. fi. ꝛ. ſ. e. l. vxorem. §. legauerat. ꝛ. j. ti. ij. l. generali. §. vxori. ꝛ. j. de fun. instru. ꝛ instr. le. l. nepoti. ꝛ. j. de bere. instī. l. ex facto. §. rerum. ꝛ. ſ. ti. i. l. gaiꝰ ꝛ. C. de ver. sig. l. ij. ac.

Legatis. Negociatores dicuntur q cuz aliis cōtrahūt. secus l eis qui aliquod exercent officium vbi contractus ñ imineret. b.d.bar.
e ¶ Legatis. obsonatores. qui custodiunt dñm. uel obsonatores qui resonant ꝛ cātant vño in mensa. ac.

Si ex offi. Artificium extinguit nomen officij non econuerso. b.d. Bar.
f ¶ Si ex officio. qō est generale ad omne ministerium: sit artificium uel non ſz Jo. Item fm. R. in officio habentur qō alꝫ ut puto ministerium appellaē mulio agasophilo: saltuariꝰ: armiger: capifer. cocus: pastor: bestiariꝰ: pistor: ꝛ alij qui sine ulla arte ministeria sua dominis exhibeant de quibusdā quorū habetur mentio. ſ. e. l. cum quereꝛ. ac.
g ¶ Transierit. voluntate testatoris. azo. utq ꝛ eū legasset muliōes aut opilliones suos. ꝛ de vno istorū mechanicū vel artificē fecerit: ul lecticarium. Itē hoc fit expresso officio: secꝰ si exꝑsso ꝓpo noie: vt. ſ. de capi. di. l. tutelas circa prin. ac.
b ¶ Extingui. in seruo mutato. ac.
i ¶ Officium. qō non est artificium. ꝛ idem est ut mutetur artificium per artificium eadem ratione: ut. ſ. e. l. tertoribus. ꝛ qua ratione mutatur officium eadem ꝛ testatoris voluntas. non ita econtra de artificio ad officium vt subijcit. ꝛ est ratio fm Jo. quia officium in quo prius erat seruꝰ non potest dici artificium: ꝛ sic

circum se ipse sui cultꝰ causa bēret.
¶ Lana lino purpura vxori legatis que eiꝰ cā parata eēnt: cū multuz lanā ꝛ ois generis reliquisset: que rebatur an ois ōbeatur? Rñdi si nihil ex ea ōstinasset ad vsum vxoris: ſz omnis cōmixta eēt nō dissimilem eē deliberationē: cū penus legata eēt: ꝛ multas res q̄ penꝰ eēt religſſz ex qbus paterfami. vēdē solitꝰ eēt. Vaz si vina diffudisset: habiturꝰ vsui ipse ꝛ hēs eius: tū in penu omne existimari. ¶ Sed cū ꝓbaret eum q testamētū fecisset partē penꝰ vēdē solitū eē: ꝓstitutū eē vt ex eo qō ad annuū opꝰ bēdes legatario darēt. ¶ Sic mihi placet ꝛ in lana fieri vt ex ea q̄ ad vsū ānuuz mlieri satis eēt: ea sumēt. Non enim ōducto eo qō ad viri vsū opꝰ eēt fliquū videri vxori legatū eē: ſz qō vxoris cā paratuz eēt. ¶ Predijs legatis ꝛ que eorum ꝑdioꝝ colēdoꝝ causa empta parataqz eēnt necꝫ topiariumm necꝫ saltuariumn legatū videri ait. Topiariū eniz ornādi: saltuarium aūt tuēdi ꝛ custodiēdi fundi magis qꝫ colēdi cā paratum esse. ¶ Asinum machinariūq legatū videri. Item oues q̄ stercorādi fundi cā pararētur. Itē opiliōez si eiꝰ generis oues curaret.

Idem.

Extoribꝰ oibꝰ q̄ sui eēnt cum moreꝛ legatis q̄sitū ē an ꝛ is quē postea ex his hostiariū fecisset legato cōtineret? Rñ. cōtineri. Nō enī ad aliō artificiū ſz ad aliū vsum transducꝰ eēt. Ulianus.

Si duos mulos habebat ita legauit. Mulos duos q mei erunt cum moriar scio beres dato Idem nullos mulos sed duas mulas reliquerat: respondit seruiꝰ deberi legatum: quia mulorum appellatione etiā mule continentur: quē admodum appellatione seruorū: ꝛ serue plerūqz continentur. Id āt eo veniet q̄ semp sexꝰ masculinus

Si repetendis ibi personarum uel rerum idētitatis est: dictio item inducit repetitionem precedentis qualitatis. b.d.bar.

In repetendis. lego ticio. r. sub conditione uel in diem. Item idē uel alij eo amplius fundum. videor in secundo legare. r. ꝛ erit repetitio diei uel conditionis tam ad. r. ꝙ ad fundū. ut. ſ. e. ti. l. si sic. ꝛ. l. si tibi pure. ꝛ. j. de condi. ꝛ demon. l. auia. ꝛ. l. libertis omnibus. ꝛ. ſ. de ꝓdi. instī. l. cum seruꝰ ꝛ. j. ti. ij. l. codicillis: in prin. ꝛ ꝙ has leges ponitur hic casus: ni si ꝓditio esset talis que redderet scōz legatuz inutile: ut. ſ. ti. ij. l. si qs a filio. inſ. i. ꝛ. ij. R. Sz quid si sic dixerit lego ticio. r. sub conditione. Item scio fundum: an videatur conditio repetita: videtur ꝙ non qz nō est repetitio legati. s. eiusdem neqz legatarij eiusdem. nec est ibi illud verbum eo amplius uel simile. sed hec lex ē ar. ꝓtra. Itez facit. j. de cōdi. ꝛ demō. l. legatum. ꝛ. j. de fun. instru. ꝛ in. le. l. iij. i. fī. ac.

Si filium. Calendarium continet nomina debitorum ꝛ pecuniam ad calendarium destinatam siue calendarium leguur siue a legato excipiatur. b.d.bar.

a ¶ Excepto calendario. qō alteri legauit ꝛ sic a legato nepotis excepit. vel dic fm. R. ꝙ ꝓter calendarium qō legauit: et hoc similiter legauit. ac.
b ¶ Videbatur. ꝛ recte. ſ. ꝙ nō debeatur nepoti fm ꝓnum casum. uel dic ꝛ male fm alium ꝛ ideo statim corrigit cum dicit ego autem ꝛc. ac.
c ¶ Voluerit. alij ꝙ nepoti fm ꝓnū. uel nepoti ſz aliū. ac.
d ¶ Cedere ōbeant. duplici ergo ratione pecunia de qua queritur nepoti debetur. tum quia in fundo continetur. tum quia calendarium qō fuerat nepoti legatum cedit si ibi fuit destinata pecunia nominibus faciendis. ꝛ hoc fm secundā lectura. fm aliam duplici ratione a legato nepotis exceptum videt. Et dicitur calendariū liber rationum seu nominum eo qō calende terminorum sunt ibi ꝛ facit. j. de adimen. le. l. filio. §. fi. ꝛ. ſ. e. l. vxorem. §. legauerat. ꝛ. j. ti. ij. l. generali. §. vxori. ꝛ. j. de fun. instru. ꝛ instr. le. l. nepoti. ꝛ. j. de bere. instī. l. ex facto. §. rerum. ꝛ. ſ. ti. i. l. gaiꝰ ꝛ. C. de ver. sig. l. ij. ac.

Legatis. Negociatores dicuntur q cuz aliis cōtrahūt. secus l eis qui aliquod exercent officium vbi contractus ñ imineret. b.d.bar.
e ¶ Legatis. obsonatores. qui custodiunt dñm. uel obsonatores qui resonant ꝛ cātant vño in mensa. ac.

Si ex offi. Artificium extinguit nomen officij non econuerso. b.d. Bar.
f ¶ Si ex officio. qō est generale ad omne ministerium: sit artificium uel non ſz Jo. Item fm. R. in officio habentur qō alꝫ ut puto ministerium appellaē mulio agasophilo: saltuariꝰ: armiger: capifer. cocus: pastor: bestiariꝰ: pistor: ꝛ alij qui sine ulla arte ministeria sua dominis exhibeant de quibusdā quorū habetur mentio. ſ. e. l. cum quereꝛ. ac.
g ¶ Transierit. voluntate testatoris. azo. utq ꝛ eū legasset muliōes aut opiliones suos. ꝛ de vno istorū mechanicū vel artificē fecerit: ul lecticarium. Itē hoc fit expresso officio: secꝰ si exꝑsso ꝓpo noie: vt. ſ. de capi. di. l. tutelas circa prin. ac.
b ¶ Extingui. in seruo mutato. ac.
i ¶ Officium. qō non est artificium. ꝛ idem est ut mutetur artificium per artificium eadem ratione: ut. ſ. e. l. tertoribus. ꝛ qua ratione mutatur officium eadem ꝛ testatoris voluntas. non ita econtra de artificio ad officium vt subijcit. ꝛ est ratio fm Jo. quia officium in quo prius erat seruꝰ non potest dici artificium: ꝛ sic

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

nouum statum incipit habere. si autem prius erat in artificio ⁊ postea transiuit ad officium: secus est. quia artificium potest dici officium. Nec ât ratio cessat videtur ubi ex artificio transit ad aliud artificium. ideoqz. R. reddit aliam rationē que non cessat: qz officium artificio ideo mutatur: nō autem artificium per officium quia artificia potentiora sunt ⁊ cum quadā animi ꝑpetuitate discuntur eo ꝙ inde vberior ⁊ honestior quest⁹ percipitur. officia ꝯo ad temp⁹ propt̄ necessitatem uel inopias insurgentes subeunt ꝛz. R. nō idem econtrario si ve artifice fiat officialis legatis artificibus quia non extinguit legato ꝺuo mutato ⁊ grecum ē istud. ac.

a ¶ Lecticarius. qui facit lecticas ⁊ sic est artifex. ac.

b ¶ Cocus. nomen officij cum erat visitatorum ciboruz cocus secus si subtilia preparat cibaria: ut. ſ. de edil. edi. l. si qd. §. fi. que est ꝓtra. Item contra. ſ. ꝓtori. §. Itez cōtra. ſ. qui. mo. vsufruc. amit. l. si cui balnei. ſz ibi ministerium pro artificio ponitur est enim ministerium gen⁹ ut mō diri.

c ¶ Factus est. nam non ꝑ hoc ꝺsinit lecticarius esse. Sed qd si de officio ad officium: rñ. videt̄ exercitū. ſz ꝑ exercitiū. ac.

¶ Si unus. Seruus cedit legato ei⁹ artificij i quo plus versatur. h. d. bar.

d ¶ Si vnus. artificia. improprie quo ad cocos: proprie quo ad alios artificia dicit. nam cocus nomē officij ē: ut. ſ. ꝓ. §. vel dic de subtili coco hic loqui ibi de cōi. uel ut ibi no.

e ¶ Alij. ſz legatario.

f ¶ Alij lecticarij. ſ. legati fuerunt. ⁊ facit. ī. de au. ⁊ ar. le. l. pediculis. §. argento. ⁊ de supel. le. l. labeo. ⁊. ſ. ti. ij. l. ticie tertores.

g ¶ Versabak. is qui plura habebat artificia. ac.

¶ Ornatricibus Legatis ornatricibus cedunt scholares illius artificij. h. d. bar.

b ¶ Ornatricibus. ancillis que ornant dominas. Item comate que caput: ut. ſ. e. l. itē legato. vel ornant pannos qō debēt frecare. ac.

i ¶ Non cedere. quia nescīt ornare ſz adiscīt ſz ꝛ ē ut subiē.

k ¶ Alij. sapientes.

l ¶ Cedere. ſ. ti. i. l. ticia. §. lucius.

m ¶ Incrementum. sic. C. de re. mil. l. milites li. xij.

n ¶ Humane nature. que affectat adiscere: ut. ī. de fideicō. liber. l. apud iul.

o ¶ Pecoribus. pascunt. sic instit. ad. l. aquil. in prin. ⁊. ſ. ad. l. aquil. l. ij.

p ¶ In odissea. nomen libri homeri: ⁊ sequitur grecū nullius vtilitatis. ac.

q ¶ Jumentis. non continentur. ut ⁊. ſ. de edil. edic. l. ediles. §. iumentorum. ⁊ . ī. de verb. sig. l. boues.

r ¶ Eq̄. ut ⁊. ſ. e. l. q duos. ⁊. ī. de ꝺ. sig. l. pnūciatio i ꝑn. ⁊. l. i. ⁊. ī. e. l. fuis.

s ¶ Quibus. sumēdū: hoc vsu deficiente lex dicit anniculū: ut. ſ. e. l. cū quererētur. in prin. vnde oratius. Usū cē normā ⁊ arbitrium recte loquendi. ⁊ ē ad hoc . ī. e. l. seruus. §. fi. ⁊. ſ. e. l. librorū. §. i. ⁊. ī. de supellec. le. l. labeo. ⁊. ī. de au. et ar. le. l. pediculis. §. argento. ⁊. ſ. ti. ij. l. si ꝺuus plurium. §. fi. ac.

t ¶ Aibus le. gallie. siluestres puta fasiane femine. ut patet ꝑ sequētia. diuersum enī ius in his ⁊ domesticis obseruat: ut instit. de re. di. §. gallinaz.

u ¶ Auiaria. i. gabie ubi stant aues: ⁊ hoc ideo quia sine his leuit̄ fugerēt aues Itē hoc est verū si testator talia habebat: alʒ sec⁹ vt. ſ. ti. i ī. l. si dom⁹ in ꝑn.

x ¶ Fasianarij. i. serui qui sciunt artificia capiendi aues. uel. dic esse falcōes: ⁊ accipitres ⁊ astores qui alias aues capiūt. h. prima verior ut patet: qz subijcit de pastore ⁊ ꝓm hoc astores auiū nomine continentur. ac.

¶ Ut saltum. Verbum solet denotat perpetuitatē. h. d. bar.

y ¶ Qui saltū. I hibernis. ſ. saltibus: sunt enim estiui ⁊ hyberni: vt. ī. de acqui. re. do. l. pegre. §. fi. ⁊. l. iij. §. saltus. Item no. non dicit esse in fundo qō ad tempus est ibi. sic. ſ. e. l. vtrē. §. legauerat. ⁊ de pig. l. debitor. ⁊. ſ. co. l. qui filiā. ⁊. ſ. ti. ij. l. generali. §. vtori. ⁊. ī. de au. ⁊ ar. le. l. si vtori. §. cū ita. ac.

z ¶ Ulianus. Qui omne dicit nihil excipit. h. d. bar.

¶ Julianus. omne. secus si simpliciter fūdum scianū legasset: qz tunc ea ꝛ tm̄ ptē q̄ sua ē legasse vt. ut. ſ. tit. ij. l. v. ⁊. vj. ⁊. §. i. ⁊. ij. sic. ſ. e. l. tertoribꝰ

a ¶ Debitoris. alʒ deliberatiōis. vt. ſ. debitor possit luere: eā. n. ptē respectu sui iuris tm̄ legasse vt. sic. ſ. de le. i. si domū. §. fi. ⁊. l. senat⁹. §. fi.

¶ Et his uerbis. Verba enunciatiua futuri euentus nō iducūt dispositionem. h. d. bar.

IUlian⁹ rñdit testatorē adijciēdo ꝑdiū scianū oē⁹: eā q̄qz ptē fūdi supscripti q̄si ad se ptinētē videri ꝑ fideicō. reliqsse: quā ex cā pignoris nact⁹ ē saluo iur. ſ. obitoril⁹.

¶ Ex his vbis. Curate agros attēdē⁹: ⁊ ita fiat vt fili⁹ me⁹ filios vestros vobis ꝺonet⁹ fideicōmissuz peti ñ posse⁹.

¶ Seruos cōes ita a scia relictos si mei erūt cū moriar si ōberi. si mō b̄ sensit⁹ testatrix vt ita ōberēt si ī solidū ei⁹ fuisset.

¶ Predijs⁹ cuz bis cutbecis q̄ i ea possessione sunt relictis: mancipia quoqz ꝑdioz cuz illic testamēti facti tempore⁹ fuerint cedent. Sed ⁊ que postea accesserint⁹ si mō hoc testator manifeste exꝑssit.

M Arcellus.

NOn aliter a significatiōe⁹ verborum recedi oportet: q̄ cuz manifestum est aliud⁸ sensisse testatorem⁹.

¶ Ticius codicillis suis ita cauit. Publio meuio omnes iuuenes' quos i ministerio habeo dari volo. Quero a q̄⁸ etate iuuenes: ⁊ i quā intelligi debeant: Marcellus respōdit quos verbis que ꝓponerētur demōstrare voluerit testator ad notionez' eius qui ō ea re cognitur⁹ eēt pertinē. Non enim in causa testamentoruz ad diffinitionez'm vtiqz discēdēdum est: cuz plerūqz abusiue loquātur. nec ꝓꝓrijs nominib⁹ ac uocabulis sēp utant⁹. Ceterum estimari possz" iuuenis is qui adolescētis excessit etatē⁹: quoad i cipit inter seniores⁹ numerari.

U Lpia.

SI cui lana legetur: id legatum uidetur qō tinctum non est :

b ¶ Ex his verbis. attendere. alʒ attendere. alʒ vendere. ac.

c ¶ Condonet vobis libertis quorum filij remā serunt serui ⁊ erāt futuri serui filiorum domini. ⁊ dic ꝺonet: vtvos manumittatis uel ipsi manumittant: ut ita vobiscum possint manere. ac.

a ¶ Non posse. de rigore verborum. secus de equitate. ut. ſ. e. l. pater filiuz . §. pe. uel ut ibi. uel dic ut nō. ſ. ti. i. l. vnum. §. fi. ac.

¶ Seruos. Nec conditio si meus erit intelligitur insolidum si testator hoc senserit. bar.

b ¶ Seruos. hoc sensit. ⁊ hoc probatur. naz alia pars que erat testatoris ōberetur: ut. ſ. tit. ij. l. v. §. fi. ⁊. l. vj. in fi. ⁊ decō di. instit. l. ij. in prin. ⁊. ſ. eo. l. qui concubinam. §. stichus.

c ¶ Predijs. cum bis ꝺ est grecū. i. isertis. ac.

d ¶ Tepore. sic. ī. ꝺ au. ⁊ ar. le. l. si ita. ⁊. ī. de libe. leg. l. fi. in fi. ⁊ nō. ſ. . e. l. nomen. §. i. ac.

e ¶ Accesserint. ut ⁊. ī. ꝺ fundo instru. l. si mancipia. que videtur ꝓtra ⁊ ꝺ ubi legatarius accedēs scit: ut. ſ. tit. i. l. cum ita. ac.

f Non alr. a significatione. magis usitate. h. ad qō est. ī. de supelle. le. l. labeo.

g ¶ Aliud. q̄ sonare uerba vident. R. ac.

b ¶ Testatorem. tunc. n. receditur a significatione uerborum. ut. ī. de auro ar. le. l. pediſſis. §. labeo. ⁊ de condi. ⁊ demon. l. publius. §. i. ⁊ in alio quando est talis regionis consuetudo: ut. ī. de fun. instruc. ⁊ in. le. l. cum delationis. §. afinaz in fi. §. ⁊ i alio. ut. ſ. ti. ij. l. iiij. Itē ꝓtra. ī. ti. ij. l. si alij. sed pōt dici ꝙ ibi erat dubium quid testator senserit. Itez facit. ſ. de exerci. l. i. §. si is. ibi in regitur ⁊c. ⁊. ī. qui. ⁊ a quibus. l. prosperit. Item op. ut. no. C. de fideicō. l. voluntatis. ⁊ facit. C. de fideicō. l. cuz virum. ⁊ nō. ſ. de le. ⁊ sena. con. l. non possunt. Item op. ī. de re. du. l. in ambiguo. sed dic ut ibi.

¶ Ticius. Quibz inuenis dī q̄ iter seniores ñ numerāt. ſz hoc ꝺz intelligi ꝓm consuetudinem ciuitatis. h. d. Bar.

i ¶ Ticius. iuuenes seruos.

k ¶ A qua. ſ. unde incipiat dici iuuenis ⁊ vsqz quo.

l ¶ Ad notionē. sic. C. de fideicō. l. voluntatis. ⁊. ſ. e. l. stichus. ac.

m ¶ Ad diffinitionem. i. ad strictam verborum significationē. R. ac.

n ¶ Posset. considerato vero sensu verbi. ac.

o ¶ Etatem. i. complenit. xxv. an. ut. ſ. de mino. l. i. in fi. ac.

p ¶ Seniores. id est sener. q est a. lx. an. supra. ut. ī. de iure immu. l. maiores. ⁊ instit. de excu. tu. §. Itē maior. quandoqz. lx. an. ut. ſ. de adop. l. si pater. §. fi. quandoqz. lv. an. ut. C. qui etate. libro. x. l. fi. hoc ꝓm leges. sed ꝓm vulgare prouinciarum mores ⁊ ipsorum uarietates verborum significationes sepe mutant ꝓm. R. o. ar. ī. de fun. instru. l. cum velamonis. §. fi. in fi. ⁊ facit. ſ. in prin. huius. l. ac.

SI cui. Appellatione lane continetur lana etiam a pellibus animalium mortuorum non separata sucida uel purgata ⁊ filata vel non: dūmodo non sit tincta nec ad formam tele redacta uel ad alium specialez usum deputata. h. d. bar.

q ¶ Si cui. non est. nō appellatione lane non contineri tinctam: ut ⁊. ī.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

.§.i.ꝛ.§.lino.sed contra.ſ.de aur.ꝛ ar.leg.l.pediculis.§.labeo.vbi dicit contineri.Sol. inſpecta naturali ſignificatione continetur:ut ibi.ꝛ.ſ. de acqui.rerum do.l.ſed ſi ex meis.§.fi.vbi dicit non deſinere eſſe lanam:ꝫ tincta ſit.ſed conſiderata voluntatis interpretatione non:ut hic.que preua let ſm.R.Ac.

a ¶ Facta. tunc eſt facta quando eſt carminata et pectinata ꝛ batuta ꝛ i manibus parata ad ponẽdã in tela.ac.

b ¶ Necta.ideſt filata:nã neo.i. ſubtiliter filuꝫ a colo trabo ſm.b.ꝫ aliter ẽ exponat.

c ¶ Vtputa.hec exempla de neta ꝛ non neta poſſũt intelligi.ꝛ non eſt vis qꝛ dare ſoluet.

d ¶ Stamen. ſtamen dicitur lana que trahitur a trama: nam trama remanet in dentibus pectinum:ſic bona lana ꝛ purgata ex qua ordituꝛ poſtea tela: appellatur ſtamen:ꝛ trama que remanet appellatur ſubtegmẽ ex qua poſtea texitur tela ordita. hoc ſtamen aliqui vocant barbam lane. ac.

e ¶ Nectam. non tamen tinctam.ut.ſ.in princi.

f ¶ Lane peruenniſſet. ideſt ita eſt parata ut ſoluꝫ reſtet texere: nondum tñ eſt in tela poſita:quia tũc lane appellatione non cõtineri:ꝫ ſecus ſit in lino. ut.ſ.e.l.§.lino.

g ¶ Sucidaꝫ. que tonſa eſt de inferiori parte ouis ideſt de corpore ſic dcã qꝛ plena eſt ſuco.i. ſudore ꝛ pinguedine ouis ꝛ affert ſanitatem. uel vꝫ ſucida :i.non lota vt ſtatim colligitur.nam bccarij malicioſi non lauant ut plus põderet:ꝛ ꝓhoc facit qõ ſubijcit de lota.

b ¶ Non ſit. dic ut.ſ.in princi.

i ¶ Tomẽtum.genus veſtis de lana. non autẽ dicas q lana bẽat aliud tomentũ ꝙ trama q bñ cõtinet lane vocabulo: vt .ſ.e.l.q̃ſitum ẽ. ul dic tomentũ eſt coopertorium quoddam de lana factuꝫ ut eſt lana uel falgana q̃ vrunẽ ruſtici ꝑ cultris.

k ¶ Valitudinis.hoc ꝛ ſequens neſcio quale erat.ac.

l ¶ Nec ea.ſ.lana.ac.

m ¶ Fomentatiõis.calefaciebat:ut foueret ſtomachum.acc.

n ¶ Lanate.vnde lana non eſt tonſa adhuc.non autẽ dicit de pellibus quibus operimur. n ¶ Et hoc.ideſt pelles lanatas.

o ¶ Leporinam.ſ.vt lanã bẽat.ac.

p ¶ Anſerinam.ut pluma:ꝛ ſemper dic ſi ut lana ad pãnũ vtebat.ac.

q ¶ Et de ligno.ſ.lana:ut de cãis vt dicunt forte id qõ in vallibus pducunt canelle.

r ¶ Factum.quando non reſtat niſi ut ponat in tela ꝫ quidaꝫ aliter dicãt: ut nõ.ſ.e.l.in prin.acc.

s ¶ Netum.i.filatum.ut in prin.huius legis.

t ¶ In tela eſt.qꝛ lana que eſt in tela non cõtinetur.ut.ſ.§.i.ꝛ.ſ.proxi.§. Ité differt in tincto lino et lana:ut ſubijcit.ꝛ eſt rõ vtriuſq; diuerſitatis:qꝛ plus precioſitatis accipit lana ꝑ tincturaꝫ:ꝛ per telaꝫ q̃ linum ſm.M. ſed .R.non curauit reddere rõnem.

v ¶ De verſicoloribus.i. de verſis in alium colorem q̃ naturalem ꝛ dic queſtionem eſſe an appellatione lane contineantur verſicoloria ꝛ ſm hoc qꝛ dicit:ſed ea que tincta ſunt.ſ.naturaliter.ꝛ ſic facit.ſ.e.l. fine.ꝓ quod ibi nota. Alij dicunt queſtionem eſſe an legatis verſicoloribus videantur legari.et qꝛ ſubijcit et conſtabit.non.rñ.ſed ibi.ſed ea oĩa videri legata.ſ.legando verſicoloria que tincta ſunt.ſ.accidentaliter.ſ.cum color naturalis ẽ mutatus.ac.

¶ Siue aũt facta[a] ẽ ſiue ifecta lane appellatione continetur. ¶ Queſtũ eſt vtrũ lane appellatione ea ſola cõtineat:q̃ neta[b] nõ eſt an ꝛ ea q̃ neta eſt: vtputa[c] ſtamen[d] ꝛ ſubſtamẽ. Et ſabinus ẽt netã[e] ꝓtineri putat cuius ſententia vtimur. Lane appellatione eaten[o] extẽdi placet quo ad telã pueniſſet[f]. Et sciẽdũ eſt ſucidã[g] quoqꝫ cõtineri:ꝛ lotã ſi mõ tincta ñ ſit[h]. ¶ Lane appellatione tomentũ[i] non ꝓtinebit:ſed nec ea lana ex q̃ qs quaſi veſtimẽtũ fecerit valitudinis[k] vl' delitiarũ gratia cõtinebitur. nec ea[l] quidẽ que fomẽtatiõis[m] gr̃a parata ſunt vel medicine lanarum appellatione cõtinentur:ſꝫ ẽt pelles lanate[n] cõtinent:ꝛ hoc[o] lane cedere manifeſtuꝫ eſt. ¶ Lana legata etiã leporinã[p] lanã ꝛ anſerinã[p] ꝛ caprinã credo cõtineri:ꝛ de ligno[q] quam eppuo greci ligneaꝫ lanã appellãt. ¶ Linũ autẽ lana legata vtiqꝫ non continebitur.lino autẽ legato tam factuꝫ[r] q̃ infectum cõtinetur. qõqꝫ netum[s] quoqꝫ in tela eſt[t]: quod eſt nondum detextum: ergo aliud in lino q̃ in lana eſt. Et quidem ſi tinctũ linum ſit credo lino contineri.

¶ De verſicoloribus[v] videndum eſt: et conſtabit apud veteres lane appellatione verſicoloria non contineri:ſed ea omnia videri legata q̃ tincta ſunt ꝛ neta:que neqꝫ detexta[c] neqꝫ ꝓtexta ſunt. ¶ Proĩde que ritur an purpura appellatione verſicolorum contineatur:? Ego arbitror[r] ea que tincta non ſunt[s] verſicoloribus non annumerari:ꝛ ideo nec albũ naturaliter neqꝫ nigruꝫ cõtineri[a]:nec alterius coloris naturalis. Purpuram autem ꝛ cocum[b] quia nihil natiui coloris ſunt contineri arbitror[c]:niſi aliud ſenſit teſtator. ¶ Purpure aũt appellatione omnis generis purpuram contineri puto.ſed cocum non continebitur[c]. fucinuꝫ[d] ꝛ iacinum[e] cõtinebit.

¶ Purpure appellatione omnis generis purpurã ꝛ ſubtegmen factũ ꝓtineri nẽo dubitat. ¶ Lana tinctã de purpure cauſa deſtinata non continebitur[f]. Decꝫ.

QAm ſue ancille ſiue ſerui in teſtamento ſcribuntur[g]:hi deſignati videntur quos paterfa.ſeruorum numero habuerit. Au.

QAdem in omnibus rebus q̃s ſuaſ quis legauerit dicẽda ſũt. Vlpianus.

SEruos autem ſuos vel ancillas eos accipimus:q̃ ſunt pleno iure[h] teſtantis. Inter q̃s fructuarij non cõtinebũt[i]. ¶ Sꝫ q bõafi de teſtatori ſeruiunt: ſuoruꝫ appellatione magis eſt vt contineant: ſi mõ ſuorũ appellatione eos q̃s ſuoruꝫ numero habuerit voluit contineri[k]. ¶ Eos vo quos qs pignori hypotheceue dedit: ſine dubio inter ſuos legaſſe videbitur õbitor[l]: creditor nequaq̃[m]. ¶ Proĩde ſi qs ſeruos habuerit proprios: ſed quorum operas locabat[n]: vl' piſtoricas vel hiſtrionicas: uel ſi q̃ alie ſimiles ſunt: an ſeruorum appellatione ẽt hos legaſſe videatur . qõ ꝛ ꝑſumi oportet: niſi cõtraria voluntas teſtatoris appareat. ¶ Eum[o] q vena liciariam vitam exercebat[p]: puto ſuorum numero non facile contineri velle huiuſmodi mãcipia[q]:niſi euidẽs voluntas fuerit etiã de his ſentientis[r]. naꝫ quos quis ideo cõparauit vt illico diſtrabẽt: mercis[s] magis loco q̃ ſuoruꝫ habuiſſe credẽduꝫ ẽ. ¶ Vicarios autẽ ſeruorũ ſuorum numero non cõtineri[t] põponius lib.v.ſcribit.

PPomponius.

SI quis ſeruos ſuos legauerit. communes quoqꝫ cõtinẽtur[u]: ꝛ in quibus vſufructus fuit alienus.

UVlpianus.

DAmnis indiſtincte legatis h̃ receptum eſt vt exiguiores[x]

a ¶ Facta. tunc eſt facta quando eſt carminata et pectinata ꝛ batuta ꝛ in manibus parata ad ponẽdã in tela.ac.

b ¶ Necta.ideſt filata:nã neo.i. ſubtiliter filuꝫ a colo trabo ſm.b.ꝫ aliter ẽ exponat.

c ¶ Vtputa.hec exempla de neta ꝛ non neta poſſũt intelligi.ꝛ non eſt vis qꝛ dare ſoluet.

d ¶ Stamen. ſtamen dicitur lana que trahitur a trama: nam trama remanet in dentibus pectinum:ſic bona lana ꝛ purgata ex qua ordituꝛ poſtea tela: appellatur ſtamen:ꝛ trama que remanet appellatur ſubtegmẽ ex qua poſtea texitur tela ordita. hoc ſtamen aliqui vocant barbam lane. ac.

e ¶ Nectam. non tamen tinctam.ut.ſ.in princi.

f ¶ Lane peruenniſſet. ideſt ita eſt parata ut ſoluꝫ reſtet texere: nondum tñ eſt in tela poſita:quia tũc lane appellatione non cõtineri:ꝫ ſecus ſit in lino. ut.ſ.e.l.§.lino.

g ¶ Sucidaꝫ. que tonſa eſt de inferiori parte ouis ideſt de corpore ſic dcã qꝛ plena eſt ſuco.i. ſudore ꝛ pinguedine ouis ꝛ affert ſanitatem. uel vꝫ ſucida :i.non lota vt ſtatim colligitur.nam bccarij malicioſi non lauant ut plus põderet:ꝛ ꝓhoc facit qõ ſubijcit de lota.

b ¶ Non ſit. dic ut.ſ.in princi.

i ¶ Tomẽtum.genus veſtis de lana. non autẽ dicas q lana bẽat aliud tomentũ ꝙ trama q bñ cõtinet lane vocabulo: vt .ſ.e.l.q̃ſitum ẽ. ul dic tomentũ eſt coopertorium quoddam de lana factuꝫ ut eſt lana uel falgana q̃ vrunẽ ruſtici ꝑ cultris.

k ¶ Valitudinis.hoc ꝛ ſequens neſcio quale erat.ac.

l ¶ Nec ea.ſ.lana.ac.

m ¶ Fomentatiõis.calefaciebat:ut foueret ſtomachum.acc.

n ¶ Lanate.vnde lana non eſt tonſa adhuc.non autẽ dicit de pellibus quibus operimur. n ¶ Et hoc.ideſt pelles lanatas.

o ¶ Leporinam.ſ.vt lanã bẽat.ac.

p ¶ Anſerinam.ut pluma:ꝛ ſemper dic ſi ut lana ad pãnũ vtebat.ac.

q ¶ Et de ligno.ſ.lana:ut de cãis vt dicunt forte id qõ in vallibus pducunt canelle.

r ¶ Factum.quando non reſtat niſi ut ponat in tela ꝫ quidaꝫ aliter dicãt: ut nõ.ſ.e.l.in prin.acc.

s ¶ Netum.i.filatum.ut in prin.huius legis.

t ¶ In tela eſt.qꝛ lana que eſt in tela non cõtinetur.ut.ſ.§.i.ꝛ.ſ.proxi.§. Ité differt in tincto lino et lana:ut ſubijcit.ꝛ eſt rõ vtriuſq; diuerſitatis:qꝛ plus precioſitatis accipit lana ꝑ tincturaꝫ:ꝛ per telaꝫ q̃ linum ſm.M. ſed .R.non curauit reddere rõnem.

v ¶ De verſicoloribus.i. de verſis in alium colorem q̃ naturalem ꝛ dic queſtionem eſſe an appellatione lane contineantur verſicoloria ꝛ ſm hoc qꝛ dicit:ſed ea que tincta ſunt.ſ.naturaliter.ꝛ ſic facit.ſ.e.l. fine.ꝓ quod ibi nota. Alij dicunt queſtionem eſſe an legatis verſicoloribus videantur legari.et qꝛ ſubijcit et conſtabit.non.rñ.ſed ibi.ſed ea oĩa videri legata.ſ.legando verſicoloria que tincta ſunt.ſ.accidentaliter.ſ.cum color naturalis ẽ mutatus.ac.

r ¶ Deterta. nõ differentiam inter deterta ꝛ cõterta:ut.ſ. de aur.ꝛ ar.le.l.veſtimentum.

y ¶ Ego arbitror. non rñdeo queſtioni adhuc.ſꝫ.ſ. purpurã autem ꝛc.ac.

z ¶ Non ſunt.ſ.accidẽtaliter.

a ¶ Cõtineri.ſ. legatis verſicoloribus.Acc.

b ¶ Cocũ.ſtati hoc exponet.

c ¶ Arbitror. nolo verſicolorum.

c ¶ Non ꝓtinebit purpure appellatione.

d ¶ Fucinum. genus coloris: ſic ꝛ ſequens ꝛ eſt alꝫ iacinuꝫ et alꝫ iacinctinum.ꝛ de cocto bis tincto.ꝛ de iacinctino dicitur in veteri teſtõ in conſtructione tabernaculi.ꝛ dꝫ coctus.bis tinctus pannus qdã ſtricꝰ qui eſt duorum colorũ ꝛ extra videt viridis:ꝛ intus rubeus qualitercũqꝫ voluat ſic appet.ꝛ facit.ſ. .e.l.q̃ſitũ.§.cocũ.b.

e ¶ Iacinuꝫ.dic ut.ſ.circa pñcip.ꝛ dic factum ut ꝛ ibi.

f ¶ Non continebitur purpure appellatione.ar.ſ.ꝺ act.emp. .l.fundi.§.fi.alꝫ.i.

QAm ſue ancille.Sui dicuntur ſerui qui ad aliquem ꝑtinent iure dominij uel quaſi: ſecus ſi iure vſufructus uel pignoris. Item ſecus in his qui ad vendendum habentur: vel ſunt vicarij ſeruorũ. cõmunes ꝺo ſerui ſui dicuntur.h.d.cum tribus.ll.ſequen. Bar.

g ¶ Cum ſue ancille.ſcribunt. ut legati.acc.

b SEruos.pleno iure.ſ. ſaltem quoad opinionem. ut hõe ſi.poſ.ut ſubijcit.uel dic pleno iure:ſed non ſolos.

i ¶ Non cõtinebũtur. quia nec quo ad opinionem ſunt eius q habet vſufructum:ꝛ hoc ſi fructuarius leget ſuos ſeruos ſecꝰ ſi ꝓprietarius:ut.ĩ.l.ꝓ.

k ¶ Voluit ꝓtineri.ſ.expreſſim ut.ĩ.de aur.ꝛ ar.leg.l.quinc⁹. .§.argento. uel aliud eſt cuꝫ dicit ſuos:ut hic.aliud cum dicit qui ſui ſunt ut ibi. ſiquidẽ in teſtamẽtis ꝛc.ut.ĩ. de reg. iur. .l.in teſtamentis. Sed ar.contra.ſ.ad ſilꝫ.l.i.§.i.ꝛ fa.ĩ. eo. .l.nuper ꝛ.ſ.e.l.cum ſuc.ac.

l ¶ Debitor.ſic.C.de pig.ac.l.pignus.ac.

m ¶ Nequaq̃.niſi nolente debitore erant in vſu creditoris:ut.ĩ. de ſuppel.le.l. legata.§.fi.ꝛ facit.ſ.qui ſatisda.cog.l.ſciendum.§.creditor.

n ¶ Locabat.ut tamen ꝑ dies neceſſarios ſibi utaꝫ:alꝫ mercis noĩe magis contineantur.ut.ĩ.de aur.ꝛ arg.leg.l.cum teſtõ. o Eũ.teſtatorem.ac.

p ¶ Exercebat.emendo ꝛ vendendo ſeruos.acc.

q ¶ Mancipia. venalia.

r ¶ Sentientis.ſ.teſtatoris.ac.

s ¶ Mercis.ſ.ex intepretatione non ſeruata ſignificatione vocabuli:ut.ſ.ꝺ tribu.l.i.§.i.ꝛ.ĩ. de verbo.ſignĩ.l.mercis.acc.

t ¶ Vicarios.non contineri.in libro.R.eſt nõ.ſed in libro Io.eſt cancellatum.ꝛ ꝓ.R.eſt.ĩ.ꝺ pecul.le.l.ſeruo manumiſſo.ꝛ.ſ.e.l.cũ ſuc.ꝛ.ĩ. de fun.inſtruc. ꝛ inſtru.le.l.queſitũ.§.celſus.ꝛ.ĩ. de lib.le.l.cũ ita.in fi. Item ꝓ eo qꝛ magis officijs alterius:ideſt ordinarijs ſunt parati.ac.

u SIqs.cõtinent.ut ꝛ.ſ.ti.i.l.v.§.i.ꝛ.ĩ.de ver.ſig.l.pupillus.§.fi.ꝛ.ſ.ꝺ cõdi.inſti.l.ij.in fi.niſi ꝓtra ꝑbet ſenſiſſe.ut.ſ.e.l.iuſ.§.ſeruos.i fi.

x NAmmis.exiguiores.ut.ſ.ti.ij.ſi ita ſit aſcriptum.in fi.cũ cõcordã.ſꝫ cõtra.ĩ.de aur.ꝛ ar.le.l.qui lãcẽ. So.ut nõ.ſ.ti.ij.l.apud iuſ.§.ſcio.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Consuetudine. locutionis. ut. ff. ti. ij. l. si seruus plurium. §. si non vsus. ut .j. de vi. tri. & oleo lega. l. cū certus. que est contra. & est argu. ff. j. ti. i. l. si cui. & j. de alu. lega. l. alimenta. Nec.

b Regione. alꝫ neqꝫ ex regione. & tunc exponе. i. consuetudine regionis. & facit. j. de regu. iur. l. semper. ac. .§. i. & j. de verbo. ob. l. ticia. §. idem. R.

c Ex contextu. sic. ff. de testa. l. heredes legati videantur: si neqꝫ ex consuetudine[a] patrisfa. neqꝫ ex regione[b] vnde fuerit: neqꝫ ex contextu[c] testamenti possit apparere[d]. Nec.

d Apparere. quales legati sunt et aliis ꝙ apparere pōt ut .ff. de leg. i. l. si seruus pluriuꝫ .§. fi. & j. de vino tri. & oleo le. l. cum certum. que sunt contra fm. Jo. & facit. j. de ver. ob. l. inter stipulantē. §. si stipulāte. & j. de suppell. lega. l. labeo.

e Martis. nemo dicit. nisi ut. ff. e. l. librorꝫ. l. libris

f Um in substitutiōe. continentur. appellatione ergo legatorum libertatis continentur. sed contra. ff. de transac. l. i. §. ipatores. ſꝫ dic ut ibi. ac.

Oesitum. Qui studiorum causa abest abesse nō videtur. hoc dicit. Bar.

g Quesitum. fundum. mala vſ cē gramatica. sed dic fundum lego tali cum instrumento & bis que in eo erunt cuꝫ moriar: ut. j. de fun. instruc. & instru. lega. l. scia. §. pāphile.

Dem. Ben[us]. si medio positū ex precedentibus & sequentibus restringitur. h. d. Bar.

b Meui. cōtētus. p qō vſ legasse: ut. ff. ti. i. l. pen. in prin.

i Et nūmis. s. an contineant legato: & hec est pria qō. acc.

k Eadem. s. mater testatrix: alꝫ eidem. s. filio. ac.

l Omne. hinc oritur dubitatio & ex eo ꝙ subijcit quodcunqꝫ cē. alꝫ quācunqꝫ. s. supellectilem. acc.

m Ad meuiuꝫ ptineret. scōa questio. Ac.

n Alij legauit. s. continent legato: & est tertia qō. ac.

o Respōsū ē. rūsio prie. ac.

p Nūmos. quos bēbat testatrix in alijs suis predijs ſꝫ quosdam. immo quos bēbat in predio semproniano: sed ad tps: ut. j. e. l. si chor[us]. §. i. & i. l. si ita. & ff. ti. i. l. gai[us]. & ō hꝫ. isti. l. ex facto. §. rex. & j. de fun. instru. & in. le. l. qsitū. §. papinianus.

q Seruos. rūsio tertie questionis. Ac.

r Datos. i. relictos. ac.

s Diminuisse. naz per spāle derogat gnāli: ut & ff. e. l. vro rē. §. felicissimo. & j. de vi. tri. & ol. le. l. ij. & de aur. & ar. le. l. i. & j. de pecul. le. l. suo. & j. ō supel. le. l. legata. in pnci. acc.

t De argento. solutio secunde questionis. ac.

u Probabit. sed quid in vulgo: rn̄. id tm̄ qō in predio semproniano bētur vſ relictū. nam & illa demonstratio. & quicqd in predio semproniano cē. superiora pñt restringere: ut. j. de penu le. l. nā qō. §. fi. sed contra. j. de fun. instruc. & in. le. l. qsitū. §. fi. & j. ō alu. le. l. a filio. sed ibi qz talis apparebat voluntas testatoris. uel dic ut in eis dicti.

Predia. Ea vident cē in fundo que ibi sunt ut ppetuo sint. b. d. bar.

r Predia. fuerunt. non ad tempus sed perpetuo destinato. & facit. j. ō fundo instruc. l. scie. §. fi. & l. pdia. §. i. acc.

y Peto. ducentorū. i. p. cc. aureis vos heredes dctis fundum alūne mee. qō legatū valet: ut. ff. ti. ij. l. & si equo. uel dic talem agrum q valet tātū qz forte tā tū emerat defunctus. ac.

z Non legata. sicut nec cetera que fuerunt ibi ad tps. & facit. j. de fun. instru & instru. le. l. scie. §. fi. & l. predia. ac.

Illud for. Appellatione materie nō continet materiatū qō ad sui materiam reuerti non pōt. b. d. bar.

a Ea. s. specificata.

b Victa. ola. n. metalla superant sua specificata potentia: qz nullo modo extinguūtur specificatiōe lana aūt & cypressus siue marmor vincuntur a suis specificatis: cum ad sua vltra non redeant initia. & plerunqꝫ ut lana & cypressus & similia ut farina: nomen ēt perdunt uel amittunt. metalla aūt & si sint specificata sic̄ ad rudez massaz redeundi ius: ita nec nomen suum perdūt: nā si annul[us] est non minus aure[us] vocatur: ſꝫ vestis nunc̄ lana. sicut nauis cypressa nō cypressus dr̄. R. & facit .j. eo. l. lana. & l. beres. .§. i. & j. de aur. & ar. le. l. quintus. ij. & j. ō acq. re. do. l. in oībus. & l. se. Itē facit. j. ō aur. & ar. le. .l. cum aurum circa pri. & l. si non sunt. §. i.

c Quin. idest non. ac.

d Coccum. dubitauit. ut & ff. eo. l. si cui. §. pe.

e Porro pro certe. et sunt isti colores pannorum. de quib[us] dicit. & ff. e. l. si cui. §. fi. ac.

Cuꝫ uir. Res estimate in dotem date non continent in legato ēpi uel parati si non fuerunt ad vsum tradite. Bar.

f Cum vir. ego paul[us] aduocat[us] mulieris.

g Nec obtinuit. alꝫ obtinuit & alꝫ iuuit. s. mea opinio. cum ergo acquiescat sniē pauli & in corpore iuris ponit erit ler generalis. & fa. ff. e. l. hoc legatū. & j. ō aur. & ar. le. l. qnt[us]. & stari h subijcit.

Rebus. Qui casualiter absunt abeē non vident & q casualiter adsūt adesse non vident.

b Rebus. fa. j. e. l. seruus qui in fundo. cū suis concor. & ff. e. l. g saltum & j. ti. i. l. generali. §. i. & j. l. pri. §. i. acc.

Chorus. Quod operatur genus quo ad oēs: idem operat pticulare quo ad particularia. b. d. vel alꝫ. Non refert vtrum vſ uel pticulariter vl singulariter restinguāt. Bart.

i Si chorus. seruorum cantantium cū instrumēto quodam musico qō dicitur chorus. bz alias ſignificatiōes: ut. ff. de edi. edic. l. cum eiusdem. acc.

k Familia. seruorum. sic pōt. j. si fa. fur. fe. di.

l Singuli. quo ad hoc ut oēs peti possint: & legato cedunt. quo ad quid ratiōe aliud est: ut. ff. ti. i. l. ij. & iij. & v. & vj. Itē quo ad act. de emic. ut. ff. ti. ij. l. si domus. §. i. & ff. de emic. l. seruꝫ venditor. ac.

His uerbis. Nummi repositi vt mutuo dētur ñ vident cē l loco: secus si ut ppetuo sint. b. d. bar.

m His verbis. facitassent. alꝫ efectitasset. i. facere ꝙsue nisset testator. alꝫ factitassent. s. testatores. alꝫ accidisset.

n Fragilem. i. de facili pōt perdi. sic. C. de admi. tu. l. ler que tu. §. fi.

o Reponeret. bz & alꝫ significationes: ut nō. ff. de pecul. in rubrica. & facit ad. §. j. e. l. si ita. cū suis concor.

p Area. non poterat. contra vſ. ff. ti. i. l. si aree. & ff. ti. ij. l. seruꝫ filij. §. si aree. Sol. hic fuit mutata voluntas: ut et ibi. et in. l. seruū fi. §. fi aree plene nō. Itē fa. j. ō sol. l. q res. §. arcā. & j. de v̄. ob. l. iter stipulātē. §. fa crā & ff. de vsufruc. l. q vsufructū. i pn̄. & l. si in area. sed contra. ff. qui. mo. vsufruc. amit. l. repeti. §. fi. sed aliud in vsufruc. fm. b.

a Seruus. peti põt. alʒ peti nõ põt. ⁊ tũc nullũ est ꝓtra. alʒ est peti põt: ⁊ tunc est cõtra. ī. de so. l. qui rẽs. §. aream. ⁊. ī. de adimen. le. l. si seruus in fi. ⁊ l. cũ seruus. sol. vt nõ. in. d. §. areã. vel hic viuẽte testatore reducitur in fuitutẽ: ⁊ postea ex uolũtate noua voluit peruenire ad legatarium. ut viri. s̄. ꝓcori. §. ⁊ est ar. huius solutionis. ī. de adimen. le. l. iuj. ⁊ fa. s̄. qui. mo. vsufruc. amit. l. repeti. §. fi. ⁊. l. quid tñ. §. i. ⁊. s̄. ti. ij. l. filiusfa. §. fina. ⁊. s̄. ꝓri. §. cũ suis concor.

b Coniũctim. cõcursu fieri. hoc ãt contigit siue re ⁊ vbis. siue re tñ. siue verbis tñ sit coniunctio: ut. s̄. de vsu fruc. l. i. §. interdum. sed alʒ duo ꝓmi dicunt disiunctiue: ut. C. de cadu. tol. §. bis ita. ⁊ fa. ī. eo. l. re coniuncti. ⁊. ī. de v̄. sig. l. triplici. ac.

Seruis legatis. Masculinũ genus concipit femininum: nõ econtra. b. d. bar.

c Seruis. cõe nomen. imo est masculini ꝑus sed hic dicit quasi ⁊ fit ex legis interpretatiõe. sic ergo masculinũ ꝯcipit femininũ sed nõ conuertit nisi in casibus ut nõ. s̄. ti. i. l. si ita sit scriptus. ⁊ facit. s̄. c. l. q duos ⁊. ī. ō uer. sig. l. detestatio. §. i. ⁊. l. illa vba optimus. §. pueri. ⁊. s̄. de adop. l. hoc aũt. §. i. ac.

d Mulieribus. virgines. vt. ī. de verb. sig. l. mulieris in princi. ⁊ hoc large accepto vocabulo alʒ ꝓ corrupta tñ: ut. s̄. de edil. edic. l. queritꝫ. §. mulierẽ. ⁊ de act. ẽp. l. ex empto. §. siquis virginem. ac.

e Pecudibus. pecus pecudis uel pecoris generale nomen est ad ea q̄ gregatim pascuntur: ut. s̄. eo. l. legatis. §. pecoribus.

f Armento. facit. ī. de verbo. signifi. l. boues i prin. ac.

g Dubʒ. agnos. qui sunt minores anno nisi consuetudo patrie aliter se habeat: ut. s̄. e. l. cum quereref. in prin.

Seruus qui. Qui fugit dicit cẽ in loco a quo fugit. b. d. bar.

b Seruus. cedit. quia nõ intelligitur ibi morari vbi est in fuga: vt. s̄. de fuis expor. l. si ticius. ⁊ facit. ī. e. l. si ita. cum suis concor.

i Quod his. viuus. aliud si in hereditate eos inueniffet ⁊ additionis tẽpore a defuncto forte. vel ẽt ab ipsa hereditate dudũ ꝓceptos. R.

k Vice. que sunt vice fructuũ habes. s̄. de usur. l. usure. ⁊. l. prediorum ⁊. l. in pecudum. ⁊. s̄. de pe. here. l. mercedes.

l Proponi. si testatoris mẽtẽ benigne eraudias. lʒ vbox rigor contra sorte suadeat: ut. ī. ad treb. l. balista. ⁊. s̄. de usur. l. in fideicõmissi. §. non nũq̄. vel lex illa balista. nõ obstat: qr ibi dixit testator quantacunqʒ pecunia ex hereditate siue ex bonis meis ad eum peruenerit. at ꝫ non dixit nomen pecunie. Itẽ lex illa de usuris nõ obstat qr ibi aliud apparebat ex uoluntate defuncti: ⁊ ex vbis ei⁹. ⁊ facit. ī. ti. ij. l. q fruct⁹. ⁊. ī. ad treb. l. heredes. in prin. Itẽ ꝓtra. ī. de dote pre. l. iiij. §. fi. so. ibi. ac.

Idem testator. Appellatione posteriorũ continenꝫ liberi. bar.

m Idem testator. ut siquis nollet alij haberẽt. Item ut altero deficiente ad alios. Item post mortem vltimi ad posteriores. nam liberi non liberi continentur in appellatione postbumor. sic. ī. de gradibus. l. iurisc̄onsultus. §. parẽtes. ⁊. C. de fideic̄o. l. cum accutissimi.

n Qui que. debenꝫ. s. sicuti intra vbẽ quia nec hec nec illa debenꝫ si sunt causa custodie. alʒ secus si perpetuo. hoc n. solum quereba. s. quatenus extẽderetur rome appellatio fm R. ⁊ sic facit. ī. de aur. ⁊ ar. le. l. si vroti. §. i. ⁊. s̄. e. l. si chorus. §. i. ⁊. l. quesitum. §. fi. ⁊. ī. l. si ita. cũ suis concor. q̄ oĩa essent contraria nisi sic exponeretur. ⁊ facit. ī. de penu. le. l. nã qꝫ. §. si ita. ⁊. ī. de verb. sig. l. ij. ⁊. l. ut alphenus. ⁊. l. edificia. ⁊. l. qui in continentibus. ⁊. l. collegarum. §. i.

Quod. Pronomẽ meũ adiectum certo corpori ⁊ verbo pñtis tẽporis facit demõstrationẽ. si ĩcerto corpori ta rationem. si ꝯ uerbo futuri tpis ꝯditionẽ. Bar.

o Quod hoc meum. s. uocabulo.

o Nõ hoc vbum. qõ non fuit appositũ. vt iõ dicat qs legatũ deberi lʒ res nõ fuit testatoris. qr non debeꝫ vt magis ispiciamus mentem defuncti qui voluit ita ualere si suum esset non aliter. ac.

p Et ideo. qr demũ probata volũtate defuncti non valet in alieno. ideo ⁊c.

q Meũ. qr viri stichũ ꝑuum meũ vel qui est meus.

r Cõditionẽ. tenet ergo legatuʒ licet res aliena sit dũmodo testator sciat. alʒ nõ nisi in casibus: ut. C. e. l. cũ alienã.

s Illius sunt. s. tpe testamenti: ut. ī. de aur. ⁊ ar. le. l. si ita. ⁊ l. medico. in ꝑn.

t Qõ. s. qõ nõ intelligiꝫ nisi sit suũ qñ incertũ corpus. ac.

u Habuit: ut ⁊. s̄. e. l. suos.

x Responsum est. ut. ī. de vino tri. ⁊ oleo le. l. i. ac.

y Sermones. certi uel incerti corporis: non est vis quando ẽ de futuro. ac.

z Conditione. ut non debeaꝫ si non est suum ac.

a Ꝓ demõstratione. que non vitiat legatum lʒ sit falsa. vt. ī. de condi. ⁊ demon. l. demonstratio. ac.

Si ita legatum. Inspici debet vbi res eẽ solent perpetuo: non vbi casu desunt uel absunt. b. d. Bar.

b Si ita. cũ moriar. sub. ticio lego. ac.

c Ad diem. i. in termino vel ides vt ad tẽpus teneret exactos ⁊ postea collocaret. sed quid si ꝓpositio retinendi ibi ut thesaurus: rñ. secʒ ut. s̄. e. l. si chorus. §. i. nisi mutato ꝓposito redeãt in ꝑmã cãm: qr tũc non debentur ut. s̄. ti. i. l. añpe. in ꝑn. ⁊ facit. s̄. e. l. qui filium. ⁊ de here. isti. l. ex facto. §. rex. ⁊. ī. ō au. ⁊ ar. le. si vroti. §. i. ⁊. s̄. e. l. si fundũ. ⁊. ī. de pecu. le. l. id uestimentum. ⁊. ī. de pecu. le. l. nãqꝫ. §. i. ⁊. s̄. ti. ij. l. bmõi. §. legatũ. ⁊. s̄. eo. l. qui concubinam. §. fi. ⁊. l. q saltũ. ⁊. l. quesitũ. §. fi. ⁊. l. si chorus. §. i. ⁊. ī. de fundo. instruc. l. seie. §. pãphile. ⁊. l. tyrãne. ⁊. l. ꝑdia. ⁊. l. quesitũ. §. paꝑ. ⁊. l. cũ delationis. §. sabinꝰ.

d Et fideicõmissũ. legata ⁊ fideicõmis. paria sunt. ut hic. ⁊. s̄. ti. ij. l. i. sed fallit vt nõ. C. cõia deleg. l. ij. Itẽ donatio cã mortis ⁊ legatum ut hic. ⁊. ī. de dona. cã mor. l. illõ. ⁊. C. de dona. causa mortis. l. fi. sed fallit ut nõ. insti. de dona. §. i. sup uerbo fere.

e Lana. facta sit. nondum cedente die legati. alioquin contra. ut. s̄. ti. ij. l. seruum filij. §. si pocula. ⁊ nõ. s̄. ti. ij. l. mortuo. i. rñ. azo. ⁊ est hec rõ. s̄. eo. l. quesitum. §. illud. ⁊. l. sicut lana. ⁊. ī. de acquiren. re. do. l. in omnibus. ⁊ legibus sequẽtibus. ac.

a Non vendicentur.quia aliud sit materia ⁊ aliud sit nauis: vt.ſ.de pig.act. l.si conuenerit.§.si quis.ac.
b Dissoluta.ſ.ea postea.
c Debet.q̄ esse desinit.secus si refecta sit eadē carina non mutata.ut.ſ.ti.i.l. q̄ in rerū.§.fi.ac.
d Exigi possunt.q̄ aurum esse minime desinit ut nō.ſ.e.l.quesitū.§.illud. ſ̄ cōtra hoc vide.ſ.de vsufruc. l.q vsufructum in p̄n.⁊.ſ.quimo.vsufr.amit.l.quid tamen .§.si masse.sed vic aliud in vsu fruc.legato q̄ in proprietate legata. Item facit.ſ.e.l.item.§. pe.⁊.j.de au.⁊ ar.le.l.vj.⁊.j. de ver. sig.l. inter stipulātem §.sacrā.⁊.ſ.e.l.si cui lana.ac.

Re coniuncti. Lex ista diuidit in duas ptes principales. Primo loq̄t de cōiunctis. Scō de effectu ꝯiunctionis.ſ.de iure accrescendi. Secūda ibi.plerq̄ igit. Item p̄ma subdiuidit i tres. Quia primo loquit de conūctis re tm̄. Secūdo de ꝯiūctis verbis tm̄. Tertio ponit rōnē p̄cedētiū. Secūda ibi.itez verbis. Tertia ibi.q̄m semp. Itē scōa pars principalis subdiuidit in duas.q̄ primo ponit victum. Scō illud probat per argumenta a sufficienti diuisione. Scōa ibi. q̄ si re tm̄.⁊ q̄ lex ē breuis ⁊ habz multos.⁊.iō non pono summariū Barto.

e Re ꝯiuncti. sepatim. puta ticio fundū ratē sempronio cūdē fundū do lego.⁊ sic insolidū sed cōcursu faciūt ptes: ut.ſ. ō vsufruc.ac.l.iij.⁊.l.i.§. interdū.⁊.ſ.e.l. ꝯiuncti.⁊.C.de cadu.tol.§.si vō nō nō oēs.ac.
f Dm̄ semp.i.quotiēs verbis non re sunt coniūcti.
g Habēt.ſ.ab initio. vel dic semp.i.nō ōmū p cōcursuz qō est in supiori casu. alij vāt semp.i.hoc casu ⁊ superiori. sed hic ab initio: ibi p cōcursum qō nō placet.q̄ dictio q̄m nō pōt tunc bene continuari.
h Prefert. in pte deficiente que dz legatarijs accrescere.⁊ dictio igit ponitur ꝛceptiue. uel dic etiaz illatiue.q.d.ſ.non ad plenum sunt cōiuncti: igit cum vtroq̄ modo coniuncto ad plenum coniungit. igit ⁊c.
i Ceteris.i.coniuncto verbis tm̄. vel re tm̄ non obstat.ſ.ti.i.l.meuio in prin. que est contra ut ibi nō.ac.
k Qō si re tm̄. duos casus ponit vsq̄ ad fi. Primꝰ an ꝯiunctꝰ re tm̄ potior sit ꝯiuncto re ⁊ verbis vel uerbis tm̄ ⁊ dicit q̄ non. Secundus est an coniunctus re ⁊ verbis p̄ferat ꝯiuncto re tm̄.⁊ dc q̄ sic. Tertius casus an coniunctus re tm̄ p̄ferat cōiuncto verbis tm̄ nō est in littera h̄ p̄m Jo.⁊ azo.sed. R. dicit q̄ primo queritur an ꝯiunctus re tm̄ p̄ferat ꝯiuncto re ⁊ verbis:⁊ dc q̄ non. Secūdus an ꝯiunctꝰ re tm̄ p̄ferat ꝯiūcto verbis tm̄:⁊ dicit q̄ sic. Tertij hoc ultimo dicūt econtra.ſ.ut verbis tm̄ ꝯiunctus p̄ferat re tm̄ cōiuncto. quod magis sonat hec littera. sed neutra placet imo ambo simul admittunt.ſ.ꝯiunctus verbis tm̄ ⁊ re tm̄: vt.ſ.de bere.īſti.l.si ita quis.ar.ſ.de le.ij.l.meuio.in p̄n.
l Potiorē. ꝯiuncto re ⁊ verbis vel uerbis tm̄ h̄m Jo. vel h̄m. R. coniuncto re ⁊ verbis. nam cōiuncto verbis tm̄ preferet h̄m eum.ac.
m Coniunctus. semper dic ei cuius portio defecit.ac.
n Re aūt non. sed alius sit re ⁊ verbis coniunctus cidē h̄m Jo. vel h̄m. R. est alius qui re tm̄ coniunctus est.
o Coniunctus. re ⁊ verbis h̄m Jo. vel re tm̄ h̄m. R.
p Potior. coniuncto verbis tm̄ h̄m oēs.
q Vtrip̄e. q re ⁊ verbis est ꝯiunctus h̄m Jo. vel h̄m. R. re tm̄ ⁊ facit. j. de ver. si. l. triplici.⁊ īſti. de le.§. si eadē.⁊.ſ. de le.i.l. si pluribus.⁊.ſ. de here.īſti.l. interdum. in p̄n.⁊ adde distinctionē q̄ ē.ſ. de usufruc.ac.l.i. in fi.
r Nominatiz.a quo.onerato. r Nomē. onerati ut a primo herede uel ab herede legatarii: ut.ſ.e.l.si sic.§.i. uel ab heredibꝰ simplicit: ut.j.e. si plures. sic econtra in psona legatarii: ut.j. de condi.⁊ demon.l.nominatiz ⁊ facit.ſ.si cer.pe.l.certū.⁊ īnſti. de erbere.li.§.i.ac.

Reddis. Verba generalia accessorie apposita ad suum principale ⁊ materia legata: nauis armariūue ex ea factum: non vendicentur[a].

Haue autem legata dissoluta[b]: neq̄ materia neq̄ nauis debetur[c].

Massa autez legata cipbi ex ea facti exigi possunt[d].

Item.

Re coniuncti videntur: non ēt verbis cum duobus separatim[e] eadem res legetur. Itē verbis non etiam re ticio ⁊ seio fundū equis partibus do lego. Quoniaz semper[f] partes habent[g] legatarij.

Prefertur[h] igitur[i] omnino ceteris[i] qui ⁊ re ⁊ verbis coniunctus ē.

Q̄ si re tm̄[k] coniunctus sit cōstat non esse potiorez[l] tm̄. Si vero verbis quidem coniunctus[m] sit: re autē non[n]: questionis est an coniunctus[o] potior[p] sit:⁊ magis est: vt ipse[q] preferatur.

Paulus.

Nominatim legatum accipiendum est q̄ō a quo[r] legatuz sit intelligitur lz nomen[r] pronunciatum non sit.

Paulus.

Predijs per preceptionem filie datis cum reliquis actor[s] ⁊ colonorum: ea reliqua videntur legata que de redditu prediorum[t] in eadem causa manserunt[v]. alioquin pecuniam a colonis exactam[u] ⁊ in calendarium[x] in eadem regione versam reliquis non contineri: neq̄ colonorum: neq̄ actorum facile constabit: tam⁊si nominatim actores ad filiam[y] pertinere voluit.

Ex bis verbis. lucio ticio predia mea illa cuz pretorio: sicut a me i die mortis mee possessa sunt: do. instrumentū rusticū:⁊ oīa q̄ ibi fuerunt quor dñs fuisset instructior[z] deberi ꝯuenit. Colonor reliqua non debentur[a]. Pater filie tabernā purpurariā cum seruis institorib[b]: ⁊ purpuris: que in die mortis eius ibi[b] fuerunt legauit. neq̄ precia purpure condita[c]. neq̄ debita[d]. neq̄ reliqua legato ꝯtineri placuit. Ticio seiana predia sicuti comparata sunt[e] do lego. Cū essent gabiniana quoq̄ simul cum seianis vno precio comparata non sufficere solum argumentum emptionis[f] respōdi: sed inspiciendum an litteris ⁊ rationibus[g] appellatione scianorum gabiniana quoq̄ ꝯtinent[h]:⁊ vtriusq̄ possessionis confusi redditus[i]: titulo scianorum acceptolati[k] essent.

Balneas legate domus eē portiones constat[l]. Q̄ si eas publice prebuit ita demum domus esse portionem balneas[m]: si per domum quoq̄ intrinsecus adirentur[n] ⁊ in vsu patrisfamilias vel vxoris nōnunquam fuerunt:⁊ mercedes[o] eius inter ceteras[p] meritor domus rationibus accepto ferebātur:⁊ vno precio[q] comparate vel instructe cōmuni iure coniuncte fuissent. Qui domum[r] possidebat ortum vicinū edibus comparauit ac postea domum legauit. Si ortuz domus causa comparauit vt ameniorem domum ac salubriorez possideret: additumq̄ in eum per domum habuit: ⁊ edium ortus additamentuz fuit: domus legato continebit[s]. Appellatione domus insulam quoq̄ iunctaz domui videri legatā si vno

u Exactam. per testatorem.
r In calendarium. sic cuenerat q̄ in calendariuz fuerat redacta. alioquin sufficeret sola exactio ad huius legati diminutionē: sicut in quolibet debito legato: ut.ſ. ti.i.l.si sic.§.si mihi.⁊.j. e.l.officius.⁊ dic vsam non nosse filij. alꝫs secus: ut.j. de pecu.le.l.fi.⁊.ſ. ti.i.l. añpe. in p̄n.
y Ad filiā. ḡre eor reliqua ad se potius pertinere allegat filius lz peream. alꝫs filiā p quod volebat filia etiam pecuniam calēdarij. ac.
z Ar bis. instructior.⁊ sic etiā instrm̄ p̄fixa. sic .j. de fundo īstruc.l.scie .§.fi.⁊.l.p̄dia.§.liberto ⁊.ſ.eod.l.quesitum.§. predia.ac.
a Debētur. ut.⁊.ſ.e. l.quesitū.§.peto.ac.
b Pater. ibi.ſ.i taberna.azo.
c Condita. in taberna cū erāt ibi exacta ⁊ dic pure vēdite. alꝫs est credita. sed tūc supfluit ppter hoc q̄ dicit debita.
d Debita. ſ. p̄cia non dum exacta.⁊ facit. j. de aur.⁊ ar.le.l. vxori.§.i. ⁊.j.ti.i.l.q̄ñli.§.uxori ⁊.ſ.e.l. vxorē.§. legauerat.⁊.ſ.ti.i.l. gaius. in prin.⁊.j. de fun. īstru.l. scie.§.p̄dia.i p̄n.⁊.§.i.⁊ ij.ſ. pri.§.ac.

Ticio. Dēs isti casus q̄ sequunt nisz in fi. sunt pulchri casus. Ex usu testatoris magis q̄ ex istis emptiōis voluntas ci[o] ppēdit. h.d.bar.

e Ticio. comparata sunt hinc orit qō. R. sta emptiōis nō ꝓbant fines plebanat[o]: vel plebiū vel curiarū: sic. C. de iure veli. l. cū aliqs. sed ar. j. C. de cōtraben. stip. l. optimā.
f Emptionis. nō q̄ ī
g Et rōnib[o]. idest instrumēto emptionis traditionis cōtinet scianū vocabuluz tm̄ ⁊ de gabiniano cū eo fuit intellectū. vel dic in instrumētis locationū ⁊ traditionibus factis colonis a patreſa. ac.
h Cōtinētur. idest significarētur.⁊ facit. j. de re. du. l. i.⁊. iij.⁊.ſ.ti.i.l. gaius.§.fi.⁊.j. de fundo īstruc.l.scie.§.tyranne.
i Reddit[o].⁊ forte fūtsō eiusdē villici cura: ut.ſ.e.l.p̄on[o].§.sēpronio.
k Acceptolati. alꝫs acceptolati ⁊ tunc plana. alꝫs accepto legati ⁊ tūc vic titulo. i. noīe accepto. i. electo ⁊ expresso in legando ⁊ legati esset. i. legati intelligerentur. nimirum quo magis scianо prędio quasi toti pars cedat ut gabinianū domini satis erit destinatio: ut.j. de uer. sig. l. locus.⁊.ſ. ti.i.l.q̄ in rerum.§.i.

Balneas Et aditū indicat an balnee vel ort[o] cedāt domui. bar.

l Balneas. constat. vnde legata domo continet balneum vel balnea. ⁊ hoc si non publice prebuit. alꝫs distingue vt subijcit.
m Balneas. ſ. dicendum est.
n Adirentur. balnee.
o Et mercedes. balneor.
p Inter ceteras. ſ. mercedes.
q Et vno precio. ſ. cōi qō ē. j.⁊ facit. j. pri.§.⁊.§.fi.⁊.ſ.pri.§. cum sis cōcordan.⁊ nō hunc.§.⁊ sequētes. q̄ faciūt ad qōnem facti.⁊ facit.ſ. de act.emp.l.si mercede.§.i.ac.

Qui domuz Adē vic qō p̄cedēs.⁊ ē bon[o] casus. aduerte. bar.

r Qui domū. ꝯinebit. ort[o]. sic. j. de vā. īfec. l. qō cōclaue.⁊.ſ. de fun. vr. p̄e. l. fi.⁊.ſ. de serui. ru. p̄e. l. si partem. Item faciunt.ſ. prori. duo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

.§.cũ suis ꝓcor.ꝛ.ĩ. pr.§.cũ suis concor.ꝛ.ſ. de ac.emp.l.fundi.§.fi.
a Appellatõe. vno ꝑcio. marie ad hoc.n. vt cedat ſufficit võt deſtiatio vt.ſ.óle.i.l.cp in rerum.§.i.ꝛ nõ.ſ.e.l.§.ticio.ꝛ faciũt ſuperiores tres .§.cum ſuis concor.

Si mihi. In legato generali non ueniunt inſtrumẽta.h.d.bar.

a Si mihi.bꝰdes. erunt.quos iſtituerat.
b Cum caſulis.i.puis domib⁹ q̃ ĩ fundis erant al's caſulis.i.locum ſiue areã paratam ad edificandum.
c Emptiõe.qꝛ vno ꝑcio cũ his ſunt empti: vt .ſ.l. pri.§.ticio.ac.
d Tabularium.i. liber imbreuiaturarũ a tabulis.i.inſtrꝰis dictũ vel.i. ſcrinium ve tabulis vbi erant inſtrumẽta.ac.
e Cõia.utriuſq; beredis.ac.
f Legato.ſ.meuie.ꝛ ſic remanẽt cõia ꝛ facit.ĩ. de fun.inſtruc.l.queſitũ .§.pap.ꝛ.ſ.e.l. uroꝛes. §.legauerat.ꝛ.ĩ. de uſu fru.le.l.gnãli.§. vroꝛi. ꝛ.ſ.ti.i.l.gaĩ⁹.ꝛ.ĩ. pri. §.ꝛ.ſ.l. pri.§.pater.
g Bis ẏbis. excepto. ex hoc ẏbo.qõ ꝓcedebat q̃ erat ſupiori ſimilis.
b De pecunia.q̃ feneꝛãdi vel cuiuſuis preſidis erogatiõis cauſa ibi foret.rñ.ſecus ſi ut theſaur⁹:ut.ſ.e.l. ſi chor⁹ .§.i.ꝛ.l.q̃ſitũ.ꝛ.l.ſi ita cũ ſuis ꝓcor.ꝛ.ſ. pri.§.

Lucius. Nudũ ꝑceptũ teſtatoꝛ̃ non valet.h.d.Bar.

i Suburbana.orti ĩ ciuitate.vt.C.de predi.mio.l.ſi prediũ.ac.
k Inſtituit.ꝛ ſic facta eſt alienatio quam teſtatoꝛ vetuit fieri.aꝛ.ut.ſ. ti.i.l.peto.§.fratre. ſed ar.ꝛtra.ſ.de ali.iudi.l. ex hoc.§.alienare.ac.
l Iulius.aſs iuliã.aſs iulium.cui teſtatoꝛ erat agnat⁹ ꝛ ſic q̃ſi de familia uolebat remanere ex̃ familiã alienatũ.ac.
m Ad beredes. etiam extraneũ.ac.
n Nõdũ.ſic.ſ.ó le.i.l. fili⁹.§.diui.ꝛ.ſ.e. l.pꝰ .§.iuli⁹.ꝛ ꝛtra.ibi poſitum ꝛ hic potes ponere ꝛ ſoluere.ꝛ facit.ĩ.de cõdi.ꝛ demõ.l.ticio.in pñ.

Sempronie. Si ferꝛ abſolutoria in vna cã non obſtat exceptio rei iudicate in alia agenti.b.d.bar.

o Sempronie. petens adiecta cã ex mutuo ꝛ ſe cũdo agi ex teſtamẽto.
p Victa.qõ eſſe debuit niſi iuraſſet:ut.ſ. ti.i.l. luca⁹.§.quiſqs.ꝛ.ſ.e.l. cũ qs.§.codicillis.ac.
q Fideicõmiſſum peti niſi pbet errore ductũ ꝛ credens debitũ legaſſe. ut.C.de fal.cã adiec.le.l.i.ꝛ.ĩ.de cõdi.ꝛ demõ.l.cũ tale.§.cum falſa.
r Quidã.facit.ſ.e.l.q̃ſitũ.ſ.ꝑdia.ꝛ.ĩ.de au.ꝛ ar.le.l.ſi vroꝛi.§.i.ac.

Queſitum Appellatione fratrum cõtinentur ſoꝛoꝛes.b.d.bar.

s Pertinere.nõ appellatiõe fratris ꝛ ſoꝛoꝛem ꝛtineri: vt.ſ.de pac.l.tres fratres.qꝛ maſculinũ cõcipit femininũ: vt.ſ.e.l.q duos.ꝛ.l.q ſeruos. Ꝑ.ac.
t Collegio.qõ eſt licitum collegiũ. vt.ĩ. de iure immu.l.ſi.ac.
u Ꝓtin⁹.quo verbo liberũ rñ legat:ut.ſ.ti.ij.l.ſeruo legato.§.ſi fundus.
x Defira.i.q̃ nõ ſita ſunt:qꝛ ſic deſierunt ſm.h.ſic.ſ.de uſufru.l.ſed ſi qđ in principio.ac.
y Non cẽt.obſcure rñdit. ſed dic q̃.ſ.noĩata non vident̃ legata.qꝛ fundi nihil eſt niſi qõ ĩ ſra ſe affirũ ſit:ut.ſ.ó act. ẽp. l.fundi.ĩ prin.ꝛ.ĩ.ó ſuppel.le. l.ſi.ſed ſi diriſſet inſtrm vel cuꝫ inſtro cõtinerent̃ inſtra fundi ꝛ patriſſa.ut.ĩ.de fundo inſtruc. ꝛ inſtru.le.l.queſituꝫ.§.i.ꝛ.§. ſed ſi fundus. ſed ſimpliciter legato nequaquã ut viri.ut.ĩ. de fun.inſtruc.ꝛ.inſtru.le.l.ĳ. §.i.

Ex parte. Ꝑ.ac.l. babuiſtis de verbo ad verbũ in.l.pꝰ filiũ in fi.ſ.e.ꝛ.b.d. Verba inſtitutionis directa ad aliũ non eum qui inſtituit habent viz ſi deicõmiſſ.h.d.bar.

z Expte.ſic per oia.ſ.e.l.pꝰ §.fi.ſed contra.ſ. e.l. iul.§. ex bis ſo.in.l.pater.in fi.

Si qui. Appellatione familie ꝛtinẽt ẽt q a teſtatore nõ ſunt noĩati.h.d.bar.

a Cõplures.puta quatuoꝛ.
b Familie ſue.i.familia ſua vel vic libertoꝛ.
c Vel alij.nõ nominato.ac.
c Facturum.ſcilicet voluntate teſtatoris.ac.
d Quibus.nõ occupãti ꝛ non nominatis tñ.nã non ſunt cõiuncti ex quo ſemel habuerunt ſecus in uſufructu qui etiã poſtea acreſcit:ut.ſ. de uſufruc. l.i.§.fi. Item ꝛ hoc verũ ſi omnes uolunt. omnes enim ſunt pariter proximi patrono ꝛ iõ alter alteri non eſt preferendus vt.ſ.ti.i.l.peto.§.fratre.ac.

Quisquis. Verbũ ẽpta ꝛ verbũ ſũma referunt̃ ẽt ad corpa.h.d.bar.

e Dictauero.ſ. infuturo: ut .ĩ.in fi.l.ſecus ſi ꝓio dedit: ꝛ poſtea hanc adiectionem ponat:vt.ſ.ti.ij.l.talis.in prin. ꝛ in fi.huius.l.innuit.
f Corporales.relictas poſt dictam prefationẽ.ac.
g Et dotẽ.puta dirit vir vxori mee tantam ſummã quãtaꝫ in dotẽ accepi ab ea et do lego. nam non ſolum pecunia numerata:ſed etiã alie res continẽtur ꝛ eſt ad hoc.ĩ.de dote prele.l. vroꝛi mee.ac.
b Empte hereditatis.de qua dic:ut.ĩ. de ver.ſig.l.cũ ſtipulamur.ꝛ.ſ. de pecu.l.ſi creditoꝛ in prin.ꝛ.ſ.de here. ven.l. venditoꝛ.ac.
i Accipi.in prefata propoſitiõe.ſ.vt ptineat ẽt ad alias res ꝑter pecuniã numeratã.ac.
k Tit.i.ſicut.ac.
l Argumẽtis.de dote ꝛ de hereditate.ac.
m Et ſententie:ut ſumme appellatione corpora ꝓtinean̄t. ꝛ

nõ voluntatẽ circa fideicõ.vt.ĩ.ti.ij.l.pe.ac.
n Adiecturũ.ex poſteriore ergo ſcriptura ĩtelligit ꝑma ſic.ſ.e.l.nũmis.in fi. ꝛ ad hoc q̃ pp volũtatẽ verba ꝑtrahant̃ facit.ĩ.de ſupel.le.l.labeo.

Iucius. Appellatione hereditatis non cõtinẽtur legata ꝛ fideicommiſſa

hoc dicit Bar. a Si ticius ex parte. puta dimidia. ac.
b Hereditatē. ita his verbis rogo te ticiū vt meuio hereditatē restituas q me uius non erat heres in aliquo. ac.
c Coheres. puta gaius qui in alia dimidia erat heres. ac.
d Partis partē. de dimidia siue ptis intelligit nisi dixerit aliud: vt. ī. de ver. si. l. nomen filiarū. §. i. ac.
e Restituere. p fideicōmissū.
f Nō debere. īmo videt q̄ sic vt. C. de fideicō. l. cum virum que est contra. sed distingue vt ibi no. per. l. ī. ad trebel. l. marcellus. ⁊ ad. l. fal. l. ticia ⁊ facit. ī. c. l. sertiliam. ⁊. ī. ti. i. l. miles. §. fi. ac.

Offidius Appellatione reliquoꝝ non continetur pecunia iaz eracta uel que vsibus patrisfamilias est deposita. b. d. Diuidit in quinq; ptes. Prīo ponunt ꝟba testamēti. Scō ponunt ꝟba libelli ⁊ legatarij. ⁊ q̄lis est secuta snīa. Tertio ponunt ꝟba ci⁹ q̄ succubuit ⁊ appellauit. Quarto ponūt ꝟba impatoꝝ ī dicātis Quito formā nouā qō ⁊ eius terminatio. Scō ibi legatari⁹ ꝓferebat. Tertia ibi. er diuerso. Quarta ibi. imperator. Quita ibi. apte legatarij. bar.
g Offidi⁹. actori. i. villico seruo q̄ vocabat antiochus.
b Reliq̄. quo noīe tā in borreis penes se antiochū de pecunia deposita antēq̄ fieret testamentū: q̄ post er reliquis istis eracta a se. ⁊ sic desierūt cē: reliqua ad se ptinere diceret iste libertin⁹ sed perperā rūdit. ac.
i Colonoꝝ. quos hēbat ibi seruus in pecu. R. ul' oīs. ⁊ q̄ sint dic ut. ī. e. p̄dijs. in prin. ⁊. ī. ti. i. l. luci⁹ in prin. ac.
k Legatari⁹. ſ. libert⁹. ⁊ siue habeas manus siue manū gestatoꝛ: sua mānu scripsit. Item siue habeas reliq̄ruꝝ siue reliquoꝝ. ſ. legatꝫ bene est. ac.
l Proferebat. i. dicebat ī libelo conuentionali.
m Manu. alꝫ manum.
n Reliquaꝝ. alꝫ reliquoꝝ.
o Eadē scriptura. ſ. libelli cōuentionalis dan a libto hoc mō Itē petebat qō ē. ī. reliq̄ coꝝ quoꝝ rōnē reddere dꝫ. ſ. vini ⁊ ceterarū rerꝫ ꝛc. qō est. ī. dicebat. n. de his debeo rōnē reddere. at sub redditiōe rōnis ēt redditio reliquoꝝ ꝓtinet: ut. ī. de cōdi. ⁊ de. l. cū seruus. reliqua autem ei antiocho legauit offidi⁹. vl' dic scriptura testī. nā hec ꝟba sūt testatoris. Itē coꝝ reliq̄ lego quorū rōnē reddere dꝫ. ſz ea q̄ sequunt. ſ. ī credito ꝛc. nō sūt testatoris ꝟba ſz liberti petētis ⁊ fm hoc dictionē q̄. ī. positā repetit q̄si oblit⁹ de prīo q̄. ſz prima lectura plānior ē ⁊ cōiūge. ſ. vini ꝛc. alij ut. R. hos genitiuos p accusatiuis ponit.
p In credito. i. ī deposito apud antiochū p sua villicatiōe. ſ. ⁊ penu ⁊ ortis ad suā administrationē ptinētib⁹ uel. i. in penu usui suo habuit. ſ. offidius.
q Rerū. q̄ ex reliqs exierāt ī vita dñi ⁊ usui dñi esse ceperāt. ea enim sola reliquoꝝ noīe vident: q̄ dñs in suū usum nō retinuit. sed apud colonos remanēt. ⁊ pbat hoc ēt. ī. ibi pone inquit ꝛc. ac.
r Que. ſ. oīa petebat libert⁹. ac.
s Obtinuerat. ⁊ appellatū fuerat. ac.
u Cōtradicebat. liberto.
y Nō peti. ſ. posse: ⁊ sic si hz hec duo nō iuste petit multo iniusti⁹ que sunt ī credito alꝫ ī ꝓdicto sed si falsa ē petitio. uel uerius petēdo q̄ sunt ī credito nō petis reliqua tua vel colonoꝝ qz ī istis nō resistere. z Diuersam āt. p q̄ul' āt ponit p certe. ⁊ fiebat hec allegatio in cā appellationis. ac.
a In credito. alꝫ in ꝓdicto. ⁊ bñ. i. ī deposito alꝫ credito ⁊ p eodē fm bug. naz q̄ deponit credit ⁊ ꝓfidit de depositario. ⁊ erat ꝓditū apud antiochū. ac.
b Imperator. de appellatione cognoscens.
c Laureoꝝ. ſ. sūmā. d Suo. ſ. offidij. ⁊ nō hic q̄ iudex p̄t opponere. p tib⁹ vt hic ⁊. ī. de bis que in testō dele. l. prime. §. antonin⁹. ibi cesar dixit. ⁊ filē niū ponere vt ibi subijcit. in. l. prime. ⁊ de iure supplere ⁊ de facto q̄ñq; ut. C. ut desunt aduo. par. l. i. a In archam. apud antiochum.
b Deberi. ſ. ei liberto. quasi diceret non. ac.

testatorem fuisse res corporales si dūtaxat pecuniam numerataz p̄stari voluisset. G Aius.

SI ticius ex pte⁹ hēs rogat⁹ sit meuio hēditatē⁹ restituere: ⁊ rursus ticio cohēs' ei⁹ rogat⁹ sit suā ptē: aut ptis ptē⁹ restituere': an hāc q̄qz ptē quā a cohēde ex fideicō. recepit tici⁹ restituē meuio dēat? Diuus Antonin⁹ ꝓsult⁹ rescripsit non debē' restituē: q; appellatiōe hēditatis neqz legata neqz fideicōmissa ꝓtinebunt. P Aulus.

Offidi⁹ qdā īstituta filia valeriana hēde: actoꝝ is⁹ suo ātiocho data libertate p̄dia certa ⁊ peculiuꝫ ⁊ reliq⁹ legauerat: tā sua q̄ colonorū legatari⁹ pferebat manu⁹ patrisfa. reliq̄rū⁹: ⁊ tā suo q̄ coloneoꝝ noīe. Itē in eadē scriptura⁹ adiectū in hunc modū. Itē eoꝝ quoꝝ rōnē reddere debeat. ſz q̄ in credito⁹ habuerat pffa. frumēti vini ⁊ ceteraꝝ rerū⁹: q̄r ab ipsa' libertus petebat: ⁊ er his reliqs eē dicebat: ⁊ apud p̄sidē obtinuerat'. Ex diuerso' ꝓdicebat⁹ reliq̄ colonoꝝ ab eo' non petir: nec ꝓpria. Diuersam' autē eē cām eoꝝ q̄ in credito⁹ eēnt. Impator⁹ interrogauit ptē legatarij q̄rendi cā. pone inqt ī credito cēties cētum aureoꝝ eē: q̄ in vsu suo⁹ sumi solerēt. diceres totū qō eēt relictuz ī archā⁹ deberi⁹: ⁊ placuit⁹ recte appellasse⁹. Aperte legatarij suggestuz est⁹ quedam a colonis post mortez patrisfa. exacta'. Respō. hoc qō post mortem exactum fuisset reddendum eē legatario⁹. I Dem.

SI plēs gradus⁹ sint heredū: ⁊ scriptū sit heres me⁹ dato. ad oēs grad⁹ hic fmo p̄tiet: sicuti hec ꝟba q̄sqs mihi hēs erit. itaqz si qs velit nō oēs hēdes' onerare legatorū p̄statiōe: ſz aliq̄s ex his noiatim dānare dꝫ'. I Dem.

Seruis vrbanis legatis qdā vrbana mācipia nō loco⁹: ſz operā separāt: vt liczī p̄dijs rusticis sint: tū si opus rusticū nō faciūt vrbana vident. Dicendū ē aūt q⁹ vrbani intelligēdi sunt q̄s pffa. iter vrbanos ānumerare solit⁹ erat: qō marie ex libellis' familie. itē cibarijs⁹ depbē di poterit. C Venatores⁹ ⁊ aucupes⁹ vtrū ī vrbanis an ī rusticis ꝓtineant p̄t dubitari. Sz dicēdū ē vbi pffa. morat: ⁊ bos alat ibi eos numerari. C Muliōes ꝺ vrbano misterio sūt⁹: nisi pp op⁹ rurestre testatoꝛ eos ꝺstiatos bēbat. C Eū q̄ nat⁹ ē er ācilla vrbana: ⁊ miss⁹ ī villā nutriēdus: iteriz ī neutris cē q̄dā putāt⁹. Videam⁹ ne ī vrbanis cē intelligat. qō magis plz. C Seruis lecticarijs legatis: si idē lecticarius sit ⁊ coc⁹ accedit legato⁹. C Si alij vne' alij cursores' legati sint: si q̄dā cursores ⁊ vne sint cursoꝛib⁹ cedēt⁹. Sēp. n. spēs⁹ generi derogat⁹. si in specie aut in genere vtriqz' sint: plerūqz cōicabunt. I Abole.

HEres meus dānas esto lucio ticio stichū seruum meuz reddere. vel ita. illum seruum meum illi reddito. Cassell⁹ ait deberi: neqz id labeo improbat: quia qui reddere iubetur simul ⁊ dare iubetur⁹.

e Placuit. imperatori. qui obiectioni legatarius rōnabiliter non valuit respondere. ac.
d Appellasse. bñdē. ⁊ sic rescissa fuit snīa presidis. ⁊ nō iudicem appellationis sufficere si dicat p̄nūcio recte appellatū. sed forte secus si prima snīa uit absolutoria: vt nō. hoc. C. de appel. l. cos in prin. ac.
e Suggestum est. post cassatā priorē snīam. ac.
f Eracta. p bñdē. ac.
g Legatario. q̄ hoc in reliqs māsit nec a patrefa. nec a principis iudicio fuit adēptum. secus āt si ipse paterfa. vinus exegissetut. ī. hac. l. colligitur. ⁊. ī. ti. i. luci⁹. in prin. ⁊. ī. e. p̄dijs ī p̄n. ⁊ ō le. i. si sic. §. i. ī fi. ⁊ ar. ī. de lib. le. l. ij. in fi. ac.

SI plures. Indefinita equipollet vniuersali. b. d. bar.
b Si plures gradus ī stituti. ⁊ substituti. ac.
i Dz. ⁊ tenēt illi ⁊ nō alij. ut. ī. ti. ij. celsus. §. pe. ⁊ fi. ⁊ facit. ī. ti. ij. turpia. §. fi. ⁊. l. si heredes. ⁊. ī. e. l. nominatim. ac.

Seruis. In ultimis voluntatibus illi dicūtur serui vrbani quos testatoꝛ vrbanoꝝ numero habuit. Bar.
k Nō loco. sic. C. de p̄dijs mi. si prediū. ⁊. ī. ō suppel. le. l. quemadmodū. Itē facit. ī. de stun. īstruc. l. quesitum. §. alphenus. ac.
l Er libellis. i. panib⁹ albis. quo pane nō utūtur rustici. ſz grosso. sic. C. de epi. aud. iudices.
m Cibarijs. ſ. alijs. nā nō vnā familia rustica pullis vel alijs delicatis cibarijs: sed caseo cepis ⁊ fabis. ac.
n Venatores. ferar.
o Aucupes. auium.
p Muliones. ministerio sunt ut. ī. e. cū quereret. §. i. cōtra. ſo. ibi. ac.
q Eū. putant. ⁊ male vt subijcit. ⁊ facit. ī. de ver. sig. l. urbana. ac.
r Seruis. legato. ī. e. legatis seruis. §. i. ⁊ qō ibi nō. ac.
C Si alii. Generi per spēm derogat. ⁊ qō in duab⁹ specieb⁹ reperitur inter legatarios diuersaꝝ specieꝝ cōicat. b. d. bar.
s Si alij vernę. verna dē domestic⁹ er ancilla nat⁹ in domo. vt insti. de le. §. huic.
t Cursores sint. nulli ꝟo sunt cursores tm̄. īmo oīs curſor erat verna ⁊ non ecōtra oīs ꝟna erat cursor.
u Cedēt. i. legato cursoꝝ ꝓtinebūtur illi q̄ sunt verne ⁊ cursores. ac.
x Spēs. spēm uocat ꝓtētū ut cursores q̄ sub vernis ꝓtinent. genus vocat ꝓtinēs sicut vernas q̄ ꝓtinēt cursores.
y Derogat: ut. ⁊. ī. ō re. iur. l. ī toto. ⁊. ī. e. l. vroxē. §. felicissimo. ⁊. ſ. ō mānu. tes. si peculiūī p̄n. ⁊. ī. de triti. le. l. ij. ī p̄n. ⁊. ī. ō pecul. le. a suo. ac.
z Utriqz. i. ⁊ isti ⁊ illi hñt suā spēm: vl' suū gen⁹. q; isti ñ ꝓtinēt sub vernis: nec illi sub cursoꝛib⁹. īmo q̄dā sūt cursores tm̄ ⁊ nō verne. alij verne tm̄ ⁊ nō cursores. ⁊ alij cursores ⁊ verne. ⁊ fm hoc cōicabūtur. ſ. serui qui sunt uerne ⁊ cursores inter eū cui sunt legati verne: ⁊ illum cui sunt legati cursores. vel dic si in specie. ſ. eadē vel in genere eodē vtriqz sint. ſ. legati. q; oīs curſor sit uerna: oīsqz verna curſor. ⁊ fm hoc cōicabunt. ſ. oēs serui iter eū cui cursores: ⁊ eū cui verne sunt legati. Plerunqz āt iō dicit q; si cursore aliquo inter vernas testatoꝛ vtebat cederet legato vernaꝝ. ⁊ ecōtra si aliquo verna inter cursores cederet legato cursoꝝ: ut. ī. e. l. legatis. §. i. vel iō quia si testatoꝛ expresserit quos vernaꝝ numero ⁊ quos cursoꝝ intelligebat sic erit. ut. ī. e. l. nō aliter. aliquo aūt non apparente crūt cēsendi ut hic ⁊. ī. de le. i. ticie. in p̄n. l. ac.

H. Eres. Verbū reddēdi hz significationē p se vādi. b. d. bar.
C Jubetur. nisi aliud appareat ex usu testatoris. vel eius verbis vel alio mō. ut nō. ī. ti. i. cum quidam. ⁊. ī. de fun. instru. cum delatio-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nis.§.asinā.ꝛ sic nō obstat.ff.ti.i.cū pater.§.fidei.ꝛ.ff.ꝺ positi.l.i.§.elegāter.ꝛ facit.ſ.de ver.sig.vbi redꝺēdi.ꝛ.ſ.de aur.ꝛ ar.le.l.qui vroꝛi.

Due statue. Si noiant aliqua indiuidua spēi cōtēta sub genere ad alia in eadē specie cōtēta nō corrigitur illud genus.b.d.Bar.

a Legatum.scilicet eidem.Ac.

b Preter duas. licet plures sint statue sed tñ oē aliud marmoꝛ debek.

c Putabat.ꝛ bñ: vt .ff.e.q̄stiuꝰ.§.illud. vel vic q̄ non est rō que ibi reddit:qꝛ hic dixit oē.sed illa que statim sequitur qꝛ duas ꝛc.ac.

d Putasse.ſ. testatoꝛem.sic ergo i ceteris vbi phibere sic.ff.ꝺ iudi.cū pretor.ꝛ.ſ.de suppel.le.l.legata.ꝛ.ſ.de fun. instruc.quesitū.§.fi.ꝛ.ſ.ꝺ aur.ꝛ ar.le.l.i.in pn.ꝛ .l.quintus.

Vroꝛi mee. Singulare vniuersale positum neutraliꝛ pōt referri ad oia precedentia cuiuscūq̄ generis vel numeri existunt.b.d.fm verū intellectū.bar.

e Putat.nudaꝫ ꝛ puraꝫ superficiē secutꝰ. R. nā ad proximum dictuꝫ tñ refertur de quo dicit.ff.tit.ij.l.talis.ac.

g Verū est.ꝛ sic sequētia minuūt oium p̄cedētiū significationē.ꝛ facit .ſ.de suppel.le.cū qdā. ꝛ de aur.ꝛ ar.le.l. cū in testō.ꝛ.ſ.de penu lega. l.nā q̄ in fi.ꝛ.ſ. de ali. le.a filio.§.fi.ac.

Cui corinthia. Legatis uasis non cedunt alia uasa in quibus reponūtur. nisi sit uilis materie.b.d.bar.

b Cui corinthia. vitrea forsan.a loco sic dicta.

i Et baces. i. casulas quasdā in qbus collocabantur vt subijcit.ꝛ incipit rñ.ibi baces ꝛc.alꝫ ē in lra ꝛ baces vt ꝛ fm hoc vba ista non sunt de responsione:sed testatoris.prima verioꝛ.ac.

k Trebatius. sed minus bene.ac.

l Labeo. determinās qꝺ dixerat trebatiꝰ.ac.

m Proculus. adiuuans sniam labeonis:ꝛ determinans.ac.

n Ence.ſ.ille baces ꝛ sunt preciose: vnde non debentur.si vo corinthie.i. de vtili mā vt palea vel herba plaustri: ales vēdunt boñ.cū vitris sic.ſ.ꝺ vi.ꝛ tri.le.si cui.§.i.ꝛ.l.vinum.ꝛ.l.vino.

Cui testudinea. Principale trahit ad se accessoriuꝫ quāq̄ sit p̄cio sius.b.d.bar.

o Cui testudinea. lectos quosdā. vel a loco sic dictos. vel qꝛ facti erāt ad modum testudinis.i. uolie lapidie.ꝛ ē aīal testudo qꝺ hꝫ durā vestē ut lapidē:ꝛ cōcauā si remouereꝯ a carnibus.erat ergo forte ita latum vt ītus quis posset iacere.hꝫ ergo pedes argētei sint positi debent.sic.ſ.de aur.ꝛ ar.le.pediculis in pn.ac.

Qui bavecoat. Legatis predijs testatoꝛ nō videtur legare que sibi sunt obligata:nisi ex cessione debitoris ea hēbat ut ppria. b.d.bar.

p Scripsit.hic sequitur grecū cuius iterpretatio icipit patrie mee ꝛc.ꝛ finitur ibi quesitum est ꝛc.ꝛ nō cuiliber patriā suam dulcissimam sic.ff.de offi.pre.ur.l.i.§.pe.

q Nō uideri relicta. nō q̄ testatoꝛ dixit predia mea dari uolo. nō autē addidit vniuersitatis signum.ſ.oia.fm. R. sed certe immo addidit ut apparet in translatione greci hic facta.ꝛ facit .ff.e.l. suos.ꝛ.ſ.de suppel.le.l.legata.§.fi.ꝛ.ſ.de aur.ꝛ ar.le.l.quintꝰ.

Due statue marmoꝛee cuidam noiatum.itē omne marmoꝛ erat legatū[a]. Nullā statuā marmoreā pꝛeter duas[b] casselius putabat[c] deberi. Offiliꝰ ꝛ trebatius ꝛ. Labeo cassellij,pbat sniam:qō vex puto:qꝛ duas statuas legādo pōt videri nō putasse[d] i marmore se statuas legare.

Vroꝛi mee vestē muliebrē oꝛnamēta oia.mūdū auꝛ.argētū:qō eiꝰ cā fcm paratūq̄ eēt omne do lego. Trebatius hec verba qō eiꝰ causa factum paratumq̄ esset ad aurum ꝛ argentum dūtaxat referri putatᵉ: proculus ad oia.qō ꝛ verum estᵍ.

Cui coꝛinthia[h] vasa legata eēnt: ꝛ baces[i] huic quoq̄ coꝛ vasoꝛ collocādoꝛ causa paratas deberi:trebatius[k] rñdit. Labeo[l] autem id nō pꝛobat:si eas baces vasoꝛ numero testatoꝛ habuit. Proculus[m] vero recte ait:si eneeⁿ qdē sint baces si aūt coꝛinthie nō deberi.

Cui testudineaᵒ legata eēnt ei lectos testudineos pedibus inargētatos deberi labeo ꝛ trebatiꝰ reſpōderunt.qō verum est.

Seuola.

Qui habebat in pꝛouincia ex q̄ oꝛiundus erat,ppria predia: aliaq̄ pignoꝛi sibi data ob debita: codicillis ita scripsitᵖ tba.gre.dulcissime patrie mee volo ad partes suas dari ꝛ determino ei predia oia q̄ cūq̄ in syria habeo:cū oibus q̄ ibi insunt pecoribus:seruis: fructibus depositis ꝛ constructionibus oibꝰ. q̄sitū ē an ꝛ predia q̄ pignoꝛi habuit testatoꝛ patrie sue reliquisse videbatur:rñdi fm ea que pꝛoponerent nō videriᵍ relicta:si modo in pꝛopꝛiuꝫ patrium pꝛimonium qō fere cessante[r] debitore fit:non sint redactaˢ.

Peto fundū meū ita vti ē:alūne mee dari. Quesitum est an fundus ꝛ reliq̄ colonoꝛ ꝛ mancipia si qua mortis tpe in eo fundo fuerint debeantur:rñdi reliq̄ colonoꝛ non eē legata.cetera vo videri bis verbis ita vti est data[t].

Dem.

His verbis legaui vroꝛi mee lateraliaˣ mea viatoꝛiaʸ mea: ꝛ qcqd i bis ꝺitūᶻ erit:q̄ mēbranulis mea manu scꝛiptis ꝺtinebuntur nec ea sint exacta cū moꝛiar:hꝫ i rationesᵃ meas trāslata sint:ꝛ cautiones ad auctorēᵇ meuꝫ trāstuleri.hic chyrographaᶜ debitoꝛ ꝛ pecuniaꝫ cū eēt,pfectuꝰ i vrbē i lateralibᵍ cō didit: ꝛ chyrographisʰ exactisᵉ: q̄ pecunia erogataᶠ reuersus i pꝛiam post biēniū alia chyrographa pdioꝛū q̄ postea cōpauerat ꝛ pecuniā i lateralia ꝺidit. Quesitū ē an ea tñ videanᵗ noia ei legasse q̄ postea reuersus i eisdē lateralibᵍ ꝺidit:rñdi fꝫ ea q̄,pponerentᵏ nō deberiˡ que mortis tpe i bis lateralibᵍ eēnt ꝛ mēbranulis manu eiꝰ ꝺtinentᵐ. Idē q̄sijt an cū ēptōes pdioꝝ i hisdē lateralibᵍ ꝺiderantⁿ pdia quoq̄ legato cedāt:Rñdi ñ qdē manifeste apparere qd ꝺ pcijs sensisset. vex si ea mēte ēptōes ibi hꝫ et vt bis legatarie datis,ppetas pdioꝝ pstareᵗ:posse defendi pdia q̄q̄ dēri.

Familias ita legauit.lāces numero duas leues q̄s ꝺ sigillaribᵍ emi dari volo:id de sigillaribus leues qui dē nō emerat.lāces aūt emptasᵏ habebat:ꝛ dictauerat testm añ triduū q̄ morereᵗ.q̄sitū ē:an he lances q̄s emptas ꝺ sigillaribᵍ habebat legato cederēt.cū nullasˡ alias ꝺ sigillaribᵍ emerit nec legauerit[m].rñdi fm ea q̄,pponerētur deberi eas q̄s de sigillaribus emisserⁿ.

Alūno pcepit militiam bis vbis. Sempronio alūno meo illud ꝛ illud.ꝛ cum pcta tē licebit:militiamᵒ illam cū introitu[p] cōparari volo.huic quoq̄ omnia integraᵠ.quesitum est si sempronius eam sibi comparauit militiaꝫ: an precium eius:sed ꝛ id quod pro introitu erogari solet ex cā fideicō. ab hēdibus consequi possit:rēspōdi fꝫ ea q̄,pponerēt posseʳ.

Idē testator liberto militiam his verbis legauit.Seio libto meo militi-

a Legatum.ſ.ꝺ testō.ac.

b Statue.a marmoꝛe.ac.

c Casselius.ſ.ꝺ testō.ac.

d Putasse.ſ.testatoꝛem.ac.

e Sed.ſ.ꝺ testō.ac.

f Redacta.quasi.ſ.consensu. debitoris psumptio. tum er penuria debitoris.tū ꝓpter cumulū vsurarū habita:que oēm debitoris spem abstulerat fm.R. vel vic q̄ hoc.ſ.ut in patrimonio redigatur creditoris fere fit. idest viꝝ fit debitore cessante.nam tūc postulabat creditoꝛ a principe possidere iure dominij:ut.C. de iure do. impe.l.fi.ꝛ.ff.de pigno.ac.eleganter i prin.ꝛ facit ad hoc qō hic dicit.ſ.de iure fisci sed si accepto.ac.

Peto fundum. Fundo legato vti est non cedūt reliqua colonoꝛ.b.d.bar.

u Data.fac.ſ.ꝺ fun. instruc. ꝛ instru.le.pdia.§.affini.ꝛ.ff. eo.quesitū.§.peto.ꝛ.§. pdia. ꝛ.ff.e.pdijs.§.i.ac.

His verbis. Si verbuꝫ pōt se habere ad preteritū ꝛ futurū:ꝛ ex cōiūcta scꝛiptura declaratur ad qō se habeat. Itē presentis uel pteriti uerba restringuntur ad ea que sunt tē pore testamēti.b.d.bar.

x Lateralia.i.uasa de terra facta.ac.

y Viatoria.uasa forte quibus in itinere utebant.ac.

z Ꝺitū.alꝫ ꝺitū.i. repositū ꝛ alꝫ creditū.ꝛ tūc idē est sensus.ꝛ nō q̄ in hoc uase condita erat quedam priuata scꝛiptura scꝛipta manu patrissa. in qua erāt noia debitoꝝ de qbᵍ erant cautiōes publice ex vasa.

a In rōnes.qꝛ destinaret patersa.hoc nomē destino tali sūptui ꝛ sic de alijs.ac.

b Auctorē.i.castaldionem.

c Chirographa.incipit verba iurisconsulti.bucusq̄ fuerūt testatoris.ac.

d Et chirographis.exegit ergo noia:ꝛ pecuniā exactam posuit in uase.

e Exactis.ſ.istis.

f Erogata.i.in uase depositā.sed.R.dicit hic eē falsaꝫ litterā.ac.

g Non deberi.anterioꝛ ergo pecunia nō debek: qꝛ fuit exacta:nec secunda qꝛ non erat tpe testamēti qō esse debet cū dicit lateralia mea.ꝛ qꝛ dixit manu mea scꝛiptis:ut.ſ.ꝺ aur.ꝛ ar. le.si ita legatū. vel ideo hec secunda nō debek.qꝛ ad tps fuit deposita q̄si itura i urbē:ut.ff. e.si chorus.§.i.ꝛ.l.si ita.ac.

Idem queritur. In legato generali ueniunt ea q̄ instrumētis ꝺtinētur.b.d.bar.

b Condiderat.ante testm ita q̄ tpe testamenti erant ibi. alꝫ secus ut nō.ff.pri.§.

Materia. Falsa demonstratio non uitiat legatū.b.d.bar.

i Materia.de sigillaribᵍ.nomē forte generis vel genᵒ ueꝺitoꝝ.

k Emptas.a sigillaribᵍ puta graues.ac.

l Nullas.ſ.leues.Ac.

m Nec legauerit.ſ.alias nisi leues.Ac.

n Emisser.alꝫ si aliud dicas nullū esse legatū:qꝛ de nullo corpe certo consistit legatum.falsa.n.demonstratio non nocet:vt.ſ.de cōdi.ꝛ demō.l. demonstratio.ꝛ insti.e.§.huic.ꝛ.ſ.de aur.ꝛ ar.le.l.quintᵒ.ac.

Alumno. Si legatarius qō sibi debet emi ab herede emat:actionem habet ad precium.b.d.bar.

o Militiā.ſ.dari.ac.

p Cū introitu.i.cū erpēsa q̄ fit i ingressu militie.ac.

q Integra.ſ.cōparari uolo.ac.

r Posse.etiā consequi erpēsam introitus.quedā.n.erpēdunt pro introitu militie: vt ar.in auē.ut iudices sine quo suf.§.hec āt oia.ꝛ facit.ff.de nego. gest.l. que utiliter.Ac.

Idē testator. Si legatur res empta precium rei debet solui ab herede:nō a legatario.b.d.Bar.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Dāda. sed cōtra. ff. ti. ij. l. quero. vbi huiusmodi sumptus non prestat heres so. refert inter sumptum q fit ut habeat legatum: ⁊ id prestat heres etiam vsufruc. legato: vt. ff. si vsufruc. pe. l. i. §. i. ⁊ hic. an eo iā habito ⁊ tunc non vt ibi. ⁊ de his dic ut. ff. ti. ij. apud. §. heres. ⁊ facit. ff. de ipē. in re. do. fac. l. neq3.

Si pater. Legata ab erberedati substituto non valēt ēt si ad eum bona defuncti pertinēāt per medīā personam. h. d. Bar.

b Si pater. testator ticium extraneum istituit heredem: filiū pupillū erberedauit ⁊ ei pupillariter ticium instituit ⁊ sem proniū nō instituit substituit: a qbus substitutis reliquit legatum. tādē ticius decessit instituto pupillo predicto: ⁊ pupillus decessit in pupillari etate: vñ bona pris habuit filius. ⁊ tādē substitut⁹: ⁊ tñ dicit q nō valet legatum: ⁊ reddit rō. idē dicit si dictus pater aliū filium maiorē instituit q postea fratrē erberedatū istituit: vel abintestato habuit eū pupillum heredē. sicq3 bona pris ad pupillū ⁊ p eū ad substitutum pueneruīt: ⁊ tñ ñ valet relictus. vt h ⁊ .C. e. eū qdā. Sz qd erit de relictis a ticio vādis? vñt qdam aliō. ſ. vt ualeāt ⁊ pstēt a substituto. alij dixerūt idē qō h. ⁊ sic fallit qō vf. ff. e. l. si fuerit. qa ab hfde heredis pōt legari.

c Plus. i. nō tñ in extraneo sed ⁊ i fratre: q̄si dicat hoc plus tibi dico ⁊ in fratre ⁊c. vel dic plus. i. pmptius.

d Eius. ſ. erberedati.

e Si bona fratris. ſ. facta qō ergo non valet a principio non cōfirmat ex post facto: vt. ff. de reg. iur. qō ab initio. ⁊ facit ad. l. ff. ti. ij. l. añpe. ⁊. ff. ad. l. fal. q fundū. §. q filios. ⁊. ff. e. l. ij.

Si filius. Quod operat p positū in ppōsito: opat oppositū in oppōsito. h. d. bar.

f Si filius. ſ. īpubes. ⁊ dic q pater filiū īpuberē in vnam unciā istituit: aliū emācipatū preterijt. pupillo substituit pupillariter. ⁊ a pupillo legata reliquit sed emācipat⁹ rūpit p cōtrata. testm̄ ⁊ sic aperuit viam succedendi abintestato. ēt pupillo instituto: sicq3 pupillus abintestato succedit. queritur q̄liter ipse vel eius substitutus habit legata. ac.

g Et substitutū. a quo saltez tacite relictuz intelligitur repetituz. ut. ff. ti. ij. l. lz. Ipator. ac.

h Et semisse. nam nō eo minus succedit ex pupillarib⁹ tacite substitutis q̄ testm̄ paternum sit ruptū. q̄ sic filius ex testamēto succedere ualēs: maluit abintestato succedere. nec pro eius pte sed fratris tñ fuit ruptum testamētum: ut. ff. de vul. sub. l. ii. §. plane. ⁊. l. ex duob⁹. §. fi. ⁊. l. se. ⁊. ff. de ioffi. testa. l. papinianus. §. fz nec īpuberis.

i Et reliqs. ſ. v. uncijs. ac.

k Et parentib⁹. ⁊ qbusdā alijs cōiunctis. ut. ff. de le. pref. l. i. ij. ⁊. iij. Ac.

l Institutus. ſ. īpubes a patre cui est pupillariter substitutus datus. Ac.

m Bonoꝝ possessione. ut i primo casu. Ac.

n Deducetur. ut in secundo. ⁊ caue tibi q̄ hic. §. nil facit. cū pn. huius. l. Item nota hic augmētum ē ad numerū unciarum. hereditas tñ totalis. nec fit maior nec minor. Itē nō obstat. ff. ad. l. fal. l. in quātitate. vbi nō prodest augmentum nec nocet diminutio legatarijs: q̄ de alio augmēto ibi dicit. ⁊ facit ad hūc. §. ff. ō ta. l. iij. §. si qs. ⁊. l. non putauit. §. fi. ⁊. l. ex duobus. ⁊. ff. de colla. bo. l. i. ⁊. ff. de le. pre. filiū. §. erit. ⁊. §. legat⁹. ⁊. ff. e. cum patronus. ⁊. ff. ti. i. cum pf. §. cum existimaret. ⁊. ff. e. post emācipationē. ⁊. ff. ad. l. fal. i rōne. §. ij. ⁊. ff. vbi pu. edu. debe. l. iiij. in fi. ⁊. ff. de adop. per adoptionem. ac.

o De annuis legatis ⁊ fideicōmissis. Dictuz est. ff. de legatis in genere. nunc am do lego illā: quā militiā ⁊ testator habuit. q̄stū ē an onera oia ⁊ introit⁹ militie ab herede sint dāda? Rūdi danda.

I Dem. Si pr⁹ erbēdato filio substituit hfdē extraneū: deide ille extraneus hūc filiū hfdē istituit: ⁊ hfs factus itra pubertatē decedat. Puto a substituto ei filio oīno legata pstari nō debere: q̄ nō directos sed per successionē ad filiū hfditas pris puenit.

C Plus ego i fratre q cuz heres extitisset pri: erberedatū frēz hfdē instituit. Accepi substitutū ei⁹ legatū nō debere.

F Ac nec qdē si intestato fratre successerit q̄ nō pncipaliter sed p successionē bona fratris ad eū puenerūt.

C Si filius ex uncia hfs institutus sit: ⁊ ab eo legata data sint: habeat ⁊ substitutū⁹. deinde commisso edicto p alium filiū: accepit patris dimidie bonoruz possessionē. substitutus eius vtrum ex uncia legata prestet an vero ex semisse? Et verius est ex semisse. sed ex uncia omnibus: ex reliquis libe/ris ⁊ parētibus.

C Cōtra quoq3 si ex dodrante institutus commisso edicto semissem acceperit p bonoꝝ possessiones: ex semisse tñ legata substitutus debebit.

C Quomodo enim augentur vbi amplius est in bonoꝝ possessione: sic ⁊ vbi minus est deducetur.

C Explicit liber. xxxij. digestorum seu pandectarum.

C Incipit. xxxiij. ⁊ nonus huius.

C De annuis legatis ⁊ fideicommissis.

Quianus. Cum in annos singulos qd legatuz sit: neq3 ascriptum quo loco deb: q̄cūq3 loco petet⁹ dari debet: sicuti ex stipulatu aut nomine facto petet.

I Annos Dem. singulos heres dānatus sinet me fundo⁹ vtfrui. si in initio⁹ āni q̄ colore deberem moram fecerit licet est videndum in specie. fz q̄ circa legata annua occurrūt multa dubia ideposita est hec rubrica de annuis legatis. Bar.

Cum in annos. petetur. ſ. iure. petit aūt pōt absq3 fori prescriptione vbi testator voluit. ⁊ vbi heres hz domicilium: ⁊ vbi est maior pars hereditatis: ⁊ vbi cepit soluere vel rūdere: ut. ff. ō iudi. si fideicōmissū in prin. ⁊. §. fi. ⁊. l. q̄uis ⁊. l. se. ⁊ nō in. l. q̄ legatur. vt. ff. ō trāsac. cū hi. §. cāe ⁊ facit. ff. si cer. pe. vinū. ac.

I Annos. Si mora pticularis affert cōmodū totius temporis: obligatio statim ad totale interesse committit. h. d. Bar.

q Fundo. qō pinde est ac si vsufruc. relinquere tur: vt. ff. de usufruc. si quis ita. ⁊. ſ. ti. i. pfimo mij mei.

r Si in initio. igitur in initio anni est soluendū. quod dic ut not. C. quā do vi. le. ce. l. i. ad quod est. ff. locati. si in lege. §. colonus. ⁊ de dolo. l. rez quādā. Ac.

s Det. i. dare paratꝰ sit in primis. vj. horis. ut. ſ. de ope. li. l. iij. ⁊ fac. ff. ti. i. is qui. ⁊. ſ. ti. i. l. vj. ⁊. ſ. de ver. sig. l. ij. §. i. ⁊. ff. de vsufruc. quesitum. ac.

Legatum. Legatū annua bima trima die debet prestari per annuas prestationes equales: nisi alia mens testatoris appareat. h. d. Bar.

t Forte. sub dubio forte ⁊c. ut ⁊. ff. de arbitris si duo. ⁊ dic dena. i. decē. ut ⁊. ff. ti. ij. si quis testamento. ac.

u Que ergo. nisi spāliter sub. marie vt appeat q̄ id qō subijcit. sicut ⁊ in heredis electione. ac.

x Sine veratione. salz magna. ac.

y Et icōmodo. ſ. intolerabili: vt. ſ. ō ver. sig. nepos. Ac.

z In heredis electione: ſ. diceremus heredez nō posse totam prestationez deferre vsq3 ad triennij finē. sic ergo p. l. istā exponunt leges que dicunt annua bima trima die aliquid soluēduz: ut. C. de rei vxo. ac. l. i. §. cractio. ⁊. ff. de pigno. ac. si necessitas. §. si annua. ⁊ ff. de pactis do. aliud. ⁊ de ptrahen. emp. fz celsus. §. i.

Si cui. Usura etiā in ultima uoluntate nō pōt legitimū modū excedere. h. d. bar.

a Usuras. ſ. certas vt p; q̄ dicit certum ⁊c. aliud si non expressisset certum quid: vel certam quātitatem: sed simpliciter dixisset usuras: vt. ff. de usuris. l. quod in stipulatione. ⁊. ff. de iure do. l. cum post. §. gener. ⁊. ſ. ō verbo. ob. triticum. ⁊. l. ita stipulatus. ac.

b Prestari. ab herede. ac.

c Probabilē. quis est probabilis? nō. ut. C. de usuris cos. ⁊ sic etiaz per testamentū non debetur usura vltra legitimum modum. ⁊ facit. ff. de usuris. placuit.

Si in singulos. Legatū annuū pro primo anno est purū: pro sequētibus est conditionale. h. d. Bar.

d Non transire. secus in aduocatis fisci: vt. C. de aduoca. vi. iu. post

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

duos. sed dic imo ꝓsonat huic. Itē qđ dicit hic verū est: nisi cā eroneran di hēdis gra fuerit legatū p annos diuisum: vt. j. qñ di. le. ce. l. nec semel circa pn. t. l. si cū pfinitiōe. in pn. t. l. firmio. §. fi. q̄ sunt contra. vel ibi cū non causa alimētoꝝ fuit relictū. hic sic. vel in. l. si cū pfinitiōe certū tēpus fuit adiectū. prima vera. Itē secus in stipulatione quā hic dicit in legato: quia facta stipulatione i singulos annos: vna ē nec finitur morte stipulatoris: idē in donatiōe cā mortis: vt. j. de ver. ob. si stichum. §. i. t de donatj. cā mor. senatus. §. fi. t sic quātū ad prescriptionē tēporalē facimus vsiam iter legatuz relictū in singulos annos t stipulationem. lz. m. t b. iter se differētes aliter dicāt: vt nō. C. de pscrip. xxx. an. cuz notissimi. §. pe. Itē fa. j. qñ di. le. ce. cū in ānos. t. j. e. i singulos. t. l. cū in ānos. t. j. ti. i. l. cū usufructus. t. j. ad. l. fal. l. i. §. si i ānos.

A Vobis Sufficit vltimū annuz ēe ceptū ut legatū annum p illo anno transmittatur. h. d. Bar.

a Deberi. cedit enim dies huius legati i initio cuiuslibet anni: ut. j. e. i singulos. sed non videtur deberi nisi p rata anni serti. ut. ē. de usufru. si operas. t. l. sed t si quis. §. si operas. so. ibi dicto fuit amissus usuf. scz capit. di. ḃ morte: ut ar. j. e. in singulos. t. ē. q. mo. vsufruc. amit. l. i. §. si nō mors vel sol. vt ibi. Itē facit. j. de stipu. ser. l. seruus cōis. §. cum seruus. t. C. ō aduo. di. iudi. post duos. §. bis. t. j. e. l. filie. ar. cōtra. j. eo. ti. petitionē. §. quandoqz. ac.

A Finuam. Propter mortē executoris legatū annuū non extinguit. h. d. bar.

b Ad ludos. sacros: qbus honestas verecundia. moꝛibꝰ castis seruata pseuerat: ut. C. de spectaculis. l. i. t ō ma. vl' ma. l. i. li. xj. azo. aliud si ad impudicos. naz tunc nō in ppetuū pstarētur: sed nullo mō. vel i aliud opus reipu. erpēderentur: vt. j. de admi. re. ad ci. per. l. legatā. §. fi.

A Nobis q̄qz ceteri hēdes peto vt vxori mee pstetis q̄ad viuet ānuos decē aureos: vxoꝛi supuixit marito qnquēnio t q̄tuoꝛ mēsibꝰ. q̄ro an hēdibꝰ eius serti anni legatū integrū debeatur? Modestinus rñdit integri serti anni legatū deberi[a]. Idem.

A Nnuā pecuniā ad ludos[b] ciuitatis reliqt: qbꝰ psidere hēdes voluit. Successores hēdū negant se debere: q̄si testator tādiu prestari voluisset q̄diu psiderēt heredes. q̄ro igit an cū psidendi mētionē fecerit ad tps fideicōmissum: an ppetuo prestari voluerit? Modestinꝰ respondit fideicommissuz quot annis in ppetuum[c] reipu. prestandum esse. Idem.

Q Uintus mutius ait: si quis in testamēto ita scripsit. Filij filieq̄ mee ibi sunto vbi eos mater sua esse volet: eisqꝫ beres meus in annos singl'os: inqꝫ pueros puellasqꝫ singulas dānas esto dare cibarij nomine aureos. x. si tutores eā pecuniam dare voluerint ei apud quē pueri atqꝫ puelle sunt: nihil ē qđ ex testō agē possit[d]. nā ea res eo ptinet vt tutores sciāt q̄ voluntas testatoris fuit: vt possint[e] eā pecuniā sine piculo dare. Pōpo.[8]. In testis q̄dā scribunt q̄ ad auctoritatē scribētis dōtaxat referunt: nec obligationē pariant. Hec aūt talia sunt: si te heredē solū instituā t scribā vti monumentū mibi certa pecunia facias nullaz enim obligationē ea scriptura recipit: sz ad auctoritatē meā ꝓseruādā poteris si velis facere[f]. aliter atqꝫ si coheredē tibi dato idē scripsero. nā si te solū dānauero vti monumētū facias: coheres tuus agere tecuz poterit familie herciſ. vti facias: q̄n interest illius[g]: quin etiam si vtriqꝫ iussi estis hoc facere inuicem actionem habebitis[k]. C Ad auctoritatez scribentis hoc quoqꝫ ptinet: cū qs iussit in municipio imagines poni. nam si nō honoris municipij gra id fecisset sed sua: actio eo nomine nulli cōpetit[l]. Itaqꝫ[m] hoc qnti mutij scriptura liberi mei ibi sūto vbi eos mr sua cē volet. nullā obligationez parit: sed ad auctoritatē defuncti ꝓseruandā id ptinebit vt vbi iusserit ibi sint. Hec tū semp volūtas ei[s] aut iussuz ꝓfuari dz. veluti si pretor doctus sit: nō expedire pupillū eo morari vbi mr iusserit[n] pp vitiū qđ pr forte ignorauit i eis psonis cē apud q̄s morari iussit. Si aūt p cibarijs eoꝝ in annos singulos aurei. x. relicti sint: siue hoc sermone[o] significatur apud quos morari mater pillos voluerit: siue ita acceperim[p] hunc sermonē vt ipsis filijs id legatum debeatur[q] vtile erit[r]. Magis enim est vt puidētia filioꝝ suoꝝ hoc fecisse videat[s]: t i oib[9] vbi auctoritas sola testatoris ē neqz oīmō spernenda: neqz oīmō obtuāda est: sed interuentu iudicis hec oia debentur si nō ad turpē cām referunt: ad effectum perduci. Aius.[9]

I N singulos annos relictuz legatū simile est vsufructui cum morte finiat[t]. sane capitis diminutione nō finit[u]: cū vsufructus finiat. Et vsufructꝰ ita legari pōt. Ticio vsufructū fundi lego: t q̄tiēscūqz caput minutꝰ erit eūdem vsufructū ei doꝰ. Illud certe ap̄lꝰ ē i ḃ legato q̄ in ingressu cuiuslibet anni si decesserit legatarius eius ānī legatū heredi suo relinq̄t. qđ i vsufructu nō ita ē cū vsufructuariꝰ ēt si maturis fructibꝰ nōdū tū ꝓceptis decesserit: heredi suo i eos fructꝰ actionē non relinquet[x]. Pomponius.[9]

A Ndus quem paterfamilias libertis legatoꝝ noie q̄ i ānos singulos reliqt pignus ēe voluit: ex causa fideicōmissi rei seruande gra recte petetur[y]. Paulus notat[3] hoc admittendum esse t in alijs rebus hereditarijs vt t in eas legatarius mittatur[z]. Idem.

l Nulli cōpetit etiā si ad eius cōmodū aliqs sibi pferat. t facit. j. de priui. credi. l. cum funus. ac.

m Itaqz. redit ad pmū casuz huius. l. ac.

n Nec tū iusserit. facit. ē. de admi. tu. qđē decedēs. §. vsqz. t. ē. de cōfir. tu. utilitatē. t vbi pu. edu. l. i. ac.

o Hoc sermone. cisqz heres meus in annos ꝛc. vt. ē. i pn. huius. l. ac.

p Debeat. qđ pōt psumi si sint alij heredes: vel ēt cohere des his pueris. t ex annuis cibarijs. x. t pro magna pte sup abūdabit. t sic hz locum actio ex testō. si aūt soli filij: tunc officio iudicis tū vel actio ex testō. si gra eoꝝ apud quos morar debent est relictū. ac.

q Utile erit. s. visum. ac.

r Videat. nisi aliud liqat.

I N singulos. Legatuz in annos singulos est simile legato vsufructus nisi in tribus que hac lege ponuntur. h. d. Bar.

s Finiatur. ut insti. ō vsufru. §. finit. t. ē. si in singulos. secus in seruitutib[9] predialibus vt. ē. quēadmodum ser. amit. l. iij. ac.

t Nō finit. s. legatum in singulos annos relictum. qz legatum sequētis anni est aliud legatum. t sic istud non habebit legatarius. plura enī sunt legata. t sic in capite cuiuslibet anni inspicit an sit capax vel nō: vt. ē. e. si in singulos. t. j. eo. cū in annos. sed secus ē in usufruc. cū legatū est simpler: nō i singulos annos. t pm hoc expones capi. di. s. maximā t mediam non minimam t sic ē cōtra. C. de usu t ha. corruptionem. vel dic etiam minimam. si est relictus vsufruct. in singulos annos. sec[9] si simpliciter qz tūc non minima vt ibi. vel dic pm iura vetera ut quocūqz modo relictus: vel simpliciter vel in singulos annos pereat capi. di. etiam minima. hodie secus ut. d. l. corruptionem.

u Ei do. vt t. ē. qui. mo. vsufru. amit. sicut in annos. t. l. repeti. in pn. t pm. R. ēt hoc casu videt ppetuo relictū si ciuitati vel tēplo sic reliquit. nisi aratrū patiat: vt. ē. qui. mo. vsufruc. amit. si vsufructus. lz certe immo t alio modo potest finiri ut ibi nō.

r Nō reliquet. vt insti. de rerū di. §. is vō. t nō in pn. huius. l. vnam conuenientiam. qz vtrūqz morte naturali finit. postea tres differētias. prima cū dicit sane ꝛc. secūda cū dicit ticio vsufructū ꝛc. tertia cum dicit illud certe amplꝰ ē ꝛc. t facit ad. l. istam. ē. qui. mo. vsufruct. amit. si vsufructus meus. t. ē. de vsufruc. siqs ita. t. l. defuncta. t. j. ti. i. pīmonij. t. j. ad. l. fal. penales. in pri. t. ē. de capi. di. legatum. t. C. qñ di. le. ce. l. i. t. ē. de euic. si rem quā. §. fi. t. ē. si usufruc. pe. l. vti frui. §. fi. t. ē. eo. a vobis. t. j. e. codicillis. t. ē. ti. i. habitationis. t l. licet. t. l. generaliter. ac.

y Andus. petet. vt t. ē. de trāsac. cū hi. §. si vni. nā testō pōt cōstitui pignꝰ: ut t. ē. de pig. ac. l. non est. t. C. cōia dele. l. i. ac.

z Paulus notat. s. esse verum quod dictum est. vel dic notat. s. j. scripta. idest notabiliter dicit. vt in

t Hittat. si nō satisdet. gnīmo etiā in res heredis post. vj. mēses: ut. C. nnos pos. le. l. circa. cum enī sit conditionale hmōi legatum quo ad sequentes a dz satisdari: vt. j. ad. l. fal. l. i. §. si in annos. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Seio amico Legatū relictū ob cām determinatur fm causam sibi annexā .h.d.Bar.

a Seio. meis. s. ticie testatricis ⁊ sic apparet q filiorum gratia fuit conditio apposita.

b Viuētis. nō etiā moriētiū: q; i eox utilitate fuit cōditio ꝺ apposita: ut in pn. l. paret. ⁊ q; etiā in eox persona cōditio casu solūmodo fortuito deficiebat: ut. ſ. de ꝺdi. ⁊ demō. l. in testō. ⁊. l. cū ita datur. ⁊ sic non obstat. C. de isti. ⁊ sub sti. l. i. ⁊. ſ. c. meuia. vbi nō per casum. Item nec. C. de le. l. i. vbi nō cōtēplatione hr̄dū hoc notaᷓ. vel dic refert an ꝺ seius adhuc nō ceperat gerere: ⁊ tūc indistincte deficit cuiuscūq; cā sit conditio inserta. An vo ceperat ⁊ tunc distinguaᷓ an impediaᷓ casu: vt ⁊ tunc deficiat. alſ secus si nō casu: vt. ſ. de cōdi. ⁊ demō. l. libertis. ⁊ fm hoc in. l. C. de le. l. i. ceperant iam morari. prima placet. Itez nō q; hic casus in aliquo nocet seio: in aliquo ꝓdeſt. ꝛz nocet in ptib⁹ defunctox. nam ꝛz nō stet per eum ⁊ sic hr̄e ꝺz: ut. ſ. co. meuta. nocet ei casus. at ꝓdeſt vt nō toto legato careat ꝛz non totam ꝺitionē impleat qō alſ noceret: ut. ſ. de cōdi. ⁊ de. qui duob⁹. ſ. q; staret p eum. Itez concor. C. de ꝺdi. inser. l. legatū. Itē ptra. ſ. de ali. leg. l. gaio. §. i. ⁊. l. stichus. §. fi. sed er supra dictis apparet. so. ⁊ facit ad .l. illam. C. de le. l. i. Item facit. ſ. de ꝺdi. ⁊ de. l. pe. §. i. ⁊. §. ij. ⁊. ſ. ti. i. cui. ⁊. ſ. e. annua. ⁊ distingue vt nō. C. de isti. ⁊ sub sti. l. i.

Medico. Dictum generale ad extraordinaria non refertur. b. d. bar.

c Habuerūt. ut una comestio vel par gallinarum ⁊ siria hec emi nō debētur: ut ar. ſ. ti. i. sempronio. ⁊. §. ti. i. qui solutum. ⁊. ſ. co. §. fi.

Uxori. Dictio pp ponitur inclusiue qñ cadit iter separatas: quarū una nō compēdit aliam. b. d. Bar.

d Ameuio. alſ a me viuo.

e Annuū. ſ. pstabiᷓ a me.

f Videᷓ. tñ nihil deberi cū debeᷓ pro tertia.

Seio amico fidelissimo si voluerit: sicut meis⁹ negocijs interueniebat eodē modo filioꝝ meoꝝ ꝛz interuenire: annuos duos aureos ⁊ habitationem qua vtitur prestari volo. non ideo minus ānua seio pro parte hereditaria viuentis⁹ filie deberi placuit: q; de tribus filijs ticie testatricis duo alijs heredibus institutis vita decesserint: cum tam labor q̄z pecunia diuisionem recipere ret. Medio sempronio que viuus prestabam dari volo. Ea videtur relicta que certam formam erogationis annue: non incertam liberalitatis voluntatem habuerunt⁵.

Uxori preter id qō a meuio⁹ annui nomine accipiebat aureos. c. dari volo. Annuū⁶ videtur⁷ ⁊ semel⁸ .c. aurei reliquisse. Libertis dari volo que viuus⁹ prestabam. Ea habitatio prestabitur¹⁰. sumptus ūmē tox non debentur: quos actou¹¹ domina pstare solita fuit vtilitatis sue causa: ideo nec sumptum medicamentox medicus libertus recte petet: quem vt patronam ciusq; familiā curaret acceptabat¹². Paul. II

Quum in annos singulos legatur plura legata esse placet¹³: ⁊ p singula legata ius capiēdi inspiciet. Idē i suo inspiciendū est ex persona dominorum¹⁴. Idem. ꝛz

Gaius seius pdia diuersis pagis⁹ posita meuie ⁊ seie⁹ legauit ⁊ ita cauit. Prestari autez volo predijs pōcianis: predijs lucianis annua arūdinis milia tricena: ⁊ salicis munde annua librarum singula milia¹⁵. Quero an id legatum¹⁶ defuncta legataria extinctuꝝ sit: rñdit paulus. seruitutē iure ꝛstitutā nō videri: neq; in psonā⁹ neq; i rē⁹: sed si deicōmissi⁹ petitionez cōpetisse ei: cui pdia luciana sunt legata: ⁊ ideo cū ānua legata fuerit: mortua legataria⁹ finitum legatum videri.

Meuia nepotē Seuola. ex meuio ipuberē¹⁷ hr̄dē instituit: ⁊ lucio ticio ita legauit. Lucio¹⁸ ticio viro bono cui⁹ obsequio gratias ago dari volo annuos q̄ꝺiu vinat aureos. x. si reb⁹ nepotis mei interueniat. omnēq; administratiōnē reruꝝ nepotis mei ad sollicitudinē suam renocauerit. Quero an cū lucius ticius aliquo tpe meuij negocia⁹ gesserit: ⁊ p eum non steterit quo minus gerat. publius autē meuius nollet cū administrare¹⁹: an fideicōmissuꝝ pstari debeat: rñdi si nō pp fraudē aliāue q̄z iustā cāz improbā de ope cā remot⁹ esset a negocijs q̄ administrare fm defuncti voluntatē vellet: ꝓcepturū legatū. Uxore hēde scripta ita cauit. libertis meis oib⁹ alimētoꝝ noie singulis ānuos ōnarios. xij. ab hēde dari volo: si ab vxore mea nō recesserit²⁰. Quero cū pfta. sua voluntate de ciuitate difficile²¹ pfectus sit: ea autē assidue pficiscatur: an liberti cuꝝ ea pficisci debeāt: rñdi nō posse absolute rñderi: cū multa oriri possent q̄ p bono sint estimāda: tōq; hmōi varietas viri boni arbitrio diriměda est.

Itē queritur cum pficiscens eis nihil amplius²² obtulerit: ac ꝓpter hoc eam secuti non sint: an legatum debeaᷓ: respōdi ⁊ hoc ex lōgings²³ breuibusq; excursionibus ⁊ modo²⁴ legati estimādū eē. Lpia. uxor relicta que certam formam erogationis annue: non incertam liberalitatis voluntatem habuerunt⁵. seruientis. vel iō dicit neq; in psonā. ſ. ut sit usufru. tū q; pdia predijs dari dicit. tū q; seia cui annuū soluebaᷓ non poterat per se petere: vt. ſ. ti. i. fundi. ⁊. l. patroni. ⁊. §. de usufruct. defuncta. §. fi. ⁊ sic non ob. §. ō seruitu. ru. pre. l. item. ⁊. l. veluti. que est contra. ⁊ hoc etiam apparet ex eo q; dicit prestari uolo ex quo verbo non constituit seruitutem liquet: q; si sit seruitus percipere potius pōt q̄ prestationem ab alio expectare ꝓ persona lem actionem ut predictis. ll. dicitur. ac.

g Neq; in rē. sed pp illā annuā commemorationē. ⁊ qm̄ cū quadam perpetuitate animi hmōi fruitutes reales ꝛstituunt: ut. §. de seruitu. l. iij. numerus eum iste. xxx. milia ⁊c. ostēdit q; potius obligatio personalis q̄ fruit⁹ cōstituatur: q; seruitus uera nullam certam q̄titatem: ſz magis sufficiētiā seu integritatez exposcit. Illud quero an pdia ponciana sint obligata ob talem prestationem: qō ꝺ non dicit: vt tū q; nō: ut. §. ti. i. qdā testō. in pn. nisi forte pro alumētis: ut. ſ. de ali. le. l. lucius. ⁊. l. ij. ⁊. §. de usufr. hactenus.

u Fideicommissi. ſ. annue pstatiōis. ⁊ dic ei. ſ. seie p actionē. ſ. psonalē ex testō donec viuit non ultra ut in fi. ſz Jo. dicit de fideicō. pdioꝝ ticio relictoꝝ. ⁊ dic ex ticio etiam post mortē seie ⁊ meuie. Sed cōtra eū est q; dicit predia luciana. nā ꝺz ꝺicere pōciana. vel si diceret de fideicō. annue prestationis. deberet fm' eū dicere eis: qb⁹: i numero plurali. dic ergo fz. R. vt prius dixi.

r Legataria. annue p stationis ⁊ non pdioꝝ ut .§. ti. i. paſ. §. tuscular⁹ ⁊. §. de le. i. l. si fundus. §. iuſ. ac.

Meuia nepotē. Cōditio que penꝺet ex pte legatarij ⁊ alterius: si ex facto alterius impediaᷓ sine legatarij culpa: habeᷓ pro impleta. Bar.

y Impuberem. alſ puberem. ⁊ vocatur meuio⁹ ut ibi patet. ibi quero ⁊c. ⁊ hic in prin.

z Lucio. cuidam extraneo. ac.

a Meuij negocia. ſ. nepotis. idē si nūq̄ sed non stetit per eū: vt subijcit. ⁊. C. de cōdi. inser. si ea. ⁊. ſ. de condi. ⁊ demō. l. i iure. ⁊. l. si quis ita. ⁊. §. de le. iij. qui cōcubinā. §. vroꝝ. ⁊. ſ. quando dies lega. ce. l. v. §. itez si qua. ⁊. ſ. de ali. le. l. gaio. §. i. ⁊. l. stichum. §. fi. ⁊. ſ. de condi. ⁊ demon. l. in testamēto. ⁊. C. de insti. ⁊ sub. l. i. ⁊. ij. ⁊. §. de le. ij. ticia. §. si ea. ⁊. §. commo. si vt certo. §. abesse. ac.

b Nollet cum administrare. secus si staret per casum fortuitū: vt. §. co. scio. in pn. ⁊. ſ. eo. annua. ac.

Uxore. Qui tenek cum alio morari non tenek eū simpliciter alio sequi: sed hoc declarabiᷓ arbitrio boni viri. b. d. Bar.

c Non recesserint ex hoc oritur questio. ac.

d Difficile. idest raro ⁊ sic cogitabat facturam uxorem. vt allegant liberti. ac.

e Itē. nihil amplius. alſ amplius. ſ. propter hoc q; eos secum duceret: vare uoluit. ⁊ alſ nihil magis. ⁊ alſ nihilominus. ⁊ tūc dic. i. magis. sic .C. de iur. ⁊ fac. igno. l. non iccirco.

f Ex longinquis. sic. §. de iudi. si longius. in pn. §. i. ⁊. l. sed ⁊ si suscepe rit. §. i. ⁊. ſ. de oper. liber. l. qō nisi. §. i. Itē est attendendum cuius conditionē est dictū: vt ab ea non recedant: vt. ſ. de condi. ⁊ demon. illis. ⁊ facit. §. ti. i. qui concubinam. §. pe. ac.

g Modo. i. quātate. sic. §. de transac. l. cū hi. §. modus. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Jcui. Fauore alimentorū ualet legatū insertū.h.d.Bartol.

a C Solitus fuit.consuetudo patrissa.attendit.sic.ſ.de le.i.si seruꝰ pluriū.§.fi.ꝛ de pig.ac.l.vniuersor.ꝛ.ſ.ti.i.cū quereret.§.lana.ꝛ.l.nū mis.ꝛ.ſ.e.scio.§.i.ꝛ.§.fi. Vtē ꝛ dignitas legatarij ut subijcit.ꝛ.ſ.de iudi.sed ꝛ si susceperit.§.i.ꝛ.ſ.de le.i.si seruus pluriū.§.fi.ꝛ caritas vt.j. de adi.le.cū alimenta.ꝛ nō ꝙ hoc locū hz in alimentis legatis idubitāter:at hz incertuz ualeat tñ:ut.d.l.cū alimēta.ꝛ in simili pia cā:ut ꝛ.ſ.ō le.iij. qdam.ꝛ.ſ.ti.i.si chꝰ ꝛ sic lex vsa pōt log. alij dicūt i oī annuo relicto ḡnūcūqꝫ ī certo ut ualeat fauore vltime uolūtatis ut hic.ar.ſ.ti.ij.l. .l. nec obstat.ſ. de iur. do.cuz post.§. gener.qꝫ possz dicer ꝙ ibi fi erat annuū.in Semꝰ aūt inter vinos cōstat nō valer ut.d.§. gener.ꝛ.j.ō uer.ob.l.triticū.ꝛ.l.triticū.ꝛ.l.ita stipulat.ī pn.

Am quī. Si legati dilatio ponit gratia legatarij nō pōt solui añ.secus si gratia heredis.h.d.Bar.

b C Eum q.als incipit cū.ꝛ als Jabolenus.

c C Et ꝓdituro.sic.j. ꝓ emptore.l.siqs cū.ꝛ.ſ. de mino.ꝙ si minor.§. restitutio.ꝛ de in rē verso.l.iij.§.necnon.

d C Nullo mō.nisi illebēt pecuniā salnaz: ut ar.instit.quibus alie.licet vel nō.§. nunc videdum ꝛ.C.ꝓ emp.l.fi.ꝛ.ſ.ō admi.tu.l.si minoris.ꝛ facit ad hanc distinctionē.ſ.de usur.l.uj.§.cū policitus ꝛ facit.ſ.ti.ij. si ita relictū.§.pegasus ꝛ.l.cū pf.§.curatoris.ꝛ .C.ō fideicō.l.post mortē.vbi nō.cōtraria.ꝛ solutiones de legibus.ſ. de le.ij.cū pf.§.hereditatez.ꝛ.§.a filia.ꝛ.j. ad trebel.l.si ante.ꝛ ibi plene solui.ac.

e C Heredis cā.qꝫ pōsumit in dubio:ut.j.ō re. iur.cū in tpe.ꝛ arg.j. ō ver.ob.eū q calēdis.in fi.ꝛ.l.annuus.§.cū ita. in fi.§.ꝛ.j.ō ac.ꝛ ob.ꝙ qs.ꝛ.j.ō so.qō in idē.ꝛ .j.c.liberto.§.filiuz.ac.

Seruus. Legatuz annuum relictum seruo a dño debet ēpore fruitus ꝛ libertatis.

f C Debebitur.act.ex testamēto: ut.ſ.ti.ij.si qs seruo.ac.

g C Cōpellitur.officio iudicis.qꝫ naturaliter nō ciuiliter debet:ut ꝛ.j.de ali.le.l.seruos ad custodiā.ꝛ.ſ.fami.her.ex parte.§.huo.ꝛ.ſ.de le.i.l. seruo alieno.§.i.ꝛ.C.de necess.ser.here.instl.pe.§.illo.ꝛ.ſ.de le.iij.ser nis.posset etiā hec lex intelligi sm ꝙ dicit.j.ō verb.ob.huius.ꝛ.ſ.si cer. pe.lecta.in fi.ac.

Legatum. Legatum donec nubat in dubio intelligit annuum.h. .d.bar. b C Dutant.ꝛ male.

i C Singulos.ſ.quousqꝫ nubet.ꝛ anno hēbit quinquaginta.sunt igit pa ria cōdiu nubes.ꝛ singulis annis cōdiu nubes.sicut si lego tibi vsufructū cōdiu vines:uel vsqꝫ ad decennium.tale est quo ad repetitionez ac si legassem singulis annis:ut.ſ.qui.mo. vsufruc.amit.l.sicut in annos. in pn.ꝛ.§. vñ tractatū est.ꝛ maxime qꝫ in testamētis plenius facienda est interpretatio:ut.j.de reg.iur.l.in testamentis.uel' dic ut in annos singulos.i. singulos annos dz aliquid solui de bis quīquaginta:ut.ſ.e.l.iij.ꝛ ad hoc.j.qñ dies le.ce.si cum prefinitione.ꝛ.j.co.annua.§.fi.ac.

C Vini falerni. Qō deficit in fructu vnius anni supplet ex fructibus sequentiū annorū in annuo legato.Bar. k C Vini falerni.a loco sic dicti uel.i.optimi.sic enim dicit in vul gari vinum falernum.ac.

l C Culeos. uasa de corio uel alia materia qbꝰ mensurabat vinū ꝛ ēt annona qlibꝫ:vt.ſ. de pig.ac.l.fi.§.fi.ꝛc.

m C Dari.añcedētiū ꝛ sequentiū.ad qō.j.qñ vi.le.ce.l.firmio in pn.ꝛ.j.de uer.ob.iter stipulātē.§.sacrā.ꝛ.ſ.ō leg.i. qō ī rez natura.ī pn.ꝛ.ſ.ō cōtrahē.emp.si ōbitor.§.i.ꝛ.ſ. locati.si vno.ꝛ.C.loca.l.ꝛ.ꝛ.j. de triti.vi.ꝛ oleo le.cuz certꝰ.ꝛ .l.ex eo.ꝛ.j.de alimē.lega.lucius.ac.

Codicillis. Testatio legati diuisi ꝓ tpa eronerationis gra transmittit ad heredē.ꝛ adiectio tpis in dubio nō refert ad tpa etatis.Bar.

n C Confirmatis.quod hodie opus non est:ut insti.de codicillis.§.i.ac.

o C Heredi.nondum anniculo ut statim innuit.

p C Ad heredis.cā si psonaliter ei alimēta cōstituēdo.nec enim est facile credendum ꝙ testator uoluerit dari alimenta a legatario rei singularis heredi omniū bonoꝝ dño.ꝛ iō nō ꝓ alimētis vī legasse:sed in plures pensiones diuisisse legatuz eronerandi gra grauati.ꝛ ideo oīum annoꝝ unuz est legatuz: ut.j.qñ dies le.ce.si cum prefinitione.ꝛ.l.firmio.§.fi.ac.

C Sticho. Nudo ministro recusante legatū recipe:legatarius pōt petere añ diem.Bar.

q C Allūnis.i.alūno.ſ.sticho. uel dic ꝙ ꝛ alijs alumnis simiter reliquerat.ac.

r C Cōmēdatos.i.habere voluerit.uel dicit ꝙ usqꝫ ad.xxv. an. haberet commendatos ut statim innuit.ac.

s C Allūnis.i.alūno.vī dicit viri.ſ.ꝛ facit.ſ.ti.ij.cuz pater .§.curatoris.ꝛ.j.qñ dies leg. ce.firmio.§.i.ꝛ.ii.

Jcta. Legato incepto ꝛ per mortem legatarij finito:onus sibi iniunctum extinguitur quo ad oēs.h.d. bar.

t C Dacaciani.cuius usufr.legauerat.

u C Redierit.p cōsolidationez ut ist.de usufruc.§.fi.vñ sicut emolumentū morte finit:ita ꝛ onꝰ hz testatoꝛ largiꝰ sit locutꝰ.

x C Debeāt.als debeāt.ſ.heredes. y C Si mō.tūc.n.pstabit si modo nē.ꝛ tūc illud si non ponit:ut nō.ſ.siqs cau.si cum.§.fi.ꝛ.C.de transac.l.actione.

z C Ei rei.als ei rei.ꝛ als eius rei. Itez contra.j.ti.i.l.si ab eo.qꝫ in eo ꝙ h dicit ab heredibus nō prestanduz fideicō. So.hic finitū erat legatum ꝛ iō ei? onus:at ibi caducū aut in causam caduci factum remanet apud heredē:ꝛ iō cum suo onere.ꝛ sic etiā solui contra.ſ.de le.ij.celsus.in pn.ꝛ facit.ſ.n.ij.imperatoꝝ.I pn. ꝛ.§.i.ꝛ.j.de ali.le.l.sticbus.§.ticia.ꝛ.ſ.de le.ij.filiusfa.§.apud.ꝛ.j.ō do.p.l. .iij.in pn.ꝛ.ſ.de contraben.emp.l.fi.§.fi.ac.

C Qui marco. Legato generali per spāle nō derogat.qñ fit simplr non obeam cām.h.d.Bar. a C Qui marco.als lex.als.§.

b C Prestabat.puta.r.aureorum.ac.

c C Pna sanctissima.loquitur vroni quā instituerat heredem.ac.

d C Octingenta.ſ.volo sub.ut.C.de fideicōmiss.i.volo.vel equipollens ut scio

te prestaturaz vel credo: vt hic. ꝛ. ℣. de le. i. l. ꝛ hoc modo. ꝛ eo modo. ꝛ. ℣. de le. .ij. vnum ex familia. ℈. fi. ꝛ de le. iij. fideicõmissa. ℈. quãꝫ. ac.

a Debeant. psumẽda ex viuẽtis vsu eiusdẽ morientis volũtate: vt. j. ti. i. sem pronio. ℈. fi. sed videt ꝯtra. j. de ali. le. l. alimenta. ℈. basilice. ꝛ. l. pe. ℈. i. ꝛ. l. sti chus. in pn. sed ibi aliud apparet dicẽdũ ex voluntate expressa defuncti. ac.

Lucio. Si testator reliquit ad pondus qõ prestat ad numeruz: ad pondus tamẽ va let legatum. h. d. Bart.

b Quoad viuat. s. testatrix.

c Quadraginta. s. aureos.

d Sũmaz. puta. xx. aureos.

e Argẽti. s. vnciã vel pcium qõ sit. r. hoc qdem prestabat te statrix vũ virit. nõ aũt tria põ do auri. vñ qz non ad numerũ pstabat sed legauit ad pondus videbaf nõ valere. sed tñ valet vt iste tres pstationes sint loco triũ pondo auri. sic falsa demõ stratio nõ vitiat legatuz: vt. j. de cõdi. ꝛ de. l. demonstratio.

Annua. Si cõditio ẽfficiat p mortez eiꝰ in cuius psonã cõfertur non extinguitur legatum. h. d. Bar.

f Annua. puta. c. ac.

g Legauit. s. aliqs. puta duobus libertis suis. ac.

h Deberi. verum obstat exceptio si pp vtilitatẽ inris condicio talis fuisset apposita: vt. j. õ cõdi. ꝛ demõ. l. illis libertis. alij distinguũt an ceperãt morari vel p eos stetit. ꝛ tũc distingue vt diri mõ. Aut nõ ꝛ tunc indistincte nõ bñt: vt nõ. ℣. sciaꝫ. ꝛ dic plene vt ibi. ꝛ fa. ℣. õ le. i. turpia. ℈. i. ꝛ de cõdi. ꝛ demõ. l. in testõ. ꝛ. l. cum ita. ꝛ. l. si qui ita. ꝛ. l. iure ciuili.

Alicia. Relictũ sacerdoti vt ministris ecclesie ipsi ecclesie vt cẽ relictum. h. d. Bar.

i Herophilaco. nomẽ est capelle vel loci vbi est capella ut sacerdos rycardine delectabilis nostre ville. ac.

k Noiatoꝝ. s. vt sic per istos pbẽtes ministeriuz ipsi templo potius relictũ ꝙ eorum psonis legatũ videaf. non enim sini cã ipsis. sed potius templi cui ipsi deserniebãt legatũ fore est verisimile. qõ eo marime appet qñ legando mẽtionẽ templi fecit testatoꝛ. ꝛ ita de eo vt qui in relinquendo seruo vel filio alieno: dñi patrisue mentionẽ fecerit: ut. j. de cõdi. ꝛ de. l. filia. ꝛ .C. de iure deli. l. pe. ꝛ facit. j. de re. du. l. cinib. ꝛ. ℣. de pac. .l. tale. ℈. fi. ꝛ de tribu. ꝓcuratoris. ℈. si plures. ꝛ. C. de epi. ꝛ cle. auc. licentiã. ꝛ. j. de ope. no. nun. de pupillo .℈. ii. ꝛ. l. operis. ꝛ in decre. xij. q. iij. c. pontifices. ac.

l Jtẽ quero. ĩ ppetuũ. s. deberi. si tẽplũ ppetuo duret alꝫ secus: ut. ℣. ti. i. pater .℈. tusculanus. Jtẽ pro hoc qꝺ imperpetuũ est. ℣. c. l. legatuz. in pn. ꝛ. ℣. de vsufru. l. defuncta. ℈. fi. ꝛ de condi. unde. l. elegãter. ℈. pe. in fi. ac.

Liberto suo. Alienatio hereditatis non extinguit legatũ prestandum ex redditu certe rei. h. d. Bar.

m Liberto. redditus q. s. redditus ꝛ pin hoc dz esse. j. prestarenf. alꝫ q. s. quinquagesima. ꝛ tunc habeas prestare f ꝙ subijcit predijs sub. alꝫ ex. alꝫ est pro p dijs. uel vic predijs. i. ad prediorũ aliquaz vtilitatem. s. seminandi vel colẽdi: ut quinquagesima expense videatur legata. ac.

n Vendiderũt iuste qdẽ nõ obstante tali legato: ut. j. ti. i. fundi. ac.

o Redditu. alꝫ redditum. ac.

p Sũtarat. que tñ per suam estimationem satis prestari absqz istis redditibus põt: ut. j. ti. i. fundi. ꝛ. ℣. de le. ij. l. codicillis. ℈. i. ac.

q Vendita sint. ab emptoribus autez constat nil deberi: ut. j. de contrahenda emp. l. fi. ℈. fi. ac.

Liberto. Legatarius oncre extrinseco grauatus non defalcat contra legatarium lz sibi fuerit defalcatum. Bartol.

r Liberto. legata sint. s. dena. qui. s. redditus sufficerent ad annuã pstationẽ. r. etiã si medietatẽ fundi fal. aufert. qõ tñ facere non põt: nisi ad plus quartã: cũ in singulis rebꝰ fal. imponaf: vt. C. ad. l. fal. imponenda. lz qdã cõtra: vt ibi nõ. pro qbus erat hec ler. Jtẽ male dixit. r. ex redditu legata. sed dic. i. occasione fundi cuius redditus bz libertus. alꝫ non posset onerari. ac.

s Minutũ. nota legatariũ nõ debrabere falcidiam. sed cõtra. j. ad. l. fal. penales. ℈. fi. sor. ibi rei legate ps fideicõmisso cõtinef: iõqz pro rata diminutiõis dãnũ iuste sentit fideicõmissarius. ac hic secus: vt appet ꝙ dic annuo ꝛ. ꝛ eo dẽ mõ. so. j. si cui plusqz p. l. fal. videamꝰ ꝛ. j. ad treb. lucꝰ. ℈. heres. ꝛ. l. facta. ℈. si ticius. ꝛ. j. de condi. ꝛ demõ. plancius ꝛ in qualibet earũ nõ. ꝛ sic etiã nõ obstat. ℣. ti. i. .l. fi. ℈. i. ꝛ õ le. i. l. anpe. in pn. Jtẽ facit. ℣. tit. ij. cum pater. ℈. i. ꝛ qõ nõ. C. cõia dele. l. i. ac.

Filium. Ex voluntate defuncti ponio que iure fideicõmissi petijt: ex volũtate defuncti i fideicõmissum deducit ꝛ fructus pcepti iudicio testatoris. h. d. Bart.

t Filiũ. commendatã. hinc orit vltima qõ. ac.

u Hereditatis. nõ hereditatis. s. totiꝰ nõ hereditariã: qz tres tñ vncie ex iure institutionis bz venũt i resti. nõ aũt qõ per trebel. filius nouerce restituit. Vel licet dixisset tñ venirent: qz b vt cẽ defuncti volũtas. alꝫ autẽ dic ut. C. de fideicõ. cum virum. ac.

x Quarta pte. que est due vncie ꝛ quarta alterius. accur.

y Restituit. quod fuit vi. vncie ꝛ tres partes alterius vncie. ac.

z Seminnciam. i. medias vncias. ac.

a Et siliquã: ꝙrtã vnius vncie. qõ sic collige. bz enim tres vncias iure institutionis. Jtez. vi. ꝛ tres partes alterius iure restitutionis. ꝛ sic bz nouem ꝛ dimidiaz ꝛ quartã vncie. ꝛ nõ ꝙ in libro azo. ẽ siliciũ. alꝫ siliquã alꝫ silicem. ꝛ semp est idem sensus. s. vt quartam vncie siue. xlviij. ptẽ assis contineat vel cuiuslibet rei. ꝛ facit quod de hoc nõ. C. de epi. ꝛ cle. auc. sed hodie. Jtem ad hãc cõputationem facit insti. de here. insti. ℈. hereditas. ac.

b An eius. s. totius qõ bz. qõ est fere dextans nõ nisi ꝙrta vncie minꝰ.

c Cũ eo. qõ erat sertãs: ꝛ quarta vnius vncie. sic ergo quatuor vncias restituet de eo qõ bz deducta quarta vnius: ꝛ filius bz duas ꝛ quartã alterius. ꝛ sic semissem habebit. ac.

d Jdẽ. voluerit. in predicti temporis dilatione.

e Deberet. s. qui in extruã superabant dationem. ac.

f Debere. s. ex tacita voluntate pris. psumit eni pr inducias medij tẽporis pro utilitate filij potuisse: ut ꝛ. ℣. c. quintus. in fi. ꝛ de le. ij. si ita. ℈. pegasus. alꝫ in fructibus aliter distinguit utrum ueniant in restitutione ut nõ. C. ad treb. iubemus. ꝛ facit. ℣. de usuris. l. in fideicõmissi. ℈. cum pollidius. ꝛ. ℣. c. cum qui. ꝛ. j. de reg. iur. cum in tempus. ꝛ. j. titu. i. generali. ℈. duos. ꝛ. j. ad trebel. l. facta. ℈. si heres.

Lucius. Si legatarius non implet modum a testatore adiectum legatum sibi solutum reuocatur. h. d. bar.

g Lucius. certamina. i. festiuitates que sub ludibrijs non fiunt: sed sub

memoratione aliquorū bonestorum morū uel rerū bonaruz preteritarū: bonī exempli gratia et eis capiendi. Rñ. vt vir. ſ. e. l. annua.

a Adiudicauit. ſicqz res iudicata preiudicare videtur heredibus. ac.

b Solūtam. licite tamē. ut. ſ. ñ. i. l. legatum. Alc.

c Anli repetitione. i. efficaci. ſ. cōditione ſine cā uel ob cauſam: ut. ſ. de cōdi. ob cām. l. ſi heres. ⁊. ſ. ñ. i. l. quidā. ⁊. ſ. de le. ii. l. antepe. §. a te. ⁊ hoc niſi iuſſu p̄ſidis fuerit erogata i muros ciuitatis: ut. ſ. de erpē. ludorum. l. i. ⁊. ſ. ō admi. rerum ad ciui. perti. l. i. ⁊ .iiij. ⁊. ſ. ñ. i. l. legatū fz R. ⁊. h. ſed hic expreſſe dicit teſtator remanere apud heredes ſi ciuitas nollet feſtū facere. ac.

d Nō prohibendos. qñ hoc caſu nihil preſcindicauerit. ⁊ facit. C. ō dona. q̄ ſub mō. l. ij. Item nō et hoc. §. relictuz ſub mō debere ſolui ante cōpletū modum: cautione cracta: ut nō. C. ō bis q̄ ſub modo. l. i.

Largius. Miniſter electus ad diſtribuendū ſatisdare nō debet niſi pauper fiat teſtatore ignorante. h. d. bar.

e Largius. conſuluit. ſcz me ſcenolam dicens alumno ſuo. Alc.

f Eius. liberti. ac.

g Computari. repete uolo: ut ita ſingul' anno publico liberto tales uſuras preſtet. ac.

b Debeas. q̄ es forte ſocer eius: ut. ſ. ſoluta. l. q̄ parētis. ac.

i Satis accipere. tam de uſuris per tempora q̄ de ſorte poſt. xxv. annos liberti ei reſtituēdis. ac.

k Habuiſſe. i. debuiſſe. uel. i. ſatisfacere: ſi numerauit. licet cautionez non exegerit. Alc.

l Liberatos. hoc autē contingit triplici rōne. una q̄ teſtator nil dixit ō ſatisdatiōe: ut b. Alia q̄ parentuz teſtimoniuz cum excuſat. ut ⁊ aſs in ſatisdatione ſuo pup. ſal. ſo. que remittitur tutori teſtamentario. ut inſti. de ſatisdatione tu. §. i. Tertia quia eſt publicus miniſter ⁊ nullū in hoc habet cōmodum. aſs ſecus. ut in ꝓtrario: ut. ſ. ti. i. ſi tibi. ⁊ ad exhi. iuſt. §. ſi tibi. ⁊. ſ. de condi. ⁊ demō. ticio. in prin. ac.

noībus debitoz hēditarioz elegit idonea noia ⁊ i cāz legati reip. adiudicauit. poſt cuius ſñiaz reſpub. ad iudicaras a pleriſqz ſibi pecunias p cepit. Queſitū ē: an ſi reſpub. ꝺditionibus teſtō aſcriptis poſtea nō paruerit: legatū ad filios hēdes ptineat: rñdi rēpu. teſtatoris voluntatī parē cōpellēdā: ac niſi faciat: i his qdē ſummis q̄ p numerationez vel nouationē ſolute ſunt vtili repetitione hēdes adiuuādos. ab his vō noib⁹ q̄ neqz ſoluerūt reipub. neqz nouatione abſceſſerūt a pīstina obligatione nō ꝓhibēdos quominus debitū petāt. Largius curipianus ꝓſuluit alūno certā pecuniā patronū teſtō legaſſe: deqz ea re teſtō ita cauiſſe. Pecuniā quā ticio liberto meo ⁊ alūno legaui: cē volo penes publiū meuiū vſqz ad. xxv. an. etatis eius. ꝓqz ea cōputari cū eo vſuras q̄drantes. Quātū aūt ei ſtatuēdum ſit in ſumptū tu publi meui cū pīs affectū ei p̄ſtare debeas eſtimabit. q̄ſitū ē an hēdes a publio meuio ſatis accipe debuerūt ſoluētes eā pecuniā: rñdi cum teſtō nulla exigēde ſatisdatiōis cōmemoratio fiat: ſatis habuiſſe heredes ſm volūtatē defuncti publio meuio pecuniā numerare: ⁊ iō nec ticius alumnus vel hēdes eius audiri debēt aduerſus hēdes patroni agētes q̄ ſatis ſi exegerāt. Ex ea. n. numeratiōe a ticio ac ꝓinde ēt ab hēdib⁹ eius liberatos cē ſuprāſcriptos heredes: niſi viuente teſtatore publius meuius ſoluendo cē deſierit: tūc. n. cautio ab eo exigēda eſt. Pater duos filios eqs ex partib⁹ inſtituit heredes: maiorē ⁊ minorem qui etiaz impubes erat: ⁊ in partem eius certa prędia reliquit. ⁊ cum. xiiij. annos impleuerit: certam pecuniam ei legauit: idqz fratris fidei commiſit a quo petijt in hec verba. Ate peto ſci vt ab annis. xij. etatis ad ſtudia liberalia fratris tui inferas matri eius tot annua vſqz ad ānos

m Viuēte. poſt factū teſtm. uel etiam ante. cuz hoc ignorabat teſtator: ut ar. ſ. vt in poſ. le. ſi is a quo. §. fi. ⁊. l. ſe. ⁊. ſ. qui ſatisdare cog. ab arbitro. §. i. ⁊ idem multo magis ſi poſt eius mortem: quia nō eſt ueriſimile teſtatorē patrē habuiſſe ei fidē lapſo facultatibus ⁊ opulentia: vt. ſ. de cō fir. tu. in confirmando. ⁊. l. vtilitatem. ⁊. ſ. de adi. le. l. iij. §. fi. ac.

Pater. Finita cā dilatiōis debet ceſſare dilatio. h. d. Fz dy. uel aſr. Diſpoſitio collata in tēpus quo tutela finitur pubertate: ſortitur effectuz etiam ſi tutela finiatur morte. h. d. Bar.

n Pater. i. maiorē. ſ. ſeium. ac.

o Impubes. ⁊ ita maior frater eſt fiduciarius eius tutor: ut inſti. de fi du. tu. in prin.

p Reliquit. ante partē uel etiam in ſuam partē ſeu pro ſua parte ſoluēda: ei cum erit. xiiij. an. ut. ſ. patet. ac.

q Legauit. i. prelegauit puta. c. ac.

r Fidei cōmiſit. ut dicta. c. daret. ac.

s Annua tot. puta. r. ac.

t Pro cenſu. prediorum predictorum legatorū.

u Bona. ſ. predia predicta. ac.

x Redditus. hec vba proſunt fratri maiori. aliter. n. de fructibus iſtis nihil lucrarcf. ut. ſ. e. cū. ⁊ de le. ij. ſi ita relictū. §. pegaſius.

y Alio relicto. ſ. extraneo. ac.

xiiij. eo amplius tributa fratris tui pro cenſu eius dependas donec bona restituas: ⁊ ad te redditus predioz illorum ptineant: quoad puerit frater tuus ad annos quatuordecim. q̄ſitum eſt defuncto maiore fratre alio hēde relictor vtrum omnis conditio pcipiēdi redditus: fundoz anniuerſaria ꝑſentur: ⁊ alia q̄ prestaturus eſſet ſi viueret ſeius ad heredem eio tranſierint: an vero id omne protinus ad pupillum ⁊ tutores tranſferri debeat: reſpōdi ſm ea que proponuntur intelligi tur teſtator quaſi cum tutore locutus. vt tēpore quo tutela reſtituenda eſt hec quoqz q̄ pro annuis preſtari iuſſiſſet percipiendiſqz fructibus finiantur. Sed cum maior frater morte preuentus eſt hec omnia que relicta ſunt ad pupillum ⁊ tutores eius confeſtim poſt mortez fratris tranſiſſe. Hyphe.

Filie mee quotienſcunqz vidua erit in annos ſingulos. c. heres meo dato. queritur ſi filia minus annui tēporis vidua fuiſſet nū quid minus ei. c. deberētur: reſpondi ſibi videri tamſi totus annus nondum fuiſſet expletus tamē deberi. Marcellus.

Cum quidaz decurionibus diuiſiones dari voluiſſet: die natalis ſui diuus ſeuerus ⁊ antonin reſcripſerunt nō ē verisimile teſtatorē ō vno anno ſenſiſſe: ſz ō ꝑpetuo legato. Idem.

Cum erat pecunia certa ideſt. c. reipuſartianorum relicta p quadriennium certaminis criſantani. Diui ſeuerus ⁊ antoninus reſcripſerunt videri ꝑpetuā pēſitationē religſſe teſtatorē p q̄driēniū: ñ in p̄ſtinū q̄driēniū. Gaius.

Filiofa. quoad in poteſtate patris eſt in annos ſingulos dena dari poſſunt.

De viu⁊ vſufructu ⁊ redditu ⁊ habitatione ⁊ operis p legatū datis vl fideicōmiſſis. Paulus.

Annuis. ſ. ſingulis annis.

a Preſtent. i. relinquentur heredi fratris. ac.

b Trāſierint. cum onere eiuſdem preſtationis. Alc.

c Et tutores. datos de nouo poſt mortem fiduciarij. ac.

d Locutus. ſ. cū fuit locutus cum fratre maiore. Alc.

e Reſtituenda eſt. a tutore fiduciario: qō eſt ea finita non p̄us: ut inſti. de attil. tu. §. fi. q̄ finitur morte tutoris ⁊ aliis modis: ut inſti. qui. mo. tu. fi. per totum. ac.

f Et tutores eio. ſ. poſtea datos. ac.

g Fratris. ſi. n. maior frater fratris impuberis fuit tutor ſp illis vbis qb⁹ teſtator iuſſit reſtituere cum res pupilli poſt pubertatē intelligitur reſtōnem velle fieri quoquo tpe tutela finiret ut pubertatis. ſ. xiiij. an. appellatiōis oīs tutele ſignificetur terminus. ſi vo nō eſt. ſ. frater maior miōris ffis tutor ſed alio minoris ffis fuit tutor iubēdo p̄dia pecuniamqz filio plegatā i tps pubertatis eio minoris apō maiorē fratrē remanere tutele iudicio: ffez ſanguinis neceſſitate fideicōmiſſi. remedio p̄uliſſe creditur teſtator potius cō maior uoluiſſe ꝓſultū. cū q̄ ffis heres pupillo ñ ſit ea neceſſitudine ꝓñcio ſit ō funct⁹: p̄dior reddi q̄uis frater eos fuiſſet lucratur minime percipet: cū nō eadez q̄ffi bēāt fides: ut. ſ. ō le. ij. cū pf. §. curatoris. ⁊ ō uſur. l. iij. §. cuz pollidi. ſ. lucratur dico fuiſſet: ſi hoc voluiſſet teſtator expreſſe nō aſs ut victis legib⁹. ac.

Filie mee. Sufficit anni initiū cē ceptuz. b. d. bar.

b Quotieſcūqz. i. quot ānis.

i Quin annui. forte añ annū a morte patris nupſit. ac.

k Expletus. i viduitate. ac.

l Ñ deberi. tota. c. ut. ſ. e. a nobis. ⁊ facē. C. de idi. vidui. l. fi. §. ſz qz. ⁊. ſ. q̄ vi. le. ce. l. nec ſemel. ac.

Cum quidaz. Legatuz relictū i diē reiterabilē: intelligit cē ānuū ⁊ ꝑpetuū. Bar.

m Diuiſiones. i. aliqd inter eos diuidendū. ſic. ſ. de le. i. l. ciuitatib⁹. ac.

n Natalis. i. a tali die q̄li nat⁹ fuit. ſic. C. ō ferijs. oēs. vel die q̄li deceſſit q̄ſi tunc naſcunt ad gloriā: ut ſit de nativitate ſanctoz.

o Perpetuo. ſic. ſ. e. legatū in p̄n. ⁊ l. annua. §. fi. in fi. ⁊. ſ. l. priori. ac.

Amiserat. Tārū ē dicere p q̄driēniū q̄ſtū ſingul' q̄driennijs. cadē rōe trī ē dicere p ānū q̄ſtū ſingulis ānis. bar.

p Id eſt. hoc vbū id ē p̄bet exēplificatiue p ſicut: nō exponitur ſicut ponit. ſ. de vul. ſub. l. q liberis. §. i. ac.

q Per quadriēniū. i. ut ſemel fiat preſtatio in quadriēniū. ac.

r Perpetuā. aliud in uſufruc. reipublice relicto. ut. ſ. ti. i. ſi vſufructus municipibus. ubi finit. c. annis. ⁊ nō. ſ. e. annua. uel forte idē erit h q̄ ibi dr in vſufruc. ac.

s Priſtinū q̄driēniū. ſ. trī. ⁊ facit. ſ. l. pr. cum ſuis concor. ac.

t Filiofa. dena. uel ꝑprie. i. ꝑ. ⁊. r. uel īproprie. i. r. trī. ⁊ facit. ſ. de le. i. ſigs teſtamento. ac.

u Dari. i. reliqui ut dētur q̄ pr̄ petit quaſi ſibi relicta. ut. ſ. ō ꝓdi. ⁊ demō ſtra. l. filio. ⁊ nō. ſ. eo. annua. §. i. ⁊ dr valeſ ex ꝑſona filij: ſicut i ſimili ex ꝑſona ſerui; ut. ſ. de le. ij. debitor. §. fi. ⁊ facit. ſ. de le. i. ſeruo alieno. in p̄cip.

De viu⁊ vſufruc. Dictū ē. ſ. e. n. priori. l. in ſingulos qō legatū uſufructus ē

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

si mile legato annuo: ideo post precedentē titulum ponitur iste titulus. bar. Sed qd differt hic ti. ab alio de vsufruc. ſ. in quo de his tractatur? Rñ. hic in vltima volūtate tm̃, ꝓsequit ⁊ plenius: ibi etiā inter viuos. Acc.

Ecusus Usufructus seruitutis realis nō pōt legari vt ꝓprie ꝓ-
In ponit vnuz victuz
Scō rñdet tacite
obiectioni. Tertio
ponit q̃dā ꝓuisio circa p̄dicta.
Secunda ibi. Nec erit. Tertia
ibi. Sed incerti. Bar.

a Itineris. qd sit iter ⁊ actus ⁊ via ⁊ aqueductus bēs. ſ. de ser. rusti. prędi. l. i. ac.

b Legari pōt. ab eo cui debentur hmōi seruitutes prefate: qr seruitus nō. ⁊ argumentat a toto. p se. n. seruit? intellecta sine re q̃ seruit nullius fructus est: ut. ſ. de vsuris videamus. Item nec de loco fruienti pōt legari ab eo. ſ. cui debetur seruitus: qr vñium est alterius vt. ſ. si ser. vē. loci corpus. vñ nō pōt cōstituere fruitutem ille cui ōbet: ut. ſ. cōia p. l. i. §. ió. ab eo aūt q̃ oz seruitutes prędictas bene pōt cōstitui seruitus alia q̃ nō noceat pme: vt. ſ. de fruc. rus. p. l. ij. §. 1. ⁊ pe. ⁊. l. per quā. ⁊. ſ. cōia p̄dioruz. l. q per certū. ac.

c Utile. ſ. legatum.

d Legari. ut. ſ. de vsufruc. earū rez q̃ vsu consu. l. i. ac.

e Quia id. i. seruitus. Acc.

f Ex bonis. immo in alienis bonis ē semper: qr sua res nemini fuit: ut. ſ. si vsufruc. pe. vti frui. sed dic ī ꝓprietate aliena fm qd. ergo dr nō ē ī bonis: qr per se sine fundo dſante nō pōt alienari cum ille non bēat forte prediū cui alienaretur: vt. ſ. de cura. fu. l. iuſ. ⁊ in sti. de ser. §. ió autez. Item nec vsufruc. pōt alienari: vt insti. ō vsufru. §. finit. Itez p̄diales nō sunt in bonis alia rōne: qr vident nō esse vt extincte ē. nā ⁊ manica vt extincta cum accedit vestimēto: ut insti. de reruz vi. §. si tm̃. ⁊ tignū nō vt possideri. cum accedit edificio. vt. ſ. de vsuca. l. eū. ⁊. l. rerū. Item nec ī peti. heredi. venit: ut. ſ. de pe. here. l. ⁊ nō tm̃. §. fi. sed nō simpliciter sunt seruitutes extra bona cū possidentes exceptionem: ⁊ non possidentes habeamus actionē: ut. ī. de acq. re. do. l. rē in bonis. ⁊ possunt obligari rustice lz non vrbane: ut. ſ. de pigno. si is in fi. ⁊. l. ſe. ⁊ facit. ſ. de serui. rusti. prę. cū ēt in fi. ac.

g Incerti actio. ſ. actio ex testō q̃ dar ad factum: ut. C. de rez p. l. rebus. ac.

h Facultatē. de facto. ac.

i Constituat. de facto. ac.

k Ex magna. ſ. maria. uel media uel etiā minima olim. sed hodie secus: ut. C. de vsu ⁊ habi. l. corruptionē. §. sed nec per omnē. ac.

l Restituat. heredi. ⁊ sic non transit ad heredē legatarij: sic. ſ. de usu ⁊ habi. l. usus aque. ⁊ de ser. rusti. prę. l. pecoris. ⁊. ſ. de le. i. apud. §. si quis. ac.

Omnis Ista ponunt tres dſias inter legatū operarū ⁊ legatum vsufructus. b. d. bar.

m Pois. diminutiōe. ſ. minima. lz ꝓtra īsti. de acqui. per ar. in pn. sed ibi in opa liberti que nō tribuit ius in personaz: quia ē liber hic serui. ⁊ nō in duobus hic distare legatuz ope ab vsufruc. ut insti. e. §. finitur. Item facit. ſ. de opis. ser. ij. ac.

n Dercipere. imponēdo eas ipsi seruo ut. ſ. de usu ⁊ ha. l. sed ipſi. nō dico locādo: ut. ſ. de vsufruc. adhuc. §. si duo. ac.

o Poterit. ſ. alij. ac.

p Tenebitur. ad interesse illi legatario.

q Idem est. qr legatarius. cui. ſ. opere sunt legate. ac.

r Nō est. imo differt multis. ut hac le. ⁊. ſ. de operis ser. l. ij. nō. sed contra co. ti. l. v. ubi dicit vnus videri legatū. sed dic vsum ⁊ etiam plus: ut ibi. ac.

s Transmittit. nisi aliter testator dixerit. ut. ſ. usufruc. quemadmodum ca. l. idem est. ⁊. l. prę. uel refertur ad annuū legatū: nō ad legatum opere. Ac.

t Usucapto. ab extraneo secus in usufruc. ⁊ usu.

u Perit. ut. ſ. de usufruc. l. locuz. §. ꝓprietarius. ⁊. ī. de usuca. l. iusto. §. non muratur. ⁊ quare secus pōt queri rō. sic ēt posset queri ratio aliarum dſiaꝝ. ⁊ facit. ī. ad. l. fal. l. i. §. sed operis. acc.

Ec vsus nec vsu
fructus itineris[a]:
actꝰ vie: aquedu
ctus legari pōt[b]:
qr fuitꝰ fuitutis
ēē nō pt. Nec
erit vtile[c] ex sena
tusc̄sulto q̃ cauet vt oiuz q i bonis
sint vsufructus legari[d] possit: qr id[e]
neqz ex bonis[f]: neqz extra bona sit.
Sed incerti actio[g] erit cuz hēde
vt legatario quādiu vixerit eundi:
agēdi: ducēdi: facultatem[h] prestet:
aut ea seruitus constituat[i] sub hac
actione: vt si decesserit legatarius
vel capite diminutus ex magna[k] cā
fuerit: restituat[l]. Papinianꝰ.

Dominis ope legate capitis
diminutione[m]: vel nō vtēdo
non amittūtur. Et quoniam ex
operis mercedē legatariꝰ pcipere[n]
pōt: ēt opas eius locare poterit[o]: q̃s
si ꝓhibeat hēs capi tenebit[p]. Idē est
⁊ si suus se locauerit. Et qr legatarius[q] fructuarius nō est[r] ad heredē suū operarum legatū transmittit[s]. Sed seruo vsucapto[t] legatum perit[u]. Paulus.

Dominis[x] quoq; liberi ope legari pōt: sicut locari ⁊ in stipulationē deduci. Papianus.

Si pure ꝓpetas legata erit: ea ad legatariū puēiat[y] q̃uis fructuariꝰ hēs sit institutꝰ. Paulus.

Usufructū cū moriar iutiliter stipulor. Idē est i legato[z]: qr ⁊ ꝓstitutꝰ vsufructꝰ morte iterce dere solet. Pomponius.

Si vsufructus mihi in biēniuz continuū a morte testatoris legatus sit[a]: ⁊ per heredē steterit quominus eū mihi daret: ꝓterito biennio nihilominus teneť: quēadmodū teneť: si res legata in reruz natura ēē desijsset: quā qs deberet moratusq; eēt in ea dāda[b]: vt peti qdē iā vsufructus q legatus sit: nō possit: qr alius futurus sit[c]: q̃z qui legatus fuerit. sed estimatio eius bima[d] dūtaxat facienda ē. Papianus.

Opere testō relicte q̃ cedere debeant: vtrum ex quo petit[e] eas legatarius: an ex q̃ adita heredi tas[f] est. ⁊ cui pereant dies qb[g] eger fuerit seruꝰ? Et puto ex die petitionis[h] eas cedē: quare si post petitas eger esse seruus ceperit: legatario peribunt[i]. Gaius.

Si vsufructus municipibus legatus fuerit. Queriť quo ad vsq; in eo vsufru. tuendi sunt. nam si qs ꝓpetuo eos tueť: nulla vtilitas erit nude ꝓprietatis: semp abscedente vsufructu: vnde. c. annos ob seruandos esse placuit: q finis vite longissimus est. Papianus.

Si ab eo cui legatus esset vsufruc. fideicōmissum[k] fuerit relictum: lz vsufructus ad legatarium non peruenerit: heres tamē penes quē vsufruc. remanet[l] fideicōmissum prestat[m]. Nō ⁊ in militis testamento erit dicendum: si legatarius a quo fideicōmissum relictum ē repudiauerit[n] legatū: vel viuo testatore decesserit. Ulianus.

Si ticio fundus: ⁊ eiusdē fundi vsufructus legatus fuerit erit in potestate eius fundum an vsufructum vendicare malit. ⁊ si fundum elegerit necessario plenam ꝓprietatem habebit: licet vsufructum[o] a

r Nōis pone exēplū ī liberto qui debet operas patrono certas: qui patronus pōt locare ⁊ promittere ⁊ legare. vt. ſ. de condi. inde. si nō sortez. §. libertus. ibi. sed si delegatus. ⁊. ī. de ope. li. l. operis in rerum. Item ⁊ si liber homo locauit mihi opas suas in quinquēniuz ius meum possum alijs legare. an aūt in perpetuū possit liber hō suas locare opas: dic ut nō. ſ. de usufruc. l. iij. §. ne tm̃. ac.

y Si pure. puēiat. recta via: vt nec momēto apud hēdē fuerit. ut. ſ. de pecul. sed si dānū. §. ij. ⁊ ió adinde hereditas facta a fructuario hērede non extinguitur usufruc. qō secꝰ esset si sub cōdi. ꝓprietas ēēt legata: ut. ſ. de serui. l. papinianꝰ. ⁊ fac qō nō. ſ. de usufruc. l. vi. §. fi. Acc.

Usufructum. Nō pōt quis ab eo casu incipere quo oz extingui. h. d. bart.

3 In legato. puta lego tibi vsufructū alicuius rei cum morieris: ut. ſ. de usufruc. ticio. sic ⁊ in libertate: ut. ſ. ó mare. libertas ī pn. sic. ⁊. ſ. de iure do. l. iuſ.

Usufructus. In obligationibus faciendis quando desijt posse fieri petitur interesse. b. d. bar.

a Si vsufruc. legatus fit. ⁊ sic ad diem qō esse pōt. ut. ſ. fa. hercis. l. ⁊ puto. §. usufructus. ac.

b Dāda. nā tūc tenetur heres ad estimationem quod dic. ut. ſ. de le. i. cum res in fi. ac.

c Futurus sit. i. alius eēt vsufruc. si dicerem[y] cōstitui. sed non dicim[y]: sed estimationē damus ut h ⁊. ſ. de vsufruc. l. q̃ sitū. ⁊. l. q usufructū. §. fi. ⁊ facit. ſ. de le. i. sigs inglinū. in prin. ⁊ de le. .iij. nō dubiū. §. fi. ac.

d Bima. alꝰ bina. i. duorū annorū: ut. ſ. ti. .i. l. iij. alꝰ bina idest biennium. ac.

e Pet. petit. q̃si tūc idicat eas. ac.

f Hereditas. ēt si ñ petāt.

g Petitōis. facte post aditā hereditatē ⁊ nō prꝰ: ut. ī. qñ di. lege. l. ij. ⁊ nō. C. de ca. tol. §. in nouissimo in fi. ⁊ dic qñ sunt icerte. alꝰ etiā añ petitionē: ut. ī. de ope. li. si quis hac lege. §. iudicū. ⁊. l. cuz patronus in pn. ⁊. l. quotiens. ⁊ nō. ſ. de opis ser. l. i. ac.

h Deribunt. sic. ī. de sta. li. l. cū heres. §. stichus ⁊. ī. de op. li. libertꝰ q post. ⁊. l. interdum.

i Usufructus. tuēdi. municipes. c. annoz sunt. ſ. finiť q̃ tpe. i. c. an. ut h. ⁊. ſ. de usufruc. l. an usufructus. Item nō utēdo: vt. ſ. de le. ij. meui. §. fi. Item aratro ut. ſ. q. mo. usufruc. a. si vsufructꝰ. la prīa. sed id q̃ viri tolli. c. an. ē. ī. ī. ad. l. fal. hereditatū. ſo. ibi. Item an idē i annuo legato relicto ciuitati: ut. c. an. tollat: rñ. q̃ nō ꝓm. R. ut. ſ. ti. i. l. ānuā. ⁊. l. annua. in fi. ⁊. l. añpe. ⁊ pe. uel ſz. h. idem qō hic. nā ⁊ finiť morte annuū legatū sicut vsufructꝰ. ut. ſ. ti. i. ī singulos. Item facit. C. de sa. san. ec. l. fi. Item an idē si ecclesie relinq̃t: rñ. sic ut dcā. l. an usufructꝰ. ac.

Si ab eo. Legatū caducū uel q̃si remāet apud heredē cū onere suo. h. d. bar.

k Fideicōmissuz. puta. ⁊.

l Remanet. caduc? uel in cām caduci factus. ac.

m Prestat. qr cū onere apud eum rēanet: ut. C. de ca. tol. §. ꝓsecūdo. ⁊. §. i oibus.

n Repudiauerit. post mortē testatoris. ⁊ sic ē caducū factū legatū. ſz si viuo testatore ōtigit: qr decedit legatarius. tūc ī cā caduci ut subijcit: ut. C. de ca. tol. §. ⁊ cū triplici: ſz ubi añ testm̃: tūc ē ꝓ nō scriptū: uel nō rēanet cū onere: ut. d. §. ⁊ cuz triplici. ⁊. §. i prio. Item. ſ. ti. i. ticia ī prin. ī. so. ibi. ⁊ codē mō rñ. ī. de alle. l. gaio. ī pn. ⁊. l. stichus. in pn. §. i. ⁊ fa. ſ. de le. ij. l. si qs ticio. l. celsus in pn. ac.

Si tanto. Cōiunctio posita iter cōpassibilia resoluit in disiunctā. h. d. bar.

o Usufructum. formalem.

repulit. sed habet cãlem. & facit. ſ. de le. i. plane. §. fi. & l. legatari⁹. in pn. &. §. i. & de le. ij. cum filius. §. uarijs. ac.

a Habitationis. siue habitatio ipsa in singulos annos. seu pro ea certa quantitas in singulos annos legetur. ac.

b Ab initio. sunt enĩ plura legata hoc casu cum dirit singulos annos pluries cedit dies: & ĩ initio anni: ut hic. & ſ. ti. i. .l. ĩ singulos. & .j. qñ dies. ce. l. nec semel. & C. qñ dies leg. ce. l. i. alꝫ si nõ esset dictum in singulos annos secus esset: ut. j. e. dãnas. in prin. ac.

Heres in fundo. nõ põt heres tollere edificiũ positũ ĩ re cuius est alterius vsufructus eo iuito. b. d. bar.

c Villã. domunculaz fructuum gratia in villa. ut. j. ó ver. sig. fũdi.

d Non põt. s. heres sic edẽra nec vsufructuarius a se impositaz: ut. ſ. de vsufru. sed & si qd: & tale. j. e. ti. equissimũ. §. i. & si vsufruct⁹. pe. si ab hered̃e. ac.

e Posuisset. s. heres.

f Impune. nota non dẽ illicitez puniri: sic. ſ. de relig. l. at siquis. §. labeo. in fi. ac.

g Quãm vsufructus. legata sunt. qz ex tempore & ad tẽpus contigui põt. ut. ſ. de vsufru. l. iiij. & fam. herci. & puto. §. vsufructus.

h Atque & vie. & sic recte alternis ãnis. quia nec ex tẽpore nec ad tempus. negz sub cõditione cõstituunt. ut. ſ. de ser. .l. iiij. licet habeãt qñqz intermissionẽ sua natura: ut via vt. ſ. de serui. .l. seruitutes. & qñqz ex pacto vel voluntate hominũ de eẽtate: vt. d. l. .iiij. & ó ſer. & quẽadmodũ serui. amit. l. si sic. & facit .j. de itinere actuq; priuat. l. i. §. i. ac.

i Intermissionẽ. i. interuallo. ut predicta. l. seruitutes. ſ. alle.

Duos separatiz. Si heres non prestat duobus insolidum fm defuncti volũtatem cuilibet tenetur ad id qõ sibi deficit. b. d. bar.

k Separatim. si separatio fit ĩ utendo. puta vn⁹ vno ãno: alius alio planũ est per. l. ſ. qui. mo. vsu. a. l. ij. in pn. & §. si. sed littera iferior hunc sensum nõ importat. sed est separatio in relinquẽdo ut primo vni: secundo alij in eodẽ fundo: eo dicto vt vterq; insoliduz & sic alter rem: alter estimationez hz. ut hic & ſ. de le. ij. qui duos. §. si is. alꝫ si hoc nõ diceret pro virilibus haberet: ut. ſ. de le. i. si pluribus. & de le. ij. l. si pluribus. & ſ. de le. iij. si res. & C. de ca. tol. §. vbi. ac.

l Voluerit. & hoc expressit vt viri. ac.

m Non sinere. vsus vnius impedit alterius vsum: quo ad solidum & est ad hoc quod nõ. j. de vi & vi ar. l. vim facit. ac.

n Damnas. vnum videtur esse. & ideo semel dies eius cedit. alꝫ secus. ut. ſ. e. l. habitationis.

Quibus. Cui legatur fructus fundi debet via per alium fundum testatoris etiam alteri legatum. h. d. bar.

o Debeatur. ab alio fundo legato. ac.

p Secundum voluntatem. scilicet tacitaz & ex eius viuentis consuetudine presumptam.

q Prestet. legatarius. sed certe ĩmo heres dz redimere a legatario: non legatarius gratis prestare: vt. ſ. de le. i. seruũ filij. §. fi. que videtur contra. fo. hic. ali unde viam nõ habebat: ut. ſ. hac lege ibi sic. licet cũ incõmodo. nã aliquid statuitur ut prorsus usufru. perimeretur qõ nõ fieret alꝫ. ut. C. de pre. imp. offe. l. ij. & l. rescripta. uel uerius hanc exponẽ fm illam. s. ut legatarius prestet coactus ab herede p retentionem uel condictionem incerti: si oblitus tradidit nullo dato precio ut in contra. nõ.

In via. ad sepulchrum dic ut. ſ. de relig. si quis sepulchra. & facit. ſ. si serui. uen. l. testatrix. & de le. i. si fundum. §. qui funduz & ſ. de serui. vr. prę. binas. & si usufr. pe. l. i. & j. ti. i. .l. i. & ó le. iij. si cui edes. & j. ó fundo instructo. l. predia. §. fi. & ſ. de serui. vr. prę. l. olim pico. ac.

Legatum. Relictuz ad opus illicitum debet conuerti ad opus licitum de cõsensu partiũ: secus si ad opus licitũ fuerit relictũ. h. d. cuz. l. sequẽ. Bartolus.

r Legatum. s. fundi. ac.

s Ex redditibus. scilicet victi legati. ac.

t Quot annis. i. singulis annis. ac.

u Cedere. nullo igitur priuilegio uteꝫ hic respubli. qñ oĩbus quibus illicite conditiones aut modi apponunt: hoc ĩ cõe cõcedit vt multis exẽplis ostendit. & ut. ſ. de cõditio. instituti. l. cõditiones contra edicta. & institu. de heredi. instit. §. impossibilis. & facit. j. de condi. & demõstratio. ĩ testõ qdaz. & de admi. rer. ad ci. p. l. i. & l. legatũ. ĩ principio. & §. fi. & j. l. pr. & ſ. de le. i. ciuitatibus. ac.

Quidam. ludos. scilicet nõ illicitos. alꝫ secus. ut. ſ. l. pr. or. ac.

x Testõ. reipub. relicto. ac.

y Restituendos. etiaz si sint erogati: ut. C. de leg. non dubiũ. Item fm voluntatem apprehensa cõpensant ut subijcit. & facit. ſ. ti. i. liberto. §. lucius. & C. de expensis ludoruz & j. e. vroꝛi. & ſ. l. pri. & de le. .i. ciuitatiꝫ. & j. de admi. re. ad ci. pti. l. i. ac.

Quipiures. Si non apparet persona legatarij legatum redditur nulluz. Bar.

a Qui plures. non videt. secus si dixerit vni ex libertis meis dato: ut. ſ. de le. ij. si qs ticio. §. si heres. ac.

b Intelligi possit. nam incerte persone nõ põt legari: ut institu. de leg. §. icertis. & j. ó rebus du. l. iiij. & v. & ſ. de here. instit. quotiens. §. tantundez. sed contra. ſ. de le. .ij. cum pater. §. fi. fo. vt ibi. & eodem modo. fo. C. de instit. & substi. si testamẽtũ. & facit. j. de ver. ob. triticum.

Sayn. In dubio debet stari scripture etiam si aliud sit actum: dummodo de illo non constet. h. d. bar.

c Si alij. sticho. uel ticio. ac.

d Cõmunicabitur. ĩmo non. ut. ſ. fam. her. l. & puto. §. iul. que est contra. fo. ibi. sed p hoc. ſ. de vsufruc. ac. inde neratius. §. non solum. & de vsufruc. earum. l. si tibi. ac.

e Actum sit. i. actũ dicit. nõ tñ est certum. alꝫ pualet actum fm. R. sed Jo. & azo. hoc dicunt etiam si pbetur hoc sensisse tamen stabimus scripture: ut. & C. de fideicõ. l. cũ virũ. in eo qp dicit ibi plerunq; & fm istos est contra. C. plus valere qõ agitur. l. i. & C. de lib. prę. si qs filium. fo. hic spãle. ut & alia que notantur .C. plus va. quod ag. l. i. & facit. j. de supell. le. l. labeo. & de le. iij. non aliter. ac.

a Si seruum. legatus. interim. ꝛ facit. C. de necessa. ser. here. instit. l. penul. §. fi. ꝛ quod ibi notatur. accur

Ticio. Ista ler innuit hic ꝙ in alternatiuis electio sit heredis. Bar.

b Ticio vsufructus. licet pure legatum. ac.

c Deficiat. facit. ſ. qñ dies legati vel fideicō. cedit. l. si vsufructus. in prin. ꝛ. l. cū ita. ꝛ. l. cū illud. ꝛ. ſ. ō ſe. i. cum res. §. sed si stichus restitutus. ꝛ. l. si qñ quis. §. i.

Patrimonij. Idē est dicere lego oibus annis: qđ est dicere ānis singulis. bar.

d Patrimonij. simile. ꝛ sic morte finit: vt instit. de vsufru. §. finitur. ac.

e In annos singulos. ꝛ tunc similiter finit morte: vt. ꝛ. n. i. in singulos. sed non aperit an sit vsufr. sed dic ꝙ non vt no. ſ. de vsufruc. si qs ita. ꝛ facit. ſ. c. fundi. ꝛ. ſ. usufr. quemadmodū ca. l. idem est. ac.

f Licet. i. licitum est. ac.

g Legatū. etiā tacite: ut. ſ. explicat. ac.

b Capitis diminutionem. legatarij.

i Locum. vt tacita fiat repetitio cū ꝛc. q. d. non qñ simplr legatur: sed certe ꝛ expresse potest repeti: ut. ſ. n. i. in singulos. ꝛ. ſ. qui. mo. vsufr. amit. l. iij. in prin.

Nec. Nec ler dividitur principaliter in duas ptes. Primo loquit ī pecunia fenerata p defunctum. Scō in fenerata p heredē. Scōa ibi non idē fuabit. Itē prima dividit in duas: ꝛ scōa in alias duas vt patebit in lra. Et hec divisio sufficit ꝓ sūmario. vl dicas Usure pecunie fenerate per defunctum qñcunq; currentes ō bentur fructuario cauēti: sed si per heredē fuerit fenerata a tpe more debentur. b. d. bar.

k Sortiū. i. pecuniaruz. ac.

l Collocauit. i. sub usurꝫ mutuauit. ac.

m Ex senatusco. quo constituit in pecunia cūi vsufru. vt ī sti. de vsufr. §. cōstituit. ac.

n Cautionē. de reddenda pecunia finita vsufr. vt. ſ. c. no.

o Prestabit. ab herede vxori legatarie ꝙ fenꝰ pstabit velut fructus pecunie non velut sors. nec de restituendo eo fenore cauet vxor. ac.

p Ante cautionē. nam posteriores iure fructuū lucrat. ac.

q In cautionem. de reddendo finito vsufr. ꝛ nō ar. ꝙ fructuarius nō facit fructus suos ante cautionē prestitam ſm al. azo. ꝓtra si bona fide percipiat. i. si non credebat se teneri satisdare. ac.

r Dūtaxat. nō aūt usuris quas lucrifecit heres ex pecunia hereditaria: quia ex sua negociatione est eas cōsecut. ut ar. ſ. de here. uen. l. venditor. ꝛ. ſ. ad. l. fal. l. iij. Itē nec fuerunt defuncti: ls sors fuerit hereditaria. de sua enīz intelligi non pōt cū dicat sortē dādā legatarie. Item fenerabat suo periculo: vt ar. ſ. mā. idē qz. §. si mandauero. ꝛ pro socio. si vnus. §. si vnus.

s Aut ꝙ. pōt dici ꝙ sit vnus casus abinde nō idē ꝛc. vsqz ad fi. huius. §. ꝛ sic est sensus ꝙ heres det sortē. Itē usuras qs pcepit ex mora debitorū. uel ex stipulatione ꝛ hoc qñ erat iam in mora dandi vxori cū mutuauit. ꝛ ſm hoc non cauebit uxor. uel ſz aliā lecturā nō canebit ab vxore heredi: qr eas lucrat pp moram heredis. Sz ſm hoc qre dixit dūtaxat sortes? Rñ. corrigit se cum dicit aut ꝙ ꝛc. q. d. aut ꝓ ꝛ. ſ. ꝛ illud ꝙ placuit heredi stipulāti usuras ꝓpter morā debitoꝝ red di postea sub. ꝛ sup his. scz usuris ꝛc. sz hec lectura nō placet. qr cum ex sua mora heres teneat legatarie ad usuras iā non curo mutuauerit ante moram uel post. dic ergo duos esse casus abinde nō idē ꝛc. vsqz in fi. §. ꝛ ꝓmus deducit usurā quā heres pcepit a debitoribus nō dādā legatarie. sed eā lucrat rōnibus quas predixi in superiori glo. ſ. ꝛ ideo nō cauet legatarie. qr nō hz usuras. scōs si heres fuit in mora habit usuras legatarie: ut lucret. ꝛ nō cauet ut tibi. aut ꝙ ꝛc. ꝛ dic aut ꝓ ꝛ moram. ſ. heredis. ꝛ placuit. ſ. iurisco ſul. ut. ſ. de leg. ij. ticia. §. usuras. ꝛ facit ad. §. C. c. l. i. ac.

t Moram scilicet. heredis.

Omponius. Si seruū sub ꝯditiōe liberū cē iubeā: ꝛ vsufructū ei⁹ tibi legauero valet legatū[a]. Paulus.

Icio vsufructus[b] stichi: aut si nauis ex asia venerit. legata sunt: nō peret vsufructū anteq̄ ꝯditio. x. existat: vel deficiat[c]: ne potestas heredi vtrum velit dandi auferat. Neratius.

Patrimonij mei reddituum oibus annis vxori mee dari nolo. Aristo rsidit ad heredez vxoris non transire: qr aut vsufructui simile[d] esset: aut huic legato in ānos singulos[e]. Ulianus.

Icet[f] testatori repetē legatū[g] vsufructus vt ēt post capitis diminutionē[b] deberet: ꝛ hoc nuper imperator anto. ad libellum rescripsit. Tunc tm̄ esse huic constitutioni locum[i] cum in annos singulos res legantur. Papinianus

Uxori vsufructu bonoꝝ legato: fenus quoq; sortiū[k] qs defunctus collocauit[l]: post ipletā ex senatusco[m]. cautionem[n] prestabitur[o].

Igitur vsuras nominū in bēditate relictoꝝ añ cautionē[p] interpositā debitas velut sortes in cautionē[q] ō duci necesse est. Nō idē fuabitur in nominib⁹ ab bēde factis. tunc. n. sortes dūtaxat[r] legatario dabūtur. aut q.[s] pp moram[t] usuras quoq; reddi placuit[u] sup his non cauebit.

Scorpiū seruum meū sempronie concubine mee seruire volo: nō videtur proprietas serui legata sed vsufructus[x]. Idem.

Ui fructus prediorꝫ[y] vxori legauit: post mortē eius[z] pdia cū redditib⁹ ad heredes suos redire voluit. Imperitia[a] lapsus: nullū fideicōmissū[b] dicimus: neq; ꝓprietatis[c]: neq; fructus[d] ad eos reuerti debere. Etenim redditus futuri nō preteriti temporis demonstrati videbantur[e]. Paulus.

Empronius attalus ab hēde suo fundum in italia gaio seio post decennium deducto vsufructu dari iussit. Quero cū ꝛ medio[f] hoc decennij spatio hēs vita functꝰ sit: an post tps decēnij plenus fundus ad legatariū ptineat. Mouet enim me ꝙ dies legati huius siue fideicō missi cesserit[g] ac p hoc ꝛ ad heredez legatarij ptinere potuerit: ꝛ iō quasi circa debitū iā legatū mortuo herede vsufructus extinctus[h] est: nec ad heredē hēdis ptinere possit. rñdi dies qdē fideicōmissi vel legati cedere statim cū post certū tps heres dare rogat: siue iubeat: ſz vsufructus[k] nondum est hēdis nisi cū dñium deducto vsufructu pstiterit. ꝛ ideo capitis diminutione vel morte perire nō pōt qđ nondū habuit. Idez euenit si proprietas deducto vsufructu sub conditiōe legata sit: ꝛ pendente ꝯditiōe hēs decesserit. tunc enim ab herede heredis incipit vsufructus[m] qui ex psona eius finietur. Sed his casibus de sententia testatoris querēdū est: q vtiq; de eo vsufructu de trahēdo sensit[n] q cōiunctus cēt heredis persone. Quo extincto solidaz ꝓprietatem ad legatarium voluit ptinere: nec plus trāsmittat ad successorē suū q nondum habere cepit vsufructū q̄z si iaz habere cepisset[o].

Si fundus duobus[p] alij vsufructus legatus sit non trientes in usufruct.[q] sed semisses constituuntur[r]. Idemq; est ex contrario si duo sint[s] fructuarij: ꝛ alij proprietas legata est inter eos tantum[t] accrescēdi ius est.

u Placuit. ſ. iuri. az.

x Scropiū. vsufructus. nisi hoc testator intellexerit: vt. ſ. de statuliberis. cū heres. §. stichus. ac.

Ui fructus. Nō valet relictum quo fructuarius de re cum fructibus restituenda ꝓprietario post mortem suam grauatur. b. d. bar.

y Prediorum. aliquorum certorum. ac.

z Eius. ſ. vxoris.

a Impuna. iuris quia nesciebat mōte finiri vsu fructum: cum ler dicit cōtrarium: vt instit. de vsu fru. §. finitur.

b Nullum fideicōmissum. i. nil deberi iure fideicōmiss. ac.

c Neq; ꝓprietat⁹. qñ hz eā iure hēditario. ac.

d Neq; fruct⁹. ſ. pteriti tpis quos vxor percepit. ꝛ qr fuerunt sui iure legati ꝛ sic bñ legt etenī ꝛc. ad qō est. ſ. ō. l. iij. l. q̄ bis. ſz ar. ℣. ſ. ad tre. in fideicōmissariam. vel dic fructus futuri tpis nō redeunt ad eos. i. ad hēdes. ſ. iure fideicō. sed iure eō solidatiōis. qr ergo de futuris sensit nullus est fideicom. in eis. ꝛ hoc subiicit etenim ꝛc.

e Videbant. sic ergo adiectio illa post mortē ꝛc. superflua est. ꝛ hoc ō qr ī peritia lapsus sic dixit. alꝰ secus forte. qr ex qualitate oneris videtur vxori plena ꝓprietas legata fuisse. ut. ſ. ō aur. ꝛ ar. l. spēs. ꝛ. ſ. de vsufru. e. re. q̄ vsu cō. l. fi.

Empronius. Sicut morte finit spes vsufr. iā constituti. ita finit spes vsufructus cōstituendi. b. d. bar.

f Nuz ꝛ medio. ſ. añ̄ possit extingui vsufru. q non est a ꝓprietate separatus. ac.

g Cesserit. qr cū in diem certuz relinquit cedit a morte testatoris. ut. ſ. dicit. ac.

b Extinctus. aliquaz eni separationem habet a ꝓprietate iā: qr erat debita legatario: sed non erat plena separatio: qr dñium erat apud heredem. ac.

i Cum post. i. qñ. ꝛ dic cedit ut sit debiti: ut. ſ. de verb. sig. cedere. item vt fiat trāsmisso ut. C. de ca. tol. §. cum igitur. ac.

k Sed vsufructus. ſ. formalis. ſz cālem hz.

l Nō pōt. rōne mera. sed de equitate secus. vt. ſ. dicit. ꝛ nō qr nō pit qđ nō est: vt hic. ꝛ. ſ. de cōdi. ꝛ de. ticio vsufructus. ꝛ nō ꝓ ꝛ ꝓtra. ſ. vsufr. quēad. ca. l. iij. §. i. ac.

m Incipit usufruct⁹. ſ. stricto iure. uel dic si hoc voluit testator: ut ꝛ. ſ. de ver. ob. stipulatio ista. §. si qs. ꝛ. l. si ita stipulatus. §. grisogon⁹. ī fi.

n Sensit. i. sensisse videt: ut. ſ. de vsufru. l. si ticio. in pri. ꝛ. l. g vsufructum. §. i. nisi ꝓtrariū liqueat eum voluisse: ut. ſ. de ver. ob. d. l. stipulatio. ꝛ dicto. §. grisogonus.

o Cepisset. sicut enim res sic nunc spēs pijt. ꝛ facit. ſ. ō ꝯdi. ꝛ. ō. l. i. §. i.

Si fundus. Plures coniuncti ad vnam portionem vocantur cuz alio disiuncto. b. d. bar.

p Duobus. ſ. simul. si aūt separatim uerbis fierent triētes: ut arg. ſ. ō vsufr. ac. si tibi. ꝛ intelligit plena ꝓprietas: ut. ſ. c. si alij. ac.

q Usufructu. separatim. ac.

r Constituuntur. ſ. vt vnum semissem habeant legatarij fundi. alium ille cui legatus est vsufru. ac.

s Duo sint. siue re coniuncti siue separati ſm. Ra. tu dic ꝯiuncti ut habeat locum qō subijcit. alꝰ ita accresceret ei cui fundus relictus est: sicut alteri fructuario: ut. ſ. de usufruc. ac. l. si tibi. ac.

t Inter eos tm̄. ſ. quibus est cōiunctim usufruc. relictus. qr sunt ꝯiuncti

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

re ⁊ verbis. sed legatario fundi re tñ. ut. ſ. de le. iij. re coniuncti. ſic ⁊ i ſu
periori caſu pferꝫ collegatarius fundi: utpote re ⁊ verbis coniunctus. ta
men illis duobus peuntib⁹ accreſcat ei ab eis. ⁊ ecõtra. ut. ſ. ó vſufru. ac.
. l. inde neratius. §. fi. ⁊ legib⁹ ſe. Itẽ q̃ dicit fieri duos ſemiſſes. hoc ſecũ
do etiam caſu ẽ ff. ſ. de vſufru. ac. l. ſi tibi. ſed ibi nuda ꝓprietas vni. Itez
vſufru. eidẽ ⁊ aliis duo
bus vſi oẽs ſunt parit cõ
iuncti. ſic q̃ fiunt ibi trẽ
tes. ⁊ fa. ſ. ó vſufr. ac. ſi
ꝓprietas. ⁊. l. ſi ticio. in
pinci. ⁊. ſ. ó here. inſtituẽ.
ticius. ⁊. l. liber hõ. §. ti
cius. ac.

QXori. Qó poſtea
capper indebite ſolu
tũ repenk. b. d. Bar.

a C Repeti poſſe. ſi ha
bes repeti poſſe concor
dat. ſ. c. qdã. ⁊. ſ. ti. i. li
berto. §. luci⁹. ſz ff. ſ. de
rem nup. pñcet⁹. vbi va
let relictũ illicite ꝙiugi a
pfecto. ſed ibi ipſa fuit
ignorãs illicitũ. hic uter
q; ſciuerat uel ſaltẽ vxor.
alſs eſt non poſſe. ⁊ tunc
dicas eam ignorãſſe vt
ibi plene nõ. ⁊ eodez mõ
rñ. ad illam. ff. de bis q.
ut indi. l. ii. §. i. ⁊ fac. C.
ó incest. nup. l. q ꝓtra. ⁊
. ff. vñ vir ⁊ vxor. l. pri
ma. §. primo. ac.

QUero. Vſufru
ctuarius tenek ad
ſolueñdũ collectaz ⁊ alias
ꝓſtationes. b. d. Bar.

b C Indictiões. i. onuſi
poſituz tpe fertilitatis. ⁊
ſic temporarium. ac.

c C Poſtea. nõ poſtea
ſeems ſi añ. ut. ſ. de le. i.
apud iul. §. ſi here⁹.

d C Indicank. alſs indi
cuntur.

e C Uecrigalib⁹. ſ. ppe
tuis vt differat a ꝓceden
ti. ⁊ dic pro tempore fu
turo ut modo dixi. ac.

f C Pertinet. ſicut ⁊ lu
cri. ut. ſ. ó vſufru. l. vi.
⁊. l. itez ſi fũdi. Itẽ alia
rõne q; fructuũ ſunt one
ra qó pz. q; plus vel mi
nus ſz q̃ritatẽ fructuuz
pcipiſ: ut. C. ó cẽſi. l. oẽ.
⁊. ff. ó vi. ⁊ tri. l. i. ⁊. ij. ⁊
. ff. de cẽſi. l. forma. ⁊. C.
de alluuionib⁹ ⁊ pal. l.
. ij. Itẽ ꝓtra. ſ. ó le. iij. q
cõcubinã. §. q ortos. ſo.
ibi. Itẽ eſt cõtra in co. ti.
. l. pe. §. fi. ſo. ibi. ⁊ ut ait
R. in illis legib⁹ ãterio
ris tpis erpẽſaz facit be
ros. q; cuz rẽ debeat da
re: ſic debet facere vt eaz
dare poſſit. atq; ſic po
ſtea iam liberato herede deſijt. ⁊ pro nõ diminuẽdo ſui legato commodo
facit legatarius. Itẽ facit. ſ. de vſufruc. l. hactenus. ⁊. l. pe. ⁊. ff. de ipen.
in re. do. fac. l. neqz. ⁊. ff. e. generali. §. fi. ac.

SIquis. Vſufructu legato ⁊ per fideicõmiſſum relicto inſpicitur po
tius pſona fideicõmiſſarij q̃ legatarij. b. d. Bar.

g C Rogatus. p fideicõmiſ. ac. b C Qui alſs quid.

i C Acqſitus. ſ. ab initio nõ tñ p oĩa: ut. ſ. de le. ij. ſiqs ticio in pñ. ⁊ facit
. ff. qui. mo. vſufruc. amit. l. i. in prin. ⁊. l. ſi legatum. ⁊. l. antepe. ⁊. ſ. ſi
vſufru. pe. l. q vſufructum. Item facit. ff. de noua. l. ſi vſufructus. ac.

QUi. Conditione ſub qua legatum diuiduum dz reſolui impleta p
parte legatũ p parte reſoluit. Bar. k C Cui. ſ. vxori. ac.

l C Sanisfieret. i. ſatisdaret: q̃ ſatisdatio ualet: vt. ff. ſo. ma. ſi cõſtante. §.
quoniens. nõ aũt valet ꝓſtãte mrimõio: ut. C. ne fideiuſ. vx mã. do. denk
. l. i. ac. m C Heres. vnius de pluribus. ac. n C Elit labeo. de

eqtate. ſecꝰ de rigore. ut in ꝓrio. ſ. fa. her. iter coheredes. §. vſufructu legato. ſo.
ut ibi. Item fa. ff. de cõdi. ⁊ de. tales. §. i. ⁊. ij. ⁊. l. ſiqs. §. i. ⁊. l. is cui fund⁹. ⁊. ſ.
. e. ti. l. ſcie. i pñ. ac. o C Colono. aget. actõe er teſtõ. ⁊ idẽ ẽ ſi vãnauerit here
dẽ liberare cõductorẽ. ut. ſ. loca. ſi in lege. §. fi. ⁊. ff. de libe. le. caſſius. ſz actiõe er
cõducto cõſequetur vt neq; mercedem preſtet. ⁊ impenſam quam in cultura fece
rat recipiat: ut. ſ. ó vſur. l. quo
tiens. §. ſi colono.

QUi. Diuiſio fcã cum
ꝓprietario nõ preiudicat
fructuario. b. d. Bar.

p C Fundi. pro parte ſua. ac.

q C Receptuz eſt. cõi ⁊ reg. iu
re. ad qõ eſt. ſ. quib. mo. pig.
vel hypo. ſol. ſi conſensit. §. fi
nali. ⁊ qui po. in pig. ba. l. iij.
. §. fi. ⁊. C. communi diuidun.
. l. iij. ac.

GEnerali. Verba adula
toria ad honoratum vire
ta non inducunt diſpoſitionez
. b. d. Bar.

r C Te felicez. de tertia perſona
tranſit ad ſcõam. ⁊ er his vbis
orik dubitatio. ſed fm. R. ſunt
vba adulationis. ac.

s C Expedit. per hoc etiam ap
paret conſilium eſſe. ac.

t C Nihil ꝓponi. immo videk
q̃ ſic: ut. ſ. de le. i. l. ⁊ hoc mõ
⁊. l. etiam eo modo. ſed hic di
rigit ſermonẽ ad honoratum.
⁊ ſic ſunt blanditie. ibi ad here
dem ⁊ ſic probabilis fiducia nõ
debet ipſum fallere. ut ⁊ nota.
. ſ. de le. ij. vnum ex familia. §.
fi.

C Filios. Verba a teſtato
re prolata debent intelligi vt
aliquid operentur. alſs diſpo
ſitio reddak inutilis. hoc dicit
Bar.

u C Inſtituit. ſ. mater. ac.

x C Et matri. ſue ſcilicet teſta
tricis. ac.

y C Bonorum meorum. ſcili
cet omnium. niſi excedat do
drantẽ: ut. ſ. de uſur. l. omni
uz. licet ſit argu. contra. ff. eo.
vxori mee. ac.

z C Ex his viuet. hinc oritur q̃
ſtio. ac.

a C Proprietas eſſet. hec re
ſponſio eſt vera cõſiderata ſo
la natura vſufructus. ac.

b C Claudius. ſ. corrigens pre
dictam ſententiam ⁊ inſpiciẽs
ipſam ſubſtitutionem factam
in vſufru. ac.

c C Inter eos. filios ⁊ filiorum
heredes: ſed tñ fui numerum
liberorum ſuperſtitum. ⁊ hoc
ex illis vbis. ſ. ita vt poſt obitũ
eius ⁊ cẽ.

d C Eo magis. non credit hoc
claudius. ac.

e C Scripti. vnde a me facta
ſubſtitutio in vſufruc. ſuper
flua foret ſi equaliter ideſt con
ſolidationis modo ad heredem filium ⁊ ceterorum filiorum heredes vſufructus
peruenirent. ac.

QUxori. Legatum generaliter. merces ⁊ venalia non cõprehendit. ⁊ per cõ
ſequens per ſpeciale generale reſtringitur. b. d. Bar.

f C Quiz rerũ. hic oritꝛ pria qõ. g C Et ſalinarum. hi nc oritꝛ alia qõ. ac.

b C Mercis cauſa. ſi habes non. bene. uel ſi deeſt non. idem eſt. quia reſponſio
ſic certa eſt ut venalia non veniant in legato. uel que ad tempus ibi ſunt: ut hic.
⁊. ff. ꝓtori. rñ. ⁊. ſ. de lega. ij. gaius. ⁊ de lega. iij. vxorẽ. §. legauerat. ⁊. l. ſi fun
dum. ⁊. l. queſitum. ⁊. l. ſi chorus. §. i. ⁊. l. ſi ita. ⁊. l. predijs. per totum. ⁊. l. cum
queritur. §. lana. ⁊. ff. de auro. ⁊ argen. lega. ſi vxori. §. i. ⁊. ff. de fundo inſtructo
. l. predia. §. i. ⁊. ij. ac.

i C Venalia. ſ. mercis loco: ut. ſ. ꝓtori. cum ſuis concordantijs. ac.

k C Amplius fuerit. ideſt ſi amplius collegit ex fructibus q̃ ſint quadringenti
aurei rationibus heredum inferatur. ac.

a Declarare.ꝛ sic videtur recessum a capite priori.ac.
Lucius ticius. Ad expensas factas pro fructibus colligendis vsufructuarius tenetur pro rata.b.d.bar.
b Lucius ticius. de verbo ad verbum.ff.de vsufruc.ticius.ac.
c Nō bēaĸ.pro rata vsufruc.ſz ſi poſtea expendat vel prius ſed oblitus non retinuit aget ne.geſ.ut.ff.de vſufru.ſi abſte.ſed hic exceptione doli ꝛ offi.iudi.conſulitur.ac.
Duas filias. Finita cauſa finali in legato exprimiĸ legatū.ſecus ſi aliud conſtet ō mente teſtatoris.b.d.Bar.
d Et filium. hunc filiū in ꝙrtam inſtituit: vt.ſ.dicit.
e Legauit.i.prelegauit.
f Vti.prout.
g Manifeſtiſſime. quia forte nō difficiliter probabiĸ ſi legādi cām diligenter inſpiciasꝫ: vt .ff.ti.i.liberto.§.filium. R. pbat ergo ſm.b. eoipſo ꝙ ꝓtrariū nō ꝓbaĸ. Item facit.C.de vſufr.ambiguitatem.
Heredis. Vſufructꝰ ſubrogatus in locum annui legati debet ſequi naturam ipſius hoc dicit ſm dy. Bar.
b Fideicommiſit. ſcia teſtatrix.ac.
i Haberet predia vico efficientia redditum.ac.
k Pertineant. dicta reliqua ꝛ poteſt dici ꝙ hic filius habuit vſufruc.ꝛ ſz hoc dic reliqua.i. fructus pcepti aut penſionis q̄ iam cucurrerūt. pēdentes autē ſuo iure cōcipiet ꝛ nullā penſionem pro his exegit a colonis. qñ cuz eis nō ꝓcit: ut.ff.ti.i.l. in ſingulos in fi.ꝛ.ff.ſi vſufr. pe.l.vti frui.§.ſi poſt litē.ꝛ de vſufru. le.l. defuncta.ꝛ. ff.q. mo. vſufru.amit.l.ſi vſufructuarius.ꝛ ſm hoc nihil eſt ꝓ. pōt dici ꝛ alr ꝙ pro toto anno quo deceſſit habeat licet in primo menſe anni deceſſit filius. ꝛ ſic eſt ꝓ.ff.ō vſufru.ſi opas. ꝛ.l.adhuc.§.ſi operas. vel dices ſm. R. ꝙ hic fuit annuum legatū: cuius legati dies ceſſit in initio cuiuſq; anni ꝛ debetur inſolidum annuum licet deceſſerit āno nō cōpleto: vt.ff.ti.i. .l.i ſingulos.ꝛ.l.a vobis.ꝛ ꝙ hic dicit vt vſufru. haberet.i. fructus vel redditꝰ.at in ꝓcijs eſt vſufru. vl̄ēt ſi eſt hic vſufr. pōt dici ꝙ bēat integrum annū ſm diſtinctionē quaz nō.ff. de uſufru.l.adhuc.§.ſi operas in fi.§.i.ꝛ.ff.ti.i.a vobis.ac.
Vſufructum. Cui relinquitur vſufructus partis bonorū pōt eſſe heres. ſoluet eſtimationē vel rē ꝛ onus tributorum pertinet ad legatariuz.b.d.vſq; ad fi.Bar.
l Legauerat.i.plegauerat.
m An pecunie .ſ. tertia que tertia pecunie eſt effecta.i.efficiuel redigi pōt rebꝰ diuiſis. debēt.n.fieri tres ptes ō tota hereditate ꝛ eſtimatō tertie ꝓz dari.
n Eſſe. commodam diuiſionē recipiētiū. ceterū ptim legatarij: ꝛ partim iudicis arbitrio cōmittit: ut.ff.de le.i.l. non amplius.§.fi.ꝛ.l.ſe.
o Eſtimatiōis. in pecunia aūt etiā certa re ꝓ oībus: ſi hoc uoluit heres: ut.ff.ō le.i.pōt.ꝛ.l.pe.ꝛ ſic nō ꝙ hic liberat ſoluendo eſtimationē etiā eiꝰ qō legatū eſt. ſic.ff.de le.i.ſi vomꝰ.§.q cōfitek.ꝛ.§.ſe.ꝛ.ſ.de au.ꝛ ar.le.l.i.§.fi.ꝛ.l.cū certū.
p Ité queſitum. continua precedētibus ꝛ non habent quidam.§.ac.
q Nouētibus. ſ. rebus aliud ſi pro capite tributum debeatur.ac.
r Preſtādā. qñq; tributa q̄ pro re uanī de fructibus ꝓſtanī: ut.C.de an.ꝛ tri.l.i.ꝛ.ij.li.r.ꝛ nō.ff.e. quero. eſtimabiĸ ergo q̄to minus valet pp onus tributi. nam fiſcus non petit niſi ab herede qui poſſidet: ut.C.ſine cēſu vl reli.l.oēs.ꝛ ſic fructuarius ſoluet tanto minus accipiendo: ut.C.de iure do.l.dotis.ꝛ.ſ.c.l.fi.ac.

Sempronio. Legato generali bitatiōis vel vſufructꝰ nō derogat p legatū ꝓpetaz̄. Bar.
s Is etiam. is.ſ.sempronius.ac.
t Domo. forſitaz̄ ſpaciosa.
u Non debeaĸ.ſ.sempronio bitato ꝛ filr heredi cui eſt domꝰ prelegata: iō qz concurſus fit iter eos ſiē ſoler fieri cuz alij fundus ꝛ alij vſufr. legaĸ: ut.ff.c.ſi alij ꝛ cū alij uſus: ꝛ alij fructꝰ legaĸ. qñ cōcurrunt i vſuz vt.ff.de uſufru.l.ſi alij. ꝛ facit.ſ.§.i.ꝛ.§.fi.ꝛ.ff. tit.i.l. ſcio.§. medico.ꝛ .§.i.ꝛ quod ibi nō.ac.
r Ex bis. facit.ff.i ꝑn. ci. huius.l.ꝛ.ff.ti.i.ſcio .§.medico.ꝛ.§.fi.ac.
Codicillis. Si beres grauatus aliqd pati: itelligiĸ grauatꝰ ut patiaĸ eo mō quo patiebatur ōfunctꝰ.b.d. Bar.
y Ita ſcripſit. ſ. teſtatrix. ſi nō eſt in textu.ac.
z Patiamini. o vos heredes.ac.
a Fructꝰ. q forte ex pte domus poterat perāpi vel orto ſeu alio loco: quo utebanĸ cuz domo liberti.ac.
b Patiebaĸ. facit.ff. in ꝑn. hui⁹.l.ꝛ.§.i.ꝛ.ff. ti.i.ſcio.§. medico.ꝛ.§. fi.ꝛ.ff.ti.i.ſi cui.ꝛ.l.qui marcho.§.lucio.ac.
Codicillis. Fideicōmiſſum relictum poſt mortē oīum: ab vltimo decedēte videĸ eſſe relictum.b.d.Bar.
c Manumiſi. alſ manumiſero. alſ manumiſſurus ſum.
d Ab bis.i.primo q̄ alij deceſſerint.ꝛ ex hoc oritur ꝑma queſtio.ac.
e Hoc amplꝰ. ꝑ hec verba ꝛ in fundo videĸ repetere legatū: ut.ff.de le.iij.ſi ſic.
f In domo. dari volo.ac.
g Patacie. noīa vuoꝝ librorꝝ uel libraꝝ qbus ſolā habitationē relict.
h Quisqs. alſ qſqs. alſ deeſt.ꝛ tunc ſub.qſqs.ſ.eoꝝ duoꝝ vel earꝝ.ꝛ dic conſueuit.ſ. teſtator vel conſueui ego teſtator.ac.
i Quibusdaz. ſic logk q̄ſi fuerit plures q̄ duo ſed dic.i. quodam.ac.
k Nō deberi. cōditio enī primo legato apoſita.ſ. in fundo ꝑmo legato ꝛ in habitatiōis legato repetita credik. ut.ff. de condi.ꝛ demō. auia. in ꝑn.ꝛ.l.libertis.ꝛ.ff.de le.iij. in repetēdis.ꝛ.ff.de cōdi.iſti. cum ſeruus. Ité ad.l.iſtā bene eſt.ff.de le.ij.ticia ſcio.§.ſcio.ꝛ.l.fi.§.filium.ac.
Cum sempronium. Fideicōmiſſuz relictū a curatore quē qs putabat legitime datū ab herede ſcripto vebek. Bar.
l Putaret. cuz facere nō poſſit: qz nō eſt in eius ptāte: ut inſti.de tute.§.ꝑmiſſuz. Ité qz curator teſtō non daĸ etiā ab eo q bz in ptāte. ut inſti.de cur.§.danī.ac.

s Fruerenk. als fruek scz alūn⁹. ⁊ als fruerenk scilicet alumnus ⁊ curator, ac. b Ei. scilicet alumno. ac.

c Receptus. idest datus fuerit. scilicet talis qui non pōt dari. vñ nec uidebat ab eo posse relinqui. sed tamen pōt. ⁊ ab alumno uidetur relinqui: ut hic ⁊ ℈. de le. ij. peto. §. mater. ⁊ C. de fideicō. etiā. ⁊. ℈. de le. i. legata similiter. ac.

d Fuerenk. scilicet pro uirilibus partibus: ut. ℈ de le. i. legata inutiliter §. fi. ⁊ hoc facit enumeratio psonarum facta proprijs nominibus expressis: ut. ſ. de statu liber. l ita. §. i. ⁊. ℈. de le. i. si heredes. §. fin. ⁊ facit. ℈. de le. ij. lucius. §. lucius et ℈. de vsufru. ac. si quis ticio. ⁊. ℈. de le. i. seruus ticij. §. fi. ac.

Xori Licet extiterit conditio: tamē expectanda est dies q̄ supest. b. d. bar.

e Fundum. scilicet in quo erat villa: ⁊ per consequens villam. ac.

f Cōpetat. petitio. ac.

g Cōpletū. scilicet de mū. sic. ſ. q̄ñ dies le. ce. l. si dies. ⁊. ℈. q̄ñ dies usufru. le. ce. l. i. in fi. ⁊. ſ. ō verb. ob. illa stipulatione. §. si calendis. ſz arg. ꝯtra. ℈. ad velle. aliquā do. §. fi. ⁊. ℈. si vsufr. pe. l. fundus. ac.

Sticho. Qui haberius in re in dubio videt legare rem respectu iuris q̄ habz licz eius morte finit. Bar.

h Legatus. ab eodez qui libertatez reliquit.

i Sed stichus. lapsus erroꝛe. scilicet q̄ nesciebat ius suum morte finiri. idem erroꝛ est instit. de vsuca. §. itē si is. ac.

k Legatarij. scilicet stichi. ac.

l Statuto. scilicet decennio inter presentes. ꝛ. inter absentes: vt. C. de prescripti. lon. tem. l. fin. ⁊ instit. de vsuca. in prin. ac.

m Acquisierint. iure quasi dominij per pref. lon. tem. ti. pro legato.

n Auferri potuisset. q̄ nōdū prescripserant vsucauerāt conditionem primi testamēti: ⁊ sic fuerunt male fidei. ac.

o Possint. q̄si ō euictione agentes. vl quasi debeāt redimere ⁊ pstare. vel saltē estimationez vt in re aliena legata. vi ℈. de le. ij. nō dubiū. §. i. ac.

p Post mortē eorū. i. eius. ſ. lucij ⁊ cui fuerat legatus. sic pluralis sꝑia pro singulari pōit: vt. C. de seruis reipu. ma. l. fin. Item idem dicit post mortem. q̄ per hoc sibi remansisse credebat. q̄ nō est verū. nā ſz deficiat legatū ticij. q̄ pendēte die incerto decedit. i. viuēte sticho: ut. ſ. de cōdi. ⁊ de. l. i. §. i. remanet tñ apud heredes pimi testatoris vt cetera caduca: vt. C. de cadu. tol. §. sinautē aliquid ibi q̄ si in medio ⁊c. ⁊ isti sūt q cuincūt.

q Quod als. q̄. r Crederet. cā precedēti q̄ ignorabat finitam. ⁊ iō als nō legaturus p sumitur. quasi eum ad legādū solū hic erroꝛ induxerit. R. aliogn secꝰ cēt puta si sciens prefatā cōditionē legasset vl als legaturus cēt si scisset: ut. ſ de condi. ⁊ de. cum tale. §. falsam. ⁊. C. de le. l. cū alienā ⁊ sic non obstant contraria signata: vt. ℈. de le. i. si domus. §. i. ⁊. l. nō quocūq;. §. si ex bonis ⁊ de le. iij. q cōcubinā. §. si heres. Sed ⁊ aliter rideri pōt: vt ⁊ ibi nō. sed bis obijcit. q̄ ⁊ ℬ iunctis psonis legauit. ſ. nepotibus. ⁊ sic vt q̄ fuisset relictus cēt si scisset vt. d. l. cū alienā. ſz certe vt hic dicē. R. solꝰ erroꝛ cū induxit ad legādum q̄ antea habuerat. ⁊ q̄ legatarius proprietatis decesserat: ⁊ ideo als nō legaturus presumit: ut diri. ⁊ facit de le. ij. vnū ex. §. si rem. ⁊. l. cū pater. §. euictis. ⁊. l. fi. §. fi. ⁊. ſ. de aur. ⁊ ar. le. l. ornamētorū. ⁊. l. ticia. Item sacit. C. de le. vroꝝ. ⁊. ℈. de le. i. q̄ō in rerum. §. i. ac.

Xori. Qui legat vsufructū oium bonorū suorū intelligit de mobilibus et immobilibus. b. d. bar.

s Pertinere. nisi credat vocātis estimationē: vt. ℈. de vsufr. l. oiuz. ⁊ facit. ſ. de ℣. sig. bonorū. ⁊. C. de vsufr. l. i. ⁊. ſ. ad treb. nā q̄ō. §. fi. ⁊. l. sc. ſꝫ cōtra ℈. de inof. test. auc. nouissima. sol. ibi q̄ñ solam legitimā volūt filij quā puram debent hꝫ ℬ autem oiuz ꝓprietatē hñt. et sic recōpensēt cū vsufr. quē non hēnt ⁊ sic ad aliq̄ō supplementū nō pñt agere. uel hic corrigitur vt in. e. l. scimus. §. cū aūt. vt in cōtrario nō. ac.

t Fundi. dari. nō. dari quasi de manu heredis singulis annis. ac.

u Legatario. idest vroꝝ testatoris. ac.

x Posse. ad q̄ō ē. ℈. ti. i. l. liberto. in pn. ⁊ nō. q̄ ēptor legatario in nullo tenebit: ut. ℈. ō cōtrahē. empt. l. fi. §. fi. ⁊ nō. aliō ꝑ alio solui. sic. ℈. e. l. gnāli. §. pe. ⁊. §. fi. ⁊. ſ. de au. ⁊ ar. le. l. i. §. fi. ⁊. l. cū certū. ⁊. ℈. de le. i. nō amplius. §. fi. ac.

y Habitare. ſ. i domo que ē in fundo. ac.

z Predium. i. domum predij. ac.

a Fcō. i. culpa: vt. ℈. de le. i. cū res ⁊. l. qd ergo. §. si hers. ⁊ l. nō quocunq;. in prin. ac.

b Itē q̄ro. vtiam q̄ vsufructuari⁹ ñ ō mānu hꝫdū. ānīs singulis. ſz ipsemet peipit oē commodū. nec pōt ab hꝫde uendi in sui ꝓiudiciū. Itē nō pōt ꝓhiberi habitare cum oīs fructus rei ad eū ptineat: ut. ℈. de vsufr. l. vi. ⁊. l. itē. ⁊. l. ſz ⁊ si q̄dez. ⁊. l. arbores. ⁊ ō usu. ⁊ ha. si habitatio. §. finali. ⁊. l. sq. sed vꝫ huic fini cōtra. ſ. e. cū ita ⁊. ℈. ō usufr. si quis ita. ſz dic ut in eis nō. Item facit. ℈. si usufr. pe. l. iij. ac.

Filios. Proprietas reuertenda mortuo legatario ad heredē tanq̄ ipsi relicta sit declarat. h. d. bar.

c Reuerti. per ℬ apparet ꝓ ꝓprietatē legatam: q̄ als reuerti nō posset. ac.

d Ad filias. post mortē vroris. ⁊ facit. ſ. de auro. ⁊ arg. le. l. species. ⁊. ℈. de usufru. procul⁹. ⁊. ℈. de usufruc. e. re. que. usu cō. l. fi. ac.

e Ali pīde. idē si virit illā cū illa re lego: vt. ℈. ō le. i. l. ticie. §. nihil. ⁊. l. si q̄s inglinos. §. si ita. idē si virit illi aut illi: vt. C. de ℣b. si. l. pe. ac.

Legasset. posset ⁊ aliter intelligi: vt. ℈. ōpositi. l. i. §. que depositus. que est cōtra. ibi. Item contra. ſ. de fun. instru. ⁊ instru. le. l. si cui. So. ibi. ⁊ facit. ℈. de vsufru. accre. si quis ticio. ⁊. ℈. cōmo. si ut certo. §. si me. ⁊. de vētre in pos. mit. l. vbicunq;. §. q̄uis. ac.

Quanta. Legatū ānuū ꝓpria manu peipi dz ad instar vsufructꝰ si verba cōgruunt. b. d. bar.

g Cum ita. similiter. i. in singulos ānos aliogn obuiaret. ℈. q̄ñ dies vsufruc. le. ce. l. i. ꝓmo ñ. vbi dicit esse differentiā in diei cessione. legeꝫ simplr vsufruc. an in annos singulos. vl dic q̄ perinde ē ⁊c. ſ. q̄ vtrūq;z legatū finit morte legatarij: vt. ℈. vsufru. quēad. ca. l. huic. §. fi. ⁊. l. idē. vel dic vt dixi. ℈. de vsufru. si q̄s ita. ⁊ sic nō obstat. ℈. e. fūdi. Item facit. ℈. e. l. patrimonij. ⁊. ℈. ti. i. l. in singulos. ac.

b Fructu. colono. qui nūmis colit: q̄ ꝓprie colonꝰ dicitur. non aūt partiarius: vt. ℈. loca. l. si mercēs. §. vis maior. partiarius ḡ teneret: si non suo tēpore colligeret: vt in. e. ti. si m ercēs. §. cōductor. sed qd si ille qui nūmis co-

lit in vltimo mense locationis colligit imaturos vt dñs non habeat maturos?
Rñ. tenetur: vt. ſ. loca. l. ꝛ hec diſtinctio. §. cum fundum. ac.

a Plus habeat redditus. i. plus hũoris. nõ tñ ita ſani ꝛ boni. vñ teneretur. l. aq̃. qui taliter in alieno dãnũ daret: vt. ſ. ad. l. aquil. ſi fundus ſeruum. §. ſi oliuam. ꝛ facit. ſ. de uſufruc. ſi abſente. §. fi. ac.

b Legata. alſ lecta. ac.

c Multum intereſt. alſ eſt i littera vt py. multum intereſt. ꝛ tunc dic an rerũ. ſ. certarum. ꝛ eſt plana. vſ fin candem litterã dic bonorũ. an rerũ tertie ptis. ſub vocabulo hereditatis non bonorũ. nã primo ỏducitur es alienũ: ſcõo diuidit: vt nõ. ſ. de le. ij. ſi qs fundũ. §. fi. ꝛ l. ſe. ꝛ fin hoc dic. at ſi certaruz q̃ mutat caſum. vſ certaruz. i. certe quote. i. tertie hereditatis ꝛ erit aliud q̃ diuidunt onera vt diri. Alij hẽnt nihil intereſt ꝛ tunc. i. nihil intereſſe vſ bonorũ. an rerũ. ſ. certaꝝ. ſed tñ iterẽ. nã ſi. i. q̃ ſi bonoꝝ ꝛc. vſ fin eãdẽ nihil intereſt tertie partis bonorũ: an tertie ptis rerũ mearũ ſimplr. naz utrobiqz es alienũ deducit: ſecus ſi certarum rerum. ut in fi. ꝛ facit. ad. l. j. ad trebl. nã q̃. §. fi. ꝛ l. ſe. ꝛ ỏ v. ſi. l. bonoꝝ. ꝛ. ſ. de le. i. nõ ampli⁹. §. fi. ꝛ l. ſe. ꝛ. ſ. e. generali §. fin. ꝛ §. pe. ꝛ. ſ. ỏ vſufr. quotiens. §. fin. vbi ẽt alia differentia eſt. legetur oĩum bonorum an certarum rerum. ac.

De ſeruitute legata. Dictũ eſt. ſ. de ſuitute pſonali legata nunc ſequitur de ſeruitute reali Bartolus.

d Legata. vrbana ꝛ ruſtica ꝛ q̃re in his ut in uſufr. queſtui ſ. ti. i. in Rica.

Qui duas. Si domus una ſubſtineat actum ſeruitutis habentis cãm ꝛtinuaz ꝛ pmanẽtẽ ꝛ alienet: in dubio fuit⁹ videt ipoſita. h. d. bar.

e Inedificatuz. i. ſuperedificatum eẽt. ac.

f Contineret. q. d. an inferior videat eſſe ps ſuperioris in eo q̃ ferret eius onus. ac ſi dicat. an debeat hanc ſuitutem. ac.

g Videri. tacite. ac. b Notat. cẽ ver q̃ dictũ eſt nõ corrigẽdo: ſed õter minando. ac. i Ne hoc. q. d. an ideo verũ ſit. k Si. i. quia.

l Impoſita. in vltima voluntate. ſecus ſi inter viuos. ſiue remanet dom⁹ vtriuſqz. q: ſua res ſibi nõ ſeruit: vt. ſ. ſi vſufru. pe. l. vti frui. vel ẽt ſi alijs tradat ſimul. ſi autẽ ſucceſſiue diuerſis temporibus. poteſt tunc: vt. ſ. cõmunia prẽ. l. ſiquis duas. ꝛ. l. ſeq. ꝛ. l. cum duas. ac.

m Datũ. i. relictũ. q̃ ỏ ſemp preſumit niſi cõtrariũ ſit liq̃dũ: vt. ſ. in prin. buius. l. ꝛ facit. ſ. ti. i. l. damnas. §. i. ꝛ. ſ. ſi ſeruitus ven. teſtatrix. ac.

n Fundũ legari. ſ. duobus. o Poſt. ſz ecõtra. ſi duo dñi legẽt. diſtinguit an adeak hĩditas vtriuſqz ſimul: ꝛ valet. alſ nõ. ſz ſi duo pmiſerũt ẽt diuerſis tpibus valet poſt vltimã cõceſſionẽ: ut. ſ. cõia prẽ. l. fi. in fi. ac.

p Stipulared. cõcordat ad ſcõm ꝛ tertiũ caſſiũ. ſ. de ſerui. vr. prẽ. ſi vnus ex ſocijs. §. i. ꝛ. §. fi. ac. q Nõ corrũpit. lz p pte ab initio cõſtitui nõ põt. tñ per ptes retinet: ut ꝛ. j. de ver. ob. plurib⁹. §. i. ꝛ. ſ. de ſerui. l. ut pomũ. §. fi. ꝛ. l. pro pte. ꝛ. l. vic. ꝛ ſic nõ viciat lz venerit i cũ caſũ a quo ĩcipe nõ põt: ut dictis. ll.

Si fundum. Ut valeat legatũ vie regrit vt legatari⁹ tpe mortis teſtatoris repiat dñs pdij dñantis in totũ ẽe ul'ficte: alſ legatũ extiguit. h. d. Et diuiditur in quattuor ptes pncipales. Primo loqtur q̃n teſtator legauit funduz duobus ꝛ viã vni: ꝛ uterqz legatũ agnouit. Scõo q̃n vni tñ legauit fundum pure ꝛ viã ſub cõditõe. Tertio q̃n vni tñ legauit fundũ ſub cõditõe ꝛ viã pure. Quarto q̃n er duob⁹ dñis vni viã legauit pure: alij ſub cõditõe. Secunda ibi ꝛ ſi prius. Tertia ibi. quãq̃. Quarta ibi. ut rñſum eſt. Bar.

r Si fundũ. ad eũ. ſcilicet fundum. s Fundum. retentum.

s, Et eundẽ. q̃ mcuio legauerat. ac. t Ticio. ꝛ ſic p virili ſũt legata rij: ut. ſ. de le. i. ſi plurib⁹. §. fin aũt. u Neqz acquiri. ſ. ſic nedũ alſ. R. ꝛ dic p pte. ſ. incerta: vt. ſ. de ſer vẽ. l. p pte. ꝛ. ſ. cõia prẽ. ſi qs duas. §. i. ſz ad certam põt: ut. ſ. de ſer. ad certã. ꝛ de ſer. ruſt. prẽ. l. certo. ac.

x Altero. ſcz ticio. ac. y Etn ſi poſtea. ſ. poſt mortẽ ante aditaz hereditatem. R. quando cedit dies legate ſeruitutis. ut iam dicam. ac.

z Omiſiſſet. i. repudiaſſet legatum. ac.

a Videbat. ſcilicet. ut uie legatum ſit ſaluum. ac.

b Etiam pure. per fundũ retentũ. ac.

c Pendẽte. ſ. cõditõe ſub qua fundus tot⁹ vl' p pte fuit legat⁹. ac.

d Legati dies. ſ. vie q̃ eſt adita hereditate. ac.

e Ut rñſum eſt. ſ. interire ſimile legatuz: ut ſbticiat. ac.

f Deceſſiſſet. ſ. teſtator. er quo vſ q̃ vie legatum cedit a morte teſtatoris. eſt tñ ar. contra. ſ. cõia prẽ. l. fi. ꝛ. ſ. quãdmo. ſer. ami. ſi patrẽ. §. fi. ꝛ. j. e. l. fi. ſed in ſuitutibus pſonalibus certuz eſt eas cedere ab adita hereditate: vt. j. qſi dies le. ce. l. ij. azo. ꝛ. C. de caducis. tol. §. in nouiſſimo. ac.

g Solidus. i. ſolido fundo via uendicak. ponit enĩ caſum p caſu: ut ꝛ alſ ille libertati donatur uel ille libertati vendicatur ideſt libertas illi vak aut vẽdicak. ſic ꝛ ille ſe in libertatem vendicat. i. ſibi libertatem defendit. R. ſic ꝛ dauid. In conuertendo dñs ea priuitatẽ ꝛc. i. dñz ꝛ. C. de fideicõ. l. eam quã. et facit. ſ. l. pron. ꝛ q̃ ibi notak. ac.

Si is qui. Hic eſt bonus caſus: ꝛ er ipſo habes. Nõ ſi ego vẽdo tibi domuz q̃ ab alia diſtinguit pariete cõi tñ medictatẽ parietis videor uendere. h. d. bar.

b Si is qui. co iure. ſ. legati. ac.

i Eũ. ſ. parietem. ac.

k Tñ. i. ſine domib⁹ ſecus eſt in tigno proteſo: vt. ſ. de ſerui. vr. p. l. binas. ac.

l Poſſe. iure ſer. ac.

m Immiſſuz habere. ſub. vel habere. ſ. iure ſuitutis. ac.

n Nam quod. bene dico nõ poſſe agi. quaſi non ſic iuſ ſit imiſſũ. q̃ in re habetur q̃ iure cõmuni habetur. ar. ſ. pro ſocio. l. merito.

o Sumẽdus eſt. ſi inter uos ſit diſcordia. nã q̃ cõi iure hoc habet: id actione ve cõione de ea agi põt. ſ. actione cõi diuidũdo: ut. ſ. de ſer. ur. p. l. iure cõi. ꝛ facit. j. de damno infec. inter quos. ac.

Si maxime. Ut legatũ factũ ſeruo valeat duo regruntur: ſz q̃ dñs ſit capax: ꝛ q̃ tale legatũ fiñ eo fr̃õ libero poſſit legari. bar.

p Et ſi maxime. i. q̃ maxime uidebak facere ut hoc legatũ ualeret.

q Dñorũ. ſ. ut cape poſſit. ꝛ ſic nõ. duo neceſſaria ut legatũ ſuo valeat. ſ. q̃ dñs ſit capax. Itẽ q̃ talis ſit res legata: que poſſit legari ei libero ut h. ꝛ. ſ. de le. ij. debitor. §. fi. ꝛ de le. i. ſi mihi ꝛ tibi. §. regſa. quor unũ q: hic deficit. ſ. q: ei libero ad fundũ nõ ſuũ nõ poſſet ei fundus legari: ut ſ. cõmunia prẽ. l. i. nõ valet legatũ: ut hic dicit. ac.

r Domini. ſecus forte ad fundũ peculij: ut. ſ. de le. ij. l. etiam. §. fi. ac.

s Legak. ſed ſtipulari põt ſeruus ſeruitutẽ ad fundũ dñi: ut. ſ. de ſeruitutibus ruſt. prẽ. ſi unus ex ſocijs. ꝛ. j. de ſtipula. ſer. l. proinde. §. fi. ꝛ. l. ſi cõmunis. que ſunt contra. nã ꝛ alſ in multis differt ſtipulatio a legato: ut nota. ſ. pro ſocio. l. uerum. §. ſi ſeruo. ac.

Pater. Ex equalitate rei legate ꝛ pſone legatarij preſumit legatum ſeruitutis magis factũ cõtẽplatione pſone q̃ rei. h. d. bar.

t Pater. alſ pater alſ mater.

u Eiqz. ſ. filie nõ ẽt domui.

x Preſtari uoluit. cum tñ ꝛ aliunde aditus erat: ut. j. dicam. ac.

y Domum ſuam. ſ. ſibi legatam. ac.

z Non uidebit. ſ. ſi ei uetabit cum quo in promiſcuo uſu habitat. ut. ſ. de uſu ꝛ ha. ceterum. §. i. ꝛ. j. de uer. ob. ſi ſtipulatus fuero per te non fieri. ꝛ. j. de aur. ꝛ ar. le. l. uxori qui legauit in fi. ac.

a Plenum. i. in rẽ. ꝛ dicẽt vrbana eo q̃ domui debet licet ſit uia. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Ad heredē. si ad eū transiret fundus dominās. alʒ sequitur fundum ut. ℨ. de serui. rusti. prę. uia. §. si fundus, ⁊. §. quecunqʒ. ac.

b Admittendum est. ut sit seruitus rei: sed est quoddā ius psonale. non dico seruitus personalis. lʒ hoc qdā dicant: ut nō. ℨ. de ser. rus. p. pecoris ⁊. ſ. de ali. le. l. mela. §. fi. ⁊. ℨ. de usufruc. si qs binas. Ac.

c Datuʒ est. i. datum presumitur. qm̄ aliunde domui legate patebat aditus. alias seruit⁹ domui: ēt realis tacite vł concedi: ut. ℨ. ti. i. damnas. §. i. ⁊. ℨ. de lega. i. si fundum. §. qui fundū ⁊. ℨ. de ser. ur. pre. qui binas. Item facit. ℨ. de le. i. apud iul. §. si qs ⁊ de admi. tu. l. ex pluribus.

d Cum a pluribus. conueniunt. ut. ℨ ſ serui. l. uie. ⁊. ℨ. famil. heraſ. heredes. §. an ea ⁊ de lega. iij. fideicōmiſſa. §. pe. ⁊ de le. ij. l. cum filius. §. uarijs ac.

e Uno. nō. sic. ℨ. de te sta. tut. si nemo. ⁊. ſ. de bo. liber. l. etiā. §. ut patronus. Item nō. ſ cedere diem legate seruitutis ab adita hereditate: ut nō. ℨ. c. si fundus i fi. ac.

f De dote prelegata. Ad pre nichil operatur hic uel hoc toto ti. sicut ⁊ cum dicitur preleccio: ut. C. de emē. iusti. co. l. i. ⁊ est figura epilēsis uel tantologia. fm̄ ao. uel dic fm̄. R. dotis relictuʒ: qm̄ ante sue dotis tempus capitur p̄ legatum vocatur. sicuti coheredi relictum quod ante vel extra suam partem habeat prelegatum: sic appellatur.

Cum dos prelegatur. Dotis legatum continet id quod actio de dote originaliter cōtineret. Et exceptio que ex pacto oriret tollit etiam dilationē legalē. exceptionē vo perempto riā q̄ a. l. introducit tale legatū nō p̄mit. b. d. ⁊ nil aliō. bar.

g Cum dos prelegatur. i. legatur. ac.

h Id dotis. ſ. ⁊ nihil plus nisi in tpe: vt. ſ. e. l. §. i. ⁊ hoc verū si quātitatem vel equipollens nō adiecit: sed simpliciter dotē legauit. alʒ continet ēt nō datā dotē: ut insti. de le. §. sed si vroti. ⁊ facit. ſ. e. l. §. adeo aūt.

i Inerat. ſ. originaliter. ⁊ sic bene subiecit. ⁊ ideo ⁊c. ac.

k Cōueniat. tēpore matrimonij. ac.

l Stari pacto. primo. ac.

m Prelegata. i. si nō est dos prelegata. ac.

n Nec. hoc probari deberet. ſ. pacto standū nō esse. ac.

o Interuenit. nō aūt si vir p̄decedat: ut hic ⁊. ℨ. de pac. do. l. ij. Itē qō de diuortio dicit locum hʒ si consensu uel cōi culpa: vel captiuitate mulieris vł culpa fiat. ceterū si trī culpa viri: iniquū est stari pacto. quia sic per hoc pactum qō eē non debet: inuitarek ad delinquendum: vt. ℨ. de pactis do. conuenire. sic ergo nihil operaſ pactū hoc casu. sicut ⁊ cum sola lege posset lucrari dotē: oībus ēt deficientibus liberis: qr soli⁹ vroris culpa diuortium fieret: quo casu tale pactum superfluum efficeretur. illud aūt palam est ēt ab ipso iustiniano quoddā ipe nedū ab anterioribus principib⁹ matrimonij solutionē fieri p̄dictis modis concessum: vt. C. de epi. ⁊ cle. l. fi. §. i. ⁊ de repudijs si cōstante. ⁊. l. cōsensu. ⁊. ℨ. de repu. vrores. ⁊. ℨ. so. matri. l. viro. ⁊ ī auc̄. de nup. §. distrahunt. ⁊. §. ſʒ ⁊ captiuitatem. ⁊ ī auc̄. ut liceat ma. ⁊ a. §. qr vo ex consensu. R. hodie aūt nō permittitur ex tot causis: ut nō. ℨ. de neg. ge. l. diuortio. sic ergo fm̄. R. si de retentione dotis si liberi sorte eēnt soluto ma. factū fuit pactū: profecto stabitur ēt nōc: vt hic ⁊ in auc̄. de nup. §. distrahunt. alʒ aūt. i. sine pacto speciali maxime facto diuortio pp liberos dotis conditio nequaq̄ fieret deterior ut sapiores. ll. ofidunt. ⁊ facit. ℨ. de pac. do. iter socer p totā. ⁊. l. si pater §. i. ⁊. C. de pactis cō. l. iij. ⁊. l. si cōuenit. ac.

p Representationis. ⁊ iō valet. q̄si hac p̄specta rōne singulari. Ac.

q Quātus. i. qr uel proprie.

r Prestarek. alʒ si nō foret prelegata. R.

s Est ⁊ illud. ſ. commodum vroti ex legato viri. qr si donauit vir vroti confirmatur morte tacite ac si legaret ⁊ hoc per se. cō. ēt vt heres nō re uocet. nisi vir penituerit: ut. ℨ. de do. inter vi. ⁊ uxo. cum hic status. mulieris ut supiores. ll. ofidunt. ⁊ facit. ℨ. de pac. do. iter socer p totā. ⁊. l. si pater §. i. ⁊. C. de pactis cō. l. iij. ⁊. l. si cōuenit. ac.

t Jmpense aūt. hoc aduersaſ ei qd̄ dixerat uel ū ē cōmodū ⁊c.

u Jmpense aūt. hoc aduersaſ ei qd̄ dixerat uel ū ē cōmodū ⁊c.

v Aūt. pro sed ⁊c. uel dic aduersari ad proximū dictū. prout dixi per. l. C. de rei ur. act. l. i. §. taceat. q. d. nō refertur dos ob res donatas: sed secus est p pter impensas. ⁊ fm̄ utrāq̄ expositionem diminuetur hoc legatum dotis propter impēsas fm̄. R.

x Corpora. de hoc dic ut nō. ℨ. de impen. in re. do. fac. l. qō dixim⁹. ⁊. ℨ. de iure do. si is. §. qō dſ. ⁊. C. de rei ur. ac. l. i. §. sed nec ob impensas. ⁊ facit. ſ. e. cum quis in prin. ⁊. l. dote accur.

y Sed ad uniuersitatem. sic ℨ. de iudi. si fideicommissum. § tractatū. ac.

Adeo autem. Dotis legatuʒ extinguitur si postea dos mulieri recte solnaſ: uel res dotales intereant uel si ab initio dos perfecte constituta non fuit sicut cum legaſ corpus qō in rerū natura nō est. b. d. bar.

a Exactionē. i. sūmā dotis ut ⁊. ℨ. co. in prin. ac.

b Pure. i. simpliciter nō adiecta certa re uel summa alias secus: ut insti. eo. §. sed si uir.

c Prelegatio. alʒ pure legatio. ac.

d Casibus licet. qui sunt. ℨ. de iure do. l. mutuus. §. manente. ⁊ facit. ℨ. de leg. ij. meuius. §. duobus. sed ar. cōtra. in eo. ſ. l. cum filius. §. heres. ac.

e Soluerit. ſ. vir qui ante vel post: eandem eidem legauit. Ac.

f Estimata. mancipia dico. Ac.

g Dotis. legatum simpliciter relictum: ut lego tibi dotem tuam. secus si certum pro mancipijs: ut. ſ. e. l. vir vroti. ac.

h Liberationē. qr de ea sensisse trī vł.

i Nā ⁊ si quis. q. d. si nō valet vbi magis videtur valere: qr q̄ntitas exprimitur. multo minus vʒ in casib⁹ supioribus vbi q̄ntitas nullo mō exprimit. ac.

k Deberi cōstat. imo ⁊ra: ut. C. de fal. cā adie. le. l. si nō designata. Sed. dixiſ que. an quantitas exprimatur vt corpus: ut hic. ⁊. ℨ. de le. i. plane. §. sed hoc ita. ⁊ tunc non debetur quātitas ut hic sicut nec corpus ignotum debetur: vt. ℨ. de le. ij. l. lucius. §. qō quis nam siue dixi que in archa habeo: siue que apō me deposita sunt. c. tibi lego. quodāmō video: dubitare. sint penes me an nō. ⁊ sic est corpus ignotum in ea demōstratione. Aut ut quātitas in genere certa: ⁊ tūc falsa demonstratio nō nocet: sicut nec in corpore certo ut ibi. ⁊. ſ. de li. le. l. legaui. ⁊. ℨ. de le. i. si seruus legatus. §. q qnqʒ. ⁊. l. sed ⁊ si certos. ⁊. l. si sic. ⁊. ſ. eo. cum scriptum. que sunt similiter contra. lʒ enī dicam. c. que in dotem habui. uel que ad me peruenerunt pro constanti pono sic esse. ⁊ ita valet vt victuʒ est. Alij vt. R. dicunt hic euʒ errasse. ⁊ hoc probari debet. alias in dubio presumebat q̄ magis animo designandi quantitatem q̄ ad certorum nummorum corpus se retulit. ⁊ sic valere legatum: non obstante falsa demonstratione: lʒ nulla ꝓposita sunt: vt. d. l. lucius. §. qō quis in prin. ⁊. ſ. de condi. ⁊ demon. demonstratio. ⁊. l. cum tale. §. falsa. ⁊. C. de fal. cā. l. i. Item facit. ℨ. de contraben. emp. l. hec venditio. §. pe. ac.

l Si quis. nullo errore lapsus. ac.

m Omnimodo. ēt si aliunde obuenit. ac.

n Demonstrare. ſ. ad plus demonstrandum. q. d. satis apparet eum voluisse deberi per hec ꝓba. is enim ⁊c. ⁊ nō oportet q̄ adiiciat plus. ⁊ nota q̄ manifesta non indigent demonstratione vel probatione. sic. ℨ. qui satisf. cogan. si vero. §. qui pro rei. ⁊ facit. ſ. de condi. ⁊ demō. qbus dicb⁹. §. q votale. ⁊. l. cum tale. §. falsa. ⁊ nō. ℨ. primo. §. ac.

Si socer. Ista lex ponit multos casus. ideo cā diuido vobis. Primo loqtur quando testator legat dotē nurui. vsqʒ ad. §. p cōtrarium. Secūdo quā do legat dotem viro vsqʒ ad. §. idem querit. Tertio quando legat dotem extraneo. vsqʒ ad. §. idem iulianus. Quarto ponit casus communes ad omnia precedentia dicta usqʒ ad fi. l. Et quelibet particula diuiditur in alias particulas: ideo gratia breuitatis omitto. Et hoc sufficit loco sumarij. Bart.

o Si socer. alʒ lex. alʒ. §. celsus.

p Actionis. scilicet vt actionē ex stipulatu pro dote intenderet ꝑ maritum. ac.

a Nupta est. bona rō vt. C. si dos. cō. ma. l. i. ac.
b Legatū. ⁊ ideo cōtra maritū nō aget tūc: sed contra soceri heredes: vt. ff. so. ma. l. si ꝓstante. §. i. ⁊. l. si marito. §. cū patri. azo. sed donatio causa mortis constante matrimonio non valet: vt. ff. de dona. inter virum ⁊ vro. l. mortis. in pn cipio. que est contra. sed illa magis accedit donationi inter vivos: que non valet q̄ legato. ad qō est. j. c. ti. l. cuz b status. §. oratio. ⁊ ecōtra legatuz dotis magis alij legato q̄ donationi accedit. ac.
c Si tū hec. s. nurus. ac.
d Judicio. sz si nō būit cohes des. nec est soceri hereditas adita. nūquid nurus pōt intendere hypothecariā ēt constāte matrimonio. De personali cōstat vt diximus. j. e. pf. ⁊. l. antepe. sz forte subuenit ei ex generali regula: vt. ff. de iur. do. si is. §. i.
e Utili actione. i. vtili iudicio familie herciscunde. vel actione in factuz: ut nō. ff. fami. herc. si filia. ⁊. l. si maritus.
f Ut bis. ad qō est. ff. de le. i. l. hmōi. §. cū pater. ⁊ de iure do. l. cuz pater. ⁊. C. de rei vx. ac. §. sciendū. Vtē vt ꝓtra huic legi. j. ff de le. p. fz ⁊ si. §. si nurui sz nō obstat vt dic sequēs. §. illius. l. §. sed ⁊ cum.
g Defensum iri. facit. ff. fami. hercis. si filia. i prin. ⁊. §. i. ⁊. §. pe. ⁊. ff. de condi. inde. frater a fratre. ⁊. j. eo. pater.
h Per cōtrariū. nam. ff. nurui hic filio legat. ⁊ facit. j. e. pater. in prin. Ac.
i Non posse. s. vrorez nisi in subsidium: ut. j. e. pater in fin.
k Eū. filiū erheredatū. ac.
l Orcinum. cui directo libertas a testatore relinq̄ vt isti. ff singul. re. p fideicō. re. §. libertas. Ac.
m Posse conueniri. imo vt ecōtra ipsuz nō posse: sed heredē posse: vt. C. an seruus ex suo facto. l. ij. So. fm. R. non cōuenitur orcinus libertus. sed heres ab initio vt ibi. sed inspecto eritu conuenitur orcinus ⁊ non heres vt hic. nā heres conuentus de peculio ⁊ cōuent⁹ ⁊ exactus recuperat a liberto. ⁊ sic p medium libertus conuenitur: ut alꝭ. C. de usur. re. iudi. l. fi. in fi. nec in plus tenet q̄ a liberto recupare pōt: vñ liberat cedendo ac: vt. ff. de peculio. qō debet in fi. ⁊ ad hāc mentem applicabat hāc litterā. Alij dicunt teneri libertū in subsidium: qz heres nō est soluendo. tu dic q̄ hic est directa libertas relicta: ibi per fideicō. qō pz. qz dicit orcin⁹: ut insti. de singul. re. p fideicō. §. libertas. sed que est diuersitatis rō. nō. in. l. contraria. ⁊ eodem mō rñdet ad. l. j. de peculio le. l. si seruo ma. ⁊. ff. qñ ac. ō pe. est. an. l. i. §. item heres. ⁊. ff. de tribu. qō in heredem. §. si seruo. nā i predictis legib⁹ p fideicom. fuit relicta libertas. Prima. n. so. non placet: qz sic non eēt aliud in orcino liberto: q̄ in eo cui ē dos plegata. qz ⁊ ibi conuenitur heres ab initio: sed recupat a filio. at hic vult eē differentiam. ⁊ facit. ff. ō pecul. le. l. at cū heres. ac.
n Se habere. sine volo.
o Idē iul. mulieri. so. ma. quā solutionē cogit marit⁹ hēre ratā: quasi suo creditori datā: vt. ff. de neg. gest. si liber. ⁊. ff. de iure do. cū pater. in fin. ⁊. j. de ex cep. do. si opa. ⁊. j. de bonis liber. si libert⁹ sub. §. i. vel si hoc non placet: dic nomine mulieris hanc dotē marito legatā. ad qō. ff. de le. i. seruo legato. §. i. ⁊. C. de dotis pro. l. si p te. ⁊ codē mō rñ. j. e. pater. ij. rñ. ac.
p Mariti. i. marito relictum. ac.
q Prestari. vltra cōmodū representationis: vt. j. l. prori. hoc. n. commoduz erat uir habiturus propter legatū: si socer nurui dotē nō restituisset. ac.
r Idē q̄rit. ⁊ dic hēre. j. ad. l. fal. cū dotē. ff. sol. illa finē hic medios respicit cuit⁹ q tandē parū aut nihil plint. R. vel ꝑ fuit dos estiata: ibi non. uel vt ibi.
f Cōsecuturā. cū in medij tpis cōmodo fal. nocere nō debeat fm. R. immo nocet: vt. j. ad. l. fal. l. i. §. si qs. ⁊. l. cū dotē. ⁊. l. si. usufruct⁹. §. i. dic ē ꝓsecuturā ab heredib⁹. ⁊ sic fal. ispecto eritu nō pdest nisi i cōmō representationis: ut viri.
t Ego quero. qñ in supiorib⁹ parū aut nihil falcidiā pfecisse vr. h.
u Sic obseruētur. quātū ad fal. representationē. R. quid ergo tunc seruatur? rñ. fm quosdā. nō hz locū fal. sed totā dotē soluet statim: vt. j. ad. l. fal. si usufructus. §. i. sic ergo ⁊ hoc qō retinuit heres a legatario insolidum dabit mulieri annua bima truma die. Tu dic fal. habere locū. hic. ⁊ in commodo representatiōis: vt. j. ad. l. fal. l. i. §. si quis. vt ecce dos est. lr. legat vir eam mulieri. certe statim debet hēre que alꝭ nō hēret: nisi annua bima trima die. commodū ergo medij tēporis pone valere. rr. certe de his. rr. ōtrahitur quarta. s. v. que retinet heres libere. sic ⁊ in nostro casu dabit mulieri qō detraxit legatario. vt. v. tñ libere retineat vir: vt hic. ⁊. j. ad. l. fal. cum dotem in fin. nec obstat dicta. l. si usus fructus. quia de dote legata non detrahit sz tñ de cōmō representatiōis.
s Idē iul. locū hēat. s. ad damnū fideicōmissarij. R. ac.
v Negat valeꝭ. ⁊ sic si pōt ei nocere fal. ⁊ hoc ē verum nisi in commodo representationis in quo tenet legatum ⁊ fideicōmissuz: ut. j. l. pri. ⁊ sic ēt detrahit vxori: et per cōsequēs fideicōmissario de hoc commodo representationis vt nō. ff. pri. §. ⁊ facit ad hoc q̄ nō valeat fideicom. ff de le. iij. l. cū qs in pn. ⁊ l. iij. i pn. §. si rē. ⁊. ff. de le. ij. cū pf. §. ticio. ac.
z Sit pure. alꝭ est pure. i. libeꝭ. azo. ⁊ fm hoc dicunt q̄ non fuerit gratuata restituet illud. ⁊ q̄ subijcit fideicom. ab vro re prestari. dñt er voluntate: quia non illud. sed dotē solam rogata fuit restituere fm. R. ſ fm hoc q̄re diceret fideicom. dic ergo q̄ ⁊ de hoc fuit rogata. ⁊ sic er necessitate prestet: ⁊ nō hēas pure. vel si habeas pure exponе. idest non in diem uel sub cōditione. ac.
a Qō. s. residuū. s. legatum extra dotem. ac.
b A socero. mulieris qui ⁊ pater erat mariti.
c Prelegata. eidem marito. Ac.
d Indebita. s. nurui. viro. n. debita ē cum penes ipsum maneat onꝰ matrimōij: vt. ff. fami. herc. si filia. §. i. ⁊. l. si marit⁹. ⁊. j. ō le. presl. fz ⁊ si. §. si nurui. ⁊. §. fz ⁊ cū.
e Perceptū. s. statim. ⁊ olo cū hic de cōmodo representatiōis nihil sit: vt. j. e. l. pater. que. l. bene facit ad id qō hic dicitur.
Dela scribit. Hic est nouꝰ. §. ⁊ sibi nescirē dare cōcordāntiam aliquam. ideo tene mēti. Bar.
f Vel a. in dotē. etiam inestimatus. ⁊ valebat etiā legatū propter commodum representationis. sed hodie statim reddi debet vnde non valet legatum fm quosdam. tu dic etiam olim non valere in re īmobili. vt. C. ō rei vro. ac. §. cum autem. ⁊. §. exactio. ⁊ insti. eo. §. si qs debitori hic enim fuerat estimatus. ac.
g Sed semel. sic. ff. de le. ij. meuius. in pnci. ⁊. ff. de le. i. plane. §. i. ⁊. j. de vbo. ob. qui bis. ⁊. ff. de iure do. cū pater. ac.
h Ibidē cōsequi. imo videt q̄ poterit eū deijcere. vt. ff. de le. i. l. nihil. § fi. ⁊. ff. de usufruc. arbores. §. i. ⁊. ff. loca. ⁊ con. l. qui fundum. que sūt cōtra. So. speciale in dote ut hic. ⁊. ff. so. ma. si filio. §. fina. vel dic q̄ ⁊ hic cum deiecerat. ⁊ ideo cauebit heredi ut hic ⁊ dicta. l. si filio. deiectus ergo colonus agit contra heredem: ⁊ heres aget ex cautione. ⁊ sic facit. supra quando act. de pecu. est. an. l. i. §. Item si heres. ⁊ supra. loca. si merces. §. i. Accur.
Quis Supra locutus est inrisōsule⁹ ō plegato dotis: hic loquitur de fideicō. quo grauat mulier cui dos est prelegata. Siue legat dos mulieri siue aliud p ea eaten⁹ pōt onere fideicōmissi grauari q̄tenus relictū dotis q̄titatē excedit. h. d. fm dy. bar.
i Estimabit: ut tantū ē possit ñ vltra vt. ff. de le. ij. ipator. §. i. ⁊. ff. de le. i. plane. §. fi. ⁊. j. e. l. §. fi. ac.
k Ō si. minuūt. qz fūd⁹ ⁊ pecunia ē i dote ⁊ in fundo ipēsa facta: ut. ff. de impēsis. l. qō dicitur. ac.
l Amplius. facias punctū minuunt. ⁊ dic amplius q̄. ff. dicit enim fideicō. ē in cōmodo tātū. nunc dicit plus. si tota ⁊c.
m Si tāta. alꝭ si tota.
n Prelegata. hoc adiecto scilicet si ne

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

diminutione expensarum. vel fuit nominatim ipsa quantitas dotis prelegata. alʒ aliud esset vt notatur. ℨ. e. l. i. §. impense.

a Legatariã. scilicet purã ⁊ ĩ duob⁹. scilicet ĩ cõmõ representationis et impensarum remissione: ⁊ ideo potest fidei eius cõmitti. ⁊ facit de le. i. l. debitor. in prin. §. i. ac.

b Sed ⁊ si. accipitur. scilicet vt cõmodũ representationis sit ĩ legato.

c Hoc tñ alo. qõ olim presumebat per edictuʒ de alterutro. hodie secꝰ: nisi hoc probetur ꝙ voluerit alterum esse contentuʒ vt. C. de rei vxo. act. l. i. §. primũ ita qʒ. ac.

d Conditionis. scilicet vt possit grauari in eo solo ꝙ plus sit ĩ legato ꝙm in act. dotis. ac.

e Uxor. ascriptum. a viro.

e Uxor. sibi. s. vxori.

f Ascriptũ. sc̃z a viro.

g Dirimꝰ. scilicet ꝙ plus ẽ in legato ꝙm ĩ act. dotis. ac.

h Ideoqʒ. q. d. ⁊ id restimit. scilicꝫ per fideicõ. qõ hʒ ex cõmodo representationis. ac.

i Lucratus. ex pacto vel vxoris iudicio. ac.

k Percepit. s. fami. herc. forsan iudicio q̃ si preceptionis iure magis ꝙm eius titulo inspecto: ut ⁊ alʒ. ĩ. õ fideicom. tutor. Ro. ⁊ ad idem. C. ad ma. l. iij. ⁊. ĩ. de dona. q id qõ. ⁊ consonat predictis. ĩ. ad trebel. l. cũ heres ⁊. l. deductis. ⁊ ĩ. ad. l. falci. si dos. ⁊. ĩ. de le. prestan. l. virilis. §. pñ. ⁊ fi. ⁊. ĩ. de auro ⁊ ar. le. qui vxori in prin.

l Mulier. Nõ sũmatur iste. §. qr cõphẽditur solo precẽti summario ⁊ versus pinde. est nota. ⁊ õ mentem tenẽdꝰ. Bar.

l Mulier. in ducẽta. scilicet estimatas: vt. ĩ. dicit nole ducẽtorũ. ac.

m Recepisse. sunt enĩ diuersa accipe ⁊ recipere ⁊ sic. ff. de posti. l. i. §. de gãter. i fi. ʒar. ꝓtra. ff. õ le. ij. cum quidam.

n Potuit: vt ⁊. ff. e. l. in prin. ac.

o Cogẽt. nõ lucratur ergo legataria fructus medij tẽporis. ⁊ sic ẽ contra. ff. de le. iij. qõ bis ỹ bis. So. hic speciale con iectura voluntatis ex eo enim ꝙ legabat ꝑ debito dotis. q̃ si quedã taratio ẽ: vt qcqd vltra habeat reddat. sic ⁊. ff. de vsuris. l. i fideicõmissi. §. cũ pollidius. nã ⁊ ibi fundus retinẽdus ꝙdã tarationẽ facit: vt residua cum fructibus reddat vt ibi dicit. Itẽ ⁊ si legat minus: ⁊ rogẽt restituere plus post tps. distinguitur quãtitas pro ꝙtitate. ⁊ sic fructꝰ medij temporis cõputantur: vt valeat fideicom. secus si spẽs: vt. ff. de le. ij. imperator. §. i. ⁊. l. cum pater. §. ncio. ac.

p Dotẽ cũ suis. idest ꝙtũ dos facit cũ suis fructib⁹. ⁊ facit. ĩ. de auro ⁊ ar. le. qui vxori. ⁊. ff. §. proxi. cũ suis concor.

q Ut ita. tot. puta. x. sic videt huic legi contra. ff. de leg. i. l. si seruus §. si ita scriptũ esset. So. ut ibi. vel vt viri. ff. õ le. iij. si sic. ⁊. l. si pure. que concor. vel hic dixit amplꝰ ꝙm dotẽ. x. aureorũ. secus si dixerit amplius. x. aureis ⁊ omisit ꝙm dotem. ac.

r Cum vulgari. puta ego testator qui legauerã vxori mee dotem: sic dixi. cuicunqʒ aliqua legaui post. x. ãnos dari volo. ut ita qb⁹ legatis dies appositus non est post. x. annos dari nolo. ⁊ facit ad hoc. ff. õ le. primo. l. talis scriptura. ac.

s Pertinere ait. presumpta tali coniectura voluntatis. tum ne relictum euanescat: vt. ff. de le. i. si qñ in pñ. ⁊. ff. de le. iij. l. ticia. §. lucius. tũ etiam ex legatarie charitate. vt. ff. de vsufruc. le. l. qui fructus. ⁊. C. de le. cum alienam. ⁊. ff. de le. i. si seruus pluriũ. §. fi. h. nõ ergo differt mulier petere si ei dos ẽ legata. ac.

re. Habebit igit̃ ꝑcipuã dotẽꝰ cum fructibꝰ suis. id ỹo qõ extrisecꝰ ei relictũ est cũ fructibus q ad eã puenerint restituet. Iulianus

Qui ita legat uxori sue ticie amplius q̃ dotẽ aureos totꝰ hẽs meꝰ damnas esto dare. manifestũ est dotẽ ꝙq legasse. Africa.

Aʒ vulgariʳ mõ dies legatoꝝ ꝓferunt: nihil eã rẽ ad dotis ꝑ legationeʒ pertinẽ aitʳ. qr diesʳ suũ habeat. Marcellus.

Dote prelegata non est hereꝫ audiendus: si velit ob donationes in mulierem factas solutionemʳ differre: vel ob impensas aliasʳ q̃ que ipso iure dotem minuũtꝫ. Aliud est enim minorem esse eã dotem qõ per necessarias ĩpensas accidit. Aliud pignoris⁹ noie retineri dotẽᵇ ob ea q̃ inuicẽ mulierẽ ꝑstare equũ est. Labeo.

Cum scriptum esset. que pecuniaᶜ ꝓpter vxorẽ meã ad me peruenerit: quinquaginta tantũdẽᵃ pro ea dote heres meꝰ dato. quamuis. xl. dotis fuissent: tamen. l. õberi alphenus varus seruium respõdisse ait. qr propositaᵇ summa. l. adiecta sitᶜ. Itẽ ei que dotẽ nullazᵇ habebat: vir sic legauerat. Quãta pecunia dotis nomie: ⁊ reliquaᶜ ꝑ ea. l. heres dato. Deberi ei legatuʒ offilius cassellius. Itezʳ ⁊ seruij auditores⁶ retulerunt: perinde habendum esse ac si seruus mortuus alicui: aut ꝑ eo. c. legata essent: qõ verum est. qr bis verbis non dos ipsa: sed pro dotẽᵇ pecunia legata videtur. Paulus.

Pater dotem a nuru acceptaz exheredato filio legauitʳ. hẽs patris opposita doli mali exceptione non ante soluere legatuʒ cogendus est: q̃ cautum ei fuerit de indemnitate soluto matrimonioᵏ.

Sʒ si prius q̃ legatum filio solueretur mulier dotez suaz recupauerit¹: frustra filius de legato aget.

t Suum diẽ. scilicet dos. annua bima trina. scilicet die qõ non placet. qr sic nihil plus cẽt in legato ꝙm in debito. ⁊ sic non valet: vt institu. de le. §. si quis debitori. qõ esse non debet. vt. ff. de le. i. si quando. dic ergo dos hʒ diem suuʒ. idest pro existentia sui. nec enim est aliud cẽ vt essentia huius legati ꝙm commodum representationis: vt. ff. e. l. iij. in pri. vel subaudi in. et dic suum esse scilicet in diem. s. tñ ⁊ idem est sensus.

u Dote plegata. idest legata. de hoc dic vt nota. in Rubrica. ac.

x Solutionẽ. s. dotis. ac.

y Alias. scilicet vtiles in res dotales factas. vel ẽt in alia re vxoris. pro quibus agitur mãdati. vel. neg. ges. vt. C. de rei vxo. acti. l. vnica. §. sed nec ob impensas. ac.

z Minuũt. qõ est in necessariis. sed tamen quandoqʒ etiaz iste dotem non minuunt: nec legatum: vt. ff. e. l. cum quis. in prin. ⁊ in alio casu qui ponitur ff. de le. iij. meuia. §. i. que videtur contra. ac.

a Pignoris. qõ hic nullum est ac.

b Dotem. scilicet velle. qõ si eri nõ dbet: vt. C. õ rei vxo act. §. taceat. ⁊. C. cõmo. l. fi. ⁊. ff. hac. l. ⁊ facit. ff. e. l. in pri. ⁊. §. i. ⁊. l. cum quis. ac.

Cum scriptum Si legatur aliqd pro dote adicta certa q̃ntitate: siue dos fuerit nulla siue minor tenet legatum. hoc dicit. Bar.

c Que pecunia. idest quecunq pecunia. ac.

a Tantundem. alʒ tñ alʒ tãtundem. ⁊ tunc puncta post quinquaginta. ac.

b Proposita. idest dcã. ac.

c Adiecta sit. sc̃z in testamento. ac.

d Nullam. in superiori casu aliq̃ erat: licz minor. ac.

e Et reliqua. scilicet peruenit ad me. ac.

f Item. alʒ idem. ac.

g Auditores. idest discipli. accur.

b Sʒ pro dote. idest sub dotis simulatiõe. R. ⁊ facit. C. de fal. causa adiecta le. l. ij. ⁊. iij. ⁊ ff. ⁊. ff. de le. i. si sic. §. i. ⁊. ĩ. de lib. le. l. legaui. ⁊. ff. de le. ij. cũ quidam. ⁊. l. lucꝰ §. quisquis. ⁊ insti. de le. §. econtrario. sed contra. ff. e. l. i. §. adeo. in fi. §. So. vt plene no. ibi. Item facit. ĩ. e. ti. l. vir vxori. ac.

Pater dotem Ista lex videtur aliquantulum intricata: sed in veritate nõ est. Primo ponit vnum dictum vulgare. Secundo circa illud formatur septem questiones per ordinẽ. Scda ibi. sed si prius q̃. Tertia ibi ꝙ si ratũ. Quarta ibi. ꝙ si totam. Quinta ibi. sed si prius q̃. Sexta ibi. si forte. Septima ibi. quid ergo. ⁊ hoc sufficit loco sũmarij. Bar.

i Pater. legauit. forte ut onus dotis sol. subeat: vt. ff. fami. her. si filia. §. pñ. ⁊. ff. õ le. ij. cum ab vno. ⁊ sic potest intelligi. ff. e. l. ij. §. per contrarium. ⁊. ff. fami. her. si filia. §. i. que bene concordat huic rñ. ac.

k Soluto ma. i. ꝙm posset pati muliere agente soluto matrimonio. ante. n. agek non posset: vt. ff. e. l. ij. in prin. ⁊ statim dicam. ac.

l Recuperauerit. agendo actione ex stipulatu pro dote. qõ est soluto matrimonio. vel viro ad inopiam vergente: vt. C. de iure do. l. vbi fin. R. vel dic ʒ ãʒ. ꝙstante matrimonio. ⁊ recuperauit ab herede. soceri. Sed qualiter. nunquid enĩ

est nata interim actio de dote: r fi. fm azo: non: sed de facto recuperauit. r pro eo qp act. non habeat. facit quia potest ei nurui dos legari: vt. ſ. e. l. ij. ſecūdo r tertio rñ. qō non posset ſi actio ei competeret: vt inſti. de le. §. ex contrario. Item p eo. C. de preſcrip. xxx. an. cum notiſſimi. §. illud. ſed. Jo. dicit natam. r fm hoc act. ex ſtipulatu r pro eo. ſ. ſo. ma. ſi conſtante. §. i. ſed ibi vel ſolutum erat matrimonium vt ibi nō. hic agebat ex teſtamento cum eſſet ei nurui dos legata non act. ex ſtipulatu. Item pro Jo. j. de bo. dā. l. iij. in fine. ſed expone vt ibi. ſz ſi velis tueri Jo. dicas qp licet habeat act. ex ſtipulatu: vt ipſe vicit: tñ potest ei legari. quia inefficacem habet. r hac eadez ratione nō currit preſcrip. ante ſolutum matrimonium. Jtē quo modo aliſ ſoluendo liberatur: rñ: vt. ſ. e. l. ij. §. Idem iul. q̄rit ſi dotem. ac.

a Erhe dedatū habuerit. erat ergo ſolutū matrimoniū. ceterū quoniā aſs ſibi debituz recipet filius. ſ. iudicio familie herc. vt. ſ. fami. herci. ſi filia. §. i. ceſſat fal: vt. ſ. e. l. ij. §. idē iul. q̄rit ſi mſieri. r. j. ad. l. fal. l. i. §. ſi quis creditori. r. ſ. de le. i. ſi creditori. fm. R. ſed certe r ſi tunc peteret act. ex teſtō. patitur fal. ſed act. fami. herci. conſeqt qō ē dtractū: vt. ſ. e. l. ij. §. idē iul. q̄rit ſi mulieri. in fi. fm. b. r facit ī fin. e. l. §. idē iul. querit ſi dos. r qō ibi nō. ac.

b Rataz fecerit. venerat igit caſūſ quo illa petet poterat. R.

c Propter cā. i. ad eā retētā quātitatē petendaz azo. nō aūt ad reditam quantitatē. ac.

d Et ſcilicet mulieri. vt eam erigat. azo.

e Defenſurū. r ita ab heſde repetet totam dotem nihil habendo ratum. azo.

f Nō ſi. aſs ſed r ſi.

g Subierit. ſ. heredis māda to defendendo heredē. pcuratorio' noie contra mulierē repetentem dotem: vt ita habeat locuz qō de act. iudicati dicit vt. j. de re iudi. l. iiij. r. ſ. de pcur. plauctius. r. l. ſi pcurator.

b Si cautū. ſ. iudicatū ſolui cū defendit heredē. ſi enim cautum eēt r ex illa cautiōe agat ad tā pecuniā a marito peter. ſz aliter ſi agat act. in factū vtili. ſed fm. R. iō dicit ſi cautum nō erit. qz tūc ex ſtipulatu ēt ī hſdez forſan vareſ: ſi ī iudicio pſens firmaſſet pſonā ſui pcuratoris ſatiſdando p eo: vt inſti. de ſanct. §. ſed hodie. r. j. iudi. ſol. l. ſi ad defendendū. ſz hoc nō placet: vt. ſ. de pcur. l. ſi pcurator. in fi. ac.

i Heredē. defenſum. ſed q̄re nō ī totū: rñ. reſpicit finē. qz cū mariꝰ factꝰ ē pcurator ī rē ſuā: qz pmiſerat hſdi ſe fuaturz idēnem cum: ipſe mulieri redet ſi ad inopiam vgat. vel retinebit loco dotiz: r mulier nō dz velle plus. ſi aūt velit in totum agere ꝓtra hſdē defenſū pōt: ut. ſ. de pcu. l. ſi actor. r. l. ſi pcurator. r tunc heres ageret ex cautiōe ꝓtra virū: qz mulier ratū nō hz: vt. ſ. pri. rñ. ac.

k Dotē poſſit. ſed annua bima trima vie fm hec iura. hodie poſt annum: vt C. de rei vxo. act. l. vnica. §. exactio. ac.

l Actio. ex teſtō nam nec filia differt ſi cēt ei legata: vt. ſ. e. l. i. in prin. ac.

m Quia tūc. ſcilicet tñ. ac.

n Eisdem diebus. quibus mulieri ſolui deberet. ac.

o Exiuit. repete r diuortiū factū ſit: ut premiſſit. ſi enim ꝓſtat matrimonium ſtatim pcipiet: vt. ſ. e. l. ij. §. idē iul. q̄rit ſi dotē. r. ſ. fami. ber. l. ſi filiā. §. i. r. l. ſi maritus. vbi de hoc diri. ac.

p Ad preceptionē. p iudiciū fami. ber. nō act. ex teſtō. vt hic erat. ac.

q Morator. re integra. ac.

r Subueniri. condi. incert. ad exponēdū cautionē: vt. ſ. de vſufruc. e. re. l. b ſenatuſconſultū. §. i. r. ſ. de ꝓdi. ītē. l. ſi quis cum. r. j. ſi cui pluſq̄. per. l. niſi. §. fi. aliꝰ dicunt ſine cā. ar. ſ. de ꝓdi. ſine cau. l. i. r. iij. qō nō placet vt nō. ſ. ō ꝓdi. ī debi. ſz r ſi me. §. cū iter.

s Cui. mulieri. ac.

t Nō dz. r certe dabit q̄ſi cā pcipet vxoꝛis noīe. r q̄ſi ſine cā ſit apud eū. ac.

u Cautionē. nā ſi interpoſuiſſet: nō cēt hic timor. cum hūs hoc nomē hſs non cēt non ſoluēdo. Jtē nota ex copia alterius in aliū qñqs dak actio: vt. C. qñ fiſcus vel pu. l. pe. r. ſ. ad exhi. l. iul. §. ſi cui. r. ſ. de eo p quē fert. e. l. fin. r de le. i. pla ne. ij. §. primo.

Vxori Licz mancipia moriantur tamen eſtimatio eorum certa legata debetur. h. d. Bar.

r In mancipijs. ineſtimatis. aſs nulla eſſet huius. l. dubitatio.

y Pecuniam. certam. R.

z Mortuis. ſcilicet ſine culpa viri r ſic in dote mlt deceps ſit: vnde r in legato nihil forſan diceret: ſed p perā. qñ nō ſit hic dos pure legata: ſed p dote aliud: vt. ſ. ō iure do. l. plerūqz. r. l. i. rcb⁹. r. ſ. e. l. i. in prin. r. §. i. R. r ēt facit. ſ. de pactis do. cū marit⁹. in fin. r. ſ. e. l. cū ſcriptū. in fi. l. ac.

a Volūtas. q dotem pure legare volnit. ſed aliud p dote: vt. ſ. dixi.

b Vxori. corneliano⁹ hunc ōdcrat teſtimatum: vt. j. patet.

c Obtulit. idest dedit r fac pūctū eſtimata. q. d. tā teſtimatū q̄ eſtimatū volo in ſpecieb⁹ ipſis cū ertēt nō in pecunia reſtitui: qō pōt eſſe vtile in reb⁹ eſtimatis. ſi meliores facte ſunt apud virū vt. ſ. de iure do. plerum qz r. ſ. ō pactis do. l. cū marit⁹ in prin. ac.

a Non eſtimatū. idest ineſtimatū pdiuz. ſ. corpus. initiat. n. ineſtimatū: vt r ibi. ñ bō currit.

b Non videri. de legato predicto. ac.

c Vniuerſa. g omnia predia eſti. r ineſti. r eā mobilia. ac.

d Quales. inuenirent. ſcilicet eſſe relicta ſubaudi. apparet ergo ex tali legato omnia relicta eſſe ī ſpeciebus cum dixit vxori mee rē. ac.

e Seie. cētū. i. fūdꝰ valebat. c. ſed dos erat tantundem uel plꝰ vel etiam ininus. ac.

f Meuio. r ita ambobus inſolidum ſicqz concurſu faciunt ſibi pres: vt. C. de cadu. tollen. l. vnica. §. vbi. ac.

g Nō fuerit. qz. mſier ſit ſola. r ſic nō pcurrit cū meuio q̄ſi id plus non ſit meuio legatū. at mulieri nō detrahit fal. ſicut nec de dote ōtraberetur cuius vice hoc legatum cedit. niſi aliquid plus eſſet in legato: vel niſi in cōmodo repreſentationis: vt. ſ. e. l. ij. §. idem iul. q uerit. ac.

b Ampliꝰ. q̄ ī fūdi pte. r qp ēt q̄dratē poterit excedere: cū r hoc poſſet es alienū. R. r fac. j. ad. l. fal. l. i. §. ſi qs creditori. r. l. ſi vſufructꝰ. §. i.

Seia Adhibitus ad ſtipulandum totam dotem in dubio non videtur adhibitus animo donandi. Item adhibitus animo donandi intelligitur cauſa mortis ſi mortis cauſa eſt mentio facta. h. d. bar.

i Stipulatus. non aperit an gerendo negocium mulieris: vel vt donatarius cauſa mortis. vel ut iter viuos ſtipularet. r ib. j. diſtinguit.

k Supra dotem. per hec verba. r dotem ei videtur legare: ut. ſ. e. l. qui ita. r. ſ. de annuis le. l. ſeia. §. vxori. ac.

l Inſtituerit. idest propoſuerit.

m Nō donationis. qō pſumitur qp nō donandis cā: ut. ſ. de le. iij. cuz quis de. §. nuptura. r ar. ſ. de neg. geſ. l. nenſennius. ac.

n Eū teneri. act. mā. ut pecuniā. ſi tā exegit reddat aſs act. cedat. ut. ſ. mā. idēqz. §. ſi cui. r de le. iij. cū qs decedens. §. nuptura. r. ſ. de iure do. mulier. §. fi. r ar. ſ. de neg. ge. l. penul. vnde etiam fidei eius cōmiſi potuit ut cuiuſliber debitoris nec quicq̄ peteret. r ſic hic feciſſe ratiōabiliter pſumit: ut. ſ. de le. i. ſi pecunia. r nō. in victo. §. nuptura. ac.

o Exceptione. doli mali. ac.

p Stipulatum. niſi liqueat cōtra. ſcilicet qp ī ter viuos donare voluit. r hoc ideo quia in ſtipulatione habita eſt mortis mentio. aſs eſſet donatio ī ter viuos: ut. ſ. de dona. cauſa mor. l. ſeia. §. fi. que ē cōtra.

q In eum caſum. cum eſt donatio cauſa mor. ut. ſ. ō le. ij. cum pater.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

§.i. sic ergo nō. tres casus. Primus est cū stipulat. ut procurator uel gestor qō semp ꝓma facie ꝓsumit: ut. ē. dixi. Secundus qñ stipulat mortis cā. qō ꝓsumit si mō constet eū stipulari cā donationis: ut. ē. ti. proxi. ⁊ in utroqz pōt. fideicōmitti. ⁊ hi sunt hac. l. Est ⁊ tertius qñ stipulat ex causa donationis inter uiuos ⁊ hoc constat. ⁊ hoc casu nō pōt grauari uel reuocari. nisi cum instituat uel aliud ei relinqt: ut. ē. de pac. do. l. cuz marit⁹ §. fi. ⁊. C. ō iu. do. l. ij. ⁊ l. cū ptē. ⁊. ē. so. ma. l. cū dotis. q̄ sūt ꝛ. Itē nō. ꝫ sine stipulatiōe posse cōstitui i dōa. cā mortis. ut nō. C. ō do. cā mor. l. i.

Q Ui dotem. Si conditio ꝓ parte est possibilis sufficit si ei pareat in eo quod possibile est. h. d. Bar.

a ¶ Sūmā. s. ꝓdictaz in pecunia. ⁊ in rebus estimatis ꝓsistentem.

b ¶ Cōditiōe. legatario apposita. qō si cōcedat. nihilominus relictuz nalet vt. C. ō his q̄ pe. no. l. i. ⁊ insti. de hēr. insti. §. impossibilis. ⁊ de le. §. fi. ac.

c ¶ Parituz. utpote possibili.

d ¶ Superat. ⁊ eqdē de his tm̄ testatorē cogitasse credenduz est: qm̄ ⁊ uitio caret. iōqz non minor q̄ benignior est talis interꝓtatio: ut ⁊. ē. de le. ⁊ se. cō. benignior ⁊. l in ambigua. ac.

e ¶ Si filiusf. acceperat. cū de ea reddenda aduersus eū soluto matrimonio competere dz act. in q̄tū facere pōt. si cui ō ceteris suis negotijs. ſ. hēdi ei⁹ nō dat ō bñficiū: vt. ē. qō cuz eo. l. fz ⁊ si. §. soli. ac.

f ¶ Solet. i. solutū est.

g ¶ Debebit. i. solidum q̄ ⁊ de dote actio insoliduz dat vt mō dixi. ac.

T Heopompus. Ista lex ponit vnuz notabi. casuz ⁊ multi credūt scire ⁊ eā ignorant ⁊ h. d. Dicto vnius testis stat ex uolūtate ⁊ dispositione defuncti cui⁹ solius uisponi stare ꝫ. bar.

b ¶ Cauit. hic est grecū cui⁹ interpretatio est filiā meā ⁊c. py. ꝫ alij id si nō bñt. ⁊ iō dñt eē sensū. filias meas pares esse uolo.

i ¶ Pollianus. testatoris forte filius. ⁊ nō q̄ prouisio filij est in dote. sed amicorum est i eligendo maritum. ac.

k ¶ Jurat⁹. i. iurauit ⁊ dixit sic cui scribūt tabelliones testē. tal' iuratus dixit. uel iuratus. i. adiurat⁹: maritauerat q̄ ō cōsilio amicorū. ac.

l ¶ Quātitas. nō. ergo stari dcō uni⁹. ⁊ sic est ꝛtra. C. ō testi. l. uriſiurā di. So. ō uolut testator qō potuit. sic ⁊ si ipe iurasset vt. ē. de le. iij. l. cū q̄. §. codicillis. Itē est ar. q̄ vn⁹ testis iducat ꝓsumptionē uł semiplenā ꝓbationē. sic. ē. quēad. test. ape. l. i. in fi. nec obstat. ī. de qōnib⁹. l. maritus. quia ibi non quia deficiat iudicium ꝓbibet questio: sed q̄ ꝛtra uoluntatem vt hic nō. ⁊. C. ō rebus cre. l. in bonę fi.

m ¶ Dcē. nō. ex hac. l. theopōpus. stari dicto vni⁹ testis. Itē nō. q̄ vn⁹ testis inducit ꝓsumptionē uł semiplenā ꝓbationē.

n Licet placeat. ex ordine. R. vt ſti. de le. §. nō soluz. ⁊. ē. de leg. i. si res. ⁊. C. de fideicō. l. ꝓdia. ⁊. ē. de le. ii. meuius. §. pe.

o ¶ Iuſtus est. a testatore sciente eas obligatas. alꝫ secus vt dictis legib⁹ accur. p ¶ Tales. iā obligatas. R. q ¶ In dotē. iuestimatam. R. ac. r ¶ Prelegauerit. uxori pure simpliciter. ac.

s ¶ Cogetur. q̄ñ in hoc legato sola dos uenit. Sicut ueniret in dotis actione. vt solum representationis commodum hic sit in legato. R. vt

S Ceuola. Qui dotez in pecunia numerata ⁊ estimatis reb⁹ acceperat uxori ita legauit. scie uxori mee: si oēs res q̄ tabulis dotalibus ꝓtinentur hēdi meo exhibuerit ⁊ tradiderit: summā dotis quam mihi ꝓ ea pater eius itulit: dari volo hoc amplius. x. denarios. Quesitū est cum res in dotem date plures ipso usu finite eēnt: nec moriēte marito fuerūt: an q̄si sub ipossibili conditiōe legatū datū debeat: rñdi uideri cōditioni paritū[r]: sicqō ex rebus in dotem datis supererat⁹ in ptārem heredis peruenit. L Abeo.

S Si filiusfamilias cū uxorē haberet: dotē ab ea accepat[r]: dein de paterfamilias fact⁹ dotē ei ut solet[r] legauit: cuius patri bñs nō erit. tñ id legatū debebit[s]. S Ceuola.

T Heopōpus testamento facto duas filias ⁊ filium partibus eqs istituit heredes: ⁊ codicillis ita cauit⁹. filiā meā crispinaz quā uellez tradere cuicuncz amici mei ⁊ cognati approbabunt: prouidebit tradi pollianus[i] sciens mentem meam in equalibus portionibus in quibus ⁊ sororē ei⁹ tradidi. Pollianꝰ aūt a marito puelle iuratus[k] scripsit uoluisse patrē eandē quanti tatē in dotē accipere etiā minorē filiā cuncz maior accepisset. Quero an eandem sūmaz dotis noie cohere des extra partez hēditatis minori filie ꝓstare debeāt: rñdi eū cui⁹ nomio est estimaturū: ut eadē quātitas[l] ex cōi ꝓcipua minori filie dotis nomine detur[m]. G Aius

I Jcz placeat[n] pignoratas res uel in publicū obligatas heredē qui dare iussus est[o] liberare debere: tñ si is qui tales[p] res in dotem accepit dotez ꝓlegauerit[q]: nō cogetur[r] hēs liberare eas: nisi aliud spāliter testator dixerit. P Aulus.

Q Ui dotē a matre uxoris acceperat ⁊ stipulanti ei ꝓmiserat testō uxori dotē legauit: cum q̄situ eēt an uxor dotis sūmā ꝓsequi posset: R rñdit scęuola: nō uideri dari uxori q̄ necesse[t] sit mſi reddi. alias sic[u] rñdit. non deberi nisi manifeste uxor docuisset eā testantis uoluntatem fuisse. ut onerare heredes duplici[x] ꝓstatōe dotis uellet. S Ceuo

T Xori ita legauit. uxor mea qc qd ei compaui ⁊ qō mihi ō dit e medio sibi sumat: q̄ro an dos ꝓlegata uideatur: rñdi vbis q̄ ꝓponerētur uideri: ⁊ ō dote ꝓlegata loqui[r]: nisi aliud testatorez uoluisse ꝓbaret. ¶ Ticie[y] uxori mee quanta pecūia ad me ī stipulatiōez ne dotis ei⁹ noie pueīt: q̄ dos ē dotalib⁹ duob⁹ ꝓsignatis istrumētis. c. aureoz. Quesitū ē an utrāqz sūmā[z] ꝓsequi possit: rñ. nihil ꝓpōi cur nō possit.

¶ De optiōe uel electione legata.

Q Aplian⁹.

O Iuus pius cecilio proculo rescripsit: cum cui fuorū legata sit electio: tres posse eligere.

I Dem.

Q Uotiēs fuit electio uel optio dat⁹: legatarius optabit quē uelit[a]: sed ⁊ homine generaliter legato arbitrium eligendi quem acciperet: ad legatariuz[b] ptinet. Data[c] igitur optione si quis optauerit alienum seruum uel hominem liberuz[d] uidendum est an consumpserit optionem: ⁊ puto non cōsūmi[e]. ¶ Eum cui. c. amphoraz[f] electio data sit: acetum eligentez non cōsumere optionem: si id[g] acetum elegerit: qō uini nūero paterfa non habuit. I Dem.

O Iuus pius cecilio procilo rescripsit: cum cui fuorū legata sit electio: tres posse eligere. I Dem. Quotiēs fuit electio uel optio dat⁹: legatarius optabit quē uelit[a]: sed ⁊ homine generaliter legato arbitrium eligendi quem acciperet: ad legatariuz[b] ptinet. Data[c] igitur optione si quis optauerit alienum seruum uel hominem liberuz[d] uidendum est an consumpserit optionem: ⁊ puto non cōsūmi[e]. ¶ Eum cui. c. amphoraz[f] electio data sit: acetum eligentez non cōsumere optionem: si id[g] acetum elegerit: qō uini nūero paterfa non habuit. I Dem. Quotiēs fuit electio uel optio dat⁹: legatarius optabit quē uelit[a]: sed ⁊ homine generaliter legato arbitrium eligendi quem acciperet: ad legatariuz[b] ptinet. Data[c] igitur optione si quis optauerit alienum seruum uel hominem liberuz[d] uidendum est an consumpserit optionem: ⁊ puto non cōsūmi[e]. ¶ Eum cui. c. amphoraz[f] electio data sit: acetum eligentez non cōsumere optionem: si id[g] acetum elegerit: qō uini nūero paterfa non habuit. I Dem.

Q U

a Silicet.degustationē.si aūt post sibi imputet.ꝛ fa.s.ō pi.ꝛ cō.rei vē.l.i. §.i.ꝛ.l.siqs vina.§.si in aduersione.ꝛ.l.si vina.que in volijs.

Siphi Aūt exhibitionē rex electio nō tenet nisi legatarijº fuerit sciens.b.d. Bart. b Data.i.legata.

c Integrā.qr nō tenuit ꝓma.alꝫ secus:ut.j.e.apud aufidiū in fin.ꝛ.nō.s.l.i. §.i.ꝛ poterit ad exhibendū agere legatarius:ut.s. ad exhibē. l.iij.§.siqs optare.

d Cū sciret.nā tūc vī de eibus satisfactum marie si legatarijº cognoscebat illos abūtes: ut ar.s.de act.emp.l.i.§.fi.

e Nec solū.ſ.tūc integra manet electio.ac.

f Cā.quominus oēs exhibiti sint nisi fraude tertij:quia tunc agit de dolo ꝯ cū ut.s.de do.l. siqs.ad fi.ꝓra.So.ut ibi.

Mancipiorum Legatario optionis terminus ad eligendum statuit:quo elapso eligere nō pōt si res nō est integra.b.d.Bar.

g Additio.eorū seꝛ.

h Quēqꝫ.i.qñcunqꝫ.

i Nō cōpetere. nō.qr ad tps agēdi qs cogit.sic.j.e.l.si optio §.fi.ꝛ sī filia.j.l.si tibi.ꝛ.C.ō inge.ꝛ ma.l.diffamari. regulariter contra:ut.C.ut nemo in uitus.Itē ad statuendū diem alicui facto.facit.s.de iur.ōli. l.i.ꝛ.j.de dam.infec. qui bona.§.fi.ac.

k Quem.ſ.diem.ac.

l Diffunierit.i.statuerit.

m Libertatē.ꝛ certe tuebitur ꝛ fa.s.siqs cau.ꝛ si post tres.

n Deneganda.legatario.

o Integra.facit.s.de minori.l.ꝙ si minor.§.scevola.ꝛ.C de repu.bī.l.fi.ꝛ.s.de iure de lib.siqs.ꝛ dic ꝙ idē referat nō ad primū:sed superius.

p Post diē.a ptore vī iudice statutum.ꝛ continua sequentes l.ac.

q Homo.cum iam.alꝫ sic forte non dispositurº nisi optionis timor abesset.

r Si tibi.nō dari.sed quia ō cetero mei fient oēs si optare cessaueris:ut.j.e.cū optō.

s Si ceram.ūtuor virioliſ. dīt qdā ꝙ sunt vasa.sed certe immo ornamēta mulichria:ut.j. de auro ꝛ ar.le.ar.§.ornamenta.ac.

t Due.sole.idem si dicit duo paria:ut.s.de le.i.l.q concubinam.§.qui quattuor.

u Relicte.tēpore mortis testatoris:ut ar.s.de tabu.cxhiben.l.i.§.fi.ac.

x Alb initio.tempore testamēti. y Legatum.ſ.quasi purum.

z Unius.data est.i.relicta: vt simul optemus.ac.

a Optassem.ſ.non iure.

b Nō mutassem.quā mutare possem iure forte minoris etatis:vt.s.de mino. l.ꝛ si fine.in pn.aut patrie ptātis:vt.s.de le.i.iul.nec a filiosa.aut qr non fuisset mihi tota familia exhibita:vt.s.e.l.sciphi.aut aī adītā hēditatē:vt.j.e.l.optione.ceterū semel iure facta optio mutari nō posset:vt.s.de le.i.l.v. in pn.ꝛ.j.e. apud.in fi.ꝛ viri.s.e.l.ij.§.i.ꝛ.l.sciphi.

c Ante decessissem.ꝙ mutarem optionē minus recte factam.ac.

d Non videor.alꝫ videtur.

e Nō possum:vt ar.s.loca.l.q ad certā.ꝛ de codicillis.l.ij.§.pe.ar.ꝯ.s.sol. ma.l.ij.§.fi.Itē ad.l.istā est.s.de le.i.si dño.Itē ꝛ.s.cōia pre.l.fi.

f Si ceram.puta plurium sciphorum.ac.

g Ad exhibendum.quia mea interest iusta de causa: vt.s.ad exhibendum.l. iij.§.Item si optare.ac

h Et cum hēde agef.ſ.actiōe er testō.ꝛ sic ago ut agas.sic ꝛ.s.locati.cum in plures.§.messem.uī vic ad exhibēdum:qr agendo depositi pōt exhibere.sic ꝛ.s. māda.l.si mandauero tibi vt a ticio.ꝛ facit.j.n.i.l.ij.§.i.

i Cum ita legat.quo casu habeo electionem per.l.vt.s.e.l.ij.

Quicunq; est. Cui est legata optio non potest optare seruum petere uī sub conditione manumissum nisi ꝯditio defecerit.b.d.bar.

k Presentē.i.purā nā spāle derogat generali:ut.s.de le.iij.l.vlt:cum §.felicissimo.ꝛ sic est contra.s.de le.i.si dño.ubi nō derogat species legati generali legato optionis. Solu.ibi nō fuit libertas relicta sticho pure vel sub conditione: sꝫ fuit alteri legatus.ad ꝙ est.j.e.si heres.ꝛ quare ꝺ aliud ꝙ ibi. est ratio pp id qō dicit ꝙ prenalet legatuz libertatis: vt s.de le.ij.si idē.ꝛ. C.de nece.ser.bī.isti.l. qdā. et.s.de mān.test.si peculiuz.§.primo. vel sol. vt ibi.

l Optabo.ſ.si voluero.ad qō est.s.e.l.i.i fi. t.rū.ꝛ qō ibi nō.

m In eodē casu.ſ. qñ vni fuoꝝ optō ꝛ sticho libertas sub cōdi.

n Optare.alꝫ optarē scꝫ ego legatarius.alius optaret scilicet legatarius similiter.

o Possit.alꝫ possuz. ꝛ alꝫ possit.

p Muciane. mucius eni fuit in snia q̄ legē.

q Ipsa libertate.ſ.contingente.

r Derimi.ſ.optionis quo ad cū suum cui contingit libertas.

s Pō patiene.ſ.sola:

t Aī adītā hēdi.ꝛ sic aīqꝫ possit optari iurē vt j.e.l.optione.

u Erit vtile.etiam si ibi nomine vt sic optari possit.ac.

x Pura libertas. vt C.de cadu.tollen.l.una §.i nouissimo.ꝛ.j.ō le. pre.l. virilis.§.si aduerit ꝛ.s.qñ dies leg.ce.l.nā cum libertas.

y Statuta.i.data sub cōditione.si tūc.ſ.cēdi tio extiterit aī adītā hereditatez.alꝫ demū cūm cōditōe cedit dies eius: vt.C.de cadu.tol.l.i.§. si aūt sub condi.

z Possum.qñ pure seruus est.R.ſ.cuz defecerit conditio vote libertatis aī adītam hereditatē.ꝛ est bñ ad.l. istam s.de le.i.si fūdus.§.pe. ꝛ.s.ō mān.te.l.tiu.ac.

Sipāphilo. Ius electionis relictum seruo competit eius dño post manumissionem si vult.si nollet tunc ipsi seruo manumisso licet petere.b.d.bar.

a Generaliter.sicqꝫ habet electionē:vt.s.e.l.i.

b Cesserit.qō est a morte testatoris cum erat purum: vt.C.ō cadu.tol. l.vna.§.in nouissimo.ac.

c Ticius.ſ.dominus quē.s.nocauit lucium ticium.

d Mendicauerit.qō potest:quia quesitas actiones per seruum non pōt per manumissionem:ut.j.de act.ꝛ ob.quecunqꝫ.ꝛ.j.de iniur.si seruum cuius nomine.in hereditate secus quia ante aditam hereditatem nulla est actio.ꝛ ideo inspicitur tps additionis:ut instī.de here.instī.§.alienus.sed hic dies cessionis.

e Possit optari.ſ.de iure.vno cuī petito cōsumit electionis facultas: vt.j.e.apud.ꝛ.s. de ꝛcur.si is qui sti.ac.

f Repudiasset.ſ.erpsse.alij dicūt manumittēdo eo animo:ut legatum cum sequatur:ut.s.de le.i.Fuo le.§.i.ꝛ instī. de here.instī.seruus.ac.

g Due persone.i. duo legatarij cum antea vna persona fingebantur: vt instī. de inuti.stip.§.ei qui.ꝛ nō hic legatū optionis vel in genere esse conditionale quo ad opti.sed purū quo ad seruū: ut.j.qui ꝛ a qu.l.ij.si .n.esset omnino purum semper domioo quereret si fiat manumissio post

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qnã cessit dies legati ꝛ ecõtra pamphilo si añ esset manumissus: sed certe eriã quo ad hoc nõ videt cõditionale: qz si cẽt oĩno conditionale: vel vño trñ: vel pãphilo trñ deberet: ut. ĩ. de reg. iur. q̃ legata: ꝛ. ĩ. qñ dr. le. ce. si post. §. fi. sed dicas illud qñ res certa sub conditione legat. ḃ incerta. ꝛ iõ sic ambulat electio: ut ḃ dicit. Itẽ olim nõ trãsmittebat si decedat antecp̃ optet. hodie p iustinianũ sc̃m: ut isti. co. §. opõis. ꝛ. C. cõia dele. l. fi. §. fi. ꝛ facit. ĩ. de so. si stipulatus. ꝛ. §. de le. i. fi-tius. §. fideicõ. ꝛ. l. quesitum. §. duobus.

Si heros. De legato fcõ fuo alij legato ad legatariũ optionis nil ptinet. bar.

a Optauerit. qõ facere potuit: qz testator hoc permisit. nec ob. §. eodẽ cui ita. §. i. qz ibi pp libertatis fauorẽ. ꝛ sic iste heros erit cõmunis scij ꝛ meuij. alij dicũt cp optauit de fcõ. sed de iure non potuit quasi tacite ex mẽte tostatoris a generali optiõe sit exceptꝰ heros: ut ar. cõtra. §. e. cũ ita. §. i. ꝛ. ĩ. ti. i. l. ii. ĩ pn. ꝛ. ĩ. ẽ auro ꝛ ar. le. l. i. ĩ pn. ꝛ. §. de le. iii. l. vrorem. §. kliciissimo. ꝛ l. seruis vbanis. §. fi. ꝛ l. q̃stiũ. §. i. ꝛ sic heros erit soliꝰ scij nõ cõis. sed certe simile qõ iducit de seruo cõi. magis suadet qõ pmo dixit. ꝛ qõ dicit §. de leg. i. l. si domino fm. b.

b Solũ scių. si heros est cõis scio ꝛ meio.

c Adite hr̃ditatẽ. hoc enĩ tpe cedit dies legati relicti fuo legato: ut. C. de ca. tol. §. i nouissimo.

d Legatũ. s. fũdi. ac.

e Pertinere. i. acgrere pheroẽ seruũ. nã meuio sub ꝺdi. vꝰ legatus seruꝰ. s. si optauerit vñ cũ ante aditã hereditatẽ optare non potuit: ut. ĩ. e. optione. apparet scium solum dominum

f Seruo cõi. iam nũc ꝛ nõ sola destinatione: ꝛ argumentat a minore.

g Cedente. qõ est tpe mortis: ut. C. de ca. tol. i. vna. §. in nouissimo. ſz huic rñ. est cõtra. ĩ. de acq. re. do. p seruũ. §. i. ꝛ. ĩ. de stip. ser. pinde. §. i. sed so. vt no. §. p socio verũ. §. si seruo. que consonãt huic. ꝛ. ĩ. ad. l. fal. plautius. ꝛ facit. ĩ. eo. si optio. ꝛ. l. seruo. ac.

h Seruo. si eis heredibus. ꝛ dic data. s. nominatim a testatore. als legatarij est electio: ut. §. e. l. ii. scõo rñso.

i Eundẽ. facit. ĩ. de ver. ob. l. ii. circa pn. ꝛ. l. in executõibus. §. p pte. ꝛ de so. si stipulatꝰ. §. i. ꝛ. l. q hominẽ. §. i. ꝛ. §. de ꝺdi. inde. si nõ sortẽ. §. fi. ꝛ. §. de le. i. l. si ex tota. §. fi. ꝛ de le. ii. l. si quis duobus.

k Teneri. cogent ergo consentire iudice imminente: ut. §. de le. i. hui⁹ §. fi. l. sorte. ꝛ. C. cõia dele. l. fi. in pn. ac.

Si optio. Lex ista est satis subtilis. Et diuidit in duas partes. Prima loqt in ĩstituto herede volũtario. Scõa in ĩstituto hr̃de necessario. Scõa ibi. q si necessarius. Itẽ pma subdiuidit in duas. Primo ponit dictum. Secundo respondet tacite obiectioni. scõa ibi: nec aduersatur. nec aliter sũmatur. Bar.

l Si optio sine libertate. contra. C. de le. Fuus. Solu. ḃ fuus apparet alij legatus: qõ ibi nõ fuit. ac.

m Sequẽs legatum. seruo relictum. ac.

n Reciderit. añ aditã hereditatẽ idest antecp̃ optare possit. R. ut. ĩ. eo. optione. ꝛ dic reciderit. s. alijs mortuis. ac.

o Pure. quasi legato. s. sticho. ac.

p Catoniana. de qua tractat. ĩ. de regu. ca. l. i. nã legatũ fuo relictum nõ cedit: nisi ab adita hereditate: ut hic pz apte. ꝛ. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. nã si statim post mortẽ cederet. ergo quolibet ĩstituto cẽt nullum qz inutiliter cederet cũ sit possibile aliũ de familia optari. ꝛ catonis regula ad talia legata nõ ptineat: ut dr. l. catõiana. ꝛ. §. de le. i. l. cetera. §. ii.

q Si volũtarius. idest si hoc est cp voluntarius est qui hereditatis adi-

constituerentur ticij ꝛ pãphili vniꝰ tamen rei legatum inter eos vertitur: ꝛ ticio vendicante optio extinguitur: repudiante pamphilus optare potest. Idez.

Si heros scio legatus sit: ꝛ heroti fundus. deinde optio serui meuio data fuerit: isq̃ herotem optauerit[r]: fundus solus ad solũz seium[b] pertinebit: quoniaz adite hereditatis[c] tpe is solus erit ad quem posset legatum[d] pertinere[e]. nam ꝛ cum seruo cõmuni[f] alter ex socijs legat: iccirco ad solũz socium totum legatum pertinet: quoniã die legati cedente[g] solus est qui per eum seruũ possit acquirere. Idẽ

Seruo generaliter legato: verius est oẽs heredes si eis[h] electio data est: eundez[i] dare debere: ꝛ si non consentiant heredes: ex testamento cos teneri[k]. Dau.

Si optio serui data mihi fuerit ꝛ sticho aliquid testator sine libertate[l] legasset: tunc sequens legatum[m] consistit: cum tota familia ad vnum. i. sticum reciderit[n]: vt puꝭ quasi legato[o] vtiliter sit legatũ. nec aduersat catoniana[p] regula: si voluntarius[q] heres institutus sit: quoniam potest ante aditam hereditatem: etiaz si statim decesserit[r] familia mnui. Q: si necessarius[s] heres institutus sit: sequens legatuz[t] ꝓpter catonianam inutile est. Pom-

po.[u] scribit emptoꝛ hereditatis postulante vt is cui serui optio legata sit optet. videndum est an pretor vt id faciat cogere debeat legatarium. quemadmodum si heres instituus id postularet: quia potest per heredez id emptor[x] cõsequi: ꝛ quarenõ possit[y] nõ video. Labeo.

Si cuz optio serũ ex vniuersa familia legata esset: heres aliquem prius cp̃z optaret manumisit: ad libertatez cum interiz nõ perducit[z]: seruuz tamen quẽ ita manumiserit amittit: qz is aut electus legato cedit: aut relictꝰ tũc liber ostẽditur. Idem

Seruo[a] sine libtate[b] legaui[c]. deinde optiõez fuoꝝ meuio dedi: is[d] cũdẽ seruum[e] optauit. q̃ro an id quoq̃z qõ legatũ est: ei[f] debeat[g]? Rñdi nõ puto legatuz huius serui nomine[h] ad dominum[i] pertinere. Hereni.

Optiõe legata placet nõ posse ante aditã hereditatẽ[k] optari: ꝛ nihil agi si optaretur. Idem.

Quum optio duorum seruoruz ticio data sit reliqui meuio legati sint: cessante primo i electione reliquorũ appellatione oẽs ad meuium pertinẽt. Scęuola.

Homine legato[m] nerati⁹ ait nihil agi repudiato pamphilo[n] itaq̃z cũ ipm eligi posse[o]. Paul⁹.

r Alñ aditam. post rñ testrñ. ac.

s Decesserit. s. testator.

t Qõ si necessarius. q hereditatis additionem differre nõ põt. ꝛ sic per cũ optio nequiuit suspẽdi. ei enĩ in ortis tpe ipso iure fingitur quesita hereditas: ut sic nihil inter mortis tempus ꝛ hereditatis additionez euenire fieriue possit. nullum equidẽ ibi medium inuenirt põt. R.

u Sequens legatum. sticho relictum. ꝛ facit. §. de le. i. fuo le. §. i. ꝛ. l. si a pluribus. §. i. et l. quesitum. §. pñti. ꝛ. l. si post mortẽ in pn. ꝛ. §. e. l. si heros. ꝛ. ĩ. de condi. ꝛ demõ. iul. ꝛ. ĩ. eo. seruo. ac.

x Pomponi⁹. heres. qñ emptoris nõ minꝰ q̃ hr̃dis. si nõ vendidisset iterẽ optionez non semp impedire disponem fuo rũ: ut. §. e. l. immo. ac.

y Id emptor. als id tẽpus. ꝛ als id emptor. s. agendo ex empto ut cogat venditor legatarium optare: qz in bone fi. iudicijs oĩa venũt que equũ est venire: et si nõ sint dicta: ut insti. de ob. q̃ ex consensu. in fi.

z Nõ possit. s. cum suo iure: vt opter cogere. R.

a Si cũ optio. nõ perduxit. sic ꝛ. ĩ. g ꝛ a qbus. l. ii. nisi decreto dato tpe ꝛ finito: ut. §. eodem. l. ut mancipiorũ. ꝛ facit. ĩ. de manu. vin. l. iii. et. ĩ. ti. ii. fundus. §. minor. ꝛ. ĩ. de pen. le. cũ vñs. §. fi. ꝛ. §. de le. ii. §. i. ꝛ. §. e. si optio. in pn. ꝛ. C. de seruo. pig. da. ma. l. si creditoribus. ꝛ. §. de testõ mili. l. si miles.

a Seruo. s. meo.

b Sine libertate. ꝛ sic l utiliter: ut. C. de le. seruus.

c Legaui. fandũ quẽdam.

d Is. s. meuius.

e Seruum optauit. s. cũ plures essent fm. R. als secus: vt §. eo. si optio.

f Ei. s. seruo. s. fundus.

g Deberet. optanti. ac.

h Serui noĩe. q heredis erat adite hereditatis tpe. ac.

i Ad dñm. hũc nouũ ꝛ post aditã hereditatẽ factũ dñm: ſz ad heredẽ qñ huic fuo relictũ ab extraneo quereret posset. R. vt. §. de lega. i. si post mortem in principio. ꝛ facit ad. l. §. de lega. i. quesitum. §. i. ꝛ. §. eodem. si heros. sed ar. cõtra. §. de leg. i. si a pluribus. §. i.

k Optione. hereditatem. vnde hoc legatum olim non cedebat a die mortis quo ad trãsmissionem: vtpote conditionale. hodie secus: vt insti. eo. §. optionis. R. ꝛ facit. §. de le. i. iul. ac.

l Quum optio primo. s. ticio. ꝛ dic cessante idest repudiante vel tẽpore a pretore statuto excluso: vt. §. eo. l. mancipiorum. ꝛ facit. C. de here. instit. l. ii. ꝛ. ĩ. de ver. sig. ceterorum.

m Omine legato. s. in genere.

n Pamphilo. s. in specie.

o Eligi posse. imo aliud agitur. ꝛ ideo nõ põt eligi: ut. §. de pac. l. si vnus. §. si generaliter. So. ḃ heres habebat electionẽ per expressam testatoris voluntatem: ut. §. eo. seruo. ibi ẏo creditor ex pacto expresso. ꝛ fm hoc eligit eundem heres non obstante repudiatione legatarij. Alij vt. R. qp hic non erat translata electio in legatariũ ab herede: cuius heredis dicebat ab initio fore electionem. ꝛ ideo heredem eligere eundẽ. sed hoc non placet: qz legatarius habet electionẽ: ut §. e. l. ii. secundo rñso. Tertij dicunt vtrobiqz creditorem habere electionem: sed ibi ex pacto. ꝛ ideo per pactum determinatur remissorio. sed hic per. l. habet legatarius electionẽ. ꝛ ideo per. l. determinetur remissio vt nil valeat. vel quarto. ibi pactum hic repudiatio. vnde hec non valet de futuris: ut. §. de legatis. i. l. si ita scriptum. §. ii. sed pactum sic: ut. §. de pac. l. ꝛ heredi. §. filia. ꝛ est ratio qz pactuz duorum consensu. repudiatio vnius vallatur arbitrio: ut no. C. de pac. l. i. vere autem hoc legatum generis de futuro pendet: quia est simile legato optionis: ut. §. eo. l. ii. §. ii. sed illud est conditionale si eligat vt. ĩ. qui ꝛ a qbus. l. si optio. ꝛ. §. eo. l. si pamphilo. in fi. ergo ꝛ istud. Plana est ergo glo. eũdem eligi posse. s. ut pro cuiusqz eligendi facultas videatur concessa expressim aut tacite. Item contra. ĩ. de adimen. le. l. qui hominem. ꝛ l. se. So. ibi adoptio per testatorem qz valuit: hic repudiauit legatarius cum nõ peruit. ꝛ facit. ĩ. de regu. iur. l. qui potest. §. quod quis.

ILlud. Facultas eligendi que cõpetit alicui iure suo transmittitur ad heredes.h.d.Bar.

a Illud cedentem .idest post mortem testatoris.

b Ad heredem.s.legatarij.

c Placuit.hodie forsan a cõpilatoribus est hoc aditum.nã olim secus vt insti.e.§.optiõis. vel illud qñ ex omni familia legat optio. hic ex certis duobus.ac.

APud aufi. Qñ electõ trabit secum exceptionez nõ admittit variatio.Bart.

d Vestimenta.duo forte paria: vel tria: vel sic virit cũ plura haberet testator.

e Triclinaria.idest gbꝰ vtebat in camera vl aliqua parte domus que triclinium diceretur:quia in ea tres lecti sternũtur.sic ponitur.ff.cõmo. si vt certo.§.si de me.

f Dixisset.s.congruo tpe.i. post aditã hereditatez ostẽtis omnibus suis vestimẽtis exhibitis: vt.ff.eo.optione.ff.l. scipbi. ff .l.homine.

g Non posse.nisi esset minor xxv.an.ut.ff..de mio.ff si sine in prin. vel nisi qñ optio nõ tenet:ut.ff.ti.ũ.notatũ est.

h Consumpsit:ut ff.ff.de pcura.si is q.sed videt qꝫ possit voluntatẽ mutare:ut.ff.de ỽ. ob.si qs stipulatus in pn. ff.l. eũ qui.§.i.So. vt no.ff.de leti.statuliberz.§.fi. ff.l. hmõi .§.stichum.ff.l. v.in prin.ac.

FRuctum. Fructus pendẽte conditione ex re legata percepti legatario nõ vebent: nec nudo ministro.h.d.Bar.

i Insup.sub.legauerit.ac.

k Confestim. hoc facit pro filia lz non multum.

l Volo.ego testator: ff sic trã sit de tertia ad primam personam.

m Assignata. alias agnata.i.nata.ff als assignata.s.p electionẽ matris.ac.

n Supra numerum.als datum.i.expressum.ac.

o Ad filiam.als sine non.ff tunc dic:qz tñ vt ministra fuit electa mater.als est nõ ff bene ut colligitẽ cum dicit.ff.rñ.cuz mãcipioz ꝛc. ff sic ante omnez moram ff facit.tunc.ff. de reg. iur.l.cum in tempore.

p Idem quesijt. pponi. als nõ ad matrem.ff tunc est rõ qꝫ est.ff.qz ante oẽm morã pcepti sunt.ad qõ est.ff.ad trebel. mulier.§.si beres.als sine nõ.q.d.pertinet ad filiã ff tũc dic matrẽ electã vt ministrã.ad qõ.ff.de le.ii.§ qs ticio.ff facit ad pdicta.ff. de le.iii.l.si ita relic.§.pegasus.ff.ff.de an.le.l.cum qui.ff de leg.i. apud iul. in prin.§.i.ff.l.cũ res.ff.l.quesitũ.§.fi.ff.ff.ad treb.l.mulier.§.ũ beres. ff.ff.ti.iij. l.iii.in prin.ff.ff.de le.iii.vxorem.§.sorori.

q Maritus.fructus.partus enim de quo predixit nõ est fructus:ut.ff.de vsu fruc.l.in pecu.

r Mortis qpe.lz qpe testamẽti condendi non fuerant.sed videtur contra.ff.de leg.iii.l.nomen.§.i.So. vt ibi.ac.

s De vitico vino vel oleo legato. Cõtinuatio Rub.per se patet.Bar.

t VIno.numero habuit.sũpta volũtatis cõiectura ex ipsius viuentis consuetudine: vt ff.ff.e.si qs vinũ.§.item si acetũ. ff.ff.ti.i.l.ii. §.fi.ff ar.ff.de leg.iii.nomen.§.i.ff.l.nup.ff.l.fuis vrbanis.ff.l. quesitũ.in principio.ff.§.penulti.ff.l.vxori.in prin.sed contra.ff. eo.titu.l.si cui in principio.So.ibi.

u AM alij penum. Generi per spẽm derogat.h.d.Bar.

u Penũ.qd sit penũ habes.ff. de penu.le.l.iii.ff nota qꝫ hac.l.ponitur penum in neutro genere.sed.ff. de penu.lega.in feminino.sed qdam bñt ꝫ penus.ff.ff.oẽm penum. Item no.qꝫ dicit vinũ.s.simplr.secus si dixisset qꝫ eẽt Rome:ut.ff. de penu le.nam qõ.§.fi.

x Legatariũ.qñ de toto pars est exhibenda. R.ut.ff.de re.iur.l.in toto. ff.ff. de manu.te.si peculium in prin.ff.ff.de le.iii.l.fuis vrbanis.§.fi.ff.l.beres.§.i.ff.ff. de auro ff ar.le.l.i.ff.ff. de pe.le.l.seruo.ff.ff.ti.i.l. si tibi. in prin.ff.l.cũ oportz. Item facit.ff. de pi.ff cõmo.rei ven.l.si vina.

y Si centũ amphore.sub. vini.qõ pz propter degustationem.

z Degustare: vt possis approbare vel improbare. nã ad hoc fit degustatio:ut.ff.de pi.ff cõ. l.i.in pn.ff.l.si qs vina §.i.ff.l.si vina.

ILlud aut illud utrũ elegerit legatarius nullo a legatario electo.decedẽte eo:post diẽ legati cedẽtẽ:ad hẽdẽ trãsmitti placuit.

APud aufidiũ lib. Labeo. j.dig.scriptũ ẽ cũ ita legatũ est vestimenta quẽ volet triclinaria: sumito sibiqꝫ habeto.si is dixisset que vellet: deinde anteqꝫ ea sumeret alia se velle dixisset:mutare voluntatem eũ nõ posse ut alia sumeret: qz omne ius legati pma testatiõe q sumẽ se dixisset ꝟsumpsit:qn iam res ꝟtinuo eius fit:simul ac dixerit eam sumere. Seuola.

AIiũ ff vxorẽ hẽdes scripsit.si hãc exhẽdauit:ff ei legatũ õdit cũ in familia nupserit.c.his vbis.in super' arbitratu sempronie matris ei mãcipia.x.qꝫ ꝟfectiz post aditaz hereditatẽ meã a sempronia vxore mea eligi volo:que mãcipia cuz i familia nupserit dari uolo:ff si añ qꝫ nupserit aliqõ ex mancipijs decesserit:tũc i locũ ei arbitratu sempronie matris eius volo dari duz ad eã plen nũer puẽiat.qõ si sempronia mr ei nõ elegerit:tunc ipsa sibi quẽ uolet eligat.quesituz est cuz mater elegerit an ea que ex bis mãcipijs ante nuptias assignata sunt ad puellam supra numeruz.x.mãcipiorũ pertineãt:rñdi cũ mãcipiorum legatum in tempus nuptiaruz testator transtulit:id qõ medio tpe ancille exixe sunt ad filiaz nõ pertinere. Idẽ quesijt ãte nuptias eorũdem mancipiorũ fructus ff usus an ad semproniam matrem pertineant:rñdi nihil,pponi cur ad matrẽ ꝑ solido ptineant. Idem

MAritus uxori sue codicillis ꝑ fideicom.dedit pdia. Item lances quas elegerit quatuor. Quesituz est an ex bis lãcibus que mortis tpe sint eligẽ possit:respõdi posse.

De vitico vino vl oleo legato.

VIpianus.

VIno legato:acetum quo qꝫ cõtinetur:qõ paterfami.uini numero habuit.

QAm alij penum alij vinuz legatum esset:excepto vino:oẽ penum ad legatarium pertinebit.

Si centum amphoꝝ quas vel les tibi legate sũt:ex testamẽto agẽdo consequi potes ut degustare tibi liceat:aut quanti interfuerit licere tibi degustare:ad exhibẽdũ agere potes. VIpianus.

SI cui vinũ fit legatuz.c.ãphorarum:cuz nullus unum religisset:vinũ heredẽ empturum ff prestaturuz:non acetuz qõ uini numero fuit. Si uinuz legatuz sit: uideamus an cuz uase debeat: ff celsus inquit uino legato:etiã si nõ sit legatum cum uasis:uasa quoqꝫ legata uideri:non qz pars uini uasa sunt:quemadmodum emblemata argenti scipborum cã forte ul speculi:sed qz credibile est mentẽ testãtis eã eẽ ut uoluerit accessiõi uino eẽ ãphoras:ff sic iqt loquimur nos bre ãphoras mille ad mensurã uini referẽtes. In dolijs non puto uerũ ut uino legato: dolia õbeantur: marie si depssa i cella uinaria fuerint: aut ea qꝫ p magnitudinẽ difficile mouentur. In cupis ãt siue in cupulis puto admittendũ eẽ eadẽ deberi:nisi pari mõ imobiles i agro uelut instrumẽtũ agri erant. Vino legato: utres nõ debebuntur: nec culeos quidem deberi dico.

PAulus.

QAm certũ põd olei nõ adiecta qlitate legat nõ solet queri cui generis oleo uti solitus fuerit testator: aut cui generis oleuz isti ra vt ex predictis.ff bic apparet.

a Quãti.i. ad qꝫtũ interest mea m act. ad exhibendũ ad interesse fit cõdẽnatio.ff oportet interesse vtroqz tpe vel saltẽ tpe sñie vt.ff.ad exhi. l.tigni.§.fi.ff fac.ff.ti.i. si tibi.§.fi.ff.ff.ad exhi. l.iii.§.ii.

b Si cui.nulluz. aut qõ p vino vteret.

b Numero fuit.s.i bonis vẽdẽtis vinum. nõ eni ẽ ea q.ff.l.i.põt capi cõiectura.ff fa.ff.ff le ga.iii.l.nup.ff.ff. eo.si qs vinũ.§. itẽ acetum.

Si vinum. Vino legato non cedunt vasa magna nec parua in qbus vinũ portat de loco ad locuz:lz vasa pua in qbus vinum conseruatur ff cum vino venduntur cedũt.Bar.

c Legata.si sunt pòna velut ãphoras ff cados que cum vino vendi consueuerunt. vnde ex regionis consuetudine hoc potius presumitur:ut.ff.e.l. vino. ff.l. vinum.§.fi.

d Scipbor. hec enz sũt pars scipbor. si sũt adiuncta vel infra:ut.ff. ad exhibẽ.tigni.§.i. nel vic econtra non sunt ps qñ adhuc non sunt adiuncta:ut.ff.de auro. ff ar.le.l.ar.§.pe.

e Voluerit.tũ ex regionis cõsuetudine. tum ex vasorum vtilitate. et quia ad vsum perpetuũ non parant:ut.ff.e. vino.ff.l. vinum.§.fi.

f In dolijs. vebẽt. ergo supradicte interpretationi multũ facit vasorum vtilitas.

g In cupis. genera vasorum dolijs vino

b Vino. vtres. vasa de corio capre cum pilo quibus vtuntur tuscani: sed culei forte sine pilo: vt ff.ff. de pi. act.l.fi.§.fi. ff est ratio: quia in bis nõ seruatur vinum: sed de loco ad locum portatur:ut.ff.titulo.i.l.quesitum in fi.i.rñ.ff facit ad.l.ff. de le.iii.beres.§.cui.ff.ff.ff penu lega.l.iii. in fi.ff.l.iiii.in princi.

QAm certum. Quãtitate legata simpliciter electio est heredis ꝫle soluat: nec ꝟsuetudo testatoris inspicitur.h.d.Bar.

i Certũ.solutus.in dubijs nõ semp standum defuncti consuetudini: vt.ff. de alimen.le.l.a filio.§.fi.sed regulariter cõtra:ut.ff. de leg.iii.l. nummis.ff.ff.ti.i.l.ii.in fi.ff.ff. de testa.l.heredes.§.lz ff si no.in fi.ff.ff.ff ali. lega.l.cum alimẽta.ff.ff. de le.i.si seruus plurium.que sunt cõtra. So. defunctus bic dixit dedisse expresse electionem heredi. et hoc est diuinare. vel fm. R. bic speciale. Sed quare aliud ꝫ in nummis: ut dicta.l. nummis:respon. hec scilicet consuetudo defuncti et regionis: ff alia quedam in nummis considerantur: ut dicta.l. nummis. quoniam eorum dubietas quanto in pluribus consistit. scilicet materia: pondere: forma ff vsu. ff quanto in singulis vniuersisqz legatis narratur vtilitas: tanto eorum inquiri magis ꝫ in oleo interest cõsuetudo patrisfami. defuncti. vel dic vsus loquendi non vtendi: ut ibi nota. licet sit argumẽ. contra. ff. eodem.l.ex vsu.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Liberū. s. arbitriū. vūmodo mediocre: ut. ff. de leg. i. l. legato. ꝛ de edil. edic. l. si qd. sed ar. cōtra. ff. mādati. l. fideiussorē. ꝛ. ff. de le. iii. l. nūmis. ſ dic: vt no. in dicta. l. legato. Itē qō dicit heredē eligere est contra insti. de le. §. si generaliter. ꝛ. ff. ti. i. l. ii. §. i. So. hic testator expresse voluit: ibi noluit. vel dic qꝫ testator reliquit in bonis suis oleum. vnde est idē qō cēt vbi de certis relicſſet incertū: ut. ff. ō le. i. si qs a filio. §. pe. alſs legatarij esset electio. ꝛ facit. ff. de ꝛtrahē. emp. Lōprehensum. ac.

Am certus. Tā tū est dicere qō natū esset quātū dicere qō natū erit. h. d. bar.

b Natū eēt. tūc vel eo āno quo ɔcessit testatō.

c Non amplius. s. q̄ natum esset. ac.

d Tarationis. i. determinatiōis: ut ita demū petat tantū si tātū natū erit: ut. ff. de cōtraben. emp. si debitor. §. verisimile. secus si dictū esset decē pundo ex illo fundo. tūc enim expectat: ut. ff. de ver. ob. inter stipulantē. §. sacrā. azo. Itez secus cū in singulis annis ad alimēta vel simpliciter singulis an. aliquid relinquitur ex illo fundo: ut. ff. e. ex eo. ꝛ. ff. de ali. le. lucius. ꝛ. ff. quādo di. leg. ce. l. firmio i prin. ꝛ. ff. de annuis le. l. legatū. §. i. ꝛ facit ad l. ff. de le. ii. l. antepe. §. cuibus. ꝛ. ff. ō iudi. si fi deicōmissū. §. qd tñ. ac.

e Natum erit. s. in eo fundo. R.

f Um vinū. qō in amphoris. nunc respondet.

g Quod in dolijs. q̄ dolia non vicunt vasa cū sint magna. at vasa pua: ut. ff. e. si cui. §. i.

b Videl. talis enim adiectio nihil nisi augmētum significare pōt R. sic. ff. de le. i. l. si cui in prin. ꝛ l. si ancilla. ꝛ. ff. de au. ꝛ ar. le. l. si qs ꝛ. ff. e. l. vinum in prin. Itē ꝛtra. ff. de le. iii. beres. §. pe. ℔ nō est ꝛtra. Itē facit. ff. e. vinuz. ac.

Uidā heredē. Verbū indefinituz referꝫ ad olea. Bar.

i Salsamēta. i. materias vnde cōsueuerunt facere salsamenta. que sunt saluia sarpillū piper. allea sal petrosillum. ex bis fit salsa nisi sit sentētia falsa. Nec ē completū nisi supadditur acetum.

k Uerū est. qꝫ verbuz generale vniuersaliter est intelligēduz. sic. ff. de aur. ꝛ ar. le. l. si. §. vroni. ꝛ. ff. de le. ii. si ita legeꝫ in pn. ꝛ C. que res pig. ob. pos. l. si. ꝛ. ff. de seruit. vr. pre. si seruit⁹. Itē aliud in stipulatiōe q̄ hic in legato: vt. ff. ō ver. ob. trinctū. ꝛ. l. si ita stipulatus fuero in prin. ꝛ. ff. de iure do. l. cum post. §. gener. Item ꝛ in vsuris: ut. ff. de vsuris. l. quod in stipulatione. ac.

l Lucio. modios. alſs modia in neutro genere. ꝛ postea q singuli ꝛc. in masculino: ut. ff. de ver. sig. paulus. alſs modios. ꝛ sic totū i masculino.

m Non esset. nec esse potest: ut argu. insti. de inuti. stipu. §. i. ꝛ. ff. de legā. i. apud iul. §. fi. ac.

n Sheres. in dolijs. ꝛ sic nō cedit vino: vt. ff. e. l. si cui. §. i. ac.

o Facturū. quod nō foret si vendidisset: vt. ff. de pecu. ꝛ cōmo. rei ven. l. i. §. licet. ꝛ. §. si voliare. ꝛ est rō qꝫ emptor emendo vī cōuenire de accipiēdo q̄ cōuentio nō est in legatario: ut ar. ff. de ac. emp. l. si is qui lapideos.

Si quis. Omnis liquor ex vinea procedens est vinum: secus si aliud nisi consuetudo vtentium aliter se habeat. h. d. cuz. l. ex vsu. ꝛ. l. nam aliter. Bar.

p Vinum. s. solum. ac.

q Uel usuz. idest nectar. ac.

r Hidromeli. qō fit de aq̄ ꝛ melle. ꝛ ē genitiui casus. ꝛ abū dat vnum nec.

s Et passum. idest maturz.

t Defrutū. forsan ideo sic dictum. qō de vsu sit sublatū vt quādiu possit seruetur: ꝛ est potio: ut. ff. l. fi. §. i. ac.

u Acinaticium. idest ad id vsum cōparatum ꝛ proferꝫ penultima correpta. ac.

x Cidroncum. qō fit ex pomis. cotonis. ac.

y Non continebunt. alſs nō ꝛ alſs sine nō ꝛtinebit. ꝛ vtrūqꝫ potest legi fm consuetudinem testantis: ut. ff. prori. §. ꝛ facit ff. l. fi. §. cui. ac.

z Hec omnia que diximus. vini numero nō contineri. ac.

a Habebuntur. sub vini appellatione continenť. ac.

b Totū vinū. s. nedū pars.

c Si acetum. quod vini numero. i. vsu simili: cuius vsus viuentis: voluntatē deficientis alſs dubiam declarat: ut vi. ff. ō. e. l. i. ꝛ. ff. de supel. le. l. labeo. ac.

d Demonstratuz est. nō. inspici ipse testi. sic. ff. ō lib. le. aurelius. §. testō. ꝛ. §. ticius. ꝛ. ff. de au. ꝛ arg. leg. si ita. ꝛ. ff. de le. iii. vrozem. §. testō. sed contra. ff. ti. i. l. fi. sed dic vt dixi. ff de le. ii. l. vroni. §. i. ac.

e Aduersēt. quā certe aduersari credo nisi aliud liqueat ℔ quosdam. accur.

f Vini numero habuit. scilicet de illo vino paterno. ac.

g Item. serui habuerunt. s. vsum vini: etiaz si est acetum ꝛ ita nō testatoris. sed seruorū vsus inspicitur sed in superiori testatoris nō patris. ac.

b Uerse. s. hoc dicūt. ꝛ sub audi. R. qꝫ. i. qꝫ ꝛc.

i Testatoris. i. cepit vti ꝑ vino. quo pater pro accto vtebatur. vel econtra. ꝛ desijt esse in vsu patris. qō secus est in peculio: ut subijcit. ac.

k Item si vinum. hic. §. cuz. ll. sequētibus cōiungitur. ac.

l Ex vsu. estimabit. quod alſs sepe cōtingit: ut. ff. de pecul. lega. l. dominus stichō. §. testamēto. ꝛ. ff. de supel. le. l. legata. §. fi.

m Alm aliter. quis finis. sic. ff. de verb. obli. cuz qui calendis. vbi de primis calendis intelligitur ne alſs non inueniatur finis. ac.

n Ex eo. quot annis. subaudi. i. ꝛ sic. quod sequitur est expositio precedentis. alij habent in textu. Item nota in singulos an. alſs secus vt no. ff. eodem cum certus. ac.

o Estimat. facit. ff. de alimē. le. l. lucius. ꝛ. ff. de ānuis. le. l. legatū. §. i. ꝛ. ff. locati. l. si vino. ꝛ. C. locati. l. licz. ac.

p Uino. perpetuum. sed quo magis cum ipso vino vendātur. R. ut. ff. l. ꝑ ri. §. illud. ac.

q Et cadi. hec enim cedunt: ut. ff. e. l. si cui. §. i. ac.

a ¶ Vinum cū vasis.qđ est ac si vinū ⁊ vasa: vt.ff.de le.i.ticie textores.§. nihil.⁊.l.si quis iniqui.§.si ita.ac.
b ¶ Negat trebatius.⁊ male: ut.ff.patet.
c ¶ Esse alium.i.latiorem forsitā.cum de omni vino cogitauerit.R.
d ¶ Verboꝝ aliū.s.strictiorē: vt de eo solo qđ sit ī vasis.⁊ sic sensui ẏba desunt.
e ¶ Ceterū.p sed.als p certe. als est ceterorū.s.verborū que est falsa.ac.
f ¶ Nō esse.vnde vino legato simplr vasa cedunt: nō dolia: vt.ff.de.c.si cui.§.i.vñ videbat ō vino ī dolijs posito nō ꝓtieri: nec de dolijs.⁊ p trebatio quo ad dolia.lz ꝓtra cū quo ad vinū in eis ipositū est.ff.de.l.cuz vinū.§.itē quāuis. Item ⁊ p eo quo ad dolia.ff.e.pr.§.ī fi. sed ꝓtra cū quo ad dolia.ff. de ẏb.si.l.vinaria. dicas ꝙ cū expressit cū vasis qꝫ ēt dolia debeant: ut.d.l.vinaria. Itē ⁊ p hoc est qđ subijcit nō esset.q.d. nō concedo.ac.
g ¶ Ergo.iō qꝫ doliare vinuz nō cōtineri legato putat treb. lz ꝓperā.R.sed melius esset in littera ego.s.pculus.ac.
g ¶ In dolijs eēt. als nō esset. ⁊ tūc dic nō ꝓcedere.i.nō assentire.⁊ assume non cōcedere dico vinū ⁊c. als deest.⁊ est plana.⁊ sm hoc dic ī vasis nō eē. p vt ipse accipiebat vasa.⁊ facit.ff.de au.⁊ ar.le.l.si qs. ac.
b ¶ Illud.legatos qđ de dolijs? dic ut.ff. prime.ac.
i ¶ Cū bis amphoris.iō qꝫ cū eisdē legatū ꝓsumit apud nos romanos.nō ergo talis ꝓsumptio meo habet iudicio apud eos q cū vasis nō cōsueuerunt vina vēdere: ut.ff.ti.i. cū dela mōis.§.asinā.R.⁊ fac ad hūc §.ff.l.pr.⁊.l.si cui.§.i.ac.
k ¶ Qui vinum surrentinū. a loco sic dictum.
l ¶ Vrnalibus. vasa. de terra forte.
m ¶ In amphoris. puta dicit testator: lego vinū qđ ē in amphoris.⁊ hēbat vinū ī amphoris ⁊ vrnalibus. vel vrnalibꝰ trīs.⁊ nullas hēbat āphoras.⁊ p hoc.ff.eo.l.cū vino.⁊.ff. de le.i.si cui ser.in ꝑn.⁊.ff: de ali. le.a filio.§.fi.secus aūt si dicit vinū qđ est in amphoris cū plures hēt amphoras.⁊ ꝑes vrnas.⁊ ī amphoris nihil.in vrnalibꝰ vinū erat. tūc.n.nihil videt legatū: ut.ff.de le.i.sed si certos.⁊.l.si seruꝰ.§.qui qnqz.
¶ Cui dulcia. Adiectiua ideſinita generalr naturalr posita referunt ad oēs res ad quas ꝑt adaptari nisi rōne adiuncti eoꝝ significatio restringat. Bar.
n ¶ Dulcia.s.simplr nō facta mentione vini.
o ¶ Sulsum. de vino ⁊ melle.
p ¶ Passuz.i. vua vltramarina passa.⁊ dulcis. vl dic hoc ⁊ sequens: ut.ff.e.l. si qs vinū.
q ¶ Palmas.i. dactiles ab arbore ō qꝫ nascūt qꝫ vocat palma.
r ¶ Caricas. genus rei dulcis. nō dicas de ficub? caricis boñ. qꝫ iā dixit ficus.
s ¶ Amphorariū. a loco vel vase sic dictū.
t ¶ Dia. sub. lego. nā sūt ẏba testātis.⁊ caue qꝫ si repetit vinū: qꝫ nullū tūc eēt dubiū.
u ¶ Poriōis. i. qō possit potari.
r ¶ Ex collatione. i. ꝯlectiōe.⁊ sic no.ff. qꝫ ꝑcedētia minuūt significatū sequētiū: vel generalitatē.⁊ cē sequēs restrīgit ꝑcedētia: ut.ff. de penu le.l.nā qđ.§.fi.⁊ facit ad.§.ff.eo.si qs.⁊.ff.de au.⁊ ar.le.l.pediculis.§.idē ac.
¶ De fundo instructo vel instrumento legato. Tractat ff ti. de īstrumēto fundi ⁊ domus ⁊ patrissa.⁊ orti ⁊ taberne.⁊ cauponie ⁊ balnei ⁊ ville ⁊ vince ⁊ pictoris ⁊ piscatoris ⁊ lanionis ⁊ pistoris ⁊ medici.ac.
y Sue. intelligunt.sz in prio casu alterū ē accessoriū.ī ño vtrūqz ꝑncipale: ut.ff.e.l.si cui.⁊.ff.pri.sz ⁊ fundo simplr legato: aliqua cedunt. ut.ff.e.l.cui fundus.
z ¶ Fundo alienato.⁊ sic reuocato legato.ac.
a ¶ Nō vendicabit.facit.ff.de pec.le.l.i.⁊ ij.⁊ de penu leg.l.ii.⁊.ff.e.quesitum.§.si fundus. sed cōtra instī. de le.§.si quis ancillas.⁊.ff.ti.i.l.iii.⁊.iiii. So.ut.ff.e.l.sicut.ac.
b ¶ Cum pater. scriptis. portionibus inequalibus.ac.
c ¶ Alie. scilicet paterne. cui successerat testator.ac.

a ¶ Preter ptes.i. preter eas ꝙs erāt habituri. iure hereditario: in qbus nil diru.⁊ si dirisset plegādo ñ valeret a scipsis: ut.ff.ō le.i.l.legato.§.i.
b ¶ Coheredum. in quibus tenuit prelegatum: ut dicta.l.legato.
c ¶ Viriles.ꝑ numero personarū: ut.C. de cadu.tol.l.vna.§.vbi aūt.⁊ sic nō hereditarias.⁊ hoc iō qꝫ ꝓpria nomia fuerūt expressa. vel forte aliquā pecuniaz virilē iussi sūt dare coheredibꝰ ꝑ hoc ꝑ legato: ut.ff. ad treb.l. nōnūcꝫ.⁊.l.pe.⁊.ff. de le.i.l.fuꝰ viri.§.fi.⁊.l. heredes nominatum.ac.

¶ Notes predioꝝ Iste.§. hz duplicem le. vnā affirmatiuā aliam negatiuā.⁊ ista negatiua est magis no.iō sm eā pono casuz. Et q̄ habes qꝫ legata ꝓprietate instrumētum nō videt esse legatum.b.d.bar.
d ¶ Notes. vt sunt instrumenta.
e ¶ Legāt.legatario.ñ cuz instro: sz simplr.ac.
f ¶ Nō pstant.s.instrumēta qꝫ fundi nihil ē: nisi qđ terra se tz: paucis exceptis: ut.ff. de ac.ēp. l.fundi.⁊.ff.de le.iii.lucius.§.pe.⁊.ff.e.l.cū fūdus. Itē no.hic dicit ꝑ dij instrm vocari: ut.ff. ō fideiuss.l.amissi.§.pe. ⁊.C.ad.l.fal.si ꝑdioꝝ ⁊ facit.ff.de ꝓtrahē.ēp. l.quotiens.ar.ff.e.l. scie.§.tirānide.⁊ hoc si bēs nō instructa als deest nō:⁊ tūc dic dotes ꝑdiorū nō vocari instra. sed forte qđ est ī suppel. vt ornatu.ad qđ ē.ff.e.q̄si tū.§.supellex.⁊.§.fi.ac.

¶ Vndū. Talia st subiecta q̄lia ꝑdicata demōstrāt⁊ cōtra b.d. vel alr. In substitutiōe cū q̄litate illa res venit tanq̄ primus? fuit relicta.b.d.Bar.
g ¶ Legauit. vel cū instro: vel simplr.ac.
b ¶ Fuerat legatꝰ.s.instruciꝰ.ar.ff.de.l.si vo non remunerādi.§. idē papinianus.ac.
i ¶ Cōtineri. sz quomō augmētum fetuū alialiū q̄ fuerāt instra fundi ad stercorādū forte dz restitui: cū defuncti iudicio sūt biti: vt.ff. ad treb. ī fideicōmissaria. R. ad istar peculij legati: ut accessio ⁊ diminutio: ut.ff. de le.ii.peculiū. in ꝑn.⁊.ff. ō pecu.le.l.veniqz.§.fi.⁊ idem in equicio.⁊ omni vniuersitate sub nomine collectiuo legata: ut etiā mora nō cōmissa veniāt augmēta: ut.ff. ō vsur. l.eqs.§.eqcio.⁊ aliud in relicto iure īstituēdis: ut.d.l. in fideicōmissaria. vel b ꝓtinet nō tāq̄ vniuersitatis augmētū: sed tāq̄ instra augmētū: vt ff.e.l.pe. vel dic fetuū ⁊ partuū ꝑ eodē poni.s.ancillaz qui nō sunt fructꝰ vt.ff. ad tre. mulier.§.si heres. ibi ꝑterea ⁊c. sz vñs. Ma. dixit timeo ne b deficiat nō. tūc.n.cēt plana.⁊ qđ qdem dicit ptuū. dices q̄ nō sint instra bi ptus. Itē q̄ dicit de vānis fataliū ꝓtineri. vel sm. Ma. nō ꝓtineri: dic prout fuit in culpa. vel nō. vtrūqz possit esse: ut.ff. ad treb. mulier.§. si heres.⁊ facit ad trebel.l. deducta.§. hereditatem.ac.

¶ Minor. Manumissio sz inualida extingnit fui legatū.b.d.Bar.
k ¶ Manumisit. ō scō ñ iure. pp.l.eliescētiā: ut isti.q.ma.ñ pos.§.cadē.
l ¶ Prestabunt. certū ē.n. mutatā volūtatē cē in bis sz nō tenear manumissio: ut.⁊.ff. de adi.le.l.⁊ ideo.⁊.l.si legatū.ī ꝑn.⁊.l.legatū.§.fi.⁊.ff.ō le.i.l. plane ī ꝑn.sz ff.ō le.i. fuū filij.§.si idē.⁊.l.si fuꝰ legatꝰ.§.si fuꝰ ⁊.ff. de le.ii.q stichū. So. ibi expresse legauerat. vñ valet. cū ñ valeat libertas. at b nō expresse legauerat. sz sub illo vbo instructa. vel hic logt cū viuꝰ manumisit: secꝰ si codē testō facit.ff. de pecu.le.cū vñs.§.fi.⁊.l.fe.ac.

¶ Um quidaz. Magis inspicit fundus in quo qs operat q̄ fundꝰ in quo morat.b.d.Bar.
m ¶ Prebo. pro isto.ff. de penu le.l.nam q.§.pe.⁊.l.fi.⁊.ff. de leg.iii. si ita. cum concordāt.

a Si cui.nihil interest.s.quātum ad hoc q; semp vtrūq; videt esse relictū.t fundus t instrm.sz tñ prio extincto vsia erit:ut.j.dicit.t sic nō obstat.s.de vsufruc.ac.l.si qs ticio.t.s.de le.i.l.ticie.§.nihil.t.l.si qs ingli nos.§.si ita. b Cū instro.bui⁹.n.sermonis tenore adeo secūdum legatū primo adherere designat:vt eius fultura subducta non pōt esse qn illico ruat cū se substinere nequeat vl tra.R.

Si cui fundū t instrumentū ei⁹ legare vis nihil interest quō leges funduz cū instrumēto an fūdū t instrumētuz:an fundū instructuz. Paulus imo .s. nā inter ea legata ꝫ interest:q; si fundo alienato mortuus fuerit q ita legauit:ex hac scriptura fundū cū instro nihil erit legatū.exceteris poterit instrumentum esse legatum. Scuola.

Depoti legauerat pdia que fgione certa habuerat:ut instructa sunt cū vino grano calēdario:t adiecerat hec vba:qcqd erit cum moriar in illa regiōe.vl qcqd in q̄ cūq; spē erit in illa regiōe:ul qō meuz erit:viua testatrice unus ex debitorib⁹ cōdēnatus viuēte testatrice satis nō fecit. Quesitū est an qō ex sentētia iudicis deberetur ad ne potem pertineret:Rūdi nihil proponi cur nō⁹ōberet. Idem.

Tabernam cum cenaculo par dule manumisse testamēto legauerat cum mercibus et instrumētis et supellectili que ibi eēnt. Item horreum vinarium cū uino et vasis et instrumēto et institoribus quos secum habere cōsueuerat. Quesitū est cum viuo testatore insula in qua cenaculū fuit qō ei legatū erat exusta sit:et post biēniū eodez loco constituta noua:et horreū qō eidē legatum erat a testatore uenierit: uini autem uēditio dilata sit:ut ex eo cōmoda venirēt:an uniuersa legata pardula conseq possit:respōdi ea in quibus uolūtas mutata esset nō deberi. Scpian⁹

Instrumenta fundi ea eē:que fructus querendi cogendi cōseruandi gratia parata sunt sabi.li.ij.ad uitel.euidenter enumerat.

Querendi ueluti boies q agrū colunt et qui eos exercent: prepositiue sunt bis quorū in numero sunt

t villici monitores. Preterea boues domiti t pecora stercorādi cā parata.vasa q̄ vtilia culture sūt: ut aratrū.ligones.sarculi.falces putatorie.bidētes:t si qua similia dici possunt. Cogēdi que admoduz torcularia corbes falces q̄ messorie.falces fenarie:quali videmiatorij exceptorijq̄:in qbus vue cō portātur. Cōseruādi quasi dolia sz defosa non sint. Et cuppe qbus dā in regiōib⁹ accedūt istro si nulla cultior est.veluti atriēses scoparij sed et uiridaria si assint.topiarij:si fund⁹saltus pastiōesq̄ bz.greges pecoꝝ.pastores saltuarij. Dau.

De grege ouium ita distinguēdū est vt si ideo comparat⁹ sit vt ex eo fructus capetur non deleat. Si vo ideo q; non aliter ex saltu fructus percipi poterit: cōtra erit:quia per greges fructus ex saltu percipiuntur. Scpia.

Si reddit⁹ etiā ex melle ꝫstat: aluei apesq̄ ꝫtinent. Ide.

Adē rō ē in aub⁹ q̄ in insulis maritimis aluntur. Scpia.

Quesitū est an frumentū qō cibarijs cultorum paratum foret instrumēto cederet:Et plurimis nō plz q; cōsumeret.qppe instrm est apparatus rerū diutius mansuraruz sine quibus exerceri negret possessio.accedit eo q; cibaria victus magisq̄ colēdi cā parantur. Sz ego puto t frumētū t vinū ad cibaria paratum instro contineri: t ita seruuz rūdisse auditores eius referunt. Item nōnullis visuz ē frumentuz qō serendi causa sepositum est instro cōtineri puto:q; t instar cultus eēt:t ita ꝫsumit:vt spreponeret:sz cā semis nihil a cibarijs differt. Cōseruādi fruct⁹ cā veluti granaria:q; in bis fructus custodiūtur vrceolos capsclas in qui

r Utilici q occasione fructuz insistūt: vt.s. de instl. si cuz villico.

s Monitores.q agros munēt.i.munūt fossatis t sepib⁹ vel qui monēt laboratores.

t Vlia.i qbus portant bladā ad seminandū vel vinū laborantibus.ac.

u Ligones.i.sape.

x Sarculi.sunt cultri qb⁹ terra scidit.vel puc sape ad arandū fabas t meligas. Ite bidētes.i.vomeres.vel gomere:q̄ vndiqz scindūt terrā vel furce.vel rastelli q plures bñt dētes.t facit ad.l.s. de peti.here.si a pfe.§.fi.C.de ẽ.sig.l.ij. Etc.

y Cogēdi.s.sunt instrumenta.ac.

z Messorie.i.segule.ac.

a Fenarie.i.sicce.

b Quali.i.canistri. ad videmiandum in eis.ac.

c Exceptorijq̄s.i.corbes.t cistellate.sed torcularia sunt canales t tinacij.

d Defossa non sint.igit t si sint defossa instro fūdi ꝫtinent. secus aūt dicēdū de instro domus:q; id qō defossum est ps domus est ergo nō poterit dici domus instrm:ut.s. de acti. emp.l.granaria.t.j.e. q̄situz §.papinianus ait.sed certe t i fundo idē erit dicendū:ut.j.e. quesitū.§.ca ẽo.sz certe erit distiguēdū:ut.j.e.cū fund⁹. ac.

e Cuppe.vasa q̄dā sunt lapidea ve terra facta.b. t bic pūcta.t qō subijcit qbusdā.c. incipit alia oratio.

f Atrienses.q purgant vel custodiunt atrium:vt.s. nau. cau.l.i.§.i.ac.

g Scoparij.i.qui scopis domū purgant.vnde in euangelio.scopis mūdatam.ac.

b Viridaria.s.sunt istra fundi artificialit facta.alis ps fundi sunt:ut.j.e.quesitū.§.ca ẽo.

i Topiarij.q ornant t ordināt saltus fundi:ut.s. de leg. iij.l.cū quereret.§.fi.ac.

k Greges.b dic:ut.j.l.pr.

l Saltuarij.q custodit fundum. t tuētur magisq̄ fructibus colligēdis prestint:ut.s. d le.iiij.cum quereretur.§.fi.t.j.e.l.quesitum.§.saltuarium.ac.

m Egrege.cōparatus.s.principaliter.

n Debeat.instro fundi legato.t est ad hoc.C.de ẽ.sig.l.ii.t.s. de le. iij.cuz quereret.§.pe.sinaūt p vtroq; dic:ut.j.e.l.quesitū.§.si qs eodem.

o Si redditus.s.fundi.ut q; locus apt⁹ erat ad mel pp flores t aquā t alia q̄ apes desiderāt.t nō ita ad aliū fructū.t facit.j.e.l.q̄situ.§. t si ab aucupio

p Cōtinent.fundi instrumēto legato.ac.

q Adē rō.in insulis:ut pauonibus vel fasianis:sicut t in cuniculis:ut in lacu pisino.t facit.j.e.q̄situ.§.in agro.t.§.t si ab aucupio.

Quesitum est. Hec lex diuidit in tres ptes. Primo ponit qd sit instrm. fundi vsq; ad.§.si domus. Scdo qd sit instrm dom⁹ vsq; ad.§.sed si fundus. Tertio q̄ sit dfia inter legatū fundi simul instructi t simul cū instro t circa hoc multa dcā interserit vsq; ad finē nec alr sūmat.bar. r Instrm principale.R.t est b diffinitio instri.sic.t.j.e.sed si fundus.t.s. de tribu.l.p curatoris.§.si ppter.ac. s Accedit.s.inic illoꝝ.qui dicūt nō esse instrm R.t facit.C.de ẽ.sig.l.i.t.ii.t.s. de vsufruc.l.uē fundi.§.seminarios.

t Contineri.p medium accessionis.iure.R.

u Conseruandi fructus.s.contineri dicimus.ac.

x Granaria.de b dic vt.s.co.instra.in fi. y Urceolos.de terra.ac.

g Satis non fecit.sufficienter.ac.

b Cur nō.s.tā cōiuncte plone.nō igit fit nouatio p sniaz solā:sz demū cautione facta.sed ar.contra.C.de vsur.rei iudi.l.fi.ac.

Abernam. In eo in quo apparet esse mutata voluntas testatoris videt esse reuocatū legatū nō in alio.b.d.Bar.

i Tabernā.i.domū ad habitandū vnlē:ut.j.de ver.sig. taberne. naz t bic.j.vocat eā insulam.ac.

k Cenaculo.locus vbi cenat paterfa.vel vbi fit cena.ex quo loco frequē ter aqua ꝓicitur:vt.s. de deiec.l.si ẽo.ac.

l Par dule.propriū nomen ancille quā manumisit inter viuos vel in testamento.t ideo qō dicit testamēto pōt determinare precedens manumisse:vel sequens verbum legauerat.ac.

m Ite horreū.in quo vinū est repositū.vel vic in quo triticū t ordeum vnde fit vinū est repositū:ut.s.ti.l.si qs vinum.§.i.

n Insula.i.taberna. o Noua.s.fuerit.

p Non deberi.sic ergo taberna.i.insula crusta t postea a testatore noua facta non debetur:vt.s. de leg.ii.peculiū.§.i.t.s. de vsufruc.l.q vsu fructum.in pn.t.s.quibus mo.vsufruc.amit.l.quod tamē.§.i.t.§.antepe.t fi.t.s. de le.i.si ita.§.fi. Item nec horreum debetur cum testator

a Sed ⁊ ea. ⁊ culei. vasa de corio: ut ⁊. ſ. de annuis lega. l. legatum. §. i.
b Ceteros. nã fundũ ⁊ inſtrm vni: ⁊ alij ceteros ſeruos eius fundi. ac.
c Queritur. q̃ſi colonus. ſ. q̃ſi extraneus. puta mercede certa ꝓſtituta: ut. j. e: ſcie. §. liberto. ⁊. l. cũ delamõis. §. i. ⁊. ii. d Pro inſtro. ipi. n. inſtrz pat.
e Saltuariũ. cũ nõ. alſs deeſt nõ. ⁊ interroganue tunc legit ⁊ poſtea determinat. ſed neracius ⁊c. ad qõ eſt ſ. de le. iii. l. cũ quereret. §. pe. ⁊. §. e. l. inſtrumẽta. in fi. Ac.
f Trebatius. fabruz. tignariũ vel quadratariũ. ac.
g Focariã. q̃ facit focũ.
h Et villicã. cõtubernalem villici. ac.
i Lanificas. a lana ſic dcãs in qua operant: ut. ſ. de vſu ⁊ ha. l. plenum. §. fi. nec ob. j. e. ville. in fi. vt ibi vices. b.
k Pulmẽtaria. i. farina de ordeo. ac.
l Sed an inſtrumenti reuocat in dubiuz qõ tñ iã ſoluerat lz nõ ita aperte. ac.
m Ruſticoꝝ. i. operantium vel. i. inſtrumẽtoꝝ. ac.
n Inſtri: vt. j. e. ville. §. fi.
o Vrores. ipropie. i. contubernales: ut. C. de iceſtis nup. cum ancillis. ac.
p Dura ſcpationem. ſic. C. cõia vtri. iudi. l. poſſeſſionũ. ⁊ de le. iii. ité. §. pe. ⁊. l. vroré. §. codicill. ⁊. j. e. §. ſi fund. in fi. §. ⁊ ſi ẽt exprimat ſuccurrit: ut ſ. de le. i. ſi domus. §. q ꝓfitet.
q Cõtinent. dũmõ illi agro ſint perpetuo attributi: ut. ſ. de le. iii. qui ſaltum.
r Cellariũ. ſalue ſint: ut ſunt maſſarij. ac.
s Hoſtiariũ. q cuſtodit hoſtium.
t Mulionẽ. q ducit mulum ad molendinum. ac.
u Molas. de lapide. ac.
x Machias. i. ipm edificiuz molendini vel piſtrini. naz ſm vgo. oẽ artificioſe factum dicitur machina. ac.
y Fenũ. de prato.
z Stipulas. que ſecant cum herba remotis primo ſpicis.
a Machinã. i. archã. ad frumentũ tenẽdũ vel aliud hoꝛreum artificioſe factũ. ac.
b Sapa. quoddaz. qõ fit ad potãdũ dicta q̃ſi pax ſaporis hãs ſm vgo. ⁊ defrutũ codez mõ: ut ⁊. ſ. ti. i. l. ſi qs vinuz.
c Cuchaz. in quo ſua diſtinctionẽ trebatij: ut. ſ. de ac. ẽp. fundi. §. fi. ⁊ facit. e. l. §. labeo. ⁊ ꝺ le. iii. Fuis vrbãis i pn. ac.
d Ea vo. continent. ſecus in vaſis in fundo affixis: ut. ſ. e. l. inſtrumenta. §. fi. vel diſtingue. poſſint remoueri: uel non vt. j. e. cũ fundus. ac.
e Eſſe non põt. talia. n. quãdiu nõ ſunt ceſa: ps fundi ſunt vt. ſ. de rei vẽ. l. fructꝰ pẽdẽtes ⁊ facit. j. e. papinianꝰ ait ſi gilla. ⁊. ſ. ꝺ vſufructu. ité ſi. §. fi. ⁊ de ac. emp. fundi. §. ſi ruta. ⁊. §. pe. ⁊ fi. ⁊. l. granaria i pn. ⁊. j. e. l. fi.
f Sed ſi ceſa ſunt. fũdi gſa.
g Contineri. ſ. poſſe.
h Si l agro. ⁊ veſtigatores. pcdores nariũ vel oculoꝝ ſollicita idagatiõe. vl cũ cambꝰ.
i Reddituũ. qz in hoc caſu põt locari. ⁊ facit. ſ. de le. iij. Fuis vrbanis. §. i. ⁊ de vſur. l. venationẽ. ⁊. ſ. de vſufruc. uẽ ſi. §. aucupioꝝ. ⁊. j. pri. §.
k Et ſi ab. redditus. fundi.
l Plage. i. pali qbus retinentur retia recta
m Continebit: ut. ſ. pri. rñſo cũ ſuis ꝓcordã.
n Putauerũt: ut ⁊. ſ. e. ſi reddit. ⁊. l. ſe.
o Si qs eẽ inſtrm. ſic ſ. de here. inſti. ex fcõ. §. fi. ac.
ꝏ Nulli. no. rõe icertitudis ncutrũ valere. ſic et. ſ. de here. inſti. l. in tps. §. i. ⁊. ſ. ꝏ vſufru. ſz ⁊ ſi qs. §. qd ſi amiſſo i fi. §. ⁊. ſ. cõia pre. in tradẽdis. vbi de hoc no. Ac.
p Diuidimus. ſic. ſ. de neg. geſt. nẽſenni⁹ in fi. ⁊ ibi diri. ac.
q Suppellex. quid ſit dic vt. j. ꝏ ſuppel. le. l. i. ⁊. l. iij. ac.
r Paterfamilias. nõ etiã fundus. ac.
s Fundi. hz inſtro pfiſſa. ſic ⁊ iõ fũdo inſtructo legato cedit legato: ut. j. e. §. ſed ſi fundus. ac.
t Si dom⁹. diri de inſtrũcto fundi: nũc dominus vſqz ad. §. ſi fũd⁹.
u Incendij. ſ. arcẽdi.
x Specularia. nõ affixa. alſs ſũt ps dom⁹: ut j. e. §. papinianus in fi.
y Deberi. ut inſtrz: ut. j. e. §. papinianus. ner vt ps rei: ut. ſ. ꝺ ac. ẽp. fundi. §. q taberne. ac.
z Inſtrm. ſ. domus.
a Inſtra. ſ. dom⁹. ac.
b Ad voluptatem. q̃ poſſũt dici inſtra pſone: cũ ex his domus nõ pficiat: vt. j. ꝏ v. ſig. l. pe.
c Inſtrumenti. laborent. ſecꝰ ſi ad voluptatem: ut. ſ. proti. §.
d Acetũ. parat: ut. j. ꝏ pẽu le. l. iii. §. penori.
e Cẽtones. i. puluinaria. opus factũ ad modũ puluinaruz ſm vg.
f Funes. ad trahẽdũ aquã ꝓpter domũ habenꝫ: ut. ſ. ꝏ ac. cmp. l. funes. accur.
g Pertice. ad tenendos pãnos: ut. j. e. §. canales.
b Scale. ad aſcendẽduz ad granaria. vel vt. j. eo. §. ſcale. ac.
i Spõgias. q mũdãt veſtes vel alia: ut. j. eo. §. canales.
k Et ſcopas. ad purgandã domũ. ſic. ⁊. ſ. e. l. inſtrumẽta in fi.
l Tegulã. non affixã alſs dom⁹ portio ẽ ⁊ cedit legato dom⁹: ut. j. e. §. papinian⁹. in fi. §.
m Apothecis. alſs in petris ſiue ſtationibus.
n Supellectili. ⁊ iõ nõ ꝓtinet inſtro dom⁹ vel fundi: ut. ſ. e. §. ſupeller. ſz bñ ꝓtinet inſtro. pa. ſa. vt. j. e. §. ſi fundus.

Papinianus.

o Nõ ꝓtinẽtur: ut. ſ. de ac. ẽp. fundi. §. ſi ruta. ⁊. l. granaria. ⁊. ſ. e. §. ea vo. ſed ar. ꝓtra. ſ. eo. inſtrumenta. §. fi.
p Inſtrumento. ſ. domus. alſs eſt in textu. ⁊ eſt in libro vñi. ac.
q Non continentur. inquit. non tamen eſt hoc generaliter verum vt

bus fructꝰ cõponunt. Sz ⁊ ea que exportãdoꝝ fructuũ cã parãtur inſtri eẽ ꝓſtat: veluti iumẽta ⁊ vehicula ⁊ naues ⁊ cuppe ⁊ culei. Alphenꝰ ãt ſi q̃s ex boibꝰ alijs legauerit: ceteros q in fundo fuerũt nõ ꝓtineri iſtro ait. qz nihil aialis iſtro eẽ opinabat: qõ nõ eſt verꝫ. Cõſtat eniz eos q agri gſa ibi ſũt inſtro cõtineri. Querit an ſeruꝰ q q̃ſi colonꝰ i agro erat inſtro legato contineat? Et labeo ⁊ pegaſus recte negauerũt. qz non ꝓ inſtroꝰ in fundo fuerat: etiã ſi ſolitꝰ fuerat ⁊ familie iperare. Saltuariũ aũt labeo q dẽ putat cũ ꝺmũ ꝓtineri: q fructuũ cõſeruãdoꝝ gſa paratꝰ ſit: eũ nõc: q finiũ cuſtodiẽdoꝝ cã. Sz neratius ẽt hũc. ⁊ ꝏ iure vtimur: vt omnes ſaltuarij ꝓtineãt. Trebatiꝰ ampliꝰ ẽt piſtoré ⁊ tõſorẽ q familie ruſtice cã parati ſunt: putat ꝓtineri. Jté fabrũ q ville reficiẽde cã paratus ſit: ⁊ mulieres q̃ panẽ coquũt: queꝫ villã ſuãt. Jtẽ molitores ſi qui ad vſuz ruſticũ parati ſunt. Jté focariãs ⁊ villicãb ſi mõ aliquo officio virũ adiuuẽt. Jtẽ lanificasl q̃ familiã ruſticã veſtiunt: ⁊ q̃ pulmentariam ruſticis coquunt. Sz an inſtrumẽtl inſtrumentuz legato inſtro ꝓtineat q̃rit? Nec eni quaſi ruſticorũm cã parant. Lanifice ⁊ lane ⁊ tõſores ⁊ fullones ⁊ focarie nõ agri ſũt inſtrm ſed inſtri. Puto igit ẽt focariã ꝓtineri. ſz ⁊ lanificas ⁊ ceteros q ſupra numerati ſũt. ⁊ ita fuiũ rñdiſſe auditores eiꝰ referũt. Vrores q̃ qꝫ eoꝝ ⁊ ifantes q ſupra enũerati ſunt: credẽdũ ẽ in eadẽ villa agẽtes voluiſſe teſtatorẽ legato ꝓtineri. Neꝫ eni duraz ſcpationẽp inũriſſe credẽdum eſt. Si aliq̃ pte anni in fũdo paſcuntur pecora: aliq̃ pte hiſ pabulũ ꝓducit: vl fui ſi aliq̃ pte ãni p eos ager colit: aliq̃ pte in mercedẽ mittũtur nihilominꝰ inſtro ꝓtineq. Cellariũ q̃ꝫ. i. q iõ ꝓpoſitꝰ ẽvt rõnes ſalue ſintr. Jté hoſtiariũs: mulionez q̃ꝫ inſtri eẽ ꝓſtat: ⁊ molast ⁊ machiasu. fenũv ⁊ ſtipl'asw. aſinũ machinariũ. machinãx frumentariaz. vaſeneũ in quo ſapay coq̃req: ⁊ defrutũ fiat. ⁊ aq̃ q ad bibẽdũ lauãdãq̃ familiã parãt inſtri eẽ ⁊ cribra ⁊ plauſtra qbꝰ ſterchꝰ euehãtc. Ea vo q ſolo ꝓtineq inſtri fũdi nõ eẽ caſſius ſcribit. veluti arũdineta ⁊ ſalicta añq̃ ceſa ſint. qz fũdꝰ fũdi inſtrz eẽ nõ pt. Sz ſi ceſa ſuntr: idẽ puto ꝓtieriſ qa q̃rẽdo fructui deſeruiũt. Jdẽ ⁊ i pa

lis erit dicẽdũ. Si in agro vena tiões ſint: puto vẽatores q̃qꝫ ⁊ veſtigatoresꝰ ⁊ canes ⁊ cetera q ad venationes ſunt neceſſaria: inſtro ꝓtieri marie ſi ager exꝫ redditũ' hũt. Et ſi ab aucupio fddu⁹k fuit: aucupes ⁊ plagel ⁊ huiꝰ rei inſtrz agri inſtro ꝓtinebitm. Nec mix cũ ⁊ aues inſtro exẽplo apiũ ꝓtineri: ſabinꝰ ⁊ caſſelliꝰ putauerũtn. Si qs codẽ inſtro i plurimis agris vtaf: cuius agri inſtrz ſit q̃rit? Et ego arbitror ſi qdẽ appet volũtas pfiſſa. cui potiꝰ agro deſtinauerat eiꝰ eẽ inſtrz. Ceteri eni agri mutuãtur: veluti ab hoc agro: ſi ñ appeat: nulli⁹o inſtro cedet. Neꝫ. n. ꝓ pte agri diuidimꝰ pinſtrz Suppellexq cetera qz ſi q̃ i agro fuerũt q̃ inſtructior eẽt pfſa. r inſtro fũdi⁹ñ ꝓtinent. Si domꝰ ſit inſtrz legatũ videdũ qd ꝓtineatur. Et pegaſus ait inſtrz domꝰ id eſſe qõ tẽpeſtatis arcende aut icendijv cã paraf ñ qõ voluptatis gſa. itaqꝫ neqꝫ ſpecularia x neqꝫ vela que frigoris cã vl vmbre i domo ſũt deberiy. Queſnia caſſij fuit: q dicebat iter inſtrm' ⁊ ornamẽtũ multũ intereſſe. Inſtra. n. ea eſſe q̃ ad tutelã domꝰ ptinẽt. Ornamẽta q̃ ad voluptatẽb: ſicuti tabulas pictas. Vela aũt cilicia inſtri eẽ caſſiꝰ ait: q iõ parãt ne edificia vẽto vl pluuia laborẽtc. Acetuz quoqz qõ icendij extinguendi cãparaf. Jtẽ centõesd fũesf pticesg quoqz ⁊ ſcaleb et formiões ⁊ ſpõgiasi et amas ⁊ ſcopask ꝓtineri pleriqꝫ ⁊ pegaſus aiunt. Tegulaz l ãt et ti gnũ eius rei cã paratuz inſtro contineri: ſi ad huiuſmodi cãz habeat tigna parata: et ad alios vſus ñ deſeruiẽtia. ꝓinde et fulcimenta ſi q̃ habeat huic rei neceſſaria: etiaz ea inſtro domus cõtinebunt. De velis quoqz q̃ in apothecis m extenduntur. Jtez ꝏ his que ſũt circa colũnas. celſus ſcribit magis ſuppellectilin adnumerãda: ⁊ ita ſabinus ⁊ caſſius putant. Canales aũt et arpagones ⁊ hamos inſtro cõtineri cõſtat. Jta pertice quibus aranee detergant. Jté ſpõgie qbꝰ columne pauimenta podia extergantur. Scale que ad lacunaria amouent inſtri ſunt: quia mundiorem domũ reddunt. Papinianꝰ li. vij. rñſoꝝ ait ſigilla ⁊ ſtatue affixe. i ſtrumẽto domus nõ cõtinentº: ſed domꝰ portio ſunt. Que vo nõ ſũt affixa inſtroꝰ domꝰ nõ ꝓtinentq. ingt. n. ſupellectili ea adnũerãt excepto horologio ereo qõ non eſt affixum

i Reddituũ. qz in hoc caſu põt locari. ⁊ facit. ſ. de le. iij. Fuis vrbanis. §. i. ⁊ de vſur. l. venationẽ. ⁊. ſ. de vſufruc. uẽ ſi. §. aucupioꝝ. ⁊. j. pri. §.

statim subijcitur. ꝛ. ff. e. si domus. §. se. ac.
a Prothirũ. thiros. grece latine magister.
b Fistule. magis domus: ut. ff. de ac. emp. fundi. ac.
c Specularia affira. alꝫ secus: ut. ff. e. §. si fundus. ac.
d Tamen sint. de nouo facta ꝛ parata. si autem fuissent detracta: ꝫ nõ dum sint reposita: tñ ad hoc: quanꝫ vt reponã tur magis pars domꝰ sint qꝫ istrumẽta: ut. ff. de act. emp. l. fundi. §. fi. ꝛ. l. generalia. §. fi. ff. e Cancellos. ſ. qõ vi aut dã. l. nã ꝛ si ramos f Sed si fundus. non agri instrumentum. tñ subaudi. alioquin ſ: ut .ff. de vſu ꝛ ha. si ita legatũ in pn. ꝛ qõ dicit. ff pei. plus eẽ cũ instructꝰ ff. ꝛ. ſ. e. l. §. neratꝰ. ꝛ §. papinianꝰ quoqꝫ. ꝛ facit. C. õ ꝓ. sig. l. i. ꝛ. ii. ꝛ ff. de tribu. l. procuratoris. §. si propter. ac.
g Urrea. ſ. vasa.
h In apothecis. non vſus sui gratia. ac.
i Idez celſus. suppellectiarios. i. qui faciũt ibi suppellectilia. ac.
k Hoc genꝰ. i. hmõi seruos. sic. ff. nau. cau. sta. l. ꝛ ita. §. i. ꝛ. ff. õ his qui no. iſa. athletas. §. ait prætor. ꝛ. C. de iſamibus. l. detractores.
l Cõtineri. legato fundo instructo.
m Extra eos. i. præter eos. q libertatez ff. ad qõ. ff. õ opti. le. l. cũ ita. §. i. ac.
n Et qui rure. repete ꝛ præter eos qui rure. i. villa nõ tñ in fundo legato. vel dic nõ repeti: ꝛ ſm hoc non ad proritnũ ſz ibi i eo fundo ff. ꝛ sic cedũt legato. ac.
o Si instructum. præsto eẽnt. ad tenendũ. stri pedium ꝛ calcaria: ꝛ cũ sequendũ. ꝛ de his loqꝫ insti. qui. ma. non poſ. §. eodem. ꝛ facit. C. de verbo. sig. l. i. ꝛ. ij.
p Cõtubernales. verum eſt. ſic. ff. e. l. §. ſaltuariuz. in fi. §. ꝛ. C. cõmunia vtriuſqꝫ iudi. l. poſſeſſionum. ꝛ. ff. de le. ſi domus. §. qui cõſtetur. ſed ar. cõtra. ſ. e. l. fi. in fi. ac.
q Instructo. bibliothecã. vas librox: ut. ff. de le. iii. l. libroꝝ. §. fi.
r Cæciſſz. pſſa. i fũdo.
s Feraciꝰ. cedere. sic ff. e. §. ſed ſi fundus.
t Imagines. ſole. qſi dicat nõ ille que nec fundi. nec patriſſa. instrumẽta eẽnt. Itẽ ſ. ſ. e. si ita. §. domo. So. ibi.
u Papinianꝰ quoqꝫ non contineri. ſic. ff. de le. iii. ſi fundus. ꝛ. l. quæſitum. §. fi. ꝛ. l. ſi ita. cũ ſuis concordan. alꝫ eſt contineri ſine non. ſz eſt falſa littera. ac.
x Transtulit. in fundum. ac.
y Redierut. ſic. ff. de heredi. inſti. ex facto. §. rerũ. ꝛ. ff. proti. §. cũ cõcordã.
z Idẽ rũdit. vina. C. de ver. ſig. l. i. ꝛ. ii. ſz ſ. ſ. e. l. ſi ita. §. domo. So. ibi.
a Idem respondit. menſas. incipit respondere. ac.
b Supellectilem. in domo eſſe ſolutam. ac.
c In ortis. alꝫ mortis. sub. tempore. alꝫ in ortis cum ſorte eſſent alꝫ extra vrbem: ꝛ qꝫ subjecit contulerat in domum ſm primam. vel in ortis ſm aliam. ac.
a Idem respondit. ſeceſſus ut ad tempus accederet a curis ciuitatis. ac.
b Idem respondit. exhibebãtur. ſecundario. ꝛ sic bene corrigãtur. ſ. Item dic que ſit vr bana familia: vt. ff. de le. iii. l. cũ ꝙrerem. ꝛ. l. huis vrbanis.
c Domui. quaſi dicat nõ afferebant aquam in domum ſz illatã in domũ miniſtrabãt.
d Cõmodabantur. ſic. ff. de le. iii. l. utez. §. pinde. ꝛ. ff. e. l. §. ſi quis inſtrumentum. ꝛ. ſ. e. ſi ita. §. i.
e Idem respondit. non contineri. habeas nõ. ꝛ sic bñ corrigit ſtatim. alꝫ deeſt non. ꝛ ſm hoc qõ subjicit falſum eſt ſcilꝫ ſine diſtinctione: nam diſtinguitur: ut. ff. §. ſed ſi fundus. ꝛ. §. inſtrumento. ꝛ sic tollitur contra. qõ tunc ſignatur. ſ. e. ſi ita. §. domo. ac.
f Inſtrumento eſſe. ut ꝛ. ſ. õ ſupel. le. l. i. ꝛ. l. labeo in pn.
g Veniꝫ. legauerat. ſ. domum inſtructam. ac.
b Non põt. non videri. alꝫ eſt non põt nõ videri. ꝛ tũc dic ſenſiſſe. ſ. in legando. naz ſine dubio cedunt. alꝫ eſt ñ põt videri. ſ. ſine nõ: ꝛ tũc ſenſiſſe ſcilicet recipiendo. ꝛ sic nota qꝫ q in vno cecipit i ceteris videtur regulam firmare: vt in auctẽ. de nõ ali. §. vbi autẽ. ꝛ. ſ. e. l. cum delationis. §. cui fundũ. ꝛ facit. ſ. de auro ꝛ argẽ. le. l. i. ꝛ. C. de procuratoribus maritus. ꝛ. ff. de iudi. cum prætor in prin. ꝛ de minori. l. ꝛ ſi ſine. §. ſed qꝫ papinianꝰ. ꝛ. l. patri. in prin. ꝛ. ff. de le. iii. vtorem. §. feliciſſimo. ꝛ. l. ſeruis vrbanis ꝛ. ſ. de ma. teſ. ſi peculiũ. i pn. ſed ar. cõtra. ff. de pen. here. l. Itẽ venũt. §. ait ſenatuſconſultũ. ꝛ. §. in pruatorum. ac.
i Extimatis. vt ſi ſint paucę iſta non cedant. ar. ff. de leg. i. ſi res. in dubio tamen non cedunt cum temporis cauſa ibi ſint: vt. ff. §. papinianꝰ quoqꝫ ꝛ. §. ſz ſi fundus. ꝛ. §. inſtructo ꝛ. ff. de le. i. ſi chorus. cum eorum concordã.
k Celſus. vicariꝫ. qui forte extra fundum morabant: alioquin contra videtur: ut. ſ. ti. i. l. vi. §. vicario. vbi videtur legato ſeruo accedere peculium ſed tamen cõtra eſt: vt. ſ. ti. ꝛ. l. antepe. vbi autem quis tibi legat ſeruos ſuos: qui continentur. dic vt. ff. de leg. iii. l. cũ ſue cum tribus. ll. ſe. ac.
l Papinianus. emptiõeſqꝫ. ſed cauere debet de reddendo: ut. C. de fideicom. l. inſtrumenta. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Et ve seruis. ſ. ⁊ instrumentis: vt subijcit. ⁊ facit. ſ. de le. iij. ſi mihi in prin. §. fi. ⁊. l. quesitum. §. i. ⁊. ſ. e. §. idē respondit domo instructa in fi. ⁊. §. pap.

Si quis. Iste. §. hz materiā ꝓfundissimā ⁊ multum inuolutā ⁊ tractatam a glo. ⁊ doc. meo iudicio multū imperfecte: ⁊ p oēs. Sed ego tractabo magis late ⁊ breuiter. b. d. Enumeratio specierū respiciēs actū legādi nō restrīgit genus precedēs. hoc ꝓio. Itē qñ vni legatur genus alteri species: a legato generis spēs videt crēempta. b. d. cū. §. sequēti. bar.

b Nō videri minutū. sed cōtra. ī. de suppel. le. l. legata. ii. rñ. vbi minuitur. solo ſm. R. hic non minuitur persone legatum: ibi agri minuitur. vel hic nominauit aliquā ꝺ specieb⁹. qñ plures species erāt in īstrumento: ut supellex ⁊ mācipia q̄ nominādo non est recessum a priori volūtate: verū si noiasset aliqꝺ idiuiduū de illis q̄ cōtinebant i instro: vt ꝓpo noīe vel aliq̄ demōstratione: q̄ vice nominis fungit. vel adijciēdo verū numerū vt duos vt tres recessiz vt a priori volūtate eatenus: ut ꝺ alijs mācipijs eiusdē speciei preter q̄ nominauit. Iz ibi sint plura: nō teneat. R. ⁊ hoc etiā eo modo soluitur. ī. e. cū declamōis. §. cui fundus. Vel plenius distingue: q̄ cum legatur ab eodē gen⁹ ⁊ species aut vni aut diuersis. si vni aut a scientе. aut ab errāte. Ꝺrio casu aut remouende dubitationis causa siue ad maiorez euidentiā: ⁊ tūc non minuit ut ff. aut determinationis gr̄a: ⁊ in hoc casu er abundāti genus nominatur quoniā ei per speciem derogatur: ut. ī. e. cū declamationis. §. cui fundū. ⁊. §. quidā. ⁊ ī. de supel. le. l. legata in prin. Si ꝺo ab errante in eo casu er abundāti fit specierum noīatio. idcoq̄ per eam nihil generi derogatur: ut. ī. de supel. le. l. legata in prin. ⁊. ī. de auro ⁊ argento le. l. pediculis. §. labeo. ⁊. ī. de reg. iu. l. q̄ dubitatōis. Si aūt vni gen⁹ alteri species legatur: tunc loquitur sequens. §. vt de genere semp itelligas speciem exceptā nisi contrariū liqueat: ⁊ sic generi per speciez derogat: ut ⁊. ſ. ꝺ le. iii. l. vro rez. §. felicissimo. ⁊. l. seruis vr ba. §. fi. ⁊. ī. ꝺ reg. iu. l. i toto. ⁊. ī. de ma. test. l. si peculiū. in prin. ⁊. ſ. de le. iii. heres meus. §. i. ⁊. l. q̄situ. §. i. Si aūt vniuersitas ⁊ pars legatur: ut ricardina ⁊ paganella ꝓ ea parte que ꝓio noīe caret videtur positū totum: ut. ī. de rebus dubijs. l. i. azo. Itē facit. ī. de oli. le. verba. ⁊. l. alimenta. §. basilice. ⁊. l. stichus. ac.

c Adiectū. i. appositū. ſ. q̄ñq̄z videri: ut ꝓ er ꝓdictis sic. C. de testa. l. testīm.

d Idem papinianus. als. §. ⁊ als ler īstructis. als nec ler nec. §. vsq̄z in fi. ⁊ dic q̄ predium erat instructum seruis ⁊ alijs rebus. que erant instrumenta horreoꝝ vel matrisfa. inter que erat argenti muliebris quedam species: ⁊ ita filio videtur legasse illam speciem non expressim: sed tacite. R.

e Ad filiam. sumpta presumptione in hoc tali dubio tam ex rei legate q̄ ex legatariorum ipsorum qualitate vel conuenientia. non ergo hic derogatur generi per speciem hoc precipue efficiendo. quoniam in legando hic species non fit expressa. ⁊ sic nō ob. huic. l. ſ. de le. iii. seruis. §. fi. ⁊. l. heres meus. §. i. ⁊. l. quesitum. §. i. ⁊ qꝺ dixi in superiori. §. R.

Taberne. Taberna nomē est loci. caupona nomē ē negociatiōis. bar.

f Cauponie. i. vbi est vinū ⁊ similia parata ad vendēdū. ſz nō venduntur adhuc: ut differat a caupona in qua iam exercetur negociatio vini ⁊ vt differat a taberna in genere: q̄ est vbicūq̄z negociatio exercet: ut. ī. e. l. cū querat.

g Neraci⁹ existimat. ⁊ male. ac.

h Hz videtur. corrigēdo neraciū. ac.

i Loci. idest que semper ibi stant. sed institores finito negocio recedunt. ⁊ ſm hoc intelligi pōt. ī. de ver. sig. instructam. ſm. b.

k Etiam institores. scilicet contineri. qui tantū negociationi caupone operam prestant. ipsis enim potius inferri putatur q̄ ipsi taberne inferatur: vt. ī. e. cum declamōis. §. i. ⁊ de colono vſ. ſ. e. q̄situ. §. alphen⁹. ⁊. ī. e. §. fi. ⁊. ī. l. ꝓ. in ꝓn.

in domo erant ab hēde filio ꝓstari voluit: cautiōes ꝺbitoꝝ ēptiōesq̄z suoꝝ nō videri legatas rñdi: nisi ī gt er alia pte ⁊ de suis⁹ cū cogitasse apparuerit. ſ. vt eoꝝ seruoruz ei legasse videat ēptiōes: quos ⁊ ipsos voluit ad eā ptinē. Si qs fundū ita vt īstruct⁹ ē legauerit: ⁊ adiecerit cū supellectili vl̄ mancipijs: vel una aliq̄ re q̄ noīati exp̄ssa nō erat: vtrum minuit legatum adijciēdo spēz: an ꝺo ñ: q̄rit. Et papinianus rñdit nō videri minutū⁹: ſz potius ex abūdātia adiectū⁹. Idē papinia⁹. li. vij. rñsoꝝ ait. īstructis ortis filio legatis: mſ argētū muliebre si lie legauerat. R rñdit ēt id argētum muliebre qꝺ i ortis hūit: ut ibi eēt instructior ad filiā ꝓtinē. Pau.

Taberne cauponie⁹ īstro legato: ēt institores cōtineri nerati us cristimat⁹. Hz videndū⁹ ne inter instrm taberne cauponie: ⁊ instrm cauponie sit discrimen: vt taberne nō nisi loci⁹ instrumenta sint: ut dolaria uasa vectiones ancones ⁊ calices ⁊ trulle: q̄ circa cenū solēt traici. Itē vrne eree ⁊ cōgiaria sertaria ⁊ sil'ia. Cauponie āt cū negotiationis nomē sit ēt īstitores⁹. Instro balneatorio legato: ēt balneatorez cōtineri⁹ nerati⁹ rñdit. Idem.

Ontinetur aūtē ⁊ fornicator⁹ Pomponius.

Si ita testamēto scripsit que tabernarū exercendarum ⁊ instruēdarum pristini caupone causa facta parataq̄z sunt do lego. his verbis seruius respondit ⁊ cabalos⁹ qui in pistrinis essent ⁊ pistores⁹: ⁊ in caupona institores ⁊ focariam: mercesq̄z que in his tabernis eēnt legatas videri. Domo instructa legata rūsū ē suppellectilē legatā. nō ēt uina⁹ q: dom⁹ uini instructa itelligi nō pōt⁹. Muli er ille custos ꝑpetua⁹ ī fūdo q̄ cum instrumēto legat⁹ ē aut īstructo cōtinebit̄ ut saltuari⁹. Par. n. ⁹ rō ē. nā desiderāt tā ille q̄z agri custodiam. Illic ne qd uicini aut agri aut fructuum occupēt. hic ne qd cetera rū rerū q̄ i ulla cōtinētur. Ulla āt sine ulla dubitatione pars fundi⁹ habetur. Alphenus.

Ille īstro legato⁹ suppellectilē ñ ꝓtineri⁹ ueri⁹ ē. Uinea ⁊ instro ei⁹ legato instrm uinee nihil eē suius rñdit. ſz q̄ cū⁹ ꝺsulebat corneliū rñdisse aiebat. palos⁹ pticas: rastros: ligones: instrm uinee eē. qꝺ ueri⁹ ē. Quidā urori sue fūdū uti īstruct⁹ est i quo ipse habitabat: legauit: cōsultus de mulieribus lanificis an instro cōtinerētur. R rūdi nō qdē eē instrī fundi⁹: ſz qñ ipe paterfa. q legasset in eodē fūdo habitasſz dubitare nō oporteꝛ: qui ēt ancille ⁊ cetere res qb⁹ paterfa. in eo fundo esset instructus oēs legate uiderentur. Marcian⁹

Pictoris īstro legato ceſ: colores. sil'iaq̄z horum legato cedūt. Itē penicil'i ⁊ cautoria⁹ ⁊ ꝺchē⁹ Instro piscatorio legato ꝓtineri aristo ait nauicellas q̄ piscīū capiendorū cā parata sunt: sed ⁊ piscatores⁹ ꝓtineri ueri⁹ ē. Instro balneatorio legato: dictū est balneatorem⁹ sic instro ꝓtineri balneatorio: quomō instro fūdi saltuariū⁹ ⁊ topiariuz: ⁊ instro caupōio institorē⁹ cū balnee sine balneatorib⁹ usum suū ꝑbē nō possint⁹. Paulus

Sita. Legato instrumento caupone: continētur merces. Item veniunt pistores ⁊ institores. b. d. Bar.

n Caballos. cā ducēdi pistrinum. ac.

o Et pistores. bos pistores ⁊ institores dicas contineri q̄ñ dominus exercet per se ⁊ istis vtitur ut instrumentis. ceterum si ipsi exercent instrumētū eis paratur non ipsi sunt instrumētum ut de colono: ut. ſ. l. quesitum. §. alphen⁹ ī fi. §. ⁊. ī. cū declamōis. §. i. ⁊. ſ. e. l. pri. in ꝓn. ⁊. §. i. ⁊. §. fi. ⁊ hic vtit̄ R. secundos: non primos contineri. ac.

p Domo. non etiam vina. contra. C. de ver. sig. l. i. ⁊. ſ. e. l. quesitū §. sed si fundus. ⁊. §. ne racius. ⁊. §. idem rñ. in structis horreis quibus dicitur contineri vina. So. aliud in fundo vt ibi. q̄ in domo: ut hic. ⁊ est ratio quia er fundo plerūq̄z nascitur. vel ibi gratia vsus petrisfa. hic causa custodie ⁊ ſm hoc non refert inter fundum ⁊ domū. ac.

q Intelligi nō potest. ſm q̄ viri quādo ē gratia vsus.

Mulier. Instro fundi cedit mulier que villā custodit sicut ⁊ saltuari⁹. b. d. Bar.

r Perpetua. ad hoc ſ. de pigno. l. debitor. cum concor.

s Saltuari⁹. ad qꝺ ē ſ. l. īstro. §. fi. ⁊. l. q̄situ §. saltuarium. ⁊ de leg. iij. cū quererētur. §. fi. ⁊ ī. e. l. idem. §. fi. ac.

t Par enim. ergo idē est ius: ut ⁊. ſ. ad. l. aql. l. illud. ac.

u Pars fūdi. facit. ī. de ꝟ. sig. fundi. ⁊. ſ. q. mo. vsufru. amit. l. fūdi.

Ille in. Ille in instro non continet suppeller. b. d. Bar.

x Ille. i. rustici edificij: ut. ī. de ꝟ. sig. fūdi appellatiōe. ⁊. ſ. l. p ri. §. fi.

y Legato. sec⁹ si villa īstructa legat. vbi distinguit leget fūdus īstruct⁹. vel cū instro: ut. ſ. l. q̄situ. §. supeller. ⁊. §. ſz si fūd⁹. ibi pide.

z Nō ꝓtineri. ī. ī. e. seia. §. pe. So. ibi.

a Vinea. q eū. l. fundū.

b Palos. sic. ſ. de vsufruc. itē si. §. fi. ac.

c Quidā īstruct⁹. nō īstruct⁹. sec⁹ si cū instro: ut. ſ. e. q̄situ. §. ſz si fūd⁹.

d Instrumēti fūdi. ſz p̄sūpta. si mō vt ibi eēt instructior hēbat. als si vt eē fundū locaret nō ꝓtineē legato: ut. ſ. e. q̄situ. §. ſz si fundus. ⁊. §. papinianus. ⁊. ī. e. si mācipia in prin. in casu tñ sunt ēt instrumenta fundi: ut si erāt lanifice ad vestiendā familiā rusticā: ut. ſ. e. l. quesitum. §. saltuarium.

Pictoris. Dictoris vl̄ habitatoris pistoris vl̄ declamōis īstro legato oīa necessaria ad suū ministeriū ꝓtinent. b. d. bar.

c Cautoria. plūbea cū qb⁹ fiūt designatiōes añq̄ fiat pictura. ac.

f Et ꝺchē. vascula ī qb⁹ stāt colores q̄ vſ eē de auriculis pisciū.

g Instrumēto. ⁊ piscatores suos. ⁊ hoc cū ipse testator piscator erat: ⁊ suos piscatores hēbat in eo ministerio: ut ⁊. ī. l. pri. §. i. ⁊ viri. ſ. e. si ita in prin.

h Instro. balneatorē. ſ. suū: ut. ſ. e. tabne. ī fi. cū ipse vñs ꝑsit balneo vt no. ſ. pr. rñ.

i Saltuariū. i. saltus custodē. ſz topiari⁹ ordinator salt⁹: ut. ſ. de le. iii. l. cū q̄rerē. §. fi. ⁊ facit. ſ. e. īstrumēta. §. fi. ⁊. l. q̄situ. §. saltuariū. ⁊. l. si ita. §. fi.

k Institorē. ſ. e. taberne. §. pe.

l Nō possint. facit. ſ. de iu. om. iudi. l. ii. cum suis concor. ac.

Cam delanionis. Dicitur hic q̄ delanionis instrumento nō contineantur carnes. Bart.

s Cum delanionis. idest macellarij sive becarij a laniando sic dicti q̄ vilaniant. i. per frustra incidunt carnes ⁊ vendunt. uel. i. quia lanam separant ⁊ diuidunt a corijs bestiarum: ⁊ exuūt siue excoriant bestias ⁊ sic dicitur lanio a lanificio ut ar. s. de vsu ⁊ habi. l. plenū. §. fi. b.

b Semota carne. cui nō cedit legato.

c Mensas. super q̄b⁹ vēditur caro: vel etiam lana. ac.

d Pondera. quibus ponderātur carnes cuz venduntur. ac.

e Laniande. i. occidende uel diuidende vel separande a corijs et lana. b.

f Trucias. i. stateras siue balansas.

g Dolabras. i. bipennis cuz qua dolāt ligna uel q̄ habet duo labra sm vgo.

h Instrumēto. pistores. s. serui. ac.

i Exercuerit. per se.

k Instrumentum. scz serui de q̄b⁹ q̄ritur.

l Pistoribus. i. dūis per se exercentibus. b.

m Pistrinuz paratū scz seruis quasi ipsi precipiant in pistrino vt primo casu cedant legato: secūdo non. ⁊ sic ⁊ istrumento agri: ut. s. e. quesitū. §. alphenus. ⁊ dicitur hic pistrinū. i. furnus alis pro molendino ponitur sm vgo.

n Asinā. redit ad instrumenta fundi. dic ergo asinā que ducit molam. ac.

o Negat. nisi sit rusticō operi ꝺputata. vt. j. e. l. §. idē consultus. ac.

p Cacabos. idest lebetes. ac.

q Patinas. s. patellas. ac.

r Pulmētariū. suauis cib⁹. sm vg. ac.

s Et eneū. i. caldarium vel patolum a materia sic dictum.

t Nic. i. in eneo.

u Continet. quod apparet et ꝓmissis cū non differat a cacabo ⁊ hoc secundario. directo autē instrumento cognario ꝓtinet: vt. j. de aur. ⁊ ar. lega. si nō sint. §. si cui.

u Copulata. j. e. fundi. §. fi. ⁊ ad idem. s. de iurisdi. om. iudi. l. ij. cū cōcordan. ac.

x Presumptione. i. consuetudine ex qua voluntas testatoris presumitur. sic. s. de edi. edic. sciendum. §. illud. ⁊ de leg. i. si seruus plurium. §. fi. ⁊. s. de leg. uj. nūmis. ⁊. l. nō alr. §. i. ⁊ de reg. iur. l. semp in stipulationibus. ⁊. j. de stu. ⁊ ne qd in loco pu. l. ij. §. i.

y Cum de villico. ad hoc. s. e. instrumēta. in prin. ac.

z Quātitate. ut extraneus colon⁹. ac.

a Sz fide dominica. i. dño debita: ⁊ facit. s. e. l. quesitū. §. alphenus in fi. ⁊. j. e. sene. §. i. b.

b Idē cōsultus. deberi. s. legatario. ut fundi instrumentum. ac.

c Inferior. idest pauimentum molendini. uel forte iferior mola siue machina. sed cacillus superior quia paulatim de eo cadit frumentum in molam. ac.

a De putatoribus. vitiū vel arborum: ad q̄. s. ad. l. agl. si putator.

b Inesse. instrumento fundi. ac.

c Pastores. ouiū. ut. s. e. instrumenta. in fi.

d Et fossores. quia faciūt fossata vt aqua non stet in fundo. Et nota q̄

Cam delationis instrumento q̄rit. semota carne. mensas. pōdera. ferramēta. ⁊ alia quoq̄z q̄ laniāde carnis cā parata sunt. item trucias cultros dolabras instro relinquim⁹. Instro legato aliq̄n ⁊ psonas legātiū necesse est ip̄ici: vt ecce pistorio instrumēto legato ita ipsi pistores esse videri possunt: si hic paterfa. pistrinū exercuerit. naz plurimū itereſt instrm pistoribus: an pistrinuz paratū fit. Asinā molendinariā ⁊ molā negat neratius instro fundi ꝓtineri. Itē cacabos ⁊ patinas in instro fundi eē dicim⁹: q̄ sine his pulmentariū coq̄ nō pōt. nec multū refert inter cacabos ⁊ eneū q̄ supra focuz pendet. hic aqua ad potandū caleſit. in illis pulmentariū coq̄t. Nō si eneum instro ꝓtiet: vtrei quoq̄z q̄bus aqua in eneū ifūdit: in idē gen⁹ rediguntur. ac deinceps in ifinitū. quibuscz primis ꝓxima copulata ꝓcedūt. Optimū ergo eē pedius ait nō ꝓpriā vboz significationem scrutari: sz in primis qd testator demōstrare voluerit: deide in qua p̄sumptione sint q̄ in quaq̄z regione ꝓmorant. Cū ō villico q̄rerēt: ⁊ an instrumēto ineſſet dubitaretur scęuola consultus respōdit. Si nō pensionis certa quātitate: sed fide dominica coleret: deberi. Idez consultus de meta molendinaria rūdit. Si rusticis eius fundi operarijs moleret: cā quoq̄z deberi. Est autem meta inferior pars molecillus superior. De bubulco quoq̄z ita respondit. siue de eo q̄ bobus ibi araret: siue de eo q̄ boues eius fundi aratorios pasceret quererēt: deberi. De putatoribus quoq̄z ita rūdit: si eiusdē fūdi cā habeātur ineſſe. Pastores quoq̄z ⁊ fossores ad legatariuz ꝓtinere. Itē cum fund⁹ ita legat⁹ esset. Deuio fundus seianū ita vt optim⁹ maximusq̄z est cū oi instrumento rustico ⁊ vrbano ⁊ mācipijs q̄ ibi sunt. ⁊ q̄ reref an semina deberētur? Rūdi verius eē deberi nisi aliud testatorē sensisse beres ꝓbaret. Idē respondit ō frumēto repositō ad mācipiorū exhibitionē. In istrumento medici eē collyria ⁊ emplastra ⁊ cetera ei⁹ generis cassius scribit. Cum fundū instructū legauerat: nominatim ēt legauit mancipia q̄ situm est an reliqua mācipia q̄ non nominasset instro cederent? Cassi⁹ ait responsuz eē tā ⁊ si mancipia instructi fundi sint: tamen videri eos solos legatos eē qui nominati essent q̄ apparet nō intellexisse patrēfami. istrumēto quoq̄z suos an numeratos eē. Sabin⁹ ait. Cui fūdus queq̄z ibi sint: legata sunt: et fund⁹ ⁊ oia que in eo solita sunt eē: queq̄z ibi maiore parte anni morarētur: ⁊ hi qui in eum manendi cā recipere se consueuerunt legati videntur. At si qua consulto in fundo congesta contractaue sunt: quo legatuz cumularetur: ea non videntur legata esse. Quidaz cuz ita legasset. Villā meā ita vt ego ipse possedi cuz supellectili mēsis mancipijscz que ibi deputabantur vrbanis ⁊ rusticis: vineisq̄z q̄ in die mortis mee ibi erūt: ⁊. x. aureis. Et quererētur cuz in die mortis ibi libros ⁊ vitreamia ⁊ vesticula habuerat: an ea oia legato cederēt? Et quoniaz quedaz nūerasset: scęuola respōdit specialiter expressa legato cedere. Domuz istructaz legauit cū oibus affixis. queritur de istis ōbtoruz an ea legatarius habē potest rūdi sm ea que proponerentur nō posse.

Idem.

Si mancipia que post testū factū in fūdum scie relictum a te ab illo. §. ve publico vsq̄z huc dicit de instrumētis cā quercndorum fructum: ut s. eo. l. instrumenta. in prin.

e Item. semina. facit. s. de vsufruc. itē si. §. seminarios. ac.

f In instrumento. collyria. expone ut insti. de rer. di. §. cum ex aliena. ac.

Cui fundum. Enumeratio quorūdam indiuiduorū a legato generis excipit speciem sub qua indiuidua enumerata comprehenduntur. b. d. fm oēs. bar.

g Mancipia. s. rustica. ac.

b Eos solos. sic ergo genus precedens restringitur per species expressas. sed contra. j. de suppel. le. l. legato. i. rūso. sol. hic sciebat defunctus quid continebatur appellatione instrumenti: ibi non vel hic propria nomina expressit: ut stichum pamphilum ⁊ herotem. ibi speciem generis vt mancipia. Sz huic solutioni obstat. j. de ali. ⁊ ci. le. l. verba. uel hic certum numerum expressit: ut ⁊ ibi in secundo et tertio responso ciusdē legis contrarie dicatur. vel hic non intellexit seruos contineri in primis verbis. s. instrumento: ibi sic. Vel dic plene vt nō. s. e. quesitum. §. pe. ⁊ fi. et facit. s. de le. iij. quesituz. §. i. ⁊ l. heres. §. i. ⁊. j. e. quidā. ⁊. j. de ali. le. l. stichus. ac.

i Nō. i. quia. ac.

k Intellexisse. cuz vixit fundum instructum. ac.

l Seruos. s. notatos. uel alios. ac.

Sabinus. In dubio ea videntur esse in fundo que maiori parte anni ibi sunt. hoc dicit. Bar.

m Sabinus manendi. perpetuo. ac.

n Consulto. legatarij dolo ⁊ machinatione: ut. s. de leg. ij. l. nomen. §. filio. ⁊. s. ō leg. iij. cum ita legatur. ac.

o Nō videnē. nisi testatorem id voluisse euidenter appareat vt. s. de lega. iij. iul. §. fi. ⁊ facit. j. de penu le. nam q̄ō. §. i. ⁊. j. de aur. ⁊ argē. le. si vrou. §. i. ⁊. s. de lega. ij. si fundus. ⁊ l. quesitū. §. ij. ⁊ fina. ⁊. l. pe. in puncip. ⁊. §. i. ⁊. l. si ita. ⁊. l. si chorus. §. i. ⁊. s. de vsufruc. lega. l. generali. §. i. ⁊ ō leg. ij. gaius. ac.

Quidam. Si enumeratio specierum venit ad determinationem verbi per q̄ genus significatur videtur facta cā de terminationis. b. d.

p Villam. i. domum. ac.

q Suppellectili. hoc est generale nomen: sequentia specialia sunt que restrigūt genus: ut subijcit. ac.

r Cederent. nō aūt cetera: ut. s. l. §. cui fundum. ⁊ q̄ō nō. s. e. quesitum. §. pe. Item ad hoc q̄ species derogat generi: ut. s. de le. iij. l. vrorem. §. felicissimo. ⁊ l. heres. §. i. ⁊. l. ea tamen. ⁊. j. de suppel. le. l. legata. ij. ⁊. iij. rū. ⁊. j. de ali. le. l. alimenta. §. basilice. ⁊. l. stichus in pn. ac.

s Domū. nō posse. sic. s. de le. ij. gaius in prin. ⁊. s. de le. iij. vrorē. §. legauerat. ⁊. l. si mihi in prin. ⁊. §. i. ⁊. j. e. l. cum fundus. ac.

Sj mancipia Legatum instrumenti est vniuersale: ideo recipit augmētuz vsq̄z ad mortem testatoris. Item numeratio specieruz in dubio fit causa augendi legatum. b. d. bar.

t Mancipia. testator legauit fundum cum instrumento ⁊ cum mancipijs que ibi erant. deinde in eodem fundo induxit postea mancipia: vt perpetuo ibi essent: ⁊ queritur an cedant legato? ⁊ videtur q̄ non: nam ex vocabulo mancipijs non: quia dixit que ibi erant: at hic non erant tunc. Item ex verbo: cum instrumento non: quia eo verbo non continentur serui cum postea de eis dicit: vt. s. l. proxi. §. cui fundum. sed tamen dicit ea contineri ex primo verbo. s. cum instrumento. nam adiecto cum mancipijs causa ampliandi non minuendi legatum fuit facta: vnde non debet retorqueri in lesionem legatarie: sicut ergo ex pri

mis vbis.s.cū instrumento.cōtinēt̄ postea inducta mācipia si nihil eēt adiectū vt.j.co.l.pe.ita ⁊ nūc.nec obstat predictus.§.cui fundū q⁊ ibi ꝓprijs nominib⁹ exp̄essit:hic in genere adiecit cum mācipijs.ac.

a Fuerit.s.tūc cū testato⁊ morik:ut.s.sic liqueat hac volūtate ibi dimisisse.

b Ceterū instrumento.⁊ si nil eēt adiectū:ut.j.l.pe.ac.

c Inducta.vt ibi sint perpetuo:ut.ſ.de ac.emp.fundi.§.labeo.⁊ sic apparet testatorem hoc voluisse.⁊ sic non est ꝓtra .ſ.de lega.iij.iulianus.§.fi.⁊ facit q⁹ huiusmodi generalia legata possunt augeri.ſ. de vsur.l.equis.§.i. ⁊ de lega. ij.pecuIium i pri.⁊ de le.i.si ex toto in pn.⁊.l.grege i pn.⁊.§. i.⁊.l.qō in rerū.§.si qs.⁊ isti. de le.§.si grex.⁊.j.de ali.le.filio.§.fi.ac.

d Paulus respondit. cedere.contra.ſ.eo.l.ville in prin. sol.hic q̄dā habēt litteram supellectili.s.legata.⁊ dicunt cedere.s.predicta oia: sed seruos non ut subijcit:q⁊ aī alia in supellectili nō sūt vt.j.d suppel. le.l.ij.⁊ sic non habēt.§.seruū vo ⁊c.sed nō placet:q⁊ non dicit.j.appellatione suppellectili non cōtineri seruū:sed seruum non cōtineri instrumento. alij habēt suppellectilem:⁊ tunc est ꝓtra.l.ville.vnde dicunt cācellandum hūc versū: sed tu dic si legatur istrumentū ville hoc modo.villā cum instrumēto: tunc nō cedit:ut in cōtrario. si aūt villaꝫ instructā tunc sic:vt ſ.e.l.quesituꝫ.§.si fund⁹.⁊ qō ō seruo subijcit ideo ē quia nec fundi:nec patrissa.est istrumētum.ut.ſ.e.l.quesitum.§. papi.quoq;.⁊.§.alphenus.⁊.j. l.prori.§.i.ac.

e Prestabat.s.vñs.⁊ laborabat cui volebat.non aūt dicas q⁹ vñs locet ei opas vt.ſ. de vsu ⁊ ha.l.sed ⁊ ipsi.⁊.ſ. ō vsufruc.si seruo.cōtra so.vt in pncipio.

Excepta parte. Quando enumeratio specierum venit ad determinationem partis cipij:per qō gen⁹ significatur vī fcā cā limitatiōis ⁊ ōtermiatōis.b.d.uel alr. Per enūerationem specierū factā in codicillis restringit legatum generis factum in testō.b. d.bar.

f Instructos.propter hoc vbum instructos cōtinebuntur instrumenta pa.fa.ut.ſ.e.quesitum.§.sed ⁊ si fundus. nisi eēt restricta p sequentes codicillos.ac;

g Postea determinet verbum precedens scripsit uel verbum sequens venit.ac.

h Scie. construere fundos quos reliqui scie volo bēre.ſ. cā ita ut sunt ⁊c.⁊ sic vt restringuntur verba testamēti.ac.

i Quotidiani.ut frumentuꝫ vinuꝫ ⁊ alia instrumēta patrissa.⁊ hoc videbat er vbis testamēti.ac.

l Manifeste.sic ergo precedentia p sequentia restringuntur.sic.ſ.e.cum dclationis.§.cui fundum.⁊.j.de suppel.le.l.legata.ij.⁊.iij.rñ.sed in prio est cōtra .j.ō ali.le.l.uerba.sed oīa dic:ut nō.ſ.e.l.quesitū.§.pe.que ē similiter cōtra. ⁊ facit.j.de adi.le.l.cū cētū.⁊.j.de libe.le.l.aurelius.

Liberto suo. Legato fundi instructi non cedit seruus qui colit data mercede.b.d.bar. m Instructi sunt ergo cum instrumento.⁊ facit.ſ.e.l. q̄situm.§.sed si fundus. n Fide dominica.hoc exp̄one: vt.ſ.e.cum dclationis.§.cum de villico.⁊ facit.ſ.e.l.quesitum.§.alphenus.ac.

statore inducta fundi colēdi gratia in eodē fūdo fuerint^k:ea quoq; instrumento fūdi cōtineri rūdi:q̄uis .n.ea mancipia testato⁊ ōmōstrassz q̄ tūc ibi essent cū bis legaret: tñ nō minuēdi legati sz augendi cā mancipiorū quoq; fecit mētionē. Ceterū instrō^b fundi mancipia q̄q; colēdi agri cā inducta^c cōtineri nō ambigit. Paulus rūdit ville instrō neq; fruct⁹ repositos neq; egtium contineri:supellectilē aūt legato cedē^d. Seruum vo arte fabrica pītū q annuā mercedē pstabat^e:istrumento ville nō ꝓtineri. Aeuola. Scie ex pte bēdi istitute:si hēs erit fundos p p⁊ceptionē dederat instructos^f cuz suis villicis et religs colono⁊:⁊ codicillis ita scripsit. Postea^g mihi venit in mētem scie^h fundos quos reliqui:ita vt sūt instructi rustico instrō suppellectile ⁊ pecore:⁊ villicis cū reliquis colonoruz ⁊ apothecā habere volo: q̄situm est an etiam eā q̄ patrissami. vsus quotidiani^i causa i fundo fuerunt:legato continerentur? Rūdi testamento quidez vt ꝓponeretur scie insuper^k fundum legatum:uel non amplius deberiq; i codicillis quos sane post obliuionem testamentarie scripture fecisset: instrumenti appellatiōe cōtineri se velle manifeste^l ostendisset. Libto suo quidam predia legauit bis verbis. Scio liberto meo fūdos illuz ⁊ illū do lego:ita vt instructi sunt^m cū dotibus ⁊ reliquis colonorum ⁊ saltuarijs cum cōtubernalibus suis ⁊ filijs ⁊ filiabus suis.quesituꝫ est an stichus seruus qui predium vnum ex bis coluit:⁊ reliquatus est āplaz summam ex causa fideicōmissi scio debeatur? Respondi si nō fide dominica^n:sed ex mercede: vt extranei colom solent fundum coluisset. non deberi. Gaio scio alumno meo fundos meos illum et illum ita vt instructi sunt:⁊ domuz^o supio rem dari volo:quesitū est an etiam domum instructam dari voluerit? rūdi fz ea que ꝓponuntur:ita videri^p dedisse nisi is a quo peteretur aliud testatorem sensisse manifeste doceret. At si habitationis.i. edifi cij instrō legassz^q: nō cedere suos opere aliene rei paratos^r. Predia ut instructa sūt:cū dotibus^s ⁊ reliquis colonoꝝ ⁊ villicoꝝ:⁊ mancipijs ⁊ pecore omni legauit:⁊ peculijs ⁊ cū actore Quesitū est an reliqua colonoꝝ q finita ꝓductione interposita cautione de colonia ōcesserant:ex verbis suprascriptis legato cedāt. Rūdi nō videri de bis reliquis eē cogitatū. Idē quesijt in acto relegato an vro⁊ ⁊ filia legato cedant^t:cuz acto⁊ nō i pdijs sed in ciuitate moratur: Rūdi nihil ꝓpōi cur cedāt^t. Idē quesijt cuz testator facto testō in ꝓuinciā sit ꝓfect⁹ an ea mancipia q̄ post ꝓfectionem ei⁹ aut mortē sine cuiusq; auctorita te^v spōte sua ad parētes ⁊ notos sibi homines in fūdos legatos transierint:legato cedāt: Rūdi nō legatos eos esse qui forte veluti commeantes trasissent. Papbile liberte mee dari volo fundū ticianū cū instrō ⁊ bis que in eodē erunt cuz maior. Quesitum est si stichus seruus ex eodē fūdo aī annū testatoris mortis abduct⁹ eēt ⁊ in discipli nā tradit⁹.postea in eū fūdū nō reuersus^x sit an debeat. Rūdi si studēdi cā misisset nō quo a fundo eum aliorsuz trāsferat:deberi. Tyrā ne sozori mee fūdū meuz gratianū cum stabulo ⁊ instrumento rustico oi relinquo.queritur an fundi appellatione etiā pascua que ad eum^y simul cum fundo peruenerint:⁊ q̄ semper in vsibus huius possessiōis habuerat:legato cederēt. Rūdi si prata fundo gratiano ita coniūxisset vt sub vna fundi appellatiōe haberentur:ea quoq; deberi. Instructis domibus legatis grabat^z argento ⁊ auro textus:mortis tpe in domibus non est repertus sed in borreo tantisper recondit⁹. Quero an is quoq; prestandus sit respondi si in domo esse soleret^a: ⁊ quo tutiore loco haberetur interim in borreo dilatus esset: nihilominus prestandum. Quod adiecit testato⁊:vti possedi^b:an hoc significet: sicuti instructa in die mortis habuit:idest cum mancipijs pecoribus instrumento rustico. rūdi nō

o Et domū.copula ⁊:plenariam inducit repetitionem:ad quo d.j.ō cōdi.⁊ demōstra.auia ⁊.j.subijcit.

p Ita videri.i.ēt pson̄e instrm:q⁊ dixit instructos.alij dixerunt de instrumento fundi tñ vel domus.qō non placet.

q Instrumentū.i.domum ⁊ instrumentum vl cum instrumento:⁊ facit .ſ.co.quesitum.§.sed si fundus.

r Paratos.qui.ſ. nō sūt instrumenta domus sed vel pson̄e vel neutrius.⁊ facit.ſ.e.l.si ita.§. domo.ac.

Predia. Debita in nouationem deducta legato instrumenti non cedunt.b.d.bar.

e Cum dotibus. expone vt.ſ.e.l.ij.§.i.⁊ facit .ſ.ō le.iij.predijs in pn. ⁊.j.de aur.⁊ ar.le.l.qui vroꝝ.§.i.ac.

Idem quesit. Filij ⁊ vror seruī nominatim legati non cedunt .b.d.bar.

t Cedant. sed nōne est contra.ſ.e.l.quesituꝫ.§. saltuarium in fi.§.⁊.§.iꝫ si fundus in fi.§.sed certe ibi actor in fundo morabatur:⁊ erat instrumētum fundi hic non:⁊ facit.j.e.pdia.§.i.i fi.ac.

u Auctoritate.aliud si voluntate testatoris: vt .ſ.e.si mancipia.⁊.j.de adimen.le.filio.⁊.ſ. de le.iij.iuſ.in fi.

Pamphile. Nō videtur absens a fundo qui alibi causa disciplīne est missus. hoc dicit Bar.

x Reuersus.idem habes.ſ.de le.iij.quesituꝫ in prin.⁊ facit.j.e.l.i fi. ⁊.l.si ita.⁊.ſ.e.quesituꝫ .§.idem respondit predijs.⁊.j.e.predia.§.i.⁊ de aur.⁊ ar.le.l.q urori.§. i.⁊.ſ.de le.ij.gaius.

Tyrāne. Pascua deputata ad vsum fundi ⁊ cum eo vno nomine nuncupata legato fundi cedunt. hoc dicit Bar.

y Que ad eum. testatorem.⁊ facit. ſ. de leg. iij.pdijs.§. iiij.⁊.§. pe. ⁊ facit.j.predia.§.i.⁊.ſ. de lega.ij.ga ius.§.fi.⁊ ſ.si serui. ven.l. pe. §.i. ar.contra.ſ.de serui. rusti.predi.si partem.⁊.ſ. .e.l.ij.§.fi.⁊ ō rebus dubijs.l.i.Ric.

Instructis Quod alibi causa custodie est repositum instrumento domus cedit. hoc dicit. Bar.

z Grabatus.i.lectus.vnde in euangelio.tolle grabatum tuum ⁊ ambula.ac.

a Soleret.pro instrumento persone:aut rei. R. ut probatur.ſ.e.quesitum.§.sed si fundus.⁊ ad hoc.j.de aur.⁊ ar.lega.l.si vroꝝ.§. finali.⁊ .j.de penu lega.l.nam quod.§.i.⁊.ſ.de lega.iij.quesitum.§.fi.⁊.j.co. predia.§.i.ac.

b Quod adiecit.possedi.ut lego fundum vti ego possedi.ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Nō de iure. sed de facto nisi tñ aliud liqueat oē in ſtfm debeā illis verbis. R. ad qō. ſ. de le. iij. p̄ dijs. §. i. ꝛ. iij. ꝛ. l. q̄ſitum. §. peto. ꝛ. l. lucius titius. ꝛ. j. e. l. predia. §. pe. ꝛ. l. pe. ac.

b ¶ Um fundus. ſine inſtro. i. ni hil dictum eſt de inſtrumento.

c ¶ Oliuarie. qb⁹ p̄mīt ꝛ machinatur oleū: at p̄lū qñ poſtea p̄mīt in torculari. ac.

d ¶ Inſtra. ſ. ſic ut fundi pars ſint. ac.

e ¶ Continēt. nō enī ſint fundi inſtrumentū: ut. ſ. eo q̄ſituꝫ. §. ca. ꝛ. §. pater quoq;. ꝛ iō cedunt legato vt pars rei: non vt inſtrumentum perſone vel rei. ꝛ ſic non ob. j. de ſup pel. le. l. ſi.

f ¶ Ex bis rebus. ḡ nec dolia ꝛ mole ſi tñ poſſint moueri. R. ꝛ fa. ſ. ō act. emp. fundi.

g ¶ Queri ſolet. an contineant appellatione fundi: rñ. ſic cuꝫ ꝛc. uel in ſi. lege interrogatiue. ꝛ rñ. ſic tunc demū. ꝛ facit. j. e. l. dotalia in p̄n. ꝛ. ſ. eo. l. ij. §. i. ac.

b Fundo. inſtro. que ſunt iſta habes. ſ. eo. queſitum. §. ſi i agro ꝛ. §. ſc. ac.

i ¶ Inſtra. q. d. non ſolū ſi uult: uti optimus: ſed etiaꝫ ſi uirit cū inſtro. nā ſunt fundi inſtrumenta hoc caſu. ꝛ facit. ſ. eodem. l. ſi redditus. ac.

k ¶ Fundo. p̄tinet. lꝫ aliud eēt ſi principaliter ſeruus cum peculiatus legatus eēt. R. vt. j. ti. i. l. i. §. ij.

Quam queritur. Dic de boc: ut. ſ. l. taberne. b. d. Bart.

l ¶ Negociationis. lꝫ magis loci q̄ negociationis ſit nomen taberne: vt. ſ. e. l. taberne. ꝛ facit. j. de ver. ſig. inſtructam aūt tabernam.

m Fundi qō. dicēduꝫ ē. ſ. id qō teſtatorꝫ fuit tñ deberi: ſic. ſ. ō le. ij. l. v. §. ſi. ac.

n ¶ Nulluꝫ dñi fuerit. tē enim aliud non poſſet videri cedere legato niſi qō colon⁹ habuit. ad qō. ſ. de leg. i. l. ſi qñ l p̄n. ac.

Fundi. Iſtud inſtrumentū qō eſt in fundo inſpicitur non qō fundus ſuſtinere pōt. Bart.

o ¶ Fūdi. potuiſſet. ſ. iſte fundus. ac.

p ¶ Paratum eēt. nō ñ qō fieri debuit: ſed qō factum fuit: ſic. ſ. de le. ij. l. cum quereꝛ. §. lana ſꝫ argumen. contra. ſ. de officio preſi. ſed liꝫ. ac.

Quidam. Dic. §. bꝫ duplicem lfaꝫ. ꝛ ſm diuerſitatem lfe diuerſificantur lec. ꝛ ſm p̄mā. b. d. fornace inſtructa legata non cedunt fornacarij q maiori parte āni alibi operant. b. d. vel alit. Qui legat inſtrumētuꝫ fūdi: ubi ē fornax ſi uidet legare fornacē. Itē a quo remouet gen⁹ ꝛ q̄libet eius ſpēs. b. d. ul alit. A quo remouet p̄cipale et ei⁹ accēſſoriū. b. d. Bar.

q ¶ Figlinas. i. fornaces: ut. ſ. de ſer. ruſti. predi. l. veluti. ac.

r ¶ Figulorum. i. ſeruorum qui exercebant fornacē: ꝛ dic ruſticum. ſ. alterius fundi. ꝛ iō nō videntur legati: lꝫ fundus in quo ſūt figline ſit cū inſtrumēto legatus. ꝛ ſic tā figule. ut pars q̄ vaſa ad ruſticū op⁹ parata ce

dunt. ad qō. ſ. e. queſitū. §. alphenus. ꝛ ſm hoc habeas. j. ſignulas inſtro ꝛc. ſꝫ. b. vel. dic q̄ opa. ſ. vaſis. ꝛ dic legatū tacitum inſtrumentum fundi: vñ nec fūdus: nec ēt fornax eſt legata. nam lꝫ inſtrumentum fabrice legetur non iō dom⁹ vbi ſit fabrica. ꝛ ita habeas figlinas inſtrumento.

s ¶ Item cum. pecore. quod ꝛ ipſum eſt inſtrumentum fundi: ſi ut fructus de fūdo precipereꝛ ſit paratum vt. e. l. de grege. ac.

t ¶ Paſtores ouium. vñ illō. angelus ad paſtores ait ꝛc. naꝫ verbum pecus comprehendit etiam magnas beſtias: vt. ſ. ō edili. edic. l. ediles. ij. §. iumentorum. ac.

u ¶ Ouiliones. qui cuſtodiunt oues. ac.

x ¶ Ouilia quoq;. vbi oues dauduntꝫ: ꝛ ſic nō remoto p̄cipali ꝛ accēſſoriorum: ut. j. n. i. l. i. ꝛ. ij. ac.

y Olia. perpetuo. ſic. ſ. eo. cum funduꝫ. ꝛ ō act. emp. l. fundi. §. labeo. ac.

z ¶ Olas manuarias. i. que manu ducunt: ꝛ molant.

a ¶ Jumentarias. q̄ iumento ducunt: ut. ſ. e. cum velantonis. §. aſinam. ac.

Redia. Inſtrumento fundi maritimi non cedūt ſerui piſcatores dominū ſequētes. b. d. bar.

b ¶ Arima. prope mare poſita. ac.

c ¶ Fungebant. qō maxime ex libellis familie. Item cibarijs pōt deprehendi: ut. ſ. de lega. ij. ſeruis vrbanis.

a ¶ Non ē legatos. contra videbat pp eorum artē: ꝛ predijs ſitū comprehendi vbi cōmodius poſſunt eam exercere. ꝛ facit. j. de auro ꝛ argen. lega. l. vxori. §. i. ꝛ. ſ. de bere. inſti. ex facto. §. ſi. et. ſ. de le. ij. ſi ita q̄ſitum. §. ſi. ꝛ. j. de pecu. le. nam qō. §. i. ꝛ. ſ. de vſufru. l. generali. §. i. ac.

Affint. Qui peregrinat ad tp̄s cedit inſtrumento fundi Item fructus non expreſſi non cedunt. b. d. Bar.

b ¶ Legauit. mulier. q̄dā. ac.

c ¶ Operam legaret. i. mitteret operam. ſ. effectui. operam dico eundi. nam lego te in tuſciaꝫ. i. mitto ſm vg. Item per hoc p̄z q̄ non perpetuo a fundo voluit remanere. ac.

d ¶ Ex bis. que in fundo aſſerant. ac.

e ¶ Ruſticis. ſub. ideſt. ac.

f ¶ Ad tēpus. ergo non perpetuo. alias ē in lfa elegerat. ac.

g ¶ Et filijs. ſcilicet relictis per quos etiam ipſi videntur eſſe ibi: ut. C. de agri. ꝛ cē. l. cum ſcimus. §. fi.

b ¶ Et q̄dā. ſ. adducta ſunt.

i ¶ Patribus. ſ. relictis. ac.

k ¶ Deberi. pp predictaꝫ ſeparationem: ut. ſ. eo. queſituꝫ. §. ſaltuarium in fi. ꝛ facit. ſ. de le. iij. ſi ita. ac.

l ¶ Item queſijt. dari voluiſſe. hanc q̄onem inducit mentio mancipiorum ꝛ reliquorum colonorum ſpāliter facta. non ergo debēt niſi contra probēt: ſic. j. de alimen. le. l. alimenta. §. pe. ꝛ. l. ſtichus in p̄n. ꝛ. ſ. de vſufru. le. l. ꝛ generali. §. ij. ꝛ. j. proſi. §. ac.

Liberto. Generali legato eorum que in fundo erant cedunt oia: niſi aliud de mente teſtatoris appareat. b. d. Bar.

m ¶ Liberto. i. li berte ut ſubijcit. ac.

n ¶ Et agellum. ideſt paruum agrum.

o ¶ Vendiderit. uel ante teſtamentum uel poſt. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Precij.l.pcia tertie partis.per qō saltē due vini ptes videnf remanere in legato.ac. b Verbis.l.que in eodē erūt cū moriar. c Cōtineri.l.legato.fm rigorē vboy.ac. d Cōtrariā.q̄ sane liquet maxie si post testamentum nulla vrgente necessitate vinum sit venditum:ut.ī.de le.i.si ex toto.t.ī. de le.iij.fideicommissa.§.si rem suam.R.t nō fm eundez.R.q siquis leget q̄ in fundo sunt:aut mortis tēpoꝝ erunt legātis:q̄cunqz tūc ibi reperiuntur legato cedere vborū tenor angustiaqz facit. sed ligdo ꝓriaz volūtatē sepe demonstrant:aut rei posite instr̄o:qm̄ legatario nil prosit eiꝰ q̄litas: aut pfixa. ꝓsuetudo destinatio scientiaue.que oīa nota. Si quo q̄ casu uel ex improuiso in consultoue:uel vendēdi mercisqz cā:seu ad tps.s. ibi delatum t non lōge post tñ alio portandum:aut nūmi fenerādi: alioue cito erogandi:indeue mutandi eo reperiantur tali legato cedere voluntatis intuitu iuste puto derogatuz:qō ēt eo magis iure presenti nedum fregisse: dupliqz.i. tā legati q̄ venditi prestatiōe grauasse coheredes crederentur.ex eoipso q̄ vinuz vendidit testatoris facto satis euidenter ꝓbatur.cetera vo ibi inuenta.s. in penu conseruāda uel ad rei pfoneue instr̄a pertinentia.vel custodie pheunis vt noīe thesauri depositi: seu aliter perpetuitatis actio destinata:iz absint casu forsan:huic cedunt legato:ut.ī.c.cum delanionis.§. cui fundum.t.l. scie §.pamphile.t.ī.de here.insti. ex facto.§.fi.t.ī. de le.iij.qui ꝓubinam.§.q fundū.t.l. vro rez.§.legauerat.t.l.q̄situ.t.l. si fundus. t.l. qui filium. t.l. si chor?.§.i.t.l.si ita.t.l.si mihi in prin.§.i.t.ī.de aur.t ar. le.si vxori.§.i.t.ī. de vote p. l.q dotez.t.ī.de vsufruc.le.l. generali.§.vxori. t t de le. ij.gaius.t de lega. ij. predijs §.fi.ac.

e Ut supra.s. vt fm vborum rigorē cedant legato: nisi contraria sit voluntas:qō ex multis pſumitur ut dictum est.

Ꝺta legatum. Legare fūduz sic est ut sicut erit eqparat legatū fūdi istructi.h.d.Bart.

f Legatū.partē ergo dimidiā:ut.ī.de ner.sig.nomen filiarū.§.portiōis. ac.

g Aggeres.i.de instr̄o ad aggeres.uel ligones t scandiles.t sic sunt instr̄a fūdi.uel dic proprie ut aggeres t fossata sint pars fundi.t sic cedunt in moduz cuz fundus venditur.via aūt non t similia nisi ut dictum est: ut.ī. de contraben. emp.littora.ac.

b Et prela.instrumenta quibus premuntur olea:t sic fundi:t locati. sed addes.§.illud.ac. i Rusticum.s.quodlibet aliud.ac.

k Ad instructum.ut si erāt tpe testamenti debeanf ex vbis:sic est.t fa.ī.c.scie §.fi.t de le.iij.quesitū.§.ij.t.l.predijs.§.i.t.ij.t.l.q habebāt in pn.§.i.

l Fundum legaui.als legauit.t als legauit.ac.

m Cassianum.nomina sunt fundorum legatorum.ac.

n Cum suis.hic orit dubitatio.ac.

o Agellis.i.paruis agris.ac.

p Comprehendisset.non ergo agelli legato cedunt:nisi uoluntate t destinatione dñi fundi nominantis t legantis ita sunt uniti:ut vno nomine censeantur eorūqz rōnes fructuum vno titulo accepto ferant:ut.ī.de le.i. qō in rerum.§. i.t de le.ij.fūd?.t de le.iij.si cui edes.t.l.predijs.§.iiij.t.§.pe.t.§.fi.t.ī.eo.scie.§.tyrāne.t.ī.de le.iij.gaius.§.fi.t.ī.de vsufru. lega. damnas.§. fi.t.ī.ō vsufruc.l.item si.§.fi.ac.

L Lucius In legato fundi instructi inspicit tps mortis.h.d.Bart.

q Medio tpe.s.inter testm t mortez.t dic illata nō tñ perseuerauerunt vsqz in mortem.uel dic medio post mortē t añ aditam hereditatem.

r Peti cepert.qō erit forte dudū post aditā hereditatem.ac.

s Cedat. qō est tpe mortis: ut.C.de cadu.tol.l.vna.§.cum igitur.t fz.R. hoc cōe i omni vniuersali legato:ut.ī.de lega.ii.grege.t de le.ij.peculio.t.ī.ō vsur.l.equis.t sic non est contra.ī.de le.iij.vtorem.§.testamēto.t.l.nomen.§.i.t facit.ī. de adimē.le.l.filio.a c.

G Inauem Disponens:t dispositum non compatiunf se sub eodem genere.h.d.Bar. t Nauis.hoc dicit labeo.ac.

u Mediocritate.qō nō mutat:ut.C.de incest.nup.humilem.R.ac.

x Ab ea.s.naue.ac.

y Differt.s.scapha.

z Atqz ea.s. res cuius instr̄m dz esse queqz sit.s. res illa principalis cuius dz ee instrumentum:siue fundus siue domus siue taberna vel aliud: vt .ī.in rubrica nō. Sz videtur q homo sit instrumentum hominis:ut.ī. eo.quesitum.§.sed si fundus in fi.§.t.l.cum delanionis.§.i.que sunt contra.so.speciale ibi in homine.ar.ī.de edi. edi.l. iustissime. t eodem modo solue.ī.l. quesitum .§.saltuarium in fi.§.ut ibi de instrumento instrumenti.hic de instrumento principali. Item facit .ī.de rei ven.l.iij.§.armamenta.t.ī. de cui.l. scapham.ac.

C De peculio legato.

Seruo. Extincto principali extinguitur accessorium hoc pmo:t dicto cum coniungit accessorie in his quorum natura ē ut vna res alteri cedat. l alijs cōiungit pricipalit .b.d. cuz trib? sequē. B.

a Manumisso. vuo testatore non ēt si post: vt.ī.e.l.tunc inutile.

b Extinguit. ēt si in peculio sunt vicarij serui fm Jo.t facit.ī.cuz hac t sequēti.ī.tit.i.l.ij.t.ī. fami.her.ex pte.§. duos t insti.de le. §. siquis t .ī.titu.i.l.i.t.v.sed contra in eodē titulo.l. fūdo .§.fūdo. Sol.ibi.ac.

c Nam que accessionum loco obtinent extinguūtur:cuz principales res perempte fuerint.

Paulus.

Et si ancilla cū suis natis legata sit:etiam mortua ea vl'aliena ta vel manumissa:nati ad legatarium pertinebunt: quia duo legata sunt separata.

Gaius.

Sed t si cum vicarijs suis legat? sit seruus durat vicarior legatū etiaz mortuo eo:aut alienato aut manumisso. Paulus.

Peculio legato cōstat heredez nomia peculiaria persequi posse.t insuper ipsum si quid debeat seruo:reddere legatario debere.

Si peculium leget: Alpia. t sit in corporibus:puta fundus vl'edes:siqdē nihil sit qō seruiat:rndi eis quib? instructus sit fundus fm verba legati que sint in eadē cā:cū dies legati cedat instrumento contineri.

Labeo.

Si nauē cū instr̄o emisti: pstari tibi dēbit scapha nauis. Paulus. imo ꝓtra. Et eni scapha nauis nō est instr̄z nauis. Eteni in mediocritate nō genere ab ea differt. In instr̄m aūt cuiusqz rei necesse est alterius generis esse.atqz ea quoqz sit qō pōpo.li.vij.epistolaruz placuit.

C De peculio legato. Paulus.

Seruo legato cuz peculio t alienato vel manumisso vel mortuo legatum etiaz peculij extinguitur.

Gaius.

Nam que accessionū loco obtinent extinguūtur:cuz principales res perempte fuerint.

Paulus.

Et si ancilla cū suis natis legata sit:etiam mortua ea vl'aliena ta vel manumissa:nati ad legatarium pertinebunt: quia duo legata sunt separata.

Gaius.

Sed t si cum vicarijs suis legat? sit seruus durat vicarior legatū etiaz mortuo eo:aut alienato aut manumisso. Paulus.

Peculio legato cōstat heredez nomia peculiaria persequi posse.t insuper ipsum si quid debeat seruo:reddere legatario debere.

Si peculium leget: Alpia. t sit in corporibus:puta fundus vl'edes:siqdē nihil sit qō seruiat:rndi eis quib? instructus sit fundus fm verba legati que sint in eadē cā:cū dies legati cedat instrumento contineri.

Labeo.

Si nauē cū instr̄o emisti: pstari tibi dēbit scapha nauis. Paulus. imo ꝓtra. Et eni scapha nauis nō est instr̄z nauis. Eteni in mediocritate nō genere ab ea differt. In instr̄m aūt cuiusqz rei necesse est alterius generis esse.atqz ea quoqz sit qō pōpo.li.vij.epistolaruz placuit.

C De peculio legato

querentur: ut. ſ. de iure do. ſi is qui. §. qđ dicitur.

a Liberis. uel his quorum negocia gesserit dominus vel etiam heredi: ut. ſ. de peculio sed ſi damnum. §. preterea. ꝛ. ī. e. l. §. fi. secus ſi debeatur seruo vicario: ut. ī. eo. id qđ in prin. ac.

b Vendicabuntur p legatarium. i. legatarius vendicabit: ꝛ sic in certaz partem: ut. ſ. cōi diui. l. ꝛ ſi non oēs. §. i. ac.

c Si vo. singula corpora. que sunt in peculio manſura alſ non: vt. ī. e. ſi sticho. ꝛ hoc ſi nō soluerit heredi. qđ domino debuit seruus vt. ī. eo. l. dominus seruo. ꝛ nota q̄ pro rata. ꝛ sic non pōt eligere hēs sibi debitum in vna re. i dño secus. qui de peculio conuenitur: ut. ſ. de peculio. ſi noxali. §. idem recte ait ꝛ facit ad id qđ no. C. ad. l. fal. l. ij. Item facit. ſ. đ dona. inter. vir. ꝛ uxo. l. sed vir. §. ſi duo mancipia.

d Ere alieno. domini eo: ꝛ sic ſub impoſſibili quaſi modo: qđ equidez verum est quantū ad ſtrictam rōnē. ſ. inſpecta peculij ꝓprietate. ac.

e Legati. ſ. peculij. est enim eius natura ꝛ diffinitio: ut intelligatur de ducto ere alieno. ideſt dominico: ut. ſ. de pecul. l. depoſui. §. fi. ac.

f Sz putauerunt. alſ puto alſ putauerunt. ſ. ſapientes. ac.

g Adijcere. ut ſit plenius. ac.

h Vendicatio. i. petitio per ac. ex testđ. vel rerum singularum qn deducatur de ſingulis p rata rerum ſingularuz vt. ſ. pror. rñ.

i Plane. vendicantē. corporum ptem pro debita rata. ꝛ sic nota. q̄ hz legatarius excep. non ac. ut. hic: ꝛ. ī. e. §. ſicut. ſm b. §. R. etiaz actionem ꝛ hic de rigore dicat q̄ pōt remittere expreſſe vel tacite. Item. ar. ꝓtra huic rñ. ī. quorum le. l. i. ac.

k Voluntatem. ſ. defūcti. ac.

l Sed ꝛ ſi dñs. ſignificauit. i. ſignificare voluerit. qđ proculdubio illaz adiectionem facere voluerit: ut. C. de fal. cauſa adiec. le. uel fideicō. l. i. ꝛ. iiij. ac.

m Hec adiectio. que remittat. uł que dicat eum nō deberi. ac.

n Nuda voluntate. non expectata ſolutiōe: ut. ſ. de peculio le. peculio in prin. Item ꝛ alio modo ſi leget res ſingulas que ſunt in peculio ſpecialiter exprimendo ſm Jo. ut. ī. eo. ſi peculium seruo. ꝛ ſm hoc facit ad queſtionem monaſterij an teneatur ſoluere creditoribus conuerſi: vt ſi bona oia contulit: ſic: alſ ſi ſingulas res non tenet. ac.

o Vicario. teſtator mihi ordinario legauit libertatem: ꝛ vicarium meum pamphilum cum ſuo peculio. Querebat an valeret peculij legatuz: ꝛ allegabatur q̄ non valeret quaſi non habeat peculiuz: ſed magis ps peculij ordinarij dici pōt: ut ex ſequentibus colligi pōt. ſed hec non est bōa allegatio: qz ꝛ vicarij peculium habent vt. ſ. de peculio. l. diffinitio. Item alia rōne qr ſeruo legato non videtur eius peculium legari: ut. ī. eo. l. antepe. ſz nec hec bona: qz hic expreſſum est cum peculio ibi non. Ut ergo ordinario ſuum pōt adiungi peculium: ſic vicario ſuum. Vel pone ſecundo caſu q̄ mihi ordinario fuit vicarius legatus. nec fuit adiectum cum peculio. ꝛ q̄ ſubijcit in fi. niſi aduerſetur. i. niſi deſijt qđ ſemper est vt deſijt: uus dño: vel cōſeruis liberiſue dominī debeat integra corpora vendicabunt. Si vo fit: q̄ dño vł supraſcriptis pſonis debeat: diminui ſingula corpora p rata debebūt: ꝛ ita iulianus ꝛ celſus putant.

f Et ſi fuerit legatuz peculiū nō deducto ere alieno: verēduz est ne inutile legatuz ſit: qz q̄ adijcit ꝫ naturā legati fit. ſz putauerūt hāc adiectionē nō vitiare legatuz: ſed nihil ei adijcere nec eniz poteſt creſcere vēdicatio peculij p hāc adiectiōez.

Plane ſi ꝓponas legatarium nactuz poſſeſſionē rez: exceptione doli aduerſus heredez vendicātē vti pōt: habet eniz in ſolidis rebus volūtatē eris alieni nō deducendi.

Sz ꝛ ſi dñs remittet ſe seruo qđ dz: vel nihil ſibi seruū debere ſignificauit: valet hec adiectio: qz nuda volūtate pōt dñs seruo remittere qđ ei dz. Vicario aūt meo mihi legato an etiā vicarij mei peculiuz ad me ptineat: queriť. Et putamus contineri legato eius vicarij peculiū niſi aduerſet volūtas teſtatoris. Si ſeruus ꝛ vicarius eius liberi eē iuſſi ſint: eiſq̄ peculia ſua legata ſint: verba ſm volūtatē teſtatoris exaudiēda ſūt: tanq̄ de duob ſeparatiſq̄ peculijs teſtatore locuto. ꝛ ſm hec vicarius vicarij ñ cōmunicabit: niſi hec mens fuerit teſtantis. Sicut aūt ex alienū: ſ est qđ debetur dño minuit legatum peculium: ita p cōtrariū id qđ dñs dz ſeruo augere dz. Sed huic ſnie aduerſat reſcriptum impatoris noſtri ꝛ pris eius: qđ ita est.

Cū peculiū ſeruo legat nō etiā id ꝓcedit vt petitionē habeat pecunie quā ſe in rōnes dñi ipēdiſſe dicat.

Quid ñ ſi hec volūtas fuit teſtatoris cur nō poſſit cōſequi. certe cōpenſari dz hoc qđ impēdit cum eo qđ dño debeť.

An ꝛ qđ dñs ſcripſiſſet ſe seruo debere peculio legato deret? Pegaſus negat. Idem nerua ꝛ cum gneus domicius filie ſue peculiuz qđ eius eſſet legaſſet: ꝛ annuū qđ ei solitus erat dare biennio nō dediſſet: ſed in rationibus ſuis retuliſſet filie ſe debere. Attilicin existimat legato nō cedere: qđ verum est: quia conſonat reſcripto.

Non ſolū autez qđ domino debetur peculio legato deducitur: ſz ꝛ ſi quid heredibus debituz fuerit.

Pomponius.

Si quis creditori ſuo ad arrogandū ſe pederit. ꝛ agetur de peculio cū arrogatore. Idem puto dicenduz qđ de herede dicitur

Vlpianus.

Oniq̄ pegaſus rñdit ſi statuliber cui peculiū legatū ſit heres interim crediderit: id ipſo iure detrahi ꝛ corpora ſingula etiā per hoc es alienū diminui. Proinde ſi pure libertatē acceperit: ꝛ heres vel viuo domino vel ante aditam hereditatē seruo crediderit: legatū peculij minuetur ſm iulia. ſententiam: licet dñs serui nunq̄ fuerit. Qui ſticbum ꝛ pamphilum ſeruos habebat: teſtamento eos manumiſit: ꝛ vnicuiq̄ peculiuz ſuum legauit. Placet qđ alter alteri debet de peculio eius decedere: ꝛ alterius legato accedere. Item queritur ſi seruo libertas data est: ſi. x. dediſſet heredi: peculiumq̄ ei legatū ſit: an. x. que dediſſet heredi debeant de peculio decedere. ꝛ est verius qđ ſabino placuit hoc minus esse in peculio legato.

Plus ait ſabinus. ſi statuliber seruum heredi vendiderit: perinde deſinere euz in peculio eſſe: atq̄ ſi extraneo vendidiſſet.

Hoc conſequenter queritur: ſi seruus cuz domino de libertate pactus fuerit: ꝛ partez pecunie dederit: ꝛ anteqū reſiduum dederit dominus deceſſerit: liberumq̄ eſſe teſtamento iuſſerit cum

nisi nominatim peculium quoq̄ legatum ſit. ut. ī. e. l. antepe. ꝛ ſm hoc non est cōtra. ſ. ti. i. queſitum. §. celſus. uel ſo. ut ibi. ꝛ facit. ſ. ti. i. fundo. §. i. ac.

p Si seruus. ſ. ordinarius puta ſticbus. ac.

q Vicarius. puta pamphilus. ac.

r Secundum voluntatem. ꝛ nō ſm verborum rigorem. qñ forſan vnū tm ꝛ ſolius ordinarij peculium ſit dicendum. ac.

ſ Non cōtinebit. ſed ſoli pamphilo vicario debetur. naz per ſpeciem generi ērogat: vt ꝛ. ſ. de tritico lega. l. ij. ꝛ. ſ. de le. iij. ſeruis vrbanis. §. fi. ꝛ. ī. de auro ꝛ ar. le. l. i. ꝛ de ma. teſt. l. ſi peculium. ac.

t Sicut aūt. imperatoris noſtri diui ſeueri ꝛ antonini. vt i ſti. đ leg. §. peculium in fi. ac.

u Cum peculiuz. cōcedit. eo ſolo q̄ ſuum legauit peculium niſi aliud liqueat: ut ſtatim dicet. ac.

x Voluntas. manifeſta. vel ex verbis vel ex conſuetudine: ut. ī. e. dñs. §. teſtđ in fi. §. ac.

y Conſequi. ſ. qđ nulla rōne impedit. ꝛ certe poterit illud cōſequi. R. ac.

z Compenſari. compēſandi equidem nō velle. petitori vo palam demū velle ſufficit. R. ut ꝛ. ſ. ea. l. in prin. ij. rñ. ſic et alſ admittitur compenſatio nec tamen datur petitio: vt de nego. geſ. aut prętor. §. pupillus. ꝛ. ſ. de cōpen. l. ſi cuz filio. ꝛ. l. etiam qđ natura. ac.

a Debetur. veluti debitum naturale: ut ꝛ. ſ. de compen. l. etiam qđ. ꝛ de peculio le. nec ſeruus. ꝛ. l. non ſoluz. §. i. ꝛ. ij. ꝛ facit. ſ. de peculio. l. quā tuberonis. §. ſed ꝛ id qđ. ac.

b An ꝛ quod. retuliſſet ēt nuda rōne ꝛ voluntate. ꝛ q̄ nec vlla demonſtratione. nec eius filie nomine depoſito nec ſenatū pro ca[illegible]nio: vt. ī. eo. l. ſi. ꝛ. ſ. de le. iij. q̄ filium. Nec villa cā debiti preceſſit: ut. ſ. de pecul. l. non ſolū. §. fi. ſic in libris nuda ratio non facit aliquem đbitorem: ut. ī. de dona. nuda.

c Reſcripto. de quo meminit. ſ. pror. §. ac.

a Non ſoluz. deducit. ut iſti. qđ cum eo. §. cum autē. ac.

b Heredibus. ut quia creditor ſerui hēs extitit dño: ut. ſ. pecu. l. ſed ſi damnuz. §. ſz ꝛ ſi creditor. uel qđ heres ſtatulibero mutuauit cui peculium erat legatum: ut. ī. e. l. đniq̄. ac.

c Si quis. de peculio. ex contractibus poſt arrogationem factis: non ante: ut. ſ. de peculio. l. in arrogatorē. ſed nonne per arrogationem fuit actio extincta? videtur q̄ ſic: ut. ſ. de ca. đi. l. ij. §. pe. ſed dic q̄ obligatio naturalis non est extincta: vt. ſ. l. pror. in fi. ꝛ. ī. l. pror. ac.

d Oniq̄. ꝛ corpora ſingula. ſtatulibero vanda. R. vt. ī. eo. ſi sticbo. ac.

e Alienum. ſi non fuerit perſolutum: ut. ī. eo. dñs seruum. ꝛ facit p eodem. ſ. eo. ſi peculium. ij. reſpon. ac.

f Nunq̄ fuerit. naz non est dominus heres: niſi adita hereditate ꝛ ea adita ſtatim est liber: ut. C. de cad. tol. l. vna. §. in nouiſſimo. ꝛ ſic nullo momento ē dñs ut. ſ. de pecu. ſed ſi damnum. §. ſi creditor. ac.

g Qui ſticbum accedere. ut. ſ. de peculio quā tuberonis. §. fi. ꝛ. l. ſz ſi damnū ij. rñ. ꝛ. ī. eo. id qđ. §. i. ac.

h Item queritur. ꝛ ediſſet. i. dare debuiſſet. ac.

i Hoc minus. qz de eo permiſſum est ſtatulibero dare cauſa implende conditionis: ut. ſ. de cōdi. cā da. l. iij. §. pe. ac.

k Plus ait. ſeruum. quem in peculio habebat. ac.

l Hic conſequenter. qz. ſ. dñi facto minuitur peculiuz. hic quando ſerui facto minuitur.

m Pecunie. peracte pro libertate. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Cum peculio, ⁊ sic libertate gratis danda. ac.
b Impurandum, ⁊ sic manumisso dandum. ac.
c Decedere, ⁊ sic apud heredem remanere. ac.
d Plane esse placuit, ⁊ sic prestandū cum reliquis rebus peculiaribus. R. ſz nonne hoc dño debeſ: ergo dz diminuere peculium legatū: ut. ſ. eo. ſi peculiuz. ii. rū. ⁊. §. sicut. R. ū. alib ẽ forte cū debeſ ob libertatez: vt. j. de manu. l. vi. quia tunc forte alio modo succurri pōt domino. ſ. per ac. in factum cōtra libertū factū vt. C. an seruus p suo facto. l. promisse. ⁊ aliud qñ ex alia cā naturaliter tm̄ qō non pōt peti. ⁊ ideo deducit. ad qō. ff. ſ peculio. l. ſi noxali. §. idem ⁊ in filio. uel bene dicit id i peculio esse placuit, quia sola destinatione nō re ipsa erat detractum: ⁊ ideo remanet in peculio adhuc. ⁊ dño vl' eius bñs poterit deducere. ad qō. ff. de pecul. ſi noxali. §. est aūt questionis. ⁊. §. ſe. vel b non prestitit libertatem ex cōiunctione sed gratis postmodum in testō ⁊ sic iam non est debitum qō ō bebaſ ob libertatem. ⁊ ideo id non detrahitur de pecul. seruo in tam detracto vel soluto: qa illud iam desierat ẽ in pecul. ⁊ ideo nō est amplius petendū. ac.
e Item. hoc minus esse. ſ. debitum remissum. ac.
f Debitori. ſ. peculiari remittendo. ad quod. ff. eo. §. qui stichum.
Interdum. Que inducuntur ad diminutionē opātur augmentum qñ alis dispositio non posset bñe effectum. bar.
g Non sit legatum. ſ. ex ordine: ut. j. e. l. antepe. ac.
h Interpretamur. ſ. in hoc casu. ⁊ est ar. ad hoc. ff. de iudi. cum pretor in prin. ⁊. ff. de fundo instruc. l. quesitum. §. idem rū. domo. Item facit. ff. e. ſi peculium. §. i. Item nō de tacito legato peculiari. ac.
i Utrum. seruo libertatem et peculium lego. ac.
k Si ipſi. ſ. qz largius.
l Si alij. qz strictius. ut statiz patet. ac.
m Spectādū. ſ. iulia. ait.
n Legati cedit. infra tps adite hñditatis quo cedit dies legati relicti suo manumisso. ut. C. de cadu. toll. l. vnica. §. in nouissimo. in fi. §. ac.
o Incrementa. ſ. naturalia: ⁊ nō qm aliter dicitur intrinsecꝰ ⁊ extrinsecus qm̄ hic ⁊. ff. de peti. here. item veniunt. §. sed ea. ac.
p Quā ipsi. ſ. seruo. ac.
q Ad ipsuz. etiaz extraneū postq̄ cessit dies. ac.
r Voluisse. ſ. dominum. ac.
s Futurum est. ideoqz apud eum semper mansurum totum testatoris voluntate ⁊ destinatione. R. sicut enim dominus perpetuo vult esse peculiuz apō manumissum: sic ⁊ eius augmenta. at extraneo illud legans post mortem suam destinat a seruo peculium sperare. ⁊ eadem ratione augeri non vult per eum ⁊ hoc subijcit cum aliis. ⁊ T. ac.
t Alterius. extranei. ac.
u Hoc eum. ſ. qm omne emolumentum detur legatario. ac.
x Idem dicas. qō diceres ſi seruo legaretur summa peculium. R. ⁊ facit instī. de le. §. ſi peculium. ⁊. ff. de pecu. l. pe. ⁊ ar. ff. de usuris. l. equis in fi. ⁊ de le. i. peculium. ⁊. ff. ti. i. l. penulti. sed contra. j. eo. cum dominus. §. fi. Solu. tbi. Itez ad hoc. j. de statuliber. si hereditas. §. i. b.
y Qō seruo. ſ. vicario. nam stichо ordinario relinqui libertatem ⁊ suuz peculium non deducitur qō debet vicario: qz ō ducituz adhuc in peculio ordinarij remanet, ut ⁊. ff. de peculio ſi seruus. §. id vo. ⁊ instī. qō cū eo. §. aliqñ. sed? ſi utriqz libertatem ⁊ suū peculiū: quia tunc quasi duo peculia sunt: vt. ff. e. ſi peculium. §. ſi seruus. ⁊ fit decessio: ut. ff. eo. demqz. §. i.
Minuit ut. ut ⁊. ff. ō pecul. l. uij. §. sed sepe. ⁊ l. ſz ſi damnum. §. sed si ex eo. dem delicto. ⁊. §. ⁊ si ipse. ac.

a Si peculium. specialiter. vt nulla ambiguitas: nullaqz sub alicuius rigoris velamine sit dubietas. Pōt ⁊ alio modo fieri: vt. ff. e. l. ſi peculium. §. i. ⁊ facit. ff. de usufru. quotiens. §. fi. ⁊ quibꝰ mo. usufru. amit. qd tamen. §. quadrige. ⁊ instī. de fideicō. here. §. siquis vna.

Si cōseruū suū vulnerauerit seruus ⁊ viliorē fecerit: marcellus ait nō ee dubitādū deduci de peculio qō dñi interesset. nā qd interest conseruū vulneret: an scindat aliqd vl' frangat: aut surripiat. Quo casu sine dubio minuiſ peculiū: ſz non vltra simplū. Sed si se vulnerauerit vl' ẽt occiderit nihil ẽ deducẽdū hoc noīe: aliogn dicemus ⁊ si fugerit deducẽdū id quāto vilior sit factus pp fugam. Pompo.

Si peculiū seruo vl' filio plegare velis: ne deducaſ id qō tibi debebitur: spāliter ea que in peculio crūt legāda sūt. Ulpianus.

Si quoqz qui nihil i peculio hz pōt peculiū legari. Nō. n. tm̄ pñs sed etiā futurū peculiuz legari potest. Iulianꝰ.

Nec inutile legatū peculij fit: cū suꝰ viuo testatore decedit. Ceterū si mortis tpe seruꝰ viserit peculium legato cedet. Celsus.

Aliter atqz si seruus vestitus le gatus foret. Alphe.

Quidā testō ita scripsit. Pāphilꝰ seruus meꝰ peculiū suuz cuz moriar sibi habeto liberqz esto. cōsulebaſ recteꝰ ne pamphilo peculiū legatuz videretur qꝑ prius q̄z liber eēt: ⁊ peculiū sibi babē iussisset: Respōdi in cōiunctionibꝰ nullū ordinē ee nec qq̄z interesse vtz eoz pmū dicereſ vl' scribereſ. Quare peculiū recte legatū videri ac si priꝰ liber eēt: ō inde peculiū sibi habere iussus est. Iulianꝰ.

Seruo mūmisso peculiū legatū erat. alio capite oēs ācillas suas vxori legauerat: i peculio fui ancilla fuit. fuit eāq̄ ee rñdi: neqz referre: vti priꝰ legatū eēt. Africa.

Stichusꝰ hz i peculio pamphilū: dñsk hūc noxali iudicio defendit: damnatꝰ litis estimationēm soluit. deide stichuz testaméto ma-

b Si quoqz. pōt. sic ff. de le. iij. l. ẽt ⁊ ō peculio le. l. quesitum in prin. ⁊. ff. de le. ij. peculium. in prin. ac.
c Tunc inutile. decedit. ſ. anteq̄ testamentum relictaue confirmētur. R. ad qō. ff. e. l. i. ⁊. j. ti. i. l. ij. ac.
a Mortis. ſ. tempore testatoris. ac.
b Viserit. ⁊ sic legatuz sit iam re: aut spe debitum. R.
c Aliter. vestitꝰ. tūc enim vestimenta legata non cederent: licet seruus viserit tpe mortis hoc enim. i. vestimenta adherentie occasione ⁊ fere quasi continue accessionis. immo sequele nomine ⁊ non suo iure petiſ tur ⁊ velut appendicia quedam nunq̄ per se debita estimantur. sic numi rum armaria. loculos. le qos: ⁊ libros aueqz legatas claustra. fulcra. clauues. ⁊ armaria continen tur vt. ff. de le. iij. librorū. §. fi. ⁊. l. aubus. ⁊. l. heres. §. penul. fm. R. ⁊. M.
Quidam. Transpositio verborum legatum non vitiat. hoc dicit. Bar.
d Recte. adiunge. ſ. q. d. dubitabilis erat qō. ſ. an recte sit legatum: ⁊ videtur qꝑ non.
e Qō. i. quia.
f Coniunctionibus. ſ. dictionum vl' orationum vel locutionum: ⁊ sic nō qꝑ verba transpositā idez significāt. sic. C. ō testamētis. l. preposteri. ⁊. ff. de le. ii. cum pater. §. fidei tue. ⁊. j. de sol. l. nec enim. ⁊ instī. de lega. §. ante heredis. ⁊. j. de dāno infecto ſi finita. §. ſi plures. arg. contra. ff. de usufruc. quotiens. i. rū. cū sui s cōcordan. ⁊. ff. de

.ff. de vul. substi. l. ij. §. quisquis.

Seruo manumisso. Heneri per speciem in aliam translatam derogatur. b. d. Bar.
g Serui eam. imino videtur neutriꝰ: ut. ff. de le. i. l. ticie. testō in prin. q̄ est contra. so. hic species derogat generi: uel pars toto: vt ⁊. ff. ō trinco le. l. ij. cum concordan. ibi vtriuqz genus. ſ. tertiozes ⁊ verne. uel quia hoc dicendo suas vicarias non comprehendit: ut. ff. de le. iij. seruos. §. fi. ſz lectura vnam.
b Ati prius sic. ff. l. prori. ac.

Stichus. Qō dñs soluit pro vicario quem in cā noxali defendit de ipsius vicarij peculio totum deducit ⁊ de peculio ordinarij vsqz ad estimationem vicarij. Qō vo alius pro vicario soluit de ipsius vicarij peculio tm̄ deducit. de peculio ordinarij nullo modo. Item nemo est in peculio sui ipsius. b. d. l. multuz no. ⁊ subtilis. Bar.
h Stichus. seruus alicuius ordinarius. ac.
i Pamphilum. vicarium. ac.
k Dominus. vtriusqz. ſ. ordinarij stichi ⁊ pampbili vicarij.
l Hunc. pampbilum. ac.
m Litis estimationem. in qua sola fuit damnatus licz datio nopē fit in solutione: ut instī. de officio iudi. in prin. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Responsit. iulia. magister meus. ac.
b Quātacunqz. ēt si plus ꝑ valeat seruꝰ. nec enim pōt dicere pamphilꝰ plus pro se datum ꝑ valeat ipsemet. nam corpus rebus suis est pferendū ar. C. de fac. ian. ec. l. anpe. ac.
c Expedisset. ipso ordinario. aut ēt dño ac pamphilo nūꝯ illud expedire posset. Item contra. s de peti. here. vtiles. vbi debet fieri qō est vtilius: vel datio noxe: uel litis estimatio: sed ibi aliꝰ non dominus. hic dominus. ꝛ facit. s. de per. si noxali in prin. ac.
d Non vltra. qa vltra hoc dari non expediebat stichō. est ergo iō quia in tantum negocium stichi gessit vtilr in re sua peculiari: ut. s. prox. ꝯ. dicit. ad instar enim liberoꝝ ꝛ seruorum obligationes sunt admisse: ut. s. de peculio. non solū. ꝯ. i. ꝛ. ꝯ. an debitor. ac.
e Ex alia. idest alia cā ꝑdicta ut in promissione. ac.
f Negauit. s. iulianus magister meus. ac.
g Ob defensionem. a domino factam. ac.
b Debitor. ꝛ sic eatenꝰ diminutum esset peculium stichi. amisisset enim pamphilum stichus libertus si eius estimationem dominus non solueret. ac.
i In proposito. vbi ex promissione debuit pamphilus. ac.
k Nihil debeat. nec enī est eius negocium peculiare. vtilr gestū.
l Qui certe. rñ. tacite obiectioni. si deducitur ex peculio pamphili predictum debitū ex pmissione. igitur estimetur ꝛ ipse pamphilus. sed certe ipse nō. vt hic. ꝛ. s. de peculio. l. depositi. ꝯ. stichus. qui. ꝯ. signat contrarius huic. l. ad alium casum. sed iurisconsultus reddit rationem diuersitatis. Item ad idem. s. de negocijs gestis. l. qui seruum. ac.

numisit: eiqz peculiū legauit. Quesitū est an id qō pamphili nomine prestitū sit: ex peculio vel ipsius pāphili vel stichi deducēdū sit: respōdit pāphili quidē vel stichi de peculio vtiqz deducēdū: quātacūqz b ea summa esset. Idē est ēt si eum noxe dedē expedisset. quicqd enīz pro capite serui prestitum sit: in eo debitorē eum dñi cōstitui. Qō si pamphili peculium non sufficiat: tunc ex peculio stichi nō vltra c preciū pāphili deduci debē. Quesitum est: si ex alia d causa pamphilus pecuniaz domino debuisset: nec ea ex peculio eius seruari possit: an vsqz ad precium eius ex peculio stichi possit ōducere? Negauit e. neqz. n. simile id superiori esse. ibi enīz propterea precium vicarij deducēdūz qꝛ eo nomine ipse stichus ob defensionem f vicarij sui domino ōbitor b constituatur. at in proposito i: quia stichus nihil debeat k: ex eius peculio nihil esse deducendum: sed ex pamphili dūtaxat: qui certe l ipse in suo peculio esse intelligi non pōt.

I Abolen. m.

Qui peculiū sui n legauerat iudiciū eo nomine acceperat. ō inde decesserat: placuit nō aliter peculium ex causa legati prestaꝛ bēdē ꝯ si de accepto iudicio heredi caueretur.

M Arcellus.

Si seruo manumisso o peculiuz legatum fuerit: ineū fine dubio creditoribus peculiarib actiones non competunt p. sed non aliter heres q peculium prestare debet: nisi ei caueatur defensum iri aduersus creditores peculiares. M Api.

ij. que sunt contra. So. b. vtrūqz principale libertas ꝛ hereditas: ibi non fuit legatus alij. ꝛ sic peculium est accessorū: ut ar. s. de here. instī. l. tolē. ꝯ. i.
Filiusfamilias. Inutilis dispositio circa spēm facta inter viuos derogat. generi. b. d. Bal.
r Manumisit. nō iure qꝛ sine volūtate patris vt. j. de iurepa. l. filius. ac.

Quum dominꝰ seruū vellet manumittere q: pfessiōez r edi sibi peculij iussit: atqz ita seruꝰ libertatem accepit: res peculij professioni subtractas s non videri t manumissō tacite concessas apparuit. Testamēto data libertate peculium legauerat: eundemqz postea manumiserat u. libertꝰ vt ꝛ noium peculij actiones ei prestarent ex testamento ꝓsequitur. Filiusfamilias cui pater peculium legauit: seruum peculij viuo patre manumisit x: seruꝰ cōis omniū bēdum ē: exceptor peculio propter filij destinationē. qa id peculiū ad legatariū ptinet quod i ea causa moriēte patre inueniatur y

M Artia.

Philqz interest a ante legatus: deinde inutiliter manumissus sit: an contra. S Leuola.

Si sticho manumisso peculiuz legatum sit: ꝛ ticio seruus peculiaris b ꝗtum peculio detractum erit ob id qō domino debetur: tantū c ei accedere: cui vicarius legatus est iulia. ait. I Abo.

Dominus seruum testamēto manumiserat: ꝛ ei peculium legauerat: is seruus mille nūmos domino ōbuerat: ꝛ eos heredi soluit. respondi omnes eas res b deberi orcino: si pecuniam orcinus quā debuerat d soluit. Dñs e seruum qui cum eo vicariū cōem habebat testō manumiserat: ꝛ peculiū ei legauerat f. deinde ipsum vicarium g qui cōmunis erat nominatim ipsi ꝛ liberte sue legauerat. rñdi quartam partem liberte sue: reliquā partem b quartaz liberti futuram: qō ꝛ treb. ait. S Leuola.

p Professionē. i. cōfessionez in scriptis de rebus peculiaribus. ad quod facit. s. de cessio. bo. l. pe.
s Subtractas. a domino qui dixit has volo esse in peculium: ꝛ per hoc tacite excipit a generali ꝛ tacita concessiōe peculij. ac.
t Non videri. reliquum peculium sic qñ inter viuos data est libertas: ut. C. de pecul. eius qui liber. me. l. i. Sed qd si in vltima voluntate peculium legauit ꝛ excepit: ut hic fecit? Rñ. idem quo ad exceptas: ut ꝛ. s. de fīdo instruc. quesitum. ꝯ. idem rñ. domo instructa in fi. ꝯ. uel forte etiam reliqua legare videtur propter exceptionem. argumen. d. ꝯ. idez rñ. ꝛ. s. eo. deniqz. ꝯ. interdum. ac.
u Testamento. manumiserat. inter viuos: ꝛ sic tacite videtur ei concessisse peculium: ut. C. de peculio eius q liber. me. l. i. bñ ergo fu bijcit actiones cedendas: ut. s. de peculio. si sticho. Sed oppo. quomodo agitur ex testamento cum extincto ꝑncipali ꝛ accessoriū videt extīguī: ut. s. e. ti. l. i. et

f Excepto. ut. j. de peculio. l. exceptis. ac.
g Inueniatur. cum suis tñ incrementis. nec enīz ad sequētis temporis exclusionē hoc dicit: sed preteriti tñ. alꝰ esset contra. s. eo. deniqz. ꝯ. fi. hoc ergo ionat. q. d. nō qō desijt vti. s. u. i. l. iij. ꝯ. i. ac.
a Nihil iterest. immo videt interesse: ut. s. ō manu. testa. l. duo filij. que est contra. so. ibi volente patre manumitti serunt filij: hic non. ac.
b Si sticho. peculiaris. repete sic legatus. ac.
c Tantum. nā eo dominicuz insolidum de peculio legato deducatur vbicunqz pro eo legatum serui ticio relictuz minuit ꝛ hoc dicit sm. R. vel. i. Ptum est detractum. i. detrahēdū. alꝰ de suo peculiari si non cēt specialiter legatus. s. pro rata debiti: ut. s. e. si peculium in prin. ꝛ l. deniqz in prin. ō non detrahitur nō: iꝫ ticio accedat cui peculiaris seruus est legatus. bz ergo peculium instar hereditatis ut eius creditores succedentes i vniuersum non in rem singularem conueniant: ut. C. ō here. ac. l. fi. ꝛ si cer. pe. l. i. ꝛ facit. ō. de dote pre. l. i. ꝯ. scie. ac.
d Dominus. oēs eas res. idest integras ꝛ non detractas pro rata qō fieret alꝰ: ut. s. e. si peculium. in prī. ꝛ. l. deniqz. ꝛ dic orcinus. i. directo manumissus: ut isti. ō fin. re. p fi. cō. re. ꝯ. libertas. ac.
e Dñs. ticius habebat stichū ordinarium ꝛ pamphilum vicarium. qui pāphilus erat cōsticij ꝛ ordinarij. uel quia cōiter emerant: uel qꝛ medietatē pamphili dñs ei tñ dederat in peculio. sic ergo medietas pamphili erat dñica: ꝛ alia medietas peculiaris. cum ergo sticho libertatem ꝛ peculium legat medietatem peculiarem vꝫ ei legare: cum ꝛō tñ cūdez pamphilū legate idem sticho: ꝛ alij dominicam legat. ꝛ ita ex hoc secundo legato. quilibet partem quartam habet pamphili. verum ex primo legato peculij sticho habet medietatem peculiarem: ꝛ sic habet tres partes. Sed contra. C. de lega. cum qō stio. ꝯ. fi. vbi dicitur qꝛ non ideo maiorem partem hz legatarius in re qꝛ pluries fuerit nominatus. So. hic non fuit pluries nominatus circa idem sed circa diuersa. nam primo supet peculiari parte. scō super dominica. at ibi super eodez. Sed nonne ꝛ hic secundo dicit vicarium ꝛ sic totum. ꝛ sic videtur repetere circa idem sed certe iꝫ dicat vicarium ꝛ sic totum: tñ pro parte accipitur totū: ꝛ tota qꝛ fiunt testatoris. i. dñica: ut. s. de le. i. l. v. ꝯ. i. ꝛ. ꝯ. ij. ꝛ. l. vj. ꝛ de lega. iii. qui concubinam. ꝯ. si stichus. Alij dicunt qꝛ illa banc corrigit. Tertij. distinguūt an scō leget appellatiuo nomīe expresso: an proprio. ut si appellatiue tunc communis ꝛ equaliter: secus si proprio. ar. j. de stipu. ser. l. si communis. Quarti dicūt qꝛ hic vicarius erat communis cum extraneo: ꝛ sm hoc dicunt qꝛ est legata tñ pars peculiaris: tam primo ꝙ scō legatario: ꝛ nō extranei pars. ꝛ cōiter eam habeant. et sic mutat cāsum. ꝛ concor. dicta. l. cum questio. qō nō placet: qꝛ hic dicit cum eo. s. ordinario. non dicit cum extraneo. primo ergo veritas. Item facit. j. de stipu. ser. l. iiij. ac.
f Legauerat. ꝛ sic dimidiam peculiarem.
g Ipsum vicarium. qui cū non cēt nisi pro dimidia suus: idest dominicus eaz tñ partem videt legare. ac.
b Reliquā partē. si habes reliquam partem plana est. si ꝛō reliquam partem simpliciter: ꝛ non quartam tunc. i. tres partes: ut tñ due ex primo legato. tertia ex secundo debeantur. ac.

Domus sticho. Primo seruus gessit negocia. Secundo libertus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

decedit.ꝛ instituit patronum pro dimidia. Tertio decedit patronus ꝛ libertate, dedit seruo sub conditione: si rōnes reddiderit de his que gessit in bonis libertj. Quarto decessit seruus redditis rōnibus ꝛ reliquis solutis ꝛ ad libertatem productis. Queritur an hīs patroni teneatur cedere actionem hīdibus agentibus contra debitores pro quibus soluit: ꝛ dicitur ꝙ tenetur: ita ponit casum vy. ꝛ bene notat. Bar.

a Sticho. eius. s. domini.
b Qui. liberto.
c Extiterat. dñs.
d Reliq̄tus. i. quibus bo. debitor erat. ac.
e Ex vicarijs causis. als ex vicarij causis. als ex vicarijs idest ex alijs negocijs vicissim ab eo gestis.
f Pro quib⁹. melius dixisset pp quos. non enī illoꝝ gra solui: nec eoꝝ nomīe ut eos liberet. Sed ideo vt libertatis sibi relicte impleret condi. R. alioquin cedi non possent ei actiones: cum sublate ꝛ extincte cēnt per solutionem: ut. j. de solu. l. modestinus. ꝛ. l. stichum. §. si mandato. ꝛ. j. de fideiuſ. l. cum bis. ꝛ. ſ. de leg. i. si res in fi. l. et. ſ. manda. papi. et. C. ō contra. iu. tu. l. ij. ac.
g Pro quibus stichus. i. pp quos ut modo notaui.

Testamento. Nō dñs ōbet seruo computatur ī peculio: si talis erat domini consuetudo. b. d. Bar.

b Loculorū. i. bursaruꝫ dñi nam forte tenebat bursam domini: vnde dicit locupler. i. loculos habēs plenos.
i Dari. idest ꝛ reddi. ꝛ dic de aliis dominicis negocijs et nō loculorum. cum id suo legauerit. ac.
k Cōcedi volo. hic oritur dubitatio ex consuetudine que seqtur. ac.
l Consuetudine. testatoris vicentis: ex qua sepissime voluntas ēt ultima exprimit vt ꝛ. ſ. ō fundo instruc. ꝛ instrumento lega. l. cū delationis. §. ij. ꝛ. ſ. de tritico lega. l. i. ꝛ. l. si quis vinuꝫ. ꝛ. l. ex vsu. ꝛ. ſ. ō le. uj. nūmis. ꝛ. l. cuꝫ quereret. §. i. ꝛ de le. i. si seruus plurium. §. fi. ꝛ ſ. de annuis le. si cui. ꝛ. j. de supel. le. l. labeo. ꝛ. j. de adi. leg. cum alimenta in pn. Sed ar. contra. ſ. de tritico le. cū certū. Itē nō ꝙ secus cēt si hec consuetudo non ēt: ut. ſ. c. l. si peculium. §. sicut. ꝛ insti. de leg. §. peculium. ꝛ. ſ. de le. iij. qui concubinam. §. q fundum. ac.

Dominꝰ sticho seruo suo: qui bōa liberti eius[a] gessit: cum[b] ꝑte dimidia testō heres extiterat[c]. In quibus negocijs gestis ꝛ calendarij fuerūt: testō suo libertatē dederat: si rōeꝫ reddidisset: eiqꝫ peculium suū per fideicommissuꝫ dedit Stichus summas quibus reliquatus[d] erat: tā ex calendario q̄ ex vicarijs causis[e] reddidit: manētibus debitoribus pro q̄bus[f] ipse pecuniam hēdibꝰ pfoni refūderat: libertatemqꝫ adeptus decessit. Quesitum est an hēdibus stichi aduersus oēs debitores ꝑ quibꝰ stichꝰ[g] pecunia hēdibꝰ patroni intulit heredes patroni ex causa fideicō. cōpellendi sint actiones pstare: cū nihil aliud a sticho patrono. debituꝫ fuerit: rñ. pstandū. Testō codicillisue seruos manumisit ꝛ pecuniā legauit: ꝛ de sticho ita cauit. Stichū seruuꝫ meū liberū eē volo: eiqꝫ volo dari .x. aureos. ꝛ quicquid ex rōne loculorum meorum habet. Rōes autem hēdibus meis dari[i] volo. bis omnibus quos hoc testamēto manumisi peculia sua concedi volo[k]: quesitum est an quod amplius rōi loculorum in die mortis erogauit stichus ex peculio suo: ab heredibꝰ recipere debeat: cum ex consuetudine[l] domus esset: vt quicquid amplius de suo in rōnem loculorū erogasset: dominica ratio ei deberet at qꝫ exolueret: rñdi ſm ea que proponerentur propter consuetudinem id quoqꝫ peculio legato contineri: qō ꝛ dominica ratio deberet ꝛ soluta erat reddere. Seruis libertates legataqꝫ dederat ꝛ cōditionem ita scripserat[m]

quotquot dereliq liberos ꝛ legata eis: hos volo non scrutatos ꝛ sine inquisitiōe eē. Quesitū est an peculia quoqꝫ legata bis videbuntur:

Rñ. ſm ea que proponuntur non videri legata. Itē quesitum est an ex hisdem verbis reliqua rationum[n] quasi legata retineri possint: aut si res dominicas apud se habuerit: aut si qui eorum coloni predio rum fuerunt pēsiones[o]: rñdi supra rūsum est[p]. Papian⁹.

Si legatus fuerit seruus peculiuꝫ excipē: non est necesse: qꝛ non sequitur[q] nisi legetur.

Celsus.

Si seruus liber esse iussus sit: ei q̄ peculiuꝫ legatū sit: vicariorum eius vicarij[r] legato non continentur

Scevola.

Tici filie medio ꝓcipito: sumito: tibiqꝫ habeto domū illam. Item aureos. c. Alio deinde capite peculia[s] filijs prelegauit. quesituꝫ est an peculiū prelegatū ꝛ. c. aurei[t] ꝛ vsure eorū deberētur[v]. Cū rōnib⁹ breuiarijs in ere alieno ꝛ forte ꝛ vsuras iter ceteros[x] creditores ꝓplex⁹ ꝛ sit: rñ. si id fenus noie filij[y] exercuisset[z]: ꝛ vsuras ita vt ꝓponerent filio ascripsisset[a]: id quoqꝫ peculio le. deberi[b].

De penu legata.

Papianus.

Uxori[c] sue in annos singulos pēoris aliquid[d] hēs dare iussus est: ꝛ si non dedisset nummos[e] dare damnatus ē. queritur an pen⁹ legata peti possit: an vō solummodo sit in prestatione. ꝛ si non presterur tunc quantitas petatur[f]. Et siquideꝫ semel penus sit legata nō per singulos[g] annos: certo iure vtimur: vt ꝛ marcellus li. xxxviij. digestorum apud iulia. notat in prestatione esse duntaxat[h] penum. quantitatem vero peti posse. habebit igitur heres oblationem tandiu quandiu lis cum eo de pecunia contestetur[i]: nisi forte aliud tempus vel mente[k] vel verbis te-

s Peculia. ita ꝙ cuilibet suum. ac.
t Centum aurei. dati postea fenori a testatore. ac.
u Deberentur. ticio filio. ac.
x Inter ceteros creditores. meli⁹ diceret debitores. ſ. dic. i. ſcē. creditores ceteri facē videē. y Complerus. ſ. pē ꝛ nō aperit nole filij. vel suo ſ. seruo. caute rñdet. ac.
z Noie filij. ſ. tici.
a Exercuisset. volens ꝛ tibi ꝛ ei legatum augere peculium. R.
b Ascripsisset. vnde destinatione fenus hoc iam factum peculium peculiaruꝫ foret: ut. ſ. ō leg. uj. Item in legato. §. i. ꝛ. l. q filium in fi. R.
c Deberi. contra. ſ. de le. ij. cum pater. §. filia. ꝛ l. licinius. j. rñ. so. ibi voluntas sola ꝛ nuda ideoqꝫ minus valida. B aūt ad factum ꝓcessit: et sic efficatior erat. R. magis enim er scō o scō q̄ er primo legato. c. aurei deberentur: ꝛ facit ad. l. ſ. de le. ij. luci⁹ in pn. ꝛ. ſ. ō le. iij. fideicōmissa. §. si reꝛ.

De penu legata.

Quid sit penus dic ut. j. l. uij. in pn. ac.

Uxori sue. Si legatum penale incipit a precedenti dispositione: ipsum legatum est in prestatione non in petitione quo ad executionis effectum. ꝛ mora pōt purgari vsqꝫ ad litis contestationem vel diem a testatore statutum. sive legatum sit vnum. sive in annos singulos. b. d. Diuiditur. Primo ponit thema. ꝛ. q. Secundo respondet quando legatum est vnum. Tertio qñ legatum ꝛ penus sunt in ānos singulos. Quarto quando legatum est in annos singulos penus est vna. Secunda ibi. ꝛ siquidem. Tertia ibi. ꝙ si in annos. Quarta ibi. quid ergo vsqꝫ ad fi. Bar.

a Uxori. cui talia frāter legauit. ac.
b Aliquid. puta. r. corbes vini. ac.
c Nummos. puta. r. aureos. sunt ergo duo legata. primū penoris ꝛ purum sequēs conditiōale: ꝛ forsan penale: ut. j. qñ de. le. ce. si penum. in pn. nec obstat in co. ti. l. cū sine pfinitione in pn. quia vnum est quo ad vnam exactionem. Si aūt dicam. si penum nō dederis. r. dato. tunc vnum est ut dicta. l. si penum in fine. ꝛ. j. de ver. sig. l. si ita stipulatus. ꝛ. j. de ac. ꝛ obli. obligationum fere in fi. sed arg. contra. j. ad. l. fal. l. i. §. item in fi. §. vbi dicit idem videtur vtrobiqꝫ. sed dic ad B vt vna fiat exactio. ac.
d Decē. ex sequenti legato nam primo sola penus erat legata.
e Non per singulos. sed certe et tunc idem: ut. j. dicit. ꝛ sic facti est varietas non iuris diuersitas. ac.
f Quantarat. idest non in petitione: est tamen in naturali ꝛ ciuili obligatione donec in mora non est heres: ut. j. quando dies lega. ced. l. si penum. si ideo non petitur: quia testator qui penam apposuit penum peti voluerit. Item ei qō hic dicitur: non obstat. j. ad. l. fal. l. i. §. item vt ibi plene nō. ac.
g Contestē. sic. j. de ver. ob. ita stipulatus. et. l. si insulam. ac.
h Mente. ut quia voluit dari de fructibus futuri anni vnde tantuꝫ voluit differri: ut. j. de ver. ob. interdum. uel expresse dixit in calendis ianuarij nolo penum dari. ac.

m Ita scripserat. grecuꝫ qō pr. exponit. quotquot dereliqui liberos ꝛc. alʒ hic non est: sed exponit. i. vt rationes nō reddat. ac.
n Item. rationum. dominicaru m. ac.
o Pensiones. ſ. apud se habeat. ac.
p Supra rūsuꝫ est. i. neqꝫ reliqua: neqꝫ dominicas res: neqꝫ possessiones videri legatas: ut. j. de lib. leg. l. nō solū. §. pe. ꝛ. l. siqs rōes. ꝛ. l. aurelio. §. i. ꝛ. l. procurator. ꝛ. l. aurelius. ꝛ. l. creditor. R. ꝛ. ſ. de le. i. si seruus vetitus. Item ad hoc. ſ. de admi. tu. l. qdā decedēs. ꝛ. ſ. e. l. deniqꝫ. §. interdum. ac.
q Si legatus. nō seqtur. ſ. nec domum nec fundum supellex instrumentūue sequitur. ut. ſ. de fundo īstruc. l. uj. §. i. ꝛ. j. ō supel. le. l. fi. R. ꝛ. ſ. ti. i. quesitum. §. supellex. hoc tñ fallit. ſ. e. deniqꝫ. §. interdum. sed certe ibi videē legatuꝫ ꝛ facit. ſ. de contraben. emp. quotiens. et. C. de peculio eius q liber. me. l. i. Itē contra. ſ. eo si peculium. §. vicarij. so. ibi. ac.
r Si seruus. vicarij. bi enī oēs vicarii legato peculio continenē: ut. ſ. de pecul. si seruus meus. §. i. R. ꝛ. ſ. e. si peculium. §. vicarijs. ac.

Ja. Quod pater pro filio stipulatur in profectitio peculio in dubio ei concedere videtur. b. d. Bar.

a Quod si in annos. factū diuersum sed ius idem. ac.
b Legata sit. i. si nō prestet penus p singulos annos decem.
c Si minus. i. si nō prestet penus. ac.
d Quid ergo si vna. i. vnica sūma puta centū aureos si in singulis annis nō prestetur penus per singulos annos relicta: ꝛ ita centum non per singulos: sed semel tm̄ sunt legata. ac.
e Coercenda. ablatiui absoluti. ac.
f Penu. ꝛ consumpta. viuo testatore. s. vt. ff. ti. i. l. i. ꝛ. ij. ꝛ l. tunc inutile. Item facit j. eo. nāq; in principio. ꝛ insti. de le. si quis ancillas. ꝛ. ff. fami. her. l. et pte. §. duos. ꝛ. ff. ti. ij. l. i. in fi. ꝛ. l. si cui.

Qui penum.

Esculenta ꝛ poculenta ad vsuꝫ patrisfamilias ꝛ amicoꝝ ipsi⁹ indefinite legato penorum continentur: speciale vo legatum ad ipsius vsum restringitur. Et si arida penus legetur nulla vasa comprehendit. liquida vo vilia tm̄ vasa comprehendit ꝛ si legatum penorum extinguitur ꝛ legatum vasorum. b. d. Bar.

g Mucius scribit. recte ꝛ sufficienter. R. ac.
b Potuiq; .s. parata. non autē causa vendendi: vt. j. eo. nā quod §. si cui. ꝛ. ff. de leg. iij. cum quereretur. §. lana nec causa medendi: vt j. eo. l. nō omne.
i Scribit. sꝫ quintus mutius determinans: ꝛ exponēs eū dicens cōtineri omnem rem.
k Harum. s. rerū que sunt parata esui vel potui ipsius patrisfami. ꝛ esui ꝛ potui vxoris: ꝛ sic sequentia: ꝛ pro hoc insti. tu. de vsu. ꝛ ha. §. si cui. ꝛ. j. e. l. §. sed qō dicimus.
l Sed aristo notat. nō tamen per omnia bene. acursius.
m In quibus. i. cum quibus. ac.
n Esse. i. comedere.
o Garu. genera salsamenti. facit ergo differentiaꝫ aristo inter q̄ ꝛ cum quo. in quo. j. et reprehenditur.
p Non hec esse. i. comedere ac. sed per ea ꝛc. quia cum eis melius appenimus. ac.
q Cōtra scribit. ꝛ bñ.
r Sed peculus. reprobata sententia aristonis ꝛ labeonis. ac.
s Contineri. in penu legata. ac.
t Esculēta. brisca mellis ꝛc.
u Esse. i. comedere.

stator pstituerit. Nō si i ānos singulos penus legata sit: p singulos annos penus adhuc poterit prestari: vl si min⁹ sūme p singulos ānos petat. Quid ergo si vna sūma legata sit: ꝛ primo penus nō sit pstita: vtrū tota sūma debeat: quasi toto penoris legato trāsfuso. anvo q̄ titas pmi anni estimationis sola sit trāslata: dubitari pōt. puto tamē sic volūtatē sequēdā testatoris: vt tota sūma ilico postq̄ cessauit bēs dare penū: vxori pstet bēdis in deuotione coercēda.

Marcialis.

Penu certa cuꝫ vasis certis legata ꝛ ꝯsūpta: nec vasa qdē cedūt legato exēplo peculij.

Aplian⁹.

Qui penum legat quid legato cōplectat testator uideamus. Et qntus muti⁹ scribit. li. ij. iuris ciuilis: penu legata ꝯtineri q̄ esui potuiq; sunt. Idē sabi. li. xx. digestoꝝ ad vitelliū scribit. Que harū inquit patrisfami. vxoris liberorū qꝫ eius vel familie: q̄ circa eos cē solet. Itē iumētoꝝ q̄ dominici vsus cā parata sūt. Sꝫ aristo notat: etiā q̄ esui potuiq; nō sunt contineri legato: vtputa ea i qb⁹ cē solem⁹. oleū forte gar. amurca. mel. ceteraq; his similia. Plane inquit si pen⁹ esculēta legat Labeo li. viij. posteriorū scribit nihil eoꝝ cedere: q: nō hec eē⁹ sed p ea solem⁹ Trebatius in melle contra scribit. Verito q: mel eē solem⁹. sed ꝓculus oia hec contineri recte scribit nisi cōtraria mens testatoris appareat. Esculēta vtꝝ ea q̄ eē: an ꝛ ea per q̄ eē solem⁹: legauerit. ꝛ ea q̄ q; legato cōtineri credēdū est: nisi cōtraria mens patrisfamilias doceatur. Mella certe semper esculēte penui cedere. Lacertos quoq; cuꝫ muria sua contineri nec labeo negauit. Poculēta pēu legata ea que vini loco patrisfamilias habuit cōtinebuntur. suprascripta vo nō ꝯtinebunt. Penori acetum quoq; cedē nemo dubitat nisi extinguendi ignis causa fuerit paratuꝫ. Tūc eniꝫ esui potuiq; non fuit. Et ita Offilius li. ix. actionum scribit. sed q: diximus vsus sui causa paratū: sic accipiendū erit: ꝛ amicorū eius ꝛ cliētū ꝛ vniuersorum q̄s circa se habet. Nō etiaꝫ eius familie: quam neqꝫ circa se neqꝫ circa suos bꝫ. puta si q̄ sunt in villis deputati: quos quintus muti⁹ sic diffiniebat ut eorum cibaria contineri putat: qui opus non facerent: sed materiam prebuit seruio notandi ut ꝛ

x Legauerit. sub. querit. ꝛ. j. rñ. ꝛ ea ꝛc. s. per quem solemus edere. ac.
y Ea. mucius respondet.
z Penui. ut dixit trebatius.
a Lacertas. brisca mellis.
b Contineri. s. esculenta penu legata. ac.

textoruꝫ ꝛ textricū cibaria diceret ꝯtineri. Sꝫ muti⁹ eos voluit significare q̄ circa patrēfamilias sunt.

Simili mō ꝛ iumētoꝝ cibaria penu ꝯtineri. sꝫ eoꝝ iumētorū q̄ vsibus ipsius amicorum desierunt.

Ceterū si qua iumēta agris deseruiebant vl locabāt: legato non cedē cibaria eoruꝫ. Siue autē fructū: siue qd leguminis in cella penuaria habuit penore legato cōtinebit. Sꝫ an ordeū siue familie siue iumētoꝝ grā paratū cōtineat: queritur. Et offilius scribit ꝯtineri. lib. xvj. actionū. Ligna ꝛ carbōes ꝛ cetera p q̄ pen⁹ ꝯficeret an penore legato ꝯtineant q̄rit: Et quint⁹ mucius ꝛ offili⁹ negauerūt. nō magis q̄ꝫ mole iquiūt ꝯtinent. Idē ꝛ th⁹ ꝛ ceras ꝯtineri negauerūt. Sꝫ rutilius: ꝛ ligna ꝛ carbones q̄ nō vēdē di cā parata sunt cōtineri ait. Sertus autē cecilius: ꝛ thus ꝛ cereos in domesticū vsuꝫ paratos ꝯtineri legato scribit. Seruius apud melā ꝛ vnguētū ꝛ chartas epistolares penoris eē scribit. ꝛ est verius. hec oia odores q̄ꝫ ꝯtineri. Sꝫ ꝛ chartas ad ratiunculas ꝛ ad logariuꝫ paratas contineri. Vasa quoq; penuaria q̄ cōtineant nulla dubitatio ē. Aristo autē scribit dolia nō cōtineri. Et est verū ꝫm illam distinctionem quam supra fecim⁹ in vino nec fruмēti nec leguminū tbece: uel arcule forte: vel sportule lagule vel si qua alia sunt que horrei penuarij vl celle penuarie instruēdi grā habent nō ꝯtinebūt. sed ea sola ꝯtinētur: sine quib⁹ penus haberi nō recte potest.

Paulus.

Nam qō liqde materie sit q: p se eē ñ pōt rapit secū in accessiōis locū id sine quo eē non potest. Vasa autē accessio legate pen⁹ nō legata sunt. Denique penu cōsūpta vasa nō debētur. Sꝫ ꝛ si pen⁹ cuꝫ vasis specialiter sit legata vasa nō debebūt vl cōsumpta penu vel adempta. Si cui q̄ promptuaria sint legata fuerint non ois penus legata est. Item si quis solitus fructus suos vendere penum legauit: non omnia que ꝛ pro commercij causa habuerit legasse videtur sed ea sola que in penu sibi seorsum parabat. Q. si promiscue vti solebat tūc quantum ad annuū vsum ei sufficeret familieqꝫ eius ceterorūqꝫ q̄ circa eum sunt legato cedet. Quod fere inquit Sabinus euenit in personis mercatorum: aut quotiens cella ē olei ꝛ vini que venire

c Poculenta. suprascripta vo. s. que solemus esse uel per que esse solemus que connumerata sunt suptori. §. b. ac.
a Penori. non fuit. sed instrumentum domus ē: vt. ff. de fundo instruc. quesitum. §. si vornus. ac.
b Sed quod diximus. ff. eo. circa pnc. ac.
c Circa se habet. ut insti. de vsu ꝛ ha. §. si cui. ac.
d Ut eorum. s. etiam in villis positorum. ac.
e Contineri. in penu legata:
f Non facerent. in villis vel agris. ac.
g Debuit. scilicet quintus mutius.
b Diceret. seruius. ac.
i Cōtineri. s. penu legata.
k Significare. cū dixit qui opus in villis non facerent.
l Patrēfami. fūt. quo in numero cōtinent: ꝛ qui in villis ñ tm̄ operis causa sunt: vt. ff. de lega. iii. l. huius vrbanis.
m Siue aūt. contineri. nam ꝛ hec per medium esui potuiq; parantur. ac.
n Per que penus. s. seruanda. sed melius dixisset propter que aut pro quibus. ac.
o Seruius. vnguētum vulgare est nomē medicine: nec cā vtēdi parata: vt. j. l. pri. §. sicut. ꝛ. j. l. non omne. ac.
p Et ad logariū. i. ratiocinariū: a logos qō est sermo. ff. de admi. tu. quidam. ac.
q Vasa quoq; penuaria. sine quibus penus non potest stare: ut in fine huius legis. ꝛ. j. l. proxi.
r Aristo. supra fecim⁹ in vino. ubi parua ꝛ uilia vasa diximus cōtineri vino legato. s. amphore ꝛ cadi: vt. ff. ō vi. le. l. iii. §. i. ꝛ. l. vinū. ꝛ. l. vino. ꝛ idem hic in penu liquida. sed in arida etiam vilia non debētur: ut subijcit. ac.
s Instruēdi. in his enim vasis seruātur fructus ad qō. ff. de fundo instruc. l. instrumenta. §. conseruandi. ac.
t Nam qō. sic. ff. de aqua plu. ar. sed interduꝫ. ac.
u Denique. nō debetur. vt et. ff. e. l. ii. cum concor. ac.
x Vel adempta. sic. ff. eo. l. ij. ꝛ de fundo instruc. l. si cui. ꝛ. ff. ii. l. i. ꝛ. ii. ac.
y Si cui que in prōptuaria. i. prōptu: vt quotidie vtatur: ꝛ sic alia nō videntur legata vel vic in promptu. i. cellario: ꝛ sic illa que est extra cellarium non videtur legata. ac.
z Item seorsum parabat. facit. ff. de lega. iij. cum quereretur. §. lana. ꝛ de vsufruc. le. l. generali i §. vxori. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Nomē. oīb⁹ generib⁹. nā hīc penus ⁊ ꝟ penus ⁊ hoc penus huius teste prestano. uel dic oīs generis res ꝓtinēt i penu si mō apta sint esui ⁊ potui.

Si ita. Urbis seu ciuitatis appellatio muris finit. roma pusium ⁊ similia ꝓtinētib⁹ edificijs. ⁊ hec adiectio vrbana magis q̄litatē q̄ locū significat. b.d. Bar.

b Cōtinētib⁹. edificijs: vt. j. de v̄bo. sig. l. ii. ⁊ facit. j. ti. i. quēadmodū ⁊. ā. de le. i. hui⁹ §. legatū. ⁊. ā. ō le. iii. seruis urbanis. ⁊. l. cuiq;. ⁊. l. q̄ro. ⁊. ā. de fun. instru. cū qdā. l. q̄situ. §. si qs. ⁊. l. cuz de lanidi. §. sabinus. et. l. scie. §. p̄p̄rie. ⁊. l. predia in p̄n.

c Qō si. vbiq;. idē ergo dico ⁊ si legauit eā q̄ rome sit. s. vt videat legare omnem.

Si cui penus. Iste ē nota. ⁊ singularis. §. hēs ḡ b q̄ relatiuum qs ⁊ q refert ad genus ⁊ ad spēm exceptam. Uel potes dicere q̄ b in dubio relatiuū refertur magis ad genus legatū q̄ ad spēm exceptā. s. ut referat magis ad penū q̄ ad vinum. b.d. Bar.

d Sola pen⁹. in ambiguis enī qō min⁹ ē vt legare: vt. j. de re. iur. l. semper in obscuris ar. cōtra in eo. ti. l. in testamētis. nā relatiuū qō: pōt referri ad vinū ⁊ ad penū cū sit neutri generis: ut. ā. §. nomē. Item nota p̄cedentia restringi p̄ sequēta. vt. ā. de le. iii. l. q̄situ. §. i. ibi eadē est ⁊c. sic econtra. ā. de tritico le. l. fi. §. fi. ⁊ de le. iii. l. heres. §. i. ⁊ facit. j. ō au. ⁊ ar. le. plautius. ac.

e Non omne. antidotum. quoddam medicamētū est: ut. ā. de cōtrahen. empt. qō sepe. §. veneni. ac.

f Improbatum. q: B ⁊ per Bedim⁹. igit in penu ꝓtineri vt ut. ā. e. l. iii. circa p̄n.

g Pistrīm. coccinatoria. i. deputata ad coquendū ut. j. de au. ⁊ ar. le. l. ⁊ si ñ sint. §. si cui. ⁊ de alijs vasis dicit. ā. ea. l. iii. ā. uasa.

h Penus. pupilli. filij testatoris. ac.

i Amphore. i. vasa de q̄bus dic ut. ā. e. l. iii. §. uasa. ac.

k Habuisset. s. testator. ac.

De supellectili legata.

m Supeller. pfissamilias nō fūdi: ut. ā. ō fun. instruc. l. q̄situm. §. supeller. ⁊. §. ſz fundus. ac.

n Auro. auri numero cōtinetur qō pfamilias hz ⁊ reponit iter aurea uel ut thesauruz ⁊ sic de alijs. nō ḡ qō in immētis alis uīcturis uel zonis est auri numero continet: vt. j. ō auro ⁊ arg. le. l. et si non sint m prin. et. §. i. et. l. scribit. et. j. e. l. iii. §. vitrea.

o Annūeret. a pfecta. et subnec qō penu ul' ornamentū vel instris: nec alij ēt usui uel spēi alteri: ut. j. e. l. labeo. sed tunc est ꝫ hute. l. C. de admi. tu. l. ler q̄. §. añ oīa. sed impropriedicit cetera supellectilia. uel ibi nō erāt in thesauro: ſz usu. et continua legem sequen. cum ista. ac.

Supellectili. vitrea. uasa. facit. j. de aur. et ar. le. l. cū aurū. §. fi. et. l. et si ñ p sint. q

q De murinis. crimium. q: magnates tm̄ utuntur.

r Et p̄ciū. s. magnū.

s Nō cē in supellectili. ꝫ. ā. e. l. §. vitrea. so. visti solebant in hēditate relicta.

Nomen autē penus mihi traditum est oibus generibus dictum.

Si ita legeā penus q̄ rome sit. Utrū pen⁹ est que ītra cōtinētia legata videatur. An vo sola que intra murum est. Et qdem vrbes fere oēs muro tenus finiri romā cōtinentibus: ⁊ vrbē romā eq̄ ꝓtinētib⁹. Q: si vrbana pen⁹ sit legata: omne qō vbiq; est: legatum videri labeo ait: etiam si in villa sit vrbico usui destinata. sicuti vrbica ministeria dicimus: ⁊ que extra vrbē nobis ministrare cō sueuerunt. Si autē extra vrbem rome tranſit. ſz ⁊ si i ortis sit vrbi iunctis idē erit dicēdū.

Si cui pen⁹ legata sit p̄ter vinum: omnis penus legata videtur excepto vino.

ſz si ita sit scriptū. Omnem penū p̄ter vinū quod rome erit. sola penus q̄ rome est legata videt. ⁊ ita pomponius. li. vj. ad sabinuz scribit.

Paulus.

Non omne qō bibitur in penu habetur: alioquin necesse ē ut omnia medicamenta que biberent cōtineantur. Itaq; ea demuz peno ris eē q̄ alendi causa bibūt. Quo in numero antidotū nō ē. Et sane vt cassius scrīsit. ſz q: qdā negauerūt piper ⁊ ligusticum ⁊ carreum ⁊ classer ⁊ cetera huiusmodi in penu nō esse improbatuz est.

Idem.

Instrumentuz pistrini. itez vniuersa vasa coccinatoria in penu nō cōtinētur.

Scevola.

Penum meam omnez admatrē libertosq; meos qui cum matre sunt p̄tinere volo. Quero si tutores pupilli eā solummō penū deberi que i cenaculo esse dicerent. sint autē ⁊ i hortis ap̄hore: an bequoq; deberentur: rñdi qcquid penoris usus causa vbicūq; habuisset: deberi.

De supellectili legata.

Pomponius.

Supellex est domesticum patrisfamilias instrumētum. qō neq; argento aut rone facto uel uesti ānumeretur.

Paulus.

Vestres mobiles non animalia.

Florentinus.

Supellectili legata hec cōtinentur mense. trape. zephora. ⁊ delphica. subsellia. scamna. lecti ēt inargentati. cuicitra. imperialia vasa: ⁊ oralia i pānaliosa. vasa aēria peluis. agmiaria. cādelabra. lucerna ⁊ trulla. Item vasa enea vulgaria: idest q̄ non. pp̄rio cēnt loco attributa. preterea caspe ⁊ armaria.

Sz sunt q̄ putant recte caspas et armaria: si librox aut vestium: aut armox gratia parata sint nō esse i supellectili: q: nec quidē ipse res q̄bus attribute cēnt supellectilis instrumento cederēt.

Utrea⁹ escaria ⁊ potaria i supellectili sunt sicut sictilia. nec solū vulgaria: sed etiam que in p̄recio magna sunt. Nam ⁊ pelues argenteas ⁊ aquiminarias argēteas: ⁊ mēsas ⁊ lectos inargētatos vel inauratos atq; gēmatos in supellectili esse non dubitat vsq; adeo: vt idē iuris sit: ⁊ si tota argētea vel aurea sint.

De murinis ⁊ cristallis dubitari pōt: an debeāt ānumerari supellectili pp eximiuz⁹ vsum ⁊ p̄ciū. ſz ⁊ de bis idez dicendū est.

Nec interest cui⁹ materie sunt res q̄ sunt in supellectili. Sz craterē argēteū hodie pp usuz non esse in supellectili⁹: nec vlium vas argenteum ſm̄ seculi seueritatem nondum admittentis supellectilem argenteam. Hodie propter vsum imperatorum: si in argento relatum candelabrum sit argenteū argēti eē vi det ⁊ error ius faciat.

Idem.

Instrumenti significatione rede ⁊ sedularia supellectili ānumerari solent.

Idē.

Petrapetis queri potest sbscllia ⁊ cathedraria quib⁹ insterni solent vtrum in veste sint sicut stragula: an in supellectili sicut toralia que proprie stragulorum non sunt: ⁊ hoc magis placuit ea supellectili contineri. De trapetis autem vel linteis quibus insternuntur vebicula dubitari potest an sint in supellectili. Sed dicēdū est potiꝰ instrumenti viatori ea eē sicut pelles q̄bꝰ inuolūtur vestimēta. lora q̄q; q̄bꝰ be pelles cōstringi solent.

Aphe.

Supellectilis eas esse res puto q̄ ad usū cōem patrisfamilias parate cēnt: que nomen sui generis sepatiz nō haberēt: quare ad artificij genus aliquod pertinerēt. neq; ad cōez usum patrisfamilias accommodate essent supellectilis nō esse. ſz nec pugillares ⁊ codices vsus non inspicit hoc dicit. Diuide hanc legem. Ponit enim primo quid sit supeller ſm labeonem. Secundo quid sit supeller ſm tuberonem. Tertio ponit dictum seruii in bis que possunt diuersis generibus

t Seueritatē. i. usum q̄ est seuerus ⁊ rigidus ⁊ cōtra fauorē legatorum q: legata supellectili nō cederent argentea. ac.

u Usuz imperatorū. utebant imperatores: ut si uas argēteū relatum. i. an numeratū tūc numero argēti nō supellectilis ꝓtinet: ut. ā. e. l. i. ⁊ b. ergo si nūc non est argenti: cōtinet appellatione supellectilis. ⁊ sic error p̄n cipis facit ius: ut supellectilis appellatōe cōtineat argētū. qō tñ ē verū ſz qō dī. j. e. l. labeo vt sic legata supellectili candalabruz argēteū cedat. Sz quō soli⁹ p̄n cipis error facit ius. rñ. q: ⁊ alii debēt seq quod ipse facit. ar. C. ō cpi. audiē. l. iij. ⁊ sic cōis error hic facit ius. sic ⁊. ā. ō offi. p̄to. l. barbari⁹. Itez quō p̄nceps errat in re: cum oīa sint in a⁹pectore vt. C. de testamē. l. oīuz ⁊ ab eo nascūtur vt. C. vñ vi. l. meminerint. rñ. non est uerisile eū errare. pōt tñ ⁊ facit j. ad trebel. l. seruo inuito. §. cū pretor. sed ar. cōra. ā. de le. ⁊ sc. cō. l. qō non rōne. ⁊ de vsuca. l. vbi ler. et. ā. ō iuris. omnū iudi. l. si per errorē. et. j. de auro et argēto legato. l. ornamento rum. ac.

p Pistri. rede. i. rote plaustri forte. vt i fi. de rer di. §. fi. ac.

y Petrapetis. q̄ripotest. b accipe q̄bus. s. trapetis subsellia ⁊c. et sic nota trapeta eē in supellectilibus quibus i domo utimur non i via: vt subijcit ō trapetis ⁊c. ac.

z Vehicula. quib⁹ vebitur paterfami.

a Sicut pelles. s. non sunt in supellectili. ⁊ facit. j. ō auro et ar. leg. l. ornamento in p̄n. ac.

b Supellectil. bucusqz et. j. l. pror. §. i. dī ō quottidianis. ac.

c Ad unum communē. i. quottidianum.

d Sui generis. hoc dic vt. j. l. proxia. §. i. accursius.

e Pugillares. de cera in quo scribebantur noia debitorū: vt. ā. cō modati. l. in cōmodato §. igitur.

Labeo. Instrumenta domestica ad usum patrisfamilias deputata supellectilis legatum comprehendit ex propria significatione vocabuli. et ea q̄ possūt ex diuersis generibus cōtineri ex usu testantis complectuntur legato. sed in bis q̄ constat aliā speciē continere testātis

contineri. Quarto ponit dictum tuberonis cõtradicentis seruio in vno membro sui dicti. Quinto ponit dictum iurisconsulti auctoris huius legis in quo tubero reprehenditur: et dicto seruij statur. Secunda ibi. Tubero. Tertia ibi. sed de his. Quarta ibi. idem tubero. Quinta ibi. sed ẽt magno. Bar.

a Labeo ait. tubero. verbi gratia penum. .q.d. penus ⁊ q̃ sequuntur cadunt in speciez cerã: ⁊ sic non sunt in supellectili: licet sint ĩ usu quotidiano: cum ergo omnia esculenta ⁊ poculenta sint in penu: ut .ff.ti.i.l.uj.ĩ princi. similiter ⁊ ea que cõtinẽt nomina corũ que ꝺ sequũtur: ut ⁊ .ff.e.l.i. et .ff.l.prox. ac.

b Nec mirum. tacite obiectioni rñ. ac.

c Mutatam. si constat ab eo q̃ ab initio fuit. vnde vlus. Multa renascent que iã ceciderunt: cadẽtq̃. Que nũc sunt in honore uocabula si uolet usus. quoniã penes arbitrium usus est ⁊ norma loquendi. ⁊ facit. ff. de le. ⁊ fe. con. l. de quibus in fi.

d Nunc sequenti tẽpore. ac.

e Utuntur. ut ⁊ .ff.e.l.iii.ꝯ.nitrea. ⁊ ꝯ.fi.

f Sed de bis. dubitatur. tali dubitatione non ꝛ generis qualitate trñ de quo queritur: sed ex eius usu pendente. R. puta de escario: ut .ĵ. de auro ⁊ arg. le. l. ⁊ si nõ .ꝯ. si cui escariũ. R.

g Un argenti. q̃ argenti numero sunt dicti ut ⁊.ĵ. de auro ⁊ ar. le. .l. genus. ꝯ. pe. ⁊ ꝯ. fin. ⁊ l. si non sint in pnc. ⁊ .ꝯ. i. ⁊ ꝯ. ti. ac.

h Utputa escarium. de hoc dubitari põt an argenti numero sit uel põ: ut. ĵ. de auro ⁊ arg. le. l. si non sint. ꝯ. lecti⁊ ꝛ. ꝯ. si cui escarium. supellectili ẽo numero cõstat non pteneri: ut. ff. e. l. i. a⁊o. nisi probetur testatorẽ contra sensisse: ut. ĵ. l. prox. b. ac.

i Penulas. utilis uestis sed toga longa et pciosa. ac.

k Ea quoq⁊. s. omnia. sed argentum escarium contineri poterit si id testatorem sensisse constiterit: ut. ĵ. l. pri. ⁊. ff. diximus. b.

l Ex cõi usu. s. proprio aut figurato. nam ⁊ figuratiua significatio cõmunis est ⁊ sic usitata potest appellari. Item no. hic q̃ si per appellatiuꝫ nomẽ testator aliud significare uoluit sigdez diminuere voluit significationem uerbi testator: ut si plura significabat ⁊ pauciora voluit significari: stabitur testatoris voluntati: ut. ff. de fundo instru. ⁊ instru. l. cuz delationis. ꝯ. alinam. ⁊. ꝯ. quidam cum ⁊. ĵ. de auro ⁊ argento legato. quintus. ꝯ. item argento. ⁊. ĵ. e. legata fin. R. quandoq⁊ tamen secus reperio: ut. ff. de usufru. le. si alij licet. R. aliter ibi dixerit: vt ibi nota. Si uero voluerit augere significationem: sentio cum seruio reprobata sententia tuberonis: ut si quidem voluit augere per ea de quibus dubitari potest an sit in alio genere: vel que eisdem verbis prima facie contineri videntur: et tunc stabitur eius voluntati. Si vero certum est ea in alio genere esse: non ideo augebitur legatum: vt hic ⁊ superiori respon. et .ĵ. de auro ⁊ argento lega. pediculis. ꝯ. ij. Sed quando non diminuere uel augere sicut dictum est significationem testator voluit: sed appellatiuum nomen incongruens ei de quo se nisi expressit: sed congruens alij. siquidem omnino est extranea et remota ꝛignificatio apposita ab eo q̃ uoluit: ut si sensit de auro et dixit de lapide: nihil omnino debet: ut. ff. de le. i. l. iiij. in fi. i. respon. Si ẽo sententia ꝓtest aptari quoquo modo quod sepe per consuetudinez apparet. per vnicam essentiam ⁊ materiam: secus est quod dic vt. ff. de le. ii. non aliter. sic ergo ad ea que super hac. l. dicuntur facit. ĵ. de auro ⁊ argento le. l. pediculis. ꝯ. i. ⁊. ꝯ. ii. ⁊. l. quintus mucius per totum. ⁊. ff. ẽ le. ⁊ fe. con. de quibus. ꝯ. inueterata. ⁊. ff. de leg. iii. nũmis. ⁊. l. ille. ꝯ. i. ⁊. ĵ. ẽ regulis iuris. l. in stipulationibꝰ sed ar. contra. ff. de le. i. l. uj. ⁊ contra. ff. de vino ⁊ ole. ⁊ trit. le. l. si quis in principio. Item contra. ĵ. ti. ii. l. inter uicinum. sol. ibi. ac.

m Opinionibus. nota sic. ff. de acquiren. hereditã. cuz quidam. ꝯ. quod dicitur in medio legis. b.

n Idem usq̃ huc seruius: nunc tubero incipit. ⁊ dic tubero ait non sibi liquere. i. manifestum esse. ⁊ sic nec placere idẽ .s. q̃ seruio: nam quorsum id est quare sunt nomina inuenta ⁊ sunt uerba tuberonis per eius hic relata. ac.

o Ut maxime. idem ergo si nomine non congruo ꝛm tuberonem. ac.

p Legauerit. ex his omnibus licz perperam inferre uolebat tubero q̃ quolibet uerbo diceret quicquid uellet. ac.

q Sed etiam. me. ceßum autorẽ huius legis. ac.

r Suo nomine. proprio uel q̃ uice proprij nominis fungitur: ut. ff. si cer. pet. l. certũ. ⁊ facit. ĵ. de rebus dubiis. l. ut. ⁊ ẽ manu testa. l. q̃ habebat. ⁊. l. fucibus. imo ⁊. ff. ẽ here. inst. quotiens. ac.

s Dicentis. sic. ff. de le. iii. l. non aliter. ⁊. l. i. ꝯ. cum. ⁊. l. q̃ quis in fi. argu. contra. ff. de vsufr. uc. l. si alij.

t Existimam⁹. facit. C. de fideicom. li. l. ⁊ in epistola. ⁊. ff. de le. ij. l. cum proponebatur. ⁊. ff. de le. iii. l. nutu.

Quidam. Argẽtum escarium ⁊, potorium in appellatione supellectilis ꝛtinentur: nisi ex usu patrisfa. illud significet. b. d. Bar.

u Jure suo. i. seruitute ei ab ea debita. Idem tamen si hoc non dixisset: ut. ff. ẽ seruitu. rusti. prediorum. l. via. ꝯ. quecũ q⁊. ac.

x Escale. quod dicitur escarium argentum dicitur: ĵ. de auro ⁊ argento lega. l. ⁊ si nõ sint. ꝯ. si cui. l. pediculus. ꝯ. argento.

y Argentum. sine omni dubio. R.

z Escale. de quo potest dubitari: an alio genere contineatur: ut. ĵ. de auro et argento lega. pediculus. ꝯ. i. sed in supellectili constat non contineri: vt hic. ⁊. ff. eo. labeo. ꝯ. uerum si ea. nisi hoc testator senserit: vt. ĵ. statim subijcit. ac.

a Non deberi. quia primus generali nomine posito. s. instrumento deinde supposuit speciale nomen. i. supellectili. ⁊ ideo restringit precedentia omnia: ut. ff. ẽ lega. iii. heres. ꝯ. prox. sed argu. contra. ĵ. ti. i. l. a filio. ꝯ. fin. ac.

b Legata. enumerentur. a testatore. ac

c Fuerint ex certa scientia non per imperitiam. ⁊ dic ut no. ff. de fundo instruc. l. quesitum. ꝯ. pe. ⁊. ꝯ. fi. ⁊ facit. ĵ. eo. ti. l. cum delationis. ꝯ. cui etiã quidam. ⁊. l. scie ĩ princi. ⁊. ĵ. ti. i. uerba. ⁊. l. alimenta. ꝯ. basilice. et. l. fucibus I ꝑn. ⁊ argu. ff. de iudi. l. cum prector. ac.

d Nam et argenteos. etas. sic. ff. eo. labeo circa princi. et. l. iii. ꝯ. fi. ac.

e Cum vltres. hic vltres cum diu fuisset absens: et per litteras ab vxore sua. s. penelope redargueretur fecit lectum in truncis ligni quod nec comburi: nec putrefieri poterat: et ornauit auro et argento: et misit vxori ut esset signum viri venientis. et facit. ff. de contraben. emp. ab eo. ꝯ. mensam. ac.

f Supellectili. voluntate: q⁊ iã presumebat nolle uere: ut et. ff. de le. iij. l. antepe. in princi. Item no. q̃ ex vsu testatoris voluntas colligitur. sic. ff. de vino et ole. leg. l. ex usu. et. ĵ. ti. i. l. cum alimenta in prin. sed argu. cõtra. ĵ. l. pr. ac.

a QVi vestem.expense.i.cū expendī eret supellectilem nominabat hec omnia et vtebatur in supellectili.ac.

b ¶ Dōneri.quoniā certum genus habet vestis vt.ī.l.i.ꝛ.l.labeo.§. ueruꝫ si ea.ꝛ dic vt ibi plene notaui.ac.

c VSa.vsus necessarij.ꝛ facit.ī.ō seruī.l.ut pomum.ac.

d Uēadmodū. non loco: vt ꝛ.ī.de leg.iii.seruus vrbanis in pnci.ꝛ.l. cum quereretur in prin.ꝛ.ff.de ō.sig.l. vrbana.ꝛ.C.de predijs mi.l. si predium.ac.

e ¶ In vrbe.sic.ī.ti.i.nam et si.§.si ita.

f FVndo. fuerit. sed nec legato seruo peculiuꝫ: ut ī.ti.iij.l.antepe.nec uenheo. ut.ī.de contrahen.emptio.l. quotiens. Itē facit.ī.de actio. empti.l.iulianus.§.fi.ꝛ.l.se. ꝛ.l.fundi.ꝛ.ī.de le.iii. lucius .§.collegio.ꝛ.ī. de fundo instruc.cū fundus.§ contra.ī.ō usufruc.l.sed ꝛ si gs.§.ppietatis.solutio aliud si vsufructꝰ legetur:quia tunc instrumentū fundi ut domus continetur ut ibi.aliud si fundus ut hic.ꝛ est ratio:ut ibi notak.

¶ De alimentis ꝛ cibariis legatis. Dictum est.ī.de legatis in genere. Itē in specie a titulo de annuis leg.vsqꝫ huc.ſ qꝛ circa legata alimentoꝝ occurrūt dubia:ideo ponitur hec Rubrica.Bar.

SI alimenta. Legato alimentoruꝫ cedit aqua que est venalis. hoc dicit Bar.

g ¶ Si in ea.ut africa uel egypto:ut.ī.e.l.mela.§. quidā.

SI quis libertis. Appellatiōe libertoꝝ ſuorū continentur serui legati: vt manumittantur. Item bona trāseuntis ad quenlibet cum onere alimentorum. hoc dicit. Bar.

b ¶ Si qs libertis .ſ.suis. ac.

i ¶ Et ſi.ī.quāuis.ac.

k ¶ Serui.istiꝰ testatoris. ac.

l ¶ Ad fideicōmissū. alimentorum.

m ¶ Admittentk.istiꝰ libti. q̄ſt p medium ipiꝰ testatoris fuerit libertꝰ cū ōfunctꝰ rogauerit eos manumitti: ut dicit ſka.aſs secꝰ forte: vt.ī.ō le.iii.pf.§. duobus.ꝛ.ī.ō vv.sig.l. modestinꝰ.ꝛ.ī.e.alimēta.§.i.ꝛ no.ī. ō le.ii.l.cū pf.§.fidei bf dum.

n ¶ Ex quibus.ꝛc.bona.dico quibus ꝛc.

o ¶ Prestāda sunt. licet ipſe pulegiatus siue successor vltimus fuit: vt.ī. de cadu .tol. .l.vna.§.fi.tamen in hac parte vtitur iure priuati: vt ꝛ aſs .ī.ſi aduersus fi.l.i.ꝛ.ii. Itez non obstat.ī. de ꝓtrahē. empto.l.fi.§.fi.quia hic logk de vniuersali successore.ibi de singulari liez ꝛ aliter dici posset:ut no.ī.de vsufruc. hactenus.ꝛ.ī.e.lucius.ac.

p ¶ Transissent bona ex quibus alimenta debebank. Item facit ad.l.istā.ī.de condi.ꝛ demon.l.illis.ꝛ.ī.e.l.alimenta in pn.ac.

SOlent. Si pluribus a pluribꝰ alimenta debentur fiet diuisio prestationis: vel vnus qui prestet eligek. Itē executor datiuus cogit satisdare.hoc dicit.lex mirabilis ꝛ singularis:liꝫ ꝛ alibi ad hoc fiat mentio. Et diuiditur in tres partes. Primo ponit duo dicta. Secundo probat illum per vnum rescriptum Tertio probat per aliud rescriptum. Secunda ibi exemplum. Tertia ibi diuus. Bar.

QVi vestem omnez ꝛ res plurium generū supellectilis expense ferre solitus erat: Is vxori supellectilem legauerat recte negabant vestem legato cessurā. Labeo Offilius ꝛ cassius:quia nō posset videri vestis appellatiōe supellectilem contineri. Idē.

QVasa enea salientis aque posita. Item si quid aliud magis ō liciarum cā vsus causa paratuꝫ eēt non esse supellectilis Labeo ꝛ Trebatius putāt. Murrea autē vasa ꝛ vitrea que ad vsum edēdi ꝛ bibendi causa parata essent: in supellectili dicuntur esse. Labeo.

QVemadmodū vrbanus seruus ꝛ rusticus distinguit.non loco sed genere vsus. ita vrbana penus ꝛ supellex ad vsū vrbanum non ad locum vrbanum aut peregrinū dirigēda est. Multumqꝫ interest vtrū penus ꝛ supellex ea que in vrbe sit an vrbana legetur vl̄ p mittatur. Modestinus.

DAncā ex eo q̄ supellectilem legauit mulieri maritus testamento: habitationez in qua supellex fuit legasse videtur. Quare contra defuncti voluntatem habitationem sibi mulierem vendicare proculdubio est. Q. Aristratus.

HAndo legato: instrumentum eius non aliter legato cedit ni si specialiter id expressit. Nam etiā domo legata: neqꝫ instrumentum eius: neqꝫ supellex aliter legato cedit q̄ſ si idipsum ad vsuꝫ nominati expressum a testatore fuerit.

¶ Incipit liber.xxxiuj. digestorum t decimus huius.

¶ De alimentis ꝛ cibariis legatis. Q. Aplanus.

SI alimenta fuerit legata dici pōt etiā aquā legato inesse si in eaꝰ regiōe fuerint legata vbi venūdari aqua solet. Marcianus.

SI qs libertisᵇ suis alimēta reliquerit:ꝛ si legati fuerint seruiᵏ:ꝛ rogati legatarij māumittere ad fideicōmissum admittentur:

ut diuus quoqꝫ seuerus ꝛ antoninus rescripserunt. Et liceꝫ ad fiscuꝫ bona fuerint deuoluta ex quibus alimenta debeantur prestāda sunt sicuti si ad quenlibet successoꝝ trāsissent. Q. Aplanus.

SOlēt iudices ex causa alimentorum libertos diuidere quotiēs plures sūt bēdes:ne a singulis bēdib minutatiz alimēta petentes distinguank. Quā diuisionē pinde haberi oportet atqꝫ si paterfamilias ipsos libertos diuisisset. ¶ Solēt ꝛ unuꝫ eligere per quē alimenta prestank:aut ex uoluntate defuncti aut ex arbitrio suo ut rescripta subiecta ostendunt. ¶ Exēplū libelli dati mihi a libertis:fauille missi uobis sciens ad exemplum istam rem pertinere:quia multis testamentis suis libertis prestare iubent necessaria.que quia minime eris sunt ad nihilum perducuntur cum plures beredes ceperunt per successionez existere. Qua ō causa puto vos recte facturos:si cōuocatis fauille beredibus procuratoribusue eorum constitueritis cui a ceteris dari debeat pecunia ex cuius usuris alimēta prestentur. Debebit autem is qui accipiet cauere eis qui dabunt redditurum se ut quisqꝫ ex libertis decesserit: alioue quo modo in ciuitate esse desierit tātuꝫ ex sorte q̄ā tum officiet pro portione computatio. ¶ Diuus pius rubrio cuidā talesforo rescripsit. Consules uocatis his a quibus uobis alimenta deberi ex causa fideicommissi cōstiterit:uel omnes ab uno uel facta p rata distributione quis ꝛ a quibꝰ p cipiatis decernent. fiscus enim si eo nomine quid ab eo uobis deberek exemplum sequek. ¶ Jam nūc scientis partes eoꝝ qui soluendo esse desierint non pertinere ad onus reliquorum beredum

M. Modestinus.

LIbertis libertabusqꝫ meis q̄s uiuens in testamento ꝛ in codicillo manumissi uel manumittam dari uolo mea predia ad hoc ut quecunqꝫ uiuente me accepe rint : constituantur eis cibarij ꝛ

t ¶ Solent .ſ. iudices

u ¶ Exemplū .petierūt liberti quibus alimenta erant relicta: vt ab vno ex beredibus alerentur data pecunia ei a cohēdibus: ut ex usuris eis alat eos qō imperator concessit. ꝛ supplicationē:ꝛ respōdet mittat quibusdam iudicibus.ut hec fieri faciāt ut tamē beres cui pecunia datur caueat cobheredibus ō reddēdo cuꝫ erit reddēda.ac.

x ¶ Cui beredi.ac.

y ¶ Et ceteris. cohēredibus.ac.

z ¶ Prestētur .libertis

a ¶ Accipiet .a cohēredibus.ac.

b ¶ Eis. cohēredibus.

c ¶ Qui dabunt. hanc pecuniam.ac.

d ¶ Deceſſerit. naturaliter: uel ciuiliter ut seruus pene factus.ac.

e ¶ Desierit. ut per deportationē q̄ cāe ciuitatis amissionis nō extinguāt legatū alimentorū.ut.ī.l.is cui.ꝛ.ī. ō ca.di..eas. ꝛ.l.pe. sed sunt occasiōes q̄re apō beredem g ab alio accepit pecuniaꝫ remaneāt alimēta pp abſtinaꝫ alimentarij qui aquā uinū uel frumenta secū portare multis ex causis pōt ipe diri:ꝛ.ō coheres cauet cohēredi. uel dic q̄ fuerunt relicta ut habeat interiz dū erit in ciuitate. ꝛ ita pierunt p deportationē. Itē no.q̄ hic hēs g ministrat ut minister eligitur:ꝛ ideo cauet. et nil lucratur:ut:ꝛ.ī.ō le ga.ij.l.ſi quis.

f ¶ Diuus. aliō rescriptum.ac.

g ¶ Decernēt. dicti ō ſules.ac.

b ¶ Exemplum. predictorum rescriptorum.

i ¶ Jam nunc. q. d.antea propter nimium alimentorum fauorem dubitabatur.ac.

k ¶ Non pertinere. siue assignatio hic fuerit facta siue non. facit ad l.istam.ī. dele.i.l. non amplius.§.fi.ꝛ.l.seq.ꝛ ī. fami. herc.filium. et .ī.de annuis le.l.in singulos.ꝛ.ī.de transac.l.cum hi.§.autem.ꝛ.ī.ō vsufru. dominus.§.fi.ꝛ.ff.co.pecunie.ꝛ.l.cum vnus in princi.ꝛ.ff.iudi. sol.iam tamen.§.penul.ac.

LIbertis. Si fundus relinquitur pluribus vt alimenta percipiant: videtur plena proprietas esse relicta que transmittitur ad beredes et eriam ad coniunctos.b.d. Bar.uel sic. Causa que respicit fauorem legatarii non artat legatum.b.d. Et diuide. Primo ponit themata ꝛ q̄ſtiones descendentes ex themate. Secundo ponit determinandoz. Secūda ibi. modestinus respondit. Bar.

l ¶ Libertis meis.patrona testatrix loquitur.

r ¶ Distinguātur.ad qō.ī.fami.her.plane.ꝛ de transac.l. cū hi .§.i cā ꝛ.ī. de exerci.l.u.ꝛ.ff.iudi.sol.l.iam tamē.§.pe.ac.

s ¶ Diuisisset.equiparat iudex ꝛ testator: sic.C.de di.iure.l.ii.ac.

a Nole. bis vbis grecis exꝑssis q̄ significant. illis libertis illa ꝑdia dari uolo: ut inde se alant: ut. j. c. l. pe. §. fi. als nō est ꝟ aliqs grecū. ac.
b Quero ipsi. s. liberti. ⁊ per se ⁊ hoc erit uerum.
c Et utrum proprietas. qō verum erit.
d Ad heredem ꝓpone. bo cnō erit: sed ad ipsos libertos. ac.
e Et libertis sint. añ viem fideicō. cedētem.
f Fideicōmissarios. i. alios collibertos. ac.
g Pertineat. qō verum erit. ac.
h Cedente. hoc est adita hēditate. s. qñ legat̄ seruo mānumisso: ut. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. ⁊ nō q̄ ex hoc apparet nō fore alimēta relicta: vt. d. l. dñs. §. fi. ac.
i Ad suos heredes. ideo nō fuerunt alimenta relicta. nā illa morte finiunt: vt. s. de trās. ac. l. cū bi. §. cōstat ât. ff. Jtem nec usufruc. vt in ff. de usufruc. §. finit. et fact. d. l. cū bi. §. si pluribus. ⁊. s. de fideic̄. l. si in ꝑsona. et. s. ꝟ le. ii. miles. §. pro parte. ⁊. j. qñ di. le. ce. l. v. in ꝓncipio. ac.
k Testatoris. i. testatricis. ac.
l Ad libertos. ꝑ hoc apparet q̄ non fuerunt alimenta relicta: sed ꝓprietas. als liberti non haberēt hoc reliquum: ut. s. de usufru. l. domi nus. §. fi. ac.
m Fideicōmissarius. pnus. ff. de libertis. ac.
n Fideicōmissi. s. cuz iunctos: ut. C. de cadu. tol. l. vnica. §. i. ⁊. §. ii. ⁊. §. in nouissimo. ⁊ nō q̄ ex hoc apparet nō fore alimēta relicta: vt. d. l. dñs. §. fi. ac.
o Ad suos heredes. ideo nō fuerunt alimenta relicta. nā illa morte finiunt: vt. s. de trās. ac. l. cū bi. §. cōstat ât. ff. Jtem nec usufruc. vt in ff. de usufruc. §. finit. et fact. d. l. cū bi. §. si pluribus. ⁊. s. de fideic̄. l. si in ꝑsona. et. s. ꝟ le. ii. miles. §. pro parte. ⁊. j. qñ di. le. ce. l. v. in ꝓncipio. ac.

Lucius. Legatus alimētorum relictum a quibusdam heredibus nominatim: debeā a substitutis ⁊ a coniunctis. d. d. fm glo. Bar.

p Lucius. a libertis. per hoc videbat̄ personale. ac.

uestiarij nomine[a]. Quero quaz habeāt significationē: vtz ex ꝑdijs alimēta ipsi[b] capiāt: an vo ut ꝓpter predia ⁊ cibaria ⁊ uestiaria ab here de ꝑcipiant. ⁊ utrū proprietas[c] an vsufructus relict⁹ sit. Et si proprietas relicta sit aliqd tñ supfluuz inueniat i redditib⁹: q̄ z é in quātitate cibariox ⁊ uestiariox: an ad hēdez⁹ patrone ꝓtineat. Et si mortui aliq ex libertis sint[c]: an ꝑs eox ad fideicōmissarios[f] supstites ꝓtineat[g]. Et an die cedente[h] fideicōmissi: moriēntiuz libertox portiões ad heredes[i] eox aut testatoris[k] decurrāt. Modestinus rñdit. videt mihi ipsa predia esse libertis relicta: ut pleno dominio hec habeāt ⁊ nō per vsufructum: ⁊ ideo siquid superfluuz tam in redditibus q̄z in cibarijs erit: ꝟ ad libertos[l] ꝓtinet. Sed ⁊ si decesserit fideicommissarius[m] ante diez fideicommissi[n] cedentem: pars ei⁹ ad ceteros fideicommissarios ꝓtinet. Post diem aūt cedentez si q mortui sint ad suos heredes[o] transmittant. Lucius ticius testō suo libertis libertabusq3 suis cibaria ⁊ uestiaria a libertis[p] suis eisdēq3 heredib⁹ ꝓstari iussit: nulla conditiōe addita: quero an si sine patrōi liberis idem liberti agāt[q] cibaria ⁊ uestiaria accipere possint: Modestin⁹ respondit nihil ꝓponi[r] ꝓpter qō petitio eox q̄ testamento pure legata sūt nō cōpetat. Idem.

Verba testamenti[t]. Omnibus libertis meis cibaria ꝓstabitis pro arbitrio vestro: nō ignorantes quos ex his charos habueritz. Jtē alio loco. protbimium polichromium hipucum cōmendo[u] ⁊ vt vobi

scū sint ⁊ cibaria ꝓstetis peto. Quero an omnibus cibaria debeant dari an his tm̄ quos commendauit: ⁊ cum heredibus esse iussit: Modestinus respondit omnibus libertis cibaria relicta ꝓponi: quorum[s] modum viri boni[t] arbitrio statuendum esse. Labolenus.

Legatis alimētis cibaria[y] ⁊ vestitus: ⁊ habitatio ꝺbebitur. q̄ sine his ali corpus nō pōt. cetera q̄ ad disciplinaz pertinent legato nō continentur. Paul⁹.

Si aliud testatorez sensisse ꝓbetur. Papinianus.

Decunie sortez alimentis libertox destinatā vnū ex hēdib⁹[a] fm voluntatem defuncti percipientem[b]: cauere nō esse cogendum. ex persona deficientium partes coheredibus restitui placuit. Ob eam igitur spēm: post mortez omniuz libertoruz ideūti non cōpetit actio. necvtilis dabitur[c]. Diuersa cā ē eius cui legatorum diuisio mandatur[d]. Nā ea res[e] ꝓsentē ac moūeta riaz curā iniūgit[f]. Alimentoruz vo prebendoruz[g] necessitas[h] oneribus mēstruis atq3 annuis verecundiaz q̄q3 pulsantibus[i] astrigit. Idē.

Alio herede[k] instituto: ita scripsit. Ate peto gai sei q̄quid ex hereditate mea redegeris: illis meis alumnis des singulis denos aureos ānuos. Candēq3 vo summā penes te cē volo: cui⁹ ex incremēto eos alere te volo: reliquuz restitues nūerio colliberto nr̄o[l]. respondi q̄uis distrahere bona gai⁹ scius alio scripto herede non possit[m]: tamen cum alumnis relictam pecuniam[n] ut seruet ac restituat intra fal

tenet cauere uel reddere coheredib⁹ deficiētiū portionē: secus si est electus ut ne dus minister. h. d. Ex ista diuidit in tres ꝓes. Prio ponit unū dictū. Secūdo ponit aliud dictū diuersum ab illo. Tertio rōnē diuersitatis assignat. Scda ibi diuersa cā. Tertia ibi. nā ea res. Bar.

a Decunie. unum ex here re. non huius ꝓstationis ministrū solūmodo electum sed quo magis etiam ipsi consuleret testō ab eo inuitatū ad hoc prelegatum. ac.
b Percipientem: vt legatarium nō ut ministrum. ac.
c Nec utilis dabit. onere cui finito q̄si ꝓceptiōis causa cessāte in posterz ⁊ ipsum ꝓlegatum ad cōionez reuocandum allegabatur: sed perperaz. R. ac.
a Mandat. a cohēdib⁹ vel testatore: qz tunc ut minister cōstitutus nullūq3 lucrum habiturus cauebit ꝓ parte decedētium libertox coheredibus restituere: vt. s. e. solēt. §. i. ⁊ de le. ij. l. si ticio. ac.
b Nam ea res. i. mādatum.
c Omittit. electo a dāno lucroq3 uacuā: sicut ⁊ als i mandatis regulariter est traditum. s. manda. l. ex mandato. ac.
d Herēdox. non distribuendorum dūtaxat. ac.
e Necessitas. ut legatario nō vt ministro imposita. ac.
f Pulsantib⁹. dic duobus modis. Prio pulsantibus. s. alimētarijs. q. d. necessitas imposita electo: ut soluat alimenta: astringit nō trāsmissū ꝓmoniuz electi: ut. s. soluat: iz̄ et verecundia: nā ⁊ danū. s. ut soluat et uerecūdiaz hēbit si nō soluat. merito ergo apud eū remanet lucrū. Secūdo dic pulsantibus. s. coheredib⁹ q̄ post mortē alimētoruz uolunt repetere ꝓ legatū. q. d. necessitas quā patitur electo astrigit q̄si frenum idest obiectū et uerecundiaz nō solū exceptionē ꝓ actionē induxit. Planius fm ꝺ diuisset verecūdia astringit pulsantes coheredes. idest repellit. ⁊ sic casus ꝓ casu ponit. sic ergo de cōmissarijs potes notare q̄ nullus lucruz debēt hre. ⁊ facit ad ꝓdicta. ff. de leg. i. qdā. §. si scriptus. ⁊. l. Fundū filij. §. si idem. ⁊. ff. fa. ber. l. ex pte. §. ij. ⁊ ꝺ usufru. dñs. §. fi. ⁊ de le. iij. pat. §. tusculanus. ⁊ de leg. ii. si quis quos. ⁊. j. de condi. ⁊ demō. l. si q̄s eum. sed contra. s. fami. her. si filia. §. papi. so. ibi. Jtez contra. j. de adi. le. l. filio. §. matri. sed plene dic: ut no. s. de le. ii. l. ticio.
g Allio bē. Testatrix dū uiueret sticho libro alumnoq3 suo ānuos. xviii. aureos ⁊ frumētū ⁊ uinū mēstruū ꝓstabat. q̄ cū decederet libertis suis q̄ua ꝓstabat legauit: qō legatū ualere certū est. deinde a gaio cui nihil reliquerat petiit: ut sticho ⁊ pamphilo. x. aureos singulis annis daret: quos apud eundem esse ⁊ ex eodē tenore nutriri legatarios a gaio uoluit: ac numerio restitui reliquum. unde cum ex vbis testatricis gaio nihil relictuz uidebatur: qō ab eo dari preceperat testatrix inutile fore dicebatur: quod non fore uerum hac. l. dicitur fm. R. Alij dicūt et gaium institutum hoc modo. Filio scripto herede ⁊ isto gaio siſr subauditū. ⁊ fm utrāq3 positionē accipiuntur hec vba testatricis q̄ sequūtur: pinde ac si diuisset testatrix uolo gai sei ut de hereditate mea denos aureos accipias: de quox usuris illis alūnis meis alimenta des: ut. s. de le. i. si seruus. §. q margaritā. ac.
h Notro rñdi. qz gaius ⁊ alius heres. i. coheres fuerunt liberti. ac.
i Nō possit. qd si hoc ipm esset ꝓmissum: rñ. tūc posset. ar. C. de epi. et cler. si qs ad declinādam. et q̄ dicit nō posset in aliquo q̄ñ nō est heres gaius. uel non potest in totum quādo cum alio est heres gaius. ac.
k Decuniam. s. denos aureos. ac.

q Agāt. i. petāt alimēta. ⁊ dic sine liberis. i. nō circa liberos patroni: qz liberi instituti noluerunt eē hēdes: ⁊ sic ꝓiunctis coheredibus extraneis accrescit si sunt ex tacita uoluntate defuncti. uel ad substitutos quos ꝑ decerat: ⁊ cōtra hos agūt liberi cū hēdibus trāsierit cū onere: ut. s. de le. ii. si ticio. §. i. ⁊. C. de cadu. tol. l. vnica. §. bis ita. Jtē no. ꝟ appellatione hēdum et exheredes ꝓtineri. ar. s. j. ad treb. l. ex facto. §. si qs ita.
s Proponi. s. validum. ꝓponit. n. qz filii fuerūt rogati ⁊ non sunt hēdes. sed hoc nō est ualidū ꝓiunctis uel substitutis. ac.

Verba testamenti. Enumeratio quorūdam individuorum legatum generale non vitiat. b. d. Bar.

t Verba testamēti. sub. talia sunt q̄ pater filijs futuris hēdibus loqtur ⁊ iō dicit nostris: qz et viuo patre filij sunt q̄si nēt: ut. s. de lib. ⁊ posthu. l. i. §. ⁊ facit. j. de ver. sig. l. licet. §. i.
u Cōmēdo. i. ꝓcipue pro eis rogo. sic. s. mā. l. si vo nō remunerādi. §. cum qdam. ac.
x Quorum. s. alimentorum.
y Viri boni. cui viro bono ꝓueniet dari plus a testatore dilectis sibi cōmēdatis. vt. j. e. l. pe. in pn. Jtē no. non derogari generi ꝑ spēm notatz sic. s. de sup. le. l. legata in pu. sed ꝓ. s. de fun. instru. l. cū delationis. §. cui fundum. ⁊. §. qdā. §. si plene dic ut no. s. e. ti. l. q̄situ. §. pe. ac.

Legatis. cibaria. q̄ ⁊ pot⁹: ut. j. ti. i. ⁊ si nō sint. §. si cui escariū. ⁊. l. fi. ⁊. j. de vb. sig. l. vbo vict⁹. ⁊. l. se. ⁊. l. quos nos'. §. vbū uiuere. sed aliud in vbo diarijs: ut. j. e. l. diarijs. Jtē facit. s. fami. her. ex parte. §. ii. sed ꝓ. s. de transac. l. cū bi. §. qui transigit. sol. ut ibi.

Decunie. Heres cui est aliqd prelegatū cū onere alimētorum non

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Intra falcidiã.i.citra.ac. b Petiturũ.qz ad fauorabilẽ cãm: vt.ff. oc'epis.ꝛ de.nulli.§.i.alꝫ secus: vt.ff.ad trebel.l.lucius.§.meuia.ꝛ no.ff.de le. .ii.si ticio.ꝛ no.vnũ pro cõmissarijs:qz petũt.ꝛ alii cõtra eos quia nõ pñt distra here ve bonis defuncti.ac. c De supfluo.i.vltra dodrantem.ac.

d Probari.i.pbabiliter vici. ꝛ facit.ff. de leg.iii. post emancipationẽ.§.fi.ac. e Acceptauit.i.pluribus annis accepit

Cum unus. Prelegatũ cũ oncre alimentorum transit ad hẽdes hẽdis licꝫ sint plures.b.d. Prio põit vnuꝫ dictũ.Scõo formar vnã obiectionẽ ꝛ ad eam respõdet. Secũda ibi.si tñ.

f Cũ unus.ō cuiꝰ sorte.i.de ipa sorte.vl dic ō usurꝫ sortis.

g Ad pceptionẽ.ꝛ per cõsequẽs ad onus ut subijt.ac.

h Refragari.ſ.vt eo qꝫ per tutũ heredẽ alimẽta pstari noluit testator: nũc non apparet que ponꝰ sint pstãda cum ille sit mortuus pquez testator uoluit fieri.ac.

i Non oportere.qꝫ ut hẽdes heredis pstet:quãqꝫ sint plures ad qõ.ff.co.l.alimenta.in pn. ꝛ.ff.e.l.ii.in fi.

k Euitauit.ut ifideles.ac.

l Domũ.i.familiã.ꝛ sic nõ psonã tm certã. R. qñ dubio hic psumit. nã qdã psumunt boni:qz de bono genere sunt: sic econtra qdã mali qz de genere pbato:ut.ff. de edili.edic. .l.qꝫ si nolit.§.mãcipia.

m Heredes.ſ.electi in prestatione alimẽtorum.ac.

Verbis fideicom. Alimẽta debent ẽt p eo tẽpore quo fuit retardata libertas absqꝫ mora heredis. Bar.

n Fideicõmissi. testator rogauit pure hẽdẽ manumittere sticbum ꝛ ei sticho annua uel menstrua alimenta reliqt. hẽs nõ fuit in mora cõi:qz non fuit interpellatꝰ:ut.ff.de usur. mora.sed in rez fit mora:ut.ff. de fideicõ.li.cũ uero.§. appet. si heres post triẽnium mãumisit habebit sticbus alimẽta ptãta qꝫ tũc erat suus:sic.ff.e. suos.ꝛ.ff.l.pri.ꝛ.ff.fa.herc. .l.ex parte.§.ii.

o Cũ de usuris.ad hoc.ff.ō le.ii.si qs suo.ꝛ.ff. de usur. .l.i.ꝛ.ff.de leg.iii.is qui.ꝛ.ff. ad silf.l.fi.ac.

Alimentis. Vir bonus vꝫ arbitrari alimẽta pro qlitate relicte dotis qꝫ alimenta crescũt crescẽte etate.b.d. Bar.

p Relictis.ex.c.puta qꝫ dari noluit cum nuberet. R.uel fꝫ.b.dic simplr relicta alimẽta arbitrio boni viri:ſꝫ tunc quare dicit pro mõ legate dotis.rñ.ex pjectura volũtatis:qz taliter vt dilerisse i alimentis sicut in dote.ar.C.de ipu..ꝛ al.sub.l.i. Itẽ qꝫ subijt quã solũ ꝛc.sub.preter alimẽta.ꝛ facit.ff.de here.instit.qui volebat.ac.

q Etatis.no.qꝫtũ plus crescit puella tãto plus in eã ipendẽdũ est.ac.

Scan. Dánatꝰ in metallũ post restitutionẽ preteriti temporis ꝛ futuri alimenta petere põt.b.d. Bar.

r Precedẽtiũ.imo vt indulta pena nõ restitui bona:ut.ff.de sniam pas.l.in insulã.qꝫ est cõtra.ſo.ꝫ fuit restitutus: vt.ff.e.ti.l.i.ibi ꝺo sola idulgẽtia pene.uel dic ꝫ spãle in alimẽtis.naz ꝛ manẽti in pena relinqꝫtur: vt.ff.ō bis qꝫ pro nõ scrip.ba.l.si in metallũ.ꝛ est rõ qz parũ prodesset idulgẽtia sine alimentis:cũ sine bis viuere nõ possit.qꝫ sic sequunt: vt ar.ff.de penu.le.l.nã qd in pn. sic nec trãsigit de eis sic facile ut in ceteris:ut.ff. de trãsac.l.cũ hi.ꝛ codẽ mõ soluit.C.de le.l.seruis.ꝛ.ff.de necef. ser.l. quidam .§.i.qꝫ dicũt nõ valere relictũ suo.ꝛ ꝫ est suꝰ pene vt isti.q.mo.ius pa.po. sol. .§.serui aũt. Itẽ eodẽ mõ soluit.ff. de iure fisc.l.in metallũ. Itẽ eodẽ modo soluitur.ff. de bonis pscrip.l.ii. vbi dicit cõfiscari.vel ibi in deportato:ut ibi no. etiã ẽt sic in liberto vel pfono vbicũqz restituto vt iura patronatus sequantur:ut.ff. de iurepa.l.siue ꝛ.ff. de in ius ꝺo.sed ꝛ si per penã.ꝛ.ff. de sniam pas.l.fi. idem in iure cognatiõis; vt.ff. de sniam pas.l.fi. Itẽ ff.ff. eodẽ solẽt.§.debebit.ſꝫ dic

ut ibi.ꝛ facit.ff.e.seruos ad custodiã. Itẽ cõtra.ff. de re mili.l.cũ allegatis ubi in pena desertori militie non videntur restituta stipendia preterita sed speciale hoc in alimentis.ac.

Laus Si predia p alimentis relictis obligant. ex hoc legatum alimentorum nõ augeꝫ:uel minuit.b.d. Bar.

Quesitum ẽ an si quanto minores redditꝰ puenerint qꝫ ẽ quantitas cibariorꝫ ꝛ vestiariorꝫ: hẽdes ad supplenduꝫ eã onerari nõ debeãt.ul si alio anno excesserint.an supplendũ sit quod superiori anno minus pceperint. Paulꝰ rñdit cibaria ꝛ vestiaria libertꝫ õfuncti itegra õberi. Ne qꝫ ex eo qꝫ postea pdia his pignorꝫ iure testator obligare voluit: vt ex redditu eorꝫ alimẽta pciperent: minuisse euꝫ vl auxisse ea qꝫ reliqrat videri. Seuola. 13

Aio scio.ccc. aureos legauit. vt ex vsuris eius sũme libertis cibaria ꝛ vestiaria prestaret.qꝫ statuẽat. codicillis aũt eandẽꝫ summam voluit dari gaio seio sed dari publio meuio voluit. Quero an libertis fideicõmissuꝫ debeat meuius:respõdi meuiuꝫ nisi aliud de quo nõ dubitaretur doceat sibi a testatore iuctũ. videri ſm voluntatẽꝫ testatoris recepisse ea onera.que ascripta erãt ei summe.que in euꝫ codicillis trãsferebaturᵉ. Imperatorꝫ antoninus pius libertis sextilie basilie cuius verba testi ita se habeant ut quoad cuꝫ claudio iusto morati esse tis uobis alimẽta ꝛ uestiaria legata sint.cũ hãc fuisse õfuncti voluntatẽ ꝛ cogitationẽ interptor.ut pꝰ mortẽ iusti cãdẽ uobis pstari voluerit. rñdi eiusmodi scripturaꝫ ita accipi. ut necessitas alimentis pstandis ꝑpetuoꝰ maneat. Itẽ cõsultusᵃ de tali scriptura ut ꝛ tecũ sint sp uolo. Quẽo cuꝫ mãumissi ab hẽde cuꝫ qꝫ morati diu sint.ſꝫ ob grauioreᵇ fiututẽ ab eo discesserit an alimẽta hiſ õbeantur qꝫ negauitᶜ se pstare nisi iure suitutisᵈ bis uteretur.rñdi ſꝫ ea qꝫ proponerenturᵉ deberi.

Odesti. 14

Mela ait si puero vel puelle alimenta relinquantur vsqꝫ ad

Scauola. 15

Aio scio. Legatũ in dubio intelligit trãslatũ in alium cũ onere suo.b.d. Bar.

Trãsferebat.sic ergo fit trãslatio cum suo onere: vt.C.ō ca.tol.l. vnica.§.pscũdo.ꝛ.§. bis ita diffinitis.ꝛ.ff. ō le.i.licꝫ.ꝛ.ff.ō usufr.le. l.si ab eo.ꝛ ar.ff.ō ꝺi. instit.l.que sub cõdicione.ꝛ facit.ff. de adimẽ.le.l.sicut.ꝛ.l.i.ꝛ.l.nihil prohibet.sed argu. contra.ff. de adi.le.l.si tibi certum.ac.

Imperator antoninus. Legatũ alimẽtorũ factũ alicui quoad cũ aliquo morareꝫ durat etiã mortuo eo cũ quo ꝺz morari. Itez eo uiuo ex iusta cã põt ab eo discedere.b.d. Bar.

y Imperator.sub.scripsit ea qꝫ sequũtur.ac.

z Perpetuo.nisi gſa eiꝰ cũ quo morari debebat hoc fuerit scriptũ: vt .ff. de ꝺi.ꝛ de.l.illis libertis in fi.ꝛ dic cõtra:ut no.C.de le.l.i.

a Consultus.mutat qõnem super idẽ thema.ac.

b Grauioreᵉ.qz nimis grauabat heres eos in seruitijs.ac.

c Negauit.heres.ac.

d Seruituris.i.nisi seruient.ac.

e Deberi.nec.n.isto ul'lupiori cãu vt stare p libros ad qõ ē.ff. de ꝺi. isti.l.qꝫ sub ꝺitiõe.§.pe.ꝛ de le.iii.q cõnubinã.§.vꝛoꝛ.ꝛ de re.iur.l.i in re simili.ꝛ.ff. de an.lega.l.sete in pn..ꝛ.l.meuia in pn.ꝛ.l.annua i pne. ꝛ.ff. de ꝺi.ꝛ de.l.viii.ꝛ.ff. de le.ii.ticia.§.si ea.ꝛ.ff.e.libertis.§.fi.

Mela ait. Adiectiuũ etatis adiectum psone legatarii nõ restringit legatũ. Itẽ alimẽta relicta simpliciter debentur in vita.item alimẽtorũ fauore pubertas in masculis intelligit ad decimũoctauũ annũ in feminis vsqꝫ ad quartũdecimum annũ.b.d. Bar.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Ad pubertatē. si sensit ō. xii. ⁊. xiiij. an. pessime dirit. si sensit ō. xviii. an. male dirit: qz vsqz ad mortem: vt statim corrigit. ac.

b ¶ Uite sue. nā cū vita finitur: ut. ſ. de trāsac. l. cum hi. §. constat. ⁊. j. ad. l. fal. hereditatū. ⁊ sic large fit interpretatio: ut. j. de reg. iur. l. in testamēto. ac.

c ¶ Certe. dudū. i. añ hāc. l. nā p hāc. l. usqz ad mortez.

d ¶ Cōstituisse. predcō casu: qñ usqz ad pubertatem fuit relictum. ac.

e ¶ Nō sic. ad. xviii. an. sed ad. xii. uel. xiiij. vt in ſti. q. mo. tutel. ſi. §. ii. ⁊. iij. hoc ergo speciale fauore alimentorū. sic ⁊ alſs. ſ. de adop. arrogato. §. nō tñ. quādoqz p xvii. vt. ſ. de postula. l. i. §. puertiā. ac.

f ¶ In sola. ⁊ alio casu: ut modo no. ⁊ facit. j. ō uer. signi. pueri.

¶ Sed ⁊ si Istō dē quē solitū esse facere qō vltia uice facit. bar. Ex hoc bēs q victio solit⁹ uerificatur in vna vice. Aliud ergo est dicere. ita solitum fieri. Aliud ita facere consuetum: ga consuetudo requirit binum actum. Bar.

g ¶ Prestationē. sic ⁊ uolūtatē alterare uidetur: sed cū debitori liberationē legat ⁊ nō de nouo aliud debere incipiat: separatū est qō addi tur: ⁊ sic est in simili⁹. uel dic q in qlibet earū apparet rō quare tēpus testamēti ispicit. Itē cō tra. ſ. de le. iii. nomē. §. filio solu. ibi. Itē fac. ſ. d an. le. scio. §. i. ⁊. §. fi. ⁊ ō le. i. si mihi ⁊ tibi. §. l legatis. ⁊. j. de re. iur. l. in iudicati. ⁊ ō adi. le. l. trāslatio. ⁊. l. se. ⁊. j. de le. ta. l. i. §. nō aurē.

b ¶ Nouissima. sic. C. ne de statu defun. si mr ⁊ no. tēpus mortis inspici: sic. ſ. de fundo instruc. ⁊ istru. le. l. si mācipia in prin. sed videt tps testi: ut. j. de li. le. aurelius. §. testō. ⁊. l. fi. §. fi. ⁊. j. ti. i. si ita. ⁊. l. medico. ⁊ de le. iii. vtor in pn. ⁊. §. i. ⁊. l. vtorem. §. testamēto. So. §m. R. in alimētis pro ut minuit uel auger.

¶ Quidam Qui relingt aquā videt relinquere pciū aq. ⁊ tale legatū nō cōtinet fructū. sed debitum psonale b. d. Similiter i tres partes. Prio ponit dictuz Secūdo obiectionem. Tertio rñsionem. Scōa ibi. nec videri. Tertia ibi. hec. n. Bar.

i ¶ Per fideicō. ſ. aq k ¶ Res. i. hec qō. l ¶ Agi. i. tractari.

m ¶ Cisternas. b posset saltē psonalis fuit⁹ cē §m. R. n ¶ Predij. i. pdiali. o ¶ Nō possessori. i. dño. ut. ſ. cōia pre. l. i. ac. p ¶ Relicta. hic accipe qō est in fi. hoc. n. ff. Si aūt diceres ⁊ predij seruitutē. nō valeret: cū nō habēti vicinū pdiū nō posset legari ⁊ merito. nā ff.

q ¶ Persone tñ. ſ. aliquādo: ut cū nō relinquit habēti pdiū. ſz hoc acto: ut ad hereditē nō trāseat. quo casu est seruitus psonalis §m. R. vt hic qō Jo. non placet. imo realis: sed heres legatarij excep. repellitur qō patet: qz vēdicat. ſ. p cōfessoriā: ut. ſ. de ser. rusti. pdi. pecoris. ⁊. l. ſe. ⁊ hic expone seruitutem psone. i. pdialis q finit cū psona qñ hoc actū est: vt dixi. et sic non est contra. l. illam pecoris. Item q dicit ius hauriēdi cē psonale: imo reale: vt. ſ. de ser. rusti. pre. l. si mihi. §. fi. sed dic: ut mō no. quādo. ſ. ita fuit dictū. at cū non habēti predū relingtur nō est realis vt subijcit: sed personalis si hoc velit relinquens vel cōstituēs §m. R. vt. ſ. de ser. ru. predi. lucius ⁊ §m hoc per cōfessoriaz peteret. §. j. dicit: nec personalē cē: ut. ſ. de seruit. l. ut pomuz sed quoddaz ius qō actiōi psonali ex testamēto vel pacto debet. sicut si. x. mihi stipuler: ut no. dicta. l. pecoris ⁊ facit. ſ. de usu. ⁊ ba. l. usus aque. ⁊. ſ. c. l. i. ac.

r ¶ Inutiliter. ut sit seruitus realis. sed personalis §m. R. ru dic: ut sit fuit⁹ realis uel psonalis. nā neutrū ē: ut. ſ. dixi.

e ¶ Erūt. i. seruitutes uel iura. ſ. ut sint psonales seruitutes. §m. R. uel ut nō sint reales: uel personales: sed quoddā ius ut. d. l. vt pomum.

Filio ¶ Pulier pōtesse executrix in testō. Et cogitur illud offiū acceptare: si agnouit legatū a defuncto sibi relictū. Itē hoc offiū si hz onus bursale annexū transit ad hered. b. d. Bar.

t ¶ A filio cōpellēdā. ad hoc ē. ſ. de lega. ii. l. v. ⁊ no. non licere in partē uelle in partē nolle ōfuncti parere iudicio. sic. j. de op. liber. si ita stipulatio in fi. ⁊ de bonis liber. l. nam absurdum. ⁊. ſ. de acq. here. l. i. ⁊. ii. ⁊. ſ. de le. i. l. qdam. ac.

u ¶ Deberc. sic. ſ. c. l. cū vn⁹ in prin. ac.

¶ Testator. Relatiuū qs uel qui limitat suū antecedens non solū in quātitate: sed etiaz in tempore. b. d. Bar.

x ¶ Delegata. qz testator cōmodabat aliqbus qui interim eos alebant: uel ibant in area: vt uadūt rustici huius ciuitatis ad medicinā: ⁊ sic non alebantur ex bursa dñi. ac.

y ¶ Claudius. ſ. dixit idē adijciendo ⁊ distinguendo: vt subijcit. ac.

z ¶ Ab bis. i. ab hac cōcubina ⁊ ita de singulari trāsit ad pluralem numeruz uel dic ab bis ministris. ſ. rusticis: ⁊ ab ipso testatore. nā tūc ꝫ variatio nō nocet quominus debeātur. verum vt vrbana familia aletur ispecto tpe mortis: vt. ſ. co. l. mela. §. sed ⁊ si alimenta.

¶ Ticia decedens. Relatiuū qs uel qui limitat vnum antecedens ad quod refertur: non alia. b. d. Bar.

a ¶ Ticia. oibus. ſ. heres poterit conuenīri: quoniā oib⁹ quātum quibusdam dabat legare videtur. sic forte variatur ⁊ alibi collectiuum nomen ponitur. sicut hoc nomen libertis: vt. ſ. de tritico lega. l. cum vinum. ⁊. l. finali. in principio sic ergo hic ista uerba que vigua prestabam. non restrigunt

precedētia. sic. ſ. e. uerba. ⁊. ſ. ti. i. l. legata in pn. ⁊ de fundo instructo. l. qsitum. §. pe. ⁊ de le. iii. l. ea tamen. ⁊. l. cū quis decedens in fi. sed ar. contra. ſ. de penu lega. l. nāqz in fine. ⁊ de lega. iii. quesitum. §. i. ⁊. l. heres. §. vtori. ⁊. ſ. ti. i. cum quidā. ⁊. ſ. de le. i. l. nō solū. §. fi. ⁊ facit. j. c. ti. l. testamento. ac.

Alimenta. Legata relicta ab herede. debent ab herede hēdis. Itē appellatione libertorum heredis libertus liberti cōtinetur quē testator tractabat vt suum. b. d. Bar.

b ¶ A moderato. proprium nomen. ac.

c ¶ Teneri. qñ nō psone est onus indicēdum cū per aliū possit impleri: vt. C. de cadu. tol. l. vna. §. ne aūt. ⁊. ſ. l. pri. in pn. ⁊. l. cū vnus in prin. ac.

d ¶ Libertis. cōmoda. proprium nomē testatricis.

e ¶ Fundos. certos alſs nō valeret: vt. ſ. de iure do. l. cum post. §. gener. ac.

a Ita grecū. hic est grecū cuius sensus est ruffino liberto meo salutem.
b Quo medic⁹. quo. i. qz.
c Viua. s. testatrix.
d Ea. s. alimenta.
e Aliter vero non. ut ꝛ. ff. de le. iii. l. pater. §. i. ꝛ. j. de verb. sign. modestinus ꝛ facit. ff. eo. l. ij. ac.

Basilice. In legato nō reiterabili dispositio generalis non refertur ad ea de quibus specialiter est prouisum. b. d. Bar.

f Basilice. fstituerēt dcā. x.
g Ampliauerit. i. put crescerēt maiora prestenē alimenta vsqz ad victū tempus. ad qō ē. ff. eo. cū minus. §. fi. ac.
h Capite. s. testamēti. ac.
i Deberētur. s. cibaria ꝛ vestiaria ꝛ habitatio. ac.
k Claudi⁹. s. virit idē addendo rōnem que segtur. ac.
l Quia destinauerat. testator. ꝛ facit. ff. ō le. iii. heres. §. i. ꝛ de fundo instruc. ꝛ istrumento. l. quesitū. §. fi. ꝛ. l. cuz de lamonis. §. cui fundus. ꝛ. §. q dā. ꝛ. l. pdia. §. ides q̄sijt. ꝛ. ff. ti. i. legata. in pn. ꝛ de vb. ob. l. doli clausula. ac.

Qui societatem. Appellatione libertorum suorum cōtinent liberti cōmunes pro ea parte quā quis hz i eis. bar.

m Cum uroze. no. uirū socium vrozis. sic. ff. de dona. inter vi. ꝛ vro. l. cum hic status. §. antepe. ac.
n Prestabā. s. do lego. ac.
o Ab vtrisqz. i. vtroqz viro. s. ꝛ vrore. ac.
p Viuente. viro qui solida eis prestabat pro parte sua ꝛ vrozis. ac.
q Pro sua parte. facit. ff. ō le. i. l. v. §. fi. ꝛ de le. iii. q concubinā. §. q fundum. ac.

Seruos. Seruis ppriis pōt relinqui legatū in causa alimētorum. Itē pōt relinqui tēplo qō nō est: sed ee spera tur. h. d. Bar.

r Seruos. oēs: uel quos hz in tali loco. ꝛ sic cōtinētur etiā ancille pedisseque: vt. j. subiecit, ꝛ. ff. ō le. iii. l. fuis urbāis.
s Reliquerat. aligs pedissequis cōtentis sub fuorū uocabulo. ac.
t Certa. puta centum. acc.
u Extructū. ꝛ sic serui non sunt templi interiz: sed nec sūt heredis: ut. ff. de liberali causa. l. seruos. ac.
x Officio iudicis. non iure actōis. s. qz desijt persona que agere posset: ut ꝛ. ff. de leg. i. l. fuo alieno. §. si gs a prio. ꝛ. ff. fami. herc. ex parte. §. seruo. nec obstat. ff. ō necessarijs ser. l. gdā. §. illo. ꝛ fa. ff. e. ts cui. ꝛ de his que pro non scrip. ba. l. iii. ꝛ. ff. de ānu. le. si gs post ꝛ de le. ii. si gs ticio. ꝛ de lega. iii. l. si quis. ac.

Libertis. Per clausulam generalem appositam in alia volantate videtur recessum a speciali. h. d. Bar.

p Libertis quos. libertis testamento manumissis. ac.
z Recessuz est. presumptione iuris: nisi legatarij probent contra: vt. ff. de leg. i. plane. §. sed si nō corpus. ac.
a Relicta sunt. ab eodē herede. secus si a diuersis: qz tunc ab vtroqz daretur: vt. ff. de le. i. si pluribus. §. i. vel vic ut tbi no. ꝛ. ff. de proba. l. quinquaginta. et facit. j. de adi. le. centum. ꝛ de libe. ie. l. aurelius. §. testō. ꝛ. §. testator. ꝛ. ff. ō fūdo instruc. l. seie. in pn. ac.

Manumissis. Alimenta debita non soluta possunt peti tam preterita q̄ futura. hoc dicit. Bar.

b Manumissus. si cum matre. testatoris: cui fuit heres filius. ꝛ filio mater: teret liberti pfni libert⁹ cui scribeb solebat: ita⁹ al's ruffino meo liberto. salutē. epla ēt emissa ad ordinē ciuitatis: vsi ornāda erat petierat uti publice: quo medicus⁹ erat salaria ei pstarent: manifestādo lris suis cū suuz eē libtuz. rndi cū cui⁹ notio ē estimatuz. vt sigdē viua ea⁹ ei pstabat: nihilomin⁹ ad fideicom missuz admitteretur. alr vo non⁶.

Basilice liberte. x. dedit q̄ apud epitheū ꝛ calixtuz libertos eē voluit: vt cū fuēt basilica ānoz. xxv. cū vsuris qncūcib⁹ restitueret⁷. ita vt ex vsuris alereē, put etatē āpliauerit⁸: quesituz ē an cū ex alio capite⁹ q̄ generaliter liberti libtabusqz cibaria: ꝛ vestiaria ꝛ habitatiōez relict: ēt basilice deberētur⁷? Respōdi ff ea q̄ ꝓponerētur nō deberi: nisi hoc quoqz ei datū ꝓbaret. Claudius⁸: quia destinauerat⁹ alimētis ei⁹ vsuras pecunie quā specialiter ei p legauerat. Qui societatē oium bonoz suoz cuz vrore⁰ sua per annos amplius. xl. habuit testō eandē vrorē ꝛ nepotē ex filio egs partib⁹ heredes reliqt: ꝛ ita cauit. Itez libertis meis quos viuus manumisi ea q̄ pstabā⁹ dari volo. q̄situm est an ꝛ q eo tpe quo societas iter eos pmā fit: māumissi ab vtrisqz⁹: ꝛ cōes liberti facti sūt: ea q̄ a viuēte ꝑ percipiebāt solida ex fideicō. petē possint; Rndi ñ āpli⁹ ff q̄ vir p sua pte⁹ pstabat: deberi.

Dez. Seruos⁷ ad custodiā tēpli reliquerat⁶: ꝛ bis abbē de legauerat bis vbis. Pecto fideiqz tue cōmitto: vt des pstes i memoriā meam pedisseqs meis: quos ad curā tēpli reliqui singulis mēstrua cibaria ꝛ annua vestiaria certa⁷. q̄situm est cū tēpluz nōduz eēt extructum⁹ ex die mortis: an vo ex eo tpe quo tēpluz explicituz fuerit pcipe sui de beāt legatū rndi offō iudicis⁸ bēdē ꝓpellenduz suis relicta pstare: donec extrueretur tēpluz.

Dem. Libertis⁷ quos testō manumiserat: alimētorū nomine mensuos. x. legauerat. deinde codicil lis generaliter omnib⁹ libertis mē struos. vij. ꝛ annuos vestiarij noie denos legauerat. q̄situz est an ex testō ꝛ ex codicillis libtis fideicōmissa bēdes pstare debeāt. rndi nihil ꝓponi cur ñ ea q̄ codicillis data ꝑ pōcerent pstari ōberēt. Nā ꝛ ab his q̄ testō cibariorz noie legata eēnt recessū'ē: pp ea q̄ codicill' relicta sūt⁸.

Manumissis testō cibaria ānua si cū matre⁰ morarent p fideicō. dedit. Mater filio triēnio supuixit: neqz cibaria neqz vestiaria ei prestitit cuz in petitione fideicō. cessarent liberti. Sed ꝛ eius filia postea q̄z matri bēs extitit q̄ad vixit annis. xiij. interpellata de bisdez soluēdis nō ē. Quesitū est an post mortez filie an a nouissimo bē de petere possint. ꝛ tā ꝑteriti tpis q̄z futuri id qō cibari oruz noie ꝛ vestiarij relictū est: rñ. si ꝓditio⁶ extitisset nihil ꝓponi cur non possent. Ab bēdib⁹ stichuz manumitti voluit: eiqz si cum scio⁹ morarek cibaria ꝛ vestiaria pstari a scio. Deinde hec vba adiecit. A te aūt sci peto vt cuz ad annū. xxv. peruenerit: militiam ei cōpares. si tamen te ante nō reliquerit. Quesitum est stichō statim libertatem cōsecuto: prius aūt defuncto scio q̄z ad annū. xxv. peruenerit an ab his ad quos bona sci peruenerunt⁸: militia stichō cōparari deberet. Et si placet deberi vtrum statim militia cōparanda sit: an eo tpe quo scius annum. xxv. expletur⁹ fuisset si superuixisset respondi cuz placeat cō cōparādaz⁰ nō ali deberi q̄z id tps cessisset. Postbumis⁶ bēdibus institutis: ꝛ a patre ꝛ a matre substitutione⁰ facta actores⁶ manumisit⁷: ꝛ peculia eis legauit⁸: ꝛ annua⁸ certis libertis suis legata. ꝛ alijs exteris plura. Deinde post testamentum factum nata filia codicillis ita cauit. Si quid in testamento quod ante hoc tempus feci legaui. cui⁹ dare volui ꝑeto ab bis vt tertiam partem⁸ pecunie filie mee reddāt. Scōis autē tabulis facta pupillari substitutiōe ipuberib⁹ libtis q̄bus a parētib⁹ libtates dedit eo ampli⁹⁰ tertis ꝛ mfi vltio filia: ut. j. ps.
o Siz ꝛ filia. si ꝓditio. qz steterāt cū matre vel p eos nō stetit: vt. C. de le. l. i. ꝛ no. iterpellationē non ee necessariam sic. C. de ꝓtrabē. stip. l. magnā. ꝛ. C. de iure emp. l. ii. ꝛ. j. de vbo. ob. vicē. ꝛ. ff. de nau. fe. l. fi. ꝛ de vsur. l. pecunie. §. i. ꝛ. ff. ō ānuis le. ānua. in pn. Itē contra. ff. de ꝓba. l. pcula. So. ubi. ꝛ fraternitas inter eos erat. ꝛ sepe ꝛ sepius rōnes ꝛ solutiones inter se fecerunt. hic nulla rō uel solutio fuit inter eos. ac.

Ab heredibus. Tempus etatis grauati adiectū grauato in dubio nō facit cōditionez. b. d. Bar.

d Si cū scio. qui erat vnus de heredibus. ac.
a Peruenerunt. vt ad heredē. si aūt titulo singulari ꝛ nunc hypotece sunt: ut. C. cōia de le. l. i. Etc.
b Cōparādā. imo vt q̄ nō sit cōparanda: ut j. de manumiss. testa. si ita scriptū. Sol. ut no. C. q̄si di. le. ce. ex bis et ff. de le. i. si cui. ꝛ facit. j. quādo dies leg. ce. l. firmio. §. ii. ꝛ. C. de vsufru. l. in ambigua.

Postbumis. Diminutio legatorz relictorum in testamēto: nō pertinet ad legata. nec alimēta relicta in codicillis nec i tabulis pupillaribus. b. d. Bar.
c Postbumis. ticius instituit patrem ꝛ matrem postbumosqz suos heredes. Item suos quosdā ipuberes a matre patreqz manumitti precepit: ꝛ eisdem cibaria ꝛ vestiaria annua aliaqz pecuniaria legata singulis eis puta. x. aur. legauit. Itē alijs libertis. Item extrancis quoqz quedaz reliquit. deinde ꝛ secundis tab. pupillariter postbumis substituit, ꝛ ab heredib⁹ substitutis libertis ꝛ impuberibus relicta exceptis annuis duplicauit. s. pro. x. precipiens. xx. dari. perfectoqz sic testō nata est ei filia: cui⁹ gratia factis codicillis testamento relictorū partem tertiaz filie reddi iussit. alijs etiā codicillis hisdē legauit. patrisqz effecta filia heres adhuc impubes decedēs substitutos babēs hēdes. Quebatur ergo in hoc fideicom. relicto filie alimentorum relictorz ꝛ alijs i codicillis relictoz forsitā q testō fuerāt ꝓfirmati. itē i tab. pupillaribus relictoz ps ētia ꝓtinet. qō remouet. De ceteris aūt relictis partē tertiā filie debitā fuisse ac p b ad hēdes ei substitutos ptinere certū erat. ac.
d Substone. pupillari. q̄ pt fieri postbumis: ut. ff. de vulg. sub. l. ii. §. i. ac.
e Actores. i. castaldiones seruos. ac.
f Manumisit. i. manumitti iussit a patre ꝛ mfe. ut. j. ps.
g Legauit. s. directo.
g Et ānua. ꝛ sic alimēta: vt. ff. de annu. le. l. si cui. ac.
b Cui. i. alicui.
i Dare volui. s. per fideicō. q. d. quibus aliquid relinqui peto ꝛc.
k Partem pecunie. proprium nomen filie est.
l Impuberib⁹. i b nō est vis. nā idē si pubgeres. hz sic de facto erat.
m Eo amplius. per qō vī repetere ꝛ primum: vt. ff. de lega. iii. si tibi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

altez tãtuz[a] quãtũ in singulis in numero p̃ter cibaria ꝛ vestiaria dari uoluit: quesitũ est cũ supuixisset filia testõ apto[b] ꝛ codicillis[c]: postea autẽ decesserit ꝛ fideicõ. datũ eidẽ õ restituẽda[b] tertia pte ad hr̃des suos trãsmisit[c]: an etiã cibariorz ꝛ vestiariorũ tertia pars ei p fideicõ. data eẽ videat? Rñdi nõ videri[f]. Itẽ que sijt an eorz q̃ codicillis p fideicõ. relicta sũt tertia pars ad filiã ptinẽ deberet? Rñdi nõ deberi[g]. Idẽ que sijt an alterũ[b] tñ a substitutiõe legatũ deducta[k] tertia pte q̃titatis legatorum testõ datorũ cõputari õbeat vt due partes[l] quantitatis debeantur[m] pp codicillos: quibus tertiam partez codicillis legatorũ ad filiaz suã ptinẽ voluit? Rñdi integrũ ex tabulis substitutiõis õberi[n]. Cibaria ꝛ vestiaria p fideicõ. õderat[o] ꝛ ita adiecerat: quos libertos meos vbi corpus meum postũ fuerit: ibi eos morari iubeo: vt p abũtiã filiarum[p] mearum ad sarcophagũ meum in memoriã meaz quot ãnis celebrent[q]. Quesituz ẽ vni ex libertis qui a die mortis neqz ad hr̃des accesserit[r]: neqz ad sepulchrũ morari voluerit: an alimenta p̃standa sint. Rñdi non p̃standa.

Lex.

Testõ ita cautum fuit. libertis meis cibaria queqz alia p̃stabam: ab heredibus meis p̃stari volo. vn[o] ex libertis ex volũtate patroni negocij sui gra[s] q̃driẽnio ãte diẽ mortis abfuit. ex hac cã cibaria q̃ ante acceperat mortis tpe nõ accepit: cui tñ liberto eodez testõ patronus sicut ꝛ alijs q̃s viu[o] manumiserat: legatuz quiqz õderat. Quesitũ ẽ an isti quoqz cibaria ꝛ reliqua que ceteris libertis legata sunt: õbeant? Rñdi cur non[t].

Lex.

Sticbus nutricis mee nepos liber esto: cui x. aureos annuos dari volo[v]: qui deinde interpositis nominib[w] eidem sticho ꝓtubernalem eius ꝛ liberos legauit. bis quoqz que viu[o] p̃stabat[x]. Deide alio capite libertis oibus que viu[o] p̃stabat dari iussit. Quero an sticbus p̃ter suum legatum ꝛ alimenta percipere possit: respondi fm ea que ꝓponerentur nõ posse[y]. Item cuz alimenta libertis vtriusqz sex[o] fliq̃rit a rpublica ꝛ ex p̃dijs q̃ ei legauit dari voluisz. Quero sticbi ꝓtubernali ꝛ libertis vtrũ ab hr̃de instituto: an a republica cibaria ꝛ vestiaria q̃ viuus dabat p̃stari õberent? rñdi posse benigna[a] uoluntatis interpretatiõe dici bis quoqz a repu. p̃stãda.

Ticia usufructũ fũdi legauit meuio: eiusqz fideicõmisit ut exreddit fundi legati p̃staret pãphile ꝛ sticbo annuos cẽtenos nũmos quoad viuẽt. Quero an mortuo meuio: hr̃s[b] alimẽta debeat: rñdi nihil ꝓponi cur õbeãt p̃stari ab hr̃de ticie[c]: sz neqz ab hr̃de legatarij: nisi id testatrix manifeste ꝓbet voluisse: et finito usufructu p̃stari: si mõ id qõ ex vsufructu receptum essz ei rei p̃stando sufficeret[d]. Mater filio hẽde instituto p fideicõ. libertatẽ pãphilo suo dedit: eidẽ cibariorz noie legauit quos aureos: uestiarij noie in singulos annos quinquagenos si cuz filio ei[o] moraret[e]. Quero filio eius defuncto an alimẽta deberẽt: rñ. si conditioni paruisz: õberi etiã post mortem[b].

Lex.

Papianus.

Oneris[f] ul' cibarijs flictis: neqz habitationẽ neqz vestiariũ neqz calciariuz deberi palã est: quoniaz de cibo tñ testator sensit.

Lex.

Alenti.

Cum alimenta per fideicõ. relicta sũt: nõ adiecta q̃titate[b] añoia ispiciẽduz ẽ q̃ defunctus solitus fuerat ei p̃stare. deinde[c] qd ceteris eiusdẽ ordinis reliq̃rit. Si neutruz apparuerit tũc ex faculiatib[o] defuncti. ꝛ charitate ei[o] cui fideicõ. datuz erit: modus statui debebit. Mui fratris[f] sui libertis alimẽta õbebat[g]: is testamẽto vincas cũ hac adiectione reliquerat. ut habeãt unde se pascant. Si pro alimẽtis vincas reliqsset. nõ aliter eis ex fideicõ. cã[b] eas p̃stari debere q̃ si testamenti[h] obligatione hr̃des liberasz. aut si id omissum fuisset. ꝛ postea ex testamento agerent. doli mali exceptione tutuz heredem futurum. s. si non minus[k] ualerent uinee. q̃ alimentorum estimatio. Illã ãt adiectionez ut habeant unde se pascãt. magis ad eaz plegandi q̃ ad usufructũ constituẽdum pertinere.

Paulus.

Qui fratris. Cui relictũ ẽ aio cõpensandi nõ põt petere legatũ nisi heredẽ liberet. quo omisso doli exceptione repellit. h. d. Bar.

f Qui fratris. put ticij. g. Debebat. ex testõ ticij q ffem hũit heredez.

b Cã plegãdi. facit. ff. de trãsac. l. cũ hi. §. si vni. ꝛ q ibi no. ꝛ C. de in. do. l. ii. ꝛ. j. ti. i. l. spes. ꝛ ff. de usufruc. ea. re. q̃ usu cõ. l. fi. ꝛ C. de his q̃ sub mõ. l. ii. et ff. de ãnu. le. l. in ãnos. et ff. de usu et ha. l. si habitatio. §. sed si sit. ac.

i Testamẽti. s. ꝓris. s. ticij: quo fuerãt alimenta relicta. k Non minus

a Cantũ. accipe dari uolo quãtũ in singulis leg. ptimo dederat innumerate. alꝫ. n. est inumerato. alꝫ in nũcro. sic ergo pro. x. in ꝑmis tabulis reliquit. xx. i secũdis. et hoc ꝓter cibaria que non duplicauit. ac.

b Aperio. alꝫ. n. adire non poterat cũ non erat insolidũ instituta. hodie. secus: ut. C. de cadu. tol. l. vnica. §. i. ꝛ caue quia hec filia cum ceteris postbumis inuenit isti tuta. ac.

c Et codicillis. s. apertis. ac.

d Restimenda. ipsi filie. ac.

e Trãsmisit. quod fiebat olim ab apertura tabularum: hodie a die mortis: vt. d. l. C. de cadu. tollen. l. vnica. §. cũ igitur. ac:

f Non videri. fauore alimẽtorum. quasi dicat de his diminuendis nõ senserit testator. ac.

g Nõ deberi. hoc tõ qꝫ dixit si qd in testamẽto rẽ. ut. ff. pri. ac.

h Idẽ quesijt. alteruz nũ. secũda. x. addita in secundis tab. ac.

i A substitutione. i. a substitutis. ac.

k Deducta. hãc enim cõstat deduci ꝛ filie dari ꝛ sic de ꝑmis dicẽ.

l Due partes. i. istius alterius tanti. s. secũdorum. x.

m Deberentur. s. libris tertia filie reseruata. ꝛ sub. quod videtur pp codicillos rẽ. ac.

n Deberi. s. libertis. ꝛ sic nil videtur filie de secundis. x. dari. Sũt ergo tres questiones: ꝓia circa relicta i ꝑmis tab. secunda in codicillis. tertia circa relicta in secunda tab.

Cibaria et uestiaria. Absque onef de morando in certo loco: libertus relicto priuatur. b. d. Bar.

o Cibaria. dederat. i. relinquerat libertis vt subijcit. ac.

p Filiarum. quas forte nupserat alibi. ac.

q Celebrent. aliquas scilz exequias. ꝛ dic sarcophagũ. i. sepulchrũ ꝛ facit. j. de condi. ꝛ demõ. §. ii. ꝛ C. de leg. l. i. ꝛ C. de cõdi. inser. l. i. ꝛ. ii. ꝛ. ff. de annuis leg. l. cum. ꝛ. ff. eo. gaio. §. i perator. ꝛ. ff. de le. iii. q cõcubinam. §. vxori.

r Accesserit. ad excusandum se forte. ac.

Testamẽto ita. Absens ꝓpter negocia testatoris: ut presens debet alimenta ꝑcipere. b. d. Bar.

s Sui gratia. vel patroni uel liberti. ac.

t Cur nõ. q. d. debent. sic. j. de v. ob. l. i. §. si quis ita. ꝛ facit. ff. e. a filio. §. fi. et de fundo instru. predia. §. i. ac.

Sticbus nutricis. Dispositio generalis nõ refertur ad ea de quibus circa eandem cãm specialiter est prouisum. ꝛ legatorum prestationem grauari põt legatarius singularis. b. d. Bar.

u Dari volo. pro alimentis. R.

a Benigna. cũ alꝫ a legatario legari non poterit iure isto ut insti. de singulis rebus per fideicõ. re. §. i. ac.

Ticia usufru. Cũ finitur legatum tunc finit onus legatis adiectum: nisi aliud de voluntate testatoris appeat. bar.

b Heres. ticie. ac.

c Ab herede ticie. imo videt teneri: ut. ff. de usufruc. l. si abeo. que est contra. So. hic ad iungitur qõ est. j. in fi. si modo ꝛc. vl' dic ut no. ff. de an. le. ticia. in ꝑn. ꝛ facit. ff. de an. le. seio. in ꝑn.. ꝛ. l. annua in ꝑn. ꝛ de le. iii. q concubinaz. §. vxori. ꝛ C. de cõdi. inser. l. u. ac.

a Sufficeret. facit. ff. de le. ij. imperator. ac.

Mater filio. Legatũ alimentorũ non perit ꝓdictõe defecta per casuz cõtingẽtẽ in persona eius in quem ꝑcialiter est colata. b. d. bal.

b Post mortez. nisi gratia filii fuisset illud dictũ: ut. j. de cõdi. ꝛ de. l. illis in prin. ꝛ facit ff. de le. iii. l. qui cõcubinam. §. vxori. ꝛ. j. de cõdi. ꝛ demõ. siquis ita. ꝛ. ff. e. gaio. §. i. ꝛ C. de le. l. i. ꝛ de cõdi. inser. l. iii. ꝛ. ff. q̃ annuis le. l. menta. i ꝑn. ꝛ q̃ annua i ꝑn. ꝛ. l. seio i ꝑn.

c Diaris. alꝫ in diariis. ꝛ est bõa lra. ꝛ dr̃ diariũ qꝫ alicui singulis diebus pro cibo relinqtur. utputa nũmis ad quod est. ff. de trãsac. l. cũ hi. §. si cui. alꝫ est uestiariis. sed male: qz. j. dicit uestiariuz non deberi. alꝫ est viariis. sed nec hoc placet. qz. j. dicit calciariuz nõ deberi. alꝫ ẽ viuariis. i. que sũt necessaria ad uitam sed non placet: qz forte cõtinerentur ea q̃ sequunt̃ ut. j. eo. l. fi. Item illa dictio aliud signi ficat. ut. ff. de usufru. l. usufructuariũ. §. i. ꝛ facit. ff. de transac. l. cũ hi. §. q transigit. ꝛ. ff. fa. here. l. ex parte. §. i. ꝛ. ff. e. l. legatus. ac.

Cum alimenta. Si alimenta simplr reliquũtur debẽtur arbitrio boni uiri ispectis cõdictõnib[o] hi sertz. Bar.

d Quãtitate. uel saltẽ re ex qua sunt p̃stãda: ut. ff. e. cum unus in ꝑn. ꝛ. §. fi. ꝛ facit. ff. de annuis le. si cui. ꝛ de le. ii. l. ãte penul. i ꝑn. ꝛ de le. i. l. si seruo plurib[o]. §. fi. ꝛ de le. iii. nũmis ꝛ. j. ti. ii. l. aureli[o]. §. si ticius et. ff. de testa. hr̃des. §. i. et C. de le. cũ alienaz. Sz arg. cõtra ff. de uino et oleo et tritico le. cũ certũ. ac.

e Deinde. si nõ apparet ꝑmissi nõ põt petere legatũ nisi heredẽ liberet. quo omisso doli exceptione repellit. h. d. Bar.

g Debebat. ex testõ ticij q ffem hũit heredez.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

facit.ſ.eo.ſtichus.§.i.in fi.ac.

Rogatus. Idem eſt alimẽta relinquere ⁊ grauare heredẽ aliquẽ educare h.d.bar. a ℂ Rogatus.ad victũ.ſ.tm̃.alſ nil paulus corrigeret.

b ℂ Cur.ſi ita ſtricte accipis verbum educes.ac. c ℂ Cõtineri. ut.⁊.ſ.c. legatis.ſz ↄtra.ſ. de trãſac.l.cũ bi.§.qui trãſigit. So.ibi.ac. d ℂ Ambo.ſ. legatũ alimentorũ et legatũ ut eum educes. Idez ſi victũ: ut.ĵ.ō ver.ſigni.l. verbo victus ⁊ l.ſe.⁊.l. quos nos. §.i. ut ñ ſolũ cibus ſz ẽt veſtiariũ ⁊ habitatio debeat.aliud eſt ecõtra verbo cibi vel diarii:ut.ſ. eo.l. diarijs.

e ℂ De auro ⁊ argento ⁊c. Victũ eſt.ſ.ō legato alimẽtorũ:ſz qz ad alimẽta potiſſimũ ſubſidiũz eſt aurũ ⁊ argentum ideo ponitur hec rub. Bar.

Jalii Legato generis derogat̃ per legatum generis ſubalterni vel ſpeciei. ⁊ genꝰ reſtringitur vt non contineat ſpeciem:de qua ſunt alia idiui dua notata.h.d.Bar.

f ℂ Si alii veſtimenta.⁊ ſic genus.

g ℂ Muliebris.⁊ ſic ſpecies.

h ℂ Muliebribꝰ.in ſpecie.ac.

i ℂ Reliquũ. ſ.ſolũ qz generi p ſpẽm derogat̃.ac.

k ℂ Idez eſt.ſ.de argento qõ in mũdo eẽt.qõ eſt. ĵ.e.l.iii. §.cũ alteri ⁊c.hoc eſt ut debeat detrahi argentũ mũdi ⁊ dari cũ mũdo.⁊ totũ aliud argẽtuz alteri.

l ℂ Muliebris.i.in quo quedã argẽtea ſpẽs cõtinebat.

m ℂ Dẽ marmor.ſ.legatũ ſit tibi ſimiliter: ut.⁊.ſ. de le.iii.l. heres meus.§.i.ac.

n ℂ Legatus ſit.ut ſemp ſpecies generi deroget:ut.⁊.ō le. iii.ſeruis vrbanis.§.ſi.⁊.⁊.ō pecul.le.l. ſeruo manumiſſo ⁊.l.vi.§.ſi ſeruꝰ.⁊ ĵ.de reg. iur.l.in toto.⁊.⁊.fini.regun. l.de meo.⁊.⁊.ō mãumiſ.teſ. ſi peculiũ in pn̄c.⁊ō le.iii.uxo rez.§.feliciſſimo.⁊.l.q̃ſtũ.§.i. ⁊.⁊.de vio ⁊ oleo ⁊ tri.le.l.ii. in pn̄.⁊ de appel.l.p̃cipimꝰ in fi.⁊.⁊.de le.iii.l.ea tñ.⁊.ĵ.e. pedicul.§.itẽ cũ in aures.ac.

Cum certuz Qui debz pẽdus argenti in genere liberat dãdo eſtimationem. ſecꝰ ſi debeat certa ſpẽs.h.d.bar.

o ℂ Pondus.ergo quãtitatẽ i q̃ locus eſt uciſſitudim ſolutionis ;ut.⁊.ſi certũ pe.l.ii.§.i.

p ℂ Numerata.ſic. ĵ.e. cũ certum.⁊.l.cũ ãt.§. pinde.⁊.C. de dõa.ſiquis argẽtuz.Sz cõtra .ĵ. de ſol. paulus rñ. creditorẽ.⁊.C. de ſol. cũ a quo. Sol.dic ñ cõtamiatã. alſ ſecꝰ .ut.ĵ. in ↄtrariis.ul̃ h fauore ultie uoluntatis ut nou pereat ſi alſ argẽtuz hẽ non poteſt ut no.i dicta.l.ſi qs ar.et facit ⁊.ſi cer.pe.l.ii.§.mutui.ibi aliud pro alio.⁊ qõ ibi no.⁊.⁊.ō le.i.l. non ãplius §.fi.⁊ de ſol.l.qui res.§.in rõne.in fi.⁊ de verbo.ob.q extrinſecꝰ.⁊.⁊.ō uſufru: le.l.generali.§.pe.⁊.§.fi.⁊.l.fundi.ac.

q ℂ Genus.i.ſpecies.ut ſcyphus certus.in ſpecieb⁹.n.nõ eſt locus functioni.i. ut alia res uice alterius fungat̃:ut.⁊.ſi cer.pe.l.ii.§.mutui.ac.

Qui tibi. Verba futuri tẽporis reſtringunt̃ ad tp̃s mortis ut ultra non extendant̃.⁊ oratio reſpectiua deficit deficiente perſona uel qualitate eius cuius reſpectu profert̃.b.d.uſqz ad.l.ſcia.Bar.

r ℂ Qui tibi. ineff.car eſt i cã caduci.ut.C.ō cadu.tol.l. vnica.§.pro ſecundo.

s ℂ Eadem dicenda.ſ.legatũ euanuiſſe.lz ⁊ alia rõne uideat̃ reuocatum.ſ. pp diuortium per quod uidetur marit̃ uoluntas mutata.ut.ĵ.l.proꝛi.⁊.⁊.de do na.inter vi.⁊ vro.l.ſed interd.§.fi.⁊.⁊.de le.iii.l.itez legato.§. pe.⁊ ſic ⁊.de le.iii.cũ vxori.⁊.ĵ. de ſolu.cum quis.in prin.

t ℂ Xori.non deberi quaſi mutata voluntate p diuortiũ.ut.⁊.l.pri.cũ ſuis concor.ac. u ℂ Proculus.ↄtradicens p̃dictis.ac.

r ℂ Nam põt.bñ dico qõ facti.namq̃q repudiante uꝝ adimi ſi nõ bona grã fiat diuortiũ: ut et ⁊.l.pri.⁊ b ⁊ ſcõm hoc habeas ſicz nam poteſt nec repudiare ⁊c. ſi aũt bõa grã tunc nõ uꝝ adimere:ad qõ.⁊.de dõa. inter vi.⁊ vro.l.⁊ ideo. ⁊ tũc bẽas nã hoc repu. ⁊c.⁊ ita cum nec ⁊ ſine nec poteſt legi.

Regatus es vt quendam educes.ad victum[a] neceſſaria ei p̃ſtare cogẽdus es. Paulus.cur[b] pleni[o] ẽ ergo alimẽtoꝝ legatuz vbi victũ ẽ. ⁊ veſtiariũ ⁊ habitatiõez cõtineri[c]:imo ambo[d] exequẽda ſunt.

℄ De auro ⁊ argento mũdo:⁊ ornamentis.vnguentis.veſtibus vl veſtimentis ⁊ ſtatuis legatis[e].

Pompo. Jalij veſtimẽta[f] alij veſtis muliebris[g] ſeparati legata ſint.ōtractis muliebribus[h] ⁊ ei aſſignatis cui ſpecialr legata ſunt:reliquũ alteri debetur.

℄ Idẽ ẽ[k]:cũ alteri mũdus muliebris[l]:alteri argẽtũ oẽ legatũ ẽ. ō argẽto qõ in mũdo eẽt. ℄ Idẽ ſi due ſtatue marmoꝛee tibi:⁊ deinde oẽ marmoꝛ[m]legatũ eẽt. Preter duas nulla ſtatua marmoꝛea legata ẽ tibi. ℄ Idẽ ō vrbanis ſuis tibi legatis.ſi mihi diſpẽſator legatus ſit[n].

℄ Cui certũ põd⁹[o] argẽti dare hꝛſ iuſſus ſit:ei pecuniã dãdo numerata tã[p] ipſo iure liberat̃:ſi in ea pecunia eadẽ eſtimatio fuerit. Nõ ita verũ ẽ:ſi nõ certũ genus[q] argenti legatũ ſit. Afri.

Qui tibi mandauerat vt ornamẽta in vſuz vxoris ſue emeres.eidem vxori vt aſſolet legauit queeius cauſa parata erunt. tu deinde poſt mortez mãdatoꝛis ignoras cũ deceſſiſſe emiſti Nõ ōbebũtur mulieri:qñ ea verba ad mortis tp̃s referuntur:at ſi viuente teſtatore:muliere autem mortua emeris. Nõ inelegãter dicet̃ iefficar[r] hoc legatũ eẽ:qñ non poſſit veꝛ dici eiuſ cã paratũ videri q̃ pus ōceſſerit.

℄ Eadẽ dicẽda[s] erunt ⁊ ſi viuat q̃ dẽ mulier ſz diuertẽit.⁊ q̃ratur an poſt empta ei ōbeantur.quaſi nõ videãtur vxoris cauſa parata.

Celſus.

Vxori legauit q̃ ei⁹ cã parata ſunt:⁊ añ mortẽ diuertit. Nõ ōberi[t]:q; adẽpta videãtur. Procul⁹ ait.nimirũ facti q̃ſtio ẽ.nam poteſt[k] nec ꝑpudiate adumẽ voluiſſe.

Paulus.

Quam quidã libertuz ſuũ i aſiaz miſiſſz ad purpuras emẽdas ⁊ teſtõ vxoꝛi ſue lanã purpureã[v] legaſſz ptinẽ ad cã ſi quã purpuram viuo eo libertus emerit[x].fui⁹ rñdit.

Apud pãphilũ li.ij. Africa. q̃ſtionũ ita ſcriptuz ẽ:ſi mulier mandauẽ it tibi vt ſibi vnões uſus ſui cã emẽs:ſi tu poſt mortẽ ei⁹ cuz putares eã uiuẽ emeriſ. Attilicinuſ negat eẽ legato ſeij:cui mulier ita legauerat ōnamẽta q̃ mei cã parata ſunt erũtue. nõ eniz ei⁹ cã videri parata eẽ q̃ iam mortua ea[y] empta ſũt.

Marcellus.

Seia ab hꝛde publio meuio ita legauit: antonie tertule do lego auri põdo tot:⁊ vnione[a] cũ hya cinctis. Poſtea unionez ſoluit[b] ne qz ullũ mortis tp̃e iter ornamenta ſua uniõez fligt. Quero an bẽs ex cã fideicõmiſſi eſtimatione rei q̃ in hꝛditate nõ eſt[c] p̃ſtaꝛ ōbeat. Marcellus rñdit nõ ōbẽ. ℄ Itẽ q̃ro ſi,p bari poſſit ſeiam uniones ⁊ hyacinctos q̃ſdam in aliam ſpẽz ornamẽti qõ poſtea p̃cioſi⁹ fecit: adduz alijs gẽmis ⁊ margaritis cõuertiſſe: an bos uniones ⁊ hyacictos petẽ poſſit[d]:⁊ hꝛſ ↄpellat̃ ornamẽta poſteri ord⁹ crimẽ ⁊ p̃ſtaꝛ. Marcell⁹ rñdit petẽ non poſſe. Neqz eniz[e] fieri p̃t: ut legatũ ul̃ fideicõ.duraꝛ exiſtimetur:cũ id qõ teſtõ daret̃ i ſua ſpecie non pmanſerit.nã q̃dãmõ extinctũ ſit:ut iteriz omittat[f] qõ etiã diſſolutione ac pmutatione tali uoluntas q̃qz uideatur mutata. Idez.

Lucius titius. Legatuz p qõ ciuitati querit̃ aliqõ ornamẽtũ valet .b.d.bar. e ℄ Valere.qõ dic ut.⁊.de acq.re.vo.ſtatuas.⁊ de p ui.cre.funeris.⁊.⁊.de vſur.l.cũ quidam.§.fi.b.

f ℄ Pertinere.lz nondum erat in rerum natura qõ legabat̃.ut. ⁊. ō le. i.qõ in rerum i pn̄.⁊.l. ciuitatib⁹.in pn̄.⁊.l.Suo alieno.§.fi.⁊.⁊.ō vſufru.le.l.quidam.

Stica. Legatũ ſimplr ⁊ ideſſinitiue platũ ad tp̃s teſti refert̃.b.d.vſ ſic. Nomina poſſeſſiua meũ tuuz ſuum pꝛiens tp̃s ſignificãt.b.d.bar.

g ℄ Meum.ſuuz ⁊ meum large dr̃ quo ad res:ut.⁊.de le.iu.l.cum ſucum ſequentib⁹.uſqz ad.l.nũmis.non quo ad tẽpus:ut.b.

Seia ab. Solutio legati ⁊ tranſlatio ſ.aliaz ſpẽm facta a teſtatore:legatũ extiguit.b. d.bar.

a ℄ Seia. vnionẽ.i. lapides p̃cioſ.ſic.⁊.ō voli excep.l.apud iul.§.itẽ queritur.⁊c.

b ℄ Soluit. legatarie. ut ⁊.C. de le.l. filia ac.

c ℄ Nõ eſt.ſ.nũc.ſz fuit tp̃e teſtamẽti.ac.

a ℄ Petere poſſit.legataria.ac.

b ℄ Poſteriori. ornamẽto.vel dic poſteriori legatario. ſi ponas alii legatũ ornamẽtũ precioſius.ac.

c ℄ Neqz eniz.alſ neqz eni. alſ nunqd eni ⁊c. ſub.tũc.q.d. nõ durat.

d ℄ Interiz omittã.ſiue habeas omittat.ſ.aliqs ſiue omittã ego marcellus eſt ſenſus qz rõ p̃dicta ſufficit:qz.ſ.extinctũ ut aliã omittam⁹: que ẽt bona eſt.ſ.qz. i.qz ẽt diſſolutionẽ ⁊c.⁊ factũ ad.l.iſtaz.⁊.de le.iii.l. itẽ legato.§.pe.⁊.l. lana ⁊.l. legatis.§.i.⁊ inſti.ō rez vi.§.ſi tñ.⁊.⁊. de le.i.cetera.in fi.⁊ de pign.ac.l.ſi cõuenerit. §.ſiquis ea.⁊ arg. ↄtra .⁊.de le.i.ſeruũ filiũ.§. ii. Itẽ facit.⁊. ad exhi. iuli.§.ſiquis.⁊ de cõtra hẽ.ẽp.l.in vẽditõib⁹.§. inde querit ⁊ de le.i.ſi ex toto in principio. ⁊.l. quod in rerũ.§. ſiquis ⁊.⁊. de inſtr.lega.l.tabernam.ct.ĵ. de adimẽ. le.l.legatuz.§.i. Item arg.cõtra.⁊. de le.iii.fideicõmiſſa.§.ñ rem.

a Non futurum. ut enī futurū si ꝑsinet pñs: ut. ff. ō le. iii. l. vi. ⁊ ō arbi. l. de rebus. ⁊ de le. iii. l. iuſ. §. pe. Itē nec pñs futurū: ut ff. ⁊. j. de v. ob. l. si stipulatus fuero. §. i. sed ꝑtra hunc. l. C. que res pig. l. ſi. ſo. ibi. Itē ff. e. filiā. ibi apparet ſo. Item ꝑtra ar. ff. de. le. iii. q vroꝛē. §. testō. So. ibi. ⁊. l. bis verbis. Item ar. ff. j. de libe. lega. aurelī. §. testamento. ⁊ ar. ff. pro ſo. l. i. in fi. ⁊. l. ſi qs socio. Itez ar. ꝑtra. ff. de vſufru. quotiēs. §. fi. Itē ꝑtra. ff. de le. ii. cū pater. §. fideiue. So. ibi. Itē ar. ꝑtra. ff. ō ali. iu. mu. cā fac. l. ex hoc. §. i. sed illud quo ad illud edictū. Itē. ꝑtra. ff. de libe. ⁊. postbu. placet sed illud ne pereat testamētum. ⁊ eodez mō solui aliud cōtrariū. ff. de penu le. l. ei quoq;. ſ. ne legatuz sit nullū. Itē cōtra. ff. ti. i. mella. §. fi ⁊ si alimēta. So. ibi. Itē ar. ꝑtra. ff. de testa. tu. l. antoninus. Itē cōtra. ff. de le. ii. si ita qs. i pnci: Sol. bi.

Paucius Verba testatoris in dubio debent intelligi ita q̄ nō fit in cōstructōe peccatuz b. d. Bar.

b Plaucius. ſ. testator. ⁊ sic ita mutat sensū cū dicit testatricē. vl dic placius. ſ. dixit ea que se quīt. ⁊ dic legauit. ſ. testatrix. ac.

c Uestē. ꝑtria viuerſa sunt: ut. j. e. argumēto. §. muliebri ⁊ §. ornamēta. ⁊. §. mund⁹. ac.

d Scōm vba. rigide accepta fm. R.

e Idē iabole. videtur ascribi ꝑ pn. l. pauli vel dic paulus dixit idē q̄ cassius. ac

f Tñ. i. tātūmō gd⁹ ꝛc. sed certe imo dictio muliebria videt restringi ad vestē ⁊ mūdū: ut ꝑ mulieribus tñ intelligatur. sed fm. R. hic de rigore. vel fm verba testi sed aliud fm ſñtiā vel equitatē. ⁊ sic nō obstat. ff. de penu le. nam qō in fi. ⁊ de le. iii. heres. §. ii. ⁊. l. quesitū. §. ii. ⁊. j. de ver. sig. si cū fund⁹. vel dic q̄ non nocet hec derogatio ꝑmis legatz q̄ expressa sunt. Item no. muliebria referri ad proximum tñ. ſ. ornamēta. sic. ff. de iurisd. om. iud. l. si idez in fi. sed ar. cōtra. ff. de le. i.: talis in fine. ac.

g Accidit eo. q. d. cōtingunt ꝑdicta eo. l. ideo q̄ illa. ꝛc.

h Recti sermōis. fz ueruz sensū uerborū: fz fm sentētiā secus: ut ꝑdixi. vel alit vt modo notaui. ac.

i Quam certū. puta duas marchas. ac. k Nō materia. ut massa. ⁊ sub. ex necessitate. sed preciuz dz. ſ. ex volūtate. materia enī ē i obligatione. fz ꝑciū ēt ere cōtaminatū est i solutiōe. sicq; soluit aliud ꝑ alio creditore inuito. ut ⁊. j. de ac. ⁊ ob. l. obligatiōuz. in fi. ⁊. ff. mā. l. si qs ꝑ eo. vl dic ere non cōtaminataz. ut no. ff. eo. l. fi. in fi. ⁊ dic vt ibi.

l Pñs. ſ. litis. vt. ff. de vi. ⁊ tri. le. l. fi. vl more. vt. j. e. ti. l. pe. ac.

Quintus mu. Nō itelligit cā vroris paratū q̄ ipsi⁹ ⁊ alteri⁹ cā parat. Itē falsa demōstratio legatū generis restringit: secus in legato certe spēi. Itē q̄n disiunctiua cadit inter genus ⁊ spēm: accipit ꝑ cōiuncta b. d. Bar. m Testimentū. si certuz demōstrauit male sensit quintus mutius. alſ bñ: ut. j. statim. ac.

n Magis illius. electōe. vt. ff. de le. iii. l. hoc legatū. §. i.

o Sed hoc. ſ. vt non debeat q̄ nō solius vroris cā est paratū. ⁊ dic ꝙ sit in usu: vt. j. de v̄b. sig. l. in lege. ⁊. j. e. cum in testō. ⁊. ff. de le. iii. hoc legatum. ⁊ in. l. cum sue. ⁊ facit. ff. de le. iii. item legato.

p Sed q̄ō q̄ntus. aliud. certū demōstrādo. ac. q Que subiecimus ꝑ mūcium ⁊ ꝑ pōpo. uel ut vsus solius vroris peracta cedāt legato. ac.

r An specialiter ꝑualet spāl'r dictum: vt ⁊. j. de iniur. item apud labeonem. §. hoc edicto. ac.

s Diffinitio. ſnia. ſ. vt nō ō beantur nisi que solius vroris cā sunt peracta. ac.

t Purpureā. sed qd si dixit uestem oēz ei⁹ cā paratā nō demonstrādo certā. rñ. idē quod i genes. ⁊ sic pōt itelligi dixisse quint⁹ mucius. nec enī ē certū corpus demonstratū. ac.

u Neq; empta. differūt empta ⁊ parata: ut. ff. de le. iii. l. si qd. §. i. ac.

x Ueluti. idest sicuti. vel ere plificative. ac.

y Nihilominus. sed nō nēdi tio: ut. ff. de cōtraben. emp. si quis fundū. ⁊ facit. j. de condi. ⁊ de. l. demōstratio. fz ar. ff. de. ſ. de vo. prc. l. i. §. sed ⁊ si. ac.

z Plane. que vroris. aut ꝑ pōitur pro ⁊ vt. j. e. si quis ita legauit. azo. ac.

a Snia in pn. huius. l. posita. ⁊ hoc cū generaliter legauit vasa aut vestimenta nō certa demonstrādo: vel dic certa demonstrādo: sed aut pro ⁊ ponitur: vt dixi. ac.

b Suas esse. ⁊ vsibus vroris concesserat. ac.

c Eas vel: q̄ ꝓiūcta erat persona vroꝛ cui tātūdem legasset si sciret: vt. C. de le. cū alienaz ⁊. ff. de le. i. si res. ⁊. l. non quocunq;. §. ⁊ facit. ff. de le. ij. cum filius. §. heres. sed ar. cōtra. ff. de le. i. l. legatum. ⁊. l. stichum ⁊. j. ti. i. legaui. ac.

Si quis Relatiuum qs vel q̄ restringit antecedens ad q̄ referē. b. d. Bar.

a Si qs in eo auro. ſ. legato.

b Etiam id. nūc rñdet.

c Legasse. illud ergo vbum que in eo nō restrigit legatum auri: sed margaritaz: ut. ff. ti. pri. ibi si vō ita scriptū ⁊c. ⁊ de le. i. l. si sic. §. i. ⁊. ff. de le. iii. l. ea tamen adiectio. Azo. ⁊ facit. ff. ti. i. a filio. §. fi. ⁊. ff. de vino ⁊ tri. le. l. vi. ⁊. l. fi. i pn. ⁊ ō le. i. si cui. ⁊. l. si ācilla cū liberis. sed ar. contra. ff. de penu le. l. nāq;. §. fi. ac.

d Si imaginem. differt statua ab imagine: ut nō. ff. de sta. ⁊ ima. in ſfu. ⁊ ad ꝺ ff. de vſufru. l. statue. ac.

e Durare. facit. ff. de le. l. cū res. §. pe. ⁊ qꝺmo. vſuf. amit. repeti. §. fi. ac.

f Nō tabule. rudis: ad q̄ō insti. de re. di. §. si quis in aliena. ac.

Horiz Cā itelligit de ꝓria ⁊ īmediata. ⁊ ēt de remota ⁊ mediata. bar.

g Cū multis. q̄ muli trahūt eā. ⁊ facit. ff. de le. iii. l. item legato.

b Prestandam. quasi per medium vroris causa parata: vt ⁊ ar. ff. de v̄bo. ob. l. si stipulatus fuero.

Si statua Additū forme ꝓme legatum non minuit. b. d. Bar.

i Si adiecerat. ſ. testator. k Al legatario. i. legatari⁹ pōt vēdicare: et facit. ff. de le. ii. si aree. et de rei vēdi. in rem. §. ii. et. iii. et de acq. re. do. sed si ex nostris. et. ff. de le. i. si ex toto. in. pn. et. ff. de vſufru. l. statue. ac.

Species auri Qui legat rē vt legare ꝓpetatē. et adiectio vt bēat vſufructum nō facit illum legatū videri. b. d. Bar. l Spes auri. q̄ ꝓpetatem. ac. m Uernis meis. i. natis ex ancillis meis: ut insti. ō le. §. hunc.

n Proprietatē. facit. ff. de vſufr. ꝑculus: fz j. ff. ō ser. ru. prc. q̄ duo. fz dic vt no. ff. de vſuf. e. re. q̄ vsa cōsu. l. fi. et facit. ff. ō usufr. l. nūmismatū. et ō trāsac. l. cū hi. §. si vni. hic ergo accipit fructus. i. vtilitas: vt et. ff. de vſur. l. fi. et ō vsu

Ret ba. l. si habitatio. §. sed si sic. j. de dona. l. donationes. §. i. ac.

Filiā Al patre potest legari filio si legatum in tempus existentie sui iuris

conferk.b.d.Bar. a ¶Pater si habes pater.filia recusauit ⁊ pater ex substitutiõe fuit heres.⁊ bene.alʒ patre.⁊ tunc filia fuit heres ex substitutiõe idest ex institutione ⁊ pater recusauit:improprie dicitur recusare:quia non fuit ei delata adeunte filia:ut.ſ.de acq.here.q̃diu:⁊ q̃ qõ peti non põt:nec repudiari potest vt.ſ.de acq.here.is q.sed ꝑm hoc qõ valet legatum a seipsa sibi:vt.ſ.de leg.i.legatũ.§.i.Rñ.ꝑm iura uetera q̃rit pñs hꝫditaſ:⁊ ita rogari videtur vt filie restituat:ut.ſ.de le.i.cum filio.⁊.ſ.ad treb.l.vbi in pncio.⁊.l.epistolam.§.fi.⁊.ſ.de le.iii.l.si legatarius.§.fi.⁊.l.xi.§.si filio.et.C.ỏ fideico.l.q̃uis.ac.

b Decessisset.ſ.pater.ac.

c Bonis eius.ſ.patris.ac.

d Claudius.ſ.idẽ dixit reddita ratione qm̃ ⁊c. Et no.q̃ vba claudij sunt in masculino genere.sed verba sceuo.sunt in femenino.

e Futurus.nõ in pñti intelligit futurũ.alʒ ꝛ.ſ.e.si ita eẽt ẽtẽ ecõtra in futuro vl in pñti intelligitur ꝑteritũ: vt.ſ.de vb.sig.l.uerbum oportebit.⁊.l. verbum erit.⁊.ſ.e.l.si uxori.§.cum ita.in fi.ac.

f Sigẽma. materie iuncte ſcz gẽme.⁊ sic alie materie sunt vatiui casus: q̃ antiq vicebãt alio ⁊ alie ĩ vatiuo.uel alie materie q̃ alie res sũt iuncte p applũbaturã.secus si per ferrumiationẽ.vt.ſ.de rei uẽ.in rẽ.§.itẽ si quecũq.sed ỏ fallit in tigno domui iuncto:vt.ſ.ad exhibẽdum.gẽma.ac.

g Emblemata. ornamenta sũt vasorum:ut.ſ. de vino et tri.le.l.iii.§.i.ac.

b Separank.actione ad exhibendum proposita.vt dicta.l.gemma.ac.

Qui uxori. Qs alicui legatur vt ꝓpriũ: si ꝓpriũ non est quo ad oĩa iure legati capiẽ ⁊ ex fideicõmisso vniuersali restituiẽ.ỏ.d.Bar.

i Reddi.ỏ significat ⁊ dare: vt hic subijcit:ut.ĵ.de ver.sig.l.vbum redden di.ac.

k Videri.videt enim emisse: ut ⁊.ſ.de usufru.le.l.sticho.ſz ꝓ.ſ.ỏ le.ii.tycia.§.gaius.ſol. hic ꝑcepit.ibi enũciatiã fuerũt uerba.uel ut ibi.⁊ facit.ſ.ỏ le.ii.lucius.§.qsqs.⁊.ĵ.de ꝛdi.⁊ de.l.quibus dieb⁹.§.pe.⁊.l. cũ tale.§.falsam.

l Idẽ testator. si legato.i. si ex legato.⁊ facit.C.de fideicõ.l.cũ virũ.⁊.ſ.ti.i.l.stich⁹.§.i.⁊ de le.ii.impator in pncio.⁊.l.cum pater.§.i.⁊.l.pater.

m Mulier spãliter. demonstrando singulos aureos aut designatiõibus fungentibus vice ꝓprij nois aureoꝝ.secus si generaliter:vt.ĵ.eo.tycia.§.i.

n Inuẽte essent.i.ỏ inueniẽdis caueudũ si repte fuerit.alʒ eni verisimilẽ eẽt legatũ:vt.ĵ.e.tycia.in pn.⁊.ſ.de le.i.si domus.in pn.ac.

Cum aurum. Auri appellatio factũ ꝛtinet ⁊ ifectũ q̃uis signatã pecuniam nõ ꝛprehẽdat nec deauratã tm̃.ul supellex argẽti põdus q̃titatẽ ꝛtinet nõ spẽm:nisi argẽti facti mẽtio habita fuerit i legãdo:⁊ si põdus auri legat plũbea materia sepatur.⁊ ornamẽtũ segtur rẽ ornatã.b.d. ¶Primo logit qñ legat aux vel argẽtũ simplr nõ exꝑssa q̃titate põderis uel materiei. Scõo logit qñ legat exꝑssa q̃titate põderis nõ materie. Tertio qñ vtrũq; exprimit. Quarto q̃ſr põderari ỏz. Quinto cui cedũt res auro ⁊ argento legato annexe. Scõa ibi. p inde si certũ ꝛiuncto.§.idẽ celsus.ĵ.l.pri. Tertia ibi. sed si argẽti. Quarta ibi. idẽ celsus. Quinta ibi.plane.⁊ ualet vsq; ad.§.idẽ celsus.in pn.l.se.Bar.

o Relictum sit.in hereditate.ac.

p Cõtinet.si auri argẽtiq; mentio a testatore bẽatur.R.⁊ no.ꝓ generalitate vt.C.de fideicõ.l.cũ vir.⁊.ĵ.e.ti.l.in argẽto.in pn.⁊.§.fi.ac.

q Pecuniam.non contineri:vt.ĵ.eo.quintus mucius.§.i.ac.

r Proinde si certũ pondus.ut.r.marchas.ac.

s Magis q̃titas.i.pciũ q̃ in massa.⁊ tunc exponе vt.ſ.e.cũ certum. vel magis q̃titas q̃ in specie.ut subijcit:nec ex vasis ⁊c.ac.

t Tangetur.ex necessitate.sed spõte sic ut.C.ỏ dõa.sigs argentũ in pn.

u Quesitũ.ex eo q̃ dictũ est ĩ.§. ꝓinde.ac.

r Vascula.uel ali quod argenteum.ac.

y Possit.ſ.legatari⁹

z Separe.i. diuidere ab aliquo argento ⁊ repudiare.uel illud petere ⁊ aliud repudiare.ac.

a Separatum.q̃ materia supat hoc materiatum.ad qõ.ſ.de le.iii.q̃situm.§.illud.

b Ei.ſ. legatario.

c Optio.de quo argẽto uellet.nam ꝛ tali legato vtrũq; ꝛtineat scilicet spẽs ⁊ q̃titas. siue materia ⁊ materiatum. tñ speciei pualet q̃titas ⁊ est rõ:ut.d.l.q̃situ. et nõ est hic opinioni locus quasi parũ expediat eligere tali casu.ac.

a Replũbari.i.remoueri plũbũ.ỏ scyphis.

b Appendi.sic q̃ q̃titas nõ spẽs facta legatario debeẽ:ꝛ vtrunq; sit legatũ.ſ.q̃titas ⁊ spẽs.

c Emptoribus. argẽti ad pondus.ac.

d Replũbate.i.remoto plũbo:uel in pondere non computato.ac.

e In rõnes argẽti: vt cũ scribis in libro rõnuz tot pondo argenti hẽo vel debeo intelligik sine plumbo.ac.

f Quadrate.i.certe ⁊ designate.ac.

g Eum.ſ. legatariũ.

b Sequek.ſ.plũbũ.⁊ sic no.qõ segk.lancẽ argenteã legatam legatarij vk sic.ſ.ỏ edili.edic. ediles in pn.⁊.§.edendi ⁊.§.se.et.ſ.ỏ pcario.q̃uis.⁊ isti.p q̃s per.no. acq.in fi.⁊ de supel.le.l.iii.§.ſz sũt.⁊.ĵ.de fide iuſ.si vt ꝓponis.et.ĵ. pri.rñ.et.ĵ.ỏ fũdo istr. cũ fundus.sed ar.cõtra in eo.ti.l.ii.§. dotes.et ſ.depositi.l.i.§.q̃ ỏpositis.et de fur.cum qui §.non solum.ac.

i Sili mõ.argẽtũ factum:ut statim pz.ac.

k Claui.expõe:ut.ĵ. l.proti.que huic continuatur.ac.

l Vestimẽtorũ facit.ſ. pri.rñ.⁊.ſ de act.emp.iul. in fi.⁊ de acq.re. vo.ſz ⁊ si p totũ.⁊.l.qcqd.p totũ.⁊ de.l.ii.heres meus.§.pe.⁊.ĵ.l.pri.ĩ pn.⁊.§.puemam⁹.⁊.l.vestis in pn.ar.ꝛ.ĵ.pro emptore.q fundum.§.i.

m Et si non sunt claui.i.fibule.q̃ fixa sup tunicula puellarũ anteri⁹ re nẽt clausa. n Cõsuti.ſ.alʒ ãpliati.uel dic remoti: vt reponeretur:vt.ſ.de act.emp.l.fundi.§.fi.⁊ hoc nisi sit factum ornamentuz alterius rei:ut ar.ſ.de fundo instruc.l.quesitum.§.si quis eodem instrumento.⁊ facit.ĵ.e.l.§.fi.

o Idẽ celsus.in assidibus.ut testãk euangelia.ac.

p Lectũ.habita nõ est.alʒ cõtra:ut.ſ.de supel.le.l.iii.in fi.ac.

q In ũctura.q̃ cũ argẽto iungebak aux auro.alʒ alie materie.ac.

r Nõ.i.q̃. s Sz nec speculũ.argento inclusum.ac.

Argento. Argẽtũ factũ.oẽm spẽm cõprehẽdit:ꝛ nõ q̃ supellectilis loco sint.⁊ vasoꝝ appellatio generalis est.b.d.cũ.§.fe.Bar.

t Trullas.alʒ tillas.et est genus vasis.ac.

u Argẽto supellectilis sũt.vt ⁊.ſ.hac edictz.l.i pn.⁊.ſ.de supel.le.

.l.i.⁊.ſ.e.qntus.§.ſi.hoc tñ videtur contra.ſed ibi dices.ac.
a Elliquid. liqdum.ac. b Sustineant.nõ liquidum.
c Scutellas.ad vtrunqꝫ eſt exemplum.ac.
d Promulſidaria.in quibus continetur mulſum.ac.
e Repoſitaria.ad hoc eſt.ſ.de le.iii.heres.§.penul.ac.
f Et naualia.que ī nauibus ſerũt.⁊ ibi panis vel aliud reponitur.accur.

Infecti. Infecti appellatio rudem materiam comprehendit ceptã non fieri paratam. hoc dicit Bar.

g Magis ſcl. nimis generaliꝫ dicit ſm quoſdã:⁊ iõ ſtatī corrigit ſz .R.certe cẽ.uel reſtringit ſz .R.⁊ pro eis . qa id videt factũ quo commode vti poſſumus: vt ſ.e.qntus munꝰ.§. cui e.ſ.õ v.ſig.l.v.§.'opere.⁊.l.edificia .§. perfecte.⁊.C. qñ dies leg. e.l.et bis.⁊.ſ.de opis no.nun . ſtipulatio . §. opus autem. uel dic ut ſ'a ſona⁊ ſic ceptum ꝓ impleto habetur.ſic.ſ. de uſuc.l. in vſucapionibus.⁊ de teſta .l. qua etatc.⁊.ſ. de verb. ſig. .l.annículus.⁊.ſ.õ pollicl.l.i.§.cepiſſe.⁊.ſ.§. proci.ſi cui.⁊.ſ. de leg. .iii.legatis.§. ornatrici bus.⁊ de mino .l.iii.§. minoreꝫ.ubi de hoc no. ſed ar.contra.ſũt leges pro.R.inducte.⁊.ſ.de actio.empti.l. fundi.§. item.ac.

b Celabatur.i. ornabatur auro cum eſſet argentum.ac.

i Facti appellatione. niſi eſſet colliſũ poſtea: ut.ſ.e.quintus.§.cui.

k Et celari.ſ. noſe. et facit.ſ. pri.§. qd ḡ cẽ.

l Si cui.õ agminario hoc erpõe:ut.ſ.co.l. argento.in fi.ac.

m Miliariũ.ubi paniciuꝫ de milio coquit.

n Cognatoriꝫ.i. quibus vnꝰ in coquina . tñ vꝰ coccinatũ ſm vulgare.⁊ facit.ſ.e. pediculis .§.argento.⁊.§.quidꝫ ⁊.ſ. de fun.inſtru.cum delationis.§. aſinam. ⁊.ſ. de vſufru. arboribus.§.nauis.⁊ quibus ex cauſis ma.l.miles.§. qui.⁊.l.rei.p.

Peruenianus Cuꝫ qđ eſt propter aliud: conſideraꝫ id ꝓpter qõ eſt.b.d.Bar.

o Argento.puta ãnulo vel ſcypho aureo uel argẽteo.ac.

p Spẽs.nõ precio uel quãtitate:ſed ornãdi vel ſpecificandi cã poſita: vt.ſ.e.l.§.fi.⁊ ſic fictione iuris vꝰ gẽma extingui⁊ non poſſideꝫ.ſi aũt neutrũ alterius cã apponatur neutrum alteri cedit et vtrũqꝫ poſſidetur: vt.ſ. de uſuca.l.rerũ mixtura.que eſt contra.⁊ no.ſ. de rei ven.l.in rem.§.i.⁊.§.iii.ac.

q Halis.genera vaſoꝝ.⁊ erant de auro uel argento.ad qõ.ſ.ad exhibendum.l.tigna.in ꝑn.

r Auro.ſ.legato.

s Sz⁊ in coronis.quedã erãt corone gẽmis inclusis plene que menſis ſupponebãtur gra ornãdi menſas: gẽme ergo coronis.corone menſis cedũt.⁊ habeas ſ'am:ſed⁊ in coronis mẽſarũ gẽme coronis ⁊c.

t Si cõtra.idest ſi auꝝ gra ornandi margaritam ponitur.ac.

t Idẽ⁊ ī gẽmis.eſt ḡ aliud margarita aliud gẽma:ut.ī.ſtatim.⁊ ſa.ī.õ acq. reꝝ do.ſed⁊ ſi ex meis tabulis.⁊.l.quicquid.ac.

u Gẽme.uelut exẽplũ.ac. x Sanꝰ ꝓſtitiſſe.mediocres enī hmõi ſunt.

y Sabinus ait.ſ.idẽ ut margarita differat a gẽmis⁊ lapillis.ac.

z Quia cõcha.i.quedã ſpẽs margaritaꝝ creſcit⁊c.qõ in lapillis cum gẽmis nõ eſt.ſed ſemp ſic facti inueniuntur in littore maris:ut inſti. de reꝝ di.§.itẽ lapillis.ac.

Auro legato vaſa aurea[b] ꝓtinẽtur[c]:⁊ gẽmis legatꝫ gẽmea[a] uaſa ſz ℞ ſiue gẽme ſunt i aureis vaſis ſiue in argenteis auro[b] argẽtoue cedũt: qñ hec ſpectam⁹ q̃ res: cui⁹ rei ornãde cã fuerit adhibita.non q̃ ſit p̃cioſior[e]. Paulus.22

Si vt habilꝰ gẽme geri poſſint induſe auro fuerit:tũc aurum gẽmis dicim⁹ cedẽ⁹. Pomp.23

Argẽto potorio vꝝ id dũtaxat ſit i q̃ bibi poſſit:an ẽt id qõ ad p̃parationẽ bibẽdi ꝓparatuꝫ é: veluti colũnariũ[f]⁊ vrceoli dubitari p̃t:ſz pprius ẽ vt hec q̃qꝫ mſint[g].

Unguẽtis[h] legatis ñ tñ ea legata vident qb⁹ vngimur voluptatꝫ cã ſz⁊ valitudinis[b]:q̃lia ſũt ꝓmagina glaucia.crina.roſa.mura.colũ. narduꝫ puꝝ.ℏ[i] qdẽ ẽt: ut elegantiores ſint⁊ mundiores vnguñt femine.

Sz õ acqminario[k] caſſius ait cõſultũ ſe rñdiſſe:cũ alteri argẽtũ potorũ:alteri eſcariũ legatuꝫ ẽt: ſcario cedẽ[l]. Ulpian⁹.24

Eſtimẽtũ id ẽ qõ õtextuꝫ ẽ⁊ ſi õſertũ[m] ñ ẽ:id ẽ ſi ſit ꝓſumatũ qõ ī tutela ẽ. Nõduꝫ ptextũ[n] ul' õtextũ:ꝓtertũ[o] appellat. q̃ſq̃s igitur veſtẽ legauerit:neqꝫ ſtamẽ neqꝫ ſ'b ſtamẽ legato ꝓtinebit[p]. Idem.24

Eſtꝫ[q] anveſtiñta legẽt nihil refert. Veſtimẽtoꝝ ſunt oia lanea lineaqꝫ vel ſerica vl' bõbicia[q] q̃ induẽdi[r]:p̃cigẽdi[ſ]: amiciẽdi[t] iſternẽdi[v]:inijciẽdi[x]: accubãdiue[y] cã pata ſũt⁊ q̃ bis acceſſiõis vice cedũt que ſũt iſite picture:clauiqꝫ q veſtib⁹ inſuunt. Veſtimẽta oia aut virilia ſunt aut puerilia: aut muliebria aut cõia:aut familiaria. Virilia ſũt q̃ ipſius p̃ſſa.cã parata ſunt veluti toge⁊ tunice. paliola. veſtimenta. ſtragula.anſitaria:⁊ ſaga[z]⁊ reliq̃ ſimilia. Puerilia ſũt q̃ ad nullũ aliuꝫ uſũ p̃tinẽt niſi ad puerilẽ: veluti toge p̃texte alicule chlamydes pallia q̃ filijs noſtris cõparamus.

Muliebria ſunt que matriſſamilias cauſa parata ſũt:quib⁹ vir⁹ non facile vti poteſt ſine vituperatione: veluti ſtole pallia : tunice capicia :zone: mitre.q̃ magis capitis

a Murina. preciosa materia ex q̃ fiunt uaſa:ut.ſ. de ſupel.le.l.iii.§. de murinis.⁊ legatis gemmis uaſis hec non ꝓtinẽtur:ut hic⁊.ī.ſtatim.ac.

b Auro.aurea.i.de auro et pro auro facta ſm.R.

c Continenẽ. uelut acceſſio quenis alia:ut.ſ.e.cũ auꝝ. in fi.⁊.l.ſe.ī p̃n.⁊.§. puenianꝰ.

a Gẽma.non qꝫ de gẽmis: ſz gẽmaꝝ cã fcã:ut nõ obſit p̃cedẽtib⁹.⁊ ñ obſtet.ſ. õ le.iii. ãſtitũ.§.illud.que eſt contra.

b Auro argentoue.ſ. ubi ℞ vaſa ſunt ornata gẽmis.

c Preciosior.ut inſti. õ re. vi.§.ſi tñ aliena.⁊.ſ. de ℈hẽ. emp.l.in modicis.⁊.ī.eo.l. ſi qñ.in fi.ſz ar.ꝓtra.inſti.de re. vi.§.ſi qs in alienis tabulis.et .ſ.de ſta.ho.querit⁊ facit .ſ. ad erbibẽ.gẽma.⁊ de rei ven. .l.in rẽ.§.ii.⁊ de uſuca.l. rerũ mixtura.⁊.ī.l.pror.ac.

d Sic ut habilit.cedere.ſ.l. pror.in fi.ac.

Margarito Appellatiõe preparati preparatorium cõtinetur.b.d.Bar.

e Colũnariuꝫ.i.anglestria. que quẽadmodũ colũne habẽt collum.ac.

f Inſint.per hoc.n.uenit ad bibẽdũ.ſic.ſ.de ꝑcur.ad reꝝ.⁊.l.ad legatũ. Itẽ no. ſm.b. inſpici qõ fieri põt.ſic.ſ. de le. i.cũ res.in fi.⁊.ī.de uerb.ſig. edificia.§.perfeciſſe.ac.

Unguentis. Unguenti appellatiõ continet neceſſariaꝫ vnctionem.b.d.Bar.

g Unguentis.ad illã ꝑtem. rñ.de vnguentis.

b Valitudis.i.neceſſitatis.

i Hoc.i.vnguẽto. quo etiã pedes dñi ſunt vncti.ac.

k Sz de agminario . q̃ſi aq̃ manuariũ.uel q̃ſi aquã miniſtrans.ad qõ.ſ.c.⁊ ſi non ſint §.ſi cui.⁊.ī.eo.l. pediculis .§. quidam.ac.

l Cedere.ſic.ſ. de le.iii. ſeruis vrbanis.§.fi.ac.

m Eſtimẽtuꝫ. deſertuꝫ.i. a textura remotum ſm boc.⁊ ẽ ſenſus q̃ appellatione veſtimenti cõtinetur pannus remotus a terẽdo ſiue a globo inciſũ ſiue nõ.ſic⁊.ſ. de le.iii. .l.libroꝝ.§. vnde non male.⁊ dic ℞.ſi.i.q̃uis ⁊c.

m Deſertũ.i.ab illo globo ſiue inſtꝛo inciſum.ac. n Ꝓtertum.hec duo ſonãt q̃ſi eẽt a globo inciſuꝫ.ac. o Cõtertũ.i.ꝑ eo bẽtur ac ſi eſſet a tela inciſuꝫ. p Cõtinebit.ut.ſ. de le.iii.ſi cui lana.⁊.l.libroꝝ.§.ſi cui. ī fi.⁊ facit.ī.de ℞b.ſig.l.in ſtratũ.⁊.l.ueſtis.⁊ facit.ī.e.inter ueſtem.

q Eſtis.⁊ facit.ī.e.iter veſtẽ.ac. q Bõbicina.q̃ fiũt de bõbicina.ac.

r Induẽdi.ut camiſie.ac. s Precingendi.ut cingula.ac.

t Amiciẽdi.ut clamis a tegendo: vnde amictus. u Iſternendi. ut tapeta coopertoria.ac. x Inijciendi.ut diploides.

y Accubãdi.ut cultre.ac. z Que ſunt.i.quales ſunt ⁊c.⁊ facit.ſ.e.l. cũ auꝝ.§.fi.⁊.l.ſe.⁊.ī.e.ſi qũ.⁊.ī.de verb.ſig.l.in ſtratũ.⁊.l.ueſtis.ac.

a Tunicula.ſaga. villis⁊ raſa ueſtis ſm. ℞.

b Muliebria.qbus vir. id aũt fieri nõ põt qõ turpiter fit:ut.ſ. de cõdi. inſti.

l filiussa. ꝛ. ff. de vvo. sig. l. nepos. ac.
a ¶ Ornādi. alʒ ornamēt̄oꝝ magis appellatione cōtinebuntur. ac.
b ¶ Penule. q̄si pene nulla. i. villis vestis. alij dicūt patēs vestis. siue ampla.
c ¶ Caprine. ꝛ facit. ff. e. l. argumento. §. i. ꝛ. l. inter vestem.
d ¶ Argumento. coactilia. uestes q̄ cogūt ꝓpter strictura̅: vt in hispania. ac.
e ¶ Vesti. legate. ac.
f ¶ Tegumēta. i. coopertuꝝ sellarum equorum. ac.
g ¶ Fibule. mātelloꝝ. ſz cōtra ff. e. l. cū auꝝ i fi. ꝛ. l. seq. vnde vic q̄ erāt mobilia p se ad ornādū collum uel pectus. ꝛ ad hoc. ff. de uerbo. sig. l. statue. ꝛ. ff. de supel. le. l. de tapetis. ꝛ. ff. e. l. ornamenta. ꝛ. ff. de fun. instru. l. q̄situm. §. si vom⁹. ac.
b ¶ Crinales. pānus ad caput cū lauatur. uel crinales vel caligę lanee. uel linee. ꝛ pediles. i. calcitra. ac.
i ¶ Impilia ad tegendū caput vnde pileati. ac.
k ¶ Odonum. i. camelorum.
l ¶ Cruicalia. quibus coopertimus cruicē uel caput fm. b. vel vic q̄ sub capite in lecto tenemus. ac.
m ¶ Si qs vestē suā. ſ. tm̄: vt appet. ff. e. l. cū in testō. ꝛ. l. pediculus. §. itē cū quereretur. ac.
n ¶ Habuerit. tpe testamenti ut. ff. e. si ita legatū. ꝛ de le. ii. imperator. ac.
o ¶ Vestis erūt. ut ꝛ. ff. eo. l. uestis in fi. ꝛ. l. ſe. ac.
p ¶ Muliebri. feminini. in larga significatiōe. q̄nq̄z. secꝰ: ut no. ff. de le. iii. seruis. ac.
q ¶ Ornamēta. ornat. ꝓter vestem: vt. ff. e. ornamētū. ac.
r ¶ Inaures. q̄ in auribꝰ pertusis suspendi solent: vt. de testi. ad testium. ac.
s ¶ Viriole. vt buconcelli. ꝛ anoletę. ac.
t ¶ Signatorios. i quo sūt caracteres: ut. ff. de testamē. ad testium. §. signum. ꝛ facit. ff. de ver. sig. signatorius. ac.
u ¶ Vnguēta. contra. ff. e. l. §. fi. solutio multiplex est vnguētū: vt. ff. e. l. in argento. §. i. et facit. ff. e. pediculis. §. fi.
x ¶ Vasa. ff. de tri. le. l. iii. ꝛ de penu le. l. nāq̄z in p̄n. ac.
y ¶ Lapides. inuit q̄ margarita sit lapis q̄ falsū ē: vt. ff. e. l. ꝛ si non sint. §. fin. sed dic q̄ ꝛbum alii ñ implicat: ut ꝛ no. ff. de pecu. si solū. §. q̄ritur.
z ¶ Excēptiles. i. apti remoueri ab eo cui sunt adiuncti. ac.
a ¶ Ut recōponant. sic. ff. de ac. ep. fūdi. §. fi. ꝛ. ff. de ꝛ. ob. i ter stipulātē. §. sacrā i fi. itē fa. ff. de le. iii. libroꝝ. §. i. ꝛ. §. fi. ꝛ. l. ligni. §. fi. ſz cōtra in. d. l. librorum. §. chartis. ſo. ibi. ac.
b ¶ Valitudinis. secꝰ in eo quo sunt mundiores femine: ut. ff. e. in argēto. §. i. ꝛ. ff. e. l. §. mūdus. ac.

Quanuis. Illud dz attē di ad qō res p̄ncipaliʒ pat nō ad qō scōdario. b. d. bar.
c ¶ Quāuis. ex uestē. i. ex nūero vestis. ac.
a ¶ Magis ornatus. q: ꝛ vilis ita tegeret. ac.
b ¶ Eo noie. ſ. ut corpꝰ tegat. b. vel de numero vestis fit. ac.
c ¶ Vtī. p̄ncipaliter. ac.
d ¶ Coꝝ. ornamētoꝝ. ac. e ¶ Tegant. per consequentiam. ac.
f ¶ Vlintꝰ. videri eē facit. ff. de le. iii. lib roꝝ. §. qō tm̄ cassius. ꝛ. ff. e. ꝛ si nō sint. §. argento fēd. et. ff. e. l. sed cui. et. §. sed si factum.
¶ An cui ar. Illi cui debet oē argētū nō debet pecunia signata. bar.
g ¶ Non contineri. ut et. ff. e. l. cum auꝝ. in p̄n. ac.

tegendi q̄z ornādi⁹ cā sunt ꝓparata plagule penule⁵. ¶ Cōia sunt qb⁹ ꝓmiscue vtitur mlier cū viro: uelut si eiusmōi penula palliūue ē: ꝛ reli q̄ hmōi qb⁹ sine ꝛprehensiōe ul' vir vel vxor vtaf. ¶ Familiaria sūt q̄ ad familiā vestiendā parata sunt sicuti saga: tunice: penule. lintbea vestimēta: stragule ꝛ cetera silia. Vestis ēt ex pellib⁹ ꝓstabit. Itē pelles caprine⁶ ꝛ agnine vestis erūt. ¶ Aul⁹ 26
Quam ꝛ tunicā ꝛ stragulā ꝛ pelliceā nōnulli bēant. ¶ Aꝛpianus.
Argumento sunt etiam natiōnes quedam veluti sarmatarum que pellibus teguntur. aristo etiaz coactilia⁸ vesti cedeſ ait: ꝛ tegumenta⁶ subselliorum huic legato cedē vice margaritarum. ¶ Item fibule⁸ ornamentorum magis quā vestis sunt. ¶ Tapeta vesti cedunt q̄ aut sterni aut iniici solēt. ¶ Sed stragulas ꝛ bubulonicas que equis insterni solent: non puto vestis cē. ¶ Fascie crinales⁹ pedulesq̄z ꝛ impilia⁴ vestis loco sunt: quia partem corporis vestiūt. Alia causa ē odonum⁵ quia vsum calciamentoruz p̄stant. ¶ Cerui calia⁴ quoq̄z nomie vestis continentur. ¶ Si qs addiderit vestem suam⁽ᵐ⁾: apparet de ea eum sensisse: quā ipse in vsus suos habuerit⁽ⁿ⁾. Culcitre etiā vestiērunt. Item pelles caprie ꝛ agnine vestis erunt. ¶ Muliebri ueste legata: ꝛ infantilem contineri ꝛ puellarum ꝛ uirginum pompo. li. xxij. ad sabinum recte scribit. Mulieres enim omnes dici quecūq̄z sexus femininꝰ sūt. ¶ Ornamēta mliebria sūt quibus mulier ornatur⁹: veluti inaures⁷. armille. viriole⁸. anuli. ꝓter signatorios⁷: ꝛ omnia que ad aliaz rem nullaz parantur ꝛ nisi corporis ornādi causa. Quo ex numero etiā hec sunt: auruz gēme lapilli qui aliam nullam in se vtilitatez habent. ¶ Mund⁹ muliebris est: quo mulier mūdior fit. continētur ꝛ eo specula matule unguēta⁹: nasa⁴ unguētaria: ꝛ si q̄ sil'ia dici possūt ueluti labacioristus. ¶ Ornamentorū hec uitte mitre ꝛ semimitre lautica acus ue cum margarita: quā mulieres habē solent reticula crocatuscia. ¶ Sicut ꝛ mlier pōt eē munda: ñ tñ ornata: ut solet contigē in his q̄ se mundauerint lote i balneo: neq̄z se ornauerint. ¶ Et ꝛ ē aliqua ex ſo no statim ornata non tñ emunda-ta. ¶ Margarita si nō soluta sunt uel qui alij lapides⁷ siquidem exemptiles³ sint: dicēdum est ornamentorum loco baberi. ¶ Sꝛ ꝛ si in hoc

sint soluti ut recōponantur⁸: ornamentoꝝ loco sunt. ¶ Nō si adhuc rudes sint lapilli uel margarite: uel gēme ornamētoꝝ loco non erunt: nisi alia mens fuerit testantis ꝛ hec q̄ qz q̄ ad ornamēta parauerat ornamentoruz loco ꝛ appellatiōe ꝓpbē di uoluerit. ¶ Unguēta qbus ualitudinis⁵ cā ungimur mundo non continentur. ¶ Aul⁹ 28
Quāuis q̄dā ex uestē magis ornat⁹ gr̄a q̄z ut corp⁹ tegāt cōparāt: tñ q⁹ eo noie⁵ sint parata potius babēda ē uestiz numero q̄z ornamentoꝝ. ¶ Silr ornamentorū cē ꝓstat qbus uti⁴ mulieres uenustatis ꝛ ornat⁹ cā ceperūt. Neq̄z referre si q̄dā eoꝝ⁵ aliū q̄q̄z usuz p̄beant sicuti mitre: ꝛ anademata. q̄uis. n. corp⁹ tegāt⁴: tñ ornamētoꝝ non uestis esse. ¶ Aꝛpianus. 29
Quit⁹ muci⁹ li. ij. iuris ciuilis ita diffinit argentū factuz uas argenteū uideri⁴ esse. ¶ An cui argētū omne legatuz ē: ei nummi q̄q̄z legati eē uideāt q̄ritur. et ego puto ñ ꝓtineri⁸. Nō facile eni q̄sq̄z argenti nūero nūmos ꝓputat⁵. nā argento fcō legato puto: nisi euidenter ꝛ sensisse testatoreꝝ appeat nūmos ñ cōtineri. ¶ Argento oī legato q̄ suuz essz. sine dubio ñ ōbetur id q̄ in credito⁴ est. hoc iō q: ñ uidetur suuz esse q̄ uendicari ñ pōt⁸. ¶ Cui auruz uel argentuz fem legat⁴: si fractum⁴ uel collisuz sit non continetur Seruius enim ita existimat auruz uel argentum factuz id uideri quo commode uti possumus⁽ᵐ⁾. Argentum autem fractuz uel collisum nō incidere in eam diffinitionem sed infecto ꝓtineri. ¶ Cui legatum est aur̄ omne q̄ suū esset cuz moreret eius⁽ⁿ⁾ omne auruz fiet⁹ q̄ tūc pr̄fa. cuz moreretur uendicaf potuit suū cē⁹. Sz si qua distributio⁹ ei⁹ rei facta est tunc ītereſt q̄o sit legatum.
¶ Si factuz aur̄ legatuz est omne ad eum p̄tinet cui legatū est: ex quo auro aliqd esteffectuz ⁷ siue id sua si ue alterius usionis⁹ causa paratum eēt: ueluti nasa aurea: emblemata. signa. aurū muliebre ꝛ cetera quebis rebus sunt similia. ¶ Sz si infectū legatū est: q̄ eius ita factuz ē vt eo ad rem ad quā cōparatū est non possit vti sine refectione: q̄q̄z ab eo p̄fa. ifecti numero⁴ fuerat: id uidetur legatū esse. ¶ Si autez aurū uel argentuz signatum legatum est id paterfamilias uidetur testamento legasse. q̄ eius⁵ aliqua forma est expssū. ueluti que philippi sunt. Itē q̄z numismata ꝛ silia. ¶ Argento

b ¶ Cōputat. p q̄ uidetur ꝓtineri et nō ꝓtinek. q̄ nec b ꝓtineri. alʒ deest nō sed cū non melior est lr̄a: vt. ff. e. l. §. fi.
¶ Argento. Illud dz suum esse q̄ potest vendicari. b. d. bar.
i ¶ Argēto. in credito. i. id q̄ testator hz penes se ex causa crediti: puta sibi cōmodatū uel depositum: uel pignori obligatum. ad q̄ ē. ff. ō le. iu. qui habebat. uel vic ecōtra q̄ est debitū testatori q̄ nō est suum: hz sibi debitū. ad q̄. ff. e. l. scribit. in p̄n. ac.
k ¶ Nō pōt. audi martine ꝓtra. q̄ mulier nō est dñā fūdi votalis: ut. C. ve rei uē. l. vote. ꝛ facit ff. de rei vē. soluz. §. i. et ff. §. cui auꝝ legatū. ac.
l ¶ Cui auꝝ. fractum. olno collisum. ꝛ sic vicatum: ut eo ꝛ.
m ¶ Cōmode vti possumus. facit. ff. ō ꝛ. fig. l. nepos ꝓculo. ac.
n ¶ Eius. ſ. legatarij.
o ¶ Dict. recta via: ut. ff. de furtis a ricio. ꝛ sic petet. ac.
p ¶ Suum eē. facit. ff. ea. l. §. argento. ac.
q ¶ Distributio. duobus modis exponitur: Primo distributio ei⁹ rei. i. auri facta est. ſ. in alios legatarios de eo dē auro. naz refert hoc vltimo loco alio adimēdi uel nō. ad q̄. ff. ō le. i. si ita scripsero. Secundo distributio. i. alienatio inter vivos de eodez auro. nā tunc refert dixerit q̄ meum erit. an q̄ meū est. primo casu debetur solū q̄ suū est tpe mortiz. vt. ff. ō le. i. l. vi. ꝛ de leg. iii. nup in scō subdistinguit fecerit spō te an necessitate. ut primo casu nō debeatur. secūdo sic: ut. ff. de le. iii. fideicōmissa. §. si rem.
r ¶ Si factū. effectum. alʒ infactū. i. validum. factum non priuatiue.
s ¶ Usiōis. i. usus. sic ff. de le. iii. cum quereretur. §. lana. ac.
t ¶ Infecti numero. sez paterfa. p infecto bēbat az. ad boc. ff. e. ꝛ si non sint. §. argento. ꝛ. ff. e. l. in p̄n. ꝛ. §. cui auꝝ. ꝛ. ff. e. §. fi. ac.
u ¶ Si aūt. q̄ eius. ſ. testatoris existens. ꝛ q̄ dicit expressū. i. ipressus. ꝛ q̄ dicit philippi: dic nomen imperatoris. et sic in seq̄nti nūmismate

erat imago eccaris: ut in euangelio.

a ¶ Argẽto uentris cã. q3 corrigia est pro uẽtre sustentando. ac.

b ¶ Scaphia. hoc scaphiũ huius scaphij genus cinguli qõ nõ continẽt appellatione argenti. cũ non argẽti numero tenebãt: ut hic ⁊ ar. s. eo. ⁊ si non sint. §. lectum. circa pn. l. ac.

c ¶ Argentũ. in massa aurea q̃ dr placida. ac.

d ¶ Lamina. s. longa q̃ si fustus. Ac.

e ¶ In supellectili. i. q3 non sunt vasa aurea p̃ pter seculi seueritatez l3 sint aurei lecti ⁊ similia vt. s. de supelle. le. l. iii in pn. ⁊. §. fi. hodie aũt secus. ut. s. de supel. le. l. Labeo in pnc. ⁊ sic non obstat. s. e. ⁊ si non sint §. argẽto. ac.

f ¶ In mũdo. qd mundus sit ⁊ quid ornamẽtũz dr. s. eo. l. argumẽto. §. ornamenta. ⁊. §. mũdus. ⁊. l. q̃uis. Itez supellex dr. s. de supel. legato. l. labeo. ⁊ fac ad §. s. e. §. cũ aurũ. i pn. ⁊. §. i. ⁊. §. si factũ. Ac.

¶ Am in testõ. Nõ videt aliquis cã patũ q̃ cã cõmodãdi habeat. hoc. dicit. Bartolus.

g ¶ Sui. s. testatoris.

h ¶ Nõ temere. i. indistincte. uel. i. non ipse solus ⁊ facit. s. de le. iii. l. si seruis vrbanis. ⁊. l. ea tñ. ⁊. s. eo. qntus. ⁊ l. argumẽto. §. siqs. ⁊ j. de ẏ. s. l. in lege. ac.

¶ Si quando. Accessoriũ cedit principali. b. d. bart.

i ¶ Materia. vt sigillũ eneum cãdelabro aureo. ut. j. c. pedicul. in pn. ⁊ facit. j. e. l. §. fi. ⁊. s. e. vestis. i pn. ⁊. l. ⁊ si ñ sint. §. fi. ⁊. s. de ꝺben. emptione. qd tñ. ac.

k ¶ Existimãdũ ẽ ut eo legato cui cedit totũ legari videt: vt. s. e. ⁊ si non sint. §. peruenianꝰ ⁊. l. se. ac.

¶ Si quis ita. Dicto seu ampliatiua ẽ. hoc. d. bar.

l ¶ Si quis ita. oĩa deberi. i. oĩa sunt in obligatione. non in solutiõe tñ. ⁊ sic distincta pro cõiũcta accipitur. ut. s. e. l. quintus. in fi. ⁊ ꝺ iure. do. plerũq3. i fi. ⁊. j. qñ vi. le. ce. cũ illud. ⁊. s. de ꝺbẽ. ẽp. l. si ita. quiꝺ dr alter deberi ad electiõem debitoris. So. hoc in ẽbo seu. ibi in ẽbo ãt uel fm. R. cũ precedit signũ vniuersale distincta p̃ contuncta ponit: vt hic. ut ⁊ ibi ois homo seu asinus currit. oportet. n. oẽm asinum currere: ut vera sit. ⁊ facit. j. de noua. a te. ⁊. s. de le. iii. ea tñ. ac.

m ¶ Quilancẽ. Minor intelligit media. b. d. Bar.

¶ Medie. sic. s. de le. i. l. legata generaliter. sed certe imo minimã: ut. s. de le. i. si ita ascriptũ in fi. ⁊. l. qui duos. ⁊. l. apud. §. scio. ⁊ de le. iii. nũmis. ⁊. j. de regu. iur. semper i dubiis. q̃ sunt cõtra. So. ꝺ fuit visus bis uerbis. ego q reliquo in bonis meis lãcẽ maiorẽ minorẽ ⁊ minimã: lego minorẽ. ⁊ ꝺ innuit cũ dicit: q lancẽ maximã ⁊c. ꝺ tria nominando: vel hec erat sua cõsuetudo loquendi. ut. s. de le. i. si seruus pluriuz. §. fi. als minima deberet. uel non est hic dubium uerbũ. naz sic ler exponit minorẽ: ut instit. de liberti. §. libertinorum. ac.

n ¶ Peduliis. pediculi dicuntur quedam argẽtea sustentacula quibus uasa vel res q̃libet velut pedibus sustentãt. ac.

o ¶ Sigilla enea. s. signa de ere dicuntur sigilla a signo. olim. n. ꝓpter

legato nõ puto ventris cãa bita scaphiab ꝓtineri. q3 argẽti numero nõ hũtur. ¶ Argẽtũc fcm̃ recte qs ita diffinierit. qõ neq3 in massa neq3 in lamina neq3 in signato neq3 in supellectilid neq3 in mũdoe neq3 in ornamẽtis sit. Alphe.

QUm i testõ alicui argẽtum qõ vsus suif cã paratũ cẽt legaretur. Itẽq3 vestis aut supellex. Que sitũ ẽ qd cuiusq3 vsus cã videreť paratũ eẽ. utz ne id argẽtũ qõ victr sui cã paratũ pr̃familii. ad q̃tidianũ vsũ paras3: an ⁊ si eas mẽsas argẽteas ⁊ ei generis argẽtũ haberet q̃ ipe ñ temereh vtereť: sed cõmodare ad ludos ⁊ ad ceteras apparitiões soleret. Magis plz quod victr sui cã paratuz ẽ tñ ꝓtineri. Loren.31

SI q̃ñ alteri generis materia auro argẽtoue inuecta sit: si factum aut vl argẽtuz legeť: ⁊ id qõ iectum ẽ debeť. Utra ãt vtri mãe fit accessio visu atq3 vsu rei ꝓsuetudinis patrisfa. existimandum est[k]

Paulus.32

SI qs ita legauerit. Uxori mee mũduz: ornamẽta: seu q̃ ei cã paraui do lego. plz oĩa ẽberi. sicuti cuz ita legať. ticio vina q̃ i vrbe hẽo seu in portu do lego. oĩa ẽberi. ff. n. ẏbum. s. seu. ãpliãdi legati gra positum est.

Labeo.33

QUi lancẽ maximã. miorẽ. minimã reliq̃bat: ita legauerat. Lãcẽ miorẽ illi do lego. medie[m] magnitudinis videri legatã lãcẽ rñsũ ẽ si nõ appareat quã lãcẽ ex bis paterfa. demõstraf voluisset. Au.

PEdiculis[n] argẽteis adiuncta sigilla enea[o] ceteraq3 oĩa q̃ ad eandẽ simulitudinem redigi p̃nt. argẽto facto cedunt. ¶ Auro[p] facto[q] ãnumerantur gẽme ãnulis iclusẽ. qppe hec annulorum sũt. ¶ Cymbia[r] argẽtea crustis[t] aureis illigata margarite q̃ ita ornamẽtis mulierib ꝓtexte sũt: vt in bis[t] aspectus

auri potẽtio: sit: auro facto ãnumerãtur. ¶ Aurea emblemata[t]: q̃ in lapidib assidibus q3 argẽteis cẽnt ⁊ replũbari[v] possent deberi gallus[x] ait l3 labeo ip̃robat. Tubero[y] ãt qõ testato: auri nũero habuisset: legatũ videri ait[z]. aliogn aurata ⁊ inclusa vasa alterius materie auri numero ñ babẽda[a]. ¶ Argẽto potorio[b] vl escario[c] legato: in bis q̃ dubium ẽ cui generis[a] sint ꝓsuetudinẽ[b] p̃f familias spectãdã: nõ ẽt i bis q̃ certũ ẽ eius generis nõ eẽ. ¶ Quidaz[c] p̃mipilaris vxori sue argẽtuz escari uz legauerat. Quesitũ ẽ cũ p̃fsa. in argẽto suo vasa habuerit q3 etiã potabat ⁊ edebat: an legato hec q̃q3 vasa ꝓtinerẽtur? Scevola rñdit ꝓtineri[b]. Itez[c] cũ q̃reretur ꝺ tali legato h̃ ampli filia mea dulcissima e medio sũito: tibiq3 habeto ornamẽtũ meuz oẽ muliebre cũ auro: et si q̃ alia muliebria apparuerint[f] cuz testatrix negociatrix fuerit: aut non solũ argẽtuz qõ i domo vl extra horeuz vsib ei fuẽrit legato cedit: sed etiã qõ i basilica[g] fuerit mliebre[h]: rñdi si testatrix habuerit ꝓpriuz argẽtũ ad vsũ suuz paratuz: ñ videri id legatuz qõ negociãdi cã vẽale ꝓponi solueret: nisi ꝺ eo quoq3 sẽsisseis q̃ petit. pbet. ¶ Neratius. pculum refert ita rñdisse. Vasis electrinis[k] legatis nbil itereſt quãtuz ea vasa de quibus q̃rit argẽti aut electri bẽant. sed vtrum argẽtuz electro: an electruz argẽto cedat: id ex aspectu[l] vasoz facili intelligi posse. Qz si i obscuro sit: inspiciendum est in vtro numero[m] ea vasa is qui testamentũ fecerit habuerit. ¶ Labeo[n] testamẽto suo neratie vxori sue nominatiz ita legauit. Vestem mundum muliebrẽ oẽm: ornamẽtaq3 muliebria oĩa lanã. linũ. purpurã. versicoloria[o] facta infectaq3 oĩa ⁊ cetera. sed non mutat[p] substantiam rerum non necessaria verboz3 multiplicatio:

r ¶ Cymbia. genus ornamẽti.

s ¶ In bis margaritis.

t ¶ Emblemata. superficies: ut. no. s. eo. si gẽma. ac.

u ¶ Et replũbari. i. plũbũ qõ cõiũgit remoueri. ad quod est s. e. cũ aurũ. §. idẽ celsus. magis aũt si non possunt separari. sed de boc plus dubitabat Ac.

x ¶ Gallus ait. s. perperã. ac.

y ¶ Tubero. quod labeo virit determinans. ac.

z ¶ Ait. s. tubero. ⁊ de boc casu bene dixit gallus.

a ¶ Nõ babenda. ⁊ hoc casu intellige labeonẽ dixisse: ut hic. ⁊. s. e. ⁊si nõ sint. u. rñ. ⁊ facit s. de acq. re. do. sed si de meis ⁊. l. qcqd. per totũ

b ¶ Argento potorio. quid sit dic ut. s. e. l. in argento in pn.

c ¶ Escario. ⁊ qd sit hoc. s. e. ⁊ si non sint. §. si cui escariũ.

a ¶ Cuius generis. ut. qz talia sunt qbus fm cõem cõsuetudinẽ in esca et in potando q̃ vti põt: ut. j. pri. §. ac.

b ¶ Consuetudinem. no. in dubiis locũ eẽ cõiecturis ex cõsuetudine: ut hic ⁊. s. de le. i. l. si seruus pluriũ. §. fi. nõ aũt in certis. ut hic. ⁊. s. de le. iii. ille §. i. ⁊ de le. i. l. iiii. ⁊. j. de ver. ob. l. cõtinuus. §. cũ ita. in fi. §. ⁊. s. de supel. le. l. labeo. §. ꝺ de bis. ⁊. l. qui veste. ac.

c ¶ Quidã. ut primus administrans in rebus publicis: vl primipilũ veterans: ut no. C. de epis. ⁊ cle. qsqs. ac.

d ¶ Cõuneri. in dubio valet ad quod. s. de le. i. si cui seruꝰ. de le. iii. seruis urbanis. §. pe. ⁊. §. fi. ⁊ de tri. le. l. fi. in princ. ſz ar. cõtra. s. de fun. instruc. quesitũ. §. siquis eodẽ instrumento. ⁊ facit. s. pri. §.

¶ Item cuz. Qui ornamẽta sua legat non ut legare ea q̃ habet cã uendendi. bar.

e ¶ Itẽ. s. respõdet qõ ẽ. j. ac.

f ¶ Cum apparuerint. accipe quererek. dico tñ te ⁊c.

g ¶ Basilica. basilios grece latine domus regis ubi stabãt venalia. ac.

b ¶ Muliebre. s. ornamẽtũ.

i ¶ Non videri. nã videt restringek p hoc qꝺ dixit meũ ut ⁊. s. e. l. argumento. §. siqs. adde ⁊. s. ꝺ le. iii. cũ q̃rereť. §. lana. Itẽ qd si nõ bẽbat: tñ. ois vr legasse. ⁊ ẽt qõ debeť: vt. j. e. seie ⁊ l. ticia. §. i. ⁊. s. ꝺ tri. le. l. fi. i pn. ⁊ s. de le. i. l. si cui serui. ⁊ facit. s. de penu le. nãq3. ⁊ de usufruc. l. generali. §. i. et de le. iii. quesitũ. §. i. et. l. seruos. §. fi. et. s. e. l. cũ in testõ. et. l. quintus. ac.

¶ Neratius. Ex aspectu declarat q̃ materia alteri accederet. et si est dubiũ cõsuetudo testatoris inspicit. b. d. bar.

k ¶ Electrinis. p̃ciosa materia que iungit argẽto ad faciendũ vas. ac.

l ¶ Ex aspectu. i. qõ sit preciosius fm. R. sed ar. contra. s. e. ⁊ si non sint. §. fi. sed ibi erat certum quo numero habuit. ac.

m ¶ In vtro numero. scilicet argenti uel electri. ⁊ facit. s. e. l. i. in fi. ⁊. l. si quando: ⁊. j. in fi. huius. l. ac.

¶ Labeo. Enumeratio specieꝝ nõ restringit genus precedẽs. b. d. Bar.

n ¶ Labeo. nomẽ testatoris.

o ¶ Versicoloria. i. ea quorũ color est mutatus: ut. s. de le. iii. l. si cui lana. §. proinde queritur. ac.

p ¶ Sed nõ mutat. videbatur restringi lana ad tinctam tñ. p ro quo erat. s. de fundo instru. ⁊ in. l. cum declarationis. §. cui fundus. ⁊. §. quidaz. que sunt ꝺ. ſz tñ sec ẽ vt b. ⁊ plene no. s. de fun. instru. l. q̃sitũ. §. i. ⁊ ꝓcor. huic. s. de supel. leg.

l.legata.in ꝑnc. Itē no.hic ꝙ abundās cautela nō opat aliqd vt addat vel minuat vel viciet sic.C.de testa.l.testamēta.ꝛ.ĵ.de regu.iur.q̄ dubitatōis.ꝛ.s̄. e.l.qui mutuā.ꝛ.C.de fideicō.l.non recte.ꝛ.s̄. pro socio.l.ſz ſi adiecit .ſz arg. contra.s̄.de vſur.ſi ſtipulatus.ac.

a C Debebunt.lane ergo nomē ēt tinctā cōtinet: vt hic.ſed cōtra.s̄. de lega.iii. l.ſicut .§.ſane.circa ꝑn. Sol. hoc uoluit teſtator: ꝛ eſt certū ꝛ hoc ꝓpter ſignū vſe qō ꝓpo ſuerat .cui ſiſe no.s̄.c.ſi quis ita leget. Tertii ut. R. dñt b verū naturali inſpecta ſignificatōe: vz nulla adhibita uolūtatis ĩterpretatōe. cui ob. l.cō traria. illud ꝙſtat cōtineri appellatōe lane: ut d.l.ſi cui.§.i. ꝛ facit in auc̄. de referen.ac.

C Ticia Mundo muliebri legato argētū balneare debeā b.d.bar.

b C Coloriā.q̄ eſt naturale coloris vel albi uel nigri .ſz versicoloria q̄ eſt tincta. vt. s̄. de le. iii.ſi cui .§.proinde.ac.

c C Balneare.quo idiget cum lauatur uel balneat: vt ꝛ. s̄.c. l.argumēto.§.mūdus.ac.

C Item cum. Accēſſorio extincto non extinguit̄ ꝑncipali.b.d.bar.

d C Inaures.ſ. ānulos quos deferunt mulieres in auribꝰ q cōtinēt appellatōe ornamēti: vt.s̄.c.l. argumento.§.ornamēta.

e C In quibus. eſſent ſubaudi

f C Margarite. appellat̄ ꝯ gēmas margaritas in larga ſignificatōe. nā ſtricta ꝛ ꝓpa aliud eſt. vt.s̄.c.ꝛ ſinō ſint.§. ſi ſic.s̄.c.l. argumēto.§.fina.

g C Smaragdi.q gēmaꝝ nūero ſunt. vt.s̄.c.ꝛ ſi nō ſūt.§.gē me.ac.

b C De alio. ſ.caſu q ſegt cū quedam.ꝛc.

i C Mamillarū.alſ mamillarū.ꝛ dr a mamill.nā circa pectus portabāt. alſ mamillarū ꝛ dr̄ noiatiue.ac.

k C Tipātis. ſecꝰ ſi ꝑncipale exctū cēt.az.ꝛfa. s̄.ō le.i.ſi ex toto in ꝑn.ꝛ.l. qō in rerum.§. ſi. ac.

C Inter. Veſte legata iſpicit ꝙſuetudo teſtatoris.b.

l C Nihil. ſic.s̄.c.veſtis.i ꝑn.

m C Aut virilis. ſ.ab initio. nā cōſtitutōe. ſ.aī ꝛ vſu fit de muliebri virilis.ꝛ cō.ut b ꝛ argu.s̄.c.veſtis.§.ſi.ꝛ.ĵ.de vo. inter vi. ꝛ vx.ſz ſi vir in ꝑn.ꝛ §.i.ac.

n C De ea.Imo cōtra vt.ĵ. de v.ſi.§.ſi ſtipulat⁹. So.nō ſic ĩ ꝓmiſſis ſoli⁹ promittentis ſicut in his ſoli⁹ legātis mōs iſpicit. Itē ꝑ.s̄.ō ſupel. le.l.labeo §.verū ſi ea ſz certe virile ꝛ muliebris veſtis non genere vel ſubſtātia ſz vſu ꝛ deſtinatōe diſtinguit̄ ſicut fundus: vt.s̄. de le.i.l.plane in fi.ꝛ.l.qō in rerū.§.i.ꝛ in domo vt.s̄.cōia ꝑdi.ſi quis duas.ꝛ facit ad.l.s̄ de le. iii.item legato.ꝛ.s̄. eo. quintus circa ꝑn. Ac.

C Scribit Qui legat aurū ſuū intelligit ō eo qō pōt vēdicari.b.d.Bar.

o C Repētiuz.i.reſtituturū ad pōd⁹: ut.s̄. de ꝑbē.ēp.qō ſcpe.§.i bis.

p C Suū .hoc exponе vt.s̄. de le.iii.cum ancille.ac.

q C Quatenus.i.q: facit.s̄.loca.l.in naue ꝛ de le.iii.g bēbat.in ꝑn..et.s̄.c.qui tus.§.argēto.ꝛ ar.s̄. de ꝑben.emp.ſi quis rem.

C Item ſcribit. Legatū factū cū demonſtratōe preſentis tēporis alienatio nē rei nō extinguit ipō iure: ſz ope exceptiōis ſi alienatio eſt voluntaria: ſecus ſi neceſſaria. Itē ſecus ſi legatū eſt factum cum demonſtratione futuri tpis.b.d.Bar.

r C Paratū.cā vroris. Itē nō ꝙ ō pōdo libraz notat.ꝛ ſic pondo ꝛ libra idē ſūt.ac.

s C Inde veniſſet.i. ex illis.v. libris vendidiſſet vnā librā.ac.

t C Deꝑhēderēt.i bōis defuncti.

u C Articul⁹.ꝛ fa.s̄.c. ſi ita.ac.

x C Sūmouear.immo ipō iure vſ liberat⁹: vt .s̄. de le.i.ſi ita ſcri. ſol. ubi ponitur ipſo iure .i. equo ꝛ naturali: q̄ſi diceret euidentiſſimo ꝛ ꝓ mero ſtricto iure ponit̄. hoc aūt ſignificatio frequenter illa aut raro iuenit̄: ut.ĵ.ō ſol.ſtichꝰ.§. nālis ſz.R.ſz certe i.§. naturalis ponit ius nāle pro naturali obligatione. dic ergo ꝙ ĩ .l.ĵ. ademit erpſſe ꝺ tacite. ꝛ de illa expreſſa dic ut nō s̄. de bis q̄ in teſta. ōlē. l.i.in ꝑn. ac.

y C Pcētē.ſ.mulierē. ꝛ facit.s̄.de le.iii.l.fideicōmiſſa.§.ſi rē.ꝛ.l.q cō cubina m.§.ſtichꝰ.ꝛ.l. vroꝛē.§.teſtō.ꝛ.l.iul.§. pe.ꝛ.§.fi.ꝛ.l.nup.ꝛ.l. bis ꝺbis.in ꝑn.ꝛ.ĵ.e.l. medico.ꝛ.s̄. de le.i.l.i. ꝛ.v.ꝛ.vi.ꝛ.ĵ. de excep. do.l.apud celſū.§. ꝓterea.ꝛ.ĵ.de adi.le. ſeruū ꝛ.l.rē le.ꝛ ō ꝙdi.ꝛ de.l. filie.§.ſed ſi ita.ac.

z C Demōſtratiōnē. futuri ipis non pītis que magis vſ cōditio: ut.s̄. de le.i.l.vi.ꝛ qō ſubiecit argumētū.i.cōdimonez que arguit ꝛ reſtringit legatū. alij dicunt.i. ꝓbationem pro eo petēdo.

a C In obligatōe. quia deficit conditio in ea libra.ac.

b C Ex cā.i. neceſſitate. vel vol ūtate.q̄ fit.s̄. et facit.ĵ.de excep.do.apō §.preterea.ꝛ de condi.et de.l.filie.§.fi.ꝛ.l. ſi ita tibi.ꝛ.ĵ.de adi.le.cū ſeruus.ſi aūt nō vixit ē ut erit: ſed ſimplr vixit ſeruos meos: tūc ſerua qō dicit̄.s̄.ſi ita.

C Scie. Quādo legat̄ certū pōduſ auri liberat̄ debitor eſtimatōnē ſoluēdo: nā ipſe aurū ē in cōdēnatōe ꝛ obligatione.b.d.Bar.

c C Pōt ad hoc.s̄.c.l. i.§.fi.ꝛ.l.cū certuz.ꝛ.l. cū aurum.in ꝑn.ꝛ.C.ō dona.ſi qs ar. in ꝑn.ſz ar.cōtra.ĵ.de ſol. paulus.nā.ſed hic non habet creditor dānum.

d C Pupillam . heredem tacite.

e C Eius.ſ. ꝓtoris.ac.

f C Recte . ꝛ tamen ad hoc iuſta eſtimatio poſſet ſolui: vt.s̄.de lega.i. non amplius.§. cum bonorum . ꝛ de vſufruc.l.generali.§.fina.ꝛ.l.fundi.ꝛ de lega .ii. tricia . in principio.ꝛ de lega. i. ſi domus.§.qui confitetur.ſed argumentum contra.ĵ.e.qui alicui.

g C Scie.eligere.ſz nō ſint aurea.no.ergo verbum aureū a teſtatore ex preſſum reſtringit generalitatē peculij.ſic.s̄.de vino le.l.ſi. in ꝑn.

t.ſ.de le.i.ſi cui. ſerui. t.ſ.e.pediculis.ſ.quidã.

ORnamentorum. Habes ex iſta.l.caſum q̃ poſitioni iuris non eſt rñdẽ dũ. Et ſic ſi fieret poſitio q̃ pupillus potuit alienare nõ ẽ rñ dendũ. Et ſi aliquis rñdet alr q̃ ius dictat nõ preiudicat ſibi ut hic.cõcordat.l.non fatek.ĩ.de confeſſis. Bar.

a Heredis. qui ſoluit aſſunt confeſſus extra ius muliebrem veſtem: ut et .C.de iur. t fac. igno.l. cum teſtñ.ſeruus ſi in iure ut.ĩ.de confeſ.l.nõ ſa tetur. Item nec teſtatoris error facit ius.ut.ſ.de ſupelle.le.l.labeo.ſed vniuerſitatis ſic uel principis.ut.ſ.de offi.pre.l.ſi. t.ſ.de ſupel.le.l. tij. ſ. ſi. Item facit.ſ. de vſufruc.l.ſticho t.ſ.e.argumento.ſ.ornamenta. et de le.ij. vnum.ſ.ſi rem t ỗ le.i.l.ſi dom⁹.ſ.i.ac.

b Tuia.ſpãliter. proprijs noĩbus expreſſis uel ad oculum uel ad intellectũ demonſtrando ad qõ.ſ.ſi cer. pe.l.certum.aut credidit ſuas.et nunc exponeꝫ hoc.ĩ. inuente.l. rehabite. alias enim non valet: ut.ſ.ỗ lega.i.ſi domus.in. pñ. nec obſtat.ĩ. pro.ſ.ut ibi dues.ſi autem ſciebat quaſdam alienas.tũc dic inuente.ſ. venales. nam uel ipſa vel eſtimatio debetur: ut.ſ. de lega.iij. non dubium.t facit.ſ.e. ſcr.t de le.ij. vnum.ſ.ſi rem.

CSempronie. Optio legata intelligitur de bis que ſunt in hereditate ſi reperiãtur aſsỗ aliꝫ que venduntur.b. d.bar.

c Tibiana.a loco ſic dicta.ac.

d Elegerit.ſ. ſempronia.ac.

e Dari.ſ. generaliter q̃ ex bis etiam que teſtatoris non erant competere ſibi electionẽ putabat legataria.ac.

f Similesi.a loco ſic dicto.ac.

g Singulas.ſ.tres.

h Si eſſent.ſ.in teſtatoris bonis. Ac.

i Ex bis. non reſtringi larga verba teſtatoris p̃ quas mentem: que talis preſumitur. argu.ſ.de le.ij. vnũ.ſ.ſi rem et .ſ.e.ſcie.

k Non eſſent. in teſtatoris bonis.

l Preſtaturũ. non ergo eſt nullũ. t ſic eſt cõtra.ſ.i prin. huius.l. t de le.i.ſi domus. ſed in illis de certis rebus ſenſit hic nõ.ac.

m Eſtimationem. nõ aliud.ſ.eſtiationẽ pro alio ſolui. ſic.ſ.e.ticie. cuiſdã cõcor. ſed que erit hec eſtiatio cum in genere ſit relictum? Rñ. q̃ ipa eligẽ illud qõ eſtimabitur.ac.

n Sciã. In fauorẽ religionis in dubio ĩtelligit qõ eſt maius.bar.

n Contigerit.i.ſi vixero.

o Sin aũt nõ.i.ſi nõ vixero. ſiue habeas nõ ſiue deſit.ac.

p Dei. ut crucẽ ſim. H. ſed certe hoc ꝑpe chriſtus nõ venerat. in virginẽ. vnde dic quãdã maieſtatẽ. Ac.

q Statui.i.erigi et ſubſcriptione q̃ cõtinebaꝫ qõ ipe fecerat fieri.ac.

r Argẽtea. imo vẽ qõ minus eſt: ut eneũ: ut.ſ.de le.i.ſi ita.in fi.t ỗ le. .iſ.nãmus.ſo.ſm. R. fauor eſt religionis ar.ſ.de relig.ſunt pſone. Itẽ legatarij dignitas q̃ ẽ deus uel tẽplũ.ar.ſ.de leg.t.ſi Pu⁹ pſtũ.ſ.ſi.

s Dona.i.huius ſigna dei de qb⁹ dicit iſti. de rerũ diui.ſ.nullius.

SUroni. Mundo muliebri legato cedunt ſoluz ea que vtẽdi cã vroni ſunt tradita. uel ſic. Adiectiuum adiectum rei legate reſtringitur ꝓ qualitatẽ perſone legatarij.b.d.bar.

t Si vroni. qd ſit mũdus vide ut.ſ. .e.argumento.ſ.mundus.

u Ex bis. mundo cõtẽtis.

x Tradita. idẽ ſi veſtiata: ut.ſ.de le.ij.l.utẽ legato.ſ.itẽ intereſt. ſi aũt nil data tũ uel deſtinatũ eſt tenek q̃tũ ad eius vſum ſufficit. ut.ſ.de le.ij. cũ ãrerctur.ſ. liana.in fi.ſ.

y Captionem. que euitari dz. ut.ſ.de vſuca.l.ſi rem. t uti .ſ.qõ me.cã.l.ſi cum ex.ſ. a l quãdo.t de tranſac.cum aql.t de ꝓbẽ.ep.l.in lege.ac.

z Vaſcularius. qui facit vaſa inquibus cõtinẽtur pertinẽna ad mundũ. t vendit. idẽ vꝺ faber: cũ ſit largũ verbũ: ut.ĩ.ỗ vbo.ſig.l.facti.ſ.i.ac.

CCum ita. Argentum qõ eſt depoſitum vel cõmodatum vt habeatur de proximo: in domo eẽ vſ.b.d.bar.

a Depoſitum. quidaz dicũt ab alio depoſitum uel commodatum apud ſe teſtatorẽ. pro quibus eſt.ſ.l.proxi.in prin. t.ſ. .i.t qõ dicit a ſe.ſ. legatuz. ſed melius dicas a ſe depoſitũ apõ alium: uel ꝓmodatũ alij.

b Idẽ caſſeli⁹.ſ. nõ deberi.

c Cuſtodie. q̃ poſſit hẽre teſtator q̃n vult. ſed in commodato ſecꝰ: niſi vſũ pficiat cõmodatarius. ut.ſ.commo.l.in cõmodato.ſ.ſicut.

a Theſaurus. improprie dicitur theſaurus hic. ut t alĩs.ſ. de rei vẽ.a tutore. t nõ q̃ q̃ perpetuitatis cã uel quaſi ide animo uentur nõ vident eẽ. alĩs ſic: vt .ſ.de le.i.l.hui⁹.ſ.legatũ. t ỗ le.iij.ſi ita. cũ ſuis ꝓcor.

b Solebat. ſic ergo futurum ponit pro preterito. ſic.ĩ.de vbo.ſigni. uerbũ erit. ac.

c Habuiſſet. teſtator. Ac.

d Urbe.ſ.romana.ac.

e Translatum. ut ibi ꝑpetue ſit. Ac.

f Iniuſſu. i. non iuſſu. ad qõ .ſ.de le.ij. cũ ita leg.in prin.

MEdico. Oratio indefinita reſtringitur ad pſẽs tẽpus.b.d.Bar.

g Cõturbernali. qui ſecum i caſtris cohabitabat: ut.ſ.commo.l.rem in exercitu.ac.

b Teſtñ. nõ inſpici pñs ſeu teſtamenti tps: ut.ſ.de le.iij.l. nomen.ſ.i. t.l. vxorem.ſ. teſtõ.t.l.nup.ſ.bis vbis in pn. .t.ĩ. ti.l.l.aurel.ſ.ij.t.iij.t .l.ſi.ſ.fi.t.ſ.de cõſti.pe.l.utez illi.ſ.qõ vſ.t.ſ. de teſta.l. ad teſtũ.ſ.i.t.ſ.e.l.ſi ita. ar. cõtra.ſ.ti.l.l.incla.ſ.i.t.C.que res pigno.l.ſi.t.ſ.ỗ vino leg. .l.qdãi prin.t.C.ne de ſta.ỗ. le.ſi mater.t de le.ij.ſi ita quis.ac.

CUroni. Dicto hoc ãplius legati donationẽ inducit.b. d.bar.

i Oẽ legatũ. ẽ nẽpe humani⁹ vbo gnãli oẽ tale argẽtũ ſignificari: ut.ſ.ỗ ſer. vi.pdi.l.ſi ſeruit⁹. R. t dic oẽ.ſ.balneare.t facit.ſ.de tri.le.qdam.in pn.t.ĩ. ti.l.l.aurelius.ſ.ij.t.ſ.de le.iij.ſi tibi pure.ac.

CMulieri. Legato generis non derogatur ꝑ legatũ ſpẽi inualidũ.b.d. bar.

k Inferri mihi.i.ſepeliri mecum.ac.

l Ornamẽtis. ſubaudi.ſ.t ſic reſtringit pcedẽs quecũq;.

m Uiriolas. genus ornamẽti ut bocuelli uel cãcelete t ſmaragdi ſũt itus in bocẽtellis: ut.ſ.e.argumẽto.ſ.ornamẽta. in quo. vi.ſmaragdi.i. gẽme inſunt: ut.ſ.e.l.t ſi nõ ſint.ſ.gẽme.

n Addixi.i.adiuere.ac.

o Pertinere. ulq; incepta ſunt volũtas: ut.ſ.de le.i.l.ſeruo alieno.ſ.ſi. ulq; ſub cõditione vẽ ademiſſe ab vlo legato.ſ.ſi ſecũ ſepeliaꝫ: ut.ſ.de le.ij.l. añpe. ſ.a te.t de excep.do.pure.ĩ pn.t.ſ.de cõ.ob cau.l.ſi hẽs.t.ĩ.de cõ.t de.l.ſi eũ

CDe liberatione legata. Poſtq̃ iuriſcõſuli⁹ ẽ ꝑſe- t.l.qb⁹.ſ.ſi. cut⁹ tractatuz ꝓmorũ legato⁹: nũc ponit tractatũ de legato libãtõis.bar.

OMnibus. Licitum põt res ſua legari: quã alteri dz actõe pſonevel ſi ẽ alteri obligata.b.d.bar.

p Legant: ut inſti. de le.ſ. ſi qs ỗbi tori.

q Oñi. vnde cõi rõne videbaꝫ non valere. vt inſti.

de le.§.si rem legatā.ꝛ.ſ.de le.iij.l.meuius.§.pe.in fine.

a ¶ Valere. ꝙalet ḡ in propria re legatarij.ꝛ sic est cōtra.C.de le.l.proprias. et alie plures ſo.ualet rōne iuris gō bz testator.ut.ſ.de le.i.l.ſi domus.§.fi.ꝛ.l. senatus.§.fi.ac.

b ¶ Oriuſq;.qō aliꝰ nō ect.ut.ſ.de pigno.ac.l.ſi rē.§.oīs.

e ¶ Lucrari.ſ.legatarius.eo qō ſit legatū ei pignus.ac.

d ¶ Fuit.ita.ſ.qꝫ oīs obligatio remittat qō preſumit ꝑm .R. qō ñ placet.ꝛ aliud ē i cautione ꝛ est rō ofic.ut nō.ſ.de pac.l. labeo ꝛ.l.postq;.

e ¶ Luitionis.i.sicut liberatur pignus ſolutione debiti.ꝛ ita per legatum ſi hoc expreſſe voluit testator.ꝛ facit.ſ.ō leg.iij. .l.iij.§.fi.

f Hæredem.heredis.pſone nec.n.coheret pſone hec prohibitio niſi exprimat ꝓtra. ut ar.j.c.l.non ſoluz.§.i.ꝛ.ij. ꝛ.ſ.de le.i.ſeruo ali.§.testō.et facit ad banc.l.ſ.de fideiuſ.l. ſi testō.in prin.ꝛ de pac.l. ꝛ be redi.§.fi.ꝛ ſequētibus vſqꝫ ad .l.ſi vnus.ꝛ de proba.ſi pactū ꝛ.C.de here.inſti.l.fi. ꝛ de vſu fruc.antiquitas.ꝛ de uerbo.ſi. ſi heredis.ꝛ.ſ.ō testa.tu.ſi qs ita.§.i.ꝛ de lega.iij. ſi plures i fi.ꝛ.j.de ver.ſig.l.ſciendum. in principio.

Liberationez Qui dat vel dari mandat iſtrumētum videtur liberationē relinq; re.b.d.cū prin.l.ſe.bar.

g ¶ Liberationem.certū est.vt .ſ.e.l.i

b ¶ Dederit.ipſemet.ly hoc nō sit de natura legati. ſed donationis cā mortis.uel dic.i.dandum reliquerit. ꝛ facit. C. de dona.l.i.ꝛ.ſ.ō le.iij.l.qui chirographum. ꝛ de le.i. ſeruum i fi.§.cū qui.ꝛ de pac. labeo.et .C.de remiſ.pig.l.creditricem.

i ¶ Julianus.alꝰ.§.iuſ.alꝰ lex ſi quis decedens. ꝛ cōtinuatur precedenti materie.

k ¶ Scij.i.in quo ſeius erat debitor.ꝛ facit.ſ.ō dona.cā mortis.l.mortis cā.§.ticia.ꝛ.ſ.de dolo excep.l.apud.§.preterea.ꝛ .C.de fideiuſ.ſi creditoris.

¶ Hunc de effectu. Legatum liberationis importat ut ō bitor acceptilatione liberetur ſi est ſolus ꝛ hz correum ſocium: ſi hz correum non ſocium pacto liberari debebit. Bar.

l ¶ Per acceptilationem.facit .j.c.qō mihi.ꝛ.j.ut in poſ.le. .l.i.§.ſi debitori.ꝛ.C.de fideiuſ.ſi creditoris.ꝛ inſti.de.le.§.ſi qs debitori.

m ¶ Mihi ſoli.qō ſemp preſumim⁹.nā pactū vni factū alteri non ꝓderit cā illius cui pactū nō interſit principalr alium nō ſoluere.ut.ſ.de pac.l.ꝛ heredi.§. fi.nā ꝛ ſi ſoluerit mandati acti.nō bz.q.videanr adimicē fideiuſſe. Alij contra.qō dic ut nō.C.de duo.reis.l.i.

n ¶ Liberabor.ſz nūqd hēo exceptōez ſiue pactū.ut.ſ.pe.ḡ ſupuacua fit. ſed h non debet fieri.ut.j.ut le.no.ca.l.hec ſtipulatio.§.dinus. Rñ.hoc fit gra tollē de dubitationis.ar.C.de inter.ma.l.iij.alij dñt contra.ut nō.C.de pe.here.l. pe.qō nō placet:qz ibi de crimine.hic de pena dicit. Item que est rō diuerſitatis inter pactum ꝛ acceptilatōez? Rñ.qz acceptilatio ē ſolutio.ut inſti.qui.mo. tol. ob.§.i.que fcā ab vno proficit vtriqz.ut.j.de duo.re.l.iij.§.fi.ꝛ ſic i rem. ad qō est.ſ.de inoffi.te.nihil.§.fi.alꝰ pactum nō egredit pſonam:ut.ſ.de pac.ſi vn⁹ .§.ante oīa.

o ¶ Jngetor.q.p obliquum ē nō dz.ut.C.de vſur.l.fi.§.fi. ꝛ.l.ſi qs reū.§.i.

p ¶ Si ſocij.oīum bonorū:ut i illo debito qz accepam⁹ mutuū in cām alicuius ſocietatis conuentionalis.qō enī facit totū quo ad totuz hoc pars quo ad ptem.ut nō.de vſur.l.q ſit. Sed pone nō ſum⁹ ſocij: nūquid correus remanebit inſoliduz obligat⁹ me liberato p pactum? videt qō ſic.vt.j. de fideiuſ.l.vranius.§.cum altera.qō ſi est quō conſuletur ei? nam per ceſſionez actionis non ut pote me liberato pacto. Item acti.p ſocio nō qz nō est ſocietas. Item nego.ge.nō:qz cū ſim iā liberatus nō geſſit meū negociū.rurſus ſi teneret.non ꝓficeret mihi pactum.ad hoc dic qꝫ de rigore iuris tenet inſolidū.ut.d. .l.vranius.de egtate non pp rōnes ꝑdcās.ꝛ p.l.ſ.de neg.ge.ſi ex duob⁹. Jtez bodie constat nō teneri inſolidū niſi ꝑm formā.ut in auē.de duo. reis. in pn.ꝛ facit hāc diſtincti.ſint socij uel nō.ſ.de arbi.l.ſi duobus.ꝛ ſi qs cau. .l.ſi ſuo.ꝛ de duo.reis ſi duo.

¶ Conſequēter. Etiā nō noiatus ī testō habet ꝑ legatario ſi testator illi ꝑficere voluit.ꝛ interest nostra plures reos habere. Bart.

¶ Cōſequenter querit.an ꝛ ille ſocius ꝓ legatario habeatur:cuius nomē in testameto ſcriptuz nō ē:ly cōmodū ex testō ad vtrūqz pertinet ſi socij⁹ fūt. Et ē verū nō ſolū cuz cui⁹ nomē in testō ſcriptū est legatariū habendū: verū eum quoqz q ñ ē ſcript⁹:ſi ꝛ ei⁹ cōtēplatiōe liberatio relicta eēt. Utriqz aūt legatarij habent ꝛ i hoc caſu.nā ꝛ ſi qō ego debeo ticio:ſit ei legatuz mei gra ut ego liberer:nēo me negabit legatariū:ut ꝛ iulianus li.eodem ſcripſit. Et marcellus notat: vtriuſqz legatū eē.tā meū qꝫ creditoris mei:etiā ſi ſoluēdo fuero.iteresſe.n. creditoris duos reos habē. Pompo. Quid ergo ē cū agē possit creditor ex testō? nō aliter beres cōdemnari ōbebit qꝫ ſi caueatur ei aduerſus debitorem defenſum iri.

¶ Item agente debitore nihil amplius beres preſtare dz qꝫ vt eum aduerſus creditorem defendat.

¶ Ulpianus.

Si qs reū habeat ꝛ fideiuſſorē ꝛ reo libertatē legat:iulianus ibidē ſcripſit ꝛ reū ꝑ acceptilationē liberādū aliogn ſi fideiuſſorē cepit ꝙuenire:alia rōne reus conueni⁹.

¶ Quid tñ ſi donatiōis cā fideiuſſor iteruenerit: nec hēat aduerſus reū regreſſuz. Aliqd ſi ad fideiuſſorē pecūia⁹ ꝙuenerit:ꝛ ipſe reū dederit vice ſua:ipēqz fideiuſſit. pacto⁹ ē re⁹ liberād⁹.aliogn solem⁹ dicē pacti exceptionē fideiuſſori dandaz que reo cōpetit.

¶ Sz cum alia fit⁸ mēs legātis:alia paciſcētis: neqqz boc dicim⁹.

¶ Q: ſi fideiuſſori ſit libatio legata ſine dubio vt ꝛ iulian⁹ ſcribit pacto erit fideiuſſor liberand⁹.

Sz ꝛ bic iterdū puto acceptilatione liberandum: ſiue reus ipſe

q ¶ Si socij.ſi.i.qz.

r ¶ Scriptus.ſ.beres.

s ¶ Contēplatione. ſec⁹ ſi contēplatione vni⁹ trī qz lz commodū ad vtrūqz veniat propter ſocietatem:tamen ſolus dicit legatarij ꝛ ſolus agit ex teſtamento.

t ¶ Utriqz. noiatus tamen ſi conueniatur hz exceptionem niſi repudiauerit legatum noiatus. vt probantur hec per.l. iſtam ꝛ.j.de condi.et demon .ticio.§.fi.ꝛ.ſ.de le.iii.l.fi.§.interduz.ꝛ.l. nomen.§.fi.ꝛ de le.i. ſeruo ali.§.ſi testator.ſed videtur contra.ſ.de le.i.ſi cui.§.fi.ſo.ibi.

u ¶ Jn hoc caſu.ſ.qui ſequitur.nā ꝛc.

x ¶ Creditoris.ſi ei⁹ gratia ſit relictum.

y ¶ Duos reos. ſed hoc non ſufficit niſi ꝛ creditoris contemplatione ſit relictum.ꝛ continua.l. ſequētem.

Qui ergo. Ista lex continuatur ad precedentia: ideo non ſummo. Sed pono caſum in terminis. Uides hic in prin. modum agendi creditoris. Jn fine modum agendi debitoris. Bar.

z ¶ Defendat.qō ſi non facit ad intereſſe tenetur id est quatenus creditori est preſtaturus.ut.j.eo. poſt eman.ꝛ.ſ. man.ſt mandato.in prin.§.i.ij. ꝛ.iij.ꝛ facit.ſ.l. proxi.cū ſuis concordā.ꝛ.ſ. de iure do.cum pater.ꝛ.j.eo. .l.non ſolum veſtrum in principio.

Si quis. Si reliquitur liberatio reo ōbet liberari per acceptilationem ut ſic fideiuſſori ꝓficiat:niſi erat talis qꝫ cōtra reum non haberet regreſſum:ſi relinquitur liberatio fideiuſſori debet liberari pacto:ꝛ reo non prodeſt niſi eſſet talis reus qui a fideiuſſore repeteret.b.d.bar.

a ¶ Si quis.ibidem.ſ.vbi ſcripſit de duo.re.ꝛ.ſ.l.iij.§.nūc de effectu ibi ſed ꝛ ſi cū ab alio ꝛc.

b ¶ Conuenit.qō cē nō dz.ut.ſ.eo.l.iij.§.nūc de effectu ibi.aliogn ꝛc.

c ¶ Pecunia.ſ.mutua:qō qñqz fit:ut.ſ.ad macedo.l.ſed iul.in pn.

d ¶ Pacto.perſonali.ꝛ ſic perſone coheret exceptō non ꝓficit alijs:ut.j. de excep.l.exceptiones.in prin.ſed ar.ꝓtra.ſ.ad vell.l.ſi mulier.§.ſi labeo.ꝛ facit ad predicta.ſ.ad mace.l.ſi pater.§.nō ſolū.ꝛ de pactis.l.qō dictum.ꝛ.l.ſed ſi fideiuſſor.

e ¶ Dicere.ſ.regulariter.idem in quolibet rei coherente.qō hic dicit pacti ut.j. de excep.l.oēs.ſic ergo inutile est huius.l.ꝓſilium.ſ.de pacto.

f ¶ Sz cū.i.quādo alia est mēs legātis ꝛ paciſcentis.qō in duob⁹ premiſſis caſibus preſumitur.ſic ergo nō fit diſtia inter legantez ꝛ paciſcētē:ſed inter iſtos ex vna parte:ꝛ predictā regulā.ſi quā ꝛc.

g ¶ Sit.conſtrue ſed nequaqꝫ hoc dicendum est ſez liberatione legata reo qꝫ proſit fideiuſſori.ul pactū factū reo qꝫ ꝓficiet fideiuſſori.

h ¶ Sz ꝛ hic.i.hoc caſu cū legatur. liberatio fideiuſſori.

i ¶ Reus ipe.ſi fideiuſſor vere fuit reus.i. veritate inſpecta: licet nomine ſit fideiuſſor:ut pro ſuo defenſore iudicatum ſolui.ut.ſ. qui ſatisdare cogan.l.de die.§.qm mulierem.uel ipe mutuū acceperit? ſecus aliū accipē.

ipse fideiussit: ut. ff. ad mace. l3 iuſt. in pn. ⁊. ff. de pac. ſed ſi fideiussor.

a Socius reus. ut ſi duo accipiant mutuum in ſocietate aliquã: naz qlibet videtur hoc casu fideiubere pro alio etiam l3 Jo. ut nõ. ff. ad vell. l. vlti. in fi. eſt ergo fideiussor vnus pro alio. Jtẽ correi. Item ſocij ẽt lega ta liberatione vni vz acceptilatione liberari: ut. ff. l. iij. §. ſed quid ſi ſocij et vno ſic liberato liberatur ⁊ alter: ut. j. de duo. re. l. i. l3 ſi creditor ſuccedat vni eorum pro parte tñ tollitur obligatio: ut. j. fideiuſſ. vranius. qõ eſt notandum.

Si filiuſſa. Pater cui eſt liberatio relivz liberari pacto etiam ſi nihil eſt in peculio. Sed ſi filio liberatio relinquatur acceptilatione liberabitur. b. d. Bar.

b Pacto. ut fideiussor ut. ff. §. qõ ſi fideiussor. cui ſimilis ẽ ut. j. de ver. obli. cum alias. in prin. Ac.

c Liberetur. nã ſi acceptilatio fieret fideiussori eius reus liberatur. ut. j. de acceptil. l. ⁊ p iusiurandum. §. ⁊ fideiussori. et hoc inuit. ſed qõo pſi põt accepto ferri: cum pretorio iure teneatur ut. j. de acceptil. l. an inutilis. §. ſi. ñ. deducit in ſtipulatione. l. agl. ut inſti. qui. mo. tolli. obliga. §. i.

d Parui. refert. quo ad hoc: qz vtrobiqz pater conueniat bz excep. pacti. refert tñ ſi velit repetere: ut. j. nõri põt. et quãtũ ad aliuz: ut. j. e. l. videamus.

e Spectetur. qz. ff. de pecul. l. quẽritum in pn. ⁊. j. quibus ex cau. i poſ. e. fulcinius. §. ſi quis. vn de ſi nunc non egeat pacto: quia nihil ſit in peculio tunc poterit egere.

f Marium. quondã.

g Uxor. quondam.

h Post diuortiuz. bona gſa factum: qõ pleriqz faciunt: ut. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. cum hic ſtat. §. ſi diuortium.

i Legatarium. qa ſibi ditues eſt: ut. j. ad. l. fal. q redat. §. ſed cuz debitori. ſe in patre ſecus: qz non ẽ legatarius ſi nihil eſt i peculio: ut. j. co. l. videam. in quo eſt ergo hec ſiſtitudo? Rñ. ſi ſiant uel erũt ſoluendo. Item in opponendo pacti beneficio. ac.

k Repetere no n poſſe. immo videtur q non: ut. ff. de condi. inſti. l. ſi is cum quo. que eſt contra. So. ibi nomine filij. hic ſuo. argu. ff. de cõſti. pe. l. i. in fi. ⁊. l. ij. accur.

l Debitor. nõ pſem non debere niſi quatenus eſt in peculio. ut. j. e. l. videamus. ⁊. ff. de pecul. quotiẽs. §. ſi ſemel. ⁊. C. ne filius p pa. l. i.

m Non poſſe. l3 cũ liberatio maruto ſit legata: ⁊ pactũ factũ ⁊ ſic ppetuã bz excep. ergo poſtea ſolutũ repetit: ut. ff. de condi. inde. ſi nõ ſortẽ. §. adeo q eſt ꝓtra. So. hic ad tps fuit liberatio relicta: qõ potuit: ut. j. e. nõ ſolum §. l. ⁊ ſic eſt in die debitor vnde non repetit: ut. ff. de cõdi. inſti. l. in die. ſecus in patre q nihil interiz bz qñ nihil eſt in peculio. ul hic fuit legata liberatio ppetuo: ſed nõ ob cãz que locũ nõ habuit uel ceſſauit l3 Azo. ⁊. Bal. vel dic q hic nõ erat adhuc pactũ factũ. nec forte aliqd legatum ei. ⁊ tũc cõ cor. ff. de cõdi. inſti. l. q nolẽ. ⁊. l. ſeq. ac.

n Exiſtimau erit. falſo tamẽ. ut modo nota. ac.

o Nõ ambigit. ut. ff. de ꝓdi. inſti. l. ſub cõditione. ac.

Idem iul. Si liberatio relinqtur ei q duobus iuribus tenet: ab vtro qz liberandus eſt in dubio niſi aliter ſit actum. b. d. bar.

p Pater. i. ut filius non cõueniatur. pater ſic. Ac.

uel fuerit aut in eam rem ſocio reo erat. Idem iulianus.

Si filiuſſa. debitor fuerit: ⁊ patri eius fuerit liberatio relicta patrẽ pacto liberãdũ eſſe: ne etiã filius libereꝛ. ⁊ parui inquit refert ſi fuerit aliqd in peculio die legati cedente necne. Securitatem enim pſ p hoc legatũ ꝓſeqꝛ. maxime ingr cuz rei iudicãde tps circa peculiuz ſpectetur. Huic pſi ſimilẽ facit iulianus marituz cui vxor poſt diuortiuz liberationez dotis legauit. nã ⁊ bũc lz die legati cedẽte ſoluẽdo nõ fit: legatariũ eẽ. ⁊ vtrũqz ait ſolutũ repetẽ nõ poſſe. Sz eſt verũ qõ marcellus notat patrez repetẽ poſſe. Nondum enim erat debitor cũ ſolueret: ⁊ maritum non poſſe q debitum ſoluit. Patrem enim ⁊ ſi qs õbitorez exiſtimauerit: attamen loco eſſe ꝓditionalis õbitoris: quem ſolutũ repetẽ poſſe ñ ãbigit. Sz ſi dãnatus ſit bñs filiuz liberare: nõ adiecit iuli. vtr acceptilatione filio an pacto ſit liberandus: ſz videtur hic ſentire quaſi acceptilatione õbeat liberari. Que res patri quoqz, pderit. Qõ obtinẽduz eſt niſi euidenter approbetur ꝑtũ ſẽſſe teſtatorez. i. ne filius ingeretur: nõne pſ tũc enim acceptilatione cũ non liberã dũ: ſz pacto. Idem iuli. ſcribit. ſi p filio pſ fideiusſerit: eiqꝫ libatio fit legata: eũ pacto liberãdũ quaſi fideiussorem nõ quaſi patrem. ⁊ ideo de peculio poſſe conueniri. Hoc ita demuz putat: ſi dũtaxat quaſi fideiussorem: non quaſi patrez cum voluerit teſtator liberari. Ceteruz ſi ⁊ quaſi patrez ⁊ de peculio erit liberandus Labeo.

Post emãcipationez vo filiꝫ ea tenus pater actionez habebit quatenus aliqd ex peculio aut i rem verſo ꝓſtaturus eſſet. id enim lega

q Sed pacto. pſonali. ⁊ ita ſi filius fuerit emancipatus pater uel ſtra. an de peculio uel de in rem uerſo. ppetuo tenet: ut. ff. qñ ac. de pe. eſt annalis. l. i. in pn. ⁊ de i rẽ uer. l. i. i pn. lz iteri cũ ẽ filius i ptãte de peculi. pſz teneri puto. ac.

r Fideiuſſerit. qõ põt. ut. ff. qõ iuſſu. l. i. §. i. ⁊ ecõtra filius p patre: ut. j. de fideiuſſor. ſi dubitet. §. filius. ac.

toꝝ noie ad patrem ptinebit qõ eius itereritr. Illõ qri pt: an eo quoqz noie pſ ex teſtõ agẽ poſſit ut etiã filius actiõe liberetur. Quibus dã eo vſqz extendendaz actionem placebat: qz pſis iteresſe videtur. Si peculiuz filio poſt emãcipationẽ cõceſſiſſet: ius eius integrũ ꝓmaneꝛ. Ego cõtra ſentio. nihil qcqꝫ ãpliꝰ ꝓſtandũ patri ex hmõi ſcriptura teſtamenti putãs: qꝫ vt nihil ex eo qõ ꝓſtaturus bẽdi fuerit preſtet.

Africanꝰ.

Non ſolũ aũt qõ õbetur ſmitti pt: vez etiã pars eius vl ps obligationis vt eſt apud iul. tractatũ. Si is q ſtipulatus eſt ſtichũ: aut. x. dãnauerit bẽdem ſtichum ñ petere legatum valere conſtat.

Sz qd cõtineat videamus. Et iul. ſcribit actionem ex teſtõ in hoc eẽ videri: vt debitor accepto liberetur. Que res vtiqz debitorez ⁊ i. x. liberabit: qz acceptilatio ſolutiõi cõparatur. Et quẽadmodũ ſi ſtichũ ſoluiſſz õbitor liberaꝛet: ita ⁊ acceptilatiõe ſtichi liberari. Sz ⁊ ſi õbitorez. x. dãnat ſit bñs. xx. liberaꝛ idem iul. ſcripſit nihilominus eẽ liberãdũ. x. nã ſi ei. xx. accepto ferantur ⁊ i. x. liberabitur. Sz ſi duobus bñdib inſtitutis alterũ ex bis dãnauerit creditor ſolueꝛ: valet legatũ pp cobꝛdez: eãqꝫ ex teſtõ acturũ vt creditori ſoluatur. Liberatõ aũt õbitori legata ita demũ effectuz bz: ſi nõ fuerit a õbitore id exactũ dum viuat teſtator. Ceteꝝ ſi exactũ eſt euaneſcit legatum. Unde qrit iul. ſi ab ipuberis ſbſtituto ſit libatio relicta: deinde ipubes exegerit qõ debetur. an euaneſcat legatum. Et cuz cõſtet pupillum in bis que a ſubſtituto relinquũtur. pſonaz ſuſtinere eius a quo ſub conditiõe legatur. Conſequens eſt ſubſtitutuz actiõe

s Liberari. ſed quid in dubio preſumitur? Reſpon. q etiam quaſi patrem voluerit liberare: quia proniores ⁊c. ut. j. de acti. ⁊ obliga. l. arianus. ⁊ quia in teſtamentis plenꝰ ⁊c. ut. j. de reg. iur. in teſtamentis. ⁊ ſic eſt. j. de iure do. dotem. ⁊ facit. ff. e. l. in pn. ac

t Post emancipa. filij. cuꝰ patri legata eſt liberatio ut fideiuſſori ⁊ ut patri: ut. ff. l. pr. in fi. ⁊ dic. idem ẽt ante emãcipationem.

u Electionem. ex teſtõ contra heredem ut liberet pacto: vt. ff. l. proti. §. idem iul. ac.

x Preſtaturus. heredi ⁊ hoc ſi heres non liberat. ac.

y Interest. ſalti pro iuſ emãcipationis. R. uel dic plane vt dicit. Accur.

Illud. Qõ vnꝰ potest ad ſucceſſionem alterius venire: in eſtimando intereſſe non debet inſpici. b. d. bar.

z Filius. nõ ſolum pater. ac.

z Actione. ex teſtõ.

a Jus eius: ſcz patris. qõ eſt in ſuccedendo filio: ut patronꝰ liberto. vt iſti. qui. mo. ius patro. ſol. §. preterea. ac.

b Bẽio. accipe. j. putãs ⁊c.

c Non ſolum. pars ad hoc. ff. de le. i. non amplius. §. cũ bonorũ. ⁊. j. ti. i. l. ij. §. ſi. ⁊. j. de acceptilatz. l. pars. ac.

Si is qui. Liberatione legata ab vna ex rebus alter natiue debitis per acceptilationez liberatio conſequitur ab altera b. d. bar.

d Aut. x. alternatiue. ⁊ ſic electio ſit õbitoris. ut. ff. õ iuſ do. l. plerũqz. §. fi. ac.

e Liberetur. a petitione ſtichi ideoqz ⁊ a decem. az. ut ſubijcat vbi teſtator expreſſe voluerit cõtra. ut. ff. de pactis. ſi vnus. §. ſi cum. ⁊ facit. j. de accepti. l. et per iuſiuranduz. §. ſi is qui hominem.

f Comparatur. ut inſti. quibus mo. tol. ob. §. item per act. non tñ per omnia eſt ſimilis remiſſio traditioni. nam quando qz valet remiſſio non traditio: ut. ff. de dona. inter virum ⁊ vxo. ſi ſpõſus. §. ſi marꝰ. ⁊ ecõtra quãdoqz ut. j. e. l. fi. §. fi. ac.

g Debitorẽ. idest cũ qui debebat. x. ac.

b Liberabitur. ſic. j. de accept. l. is. qui ſtichũ. ⁊ de uer. ob. l. i. §. ſi ſtipulãti. ⁊. l. inter ſtipulantem. §. ſi ſtipulante. ⁊. j. ti. i. l. ij. §. ſi quis plus. ⁊. ff. de conſti. pe. l. hactenus. §. ſi quis. c. ſed ar. contra. j. ti. i. l. qui hominem. ſed dic ut no. ff. de pactz. l. ſi vnus. §. ſi cum. ac.

i Eũqz. ſ. coheredẽ cui liberationem legaſſe videꝛ. reſpectu aũt creditoris non ualet. qz id q õ bz legauit: ut. j. e. l. ſi õbitor. ⁊ facit. ff. fami. ber. l. ſi filia. §. pap. ⁊. ff. de le. i. ſeruo legato. §. ſi teſtator. ⁊. ff. e. l. ſi qs. §. fi. ac.

Liberatio. Legatũ liberatõis bz effectum niſi a teſtatore vero debitũ ſit exactum: ſecus ſi a teſtatore ficto uel ab herede exigatur. b. d. bar.

k Exactum. idẽ eſt ſi alia rõne debitũ ſit extinctũ. ut. j. e. ſi qd mihi. b. Jtẽ dic exactũ eo alio ut legatũ adimeret. aliogn ꝓtra eſt. Idem eſt. ſ. qz nõ extinguatur ſi debitor pecuniã obtulit: ut. ff. de le. ij. l. fideicõmiſſa. §. ſi rem. Jtẽ qz nõ extinguatur ſi heres exegit: ut. j. e. ſi qõ mihi. Azo. ⁊ in fi. buiꝰ. l. ⁊ facit. j. e. creditor. i. ñ. ⁊. ff. de le. ij. l. ſi ticius. ⁊ inſti. de le. §. tã autẽ.

l Sub conditione. quẽ heredem conditionaliter grauatũ cõſtat poſſe interim exigere oblata cautione. ut. j. de excep. do. pure. in prin. ſed illa exactio legatario non nocet: ut. j. in fi. l. q ⁊ hoc poſſet exigere pupillus. ſz hec exactio legatario

non nocet. scilicet ut hic dicitur.
a Teneri. cū. s. substitutum. iō. vel dic pupillum fz Azo. ꝛ. H. qō nō placet. cū possit exigere vt modo nō. Accur. b Actionē. i. instantiam petendi: que fit proposita actione. actio enī nōdum remittenda est si conditio nō extiterit. uel melius immo actionem remittit. qz cū ante tps petierit a cā cadebat fm has leges. ut. j. l. pri. §. tale. ꝛ isti. de perpe. ꝛ tem. ac. §. tpales. Azo. sed hoc nō placet. qz non potuit ante tps cum posset petere oblata cautione: ut. j. ō do. ex. l. pure. in prin. H.
c Exactum. alꝰ exactā. s. pecuniam. alꝰ exactū. s. ōbitū qō fieri potuit: ut. d. l. puf. nec ob. s. si cer. pe. pecuniam. vt ibi no. Item nec ob. j. ut in pos. le. l. i. §. debitori. quia ibi pure fuit legata liberatio ut hic subijcit ꝛ. l. si id qō mihi. ac.

Non solū. Debitori cuiuscunqz pōt liberatio relinqui: ꝛ dānatus ad tps nō petere interim liberare non cogit. nec illius tpis pena uel vsura petetur. b. d. Bar.
d Debitorem. ex qualibet cā ut. j. e. l. §. fi. azo.
e Heredis. j. e. cū hꝰ. ac.
f Alterius. siue leget creditori debitū ut. s. siqs decedens. §. fi. siue ipsi debitori qō dz. ꝛ semper agit debitor ꝓtra heredem ac. ex testō ut liberet: ut. s. de le. i. si fideiussor. in prin. ꝛ. l. seruo. §. si testator. ac.
g Ad certū. ut insti. de le. §. pōt. ꝛ. j. e. aureli⁹. §. certū. ac.
h Petat. per accep. sed forte per pactum: ut. s. e. l. si quis reum. §. idem. Azo.
i Non poterit. qz in rē videt liberatio relicta: ut. j. §. si liberatiōis. ꝛ. s. e. l. ij. ꝛ de proba. si pactū. ꝛ. j. e. si quis in testō.
Tale Legatum liberationis psonale non transit ad heredem nisi p heredez testatoris petendo cōtra fiat. b. d. bar.
k Aduersus testm̄. hoc forte dicet qs locum hꝫ in vsuris que sola mora iudicis officio petuntur. si vero stipulatione debēatur. nihilominus currūt: qz ꝛ hoc est cū fit pactum ō non petendo: ut. s. de pac. l. itē qz conuentiōes. i fi. ꝛ ad idē. s. si cer. pe. lecta. sed hoc non placet. qz hic loquitur de pena que debetur p stipul. non p mora. nec mirum si hꝰficiū testatoris cursum vsurarū quocūqz mō debitarum uel pene differat: qa hoc legis beneficium alꝰ indulget ut. C. de vsur. rei iudi. l. fi. ꝛ ō vsuris. eos. in prin. Azo. ꝛ facit. s. si qs. cau. l. i. in pn. ac.
l Cōmissum. alioquin si ab initio petisset ab actione caderet: qz ante tps petit: ut hic innuit. ꝛ insti. de excep. §. tpales. qō est nō. ꝛ viri. s. l. pro. in fi. ac.
m Seruitus. s. ut vsufr. uel vsus. ut. s. de seruit. l. i. que duo morte pereunt. ut. s. de vsu ꝛ ha. l. vsus aque. ꝛ. s. qbus mo. vsufru. amit. l. sicut. §. fi. secus in p̄diali fui. ut. s. quēad. ser. amit. l. ij. azo. sit ar. ꝓtra. s. de ser. ru. pre. l. pecoris. ꝛ facit. j. de reg. iur. l. in oībus. ꝛ. s. de pac. idem. §. i. ac.
n Collata. ut qz virtt qō mihi debeā a ticio peti volo. azo.
o Tur adiectio. facta. alꝰ in casu enī ꝓpōsito facta nō fuit. ac.
p Non valitura. noīe debitoris expresso. azo. ut in casu huius. §. ac.
q Debitoris. ut si dixisset neqz a me neqz ab herede meo peti volo qō mihi debeā ex venditione talis rei. ꝛ sic nō qꝫ in pacto exigitur consensus vuorū ꝛ expressio noīum: ut. s. de pac. l. i. §. pactum. ꝛ si absit debitor: nō pacti sed doli queret exceptio. vt. C. de pac. postq̄. ied in vltima voluntate non est opus: ut hic ꝛ. s. ō le. ij. cū pater. §. ij. ꝛ de ac. ꝛ obli. si a furioso. ꝛ facit. s. de pig. act. si necessarijs. §. pe. ꝛ. s. de pac. l. tale. in pn. ac.
r Non edita. i. non facta cōputatiōe. nā hec duo cōtinet: ut. j. de cō. ꝛ de. cuz seruus. ꝛ. l. qui sub cōditione ꝛ. C. de testa. ma. l. iiij. sed ꝓtra. j. de condi. ꝛ demō. Quis. vbi primum sufficit. So. ibi.
Si heres Quāuis heres dānet non petere a gestore tō, ꝓpter ea que dolose gesta erant agere pōt. b. d. bar.
s Procurator. i. ꝓcurans. ut ꝛ nō. s. de procu. plancius. cuz enī dicat de act. neg. ge. ergo non fuit mandatū: ut insti. de ob. ex q̄si cō. §. i. idez eēt tō in procur. ut. s. mā. l. creditor. §. lucius. ac.
t Incerti. s. condi. ut liberet uel sine cā vel ēt ex testō que pōt dici ꝓdictio ut insti. de act. §. appellamus. ꝛ dr incerti quia ad incertum. i. factū uel iter esse datur. ac.
u Excludi. i. repelli. et no. ex hoc. §. generali remissione non ꝓtineri dolose facta sed tō scrupulosa iqsitio: ut. s. de le. i. si seruus vetitus. ꝛ de adi. tu. l. quidā. ꝛ. j. e. aurelio. §. gaius. vbi plene no. ꝛ. l. lucius. ꝛ. j. de cō. di. ꝛ ō. cuz tale. §. i. ꝛ. s. de neg. gest. pomp. ꝛ. j. l. pror. in prin. sed contra ibi in fi. sz ibi aliꝰ ōbis fuit vsus testator. ac.
p Si qs. reliquit. i. ex male facta administratione retinuit, et facit. l. proti. §. si heres. ꝛ qō ibi no.
y Ita dz. sz his verbis non fecit. s. l. proti. §. pe. ꝛ sic non est contra. ac.
z Si damnatus. paci sci. psonalr. ꝛ facit. s. e. l. ij. ꝛ. l. si quis reuz in prin. ac.
a Sufferre. i. dare fiet erit oneratus heres. ut et. s. de le. ij. qui duos. et ō le. i. qꝫ si quis. ꝛ. l. non quocunqz. §. fi. sed videt non valere: cū fideiussor non debeat: ut. s. de le. i. si sic. §. i. ibi proīde ꝛ si ticio ꝛc. que est cōtra. So. hic fideiussor: in veritate debebat. ibi nō. ac.
Si debitor. Ad hoc qꝫ interest mea potius non soluere q̄ soluuz repetere dicitur legatum valere. b. d. bar.
b Tenerentur. postq̄ soluit. nisi in casibus vt. s. mā. lucius.
a Nihil interēt. no. sic. de le. i. si creditori. ꝛ. l. seq̄. ꝛ. l. si cui. §. fi. ꝛ ō le. ij. meuius. §. debitor autem ꝛc. ꝛ. j. e. si creditor. ꝛ. l. legaui. §. fi. ꝛ insti. de le. §. ex contrario. ꝛ de le. ij. l. iij. §. si rem. ac.
b Mandauerit. inter viuos. ac.
c Quantum. i. quod. d Interfit. in testamento.
e Potius. interest enim nostra non soluere potius q̄ solutum repetere ut. s. de compen. l. ideoqz. azo. ac.
f Algere. ꝛ ideo valet legatum. ac.
Lucius Liberatio ab onere reddendarum rationuz ad reliqua non porrigitur nisi exprimatur. b. d. bar.
g Actorem. idest castaldionem.
h Subscriptionem. quā factā in rationibus eius approbando. naz pluries subscribebat: ꝛ subscripturus erat. ac.
i Subscripsit. s. dominus nunc patronus. ac.
k Adhuc. idest dum adhuc esse in seruitio. ac.
l Libertum. idest postea dum esset iaz liber factꝰ. ꝛ facit ad. l. s. ō pact. l. tres fratres. ꝛ. s. e. si quis rationes. ac.

§ Si creditor. Non valet legatum liberationis ei relictum qui se potest exceptione tueri. b. d. Bar.

a Deberet. i. liberationē eius quod ꝛc. ac.

b Idē. i. qui. s. exceptione se tueri poterat. ac.

c Uoluisse. ꝛ sic est vtile legatum: ut. s. de le. i. si creditori. in pn. ꝛ l. se. et de le. ij. debitor. in pn. ꝛ. s. co. si debitor. §. i. et insti. de le. §. sigs debitor. n. ꝛ. §. contrario.

§ Si quis. In dubio relictum liberatiōis intelligit in rem: ut sic psonam heredis cōpreh endat. b. d. Bar

d Exigat. secus si vi cat q̄diu viuat debitor vt .j. e. aurelius in pn. et fa cit. s. e. l. non solum. §. i. ꝛ. s. e. l. ij. ac.

e Pōt dānari. ut. s. ō le. iij. l. si fuerit. §. i. ac.

§ Si cui. Si legat liberatio conductori ō id videtur remissus ad q̄ prestandum actiōe p sonali teneā. b. d. bar.

f Si ei cui. alꝫ si cui et sint due ptes si ꝛ cui.

g Legaui. accipe. j. ut sineret heres ꝛc.

b Ex conducto. s. forte obligatum. ac.

i Retineret. heres. s. ut quia inclusit iuecta ob pē sionem: ꝛ percepit mercedem quoquo'mō.

k Obligatū. s. heredē.

l Peteret. s. heres.

m Aut retineret. s. heres. vtrobiq; enim testatoris munificentia est legatarius oneratus. azo. s. ut gratis dimittat nō illud quo min⁹ rem deua stādo seu negligēdo obligetur. ℞. ꝛ facit. s. de le. i. apud iul. §. si vtius et. s. e. l. non solū. §. fi. et s. loca. l. si in lege. §. fi. et de vsufr. quotiens. §. si colono. ꝛ. s. de vsufr. l. cui vsufructus. §. i. ac.

n Rē. Eliā quoq;. alꝫ q̄ q;. alꝫ quoq;.

o Uenire. sic alꝫ venirent. et fa. s. loca. l. si tibi. ꝛ continuat cum sequenti ꝛ precedenti. l. ac.

p Assius. adiūgit p cedētib⁹ duabus.

q Cōductiōe. i. pensione. ꝛ facit. s. e. l. si ei cui. cum concor.

Tamen. Nō casū huius. l. Legatū liberatiōis extinguit solutione. b. d. Bar.

r Heres. q̄dam dicūt hoc eē de verbis defuncti: que deberēt eē in secūda psona: ut. s. ꝛ rñsio incipiat. nec creditas ꝛc. sed vic q̄ sint ꝛba iurisc̄onsulti. ꝛ rñsio incipit heres dānatus ꝛ vic creditas: ab herede uel defuncto ipsi gestori vꝫ a gestore alijs: q̄bus mutuauit de pecunia dñi sed tūc est ar. contra. j. e. procurator. sed hic plenius legauit q̄ ibi.

s Damnatus. mō rñdet ut supra dictum est in prima glo. ac.

t In simili aūt. dic q̄ legauit suo peculium cū libertate: ꝛ q̄q̄d mihi dare debuit: non videor remittere. q̄ō vicarius eius: idest sui legatarij dz. ad quod est. s. de le. iij. l. suos. §. fi. hoc iure est: idest non est. sic. s. ad vell. tutor. uel dic casum ut in prin. l. ponitur. ut videar legare que mihi dz gestor: ꝛ q̄ seruis meis. ꝛ q̄ dicit vir ē: id est ē ut ꝛ. s. ō inde. l. vir. alij fabulas hic referunt. ac.

Aurelio. Legatum liberationis est personale ꝛ ad heredes non trā sit. b. d. Bar.

u Aurelio. idest ab aurelio sempronio fratre meo: ut ꝛ alꝫ mihi. i. a me hunc enim fratrem instituebat heredem ꝛ liberationem ticio debitori legauit per hec verba. ac.

rote nihil exigē debeat ei⁹ tpis q̄ lucri⁹ tici⁹ subscripsit. rñ. herotez ex ea cā q̄ opponeret liberationez petē nō posse: nisi ꝛ hoc spāliter ei remissū est. Idē.

§ Si creditor ōbitori q se exceptione ppetua tueri poterat: legauerit q̄ sibi deberet[a]: nulli⁹ momēti legatū erit. at si idē[b] debitor creditori legauerit intelligēduz erit exceptionē eum remitti creditori voluisse[c]. Scaevola. Idē ē ꝛ si i diē ōbitor fuerit vꝫ sub conditione. Idem.

§ Si qs in testō dānatus ē ne a ticio debitore exigat[e]: neq; ipsū neq; hēdē eius pōt cōuenire. naz neq; hēdis hēs agē neq; ab hēdis hē de peti pōt. Hēdis autē hēs pt damnari[f] ne exigat debitorem. Paulus.

§ Si ei cui[f] fundū in q̄nquenniuz locauerā: legaui[g] q̄q̄d eū mihi dare facē oporteret oportebitue ut sineret hēs sibi habere. Nerua ꝛ attilicin⁹ si hēs ꝓhibuerit euz frui: ex ꝓducto[h]. si iure locatiōis q̄d reti neret[i]: ex testō fore obligatū[k] aiunt: q: nihil interesse: peteret[l] an retineret[m]. totam enim locationez legatā videri. Labeo.

Reliqua quoq;[n] iudicio locationis venire[o]. Paul⁹.

Assius[p] ēt si habitatio eo modo legata essz: gratuitam habitationē hēs pstare deberet. Et pterea placuit agē posse colonuz cūhēde ex testamento. ut liberet[q] cōductione. quod rectissime dicitur. Modestinus.

Quam ita testamur. hēs[r] meus dānas esto liberare eum q negocia mea gessit. ꝛ si quid eum mihi dare facē oportet ab eo non exigere dānatus[s] heres. nec creditas ab eo q̄z pecunias exiget. In sili[t] autez legato vir est vt de eo quoq; legādo pater fa. senserit. q̄ō suis eius peculij noīe debetur. Idem.

Aurelio[u] sempronio fratre meo neminez molestari volo noie ōbiti: nec exigeꝛ aliq̄d ab eo[x] quandiu viuet[y]: neq; de sorte aut vsura nomie debiti[z]: ꝛ absoluo eum ꝛ libero ex pignoribus ei⁹ domū ꝛ possessionem caplataz[a]. Modestin⁹ rñdit ipsuz ōbitorē si cōueniaꝛ: exceptione tutū esse: diuersuz i psona hēdis ei⁹[b] cē. Gaius sei⁹ cū adoleuissz accepit curatores publiū meuium ꝛ luciū semproniū: idē gaius sei⁹ intra legitimā[c] etatē ꝓstitut⁹ cū in factum cōcederet: testō suo de curatoribus suis ita cauit. Questiōez curatoribus meis nemo faciat. rē eni ipe tractaui. Quero an ratōez cure heredes adulti a curatoribus petē possūt: cū defūct⁹ vt ex vbis testi apparet confessus sit se oēz rē suā administrasse? Modestin⁹ rñdit. si qd dolo curatores fecerūt: aut si q̄ res testatoris penes eos sunt: eo noīe ꝗueniri eos posse.[d] Nera.

§ Si id q̄d[e] mihi debēs vꝫ tibi vꝫ alij legauero: idq; mihi solueris[f]: vel qualibet alia rōne liberat⁹ a me fueris: extinguitur legatum.

Unde iuliano placet. si debitori hēs extiterit creditor: posteaq; ipse creditor decesserit: legatū extingui. ꝛ hoc vez est quia confusione pinde extinguitur obligatio: ac si solutione[g]. Sz si sub ꝓditiōe dato legato[h] hēs ꝓoccupauerit: ꝛ exegerit debitū[i]: aliud dici oportet: q: in arbitrio heredis eē nō deberet[k]: vt q̄ q; conditione existente: neq; ipi legatario debeaꝛ legatū: si tū uiuat ꝛ capē possit. neq; ei[m] ad quē hoc cōmodū puenerit: si legatarius capeꝛ non possit. Papinianus.

Quod mihi sempronius debz peti nolo: nō tā exceptionem habere debitorem q̄z fideicōmissū vt liberetur petē posse responsum est[n]. Idem.

b Heredis eius. s. debitoris ꝛ facit. s. e. si quis in testamēto. ꝛ l. non solum. §. i. ꝛ. ij. ac.

Gaius seius. Si testator liberat curatores non videtur relicta liberatio voluel requorum. b. d. Bar.

c Intra legitimam. nō q̄ adultus curatorem hīs pōt restari. sic. s. de le. ij. cuz pater. §. curatoris. secus in contractu: ut. C. de in integ. resti. min. si curatorem. ac.

d Eos posse. immo vꝫ totuz remissum: ut. j. e. aurelius. §. ticius testō. que est contra. Sol. speciale ibi in patre. Item contra. s. de pac. si quis. §. illud. et insti. de le. §. sigs debitori. naz ibi videtur q̄ liberatione legata nec de dolo possit conueniri. sed dic refert an aliquis est debitor pecunie tm̄: an ꝛ doli ꝛ culpe: an ꝛ voli tm̄: ut in deposito. In primo loquit i insti. In secundo hic. In tertio iste. §. illud. Item nō q̄ liberatio trib⁹ modis legatur. Pario q̄ō ticius dz peti nolo. uel q̄ō dz ei relinquo: uel actionem ei remitto. et hic est liberandus legatarius: ut. s. e. l. i. ꝛ. l. si dānatus. ꝛ. l. q̄ō mihi. ꝛ. l. legaui circa prin. ꝛ in pluribus alijs. ll. huius ti. Scēo si negocium testatoris gessisset ꝛ testator dixerit rationes reddere nolo. ꝛ hic quoq; debitor liberandus est: nisi ab eo q̄ dolo gessit: uel q̄ penes eum sit: ut hic. ꝛ. s. e. non solū. §. si heres. ꝛ. j. eo. procurator. ꝛ. l. fi. §. ticia. ꝛ. l. aurel. §. meuia ꝛ. s. de le. i. si seruus vetit⁹ ꝛ. s. de admi. tu. quidam decedens ꝛ. j. de condi. demō. cum tale. §. i. nisi cum dixit dānas esto heres meus quicquid ꝛc. ut. s. e. l. siquis rōnes in fi. l. Tertio ita. si reus vel actor damnet heredem ne actionem exerceat. quo casu loquitur. j. e. l. petitor.

§ Si id quod. Legatum liberationis vel nominis extinguitur solutione vel alia liberatione viuo testatore contingente: secus si eo mortuo facto heredis cōtingat. boc dicit. Bar.

a Aut eo. puta debitore meo ticio. ac.

y Uiuet. idest debitor meus. ꝛ per hoc pz hoc legatū psonale fuisse: ut. s. ō pac. l. ep'a. §. fi. ꝛ sic non est contra. s. de proba. si pactū. ac.

z Nomine debiti. id est vsura sortis

a Caplatam: nomen possessionis vel loci vbi est. ac.

c Si id quod. alꝫ si quod. ac.

f Solueris. coactus. s. alioquin contra: ut. s. de le. iij. l. si fideicōmissa. §. in rē ꝛ nō. s. eo. l. non solum. §. fi. ac.

g Solutiōe. ut. j. de fideiuss. l. si debitori creditor. ꝛ ō so. stichū. §. aditio. ac.

h Legato. predicto scilicet. ac.

i Debitū. hoc in debitore testatoris sine distinctione recipitur. aliud in debitore heredis que liberare ipse damnaꝛ: ut. j. e. l. cum heres. ac.

k Non deberet. ad quod. s. de le. i. seruo legato. §. i. ac.

l Neq;. idest non. ac.

m Ei repete nec dz esse i arbitrio heredis ut neq; prester ei ad quē cōmodū puenerit relictū alij sub hac conditione si legatarius capere non possit. uel dic forsan coniuncto uel substituto: ut. C. de cadu. tol. §. i. ꝛ. ij. ꝛ. iij. ꝛ facit. s. de le. i. si sic. §. i. ꝛ. j. de fideiuss. vranius. ꝛ. j. ad trebel. deducta. in pn. ꝛ. l. debitor. ꝛ. l. pe. C. de pac. debitori. ꝛ. s. e. nō solum. §. liberationis. ac.

n Quod mihi. rñsum est. facit insti. de le. §. siquis debitori. ꝛ. C. de fideiuss. si creditoris. ꝛ. j. ut in pos. le. l. i. §. si debitori. sed ar. contra. s. de eo per quem fa. l. i. §. si reus. Item nō aliquid fieri ad excep. q̄ō valet ēt ad actō. q̄ō ē cōtra placē. ut nō. s. de iureiurā. l. sed ꝛ si possessori. in princi. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a PRocurator. alʒs procurator. alʒs curator. ac.

b PRestare. hoc ideo qꝛ fraudis rōnē reddere dʒ. pcur. ñ negligētie hoc casu: ut. ff. e. l. aurelio. §. i. ꝛ. ff. de admi. tu. qui plures. ꝛ de le. i. si ꝙ⁹ vetitus hic aūt dolum facit eoipso qꝛ ea que habet non reddit. ul' act. non cedit: ut. ff. mãda. si procuratorem. §. dolo. ac.

Q Um heres. Si legatur liberatio debitoꝛi heredis restringitur ad debitum tpe aptarū tabularum. b. d. Bar.

c Suū. secus si testatoꝛis: ut. ff. si id qō. §. si sub ꝯditiōe.

d Māserit. vsqꝫ in diez aditę hʒditatiꝫ. nã aūt nō est hʒs.

e Alī ta. aptas. ꝛ ob hoc aī aditā hereditatez. nã olim ante aptas tab. aditi non poterat ni si cēt insolidum institutus. uel nisi cēt de liberis: ut. C. de cadu. tol. §. i. ꝛ. §. in nouissimo. ꝛ. ff. de iur. ꝛ fac. ign. l. i. §. fi. ꝛ. C. de iure delī. si fratris. ac.

f Post ta. aptas. idem si aī aptas fuerit exactum ab eo qui scīuit voluntatē defuncti. nam tunc dolo ꝓximus est. sed potius iō dicit. qꝛ tunc sępe ꝓtingit ut sciat azo. sub. gl' b maxime.

g Repeti pōt. ut indebitum. nã debitum idē legatarioꝝ repeteret ab herede qō ei soluit. ꝛ facit. ff. ō condi. insti. in summa. §. pe. vbi distinguit scienꝫ ab ignorante. sed ꝯtra isti. ō le. §. si ꝙ⁹ heredis. ꝛ. ff. de le. i. l. cetera. §. fi. ꝛ. l. se. vbi non distinguit scienꝫ heres ab ignorāte. sed ibi post aditam hereditatē. vñ vt scire qō scīuit ōstinctus: cum sit vna ꝙ⁹na: ut in auē. ō iureurā. a mo. pīti. §. i. ꝛ quia succedit in scīa: ut. j. de diuer. ꝛ tē. pre. cum heres. hic aī aditā hereditatem. ac.

L Egaui Defectus debiti demonstrati impedit ſbstantiam legati relicti a creditore debitoꝛi: sed non impedit ſbstantiaꝫ legati relicti a debitore creditoꝛi si certa quantitas erp̄matur. b. d. Bar.

h Debeā. ab eo vl' ab alio.

i Ex contrario. nam. ff. creditoꝛ legauit. ſ debitoꝛ. ꝛ pīmum prosequtur vsqꝫ ad. §. ꝑ ãt ꝛc. et exinde aliud. ac.

k Cū distinctiōe. s. illa an sit adiecta spēs ul' q̄ꝑtas. azo.

l Quotidiana. ꝛ iō tractanda ꝛ fauorabiliꝫ admittēda: vt. j. de vsuca. iusto. in p̄n. ac.

m Sius. s. creditoꝛ. ac.

n Modo. i. casu. ac.

o Acno. qꝛ testō. ut. ff. e. l. qō mihi.

p Dici: hoc verum si diri lego. r. que mihi dʒ. si ꝙ⁹ sic volo illum liberare in. r. uel ab eo non peti secus: vt. j. pri. sed poterit ꝛc. uel dic fm. R. qꝛ non refert hic illo uel illo mō legauerit. ſꝫ tñ corriget statim. ut pri. rñ. sed poterit ꝛc. ac.

q Hoc dici. In libro. Jo. est hoc dici. ꝛ lege interrogatiue. ꝛ rñ. nō. azo.

r Inequaquā placet. ergo multo magis in supīori pri. casu nō pōt peti cuꝫ dixit dānas esto nō petere. r Contra aūt. hic dʒ esse. §. ꝛ prosequit secūdaꝫ questionem circa p̄n. le. factam. ac.

Æmolumētum. repreſentatiōis. ꝛ nō qꝛ hic dixit lego qō debeo. ac.

t Certa. in genere ꝛ quātitate nō in specie certa nūmoꝝ ut differat a scīpto de seruo. ac. u Demōstratōe. ut stichū quē debeo tibi lego. ac.

x Legata. ad hoc. ff. de do. pre. cū scriptū. ꝛ de le. ij. l. cū qdam. ꝛ insti. de le. §. sed si vtori. ꝛ. j. de ꝯdi. ꝛ de. l. qbus diebus. §. q dotalē. ꝛ. C. de fal. cā adiec. l. ij. ꝛ fi. Item facit ad. l. istā. ff. ti. i. l. qnt⁹. ꝛ. l. q tibi. ꝛ. j. de cōdi. ꝛ ō. falsa. ꝛ. C. ō fideicō. l. creditoris. et de le. ij. l. lucius. §. i. ꝛ de le. i. l. si creditoꝛi. ꝛ isti. de le. §. huic. ꝛ. ff. de le. ij. l. lucius. §. qsqs. ꝛ. j. e. ti. aurelius. §. fi. Et nō plene si lego tibi. r. que tibi debeo. ſꝫ legatū. ꝛ si nihil debeatur. sed si debeat pure ꝛ efficaciter nullū est legatum. si sine effectu ul' nō pure tenet: ut hic. ꝛ. ff. e. si creditoꝛ. ꝛ de le. i. finaūt. ꝛ hoc in p̄ma ꝙ⁹na. Nunc de tertia ꝛ sēda q̄ vicē tertie obtinet. ut. s. r. q̄ mihi debes lego illi. uel. r. q̄ ille mihi debet tibi lego. si debentur ī vtroqꝫ casu actionem cedere tenet heres: ut. ff. eo. si dānatus. et. ff. ō le. i. l. non quocūqꝫ. §. gaiū. ꝛ. l. si sic. §. i. in. fi. Sīḋo nō debent nihil est in legato. Et est rō. dīe inter primum ꝛ duos vltimos: qꝛ pmo casu intelligē dus est testator ad vandum obligare heredē apponendo ꝑbuꝫ id. s. ōbeo qō si verū est heredi vandi necessitas incūbit. In alijs vero duobus non ē intelligendus heredi iniungere vt det. qa si ver sit qꝛ debeā non ad vādū sed ad faciendū tenet heres. i. ad cedēdam actionem quam hʒ. si ergo hʒ actionem: eā cedit. si nō: nullam cedit: qꝛ non pōt. Est ꝛ aliꝰ casus qui licꝫ a glosatoribus sit reluctus: a paulo tñ non est omissus qui est difficilioꝛ alijs ut si dicam lego tibi. r. q̄ mihi debes. dicit enī paulus qꝛ si debentur: liberari debitoꝛ debet. si non debentur. r. sunt in legato: qō falsum est vt ipse paulus postea dicit. vt hac. l. §. qō si ēt. c. ꝛ. §. qō si nihil. ꝛ. §. sed poterit. ſꝫ quare aliud hic dicitur qꝛ ī duobus supīoribꝰ casibus: qꝛ ꝛ in hoc casu si debentur nō tenet hʒs ad dandum: sed ad liberādum. sed certe ſ liberatio siue remissio datio est ut. ff. de condi. ob cau. l. si mulier. Item inducit cōpensationē: ut. ff. de compen. p totū. Item facit videri totum remissum etiā inopinata: ut. j. ad. l. fal. l. q̄rebat. sed cessio actiōnis non est datio pecunie nec pro solutione habetur cum euentus iudicij possit esse incertus nisi in casu: ut. ff. de pecul. qō ō betur. vbi ꝙ⁹ q̄ꝑtas nō exp̄mitur in oī cāu qō vl' que p̄ condi. Fuat: ut. ff. ti. i. quatus mucius. nisi verba pteriti tpis non p̄sentis ponant in legato: ut si dicaꝫ qō debuisti vl' qō debuit. ꝛ tunc distinguēs: ut. j. eo. creditoꝛ. R. azo. Ō.

T Utor. A legatario pōt relinqui liberatio heredibus q agnito legato repellitur exceptiōe nisi bñficio etatiꝫ iuuet. b. d. Bar.

y Tutoꝛ. alijs. q̄ pupillo.

z Tertiā. qō legatū valet: ut. ff. de le. i. nō amplius. §. i. ac.

a Si heredib⁹. s. sub hac ꝯditiōe. b Ex distractiōe. reꝫ pupillaꝝ.

c Pareret. i. tutoris heredes liberasset ab actione tutele. azo.

d Indulgēdū est. ut ꝛ. ff. de mino. aut p̄toꝛ. in fi. ꝛ. l. si sine. in p̄n. ꝛ. l. si minoꝛ. rꝛv. an. fuū. ꝛ. C. de fideicō. li. deberi. ꝛ. j. de do. ex. l. si in fi. ꝛ. ff. ō acq. here. necessarijs. ꝛ. j. de his q. ut indig. l. v. §. amittere. ac.

D Ubitamus Aliqñ dicit qꝫ legatarius propter spēm: ſꝫ nō propter rem. b. d. Bart.

e Legata sit. a creditore. ac.

f Solēt. mortis testatoris hodie: ut. C. de cadu. tol. §. cū igit. ac.

g Qō magis est. ꝛ facit. ff. e. siquis reum. §. idē iul'. ac.

A Urelius Effectus liberationis relicte pupillis non extendit ad tutorem. b. d. In. hac. l. ponunt que dā cōsilia Scęuola. Vel posset etiam sūmari alio modo sic. Effectus liberationis non porrigitur ad creditum ab herede contractum. b. d. Bar.

b Fideiusserat. apud pupillos uel apud alios. i Quodam.

rēpa.sal.fo.qō fieri debet.insti. de satisda.tu.§.i.ac.
a Eiusdem.s.tutoris. ac.
b Quina.i.r.vt.ō. de le.i.si quis testō ꝛ sub.lego.ac.
c Ad qō.i. vsqz ad qō tēpus. Ac.
d Debetis.transit de tertia pſona ad secundam. Ac.
e Afflixerit.impenderat enim aurelius multa in res illorum pupillorꝫ.
f Ab bis.s.pupillis ea que impendit.ac.
g Aclitis.q.d. non eri gatis impensas a pupillis:nec legata eis retinentur propter victas impensas.ac.
h Filiorum eius.s.tutoris.
i Ab'aurelijs.i. a pupillis.vterqz.n. sic vocabatur.q.d.non prohibetur agere mandati contra ratorem uel eius heredē ut hic:sed nego. gerra pupillum p̄ipensis ut.ō. pri.ac.

Testamento. Legatum liberatiōis factuz in prio testamento et repetitum in secundo ad debitum ipe testamēti restringitur:nec ad post contractum extenditur.hoc dicit.bar.

k Lino.i.condula de lino quo erat ligatum: per qō rūpitur testm̄:ut.C.ō testa.l.nostrā.ac.
l Repetijt.per hanc repetitionem petet liberatio eorū que debebāt tpe primi testamenti:non vt ex illo:sed vt ex secundo: ut insti.qui.mo.tes.ifir.§.posteriori.non aūt eorum que post ceperunt deben.ut hic dī. ꝛ facit ad istuz.§.j.§.proxi.ꝛ.ō.ō tri.le.l.si qs.§.item.ꝛ ō aur.et ar.lega.l.si ita.et l.medico in prin.ꝛ.ō.ō leg.iij.vroꝝ.§.i.et.l.nomen.§.i.ꝛ.l. vrorem.§. testō .ꝛ.j. e.l.fi.ar. contra.ō. de ali.le. mela.§. aliena.itē.j.e.l.§. legatum.ac.

Ticius scio. Casus huius.§.a casu precedentis.§. in aliquo non discrepat. Legatum liberationis ad debitum tpe testamēti restringitur nec ad post contractum extenditur.b.d.bar.

m Credendum. debitū sub.ꝛ facit.ō.pri.§.cum concor.et de leg.iij.l.bis verbis.ac.

Ticius testō. Generalis liberatio patri relicta continet liberationē reliquorum. secus in extraneo.b.d.bar.

n Testō facto.l.rij.ta. ut insti. de le.patro.tu.ac.

ꝛ decedēs eiusdē pupillis legauit ī hec verba. Aurelio latino ꝛ aurelio felici singulis gnabꝫ:cum quis eoruz .xiiij.annoꝝ fuerit:ad qōtp̄s p̄stari eis volo singulis alimentoruz noīe mēstruos denarios senos:ꝛ vestiarij noīe annuos denarios.xxv.quo legato cōtēti eē debetisᵒ:qm̄ tutela vra nō minimo dāno rōnem meā afflixeritᵉ.a vobis autez hēdes mei peto:neqd rōe tutele ab hisᶠ exigē: vlᵍ ob hoc legatū eoꝝ retinē velitzʰ. Quesitū ē si hēs eius ex cā fideiussionis aliqd p̄stiterit:an ab hēde filiorū eiusᵇ,p quo fideiusserat repetē possit? Rñdi vbis q̄ ,pponerentur id solū videri hēdū fideicōmissum ne exigerēt qō ex rōne tutele: quaz ipse simpbozinᵖ administrauerat: ab aureliisⁱ sibi deberēt. Testō facto debitoribꝰ liberationē reliquerat.post iciʳolinoᵏ ꝛ cognito testō aliud testm̄ fecit i quo repetijtˡ legatū bis vbis. Quibuscūqz legata in eo testō qō iciderā dedi:oia rata eē ꝛ q̄cūqz scripta sunt volo. Quesitū ē ex sequēti testō adita hēditate an debitores qbus p̄iore testō liberatio relicta erat cōsequi possint:ut ēt eiᵖ cēditatz noīe:quā post p̄ testm̄ debē ceperūt liberarentur. Et si ab bis hēdes petē ceperit:an doli mali exceptione sūmouerētur:rn̄.nō liberari. Ticius scio debitori suo ita legauit. Do lego scio denarios .x. Itē do illi quicquid sortis ꝛ vsuraruz noīe mibi debebat. Preterea gnāliter dānauit hēdes fideiqz eorum commisit: vti darent restituerēt vnicuiqz quicquid ei legassz.postea scius aliam p̄terea pecuniam a ticio mutuatus.ē quero an hec q̄qz pecunia que post testamētum factū data eēt scio legata intelligaī? Rñdi cū in p̄teritū tēpus verba collata proponerētur:nō eē posteriꝰ credēdū legatū. Ticiᵖ testō factoⁿ: ꝛ filijs hēdibus institutis ō patre tutore suo quodam facto ita locutus est.Scium patrē meum liberatum eē volo ab actione tutele.quero hec verba quatenus accipi debēt: idest an pecunias quas vel ex vēditionibus rerū factis: aut ex nominibus exactis in suos vsus conuertit: vel

bita.hic ḡ non ut tutor:sz ut quilibet possessor conuenīt rei vē.ꝛ facit.j.l. fi.§. ticia .ꝛ.C.de transac.sub p̄tertu.§.error.sz p̄n.l.illiᵖ est ar.cōtra. Ac.

Testator. Verba restrictiua adiecta legato in codicillis facto restringūt legatū factū in testō cū ipo legato codicillorū tacite repetituz.b.d.bar.

r Testator.alʒ testō.ꝛ alʒ testator.ac.

nomine suo fenerauit:filijs ꝛ hēdibus testatoris ꝛ nepotibꝰ suis debeat reddē? Rñdi cū cuiᵖ notio ē estimaturū. Presūptioᵉ.n.pp naturalē effectū facit oīa patri videri ?cessa:nisi aliō sensisse testatorē ab hēdibus eiᵖ approbaretur. Deuita testō suo alteꝝ ex tutoribꝰᵖ suis actione tutele voluit liberari. bis vbis rationez tutele quā egit iuliᵖ paulus cū antistio cicerone posci ab eo nolo:eoqz noīe ab ea cā oīno libatuz eē volo:q̄ro an ex qua pecunia ex tutela apō eū fmāsit petiˡ ab eo possit. rñdi nihil ,pponi cur pecunia q̄ pupilleᵍ ē ꝛ apō tutorez posita maneret legata videreť. Testatorᵏ ita scripserat.ticio affini meo q̄qd mibi ex q̄cūqz cā ōbeat ei fmitti volo. eoqz āpliᵖ dicēdo codicillis ita scripsit.ticio hāpliᵖᵉ affini meo ꝛ ōbito ri vsurā pecunie quā mibi dz: ab hē de meo donec viueˡ exigē veto. Qz si exigē cōtra voluntatē meā putauerit.eiᵖ sortis vsuras eidē ticio ab hēdibᵖ meis donec viuetʳ p̄stari volo.q̄situ ē cū augēdi potiᵖ q̄z minuē di testatoꝛ volūtatēˢ habuerit an hēdes ex fideicōmissiˡ cā ticio teneant vt eū oī ōbito liberēt.rn̄.ſz ea q̄ proponerētur videri minutūᵗ legatū qō p̄mo ōderat. Legatū ē testō hoc mō. Scio ?cedi volo qcqd mibi ab eo ōbitū ē. vlᵍ fidē meā,p eo obligaui.q̄ro vtz id solū qō testi facti tpe ōbebāt legatū sit.an etiā si quid ex ea summa vsurarū nomie postea accessit.legato cedat.respondi videri omnē obligationez eius debiti per fideicō.solui voluisseᵘ. Stichoᵇ testamento manumisso fundum instructuz ꝛ alia legauit.ꝛ ōnuo hec verba adiecit.quem'rationem reddere uelo. quia instrumentumᵉ penes se habet.quesitum ē an Stichus reliqua que ex administratione actᵍ debuerat reddere debuerit:respondi stichū eo nomie nō teneri. Claudius. Nemo enim ex seruitutis actu post libertatem teneturᵇ: ꝛ consulatioᶜ ad ius debiti relata fuerit. Retineriᵖ ergo reliqua possunt cuz peculio'aut. ex coᶠ deducis.quod si bi legatum est. Centum q̄ apud aponianum depositā habeo.apud

s Hoc amplius quo ad verba:sed quo ad veritatem miniᵖ ꝛ nō q̄ per hec verba ēt repetit primum legatum:ut.ō. de le. .i.si tibi pure.ac.
t Viuet.ticiᵖ legatariᵖ. ac.
u Viuet.s.ticiᵖ.q.d.non erigat.ꝛ si fuerit exactū restituat.
x Voluntatem.pp illa vba b amplius ?ē. Ac.
y Fideicommissi.pp illō verbum testamenti prioris qō erat vt oē debitū sibi ꝛ per ?ñs suis heredibᵖ remitteret.nā ſz noīa nerit ticio tñ in rē erat legatum ut.ō. de pac.iuris̄ē.§.pactoꝝ.
z Minutuz. pp illud verbū quoad viuet.plonale ē. n. hoc legatum:ut h.ꝛ.ō.e.aurelio.ī pn.Item vltia volūtas derogat prie:ut ꝛ.C.ō codicillis.l. diui.§.codicillos. ꝛ.j. ti.i.l.si tibi certaz.ꝛ.l.legato. in prin. ꝛ.l.ticiᵖ.ꝛ.l.ticio.ꝛ.l. trāslatō ꝛ.ō. de ali.ꝛ ci.le libertis.ī pn. et.j.ti.i.cū certū.ꝛ.ō. de fūdo ī struc.l.seie.i pn. ar.p̄.ō. ō fū. istru.l.q̄situ.§.fi.sz ibi solui.b Itē ar.p̄.j.ō re.du.quotiens.

Legatum. Legatuz liberatōis extēdit ad debituz accessoriuz post testm̄ ?ctuz. Bart.

a Voluisse.ꝛ iō in posterum vsure ñ currunt:p̄cipali sublata:ut.j.e.l.fi.§.gaio.ꝛ arg. .C.ōpo.l.iij.ꝛ fac.ō.ḡ po.ipti. ba.lucio.sz ar.p̄.j.e.l.fi.ī fi.

Stichō. Legatum restrigit p rōnē. Item p rñsionē apparet qualʳ quis interrogatiōez intellexit.b.d.Bar.

b Stichō.tucius stichō pecuniā assignauerat et castaldū i rōne vñica hūerat:qui de rōne vñica q̄daz male expedit i quē dā fundum.nūc vñs stichō libatē et dictum funduz istructuz et q̄dā alia legauit:et rōnē reddereveruit:apposita hac rōe qz ipe stichus est habiturᵖ funduz queritur an debeat reddere rōnēta de male ipēsis in fundum q̄ alibi:ꝛ dic q̄ de nullis.retineri tñ p̄nt reliq̄ cetera p̄ter male expensa in fundum.ac.

c Quē.stichum.ac.
a Instrm.hec rō apposita restringit gnāle precedēs legatuz rōnuz.s.nō reddēdarum.ut de male ipēsis in fundum tñ intelligaī.sic.ō.ō calū.b actō.sz ar.cōtra.ō. de iur. et fac. ignō .l.regulā.§.ꝛ sz.
b Tenet.nisi i casibus quos nō.ō.ō neg.ge.l. cū actuz.ac.
c Consultatio.consultus.n. fuit scenola an debituz pen posset ex principali obligatiōe remissa.b.uel dic non q̄ro de effectu exactionis:sed de iure. naz effectus certus est qz non tenetur:ut.C.an fuᵖ ex suo facto.l.i.nō ḡ ēt de iure vī liber factus.s.ciusli.sz nālis obligatio durat.sic inter pr̄em ꝛ filium post emancipationē:ut.ō.ō ?di.ide.frater a fratre.§.q̄situ. d Retineri. bñ ifert qz istī tñ vī uel rōis reddende necessitatem legasse.ḡ ceteroꝝ reliq̄ retineri p̄nt cum peculio.s.ñ legato.vñ ñ vī legari.ut.C.de pecul.eiᵖ q liber.me.l.i. ē ergo peculium qō supest deducto vñi debito:ut.ō.ō pecul.l.peculiuz.§.si cre.retinet ḡ ꝛ ō bitū et peculium.ꝛ qō subijcit aut ex eo.s.peculio.qō peculiuz ulʳ qō.i.qz peculium ?ē.sic erat ḃ legatuz.ꝛ sītr itelligit ōducto ere vñi legatū ē.ac. e Pe culio.ñ legato. f Aut ex eo peculio.s.legato. g Deduci.ō reliquo

¶ Cenum. Cui relinquitur liberatio ad tēpus pōt petere vt interim heredi si lētiū iponat. b. d. bar.

a ¶ Filius. qui est heres.

b ¶ Exigi veto. p hoc videtur velle vti ēt si sigillata erat. ⁊ sic valet. ut ⁊. ſ. de le. i. si seruus. §. fi. ⁊ facit. ſ. e. nō solum. §. pōt. ⁊. §. fi. sed Ro. videt intellexisse de fideicō. tacito relicto filio a depositario: qō non videbatur valere: cū nō esset oneratus. ut. C. de fideicō. l. ab eo. sed ⁊tra est: qz p predicta uerba testantis poterit uti deposito ⁊ gratis. ac.

c ¶ Cōsequi posse. per exceptionē: ut. j. ut inpos. le. l. i. §. si debitor. non per actionem ut liberetur. ut. ſ. e. nō solū. §. pōt. ni si forte ut silentiū imponat heredi. ut in negatoria. ac.

¶ Filias Legatū ne rōnes erigānt iportat quatenus testatorē voluisse ꝓbabit. bar.

d ¶ Mensam. hec mēsa testatoris erat. ac.

e ¶ Disceptatōis. i. fm ea que legatarius euidenter probauerat testatorem sensisse in dubio āt serua qō. vf. ſ. e. aurelio. §. gaius. ⁊ de le. iij. si ꝑ. ver. t.

¶ Eum. Non valet legatus factum creditori ad eius vtilitatē: sed ad vtilitatem tertij debitoris valet. b. d. bar.

f ¶ Et fratrem suū. l. pupilli testantis. ac.

g ¶ Scripserat. ſ. si aliqs. ac.

b ¶ Debeat. tutori ac. tutele contraria. ac.

i ¶ Non posse. ſ. iure fideicommissi: ut ⁊. ſ. e. legaui. i fi. et de le. i. si creditori. ⁊. l. ſe. ⁊ nō ꝙ caute rñ. sceuo. in genere. in casu rñ nfolz non valeat i. v. impensis i portionē legāt⁹: valz tñ in alijs. v. impensis in portionē frīs. ut. ſ. e. si quis decez. §. fi. ⁊. j. stati. ibi. idez q̄sijt ꝛc.

k ¶ Inutile ēet. qō tñ falsum ē in. v. impensis in portionē fratris ut modo nō. ac.

¶ Administrasset. idez tutor ⁊ facit. ſ. e. si quis decedēs. §. fi. ⁊ de le. i. si fideiussor. ⁊. l. ſcio legato. §. ij. ac.

¶ Idem quesit. Iō ōt qs vni scripture pro parte stare ꝓ parte non. probando contrarium. b. d. Bar.

m ¶ Fideicō. ergo vz qō accepe l. v. ipēsis i portione frīs.

n ¶ Verbis testi. puta ad. v. agit ex testō. ⁊ cum. rr. ipēdissz vult agere ad residuum actōe tutele. ⁊ est ar. cōtra. ſ. de procura. in cause.

o ¶ Dē. reliquum. hec ꝟba nisi testator reliquit. r. tñ ꝓ sua ꝓte aio cōpensandi. ut. C. de heredi. instī. si ꝓpensandi. ar.

p ¶ Petere. actione tutele.

¶ Quidam. Si debitū legatur creditori non valz legatum. ⁊ in diuersis instantijs admittitur variatio. b. d. bar.

q ¶ Nullus ē. ut. ſ. proxi.

r ¶ Petierit. cōditione certi ex mutuo. ac.

s ¶ Debitum. cū. n. alia sit cā nō obstat ex. rei iudi. ut. ſ. de exce. rei iu. cū q̄rit. ⁊. C. ad exbi. l. neqz. Azo. ⁊ ex pluribus cāis eadē res ōberi pōt: ut. j. de exce. rei iudi. ⁊ an eadē. §. actōes. ⁊. C. de fal. cā adiec. l. i. ⁊. iij. ⁊. ſ. de le. iij. lucius. §. sē prome. et de le. ij. lucius. §. quisqs. ⁊. j de excep. rei iu. senat⁹. §. fi. et de condi. et de. cum tale. §. falsam. et instī. de le. §. econtrario. ⁊. §. huic. ⁊. §. longe. ⁊. ſ. ō instī. l. habeat. ac.

Si is qui. Inter duos cōreos quibus est relicta liberatio est locus iuri accrescendi. Item socius non capax capit ꝓ sociū capacē. b. d.

t ¶ Posset. ut hereticus et alij quos dic instī. de le. §. legati. ac.

u ¶ Competit lege. i. capaci. uel dic velegari. i. ac. cedi capaci contra nō capacē. ſz ad qd: rñ. qdam ut eum liberet inter vnos q ꝓ ultimā voluntatez liberari non pōt. sed dic tu ut sibi hēat: ut stati subijcit. sed vī non deberi cedit: ut. ſ. de le. ij. l. si ticio ⁊ ei que est j. So. iō hoc fit ꝟ: qz nihil apud heredem testator voluit remanere. ar.

.ſ. si vsufru. pe. l. fundus vsufructu. ac.

x ¶ Cuius. capacis.

y ¶ Utrūqz. i. dupler commodum accipit primū ut hoc cōmodū. i. delegatio uel cessio ⁊ pecunia a cōreo. ⁊ liberetur ab obligatione. ſz an insolidū fiet cessio: rñ. nō: ut nō. j. de sol. l. modestinus. ac.

z ¶ Et ille. ſ. non capax. ⁊ sic nō ꝙ hz ꝓ alium qō ꝓ se hēre non pōt: ut. ſ. de trāsac. ⁊ post rē. §. i. ⁊. ſ. q̄ res pig. obli. pos. l. aristo. ac.

a ¶ Capacē. secus si non capacē. tunc. n. neuter liberatur: ut. ſ. de vōa. int vi. ⁊ vr. l. si sponsus. §. i. azo. ⁊ facē ad. l. j. de duo reis. l. eadem. §. siqs. in pn. l. si duo. ⁊. ſ. e. si qs decedens. §. nunc de effectu legati. ⁊ de re. iudi. miles. §. si is q. ⁊. ſ. soma. l. ij. §. itez sine ⁊. ſ. si qs cau. si duo. j. rñ. ⁊ de iureiur. l. si duo in pn. et. l. duobus in principio. ⁊ de sta. bo. l. iperator adrianus ⁊. C. si vnus ex pluribus ap. l. i. ⁊. ſ. ō inof. te. l. nihil. §. fi. ac. ⁊. j. qñ di. leg. ce. l. i. §. fi. ⁊. ſ. de edil. edi. cū aūt. §. fi. ac.

¶ Petitor. Si nō valet principale nec accessoriuz. b. d. ul' alr. Si legatū non vz pp rē principalr non valet pp sūptus litis. b. d. bar.

b ¶ Petitor. hereditatis: ut statī subijcit. Ac.

c ¶ Centū virale. i. peti. bī. sic dcā: qz a senatoribus q centū erant nūero iducta fuit: ut. C. ō pe. bere. l. fi. in prin.

a ¶ Debuerit. ſ. aduersarius siue actor siue reꝰ erat. ac.

b ¶ Et iam sūptꝰ. post legatum relictum facti fm Azo. uel dic qñqz. Ac.

c ¶ Existimauerūt. ⁊ vñ forte ea rōne quia ut victus victori deberet damnari in expensis: ut. C. de iudi. pperandum. §. siue autem alterutra. ⁊ sic vī debitor legare creditori suo qō vz: ⁊ iō nullum ē legatum: ut. ſ. e. legaui. §. fi. ⁊ facit ad id qō nō. C. de ꝛc. l. i. an sumptꝰ fci in cā euictionis acgrētur si obtineat ēptor. ac.

¶ Creditor. Legatū liberatiōis si crēditur ad debitum post testamentum testatori solutum: sed ad debitum primo solutum crēdit si per ꝟbū preteriti tpis legatū fuerit relictū: ⁊ testator hoc ignorauit. Bar.

d ¶ Legauit. testō ul' codicill'. ac.

e ¶ Recepit. post testm uel codicillos exigendo. vñ legatū ademisse vī. ut. ſ. e. nō solū. §. li Bario. azo. ac.

f ¶ Repetijt. sceuo. ſ. ⁊ dic ꝙ. ſ. exegit post testm. hic ār ⁊ vtrobiqz vidit lego gaio qō mihi debuit. ac.

g ¶ Et ait. subaudi pone se testatorē accepisse antefactos ⁊c. alij. būt testator. ⁊ ita habent recipit. ac.

b ¶ Legauit. idē testator gaio qcqd mihi debuit. ac. ⁊ hic puncta.

i ¶ Quesijt. sceuola. ac.

k ¶ Ei. ſ. legatario. ac.

l ¶ Propter verba. sic. n. dixit lego. gaio qcqd mihi debuit. ac.

m ¶ Responsū ē. q. d. sicut dixi i prio casu. l. qñ exegit post testm. sic ⁊ i isto secundo casu qñ an testm. ut. ſ. legatarius non petat seu repetat. ac.

n ¶ Posterius. i. posteriori casu. ac.

o ¶ Adderentur. ſ. de soluta pecunia anteq̄ legatet gaio quicquid mihi debuit. azo.

p ¶ Id fecisset. ⁊ ex hoc cū putaret sibi deberi liberationem tñ non quātatē reliqsse videtur. qz q̄ptas in legato exꝑssa non est. azo.

a Quõdã.c si.n.sciret nihil deberi non videtur reliquisse liberationem que nulla esset: sed pecuniam quandã debitam propter verbum preteriti temporis debuit.ac.

Inter cetera. Legatũ liberatiõis nõ facit quẽ desineri teneri ad red dẽdos libros rõnũ: secus in bis que in rẽ dñi vẽa sunt.b.d.Bar.

b Item reliqua.s.sunt scripta.vel dic.i.teneat ad es que apud eum remãserunt.ac.

c Ea.i.chartas ꝛ reliqua que apud eũ sunt vt ff.ff.de le.i.si seruus vendi.ꝛ.ff.c.aurelio.§.meuia. sic ergo nõ qꝫ redde re chartas rõnũ tñ non est reddere rationes: cuz is reddat chartas qui ẽ veritus rõnes reddere: nec reddere debita tñ: ẽ reddere rationes: sed debet dominum instruere ꝛ reddere reliqua: vt.ĵ. de condi.ꝛ de.l.cum seruus.Ac.

Ticia que. In generali legato liberatiõis nõ venit id qõ põt vendicari. Itẽ in dubio relatio fit ad id qõ principaliter in oratione ponitur .b.d.Bar.

d Cur nõ.si habes cur non abundat.vt ff.ĵ.de dam.infec.l.fluminum in prin.alĩs deest non.ꝛ est plana ꝛ concor.ff.eo. ti.i.aurelius.§.meuia. ꝛ.l.aurelio.§.gaiꝰ.ac.

e Cõtutor.qõ videbatur iõ:qꝫ dixisse videbatur nolo reposci ab eo q gessit cũ ticio:qñ cũ pro ꝛ accipiat.vt ff.ff.õ|usufruc.le.l.illi.ac.

Gaio seio. Legatũ liberationis porrigitur ad debitum accessorie post testamẽtũ contracũ ꝛ etiã ad nouũ debitũ qõ primi loco succedit b.d.bar.

f Postea.i.post testamentum.

g Solui.i.dissolui.ad quod est.ff.c. aurelius. §.i.ꝛ.ij.ꝛ.§. legatum.ꝛ de le.iij.l.nomẽ.i pn.ſ ar.cõtra.ĵ.§.pri.ac.

h Cõueniri.s. ab here de.s.si totũ soluat.

i Tũc.s.tpe testi.ꝛ sic nõ est ꝓtra.ſ cõsonat.ff. de le.ij.nomẽ.§. filia ꝛ hoc sit vel non sit facta nouatio:ut.ꝛ.ff.õ le.ij. l.cũ filius.§. heres meus.sed nõne videt eregisse testator cuz accepto ualeret ꝛ nouauit.hec.n.paria sunt.ut.ff. de pac.si vnus.§.sed si stipulatus.Rñ.secus in ficta stipulatione ut hic:qꝫ vera vbi videtur mutasse uoluntatem:ut ꝛ.ff.e.non solum.§.liberatio.ꝛ.ff.c.l.in prin.sed certe immo quocũqꝫ modo extinguatur videt fieri nullũ:ut.ff.eo.si id qõ.sed ibi remanebat nulla petitio: hic sic noua que originẽ habet ex ueteri.ut.ff. de le.ij.cum filius.§.heres. Item contra.ff.de ali.le.l.meta.§.i.so.ibi. Itẽ ꝓtra.ff.ꝓtori.tñ.qꝫ ꝛ ibi tẽpore mortis.sed ibi accessarium prime. Item contra.ff.de op.le.l.ſi.ſo.ut ibi.ꝛ facit.ff.de ali.le.medico in prin.ꝛ.ff.õ le.iij.l.iuſ.§.ſi.

k De adimẽdis legatis. A titulo de le.i.fuit dictũ de legatis: sed qꝫ legata aliquãdo adimunt in totũ.aliquãdo in aliũ trãsferunt: iõ ponit istã rub.ꝛ de materia totꝰ tituli. vide azo.in sũma eo.ti.Bar.

l Qui actu. Aldẽptio partis substantialis nõ ualet.b.d.bar.

Qui actui.tenere.i.cõmoditate.ac.

m Esse põt.sed nõne due sunt seruitutes ꝛ nulla est alia: vt.ff. de ser.rust.pre. l.i.§.item.ꝛ.§.actus.ꝛ si ser.vẽ.l.loci.§.i.ergo vna adimi põt: vt.ff. de ser.ur. pre.l.si edes.sicut usufruc.ꝛ vsus.ꝛ.ff. de usu ꝛ ha.p seruũ.ibi.sed si de fructu. Rñ. dupler est iter: vnũ qõ est p se seruitus aliud qõ non est seruitus sed cõmoditas que inest in actu de quo hic dicitur.aut ergo de hoc adimendo sensit ꝛ non põt separari: sicut nec superficies a solo: vt.ff. de ac.ꝛ ob.l.obligationum fere.§.plane.aut de eo qõ est seruitus.ꝛ non potest qꝫ illud non legauit: vt. ĵ.e.l. iij.§.si loci.ac.

Hando legato. Si precedit oratio negatiua dictio põter ponit illud de quo prius erat dispositum.Bar.

o Et fructus.qui est pars re ut.ff. de usufruc.l.iiij.ꝛ sic bene ꝛsonat cũ sequẽti casu.

p Adimi põt.sicut legari.ut ff.ti.i.l. non solũ.in pn.ꝛ facit ff. de usu ꝛ ha.per seruum ibi. sed si de fructu.

Si quis ita. In cõditionibus que possunt semel tñ existere: ꝛbũ qõ põt se habere ad plura tẽpora itelligit ꝛm qꝫ prius euenerit.b.d.Bar.

q Decesserit.anteqꝫ accipiat qõ dic: vt.ĵ.in pn. ꝓti.§.ꝛ.§. si quis ita.ac.

r Mortuo.tpe testamenti.

s Sempronio.i. seio q erat binomius.ac.

Si quis. Si uerba executiua ad legatariũ sunt relata vel simpliciter prolata non vidunt existere nec effectum habere nisi mora heredis precesserit cõmunis vel specialis: secus si verba ad heredem sunt directa .b.d.Bar.

t Accipiat.i.qꝫ per eum ſtet quomin9 accipiat: ut.ff. de cõdi.isti.l.ul.azo.nã si p euz stat qõ est eoipso qꝫ heres in mora non est transmittit ad heredes ticius hoc casu.si aũt hec verba testator nõ adiecisset aut si ticius ꝛ.cum sit purum a die mortis trãsmitteret: vt. ĵ. qñ di.le.ce.l.i. vel dic planius.ac cipiat.i.accipere possit.quod ẽ ante cessionẽ dici legati.

v Ticij.cum ticius decesserit post diẽ legati cedẽtẽ.azo.alĩs secus ut.ĵ.e.ibi.ſz si ante diẽ ꝛ.

x Sz siqdẽ.ſz sic sit de rigore.tñ siqdẽ mora ꝛ.ꝛ dic qꝫ ergit modicũ tẽpus an ticius videat pdere legatum si moriꝛ.ꝛ an heres sit in mora.vl dic mora heredis eoipso qꝫ cessit dies legati.ac.

y Repellẽdo.sic.ff. de in rem ver.l.iij.in fi.ꝛ.l.ſe.Ac.

z Intercessit.s.heredis.ac.

a Et nõ nocj nã pinde est fere:ac si dixisset si velut vel uoluerit ut.ĵ.de cõdi.ꝛ demõ.si ita expressim.apparet ergo iniquum ẽ eiusdez rei noie hr̃dẽ vtriqꝫ dãnari: vt.ĵ.§.si duobus.

b Debet legatũ.ĵ.e.ſi legatũ.§.qõ ita.Ac.

c Re ipsa.s.in re singulari: ut.C.in qꝰ cau.in inte.rest.non est ne.l.in minorum.ꝛ.ff. de le.ij.ticia.§.i.azo.

d Sed ꝛ cũ quis.si nõ dederit.i. si dare nõ tenebit: ut ex inferioribꝰ patet sic.ĵ. de uer.ob.l.si ticius ꝓm azo.tenet aũt ticio dare cũ ticius decedit cedente die legati.ꝛ facit.ĵ.pri.§.ac.

Si quis ita Quãdo ex facto legatarij põt dãnificari heres cogit legatarius ei cãuere de illo nõ faciẽdo.b.d.bar.

e Querat9 ẽ.qõ fieri potuit: vt ꝛ.ff.in pn.§.ac. f Eius.s.testatoris.ac.

g Cautionẽ.mucianą: vt.ĵ. de cõdi.ꝛ demõ.l.mucianę.ac. h Si quis plusqꝫ.ꝛ fa.ff.ti.i.l.nõ solũ.§.ſz si debitorẽ.ꝛ õ v.ob.l.i.§.pe. i Si loci. adimat.qꝫ iter legẽt vsufructũ.ut.ff.si usufr.pe.l.i.§.i. k Adimẽdo.ſz

numquid qui fundum legat vt legare iter ad eū fundū p aliū testatoris fundum vel alterius redimendum? Quidaz q sic vt hic ⁊ sic bona similitudo: vel dic q non sicut nec fundo vendito. vt. ſ. de ꝓtraben. emp. l. i. vēdēdo. ⁊ nō. ſ. de ser. vr. pre. binas. ⁊ qđ hic dicit nō minuit qz aliud adimit ꝯ legatū est: vt ⁊ uō. ſ. e. l. i. ⁊ facit. ſ. de le. i. seruū filij. §. fi. ⁊. l. si fundū. §. qui fundum. ⁊ de vsu ⁊ ba. p seruū. §. si usufructus.

¶ Si duobus. Incertitudo personaz uiciat ademptionem sicut viciat legatū. h. d. pront in littera habet neutri. sed si babetur vtriqz dicit econuerso. ſz primaz lr̃am nō q illud quod viciat petitionē: uiciat etiam exceptionem. vel alr̃. Illud quod facit succūbere in petitione facit succumbere reuz in exceptione. Bar.

a ¶ Separatim. vt ticio albo fundū: ticio nigro domū. ac.

b ¶ Appareat. qz dicit q ticio vedi adimo. nec adiecit albo vl̃ nigro. Ac.

c ¶ Vtriqz. qđ̄ habēt neutri ⁊ tunc fit directa similitudo per dictionē quē admodū. quibus. enim ex causis ꝛc̄. vt. ſ. e. legata. §. fi. alij hñt vtriqz. ⁊ tunc ē similitudo p ꝓtrariū: ut ⁊ ibi. lazarus si fr̃ mala. ⁊ ad primam ꝓpe. ad secūdā est ꝓtra. ſ. ō re. vu. si fuerit. vbi dicit non uale re. sed vltiguit vtrū unum fuerit legatū: vt lego ticio funduz: ⁊ tunc nō ualz: ut ibi. an plura vtputa ticio funduz. postea ticio domuz: qz plura sunt legata vtrunqz valebit ⁊ utriqz rei medietas. p idiuiso debebit: ut ſ. Itē ꝓtra. ſ. de le. ij. si qs seruum. §. si inter. vbi dicit q̄ heres oz eligēt cui soluat. ⁊ sic ualet. ⁊ ita est cōtra: put est ſ̄ neutri. sed ibi exponit oz. i. pōt. nā non tenet: ⁊ fm hoc est contra. Si bēs hic utriqz. ꝯre dic q ibi idem ſ̄ diuersa fuerint legata. alij dñt q ibi uoluit testator facere duos reos credendi qđ̄ potest fieri etiam p testamentum ut. ſ. ō duo. re. l. cādē. ⁊ adde q̄ sunt in qōne sabatina dñi az. q̄ incipit duo fuerunt fratres ꝛc̄. ⁊ facit put bēs neutri. ſ. §. si qs ticio ibi si autem nulli ꝛc̄. ⁊. ſ. de lib. ⁊ posthu. l. ij. ⁊. ſ. de he re. instī. l. in tempus. §. i. ⁊. ſ. ō manu. te. l. cum ex pluribus. ⁊ ſ. de testa. tu. l. duo. sed prout bēs utriqz. ⁊ ad primū m̄. ē ar. ꝯ. ſ. de ī rē ſ̄. l. sed dicēdū. ac.

d ¶ Debet. ⁊ ita ademptio nulla. sed contra. ſ. de reb. dub. si fuerit. ibi adēptio autez ꝛc̄. so. ibi. ac.

¶ Si ticio. Si adēptio refert ad rē vt adimi oīs dispō facta circa illā rē. b.

¶ Condito. Nō solū qō legat si ēt qō ad q̄lificādū legatum exprimit potest adimi. h. d. Bar.

e ¶ Magisq̄ verba. nō. sensum ꝛc̄. sic. C. de li. p̄. l. iij. ⁊. ſ. de ꝓdi. ⁊ de. l. i cōditiōib⁹. ⁊. ſ. de iureur. l. sz ⁊ si possessori. §. sz ⁊ si rē. ⁊. C. de ꝓsti. l. ij. §. sz ut sub. ⁊. ſ. de re iudi. l. in summa. ⁊. ſ. de iure do. l. promittēdo. in prin. ⁊. ſ. de uer. sig. l. in cōuentionib⁹. sz ar. cōtra. ſ. de usufruc. le. l. si alij. ⁊. ſ. eo. l. i. Itē facit. ſ. de edē. l. i. §. dic. in fi. §. ac.

¶ Cum ticio centū. Dictio taxatiua in residuo adēptionē scribit. Bar.

¶ Non solum. Nuda volūtate vl̃ tacita ⁊ grauissimis inimicitijs legata ⁊ fideicōmissa reuocant: que bis cessantib⁹ restarant. h. d. bar.

f ¶ Nuda. i. tacita: ⁊ sic nuda a verbis: vt. ſ. de aur. ⁊ ar. le. l. iij. in fi. ⁊. l. iiij. nimirū ēt relictū qñqz presumit: vt. ſ. de pecul. le. l. veniqz. §. interdum. vel dic nuda. ſ. a solēnitate. volūtas enim fuit expressa. secus tamē videtur in heredis īstitutione: ut. C. de testa. hac consultissima. §. si quis aūt. ⁊. ſ. de uiuſ. testa. l. ij. ⁊ instī. qui. mo. te. infir. §. ex eo. ⁊. ſ. e. l. ex pte. sed contra videt etiam in heredis īstōne: ut. ſ. de bis qui. ut indi. l. cū qdā. ⁊. C. de testa. l. nostram. ⁊ de bis qui. ut indi. hereditas. ⁊. ſ. de acq. here. clodius. que vix possunt ad concordiam reuocari. sed dic legata reuocantur tacita uoluntate presumpta priori voluntati contraria. heredis vero institutio nō. vt. ſ. e. ex parte. Item legata contraria tum non minuit. ¶ Si duobus ticijs separatim[a] legauerit ⁊ vni ademerit: nec appareat[b] cui ademptuz sit: vtriqz[c] legatū debetur[d]: quemadmodum ⁊ ī dādo si nō appareat cui datū sit dicimus neutri legatuz. ¶ Si ticio fūdus pure: eidēqz sub ꝓditiōe legat⁹ sit. deide postea adēptus sit sic. Ticio fūdū quē sub cōditiōe legauſt ſ̄s me⁹ ne dato: ex nulla rōne debeſ: nisi spāl̃r dixerit: pure eū velle legatū accipere. ¶ Cō ditio legati an adimi possit: vel bereditatis vel statuliberi videnduz. Et iulianus scribit ī statulibero detractā ꝓditionē nō repūtare libertatē. Papinianus quoqz li. xviij. dige. scribit: generaliter ꝓditionez adimi nō posse. nō. n. daſ ꝓditio in qt: sz ascribiſ. Nō ăt ascribiſ nō pt adimi sz quod daſ. Sz melius ē sensum magisq̄ ẏbaſ amplecti: ⁊ ꝓditionez sicut ascribi ita adimi posse.

¶ Cū ticio. c. testō legasset ⁊ eidez codicillis ita legasset. ticio. l. duntaxat nec amplius heres meus dato: non amplius q̄ꝫ. l. legatarium petiturū. ¶ Non solum autez legata: sed ⁊ fideicōmissa adimi possunt. ⁊ quidē nudaſ voluntate. Unde queritur an etiam inimicitijs interpositis fideicōmissum nō debeatur? Et siquidem capitales vel grauissime inimicitie intercesserint: adēptūs⁹ videri qō relictū ē. Si naūt leuis⁹ offēsa ē: manet fideicō. fm hoc ⁊ ī legato' tractamus: doli mali exceptione oppositaᵏ. I Dem.

Quod si iterū' in amicitiam redierint: ⁊ penituerit testatorē prioris offense: legatū vel fideicommissum relictū reintegrabiſ. Ambulatoria[m]. n. ē volūtas defuncti vsq̄ ad vite supmū exitū. G Aius.

Si cui adimi legatuz potest: ita ⁊ ad aliū trāsferri[n]. veluti hoc modo. qō ticio legaui id scio do lego. q̄ res in psona ticij tacitā adēptionem[o] continet. Paulus

Translatio legati fit q̄tuor modis. aut. n. a psona[p] in psonaz trāsferſ. aut ab eo q dare iussus est trāsferſ: vt alijs det. aut cū res ꝑ re daſ vt ꝑ fundo. x. aurei. aut qō pure datū ē transferſ sub ꝓditione. Sed si id quod a ticio ōdi a meuio dem: q̄uis soleant eē duo eiusdē rei debitores: tñ verius ē hoc casu ademptū cē legatū. nā cū⁹ dico qō ticiū dare ꝑ dānaui: sei⁹ dānas esto dare. videor dicere ne ticius det. Itē si ꝑ fūdo. x. legenſ: qđ̄ putāt nō eē legatū adēptū prius. sz veri⁹ ē adēptū eē. nouissima[r] enim voluntas fuatur.

Quod si alij legeſ Ulpia. sub ꝓditione qō alij pure legatū ēſ nō plene[s] recessum vl̃ a primo: sz ita demū si ꝓditio sequētis extiterit. ¶ Leteꝝ si hoc animo fuerit testator vt oīmodo recessum a ꝑmo putauerit: dicēdū erit a primo adēptū legatum. I Ulianus.

Ideo si vivo testatore mortuus fuerit is in quē trāslatū legatū fuerit nihilominus ad euz a q̄ trāslatū fuerit ptinebit. Ulpia.

Cum cētum[v] que quis pure reliquit: conditione adiecta iterꝝ eidē legauit: siquidē quasi aliaz hāc summā eē voluit: ⁊ quod pure relictū ē statiz debebitur. ⁊ quod sub cōditione ascriptum ē si conditio extiterit. ¶ Q: si eandem summaz mutata voluntate sub conditione reliquit: pura datio conditionalis effecta videbitur[t]. Quare si in eo testamēto in quo. c. ascripserat postea. l. reliquit: siquidez alia voluit eē hec quinquaginta cētū. l. debebūtur si vo. l. tm̄ deberi voluerit[r]. l. tm̄ debebūtur. Idē est ⁊ si in codicillis id fuerit factum. I Ulianus.

p Trāslatio. a persona. onerata. ⁊ nō q hoc casu ēt si scōs nō ē capax cū prio ē adēptū: ut. ſ. e. ⁊ si nō transferaz. ⁊. ſ. de le. i. plane. ī pn̄. ac.

q ¶ Nā cū. bñ dico adēptuz nā ꝛc̄.

r ¶ Nouissima. sic. C. de pac. l. pacta nouissima. ⁊. ſ. e. nihil ꝓhibet ⁊. ſ. de le. i. si nihil. §. in legatis. ⁊. ſ. de ali. le. l. mela. §. sz ⁊ si. ac.

s Quod si legatū est. ſ. prius. si autē primo sub conditione pure transferſ intelligiſ conditio repetita nisi conditio cohereat prime persone: ut. ſ. e. legatum sub. ⁊ facit. C. de le. datum. ac.

t ¶ Nō plene. qō. n. sub cōditione adimiſ: tale est ac si sub cōtraria conditione legatum sit: ut. ſ. qñ dī. le. ce. qō pure. ⁊. ſ. si cer. pe. pecuniā. azo. facit. ſ. e. si legatū pure. ⁊. l. rē legatam. ac.

Cum centum. Si quātitas bis reliquaſ bis debeſ: nisi animo adimēdi secunda uoluntas fuerit expressa. h. d. bar.

u ¶ Cum cētum. que pōt esse simplex relatio ⁊ nō simplex. ac.

x ¶ Videbitur. sed qd in dubio: tm̄. Fm azo. distinguitur eadē scriptura vl̃ alia ut. ſ. pri. §. nō. ac.

y ¶ Tm̄ deberi uoluerit. qō presumiſ si in eodē testō vel codicillis eisdem bec. l. reliquit: vt. ſ. de supel. leg. l. legata. in pn̄. ⁊. ſ. dę le. i. l. plane. §. sed si non. secus si in alia. ut. ſ. de pba. l. quinquaginta. ⁊ de ali. ⁊ cib. le. libertis. ⁊. ſ. de instru. le. l. scie. ⁊. ſ. ti. i. aureli⁹. §. testō ita. R. vel dic ut dixi. ī. l. illa plane. de le. i. ac.

a Si legatum. ad heredē ticij idest oīno a pīno legato recessum est ad tps: vt. ff. de ?di. inst. iul. §. vbi aūt. ff. de ?sti. pe. l. illud. ij. rñ. azo. ꝛ facit. ff. de le. ij. si post mortē. §. fi. ac.

b Adimit. hec adēptio cōtinet in se tacitā dationē sub ?traria cōditione: vt hic ꝛ ff. si cer. pe. pecuniā. ꝛ. j. qñ di. le. ce. l. qō pure. qō enīz tacite agit p cauto. i. expresso habēduz est: ut. ff. si cer. pe. cū qdā. ꝛ facit. ff. e. qp si alij. ꝛ de in diez adie. l. ij. ſ ar. cōtra. ff. p ēp. l. ij. §. si in diem. ac.

c Nō si ita legatū. diē. f. cedētē. ꝛ facit. ff. l. iij. §. i. ꝛ. §. sed ꝛ cū qs. ꝛ. ff. proi. rñ. ac.

d Qui hominē. non permit. ff. ꝛ. i. nō solū. §. i. sed ibi alternatiue: hic in genere. ac.

e Q Stichū nō possit. ergo a contrario. als legatarius generis bz electiōez: vt ꝛ nō. i ff. de le. §. si generaliter ꝛ. ff. de pac. l. si vnus. §. sed si generaliter. ꝛ. ff. ō adop. le. l. hominem.

Qui seue. In adimēdo id qō a testatore cōcedit verbis testatoris stat. h. d. Bar.

f Diui. qua ratione. i. aliqua. ac.

g Ei. liberto. vt. j. e. libertus. ꝛ. C. ō bis g. vt indi. l. bf̄ditas. ſz ar. cōtra. ff. ad sil. l. iij. §. i. ac.

Legata Que idcirco ad diminutionē nō importāt augmētum. h. d. bar.

h Si seruo. Istitui ticium ꝛ ab eo ſuo eius legatum nō valet relictum. vt isti. de le. §. an seruo. ꝛ. §. cōtrario. ac.

i Nā pure. merito hec ita dicit qbusdam videbat secus tali ratione. nam ꝛc. ac.

k Datum. s. nō ademptum. R. ac.

l Cōfirmabit. rōne mentis erant certe bironice loquēs. R.

m Ademptio. removet ꝙ ?firmet legatū ratiōe supradicā ſz. R. ac.

n Interuenit. nō spectādum fore q̄re aliqd fiat. sic. ff. ti. i. aurelius. §. testamēto ita. ꝛ de fun. instruc. si mācipia. in pīn. ꝛ. j. de ?di. ꝛ de. cū tale. §. fi. ꝛ ad. l. fal. in rōne. §. cū qdā. ꝛ ō op. no. nū. l. i. §. vñ q̄rit. ꝛ. j. de manu. test. ticia. §. lucius. ꝛ facit. ff. e. l. si legatū. Itē facit. ff. de bf̄. insti. ex fō ēt. ꝛ. l. si socius. ac.

o Quibus. habetur. ꝛ econtra vbi legatum vtile: ꝛ ademptio vtilis ē: vt. j. e. si seruo. ꝛ. l. si seruus. ac.

p Adimas. nā nec legari nec adimi via pro pte pōt: vt. ff. de ser. l. pro parte. §. pro parte. ꝛ de le. ij. cum filius. in pīn. ac.

q Actes. si leges libertatē ꝛ pro parte adimas non valet. ad qō. ff. ō ex, cep. rei iudi. l. iudicate in prin. ꝛ de libe. cā. l. duobus. ac.

Cum seruus. Legatum extinctum alienatione non restaurat nisi de nouo probet. h. d. Bar.

r Et alienatus. ex uolūtate. s. donādo: vt. j. e. l. rē legatam. ac.

s Non summonebit. aliud cēt si liber esse iussus sit: vt. ff. de ma. test. l. verū est. que ē. j. Itē facit ?tra. j. de ?di. ꝛ demon. l. filie. §. fi. ꝛ. C. de remil. pi. l. fi. ꝛ. ff. de auro ꝛ ar. le. l. scribit. §. itē. ac.

t Nihil interest. inducat. qō dic ut nō. C. de test. l. nostrā. ꝛ. ff. de le. i. si ita scriptū. ꝛ de his q̄ in testa. de. l. i. §. ꝛ iō. ꝛ. l. ij. in prin. Itē facit. ff. de peti. here. l. si qs liber. in pīn. ꝛ de iud. l. post. §. i.

u Nihil. corrigat. corrigit vltia. l. pīma cū addit vel minuit. cōmutat qñ trāsfert: ut. ff. eo. trāslatio. rescindit cū ex toto tollit: ut. ff. l. pro. ꝛ facit. ff. de adi. le. gaio. ꝛ de le. ꝛ se. con. nō est. ꝛ de codicil. diui. §. liceat. ꝛ. C. de pac. l. pacta. uel dic econtra q̄ pria qñqz corrigit vltimaz: vel determinat: vt. ff. de le. i. si mihi ꝛ tibi. §. fi. ꝛ de le. iij. l. si qs. in pn. sed ?tra. j. ō reg. iur. l. ubi repugnātia. Sc. ibi nescit qō pus ꝛ qō posterius sit factū. vel ibi est repugnātia pp perpleritatē verboꝝ: ut. ff. de cōdi. insti. l. si ticius. ac.

x Rem legatam. Alienatio volūtaria oīo extinguit legatū p̄ decēs. Bar.

Rem legatā. extinguit. p exceptionē nō ipso iure: vt. ff. e. l. cū seruus.

y Rei familiaris. ꝛ non facit rescindi venditionē talis necessitas: vt. C. de rescin. vē. l. iccirco. ac.

z Liberalis. q. d. q dat aliqd ex necessitate non dicitur illud donare: ut. ff. de dona. inter vi. ꝛ vro. si quis p. ꝛ. C. ō dona. nec ignorans. ꝛ de dona. l. donationē. qñqz tñ dicitur liberalitas: vel donatio etiam que necessario fit: sed improprie: vt. C. de bereti. l. cognouimus. ꝛ. ff. de tu. ꝛ ra. di. l. i. §. i. ꝛ de admi. tu. l. cū plures. §. in primis. ꝛ. ff. ad. l. agr. l. si seruus seruum. §. si oliuā. vel dic nemo ꝛc. idest nemo indigens dona. sed tūc est ar. ?tra. ff. si cer. pe. si ego. Item tertio nemo est liberalis ei q indiget: vñ vsus. Cū fueris felix multos numerabis amicos. Tempora dum fuerint nubila solus eris. sed p̄ma vera. ꝛ fa. ff. de aur. ꝛ ar. le. l. scribit. §. item. ꝛ. j. e. l. legatum. §. fi. Si si alienauit ti. non lucratiuo: ex uoluntate tamen puta vt feneret. Respōdēt qdam semp videri fieri ex necessitate. ar. ff. de procu. seruum quoq;. sed dicas tūc habere locū hanc distinctionē quā hic dicit cessare in donatione. quasi dicat als bz locū. ꝛ sic intellige. ff. de leg. iij. l. fideicōmissa. §. si rē. ꝛ colligit. j. e. si ſuo. ꝛ facit insti. de le. §. si rem.

Si adimendo. Legatū ademptum simplr remanet apud heredē cum suo onere. h. d. Bar.

a Posse. q̄si cū onere redeat. sic. C. de cadu. tol. §. i. ꝛ. ff. de ali. le. l. gaio. in pri. sed ar. contra. j. e. l. si tibi. ac.

Si. Inutilis translatio perimit legatū. Bar.

b Legatū. idē in bf̄ditate: vt. j. de his qui. ut indi. l. cum qdam. azo.

c Sine libertate. ꝛ iō non valet. ut. C. de le. ſuis. ꝛ. j. de his q̄ pro non scrip. si in metallum: in fine. sed contra. ff. de le. i. l. si ſuus. §. si ſuus. sed alio casu loquit. Item ꝛ hoc dicunt quidam valere offi. iudi. ut. C. de necess. ser. here. insti. l. quidam. §. illo. ſz dic vt ibi. ac.

d Nec alij. sic. ff. de le. i. plane. in prin. ꝛ de iniusto test. l. cū in secundo. §. pe. ꝛ. j. eo. legatum. in fi. ꝛ. ff. de test. mili. l. milites. §. fi. ac.

Legatus Legatū filio vel seruo nō pōt adimi a pfe vel dño. Bar.

e Legatū nulli alij. sic. ff. de uul. sub. q liberis. §. fi. ꝛ. j. ō acceptz. l. an i utilis. §. fi. ꝛ. j. de ver. ob. l. fi. in prin. ꝛ. j. de condi. ꝛ demon. qui heredi. in pīn. ꝛ insti. de stip. ser. §. cum factum. sed arg. contra. ff. de le. i. l. legatum. ꝛ. j. de suc ces. edic. l. i. §. per seruum. ac.

Ex parte. Inimicitie superueniētes post testamentum per secutum heredis i stitutionē nō uitiant sed legatum. h. d. Bar.

f Legatum. i. prelegatum.

g Instituisset. in aio non tñ fecit.

h Preterijt: als pterijt. i. omisit. als preterea. ac.

i Denegabunt. ff. C. ō bis q. ut indi. bf̄ditas. ꝛ. j. de his q. ut indig. l. cum qdam. Sc. hic nō ipso iure: sed ibi sic p sniam. vel ibi expressa. hic tacita esset revocatio. vel dic vt viri in. d. l. cū qdam. Itē nō in legato secus: ut ꝛ. ff. l. iij. §. ff. Item quare secus qz hereditas semel data adimi nō pōt. in legato secus: ut. ff. ō bis que in test. de. l. i. §. fi. ꝛ de test. mil. l. militis. §. veteranus. sed quare secus? Rñ. qz cū institutio heredis sit caput testi non potest infirmari nisi certis modis solēnib? ꝛ qñqz nō solēnib?: vt isti. qui. mo. te. infir. §. ex eo. ꝛ. C. ō testa. hac ?ualissima. §. pe. ꝛ. l. sancim?. ꝛ. l. nfaz. ꝛ. j. si ta. te. nul. ex. l. i. §. si bis. ꝛ ō hoc nō.

ꝑ ſ.l.iij.in fi.ꝛ facit.ff.eo.l.pe.ac.

Pater. Si pecunia legata ꝑ teſtatorẽ aliqd euincit nõ extinguit ſz ex re empta ꝓſtat. Bar. a ¶ Primipili.i.cuiuſdã adminiſtratiõis in q̃ fuerũt multa cõmoda vel lucra.q.d.ex tali negociatiõe.ac. b ¶ Voluit.ſ.p ꝓceptionẽ.

c ¶ Cõparauit.pluris q̃.cc.aureos ut ſtatim patet.ac.

d ¶ Videt.ſic.ſ.de le.iij. imperator.ſ.fi.ꝛ.l.ſe.ꝛ de peti.her. ſed ꝛ ſi lege.ſ.i.ac.

e ¶ Indiuiſas.q̃dam enim indiuiſe remanſerãt.ac.

f ¶ Voluiſſet.ſ.pater.ac.

g ¶ Ut in eã.i.in ea poſſeſſione ꝓcipiat filia nubẽs aureos.cc.ꝛ de ſupfluo portionẽ accipiat hereditariã.ad quod eſt.ſ. fami.her.l.que pater.ſed cõtra. C. fami.her.l. ſi cogitatione vbi dicit viriliter.ſz dic ut ibi.

g ¶ Pecunia relicta.ut.ccc.habeat ante ptẽ in reliqs hereditariã: vt.ſ.fami.her.heredes.ſ. fi.ꝛ.l.ſe.ꝛ facit.ſ.ꝺ le.iij.l.ꝑ. ſ.ſi rem.ac.

Legatus ſub ꝺitiõe.

Legatũ videt trãſferri cũ ꝺitionib⁹ ſuis niſi ſ conditio p ſone cohereat.bar.

h ¶ Sublatꝰ.i. ſi bũit filios.

i ¶ Neceſſaria.ad legatũ hñdũ ꝛ dic vt.ff.ꝺ ꝺi.ꝛ de.l.legatũ ſub ꝺi.ꝛ ſic nõ eſt ꝓtra.ſ.ꝺ he re.inſti.l.ſub cõditiõe.ꝛ ſic facit. C. de ca.tol.ſ.ne aũt.ꝛ.ff. de ꝺi.ꝛ de.l.legatũ.ꝛ.l.q̃ cõditio.ꝛ.ff.ꝺ uer.ob.ticia.ſ. idẽ tñ. R.ac.

Pater ortos. Per donationẽ inutilem inducit legati ademptio.h.d.Bar.

k ¶ Voluntas.collata in uroꝛẽ.

l ¶ Filie.alꝫ filij.i.filie.nã mas culinũ ꝓcipit femininũ : vt.ſ. de le.iij.q duos.ꝛ.ff.e.alũne.i fi.i.rñ.ꝛ facit.ſ.de le.i. ſticho ꝛ.l.ſi ex toto.in pn.ꝛ de le.iij. l.ff.ſ.ſi rem.ꝛ.ſ.de aur.ꝛ ar. le.ſcribit.ſ.item.ꝛ de fundo inſtruc.queſitum.ſ.fi.ꝛ.ſ.eodẽz translatio.ꝛ.l.nubil prohibet.ꝛ.l.ꝛ ſi transferam.

Alteri ex heredibus. Per ademptionem plegati vni ex hꝫdibus facti cã ademptionis plegatum alteri factum intelligit revocatũ.h.d.Bar.

m ¶ Dedit.ſ.teſtator.ac. n ¶ Cõparatũ.cõparatũ emi fuerat forte p.r.ꝛ tñ voluit ꝓcipere aliũ cohereꝺẽ a quoꝺã noĩe.ac. o ¶ Diſtracto.a defuncto ex volũtate.ꝛ ſic revocato legato.ꝛ dic citra offenſam qꝫ offendit legatarius teſtatorẽ:qꝫ tũc nõ ꝓderet alter. vel dic a defuncto legatario ꝓſentiẽte.ꝛ ſic non offendit teſtator legatariũ,ſed tũc idẽ eẽt ꝛ ſi eo inuito.

p ¶ Rediſſet.ſic.ſ.e.pater.ac. q ¶ Actiões.admiſſa cõpẽſatiõe tali. qꝫ alter nõ bz ergo nec iſte.ar.ff.C.de appel.l.ꝓcipimus.in fi.ac.

Si ſeruo. Alienatio ſeruo exꝑſſa libertatis ademptio legati ſibi iniũcti tacitã revocationẽ ꝺucit:ſecus ſi adimaꝫ ipſo manumiſſo.h.d.Bar.

r ¶ Seruo.teſtator ſticho libertatẽ in teſtõ reliqt:ꝛ eiꝺẽ fundũ in ſequẽti die alienauit ſtichũ ex uolũtate.ꝛ ſic libertas ꝛ legatũ ſunt revocata tacite. Tertio in codicillis exꝑſſe ademit libertatẽ.querit an legatum fundi acquiraꝫ emptori ſerui? Rñ.non tum pp tacitã revocationẽ libertatis.tũ pp exꝓſſam cum legatuz fundi ſine libertate eſſe non põt.nec dicat qs inutilem exꝓſſam ademptionem libertatis quaſi alieno ſeruo:qꝫ immo eſt vtilis qꝫ poteſt redimi.ꝛ ſic reconualeſceret libertas niſi exꝓſſe eſſet adempta.ac.

ſ ¶ Dato.i.relicto. t ¶ Legato.ſ.fiꝺi.

u ¶ Alienato.ſeruo. r ¶ Adimaꝫ.ſ.exꝑſſe in codicillis.

y ¶ Peruenturũ.aliud in hꝫditate: vt inſti.de here.iſti.ſ.qꝫ ſi alienatꝰ.ac.

z ¶ Conſtitit.ideſt ualet.

a ¶ Sicut datio.ſ.libertatis conſtitute.ac.cũ in eum ꝛc.tũc enĩ valet libertas qꝫ poteſt redimi.ergo ꝛ.ſ. valet ademptio qꝫ põt redimi.ſicut econtra vbi non valet datio nec adẽptio: vt.ſ.e.l.legato.ſ.fi.ꝛ dic ꝑm. R.azo.ꝛ.h.qõ in prin. huius.l.allegabaꝫ qꝫ ſolã libertatẽ ademit teſtator : qꝫ aliud legatũ iã ſerui alienatione euacuatum ſilẽtio roboreꝫ. Idqz de libertate diceremus.ſ.ut eſſet adempta:etiã ſi exꝓſſim poſt alienationẽ ſerui non eſſet facta ademptio : ut inſti. de here.inſti.ſ.qꝫ ſi alienatus. videt ergo qꝫ illa ademptio exꝓſſa ſit ſuperuacua: ſed non eſt.quia ſi facta non eſſet ſeruo ante aditam hereditatem hereditati que ſito uel a teſtatore redempta conualeſceret libertas: vt.ff.de teſta.ma.l. verum eſt. ſed hec exꝓſſa ademptio operatur ne ammodo libertas redempto ſerno ſuo data preſumatur. in legato vero nil operaretur exꝓſſa quod non operaretur tacita.nec.n.legatũ ꝓſumiꝫ datum etiam redẽpto ſeruo:ut.ſ.e. cum ſeruus.ſed nec finis huius.l.corrigit princi.nam in primo vitaꝫ legatũ alienatione nec conualeſcere põt redẽpto ſeruo:quia ſine libertate ẽ. nam non uideꝫ data cũ ſit adempta: vt.ſ.de his que in teſta.de.l.i.ꝛ.ſ. e.l.ꝛ ſi transferam.in alio ꝓo caſu cũ libertatẽ habeat nil prohiberet ipm legatum capere.nec valet ademptio libertatis ĩ vltimo caſu qꝫ inciuile ẽ caſum liberi hominis expectare non aute ſeruꝰ redẽptionẽ.vt.ff.de verb. ob.l.inter ſtipulãtem.ſ. homo liber.ſed cur non ꝓſumiꝫ revocatũ legatũ per dationẽ libertatis ſicut p alienationẽ:tñ. qꝫ datio libertatis non videtur alienatio:qꝫ habet eum libertum.ac.

b ¶ Inſſerat.in teſtamẽto.ac.

c ¶ Manumiſerat. ideꝫ foret ſi alio mõ ſit liber factus:vt.ſ.de here.inſti.l.añpe.ac.

a ¶ Putãt.ſed male.ꝛ ſic ſtatim corrigit:ſed ſuper ꝛc.cui cõſonat.C.de teſta.l.teſtamẽtũ.ꝛ facit .ff.c.l.fi.ꝛ inſti.de hereꝺi.inſti.ſ.ſeruus.ꝛ.ff.l. priori.ac.

b Si ſeruus legarꝰ.titio puta.

c ¶ Aliqd ſ.legatũ ẽ puta fundus.ac.

d ¶ Adimaꝫ.ſ.expreſſe fundus.qõ tñ facte per alienationẽ ſerui erat revocatũ ut nõ.ſ.l.pri.

e ¶ Ipſi.ſ.ſeruo.qõ legatum non cedit niſi adita hꝫditate:ut.ſ.qñ ꝺi.le.cc.hꝫdis.ſ.fi.ac.

f ¶ Ademptio.fundi expreſſa.

g ¶ Legatũ.ſ.fũdi.ac.

b ¶ Procedere.i.ſortiri effectum.ac. i ¶ Si redimaꝫ.alꝫ eſt ſi reꝺꝺiderit.ꝛ tunc ꝺic.i.ꝺederit dominus ſerui legatum legatario.ſ.titio.ſz enim pecunia cum effectu obſtante exceptione non poſſit ſolui:ſi tñ ſolvaꝫ non repetiꝫ niſi ademptum ſit legatum exꝓſſe tunc enim ſoluenti per errorem datur repetitio quia nulla inerat obligatio. vel ꝺic reꝺꝺiderit ꝓprie ſcilicet ſeruus domino ꝛ tunc procedit legatum ſi legatarꝰ teſtatoris nouam ꝓferat volũtatem. vt.ſ.e.cum ſeruus.alꝫ eſt redimatur ſcilicet ſeruus.ꝛ tunc ꝺic ut .ſ.ea.quia.ꝛ datus ſit titio ſponte tam ſeruus q̃ fundus.nec ſi proferatur ſecunda noua uoluntas.ac.

k ¶ Seruo legato.puta titio ꝛ ſunt iſti ablatiui abſoluti.ac.

l ¶ Manumiſſo.ſ.poſtea.ac.

m ¶ Legatum.i.ipſe ſeruus exꝓſſim adimatur legatario.ac.

n ¶ Ademptio.ideſt ſuperuacua.quoniam ademptio per manumiſſionem tam facta erat.ac.

o ¶ Legatum.ſeruo.

p ¶ Capiet.ut.ſ.l.proci.in fi.ac.

q ¶ Nam ꝛ ſi rurſus.bene ꝺixi ſuperuacuam ademptionem per manumiſſionem.nam ꝛc.

r ¶ Legatum.ſeruo.

ſ ¶ Eius.ſ.ſerui.i.legatũ qõ eſt ipſe ſeruus.ꝛ facit.ff.de uer.ob.inter ſtipulantẽ.ſ.ſacram.ꝛ de ſolu.qui res.ſ.aream.ſed contra.ſ.de leg.iij.ſi chorus. ſ.fi.ſi ꝺeeſt ibi non. Sꝺo.hic poſt mortẽ teſtatoris recidit in ſeruitutem.nec poſt habuit nouam uoluntatem.ibi añ mortẽ ꝛ poſt habuit nouam uoluntatem.ad qõ eſt.ſ.e.cũ ſeruus.in fi.ac.

Si tibi certam. Translatio legati facta de vno in eundẽ non videtur fieri cum onere ſuo.h.d.Bar.

t ¶ Cõmiſero.i.tibi per fideicõ.reliquero.azo.

u ¶ Non preſtes.alꝫ ꝺeeſt non.ꝛ alꝫ aꝺeſt.ꝛ bene ꝛ concor.ff.l.ſi cui plus q̃ per.l.fal.l.niſi.ſ.item ſi ipſe ꝛ.C. de uſuris.l. per retentionem . ſed contra.ſ.de probatio.l.iij.ſol.ubi. Item argumen.contra.ſ. de conditio.inſtitutio.cum ſeruus.ꝛ.ff. de conditio.ꝛ demonſtratio.l.auia.ꝛ.ſ. de alimen.lega.gaio in principio.ꝛ facit.ff.eo.alumne in fi.i.rñ.ꝛ.ſ. ab heredibus.ꝛ.ſ.qui filias.ꝛ de peculio lega.l.ſi peculium.ꝛ.ſ.ti.i.l.aurelius.ſ.teſtamento.ac.

a Libertus. facit. ſ. eo. titi. ⁊. C. de bis quibus vt indig. hereditas. accurſius.

Alumne ſue. Si fideicõmiſſum ab vno i aliũ trãſferr̃ cum onere ſpãli: onus p̃ſõ innuctũ in ꝑſona ſecũdi in quã transferr̃ in onere ſpãli nõ videt repetitiũ. b. d. bar. b Alũne. xx. auri. nõ pure. ſz poſt mortẽ uti ſubiicit. ac.

c Attici. propriꝫ nomen ẽ heredis. i. fratris alũne. azꝫ. ut apparet. ſ. vel nõ erat frater ſz fraterna charitate eũ obligebat: ut. ſ. de here. inſti. nemo. §. q frater.

d Ad meuiũ. alſ ẽ ad meuiã legatariã. ſed falſa eſt littera. nã in multis locis oporteret ita dici meuius. i. meuia. alſ eſt meuiũ. ⁊ hec uera.

e Denarios qnq;. ſcilicet p victu. ac.

f Cẽtenos. vic cẽtenos ⁊ vicenos. ac.

g Quinos. i. qnquies .x. poni p eodem ⁊ vic menſtruos.

b Certa ſum. p hoc vidẽt relinquere fideicom. vt. ⁊. ſ. ti. i. l. vnũ. §. ſi. de le. i. filiuſſa. §. ut qs ⁊ de le. iij. pamphilo.

i Amicius. qõ videbatur per verba ſuperiora. certa ſum ⁊c. ac.

k Sz alia. ſ. mẽſtrua ⁊ ſic poſterior ſcriptura minus grauans ſic. ſ. e. l. ſi tibi certam. ac.

l Et ab herede. quaſi heres legatarij ſit rogatus qõ naleret: ut. ſ. de le. iij. ſi fuerit. §. ſi. ac.

Ticia Si de rebus ſpãliter legatis ⁊ ſub generali noie confirmatis vna alteri legetur: in totũ videtur eſſe legata ⁊ a legatario p̃ro adempta. b. d. Bar.

m Libertã. qr eã manumiſerat. pſticie. azꝫ.

n In qbus. i. intra q̃.

o Sintheſim. grece. ſintheſim dicitur omne poſſeſſorium. ac.

p In qbus. i. inter que verba epiſtole. ac.

q Salutẽ. hec ẽ epla in greco quã qdã libri habẽt trãſlata in latinum per hec verba. uolo ⁊c. alij nõ habẽt ⁊ exponũt grecum qp ſignificet predicta que reliqui pamphilo ſcie vono. Et p̃m iſtos peter ſcia quaſi ex donatione inter vinos ſz nos per fideicõ. ac.

r Colonẽ. hic habẽt qdã in ſeiã libertam. ⁊ incipit. §. ab hſdib⁹. alij ñ habẽt ⁊ ſubaudiũt in ſeiam libertã ⁊ incipit. §. ſeia liberta. ⁊c. ac.

Seia liberta. Per adẽptiõem oneris adiecti in vim modi etiã legatum videtur ademptum. b. d. bar.

s Humanitus. expone ut inſti. ỏ dona. §. i.

t Reportare. ſ. curetis. ac.

u Adẽptũ videri. ⁊tra. ſ. de cõ. ⁊ de. ſi qs ſeru⁹. So. ibi fauore. libertaꝫ. vel ibi onus ſeruo iniũctũ fuit adẽptũ. hic aũt onus ꝑpoſitũ lucio: fuit impoſituꝫ heredibus ⁊ adẽptũ lucio. ⁊ facit. ſ. e. l. ſi tibi certã. ⁊ de fun. inſtruc. l. q̃ſitũ i fi. ar. ⁊tra. ſ. de cõ. ⁊ de. l. ſi qs eũ. Itẽ ⁊tra. ſ. ỏ teſta. l. heredes. ⁊. §. ſi qs ſo. ibi. Itẽ nõ q̃ onus comitat emolumẽtũ ⁊ econtra. ſic. ſ. de ali. le. l. gaio. ac.

Qui filias. Quantũ ad res reformatas videt teſtator volũtatẽ mutare nõ quãtũ ad alias. h. d. bar.

r Inſtituerat. ⁊ quoſdã alios ut. ſ. patet. ac.

y Solũ duarũ. q. d. non coheredũ. ⁊ ſic duo dirit indiuiſa ptinere ad filias. ⁊ ipſa ſubire onera eris alieni. ac.

z Vt ſole. non alij coheredes. accur.

a Non a tota. ſic. C. ỏ teſta. tu. ⁊ ſi a patre. ⁊ de rei vxo. ac. l. i. §. ſciẽdũ. ſz ⁊tra. ſ. e. l. ſi tibi. So. hic prius teſtm̃ nõ rũpitur p codicillos. ſz ibi utrunq; erat teſtm̃. R. vel utrunq; relictum in eodem teſtamento. Itẽ ⁊tra. ſ. de teſta. heredes. §. ſi qd. So. ſm azo. ſ. de ſolẽnitate teſtamenti. hic de mutatione diuiſionis. ac.

Cum poſt. Trãſlatio legati facta occaſione mortis ſperate exiſtẽte infirmitate: ita demũ hz effectũ ſi ex eadẽ infirmitate legatarius moriatur: non ex alia. h. d. bar.

b Teſtamẽti. qõ fecerat mater priſciliani in quo ei portionem hereditatis ⁊ quedaz predia legauit. ac.

c Eius. ſ. priſciliani. i. quam habet in hereditate. ac.

a Legauerã. ſub. duri legare. ⁊ adde adiectis bis uerbis nr̃ ſi qd ⁊c. ac.

b Humanitus. p hec uerba videbatur qñcunq; decederet ⁊ ex quacũq; infirmitate pſcilianus. qõ ei relictũ fuerat etiam ad ianuariũ ⁊ marianũ tranſlatum fuiſſe qõ remouet. ac.

c Infirmitate. ſecus ergo ſi ex alia. R. ⁊ facit. ſ. quib⁹ ex cauſis ma. l. ab hoſtibus. §. ſed qõ ſimpliciter. ⁊ de vul. ſub. l. in ſubſtitutione. ⁊. l. filio. ſed arg. contra. ſ. de lib e. ⁊ poſt. l. placet. ac.

Filio Si ſeruus legatus trãſferatur in fundum vt ibi perpetuo ſit legatũ de eo facti videt exticti. h. d. Bar.

d Legauit. i. prelegauit predilecto filio. ac.

e Nec uxorem. inſpicit enim tps quo cedit dies legati: ut ⁊ .ſ. de fun. inſtruc. l. pe. ⁊ ar. ſ. de le. i. qõ in rerũ. §. ſi quis ⁊ ỏ le. ij. l. peculiuꝫ. in prin. ⁊. ſ. e. l. ſi. ac.

Patri. Si fideicõmiſſuꝫ eſt adẽptũ ex diſpoſitione teſtatoris expreſſa: legatũ non remanet penes granatũ ſed videtur ademptum. h. d. Bar.

f Legauit. i. prelegauit. ac.

g Codicillis. ſic ergo qõ teſtamentis relinquitur in codicillis adimit: ut inſti. e. in prin. ⁊ no. ſ. de teſta. heredes. §. i.

h Cur ad mſem. imo videt apud mſem remanere: ut. ſ. de ali. le. l. pecunie. que eſt contra. So. ibi fideicõ. fuit inutile

morte fideicõmissarij. hic pnia testatoris q̃ patet in adimẽdo legato. hic grauãdo matrẽ videt penituisse de eo qp quatuor ei legauerat. ar. s̃. e. l. quod si. ꝛ. l. ꝛ ideo. vel hic ab initio nil plus nisi duo matri erat relicturus. Tu dicas qp ꝫ quo ad illa duo mater vt ministra fuit electa: vt ꝛ. s̃. de leg. ij. si quis ticio. ꝛ. l. si qs quos. ꝛ. j̃. de dona. causa mor. l. si filio. sed in contrario vt legatarius. ꝛ eodem modo solue. C. de ca. tol. pro secundo. ꝛ. s̃. de le. ij. si fundum p fideicõ. §. iuſt. ꝛ de le. iij. pater. §. tusculanus. ꝛ. j̃. de cõ. ꝛ demõ. siqs cũ q̃ sunt j̃. ꝛ dic ut. d. l. si qs ticio. Apparet ex predictis qp id qõ dr̃ ademptus nõ videri datum ut. s̃. de his que in test. de. l. i. §. pe. qõ uerum ẽ q̃tum ad illũ locũ cui est ademptũ non quãtũ ad illũ locus de quo ẽ adẽptũ. aliogn a dempto legato illi ad quẽ translatũ est: pmus stari viã agẽdi ꝓsequet. qõ hic negat fm. R. ꝛ az.

¶ Scia. Qui accusat testatorẽ de crimine capitali: videtur sibi capitalis inimicus: vnde legatũ videt sibi adẽptũ. bar.

a ¶ Tertio puigno: ut. j̃. ps.

b ¶ Accusabat icidenter cus heres scie dotẽ repeteret: vt eam puignus lucret: vt. C. de repu. l. cõsensu. ꝛ. s̃. solu. ma. l. si ab hostib⁹. vel dic qp directo criminaliter accusabat. l. cor. de sic. ut. C. de sic. l. is qui. ac.

c ¶ Acta cã. post mortes scie. ꝛ hoc si ciuiliter excipiẽdo. vel dic etiã criminaliter quo ad bona tñ. qõ dic ut. C. si reus uel accu. mor. l. fi. ac.

d ¶ Non ademerit. quia tacite videt ademptũ: vt. s̃. co. er patre. ꝛ. l. iij. §. fi. ꝛ. l. sequẽ. ꝛ facit. j̃. de bis quibus ut indig. l. i. ꝛ. l. indignum. ac.

¶ Filie. Per exactionem debitoris legatum de eo factum videtur extinctum nisi aliud appareat. b. d. Bar.

e ¶ Probet. presumit enim adẽptũ: ut. s̃. e. l. in prin. ꝛ de leg. ij. cũ pater. §. filia ꝛ. l. antepe. in pn. azo. ꝛ de le. iij. l. fideicõmissa. §. si rẽ. ꝛ. l. qui filium. ac.

f ¶ Detrabere. pecuniã. cũ sola pecunia legat: expedite fieri põt vel toti⁹ vel p tis adẽptio. vel quote vel non quote. ꝛ tã minime q̃titatis q̃ marime. ve luti unius nũmi. Reuera corporalia legata vni⁹ nũmi adẽptio puta in fundo: obscurũ ꝛ difficile est describere tã breuẽ partẽ fundi. iõ quia ad id ꝓpria nomina sicut pecuniã in ꝓmptu nõ habemus. R. nã pecuniã per solidos per libras per nũmum vnũ vel plures. ꝛ per quotas in partibus designat. sz fundus tñ per quotam ꝛ dimidiam. tertiã ꝛ sic de singulis. ac.

g ¶ Cum libertas. seruis. proprijs testatoris qz eis legatũ sine libertate nullum est: ut. s̃. e. ꝛ si transferam. ꝛ facit. s̃. e. si seruo. ac.

¶ De rebus dubijs. Supra dictũ est de legatis. vez qz circa legata occurrunt dubia: iõ hic ponit de rebus dubijs. Sed quero nõne quicqd dictum est. s̃. est dictũ circa dubia cũ ler semp dz cẽ de casu dubio: ut. l. qõ labeo. j̃. ô car. edi. R. q̃dã sunt dubia circa factũ ꝛ de his tractat ꝫ pncipalr lz ẽt q̃nqz iferat de dubijs iuris. sz ti. pcedẽtes loquũt de dubijs iuris facto posito p cõstãn. b.

Haudum. Hec ler habet duas lecturas: ꝛ quelibet potest diuidi i duas er diuersitatibus littere. qz in fi. quidã habent litteram affirmatiuã alij negatiuã. sed fm primã. b. d. Si in aliqua pte alternatiue est aliqua res dubia declarat habito respectu ad estimationez rei: cj in alia parte alternatiue posita est certa. b. d. bar.

g ¶ Scianũ. alternatiue. quo casu heredis est electio: nisi testator contradixerit ut. C. de ver. sig. l. penul. in fi. ꝛ dic casum fm azo. qp meuius amplum fundus reliqt ticio: q ticius vt melius coleret ut. s̃. de le. ij. gaius. §. ticius. in plures ptes diuisit. ꝛ cũ totale oium partiũ vocabat meuianũ: quia a meuio puenerat. vni portiom iposuit nomẽ meuianus. ꝛ totale valere poterat. c. sed hoc paruulũ valet. rr. Itẽ hic ticius habebat alꝫ quoddã aliud predium qõ vicebatur scianum nunc iste ticius legauit meuianũ aut scianum alternatiue. ꝛ forte quem eligeret legatarius. Queritur ergo de quo meuiano videtur sensisse: totali uel particulari? ꝛ distinguitur an scianus equaleat meuiano minori uel quasi equaleat. ꝛ videtur qp sensit de minori: alꝫ si scianus magis equivaleat totali secus quia cetera continẽtur ut ꝫ colligit. ꝛ ar. isti. de vul. substi. §. sz si er visparib⁹. ꝛ. j̃. e. vtrũ. §. fi. nã tunc testator electionẽ dat. quare merito põt dubitari qp debebat eligere. ac cum eẽt certus testator qõ cẽt si de dotali intelligeret: potius totaliter ei legaret precise. sicut si vellẽ legare tibi. c. aut. rr. nã certũ est qp. c. potius eligeres. ꝛ iõ simplr. c. tibi potius legabo. alꝫ minus ītelligitur: vt. s̃. de le. ij. si ita. §. fi. Itẽ nisi habeas ut magna ꝛc. ꝛ si ponit cõditionalr. alꝫ est sine nõ. ꝛ tunc dic si. l. q̃uis. Itẽ qd si dubiũ est cui magis equivaleat: trñ. de minori sensit: ut. s̃. de leg. i. apud iul. §. scio. ꝛ. l. si ita. in fi. Vel dic scõo casum fm. R. qp ticius q habebat fundũ mevianũ amplũ qp diuisit in ptes ꝛ uni iposuit nomẽ scianus ꝛ sic cõtinet scianus sub appellatione meuiani. tandẽ legauit meuianum aut scianum alternatiue. q. d. totũ aut partem certe noĩe meuiani cõtinent tñ partes: nõ noĩate. i. certe a sciano ꝛ fm hoc qp dicit nõ uideri cetera. scilz scianum cedere cum ipso meuiano.

b ¶ Pluriuz. iter q̃ nõ erat sciant⁹ fm ꝓmũ casuz. vel erat fm aliũ. ac.

i ¶ Si. i. q̃uis ꝛc. ꝛ in fi. habeas nõ. ꝛ distingue circa hoc. qz cum vni genus: alteri spẽs legatur: generi p spẽm derogat: ut. s̃. de leg. iij. seruis vbanis. §. fi. cũ vo eidem genus ꝛ species aut alternatiue. ꝛ tũc noĩe generis sole ptes vel spẽs innoĩate intelligunt ut hic. aut copulatiue: ꝛ tũc aut causa determinationis nominauit partes: ꝛ tunc sole ille continentur in legato. idem si a testatore sciẽte hoc fiat. aut cã tollẽde dubitationis siue ad maiorẽ certitudinẽ. nã tũc gnãli lega to nõ derogat. Idem si testatore ignorante hoc actũ est: ut. s̃. de fun. instru. cũ delanionis. §. q fundũ. ꝛ. §. quidã. ꝛ. l. scie. §. tyranne. ꝛ de supel. le. l. legata. in pn. ꝛ de manu. test. si peculiũ ꝛ de leg. iij. ꝓdijs. §. ticio. ꝛ. §. fi. ꝛ nõ. boc. s̃. de fundo istru. quesituz §. pe. ꝛ. §. fi. ac.

k ¶ Non magna. alꝫ. de est nõ lz tu hẽas. ac.

relicta nihil attinet adimi.

¶ De rebus dubijs. Paulus. Fundũ meuianũ aut scianũ ticio legauerat. cũ vniuersa possessio pluriũ ꝓdior sub appellatiõe fũdi meuiani rõnibus demonstraret. Rñ. nõ videri cetera predia legato voluisse defunctus cedere: si fundi sciani pciũ a fũdi meuiãi pcio ñ magna pecunia distigueret. Ulpi. Quib⁹ ciuitatis legatũ vel fideicõmissũ datũ: ciuitati relictũ videtur. Paulus. Non ambiguo fmone nõ vtrũ qꝫ diximus: sed id dũtaxat qõ volumus. ¶ Itaqꝫ q aliud dicit qꝫ vult: neqꝫ id dicat qõ vox significat. qz non vult: neqꝫ id quod vult: qz id non loquitur. Idem Paulus rñ. id qõ ꝺditõis iplẽ de cã dãdũ ẽ: sine dubio certis ꝛ incertis psonis dari debẽ vt fideicõmissi petitio possit cõpetẽ. Paulus rñdit: cũ Idem

Quibus. Qõ relinquit administratoribus alicuius uniuersitatis: videt ipsi uniuersitati relictũ. b. d. bar.

l ¶ Ciuibus. forte administratoribus ciuitatis. azo.

m ¶ Ciuitati. non singulis. nisi aliud ostendatur testatorem uoluisse: ut. j̃. eo. l. cum senatus. ac.

n ¶ Videt. vñ capiẽt administratores no le ciuitatis. sic ꝛ sacerdoti relictũ capit ecclesia: vt. s̃. de annuis le. l. annua. §. a ticia. ꝛ. j̃. de con. ꝛ de. fisco in pn. ꝛ. §. idem. ꝛ. C. de iur. deli. l. cũ aliqs. ꝛ. j̃. e. si cognatus. §. fi. ac.

¶ Ambiguo. Tene lec. que hz qp in pma pte fuit erratus in noĩe ꝓprio: in scõa in appellatiuo. Secũda ibi. Itaqz circa primam partem ponit exemplum duobus modis. tene primum. bar.

o ¶ In ambiguo. in prima parte pone legatũ stichũ cum haberẽ duos sticos: ut. s̃. ô le. ij. l. si qs a filio. §. siqs plures. In scõa legatũ boiez ꝛ sentiã de equo: ut. s̃. ô le. i. l. iiij. Si aũt lego stichũ ꝛ sentiã de pãphilo valet de quo sensi: ut. d. l. iiij. de leg. i. ꝛ ita prima pars in ꝓprio noĩe. secunda in appellatiuo ponit. sed ꝛ prima posset loqui in appellatiuo. ibi non vtrũqz. sed nõ in eo qp dicit. sed ibi dũ rẽ. Alij ut. R. dicũt ambiguũ qõ cõtinet amphibologiam: ut aio te Eacidem romanos vincere posse ꝛ similia: de qbus nõ. s̃. de pac. l. uteribus. Item infinitis alijs potest poni erẽplis vt studiosus indagator poterit inuenire. ac.

p ¶ Itaqz. uere in ambiguo ita est. nam aliud in eo qõ dubiũ non est. prolator tñ qõ dixit nõ sensit. R. vel cõtinua sic. Dixi in ambiguo non valere utrunqz. ergo multo magis vbi non est ambiguus non valet utrunqz: qñmo neutrũ. nã si aliqd valeret: valeret qõ dicit. sed hoc non vult. vel valeret qõ vult. sed illud non dicit. ergo valida illatio itaqz rẽ. Sed obijcitur primo dicto. l. s̃. de vsufruc. le. si alij. vbi verbũ fundi qõ est ambiguum. qz quandoqz ꝓprietatem nudam: ut. s̃. fami. herc. l. ꝛ puto. §. i. quãdoqz plenã continet: ut. s̃. de usufruc. accres. l. si tibi. tamen non accipitur prout uoluit testator vt dicta. l. si. alij. Sed vicibi fuit ambiguitas rei: hic verbi uel orationis. uel ibi speciale. vel ut. R. ibi dixit. vel uerius nomen fundi non est ambiguum: qz semper plenam proprietatem continet: ꝛ sic concordat cum fine huius. l. nec obstat illa. l. ꝛ puto. ut ibi nõ. Item obijcitur secundo dicto huius. l. s̃. de lega. iij. l. non aliter. vbi recedit a uerbis si testator vult. sed illud locũ habet vbi vocabulum plures habet significationes. sed alteram consuetam: ut lego. r. so. bononiẽ. in spicie ergo consueta nisi testator aliud uelit ut de paruis bononiensibus intelligat. ꝛ facit. j̃. de reg. iur. l. in ambiguis orationibus. ꝛ de uer. signi. nepos proculo. ꝛ. s̃. de supel. le. l. legata. ꝛ. l. labeo. circa fi. sed ar. contra. j̃. de appel. l. i. §. si quis.

Paulus. Conditio dandi potest conferri in personam certam ꝛ incertam. b. d. Bar.

q ¶ Respondit. quidam dicunt qp hec ler non est in pandecta. ac.

r ¶ Et icertis. ut lego tibi fundũ si dederis decẽ ducẽti i vxorẽ filiã ticij. vel ei q ꝓmo capitoliũ ascẽderit. ad qõ. j̃. e. si fuerit. at legatũ an valeat l. certe psone relictũ? dic ut isti. ô le. §. icertj. ꝛ. §. sz nec. ꝛ. j̃. e. qdã. ac.

Paulus. Si psona legatarij nõ apparet legatũ nõ valet. b. d. Bar.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Non sit expresso nomine vel quasi: ut. ℔. si cer. pe. l. certum. ⁊ de here. instī. quotiēs. §. si quis. ac.

b Nulli facit. ℔. de usufruc. le. l. qui plures. ⁊. ℔. de here. instī. l. quotiēs §. heredes. ⁊ instī. de le. §. legari. ⁊ de ver. ob. si ita. §. grisogonus sed in casu ꝯra: ut. J. de sta. lib. l. qui pecuniam. vbi simpliciter dare iussus seruus ⁊ liber esse heredi vidēt iussus.

Quidam. Valet legatum factum in certe pſone de certis vel de incertis si incertitudo venit declaranda ex aliquo futuro euentu. b. d. Bart.

c Quidā. testō. qō potuit: vt. ℔. de testa. l. cuius. §. sed relegati. ac.

d Amicis. hoc valet etiā hodie: vt instī. ō le. §. sub certa. sed ad id qō sabijcit siue qs ⁊c. vī J instī. de leg. §. incertis. So. hic implicat dictio alijs ſz ex amicis: ſz i testamēto non noīatis. an autem ille. §. incertis hodie corrigāt: quidam q̄ sic. per. §. sequentes. sed nec ⁊ hic logetur ſm nouum ius. alij q̄ nō. ⁊ id referūt ad posthumuꝫ. ⁊ ad soluta indebita i pijs locis relictis q̄ ꝯstat ualere: ſz incerte pſone relictū: vt. C. de epi. ⁊ cle. id quod. ⁊. l. nulli. ac.

e Et añq̄. ad hoc ē. ſ. de condi. ⁊ de. l. hec condino. §. fi. ⁊. l. si tā. ⁊. C. de epi. ⁊ deri. autē. si captum. ac.

f Prestari. debere dicendum est. ac.

g Si tibi. Posthumus q̄ non nascit nō facit partē. si ō nascūtur plures quilibet cū sibi coniuncto admittit in virilem. b. d. Bar.

h Alieno. hic ⁊ i duabus. ll. seqūtibus bēs fideicom. hereditatez. Itē hereditatem directo. Itē legatum vel fideicom. singulare posse relinqui posthumo alieno. ⁊ sic ē contra instī. de le. §. posthumo. ⁊ de bo. pos. in pn. Sol. illud de le. rij. tab. at hic ꝯsideraūt ins ptoriū vel iperatorū: vt. C. ō le. §. posthumus. ⁊. §. sed nec. ⁊ de bo. pos. circa pn. alij hic cōiungūt si qs tibi vel alieno. i. alicui alij ⁊ posthūo suo ⁊c. vt nihil hic de alieno dicat.

i Et ex parte te. dedisset. tibi ⁊ posthumo. ac.

k Dimme. cū nec ipse capere possit. sic. J. de cō. tab. si post mortem. §. libera. Item contra. ℔. de lega. i. plane. §. si coniunctim. vbi seruus qui non capit partem trīs. sed ibi ideo quia poterat conualescere seruo libertate donata. ac.

l Quarta debeat. hec vera q̄n apparebit quot edant ei. at interim q̄rta debet: ut. ℔. si pars here. pe. l. ātiq. ⁊ facit. J. de solu. si pater. ⁊. ℔. de here. instī. l. siquis ita scripserit. ⁊ de le. i. si duobus. §. fin. ⁊. l. q filiabus. §. i. sed contra. J. eo. si fuerit. ⁊. ℔. de here. instī. ticius fundi.

m Portentuosum. non trī est ut. d. l. antiqui. ac.

n Cum quidam. Substātia legati vel fideicōmissi in alterius voluntatē cōmitti nō pōt: sed electio pſone bñ cōmittit. b. d. Bar.

o Cū qdā. vtile ē. cuius petitionē nullo ēt electo aut oēs aut supstes: si vnus trī supest habebit: vt. ℔. de le. ij. si ticio. ⁊. l. siquis ticio. §. fi. ⁊. l. cum quidam. ⁊. l. vnum ex familia. in pn. ⁊. §. sed sīgdē ille. ⁊. §. rogo. ⁊ l. cum pater. §. hereditatem.

nomē fideicōmissarij testō ascriptū nō sit: nulli pſone neqz certe neqz incerte datū fideicōmissum videri indubitatum est. Tius.

Quidā relegato facto testō pō bēdis istitutionē: ⁊ post legata qbusdaz data: ita subiecit. Siqs ex hēdibus ceterisqz amicis: quoz hoc testō mētionē habuī: siue qs alius restitutionē mihi ipetrauerit ab impatore: ⁊ añ decessero: q̄ ei gratias agerē: volo dari ei q̄ id egerit a ceteris hēdib⁹ aureos tot. Unus ex his q̄s hēdes scripserat: ipetrauit ei restitutionē: ⁊ añq̄ id sciret ō cessit. Cū ō fideicō. q̄reret. an deberet ꝯsult⁹ iulianus rñdit deberi. Sz ⁊ si nō bēs vel legatarī: sed ali⁹ ex amicis curauit eū restitui: ⁊ ei fideicōmissū pstari. Si tibi ⁊ posthumo suo vel alieno hēditatē restituere qs rogauerit. Etia.

Et ex parte te. ex pte posthumuꝫ heredē instituisset: legatūue similiter vel fideicommissum dedisset. Tius.

Erum ita posthumus partē facīat si natus sit: an ⁊ si nat⁹ nō sit: q̄rit. Ego cōmodius dici puto. siqdē natus nō est minime eum partē facere: sed totū ad te pertinere: quasi ab initio tibi solido ſlicto.

Sinaūt nat⁹ fuerit: vtroſqz accipere quantū cuiqz relictū ē: vt vno nato pars tibi dimidia debeat duobus natis: tertia tibi debeatur. trib⁹ natis: q: tres gemini quoqz nascuntur q̄rta debeatur. Et nā quidem etate serapia alexādrina mulier ad diuū adrianum pducta est cū qnqz liberis: quos vno fetu enixa est. sed tamen q̄ vltra tres nascantur fere portentuosum vī. Cum qdaz pluribus hēdib⁹ institutis vnius fidei cōmisisset: vt cuz moreret: vni ex cohēdib⁹: cui ipe vellz restitueret eā ptē hēditatis q̄ ad euz pueniſſet: verissimū ē vtile eē fideicōmissuz. nec enim in arbitrio eius q̄ rogat⁹ est positū ē: an oīno velit restituere: ſz cui poti⁹ restituat. Plurimū eni interest vtrū i ptāte ei⁹ quē testator obligari cogitat: faciat: si velit dare: an ipositā necessitate dandi: soli ei distribuēdi libez arbitriū ꝯcedat.

Quesitū ē si cohēdes ex dispar⁹ ptib⁹ scripti sint⁹ vtz ptes suas i viriles ptes restituere singulis debeāt: an p portionib⁹ hēditarijs ex qbus hēdes scripti sunt: Et placuit si testator ita restitui iussisset⁹ ptez si aliquā pecuniā ōdisset. sigdē eēs ptes iussi fuerit dare ꝯueniēs videri eē: etiā ex fideicōmisso eēs ptes ei restitui oportere. si vō dispares⁷ i ea pecunia distribuēda significauerit testator: vt videatur⁷ hēditarijs portionib⁹ ꝯgruere: cōsentaneū eē ēt fideicōmissū p hēditarijs pribus eis restitui⁷ debere. Paulus.

Siter vir⁹ ⁊ vroꝛ donatio facta fuerit: pore defūcto cui donatū ē: ad eū res redit q̄ donauerat.

Q: si simul tā is cui donatuz ē q̄z is q̄ dōauerit⁸. qōnis decidēde gra magis placuit valē donationē: eo marie q̄ donator nō supuiuat⁷ q̄ rē ꝯcedere possit. Ripheni.

Ui duos impuberes⁷ filios habebat: ei q̄ supremus³ mori⁷ ticiū substituit. duo impuberes simul in naue perierunt. Quesituz est an substituto. ⁊ cui⁹ hēditas deferatur: Dixi si ex ordine vita decessissent: pore mortuo. frater abitestato hēs erit posterior substitut⁹. In ea tī hēditate⁷ ēt añ defūcti filij habebit hēditatē⁹. In ꝓposita autez qōne vbi simⁱ pierūt q: cū neuter fr supstes fuerit: quasi vtriqz³ vltimi

p Non. ſ. de. ſ. ſi. ⁊ de. l. ſi. ⁊ de. l. ſi. ⁊ de. l

a videatur. ⁊ sic substitutio locum habeat. ac.
b neutri. s. videant vltimo decessisse. ac.
c cōparatio. quasi diceret nō dicit posterius nisi respectu ꝓris ⁊ econtra.
d utriq; heres sit. s. substitutus. secus est vbi substitutus ⁊ ille cui substitutus est datus pariter decedūt. tunc enim neuter alteri supuixisse dici pōt: vt. ff. eo. l. sed ⁊ in illo. ac.
e Supremū. i. vltimo aduerbialiter ens ponit. ac.
f Accedit. ad hoc. ff. vñ cognati. l. i. §. pri. ⁊. ff. de ver. si. prorimus. ⁊. l. in vsu. ⁊. l. i vulgari. ⁊ insti. de legi. agna. suc. §. proximo. ac.
g Supstes fuit. i. supuixisse dici pōt. vtriq; ergo directo est heres ex testō. quasi in duabus hereditatibus: ut. ſ. de vulg. substi. qui duos. sed contra. ſ. de testa. tu. l. duo. ⁊ de here. insti. l. in tꝑs. §. i. ⁊. ff. e. si fuerit. So. regula est ut neq; ad hereditatē neq; ad legatum neq; ad fideicommissum vel tutelā aliquis admittat: nisi doceat casu existente se inuitatū: ut in cōtrariis: vt. ff. ad trebel. l. eum. sed hic fallit forte iō quia hic substitutus vtriusq; hereditatem vēdicaret. ⁊ si nō simul decederēt vltimi. s. hereditatē vendicabit ex testō. sed primi ab intestato ex persona vltimi: vt. ff. ad. l. fal. pater. §. fi. ⁊. ff. de vulga. sub. qui duos. vñ q; alius tali interpretatione non leditur ad vtriusq; successionem inuitatur ex testamento: quasi uterq; ultimi decesserint. sed qd si mater ēet in medio q̄ primi successionē ex parte uendicet et tunc forte aliud est ut ꝓdicta. l. ad trebel. l. cū .Fm azo. ⁊ facit. ſ. ō vulg. substi. ex duobus. ⁊. ſ. de pac. do. inter socerū. ⁊. ff. de secun. tab. q ex liberis. in ꝓn.
Cum in bello. Si vno casu decedit pater ⁊ filius: patrē primo decessisse presumitur .h.d. Bar.
h Vendicaret. p tertull'. ut insti. ad tertul. in ꝓn. ac.
i Agnati. qui preueniūt alios ꝓter suos ⁊ quasi suos. per .l. rij. tab. ut insti. de le. agna. suc. in ꝓn. ac.
k Patris. idē in matre. nisi filius sit ipubes in utroq; casu ut. ff. eo. cum pubere. ⁊. l. si mulier. ⁊. ff. §. fi. sed cōtra in patre: vt. ff. ad trebel. l. ex facto. §. si quis ā. ut. filius ꝑsumit ab intestato decessisse. sed ibi alius est casus. ⁊ ē ibi ratio ne pereat vltima volūtas. hic aūt est rō eqtatis materna pietas q̄ ad luctuosam vocari hereditatem: ut. C. de insti. ⁊ substi. l. fi. ⁊ de impu. ⁊ aliis sub. ꝓcibus. ⁊. ff. ad treb. l. eum. Item ar. cōtra. §. proxi. sed ⁊ ibi est alius casus: ⁊ est pp patroni reuerētiam. ut ibi dicitur. ac.
l Si cum filio. filius. q̄ tunc filius succedit excluso patrono: ut insti. de suc. liber. §. sed nostra. ⁊ ingenui iura hz: ut. ff. de obsequijs a liber. patro. prestā. l. heres. sic ergo presumit filius prius decessisse. ⁊ sic est ꝓtra. ſ. proxi. §. vbi dicit patrem prius. sed alius est casus. sed equitas eadez hic ⁊ ibi. hic patronalis: ibi materna. nam ⁊ vtriq; viuenti pariter ꝓuidetur in honore ⁊ alimēnis. ut. ff. ō regiur. l. semper in dubijs. ⁊. ff. de obsequijs a li. l. parēs. ⁊, l. liberto. ⁊ de li. agno. siquis ali. in prin. ⁊. §. solent. ac.
m Si marītus. de reddenda. s. mulieri. ac.
n De dote. i. uel lucranda a viro. uel. i. reddēda ex eo q̄ dederat pro muliere ⁊ p hoc qō dicit ex capitulo ꝛc. videtur ceteros casus remouisse in quos matrimonium solueretur: ut. ſ. so. ma. l. si cū dotē. in prin. ac.
o Adocum hēbit. qñ vterq; in matrimonio decessit. et sic non obstat. ſ. l. pri. q̄ est contra. uel solue ut ibi. Item aliud ēet q̄ hic dicitur, si qs stipulet dotē sibi reddi si supuixisset maritus: ut. ff. eo. l. qō de pariter. q̄ est ꝓtra. Item nō q̄ mulier ꝓmori fingitur uel saltem non pōt quasi debilior. ar. ff. eo. si fuerit. §. fi. sed ar. cōtra. ff. de adul. l. nec in ea. Item facit. ſ. de dona. inter virum ⁊ vxo. cū hic status. §. si ambo. ⁊ de reli. si possessor. §. i.
Si lucius Si filius pubes cū pfe moriat: presumitur patri supuiuere. impubes non sed pater ei. b.d. Bar.

p Approbet. distinctio huius. §. cum pubere vel impubere. ⁊ in matre seruat: ut. ff. eo. cū pubere. ⁊. l. se. ⁊ facit. ſ. §. cū in bello. ⁊. ſ. de pac. do. l. inter socer. ⁊. ff. ad trebel. ex facto. §. siquis aūt. ac.
Si fuerit. Incertitudo psone legatarij ꝓcedēs ex euētu casus in qē legatū cōfert: vel exploratiōe defuncti. vitiat legatū: ademptio aūt non vitiat. h. d. ⁊ ponuntur hic sex casus per ordinem. Bar.
q Vel ei. repete ex cognatis. alīs non valet ut pote incerte psone relictum: ut insti. de leg. §. I certis. ac.
r Vel ei. repete ex cognatis vt mō viri. ac.
s Si ⁊ si legatus. put refert ad casum illū. si ⁊ si sempronio. sic est. ſ. de adi. le. l. iij. §. si duobus in fi. §. put est ibi neutri sed est ff. ſ. de le. ij. l. siqs seruum. §. si inter. Sol. ibi spōte soluere vult heres. nō aūt cogit ut h. vt dic ut ibi. Item opp. q̄ videt utriq; deberi propter equā charitatē. ⁊ in superioribus videt q̄ auctoritas ⁊ necessitudo inspiciatur. ar. ſ. de le. i. si seruus plurium. §. fi. ⁊ .ſ. de li. le. l. cū alimenta in ꝓn. sed hic spāle propter incertitudinē. Item hoc uerus q̄ non ualeat nisi alter ꝓbauerit de se sensisse: ut. ff. ut le. no. caue. l. si duo. ⁊. ſ. de here di. insti. l. in tēpus. §. i. ⁊ .ff. de condi. ⁊ de. l. falsa .§. i. ⁊. ſ. ō test. tu. duo. que in hoc sunt argumēta contraria. ⁊ fa. ſ. de vsufruc. le. l. sed ⁊ si quis .§. q̄d ergo. ac.
t Libertates. sic. ff. e. l. siqs de pluribus. sed op. ſ. l. pri. vbi in multis ꝓfertur benignitas rigori ergo in libertate multo magis: ut. ff. in fi. ne pereat. vt. ff. eo. quotiēs. si dictis generalitatib⁹ derogat: vbi spāliter lex statuit contra: ut hic. ⁊ est rō q̄ cū difficultius reuocet difficultius detur. Alii ut. R. dicūt refert fit interpretatio circa eum cui legat. aut circa cū a quo. q̄ nō pōt stare ut hic. ⁊. ff. eo. siquis de. ac.
u Ademptionē. imo in nullo: ut. C. de adi. le. l. iij. §. si duob⁹. i ꝓn. que est cōtra. So. aut incertitudo est i admēdo rerū ⁊ psonarū. aut psonarum tm̄. aut rerū tm̄. ipmo. ut lego titio albo. r. ⁊ titio nigro fundū. tādē dico q̄ titio dedi admo. ⁊ tunc i neutro valet ademptio ut ibi. ⁊ hoc pp incertitudinē psonarū ⁊ rerū In secūdo q̄ incertitudo est tm̄ in psonis. ut ecce titio albo ⁊ nigro lego domum. postea admo titio domum: valet adēptio in vtroq; vt hic. In tertio vbi res tm̄ sunt incerte vt lego titio duos fūdos ⁊ tandem admo fundum: valet ademptio in maiori: ⁊ remanet legatum in minori: vt. ſ. de le. ii. l. apud iulia. §. scio. ⁊. l. si ita scripsisset. in finali. ac.
Plane Si de natiuitatis ordīe ñ apper: ꝓus nat⁹ ꝓsumit ille ex qua mater libertatem cōsequitur. h. d. Bar.
x Humaniorē. sic. C. ō fideicō. lib. cū iter. ⁊. ſ. ō his q̄ in te. delē. l. pri. §. fi re dubia. ⁊. ff. de reg. iur. l. ea q̄. §. i. ⁊. ff. ad tertul. l. nō ē. ⁊. ff. e. quotiens in actionibus. ac.
y Quotiēs. oīb⁹ libertis. i. singulis. nec enī oīb⁹: ff vni soli. s. ci q̄ supuixerit reliqt ꝓprietatē: quo supuiuēte vices legati cedit. ⁊ facit. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. falsa. §. fi. ac.
z Quotiēs in actionib⁹. de actionibus pone exemplum. ſ. de indi. solemus. ⁊. l. si quis. ⁊. ff. de ver. ob. inter stipulantem. §. i. Item de excep. pone p predictam. l. si quis. Idem I contractibus: vt. ff. e. l. vbi. ⁊. ff. de ver. ob. quotiens. Item hec vera. ⁊. C. ō vsu ⁊ habi. l. inter. circa fin. Idez in vltimis voluntatibus: vt. ff. ad treb. ex facto. §. si qs aūt. hec autez

vera nisi statuat ler contra. uel propter pietatē vel reuerentiam uel aliam cām ut. j. c. qō de partk. ꝛ. l. fi. ꝛ. s. c. l. si fuerit. ꝛ fa. s. c. l. si iter. ꝛ. l. q ducos. ꝛ. j. de reg. iur. l. quotiens idem sermo. ꝛ. l. j obscurijs. ꝛ. C. de donasancimus. §. siquis aūt. Item huic. l. est contra illud generale. res dubia cāsed distingue vt. s. de pac. l. uectibus. in fi. glo. sed pactum cē.

Sijs. Sicut dictio ꝛ ita dictio cum in dubio dicit eadē iter diuersa. h. d. Bar.

a Sūme. s. cc. ꝛ. ccc. ac.

b Sepate. i. si sepatiz ēnt legate vtraqz quāti tas indubitanter debek.

c Cōiunctione. que fit per eum. ac.

d Non. ccc. s. tñ. sz qn genta cē. sed videtur ex quo est ambiguum qp se quamur minimum: ut. s. de fe. iij. nūmis. ꝛ. j. de reg. iur. l. j obscuris. q̄ sunt ꝓtra. So. illō uerus niſi ler statuat cōtra qō facit hic. quia hec dicio cuz accipiť pro ꝛ. ut. s. de fe. i. l. sigs Iglinos. §. si ita. ꝛ. l. ticie. §. nihil ꝛ de vsufry. le. l. illi. ac.

C Siquis. Si seruus noīat⁹ pōt accipi ut res sibi legata: ꝛ ut persona legatarij: in dubio accipiť vt res legata. Bar.

e Sigs. dato. hec propositio est duplex. ꝛ fit interpretatio latius pro augendo relicto ꝛ puncta ibi seruo: ut sic dictio cuz cōiungat res legatas: nō ēo plures faciat legatarios. ac.

f Maxime. qz ex legatarij charitate alia ꝛ alia pōsumiť testatoris voluntas: ut. s. de le. i. si seruus plurium. §. fi. ꝛ de ali. le. cum alimenta. in pn. ꝛ. C. de le. i. cum alimenta. ac.

g Cum ita. aut fundū non dederis. idest remaneat ad dandum: cū inter contrahentes hoc actum fuerat veluti si primo fundū ꝛ hominē stipulatus fuero. nā si ab initio fundū vel hominē: uel fundum simpliciter: deinde. c. si hominem uel fundum non dederis: sufficit ad penam euitandam alterum dari fm. R. Sed qd si nulla stipulatio precesserat uel pactio ex qua hoc appareat: rñ. idem vt vtrūqz fit vt committať stipulatio: ut. j. ō ver ob. l. sigs ita stipulatus fuerit. ꝛ. in fi. ꝛ. l. si ita qs. ꝛ. j. §. vtrum. ꝛ sic pōt loqui. ꝛ sic aut pro ꝛ accipitur. ac.

h Faciendum. non er stipulatione predicta: ut. s. de ac. ꝛ oblig. l. obligationum fere. §. si ita. sed metu pene vtrūqz est faciendum. Sed qd ad rñ. quia de dubijs etiam circa stipulationem hic tractať. sz principaliter circa vltimas voluntates. ꝛ quia esset idem si testator bisdem verbis esset locutus. ac.

i Stipulatio. s. penalis. ac.

k Euidenter. s. enim plus poterat dubitari. ac.

l Sistendos. ne incidat in penam. ꝛ dic ut nō. s. sigs cau. si filius. §. i.

m Vtrum ita. Iste. §. sūma ponitur in glo. prima. sed sigs apertius velit ponere sic dicat. promisisti mihi me non impedire ire agere: ꝛ rem a me non aduocare. ꝛ si illud aut illud factum non erit promisisti. c. modo non impediuisti me ire agere: sed rem aduocasti. pero a te igiť penam. ga conueniſti vniuersaliter illud aut illud non facere ita ꝙ vtrūqz. si igitur in aliquo est factum cōtra: tota oratio est vera ut pena committatur. quia vtrunqz non est factum. Tu vero sophista volens me decipere tanq̄ ille. duo ꝛ tria sunt. v. ergo duo. v. ꝛ tria. v. vnum trahis ad duo. ꝛ dicas conueni illud aut illud non facere. sed illud aut illud obseruatum est. ergo pena non est commissa. Ego uero rñ. sicut est uera ista propositio: qz illud aut illud est obseruatum: quia alterum tñ. qz qō non impediuisti. nam in alternatiuis sufficit vnam partem veram esse: ita ꝙ non tamen sequitur. ꝙ illud aut illud non feceris fm ꝙ rem aduocaueris: quia vtra qz uera: quia non impediuisti agere. ꝛ quia rem aduocasti: quia igitur utrunqz conueniſti ꝛ non est factum. ergo tota oratio est uera ut stipulatio pene committatur ac si in utroqz esset contra factum. ꝛ ꝙ due subcontrarie pōt esse uere quando non sumitur intellectus er vniuerso: probat a contrario: quia ambe possunt esse falſe. inspicias ergo quo modo fuit concepta stipulatio. nam si conueniſti penam si illud aut illud non feceris. oportet neutrum fieri ut non committatur stpulatio. similiter ꝛ si utrunqz feceris. s. scribere librum ꝛ fodere foucam conueniſti. et si nō faceres penā. vtrunqz est faciendum ut pena non committatur: quia si er vtraqz stipulatione te conuenirem ꝛ vicerem feciſti necne qō ꝙ misisti. ꝛ tu simpliciter negares: intelligeres vtrunqz negasse: licet aliquid feceris. Sed dic mihi quomodo poterit concipi stipulatio quāndo plura deducuntur in stipulationem: ꝛ vnum fieri volunt contrahentes. ita comprehendere dz cē. ꝛ hoc in contractibus. Idem videť in ultimis volūtatibus. nam si dico sic. si mihi filius aut filia genitus fuerit heres esto. si filius mihi aut filia heres non erit seius heres esto. certe videť scius ex substitutiōe semper admitti. siue vnus siue neuter sit heres. quia in alternatiuis sufficit vnaz esse veram. sed tamen secus est q̄ in contractibus ꝓpter uotum parētum: niſi testator spāliter ꝙ vellet. cōsulit igitur ꝙ si vult subſtituere in casum qñ filius uel filia heres nō erit. dicat sic. si neqz filius neqz filia mihi heres erit talem substituo. ac.

C Verum ita. Iste. §. consueuit reputari multum difficilis. ꝛ pro certo est. Et hēs hic duas glo. magnas: vna est nota q̄ ponit casum: sz nō bñ declaret. Illa est antiqua ꝛ pōt casum magis succinte: ꝛ neuter tñ est bñ clarus. Diuide ꝙ in quatuor partes. ꝓprio ponitur conceptio duarū stipulationum: ꝛ de dīa inter eas dubitať. Scōa ibi. Nō quātus. in qua ponit quedaz confirmatio seu euidēs solutionis rō in qua procedit per modum exponentis. Tertia ibi. nā aduertendū. in qua ponit solutionē ꝛ differentiā inter predictas. Quarta ibi. proinde si gs. i qua dr. ꝛ ray. dicūt ꝙ oīdit indefinitam equipollere vniuersāli: sz male dicunt: qz est ofo pticularis: qz ibi ponitur signū particulare: quid. hoc est aliquid. ergo non est indefinita. Dic ergo ꝙ ibi oīdit hanc orationē quid nō feci. ꝛ similia. Dsigz assumitur vniuersaliter: quandoqz in propria significatione particulariter fz diuersas materias: vt. j. proxime ostendam in summario. Et. h. d. Si precedat stipulatio negatiue ꝛ copulatiue concepta: penalis stipulatio disiunctiue concepta neutrū fieri exigit. Si vero precedit cōuentio affirmatiue ꝛ copulatiue concepta: penalis stipulatio concepta requirit vtrūqz fieri ut penalis stipulatio nō committatur. h. d. bart.

m Vtrum ita. communis littera est. si illud aut illud factum non erit. sed in libro. R. ꝓ. deest non. ꝛ fm. R. dic casum. promisisti mihi vno non facere: puta non impedire me habere licere: ꝛ non impedire me ire per agrum tuum. ꝛ adtecit penam hoc modo. si illud aut illud factum non erit vobis centum. Item ab alio sum stipulatus duo fieri. puta librum scribi ꝛ foſſam fodi: ꝛ adieci penaz hoc modo: siquid horum factum non erit vobis. c. Queritur an differat vna pena ab alia in committendo: ꝛ in quo? Rñ. ꝙ sic: quia prima exigit neutrum factum esse ut stipulatio non committatur. idest neqz impediri me habere licere. neqz impedire me ire per agrum tuum. sed altero facto uel vtroqz committitur. est ergo sensus si illud aut illud cē. idest cum vere poterit dici alterum factum non esse. nam altero facto uerum est. hoc aut illud factum non esse. In secundo oportet ꝙ fiat utrunqz vt non committatur. qui casus colligitur er principio. ꝛ ibi. animaduertendum cē. Sed oppo. in primo. nam pone ꝙ neutrum factum est. quia non impediuit euntem: nec rem aduocauit. ergo alterum factum non est. ergo stipulatio committatur: quod est falsum. sed dic ꝙ hoc est actum ut tunc non cōmittatur quod inspicitur ut. j. de regu. iur. semper in stipulationibus. ꝛ sic ponitur aut pro ꝛ. vt. j. de ver. si. l. sepe. Preterea quando neutrum fecit vtrunqz de p missis feciſſe videtur: quia factum pro non facto ponitur. ꝛ altero nō facto quod facere debebat committitur stipulatio. altero non facto quod facere non debuit non committitur. Si autem habeas sine non plana est. ꝛ pone eadem exempla non impedire ꝛ rem non aduocare. ꝛ differt a sequenti. quia in ista oportet neutrum fieri: ꝛ in sequenti ꝛ si quid horum cē. vtrunqz: vt non committatur stipulatio penalis. ac.

n Comprehensa sunt. in secunda stipulatione: puta librum scribi ꝛ foſſam fodi. ꝛ si quid eorum factū nō erit pena. c. sed in prima cōtra neutrū fieri. ac.

o Altero facto. i. obseruato. vt qz nō impediſti ire licet rē aduoces. ac.

p Factum. idest obseruatum. ac.

q Non ideo. immo altero facto ꝛ altero non vtraqz est vera. scilicet alterum factum esse: ꝛ alterum factum non esse vt statim subijcit. nam simul cē. que videtur huic lutere contraria. sed dic ꝙ non ideo est secunda vera quia prima sit vera. nec econtra prima uera: quia secunda vera sit. sed prima est uera quia alterū est. ꝛ sic affirmatiue secunda est vera quia alterum non est. ꝛ sic negatiue. sunt ergo vere ambe vt subijcit. sed non vna propter alteram ut hic. Vel dic licet sit prima vera: non tamen secunda est vera: fm intellectum stipulantium: qui neutrum fieri voluerunt. cum ergo alterum tantū est obseruatum: non est verum in neutrū factum esse cōtra. ꝛ ideo pena cōmittitur. ꝛ fm hoc ꝙ subijcit nā simul cē mutat qñ non esset actum neutrum fieri. ac.

r Cōtraria sunt. i. esse videntur. uel idest diuersa. uel dic cōtraria idest subcontraria ꝓpter affirmationē que est in vna. s. illud aut illud factū esse. ꝛ negationez que est in altera. s. hoc aut illud factum non esse. ac.

a Quia cum. vere altero non facto. i. non obseruato quod faciendum erat verum est. hoc aut illud factum non esse. quia ꝛc. ac.

b Sed ex aliquo. cum enim viri si illud aut illud factum nō erit assumpsi significationem ex aliquo. idest si in aliquo fieret cōtra: cōmitteretur stipulatio. nō autem ex vniuerso vt committeretur tunc demum cum in vtroq; fiet contra. erit ergo tota vera scilicet vt stipulatio pene committatur ac si in vtroque contra esset factuz. ac.

c Sicut. vere due contrarie possunt esse vere cum significatio non sumit ex vniuerso: sed ex aliquo: vt. s. sicut ecōtra sūt ambe false quando sumitur ex vniuerso. ꝛ q; dicit veluti non est exemplificatiuum orationuz repugnantia continentiuz: sed veritatis negocij adindicatiuum. orationes vero repugnātes: idest contrarie: postea supponit ibi. nam ꝛ hoc fal. ꝛc. ꝛ facit. s. de condi. insti. l. si heredi. ac.

d Animaduertendum. reas sumit principium. ac.

e Nō fuerit. in ꝓmo cāu. ac.

f Factum non sit. cōtra qō promisit. alꝫ enim non committitur stipulatio penalis. uel dic non sit. s. quod fieri debuit. s. neutrum ut stipulatio non cōmittatur penalis: vt subijcit Illius ꝛc.

g Illius. scilicet si illud aut illud factum non erit. quorum vtrūq; fieri prius conuenerat. idest non fieri quia non facere factum est. ut nō ꝫpedire cuntem: nec rem aduocare.

h Huius. s. si quid factum non erit cum plura fieri conuenerant. in alijs libris istud totum deest. H. huius autez vt vtrūq; fiat: ꝛ dic consequor ut vtrūq; vel neutrum fieri. s. metu pene. nam alꝫ committitur pena. ac.

i In illo. s. ꝓmo. ꝛ dic non ꝓ dest. s. ō iure mero ſm azo. sed de equitate secus: ut. s. siquis cautio. si seruus. §. i. sed dicit illud in iudicijs speciale. alꝫ secꝰ vt ibi nō. Item nō q; quidam faciunt differentiā inter hoc. si aliquid horum ꝛc. ꝛ illam si illud aut illud factum non erit. quia prima committitur etiā si vnum non sit factum. in alia erigitur neutrum factum. ꝛ hoc colligitur. s. in principio. §. ibi quod quānis altero facto ꝛc. ꝛ ibi non. ideo tamen ꝛc. ꝛ sic est contra. s. §. cum ita. So. hec corrigit illam. uel considera contrahentium uoluntatem ſm. R. ut patet per positionem casus. ꝛ facit ad. §. j. de verbo. obli. l. si ita stipulatus fuero. ꝛ. ꝛ. l. si ita quis stipuletur. ꝛ. j. iudi. sol. l. cum quereretur. ꝛ. s. de condi. insti. l. si heredi. alij dicunt contra. q; est differentia: quia illa stipulatio. si hoc aut illud factū non erit. committitur in duobus casibus. s. si alterum tantum fiat vel neutrum fiat. secus in alia. s. si quod horum factum non erit. quia in vno casu tantum committitur. s. si neutrum factum erit. secus si alterum fiat alterum non. ergo exponunt qō dicitur hic illius. s. si quod horum factum non erit. Item effectus scilicet ad hoc ut committatur ꝛ ſm primos ꝛ secundos est contra. s. e. l. §. cum ita. ubi non fit vlla de predictis differentijs. ꝛ equiparantur quo ad predicta. sed soluunt q; corrigit. uel ex voluntate contrahentium apparet fuit actor contentus altero uel non. tu dicas idem in utroq; casu quo ad has differentias. sed in alio assigna differentiam inter vtrāq; stipulationē: ut patet in positione casus. ac.

k Exprimit. i. exprimere videt in hac responsione. ac.

Siquis. Continuat ad ꝓcedentia. vnde pone casum. vide plures cōceptiones stipulationum de quibus dubitatur. Bar.

l Comprehendere debet. ut sine dubio ꝓcedat. ac.

Item si. Si substitutio directa fit alijs disiunctiue disiuncta accipit pro cōiuncta. h. d. Bar.

m Declarauit. hoc ideo q; etiam si filia sit heres videt admitti substitutus: q; aut filia aut filius non est heres. naz omnis disiuncta est uera: cuius altera pars est uera: ut. s. ea. §. verū. lz in fi. huius. l. contrarium statuit. ac.

n Volet. ꝛ hoc faciat. ac.

o Immiscere. idest adire. quod est extraneum: ut insti. de here. quali. ꝛ dif. §. extranei. ac.

p Non admittat. lz secus in stipulatione vbi sufficit alteraz partem disiuncte ueram: ut. s. §. utrum. ibi quia cum significatio ꝛc. que est cōtra. Sol. speciale hic ꝓpter uotum parentum ut arg. C. de fideicom. cū accessimi. ꝛ de insti. ꝛ sub. generaliter. §. fi. ꝛ. s. de here. insti. ticius. ac.

Siquis. Idōt qs legare ei qui est testis in testamento. ꝛ incertitudo que uenit certificanda legatum non vitiat. h. d. Bar.

q Signauerit. i. sigillauerint. ꝛ nō testibꝰ idē dictantibus posse legari ut hic. ꝛ. C. de testamē. l. dictantibus. nō autez scribentibus: ut. C. ō his qui sibi ascri. l. senatus. sed videbatur hoc legatum nō valere. tū ꝓpter incertitudinē: ut insti. de le. l. legari. tum quia i re sua est testis. sed rīdeo nō ꝑncipaliter in re sua sed testamēti sunt testes: licet secundario in re sua ut insti. de testa. §. legari. Item primum ratiōe incertitudinis corrigitur ut ibidem nō. insti. de lega. §. legari.

r Quia ipsum. nō est bona ratio. vt patet ex ꝑdictis. nisi dicas q; meruit seruiēdo testatori in hoc: ut. s. pro socio. l. ꝛ quia. ꝛ licet eadem ratio sit in scribente: tamē ibi est alia ratio in contrarium. s. falsitatis timor. quia per eū facilius posset committi.

Quedam. Legatario repudiāte fingitur res nunq̄ fuisse legatarij sed semper heredis. h. d. Bar.

s Si res. idest species. ut differat a sequēti. respon. sed quomodo est dubia. immo recta via trāsit ad legatariū ignorantez: vt. s. de le. ij. cuz pater. §. surdo. Item ꝛ legatum esse certuz est. sed respondeo dubia est respectu finis uel effectus: quia fingitur retro non ualuisse: sed postea repudiet: ut. s. de lega. i. legatarius. §. i. ꝛ faciunt. s. si cer. pe. proide. ꝛ. j. de manu. vin. l. iij. ꝛ ad mace. l. si iulianus. §. q̄q̄. ibi. sed ab initio ꝛc. ꝛ de nego. ge. cum pater. ꝛ de solu. qui res. circa prin. ꝛ de leg. i. si mihi ꝛ tibi. in principio. ꝛ. l. seruum filij. §. i. ꝛ. l. si tibi homo. §. cum seruus. ꝛ. s. de vsufru. sed ꝛ siquis stipulatus. §. interdum. ꝛ de testa. mili. l. si miles. ꝛ ad silꝫ. sed exheredatus. ac.

t Tantundem. alienam. ꝛ ita non constitit mutuum: ut. s. si cer. pe. l. ij. §. in mutui. ac.

u Vtriq; idem. quia aut suam aut alienam pecuniam credidisse dicendum erit. azo. mutuum tamen reconciliatur consumptione: vt. j. de fideiuss. siquis pro eo. §. si nummos. ac.

Quod de pariter. Ut possit agi ex dispositione inter viuos uel ex ultima uoluntate: vnus de pariter morientibus nunq̄ superuixisse presumitur. h. d. cum. l. se. Bar.

x Tractamus. melius diceret tractauimus ut. s. e. l. si inter. ꝛ. l. q; duos. per totam. l. ꝛ maxime in illo. §. si maritus. ac.

y Stipulata est. sub condi. si filia in matrimonio decesserit viuente matre. uel dic ut diri in contrario. s. eo. qui duos. §. pe. ac.

z Reddi. si supereſſet. s. mater. ſm. R.

a Et simul. ꝛ sic non superuixit mater. ac.

b Non esse commissam. forte hodie ecōtra. quia ab heredibus ꝑit hodie incipere actionem: ut. C. ut act. ab here. ꝛ cōtra here. l. i. immo nec hodie: q; non potest dici decessisse exīte condutione. imo decessisse quia filia

ria. si quis cum filium ꝛ filiam habeat: ꝛ vtrūq; heredem instituere velit. sed siue alter futur⁹ heres sit: extraneū imiscere°: siue neutri: extraneū substituere. sed ꝑ diui⁹ sniaz testatoꝛis sic esse interꝑtandā: vt siue filius siue filia nati fuerint: extraneꝰ nō admittatur ᵖ: nisi specialiter hoc testatoꝛ expressit. M Arti. Sqs ita scripserit. Illis qui testamentū meū signauerint ᑫ heres meus dato. x. trebatius vtile legatū esse putat quod pōpo. verius eē existimat: q; ipꝛ testm̄ ꝫfirmat testibꝰ adhibitis: quod verius esse existimo. I Dem. Quedam sunt in quibꝰ res dubia est: sed ex postfacto retroducitur: ꝛ apparet quid actum est: vt ecce si resˢ legata fuerit: ꝛ deliberante legatario eā rē heres alij tradiderit. nā siqdē voluerit legatariꝰ bñe legatū: traditio nulla ē. si vero repudiauerit: valet. C Tātūdem est ꝛ si pecuniam hereditariaz legatā crediderit heres. nam siquidem non repudiauerit legatarius: alienam ᵗ pecuniam credidit. si vero repudiauerit: suam pecuniam credidisse videtur. C Quid ergo si cō sumpta fuerit pecunia? vtiqz ᵘ idem erit ex euētu dicendum. I Dē. Quod de pariter mortuis tractamus ˣ: ꝛ ī alijs agitatū est. Ut ecce si mater stipulata est ʸ dotez a marito mortua filia in matrimonio sibi reddi ᶻ: ꝛ simul ᵃ cum filia perit: an ad heredes matris actio ex stipulatu competeret? Et diuus pi⁹ rescripsit nō esse cōmissam ᵇ stipulationez: quia mater filie non super-

tiſſimi. ꝛ de insti. ꝛ sub. generaliter. §. fi. ꝛ. s. de here. insti. ticius. ac.

Sqis. Idōt qs legare ei qui est testis in testamento. ꝛ incertitudo que uenit certificanda legatum non vitiat. h. d. Bar.

q Signauerit. i. sigillauerint. ꝛ nō testibꝰ idē dictantibus posse legari ut hic. ꝛ. C. de testamē. l. dictantibus. nō autez scribentibus: ut. C. ō his qui sibi ascri. l. senatus. sed videbatur hoc legatum nō valere. tū ꝓpter incertitudinē: ut insti. de le. l. legari. tum quia i re sua est testis. sed rīdeo nō ꝑncipaliter in re sua sed testamēti sunt testes: licet secundario in re sua ut insti. de testa. §. legari. Item primum ratiōe incertitudinis corrigitur ut ibidem nō. insti. de lega. §. legari.

r Quia ipsum. nō est bona ratio. vt patet ex ꝑdictis. nisi dicas q; meruit seruiēdo testatori in hoc: ut. s. pro socio. l. ꝛ quia. ꝛ licet eadem ratio sit in scribente: tamē ibi est alia ratio in contrarium. s. falsitatis timor. quia per eū facilius posset committi.

Quedam. Legatario repudiāte fingitur res nunq̄ fuisse legatarij sed semper heredis. h. d. Bar.

s Si res. idest species. ut differat a sequēti. respon. sed quomodo est dubia. immo recta via trāsit ad legatariū ignorantez: vt. s. de le. ij. cuz pater. §. surdo. Item ꝛ legatum esse certuz est. sed respondeo dubia est respectu finis uel effectus: quia fingitur retro non ualuisse: sed postea repudiet: ut. s. de lega. i. legatarius. §. i. ꝛ faciunt. s. si cer. pe. proide. ꝛ. j. de manu. vin. l. iij. ꝛ ad mace. l. si iulianus. §. q̄q̄. ibi. sed ab initio ꝛc. ꝛ de nego. ge. cum pater. ꝛ de solu. qui res. circa prin. ꝛ de leg. i. si mihi ꝛ tibi. in principio. ꝛ. l. seruum filij. §. i. ꝛ. l. si tibi homo. §. cum seruus. ꝛ. s. de vsufru. sed ꝛ siquis stipulatus. §. interdum. ꝛ de testa. mili. l. si miles. ꝛ ad silꝫ. sed exheredatus. ac.

t Tantundem. alienam. ꝛ ita non constitit mutuum: ut. s. si cer. pe. l. ij. §. in mutui. ac.

u Vtriq; idem. quia aut suam aut alienam pecuniam credidisse dicendum erit. azo. mutuum tamen reconciliatur consumptione: vt. j. de fideiuss. siquis pro eo. §. si nummos. ac.

Quod de pariter. Ut possit agi ex dispositione inter viuos uel ex ultima uoluntate: vnus de pariter morientibus nunq̄ superuixisse presumitur. h. d. cum. l. se. Bar.

x Tractamus. melius diceret tractauimus ut. s. e. l. si inter. ꝛ. l. q; duos. per totam. l. ꝛ maxime in illo. §. si maritus. ac.

y Stipulata est. sub condi. si filia in matrimonio decesserit viuente matre. uel dic ut diri in contrario. s. eo. qui duos. §. pe. ac.

z Reddi. si supereſſet. s. mater. ſm. R.

a Et simul. ꝛ sic non superuixit mater. ac.

b Non esse commissam. forte hodie ecōtra. quia ab heredibus ꝑit hodie incipere actionem: ut. C. ut act. ab here. ꝛ cōtra here. l. i. immo nec hodie: q; non potest dici decessisse exīte condutione. imo decessisse quia filia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

non decessit in matrimonio viuā matre: alʒ contra vt institu. de verbo. obliga. §. et conditionali. ⁊ facit. ſ. de dona. inter virum ⁊ vxo. l. cuʒ hic statuis. §. si ambo. ac.

a Stipulatus est. sub condi. simili superiori. scilicet si mulier in matrimonio decessit viuente stipulante. uel dic vt. ſ. e. l. qui duos. §. pe.

b Cū marito. hoc casu sine dubio ñ trāsmittit ad heredē. cuʒ conditio ꝺfecerit stipulatiõis: qz si decessit in mrimonio mulier imo marit⁹.

c Trāsmittat. rñ. non ut ⁊ in superiori casu. nā ⁊ mater de qua ibi dicit est extranei: ut instit. de here. qua. ⁊ dic. §. extranei. accur.

d Idem est. vxoꝛi. a marito herede instituto cum alijs. nā cuʒ non superuixerit institutꝰ: nec institutio nec plegatū valet: ut. C. de cad. tol. l. vnica. §. pro secundo. ⁊. ſ. l. pro. ⁊ sic conuenit cum predictis. ac.

e Sed ⁊ i illo. pupillus. nõ necessari⁹ qz emācipat⁹ erat vt dicꝛ ferat a sequēti casu. ⁊ ſz hoc vic substitut⁹. ſ. vulgariter vl per fideicom. uel dic qꝫ hic fuit ⁊ ipse in potestate ⁊ substitutio fuit pupillaris ⁊ differt a secundo: quia hic alter tantum alteri: ibi vicissiʒ ambo fuerunt pupillariter substituti. ⁊ pro hoc facit qꝺ dicit frater fratri qꝺ est in pupillari trñ non in vulgari: ut instit. de vulga. sub. in princ.

f An cõtra. i. an non.

g Si duo. cum ambo essent in potestate. sed in superiori alter tantum: vel dic ut ibi. ac.

h Videant. scʒ testatoꝛ ⁊ vulgari. q̃si quilibet videat superuiuer. ⁊ qꝫ subijcit alter alteri. ſ. ex pupillari. Itē qꝺ subijcat hoc ē. sub. simile q̃ rendū si inuicem ⁊c. uel dic qꝫ fit expositio illi⁹. uel alter alteri. naʒ quia fideicõmissari⁹ habet de manu heredis iura sua. videtur ergo quodāmodo esse ei heres. ac.

i In quibus. scilicet omnibus supradictis. ac.

k Non videtur. vnde videntur vitiari substitutiones ⁊ votium lucra ⁊ substitutiones ⁊ stipulationes: ut hic. ⁊. ſ. l. qꝺ de pariter. ⁊. l. idem est.

l Sed ⁊ circa. planum est. ac.

§ I cognatis. Qui legat cognatis videtur legare his qui sunt cognati tempore testamenti uel tempore mortis. b. d. bar.

m Si cognatis. pone casum ſm. R. In cognatione naturali. ac.

m Esse desierũt. scilicet p deportationē. ⁊ qꝫ dicit in ciuitate maneant. dicit tpe mortis: qz sunt restituti. Item qꝫ dicit cognati enim fuerint tempore testamenti. subaudi ⁊ tempore mortis. alʒ si non essent restituti non caperent: ut. ſ. de his que pro non scrip. l. iij. secundo rñ. sed huic positioni multa obstant. primo. C. de here. insti. l. i. sed ibi nõ erat restitutus hic sic. Item obstat insti. de capi. dimi. §. quod autem. vbi etiam reuersus in pristinum statum non recuperat ius cognationis. sed solue speciale in legato de quo hic dicitur. quia naturalem causam habet: ut. ſ. de capi. dimi. l. legatum. uel ibi fuit manumissus qui seruus fuerat factus. hic autem in inte. restitutus qui fuerat deportatus. argu. C. de senten. pas. l. i. Item obstat huic positioni quia. ſ. dicit facilius. quod est absurdum qꝫ ille facilius capiat qui tempore mortis tantum est cognatus qꝫ qui vtroqʒ casu. scilicet testamenti ⁊ mortis. Item obstat qꝫ dicit cognati enim ⁊c. q. d. licet nõ tempore mortis. Similis lectura ⁊ subauditio. ſ. si quis cau. sed ⁊ si quis. ibi damnato ⁊c. Uel pone secundo casum in cognatione naturali sed non in facto non capace hoc mõ. legauit fratri ticij. ⁊ ticius me uiuo decessit. nam licet desinat ticij frater esse. qz tamen omni tempore capax fuit admittitur. ⁊ ſm hoc in prima parte tempore testamenti tantuʒ fuit cognatus: ⁊ non mortis. In secunda tempore mortis tantum quando confirmantur relicta: ut iam non mutetur arbitrium: ut. C. de sacro san. eccle. l. i. ⁊ ideo dicit facilius. Idem in non capace: ut sufficiat si sit capax tempore mortis tantum. uel tempore existentis conditionis relicti: ut. ſ. de. le. iij. l. si ꝺporta ti. in prin. ⁊. ſ. de condi. ⁊ demon. cum qui post. ⁊. ſ. ꝺ fidei commiſ. lib. l. generaliter. §. si homini libero. ⁊. ſ. de le. pre. l. interuenit. ⁊. ſ. de dona. causa mor. l. in mortis. ⁊. ſ. de iure fisci. l. iij. §. i. ibi quando autem ⁊c. secus si esset tempore testamenti tantū. ut eo. §. de iur. fisci. vel pone in cognatione ei uili que fit in adoptiõe: ut in secũda parte. l. ⁊ desinit per emãcipationez: ut in prima. de qua cognatione habes. ſ. de adop. l. qui in adoptione ⁊. ſ. de gradibus. non facile. §. i. ⁊ ſm hāc nil obstat. sed prout viri capacem tempore mortis capere: licet non tempore testamenti est contra regulam catonis: ut. ſ. ti. ij. l. i. So. illa intelligitur cū legatum deficit ex persona relinquentis. vel propter rem relictam. aliud si ex persona legatarij: vt dictum est licet. R. alter dicat. Item non obstat qꝺ dicitur insti. de le. §. an seruo. quia ibi propter personam legantis ⁊ legatarij mixta consideratione habita dici nullū: ⁊ eodem modo. R. C. de leg. seruis. in fi. vel vt ibi. Item nõ obstat hec lex institu. de here. quali. ⁊ dic. §. cis. ⁊. ſ. de here. insti. si alienam. §. i. vt ibi viri. Item nec ob. ſ. de leg. ij. pe to. §. fi. vt ibi viri. ⁊ facit. C. de testa. l. neqz. ⁊. ſ. de condi. ⁊ demon. l. falsa demonstratio. ⁊. ſ. de leg. ij. si ita. §. fi. sed quidam habent pro. l. sed nõ oportet. ac.

n Cognatis. facit. ſ. e. l. ij. ⁊. ſ. l. proꝛi. ac.

Cum senatus. Collegio licito legari potest: illicito non. singulis tamen de tali collegio licite relinquitur. b. b. Bar.

o Senat⁹. facit. ſ. l. pri. i fi. ⁊. ſ. e. l. ij. ⁊. C. ꝺ here. insti. l. collegiũ. ⁊. C. de sa. san. eccle. l. i. ⁊ de epiſ. ⁊ cle. l. id qꝺ. ⁊. ſ. de col. illi. l. i. ⁊. iij. ⁊. ſ. quod cuiusqz vniuersi. l. i. ⁊. C. de iudeis. l. i. ac.

p Qui est. stipuler. ſ. dari. ac.

q Stichi. quorum vnus est promissoris. de quo verisimile est eas sensisse ut de le. ij. l. vnum ex fa. §. si rem.

r Carthagines. vnaʒ autem frequentare consueuerũt pacisentes. ⁊ facit ad. l. ſ. de reg. iur. l. semper in stipulatiõibus. ⁊. ſ. e. quotiens. ⁊. ſ. e. cũ i testꝺ. ⁊. ſ. ꝺ ver. ob. l. cum q calendis. §. i. ⁊. l. triticũ. ⁊. l. quotiens i stipulationibus. ⁊. l. quotiens quis. §. si procurator. ⁊. l. si quis ita. §. grisogonus. in fi. §. sed contra. ſ. ꝺ pac. l. veteribus. sed dic ut ibi diri. ac.

s Cum pubere. diutius. ut sic seruetur ordo mortalitatis. ad qꝺ. ſ. de inoffi. te. l. nam ⁊ si parentibus. ⁊. ſ. e. qui duos. §. cum in bello. ⁊. §. fi. Itez hoc accipe nisi rō singularis suadeat ↄtrariuʒ vt pro patrono: ut. ſ. e. qui duos. §. si cũ filio. ⁊ qz sit ipubes: ut. ſ. pri. ⁊. ſ. de pac. do. l. inter. in prin. ac.

t Si mulier. intelligitur. propter debilem etatez ut ⁊. ſ. de pac. do. l. iter. alʒ esset secus: ut. ſ. l. pri. ad que est. ſ. e. qui duos. §. fi. ac.

u Cum in testamento. facit. ſ. e. l. vbi ⁊ de reg. iu. l. semper in dubijs. ⁊. ſ. ad treb. l. cogi. circa prin.

x Quidam heredi. facit. ſ. l. proꝛi. Itez. ſ. de here. insti. l. asse. ⁊. C. de isti. ⁊ substi. l. si testamentum. ac.

y Cum querit. pone exēplū vt. ſ. de ver. ob. l. stipulatio ista. §. in stipulationibus. ⁊. l. qcqd. sed ↄtra i co. ti. l. si mihi. §. i. So. ibi. Itē cõtra in. e. ti. l. inter stipulãtem. §. si stichū. sed dic vt distinxi. ſ. de pac. l. veteribus. ac.

z Quis. Incertitudo psonarū ⁊ rei relicte viciat legatū. b. d. bar.

De pluribus. natus ne fiat contra. C. de fideicom. li. l. cum inter. in fi.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ꝛ.l.si quis in testamento.ꝛ facit.ff.de ma.te.l.cū ex plurib⁹.ꝛ de testa.tu.l.duo. ꝛ.ff.e.si fuerit.ꝛ.ff.de his que pro nō scrip.l.ij.ꝛ insti.de le.§.incertus.

Qui habebat. An ꝓpriū nomē vel demonstratiuum magis inspicere ō beamus:ex qualitate notitie disponentis inspicitur.b.d.Bar.

a Deberetur.subaudi querebatur.

b Mora.nota ꝓsumptionez voluntatis sumi ex sciētia testatoris.sic.ff.de vsu.ꝛ ba.l.plenus.§.equitij. Item ꝛ nō qꝫ testator ꝓsumit decipi i eo quod ignorat ſm.R.ꝛ facit ad.l.C. de testa.l.si in nomine.ꝛ de le. .i.si fortidianū.ꝛ.ff.ō le.iij.patronus.§.libertis.ꝛ de here.insti.l.bis verbis.§.fi.ꝛ.ff.de ꝛ. ob.l.si in noie.ꝛ.ff.l.proi.ꝛ i sti.de le.§.si quis in.

b In artificio.quia virit' pistorem.

Pures. Clausula in fine posita nō refertur solum ad ꝓrima sed ad omnia precedentia continuata scriptura ꝓlata.b.d.bar.

c Manumiserat.i.libertatē directam reliquerat.ac.

d In gbus.i.inter quos.ac.

e Cymprogeniam.ſ.manumiserat.i.libertatez reliquerat habendam tūc cū quisqz eoruz .ſ.tam aliorum ꝙ dictaꝝ duarum feminarum.ac.

f Certā summā.puta quinq.

g Et hoc āplꝰ.ex tunc recōtinenti. secus si ex itervallo:vt ar.ff.de ꝛ.ob.ticia.§. idez rñ. plerumqꝫ.ꝛ.ff. si cer.pe.l.lecta.§.dicebā.ꝛ facit ad.l.istaz .ff.de ali.leg.a filio.§.fi.ac.

b **De bis que pene nomine relinquuntur.** Dictum est.ff. de legatis:verū qꝫ circa legata quedam penꝫ nomine relinquuntur ideo ponitur hec rubrica bar.

Hiliofa. Si precedit dispositio illicita reprobata:relictum nomine pene a quocunqz non valet.b.d.Bar.

i Hiliofa.filiumfa.instituit.ꝛ sic hereditas patri queritur:vt nec momento apud filium remaneat:vt.ff.de aquir.here.placet.a patre legatui.r.ticio quod possim:ut.ff.de le.i.cum filio.ꝛ de le.ij.si alienus.ꝛ si non vonet precepi ut daret centum nomine pene sempronio.hec centum dicuntur hic illicite uel probrose relinqui eoipso qꝫ nomine pene relinquuntur.ꝛ sic ſm has leges non ualet ut hic.ꝛ.ff.de condi.ꝛ dem.ff.multa.ꝛ insti.de le.§.pene.in prin. Hodie cōtra:nisi primū preceptum uel relictum de.r.sit probrosum vel impossibile:qꝫ tunc non valet primū nec scōm qō nomine pene relictum est:ut insti.de le.§.fi.ꝛ.C.de his que pene nomine.l.i.in fi.ac.

k Legatū cē.scilicet scōm nomine pene.primum enim ualebat etiā olim.

l In heredes.ſ.scripti.als in hercdes striptos.i.in eorum penam.scilicet est relictum non valet.ac.

m Sed omne.accipe nullius momenti habendum est in cuiuscunqz lucruz aliquid in testamento scriptum sit.cuiuscunqz dico sentientis talem penam ex vltima voluntate.ac.

n Pena.ꝛ an.uel si ipse testator dixerit heres meus si capuam ierit ticio dato.r.nam si hoc ideo dixerit quia capuam heredem ire nolebat pena est q̄ si heredis causa si ad petitum locum iret apposita.si uero ob aliaz causam dixit. puta quia sciebat heredem si capuam iret aliquid accepturum quod forte habitarus als nō foret:quo habito legatorum prestatione grauaret.uel melius illa adiectio si capuam ierit est simplex conditio.R.hec glo.R.planior est q̄ illa que incipit.forte dicebat ꝛc̄.

o Pena.forte dicebat causa pene.ꝛ ita statuto uel si testator dixerit heres meus si capuam ierit.quod nolo ticio dato.r.si uero heredem iturum capuaz ꝓ suo magno lucro preceperat.r.dare si capuā ierit.quasi tunc parum ei noceat si grauetur:tunc est conditio.si autem non apparet dicam esse conditionem per si:ut insti.de leg.§.longe.ac.

p Translatio.ut si qō legaui vni postea lego alij animo adimēdi primo ut insti.de adimen.le.§.translatio.ac in dubio non presumitur adimere prīo:sed uterqz admittitur ad partem:nisi probetur qꝫ testator alterum rem alteruz estimationem habere voluerit:vt.ff.de le.i.si pluribus.

De regula catoniana. Dictum est.ff.de legatis.sed qꝫ cato fecit circa legata vnam regulam ideo ponitur hec rubrica.

Catoniana. Legata pura que testamenti tempore non valerent si testator tunc decederet non confirmantur impedimento cessante.secus in legatis conditionalibus uel in diem incertam hoc dicit. Primo ponit regulam catonianam. Secundo eam declarat.secunda ibi. Que diffinitio barto.

q Legatum.idest genus legati.ꝛ pone exemplum.qꝫ legaui seruo here dis:ut insti.de le.§.an seruo.ꝛ facit.ff.de reg.iur.qō in initio.ꝛ.l.penul. hec autē regula in multis fallit vt statim dicam.ac.

Hiliofa'. vl' suo bñ de instituto ēt si i pñs dñiue penā illicite vl' ꝓprose datū ē nulli⁹ momēti legatū ee rñdi. Nō.n.id solū qō in bñ des'. sed omne^m qō in cuiuscunqz lucrum aliquid ex vltima voluntate sentientis talem penam in testamento scriptum sit:nullius momenti habē dum est. Marcianus.

Pena a ꝯditione voluntas testatoris separat:ꝛ an^n pena^o an ꝯditio:aut trāslatio^p sit ex volūtate defuncti apparet:idqꝫ diuus seuerus ꝛ antoninus rescripserunt.

De regula catoniana. Cel.

Catoniana regula diffinit.ꝙ si testamenti facti tempore decessisset testator inutile foret id legatū^q.quandocunqz decesserit non valere^r. Que diffinitio in quibusdam falsa est^s. Quid enim si quis ita legauerat.si post calēdas^t mortuus fuero ticio dato.an cauillamur^u.nā hoc modo si statim mortuus fuerit non esse datum legatum:verius ē q̄ inutiliter datum. Item si tibi^x legatus est fundus qui scribēdi tempore decessisset testatoris inutile foret legatum

uus. vbi fallit regula: sed tunc est cõtra. insti. de le. §. sed si rem legatarij. So. ibi post mortẽ testatoris alienauit. ℞ eo viuo. ꝓtra. qõ videt. s. ℞ le. i. certa. circa pn. ibi quẽ ad modu ꝛc. ℞m Jo. ℞ posuit casum q̃ legaui tibi rẽ tuã sub hac cõdi. si alienes me viuo. ꝛ sic incipit rñsio. legatum tibi ꝛc. ꝛ dicit debet. s. si alienaueris me viuo. sz Jo. ob. qz iam posuerat aliud ex emplũ de conditiõali: ut .s. nã hoc mõ ꝛc. sz certe nil ꝓhibet plura eremꝑla poni vt oñdat se uelle in talibus cessare regulam. ꝛ facit ad hanc. l. .s. de here. insti. l. i tꝑs. ꝛ .l. põt qs. ꝛ .s. ℞ manu. te. libertas. ꝛ .j. de cõdi. ꝛ demõ. l. iul.

a Si eu. subaudi sub hac conditione si ꝛc.

b ¶ Sed ꝛ si fic. nupta erat. subaudi me viuo: ut bñ ꝓuẽiat rñsio si mortis ꝛc. ꝛ ℞z hoc fallit regula catonis: ut. s. .l. pri. si aũt simplr dixerit si nupserit ticio. tũc ꝛ in vita ꝛ post mortẽ nubẽs iplens cõditionez hz legatu; ut. C. de insti. ꝛ substi. l. sigs hẽdẽ. ꝛ .j. de cõdi. ꝛ de. l. si ita legatũ cẽt. nec esset casus cõtra regulaz catonis: qz ꝛ si statim decessisset testator valere ꝑt legatũ. ꝛ facit. s. ℞ manu. te. l. q duos ꝛ. l. hoc. ℞ cõdi. ꝛ ℞. ꝛ .l. her ꝓditio. ꝛ. l. iul. ac.

¶ Catoniana. Supra prime iurisc̃ salsus exponit verba regule si testator decederet legatũ q̃ inutile foret ꝛc. hic autez exponit ista ꝙba. ad legatuz ꝛc. .b.d. Bar.

c ¶ Ad hereditatẽ. s. cõditionales: ut. j. l. pr. vl vic fideicõmissarias quarũ dies nõ cedit nisi ab adita hereditate: vt. j. ad treb. l. qdã ita. in ꝑn. sed qd erit de pure relicta. Jo. ꝛ azo dicũt habere locũ regulam quo ad mentẽ: ut insti. de here. quali. ꝛ dif. §. in cẽncis. nam tria tẽpora exigunt ut possit capere. vnũ est testameti. ergo si tunc non est capar nõ pdest q̃ postea tꝑe mortis ꝛ aditiõis sit capar. ꝛ sic hz locũ mẽs regule nõ verba: ut. s. circa pn. nã dicit q̃ si legatũ ꝛc. ꝛ id legatũ ꝛc. nõ aũt dicit que hereditas. ꝛ ℞m hoc fallit in casu vt. s. de acqui. here. l. si seruus eius qui vel ibi quãdo p alium. uel ibi in medijs temporibus fuit nõ capar. sed tribus. s. testamenti. mortis. ꝛ aditiõis. fuit dominus capar. sz alij dicunt etiam quo ad mentem nõ habere locũ regulam in hereditate: ut hic. ꝛ q̃ in legato est inuenta: ut. s. in ꝑn. ꝛc. ꝛ pro bis. s. de acquir. here. l. si seruus eius qui. ꝛ. j. l. pri. nã conditionalem tantũ excipit. ꝛ qõ vl insti. de here. quali. ꝛ dif. §. inextrancis. dicũt esse uerũ: si a ꝓncipio potuerat capere ꝛ postea desinat posse capere tempore mortis vel additionis. si aũt primo nõ põt. s. tẽpore testamenti non nocet ℞m eos si modo postea potest ut dicta. l. si seruus.

d ¶ Cedit. que ista sunt dicit. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. sed cõtra. s. de op. le. l. si optio. i. ℞. ubi relictum seruo legatũ pertinet ad catonianã. ꝛ tñ non cedit dies eius nisi ab adita hereditate: ut. d. §. in nouissimo. sed dicit ibi in. l. si optio. ac.

¶ Placet. Ler ista sic legitur. Et primo queritur an regula catoniana habeat locum in legatis relictis in quibus est institutio cõditionalis. ꝛ certe non ℞m primam lec. b.d. bart.

e ¶ Institutiones. i. ad relicta in eo testõ qõ institutionem continet conditionalem. ꝛ hoc ideo qz ꝛ legata videntur suspendi sub eadem conditiõe. ut. j. de condi. ꝛ demon. l. auia. de ipsa autẽ institutione non est dubiuz. qz nec ad puram institutionẽ pertinet regula. ꝛ hoc ideo ℞m quosdam. sed ℞m nos pertinet quo ad mentem. ut. s. l. pri. nõ. ꝛ sic intellige hoc vt sonat. ꝛ facit. s. l. i. §. que diffinitio. ac.

f ¶ Regula. pone exemplũ ℞m. b. si hẽo filiũ legitimum ꝛ naturalẽ cui vnciã tñ possim dare: ut. C. de natu. lib. l. iij. ꝛ eos equalr instituaz postea offero naturalẽ curie. cõcurret cũ legitimo equalr: ut. C. õ natu. li. .l. iij. ℞z si statim decederẽ nõ hẽret nisi vnciã. uocat ergo nouã legez prẽdictã tertiã que est theodosij. Vel pone ℞m Jo. q̃ cũ haberem legitimum ꝛ naturalẽ ꝛ si naturalẽ insolidũ instituo ꝛ me viuo decedat legitimus: tum hẽbit naturalis nam insolidum põt institui si non sunt legitimi: ut. C. de natu. libe. aũc. sed certe. nec vlpi. nec cato cogitauerunt de theodosio uel Justiniano. Tertio pone habeo filium ꝛ ex eo nepotem. hunc nepotem instituo filio preterito. si statim decederem nõ valet testñ. sed si me viuo decedat filius confirmatur testñ ut testñ: ut. s. de testa. tu. si hereditas. §. q filiũ. ꝛ illud est per gallum ꝛ vellcium. ꝛ fuit primo gallus q̃ vellcius: vñ ler galli appellak. uetus: uelleiana nouã. Vel q̃rto vic q̃ vocat nouas leges senatusconsulta tertul. ꝛ orfi. vnde si tꝑe quo filius decedat non est capar. si postea efficiak capar accipiet eam: ꝛ q̃ vocañ nouelegef: hẽs. s. õ capi. vi. l. tutelas. ꝛ insti. ad orfi. §. sciendũ. Vel qnto nouas le. i. nouas voluntates defunctor q̃ leges sunt: ut in aũc. de nup. §. disponat. ut si ꝓmo fecit inutile testñ: tũc enim si statim decederet non valet. sed si alio solẽni postea confirmet valebit oĩa: ut. s. de condi. insti. l. institutio talis. Vel certo ad imperatorum leges. i. rescripta se rettulit. ut si forte non capar sit institutus. ꝛ imperator eu; postea restituit vt sit capar potest equidem: nec cõtradicit regula catonis. nec forte alia. Vel septimo pone in eo qui est capar tribus tẽporibus. s. testamenti mortis ꝛ additionis. nam lz in medijs temporibus non sit capar non nocet regula catonis ut. s. de here. insti. l. si liber hõ. §. si heres institutus. ꝛ. l. fun; meũ. ꝛ. l. si alienũ. §. i. sed huic vltimo ꝛ alijs oĩbus ꝓter penul. qũo dicis regulã non obstare. cuz in hereditatibus non habeat locũ: ut. s. l. iij. ℞. imo hz locũ quo ad mentem ut ibi nõ: vel eciaz si nõ haberet locũ ut alij dicunt: dices q̃ nõ sequitur si nõ pertinet ad nouas: ergo ꝓtinet ad ueteres. ueteri aũt lege dico deferri hereditates que per. l. rij. ta. deferunt. ut. s. õ capi. di. l. tutelas. ꝛ etiam testamentarias: ut. j. de ver. sig. l. lege.

¶ De bis que ꝓ non scriptis habentur.

Quis. Licet institutio ꝛ legatũ sit ꝓ non scriptum facto heredis. substitutio tñ ꝛ fideicõmissum remanent i suo robore. b. d. Bar.

g ¶ Pertinere. ut ꝛ. C. de cadu. tol. §. in primo. non ergo ad fiscum. az.

h ¶ Cornelie. s. de falsis que q̃qz remittitur: ut. C. e. l. ij. ꝛ. iij. ꝛ fi.

i ¶ Eodẽ modo. s. ꝓ non scriptis. nõ aũt auferatur ut indigno: qz tenet fisco ut .s. de inoffi. testa. papinianus. §. meminisse. ac.

k ¶ Ille. s. institutiones.

l ¶ Suis. quas faciet. ꝛ sic uerbũ recitauerit est futuri temporis. secus si preteriti esset: ut quia ex parte recitauerit. i. facit. qz tũc valet institutio quã fecit: si ille me in alio heredem fecerat: ut. s. de here. insti. l. hoc articulo. ꝛ. l. ille aũt. ꝛ õ condi. insti. mulier. que sunt contra. primo enim casu pono in alterius arbitrio testamentum meum. ꝛ ideo est captatoria ꝛ non valet: ut. s. de here. insti. illa. ꝛ. l. captatorias. ac.

m ¶ Haberentur. tales institutiones. ꝛ facit. j. de fal. filius. ꝛ. l. diuus. ꝛ. l. si qs legatum. in ꝑn. ac.

n Que in testõ. facit. s. de his que i testa. de. l. i. ꝛ de instit. l. sed si pupillus. §. ꝓscribere. ꝛ ar. s. de re. du. siquis ex pluribus.

¶ In metallum. Qõ relinquit penitus incapaci nõ queritur fisco. Item quilibet est capar legati alimentorum. b.d. Bar.

o ¶ Alimentorũ. in cã cui cãm relictũ valet: ut. s. de ali. le. l. is cui. ꝛ facit in eo. ti. l. seruos. p ¶ Pro non scripto. nam tempore testamenti impeditur: ut .C. de cadu. tol. §. ea enim. ꝛ. §. in primo. ac.

q ¶ Damnatus. ꝛ sic in causa caduci deuenit: ut. C. õ cadu. tol. §. ea enim. ꝛ. §. pro secundo. ac.

r ¶ Non pertinet. ut. j. de iure fis. l. si metallum. ꝛ. C. de bo. proscrip. l. in metallum. ꝛ. s. de testa. mil. l. neqz. §. i. In deportato: an sit capax vel non. dic vt. s. manda. si mandauero. §. is cuius. ꝛ. s. de here. insti. l. i. Item facit. s. de acq. here. si seruus eius. ac. s ¶ Itẽ. in cã cãm nõ. sic. s. de ser. l. p ptẽ. sed arg. contra. insti. de le. §. ex cõtrario. So. ℞ casus legatarij impedit. ibi inutilitas rei legate. ꝛ eodẽ mõ rñ. j. de re. iur. l. in ambiguis. §. nõ est nouum. que est contra. Item ar. cõtra. s. de cõsti. pe. Itẽ illa uerba. §. quod additur. ac.

t ¶ Si eo. nõ erat. is cui legabat. ꝛ facit. C. de cadu. tol. §. ea enim. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Erat.s.eo tempore quo tc.ac.
b Rediit.idest ibi decessit.t facit.ff.de le.l.si seruo meo stichus.§.i.
c Quod qs.facit.ff.d fal.filius.§.fi.t.l.impuberē.§.itē si quis ro.t.C.d ca. tol.§.ij.ac.
d Militis.ut.C.e.l.pe.ac.

De his quibus vt indignis legata auferuntur.

Diui seuerus. Qui post mortem defuncti ingratitudinis causaz committit perdit legatum.b.d.Bar.

e Quc.i. legatū t fideicommissum.

f Post mortē.cū enim merces sint facte fisci:ut.C.que res vē.nō pos.p totū ti.t heredi t alij cuilibet auferuntur:ut.ff.d publica.l.cotē ferro.§.illicitoruz.t.§. commissa.t quolibet nāciāte vt.ff.de iure fis.l.i.ac.

g Et pmum.s.id qd hñt qui aliquid deferunt fisco.qd est vt vices.ff.e.post legatum in fi.

h Meruerit.a fisco cui detulit.t sic nō qp eo dem kd penā t pmiū cōsequitur.sz ar.cōtra.ff.ex qbus cau.ma.l.si cui t.ff.si qs aliquē te.pro.l.i.§.i. t.ff.d neg.ge.siue hereditaria t erit hoc spāle ut indignus aliqd lucret.regulariē cōtra vt.ff. .e.l.post le.§.fi.q est cōtra.vel hic super alio est indignus.s.legato.t sup alio lucratur.s.sup mercabus.t facit ad.l.ff.de adimē.le.l.pe.§.scia.ac.

Aferri Qui ff tabulas petijt indignus est oi cōmodo ex eodem testō. Itez q cōtra mandatū principū vel senatusdōsultū vroē ducit indignus est omni cōmodo ex eius testō:secus i vroe ducta.bar.

i Preteritus. ipugnās.s.testamentum.

i Impuberis.s.in scōas tas in qbus pupillariter substituit fuerat.t facit.ff. de vul.sub.l. ts q.t.l.ex duobus.§.fi.t.ff.d le.pre.l.filiū.§.nō solū.t.§.si fratri.t.ff.ad trebel.si patroni .§.sed illud.t.ff.de inoffi.test. papi.§.meminisse.ac.

k Itē figs.pupillā.s.quōdā.

l Duriset.eaqz illi aliqd in testō reliquisset.ac.

m Et si ex asse.q.d.non solū si aliqd reliquit ut proposuit.ac.

n Auferr.sic.ff.de ritu nup.l.pfectus.t d le.i.l.fi.ff ff.ff.de vsufru.le.l.vroi.So.ut i.l.pfect. Itē ff.ff.de dona.iter vi.t vro.cū h stat.§.fi.sed ibi in donationib inter viuos. Itē facit.C.de incest.nup.l.q ptra legū. Itē nō h rationē dissimilē vroris t mariti.sic differunt in festinatiōe mrimonij altero mortuo.ac.

o Idē erit.facit.C.de pac.l.fi.t.ff.de dona.l.qdā.§.fi.t.l.seq.sed cōtra.C.de cap.l.nec nos.ubi nō cōfiscanē.Sol.ibi erat dubium an viueret. Itē contra.ff. de act.emp.l.siquis seruum.So.ibi.ac.

p Indignū.culpā.nō adhibendo medicū uel malū:ut.ff.de edil.edi.qp si non kt.§.si mācipium.t facit.ff.de lib.agno.l.necare.t.ff.ad silt.necessarios .§.fi.t.C. de epi.au.auē.liberi.t.ff.so.ma.l.si ab hostib.§.i.t.C.e.sororem.

Papinianus. Delictū nō egredit psonā eius ptra quē cōmitt. Ideo itelligo uerū in inimicitijs q ff bunt rōne rei.secus in his q cōtrabunt faciendo iniuriā in personā:ut.l.lege cornelia de iniur.t.l.iij.in fi.de adi.le.bart.

q Papinianus.ait.tres erāt scripti sed primus accusauit scōm quasi falso se fecisset scribi:nō iō pdit legatū a tertio sibi relictū.t sic quatenus nō deliquit non punit.sic.ff.eo.rescriptum.t.ff.de peti.bere.siquis testō.ac.

Post legatum. Primo ponit an ille q cōsecutus est legatum possit testamentū infringere. Secūdo an ille q uoluit testō infringere possit legatuz cōsequi uel retinere. Tertio iurisconsultus ponit modū dicendi nullus. Quarto ponit quid hēat facere iudex in cognoscendo t pronunciando.scōa ibi.ille qui.tertia ibi.de eo ff.quarta ibi.prohibendi.b.d.Bar.

r Acceptū.cū ignoraret falsum.secus forte ubi sciebat tunc falsuz:ut.C.de fal. .l.iij.t.l.q falsum.t.ff.de fal.l.qui ignorans.sed certe iam sequitur idem esse in inoffcioso:vt.ff.de inoffi.te.l.mater.quod ter ista uetat.ac.

s Non iure.quod dicitur non iure factum:habes.ff.de fal.l.siquis legatum.t inſti.qui. mo.testa.infir.§.ij.ac.

t Contendere.t est rō:qz de eius voluntate non pendet ualeat testō uel non.qñ est falsum uel non iure factū.nā si milleties vellet id ualere:non tñ valeret.sed secus in eo qui dicit inofficiosum.ac.

u Nō pmittit.post legatū acceptū:ut.ff.de inof.te.si pars.§.fi.t.l.fi. t facit.ff.de peti.bere.post legatum.t.C.de inof.te.parentibus.t.C.co. polla.t.l.aliam.t ff iuris t facti ign.l.iij.ac.

v Ille.psequitur precedētē materiaz.sed in hoc differt.qz.ff.primo accepit legatum t postea tractat de viribus testamēti.hic ecōtra. Itez.ff.est ex vna parte falsuz t nō iure factum et altera inofficiosum.at hic ex vna parte non iure factum ab alia falsum t inofficiosum.ac.

y Nec obtinuit. puta qz destitit:aliogn contra ut.ff.e.alia.uel aliud est si dicat minō solenne:ut hic.aliud si diceret falsum ut ibi. Item ff dicit non obtinuit.qz si obtinuisset nihil habiturus esset:qz cū legata nō nisi ex testō solēni ualeant:t per sniam constat nō esse iure factum ergo legata nō obentur:ut.C.de fideicō.l.si ueritas. Non obstat.C.de fideicom.l. fi.t insti.de fideicō.here .§.fi.vbi videtur ex non solēni testō deberi legata.qz ibi erat qō an esset factū testō uel nō.h aūt constabat factum:sed dicebat non iure factū ff R.uel ibi in odium mē tiētis q negauit relictū. postea delato iuramento dicebat non iure relictum.h ab initio fuit cō fessus relictū sed non iure. Si autē priusqp legatum consequeret dicat te stamentum inofficiosuz uel falsum:siue pro testamento siue contra testō legatario a lite non desistente feratur sententia nihil ex testō consequitur: ut.C.eo.l. aliam.t.ff.de inoffi.testamen.papi.§.meminisse. maxime cum contra testamentum feruntur.quo casu non valent legata:ut diri. vbi autem in falso fuit victus t postea petitionem hereditatis ex alia causa propono.t non dico pro legato non nocet prima sententia.sic.ff.de peti.hereditā.lucius.t ad hoc.ff.de except.rei iudi.l.fi.t.C.de iuris t facti igno.l.iiij.ac.

z Falsum dixit.t perseueranit vsqz ad sniam:ut.C.eo.alia.sed contra .ff.de le.ij.lucius.§.sempronium.sed ibi non dixit falsum testō:sed contra personam tñ instituti qui fecerat se scribi.ac.

a Factum esse testamentum.hoc redit ad primum casum legis.t facit .ff.de peti.heredi.l.postqp.ac.

b Acceperant.per traditionem.ac.

c Scriptus.s.scriptus.ac.

d Possit.agendo pe.bere.ab intestato.t si excipiat qp sit scriptus replicabitur de nullitate.ac.

e Prohibendi.hoc referas ad prima:t dic qp cognati supradicti a petenda hereditate uel legatis q meruerunt:que expositiones necessarie videntur propter exponendam litteram sequentem.ac.

f Ex cuiusqz persona.als ex persone cōditione tc.als ex persona t tunc dic tā defuncti qp cuiuslibet cognati.puta sit capax cognatus uel non in defuncti persona potuit habere heredē vel non.h. Item qp subijcit conditione.s.si sit cognatus sui iuris uel nō:ut ita sibi uel alij querat. In defuncti psona sit sui iuris uel nō:ut ita potuerit testari uel nō. Itē qp subijcit etate.s.defuncti ut sit pubes.nā als nō posset testari. In cognato filij sit pubes uel non.ut pubes p se petat uel p tutorē.sz qō d etate dicit melius posset referri ad accusationē d falso q pdit nisi inuen p etatē:ut.ff.e.§.etati.

Amittere Qui se excusat a tutela testamentaria indignus est

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

omni commodo testamẽtario quod pupillo applicabitur. secus si excusat a datiua. Et qui agnouit legatum in testamento a tutela se excusare non potest. h. d. bar.

a ¶ Al tutela. tota uel eius parte: ut. ſ. de le. i. etiaz. ꝛ facit. ſ. de excu. tu. l. tutor peritus. §. i. nec ob. C. de lega. ab administratione. quia ibi ſpãle in milite. Jtez nec ob. ſ. de le. ij. cum filius. §. nõ iure. qz ibi non remanſit per tutorem. Jtem nec ob. j. de iure pa. l. iiij. qz ibi ſpeciale in eo cõmodo. Ac.

b ¶ Ad excuſationez. q̃ ſi ei renunciauerit approbando voluntatem defuncti ad qõ eſt. ſ. de cõſir. tu. l. ſi. ꝛ. ſ. ỏ libe. le. l. tutor. Ac.

c ¶ Volũtatem. facit. ſ. de excu. tu. l. nenſenius. §. ſi. ꝛ. l. ſe. ac.

d ¶ Nõ ad fiſcũ. ſic. C. de le. l. pe. ſed regulariter contra. qõ indigno auferꝫ fiſco applicatur ut. ſ. de ioffi. te. l. papi. §. meminiſſe. ꝛ facit. j. pri. §. ac.

¶ Si pater. Qui in accuſatione falſi ſuccũbit perdit omne commodum quod ſibi debetur ex teſtamento ex perſona ſua uel alterius: ſecus i eo quod alteri. debetur etiam ſi in eius ſit poſtſtum poteſtate. Bar.

e ¶ Jllorum. ſ. filiorum uel ſeruorum. quo caſu domino. non queritur: ut ſi ſub conditione legatum eſt ei: ſi fuerit emancipatus: ut. ſ. de mino. deniqz. §. ſi quid. Jdem in ſeruo: ut ꝛ. j. pri. §. ꝛ facit. j. de bono. poſ. cõtra tab. l. ſub cõdi. §. ſi. ꝛ de bonis liber. l. qui in ſeruitute. ꝛ. l. in ſeruitute. §. ꝓterea. ꝛ. ſ ỏ teſta. tute. qui tutellaz. §. i. ꝛ. ſ. de inoffi. teſta. papi. §. eo aũt ſolo. ac.

f ¶ Si ſeruũ ſuum. ſ. legatarij. ac.

g ¶ Legatum. fundi pone. ac. b ¶ Seruo. alieno. Ac.

i ¶ Utrũqz. i. libertas. ꝛ legatũ ꝛ nihil vño. ac.

k ¶ Factum domini. accuſantis teſtamentũ de falſo. ꝛ per hoc debet perdere qõ ei uel ſeruo ſuo eſt relictũ: ut. ſ. e. l. §. i. ſed argu. contra. ſ. ſi quis ali. te. pro. l. i. ſed expone ut ibi nõ. ac.

l ¶ Sed a fiſco. i. fiſcus redimet ſeruum a domino ſerui ſi vult eum uendere: ut ſubijcit ad quem fiſcũ tranſiuit legatum fundi cum onere manumittendi: ut. ſ. de le. i. l. quidam. §. quotiens. ac.

m ¶ Spreuit. aliogn. ſ. ſi accepiſſet relictuz ſibi ut manumitteret cogeretur uendere: niſi eſſet minor: ut. C. de fideicommiſ. liber. l. deberi. ꝛ. ſ. de mino. l. ſi minor. xxv. annis. ſeruum ſuum. ꝛ facit inſti. de ſingulis re. p fideicõ. re. §. libertas. ac.

n ¶ Si filiuſfa. pro legato petẽdo. ipſi patri relicto uel etiã ipſi filio ſm iura vetera ſm que patri acquirebaꝫ. bodie ſecus ut. C. de bo. qz lib. l. pe. Jtem facit. j. de bo. poſ. contra tab. ſi ſub conditione. §. ſi.

o ¶ Si is. dixerit. ꝛ vſqz ad ſententiam perſeuerauerit: ut. C. e. aliam.

¶ Qui accuſauit. Jn iure quesito poſt accuſationem nõ dicitur quis indignus. h. d. Bar.

p ¶ Accuſauit. dicẽdum eſt. ſ. qꝫ prius dixit falſam. ac.

q ¶ Similis eſt. predictus accuſator. ac.

r ¶ Dixit. ſ. ſi poſtea inſtituto uel legatario ſucceſſit: ut. ſ. de inoffi. teſta. filius. §. multomagis. ꝛ. l. ſi. §. ſi. que videtur contra. ſed exponevr ibi ꝛc. cũ cõcor. Jtem facit. C. de peti. here. l. hereditas. ac.

s ¶ Etati. ignoſcitur. ſingulari in ĩte. reſtitutiõis iure ꝛ principe indulgẽte: ut. j. e. tutorem. in fi. ſed iure cõi perdat: ut. C. e. l. polla. que eſt cõtra. uel ſolue ut ibi. ꝛ facit. j. de bonis liber. quicũqz. ij. rñ. ac.

t ¶ Hijs vo. adiumauerunt ſponte. ſecus ſi coacte. argu. j. eo. aduocatũ. ꝛ. ſ. quẽ admodum teſta. aper. l. ſi quis ex. ꝛ facit. j. ea. le. §. an libertas. ꝛ. j. de bo. li. qui cum. §. ſed ſi non. ac.

u ¶ Affuit. ut aduocatus vel procurator: ut ar. ſ. de inoffi. teſta. l. ſi. in princ. ſꝫ contra. j. de bo. liber. qui cum maior. §. ſi patroni. ubi qui aduocat non accuſat. nec perdit cõtra tab. ſed ibi erãt quaſi debita patrono bona liberti. ad quem uenit per contra tab. hic uero lucrum eſt legatum: quod perdit. ꝛ non eſt par ratio lucri ad damnum: ut. C. de codicil. l. fi. ꝛ de iur. ỏ libe. l. fi. §. licentia. nec obſtat huic ſolutioni dicta. l. fi. de inoffi. teſta. quia ibi eſt alia ratio. ſ. quia querela odioſa eſt. ac.

x ¶ Et fideiuſſor. de erequenda accuſatione: ut. C. ad turpil. l. . l. ac.

y ¶ Putant. forte male. cum neceſſe hẽat ins dicere. ꝛ hoc iurat: ut in auẽ. iuſturan. quod pre. §. ꝛ equus. ꝛ argu. j. §. pri. uel verius ſeruias littere cuz a principio ſponte acceperit pre fidiatum. ꝛ ſic ſe poſuit in neceſſitatem. uel eſt ideo quia apparet per appellationis ſententiam cum male iudicaſſe: licet ſit ar. contra. j. de apel. l. i. in princ. ac.

z ¶ Aduocatum. in omnibus uel cum precedenti vel ſequenti littera legi poteſt. facit. C. de admini. tu. l. cum quedaz mulier.

¶ Qui principale. Qui principale teſtm̃ accuſat repellitur ab omni commodo quod ſibi debetur ex eo vel ex eius acceſſorio. ſecus ſi ex alia uoluntate per ſe principaliter ſubſiſtente. ſed qui accuſauit acceſſorium non repellitur ab eo qõ ſibi debeꝫ ex principali hoc dicit. bar.

a ¶ Qui principale. repellendus eſt ſic. ſ. de vulg. ſub. l. is qui. ꝛ. j. de contra tab. ſub cõdi. §. fi. ꝛ de bo. liber. in ſeruitute. §. ſi quis. ꝛ. j. de leg. pre. l. . v. §. ſi fratri. ꝛ. ſ. e. l. ij. in pn̄. ſed arg. cõtra. j. e. qui ticij. ac.

b ¶ Eld teſtamẽtum. i. ab eo q facit teſtamentum. ac.

c ¶ Nõ confirmatis. qõ non erat opus ſi poſt teſtm̃ fiebãt. ſecus ſi ante: ut inſti. de codicillis. §. nõ tantuz. ac.

a ¶ An libertas. data. i. relicta directe.

b ¶ Fideicõ. ſ. pecuniarũ: ut. ſ. e. l. bis vo. ac.

c ¶ Priuãdũ. imo contra: ut. j. de fal. l. athletas. in fi. eius ſo. ibi.

d ¶ Ei qui. nõ pdeſt. nã vnde debet pati penã: ut ſubijcit: nõ debet habere pmium. quod dic ut. ſ. de nego. ſiue hereditaria. ac.

e ¶ Remouetur. qui accuſauit ut. ſ. e. l. i. §. i. nõ quia ſe excuſare voluit cum effectum non habuit ut. ſ. quod cuiuſqz vniuer. l. i. in fi. Ac.

¶ Qui mortis. Qui accuſauit vnam voluntatem nõ remouetur a lucro qõ ſentit ab alia voluntate non dependente ex prima. h. d. bar.

f ¶ Legatario. ſic in querela: ut. ſ. de inoffi. teſta. l. etiam. ſed aliud in contra tabu. ut. j. de bono. poſ. contra tab. ſi ſub conditione. §. fi. ꝛ. j. de bonis liber. l. ĩ ſeruitute. §. ſed ꝛ ſi quid. que ſunt contra. ſed quare ſecus. Jtem ar. contra. inſti. de cura. §. i. ſed ibi eſt fere ꝓpter hanc differentiam ꝛ alias vt ibi nõ. ꝛ ſic etiam non ob. C. ad. l. fal. l. ſi mortis. ꝛ eſt ratio quare ſecus in donatiõe ꝙ legato: quia donatio morte confirmatur non per teſtm̃. ac.

g ¶ Cauſa eſt eius. ꝙ eius cui eſt mortis cã donatum. ꝛ facit ad hoc. ſ. de inoffi. teſta. papi. §. ſi conditioni. ac.

b ¶ Dic enim. ſi teſtm̃ uelit arguere. ac.

i ¶ Scripto. qui teſtm̃ voluit arguere. ꝛ eſt ad hoc reſponſuz. j. ad trebel. l. marcellus. §. fi. ꝛ. C. ad. l. fal. l. etiam. ꝛ. ſ. ſi quis ali. te. probi. l. ij. §. fi. ꝛ. ſ. de inof. teſta. papi. §. eo autẽ ſolo. Jtem facit. j. l. proꝛi. ꝛ. l. heres qui. ꝛ. j. ad trebel. paulus reſpondit ſi certa. ac.

k ¶ Omnes vt indigni. ut qz falſum uel inoffi. accuſauerunt. uel qz alis ſunt idigni: ut. j. de iur. fiſ. l. edicto. §. eos. ac.

l ¶ Al premio. ſ. dimidie partis eius quod perdit: vt. C. de bis qui ſe deferunt. l.

.i.li.r. vel tertie vt ibi dicit: ⁊.ſ. de iur. fiſ. l. edicto. in prin. ⁊. §. extat. lz iſti ſe deſe rant innorij. ergo deferentes habent damnū. ac.

a ¶ Qui ſe. i. eam rem quā capere eis nō licet. ſed fallit qō hic dicit ⁊. s. c. l. i. cō tra. uel ut ibi. Ac.

Reſcriptum. ¶Dena nō debet egredi delictū. b. d. bar.

b ¶ Heredē. facit. ſ. ad trebel. l. paulus rñ. ſi certa. ⁊ inſti. p ſocio. §. manet. ⁊. ſ. e. heres q. §. ſed ſi maior. ⁊. s. l. prori. §. pe. ibi ⁊ falcidie. ⁊c. ⁊. s. ō vul ga. ſubſti. ex facto. §. fi. ⁊. C. de le. l. non eſt. ac.

c ¶ Ui ticij. facit. C. de peti. here. l. hereditas. ⁊. s. c. poſt legatuz. §. qui accuſauit. ⁊ §. qui principale. ac.

d ¶ Nec obtinuit. i. ſuccubuit: ut. C. e. alia. ac.

e ¶ Indigno. actiones. que heredi cōtra defunctum cōpetebāt que modo ſunt confuſe: ut. ſ. ō cuic. ſz ei cui. §. fi.

f ¶ Nō oportet. ſic. ſ. e. eum q. §. bonis. ⁊ de iure fiſ. l. eius q. §. fi. niſi in caſu ut. ſ. e. heredez Item cōtra. C. de inoffi. teſta. l. ſi maritus. ſed ⁊ ibi ignorauit inſtitutā querelā poſſe moueri ut dicta. l. ſ. e. heredem. ac.

Si inimicitie. Propter inimicitias legatum nō vi detur tacite reuocatum. Et qui cām ſtatus mouet: legato eſt i dignus ⁊ fiſco applicabitur. b. d. bar.

g ¶ Nō poſſit. ſic. s. de adi. le. l. iij. in fi. ⁊. l. et parte ⁊. C. de fideicō. l. fideicōmiſſum. Ac.

h ¶ Uoces. ſ. vocādo eum cu curbitā ſeu cogozam. ac.

i ¶ In fraudē. facit. ſ. ō iur. fiſ. l. iij. i pri. ⁊. §. i. ⁊. ij. ⁊. iij. ⁊. s. de le. i. l. i tacitis. ac.

¶ **Si quis** Rogatus reſtituere capaci lz tpe mortis ſit incapax legatuz retinet: niſi tempore mortis ſit hoc exp̄ſſe actuz. b. d. Bar.

k ¶ Uidet. contra. videt. ſ. de iure fiſ. l. iij. §. qñ autez. ſed hic bonuz preceſſit inicium: ⁊ ideo fiſco nō applicatur. ſed vt cadu cum remanet apud eum a quo relictū eſt: ut. C. de cadu. tol. §. pro ſola. ibi autez malum initi tum habuit. ⁊ ideo fiſco applica tur. ⁊ plene dic vt nō. d. §. quā do autem. Ac.

k ¶ Recte pater interpoſuit fi dem filij conſentientis patri vt daret non capaci. parcitur ei ut hic. ⁊. ſ. ad. l. fal. §. ſi tacitum ⁊ ar. ſ. ad. l. cor. de fal. l. filius emancipatus. circa p̄nc. ⁊. ſ. ō bonis liber. l. q cū maior. §. fi.

Heres qui. Nec. l. dicit idem qō. l. reſcriptū. s. e. ſed q̄ pena nō debet egredi de lictum. bar.

l ¶ Non vtitur. niſi talis per ſona fuerit que parere neceſſe habuit ut. ſ. ad. l. fal. ſi tacitum.

m ¶ Fuerit. q⁊ fiat inſolidum inſtitutus. ſed in dimidia contra legē fidem accō modauit. ⁊ facit. s. e. reſcriptum. ⁊. C. ad. l. fal. et ſi. ⁊. ſ. ti. ij. bñficio. Ac.

Quidam. Licet teſtū ſecundū nō valet: tamē a ſcriptis in primo au fertur hereditas tanq̄ ab indignis: non aūt p̄legata niſi aliud teſtatorem ſenſiſſe appareat. b. d. bar.

n ¶ Scripſiſſet. in ſecundo teſtamento. ac.

o ¶ Nō valeat. quātum ad inſtituti cōmodum: mero tamen iure eſt heres. ⁊ adi re poteſt hereditatem. vnde ⁊ confunduntur actiones ſibi competentes: quia ſo lēnia teſtamenti ſunt in eo cōpleta. ſed tamen q⁊ ipſe nō eſt capax hereditatis au fertur ab eo hereditas: ut. s. e. l. indignum. ⁊. ſ. e. heredem. ⁊. s. de vul. ſubſti. ex facto. §. iul. ⁊. ſ. ō iure fiſci. l. eius qui. §. eum qui. ⁊. §. obligationes. ⁊. ſ. ō do

edictum diui traiani datur his qui[a] ſe deferunt. ¶ Arcellus.

Reſcriptum eſt a principe heredem[b] rei quam amouiſſet: quartam non retinere. ⁊ ideo ſi is q. cccc. habebat legauit vniuerſa qua dringēta. ⁊ bñs. c. ſubtraxiſſet trecē torz quartā partē retinebit ſeptuaginta. v. ſ. ⁊. ccxxv. dabit legatarijs. ſz ex cētum que ſurripuit legatarijs qdē dabit ſeptuaginta. v. reliqua. i. xxv. ad fiſcū puenīet. ¶ Ide.

Quidam teſtamētū falſum di xit nec obtinuit[b]: heredi eius heres exiſtere, p̄hibendus nō eſt: q⁊ non principaliter in ticij hereditatē ſuccedit. ¶ Aius.

Indigno hēde. pnūciato: ad empta hēditate p̄ſus actiones[c] reſtitui nō oz. ¶ Ulpian[a].

Si inimicitie capitales interue nerunt inter legatariuz ⁊ teſta torē: ⁊ veriſimile eſſe ceperit teſtatorem noluiſſe legatū ſiue fideicom miſſum p̄ſtari ei cui aſcriptum eſt relictum. Magis eſt vt legatum ſi ue fideicōmiſſum ab eo peti nō poſ ſit[e]. ¶ Sz ⁊ ſi palā ⁊ aperte teſtato ri maledixerit ⁊ infauſtas voces[b] ad uerſus eū iactauerit: idem erit dicē dum. ¶ Si aūt ſtatus eius contro uerſiam mouit: denegatur eius qō teſtamento accepit perſecutio: ex q̄ ſpecie ſtatiz fiſco deferē. ¶ Aius

In fraudem[f] iuris fidem accō modat: qui vel id qō relinquit vel aliud tacite promittit reſtituturum ſe perſone que legibus ex teſta mento capere p̄hibetur: ſiue chy rographum eo nomine dederit: ſi ue nuda repromiſerit pollicitatiōe. ¶ Si quis ei qui capere poſſit id rogatus fuerit reſtituere: ⁊ is mor tis tempore p̄hibetur hoc legib[a] capere: non dubito quin ⁊ ſi deficit fideicom. apud eum: tamen qui ro gatus eſt reſtituere: manere debet: quia nulla fraus eius interueniſſe vi detur[k]: niſi in futurum caſum fidez accommodauerit: id eſt vt licet ca pere legibus p̄hiberi ceperit: re ſtituat. ¶ Recte[k] dictum eſt ſi pa ter filio quem in poteſtate habebat

tacitam fidem interpoſuerit: nō ɔz id filio nocere q⁊ parēdi neceſſitatez habuit. ¶ Papinianus.

Heres qui tacitam fidem ɔtra leges accommodauit in ea p te in qua fraudez adhibuit: falcidia non vtitur[l]: ⁊ ita ſenatus cēſuit. ¶ Sz ſi maior modus inſtitutiōis q̄z fraudis fuerit[m]: qō ad falcidiam attinet ō ſuperfluo q̄rta retinebitur.

Quam quidam ¶ Idem. ſcripſiſſet[n] heredes: quos inſti tuere non poterat: q̄z uis inſtitutio nō valeat[o]: neq̄z ſuperius teſtamen tū ruptum cēt. heredibus tñ[p] vt in dignis q non habuerunt ſupremaz voluntatē: abſtulit iam pridē ſena tus hēditatem. ¶ Quod diu[q] mar cus in eius perſona iudicauit[q]: cui[q] nomen peracto teſtamento teſtator induxerat. Cauſam enim ad prefe ctos erarij miſit. Nec ab eo legata[r] relicta ſalua manſerūt[r]. ¶ De pre ceptionibus eidez datis voluntatis erit queſtio. ⁊ legatum ei non dene gabitur[r]: niſi hoc euidenter teſtato rem voluiſſe appareat. ¶ Idez

Claudius ſceleucus papinia/ no ſalutē. Menius in adulte rio ſempronie damnatus[v]: eandez ſemproniam non damnatam du xit in vxorē: qui moriens eaz hered em reliquit. Quero an iuſtū matri monium fuerit: ⁊ an mulier ad he reditatē admittatur? Reſpondi ne q̄z tale matrimoniū ſtare: neq̄z he reditatis lucrū ad mulierē p̄tinere: ſed quod relictū eſt ad fiſcū[x] pertine re. ¶ Sz ⁊ ſi talis mulier virū he redē inſtituerit: ⁊ ab eo quaſi ab idi gno hēditatem auferri dicimus.

Mulierē q̄ ſtupro ¶ Idez. cognita: in ꝑtubernio militis fuit. Et ſi[y] ſacramento miles ſolut[a] intra annū mortē obierit: nō admit ti ad teſtamentū iure militie factuz. Et id quod relictū eſt ad fiſcum per tinere p̄xime tibi reſpondi.

Heredi ¶ Idem qui falſos codicillos eſ ſe dixit: neq̄z obtinuit: hēditas non auferturz. ¶ Si tñ aliqd a cobere de codicillis acceperit[z] ei[a] actio de

na. qdā. §. donari. ⁊ de ver. ſi. l. aliud eſt capere. ⁊ idez dico in cuius nomē cācellatur vt ſubijcit. nā ⁊ ille mero iure eſt heres: ut nō. s. de bis que in teſta. delē. l. i. §. cōſulto. in prī. ⁊. C. de teſta. l. noſtram. Qō aūt ſubij cit nō cē ſuperius teſtū ruptū verū eſt cōſiderato eo q⁊ ſcōi heredes effica citer nō hūt hēditatē. ⁊ q⁊ eo iure quo ſcōm ē ualidū p̄mū vt validū. ſed tñ ꝑſiderata alia rōe: q⁊ ſcōm mero iure tenet: ⁊ quia primi heredes non habent ſupremaz voluntatem potior eſt fiſci cauſa i bonis auferēdis. az.

p ¶ Heredibus tñ. i primo teſtō inſtitutis: vt apparet p ſequentia. ſed videtur contra ea que hic dicunt inſti. qui. mo. te. infir. §. poſteriore. ⁊. §. ex eo. ſed ex his que dixi ⁊ ibi nō. apparet q⁊ non ob. Item contra. C. e. hereditas. ſed dic ut ibi dixi. ad hoc eſt. s. de here. inſti. l. pater filio. Item ar. contra. ad id qō hic dicit. C. de rei vxo. ac. in prin. Item ar. cōtra. s. de in diē adiec. l. ſi venditor. §. ſed ſi neuter. ⁊. §. ſed ſi pariter. Ac.

q ¶ Iudicauit. ad hoc vt ſ. ō. ſi ta. te. nul. ex. l. i. §. ſi heres. ſz ſolue vt ibi nō. ⁊. ſ. e. l. cuz tabulis in fi. ⁊. s. de his que i teſtō de. l. iij. ⁊ fi. b. ac.

r ¶ Ab eo legata. cuius nomē teſtator indurit.

s ¶ Māſerunt. ex. s. de bis que in teſta. de. l. iij. ⁊. ſ. ō iure fiſci. l. iij. §. cū ex cā. nec ob. s. de le. iij. ſi iure. q⁊ in alio caſu loquit. ⁊ ē ſic ad hoc quod hic dicit. s. ō here. inſti. l. fi. ac.

t ¶ Denegabit. ut. s. ō bis que in teſta. delen. l. iij. ⁊. ſ. ō iur. fiſci. l. iij. §. cū ex cā. nec ob. s. de le. iij. ſi uxor. ut. s. diri. b.

Laudius. Non pōt qs iuſte ducē i uxorē eandē quā pollut per adulterium. ⁊ a tali vxore tanq̄ ab indigna aufertur qō a viro relin quitur. bar.

u ¶ Mānatus. oliz erat alia pena adulterij q̄ hodie. nā hodie gladio feri tur: ut. s. de adul. q̄uis in fi. vñ hodie hec lex nō habet locum. Ac.

z ¶ Ad fiſcū. nō regulā qō auferur idigno ap plicatur fiſco ut ⁊. s. de inoffi. teſta. papi. §. me miniſſe. que fallit. s. e. l. poſt legatum. §. amitte re. ⁊. ſ. e. l. fi. §. fi. ⁊ facit ad. l. inſti. de here. inſti. §. ſeruū. ⁊. s. de uſufruc. leg. l. vxori marit[o] ⁊. C. de inceſt. nup. l. qui contra legem. ⁊. s. de ritu nupti. l. preſentes.

Mulierem. Qō relinquitur a milite ei quā ſtupro cognouit a fiſco uendicatur. bar.

y ¶ Mulierem. ⁊ ſi. i. q̄uis, ſ. ſi deceſſerit infra annum quare perinde ē ac ſi in militia deceſſiſſet: ut. s. de teſta. militis. l. quod conſtitutum. ⁊ fa cit. s. in eo, ti. l. miles ita heredem. §. mulier. ac.

Heredi. Qui impugnat acceſſorium nō priuat eo quod conſequit a principali. ſed eo ſolo quod conſequitur in acceſſorio. bar.

z ¶ Non aufertur. cum eam ex codicil. non habeat. ad quod. s. e. poſt legatum. §. qui principale. ⁊. l. reſcriptum. ⁊. l. heres. ⁊. s. de vul. ſub. ex fa cto. §. fi. ⁊. ſ. e. cū g. §. proꝑte. ⁊ ¶ Accepit. deſtinanōe ut p̄legatū.

a ¶ Inter heredes. nã instituit ticiũ ⁊ seiũ equaliter ⁊ in codicil. dixit ticiũ citrã ⁊ seiũ vltra renũ bre vẽre: quos codicillos tici⁹ falsos accusauit ⁊ succubuit. ⁊ sic amisit dimidiam eius qõ est citra renum. quã videbatur habere iure prelegationis: vt. s. de here. instit. ex facto. ⁊ confiscatur. sz aliaz dimidiam retinet iure hereditario. cum contra testũ non voluit non uero iure legati ut ex codicillis: quia ei a seipso legari non põt: vt. s. ó le. l. qdã. seius vero habebit totum vltra renum sz dimidiã iure hereditario. aliã iure prelegati de quo prelegato ticius fil. nõ ódict. si tãtũ est in pte cõfiscata q̃ntũ est in falcidia quã vult retinere. ad que est. j. ti. ij. l. nouissimus.

b ¶ Non vtetur. in paribus quas habet seius ut re legati.

c ¶ In amissis. i. ablatis vt indigno: ⁊ fisco applicatis.

Quamtabulis. Qui dicit pupillaz fuisse suppositũ: videt se cũ tabulas impugnare ideo qõ in illis relinquitur auferetur vt ab indigno. b. d. bar.

d ¶ Tabulis. fratris. s. sui testatoris.

e ¶ Dans. s. alijs i substitutione pupillari:

f ¶ Filij. i. filij. fratris q sunt substituti.

g ¶ Pueri. cui erant substituti.

h ¶ Postulasset. nt. ⁊ per hoc testũ impugnabant patris: vt. C. de here. inst. si pr̃ vnus. ⁊ per hoc pupilli vt. s. c. l. ij. i pn. ⁊ l. p⁹ le. §. principale.

i ¶ Patrui. a quo substituti erant filio suo.

k ¶ Parte. hẽbãt enim coheredes in substitutione qui non accusauerũt ⁊ sic nihil perdũt. ad qõ est. s. l. proxi. in prin. cũ suis cõcor.

Quoniam. Inimicitie inter legatarium et testatorem prouenientes absq; legatarij culpa eũ legato non priuant. b. d. bar.

l ¶ In ea. i. cũ ea.

m ¶ Nõ placuit. sz alij sit cõcubina.

n ¶ Eius. s. patroni.

o ¶ Qui cõcubinam. s. aliam.

p ¶ Relictus est. a patrono. q ¶ Nõ negabit. s. liberte. excusabitur ergo liberta si patrono suo nõ consentiat cum ille cõcubina habeat aliam. nec. n. pies põt hẽre. vt in auth. q. mo. na. ef. sui. §. si qs aũt defunctus. si aũt nõ hẽat ille aliã forte nõ excusat: vt. s. de cõcubin. l. i. in pn. ⁊. §. pe.

r ¶ Pleno honore: vt cõcubinã tñ. vxor hz plenioreẽ cũ dignitate per virũ habet: vt. s. de le. iij. l. itẽ legato. §. pe.

s ¶ Judicauerũt. s. vt valeat relictũ ⁊ dic q̃ cassianus habuit rufinam in cõcubinã ⁊ tãdẽ instituit heredẽ nepteẽ suã testatoris ⁊ ei dedit coheredem filiã rufine quã filiã appellauerat vt esset sibi cõcubina. ⁊ ita põitur appellare: vt. j. de iniur. itẽ apud lab. §. appellare. ⁊. §. si quis virgines. sz ipa nõ consenserat: qz cognouerat matrẽ: ⁊ bñ fecit: vt. s. de cõcubi. l. i. §. pe. ⁊ iõ q̃rebat an amitteret suã ptẽ hereditatis. ⁊ construe cuius filiã vulgo q̃sitã nepti cohdẽ data testator cassian⁹ appellauerat: quã alũnã apparuit. s. eẽ in domo cassij nutritã: sed hoc nõ ipediret: vt. C. de nup. si qs alũnã itẽ nõ. q; qdã faciunt. §. vulgo. ⁊c. qõ nõ placet.

t ¶ Indurasset. cultello incidendo vel prius indurit pẽnam postea incidit. u ¶ Fuisset. imo venientes abintesta. debẽt hẽre: ut. j. si negabit. Itaq; si bonorũ inter heredes⁹ diuisionẽ defunctus codicillis fecerit: partes quidẽ hereditarias in quibus legatũ consistere non potuit tenebit. sed falcidie beneficio nõ vtetur⁹ si tãtũ in amissis⁹ portiõib⁹ erit: qõ falcidiã equitate compẽsationis recusaret. **Idem:**

Quam tabulis secũdis pr̃ ipuberi filio frĩs⁹ filios coheredibus datis⁹ substituisset: ac substituti fratris filij⁹ post mortẽ pueri⁹ matrem eius partus subiecti ream postulassent⁹: vt hereditatem patrui⁹ legitimam obtineret. Victis auferendã eẽ ptẽ⁹ hẽditatis ex cã substitutionis respõdi: qz ex testõ fm se dictã sententiã nõ haberent. ¶ Quoniam stuprũ ĩ ea⁹ ꝓtrahi nõ placuit⁹⁰: que se nõ patroni ꝓcubinã eẽ patit: eiꝰ qui cõcubinaz⁹ habuit. qõ testõ relictũ est⁹: actio nõ denegabitur⁹. idqz in testõ ticij cassiani clarissimi virqui rufinam ingenuaz honore pleno⁹ dilexerat: optimi maximiqz viri principes nostri iudicauerũt⁹. cui⁹ filiam quam alumnam testõ cassianus nepti coheredem dataz appellauerat: vulgo quesitam apparuit.

¶ Cum heredis nomen mutata voluntate paterfamilias incisis oibus tabulis induruisset⁹: atq; iõ fisco portionis emolumẽtũ adiudicatũ fuisset⁹: eam rez legatarijs nõ obesse⁹ qui retinuerãt voluntatem dño marco placuit: ⁊ iõ cuz suo onere⁹ fiscum succedere **Idem.**

Heredẽ qui sciẽs defuncti vindictã omisit: insup habuit fructus: omnes restituere⁹ cogendum existimaui. Nec ꝓbe⁹ desideraturũ actionẽ cõfusam restitut. Deceptũ autem ignorantia facti bonefideiꝰ possessoris defensionẽ⁹ habiturum añ motã. s. ꝓtrouersiã: si rõ fructũ subducat⁹. Nec ĩprobe ꝓfusã actionem reddi postulaturum⁹.

Idem.

Qui tacitũ⁹ fideicõmissum in fraudem legis suscepit eos quoq; fructꝰ quos ante litẽ motaz ꝓceperit restituẽ cogendũ respõdi: qz bonefidei possessor fuisse non uidet⁹ exemplo bonorũ a fisco vendicatorũ⁹. Post motã⁹ õ tacito fideicõmisso cõtrouersiã: añ ꝓcia fructuz⁹ ꝓcepta cuz vsuris eẽ restituẽda rñdi: sz ⁊ oiuz fructuũ quoꝝ ꝓcia ꝓcepta fuerant. Qz si fructus in vsu habuit eorũ ꝓcia tñ restitui satis erit. Sed diuus⁸ seuerus bonorum tacite relictoꝝ citra distictionẽ tpis fructus dũtaxat deberi: nõ etiã vsuras eorũ benigne decreuit. quo iure vtimur. ¶ Bõis vniuersis ex cã taciti fideicom. fisco restitutis: bfdẽ⁹ onus eris alieni nõ spectare ꝓuenit. nec aliud fuatur morte non defensa⁹. ¶ Si qd tñ ob aditã hẽditatẽ actionibus aut seruitutib⁹ confusis amiserit⁸: auxilium restitutionis nõ merebitur. ¶ Pro pte bfs institutus predij legatum⁹ acceperat: ⁊ hereditatem non capienti restituendi tacitum ministerium susceperat: q̃q; legatũ ꝓ ipsi⁹ parte non constituisset⁹⁰: ideoq; portionem istaz pro herede possideret⁹. tamẽ ei predium integrum⁹ esse relinquendũ respõdi. nec eni rationẽ iuris⁹ ac possessionis varietatez⁹ inducẽ diuisionẽ volũtatis:

Paulus respondit.

Si scriptis heredib⁹ ideo hereditas ablata ẽ q⁹ testator aliõ testñ mutata volũtate facere voluerit: ⁊ ipeditus ab ipsis est: ab universo iudicio priore recessisse cũ videri⁹.

Hermoge.

Si q mortẽ vroris nõ ófendit vt indigno dos auferet⁸. **Pau.** Portiones quoq; eoruz⁹ fisco vendicantur: qui mortẽ libertorum⁸ suspectoꝝ decedentium non defenderũt⁹. Omnes enim hẽdes⁹ vel eos qui loco heredis sunt offi-

a ¶ Subducat. i. subduci petatur.

b ¶ Postulatuꝝ. nõ. resuscitatur actio. sic. C. ad. l. fal. l. in ꝓponenda. ⁊. s. ad sil. pp ve. §. neptis. ⁊ l. iij. §. si ignorans. ⁊. s. ó acq. hf. cũ bonis. §. fi. ⁊ j. ad treb. l. pe. sed regulariter ꝓta de sol. qui res. §. aream.

Cum qui Qui tacitaz fidem accommodauit de restituendo fideicõmissum tenetur ad fructꝰ: ⁊ post lit. contest. ad vsuras istoruz fructuum de rigore: sc⁹ ó dignitate. bar.

c ¶ Tacitũ. non vt imo predo vt. s. de petit. here. l. pdones. et facit. C. e. l. i. ⁊. s. l. pri.

d ¶ Vendicatorũ. cũ quibus veniunt fructꝰ añ litẽ ⁊ post litem ꝓcepti a malefidei possessore vt s. pri. veniunt ⁊ vsure ꝓteritorũ fructuũ. sed cuz distinctione tpis. s. post motã litẽ nõ añ. sed postea corrigitur qõ de vsuris dicat.

e ¶ Post motã. hoc lege cum sequentibus.

f ¶ Proꝛecia. fructuũ. s. estimationẽ fructuũ.

g ¶ Sed diu⁹. corrigens qõ ꝓ time de vsuris dixit. ⁊ facit. s. ó vsur. l. cũ qdã. §. in tacito. ⁊. C de pe. here. l. i.

Bonis. A quo vniuersa bona auferũt apõ eũ onera eris alieni nõ rẽanẽt: non tñ iura cõfussa restaurantur. Bar.

b ¶ Bonis. heredem. subaudi ad si nõ habes.

Proparte. In bonis que auferunt er cã taciti fideicõmissi: plegata non venũt. ⁊ plegata intelligũt ꝓut testator religt: nõ ꝓut de iuris subtilitate debebant.

i ¶ Nõ defensa. i. inuidicata p accusationẽ. k ¶ Si amiserit. hoc distingue. s. l. proxi. ⁊ facit. s. c. l. idignũ ⁊ de vul. sub. ex fõ. §. i.

l ¶ Pro pte. legatũ. i. plegatũ.

m ¶ Nõ ꝓstituisset: vt. s. ó le. i. l. legatũ. §. i.

n ¶ Possideret. ⁊ iõ videbat sibi auferẽda vt ab indigno vt ceteri: q̃ capit iure hereditario.

o ¶ Integrũ. qñ in eo fraudẽ non commisit. ad qõ est. s. c. l. heredi. i. rñ. ⁊ l. heres. ⁊ l. rescriptũ. sz cõtra vf q; totum p dat: vt. s. c. bfdi. ij. rñ. sed ibi ipugnauit volũtatẽ totã.

p ¶ Rõz iurẽ. q̃ ẽ vt nõ valeat ꝓ ea pte legatũ.

q ¶ Varietatẽ. q̃ est vt eã ptẽ ꝓ bfde aliam pro legato possideat.

r ¶ Pau. als. §. ⁊. als. l. iungit ꝓcedẽtib⁹ ⁊ incipit lex si scriptus.

s ¶ Videri. nil ergo peipiunt instituti: vt ⁊. s. si qs alt. te. pro. l. ij. in pn.

t ¶ Q. auferet. ⁊ fisco applicat: vt. j. de iure fisci. l. cũ mor- te. ⁊ facit. s. so. ma. si ab hostibus. §. i.

u ¶ Portiones. eoruũ. patronoruũ.

x ¶ Libertoruũ. suoruũ.

y ¶ Suspecto. qr suspicio erat eos ab aliquo occisos.

z ¶ Defendẽrunt. i. nõ vindicauerũt.

a ¶ Hẽdes. vt bonoruũ possessores. ut instit. ó bo.

g ¶ Non obesse: vt ⁊. s. de his que in testa. delẽ. l. iij. ⁊ fi. ⁊. s. co. l. cũ qdam. i fi.

y ¶ Suo onere: vt. s. ad sil. cũ fisco. ⁊. j. ad treb. l. marcellus. §. fin. ⁊. j. de iure fisci. l. dicit. sed quid de ere alieno. rñ. vt. j. ó iur. fisci. l. ñ pñt.

Heredem. Qui non vindicat mortem defuncti indignus ẽ hẽditate. ⁊ actiones ꝓfuse nõ restaurant nisi ignorantia fuerit deceptus. Bar.

z ¶ Restituere. ad qõ est. C. e. l. i. ⁊. j. l. prox. ⁊. j. ó agri. ⁊ cẽ. quẽadmodũ.

a ¶ Nec ꝓbe. hoc ẽ secũ dñm ad qõ est. s. e. l. indignũ. ⁊. j. l. pri. §. i. ⁊. j. de iure. fisco. l. eius qui. §. pe. ⁊ fi.

b ¶ Bonefi. secus igit si iuris. ar. ꝑ. s. ó pe. hfdi. l. sz ⁊ si lege §. scire.

c ¶ Defensionez. q lucrat pro cultura ⁊ cura. vt inst. de rerũ diui. §. si qs a non dño. ita ⁊ b lucretur.

pos.§.quos aūt. a Officiose.i.cū officio siue pietate siue affectu magno.ꝛ sic ē cōtra.ff.e.l.i.

Utorem Qui ex necessitate officij testiū accusat ab eo qō proprio nomine meruit non ꝓpellit. Itē quādo plura iura cōcurrūt in psonā vnius perinde ē ac si cōcurrāt in psonā diuersoꝝ. Itē pupillus ex facto tutoris perdit sed restituitur.b.d.bart.

b Sui noīe.aliud si suo tunc enī propria pdit legata: vt.ff.e.l.in fin.ibi.ꝛ eum nō sue psone ꝛc.ff.e.l.post le.§.ci.ꝛ.§.amittere. Itē qō dic noīe pu. dic.i. ꝓ utilitate pupilli suo tiī nomine: vt.C. de bis q. vt indig.l. polla.

c Obtinuerit.i.succubuerit.vt ꝛ.C.e.alia.ꝛ fac ad hoc insti.ō inoffi.testa.§.si tutor.ꝛ.ff.de inoffi.testa.aduersus.§.i.ꝛ.C.ō admi.tu.cū qdā.

d Patris.f.tutoris.

e Noīe.secus si suo: vt.ff. de iurepa.cum.

f Simultanb⁹.aliogn aliud esset: vt.C.de admi.tu.l.ñ est ꝛ C.q accusa.nō pos.l.ij.

g Patris.f.pupilli.

h Incidisse.sic ꝛ.ff. ad turpil.l.vinus.

h Discreta rō ad oīa pdcā.f.

i Pupilli.f.noīe.i.ad ei⁹utilitatem: vt.C.de bis qui.vt indig.l.polla.ꝛ q accu.nō pos.l.ij.ac.

k Iserunt: vt ꝛ.C.ō his q. vt indig.l.polla.ꝛ.ff. e.l. post le.§.etati.

k Ille.f.tutor.

l Si qlibet.alias nōn est hic ler sed ibi incipit.§.idē scripsit.si qlibet ꝛc.

m Retinuit.i. retinere potuit.

n Senat⁹ cō.cui⁹ nomē nō hēm⁹ quo cauet ei auferendus ꝛ fisco applicandū.ꝛ arg.ff.ad treb.l.marcell⁹.§.fin. videbat aūt ꝓtū iō:qz de suo largit: vt ar.ff.ō iur.fisci.l.ita fideī in fi.

o Testamenttum.negauerit.iure fcīi.

p Impugnauit.f. taliter vt pdat relictū vere tiī impugnat qō dic: vt.ff.e.post le.§.i.

Si gener Sola rō cōiunctionis nō ducit ꝓsumptionē fraudis.hoc prio. Scōo vt locus sit fisco oz in psonam incapacis diē cedere.h.d.bar.

q Paterne.qz loco parentis ē socer: vt.ff.so.ma.l.quia parentis.quasi de eo confidat vt de patre quia vtor.f.filia soceri erat nō capax.ꝛ iō videbat socer īstitut⁹ vt ad filiā pueniret q̄ suspicio non sufficit nisi appareat cū tacite rogatū: vt.ff.de iur.fis.l.nō intelligit in pn.ꝛ.§.i.ꝛ.ff.e. i fraudē.ff ar.ff.C.ō fideicō.l.q̄uis.ꝛ.ff.ad tre.l.pure.

r Apud sceuo. illicite.qz nō capaci.

s Reanet.ad hoc ē.C.de ca.tol.§.pro secundo.ꝛ ff.e.i fraudez.§.i.ar.ff.ff.ō iur.fis.l.iij.§.qñ aūt.ff a aliud ē mori ut h.aliud fieri nō capacē vt ibi.itē h fallit regula quā bēs.ff.ō inoffi.test.pap.§.meminisse. ut ibi viri.ꝛ.ff.e.claudius.in fine.

t De cōditionib⁹ ꝛ demonstrationibus Supra dictū est de legatis in quibus qñqz ponitur ꝓditio.demonstratio.modus.ꝛ cā.ideo de bis dicit. Est aūt cōditio quedam legati suspēsio:cui⁹ de futuro defectus seu ꝓfirmatio pēdet. Demōstratio est q̄dā in cristētibus seu ptēritis accidētib⁹ noticia quo magis legatuz sit liqdū adhibita. Cā dicit quedaz ō preteritis procedens suasio:quo testō nro magis quez honoramus siue aī ipulsio a nobis expressa. Modus est de futuro ꝛ q̄ si cuiusdam rēunerationis a legatario petite exhortatio:quo non completo ita relicto priuatur:sicut deficiente cōditōe ab initio non capitur. Qdēdū ergo de natura predictorū. Natura ꝓditōis ē ut si sit ptātua ei obtēperet.vel p cū q obtēpare debet non fiat quominus adīpleat: quo casu pro ipleta habeat ꝛ relictum capiat vt.C. de ꝓdi.inser.l.fi.ꝛ.ff. de cōdi.insti.l.que sub ꝓdi.ꝛ de le.i.l.turpia. Si ꝺo turpis ut inbon esta,si quidem ex pte legatarij ꝓ non adiecta habetur.idē de ipossibili.aīr si ex pte heredis ponat.tūc.n.legatū vinat.ut insti.de le.§.fin. si vero casualis.uel mixta fuerit euētus spectatur: vt.C.de cadu.tol.§. sinautez aliqd. In mixta ꝺo legatari⁹ adimat: si p eū non stetit:sed p cuz in cuius fortuitū casū steterit: vt.C.de cōdi.īser.l.legatū. Natura ꝺo cāe vl ōmōstrationis est ut q̄uis falsa ōmonstratio vl cā dicat legatū nō tiī vitiatur vt insti.de le.§.si quis ī noīe.ꝛ. C. de fal.cā adie.le.l.ij.ꝛ fi. Natura ꝺo mōi hec ē.vt mod⁹ adipleat vl p legatariū non stet quomin⁹ adipleat.ꝛ sic legatū ñ ꝺuocat: vt. C.ō bis q̄ sb mō.l.i.ꝛ.ij

Egatis Ex ista prio ponit distinctionem trimēbrē cum exceptione vsqz ibi. cum dies. Scdo ꝓcqz ꝓmū mēbrū declarādo ꝛ supplendo:qz cuz sit de die certa an ꝛ qñ suppler:qz aliqñ ē dies certa an,sed icerta qñ: vt ē dies mortis:et ista magis facit legatū ꝺditiōale q̄ in diē vsqz ibi iest.ibi declarat exceptionem q̄ fuerat de ꝺditione q̄ aliqñ inest lz non fuerit expressa:ꝛ declarat qñ pōt incē ex natura rei legate cuz legat qō ñ ē in rez natura tpe testāti lz spat. vñ inest ꝺditio si erit ī futuru.aliqñ iest non ex natura rei legate:lz ex modo legandi vt lego ſuo qnē alteri non legauero.i.si non le gauero. Et ista pro summario sufficiāt. Dau.

u Conditio.que apponit p si ꝛ cū: vt.ff.ō vb. ob.l.qcūqz.§.pe.ꝛ.l.butius.ꝛ addit h tertiū mēbrū.f.aut dies icert⁹ vt ff.e.l.dies:lz dices cū cō tineri sub mēbro de ꝺditione: vt.ff.e.dies.at vi co h non cē verū semper vt bēat ꝓ cōditiōe dies icert⁹: vt.ff.qñ vi.le.ce.l.si cū heres ꝛ.ff.e.l.conditiones.

x Pūtia.i.pure debēt.sic.ff.ō le.ij.l.oīa. ꝛ.ff.qñ vi.le.ce.l.si dies ī pn.ꝛ.ff.de re.iur.l.i ol bus.lz fallit.ff. ad treb. l.epistolā.§.fi.ꝛ.l. vbi. ꝛ.ff. de aur.ꝛ.ar.le.l. fi liam.q̄ sūt ꝓtra vl dic ī illis tacitā incē ꝺditiōez.

y Conditio insit.qō ē quandoqz ex natura uel qualitate rei legate. ut ī partu arethuse ꝛ fructibus.qñqz ex q̄litate legādi.ut fuū quē alij non legauero scio dato. vt.ff. §.fin.

z Pūt.cū gratia onerati dies est appositus als secus. ut.ff. de ānu.le.l.cū.ꝛ ō le.ij.l.si ita.§.pegasus.ꝛ est aliud in ꝺditionali legato relicto ī diē icertū q̄ hic dicat: vt.ff.ō vb.ob.l.stipulatio ista.§.nihil certū.ꝛ.ff. de condi.īde.l.qui pinisit.ꝛ.ff.qñ vi.le.ce.l.si dies. Itē in diei cessione differt purū ꝛ conditionale:ut.C. de ca.tol.§.sinaūt sub cōdi.

a Non cessit.facit.ff.qñ vi.le.ce.l.si cū heres.ꝛ.ff.e.l.heres meus.ꝛ.l. in testamento.ꝛ.ff. de le.ij.l.si pecuniam.§.fi.

b Conditio legatis.non tiī per oīa est conditionale: vt.ff.e.l. conditiones.ꝛ dic vt.viri.ff.e.l.

c Fructus.sic.ff. de ver.ob.l.interdū:ꝛ.l.inter stipulantē.§. sacrā. vt ff. de tri.ꝛ ole.le.l.cū certus.ꝛ de contrahē.emp.l.si debitor.§.fi.

d Non legauero.idē si dicā q meus erit cū moriar: vt.ff. de le.i.l.v.§. i.et.vi.

Onditionum Conditiones casuales possunt vivo testatore impleri:secus si fuerit potestatiue ꝛ faciles qz tūc debēt impleri post mortem ꝛ scienter non fato.h.d.bar.

e Post mortē.ꝛ harū quedā ēt ante aditā hereditatē:quedā tiī post: ut ff. de le.i.l.quesitum ꝛ.ff.e.l.iul.paulus.

f Cederit.licio extraneo.ꝛ sic ēt ante aditā hereditatē:si autem heredi tunc tiī post: vt victa.l.quesitum.§.i. Et nota q̄ conditio aut ē casualis

ē hoc etiã viuo testatore põt adimpleri: ⁊ etiam ingnorante eo cui proficit
cã adipleri. aut ptãtiua: ⁊ tũc si in vãdo mortuo demũ testatore ⁊ a scien
te. si autem in facto et qõ facile põt fieri vt erire scolas, ⁊ tunc idem qõ in
vando. si vo non facile ut si nupserit illi vel illi vel sibi: qõ raro contigit.
⁊ tũc etiã inuito testatore vt hac. l. ⁊. j̃. e. l. multũ. ⁊. l. hec conditio. ⁊. l. si
tã. ⁊. l. puberũ. ⁊. l. cõdi
tionũ. ⁊. s̃. ó here. insti.
l. si quis ita. ⁊. C. de in-
sti. ⁊ sub. l. si quis.

a Nam vt. naz. p certe vel pro sed.

b Fato. nõ. nõ pficit fieri fato. sic. ⁊. j̃. de bo. pos. fin ta. l. i. §. sufficit in fi. ibi sciam ⁊c̃. ⁊. s̃. ó acqui. here. l. heres insti tuꝰ. ⁊. s̃. de arbi. l. die. in pn. sed. ar. ptra. j̃. de vo. ob. l. cũ seruus. ⁊. s̃. quãd. te ap. l. si i duo-bus. ⁊. C. ó pscrip. lon. tẽp. l. fi. ⁊. j̃. e. l. multũ.

Obtinuit. Condi no impossibilis in vltimis voluntatibꝰ ha benꝫ pro nõ apposita. b. d. bar.

c Ascriptas. in perso-na honorati. ut lego tibi vel instituo te si celuz di gito tetigeris. vt hic ⁊. s̃ de condi. insti. l. i. ⁊ in-sti. de heredi. insti. §. fi. secus si i psona oncrati. vt precipio heredi vt fa-ciat impossibile. puta vt celũ digito tangat. alꝫ det. r. ticio nã non valet relictum de. r. vt insti. ó le. §. fi. sed qñqz etiam in persona heredis idem ut habeat pro non appositа. sed non ad cõmodum fideicõmissarij: vt. j̃. ad treb. l. facta. §. si sub con ditione.

Si bis. Sicut scin dit legati prestatio ita ꝓditis implementũ b. d. bar. vl sic. si scindit onus diuiditur ⁊ cõmo dum qõ datur occasione illius. b. d. pau. de cast.

vtᵃ paruisse quis conditioni videa tur etiã scire debet hanc conditio-nem insertam. nam si fatoᵇ fecerit nõ videt obtemperasse voluntati.

Idem.

Obtinuit impossibiles condi-tiones testamẽto ascriptas ꝑ nullis habendas. **Pompo.**

Si bisᵇ legatũ est quibus patro nus legata prestatᶜ temperarᶜ debet pretor conditionem: vt ⁊ pa trono ⁊ heredibus scriptis pro por tione detur conditionis exple-de gratia. Si ita scriptum sit. si in quinquẽnio proximo ticio filius natus non erit: tunc decem seio be res dato: si ticius ante mortuus sitᵇ non statum seio decem deberi: quia hic articulus tũcᶜ extremi quinquen nij tẽpus significat. **Paulus.**

Conditionibusᵏ pupillus etiã sine tutoris auctoritate pareᶜ potest. nec quemqz moueri: ꝙ ex pleta conditione necessarius heres aliquando' esse potest. nam hoc iu re potestatis fieri non conditionisᵐ explete. Item seruus: vel filius familias sine iussu patris vl domi-ni conditionemᵐ implere possunt: quia eo facto nemo fraudatur.

Ponpo.

Mulctaᵉ testõ si cõmittit ab he redeᵉ vl legatario vl eoᵍ q ex vltima voluntate aliquid lucratur: qui alicuius arbitratu monumen-tuz facere iussus sitᵏ: si is cuius arbi trium est non viuat: vel adesse non possit aut ei arbitrari nolitᵏ. Si seruosˡ certos quis manumisisset heres esse iussus erat quibusdaz ex his ante mortuis: neratius respon dit defici eum conditione: nec esse in eius arbitrio existimabatᵐ parere posse cõditõi necne. Sed huius re spondit: cum ita esset scriptum si fi lia ⁊ mater mea viueretᵏ: altera iaz mortuaⁿ nõ deficiᵗ cõditionẽ. Item est apud labeonẽ scriptũ. Sabinus quoqz ⁊ cassius quasi impossibiles eas cõditiones in testamento posi tas pro non scriptisᵉ esse: que sentẽ tia admittenda est. **Alpi.**

Maciãe cautiõis necessitasᵇ cõ sistit i cõditionibus: que in fi faciendoᶜ cõcepte sunt: vtputa si in capitoliũ nõ ascenderit: si sticbum non manumiserit: ⁊ in similibusᵇ. Et ita aristoni ⁊ neratio ⁊ iuliano visuz est. que sententia exᵒstitutio ne diui pij cõprobata est. Nec soluz in legatis placuit: verũ in he reditatibꝰ quoqz idẽ remedium est admissũ. vnde si vxor maritũ suuz cui dotẽ promiserat ita heredem scripserit ex parte: si dotẽ quã ei ꝓ misi neqz petierit: neqz exegerit: ó nũciare eũ posse coheredi paratuz se accepto facer dotem vel cauere: ⁊ ita adire posse hereditatem. sed si exasse sit institutus maritus sub eadem conditione: quoniam non est cui caueatur: non impediri eum quo minus adeat hereditatẽ. Iaz iure ipso videtur impleta condi-dis sub. dato illi. r.

Mulcta. Quantum ad pene cõmissionem etiaz §. i vltimis voluntatibus a perso na non receditur. b. d. bar.

o Mulcta. alꝫ dicit extraor dinaria pena pro arbitrio iudi cis vt. j̃. de ver. sig. l. aliud. §. iter. sed hic a testatore. ⁊ dic ꝙ testator iussit fieri monumentũ ab hẽde vel alias honorato ar bitrio tuo: quo non facto prece pit vari. r. cuidam noie pene. duplici rõne non cõmittat. pri ma qz non arbitratur ticius vt hic. ad hoc. s̃. ó vsu. l. cũ qdaz §. si a pupillo. ⁊ de arbi. l. arbi ter. ⁊. j̃. l. si ticius statuas. ⁊. l. i testõ. Itez qz olim non poterat rõne pene poni. licet hodie con tra: vt. s̃. de his que pene no. l. i. ⁊ insti. de le. §. pe. ⁊. §. fi.

p Ab herede. ſ. prestanda.

q Vel eo. puta fideicommis-sario.

r Jussus sit. ⁊ si non fecerit det. r. ticio.

s Nolit. ideoqz qõ iussus ẽ le gatarius non impletur nec re-curritur ad arbitriũ alterius vt hic innuit. ⁊. C. de contraben. emp. l. fi. ⁊. j̃. de ver. obli. si qs arbiter.

Si seruos. Pro ea par te ꝑ qua conditio est impossibilis remouetur: pro alia firma re manet. b. d. bar.

t Seruos. testator: instituit ti cũ heredem si mãumitteret sti chum pãphilũ ⁊ herotem: cum duo añ testm̃ decesserunt. nera tius dicit deficere ꝓditionem i stitutionis ꝓp mortuos. nec esti mabat. ſ. referre: parere posset cõditioni in vitis vel nõ.

u Nec existimabat. idest ni hil cogitabat sup hoc: qz pro eo habeꝫ ac si parere non posset.

x Viueret. puta hoc in calen-

y Mortua. ante testm̃.

z Nõ deficit. si habes nõ deficit ꝓcordat cũ sequẽtib⁹ iurisco̅sul. ⁊ cõtradicit nera tio. uel si deest nõ: concordat cũ neratio ⁊ labeone: sz sabin⁹ ⁊ cassius contradicũt qõ habit. ⁊ sm̃ pm̃. ſ. nõ deficit dic sm̃ az. ⁊. b. si tm̃ altera q̃ erat viua tpe testi viuat in calendis: cũ enĩ sit casualis conditio ea deficiente nullum ẽ legatum. ⁊ si idẽ in supiori ptãtiua. hic sec⁹. qz ibi in supstitꝰ si manumissio ꝑ casum est ipe-dita ꝑ ipleta habeꝫ cõditio: vt. s̃. de condi. insti. l. q̃ sub cõdiõe. §. quotiẽs.

a Pro non scriptis. hoc intellige in seruis mortuis: ⁊ supstites dico eum ma numittere debere. Sz qd si decesserunt post testm̃: tm̃. nõ deficit cõditio. secus in alio casu qñ altera mulierũ decessisset post testm̃: qz illa conditio est casualis. sed alia potestatiua. vñ habeꝫ ꝑ ipleta cuz nõ stet ꝑ eaz: sz ꝑ fortuitũ casum. ⁊ facit. s̃ de le. i. l. ab oĩbus. §. in testõ. ⁊ de condi. insti. l. in testamento.

Maciane. In oĩbus cõditionibꝰ de nõ faciẽdo que non pñt ipleri añ vlti mũ vite spiritũ sine expectatione tristis cuĩus cautio de non faciendo pro implemẽto habeꝫ. Idẽ si nõ sit cui caueat. b. d. bar.

b Necessitas. alꝫ necitas. ſ. cãtiua si vult ꝓsequi electũ. alꝫ est vtilitas: q̃ est qz stanz legatum cõ sequit remedio cautionis ⁊ fauore vltime volũtatis. nisi alia conditio suspendat vt. j̃. e. l. auia. §. muciana. nã in stipulationibꝰ secus: ⁊ alꝫ inter viuos: vt. j̃. de ver. obli. l. si ita stipu. fuero te sisti in certo loco. in fi. i. fm̃. ⁊. s̃. de condi. cã da. l. ij. in prin. ⁊ fuit a mucio inuenta. vt publiciana a publicio. ut insti. de ac. §. alie. ſ. de re cũ fructibus restituẽda si venerit contra cautionẽ: vt. j̃. e. l. heres. §. qui post. ⁊. s̃. de le. ij. l. cũ filius. §. qui post mucianam.

c Que in non faciendo concepte sunt. secus si in faciẽdo. tũc enim nõ: nisi certã te cõditione: vt. j̃. e. qui heredi. in fin.

d Et in similibꝰ. que non pñt ipleri viuo legatario. alꝫ secus si pñt impleri eo viuo. vt si ticio equũ non dederis lego tibi. r. num te viuo põt conditio existere: si equus vel ticius moriatur. in casu tamen interponit cautio: etiã si potest ipleri viuo legatario. ut. ꝙ. vtori lego si a liberis non discesserit. nam durus est euitari cautionem illo pretꝛtu ꝙ liberi premoriãtur matri: vt. j̃. e. l. cũ tale in prin. §. ti-

dic vt. s̃. de condi. ob. causam. l. i. §. si parendi.

n Conditionem. que sit in faciendo: secus forte si in vando. vel refert institu-tus sit sub conditione filius vel seruus: vñs an pater. in primo non potest: vt. s̃. de condi. insti. l. sub cõdi. que est cõtra. In secundo potest vt hic: vel ꝙz alios põt vt habeant ꝙ pure instituti dominus ⁊ pater.

cius.ꝛ hac rõne sit cautio cum viri.si stichũ non manumiseris licz posset premori stichus:qz cogitari hoc durũ est.porro quedã est conditio in nõ faciendo q̃ omnino remittitur:quasi contra publicã vtilitatẽ:vt berte si non nupserit vel equipollens:vt.j.e.l.cum tale.§.meuie.ꝛ facit.j.e.l.cum sub hac.ꝛ.l.hoc genus.ꝛ l.pater.§.socrus.ꝛ.j.de manu.te.l.fi.ꝛ.j.e.l.auiam.§.ticio.

d Nec solum in legatis.i.nõ solũ cuz onus legatario est impositũ:sz etiã cũ heredi:vt.s.ó adimẽ.leg.l.iij.§.si qs ita.

a Videt impleta cõditio. pro facto habet qõ non põt fieri.sic s.de cõdi.insti.l.mulier in pn. ꝛ.s.e.l mulcta. circa pncipiuz ꝛ ar.s.de vsur.pecunie.

Si quis ita. Qui debet cũ aliquo esse non tenetur cuz eo omni momento morari.h.d.bar.vel sic. Recedens ab aliquo ãso redeundi recessisse non videtur. Et qui cum aliquo tenetur stare vel morari non requiritur qz in oĩ momento ipse sistet. Et hoc vltimũ nota:qz est vale cũ querẽ de probãdo actũ ꝓtinuũ alicuius vt ꝓtinuã possessionẽ vel mansionẽ in ciuitate. qz nõ requirit vt steterit omni momẽto.pau.de ca.

b Cum filio.ex hoc patet legatũ esse annuum ꝛ peritur pro quolibet ãno quo fuit cum filio quãtolibet tpe: vt ꝛ.s.de lega. iij.l.q cõcubini.§.vxori.azo.

c Patronũ.subaudi pp.

d De medio.ne cũ filio vl patrono moraretur qui ad eos venerat.azo.

e Per cã stet.sic.s.ó an.le. l.meuia.ꝛ de le.ij.l.licia.§.seia.ꝛ.C.de le.l.i.

Solemus. Quando verbum reperitur in preterito ꝛ in futuro in vltimis voluntatibus intelligitur in futuro.h.d.bar.ꝛ pau.de ca.

f Solemus.liberorũ.i. cum liberos habuerit:ut ꝛ.s.de le.ij.l.si ita.§.is cui.

g Maritus.hoc si maritus sciebat:vt.j.e.l.si iã facta.h.ꝛ facit.j.e.l.cũ vir ꝛ.l.si vir.

Hec conditio. Cõditio non facillis põt qñq; impleri vũmõ implemẽtum ó in re ꝓsistat.h.d.bar.vel sic. Conditio nuptiarũ põt ipleri viuo testatore qz non est mere ptãtiua:ꝛ iplet̃ p nuptias validas. p inualidas ãt nec iplet nec defecit:ió p alias validas impleri vtpote poterit.de eqtate tñ tũc cũ testator videat sensisse de primis nuptijs.h.d.pau.de ca.

b Cũ nupserit.sub.ꝛ.lego.

i Non satis.i.non multum.

k Post testamẽtum.facit.s.e.l.ij.ꝛ.C.de condi.insti.l.si quis ita heredes. Sed qd si ipe testamẽti erat nupta:nñ. distingue.sciat testator vel non:vt.s.de le.i.l.si ita.§.pater.ꝛ.j.e.l.si iam.

l Debeat.ar.cõtra.s.de liberis ꝛ posthu.l.placet.

m Cõiũctiõs.ꝛ sic nõ est matrimoniũ:ꝛ sic no.nõ sufficit fieri nisi iuris effectũ sortiatur.sic.j.de fidiusso.l.iij.ꝛ.C.si manci.ita fu.ali.ut ma.l.ea quidem. ꝛ.j.de so.l.si fu⁹ decẽ.sz ar.ꝛ.j.e.l.meui⁹ ꝛ.s.ó ꝺdi.isti.l.mlier.§. si qs here.

n Nubilis.nec enĩ videt nupta que virũ pati nõ põt vt.j.qñ vi.le.ce.l.pe.

o Benigne.spcta illa distinctione.senserit de primo iugo uel ñ.ꝛ qõ subijcit ñ dum ꝛc.ꝛ sic copula vicenduz est cõditionẽ impletã.s.de facto nõdũ defectam. ꝛ sic adhuc impleri põt sm al.uel dic.i.conditionẽ defectã nõdũ impletam de iure.ꝛ ita adhuc põt impleri in alterius psonam. Sed ctra.s.de iure do.l.dous. p.ꝛ.j.de verbo.sig.l.bouem.§.hoc sermone. Solu.in cõtractibus ꝛ testamentis si legatur vl ꝓmittat cũ nupserit prime nuptie significantur. vt ibi.ꝛ.s.de lega.ij.l.si pater.§.cum pater.alʒ pater sine cũ.si tñ prime fuerunt vtiles.si inutiles deficit conditio de iure stricto.sed de equitate permittuntur iterum impleri in testamẽtis.sed idem forte in contractibus sm azo. Alij qz hec in vltima volũta te:ille inter vivos quod non placet.

Si sic. Cõditio casualis si tpe testamẽti extiterat testatore ignorante facit dispositionem haberi pro pura.h.d.bar.

p Sisic.facti testamenti.ꝛ facit.s.de le.ij.l.si ita.§.si pater.ꝛ.j.pr.§. ꝛ.j.de rebus du.l.quidam relegatus.

Paulus. Si iam facta sint que conditionis loco ponunt:ꝛ sciat testator: que iteruz fieri possunt expectẽtur vt fiant. Si vo nesciat presenti die debeantur. Item sciendũ est promiscuas conditiones post mortez impleri oportere:si in hoc fiat vt testamẽto pareat: veluti si in capitolium ascenderit ꝛ similia non promiscuas etiam viuo testatore existere posse. veluti si tic⁹ consul factus fuerit. Idem.

Si ita legatum sit:quoniaz filius maior ex arcba mea.x.substulit: hẽs minor filius.x. emedio sumito. debetur legatum:qz iccirco relictum est:vt conditio filioruz exequat.ꝛ sane hec causa est. nam qz causa in preteritum:pena in futurum confertur. Paulus:

Si fundus alicui legatus fuerit si pupillo vel furioso pecuniã dediſſet: videtur expleſſe conditionem curatori vl tutori dando.

Pomponius.

Ticius si statuas in municipio posuerit heres esto.si paratus est ponere:licet locus a municipibus ei non datur. Sabinus ꝛ proculus heredem cuz fore:ꝛ in legato idem iuris esse dicunt.

Idem.

Qui fuerit sub hac conditione legatuz si in familia nupsisset: videtur impleta conditio statim at qz ducta est vxor:qz uis nondum in cubiculum mariti venerit. nuptias enim non concubitus sed consensus facit.

Gaius.

Ea bis que extra testamentuz incurrerẽt possunt res ex bono ꝛ equo interpretationem capere. Ea vo que ex ipso testamento orirentur:necesse est sm scripti iuris rationem expediri.

Idem.

q Si iam.facit.s. de le.i.si ita.§. si pf.

r Itẽ.pmiscuas.i.qs facile ꝛ frequenter adimpleri cõtigerit Jo.vl fm alios.i. qs iterari sepe cõtingit vt si capitoluz ascẽderit vi subijcat ꝛ pẽdet de ptãte legatarij vl heredis:cui est imposita ꝓh.R.ꝛ fa.s.e.l.ij.ꝛ qõ ibi notaui.ꝛ facit ad.l.s de liber.ꝛ posthu.l.tic⁹ §.fi.ꝛ.j.e.l.publius.et s.de le.i.l.quesitum.§. i.ꝛ.j.e.l.iul.vo ꝛ.l.si i dic.ꝛ.j.e.l.si vir.

s Si dare.nam scire dz vt.s.eo.l.ij.ac.

Si ita. Falsa cã nõ vitiat legatuz. hoc dicit.bar.

t Cã est.ꝛ iõ licz causa nõ subsit.i. quia maior filius non substulit tñ ꝛ legatũ deberetur:vt.j e.l.demonstratio.§. qõ autem.

u In ꝑteritũ:vt.s.de condi.inde.l.varus.

p Pena.i.legatuz nomine pene relictũ:vt insti.de le.§.pene.ꝛ idem in stipulatiõe penali.iudicũ aũt cõtinet in preteritum nõ futurũ: vt.s de iud.l.non quẽadmodũ.ꝛ facit.j.e.l.noĩaniz. ꝛ.s.de bf.insti.ille aũt.

Si fundus. Conditio de vando pupillo vl furioso impletur vando tutori vel curatori.h.d.bar.ꝛ pau.de castro.

y Vando.ita tñ si qõ datum est versuz sit in utilitatem pupilli uel adulti.vt.j.de sol.l.stichum aut ꝑpbilium.§.vsufructu.sz an pupillo potest dari nñ.sic:vt.j.e.l.cuz pupillus.sz ibi in faciendo.hic i vãdo.sed in vãdo videtur idem:vt.j.ó sol.l.si stipulatus fuero sed ibi in rem pupilli fuit versa.

Ticius. Conditio impedita per tertium legitime habetur pro impleta.h.d.Bar.

z Dicunt.si non stat per eum.ad.qõ est s.de cõtraben.cmp.l.labeo. ꝛ.j.de regu.iur.qui potest facere.ꝛ.j.eo.l.cum ita datur.§.fi.ꝛ.s.eo.l. mulcta in principio.

Cum fuerit. Conditio nuptiarum impletur cum nuptie consensu contrahuntur.h.d.bar.

a Ducta.hic est ar.qz opus est ductione ad matrimoniũ.ꝛ ar.C.ó donatio.ante nup.l.cũ te.ꝛ.s.de ritu nup.l.mulierẽ. Sz dic cõtra ut in fi. huius.l.ꝛ.j.de reg.iur.l.nuptias.ꝛ hic loquitur qñ non constabat forte ante contractum matrimoniũ.

Ibis. In icertis non certis locus est ꝓiectare seu iterpatiõi.h.d.

b Incurrerent.vt mentis ꝛ uerborum eius interpretatio:vt.s.e.l.solemnis.ꝛ.j.e.si vir vxori.R.ꝛ.s.de an.le.l.meuia.§.vxor.Jo.ꝛ.C.ó lega.l.voluntatis.h.ꝛ.s.de testa.tu.l.duo.ꝛ de rebus du.l.cuz fuerit. alʒ si.ꝛ.l.cũ in testamento.

c Ex testamento:vt legatorum uel fideicõmissoꝝ relictoꝝ ꝓbatio:vt.s. de le.iij.l.non ali.ꝛ ar.s.de transac.l.bis.ꝛ fac.C.de testa.l.ñ codicillũ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Demonstratio. Falsa demonstratio non vitiat legatū si de corpore constat. hoc primo. Nec falsa cā: nisi sit conditionaliter apposita. hoc scō. Et dictio vt facit modū non autē demonstrationē vel cām. hoc tertio ⁊ ultimo. pau. de ca.

a Constat. valere. ut insti. de le. §. si quis in nomine.

b Emerit. hoc ita. si rē expresse designo. aliogn secus esset: vt. ſ. de au. ⁊ ar. le. l. quintus. §. i. sic ⁊ determino sequentem §. gō aūt. b.

Quod autem. Falsa cā non viciat legatum nisi conditionaliter sit expressum. b. d. Primo ponit qñ cā exprimit simpliciter. Scō qñ ꝺditionaliter. Scā ibi. Aut si conditionaliter. bar.

e Sūpsit. illud nō. q̄ dēmōstratio ⁊ cā cōtinet conditionem nō expressa specie in demonstratione vel persona in cā: ut. ſ. de au. ⁊ ar. le. l quintus. ⁊. ſ. de vote p̄. l. i. §. sed si votem. azo. ⁊ facit. ſ. de liber. le. l. legauit. ⁊. ſ. de fīm ta. l. si ita. §. sed omnia. ac.

d Inde. nisi alias reliquus erat: vt. ſ. e. l. ūc tale. §. falsaz. azo.

e Sub mō. ⁊ statiz capitur prestita cautione ō faciēdo: ut. ſ. de le. iij. l. si tibi legatū az. aliud in cōdītōe: ut. ſ. e. l. legata sub conditione. ac.

Si cui. Cautio muciana p̄stat hīs quor interest. b. d. bar.

f Nō faciēdi. a se solo: vt. ſ. e. l. auia. §. ticia.

g Dōr. ad hēditatē ⁊ legatū cautio p̄tiet: vt. ſ. e. l. muciāe. §. nec soluz.

In cōdītiōibus Conditiones debēt ledligi fm testatoris voluntatem que vīatur in testamētis. b. d. bar.

h In ꝺditiōib⁹. licitis.

i Primū locū: ut plata cōditio non habeat p̄ ꝺinde si illud voluit testator vel ut habeat si id appareat: ut. ſ. prt. §. azo. facit. ſ. e. l. i. §. fi. ac.

k Regit. ut ipleat cuz testator id voluit ut subiicit. azo.

l Nupta erit. subaudi sit heres. ac.

m Mortis. ſ. patris q̄ tunc sit nupta. ad q̄ō. ſ. ō reg. cato. l. ij. ⁊. ſ. e. l. si ita legatum. ac.

Nec scriptura. Conditio que tacite iest si exprimatur legatum conditionale nō fac: nisi testator aliter voluerit. Itē conditio de p̄ñti nō suspendit. b. d. bar.

n Prim⁹. ppriū nomē. ac.

o Hēs erit. i. hereditatē adierit.

p Dare. sez o prime. ac.

q Accipienda. q̄ si mortuo testatore decedat: legatarius ante aditam hereditatem transmittit: ut hic. ⁊. ſ. quando di. le. ce. l. si ticio. §. quidam. ⁊. ſ. de le. i. l. iij. ac.

r Oportet. imo videt q̄ nō q̄ si nihil debeat nullū est legatū: ut. supra de le. i. si sic. §. i. que est contra. ſo. non est conditio. ſ. vera. q̄ est de p̄ñti.

Demōstratio falsa ē: veluti si ita scriptū sit. Seruū stichum quez de ticio emi. fundum tusculanū q̄ mihi a seio donat⁹ est. Nam si cōstat⁹ de quo homine ⁊ de quo fūdo sensit testator ad rē nō p̄tinet: si is quē emisse significauit donat⁹ esset: aut quē donatū sibi eē significauit: emerit⁸. Igit ⁊ si ita fu⁹ legat⁹ sit stichū coquū: stichū sutorē ticio lego. Iz neq̄ coquus neq̄ sutor sit ad legatariū p̄tinebit si de eo sensisse testatorē ꝺnēiat. Nā ⁊ si in persona legatarij designanda aliq̄d erratū fuerit: cōstat autē cui legare voluerit: pinde valet legatuz ac si nullus error interueniss̄. Nō ātiuris ē in falsa demōstratiōe: hoc vl magis ē in falsa cā: veluti ita. ticio funduz do q̄ negocia mea curauit Itē fundū tici⁹ filiꝰ meꝰ p̄cipito: q̄ frater eius ex archa tot aureos sūpsit⁸. Licz enī frater huiꝰ pecuniam ex archa nō sūpserit: vtile tñ legatuz est. At si conditionaliter concepta sit cā: veluti hoc modo. Ticio si negocia mea curauerit fundū do. Ticiꝰ filiꝰ meꝰ si frater eius. c. ex archa sūpserit: fūdū p̄cipito. ita utileꝰ erit legatū: si ⁊ ille negocia mea curauerit: ⁊ huiꝰ frater. c. ex archa sūpserit. Q̄ si cui in hoc legatuz sit vt ex eo aliquid facēt: veluti monumētuz testatori. vl opꝰ aut epulū municipibꝰ facēt: vel ut ex eo partez alij restituēt: sub modoꝰ legatuz videtur. Idem.

Si cui sub conditione non faciēdi⁸ aliquid relictū ē: ei. ſ. cauere ꝺz muciana cautione ad quez iure ciuili deficiēte conditione hoc legatum caue hēditas pertinē poteſt⁸. Q Ulpian⁹

In conditionibus⁵ primuz locum⁴ voluntas defuncti obtinet: eaq̄ regit⁸ conditiones. ōniq̄ ⁊ in ea conditione si filia mea cum ticio nupta erit⁸: placuit non semp mortis⁹ tempus obseruari: sed uoluntate patrocinante tardius produci. Nec scriptura si primus⁹ hēs erit⁸. c. damnaſ esto dare⁹: p̄o conditione non est accipiēda⁹. magis enim demōstrauit testator quā do legatum debeatur: q̄ conditionem inseruit: nisi forte hoc animo fuerit testator vt facēt conditionē. Proinde nec illud dicēdū erit facere ꝺditionē. Quicq̄d mihi ephe si oz⁹ dari h⁹ do lego. Sz si sic leget. si p̄rim⁹ mihi hēs nō erit dānaſ esto. scōs dare: ⁊ p̄im⁹ hēs extiterit⁸ legatū non debebit. Si primꝰ adierit cū secūdo: nō extitisse conditionē nequaq̄ ambigendū est. Si patronꝰ contra tabulas bonorum possessione accepta debitam portionez occupet: legata que sic data sunt: si patronus hēs non erit: non debz⁹ cohēs patroni p̄stare. Si a primo⁸ ita legatum ē. si secundus hēs non erit. xx. ticio dato. Similimodo a secundo eidē ticio ita legatuz est. si primus hēs non erit ⁊ ambo hēdes extiterint: legati conditio deficiet. Sz si alter hēs extiterit: alter hēs non extiterit legatum debebitur. Marcellus.

Non dubitamus quin turpes conditiones remittēde⁷ sint. quo in numero plerūq̄⁹ sunt etiam iurisiurandi⁸. Ulianus.

Multū ītereſt ꝺditō factu⁵ an uris cēt. nā hmōt conditōes si nauis ex asia venerit: si ticius ꝺsul factus fuerit: q̄uis iplete cēnt: ipediēt hēdē circa adeundā hēditatez q̄diu ignoraret⁸ eas ipletas esse. Que ꝺo ex iure venūt ex his nihil ampliꝰ exigēdū ē q̄ vt iplete sint. veluti si gs se filiūſa. existimat: cum sit paterfa. poterit acgrere⁹ hēditatē. Quare ⁊ ex pte⁵ scriptus hēs qui ignorat an table testamti apte sint adire hēditatē poterit. Idez.

Quotiens sub conditione mulieri legatur: si non nupserit ⁊ eiꝰ fideicōmissum sit vt ticio restituat si nubat⁸: cōmode statuit. Et si nupserit legatuz eā petere posse⁵. ⁊ non esse cogendam⁸ fideicōmissū prestare. Idem.

Qui duobus heredibus decez dare iussus est: ⁊ fūdū sibi habere⁸: verius est vt cōditionez scindere non possit ne etiā legatū scindatur. Igitur. quāuis alteri. v. ōderit nullaz partez fundi vēdicabit⁸: nisi alteri quoq̄ adeunti hereditatem: reliqua. v. numerauit. aut illo omittente hereditatem: ei qui solꝰ adierit hēditatē: tota decem dede-

s Hoc. animo nota animū facere conditionem: vt. ſ. in prin.

t Extiterit. ſ. solus. ⁊ facit ad §. ſ. de tute. l. muto. §. i. ac.

Si patronus Conditio si heres non erit deficit eo iure pretorio admisso per bonorum possessionem. b. d. bar.

u Heber. ve patronus: vt insti. de suc. liber. §. sed nostra.

Si a primo Conditio si aliq̄s hēs nō erit ō ficit illo existēte hēde p̄ pte. b. d. bar.

x Primo. facit. ſ. de verb. ob. l. si ita stipu. fuero. ⁊. ſ. fi.

Non dubitamus. Cōditio turpis habetur pro non adiecta. b. d. bar.

y Remittende: ut. ſ. de condi. insti. l. cōditiones. §. filius.

z Plerūq̄. iō dicit q̄ q̄nq̄ si remittitur: vt. ſ. e. l. municipibus. ⁊. ſ. de manu. test. l. si qs liber. ⁊ ar. ſ. de iureiur. l. iusiurandum. ac.

a Iurisiurādi: vt. ſ. de cōdi. insti. l. que sub conditōe. ac.

Vltū. Ad hoc ut possit adiri hereditas requirit q̄ conditio adiecta in institutione cristat: ⁊ cam extitisse hēs sciat. In conditiōibus iuris sufficit solūmō q̄ cristāt. bar.

b Facti. facti conditionē vocat q̄libet conditionē a testatore in institutiōe inserta: siue in dādo siue i faciēdo. iuris aūt vocat qōdā iuris statutū tacite intellectū: quo nō cristēte nō potest adire: vt si paterfa. ē. naz si iussa. non pōt adire sine iussu pfis vt. ſ. ō acq. hēſ. l. si qs mihi bona. §. iussū. Item si tabule sint apte qñ exp̄te ē hēs: vt. ſ. hac. l. ⁊ nō. hac. l. fieri vnaz ꝺstinctionē iter tacitā ⁊ expressaz cōditionē. fit ⁊ alia: vt. e. l. ec nditiones.

c Ignoraret. ꝺtra. ſ. ō. acq. bere. l. si quis extra. §. fi. ac.

a Acgrere. i. adire: vt ⁊. ſ. ō acq. bere. l. vi. §. i. in fi. ⁊. ſ. si pars heredi. pe. l. illud. ac.

b Ex parte. ſ. de iuris ⁊ facti ignor. l. i. §. fi. ⁊. C. de iure delib. l. iij. hodie etiā clausis: vt. C. ō ca. tol. §. i. ⁊ facit ad. l. ſ. de acqui. bere. l. hēs. ⁊. l. g putat.

Quotiens. Fideicommissum relictum in defectum conditionis que a iure remittitur non debet. h. d. bar.

c Si nubat. secus si eiusdem fideicōmittat restituere si nō nubat. vt. ſ. ō le. iij. l. nō dubiuz.

d Posse. q̄ cōditio spernenda est q̄ viduitatē inducit mulieribus: vt ⁊. ſ. e. l. cuzita. §. hoc corrigit. ut in auē. de nup. §. q̄ vero in virgine. dic ut. C. de indic. vidu. tol. auē. cui.

e Cogendā. q̄ in pena nubē tis fuit relictū. ⁊ facit. ſ. ad trebel. l. seruo inuito. §. i.

Si duobus. Conditio nō pōt scindi si p̄ solido pōt impleri. b. d. bar.

f Habere. siue erat apud legatarium siue ab herede dandus. ac.

g Vendicabit. ⁊ sic nō p̄dest ad actionē sed ad exceptionē opponēdā q̄nq̄ prodest: vt. ſ. si quis cau. l. si seruus. §. si plurium. ⁊ dic ut ibi. Item fallit q̄ hic dicit q̄ pars fundi est usucapta. tunc enim cōditionē scindere permittitur: ut. ſ. e. l. qui heredi. §. si duorum. ⁊ facit. ſ. e. l. pe. ⁊. l cum fundus. ⁊. C. de conditionibus

inſer.l.ſi plures.

IUre ciuili. Si per grauatū impedīt implementū cōditionis: pro impleta habetur tam in vltimis voluntatibus q̄ in contractibus.h.d.bar.

a Non impleri.alſs enim eſt nō impleri vt qz bſs qui ſi vult dare legatum impedit.ad qō eſt.ſ.de re.iur.l.iure ciuili.ꝛ.ſ.qñ vies le.cc.l.v.§.itē ſi qua ꝛ.ſ.ō an.le.l.meuia.in prin.ꝛ.ſ.de ſtatu liber.l.ſtatulibero.in pn. ꝛ.l.ſeruus.§.imperator.alſs ō eſt non.ꝛ intelligitur de eo ī cuius pſona eſt implenda ꝓditio conſiſtēs ī dādo vl̄ in faciendo. eius enī interest eam impleri q commodum ide ſentit ꝛ ñ on⁹. ſi ergo fiat per eum ne impleat ꝓ impleta habeť: vt.ſ.de condi.iſti.l.iij.ſed hec regula non habet locum in eo qui habz implere conditionem vt capiat relictū.qz ſi ſtat per eū nihil conſequit: vt.ſ.e.l.ſi ticius ſtatuas ꝛ.ſ.e.l.cū pupill⁹.ꝛ.l.ticio centum.§.fi.ibi qō ſi nolit ꝛc.

b Stipulator.puta ſi ſtipulat⁹ ſim.r.a te dari ſi capitolium aſcendero:ꝛ tu pmiſſor impedis me aſcendere:ꝓ ipleta habetur conditio ſm Jo.ꝛ fať.C. de pi.ac.l.fi.ꝛ de an excep.l.vt perfectius.ſed ar.contra.C.de condi.inſer.l.legatum.ac.

QUin uir. Si inter virum ꝛ vxorem fit mentio de liberis intelligiť de natis ex bis b.d.bar.

c Cū vir.qñqz.i.qñcūqz.ꝛ b ſi habes in ter.qñqz.

d Fuiſſent.facit.ſ.e.l.ſi vir. ꝛ.l.ſe.ꝛ fať.ſ.q ꝛ a qb⁹.l.miſi monij.ꝛ.ſ.de au.ꝛ ar.le.l.iij. ꝛ.ſ.de pac.dota.l.iter uirum.

HEc ſcriptura. Cōditio alternatiua dicitur illa q̄ pōt duobus modis ipleri.ꝛ ſi ī ꝓditōe eſt aliqd turpe illud rejicit ꝛ aliō ē implendū. b.d.b.

e Facturū.puta monumētū ꝛ ſub.fūdū lego.ꝛ nō q̄ iuram tum remittiť ſed non factuz: ut ſ.e.in fi.ac.

f Una.q̄tū ad hoc:qz ſatis ē vnaz impleri.due tñ vere ſunt cōditiōes:ut.ſ.ō ꝓdi.iſti.l.v. ſic ēt duoruz reorum obligatio vna eſt ꝓpter vnius rei ſolutionē. ꝙe tñ ſunt due:ut.ſ.de duobus reis.l.iij.§.fi.ꝛ.l.eandez §.fi.ꝛ.ſ.de ver.ob.l.ſi duo.

g Partes.qz duobus mōis pōt adipleri.ꝛ facit iſti. de pu. ſub.§.igiť.ꝛ.ſ.ō arb.l.qd tñ. ꝛ.l.celſus.§.idē ait.ſz ibi vtrū qz implendū eſt.ſ.in.l.celſus.

b Facturū.ſ.iurauit.ac.

i Admittať.etiā ſi nō iurek. ꝛ facit.ſ.ō cōdi.inſti.l.que ſub condi.in prin.ꝛ de le.iij.l. non dubium.§.i.ac.

CUm eadem. Jus accrescendi tranſmittitur ad hēſdes b.d.bar.vel ſic. Cui accreſcit portio accreſcit etiam cū onere cōditionis.vl̄ dic q̄ portio deficiens accreſcit portiōi:nō ius accrescendi tranſmittitur ad quez trāſmitťit portio.pau.ō ca.

k Eadē.accreſcit.i.non decreſcit:ut.C.de ca.tol.§.vbi aūt.ꝛ.§.ſin vero meum.ꝛ facit.ſ.de ſuis ꝛ leg.here.l.ſi ex plurib⁹ ꝛ.ſ.de vſufru.ac.l.idem ꝛ ſi.§. ſi mihi.ꝛ.ſ.ſi pars here.pe.l.ij.ꝛ.ſ.e.l.ſi ſeparatim.ac.

IN teſtamento. Si deficit exemplar:deficit exemplandum.b.d.bar. uel vtili⁹ ſic. Qui tenek aliqd facere ſub certa forma ꝛ ſub pena ſi non poteſt illā formā obſeruare ſine ſui cul pa non incidit in penā:tenek tñ op⁹ facere ut poteſt arbitrio boni viri.h.d.pau.de ca.

l In teſtō.ſuſpicabak.i.ſuſpicio erat in vi paſſiui.

m Num.i.an.

n In ſcriptura.ſ.teſtamēti non exp̄eſſit illud.uel dic in ſcriptura.i.ſubſcriptione monumēti qō erat ibi ñ erat ita ut teſtator vtrerat.ac.

o Nullā.innotuit q̄ alſs hēre locū penā.ſz cōtra.ſ.ō bis q̄ no.pe.re.l. .i.ꝛ inſti.de le.§.fin.ſed forte ſpāle ī hoc caſu.nek vic q̄ erat ius antiquuz ſm qō nō valebat pēa.

p Debere.cōpellūtur aūt pontificali auctoritate: vt.ſ.de peti.here.l. hēditas.ꝛ de an.le.l.qn tus.nō iſi cōmittiť pena vt.ſ.dicit.ꝛ facit.ſ.e.l. ꝓditio.ꝛ.l.qb⁹.§.ſi.ꝛ.ſ. de vſufru.le.l.legatum ciuitati.ꝛ.ſ.ad ſił.l.iij. §.ſi conditionē.ꝛ.ſ.ō iureitur.l.non pōt videri. ꝛ.ſ.de vſur.l.pecunie. §.fi.ſz ar.cōtra.ſ.ō conſti.pecu.l.i.§.cum.ac.

HIlie. Conditio de nubendo arbitrio alteri⁹ reijciť:iō non nocet ſi ille q debet ante arbitrari moriatur.h.d. bar.uel ſic. Defectio cōditionis a iure reprobate non facit legatum.de ficere.h.d.pau.de ca.

q Deberi.facit.ſ.e.l. cum tale.§.reſcriptuz.ex ſ.de le.i.l.turpia.

Una ſpēs loco alterius ſuccedit ex voluntate defūcti. Bar

r Videri.ſic.ſ.de dona.inter virū ꝛ vxo.l.ſi dōate.§.ſi.ſpōſus.ꝛ.ſ. de ererci.l.i.§.ſed ꝛ ſi ꝑ poſito.ꝛ.ſ.de li.ꝛ poſt. .l.iōqz.ꝛ.ſ.ō le.i.l.ſtichū ex te.ꝛ ō le.iij.l.uxorē.§.teſtō.ſz ar.ſ.ſ. de teſta.l.heredes.§.ſi qd poſt.ꝛ.ſ.de adimen.le. l.cū ſeru⁹.ꝛ.ſ.ō pig.l. ſi fideiuſſor.§.lucius.

HEc conditio. Cōditio prāuina facilis dz ipleri ſtati cū pōt h.d.bar.alſs habeť ꝑ defecta.h.d.ſingl̄r pau.

s Cōditio.cū pnum. poſt mortē teſtatoris. ut ſ.e.l.iij.ac.

t Aſcenderit.alić ſi ſit ſtipulatio concepta ī nō faciēdo:qz tunc q̄ deſiit poſſe fieri niſi in caſibus q̄ttuor: vt.ſ.de uer.ob. .l.ita ſtipular⁹.§.ſabin⁹ ꝓtē ꝛ ī legato ſec⁹.ſ.ſi ī nō faciendo ē cōditio:qa ſtatim dať pſtita cautiōe muciana: vt.ſ.e.l.mucianc.ꝛ hoc vbi ponit legatario.ſz ī hēde idez in diſtricte ꝓz az.ꝑbať.ſ.ti. i.l.i.§.itē ſi ita legatum

SI ſeparatim. Cōiunctis re portio accreſcit ſine onere. hoc d.bar.uel ſic. Jus decreſcēdi trāſit ſine onere conditionis.h.d.pau.ca.

u Defecerit.te viuēte.ac.

x Accreſcat.i.nō diminuiť:ut.C.de ca.tol.§.vbi aūt.ſic.ſ.e.l.hec ſcriptura.§.fi.vl̄ dic accreſcit ut auferri nō poſſit qō in idē recidit.ꝛ facit.ſ.de here.inſti.l.ſi ſub conditione.

IN teſtamento. Si ꝓditio mixta p caſuz deficit:deficit relictū.ſec⁹ ſi p aliū in cui⁹ pſona confertur ſit impedita.h.d.bar.

y Condutione videri.Imo vl̄ q̄ non:ut.ſ.de an.le.l.ānua.i.ñ. ar.ꝓ.

So. ſpāle eſt ibi in alimētis, ſed ⁊ in eis diſtinguitur: ut. ff. e. l. illis. Itez ad idē contra. ſ. de cōdi. inſti. l. que ſub conditione. §. quotiens. ibi. mortuo aūt ⁊c. So. cū ſub cōditione qd mihi relingt refert vtrū pēdet ex fō meo trī. vt ſi manumiſero ſeruū: ſi aſcendero capitolium. aut ex facto meo ⁊ alieno: vt ſi contrahā cum illa: vel ſi mozer cum illa. vel ſi dem ei. r. In ꝓmo caſu ſi caſu ipedior totū conſequar: vt ibi ni ſi ſim in mora māumit tēdi: vt. ff. e. l. pe. §. i. ſi ī pedior ꝓ alium nil conſequor: ſed impediens lib tatē tenet ſm qualitatez delicti vel. l. aquilia vel furti vel ac. in fēm: vt. ſ. ad. l. aql. l. inde nerati⁹. §. idem iul. ⁊ de condi. furti. l. iij. ⁊ de condi. ob cām da. l. iij. §. ſi. ⁊. ff. e. l. gb⁹ dieb⁹. i. rī. ſed il lo nō exiſtente ſoluendo forte equū erit me ad relatū admitti: vt. ſ. de co ꝓ quē factū eſt. l. fin. In ſecūdo caſu ſi impedior caſu meo nihil cōſequor niſi in caſibus vt hic. et. ff. e. l. cū ita datur. ⁊. l. ticio. §. aūt. ⁊. ſ. de ꝯdi. cā da. l. iij. §. ſi. ⁊. ff. de an. le. l. ſeio. i. rī. ⁊. ff. e. l. illo. Itē qñq; parte cō ſequor ſi ꝓ parte ipleat conditio q̄ in vnos erat collata: vt. ff. e. l. p. §. itē Itē ſi ipedior ꝓ aliū i cu ius ꝑſona poſita eſt condino totū cōſequor vt ff. Illō nō. ꝙ nullo caſu ⁊ nulla conditione qd conſequor ſi ſter ꝓ me vt ff ⁊ ſ. de condi. inſti. l. ſi. In caſuali aūt conditione ſi caſu deficiat certū ē me nō admitti. in mixta vico idē ſiue ꝓ caſum ſi ue ꝓ aliū deficiat qz non pendet ex facto meo trī vt. C. de inſti. ⁊ ſub. l. ſi pater. ſm io. ⁊ facit. C. ō cōdi. inſer. l. legatū.

a Debet. ſic. C. de inſti. ⁊ ſō. l. i. ⁊. ff. qñ dī. lega. ce. l. v. §. itē ſi qua. ⁊ ſ. ō an. le. l. mevia. i. rī Itē facit. ff. ō ſta. li. l. ſervus. §. iperator. ⁊. ff. de manu. teſta. l. q filium.

Quāuis. Error calculi in reddenda rōne ⁊ reliquorū reſtitutione nō facit conditionē deficere. b. d. bar. vel ſic. Cōditio reddendarum rōnum videt impleta ſi cōputatio ſit facta bona fide lz in ea fuerit erratuz ⁊ ꝓ errorem minus ſolutū. b. d. ⁊ eſt pulchra lex in rōne ſui et ad excuſationē eoꝝ qui perrorē aliqd ommittūt. qz nemo eſt q̄ nō erret. ff vult iſta lex. pau. ō ca.

b Soluere. inſpecta verbi propria ſignificatione vt ⁊ trī computet ⁊ ſi ē mixta ex faciendo ⁊ dādo ut. ff. e. l. cum ſeruus.

c Erraret. idē credo ſi non erret. ſed bñ ſciat q̄ min⁹ ſoluit. dū trī ſeru⁹ bona fide faciat. ⁊ facit. C. de tranſac. l. preſes. ⁊. ſ. de inſiur. l. eum qui. §. in pupillaribus. ⁊. ff. de fideicō. l. ſi pure.

d Falſa demonſtratio. nocet: ut. ff. e. l. demōſtratio.

e Si fratrē. nō errādo. ſed ex certa ſciēia: ut. ⁊. ſ. de here. inſti. l. nemo. §. i. alias nil valeret: ut. C. de fal. cā ādic. l. i. ⁊. C. de here. inſti. l. ſi pater. ⁊. C. de teſta. neqz profeſſio. q̄ ſunt contra. ſed ar. ꝯ hunc ſolutioni. ſ. de cōdi. inſti. l. in ſūma. §. id quoqz. Itē cōtra. ſ. de here. inſti. l. fin. ſed ibi fuit falſa cā. ff demōſtratio. ad qō ē. ff. e. l. cū tale. §. falſa. Itē cōtra. ſ. de le. ij. l. ticia. in ꝑn. ſo. ibi. Item facit cōtra. ſ. de ānu. le. ticia. §. ſi.

f Admitteret. facit. ſ. ō here. inſti. l. in tēpus. §. ſi. ⁊ de teſta. tu. l. duo. ⁊. ſ. de le. ij. l. vij. §. ſi inter. ⁊ qō ibi no.

Sed etſi Augmētū dignitatis nō extīguit legatū. b. d. bar.

g Acceperit. nō. n. deſinit libert⁹ cē quo ad plura: ut hic. ⁊. ff. de iure aur. an. l. i. ⁊. ff de bo. li. l. ēt in ꝑn.

Siquis. Una pluralitas gēinat ꝑſes ſingularitates. b.

i Diriſſet. nō. ꝓ̄ale nūcz gemiare ſignificationē ſingularis ſic. ſ. ſi qs cau. l. ſi ꝓ̄riū. §. i. ⁊. C. fa. ber. l. quotiens. ⁊ de condi. inſer. l. ſi ꝑſes. ⁊. ſ. ō bñ. iſti. l. hac act. ⁊. l. ꝓ̄ſa. ⁊ ō negge. l. ij. §. ſi negocium. ar g. ff. ſ. ō pig. ac. l. ſi neceſſe. §. ſi annua. ⁊. C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. q̄uis. ⁊. l. cum quidā. ⁊ fac ad §. ſ. ō ꝯdi. iſti. l. ij. ⁊. ſ. ō le. ij. l. ſtichū ⁊ de le. ij. g ꝓcubinaz §. ſtich⁹. ⁊ ō bñ. inſti. l. talē. §. ſi. ⁊ de re. du. l. quotiēs libīs.

Inomnatum. Demō ſtratio fit ꝓ expſſionē q̄litatū rei ōmōſtrate. Item falſa demonſtratio non vitiat. bar.

k Plerūqz. fallit. n. qñqz ut. ff. ad treb. l. quotiēs. l. ⁊ nōnū q̄ ſa. ſ. ſi cer. pe. l. certū. ⁊. ſ. ō bef. inſti. l. quotiens. §. ſiquis. nomē. ⁊. l. bis vbis. §. ſi.

l Inter. ꝯditionē plerūqz. nā qñqz fallit: vt. ſ. de le. i. l. vi. ⁊. l. ſi ſic. ſed tunc non demōſtrationis vice ſed conditionis ponit vt ibidē dicitur.

m Cuiſſima. teſtator relinqt libertatem plūbus cōditōibus ſcpatī poſitis: vt. ff. ō ma. te. l. q nul. nā accipit q̄ ad libertatē pducit: ut ff. ⁊ q̄ facilior ⁊ melior ē ſuo: vt. ff. ō ma. te. l. in libertatibus. ⁊. ff. e. l. qō traditum.

Publius. Conditio caſualis poteſt impleri viuēte teſtatore. b. d. pau. de ca.

n Edidit. i. profeſſus eſt ſe ſuſcepturū.

o Januarijs. ff idez vī poſſe probari in auc. de conſulib⁹. §. hoc aūt a nobis. Item ad ff q̄ primo fiat deſignatio poſtea ſuſcepto eſt. C. de manumiſ. l. de curiones. ſed argu. cōtra. C. de aduo. diuer. iudi. l. per hāc. §. ſercēti. vbi inuitur q̄ calē. apl. ſed forte ſm diuerſa tēpora. ⁊ facit inſti. de le. §. illud.

p Deberi. qz ēt viuo teſtatoꝛ poſſunt impleri: vt. C. de inſti. ⁊ ſub. l. ſi qs.

Titia. Non eſt veriſile q̄ teſtatoꝛ plus diligat ſubſtitutū q̄ primo loco poſitum. ⁊ nō poteſt prius cōueniri beſs q̄ defūctus poterat. b. d. barto. vel dic clari⁹. Hēs grauati nō ꝑius cogit ſoluere q̄ cogeret grauat⁹ ſi viueret: nec ꝓ ē ñē da reſtitutio ſubſtituto i defectū alteri⁹ q̄ cēt fīēda illi i cui⁹ ōfectū ſubſtitutus eſt. b. d. vſqz i fīnē. Aduerte. prio ponit thema ⁊ qō vſqz ibi. marcell⁹. ſcdo premittit ad euidentiā vnū vſqz ibi. ⁊ enī. tertio ſoluit qōnē de q̄ q̄rit vſqz ibi. ⁊ verba. q̄rto dicit ꝯ ſolutionem pdcāz facere ꝓia facie ꝓba teſtatoris vſqz ibi. ſed nō ē. qnto dicit q lz i ꝯtū faciūt ꝓba: mēs teſtatoris facit ꝓ ea: q̄ colligit ex ꝓbabilitudine vſqz ibi. nec qcq̄. vltio tollit quādā obiectionē q̄ poſſet fieri. pau. de ca.

q Agēs. i. bñs. r Repñtet. i. debeat dari ſtatiz añ. xvi. an. cōpletos.

s Repñtare. ꝓia facie. qz verz ē filiū nō ipleuiſſe. xvi. an. nec ampli⁹ ad. xvi. an. puenire poſſe. t Trāſferre. facit. ff. de ꝓ. ob. l. nulla vi. ⁊. ſ. ō vſur. l. ſi pulatus. ⁊. ff. e. l. filie ſue. §. i. ſed ar. contra. ff. de iure fiſ. l. fiſcus.

Siquis. Licz deficiat onus legato inunctū legatū nō deficit. b. d. bar.

vel.sic. Si fideicōmissum relictum post tempus est nullū a prin.non propterea est nullū legatū etiā quo ad effectū agēdi.b.d.pau.de ca.

a Nō repellat.imo uidetur repelli:ut.ſ.de le.ij.l.ſi quis quos.que est contra So.hoc nō poterat.qz in fraudē creditorū fieret.ſ.ō le.i.l.seruū ſi.§.ſi idez tibi oīno.vel ſm bul.ibi manumissio ⁊ actus manumissionis:hic manumissio tm̄ ē prohibita.uel ibi propter serui delictū,hic propter manumittentem.uel ubi erat ut ministeret ⁊.ſ.de le.ij.l.ſi quis ticio.h ut legatarius.

b Habere.plus.n.⁊ tpe accipitur azo.⁊ facit isti.ō dona.§.i.⁊.ſ.de aur.⁊ ar.le.l.ſi.§.ſi.

c Ticio.sub.heres esto.qō est in ſi.

Sita. Er testō debet qō ibi expresse relingī vel per relationem ad aliā scripturam h.d.bar.⁊ pau.de ca.

d Si ita.detraxero.i.a debitore exegero.⁊ facit ad.l.ſ.ō heredi.instī.l.asse.⁊ de condi.instī.l.institutio talis.⁊.C.de codicil.l.i.

Ue conditio. Conditio generaliter apposita circa institutionem heredum concernit oēm gradum institutionis directe tā primum qꝫ secundus qꝫ tertium.sed ſi sit spāliter apposita ad unum graduz sequētem nō concernit.h.d.

e Ad gen⁹.lege.i.generaliter ad oēs personas institutas. ut ſi facta institōne ⁊ subſtitōne ita dicat:cuicunqz hereditas mea deferetur ita ſit heres ſi ticio decē dederit.azo.

f Institutos.⁊ subſtitutos nō āt ad uenientes abintestato.ut ar.ſ.de vul.sub.l.qui liberis.§.hoc.aūt.

g Ad certas personas.i.oēs eiusdē gradus.

b Gradum.⁊ oēs personas eiusdē gradus forsan.⁊ ſi deficientis sit portio pro nō scripta. vt.C.de ca.tol.§.bis ita.⁊.ſ.de le.i.l.ciuitatibus.§.lucius.azo.Iz aliud sit in legato.vt.C.de ca.tol.§.in primo.⁊ distingue ſi conditio est apposita in oībus personis heredum transit cum onere siue pro non scripta siue in cā caduci siue caduca sit ps deficientis.ſi autez nō oībus ⁊ tunc aut i oībus eiusdē gradus:⁊ tunc idē vt alij eiusdē gradus impleant. ſi autem nō oīb⁹ Iz qbusdam de eo gradu sit adiecta conditio.ſi qdem est pro nō scripta differt heredi tas que nadit cū onere.ut ⁊ dixi a legato qō nō trāsit ſm.h.Iz qdā dīt etiam hereditatem nō transire cum onere ut.d.§.in prio.sed est ar.⁊tra.d.l. ciuitatib⁹ Iz dicunt qꝫ ⁊ ibi fuit appositū in psonis oīum onus.ſi aūt alio mō deficiat relictuz hereditatis uel legati.ut in cā caduci vel quasi:caducū vadit cum onere.ut.C.ō ca.tol.§.pro secūdo.⁊.§.ſi autē.in eo qō dicit ſiſi mō ſ̄.siue re siue verbis trāſ sunt coniuncti.ſi aūt re tm̄ non vadit cū onere:nec dicit accrescere sed nec decrescere.ut.C.de ca.tol.§.ſi vō.⁊ facit de here.īsti.l.sub ꝯditōe.⁊.ſ.e.l.ſi separatim.

Cum ita. Si locus loci in testō nō ascribat subintelligitur locꝰ vbi testator domicilium habuit.h.d.bar.

i Scriptū.secus in stipulatōe qꝫ nō ualet ſi certus locus nō est:ut.j.de v.ob.l.qui insulam.

k Domiciliū habuerit.sic.C.de epi.⁊ cle.l.nulli.⁊.l.ſi quis ad declinandam

Quibus diebus. Dies impedimēti nō ꝓputat in termino.h.d.bar.uel vic clarius.Tps impedimēti illati a tertio nō ꝓputat i tpe statuto ad ꝯditōem implendam ſi legatarius fecit qcqd potuit ut impedimētum cessaret.h.d.no.⁊ sing. pau.de ca. l Ad parēdū.erat.n.tibi relictū ſi hinc ad.x.dies ascenderes capitoliū ſm.R.⁊ dic qꝫ vicimus.i.heres cuius intererat ꝯditionem non impleri ſm quosdam.sed certe imo cui⁹ nō intererat,naz ſi eius interēt statim haberet ꝓ impleta.⁊ capet legatū:ut.ſ.e.l.iure.sed hic nō habet ꝓ impleta,immo posica necesse hz implē. m Ab agēdo.qō iusserat testator ul agēdo cōtra impediētē in iure ul negatoria. n Calūniā.a vicino illatā.

o Sūmoueas.i.repellas. p Cōditioni.i.declarādi cōditionis. vel idest defectui siue effectui ꝯditōis.⁊ sic ſm vtrāqꝫ expositionem necesse hz adimplere ꝯditōem.⁊ hoc de ꝯditōe qꝫ dependet de ptāte tua,alꝫs nisi impleas nil cōsequris cū p aliū impediaris.ut.ſ.ad.l.aql.l.ide neratꝰ.§.iul. Iz tenet impediens ſi nullo mō implet potuisti actione in factum:ut.ſ.ō cōdi.cā da.l.iij.§.fin.⁊.d.§.idē iul.secꝰ ſi p casum impedior in tali ptāua. vt.ſ.de ꝯdi.isti.l.qꝫ sub ꝯditione.§.quotiens.⁊ nō.ſ.c.in testō.sed ſi cōditio est casualis vel mixta quocūqz mō deficiat nil consequeris:vt.C.ō instī.⁊ sub.l.ſi pater.

Quidam. Appellatione expēsarū rei preciū nō ꝓtinet.h.d.bar. uel sic. Appellatione impensarum factaruz in re nō cōprehēdit pcū eꝰ.et qñ h ꝓbuz pfert ab homine itelligit nō deductis fructib⁹.h.d. Et dicit dy.qꝫ nō ē alibi.pau.

q Quidaz.puto qꝫ ea vt fuisse volūtas testatoris ⁊ sic nō obstat qō alꝫs dt.ſ.de pe.here.l.ſi a vño.§.pe. Itē fa.ſ.ō le.ij.l.lucius.§.qꝫ marito.j.sed aliud ē cuz dicat nolo qꝫ subeat oneras hēditaria qñ ea tm̄ continētur qꝫ sunt soluenda creditoribus.non qꝫ sunt tam soluta.Iz appellatione expensaꝝ ⁊ qō solutū ⁊ qō solucēdū ē rōne expēsarū continet.ſm.b.

r Adiecto.facit.j.qñ di.le.ce.l.ex bis.

Quidam ticio. Cōditio apposita in qcūqz pte testi reddit conditionale legatū.h.d.b. vel sic. Cōditio apposita in execution legati ul in eius solutione reddit ipz ꝯditōale.sic ſi cēt apposita dispositiōi vel substātie.b.d.⁊ semper allegat pau.de ca.

s Bork.i.mouet.Iz qñqz p preterito ponitur ut.ſ.de neg.gest.l.iij.in prin.⁊.§.hec uerba.

t Ne dato.cū prio requerat.naz p hec non videret legatū.ut.j.ō ima.te.l.añpe.§.ſi.⁊ sic ē j.j.de ac.⁊ ob.l.obligationū fere.§.ꝯditio.Iz ibi i ꝯctib⁹.itē fac.ſ.ō ſ dié adie.l.iij.⁊ ō le.ij.l.ſi cui.

Dominus seruo. Appellatōe debiti continet naturale tm̄ ſi aliō reperiri non potest.h.d.b.qñ inspecta ēqlitate psonaruz aliud debitū non potest cadere.pau.de ca. u Jussit.⁊ ne iusserat alꝫ p hoc non videt legare:ut.ſ.de le.l.ticia.in prin. x Debeo.ei seruo.

y Naturale.Iz certe ⁊ ū non fuit hec mēs testātis ⁊ nullū sit naturale debitū:tm̄ vt qꝫ ualeat legatū.qz falsa demōstratio non perimit legatuz.ſ.e.l.falsa.⁊.l.demōstratio.⁊.j.c.priori.rū.ea fuit testatoris uoluntas.ut ita tm̄ deberet ſi sit in rex natura hoc debitū.ut.j.pri.§.

z Magis.electiue ponit.

a Debitū.ipproprie tm̄ dt debitū.ut.j.de fideius.l.fideiussor.ob.§.i.⁊ ſ.de pecu.nec seruus.⁊.l.non solū.⁊.l.sed ſi in dā.§.peculium.⁊ facit.j.qñ qꝫ.le.ce.l.cum illud.§.here.⁊.ſ.de le.i.l.ſi sic.

Qui dotalem. Falsa demonstratio rei certe legatū nō vitiat.h.d. bar.ſi de corpore constat.pau.de ca.

b In rex natura.facit.j.qñ.di.le.ce.l.cū illō.§.heres.⁊.ſ.ō le.i.ſi sic ⁊.l.seruus le.§.quinqz.

Termilius. Legatū sub mō non potest effectualr peti:niſi prestita cautione de mō iplēdo.b.d.b. c Termilꝰ.ppriū ē nom testātis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Satisfdedissent. sic. ff. de le. iii. l. si ita legato. sed ar. cõtra. ℣. e. l. ticio. i. rñ. aliud aũt in cõtractib⁹ vbi non satisfdat. vt. ff. de cõdi. ob cãm. l. ó li. ⁊. l. si heres ⁊ facit. ff. locati. l. insulã. §. qdã. ⁊ de le. ii. l. antepe. §. i. ⁊ de nego. ge. l. qui aliena. §. libros. ⁊. ff. de aur. ⁊ ar. le. l. fi. §. fi.

Legata. Antecp̃ existat conditio legati legatarius nullum habet ius. ideo. nec alteri lega re pot. hoc dicit Bar. et pau. de ca.

b Incipiũt. vt ⁊. ℣. qñ vi. le. ce. l. v. §. sed si sub conditione.

c Legari. als legari vt res proprias. sed vt alienas pot hic legata rius eas legare interim. vt. ff. ó vsufruc. le. l. fcõ testõ in fi. als delegari. ⁊ tũc dic vt statiz ỹlegatio. ⁊ p cã nouatio fortiatur effectũ. sortiet ñ iplcta conditione. vt. ff. de noua. l. stichũ. §. i.

Filiofa. Si relict filio ob cõmemoratione patrie potestatis ⁊ in id tẽpus confertur: patri videt legatũ. hoc dicit Bart.

d Magis. cõparative ponit. R. qz taz filio q̃ patri legari videtur ar. ff. de le. ii. l. debitor. §. fi. ℞. R. ſ3 ℞ azo. et b. dic electue. nazaut ẽ emãcipatus cum petit et non pot qz defecit cõditio si in ptãte ⁊c. ⁊ qz patri voluit testator quere tot. vt ar. in fi. huius. l. aut i ptãte: ⁊ tũc ñ petit. vt pote patri q̃situz. nec obstat. l. debitor. qz hoc est verũ ibi qõ not. qz ad id habet vires ex persona sruꝰ: qz si esset liber: id ei legari posset.

e Procul dubio. vt ⁊. C. de iur. delib. l. pe.

Paulus. Si legatum scinditur p contra tabulas vl̃ alia lege: scinditur onus per modum conditionis in iunctum. secus si per falcidiam minuatur. Item secus in onere in vim modi adiecto. Diuidit i tres partes. Primo ponit de onere adiecto in vim conditionis. secundo in onere adiecto in vim modi. Scõa ibi. neratius. Itẽ pma subdiuidit in tres. prio ponit qñ legatũ scindit p ↄtra tabulas. secundo p falcidiam. tertio qñ alio modo. scõa ibi. diuersũ. tertia ibi. Itẽ scinditur. Bar.

f Plautius. ſ. scripsit qõnem talẽ. Rogatus ⁊c. vel plautius institutus heres rogatus ⁊c.

g Perceptis. de burſa fideicõmissarij. ut. ℣. inuit.

h Reuenderet. als reuẽderet. i. venderet dicto fideicommissario pro. ſ. qõ valet. vt. ff. de le. i. l. ⁊ si equo.

i Parte. oli dimidiã hodie terciã. vt instit. de suc. li. §. sed nostra.

k Debebat. ipsi patrono. l Pro rata. ſ. pro tertia.

m Soluit. ſ. heredi.

n Repetere. conditione ob cãm si heres redderet: vt. ff. de ↄdi. ob cãm. l. ii. §. i. fm aliã actione ex empto. vt. ff. de ac. emp. l. si heres.

o Nã quẽad. per pretorẽ q dat cõtra tabu. patrono pro tertia ⁊ sic heres p ea rata nõ tenet alicui nisi cõiunctis personis. vt. C. de bo. pos. contra tab. li. l. i. p Ipse. ſ. heres.

q Parte. ſ. tm̃ de eo qõ ei est dãdum a fideicõmissario. vel si iam cõsecutus est totum reddit p rata. vt dicit.

r His casibus. quãdo falcidia minuit legata.

s Repetet. ſ. de dato cã adiplẽde conditionis. aliud si fideicommissarius cẽt iussus dare. sic cẽt debitum. vt. ℣. ad trebel. l. facta. §. si ticius. ſ3 nõ ne per falcidiam sicut per contra tab. eronerat heres a legatis. quare ergo secus q̃ in superiori casu? ℞. ñ. non dicitur heres eroneratus per falcidiam imo totuz dicit deberi: ſ3 falcidia detrahatur. vt. ℣. ti. i. l. ad veterani. §. i. ⁊. l. si dignum. nã nõ rũpit testñ. sed p ↄtra. tab. sic. Itẽ. ff. q̃n p̃cũ repetitur quasi pro parte cuicta re uẽdita. qõ in hoc casu nullum fuit.

t Quod. i. qz.

u Ius dandi. cã implende conditionis.

r Legatũ. i. relictũ vel pars hereditatis vt subijcit vel tota vel res certa sub cõditione si. ſ. det heredi.

y Capere qz est filius naturalis tñ: cui non potest relinqui vltra duas vncias existentibus legitimis. vt. C. de natura. li. l. ii. vel erat res prohibita a testatore antiquiori aliẽari inter relicta.

z Partem illos. ſ. substitutos. vel cõiunctos. vt nõ. ff. e. l. q̃ ↄditio. ⁊ fac. ff. ó vo. cã mõ. l. ei q. ⁊. ℣. l. pri. §. si duorum.

a Quãto minꝰ. imo si non minus. vt. ff. de an. le. l. libro. §. i. cõtra. sol. cũ qd reliquitur mihi ⁊ onus iponit ⁊ relictum ex post facto minuit. aut in vim modi. aut in vim cõditionis. si in vim modi. siquidẽ iponit i cadẽ re vel eius pte alij pstando minuto relicto: ⁊ onus p rata minuit. vt. ℣. ti. i. l. penales. §. fi. si ↄo onꝰ est in alio iplendo. sic dẽ relictũ minutũ remanet maius onet vl̃ tãtũ nõ minuit onꝰ vt in. l. ↄtra. ff. ff. de le. ij. l. cũ pater. §. i. ⁊ de le. i. l. si mihi stichũ. si ↄo remaneat minus oncre: quatenus est minus catenus minuit onꝰ. vt ó si in vim conditionis ⁊ diminuit relictũ: qz totũ non capio minuit onus. vt. ff. e. §. itẽ scindit. Idẽ ⁊ si is q ↄz relictũ propte desinit esse heres. vt. ff. e. l. in pn. idẽ videtur ⁊ si alio modo minuatur vt. ℣. pri. §. si ps secus si minuit pfalci. vt. ff. §. diuersũ: ⁊ ẽ rõ vt ibi nõ. si ↄo onus a pn. sit maius relicto. dic vt. ff. de le. ii. l. iperator. p torã. l. ⁊ facit. ff. de vul. sub. l. ſ3 ⁊ si ↄtra. ⁊. ℣. e. l. ſ3 si h. §. i.

Qui heredi. Qui iussus est dare seruo cã conditionis implẽde sub nomine proprio vl̃ sub nõie heredis: dando dño nõ iplet conditionem. Itẽ iussus dare dño non iplet ↄditionez si dat suo. h. d. bart. vel sic. Solutio collata in persona sui ẽt si tamq̃ hẽdis scripti: vel simplr nõ pot fieri dño vt censeatur ipleta conditio vl̃ ↄtingat liberatio preterq̃ fauore libertatis. ⁊ collata in persona dñi nõ pot fieri seruo nisi de voluntate dñi. h. d. vsq; ad. §. hereditas. pau. de ca.

b Qui heredi. ſ. scripto. sed quid si dixit simplr heredi: qdam dñi domino dandum. Tu dic cõtra. ar. ff. de vul. sub. l. qui liberis. §. hec verba. ⁊. ℣. pri. ibi. sed cum heredi ⁊c.

c Iussus est. puta legatarius cui fundus est legatus si. ſ. dederit heredi. alias nõ posset onerari. vt. C. de fideicõ. l. ab eo.

a Nõ dño. sed hoc quo cum nullo momẽto seruus sit heres. vt. ff. de acqui. here. l. placet. sed pot dici qz datio ⁊ receptio est facti. vt. ff. de cura. fu. l. consilio. in fi. ⁊ sic in psona serui fieri possunt. vt ar. instit. de stt. ser. §. ſ3 cum. facit. ⁊. ℣. de ver. ob. l. stipulatio. §. ⁊ hi. ⁊. ℣. subijcit. ſ3 ea que sunt iuris nec momento penes eum resideant. vt hereditas. vt. d. l. placet.

b Aliud dñm. cum factum serui non sit dñi vel econtra.

c Seruo eius. vt. ℣. de sol. l. stipulatus sum.

d Aut hoc. i. in dcã specie. ſ. sed nõne in prin. dixerat idẽ. rñ. sic ita. vel ibi dixit scripto vel instituto heredi simpliciter.

e Certe statuliber. cui est relicta libertas si. ſ. dederit seruo heredi instituto.

f Debeat. i. pot dare dño si vult consequi libertatem. ⁊ hoc nõ ↄz demonstratione persone q̃ dñi rõne attẽta. vt. ℣. de statu. lib. l. statuliber. pe. §. si filius. ⁊. l. seruus. §. heredi.

g Consenserit. i. vel. nisi in eius vtilitatem versum fuerit. vt. ℣. de sol. l. stichũ aut pamphilum. §. vsufructum. b Nec. domino.

Cum hereditas. Condicio in dando heredi in ipsius personam impletur non fideicommissarij. ⁊ datum causa conditionis implende non venit in restitutione. hoc dicit. Bar.

i Hereditas. nam ſ3 restituitur nihilominus remanet heres. vt instit. de fideicom. here. §. restituta.

k Dandum est. a legatario cui quedam res singularis est relicta si. ſ. dederit heredi. l Restituendum. i. dandum fideicõmissario vniuersali: quia

capit hoc quasi quilibet extraneus. non autez capit iure testamenti. vt. ff. e. l. me uius. sicut in quarta trebel. bene ꝓputatur. vt. ff. ti. i. l. in ꝗrta. §. sed ꝛ qō. ꝛ hec erat cā dubitādi. item occasione hereditatis habet.

a ¶ An ei auferendū. imo videt auferri. vt. ī. de condi insti. l. is q. que est ꝓtra So. h a legatario singulari. ubi a fideicommissario vniuersali accepit. vel hic de eqtate. R. dixit benignius ibi de rigore. vel dic q hic a fideicommissario accepit. sz solue vt ibi.

b ¶ Quod dederit. cā adimplē de conditionis.

c ¶ Nō restituā. ꝛ hoc est contra dictā. l. ī. de ꝓdi. insti. l. is q. So. hic sponte adijt ibi coactus. vl ibi gla fundi tm erāt vāda. r. h p tota hereditate.

¶ Si duorū Et pl'alitate vuorū scindit ꝓditio. bar.

d ¶ Contra puto. q: puus cōis vicē duorū sustinet. vt. ff. de sti. seruo. l. i. §. cōis. sz si duobus eēt legatū p ptes posset parere ꝓditōi. vt. ff. e. l. si qs le. §. fi. ꝛ l. cui fūdus. ꝛ fac. ī. e. l. plaucius. §. itē scinditur.

¶ Si pars Diminuto legato p vsucapionem diminuitur conditio. h. d. bar.

e ¶ Vsucapta sit. viuo testatore ꝛ sit alienata. ad qō est. ī. ō le. i. l. si ex toto. in princip. ac. si eo mortuo iputatur legatario sua negligentia.

f ¶ Pro pte. ac si pte alienasset. ꝛ distinguit. vt. ī. e. l. plaucius in fi.

¶ Plautius. Jussus dare heredi? si tpe quo dat reperit se heredē deducit ptez suam p rata: secus si non sit heres sed cē sperat q: tunc nihil deducit sicut legatarius. h. d. bar.

g ¶ Plaucius. legauit. i. prelegauit.

h ¶ Hereditariā. ſ. de centum

i ¶ Tota. r. de sua bursa. nam añ nō ē hēs vt subijcit. ꝛ. ī. de ꝓdi. insti. l. si qs ita hēs. aliud aūt si sub mō. vt. ī. e. l. qb?. §. fi. ꝛ de le. i. l. ab oīb?. §. si tutor. ꝛ. ff. de sti. ser. l. pinde. §. si fu?. ꝛ. C. ō bis q̄ sub mo. l. fi.

¶ Ulianus. Dat ꝛ remittere nō est idē ꝓprie. h. d. bar. vel sic. Cōditio dādi non splet formalit liberādo quem per acceptilationē: tñ hoc valet pinde ac si fuisset impleta: q̄si per liberationē stet quominus ipleat si nō soluat qō dz. paul.

k ¶ Stet. sic. ī. e. l. iure ciuili. ē ꝛ alia rō. q: nō interest numeratione an p acceptilationem ad eā puenerit. vt. ī. de ꝓditio. ob cāz. l. si mulier ꝛ facit. ī. e. l. muciane. in fi. ꝛ de sta. li. l. si peculiū. ꝛ de le. i. l. si fundum. §. ticio. ꝛ. C. de condi. insti. l. si. mater.

¶ In diem. Dies apposita ad iplēdam conditionem in pſona heredis icipit currere a die adite hereditatis. h. d. bar.

l ¶ Dare. ꝛ dic vt. ī. e. l. ij. ergo si in oībus. ergo in isto.

¶ Seruo Si conditio expressa nihil operat in principali: nec in eo operabitur ad qō p repetitionē porrigit. h. d. bar.

m ¶ Cōditionē. nō. non intelligo conditionē repetitā. ꝛ sic est arg. ꝓtra. ff. eo. l. auie. ꝛ. l. libertis. ꝛ. l. cū seruꝰ. sed hoc ideo. q: testator dixit ī. vt. ff. ibi. nam expressit ꝛc. vel q: infringit in ersso pp alienationē. ergo in tacito.

n ¶ Alienauit. inter viuos. secus si legauit. vt. C. de necess. ser. l. pe. in pn.

o ¶ Poterit. hic legit. aſ. interrogatiue quasi nō possit iubere adire: sz certe imo potest. vt insti. de here. insti. §. seruus aūt. ꝛ ideo plane legas.

p ¶ Quo. i. cuius contrario. ſ. si meus nō sit ꝛc. sic. ī. de dona. inter virz ꝛ uxorem. l. mortis.

q ¶ Non esset. apparet ergo q: nil operatur expressio si meus erit. quandoqz ꝛ fi dubitat. an ei auferēdū sit: ꝛ benignius est etiam in hoc casu nihil ei auferri. Si aūt me herede instituto cōtroversia fiet. mihi hēditatis. si caueat legatarius euicta hereditate reddi legatū. ꝛ ipsi cauēdum est reddi qō ōderit. Sz si iussus sis mihi dare decē ꝛ accipere hēditatē ex senatusc̄ōsulto. decē tibi ex cā fideicommissi non restituaz. ¶ Si duorum seruo legatū sit sub cōditiōe dandi nō posse per ptes ꝓditioni parere quidā aiunt. Sed semel dādaz pecuniam. sed ego cōtra puto. ¶ Si pars rei legate vsucapta sit an insolidum parenduz sit dubito. Et pōt dici. p pte parēdū ex sentēcia testatoris. ¶ Plaucius vni ex hēdib? fūdū legauit: si. c. heredib? dedisset deducet suā partē hereditariā ꝛ reliquā summam heredibus proportiōe eoꝝ dabit. At si hēs ex pte ita institutus esset: si heredibus decem dedisset: non aliter esset heres q̄z si tota decem coheredibus ōdisset. quia non ante ad hereditatē admitteretur q̄z si omnez summā dedisset. Nam ꝛ cum seruus testamē to liber. ꝛ ex parte heres ita scriptꝰ esset si heredibus decem dedisset: constat non aliter euz liberum heredemq̄z futuruz q̄z si tota decez coheredibus dedisset. paulus. hoc iure vtimur. Idem.

Uliānus ait: si hēdi legatarioꝰ cui sub conditione legatū erat si heredi decem dederit: id qō ei debet. heres accepto tulisset: non quidem videri cōditioni paruisse quasi ōderit. sed quasi per heredē stet quo minus pareat posse petere legatum quasi extiterit conditio. Idem.

In diem exempli gratia cēteſimum ita imperatum est stabulitio vt pecuniaz solueret. neqz initium temporis eius qō futuruz esset ascriptuz est: adita hereditate cedere dies incipit: quia absurdum esse visum est ante diem preterire: q̄z is existeret quē oportet accipere. ꝛ hoc oībus q hēdibus dari iussi sunt, dicēdū ē: igitur ꝛ legatario ex adita hēditate ad parēdū conditioni tēpus imputabitur. ¶ Seruo libertatē ita dedit: ille si meus erit liber esto: legatū vel hēditatem sine conditione ei dedit ōinde eū aliēauit ōbebitur dño ei? legatū vel hereditas ꝛ iussu ei? adiri poterit. Paz id' exp̄ssit si me? erit i libertate vanda: quoꝰ futurū erat vt impediret libertas: ēt si exp̄ssiz nō ēet. Sepenumero tamē mutat rei effect? quā q̄z id exp̄sserit testator: qō ꝛ si ī fecisset in esset tamen. Idem.

Non putabam' diem fideicōmissi venisse cum. xvi. annuz ingressus fuisset is cui erat relictum cū ad. xvj. annū puenisset: ꝛ ita ēt aurelius imperator antoninus ad appellationez ex germania iudicauit. ¶ Elsus.

Si in annos. x. heres dare dānatus: aut quis liber cē iussus ē: nouissimo eius tpis die legatum ō bebit ꝛ libtas obtingit. ¶ Apia.

Si cui libertas data sit directo sub hac cōditione. si rationes reddidisset: arbitrū a ꝓsulibus dari diuꝰ pi? pmisit his vbis. Aditi a uobis āplissimi ꝓsules arbitruz dabunt. Qui excussis rationibus non tm̄ que reliqua sunt epapbroditi cōstituerūt verum etiam quas rōnes quoqz instrumenta tradere. aut exhibere domius suꝰ debeat cui? snie cum satiffactū nō impedit epapbroditi libertas.

¶ Odestinus.

Sub diuersis cōditionib? diuisim positis liber cē iussus. eā conditionem eligere potest que sibi leuior esse videbitur. Legato vero eo modo relicto: legatariū nouissime ꝓditiōi parere oportet. ¶ Heredi. r. dare iussus ꝛ liber esse ꝛ heredis heredi dando perueniet ad libertatem. Nō non similiter in legatarij persona custodiri publius

vltimā die vltimi anni cē ceptaz vt possit legatum peti ꝛ sit purificatū. h. d. pau. de ca.

r ¶ Putabaz. ad. xvi. idē est si virerit cum erit xiiii. an. vt. ī. e. l. si cui. secus in libertate relicta in anno. xii. vt. ff. ō ma. test. si ita fuerit libre. Idē facit. ff. qñ di. le. ce. l. pe. ꝛ. ff. l. pri. sed ꝫ. ff. ad tre. l. q filiū. §. fabin?. so. ibi. spāle. Item ꝓtra. ff. ō mu. ꝛ ho. l. ad rē. sol. ibi quo ad bonores spāles

Si ānos. Dicō in iuncta cū acusatiuo tpis plenitudies significat. h. d. bar.

s ¶ In ānos. x. completos. azo.

t ¶ Libertas. secꝰ si dixit āno. x. sit liber. vt. ff. de ma. te. l. si ita fu. ar. ꝫ. Idē idē qō hic si aliquid relinq̄tur vl' pmittatur āno. x. ar. ff. de ✠. ob. l. qb āno. secꝰ si vl' ānua. ut. C. qñ di. le. ce. l. i. ꝛ facit. ī. l. pri.

Si cui libertas. Jussus reddere rationem potest petere vt ponant calculatores q iudicabunt de reliquis ꝛ libris rationum. h. d. bar. ꝛ ponit pratica in isto articulo. pau.

u ¶ Libertas. aſs nō tenet reddi. ut. ī. ō neg. ge. l. q̄. vtiliter. §. q puꝛ

p ¶ Arbitrū. i. iudicē ō legatū. ſ. vt ꝛ. C. ō fidei cō. lib. l. si pure. ꝛ. ī de iudi. l. vir. §. lib ēt ꝛ fac. ff. l. cū pretor. §. iudicē.

y ¶ Excussis. idē si stabit p hēdes quominus excutiant. vt. ī. de ꝓtra hē. ēp. l. h vēditio. azo.

z ¶ Relic̄. i. relicta.

a ¶ Constituerunt. i. declarabūt. ꝛ reddi facient

b ¶ Debeat. fpete ꝛ constituūt. ꝛ sic in facto consistit etiā ratio. vt. ff. e. l. cum seruus.

Ab diuersis. In libertatibus leuissima: in legatis nouissima spectatur cōditio. h. d. bar.

c ¶ Diuersis. puta.. si. r. dederis. itē si equū dederis. ꝛ qō subijcit distinctim. i. separatiz. ſ. in diuersis testamēti partibus. ad qō. ff. de ma. te. l. v. ꝛ. l. qō vulgo. ꝛ. ff. e. l. qō traditū. ꝛ. ī. de tut. l. tutor datus in fi.

d ¶ Nouissime. imo cuilibet. vt insti. de here. insti. §. si plures. ꝛ. ī. ō condi. insti. l. si. heredi. que sunt contra. sz ibi separatim p coniunctionē distinctiuam. h lege sepatī in diuersis ptib? testi. ꝛ fac. ī. de le. i. l. si mihi. §. pe.

¶ Heredi. Condito potest ipleri in herede heredis non in herede legatarij. h. d. bar. uel sic. Cōditio dādi heredi ex pte hēdis q dz recipe potest impleri in pſonam heredis eius. Sed ex pte ōbētis: non potest heres eius implere. h. d. pau. de ca. e ¶ Heredi. q̄ non fiſr. i. si legatario iussum est dari: eius heredi dari non potest sm Jo. alij sic. Si legatarius iussus est dare non potest dare heredi heredis. ꝛ speciale est in libertate q̄ negat. Jo. vel dic ex parte heredis datur ei ꝛ eius heredi. sed ex diuerso in legatarij pſona: nō placet. sic vt hēs legatarij dare possit: qz semꝑ

deficit ⁊ datio. ⁊ hoc placet Jo. ar. e. le. l. si ita expressum.

NOnunquam. Legatum pōt cōferri in alterius volūtatē vellatam non explicatam. h. d. bar.

a ¶ Nōnunquā. in alienā. s. expressam vel simplicem vel nudam.

b ¶ Dictū. in multis legibus: ut. ff. de reg. iur. l. expressa. ⁊. l. actus. ⁊. ff. de bere. ist. l. si qs sem proniū. ⁊. l. captatorias Itē hoc in voluntate ex nei. in heredis vel legatarij secus: ut. ff. de le. i. l. senatus. §. pe. ⁊. ff. de le. iii. l. ri. ⁊. §. sic fidei. ſz in aliena vt ff. de le. ti. l. i. ſo. ibi. Itez ex. qñ qs expressa pſūt: ut. ff. ó vſufr. le. l. vet⁹. ⁊ in pupillari substitutiōe tacita ꝙ contra matrez non admittit. sed in expressa sic vt. C. ó ist. ⁊ sub. l. fi. ⁊ de ipu. ⁊ alt. sub. l. precibus. Itē in casib⁹ vbi exigit spāle mādatū: ut. ff. de pcu. l. pō po. in pn. ⁊ in nouatione: ut. C. de nouā. l. fi. qñqz nec pſunt nec nocēt: vt. ff. c. l. si ī diē. §. fi. ⁊ fact. ff. de re. vx. l. verū. §. cum quidam. ⁊ de le. ii. l. iii. ⁊ ó fideicō. liber. l. fideicom. ⁊. ff. de statulib. cū heres. §. fi.

SJquis ferium Adempto onere ī vi conditōnis appositoemolumētum nō videt ademptū. h. d. bar. vel sic. Conditio scripta legato pōt adimi sicut legatuz de adēptione trī eius nō cēlet legatū adēptum. h. d. pau. de ca.

c ¶ Cōpetit. cōtra. ff. de adim. le. l. alūne. §. sci a vbi adēpto onere videt adimi emolumētū. ſo. ibi pter onus iniūctū erat legatū relictū. vnō onere alij deputato videt ademptū legatū: ſz hic nō in vi modi ſz cōditionis si rōnes reddiderit legauit libertatez. vnde licet ꝺditionē adimat: tenet trī libertas. ⁊ facit. ff. de adi. leg. l. iij. §. cōditio legati.

SJquis legata. Clausula legata quibus dies nō ē apposita nō refert ad legatuz in tempus certe etatis coltum. h. d. Bar. vel sic. Prorogatio legatorū nō habentiū diē nō porrigitur ad legata conditionalia cum habeant diem licz incertam. h. d. pau. de cast.

d ¶ Quia fere. fere ideo dicit qz qñqz purū non prorogat per hec verba: ut illud pñti die lego: ut. ff. de le. i. l. talis.

e ¶ Demonstratione. vt nihilominus conditionem: ut. ff. qñ di. le. ce. l. si dies. que est contra.

¶ Conditio vandi pluribus adiecta diuiditur inter eos. h. d. bar. f ¶ Consequet. imo ex toto debet implere vt solidum consequatur: vt. C. de cōdi. inser. l. si plures. que est contra. ſo. ibi cōditio indiuidua. fuit hic diuidua.

g ¶ Accrescit. imo sine onere: ut. ff. c. l. si separatim. sed ibi suo iure ḥz sodam. ⁊ facit. ff. e. l. cui fundus. ⁊. C. de ca. tol. §. ne autem.

MEutus Conditio desiḡnāt nudum ministerium facti. ⁊ debet impleri in forma specifica. h. d. bar. vel sic. Si conditio vandi nō pōt impleri de iure debet impleri de facto. h. d. ⁊ semper allegatur ꝙ conditiones formaliter sunt adimplende. pau. de ca.

QUi fundus legatus est si. x. decerit partē fundi cōseq nō potest nisi totaz pecuniā numerasset. Dissimilis est cā: cū duobus eadē res sub cōditiōe legata est. In hac enī qōne statim a testō quō[m] pluribus ꝺditio apposita est diuisa quoꝙ in singulas ꝑsonas uideri pōt: ⁊ iō singuli ꝓ sua ꝑte: ⁊ cōditiōi pere ⁊ legatum capere pñt. nā ꝙuis sūma vniuerse ꝺditionis sit ascripta: enumeratiōe tñ ꝑsonaꝝ pōt videri cē diuisa. In eo vō q. vni ſb ꝺditiōe[n] legatū est scindi ex accidēti[o] ꝺditio nō ḥz: ⁊ oīs numerus eoꝝ qī locuz ei⁹ substituūtur ꝓ singulari ꝑsona est hñdus:

QUi fundus legatus est si. x. decerit partē fundi cōseq nō potest nisi totaz pecuniā numerasset. Dissimilis est cā: cū duobus eadē res sub cōditiōe legata est. In hac enī qōne statim a testō quō[m] pluribus ꝺditio apposita est diuisa quoꝙ in singulas ꝑsonas uideri pōt: ⁊ iō singuli ꝓ sua ꝑte: ⁊ cōditiōi pere ⁊ legatum capere pñt. nā ꝙuis sūma vniuerse ꝺditionis sit ascripta: enumeratiōe tñ ꝑsonaꝝ pōt videri cē diuisa. In eo vō q. vni ſb ꝺditiōe[n] legatū est scindi ex accidēti[o] ꝺditio nō ḥz: ⁊ oīs numerus eoꝝ qī locuz ei⁹ substituūtur ꝓ singulari ꝑsona est hñdus:

QUesitum. Seruus iussus operas pōt p se operari nisi ab herede impediat: tunc. n. conditio habet ꝓ impleta. h. d. bar.

p ¶ Vt liber sit. nō est modus sed conditio si opas det.

q ¶ Sapiēter. i. calide sic hironice dicit cū nō pōt dici sapia cū ob id ꝑpm teneat actio. ī fem vt. ff. de ꝺdi. ob. cāz. l. iii. §. fi. ⁊. ff. e. l. si inuitis. ⁊ ó statulib. l. cum heres. §. stichus.

SJancille Conditio nō reputat impossibilis. ḥz attō to pñti statu nō possit impleri dūmō eo mutato ipleri possit h. d. sm bal. pau. de ca.

r ¶ Si ancille. ḥz si libere sit ita legatū ⁊ post fiat serua intercidit legatū vt. ff. e. l. pr. az.

s ¶ Nubere. ⁊ de eo statu videtur cogitatum quo nubere pōt. az. ⁊ facit. ff. e. l. cū ita. §. i.

INtercidit. Legatario mortuo vel libertate priuato cōditione pendente legatum extinguit. secus si sola ciuitate priuetur. h. d. bar.

t ¶ Decesserit. pendēte conditione. ad qō. C. ó ca. tol. l. vni ca. §. sinautem.

u ¶ Arbitror. non ergo habet pro mortuo deportat⁹. nec solut sm̄ mumoniū: ut. ff. ó bo. dā. l. i. ⁊. C. de dona. iter vi. ⁊ vr. l. res. ſz ff. de bo. li. l. si necez §. si deportat⁹. vbi pdit pſon⁹ ꝺtra ta. si deportet. So. nec ibi pdit ius succedēdi. qz admittetur sequēs ⁊ ēt idē si restituat. Et codē mō rñ. ff. de ꝺ ta. l. i. §. filiuz. Sed qd in nro casu si sit ab hostib⁹ capt⁹? rñ. in pendēti est legatū: vt. ff. de bo. li. l. si necē. §. si deportat⁹. itē qd si fiat ꝙuersus? vt ꝙ ꝓ mortuo habeat: ut. C. de epi. ⁊ cle. l. fi. i. rñ. pōt tñ dici ꝺ. qz ꝓ mortuo habet quo ad mumonū̄ soluēdū ⁊ lucra ex eo petēda: nō vt nō possit ei legari. ⁊ fa. ff. ó ꝟ. ob. l. ex ca. §. ī iſul.

x ¶ Seruitus morti. sic. ff. de re. iu. l. seruitutē. ⁊. ff. de so. l. q res. 6. arcā.

IN facto. In hac lege ponit tripler distinctio ꝺditionū̄ ſt bñ inspiciat. Prima ꝙ oīs ꝺditio aut est affirmatiua aut negatiua. ⁊ hec est bimēbris. alia ē trimēbris siue sit affirmatiua siue negatiua: aut ꝺsistit in dando aut in faciendo aut in expectatiōe alieni⁹ euēt⁹. vel ēt in nō dādo in nō faciēdo vel ne seqt aliqs euētus. Tertia distinctio ꝙ ꝺsistētes in dādo vel faciendo vel vt det vl fiat bñdi. vel cuidā tertio. pau. de ca.

y ¶ In facto. hic nole facti ꝺplectit data: ut. C. de cura. fur. l. ꝺsilio. §. fi. ⁊. ff. subijcit. sed stricte accepto verbo ⁊ ꝓprie sunt spēs oppositē dari ⁊ fieri: vt. ff. de ver. ob. l. ii. az.

z ¶ Quasi. hic quasi deno

tat imperfecta: nã ⁊ alie multe sunt diuisiones. ſ. an cõſiſtãt in facto meo tñi an in meo ⁊ alteri⁹: vt no. ſ. e. l. in teſtõ ⁊ in ſũma. ſz ⁊ hic ſupponit ſex exẽpla: tria in affirmatiua ⁊ tria in negatiua. ⁊ forte de his tñi ponit qz frequenti⁹ ꝓingũt.

a ¶ Vt qd detur. ſemper pone vt qõ ſi hic ⁊ in ſequentibus.

b ¶ Detur. lego tibi fundum ſi dederis. r. heredi vel feceris ei domũ. vel ſi natus ex aſia venerit. ⁊ econtra lego tibi fundũ ſi non dederis heredi. r. vel ſi nõ feceris ei domũ. vel ſi naus ex aſia nõ venerit. ⁊ hec ⁊ ſupior. ſ. ſi nõ venerit eſt tertia ſpecies que. ĩ. dicitur eſſe in euentu.

c ¶ Ipſor. ſ. legatarior ſi legatarius dederit. vel fecerit ⁊ ecõtra nõ dederit ⁊ nõ fecerit.

d ¶ Aut alior. puta lego tibi fundũ ſi ticius dederit. r. heredi vel fecerit domuz vel ecõtra nõ dederit ⁊ nõ fecerit.

e ¶ Tertia. prima ſpẽs fuit in dando vel nõ dãdo. ſcõa in faciendo vel nõ faciendo. tertia ĩ euẽtu. ſ. ſi nauis venerit ex aſia vel nõ venerit.

¶ Fiſcus. In fiſcũ trãſit legatũ cũ onere ꝓditionis vel fideicõmiſſi. b. d. pau. de ca.

f ¶ Peruenit. ad fiſcũ vbi legat⁹ ẽ fund⁹ ñ capaci.. ſi. r. det heredi: habebit fiſcus legatũ ſi r. dederit. ſic. n. ⁊ ſi p legatũ p̃dicta. r. ſunt relicta: ut ⁊. ſ. ad ſil. l. cũ fiſco. p̃dicta aũt. r. cã iplẽde ꝓditiõis dãda nõ ſunt legatũ: ut. ſ. ſi qs ob. cã. te. l. ſi quis ſub ꝓditione.

¶ Iur. Relictũ in tps liberor̃ intelligit de pereã dis poſt teſtñ niſi aliud teſtator erpſſerit. b. d. Bar. vel ſic. Relictũ vror̃ in tps liberorũ qñcũqz er eoꝝ ſuſcipiat liberos vl eo viuo vl eo mortuo puriñ cak legatũ. ſec⁹ ſi er alio niſi expſſe ⁊ ſpãliť ꝓtũ direrit teſtator. b. d. cũ ꝑn. l. ſe. pau. de ca.

g ¶ Viuo. poſt teſtñ tñ vt. ſ. pri. nec ob. ſ. e. l. ſolẽnis.

h ¶ Naſcank. facit. ſ. e. l. cum vir ⁊. l. ſi iam. §. i.

i Sed ſi hoc. etiã. ꝓtinuat precedenti.

¶ Quidã. Tantũ qs videť cape quãtũ ſibi remanet deducto co qõ ſoluerit cã cõditionis implende. b. d. bar.

k ¶ Capienti. vt filio naturali tres vncie q nõ capit niſi duas vncias cũ matre: ut. C. ò nãli. liber. l. i. ⁊. ii. l ¶ Aliqd. puta qõ valet vnã vnciã.

m ¶ Poſſit. ⁊ ita tres vncias integras qõ videť quaſi ẽ.

n ¶ Extra ſit. ſ. de ſuo ⁊ dedit cã implende conditionis.

o ¶ Subſideret. i. remaneret. ⁊ fať. ſ. e. l. plaut⁹. §. ité reſcidit. ⁊. ĩ. ad. l. fal. l. ad veteranũ in fi. ⁊. l. quotiens.

¶ Eũ nir. Cõditio q̃ inducit viduitatẽ in oẽ tps reſpectu oĩs plone ⁊ oĩs loci ſperniť: ſecus ſi inducit viduitatẽ reſpectu certe plone certi loci vel tẽpor̃. b. d. cũ duabus ſe. bar.

p ¶ Cura. ut corrigat ⁊ caſtiget. ⁊ fať. ĩ. e. l. ticie ſi nõ. ⁊. C. de ind. vidui. l. ii. ⁊ auť. ibi poſita. ⁊ ar. ſ. cõi. vi. l. i hoc iudicio. §. ſi ꝓnenerit. ⁊. ĩ. e. l. pri.

q Cum ita legatũ ſit mulieri vel alij. ac.

vt qd deť: vt qd fiat: vt quid obtigat: vl retro ne detur ne fiat ne obtingat. ex his dandi faciendiqz cõditiões in perſonas collocanť: aut ipſor̃ quibus quid relinquitur: aut alior̃. Tertia ſpecies in euẽtũ ponet. ¶ Fiſcus ſicut biſdẽ cõditiõibus parere debet: quibus perſona a qua id ipſum qõ relictum eſt pueniť: ſic etiaz cũ ſuo onere hoc ipm vendicat. Ulpianus

Si vir uxori ad tps liberorũ legauerit põt dubitari an ò his duntaxat filijs ſenſiſſet teſtator qui poſt mortẽ eius nati fuiſſent: an de bis qui viuo eo ab eo ſuſcepti poſt teſtñ factũ: cũ manẽte mñimonio deceſſiſſet. verũ equũ eſt ꝓficere ſi ue viuo eo marito: ſiue poſt mortẽ naſcantur. Terentius

Sed ſi hoc ſpãliter erpſſit teſtator etiã ſi ex alio poſt mortem ſuã liberos ꝓcreauerit: nihilominus eã ad legatũ admitti. ¶ Quidã nõ ſoliduz capiẽt ampli⁹ lege ꝓceſſe portiõis relicta eſt ſi hẽdi aliqd dediſſet. qrit an id qõ ꝓditiõis iplẽ de cã dederit conſequi ex cã legati poſſit: ſi nõ capiat id qõ erroget an vo id extra ſit: nec iõ magis ex bonis teſtatoris ãplius capiat quã capturus eſſet ſi ſine cõditiõe legatũ eſſet. Et iulian⁹ rectiſſime ſcribit tãto ãplius eũ capturũ quãtũ ꝓditionis iplẽde cã dare eũ oz. Nec intereſt hẽdi an extraneo dare iuſſus ſit. qz ꝓputatiõe facta: que ſemp in pſona eius introduceret: nõ amplius lege cõceſſe portiõis ad eũ ſubſideret. ¶ Cum vir vxori ſi a liberis: ne nupſerit in annos ſingulos aliqd legauerit qd iuris ſit: Julianus rñdit poſſe mulierem nubere ⁊ legatũ cape. Qz ſi ita ſcriptũ eẽt ⁊ a liberis ipuberibus: ne nupſerit: lege locũ nõ habere: qz magis cura liberor̃ qz viduitas iniungeretur Gaius.

Cum ita legatuz ſit. ſi ticio nõ nupſerit: vl ita. ſi neqz ticio neqz ſcio neqz mevio nupſerit: ⁊ denicz ſi plures pſone cõphenſe fuerit: magis placuit cuilibet eoꝝ ſi nupſerit amiſſurã legatuz: nec videri tali cõditiõe viduitatẽ iniunctã: cũ alij cuilibet ſatis cõmode poſſit nubere videam. Et ſi ita legatũ ſit ſi ticio nupſerit. ⁊ qdẽ ſi honeſte ticio poſſit nubere: dubiũ nõ erit qn niſi paruerit conditiõi excludať a legato. Si vo indign⁹ ſit nuptijs ei⁹ iſte ticius: dicendũ eſt poſſe eã beneficio legis cuilibet nubere: q. n. ticio nubere iubeť: ceteris oibus nubere

r ¶ Plures pſone. ſingulariter. ſi aũt olib⁹ de ciuitate ſua: dic vt. ĩ. pri.

s ¶ Si nupſerit. ſed nũqd hz locũ cautio muciana: rñ. nõ qz impleri põt ea viua puta ſi alij nubat: ut no. ſ. e. l. muciane.

t ¶ Quale ſi generaliter. ſic de fundo inſtruc. l. queſitũ. §. idẽ. rñ. domo. inſtructa. ⁊ de ꝓdi. inſti. l. filio. ⁊. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. i. ⁊. l. reprehẽdẽda.

probibeť. Itaqz ſi ticius indignus ſit tale ẽ: quale ſi generaliter ſcriptũ eẽt ſi nõ nupſerit. Immo ſi verum amam⁹ durior hec conditio eſt qz illa ſi nõ nupſerit. Nã ⁊ ceteris oibus nubere ꝓhibetur: ⁊ ticio cui inboneſte nuptura ſit nubere iubeť. Neratius.

Hoc modo legato dato. ſi lucio ticio non nupſerit nõ eẽ legi locũ inl. aiebat. Q: ſi ita ſcriptuz eſſet: ſi aricie nõ nupſerit: intereſſe an fraus legi facta eẽt. naz ſi ea eẽt que alibi nuptias non facile poſſit inuenire: interpretandum ipſo iure reſcindi q. fraudãde legis gratia eſſet aſcriptum. legem eniz vtilem reipub. ſobolis ſcilicet pcreande cauſa latam adiuuãdaz interptatione. Paulus.

Legato ſub ꝓditione relicto ſi hẽs a quo ſub conditione legatum eſt pendẽte conditione moriatur: hẽdem ſuum obligatuz relinquit. Modeſtin⁹.

Heres statuliberũ: cui in cuẽtũ cõditionis fideicõmiſſuz reſtituere rogat⁹ eẽt manumiſit. Quero an fideicõmiſſũ ei preſtare debeat: Perẽnius modeſtinus rñ. quã qz ante oia ſtatuliberũ hẽs manumiſerit: tamen fideicõmiſſũ qõ ſb biſdem conditionibus relictum ei debet: ita preſtari cogitur ſi conditiones impletas eſſe pretendit: aut per eum ſteterit quominus impleantur. Labeo.

Cum ſub bac conditione fundus alicui legatus eẽt ſi ſuum nõ manumiſerit: ⁊ ſi manumiſerit legatum fundi ad meuũ trãſlatuz eſſet: legatari⁹ de nõ liberãdo ſatisdedit: ⁊ legatũ accepit ⁊ poſtea libertauit. Quero an aliqd meuio deť: Rñdi: ſi cui ita legatuz eẽt: ſi ſeruũ nõ manumiſerit ſatisdatione interpoſita accipe ab hẽde legatũ poterit. Et ſi poſtea ſeruuz manumiſerit cõmiſſa ſtipulatione heredi: vel fundũ vl quãti ea res eſt reſtituet. Eoqz caſu beres ei cui ex ſequenti cõditione legatum debuerit reſtituet. Idẽ

Si ita legatũ eẽt cum nupſerit. Si nupta fuerit ⁊ hoc teſtator ſciſſet alterũ matrimonium erit expectandũ: nihilqz intereſt vtrum viuo teſtatore: an poſt mortẽ ea iterum nupſerit. Gaius

Si ita expreſſum erit ticio ſi noluerit do lego. apud labeonez proculus notat non aliter ad heredez legatarij pertinere qz ſi ipſe legatarius voluerit ad ſe ptinere qz

u ¶ Hoc mõ. legi. que vicit haberi legatum etiã ꝓditiõe nõ impleta qz viduitatẽ induxerat: qz hec nõ induxit. vt ſ. l. pri. in prin.

x ¶ Aricie ciuitas eſt ꝑ pe romam.

y ¶ Fraudãde. ad hoc ĩ. de iurepa. l. adigere. §. ſi patronus.

z ¶ Adiuuãdaz no. fauorẽ ertẽdi. ſic. ſ. ò lib. ⁊ poſtbu. l. cũ gdam.

Legato. Monte grauati ñ ertiquit conditionale legatũ. b. d. vel aliter. In legatis ſpes cõditionalis obligatiõis paſſiue ad heredẽ trãſmittiť. b. d. bar.

a ¶ Legato. hẽdẽ ſuũ. ſi nõ decedat legatar⁹ pendẽte ꝓditiõe. azo. ut C. de ca. tol. §. ſinaũt. ⁊ facit. ſ. de verb. ob. l. ſi quis. §. ticius.

Heres. Liz libertas repñťe conditio fideicõmiſſi debet expectari. b. d.

b ¶ Heres. p cũ. vt. ſ. co. l. iure cuili. ⁊ no. ſic ſ. ſi paro here. pe. l. per mittendũ. ſed ar. contra C. de bis q a non vo. l. fi. ⁊. ĩ. eo. l. duos. vbi ĩ vno negligẽs. vl agnoſcens in alio vẽ agnoſcere.

Cum ſub bac. Si deficit ꝓditio qua fuit interpoſita cautio muciana: legatũ detur ei in quẽ in cũ caſuz fuit trãſlatũ. b. d. bar. ⁊ pau. de ca.

c ¶ Cum ſub bac. quãti ea res ẽ. No. de cautiõe muciana. ſic. ſ. e. l. mucianc. ⁊. l. is. cui. ⁊. ĩ. e. l. ticio. ⁊. l. bfs. §. qp⁹. ⁊. l. cum tale. ⁊. ſ. de cõ di. inſti. l. iiii. ac.

Si ita legatum. Verbum qõ reperitur in futuro ⁊ in preterito in vltimis volũtatibus intelligiť in futuro. b. d. bar.

d ¶ Expectãdũ: ut ⁊. ſ. de le. ii. l. ſi ita ſi. §. ſi pr ⁊ ar. ĩ. de ver. obli. l. cũ qui calendis. ⁊ facit. ſ. e. l. hec cõdi. ⁊. l. ſi iã in fi. ⁊. C. de inſti. ⁊ ſub. l. ſi quis heredem.

Si ita expreſſuz. Cõditio ſi voluerit legatarius facit cõditionale legatũ. b. d. bar.

e ¶ Si ita expreſſum. pertinere. eſt eni ꝓditionale: ut. ſ. de leg. i. l. ſi ita §. i. ſed nõne ſi ſimpliciter relinquitur eſt in ſuo arbitrio ⁊ nõ tranſmit-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tit.ff.C.de ca.to'.§.cū igitur.sed hic expressa nocent: vt ꝛ.ff.c.l. nunc. perinde enī est ac si diceret si acceperit: ut.ff.de adimē.le.l.iu.§.si quis tico.secus in venditione: vt.C.de contraben.emp.l.in vendentis.ꝛ facit ff.locati.l.locatio.

Dos. Cōdino tacita ex testō, pueriens impedit diem legati cedere quo ad acqsitz.b.d.bar.vl' sic. Pf emā cipādo filios censet a se abdicare omne commodo relictum filio sub cōditione emācipatiōis tā hereditatis qꝫ legati.b.d.pau.de ca.

a Emancipationis. sic fa.C.de inof.te.l.fi. lius matrem.

b Pure.i. simplicit non apposita cōditione emācipationis.

c Adierūt.igit cessit cōditio qꝫ fuerūt emāci pan.ac.

d Sūmouere.īmo vi dek nō sūmoueri: ut.j. qñ di.le.cc.l.si post diē §.fi.vbi inspicitur dies quo cedit legatum.sz ḃ nō cedit nisi post eman cipationē: qꝫ cōditio in telligitur repetita: ut.j. c.l.auia.

e Obiecut'.ꝛ ar.ꝓtra ff.c.l.heres statu.ꝛ facē ff.de mino.l.ꝫ filius.

Iaco. Modus re spectꝰ vtilitatē legatarij intelligit ipsius: si voluntē terminꝰ di cēs esse finalis.b.d.bar.

f Refert.&c.j.de do n.l.u.§.fi.ꝛ.l.iii. sed ꝓtra.ff.de le.iu.l.si tibi legatum.

g Fratris.s.testatoꝛ vel legatarij cui voluit fidē emi ꝛ nō alienari.

b Heredis.rōne affe ctiōis.quā habuit testa tor in alienū.alias cū cēt nulla pecuniā ꝑ valeret vt.ff.de le.i.l.filiusfamilias.§.diui.ꝛ de le.iu.l. pater.§.iul.ac.

i Nō aliēarē.alioqn agat heres ex cautione. si enīm ex cautōe nō age ret nō interponeret: ut.j. vt le.no.ca.l. hec stipulatio.§.duus.

Ticio centum. Matrimonia debēt ee si libera a pena damni non a pena amissionis lucri.hoc dicat bar. Vel sic. Ad matrimonium contrahendū potest qs īduci sub spe premij nō metu pene.ad hoc allegatur.pau.de ca.

k Arorem.quā honeste ducere pōt: ut ꝛ.ff.e l.cum ita.

l Conditio.i.modus.ꝛ facit.C.de inst.ꝛ sub.l.ii.

m Cauto.s.de ducēda.ꝛ sic etiā ꝓius accepit legatum cum sit modus non conditio.vt.ff.de le.iu.si tibi le.

n Denegat.vt ꝛ.j.de ver.ob.l.ticia.in ꝓin.ꝛ.C.de sponsa.l.fi.in fi.

o Inuitari.sic.j.de dam.infec.l.peculus.ꝛ.C.de codicil.l.fi.ꝛ.j.de in iur.l.in iure.§.si quis de honoribus.sed ar.contra.j.ne quid in loco pu bli.l.ii.§.merito.ac.

Ticio centum. Conditio vel modus per quem libertas infringitur non seruatur preterēp in libertis.b.d.bar.ꝛ pau.de ca.

p Ticio.c.libertatis.sic.j.de libero ho.exhi.l.nihil.ꝛ ar.ff. de vsufru. l.iii.§.ne tamen.

q Utimur.cōtra.C.de ope.li.l.pe.in fi.sed hic tpe manumissiōis hāc legez imposuit.ibi er ītervallo. vel hic quo ad hoc.qꝫ nō habik eis legatū vt ꝛ.ff.de ali.le.l.libertis.§.fi.nō aūt precise cogantur ibi morari: ut ibi vel hic fauore religionis.

Ticio genero. Iste.§.diuidit principaliter in duas partes. Pf primo ponitur thema ex quo resultant plures qōnes. Secūda ibi legati. Scō rīdet per ordinē ꝛ ista subdiuidit in qnqꝫ sicut sunt qnqꝫ qōnes. Prima vsqꝫ ibi: si post. Scōa vsqꝫ ibi: añ nuptias. Tertia vsqꝫ ibi: sabinus. Quarta ibi: qꝫ si marit'. Quīta vsqꝫ ibi ī fi.pau.de ca.

r Ticio genero.debeat.īmo mulier ipsi: ut ꝛ.ff.de le.iij.l.fi decō.§.interdū.ꝛ de le.i.l.ser uo legato.§.si testator.que sūt ꝓtra. Solebi relict cōtēplatōe filie tm. Ḃ vtriusqꝫ ꝛ quosdā. sz certe hic ꝛ ibi logk cū dubiuz erat cuius contēplatione relict. sic enim dicit ḃ consilium vl'. dic ergo qꝫ de iure stricto filia tm habeat: ut ibi.sed de equita te vterqꝫ vt hic.ꝛ.j.c.§.cōstā te.ꝛ.§.qꝫ si maritus.

s Pfs.ignorās diuortiū ꝛ dic soluerit.s.volēs.nā cogi ñ pōt.sicut ꝛ vbi nō vult cōtrahere matrimoniū tici' vt.j.c.§. qꝫ si nolit.ꝛ hoc idicat primus versiculus constante.ꝛc.

t Nam ꝛ si qs. bene dico in vita ea solui viro.

u Ipsam.s.mulierem.

x Heri velit. vnde apparet ēt maritu contēplatione relictum legatum.ꝛ scripse petet.

y Apud heredē. hec fm illaz distinctionē quā no.ff.c.l. in testamento.az.

z Causa le.alias cā legati.i. ꝓpter legatū alias cause.

a Intellexik.ꝛ sic ipsa petet.

b Pcti pōt.īmo videk esse cōditio si matrimoniū fiat. vt ꝛ in stipulatōe: ut.ff.de iure do. l.mulier.i.nī.sz forte aliud in legato. vel dic inesse cōditionē muliere ꝓmittente nō aūt alio ꝓmittente vel legante.

c Vitio sue.i.culpa: qa non ꝓbauit legatum.

d Electionē.facit ff.de eo per quē factū est l.fi.ꝛ de iure do. l.si extraneus.

Cum tale. Conditio negatiua q̄ pōt impleri viuo legatario non impletur p cautionē muciānā. Ite dictio ne: si adiecik actui explicādo añ emolumentū quesitū facit ꝓditionē: alias facit modū. vel sic. Si conditio negatiua pōt impleri viuente legatario sine expectatione tristis euentus.non pōt impleri per cautionē mucianā: sed expectak qꝫ vere īpleatur. Ite dictio ne si apponak ei qō venit īplendū añ quesitū emolumētum facit conditionē sed si post quesitus facit modū. Ite liberatio a reddendis rōib' de administratione futura vel preterita in vltimis volūtatib' nō includit dolū si culpā tm. b.d.pau.de ca.

l Ticius heredē.sub hac ꝓditione si fideicō.

m Sua.s.heredis.

n Exēplū.i.ipsa cautio muciana: sz lō dicit de exēplo qꝫ olim cū sōlēnitate interponebatur que hodie cessat

o Ante ꝓstitutionē.sub.etiā añ con

stitutionē illaz que dicit testatorē posse remittere satisdationē: vt. C. vt in pos. le. l. scire. sic ergo nec ante. l. illā interponebat. qñ viuo cē. vt. s. in prin. l. notaui. Item nec post. tum qz remitti pōt vnde non est necesse caueri. tum qz viuo cē: z dic potuit. s. mortuo herede viuente legatario.

a Nō interponende. satisdat ergo heres de hereditate restituēda nisi testator remiserit: ut hic. z. C. vt i pos. le. cum archimedoza. sz z iure nouo cauet in casu qñ rogat restituet qō z superit: ut. C. ad tre. aucē. ꝫ rogatus. alis nō iuenio iure nouo. Itē z rōnē reddere dz nisi voluit testator vt h z. ſ. ad treb. l. mulier. §. sed enim.

b Adhibitus. sub. vt cē. ad qō ē. s. ō lib. le. l. nō soluz nostrū. §. si heres. z. l. aurelio. §. mcuia. z. s. ō admi. tu. l. qdaz decedēs. z. s. māda. l. pe. §. fi.

c Remissa. qz non videt dolus remitti: vt. s. pr. rñ. sz alis rōnem reddere debet: ut. s. de nego. gest. l. ii.

Rescriptum. Cōditio deficiēs nō extinguit q pēdens nō suspendit. h. d. bar.

d Rescriptum. alis est hic. §. alis ler si arbitrio.

e Inseratur. ideoqz z hec cōditio remittit quasi viduitatez aut veteri⁹ iducat: ut. s. e. l. cū ita. in fi. z. l. hoc mō. azo. z fac s. e. l. filie. z ō le. i. l. turpia. §. i. sz ar. ꝯtra. s. de admi. tu. l. ti ciū in pn. sed quid si pure legauit z sub ꝯditione rogauit eam de restituēdo ei cuius arbitrio mulier nubere debeat: rñ. forte valet ꝑm azo. ac.

Deuie. Conditio de nō nubēdo si adiciat cū tpe mortis vtrūqz reijcit si cū alio reijcit ꝯditio z tps remanet. h. d. bar. vel sic. Si cū ꝯditione de nō nubendo adiiciat tps mortis tā ꝯditio q̄ tēpus reijcit. secus si adiiciat aliud: qz tūc reijcit ꝯditio z nō tps. pau. de ca.

f Deuie. cā ꝑfectz. sz cur nō expectat dies mortis in solutiōe legati. sz alij ꝯditioni. s. si nupserit nō sit necesse parere: ut. s. de ꝯdi. īsti. l. q̄ sub ꝯditione. §. si qs. nā z si mors tñ esset apposita seruaret dies ei⁹. Itē plus hēre non dz si nō paruit illicite ꝯditioni q̄ si paruerit licite: vt. ſ. e. l. mulieri: Rñ. nō tollitur dilatio qz testator i cuētū ꝯditiōis explete voluit cā hꝫ legatū. tūc. n. est certū cā nō nubere cū iaz est mortua. vnde tūc tñ voluit pstari legatū. sed cū ꝯditio spernat ei⁹ diē vel dilationē in solutione expectari supfluū ē. videbat. n. testatori hec duo paria. lego tibi cū morieris. z si nō nupseris. Sed ꝯ ē: ut. ſ. e. l. heres i pn. z. §. q̄uis. az. vel. sz. b. nō expectat dies mortis ad solutionē pp publicā vtilitatē q̄ ē vt stati ꝯsecuta legatū possit nubere z filios pcreare: ut. s. e. l. hoc mō in fi. Itē hoc in muliere q̄ viruz nō habuit. In vidua vō cui a viro vel alio legat ne nubat secus est: ut. C. de indi. vi. tollē. aucē. cui re. g Cert⁹. puta calēde ianuarij vel ad ānū. b Incertus ue. vt cū ticius erit ꝯsul. tūc q̄ dies legati expectabit. ad qō. s. e. l. si hoc ita. §. fi.

Falsam. Falsa cā nō vitiat legatū nisi de volūtate testatoris doceat. h. d. bar. vel sic. Falsa cā nō vitiat legatū nisi legato cohereat vel ꝓbetur testatorez nō fuisse alr relicturū. h. d. pa. de ca. i Falsaz. vt qz negocia mea curasti tibi lego: vt. s. e. l. demōstratio. §. q̄uis. h Nō coheret. ſ. vt ea cessante cesset legatū. sec⁹ aūt ē in rōne legis. nā ea coheret int ātū vt ea cessante cessat ler: vt. ſ. de iurepa. l. adigere. §. q̄uis. z no. s. de le. z se. cō. l. nō oi. z facit. s. ō ꝯdi. inde. l. dam⁹. z. s. de here. īsti. l. fi. l Nō fuisse. fac. C. de fal. cā. l. i. ac.

Falsam conditionem. Cōditio de futuro q̄ implicat aliud preteritū vel ꝑs si est ipossibilis nō vitiat sec⁹ si eēt possibilis z deficiat. h. d. bar. vel sic. Cōditio de futuro q̄ fundat sup aliquo de ꝑterito vel de ꝑsti qō ē falsuz tā q̄ ipossibilis reijcit: secus si nō erat falsū tpe testi sed facto testatoris est effecta falsa: qz dicitur defecta ꝯditio z legatū deficit. h. d. pau. de ca. m Falsam cōditionez. dixerūt. nūqd q̄ habet ꝓ nō adiecta. z sic valeat relictū vl vitiet: z certe aut est de ꝑsti vel de ꝑterito. vt si ticius ē cōsul. vel fuit: z tūc si est falsa: qz nec est nec fuit ꝯsul. z nō valet relictū. aut de futuro ē ꝯditio ipossibilis. vt si ecl̄ digito tetigeris: z tū: habet ꝓ nō adiecta. z valet relictū: ut. s. de iniusto te. l. cū secūdo. z insti. ō here. insti. §. ipossibilis. In ꝑsti aūt casu si solueris qō ticio debeo lego tibi libertatē an sit de ꝑsti z sic nō valeat relictū qō. R. dixit z ꝓ eo est verbum debeo. an de futuro pp verbū soluerit qō ē de futuro qō est verū. z sic valet fauore libertatis: z vltime volūtatis. z ꝓ hoc ē qō. ſ. dicit defeciſſe ꝯditionē. ac.

n Defeciſſe. cr postfacto. sz. s. ab initio fuit ipossibilis. z fa. s. de le. i. l. sic. §. i.

Falsam. Que adiciunt ad diminutionē nō operant augmētū. h. d. bar.

o Nō facere. sz ei nō noceat si de legato constaret: vt. s. e. l. falsa. z in fi. bim⁹. l. p Dato. nil ergo ꝓ hoc legat ticio vt hic. sz est verisimz vt in eo q nullam hz z legat domū: ut. s. de le. i. si domus. z ar. ō le. ii. l. ticia in prin. sed scio sic: ut. ſ. am fi. l. q Sumpsit. sabinus.

r Diminuēdi. ad hoc. s. de adimē. lega. l. legata inuiliter. z. ſ. de manu. testa. l. ticia. §. fi.

s Assequet. habebit ergo seius qnquaqita: qz falsa demōstratio nō nocet vt hic. z. s. e. l. falsa. sed non prosit ticio: vt. s. dixit. ac.

Ticio fundus. Deficiēte conditiōe ꝓ q̄ fuit prestita cautio debet legatū ei in quem fuit trāslatū in eum casuz. Et liberatur heres actionē cedēdo ēt si cautio sit defecta. h. d. bar.

t Ticio fundus. puta tusculanus.

u Nō venerit. ſ. ticiꝰ.

x Idem. ſ. fundus.

y Si puenerit. ſ. ticiꝰ in asiam.

z In oibus. nō faciendi. z no. duo necessaria vt cautio muciana locū habeat q̄ sit ꝯditio i nō faciēdo. Itē q̄ morte finiat vt hic. z. s. e. l. muciane. z. ſ. e. l. pater. §. socrus. z. ſ. ad trebel. l. seruo. in. §. i. in casu cessat: ut. ſ. de ma. test. l. libertas. §. i. ꝯtra. sed est ibi fauor libertatis.

a Peruenerit. ſ. ticiꝰ z sic transfertur legatuz in sempronium.

b Utili actiōe. i. efficaci. ſ. ex testō. Itē habet z rei ven. scōus legatarij contra primum.

c Medio tpe. inter traditionē fundi factā ticio z añq̄ ipe vēret i asiā.

a Fracta. i. petita. non tamen prestitit eam ticius.

b Obiici. qz sollicite petijt. c Actiones. ſ. idebiti ꝯdi. qz idebitū est ticio cautōe nō pstita. vel qz sciens soluit indebitū cessat ꝯditio indebiti sed hz ꝯdi. sine cā. qz sz ab initio fuit cā redijt ad nō cām cū ticius venerit in asiā: ut. s. de ꝯdi. sine cā. l. i. §. fi. vel dic q̄ ticius ꝓmisit se cautionē ꝑ staturū z ex hac ꝓmissione cedet actionē: sz certe nō ad hoc agitur vt ticiꝰ caueat: nisi dicas in ea iteruenire itereſſe: qz nō cauit q̄ interesse est fundi estimationis pstatio. Itē si heres nō exigit cautionē cū posset videt esse in dolo: ut. ſ. ti. i. l. dolo. z ideo tenet ad exhibēduz: qz dolo fecit quo minus possit exhibere: ut. s. ad exhi. l. iul. §. si tibi. x. Sz q̄ō nō semp ē i dolo cū nō debuit tradere nisi prestita cautiōe. qd est q̄ qō. s. dixit sollicite egit: Rñ. ꝓmisit se cauturū. z erat homo cui videbat credēdum. vel forte habuit sine traditiōe heredis: ut. ſ. ꝓ le. l. pe. Item an deficiente actione ad exhibēdum habeat in factū sempronius ꝯtra ticiū: ut. d. §. si tibi. x. rñ. nō cum detur in defectum: ut ibi. sed hic restat rei ven. vt dixit. ac.

d Heredi eius. vtpote die legati secūdi cedēte: cū ticius venerit in asiā. z facit. s. de vsufru. le. l. sticho.

Mulieri. Qui admittitur ad legatū de iure ꝑli cōtra volūtatem defuncti nō hz ius accrescendi. h. d. bar.

e Ticio. ertranco. alis si est sic ꝯiunct⁹ mulieri vt nō sit verisimle eā nubere sine ei⁹ ꝯsensu ēt in ꝑsona ei⁹ talis ꝯditio sperneret: ut. ſ. e. l. heres. §. fi.

f Si nō nupserit. hec ꝯditio i ꝑsona vtriusqz apponit. in ꝑsona ticij valet: ut. C. de indic. vi. l. i. z in ꝑsona mulieris nō: ut vt hac. l.

g Nupserit. z sic ticio relictū deficit: vtpote ꝯditione defecta: ut. d. l. C. de indic. vidui. l. i. b Statu. hoc sine dubio. sz si mutet statū an accrescat mulieri: vt q̄ sic vt h a ꝑrio sumit. sz vic ecōtra vt in fi. l. vices.

i Partē vsufr. ſ. dūtaxat quā a ꝓncipio habuit. sz ꝯtra. s. de le. ii. l. fi. §. scio. sed ibi alteri tñ fuit apposita cōditio. hic vtriqz.

k Legis. que admittit eam ad legatū ſpreta cōditione viduitatis.

l Proderit: ut ei accrescat: quā ille repudiare nō pōt. qō etiam si vellet habere nō posset ꝓpter ꝯditionis defectū: ut. s. de le. ii. si ita relictum. §. si sub ꝯditione. Itē dicas si capite fuerit diminutus vel mortuus: qz non pōt videri amittere qō nō habuit: ut. s. quibus mo. vsufruc. amit. l. i. §. sed si ita demū. z. ſ. e. l. ticio. z. ſ. de reg. iur. l. nō videt rē. sed nōne fuerunt cōiuncti. ergo ius accrescendi inter eos locū habet: ut. s. ō vsuf. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

l.i.in prin. que est contra. so. ibi alter tñi amisit. hic vterqꝫ cū cōis conditio defecerit: lꝫ mulier ex quadā dispensatione reassumpserit sine iure accrescendi quasi suā partē magis p.l. cp̄ per testatorē habeat. Item est ar. ff. de vo. prele. l. si scie. Itē nota ex premissis qꝫ aut apponit ꝯditio si nō nupserit mulieri tñi: aut alij tñi. aut mulieri ꝛ alteri. Primo casu remittit: vt. ff. e. l. si hoc ita. § fi. Scēo non vt. j. e. l. auia. §. ticio: ut. C. de in di. vidui. l. i. In tertio hꝫ locū hec ler ī qua dic aut mulier paret conditioni: qꝫ fit monacha vl̄ puersa. vñ iam nō potest nubere: ꝛ tūc quilibet habet dimidiam. si vō non paret sed nubit socius pdit: ipsa nō: per legē tñi suā ptez hꝫ ꝛ ea sit cōfecta. si aūt i psona ticij tñi cēt apposita cōditio mulier totū habet pendente vel deficiente conditione socij: vt. ff. de vsufruc. ac. l. idē ꝛ si apud. §. fina.

Dies Dies incerta pro ꝯditione habetur. h. d. bar.

a Dies. puta hēs data cuꝫ morieris. secus si dicā cū morier legatarius: ut. j. e. l. hēs. ii. tñi. secus in stipulatōne vbi spes semper transit ad heredes. ꝛ facit. ff. de cōdi. insti. l. qō si sub ea. ꝛ C. de ca. tol. §. finaūt. hꝫ ar. ꝯtra. ff. e. l. cū ita. §. meuie. vbi nō differt dies certus ab incerto. sed ibi quo ad aliud. h quo ad translimissionem.

b Fideicōmissū. nō ergo p oia naturali cōparat. sic. ff. ō le. i. l. si ita quis. §. fi. ꝛ in aut. q. mo. nat. effi. sui §. adoptionis. ac.

Alia Cōditio apposita in institutione in legato cidez facto intelligitur repetita. h. d. bar. Cōditio adiecta in institutione censetur repetita in legato facto. idē est in libertate data in institutione vt censeatur repetita in legato etiam facto in defectuz institutionis. h. d. pau. de ca.

c Instituerat ei. qꝫ si non emanciparet alium substituit: ut. j. patet.

d Hoc amplius. per hoc etiaz superiora videntur repeti: ut. ff. de leg. ij. l. si tibi pure.

e Repetitā. nota de repetitione. sic. j. e. l. legatū sub cōditiōe. ꝛ. l. libertis. ꝛ. de cōdi. insti. l. cū seruus. ꝛ de le. ii. l. latinus. in fi. ꝛ de le. iii. l. in repetēdis. sed ꝯtra. j. e. l. iulius paulus. in fi. So. ibi pōt dici nō fieri repetitionē qꝫ alia rō. s. necessitudinis ī psonis pōt assignari quare fuit exacta ꝯiunctio. sed cū alia rō non pōt assignari quare duo iungant tñi copulatiua ꝯiunctio ꝛ. vel cū inducit repetitionē ꝯditionis vt hic.

f Repetitā. alꝫ nō valeret vt hic. ꝛ. C. de le. l. Fu⁹. ꝛ facit. j. de manu. testa. l. diuus.

g Muciana. aliā cōditionē que possit ipleri viuo legatario: ut lego tibi fundum si ticio. r. dederis. ꝛ si mulier nō nupserit. alꝫ si ambo sunt in non faciendo pro vtraqꝫ erponit cautio.

Ticio Conditio si nō nupserit in extraneo de restituēdo mulieri rogato spernit. h. d. bar. vel sic. Cōditio si nō nupserit spernit in extraneo ō restituēdo mulieri grauato. sꝫ in nō grauato expectat qꝫ ipleat: nec impletur p cautionē muciānā. h. d. pau. de ca.

b Rogat⁹ est. repetita vel nō repetita ꝯditione.

i Cedente. hoc legit cū precedentibus. ꝛ dic legat⁹ ticio relicti. qꝫ testator decessit: ut. C. ō cadu. tol. §. cū igitur. vel ab adita hereditate. qō est quo ad hoc vt dñiuz nō transeat: ut. ff. de leg. i. l. si tibi homo. §. cum seruus.

k Peter. s. mulier sꝫ a quo petet? pōt dici qꝫ directo mulier petet ab herede. non aūt ticius vtpote cōditione defecta. vel verius mulier a ticio ꝛ ticius ab herede. lꝫ. n. ipse nō posset petere si ab eo nō cēt relictuz mulieri. ꝛ mulier nuberet: non p se: p alio tñi petet heres. sic. ff. de le. iii. l. si fidei. ꝛ. j. ad treb. l. cogi. §. bi q solidū. ꝛ de bo. li. l. in fructu. §. nōnūqꝫ. ꝛ. ff. si qs ali. te. p. l. i. §. i. ꝛ de ercu. tu. l. legatarius. ꝛ de lega. ii. l. ei qui.

l Remoto. i. posito qꝫ tñi ticio legauit si mulier nō nuberet. non habet locum exemplum muciane: que hodie sine solēnitate proponitur ad exemplum antique solēnitatis. ꝛ hoc ideo. qꝫ viuo ticio potest esse certuz eam deficere. s. ea nubente: vt. ff. e. l. cū ita. §. ticius. ꝛ. j. e. l. hoc genus. ac.

Pater Conditio apposita administrationi nō suspendit dationem tutele. hoc dicit. primo. Item conditio limitatur ex presumpta volūtate defuncti. Item cōditio cautionis non petende remissa intelligit h. d. ꝛ habet tres partes: que patent. sēda ibi nec figdem. tertia ibi: nec sibi. bar.

m Pater filia. s. eadē.

n Decies. qnqz. i. qnquagita. nā dixit sic cū grauauerim vxorē meā in. l. dādis filie eꝰ cū moriet volo tutores iterim administrare. ꝛ sic videbat sub ꝯditione dare si ipe decederet. sed tñ aliud est: qꝫ ꝯditio nō vl̄ apposita nisi administratori fideicōmissi a matre restituendi: per hoc vl̄ remissa cautio fideicō. qa voluit tutores aliquo modo intromittere se de fideicōmisso.

o Non sub ꝯdi. non soluit. ꝛ facit. ff. de tu. l. muto. §. i.

p Remissa. s. vl̄ sub oī co iudicio quocūqz pōt remitti scilz alꝫ: vel alterius testō.

Quocūqz. n. iudicio. Cōditio apposita administrationi tutele non reddit dationē tutele cōditionalem sed restringitur ex mēte defuncti ad certū qd. ꝛ cautio legato: cuz possit remitti per testatorē censet remissa qualitercūqz appareat ō intētione qꝫ noluit pstare: et si p indicia ꝛ vba ꝯditionalia. ꝛ censetur remissa si fuit relictuz sub cōditione si nō petat dicta cautio. h. d. pau. de cast.

q Prescribatur. filia petijt cautionē. sed obtinere non potuit: quia remissa erat vt duri. nūc matre mortua petijt fideicōmissum. ac.

q Prescribat. i. excipitur. qō non potest qꝫ cautionē petijt: sed non pōt qꝫ nō fuit relictū sub cōditione si nō peteret cautionē. Itē nec fuit prestita ꝛ si non habuerit heres onus prestādi petet itaqꝫ filia legatū cū effectu: ut ꝛ. j. vt le. no. l. lꝫ.

r Eam. cautionez sibi prestari in qbus nō faciendi cautionibus muciana cautio locū habet.

e Non secuto. i. qꝫ non fuit prestita cautio: lꝫ fuit petita.

t Sequi. i. locum habere.

u Placuit. ut. C. vt in pos. le. l. scire.

Cum pupillus. Pupillus potest impedire conditionem impleri. hoc dicit. Bartolus.

r Collatam. puta legatum est ticio si per. x. annos seruierit pupillo. et ita constitit in facto. alꝫ pupillo non nocet suā impedimentum: qꝫ nec datio oi facta dāti prodesset: ut. j. de sol. l. si seruus.

Disiunctiuo. In alternatiuis sufficit alterū impleri. h. d. bar.

y Disiunctiuo. secus si separatim sunt posite: vt. j. e. l. qō traditum. ꝛ. l. se. ꝛ facit. ff. de ꝯdi. insti. l. v. ꝛ. j. de v. ob. l. si ita. ac.

Heres. Dies incertus non aptus suspendere legatū post legatarij mortez non impedit transmissionē. alꝫ secus. h. d. bar.

z Purū. quo ad transmissionē non vt statim posset peti. ac.

a Non existere. ꝛ ideo lꝫ ꝯditionale sit: habetur tamē pro puro: ut ar. j. de nouati. l. si pupillus. §. i.

b Ipse. s. heres.

c Sub ꝯditione. si ꝯditio extaret viuente herede. non etiā demū post mortem extitisse videt: ut. j. de col. bo. l. i. §. si emancipato. ꝛ facit. j. qñ di. le. cc. l. huius. ꝛ. l. si cum heres. ꝛ. C. qñ di. le. cc. l. si poncionilla.

Qui. Qui habet titulum conditionatū deficiente conditione tenetur ad fructus medij tpis. h. d. bar.

d Qui post mucianā. in exordio. lꝫ nō caueat. tamē tenet: ut. ff. de le. ii. l. cum filius. §. q muciana. ꝛ. ff. e. l. qui sub. ꝛ. ff. de vsur. l. videamus. §. fauiana.

Quātus. Licet vsufructus nō pōt alicui relinq cū moriet: pōt tñ relinqui sub ꝯditione negatiua q nō pōt ipleri nisi cū moreret. h. d. pau. de cas.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Quãuis.alienius.puta lego tibi vsufructũ si nõ ascenderis capitoliũ.videbatur enim nõ valere:quasi hec sint paria:cũ morieris.ꝛ si capitolium nõ ascenderis.nã hanc post mortẽ demũ certũ est existere.sed tñ contra est qꝫ expressa nocent:ut.ff.e.l.nõnunqꝫ.

Quod in fraudem.Conditio si nõ nupserit remittitur in extraneo propter quã verisimiliter cessaret mulier nubere.b.d.bar.

b Meres dato.nã qꝫ filia sine patris assensu.itẽ pater sine voluntate filij vir caput vxoꝛ: perinde habetur ac si filie si nõ nupserit.ꝛ patri si vxorem nõ duxerit lego.ꝛ ideo quasi pure capit:ut.ff.e.l.ꝫ si hoc.§.fi.secus vo in alijs:ut.ff.e.l.mulieri.vel forte iõ qꝫ pñs legatuꝫ querit:ut.ff.e.l.filiafa.secus si extraneo:ut.ff.e.l.mulieri.

As.Conditio de preterito vel de presenti falsa nõ suspendit legatum sed protinus viciat.cõditio vero de futuro possibilis suspendit donec sit impleta.modus nõ suspendit nec viciat legati substãtiã sed differt donec sit prestita cautio de modo implẽdo.b.d.fin vy. Et dimidit qꝫ primo loqꝫ in tpe presenti vel preterito. Secõ loquit in modo.tertio facit vtriam inter modũ ꝛ ꝯditionem. secũda ibi:cas vo.tertia ibi: nec enim.bar.ꝛ pau.de ca.

c Eas.s.legata.alias pura.ꝛ statim agitur sine repulsa.alias nõ pura.ꝛ sic habẽt repulsaꝫ.

d Protinus.i.statim a principio cũ agitur.ꝛ ista non sunt semp cõditionalia.sed aliqua sunt cõditionalia que patiunt repulsam:nisi existat cõditio: ut.ff.e.l.qꝫ heredi.§.fi.ꝛ alia sub modo ꝛ tũc patiunt repulsam:nisi caucant ꝛ ita inspecto exitu sunt cõditionalia. qõ dic vt.C.ꝺ his que sub mo.re.l.i. que est contra.

e Nõ pro cõdi. hẽas nõ. sed alias deest non.

f Oportet.s.semper.

g Eas vo.pro enim.nã qñ liber cõiunctio prout est necessaria potest poni pro alia.vt sub ꝯdicione.conditionalia enim tũc demum impleta cõditione petuntur.sed sub modo relicta pstita cautione.ꝛ hoc est eas vo ꝛc.ꝛ hoc prout.ff.habes non. si autez deest prima pars de cõditionalibus cui tñ dicet ꝛ nõ proprie ponitur.

h Consumptã.relictum sub modo est purum inspecto initio ꝛ sic heres in mora videt ꝛ modo apposito est conditionale ꝛ sic consumitur dicta mora nisi caueat.tunc.n.resuscitatur sed conditionale ab ipso prin. suspenditur nec inchoat nisi existat conditio.

i Fecerit.hoc est ꝯditionale.

k Nõ factat.hoc ẽ sub mõ.ꝛ statĩ capit pstita cautiõe:ut.ff.e.l.qꝺ dieꝺ.§.fi.

Titius paulus.Conditio apposita vni in psona alteri sibi cõiuncti per hanc dictionẽ cũ de egtate nõ intelligitur reperita.b.d.bar.ꝛ pau.de cast.

l Cũ cõtubernali.er hac cõiunctione cũ oritur dubitatio.

m Vel paria.alias paria alias par esse.quasi dicat vel nil debeat vel debeat iam vtrunqꝫ soluit.

n Conditionẽ.hic incipit respondere ꝛ dic conditionẽ hanc ꝛc. sub. sic intelligendum.

o Si qua habet.s.reliqua.

p Cum fide.i.cũ fideli cõputatione.vt sic demuo computare ꝛ reddere:ut.ff.l. proxi.ꝛ.ff.de cuic.l.qui libertatis.§.seruus.sed vbi nulla sunt nõ differt libertas:ut hic subijcit:ut.C.de manumis.testa.l.cũ testamẽto.

q Cõpetente:qꝫ nulla erant reliqua.vel oĩa reddidit.azo.

r Defecta.de rigore iuris:ut.ff.de statulib.l.si seruo.

s Dicetur.de equitate.

t Coniunctionem.s.cum que est coniunctio.ac.

u Necessitudinẽ.i.affinitatẽ.vel quasi.sic.ff.de iusti.ꝛ iure.l.fi. Et nota qꝫ non intelligitur cõditio repeti.sed ctra.ff.e.l.auia.in prin.sol. illud in vna eademqꝫ persona.hic in diuersis.vel hic de equitate ibi de rigore. vel hic fauoꝛ libertatis. vel dic ut ibi vel eo mõ so.ff.de condi.insti.l.cũ seruus.ꝛ.ff.l.pri.in fi. .i.nñ.ibi cũ qđã ꝛc.ꝛ.ff. e.l.nisi.noster i pncipio.

Liuius paulus.

Quãuis vsufructus cuiꝫ moriet̃ legatarius inutiliter legetur: tamen cautionis mutiane remediuꝫ vsufructu quoqꝫ sub cõditione alicuius non faciendi legato locuꝫ habet. Quod in fraudem legis ad impediendas nuptias scriptum est nullam vim habet. veluti ticio patri .c.si filia quaꝫ habet in potestate nõ nupserit hẽs dato. vel filiofa. si pater eius vxorem non duxerit heres dato:

Idem.

As causas que protinus agẽtem repellunt in fideicõmissis non pro conditionalibus obseruari oportet. Eas vo que habẽt moram consumptam admittemus cautione oblata. Nec enim parem dicem eũ cui ita datũ sit: si monumẽtũ fecerit:ꝛ eũ cui datũ ita ẽ: vt monumẽtũ nõ faciat.

Paulus.

Talius paulo aupbidio. Que sisti si ita in testamento cautuꝫ esset. stichus si rationes reddiderit cum cõtubernali sua liber esto: eiꝰ qꝫ heres.ꝛ.dato:an stichо mortuo anteqꝫ rationes redderet: vel paria: vel reliqua habente libera cẽt mulier: ꝛ an de legato idez accipiemus libertate data:si rationes reddiderit hãc conditionez rationuꝫ reddẽdaruꝫ: vt iussus videatur reliqua reddere:si qua habet cum fide actus sit: que si nulla sunt pure accepisse libertatem videbuntur.ꝛ si post aditam hereditatem decesserit competente libertate etiam legatum eos consecutuꝫ est. Si cuꝫ adhuc reliqua habet ꝺcessit sub eadem conditione:contubernalis eiꝰ libertatez accepisse videbitur:ꝛ defecta videbitur conditione.sed nõ ineleganter illud dicetur: stichum quidem sub conditione manumissum: contubernalez autem eius pure.ꝛ illam cõiunctionem nõ ad coniungendam conditionẽ sed ad necessitudinem demonstrandã pertinere:tunc demum pro impleta habetur conditio cum per eum stat:q si impleta esset debiturus erat.

Aristratus.

Am seruus ita liber cẽ iussus sit. si rationes reddiderit: eiqꝫ funduꝫ heres dare damnatus sit: videamus vtrum conditio libertati preposita sit:an vo ꝛ legato.ꝛ q dem si libertati soli accipiam preposita: nullus tractatus amplius supersit.nam legatum purum inuenitur:ꝛ ideo non inutile fit. qꝰ si conditio etiam legato insita sit qõ quidam recte putant simul cum libtate: dies quoqꝫ legati vtiliter cedit.quid ergo continetur his verbis si rationes reddiderit: quidaꝫ hoc aiunt si reliqua reddiderit qua si nihil interfit vtrum sub hac conditione si reliqua: vel sub hac.si rationes reddiderit.ꝰ. Sed nos neqꝫ conditionem meram putamus cẽ que in datione existit:neqꝫ meram conditionez que in facto consistit: sed eam conditionem que ex quadam mixtura consistit. nam nõ vtiqꝫ si ille in folle reliqua obtulit: liber erit.non enim testator hoc sensit: sed illud vt rationes reddat quomodo seruus reddere solet. idest legendas offerre rationes primũ. deinde computandas vt explorari possit computationes probe an improbe referantur. accepta relata recte an non recte. Ita enim incipit quidem res a facto. peruenit autem ad pecuniaꝫ. inest etiaꝫ his verbis heredes noticia instrui rationum: vt sciant quid in quacunqꝫ ratione scriptũ sit. Nam qõ ipe viuus facturus sit ab heredibus suis fieri iussisse itelligitur. Ille autẽ vtiqꝫ assolebat non sic seruo suo ostendenti reliquas rationes subscribere sed ita vt legeret: exami naret:exciperet. itaqꝫ cum seruo sub hac conditione testamento libertas datur.si rationes reddiderit:non hanc solam habet significationem si cautiones instrumentaqꝫ omnia actus sui exhibuerit heredi.ſꝫ ꝛ si reliqua soluerit.

Paulus.

a Prepositа sit.s.tñ

b Inutile.alias inutile fit ꝛ tũc nil est ctra. alias iutile nõ fit ꝛ sic ctra.ff. de le.i.l.qsitũ §.i.ſꝫ ibi fuit cõditio in dãdo tñ vel in faciẽdo tñ. hic ãt mirta:ut subijcit. qõ ergo ꝛc.vel fm.R.dic ñ fit inutile.s.ab initio ſꝫ tñ postea vitiatur adita hereditate:ut.ff.e.l.iul. noster.

c Recte putãt.nõ. intelligi cõditionẽ repetitã vt.ff.e.l.auia.ꝛ.ff.e. l.legatũ. sed ar.ff.l. pri.ꝛ.ff.de adi.leg.l.ſi tibi.ꝛ facit.ff.de here.instituti.l.iij.ꝛ.l.q filio.

a Reliqua.reliq̃ sunt q̃ er administratiõe debent q̃ sic dicũt:qꝛ raro accidit qꝫ oĩa male consumpsit.sic ergo reliqua debita er administratiõe dicunt:ut.ff.de admitu.l.lucius.i.nñ.ꝛ reliquatio ipsa retẽtio reliquoꝝ:ut eo.ti.l.q nostrus.

b Reddiderit.ꝛ sic tñ datio ꝯtinet

c In folle.i.i burſa.ſꝫ.p.pe fuit p vna pte ꝛ exposuit.i.malicioſe siue obscure.vel.i.stulte.

d Nõ recte.s.referat.ſꝫ certe nõ vt exigi ꝺ cõputatio:ut.C.de ma.test.l.cũ testõ §.fi.q̃ est ꝛ. So.vbi nil ẽ in reliqs stati ẽ liber nulla fcã cõputatiõe:ut ibi:ꝛ.ff.l.pri.ſꝫ vbi est:tũc ꝺ duo exigunt.vt ꝺ.ꝛ sunt fi ia vt in ctrario no.

e Ad fcõ.i.rõcinatiõe.ac.

f Ad pecuniã.i.dationẽ.

g In telligit.sic.ff.de pig.ac.l.vel vniuersoꝝ.ꝛ.l.si fu.ꝛ.C.de epi.au.l.iii.

h Exciperet.geminatio ſmonis.vel dic exciperet.s.huius dicẽs nõ esse ita.

i Soluerit.in quibuscũqꝫ culpe reus saltem leuis fuerit:ut.ff.e.l.amepe.ꝛ facit.ff.de fideicõ.liber.l.si pure.ꝛ in fi.ꝛ de vbo. signi.l.boues.§. fi.ꝛ ꝺ statuli.l.statuli.§.si qs ñ dare.ꝛ ꝺ mãu.l.si ita sit.ꝛ.l. si ita fuerit. ꝛ.ff.de li.le.ñ solũ.§.is qrões.qꝺ legiꝺ dt duo ꝯtineri in rõibꝰ reddẽdis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

LAcius. Filiatio nō pōt plene ꝓbari. h. d. Bar. Vel sic. Institutō facta de filio in ptāte sub cōditione si ꝓbauerit se filiū nō valet tanq̄ facta sub ꝯditione q̄n nō sit facta sub eius ptāte. h. d. ℙau. de ca.

a ¶ In ptāte. filiꝰ. n. g est in ptāte nō pōt instituꝰ sub cōditione: nisi sit po testatiua: vt. ℨ. de bere. instit. l. suus. nisi in eius defectum sit erheredatus vt. C. de isti. ⁊ sub. l. iiii. ⁊. ſ. de bo. liber. l. liber tus. §. libertus. l fi. si āt est emācipatus ualet te stamētū in quo est istitu tus sub ꝯditiōe. hz tñ ℨ ta. q̄si nō sit istituꝰ: vt i sti. de erbere. liber. §. e- mācipatos ſm azo.

b ¶ Nullus. videt q̄ nō posse ꝓbari filiatio. qō ē uerū facile nisi. per cōiecturas: vt. ℨ. ō his q̄ sūt sui uł alie. in. l. filiū. ac.

TAlis. Si cōditio mixta deficit per ca sum: nō deficit relictum alimētoꝝ nisi fauore eiꝰ i cui⁹ plona defiē: alimē ta fuissent relicta. h. d. Bar. ⁊ ℙau. de ca.

c ¶ Proueberet. ſ. filiꝰ.

d ¶ Non videri. hac. l. distinguit cui⁹ cā debe- ant morari cū liberis. et hz hoc nō est cōtra. pri- me parti. ℨ. ō an. le. l. se to. q: ibi gſa filioꝝ. ⁊ iō aliquo mortuo pſtātur alimenta ꝓ eo pte. itez nō obstat secūde parti ℨ. de ali. le. l. gaio. §. im perator. q: ibi gſa non alimētoꝝ. Itez nec ob- stat secūde pti. ℨ. de an. le. l. scio. q: hic p casum ibi p filiū stabat. Itē cō tra ad pmā ptē. ſ. ō ma nu te. l. si ita scriptū. in fi. So. ibi logſ in casua li conditione. hic aūt in potestatiua. ⁊ hz ita defi ciat pp casum: nihilomi nus legatū cōseqūt legata- rius. ⁊ ſm. R. ut diri. ℨ. e. l. in testō. azo.

e ¶ Unlitatē. nō aūt li- bertoꝝ. tūc. n. nō repel lunt liberti ab alimētis. qō ē in eis spāle: ut no. ℨ. e. l. in testō. azo.

f ¶ Non oportere. doli exceptiōe obstāte. ac.

TJcia. Legatuꝝ fa ctū alicui cū pene- rit non est conditiōale. b. d. Bar. ⁊ omnes.

g ¶ Ticia. ticia instituit filiū ⁊ fidei filij bñdis in stituti bñtis liberos cōmisit: ut dictis suis liberis. ſ. neporib⁹ ticie ⁊ liberto rum liberis. nā in infinitū sic dicūt: vt. ſ. de verb. sig. l. liberoꝝ.

b ¶ Restituerent. cū peterint. uel dic q̄ ticia ſstituit ex̄neum ⁊ rogauit vt suis libe liberis restitueret. hz tūc q̄re dicit liberos bñtz ⁊ filij supflueret.

i ¶ Cauillatione. expone: ut. ſ. de verb. sig. l. natura.

k ¶ Non videri. sed magis quedam admonitio: vt. ſ. de ver. sig. l. si de- cē. ⁊ ar. ℨ. de tutel. l. muto. §. hanc conditionem.

TUlianus. Seruus manumissus uel alienatꝰ legatū nō seq̄t nisi ꝑ pleat ꝯditionē: in cuiꝰ euētū legatū est expresse collatū. Itē regula ca- toniana nō impedit legata q̄ dies cedit ab adita hereditate nisi bñs neces sarius exſtat. b. d. Bar. ⁊ oēs. Et diuidit ī duas ptes. ſcōa ibi. cū vero.

l ¶ Noster. dare. cuidam extraneo. ac.

m ¶ Et ita. per hoc ita collige q̄ est conditio.

n ¶ Iussus. sub. ⁊ fundū scianū habeꝫ. o ¶ A viuente testatore.

p ¶ Conditioni. quasi in legato tacite repetita: vt. ℨ. de lega. iii. l. qui cō- cubinam. §. cum testamento. ⁊. ℨ. e. l. auia. sed contra. ℨ. e. l. iul. paulus in fi. sed dic ut ibi.

q ¶ Paruisset. ſ. seruus iste.

r ¶ In emptore. ſ. dicendū est. i. vt ita demus legatum huic seruo petat si condi tioni paruit. azo.

s ¶ Non sit. ſ. expressum. semp tñ repetita videt: vt. ℨ. e. l. cum seruo.

t ¶ Et enim. ⁊ certe potest tenere legatū non obstante regula catoniana. et enim ⁊c. que est. ℨ. de regula cato. l. i. in pncipio.

sitꝰ: ueluti cū in ipſs libertatis collatū cēt legatū. ¶ Cuz vo libtas sub conditiōe. legatū aūt pſenti die da- tū ē: in hoc q̄stio est an ꝯstiterit lega tū. Etenimꝫ nec catoniāe sententie lo cum in ꝓposito esse. q: ⁊ si statim te stator decessisseꝫ: nō tū omnimōᵛ in utile cē legatū: cū posset ꝯditio lib- tatis añ aditaz hñditatē impleriᵗ: ⁊ legatuz manumissoᵛ deberi: nisi for te necessariusˢ hñs extitisset. tunc. n. omnimodo inutile erit legatuz ipo iure: quia sub conditione accepēit li bertatem.

UAlerianus.

QUod traditū ē in legatis no uissimāᵃ: in libtatibᵇ leuissi mā ꝯditiōez spectādā eē. GAius. Desitque ipsi seruo ꝯmodior sit.

UAlerianus.

DOn ad eaᵃ legata dūtaxat pti net: q̄ sepiᵇ sub diuersis ꝯditi onib⁹: sz ēt q̄ ꝓmo pure deinde sub ꝯditiōe dātur. Itaq̄z qō hñs pure dare iussus ē quodue pure legatū ē cum id ex interuallo sub ꝯditiōe le gatū ē: posteri⁹ valet si ꝑus sub con ditione deinde pure legatū est: pre- sens debeꝫ. Q: si pure legatū ē: ⁊ in continēti hñs sub cōditiōe dānat⁹ ē aut rogatus ē dare. pinde est acsi nō cta subiecta scriptura idez legatum cēt: vł vt pñs vēdicari si hoc uolu erit legatarius: uł cū cōditio extite- rit ab hñde peti possit: nisi ꝯmemo ratiōe superioris legati posteri⁹ scri ptū fuerit: veluti stichū quē illi lega uiᵉ hñs meus eiᵉ si illud factum erit dato. Tūc. n. in reuocādi aio pñs le gatum ⁊ sub conditione dandi ita scripsisse videbitur: ⁊ si añ cōditio nem rē vendicet doli exceptioᵍ locū habere poterit.

PEr fideicommis- sum variēᵇ data libertate non leuissima spectanda est: sed nouissi ma: quia superior uoluntas potior do legato cōtra sed ibi diuersi testatores.

u ¶ Omnimodo. i. in oi casu.

r ¶ Impleri. ēt post mortem te statoris. q: est in dando: vt. ℨ. de le. i. l. quesitum. §. i.

y ¶ Manumisso. naz hz vel dece añ aditā hereditatē non tñ est liber. nec legatū ei relic- tū valz. hz alꝰ valeat a morte testatoris: vt. C. de cad. tol. §. in nouissimo. ⁊. §. i. ac.

z ¶ Necessarius. ſ. aliquis aliꝰ seruus. q: tūc iter mortem te- statoris ⁊ aditam hereditatem nihil est in medio cū protinus est heres ⁊ liber: vt instit. de he re. quali. ⁊ dif. in pn. ⁊ sic tēpꝰ adite hereditatis. i. mortis inue nitur seruus bñdis. ⁊ iō purū legatū regla catonis impedit at in suo ⁊ necessario dico idē qō in cōneo. cū hēat p ptorem bñficiuz abstinendi. vt instit. ō here. quali. ⁊ dif. §. sed si is. ⁊ ℨ. de acqren. here. l. necessariꝰ ⁊. C. si vi se ab hñ. absti. l. i. ⁊ facit. ℨ. de le. i. l. quesituz. §. necessarius.

QUod traditur. In li bertatibᵇ leuissima expe- ctatur conditio in legatis vlti- mo loco scripta si ex interuallo fuit appositā: sed si incōtinenti legatarii esset electio nisi secun da sub commemoratione pri me scribatur. b. d. cum duabᵇ. ll. se. Bar.

a ¶ Nouissimā. ut. ℨ. de testa. misi. l. tutor datus. ⁊. ℨ. de le. i. l. si tibi. §. in legatis. ac.

b ¶ In libertatibus. directis. sed in fideicommissariis nouis sima: vt hic. ⁊. ℨ. e. l. leuissima ⁊. ſ. l. iii. ⁊. ſ. de ma. te. l. v. et hñt ō locū q̄n diuerse cōditio- nes in diuersis partibᵇ testamē ti ponite sunt sepatim. si autem simul: aut disiunctim ⁊ sufficit pareri vni: aut coniunctim. et tunc vtriq̄z: vt. ℨ. de condi. in- sti. l. si heredi.

c ¶ Dest. facit instiᵗ ō actio- nibus. §. huic.

a ¶ Non ad ea. hoc refertur nī ad nouissimā.

b ¶ Er interuallo. q: aliō si in continēti: ut. ſ. e. §. q⁹ si pure. ⁊ expone ut aſs q̄n ad alia di- uerterunt. hz circa idez testamē tum. et facit. ſ. titu. i. l. fun-

¶ Subiecta. ablatiui absoluti.

d ¶ Presens. sed quid ꝓdest hec electio cū semper eligaz vt pure: Rñ. potest interesse peti: vt etiā ex condictionali. si tūc ero capax nunc non sum. vel si om nia mea presentia donaui. vel si publicata sunt. nam postea quesita non caderēt in eas causas. vel nunc seruus tunc liber ero: vt. ℨ. e. l. iuſ. noster. Item que est ratio incontinēti vel ex interuallo. Rñ. quia non est verisimile vt corrigat quod incontinenti fecerat. ⁊ facit. ℨ. de contraben. emptio. l. pacta. ⁊. ℨ. de rei ven. l. si quam.

e ¶ Legaui. ſ. pure.

f ¶ Ei. i. eidem legatario alii dicunt alii. ⁊ sic nō concordat. ℨ. e. l. si sepatim.

g ¶ Exceptio. ſ. in totum quando ei. vel diuersis in partem: ut. ℨ. de le. i. l. plane §. si coniunctim

PEr fideicommissū. Nullus sūmat sed possunt sic sūmari. Ultima volū tas derogat supioribᵇ. b. d. Albert. the. Hec lex diuiditur in duas partes Primo ponit de natura condictionum in futurū. Secundo exemplificat ⁊ casū format. b. d. Alber. the.

b ¶ Varie. i. sub variis condictionibus. ⁊ no. per fideicommissum: q: aliud est directus. vt. ℨ. e. l. quod traditum.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Onditionum ꝛc. Et diuidit in duas partes. In prima ponit q̃ ad emãcipandum filiũ pater non põt compelli iure act. sed officio iudicis vel ex equitate. Secundo dicit q̃ qui vult antec edens vult et consequens. et formar casum secunda ibi cui rei. Bar.

a In futurum. que vere condictiones dicũt: ut. ff. de iniu. testa. l. cũ in scbo.

b Ut hec conditio reddit singula singulis.

c Infinitum. qr pma qñcũqz me viuẽte. tertia qñcũqz ante mortẽ vel post mortem.

d Ald certũ. imo est icertus dies mortis: vt. ff. e. l. i. ſz dic respectu p̃decẽtiũ: qr ñ qñcũqz post mortẽ: sed cum funus impletur. ꝛ facit. ff. de le. ii. l. si ita scriptum. §. fi.

S Jcui. Rogatus emãcipare filios non põt cogi in re actiõis: ſz officio iudicis. Jtẽ q vult añs vult ꝛ consequens sine quo illud qđ queritur nullus est momenti. h. d. cum. l. se. Bar.

e Si cui. manumittek. idest emãcipare.

f Eos liberos p fideicommissum tã emãcipationis q̃ patri relicti. ꝛ hoc mero iure: ut. ff. de le. i. l. filius. §. fm vulgarẽ sed de equitate. secus i utroqz vt. j. subiicit. ꝛ. §. cui. ac.

g Fideicõmissarius. qr de fideicõmissis ius dicit: vt insti. de fideicom. here. §. i.

b Libertatem. idest emãcipationẽ.

i Ut seruos. qr seruos tuetur vt insti. de ũngu. rebus p fideicõmissũ re. §. libertas.

k Extra ordinez. i. offõ iudicis. sic. ff. si cer. pe. l. cũ filius.

l Cogendũ emãcipare. no. casum vbi pt cogi emãcipare sunt ꝛ alii quidã. sed regulariter cõtra. vt. inst. tu. q. mo. ius pa. po. sol. §. fi. secus si rogaretur quẽ adoptare: vt. ff. de le. iii. l. vrorem. §. heres.

m Emãciparet. nã ſper cogi vt hic. ꝛ. C. de fideicom. l. q̃uis. ꝛ ar. ff. de cõdi. cã. l. i. ꝛ C. de inof. te. l. filius. ꝛ de insti tu. ꝛ substi. l. si mater.

n Nepotes suos. s. ex filio quẽ coheredẽ eis dedit.

o Filiũ. patrẽ nepotem.

p Filius suis. s. nepotibus testatricis.

q Substituisset. s. vulgarie alii dicunt p fideicom. siquis decederet sine liberis. ſz tũc nõ cẽt necessaria huius. l. presũptio q̃ presumit ẽt bona restitui emãcipatis.

r Quicqz restituere. hec p̃sumptio ex testatricis uolũtate que eos heredes instituit cũ patre suo ꝛ inuicez substituit. vñ deportatione nepotũ videtur pr rogatus. sed nunquid econtra si rogatur pater instituius restituere suus filius an emancipare cogitur. cum alia a iure isto non posset restituere: qr omnia patri per filiũ querebãtur. sed hodie forte secus est: lex enim videt velle ut videatur rogatus restituere cum fuerit sui iuris: vt. j. ad trebel. l. vbi. azo. ꝛ facit. j. l. proxima.

f Pater. acciperent. quam habere non possent in potestate posite: vt. C. de cura. furio. l. fi. in pn. t Pateretur. vt ꝛ. ff. l. proxi. in fi.

u Substituẽdis. s. vulgaris. ꝛ dic q̃ filie repudiauerũt ab initio. ꝛ sic ex vulgari habuit pater. sed non tenuit repudiatio cũ nec habere poterãt nisi emãciparentur vt. ff. de acq. here. l. is qui vel die quesisset. i. querere potuisset. ꝛ facit. ff. de le. ii. l. cũ filio ꝛ. j. ad trebel. l. ubi. ꝛ. j. de re. iur. l. qui põt.

Amita. Conditio vandi certe persone nomine proprio nuncupate non baberi debet. Cui cõsonat ꝛ rescriptum diui adriani ꝛ anto.

Marcia.

Onditionũ que in futurũ cõferuntur triplex natura ẽ. vt q̃dam ad id tp̃s quo testator viuat: q̃dã ad id tp̃s qđ post mortẽ eius futuruz sit: quedã ad alterutrũ p̃tineant. tẽpus aũt vl certũ vl infinitum ꝓprehendat que oia non minus in fideicõmissis q̃ i institutionib⁹ ac legatis incidẽ solent: vt hec cõditio. Ticie si mihi nupserit: nõ dubie nisi viuente testatore. Illa autez si ad exequias funeris mei venẽrit: nisi p mortem impleri non possit. Illa vo si filio meo nupserit vel viuente vel mortuo testatore impleri possit. Et p̃ima quidem ac tertia ex relatis conditionibus infinitum tempus habent. Quandocunqz. n. nupserit impletur conditio: secũda ad certum tempus ascripta est.

Papian⁹.

Si cui legatum fuerit relictum. ſsqz rogatus fuerit liberos suos emancipare: an cogi debeat manumittere; Et retineo me diuisse ofiicere eos a petitione fideicommissi. Neqz. n. pretor fideicommissarius eos ad libertatem tuetur vt seruos. Papinianum quoqz scribere referebaz nõ ẽ cogẽduz emãcipaſ filios suos. Arbitror tñ extra ordinẽ debẽ constitui cum q agnouit id qđ sibi relictũ ẽ hac cõtemplatione vt liberos suos emanciparet cogenduz emãcipare. Neqz enim oz circonueniri testantium voluntas. Dic deinde hoc accipiendum est quemadmodum si sub conditione liberorum emancipandorum ei fuisset legatum relictum: vt ita relictuz vt eos emãciparet. Cui rei cõsequẽs ẽ: qđ diuus seuerus rescripsit. Nam cum quedam mulier nepotes suos bñdes instituisset ꝛ ipsum filium cobñdẽ filijs suis dedisset: eosqz inuicez substituisſz rogassetqz filium vt filios emanciparet: nõ aũt rogasset vt bñditatez eis restitueret: ex auctoritate diui seueri emãcipare eos compulsus est: bisqz restituẽ hereditatem. ꝛ adiectum est. ut si id tardius faceret q̃si ex mora vsuras p̃staturz: videri eniz euz qui morã faceret emãcipationis: moraz restitutionis fideicõmissi facere.

Papinianus.

Pater filio suo cobñdes sine vlla conditione filias ipsi⁹ õdit ac petijt vt filias suas emãciparet: ita vt curatores a p̃tore acciperẽt. filij videri fideicõmississe placuit vt eas sui iuris constitutas: ad bñdita tẽ auie puenire patẽtur: nec ad rẽ p tinet si portionez filiaz iure substitutionis quesisſz.

Hermoge.

Cum ita datur libertas: si ticio q nõ ẽ bñs. x. õderit: certa persona demõstratur. ac propterea i p sona eius tñ conditio impleri põt. Sane si cuz cesserit dies pecuniam conditioni comprehẽsaz statuliber habuerit iuſ constituto nulli dãdo conseq̃tur libertatẽ. Diuersa causa est legatarij in cuius persona placuit conditionẽ õficẽ: si añcz dederit legatarius pecuniaz ticius moriaſ: Ex bis vbis si bñdi vl si bñdi ticio. x. õderit liber esto non tñ bñdi: sed etiaz bẽdis bñdi dãdo peruẽit ad libertatez. at si nullius bñdi succesſerit iure ꝓstituto nulli dãdo ad libertatez peruenier.

Idem.

Legatum sub conditione relictum ꝛ ad alium trãslatum si nõ cõditio p̃sone cohereat sub eadem conditione translatum videtur.

Paulus.

Jcio usufructus serui legatus est: ꝛ si ad eum pertinẽ desisſet libertas seruo data ẽ. Ticius viuo testatore decessit: libertas nõ valet: quia conditio nec initium acceperit. Paulus. ergo ꝛ si viueret ticius: ꝛ capere non potest. idem dicendum est. Desisse enim non videtur quod nec incipit. Serui usufructus mulieri q vidua esset: legatus est. Idem seruus si ea nupſisset liber esse iussus esset. si multi

a Cõstituto. s. singulari. s. fauore libertatis: vt. ff. de le. j. l. turpia. §. i. nã secus in alus vt statii dicit. ꝛ. ff. de statu li. l. si peculiũ. §. is cui

b Nulli dãdo. qr non est ticius vnus cui solꝛ fuit dãduz: ut. ff. pri. ꝛ j. pri. diuersa ꝛc. vel si est nõ vult: ut. C. de cõdi. iser. l. fi. ꝛ facit. ff. e. l. in testamẽto. ac.

c Legatarii. cui fundus est legat⁹ si. r. ticio dederit.

a Legatari⁹. destinatione. nã deficit vt dicit sed cõtra. ff. de an. leg. l. annua. in pn. so. ibi.

b Er bis uerbis bẽfdi ticio. secus forte si ticio simplr iussus est dare: ut. ff. e. l. diuersa. ꝛ j. ff. so. l. stipulat⁹ sũ. i. rñ. ꝛ. l. stichũ. ꝛ. §. usuf. Jtẽ qd ez. si ticio bẽfdi dare iussus est. Rñ. pẽdẽs verbũ ꝓsidero sit p p̃uz vel appellatiuũ: ut j. de stip. ser. l. si fundus cõmunis.

c Dãdo. hoc ꝓuilegium libertatis. secus in peculiario relicto. vt. ff. eo. l. sub diuersis. §. i.

d Cõstituto. i. spãle fauore libertatis. vt uti

Legatũ sub cõ. Legati translatio in dubio vt fieri sub ea dẽ ꝓditiõe. h. d. Bar. vl sic. Translatũ legati cẽ sceſ scã sub eadẽ ꝓditione misi sit talis q̃ cohereat persone primi legatarii h. d. Jaſon. ó ca.

e Persone. vt puta si talis vrorẽ duxerit. vl studii se ibuerit que per aliũ non faceret ut. C. de ca. tol. ne aũt. vl pone ut. ff. de adi. le. l. legatus sub cõdi. f Tac. s. tacite. ut ꝛ d. l. legatũ. secus i hereditate: vt. ff. de he re. isti. l. que sub cõditione. ꝛ facit. ff. e. l. unia. ꝛ. l. que conditio. ac.

g Jcio. Non dicit desinere qđ esse non incipit. h. d. Bar. ꝛ omnes.

Non videtur. imo cõtra: ut. ff. de usufru. quẽad. ca. l. iii. §. desinere. So. hic rigor. ibi equitas. uel vt ibi.

Seruj usufru. Fauor libertatis fauori nuptiarũ p̃fert. h. d. Bart. Vel sic. Cõditio viduitatis non reicit si in defectũ eius legatũ fuit in cãz piam ꝛ fauorabilem translatum. h. d. Jaſon. de ca.

b Jussus. ꝛ sic sunt duo legata sub diuersis. imo ꝛ ille conditiõib⁹. vñ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

si cesserit ex vna nō videbat ⁊modo cedet ex alia. a Si mulier. si. i. q̄uis. b Libertas. i. multomagis si libertas est data si non nupserit. ⁊ vsufructus in alio casu datus est. azo. s. si nupserit. ac.

Municipibus. Municipes possūt iurare p eos qui regūt mūicipiū b. d. bar. vel sic. Uniuersitas pōt pstare iuram ētū per illos q̄ uniuersitatē regūt. b. d. pau. ō ca.

c Municipib⁹. itaq; dici nō esse ipossibile ita q; ⁊c. uel ifert ad id qō q̄ fuit paulus. ac.

d Gerūt. ⁊ sic videt oēs iurare. ut. j. ad munici. l. municipes. ⁊. j. ō reg. iu. l. aliō. §. refertur sed ꝯtra. s. de cōdi. isti. l. q̄ sub cōditōe. ⁊. s. c. l. hec scriptura. So. ħ dubitabat an esset possibilis de natura ⁊ qualr pōt pareri propter infantes ⁊ sīles de uniuersitate: q̄ als iurare nō pnt. ē igit possibilis de natura ꝫ nō de iure: ut in ꝯtis scēz. R. ⁊. b. vel dic specialr vt ⁊ in libertate: ut j. de ma. te. l. si q̄s libertatē. Tertii dnt q ħ de pñti vel de preterito est iurandum ibi de futuro ⁊ sic ibi remittit. et facit s. qō cuiusq; vniuersi. l. ultz. §. si decuriones. ⁊ C. de aduoca. diuer. iu. l. restituendum.

Mea res. In legatis ꝯditionalibus sufficit ad valorē legati q̄ tpe ꝯditiōis cesset defectus q̄ erant tpe testamenti vel mortis. hoc dicit. Et sic nō ħz locuz regula catoniana. pau. de ca.

e Mea res. oportet. ut ⁊. s. de leg. i. l. cetera circa pn. ⁊ de ōben. ēp. l. cristio. ⁊. j. q̄ñ. di. le. ce. l. v. §. fi. ⁊. s. ō regu. cato. l. ii.

Onditionis. Cōditiones legales que ifunt nō reddūt legatū ꝯditōale quātuz ad transmissiōez vt ut ī pediāt diem ei⁹ cedet q̄ dicūt extrinsece ñ. proueniētes ex ōbis testi ⁊ sic nec ex uolūtate testatoris. b. d. pau. de ca. f Tacite. uelut a legatario pimo tibi legat uel a substituto herede inest enim semper hec condito si ille suum legatuz agnouerit. aut substitutioni locus fuerit. azo. uel pone erē plū. s. e. l. i. i fi. ⁊. j. ō uer. ob. l. iterduz ⁊. l. cōtinu⁹. §. cuz ita. g Cōditiōalia: quo ad ipediēdā trāsmissiōez. ut ⁊. j. q̄ñ. di. le. ce. l. cuz illō. i fi. et si testator eā tacitā ꝯditiōez exp̄ssisset: ut. j. c. l. aliq̄ñ.

Tacite. Allegans cōtraria nō audit. b. d. bar. ⁊ oēs. vel sic. Mulier q̄ spreta cōditiōe non nubendi nupsit nō pōt petere duplex legatū unū factū si nupserit ꝫ dz esse altera cōtēta. b. d. pau. de ca. b Admitti. volebat. n. habere ducēta. q̄ et spreta tali cōditiōe debet cōseq̄ legatū perinde ac si non nupsisset. Itē q̄ nupsit volebat alia. c. q̄ implenerat ꝯdi. sub qua fuerāt legata. q̄ pria cōditō p nō adiecta hnda est. ⁊ certe non potest tam ꝯtius modis admitti q̄ ridiculū ēet. ⁊ ad hoc q̄ non audiatur contraria petens. C. de fur. l. i. ⁊. j. q̄ñ. ap. sit. l. ii. §. sed si alius. ac.

Pater seuerianam. Non dicit nole q̄ nō pōt velle. b. d. bar. vl sic Fideicōmissū ab aliquo relictū uel sub cōditōe si non fecerit tale qd qō ab eius volūtate dependet et cēsetur fcm̄ in penā si facere noluerit iō nō ħz locū si facere non poterit. b. d. notāter pau. de ca. i Pater seueriana. si nupserit. i. nubere noluerit. sic. j. de v. ob. stipulatio. k Oportet. ut. s. de le. i. l. pe. ⁊. s. e. l. in ꝯditōibus. ac. l Decesserit. sic cōtra pris volūtatē nil agit. non ergo dr nole cū nec uelle possit. sic. s. locati l. qui ad certū. ⁊. j. de reg. iu. l. uelle. ar. ꝯtra. j. de fur. l. qui vas. §. vetat.

Ita. Non dr sine liberis decedere q̄ unū trū filiū reliquit. b. d. pau. ō

er⁸ nupserit liber erit: quia portio ē legato libertas⁵. I Dem.

Municipib⁹ si iurasset legatū ē. hec ꝯditio ñ ē possibil. Paulus. Quō admodū ergo pareri pōt ꝯditiōi p eos. itaq; ⁵iurabūt p quos mūicipij res gerūtur⁶. I Dez.

Ea res sub conditione legari mihi pōt: q̄ in hmōi legatis non testamēti facti tempus: sed conditionis expletę spectari oportet⁴. P Apinianus.

Onditiones extrinsecus non ex testamēto venientes. id est q̄ tacite⁴ iesse videntur ñ faciūt legata ꝯditionalia⁸. I Dem.

Icie si nupserit. cc. si ñ nupserit. c. legauit. si nupserit ml'ier. cc. nō ēt. c. residua petat. ridiculuz ē enim candē ⁊ vtviduā ⁊ vt nuptā admitti⁹. I Dem.

Ater seuerianaz proculā elio philippo cognato: nuptijs testamento designauit. eidez filie predium si elio philippo nupsisset verbis fideicōmissi reliqt. Q̄ si non nupserit idē prediū philippo dari voluit: nondū viripotens puella diez suuz obijt. Respondi cū in ꝯditionib⁹ testatorū voluntatē potius q̄z vba cōsiderari oporteat⁴: Elio philippo fideicommissum ita datum videri: si ea procula defuncti filia nubere voluisset. Quare cum ea p⁹ us q̄z viripotens fieret vita decesserit⁴: conditionem extitisse non videri. C Ita fideicōmisso dato: volo restituas si sine liberis decedas: conditio defecit ex voluntate vel vno m filio superstite. C Conditionum n verba que testamento prescribuntur pro voluntate considerantur. ⁊ ideo cum testamento tutores dati⁹: quoniā iterea puer adoleuerat id egerint⁹: ut curatores ipi constituerent⁴: cōditio fideicōmissi talis p̄scripta si tutelaz in annum .xviij. gesserit fecisse non videbit⁹.

Socr⁹ nurui fideicōmissū ita reliquerat: si cuz filio meo i matrimonio perseueraueritDiuortio⁷ sine culpa viri post mortem socrus facto: defecisse conditionem respondi: nec ante diem fideicōmissi cedē q̄z mori ceperit⁸ nupta vel marit⁹: ⁊ ideo nec mucianaz cautionē locū habet quia morte⁴ viri cōditio possit existere. C Fideicōmissa menstrua ⁊ annua sub eadem conditiōe liberto relicta: q̄diu res patroni filie gesserit. ⁊ si prestare necesse est: filia prohibente⁴ res suas administrari: tamen volūtatem filia mutante conditionem resumunt⁴: quoniam plura sunt⁴.

I Dez.

Cum auus filiū ac nepotē ex altero filio bñdes istituissz: a nepote petijt: vt si intra annum .xxx. moreretur bñditatē patruo suo restitueret: nepos liberis relictis intra etatem suprascriptaz vita decessit: fideicommissi conditionē cōiectura pietatis ñdū ōfecisse⁷: q⁹ minꝰ scriptuz q̄z dictū fuerat inueniretur.

Paulus.

Si ita legatū sit. Ticio post .x. annos dato si satis ab hērde ñ exegerit ⁊ ticius intra .x. annos decesserit⁸ ad bñdem suum transmittat legatum⁹. ⁊ quia morīēte eo cōditio existit⁴.

I Dem.

Cum qui post aptuz⁹ testamentum deportatus ⁊ restitutus ē fideicommissum petē posse: cuius

o Dati. quib⁹ fuit relictū aliquid si gessērūt tutelā i. .xviij. an. vt. j. p̄z.

p Id egerint. adult⁹ factus petēdo eos ī curatores: nec ipi se excusauerūt cū possent vt in fi. de excu. tu. ⁊ cu. §. pe.

q Non videbit. q̄ñ certū est testatorē ēt p curatorē tutelaz itelleriss. sic ergo no. q̄ hoc ꝫ buz tutela ad tps retiet ꝓpam signficationez. ⁊ post assumit aliaz ipropiam. sic ⁊. s. ō vul. sub. l. cēturio. ꝫ ar. ꝯ in. co. ti. l. verbis ciuilib⁹. ⁊. l. in pupillari. nec. n. vere tutor pōt dari adulto: vt. s. ō tu. ⁊ cu. da. ab bis. l. scie. ⁊ ꝫ ħ dic ꝯstituerēt⁴ s. per ꝯfirmatōez: ut ist. de cu. §. dantur. sic. C. ō cu. fu. l. fi. §. sed cū antiquitas. Itē no. ħ q̄ sufficit fieri egpollēs sic. ⁊. s. de le. iii. l. fideicōmissa. §. si cui ꝫ ar. ꝯtra. s. mā. l. fi. §. fi.

r Socrus. Cōditio q̄ pōt ipleri ī vita legatarii expectat nec est locus mutiāe cautioni. b. d. bar. vl sic. Cōditio negatiua q̄ pōt ipleri p cautōez mutianam: ꝫ iplet ī articulo mortis cū mori icipit. pau. de ca.

r Diuortio. ⁊ sic pseuerantē sublata. ac.

s Ceperit. q̄z tūc demū pseuerario certa ē. iterueneriet uel nō.

t Q̄z morte. bōa rō: ut. s. e. l. cū ita. §. ticio. ⁊. l. auia. §. ticio. sed certe imo ħ casu nō est bōa rō. q̄z cum malo mulierio homine. i. fortuna ꝓponitur. ⁊ sic cautio locum hēre dz: ut. s. e. l. cū ita ī pn. ⁊. §. i. q̄ est ꝓ. ꝫ certe imo multe gaudēt ō morte maritorū. ar. ñ ꝯ. C. de iur. do. l. fi. in fi. i. mī. vbi tristāt. Itē pōt ⁊ nō alio mō q̄ꝯ morte uiri ōficere pseuerario: ut diuortio culpa viri iteruenīēte. ac.

Fideicō. Dictio q̄diu facit conditionē. h. d. bar.

u Prohibente. nisi propter fraudē phibeatur: vt. s. de an. le. l. meuia. ī pn. r Resumūt. relicta. ꝫ ꝯ. C. ō ꝯdi. iser. l. fi. Sol. ubi fauor libtans. vl ubi ñ reintegrātur: q̄z prius p remissiōe q̄ semel erat dādū. ꝫ nec ħ reintegrāt q̄ ꝓteritū ē: ꝫ q̄ futurū ē q̄ꝯ ptes sint ꝯditōes ⁊ ptes administratiōes. vñ ꝫ aliq̄ vl aliq̄ sint remisse: nō tñ p hoc cetere sūt remisse. Itē no. pmitti inconstātiaz sic. j. de colla. bo. l. nōnūq̄ꝯ. ⁊. s. de act. emp. l. si sterilis. §. fi. ⁊ depositi. l. t. §. pe. ac. y Pta sūt. f. legata. ut ⁊. j. ō v. ob. l. plīb⁹. §. i. ⁊ de do. causa mor. l. senat⁹. §. fi.

Cum autus. Ī fideicōmisso vl ī relicto a filio post mortē subintelligit si decesserit sine filijs. b. d. bar. vl sic. Fideicōmissū relictū p ascēdētē descēdēti post ei⁹ mortē ħz i se tacitā ꝯditionē si decesserit sine libis: ēt si fideicōmissari⁹ sit ō descēdētib⁹ ⁊ in potiori gradu. pau.

5 Defecisse. no. tacitū defectū ꝯditiōis. ad q̄ō ē. C. de isti. ⁊ sub. l. generaliter. §. fi. ⁊ de fideicō. l. cū acutissimi. ⁊ ar. s. de here. insti. l. quotiens.

Ius. Cōditio negatiua ōpendens ex facto legatarii ipletur ipo legatario moriēte. ideo nō ipedit diē relicti cedere ⁊ ad heredē trāsmitti. pau.

a Decesserit. satisdatiōe nō pstita. ac. b Legatū. ꝫ an statiz poterit peti. cū ⁊. an. non transierint: R. dixit non ⁊ pro eo. s. e. l. iii. in fi. ⁊. j. de v. ob. l. in illa. Sz. b. q̄ statim. nec ob. dicta. l. i illa q̄z dies fuit ibi appositus ad solutionē faciendā: hic ad faciēdū ꝯdinonale legatū. sed certe tūc dz dicere si satis nō erogerit hinc ad. ⁊. an. nō aūt post. ⁊. an. vñ prima placet. ac.

c Exstitit. cū. n. fuit ī nō faciēdo morte ipleta: ut b. ⁊. s. eo. l. ticio fūdū. ac.

Cum qui. Nō nocet medio tpe quē ex iusta cā añ existētiā cōsti. perdere ciuitatez. bar. uel sic. In legato cōditionali nō attēdit incapacitas legatarij contingens ꝯditiōe pēdēte si tpe quo extat repit capax. pau. d Aperti.

multomagis si ante.sz ħ virit qz ſm has leges non cedebat dies nisi ab aptura tabularū.ꝛ si añ decederet legatarius fiebat caducū ut.C.ō cadu.tol.§.i.b.

a ¶ Cōditio.in cōditionali.n.legato inſpicit ſolūmō tēpus cōditōis exiſtentis capax ſit vel non legatarius.ut.j.de le.pre.bo.poſ.ꝛtra ta.pe.l.interuēit. In pure uel in relicto in diez certū ſuſpicitur tps cōditi teſti.vt.j.de iure fiſci.l.iū. §.qri

aūt: i hēditate aūt ſuſpiciuntur tria tempora.ut.s.de bere.inſti.l.ſi alienā.ꝛ inſti.ō hēd.q.ꝛ diffe.§.i extracis.ꝛ facit ad.l s.de le.u.l.nō oportet ꝛ de le. ui.l.ſi deportati.ac.

§ Si funduz Alienatio rei legate ſub cōditōe:uel impoſitio ſeruitutis irritat cōditōe aduenīēte. Bar.ut ſic. Exiſtēte cōditione legati reuocat qc qd per hēdē ſuper re legata depoſitū fuerat in piudicium legatarii.b.d.pau.de ca.

b ¶ Si.fundū.ſcedat.i. ad eū mō venit:ut.s.qui.mo. vſufru.amit.l.ſi ſub ꝯditōe.ac

c ¶ Poterit.ſ.cū effectu ut perſeueret.ac.

d ¶ Finiet.iteriz ergo tenuit ſi poſitio ſeruitutis ꝛ alienatio: ut ꝛ.s.coꝛa de le.l.fi.§.ſi aūt ꝛ s.quēad.ſer. amit. l.is cui.§. fi.niſi in libertate :ut.s.q ꝛ a qbus .l.generaliꝛ.§.i.ſz hodie ꝯſuaſ ēt in alios pdictis ut in auc. de teſti. ꝛ ea q̄ pa.§.i.ꝛ fa. j.ti.i.l.fūdo. ꝛ. s. de le. i. l.ſi fūdū ꝛ.j. de fideicō. lib.l. gnāliꝛ.§.fi.

H Oc genus. Cōditō negatia q̄ pōt ipleri nisi o legatario nō iplet pstita cautōe mutiana. Bar.ꝛ omnes.

e ¶ Ac ſi p̄ morte quo ad qd qz ſicuti tūc cū legatuz eſt poſt mortē tcii:ticio demū mortuo pōt peti legatū: ſic ꝛ cū dicit ſi ticio nō nupſit.ſz q̄tū ad aliqd ē dſia qz cū dicit p̄ mortē tcii:nō trāſmittit ad hēdes: niſi prīo tici ꝛ poſtea mlier moriat nō āt eꝫ ſi prīo decedat mulier

f ¶ Nec mutiana que iō h̄ nō hz locū :qz uiuēte legatario ħ ualeat ꝯditio exiſtēs:ut. s.e. l.cū ita legatū.§.ticius ꝛ.l.ticio fūdus. R.

g ¶ Nubēdo.crederet qs q̄ ſi alteri nuberet: ſz nullo tēpore ticio q̄ non debeat ſtari ꝯſeq legatuz:qō remouet nā ꝯſequit legatū ticio mortuo ꝛ ſic ꝯditō ne ꝑcuidubio ipleta. ſed nōne

in hac prohibitōe vt cogitatū de p̄mis nuptiis:ut in p̄miſſōe .ut lego tibi.r.ſi nupſeris ticio.ut.s.e.l.hec ꝯditio. hoc eſt ſi hodie cōtrahit cū alio videt ipleta cō ditio de non nubendo ticio:nō.nō qz prohibitio idiſtincte facta generaliter eſt accipienda .ut.s.qō metus cā.l.ſi mulier.§.i. aut pmiſſio et deſuncti tacita uolūtate ad p̄mum aptat.ꝛ facit.C.de indic.vidui tol.l.i.ac.

A Liquando Expreſſio eoꝝ q̄ tacite iſunt nil operat. Itē cōditio tacita ex testamento prouenies impedit trāſmiſſiōem.b.d.bar.ꝛ omnes.

b ¶ Purum.quo ad trāſmiſſiōez.nā ſi legatarius decedat ante cōdi. bene trāſmittit:ut.j.qñ.di.le.ce.l.ſi dies.§.fi.ꝛ.l.ſi ticio.§.i.ꝛ dic rōnē ut ibi.ac.

i ¶ Adierit.ſz quare ſecus ſi ſic dicaz ſi uolueris tibi lego. nā etiā eo non dicto erit in uoluntate tua.ꝛ tñ eſt cōditiōale:ut.s.e.l.ſi erpſſi.m.rñ.h tacite ieſt h ibi nō.imo acgrīē ēt ignoranti ꝛ añq̄ uellit:ut.s de le.u.l.cuz pf.§. ſurdo.ſz poſtea repudiare poſſit.ꝛ facit.s.de le.i.l.iu.ꝛ de hēd inſti.l.treban?.ꝛ.s.e.in cōditōib?.i.rñ.ꝛ.§.i. k ¶ Intelligitur.ut ꝛ.s.ō le.i.l.poſt mortē.§. fi.ꝛ ō adi.le. l.ſi legatū pure.ꝛ no.et hac.l.q̄ pure relictū eſt cōditiōale.ꝛ eꝫ.ac.

L Ibertis. Dicto hoc amplius nō ſolū ē repetitua legati ſz ēt ꝯditōis preambule.h.d.bar. vl'ſic. Dicto amplius iducit repetitiones.grauaminis appoſiti in legato p̄cedenti ꝛ in ſequēti.h.d.pau.de ca.

l ¶ Libertis.ꝛ eo āplius.i.p̄ter domū.ut.s.ō le.iii.l.ſi pure.ꝛ ſic q̄ ſta ẏba cū fiat repetitio p̄oris legati intelligitur eadē cōditio repetita in ſequēti legato ſic. s.e.l.aūa.ꝛ.l.legatum ſub cōditione.ac.

A Teſtatore Ad heredez ius implēdi ꝯditōez non tranſit.ut fideicōmiſſū ꝑficiat .h.d.bar.uel ſic. Legatū ꝯditionale non trāſit ad heredem añ ꝯditōez ipleta:ſz legatū modale ſic: et ante modū ipletū.ꝛ ablatum abſoluti con-

ditiōez iducūt nō modum.h.d.pau.de ca.

m ¶ Acceptis a tacita coheredē. ut.j.ꝑz.ac. n ¶ Deceſſit.hēs rogat?

o ¶ Et ticia.ſ.deceſſit.p ¶ Aperto.ſ.idē addēdo rōnē.cū pōt ꝛc.

q ¶ Cōditio cēt.q.d.claudius verba illa ut acceptꝫ cētuz i.vi modi pūt intelligi ꝛ ſic parebit heres ꝛ ſic poteſt intelligi in vi conditionis. ꝛ ita non parebit heres in dubio aūt.i.cū eſt incertū qua liter ea verba itellexerit teſtator. claudi? procōdi.intelligit ea. R.ꝛ ſz hoc hec dictio ut. ponit pro ſi. videtur cōtra huic.l.s. de ꝯben.emp. l.cum ab eo.vbi in dubio non preſumit cōdi. ſed certe ibi conſiderādū dicit qō actū eſt:non aut ez attēdit ẏba: ſz ſolem? dicere q̄ vt denotet moduz :ſi cōditiōem. Itē uidet cōtra.s. ō inſtdo.l.ſi mulier.§.et aſſe in fi.§.vbi dicit non poſſe alii reſtitui hēditatē q̄ cui iuſſum eſt.ſic ergo non heredi fideicō. Itē ſicut heres nō tranſmittit non aditā:ut.C. de ca.tol.§.in nouiſſimo. ſic nec ticia ius qō habuit.ſz hec.l. innit cōtra.ſi in vi modi ponentur verba. ſed certe poſito q̄ non expedit ſegtur q̄ non opz:ut.C.de reſcin. ven.l.ratas. Illud autem econtra conſtat q̄ mortuo rogato anteq̄ reſtituatur heres eius tenetur:vt.j.ad trebel. l. ſi eius .§.ſi quis rogatus. Itē no.ius offerendi ad hēdē non trāſire.ſic.j. e.l. tales. §.i.ꝛ ar. j. de fideiuſ.l. fideiuſſor. §.ſi .ſz ar.s s.ō i di.adiec.l.ſi p̄dio.

§ Si inuitis. Statuliber pōt ſi plere cōditionē dandi etiā de pecunia peculiari: licet ad euz non pertineret ſz ad heredem ꝛ etiā inuito herede q̄tū ad hoc ut cō ſequatur libertatē. h.d. pau.de caſtro.

r ¶ Si inuitis: poſſint cōtra.s. de teſta.li. l.ſi peculiū.§.ō illo vbi dat

inuitis heredibus.ſed ibi erat ei prelegatū.ut in p̄n.huius.l. Item quomodo aduocant.heredes cū teneantur act. in factū .rñ.hoc de rigore de equitate uero remouentur excep.in factum ut.s.de condi.cauſa da.l.iij. §.fi.que eſt contra.ꝛ facit.s.de ſta.li.l.iii.in p̄n.

Q Ui ſub cōditione Cōditio reddendarū rōnū nō ipleſ niſi de his que ſcripta ſunt in codice rationū fiat fides ſi uera negēt ꝛ niſi reſtituanſ reliqua ſi q̄ ſunt. nec iputaſ geſtori pauperas debitorū ſupueniens ſi tpe quo contraxit fecit vt diligens p̄familias.h.d.pau.de ca.

s ¶ Qui ſub cōditiōe.preſcripſerit.i.in p̄iudicū veritatis ſcripſerit ſic.C. de trāſac.l.cū ea.ac. t ¶ Fuerat.i.contingebat.ꝛ facit.s.e.l.cum ſeruus.ꝛ.j. de ma.te.l.ſi ita.ꝛ.l.qui filium.ac.

T Ales Cōditio ꝺiuiꝺua p̄ſibus appoſita nō pōt niſi ab oībus ipleri ꝺiuiꝺua vero cā ꝺiuiꝺitur tā et pte iplētū q̄ et parte eorū i quorū p ſonis ꝺz ipleri.h.d.vſq ad.§. Priſcus.fm.bar.ul'aſſ. Cōditio cōſiſtēs i facto p̄ſōꝝ apposita nō ſufficit q̄ ipleaſ p vnū ſz ꝺz p omnes ipleri.h.d. p̄cipiū vſq ad.§. Itē ſi.pau.de ca. u ¶ Oīb?.ſunt.n.iꝺiuiꝺue.vñ ſi unus facit totū ſibi ꝛ alii prodeſt; niſi teſtator nō habuerit ſatis p vnū pareri.vn? aūt ſi ptē faciat nō ꝑdeſt:ut hic ꝛ.j.de ma.te.l.ſi ita fuerit ſeru?.ꝛ.s.de here.inſti.l.pater fa.ꝛ. C.de condi. inſer.l.pe.ac.

¶ Itez ſi ſumphoro. Cōditio vādi i p̄ſōꝝ: ꝺz ipleri i oīuz perſonā. ſi alter mortuus eſt anteq̄ in eius perſonaz ipleaſ deficit totum legatum de rigore .ſed de equitate deberet pro pte dūmodo in p̄ſona ſuperuenti impleatur ſaltez pro parte.h.d.vſq ad.§.illo.pau.de ca-

r ¶ Itē ſi ſumphoro.viueret.ad qō eſt.s.e.l.a teſtatoꝛ p ¶ Dāē ꝛ ſic

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

p dimidia ꝓdicõe ipleté. Sꝫ ꝯtra. ff. de an. le. l. q duob⁹. So. h alé decef ferat q alterius cohef's non fuerat. qó ibi fuit. ꝛ facit. ff. de an. le. l. scio ai co. ꝛ. ff. e. l. cui fúdus a ¶ Cõsecuturũ. ergo deficit legatuꝫ pro parte propter defectũ condi. ut no. ff. e. l. in testamẽto.

¶ De illo quoq; queritur ꝛc. Condicio dandi pluribus apposita non potest per vnuꝫ impleri etiam pro parte de rigore: sed de eqtate sic. hoc dicit pau. de ca.

b ¶ De illo. nõ põt. de verborum rigore.

c ¶ Decessisset. i. põdictaꝫ causam vel aliam.

d ¶ Alteri. construe alteri legatum debeat dãdo ꝛc. ꝛ dic debeat p sua pte: ut ꝛ. ff. e. l. cui fúdo ꝛ facit. ff. de rel. l. at si qꝭ §. funeris.

e ¶ Legatũ. p sua pte.

¶ Priscus. Statuliber debet rationẽ reddere vbi iudici videbitur. b. d. Bar.

f ¶ Priscus rñ. licꝫ non bene.

g ¶ Estimandum. arbitrio iudicis. qui dicit statuliberum venire ad patronuꝫ si ẽ nobilis ꝛ magna persona patroni ut' est remotus. lꝫ nõ absit cã reipub. vt dixit prisc⁹ vel an tute possit ire ad eum. ar. C. de condi. in ser. l. fi.

Cum filius. Nõ dicitur quis posse administrare res suas ãs vicesimuꝫ quintum annum. b. d. Bar.

b ¶ Cũ filius. posset. i. etatis legitime foret ad qó ẽ. ff. de mi. l. i. in fi.

i ¶ Decessisset. nõ tamẽ habebat. xxv. an. sed fort ẽ ipetrauit veniam etatis. qó hic non prodest vt. C. de his qui. ve. eta. impe. l. fi. fm aꝫ.

¶ Ad legẽ falcidiam. Supioribꝫ libris ꝛ titulis dixit ó legatis que de falcantur per. l. falci. ideo de ea dicit.

Ex falcidia. Põt qs legare ꝑtũ vellit dũmõ non excedat dodrantẽ. i. tres ptes de quatuor que ãria debet remanere penes heredẽ ne sit heres nudo nomine. ꝛ hoc introduxit. l. fal. b. d. Pau. de ca. Et diuiditur istó ꝓncipiũ in tres ptes. Prio ponit origo legis falcidie. qñ a populo rogata fuit. Secũdo mens ꝛ verba primi capitis. l. falcidie. Tertio mẽs ꝛ verba secũdi capitis. Secũda ibi que ꝓmo capue. Tertia ibi. scõo capite. Tertia subdiuidit in quatuor. Primo confirmatur potestas concessa per ꝓmũ caput. Scõo coartat. Tertio declarat modus capiẽdi legatũ. Qrto ipõit hẽ'di nc̃itas soluendi legata. Scõa ibi vñ ita detur. Tertia ibi. cisqbus. Quarta ibi usqꝫ. Ellerã. de imo.

k ¶ Falcidia. a falcidio consule q eã rogauit a populo. ut. ff. subticit. rogatã. ꝛ isti. ó iuꝝ na. §. ler. ñ ãt a ꝓtore. qz ipse p se sine populo fecissꝫ. ut isti. de iure na. §. ꝓtoꝝ. Itẽ cũ liceret p ius ciuile totã substãtiã legare nõ potuisset ꝓtor ipo iure resecare. qó facit falcidia. ut. C. e. l. pen. nã vñ ius ciuile ab alio toli põt. ut isti. de lega. ag. nu. §. fi. non aũt a ꝓtorio potest tolli ciuile ipso iure qó pꝫ in contra ta. ut. ff. de ꝯtra ta. l. filiũ. §. sꝫ quẽadmodũ Alii dicũt eãdẽ dici a falce. qz resecat vt falx.

l ¶ Dedit. i. datã confirmauit ut ar. ff. de v. ob. l. lege. Ab initio. n. p. l. ni. ꝛa. data fuit hec facultas. ut insti. e. i pn. ꝛ auẽ. de nup. §. disponat.

m ¶ Ad dodrãtem. hoc ex scõo capite. ut. ff. §. pro bo. nã verba ꝓmi sũt generalia que incipiũt. q ciues ꝛc. nam modo loquitur paulus.

n ¶ Qui ex. i. is q ex. i. de corũ noie qui sunt ciues romani. posthanc ꝛc. simul. lectura. ff. de adop. l. nec ei. §. ex. sꝫ certe ĩmo nõ omnis qz nõ intestabilis. ut. ff. de testa. l. si quer aiꝰ ꝛ. l. is cui. ꝛ. l. cũ lege.

o ¶ Dare legare. dare ꝛ legare p eoꝺ uel dare p donare de cã mortis. legare p legata ꝛ fideicõ. sꝫ certe ĩmo nõ obꝰ qz excipiũt nõ capaces quos hẽs isti. ó lega. §. legari. Itẽ nec oĩmõ. ut isti. ó hẽ'. insti. §. impossibilis.

p ¶ Ius potestasqz. i. ius ꝛ potestas p eodẽ. ꝛ facit. ff. de v. sig. l. verba. ut' ius vt psonalis actio locũ hẽat. ꝛ ptãs cũ trãsit dominium ꝛ dcẽ rei uendi catio. tales. n. actões cõperunt p relictis ut insti. de le. §. nfa autẽ.

q ¶ Hac lege. i. huius legis capite sequẽti. nam hoc primũ generale erat sed restringitur per sequẽs. ꝛ sic ponitur vt pro sicut.

r ¶ Scõo. hec sũt verba pauli usqꝫ illuc. qcũqꝫ ꝛc. ubi icipiũt verba scõi capitis.

s ¶ Rogatam. i. interrogatam a populo: ut dixi.

t ¶ Faciet. qui modo sit testabilis. vt. ff. dixi.

u ¶ Iure publico. i. iure cõi. qó spectat ad publicã utilitatẽ vt'. i. qó spectat ad solẽnitatẽ testamẽtoꝝ: vt. C. ó testa. l. testãdi. ꝛ. ff. de testa. l. iu.

x ¶ Ius potestasqz. hec verba expone vt. ff. dixi.

y ¶ Quartã. h of ãrta iure instituẽdis ꝛ ió iure hẽditario hẽre dꝫ ut. ff. e. l. qó aũt. Est alia trebel. q ex vniuersitate detrabitur: vt. ff. ad trebel. ubi ẽ ó̃bita iure nature q hodie augetur vt in autẽ. de tri. ꝛ se. §. i.

z ¶ Fraude. nã si fraus legatarii intercesserit non ó̃betur legatum: vt. ff. ad trib. l. paulus rñdit si certa fuerit. ꝛ. C. ó le. l. fi dubium. ꝛ. ff. de his qui. ut in dig. l. rescriptum.

a ¶ Debeto. impetratiui modi ꝛ tertie persone.

¶ Lex falcidia. Ad testm̃ p fictionem legis cornelie confirmatũ pertinet. l. fal. b. d. bar. ꝛ Alle. de imo.

b ¶ Lex falcidia. ad eos. idest ad eorum testamenta.

c ¶ Ea lex. s. cornelia.

a ¶ Testã. aũ captiuitatẽ non in captiuitate fiã: vt. ff. ó test. l. ei⁹. ꝛ. l. lex cornelia i pn. ꝛ. ff. de vul. sub. l. lex cornelia.

b ¶ Decessissent. finguntur. n. ante captiuitatẽ decessisse: vt dictis. ll.

c ¶ Fictionẽ. leg. cor.

d ¶ Et omnes. i. leges.

e ¶ Testamẽtarie. i. q̃ loquuntur de viribus testamẽti in speciali persona testãtis. ꝛ instituti ꝛ ipsa solẽnitate quam testator adhibuit.

f ¶ Locũ habere. hoc ideo qa q̃daꝫ sunt q̃ nõ possunt habere locum: ut illa q̃ dicit seruũ nõ posse habere heredẽ: ut. C. cõia de succes. l. seruus. Itẽ illa q̃ dicit irritari testamẽtũ per capitis diminutionem maximam ꝛ mediam ẽt p minimam: ut insti. quimo. test. infr. §. alio. ꝛ. ff. de iniusto test. l. si qs exheredato filio. §. irritũ. Item illa que dicit hereditatẽ moriẽtis apud hostes cẽ nullã: vt. ff. de ver. sig. l. iu. §. fi. q̃ oẽs sũt cõtra. sꝫ illa sũt uera inspecta veritate. hec fictione ut valeant. ꝛ ió dicre. ll. nõ habent hic locũ. ꝛ facit. ff. e. l. filius. §. nec hunc. ac.

¶ Ad eos. Falcidia hꝫ locum in legatis q̃ de iure ꝓtorio trñ debentur ꝛ in his quorum dies cedit ab adita hereditate. ꝛ in his que ex postfacto an debentur apparet. b. d. Bar. ꝛ alex. ó imo.

g ¶ Prętoris. q. n. ꝓtor dicit legata solui lꝫ abintestato succedat. Itẽ ꝛ fal. inducit: vt. ff. si qs omis. cã. testa. l. si duo. ꝛ. l. qz aũt circa pn. ꝛ. C. si qs omis. cã te. l. fi. ꝛ. ff. e. l. filiꝰ. §. ꝛ heres. ꝛ. ff. ut lega. no. ca. l. ei quoq;. Itẽ si ꝓtius nullũ fuit testm̃: sꝫ codicillus. qz locũ habet fal. ut. C. q̃ dies le. ce. l. fi.

b ¶ Legis. ut habeat locũ: ut. ff. si qs om. cã. l. duo. §. fi. ꝛ. l. qz aũt. §. i.

i ¶ Remissa fit a ꝓtore. vt. ff. de cõdi. insti. l. que sub ꝯditione. in pn. iure enim ciuili neq; hereditas nec legatũ sub ꝯditõe relictũ ualet. nisi ipleta ꝯditione: vt. ff. ti. i. l. qui heredi. §. fi. cum ergo pretor remissa conditione iurisiurãdi confirmet legatum: idem inducit ꝛ falc. vt hic.

k ¶ Futurus est. s. adite hereditatis: vt. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. ꝛ est hõa hec ratio. si enim statim cederet hic dies le. a morte testatoris inutile esset. quasi seruo sine libertate datum: vt. C. de le. l. seruis.

l ¶ Hostes est. cui relictum valet etiam si redeat postq̃ cessit dies relicti: vt. ff. ó here. insti. l. illa. §. i. ꝛ. C. de cap. l. captum. ꝛ. l. ius postli. lꝫ quidam exigant cũ reuersum tempore quo cedit dies.

m ¶ Natus ẽ. qui p nato habef: vt. ff. de statu ho. l. q in vtero. ꝛ dic etiã si ẽ posthum⁹ alicui⁹ iure nouo. licꝫ oliꝫ sec⁹: vt insti. de le. §. libertos. ꝛ. §. posthumus.

¶ Ad municipium. De legatis relictis deo vel municipio detrahitur lex falcidia. b. d. Alex. ó imo.

n ¶ Ad municipium. qbus põt legari: vt. ff. de le. i. l. si heres. §. vicis. ꝛ. l. ciuitatibus. ꝛ. ff. ad trebel. l. omnibus. ꝛ. ff. ti. i. l. municipibus.

o ¶ Deo. celesti. Idem in terreno: vt. C. e. l. iu. sed in celesti contra. in autẽ. ó ec cle. ti. §. si aũt heres soluẽdo. So. hic deo. ibi ad pias causas. ut pontes ꝛ itinera: vt. C. de sacrosan. ec. l. ad instructionẽ. sed hoc non valet per. l. C. de epis. et cleri. l. si quis ad declinandam. §. penul. que est similiter huic contra. nisi di-

eas illa si quis.corrigi per auc. vel secundo refert deo vt hic:an ecclesie uel pie rei ut in contrariis.uel uerius hoc corrigitur per auct.sed in quarta debita iure natura est secus ut.C.de inof.te.l.quoniam in proribus.

¶ Non solum Dia legata que dicunt de substãtia testatoris proficisci pertinent ad.l.fal.b.d.Bar.t alex.de imo.

a ¶ Non soluz .proprias. facit.ff.e.l.alienus.

b ¶ Et omne. pter libertatẽ q̃ p falcidiã nõ minuẽ.ut.s. ó i offi.testa.l. pap.§. quoniam.

c ¶ Certo .ut in specie. incerto vt in genere .ut.ar.ff.ó.ỹ.ob. l.in executõe. §.pro parte. vel pone de incerto. s.de leg.i.l. q duos.t.l.si qs a filio.§.pe. t.s. de re.du.l.si fuerit.ac.

d ¶ Jus.non qõlibet. t sic restringit per sequẽtia. nã cetere seruitutes vtpote indiuidue nõ defalcantur.vt.ff.§.si vsufru.

e ¶ In noĩb⁹. vt lego tibi que mihi debes vel qõ ticius dz.

¶ Item si ita Si legatum soluatur anteq̃ aliud trãffundat:ler falc. locum habet. sec⁹ si postea . Jtẽ qõ morꝛ cã datur ad euitandũ alterius legati prestatiõez ad.l.fal.non pertinet.h.d.Bar.t alc. de imo. Et diuidit i duas ptes pncipales. In prima loquitur qñ legatum icepit a pcedenti dispositõe. In scõa qñ incepit a pcedẽti cõditõe. Scõa ibi veniꝛ Et prĩa subdiuidit in quatuor ¶Primo ponit questionem . Secũdo appositõnẽ quorũdã que non est bona. Tertio ponit suam t bonam. Quarto remouet dubiũ circa predicta. Scõa ibi quidã. Tertia ibi.ego aũr. Quarta ibi .t quod dici. Alex.de imo.

f ¶ Penum.quid sit pe nus dicit.s.de penu le.l.iii.

g ¶ Putant.t male.

h ¶ Capi.ergo non est legatum.vt.ff.de dona.cã mortis.l. mortis cã capitur.

i ¶ Imputari posse id est in cõputatione que fit secundũ.l.falc.s.ut de hoc penore. sicut ab alia re legata quartã detrahat heres. Jtẽ ut quasi non habeat heres aliquid de hereditate.licet penum habeat.quã prestaturus sit ab oibus legatarius falc.detrahat secũdũ az. Idẽ quia dicit hec lex penum legatum est Contra. s.de penu leg.l.i. vbi est in prestatione tantum. So. ibi icepit a additione ut hic distinguit.luz ibi factum contradicat ẽm.h. vel dic esse opposita non posse peti: vt ibi.t deberi: vt h.t statim dices.

k ¶ Spatio.qõ magis intellectu percipi t̃. ut.ff.rem ra.ha.l.quo enĩ. t de sol. l.ratum.t.l.qõ dicimus.t facit.ff.de ỹb.obli.l.continuus.in pn. vt t.s. de testa.l.heredes.§.fi.t.ff.de adul.l.qõ ait.t de col.bo.l.si quis filium.§.fi.immo vsqz ad lit.cont.super.r.vt.ff.quando dies le.ce.l.cum sine.uel interpellatur super penu.ut.e.ti.l.si penum.

l ¶ Nec in falc.i.non detrabet de eo falc.vtpote non legato sed falc.innuet a ceteris detrahendam.sed queritur an detrahatur falc.de mortis cã capione. quidaz non ut hic.sed hoc est propter moram heredis que ei nocet. vt ar.ff.e.l.iii.t.l.alienus.t.l.cum pater. Jtẽ pro eis.ff.e.l.acceptis.sed certe ibi heres non dat . sed accipit vel alius dat.tu dic detrahi:ut.C.e.l.pe.ac.

m ¶ Transfusum.ab initio ergo duo sunt legata.s.penus t.r.sed dicit vnum propter vnam exactionem.t ex postfacto apparet quod eorum ẽ in legato per effectum. Jtem dicas q̃ penus est in petitione.vt.s. de penu le.l.i.est tamen in obligatione ciuili t naturali donec in mora non est heres.sed ideo non petitur: quia testator qui penam apposuit.s.r.si penum non dederit penum peti noluit sed sola .r.t probantur hec.ff.quando dies le.ce.l.cum sine.t.l.si penum. Alij dicunt sola.r.esse in obligatione. siue incepit a conditione siue a legato .ar.ff. de act.t obli.l.obligationum fere.§.fi. t quod dicit hic trãffusum legatum.i. legati prestationẽ.ñ oblig.q̃ nulla est secũdũ eos. sed omnino ẽ ꝯtra.l.si penuz.

n ¶ Idemqz si tamen mora iam sit facta.t sic est idem vt penus non sit in legato sed quo ad falcidiã sec⁹:quia non detrahit heres propter moram suam.hic detrahit.ut.C.e.l.si quis quadrin.sed alii dicunt idem t quo ad fal. vt non detrahatur.vt ibi no.ac.

¶ Si usufructus Si aliqõ diuiduũ sit legatum de ipso detrahitur falcidia non de estimatione ipsius.sed in diuiduo vtrunqz estimatur vt sciatur an falc. locum habeat .h.d.Bar.uel sic. Quãdo legatur aliquid diuisibile:falc.detrahit de ipsa re legata:nõ de estimatione eius:debet tamen res estimari q̃tũ ad alium effectum vt sciatur quantum sibi sit legatum t sic an falcidia veniat detrahenda ab eo vel ab alijs.sed si legat aliquid indiuiduũ tunc nõ potest detrahi de ea quod legatum est.sed debet estimari t de estimatione detrahi fal.h.d. in effectu. Et diuiditur secũdũ ẽpnũ in.v.partes.qa primo ponit thema ex quo tacita elicitur questio. Secõ ponitur vetez opinio. Tertio ponit opinionem aristõis t ertẽdit se ad casum similẽ de operis. Qrto ꝓtradicit Aristoni i eo q̃ dixit operis. Quinto excipit duos casus. Secũda ibi. veteres. Tertia ibi sed aristo. Quarta ibi. sed operis. Quinta ibi imo.

o ¶ Indiuidue.ut.ff.de ver.ob.l. stipulationes non di .sed certe t de vsufructu videtur ibi dici q̃ sit indiuidua quia dicit ceteratũ fruitutum. sed vsufructus est seruitus sed sub.ibi preter vsufructum.ac.

p ¶ Quantũ sit in le. ut sic de estimatõe falcidia detrahatur.

q ¶ Retineri. ita scilicz vt in quarta parte fundi in quo fuit insolidum legatus vsufructus nihil fructuarius sz heres percipiat vt hic t.s.de usufru.l.v.ac.

r ¶ Idqz.idest vt q̃rta ps possit retineri ex vsufructu.ac.

s ¶ Neqz vsus. quo ad vsuz.est hic mala ratio q: usus indiuiduus est. ut.s. de vsu.et ha. lege usus pars.que est cõtra sed dic q̃ vsufructus cã differentie sed vsus gratia dissimilitudinis ponitur. similis lectio .s. famil.herciss.l.ii.§.si q̃rta . Item contra. s. de ope.seruo.l.pe. vbi ul⁹ intelligitur datus. Solutio quo ad quedam milia sunt.nõ ut sit idem. Jtẽ in habitatõe idẽ quod in usu.ut sit idiuidui t sic solus vsufruc. excipit inter reales t personales seruitutes.

t ¶ Veterum sententia .i.estimentur opera legata quantum ualere possit accursius.

u ¶ In legato.nam licet estimatio t ex ea detrabetur quarta.ut.ff.eo.l.lege falcidia.

r ¶ Sint facti.i.que consistunt in faciendo. t sic indiuidua sunt:qõ dicit .ff.de ver.ob.l.stipulatiões.§.idem

p ¶ Decedere debet .estimationis .s.sed videtur operam posse diuidi. ut.ff.de oper.li.l.si quando .contra ibi so. dic ibi partem peti. i. partis estimationem.ar.s.si serui.ven.l.loci.§.si fundum. Et eodem mõ respõdeo ad aliud contra. ff. de ver.ob.l .in stipulatiõibus. §. operarum nisi de uoluntate partium prestetur pro parte. ut i fi. dicte .l. in stipulationibus.

z ¶ Si queratur quantum.hic est sensus:quia in duobus casibus recurritur ad ueterem opinionem.etiam in vsufructu. Primus si dubium est quando habeat locam lex falci. propter cetera legata que sunt relicta et pter usufructũ qui est relictus. Scõus:cũ ẽ dubiũ an habeat locũ .l.fal.pter vsufructũ qui tantum relictus est t nulla alia legata.in his enim duobus casibus estimatur usufructus vt appareat si legatuz est ultra dodrãtem.sed tamen falcidia non retinetur etiam his casibus de estimatione sz de ipso legato vsufructu.sed quantum estimabitur? Respon.quandoqz multum quandoqz parum.nam si turris est legatus vsufructus :in ultrũ propetas parum usufructus. Jtem si usufructus equi uel etiam serui senis relinquitur puero.proprietas parum:usufructus plus estimatur .t econtra si usufructus serui pueri seni relinquatur multum propetas quia cito speratur redire.t diu utilis futura .t sic ex qualitate rerũ t personarum varia fit estimatio.facit ad hoc.ff.eo.l.hereditatum . Jtez dic fin. R.q̃ i his casibus ubi multo plus ualet proprietas q̃ usufructus non detrahet heres falc.quia in proprietate nuda quartam t plusq̃ quartam habet. Non obstat.ff.eo.l.querebatur.§.si vero.c.tñ quia tibi ideo ex eo q̃ in p̃senti reficitur quarta seruatur.nec ipsa actio in quartam imputatur.quia ex eo q̃ aliquando erigendum foret:legatarius dodrantem perciperet. qz testator omnia in legatario distribuerat. Ceterum si non distribuisset heredi tñ in quarta imputaret q̃ti nõiuz pscutio vendi possz.vt.ff.e.l.si q̃titate.§.magnam.hic ãt cum in p̃ti nuda proprietas tantum uel pl⁹ estimetur q̃ vsufructus:nulla merito de hoc legato vsufructus quarta detrahitur imo si forte multa alia reliquit testator in quibus nihil apõ heredem recedit:tãto min⁹ noĩe q̃rte de ceteris legatis detrahit hẽs: q̃to plus q̃rta ĩ nuda proprietate habet t hoc est quod dicit quantum ꝛc. sic ergo fit estimatio: vt sciamus quantum sit minus quarta detrahẽdum de ceteris relictis nõ vt quartaz estimationis usufructus habeat heres.qui i eo legato quarta ĩ nuda proprietate a defuncto sibi est seruata.

a ¶ Ipsius.qui tñ est relictus.
¶ Si quis Si debitor legat creditori repñtationis cõmodũ defalcat. .b.d.bar. vel sic. Si debitor legat creditori eo casu quo legatũ valet ôtra hãc falcidia solũ de cõmodo representationis nõ de eo qõ principaliter debebat.b.d.pau.de ca.t aler.de imo.
b ¶ Uersabitur.vt.ĩ.e. l.ẽbis.t.s.de lega.i.l. si creditor.i pn.t.l.se.
c ¶ Habebit.vt t.s.de dote plega.l.ij.§.idẽ q̃rit.sed vltra nõ:vt.ĩ.e. l.cũ dotẽ.t rõe dicti cõmodi pt grauari:vt.s. de leg.iij.l.si deportati §.fi.nisi in casu:vt ar.ẽ in e.ti.l.iij.§.si rẽ.t facit insti.de le.§.e3 ꝯtrario.t.s.de le.iij.l.debitor.in prin.
¶ Si legatarius. Heres errans repetit a legatario vltra q̃ hz ẽz l.fal.b.d.bar.t oẽs.
d ¶ Si legatari⁹.res.i. rei possessio.puta p ĩterdictum quorũ le.qõ est verũ cũ consensit heres legatario post aditã hereditatem.secus si ante: vt.ĩ.quotiz lega.l.i.§. qõ aut pretor.
e ¶ Errantis.qa putabat plura eẽ in hereditate q̃ erant:sed in legato soluendo bñ consentiebãt.t nil ꝓhibet aliquez in vno errare:in alio cõsentire.t sic non obstat cõtra.s.de iurisdi.om. iudi.l.si p errorẽ.t.C. de iur.t fac.igno.l.cuiz testamento.
f ¶ Actio.i.cõditio inde bita:vt.s.de condi.ide. .l.ij.t.l.q cercep.§.si ps t.C.eo.l.error.t.ĩ.ad treb.l.heres cum.
g ¶ Offerat.sub.hẽdi.
¶ Interdum Qñ aliqua legata debent er substitutiõe vel ꝯditionis euẽtu legata prima pstant cautiõe recepta.b.d.Bar.vel sic.Qñ aliqua legata debent er substitutione vel in cõditionis euentum legata pura per ẽ nõ excedẽtia vodrantẽ prestant recepta cautione de restituẽdo eueniẽte conditione seu casu substitutionis:quatenus apparet solutuz esse vltra q̃ fal.patiat.b.d.Aler.de imo.t ¶Pau.de ca.
b ¶ Stipulatione.interposita his verbis quanto ꝛc.
i ¶ Legata.a substituto ĩpuberi.relicta l pupillari testõ clauso legis consilio vt insti.de pu.sub.§.sinaũt quis.
k ¶ Sub cõditione.sub.pure quedam.
l ¶ Paratus.sub.pure relicta.t facit.ĩ.ti.i.l.i.in prin.t.ĩ.e.l.in rõne. .§.qõ vulgo.t.l.in quãtitate.§.sed t legatũ.ac.
¶ Id quod Bona que ad coheredem perueniunt ex substitutione vulgari contribuuntur cum bonis que obueniunt ex institutione. Idem in legatis relictis tam ab instituto q̃ a substituto nisi nominatim relicta sint. hoc dicit.Alerã.de imola.
m ¶ Ex substitutione.s.vulgari.
n ¶ Legatarijs.quibus est relictum ab eo cui accrescit.
o ¶ Is.s.heres vt subijcat. p ¶ Instituto.hñti coheredẽ.alꝫ statim insolidũ esset heres:vt.s.de acq.here.l.cũ heres.§.q ex pte.t.l.se.t sic ñ esset sibi superiori.vel dic q̃ est similis quo ad hoc de quo agit.t ad hoc .ĩ.e.l.in rõne.in fi. q ¶ Ab eo.cui facta fuit substitutio vulgaris.t .ĩ.e.l.qõ si alteruter.t.ĩ.e.l.in rõne.§.quesitum.
r ¶ Notatim.vt ipse tñ pster.vt dictũ est a testatore.nã si nõ exꝓssit tñ vel eqpollẽs vident esse repetita a substituto:vt.s.de le.i.l.lz.t de le.ij.l. cũ pater.§.ab instituto. s ¶ Non qsquis.i.nõ ste data sunt qsqs ꝛc. idem si simplr vt diri.t.ĩ.e.l.qui fundũ.§.qui filium.t.§.fi.
¶ Si coheredis Si portio grauata accrescit nõ grauate p ius accrescendi nõ est locus contribuiom.b.d.Bar.t Aler.de imo.
t ¶ Uẽdicauero.iure substitutionis:vt.s.proxi.§.Uel dic iure accrescendi vt differat a precedenti.§. v ¶ Proculus contra.t bene ꝑm Jo.t Al.vt hic.t.ĩ.e.l.qõ si alteruter.
x ¶ Judicasse.t ita assentit cassio.sed non seruat:qr forte non fuit diffinitiua.alꝫ seruaret.nisi qr Justinianus dixit contra.nam lex ista t ea que est.ĩ.qõ si alteruter.vidẽt Justiniani:vt.C.de vete.iu.enu.l.i.§.merito.n.t. vel iudicauit speciali beneficio aliqbus concedẽdo. Et ad intelligẽtiã predictoꝝ distingue.qñ pars non grauata accedit grauate augent legata:qñ vero grauata non grauate secus est:vt.ĩ.e.l.qõ si alteruter.t hoc in coheredibus.vt i substituto t instituto videt idẽ dicendũ.hoc saluo:vl q̃ institutus adijt.t tũc substitut⁹ puta pupillaris pstat legata ab instituto eo iure t modo quo t ipe istitut⁹ pstaret.aut ñ adijt.t tũc distinctio pcedẽs seruãda est.t ꝓbant hec p istos. .§.t.ĩ.e.l.in rõne.§.qõ vulgo.t.§.se.t.l.q fundũ.§.q filiũ.t.§.fi.t.s.ỏ vul.sub.l.coheredi.§.coheredes ĩpuberi.
y ¶ Dicit.sed male.est.n. iuliani t pculi sic t Justiniani ꝑuãda sñia:vt.C.de veteri iure enu.l.i.vel dic q̃ nõ cognitionaliter iudicauit.alꝫ lex cẽt:vt C.de le.t consti.l.fi.
¶ Si coheredẽ Si portio accedit portiõi post q̃ legata ceperũt deberi ab vtroq3 coheredẽ nõ est locus contributiõi.b. .d.Bar.t aler.de imo.
z ¶ Post aditaz.qd si añ:tñ. idẽ.vt.s.pri.§.naz vt.s.iure accrescendi ita hic ptãtis queritur hereditas:vt.s.de acq.here.l.qui in alienam.§.sed t heres.azo.
a ¶ Extimassem.est enim quedã spes adoptiõis arrogatio:vt i sti.p q̃s per.no.ac.§.fi.hodie cõtra:vt insti.de acq.per ar.
¶ Si in annos In annuis legatis:quia tot sunt legata quot anni si soluit̃ p prio puro integraliter deber prestari cautio de restituendo:q̃tenus plus percipiat si contingat ex sequẽtibus annis imminere falci.sicut pro alijs legatis conditionalibus:vt.s.ea.l.§.interdũ. .b.d. ¶Pau.de ca.
b ¶ Conditionalia.nam ꝑmi anni purum sequentium conditionalia sunt.scilicet si viuat legatarius vt t.s.de an.lega.l.iiij.at stipulatio est vna.vt t.s.de ꝺona.causa mor.l.senatus.§.fina.
c ¶ Cautioni.t potent estimari:vt dicitur.ĩ.eo.l.hereditatuz.sed aliter:vt.ĩ. e.l.ticio.t ibi dices.b.
d ¶ Edicto.vt.ĩ.ti.i.l.i.in prin.
¶ Id quod na. Naturale debitum non computat in hereditate nisi cũ fuerit solutum.b.d. ¶Pau.de ca.
e ¶ Id qõ natura.vt pacto nudo.vt.s.de pac.l.i.t.l.iurisgen.§.sed cũ nulla.
f ¶ Solutũ.errore iur.secus si facti.qõ dic vt.C.de iur.t fac.igno.l.cũ quis.
g ¶ Cõputãdum.s.totum.sed tantũ quãtũ vendi põt.aut cautionibus explicatur t euentus exꝓctat:vt hic.t.ĩ.e.l.in quantitate.§.magna.t.ĩ.eo.l.querebatur. b ¶ Sed iul.non corrigendo:sed addendo.
i ¶ Ex euentu.si fuerit qñcunq3 solutũ etiam post mortez.de hoc cauebit vt viri sed contra.ĩ.e.l.in quantitate.in prin.t insti.eo.§.quãtitas.vbi tempus mortis inspicit.So.hic videt fuisse in bonis tempore mortis si fuerit postea solutũ. t hoc ex vi naturalis obligationis.ibi vero in fructibus t partu t similib⁹ nulla erit omnino obligatio.
k ¶ Euenturũ.vt t.ĩ.ad treb.l.q̃is in prin.t.l.si heredi eius.ac.
l ¶ Si debitor.liberet.idem est ꝯuerso.vt.s.de euic.l.si is.t.C.de pac.l.ỏ bitori.Sed quidam hoc secundo casu dicunt solutione liberari non confusione quasi ante omnia sibi soluat creditor:vt.ĩ.de fideiuss.l.si debitor creditori.t de solu.l.stichum.§.aditio.
m ¶ Computetur.capit eniz iure heredis.idest quia heres est liberatus vnde cõputat:vt.ĩ.eodem.l.quod autem.etiam si non est soluendo:vt.ĩ.eo.l.querebatur.Idem etiam quod debet naturaliter tñ:vt dicto.§.aditio.t.s.de petit. heredi.l.si quid post.§.i.nam talis debiti datio magis est solutio q̃ donatio: vt.ĩ.de dona.l.hoc iure.§.pe.
¶ De impensa Impensa monumenti t funeris necessaria facta ab herede detrahitur vt es alienum.Item pecunia legata ad monumentum defalcatur: nisi quatenus sit necessarium.hoc dicit.Et diuiditur in duas partes. ¶Primo loquitur de impensa facta ab herede.Secõ de pecunia legata alteri ad monumentum faciẽdũ.secũda ibi.iccirco.Hẽ prima subdiuidit in duas pres.qr prio ponit dictũ Sabini.secũdo dictũ marcelli:pres ex se patent.Bar.t alerã.ỏ imo.
n ¶ Deduci.s.vt es alienum.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Eo nolē. no. dñiam inter funeris impensam ⁊ monumenti vt prima ōducak vt hic. ⁊. s. de inof. te. l. papi. §. qñ aūt quarta. ⁊ insti. eo. §. cū aūt. ⁊ lz dicat ħ quarta ē facta. dic tñ q nō vltra volūtatē defuncti. sed minus qñqz inspecta dignitate ⁊ facultatibus. q̄ dic vt. s. de relig. l. at si qs. §. equū. sed qdā dicunt etiā plus. si pax tarauit. ar. j. de ver. sig. l. cū in testō. In secūda. s. monumēti dixit sabinus deducēdū.

¶ Marcel. q̄ non deducitur vt es alienū vel expēsa vel ad hoc legata: vt hic. ⁊ si queras quāta sunt faciēda: dic aut testator tarauit. ⁊ tunc minus nō plus pōt expendere heres vel in legato dare in preiudiciū legatarioꝝ. minus autē sic vt dixi et vt in funere: vt. s. ō peti. here. l. heres. §. i. ⁊ de ne. ge. l. qui alienā. §. libertos. ⁊ de relig. l. at si qs. §. equū. lz ꝫ in vtroqz. j. de ver. sig. l. cū in testō. vbi plus pōt nō min⁹. ¶ Sol. vt ibi aut nō. ⁊ tunc minus q̄ pōt dz expendi: vt. j. l. pri. ⁊ semp de ducik falcidia. sed nōne est expēsa monumenti ⁊ funeris? ¶ Rñ. sic si non habet sepulchrū vbi humetur. ⁊ tunc est vt es alienū. si aūt hz tūc nō. ⁊ sic intelligik. j. l. pri. ⁊ hz hoc corrigik sabinus p ¶ Marcellum in monumēto. sed alij distinguūt. sit necessaria expensa monumenti vt tunc bene dixerit sabi. an nō ⁊ tūc marcellus: qō pōt cē vex si adeo fuit necessaria vt sine ea humari non potuerit. ⁊ sic potest dici etiam funeris impensa. accur.

b ¶ Cōsumptū. iussit expēdi. r. scd. v. tñ impēdit. vl parcitate: vl qz modū testator excesserat. ⁊ ita in ꝓiudiciū legatariorū nō plus deducik. nec obstat. j. de ver. sign. l. cū in testō vt ibi dixi. nec ob. s. de peti. here. l. hereditas. vbi etiā si excesserat testator probabilē modum qō repeter: qz ħ minus. ibi pl⁹ vel dic vt ibi.

c ¶ Dassurū. in totū vel alio mō. qō nō est necessariū ⁊ sm istos nō detrahik in. l. se. cum ibi modicum. ⁊ sic necessariū: sed certe ⁊ modicum pōt esse nō necessarium. si alꝫ hēbat sepulchrum. ac.

d Nec amplius. ad spēm tunc ergo nō hz locū falci. qz necessario est fctū. sed ꝫ. s. l. pri. in fi. Rñ. ĩmo pōt esse q̄ necessario fiat hec modica spēs monumenti si sepulchrum aliud erat testatoris in quo potuit inferri.

Sj heres. Qō heres aegrit er sui prouidentia vel alterius stultitia nō comput⁊ in bonis. h. d. Bar. ⁊ Aler. de imo.

e ¶ Si heres. vir. i. nullo mō. sic. s. ad vell. l. tutor. in prin. vel vir. i. cū difficultate. sic. s. de iudi. l. vir. ⁊ est sic. qz nec heredē inuenit hereditas nō soluēdo. vt. j. de bo. li. l. libertus qui soluēdo. sic. s. de le. iij. l. cū pater. §. meuio.

f ¶ Stultitia. sic. j. ad treb. l. debitor. i fi. g ¶ Cōmodū. sic. C. ō alu. l. fi. ⁊ C. depositi. l. fi. ⁊. j. e. l. in q̄ntitate circa pin. h ¶ Decideritꝫ. i. transegerit.

i ¶ Decisione. i. trāsactione. ⁊ sic de sua negociatiōe magis vel alterius stultitia. sic. C. ar. tutele. l. iij. ⁊. d. l. debitor. ⁊. j. ad treb. ⁊. s. de here. ven. l. venditor in medio. l. ⁊. s. de trāsac. l. imperator. in fi. sm vnum intellectū. ē tñ melior rō q̄ hic reddit. qz ipe mortis inspicik pīmonij q̄ntitas: vt. j. e. l. in q̄ntitate.

k ¶ Jtē si reipu. tiens. r. annua reipu. reliqt. vel in perpetuū vel simplr qō intelligik in perpetuū: vt. s. de an. le. l. annua in fi. Querik qualr falcidia detrahik: ⁊ tñ. tātum videri legatū q̄tū sufficit sorti eius sūme que legata est. si colligamus trientes vsuras cuiusdā q̄titatis maioris in triplum q̄ ea que legata est. vtputa legata sunt. r. perinde habek ac si triginta essent relicta que triginta ad vsuras trientes faceret anno. r. ⁊ sunt sic hec paria quo ad falci. rrr. ⁊. r. annua. sed videk fieri alr computatio vt. j. e. l. cum ticio. Solu. secus est in priuato q̄ in republica. Jtem ꝫ. j. e. l. hereditatū. in fi. r. rñ. sed ħ q̄titas singulis annis ibi vsufructus. vel alr pōt fieri computatio vt ibi dicik. ⁊ pōt fieri vt hic dr. potest scō ⁊ hic poni casus. puta legata fuerūt reipu. r. singulis annis vsqz ad triennium. ⁊ querik de falci. ⁊. rñ. q̄tum si. rrr. essent legata. nam cr. rrr. ānis singulis recolliguntur. r. ad triētes vsuras.

l ¶ Sufficiat. vt. rrr.

m ¶ Sorti. i. cuidā q̄titati puta. rrr. sufficienti ad colligēdas singulis ānis vsuras triētes eius sūme q̄ legata est. i. cē vr. vel ad colligēdas vsuras triētes. i. sūme. i. tāte q̄titatis q̄ legata ē. Jtē nūqd cr legato pmi anni detrahek totum.

n ¶ Colligendas. i. colligamus trientes vsuras eius summe pure relicte q̄ tertantum contineat q̄ illa que in annos singulos relicta est.

Rando. Potest quis cām dominij non mutare cā noua extrinsecꝰ superueniente. h. d. Bar. ⁊ Aler. de imo.

o ¶ Fundo. rōne per me detrahenda.

p ¶ Intelligik. sed q̄re nō ex vtraqz cā est meus? rñ. qz nō possum esse dominus ex pluribus causis: vt. j. de reg. iur. l. nō vt ex plur. bꝰ. lz possidek sic. vt. s. de acq. pos. l. .iiij. §. ex plurimis. detrabā ergo hunc fundum vt es alienum. vt. C. de bo. au. iu. pos. l. i. ⁊. j. e. l. in ratiōe. §. qō vulgo. Jtē no. mutari i cā dñij qz prio erā dñs ex pura institutiōe: postea ex legato purificato. sic. s. ō here. insti. l. iij. §. q fideicō. ⁊ fit hoc extrinseca cā supueniēte. alꝫ nō possem sicut nec in dñio: vt. j. ō acqr. pos. l. iij. §. illud. sed ꝫ huic. l. s. ō ac. emp. l. cui res. vbi non hēo ex cā legati cū ē mihi legatū in euentu ꝺitionis si medio emi: sed dic ibi nō hēo. i. nō videor habere nisi repetaz pciuz. verūtñ hēo ex cā legati. ⁊ id nō ago actione ex testō a q̄ est liberatus befs: sed actione ex empto: q̄si nō tradiderit ⁊ quasi egomet mihik euicerī. Sed huic rñsioni obstat. s. ō le. i. l. plane. §. qō si rē. vbi dicē q̄ ad pciuz cōpetit actio ex testō. sed ibi nō ab here de emi: sz ab ex̄neo cuiꝰ erat. ⁊ ideo peto preciuz ab herede q non est liberatus: vt insti. de le. §. si res ali. ⁊ fa. s. de leg. i. l. huius. §. q fūi. i pin. sz in fi. cōtradicit ibi q̄ si iudicio ⁊. vbi agitur ex testamento ad pciū. sed ⁊ ibi dicas q̄ emi ab ex̄neo. lz superior ps. §. loquak cum emi ab herede. ⁊ fa. s. ti. i. l. si fundus. ⁊ de le. i. l. si fundū in prin. ⁊. l. si mihi sempronius ⁊. j. e. l. si a me tibi. ⁊. l. cum dotē. ⁊. l. sed si vsufruc. §. i.

Si vir⁹ vxori heres extiterit: ⁊ in funus eius impenderit nō ctum sit vt aliqd retineret: nihil tñ legatarijs debituꝫ: q ea pecūiā ñ ex hereditate sz ex decisione⁹ habet:

¶ Jtē si reipublice⁹ i ānos singl'os legatum sit cū ō lege falcidia q̄rat. ¶ Marcell⁹ putat tātuz videri legatū quātū sufficiat⁹ sorti⁹ ad vsuras triētes eius sūme: que legata ē colligendas⁹:

Dapinianus.

Fando⁹ legato mihi sub cōditione: pendente legati ꝺitione heres me heredem instituit: ac postea legati conditio extitit: in falcidie ratione fundus: non iure hereditario sed legati me⁹ esse intelligitur⁹.

Idem.

Verbis legati vel fideicōmissi non necessarie⁹ ciuitati reliquitur quod ex cā pollicitationis p̄ stari necesse est⁹. Jtaqz si debiti modum testamento dominus excesserit superfluum⁹ duntaxat falcidia minuetur. Quare nec fideicōmitti legatarijs poterit⁹. Qō si dies aut conditio legatum fecerit⁹ non vtilitatis estimatio: sed totum petetur qō datum est⁹. nec si vino testatore dies venerit: aut cōditio fuerit impleta fiet irritum⁹ qō semel cōpetit.

Venul⁹.

Si vir⁹ vxori heres extiterit: ⁊ in funus eius impenderit nō putat si necessariū fuerit monumētū extruē. Marcellus ꝫsult⁹ an funeris monumētiqz ipensa q̄tam testator fieri iussit in ere alieno deduci debeat. Respōdit nō ampliꝰ co nomie⁹ q̄ q⁹ funeris cā cōsumptū⁹ est deducēdū. Mā qō in ei⁹ exructiōe monumēti errogarū ē: diuersaz eē cāz: nec enī ita monumēti edificationē necessariā eē vt sit funus ac sepultura. Jccirco eū cui pecunia ad faciēdū monumētū, legata fit falcidiā passurū⁹. Marcel.

Nec amplius cōcedendū erit q̄ sufficiat ad speciez⁹ modicam monumenti. Paulus.

Sj heres⁹ institutus eam hereditatem: que soluendo nō est vendiderit: vir quidē poterit persuaderi nō fuisse eā hereditatē soluēdo: que emptorē inuenerit. uera autem ratione nihil legatarijs debebik: quia magis ex stulticia⁹ emptoris videtur habere heres īstitutus: q̄ ex bonis defūcti. Nā ⁊ ecō trario si male vēdideris res hereditarias nō erit legatarioꝝ ōtrimētū. Jta ergo cōmodū⁹ debz esse heredis: si bñ res administrauerit. Sz ⁊ si is q soluēdo nō est legauerit et bēs cū creditorib⁹ ōciderit⁹ ne soli duz soluceret. ⁊ ob eā decisionez fa

bere.l.pro herede.nisi forte ℳlitas psonaruꝫ aliud induxerat: vt ibi no. nec ob.quod hic dicit.qꝫ videt impendere q̃si heres id tantum q̃tũ de hereditate impendẽdum erat: qñ hic constabat eũ esse heredem ⁊ iam gessisse p herede.sed dubitabat an totam impensaꝫ fecisset vt de hereditate. an partem er dote quã lucrifecerat. ⁊ sic ex suo proprio.

a Conferre.i. impendere qõ erat.ſ.

Lege falcidia. Si legat incuidum ⁊ iminet falcidia: debet estimari: ⁊ de eius estimatiõe fal.detrahi .b. d.Aler.de imo.

b Lege falcidia. seruitus. realis uel psonalis excepto usufructu solo: vt.ſ.codeꝫ.l.i.ſ.si usufructus.

c Restituet .i. pstabit legatario ⁊ hoc opposita exceptiõe voli: vt.ſ. õ excep.do.l.pure.ſ.i.

d Nisi partis .i. pars estimatiõis. ⁊ sic .C. cõi vi.l.i.⁊.ſ. de le.i.l.cum filius in pn.pars.n. seruitutis nulla est. sed secꝰ est in libertate que falcidiam non patitur: vt.ſ. de inoffi.testa.l.papꝫ .ſ. qñ ide quarta.⁊.d.l. cũ filius.ac.

Ex lege falci. Es alienũ in computatione falcidie pilliũ tantuꝫ heredẽ deducit: qui grauatus fuit a testatore illõ tñ exsoluere: ⁊ nõ per alios.b.d. Aler. õ imo. ⁊ Pau.de ca.

e Lege fal.qõ.ſ.totũ.

f Ipse solus.hꝫs.i.ipe solus tenet creditoribus qõ falsum ẽ: vt.C.si cer. pe.l.i.⁊ isti. õ fideicom. here.ſ. sed illic interest. vel dic.i. solus deducet totuꝫ.⁊ de tota hꝫditate nõ tñ de parte sua: imo tertia fm.b. de sua parte tñ: qꝫ testator vãnauit eũ in hoc. vñ cũ in singulis heredibus rõ.l. falci.imponit: vt.ſ. e.l. in singulis.⁊ isti.e.ſ.⁊ cuꝫ q̃situ.⁊.ſ. cũ aũt ipse solus detraheret: qꝫ ipe soluere debet nõ coheres lꝫ.n. ambo possunt conueniri: tñ agit alter er testõ ꝑtra hũc soluentem: vt.ſ. de le.i.l.seruo legato.ſ. si testator.⁊ de le.ii.l.cũ ab vno.lꝫ.l. illa videat aliquãtulũ obstare.sed erpone vt ibi no.⁊ fa.ſ. fami.her.bis.ſ. sed cum monumentũ.⁊.l.si filia.ſ.papi.⁊.ſ. idem papꝫ. Sed an de hoc qõ legat coheredi fiet illa detractio.qõ videtur: vt.d.ſ.papꝫ.ac.

Ex lege falci. Fructus pendẽtes vicunt pars rei ⁊ rẽ faciũt ꝓciosiorẽ. secus in partu cruẽte in vẽtre.h.d. Bar.⁊ oẽs.

g Mortis tpe.sub. marie: sed cõtra.ſ. e.l. in rõne.ii. rñ. vbi dicit fructus nõ augere hꝫditatẽ. So.hic erãt sati tpe mortis.⁊ sic pars rei. ⁊ sic aurilio terre preciosioris augent. vt ar.ſ. de rei ven.l.fructus ibi non. et eodẽ modo solue.ſ. e.l. in q̃titate. circa pn.⁊ instit. e.ſ. q̃titas.

h Distinctione. erat in utero uel nõ tẽpore mortis. nam nõ est ꝓciosior ancilla pp vẽtrẽ sit iã cõceptꝰ vel non: nec eius partus auget hereditatem donec in utero est. nec uidet pars quo ad hoc nec quo ad usucapionẽ imponendam pp uitiũ mꝫis: ut.ſ. de usuca.l.si aliena.ſ. seruo. secus tamen quo ad edictũ de libe.agno.l. siue rescriptum ꝓncipũ sup eo. ut.ſ. õ ven.inspi.l.i.ſ. ex hoc. R. secus tñ quo ad eũ q emit ancillã pregnãtem: q uidetur emisse partũ tanq̃ eius partẽ: vt.ſ. de le.ii.l.si qõ er pãphila. Item non obstat qꝫ uidet natus: ut.ſ. de sta.ho.l. qui in utero. qa nihil hic de suo commodo querit. Sed heredis ⁊ legatariorum cõmodo ⁊ incõmodo. Item si queras quando fructus computant in quartaꝫ: vic vt.ſ. e.l. paulus respondit.ſ.i.⁊.ii.

Quod. Hereditas pupilli erheredati que potest ad istitutũ. uenire uirtute pupillaris substitutionis nõ contribuit cũ hereditate defuncti ad tollendam falci.⁊ augendum legata ab instituto relicta.b.d.pau. de ca.⁊ Aler. de imol.

l Quod.i.qꝫ uel proprie.⁊ dic pupillum erheredari ⁊ eẽ neum instituꝰ quem pupillo substitui. ⁊ primis tabulis institutum ultra dodrantem grauari. certe non propter hoc minus detrabit falci. q̃ habet speciem substitutionis.

videbitur totuꝫ quasi heres impẽdere: sed deducto eo qõ quasi dotis nomie quã lucrifacit cõferre õ debuerit. Papinianus.

Lege falcidia interueniente legata seruitus: quoniaꝫ diuidi non potest: nõ aliter insolidum restituetur: nisi partis offerat estimatio. Idem.

In lege falcidia eris alieni ratione i hẽditate flicti: qõ vnꝰ ex heredibus soluere damnatꝰ sit ipse solus habebit. Idem.

In lege falcidia placuit ut fructꝰ postea percepti q maturi mortis tempore fuerint augeant hereditatis estimationeꝫ fundi nomie: qui videtur illo tempore fuisse precioſior. Circa ventrem ancille nulla tẽporis admissa distinctione: nec imerito. quia partꝰ nõduꝫ editus homo non recte fuisse dicitur.

Idem.

Quod supra quadrãtẽ apud heredeꝫ potest peruenire: supra dodrantem in pecuniam legatum non onerat heredem: veluti hereditas pupilli si forte substitutꝰ sit erhẽdatoꝰ: qui patri pupilli heres extitit. Idem.

In ratione legis falcidie retẽtiões ois temporis heredi i quadrãteꝫ imputantur.

i Si ser

k Potest peruenire.i. possibile est. adhuc tñ delata nõ est: vt diri. Alij secũdo ponũt casum etiam qñ delata est. quia iam pupillus decessit: sed nondum substitutus adijt.⁊ aliud dicunt si pupillus fuisset institutus. nam tũc statiꝫ potest adiri a substituto. immo etiam ex necessitate debet: vt. C. de iure delib.l. quidam. solida legata prestat non deducta fal. ut. ĩ. e.l. qui fundum.ſ. q filiũ.⁊.ſ. ſe. q̃ positio satis placet.

l In pecuniam. secus si non est pecuniariuꝫ: vt libertus qꝫ grauat heredẽ vt falci. non detrahat: vt.ſ. de inofficioso. testamẽ.l. pap.ſ. quoniam aũt quarta.

m Legatũ. in primis tabulis. secꝰ i secũdis: vt.ĩ.l. proti. .ſ. penul.⁊ vl.

n Non onerat. quin detrahat falci.

o Erheredato. pupillo.

p Extitit. nõ idez fuit pri institutus ⁊ pupillo exheredato substitutus.

In ratione. Quicquid remanet apud heredez iure hereditario iputat sibi i fal. .b.d.pau. de ca.

q Retẽtiones.i. qꝫ non fuit legatũ.⁊ sic remãsit vt inutiliter: vl si vtilr postea aliqua ratione fit inutile: vt.ĩ. e.l. non ẽ ⁊.l. nec itereſt.⁊.l. er asse.⁊.l. i ratione.ſ. pe.⁊.ſ. fin.⁊.l. i q̃titate. in fi.

Si seruus. Sub conditione istõ quod si extaret non estimaret: heredi non imputatur. als secus etiam si ẽ peremptum. b.d. Bar.

r Trahit. vt videat hꝫdi periisse.

s Videbit. sed eo casu quo õ ficit ꝯditio. ⁊ sic seruatur dicta distictio. alij reprobant eam q̃ hec verba in contrarium ⁊ẽ. quod non placet.⁊ no. et postfacto apparere quod in preteritum fuerit: vt ⁊ .ſ. de rebus du.l. quedã. sed arg. cõtra .ſ. de nox.l. si heres dolo. Item contra hunc. ĩ. e.l.ſ. si seruus.

Sol. vt ibi. ac.

Imperator Ex facto quod trahit originem testatore viuente non computatur in quartam. b.d. cum ſe.ſ. Bar.

t Imperator. als ẽ.ſ. als non.⁊ intelligunt correctam primã distinctionem. nam nõ distinguit defecerit conditio vel non. vel melius dic qꝫ refert ad casum tñ qñ deficit conditio. vel facias hic.ſ.⁊ oĩa hec cessant.

u Heredes. relicta ẽ. i. remanſit penes eos ⁊ facit. C. si pẽ. ap. l. iij.⁊.ſ. ti. i. l. plaucius.⁊ de le.iii.l.fi.⁊ de vul.sub.l.⁊ si contra.⁊.ĩ. pri.ſ.

x Cũ qdam. adempta. erpsse. nã si tacite ⁊ mortuo reo pen. ap. vbi crimẽ certũ quit sic:⁊ qõ bonoꝝ: vt. C. si pẽ. ap. mors interue. l. iii.⁊. C. si reus vel. ac. mor. sue. l. fi.⁊ no. qꝫ relegato nõ debent auferri bona in totum vel partem sine cã: vt .ĩ. de interdic.⁊ rele. l. relegatorum.ſ. ad tempus.

y Testõ postea facto. pen. ap. qõ fieri potuit: vt.ſ. de iniusto testa. l. si quis exheredatus.ſ. hi aũt.⁊.ĩ. de pe. l. ii. in fi.

z Abscederet. ipso iure.

a An vero. i. ante videat.⁊ verum est qꝫ fuerunt in bonis tpe mortis.⁊ sic iste videtur soluere solida legata mero iure. qꝫ appel. facta extinctum fuit iudicatum vt.ĩ. ad turpil. l. i. in fi. sed de equitate debet ei succurri vt non teneatur prestare nisi pro parte que penes eum remanet: quod verum est: vt.ſ. proti.ſ.⁊ arg.ſ. de bis qui no. infa. l. furti.ſ. sed⁊ fi furti. b.

Si seruus. Istud peremptum non estimatur: quod si extaret non estimaretur. hoc dicit Bar.

b Si seruus manumissus. i. liber esse iussus.

c Sed cuius. i. quanti.

d Viueret. cũ aditur hereditas. nã tũc esset liber: vt. C. de ca. tol.ſ. in nouissimo.⁊ sic nõ posset estimare: vt.ſ. de bis q̃ decece. vel effu. l. fi. Et lege interroga tiue.⁊ rñ. qꝫ tanti estimabit quãti statuliber fuisse videbitur. vt.ſ. e.l.ſ. i.

e Postea. i. post mortẽ testatoris ante aditã hereditatem.

f Periisse. i. heredi.⁊ estimabit: vt primo rñ. diri. nec aliud subest.

g Fuerũt. nã⁊ hi si pereãt heredi periisse intelligant.⁊ cũ erãt summo supplicio afficiendi: vt.ſ. ad sill. l. i. in ꝓnci.⁊ estimabunt vt in superiori casu no.⁊ no. qꝫ olim distinguebat sub eodẽ tecto erant vel nõ: sed hodie distinguit potuerũt dominũ iuuare uel nõ: ut. C. de bis qui. vt indi. l. fi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Quod vulgo. In testō patris ⁊ filij vna falcidia locum hz ⁊ legatorum et bonorum fit contributio. ⁊ in detrahenda falcidia tps mortis patris inspicitur. ⁊ bonorum augmentum uel diminutio post contingens nō prodest nec nocet legatarijs. h. d. Et diuidit in quatuor partes ꝑm Dy. ¶ Primo ponitur vulgaris regula vsqz ibi. q̄uis. ibi primus ponit effectus regule vsqz ibi ꝑm qō. ibi ponitur secūdus effectus regule ⁊ ci⁹ crēplū vsqz ibi. nec ad rē. ibi rñ dcit tacite obiectioni vsqz ad. §. si filio. Bart.

familia necaret. ¶ Nō vulgo[a] dicitur ī tabulis patris ⁊ filij vnā falcidiā seruari. quā ptātez habeat videndum est. q̄uis[b]. n. substituit[c] q̄ a pupillo[d] relicta sunt cuz filio bēs extiterit ut es alienū[e] quodlibet debeat[f]: tñ ꝓpter ea que data fūt tabulis secūdis: cōtributiōi[g] locꝰ est: ꝑz qō[h] pōt euenire: ne substitutus quicq̄z retineat vel ut lōge plus habeat q̄rta paterne hereditatis. Quid ergo[i] si ñ sufficiat pupilli hereditas[k] legatis cū patris sufficiet. De suo q̄drante nimirū[l] dabit substitutus q̄ pater legauit nō suo. nec ad rē pertinet qō ex nullo testō prestat vltra vires patrimonij: cū i hac pte iuris legata que tabulis secundis relinquuntur: quasi in primis sub cōditione[m] relicta intelliguntur. ¶ Si filio suo duos substituerit[n] ⁊ alteri⁹ portōez onerauerit: tractari solz an er ꝑsona sua fal. possit iducef substitut⁹ ꝓp quā[o] pupill⁹ ñ bēret[p]: nel vnus[q] pupillis substitutus. Et fa-

cile quis dixerit consequenter p:io rib⁹ q̄ de patrimonij[r] rōe dicta sūt nō eē falcidie locuz. ⁊ vltra vires[s] portionis conueniendum alteruz substitutum. Sed verioz est diuersa sententia perinde huic[t] quartaz relinquendam existimātium. atqz si ita patris bēs extitisset[u]. ut enim opus[x] patris ⁊ contributio legatorum vim capiunt ⁊ formam ⁊ originem: ita plures substituti subducta[a] persona pupilli reuocandi sūt ad intellectuz substitutiōis[b]. Quid tamen dicemus de altero substituto qui nō est oneratus[c]: si forte nondum legata pupillus[d] a se relicta[e] soluerit: ⁊ aliquid vltra dodrantem sit[f]: in omnibus[g] ⁊ ipsum falcidiam habiturum. At quin[h] quartam habeat neqz idem[i] patitur īstituti cōparatio. Rursus si negemus[k] aliquid aperte q̄z qō vulgo probatum est respondetur. Itaqz varietas existet[l] vt is quidez q proꝓio nomine oneratus est. ve-

ten⁹ creditoribus: ut. C. de iure delī. l. si re. sic hodie ēt in legatis si nō fiat inuētarium: ut in auc. de here. ⁊ fal. §. si vo. non. Item in eo q̄ hic fit contributio est ff. l. quesitū. ibi sed legata que ⁊c. So. ut ibi ⁊ facit ad hūc §. ff. l. i. §. interdū. ⁊. ff. prī. §. ⁊. ff. ti. i. l. in prin.

m ¶ Sub conditione. q̄ si non est diminutio postea facta nocet substituto.

n ¶ Substituerit. pupillariter.

¶ Si filio. Pro parte institutus in scōis tabulis grauat er ꝑsona sua dūtaxat. cohēs vō q̄ contributione fcā reperiet esse grauatus er ꝑsona pupilli: fal. Negatur. h. d. Bar. Et prīo ponitur qō. Scō allegatio ꝓtra substitutum. Tertio allegatio pro substituto. Quarto solutio questionis. Quinto determinat vnam qōnem circa p̄dicta. scōa ibi. at qui. tertia ibi. rursus. quarta ibi itaqz. qnta ibi. huic consequens. Bar.

o ¶ Si filio. ⁊ alteri⁹ sez tñ.

p ¶ Substitutus. cuius portio est exhausta.

q ¶ Quam. s. falci.

r ¶ Non haberet. uel qz ab eo nil fuit relictum. vt si eadem oīa que ab hoc substituto: non tñ minuebant dodrantem totius assis: ꝛz minuant dodrantem medietatis.

s ¶ Uel vnus. i. si vnus tñ esset substitutus. ꝛz dimidia esset onerata nō tamē haberet falci.

t ¶ De ꝑimonij. qz locus est cōtributioni. vel qz legata in secūdis tab. intelligūtur legata in p̄mis sub ꝓditione: vt. ff. prī. §. in fi.

u ¶ Ultra vires. i. vltra dodrātem medietatis.

x ¶ Opus. cuius quarta est exhausta.

y ¶ Extitisset. i. ꝑincipalr esset īstitutus cū alio ⁊ sua exhausta esset.

z ¶ Opus ꝑfis. i. testū ꝑfis qō de operib⁹ suis facit instituēdo filiū pupillum ⁊ sub. ⁊ opes ⁊ pupillares pp sequētia vt eniz ista capiāt vim. nā primū non habet vim: nisi sit solēne: ⁊ scōm nō habet vim nisi valeat primum. Item capiāt formam: vt primo sibi postea filio facit. Item originem quia ita demum valet pupillare si ⁊ sibi fecerit: vt probātur hec. ff. de vulg. subst. l. iij. §. quisquis. ⁊. §. prīus. ⁊. §. fina. ⁊. l. qui plures. §. fi. ⁊. l. patris. ⁊. l. sed ⁊ si plures. §. si er asse. ⁊. ff. ad treb. apō inl. vt ⁊ ō hoc dīri. Item sicut contributio capit vim quando esset vnus substitutus: vt ff. prori. §. ita ⁊ quando duo: vt in nostro casu. nam relicta ab isto cuius pars est exhausta contribuentur cum relictis a pupillo in testamento paterno non tamen omnibus sed pro dimidia. ⁊ sic non contradicit. ff. prī. §. quia ibi ideo omnia contribuuntur quia vnus solus erat substitutus. hic autem erant duo.

a ¶ Subducta. i. decedente in pupillari etate.

b ¶ Substitutiōis. si bēas institutiōis plana ē. sicut si ēent duo īstituti ⁊ vnius pars exhausta detraheret fal. ut. ff. l. in singulis. alꝰ est substitutionis. ⁊ tūc dic. s. vni⁹: ut sicut vn⁹ substitutus oīa ꝓtribuit: sic iste ꝑ dimidia. sed pro alia dimidia non: sed falci. detrahit.

c ¶ Oneratus. in secundis tabulis.

d ¶ Pupillus. qui decessit. ac.

e ¶ Relicta. in primis tab. que tacite repetita intelligunk a substituto vt. ff. de le. i. l. licet. ac.

f ¶ Sit. s. legatum si soluank que sunt a pupillo relicta.

g ¶ In omnibus. potest legi plane ⁊ interrogatiue.

h ¶ Et quin. oppōit: ⁊ dic si a se tñ relictuz soluit. si a pupillo relicta soluit. i ¶ Neqz idez. s. ut quartā deducat patr. ideo quia īstituens qui hz quartam non deducit falci. rursus ergo nec iste cum ei computetur: ut. ff. ibi. sed verior ⁊c.

k ¶ Si negemus. s. cū retinere quartam. dicamus contra ea que vulgo dicuntur. s. ff. prori. vbi dicit contributionem faciendam relictorum in p̄mis ⁊ secundis tabulis. ⁊ vnam falci. detrahendam ⁊ dicitur. ff. l. in duplicibus. sed Al. dicit aliud probatum est in substituto qui est oneratus in pupillari substitutione. ⁊ aliud in eo qui non est oneratus: ut inferiora innuunt. ⁊ ꝑm hoc est probatum: ut. ff. co. §.

l ¶ Triplex. nunc soluit.: est in subtilitate non in vtilitate hec diuersitas. ⁊ est sic q̄ variatio admittatur: ut. ff. de inoffi. testa. l. papi. §. sed nec impu Ar. contra. ff. ti. i. l. ticie. §. vero.

a Desideret. qz pro instituto habeꝫ. ut. s. dixi. ⁊ sic detrahit ꝗrtã ex sua persona de legatis ut a se relictis

b Largiatur. i. si sufficiat ispectis legatꝭ a se relictis. sic ⁊. s. de mino. l. si minor. Alii dicũt largiaꝫ. i. exhauriaꝫ ispectis legatis a pupillo ⁊ a se relictis. ⁊ fm primum puncta post dictionem substitutus. fm alium post dictionem eius.

c Non insolidũ. conuenit ergo cum alio in effectu. quia vtrobiqz detrahitur fal. sed primo ex sua psona. scõo ex psona pupilli: nihilomin⁹ ⁊ ex sua ⁊ de vtriusqz detrahet.

d Si pupillo. qui soluit legata insolidum.

e Cautum. qõ fieri debuit. ut. ſ. co. l. is cui. ⁊ .ſ. ti. l. i. ij. nñ. ⁊. s. e. l. .i. §. interdũ

f Fuerit. si ãpli⁹ soluaꝫ q̃ lex falci. patiꝫ reddi.

g Duobus. substitutis tã onerato ex persona sua nñ q̃ onerato ex persona pupilli ⁊ sua. ac.

Quesitus Legata a pupillo in primis tab. ⁊ a coherede sibi substituto in secundis dicuntur cõtribuit secus si ab vtroqz in primis ta. sint relicta: ⁊ eidem in diuersis ptibus instituto contributio semper fiet. h. d. bart. Et ponitur primo ꝯstio Scõo determinatio in q̃ vz fieri contributio. Tertio alia in qua res sit ꝓtributio. quarto ponit vnũ casum q predictis videbatur sibi nõ ñ ẽ. Fa ibi: dixi. tertia ibi: ſz legata. ꝗrta ibi. ⁊ aliam. Bar.

b Coheredem. ipsius pupilli.

i Substituisset. pupillariter a filio in primis tab. ⁊ a substituto in scõis.

k Contributionem. ut. s. e. §. qõ vulgo. ⁊. §. si filio. ⁊. ſ. e. l. in duplicibus. ⁊. §. qui filiũ ⁊. §. coheres. ⁊. §. si ita. ⁊. s. de vul. substi. l. coheredi. §. heres.

l Ab instituto extero. i. exneo. nã aliꝫ erat filiꝰ. ⁊ sic ẽ casus ablatiuus.

m Non oportere. hoc est contra. s. e. §. qõ vulgo. vbi fit ꝓtributio. Sed dic hic ceteris. s. a pupillo datis ⁊ in primis tabulis nam in scõis nulla fũt legata relicta. ibi sic fm. b. uel fm Jo. etiam substitutus non erat institutus: hic erat. ⁊ ita fit ibi contributio bonorum pupilli ⁊ patris ⁊ legatoruꝫ hic aũt non fit contributio portionum. Sed huic solutioni vꝫ obstaꝫ. s. ꝺ vul. substi. l. cohꝫdi. §. cohꝫs. ubi fit contributio. ⁊ tñ erat institutus ⁊ substitutus. ⁊ eodẽ modo obstaret huic. §. in prin. ubi no. tria fm azo. Primũ quia legatorum flictorum a pupillo ⁊ ab eius substituto in pupillari substitutione fit contributio siue substituti erat ⁊ cohꝫs siue non: vt in prin. huius. §. ⁊ in contrario. ⁊. ſ. e. §. fi. ⁊ dicta. l. s. ꝺ vul. substi. l. cohꝫdi. §. cohꝫs. in prin. Scõm. quia flictorum a cohꝫde ipuberis: ⁊ flictorum ab impubeꝫ. vt institutione non fit contributio. ut hic: qõ accipe cum portio impuberis sit grauata q̃ aduẽit substituto ut hic subiecit. secus si succedẽtis portio sit grauata. ut. ſ. e. l. qõ si ab alterutro. ⁊ dicitur. ſ. e. l. q fundũ. §. q filium. ⁊ distinxi. s. e. l. i. §. si cohꝫdis. Tertio quia relictorũ a cohꝫde ipuberis in institutione ⁊ relictorum in pupillari substitutione fit contributio ab herede substituto. ⁊ sic confusio bonoꝝ ut augeanꝫ alterutra legata pro pter altera bona. nõ enĩ coheres detrahet falci. de pupilli. bo. ſz in suis habet falci. licz eaz detraheret extraneus. ⁊ est ratio. qz extraneus nullo mõ habet falc. nec aliquid nisi ei per detractionez ex lege falc. consulatur. ut. s. de vul. substi. l. coheredi. §. coheres.

n Substitutum. eundemqz coheredem.

o Suã habeat. hic ergo accrescit grauata ñ grauate. ut modo nõ.

p Portionib⁹. ut ticiũ istituo ex. vi. vncijs ⁊. c. lego. Itẽ Instituo eũ dẽ alijs. vi. ⁊. cc. lego. nã fit ꝓtributio ac si ex asse sit istituissez ⁊. ccc. legassẽ.

Si quis exhere. Relicta ab instituto ex primis tab. ⁊ ab eodem in scõis facta filio exheredato dicunt contribui. h. d. bar.

q Substituit. pupillariter. qõ põt. ut isti. de pu. sub. §. nõ solum.

r Secũdis. aliter si pmis. qz illa legata nõ cõfundunt nec fieret eoꝝ contributio. nec augerent pp etatẽ pupillarẽ. ut. s. pri. §. ⁊. l. qõ supra.

s Necessario ratione. relictorũ i primis tabulis. s. ab instituto ⁊ relictoꝝ in pupillari sub. ut. s. de vul. sub. l. coheredi. §. coheres.

t Exteriterit. alꝫs non valeret relictũ a substituto exheredati ſz aliqd exheredato fuit relictum. ut. ſ. e. l. qui fundum. §. qui filioe. ⁊. C. de le. l. quidã. ⁊ de fideicõ. l. penul. ⁊ facit. s. de le. i. l. plane in prin. ac.

Si debitor Potest heres grauare vt falcidiam sibi compẽset in debito. b. d. Bar.

redem instituꝫ: ⁊ ab eo tabulis quoqz secũdis legauerit necessario rõne confũdet. Cuz ideo legata valere dixerit iulianus a substituto relicta: q̃ idem patris heres exteriterit.

Idem.

Si debitor creditore bẽ de instituto petisset ne in rationẽ legis falcidie ponẽdam creditum suuz legatarijs reputaret: sine dubio ratione doli mali exceptionis apõ arbitrum fal. defuncti voluntas seruatur.

Idem.

Si tacitum fideicõmissũ seruo iniungente domino susceperit habiturum eum legis falcidie beneficium: qz parere domino debuit cõstitutum est. Idẽqz placuit in filia q̃ fuit in patris potestate.

Idem.

Pater filiaz que a viro diuerterat heredem pro parte instituit ⁊ ab ea petijt vt fratri ⁊ coheredi suo portionem hereditatis sue acceptam deducta sexta restitueret ad missa compensatione doris in falcidie ratione. Si pater dotem consentiente filia non repetiſſet: falcidiam quidem iure hẽditario: dotem autem iure proprio filiam habituram respondi. quia dos in hereditate patris non inueniretur.

u Reputaret. i. ante acciperet. sed hoc non dicto bene ẽt haberet. ut. C. ad. l. fal. l. in imponenda.

r Arbitrũ. qui in talib⁹ vaꝫ ut. ſ. ti. j. l. i. §. cum dicitur.

y Voluntas. spãle est hoc etiam iure veteri ut cesset falci. ex voluntate defuncti. sic ⁊ alꝫs in casibus multis. ut no. ſ. ad trebel. l. marcellus. §. qõ aũt. est regulariter contra. ut. ſ. e. l. qõ de bo. §. fi. ⁊. l. ticia. Item est huic. l. contra. s. de le. ij. l. cum pater. §. ticio. ibi plane ⁊c. vbi dicit iniquitatem occurre. sed dicit. R. q̃ equitas ibi prefertur. ⁊ sic remanet huic contra. sed cõtra cuz. ſ. ad trebel. l. lucius. §. maritus. ⁊ ideo dic ibi esse iniquum inspecto iuꝝ cõmuni. hic inspecta voluntate defuncti est equum vt non habeat vtranqz falc. s. seiane ⁊ meuiane hereditatis que preualet: ut ⁊ hic dicitur. ⁊ facit. C. de bere. insti. l. cõpensandi.

Si tacitum Qui est i ptã te alterius excusatur si ab eo tacitum fideicommissum susceperit. h. d. bar.

z Tacituꝫ. qõ hic fit. dic vt. s. de iure fis. l. iij. in prin.

a Iniungente. i. necessitatem imponente. secus aũt si seruus consentiret sponte. ar. s. si aliquis te. pro. l. i. §. i. nã nõ computatur istud inter atrociora. ⁊ ita non imputaꝫ seruo si ei pareat. alꝫs secus. ut. ſ. de reg. iur. l. ad ea. ⁊ de act. ⁊ ob. l. seruus. ⁊. s. de noxaꝫ. l. ij. §. is qui. ⁊ ad. l. aquil. l. liber homo. in prin.

b Habiturum ⁊c. secus in libero. ut. s. de bis qui. ut in. l. heres.

c Patris potestate. secus in emancipato. ut. ſ. ad. l. coꝝ. de fal. l. diuꝰ. ⁊. s. de bis quibus ut in. l. in fraudem. §. fi. ⁊. l. post legatum. §. si seruum.

Pater Que extra causam testamenti capiuntur in trebellianica uel falcidia non imputantur. h. d. bar.

d Viue rerat. sine culpa. alꝫs dotem amisisset. ut. C. de rep. l. consensu hic. §. vbi ver.

e Si pater. nunc. R. ⁊ vie non repe. ea consentiente: sed ea ignorante petisset. ⁊ habuisset falc. q̃ ⁊c. ⁊ est ratio: qz mulier patre mortuo tanq̃ proprium icipit habere dotem ⁊ petet a viro. ⁊ vir cum non sit liberatus repetet a patre vel eius coherede conditione inde. uel ob cãm vel sine cã. ut. ſ. de sol. l. qui hominem. §. si gener. ⁊ ar. ſ. l. prori. §. ex dona. sic quidam. sed non videtur posse pcedere. quia cum ipsa heres exteriterit patri videtur q̃ in hereditaria portione debeat ei obstare exceptio si velit petere a viro cum iam eam soluerit pater. ut. s. so. ma. l. si cum dotem. §. si pater. ⁊ de pig. ac. l. solutum. §. solutam. ⁊. ſ. de reg. iur. l. ex qua psona. ⁊. s. de le. ij. l. cum pater. §. qui dotale. ⁊ de fundo dotali. l. dotale. §. fi. Tu ergo dic q̃ non petijt nec exegit cum iudice uel sine iudice. Quid aũt si petijt sed non exegit: R. nñ. aut fuit lis contest. aut non. primo casu transmittit ad heredes fm naturam actionis ex stipulatu quam olim habebat. nunq̃ hodie hz ab actione rei vxo. ut. C. de rei vxo. §. ⁊ hoc ex rei. ⁊ sic computat in fal. In secundo habetur pro non petita. ut. ſ. rem ra. ha. l. amplius. Item quid si ea consentiente? R. computatur in fal. ut. C. cõia vtriuꝫ. in. l. fi. fm azo.

f Proprio. impropriꝫ loquitur hic de quarta iure institutionis in qua computatur solum qõ capitur iure hereditario. ut. ſ. e. l. qõ autem. ⁊. l. is autem ⁊. l. i quarta. secus autem in debito iure nature in qua imputatur. ⁊ qõ capitur iure legati. uel alio modo relicti. ⁊ sic dos. ut. C. de inoffi. testa. l. quoniam. ⁊ no. C. cõmunia vtriuꝫ. iudi. l. fi. que sunt contra.

g Non inueniretur. sed extra ⁊ quasi proprium patrimonium mulier. Nñ q̃ritur an sit mulier domina rei dotalis. h. sic. ar. huius. l. Item an possit instituꝫ in dote sua: videtur q̃ non. ut hic: sed plane dic de vtroqz. ut. s. de mino. l. venqz. §. sed vtrũ. in fi. ⁊ facit. ſ. de collꝫ. bo. l. i. i fi. ⁊. l. se. ⁊. ſ. ad. trebelꝫ. l. mulier. §. cum proponeret. ⁊. l. a filio. ⁊. C. de rei vx. ac. §. ⁊ hoc. Item ꝓta huic legi. s. e. l. si debitor. spãle est in filia ne oneretur in fal. iure institutionis debita. hoc ẽ vt eam cum debito dotis teneatur compensare. sicut ⁊ alio casu. ut. ſ. l. proxima. §. cum fideicõ. vel est etiam hoc ideo quia hic volebat pater compensare qõ alioꝫ debebat non qõ ipse. ut ibi. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Auis. Onus nō deducēde falcidie ex alio testamēto debite cū alijs legatis ⁊ alijs oneribus commiscetur. b. d. bar.

a ¶ Competebat. ſ. auie. fuerat enī heres instituta hec auia. ⁊ legato puta relicto ticio ⁊ scio erat grauata. ⁊ sic detractura erat falcidiam. quā voluit retinere suos heredes: ⁊ sic est eis onus. ⁊ ticio ⁊ scio vtilitas. qō onus vna cum ceteris oneribus defalcabunt nepotes heredes auie. uel dic q̄ hi nepotes ab alio fuerant instituti: ⁊ grauati. sicq̄ falc. erant detracturi sed auia eos instituendo: eos p̄ hibuerat. ⁊ dic ut prius.

b ¶ Solida. relicta in primo testamento. Idem si diuisset auia de relictis a se nihilominus de falcarentur: ut. ſ. l. proxi. §. fi. ſz contra. ſ. e. l. ſi debitor. vbi cel̄ſat fal. ex voluntate defuncti: ſz ibi spāle. Aliꝫ q̄ hic ex alio testamento: non ex testamento auie competebat bis nepotibus hoc debitum. ſ. quarte deductio. sed eis autem si ex testamento. eodem cōpeteret debitū: ut ibi sed tunc spāle ibi: ut diri.

c ¶ Datū. ō omissione falci.

d ¶ Quoq̄. ſ. non deducta q̄rta in contributione: qa de eis b tanq̄ de vno legato detrahet fal. ac.

¶ Duobus. Si vn⁹ ex pluribus substitutus vtriq̄ directo succedit contributio habet locū: secus si vni directo: alteri p̄ consequentiam. b. d. Et diuiditur in duas partes. ℔ rio qñ vtriq̄ directo succedit: scō: qñ vni directo alij per consequētiam: secunda ibi: q̄ si. bar.

e ¶ Duobus. a quibus legata reliquit. nec obstat. ſ. e. l. in rō. ne. §. si filio. in prin. ſz ibi duo. vñ. hic contra duobus vn⁹ substituitur. p̄terea ⁊ ibi dic̄ postea fieri cōtributionē. sed magis vidē contra in eadem. l. §. quesitū. ibi. sed legatarii am. hic portiones miscentur sed ibi idem erat substitutus ⁊ in pte instituus. hic tñ substitutus.

f ¶ Substituū. ſi ponas sepatz substituisse planum est: ut si primus heres decesserit in pupillari etate substituo talem vt sempronio. Item si secundus decesserit in pupillari etate eidem substituo. nam siue simul siue diuersis tpibus decedant vterq̄ est heres substitutus. ut hic in pria. dicti. Si aūt dicit si ambo decesserint in pupillari etate: tunc distinguitur. an simul moriantur: ⁊ tunc idem est qō in primo q̄ vterq̄ ex testō succedat: ut hic in prin. §. Aut diuersis temporib⁹ moriantur. ⁊ tūc vltimo tñ: ut hic. q̄ si frater ⁊c. ⁊. ſ. de vul. ſub. l. qui duos: ⁊. C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. pe. nec obstat. ſ. de iniusto testa. l. pe. vbi vno decedente vocatur substitutus: sed ibi sepatim substituerat vel dic: ut dicta. l. C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. pe. nō. Item ad idem est contra. ſ. ad trebel̄. l. heredes. §. cum ita. sed ibi in fideicō. ⁊ facit. ſ. ō bo. pos. fz tab. l. pe. in p̄n. ⁊. ſ. de vul. ſubſt. l. ex duobus. in prin. sed ar. contra. ſ. ad treb. l. eum.

g ¶ Ulterius. ex substitutione.

b ¶ Legimus. qō est in eo casu quando non separatim singulis sed coniunctis eis substituit: puta dixit. si ambo decesserint in pupillari etate substituo eis scim pronum. qñ inuicem eis succedunt. ⁊ vltimo decedenti succedit substitutus. vt. ſ. de vul. ſub. l. qui duos.

i ¶ Substitutus. ſ. heres extiterit.

k ¶ Non confundetur. qz in ea non habet locum substituno: sed in testamento fuit delata fratri.

l ¶ Impubes. vltimo decedens.

m ¶ Acceperit. vltimo decedens. nam primus non habuit substitutum. sed legitimum fratrem heredem.

n ¶ Qui. impubes.

¶ Quod de bonis. Contra debitorem causa mortis liberatum opposita replicatione quis falcidiam consequitur. b. d. bar.

o ¶ Quod de bonis. cui fuerit liberatio relicta ⁊c. posset falci. retinere: in totum liberauit heres.

p ¶ Pacto. maxime nam idem est acceptilatione. ut. ſ. e. l. querebatur.

q ¶ Remissam est. a testatore: uel ab herede errore facti nō interueniēte. nam sic dicitur in legato: ut. C. ad. l. fal. l. error. ⁊ donatio cā mor. similis est legato vt. C. de dona. cā mor. l. fi. ⁊ sic ñ obstat. ſ. e. l. q id qō. ⁊. C. ad. l. cor. l. fi. qz ibi sciens soluit ut̄ p̄mittit. ⁊ facit. ad. l. ſ. de le. ij. cū p̄. §. mento debitori. ac.

¶ Frater. Pactū factū in vita defuncti de falcidia nō repetēda ñ valet. b. d. bar.

r ¶ Donatiū. causa mortis. ut penam de qua subijcit.

s ¶ Refragādū. no. sic. ſ. de le. i. l. nemo potest. ⁊. ſ. de suis ⁊ le. l. h. ⁊. ſ. ō pact. l. ius pub. ar. contra. ſ. de leg. ij. l. codicill. §. fi. ⁊ de hoc nō. in auc. ut sine prohibi. ina. de. ⁊c. §. i.

t ¶ Denegādam. ſ. ipso iure. uel exceptione repellēda. sic. ſ. de cōdi. ist. l. sub cōdinde. Et nō qz aut est contra. l. stipulatio vel pactū: ⁊ tunc nec principale nec pena valet. ut hic aut fm. l. ⁊ tunc vtrūq̄. aut preter legem: ⁊ tunc non principale: sed pena. qō dic ut nō. C. de pac. l. pacta. Item nō q̄ hic. §. videtur hodie corrigi. ut in auc. de here. ⁊ falci. §. si vō ex. ac.

¶ Non ideirco. Licz vnū legatū quis soluerit integrum. nō p̄hibet ō alijs legatis falcidiam detrahere. b. d. bar. ⁊ omnes.

u ¶ Detractione: uſcautione de legatis restituendis: si falcidia appeat.

p ¶ Soluta. scilicet ō q̄ poterat retineri ⁊ hoc si p errorem facti. ut. C. e. l. error. sed quid si ex certa scientia? Rñ. hoc iure non nocet in alijs. ut. C. e. l. i imponenda. in fi. hodie econtra. ut in auc. de here. ⁊ fal. §. non autem. Item contra. C. de fideicō. l. i. vbi triennio preudicat. sed hic fuit minus tempos. ⁊ sic intelligitur. C. de pac. l. si certis an. uel ibi in contrario erat duplex fauor alimentorū ⁊ vltime voluntatis. vel refert sit inutile pp̄ minꝰ solēnem voluntatem ut ibi. an propter fal. ut hic ⁊ facit. C. ne vx. pro ma. l. fi. ⁊. C. de vsur. l. creditor. ⁊. ſ. de op. li. l. operis. sed ar. contra. C. de non nu. pe. l. cum fidei. ⁊. ſ. de iudi. l. ſi fideicommissum. in fi. ac.

¶ Quod. Quod defunctus vz heredi vt eis alienum deducitur nisi testator prohibuerit: nec videt p̄hibere si eum grauat ut propria bona sua restituat: ⁊ fructus percepti iudicio testatoris in debitum iputantur. b. d. bar.

y ¶ Solus. ō dicit solus ut melius ꝓueniat sequētia. nā sicut alio nō deduceret totū debitū ex cā tutele. Item nec ꝓfundit nec cōpensat cū fructibus: nisi p̄ hereditaria portiōe pro alio ageretur contra heredē. ut. C. de neg. ge. l. ab eo. ac.

z ¶ In ere. i. inter cetera es alienū. ut. C. e. l. in imponenda. ⁊. l. irritum:

a ¶ Auus. puta. c. b ¶ Etatem. puta. xx. an.

c ¶ Videri. i. qz tanto tpe voluit eū teneri. vtraq̄ bona. nō ideo vt velle remitti es alienū: nisi hoc expresse dixisset. ut. ſ. e. l. si debitor.

d ¶ Propria p̄ qō appet q̄ sicut p̄ ꝓpria nō tollit es alienū: sic p̄ hereditaria. ar. C. de re. di. l. si libellum. ul̄ aliter qz voluit hic ꝓpria: ⁊ ꝓprium ē qō ab auo debet. q̄ ⁊ illud voluit detrahi auꝰ qō ex cā tutele ōbuit.

e ¶ Ondit. cū si decederet infra certā etatē deberet restitui tā p̄pa q̄ hereditaria. ac. f ¶ Impleta. qz decessit ante. xxv. an. sine liberis.

g ¶ Hereditatis. auite. b ¶ Compensabunt. reliq̄ fructus quadrā ei imputantur. ut. ſ. e. §. fructus. ⁊. ſ. ad treb. l. in fideicom. ⁊. l. mulier ⁊. ſ. e. l. filius. secus cēt si in liberis primi gradus qui debēt habere quartā in rebus principalibus. nō p̄ iputationem fructuū. ut. C. ad treb. l. inbemus. que ē contra. ⁊ no. b q̄ non lucratur fructus si excedant quartā cū cō putet in debito. ſz eos percipiat ex iudicio defuncti. qō ē ꝓra illud qō distin. ſ. ad treb. l. in fideicom. in prin. sed est b ut dixi. ſ. ad treb. l. mulier. §. penul. i ¶ Sed quartam. hereditatis auite.

k ¶ Reliquit. i. que fuerunt morientis auꝰ. nō aūt de bonis ꝓprijs nepotis. Sed numqd heres nepotis tenet̄ ꝓpria restituere? rñ. ita. si preter quartam tantū hēat ex bonis auꝰ. computatis etiā fructibus q̄tū in bonis nepotis erat. ut. C. de iure do. l. cū patre. ⁊. ſ. de le. ij. l. ipator. §. fi. ⁊ sic bona nepotis nō defalcabit. qz de auctis ōtrahendo quasi ꝓprioꝝ q̄rtam detrasse videt̄. ⁊ est rō. qz de bonis defuncti prout erant tpe mortis ōbet fal. detrahi. ut inſti. e. §. cum autem.

¶ Cum fideicō. In filijs primi gradus debitum cū fal. nō ꝓpensatur etiā si hoc testator expressit. b. d. bar.

l ¶ Cum fideicō. martius ab vxore institutus fuerat rogatus hereditatem filio cōi restituere. ⁊ p̄ postea filiū instituit dicēdo q̄ paterna hereditas cōpensaretur cū eo qō p̄ debebat ex testō matris. dic q̄ q̄ iste filius vz hāc q̄drantē hereditatis p̄ne. i. olim eox q̄ iuerunt in bonis p̄ris tpe mortis. de dodrante vō q̄ remanet vz detrahere fideicommissū sibi relictū vt es alienus. i. dodrantem hereditatis m̄ne. nam non plus venit i fideicō. qz p̄ potuit detrahere q̄rtam trcb. de residuo soluet legata ⁊ fideicō. ⁊ fm b dic filio deberi. ſ. ex testō m̄ris. ⁊ qō dicit ponit: ceptu. ſ. a filio contra legatarios ex testō patit. compēsabitur. ſ. dictum debuū fm q̄drantis. i. in q̄drante toto

cū illū a patre hēat cum effectu. Itē qō subijcit eris alieni. i. fideicō. a matre relicti. ⁊ fm hoc computabit in fal. debitū a patre. lz pater hoc dixerit. et sic est contra. s. e. l. si debitor. sed dic aliud in filijs: ut hic: ⁊. s. e. l. pater. in prin. q̄ in debitore extraneo instituto herede qn magis permittit. l. ⁊ fa uet voluntati testatoris: ut compensetur debitum. ⁊ cōputet i fal. q̄ cū in stituit filium creditorē pa ter ut hic. uel secundo po test intelligi qō hic dici tur q̄ filius iste fideicom. quod sibi debetur. i. dodrantem hereditatis ma terne debet sibi compēsa re in quadrantem quem habet in bonis patris pro concurrenti quantitate. si autem plus est in fideicō. q̄ in illo quadrante: id quod superest uum est de trahet filius ex dodrante bonorum paternorum. .i. que inueniuntur i pfis bonis tempore mortis. ó eo aūt qō remanet solum legata ⁊ fideicom. ⁊ sic nō obstat. s. e. l. debitor. et fac ad hoc. s. de le. ij. l. cū pf. §. ticio: lz obstat. s. e. .l. pf. lz illud fauore do tis. Item ad h obstat. s. .e. l. pf. §. i. lz dic ut i fi. eiusdem. §. Tertij dñt q̄ pat poterat retinere ó be reditate matris: ⁊ filio do drantem restituere debe bat. dz igit vnum cōpen sare de tribus quadranti bus sibi debitis cū eo quē pater dat quasi de suo. et sic habet filius tres qua drātes. s. duos qui rema nent vt a patre debitos ⁊ tertium quē hz per ꝓpē sationē. alis ex alio vl pa ter pro compensatione de disse: ⁊ soluit legata ⁊ fi deicō. ut de ceteris rebus paternis: ⁊ detrahet fal. ut de ceteris bonis. alios tres quadrantes ut es alienum habebit filius. nec minuūtur per hoc q̄ pa ter voluit totū debitū extingui p compensa tionem. ⁊ sic est cōtra. s. e. l. si debitor. lz solue ut dixi fm p̄mā positionē casus. ac.

Ex donationibus. Qō ab herede vxoris ex donationibus viro dz rēddi ut es alienum detrahitur. b. d. bar. ⁊ cēs.

a Reddere. qō est in quo fuit locupletior donataria: ut. s. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. si sponsus. §. fi. ex quo ipe predecessit. ut. C. de dona. inter virū ⁊ vxorem. l. a marito.

b Locupletior. s. vir. Videat. mulier vel eius heres: uel secū do ita fit locupletior mulier ut tanto videatur paupior. qz tantū hz necesse restituere. Itē respexit h lex q̄si absit qō abfuturū ē. ut. s. de neg. ge. l. .ij. ⁊ l. si qs mā. et cōtra adesse qō est abfuturū. ut. ī. de reg. iur. q̄ act.

c Minuit. dolo uel culpa.

d Nō perit. s. ipsi heredi mulieris. ar. ī. ad treb. l. mulier. §. sed enim.

Fructus. Qō ex re legata peipit in falcidia cōputat. ⁊ heres debet bere quartā ⁊ fructus quarte a tpe mortis. b. d. bar.

f Fructus. qui fuit crāt tēpore mortis. alioqn nō cōputant in fal. ut isti. .e. §. quāttas. ⁊. ī. e. l. in quāntate q̄ sunt cōtra. azo.

g Relictos. non erpsse: sed p ꝓsequētiā: ut subijcit. in rōne tē. qz cum pre diū legat sub ꝓdi. sub eadē videt legare ⁊ fructus: ubi ergo ante cōditionē peipit heres sui sunt: ⁊ cōputant in fal. ut dt hic. si autem erpisse cēnt relicti venirēt in restōne. ut. ī. ad treb. l. in fideicō. in pn. §. i. Hic.

h Accepto. i. cōputare: ⁊ hoc in q̄rta iure instōnis. idē in treb. ut cōputē tur fructus. nisi in liberis primi gradus. ut. C. ad treb. l. iubemus. secus i quarta iure nāe in qua non cōputantur ut. C. de inoffi. testa. l. sancimus. nisi in casu. ut. s. de inoffi. testa. papi. §. si conditioni.

i Et q̄rte fruct⁹. hoc est generale in oi q̄rta. ut. ī. ad tre. l. i fideicō. h.

k Nec ad rē. i. ad spediēdū q̄rte fruct⁹. l Ceperit. ler falcidia.

m Fruct⁹. integros. ad hoc. ī. ad treb. l. mulier. §. si heres. ac.

Fideicō. Prelegatū defalcat a coherede. ⁊ illud qō supra ó falcatio nem remanet in fal. nō iputat. b. d. Aller. ⁊ Pau. de. ca.

n Fideicō. filius instituit mrem cū alio: ⁊ ut augeret portioni mris pre legauit ei fundum. dic ergo supplendum. i. augendum. nam si velis dicere: q̄ vellet ei supplere portionem. i. fal. aut debitam iure nature. aut iure instōnis: de pria non: quia tam esset falsum qō in fi. §. dicitur: qz in ea bene computantur que relinquūtur iure legati uel fideicom. in secunda non. quia illa non posset suppleri per legatum uel fideicom. sed tm iure hereditario: ut. ī. .e. l. in quarta. dic ergo q̄ valebat augere portionem ber editatis quā sibi relīq rat: ut haberet maiorem.

Si ex pluribꝰ rebꝰ legatis r hēs quasdā soluerit: ex reliqs falci diā plenā p doli exceptionē retinet pōt: etiā p his que iā data sunt. Sz ⁊ si vna res sit legata cuiꝰ ps soluta sit: ex reliqua pōt plena falcidia reti neri. I Dem.

Si post missionē faciat codicil los miles: ⁊ intra annuz decedat. ex testamento qō in militia iure militari fecit: plena legata debent.

Ex codicillis s legata relicta hīta falcidie rōe pstari debē dicit. Sed res ita expediet. si cum q̄dringenta hēret: testō quadrigēta: codicilli. c. legauerit. ex qnta pte. i. octuagīta q̄ ad legatariū ex codicillis pueniēt si falcidiā nō pateret: qrtā. i. xx. hēs retinebit. P Aul⁹.

Iliussa. qui militauerat decedēs patris sui fidei cōmisit co dicill. vt peculiū suum castrēse ticio post mortē restitueret. Querebat an vt hēs quartam deducē possit: Is Viri legē falcidiā iductā esse a diuo pio ēt in itestatoꝝ succesiōibꝰ pp fideicōmissa. sz in proposito nec hēditatē esse quātus placeret mihi extraneo herede istituto fieri hereditatem aditione eius. Nā cuz apō patrem remanet: ius p̄stinum durat ⁊ peculiū est. Nec huic contra rium est: q̄ in testamento eius qui

ō Ratione fal. detrahit. n. heres fal. ut hic: ⁊. C. e. l. a coheredibus. nisi ipse a mse cohe rede fideicom. sibi relictum si militer peteret. ut. ī. e. l. nec sen nius.

p Percipiet. non ideo legatum datum est ut integra lega ta a se relicta prefert: ut. ī. e. l. qō aūt in fi.

Quarta. Estimatio bono rum facta a testatore non mi nuit falci. quia talis estimatio non attenditur: sed veritas. h. dicit. Alexan. de imo. ⁊ Pau. de ca.

q Quarta. reliquit testatō in legatis vltra dodrantem: sed dixit q̄ res que remanebant he redi valebant plusq̄ valerent uel econtra q̄ res legate va lerent minus q̄ valerent: qō si verum esset cessaret falc. ⁊ di cit q̄ ēt hoc modo non pōt falc. minui: qō est iure veteri ut hic: ⁊. s. e. l. §. i. hodie contra: ut in auc. de here. ⁊ fal. §. si vero ex pressim. ⁊ nō huiusmodi enun ciationibus non stari sic. C. de testa. l. verba ⁊ de proba. l. rōnes. ⁊ auc. qō obtinet. ⁊ cōmunia vtriusq; iudi. l. scriptura. ⁊ .s. de le. i. l. si fundus. §. libertus. ⁊. ī. e. l. in fal.

Ex pluribus. Fal. nō deductaet vna re vel par te soluta: potest deduci ex alia re uel parte eidem soluenda. hoc d. bar.

r Legatis. scilicet vni perso ne. alis non posset retinere fal. vnus ex legato alterius: sed re peteret solutum si errore facti soluisset: ut. C. e. l. error. sed contra huic. l. in auc. de here. ⁊ fal. §. non aūt. sed ibi integre soluit: hic nō. ⁊ facit. C. e. l. i ponenda. i fi. ac.

Post. Legata relicta in militia cuz legatis post relictis contribuuntur q̄ tum ad diminutionē propter defectum patrimonij faciendam: non autem quo ad diminutionē per falcidiā. introductam. hoc dicit. Bart. ⁊ Aler. de imo.

s Ex codicillis. per testamentum confirmatis: ut. s. de mili. testa. l. si certa tum.

t Dicitur. idem econtra: ut. ī. e. l. fi. ⁊ l. si miles. ⁊ facit. C. de testa. mili. l. in testamento. ⁊. C. eo. l. in testamento.

u Quinta parte. s. quadrigentorum: quorum quintam legasse in codicillis vi detur: cum. c. que vltra patrimonium sunt non computantur: ut. ī. eo. l. in quā titate. §. fi.

x Que. s. quinta.

y Peruenirēt. ergo quinta pars ex vno quoq; legato decedit: qz eatenꝰ cuiq; plus legauit q̄ haberet. azo. ut. ī. e. l. in quāntate.

z Nō pateret. s. legatarijs: ⁊ facit. s. de inoffi. testa. l. papi. §. si qs in. ac.

Iliussa. Filiussa. miles pōt grauare patrem abintestato ut peculium fīli tuat: ⁊ p restōnē peculium efficit hereditariū: ⁊ fructus medio tempore per cepti patri in falci. cōputant. h. d. bar. uel sic. Beneficium legis falcidie: uel tre bellianice competit etiam ei ad quem bona intestati deueniunt non iure hereditario: sed vniuersalis successionis. hoc dicit. Et diuiditur in quiq; partes: qz prio ponitur thema ⁊ questio. Secundo arguit ad partem negatiuam. Tertio deter minat pro parte affirmatiua. Quarto circa predicta determinat nouum dubi um uel infert ex predictis. Secunda ibi. viri. Tertia ibi. sed nemo. Quarta ibi. Hoc consequens. pau. de ca.

a Qui militauerat. quōdā. sed tempore codicillorum est veteranus.

b Quartam. trebell.

c Legē fal. i. senatusconsultum trebellianum: ut. ī. ad trebel. l. i. §. hoc aūt. ⁊ l. recusare. §. i. ⁊ de alia iure institutionis constat q̄ habet locum ab intestato: ut. C. q̄ fi di. le. ce. l. fi. sed hic de ea potest loqui. ⁊ inducatur ut simile.

d Hereditatem esse: ut. ī. de castrē. pecu. l. ij.

e Placeret mihi. ⁊ bene: ut de stipu. ser. l. si seruus cōis. in pn. ⁊. ī. de acquire. do. l. in eo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Exercetur fal.ut.§.e.l.i.§.i.ꝛ nō est ibi hereditas: qz imo est p fictionem ut subijcit: ut hic. b Sed nemo. nūc soluit.
c Bona. lz nō ut hereditatē: ad quod est.§. de mino. l.uj.§. pompo.
d Heres scriptus. pf a filio: ut.j. de castrē. pecu. l. pf q castrēse.§.i. uel vic heres scriptus. s. qlibz ēt a non milite: ut ꝛ.§.e.l.i.§. ad cos: ꝛ inducit lz non valeat testū: tñ hz locum fal. ḡ id in nfo casu. ꝛ fac. §. si qs o. cā test. l. si fuuz. §.i.ꝛ.j. ad tre. l. .i.§.i filij: ꝛ.j. ō ca. pc. l. si filiussa. ꝛ. l. ꝑponebat.
e Inducamus. qp oia vult restitui nullo ōtracto: ut insti. ō fideicō. here.§. restituta. ac.

§ Idignum. Precium rei dicit capi iure hēditario ꝛ ideo ꝓputat in q̄rtā. b. d. bar. ꝛ Alter. de imola.
f Imputanda. qz fucrūt ꝑcium: qz ea hz iure hereditario: reliqua. v. intellīgunt cē legata ꝛ facit. j. c. l. ad veteran. §.i. et .l. q̄fūdū. in ꝑn. ꝛ. l. in ratione .§.i. ꝛ.§. de le. i. l. si equo.

§ Ja seruo. Legatum iuti le fal. nō inducit. h. d. bar.
g Legeē. qō legatum tenet a prin. sed si iussu dñi adeat hereditatē seruus sit nullius: vt isti. de le.§. an seruo in fi.
h In fal. non ꝓputat in fal. ut eam iducat: sz vt eā sūmoueat: ut.§. de le. i. l. cum filio. ꝛ .l. a filio. ꝛ fac. j. e. l. non dubium. ꝛ. l. is aūt. in fi.

§ Jpupillus. In cursu duarū causaꝝ inspicitur illa que fal. minuit: ꝛ illa que repetitionē ipedit. h. d. bar.
i Si pupillus. liberat proximas et non ob.§. ō ꝓdi. inde. .l. qō pupillus. ꝛ non fuit locupletior: alīs et similiter tenetur. ut insti. qbus. alī. licet.§.i. ac.
k Heredi. s. creditoris.
l Numeratione. facta tutoris auctoritate.
m Et liberatur. ut ꝛ.j. de so. .l. ꝛ in numerationib⁹.§.i. ꝛ. l. stichū.§. aditio. ꝛ.j. qñ dī. le. ce. l. cū illud.§. heres.
n Fuissent. ut.j. e. l. id aūt.
o Soluere vī. ut debitum.
p Repetere possit. qō alīs posset: nisi cēt debitum: ut.§. de cōdi. ob cām. l. i.§.i. Item hoc iure cōtrāhi debito impediente repetitionem: ut.§. de condi. ide. .l. naturaliter. ꝛ. l. frater. ꝛ.j. ō fideiuss. l. heres ad.§. qō si hic seruus: sed per in integrū restitutionem iuuat: ut.§. de condi. inde. l. interdū. ꝛ.j. de ac. ꝛ ob. l. pupillus.

§ Siego. Si iure portiōis vī dominij: portio nō grauata accrescit portioni grauate fit contributio: secus si econuerso. b. d. Bar.
q Ex diuersis. uel equalibus non curo.
r Dodrās. s. siue portionis. qz dodrās ꝛ aliqd vltra sibi remanet. puta duo.
s Legatum est. ultra dodrātē mee portionis.
t Eius. sm ꝓdicta duo. u Ex contrario. qz hic ꝛ.§. ego ꝛ seruus meus fuimus instituti. sed.§. sua portio non fuit grauata' vltra dodrātem. mea sic. hic econtra sua portio grauata fuit vltra dodrantem. mea vero in parum uel in nihilum. superiori ergo casu sua pars mihi accrescēs ꝑficit meis legatarijs. hic non prodest mea non grauata suis legatarijs. sicut obstaret cum accrescit defficiens mihi coheredis portio. ut.j. e. l. qō si alterutro. dic ergo si suo. ī. si a seruo meo instituto mecum legēt extraneo suus: ꝛ excedit dodrās sue portionis. mihi aūt. i. a me legent. x. cuidā alij. q̄. s. x. meum dodrātē nō excedūt fal. seruī. s. legati: nō retinebitur ex. x. aute legatis qn integre dent ꝛ ḃ exemplo eo. i. loquente si mihi mō in fal. qō subijcit. s. qñ a me nihil cēt legatum. ꝛ sic ar. de nihilo ad parū. Alij ponūt qp cū ego ꝛ suus meus essem⁹ instituti a me sibi fuit ꝑlegat⁹ suus. et a se mihi. x. nā lz sibi detrahā. ipe tñ nō ōtrahet mihi de. x. ꝛ sz ḃ suo meo est datui casus ꝛ mihi bis positū ꝓprie ponit: sz sm primā suo ē ablatum casus. ꝛ mihi pōit ꝑ a me. sz huic positiōi repugnat sz. b. ut.§. e. si a suo meo.
x Mihi. x. i. a me. y Ex. x. mihi. i. a me. z Exemplo. expōe vt prius. ꝛ dic non retinebit exemplo fal. supioris: qz si hic suus cēt libera persona apud hostes decesserit exerceret fal cidia[a]. nā fictio legis cornelie ꝛ hereditatez ꝛ bf̄dē facit. Sed nēo[b] dubitat quin debeat id quoqz idulgē legis beneficiuz. sigdez quasi patrisfamilias bona[c] restituere cogat: ꝛ bēs scriptus[d] omissa ex testō aditione exēplo edicti legatoꝝ noie cō ueniet. Dis cōsequens erit: vt si ex fructib⁹ medio tpe q̄rtā ꝛ quarte fructus habuerit pater: etiā trebelli anū senatusconsultū inducam[e]: ꝛ vtiles actiones exerceri possunt: fiatqz hēditas post restitutionem.
Celsus.

§ Idignuz. x. fundū dānet bēs qnqz vēdet: sine dubio qnqz erunt iputāda[f] falcidie. Idē.

§ Ja seruo meo hf̄de instituto mihi leget[g]: ꝛ mihi acqrat hēditas: negat mecian⁹ id legatum in falcidiā[h] cōputari. quia non debeatur. Paul⁹.

§ Jpupillus[i] cui sine tutore auctore ōcē mutuo data sunt: legatū a creditore meruerit sub hac ꝓditōe. si ōcē q̄ accepit: hf̄di[k] reddiderit vna numeratiōe[l]: ꝛ ipleta ꝓditione ꝛ liberat[m] naturali obligatiōe vt ēt in falcidiā hf̄di creditoris imputētur: quāuis nō iputarent si tm̄ ꝓditionis iplēde cā data fuissent[n]. adeo aūt ꝛ soluere videt[o] ut repudiato legato: vel stichus qui legat⁹ est mortuo: nihil repetē possit[p]. Si ego ꝛ suus meus hf̄des instituti sumus ex diuersis[q] ptib⁹: nec a seruo erogat⁹ cē dodrās[r]: bis qb⁹ a me legatū cē ꝓtra falcidiam ꝑderit qō ex portiōe sui ad me puenēt supra falcidiam eius[t] portiōis. Ex cōtrario[u]. Si seruo meo seru⁹ ꝛ decē mihi[x] legata fuerint: sui falcidia ex decē mihi[y] legatis nō retinet. exēplo[z] eodē falcidie. nā q̄rtā retineo ex persona serui quāuis de mea portione nihil exhaustum sit. Idem.

Mesēmo appolliaris iulio paulo salutez. Ex fcō dñe ticie species eiusmōi itulit. Ticia filias suas tres numero equis[a] ex ptib⁹ scripsit hf̄des. ꝛ a singulis legata inuicem dedit. ab vna tm̄ ita legauit tā cohē dibus ei⁹ q̄z extrancis vt falcidie[b] sit loc⁹. Quero an aduersus cohf̄des suos a quibus legata ꝛ ipa accepit[c] uti possit falcidia. ꝛ si non possit[a] ul' doli exceptione summouenda[b] est: quēadmoduz aduersus extraneos cōputatio falcidie iuri possit: Respondi[c] id quidez qō a cohf̄de[d] legatoꝝ nomine ꝑcipit: nō solet legatarijs ꝓficere[e] quominus falcidiam patiant. Sz cū[f] is q legatuz presta turus est: ab codez aliquid ex testō petit nō est audiendus: desiderās vti aduersus cū falcidie beneficio. si id qō ꝓpecturus est ex voluntate testatoris suppleat qō deducere deberat. Plane ceteris legatarijs nō vniuersum qō cohf̄dibus p̄stat iputabit: sz q̄tū daturus[g] essz si nihil ab eo⁹ percepit. Seruo hē de instituto si a dño fideicōmissa[h]: a suo legata data sunt: pri⁹ ratio legatorū[k] habēda est: ōnde ex eo qō supereſt fideicommissoruz Domin⁹ eni tō tenet[l] q̄d ad cū puenit. puenit āt qō deductis legatis supereſt. plane falcidiā exercet[m]. Sed ꝛ si domin⁹ omissa hf̄ditatis aditione seruū sibi institutū adire iussit: pri⁹ erogant que ab ipo dño data sūt[n]: tūc coꝝ que a seruo relicta sunt ratio initur si patitur falcidiam. Si debitori liberatio legata sit quāuis soluēdo nō sit: totuz legatum computetur: licz nomen hoc nō augeat

bñ posset retinere fal. serui legati. sic ergo ꝛ dñs ex persona serui sed superiori casu nulla ꝑ retineri ex persona serui. cum non erat gravatus vltra dodrantem.
Nescius. Illud qō iure legati ꝑcipitur in quartā non cōputat: nisi respectu eius a quo accipitur. ꝛ qō ex hac cā non detrahitur quo ad alios pro detracto habetur. b. d. ꝛ diuiditur i gn qz. Porro ponit thēa vsqz ibi. quero. Scdo ex illo tres elicit qōes vsqz ibi rñdi. Tertio rñdet ad tertiam qōnem ex qua rñsione ꝑz rūsio ad ꝑmam vsqz ibi. sed cum ts. Quarto rñdet ad secundam vsqz ibi. plane. Quito limitat qō dixerat i ꝑcedenti vsqz ibi. ad. §. seruo.
a Eqs. uel nō eqs. ac.
b Falcidie. detrahēde.
c Accepit. destinatiōe.
a Et si nō possit. s. ipo iure vī doli exceptiōe. i. replicatione. s. saltem quēadmodum ꝛc.
b Summouēda. si velit vti falcidia.
c Rñdi. quo ad scdaz.
d El coherede. hoc si ꝑcepit pecuniam heredis vel corpus non hereditarium. nec. n ꝓputat nisi a defuncto sit dem̄: ut.j. .e. l. qō aūt. si vero percipiat hereditariam pecuniaz totā ꝓputat: vt.j. ad treb. l. deducta. §. nummis. ꝛ.§. de le. ij. l. cum pater. in ꝑn. si aūt corpus hereditarium ꝓputat hereditariā ptez si detrahit fal. ꝑ volūtatem ōfūcti. aliqn ꝓputat q̄tam hereditarie partis: vt.j. .e. l. ticia. ꝛ. l. i q̄rta. et ad treb. l. deducta. §. nūmis ꝛ. C. fami. herc. l. filiū. ḃ vero in q̄rta trebel. sed in q̄rta iure institutionis vī qp nihil ꝓputet per. l. j. e. .l. i q̄rta. ꝛ. l. qō aūt. si certe. ꝛ ibi ꝑt idez dici q̄tenꝰ capit iure hereditario.
e Proficere. s. alijs. sz coheredi a quo percipit prodest ut subijcit: sz cum ts ꝛc. sz certe ꝛ alijs in alio quo. ut i fi. huius. §.
f Sed cū. nunc ad primam qōnē. ꝛ dic is cohe

res magis grauat⁹: q legatū. s. magnū ꝑstatur⁹. s. coheredi. aliqd. s. modicū. igit si. xl. legata sūt ab eo coheredi ꝛ ex eis velit deducere q̄rtā puta. x. nō potit si tm̄ dic. j. x. ul' pl⁹ cū a cohf̄de illo fictū i vniuerso. s. i tota. xl.
g Datur⁹. s. xxx. h Ab eo. coheredi. ꝛ fac. j. l. aūpe. ꝛ.§. e. l. quod de bonis.§. pe. ꝛ.§. de his qui. ut indi. l. coheredi. in fi. ac.

Seruo. Si a suo isolidū instituto ꝛ a dño fuit legata: ꝑ⁹ soluūt legata a suo q̄p a dño. Et si dñs instituꝰ repudiat: ꝛ ꝑ suū substitutū acquirat hereditatē: ꝑ⁹ solui debēt legata i istōne relicta. alex. de imo. i Fideicōmissa. s. ratio hñda. cē. k Legatorū. a suo relictoꝝ. l Ee nec. ad fideicōmissa. ac. m Exercet. in legatis ꝛ fideicommissis nisi i casu: ut.§. de le. i. l. cū filio. az. n Dño data sūt. imo ꝑ⁹ corū que a suo: ut.§. si qs o. cā te. l. iuk. u. rñ. q̄ cē ꝑ. Bo. ibi recitat iuliani opinionē uel ibi i⁹ patre. ḃ in dño. uel melꝰ relictorū institutione omissa. prio fit prestatio. ut ḃ ꝛ. d. l. i. rñ. i. sed i relictis in substitutiōe sec⁹. qz pri⁹ soluūt que sunt a seruo uel filio relicta q̄p que a pfe uel dño ut ibi. ij. rñ. uel dic vt ibi. Idē nūqd detrahit fal. de relictis in istitutiōe omissa: vt qp sic. ut.§. siqs o. cā te. l. duo. §. admonendi. ꝛ. l. cui. in fi. ꝛ hoc ibi si patet ꝛc. ñ ferens ad oia. ad quid tgit ꝓsiderat ḃ ordo: sz rñdet imo potest cē qp pria soluuntur qz hoc patitur dodrās ꝛ es alienū. sc̄da nō. qz ꝑ cā es alienuz minuitur: ut.§. si qs o. cā te. l. qz aūt. in ꝑn. Et ē ḃ notandū qp ñ tribuunt oia legata. sic.§. e. l. ꝛ. si post. est ꝛ tertius in dicta. l. quia aūt in prin. alīs. contra ut.§. e. l. in ratione.§. qō vulgo. ꝛ.j. e. l. in quantitate. in fine ꝛ.j. ꝑi.§.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

C Si ded'tori. Si liberatio relinquitur debitori in rõne.l.fal. pro lo cupletiore habek.alʒ an sit soluendo inspicit ur.h.d.Bar.

a C Ex euẽtu.s.si ãpliate fuerint facultates: ut.ĵ.e.l.cũ quo de peculio.

b C Igitur.audi qualiter computak.

c C Per alia.ꝛ id̃ legata dicuntur contribui ꝛ fideicõmissa.ut hic.ʒ fallit in trib⁹ nõ.s.pri.ĝ.Itez nõ q̃ inutilia nõ cõtribu unt cũ utilibus:ut.ĵ.e.l. in rõe.ĝ.fi.ꝛ.ĝ.pe.

d C Nullum legatuz.s.I terim nisi videatur alicui dubius euentus qõ fieri concedik:ut.ĵ.eo.l.quere bak.ĝ.fi.ul nisi ex euentu connaleſcat.ut.ĵ.qñ vi. le.e.l.cũ illud.ĝ.fi.

e C Contribuetur.scilicet interl.ut dixi ibi.ac.

S Ifundus. Ne le gatũ pereat vna res pro alia detalcatur.b.d. fm dy.Bar.

f C Mihi.ꝛ via.ad eun dem fundũ per alium fũ dnm testatoris ꝛ fundus ꝛr.ꝛ via.s. valet heredi tas ẽ exhausta:ꝛ sic emer get fal.dic ergo aut pre cium vie equiualet fal. vtriusq̃.quia perit ulla et fundus integer vaturut ſ thematc premisso. Idem si es alienum ecuperet:qz extinguitur vie legatum ut cetera legata. aut via valet plus ꝛ tunc peritur totus fundus ꝛ tota via sed obijcitur exceptio.nisi offeratur pecunia quan tum est fal. vtriusq̃. aut via valet ꝛ minus q̃ fal. tunc via perit. Sed quak tã extraneus modus in ueniur? Rñ. non pote rat statui.quia via presta tur insolidum ꝛ fal. rese cetur de fundo: qz sic le gatarius haberet duas p tes fundi p indiuiso.be res tertiam. ꝛ ita incipe ret seruitus deberi lega tario p parte idiuisa. qõ nõ potest esse:ut.s.de ser u.l.ut pomum.ĝ.i.ꝛ.l. pro parte.ꝛ.ĵ.e.l.plauti us.ĝ.fi. Item de vtroq̃ reseccari non potest:qz via est indiuidua: ut.s.e.l. .ĝ.si vsufructus. ꝛ banc rõnez vocat lex coactam. dicit ergo lex ista ut via potius pereat in prio ꝛ vl timo casu.l.

g C In via.i.vie p̃cio.

b C Amplius.q̃tum ad plus quia nec pl⁹ nec mi nus.

Ité nõ añ dic.secus si post dic̃ qz tũc distinguik.suã uel alienam rẽ legauit ꝛcka tor:ut nõ.s.de vsur.l.equis.ꝛ facit.s.e.l.qõ de bo.ĝ.fi uctus.

i C Fideicõmissario.ut ꝛ.s.de vsur.l.equis.

k C Non solere.hic dicit.C.ad trebel.l.iubemus.in glo.que incipit.quarta ꝛc. circa finem.ac.

C A liberto cui fundum legauerat p fideicommissum scie annua decẽ dedit. Quesitum est si lex falcidia li berti legatum minuit:an scie quoq̃ annuũ fideicommissum imminu tum videatur cum redditus largia tur annuam prestationez? respõdi fm ea que proponerentur non vi deri minutum nisi alia mẽs testato ris probetur.

I Dem.

I Jneam margaritaruz.xxv. legauit que linea apud legata riuz fuerat mortis tempore. Que ro an ea linea heredi restitui debeat propter legem falcidiam? respõdi posse bẽficium consequi vt ei restitua tur. Ac si malit posse vẽdicare par tem in ea linea que ppter legis fal. rationem debet remanẽ. C Que situm ẽ an p̃cium statuaruz fal. peti debeat: R. non debere.

I Dem.

S Eius ꝛ augerius si intra diẽ xx. mortis mee reipublice no stre cauerint p̃tentos se futuros tot aureis legis falcidie beneficio omis so bẽficio mihi sumpto quos inuicẽ substituo.qui si voluntati mee non p̃senserit exbẽficio sũpto. C Que situm est an bẽficio instituti bẽdita tem adire possint si conditioni pa rere nolunt cum habeãt substitutos eadem conditione p̃scripta: respõ di seium ꝛ augeriuz primo loco in stitutos peride adire posse: ac si ea cõditio que fraudis causa ascripta est: ascripta non esset.

M Arcia.

P Ater quoq̃ in legatis que filius dedit alio hẽde instituto: legis falcidie rationes patitur.

M Ecia.

S I a me tibi fideicõmissum vl legatum ẽ: tuq̃ id post tẽpus rogatus sis mihi restituere. nõ pu to hoc imputandum esse in falcidi am.quia incipio postea quasi fidei commissarius id recipẽ.

M Arcia.

M Aritum. Si portio nõ grauata accedit grauate iure petentis fit ꝓtributio.alʒ se cus.b.d.bar.ꝛ alex.ó imo.

u C Instituit.mulier.

r C Filij.non grauati.ꝛ fac.s. .e.l.in rõne.ĝ.qõ vulgo.ꝛ.l. si pupil⁹.ĝ.fi.ꝛ sic nõ q̃ fit cõ tributio a liberto.

C A liberto. Diminuto le gato non diminuik fideicõmis sum a legato relictum: si lega tum remansit ad onus sufficie ens.b.d.Bar.

y C Largiatur.s.fundi liberto legato.

z C Non videri.ĵ.e.l. penales .ĝ.fi.contra.So.spãle ẽ fauo re alimentoz.vel v erius ibi ex ipo legato liberto ficbat presta tio. hic aliunde. vñ ibi minuik scõz.ẽ nõ.ut ꝛ.s. de le.ij.l.cuz pater.ĝ.i.ꝛ ó le.i.l.si mihi sti chum.ꝛ de condi.ꝛ de.l.plauti us.ĝ.fi. Item nõ obstat.ĵ.e.l. plautius.in fi.quia ibi speciale ppter viduitatem.

L Jneam. Si res legata de qua fal.non est detra benda reperiak apud legatari um:in electione heredis ẽ age re possit.quorum bonorũ:ꝛ pe tere ad restitutionẽ ut fal. detra bat uel agere petitorio.s.rei vẽ dicatione ad quartam trũ.b.d. Pau.de ea.

a C Xxv. qa tot erant. ad qõ .s.ad.l.aquil.l.si seruus fuuz .ĝ.cum maritus.

b C Mortis.s.testatoris.

c C Restituatur.interdic.quo rũ legatoz ut.ĵ.quoz le.l.i.

a C Si malit.legataria.immo heres.

b C Remanere.ipo iure.ut.C. .e.l.pe.ꝛ.ĵ.quoz le.l.i.ĝ.siqs ꝛ facit.s.e.l.i.ĝ.si legatarius ꝛ .ĵ.ad treb.l.heres.

c C Qu estimat.p̃cũ.estimak q̃ statua sicut seruitus.ꝛ de estia tione detrabitur fal. ut ꝛ.C.e. .l.in imponenda.ĝ.i.nõ ó ipa statua cum sit indiuidua:ut.s. .e.l.i.ĝ.si vsufructus.

S Eius. Qõ non valet p modum dispõnis reiicitur hoc dicit.uel aliter. Condino ĩ fraudem adiecta pro non adiec ta hẽtur.bar.

d C Seius. filij testatoris.qõ patet:qz de erheredatione dicit inepta in extrancos:ut.ĵ.ó.v. ob.l.quidam.

e C Erheredes.sub.ꝛ alios instituo sub ea conditione.ac.

f C Fraudis cã.idest cã vitãde falcidie. qõ fieri non pẽt: ut ẽ.ꝛ.s.e.l. qõ de bo nis.ĝ.i.ꝛ.ĝ.fi.nisi in casibus:ut.s.e.l.si debitor.ꝛ.ĵ.e.l.qõ ãt. ubi sub modo, ẽ ẽo sub conditione. Item non de fraude uel contra legem:ut ꝛ.s.tit.i.l. ẽmo do.ꝛ de condi.insti.l.cum conditiones.

P Ater. Etiam legata cã per filium patri patiuntur falcidiã. hoc dicit.aler. de imo.

g C Pater.filius emancipatus.

h C Dedit.idest reliquit.

i C Alio herede.cum patre uel sine patre.

k C Patitur.est ergo ut quilibet.sic.s.quod cuiusq̃ vniuersita.l. item coruz in principio.

S Jame. Quod heres habiturus est non iure hereditatis non imputatur in fal.b.d.Bar.

l C In falcidiã.ut ob hoc minus ẽtrahak noie falcidie.q.d.in falcidiã sũ mouen dã. Silis exposito ẽ:ʒ sit casus uterius.s.e.l.si a suo. m C Quia

ratio remotiua. nel dic ratio recta: sed tunc subaudi in fi. non ut heres. ⁊ est bona tō: ut. ff. e. l. qō aūt. ⁊ facit ad vell. l. q̄uis. §. si mulier.

¶ Ratione. Dāna post mortē testatoris cōtingentia sine culpa legatarij imputant heredi: ⁊ cōmodū seu lucrū legatarijs nō p̄sunt. b. d. bar.

a ¶ Fructus. contra. ff. e. l. in legefal. So. ut ibi. Itē nō ob. ff. e. l. q q̄dringenta §. si. licz Jo. aliter intellexerit eaz ut i bi nō. ac.

b ¶ Ut furti. qō ꝓtingit in casibus ut iacēte hereditate fiat furtum: ut. ff. de fur. l. hereditarie. nel qō hic vf intellige q̄n post aditā hereditatē furtum fcīt̄ ē. Itē nō obstat. ff. e. l. cū quo. qz ibi ſi ſoluit. ſz hz istū ſolues. Itē facit insti. eo. §. q̄ritas. ⁊. §. et diuerso. ac.

¶ Vendere. Qui iusſit uendere uel emere catenus cōputat in legato q̄ten⁹ est excessus in re uel in p̄cio. Bar. c ¶ Quāto pluris. cū iussus ē vēdere. p r. aſoſo ēptori qō valebat. r.

d ¶ Minorisue. cum iussus est emere. p. ir. a vēditore volente abijcere rē quod valebat. r. ac.

e ¶ Ut. aſs ē ut. ⁊ aſs ōest ⁊ melius ⁊ tic ei portiōi. i. ab ea portione. ac.

f ¶ Legatis. i. et legatis. ac.

g ¶ Facienda. i. colligenda.

h ¶ Amplius. ⁊ ſcōa fiet deductio. pima. n. deductio. i. separatio fcā est in sepatione legati a iusto p̄cio. ſcōa est in detractione legis fal. et legato.

i ¶ Quippe. bñ dico apte sepata a iusto p̄cio fieri ōductionez. ⁊ nō a iusto p̄cio. qppe ⁊c.

k ¶ Nō vestri. ſ. legatarij cā.

l ¶ Preciū. ſ. iustū. sed eo ⁊c.

¶ Diligenter. Casus non liberat debitorem generis gnā lissimi ſz debitorem ſpēi ſic. Itē liberat debitorem generis ſub alterni illo genere perempto. h. d. vſqz ad. §. tā ⁊ ſi. Bar.

m ¶ Diligenter. aſs. §. diligē ter. aſs prorſus.

n ¶ Dicitur. ff. eo. in pn.

o ¶ Distinctōe. nā distiguit̄ sit legatum i pōdere nūero uel mēſura. aut in genere ⁊ obtinēt p̄dicta: ut. ff. ibi. vel ē ⁊c. aut in ſpecie. ⁊ tūc aut certa. ⁊ tūc est legatarij piculum: ut. ff. e. ibi. certis vō ⁊c. aut icerta: ⁊ tūc aut i certa ex certis. aut incerta ex incertis. ut. ff. ibi incerte aūt ⁊c.

p ¶ Remota. i. ſi falcidia locū nō hz. qz hēs hz q̄rtā ⁊c.

q ¶ In totū. ſ. ut sit dannuz hēdis ſi est relictum in genere. ſi non adeat.

r ¶ Cōstituerēt. ſ. legatari⁹ vt hēdi peat ēt legatarij portiō.

s ¶ Interest. ſ. dicere.

t ¶ Non deduci. p heredem.

u ¶ Re āmota. i. p̄dita.

x ¶ Detrahat̄. hoc. n. fieri non dz ut in p̄nci. l. ⁊ hic subijcit.

y ¶ Hoc est. ſ. qō dictum est.

z ¶ Corporibus. ſ. relictis.

a ¶ Et bis ipſis. ſ. vio ⁊ oleo ⁊ ſiſtib⁹.

In rōe legis falcidie mortes fuoꝝ ceterozūqz aialiū. furta rapie. icendia. ruīe. naufragia. vis hoſtīū. p̄donū. latronū ōbitozū fcā peiora noia. i ſūma quodcunqz dānū ſi mō culpa legatarij careāt hēdi pereūt: quemadmodū ad hēdis lucrū ptinent fructꝰ ptus ācillaꝝ. ⁊ q̄ p fuos acqſita ſūt vt ſtipulationes: reꝝ traditōes: legata: hēditatesue his date: ceteregz donatōes. Item fruitutes qb⁹ liberata p̄dia p̄cioſiora fierēt actiōesqz acqſite: vt furti⁵. dāni. iniurie. ſimileſqz q̄ū nihil i rōne legis falcidie cadit. **¶ Vendē ät** vl' emē iussus certo p̄cio fundū aliā ue quāpiā rez i legis falcidie rōe: cū quātū ſit legatū regrat: tātūdē noie inducet quāto pluris⁶: minorisue⁷ sit res ea quantitate: q̄z q̄ p̄cio testator accipe dariue iussit. Sed vt ei q dem portioni q̄ legatis⁸ deductis facienda⁹ erit āpli⁹⁰ ōducetur. Quippe' ñ vestri^k cā capit p̄ciū': ſz eo ōducto p̄ciū reliquū legatuz esse intellectuz est p̄rsus. **¶ Diligenter**^m aiad uertendū est ne qō dicat^n dāna post mortez testatoris illata ad ſoluz hēdem reſpicere vſqz q̄z ⁊ sine vſſa dilictiōe^o recipiat. qō eni remota^p lege falcidia in totū^q iurisſ foret: ⁊ hoc idem foret i ea p̄te q̄ lege falcidia cōſtituere^r. hoc. n. attinet^r dāna postea facta nō deduci ne ammota^v portio legatis fideiue ꝓmiſſis ōtrahat^x. Hez est^y ät bis solis q̄ pōdē nūero mensuraue ꝓstat: nec dāno postea incidente ex portiōe q̄ fieri solet ad estimationez eoꝝ bonoꝝ q̄ mortis tp̄e fuerūt q̄q̄z detrahi. **¶ Certis** vō co: porib⁹^z ⁊ bis ipſis^a ita relictis pecuniaz quā in illa archa. vinuz qō i illis dolijs. pōd⁹ argenti qō i illis botteis habeo ſi sine culpa hēdis ō pericrunt vl' deteriora sūt facta: p culdubio aut nihil^b ōbebitur. aut eoruz q̄ extabunt qualia erunt ea portio debebitur: que p legez falcidiaz efficiatur estimatiōe bonoꝝ q̄ mortis testatoris tempore fuerit. **¶ In** certe autez res relicte distinctiōez recipiunt. Nam ⁊ ſi ex suis reb⁹ incertam rem testator reliquisset. veluti argentum qō elegerit^c: ⁊ omne argentuz testatoris iteriisset sine culpa hēdis nihil debebit^a. Si vō argenti pōdus pure relictū cēt^b q̄z uis oē argentuz testatoris ōperisſz admiſſa lege falcidia portio ei⁹ q̄ritatis sumet: q̄ fuit i bōis eo tp̄e q̄ testōr ōcesſit. Nec ad diminuendaz eaz q̄q̄z dāna postea incidentia ꝓficient^d. res tū q̄ iterierunt, p miſſa pte ac nec estimatio qdez ōbeat. ñ magis q̄z si oēs res^e p ſpeciem enūerate relicte essent. **¶ Tamz** ū añ legis falcidie rōez^f q̄ ꝓditōis iplende cā hēdi fūt data in q̄rtā ꝓputabūt^g: tū id qō nō figura^h ꝓditōis accipē iussus est ab eo cui hēditatez restituē^i rogat⁹ est: celſo ⁊ iuliano nostro placuit ꝓputari. quemadmodū si ea ſūma hēs vendē eas res iussus essz q̄ū ꝓditionis implende causa: ſz q̄dāmō p p̄cio inferre iussi sūt. Quo loco amplius q̄ritaz est an fideicōmiſſarius q̄q̄z inuitus cogatur dare eaz ſūmā ⁊ recipē hēditatez q̄ſi ⁊ ipſius' fideicōmiſſum essz. Sz id verisimile nō est^k cum talis oratio magis ipſi⁹ cā q̄z ipīm posita videatur. **¶ Cum** lex falcidia interuenit non veniunt in ꝓtributionez q̄ ipſi hēdi a semet ipſo' vl' suo eius^m legata fideiue ei⁹ ꝓmiſſa sunt. Alia causa est eoꝝ q̄ in diez certaz^n dantur. Nō ſi libertatis^o dies ceperit cedē: ei^p debebuntur^q ⁊ in ꝓtributiōez^r veniunt. at nec ea q̄dē q̄ qs suis^s iuriliter sine libratе legauit fideiue eius ꝓmiſit in ꝓputatiōem eius legis cedunt. **¶ Res** q̄s neq̄z p fideicōmiſſuz relinq̄ poſſe certum est^t: in legis falcidie cōputationem ñ veniunt. **¶ Om.**

I S cui fideicōmiſſum soluitur. sicut is cui legatū^u est: ſatisdare ōbet quod amplius ceperit q̄z p legem falcidiaz ei licuerit^x reddi: ueluti cum pp conditionem aliorum fideicommiſſorum vel legatorum legis falcidie causa pendebit^y. Sz ⁊ ſm cassiū ⁊ veteruz opinionem. ſi a pupillo^z fideicommiſſa^a capiantur pp ea q̄ a ſubſtituto erunt relicta cauere debebit is cui ſoluatur. Nam q̄zuis ꝑpetitio^b sit hoc q̄ fideicōmiſſi noie ñ debita ſoluantur: tū ſatisdato cautō dz cē ei: a q̄ pecunia ꝓficiscerētur ne damnū ſentiat deficiē te^c eo cui ſolutum erit. **¶ Ecia.** ⁊ iō pp legata relicta a ſubſtituto cauēt illi q̄bus a pupillo legata relicta sūt. b. d. ale. de imo. u ¶ Is cui. legatū. nā crequata sunt p oia ut. ff. de le. i. l. i. x ¶ Acquirit. ſollicet accipere.

ditionem. nā ſi itelligeres p fideicōmiſſum iā hēret locum q̄rta trēb. ⁊ ipa taretur hec que i figura ꝓditionis accipet: ut. ff. ad trēb. l. in q̄rta. ⁊ fal. §. ō peti. hf. l. nec vlla. §. q̄ſi q̄s. ⁊ facit. ff. e. l. ſi dignū. **¶ Et ipſi⁹.** fideicōmiſſarij. q. d. de hēditio dādo sit ipſe rogat⁹. k ¶ Nō est. imo vf ꝓtrai ut. ff. de le. iij. l. rj. §. cū esset. So. ibi gl'a vtriuſqz fuit relictū. sic. ff. ō li. le. l. ſi is. qui duos. ⁊ ō fidei cō. liber. l. ſed ſi alienare. uel dic q̄ ibi vterqz talis erat qui onerari a testatore poterat. quia vterqz erat institutus hēs. at hēdi q iussus erat dare pecuniaz non erat istitutus: nec ali qd ei relictum. vñ nō poterat onerari. ⁊ facit. C. ō le. ⁊ consti. l. qō fauore et. ff. ſi qs omiſ. cā tcſ. l. ſi qs ſub conditione.

¶ Cumlex. Legata que non valēt nō venūt i computatiōe. b. d. bar. uel sic. Legata ⁊ fideicō missa q̄ non valēt nō veniunt in cōtributione eaz legatis validis in ipōnē da rōne legis falcidie. b. d. alexā. de imol.

l ¶ Al semetipo. hoc. n. ſi valet: ut. ff. de le. i. l. legatum. §. i.

m ¶ Eius fuo. a ſe vño instituto. ſ. data sūt ei⁹ ſeruo. nam nec hoc valet relictum pure: ſz ſi in diē in certum vl' ſub cōditiōe poterit deberi ſi tūc erit liber ut insti. de lega. §. an ſeruo. ⁊ hic subijcit. ac.

n ¶ Certam. i. expſſaz in certa est rñ. ut ſi nauis ex aſia venerit. uel ſi imperator venerit. aſs ſi certa tunc cederet a die mortis ſicut ſi cēt purum: ut. C. de cadu. tol. §. i.

o ¶ Libertatis. fuit relicta libertas. ⁊ legatum ē sub conditione uel in diez certum ac.

p ¶ Ei. ſ. ſeruo. ac.

q ¶ Debebuntur. legata ei relicta. ac.

r ¶ Et in ꝓtributiōez. ſ. legata. non libtas q: ñ minuitur p fal. ut. ff. de iof. te. l. pap. §. q̄ſi autem.

s ¶ Suis. nec hec valent ut. C. de le. l. ſeruus. ⁊ facit. ff. de le. i. l. quesitum. §. i. ⁊. ff. p̄ti. §. ac.

t ¶ Res. certum ē. ut fundū albanū ⁊ ſiſtia ut. ff. de le. i. l. apōiul. §. fi. ⁊. l. ſe. ⁊ fa. ff. e. l. nō ē. ⁊. l. ſeq. ⁊ ff. e. l. in rōne. i. rñ. i pn.

¶ Si cui. Sic fideicōmiſſarius put legatarius restituere dz ſi qd plus accepit q̄ p lege fal. fit debitum: ⁊ ita ō reddendo cauere dz q̄ñ de hēdi pōt cē dubium vt ſi pendeat alioꝝ legatoruz ꝓditio.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Penales. Actiones in heredem transitorie vel non etiam si a persona heredis incipiunt ex parte actoris augumentum: ex parte rei diminutionem patrimonij inducunt: secus si ad heredem vltra heredem non transeunt. b.d.barto. ⁊ omnes. ⁊ diuiditur in tres partes. ¶Primo loquitur de actionibus penalibus non competentibus ad vindictam. Secundo de bis que competunt ad vindictam. et causa similitudinis addit de actionibus ex contractu que non transeunt ad heredes vel incipiunt ab heredibus. Tertio de actionibus prętoris Secunda ibi. sed nec in actoris. Tertia ibi onorarie quoq3. bar.

Penales actões siue legitime[a] siue onorarie[b] exceptis popularibus[c]: in bonis actoris nõ ideo minus ꝑputãde. sũt: qz morte reoꝝ[d] intercidẽ possũt. Ecõtrario aũt eedẽ actiones nihil in bonis rei defũcto eo detraunt[e]. ¶ Sed nec in actoris qdẽ bonis defuncto eo iniuriarũ actio poterit cõputari[f]: qz ⁊ ipsa simul cũ eo intercidit: vt vsufructus ⁊ id quod in dies mẽses ãnosue singulos alicui quoad viuat debeat[g]. Et inde ea demum obligatio rei in bonis[h] diminutionez pstat: q̃ in heredez transit. ¶ Nec contrariũ est q̃ viuente reo[i] eo minus in bonis eius intelligebat. Naz ⁊ si ita stipulatus esset vt cuz moriet: debere ei incipere: tamen augerentur bona eius quẽadmodũ si ipse sub eadẽ condictione promisisset: defũcto eo minuerentur[k]. ¶ Onorarie quoq3 actiones que intra certum tempus[l] a pretore pmittuntur cuz bonis reliquis actoris: defũcto eo augmẽtuz rei[m] decessionemue: si tales erunt vt in heredes quoq3 trãseant: pstabũt. ¶ Julianus scribit. si vtriusq3 hẽdis pars exhausta est legatis: ⁊ alter ex hẽdibus cautionẽ ptoriã[n] accepit a legatario: ñ eq̃liter sz̃ p suo mõ[o]: legis falcidie rationẽ ⁊ actõez ex stipulatu[p] habituꝝ. ¶ Omnes. n. ptorias stipulationes eiusdẽ iter ptatiõis[q] esse. Nã ꝑstat ex iudicatũ solui stipulatiõe. siue a pte actoris: siue a pte rei plures heredes extitisset[r]. nõ omnib[s] nec aduersus oẽs actiões ꝓtigere. Sz dũtaxat bis q̃ vicissent[t]: ⁊ aduersus victos. bis q̃z aduersus quos res defensa nõ essz ⁊ aduersus eos qui rẽ nõ defendissent. ¶ Annua bima trima[u] die aureis centenis legatis: ex omnibus[v] summis nõ tñ ex posteriorib[w] portionẽ legis falcidie detrahi placuit. ¶ Si Ticio[x]. xx. legatis portio p legẽ falcidiã detracta esset: cuz ipse quoq3. xx. scio rogat[y] esset: restituere: vindins noster tãtũ scio pro portione ex. xv. detrahendũ ait quantũ ticio ex. xx. detractũ esset. que sententia ⁊ equitatẽ ⁊ rõnẽ magis[z] habet: q̃ exemplo[b] hr̃dis legatarius ad fideicõmissa pstanda obligabit nec q̃ ex[c] sua pson legatarius iducere legez falcidiã nõ possit: iccirco q̃ passus esset nõ imputaturũ: nisi forte testator ita fidei eius cõmisisset vt totum quicquid ex testamẽto cepisset restitueret[d]. ¶ Si aũt manumittere vel seruũ suũ vel alienũ rogatus sit: omnimodo[e] prestare debebit libertatem: nec hoc cõtrariuz

Annua bima. Si legatur certa quantitas soluenda in diuersis terminis de qualibet solutione detrahitur fal. si imminet. b.d.alex. de imo.

Ex omnibus. cum certum est statim habere locum falcid. alias soluentur prima integre exacta cautione. vt. j. e.l. ex falci. ⁊. j. ti.i.l. nisi i fine. §. si plures ⁊. §. quotiens.

Si ticio. ¶Pars legata legatario catenus minuitur quatenus sibi diminutum est legatum: secus si in totum rogatus sit restituere vel seruum manumittere. b.d.bar. ⁊ alexãder de imola.

¶ Si ticio. dominus azo. dicit q̃ littera debet esse. xxx. ⁊ ponit sic casum q̃ ticio. xxx. fuerunt legata ⁊ rogatus fuit exillis. xxx. restituere. xv. scio et ita medietatem. deinde propter falci. diminutum est legatum in. vi. ⁊ sic remanent. xxiij. in legato nunquid solida quindecim restituentur fideicommissario certe non: sed de bis que supersunt prestabit medietatem. i. xii. ⁊ hoc ex coniectura voluntatis. voluit enim q̃ vna medietas resideret penes legatarium: cum ipsum. de. xv. tãtum prestandis rogaret. vnde de bis que supersunt prestabit medietatem fideicommissario. Alij vt. b. colligunt hic q̃ legatarius vnius rei detraxit falcidi. de legato speciali ⁊ mutant hic litteram vt habeant. xx. ⁊ ita casum ponit. Legauit quidaz. xx. ⁊ rogauit eum vt quindecim scio restitueret. diminutum est legatum. xx. per falcidiam. in. v. ⁊ sic remanẽt quindecim. nunquid ergo solida quindecim restituet legatarius fideicommissario: certe non: immo quia heres detrahit de legato quartam ⁊ legatarius de quindecim que supersunt quartam detrahet. et reliquum fideicommissario prestabit. ¶Prima verior: vt non iure falci. sed propter presumptam voluntatem detrahet legatarius: vt dixi: sed ⁊ secundum istã litteram. xx. posset poni. vt prius quasi quartam voluerit remanere apud legatarium. ⁊ pro hoc q̃ legatarius specialis non detraheret falci. vt. j. e.l. ler. falci. ⁊. l. sed inter. §. nunq̃. ⁊. j. ti. ij. l. ex asse. ⁊ no. C. communia de le. l. i. Itez nota q̃ alia littera habet ibi quinqz cum ipse quoq3 quinqz ⁊c. ⁊ est littera bona ⁊ bene stabit in principio. xx. ⁊. erit casus. legauit quis ticio. xx. ⁊ rogauit eum vt. v. prestaret scio ⁊ sic quartam legati. deinde minutum est legatum in quinqz per falci. nunquid enim solida quinqz prestabit legatarius de. xv. respon. nõ immo quartam eius q̃ supereſt idest quarta. xv. accur.

Si ticio. dominus azo. dicit q̃ littera debet esse. xxx. ⁊ ponit sic casum q̃ ticio. xxx. fuerunt legata ⁊ rogatus fuit exillis. xxx. restituere. xv. scio et ita medietatem. deinde propter falci. diminutum est legatum in. vi. ⁊ sic remanent. xxiij. in legato nunquid solida quindecim restituentur fideicommissario certe non: sed de bis que supersunt prestabit medietatem. i. xii. ⁊ hoc ex coniectura voluntatis. voluit enim q̃ vna medietas resideret penes legatarium: cum ipsum. de. xv. tãtum prestandis rogaret. vnde de bis que supersunt prestabit medietatem fideicommissario. Alij vt. b. colligunt hic q̃ legatarius vnius rei detraxit falcidi. de legato speciali ⁊ mutant hic litteram vt habeant. xx. ⁊ ita casum ponit. Legauit quidaz. xx. ⁊ rogauit eum vt quindecim scio restitueret. diminutum est legatum. xx. per falcidiam. in. v. ⁊ sic remanẽt quindecim. nunquid ergo solida quindecim restituet legatarius fideicommissario: certe non: immo quia heres detrahit de legato quartam ⁊ legatarius de quindecim que supersunt quartam detrahet. et reliquum fideicommissario prestabit. ¶Prima verior: vt non iure falci. sed propter presumptam voluntatem detrahet legatarius: vt dixi: sed ⁊ secundum istã litteram. xx. posset poni. vt prius quasi quartam voluerit remanere apud legatarium. ⁊ pro hoc q̃ legatarius specialis non detraheret falci. vt. j. e.l. ler. falci. ⁊. l. sed inter. §. nunq̃. ⁊. j. ti. ij. l. ex asse. ⁊ no. C. communia de le. l. i. Itez nota q̃ alia littera habet ibi quinqz cum ipse quoq3 quinqz ⁊c. ⁊ est littera bona ⁊ bene stabit in principio. xx. ⁊. erit casus. legauit quis ticio. xx. ⁊ rogauit eum vt. v. prestaret scio ⁊ sic quartam legati. deinde minutum est legatum in quinqz per falci. nunquid enim solida quinqz prestabit legatarius de. xv. respon. nõ immo quartam eius q̃ supereſt idest quarta. xv. accur.

---

a ¶ Legitime. vt furti non manifesti: vt instit. de nozal.

b ¶ Onorarie. vt furti manifesti ut insti. de perpe. ⁊ temp. act. §. furti.

c ¶ Popularibus. iste non sunt in bonis nris nisi lite contesta. vt. j. ó popu. ac. l. popularis. ⁊. j. de verb. sig. l. si cui

d ¶ Reorum alias reorum ⁊ alias coruz. s. reoruz. Et nota q̃ actio ex delicto datur heredibus sed non in heredes regulariter: vt hic ⁊. j. pri. ti. ⁊ insti. de perpe. ⁊ tẽpo. ac. §. i. accur.

e ¶ Detrahunt. s. quando lis est ꝓtestata ⁊ quãdo nil ad heredes pmeuit: vt. j. ibi. n. ⁊c.

f ¶ Poterit computari. ante litem contestatam. ut. j. de iniur. l. iniuriaruz: ⁊ est in hoc speciale: vt non transeant ad heredem vt insti. de perpe: ⁊ tempo. ac. §. exceptа.

g ¶ Debeatur. vt ⁊. ff. de vsufru. l. patrimonij. ⁊ ó capi. di. l. relegatuz.

h ¶ In bonis. rei. s. defuncti. nam viuentis bonis sine dubio minuit vt ſó iicit.

i ¶ Transit. vt sunt ex contractu vel quasi. Item ex maleficio lite. conte. vel si aliquid peruenit ad heredem. vt. C. ne ex delicto defuncto. l. i.

k ¶ Minuerentur. s. bona eius. nam licz actio ab herede ⁊ contra heredez inciperet tamen ex contractu defuncti hoc fit. ⁊ ideo bonis eius adijcitur ⁊ diminuitur.

l ¶ Certum tempus. vt infra annum quales sunt omnes penales. sed rei persecutorie perpetue sunt: vt. j. de ac. ⁊ obli. l. ifi onorarijs.

m ¶ Rei. dic ve pro ⁊. ⁊ repete onorarie actiones ⁊c. ⁊ dic decessionem. i. diminutionem: ⁊ q̃ subijcit si tales ⁊c. vt quia sit contestata: vel aliquid peruenit ad heredem. Et nota ex premissis q̃ plus fingitur in bonis esse ⁊ minus q̃ sit vel plus dici in bonis q̃ in hereditate ⁊ econtra. Item fac. ff. ti. i. l. plauci?. §. i. accur.

Julianus scribit. Stipulatio inrerposita vni ex heredib? ad alios porrigitur. Item si pena committitur ex stipulatione pretoria facto vnius heredis ipse solus non alij tenebuntur. b.d.barto. ⁊ omnes. Et in prima parte loquitur in stipulatione que habuit originem in persona vnius tantum heredis qui stipulatus est: sed in secunda parte loquitur quando in personam defuncti qui stipulatus est sibi: vel per stipulationem promisit alteri. ⁊ huic stipulanti vel promittenti plures successerunt hẽdes. Secunda ibi omnes. Alex. de imo.

n ¶ Pretoriam. de qua dicitur. j. tit. i. l. i.

o ¶ Pro suo mõ. i. pro parte sua: non pro alterius: cũ singulariter imponatur ratio legis falci. vt. j. e. l. in singulis.

p ¶ Exstipulatu. i. ex stipulatione certi conditiõe. sic. C. de pac. l. si pacto. ⁊ dic statim agi: si locum habz ab initio falcidia alioquin post agetur cum ceperit habere locum: vt. j. e. l. ler falcidia. accur.

q ¶ Interpretationis. vt diuidãt ea ꝓmoda ⁊ incommoda si nõ sint dicidue. alias secus vt. j. ó ver. ob. l. ij. ⁊. l. iiij. §. cato. Nec obstat qñ vbi pena adiecta est in stipulatione. licz stipulatio contineat diuiduum. puta pecunie dationẽ: aduersus omnes cõmittitur insolidum ppter vnum non dantem: q̃ distinctio diuidui ad factum non ad dationem pertinet. vt. j. de verbo. oblig. l. v. §. fi. ⁊ facit. ff. familie. ber. l. inter coheredes. §. q̃ ex facto: ⁊. §. si quis. ⁊. l. heres. §. an ea. ⁊. j. rem ra. ha. l. si procura. accur.

r ¶ Judicatũ solui. que tria continet: vt. j. iudi. sol. l. iudicatum solui.

s ¶ Extitissent. stipulatione ⁊ lite pende.

t ¶ Vicissent. per hoc apparet q̃ dicit de clausula quod sonat verbum. Item quod subijcit defensa non esset. dicit de alia clausula idest de defendendo: recipiunt ⁊ induisionem ex vtra q̃z parte.

u ¶ Annua bima trima. i. in diebus tertij anni: vt. ff. ó pac. do. l. aliud azo.

x ¶ Ex omnibus. cum certum est statim habere locum falcid. alias soluentur prima integre exacta cautione. vt. j. e. l. ex falci. ⁊. j. ti. i. l. nisi i fine. §. si plures ⁊. §. quotiens.

y ¶ Si ticio. dominus azo. dicit q̃ littera debet esse. xxx. ⁊ ponit sic casum q̃ ticio. xxx. fuerunt legata ⁊ rogatus fuit exillis. xxx. restituere. xv. scio et ita medietatem. deinde propter falci. diminutum est legatum in. vi. ⁊ sic remanent. xxiij. in legato nunquid solida quindecim restituentur fideicommissario certe non: sed de bis que supersunt prestabit medietatem. i. xii. ⁊ hoc ex coniectura voluntatis. voluit enim q̃ vna medietas resideret penes legatarium: cum ipsum. de. xv. tãtum prestandis rogaret. vnde de bis que supersunt prestabit medietatem fideicommissario. Alij vt. b. colligunt hic q̃ legatarius vnius rei detraxit falcidi. de legato speciali ⁊ mutant hic litteram vt habeant. xx. ⁊ ita casum ponit. Legauit quidaz. xx. ⁊ rogauit eum vt quindecim scio restitueret. diminutum est legatum. xx. per falcidiam. in. v. ⁊ sic remanẽt quindecim. nunquid ergo solida quindecim restituet legatarius fideicommissario: certe non: immo quia heres detrahit de legato quartam ⁊ legatarius de quindecim que supersunt quartam detrahet. et reliquum fideicommissario prestabit. ¶Prima verior: vt non iure falci. sed propter presumptam voluntatem detrahet legatarius: vt dixi: sed ⁊ secundum istã litteram. xx. posset poni. vt prius quasi quartam voluerit remanere apud legatarium. ⁊ pro hoc q̃ legatarius specialis non detraheret falci. vt. j. e. l. ler. falci. ⁊. l. sed inter. §. nunq̃. ⁊. j. ti. ij. l. ex asse. ⁊ no. C. communia de le. l. i. Itez nota q̃ alia littera habet ibi quinqz cum ipse quoq3 quinqz ⁊c. ⁊ est littera bona ⁊ bene stabit in principio. xx. ⁊. erit casus. legauit quis ticio. xx. ⁊ rogauit eum vt. v. prestaret scio ⁊ sic quartam legati. deinde minutum est legatum in quinqz per falci. nunquid enim solida quinqz prestabit legatarius de. xv. respon. nõ immo quartam eius q̃ supereſt idest quarta. xv. accur.

z ¶ Viginti. als triginta. accur.

a ¶ Magis electiue. ⁊ dic ꝑ contrarium. ac.

b ¶ Exemplo. gaudet bul. sed dic q̃ non est per omnia idem quia est idem quo ad detrahendum. sed non quo ad ius per q̃ detrahitur: cum alter iure falci. alter ex coniectura voluntatis.

c ¶ Nec quia ex. ira scitur bul. sed dicit ex sua persona quando non est grauatus. sed tu dic q̃ nullo modo iure falci. sed propter equitatem. ⁊ nota q̃ habet per alium q̃ per se nõ potest habere. vt. ff. q̃ res pig. ob. pos. l. aristo. sic ergo patet minui fideicommissum per hoc q̃ minuitur legatum. sed contra. ff. eodem. l. maritus. §. i. ⁊. ff. de an. le. l. liberto. §. i. vbi non minuitur fideicommis. licz minuatur legatum per falci. Solu. refert an ex eodem legato relinquatur fideicommis. vt hic. an extrinsecus: vt ibi. ⁊ probatur. ff. de leg. ij. l. cum pater. §. i. que videtur contra. ⁊ eodem modo soluitur. ff. ti. i. l. plautius. ⁊ facit. j. titu. i. l. videam? . ⁊. ff. de le. i. l. si mihi stichus:

d ¶ Restituere. nõ ꝑcepit non detrahi fal. sed illud q̃ ex tacita voluntate poterat retinere pp falci. sibi subtractam. ⁊ sic non est contra. ff. e. l. q̃ de bon. §. i.

e ¶ Omnimodo. quoniam suum constat etiam si fal. patiatur: vt. j. de fideicõmis. li. l. generaliter. §. si quis alij. in alieno autem ita demum si remanet vnde posset emi. vt. j. e. l. sed si non seruus. sed certe immo potius fal. inde nõ detrahit

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

vt.ſ. de fideicō.li.l.r.in fi.

a Exprimit. vt.ſ. de re iudi.l.inter partes.ac.

Si seruus. Legatum libertatis vel serui vt manumittatur non defalcatur: nisi cum alia res defalcabilis sit legata. legatum. vero pecunie vt seruus manumittatur non defalcatur si per hoc manumissio impeditur alias secus. b.d.cū tribus sequē. vsq; ad.§.si incertū. Et primo ponit legem gaij. Secundo legez iul. Tertio.l.vlpiani. Quarto ponit determinatio iuliani in principio legis sed si non seruus. Quinto ponitur determinatio ad.l.iuliani ibi.si solus. Barto.

b Capias. aliquid aliud.

c Retinetur. i. quam retinere vult. heres de seruo. legato ac.

d Recipere. ⁊ dic recipere. i. accipere ⁊ dare heredi. nam nihil aliud. est ibi legatum. pter seruum ad qō.ſ.e.l.plane. ⁊.l. ſe.§.si solus. ⁊ sunt hec fauore libertatis ad qō.ſ.l.proxi. ⁊ .ſ.l.proxi.in fi.

e Iulianus notat. approbando qō superiori. l. dictum est. ac.

f Seruo. legato vt manumitatur. ac.

g At alienum. lz hos duos casus coniugat. tamen.ſ.l. sed si non seruus. separatur: qz in suo seruo agnito legato indistincte patet fal. in alieno. idem si possit redimi deducta falci. aliogn ptra: qz fal. non detrahitur: vt.ſ. de fideicom. li.l.r. in fi. nec.n. de sua bursa cogeretur addere. vt.ſ.l. sed si nō seruus.§. qō si alienus.

b Erit. ſ. falcidie. accur.

i Plane. ipsi seruo. testatoris legato vt manumittatur. puta. r. ⁊ hic cāus colligitur.ſ.l.pri. in pn. ⁊ dic idē si ipsi legatario. vt.ſ.l.pri.§. si solus.

k At inde. i. ex.r. ex quibus falcidia detrahitur. ac.

l Sumatur. nota qp pro duobus legatis detrahitur ex vno vtriusq; falci. vt.ſ.e.l. si mihi fundus legatus. ⁊.ſ.l. pri. §. si solus. accur.

m Sed si nō seruus. tanti. sic.ſ. de le.ii.l.imperator.§. si centum. ⁊.ſ. de fideicom. li.l. generaliter.§. siquis ali.

n Non plus. si ergo de dicta falcidia potest redimi cogitur: alias falci. non deducitur. vt nota.ſ.e.l. iulia.

o Seruum manu. alienum. ⁊ tunc est sensus qp non deducitur falcid. si alias non potest redimi. vt.ſ. de fideicom. li.l.r. nam in seruo heredis cogitur si deducto ere alieno aliquid ad eum peruenit. vt.ſ. ō fideicom. li.l. generaliter.§. siquis alij ibi. proinde marcellus. sed ⁊ ibi testator in seruo heredis precium statuit qō precium ut es alienum forte deducetur: ⁊ in eo casu hic forte loquitur secundum azo. accur.

p Si solus seruus. peti. i. legatarius totum petere potest.

q Ne impediatur libertas. que non minuitur per falci. vt.ſ. de inoffici. testa. l. papi.§. quarta. ⁊ facit.ſ.l. pri. ⁊.ſ. de le.ii.l. v. accur.

Si incertum. Si seruus legatur pure ut manumittatur in diem vel sub cōditione. hoc legatum interim defalcat: sed quo ad alios legatarios talis seruus exemplo statuliberi estimatur. b.d. cum. l. ſe. bar. ⁊ aler. de imola.

r Data sit. seruus ꝺo pure legatus sit. azo.

s Admittenda est. in legato serui. ut incipiat cōmunis esse heredis ⁊ legatarij. ut.ſ.e.l. plaucius. hoc tamen reprobari uidetur: ut.ſ.e.l. in ratione.§.i. ⁊.ſ.e. .l.eius. ⁊.l. statuliberum. azo.

t Recipiet. ipso iure translato in eum dominio ab herede azo.

u Fuerit heres. ſ. pro quarta portione serui quam habuit occasione falci. quaz pendente cōditōe libertatis lex permisit detrahi. ut superius dixit azo.

x In id. idest in falci. uel tanto minus detrahit ab alijs legatarijs. nam ob hoc certum est qp non detrahit. ut.ſ.e.l. iulia. ⁊ facit.ſ.e.l. cum quo.§. bis q. ⁊.ſ. ti. .i.l.ii.§. quoties. ⁊.ſ.e.l. qō de bonis.§. fructus.

y Ius serui. legati pure ⁊ sub ꝺitiōe manumissi. ut.ſ.l. pri.§. si. dixi. acc.

z Statuliberi. qui nō auget familiam heredis. vt.ſ.l. pri. accur.

a Debeat deduci. sic.ſ.e.l. eris. ⁊.ſ. ti. i.l.i.§. in quibusdam. ⁊.§. pone ⁊ inſti. eo.§. cum autem.

Statuliber. Quia in computatione falcidie inspiciuntur vires bonorum ⁊ ideo in aliquibus casibus hac.l. positis decidit̄ in cuius patrimonio quedam bona debeant imputari de quibus hic dicitur ⁊ hoc sit loco summarij. alerā per de imola.

a Statuliber. familiam. i. substantiam. sic .C. de verb. sig. l. fi. ⁊ ē hoc verum quo ad falci. vere tamen in dominio heredis sunt pendente conditione. vt.ſ. de statuli. l. statuliberi. cōpendium tamen medij temporis cōputat in falcid. ⁊ sic ꝓficit ceteris legatarijs licz nō ei cui legatus fuit vt manumitteret. qz nec falcid. patiebatur. vt.ſ.e.l.ſz si nō seruus.§. fi.ſz ⁊ ci si ponas aliam ei rez sub conditione legatam compendium temporis profecit. vt.ſ.e.l. in quanti tate.§. magna. ac.

b In debitoris. facit ad predicta.ſ. ad fila. l. i.§. i. ⁊. ii. ⁊ qui satisda. cogan. l. sciendum.§. i. ⁊.§. ii.

c Venditoris. immo in lege commissoria est emptoris. sed non soluta pecunia redit i domi nio venditoris vt. C. de pact. inter empt. ⁊ ven .l. commissorie. ptra: ſ dic qp fuit tradita possessio precaria: vt.ſ. eo. ti. l. q ea lege. uel hoc accipe quando iam cessauerat in soluendo. vel pone qp fuit facta sub cōditione nō autem resoluenda sub conditione. Item ad pactum adiectum in diem est contra vt.ſ. de in di. adiecti. l. vbi autem.§. sed ⁊ marcellus. vbi est in dominio emptoris. So. ut ⁊ predictum contrarium sol.

Eris alieni. In computatione falcidie. habetur consideratio precij seruorum quibus est data libertas: ⁊ etiam eorum qui supplicio ultimo sunt affecti: ⁊ eorum qui in premium libertatem accipiunt. hoc dicit. aler. de imola.

d Eris eorum. seruoruz alienorum: ut.ſ. eo. l. sed ⁊ si non.§. si uero. et .l. eius. accur.

e Affecti. quia non iuuerunt dominum cum esset sub eodem tecto ut.ſ. ad sill. l. ij. in prin. ac.

f Donauit. hoc tamen casu soluit fiscus precium domino. ut argu. C. pro quibus cau. ser. li. l. antepenul. uel ibi est speciale eo casu. uel soluit de propria bursa fiscus. sed postea detrahit de hereditate: ut hic innuit. ⁊ facit.ſ. ad sill. l. iij.§. si ex stipulatione ⁊. l. domio occiso. ⁊.ſ. de bo. li. l. si necem. accur.

Ad ueterani. Testamentum ueterani etiam si decessit infra annū missionis non est priuilegiatū circa detractionem falcidie. hoc dicit aler. de imola.

g Aid ueterani. i. eius qui missus est de militia testatus. quia de iure cōmuni eum testari oportet: secus si in militia testatus sit: ⁊ infra annuz decedat. ut.ſ.e.l. si miles. ⁊. l. fi. ⁊.ſ.e.l. si post.

Si cui. Res legata sub ꝺitione dandi aliquid dicitur tota capi iure legati in ꝓputatione fal. ⁊ sic de toto detrahetur falci. b.d. aler. de imola.

b Legatarius habebitur. contra.ſ. de le. i. l. non apud in princip. So. ibi. ut non possit in plus grauari. ut.ſ. de le. i. l. in ciuitatibus.§. fi. hic ut totum defalcetur. sic.ſ.e.l. si a me. Item contra.ſ.e.l. si dignum et .l. in ratione.§. uendere. sed hic datur causa implende conditionis. ubi

pr.ium est.ad'quod.ff.e.l.in quarta in fi.ꝛ.ff.ti.i.l.plautius in princi.ꝛ §.diuersum.ꝛ.ff.e.l.si.fundus.ꝛ.l.qui fūdū.

Dolo. Possessor hereditatis post motā sibi controuersiam super hereditate non debet soluere legata sine cautione. als presumitur dolo fecisse.b.d.aler.de imola.

a Dolo cautionibus. siz cuicta hereditate legata reddi.vt.C.de le. l.si fraudem. Item nota hic de dolo presumpto.sic.ff.man.l.si procuratorem.§.dolo.ꝛ.l. dolus.sed argu.contra C.de do.l.dolum. Itez facit.ff.ti.i.l.hoc aūt.§. fi.ꝛ.ff.ó peti.here.l.qō si possessor .ꝛ.ff.ad exhi.l.iul.§.si tibi ꝛ.ff.de here.peti.l.fi.§.i.

Erui. Res q̄ post mortez subuenerūt cā habente originem in vita testatoris conseruantur in patrimoniuz b.d.aler.de imo.

b Erui.hereditatem q̄ fingūtur non capti. vt.ff.de cap.ꝛ postlimi. re.l.trāsfuge. als cōtra vt.ff.e.l.rōne.§.i.ac.

Falcidia. Quod recipit heres a statulibero causa conditionis implende nō iputaꝫ in falc.si soluuz sit de alieno non de hereditate. Itez si recipit a libero per errorem soluente hoc dicat.aler.de imo.

c Falcidia. non potest ꝛ non imputatur heredi in falcid.ꝛ nō de alieno secus si de suo peeu. vt.ff.e.l.id autem.ꝛ intelligitur de suo: vt.ff.ó dona.l.statuliber. Ac.

d Implenit. credens se seruum impleuit conditionem sub qua erat relicta libertas: ꝛ dedit de peculio q̄ó non erat heredis.vnde potest repeti:vt.ff.de cōditi. ob cau.l.dedi.§.si liber .ꝛ. §.siquis nam q̄ repetitur patet q̄ per falcidiam non retinetur. Alij dicunt q̄ alius liber homo dedit de suo pro seruo cui erat relicta libertas si.ꝛ.daret heredi.

e In falcidia.facit.ff.e.l.in lege fal.§.corpora.ꝛ.l.precia.ac.

In lege falc. id quod percipitur ex re legata iudicio testatoris l fal. computatur.ꝛ si sunt aliqua legata conditionalia aliqua pura non fit estimatio aliqua cōditionalium:sed soluuntur pura recepta cautione. b.d.pau.de ca.

f Computatur. vt ꝛ.ff.e.sed si nō seruus.§.fi.ꝛ fac hic versum in his ꝛ.secunduz alios non ibi.proculus ꝛ. vt dicebat azo.ꝛ facit.ff.e.l.circa. ꝛ.l.in quantitate.§.i viem.ꝛ.l.qui quadringenta.§.fi.ꝛ.ff.man.l.si mādauero tibi in princi.

g Venire.sic.ff.de cōdi.fur.l.si seruus.§.q̄ó si pendente.

b Cautionib⁹. vt reddat quanto plus accepit. vt.ff.l.i.§.si ī ānos.ꝛ.ff. e.l.lex falci.sed contra.ff.e.ti.l.cum ticio. Sol.ibi.

i Qui quod.soluere.sic.C.e.l.fi.ꝛ.ff.de cōdi.inde.l. fideicom.ꝛ.ff.de dona.l.si patronus.§.i.sed.ar.contra.ff.e.l.q̄ó de bonis.§.i.

Ex falcidia. Si legatum ānuū relinquitur non aū de falcaꝫ q̄ eueniat dies soluendi legatum per quod falcidia interuenit.hoc dicit. Aler.de imo.

k Ex falci. pensionibus.i.petitionibus.

l Apparebit.f.quādoq;.acc

m Integre.accepta cautiōe q̄to plus ꝛ.vt.ff.l.i.§.si in annos.ꝛ.ff.e. l.legis falcidie.siz cōtra.ff.e.l.hereditatem.vbi ab initio fuit computatio. Solutio.ibi fit computatio propter ceteros legatarios.hic cum eo cui est relictum hic annuum.ꝛ eodem modo solue.ff.e.l.cum ticio.ꝛ sic intelligatarius vel fideicōmissarius: siz ex trebelliano senatusc̄ōsulto restituitur ei hereditas: vtiq̄ legis falcidie beneficio. Paulus.

Cum emptor venditori vel ei hereditarie extitēit euicto homie vtz duplū i es alienū deducē vel computare dēat an simpluz. duplū eniēet si alius hereditarie extitisset:ꝛ benignius est eodē hereditarie existēte simpluz ei imputari. Ulpianus.

Paulus seruo quem tibi legauerā fūdū legaui. Attilicinus nerua sabinus: pmū in seruo rōnez legis falcidie habēdā:ꝛ quota pars ex eo ōcederet eam ptē in fundo legato inutilē futurā.deinde ex reliquis ptibus fundi legis falcidie portionem ōcessuraz:sicut ex oib⁹ legatis. Cassius ait q̄ de seruo ps lege falcidia ōcedat:incipē seruum fieri communez hereditarie ⁊ legatarij. communi aūt seruo cum legatum scit totum pertinē ad socium: quia in eam persona legatum consistere potest: qua ratione semel ex fūdo partem legis falcidie decessurā. paulus cassij sententia vtitur: nam diuus pius rescripsit seruo cōmuni fideicommissum datum: totuz ad socium pertinē. Interdum euenit: vt propter rationem legis falcidie sequēs legatum extinguaꝫ veluti si fundus ꝛ ad eum via legata sit per alium fundum.nam si ps fundi remanserit in hereditate: non potest procedē vie legatum:q̄ per partem seruitus acquiri nō potest. Celsus.

Non est dubiū quin ea legata a quibus summouere heres exceptione petitoriz pōt: in quarge.ff.e.l.penales.§.annua.ac.

Nunquā. Legatarius vel fideicōmissarius falcidiaz vel trebellianicam ex ppria psona nō detrahit.h.d.Aler.de imo.

n Nunquam.fideicommissarius specialis: vel generalis vt subijcit: sed fallit in generali duobus casibus.s.quando heres sponte adijt ꝛ sponte falcidiam. non detrahit volens liberalitatem exercere in fideicommissarium:ꝛ hoc si ab herede relicta sunt legata.ceterum si a fideicommissario nunq̄ detrahet falci. Item in alio si coactus heres adijt:tunc.n. fideicommissarius detrahit falci.q̄ absurdum est legatarijs plus pstari q̄ pstaretur si hereditarie sponte adijsset.vt.ff.ti.ij.l.i.§. videamus ꝛ.l.marcellus.§.q̄ in suspectā ꝛ.l.facta.§.sed ꝛ si suspectaz.facit ergo hic.§.pro opinōe azo. qui dixit legatarium non detrahere fal.sed alij contra si eis detrahat.pro quibus est.ff.e. l.si penalis.§.fi.ꝛ.C.communia dele.l.i.§.i.que sunt cōtra. sed dic ut in qualibet earuz nō. Hanc autem intelligebant q̄n eis nō detrahebat.

Cum emptor. Obligatio dupli seu penalis inter heredē ꝛ testatorē pfectē: hereditarie ꝛ contra heredem reseruatur in simpluz trā ad excludendam vl inducendā fal.hoc dicit bar. ꝛ aleran.de imola.

o Simplum. imo duplum vt.ff.de here.vel ac.ven.l.ij. §.si ticius. Solu.ibi. Item nō q̄ non admittitur vt quilibet sic.ff.de cuic.l.non tamen.sed ar.contra.ff.e.l.si a me. Itez facit.C.e.l.in imponēda.

Paulus. Spes vel falcandi cōis est heredis ꝛ legatarij.ꝛ q̄ó legatur seruo cōi eis acquiritur quibus potest.b. d.Barto.

p Plautius.f. ego ꝛ hēas .ff.legauerā ꝛ legaui: vel habeas legauerat ꝛ legauit:ꝛ sic in tertia persona:ꝛ sm primaz testator formar q̄nem ꝛ facit. ff.de le.i.l.seruo lega.

q Cassius.reprehendens predictos.

r Et legatarij. sic ergo ipso iure fal.rescecat. vt ꝛ.ff.e.l. linea.ꝛ.ff.e.l.in quantitate.§. in vie in fi.

s In eam.queritur ei totum legatum.sed in legato ei relicto locum haberet falci.ergo ꝛ hic vt subijcit.azo.

t Qua rōne.q̄ totum legatum queritur socio. ergo in eo toto locum habet falcidia.

u Et fundo.f.dotali.

r Cassij.reprobata sententia nerue ꝛ sabini ꝛ attilicini.

y Diuus pius.non solum cassius.ad quod est.ff.pro socio.l.verum.§.si seruo.sed contra.ff.de acq.re.do.l.p seruū.§.i.Sol.q̄ó ibi dicit fieri sociorum q̄ó donat vnus dominorum seruo communi verum est ceterorum.non aūt donāti aliquid remanet:ꝛ sic concordat. Item contra.ff.de stipu.seruo.l.proinde .§. seruus communis.sed aliud ibi in stipulatione quando stipulatur seruus communis ab vno dominoruz. vt pro parte remaneat penes promittentem:q̄ stipulatio non fit ibi ex causa lucratiua.hic autem in legato.vel in donatione est lucratiua.

Interdum. vbi legatur fundus ꝛ via ad ipm legatum hic extinguitur: si tātū est in fal.aut plus quātū i via.b.d.aler.de imola.

z Interdum.ꝛ in hereditate noie fal.ita vt equualeat estimatiōi vie.vel plus valeat.secus si minus valet:q̄ó dic vt.ff.e.l.si fundus mihi.

a Fundi.legati.

b Remāserit.propter fal.

c Nō pōt.facit.ff.de vb.ob.l.si sub vna.§.i.ac.

Non est. Legata inutilia ipso iure vel ope excep. minuunt vel excludunt fal.cum remaneant penes heredem.b.d.cū sequē.ꝛ sequē vsq; ad.l.si propter.pau.de ca.

d Cōtra est petitorē.q̄ non sit capax.ad q̄ó.ff.e.l.in rōne in princi.ꝛ.l.in rōne.§. pe.ꝛ.§.fi.ꝛ.l.si a seruo.ꝛ.ff.e.l.id aūt q̄ó.ꝛ.l.ex asse.ac.

a Nec interest qñqz tamẽ interest. vt instit. de le. §. ex cõtrario. ff. de vb. ob. l. pluribus. §. fi. ac.

Esse Legatum inutile propter icapacitatem legatarij prodest ceteris legatarijs. h. d. fm glo. bar. ff Alex. de imo.

b Filio sui testatoris. ceterum filio heredis frustra legatur: vt ff seruo: vt instit. de le. §. an seruo ff qõ sequitur sic ordina: qz filio. c. rr. ff extraneo reliquit. s. reliqua ita ꝙ locus est fal. vel dic. c. filio extraneo. r. ff sub. ff alia alijs. si aũt diceret. c. filio ff. rr. extraneo legata ff nihil plus: non posset heres vti fal. cum habeat plus quarta. Item quod subijcit diminutio legati extraneo relicti dic per. l. falci. prodest. n. filio qz si non posset defalcari legatum extranei detraheret ex leto filij qõ esset defalcandum ỏ vtroqz fm. h. ar. s. e. l. plane. vel dic ꝙ diminutio fit extraneo. qz est filius naturalis unỏ non põt capere nisi partem: vt C. de na. libe. l. ij. cum enim iur hereditario remaneat penes heredem computandum ei in quartam ff eo minus detrahit alijs: vt. ſ. primo. ff qõ subisset ad consequenda solida. s. magis ꝙ consequeretur si de legato extranei nil diminueretur non tamen forte solidum consequeretur filius.

c Extraneo. fm vltimam casus positionem: dic extraneo si lto naturali. duos enim habebat filios vnum legitimũ: aliũ naturalẽ qui vocat extraneus.

d Ppter ea. vendicabuntur cautione non prestita. sz ea pstita sic: ut. s. e. l. i. §. iter. ff. §. si ĩ ãnos. ff. l. is cui. ff. l. in lege fal. ff. ſ. e. l. hereditatũ. ff. l. in quantitate. §. sed ff legata. ff. ſ. tit. i. l. i. §. si legata q̃ sunt ꝑ. h. dicit referri an purus vel conditionale sit relictum: ff sic hic loquitur: ut fit in electione heredis: an purum petat pstita cautiõe: vt ĩ ꝓtrarijs. ac.

Pater. Edeicõmissum a defuncto heredibus debitum vt eis alienum detrahitur hoc. d. barto.

e Creditores. nam videntur creditores patris in eo fundo.

f Aliqd. aliud pter fũdũ.

h Sua cũ bẽat fundum.

k Deducet. cũ aliqua pater disponat. ac.

l Filijs. vel saltem vni. vt. s. de le. ij. l. vnum ex in pn. ff. §. si duos. ff. §. rogo ff. l. cũ quidã ff facit. s. de le. i. l. filiusfa. §. pe.

m Relinquendi. ergo hic fundus nõ cõputatur eis in quartam: sz vt eis alienum eis debitum deduceret: vt. C. e. l. in ponẽda. ac.

Am ticio. Legatum ãnuum pendẽte dubio estimat in quantũ debetur: hoc dicit. Bar.

n Cum ticio. als incipit ticio ff als cũ ticio.

o Victurus sit. nam eo mortuo finit: vt. s. de an. le. l. iiij. sed cõtra falci. non solu. s. eo. l. in lege. quidaz dicunt ꝙ hic est electio legatarij ff hẽat totum prestita cautione. vt ibi. an si estimationẽ vt hic: quasi sit fauor legatarij satisdari: qõ est falsum imo heredis: vt. ſ. ti. i. l. i. alij ꝙ hic non poterat satisdare: ibi fic. alij ꝙ ỹ de conditionali ibi de annuo. vel ibi cum eodem hic cum ceteris legatarijs computat: vel hic fuit sententia proculi que ibi reprobat. Item ff est contra. s. e. l. iij. §. fi. solu. ibi speciale in republica. Item contra. ſ. eo. l. hereditatuz vbi fit per annos. Solu. ibi vt sciatur per quot annos fiat estimatio ff ex eo scietur quãtum valet vt hic. vel ibi in legato vsufructus ff alimentorum. hic in alio annuo vel omnia dicas fm. b. ꝙ in his tribus casibus. s. alimentorum. vsufructus et annui fit computatio tribus modis. s. vel vt hic dicit vel vt. s. eo. l. si heres. §. fina. vel vt. ſ. e. l. hereditatum. vel etiam quarto soluat totum cautione cracta. vt. s. eo. l. i. si heres. §. si in annos. ff. l. in lege falci. in fi. ff. ſ. eo. l. in quantitate. §. sed ff si legata. ff facit. s. de donationi. causa mor. l. mortis causa. §. fina. ff. s. eo. l. ter fal. Ac.

p Debuerit. in preteritum aũ mortez qz per terminum forte non soluerat heres tam ei imputentur ne ceterorum legata minuantur. Iulian⁹.

Dec interẽ⁹ vtrum ab initio q̃si inutile fuerit: an ex accidẽti postea in eũ casum peruenisse legatum: vt actio eidẽ denegaretur.

Marcel.

Esse patronum hr̃dem instituit libertus cum ducentos aureos i bonis habẽt: ff legauit filio⁹. c. rr. extraneo⁹ reliqua: diminutio legati qõ extraneo prestatur proficit filio ad cõsequẽda solida que ei legata sunt. Quacũqz ex causa legata non prestantur imputantur hr̃di in quartam partẽ: q̃ propter legẽ falcidiam remanere apud eũ õbet.

Celsus.

Sz propter ea⁹ q̃ sub cõditione legata sunt pendet legis falci. ratio pẽsenti die data non tota vẽdicabuntur.

Marcellus.

Pater filium ex quo tres habebat nepotes hr̃dẽ instituit: fideicq̃ eius commisit ne funduz alienaret: ff vt in familia eum relinq̃ret. filius õcedẽs tres filios scripsit hr̃des. Querẽdũ ẽ: an omnimodo quasi creditores⁹ vnusquisq̃ in ratione legi falcidie aliquid⁹ possit õducer: qz ĩ potestate⁹ sua⁹ habuit pater cui ex his potius reliq̃ret: sz hac rõne⁹ nemo in falcidie rõne q̃q̃ õducet⁹ qõ videndum ẽ ne dure constituatur. vtiqz enim in alieno ere habuit funduz. necessitate qppe obstrict⁹ fuisset filijs⁹ cũ relinquẽdi⁹⁹.

Idem.

Am ticio⁹⁹ in annos singulos dena legata sũt: ff iudex legis falcidie rõem inter hr̃dem ff alios

g Quia in ptãte. vt ꝙ nõ qz ff.

i Ille ac rõne. ſ. mala.

ad quod. s. de vsuris. l. quesitum.

Amquo. Augmentum facultatum hereditarij debitoris quãdocunqz cõtingens prodest legatarijs in falcidia detrahẽda. h. d. bar. Et diuiditur in. r. partes. Primo thema ff questio. Secũdo quorundã opinio responsiua ad questionem. Tertio sub dubio impugnat dictam opinionem quando fit diminutio facultatum seu peculij. Quarto ponit quid econtra si superueniat augmẽtũ. Quĩto circa predicta decidit vnum dubium. Secunda ibi. pleriqz. Tertia ibi. ego dubito. Quarta ibi. aliqs dicet. Quinta ibi. secuola.

legatarios habeat vinu quidẽ titio tanti litez estimare debeat quãti venire id legatum põt in icerto posito q̃diu victur⁹ sit⁹ tici⁹. Mortuo aũt ticio nõ aliud spectari õbeat q̃ qõ hr̃s ex ea eã debuerit⁹. Idẽ.

Am quo de peculio agi poterat⁹ hr̃s creditori extitit: qrit cui⁹ tpis peculiũ computari oporteat i falcidia lege. Plericq̃ putant ꝙ tunc in peculio fuerit cum adiretur hereditas inspiciendum. Ego dubito⁹ qñ mortis tp̃s in ratione legis falcidie ineunda placuit obseruari. qd. n. itereſt peculiũ fuĩ post mortẽ creditoris diminutũ sit: an debitor⁹ pauperior fact⁹ sit⁹. Aliqs dicet qd ex cõtrario si aũ adita hr̃ditatẽ acqsierit fu⁹: ff ego q̃dã. qd si õbitoris q tũc nõ erat sol nẽdo ampliate facultates fuerint: ff cum in isto⁹⁹ placuerit ex postfacto vberiorẽ videri fuisse hr̃ditatẽ sicuti cũ ꝺditio⁹ crediti extitit⁹ post mortẽ: ita ẽt peculij incremẽtũ⁹ plenioꝛẽ faceret hr̃ditatẽ. Scevola notat⁹ qd ergo si idẽ seru⁹ ᵇ defuncto ff alij dena⁹ õbuerit: ff vna. x. hẽat: auget⁹. ſ. ex bis⁹ hr̃ditas. x. q̃ defuncto naturaliter debeant⁹ in hr̃ditate manẽtibus. Is qui in bonis dũtaxat vnum seruum habebat legauit eũ ticio: ff fidei eius commisit vt post triẽnũ mãumitteret: dz ex eo qõ interim ex operibus serui ad ticium peruenire põt quarta⁹ apõ hr̃dem remanẽ: quẽadmodũ si directo post trienniuz seruo libertatem dedisz: eiusq̃ᶠ vsufructũ ei⁹⁹ legat⁹ set: aut ei ꝓprietatẽ⁹ per fideicommissum relinquit. Stichuz tibi

q Poterat. vt vomi nus serui.

r Dubito. hac rõne qñ ff. ff hac alia quid enim ff.

s Debitor. ſ. aliquis hereditarius.

t Sit quo casu dãnuz heredis est: vt. s. e. l. in rõne. in prin.

u In isto. debitore facto diuite.

x Extitit. de hoc constat. ſ. e. l. in quantitate. §. magna. sed ad prece dens est contra. s. e. l. in rõe. in prin. vbi temp⁹ mortis inspicitur. So. dicunt quidaz ꝙ ratõcinando hec dicuntur ỹ nõ soluendo. sed dic fm h. ff azo. ꝙ in hereditarijs rebus estimandis tempus mortis inspicit vt ibi in debitore hereditario libero qui non ẽ soluendo: euentus posterior quandoqz considerat: vt hic. ff. s. e. nesennius. §. si creditor. se cus si ẽ soluendo ut in cõtrario in herede debitoris: aut ex sua persona: ff tota debiti quantitas computatur: vt. ſ. eo. l. querebat. ff. s. e. l. i. §. si debitor. aut ex persona serui vel filij. ff tunc nõ euentus posterior sed quanti pluris fuit in peculio vel tpe mortis vel adite hereditatis: vel postea computat in falc. hic ff. ſ. e. l. si creditor. qz dñis idemqz heres sibi potuit ff debuit soluere. sed in debitore nõ ita: qz nõ statim cũ hz põt heres pecuniam extorquer.

y Cõditio. sub qua ꝓmisserat quis aliqd defuncto.

z Incrementum. qõ ẽ vsqz ad aditã hr̃ditatem ñ post. ſ. e. l. si creditor ff. s. in prin. huius legis: sed in debitore ẽt vltra: vt hic. vel hic dic etiam in peculio idem qõ in debitore: vt hic aperte dicit. sed fm vtranqz exposition em est contra. s. de pecu. l. eodem tpe. §. si creditor. vbi tp̃s mortis inspicitur. sed dic vt. ſ. e. l. creditor.

a Notat. i. approbat quod sequitur.

b Seruus. heredis scripti.

c Pena. i. xviij. ff totidez alij. sic. s. de le. i. l. si quis testamento. vel melius. i. xviij. ff. r. alij: vt statum patet ibi. r. que dño ff. sic. ſ. de solu. l. vbi

d Ex bis. r. si tota. r. augent. sic ergo nil alij creditori soluet. qõ est iõ qz dñs habet potestatem producendi: vt. s. de pecu. l. sed si dãnum. §. i. ff sic. s. e. l. serui.

Is qui Si seruus post tp̃s manumittendus legatur: vel etiam eidez directo libertas relinq̃t: ff interim ꝓprietas aut vsufructus eius legatur alteri tantum dꝰ esse in legato q̃tum ex operis interim haberur ff de eis falci. detrahatur: hoc dicit. ff est singularis in vltima parte fm Alexan. ff Joan. de imola.

e Is qui. quarta. facit. s. e. l. sed si nõ seruus.

f Eius. fui. g Ei. ſ. ticio. h Proprietatẽ. plenã aũ triennũ

Stichum Si legatum dñi non sit defalcabile de legato serui detrahitur falcidia pro vtroqz. ff idẽ econtra. h. d. bar.

i Stichuz. eius. ſ. serui tui: uel ẽt tue fidei.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶Partem.quartam que de suo esset resecanda si libertas non esset ei data azo.ꝛ hoc propter legatum.ꝛ.alias falci.non detrahetur: vt.ſ̄.c. si seruus ac.

¶Sepius Quarta in heredē testatore viuo collata facit cessare falcidiā .b.d.bar.

b ¶Consequatur.vel propter qualitatem legati.ut.ſ̄. proti.vl propter traditam a defuncto quartaz vt hic azo. Item i alijs vt nota.C.e.l.in testamento.

c ¶Vigintiquinqz.ergo quartam.

d ¶Dedisset. inter viuos vt in fin. subijcit.ꝛ hac mēte ne vtatur fal.ꝛ ita repellitur exceptione: vel replicatione: sic ergo qō capit non hereditario iure imputatur in fal. vt ꝛ.j̄.e.l.qō autem in fi.si autem in vltima volūtate instituendo non esset dubium qz non habet locum falci.

e ¶Nihil aliud.qz retinebit dicta. xv.ꝛ facit. C.de le.l.filia ꝛ.j̄.si. a pa.quis.fu.ma.l.i.§.si parens.sed ar.cōtra.C. de inoffi.testa.l.si quaz do.§.i.

¶Am dotem. Non debet inspici persona primi legatarij sed persona fideicommissarij inquem legatū debet vltimo residere. b.d.barto.

f ¶Dicendū est. immo vt.ſ̄.de dote pre.l.ii.§. idem quere.solu.nō habet locum vt hic inspecto ceitu: quia qō detrahitur per fal.petitur actione de dote: vt ibi viri. sed in commodo representationis habet locuz cum effectu: vt in contrario in fine. §.ꝛ.ſ̄.e. l.i.§.si quis creditori et facit.j̄.e.l.si vsufructus .§.i.

g ¶Interpositi.ſ. persona ꝛ.ad qō.ſ̄. de lega.i.l.ei qui.ꝛ de ioffi. testa.l.papin.§.eo autem:ꝛ.ſ̄.ti.i.l. auia.§. ticio.ꝛ.ſ̄.si qs ali.te.p. l.i.§.sed si legatum.accursius.

¶Legis. Beneficium legis falci.non perditur longo tempore. hoc. d.pau.de ca. b ¶Longū tps.facit.ſ̄.e.l.lex fal.si inter.ꝛ.l.qō de bonis.§.non iccirco.ꝛ.§.fructus.

¶Beneficio Qui agit vt legatum intercidat priuatur falcidia. idem in eo qui tacitam in se fidem assumpsit de prestando non capaci .b. d.Bar.ꝛ Alex.de imola.

i ¶Egerit.cancellando testamentum: ad qō.ſ̄.de his quibus vt indi.l. rescriptum.ꝛ.j̄.e.l.hereditatem in fi.ꝛ.ſ̄.de his que in te.de.l.i.§.si vō alius.ꝛ.ſ̄. si quis ali.te.pro.l.ii.ac.

k ¶Retinere.cū effectu.quia fiscus.habet.vt hic ꝛ.j̄.de iure.fisci.l.cum tacitum.

¶Cum pater Legata relicta impuberi non imputantur in fal.pupillariter substituto.b.d.bar.

l ¶Cum pater.qō ei.i.impuberi.

m ¶Legatorum.i.prelegatorum in primis tabulis cum haberet cohere dem.ꝛ dic pertinet.ex substitutione pupillari non venit in cōputationem qz substitutus nō cōputat sibi in quartaz qō impuberi fuerit prelegatum sed habet precipuum. sicut nec ipse impubes computaret: vt.j̄.e.l.qō autem.alij dicunt ei.i.substituto ꝛ legatorum in secundis tabul.ꝛ non venīt in cōputationē.ſ. falci.qz non valet vtpote a se sibi relictum: vt.ſ̄.ō lei.l.legatum.§.i.sed totū cōputat in quarta: vt.ſ̄.e.l.nō est.sed prima placet: qz dicit ei a pre. Item quod dicit pertinet exponunt quidam ex vulgari:ꝛ sic non computat substitutus: quia non bz sed bz impubes: vt.ſ̄.de le.i.l.filiabus in fi.ꝛ.l.sequenti.

¶Legatō Qō heres plus soluit legatarijs in penaz ꝓtumacie non nocet .b. .d.bar. n ¶Legato petito.per actionem in rem qua iuratur. vt.ſ̄.de in lit.iur.l.in actione. si autez actiōe ex testamento non iuratur: vt.ſ̄. de in litē. iur.l.als.nisi dicas qñ res nō extaret: vt.c.tit.l.in actionib⁹ .§.plane.ꝛ facit.ſ̄. de in lit.iu. l.i.ꝛ de fideicom.l.fi.ꝛ.ſ̄.ō le. i.l.legatū.§.fundus .ꝛ.ſ̄ .e.l. in fal.ꝛ.j̄.l.pri.ꝛ.l.in lege.§. fi.ꝛ ar.ſ̄. de procur.l.qui proprio.§.vt in ceteris.ibi. penaz aūt ꝛc̄.ꝛ.j̄. de reg.iur.l.qō qs ex culpa.ac.

¶Alienus Si hēs pp suā stulticiaz plus soluit legatarijs nō nocet.b.d.alex.

o ¶Alienus.cum si.alias sit: sed melius si.ꝛ dic quero cuz legata ꝛc̄.ꝛ qō dicit quanti reuera.ſ. valeret iusto precio.

p ¶Reuera.ſ. valeret.

q ¶Voluntate.q̄ fuit in emendo vt tam carū emeret.

r ¶Prestare.vt ꝛ.ſ̄.ō leg.iii. l.non dubium.§.fi.ꝛ facit .ſ̄. e.l.i.§.fi.ꝛ de le.i.l.si fideiussor.§.fi.ꝛ.ſ̄.l.proti.§.fi. ꝛ.ſ̄. man.l.si fideiussorē. Item no. alterius sic.ſ̄. de noxali.l. electio.§.i.ꝛ.ſ̄. de transac.l.iuj.

¶Vi lege falcidia. In duob⁹ reis socijs debitum vtriqz pro parte videtur actiue ꝛ passiue.in non socijs eius videt debituz: qui debitū occupauerit.b.d.Bar.

s ¶Fuerint.quoꝝ vnus aliuz sibi fecit heredem.

t ¶Cōputari.quando sūt duo rei stipulandi: vt si fiat solutio in obligationē hereditariā: tūc in bonis defuncti: sz si heredis tunc in bonis heredis vtraque enim durat: vt.j̄. de fideiusso. l.si reus.ꝛ.l.generaliter.§.i.

u ¶Ex cuius bonis, cum sint duo rei promittēdi.ꝛ facit.j̄.ō fideiusso.l.vranius.ꝛ.ſ̄.eo .l. statuli.ꝛ de li.le.l.iuj.§. nunc.

¶Corpora. In imponenda ratione legis falcidie corpora hereditaria estimantur put cōit valent inspecto presenti tēpore.b.d.Alex.de imo.

x ¶Corpora.formali.i. formato a contrahentibus qū defunctus emit vltra qꝫ valeret: vel .i.singulari alias.qñqz qō ispicitur vl ratione sanguinis vel vtilitatis: vt.j̄.e.l. precia: vel quia fuit maior: vt.ſ̄. de mino.l.si in emptione: vel ratione confinū vt.ſ̄. de le.ij.l.si cui fundus.ꝛ facit.ſ̄.e.l.cum pater.§.fi.

¶Precia. Res debet estimari cōi estimatione non ex affectione singulorum Item qui habet ius adeundi hereditatem non dicitur locupletior.b.d.et est bona lex:ꝛ tota deberet scribi litteris aureis sm bartoluz.

y ¶Utilitate. de affectu ꝛ vtilitate statim ponet exemplum: vt ꝛ plenius nota.ſ̄. l.proxima in fine.

z ¶Funguntur.i.cōi precio estimant res.qꝫ ergo dicitur res tantum valet quantum vendi potest.ſ.cōiter: vt.hic.ꝛ.ſ̄.e.l.proti.i fi.ꝛ.ſ̄.ad.l.aquil.l.si seruum vel dic cōiter funguntur.ſ.precia.i.statuunt. ꝛ cōiter exponc vt prius. vel tertio funguntur cōiter.i. tale precium imponitur qō equivalet rei ut commune ꝛ equale sit habere rem vel precium.

a ¶Qui filium naturalem.ſ.seruum suum alias non poss.deret.ꝛ ē exemplum de effectu.sed nec exemplum de vtilitate.

b ¶Qua.als quo.i.quanto.ſ.precio: als qua.ſ.precia.

c ¶Homo.seruus aliquis non habito respectu ad partem.

d ¶Eadem causa.vt estimetur quantum cōmuniter valet.

e ¶Nocuit.defuncto cuius erat per qō videbatur difficili⁹ venderet: ne puniendi adimatur facultas.ꝛ de socijs inquirendi. ar.ſ̄.fami.herciscunde.l.pompo. circa princip. vel dic nocuit extraneo in vita defuncti:ꝛ tunc non fit pretiosior. i. deterior:ꝛ sic prout valet.accur.

a Sed nec seruum. hereditarium.
b Venire pōt. qr iussu emptoris adiret. vt insti. de here. insti. l. si antē ali.
c Ipsum. s. me. q. d. istud dicere me instituturn non esse locupletem antecp̄ adeam: qō quidem verum est ꝛ si seruus hereditarius instituatur me fieri locupletem. neutro ergo casu fui locupletior. b. Alij legunt interrogatiue vsqz illuc certe ꝛc. q. dicat non est absurduz me non esse locupletiorez. Alij dicunt qp si ego instituar sum locupletior antecp̄ adeam cum ꝛ ius deliberandi: ꝛ adeundi transiuitto: vt. C. de iure deliber. l. cum antiquioribus. si seruus meus non quos sensus litera non bene portat.
d Locupletiorem. qō qdem verū est antecp̄ adeam ꝛc.
e Adeat. facias punctum loco copule ꝛ repete: ꝛ ne nobis acgrat certe etiaz si adierit. puta si noster esse desinat: qō multis modis potest contingere: ꝛ hoc quo ad fal. arg. contra. s. ad. l. aquil. ꝛ inde ueratius. ꝛ s. de condi. fur. l. iij. §. i. ꝛ. j. ō fur. l. si quis vrorē. §. pe. sed illa odio furꝫ occisorꝫ ꝛ raptorꝫ.
f Cuius. habeat. creditor: ꝛ facit. j. e. l. querebatur.

Nonnullam Ex loco ꝛ tempore rerum precia uariantur. ꝛ caristia que modico tempore fuerit non inspicitur. hoc. d. Bar to.

g Loca. primo ponit de loco secundo de tempore ꝛ facit ad locum. s. de eo qō certo loco. l. ideoqz.
h Hec enim. de loco dicit.
i Nec continuis. exemplum de tempore
k Secundis. i. vberrimis. s. existentibus: vnde exemplum. dicit hec nauis vadit ad secunda: quando vadit. j. aliter igitur estimatur tempus caritie cp̄ vbertatis si diu durauerit: secus si parum ut subijcat.
l Fructibus. i. vberrimis fuit. n. vij. an. valde earum tempus. ꝛ. vij. sequentibus maxima vbertas. ac.
m Quam hic. i desi in computatione fal. vel hic. i. in estimādis fructibus.
n Caritate. i. etiam si tempore presenti obtineat: qr ad ea que plerunqz contingunt iura aptantur: vt. s. de le. ꝛ sena. con. l. nam ad ea.

Sa in testamento Qō per fal. diminuitur debet legatario prestari: si testator hoc voluit. b. d. Bar.
o Si in testō. capere pōt. s. heres. i. detrahere ab hoc ticio.
p Esto. de legatis ceterorum.
q Standum est imo non standum vt heres non habeat falci. vt. j. e. l. ticia cōtra solu. speciale hoc casu. vt ꝛ alias. s. e. l. si debitor. hoc tamen non nocet heredi qr alij legatarij: ꝛ hoc onus ꝛ suum falci. subeunt. vt. j. e. l. qui quadrigenta. §. sed quid ergo. uel potest dici falci. Nec non dicit detrahi falci. sed dicit qp eum duo ꝛ dimidium possint detrahi de. r. nomine falci. tantū enī duo ꝛ dimidium videtur ei iterum legare ꝛ sic erunt. rij. ꝛ dimidium ex quibus falci. detrahitur. ꝛ hoc modo statur sententie testatoris. ꝛ falci. retinetur. predicta autem duo ꝛ dimidium detrahit heres de legatis ceterorum ut dixi. accur.
r Si fundus. utile. in toto fundo. nam totus legatus uidetur: ut. s. eo. l. ad uetera. §. i. ꝛ dic contraria plene ut ibi no. ꝛ facit. s. de le. ii. l. si cui fundus. ꝛ. j. e. l. qui fundum. ac.

Orca. Legata quantitate in diem uel sub conditi. dicitur tanto minꝰ quātum est interusurium medij temporis. Item ex alienum p̄cedit legata ꝛ dona. causa mortis. b. d. Pau. de ca.
s Extiterit. ꝛ sic medio tpe. v. percepit heres de interusurio.
t Minus. r. s. quinqz.
u Quantitate. ꝛ p̄m hoc falci. detrahitur. ut. j. e. l. qui quadringenta. §. fi. ꝛ. l. in quantitate. §. in diem. ꝛ facit. s. e. l. in lege falci. ꝛ no. insti. de ac. §. plus.

Sicuti Legata ꝛ donationes causa mortis non debentur: nisi deducto ere alieno. b. d. Aler. de imo.
x Sicuti. superstit. ut. C. e. l. successores.
y In modicum. i. magnum adeo qp non possunt. solui donationes.
z Aliud. nisi qō supererit deducto ere alieno. ꝛ facit. C. de testa. milit. l. in testamento. ac.

Quotiens. Tantum dicitur consequi legatarius de legato q̄tum cōsequit cū effectu detracta falci. b. d. Aler. de imo.
a Quotiens lz. vt naturali vltra vnciam. ut. C. de na. li. l. ij.
b Excedat. sed si excedat ille erassius retinetur adhuc preter falcidiam. accur.
c Debetur. hec lex facit vt filius de restituendo rogatus possit detrahere duas quartas qō dic. vt. C. eo. l. q̄p. et fac. s. ti. i. l. fz ꝛ si. §. i. ac

Hereditatum. Legatum alimentorum ad vitam relictū ꝛ etiam legatus usus ꝛb ijciuntur falci. ꝛ reputātur ascendere ad tātam q̄titatem quantum potest comprehendere tempus vite habita consideratione etatis. de quib⁹ habetur in textu. h. d. Aler. de imo.
a Hereditatum. Legatus. testator instituto herede reliquit legata: inter que legauit seio alimenta. nunc heres cum falcidiaz nō habeat vult detrahere. ō ceteris legatis. hoc planum est. sed cum de legato alimentorum qō forte singulis annis valet. r. ꝛ poterat durare. r. an. vel etiam rr. vel. l. annis prout ueret alimentari⁹. Queritur fin quaz quantitatem detrahere posset? et dicit vlpianus: qp si alimentarius est a prima etate. vsqz ad. rr. an. puta quia habet. rv. ann. tunc estimatur quantuz capit. per. rrr. an. et sic estimatur. ccc. tantuz ergo de alijs detrahit ac si huic. ccc. fuissent legata danda binc ad. rrr. an. s. per singulos ānos vel plus si viuat plus ei dabitur: ꝛ econtra si minus: detrahetur tantundem: ꝛ de his detrahet per singulos an. eodem mō ꝛ in sequentib⁹ tpibus dicas. Sed an sit idem in usufruct. si dictus testator legauit seio usufrudi. sed ulpia. dicit idem sed male: qr solitū est aliter dici a sapientibus in usufructu. s. ut a prima etate vsqz ad. rrr. an. estimetur quantum ualet per. rrr. annos: ꝛ p̄m'cā estimationē quarta detrahetur ō ceteris legatis.
b In alimentis. si queratur quantū noīe alimentoꝝ sit relictum ꝛ quātum noīe falci. detrahat nil valeret vel ex eo vel propter illud ab alijs.
c A prima etate. que est usqz ad. rij. an. uel. xiiij. an. ut. C. de pu. ꝛ ali. sub. l. pe. ꝛ de iure delib. l. quidam. ꝛ dicit impubes. Et fa vsqz ad. rrv. ꝛ dicitur adolescentia: ut. s. de le. iij. l. non aliter in fine. crinde dicitur tertia vsqz ad. lrr. et dicitur iuuenis ut ea. l. non aliter i fi. abinde senex uel senium: ut de iure immu. l. maiores. sed quantum ad hanc computationem prime etati hoc adiecit usqz ad. rr. an.
d Triginta annoꝝ. oputent. p̄sumit qp tantum uiuere possit ꝛ ita finiantur alimenta: ut. s. de transa. l. cum hi. §. modus in fi. Quid si minus vel vltra viuat? nō. uel repetit a legatario qō habuit vltra uitam ꝛ profecit alijs legatarijs uel dabitur legatario prout uixit ultra sicut dico i usu fructu reipu. relicto. j. ibi. sic deniqz ꝛc.
e Viginti octo. s. quantitas alimentorum cōputatur: ꝛ eius quantitatis falci. prestetur semper repete.
f Qō eius etati. vt si habet. rlii. an. presumitur viuere. rviij. vno minꝰ. accur.
g Remisso. idest detracto azo.
h Etatis sit. scilicet in antea.
i Vlpianus ait. ꝛ male: ꝛ ideo statim corrigit solutum est ꝛc. Et sic nota qp aliud est in usufructu. q̄p in alimentis: ut. s. dictum est ꝛ fauore alimentarij hoc dictum est. nam quia fructuarius secundum hanc computationem estimatur diutius viuere quam alimentarius: ideo maiorem

nomine falci. patitur detractionē sic ꝛ vsufructus morte ꝛ capi. di. tollitur. alimenta morte tñi: vt. s. de capi. di. l. legatum a3o. sed an pro omnibus annis debent statim alimenta: tñi. estimabunt quantum valeret per tantum tempus danduz per singulos annos: ꝛ id soluitur: vt .s. e. l. cum ticio. ꝛ sm hoc sibi ꝛ alijs defalcatur. vel. aliter vt ibi nota. Item nō obstat predictis. s. eo. l. in lege falcidia qꝛ ibi in simplici conditionali: vel solue vt ibi. Jez nec obstat. s. e. l. si heres. §. fina. quia ibi speciale. Item nota in alimentis citius mori senem q̄ iuuenem: sic. j. de fideic. liber. l. is cui. sed argu. contra. s. de inoff. ci. testa. l. nam. ꝛ si. ac.

a Computationem. scilicet vsqz ad. xl. ꝛ xl. scilz vsqz ad. xv. ut supra dictum est.

b Computatio. quia presumit in hoc tps capite minui: sed nōne durat. c. an. vt. s. ó vsufru. l. an vsufructus. que ē cōtra. Solu. hic non dicit finiri hoc tpe. sed estimari quantuz valēt fructus. idest in tantum tēpus: sed si interim nō finiatur vsufructꝰ fiet iterum estimatio in alios. xx. ꝛ sic deinceps vsqz ad. c. vt in contrario. Item cōtra. C. de don. l. si quis argētū. §. si autem donator. vbi i. xv. sed ibi donator qui donauit reddituz non habebat predium. ac.

C Si quis. Sicut sz trahens rē hereditariaz pdit falci. in illa: ita ꝛ ne gans esse hereditariam si de mendatio conuincat. b. d. pau. de ca.

c Propriam. suam heredis non defuncti: ut ita repellat legatarium a rei vendi. potest tamē peti ac. ex testamento: ut. s. de legatis. ij. l. vnuz ex familia. §. si rem accursius.

d An hereditariam. .i. de hereditate. ꝛ facit. s. eo. l. beneficio in pn. ꝛ l. paulus. ꝛ. j. ad trebel. l. paulus rñ. si certa. ꝛ. s. de his quibus vt indig. l. rescriptum.

Q Sufructu. vsu fructu omniū bonoruz legato: ante omnia detrahenduz est es alienū. b. d. alex. ó imo

e Vsufructu. in vsufructum. idest quasi etiā

que vsu consumuntur: vt. s. de vsufruc. earum re. l. i. ꝛ. l. fina. ꝛ facit. s. de vsufru. leg. l. i. ꝛ. l. fi. ꝛ. j. de verb. sig. l. subsignatum. §. bona. ꝛ. s. ó iure do. l. mulier.

f Falcidie stipulatio. a legatario prestita: ut quāto amplius q̄ p legez fal. licuerit accepit reddat: ꝛ facit. s. e. l. legis falcidie bñficium.

g Conditio legati. qó relictum erat sub condi. ac.

b Debiti crimē. eris alieni. ac.

Potest. Heres potest sibi preiudicare in eo qó sibi debet per legem falcidiam. b. d. alex. de imola.

i Potest heres secus in testatore: vt. C. e. l. qó de bonis. §. fi. ac.

h Prestentur. ab emptore: vel sibi qui remanet obligatus vt. C. de be re. vel ac. ven. l. ij. ac.

l Lata aīs data. ꝛ ita in libro dñi mei. ac.

m Diminuat. sic. s. de pac. l. pactum ꝛ. C. loca. l. si emptorem ac.

Quantitas. Quicqd solui oz vt pīmonij hereditarij distractio fiat diminuit patrimonium cum de iponēda falci. tractat. h. d. alex. de imola.

n Quantitas. venditionū. que fiunt pro debitis explicandis: ꝛ facit. C. de iure delib. l. fi. §. in computatione. ac.

In quantitate. Cum tractat de imponenda falci. tempus mortis inspicitur: nec consideretur diminutio sequens vel incrementum. h. d. alex. de imola.

o In quantitate. mortis tps sic. s. e. l. in ratione in prin. et insti. e. §. penul. qñqz tps adite hereditatis: vt. s. e. l. cū quo ꝛ. j. e. l. si. creditor. quandoqz etiam post: vt statim dicam.

p Si ante aditam. quando qz prodest etiam post aditam: vt si fructus peruenerunt ex legato relicto sub conditiōe ante conditionem: vt. s. e. l. qó ó bonis. §. fructus. ꝛ. j. ad trebeli. mulier. §. si heres. Item contingit. s. eo. l. in ratione. §. i. ꝛ s. e. l. i. §. id qó. Item econtra s. eo. l. in falcidia palam. sed dic vt ibi.

q Decorum. nec est contra qó dicit. j. e. l. qui quadrīgenta. §. fi. licez Jo. eam intellexerit vt ibi dixi. ac.

r Si ex. c. i. ex patrimonio qó est. e. legauit. lxxv. ꝛ ante. rē.

s Solida. i. non deducta falci: vt. s. e. l. in rōne. §. diligenter. sic. s. de instī. l. habebat. in fi. non autem de suo nisi hodie si non fiat inuentariuz: vt i aute. de here. ꝛ fal. §. si vo. accur.

t Nō adire. sic. s. si qs ōmis. cā. testa. l. si qs ōmissa.

u Necesse. causatiua necessitas non precisa. sic instītut. de exhere. li. §. ne ergo.

Magna. Si in hereditate est debitum vel creditum cōditionale ꝛ tractat de imponēda falci. pōt res dupliciter erpediri: vel per solidam cautionez ptoriam: uel estimationez crediti uel debiti ꝯditionalis. sed hec estimatio in legatis conditionalibus locum nō hz: sed sola cautio iterponitur. De legatis vo in diem habetur consideratio velut de puris solo interusurio medij tpis detracto: ꝛ ideo nō fit estimatio nec pstat cautio. b. d. vsqz in fi. Et diuiditur i quiqz partes. Primo loquitur de debito ꝛ credito conditionali. Secūdo de legato ꝯditionali. Tertio de legato in diē. Quarto ex predictis infert dando cōsilium ꝛ declarando quid sit si cōsilium non fuit secutū. Quinto ponit rez in pratica. Secūda ibi. sed ꝛ si legata. Tertia ibi. i diem. Quarta ibi. ergo. Quinta ibi. vel gratia. alex. ó imo.

r Magna. debetur. facit. s. de mino. l. iij. §. si qd. ꝛ. j. e. l. querebatur. ꝛ. s. e. l. cum ticio. ꝛ. s. e. l. in lege falci. non habetur. ac.

y Pure debeatur. s. illud quod valet species. ac.

z Reddat. i. det vt. j. de ver. sig. l. uerbū reddendi. ac.

a Redduntur. idest dantur. ac.

b Intelligendū est. statim enim peti possunt pura legata: ꝛ hoc idem est in conditionibus existente conditione eorum. ergo sm hoc interim oz purum legatuz ꝛ conditionale vel in diem excedere in eo qó nomine falci. prestandum est in quātū excedat emolumentū: vt. j. e. l. qui quadrīgenta. a3o.

c Usuris. nō enim vsure vel fructus cōputant in falci. heredi licet hoc quidam dixerunt male intelligentes legem que est ꝯtra. j. e. l. q quadrīgenta. §. fi. vt ibidē nō. a3o. d Detrahit. in tribus casibus non sic contribuuntur legata. ꝛ duo notantur. s. e. l. nesennius. §. i. tertius. s. si quis omis. cau. te. l. qui autem

cōputationez ānoꝝ. xxx. fieri. Ab ānis vo. xx. tot ānoꝝ cōputationez inire quot ad annū. lx. desse videt. Nūquā ergo amplius q̄z. xxx. ānorū ꝯputatio imit. Sic denicqz ꝛ si reipublice vsufructꝰ leget siue simpliciter siue ad tudos. xxx. annoruz ꝯputatio fit. Si qs ex hēditibus rē ppriā eē cōtēdat: deinde hēditariam esse conuincatur: quidā putāt eiꝰ quoqz falcidiaz nō posse retineri: qꝛ nihil iterfit subtraxerit: an hēditariamꝰ eē negauerit. qó vlpianꝰ recte p:obat.

Ompont. Sufructu bonorū legato: es alienū ex oibus rebus deducendū est: qñ post senatusc̄ōsultuz nulla res est que non cadat in vsufructū legatum.

Ulpianus. Alcidie stipulatioꝰ stati cōmittit: vbi cōditio legatiꝰ vel debiti extitit.

Paulus Otest heres ī vēdenda hēditate cauē. ut ꝛ lege fal. iteruēiēte solida legata pstentꝰ qꝛ ea lex hēditatis cā lata ē: nec fraus ei fit si ius suū diminuatm hēs.

Gaius Quātitas patrimonij ōducto etiā eo qcqd explicandarum vēditionumn causa ipenditur: estimatur.

Item. In quantitate patrimonij erq renda: visuz est mortisꝰ tēpus spectari: qua de causa siq. ç. in bonis habuerit: ꝛ tota ea legauerit: nihil legatarijs prodest: si añ aditazp hēditatē p seruos hēditarios: aut ex partu ancillarū hēditariarum: aut ex fetu pecorumq tantū accesserit hēditati. vt. c. legatoruz noīe errogatis habituruſ sit hēs quartam partem: sz necesse ē vt nihilominꝰ quarta pars ō legatis detrabatur. Ex diuerso si ex. c. lxxv. legauerit: ꝛ ante aditam hēditatem in tantuz ōcreuerint bona incendijs forte aut naufragijs aut morte seruorum vt non plus q̄z. lxxv. vel etiam minus reliquat: solidar legata debent. nec ea res dānosa ē hēdi cui liberum ē nō adire hēditatem. q̄ res efficit vt necesseq sit legatarijs: ne destituto testō nihil cōsequant cū hēde i portione legatorum pacisci. Magna dubitatio fuit ō bis quoꝝ ꝯditio mortis tpe pēdet. i. an id qó sub cōditiōe ōbet in stipulatoris bonis annumeret: ꝛ pmissoris bonis detrahat. sz hoc iure vtimur: vt quāti ea res in obligatōe venire possit in tātū stipulatoris qdē bonis accedē videat: pmissoris vo decedē: aut cautionibus res explicari pōt: vt duoꝝ alteꝝ fiat: aut ita ratio habeat. tanqz pure debeat: aut ita tā q̄z nihil debeat. Deide hēdes ꝛ legatarij iter se cauēāt vt existēte cōditiōe aut hēs rēddat q̄z tominus soluerit: aut legatarij restituant q̄z to plus consecuti sint. Sed ꝛ si legata qdā pure qdam sub cōditione relicta efficiāt vt existēte cōditione lex fal. locū habeat: pure legata cū cautione rēdduntr. quo casu magis in vsu est solui qdē pure legata pinde ac si nulla alia sub ꝯditiōe legata fuissent. Cauē autē legatarios debere ex euētu ꝯditiōis qó amplius accepissent: redditū iri. cuius generis actio necessaria eē videt: ꝛ si quibusdā seruis eodē testō sub cōditione libertas data sit: quoruz precia cōditione existēte bonis detrahunt. In diez relicta legata alterius esse uris palā est: cū ea oīmodo tā ipsi legatario q̄z hēdibus eius deberi certum est. sed tāto minus erogari ex bonis intelligendūt est quantum interea donec dies obtigerit hēs lucraturus est ex fructibus vel vsuris. Ergo optimuz q dē est statim ab initio ita testatorem distribuē legata. ne vltra dodrātez relinquat. Nō si excesserit qs dodrantē pro rata portiōe per legem ipso iure minuunt. Verbi gratia. si is q quadrigēta in bōis habuit: tota ea quadringēta erogauit: quarta pars legatarijs detrahitur. Ut si. ccc. legauerit octaua dz detrahi Ut: si quingēta legauerit hēs. cccc. in initio quinta deinde q̄rta pars

azo. ꝛ facit insti. e. in fi. ꝛ. ℈. e. plaucius. ꝛ. l. penales. §. annua. ac.

Quod autem. Illud tñ in falcidiaz imputaꝭ qđ capiẽ ex iudicio testatoris iure hereditario nisi testator in falcidiaz iusserit imputari. Et ideo prelegata quatenus percipiuntur a coherede non imputantur in falci. nisi fuerit expresse dictuz: nec id qđ datur gratia conditiõis implẽde nisi fuerit bẽficiariũ. b. d. cũ. l. sequenti. Aller. de imola.

a Quod autez. legatorũ. i. pẽ legatoꝝ. ꝛ facit. ℈. e. l. nescimus. ꝛ. ſ. ad trebellia. l. deducta. §. nummis. ac.

b Legatũ. i. prelegatum a coherede. ꝛ continuat legem sequentem cũ ista. ac.

c Legati. i. prelegati. ac.

d Imo autẽ. nõ iputatur imo videtur imputari vt ℈. de inoffici. testa. l. papi. §. si conditioni. cõtra. So. fm azo. hic in quarta iure institutionis ibi iure nature: vel dicut ibi. Itẽ arg. ℈. e. l. si pupillus. ſz ibi vt debitum magis accipit heres: ꝛ facit. C. famil. herciscũ de. l. filium. ac.

e Capitur nõ hereditario iure ad qđ. ℈. l. pri. ac.

f Pro sua pte. i. pẽ eo qđ accipit ꝛ totuz qđ acciput vẽ. accipere. iure hereditario: ſz in specie contra: vt. ℈. de leg. ij. l. cuz pater in prin. fm yr.

g Remanserit. ℈. e. l. ex asse ꝛ. l. nõ est ꝛ. l. sequẽti.

In singulis. Ratio legis falcidie l singulis bẽficiis locum bz: ideo vnus detrahit illam si est grauatus ſz alter nihil detrahat. ꝛ si portio non grauata accedit grauate pdest legatarijs. secus ecõtra b. d. cũ. l. seq. aler. de imola.

b In singulis. semis. idest pticij est erausta: ac.

i Relicta sit. i. remanſit. tres vncie: ꝛ sic suus semis non est erhaustus. ac.

k Competit. vt insti. eo. § fi. ꝛ. ℈. e. l. in ratione. §. si filio. ſz contra. ſ. ti. i. l. i. §. marcellus. So. vt ibi. ac.

l Quod si alterutro. institutus cẽt. ꝛ sic i casu nostro. ſ. superioris legis nõ esset locus fal. cum quartam haberet

m Onerata. ſz pars deficientis. ac.

n Detrahaꝭ. vt. ℈. e. l. id autem in fine. ergo a simili porrõ coheredis defecta dz facere vt legata ab eo relicta qui sol⁹ heres extitit in totum petantur fz Joanez.

o Erhausta. hoc idez si ex pupillari substitutione coheres pupilli pupillo heres extiterit. nam que relicta sunt a pupillo nõ augentur pp partez coheredis succedentis: vt. ℈. eo. l. in ratione. §. quesitum. ſz relicta in institutione ab herede succedente augentur: vt. ſ. eo. l. qui fundum. §. fi. et. §. qui filium: si autem ex vulgari substitutione quis sui coheredis partem vẽdicat indistincte augentur legata. siue ps defecta fuerit onerosa ꝛ augetur per non defectam. siue nõ defecta augetur per defectam et sic fiet oĩum legatorum contributio: vt. ſ. e. l. qui fundum. §. qui filiũ. i. rñ. nisi testator ab vno reliquerit notatum legata: vt non prestarentur ab alio; vt probaꝭ ℈. e. l. i. §. interdũ in fi. §. ꝛ de le. i. l. ſz. Et nota qꝫ ſz legata relicta a pupillo substituto herede nõ augeantꝫ pp partẽ succedentis pupillariter vt viri. tñ augentur ea que a substituto in pupillari substitutione sunt relicta. in hoc enim differt coheres ab extraneo: vt. ℈. de vul. sub. l. cohered. §. cohs. ꝛ. ℈. e. l. in rõne. §. fi. azo.

p Defecta fuerit. in trebellianica quarta. contra videtur. C. ad trebel. l. non in sta. in fine. vel ibi nõ poterat retinere sicut nec instituta: qz fuerat coacta. ꝛ facit. ℈. e. l. i. §. si coheredis. ꝛ. l. in rõne. §. pe. ꝛ. l. si pupillus. §. fi. ac.

In duplicibus. Augmentũ vl diminutio bonoꝝ cõtingẽs penes pupillum non minuit nec auget legata relicta a pupillo vel a substituto: ꝛ oĩuz legatorum fit cõtributio. b. d. aler. de imola.

q In duplicibus. hoc est in quo est institutio ꝛ pupillaris substitutio qꝫ videntur duo testamenta: vt. ℈. de inoffi. testa. l. papi. §. sed nec impuberis: vel qđ verius est vnum est testamentum duarũ hereditatuz: vt isti. de pu. substi. §. igitur. ꝛ. ℈. de vulg. substi. l. patris ꝛ filij. ac.

r De patrimonio. ſ. propter es alienum soluendũ: imo propter legata que non soluuntur nisi prius detracto ere alieno et bonis: que heres habuit tpe mortis testatoris. si ẽo ad legata non habeꝭ respectus. sed ad es alienum tñ illud ex bonis vndecunqz ꝛ quandocunqz soluitur a filio herede existente suo patri fm. Jo. sed ad primam positionem potest induci institu. de here. quali. ꝛ diff. §. i. ac.

s Acquisierit. sic. ℈. e. l. pater. §. fi. ac.

t Queramus. habeat locum falci. vel nõ: ꝛ tunc tempus mortis inspicitur considerata qͣ titate bonoruz: que erat tempore mortis patris ꝛ consideratis legatis paterni ꝛ pupillaris testamenti. non añ qꝫ postea in vita pupilli sunt aucta vel minuta tollit vl inducit falcid. vt hic ꝛ. ℈. co. l. in ratione. §. qđ vulgo. ꝛ facꝫ. ſ. l. pẽ. ꝛ qđ nõ. ℈. l. proꝫ. ac.

u Legasset. quo casu fit contributio: vt. ℈. eo. l. in ratione. §. quesituz in fi. §. ac.

Si is qui. Pupillariter substitutus grauatus potest falci. retinere: licz alius substitutus grauatus non sit. h. d. bar.

x Utriqz. ſ. substituti.

y Solus. incipit tñ dere. accur.

z Cum enim. probat qđ dixit. ac.

a Centum. subaudi ꝛ centũ que ꝛ ipse ꝛ cetera. sed certe imo. cc. ab co fuerunt relicta. sed dic qꝫ detrahitur qđ vltra quantitatem bonorum est: vt. ℈. e. l. in quantitate. §. fi. ꝛ sic ez. cc. tñ habeat de hereditate pupilli qđ vltra grauat ꝑ nihilo sit ꝛ de hoc detrahitur fal. vt ẽ dicit. ac.

b Cut caueant legatarij. ſ. reddere quanto plus accipiunt qͣ eis liceat per falci. que stipulatio licet pupillo non committatur: cõmittetur tñ substituto: vt ꝛ. ℈. e. l. is cui. ꝛ facit. ſ. e. reperitur. ꝛ. ſ. tit. i. l. i. in pnci. ꝛ. ℈. e. l. in ratione. §. qđ vulgo. ꝛ. ℈. de priuil. cre. paterfa.

Quedam legata in diuidua defalcãtur prestita parte estimationis. b. d. Barto.

c Indiuiduum. ad hoc. ſ. de ver. ob. stipulationes non diuiduntur in prin. ꝛ. l. iiij. §. fina. ꝛ. ℈. de serui. l. vic. ac.

d Stadium. expone vt insti. de rerum diui. §. vniuersitati. ac.

e Formã. sic. ſ. de no. ope. nũ. l. stipulatio. §. opus. ꝛ. ſ. de verb. sig. l. edificia. §. preciſſe. ſz ar. ꝓtra. ℈. ẽ au. ꝛ ar. le. l. ꝛ si ñ sint. §. quid ergo. ac.

f Xcentur. vt. ℈. fami. ber. l. heredes. §. an ea.

g Denũcet. ꝛ sic soluit totum prestando de estimatione. ꝛ facit. ℈. e. l.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

.i.§.si vsufructus.ꝛ.§.si opis.ꝛ.ff.e.l.1ne ā in fin.ꝛ de le.ij.l.aufidius in prin.imo ēt qñq; diuiduū pp i diuiduū estimaf: ut.ff.e.l.si mihi fundus.

a ¶ Jvsufructus. cōtinuaf superiori.ꝛ facit.ff.e.l.1.§.si vsufructus.ꝛ ff de usufru.l.v. accursius.

¶ Dos legata. De dote legata nō detrahit falcidia qz nō capitur ut legatum sed ut debitum nec de rebus donatis in vita ad vsum mulieris: cū ille ad eaz pertineant ex cā dōnis nō ex cā legati.b.d.aler.

b ¶ Dos. falcidie ē. hoc vic vt.ff.e.l.cum dotem sed ar.contra.ff. de le.i. l.si creditori in fi. sed dic vt ibi. accur.

c ¶ Parata essent. hoc expone: ut.ff. de le. iij.l. hoc legatum.ꝛ.l.se.

d ¶ Expressum est. hoc ideo qz in eis tenuit donatio vsqz ad vires dotis ad sustentādā mulieres. tenuit dico ne possit revocari ut non possit peti vt .ff. de dona. inter virum ꝛ uxo.l.ex annuo ꝛ.l.si id qd.§.fina ꝛ.l.si stipulata. secus in alijs donationibus: q ipso iure nulle sant: vt.C.e.l. in dōnationibus.

Querebatur. De debitor sibijpsi in totum dicitur esse soluendo. quo ad alios tantuz estimaf quantū pōt exigi ꝛ quantū residuū pōt vendi.b.d. Et diuidit i quinqz partes. qz primo ponit thema ꝛ qōnez vsqz ibi. dicebam. Jbi secūda in qua ponit quedam euidentialia ad solutionem questionis vsqz ibi quare. Jbi tertia ponit vnaz aliā qōnem quādo nomen tm̄ fuit legatum vsqz ibi. sed cum debitori. Jbi quarta in qua ponitur alia questio quando liberatio tm̄ fuit legata debitori usqz ibi. cum igitur. Jbi quinta ꝛ ultima in qua reddit ad solutionem prime questionis proposite usqz ad finez bar. Quarta pōt sb diuidi. qz primo logf qñ debitor in nihilū est soluendo. Secdo qñ ē soluendo in totuz ꝛ nihil ultra est in hereditate. Tertio qñ aliqd ultra sufficiens ad quartā est in hereditate. Quarto quando solū in centum est soluendo Secda ibi. vñ eleganter. Tertia ibi. si vo. Quarta ibi: qō si. Itez ultima subdiuidit. qz primo logf qñ debitor ē solūdo in totū. Secdo qñ in centum Tertio qñ in nihilū. Secda ibi. si vo. Tertia ibi. qz si. aler. de imo.

e ¶ Querebat. duos casus principaliter pōt lz mīsa plura. s. qñ debitori liberatio ꝛ idē debitū alij secūdo qñ soli debitori liberatio relinqf.

f ¶ Reficī. i. colligi uel haberi ex nole hf̄ditario. cum nihil aliūde sit in hereditate. ac. g ¶ Credito. facit.ff.e.l.i eqtate.§.magna. ac.

h ¶ Debitori. soli: vt.j. patet. ac.

i ¶ Dives est.ff.e.l. nescimus.§.fi.ꝛ.l.i.§.si creditor.ꝛ.j. de le.l.si quis rem̄.§. hanc. sed ar. contra.ff. de reli ꝛ sūp. fu.l.si p rata.§.fi.ac.

k ¶ Si ei mortis. ff. tit. s. legati. hic donationis causa mortis. ac.

l ¶ Sensisse. redit ad legata. accur.

m ¶ Soli. qz secus si utriqz reo debēdi liberatio est relicta azo. ꝛ alter ē solūdo ꝛ alter nō ut.j.e.l. colligitur. accur.

n ¶ Fieri. alī ferri: ꝛ ita in libro domini accur.

o ¶ Idem. qz erit. reddit ad donationē ꝛ dic idem qd dixi in legato. ac.

p ¶ Ei. debitori a testatore scz. nā in hoc differt a legato qd ab herede datur ut i sti. de le.§.i. q ¶ In pendenti. sic.ff. de dona. inter virū ꝛ vxorē. l. cum hic status.§. sinautem. ꝛ dic acceptilationē. s. mortis cā factam.

r ¶ Inueniantur. ꝛ nihil amplius.

s ¶ Preterea. idest vltra quadringenta. accur.

t ¶ Refundere. occasione falcidie.

u ¶ Cum igitur. reddire vult ad primum casum legis accur.

x ¶ Debitor. s. insolidum.

y ¶ Ex refecto. i. ex eo qd potest haberi ex nomine qd statim apparet sic fieri ꝛc. ac.

z ¶ Tres ptes. nec caput libri: nec ler. nec.§. est b: sz est pars legis supioris: sed ideo sic fuit resecata: qz per ptes sic fuit liber inuentus. dic ergo ptes ōductis. c. s. lxxv. ꝛ dic legatarij. i. legatarius: ut.ff. potuit ꝛ statim patet. ac.

a ¶ Compensat. ꝛ sic bz totum suū legatū ꝛ alius non: sed hoc habere est quasi nō habere: nec est nocuum alij.

b ¶ In bonis. i. ex dicta venditione nominis. ac.

c ¶ Representat. i. accipiatur: ꝛ diuidat inter hēdem ꝛ inter vicinum alium legatariū. ꝛ de hoc nihil dabitur.

Si creditor. Si debitor peculiaris succedat creditori in computatione falci. inspicitur quantitas peculij que erat tempore adite hereditatis. b.d. pau. de ca.

d ¶ Adite hēditatis. imo mortis: ut.ff. de pecu. l. eo tempore §. si creditor. que est contra. ff. ibi tpe mortis ꝛ adite hereditatis idē ē: qz filius erat hēs q p tinus mortuo testatore est hēs vt insti. de he. quali. ꝛ diffe. §. sui. b est extraneus hēs fz bul. vel fm Jo. ibi eadem quātitas fuit tpe mortis vel aditiōis. uel tertio id tps inspicit qd plus proficit legatarijs. i. quo plus est i peculio: uel mortis uel aditiōis tpe: vt.ff.e.l. cum quo.

Reperitur casus. Si p pter tutoris negligentiam pupillus non sensit damnum sed incipiat sentire heres eius incipit heredi actio tutele competere q pupillo nunqp competit. b d. pau. de ca.

e ¶ Reperit casus. specialis. sic ꝛ.ff. de cuic. l. si per imprudentiam. §. nō mix. sed regulariter cōtra: vt.j. de reg. iur. l. hf̄dē. ac.

f ¶ Testator. i. p̄decessor. ac.

g ¶ Stipulationem. banc. scz. quanto ꝛc.

h ¶ Licuerit. legatario. ac.

i ¶ Non aget. cū eo vinc falci. non habeat locū: alioquin ꝛ ipse agit: vt.j. tit. i. l. i. §. i. sed nonne mortis tpe falci. detrahitur rī. sic regulariter. sed quandoqz fallit: ut qz cōditionalis debiti ab hēditate erunt conditio: ut.ff. eo. l. in quātitate. §. magna. ꝛ. §. sed legata. ac.

Si dos. Si filia ē hēs ī solidū tārū dotē vxoris sue vt eis alienū deduxit. si p pte ē hēs p pte deducit: si p toto ē hēs p toto deducit. b.d. bar.

k ¶ Percipiat. si eni filius a coherede dotis partē percepisset ipso iure liberatus esset coheres azo. ꝛ facit. C. fami. ber. l. ij. ꝛ. ff. fami. ber. l. filia. §. i. ꝛ. l. si maritꝰ ꝛ de iure do. l. si is. §. i. ꝛ de do. prele. l. ij. §. i. in fi. ac.

Ficia. Prelegata nō veniunt in fideicō. quādo qs primo rogat: scdo prelegat. Item qui quartā ōtrahit de volūtate defuncti: quartam hereditatis sibi cōputat in quartā. alīs totā hereditariam partem. b.d. bar.

l ¶ Tertia. i. quattuor uncias ꝛ de residuo alio: alīs ticꝰ hēret totum: vt.ff. de he. ifti. l. i. §. si ex fūdo. m ¶ Quarta pte. q est duodecima totius.

n ¶ Pro ea pte. s. p trib⁹ pub⁹ siue institutiōis. ac. o ¶ Integra. nō dubita

batur quin quartã partem prelegatorum retinere possit. sed querit vtrum integra possit retinere prelegata. azo.

a Debere. hoc ideo q; in rogando habuit mentionẽ hereditatis: secus autez si diriisset portionẽ tuã non habita mentione hereditatis. quia etiam tunc prelegata restituerentur: ut. ĩ. ad trebel. l. marcellus. §. quidam. si modo prelegauit añ ⁊ postea rogauit: que dic vt. C. de fideicom. l. cum virum. sed op. etiam si habuit mentionem hereditatis: vt in nostro casu ñ retinet totam: sz hereditaria cadit in fideicommissum vt. ĩ. ad trebel. l. in fideicommissaria. §. fina. que est contra. So. satis capit in fideicom. si computat in quartam qõ facit in totuz quando contra voluntatem testatoris retinet quartam vt hic subijcit. ac.

b Duodecimã. i. quartã eius partis in qua institutus ẽ ut diximus in casu. C. fami. her. l. filium. ac.

c Trientem. i. quattuor vncias quas habet iure hereditario: vt. ĩ. e. l. i quarta. i. respõ. accur.

d Falcidie. i. q̃rta trebel. ó cadenti hic loquit. fm Joan.

e Contra sententiam: que est eo ipso q; nihil dicit inde testatrix. vt. C. e. l. i. ac.

f Inducerentur. i. quarta retinetur. ac.

Qui fundum. Qõ precij noie capit nõ videtur legatũ: sed iure hereditario capi. b. d. istud principiũ. bar.

g Locũ nõ habet. Imo totus videtur in legato: ⁊ sic fal. locũ habet vt. ĩ. e. l. in quarta in fin. legis que est contra. So. subtiliter inter emptionẽ ⁊ condictionez distingue: vt in venditione dicas non fundum venditum esse relictũ: ideoq; nec fundo venit in computationem: sed id solum qõ minus iusto vẽdiderit: at in secundo casu totuz funduz vendicat alias computat. quia totus legatus est. nec eius qõ p conditione datur fit computatio: quia non accipitur iure hereditario vel ei a quo accipit cõputat: sed non alij: vt. s. e. l. ne sennius: uel oĩbus computat: cum iccirco hoc testator hẽdi p̃stari voluit ut oĩb⁹ solida legata prestaret: vt. s. e. l. q; autem Jo. ⁊ fm hoc concordat. s. e. l. in ratione. §. vendere ⁊. §. tã ⁊si ⁊. l. si fũdus legatus. ⁊. l. si dignum.

h Item si is. centũ. s. singulos tanti precij. ac.

i Quinquaginta. tãtũ valebat in ea hereditaria sua: ergo dimidia iure hereditario remanet sibi in eodem fundo. vt. ĩ. dicet: ac.

k Cuius. non aperit cuius: sed statim dicet.

l Hereditatis. s. ptis suc. vel ita in qua ps dimidia hereditatis ẽ. i. q̃rta. ac.

m Seiani fundi. quem emit.

n Hereditario. alꝫ est hẽditario: ⁊ alꝫ ẽ hereditariam. subaudi ⁊ aliã partẽ iuꝫ emptionis.

o Retinet. ⁊ aliam iure emptionis consequitur. ac.

p Si quis. facit. C. e. l. in imponẽda in prin. ⁊. l. irritum. ac.

Si ita Condicio cuius cuẽt⁹ uel defectus legata ⁊ libertates non vitiat: eoꝝ petitionẽ ñ differt. Jtẽ oẽs ptes vni⁹. l. fal. rõe ꝯtribuent. b. d. fm dy. bar.

q Fueritis. s. pure. ac.

r Date fuerit. s. simpliciter nõ exprimẽdo a quibus istitutiõibus vl cõditiõali. nec quãtũ a quolibet herede.

s Pedẽte. s. cõditione secũde institutionis.

t Prestabuntur. de libertatibus planũ est: sed de legatis q̃ro quantum cuilibet soluet: rñ. aut species hereditaria est relicta: ⁊ tunc agent rei vendicatione ad totã contra vtrunq; cum ambo heredes teneantur adijciendo vt quilibet soluat quantum ei competat soluere: ⁊ sic ad incertam partem contra quẽlibet: vt. s. de rei vin. l. que de tota. §. i. ⁊ idẽ si agatur actione psonali ex testõ ad victam speciẽ gra retinẽ debẽ: sz i parte q̃rtã iputari oportẽ duodecimã ptẽ pdictã

Sz si nõ cẽt adiectũ vt pars q̃rta ducerẽt: totũ trientẽ pdictã legi falcidie iputari oportẽ: qñ ꝯtra sententiam matrisfamilias lex falcidia inducẽtur.

Dẽ. Qui fũdũ soluz ĩ bonis cẽtũ reliquebat: si hẽdẽ suũ damnauerit vt cũ. l. ticio vendẽt: nõ ẽ estimãdũ ampli⁹ qz. l. legasse: iõq; lex fal. locũ ñ hz⁹.

Jtẽ si is q duos fũdos i bõis cẽtũ⁹ hẽret: si me ⁊ ticiuz hẽdes istituiſz: ⁊ dãnaſz me vt ticio fũduz cornelianũ. l. vẽderẽ: ⁊ ĩ ticiuz dãnaſz vt funduz mihi scianuz. l. vẽderet: ñ aduerto quẽad modũ lex falcidia habẽ locuz possit cũ vterq; hẽdũ vni⁹ fundi ptez dimidiã hẽditario iure habitur⁹ sit ĩ q̃ ps dimidia hẽditatis ẽ. Nã certe q dãnat⁹ ẽ fundũ cornelianũ vẽdẽ: sciani fundi ptẽ hẽditario iure hz. Jtẽ q dãnatus ẽ sciani funduz vẽdẽ ptẽ corneliani fundi hẽditario iure retinet⁹

Si qs⁹ hẽdẽ istituerit cuz cui rogat⁹ fuerat p⁹ mortẽ suã. c restituẽ: in rõe legis fal. cẽtum ducẽ dz q; si alꝫ q̃libz hẽs ex titisset hec. c. i ere alieno ponerẽt.

Si tu ex pte q̃rta ticius ex pte q̃rta heredes scripti fueritis ⁹: deide tu ex parte dimidia hẽs istitut⁹ fueris sub conditione ⁊ legata. Jtẽ si libertates date fuerit. pendẽte cõditõe libertates competẽt legataq; tota pstabunt: q; siue conditio extiterit te hẽde existente vtraq; valẽt: siue conditio defecerit tu ⁊ ticiꝫ hẽdes eritis.

De lege falci. si hoc q̃ris an existente conditõe misceat q̃drãs tu⁹ ⁊ semis: atq; ita p dodrãte rõ ponẽda ẽ cũ his q̃bus pure a te hẽde legatũ est: rñdebimus misceri duas ptes.

Qui filiuz suũ impuberẽ ⁊ ticiũ eqs ptibus hẽdes instituerat: a filio totum semissez legauerat. a ticio nihil ⁊ ticiũ filio substituerat. Quesitũ ẽ cũ ticiꝫ ex institutione adijsſz: ⁊ ĩpubẽ filio mortuoꝫ exsubstitutiõe hẽs extitisſz: q̃tuz legatoꝝ noie p̃stare debẽt: Et placuit solida legata cũ p̃stare debẽ. Nã ꝯfusi duo semisses efficerẽt: vt circa legẽ falcidiã toti⁹ assis rõ bẽret ⁊ solida legata p̃starent: sz hoc ita verũ ẽ si fili⁹ anteq; patri hẽs extitisset decesisset. Sivo pri⁹ hẽs pri fuerit nõ ãpliora legata ꝺz substitutus q̃ q⁹ pupillus obligatus fuerat: q; nõ suo noie obligat: sz defũcti pupilli: q nihil ampli⁹ q̃ semissis dodrãtẽ p̃stare necesse habuit.

Nec si extranei hẽdis semis totus legat⁹ fuerit⁹: isq; pupillo a quo nihil legatũ erat ex substitutiõe hẽs extiterit: poterit dici augeri legata: ⁊ pinde agẽdũ ac si cuilibet cohere di substitut⁹ fuisſz: coq; omittẽte hẽditatẽ ex asse hẽs extitisſz: q; semp substitut⁹ rõnẽ legis fal. ex quãtitate bonoꝝ q̃ p̃ reliq̃rit⁹ ducet.

Ea dẽ pene dicẽda sũt: ⁊ si p̃ duos impuberes hẽdes instituerit. ⁊ eosdẽ iniucẽ substituerit. deide iure substitutionis ad alterꝝ hẽditas recciderit ⁊ legis falcidie ratio habenda sit.

Qui filios duos ĩpubẽs hẽbat alterũ hẽdẽ instituit. alterũ exhẽda uit. deinde exheredatũ instituto substituit. ac postea exheredato meuiũ ⁊ ab eo legauit. ⁊ exheredatus impuberi fratri extitit heres. deinde impubes decessit. cum iudicio p̃is facultates p̃ne per cãm hereditariam ex substitutiõe ad eũ puentãt. potest dici legata ab eo relicta prestanda esse habita rõne legis fal. in his bonis. q̃ p̃ mortis tẽpore reliq̃rit.

Nec huic contrarium est. vt qõcũq; pater legatum dederit exheredato. nihilomagis substitutus legatis obligabitur. q; eo casu non hereditatis paterne portio. sed legitima pupillaris debetur. azo.

Si autem est quantitas: tunc qlibet in eo q̃ est pure institutus conuenitur nec eo plus tenetur aliquis: quia conditione existente uel deficiente possit recuperare ab alio: vt. ĩ. de reg. iur. l. nemo. iõ plus dico istitutũ sub ꝺditione posse cõuenirí in medietatẽ residui cũ ẽt deficiẽte ꝺditiõe medietatez residui ẽ habitur⁹. ac.

Litis. p virili portiõe medietate conditionali vtriq; accedẽte. ⁊ sic silꝫ vtraq; valet. ac.

Quas partes. ut sic dodrans videat tibi relictus. ⁊ facit. s. de acquirere. l. si tu. ⁊. s. e. l. i rõne. §. pe. in fi.

Qui filium. Si cohẽs ptẽ cohẽdis hẽat ex substitutione vulgari expressa vel tacita: locus ẽ contributioni portionuz indistincte. sed si ex pupillari tũc distinguitur. aut portio grauata accrescit non grauate: ⁊ tunc non est locus contributioni. secus si econtra. b. d. vq; ad. §. q filios. ale.

Legauerat. i. per legata extinauerat. ac.

Substituerat. vulgariter ⁊ pupillariter.

Mortuo. anteq; eẽt hẽs: ut. ĩ. subijcit.

Ex substitutione. s. vulgari: ut. ĩ. patet. ac.

Totius assis. fuit enim hẽs soli testatoris: ⁊ ideo solida prestat legata: etiã si nõ habeat nisi tres vncias de tota hereditate. accur.

Solida. non potest enim deducere falc. eius nomine qui nunq; fuit heres. ⁊ facit. ĩ. e. §. fina. Sed contra. s. eo. l. q si alterutro in fin. nam hic fit contributio ibi non sz illa fm istam distingui tur. Qõ ir fuit pupilli pars defecta distinguitur an veniat substitutus ex vulgari: ⁊ fit cõtributio: an ex pupillari: ⁊ tunc ñ vt. ĩ. pri. §. si vo.

Anteq; patri. ⁊ ita patet q; tunc heres ex vulgari substitutione. ac.

Heres fuerit. ⁊ hẽs sit in pupillari etate: ⁊ sic successit pupillo ex substitutione pupillari substitutus. ac.

Quibus. s. legatis.

Fuerit. a testatore.

Substituẽ. vulgari ul pupillari. azo.

Quilibet. ẽt maiori.

Reliq̃rit. alꝫ est reliq̃rit ponere ꝺz. ⁊ tũc sequit versus cadẽ dicenda sunt ꝛc. alꝫ est reliq̃rit deducet. pene eadez di. ꝛc. ⁊ erit ver. pene ꝛc. ⁊ est philosophicũ tẽperamẽtũ: vt alꝫ forsan. s. de ar. l. si duo.

Habẽda sit. distiguit. n. vtꝛ pars ꝺfecta fuerit grauata an pars q̃ nõ fuerit defecta. ⁊ idem distinguit in iure accrescendi: vt. s. e. l. qõ si alterutro azo. ⁊ facit. s. eod. l. in rõne. sed dic ut plene no. in. d. l. qõ si alterutro.

Qui filios Si exheredatus succedit fratri ex substitutione ⁊ sic ex uoluntate expressa: valent legata ab exheredati substituto: sz si succedit ex pẽa tẽ legis non valent. b. d. Et dividit in tres ptes. Primo ponit vnã qõnẽ: ⁊ eius determinationẽ. vsq; ibi. nec huic cõtrariũ. Jbi respondet vni obiectioni que posset fieri i cõtrarium. vsq; ibi. dicet aliquis. Jbi formatvnã aliã qõnẽ ⁊ eius rñsionẽ: rñsionis rõnẽ vsq; ad fi. bar.

Et ab eo. meuio. ac.

Exiuit. ex substitutiõe pupillari. ac.

Impubes. exheredatus. ac.

Ab eo. s. meuio.

Ad eum. s. meuium.

Mortis. sic. s. e. l. in duplicibus. ac.

Dederit. ei ⁊ substituit in legato: ⁊ alijs.

Nichilomagis. i. non magis.

a Legatū.a se substituto relicto: uel dic legatū.i. pp legatū filio relictū nō tenek substitut⁹ ꝓ relicto a se. b Ad eū.s. exheredatum.

c Legata debere. lege interrogatiue ⁊ nō. minime. videbak. n. teneri qa hereditario iure puenit. sed cōtra est ut dicit: ⁊ ē hoc spāle ꝓtra regulā. s. de le. iij. l. si fuerit. §. fi. s. sic ut possum relinquere ab hēde. sic ab hēdis hēde fm azo. uel fm alios refert. dicā lego ab herede hēdis: ⁊ ualet: ut ibi. an a ticio noiando aliquez q̄z postea fit heres hēdis nō tenek. ar. s. de pic. l. si unus. §. fi.

d uel ex eo. i. saltem.

e Potuit. s. cū ex substitutione patris heres patri extitit.

f Ne plus. immo non tātū: q: exhēdatū cui legauit legato onerare potuit: sed a substituto legatum relinquere nō potuit. relictum nō ab eo exheredato etiam a substituto prestanduz puto ut .C. de le. l. cum quidam ⁊. s. de vul. substi. l. coheredi. §. cuz filie. azo. ⁊ facit. s. de leg. i. l. plane i. nō. ⁊ de le. iij. l. fina. in ꝓncipio. ⁊. ſ. titu. i. l. i.

Coheres Si pro nō minus granata accrescit portioni magis granate ex substitutione pupillari locus est contributioni. sic̄ si accederet vulgari. h. d. bar.

g Ratione. cum nil ei remanserat.

b Prefixerit. erat ergo grauata ultra dodrātem ita ꝙ nihil remanebit ei. ac.

i Exhaust⁹. non adeo ni semis coheredis: quia apud coheredem nil de quarta remanserat: ⁊ ob id cā integras de legatis a se relictis detraxerit: ⁊ iō q: nō sic erat grauata pars pupilli. legata relicta a coherede in aliquo augerentur ⁊ pro rata oium legatoꝝ fit vna cō tributio. Et nō. ꝙ dē exhausta pars pupilli: ꝫ aliqd remaneat: uel mīº quarta. uel quarta. sic. C. de inoff. do. l. in donationib⁹ fm azo. sed contra. s. e. l. in rōne. §. quesitū. sed dic ut. s. e. l. qō si cum alterutro. uel fm b. ꝙ dicit impubere mortuo. s. antēꝙ adeat hereditatē. ⁊ qō dicit postea contributis legatis sub. oīb⁹: ⁊ concordabit. s. e. §. quid si filiū. ⁊. l. qō si alterutro. uel dic ꝙ mortuus est postꝙ adiuit hereditatē: ⁊ ꝙ dicit contributis legatis sub. his que relicta sunt ab ipso in pupillaribus tabulis. i. sō stitutione non his que relicta erant ab eo in principalibus tabulis: ⁊ hoc est qō dicit. s. eo. l. in ratione. §. quesitum. fm. b. nec aliter augebuntur. .s. per pupillarem hereditatem que non adeo erat grauata ut mea ut statim dixi: si enim nil de hereditate mea apud me uel pupillum remansisſ qualiter mea legata uel per partem suam uel econuerso dicerenē augeri: uel qñ fieret contributio. azo.

k Soluit. hic ergo pupillarē substitutionem assimilat vulgari. ⁊ facit. s. e. l. §. qui filium. ibi. ꝙ si extranei ⁊c. ac.

Viquadringēta Si ppleritas contingat ex accidēti preter testatoris propositum fm mentē testatoris dirimit. h. d. bar. uel sic ⁊ magis ad litteram. Legatum sub conditione si falcidie locus non sit. nō ualet: si tātum sit necessarium hēdi ꝓ fal. q̄tū ascendit illud legatū: ꝫ si nō: tū ea tenus uitiat. ⁊ in residuo ualet de eqtate: ꝫ de rigore deberet ē in totum nullum ex quo fal. locus est. h. d. usq; ad. §. q. cc. Et diuidit in tres ptes Primo logk qñ totum legatū erat necessariū: pro fal. que ascendebat ad cētū ⁊ nō ultra. Secō qñ totū legatū ñ erat necessariū: q: legatū ascendebat ad. cc. ⁊ pro falci. sufficiebāt centū. Tertio iurisconsultus dat cōsiliuz testatori ꝙ nō loquak eo mō quo fuit positū thema in principio. Quarto apponendo conditionē illo modo resultat ppleritas: ꝫ loquak alio mō ꝫ expresso. secunda ibi. qd ergo. tertia ibi. quare. Itē prima ps subdiuidit q: ponit thema ⁊ qō usq; ibi: dixi. secō oñdit ꝙ quocunq; modo rādeat ad qōuem rñsio erit falsa: ⁊ sic resultat ppleritas usq; ibi. cū aūt. Tertio istam ꝓ pleritatem dissoluit determinādo: ꝙ non valet legatum ex ꝓsumpta mēte defūcti: q̄ censek fuisse ꝙ ꝓ legatum fundi nō diminuanē alia legata facta de. ccc. igit nō dz ualere: q: defecit cōditio sub q̄ cēsek voluisse legare. Alex. de imo.

l Non esset. ⁊ sic nihil heredi remanet: si hoc legatū ualek.

m Quid iuris est. i. an valeat legatū conditionale. ac.

n Qui. si habeas q dic eius tractatus q ⁊c. si habes q̄: plana ē: ⁊ semp dic dicitur. i. noiatur. dicitur. n. apud dialecticos tractatꝰ illa qō: de qua semper cōcludik rñdēti. sed apud Isidorum dicik tractatus vnius rei multiplex exp̄ositio. ac.

o Nāq;. nunc exēplificat. ac.

p Conditio deficiat. quia locus sit legi falci.

q Legi. q: ꝓstak legatum nō detracta falci. cum. c. hēat noie falcidie. sed si legi fal. locꝰ nō ē ergo extinxit cōditio. ergo legatū debek ⁊ hoc subijcit. ac.

r Cū āt. nūc soluit. ac.

s Appeat. presumptiue. ac.

t Ceterorum. quibus relicta sūt. ccc. ac.

u Sub eadē cōditione. s. si. l. fal. in testō locus nō erit.

x Rōni nō cōgruit. s. stricte. ⁊ q̄re nō statim subijcit.

y Quoniā. pro q:.

z Ergo p er. i. de eqtate. ac.

a Tota ea res. in sō casu ñ in primo: ut ita repellatur si petat vltra q̄ prestandum sit detracta fal. sui legati ⁊ ceteroruz ex suo legato. Sed quare in superiori in totū nō valet. s. in fūdo. ⁊ hic valet: rñ. superius presumik testator ceterorum legata nolle minui p falci. ⁊ presumik postea voluisse: vt ex legato conditionali pro se. ⁊ pro oībus legatis ceteris fiat ōtractio qō q: id fieri non potest ideo deficit legatum conditionale. h āt presumik idem p oīa voluisse testator. qō quidem bene procedere potest naz ex legato ꝺditiōali bñ potest ōduci quarta pro ipso legato. ⁊ pro ceteris: ⁊ hec est rō quare valet hic legatum.

b Cum quis. testator.

c Consequi. i. fieri. s. ꝙ vnus legatarius patiatur fal. sui legati. ⁊ alterius: ut i nostro casu videtur voluisse.

d Oportet. uel nō est hic punct⁹ ꝫ. ſ. dedi. uel melius. sit h. ⁊ qō subijcit ex eo ⁊c. determinēt sequētia ⁊ nō precedentia: ⁊ fm hoc dic deduci oportet. s. ex legatis ceterorum. ⁊ adde qō no. s. e. l. si in testamento. que videtur cōtra.

Qui ducenta. Usure que pendente conditione percipiunē de quātitate legata in. l. fal. imputāt. qō deest oīb⁹ legatarijs supplek pro rata. h. d. Et diuidik in tres ptes. Primo ponik thema ⁊ qō usq; ibi. legis falcidie rō. ibi Secūda in q̄ recitat opinionē quorundā usq; ibi. Qō minime. ibi Tertia vbi loqtur ō reprehendendo opiniones illorum. ⁊ ē solutio q̄stionis. bar.

e Qui ducenta. ita tū. i. in tantū dilatatus est cōditionis euentus. ut ⁊c.

f Reciperet. i. peiperet heres institutus interim pendēte conditione.

g Habenda erit. fm quosdā sed corrigik ut subijcit. azo.

h Vigintiqnq;. s. ego. rrv. tu. rrv. ⁊ sic eq̄liter: qō statim corrigik fm az.

i Medij. q̄ sunt. cc. q̄ debet habere heres.

k Efficient. v. in cuiuscūq; legatarij persona fm Jo. uel dic iter vtrūq; ꝫ alios. dic ergo ꝙ prima opinio est fm quosdā qō hes q dz habere. l. ⁊. v. pro fructibus pro quolibet habeat eam equalitier ab utroq;: ⁊ uerum habeat amplius.

Illa. rrv. que lucrat⁹ est pendente cōditione: quia fructus post mortem proueniens non minuit falcidiā: vt. s. e. l. in quātitate. i. nō. ⁊ fm hoc qō subijcit. rrr. sunt conferēda. s. quolibet cōputato fructu. Item ꝙ subijcit quidā putāt qna dena. i. bis. x. ⁊ bis. v. hoc est. rrr. qlibet det. sed in hoc corrigik: q: nō equaliter qlibet nꝫ grauak: cum non eq̄lik onorek. ut fm Jo. prima opinio fuit ꝙ illi. rrv. q̄ habuit heres conditione pendente accepisse videak a legatario conditionali nomine fal. ac si de bursa sua numerasset legatarius conditionalis: ⁊ supplcat una .v. que desunt. i. fructum quarte. ⁊ alter legatarius prestitit. rrv. ⁊ fructus quarte. idest. v. hoc tamen corrigitur: ⁊ statuitur ut illa. rrv. q̄ lucratus est heres tā ꝓ hereditaria computent in q̄ram: ⁊ utriq; legatario proficiāt ad minuendā fal.

vsqz in diem in qua fit cõputatio: vt. ff. e. l. in quãtitate. §. fi. illa forte rõne quia legatum conditionale videtur esse minus altero. puto etiam ab initio in tantũ in q̃tum lucratus est heres: hoc est in hac questione in quarta sui parte: ꝛ ita puruz legatũ excedit cõditionale in lucro. s. in quarta. ergo ꝛ in onere prestationis ex eo qõ de quarta restat debet excedere: in quarta. restant autem vigintiquinqz ꝛ fructus vtrorũqz trigintaquinqz: idest. l. ergo. xxv. ꝛ hec diuidentur in. vij. partes. ego quattuor: tu tres conferamus: ꝛ sm b q̃ dicit conferre debeamus. id est õbemus: ꝛ qõ dicit effici. v. s. pro parte mea. Item qõ subicit. xxx. conse. non dico a quo quina. de na. i. xx. a quolibet: ꝛ sm hoc melius dices fructum quarte esse. v. inter vtrunqz. accursius.

a Qõ minime ꝛc. s. qõ ego solus conferã. vel qõ equaliter conferã. ꝛ propter predictas ineptias dixit Jo. banc. l. errare Sed quid si nihil percepit heres? rñ. non imputatur ei. estimatur tamen meũ legatũ maius tuo inquãtũ lucrari potui ego legatarius condictione pendẽte: ꝛ iõ mea prestatio quã facio p̃ fal. in tantũ dz excedere tuã: verum est tñ te capere. c. ꝛ me. c. Item nota aliud in fructibus conditione pendente perceptis: vt. ff. e. l. i quãtitate q̃ in alio commodo pecunie: vt hac. l. Item non potest dici vt hec lex dicat de quarta treb. qz hec erant singularia relicta: ꝛ hoc ꝓz Joan. tu dic ꝓz azo. q̃ prima opinio est q̃. xxv. ꝛ eorum fructus daret quilibet legatarius purus ꝛ condutionalis: ꝛ. xxv. que percepit heres cõputet in fal. integram ꝛ sic desunt. xxx. que quisqz pro equali portione solueret. qõ falsum est immo omne qõ nomine falci. dz prestari diuiditur in. vij. partes. quattuor purus: ꝛ tres conditionalis prestat quia suum legatum a puro excedit in q̃rta vt dictum est. Et preterea qõ lucratus est habebit sic ne computet in fal. sicut nec ceteros prouentus: ut. ff. e. l. in rõe. i. rñ. ꝛ. l. i quã titate. i. rñ. ꝛ sm hoc vna. v. tñ erant in fructibus. ac.

b Quantitatem. pro parte cuiusqz.

c Tanto minus. facit. ff. e. l. in quantitate. §. in diem.

d Partibus. Jo. dicit q̃ in duobus corrigit superior sententia. primo quia dixit legatario equaliter conferre debere. secundo qz nõ debent conferre: nisi. xxx. ꝓz hoc vltimum falsum est: ut. ff. patet.

e Quarta pars. sm Jo. diuide q̃ cũ triginta fuerint cõferenda sm eum ex his ego. xvi. tu. xij. conferes. ꝛ sic remanent due que valent. xxiij. sed ex quibus ego. xviij. prestabo tu. vi. ꝛ merito qz meum legatũ tanto est maius q̃ tuũ pp interusuriũ medij tpis. sed azo. dicit qnq̃gita ꝛ eius fructꝰ cõferri predicto mõ ꝛ qõ heres peceperit in medio sibi nõ cõputari in fal. ꝛ facit. ff. e. l. qõ de bonis. §. fructus ꝛ. j. ad treb. l. mulier. §. si heres. ꝛ. ff. e. l. circa le.

f Jui Legatũ alimẽtoꝝ defalcat hereditatem. b. d. bar.

g Diui. pp fauorem videbat cõtra: ut ar. C. ad. l. fal. auc. si mulier. C. de dominibus. ad usuras: ut inde alank: ad qõ. ff. de ali. le. l. iij. §. i. sed hodie contra: ut no. C. de admi. tuto. auc. nouissime.

h Implorauit. facit. C. de usuris. l. i. ꝛ. ff. de le. ij. l. si qs seruo.

i Accepta. a fideicõmissario. ac.

k Discedat. non accipiendo illud qõ est dandum cã implende conditionis. Item ꝛ in alio vt subijcit. qz vult quartã retinere. ac.

l Et si non detur. qz nõ accepit dari tamẽ debet etiam si coactus adeat. ut. ff. o condi. ꝛ demon. l. qui heredi. §. i. ꝛ dic ut ibi. ac.

m Fideicõmissum. i. fideicõmissariam hereditatem. ac.

n Restat. sic ergo computatur datũ cã iplẽde ꝯditiõis in quartam trebel. qõ secus est in quarta iure institutionis: ut. j. l. priori. §. sed ꝛ qõ. ꝛ. §. sequen.

In quartam In falci. imputat qõ iure hereditario capitur: sed in trebellianica imputatur quicquid quocũqz iure iudicio defuncti informiter. id ꝙ qõ deformiter. hoc est partim iure hereditario partim alio capitur: pro parte hereditaria tñ imputatur. h. d. Et diuiditur. quia primo loquitur de quarta iure istitutionis vsqz ibi. sed in fideicommissis. ibi. Secũda loquit de quarta trebellianica: vsqz ibi. si quid vero. ibi. Tertia in qua redit ad primum ꝛ determinat quãdam questionẽ: ꝛ logtur de quarta iure institutionis. bar. Secunda pars potest subdiuidi: qz primo loquitur de dato q̃ capitur iure legati: puta a legatario vsqz ibi. p̃ ea ꝙ parte ibi. Secunda in qua dicit ꝙ eo qõ deferꝛ partim iure hereditario partim iure prelegati vsqz ibi. sed ꝛ si. ibi. Tertia vbi dicit de eo qõ capit gratia cõditionis implende a fideicõmissario vsqz ibi. si qd ꝙ ibi. Quarta ꝛ ultima qõ dz intelligi de eo qõ accipit cã ꝯditionis implende a coherede: uel legatario. alex.

o In quartaz debet. ex singularibus relictis ac cursius.

p Legati: vt ꝛ. ff. e. l. qõ autem. ut ibi. ac.

q Conditionis. vt ꝛ. ff. co. id autem. nisi in casu vt ibi.

r Id imputatur. cũ recipit ab extraneo corpus uel pecuniam: secus cuz a coherede corpus ut statim dicam. ꝛ est ratio inter hunc ꝛ superiorez casuz: quia. ff. substinet onera hereditaria in totum. hic pro quarta. ac.

s Al coherede. hic distingue: quia aut heres vult detrahere de singularibꝰ relictis. aut ꝙ uniuersitate: quia ꝙ ea restitũda sit grauatꝰ. prio casu qõ accepit iure hereditario computatur in falci. que ꝙ alio modo: p̃cipua habet: nisi in casu: vt. ff. e. l. qõ autem. secundo casu quicqd quo cũqz iure acceperit in q̃rtam imputatur: uerum tamẽ refert largiter utrũ a legatario: an ꝙ a coherede percepit aliquid: qõ a legatarijs capit in quartam computatur. que vero a coherede distinguitur vtrum fuit pecunia an species vt equꝰ nam si pecuniam accepe-

gatiꝰ vel fideicõmissi vel iplẽde cõditiõisꝰ cã accepit. nã he in q̃rtã nõ iputant: sed in fideicõ. hẽditate restituẽda: siue legatũ siue fideicõ. datũ sit hẽdi: siue p̃ceperꝛ vl deducere vl retinẽ iussus est in quartã id ei iputatur. Ibro ea ꝙ pte quaz accepit a coherede extra quartã. i. q̃ a coherede accipit. Ez ꝛ si accepta pecunia hẽditates restituere rogatꝰ sit: id qõ accepit in quartã ei imputatur vt diuꝰ piꝰ constituit. sz ꝛ qõ iplende conditionis cã fideicõmissũ hẽdi datꝰ in eadem cã cẽ admittendũ sciendum est. Si qd ꝙ iplende conditionis cã hẽs accipiat: legatariusꝰ in fal. cõputatione nõ p̃desse ꝛ ideo si cẽtũ predium legauerit ꝙ functus si quinquaginta heredi legatarius dederit. c. legatis computationem fieri: ꝛ quinq̃ginta extra hẽditatez haberi: ne in quartã ei cõputentur.

Marcellus.

Si miles testõ facto partez dimidiã hereditatis fue tibi fisti tui iusserit: deinde post missionem factis codicillis alterã p̃tem ticio restitui rogauerit: siquidẽ post annuz missionis fue decesserit tibi ꝛ ticio: heres quartã partẽ retinebit: qz eo tpe testato: decessit: quo testm̃ eius ad beneficium p̃ncipale p̃tinere desierat. si ꝙ intra annum missionis

rit totam sibi computat in quartam: ut. C. fa. her. l. filium ꝛ. j. ad treb. l. deducta. §. nummis. si vero speciem acceperit pro parte coheredis nõ imputat. pro sua vero parte in quartam imputat: quia iure hereditario capit: sed in fal. institutionis iure etiam in pecunia a coherede habita nõ computat: nisi qõ habet hereditario iure: ut. ff. e. l. id autẽ. Sed quare secus in corpore prelegato q̃ in pecunia: uel q̃ in corpore habito ab extraneo: rñ. quia absurdum esset q̃ in eadem re ꝛ quasi iure legati ꝛ quasi iure hereditario computet in quartam: ut argumentum. j. de usur. l. cum qui. Accursius.

t Accepta. a fideicõmissario: uel dic etiam a coherede.

u Datur. a fideicõmissario uniuersali.

x In eadem causa. ut cõputet in quartã. s. treb. qõ ꝙ subijcit si qd ꝙ ꝛc. de fal. iure institutionis dicit. ac.

y Legatarijs. s. ceteris. nã ei qui dat prodest ne fal. patiatur si tantum dat quãtum esset ei detrahendum ut. j. eo. l. filia. ꝛ. ff. eo. l. nenseniꝰ. ij. respon. sed argu. contra. ff. e. l. si fundus. sed potest dici q̃ ibi alij heredi dare iussus esset. ac.

z Centum legauerit. q. d. centuz uidenꝫ inesse legata: ꝛ sm hoc fieri cõputationem cum legatarijs non consideratis centum datis heredi ut subijcit: ꝛ. ff. e. l. ad ueterani. §. fi. sed contra. ff. e. l. qui fundum in princi. sed ibi iussit vendi: ut ibi dixi: ꝛ facit ad. l. ff. de leg. i. l. non amplius. §. i. ꝛ. j. ad trebel. l. in fideicõ. §. fi. ꝛ nota hac. l. fieri differentiam inter quartam iure institutionis: ꝛ trebel. Est ꝛ tertia que debetur iure nature i qua que imputentur: nõ. in auc. ut cũ de appellatione cog. §. aliud. Est ꝛ alia que debetur arrogato: ut instit. de adop. §. cum autẽ. Item alia que debetur uxori superstiti pauperi: ut. C. unde uir ꝛ uxo. auc. preterea. Item alia que debetur curie q̃ curialis fit clericus: ut. C. de epi. ꝛ cle. autẽ. sed neqz tu. Item alia vt. C. q̃ ꝛ a qui. quarta pars. l. ij. Item alia: ut. C. ad trebel. autẽ. contra rogatus. Item alia: ut. C. de rep. l. fi. Item alia. ut in autẽ. de triente ꝛ se. §. consideramus.

Si miles Legata facta a milite tempore militie nõ defalcantur si ꝙ cedat i militia uel post missionem militie infra annum: secus si legata sint facta post missionẽ a militia uel etiam prius si decedat post annuz a die qua fuit missus a militia. h. d. alex. de imola.

a Si miles facit. ff. e. l. si posthumus. ꝛ. j. e. l. fi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Acceptis. Si heres non grauatur: ut heres: sed vt alius cōmodū sentiens falcidiā nō deducer. b. d. bar.

a Quartā. s. trebel. in qua talia imputantur: ut. s. e. l. in quarta.

b Remaneat. nō ergo videt̄ puenire qō nō durat ut hic. ꝛ. s. de cōdi. inde. l. ꝛ eleganter. §. si quis. ibi sed hic nō videtur ꝛc. sed arg. contra. s. de pigno. ac. l. nec. n. et nō. s. de in rē verso. l. si p̄pte. §. versum. Acc.

c Relicta est. i. meui⁹. sed quis alius vellet detrahere: ñ. meuius ó. c. qō nō potest. vt hic. Itē heres de. c. ticio relictis: qō non potest ut hic. ꝛ ē ratio: quia heres ut legatarius vī hēre h cētū. ꝛ sic no. pro nobis q̄ legatarius non detrahit q̄rtam: lz bul. dixerit contra. qō dic ut nō. s. e. l. penales. §. si ticio.

d Trebellianus. vt. s. totū aliud restituatur ex quo hec centum sufficiūt ad quartā.

Filio. Prelegata nō iputant in falc. nisi quo ad cuz a quo p̄cipiuntur. h. d. bar.

e Heredib⁹. equal⁹.

f In ea domo. i. pro ea domo obligata prestandum. ac.

g Cæterisq̄. filie ꝛ liberto. R.

b Uti volet. de prelegatis fratri suo.

i Ære alieno. qō ipsa ꝛ frater suus prestāt debent equaliter: ut. s. de here. instit. l. ex facto. §. i. nō aūt qō p̄stat lib tus. ac.

k Consequi. retinendo. ac.

l Si mō ca. nā si minus est in p̄legatis filio q̄ in quarta filie: deducit filia eatenus quatenus est minus. ad qō. s e. l. nescennius. §. i.

m Soluēdū. ut legata coheredi: ꝛ ita licet cōi iure detrahat fal. filia tamē nisi totum soluat nō cō sequitur prelegata vt dicta. l. nescennius.

Maritus. Nō heres habet a defūcto cō putatur in bonis hoc. dicit. bar.

n Ex administratione. vt usuras. nam de tota sorte locutus est. posset enim de. rij. vncijs uel loquitur de sorte: quia habuerat p̄ter hanc ꝛ ita non est contra. C. ó pac. conuen. l. fina. vbi talia videtur vir lucrari accur.

Filie. Heres qui ó ducit sortem pro alimentis cauere debet de ipsa sorte restituenda mortuis alimentarijs. hoc. v. Aler. de imo.

o Filie. falc. treb. ac.

p Desiderat. patru⁹.

q Testatricis. que cā alimenta reliquerat.

r Prestitit. donec vixerit: ꝛ adhuc sunt prestanda.

s Defunctorum. i. si defuncti essent aliqui de alimentarijs.

t Pro mō. vt si sunt tres ꝛ moritur vnus pro tertia restituat: ut. s. de ali. le. l. iij. §. debebit. illud aūt cōstat ēt alimētorū legatū pati fal. ut. s. e. l. diuus.

Post aditam. Reus tenetur edere actionē actori ad replicandēm fundandam. h. d. bar.

u Post aditā. in fraudē. i. p fraudem. ac.

x Ad offm̄ iudicis. facit. C. ó edē. l. i. ꝛ. s. quēad. te. ap. l. ij. ꝛ ó bo. auc. iudi. pos. l. fi. ꝛ. s. ó

y Edē. l. i. §. rōnes.

z Iles facit. s. e. l. si miles

Si cui plus q̄ per legē falcidiam licuerit legetur.

a Si cui. iuste. alioqn ?tra. j. e. l. h āt. az.

b Habitura sit. uī ꝓpter eos alienuz qō est incertum: vel pp cōditionem aliox legatorū: vt. s. ti. i. l. is cui in prin.

c Satisdet. ergo cuz fideiusso re: vt. j. e. nisi. §. i.

a Det. i. reddat. sic est cōtra. j. de v. sig. l. verbū reddēdi.

b Affuturus. qō non rez destruet: vt. j. e. l. in fi.

c Hoc fiat. i. relicta sunt legata pro quibus ēt reddendis satisdatur.

d Dupler. i. patris ꝛ filij: sic. s. titu. i. l. in duplicib⁹. ꝛ. s. de vul. sub. l. patris. ac.

e Cōuenit. inter sapientes ut. s. tit. i. l. i. §. iterdū. ꝛ. §. idem dicit. ꝛ. l. in rōne. §. qō vulgo ꝛ. §. q̄situm. ꝛ. l. q̄duz. §. coheres.

f Heredi. pupilli.

g Ipsi. s. pupillo. ac.

h Heredi. alīs nō. ut. s. ti. i. l. reperitur.

i Stipulatio. ó reddendis legatis. ac.

k Idē scribit. qō dixit de actione ex stipulatu: quia ꝛ heredi impuberis illa tutele actio cōpetit ꝛ impuberi uiuenti: si eo viuo finiat tutela. alioquin ?. ut. s. detu. ꝛ ra. di. l. si tutor. §. fin. ꝛ l. nisi i p̄n. ꝛ fac ad p̄dcā. C. de peti. hē. l. fi. §. i. ꝛ. C. de le. l. si i fraudez. ꝛ. s. ó tribu. l. procuratoz. §. fi. ꝛ. s. tit. i. l. is cui in fi.

l Marcell⁹. substituit cēsr.

m Trecenta. ꝛ sic vltra q̄ sit sua pars substitutionis. Item a seio mil legauit.

n Nullo mō. ut isti. ad. l. fal. in fi.

o Mim⁹. s. p. l. rij. ta. sz p. l. fal. sic. q̄ prenalet: ut instit. ad. l fal. in p̄n. vel dic q̄ hic dicit corrigi per illud qō subijcit: sz cā cognita ꝛc. qō in idem recidit: qō āt interponitur sz qō ꝛc. mutet casum q̄ oēs hēdes cēnt grauati: qō. s. nō sunt. Itē q̄m dubiū ē ó fal. ut. s. in p̄n. l. ꝛ. j. statiz: sed cā ꝛc. qō. s. si fuit in ticio i mo certū erat q̄ habebat locuz qō ergo dicit non soli. s. ticio si cēt grauat⁹: ꝛ alij: ꝛ dubiuz cēt de fal. cōperat: uel nō. ac.

p Cōmittat. i. interponat.

q Interponenda est. s. si dubium ē cōperat fal. vel non: sed si certū nō qō ispicit: ꝛ h subijcit: sz cā ꝛc. ꝛ. j. l. nisi. §. si i plēs.

r Sed cā cognita. ergo corrigit qō. s. dixit. azo

Acceptis a meuio. c. hēditatez meuio restituē: pecuniāq̄ p⁹ mortē suaz ticio dare rogatus est: q̄ q̄ hec. c. bonoz quartā efficiāt: tñ pp fideicom. sequēs q̄rte retētioi locus erit. tūc. n. ex ?stitutiōe diui. adri. falcidie satis facit ea q̄titas cū apud hēdē rēaneat: sed falcidiam patiet sol⁹: cui hēditas relicta ē. nā i. c. q̄ mortis cā capiūt admitti falcidie rō non pōt. Plane si qs ita scribat acceptis. c. peto ēsitiuas hēditatem: neq̄ personam dantis ó monstrauerit quasi retētaz ꝛ pceptā pecuniam: si quarte sufficiat iducē trebellianū.

Aceuo. Filio ꝛ filia scriptis hēdib⁹ singulis certa plegauit: sed lōge min⁹ filie cui ēt domū obligatā plegauit cū instrumētis: ꝛ quicqd ibi fuerit: ꝛ adiecit: hec vba: sz ea conditione lego: vt qcqd eris aliēi i ea domo erat tuc⁹ libtus filij mei soluat: ꝛ sit eis vtrisq̄ domus cōis. Quesituz ē: si filia legis fal. bñficio vti volet ad q̄rtam ētinēdā: an ex hēditate que ei ēflicta ē ōducto ere alieno ei⁹ qō supfuerit quartam cō seq̄ debeat: R ñ. quidē iur id postulaturam. verū non al's ea q̄ ei data sunt acceptura si modo ea quartā suppleant quam voluntati defuncti soluendum p̄stando pareret.

Idem. Maritus vxoris res extra dotē ?stitutas administrauit eaq̄ de cedēs añ rōnē sibi redditā adminis strationis ex asse eūdē maritū hē dē reliqt: eiusq̄ fideicōmisit. vt. x. vncias filio cōi cū moreret restitueret: duas aūt vncias nepoti. q̄situz est: an id quoq̄ qō ex administrationē rez apud maritū resedisse cōstiterit cū ceteris pro rata. x. vncias filio restitui ōbeat: R ñ. id quod de buisz hēditati in rationem venir debē. Filie quaz mater rogauerat. si impubes ōcessisz restituē hē ditatem ticio: patruus legitim⁹ hēs extitit in ratiōe legis falcidie ponēda: desiderac deduci sortes ex quarum vsuris alimenta ipubes defūcta ex psona testatricis sue plurib⁹ debita prestitit. Quesitum ē an si eas ōdurerit cauē ōbeat defunctorum alimētorū portiones pro mō sortium se ēstituturum. respō. ōbē cauē. Post aditaz hēditatē triē nioeracto legatarijs hēs legē falcidiā opponit ideirco q̄ administrauit tutelas testōr: quaz rō nondū reddita sit: ꝛ q̄ neget tūtaz fidei ex nomib⁹ posse quātū in cautione deductuz ē. Quesitū ē an rationis de funct⁹ ꝛ oīum instrumētoz hēditariorum ꝛ pupillariū rōnū legatarijs ōsiderāb⁹ hēs ōscribēdi facultatē facē ōbeat ne in ptāte ei⁹ sit p̄ferē quod velit: ꝛ p hoc in fraudē legatarij inducantur: respō. ad iudicis officiū ptinē exploraē ea per que probetur quantum sit i bonis.

Idem. Iles si dū pagan⁹ erat fecerit testm̄: militie tpe codicillos. lex falcidia i codicillis locū nō hz: i testamēto locum habebit.

Si cui plus q̄ p̄ legem falcidiaz licuerit legetur.

Ulpian⁹. Si cui plus q̄ licuerit legetur: ꝛ dubitari iuste possit vtrū lex falcidia locuz habitura sit ē necne subuenit p tor hēdi: vt ei legatarius satisdet vt si apparuerit eū amplius legatorum nomine cepisse q̄ ex lege falcidia capē licebit quanti ea res erit tā tā pecuniā det: doluszq̄ malus abeo affuturus sit: neq̄ interest vtr in p̄mis tabulis hoc fiat: an in pupillaribus: an in vtrisq̄. etenim legē falcidiā semel cē admittēdā etiā si duplex sit testamētuz: iā cōuenit tributis legatis: tā bis q̄ ab ipso pupillo q̄ bis que a substituto impuberi relicta sunt: ꝛ si non fuisset interposita stipulatio ex persona pupilli tutele actio heredi pupilli aduersus tutorem competit. Sed vt pompo. ait: ꝛ ipsi pupillo ꝛ heredi eius poterit committi stipulatō ipi quo casu viuo eo falcidia incipit locum habē. De tutele quoq̄ actione idē scribit. Marcellus ait q̄ q̄dringenta in bonis habebat impuberē filium heredem instituit. eiq̄ substituit ticium ꝛ seium si nihil a pupillo testator legauit: sed a ticio. ccc. vtrum. cc. inquit prestabūtur an. cl. nā trecenta nullo modo euz p̄stare. Sibi vī verius nō ampl⁹ eum p te sua rogaī ?pelli. certe: nec min⁹ ?m qō eueniret: ut nō soli cōmittatur stipulatio: sed oib⁹ heredibus interponenda est. sed cā cognita falcidiā locuz habere: ꝛ legatorum modus facit: ꝛ eris alieni onus. ꝛ si quidē cuidēs es alienuz ē. vel certum. facilis est cōputatio. si aūt ad

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Incertum. subaudi locum habet satisdatio.
b Subsimile. i. simile. q. d. in idem fideicō: ut. ſ. e. l. sed ꝛ legatario ꝛ. l. videamus. nā p ola ꝛc. ut. ſ. de le. i. l. i. ꝛ. ſ. ti. i. is cui.
c Cum dicit. i. falci. i. vt ſit latinum bonum.
d Ad inecundā. i. eſtimādā. ad. qō. C. de vſur. l. ij.
e Modicū. ſic. ſ. ō vā. infec. l. ſi proprietarius in fi. i. rū.
f Ceteris. ſic. C. res inter. alia acta ꝛc. niſi extentur: ut ſubijcit
f Probēt. ſi ergo nō venerit prīudicat eis aſs ad qd vocarentur. ſic i auc. ut ſpō. lar. §. ad hō ꝛ. C. de epi. au. auc. liberi furioſi. ꝛ. C. de remiſſi. pig. l. ſi eodem.
g Offerat. i. heres ſpōte ſine cognitione arbitri.
h Si legata. i. pp eā tionem.
i Soluant. cautiōe exacta: ut. ſ. §. prori. ꝛ. ſ. ti. i. in quātitate. §. iz ꝛ legata. ꝛ. l. ſi pp.
k Pul. facit. ſ. pri. §.
l Idē iul. quadrans. alicuius rei ſingularis: alioquin ſi tocius hereditatis quadrans legatus ſit: cū certū eēt eum quadrā tē retinēdū cui prestarek.
m Nec ſtipulatio. repeti. ſi p facti errorē eſt ſolutū non iuris vt ad. l. fal. l. erro:.
n Vercat. niſi aliquis fideiuſſor vek a quo petak: vt. ſ. e. l. niſi. §. i. ꝛ. ſ. ti. i. l. is cui.
o In mortis. qꝛ ꝛ in ea locum habet falci. vt. C. ad. l. falci. ſi mortis.
Hec verba Verbum amplius quādoqꝫ totū continet. b. d. Bar.
p Ineatur. vt. C. ad. l. fal. l. i imponenda.
q Ineak rō. vt inſtit. ad. l. fal in fi. ꝛ. C. eo. l. ſi ea. ꝛ. ſ. de inof ſi. teſta. l. papi. §. qñ autem ārta. Item no. q amplius etiam totum caput: vt. ſ. de verboꝝ ſignifica. l. verbum amphus. econtra minus qō nihil eſt. vt. ſ. de tribu. l. illud. §. ſi tamen ꝛ facit. C. de here. inſti. l. ij.
r In quibuſdā. non habet. vt militis ꝛ alijs notatis vt. C. ad l. fal. l. in teſtamento. tamen hz locum ſtipulatio: vt ſubijcit. ꝛ. ſ. l. prori. §. hec verba. quia ō fal. vult detrahi es alienum.
s Sufficiunt. nec. n. vltra vires hereditatis tenetur hers ad legata: vt hic. ꝛ. ſ. titu. i. l. i. §. deniqꝫ. ꝛ. ſ. ti. i. l. in ratione. §. q vulgo ibi. nec ad rem pertinet ꝛc. hodie contra: niſi fecerit inuentarium. vt. C. de iur. deli. l. finali. §. finautem hic aliquis.
t Sed ꝛ legatario cauenduꝫ. quia ꝛ ipſe fal. retinet ſm bul. qō non placet. ſm. Jo. ut nō. C. cōia de le. l. i. §. hoc vie. vic cauetur ei. quia ꝛ ipſe cauet heredi: vt quantum ipſe redderet heredi: ſibi tantum reddatur ꝛ fideicommiſſario. Item ꝛ aliquando retinet legatarius partem ex voluntate defuncti. ꝛ tunc cauetur: vt. ſ. e. l. videam⁹. ꝛ facit. ſ vſufruc. quēadmo. cauc. l. ſi vſufructus mihi.
Interdum Ubi ex alio iure heres quartam detrahit ceſſat falcidia. vt alr. nō debent detrahi due quarte. h. d. bar.
u Interdū. qncūr. i. qnqꝫ vncie. ut inſti. de hek. inſti. §. hereditas.
x Parte. que oli per ꝓtorem erat dimidia: p legem Juſtiniani tertia: ut inſti. de ſuc. libe. §. i. ꝛ. §. ſed noſtra. excedebat ergo inter vtrūqꝫ legatum debitum pfono ſi cōditio legati extiterit: ꝛ qꝛ dubium erat propter cōditiones iō interponik cautio: vt. ſ. e. §. ſi legata.
y Illius legis. pretorie vel ēt iuſtiniani vel ēt papi. que ꝛ ipa de hoc loquebatur. ut inſti. de ſuc. lib. §. vlqꝫ. ꝛ. §. miluis. idē ergo erit in filio inſtituto: ꝛ ſic grauato vltra quartam debitam iure nature.
z Si res. que pmiſit. .ſ. reddek ꝓpto āplꝰ ꝛc.
a Etiā. quāti ea. cō tra videbak qa in genere videk teneri qō ſi potest perire: vt. ſ. titu. .i. l. in ratione. §. incerte ſed tamen liberak qs ꝛ ē ſic. ſ. ſi quis cau. l. ij. in ꝓncipio.
b Nſi. aliquid. vt q: ſciens legatum in debitū accepit. idꝫ multo magis ſi dolo ſuo res interierit. azo.
c Cōtinet. ut. ſ. e. l. üj. aſs. l. i. in fi. i. rū.
d Replicatione. ſ. doli contra excep. quā oppo neret de rei interitu.
e Nec cautio. prestationem. facit. ſ. e. l. i. in prin. vbi dicit satisdet. ꝛ. §. hec ſtipulatio. ꝛ. ſ. de preto. ſtipu. l. pretorie.
f Si in plures dies. ut .x. ānua vel ſingulis annis vſqꝫ ad. x. annos. ul annua bima trima die: vt. ſ. titu. i. l. penales. § annua. ſecus ſi ſimpliciter ānua vl ſingulis annis: qꝛ tunc conditionalia ſunt: ꝛ locum habet hec ſtipulatio: ut. ſ. n. i. l. i. §. ſi ſingulos ānos.
g Cū certum ſit. i. nō certuꝫ propter diē qui nō dum venit cum locuꝫ habere. equiparatur enim puro legato id quod in diē certum reliquitur ꝛ utrū qꝫ tranſmittitur ad heredem. ut. C. de cadu. tol. §. cum igitur. in fine. §. ſic legitur per abnegationem: ut. ſ. de dolo. l. nō debet.
h Eſtimatio. eſtimatur autem legatum indies tanto minus quāto quis in diem illuꝫ lucrari poteſt: vt. ſ. titu. i. l. in quantitate. §. in diem. Item i conditionali deficiente demum conditione. ut. ſ. pri. §. ꝛ. ſ. ti. i. l. q quadringenta. §. ſi.
i Quoties. continuatur cum ſuperiori.
k Computatio. ꝛ ideo habet locum hec ſtipulatio: quo habet locum nō quando dubium eſt: vt ſ. e. l. in princi. ꝛ. §. marcellus.
l Expectabimus. ad faciendā cōputationē nō dico ſtipulationem: imo ſtatim interponitur ſtipulatio.
m In mora eſt. i. cōditionale eſt legatum.
n Dies ſupeſt. i. in diē certum legatum eſt relictum ꝛ ſm hoc qō dicit in fi. committi ſtip. ꝛc. mutet caſum qñ fuiſſet cōditionale: ul dic plā⁹ ia perest dies. i. conditio: vel dies cōditionalis aduenit: ut colligit ex eo qō nō nō. ſ. pri. §. ꝛ facit. ſ. ti. i. l. cuꝫ ticio. ꝛ. l. in le. fal. nō here. ꝛ. l. ler fal.

huc incertū eſt: qꝛ forte vel ꝯditio eius pendet. vel creditor litē ꝓteſtatus eſt: ꝛ nec duꝫ lis finita ē dubitabit q̄ tū legatarijs debeak pp incertuꝫ hodie tamen ſubſimile aliqd fit in fideicōmiſſis. Cū dicit lex fal. locū habē arbiter vari ſolet ad ieū dā quātitatē bonoꝝ: tā ꝛ ſi vnus aliquid modicū fideicōmiſſū ꝓſequatur. que cōputatio preiudicare non ōbet ceteris: q ad arbitrium imiſſi nō ſunt. Solet tamē ab hīde etiam ceteris denūciare fideicōmiſſarijs vt veniant ad arbitrū ibiq̄ cāz ſuā agēt: plerūqꝫ etaz creditoribus vt de ere alieno ꝓbent hz tū rationez in legatarijs: utē i fideicōmiſſarijs vt ſi offerat id integrum qō relictū eſt hīs deſiderans caueri ſibi hac ſtipulatione audiak. Si legata que dā preſenti die relicta ſūt: q̄dā ſub cōditiōe: iterpōēda erit iſta ſtipulatio pp legata cōditiōalia: dūmō ea legata q̄ preſenti die ſint integra ſoluant. Jul. deniqꝫ ſcribit ſi pure et ſub cōditōe legata fuerūt ne exīte cōditione lex fal. locū habeat: non aliter legatoꝝ que pure data ſunt actionem dari debē: q̄ ſi cautum fuerit hīdi q̄to amplius q̄ p legē fal. licuerit cepit reddi. Idez iul. ſcribit cū cui quadrās ſub conditione: ꝛ dodrans pure legatus eſt: cauere debē q̄to amplius q̄ p legez fal. liceat ceperit hdi. Hec ſtipulatio ideo locū habet: qa ꝛ ſi repeti poteſt id qō ſolutū eſt: tamen fieri poteſt vt nō ſit ſoluendo is cui ſolutū eſt ac per hīc pereat qō datuꝫ ē. In mortis cā quoqꝫ donationib poteſt dici, hanc ſtipulationem eſſe interponendam. Hec verba ſtipulationū. qō amplius legatoꝝ nomine ceperit q̄ ex lege fal. capere licebit non tñ comprehendūt eum qui amplius accepit q̄ ei fal. permiſit vt reddat partem hanc ꝛ habeat partem: verum etiam eum q totum debet reſtituere. Et enim ſciendum eſt legem falci. interduꝫ partem eius qō datum ē: interdum totum reuocare. cum enim habita ratione eris alieni fal. ineatur: ꝛ plerunqꝫ euenit vt emergente debito vel conditione eris alieni exiſtente totum qō legatum eſt exhauriatur ſed ꝛ libertatum conditio interduꝫ exiſtens efficiet legatum omnino nō ōberi qppe cū habita ratione libertatum ꝛ deductis precijs coruꝫ: tunc demum legatoꝝ ineatur ratio. In quibuſdam autem teſtamentis fal. quidem locum non habet. verumtamen ita obſeruatur. vt licz quadrantem hīs non retinea tamen eatenus legata debeātur quatenus patrimonij vires ſufficiunt vtiq̄ deducto ere alieno. item deductis precijs eorum qui libertatem in teſtamento vel directam vl fideicommiſſariam acceperūt. Sz ꝛ legatario cauendum eſt a quo fideicommiſſum relinquitur. Interdū non legis fal. ſed etiam alterius legis in hac ſtipulatione ratio facienda. eſt vtputa ſi patronus ex aſſe hīs inſtituto ſit: ꝛ pure q̄cunq legatus ſit: ꝛ ſub conditiōe aliquid ſupra debitam patrono ptem. naz in hūc caſū ratio facienda eſt illi legis q̄ patronos vocat: nō legis fal.
Si res. que legata ſit apud legatarium interierit: probanduꝫ eſt exceptione ſuccurri ei qui promiſit.
Paul.
Etiam ſi quāti ea res ſit ꝓmiſit.
Lpia.
Nſi dolo ipſius aliquid factū ſit: tunc enim etiā ex doli clauſula: que in iſta ſtipulatione continetur tenebitur: ꝛ replicatōe repelli poterit. Hec cautio q̄ propter legem falcidiā iterponitur fideiuſſorum habet preſtationem ſi in plures dies pecunia legata eſt: cuꝫ certum ſit legem falcidiam locum habere non ſtipulationi ſed computationi locum eſſe pedius ait: vt eſtimetur quāti ſit qō in diem legatum eſt. ꝛ tantum credatur legatuꝫ eſſe quātū efficit eſtimatio: vt pro modo eius ex omnibus legatis ſtatim legis falcidie ratio habeatur.
Quotiens futurum eſt vt palā ſit ꝛ ante diem venientem iam falcidiam locum habere: totiens cōputatio eius fit. nā ſi cōditio in mora eſt expectabimus conditionem quoad exiſtat. Si autē dies ſupeſt iā hic intercapedinis tpis habita ratione atq̄ eſtimatione: ſic de falcidia diſputabimus ꝛ cōmitti ſtipu-

¶ Quanuis In legatis minutẽ cã alimẽtor nõ ꝓstat hec cautio. bar.
a ¶ Cauere. i. satisdare. ut. ſ. e. l. i. §. i.
b ¶ Minuta. dicunt minuta vsq; ad. x. aureos: ut hic subiecit: uel aliter vt. ſ. de dolo. l. ſi oleum. §. fi. & l. ſe. alſ & aliter: ut no. C. de sen. ex peri. re ci. auten. niſi.
c ¶ Non eãdem. uerba reſcripti. & habeas in litteraſic. alij habent ſi ñ cãdez rẽ. & dicũt q; abũ dat victio ſi: alij dicunt q; hec victio ſi': refertur ad verba premiſſa & reſcripta que nõ habem⁹.
d ¶ Libertis ceteris. ſ.
e ¶ Quibus. i. in quib⁹ x. aureis. nec. n. refert ad verbum libertis. nam ip ſi habẽt neceſſe ſatisdak. ſin mar. uel poteſt dici vt liberti alimentarij nõ ſatisdent fauore alimen torum. argu. ſ. de tranſac. l. cum bi. §. ſi in annos. & ſin hoc ſunt minu nura ad arbitrium iudi cis. Sed que eſt rõ q; nõ ſatisdak pro minutis lega tis: rñ. q; paupib⁹ cõſue uerunt talia relinqui qui ſatisdare non ꝓñt facile ut. ſ. e. l. cũ non facile. uꝫ q; non eſt veriſimile q; fiant non ſoluendo in tã modico pp qõ ſtipulatio fit. ſ. e. l. i. §. hec ſtipula tio. uel ſi ponas in aliñ tis vt dixi: eſt ratõ alimẽ torum fauor. ſed licet nõ ſatisd etur. an habeat lo cũ repentio ſi falci. emer gat rñ. ſi ſciens ſoluerit non niſi hoc dicat vt. ſ. de condi. indebi. l. ij. in princi. & ſ. pror. §. ſi aũt ignorans diſtingue in ter facti & iuris errorem. vt. C. ad. le. fal. error. Item nunquid ſaltez ca uebunt ſine fideiuſſore? rñ. forte ſic argumen. ſ. de iudi. l. ij. §. ſed ſi dubi tetur & forte etiaz ſub pe na: cum non ſit difficile item eſt argumẽ. contra ſ. de dam. infecto. ſi p prietarius in fine. i. reſ ponſo.
f ¶ Item ſciendum. non pati. ſic. ſ. ut le. no. ca. l. i. §. ſi ad fiſcum.
g ¶ Conueniri. uꝫ cõdi i de. vſurili ex ſtipulatõe. quã ſepe ler tribuit: lz interpoſita nõ fuerit. ut ſ. ſ. adop. l. bis ẽbis. az.
b ¶ Compelli. ſic in satisda. iudi. ſol. ut. ſ. de procur. l. ſi minor. §. fin. ſe cus in cautione de iudicio ſiſti. ut. ſ. qui satisda. co. l. ſciendum.
i ¶ Voluit. reſcriptum ad qõ eſt. ſ. e. l. §. fi.
k ¶ Si legatarius. ſperat. i. pati nec erant cluſorie mine: vt. ſ. l. prori.
l ¶ Cauerit. hec cautio euicta hereditate legata reddi affinis eſt illi que i hoc ti. eſt poſita & fit ſ hac mentio. C. de le. l. i fraudez. & de peti. here. l. ſi. §. i. & ſ. qui ſatiſ. cog. l. de die. §. ité euicta.
m ¶ Non cõmitti. ſic. ſ. de leg. i. l. ſi ſeruus plurium. §. i. & facit. C. de re rum permu. l. fi. & ſ. de euic. l. ſi rem quam. §. i.
n ¶ Sibi euicerit. i. ipſemet ſibi euicerit. nam cum ceperit ſcire ſe i ſcõo te ſtõ inſtitutum: cepit tenere ex ſcõo. & ſic videtur euicta ex primo: ut. ſ. de euic. l. ſi vendideris. nõ aũt dicas q; euicerit ei qui ab eo prius euiciſſet q; ille haberet ex cep. rei iudicate: lz poſtea inuenerit ſcõm teſtm̃ ut. C. de re iu di. l. ſub ſpecie.
o ¶ Scriptus. q & fuerat in primo teſtõ inſtitu tus. & ſic no. fm azo. per hãc. l. probari bene reuocata eſſe legata per ſcõz teſtamentum. licz in eo non fiat mentio primi. ſic. ſ. de admen. lega. l. ſi tibi certam. & ar. ſ. de procur. l. ſi quis cum procurator. §. fin. ſecus in ta cito fideicom. vt. ſ. de proba. l. cum tacitus.
p ¶ Hereditatẽ. totã uel partẽ uel de qua erat mota lis & ſic proceditur in cã lz reſtituerit fideicõmiſſario.
q ¶ Vel emolumẽtũ. ſpeciem.
r ¶ Sepius cõmitti. idẽ in oib⁹ ꝓtorijs ſtipulatõib⁹. ut in ratihabitõe lationẽ dicemus. ¶ Quanuis aũt oẽs legatarij & fideicõmiſſarij ne ceſſe habeãt hac ſtipulatione caue re^a tũ qbuſdã ſmitti diui ffes reſcri pſerũt: vtputa his qb⁹ minuta^b ali mẽta ſt relicta. Propeie. n. & fauſtie reſcripſerũt ſic nõ eãdẽ^c cãm eſſe. x. aureoz quos annuos tibi teſtõ põ peie criſpine pfone tue relictos pro poniſ: atq; fuit aluñtoz: & veſtiarij libertis^b relictoz. qb⁹^c ꝓpterea cau tionis onus remittẽdũ exiſtimaui mus. ¶ Ité ſciẽdũ eſt fiſcũ hãc cau tionẽ ñ pati^f: ſz pide ꝓueniri^g poſſe ac ſi cauiſſz. Ceteros aũt cuiuſcũq; dignitatis ſint lz ẽt legata ꝓceperit ꝓpelli^b debeꝫ ad cauendũ diu⁹ pius reſcripſit ex quo reſcripto ẽt illõ ac cipiam⁹: q; etiã poſt ſoluta legata voluit^h ſtipulationẽ iterponi. ¶ Si legatari⁹ hr̃di q ꝓtroverſiam hr̃di tatis patiꝫ iam vl̃ ſperat^k de reſti tuendo legato ſibi ꝓſtito cauerit^l & cuicta hr̃ditas ſit: ſz negligentia vl̃ dolo eius q legatũ ꝓſtitit: dicemus nõ ꝓmitti^m ſtipulationẽ pp viri bõi arbitratũ: qõ ineſt huic ſtipulatiõi. Ité ſi ipſe q ꝓſtitit legatũ ex alia cã ſibi euicerit^n: vtputa q; inuenitur ſe quẽti teſtõ hr̃s ſcriptus^o i quo lega tũ iſte legatarius nõ acceperat: dice mus ꝓmitti ſtipulationẽ pp viri bo ni arbitriũ. et generaliter vbicunq; hereditatẽ^p vel quãtitatẽ vel emo lumẽtũ^q ꝓſtitit is q hac ſtipulatione ꝓſperat dicẽdũ eſt ibi ꝓmitti eã ſi mõ culpa abeſt ab eo q ſtipulatus eſt. ¶ Queſituz eſt an ſepius ꝓmit tatur? & placet ẽt ſepius eã ꝓmitti^r ſi per ptes ablata eſt hr̃ditas. ¶ Si legatũ fuerit ꝓſtitũ^r ante interpoſita; hãc ſtipulationẽ^t: an cõdici poſ ſit vt cautio iſta iterponaꝫ. Mouet queſtionẽ: q; ea q̃ p errorez omniſ ſa vel ſoluta ſũt. ꝓdici poſſũt. hic er go q̃ſi plus ſolutũ vꝫ ex eo q; cau tio itermiſſa eſt. & ait põp. ꝓditõez^u interponẽde ſatiſdatiõis gr̃a^x ꝓpe tere: & puto hoc ꝓbandũ qõ põpo. vtilitatis gratia ait. Paulus.

Hec aũt ſatiſdatio^y locũ hz ſi iu ſta cã ẽẽ videbit. nam iniquũ^z erat oĩmodo caueri nõ dũ illata cõ trouerſia litiſ^a cũ poſſint cluſorie mi ne^b fieri: iõq; eã rẽ ꝓtor ad cognitio nẽ ſuã reuocat. ¶ Si duo^c ex teſtõ hr̃ditatẽ inſolidũ ſibi vẽdicẽt forte q; eiuſdẽ nomis ſint: tam in poſſeſ ſorẽ q̃z in petitorẽ ꝓpetunt actiões & creditorib⁹ & legatarijs. ¶ Hec cautio^d vtiq; neceſſaria eſt. ſi q̃s pecuniã ſuã ſoluat: vel ſuã rẽ tradat^e: ſi vo pecuniã ſoluat hereditariam vel rẽ tradat: q̃dam non putãt ca uendum: q; nec tueri poteſt eo no mine victus: cũ ñ poſſideat: vl̃ do lo fecerit quomin⁹ poſſideat. Hoc ſi ante metã controverſiaz ſoluat. q; ſi poſtea^f tenebitur culpe nomine^g. ¶ Sz cũ de^h noie iter duos q̃ſti ſtio eſt^i nunq̃d nõ fit cauẽdũ ei q he reditariam rez tradat^k q; omnimo do vnus liberatur: quemadmodũ ſi es alienum^l hereditarium ſoluaꝫ: ſed ſi petitor^m ſuam pecuniã ſoluat aut tradat rem ſuam non habet vnde retineat: ideo neceſſaria eſt ei cautio. Marcellus.

Videamus^n an ſtipulatio qõ ampli⁹ q̃z p legem falcidiaz ceperis licuerit dari: aduerſus euz nõ ſufficiat^o qui legatũ alij reſtitue re ex fideicõmiſſi cã dz. ſufficiat aũt dici nihil ei fideicõmiſſũ eẽ^p. Caue bit ſoli legatario: & is qui fideicom miſſuz accipiet^q: niſi forte malłet le gatarius circuitu ſublato heredi ca ueri^r. Sz & legatario ꝓterea cauẽ

y ¶ Hec aũt ſatiſdatio. ſ. cui. neta hr̃ditate legata red di de qua vicitur. ſ. l. proꝛi. §. ſi legatarius.
z ¶ Iniquũ. nõ. q; ſuperuacua cautio nõ preſtak. ſic. ſ. de pro cur. l. nõ cogendũ. §. pe.
a ¶ Litis. ſ. de hereditate.
b ¶ Mine. que curãde nõ ſũt. vt. ſ. qõ me. cã. l. meũ aũt nõ vant. ſecus ſi non ſũt cluſorie. q; cauek ut. ſ. l. proꝛ. §. ſi legatarius.
c ¶ Si duo. i. ſe cẽ aſſerant qõ tñ eſſe nõ põt: vt. ſ. de reg. iu. l. qõ ꝓtra. §. vni. & facit. ſ. ó le. ij. l. ſi quis ſeruum. §. iter duos & C. ó peti. here. l. fin. §. ſiquis aũt ex cõtractibus. ſz ꝓtra. ſ. de excep. rei iudi. l. qui cũ here de. vbi a neutro petitur interꝛ. ſo. ibi certũ erat vnum eſſe ſcriptũ hereꝺẽ: ſed dubitabatur ó filio legitimo here de abinteſtato an ſibi daretur bonorum. poſ. con tra tabu. hic aũt nõ erat certum de aliquo illorũ: certum tñ erat de vno. let tñ illa corrigitur per l. C. e. l. ſi. §. i. fin azo.
¶ Hec cautio. Iſta cautio debet preſtari q̃n recipientis in tereſt. h. d. Bar.
d ¶ Hec cautio. ſ. euicta here ditate legata reddi de qua loq; tur prin. legis.
e ¶ Tradat. ſ. hereditaria.
f ¶ Poſtea. i. poſt controver ſiã motã: lz nõ ſit lis cõteſtata. ut. ſ. l. pri. §. ſi legatarius. az.
g ¶ Culpe noie: ut. ſ. ti. i. l. do lo. Ité hoc ſi ſoluat ſponte non p ſniam. alioqn liberat⁹ eſt ipo iure. ſi tñ ecõtra petat ſibi caue ri: ut defendak. ut. ſ. de rei ven di. l. is a quo & l. a quo. & C. ó poſi. l. pe. i fin. lz illa corrigak p auten. ibi poſitã. Frez argum. contra. ſ. de le. ij. l. ſiquis. §. fi na. ſed ibi uterq; nititur ex vo luntate & ideo datur vtriq;. hic alter tñ nititur ex voluntate. ſ. legatarius.
b ¶ Sz cũ de. ſ. loquitur ergo vbi unus ex teſtõ defendebat hereditatem. & iõ nõ eſt certũ oĩno deberi legatũ: q; ſi legitim⁹ obtinet nõ liberak: qa nec tenetur. ſz b vterq; ex teſtõ & ſic ẽ certũ deberi q̃libet eoz obticat. ut. ſ. §. ſi duo.
i ¶ Queſtio eſt. ut ſuit. ſ. e. §. ſi duo.
k ¶ Tradat. legatario. ſ. ſine cautione. & etiã poſt litẽ motã: & tñ. non cauẽdum nec ꝓutak ei ſi nõ petat caueri: q; &c. l ¶ Si es alienũ. quo caſu ẽt legitim⁹ liberatur. & ideo nec hoc caſu cũ qõ eſt de noie nec ſuperiori cum inter ſcriptum & legitimum eſt queſtio imputatur ſi non facit ſibi caueri.
m ¶ Petitor. ſed quid ſi poſſeſſor? tñ. diſtingue: ut. ſ. ſoluit ſuã an hr̃ditariaz. in primo cauek ei: ut in prin. §. in ſecundo ſubdiſtinguitur: fiat queſtio de nomine & tunc ñ cauek ei q̃libꝫ ſoluat ut ibi. ſed cũ ó nomine ſoluat &c. ſi aũt alſ uelqa legitimus facit queſtionem ſcripto vl̃ contra ſubdiſtinguitur. ſit lis mota ul̃ nõ ut ibi. ſi vo pecunia &c.
n ¶ Videam⁹. q̃ ſcz caueꝫ. ut legatari⁹ reſtituat qõ amplius ceperit q̃ ei licuerit dare.
o ¶ Nõ ſufficiat. q. d. ẽt ſi interponak nõ videk cõmitti: qa cũ ꝓmittit qõ capit ul tra q̃ liceat. & ipſe nihil capit cũ alij reſtituat: vt. ſ. de ver. ſig. l. aliud. ergo non cõmittit: ſz cõtra eſt qa cauet ac ſi nõ grauat⁹ vt alij reſtituat. & hic ſubijcit ſuffic &c. nã rñ. ut ibi.
p ¶ Eſſe. q. d. caueat ac ſi nil ſit eius fidei commiſſum.
q ¶ Accipiet. a legatario.
r ¶ Caueri. per illum cui rogatus eſt legata

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rius dare fideicõmissuz. ꝛ nota de circuitu tollẽdo. ut ꝛ. ℈. de condi. ide. l. domus testa. ꝛ. ℈. vsufru. quẽad. ca. l. si usufructus mihi. patet ergo per hanc. l. q̃ legatarius heredi ꝛ fideicõmissarius legatario cauet: qñq̃ solus fideicommis. heredi causa uitandi circuitus: ut hic. qñq̃ cauet fideicommissarius heredi ꝛ legatario: veluti qñ heres dz detrabere fal. ꝛ legatari⁹ similiter puta vbi testator hoc dixit. ut no. ℈. ti. i. l. penales. §. fi. ꝛ. ℈. eo. l. i. §. sed ꝛ legatario. ꝛ ita cõstrue cauendũ est si concedendũ est ei reti. er sin. pro rata vt plerunq̃ equum quia testator uirit quãuis ꝛ. ꝛ mihi legauit. xx. ꝛ rogauit de. xv. restituẽ dis ꝛ de illis. xv. detrabit fal. si ei detrabatur. ꝛ facit. ℈. de le. i. l. cum pf. §. i. sed ꝓtra. ℈. ó an. le. l. libro. §. i. So. refert utruz onus legatario iniungaꝯ extrin secus: ut tũc fideicom. ei non teneaꝯ cauere: vt ibi. an in ptem eius qõ legaꝯ ei q̃ cogitur restituere tunc sic ut hic.

Quam non facile Ei q̃ñ potest satisdare remittitur satisdatio. h. d. bar.

a ¶ Non facile. ꝛ sic videꝯ non posse fieri. ꝛ. ſ. de verb. sign. l. nepos proculo. hoc ergo arbitrio iudicis relinqtur vt ibi. accursius.

b ¶ Ideo cautionem. secus si fideo sed bona fide postulatur: quia persona suspecta est. arg. ℈. de iudi. l. in omnibus. ꝛ qui satisdare cog. l. si fideiussor. §. fi. ꝛ. C. ó epi. ꝛ cle. autẽ. generaliter. sed certe sit suspecta vel nõ ex quo non potest satisdare statꝫ inquiritur de fal. vt. C. ó usur. l. ij. ꝛ ꝑm hoc verbum ió siue causatiue siue cõsecutiue ponatur non est vis. Item nõ. hac l. remitti satisdatiõez pauperi. sic ꝓdest pauptas sic. C. de epi. ꝛ cle. l. siquis ad declinandã. §. pe. ſz ar. ꝓtra. C. de epiſ. ꝛ cle. l. de creationibus. §. sin autez vbi a paupere non a diuite exigitur satisdatio. Item facit. ℈. ó offi. pre. l. illicitas. ꝛ de pig. ac. l. si seruos. itẽ ꝛ in alijs remittitur: vt. ℈. e. l. iij. §. quanuis.

Juus Herus executor non tenetur heredi cauere b. d. Bar.

c ¶ Jussus. ſ. hunc executorem testamenti vocant bonum commissarium.

d ¶ Cessantium. verba cautionis. ꝛ dic cessantium. idest morientium qz sic extinguitur tale legatum: ut. ℈. de an. le. l. in singulos. sed ar. contra. ℈. de ali. le. l. iij. §. debeat. vbi cauet: sed ibi a coheredibus. hic a testatore fuit electus. Item queritur an hic habeat aliquam actionem contra heredem. item si quis legatariorum nolit an reddatur heredi: rñ. ad utrũq̃. ℈. de le. ij. L. si quis ticio. Itez quid si dubiũ est an bñ distribuat. rñ. iurat. ut. C. de dona. l. pe. ꝛ facit. ſ. de verb. sig. l. aliud est capere.

e ¶ Jussus. statur precepto defuncti de cauendo sic. C. ad treb. l. iubemus. §. in supradictis. ꝛ. ℈. de usufru. earum re. l. tribus in prin.

f Si heres. diceret. non tñ adhuc erat contestata nolle fisci alioquin non soluere tur ẽt cautione prestita: vt. ſ. de iure fisci. l. apud iul. que est contra. ꝛ facit. C. de le. l. si in fraudẽ. ꝛ. ℈. l. iij. §. si legatarius. ꝛ. C. de peti. here. l. fi. §. i.

g ¶ De fideic℈. relicto puta ticio. h ¶ Cauenti. ticio.

Si non Cautio usufructu finito rem restitui debet interpo. ci ad quem pertinet proprietas non heredi tantũmodo. b. d. bar.

i ¶ In controuersia. sed usufructus. i. cautio pro usufructu ꝑstãda. ꝛ sic grauia si militudinis tractat hec lex de cau. illa que est usufruc. quemadmo. ca. ꝛ sic cõcordat in eodẽ titulo. l. si tibi usufruct⁹. Alij dicunt q̃ quidam tertius mouet questionem de usufructu. ꝛ sic loquitur de illa cautione que est. ℈. co. l. hoc autem in prin. ꝛ sic prosequuntur usq̃ ad finem.

k ¶ Potest. n. interpositio est usq̃ illuc tunc de eo ꝛ. ꝛ facit. ſ. proxi. §.

l ¶ Interdum. ticio. cui legata est proprietas: vt. ℈. proxi. respon.

m ¶ Ei. scilicet ticio. n ¶ Spectandum. quasi diceret nihil.

o ¶ Desierit. ſ. usufructus. ꝛ sic sub die incerta facit. ℈. usufruc. quẽadmo. ca. l. si tibi. ꝛ si usufruc. pe. l. fundus.

p ¶ Reuersuram. ticio interim moriente. ꝛ ad heredẽ si trãsmittere ꝑ diem incertum: ut. C. de cadu. tol. §. sinautem aliquid.

¶ Ad senatusconsultum trebellianum ꝛ. Duo senatuscon. ſ. pegasianum. ꝛ trebel. tractauerunt de hac materia. sed iustinianus totum attribuit trebe. hec. ꝛ que sũt propria cuiusq̃ habes i sti. de fideicõ. here. §. i ꝑmis. ꝛ. §. restituta. ꝛ. §. sed quia.

Explicito. Facta restitutione transeunt actiones ꝛ iura in fideicommissarium ꝛ heredi paratur exceptio. h. d. Et primo continuat titulũ. Secũdo ponit tẽpus confectionis huius senatusconsulti. Tertio ponit verba. scꝫ ibi. factum est. tertia ibi. cuius verba. bar.

q ¶ Tractatum. qui tractatus fuit a titulo ó le. i. usq̃ huc.

r ¶ Consulibus. sic instituta. e. §. restituta.

s ¶ Judicia. i. controuersias uel lites.

t ¶ Ex bis. ſ. bonis.

u ¶ Subire. dicta iudicia.

x ¶ Fructusq̃. i. dest utilitas ꝛ commodum eorum bonorum. i. illius fideicõmissi vniuersalis. b.

y ¶ Cuiq̃. heredi instituto.

z ¶ Periculosaz. si contineretur ammodo.

a ¶ Esse. alꝫ sim.

b ¶ Eidem. qz restituit.

c ¶ Hꝫdibusq̃. non restituissent.

d ¶ Sicuti legati. idest non retenta quarta. alꝫ subijt pro rata. qõ dic ut ℈. ſ. e. l. fi.

e ¶ Si ipsi filio. sed obijcitur quia tunc nõ ut heres. sed vt pater rogatus intelligitur: ut. ℈. ó legat. i. l. cum filio. §. ipsi quoq̃. ñ est ergo locus treb. ſ. e. l. mulier. §. fina. sed respon. illud intelligendum quo ad quartam ó

Si tibi Reuersuram. ticio interim moriente. ꝛ ad heredẽ si trãsmittere ꝑ diem incertum: ut. C. de cadu. tol. §. sinautem aliquid.

¶ Ad senatusconsultum trebellianum ꝛ. Duo senatuscon. ſ. pegasianum. ꝛ trebel. tractauerunt de hac materia. sed iustinianus totum attribuit trebe. hec. ꝛ que sũt propria cuiusq̃ habes i sti. de fideicõ. here. §. i ꝑmis. ꝛ. §. restituta. ꝛ. §. sed quia.

Explicito. Facta restitutione transeunt actiones ꝛ iura in fideicommissarium ꝛ heredi paratur exceptio. h. d. Et primo continuat titulũ. Secũdo ponit tẽpus confectionis huius senatusconsulti. Tertio ponit verba. scꝫ ibi. factum est. tertia ibi. cuius verba. bar.

q ¶ Tractatum. qui tractatus fuit a titulo ó le. i. usq̃ huc.

r ¶ Consulibus. sic instituta. e. §. restituta.

s ¶ Judicia. i. controuersias uel lites.

t ¶ Ex bis. ſ. bonis.

u ¶ Subire. dicta iudicia.

x ¶ Fructusq̃. i. dest utilitas ꝛ commodum eorum bonorum. i. illius fideicõmissi vniuersalis. b.

y ¶ Cuiq̃. heredi instituto.

z ¶ Periculosaz. si contineretur ammodo.

a ¶ Esse. alꝫ sim.

b ¶ Eidem. qz restituit.

c ¶ Hꝫdibusq̃. non restituissent.

d ¶ Sicuti legati. idest non retenta quarta. alꝫ subijt pro rata. qõ dic ut ℈. ſ. e. l. fi.

e ¶ Si ipsi filio. sed obijcitur quia tunc nõ ut heres. sed vt pater rogatus intelligitur: ut. ℈. ó legat. i. l. cum filio. §. ipsi quoq̃. ñ est ergo locus treb. ſ. e. l. mulier. §. fina. sed respon. illud intelligendum quo ad quartam ó

nere desierit⁹: habeat proprietatez. tũc hꝫdi caueri oportebit a fructuario: ab heredẽ autẽ ticio: quia nõ fit certum vsufructu intercepto ad ticium proprietatem reuersuram⁹.

¶ Incipit liber. xxxvj. ꝛ. xij. huius.

¶ Ad senatusc℈ultũ trebellianũ ꝛ pegasianum.

Papian⁹. Explicito tractatu⁹ qui ad fideicõmissa singularũ ꝑtinet rex. trãseamus nũc ad iterꝑtatõnẽ senatusc℈ sulti trebelliani. ¶ Scñ est. n. senatusc℈ultũ ꝛpib⁹ nerõis. viij. calẽ. septembris anneo seneca et trebellio mario ꝯsulib⁹. ¶ Cuius vba hec sunt. Cũ aũt eẽt egssimum i oĩbus fideicõmissarijs hꝫditatib⁹ si quã ó his bõis iudicia⁹ pẽderẽt ex bis eos subire⁹ in quos ias fructusq̃ⁿ transferrecꝫ potius q̃ cuiq̃⁹ periculosaz⁹ eẽ⁹ fidẽ⁹ suam: placuit vt actiones que in hꝫdez heredibusq̃ⁿ dari solent eas neq̃ in eos neq̃ bis dari q̃ fidei sue commissuz sicuti⁹ rogati eẽnt restituissent. Sz idẽ est ꝛ si ipsi filio⁹ pater rogatus sit restituere⁹: ſz bis ꝛ in eos⁸ quibus ex testamẽto⁹ fideicõmissum restitutũ fuisset: quo magis in reliquum confirment supreme defunctorum voluntates⁹. ¶ Sublata est hoc senatusconsulto⁸ dubitatio eoruz qui adire hereditatẽ recusarẽt seu metu litiuz⁹ seu pretextu metus⁹ censuerunt. Quãq̃ autem senatusc℈. subuentum uolunt heredibus⁹: subuenit tamen ꝛ fideicõ⁹. nam in eo q̃ heredes⁹ si

ductionem: ut dicit illa lex cum filio. sed habet locum quo ad hoc vt ei ꝛ in cum transeant actiones: vt hic. nam interdum locus est nec tamen quarta deducitur: ut. ſ. e. l. si patroni. §. q fideicomissariã azo. vel ꝑz. h. dic q̃ lex cum filio loquitur cum filius instituitur ꝛ pater rogatur restituere. ꝛ sic non ut heres sed ut pater intelligitur: rogatus hic autem pater instituitur ꝛ rogatur restituere filio ꝛ sic ut heres intelligitur rogari ꝛ habet locuz trebel. quo ad utrunq̃ commodum ut hic. ꝛ. ſ. e. l. imperator. ꝛ. l. cogi. §. si pf. ꝛ. ſ. e. l. §. si filio. ꝑz q̃ñ ut pater. ſ. restituit concordat. C. de inoffi. testa. l. filijs ma. ꝛ. ſ. e. l. mulier i prin.

f ¶ Restituere. ſ. hereditatem ex treb. restitutione.

g ¶ Et in eos. ſ. dari actiones est equissimum.

b ¶ Quibus ex testamento. sub. uel abintestato: ut. ſ. e. §. hoc autem. ꝛ facit. ℈. siquis omiſ. cã testa. l. antepe. in fi.

i ¶ Voluntates. qz per hoc habet fideicõ. ut heres.

¶ Sublata. Per hoc senatusconsultum prouisum est heredi ꝛ ẽt fideicõmissario. b. d. Bar. ꝛ Alex. de imola.

k ¶ Consulto. treb. ideoq̃ non tenẽtur. ut. ℈. ꝑi.

l ¶ Litium. immo ꝛ si sine causa. satis est. n. si non putat sibi expedire. ut ſ. e. l. qz poterat. ꝛ. l. sed si alio. §. q̃ si suspecta.

m ¶ Heres alicuius alterius. qui multi dicuntur in dictis legibus.

n ¶ Heredibus. ſ. ꝑncipaliter.

o ¶ Fideicom. secundario.

p ¶ Quod heredes. principales. sic. ℈. proxi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Conueniant.a creditoribus hereditarijs.z facit ad.§.j.e.l.ita ñ.§. qui ex trebelliano.ac.

b Quiqz.pro z.

Hocautem. Senatusconsultu locu habet in omni herede vel successore vsi tã ex testo qꝫ abintestato:z tã de iure coi qꝫ ex priuilegio z taz o iure ciuili qꝫ pretorio.z tam in habente iura directa qꝫ vtilia.vt est fideicommissarius vniuersalis ꝓ mus si rogatus est restituere secundo.h.d.vsqz ad.§.fz z quoties.pau. de castro.

r Hereditatem. facit .j.e.l.recusare.§.memi nisse.z instit.e.§. preterea. secus in singulari relicto iure veteri.sed hodie idẽ vt dicto.§.z.C.cõia de le.l.pe.ac.

d In filij. testari põt: de hoc cõstat vt institu. q.nõ est per.fa.te.i.pn. sed quid de illis aduenticijs in quibus pater nõ habet vsufruc. quod est in casibus no.C.de bo. q̃ lib.cũ oportet.z autẽ. Itẽ hereditas:Rñ. qui dã qꝫ possunt testari.qõ non placet:vt.j. de do. cã mor.l.tã is.§.i.

e Locum hẽt.quo ad alia remedia se.cõ. non vt quarta posset detrahi:vt.j.e.§.deniqz.z.l. marcellus. §.qõ autez.

f Bonoruz. facit. j.e. l.recusare.§.i.ac.

De illo. Fideicommissarius restituendo secundo fideicommissario transfert. actionez. h.d. bar.z aler. de imo.

g De illo. actiones. non tñ quartaz retinet: ut.j.e.l.ex asse.z.l.si patroni.§. qui fideicõmissaz.fz videtur ꝓtra.C.e. l.pe.in fine. So.quidaz dicunt. aut est in mora hic secũdo rogatus vt ibi:aut nõ.vt hic.qõ nõ placet.qz in primo rogato fit hec dꝫia vt ibi dꝫ:z tñ ibi ponunt vt duo casus diuersi.dic ergo ꝑm Jo.aut scõo rogatus pure est rogatus z tũc qõ ibi.aut in diem sub condi tione:z tũc qõ hic.nõ.n.dz trãsire ad diem vt sponte restituat anteqꝫ põt: vt.C.de fideicõ.l.post mortẽ.z no.j.e.l.si ante diem.

Sed z quotiens. In fideicõmissarium partis cui est facta restitutõ insolidum trãseunt actiones que ipso iure transibunt in alium fideicõmissariũ existente conditione.h.d.bar.z aler.de imo.

b Et quotiens.actiones.nõ per restitutionẽ.nec.n.põt restituere hic fideicõmissarius:vtpote cũ nõ fuerit rogatus:sed solã possessionẽ rerũ que sunt in fideicõmisso dabit fideicõmissario.vt.j.eo.l.cogi.§. mecianus.fz an conditionalis fideicõmissarius coget pure institutũ adire:rñ. sic fz nõ restituere nunc:vt.j.e.l.ille.in prin. Item no.casum vbi ipso iure fit restitutio.sunt z alij.vt.C.e.l.pe.no.ac.

i Suspectam.s.hereditatem.

k Vniuersam.quarta non deducta contra cogentẽ vt.j.e.l.cogi.§.idẽ mecianus.z dic aut vterqz.s.coactus z cogens adire vult totũ restitui:et obtinet qõ hic.aut coactus tñ:z tũc idẽ remaneat in damno pp partez q̃ remaneret vt hic.z.j.e.l.cogi.§.si quis.z.§.sed z si qs.aut ecõtra cogẽs vult tñ restitui totũ sed rogatus vult retinere ptem alterius:z tũc retinz: sed non vtẽ fal.vt.j.eo.l.ita tñ.§.qui suspectam.aut cogens adire non curat sibi restitui nisi suam ptem:z tunc coactus retinebit fal.contra aliũ vt.j.e.l.cogi.§.idẽ mecianus. Item vt pro parte adeat tñ cogi non põt Item aliud est in directis institutionibus vt tunc pendente conditione hẽ at partem tantum pure institutus ꝑm yr.argu.contra.ff.si pars hereditatis.pe.l.ij.z facit.j.e.l.ex asse.ac.

Si filio. Siue rogat heres siue pf vel dñs vel administrator:hf dis: locus est senatusconsulto.h.d.bar.z aler.de imo.

l Filio.rogati sũt.s.pater z dñs herede instituto filio vel seruo.ac.

m Ipsi filio.hoc dic vt.ff.e.§.i.z facit.ff.de le.i.l.cũ filio.ac.

n Sed z si tutor.hereditatez.instituto pupillo herede.z facit.C.e.l.et z ff.de le.ij.l.peto.§.mr.z.j.e.l.cũ heres. z.l.restituta.§. pupillus.z.C. e.l.pe. Item qualiter fiat:tñ.vt.j.e.l.restituta.§.i.ac.

Fuit quesitum. Si pupillus non potest restituere hereditatem tutori eo auctore.sed adultus põt curatori:qz eius auctoritas nõ est necessaria.hoc .d.bar.z Aler.de imo.

o Fuit quesitũ.pupillus.s.institutus.

p Nõ posse.s.pncipalr.lz per quasdã consequẽtias qñqz possit:vt.ff. de auc. tu.l.i.in fi.z.l.qõ dicimus.in pn.ac.

q Hereditatẽ.als deest.

r Necessaria nõ est.adolescẽti.subaudi.sed pupillo sic.vt.j.eo.l.restituta.§. pupillus.z.§.sequẽ.sed nonne similes sunt:ut.C.o i ite.resti. mi.l.si curatorẽ.z.ff.si cer.pe tat.l.certi ꝑdictõ.§.idẽ erit.fz certe similes sũt cuz agat de eis obligandis:secus si de liberandis.ut hic.z ar.j.rez pupi.sal. so.l.non quasi.§.hoc autem. Itẽ pupillo non currit preseri ptõ.rrr.an.fz adulto sic ut.C. de prescrip. rrr. an. l. sicẽ. sic C.de fal.mo.l.i.in fine. Item pupillus sin creditoris nõ facit pecuniã:vt.j.de solu.l. quod si forte.§.fina.sed hoc reperit i adulto. Itẽ pupillus non põt facere testamẽtũ:adultus sic ut ff.de testa.l.si filius.et de li.le. l. aurelius. §.gaius. z insti.q bus non est p. fa.te.§.preterea Itẽ adultus põt accusare curatorem suspectũ:sed pupillus ñ tutorez:vt insti. de suspec.tu.si impubes.z est in casu hui⁹.l. rõ.quia cum adultus curatorẽ non habet obligari põt:vt.d. .l.si curatorem.secus in pupillo:etiã si non habet tutorẽ.sed adultus quãtum ad hanc rem non videt hẽre curatorem:cuz cius offiñ z auctoritas in hanc restõnem sit inhabilis:vnde q̃ si non hẽat restituit. Si procedat ergo cum curatore suo semper cõtraheret.R.nõ sequitur qz hoc fit ex necessitate:sicut solutio.z ẽt restitutio. Solu. dici põt respectu restituẽtis:sed nõ eius cui fit restitutio vt.j.eo.l. restituta.in fi.z.l.seq.azo.vel ꝑm Jo.alr exponе qõ hic dicit .s.cũ ipse adultus a priore fuit coactꝰ adire.nã fuit tũc qz nullũ emolumentũ dz ad eũ spectare:vt.j.e.l.qz poterat.restituit.n.sine curatoris auctoritate.als secus erit. Sed nunqd adultus cũ curatorẽ nõ bz põt adire suo arbitrio hereditatẽ:in pupillo.n.certũ est nõ posse:vt insti.o aucto.tu.§.ne qz.z.C.de iure deli.l.potuit.nisi in casu:vt.C.q admit.ad bo.pos.l.bonoz z C.de iure deli.l.si infanti.in fi.z est ar.q possit.j.o ap.l.cũ in vna.§.fi.ar.ff C.o admi.tu.l.cũ q̃dã mulier.z dic rõnẽ diuersitatis vt ibi no.z.l.cũ i vna.b.

Si autem collegium. Collegium põt restituere hereditatem ex trebellia no.alicui de collegio.h.d.Bar.

s Restituere.s.hereditatem.als est in ter.ac.

t Vel corpore.accipe.idest valere restitutionem in singulis causis.s.in qbus est restitutio facienda inspecta persona coꝝ.s.quibus fit restitutio:scilicet an possit capere vel non.nec.n.zc.q.d.ille cui fit restitutio lz sit de presidentibus:nõ ipse sibi restituit:sed collegium sibi restituit vt priuato.sic z als quod est vniuersitatis non est singulorum:vt.ff.de rerum diui.l.in tantũ.§.i.lz sit argu.contra.j.de col.illi.l.iij.in prin.ac.

v Eorum.quibus facienda est restitutio.ac.

Si heres. Res que remanent apud heredem estimanẽ cum qualitatibus suis:nec cautio interponitur.h.d. Pucusqz tractauit iurisconsultus de vno re medio trebel.s.transferendarum actionum.hic tractat de secundo.s.de detractione quarte.bar.

x Fundo.qui sufficit ad quartam.ac.

y Hereditatem.retento fundo.ac.

z Nec multũ.ꝑ hoc qꝫ plus detrahat heres.ac.

a Sequñ.nec diminuit.j.e.l.cogi.§.inde.z facit ad hoc idem.C.si cer.pet. l.non aduersus.z.ff.de edendo.l.quedaz.§.is autẽ.z de pote pre.l.i.§.i.et de iudi.l.fideicõmissum.§.i.z.C.de here.instit.l. quotiens. Item caute dicu personalis:qz realis sequitur possessorẽ.z sic loquñ ꝓtrariũ.ut.C.quo qsqz or.cõ. l.fi.li.xi.quia hypotecaria conueniuntur possessores cum omnia bona contrahentis cũ fisco erant obligata:vt.C.q. ex cau.pig. ta.ꝓtra.l.ii.z facit ad.§.insti.e.tut.§.siquis vna.z.j.e.l.si legatus.§.multum.

b Forte.alicui qui preest collegio cum multi ꝑsint.azo.ar.ff.ꝓori. §.vel dic alicui de collegio non autẽ ipsi collegio.vt in fi.huius.§.

c Evictus.per hypotecariam.ac.

d Sine hac cautione.que nõ interponiẽ ꝑm cum.z no.qꝫ res tãtũ ualet qꝫtũ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

uendi pōt sic.ſ.de ꝓdi.fur.l.si seruus.

a ¶ Retēto eo.ab herede de hereditate.ſz hoc fallit in principe ſm quosdā vt.ī.e.l.si ſeruus.§.fi.sed ibi dicit q nō ꝓsueuit retinere princeps.pōt tñ si vult.sed an hoc casu teneatur hic heres creditoribus.de legatarijs constat q non vt.ī.pri.ꝛ nō.C.e.l.ij.at in creditoribus dic q pro eo qō ei ſuppletur teneatur.ꝑ eo vero qō ualet fundus nō cū habeat vt legatū: vt insti.e.§.sed illū.alii dicūt aut supplet ex voluntate defuncti: vt tūc teneat. alſs non.sed magis vt ecōtra: vt.ſ.ad.l.fal.ticia.

b ¶ Multas qōnes.q possunt oriri occasiōe cautiōis inter heredē ꝛ fideicōmissarū.ac.

¶ Si is qui. Heres qui hereditatē restituit retēta certa q̄titate sub nomine quote tenetur legatarijs in eo qō bz vltra q̄rtam si a fideicōmissario erigi legata non possunt.b.d.Bar.ꝛ aler.de imo.

c ¶ Si is qui .ccc. casum ponit quē probat per .iiii. casus vsq; in finem.

d ¶ Deductis.i.retentis ab herede.ꝛ sic bz.cc.

e ¶ Restituere hereditatem .ſ. alia.cc.ac.

f ¶ Fideicōmissari⁹.ſ.seius.

g ¶ Ad cū.ſ.seiū fideicommissarium.ac.

h ¶ Peruenit.ſ.pro.cc.ac.

i ¶ Petitionē.de rigore qui ut solus fideicō.teneat ad legata. uel qui est:q; deducta certa sūma ē rogat⁹ nō quota.ac.

k ¶ Qō in.cc.nō plus bz.

l ¶ Datur.ſ. de eqtate q̄ prevalet: vt.C. de indi.l. placuit. ꝛ ē hoc iō quia heres habz plus q̄rta.ſz videt q nec in tota.cc.ut.ī.e.l.marcellus.§.idē pap. vbi dicit heredē detrahere de legatis ꝛ fideicō.si ergo detraxit de his.cc.hſs q̄rtā:ergo fideicōmissarius nō soluet integra.cc.cū nō amplius q̄ ad eū peruenit debeat: vt b.sed tñ. hic non detrahit heres.cc.cū alſs hēat: vt hic.ac.

m ¶ In heredē aūt.c.cōtra.insti.e.§.si quis vna.so.ut.ī.§.fi.ac.

n ¶ Et hſditate puenit.secus in ere alieno:ubi tenet fideicōmissari⁹ vltra ꝛ deliberet si vult: vt insti.e.§.si quis vna.in fi.§.ac.

p ¶ Cesset.ut in hoc casu cessat quo ad.cc.

¶ Deniqz. Ꝛz nō detrahat fal.nō tñ tenet quis ad legata vltra vires hſditarias. Itē fideicōmissarius non detrahit quartā nisi liberalitatē heres in cū exercuerit.b.d.bar.

q ¶ Nec alſs neqz.

r ¶ Hereditatis.ut ꝛ.C.ad.l.fal.l.successores.ꝛ.ſ. de testa.mi.l.si vo.§.quid ergo.ꝛ.C. de testa.mi.l.in testō.ī fine ꝛ.ſ.ad.l.fal.l.in ratione.§. qō vulgo.ꝛ .ſ.ti.i.l.i.§.in quibusdam.ac.

s ¶ Permittit.no.fideicōmissariū nō deducere quartā: vt.ī.e.l.ex asse.ꝛ.l. cogi.§.mecianus.idē in legatario ut nō detrahat: vt.ī.e.l.mulier.§.fi.ꝛ.ſ. ti.ij. l.ii.§.fi.ꝛ de vulg.ſub.l.coheredi.§.cum filie.nisi in casibus no.ī.pr.§.ſz bul. ꝛtra.ar.C.cōia dele.l.i.ꝛ.ſ.ti.i.l.penales.in fi.ꝛ facit ad būc.§.C.e.l.i.ꝛ.ii.et facit.ī.pri. vsq; in fi.ac.

t ¶ Veraci⁹.deducta.qō preceptū nō valet:ut ꝛ.ſ.ad.l.fal.l.qō de bonis.§.i.

u ¶ Falcidia.i.trebellianica.

r ¶ Eum.primum.

y ¶ Secūdo quartā.no.fideicō.primū nō detrahere: ſz ei heres non detraxerit nisi in duobus casibus. Primus qñ heres q poterat retinere qō ē etiam si ē prohibitus a testatore:ut.ſ.ti.ii.l.ticia.uolēs facere gratiam primo fideicōmissario de sua quarta restituit ei totū:ut hic subiicit nisi ꝛē.qō azo.intelligit sibi etiam si cri in dubio gratiam er quo totū restituit:ut.ī.e.l.cogi.§.si pater ſm azo. Secūdo qñ coactus adiit:ut.ī.e.l.marcellus.§.q suspectam.ſz in hoc secūdo sit argu.contra.ī.e.l.et asse.in fi.ꝛ.l.si patroni.§.ii.sed ibi respondebis.singularis uero nunq̄ detrahit nisi ei detrahat:ꝛ tūc nō iure falcidie:ſz er ꝓsumpta voluntate testatoris:vt.ſ.ti.i.l.penales.§.fi.ꝛ no. C.cōia dele.l.i. Item no.q̄ vniuersalis nō detrahit de legatis a se relictis.sed ab herede uel simpliciter ſm.b. ut.ī.e.l.facta.§.sed cū suspecta.ac.

z ¶ Libertatē.alſs liberalitatē.ꝛ alſs libertatem.i.facultatem retinēdi quartā.

¶ Sed si quadringenta. Heres apud quem remanet dimidia hereditatis sub nōie quote cōuenit ad legata in eo quod habet vltra quartam.secus vero si apud eū remanet id solum qō sufficit ad quartam:q; tunc siue sub nomine quote siue sub nomine q̄titatis remaneat ad legata nō tenetur .b.d. usq; ad .l.sequentem.Aller.de imo.

ꝛ ¶ Quadringenta.c.integra.facit.ſ.e.§.si is qui.ꝛ.§.se.

ꝯ ¶ Idē iul.legatorū.ſ.totorū:ut ꝛ.C.e.l.fi.ſz contra.C.e.l.ii.ubi dicit ꝓrata .ſz.dic illud referri ad creditores:non ad legatarios.uel ibi dimidia remanebat heredi. dic ergo breuiter aut heres rogatus est restituere hereditatem deducta certa re uel ſūma.ꝛ tunc nil soluet creditoribus uel legatarijs ēt si mltum valeat illa res vt insti.e.§.si quis vna.nisi in casu qñ ps fideicommissarij non sufficit ad legata:q; tūc debit heres qō bz vltra quartam: vt.ſ.§.si is.nā ibi.cc.vt ſūma non vt quota sunt retēta.aut retinet quo tā vel ſm uolūtatē vel econtra uel ꝑter:ꝛ tūc creditorib⁹ tenetur pro rata vt in ꝛtrario.ꝛ hoc ea re stituta:antea vero solus hſs tenetur ꝛ tāto min⁹ restituit quanto retinuit:ut.ī.e.l.ita tamen.§. qui ex trebel. sed legatarijs tenetur solus fideicōmisarius siue heres hēat quartam tñ siue minus:uel secundū volūtatē:uel contra vel preter: vt.C.e.l.fi.ꝛ hoc ea ſsti tuta.antea vo tenet heres:ut.ī.l.pri.ſz an insolidū debit legata fideicommissarius si excedāt dodrantem:nī.non vt. .ſ.e.§.si is.ibi neminez ꝛē.si autem heres habet pl⁹ quarta:pro eo quod est plus tenetur:ꝛ ita sīdantur legata:vt.ſ.pro pri.§.ꝛ.§. si is qui.ꝛ sic etiam pōt intelligi.C.e. .l.ij. Item ꝛ in alijs casi b⁹ tenetur heres.ut nō. C.e.l.fi.ac.

Q Si quadrigēta

Q Legata particularia in cōputatione legis falci. contribuuntur cuz fideicōmisso vniuersali quod estimatur quantum supersit in hereditate deductis legatis: ꝛ fideicōmissarius nō tenetur ad legata in plus q̄ tenet heres.b.d. Et vnū ditur.primo ponit thema ꝛ qō. Secūdo determiatio questionis inspecta lege duodecim tabularū anteq̄ cēt lex fal. Tertio determinat questionem inspecta qualitate.l.fal. Secūda ibi. dicēdū. Tertia ibi. itaqz. Bar.

x ¶ Quadringenta.pone casum.qdā hēbat.cccc.in bonis:qui instituit heredē ꝛ ab herede ticio legauit.ccc. Idē rogauit heredē ut hereditatem restitueret sempronio.ꝛ cum heres suspectā diceret:coactus fuit totam hereditatem restituere sempronio.nūc ticius a sempronio petit.ccc.sibi legata.petit ēt partē de.c.que amisit heres:q; suspectā virit.quasi cesserit lucro sui legatarii ꝛ sempronii fideicommissarii. Ecōtra dicit fideicommissarius non teneri nec ad ptē de.c.nec etiā ad.ccc.utpote a se non relicta sed ab herede. Queritur quid debeat dare fideicommissarius.ꝛ nī.celsus mutādo psonā.nā trāsit de tertia ad secundam.q.ccc.debes ꝛ non partem de .c.ꝛ hoc ideo.ſ.ccc.restitues.q; presumunt sapientes q̄ fideicommissum ad te transeat cum suo onere.ꝛ ideo nō.c.restitues.q; tu sis loco heredis .ſ.cum restitutio ꝓuenit legatorum petitionē.ꝛ sic heres si non esset rogatus tibi restituere hereditatē:retineret.c.contra legatarios.ita de illis .c. tñ videtur eē rogatus tibi restituere cum legatorum petitio ꝓuenit restitutionē hereditatis.reliqua.ccc.ticio restituere uidetur eē rogatus . cum ergo hoc casu qñ legatorū petitio preuenit hereditatis restitutionem uidetur heres rogatus ticio.ccc.tibi.c.idest qō supest restituere:apparet q̄ ab utroqz detrahet quartā.sicut si simpliciter eēt grauatus tibi.c.ꝛ ticio.ccc. nolle legati dare.quo casu heres sponte adiens quartaz retinet ō utroqz. uerum ſz non dicatur in littera:tñ supplenduz est q̄ in hoc casu illa septuagintaqnqz que heres daturus est fideicommissario detracta quarta de .c.ticius legatarius cui quarta.ccc.i.septuagintaquinqz ablata sunt per falci.auferret ipsi fideicommissario sicut tota.ccc.auferret ei:si tota.cccc. venirent ad fideicōmissarium.ꝛ hoc usq; ad illud.non ergo plus ꝛē. Ultimo concludit ad primū casum ubi coactus adiit ꝛ restitutio preuenit legatorum p̄stationē hoc mō.si ticius nō bz nisi.ccc.ubi heres sponte adiit ꝛ nihil de.c.sic ꝛ ubi coactus heres adiit sola trecēta hēbit ticius.ꝛ nihil de centum.cum dicta presumpta uoluntas non possit aptari ad.c. Nō āt viri qñ restitutio preuenit legatorū p̄stationē.q̄ presumit cuz onere trāsire q̄si fideicommissarius sit loco heredis:ē uerum quādo simplr legauit ticio. Quid āt si expressim virit q̄ essent onere heredis.ccc. ticio legata. Nī.marcellus q̄ pinde hētur ac si ticio.ccc.ꝛ fideicōmissario.cccc. det:ut ita heres retineat.c.ꝛ ō.ccc.faciat.vii.ptes.i.quattuor fideicommissario:ꝛ tres ticio det.ꝛ hoc si sponte adeat.alſs si coactus.c.que amittit heres propter cautionem habet fideicommissarius: reliqua .ccc. vidētur predicto modo. Et ſm hoc alio casu loquitur marcellus quando virit q̄ essent ad onus heredis.ꝛ alio supior.l.qui q̄dringēta.ſ. quādo nō virit.nec corrigit ēt marcellus.l.p̄cedente. Vel dic secundo casu ſz

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Also. qd ambe iste leges loquant in eodē cāu. s. qñ ab herede legauit. et sic ad eius onus. et tūc quedā ex his que dicuntur in. l. qui quadrigenta. erūt vera: maxime rōnes ibi reddite. et quedā alia maxime rōnes que corrigun tur a marcello in. l. se. et p̄m hūc casuz lege totā litterā: lz planior cēt p̄cia.

a Reliquit. in bonis.
b Legauit. ab herede prestanda.
c Tibi. sempronio.
d Ysqz. heres.
e Restituit. s. totam.
f Deberes. s. tu sēpronius. qz prima ratio.
g Quia presumptuz. iste rōnes qz presumptū rē. et ibi. nam heres rē. bone sunt. sed qd dic tota. ccc. restitui falsum ē. et corrigitur. ff. l. pri. §. qō si suspectā. p̄m secun daz positionem casus.
b Te vare. sempronium. accur.
i Debere. b nūsio celsi nō valz. lz p̄cia rō. qz p̄supt̄ rē. et sequēs. nam heres rē. bone sunt.
k Nā heres. scōa rō.
l Āit te. sempronium. naz heres tertia ratio.
m Perfūctis. idest solutis.
n Id ubi restituat. scz. eodem casu cū spōte adiit. et hoc nisi velit retinere fal. qō pōt vt in fi. huius. l. vl dic id restituat cū coact? adijt. vt. §. p ri. nā facit. ar. a filī. Jtē nō sola. c. vt stati vicaz.
o Rogatus est. nō sola sed cum vniuersitate quadrigentorum que restituit cum onere suo vt dictum est sola. c. sic restituit. vt remaneant pe nes fideicōmissariuz. nā cum tpe testi tota. cccc. erant in bonis. et heredi tatē voluit restitui. ergo tota. cccc. vt. ff. l. pri.

ticio. ccc. legauit[b]: hr̄dis fidei p̄mi sit ut tibi hr̄ditatē restitueret: isqz[c] suspectā iussu ptoris adijt et restitu it[d]. q̄rebat qd legatario dare debe res[e]. Dicēdū ē qa p̄sumptū[f] est vo luisse testatorē cū onere legatoz fi deicōmissuz restitui: tota. ccc. te da re[g] ticio debere[h]. nā hr̄s[k] hic rogat[l] intelligi dz vt te suo loco p̄stituat: et qō hēs p̄functis[m] oibus heredita rijs muneribꝰ. i. post legatoruz da tionē reliquū habitur[n] foret: si nō cēt rogat[o] tibi restituere hēditatez id tibi restituat[p]. quātū ergo habe ret nempe cētū hec vt tibi daret ro gatus est[q] itaqz[r] sic ineūda est legis falcidie ratio q̄si heres tricēta ticio dare[s] dānatus: tibi[t] cētū dar dāna tus sit. quo[u] euenit si hēditatē sua spōte adijsset daret ticio[v]. ccxxv. ti bi septuagintaqnqz. nō ergo pl[x] ti cio debet: q̄z si iussu[y] pretoris adi ta hereditas foret. Ulpianus.

Marcellus[z] autem[a] apud iulia nuz in hac specie[b] ita scribit[c]. si ad heredis on[d]ē testator lega ta direrit[e]: et heres sponte adijt be reditatem ita debere cōputationē falcidie iriri[f]: ac si quadrigenta p fideicōmissum essent flicta. Tricē ta vo legata vt in septem ptes tri centa diuidātur[g] et ferat quatuor p tes fideicōmissarius[h]: tres ptes le gatāri[i]. Q̄d si suspecta dicta sit hereditas: et nō spōte[k] hr̄s adijt et

di electio retinere et soluere vel fideicōmissario restituere totaz. cautione eracta: vt hic et. ff. e. l. cogi. §. idē querit. et nisi heres hēat plus quarta nec ps fideicom missarij sufficit ad legata. vt. §. e. l. i. §. is qui quadringenta. et. §. fi.

a Dixerit. vt. §. l. pri. b Iniri. silis p̄putatio. §. de li. et postb. l. si ita. et de bere. insti. l. si ita. §. qdā. et. l. clemēs. et de le. i. l. si qs testō. §. apud. ff.

c Diuidant. et. c. retentis ab herede per fal.
d Fideicommissarius. s. sempronius.
e Legatarius. s. ticius.
f Nō spōte. sed coactus a pre tore: vt in nostro casu.
g Fideicō. s. sempronium.
h Legatarius. s. ticius.
i Plus ferre. secus in scō fi deicōmissario vbi cum ei fit re stitutio a primo. qz ille plꝰ fert vt. ff. e. l. ex asse. i fi. et facit. C. e. l. ñ iustā. et. ff. e. §. si is. sz ar. ff. §. de aur. et ar. le. l. fi. in fi.
k Legatariū. s. ticium.
l Dictū est. s. qd legatarius nō plus ferat a fideicōmissario q lucratus est quartā cum suspec ta ab herede dicta est hereditas: qd cum sponte adita.
m Militis. §. eo. l. i. §. in fi lij. contra. So. ibi.
n Alij. in quoruz testis cessat fal. quos dic vt no. C. ad. l. fal ci. l. i testō. et. §. ti. i. l. i. §. in q busdā. et. §. ō his q. vt idig. l. rescriptū. et. ff. e. l. §. pe. et fi.

Idem pompo. Etiaz si heres sit rogatus restituere de ductis legatis fit cōtributio le gatorum et fideicommissi vlis hoc dicit. bar.

o Scribit. alis idem pompo. et alis pompo.
p Ex oibus detrahēdam. sed b est in sua electiōe deducat le gata. et ea soluat ō sua manu. an oia simul restituat. vt. ff. e. l. cogi. §. ide q̄rit. sz ar. ff. e. l. cū heredes deductis aeri.

Res que. Res substitu tioni fideicōmissi possunt vsqz ad quartā alienari: et in trebel liani causa imputari. b. d. p̄m

p Itaqz. hoc videt verū esse si sequamur primā rōnem supiorē: vbi di cit nā heres rogatus hic rē. et ita videt iste celsius seipsum corrigere: quia i prin. dicit tota. ccc. restituenda. tu dic qd dubitādo pōt tñ cōtrarias sentē tias nesciēs quā eligat. Also.
q Dare. heres.
r Tibi. sempronio.
s Quo. s. daret.
t Quo euenit. vbi dicas tota. ccc. legatario dāda: cū coactus adiunt eue nit absurdum: qz qñ sponte adijt hz legatarius minus. qz prius detrahit heres quartā ab vtroqz: et sic legatarius ex. ccc. hz. cc. xxv. tñ. ne ergo ab surditas emergat nō hz plus qñ coactus adijt: vt in superiori casu q̄ qñ i iussu. i. qñ sine coactione adijt. quantū ergo in vtroqz sit habiturus lega tarius soluit marcellus statim in. l. marcellus.
v Ticio. primo casu quando coactus a pretore.
x Iniussu. i. sine iussu. ac.

Marcellus. Legata particularia cōtribuunt cum fideicōmisso vni uersali: qō estimatur quantū valet tota hereditas non deductis le gatis. Item in tantū tenetur fideicōmissarius ad legata in quantuz tenet heres si sponte adijsset. h. d. Et diuiditur in tres partes. qz primo pōit ō terminationem quando heres sponte adiuit. Secūdo quando heres coa cte adiuit. Tertio ponit determinationis sue extensionem. Scōa ibi. qd si suspecta. Tertia ibi. q̄ aūt. Bar.

y Marcellus. hec. l. corrigit superiorem nō in rōnibus. sed in his que per eas probantur p̄m also.
z Aūt. p̄o. §. sz in hac specie. s. supioris. l. rē. lxxvi. et sic h detrahitur.
a In specie hac. q̄ in superiori. l. fuit proposita. ac.
b Scribit. s. qōnem.
c Ad onus heredis. qō semp presumit. pōt tñ aliud esse si testator nō a tim relinquat a fideicōmissario. vt ar. §. de le. ij. cū ita. §. fi. et tunc non ō trahit fal. per fideicōmissariuz. vt. ff. e. l. facta. §. si cum suspecta. et no. q̄ lz creditorū onera diuidant inter heredē et fideicōmissariuz: legata tamen petuntur et prestant a solo fideicōmissario. et non ab herede. etiā ante resti tutā hereditatē. vt. C. e. l. fi. vbi cum testator nominatim reliquit ab hēk de vt hic: et nō ōductis legatis precepit restitui. qbus casibus datur here-

uum intellectum. Uer. de iure.
q Res que. hoc accipe si precium ad eum peruenit: ita q̄ euelli nō possit. puta qz sponte alienauit: secus si necessitate cogente. vt p̄o legatarijs vel creditoribus. vt. ff. e. l. cum hereditas. et. l. ita tñ. §. actiones. Item et qñ alienauit res steriles vel que nō poterāt seruari. quo casu esset in culpa si nō alienasset. vt. ff. e. l. mulier. §. sed. n. ar. §. de pe. here. l. di uus. Item pōe ex cā dotis et donati. pp nupti. et sises casus spāles. vt. C. cōia ō le. aūc. res q̄ in fi. et ad treb. aūc. ff. rogatus. in qbus tenet alienatio etiaz bodie. Dis aūt casib? qz ex necessitate fit nō cōputātur ei in quartā. nā et alis est dicta i ter volūtariā et necessariā alienationē. vt. §. fami. hercis. l. alienatiōes. et de ali iudi. mu. cā fcā. l. si qz redibito. et. l. se. et. C. ō li. et co. li. l. i. Item nūqd tz hmōi alienatio vt dictum trāseat: vl q̄ sic. vt h nā nō transit ius hereditariū in fidei cōmissariū: nisi restituta hereditate. vt. ff. e. l. facta. Item expssim vl. ff. co. l. si heres instituus. §. i. et p̄m hoc cēt restituta hereditate: nō vendicātur res aliena te. Sed ff. C. cōia vele. l. fi. §. sed qz. ibi. qz satis absurdū rē. et. §. sinaūt auari cie. vbi hētur pro nō facta. So. in pure herede rogato illa corrigit. vbi dicit sa tis absurdū rē. ac in rogato sub cōditione cēt per illā tenet alienatio. vt ibi. melt us quidē rē. sed in eo q̄ ibidē dicit hēri pro nō facta aduenīēte cōditōe. et posse vē dicari erit ius nouū: sed p aūc. ibi posita cēt alienatō inhibet et sic gegd sequit in de nō valet: vt. C. de le. et cō. l. nō dubiū. sic ergo p illā. l. alienata vēdicant: nō expectata restitutiōe: cū in eis nō possit fieri restitutio. sz nō alienata nō: nisi fcā restōne. Alij dicūt q̄ nec hic tenet nisi de facto. et qō dicit cōputari in quartam. verum est fideicōmissario volente in odio heredis. Alij dñt q̄ teneat in eo qō est infra quartam vt hic. at in eo qō est vltra nō: vt ibi p̄cia placet. Itē ē hic ar. q̄ i vna re pōt retineri falcidia sicut in quota prebonorū legata. vt. §. ō le. i. l. nō āpli. §. fi. et. l. se. et ar. ff. ad. l. fal. l. si ex plurib?. et. C. famī. herc. l. filiuz quē sz cōtrariū regulariter solem? dicē. vt no. C. ad. l. fal. l. ij. et qō hic dicit speciale iure veteri. vel si h velut fideicōmissari? nō als: cū possit vēdicare vt dictuz est.

r Quidā ex disparibus. idē si ex paribus. ac.

Imperator. Si quis prīo legat: postea rogat: legata veniūt in fideicō missō si hereditatis nō est facta mentio. h. d. bar.

s Hereditariā. distingue aut prīo rogauit et postea prelegauit et non ptinen tur prelegata fideicommisso. vt. ff. ad. l. fal. l. ticia. aut econtra. et tunc aut dicit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hereditariā. ſ. portionē. ⁊ non veniunt. aut ſimplr portionem. vel hereditatis portionem. ⁊ tunc veniunt. vt hic. ⁊. j. e. l. in fideicō. §. fi. aut quicquid ad te puenerit ⁊ tunc veniunt. vt. C. de fideicō. l. cum virus. vbi de hoc viri. ⁊ facit. ſ. de le. iij. l. ſi ticius.

a Cecidiſſe cum reſtituatur.

Si is qui Si hereditas delicto heredis ſit publicata fideicōmiſſum debet a fiſco. h. d. bar.

b Habitā. ante aditionem: quomō de familia debet hēri. vt ad ſil. §. qō ad cām.

c Aperuerit. in totum vel ptē. vt ad ſil. l. ſi quis in graui. §. ſi quis. ⁊ no. q ob ſolam aperturā nō perdit hr̄ditatē hr̄s lz pena. c. aure. ſit ſtatuta: vt. ſ. ad ſil. l. iij. §. nō tm̄. ⁊. l. neceſſarios. §. non aſs. alij contra. pro eis eſt hic. ⁊. C. ō bis q. vt indi. l. ſi ea. ſed hic expone vel p ⁊. ſic. C. de v̄. ſig. l. pe.

d Adierit. ſ. ēt tantū qō potuit fieri. ſ. adire clauſis tab. ſi erat de liberis vel inſolidum inſtitutus. aſs nō hodie indiſtincte pōt. vt. C. de cadu. tol. §. i. lz hoc caſu aufert ei poſtea vt indigno. ergo vt hic hr̄.

e Senatuſconſulto. ſ. ſillāiano. vt qz nō vindicauit necē de fūcti. vt. j. proti. §. ⁊. ſ. ad ſil. l. cum fiſco. ⁊. C. de bis qui. vt indig. l. i.

f Quare cōmodum. bona rō qz ad quem ſpectat onus ⁊ cō. modum. vt. j. l. proti. ⁊. C. de fur. l. fi. §. pe.

g Tranſeunt. nō bēas plus in tertu vſqz ibi q ſi prohibuerit ⁊c. ⁊ dic tranſeunt a fiſco reſtituente in fideicōmiſſarium. pro vodrante. vt. j. e. l. recuſare. §. ſi fiſco. alij bñt tranſeunt ad fiſcū ⁊ dic p q̄rta. ſ. ſicut trā ſeūt ad fideicō. ſ. p vodrante ſi publicata non eēt hereditas et bñt hoc in tertu. ſed nō vz eſſe.

b Teſtamētariuz. i. tabellionē. ſic. ſ. ſi qs ali. teſta. pro.

i Non defenderit. ſup quo pt diſtingui an dicatur occiſus a familia ⁊ tunc priuſq̄ adeat vz vindicare. ſi ab alio ⁊ palam: idem. ſi autem clā ſtatiz poteſt adire ⁊ poſtea vindicare. ſz nō longa mora: vt hec ꝓbant. C. de bis q. vt indi. l. cū frater. et ſ. ad ſil. l. iij. §. nō tm̄. ⁊. l. neceſſarios. §. i. queſtio tm̄ de familia ſemper p̄cedit: lz accuſatio q̄nq; añ: q̄nq; poſt fieri poſſit. vt dictis. ll. hr̄.

k Alia cā. aſſignant ät multe cauſe: vt. j. de iure fiſci. l. i. ⁊. iij. ⁊ facit ad. l. iſtā. ſ. de le. i. l. ſi ſuus. §. ſi quis ⁊. C. ad. l. fal. l. etiā. ⁊. j. de fideicō. li. l. impator. §. fi. ⁊. ſ. de vſur. l. cū quidaz §. ij. ⁊. ſ. ſi qs ali. teſ. pro. l. i. ⁊. ij. in fi. ⁊. C. e. l. iiij. ⁊. ſ. e. l. §. q ſi. ⁊. §. q aūt.

Quia poterat. Heres pōt cogi adire ⁊ reſtituere. nec eſt querenda cā qua re adire recuſet. h. d. bar.

l Quia poterat. veritus. i. timens.

m Cogatur. periculo aūt coacti cogi nō deberent. vt ar. C. de eman. li. l. nec cuius. ⁊. ſ. ſo. ma. l. ij. §. nec cogit. ⁊. C. de iur. deli. l. nec emere. ⁊ facit. C. eo. l. iiij. ⁊. j. e. l. ſed ⁊ ſi. §. plane.

n Alieno periculo. rō quare nō retinet quartā. ſic. j. de reg. iur. l. fm naturam.

o Neqz illud. reperit vt addat. ⁊ no. h ar. q̄ in recuſatiōe iudicis nō oz cāz dicere: ⁊ ſic nec ꝓbare. vt plene no. C. ō iudi. l. aptiſſimi. in glo. niſi a principe ⁊c.

p Timentiū. ſemper repete volūtates. at regulariter. nam vani timoris nulla eſt excuſatio. vt. j. de reg. iur. l. nam. ⁊. ſ. ñ. i. l. hoc autem.

q Veratione. pp hanc datur reſtō minori. vt. ſ. de mi. l. miōr. xxv. an. ⁊. ſ. de arbi. l. cum lege iulia. h.

Sed ⁊ qui. Dignitas heredis grauati ⁊ vtilitas teſtatoris defuncti nō excuſat quin heres cogatur adire. h. d. bar.

r Sed ⁊ qui. ſub. ille qui ⁊c.

s Vel. pro ēt. ⁊ dic arenarij genitiui caſus. ⁊ dicas ſponte conſtituti. vt ⁊. C. ō inoffi. teſta. l. in arena. ſecus ſi dānati. quia tunc fiſcus bēret: ⁊ teſtū ante factū irritaret. vt. ſ. ō iniuſto teſta. l. ſi qs exheredatus. §. ſed ⁊ ſi qs. ⁊. j. ō pe. l. qui vltimo.

t Queſtū fecerit. expone vt. ſ. de ritu nup. l. palā. ⁊ de his qui no. infa. l. athletas. §. ait prē. aſcribebat ſibi ad dedecus heredem eſſe talis perſone humilis. nam nec contrahere poſſunt matrimonia cum talibus. vt. C. de incel. nup. l. humilem.

portionē antē ⁊ p̄ceptiones videri cecidiſſe. Si is qs rogat⁹ fuēat hr̄ditatē reſtituere ante q̄ſtionē de familia habitā: vl' tabulas aperuerit: vl' hr̄ditatez adierit: uel quid eoz q̄ ſenatuſcōſulto, phibent fecerit: ac per hoc publicata fuerit hereditas: fiſcus cum ſuis oneribus hr̄ditatē acquirit: quare ꝓmodū q̄rte qō erat habiturus hr̄s inſtitutus id ad fiſcum pertinet: ⁊ ex trebelliano actiones tranſeunt. ſed ⁊ ſi phibuerit teſtamentarium introducē vl' teſtes cōuenire vel mortem teſtatoris ſi ōfenderit': uel ex alia cauſa hr̄ditas fiſco vendicata eſt: eque q̄rte quidē cōmodum ad fiſcū ptinebit: dodrās vō fideicō. reſtituetur.

Dez. Quia poterat fieri vt heres inſtitutus noluit adire hr̄ditatē veritus ne dāno afficeret ꝓſpectū eſt vt ſi fideicō. diceret ſuo periculo adire ⁊ reſtitui ſibi velle: cogat hr̄s inſtitutus a ptore adire ⁊ reſtituere hr̄ditatem. qō ſi fuerit factū tranſeunt actiones ex treb. nec quarte cōmodo hr̄s in reſtitutiōe vtet. nā cū alieno periculo adierit hr̄ditatem merito omni cōmodo arcebit. nec intereſſe ſoluēdo ſit hr̄ditas necne. ſufficit enim recuſari ab hr̄de inſtituto. Neq; illō inquirit ſoluendo ſit hr̄ditas an non ſit. opinio enim vt metus vl' color eius qui noluit adire hr̄ditatem inſpicitur nō ſubſtantia hereditatis: nec imerito. nō enim preſcribi inſtituto debet cur metuat hereditatem adire: vel cur noluit cū varie ſint hominū voluntates quorūdā negocia timētiū: quorūdā veratione. quorūdā eris alieni cumulus tāetſi ea locuples videat hr̄ditas: quorūdam offenſas: vl' inuidiā quorūdā gratificari volētiuz bis quibus hereditas relicta eſt ſine onere tamē ſuo. Etian. Sed ⁊ qui magna p̄dit⁹ eſt dignitate vl' auctoritate arēarij vel ei⁹ mulieris q̄ corpore q̄ſtuz fecerit hr̄ditatē reſtituer cogetur.

Recuſare. Alb abſente pōt recuſari aditio: ⁊ in abſentē pōt interponi decretū coactionis. h. d. bar. ⁊ aleā. de imola.

v Recuſare. ſcz adire hereditatem.

Recuſare. aūt nō tm̄ p̄ſentes: ſed etiā abſentes vel p epiſtolā poſſunt: nā etiā aduerſus abſentes poſtulat' ōcretū ſiue certi or' ſit quorūdaz voluntas recuſantiū adire ⁊ reſtituere hr̄ditatez ſiue incerta: ad qō preſentia eorū non eſt neceſſaria. Meminiſſe autē oportebit de hr̄de inſtituto ſenatū loq⁵. ideoqz tractatū ē apud iul. an ad inteſtatos locū habeat. Sz eſt verius eoqz iure vtimur: vt hoc ſenatuſcōſultū ad inteſtatos quoqz p̄tineat ſiue legitimi ſiue honorarij ſint ſucceſſores: ſz ⁊ ad filiū q in potestate eſt hoc ſenatuſcōſultū locuz hz: ⁊ i ceteris quoq; neceſſarijs: vt a p̄tore ꝓpellant imiſcere ſe hr̄ditati ſic deinde reſtituere: q⁹ ſi fecerint tranſtuliſſe videbuntur actiones. Si fiſco vacātia bōa deferant nec velit bona agnoſcere ⁊ fideicō. reſtituere: equiſſimū erit quaſi vindicauerit ſic fiſcū reſtitutionē facer. Itē ſi municipes hr̄ditatem ſuſpectā dicant heredes inſtituti: dicendū erit cogi eos agnoſcere hereditatez ⁊ reſtituē: idē quoqz erit ⁊ in collegio dicendum. Ticius heres inſtitutus ſempronio ſubſtituto rogatus eſt ipſi ſempronio heredi tatē reſtituere. inſtitutus ſuſpectam dicebat hr̄ditatē. Queritur an cogendus eſt adire ⁊ reſtituere hereditatē: ⁊ deliberari pōt ſed verius eſt cogendū eū: quia intereſſe ſempronij poteſt ex reſtitutione magis q̄z ex ſubſtitutiōe hr̄e hr̄ditatem: vl' legatis vel libertatibus onerata' ſub

Recuſare. Alb abſente pōt recuſari aditio: ⁊ in abſentē pōt interponi decretū coactionis. h. d. bar. ⁊ aleā. de imola.

v Recuſare. ſcz adire hereditatem.

r Vel per epiſtolā. vel pro etiā: vel pro ſaltez. vel ſubaudi vel per nunciū. ⁊ facit. ſ. p ſocio. l. actione. §. renunciare.

y Poſtulat. poſtulat enim fideicommiſſarius vt iudex ōcernat ⁊ cogat abſentem adire ⁊ reſtituere. b. ſed ꝓtra. j. ō reiudi. l. de vno quoqz ſed hic nō eſt ſnia talis. de qua ibi dicit. ſed quidaz iuſſus: qui fit extra ſolēnitatez. arg. j. eo. l. ille a quo. §. fi. ⁊. l. ſe.

z Certior. i. certa.

a Ad qō certior aretur non eſt ⁊c.

Meminiſſe. Succedētes ab inteſtato ⁊ ſui cogūtur adire ⁊ reſtituere. b. d. bar.

b Meminiſſe. loq. vt ſ. e. l. i. in prin.

c Pertineat. facit. C. e. l. i. inſti. e. §. preterea. ⁊. ſ. e. l. i. §. hoc aūt cuz cōcor. ibi poſitis.

a Sed ⁊ ad filiuz. ſ. inſtitutū vel ſuccedentem abinteſtato. ⁊ repete hoc ſenatus pertinet. ⁊ ſic eſt ſi a capitalis hoc ſenatuſcon. ⁊ dic neceſſarijs ſcz ſeruis a dñis inſtitutis ⁊ reſtituere rogatis. nam filij ſunt ſui ⁊ neceſſarij. iſti neceſſarij tm̄. vt inſti. de here. qua. et dif. circa prin.

b Deinde. aſs deinde aſs demum.

c Actiones. facit. ſ. e. l. i. §. bonorum.

Si fiſco. Fiſcus ciuitas ⁊ collegium cogūtur hereditatem adire et reſtituere. hoc dicit. Barto.

d Si fiſco. eo q̄ heredi inſtituto aufert vt ab indigno: qz non vindicauit necē defuncti. vel dic q̄ inſtitutus nolit adire nec vindicare. ⁊ ſic ꝺe poſſunt dici bona vacantia. h.

e Quaſi vindicauerit. ſ. fiſcus necē defuncti. ſic fiſcus adire ⁊c. videbat enim fiſcuz adire nō poſſe: ⁊ ſic nec reſtituere. niſi ⁊ ipſe vindicet. ſed certe nō tenet cum in pena heredis bēat. ar. ſ. qō quiſqz iur. l. fi. ⁊ facit. ſ. e. l. marcellus. §. fi.

f Et reſtituere. ſic ecōtra eis fit reſtō. vt. j. e. l. oībus. lz enī non poſſunt conſentire. vt. j. de li. vniuer. l. i. verū eſt facile. vt ⁊. ſ. de orig. iur. l. ij. §. deinde. vel facient per eos p quos regit vniuerſitas vel municipium vt. ſ. de condi. ⁊ de. l. municipibus. h.

g Collegio. licito. nō aſs vt. C. de here. inſti. l. collegiū. ſed ſingulis de collegio pōt legari: vt. ſ. ō reb. dub. l. cū ſenatus. ⁊ facit. ſ. e. l. i. §. ſi aūt collegium.

Ticius Verbum ſubſtituo intelligitur directo in eo qui etiaz eſt per fideicōmiſſum grauatus. h. d. Bar.

b Cogendum cum contra videbatur: qz alio iure bēre poterat. ſ. per ſe ex ſubſtitutione.

i Onerata. ſed cum omittit ex ſubſtōne in fraudem legatariorum. ⁊ accipit alio modo nunquid tenet legatarius ex edicto ſi quis omiſ. cā teſta. vt C. ſi quis omiſ. cā teſta. l. i. Rñ. nō. qz facit ex voluntate defuncti. vt. ſ. ſi quis omiſ. cā teſta. l. i. §. ſi proponatur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Idez dicit.nã ꝫ hic alio iure per se vt legitim⁹ hꝛs poterat.hz ergo directã electionẽ vl obliquã siue vtilẽ viã eligat: vt ꝫ.C.ō codicil.l.fi.ac.

¶ Si quis. Eo loco ꝫ eo tpe oz hereditas restitui si fieri pōt quo testator iussit: alꝫs poterit alio loco vel tẽpore restitui si fuerit dies certa: sed añ diem certam restitutione fcã per treb.actiões non transeunt.h.d.Bar.ꝫ aler.de imo. vsq; ad.l. apō iulianum.

b ¶ Alio loco. q̃ vbi domiciliū hz instituitus.

c ¶ Eum esse.adire illuc ꝫ restituere.ac.

d ¶ Siserꝫ ei.scz. dicit iul.cogit ergo vn⁹ istorũ sicut alter adire ꝫ restituere. Item sicut vni vat tps sic ꝫ alij quo cō mode possit adiri locum ar.ī.de v.ob.l.cōtinu⁹ §.cū ita.ꝫ.§.itē qui insulam.ꝫ.ī.l.se.ꝫ se.nō tñ pōia sunt silles.naz iussus restituere certo loco: si restituat añq̃ puĕiat ad locū designatū a testatore tz restō: vt.ī.e.l. sed ꝫ si alio.in pn̄.ꝫ nō ita si añ diē: vt.ī.e.l.sz ꝫ si añ.sed pmissor ī diē ꝫ pmissor ad certū locū pares sunt in hoc: vt.ī. de ver.ob.l. continuus §.cū ita.ibi eoꝝ transacto ꝛc. vl dic q̃ hec lex sz ꝫ si ante: dicit de die incerta.ꝫ fm hoc non sunt contrarie inter se lex sed ꝫ si alio.in prin.ꝫ.l.sed ꝫ si ante.ac.

e ¶ Sed sciendum.debere. vt ministrentur a fideicōmissario: vt.ī.l.priori.ꝫ sic in testib⁹ vt.C.de testibus.l.quoniam liberi.ac.

f ¶ Vedisset.s.hers.ac.

g ¶ Offerat.a fideicommissario ipsi heredi vt ei dicio debet: vt ꝫ.ī.e.l.facta.§.si sub conditione. ꝫ.§.si in vanda.ac.

h ¶ Adire.personaliter.sic.C.de caĕu.tol.§.ne autẽ.q.d.non cogitur illuc ire: sed hic facit restitutionem. vel dabit tempus quo ire possit: vt.ī.l. priori.ꝫ.l.sequen.ꝫ de vbo.obli.l.continuus.§.cum ita.cum sequentib⁹ §.ꝫ.ī.de oper.li.l.quotiens.ꝫ.d.§.si sub conditione.ac.

i ¶ Vespilionis. turpe nomen est.i.latro.q. spolians vi. vel ille qui portat feretrum regium ad sepeliendum dicit vespilio. vel qui non videt mane vel sero: vt.ī.de edil.edic.l.idem offilius.§.pe.sed ibi est vespilio. si q̃ instituam te heredem. si hoc nomen tibi assumas.ꝫ rogo vt hereditatem restituas remittitur nominis impositio: sed non onus restituendi: vt hic. ꝫ.ī.eodem.l.facta.§.q̃ si sub conditione.ꝫ facit ad hoc.ī.ō dona.l.hoc iure.§.fi.azo.

k ¶ Ætate. quia nimis senex est vel nimis puer.

l ¶ Laicat. qr nō sit inde relegatus.ꝫ est ar. contra eos qui impetrãt lras in loco non tuto. sic.C.ex qui.cau.ma.l.iij.ac.

m ¶ Sed ꝫ si alio.adire.s.hereditatem puta boñ.

n ¶ Absit. puta mutine.

o ¶ Abest. idest mutine.ꝫ hoc cum nolebat deliberare sed statim spernere vt suspectam: alias cogitur adire vbi adest: sed non restituere: vt.ī. eodez .l.si legatus.in principio. que est contra.ꝫ facit.s. de iudi.l.sed ꝫ si restituatur.ij.rñ.

p ¶ Impetrauit. quod potest etiam iure nouo: vt.C.de iure delibe.l.fin. §.sed quia quidam.ac.

q ¶ Putat.s.e.l.quia poterat.ꝫ.ī.eo.l.omnes.ac.

r ¶ Hereditatem.ꝫ tunc adibit.ac.

s ¶ Si quis sub cōditione. nihil agit. distingue aut est sub ꝯditione institutus: ꝫ rogatus per consequens sub eadem conditione restituere.ꝫ tũc nec adire nec restituere potest ante conditionem.ꝫ si fecerit non transeunt actiões nisi existente conditione heres ratum habet: quod fecit vt hic.ꝫ.ī.l.prima.quo casu retro facta trahuntur ad presens. sic supra communia predio.l.fina.in principio. aut fuit pure institutus ꝫ sub conditione rogat⁹: ꝫ tunc si est casualis: cogitur adire sed non restituere. nisi in casu quem habes.s.eodẽ.l.i.§.sed ꝫ quotiens.ꝫ si fiat restitutio ante conditionem non stitutione. nam ꝫ si legitimus hꝛs fuerit is cui fideicōmissaria hꝛditas relicta ẽ idẽ dicit. ¶ Si quis alio loco restituẽ hẽditatẽ iussus sit: ꝫ suspectã eã dicat.iul.scribit cogendũ eũ eē: similẽqz ei q in diē rogatus est restituẽ. Mætianus.

Sed sciendum ẽ impendiorũ quoq; que ad iter explicandũ necessaria essent: rationẽ habere ō bere. nã si ita institutus ẽ si ticio.x. dedisset. nō aliter cogetur q̃ si ei pecũia offerat. ¶ Hz ꝫ salutis ꝫ dignitatis rō habenda erit. Quid enī si morbo applicitus alexãdrie iussus fuerit adire: vel nomẽ vespilionis testatoris deferre.

Paulus.

De etate q̃qz ꝫ iur: idest an licet ei eo ire necne estimabitur.

Vlpianus.

Sed ꝫ si alio loco iussus ẽ adire: ꝫ reipu.cã absit eq̃ cogẽdũ adiri hẽditatẽ ꝫ restituẽ iul. ait ubi abest. ¶ Plane si qs petierit ad deliberãdũ tps ꝫ impetrauit: deinde post tps deliberatõis adierit ꝫ restituerit hꝛditatẽ: nõ videt coactus hoc fecisse. nec.n. suspectã coactus adijt: sz spõte post ŏliberationẽ. ¶ Nō si suspectã dicit: pfiteri debet nō sibi expedire adire hereditatẽ: neqz hoc dici oportere non esse soluẽdo: sed profiteri cuz oportet: ꝫ q̃ nō putat sibi expedire hereditatẽ adire. ¶ Si quis sub condītõe fuit hꝛs script⁹: pẽdẽte ꝯditiõe nihil agit: tã ꝫ si parat⁹ sit restituẽ hꝛditatẽ. Gaius.

Sed ꝫ si ante diẽ vl añ ꝯditionẽ restituta sit hꝛditas: si trãsferunt actiões: q; nõ ita restituitur hꝛditas vt testor rogauit. ¶ Plane postea q̃ extiterit ꝯditio ꝫ dies venerit si ratã habeat restitutionẽ hꝛditatis: benignius ẽ intelligi tũc translatas videri in eum actiões.

Ulpian⁹.

Apud iul.relatũ est. si legatũ fuerit hꝛdi instituto relictuz sibi heres non erit. ꝫ ob hoc suspectaz dicat hꝛditatez ne pdat legatũ: offerre ei oportere quãtitatẽ legati a fideicōmissario. deinde cogẽdum. Nec illud admittit iul. vt quasi hꝛditatem nō adijsset: sic legatũ a cohꝛde petat. Adit enī sz magis arbitrat a fideicommissario ei pstãdũ. ¶ Sed ꝫ si qd aliõ sua itereſſe dicet: non cogitur adire: nisi ei damnũ vel lucrũ a fideicōmissario sartiat: vel a ptore onus remittat qõ recusat. ¶ Idem Julianus ait. si duo fuerunt a pre instituti cum filio eius impubere ꝫ ijdem substituti filio: sufficere ei qui fideicommissum in secũdis tabul. accepit. vnũ ex hꝛdibus instituti cogere adire patris hereditatem. hoc enī facto confirmatisqz patris tabul⁹. poterunt ex substitutione ambo cogi adire ꝫ restituere hꝛditatem periculo adiit: vt.s.e.l.quia poterat.ac.

z ¶ Al fideicommissario. q̃ a coherede.

a ¶ Onus. sibi impositum.ꝫ facit.ī.eodem.l.ita tamen.§.si preceptis.ꝫ.l.debitor.in fine.i.R.b.

¶ Idem iulianus. Ad cōfirmationẽ tacite vulgaris requirit aditio ex testō pfno.h.d.fm glo. Vel dic q̃ loquit in pupillari ꝫ fm hoc intendit. Propter fideicōmissuz relictũ in secũdis tabulis cogit institutus in testō pfno adire vt pupillares tabule ꝫ fideicōmissuz p ẽs cōfirmẽt.h.d.Bar.ꝫ Aler.de imo.

b ¶ Si duo.exheredati.ꝫ q̃ dicit a patre respectu impuberis dicit: qui erat filius.

c ¶ Substituti. vulgariter vel melius pupillariter: cũ dicit.ī.de secundis tab.si tñ fuit adita pupillaris. vnde substituti admittunt ex tacita vulgari que inest in expressa pupillari: vt.s.de vulga.substi.l.iam hoc iure.ac.

d ¶ Accepit. puta quidã alius cui hereditatẽ rogati sunt restituere substituti.

e ¶ Vnum ex heredibus. sic.ī.de bo.liber.l.etiam.§. vt patronus. hic demum post mortem impuberis: vt.ī.eodem.l.ita tamen.§.a patre.ꝫ.s.ō vulg.substi.l.ij.§.interdum.ac.

f ¶ Adire. s. ex institutione.

g ¶ Tabulis. vt ꝫ.ī.e.l.nã qō.§.siqs compulsus.ꝫ.l.ita tñ.§.q̃ si duo.ꝫ isti. de pupil.sub.§.liberis.ꝫ.s.de vulga.sub.l.ij.§.adeo.b.

b ¶ Ex substone. scã vulgari tacita inclusa in pupillari expressa.ac.

i ¶ Adire. etiam ille q repudiauit pfnam. lz enim qs repudiet hereditatẽ pfnaz nihilominus pōt adire pupillarem: dum tñ pro pte fuerit institutus in pfno: ñ in asse: vt.s. de acquiren.here.l.quesitum.in fi.ꝫ.ī.e.l.ita tñ.§.qui suspectaz. caue tñ tibi q̃ hic.§.loquit q̃n pupillus nō adiuit ex institutione: aliogn contra nō foret cogendus aliquis ex coheredibus suis adire ex institutione: vt iō pfnaz testñ valeret.ꝫ sic per cōsequens pupillare: qr iam valeret per additionẽ pupilli. nã sufficit vnum ex heredibus adire: vt hic dicit.ac.

k ¶ Hereditatem. nã nō est aliq̃ hereditas impuberis: quam isti substituti pñt habere ꝫ restituere: qr impubes non adiuit vt dcm̃ est ꝫ isti admittunt ex substitutione vulgari fcã filio exheredato vel tacita: q̃ intelligit in pupillari expssa. si pones pupillarem factã: qō magis vt cum dicat secũdas tabulas eẽ factas: aliogquin si esset vulgaris expssa: nō iure possent dici secũde tabule: vt insti. de pup.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

sub.in prin.ꝛ.§.igit.nec erigerek aliquē adire ex institutione:cum possit adiri ex substitutione vulgari omissa institutione.ꝛ sic inciperet retinere testm̄ a gradu substitutionū·qō fieri pōt: vt.s̄. de lib.ꝛ posthu.l.iij.§.fi.ꝛ.j.ō secū.tab.l.i.§. deferk.b.sed nōne adeunti suā partē accrescit alia repudiātis coheredis ipso iure: vt.C. de ipub.ꝛ alt.sub.l.in testō. Nñ. vex ē nisi cogerek coheres adire. Itē adeunti nonne ipso iure accrescit dimidia partis pupilli:cuz vicas ex vulgari tacita euz admitti p.d.l.in testō.ad qd ē cogik: Nñ.cogik vt sit hr̄s ex voluntate qui fictione iuris heres erat. Itē de q̄ restituenda fuerunt rogati.l. de sua institutione vel substitutione: vl̄ de vtraqz: Nñ.ō q̄cūqz vis cū ꝛ ō alie na possent rogari.ꝛ nedum de sua tota vel parte: vt.j.e.l.cogi.§.sed ꝛ si quis.

C Utrum. Coactus adire ꝛ restituere si actiones in fideicōmissariū non trāfferant:pinde non tenek ac si nō adiuisset.b. .d.bar.cū.§.se. vel sic. Procuratori simplici fideicōmissarij pōt hr̄ditas restitui:ꝛ si vn⁹ solus ē institutus ꝛ sub ꝯditiōe rogatus de hereditate restituēda añ cōditionē cōpellek adire ꝛ restituere.ꝛ si añ euentū cōditiōis fideicōmissarius moriak sine hēr̄de:hr̄di coacto succurrik ne creditoribus hereditarijs teneak:ſz p creditores hr̄ditari os vēditio bonorū fiat:secus si iste q est rogat⁹ hēat coheredez qui adiuerit ꝛ abñs est:qz compelli pōt adire.b.d. vſq; ad.l. a quo.§.si de testō.alex.

a C Utrum.absenti. fideicommissario.ac.

b C Procuratoꝛ. fideicom.absentis.accur.

c C Et restituere. vt.j.e.l.restituta.§.sed ꝛ si volūtate.sic ecō tra heres pōt per nunciū vel per epl̄am recusare: vt.s̄.e.l.recusare.sed ꝯ.s̄.ō iure de.l.si mulier.§.er asse.so.nō potest procuratori in rem suam quasi ipe sit fideicōmissarius vt ibi:sed simplici sic: vt hic.ac.

d C Succurri. vt nō teneak creditoribus hereditatis. vt.j.prori.§.ac.

e C Cautū sit.s.ō rato a pcuratore dū tñ ver⁹ sit pcurator: vt.j.l.q ita.§.et.b.

f C Decesserit. vl̄ ergo extingui fideicō. si decedat fideicōmissari⁹ añ restitutionē sibi factā: vt b.ꝛ.j.§.pri.ꝛ.s̄. de le.1.l.cū filio.in fi.sed ꝯ est qz vadit ad hr̄dē: vt.j.e.l.cogi.§.idem mecianus.ꝛ.l.postulāte.ꝛ hic.ꝛ.j.pri.§.nō hz heredē.ꝛ in illa cum filio retinet vt peculium ex sua nō filij persona.ac.

g C Antistia.eiqz.s.albine.ac. b C Filiam.s.suam.albine.

i C Rogauitqz.s.albinam. k C Sed ꝛ ticium.s. coheredem.ac.

l C Hereditatem.cum nubilē complesset etatē: vt.j.e.l.patet.ac.

m C Compellendum.per filiā albine: vt.j.e.l.cogi.§.fi.sed qūo cum adhuc nō sit libera: vt.j.e.l.nō est cogenduz.so.h erat ancilla hereditaria:aliogn secus: vt.j.e.l.si patroni.§.imperator. vel dic de facto sic accidit.b.

n C Libertatē.s.directā.que demū post aditionē competit: vt.C. de ca.tol.§.in nouissimo. o C Eiqz albine. p C Quo auctore.nō alꝫ: vt.j.e.l.restituta.in fi.ac. q C Statim.sed qūo añ diē nuptiarū incertū: vt.s̄.l.prori.ꝛ.j.e.l.ita tñ.§.a pre.ꝛ.l.si patroni.§.i.q̄ sunt ꝯ. Nñ.si sponte adijt nō cogik restituere vt in contrarijs.sed alꝫ cogik ꝛ adire ꝛ restituere:ēt statim: vt nullū cōmodū vel incōmodū penes eum remaneat: vt.s̄.e.l.qz poterat.sed tñ per talē restitutionē non transeunt actiones: vt in cōtrarijs.ꝛ si decedat fideicōmissarius añ diē:aut coherede relicto:ꝛ nō fiet venditio per creditores vt no.s̄.prori.in ver.nec vereri.aliogn sic:ꝛ interim differek vēditio cū fideicōmissarius paratus sit defendere.ꝛ hoc dicit h.ꝛ.s̄.§.vtrū.ꝛ.j.e.l.ille a quo.in pn. Vel distīgue an fuit institutio pura:ꝛ restitutio conditionalis. vel ipsa institutio conditōnalis vt no.s̄.eo.l.sed ꝛ si alio.ꝛ hec vera sunt:qñ rogatus solus est heres institutus.si aūt habeat coheredē qui partē suaz agnouit:non est locus constitutioni diui seueri de q̄ hic dicit vt pp metum creditorū cogak rogatus adire ꝛ restituere añ diem incertū:cum sua pars accrescat coheredi cum onere fideicommissi adeunti:q ꝛ defendet a creditoribus.ꝛ hoc dicit.j.l.pri.vſq; ibi.nec pupillus ꝛc.sed opponitur contra.hic pone duos instituros ꝛ vnum pure rogatum restituere.poterit hic pure institutus cogi adire ꝛ restituere:non addēdo q alteri potest accrescere cum onere fideicō. Sed nñ.hoc fit ꝑm voluntatē defuncti.sed altero casu cum est rogatus sub conditione contra voluntatē defuncti q ante restituat.vnde fieri non pōt.si alij cōi remedio pōt consuli.sed si nō pōt etiā tunc cogik restituere ante conditionē: vt quando vnus solus est institutus ꝛ rogat⁹ sub conditione vt hic:ꝛ.j.l.proxia. vſq; illuc neq; pupillum ꝛc.sed abinde vſq; ad

teat dāno affici cū q rogatus adijt hēditatem:remediū dedit ut si qd hoc ꝯtigerit: pinde pmittāt venū dari bōa antistie ac si hēs ei nō extitisset. C Cū igit demonstrauēit diu⁹ pi⁹ succurri hēdi instituto q cōpulsus adijt: dici pōt etiā i ceteris cāis exēplum h̄ sequendū. Sicubi euenerit vt restituat⁹ fideicōmissaria hēditas ei q ꝯpulit adir̄ ꝛ restituere hēditatem sibi. P Au.

Sed cum ab hēde pro parte instituto fideicōmissaria hereditas sub cōditione relicta essꝫ īperator Ticius antonin⁹ rescripsit ñ eē locū cōstitutioni sue:neq; pupillū extra ordinē iuuādū pferti si nouū bñficium cum alterius iniuria postularetur. A Lpianus.

Ille a quo⁹ sub cōditiōe fideicōmissu relictum ē:ꝛ causari quidē nō poterit:ne cōditio deficiat ꝛ bereat actionibus: cum nullū damnuz sit futurū ꝑm ea que ostēdimus:igitur nō desideratur heredis pntia. C Si de testō aliquid queratur:heres nō dz audiri. si suspectaz sibi hereditatē dicat⁹. nā ꝛ si maxime dicatur vel ius testādi non habuisse euz qui testatus est:ꝛ

.§.si ex testamento.qui est in.l.sequēti ibi dices.ac.

r C Antistie.scilicet quondam.naz mos omnia soluit: vt in auk.ō nup. .§.deinceps. Accur.

s C Non extitisset.s. aliquis predicte antistie:quo casu constituto curatore bonis fieret venditio: vt.s̄. de cura.bo.l.ij.ac.

t C Adijt.ꝛ ante ꝯditionē vl̄ dīē restituit:ꝛ postea fideicōmissari⁹ decessit añ cōditionem sine hr̄de: vt in cāu antistie.

v C Sicubi. restituak.i. restitui postulek.imo pprie.ꝛ dic restitutam añ conditionez fideicōmissario: deinde ante conditionez mortuo: vt.s̄.§. verum.ꝛ idez vbicunqz vnus solus ē institutus pure ꝛ sub cōditione vel in diez restituere rogat⁹ ꝛ restituit añ diem ut fideicommissario mōruo añ diez ut conseruek heres indēnis. Itē no.exēplum principis sequendum.sic.s̄.qō me.cā.l. merum.§.sed qō pretor. alꝫ contra ut.C. de sen. ꝛ inter.l.nemo iudex.

x Sed cum ab hr̄de. hāc expone ut superiori lege dixi cuz qua continuak.ac.

y C Neqz pupillus.trib⁹ modis pone casum.primo pupillus fuit sol⁹ pure institutus.ꝛ sub conditione rogatus:ꝛ petebatur ut cogeret adire ꝛ restituere ante conditionē.ꝛ ipse petit ex ordinē inuari.s.p in integrū restitutionez ut non cogak ad pdicta:asserens q si restituat ꝛ fideicōmissarius decedat añ conditionē:ipse remanet obligatus creditoribus.sed non timeat hoc:qz non remanet obligatus per constitutionē diui pij: vt hic.ꝛ.j.l.prori.que continuak cum ista.ꝛ hz hoc redit hic ad casum.l.precedētis. Alij continuāt cum prorimo in eadē.l.se. q vnus ex heredibus pure institutus rogatus fuit restituendo cuidaz pupillo sub condi.q institutus sponte adijt.certe non hz locum constitutio diui pij:ut rogatus restitueret pupillo añ conditionem.nec in hoc pupillus pōt iuuari p restitutionem cū in pīudicium rogati fieret:ꝛ lex.s.ille a quo non continuak cū ista.uel dic q pupillus fuit coheres pure institutus ꝛ rogatus de restituendo sub conditione:ꝛ sponte adijt:ꝛ fideicommissarius añ conditionem decessit sine herede.certe locus nō est cōstitutioni diui pij in hoc vt pupillus heres nō teneak.imo tenek creditoribus.ꝛ q dicit ex ordinē non iuuandū.i.p cōstitutionē diui pij qz etiā esset cū iniuria creditorum.secus si coactus adijsset:ut.j.l.prori.sed in casu ubi nou iuuet p cōstitutionem diui pij pōt tñ iuuari per pretorem:si dānosam hereditatem adiuit:vt.C.si ut ab here.se absti.p totum.ꝛ ꝑm hoc continua.l.se.

z C Extra ordinem.i.p restitutionē in integrum.qō est extraordinarium auxilium:ut.s̄. de mino.l.in cause.ꝑm primū ꝛ scōz casuz.at ꝑm tertiuz pro beneficio constitutionis ponit.ac.

a C Alterius.s. fideicōmissarij ꝑm primū casum.uel heredis ꝑm aliuz.ul creditorum ꝑm tertiū.ꝛ no.non peti in preiudiciū alterius.sic.C.ō emā. li.l.nec auus.ꝛ dic iniuria.s.magna.secus si parua: vt.s̄.ne quid in loco pub.l.ij.§.si quis tñ cum similibus.ac.

b Ille a quo.siue cōtinues cuz precedēti siue nō.dic.s. heres pure ꝛ solus institutus ꝛ de restituēdo sub cōditione rogatus fideicō.s. vt̄ ñ pōt causari.i.cōqri si cogak adire ꝛ restituere:qz timeat fideicommissario decedente añ conditionem ne ipse inhereat actionibus.i. sit obligatus qz non est ut hic.cū ergo non timeat etiā se abñte cogi poterit adire ꝛ restituere.ꝛ sic infert ex eo qō oñdimus in.§.utrum.ꝛ.§.antistia.ꝛ.s̄.l.apō ul. ꝛ facit ad hoc q absens cogak.s̄.e.l.sed ꝛ si alio.ac.

c C Fideicōmissum.i.fideicōmissaria hereditas.ac.

C Si de testō. In causis sūmarijs nō admittik exceptio que rei interesse nō continet:uel admittk sed si regrat altiorem indaginem reseruak.b. .d.bar. Vel sic. In summarijs cōtrouersijs nō admittk exceptio quā p ponere excipientis nō interest.secus si interest:nisi regrat altiorē indaginem:quo casu in alio iudicio reseruak.b.d. Alex.de imo.

d C Testō.dicat.ꝛ p hoc adire recusat. e C Dicak per heredem.

f C Vel.pro saltez.ut qz dicat fuisse minorem.xxiij.an.ut.s̄.ō testamē.l.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qua etate. vel vic q̄ hoc vel respicit aliud. vel q̄ō statim sequitur. ac.

a De viribus. q̄ō dicit heres nō valere: q̄z continet exheredationem vel preteritionem. secus si hoc dicat filius exheredatus vel preteritus: vt. j. e. .l. ita tamen. §. quotiens filius

b De sua. s. defuncti. q. d. heres se incertum fuerit pfa. vel filiussa. defunctus. nō ideo se excusat vt hic: at si pro se adiret hoc noceret: ꝛ nō noceat si de sua heredis cōditione dubitet: vt. s. de acquiren. here. l. heres īstitutus. §. fi. ꝛ. l. sed ꝛsi de sua.

c Fideicommissi. non autem de viribus īstitutionis.

d Non erit. sed terminabitur anteqū heres adire cogatur: ꝛ hoc si de facili potest finiri. alias defertur post additionem ꝛ hoc subijcit: sed quid. ꝛ. accur.

e Et sic. s. post additionez querat valeat fideicōmissum vel non.

f Verba. fideicommissi. et q̄bus appebit valeat fideicō. vel non. vt si sunt apta verba menti testatoris valeat: alias non: vt. s. ō le. i. l. iiij. ꝛ ō le. ij. l. vnū et familia §. fi. ꝛ ō le. iij. l. liberoꝝ §. idem cassius. ꝛ. C. de fideicō. l. cū vir. Item ex precedentibus ꝛ sequēti bus intelligunt media: ꝛ ex consuetudine loquēdi ꝛ charitate: vt. s. ō lega. i. l. si fundus plurius. §. fina. ꝛ de testa. l. heredes. §. i. ꝛ dic vt not. C. de fideicō. l. volūtatis: Item no. q̄ iusta est cā dilationis propter scripturā. sic. s. de eden. l. pretor. ī fi. ꝛ. l. si qs ex argētariis. in prin. ꝛ. l. veluti. Item ad hanc distinctionem eligat prolixiorē ingstionem vl' non. ꝛ ad hoc facit. s. ad exhi. l. iij. §. ibidem. ꝛ. C. de compen. l. fin. ꝛ. j. vt in pos. le. l. is a quo in prin. l. ꝛ de carbo. edic. l. iij. §. cause. ꝛ. §. due. ꝛ faciunt ad id q̄ dicimus. dolo facis si petis cē. nam vera est regula etiam in possessorijs si incontinenti conuentus possessorio velit probare ō suo iure: vt. C. de edic. di. adri. tol. l. ij.

g Decedens. nō ergo heres heredis cogit adire: vt hic. ar. contra. C. e. .l. pe. in fi. sed dic vt. C. ō fideicō. l. cam quā. in glo. q̄ incipit hic dubitabiliter cē. sed illud constat q̄ si heres post additionē decedat q̄ eius hēs cogitur restituere: vt. j. e. l. seius. §. si quis ꝛ. l. q̄uis. §. i. ꝛ. C. ō fideicō. l. si in persona ꝛ. j. e. l. quidam. in prin. quinimo ꝛ si decedat post coactionez vel iussam anteqū adeat. vt. C. e. l. non iustum.

Tempestiuum. Maior minorem pōt cogere. par in parem nō habet imperium. b. d. Bar. ꝛ omnes.

b Tēpestiuū. i. tps est. sic. s. in proemio digest. §. sed ordines.

i Imperiū. no. q̄ par. in parem nō habet imperium. sic. s. ō arb. l. iij. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ de ma. vin. l. apud. §. apō. nec in maiorez: vt. s. de mino. l. minor aūt. ar. contra. de offi. procon. l. i.

k Subijciant. vnus pretor sub alio. vel consul sub cōsule. q̄nimo ꝛ maior sub minori: vt. s. de iur. om. iu. l. est receptum. §. sed ꝛsi.

l Triplici. īmo duplici. nam dicēs suspectam ꝛ coactus idē est officiū heredis: vt. s. e. l. quia poterat. sed prima facie tria vident. Item no. q̄ nemo se cogit. sic. s. de ar. l. pe. ꝛ de dona. inter vi. ꝛ vro. l. q̄ō autez. §. vro ri. Item no. q̄ difficile est q̄ vnus vicem duorum vel plurium sustineat q̄ō dic vt. s. de pac. l. si plures. ac.

m Et coacti. ꝛ pro idest. vt dictum est.

n Impetrandum. sic. j. de fideicō. lib. l. itaq̄z. ac.

Si quis hiussa. Filiussa. potest' cogere patrez adire ꝛ restituere. b. .d. Bar. ꝛ Alex. de imola.

de viribꝰ testamēti vel de suaᵇ cōditōe: nō erit audiēdus. Quid ergo si de viribus fideicōmissi' tractat? hec q̄stio a pt̄oꝝ ptermittēda nō eritᵇ. Sz qd si fideicō. dicat adeat pri⁹: ꝛ sicō ħ q̄rat? Credo interdū audiēdū fideicōmissariū: si cognitio plixiorē tractatū habeat. Finge. n. vba fideicōmissi' ō longi quo petēda ꝛ iustā deliberationez de q̄titate fideicōmissi icidē: dicē dū erit ꝓpellēdū eū adire ne prius hēs ōcedens fideicōmissariuz ōci piat. Tēpestiuūᵇ ē regred p quē qs cogat adiꝛ ꝛ restituē hēditatez veluti si pretor aut ꝓsul fuerit hēs īstitutus suspectāq̄z hēditatē dicat an cogi possit adire ꝛ rstituē. et est dicendum quidem pretorez in pt̄orez vl' consulez in ꝓsulez nullum iperium' hēre: sz si iurisditioni sue se subijciantᵏ: solet pt̄or in eos ius dicē. Sed si ipse pt̄or hēs instituꝰ suspectaz dicat: ipse se cogere non poterit: q̄z triplici' officio fūgi ñ potest: suspectā dicētis ꝛ coactiᵐ ꝛ cogentis. sed in his oibꝰ casibꝰ at q̄z similibꝰ pricipale auxilium ipetranduz" est. Si qs filiuſa. sit ꝛ magistratuz gerat patrē suumᵒ i cuius est pt̄ate cogē poterit suspectaz dicentem hēditatē adire ꝛ restituere.

Sermo.

Nam q̄ō ad ius publicum attinet ñ sequit' ius potestatisᵖ.

Sed ꝛ qui repudiauitᵍ hereditatem coget adire ꝛ restituere ipsaz hereditatē si iuste cause allegent'.

Plane si bona venirent nō oz pretorē: nec quidez pupillū' rstitue re nisi ex cā: ut diuꝰ pius rescripsit.

Si qs cōpulsus adierit hereditatē ex testō q̄ō scōas tabu. hēbat. Quesitū ē an p additionē ꝛ tab. secū de firmarent' q̄ videbant' euanuisse ñ adita pris hēditate. Jul. li. xv. scribit ꝛ sequentes ta. ꝓfirmari' q̄ sñia verissima est: nemo enī dubitat ēt legata pstari: ꝛ libertates cōpetere: ꝛ cetera q̄cūq̄z sint in testō' pinde valere ac si sua spōte heres hēditatē adijsset. Qui ꝓpulsus hēditatē adijt: sicuti ceteris cōmodisʳ caretˢ: ita hoc q̄q̄z casu careat ne possit penitēdo q̄rtā retiere'. ꝛ ita iuenio ab iperatore nr̄o ꝛ diuo pre eiꝰ rescriptū. Mō oisᵗ ät suspectā hēditatē repudiatiōe amissaz cogē pt adiri ꝛ sibi restitui: sed is demū ad quē actiōes trāsire pōt Necq̄z enīz equū ē ad hoc quē ꝓpelli adire hēditatez vt emolumtū qdē hēditatis refūdatᵘ. Ipe vo onerib⁹ hereditatis obstrictꝰ reliq̄t. Quare si fideicōmissū ᵇ pecuniaꝝ alicui fuerit relictū cessat cōpulsio: tā ꝛ si idēnitatis cautio offeratur.

Proide q hēditatē rogat' restituere: is demū compellitur restituere. Sz ꝛ si qs bōa' rogatꝰ sit vl' familiā' vl' pecuniāᵍ rogeꝛ vl' vniuersam rē meā. Paulus. El oia sua. Ulpia. Ogi poterit. Hoc idē ꝛ si pmoniū fuerit rogatus. ꝛ si facultates: ꝛ si q̄qd habeo ꝛ si cē sū meū: ꝛ si fortūas meas ꝛ si substātiā meā: ꝛ si peculiū ᵇ meū testator dixerit: q̄z plericq̄z patrimoniū suū peculium dicunt: cogendꝰ erit

o Patrem suū. institutū ab aliquo ꝛ rogatum restituere hereditatem. b.

p Nam q̄ō. ius ptātis. i. nō videt esse in ptāte: vt. s. ō bis q̄ sunt sui vl' alterius. l. filiussa. ꝛ de ca. di. l. nā q̄ō cē. facit enim hoc tanq̄ magistratus nō tanq̄ filius. sic. s. q̄ō cuiusq̄z vniuer. l. ut̄ eorū in prin. ꝛ ar. s. de adop. l. si pater. §. qui duos. vñ ꝛ arbiter ꝛ etiā iudex q̄ñq̄z pōt esse in re pr̄is: vt not. s. de arbi. l. quin etiam.

Sed ꝛ qui. Etiaz post repudiationē quis cogit adire ni si bona sint vēdita. b. d. bar.

q Repudiauit. iusta cā ē si fideicōmissarius vult eam adiri suo periculo: vt. s. e. l. q̄z poterat. sed pro se nullus repudiās pōt postea adire: vt. C. de repudi. vel ab. here. sicut: nisi in casu, vt. s. e. l. fi. Item hoc si bona sunt in eodem statu. al's secus vt subijcit.

r Pupillū. q erat fideicommissarius. i. nō oz pretorē dare ei restitutionē in integrū vt possit heres institutus cogi adiꝛ ꝛ restituere post repudiationē: ni si ex cā vt subijcit. vt q̄z pupillꝰ erat de suis: vt. C. de repu. he. l. fi. ꝛ nō habebat hēs substitutū: vel nō erant oēs res vendite vt nō obstet. s. de mino. l. q̄ si minor. §. secuol. vel est cā si se lesuz sui facilitate vel aduersarij dolo ostendat. s. substituti vel alterius qui abitestato posset succedere. vel dic cā: q̄z fuit suoꝝ maiorꝝ: ut. s. de mino. l. si in emptionē. ꝛ. j. de bo. li. l. libertus q̄ soluēdo. vel rōne vicinitatis: ut. s. ō le. ij. l. si fundū. sed ar. contra. j. si qd ī frau. pa. l. i. §. ꝛ alias.

Si quis compulsus. Per additionem factam coacte confirmantur legata ꝛ fideicō. tabu. pupillares ꝛ cetera alia. hoc dicit. Bar.

s Confirmari. vt ꝛ. s. ō vulga. sub. l. ij. §. adeo. ꝛ. l. q̄ plures. §. fi. ꝛ facit. j. e. l. si patrōi §. q̄ fideicōmissam. ꝛ. C. eo. l. non iustam. ac.

t Testō. pr̄no q̄ō sequuntur scōe tabule. ꝛ facit. s. eo. l. apō. §. idem iulianus. ac.

Qui compulsus. Qui cōpulsus adijt hereditatem nō potest penitendo habere beneficium quarte. b. d. Bar. ꝛ Alex. de imola.

v Cōmodis. que occasione hereditatis ei deferebantur.

r Caret. que cōmoda hēre nō potuisset si nō adijsset: ut. j. e. l. ita tñ. §. qui suspectam. secus si hēre potuisset: ut. s. e. l. apud iul. in prin.

y Retinere. hoc fallit in pr̄ono: ut. j. e. l. ita tñ. §. si pr̄onus. vel dic ut ibi. Item fallit. j. e. l. si patroni. §. q̄ si forte. Item no. nō admitti penitentiam. sic. s. ō edil. edic. l. si quis sit. cū concor. ar. contra. C. de sum. tri. l. fi. §. sed q̄. ac.

Non omnis. Rogatus ō restituēdo rē vel q̄titatē nō pōt cōpelli adire: secus si rogatꝰ esset ō vniuersitate rer̄ seu de hēditate vel eiꝰ quota. ꝛ rogatus restituere hereditatē ere alieno deducto seu deductis legatis cōpellit hereditatez adire ꝛ restituere nō deductis ere alieno ꝛ legatis: ꝛ tunc prestita cautione de defendēdo fideicōmissariū. b. d. vsq̄z ad. §. si qs heres in. l. cogi. alex. de imo.

z Nō ois. s. fideicōmissari⁹. q̄z nō singularis pōt cogere. s. hēdē. alij dicūt nō ois. s. hēs. ꝛ hñt. j. cogi cē. pma placet.

a Refūdat. p singularia fideicōmissa.

b Fideicōmissuz. s. singulare. ꝛ facit. j. e. l. mulier. in fi. ꝛ. l. cogi. §. ꝛ generalr. ꝛ. s. si qs omis. cā te. l. si qs omissa. ī fi.

c Et si. i. q̄uis.

d Hereditatē. his vbis rogo restituas hereditatē totam. uel partē quotaz: vt ꝛ. j. e. l. cogi. §. fi quis heres. ꝛ. l. ita tñ. §. trebellianum.

e Bona. s. restituere. ꝛ sic no. q̄ largius hic accipit nomē bonoꝝ q̄ alias vbi accipit deducto ere alieno: ut. s. de iure do. l. mulier. ꝛ. j. de vbo. sig. l. subsignatū. §. bona. ꝛ. l. ppie. sed hic nō sic ut hic accipit. ꝛ. j. e. l. si legatū. §. i. ꝛ. j. de bo. pos. l. iij. in prin.

f Familiā. i. substantiā. sic. C. de v̄. sig. l. fi. ac.

g Pecuniam. appellatio pecunie pro tota substantia ponitur: ut. j. de vbo. sig. l. prope modum. nō ergo verba senatuscon. in hoc ꝛ inferioribus exemplis sed sentētia inspicitur: ut. j. e. l. vbi. §. i.

h Ogi. peculium. pro patrimonio liberi hominis hic ponitur peculiū: alias multis modis accipitur ut no. s. de pecul. super rubrica.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Rogauit.i.rogasse videt quo ad mentē.qō sufficit: vt.ī.c.l.vbi.§.i.ac.
b De pecunia tm̄.s.numerata marime cum dixit pecuniam vel censum.
c Ne intercidat.no.sic.s̄.de rebus du.l.quotiens.cum suis concor.
d Deuenit.quo casu veniunt plegata.vt no.s̄.c.l. marcellus.§. quidam.
e Proprie.no.sic.s̄.de here.vēdi.l.ij.§.illud.ꝛ de le.ij.l.qui ꝓcubinā.§.ij. ꝛ.s̄.ō vul.sub.l.ex facto.§.iu lian⁹ lōgin⁹.ꝛ de pe.he.l.vtꝝ ꝛ.ī.de ver.sig.l.nomē filiaꝝ. §.fi.sꝫ sic vt hic accipiť.s̄.si qs aliquē te.pro.l.ij.
f Rogatus.vt ꝛ.s̄.c.l.nam qō.§.non omnis.
g De vniuersitate. tota vel parte quota.vt.§.si qs heres.
h Restituere. hereditatē sub audi ꝛ vī q nō: qz vi ꝛc.ac.
i Putant.ꝛ male.
k Deductionem.legatorum ꝛ eris alieni.
l Ex iure.i.hereditate q̄ē ius succedēdi ꝛc.vt.ī.ō reg.iur.l. hereditas.ꝛ.ī.de bo.pos.l.iij. §.ij.siue q̄ sensit mecian⁹ q̄ ex ico:porali re nō pōt trahi cor-porale: male dixit vt subijcit: vt insti.ō reb⁹ cor.ꝛ incor.siue sensit vt nō possit alienu⁹ sepa ri ab hereditate: vī bene dicere vt.C.de hes.ac.l.fi.sed tm̄ hoc casu:ꝛ q restituit heres remāet vt isti.ō fideicō.he.§.restituta tō tenet ōductō vt subijcit.q̄ qz tm̄ vī hereditas vel bona.
m Sit rogat⁹.ꝛ sic nō hereditatē cū onere hic videt rogari.q̄q̄z tñ sed impropie dicit substātia vl hereditas deducto ere alieno: vt.C.de bo.q̄ lib.l. fi.§.vbi autem.in fi.
n Minutionē.no.fundū nō respicere ea alienū: vt hic ꝛ.s̄. de iure do.l.si is q.§.qō dicit ꝛ no.s̄.e.l.i.§.si hes.sꝫ totuz patrimoniū: vt.s̄.de iudi.l.si fideicōmissum.§.tractatum.
o Refert.s.mecianus.
p Cū cōuenit.s. fideicōmissa rius post restitutionem.
q Deductionem.legatorum ꝛ eris alieni.
r Defensū iri.sed primū ve ritus vt nō fiat deductio: vt.C. .e.l.fi.ꝛ no.s̄.e.l.marcell⁹.§. pompo.vel dic aut restitutio p cedit:ꝛ non fit deductio.aut p cedit legatorum ꝛ eris alieni pe titio:ꝛ tunc cauet vt not.dicto .§.pōpo.sed dato q̄ heres solu it:nōne ipso iure liberat fidei cōmissarius.ad qd ergo cauetur:R.qdā ex abūdāti qō non placet:vt.s̄.de pcura.l.nō co gere.in fi.sed dic ppter sūptus litis posse admitti.vel etiaz pp sortes q̄ nō possent pbari solu te p heredē.vel et qz lite ꝓtes.ō hī dē a creditorib⁹ restituit hes ditatez:vñ vtiliter interponiť.

De successiōe enī sua ēt hic rogauit: nec ignoro ī qbusdā ex bis me tianū dubitare:ꝛ volūtatis cē dice re q̄stionē: vtꝝ de pecunia tm̄: an ꝛ de successione testato: sensit. In ambiguo tñ magis de successione sensū dico ne intercidat fideicōmis sū. Sꝫ ꝛ si qs ita rogauerit: qd ad te ex hī ditate bonisue meis puenit: rogo restituas.cogi pote rit adire ꝛ restituē hī ditatē ex tre belliano sena. ꝓsulto: q̄ꝫ puenit ꝓprie dicat qō deductis oneribus ad aliquē puenit. Et gñaliter āt pōt dici: ita demū quē nō posse co gi adire ꝛ restituē hī ditatē si de re vel de quātitate fuerit rogatus.
Ceterū si de vniuersitate sensit se testatorē appeat nulla q̄stio ē: gn siue suspectā dicat cogi possit: siue spōte adijt ex trebel. trāseāt actio nes. Inde q̄rit si qs hī ditaté ro gatus sit restituē deducto ere alie no: vl ōductis legatis an suspectā dicēs cogi possit adire ꝛ restituere hī ditatē: q: ī ipa magis id qō sup est ex hī ditate q̄ꝫ ipsaz hī ditaté re stituē sit rogatus.ꝛ sunt q̄ putant vt mecianus iutilē cē hāc ōductio nē. nec enī posse ex iure deduci q̄ꝫ titatē: nō magis q̄ꝫ si fūdū qs ōdu cto ere alieno: vl deductis legatis restituē sit rogat⁹. Neq̄z enī ꝛcipit fund⁹ eris alieni vl legati minutio nē. sꝫ iulianū existiare refert treb. senatuscōsulto locum esse:ꝛ ne du pliciter fideicōmissarius onerē cū hī es alienū vl legatū deducit. et cū ꝓuēiť a creditorib⁹ ꝛ legatarijs restituta sibi ex trebelliano hī ditate: debere aut ōductionem eius nō pati ab herede. aut cauere illi here dem defensū iri eum aduersus le gatarios ceteroſq̄z. Si qs hī s istitutus rogatus fuerit hī ditatem nō totā: sꝫ ptē restituē. Vel si duo b⁹ restituē sit rogat⁹: ꝛ alter ex bis velit sibi restituē hī ditatē alter ꝛcu set: senatus cēsuit vtroq̄z casu exo nerari cū q suspectā hī ditaté dicat totāq̄z hereditaté trāsire ad cū qui adire cogit. Sꝫ ꝛ si qs nō hī ditatis sue ptē dūtaxat rogauit hī dē suum restituere: sꝫ ꝛ hereditatem seie q̄ ad eū puenerat: vl totā vl p tē ei⁹: heresq̄z institut⁹ suspectā di cat: cū placeat illud qō papi.ait ex trebel.trāsire actiōes. Dici poterit si suspecta dicat hī ditas cogendū hēdez institutuz adire ꝛ restituē hī ditatē: totāq̄z ad eum cui restituit ptinē. Sed ꝛ si miles rogauēit quē res italicas restituere: vel res puiciales: dicēdū ē suspectā dicē tē cogi adire ꝛ restituere. nam vt elegāter marti.li. vj. fideicōmisso rū ait: q̄ rōne ex certa re miles he redē istituere pōt: actiōesq̄z ei da bunt: pari rōne ēt ex treb.trāsibūt actiōes. Et q̄ꝫ placet cū qs ha beat hēditatem bonaq̄z q̄ sibi ab aliq̄ obuenerūt: vl q̄ in aliq̄ regiōe hz restituē rogat⁹: ex trebelliano nō trāseāt actiōes: tñ ꝛiū rūderi debē in militis testō ait.nā sicuti in militia ꝓcessū est inqt militib⁹ circa restitutionē separare spēs bonoꝝ ita ꝛ si p fideicōmissū ab istitutis hī dib⁹ id fecerit: in id admitteretur treb.sena.cō. Cū qdā duos he redes istituerit: eosq̄z iuicē substi tuerit:ꝛ ab bis petierit: siue vterq̄z siue alter hī s ēt: vt hēditas sua ex parte dimidia restitueret alicui post qnquenniū.ꝛ si scripti suspec tā sibi hī ditatē dicāt: fideicōmis sari⁹ āt desideret suo periculo adi re hī ditatē: cēsuit senatus ambos hī des alterūue cogi adire heredi tatē:ꝛ fideicōmissario eā restituer ita vt fideicōmissario ꝛ aduersus eū actiōes cōpetāt q̄si ex tre.restitu ta hī ditate. Idetianus scribit. Cū qs ex fideicōmissarijs abeēt:ꝛ ꝓsentes desideret suo piculo adi re hī ditatem: trāslatisq̄z īsolidu⁹ actionibus suis in eum qui coegit absentes: si velint fideicōmissū su scipe a pōte petāt. cōsequenter ait nec quartam eum retēturū aduer sus fideicommissarios suos: quia nec heres potuit. Idem me-

Si quis. Fideicōmissarij vniuersales possunt cogere heredez adire siue sit vnus siue plures insolidū siue pro parte.h.d. Barto. Vel sic. Fideicōmissarij vniuersales possunt cogere heredē hereditatē adire: siue sit vn⁹ q petet siue sint plures:ꝛ fideicōmissaz sit de solido siue sit de parte hereditatis:ꝛ rōne hereditatis ꝓprie testatoris locus ē trebelliano etiā in hereditate aliena.h.d.aler.
Si quis. dicit institutum. Heres institutus.insolidum.
Totā.s.hereditatē. Cogit.facit.s̄.e.l.i.§.sed ꝛ quotiēs.ꝛ.ī. pri.§.ꝛ.§.mecianus.ꝛ.§.idē mecianus ꝛ.s̄.de testa.mili.l.si certaꝝ.§.i.in fi. ꝛ de acq.here.l.si hereditatē.ꝛ.ī.de ope.li.l.si ita stipulatio.in fin.ꝛ.s̄.de adm.tu.l.cum queritur.ꝛ.s̄.de pcura.l.in causē.in prin. ℣.
Sed ꝛ si quis. Ratione hereditatis ꝓprie testatoris locus est trebelliano in hereditate aliena.h.d.Bar.
Ad eum.rogantē ꝛ sic hz locū trebel.in vtraq̄z vt subijcit.si autem dicas q̄ peruenit ad rogatū: nō valeret vt ex trebel.sed iure fideicōmissi: vt.ī.l.ex facto. §.i.ꝛ.l.ita tm̄.§.trebellianū.ꝛ.§.rūdi. Itē q̄ subijcit ex treb.trāsire actio nem est contra.ī.p:ori.§.sed sol.vt ibi.
Totāq̄z.sic.s̄.pri.§.ꝛ est ratio quā dixi.s̄.e.l.i.§.sed ꝛ quotiens.
Sed ꝛ si. Eo casu quo ad institutum ex rebus certis transeunt iura ꝛ actiones illo casu a fideicōmissario certarū rerū poterit cogi heres adire et restituere.h.d. Bart.et Aller.de imola.
a Miles.quē.s.here dē vniuersalē instituū.
b Italicas.s.tm̄.
c Vel puiciales.s. tm̄.
a Dicentē. heredez p dictum militis.
b Et restituere.ēt totā ar.s̄.l.i.§.sꝫ ꝛ quotiēs. secus ī pagano: vt ꝛ.s̄. e.l.§.generaliter.
c Instituer pōt.imo si eleganter.nam ꝛ paga nus pōt instituere here dem ex certa re:ꝛ erit in totum si nō sit alius vni uersalis:ꝛ competit ei ac tio: vt.s̄.ō here.insti.l. l.§.si ex fūdo.ꝛ.l.ex fa cto.in pn̄.sed rñ.simili tudo nō trāsit ad paga nū. Itē ī milite ꝓtra: qa quo ad certa videt inte stat⁹: vt.s̄.de testa.mi li.l.si miles vnū ex fun do. So.ibi.
d Trāsibūt actiones. facta restitutiōe ꝛ totius hereditatis vt dixi.non añ. vt.ī.e.l.siue.in pn̄.
e Hereditatem.sibi ō latam.
f Deabz. separata a ce teris bonis.
g Nō transeāt immo transeunt: vt.s̄. pri.§. que est cōtra. Solu.hic corrigit.vel ibi hereditas iaz etiaz quo ad rem puenerat ad rogantem hic pueni q̄tū ad spēm vnde hic nō transmittit nō aditā vt.C.de caducu tol.§.in nouissimo.sed hoc ñ placet quia hoc ip so q̄ alij religt videtur adire: vt.C.de iure de lib.l.si auia.vel fm.b. dic q̄.s̄. hereditas dela ta faciebat quartaz por tionem bonorum: ō nō vnde erit speciale in mi lite: sꝫ īstitutio valeat in re cōi etiam in pagano: vt dixi.
b Spēs bonorū: puta alium in paganicis: et alium in castrēsibus in stituere.b.
i Id fecerit. puta vnuz rogauit restituere castrē sia alium paganica.b.
Cum quidam. Rogatus restituere ad diem certum potest interim cogi adire ꝛ restituere.h.d.Bar.
k Alterumue. ve ꝓ vel.
l Eam.s.totā ꝛ etiā ante qnquēnium propter coactionē. alꝫ nō ante: vt.s̄.e.l.apud.§.antistia.alij dicunt etiā hic aduenīēte qnquēnio resti tui non ante: vt ar.ī.e.l.si patroni.§.imperator.
Decianus. Ad petitionem vnius ex fideicōmissarijs potest heres cogi adire ꝛ restituere totum:ꝛ ille cui totuz restituit a fideicōmissario q̄rtam non detrahit.h.d.Barto.
Insolidū.que sit rō dic vt.s̄.e.l.i.§.sed ꝛ quotiēs.ꝛ.§.fi.h.
Detāt.possessionē rerū nō ius: qz ipo iure habz.ut.s̄.e.l.i.§.sꝫ ꝛ quo tiens.in fi. Aduersus fideicōmissarios.ō hoc dic vt.s̄.e.l.i.§. fi.ibi idem neratius ꝛc.ꝛ dicto.§.sed ꝛ quotiens.ne sit contra.
Quia nec heres.bona rō.nam non plus iuris habet successor q̄ actor

sed si sponte adiisset potuisset retinere: vt. ſ. e. l. ex asse. in fi. ꝛ facit. C. e. l. non iustam. in fi. ꝛ. ſ. proni. §. h.

¶ Idem mecianus. Coactio vnius ex fideicõmissarijs facit heredez pdere ẽrtã i totũ si ꝓtẽplatione toꝝ coegit: secus si ꝓtẽplatione partis ppie. h. d. Bar. a ¶ Idẽ mecianus. boꝛ. ſ. saltẽ. ac.

b ¶ Successerint. non ergo pist fideicom. more fideicõmissarij: ut dixi. ſ. e. l. apud. §. utruz. sed an morte rogan. dicitur. ſ. e. l. ille a quo. §. i. in fi. fm. h.

c ¶ Qui coegit. sed ãliter posiit cogere cũ pars tñ sibi debeat: ſ. Azo. qꝛ ab initio rogauit heres fideicõ. ꝛ sic in penaz mẽdacij. ar. insti. e. §. fi. sed certe idẽ si nõ neget: ut. ſ. pri. §. ꝛ. ſ. e. l. ex asse. ꝛ. ſ. e. l. i. §. sed ꝛ quotiẽs. dic ergo cẽ in electione heredis si uelit totam restituere. ut in dãno nõ remaneat: an ptẽ petẽtis tñ. ut nõ. ſ. e. l. i. §. sed ꝛ quotiẽs. petit ergo presens. nõ retardabit pp absentẽ: ut. ſ. de reg. iu. l. non dz ꝛc.

d ¶ Dicẽduz. qꝛ reliquã partẽ spõte adijt.

e ¶ Utrũ totã. consentiẽte herede ut dixi.

f ¶ Fideicõmissarius. cogẽs. azo.

¶ Si seruo. Rogatꝰ restituere seruo plurimũ pinde ẽ ac si eẽt rogatus restituere pluribus. b. d. Bartolus.

g ¶ Si seruo. ꝛ alter. scilicet dominoꝝ.

h ¶ Velit. ſ. rogatum. ꝛ hoc dico suspectam ꝛc.

i ¶ Qõ in duobus. ſ. qꝝ tota restituat petenti: ut. ſ. e. l. §. si qs hẽs. nam suus cõis duoꝝ psonaz ꝛ vicem sustinet: ut. ſ. de stat. ser. l. i. §. cõis suus.

¶ Si pater. Ad petitionẽ filij in ptãte põt pater cogi adire ꝛ restituere in non castrẽsi. ꝛ etiaz in castrẽsi. ad petitionez ꝏ sui ppꝛij qs non cogit adire: sed sponte adiens cogit restituere. b. d. bar. ꝛ alex. õtra. k ¶ Pater. pt̃ istitutꝰ rogatꝰ ẽ restituere filio. si aũt filius eẽt institutus ꝛ pt̃ de restituẽdo ei filio grauatus: nõ vt heres sed vt pt̃ vt̃ rogatus non hz locũ trebel. vel si hz quo ad hoc qõ hic dicit: non hz locũ quo ad falcidie deductionẽ: vt. ſ. e. l. i. §. i. accur.

l ¶ A filio. ſ. p pretorẽ interiz emãcipato. nã in id tpꝰ vt̃ delata petitio: vt. ſ. e. l. vbi pure. in pn. nec repudiare põt pt̃ hereditatẽ ad dãnũ filij etiam iure veteri: vt. ſ. de acq. here. l. is q. §. fi. nedũ nouo: vt. C. de bo. que li. l. fi. §. i. ꝛ. §. fin aũt a pt̃e. Alij dicũt qꝝ hic dicit de filio in ptãte posito. nec obstat. l. ubi pure. qꝛ hic pure rogauit nõ opponendo verba que ibi sunt: ꝛ fm eos dabit curatoꝛ ut ei fiat restitutio. ar. in auẽ. ut liceat ma. ꝛ auie. in pn. sed hoc qũo fm hanc. l. cũ oĩa pt̃i q̃runt: Rñ. fiet restitutio in peculiũ tñ fm eos. vel dicit testatoꝛ ut emancipet expresse uel saltẽ tacite. nã dicẽdo ut ei restituat vt̃ rogari ut id faciat p qõ pueniẽt ad illud. sed certe nõ cogeret emancipare: ut. ſ. de le. i. l. filiussa. §. fm vulgarem. nisi aliquid pt̃i fuit relictũ ut sibi remaneat qõ accepisset: ut. ſ. de condi. ꝛ demon. l. si cui. prima ergo placet: ut emancipatus cogat: non ille qui ẽ in ptãte nisi in casu cum pater dilapidat: ut. ſ. e. l. imperator.

m ¶ Cogi posse. ſ. adire ꝛ restituere.

n ¶ Spectat. qꝛ a noto in castris alꝰ non relicto fuit relictum fideicõ. ut. ſ. de castrẽ. pecu. l. si forte. ꝛ. l. castrẽse.

o ¶ Circa obsequium. qꝛ lis nulla dz eẽ inter eos: ut. ſ. de iudic. l. lis nulla. sed hoc fit extraordi. ut in bo. pos. dicimus. ut nõ. ſ. de bo. pos. l. iij. §. si eã. peter tñ hic ueniam: ut. ſ. de in ius uo. l. adoptiuum. in prin. ꝛ fa-

cit. ſ. de cast. pecu. l. miles. ꝛ. l. filiussa. ꝛ. l. a commilitone.

p ¶ Sed si seruo suo. heredis.

q ¶ Directa. sed nõ põt dari directa libertas etiã seruo heredis: vt. C. de testa. manu. l. seruo tuo. sed dic qꝝ trahitur ad fideicõmissariam. ꝛ ẽ speciale vt non pereat hereditatis restitutio. sic ẽ speciale pp ius qõ hz creditoꝛ in seruo pignorato: vt. ff. de fideicõ. li. l. generaliter. §. si seruo. alꝰ regulariter non valet libertas directa i seruo alieno: nec trahitur ad fideicommissariam: vt. ſ. de le. i. l. si seruus legatus. §. si seruus. Itẽ ꝯ. ſ. de le. iij. l. si legatarius. in pn. Sz nec hic valet nisi sponte manumittat.

r ¶ Suo. secus ẽ in seruo hereditario: vt. ſ. e. l. si mulier. §. non est. ꝛ. ſ. e. l. §. si ego. ꝛ. l. si res. §. i. ꝛ. ſ. e. l. apud. §. antistia. h.

s ¶ Hereditatez. detracto precio serui: vt. ſ. e. ita tñ. §. fi. ac.

t ¶ Idem querit. loquitur i casu superiori. ac.

u ¶ Cautionis. non dz quis se cõmittere incertis si põt certis vt hic. ꝛ. ſ. e. l. qui ita. §. etiaz. ꝛ de car. edict. l. iij. §. due. in fi. §. ꝛ. ſ. qꝝ fal. tu ante. l. pupilli. ꝛ ar. ſ. de pecul. l. qõ debet. sed ar. contra. ſ. so. ma. l. ij. §. fi. i fi. ꝛ de in ius vo. l. qqz. §. fi. ꝛ l. se. ꝛ insti. de here. insti. §. seruus alienus. ꝛ. ſ. de acqrẽ. rẽdo. l. naturalẽ. §. illud. ꝛ. ſ. de iurisd. om. iudi. l. si id qõ. §. fi. ꝛ ſ. e. l. apud. §. virum.

¶ Qui solidum. Qui nõ põt capere solidũ ꝓ se capit vt alij restituat. b. d. Bar.

x ¶ Qui solidũ. sed aliquid vt filiꝰ naturales vnciã ertanti bus legitimis: vt in auẽ. gbus mo. nat. effi. legit. §. discretis. Itẽ ẽ crẽplũ. C. de secũdis nup. l. i. §. i. ꝛ sic loquitur. ſ. de le. ij. l. ei qui. Sed quid dices i eo qui nil põt capere. Rñ. vt no. C. de fideicom. l. tanꝯ. in glo. ibi hoc indubitabiliter ꝛc.

y ¶ Bonoris. i. emolumenti. vt. ſ. co. l. qꝛ poterat. ꝛ. l. nam qõ. §. qui compulsus.

¶ Si ego. Unus solus institutus rogatꝰ potest a seruo hereditario cogi adire ꝛ restituere siue sit fideicõmissarius ꝓmus siue secundus. b. d. Barto.

z ¶ Stichũ. seruum hereditarium. accur.

a ¶ Legatarius. ſ. rogatus sit stichum sibi legatum manumittere. accursius.

b ¶ Ut sticho. ſ. predicto.

c ¶ Eandem. scz. hereditatem.

a ¶ Cogere me potest. vt sibi stycho directa ꝛia restituam: vt. ſ. e. l. si patroni. §. si qõ põt. Item contra. ſ. eo. §. sed ꝛ si seruo. Solu. hic hereditarius: ibi heredis seruus erat. Item occurrit in eo qꝝ a legatario libertas: ab herede hereditas relinquitur: vnde non debet cogi: vt. ſ. e. l. nõ cogẽdũ. ꝛ hic dicit cogi. Sol. hic est vnus solus heres: vnde non aliter legatum ꝓ serui nec libertatis valeret: nisi cogatur. sed ibi põt. si ponas alium institutum qui non est grauatus fideicom. qui sponte adijt. ꝛ sic intelligitur. ſ. e. l. apud. §. antistia. si autem ponas duos heredes: ꝛ ab vno libertas: ꝛ ab alio fideicommissaria hereditas: tunc non cogitur aliquis eorum adire nisi alter repudiat ꝛ sic redeat ad vnum: vt. ſ. e. l. si res. §. seruus. si tamen sponte adeat alter a quo libertas ẽ relicta: alter poterit cogi adire vt hic subijcit.

¶ Talis quoqz. Qui ab vno consecutus ẽ libertatẽ põt alium cogere adire ꝛ restituere hereditatẽ. b. d. Bar.

b ¶ Legato. i prelegato. c ¶ Ab eo. ſ. herede.

d ¶ Data. idest legata seruo.

e ¶ Hereditas. seruo eidem.

f ¶ Hermia. proprium nomen seruꝰ prelegati.

g ¶ Legatus. idest prelegatus.

h ¶ Euarestus. qui est coheres theodoti.

i ¶ Periculũ. alꝰ periculo. ꝛ ita ẽ in libro dñi. k ¶ Eius. hermie.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Ex facto. Verba directa que iure directo valere non possunt trahunt ad fideicōmissum. b. d. Bar. Et quibuscunq; verbis dū tñ aptis valet fideicommissum. hoc addit Aler. de imo.

a Non posse. cū effectu. nā nō pōt ei auferre liberā testamēti factionē: ar. C. ō sacro san. eccle. l. i. ꝛ. s̄. p socio. l. si fr̄es. §. idē rñdit. ꝛ. C. de pactis. l. pacta.

b Per hoc. ꝛ sic verba directa trahunt ad fideicōmissaria vt. ff. e. l. scevola. ꝛ. l. qui filiuꝫ in pn̄. ꝛ. s̄. de codicill'. l. illum. §. tractari. ꝛ de le. i. l. filiusfa. §. vt qs heredem. ꝛ de le. ij. l. imperator. §. pe. b.

c Sua. s. rogātis. nō vltra: imo et quartā retinet: lz sit prohibitus: vt dicto. §. vt quis heredē. ꝛ. dicta. l. imperator. §. penam non pōt plus grauari q̄ sit oneratus: vt insti. de sing. re. per fideicō. re. §. ij. ꝛ dicta. l. imperator. in pn̄. ꝛ. ff. prori. §. non tantum. h.

d Jul. institutus. nō tñ cogit adire ꝛ restituere p treb. vt. ff. e. l. ita. §. trebellianū. secus si rogatus erat a ticio institutus: qz hz locuꝫ trebel. vt. s̄. e. l. cogi. §. sed ꝛ si quis.

e Nō tñ. aliquē iure fideicōmissi. vt in prin. huius. l. ꝛ dic vt ibi hactenus erant obligati quatenus puenerit. acc.

f Si qs. pcto. hec ꝛ filia verba sunt apta fideicommisso: vt insti. ō sing. re. p fideic. re. §. fi.

g Admittēda sunt. i. bñ valet fideicōmissum. ac.

h Unle. s. fideicōmissum: vt. s̄. e. l. in prin.

i Idē. emoluēti. vt. s̄. co. l. qz poterat. ꝛ. l. nā qō. §. qui compulsus. ac.

k Accipiēdū. i. vt valet fidei com. nec locū habeat treb. nisi ō hereditate tota. vl quota parte rogātis rogatus sit aliquis. vt. s̄. e. nam q. §. pe. ꝛ. l. cogi. §. ꝛ generaliter.

Si quis rogatus. Filij naturales in seruitute concepti faciunt fideicō. cōditionale deficere: alꝫ ex dignitate ꝛ conditione psone diuersimode statuetur. h. d. Bar.

Dem. Ex facto tractatū est an p fidei cōmissū rogari qs possit. vt aliquē hr̄dē faciat. et senat⁹ cēsuit rogari qdē quēcūq; vt aliquē hr̄dez faciat nō posse[a]. vez videri p hō[b] rogasse vt hr̄ditatē suā ei restituat. i. qcqd ex hr̄ditate sua[c] cōsecutus ē: ut ei restitueret. Julia. quoq; li. xl. dig. fideicōmissū tale valē ait: si dei tue cōmitto vt hr̄ditatē ticij restituas: cū eēt is q rogat⁹ est a ticio hr̄s istitutus⁹. Nō tñ ait si hr̄dē quez scripsero potero rogaſ vt hr̄dez faciat aliquē[c]: vez etiā si legatum illi vl qd aliō reliq̄ro. nā bacten⁹ erunt obligati q̄ten⁹ qd ad eos puenerit. Si qs ita cauerit peto[c] ut illi des aut illi fideicōmissū reliquas. aut illi libertatez ascribas: admittēda sunt[k]. Nam cuz i hr̄dū institutione senat⁹ censuit videri vtile[b]: de ceteris quoq; idem' erit accipiendum[k]. Si qs rogatus fuerit vt si sine liberis decesserit restituat hr̄ditatē. Papinia. li. viij. rñ sor scribit: etiā naturalez filiuꝫ efficere vt deficiat cōditio: ꝛ in libertino eodēq; colliberto[m] hoc scribit. Dibi aūt qō ad nāles liberos attinet voluntatis q̄stio videbit eē de quibus liberis testato: senserit: sed hoc ex dignitate ꝛ ex voluntate. ꝛ ex cōditiōe eius q fideicōmisit accipiēdū erit. Ex fcō tractatū memini. Rogauerat q̄dā mulier filiū suū⁹: vt si sine liberis decessisset restitueret hr̄ditatē patri suo: is⁹ postea deportatus in insulaꝫ liberos suscep erat. Quereba igit an fidei cōmissi ꝯditio ōfecisset[q]. Nos qdē h dicem⁹: ꝯceptos qdem aī ōportationem licet postea edant: efficē ut ꝯditio deficiat post ōportatōem vō susceptos q̄si ab alio[r] non ꝑdesse: marie cum etiam bona sua quo dāmodo cum sua cā[r] fisco sint vendicanda vt fideicommissum p̄stet fisc⁹ ex his. Si qs rogat⁹ fuerit filijs suis[s] vel cui ex his voluerit[u] fr̄stituer hr̄ditatē. Pap. li. viij. rñ. etiā ōportato ei tribuit eligendi facultatem cui lib̄ factus[x] fideicōmissum fr̄stitui velit. Sed si su⁹ pene[x] fuerit ꝯstitut⁹: nullo aī ꝯcepto filio iā parere ꝯditioniꝫ poterit: ō cessisseq; sine liberis videt. Sz cum ōcedit[a] electionem illā quam papinianus deportato ōdit[b] buic dari non oz. Si qs[c] autem suscepit qdez filiū: vez viuus amiserit: videbitur sine liberis ōcessisse[b] Sed si naufragio vl ruia vl aggressu vel quo alio mō simul cum patre pierit: an ꝯditio defecerit videam⁹. ꝛ magis non defecisse arbitror. qz ñ est verisile filiū ei⁹[c] supuixisse. Aut igit filio⁹ supuixit patri: ꝛ ñ extitit ꝯditio fideicōmissi[r]: aut non supuixit: ꝛ extitit conditio Cū autem quis āte ꝛ qs postea decesserit non apet extitisse condi

tant: sic. C. de natura. li. l. hz. ꝛ. s̄. de iniusto testa. l. i. ꝛ. ff. ad tertul. l. ij. §. obijcit. ꝛ. l. eqssimū. §. i. ꝛ nō qp qdā notāt hic qp deportatus non bētur p mortuo: qz statim pr̄ admitteret. sed certe imo habet p mortuo. vt. ff. de bo. pos. contra ta. l. i. §. pe. sed hoc ideo cōtingit qz filij ante concepti habētur pro natis. ꝛ fm hoc sunt arg. s̄. de le. ij. l. cum pater. §. hereditatem. ꝛ. ff. de ver. oblig. l. et ea. §. in insulam. vbi non haberur pro mortuo.

r Alb alio. est enim ateratus. ar. ff. de sol. l. qres. §. arcam.

s Cum sua causa. i. cū onere fideicommissi. s. si post deportationem concipiatur. vt. s̄. ad sill. l. cum fisco. ꝛ. s̄. e. l. marcellus. §. fi.

Si quis rogatus Per deportationē non pdit ius eligēdi fideicōmissum. sec⁹ si p dānati onez in metallum. b. d. Bar. ꝛ omnes.

t Rogatus. filijs suis. s. rogati: vt. ff. pri. ibi: sed ꝛ si seruus ꝛc.

u Voluerit. q indignū digno poterit preferre. secus si dirisset testator. quem dignum putaueris. ꝛ nō qp si fuerit i mora eligendi oībus deferr petitio fideicommissi. vt. s̄. de le. ij. l. cuz quidā. ꝛ. l. vnū. §. rogo. b.

x Liber factus. melius dirisset liber existēs. nam deportatus ciuitatē solā amittit: non libertatem. ꝛ sic ea que sunt iuris ciuilis amittit non naturalis: ut. ff. de penis. l. q dā. ꝛ. s̄. ō capi. di. eas. ꝛ. l. legatū. ꝛ. s̄. de pac. l. si vn⁹. §. pact⁹ ne peteret. hec aūt electio q̄ dat consistit in facto: ut hic. ꝛ. s̄. de le. ij. l. cum pr̄. §. hereditatē. b.

y Seruus pene. ut dā natus in metallu: ut in

sti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. serui autem.

z Nullo ante. sub. maxime. nam ꝛ in antea conceptis vel natis amittit electionem: ut. ff. prori. sed cum decedit ꝛc. lz per se admittatur. ut ar. s̄. pri. §. nisi enim subaudias maxime contra diceret. ff. prori. ꝛ non eēt dr̄ia inter seruū pene factum ꝛ deportatum. qō hic facere vult. accur.

a Sed cū decedit. i. decedere dr̄. qō ē cum seruus pene fit. acccur.

b Dedit. in antea natis vel conceptis. sed in postea cōceptis: nec deportatus: nec seruus pene factus pōt eligere. accur.

Si quis. Cōditio si decesserit sine liberis intelligit supuiuentibus. ꝛ ideo si liberi ante rogatū vel simul cū eo moriant nō faciunt cōditionē fideicōmissi deficere. b. d. Bar. ꝛ Aler. de imo. Vel sic. Sine liberis dr̄ ō cessisse q liberos supstites nō reliqt: lz eos habuerit. b. d. Et ponit tres casus. Primo qñ diuersis tpibus decesserunt: ꝛ constabat qp primo liberi ꝛ postea grauatus: vsq; ibi. sed si naufragio. Scōs casus est qñ eodē tpe puta eodē naufragio vel ruina: ꝛ cōstabat idē sez qp pus filius spiritū emiserat q̄p pr̄: vel constabat qp simul non prius vnus q̄p alter vsq; tbi. aut igitur. ita concludit. Et postea ponit alium casum qñ non cōstabat qs eorū prius decesserat: ꝛ constabat tñ qp filiū habuerat: ꝛ qp ambo mortui erāt. sed dr̄ in fine vnum singulare qō alibi non reperit: qp substitutus q dicit illū decessisse sine liberis ꝛ sic filium primo mortuū eē: hz intētionē suam fundatam: qz hoc presumit nisi ꝛrium appareat. Pau. de ca.

c Si qs. instituius rogatusq; restituere si sine liberis decessit.

d Decessisse. qz nō durauit: vt. s̄. de in rē ṽ. l. si p pr̄. §. ēsum. sic ꝛ. ff. e. l. heredibus in pn̄. ꝛ. C. de lib. pre. l. iij. ꝛ. s̄. de intust. test. l. posthum⁹. ar. ff. insti. de exhere. li. in pn̄. ꝛ. C. de insti. ꝛ substi. l. aīpe.

e Si liū ei⁹. s. ipuberē. sed sec⁹ i filio pubere. q vt fortior p̄sumit supuixisse. ꝛ. s̄. de reb. du. l. q duos. §. fi. ꝛ. l. cū pubere. ꝛ. l. se. ꝛ sic nō obstat illa. l. q duos. §. cū i bello. ꝛ facit. s̄. de pac. do. l. inter socerū in pn̄. nā ibi de ifante dicit. sic ꝛ masculus fortior q̄p femina intelligitur: vt. d. l. q duos. §. si maritus. ꝛ primo nat⁹ intelligit masculus: vt. s̄. de reb⁹ du. l. si fuerit. §. fi. ꝛ facit. ff. e. l. eum qui.

f Fideicōmissi. ne pereat. sic. s̄. eo. l.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cogi.§.nec ignoro.ar.contra.s̄.de le.i.l.ticia.§.lucius.probari tñ potest hic contra: vt.d.l.qui duos.in fi.accur.

¶ Si quis. Conditio si sine rede decesserit intelligitur.i.sine liberis .h.d. vel aliter. Verba ꝯditionis debēt intelligi vt se habeant ad cē vel nō esse.h.d.Bar.ꝛ Aler.de iuno.ꝛ alibi non reperitur fm Dy.

a ¶ Sigs.sine bf̄de.alꝫ ē si sine bf̄de:ꝛ alꝫ si alieno bf̄de.s.erñte ꝛc.idest ekneo.sic.C.de li.pre.l.iij.ālis est qlibet preter liberos.sed prima verior.ꝛ rō ꝓsumptionis q; raro occurret q̄ quis decedet sine rede cum salte fisc⁹ sit heres: vt.C. vnde vir ꝛ vxor.l.i.ꝛ est fm hoc ar.q̄ si concedo feudū vel precariū tibi ꝛ tuis heredibus: q̄ de filijs videat intellectū. alꝫ duraret sine fine.p hoc q̄ heredes ponant p liberis. sic.s̄.de vsuc.ac. l.sigs ticio. fm vnā lec. s; qd si reliqt liberos sed nō sunt bf̄des: vel q; nolūt: vl q; nō p̄nt puta iuste erheredati: rñ. deficit ꝯditio sicut si expresse dixisset si decedas sine liberis: vt.s̄.de le.iij.l. sine liberis: vt.s̄.de le.iij.l.si iussa.§.cū qs erit.azo.

¶ Si fideicō. Infideicōmissum vsē nō veniunt fructus percepti post a dītā bf̄ditatem nisi fuerit heres i mora: vel nisi fuerit spāl⁹ granat⁹ ō ipsis restituēdis: q; nō dicunt res bf̄ditarie sed bf̄dis:ꝛ in tali fideicōmisso ñ veniūt: nisi res hereditarie: cōputant tñ in q̄rtā. h.d. vsq; ad .§.si legatū. ¶ Dau.ō ca.ꝛ Aler. Et ꝓmo ponit vna regula vsq; ibi. nisi. Scō ponit duplex exceptio vsq; ibi.plane. Tertio ponit limitatio scde vsq; ibi.quotiens. Quarto ponit eius rō satis notanda. ¶ Dau. de ca.

b ¶ Hereditatis.dic q̄ fructus q̄ñq; percipiūt a rogato restituere hereditatē iudicio testatoris: vt q̄ñ sub condi. vel ex die rogatus ē. vt.ī.eo.l.mulier.§.alia cā.ꝛ.l.ex asse.ꝛ hoc casu cōputat sibi in quartā:ꝛ nihil restituit. vt dictis.ll.ꝛ h.i.rñ.ꝛ.§.plane. sed fallit hoc quo ad qd.ī.e.l.mulier.§. pe.q̄ñq; negligētia fideicōmissarij.ꝛ tunc nec imputat in q̄rtā: nec restituit qdē aliqd: vt.ī.e.l.mulier.§.si heres.ꝛ.§.i.i.rñ.q̄ñq; mora nō soluentis:ꝛ tunc sibi cōputat in quartā ꝛ supfluos restituit: vt hac.l.ij.rñ.ꝛ.s̄. ad.l.aql.l.paulus.rñ.§.fi.ꝛ.l.qō de bonis.§.qō auus. idē si expresse petit eos restitui: vt hac.l.iij.rñ. vel etiā tacite: vt q̄ñ gra fideicōmissarij distulit: vt.s̄.de le.iij.l.si ita.§.pegasus. Itē q̄ dixi primo.ꝛ.iij.casu fruct⁹ cōputari in q̄rtā: fallit in liberis p̄mi gradus: vt.C.eo.l.iubem⁹. nec obstat.s̄.de inof.test.l.pap̄.§.si ꝯditioni, nā dicas vt nō.d.l.iubemus. Itē vt q̄ et alij liberi nō cōputēt: vt nepos: vt.s̄.ad.l.fal.l.qō de bonis.§. qō auus. sed dic ideo ibi nō cōputat: q; eos cōpensat cum debito qō ei debuerat auus. si autē aliqs.s.id bñet cōputaret:ꝛ hoc de treb.q̄rta. in quarta vero iure nature non cōputant fructus: vt.C.de inoffi.testa.l.sancim⁹ §.repletionē. nec ob.d.l.pap̄.§.si ꝯditionē. vt ibi nō.ꝛ.d.l.sancim⁹. In quarta debita iure institutionis cōputat heres fructus q̄ erant in satione tpe mortis testatoris: vt.s̄.ad.l.fal.l. in falcidia placuit.ꝛ postea sati nō. vt.l.in rōne. in p̄n.ꝛ.l.in q̄titate. in p̄n.ꝛ insti.ad.l.fal.§.q̄titas. vbi ät percepit bñs fructus predij legati: et post aditā hereditatē q̄ñq; cōputat sibi in fal. iure institutionis: vt.s̄.ad.l.fal.qō de bonis.§.fructus.ꝛ tūc forte poterit adhiberi ea dē distinctio q̄ facta ē in treb.s.sit in mora aut vnus vel alter: vel nullus: ut.d.§.fructus:ꝛ i eo.ti.l.paulus.rñ.§.i.ꝛ.ij.ꝛ nō generale de q̄libet q̄rta. q̄ ibi bñs dz bñe quartā bz et quarte fructus ex die mortis testatoris.ꝛ p̄mo de bac.ī.e.l.mulier.§.siqs de debita iure institutionis bētur.s̄.ad.l.fal.qō de bonis.§.fructus. de alia iure nature habes.s̄.de inof.te.l.pap̄.§.si ꝯditioni.ꝛ facit.s̄.de vsur.l.egs.ꝛ.ī.e.l.postulante.§.sed ꝛ in huiusmodi.ꝛ.s̄.de le.i.l.siquis bonorum.

c ¶ Accepto ferunt.ꝛ sic fructus nō veniunt in restitutionē: nisi heres fuerit in mora: vel nisi expresse vel tacite fuit rogatus de eis restituēdis: ut in p̄n. huius.l.nō. Itē in alio casu: ut.ī.e.l.ita tñ.§.ex asse.ꝛ.s̄.de usur.l.iij.§.cū pollidius.ꝛ.ī.e.l.balista. uel nisi p̄cepti fuerint ante aditā hereditatē. sic.ꝛ.ī.e.l.postulante.§.sed in his.ꝛ.l.deducta.§.pe.ꝛ.l.ita.§. si fuā.ꝛ facit.s̄.ō ꝯdi.ꝛ de.l.q heredis.§.i.ꝛ.ī.e.l.heredes mei.i.p̄n.b.

¶ Si legatum. Qñ prelegata nō ueniūt in fideicōmisso debēt i telligi tionē fideicōmissi magis dicendū est. ¶ Si qs aūt fideicōmissū reliquerit. fidei tue fili cōmitto: vt si sine hēde⁹ moriaris: fstituas seio hereditatē videri eū de liberis sensisse diu⁹ pi⁹ rescripsit: ꝛ ideo cū qdā sine liberis decederet auūculū ab i testato bonoꝝ possessorē habēs: extitisse conditionē fideicōmissi rescripsit. ¶ Dem.

¶ Si fideicōmissaria bf̄ditat⁹ fstitutōe ꝯstat ñ venire fruct⁹ nisi ꝛ mora facta ē: au tcū qs speciaꝫr fuerit rogat⁹ ꝛ fruct⁹ restituē. ¶ Plāe fruct⁹ in q̄rtā iputanē vt est rescriptū. Quotiens qs rogatur hēditatē restituere: id vt rogat⁹ reddere qō fuit bf̄ditatis. fruct⁹ aūt nō hereditati s; ipis reb⁹ acceptō ferūt. ¶ Si legatū⁹ sit bf̄di re lictū:ꝛ rogat⁹ sit portionē hereditatis restituere id solū ñ ōbere euꝫ restituere qō a coherede accepit. ceterū qō a semetipso ei relictū est i fideicōmissū cadit⁸:ꝛ id diuus pi⁹ rescripsit. ¶ Au. Bi pure fideicō. datum⁹ ē: si adiectum sit: rogo des filio tuo. facias q; vt ad eum perueniat: rescriptū est videri in id tps dari quo capē potest:ꝛ sui iuris fiat. ¶ Te rogo luci tici hereditatē meam cum ticio partiaris ex se. cō. trebellião i eū cui restituta est bf̄ditas: actionē ꝯpetere aristo ait: q; pro hoc accipiendū sit: rogo hēditatē illam restituas: nec verba spectantur senatusc̄ōsulti: s; snia qbuscūq; verbis: dū testator senserit vt hereditas sua fstituatur. ¶ Qui in distrahendis conseruandisue rebus hereditarijs sumptus factus est iputari bf̄di⁰ oz. ¶ Ulpianus.

Sed ꝛ si⁹ ad tēpus liberoꝝ fuerit legatū relictū:ꝛ is q; vtroꝝ p̄gnante decesserit: ad hēdem suū transfert legatum.

¶ Oponi⁹.

Heres cū debuerat quartaz retinere: totā hereditatē restituit nec cauit stipulatiōe sibi ꝓpositaꝫ similē eum esse aristo ait illis q; retentiones quas solas bñt omittūt. Sz posse cū rex bf̄ditariaꝝ possessionē vel repetere vel nāciscꝫ: ꝛ aduersus agētē doli mali exceptō ciasq; vt ad eum perueniat: rescriptū est videri in id tps dari quo capē potest:ꝛ sui iuris fiat. ¶ Te rogo luci tici hereditatē meam cum ticio partiaris ex se. cō. trebellião i eū cui restituta est bf̄ditas: actionē ꝯpetere aristo ait: q; pro hoc accipiendū sit: rogo hēditatē illam restituas: nec verba spectantur senatusc̄ōsulti: s; snia qbuscūq; verbis: dū testator senserit vt hereditas sua fstituatur. ¶ Qui in distrahendis conseruandisue rebus hereditarijs sumptus factus est iputari bf̄di⁰ oz. ¶ Ulpianus.

Sed ꝛ si⁹ ad tēpus liberoꝝ fuerit legatū relictū:ꝛ is q; vtroꝝ p̄gnante decesserit: ad hēdem suū transfert legatum.

¶ Oponi⁹.

Heres cū debuerat quartaz retinere: totā hereditatē restituit nec cauit stipulatiōe sibi ꝓpositaꝫ similē eum esse aristo ait illis q; retentiones quas solas bñt omittūt. Sz posse cū rex bf̄ditariaꝝ possessionē vel repetere vel nāciscꝫ: ꝛ aduersus agētē doli mali exceptō

d ¶ Si legatū. i. prelegatum.

e ¶ Heredi. s. vni ex duobus vt subijcit. accur.

f ¶ Hereditatis. idem si dixerit hereditariam: vt nō. s̄. co. l. marcellus. §. quidem. b.

g ¶ In fideicō. cadit. vtpote cū iure hereditario capiat: vt. s̄. ō le. i. l. legatum. §. i.. ꝛ fa. ī. e. l. deducta. §. nūmis. ꝛ. s̄. de leg. ij. l. cum pr̄. in p̄n. ꝛ ad. l. fal. l. id aūt qō. ꝛ. l. in q̄rta. sed ꝯ vt. C. fa. ber. l. filiuꝫ. vbi retinet. ꝛ b restituit portionē hereditatis quā bz iure hereditario. sed satis vt restituere si sibi in q̄rtā cōputat. Itē vt ꝯ. s̄. de vsur. l. in fideicōmissis. §. cum pollidius. vbi retinet fundū quez iure hereditario habebat. sed ibi ex presse voluit cū retinere. vel ibi magis vt custos q̄ heres:ꝛ iō cetera oia restituit cū fructibus etiā nō retēta aliq̄ quarta.

¶ Bi pure. Fideicōmissum relictum filio ita vt ad eū puenīat vt dilatū in tps erñtie sui iuris. h.d. Bart. Et rogat⁹ q̄ bf̄ditatē partiaꝫ vt rogatus dimidiā bf̄ditatis restituere:ꝛ sumptus facti p here dē in reb⁹ restituēdis vel cōseruādis non repetunt a fideicommissario sed iputant heredi. h. d. tota ler. Aleran. de imol.

h ¶ Ubi pure. datū ē. i. relictus vt detur a pte instituto filio ipsius. i ¶ Fiat. quoquo mō. vt. ī. ti. i. l. si ita cēt. nec cogit pr̄ emancipare. sed qd si expresse dixit hoc testator: rñ. nec tunc cogitur: vt nō. s̄. e. l. cogo. §. si pr̄. Itē ꝯ. ī. e. l. impator. so. ibi vilapidat pater: vel speciale ibi q; filius erat miles ꝛ forte testator.ꝛ facit. C. ō fideicom. l. q̄uis. ꝛ. ī. e. l. epistola. §. fi. ꝛ. s̄. de auro ꝛ argen. le. l. filiam.

¶ Te rogo. Rogatus ptiri bf̄ditatē cū alio vt rogatus ptē restituere. h. d. Bar. k ¶ Te rogo. partiaris. i. dividas dando ei dimidiā: q; appellatione partis ꝯtinet dimidia: vt. ī. de ver. sig. l. nomē filiarū. §. portiōis. vel dic partiaris. i. cōices etiā p indiuiso dando partē: vt. ī. de ver. sig. recte. §. fi.

l ¶ Accipiēdū sit. q. d. hec duo paria sunt partiaris: vel rogo vt restituas ei dimidiam. m ¶ Sz snia. sic. C. de fideicō. l. cū virū. ꝛ. s̄. de adimē. le. l. iij. §. ꝯditio. ꝛ. C. de li. pre. l. iij. sed ar. ꝯ. s̄. de le. i. l. iiij. ꝛ. ī. q ꝛ a qbus. l. prospexit. ꝛ. s̄. de vsufru. le. l. si alij. sed dic vt nō. s̄. e. l. ille a quo. §. i. accur.

n ¶ Qui in distrahēdis. factus ē. ab herede rogato restituere. ac.

o ¶ Heredi. i. eidē q̄ fecit. sed ꝯ vt. ī. e. l. mulier. §. sed ꝛ ipse. vbi a fideicōmissario recuperabit. sol. ℔ ad tpalē vtilitatē ꝛ lucrabat heres fructus: q; iudicio testatoris erat dilata restitutio. sed. ī. ad ppetuā rei vtilitatē. ar. s̄. de impē. in rebus do. fact. l. iij. §. nec generaliꝫr. vel dic hāc fm illā.ꝛ dic bf̄di. i. fideicōmissario. q in effectu heres ē: vt insti. de fideicō. here. §. restituta. alij dicūt q̄ qdā tertius possidēs fecit sumptus quos ab herede agēte petitione hereditatis recuperat: vt. s̄. de pe. here. l. si quid possessor. §. sicut. sed tunc non facit ad istuz ti. ac.

Sed si. Qui decedit vroze pregnāte que post parit vt cum liberis decedere. h. d. Bar.

p ¶ Sed ꝛ si. male stare vt hec ler. tū q; de singulari relicto dicit ō quo nihil ad titulū. Itē q; vt continuari precedēnibus qō non facit. sed dic ex vigore copule etiam continuari ad casum subauditum. q. d. non solum si scio volui hereditatē restitui: cum liberos habuerit: sed ꝛ si legatum ꝛc.

q ¶ Is. s. legatarius.ꝛ dic vroze legatarij. accur.

r ¶ Legatū. q; extitit conditio:ꝛ ceffit dies legati: q; p nato habetur heres: vt ꝛ. ī. ti. i. l. is cui.ꝛ de sta. ho. l. qui in vtero.ꝛ. ī. de ver. sig. l. intelligendum. qd autē iuris sit cum quis vroꝝ siue legat in tpe liberoꝝ: habes. s̄. de condi.ꝛ de. l. solemnis.ꝛ. l. cum vir.ꝛ. l. si vir. b.

Heres Qō heres indebite restituit: recuperat cōdictēdo vel possessiones adhuc vacantes apprehendendo. vel qō dz non soluēdo vel debitoribus ne soluāt denūciādo. h. d. bar. s ¶ Proposita. q̄to plus q̄ p. l. fal. ꝛc.

t ¶ Aristo. ait.ꝛ male. ac.

u ¶ Omittunt. de quibus est crēplū. s̄. de condi. inde. l. si in area. in fi.ꝛ. ī. ō ex ce. do. l. paulus. acc. x ¶ Sz posse. subaudi puto: corrigens aristonem.

y ¶ Repetere. si soluit errore facti nō iuris: vt. C. ad. l. fal. l. error.ꝛ. s̄. de iur.ꝛ fac. ignorā. l. regula. §. fi.ꝛ fa. s̄. si cui plus q̄ per. l. fal. l. i. §. hec stipulatio.ꝛ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſ.6 condi.inde.l.ſi quis cum a fideicõmiſſario.ꝛ.l.qui exceptionẽ.§.ſi pars.ꝛ inſti.ô fideicõ.here.§.ſed qꝛ ſtipulationes.ꝛ.j.e.l.cũ hereditas.ꝛ.ſ.ô mino. l.in cauſe.ij.§.põpo.ꝛ de le.i.l.domus.ꝛ.l.ſe.ac.

Mulier. In conditionibus q̃ effectum relicti reſpiciunt nõ refert quid er equipollẽtibus fiat.h.d.Bar. Vel ſic.Fideicõmiſſum a mẽ relictũ filio ne vti poſſe cũ:ꝛ debitoribꝰ denũciare ne ſoluerent. **Lpia.**

ꝛ collatũ in tps mortis fratris ſui in cuius ptãte cõmiſtebat: debeꝫ imediate cum filius qua litercunqꝫ factus ſui iuris fuerit.h.d.Aleran.de imola.

a ¶ Patris a quo viuebat.

b ¶ Differmature.oriebatur.n. qõ ex verbis teſtatricis.ſ.vel ei qui eorum ẽ.

c ¶ Si morte pfis.ecce conditio fideicõ.

d ¶ Emancipauerat.brafidas pater.

e ¶ Petebant.ſ.filij.

f ¶ Refert.ſ.reum.

g ¶ Voluntate.ſic.j.e.l. qdaꝫ ita in fi.primi caſus.

b ¶ Sperasſet.ſic.ſ.e.l. apud iul.§.ſi.ꝛ nõ.non referre quid er equipollentibus fiat:vt nõ. C.de inſti.ꝛ ſub.l.iij.ꝛ.j.ti.i. l.ſi ita eſſet.

¶ Non eſt.Seruus põt cogere heredem a quo fideicõmiſſaria hereditas ꝛ libertas ẽ ei relicta.h.d.Bar.ꝛ alex.ô ĩmo.

i ¶ Dubitandũ.ſeruis.bñditariis.ſecꝰ in bñdis ſuo:vt.ſ.e. l.cogi.§.ſi pf.i fi.§.azo.

k ¶ Fuiſſet.ita qꝫ ab eodẽ here de libertas ꝛ bñditas.ſecꝰ ſi ab vno bñditas ꝛ ab alio libertas ſit relicta:vt.j.e.l.ſi res.§.ſeruus,niſi aliud dicatur in duobus caſibus.ſ.e.l.apud iul.§. ſi.ꝛ.l.cogi.ꝛ facit.ſ.eo.de iudi.l.vir.ac.

¶ Si heres.Fructus pcepti negligentia nõ petẽtis non cõputantur in quartã:ſecus ſi iudicio teſtatoris.h.d.Bart.vel ſic.Fructus pcepti negligẽtia nõ petẽtis nõ cõputanꝫ in q̃rtã nec veniunt reſtituẽdi:ſꝫ fructus percepti iudicio teſtatoris nõ bñ cõputanꝫ in q̃rtam ꝛ in fructus q̃rte:ꝛ bñs tenet fideicõmiſſario vniuerſali ô dolo ꝛ lata culpa tñ.h.d.vſqꝫ ad.§. cum proponeretur.Alex.

l ¶ Si heres.die.i.pure.

m ¶ Fideicõmiſſum.ſit.ſ.pure relictum.

n ¶ Deducta quarta de oĩbus rebus in qua q̃rta non computantur fructus vt ſequitur.

o ¶ Videntur.ꝛ ideo non imputanꝫ ĩ quartã nec reſtituunꝫ,

p ¶ Percepti videntur.meritoꝫ ĩ quartã imputanꝫ:vt.ſ.e.l.in fideicommiſſaria,iiij.rñ.ꝛ ad hoc qꝫ iudicio defuncti pcipi videanꝫ facit.C.de fideicõ.li.l.iij.ſi aũt bñs ẽ in mora cõi iure cõputat in q̃rtã ꝛ ſuppluũ reſtituit:vt nõ.ſ.e.l.in fideicõ.in põ.

¶ Sed etenim.Heres tenet fideicõmiſſario vſq ô dolo ꝛ lata culpa tñ.h.d.Bar. q ¶ Vel ſui.bñditarij. r ¶ Res.hereditarie.

ſ ¶ Reddere.repete placet. t ¶ Proxima eſt.ſ.late,illa.n.ẽ dolo proxima:vt ꝛ.ſ.ſi meſſor fal.mo.vir.l.i.§.id aũt.ꝛ.j.pri.rñ.ſed cum vertatur cõmodum vtriuſqꝫ.ſ.bñdis q̃rtam retinẽtis fideicommiſſarij vodrantem recipere:vt ẽt qꝫ ô leui teneaꝫ:vt.ſ.de le.i.l.ſi ſeruus legatus.§.cũ qd.q̃ ẽ cõtra. ſo.hic coactus adijt ꝛ ſic nullũ cõmodum hꝫ:vt.ſ.e.l.qꝫ poterat.vel dic ibi de culpa in non exigendo ab herede q̃ venit.ḃ in male conſeruando que nõ venit. Itẽ contra.ſ.de le.ij.l.cum pater.§.hereditatem.ij.vbi non venit periculum etiam adminiſtrationis.ſed ſubꝰ.ibi niſi ſit lata culpa.ꝛ ſic fm iſtam.

u ¶ Culpa.ſ.lata.alꝫ culpe.ſ.late.nam de leui non teneꝫ:vt dictũ ẽ.ꝛ fa.ſ.de le.i.l.domos.cũ tribus ſi quẽtibꝰ. r ¶ Cõſueta negligẽtia.i.magna negligẽtia.ꝛ ſic lata culpa q̃ ſuus tolerat:ĩ alienis punit.ſic.ſ.ſo.ma.l.ſi ꝓcãte. §.ſi maritus. y ¶ Partuũ partꝰ.ſub.ꝛ eoꝝ reddit rõnem.

z ¶ Non habẽtur ꝛ ideo veniunt in reſtitutiõe:qꝫ nõ ſunt fructus,vt jſti.ô rerũ di. .§.partus,ñq̃ ſunt nati aſi dicẽ fideicõ.cedẽtẽ:vt.ſ.ad.l.fal.l.paulus.rñ. §.i.Itẽ nõ qꝫ vſ bicommuere qꝫ ſi eſſent fructus nõ veniret in reſtitutiõe ſꝫ diſtinguit vt nõ.ſ.e.l.in fideicõmiſſaria in põ.

a ¶ Detraher.ſ.e. .l.vbi pure.§.ſi.contra.Jo.ibi.ac.

b ¶ Edes.hereditarie.

c ¶ Acquiſite ſunt.l.preſcribẽti.

a ¶ Careat.ſecus ſi poſſet ei culpa imputari:qꝫ non interrũpit pſcriptionẽ litis ꝓteſt.qõ potuit de iure:cũ erat bñs.alꝰ cẽt ſecus:vt.ſ.ô pe.here.l.q̃ qd poſſeſſor.§.pe.ḃ q̃ ô fcõ fuit ipedit.Itẽ facit .ſ.ô iure deli.l.ait ꝓtor.

¶ Cum proponẽ. Filia põt res q̃ reſtituõi ſubiacent in cãz dotis alienare:niſi ex fructibꝰ tñ pcepit qꝫ doti ſufficiat. h.d.Bar.ꝛ Aler.

b ¶ Quantitatis.repete ꝓponereꝫ.ꝛ dic dediſſe de dcã hereditate reſtituenda.ſecꝰ aũt ſi viꝰ pñ ꝓ ea dotẽ dediſſet.quo caſu vt es alienũ deducere.nec compẽtaretur cũ fructibus nec veniret ĩ fideicom.vt.j.e.l.a filia. ꝛ argumen.j.eo.l.lucꝰ §.marinus.

c ¶ Suũ.ſ.ꝓponereꝫ.

d ¶ Congruebat.cuius ẽ officiũ filias dotare:vt .C.de do.ꝓ nuptias.l. fi.§.vtrãqꝫ.accur.

e ¶ Decedere.i. derabi de hereditate reſtituenda ꝛ ſbandi pinde ac ſi qõ ſuperfuiſſet.ſ.a dote.vel dic qõ ſuperfuiſſet de tota hereditate tpe mortis. nam ꝛ tunc totam dotez detraheret de hereditate: vt.C.e.aũẽ.ꝫ rogatus. Idez ẽ ſi ſimpliciter fuit rogatꝰ reſtituere:vt.C. cõia de lega.aũẽ.res.

f ¶ Hoc.ſ.qõ in dotem datũ:q̃ totũ fideicõ.preſtabitur deducta quarta ꝛ dos videbitur data de fructibus.ſic.ꝛ.ſ.de le. ij.l.cũ pf.§.ticio.ꝛ ad.l. fal.l.qõ de bonis.§.qõ auus.ꝛ ſic lꝫ hos pcipiat iudicio teſtatoris non lucrifacit ſuppluos a q̃rta.ſꝫ cõputat ſibi ĩ q̃rtã ꝛ quarte fructꝰ.vt ꝛ alꝰ ſ.e.l.§.alia.ꝛ qõ ſuppluit alꝰ lucratur:vt dict.ſ. e.l.in fideicõ.in põ.ſed hic non lucratur:ſed cõputat in debitum dotis vel quaſi.nam quaſi eſt a pñe ẽbitum filie dos ut dixi:ꝛ ẽ ſic qꝫ ſolet dici qꝫ bonefidet poſſeſſor fructus lucratur niſi cum computat in expenſis:vt .ſ.de rei ven.l.emptor.ꝛ.l.ſumptus.accur.

¶ Attrebꝰ Trebellianum ita demũ locũ hꝫ ſigs eſt rogatus vt heres. h.d.Bar.ꝛ Aler.Et diuiditur in duas ptes.Primo ponit vnuꝫ dictũ. Scõo er illo infert ad aliud.Secunda ibi:deniqꝫ.Aler.de imol.

g ¶ Quaſi.aſſertiuã veritatis nõ ſiñ.tudinariũ. h ¶ Placet nobis. vt.ſ.de le.i.l.nõ amplius.§.ſi.ac. i ¶ Fuerit.ſ.legatarius.accur.

k ¶ Conſulto.ſ.trebelliano. l ¶ Retinẽt.i.iſte legatarius nõ poterit q̃rtã retinere:vt.ſ.e.l.i.§.ſi is q q̃dringẽta.ꝛ.§.inde neratius.ꝛ.ſ. ad.l.fal.l.ler falcidia.§.nũq̃.ar.j.j.e.ti.l.penalis.§.ſi.ꝛ facit bñ.j.eo. l.lucius.§.heres.Sed nunqd heres a quo eſt legata pars bonoꝝ ſub his verbis pars bonoꝝ poterit cogi p trebel.adire ꝛ reſtituere? Nñ.non vt p bari põt.ſ.de le.i.l.nõ amplius.§.ſi.ꝛ.l.ſe.nã legatarius talis non vſ ſubnixus oneribus bñditarijs:qꝫ bona dicunt deducto ere alieno:vt.j.ô col.bo.l.cũ emãcipati.in põ.ꝛ.ſ.de iure do.l.mulier. Itẽ põt heres libe rare ſe dãdo bonoꝝ eſtimationẽ ꝛ nõ dãdo ptẽ rerũ.vt.d.l.nõ amplius. ꝛ fm hoc facit.ſ.e.l.nã qõ.§.non oſs.ꝛ.l.cogi.§.generaliter.argumen.

contra.insti.de fideic̃ō.here.§.post q̄ se.con.sed illud iure vetustissimo. Itē ar.j.§.e.l.nā qō.§.pinde.vbi dicit.ꝛ si bona ꝛc. Itē qd si ab hērede sit legata pars hereditatis sub his verbis. ps hr̄ditatis vt hic dicit.nū qd heres cōpellit adire ꝛ restituere p treb.nā nulla hodie dz esse dr̄ia dicat qs lego vel fideic̃o mitto.vt.C.cōia dele.l.ij.sed vr̄ contra.qr non est rogat⁹ vt heres:ꝛ de hereditate.sed vt ab hērede legatum relictum.puto autem satis hr̄e locuz trebel.cum a fideic̃omissario sint transitura onera hr̄ditaria:qr virit portionem hereditariam.ꝛ hñ vr̄ rogat⁹ vt heres: vt in casu huius.l.ē qō de legatario an sit cogēdus:ꝛ dic q̄ non.

Quotiens. Portiones apposite in restitutione videnr repete in fideic̃o.nisi ex one re appositio:vel expressione proprium nomē aliud inducat.h.v.Bart. ꝛ alex.de imo.cū.l.se.

a Fecit.sic.C.de ipu. ꝛ ali.sub.l.i.ꝛ.§.6 vul. sub.l.i testō.ꝛ.l.q liberis.§.fi.ꝛ.l.se.l pn.ꝛ.l. coheredi.§.i.ꝛ instit.de vul.sub.§.sed ꝛ si ex disparibus.sed j.C.de impu.ꝛ ali.sub.l.fi.Sol. Imo cōcordat.nā ꝛ duo separatiz ꝛ impubes fuerunt instituti.ꝛ ita habēt viriles in institutione.si militer in substitutione.

b Partes.ō pecūia.

c Virites.i.pro numero psonaruz.vt.C.de cadu.tol.§.sinautem.

d Portionibus.ſ. hereditarijs.ꝛ facit.§.ō rebus dub.l.mater.§.fi.

e Nomūq̄.ex volūtate.ſ.pſūpta.

f Nominibus.ꝛ tñc p virilibus.vt.§.de statu li.l.ita.§.fi.Idē ꝛ si pro priis ꝛ appellatiuis sed precedentibus proprijs.vt.j.de stip.ser.l.si cōis seruus.ꝛ facit.C.de cadu.tol.§.sed vt manifestetur.ꝛ.§.de le.i.l.turpia. §.fi.ꝛ.l.fuus.§.si ex plurib⁹.ꝛ.l.si heredes.sed j.j.ō duo.re.l.siue.sed ibi distingue nominent heredes nominibus proprijs vt a ticio ꝛ seio.an appellatiuis.vt a primo ꝛ secundo herede lego.

Quidam. Translatio fideic̃o.in dubio intelligitur si p̄mo fideic̃o. restitutio facta non fuerit.h.v.Uel ꝛ magis ad lr̄am Ang.Fideic̃omisso trāslato si fideic̃omissario contingat intelligitur translatū siue fideic̃omissarius primus decedat ante diē fideic̃omissi cedentem:siue post anteq̄ fiat fideic̃omissi restitutio nisi ex voluntate testātis expressa aut cōiecturata aliud appareat.h.d.Uel sic.Translatio fideic̃omissi ō primo fideic̃omissario in scōm sub conditione si prius decesserit primus q̄ in eius psona effectū habeat fideic̃omissum hz locum si primus decedat ante diez fideic̃omissi cedētē:siue post ante factā restitutionē.h.d.Uler.Et diuidit qr primo ponitur thema ꝛ qō.Scōo rñsio sed obscura.Tertio illa rñsio i dubiū reuocat.Quarto ex toto dicta rñsio corrigit ꝛ noua ponitur Secūda ibi.rñ.Tercia ibi.sed an ea.Quarta ibi.marcellus.bar.ꝛ alex.

g Peruenerit.p qō venerunt etiam prelegata q̄q̄z.vt nō.C.de fideicom.l.cum virum.

b Prima quaqz die.ſ.apposita.vt cum erit.xiiij.an.vel ad talem etatem peruenerit.vel die prima quaqz.i.q̄cito poteris vel dies cesserit.ꝛ facit.§.de adimen.le.l.iij.§.i.ibi idem dicendum ꝛc.

i Eleciderit.i.decesserit.vt.j.de ver.signi.in vulgari.in fi.

k Adeatur.ꝛ sic constat non cessisse diem.

l Cedat.vel qō est adueniente conditione vel in die incerto si sic fuit relictū.vel vt diri cū erit.xiiij.an.vt.j.ti.i.l.si ticio.si autē pure vel in diez certū.tunc pendet.R.sic ex eo qō est.§.e.l.apud.§.antistia.ꝛ.l.ille.§.i.i fi.ꝛ ibi nō.Singulare autem fideic̃o.pure cedit a morte testatoris.vt.C. de cadu.tol.§.in nouissimo.ꝛ nō.q dictio prius posita in verbis testatoris facit dubium.nam pōt intelligi priusq̄ cesserit dies fideic̃omissi in psona filij vel priusq̄ restituas.

m Pertinere.ista rñsio temperat statim.sed postea ex toto emendatur vt ibi dicit marcellus ꝛc.

n Pueri.sic.§.e.l.ex facto.§.si qs rogat⁹.

o Voluntati.sic.§.e.l.mulier.§.brasidas.nam similis est ibi interpretatio voluntatis in dubio.ꝛ hoc nisi contra probetur qō pōt.vt.§.e.l.vbi pure.§.i. ꝛ.§.de condi.ꝛ demon.l.in conditionibus.ꝛ.C.de lib.prete.l.iiij.

p Accepit.ſ.bona.qr tunc transmittentur pure ad heredem.

Si seruo. Valet fideic̃o. per qō dñs rogatur restituere seruo instituto.h.d.bart. Uel sic.Si dñs cui hereditas ē acq sita p seruum grauetur hereditatē restituere ei seruo:valz grauamē si est collatuz in tps quo est sui iuris.h.d.Uler.

q Herede.dñs.cui vt p cuz quesita est hereditas.

r Fideicom.est.non tñ locuz hz trebel.quo ad quartaz deducendā:qr non vt heres:sed vt dñs est rogatus.ut.§.de le.i. l.cum filio.ꝛ diri.§.e.l.i.§.i.ꝛ .l.mulier.§.fi.sed quo ad alia remedia locuz habet treb.ſ.vt eo libero facto cogat restituere ꝛ transeunt actiones.nō tamē dico q̄ cogatur manumittere sicut nec pater filium emancipare.vt.§.de leg.i.l.filius.§. fin vulgare.

Si quis. Seruo qui sub iacet restitutioni cum vniuersitate pōt libertas testō relinqui. ꝛ fideic̃omissario estimatio ei⁹ debetur.h.d.bar.

s Julium.iussit.ne sororꝛ instituaretur filio.ut insti.de pupil. sub.§.igitur.

t Fidei.qō fieri potest.ut.C. de codicillis.l.ij.

u Defuncti.ſ.predicti filij.

x Fauore.sed quis est fauor cum idem sit in fundo vēdito. ut.§.de le.ij.l.fi.§.fi.e.l.si heres rez.q̄ sunt j.Sol.qñ ignoraret heres nō est fauor.sed qñ sciuit sic.ut hic.sic ꝛ alꝫ distinguitur scienꝫ ab ignorante.ut .§.de transac.l.fi.uel subaudi hic maxime.ꝛ facit bene ad.§. j.ō uer.ob.l.si seruum.§.ō illo.ꝛ.j.ō dona.l.ij.sed contra :j.qui.ꝛ a quibus.l.heres.ubi heres non potest manumittere.sed ibi erat pure legatus.ꝛ sic factus legatarij.hic sub conditione relictus.ꝛ sic interim heredis.ꝛ potest ab eo manumitti.ad qō facit.§.ō le.i.l.si quis inquil.§.i.ꝛ insti. de le.§.si res.sed hoc non placet.ideo qr ꝛ illa.l.heres dicit in proprio heredis: quare dic ibi nil agit.ſ.quominus detur estimatio:sed libertas tenet.uel ibi inter viuos.hic in testamēto heres dedit libertatem. Item adhuc contra.j.qui ꝛ a quibus.l.generaliter.§.fi.So.ut modo diri de alio contrario. Itē adhuc contra.§.ō condi.inde.l.in summa.§.pe.ubi distinguitur sciēs ab ignorāte.So. hic heres ē qui intelligitur eadē psona cum defuncto.ut in aut.ō iureiuran.a mor.pre.§.i.vñ non pmittitur ignorare qō defunctus sciuit.ibi enim ē extranei⁹ sed obijcitur huic solutioni.j.de dona.cau.mor.l.is cui.ubi etiam extraneus. ignorans donatarius tenetur.sed ibi erat in culpa lata donatarius q̄ non cogi tauit posse remoueri p conualescentiam ꝛ alijs modis. Itē adhuc ꝓtra.C.cōia dele.l.fi.§.sed qr.ubi ēt heres non manumittit.sed ibi pure uel die certa.hic sb̄ conditione uel in die incerta:que pro conditione habetur.ut.§.ō cōdi.ꝛ demō. l.dies incertus.sed tunc obstat eadē.l.§.sinautē sub conditione.sed ibi non dixit manumissionē.sed ō ceteris alienationibus qō fieri non dz ꝓpendente conditione.ꝛ sic ē speciale in libertate.nam ꝛ seruus alio modo alienatus conditione pēdēte ea existente reuocaretur.alij dñt q̄ hec corrigitur per illam.§.sinautez. ut non possit manumitti.sicut nec alio modo alienari.

y Serui.i.libertatis.

z Precium.ſ.serui predicti.

a Afferat.ut.§.ō ali.iudi.mu.cā.fa.l.i.in prin.ꝛ ō nora.l.electio.§.fi.ar. contra.j.ō separa.l.i.in fi.i.rñ.b.

b A sempronio.ſ.quodam extraneo.

c Hereditatis.ſ.fideic̃omissarie.

d Quoqz.non solum seruꝰ.sed videtur posse penitere qñ ignorauit.ut.§.de interroga.ac.l.ō etate.§.ex causa.sed ibi actori consulebatur in alium.hic uero datur huic sorori alius recursus ad hanc hereditatē. Itē adhuc nō uidet nocere tantus error.ut insti.ō ac.§.si qs agēs.sed ibi ignorantia se excusat a dāno qō hr̄et pp plus petitionē.hic non excusat a dāno hereditatis.accur.

e Non deduceretur.ut ipsa uel eius estimatio prestetur sorori.ut.j.e.l.ita tñ.

.§.1.ꝛ.ſ.c.l.in fideic§.in prin.accurſius.

OMnibus Ciuitatibus que nō ſunt hoſtes imperij pōt fideic§.reſtitui ꝛ agere poterunt p ſuos ſindicos.hoc dicit cum .l.ſe.Bar.

g Ciuitatibus vel parti ciuitatis vt.ſ.de le.i.l.ſi qs a filio.§.fi.ꝛ ēt vicis vt .ſ.de le.i.l.ſi heres.§.i. Itē ecōtra inſtitui ꝛ de reſtituendo grauari poſſunt. vt.ſ.e.l.recuſare.§.itez ſi mu nicipes.ꝛ facit.ſ.ō lib.vniuer. l.i.ꝛ.C.de here.inſti.l.hereditatis.ꝛ.C.e.l.iij.ꝛ.ſ.ō le.i.l. ciuitatibus.

b Romani.ſed ciuitates hoſtium non ſunt capaces.

c In eas ciuitates ꝛ econtra eis dantur vt ſubijcit ſed ⁊c. vt .ſ.e.l.i.in prin.ꝛ continua cuz .l.ſequenti.

d Admittunt.ſ.ad agendū.

e Ita tñ.actorē.vel ſindi cū.vt.ſ.qō cuiuſq; vni uer.l.i.§.quibus.ꝛ.l.itez cor. §.ſed ꝛ ſi ita decreuerit.ꝛ debēt eligere oēs de municipio vel ci uitate.vel maior pars: vel or do decurionum vel maior ps cū due ptes affuerunt.uel nul lum elegerint.ſed ſi aliquis cui de conſuetudine hoc facere licet. vt.ſ.qō cuiuſq; vniuerſi.no. l.plane.ꝛ.l.pretor.ꝛ ipi ēt ad miniſtratores municipum,po terant hoc facere.vt.ſ.de con di.ꝛ demon.l.municipibus.ꝛ qō cuiuſq; vniuer.l.fi.

Si ſeruum Queſita per ſeruū poſt aditā hereditatez ab herede coacto non veniunt in reſtitutiōe:ſecus in queſitis he reditate iacente.h.d.Bar.

f Hereditariū q coact⁹.per iudicē:qz eā ſuſpectā vicebat.

g Alio.qz quidam inſtituit heredem ꝛ rogauit cum reſtitu ere huic ſeruo.

h Seruo.alſ heredem.ꝛ alſ heredi.qz fuit ab alio ſeruus in ſtitutus.

i Et tunc.i.poſt acquiſitionē hereditatis per ſeruum factaz.

k Acqſita eſſet.qz iuſſit eam adire.vt.ſ.dixit:ꝛ ſic iam erat ei acquiſita,ꝛ ſic non obſtat.ſ. l.quidam.§.fi.i.rñ.

l Hereditatem,ab herede.

m Si nulla mora.nec rogatus eſt:vt cū incremēto reſtituat.vt.ī.e.l.facta.§.ſi heres ante.ꝛ.ſ.e.l.in fidei com.§.quoti.ꝛ qō nō.in prin.ciuſdē.nec obſtat.ī.prori.§.in fi.vt ibi dicam.

n Aditam,per illum qui dicebat eam ſuſpectam.

Qui ſuſpectā. Qui adit coactus cōmodum ex hereditate ꝓſequi non dz. h.d.Bar.vel ſic ꝛ clarius.Qui coactus adit hereditatē pñam non ſolū illam reſtituere tenet:ſed ēt pupillarē de q̄ rogatus nō fuit ſi nō potuiſſet illā pupilla rē habere niſi fuiſſet heres teſtatoris.alſ ſecus.h.d.Pau.de ca.ꝛ Aleran.de iure.Et diuiditur in duas ptes. In prima ponit regulam negatiuam. In ſecū da illam per exempla declarat ſm Bar. Vel ſm Ange. In ſecunda infert deci ſionem vnius queſiti Secunda ibi. Et ideo. Aler.

o Cōmodum.vt.ſ.e.l.qz poterat.ſic.ſ.ad ſilr.l.ſi ſequens.§.i.ꝛ.ī.e.l.ſi pa troni.§.adeo.niſi ſint fructus vel q̄ vice fructuū cenſent.vt.ſ.§.prori. Itē ecō tra.nec ēt cōmodū.ut.ī.e.l.§.ſi preceptis.ꝛ.ſ.e.l.apud iul.in prin.

p Si pupillo.forte exheredato.

q Quiſquis mihi.ꝛ per que verba quis admittatur heres.ſ.de vul.ſub.l.q liberis.§.fi.ꝛ nō.qp hec verba inducunt cōditionē hāc.ſ.ſi heres mihi eris:ſis ꝛ filio meo.que conditio non intelligitur.ī.prori.caſu.accur.

r Ad eum.inſtitutum ꝛ rogatum.

s Tum.i.tunc,alſ accipitur pro aliqñ vel accipitur pro vna parte.vt tū pe trus tum martinus currit.

t Pupilli reſtituere.ꝛ eſt rō qz hanc non hēret ſi non adiſſet pf.nam vtpote principali teſtamento irritato.cū ex eo nō fuiſſet adita hereditas.vt.ī.de contra ta.l.filiū.§.qp ſi bi.ꝛ.§.ſed contra.ꝛ ſic p ꝓñtiā ꝛ pupillare euaneſcat.vt no.ſ. e.l.apud,§.idē iul.b.

u Si vo coheredē.alū a pupillo ꝛ ſic nō ob.ſ.ō vul.ſub.l.ſed ſi plēs.§.filio.in fi.§.vbi dicit qp ſi coheredē habeo pupillū tñ ꝛ repudiauero pñā nō poſſum poſtea hēre pupillarē niſi eſſem frater ipuberis. vt.ī.ti.i.l.ſi filius q.pf.ſed certe q̄tū ad hoc qō hic dicit idē dico ꝛ ſi pupillum tñ habeo coheredē:qz poſſuz hēre pupillarē ex ſubſtitutiōe,lz repudiauerim pf

nā puta ſi pupillus adeat:aliogn pupillare nullū ēet:cū nemo adijſſet pa ternam hereditatē. vt dixi.ꝛ ita cū hoc cōmodū poſſet hēre lz repudiauerit pñā.cū tñ pupillus adijt nō dz venire in reſtōne. vt in prin.huius.§.il lud.tū bñ dico qp hoc caſu nō poſſum hēre ex ſubſtitutione pupilli quin ha beam pñā.qz eā nō inuenio imixtā. vt dicit dictus.§.ſi filio.in fi. vt poſ ſet illud intelligi cum pu pillus non adiuit ꝛ ego repudiaui.ſequitur ergo qp pupillare non valeat. ꝛ ita nihil ex eo habere poſſum.

r Coherede adeunte. ſufficit.enim vnuz ex he redibus adire pf naz ad hoc vt valeāt ſecunde ta bule.vt hic.ꝛ.ſ.e.l.apō §.iul.ꝛ diſtigue bene no. C.de iur.delī.l.qdam.

s Ipe pfis.ſubſtitut⁹.

Si pater. Exiſtentia ſui heredis operatur confirmationem fideic§ miſſi vt p reſtitutionem tranſeant actiones.h.d. Bar.ꝛ oēs.ꝛ non ē alibi fm doctores.

t Reſtitui.caue tibi:qz nil dicitur an cogaſ adire.ꝛ videtur qp non:cuz enim ſuus eſt ꝛ neceſſarius.nō oportet qp plus adeat.ſed dic vt adire co gatur. vt.ſ.e.l.recuſare.§.meminiſſe.ꝛ poteſt eſſe rō:qz debitor heredi tarius negaret forte ſuū fuiſſe ꝛ probaret falſo ē emancipatum: vnde re ſtitutio inuenitur nulla. Item qz eſt heres nomine non re:vt teneaſ credi toribus:vt.C.ſi ab he re.ſe ab.l.i. ergo ī nec agere poſſit:nec habet er go quid reſtituat.dicit tñ .b.ꝛ bñ qp ſi nō curet fi deicommiſſarius cogere adire qp ſatis eſt ei qp eſt heres lz ſe abſtineat. vt .ī.ō fideic§.lib.l.cū q̄ſt .§.ſed ꝛ ſi qs.ꝛ.ſ.ō mi. l.ꝛ ſi ſum.§.qō papi.ꝛ exp̄ſſe hic ſubijcitur. Sz nōne reſtituēdo videtur adire ſicut qui ſoluit creditoribus.vt.C.de iur.delī.l.ij.fit enim nuda vo luntate.vt inſti.de here.qua.ꝛ dif.§.fi. Rñ.non:qz nō fit eo aīo:ſed ma gis aīo ꝓpio.vt non ſit heres cum coactus hoc faciat.

A patre. Propter fideicom.relictum in ſecundis tab.cogitur quis adire ex primis demum mortuo pupillo. Item confirmatis ſecundis tab. oēs coguntur adire ꝛ reſtituere.h.d.Bar.ꝛ Aler.

a A patre.ſ.filij exheredati.nō dico pñe inſtituti heredis.

b Subſtitutus.pupillariter qō pōt.vt inſti.de pu.ſub.§.nō ſolum.

c Sub ꝓditione.hec rō nō eſt ſufficiens.vt.ſ.e.l.apud.§.antiſtia.ꝛ.l.il le a quo in pn.ſed pro ea facit.ī.e.l.facta.§.ſi ſub ꝓditione.ꝛ.§.ſi in van da.ſed dic vt nō.dcō.§.antiſtia.ꝛ.l.ille a quo.ꝛ.l.ſed ſi ante.ꝛ.l.pe.

a Agitur.ſ.vt ſic cogeſ adire ꝛ reſtituere vt hic.ꝛ.ſ.de vul.ſub.l.ij.§. plane.ſic ꝛ.ī.de colī.bo.l.i.§.ſi impuberi.ſed in alium modum agitur qñqz de viuentis hereditate.vt.C.vt in poſ.le.l.cum archimedorā.ꝛ.C. ad treb.auc.contra rogatus.ꝛ.ſ.de here.ven.l.ij.§.illud.

b Patris adire.ꝛ etiam pure reſtituere.vt.ī.pri.dc.alſ colligitur

c A pñe.ſ.exheredati,ꝛ dic exheredato pupillariter ſubſtitutus.

d Reſtituerēt.ticio. e Vel vnū.vel p ſaltē.ꝛ facit.ſ.e.l.apud iul. §.idē iul.ꝛ.l.nā qō.§.q cōpulſus.ꝛ.ſ.e.l.qui ſuſpectam.ꝛ qō in eis nō.

Quotiens. Si filius petit contra tab.heres inſtitutus non pōt com pelli adire ꝛ reſtituere.h.d.Bar.ꝛ Aler.

f Accipit.multomagis ſi querelam inoffi.teſt.proponat exheredat⁹ cū ꝛ tunc reſcindantur relicta.vt.ſ.de inoffi.teſta.l.pap.§.fi.nec obſtat,ſ. e.l.ille a quo.§.i.qz ibi ſolus heres contendebat de viribus teſtamēti:nec apparebat filius qui contra tab.peteret.hic autem apparet.

g Heredis.alius qp filius. h Cogit.heres ſcriptus.nec fi lius preter qp liberis parentibus ꝛ quibuſdam alijs.vt.ī.de le.pre.l.i.ac.

i Cōpelli debet.niſi fideicōmiſſarius eſſet de liberis vel ſimilibus.nam

tunc a filio eēt dandū fideicōmissum ꝓportione virili: vt. j. ō le. pre. l. i. ⁊. l. qui filiū. in fi. ⁊. l. se. ⁊. l. virilis. ⁊. l. si portio. ⁊ hec sunt ꝑm iura vetera. sed qd hodie cū cā preteritionis vel exheredationis non irritet nisi istius testis. ꝑm. Mar. nec hodie cogit cum ipso iure nulla sit institutio sed irrita. sed ꝑm nos q dicimus irritandā: pōt dici vt̄interi possit cogi adire ⁊ restituere si filius differat agere. secus si iam agat vt hic. ac.

a Marcellus. s. R. et pone pater filiū emancipatū preterijt extraneus instituit: ⁊ de restituēda hēditate ticio post mortem suā rogati fidei pte stāde grauauit. dicit ergo filiū nō cogēdū petere contra ta. qz iaz iteret deret fideicōmissum pte standū mortuo hē de seu post mortē hēdis et filio omittente bo. pos. ⁊ sic stam⁹ pro fideicom. vt valeat vt ⁊. s. e. l. ex facto. ⁊. sed si naufragio. si aūt filius sponte vellet petere hñ posset vt. s. proxi. vꝛpone vt. j. e. ⁊. qui rogatus.

b Fideicōmissū. s. prestādum.

Qui ex trebel. Remedia trebelliāi habent locū post restōnē. secus antecp restituat hereditas. h. d. bar. Vel sic et dant⁹. Post restitutaz hēditatē actiones denegant heredi: ⁊ cōtra heredē. ⁊ dātur fideicōmissario. secus ante eam restitutā. h. d. Aller.

c Pōt. vt insti. de fideicō. hēr. ⁊. restituta. ⁊ s. e. l. i. ⁊. quāq;. ac.

d Actiones. ciuiles et ꝓtorie. vt. j. e. l. q̄uis. ni si de nouo heres acqsisset: vt. j. e. l. si heres. ac.

e Adiuuādus nō est. ꝓra legatarios ⁊ creditores: ⁊ sic qñq; ꝓcedit petitio relictorū restitutionē qñq; sequit: vt. s. e. l. q quadringēta. ⁊. l. marcell⁹. ⁊. idē pōpo. ⁊. l. cogi. ⁊. inde queri.

f Restituturus sit. vel si nō sit vnde retineat cauebit heredi a fideicommissario. vt. j. e. l. cum hereditas ex fideicōmissi. ac.

Trebellianum. Q̄ñ testator rogat de hereditate sua vel eius parte locū hz trebellianū: secus si de hereditate alterius: sed si sponte nō aditet cogeret adire ⁊ restituere. h. d. bar. ⁊ Aller.

g Trebellianū. in libro Jo. incipit. ⁊. qō trebel. ⁊c. ſ. de quo facta ē mētio. s. vel incipit. ⁊. Rñ. ſ. sena. cō. treb. ⁊c. tu dic q incipit. ⁊. trebellianū ⁊c. ⁊ si habes. rñ. lege cum ꝓcedentibus. ⁊ adiunge dictionē marcellus que non habebat verbum. ac.

h Pro parte. ſ. quota. secus si rē aliquam. vt. s. e. l. cogi. ⁊. generaliter. Item secus si partē legauit. vt. s. e. l. mulier. ⁊. fi. Item caute dicit suaz: nō ergo si alienā tñ. ⁊ hoc subijcit quare ⁊c.

i Ticij. a quo eras instituꝰ vt appet ex inferioribꝰ. secꝰ si ipse meuius eēt a ticio istitutus: qz tūc locū hēret trebel. vt. s. e. l. cogi. ⁊. sed ⁊ si quis.

k Adieris. ſ. spōte. ac. l Fuisses. a meuio q te heredē fecit: quo casu hū valet: vt. s. e. l. ex facto. ⁊. iul. ⁊. ⁊. nō tñ. ⁊. ⁊. si qs cauerit. ac.

m Adire. qz de ea restituēda nō fuisti rogatꝰ. n Hereditatē. meuianā. ac. o Quartā. i. ser ⁊ tres vncias q̄ sunt dodrās meuiane. Sed nunqd ticianā restituet silr? Rñ. sic si tot fructꝰ percepit ex meuiana q̄ faciunt tantū q̄tum valet ticiana. vt. s. de le. ij. l. cū pater. ⁊. ticio. Imo plus dico etiā si nō tot percepit: qz potuit ei testator dare quartam sue hereditatis cū onere. ſ. vt hēat in cōpensatione cum taciana hereditate si tantū facit q̄rta meuiane quantū hereditas ticiana tota. qz nō ī plus potuit onerari: vt. j. e. l. lucius. ⁊. mulier. ⁊. s. ad. l. fal. l. si ōbitor. ⁊ ibi no. sed ar. contra. j. e. ti. l. qō de bonis. ⁊. cū fideicōmissa. ac.

Si ex trebelliano. Fideicōmissario cōtra heredē dat actio ꝓ rebus indebite retentis. Et etiā pro diuidēda hereditate si pars eius fuit restituta pro indiuiso. hoc. d. vsqz ad. ⁊. qui rogatus. Aller.

p Predia. sed quare retinet? dicit quidā propter naturalia debita q̄ sibi a defuncto debebant. hz certe naturale debitū pōt ōducere nō solū ciuile ⁊ naturale. nec tenet iō aliqua actōe fideicōmissario. vt. j. e. l. debitor. ⁊. s. ō peti. here. l. si qd possessor. ⁊. sed ⁊ ipsi. nā naturalis debiti deductio solutio ē non donatio: vt. j. de dona. l. hoc iure. ⁊. pe. dic ergo retinebat sine aliq̄ iusta cā. h.

q Debitor eius. ſ. ciuiliter ⁊ naturaliter. secꝰ puto si naturaliter tñ: hz gestor negocioꝝ ēt naturale debitū a se debeat exigere vel deducere: vt. s. de nego. ge. l. at qui natura in ꝓn. h.

Nec itererit eidē utrāq; hēditatē: an alij meuianā: ⁊ alij ticianā rogatꝰ fuēris restituer. Hz si suspectā meuianā hēditatē direris cogeris eā adire ⁊ restituer ei cui rogatꝰ fueris. Is aūt cui ticianā hēditatē restituer rogatꝰ fueris ñ poterit te cōpellere ad adeundū. Si ex trebelliano hēditatē restituit hēs: ⁊ fructꝰ cū pdicto restituet: ul' ipa pdia⁹: siue ēt debitor ei⁹ q testm̄ fecit fuerit: necessariū ē actiones aduers⁹ cū fideicōmissario dari. Marcell⁹ hidez necario faciēdū ē: cū pte hēditatis restituta fa. here. iudiciū iter eū q restituit hēditatē: ⁊ q cepit: accipiet. Qui rogatꝰ ē emācipato filio restituer hēditatē: cogi hz adire ⁊ restituer: cuius filius fa. contra tabu. bonorū possessionē accipere possit. Si patronꝰ ex pte ōbita⁹ heres institutꝰ: ⁊ rogatꝰ restituer: beditatē suspectā sibi esse dicat: puto rectius factuꝝ pretorē si coegerit eū adire hēditatē ⁊ restituer: cuius possit mutata⁹ volūtate cā partē hereditatis retinere. Si perceptis⁹ quibusdaz rebus heres rogatus sit restituere hereditatē ⁊ coactus eam adierit an percipere debeat? Rñ. eū qui iussu pretoris. ad ijt hereditatez omnicōmodo⁹ pro hiberi debere. Hz ⁊ si eidem legatuz est sub hac conditione: si heres non esset ⁊ suspectam sibi here

r Actiones. ſ. vtiles. q̄ directe competebāt defuncto. sicut ecōtra si defūct⁹ aliqd debuisset heredi scripto: vt. j. e. l. debitor. sic ⁊. C. de iure delib. l. fi. ⁊. ⁊. in ꝓputatiōe. hz. h. dicit oīo extinctas ēt vtiles ⁊ i perpetuū non suscitari: vt. j. de solu. l. q res. ⁊. areā. sed dat heredi ꝓdi. inde. q̄si plus debito soluerit: vt. j. e. l. deducta. in ꝓn. ⁊. l. debitor. ⁊. l. pe. sic ⁊. s. de ꝓdi. inde. l. si is q. ⁊ de here. vēdi. l. ij. ⁊. pe. sed ecōtra fideicōmissario q̄ actio dabit si non dat vtilis? Rñ. actio ex testō q̄ dat ad fideicō. generale quasi non plene restituerit: vt innuit. d. l. debitor. vbi dicit neqz fideicō. q̄si min⁹ restituerit recte petere tur ⁊c. sed an pōt competere ei petitio hereditatis fideicōmissaria? vt q̄ nō: vt. s. ō fideicō. here. pe. l. fi. ⁊. fin. sed dic ꝓ vt ibi. Itē potest dari condictio sine cā saltem rōne possessionis qz sine cā ē apud heredē vt vtilis rei vendi. ſ. post restitutionē hereditatis. h.

s Faciēdū ē. vt si fideicōmissario dent actiones ꝓ heredē.

t Judiciū. vtile hincinde: vt. s. fami. her. l. si ex asse. nec obstat co. ti. l. ij. in ꝓn. vbi dat directū eis q̄ sunt heredes p sena. con. qz dicit tertul. ⁊ oꝛfi. p que quis fit heres: vt instit. de bo. pos. ⁊. quos aūt non p trebel. sed loco heredis: vt insti. ō fideicom. here. ⁊. restituta. alij dāt heredi directum sed fideicōmissario vtile. ⁊ facit. s. fami. her. l. si cius. ⁊. i. ac.

Qui rogatus. Heres cogit adire hz fideicōmissario possit alio remedio ēe cōsultū. h. d. bar. ⁊ aler.

v Qui rogatus est emācipato filio. ſ. preterito. idē si extraneo: vt. s. e. ⁊. quotiens ibi. marcellus ⁊c. vel pone ibi vt hic. ac.

x Possit. si velut. nōdū tamē accepit. alīs nō posset cogere heredē adire: ut. s. e. ⁊. quotiens. qui. n. oppugnat uoluntatē non debet ex ea consequi cōmoduz. ut. s. de acq. here. l. quesitum. Item no. nō refert qualiter consequat dūmodo consequatur. sic. C. de insti. ⁊ sub. l. si mater.

Si patronus. Patronus pōt cogi adire ⁊ restituere ante penitentiaz. h. d. bar. Vel sic. Patronus institutus in debita portione pōt onere fideicōmissi grauari: ⁊ ideo potest compelli hereditatem adire: ⁊ retinebit quartam si inuita uoluntate aut compulsione hereditatem adiuit. h. d. iste. ⁊. no. ⁊ difficilis hz intellectum doc. magis cōiter. Vel sic. Jnstitutus etiā in legitima ⁊ debita portione si recusat adire ⁊ restituere pōt ad hoc compelli. sed si ante iussum iudicis cogentis penitet ipm institutum de preterita recusatione pōt spōte adire: ⁊ tūc fideicōmissum non tenebit prestare: qz non ualet in debita portione. h. d. fin intellectum. Dau. de ca. hic: quē ipse reputat mirabilem. aler.

y Si patronus. ex pte debita. olim dimidia hodie tertia sine onere: ut insti. ō suc. li. l. sed nostra. sed olim in dimidia poterat grauari liberis ⁊ parentibus libti: non alijs: ut. s. de cōdi. ⁊ de. l. si is. ⁊ de le. ij. l. cū patronus. ⁊ si nimis grauabat poterat omittere ex testō ⁊ capere abintestato citra fraudem edicti: ut. s. si qs omis. cā testa. l. qz aūt. ⁊. si patronus. sed ꝓta. non petit patronus institutus siue adeat siue non: ut. j. de bo. li. l. si patronus ex minori. ⁊. i. ac.

z Mutata. sed quomodo penitet. ut. s. e. l. nā. q. ⁊. ⁊. q cōpulsus. ⁊. j. e. l. si ei⁹ ⁊. fi. rñ. penitet antecp cogat ut ꝺ: non post ut ibi. sed si spōte adiret ⁊ per errorē plus q̄ dz restituet: ꝓdicet: ut. j. e. l. patronus. alij q̄ hic penitet etiā postq̄ coactus adijt. ⁊ sit spāle qz quasi ea alienū est: ut. s. de inoffi. testa. l. pōpo. ⁊. si qs. qō non placet: ut. d. l. si eius. in fi. ⁊. j. de bo. li. l. pe. ⁊. pe. ac.

Si perceptis. Per coactionē pdit qs prelegata nisi essent sibi relicta sub conditione si heres non erit. h. d. Bar.

a Si perceptis. i. retentis. ac.

b Omni ꝓmodo. alīs ꝓmodo. alīs incōmodo. ⁊ utraq; bona. nam neqz ꝓmodū neqz incōmodū dz hēre. qō nō hēret si nō adijsset. ut. s. e. l. qz poterat. ⁊. l. n.

q.§.q compulsus.ꝛ.ſ.c.l.§.qui ſuſpectã.ꝛ.ſ.c.l.ſi patroni.§.adeo.ac.

a Reſtituant.i.preſentẽt. b nõ debet.vt.ſ.c.l.apud.in prin.

Heres erasse: Heres grauatus vltra vires hereditarias illud qõ deest ſupplet ex fructibus iudicio teſtatoris preceptis:ꝛ ex eo qõ vltra quartaz est.residuum vero sibi retinet.q; ſi fructus nõ ſufficiunt oĩbus pro rata fit diminutio. .h.d. Et diuiditur in quattuor ptes. Dño ponit thema. Secũdo ꝙnor gões ex themate. Tertio rñdio. Quarto concludit. Scõa ibi.q̃ro. Tertia ibi. rñdi. Quarta ibi.in ſumma Bar.ꝛ Alex.

c Heres ex asse.pone casum Berta cõſobrina mea fuit inſtituta in hereditate valente.cccc. ꝛ rogata fuit vt medio partem dimidiaz pure restitueret ꝛ aliã dimidiam cũ berta deceſſeret. Item grauata fuit legatis ſingularibus in qnãginta:h heres restituit medietatem hereditatis statĩ ꝛ soluit integra legata:q; tñ relicta excedebant dodrãtẽ:qnĩmo ꝛ totã hereditatẽ ꝛ q; nesciebat de viribus hereditatis exegit cautionem tam a medio q̃ a legatarijs restituere retro q̃tũ hẽrent vltra q̃ eis hẽre liceat per.l.fal.tandẽ berta deceſſit ꝛ ego ſum ei⁹ heres. nũc medi⁹ petit aliã medietatẽ hereditatis cũ fructibus. Ex h themate primo q̃rit:q̃tũ ei debeo restituere.ſ.vtrũ qnquagita q̃ tñ remãserunt berte ſolutis legatis ꝛ facta prima retitutõe ꝛ retenta quarta que ẽ.c. Secũdo an debeã agere ex ſtipulatione ꝫ legatarios in eo q̃ hñt vltra q̃ deberẽt vt illud detur medio. Tertio ſi ago queritur in quãtum agam. Quarto ſi dicta quinquaginta cum eo qõ recuperarem a legatarijs ñ ſufficit ad medietatem hereditatis:quã medius petet ſibi restitui:an debeã ſupplere õ fructibus õ qnãginta:ita q̃ ſi qd ſuperit mihi remaneat. vel ecõtra totũ ſibi qõ ſupest dare debeam qõ medius vult. R. quinquaginta q̃ ſupſunt indubitãter restituo. de fructibus autez qnquaginta dic q̃ aut adiũcti ad qnãginta cõplent medietatem hereditatis:que petitur restitui ꝛ non excedunt:ꝛ tunc debent omnes restitui. aut excedunt ꝛ qõ excedit retineo:aut non ſufficiunt:ꝛ tunc agam contra legatarios.ꝛ ſic vt breuiter dicam retinebo de fructibus qõ excedit.ꝛ ita omnibus queſtionibus reſpondẽt preter q̃ tertie.ſ.in quãtum debeat agi ex ſtipulatione contra legatarios.ac.

d Conſobrina.in hereditate valente.cccc.ac.

e Dimidiam.cc. f Et alteram.cc.

g Data.qnquaginta.ac.

b Et ceteri legata.non ſolum hic medius.ac.

i Si qõ.ſub.illud.ſ.ſi illud qõ ꝛc.ac.

k nõ efficiet.partẽ ſcõaz.cc. l Remãſit.c.ꝛ qnquaginta.ac.

m Dartẽ.ſ.cc. n Deſiderat.petit enim medius.cc.vt princ.§. dixit quia tamen quinquaginta cum fructibus faciunt.cc.ꝛ etiã excedunt deſiderat etiã hoc q̃ excedunt.

o Fructib⁹.nã q̃rtã ꝛ quarte fruct⁹ dz hẽs hẽre:vt.ſ.c.l. mulier.§.ſi heres.

p Adiectis.hic ſubaudi ꝛ ſi adiectis ꝛc.ꝛ dic fructib⁹.ſ.õ qnquaginta.ac.

q nõ minuet.ſ.qõ eſt ſupra quadrantẽ hoc eſt quinquaginta ꝛ ſub.nec excedat alꝫ ſecus eſſet vt.ĩ.pri.rñ.ac.

r Accedet.nec hic agetur ex ſtipulatione.ac.

s Agi poterit.ſ.ꝑtra legatarios.ſed quero in quãtũ.que finit tertia qõ:rñ.ſecunda medietas hereditatis relicta medio sub conditione que valet.cc.tantomĩnus valet medio q̃ alia medietas pure relicta eidẽ in quantũ ex eius fructibus heres habuerit medio tempore.pone q̃ valuit.l. eſt ergo tale ac ſi medio.cc. Item.cl.eidez. Itẽ legatarijs alia.l.ſunt relicta.ſũma quorũ eſt.cccc.de qbus vt pz octaua contingit legatarios:vt.ſ.ad.l.fal.l.q̃dringenta.§.ſi.ꝛ.l.circa detrabantur ergo.c.p quarta trebel.ꝛ ſic ex reſiduis.ccc.octauam legatarij.ꝛ viij.ptes medi⁹ hẽat.que octaua videt eſſe.rrr viij.ꝛ dimidiũ.qõ ergo pt hñt restituent ex ſtipulatione ꝛ habitur medio.nec lugeant legatarij q̃ ab eis reuocat:q; ſi fructus de qnquaginta q̃ penes hẽs remãserũt ſupplebant medietatẽ ſecundã:ipſi releuant.arg.ſ.de iureur.l.cũ q. Itez no.q qnãginta legata fuerint onere heredis:ꝛ ſic heres repetit.alias ſieret legatarijs iniuria.ſ.ſi a fidei commiſſario cẽnt relicta:cuz ꝛ ſi ſoluta nõ eſſent agerent cõtra fideicõmiſſariũ:vt.ſ.co.l.q quadrigenta. Itẽ opponit cũ h heres perceperit iudicio teſtatoris fructus de ducentis: ſub conditione relictis vt q̃ nõ debeat restituere: vt no.ſ. co.l.in fideicõmiſſaria i prin. Rñ.ibi nõ diminuit heres fideicõ. ẽtra hẽdo de reb⁹ ꝓncipalibus:hic ſic.ꝛ iõ deducto quadrante ꝛ eius fructibus equũ eſt vt de ceteris fructibus ſuppleat id in quo diminuebat fideicõmiſſum.ac.

t Erecedat.nec h agetur ex ſtipulatu.

Qui seruos Si ſuo reliquit libtas ꝛ hereditas ꝓcũ ſuoꝝ detrahit.h.d. Bar. Ad ſic. Grauatus manumittere ſeruos ꝛ eis hereditatẽ restituere ẽducere põt vltra quartã trebelliani cã ꝓcũ ſuorũ manumiſſorũ.alex. de imo.

v Suos.in li. Ray.ẽ eſt ſuos.ꝛ ſic ponit caſũ in alienis.vt ecce bona valẽt.c.ꝓcũ ſuoꝝ ẽ.rr. h qdem detrahit vt res alienũ:ꝛ de octoginta retinet quartã:ꝛ ſic nõ hz integrã q̃rtã de.c.q̃ q̃rta diminuit per libertates hoc in trebel.vt h.ꝛ.C. ad.l.fal.l.ſi cadẽ. Idez ẽ q̃rta iure nature:vt diminuãt ꝑ libertates:vt ſ. de ioſti.teſta.l.põpo. §.qñ aũt q̃rta. Itẽ idez in q̃rta iure inſtõnis:vt ſ.ad.l.fal.l.penales.§. ſi.cũ trib⁹ ſequẽtib⁹.alij hñt ſuos ꝛ ſic in ſeruis heredis loquit. De quarta dic idẽ qõ.ſ.vt deducto ſerui precio deducat q̃rta:ꝛ ſic eſt ar.ĩ.ſ.ad.l.fal.l.ſed ſi nõ ſeruus.in pn.ꝛ de le.ij.l.ĩperatõ .§.ſi legatis.in fin.vbi habet dãnũ rogatus.ſed hic heres coactus adit: vñ nullus dãnum ſentire debet:vt.ſ.c.l.quia poterat. Sed nunquid poteſt heres cogi adire per huiuſmodi ſeruos? Rñ.ſi eſt heredis non.ſi heredis tarius ſic:vt no.ſ.eo.l.cogi.§.ſed ꝛ ſi ſeruo.ſi autem alienus vt hic ſz primam poſitionem poterit forte cogi ſm Alex.argu.C. de fideicommiſ. lib.l.deberi. Alex.

Case Si vnus ex fideicõmiſſarijs heredẽ cogit adire ꝛ reſtituẽ ſo tũ:fructus iudicio teſtatoris preceptos ſuo fideicõmiſſario nõ restituit: ſecus in eo qõ iure accreſcendi lucrat. Itẽ ab eo quartã non detrahet. hoc dicit. Bar.ꝛ oẽs. y Erasse.partẽ.ſ.dimidiã.alex.

y Restituit.qõ fieri debuit:vt.ſ.c.l.i.§.ſed ꝛ quotiẽs. Alex.

z Quãz.i.quandocũqz.ac.

a Dartis ſue.q̃rte.ſ.heredis ſi ſpõte adiisset. Alex.alij dicunt ſue.i.tue .ſ.fideicõmiſſarij.ꝛ ita ſtatim ſi hñt tibi exponit.i.ſibi.ac.

b Adisset.qz iudicio defuncti preciperit:vt.ſ.c.l.mulier.§.ſi heres.

c Tuã fieri.ſic.ſ.c.l.marcellus.§.i. Hc.

d Demiſſem.cuiqz.n.noſtrũ accreſcat pars vacãs pro rata:vt in cõſtitutione dñ.inſti.de here.inſti.§.videamus.ac.

e Me puto.ſed ꝑtra videt quãdoqz:vt.ſ.c.l.i.§.idẽ neracius.ꝛ.l.marcellus.§.i.vbi quandoqz primus fideicõmiſſarius detrahit falcidia ſecundo.ſed hic non eſt ſeruus:ſed ſocius eodem gradu. Item de legatis ſingularibus ab herede relictis detrahit fideicommiſſarius quandoqz:ſed ẽ relictis a ſe non:vt.ĩ.eodem.l.facta.§.ſi cuz ſuſpecta.ꝛ.ſ.c.l.marcellus

§.i. Itē an ipso iure uel p restitutionē hoc fiat? Vide ipso iure: ut. s̄. e. l. i. §. sed ꝛ quotiēs. Itē si p̄m⁹ fideico̅missari⁹ restituat sc̄o an p̄m⁹ desinat he res cē fideico̅missari⁹: qō vī: qz nō bz nisi utiles ꝛ illas transfert. ut. s̄. e. l. i. §. de illo. ḡ nulle remanēt. Itē senatus fecit eū hr̄dē non testatoris uoluntas. ḡ idē senatus qō vult trāsire in sc̄m pōt facere p̄mū desinere: ꝛ apud hr̄dē remanēt dire ere ēs bz de iure ciuili. ꝛ sic ptāte senatusco̅. ñ pt pdere ptē: qz nihil ē tam naturale q̄ ꝛc. vt. j. de re iu. l. nihil tā. Alij ut h. dicūt p̄mū remanere hr̄dē fideico̅missariū. lz hoc restituat: qz senatus nō distinxit q̄lis ē hr̄s ro g⁹ us ēt fideico̅missari⁹ vt. s̄. e. l. i. §. de illo. ꝛ. l. recusare. §. i. ꝛ sic si solu it sc̄o debitor hr̄ditarius ei⁹ ab illo sc̄o libe rat ipso iure q bz vtiles ab hērede. ꝛ a fideico̅mis sario p̄mo ope exceptio nis: vt. C. ō erce. l. i. Itē an bo. possessor rogatus de restituēdo remaneat hr̄s? Nō. sic sicut hr̄s ō iure ciuili: cū senatus nō distinguat in hr̄de roga to: vt. s̄. e. l. recusare. §. i. ꝛ. l. i. §. bonoꝝ. ꝛ sic q̄ dam iura penes eum re manent sicut apud here dem: vt. j. e. l. qz pinde. in fi. ꝛ ad hoc isti. ō bo. pos. §. quos aūt. ꝛ de fi deico̅. here. §. restituta.

§ Iquis priore. Si ꝯfirmatuꝫ non pōt cō̅firmari agitur ex cofirmante non ex confir mato. b. d. Bart. Uel sic ꝛ magis ad lr̄az. Se cundū testū̄ tollit prece dens: etiā si i sc̄o sit he res institutus ī re certa: ꝛ in p̄mo fuerit here institutus in vniuerso: ꝛ ēt si in secundo fuerit cō̅fir matum p̄mum testū̄: qz hec confirmatio nō pōt facere illud valere iure testamēti: cum nō possit qs decedere duobus testa mētis: faciet tū valere iure codicillox vt institutus in sc̄o remaneat ꝓten tus reb⁹ sibi designatis si sufficiāt ad q̄rtā: ꝛ reliquū restituat istituto in p̄ mo: nisi aliqd spāl̄r ꝺnūs disposuerit in sc̄o. h. d. Aller. ꝛ pau. de ca.

§ Si quis. Fideico̅missum vle ē si aliquis rogaretur resti tuere bona vniuersaliter vel in definite. h. d. Bar.

p Cōtineri. vt. j. de v. sig. l. meox. ꝛ facit. s̄. e. l. nā qō ī fi.

Si filio. Non valet resti tutio facta nisi ꝓsentēte vel ra tū habēte eo in cuius ptāte ē is cui facta ē restitutio. h. d. bart. Uel sic filiofamilias vel seruo fieri pōt restitutio hereditatis. ꝛ nō p̄cedēte iussu p̄is vel dn̄i dūmodo postea p̄ vel dn̄s ra tificet. h. d. Aller.

q Uel seruo. quidam bñt vel seruo restituatur hereditas po stea ꝛc. als sic vel seruo alieno rogatus quis fuerit hr̄ditatem restituere: patre dn̄oue inuito: vel ignorante: non recte eis he reditas restituit: sed postea ꝛc. ꝛ facit. j. e. l. seruo. iuito. ī p̄n. ꝛ. l. restituta. §. i.

Multum. Si heres ro gatus restituere retinet q̄rtam ī re certa. vel pecuniā nō tenet ad onera hereditaria ad que te neret pro rata. Aller.

r In pecunia. qō fieri pōt p̄ ut dixit testator vt h̄ ꝛ instit. e. §. sed illud. als si nihil dixit de trahetur quarta de singulis re bus: vt. C. ad. l. falci. l. ij. nec ob. s̄. de lega. i. l. non ampli⁹ §. fi. ꝛ. l. seq. vt no. s̄. e. l. mar cellus. §. res in fi. glo. Fient er go quatuor portiōes ꝛ sorte eli gent portiōes vt ar. C. q̄ñ ꝛ q. quar. pars. l. ij. in p̄n.

s Actiones. hr̄ditarie credi toribus cōpetētes. secus in le gatarijs: vt. C. e. l. ij. ꝛ nō. s̄. e. l. i. §. i. ꝛ facit. C. de sententiā pas. l. iij. sed arg. contra. s̄. q̄ñ ac. de pec. ē an. l. i. §. si prece pto. sed ibi retinet seruum cum peculio. que ē iuris vniuersitas. ꝛ sic tenetur cre ditoribus peculiaribus. secus si eēt res singularis. vel etiam facti vniuersitas vt gregis: qz tunc non tenetur heres.

Si princeps. Princeps rogatus restituere hr̄ditatē non soler quartam retinere: vel facere eam sibi supplere si minus q̄ quarta sibi relictum ē. Aller. ā.

t Cēdicaturū. compertum ē. licet possit si velit. ac.

u Plerūq;. ergo non semper. sed q̄ñ volunt. nam ius cōe cū ceteris bñt in ta libus: vt. C. qui test. fa. pos. l. cum here des. sed qdā dicūt p hanc. l. q̄ nunq̄ de bēt retinere p. l. istam. sed certe hic dicit contrarium.

§ Si cui. Seruus q p additionē habilitat ad recipiēdā hr̄ditatē pōt cogere he redē adire: secus si p additionē non habilitetur. h. d. Bar. vel sic si seruo he reditario relingt libertas pure ꝛ hr̄ditas sub ꝺditione vel in diē: pōt seruus he redes cōpellere ad adeūdū añ ꝺditionis euētū. Sec⁹ ecōtra si libertas in diē vel sub ꝺditione: ꝛ hr̄ditas pure relingt. h. d. vsq; ad. §. si sub ꝺditione. Aller.

x Adire. sic cōpellit adire pēdēte conditione ꝛ restituere vt hic. ꝛ. s̄. e. l. apud. §. fi. ꝛ. l. ille a quo in prin. sed j. s̄. e. l. ita tū. §. a patre. ꝛ. l. i. §. sed ꝛ quotiens. ꝛ. l. sed si ante diē. sed vide vt. d. l. apud. in fi. h.

y Nō pōt. q̄ cōperūt adita hereditate nō añ: vt. j. ti. i. l. nā cū libertas. sed de ficiēte ꝺditione hic qd fiet de hr̄ditate: trū. vēditionē faciēdā ꝛ soluēdā creditori bus. vt. s̄. e. l. apud. §. antistia. ꝛ. j. e. l. postulante. Itē qd ecōtra si hr̄ditas pu re ꝛ libertas sub ꝺditione relingt. trū. vtrūq; differt ī euētū ꝺditionis. vt. s̄. ō he re. isti. l. trebati⁹. §. suo. ꝛ ar. j. pr. trū. z Si āt. ei. als si a me ei: als si āt ei.

a In diē. certā vel incertā. vel ēt sub ꝺditione: vt. s̄. ō here. isti. l. trebatius.

b Relicta. s. pure. c Cōtra volūtatē. si pēdēte ꝺditione libertatis detur ab hr̄de fiet ꝺ volūtatē defuncti: ḡ nō valet libertas: vt. C. ō manu. tes. l. ꝺ vo lūtatē. sz ꝺ ē qz valet vt. s̄. ō dolo. l. filio⁹. ꝛ ō here. isti. l. fundus. §. fideicōssartā. ꝛ. C. de op. li. l. mater. ꝛ de lati. lib. tol. §. sed ꝛ si qs. q̄ sunt ꝺ. So. hic accipe ꝺ p preter. sic. s̄. de pac. l. paciscī. ꝛ ita hic valet si spōte daret vt in ꝺrijs. sic ꝛ illud q nō ē mecū ꝺ me ē. vt. C. ō iudeis. l. celicolarū. vel dic ꝺ voluntatē eēt si coge ret hr̄s añ manumittere. ꝛ facit ad. §. j. e. l. si patroni. §. i.

Si sub conditione. Heres cogit parere cōditioni potestatiue sine eius

dãno ⁊ adire. secus si ꝯditio eẽt casualis. h. d. bar. vel sic. Institut⁹ sub ꝯditiõe ptãtina ⁊ de restituẽdo grauat⁹ copellit illã iplere si i faciẽdo ꝯsistit ⁊ sit facilis. si aũt in dãdo ꝯstat ꝙ fideicõmissari⁹ eã iplere. Et sil'r debebit iplere fideicõmissarius ꝯditionẽ ꝯsistẽtẽ in faciẽdo si eẽt iplebilis p aliũ. si autem conditio eẽt casualis expectak eius cuẽtus ⁊ ante cogi nõ põt hẽs. h. d. fm intellectum qui verior. Alexan.

a Si facti. vt si ascenderit capitolium. accur.

b Offerẽte. si cui ẽ vandum. ad qõ. s. c. l. apud. i pn. p aliuz n. hoc põt ipleri: vt. s. õ sta. bo. l. arethusa. ⁊ sub. hic debebit heres adire ⁊ restituere.

c Scõz mutationẽ. als ẽ immutationẽ ⁊ als mutationẽ. i. sicut implet fideicõ. cũ ẽ in dãdo ita ⁊ cũ in faciendo. ⁊ hoc si nolit hẽdẽ pcise cogere ad fcm: qõ põt vt dixit. ⁊ si ẽ ꝯditio facti talis q̃ possit p'aliũ ipleri: vt C. de cadu. tol. §. ne aũt. ac.

d In ptãte. vere vt casuales. vel ficte vt q̃ ꝯtinẽt turpitudinẽ vt. j. e. l. facta. §. si sub condi. ⁊ sequentibus. §.

e Nõ ptinent. vt cogat ipleri sz expectabit casualis. ⁊ fac. s. e. l. sed sciẽdũ. §. fi. ⁊. l. seq.

Balista Si fideicõ. relict sub noie geminato ⁊ sub noie appellatiuo pecunie: i restõne veniunt fructꝰ iudicio testatoris pcepti: secꝰ si sub nomine simplici. dz tñ fideicõmissuz er eis suppleri si fuerit diminutũ. h. d. cũ. l. se. Bar.

f Balista. appellatiuum: sed trebellianus ppriũ nomẽ testatoris: dictus balista forte q̃ balistarius erat. accur.

g Trebellianus. s. hẽs esto.

b Horietur. filiussa.

i Etiã fructꝰ. nõ venire fuaꝰ. sz. j. eo. hẽdes mei. i pn. ⁊. s. õ le. iij. l. q̃ is. sed hic ẽ nomen pecunie qõ largissime oia cõprehẽdit: lz q̃uz stricti⁹ accipiak: vt. C. õ cõsti. pe. l. ij. Itez in ꝓrijs ẽ simplex verbũ gegd. hic sit duplicatũ quantacũq;. Itẽ ꝙ. j. l. pri. vbi ẽ nomẽ pecunie: ⁊ tñ nõ veniunt fructus. sed ibi ẽ quanta: sz hic geminak quãtãcũq;. vel dic hic de fructib⁹ pceptis añ aditã hẽditatẽ: i ꝓrijs post aditã: vt. s. e. l. ita tñ. §. i. in fi. Itẽ nõ q̃ quãtãcũq; cõprehẽdit etiã spẽs: vt. s. de le. iij. l. q̃s. sed qd de vsura pecunie hẽditarie: vt idẽ q̃ de fructib⁹: vt. s. de vsuris. l. in fideicõmiss. §. nõnunq̃. ⁊. l. vsure. ⁊. j. õ ℣. sig. l. vsura.

k Specialiter. quo casu ꝯstat eos restitui: vt. s. e. l. in fideicõmissariam.

l Sic q̃ q̃drigẽta. vel habeas i tota lege q̃drigẽta. vl' hẽas in tota. l. q̃drageita.

m Debiturũ. integra: q̃ hz q̃rtã ⁊ q̃rte fructus in fructibus quos pcepit medio tpe iudicio testatoris q̃ submouet fal. vt. s. e. mulier. §. si heres. Sz nũ qd fructꝰ q̃ excedũt q̃rtã ⁊ q̃rte fructꝰ restituit hẽs: R. nõ: vt hac. l. ⁊. j. e. l. hẽdes mei. ⁊. s. e. l. ita tñ. §. ex asse heres. sed ꝓ. s. e. l. pri. so. ibi.

n Tractauerit. s. celsus.

o Sẽsit. i eo q̃ nõ reddit supfluos q̃ sunt vltra q̃rtã: ⁊ q̃rte fructꝰ.

p Et piculũ. i. si res aliq̃ hẽditaria pereat vel in obligatõib⁹ hẽditarijs.

q Der ꝓrũ. s. diccdũ ẽ vt nõ sustineat piculũ lz hẽat emolumẽtũ. ⁊ facit hic punctũ. ⁊ seq̃t lra capitalis nouissime ⁊. ⁊ dic ait. s. celsus.

r Pertinere. s. totũ.

s Augmẽtũ. victoꝝ fructuum q̃ supsunt vltra q̃rtã ⁊ q̃rte fructus.

t An ad supplẽdũ. scõa qõ quã celsus nõ soluit. sed auctor legis soluit.

u Inqt celsus.

r Er q̃drigẽtis. q̃ fuerũt defuncti.

y Ad eũ. s. fideicõmissariũ.

z Quadrigẽtoꝝ. qꝝ tãtũ pcepit ex fructib⁹. ⁊ ita quãtũ deest õ q̃dringẽtis q̃ fuerũt defuncti ẽ supplẽdũ de illis residuis fructibus. sil'is cõputatio ẽ. s. e. l. ita tñ. §. ex asse heres.

a Nõ verius cẽ. verba marciani qui fecit hanc. l. non celsi.

Cum qui. Succũbit actor si nõ pbat id qõ ẽ cã intentionis sue. h. d. vel sic. Si fideicõmissum relictum ẽ de portione vltimi morientis nihil põt conseq̃ nisi probet fideicõmissarius quis vltimo fuerit. h. d. Alexan.

b Eũ q. Cõtra constat. j. de scõis tab. l. q̃ ex liberis. in pn. Ho. ibi totuz erat habiturus substitutus h̃ ptẽ nouissimi. vel ibi pupillaris h̃ fideicõmissaria substitutio. vel ibi non erat agnatus vel cognatus: vel si erat extraneus est. hic ⁊ quidem mater. ⁊ eodem modo tñ. s. de vul. sub. l. ex duobus. ⁊. l. qui duos in pn. ⁊ ad. l. fal. l. pater. §. fi. ⁊ de rebus du. l. qui duos. que sunt. ar. ꝓ. vnde ⁊ hic si nullus resisteret fideicõmissarius hẽret totum: vt in dictis. ll. ⁊ nõ. in dubio nõ valere. sic. s. õ here. ĩsti. l. i tpe. §. i. ⁊ õ test. tu. l. duo. sz ar. ꝓ. s. e. l. ex fa-

facti⁹ ẽ ꝯditio dz parẽ ⁊ adire ⁊ restituẽ: ul'si i dãdo sit: offerẽte⁹ fideicõmissario. recusante ãt hẽde fcm adiplẽ: licẽtia dabit fideicõ. sz mutationẽ⁹ dationis fcm ipleẽ: ⁊ tẽ neẽitas imponit hẽdi hẽditatem adir.

Letẽ ꝯditiões q̃ ũ sunt in ptãte⁹ hẽdis ad offm ptoris ñ pertinẽt⁹.

Balista⁹ filiũsa. hẽdez Elistituit: ita tre⁸. si cauerit colonie philippẽsiũ si fine libis moriet⁹ quãtacũq; pecunia ex hẽditate de bonis meis ad eũ puenit: eã pecuniã oẽz ad coloniã philippẽsiuz pueturã. Rñdi ex his vbis q̃ ppõis .i. oẽz pecuniã: existimo ẽt fructus⁹ q̃s ex hẽditate pcepit restituere eũ debẽ pinde q̃si spãlit⁸ hoc testator expressisset. Marcia. Scribit celsus. li. xx. institutionum.

Sic q̃ q̃drigẽta⁹. hõis hẽbat petijt ab hẽde suo vt si sine liberis morereꝰ: q̃ta pecunia ex hẽditate sua ad eũ pueniss̃z meuio restitueret: si ex fructib⁹ medio tpe q̃ drigẽta pcepit ⁊ sine libis ẽcessẽit hẽdẽ ei⁹ meuio q̃drigẽta ẽbituꝝ⁹. Et cũ diu mꝰtũq; tractauẽit⁹ an cũ augmẽtũ hẽs sensit⁹ ⁊ piculũ⁹ sustineat an p ꝓriũ⁹. Nouissime ait. iniquũ cẽ ad fideicõmissariuz dãnũ ptiere⁹ ad quẽ augmẽtũ⁹ nõ pertinet.

Sz an ad supplẽdũ⁹ ingt⁹ qõ cũq; er q̃drigẽt⁹⁹ ẽfuerit ẽt augmẽtuz ad eũ⁹ pertinebit: hoc est vt vsq; ad sũmã quadrigentorũ⁹ dãna ⁊ fructus computentur. qõ verius esse⁹ arbitror. Idez.

Quz q nouissim⁹ ex filijs mortuus est: ptẽ hereditaris ꝓpin quo voluit pater restituẽ. si simul fratres diẽ suũ obijsset: ꝓpiquũ si nõ ostẽderit q̃s nouissim⁹ obijsset: ad ptẽ hẽditatis ñ admitti: sz matrẽ ex tertul. se. cõ. ad vtriusq; here ditatẽ admitti ꝯstat⁹. Idez.

Am hẽs istituta furiosa hẽditatẽ eẽt rogata restituẽ: curatorẽ ei⁹ ꝓz tab. bonoꝝ possessione⁹ accepta posse trãsferre actiões diu⁹ pi⁹ decreuit. Paulus.

Am hẽditas ex fideicõmissi cã ẽstituta⁹ est: si añ⁹ ꝓmissum⁹ est. puto fideicõmissariũ cauere debere hẽdi⁹. Sicut cum heres mꝰta añ q̃ restitueret admistrauit⁹ Mã q̃ dicit retinere eũ oportere nõ est ꝓpetuũ⁹. Quid. n. si nihil est in corporib⁹ q̃s retineat: veluti cũ oia i nominib⁹ q̃s sũt aut in corporibus q̃ non possideat⁹. Sepe eni is cui restituta ẽ oia pseq̃t⁹: ⁊ tũ heres iudicijs qb⁹ ꝯuẽt⁹ ẽ⁹: aut stipulationib⁹ qb⁹ necesse habuit ꝓmittere. obstrict⁹ manebit. Ergo nõ al's cogetur restituere q̃ ei caueatur⁹. Papian⁹. Estituta hẽditas vl' totas vl' aliq̃s eaꝝ⁹ qs ad sũmã quadrigentorũ⁹ dãna ⁊ fructus computentur. qõ verius esse⁹ arbitror. Idez.

Quz q nouissim⁹ ex filijs mortuus est: ptẽ hereditaris ꝓpin quo voluit pater restituẽ. si simul fratres diẽ suũ obijsset: ꝓpiquũ si nõ ostẽderit qs nouissim⁹ obijsset: ad ptẽ hẽditatis ñ admitti: sz matrẽ ex tertul. se. cõ. ad vtriusqz here ditatẽ admitti ꝯstat⁹. Idez.

Am hẽs istituta furiosa hẽditatẽ eẽt rogata restituẽ: curatorẽ ei⁹ ꝓz tab. bonoꝝ possessione⁹ accepta posse trãsferre actiões diu⁹ pi⁹ decreuit. Paulus.

Am hẽditas ex fideicõmissi cã ẽstituta⁹ est: si añ⁹ ꝓmissum⁹ est. puto fideicõmissariũ cauere debere hẽdi⁹. Sicut cum heres mꝰta añ q̃ restitueret admistrauit⁹ Mã q̃ dicit retinere eũ oportere nõ est ꝓpetuũ⁹. Quid. n. si nihil est in corporib⁹ q̃s retineat: veluti cũ oia i nominib⁹ q̃s sũt aut in corporibus q̃ non possideat⁹. Sepe eni is cui restituta ẽ oia pseq̃t⁹: ⁊ tũ heres iudicijs qb⁹ ꝯuẽt⁹ ẽ⁹: aut stipulationib⁹ qb⁹ necesse habuit ꝓmittere. obstrict⁹ manebit. Ergo nõ al's cogetur restituere q̃ ei caueatur⁹.

opus alia restitutione: dicit hic ꝙ sic sicut ꝛ heres totius hr̄ditatis se obligat etiā si l vna se gerat ꝙ hr̄de: vt.ſ.ō acq.here.l.ꝙ hr̄de.i ꝑn.nas ꝛ cū vnū ius sit vſe ꝙ vnā rē sufficit fieri restōnē; sicut fundi totalis possessio dr̄ir: et si l angulo itrct: vt.ſ.de acq.pos.l.possideri.in ꝑn.ꝛ q tāgit auriculā hoīs totū hoīez tāgere vr̄: vt.j.de fur.l.vulgare.in ꝑn.

a ¶ Hac mēte: nō mēte sic ili.de here.q̄.ꝛ dic. ꝯ.fi.ꝛ.j.de acti.ꝛ obli. l.in omnib⁹.ac.

b ¶ Et si verbo.facit.j. e.l.postulāte.ꝯ.i.ꝛ.l.fa cta.in ꝑn.sic et hr̄ditas re ꝛ vbo qr vicat adeo vt sisse adeundi aīo adisci: vt ili.ō hr̄.q̄.ꝛ dic.ꝯ.fi.

c ¶ Sz ꝛ tua.i.tui fideicōmissarij pcuratoꝝ simplici nō in rē suā vt.j.e. qui ita.ꝯ.i.ac.

d ¶ Item si.meo.q sub. heres.ac.

e ¶ Habuerit.dic.ſ.fideicōmissarius: vt.j.e. l.mulier.ꝛ iūgat nō primo.sz alij supiori. dicto ibi sz ꝛ si volūtatē ꝛc.vt differat ab eo ꝙ.ſ.dicit.sed ꝛ si postea ꝛc.vel dic hic habuerit.ſ.hr̄s ꝛ adiūgit pri. ibi. Item si alius ꝛc.ꝛ tunc differt a supiori.sed si postea ꝛc. qr ibi ꝑcessit erronea restitutio q̄ habet rata. h nō erronea sz p aliū cuius factum hēo ratum.ꝛ semp dic ꝙ est hic mutatio psonarū cū verbum habuerit sit tertie psone sed i ꝑma vel secūda pso na est loc⁹ de eadem.

¶ Pupillus. Solus pupillus sine tutore non pōt restitutionem facere nec recipe: nec fiēr solus tutor sine pupillo nisi fit infans: sed ꝺz fieri ꝑ pupillū cū auctoritate tutoris: nō tamē ipi tutori. hoc vicitrsq3 ad.l.quā uis.Aller.an.

f ¶ Sine pupillo.sic inaditiōe hr̄ditatis: vt.C. de iure delī.l.potuit.

g ¶ Infans vel absens: vt.C.e.l.pe.ꝛ de verb. sig.l.eū.Idē si est furiosus: vt.ſ.e.l.cū heres. h ¶ Pōt etiā faciendo pcuratorem simplicem nisi lite a se cōtestata: vt.C.de pcura.l.neq3.ac.

i ¶ Nec se.hic dicit ꝙ pupillus rogat⁹ restituere suo tutori non facit eodē tutore auctore: vt ꝛ.ſ.eo.l.i.ꝯ.fuit q̄stū: vel ꝙ pupillus sua auctoritate nō restituit alicui sine tutore.sed tūc nihil adderet predictis sic.

k ¶ Cōstat.secus q̄q3 in hereditate ꝛ bo.pos.vt.C.qui admi.ad bo.pos. l.bonorum.ꝑm.h. vel etiam hic idem dici pōt.ac

Non enim solutio.tm̄ sub.nā respectu restōnis. So.est Joā.sed hic patet ꝙ ei soli pōt solui a debitore qō vez ē.sed nō ꝙ debitor liberetur nisi habeat pecuniā saluā: vt insti.qui ali.licet.ꝯ.pe.

m ¶ Obligēt.is cui fit restitutio.ſ.creditorib⁹ ꝛ legatarijs ꝛ facit.ſ.de an nu cto.pre.l.obligari.ꝯ.hereditatem.ac.

Ēd nec ipsi tutori.recipienti pro pupillo.

o ¶ Indistincte.nā distinguit sit infans vel absens an non: vt.ſ.e.l.restituta.ꝯ.pupillus. In hereditate dic idē: vt.C.de iure delib.l. potuit:ꝛ.l. si ifanti.in ꝑn. In bono pos.dicūt soli tutori: vt.j.de bo.pos.tutor.ꝛ.l.si pupillo.sed forte idez quod in hereditate. Item posset solus infans ꝛ iā solus tutor querit: vt.C.de acquiren. possessi.l.vonatorum.

Quāuis Etiā actiones pretorie nō solū ciuiles trāseunt restōne facta er sena.cōsul.trebel.in fideicōmissariū et obligatōes naīales siue fiat restitutio ꝑ heredē grauatū de quo loquit senatusc̄ōsul.trebel. siue fiat restituno ꝑ heredē heredis vl̄ aliū cui hereditas acqsita ē.b.d.vsq3 ad.ꝯ.nihil.Aller.de imo. p ¶ Quāuis.sepatio.quo ad hoc. q ¶ Nāliū.i.naturales obligatiōes. vt.j.e.l.si her̄di ei⁹.ꝛ fac.ſ.e.l.ita tm̄.ꝯ.actōnes.ac.

r ¶ Persona heredis instituti ꝛ rogati restituere hereditatem.ac.

f ¶ Possessor: vt ꝛ.j.e.l.si ei⁹.ꝯ.sigs.sz cōtra.ſ.eo.l.ille a quo.ꝯ.j.i fi. So.vt ibi.ꝛ fa.j.e.l.si patroni.ꝯ.cū ticiana.ac. t ¶ Dñs.facit.ſ.e.l.i.ꝯ. si filio.ꝛ de le.ij.l.peto.ꝯ.mſ.ac. u ¶ Js.ſ.rogatus sit restituere.ac.

¶ Nihil. Non curat q̄lis sit psona ꝓcuratoris ad negocia seu ad restitutionē fideicōmissi recipiēdā. Et ꝑ restitutionē iura sepulchroꝝ nō trāseunt i fideicōmissariū: sz remanēt apud heredē.b.d.vsq3 ad.ꝯ.papinianus. Aler.ō imo.

x ¶ Nō noīe. ꝓcuratori meo simplici nō in rem suam: vt.j. eo.qui ita.ꝯ.i.

y ¶ Ellicr.seruo.ad hoc facit.j.e.seruo.in ꝑnci.ꝛ ꝯ.i.ꝛ.ſ.eo.l.si legatus.ꝯ.si filio.sic.ſ.de cret.l.i.ꝯ.cui⁹.ac.

z Quia pinde.facit.ſ.e.l.restituta.ꝯ.sz si volūtate.

a ¶ Restituta.in hoc q̄ fideicōmissarius nō est loco heredis. ar.ſ.ō reli.l.si quis heres fuerit.nec distinguit sit familiare vel hereditarium: sz alīs distinguatur: vt.ſ.ō reli.l.familiaria.ꝛ.l. vel qō. Item nec in beneficio qō competit ex illo ti.si quis omiſ.causa te.nam heredi nō datur: vt.ſ. figs omissa cā test.l.si in testō.sed fideicommissario sic vt.j.e.l.antepe.ꝯ. institutus. Item nec in eo qō vr̄ ſ.de iudi.l.sed ꝛ si restituat.ꝯ. j. Item nec in eo qō dr̄.ſ.ō cō di.ꝛ demō.l.qui heredi.ꝯ.cuz hereditas. Item nec in iure liberto⁹ sive operarū petitione: vt .j.e.l.si patroni filius.in ꝑn.ꝛ ar.j.ō car.edic.l.cū sine.ꝛ.ſ. ō acq.here.l.ꝑ herede.ꝯ.si qd tm̄.ꝛ.j.de op.li.l.si operarum iudicio.ꝛ.l.fabriles.i fi.ꝛ.l.cū patronus.ꝯ.i.ꝛ.C. de ope.li. l.liberti.ꝛ insti.de acqui.ꝑ arro.in principio.

Papinianus. Nō iure accrescendi acquiritur ad fideicōmissariū cui ē facta restitutio prinet et̄ sine noua institutione ꝛ adītione.aler.ō imol.

b ¶ Scripto.post restōnē partis accreuit heredi pars altera.

c ¶ Actione.ad cōpellēdū adire hr̄dis ꝑtē accrescentē.accur.

a ¶ Eū.ſ.heredez.nam semel sufficit adisse: vt.ſ.ō acquirē. here.l.si solus.in fi.accur.

b ¶ Accreuit.ꝛ rn̄. ꝙ non.ad qō.ſ.ō le.i.l.si ex toto.in ꝑn. ꝛ.l.grege.ꝛ.l.qō in rerū.ꝯ.ij. ꝛ.l.seruum filij.ꝯ.si arec.ꝛ ve au.ꝛ ar.le.l.si statuā.ꝛ de le.ij.l.cū fundo. accrescit ꝯ magis pti alteri q̄ ꝑsone heredis.sed in vsufruc.ē ꝺ vt.ſ.de vsufruc.accre.l.interdū.ꝛ.j.de excep.rei iudi.l.ꝛ an eadē.ꝯ.q cū pſez.q̄ sunt ar.j. Item pro vtraq3 parte induci potest: vt ſ.de vsufruc.l.si ticio.ꝯ.vsufructū.ꝛ de acqui.here.l.si solus.in fi.ꝛ de bono. pos.l.sed cum patrono.ꝛ.ſ.cōia predio.l.fi.accursius.

Postulante. Ad id qō poterat cōpelli defunctus pōt cōpelli hr̄s defuncti: sz vbis legis nō erpmāt.h.d.Bar.vel sic. Heres q coactus adiuit pōt cogere fideicōmissariū ad recipiēdā hr̄ditatē:ꝛ et̄ hr̄dē ei⁹ si fideicōmissarius decessit ante restitutionē.sed si hr̄dē nō reliqt bona uendi debēt ꝛ creditoribus assignari.b.d.vsq3 ad.ꝯ.sed ꝛ in hmōi. Et ē notabilis ꝛ solēnis ler.Aleran.

c ¶ Sticho.seruo hereditario. d ¶ Faceret.sub.maxime.

e ¶ Qm̄ fere.habeas fere.q.d.raro contingit ꝙ tantum retardetur restitutio a coacto adire ꝙ decedat fideicōmissarius.ꝛ iō non fuit dictum in se.con.an hr̄s fideicōmissum cogatur accipere: sed de fideicōmissario tm̄.alij habent ferre.q. d.qui compulsus est ferre adire.i.sustinere vt adeat.ac.

f ¶ De manumisso.ut cogat recipere ex quo coegit adire.accur.

g ¶ Heredis.ſ.ticij q̄ ē heres liberti.ſ.vt ipe compellatur.

b ¶ Petere.qō potuit: ut.ſ.e.l.cū hr̄ditas.ꝛ habet.C.ed.l.fal.l.ipōnēda.ꝛ .j.e.debitor. i ¶ Ceterum.in heredē.ſ.liberti.accur.

k ¶ Recusaret.certe nō ē rō: ut.j.de re.iur.l.heredē.ꝛ.l.in oibus.ꝯ.nō debeo. sed an ipo iure trāseāt in hr̄dē: rn̄.nō: qr certi sunt casus qbus ipo iure trāseunt actiones sine restitutione: ut nō.C.e.l.pe.ꝯ.fi.uel si iste connumerent illis nō ē absurdū. Item ꝺ.ſ.e.l.apō.ꝯ.utrū. So.ibi.ꝛ facit.C.ō fideic.l.si i ꝑsonā.ac.

l ¶ Vt si decesserit.q.d.nullum damnum habet heres: ut.ſ.e.l.apud.ꝯ.annistia.in fi.ꝛ.l.ille a quo.in principio.

¶ Sed in huiusmodi. Accessiones q̄ querūtur ex prouisione defuncti ue-

niunt in restitutione.h.d. Bar. vel sic. Actiones cõpetẽtes p actionibus ciuilibus nõdũ eractis: vt sunt vsure ⁊ pẽsiones si descẽdunt ex ℨctu celebrato per defunctũ transeunt p restitutionẽ in fideicõmissariũ: etiã p rata vsurarũ vel pẽsionũ currentiũ tpe quo bñs nõ fuit in mora potius sed fideicõmissarius. secꝰ si ex ℨctu celebrato p heredẽ debeant. Itẽ secus in fructibꝰ p bñdẽ pceptis.b.d.vsq; ad.l.q totã. ⁊ fm Bar. diuidi tur in q̃tuor partes. qꝝ primo ponit duas qõnes ⁊ opiniões q̃rentis. Scõo ponit vnam rñsionẽ ℨ quã arguit. Tertio terminat. Quarto rñdet vni rõni q̃ in ℨctu fieri posset. secunda ibi. rñdi. tertia ibi. sed q̃re. q̃rta ibi: sed cum hereditarios. Vel melius fm vo. ray. ⁊ modernos. diuidit in duas partes ꝑncipales. In primo loquit de stipulatione interposita p defunctũ sup vsuris ⁊ pensionibus. Scõo õ iterposita p bñdẽ. scõa ibi: sz cũ bñditarios. Et prima subdiuidit i q̃tuor. qꝝ primo ponit thema ⁊ duplex qõ. Scõo rñdet. Tertio reuocat in dubiũ rñsionẽ. Quarto remouet dubiũ. scõa ibi: rñdi. tertia ibi: sane. quarta ibi: sed qꝝ. In secunda ꝑncipali pte ponit casuz diuersum a ꝓcedẽti ⁊ eũ determinat: ⁊ rõnẽ diuersitatis ponit. Alexander.

a Questione. que sequitur.
b Senseri. sic. s. õ minori. l. fi. acc. c Filia. s. instituta.
d Legatis. que ipsa iussa est prestare.
e Magno. qõ ipa iussa ẽ solu tere. ⁊ adeo sunt hec minima vt falcidie nõ sit locus. Sz qd miri cũ ⁊ habeat aliã dimidiaz bñditatis. sed dic q illa erat exhausta legatis: vt insti. ad le. fal. ꝯ. i. f Falcidie. quaz fideicõ. vellet detrahere. acc.
g Verbotenus. nã ẽbo solo ⁊ re potest fieri restitutio: vt. s. e. l. restituta. ac.
h Alieni. mihi fideicõmissario: subaudi ⁊ restituta est.
i Ex eo. senatusconsul. treb.
k Actionibus. s. bñditarijs.
l Debitas. s. ex stipulatiõe testatoris. ⁊ habeas lñz pz. ex die mortis. alij hñt ex die more. s. debitoꝝ bñditarioꝝ. ⁊ dic in die restõnis: facte verbo vl̃ re. ⁊ q̃ dicit prosequar. i. prosequi volo. nam nõ soluit sed soluet. ℨ. ibi. R. oia ⁊c. ⁊ dic prosequi volo a debitore bñditario qui non soluit heredi ex stipulatione hereditaria. alꝫ nõ teneret: vt. ℨ. eo. l. deducta. ꝯ. qui post. heres autem nullo modo tenet etiam si percipiat eas: vt. d. ꝯ. qui post. ⁊. ℨ. prori. ab herede ⁊c: ⁊ ibi. sed cum heres ⁊c. lz quidã dicant hic prosequar. s. ab herede si eas perceperit. accur.
m Itẽ quero. fuit. ⁊ ideo vñ q̃ eas possum prosequi: vt. s. de vsur. l. virit.
n Ab herede. s. a filia defuncti.
o Sed illa. s. heres filia defuncti non exñs contenta: qõ ab ea non peto.
p Refundere me. s. vsuras. si tñ percepi ab inquilinis qui fuerunt in mora. azo. ⁊ etiam a debitoribus alijs.
q Usurarum. s. currentium vsqz ad tpꝰ quo bñs non fuit in mora.
r Non possum. ego fideicõmissarius. s Persuadere. s. heredi.
t Oia. i. pẽsiones ⁊ oẽs vsuras supradictas tam a debitoribus q̃ ab inquilinis debitas. ⁊ sic nunc soluit predicta. lz ⁊. ℨ. reuocet in dubiũ tñ ita ẽ vt õ dicit
u Refert. i. pertinet. r Cetera. s. de vsuris. ac.
y Interest. ⁊ sic omnia debent venire in restitutione.
z Sane. allegat pro herede contra fideicommissarium.
a Nec cedunt. sic. s. de vsur. l. vsure.
b Sed qꝝ nõ. respondet allegationi facte pro herede. ⁊ allegat pro fideicommissario. ⁊ ẽ dicere: sed qꝝ fideicõmissarius non postulat vt heres suppleat fideicommissum vt sic direrim. hoc dicit qꝝ impropꝛie loquitur. nam tota medietas cadit in cãm fideicommissi. fideicõmissarius quidem non desiderat vt heres restituat medietatẽ oluz rei q̃ erãt in bñditate tpe mortis deductis legatis ⁊ ere aleno. ⁊ sic postea huic totali fideicõmisso cedãt vsure: ⁊ sic suppleãt. sed vult ut medietas bñditatis pñtis ei restituat: vt. ℨ. eo. l. deducta. ꝯ. qui post. accur. c Loco heredis. vt insti. c. ꝯ. restituta ac.
a Hereditarios. nunc econtra allegat.

pmittẽdũ ẽ ac si restituta hereditate ꝺcesserit. Sz ⁊ i hmõi qõe rogo rñdeas: an recte senseriꝭ rogata ẽ filia ex asse heres restituã hereditatẽ ptem dimidiã: ꝺductis legatis minimis: ⁊ ere alieno nõ magno vt legi falcidie loco nõ sit mora facta si est restitutio fideicõmissi: desidero verboten⁹ mihi restitui hereditatez: ut ex tre. se. cõ. agẽti: ⁊ ex eo competentib⁹ actõibus etiã vsuras ꝺbitas ex mortis tpe in tps restitutiõis perseq̃r. Item q̃ro ⁊ de pensionib⁹: qꝝ locationum obligatio i hereditate fuit. ab herede nullos fructus peto: sz illa ꝺsiderat refundere me: aut cõcedẽ ei actiones vsurarũ ⁊ pensionuz. non possuz persuadere hereditatis appellatiõe: quã rogata erat mihi restituere: ẽt hanc stipulatiõez vsurarũ ad me pertinẽ. Rñdi. oia hec hereditatis appellatõe ꝓtinentur. Quãtuz. n. q̃ ad ℨ refert inter hec ⁊ cetera q̃ sub conditione sunt ꝓmissa. aut in annos singulos vl̃ menses nihil interest. Sãe pro fructu rei q̃ in hereditate cõtinet ℨ cedunt. nec fructus fideicõ. seq̃t si mora nõ interceſſit. Sz qꝝ nõ vt heres fideicõmissũ: vt sic direrim. suppleat postulet: sz qualis nũc est hereditas ꝺsideret sibi restitui. Ne quaq̃z id ꝺz hñs recusare. nã ⁊ quo dãmõ partem hereditatis senatus recipi voluit fideicõmissariũ ⁊ haberi heredis loco: pro q̃ parte restituta ei esset hereditas. Sed cum hereditarios nũmos iã fenerauerit aut ex fundis fructus pceperit: nihil eo noie ꝓstat ei cui hereditas per fideicõ. relicta est si nõ iterceſſit mora. s. qꝝ suo periculo fenerauit colendoue fundũ: vel in colligendis fructibꝰ ꝓsumpsit operam. nec equũ erat alteriusꝫ: vt sic direrim:

procuratorem ꝓstituat. nullum aũt impendiũ vl̃ opa itercidit heredis cũ his modis de quibꝰ est q̃situz: augmẽtũ hñs receplt'. D Odest.

Quia totã bñditatẽ restituẽ rogat: q̃rtam retinere nõ vult fidũcz obsequiũ ꝺfuncti pcib⁹ pbẽ ꝺsiderat: sua spõte adire debebit hereditatem: quasi ex tre. eã restituturus. suaserim tñ suspectaz potiꝰ dicat hereditatez: coactusq̃z a pto re restituat. ℍ. n. casu ex tre. restitue revidet: ex ꝓpositoq̃z bñditario metu ⁊ vniuersas actiones in eum transferre qui recepit hereditatez. Tabole.

Seius saturninus archigubernius ex classe britanica testõ fiduciarium reliquit heredẽ: valerium maximum trierarchum: a q̃ petit vt filio suo seio oceano: cuz ad annos xerdecĩ peruenisset hereditatem restitueret. Seius oceanus añq̃z impleret annos defunctus est. nunc mallius seneca qui se auunculum seij oceãi dicit: primitatis nomine hec bõa petit. Valerius aũt trierarchus sibi eam vendicat. iõ qꝝ defunctus est is cui restituere iussꝰ erat. Quero ergo vtr hec bona ad valerium maximũ trierarchũ heredẽ fiduciariũ pertinẽãt. an ad malliũ senecã q̃ se pueri ꝺfuncti auũculũ cẽ dixit: rñdi: si seius oceanus cui fideicõmissa hereditas ex testõ seij saturnini cum annos xerdeciz haberet a valerio maximo fiduciario herede restitui debeat ꝑus q̃z pfinitũ tps etatis ipleret ꝺcessit: fiduciaria hereditas ad eũ ptiet ad quẽ cetera bona oceani peruenerũt: qñ dies fideicõmissi viuo oceano cessit: scilicet si prozo gãdo tps solutionis: tutelam magis heredi fiduciario pmisisse q̃z incertum diez fideicõmissi consti

b Generauerit. s. defũctus. fuit stipulatus hic heres accur.
c Nõ interceſſit. ꝯ. eo. l. in fideicõmissariã. ac.
d Periculo. facit. ꝯ. de rei vendi. l. si nauis.
e Colẽdo. subaudi marine. accur.
f Cum. i. quando.
g Quesitum. s. ꝺ vsura stipulata a defuncto vel debita pro locatione defuncti. sic q̃ cũ hñs nõ laborauerit non recuset restituere: qꝝ ⁊ detrimentũ sine sua culpa ꝓsequi nõ ꝺz restituere: vt. ℨ. e. l. mulier. ꝯ. sed etenim. ac.
b Augmẽtũ. s. vsurarũ que bñdi obuenerunt ex pensionibus.
i Recepit. ex eo q̃ actiones ei cõpetunt añ restitutionẽ nõ aũt exegit ne ꝺdicat predictis.

Quia tota Qui q̃r tã trebellianicã retinere nõ vult ꝓsultius facit si adit coacte q̃ si spõte adiret. b. d. Barto. ⁊ Alexan.
k Desiderat. sic. ꝯ. de dons. iter vi. ⁊ vroz. l. si spõsus. ꝯ. siqs. ⁊. C. ad le. fal. l. i. ⁊ ar. C. ꝺ fidei com. l. post mortem.
l Suspectaz. subaudi vt. s. suspectã ⁊c. ⁊ nõ q̃ bec. l. consulit heredi vt magis coactus adeat q̃ sponte: qꝝ si sponte forte fideicõmissarius nollet: ⁊ sic tenet hñs implicitꝰ creditoribus: qõ nõ põt recusare ex quo coegit: vt. ℨ. e. l. postulãte. ⁊ ℨz hoc si dicat suspectã nõ mentitur. q̃ quidam cõ cedũt hic mentiri. ꝓterea nõ oportet q̃ dicat suspectam sed sufficit q̃ non vult adire ad hoc q̃ cogaꝫ vt. ℨ. e. l. qꝝ poterat.
m Ex ꝓpositoq̃z. in libro Ro. ex ꝓposito hereditario metu. i. ex ꝓcul. posito ⁊ dest q̃. sz in libro. h. ⁊ alꝫ exposito. i. allegato vel declarato.

Seius Tps certe etatis ex presumpta voluntate defuncti pp caritatẽ psone facit diẽ nõ ꝺditionẽ. Itẽ fideicõmissario ante restõnẽ post q̃ dies cessit mortuo fideicõmissum ad bñditatẽ trãsit. b. d. Bar. vel sic. Et breuius fm ℨ. ⁊ Cy. Fideicõmissario mortuo añ diẽ fideicõmissi cedẽtẽ transmittit fideicõmissi petitio ad heredẽ si fideicõmissarius sit de liberis. b. d. Alex. n Fiduciarũ. qꝝ de eo multũ ꝓfidebat testator.
o Suo. s. testatoris. p Annos. s. predictos. xvi.
q Vendicat. sic retinendo. C. de carbo. edic. l. i.
r Fiduciariũ. in qua erat cõstitutus contracta fiducia.
s Pueri. s. fideicõmissarij. ⁊ sic ad senecam auũculũ.
t Pertinet. s. malum.
u Peruenerunt. ab intestato qꝝ proximior erat.
p Diẽ. i. ꝺditionẽ. ⁊ sic incertũ vna victio ẽ. sic ꝙ transmittit filius ad heredẽ. sic. ℨ. ti. i. l. i. ⁊. l. firmio. ꝯ. i. ⁊. l. si ticio. in ꝑn. ⁊. l. si. ⁊. C. q̃n vi. lege. e. l. et his. ⁊. ℨ. de v̄. ob. l. si. ꝯ. cũ petiero. sed ℨ. s. ꝺ le. i. l. si cui. ꝯ. hoc ãt. in si. ⁊. ℨ. de manu. test. l. si ita. ⁊. C. de fideicõ. li. l. fideicõmissum. Sol. refert legẽ pure. ⁊ petitio an differat in tps certũ. ⁊ sic habeꝫ pro vna pura vt hic cuz concordantijs. nisi dies est incertus: qꝝ tunc est pro condicione: vt. s. de condi. ⁊ demonstratio. l. quibus diebus. ꝯ. ij. an ab initio ipsum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

legatū nō solū petitio differat.ꝛ tunc ꝯditionale ē:ꝛ nō cedit ante diē vt in ffis.ꝛ nō hic ꝙ auūculus nō petit nisi cū filius habuisset.xvi.an.si vi sset integros: vt.C.qñ dī.le.ce.l.ex bis in fi.accur.

S Ihere. Solutū occasione debiti naturalis restituit fideicōmissario .h.d.Bar.ꝛ aler.

a Si bf̄di ei⁹.f.ticij.

b Cui.f.ticio.

c Soluerit.pūcta post dictionē soluerit.

d Reddēdā ē.dicit pō po.auctor legis alij bñt in textu paulus rñdit. vt sub.est ꝛ est rō quare hic heres reddat.qꝛ naturalia debita veniunt in restitutiōe: vt.s.e.l.q̄uis ꝛ.f.c.l.si cius.in pn.ꝯ. f.ꝛ.ij.ꝛ facit.s.ad.l.fal. l.i.ꝯ.id qō natura.b.

P Aulus. In reb⁹ subtractis p fideicōmissariū vlis pdīt ius fideicōmiss:nō in alijs. b.d.alecan.

e Paulus.als incipit paulus rñdit.ꝛ als si certa.Accur.

f In his rebus.ꝛ non in alijs.sic.C.de penis. l.sancimus.ꝛ quoꝝ le. l.i.ꝯ.si duc res.ꝛ.f.ō ac grē.pos.l.qō mco.ī fi. Itē qō hic d ē qō p fidei cō.idē si directo qs instituat.vt.s.ō his q.vt in dig.l. rescriptū.ꝛ ad.l. fal.l. paulus rñdit. sed ꝓriū huic.l.f.quoꝝ le.l. i.ꝯ.redigunt.ꝛ.C.quoꝝ le.l.i.sed so.vt nō. C.de le.l.non dubium.

g Subtraxit.restituēdo sic.als.retinendo sic C.de carbo.edic.l.i.

Q Amhereditas Qui als nō cogit suscipere iudiciū cogitur tūc quādo actiones sunt tpe'piture.b.d.Bar.

tuisse videatur. P Ompo. S I heredi eius[a] cui[b] natura debuit aliquis soluēit[c]:ei cui fidei cōmissaria hereditas relicta fit: id reddendum est[d].

P Aulus[e] respōdit.si certa portio bf̄ditatis alicui relicta ꝓponit:ꝛ is res bf̄ditarias quasdā furatus sit:in his rebus[f] q̄s subtraxit[g] denegare ei petitionē oportere recte respōdetur. P Apinia. Q Am bf̄ditas extre.sc̄atusc̄ō. restituit[h]:si res vrgeat ꝛ met⁹ erit ne p absentiam[i] forte fideicō missarij dies actionis ereat:bf̄s iudiciuꝫ suscipere[k] cogit.similiqꝫ mō filio de possessione contra ta. deliberante:scriptus heres a creditoribus hereditarijs conuenitur[l].

I Dem. I Mperator[m] adrianus cuꝫ iunius cerealis filio suo iunio simonidi:si ī potestate[n] sua esse ōsisset:hereditatemꝫ restituere rogatus eēt:ac multa ī fraudē[o] fideicōmissi fieri ꝓbarent.restitui bf̄ditatem filio[p] iussit:ita ne qd in ea pecūia[q] q̄ꝫ diu filius eius viuēt iuris habēt[r]. Nā qꝛ cautiones nō poterāt[s] inter pōi ꝯpuata patria ptāte : dānū[t] cōditōis[u] pp fraudē inflixit. Post ō creti aūt auctoritatē in ea hereditate filio[x] militi ꝯparari[y] ōbuit[z] si res

a possessoribus peti vel etiā cū ōbitoribus agi oportēt. Sꝫ paterne reuerētie cōgruū est agenti forte pri officio iudicis:ex accessionib⁹ hēditarijs emolumētum[3] pstari.

Q Am bēs ōductis legatis[1] dētis[4] bēditatē p fideicōmissum restituere rogat:nō placet ea legata ōduci q̄ peti nō poterāt[5]. C Sꝫ cum vxori,p pte[6] bf̄di scripte dos plegetur:eaqꝫ ōductis legatis bē ditatē restituere rogat:etiā si quarta[7] quā p legem fal. retinet tātū efficiat q̄ꝫtū in dote est:tū,p sua portione[8] dotis plegate ptem ōducit[9]. Cū enīꝫ vtrūqꝫ ꝯsequitur[10] nihil interest inter banc mulierem:ꝛ quēuis aliū creditorē[11] bf̄dem.istitutuꝫ ꝛ bf̄ditatē restituē rogatū. Idem qꝫ probatur:ꝛ si nō deductis legatis fideicommissum relictuꝫ ab ea[f] sit. I Dez. S I res aliēa[g] legata fuerit ticio[b] isqꝫ[i] domino[k] rei heredē[l] instituto petierit[m]: vt bf̄ditatem meuio restituat. Mdeuus legatum[n] inutiliter petet. Non enim potest consequi qō ad istitutū.i.rei dōm puenire nō poterat. C Seruus ab altero ex bf̄dibus libertatem:ab altero fideicōmissū bf̄ditatis accepit si neuter adire velit nulle ptoris ptes erunt:qꝛ neqꝫ pp solam libertā

Q Amberes. Deductio legatoꝝ intelligit ō legatis validis. Item dos prelegata deducit vt debitū nec ꝑpedit trebellianice q̄rte ōductio.b.d.B. ꝛ Aler. a Deductis legatis.relictis a rogato restituere beteditatē alijs legatarijs singularibus.ꝛ ꝑm hoc distingue petitio p̄cedat restitutionē an restitutio petitionē legatoꝝ: vt viri.s.e.l.marcellus.ꝛ.l.q q̄dringēta.ꝛ.l.cogi.ꝯ. proinde q̄rit. vt dic legatis.i.plegatis sibi a coherede.ad qō facit.C.ō fideicō. l.cū iure.ꝛ ad hoc bene facit qō sequitur.sed cū vtrūqꝫ ꝛc.b.

b Nō poterāt.in totū vel partē q p non scriptis vel caducis habent: vt.C.ō cadu.tol.ꝯ.in ꝓrio.ꝛ.ꝯ.sequētib⁹. c Pro pte.puta dimidia.

a Si quarta.i.q̄uis. b Pro sua portione.f.hereditaria.

c Deducit.nō iure legati:qꝛ inutile ē p sua portione hereditaria quasi a se sibi relictis:ꝛ sic inutile: vt.s.de le.i.l.legatū.ꝯ.i.sed vt es alienū vt ex fine.l.cui dēter ostēditur.pro parte aūt coheredis nō deducit qꝛ nō est soluendū ō sua portione:sed a cohēde petendū iudi.fami.her.vt.C.fami.her.l.si qua.ꝛ.s.fami. her.l.heredes.ꝯ.fi.ꝛ.l.se.b. d Cōsequit.f.quartā ꝛ dotē olim aliud ꝑa bat.qꝛ alterutro debebat eē ptēta: vt.C.de rei vxo. ac.ꝯ. sciendū. ꝛ facit.s. ad l.fal.l.pf.in pn. Itē hoc ē vnū nisi fuerit institutus aīo cōpensandi dotē cū portione hereditatis q̄ñ nō dz bf̄e vtrūqꝫ: vt.s.ad.l.fal.l.debitor:ꝛ.C.de here.insti.l.si ꝯpēsandi.b. e Creditorē.q deduceret sibi debitū: vt.s.e.l.si postulante:in pn.ꝛ.C.ad.l.fal.l.in imponēda.b.

f Ab ea.nā dz semp dēducere vt es alienū:ꝛ qdē totū si ex asse heres ē.ꝛ si ꝑ pte: p ea parte ꝑ qua bf̄s est nō distincto aīo ꝯpēsandi legatū vel non.

S Ires. Heres nō cogit restituere qō ad eū puenit nō vt ad heredem.h.d. Bar. g Si res aliena.puta sempronij.

b Ticio isqꝫ.ticius legatarius.

i Domino.f.sempronio.

k Herede instituto.a se ticio. l Petierit.f.ticius a sempronio bf̄de:

m Legatū,i.rē legatā predictā ticio. videbat.n.cū inuēta sit in hereditate ticij qꝫ veniat in restōne cū alijs marīe si testator legauit sciēs rē alienā vñ debebatur estimatio: vt insti. dele.ꝯ.nō solū:sed tñ nō venit:qꝛ cū sempronius ē heres legatarij:tale ē ac si esset legata sibi sempr̄dio qō nō valꝫ:qꝛ sua res alicui legari nō potest:vt insti.de le.ꝯ.ꝛ si rem.ꝛ sic peruenit in cum casum a quo incipere non potest.ꝛ sic vitiatur. vt.s.ad.l.aquil.l.quia ac.

Seruus Si ab vno debet hereditas ab alio libertas:non est locꝰ coactioni secus si ab eodem vtrumqꝫ debeatur:siue ab initio siue ex postfacto per ac-

cidens. hoc dicit Bar. ⁊ Alex.

a Seruus. cõpellit adire. ſ. a quo ſola libertas eſt relicta: vt. ff. l. priori. b.

b Data nõ eſt. ſed ſola hereditas ⁊ pars. ⁊ facit. ſ. e. l. ſi cui pure. §. i. ⁊. ff. e. l. ſi patroni. §. imperator.

c Conſulto. trebelliano.

d Ab oĩbus. i. ab aliquo oĩum. da. ab his. l. ſi ĩpuberi. ſed cuꝫ hereditate ⁊ libertas tacite dat vt. C. de neceſ. ſer. l. qdaꝫ. §. i. vſ cogi ille a quo hereditas eſt relicta. rñ. ibi directo libertas dat. hic p fideicõ. ar. ſ. õ teſta. tu. l. q tutela. §. i. Itẽ nũqd ẽt hĩditas ſeruo põt reliqui ſicut legatum: vt. C. de neceſ. ſer. l. quidam. §. illo. rñ. ibi confortatur heres nõ añt cogit ad dã dũ. ⁊ facit. ſ. e. l. ſi cui. §. i.

e Ab eo. ſ. herede ſic. ſ. de tu. ⁊ cu. eta pro rata. h. d. Et diuiditur. primo ponit vnum dictum. ſecundo illud pbat p auctoritatẽ. Tertio illud cõmendat ⁊ aliam auctoritatẽ adducit. Quarto dicit cautionem eẽ preſtandam. ſecunda ibi diuus autem. tertia ibi: qõ mihi. Quarta ibi: pp hmiſmodi. Bar. ⁊ Alex.

f Cõditione. ſub qua fuit inſtitutus. ⁊ ſic alteri accreſcit: vt hic. ⁊. C. õ cadu. tol. §. ſi naũt.

g Alterũ. a quo fideicõ. rdictum erat. accur.

b Quo iure. ex pſona ſua vſ alteri⁹ certe nihil. ſufficit. n. q̃ vtrũqz debeatur ab eodem. ſic. ff. de ver. ob. l. cũ ſeruus. ⁊. ff. de codicil. l. qdam. in fi. ⁊ õ le. l. ſi duobus. §. i. ⁊. ff. de carbo. edic. l. iij. §. ſi is. ar. ff. e. l. ſi patroni. §. q fideicõmiſſariaꝫ. ⁊. ff. de ſolu. ⁊ magis. ⁊. ff. õ in offi. teſta. l. nihil. §. fi. Item ſi ler loquitur in ſeruo hereditario. ⁊. ff. e. l. mulier. §. non eſt. non heredis vel extranei: vt. ff. e. l. cogi. §. ſed ſi a ſeruo.

i Non eſt. heres. ſuus vel extraneus. ac.

k Al legatario. cui ſeru⁹ erat legatus ⁊ rogatus õ manumittendo. accur.

k Omnimis. circa libertatẽ. ar. ff. de cap. di. l. fi. ac.

l Pendeat. poteſt enim eſſe q̃ ante decedat q̃ manumittatur. ⁊ ita incommodum ſentiret heres ſi adiſſet coactus. nã teneretur creditoribus. nec poſſet dici hic ſubueniendũ. vt. ff. e. l. poſtulante. in fi. ſ. rñ. nã ibi diſtrahunt bona a creditoribus fratris eius cui hereditas erat reſtituẽda. nã ſeruus ille fideicõmiſſarius liber iam factus deceſſit. hic aũt ſeruus deceſſit. nullos ergo hz creditores. ſed quid ſi ſua ſponte adijt heres: ſicqz legatarius factus dñs ſerui eũ manumiſit. nunqd hic coget heredẽ vt reſtituat? R. ſic. nam hic ſtatus non pendet. idem credo ⁊ ſi nõ dũ ſit manumiſſus. ſed ipſe ſtulte agit ſi petat ſibi reſtitui adhuc. azo. q̃ per eum dño ſuo. ⁊ legatario per eum queretur.

m Cogatur. a ſeruo idem eſt ſi a legatario dicatur cogi.

n Propter legatũ. libertatis ſolũ vel hereditatis ſolũ ſeruo relictũ. vt. ff. e. l. pri. §. i. b.

o Legatario. q̃ forte non proderat nondum adita hereditate. vel poſt aditam deceſſit anteq̃ manumitteretur.

p Deceſſerit. ⁊ ſic heres remanet in dãno: vt dictum eſt.

q Viuo teſtatore. ⁊ ita vſ q̃ legatum ſerui ſit pro non ſcriptum vel in cã cadu ci. quomodo ergo locum habẽt ſequentia? rñ. Joan. q̃ teſtator manumiſit. vel erat primus legatarij: ⁊ ipſe legatarius manumiſit. cum forte erat aliqd ei relictũ vt manumitteret. ⁊ qõ ſubijcit expone in ptãte eius. ſ. heredis.

r Manumiſſo. ſ. ante in vita teſtatoris.

s Reſtituere hereditatẽ. etiã ſi ipſe noluerit recipere cũ coegit adire: vt. ff. e. l. poſtulante. in fi. ſ. rñ. ſed in ſuperiori caſu cũ legatarius viuit nec ſeruus ẽ manumiſſus nõ eſt in ptãte heredis reſtituere: cũ libertas iã pendeat ab alio. i. legatario ẽt ſi ſeruus fuerit hereditarius. hic aũt nõ pẽdet. ſed hodie etiã ſi non fuit manumiſſus in vita teſtatoris cogit heres manumittere. nã ſiue pro nõ ſcriptũ eſt relictũ libertatis: ſiue in cã caduci: vt q̃ legatarius deceſſit añ teſtũ vel poſt ante teſtatorẽ: remanet apud heredẽ cũ onere: vt. C. de cadu. tol. §. i primo. ibi niſi perraro? ⁊. ⁊. §. pro ſecundo. ⁊. ff. de fideicõmiſ. li. l. cũ vero. ⁊. §. ſi pro non ſcripto. Et idẽ dico in eo qõ eſt apta voce caducũ. nam legatum libertatis vel legatum relictum ſeruo legato nõ cedunt niſi ab adita hereditate: vt. C. de cadu. tol. §. in nouiſſimo. ⁊ ſic mortuo legatario ante aditã hereditatẽ poſt mortẽ teſtatoris remanet apud heredẽ ſil'r cum onere: vt. C. de cadu. tol. §. ne autem. ſic ẽ cogit manumittere ⁊ reſtituere: cũ ab eodẽ inceperit deberi hereditas ⁊ libertas: vt. ff. l. pri. §. fi. Itẽ ꝫ huic. l. vſ. ff. e. l. apud. §. antiſtia. ⁊. l. cogi. §. fi. ſed dic vt ibi. Itẽ quo iure cogit qs adire? dic officio iudicis. ar. ff. l. priori. ibi. nulle partes prẽ. ⁊. contra actionis iure. ar. ff. e. l. pap. primũ verius. accur.

Jeus. Rogatus reſtituere q̃ qõ er hereditate ſuperfuerit põt bona fide diminuere. Item in dubio erpenſa ab vtroqz patrimonio intelligitur eſſe facta pro rata. h. d. Et diuiditur. primo ponit vnum dictum. ſecundo illud pbat p auctoritatẽ. Tertio illud cõmendat ⁊ aliam auctoritatẽ adducit. Quarto dicit cautionem eẽ preſtandam. ſecunda ibi diuus autem. tertia ibi: qõ mihi. Quarta ibi: pp hmiſmodi. Bar. ⁊ Alex.

t Supfuiſſet. ipe mortis heredis. ⁊ nõ hoc caſu nõ veniant fructus in reſtitutiõe: vt. ff. e. l. deducta. §. pe. ſecus ſi eſſet diu ctũ q̃ qd ſupeſſet de bonis meis: vt. ff. de vſur. l. i fideicõmiſſi. §. nũq̃. Itẽ nõ q̃ vbi eſt rogat⁹ reſtituere qcqd de hĩditate ſupeſſet vel de bõis meis ſi aliqua alienauerit: ⁊ ex precio alias res emit: vel creditoribus ſuis ſoluit. vel permutauit non vſ cõſumpſiſſe. immo vice permutati dñij venit reſtituendũ: vt. ff. de le. ij. l. imperator. §. fi. ⁊. l. ſc. ⁊. ff. õ pe. here. l. ſed ⁊ ſi. §. qõ aũt ibi. ⁊ non in corpus ⁊c. Item nõ q̃ ſm hec iura ita diſtinguebat. an interuertendi cã: ⁊ non noceret fideicõmiſſario. an non: ⁊ tunc p rata pſimonij: vt b. ⁊. ff. de peti. here. l. ſz ⁊ ſi lege. §. qõ aute. ⁊ de vſur. l. i fideicõmiſſi. §. nõnunq̃. ſed iure nouo quartaz cogit reſeruare vt. C. ad treb. auc. ꝫ rogat⁹. at vbi ſimpliciter eſſet rogatus reſtituere habet locuz. C. com. õ. l. fi. §. ſed q̃. ⁊ auc. res q̃ ibi poſita eſt.

u Q̃ñqz. i. q̃ñcunqz.

x Hijs verbis. relicta ſubaudi.

y Erogationes. nõ cã interuertendi fideicõmiſſum facte: aſs er toto revocant: vt. ff. pri. ac.

z Pkimonij. eligit ẽ media via. ſic inſti. õ rerũ diui. §. cũ ex aliena. ar. ꝫ. ff. õ neg. ge. l. neſcimus. in fi. ⁊. ff. e. l. ſcribit celſus. Itẽ facit. ꝫ. e. l. deſtructa. §. fi. ⁊. ff. l. mulier. §. cũ ꝓponeretur.

a Exẽplo. pncipis vt ſubijcit. aſs ꝫ. C. de ſen. l. nemo.

b Fratribus. qui manſerunt in poteſtate.

c Filiũ emancipato. nam caſtrenſe vel quaſi non confertur. vt. ff. de collatione bonorum. l. i. §. nec caſtrenſe.

d Patrimonio. aliunde acqſito qõ nõ erat caſtrenſe vel quaſi.

e Propter hmõi tractatũ. q̃ poterat eẽ q̃ cã interuertendi fideicõmiſſum alienabat heres vſ ſi nõ pro rata tñ erit detrahendũ. ⁊ qõ ſupeſt reſtituendũ aduenĩẽte die. ⁊ ideo cauet vt. C. vt in poſ. le. l. cũ archimedoꝫ. ⁊ ſic ẽ ſatiſfactio õ reſtituẽdo aduenĩẽte die. ⁊ facit. ff. ti. ij. l. i. §. ſi qs ſubõ ditione. ⁊. §. q minorẽ. alij dñt de nõ diminuendo. q̃ pſona ſit ſuſpecta. ar. ff. ti. ij. l. poſtq̃. §. fi. ⁊. ff. õ ſatiſda. co. l. ſi fideiuſſor. §. fi. hodie aliter ſatiſdatur. ſ. ſm formã legis. C. e. auc. contra rogatus.

Si patrom. Qõ ad heredẽ heredis tranſit nõ tranſfert in fideicõmiſſariũ p trebel. b. d. Bar. vel ſic. Actiones cõpetentes heredi ⁊ ꝫ heredẽ. ſed tñ ſunt tales que non tranſeunt ad hĩdes heredis. ideo non tranſeunt in fideicõmiſſarium q̃ habet loco ſecundi heredis. Et vterqz intellectus reputatur nõ. ⁊ ſing. Alex.

f Si patroni. apud heredez. ſ. filiũ patroni inſtitutũ a pfe. ⁊ loqtur indubitanter de operis obſegaliꝫ q̃ ꝓſtant in factẽdo. vt. C. de ope. li. l. liberti. Quid aũt in fabrilibus. i. incertis vt. r. operas? dicas idẽ. nã cũ nõ tranſeunt ad heredẽ extraneum: vt. ff. de ope. li. l. ſi operarũ iudicio. ẽ nec ad fideicõ. q̃ eſt loco heredis. ſed õ artificialibus. ſ. certis vt. r. operas pictorias vſ ſecus: q̃ tranſeũt ad heredẽ extraneũ. vt. ff. de op. li. l. a vuobus. Vel põt dici q̃ nunq̃ tranſeat aliqua opera ad fideicõmiſſarium: ſicut nec ad ſecundum heredem. vt. ff. de ver. ſig. l. ſciendũ. §. itẽ operarum. ſed an id q̃ õ non venit in reſtitutione computetur heredi in quarta? Rñ. forte non. q̃ hz non vt heres. ⁊ ſic quaſi ex alienum: vt ar. ff. ad. l. fal. l. pater. in prin.

g Nec ei. ſ. filio heredi nocebit contra libertos teſtatoris nec contra fideicommiſſarium ſi ipſe de libertis eſt.

h Exceptio. ſ. trebel. de qua dicit. ff. e. l. i. §. quãq̃.

i Ei g. ſi ipſe

ve libertis est. sed vt operas nō posset ipōni ei q manumittit p fideicō. vt. ſ. de op. li. l. vt iurisiurādi. §. rescriptū. q̄ ē ꝛ. So. b iter vivos fuerat manumissus. vel ē speciale in filio: vt. ſ. de ope. li. l. qui ex cā.

a Heredē. ſ. filium a pet. operarum. neq; liberari fideicom. libertum.

b Ex his causis. vt in nr̄o casu de operis. Itē ⁊ alij quos nō. ꝛ. c. l. q; pinde. §. i. pōt aūt ⁊ alit legi q̄ dictum sit ab illo locū cū eadē ⁊c. q. d. nō nocet heredi agenti: q; si noceret nō pdesset fideicō. cū ipe nō posset agere. at q̄ exceptio nocet heredi pdest fideicōmissario: vt ipe agat: vt. ꝛ. c. l. i. §. q̄ p̄. ⁊ q subijcit neq; liberari. ſ. libertos ab herede filio: lz hereditatem restituat: q; quo ad hoc non valet restitutio. acc.

Imperator. Non bz ius cogēdi bñdē q bz libertatem in diem. h. d. Bar. vel sic. Nō pōt heres cogi adire p illū. qui nō est liber. nec facta adi tione statim ē liber futurus. b. d. Aler.

c Impator. in tpe. i. ex tpe hoc ē post pasca sis liber. ⁊ rogo bñdez vt tibi restituat hereditatē vsq; ad pasca. non valet: vt vt. ꝛ. de ma. test. l. libertas. accur.

d Data. seruo testatoris. accur.

e Nō ē. facit. ꝛ. c. l. si cui. §. i. nec obstat. l. apō iul. §. fi. q; ibi albine pure nō in diē erat relicta libertas. Itē nec ob. in eo q̄ dicit añ diē restitutionē faciendā. ſ. anteq̄ perueniat ad nubilē etatez: q; ibi psona fuit cui fieri poterat fideicōmissum: quia albina iā erat manumissa. hic nō. Item facit. ꝛ. eo. l. ita tñ. §. a patre.

f Quando pro quia. Nu fideicō. Fideicōmissarius lz cogat heredē: a scō fideicōmissario q̄rtā nō detrahit. Itē fideicōmissarius p̄mus non pōt cogi a scō nisi apud eum pecunia sit remansura. Itē bñs coactus nullā cōmoduz sentit qō habiturus non eēt si nō adijsset. b. d. ⁊ ē difficilis. §. Diuide q; tres qō nes pſequtur p ordinē. Scō a ibi. p̄m q̄. Tertia ibi: sed nec illud. Itē p̄ma subdiuidit. q; primo ponit dictū. Scō rñdet vni obiectioni in ꝑncz. Tertio rñdet alij obiectioni. Scō a ibi: nec ad rē. Tertia ibi: Nec est ꝑncz. Secunda pars principalis subdiuiditur. Primo ponit vnum dictum. Secundo illud declarat. Tertio circa illud ponit tres qōnes p ordinē. Secunda ibi: vtiq;. Tertia ibi: nec ad rem. Bar.

f Recepit. ab herede cōpulso: vt. ꝛ. c. l. nā qō. §. q compulsus.

g Alij. non heredi. q; tunc vt loquit. ſ. c. l. §. qd ergo. b Locō. vbi fiat restitutio nō quo ad q̄rte deductionē: vt ⁊. ꝛ. eo. l. i. §. in filij.

i Quartā enim. ⁊ bene dixit totā quartā. ſ. trebel. iure fal. ⁊ trebel.

k Nō potuit. nisi in duob⁹ casibus: vt. ꝛ. c. l. ex asse. in fi. ⁊. l. i. §. inde neratius. ⁊. l. marcellus. §. i. ac. l Intercidisset. q; nihil valet ex testamento ex quo bñditas nō adit: vt instit. de here. ab intesta. §. i.

m Consistit. etiā exhñdatio: vt. ſ. ō ꝑta. l. filius. §. sed cum. ac.

n Cetera ab hñde relicta nō a se fideicōmissario: q; tūc pstat integra: vt. ſ. c. l. facta. §. sed cū suspecta. ⁊ nō. ꝛ. c. l. marcellus. §. i. ⁊. l. i. §. inde neratius. ⁊. l. ex asse. o Prestat. ſ. p̄mus fideicōmissarius. accur.

p Venieri. ſ. ad singularia legata pstāda ab herede relicta. ac.

q Astringi. puta cū venit a fideicō. pstādū. scō cui a testatore pstare fuit rogat⁹. sic. ꝛ. ō codicil. l. qdā. in fi. sed ar. ꝑ. ꝛ. c. l. si res. in fine.

r Scōm que. q; nihil qō sit quota pars hñditatis retinet fideicōmissarius. p̄mus nō dz cogi. Istitutus adire eo tñ vel solo desiderāte sine scō: lz scōs solus q̄ntz sit. cū. ſ. q̄ p̄mus nō vult: vt. ſ. c. l. §. q̄ si prior.

s Portio. ſ. quota. t Apud pōrē. fideicōmissarium.

u Ad inferēdā. a pōre fideicōmissario vt adeat. x Necessitatē. ni si veniat cum scō. y Accepit. nā nec tūc solus cogi pōt. ac.

s Satis ē. plane legas lz qdā dicant p sola libertate cogendum. q̄ est contra mentē huius lr̄e: ⁊ ꝑ l. ꝛ. c. l. si res. §. i. ⁊. l. nam qō. §. i. ⁊. l. cogi. §. ⁊ generaliter.

a Si pōr. fideicōmissarius. b Recta via. non de circuitu vitando vt. ꝛ. de ꝛdi. inde. l. dñs testō.

c Quid ē. rogatus. prior fideicō. a Quia. tūc soluit. b Eidē. hñdi. c Videtur. dit. q; coactꝰ adijt. d Audiēdus. pōr fideicō. desideräs istitutū cogi adire.

Sed nec illud. Subdiuidit i qnq; ptes. q; primo ponit vnū dictū. Secōo rōnē dicit. Tertio format vnā questionē circa predicta. Quarto format aliā. Quinto ponit vnum generale. Secūda ibi: cur enim. Tertia ibi: qō fortis. Quarta ibi: nec ignoro. Quinta ibi: adeo. Barto.

e Translatiue. i. transitiue in transitu. sic ponitur. ſ. de iure pa. l. i. in p̄n. ac.

f Coactus. a fideicom. p̄mo q; ⁊ ipe rogatus est restituere heredi: vt. ꝛ. l. prori. ac.

g Indignus. sic. ꝛ. ō vulg. sub. l. is cui. sed arg. ꝑ. ſ. de li. pre. l. filiū. §. siqs ꝑcta.

b Qō fortius. ſ. q; perdat fideicōmissum.

i Videtur. ſ. fuit adire coactꝰ ⁊ sic ē ꝑ. ꝛ. c. l. sed ⁊ si alio. §. fi. Sol. b fuit turpis conditio q̄ p non adiecta habet: vt. ſ. c. l. facta. §. si sub ꝛditiōe. ⁊. §. qō si. si certe tūc nō eēt dñia añ crītē conditionē vt post esset coactꝰ. qō hec lex facere vult. dicit ergo q; vera fuit conditio ⁊ ō facto nō ō iure ea pēdēte fuit coactus. vel dic q; loquitur de cōditione sub qua erat heres rogatus restituere: sed pure erat institutus. quo casu si dicit suspectam ⁊ cogitur adire ⁊ etiaz restituere pēdēte conditione sed si sponte adijsset non posset ea pendēte compelli restituere: vt. ꝛ. eo. sed si ante diez. ⁊. l. apō. §. fi. ⁊. l. ille a quo. in p̄n.

k Cōditione. sub qua erat institutus.

l Venitendo. pendente conditione nō postea: nisi in casibus vt. ꝛ. c. l. naz qō. §. qui cōpulsus. b.

m Fideicōmissi petitionem. relicti heredi a fideicōmissario p̄mo. nam volebat heres sponte adire ⁊ cetera restituere preter iura sepulchroꝝ. certe nō p hoc est indignus generali fideicō. q; talia nō veniunt in restitutione: vt. ꝛ. eo. l. q; perinde. §. i. ⁊. ꝛ. c. l. circa p̄n.

n Insequitur. i. retinere ꝓtēdit cū fideicō. p̄mus sibi restitui petat. accur.

o Adeo. apud eū. heredē institutū qui erat rogatus restituere ticio ⁊ ticius ei dē bñdi. ⁊ bñs coactus adijt. nā prosequitur superiorem materiam. ac.

p Falcidiā. ꝛ. c. l. nā qō. §. q cōpulsus. q Preceptio. añq̄ rogaret relicta. ⁊ sic pīes erant instituti. de q̄ habes. ꝛ. c. l. marcellus. §. quidam.

r Filio meo. ſ. pupillo cum quo erat alius institutus.

Cui ticiana. Fideicōmissarius pōt restituere fideicō. debitum. a defuncto. b. d. Bar. s Cui ticiana. restituta. a cornelio herede gaio.

t Defunctus ticius. ⁊ ipe fideicōmissarius. ⁊ facit. ꝛ. c. l. quāuis. §. psona.

u Debuit. vel q; bñs fuit institutus vt restitueret. vel q; ei restituta fuit. ac.

Actiones. Actiones q̄ transferunt ex trebelliano si fideicō. declarat inde bitū cōpetere desinunt nisi ēt cuincēs ad illud fideicōmissario teneret. b. d. bar. Vel sic. Si post motā litē sup iuribus testamēti ꝑ institutum facta sit restitutio fideicōmissi: ⁊ deinde segē snīa ꝑ institutum: actiones translate in fideicōmissarium desinunt cōpetere: nisi fideicōmissum fuerit ab cuincente hereditatē repetitū. b. d. iste. §. ⁊ subtilis difficilis ⁊ vtilis. Et hz varias lec. de quibus in gl. Aler. r Actiones. i. diceret q; actiones treb. i. que competunt fideicōmissario restituta bñditate: lz sui natura sint ꝑpetue: tñ q̄ntz ⁊ tēporales sunt. ⁊ pone exēplū q; institutus ⁊ de restituendo grauatus habuit etiaz vulgariter substitutum: q; substitutus egit petitione hereditatis contra institutum dicens instītutum repudiasse. ⁊ postea adijsse. ⁊ lit. conte. super hoc institutus restituit fideicōmissario. ⁊ postea lata est snīa pro substituto. hec q dē snīa nocet fideicōmissario ⁊ desinunt ei actiones cōpetere: nisi a substituto fuerit fideicom. repetitum. Alij vt. b. ponunt in extraneo instituto ⁊ ventre ꝓterito: q; natus rūpit testm̄. ⁊ eius noīe p tutorē vel curatorē ē ꝑte. lis in peti. here. ⁊ ea pēdēte istitutus restituit ei cui erat grauatus. nā lata snīa postea p posthumo nocet ēt fideicō. ⁊ desinunt ei actiones cōpetere: nisi ⁊ hoc fuit repetitū a posthumo. sed hec positio nō placet: q; a proximo a vētre nō pōt adire: vt. ꝛ. de acq. here. l. cum qdam. §. i. ⁊ sic non restituere. sed dicit. b. q; institutus erat eodē gradu quo venter. sed alio

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

modo nō valet: qz a ꝑterito nō ꝑōt repeti fideicō. vt. ſ. de le. iij. l. ij. Itē alia qz ſuīa facit ius: vt. j. de excep. rei iudi. l. ij. niſi dicas q facit ius ℨ legatariū: ſecus ſi ℨ inſtitutū. quo caſu idē ſit qđ in q̄rela fm. b. Alij vt Jo. dicunt extraneū inſtitutū z filiū exheredatū: qz fuit litē ꝓteſ. i q̄rela. z ea pēdēte reſtituit hr̄s. z tādē lata ſuīa in q̄rela fecit ius. z ſic ēt fideicō. nocet: vt. ſ. de inoffi. teſta. l. pap. §. fi. ſed nec hec poſitio valet: qz ab exheredato nō ꝑōt relinqui: vt. ſ. de inoffi. teſta. l. ticia. z ſic vt dixi dic act. treb. q̄ cōpetunt fideicō. reſtituta hereditate. ſed .R. dixit de his q̄ competunt fideicō. ꝓ reſtōne faciēda. z ℨz hoc fuit reſtituta ſpe: ſed nō re. qđ nō placet. accur.

a Niſi reſtōnez. ſecus ſi poſt: vt. j. e. l. facta. §. ſi hr̄s. q̄ ē ℨ.

b Poſſeſſor. idēqz inſtitutus q poſſidebat tempore lit. cōte. in peti. here. ac.

c Reſtituit. i. reſtituere debet legitimo.

d Heredi. ab itestato. reputat. n. inſtitutus dicens ſe non vānādū ī pet. he. cū ei reſtituit cui legatari⁹ erat r̄ſtituturꝰ: vt z. ſ. de peti. here. l. q ſi poſſeſſor. z. l. ſi qđ poſſeſſor. z. C. ō peti. here. l. ō hereditate. ac.

Jhuam. Hr̄s ℨz mitti ī poſ. liez ſit de reſtituendo grauatus. z alienatiōes facte ꝑ fideicō. ℨfirmant reſtōne ſecuta. h. d. Bar. z Aler.

e Fratribus. cū qb⁹ erat iſtituta vt in fi. l. colligit. z ℨz hoc dic hr̄ditatē. ſ. ſuā partem.

f Hr̄ditatis. ſ. ſue partis.

g Mitti placuit. ꝑ iterdictū quoz bo. vſ ℨ quēlibet poſſeſſorē ex ℨſtōne iuſtiniani. vt. C. ō edic. di. adri. tol. l. fi. z poſtea fratres poſtulant reſtitutionez. vt. j. quoz le. l. i. §. redigūtur. ſed nūqđ fideicō. ē legitim⁹ cōtradictor: ℞ inuit qui nō. ſed dic ℨ: vt nō. C. ō edic. di. adri. tol. l. fi. Itē qđ ſi velint incontinē ti de ſuo iure vocere: rñ. pñt ēt ſi alꝫ non cēnt legitimi ℨdictores: vt nō. C. de edi. di. adri. l. iij. Itē pōt z hec filia agere peti. here. ſed tunc minus dubiū an poſſint reſtituere ō iure ſuo ꝓbātes cū petitorio ꝙuenian tur: vt. j. de carbo. edic. l. iij. §. miſſuz. z. C. de peti. here. l. liber. accur.

b Filij. ſ. fratres huius filie. z dic interea. i. anteqꝫ mitteret filia ī poſſessionē.

i Diſtraxiſſent. qz inſolidū poſſidebāt. ac.

k Portionū. q̄ ptinuerāt ad filiā in qbus nec vēditio nec pignus tenuerat. z nō q ꝑ quarta quā filia retinet nō ℨfirmāt vēditio vel pignus niſi in certis reb⁹ deductis bēat q̄rtā: vt. ſ. e. l. i. §. ſi hr̄s. verū id qđ capit a coheredibus nō cōputat ī q̄rtā: vt. ſ. e. l. i fidei cōmiſſariā. ī fi. z ad. l. fal. l. ī quarta. §. ꝓ ea. ar. ℨ. C. fa. her. l. filiū. z facit. ſ. de pig. ac. l. rē alienā. ar. ℨ. j. quoz le. l. i. §. qđ ait ꝓtor voluntate.

Heredes. Grauatus reſtituere qđd puenit ad eū nō vſ grauatus ō fructib⁹. h. d. Bar. l Hr̄des. nihil de fructibus. Imo vſ ℨ. ſ. co. l. baliſta. que eſt contra. ſed dic plene vt ibi.

Cum ita. Multū quotidianus ē iſte. §. z eius materia. z breuiter. h. d. Si deicō. relictū a duobus cū exꝑſſione noīs collectiui vebet: ēt ſi ī ꝑſona vltimi tm̄ ꝙditio extiterit: ſi ꝑſona nō ſupeſt q̄ fideicōmiſſariū ex ꝑſumpta volūtate defuncti excludat. h. d. Bar. m Cū ita. nouiſſimo. ſ. defuncto.

n Verba. q̄ erant ſi vterqz deceſſeret ſine liberis. z ſic videbat deficere ꝙditio. qz ꝓmus deceſſit cū liberis. o Voluntatē. defuncti potiusqꝫ v̄ba: vt. C. de fideicō. l. cū virū. z. ſ. de le. i. l. pe. p Prima. i. primi morientis.

q Partis. ſ. hr̄ditatis vltimo mortui.

r Quā. ſ. neptē. ſ Nouiſſimus. ſ. frater. t Fratris. ſ. ꝓmorientis.

u Suſcepiſſet. qđ ēt ſi ꝓmus deceſſiſſet ſine liberis: vt. ſ. de vul. ſub. l. q duos. ſed vſ qz ꝓmo moriens ius ſuccedēdi trāſmiſit ad ſuos liberos: vt. C. ō bis q afī ap. tab. l. i. ſed ibi pure inſtitutus trāſmittit. hic afī iſte primus ſub ꝙditione tacita partē fratris erat habiturus ſi frater deceſſeret ſine liberis: z ea pendē te deceſſit primus: vnde nō trāſmittit: vt. C. ō cadu. tol. §. ſinautē. Item ℨ. C. de impu. z al'. ſub. l. pe. vbi ceſſat ſubſtitutio. niſi vterqz impubes deceſſat. ſed ibi pupillaris ℞ fideicōmiſſaria. Itē ibi ꝙditio deficit in ꝑſona ſcōa. qz deceſſit pubes. ℞ econtra in ꝑſona ſecundi exiſtit: qz deceſſit ſine liberis. accur.

Ꝓcto. Fideicō. relictū pl'ibus vel vni ex eis intelligit ꝓmis deficientibus. z inter ꝑſonas iter q̄s ē affectio ordinata ordo ſcripture inſpicit. b. d. Bar. z Aler. r Cti. p ut. y Filijs meis. ſ. oībus.

z Vel vni. ſ. ſupſtiti alijs ꝓmoriētib⁹. a Cui volueris. hoc non fuit dictū in filijs. b Inter filios. hic incipit rñdere. ſed. §. fuerunt v̄ba teſti. z dic filios. ſ. oēs vel vnum ſi ſolus vnus ſuperest. accur.

c Eligēdi. q̄ electio nō ꝓmittit deportatione mulieris. z quos poſſit eligere. z qđ iuris ſit ſi ſit ī mora eligēdi: dic vt. ſ. de le. ij. l. cū pf. §. hereditatē. z. l. cū qdā. z nō. ſ. eo. l. ex facto. §. ſi qs rogatus. ac.

a Aute. p ſed.

b Deſcriptos. i. prenoiatos. z facit. ſ. de le. ij. l. oīa in fi. z de le. ij. l. cū pf. §. pe. z. l. peto. §. fi. z. C. de v̄b. ſig. l. fi. z nō ō ordinē ſcripture ſequendū. qđ dic ꝑ ℨ. C. de fideicō. auē. hoc amplius. Item nō q̄ tacite ponitur in volūtate mulieris cui ſit legatū. exꝑſſe non poſſet: vt lego illi ſi volueris: vt. ſ. de condi. z demō. l. nōnūq̄.

Deducta. Debitū ab hr̄de p aditionē ℨfusum: ī actiōe ex teſtamēto devoluit. h. d. bar. vſ ſic. Si hr̄s ō reſtituēdo grauatus ſuccedat hr̄ditario debitori: actio hr̄ditaria extinguit. nec reſuſcitat ꝑ reſtōnez hr̄ditatis. i. ī fideicōmiſſarium nō ꝑōt illa actio trāſire ſed loco ipi⁹ actionis extincte dat actio ex teſtō q̄ſi hr̄ditas non ſit plene iſtituta: niſi illud debitū fideicommiſſario ſoluat. z vſure ꝓ morā ꝓteriti tꝑis veniunt vſq̄ ad diē ceſſionis quo vurat illa actio: ſed poſtea nō veniunt ſine mora. h. d. z aduertas ad caſū

qz hꝫ nō ē facilis. Aler. e Odfuſa. ſ. a ꝙditione vt. j. e. debitor.

d Trebel. z hoc determinat ſequentia. accur.

e Dodrās. remanet ℨ q̄rta penes heredē. z ſic apparet eam de ſingulis detrahēdā. vt nō. ſ. e. l. marcellus. §. vbi res.

f Fideicommiſſi. i. fideicommiſſarius petet dodrantem.

g Quo actio. ſ. cum adijt hereditatem debitoris. accur.

h Officio. in bone fidei ex mora: vt. ſ. de neg. geſ. l. qui tantūdē.

i Cōputabunt. in illud debitū qđ ē ꝑfusū. z videbunt fuiſſe ī hr̄ditatez. vt ſic eaz dodrās reſtituat z q̄rta retineat: vt. ſ. e. l. poſtulāte. §. ſed in huſuſmodi.

k Poſteriorꝫ. ſ. tꝑis. l Facta ſit. tūc. n. vſure vt fruct⁹ veniūt in reſtōne: vt. ſ. e. l. in fideicōmiſſariā. ī pn. z. §. ij. z. l. poſtulāti. §. ſed ī hmōi. ſed ſi anteriorꝫ tꝑis. i. ante ꝑfuſionē tpe veniunt vt hr̄ditaria obligatio vt. ſ. e. l. poſtulāte. §. ſed ī hmōi. z. j. e. l. §. q poſt. b.

Cum hereditas. Exigere a quibuſdam. non facit heredem teneri de periculo aliorum. h. d. Bar.

m Cum hereditas. in tp̄s. i. poſt tp̄s: vt. ſ. e. l. ſi patroni in prin.

n Al qbuſdā. ſubaudi z ab alijs nō. nā ſufficit ſi cui vel in pari: vt. C. ō neg. gē. l. tutori. nā nō tenet niſi de lata culpa: vt. ſ. e. l. mulier. §. ſed etenīz. q̄q̄ hic nō cōmiſit. maxime ſi illos quos exegit videbat fieri ſolues. ar. ℨ. ſ. de admi. tu. l. cum queritur. accur.

Qui poſt. Obuentiones poſt mortē ex iudicio teſtatoris ꝓuenientes ſi ꝑ hr̄des exacte non fuerunt veniunt in fideicōmiſſum. aliꝫ ſecus. Bar.

o Nō cogit. qz iudicio defuncti ꝓcepit: vt. ſ. e. l. mulier. §. ſi hr̄s. z facit optime ad. §. ſ. e. l. poſtulante. §. ſed in huiuſmodi. vſq̄ in fi.

p Nam ſi hereditaria. interpoſitio eſt. azo.

q Erit. ſ. ſoluenti vſuras fideicō. aduerſus eundē. z ſic ad pri. vel dic ei q ſoluit hr̄di nō cōpetit repetitio ℨ eundē heredē. z ſic non ad ꝓximuz: ſi ad ſuperius rñ. adiungitur. r Vſure. ab herede.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Querele. alias querele. alias pene. s. ꝯ hꝺc̃ & est aliud in pfe q nõ soluit usuras ex fructibus aduẽtitioꝝ: vt. C. de bo. q̃ li. l. fi. §. vbi aũt in vnum.

b Suo. i. defuncti iudicio: vt dixi in prin. huius. §.

c Eo noie. i. noie fenoris. or. & cõi di. l. in hoc iud. cio. aũt post: vt. ꝯ. e. l. ita tñ §. q ex trebel. q̃ est ꝯ alij dicũt q̃ b ẽt post restitutionem. & dicunt q̃ hec actio peribit pp absentiam fideicõ. vt. ꝯ. eo. l. cum hereditas.

d Usurarum. sed p̃ deducte sortis sic vt. C. e. ti. l. i. ac.

e Numis. Rogat⁹ restituere hereditatẽ accepta illa q̃titate pecunie illã totã sibi cõputat in trebellianicã. secus si certo corpore hꝺitario relicto sit rogat⁹ restituere: q̃ tũc nõ cõputat sibi in trebellianicã p̃diuz. p pte q̃ a coherede percipere tur: ſz solũ ptẽ quaz ipse iure hꝺitario hz. Item q̃ ex vtraq; pte ꝺe vl'interpatiue debeꝯ quota sit unicuiq; ꝓpõsitio: & legata excedẽtia deducatez ꝺfalcanꝯ. b. d. Et diuidit in duas ptes p̃cipales. q̃ loqꝯ p̃mo q̃n rogat⁹ ẽ hꝺs restituere ex neo. Scõo loqꝯ q̃n cohꝺ di ſz intellectũ gl. Scõa ibi. q̃ tũc. Et scõa sꝺdividit. q̃ p̃mo loquit q̃n grauaꝯ q̃s restituere cohꝺ accepta certa q̃titate pecunie. Scõo q̃n recepta certa specie hꝺcitaria. Tertio assignat rõ diuersitatis inter casus p̃dictos. Quarto annectit decisio noui dubij. scõa ibi. diuersa. Tertia ibi. q̃ppe. q̃rta ibi. cum aũt. & hec decisio p̃cedit p̃m intellectũ glo. Alexan.

f Numis. ticius ex asse institutus in hꝺcitate q̃ valet. cccc. aureos. rogatus ẽ restituere scio totã hereditatẽ. acceptis. c. aureis de bursa seij dicit q̃ in suaz q̃rtazleos cõputat ticius: vt amplius nõ detrahat. sicut si ꝺ. cccc. q erãt in hereditate accepisset eos. c. ex volũtate defuncti. Scõo dicit idez q̃ si ticius & seius sint instituti in hereditate valẽte. cccc. aur. & ticius sit rogatus restituere scio suã ptez q̃ valet. cc. acceptis. l. aureis de bursa seij. nã p inde tici⁹ cõputabit sibi in q̃rtaz illos. l. aur. ac si de ipsa hꝺcitatis sua pte accepisset: vt amplius nõ deducat. Tertio dicit diuersuz in p̃dio. vt si ticius scio cohꝺdi rogat⁹ sit suã ptez hereditatis restituere retẽto p̃dio hꝺcitario q̃ valet. l. nã soluz medietatẽ in fal. ꝓputabit quã iure hꝺcitario hz sed aliã dimidiã nõ: quã hz a cohꝺde: q̃ hẽbat dñium. vñ nõ ꝓputat i q̃rtaz: supplek q̃ ei ticio. Quarto reddit rõnẽ q̃re diuersuz in pecunia q̃ in p̃dijs. q̃ pecuniã habilit ex sua portione tz totã. at p̃dij partẽ non p̃t hẽre nisi a coherede q dñiũ hz. Quinto dicit hec ꝺa sunt si p̃dicta p̃dia nõ valẽt plus q̃ portio ticij restituẽda: ita q̃ scio bñ remanet q̃rta sue institutionis: ſz hec p̃dia ticio det. Quid autẽ si nõ remanet: vt ecce ticius & seius instituti sunt in hꝺcitate valente. cccc. aur. in qua exist duo predia q̃ valent cclxxx. cetere res hereditarie valẽt. xx. & ticius est rogatus restituere suam ptẽ que valet. cc. acceptis p̃dictis p̃dijs & ticius vult tota. cc. restituere etiã fal. nõ deducta: & vult p̃dia. sed seius dicit si hoc fiat nõ remanet sibi q̃rta sue institutionis q̃ est. l. Dicit q̃ hec lex q̃ de ceteris rebus p̃ter cetera p̃dia: q̃ cetera valẽt. xx. ꝺz suo iure habere seius dimidiaz. i. x. p alia dimidia in eisdẽ rebus a ticio restituẽda. s. pro. x. retinet ticius ex p̃dijs plegatz x. ex sua pte. s. seij: q̃si hec. x. ticius in ceteris rebus cũ alijs. x. q̃ ꝺz seius. s. q̃ & ipsa legata videnꝯ: vt. ꝯ. ꝺ le. iij. l. fideicõmissa. §. cũ esset. vsqz ad hãc concurrentẽ q̃titatẽ fiat cõpensatio. residuũ q̃ ꝺ deest ad fal. seij. q̃ sũt. xxx. retinet seius ex eisdem predijs. & q̃ vltra est restituit & sic fit compensatio generis ad genus: vt & ꝯ. si pars here. pe. l. i. §. pe.

b Falcidie. trebel. de qua hic tractat.

i Bonis. s. hereditarijs.

k Retenturus. iure hereditario. a30. h.

l Rogatur. retentis. c. que iure hereditario percepit similiter de sua portione. vel dic acceptis. c. a. fideicom. a30. & facit. ꝯ. de heredi. instit. l. qui non militabat. in principio. Ac.

m Diuersa. retinet eundẽ casuz q̃n coheredi rogaꝯ restituere. nam in ex neo fideicõmissario nõ assignaꝯ hec ꝺcia predioꝝ & pecunie.

n Predioꝝ. hereditariorum.

o De portione. sua ꝓpria vt. ꝯ. de le. ij. l. cũ pf in prin. nã p̃t bñ vẽdere suã portionẽ & sic hꝺc. c. sed partẽ predioꝝ cohꝺdis nõ p̃t habere nisi de voluntate eius. & facit. ſ. de solu. l. si is cui. & ꝯ. si cer. pe. l. nam & si in fi. ac.

p Ulia portio. pter cã q̃ tangit eũ hereditario iure. & no. q ex quarta ẽ quod a coherede accipit vt hic & ꝯ. ad. l. fal. in quarta. §. i. sed ꝓtra. C. famil. hercis. l. filium. Sol. ibi. & dic vt not. ꝯ. ad. l. fal. l. ticia. ac.

q Cũ autẽ. hic dicas casuz vt dixi. vel dic fm azo. ego suz institutus in. xi. vncias tu ex vna quã iussus es mihi restituere retẽtis p̃dijs magni precij. pone predicta vncia valet. v. predia xv. ẽt vncia detracta. cuz ergo tu mihi in. v. ego tibi in. xv. teneat. fiat ꝓpensatio in. v. hinc de. residua ꝺo. x. prestare ꝺbeo ex cã prelegationis: sed q̃ & alsum grauatus: ẽt de hac prelegatione detrahã fal. si autẽ nõ essem grauatus nõ detraherẽ: vt. ꝯ. ad. l. fal. nescennius.

r Maioris p̃cij. adeo maioris vt excedat dodrãtẽ. azo. maxime fm primã positionem.

s Il'hereditatis. restituende.

t Petenti. i. sic fideicõmissarius velit hꝺc fal. & cõstruevisũ est interuenire. i. cõpetere fal. i superfluo p̃dioꝝ fideicõmissario petenti. i. si ipse vult q̃rtam habere. Item no. q ꝺa q̃ capio ego institutus ab ex̃neo ꝓputo in q̃rtaz tre. vt in p̃n. huius. §. si ꝺo a coherede. aut pecuniaz & totã videoꝝ capere iure hꝺcitario. & sic cõputo in q̃rtam q̃s nullũ ius in ea videak habuisse coheres. si autẽ corpus: aut nõ hereditariũ: & tũc idem. aut hereditarium: & tunc pro parte coheredis non computo: vt hic & ꝺ. l. cum pater. & l. in quarta. §. i.

Hereditatem. Partus ancillarum & fetus pecoris si ponuntur in loco mortuorum non sunt in fructu vel in redditu. h. d. Bar.

v Nõ retinebit. imo vt ꝯ in partu. ꝯ. de usur. l. paulus. rñ. §. hꝺs. q̃ est ꝯ. solo. hic fuit natus post moꝝ. ibi añ. Item ꝺ in ãcilla aliena. ceteꝝ si erat testatoris ẽt ante moꝝ nati videnꝯ venire in restõne: vt. ꝯ. de usur. l. berẽnius. modestinus rñ. fructus. sed certe ibi fuit simplr ancilla legata: ꝺ sine redditu. vñ etiã in ancilla testatoris serua fuit editus añ moꝝ vel post. Item & no. ꝺ partũ cõtineri appellatione redditus: secus in usufructu: vt ar. ꝯ. ꝯ. de usur. l. in pecudum. Ac.

x Qui. s. fetus. & fa. ꝯ. de usufru. l. fetus. & fa. ꝯ. ad. l. fal. l. paulus. rñ. §. i.

Ante diem. Fructus percepti iudicio testatoris imputanꝯ in quartã: secꝰ in his qui percipi potuissent a diligentissimo patrefamilias. b. d. bart. & Alex.

y Ante diem. fuit enim rogatus restituere post. v. an. ac.

z Cessisset dies. s. restituẽde hꝺcitatis. pus tñ soluerũt. alij dicũt cessisset dies. s. debitoꝝ q̃ fuerũt in mora & soluerũt usuras hꝺdi añ dicẽ fideicõmis. & ſz vtrũ q̃s modũ dic q̃ imputat & superfluũ lucraꝯ: q̃ percepit iudicio testatoris vt no. ꝯ. e. l. in fideicõmissariã in p̃n. & idẽ in fructibus. & facit. ꝯ. e. l. heredes mei. in p̃n. & l. postulante. §. sed & in hmõi vsqz in fi. §. & ꝯ. e. l. qui post.

a Non cogak. nisi res pituras: vt. ꝯ. e. l. mulier. §. sed etenim. Sed quid si detraxerit. Rñ. dic vt. ꝯ. l. ticius ro.

b Heres. a fideicommissario.

c Eorũ. s. mancipioꝝ. nã si ceciderint. i. mortua fuerint: ſz non teneak hꝺs ad estimationẽ eoꝝ prestandã. fideicõ. rñ. tenek vt cõputat carnẽ vel carnis precium in quartã ſz azo. q̃ in ceteris aialibus posset dici nõ in seruo: cuius caro nil valet eo mortuo: vt. C. de lib. cã. l. principalis. dic ergo fm. b. q̃ usuz dum vuit cõputat in quartã. i. fructũ pp usum. sed usuram illius usus nõ. sed adhuc non videk plene exponi q̃ dicit casus eorũ. vnde dic post moꝝ quando tenek ꝺ casu vel etiã ante si contingit casus dolo vel lata culpa heredis & tunc totum ipsum ꝺputat: & superfluum reddit: ut. ꝯ. e. l. mulier. §. sed etenim. & facit. ꝯ. de fun. istruc. l. iij. circa prin. & ꝯ. e. l. scribit celsus.

Quod ex hereditate. Rogatus restituere q̃ superet ex hereditate nõ tenek ad fructus nec ad luendas res bona fide pignoratas. h. d. Bar.

d Nõ capiant. facit. ꝯ. e. l. ticius. & l. in fideicõmissariam. §. i. & ꝯ. prin. §.

e Heres eius. non cogit: ut. ꝯ. e. l. ticius. in prin. §. i.

Debitor. Aditio q̃ fit coacte naturalẽ obligationẽ nõ primit. Item dñiũ rei pignorate q̃ p̃uenit ad creditorẽ irrevocabilr nõ primit hypothecariã. h. d. bar. Lex ista reputak difficil in ter. & gl. & ī mã & ẽ util'. & h. d. Si creditor debitori succedat & rogat⁹ sit hꝺcitatẽ restituere pign⁹ q̃ ſz nõ extinguit q̃tũ ad instrumẽtõis: nec q̃tũ ad ptãtẽ agẽdi hypothecaria. obsta ꝺo civilis q̃ cõpetit ad ꝺbitũ p̃ncipale & ẽt actio psonalis p illo debito ꝓpter̃ bñ tollit iure ꝓfessiõis q̃uis

nō tollak naturalis obligatio. ⁊ nō cogik creditō bf̄ditatē adire re integra nisi si bi ſoluak debitū vel ō indēnitate ꝓmittak. h. d. vſq; ad. §. ea q̄. Et diuidik i qn q; ptes. in prima ponik tbema ex quo reſultat qō. ſcō arguik ꝺ heredē q ꝫmo pignus nō ſit certictū ꝓbando p locū ab effectu: qñ hz heres ius retētiōis pigno ris aduersus fideicōmiſſariū qñ ipſe heres poſſidet. ⁊ hz ius agendi hypotheca ria ſi nō poſſideat. In q̄rta dic vnū per qō rñdet ad oppoſitō nes factas in cōtrariū. In qn ta cōſulit heredi eo cāu quo nō adhuc adierit: vt ſit ex oēz du bitationē. Scōa ibi. rñdi. Ter tia ibi. ⁊ ſi poſſidz. Quarta ibi remanet. Quinta ibi. re autez integra. Aler.

a Remitti. alꝫ permitti. alꝫ remitti. i. concedi.

b Obligatio. ciuilis quaſi ſo lutione: vt. §. de lib. leg. l. ſi id qō. ō naturali an tollatur: dic vt ſtatim dices. ac.

c Naturali. i. ciuili. qō vf. ff. de re. iur. l. cū principalis.

d Et ſi poſſidet. ſ. creditor.

e Neq; pignoraticia. hac falſa rōne q̄ ſequit. ſi aūt diceres q ēet recta rō nō poſſet log in pſonali puta ex mutuo qa illa eſt extincta. nec ō pignoraticia qz non effet rō q ꝺ iō non com petit fideicom. imo ēt rō econ tra. ſ. q cōpetat: vt. §. e. l. ita. tñ. §. actiones. ac.

f Quaſi minus. ideo q non eſt ſoluta pecunia.

g Petet. actione ex teſtō.

h Ō euenirz. ſ. q poſſz age re actione ex teſtō.

i Interceſſiſſet. hic autē inter ceſſit ⁊ adhuc durat: ⁊ hoc ſbij cit poſſidet. ⁊c.

k Seruiana. i. hypothecaria vt inſti. ō act. §. itē ſuiana.

l Nō eē ſoluta pecuniaz. ⁊ iō vf adhuc pign⁹ durare: vt. §. de pi. l. grege. §. ēt. ⁊. §. ſe. h.

m Actio. perſonalis ⁊ prin cipalis.

n Exceptionē. ſ. tpis: vt. C. ō lui. pig. l. ij. ſic ⁊. ff. ō excep. rei iudi. l. pe. §. latinus. ſed ar. cō tra. ff. de reg. iur. l. cū principa lis. ſed ibi plerunqz: q; pp hūc caſuz. Item arg. ff. C. ō vſur. l. eos. ſed ibi de alio acceſſorio ⁊ odioſo vt vſurarum dicit.

o Et ſoluntum. a fideicom. ip ſi heredi. ac.

p Non repetek. vt indebitū.

q Naturalis. qdā dicūt ꝓncipalis ⁊ perſo nalis cui naturali fideiuſſor accedit: vt. §. ō pig. l. res hypothece. alꝫ ſi vtraqz. ſ. ciuilis ⁊ naturalis extincta ēet nō poſſet pign⁹ manere: vt. ff. ō re. iur. l. cū pn cipalis. ⁊ hz hoc remanet naturalis pp pign⁹. ſ. vt bēat pign⁹ cui adhereat. ſed bis ob. §. e. ibi. vbi dicit naturali ob. ſblata. ⁊ qō dicit. §. ō li. le. l. ſi id qō. vbi talis ꝓfeſſio habeē loco ſolutiōis. Alij dicūt ciuilē ⁊ nālē ipo iure tolli. ſ. pſona lē. hz pignus remanet naturaliꝫ obligatū. ⁊ eſt ſpāle. ⁊ hoc ex illo ꝝbo plerunqz. qō ē in victa regula iuris. cū ꝓncipalis. hz. n. hypo. ſuas ꝓditiones ⁊c. vt. §. de pig. l. grege. §. ēt. ⁊. §. ſe. cū enī ex pacto oriē obligatio pignoris: vt. §. ō pac. l. ſi tibi. §. de pignore. ⁊ in pacto ẏtitur ius naturale: vt. §. ō pac. l. ſi vnus. §. pa ctus. q̄ eſt ibi naturalis obligatio que hic durat. Tertij dicūt q; perſonalis ⁊ pi gnoraticia tollunt ipſo iure: ſed hypothecaria reſuſcitaē vtilis. nec creditor ī dā no moreē: vt ⁊ alꝫ. §. ſi ex noxa. cā aga. l. ij. in fi. ſed quācunqz teneas inuenis fieri contra iuris rigorē. ac.

r At ſoluta pecunia eſſet. ſic. §. co. l. apud. in prin. ⁊. l. ita tñ. §. ſi preceptis. ⁊. ff. l. facta. §. ſi in vanda.

s Nam. is nō cogik adire vbi timet dānum niſi ꝓuideak ſuo dāno. nam ⁊ in lucro eſt idem vt nō cogak adire niſi ꝓuideak ei ne lucrum perdat.

t Adſit. alꝫ agit. alꝫ contendit. ⁊ alꝫ abſit. i. abſentat ſe ne cogak adire vt nō perdat lucrum.

v Accepit. i. eſt ei relictum.

x Potuit dici. cā diſputandi: ſed male vt in fi. dicit.

y Non cogendum. ſi legatum ei auferak.

z Contra voluntatē. tacitam ſed quid ſi expreſſe dixit ſi voles heres eſto. Rñ. adhuc cogik qz fruſtra dicuntur hec verba in extranco: hz in neceſſario conditio nem faciant: vt. §. de condi. inſti. l. verba.

a Coheredi. ſub hac conditione ⁊c.

b Aditionem. ſ. tacite.

c Alterutrum dederit. ſ. tacite. ſ. vt vel adiret ⁊ reſtitueret vel abſtinere ⁊ legatum acciperet.

a Alterunqz. ſ. vt adeat ⁊ reſtituat. Item ⁊ legatum hēat. ⁊ ſic no. q ꝺ im pune fit contra voluntatem defuncti. ſic. C. de his quibus vt indig. l. nō oportet. ⁊ de inſti. ⁊ ſub. l. reprehendenda.

ſtato: alterutrū dederit: nos vtrūq; pſtam⁹.

¶ Ea que dotē dabat pacta erat cum marito vt mortua ſe i matrimonio: dotz pars matri eius redderet. nec eo noie ſtipulatio a matre interpoſita eſt. moriēs deinde ⁊ matrē ⁊ maritū ſuū here dē fecerat: ⁊ a matre petierat vt bf̄ditatē ticio reſtituēt: iudex adit⁹ ō bf̄ditate diuidenda ptez dotis q̄ſi ex vtili pacto pro pte matri adiudi cauerat. Querebatur an ⁊ ea por tio ex cā fideicōmiſſi prestanda ſit: quā non eſſe reſtituendaz puto: qr nō q̄ſi heres ſed quaſi mater ex pa cto accepit. nec occaſione bf̄ditatis: ſz errore ex pacto eaz habuit.

Idem.

Patronus ex ōbita portōe he res iſtitut⁹: ſertā ptē reſtituē rogatus reſtituit. non tranſeunt ex trebelliano actiōes: qm̄ nō fuit de bitū qō reſtituit. ⁊ iō ſi p errorē fec etiam repetetur.

Idem.

Paulus reſpondit his verbis Sempronio heredez te nō ſcri pſi: feſtinās pp ifirmitatez. iōqz ei dari volo tantū quātum p vncia bf̄ditatis competeret videri qdez magis quantitatem q̄z portionem bf̄ditatis relictam. ſz ſic accipiēdū vt videatur etiam de vncia reſtitu enda ſenſiſſe.

Leuola.

Filia mater petijt vt ſi libis ſupſtitibus moreretur: par tem eius: qō ad eam ex bonis pa tris pueniſſet. q; ſi ſine liberis vni uerſuz fratri reſtitueret. Queritur defuncta ea in matrimonio ſuper ſtite filia: an bf̄s eius cuz pte here

¶ Ea que. Aſcendēti bus ex linea mſna non querik actio p deſcēden tes. Et qō bf̄s hz ex erronea ſnīa non venit in reſtitutionē fideicōmiſ ſi: ſed ſoluz illud qō qs hz ex diſpōne teſtatoris iure hereditario. hoc. d. Aler. de imo.

b Diuidenda. indicio fami. her. inter matrē ⁊ maritū qō fieri pōt ante q̄ mater reſtituat.

c Pro pte. coheredis: que iſti ē adiudicata. nā de ſua parte conſtat q venit in reſtitutionem fi deicōmiſſi qa illā caput iure hereditario.

d Adiudicauerat. et male. quia ex pacto filie matri actio nō daē vti lis uſ directa vt b. ⁊. §. ō pac. vo. l. iter. §. filia. ſi aut nec cuilibet alij p al terū niſi in caſib⁹: vt in ſti. ō inuti. ſtipu. §. ſiqs alij. hz ar. ff. §. ſolu. ma. l. gaius in fi. vbi neptis agit ex pacto aui mſni: ſed ibi fauor mſmonij ⁊ dotis qui non eſt ꝺ. Item ⁊ ſine pacto erat habitu ra neptis actionē ꝺ mater non. ac.

e Bf̄ditatis. not. ō tā q̄: vt ⁊. §. de adep. l. ſi pater. §. qui duos. ac.

f Errore. errauit q̄ iudex cū pactū non valuit vt dix. ⁊ ſic ex ſua aſtu cia hz mater. ſic. §. ō be re. ven. l. venditor ex. et §. ad. l. fal. l. ij. Sz nūquid coheres vt indebi tum a matre repetit: rñ. non propter auctoritatē rei iudi. vt. §. man. l. ſi fideiuſſor. §. i oībus. ni ſi aliquid falſo ſcienter mater allegauit: vt. §.

ve iudi. l. ſi pretor. §. marcellus. ac.

Patronus: Reſtitutione facta fideicōmiſſi inualidi actiones nō trā ſeunt ex trebel. h. d. Bar. ⁊ Aler.

g Ex debita. olim dimidia. hodie tertia: vt. §. eo. ita tñ. §. ſi pfonus.

h Sertam partem. ſ. ſue partis vel inſtitutionis.

i Actiones. ſ. cū effectu. ve tñ trāſeunt. ſed cōdicunt vt ſubijcit. ⁊ hz hoc nō eſt dubiū. ſ. cū effectu. ve tñ eſt debitū ex volūtate defuncti. Alij dicūt ipſo iure nō trāſire nec vllo mō debitū per. l. j. e. l. facta. §. ſigs maiorē. ſed ibi nō fuit ex voluntate defuncti de maiori parte.

k Per errorē. ſ. facti. ſecus ſi iuris: vt. C. ad. l. fal. error. ⁊ facit. §. e. l. heres cum. ⁊. §. de condi. inde. l. ſi quis cum a fideicōmiſſario. ac.

Paulus reſpondit Siue quota ſit in fideicōmiſſo ſiue in ſolu tione locus ē treb. h. d. bar.

l Semproni. vocatiui caſus.

m Ei. ſ. ſempronio. ⁊ ſic mutat perſonas. ⁊ dic dari volo a meo herede puta ticio.

n Reſtituenda. ſ. ſempronio.

o Senſiſſe. i. de quantitate quā vncia continet vt non contradicat ſibi ipſi. ⁊ ſic nō hz locum trebel. vt. §. e. l. cogi. §. ⁊ generaliter. ſm azo. Alij dicunt habere hic locuz trebel. ⁊ exponunt magis quātitatez. i. vnciaz per fideicom. q̄ portionem hereditatis. ſ. iure inſtitutionis. ⁊ hoc eſt q ſubij cit. ſed hoc eſt ⁊c. ⁊ pro hoc q per obliquum ſit relictum. facit. §. dari vo lo ⁊c. Alij dicunt q finis ſed ſic ⁊c. corrigit q dixit videri magis ⁊c. ⁊ ſic habeat locum trebel. ⁊c.

Filia Dos data ſiue promiſſa per patrem filie in fideicommiſſuz non cadit. h. d. Bar.

p Petijt. teſtator.

q Peruenisſet. ſub. reſtitueret fratri.

a Quarum: a patre. ꝛ sic p̄fecticiū. sed qd si ipsamet filia de bis bonis se dotauit: rñ. idem vt. s̄. e. l. mulier. §. cū proponeret. sed qd si suā filiā. rñ. nō idem qz nō est officium matris dotare filiā vt. C. de iure do. l. mulier. sed patris vt. C. de do. p̄mis. l. fi. ꝛ. j̄. de col. bo. l. filium.

b Æris alieni. a patre debiti. ꝛ sic videtur abesse: vt. s̄. de nego. gest. l. si qs mandato. ar. ꝑ. s̄. de peculio. l. sed si damnus. §. fi. ꝛ facit. s̄. ad. l. fal. si pater. in prin.

Alumno. Si dilatio apponit gratia fidei cōmissarij cessante cā dilatiōis cessat dilatio. b. d. bar. vl sic. Cessāte cā dilationis cessat dilatō. b. d. fin ❧.

c Alūno. legauit. scilicet pupillare. sed solutio fuit dilatata gratia alūne. Hc.

d Al sempronio. ꝛ sic ē minister sempronij. sic. q: petitionē nō hz si nullus emolumentuz sit habiturus aliogn habo ei petitionē. vt. j̄. e. l. lucius. §. menia. ꝛ ibi not. b:

e Mādauit. sempronius accipiat ab herede ꝛ det usuras alūno.

f Defuncto. s. sine liberis. ac.

g Posſint. s. statī. ac.

b Posſe. s. statī petere substitutos. nam voluit eos testator admitti q̄cunq; deceſſeret alūnus. siue ante. xx. an. siue post: hz alūnū voluit hēre sortez apud se ante xx. an. ꝛ adde qō no. s̄. e. l. seius saturninus.

Facta. Per restō nez verbalē trāseūt ola iura in fideicōmissa num. b. d. bar.

i Facta. demū. sbaudi vt. j̄. e. si ei⁹. §. si qs.

k Restitutione. etiam ❧bo. nā fit ❧bo vl ēt re vt. s̄. c. l. restituta. i p̄n.

l In bonis. vt actionē ꝛ crep. hēat: vt. j̄. de acq. rer. do. l. rē in bonis. hz ergo post restōnez fideicōmissi peti. here. fideicō. Itē rei vē. si ōfunctus fuerat dñs: vt. s̄. de fideicō. here. pe. l. i. ꝛ si nō erat dñs hz publicianam vt. s̄. de publi. cum sponsus. §. i.

m Possessionē. acgritur ergo dñium sine possessione: vt in herede: vt. j̄. de acq. pos. l. cū heredes. ꝛ alīs vt no. s̄. de rei ven. l. si ager. sed videt q̄ hodie etiam ante restōnem queraī dñium: vt. C. cō. dele. l. fi. §. sinautem. sed dic vt no. s̄. e. l. marcellus. §. res. ac.

Si is qui. Si fideicō. ōducaī in stipulatōe ꝛ restituaī trāseūt actiōes p̄tre. sec⁹ si litis estīatio fit solū. b. d. b.

n Si is. s. fideicōmissari⁹.

o Trāsferri. ꝛ videbaī q̄ nō erat facta officio iudi. sicut ꝛsuevit: sed iure actionis. sed nō nocet qz stipulatio succedit in locū of. ꝛ sic est eiusdē nature: vt. j̄. le. no. ca. l. i. §. si qs sub. ꝛ. s̄. si qs cau. l. si cum. §. q in iure. non enim refert qd qualiter fiat dūmō fiat: vt. j̄. de ❧bo. ob. l. cum fundus.

p Actor. s. fideicōmissarius.

q Quātitatē. q̄ facit ēptionē: vt. j̄. p empto. l. litis. ꝛ. s̄. de rei vē. l. ei⁹.

Si heres. Sententia vel renunciatio post restōnez p̄cedens fideicōmissario non p̄iudicat. b. d. Bar.

r Victus sit. puta a legitimo herede. si quō hoc cum nec dolo vel culpa possidere desijt: vt. s̄. ti. i. l. hoc aūt. §. fi. Rñ. nō opposuit. vl si opposuit nō fuit auditus. ꝛ sic nō nocet fideicōmissario: vt. s̄. de cuic. l. si p ignorantiā. vel fuit in culpa q̄ restituit res sciens se contenendū: vt. s̄. de rei ven. l. si culpa. vel sponte iudiciū suscepit. vel sic fuit de facto.

s Durare. hic est ꝓtra. s̄. e. l. si patroni. §. fi. sed ibi fuit lis ꝓtesta. aū restitutionē. hic post. alij dicūt q̄ ibi ō ac. q̄ dat fideicō. ꝓtra hr̄dē. h ecōtra de bis q̄ cōtra cū. qō nō placet. ūmo de utriſq; hic ꝛ ibi dicit. Itē sunt ar. contra. C. de cuic. l. i. ꝛ. s̄. de here. ven. l. emptori. sed ille q̄ p̄ficit emptori ius q̄situ p auctorē. h q̄ non nocet qō amisit. ꝛ facit. s̄. de pac. l. si tibi. §. cum p̄tor.

Si quis. ❧ro eo qō indebite restituit respectu quote nō trāseunt actiōes: secus si respectu rei certe. h. d. bar.

t Actiones. ipō iure sicut cū ante diē vel cōditionē fit restitutio: vt. s̄. e. l. sed si ante. nec. n. adest defuncti voluntas: alīs secus qz transeunt hz sine effectu: vt. s̄. e. l. patronus.

v Trāsferri actiōes. qz actiones ñ sequūt possessores singulariū rez: vt. s̄. e. l. i. §. si hēs. ꝛ qz si retinuisset illaz rem hēs vel sūmaz idē effet. ꝛ facit. j̄. c. q totū. sed an qō indebite ōdit repetit: rñ. si errauit i facto sic. si in re nō: vt. s̄. e. l. heres cū et C. ad. l. fal. l. error.

Si heres. Qō pēdēte dilatiōe p hr̄ditariū fuū acq̄rit i restōne non venit: sicut nec alij fructus iudicio testatoris perce pti. b. d. Bar.

x Ante. hoc verum est.

y Fatēdū. nisi heres fuerit in mora: vt. s̄. e. l. si ita tñ. §. i.

z Sui. heredis.

a Institutū. qō p̄sumo si dixit seruū ticij q ē heres: vt. C. ō iure delib. l. cum aliqs. ꝛ de contrahē. stip. l. optimam. ꝛ facit s̄. ō vul. sub. l. hz ꝛ si plures. §. in arrogato. ꝛ. s̄. ō usufruc. l. sed si qd donetur. ꝛ qō ibi no.

Rescripto. Licz fideicō. pecuniaz quaz ōz dare tardius soluat: ad usuras nō tenet qa nec fructus recuperat. b. d.

b Perdet. nā heres lucratur cū negligentia petētis peripiat: vt. s̄. e. l. mulier. §. si hēs. ꝛ ad hoc. C. de ac. emp. l. curabit. ē ꝛ alia rō quare nō dat usuras: qz nō est fideicōmissarius i mora dandi pecuniam cum nō sit obligatus: vt. s̄. si quis omis. cā. testa. l. si quis sub cōdi. ꝛ de reg. iur. l. nulla mora. ac.

c Tenuerit fideicommissum aliquo casu. vel restituit ante datam pecuniam ignorans ō bere dari. ꝛ ita videtur plus debito restituisse. ꝛ sic indebitos fructus repetit: vt. s̄. e. l. heres cum. b.

Si sub conditione. Cō ditiōi potestative honeste facili ꝛ trāsitorie heres cogitur pare re: inhonesta difficilis vel perpetua ei remittitur. b. d. Bar.

Iste. §. est infrascatus in ter. ꝛ glo. iō videt difficilis. p̄ma facie. b. d. Heres de restituēdo grauatus cogit implere ꝓditionē sub qua fuit institutus si erat potestatiua ꝛ ꝓsistebat in facto. ꝛ illud nō erat turpe nec difficile. altero deficiente nō cogit implere: ꝛ de rigore iuris fideicōmissum non debet: sed de equitate pretoria debet. ꝛ circa cōditionē p̄uideaī put hētur in ter. b. d. vsq; ad. §. si cum suspecta. Primo loquit q̄n illa quattuor ꝓcurrebāt vsq; ibi. si ❧ turpis. scō q̄n alterū deficiebat. Ista secūda subdiuidit. Primo ponit qd iuris ō rigore vsq; ibi. si in dāda. Scō qd iuris de equitate. Ista secūda subdiuidit in tres. Prima q̄n deficiebat scō. qz ꝓsistebat in dādo vsq; ibi. q̄ si ꝓditio. Scōa q̄n deficiebat tertiū. qz illud erat factū turpe. qz heredi resultabat turpitudo. vsq; ibi. si ❧ nolis. Tertia q̄n deficiebat q̄rtuz. qz illud factū nō erat facile: qz nō trāsituz sed duraturū. vñ hz esset honestū: tñ si displicebat reputabaī difficile. b. d. pau.

d Impedimentū. vt si ascēderis capitoliū sis heres. distingue aut ꝓditio est in dando: ꝛ tunc dic vt. j̄. pri. §. si in dando. aut in faciendo: ꝛ tunc aut possibilis ꝛ honesta: vt honestum nomē testatoris sibi imponere: ꝛ tunc cogitur implere: vt h. ꝛ. j̄. prori. §. ibi. si ❧ nominis ferendi ꝛc. aut difficilis vel turpis. ꝛ tunc obtinet. j̄. prori. §. si ❧ turpis ꝛc. ꝛ. j̄. prori. §. ibi. nec enim infamis ꝛc.

e Jubēdus. sic. s̄. e. si cui. §. fi. ꝛ ar. ꝑ. s̄. de cu. bo. dā. l. i. ꝛ añ eā ipleri nō pōt restitutio fieri: vt. s̄. e. l. ita tñ. §. a patre. eo saluo qō no. s̄. e. l. apō. §. annstia.

f Remitti. vt non implcatur. sic. j̄. ti. i. l. v. §. i. ꝛ. j̄. prori. §. q si conditio. et s̄. de condi. ꝛ demon. l. obtinuit. Hc.

g Plus enim hic vsq; in fi. §. pōt loquī tribus modis. primo vt dicat de cōditione honesta ꝛ facili. ꝛ sic non ad prori. sed ad prin. §. referatur. q. d. bene est iubendus parere conditioni. plus enim ꝛc. alij dicunt loqui de difficili non turpi. vt ubi ē difficilis remittatur quo ad cōmodum heredis non quo ad ꝓmodū fideicō. hoc modo bene dico non cogi implere difficilem substitutionem: nec re-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

stituere.plus.n.ꝛc.sed in turpi sec⁹ etiã vt remittat ad ꝯmodũ fideicõ.vt.ſ.p. ri.ibi q̃ si cõditio ꝛc.tu vic loqui de turpi ꝛ de officili vt remittant:ꝛ ita non po test adire:vtpote ꝯditione nõ impleta quã testator adipleri voluit:ꝛ turpẽ.ꝛ sic nõ restituere.nã fieret plusq̃ testator voluit:si cogerẽ adire ꝛ restituere cõditõe nõ impleta.ꝛ hoc de rigore vt hic.sed de equitate pretoris habetur pro imple ta.ꝛ sic vel cogitur ꝓtestari q̃ velit esse heres vel petere ꝑz ta. vt hoc facto trãsferat actiones ex treb.vt.ſ.pri.§.ibi q̃ si cõ ditio.ꝛc.

a ¶ Offerre. sic.ſ.c.l.sed scẽ dũ.ꝛ.l.si cui.§.fi.ac.

b ¶ Remittit.puta turpis vel i possibilis:vt.ſ.proti.§.

c ¶ Edictuꝫ.ſ. ꝓtoris qõ hmõi conditiones remittit.ac.

d ¶ Jubẽdus.a ꝓtore.q.d.pre tor coget eũ dicẽ ꝛ ꝓtestare q̃ velit vti actione pretoris.i.he reditatis.ac si dicat q̃tum i se est:dicat q̃ velit esse heres ꝛ tã q̃ impleta conditione restituat vel petat ꝑm tab.ꝛ sic nota.q̃ q̃ñq; iure ꝓtorio põt quis esse heres non ciuili vt ẽ ꝛ insti.q. mo.te.infir.§.nõ tñ.ꝛ.ſ.õ bo. pos.ꝑm tab.l.ij.§.i.

e ¶ Hominis.honesti.

f ¶ Conditio est. vt instituo te heredẽ si imponas tibi nomen meũ.ſ.accursiũ:qõ est hõestuꝫ nomẽ dcñ:qr occurrit ꝛ succur rit cõtra tenebras iuris ciuilis. secus si viri si imponas tibi no mẽ vespilio qõ est turpe nomẽ vt hic.ꝛ.ſ.e.l.sed sciendum.

g ¶ Exigit.adimpleri.

h ¶ Nomẽ ferre.ẽt honestũ ꝑm h.vel vic inhonestum nã si est honestum videt cogi.ac.

i ¶ Et remittẽde.i. decernende heredi facta ꝓtestatõe quã mõ no.aut est ꝛc.vel vic remitten de.i.nẽcitas restituẽde. Ac.

k ¶ Unles actiones. remittitur heredi.ſ.de rigore aut de equi tate.ſ.ꝑm tab.

¶ Si cum ſuſpecta. Si he res adiuit coactus fideicommiſ sarius detrahit falcidiam õ re lictis ab herede non de relictis a se.hoc vicit Bart.ꝛ Paulus de castro.

l ¶ Legatarios.singulares.ꝛ no.q̃ fideicõ.p̃mus nõ detrahit fal.õ relictis ab herede niſi qñ hꝰ nõ detrarit.vel qr noluit totũ reddere:vt.ſ.l.i.§.inde nera tius.vl'qr adijt ſuſpectã vt ẽ.ꝑz de relictis a se nullo mõ õtrahit vt i fi.hui⁹.§. ꝛ fa.ſ.e.l.marcell⁹.§.i.ꝑz ar.ꝯ.ſ.e.l.er asse.i fi.ſo.ibi.Ꝑtẽa.ſ.e.l.ſi pfoni.§. q̃ fideicõmiſſariã.ꝛ.ſ.pri.§.ꝛ ar.ꝯ.ſ.e.l.ſi res.in fi. m ¶ Lege.ſ.falcidia.

¶ Si ticius. Quatenus defalcat a primo fideicõmiſſario eate⁹ defalcat ipe a suo legatario.h.d.Bar. n ¶ Hereditatem.que valet.c.

o ¶ Certã pecuniã.puta.c.ꝛ sic habes.ſ.de condi.ꝛ de.l.plaucius.in fi.sed vr q̃ ꝑz magis sit onus q̃ relictũ q̃ totũ subeat:vt.ſ.õ an.le.l.liberto.§.i.ꝛ õ le. ij.l.cũ pr̃.§.cor que sunt ꝯ.So.aut imponit onus in vim ꝯditiõis vt lego ti bi fundũ si ticio.r.dederis.aut in vim modi vt lego tibi fundũ vt ticio.r.des p mo casu si minuit relictũ per fal.nõ pp hoc diminuit onus:vt.ſ.de cõdi.ꝛ de .l.plaucius.§.i.ibi diuersuꝫ ꝛc.si alio mõ diminuit ꝛ onus vt in.e.l.plaucius in prin.§.itẽ.ꝛ.l.q heredi.§.si ps.in co.ti.ſcõo casu aut aliũde erat onus:ꝛ tũc aut est minus q̃ ei remaneat de relicto vel tantũdẽ ꝛ totũ adimplet:vt victis.l. liberto.ꝛ.l.cũ pater.aut maius ꝛ tũc obtinet qõ hic vꝰ.ꝛ.d.l.plaucius. in fi.si autem er eadẽ re erat onus relictuꝫ:eatenus minuit on⁹ quatenus ꝛ relictuꝫ:vt .ſ.ad.l.fal.l.penales.§.fi.ꝛ de le.ij.l.si mihi stich⁹. Itẽ notant qdã ẽ legata rũ ꝛ fideicõ.posse vti fal.ꝛ sic esset ꝯ.ſ.ad.l.fal.l.ler fal.§. nunq̃. sed certe hoc hic non vicit:sed vicit q̃ nõ plus restituit q̃ ẽz.ꝛ de hoc no.ſ.ad.l.fal.l.pena les.§.fi.ꝛ facit.ſ.de dona.cã mor.l.ei qui.ꝛ.ſ.e.lucius.§.heres.ac.

¶ Julianus. Fideicõmiſſarius pterit ſubstituto vulgariter.b.d.Bar.

p ¶ Julianus.testator instituit ei primum:ꝛ substituit ei secũdum vulgariter.p̃ muꝫ rogauit restituere ticio.secundum rogauit restituere meuio.ꝛ tunc facit.C. .e.l.non iustã.vbi fideicõ.primi prefert ſubstõni eiusdez primi.alij sic ponunt. testator instituit meuiũ ꝛ ei substituit vulgariter ticiũ. Itez rogauit eũdẽ meuiũ restituere eidem ticio q̃ ticius magis vult p̃ fideicõ.q̃ p̃ directã substõnẽ qa sua interest.ad qõ est.ſ.e.l.recusare.§.pe.ꝛ ꝑm primã positionẽ hẽas substitutus meuio.ꝑm aliã substituto meuio.ꝛ tunc datui casus.vel vic meuium instituti

ditio scripta est hr̃di debet offerri⁹ ei pecuniam is q̃ poscit fideicõ. vt hr̃ditatẽ ipleta ꝯditiõe possit adiri ꝛ restituẽ. ¶ Q: si cõditio ascripta ẽ:ꝛ ẽ ea quaꝫ ꝓtor remittit⁹:sufficit edictũ vt iulian⁹ ait.ꝛ hacten⁹ iubẽ d⁹⁹ est vt ꝯstituat ꝓtor bis actõib⁹ vti:aut petat bo. po.ꝑz ta.ut ita na ct⁹ actões:tũc restituta hr̃ditate trãs fert eas ex se.cõ. ¶ Si vo nois⁵ ferẽ di ꝯditio⁹ẽ quã ꝓtor erigit⁵. Recte qdez facturus videt si eã expleuẽit Nihil.n.mali est honesti hois no men assumẽ. Nec enĩ i famosis ꝛ turpibus noibus hãc ꝯditiõez exi git ꝓtor:ꝛ tñ si recuset nomen fer re⁹ remittẽda est ei conditio vt iul. ait.ꝛ remittende⁹ vtiles actiones⁵: aut bo.possessio ꝑz ta.danda ẽ: vt nact⁹ actiones trãsferat eas ex se. cõ. ¶ Si cũ suspecta videret hr̃di tas:postulãte me iussu ꝓtoris adie ris ꝛ restitueris mihi:ita vtar legis falc.bñficio aduersus legatarios⁵: si tu q̃qz baclege⁹⁹ vti poteras: ꝛ q̃ ten⁹ vti poteras. ¶ Nã si qd ꝓter ea a me alicui p̃ fideicõ.flictũ sit id q̃si a legatario flictũ:ñ venit i ꝯpu tatõez ei⁹ legis:ſz extrisec⁹ nũeraf. ¶ Si tici⁹ rogat⁹ sit hr̃ditatẽ⁹ meuio restituere:meui⁹ scio certã pe cuniã⁹:ꝛ tici⁹ q̃rte retinẽde bñficio aduersus meuiũ vsus fuẽit. Nera tius scribit meuiũ q̃z scio eo min⁹ equũ eẽ ꝓstare:ne ipe de suo dãnũ sentiat. ¶ Jul⁹.ait.si hꝰ ĩstitut⁹ tici⁹ rogat⁹ sit ꝯstituẽ ſbstitut⁹ meuio

ꝛ ĩstitut⁹ suspectã sibi hr̃ditatẽ eẽ di cat:õsideráte ticio iubẽdũ eũ adire ꝛ ꝯstituẽ. ¶ Si qs⁹ bo.possessoris fidei ꝯmiserit õ hr̃ditate ꝯstituẽda ꝛ is passus fuẽit diẽ bo.pos.agno scẽde trãsire:aut p̃ ẽ tp̃s q̃ is cui re stitui debebit hr̃ditas:aliq̃ ex cã⁵ nõ potuit adire ꝓtorez:ꝛ postulare vt petita bo.po.restituat sibi hr̃ditas succurri ei dz.i. vt restituat tp̃s bo. possiõis admittẽde exhibẽdi fidei cõmissi gr̃a. ¶ Admonẽdi aũtſ u m⁹ si is q̃ soluẽdo ñ sit ticio hr̃de ĩ stituto fuũ eẽ liber iussit⁵: ꝛ roga uẽit ticiũ hr̃ditatẽ eidẽ restituẽ: vis eẽ vt ticius recusãs hr̃ditatẽ adire cogat.nã ꝛz õsideráte fuo tici⁹ adie rit hr̃ditatẽ:ñ tñ p̃t libtas fuo cõ perẽ:q̃si i fraudẽ creditor⁹ data: ꝛz tici⁹ locuples⁵ sit.q̃ õ cã nec hr̃ditas ei restitui p̃t. ¶ Sz ex sñia legis⁹ di cẽdũ ẽ pide bñdũ ac si is suus sol⁹ liꝫ ꝛ hꝰs script⁹ eẽt:nec tici⁹ hꝰs eẽt

S Jei⁹ pupilli cui sine ¶ Arc. tutoris auctoritate pecũia cre dita erat:restitut⁵ acr eo se.cõ.mihi fuẽit hr̃ditas:si soluã creditori ñ re petã⁵. ¶ Q: si hꝰ⁵ p⁹ restitutiones⁹ soluat⁵ rpetet ñ ob aliõ⁵ cãs q̃ ab eo in me nãlis obligatio trãslata ĩtelli gi⁵ ¶ Et si ei⁹ ⁹ mihi restituta sit hr̃di tas q̃ pupillo sine tutoris auctorita te crediderut⁵:si soluẽrit mihi⁵ pupil l⁹ ñ rpetet:at si hr̃di soluẽrit⁵ rpetet⁵ ñ repetitur⁹ si añ restõnẽ soluisset⁵. ¶ Si necessarij⁹ hr̃des sub ꝯditio ne q̃is⁹ leuissima⁵ heredes sint ĩsti

¶ Si quis. Si institu tus passus est labi tẽpus agnoscendi bono.pos.fi deicõmissario succurrit vt restituatur ꝛ agnosce re cogatur.Bar.

q ¶ Si qs.põe exemplũ in eo instituto qui iure p̃ torio non iuuli succedit: vt insti.q.mo.testa.in fir.§.nõ tamẽ.vel q̃ abĩ testato succedit:vt emã cipatus vel cognatus q̃ possunt rogari in codi cill⁵.vt.C.e.l.iij.

r ¶ Aliqua er cã.i.iusta q̃ restõnẽ inducit:vt.ſ. q.er cau.ma.l.i.p̃tor ꝝ ꝛ de mino.l.i.§.i. ꝛ fa cit.ſ.e.l.nã qõ.§.i.

¶ Admonẽdi. Ad petitionẽ vnius serui fi deicõmissarij cogit insti tut⁹ adire ꝛ restituere be reditatem etiã q̃ soluẽ do nõ erat.h.d.bar.

s ¶ Jussit:directo idẽ si p̃ fideicõ.vt.ſ.de here. insti.l.si vo ler.§.i.ac.

t ¶ Locupler.ad hoc.ſ. de ma.testa.l.si quis lo cuples.ac.

v ¶ Legis.verba ꝛ sñia conueniunt:vt non va let libeas relicta in frau dem creditorum:niſi q̃ vnuꝫ permittit institui directo ẽt in fraudẽ cre ditorum.vt insti.q.ma. nõ pos.in p̃n.ꝛ.§.i.sed sñia trahit ẽt si p̃ fidei cõ.effectus sit heres vt ꝛ libertatem hẽat directo vel per fideicõ.vt hic.ꝛ .d.l.si vero ler.§.i.ꝛ.ſ. de testa.mi.l. neqz.§.l. ꝛ dic de his vt no.ſ.co.

l.si res.§.i.ꝛ.l.si cui.ꝛ.l.mulier.§.non est.ac.

¶ Si eius. Naturales obligationes toraliter transeunt in fideicõ.id re spectu heredis totaliter dimittit indebitum.b.d.bar.

r ¶ Si eius.restituta.ſ.ab eo q̃ pupillo erat substitutus directo q̃õ fieri po tuit ẽt exheredato:vt.ſ.e.l.ita tñ.§.a patre.ac.

y ¶ Non repetã.qr naturalis obligatio inhibet repetitionẽ:vt.ſ.de cõdi. inde.l.iul. z ¶ Si heres.predictus instituus.

a ¶ Post restõnẽ.hr̃ditatis mihi factã. b ¶ Soluat.creditori.

c ¶ Non ob aliud.i.nõ alia rõne ꝛc.q.d.qr ipe nõ tenebat pupilli noie vt pote translata in me naturali obligatione.sic q̃ heres siue substitutus nec ciuilicer tenet qr nulla est.nec naturaliter qr in me translata vt hic:ꝛ.ſ.e. l.q̃uis.ꝛ.l.si heredi eius.ꝛ q̃ dicit.ſ.e.l.i.§.i.q̃ habet heres exceptionẽ post restitutionẽ:quasi adhuc remaneat obligatus.verum est quãdo pri ma erat ciuilis ꝛ naturalis.hic naturalis tñ. a ¶ Et si eius.ſ. creditoris. b ¶ Crediderit.ꝛ sic naturaliter tñ tenebat pupillus.

c ¶ Mihi.ſ.fideicom.ꝛ no.q̃ tria dicit.qr aut soluit mihi fideicõ.post re stitutionẽ:ꝛ non repetit iure cõi:vt hic:aut coheredi post restõnem:ꝛ tunc repetit iure cõi ꝯdictione indebiti.cũ nec naturaliter ei tenebat.aut heredi ante restõnẽ ꝛ tũc non repetit iure cõi vt hic subiecit.per restõnẽ tñ in inte grum repetit p̃mo ꝛ tertio casu:vt.C.si aduer.so.l.indebito. sed.p.dixit pupillum sine restõne repetere naturale debitũ solutum.per hoc mediuꝫ tñ.ibi.at si heredi ꝛc.sed certe ibi vt viri nec naturaliter tenebat.sed con tra.p.est primũ ꝛ tertiũ dictum:q̃bus dicit non repeti qõ exposui.ſ.sine restõne. Item p̃ eo.ſ.de ꝯdi.indebi.l.interdũ.sed ibi per restõnem vt ibi no. Item potes addere distinctionẽ quã hẽs.C.de inuti.sti.l.i.

d ¶ Soluerit.post restõnẽ. e ¶ Repetet ab herede.

f ¶ Soluisset.ſ.heredi. g ¶ Si necessarij.filij vel fui q̃ possunt insti tui ꝛ rogari de restituẽdo:vt.ſ.e.l.recusare.§.i.ꝛ.l.ita si.§.si pater.

b ¶ Quauis.hẽas quauis.i.qualibet non hẽas q̃uis.

i ¶ Leuissima.secus si difficilis:vt.ſ.eo.l.si cui.§.fi.ꝛ.l.facta.§.sub cõ

ditione. ⁊ sic est filius sub cōditione potestatiua. alīs nō valeat institutio: nisi esset erbīdatus in eius defectū: vt. C. de insti. ⁊ sub. l. si pater.

a Qui parere solent. ēt viuenti. vel vic magis q̄ extraneo.

b Restituere. ipleta ꝯditōe quā cogunt implere vt statim subiecit. in fi.

Siquis rogatus. Hēs bīdis decedētis añ restōnē cogit restituī ⁊ quatenꝰ res erat trāsiti būt actiones. b. d. bar.

c Poterit. sed an cogat ēt adire. dic ut diximus. ff. e. l. ille a quo. §. i. Itē an hēs fideicō. recipere dic vt diximus. ff. e. l. apud. §. vtrum. ⁊ l. postulante. in prin.

d Ipe. s. hēs defūctꝰ.

e Cui. i. alicui.

Si patronus. Patronus pōt grauare libertos liberti ēt inde bita portione. b. d.

f Si pcōnꝰ. s. dimidia iure iusto: i qua poterat grauari liberis defuncti liberti: vt no. ff. eo. l. ita tī. §. si pcōnus. nō exīs: vt. ff. e. l. pcōnꝰ ac.

g In eos. filios liberti alīs est in cū: ⁊ sic mutat numerū: vt. C. ō in ius vo. l. fi. ac.

Seruo. Hēs bīditatis restitutio fit suo dño volēte vl ratū habēte: vl ēt ipsi dño: ꝛ in bīditate debeat pcedere iussus ⁊ seq aditio serui. ⁊ in bonoꝝ posī. suī volūtas requīt. b. d. bar.

b Seruo. cui seruo qs erat rogatus restituere hereditatem.

i Habuerit. s. dñis.

k Silis. nā in effectu ē heres: vt. ff. qō cū eo. l. si filius. §. i. ⁊ loco heredis: vt instī. ō fideicō. he. §. restituta. in hoc tī differt: qꝛ i hereditate oꝛ pcedere iussum: vt. ff. ō acq. he. l. si qs mihi bona. §. iussū. ꝛ tī sufficit ratihabitio vt ff. ⁊. ff. e. l. si legatꝰ. §. si filio. sīc in bo. posī. sufficit ratihabitio vt ff ⁊. j. ō bo. posī. l. iij. §. acqrere. ⁊ no. de ratihabitōe vt no. C. ad mace. l. fi. Itē dicunt si suꝰ appellat: q̄ dñs pt ratū hīe: vt. C. de ap. l. creditoꝛ. ff. b. cōtra: qa nō ꝛ pcōnā stādi in iudicio: vt. C. ō iudi. l. seruus. Itē in acqstiōe interuiuos ēt inuito: vt. j. ō acq. re. do. l. ēt inuitꝫ

Idem in legato cū etiā ignoranti qrerit: vt. ff. de le. ij. l. cuꝫ pr. §. surdo. ⁊ tī cōmodum affert: vt. ff. man. l. si hereditatem.

l Necessarius. in hereditate constitat. vt. C. de here. insti. l. cū pponas. idē in bo. posī. vt ff. ⁊ ar. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. q heredi. sed quo ad ppositum. i. ad trebellianicam restitutionē non est opus serui consensus vt ff: ⁊ facit insti. per quas perso. no. acq. §. item q̄ serui. ac.

Si testator. Heres rogatus restituere sub ꝯditione q̄ remittit vel q̄ per cautionē mutianā implēt: cogit adire ⁊ restituere. b. d. Bar.

m Nupserit. hī. n. p nō apposita i virgine: ꝛ i vidua hodie secꝰ: vt. C. de indic. vidu. tol. l. ij. ⁊ auē. cui relictū. ⁊ fa. ff. e. l. fcā. §. si sub ꝯditione.

n Expleri nō possit. vt si nō ascēderit capitoliū. ⁊ caue q̄ ē idē qō. ff. vbi nō spectat ꝯditio. vcꝝ ff fit cautio mutiana ō reddēdo si ꝑ fiat: vt ff subiicit. ⁊. ff. de ꝯdi. ⁊ de. l. muciae. q̄. §. nō interpōit. o Interest ꝯditionez existere. ⁊ fa. ff. de ꝯdi. ⁊ de. l. quot. p Ab his. pstita dico ab his.

Cuꝫ pretor. Snīc ꝛ iniuste parēdū est pp eiꝰ auctoritatē. b. d. Bar.

q Per errorē. iuris vel facti. ⁊ facit q̄ error nō nocet. ff. ō suppel. lega. l. iij. in fi. ⁊. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. error. ar. ꝑ. ff. de iur. om. iu. l. si p errorē. ⁊ ō iudi. l. ij. in pn. ſꝫ vl hec lra sibi ꝑria. nā dicit p errorē. Itē dicit cā cognita. q̄ nō p errorē. ſꝫ dic q̄ cognouit factū: ſꝫ errauit in iure. vel dic eram̄auit vtraqꝫ pte pūte: sed nō inuestigauit ēitatē. vl q̄ nō potuit. vl q̄ noluit: ⁊ sic i facto errādo iudicauit. b. d. r Ambicioſe. qꝛ bñ sciebat factū ⁊ ius. ſꝫ voluit facere gr̄az fideicōmissario. sed tē ꝑ. C. si cer fal. cā aga. l. fi. ſꝫ illō spāle fauore pupillorꝝ. Itē non ob. C. de pe. iudi. q male iudi. L. ij. qꝛ ibi nō dic. ſ. q̄ ñ valeat snīa lata p gr̄az. Itē nō ob. C. q̄ñ. puo. nō ē necess. l. venales. ſꝫ ibi fuit plꝰ. qꝛ pciū. i arbitro autem dic vt. ff. de arbit. l. ita demum. accur.

s Auctoritatē. sic no. ff. ō iudi. l. si pretoꝛ in pn. ⁊. j. ō bo. lib. l. si patronus. §. siquis. et ne qd in lo. pu. l. fi. ⁊. C. de re iudi. l. ij. ⁊. ff. manda. l. si fideiussoꝛ. §. in oībus. sed vico hic marie vbi p gr̄am lata fuit vari rescōnem: vt. ff. ō iudi. l. si p tōr. §. marcellus. ⁊ ex q. causis maio. l. i. l fi. ⁊. l. sed ⁊ si p pretorē. §. fi. ⁊. ff. ō pig. l. si fundꝰ. §. si pluris. ibi sed būam ꝰ ⁊. ⁊. j. de re iudic. l. diuus.

Si pupillo. Pupillo cū auctoritate tutoris vel soli tutori si est infans pōt restitui hereditas ⁊ mutus nil intelligēs in fanti cparat. b. d. Bar.

t Si pupillo. qō ō tutore dic ad suū ⁊ pupillū referas. ⁊ fa. j. rē pu. sal. so. l. ij. et. l. suū.

v Sigdē. p certe vel p qꝛ.

x Volēte. s. mutata scriptura vel nutu: vt statim dicet. ac.

y Aliquatenus. i. leuius.

z Vel interrogati. vel p saltē ⁊ incipit respondere.

Per nunciū. s. possunt.

a Subueniendum. ut tutor compellat solus.

b Agere posse. si ē maiꝰ infante. si aūt infans solus tutor acgrit hīditatē ⁊ bo. posī. vt. C. de iure de. i. l. potuit. ⁊. l. si infāti. §. l. ⁊. §. fi. ⁊. j. ō bo. po. l. si pupilli. ⁊ fa. C. e. l. pe. ⁊. ff. e. l. restituta in fin. ⁊ seqntibus.

Si singule. Qui ad petitionem fideicōmissarij alij res singlas restituit: hīditatē restituere vī. bar. b In creditum. qꝛ cōmodabā vel locabā alij ego fideicōmissarꝰ. ⁊ facit ff. e. l. restituta. §. sed si volūtate. ⁊. ff. de pig. ac. l. solutuꝫ. §. solutā. ⁊. j. ō so. l. solutōez. ar. cōtra. ff. de iure do. l. si mulier §. ex asse. ac.

Quia ita. Aditio coacta ī. plet ꝯditionē. b. d. bar.

c Quia ita. adijsset. cōtra videbatur qꝛ nō poterat hoc esse nisi alius adijsset. sed aliꝰ nō videt adire cū sit coactus. sed cōtra est quia coacta voluntas volūtas est vt. ff. quod me. cā. l. si mulier. §. si metu. d Falcidia. s. trebel. ꝑ suū fideicō. cui rogatus erat. siue erat idē cui erat rogatus restituere coheres siue alius.

Etiam. Heres nō cogit adire ad petitionē pcuratoris: ō cuiꝰ mādato dubitat. si spōte adiuit cogit restituere. b. d. Bar. e Etiā. pōt dici ꝓ Jo. q in prin. spōte adiuit. Sed ō ibi. sed dicendū. ⁊. q̄ñ coactꝰ. Tertio redit ad primū. ibi q̄ spōte ⁊. vel verꝰ in primo indistincte. sed ō ibi. sed dicēdū ⁊. corrigit se in pte ⁊ distinguit an nōdū adijt. ⁊ nōdū cogit a pcuratore: ō cuius mādato dubitabat ēt si cauerat ō rato. ⁊ reddit rō. an vo spōte adijt: ⁊ tūc cogit restituī p curatoꝛ cauēti de rato. f Procuratorē. ēt vcꝝ ⁊ hoc ꝓtet Jo. ⁊ est ꝓ in eū spāle vbi satisdat verus pcurator. sic. ꝑ. de op. no. uū. l. de pupillo. §. q pcuratoꝛ. sed tu vic ꝓm. b. ꝑ. ſ. q̄ nō satisdat vbi certū est de mandato vt. ꝑ. vt in posī. le. l. si is a quo. §. pe. nec hoc ff dicit sed magis ꝑrium vbi dicit nisi cuidēs ⁊. ⁊ in illa de pupillo dubium erat de mādato: ꝛ esset verus pcurator.

g Hereditatē. spōte aditā. b Si cuidens. ergo si est cuidens non satis-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dat vt viri.ꝛ fiet restitutio ꝓcuratori noīe dñi.ꝛ pinde hēnt ac si ipi dño fieret: vt.ff.e.l.q̄uis.§.fi.ꝛ.l.mulier.ꝛ.l.q; pinde.nō aūt si esset in rē suā: quasi ipse ꝓcurator sit fideicō.ēt si dñs velit ei dōare: vt.ff.ō iure do.l.si mlier.§.er asse. ſz vt nō posse fieri ꝓcuratori: vt.ff.de acq.he.l.paulus.q̄ est ꝛ. Sol. hr̄ditatis aditio fit solo aio: vt isti.ō he.q̄.ꝛ dic.§.fi.vñ cū mando ꝓcuratori vt adeat

quis nō agrit: ſz cū diminuit: vt.ī.pri.rū.ac.

r Adibis.alias adibis.ꝛ alſ adiisses.ſ.tu hſs.

stati sū hſs.ꝛ sic nihil remāet

reditatē nō sit ꝓpellendꝰ adire si in certū sit an mādauerit: q̄uis ei caueat̄ pp fragilitatē cautiōis. Q: si spōte adierit hr̄ditatē si magna captio ē: ſz actōesᵇ si nō mādauēit trāsibūt eo tpe quo ratū habuerit. Si dānū i suo hr̄ditario datuz sit: ſz p suū hr̄ditariū hr̄di ꝓpetere actio cepit: si tū transitᵇ legis actio ad fideicō.he.n.actiōes trāseunt q̄ ex bonis ōfūcti pēdēt. Si legatꝰ rome ꝓpulsus adieritᵈ hr̄ditatē ꝛ restituerit: cogetᵉ rome actiones pati fideicōmissariꝰ q̄uis hr̄s nō cogeret. An vbi ōfūctꝰ ꝓueniri debuit ꝛ fideicō.ōbeat.ᵏ videndū ē: si sua spōte hſs adijt ꝛ restituit hr̄ditatē: a tribꝰ locis fideicōmissariꝰ defēdi debeat. vbi ōfunctꝰ: ꝛ vbi hſs ꝛ vbi ipe domiciliū hēat. oz itaq; ibi fideicō. ꝓueniri: vbi vl̄ domiciliū bz vl̄ ps restitute hr̄ditatis habetur. Aleriꝰ.

ris restituēit mihi virᶜ fraudatorio iterdicto locꝰ erit: qz bōis pr̄is ciusuēditisᵃ nihil ꝓpriū creditores ciꝰ ex ea hr̄ditate ferre potuerint: nisi forte ꝓpriꝰ creditores filij audiri ō beāt si postulēt: ut dimissiᵇ bōis patris eius bonaᶜ vēdē sibi pmittat. Si dōationisᶜ cā suspectā hr̄di tatē sibi hēs direritꝛ ei restituerit̄ q solidū capē nō pōt: aufert̄ᵍ ei id qđ capere nō pt. Idē dicēdū est ꝛ si citra ꝓsiliū dōādi fiduciariusʰ hſs id fecerit̄.

Dez.

SI hēs ab eo qcū moreret̄ soluēdo nō fuerit rogatꝰ hr̄dita tez restituē suspectā sibi dicit: dubiuz non est qn hodie coactusᵏ ex̄tre. se.cō.restituē possit. Sz ꝛ si sua spōte adiēit ex eodē se.con.restituturusˡ est. Quanuis cum sūma aut certum corpus: aut fideicom. ab eo q̄ soluēdo non fuit datuz est: pinde non debeat̄: atq; si legatuz esset̄. Eo.n.cāuᵐ legatarij supiorꝰ heredis vice fungi cuz cui fideicō. relictuz est Si totā hr̄ditatez rogatusⁿ restituē sponte adieris: ꝛ si sine ōductione q̄rte partis restituēris: difficile qdez credidēris pignorantiam magis ñ explendi fideicō. cā hēfeciſſe. Sz ꝛ si probaueris per errorē te q̄rtā ñ restituisse: recuperare eam poteris.

Era.

OE euictione pdioz vl̄ mācipio rū vl̄ ceteraz rerū cauere hſs cuz restituerit hr̄ditatez si dz. Quinimo i ꝓrium caueri hr̄di opz: siqd ex his euictū eēt: q̄ ab ipo hēdevenissem. Dmpo.

SI hēs istitutus ticio rogatus fuerit restituē hr̄ditatē ꝛ rurſꝰ ticius hr̄di pꝰ tpsᵛ sufficiūt directeˣ actiones hēdi. Si heres añq; fideicō. hereditatem restituerit alie

a Creditis.a creditoribus pr̄is q impetrauerūt sepationē bonorum pr̄noz a bōis hr̄dis qđ facere potuerunt: vt.ff. de sepa.l.i.in prin.ac.

b Creditores eiꝰ.ſ.filij

c Dimissis.ſ.creditoribus.

d Bona.ſ.residua.et facit.ī.l.pri.in prin.

Si donationis. nō pōt p hr̄dez restitui fideicommissario plꝰ q̄ possit a ōfuncto capere. b.d.Bar.

e Si donationis.quia volebat hſs totam restituere fideicōmissario: ſz fideicōmissariꝰ ptez tñ capere possit. sic.ff.e.l.§. inde neratius.h.

f Restituerit.ei.ſ.totā

g Aufert̄.a fideicommissario tāq̄ ab idigno ꝛ fisco applicat̄: vt.ī. de iure fis.l. aufert̄.§.i.ac.

b Fiduciariꝰ.i. heres cuius fidei testator commisit: vt insti.ō fideicō. here.in prin.ac.

i Id fecerit.i. direrit suspectā totā ꝛ restituit coactus.nā aufert̄ ꝛ tūc applicabit̄ fisco: vt.ff.

Sz heres Fideicō. vt̄ valet hereditate erūte nō solvēdo: secꝰ in fideicō. singulari.bar.

k Si heres coactꝰ.qđ raro fit si est non soluēdo.ar.ff. ad.l.fal.l.iij. in principio.

l Restituturꝰ ꝛ.ſ.hſs fideicom. desideranti.

m Si legatum.ēt.ſ. simplr.quo cāu ñ valet vt.ff.co.l.i.§.si is q.ubi neminē ꝛc.ꝛ.ff.ō dōa. cā mor.l.ꝛ si debitor.et ad.l.fal.l.in rōne.§.qđ vulgo.sic ꝑ parificatur singulare fideicōmissuz

legato etiam hoc iure. vt hic ꝛ.ff. de le.i.l.i.ac.

m Casu.ſ.proximo.ac.

n Legatarij.ſ.vice.

o Supiore.ſ.in generali fideicō. vice ꝛc. vt insti. de fideicō.he.§.restituta.ꝛ hereditas est: etiā si nō est soluēdo: vt.ff.ad.l.fal.l.iij.in prin.

Si totam. Qui restituendo quartā nō detrahit: nō presumit erasse nisi probet.b.d.bar.

p Rogatus tu heres.

q Per errorē.ſ.factū iuris: vt.C.ad.l.fal.l.error. Itē no.pl̄umi sciaz sic.C.de pſ.lou.tē.l.emptor.ꝛ.l.cū sup.ꝛ.ff. de pub.l.q̄cūq;.§.fi.ar.cōtra.ff.ō pba.l.veri⁹.ꝛ.C.q mili.nō pos.l.sup seruis.ꝛ est hō qz nemo presumit̄ iactare pecuniā: vt.ff. de pba.l.cū de indebito.§.siue ab initō. ꝛ facit.ff.e.l.q totā.ꝛ.l. heres cū.ꝛ.l.patronus.ꝛ.l.postulāte.§.fin.ꝛ de dona.inter vi.ꝛ vro.l.si sponsus.§.siquis rogatus.ac.

De euictione. Heres restitut⁹ nō cauet ō euictiōe ſz ibi caueat̄ a fideicōmissario.b.d.bar.

r Nō dz.nec vēditor hereditatis cauet de singulis: vt.C. de euic.l.i.nec hſs legatario spēt: vt.ff. de le.i.l.si a substituto.§.fi.

s Veniſſent.vñ tñ pēū sit refusuz fideicōmissario ad qđ est.ff. de here.vē.l.ij.§.sicut.ꝛ.ff.ō pe.here.l.si qđ possessor.§.bone fidei.ꝛ.ff.e.l.cū hereditas er.ꝛ.l.cogi.§.idē querit.in fi.§.ac.

Sz heres. In eo q bz directas nō trāseunt vtiles.b.d.bart. Vel sic. Actiōes q̄ cōpetūt hr̄di ex sua ꝓpria ꝓsone: ſz occasione rez hr̄ditariarū nō transeūt per restitutionē: ſz regrit spālis cessio.b.d. Dau. de ca.

t Si hſs restituere.ſ.pure. v Post tps.ſ.aliqđ rogatꝰ sit restituer

x Directe.q̄ remāserant cū exceptione tñ: vt.ff.e.l.i.§.q̄ q.d. non est

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

opus restitutione. sed an ipso iure redeat vtilis. ⁊ sic ipso iure tollatur exceptio. qō ita videt: vt ⁊ als sine restitutiōe transeāt vtiles: vt. C. e. l. pe. §. fi. an ꝟo cōpetat replicatio. primū verius videt. ⁊ facit. ff. ō solu. l. stichū. §. aliqñ. qñqz agitur sola directa: vt. C. de dona. l. iij.

Si heres. ꝟro dāno dato ab herede ante restitutionem tenet actō ne ex testō: post restōnez actione. l. aq̄lie. hoc. d. bar. Vel sic. ꝟro damno dato p heredē i rehereditaria añ restōnez nō cōpetit. l. aquilia q̄ dat dño ꝓtra nō dñm. ⁊ hic cōtra: qr hēs ē dñs ⁊ fideicōmissarius non. Sed si post restōnez datur dānū heri dat. ꝟro primo tñ cāu dat actio ex testō tanq̄ fideicōmissum nō pfecte restituat si diminutū vel deterioratū restituat. b. d. pau. ō ca.

a Actio. aq̄l. vl alia.

b Persequendum. vt. ff. e. l. marcellus. §. resque. ⁊ l. mulier. §. sed et enim. b.

c Si ꝟo. similis distinctio. ff. ad. l. aq̄l. l. huic scripture. ⁊. ff. de dolo. l. ⁊ elegāter. §. itē si seruum. ⁊. ff. de petitiōe hereditat. l. si a dño. §. si possessor. b.

d Amiserit. idest perit. ergo alienata.

Si tpalis. Negligentia heredis nocet fideicōmissario. b. d. bar.

e Si tpalis. potuit. qa erat actio pura. als non potuisset: vt. ff. si cer. pe. l. certi ꝓdictio. §. i. circa prin. ac.

f Ei. fa. ff. p emp. l. ij. §. si defunctus. sed qd si tūc fuit ꝓpleta pscriptio añ restōnem: rñ. si fuit negligēs tenet: vt. ff. e. l. mulier. §. sz etenī. in fi.

Omnes. Heres nō obstāte tpe ad ō liberandum cogit statiz adire: sz ex defectu deliberationis apparebit an possit deducere quartaz b. d. bar. Vel sic. Si heres nō recusat pcise adire: sz dicit se velle deliberare pōt nihilomin⁹ cōpelli adire pp piculuz ne fideicōmissuz peat ei⁹ morte. pau. ō ca.

b Adire. sed nō statim sed post tps deliberationis. vt. ff. co. l. sed ⁊ si. §. plane. b. sed certe ꝟ dicit contra. ⁊ ibi nō fuit coactus statim. ac.

i Cōmodū. in retētione ēqrte. ⁊ fa. C. de inof. test. l. sancimus. §. fi. ac.

Heres. Si heredi restituēti fundus retentus euincat actio ō evictiōe rei ei dat. b. d. bar.

k Fundo. certo. als nulla est ōductio: vt. ff. de ꝟbo. ob. l. ita stipulatus.

l Sed sibi superius. s. q̄ olno fundū vel estimationem habeat heres: vt. ff. e. l. i. §. si heres. ac.

m Retinēda est. als retinēda si añ restōnē ē euict⁹. als restituēda si post restōnem euincat. ⁊ de hoc ēt cauet: vt. ff. e. l. cū hereditas et fideicōmissi. ⁊. l. de evicto. sed ꝑ hunc. l. ff. de le. ij. cū pt. §. evictus. fol. ꝟ bētur loco ēqrte saltē p rata onerose: vt. C. e. l. i. ibi est simplr legatū sine onere. ⁊ eo dē mō solue aliud ꝑ. C. de le. l. cū alienā. vbi distinguit sciat vel non.

Si heres. Actiōes q̄ cōpetūt heredi ex sua ꝓpria causa nō transeunt facta restōne p trebellianum: sed noua cessiōe opus est. b. d. bart.

n Pignora. nec aduersus debitorē psonales cedende sunt cū ex fideicō. teneat fideicōmissario: vt. ff. e. l. si heres. §. i. ⁊ hoc cuz mutuauit heres suo noīe. aliud si noīe hereditario volens negocium hereditariū gerere: quia tūc psonalis ⁊ hypote. trāsit per restōnem cuz sint hereditarie: vt. C. p q̄s perso. no. acqui. l. fi. ⁊. ff. de pe. he. l. item veniunt. §. i.

o Ipse admitteret. s. fideicōmissarius sine spāli cessione: vt subijcit sed contra. ꝑ. de fideiusso. l. heres. aliud in prin. vbi dicit obligationem fideiussoris accepti trāsire. Sol. verū est facta cessione. nō ipso iure: vt hic dicit. alij dicū ⁊ transit vtilis: vt ibi: nō directa: vt hic alij q̄ aliud in fideiussore q̄ plus sequitur personalē vt ibi: q̄ pignus qō placet: qr añqz remaneat pignus principali sublata: vt. C. de luitione pig. l. intelligere. qō in fideiussore non inuenitur vl ideo secus in pignore: qr aliquā vtilitatem potest habere. puta retentionem pro debito chirographario. vl fructus ex pacto quos restituer nō tenetur. cum ex sua idustria habeat: vt. ff. ad. l. fal. l. iij. in prīcipio qō in fideiussore nō est. vl ideo est: qr obligatio fideiussoris pendet ex bonis ōfuncti. nā id ab eis petitur qō ōbuerat reus ōfuncto. at pignora nec fuerant defuncto debita nec etiaz proprie possunt dici aliquid debere: qr tamen sunt accidentia fit cessio: vt subijcit. Item contra. ff. de con. pe. l. non post. So. ibi per cessionem decernit nō ipso iure. ⁊ sic intellige. ff. ō bere. ven. l. ij. §. non solum. et l. emptori nōis fieri per cessionē ⁊. ꝑ. de ꝓtra ta. l. cuz emācipatus. in prīn. Item cōtra. ff. ō pac. l. si tibi. §. cum possessor. vbi nō ꝓficit qō fecerit heres. sz dic ibi male putāt. vel nō p. dest nisi facta cessione. vt ꝟ dicit. vel verius ibi non erat verus heres: q̄ paciscebat hic sic ⁊ eodē modo. rñ. ff. ō transac. l. imperator. §. fi.

p Habet. s. fideicōmissari⁹.

Cum ex trebelliano. Seruitutes extincte p additionē secuta restitutione reintegrantur. b. d. pau. de ca.

q Valēt. ertīcte qdē sunt additiōe hereditatis ⁊ in restōne hereditatis debēt iterū impon: vt ff. de serui. l. pōp. ⁊ de ser. vr. prc. l. si qs edes. in prīn. ⁊ ō fūdo vo. l. si maritus. i. rñ. ⁊. §. i. ⁊ de leg. i. l. seruus ticij. ⁊ de acq. here. l. eum qui. §. fi.

Qui filium. Qui inbet aliquem non facere testamentum videtur rogare de hereditate restituenda heredibus venientibus ab intestato. hoc dicit. Barto.

r Scriptura. rogo te vt illuz heredem facias: vt. ff. e. l. ex facto in prīn. vel illam mando fi testari. sed hunc. l. est cōtra. ff. de le. ij. l. cū pater. §. mando. sed hic preceptum ibi consiliū: vt patet ibidem.

Sabinus. Fauor filij annus ceptus habetur pro completo. qui als non haberetur de proprio significato verborum. pau. de ca.

s Alb ca. valeriana.

t Amita. s. onerata.

v Portionem. s. dimidiam. nā aliā habebat etiam de voluntate. matris.

x Procedebant. coram principe cognoscente ex appellatione: vel qr petebatur in integrum restitutio. sic. ff. de mino. l. emilius. ⁊ no. q̄ est prima ratio pauptas: vt. C. de epis. ⁊ cle. l. si quis ad declinādam. §. pe.

y Numerari. vt. ꝑ. de muneribus. ⁊ bono. l. ad rem.

z Rei. s. paupertatis.

a Et ꝟbis testamēti. s. bis ad annū ⁊c. que verba possunt sonare vt ad annuz vltimum venerit: qui eū intrauerit. sicut qui venit ad vltimum ferculum statiz cum ei ꝓponit. ⁊ hec est tertia ratio.

b Fuisset. vt ⁊. ff. de excu. tut. l. excusantur. in prīn. ⁊ accipe hic contra petitionem. ⁊c.

c Nobis. s. pau. cū nostris sequētibus ꝓferētib⁹ ar. ⁊c. vt ⁊. ꝑ. de ma. l. i. ac.

d Aliascētie. vbi ꝯcept⁹ habet ꝓpleto. vt. ꝑ. ō ma. l. i. ⁊ no. et ar. casuz decidi.

e Et alia. s. de testō. vt. ff. de testa. l. de qua etate. ⁊ de vsuca. l. i. ⁊ de diuersis ⁊ temp. prēs. l. in vsucapione. ⁊ qr est de liberis ar. C. de bis qui ante ap. ta. l. i. ⁊ qr possidebat: vt. ꝑ. de re. iur. l. fauorabiliores. Itē ⁊. ꝑ. ō manu. testa. l. si ita. lz ibi sit fauor libertatis. sed cuius sīnia prevalet. vtrū presidis vel principis? rñ. principis vt maioris ⁊ vltimi. ⁊ rōnes plures reddētis: sed pro preside est. C. qñ di. le. ce. l. et bis in fi. l. ff. de le. i. si cui. ⁊. ff. de condi. ⁊ ōmon. l. non putabā. que plene dic vt notaui. ff. de minori. l. iij. §. minorem.

Epistolam. Defectus cause ō futuro facit legatū ōficere. h. d. bar. vl' sic. Grauamē alicui iniunctū cōsolatione certi emolumenti obuenturi quatenus nō obuenit tollit. h. d. pau. de ca. a Epistolā. casuz dic q̄ ticius testator instituit equaliter sibi hr̄dez filij mr̄z ⁊ sempronij quōdam suū curatorē ⁊ corneliū. in vita ticij decessit mater. item sempronius cōtraria fortuna ē oportat⁹. ⁊ sic habeā mortu⁹: vt. j. de bo. li. l. siue necē. §. si oportat⁹. ⁊ sic sperā q̄ tanq̄ in cā caduci devoluant̄ ptes eorum ad corneliū vt. C. ō ca. tol. l. i. §. p scō. hoc aut̄ videns testator fecit epl'am qua grauauit corneliū: vt oportanōibus mr̄is ⁊ sempronij det q̄uō vncias scio. q̄ō fieri potuit: vt. C. de fideicō. l. ⁊ in epl'a. si redeat deportatus p in integ. res. ⁊ sic adeat hr̄ditatez q̄ō fieri p̄ōt vt C. de sen. passil. l. i. non tenet ad duas vncias: vtpote nō rogatus sed cornelio tenet ad alias duas. Alij ponunt q̄ tñ duo. s. mr̄ ⁊ curator fuerūt instituti. §z cornelio substitut⁹ p̄pe finē. vbi dicit p rata portione ⁊c. q̄si tñ portionez matris hēat ⁊ nihil iure suo. s. hēat.

b devoluta. i. devoluenda.

c Mr̄is mee. q̄ erat q̄rta ps.

d Sempronij. que erat altera quarta pars. ac.

e Fortuna. vt q̄ ē ōportat⁹.

f Ēti reddas. ⁊ hic accipe peto q̄ō est. s.

g Hereditatē. i. duas vncias de hereditate.

h Pro rata. i. duas vncias nā equales erāt ptes. ⁊ fa. s. ō here. insti. l. fi. ac.

i Mr̄naruz. i. duas vncias.

Mulier heredis. In dubio q̄n qs rogat restituere ei a quo accepit ē intelligendū post mortē suā. h. d. bar. vl' sic. Si fideicōmissari⁹ grauat restituere ei a quo habuit sine appositiōe alteri⁹ ipis cēset grauatus post ei⁹ mortē. h. d. pau. ō ca.

k Mulier hr̄dis. i. nepotis quē ex filio p̄mōtuo hēbat. ac.

l Nurui. i. matri heredis instituti. azo.

m Cuius. s. nurus. ac.

n Nunc. etiam hoc casu.

o Moreret sic. s. de le. iij. l. legatari⁹. in fi. §z cōtra. s. e. l. vbi pure. in pn. so. ibi fideicommissari⁹ erat in ptāte rogati. h non q̄ femina est rogata. Itē j. s. de cōdi. ⁊ de. l. i. vbi dicit q̄ pure debet nisi sit dies vl' cō ditio. sed dic q̄ hic est conditio tacite a iure presumpta ex voluntate defuncti.

Scevola. Substitutio directa facta in codicillis trahit ad fideicō. ēt si sunt fratres in medio. h. d. bar. vel sic. Verba directa plata in codicillis cū non possint operari iure directo: obliquanr̄ ⁊ importāt fideicōmissū. h. d. pau. ō ca.

p Substituerit. directo pupillariter: vt. j. p̄z.

q Ademit p̄ōt. vt. C. de codicil'. l. ij. ⁊ insti. ō codicil'. §. pe.

r Obligeā. patet h̄ q̄ fuit pupillaris directa ⁊ trahit ad fideicōmissuz. sic. s. ō cōdi. insti. l. pe. in fi. ⁊. C. de impub. ⁊ ali. sub. l. ij. ⁊. l. q̄uis. ⁊. l. p̄ibus in fi. ⁊ ō testa. l. hac cōsulti. §. pe. ⁊. s. ō le. iij. cū qs decedēs. §. sed a. ⁊ de codicil'. l. illud. §. i. ⁊ sic ōtrahet q̄rta: vt. s. de codi. l. ij. §. fi. Itē hoc q̄ō trahit ad fideicō. restitui ē verū. si nullo tpe potuit valere in re directo. alr̄s nō trahit nisi in milite: vt. s. de pupil. sub. l. centurio. ac.

s Substituti. s. illi q̄ pupillo erāt substituti. ⁊ fuit breuiloq̄: vt. s. ō pupil. sub. l. lucius. ⁊ directa sic vulgaris que nō p̄ōt fieri in codicillis. sed trahit ad fideicō. vt subijcit.

t Accipiunt. s. ex cā fideicōmissi. de manu fratris pupilli: vt. j. e. l. lucius. §. pater. ⁊. j. de suis ⁊ leg. here. l. si ex pluribus. ⁊ hoc detracta quarta: vt diri. ⁊ facit. s. de vul. sub. l. si mater ita. in prin.

Herēdibus. Conditio de educādis liberis nō requirit liberos mortis tpe supfore. h. d. bar. Vel sic. Cōditio si liberos nō educauerit extinguitur eo ipso q̄ filios susceperit licet eos nō educet ⁊ sine eis moriatur. h. d. ler mirabilis ⁊ est nouus casus. pan. de ca.

v Educaueritis. per hoc apparet voluntas defuncti. vnde aliud est. s. e. l. ex facto. §. si qs aūt susceperit. cum suis concor.

Ticius. Verba si decesserit sine liberis debēt intelligi de his quos rogatus hr̄e p̄ōt. h. d. bar. Vel sic. Conditio si decesserit sine liberis ad pōnam que non p̄ōt mr̄imoniū cōtrahere: ō iure intelligit ō illis quos susceperit ex mr̄imonio ⁊cto de fcō. h. d. mirabilis ter. pau. de ca.

x Filia. p̄mortua. alr̄s hñ nō cōueniret q̄ō subij cit. si sine liberis. ⁊c.

y Filie. furiose.

z Sine liberis. imo ēt si sine liberis decederet. nō esset faciēda restō: ga dū fuit in furore hr̄s nō fuit vt. C. de cu. fu. l. fi. §. sinaūt. nisi dicas spāle q̄ filia. ar. i. e. l. i. §. i.

a In mr̄imonio. ō facto nō de iure: vt. s. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. patre. ⁊. j. dicit.

b Cōditiōi. hoc iō ga filia quo ad mr̄em ē vt legitima. lz sit naturalit nisi sit mr̄ illustris: vt C. ad orfi. l. fi q̄. ⁊ insti. ad orfi. §. nouissime. ⁊ insti. ō suc. cog. Itē q̄ p̄r talit copl'auit p q̄ō videt voluisse filiā ex tali p̄iūcide natā extinguere fideicō. Itē q̄ alr̄ h furiosa nō potuit hr̄e mr̄imoniuz vñ p̄cit ei si habuerit q̄liter potuit: vt. j. de v̄. si. l. q̄ret aliqs. sed si qs instituat masculū filiū ⁊ substituat si sine lib is ōcedat. vl' ēt hoc nō ex p̄mat. si sine liberis. ⁊ ip se ōcedat filio trñ naturali supstite. qd iurr̄ sit plene no. i vtroq̄ cāu. s. c. l. ex facto. §. si qs rogatus. ⁊. C. de insti. ⁊ sub. l. generalr̄. in fi. ⁊ fa. s. de pupil. sub. l. ex fcō q̄rt. i p̄ncipio ⁊. C. de ipu. et ali. sub. l. būanitatis.

Lucius. Ō fit aliq grauari ō bonis inuicē cōicādis. Bar.

c Habeatis. nam cuz erat emancipata filia ēt iure veteri aliqd habere poterat.

a Bono. pos. vñ liberi: vt. C. q admi. ad bo. pos. p̄nt. l. emācipata.

b Deberi. dimidia vt. s. de le. ij. l. fi. §. lucius.

Scevola. Iudi executores testōr̄ de his q̄ nō sunt ad pias cās ⁊ heredes actionē nō hñt. h. d. bar.

c Ipso depositario. i. in custodia.

d Si licuisset. de iure nā testō curator nō dat vt insti. ō cur. §. i. ⁊ no. ib sine. q̄r dat substē. vt. s. de tutel'. l. mutuo. §. fi.

e Alijs. a patre datis tutorib⁹ vel curatorib⁹ ⁊ q̄ūq̄z in hoc magis sequēda est voluntas matris: vt. C. si ꝑ ma. vo. tu. def. l. i.

f Nepotib⁹. natis ex alio filio forte p̄mortuo.

g Peruenerit. q̄lit hoc intelligas dic vt no. s. e. l. q filiū. §. sabinus.

b Ipso portione. s. p rata. i. p virili.

i Vel si vnus. s. tñ q̄ pruenerit ad. xxv. an. q̄r alij predecesserunt.

k Omne. alr̄s oē. s. patrimonium. alr̄s oēm. s. substantiam. ac.

l Lucio depositario. m Scio. dñi sticbi.

n Nō posse. h no. q̄ fideicōmissarij seu executores testamentor̄ nō hñt actiones cōtra heredes. cū sint ministri. vt h. ⁊. s. de ali. le. l. filio. §. matri siue. nisi relictū sit ad pias cās: vt. C. de epi. ⁊ de. nulli. ⁊. s. de ali. le. l. alio herede. secus si ipse est aliqō cōmodum habiturus: q̄r tūc non ē simpler minister: vt. s. de le. iij. l. si legatarius: ⁊ fa. j. de le. ij. l. si quis ticio. ⁊ l. codicillis. in prin. ⁊ de le. ij. l. pater. §. tusculanus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Tres heredes. ¶Portio in qua est institutus suus p fideicommissum manumissus ei debet iure directo nō p fideicō. percipitur uenit in fideicommisso p generalia ẏba relicto. h. d. bar. uł sic. Jussus non facere alicui ꝓtrouersiā sup eo qō illi relictū est iportat ut permittat illū hēre eo mō quo relictū est. Item in generali fideicommisso uenit portio q̄ quis habuit a cohef de iure fideicōmissi ꝛ ēt in penaz illius. h. d. pau. de ca.

a ¶ Tres hefdes scripḡdam mulier.

b ¶ Hodrante. i. ir. uncias.

c ¶ Sertāte. due. ut isti. de bf. isti. §. bf̄ditas.

d ¶ Scio. i. dño stichi.

d ¶ Facefl. i. facer possef

e ¶ Mouerit. de illa uncia: ut. ſ. p3. ꝛ dic de iure uł de facto in iudicio uel ef. sic. C. de euic. l. si p°. ꝛ. ſ. ré ra. ba. l. amplius in pin. ar. cōtra. C. de trā sac. l. si qs maior. ꝛ dicitur qs mouere cōtrouersiā ēt resistēdo: ut. C. de testi. l. i. ꝛ ō. pcur. l. non solū. §. si status. ꝛ. C. de euic. l. si ꝓtrouersia. acc.

f ¶ Ad meuiū. patrem naturalem stichum.

g ¶ Cōpulsus. sed spōte adiuit: ad qō p suum cogi nō poterat: tū quia suus seruº: ut. §. eo. l. cogi. §. si a suo. ꝛ quia ab alio bz ꝓmodū bf̄ditatis. ab alio libratis: ut. §. e. l. si res. §. i. ac.

b ¶ Debeat. scius.

i ¶ Ei restituere. sed eo manumisso ipe heres iure directo. ac.

k ¶ De oi. qd q̄ si monacho reliqui ut abbas non faciat ei qōnem. alſ reliquo ef̄neo: competit ef̄neo petitio si abbas eum molestet p hanc. l. lz quidā contra. ac.

¶ Pater. ¶Portio ꝺ fideiē accrescit p portionib⁹ bf̄ditarijs p quib⁹ est facta substitutio. h. d. bar. uel sic. ¶Portiones adiecte in substōe vulgari censentur repetite in fideicōmisso uł fcō eisdez. pau. de ca.

l ¶ Puellā. i. filiū ꝛ filiam. ac.

m ¶ Plures substituit. ex diſpib⁹ pūb⁹ ut. ſ. p3.

n ¶ Pars ei⁹. ſ. decedētis q̄ erat sua spe: nō re: ut. C. de ca. tol. §. sinaūt

o ¶ Supuiuerent ptineret. nō aūt ad bef̄dē decedentis: ut. ſ. ō suis ꝛ legi. bf. l. si ex plib⁹. ac.

p ¶ Fideicō. ptinere. ut C. de impu. ꝛ ali. sub. l. i. ꝛ. §. e. l. quotiēs nō. ꝛ facit. ſ. pri. §. ac.

¶ Omnia. Fideicō relictū fratribus sub nomine appellatiuo pro hereditaria portione vebetur. h. d. bar. uel sic. Fideicōmissum relictū plurib⁹ sub noīe appellatiuo etiā non significāte bf̄ditatē censef̄ relictū p: o portionibus pro qbus crāt instituti. h. d. nō. pau. de ca.

q ¶ Ut quincūce. hec oīa cpōe ut insti. de here. insti. §. hereditas. ac.

r ¶ Sororem. no. appellatiōe fratris ꝓtieri sororē. sic. §. ō pac. l. tres ffes

s ¶ Hereditaria. sic. §. proxi. §. ac.

¶ Ticia. Si fūdus pignoratus dolo uel lata culpa heredis alienatur fideicōmissario heres tenetur. h. d. bar. vel sic. ¶Heres grauatus de restituenda hereditate: si rem hereditariā iure creditoris emat a creditore hereditario vendente tenetur restituere cā fideicommissario q̄ten⁹ valet vltra q̄ deberet illi creditori. h. d. pau. de ca.

t ¶ Nō teneak. tenef. n. qz cum mādauit emi: ipa emisse vł. vt. §. manda. l. si mādauero. §. si corū. ac ipa emef nō p̄t utpote suam rem: ut. §. mandati. l. si mandauero. §. si hi quorum. ut ꝛ alſ non admittit ut qlibet. ut. C. de dolo. l. i. ꝛ. §. de le. ij. l. legatū. §. quattuor. ſz si ef̄neus sine mandato emisset non teneef̄: nisi fuisset in culpa vł dolo q̄ non fuit: ut. §. e. l. mulier. §. sed etenim. ꝛ. l. deducta. §. fi.

u ¶ Fuit. i. q̄to valuit ultra debitum: ꝛ illud pro dimidia. qa tñi medietas bef̄ditatis est restituenda. Item ꝺ cū mandauit uel etiam fuit in dolo uel culpa non alſ: ut dictū est.

¶ Gaio seio. Si duo post mortē corū restituere rogantur vno mortuo stati p̄te cōpetit fideicōmissi petitio. h. d. bar. vł sic. Substitutio fideicōmissaria fcā plib⁹ sine appositione nois collectiui in cuiuscunq; persona illorū cōditio cristat: statim sibi vēdicat locum. h. d. pau.

r ¶ Ticio ꝛ sempronio. ꝛ q crāt alij cohef̄des uł nō crāt.

y ¶ Portionis. i. patrimonij. sic pateris libabāt ꝛ auro. i. pateris aureis. ꝛ fa. ad. §. §. eo. l. heredes. §. i. ac.

¶ Filiam. Verba enunciatiua alicuius modi cōmemorati ua p̄cedētis restringuntur ad illū. Item ī fideicōmisso vł relicto per mulierem veniunt res dotales. h. d. bar. vł sic. Verba enūciatiua de p̄terito emissa pp̄ aliud p modum cause non inducunt dispositionem si possūt alium intellectū recipe. Item in fideicommisso uł relicto a mulie re uenit eius dos tā exacta q̄ nō exacta sed debita. h. d. pau.

z ¶ Nēbat. filiū ffis testatoris

a ¶ Genero meo. qō mōimonium ualet ſm leges: ut insti. ō nup. §. duox. ſm canones secus ac.

b ¶ Nepotē meū. alſ est mei. ſ. q scripsi oīa. alſ meum. ſ. genero cō q̄ filiā ꝛ nepotē istitui. ſ. substituendo nepotem. ꝛ ex quo filia habet: ꝛ vir habef̄ videtur vt. C. de pac. ꝙuē. l. hac generali. ꝛ sub. ꝛ sic vniuersam. subaudi ci. ſ. genero non tamen hoc expressit. alſ ēt secus: ut. §. ea. l. in pn̄. ꝛ. §. de dona. l. ex hac ꝛ de here. insti. l. ex facto queritur. argu. contra. C. ō dona. l. si donatio. ¶D. alſ ē meū. ꝛ dic quē scripsi ꝛc. ꝛ subaudi ꝛ eo uł subaudi ꝛ sic vniuersaz ꝛc. ꝛ cū habeas ei. ſ. genero ut dixi. alſ est eis. ꝛ dic. i. filie ꝛ nepoti. uel dic ēt. i. filie ꝛ nepoti ꝛ genero. ꝛ q̄ ſbiicit quos scilicet istituros cōmēdo. i. vnū de aliis rogo. uel quos oēs tres rogat vt se diligant. non dico q̄ bf̄ditatē restituāt vt. ſ. de ẏbo. sig. l. commēdare. ac.

c ¶ A marito. filio fratris testatoris noīe q ꝛ nepos est. ac.

d ¶ Nihil. i. nullum.

e ¶ Nerede. filio fratris testatoris.

¶ Tres heredes scripsit: meuiuz fratrez suū ex dodrāte: seiuz ex sextāte: stichū eiusdē seij puuz: filiū āt naturalez meuij ex vncia: ꝛ fideicō misit seio vt stichuz manumitteret in hec verba. A te peto seij vt stichū manumitteres dedi vnde faceceres°. Sz ꝛ in codicillis ita cauit. Unciā ex q̄ feci stichū bf̄dē: si quaz seius ꝓtrouersiā mouēit: ad meum fratrē meū reuerti volo tu frater ſz fidē ꝛ pietatē tuaz q̄cquid ad te puenerit ex bf̄ditate mea. sticho filio tuo restituas. qō vt facias fidei tue ꝓmitto. Quesitū est si seius adierit bf̄ditatē: ꝛ pp̄ hoc ꝓpulsus stichū manumiserit an vnciam hereditatis ex qua stichus bf̄s est institutus sticho manumisso restituere debeat: respondi non ꝓponi seiū rogatū vnciam ei restituē. Idez q̄sijt an si aliquā cōtrouersiaz sei⁹ de vncia hac ex qua stichus institutus est facere velit ꝛ meuius vnciaz ex cā fideicō. a seio fuit ꝓsecut⁹: vtruz hāc solā vnciā ex qua stichus institutus est: an vō ꝛ dodrātē ex quo ipse meu⁹ institutus est eidē sticho restituē debeat. Respōdi de oi^k eo restituendo qō ad meuiū quoquo modo peruenit: testatricez sensisse.

¶ Pater puerū ꝛ puellā^l instituit heredes eoſq; inuicē substituit. ꝛ si neuter heres eēt eis plures substituit^m bis verbis. Substitutos heredes inuicem substituo. eorūdez filiorū fidei cōmisit: vt qui eoꝝ vita superesset. ꝛ sine liberis intra an. xxx. moref̄ bf̄ditatez bis quos bf̄des substituerat restituat. filius vita sororē superauit: ꝛ intra. xxx. an. sine liberis decessit. Quesitū est an ex substitutis vno defuncto añ filiū: pars ei^on que ad ceteros substitutos qui superuiuerent pertineret^o: vtrum pro virilibus an pro hereditarijs portionibus quibus sunt substituti pertineat. respondi cōsequens esse pro bis partibus quibus substituti essent fideicom^p. pertinē. ¶ Deuia filium heredem instituit ex quincunce^q: ticiam filiam ex quadrante: septicium filium ex triente: cuius fidei cōmisit in hec verba. Te rogo filij septici si intra vigesimum annū sine liberis morieris: quicquid ex hereditate mea ad te peruenerit hoc fratribus tuis restituas. Quesitum est an septicio filio defūcto intra vigesimū annū sine liberis: ꝟ fideicō. vtr̄ p portionib⁹ bf̄ditarijs ad fratrē ꝛ sororē^r eius ptineat: an vō cāliter: Respondi p̄ pte bf̄ditaria^s.

¶ Ticia ex asse bf̄s scripta partez dimidiam bf̄ditatis meuie rogata restituē funduz a testatore obligatū luere noluit ſz cū vēdente creditore mandauit redimēduz scie. Que sitū ē an ticia ex cā fideicō. meuie teneatur: Respondi cū rogata hereditatē restituē ꝓponaf̄: nihil ꝓpōitur cur nō teneatur^t. Claudi⁹ subē enim p̄stari oportere id cōtō pluris fundus fuit^u q̄ ad creditorem p uenire oportuit. ¶ Gaio seio ex semisse: ticia ex quadrante: ꝛ alijs ex reliquis portionibus bf̄dibus institutis ita cauit. Fidei autem vestre mando gai sei ꝛ lucia ticia vti post obitū vestrū f̄ddatis f̄stituatis ticio ꝛ sempronio^x semissez patrimonij ꝛ portionis^y eius quaz vobis dedi. Quesitū ē cum vtriq; adierint hēditatē: ꝛ postea gaius seius defunctus sit lucia ticia bf̄de instituta: an hec lucia ticia partē dimidiā semissis quā rogatus erat gaius sei⁹ restituere ꝓtinus debeat. an vero post suā demū mortē vniuersū fideicō. tā ex sua persona q̄ ex gaij seij datum restituē debeat Respōdi luciā ticiā statim teneri vt ptem dimidiā semissis ex p̄sona seij f̄stituat. ¶ Filiā suā bf̄dē scripsit: ꝛ nepotē quez ex ea habebat^z ei substituit. ꝛ ita cauit. Lucio ticio fratris mei filio genero meo^a. cc. aureos relinquo: q̄ legato scio illuz contentum esse quoniā scripsit vniuersam rem meam. eo q̄ filiam meam ꝛ nepotem meum^b bf̄des scripsi: vniuersam substantiaz eis cōmunicasse: quos inuicē commēdo fidei patris. filia adita bf̄ditate diuertit a marito^c. Quesitum est an ticius quondam eius maritus suo vel filij sui nomine ex fideicō. cōionē bonoꝝ ꝓsequi possit: vina quondā vxore sua vł post mortem eius. Respōdi nihil^d fidei cōmissi datum genero proponi p̄ter ducētos aureos. ¶ Idem q̄sijt eandez vxorē marito hereden^e scripto fideicōmisisse vt cū moreref̄ filio cōi omne qō ad eum ex bf̄ditate sua pueniſſet restitueret: an ille q̄ q̄ res ꝛ possessiones que in dotem

cōmēdo. i. vnū de aliis rogo. uel quos oēs tres rogat vt se diligant. non dico q̄ bf̄ditatē restituāt vt. ſ. de ẏbo. sig. l. commēdare. ac.

c ¶ A marito. filio fratris testatoris noīe q ꝛ nepos est. ac.

d ¶ Nihil. i. nullum.

e ¶ Nerede. filio fratris testatoris.

a Eo auctore.i.claudio.ꝛ facit.ſ.de colla.do.l.i.§.i.ꝛ de colla. bonoum.l. cū emācipati.§.idē quoq;.ac.

a Que habebat. Paria ſunt p partes ab initio relinquere: vel relictum p partes ſimpliciter modificare.h.d.bar.uel ſic. Paria ſunt vnam ſummā a principio viudere uel ex poſtfacto.h.d.pau.de ca. b Ita tñ.nunc determinat qđ dixerat.

c Emācipauit.idem ꝛ ſi non emācipaſſet.

d Amiſit.qz deceſſit nepos.

e Deceſſit.ſ.maritus inſtitutus.ac.

f Cedēte.i.tpe mōtis mariti.

g Ceſſet.ſ.euanuerit ꝛ nō habeat locū.ac.

b Oſtēdere.ſ.videt uerba teſtamenti.ꝛ.nē.reſi duum habebit hers mariti.ꝛ ſic vltima ſcriptura reſtringit precedētē:ut.ſ de manu.teſta.l.ſtichus.

Heres uxori. Fideicommiſſarius detrahit quatenus ſibi detractū ē.h.d.bar.ꝛ oēs.

b Heres.uxori.ſ.teſtatoris.

i Quaten⁹ cepiſſet.i.totuz reſtituet vt quartā non detrahat ut ꝛ.ſ.ea.l.§.i.ꝛ.§.inde neratius.ꝛ.l.ex aſſe in fi.niſi in caſibus ut eiſdez legibus notaui.ꝛ facit.ſ.ad.l.fal.l.ler falcidia.§ nunq;.ꝛ de leg.i.l.ſi filiuſſa.§. apud.ꝛ.ſ.e.l.mulier.§.fin.in fi.pōt ēt itelligi fz.h.ut p rata diminuaſ fideicō.ab vxore relictum p q̄ ē diminutū ſibi relictū qđ poſſet dici ſi onus eſſet extri ſecus:ut.ſ.co.l.fcā.§. ſi ticius rogatus.ꝛ de don.cā mor.l.ei q.qđ ḥ non erat:fz i hoc poteſt hēre locū.naz ſi heres nihil de traxiſſet.uxor tres partes ad tē pus ſibi retinuiſſet ꝛ fructus ēēt lucrata.ꝛ nūc ergo retinet tres ptes ei⁹qđ hz.ꝛ ſic facit ad hoc ſ.ad.l.fal.l.pēales.§.ſi ticio.

Heredum. Si dilatio adiſciatur in fauorē fideicommiſſarij:fructus interim percepti nemunt in reſtōnem.h. d.bart. uel ſic. Si dilatio fuit apposita cā fideicommiſſarij fructus ꝛ oīs vtilitas medij tpis ad eum pti nent:ēt ſi excedāt on⁹ grauato i iūctū ſup illis fructib⁹. Pau.

k Heredum.ex refectu.alias redditu ꝛ idē eſt.ꝛ dic hereditatis.i. dicte tertie.ac.

l Numorū redactis.ex venditione tertie pōis hereditatis.

m Hoc amplius.hoc verbo ēt ſuperiora repetunt: ut. ſ. de le.iij.l.ſi pure.ac.

n Sutorē.ſub.p fideicom.relinquo.ꝛ dic quo ad uſum eos legatos:non quo ad ꝓprietatez aſs nō poſſent heredes vendere.ꝛ dicit verna ex ancilla nat⁹ ut inſti.de le.§.huic pror.

o Redacte.ſcz.ex uenditione tertie pōis hereditatis.ac.

p Expleſſet.nā ex tunc certū ē qp hr̄des ſunt i mora ex tūc.

q Legati.ad utēdū.

r Venerint.ab heredib⁹.

s Reſtituēda.hoc iō quia dixit in pn.§. qcqd pervenerit.ꝛ facit.ſ.e.l.bali ſta.ſed ar.ꝑ.ſ. e.l.heredes mei in pn.fz hoc iō qz dilatio in.xv.an.ſcā fuit fauore alumni:vt.ſ.de le.ij.l.ſi ita.§.pegaſus.ꝛ nō.ſ.e.l.in fideicōmiſſariā in pn.

t Pluribus.eiſdē.libertis.ac. u Alta ſupaſſet.ecce cā quare prohibuit alienare.aſs nō ualeret phibitio:ut.ſ.de le.i.l.filiuſſa.§.diui.

x Octalicij.ſub.i.octalicij fidei cē.ꝛ eſt ꝓpriū nomē liberti.ac.

y Cū libertis.ſiue hēas cū libtis ſiue cū collibertis idē eſt:ꝛ pōt determinare precedentia.quia ſibi cū alijs fuerūt legati fundi.uel ēt ſequentia.ſ. an ita ſua tertia:uel tertie aliorū debeant deduci.ac.

z Legata.i. prelegata ꝓdicta.aſs ſi voluntas nō apparuerit diſtingueretur:ut.ſ.e.l.in fideicōmiſſariā.§.ſi.ꝛ.l. marcellus.§.qdā.ꝛ.C.de fideicō.l.cum virum.b.

Maritus. Dos p legata nō cadit in fideicōmiſſo niſi ſpāliter ſit dictū ꝛ quarta ad dotez ſufficiat.h.d.bar.vſ ſic. In fideicommiſſo vſ nō venit id qđ heredi debebatur a defūcto.etiā ſi illud fuerit heredi prelegatuz:ꝛ rogatus fuerit etiā plegata reſtituer niſi appareat.ꝛ quarta quā retenturus eſt ad illud ſufficiat.h.d.pau.de ca.

a Prelegauit.qđ valet pp repūtationem. vt inſti.de le.§.ex ꝓrario.

b Sēſiſſe.quia hoc expreſſe dixiſſet:ut.ſ.ad.l. fal.l.ſi ōbitor.aſs non. vt.ſ.de le.ij.l.cum pf. §.fidei.tue.ꝛ.C.de iure do.l.cū pf.ꝛ facit.ſ.ad l.falci.l.pf.in pn.ꝛ.l.ſi vſufruct⁹.§.dos in pn. ꝛ.ſ.e.l.mulier.§.cū ꝓponeret.ꝛ.l.a filia.ac.

c Quantitate.aſs in fructibus quos ex ſua tertia hereditatis parte recepiſſet.nā fructus quoq; ſi qui medio tpe percepti fuerit in falcidia imputantur:ut.ſ.de le.ij. l.cum pater.§.ticio.

Rogatus. Inſtātia cepta cū herede fcā reſtitutione durat contra ipſum ꝛ hr̄dem eius.h. d.bar.uel ſic. Inſtantia inchoata cum herede añ reſtōnē hereditatis non trāſit in fideicōmiſſariū p reſtitutionē:ſed finitur iudicium cum herede uel eius herede:ꝛ cōtra ipm dar ſnia ꝛ etiā execution mādar:iō non coget reſtituere niſi de indemnitate ſibi caueat a fideicō miſ.h.d.pau.de ca.

d Rogatus.ſ. heres.

e Erit.ſempronius.

f Vendidit.heres.

g Reſtituit.ſ.ſempronius heres heredis.

h Caueri ſibi.ut.ſ.e. .l.de cautione.ꝛ.l.cum hr̄ditas.ex fideicōmiſſi.

i Execution.qz ſentētia dabitur cōtra heredē ꝛ in bonis eius fiet executio.ſecus in curatore ut .ſ.ſi quis cautio.l.fina. ar.ꝓtra.ſ.fami.her.l.in iudicio.fz hic heres recupabit a fideicōmiſſario: vt.ſ.e.l.heres cū debuerat.ꝛ.ſ.e.l.matrē.Ec.

Heres eius. Res de nouo reperte non reſtitute debent reſtitui niſi

date ꝛ poſt diuortiū reſtitute mulieri fuerāt fideicōmiſſo ꝓticiant. Rñdi qđ mulier in bōis ſuis reliqſſz id fideicom.cōtineri. Claudius ꝛ al's de eodē facto cōſult⁹ ita reſpōdit: ſiue reſtitute ſint res fz id qđ ſupra reſpōſuz eſt:in bonis mulieris ꝓputari.ſiue ñ ſint reſtitute:q̄ ex ſtipulatione de dote reddēda interpoſita reſtituē de ſint eo auctore⁹ in hr̄ditatē ꝓputari. Que habebat filiū ꝛ ex eo nepotē:vtrūq; in maritiptāte maritus ex aſſe ſcripſit hr̄dez eiuſq; fidei cōmiſit in hec v̄ba. Ticius maritus mihi hr̄s erit peto fideiq; eius cōmitto vt qcqd ex hr̄ditate mea ad eum puenerit cum mori ceperit id reſtituat gaio ſeio filio nr̄o:ita tamē vt.x.quidē vncias gaius habeat.duas autem vncias ſeius nepos habeat.qđ vt fiat fidei ei⁹ ticij ꝛ hr̄dis mei ꝓmitto. pf emācipauit filiū:nepotē amiſit⁹:et ſupſtite filio deceſſit. quesituz eſt an prīore parte ſcriptuſ vniuerſa hr̄ditas patris ex cā fideicō.filio debeatur:ꝛ illa ſequētia v̄ba ita tamē vt .x. vncias fili⁹:duas aūt nepos habeat.ex voluntate ōſuncte ita ōmū locū habeāt ſi die fideicō.cedēte filius ꝛ nepos eoz in rerū natura eſſent. Cū aūt ñ ſupuixit ad diē fideicō.nepos: ſeqns ſcriptura ceſſet⁹? rñ.fz ea q̄ ꝓponerēt oſtēdē.x. dūtaxat vncias filio datas. Hr̄s iſtitut⁹ vxori⁹ rogatus totam hr̄ditatē reſtituē:reſtituit detracta q̄rta: queſitū ē cum vxor quartā ptē hr̄ditatis pūti die ꝛ reliquā p⁹ tps alij rogata a teſtatore fuiſſz reſtituē an id qđ hr̄s ei ōtraxiſſz q̄rte noie i reſtituēdo fideicō.iputari poſſit Rñdi quatenus cepiſſet ex fideicō. ob ſtrictā. Heredū fidei cōmiſit: vt qcqd ex pte tertia hr̄ditatis puenerit ad eos id redderēt gaio meuio alūno teſtatoris cum fuerit an.xv.ꝛ ſubiunxit hec verba interim ex redditu hereditatis q̄ ad vos puenerit alatis eū ex vſuris ꝑ quantitate nūmoz redactis. Docampli⁹m eidē alūno meo boiez collectaneum ꝛ vernā ſutorē q̄ cuz artificio ſuo mercede data alere poterit.queſitū eſt cum alimenta multo minora p̄ ſtiterint heredes ſcripti quā vſure ſumme redacte⁹ cōpetebant: an ꝛ reſiduas preſtari compelli debeant totius tpis.an ex eo die quo qntū-

decimū annū explesset⁹ : ꝛ cum ſui legati⁹ ei ſpāliter vt ex mercedibus aleret ſtatiz venierint: vtrū mercedes an vſuras petere debeāt. Rñ. fz ea q̄ ꝓponerētur teſtatorē videri de oi redditu ꝛ mercede ſeruorum reſtituēda ſenſiſſe. Plurib⁹ hr̄dibus inſtitutis in qb⁹ ꝛ libertis tribus ex dodrante eiſdē fūdos p p̄ceptionē dedit.ab his petijt ne eos alienarēt:ꝛ vt q vita ſupaſſet⁹ ſoli dos eoſdē fundos obtineret. deinde vnus ex his libtis octalicij fidei cōmiſit: vt qcqd ad eū ex hr̄ditate bōiſue puenisset.deducto ꝓ ea pte ere alieo ꝛ legatis ſibi.xx.aureis:reſtituat ticio. Queſitū ē an ēt ptē tertiā fūdoz plegatorū cū libtis eiſdē deducere debeat. Rñdi ſm ea que ꝓponerētur non debē reſtituē p̄ceptionē cū ipſe teſtator ꝛ legata ex cipere voluiſſet. Marit⁹ vxore inſtituta hr̄de ex parte tertia: ꝛ plurib⁹ ei fideicōmiſſis datis: dotez q̄ qz plegauit bis uerbis. Scie vxori mee dari volo a filijs meis ſūmaz dotis ei⁹ q̄ mihi ꝓ ea illata ē:eiuſdē vxoris fidei cōmiſit vt partē hr̄ditatis ꝛ q̄cūq; ei legaſſet poſt mortē ſuā ticio filio cōi reſtituēt: queſitū ē an ſūmā q̄qz dotis iter cetera legata ex cā fideicō. filio ſuo reſtituē debeat: reſpondi nō al's: niſi manifeſtum eēt de dote quoq; reſtituēda teſtatorē ſenſiſſe⁹. atq; etiā ſi ſenſiſſz cum fuerit hoc approbatum.ita etiam eius quoq; petitionē fore ſi nō minus in quātitate que fal.noie remaneret foret q̄z i quātitate dotis. Rogatus⁹ reſtituere hr̄ditatem ſepticio cum erit.an.xx. iterea fundos quos defunctus pignori acceperat vendidit: ꝛ ꝓpterea pignoraticio iudicio a debitore cōuētus ōceſſit hr̄de relicto ſempꝛonio ꝛ iudicio nōdū finito reſtituit hr̄ditatē ſepticio.queſitū eſt an iudicio nihilominus ipſe cōdēnari debat cum poterit retinēr vl caueri ſibi⁹ id qđ ex cauſa iudicati prēſtaturus eſſet: Reſpondi iudicij executionem' nihilominus aduerſus heredem et poſt reſtitutā hereditatez manſiſſe. Hr̄s ei⁹ q p⁹ mortē ſuā rogat⁹ eratvniuerſā hr̄ditatē reſtituē: minimā quātitatē quā ſolā i bōis fuiſſe dicebat: bis qb⁹ fideicōmiſſuz ōbebat reſtituit. poſtea reptis inſtrumētis apparuit q̄druplo āpli⁹ in bere

ar.ꝓtra.ſ.fami.her.l.in iudicio.fz hic heres recupabit a fideicōmiſſario: vt.ſ.e.l.heres cū debuerat.ꝛ.ſ.e.l.matrē.Ec.

Heres eius. Res de nouo reperte non reſtitute debent reſtitui niſi

prima restitutio p modū transactionis fuerit celebrata.h.d.bar. Vel sic. Soluens vel restituens minus q̄ debeat p errorē pōt ad residuū conueniri: nisi fuerit sup eo trāsactū: uel nisi soluerit ex trāsactione.h.d.pau.

a Posse.ergo a cōtrario si est trāsactū nō pōt ꝓtrauenire.ꝛ sic ē contra .ſ.de transac.l.q cū tu.§.q p falsi.sed ibi fuit in dolo ille cui est transactū hic non. Item adhuc cō tra.ſ.de transa.l.ij.§.i. vbi reptis codicill'.irrita tur trāsactio So.h alia inſtra cautionalia sunt reperta de nouo.ibi co dicillis.uel alia vltia vo lūtas: vt.ſ.e.ti.l.de his vel ut ibi Item ꝓtra.C. de rescin.vē.l.ij.ꝛ.ſ.ō vb. ob.l.si qs cum aliter in fi.naz hic vltra dimidiā iusti preciꝫ estimantium fuerat deceptio ꝫ re ipsa: sed quia vltra quadruplū ut dicit.sed certe non p hoc fuit deceptio vltra dimidiā.qz dubius euē tus fuit remissus est enim dubius iudicij euentus. vt.ſ.de pecul.qō debeat alſs fere omnes trāsactiones rescinderentur.ꝛ facit ad.§. C.de transact. .l.sub pretextu.ꝛ.ſ.ō ex ceptione rei iudi.l. si ex testō.ꝛ.C.de furtis.l. si post decessionem.alij so luūt oſa cōtraria subaudiendo hic mari me.

Si pupillus Etiā post restitutionem pōt fideicommissarius fideicōmissū dimittere p pter ptem hereditis que ī cepit de nouo vacare.h. d.bar.vel sic. Fideicommissarius partis hereditatis etiam post restitutionē sibi factam pōt ab illa pte discedere ꝛ eam dimittere ꝓpter alias p tem que iure extraordinario ꝛ speciali deuoluta ē ad eum si non vult acceptare:quia vel debet totam acceptare vel totaz repudiare.ꝛ nisi fiat cō ceditur tota creditoribus ꝛ denegantur sibi actiones.h.d.pau.de ca.

b Si pupillus.quia bimet videt cōtraria hec lex ideo dicit.R.

c Parenti.pro dimidia:qz sic fuit rogatus.

d Suo.insolidum abstineret per in integrum restitutio.

e Extitit.i.existere potuit vel extitit nōe non re.qz suus erat.ut.ſ.ō acqui.here.l.necessarijs.alſs si vere se īmiscuit nō posset postea se abstinere. vt.C.de repu.hef.l.sicut.qō tñ.ſ.dic. Item qō dicit restituit.i. restituere debuit.nā cū nō adiuit vt dixi qūo potuit restituere. Vel dic scō q vere adiuit ꝛ vere restituit.ꝛ q abstinuerit fuit per in integr.restit. Item q sibi icit portionē pupilli.ſ.quartā quā retinuit.uel dic q fuerat rogatus ō dimidia tñ restituenda vñ alia dimidia est sua portio. Item q subijcit pupillo seruet.ſ.in integ.restitutio vt se immisceat q etiam p restitutionē abstinuit.vt.ſ.de minoribus.l.ꝛsi sine.§.restitutus.

f Portionē.ſ.dimidiā. g Vendēda.a fideicōmissario.ac.

h Denegande erūt.si velit in totum abstinere a pte eni nō pōt vt ō dixit ꝫ qūo qui iam accepit pōt dimittere:tñ.occasione ptis pupilli.ut. ſ.ō acq.here.l.cum hereditate alias fideicōmissarius.

i Si quid.sua dimidia.

k Seruare.per in integ.rest.denuo.nisi habeat vt dixi.ꝛ facit.ſ. eo.l. cogi.§.si quis.ꝛ.§.sed ꝛ si qs.ꝛ.§. Idem mecianus.ꝛ.l.qui tota ꝛ.l.naz qō.§.i.ꝛ.l.ita tñ.§.si pater.ac.

Matrem Venditio facta cā interuertēdi fideicō.imputat heredi in eo qō sibi defunct⁹ debebat.h.d.bar.vel sic. Rogatus restituet qc quid supererit tpe mortis eius licz possit bona consumere dummodo non in fraudē: debet cōsumpta sibi imputare in debito quo sibi tenebat defūctus: vt illud non possit detrahere aduersus fideicōmiſ.de eo qō reperiet extare tempore mortis.h.d.pau.de ca.

l Ticius.debitor.

m Supfuerit.hoc casu poterat olim alienare nisi cā īteruertendi fideicommissum.hodie vo quartā cogit seruare fideicōmissario.vt no.ſ.e.l.ticius.

n Scientibus.per qō videt hereditas restituta:ut.ſ.e.l.restituta.in prin.

o Septicius.fideicommissarius.

p Claudius.cōfirmauit predicta habita rōne.aditionis eni ꝛ.ut.ſ.e.l.debitor.ꝛ.l.deducta.in prin.

q Repeticio.quasi plus debitor restituisset:ut.ſ.e.l.cum heres.ꝛ.l.cum hereditas.ꝛ.ſ.de here.ven.l.ij.§.pe.h.

r Deficit.sic de simili.ſ.ad silr.l.pp.§.neptis.ꝛ.ī.de his q bus ut indig.l.heres q sciens.

s Multa.hoc qñ vltra dodrantem cōsumpsit.naz dodrā tem iure suo licuit consumere. vel etiam iure nouo vt dixi fin quosdam.ſ.h.dixit sufficere si tantū ꝓsumpserit quātū eis debebat.sibi eni imputet si potꝰ voluerit voluntatis cā erogare q̄ sibi in suo debito satisfaccere. innuit igit q̄ si non multa consumpsit non extinguit petitio ō biti.ut ar.ſ.eo.l.debitor.ꝛ.l.si heres.§.fi.

Titius. Fideicommissus limitat fin naturam precedētis substitutionis nisi ex voluntate defuncti aliud presumatur ex natura sermōis vel alia coniectura.h.d.bar.vel sic. Verba pluralis numeri non verificantur in vno.ad hoc allegari consueuit vel sic contra. Verba singularis numeri non importāt pluralitatē.h.d.pau.ō ca.

t Alia.lex iul'.alſs.§. paulus imperialis.

u Fratrib⁹.nō.appellatione fratris continet soror.sic.ſ.de pac.l.tres fratres.

x Substituerat.ſ.vulgariter ꝛ habeas si qs coruz heres non erit ꝛc.ꝛ sic expirauit adita hereditate.ut.C.ō impu.ꝛ ali.sub. l.post aditam.

y Fecit.ſ.phebus pater ꝛ habeas policrati.

z A prioribus.ſ.phebo ꝛ eradia.

a Si vl'eis.ſ.ſi vl' fratrib⁹.

b Facta ap.per phebum.

c Egisset.ſ.in causa appellationis qō fieri potest.ut.C.de tem.ap.l.fi.§.i.ibi cū speciale.ꝛc.

d Utrunq; fratres.ſ. vtrunq; fratrem cōpellerent.

e Tamē.q.d.non vnum tñ.

f Substituerat.i. dicere ac si expresse substituisset eos inuicē.i.simul. Alij dicunt q hic opponit p phebo de substitutione prima quasi in scō ad illos tñ duos videat referre se.ut.ſ.de vulg.sub.l.coheredem.§.cum patrē.sed non est ita qz fuit vulgaris.ac.

g Sed ꝛ voluntas.ſ.p̄ policrate.ut dicto fideicom.

h Decerat.iulianus.marcus.

i Quando dies legatorum vel fideicōmissorum cedit.

Ortuo. Legatum relictuz a substituto pupilli ad heredem legatarij transmittitur licz ante substitutionis euentū legatarius decesserit.h.d.Jo.de Imola.

k Mortuo ꝛc.pone casum.ut.ī.e.l.heredis aditio.§. tātūdem.

Spure. Legatum seruitutis personalis cedit ab adita hereditate.h.d.bar. ꝛ loquitur hic in tribus seruitutibus.

l Transit.nō.dié bax personaliū seruitutū nō cedere ante aditā hereditatem si ꝛ pure sūt relicte.nec quo ad petitionē nec quo ad trāsmissionē si decedat legatarius.idē in alijs seruitutibus ꝛ idē in alijs q̄busdā casib⁹ est ut hic.ꝛ no.C.de caducol.§.in nouissimo.ꝛ.ī.e.l.habitatio.ea vo adita cedit dies quo ad petitionem non quo ad trāsmissionē cū non transeant ad heredes.ut dicto.§.in nouissimo.ꝛ instit.de vsufruc.§.finitur.nisi sit relictū ticio ꝛ heredi:vt.C. de usufr.l. cum antiquitas.ac cetera legata cedunt a morte testatoris quo ad transmissionem.ut.C.de ca.tol.§.cum igitur.licz non pūt peti.nisi ea adita. Item si sūt relicte ex die certo uel incerto.uel sub conditione nō cedunt ante diem etiam certū.

tū. vt hic subijcit. ⁊. ℨ. quādo dies vsufru. le. ce. l. i. §. fi. sz cetera legata ex die certo cedunt. vt. C. de ca. tol. §. cū igitur. ⁊ sic nō. ex predictis qp cedere diem dicitur duobus modis: vt no. C. de ca. tol. §. i. ac.

a Nam cum ad heredem. rō superioris legis.

Si cum heres. Si legatum confertur in mortē heredis est conditionale. secus si in mortē legatarij. b. d. bar.

b Si cuz heres. legatum est. dies eni incertus est. vt. ℨ. de cōdi. ⁊ de. l. i. ⁊. l. dies. ⁊. ℨ. de cōdi. inde. l. qp si sub ea. ⁊ sic nō. qp cum facit conditionē qñqz: ⁊ quandoqz non. ut no. ℨ. de condi. inde. l. q promisit.

c non transferet. hoc ideo qz conditio pōt nō existere viuente legatario. puta si legatarius moritur viuente herede alia que sequitur viuente legatario existit. quia viuens moritur: mortuus nō moritur iam enim mors vltra non vñabit. ⁊ facit ad hoc. Ĵ. de manu. testa. l. qui duos. §. hec conditio. ⁊ de le. ij. si pecuniam. §. i. ⁊. Ĵ. de condi. ⁊ de. l. heres meus. ac.

d Legatarius morietur. fallit in libertate relicta seruo cum moriet. ut. Ĵ. de manu. testa. l. libertas. in princi. ⁊ in vsufruc. vt. ℨ. de vsufru. l. ticio. ⁊ facit. Ĵ e. l. hmōi. in fi. ⁊. C. de here. in sti. l. extraneum.

Si post. Legata transmissibilia ad heredes legatariorum transmittuntur post cessionem diei. Et si sunt pure relicta vel ī dē cedit dies a tēpore mortis testantis. Idē si sunt relicta sub conditione impossibili sed si sub conditione possibili cedit dies a die cōditionis implete si fuit conditio casualis: sed si ptātiua vel mixta cedit etiam dies a tpe quo stetit per illum a quo impleri debuit: ⁊ sic a tpe quo conditio habita fuit pro impleta. b. d. Jo. de imo.

e Si post. ad heredē suum. i. quē bz. nō autē dicit ad differētiam extranei heredis. ac.

f Mortis testatoris: vt. C. de ca. tol. §. cum igitur.

g Eius. s. legati.

h Post diem. s. certū vt dicto. §. cum igitur. ⁊ hoc quo ad transmissionem.

i Nō añ. sed nec post quo ad trāsmissionē. ut no. ℨ. co. l. ij.

k Impleta, vt, C. de ca. tol. §. sinautem.

l Statim cedit, i. a die mortis ⁊ da exēpla. de condi. iurisiurādi vel alia q̄ꝫ legē fit: vel cōtra bonos mores. ut. ℨ. de condi. Ĩ sti. l. que sub conditione. ⁊. ℨ. ti. i. l. facta. §. qp si conditio.

m In impossibili. ut. ℨ. de cōdi. ⁊ demō. l. obtinuit. ⁊ insti. de here. insti. §. im possibilis. sed occurrit contra. vt insti. de le. in fin. sed distingue cui apponitur. ut no. ℨ. de cōdi. insti. l. i.

n Impleta. ut. ℨ. de condi. ⁊ de. l. iure ciuili. ⁊. C. de cōdi. inser. l. si ea. ⁊. C. ō l. sti. ⁊ sub. l. i. o Nō. i. quia.

p Per alium stat. secus si per casum fortuitum: vt. C. de cōdi. inser. l. legatuz ⁊. ℨ. de condi. ⁊ de. l. in testamento. ⁊. ℨ. de cōdi. insti. l. q̄ sub. §. quotiens. ut ibi no. accursius.

q Heredi. legatarij, ⁊ vic ꝺditiōibus. i. modis. si aūt vera eēt conditio ñ trāsmitteret ea pendēte. ut. ℨ. pri. Ptē ab herede adimpleri nisi sit factū qō p eum fieri nō possit. ut. C. de ca. tol. §. ne aūt. ⁊. §. sinautē talis. ac.

Si cum dies. Legatum relictū existenti in potestate alterius: remanet apō illum in cuius ptāte legatarius erat; si tpe cedentis legati ille in potestate reperiebatur. b. d. Jo. de Imo.

r Juris. s. filius vel suus. ⁊ caue tibi qz aliud est in cōtractibus; si fiat sui iuris etiam ante conditionem obligatiōis vño vel patri q̄ritur; ut. Ĵ. de reg. iur. l. que legata. ⁊ facit. ℨ. de dona. cau. mor. l. fin. ⁊. ℨ. ō opti. l. si pamphilo. ⁊ de codicillis. l. ij. §. i. ⁊. Ĵ. e. l. si vsufruc. §. fi.

s Acquirit. ⁊ est rō qz inuenit sui iuris qñ cedit dies legati. s. tempore adite hereditatis. ut. ℨ. e. l. ij. ⁊. iij.

Quod pure. Conditio tacita ex testamento precedens impedit diem legatorum cedere: secus si extrinsecus veniat. b. d. bar.

t Qō pure. quasi sub cōditione. s. contraria. ⁊ ideo ea pendente legatarius decedens non transmittit ad heredē. ut hic ⁊. ℨ. de adimen. le. l. si legatum pure. ⁊. l. legatū inutiliter. ⁊ argumē. ℨ. si cer. pet. l. pecuniam.

u Dicim⁹. vt. ℨ. de cōdi. ⁊ de. l. cōditiōes. ⁊. l. i. §. i. ⁊. l. aliqñ. ⁊. Ĵ. e. l. hēdis. ⁊. l. si dies. §. fi.

x De electione. vtrum legatū petere vel dotem velit. b.

y Aid heredē. s. legatarij cui dotez legauit maritus. ac.

z Legatū. doris subaudi. ⁊ facit. Ĵ. l. proti. ⁊. Ĵ. de ver. ob. l. si decem eū accursius.

a Eorū. in testamēto. nam vim testamenti obtinet: ut. ℨ. de codicil. l. ij. §. i. ⁊. l. ab intestato. in fi. ⁊. C. e. l. fi.

h Heredis. Hēredi tatis aditio nō differt diei cessionē sed petitionē qualitercūqz differt b. d. Bar.

b Nec per cōditionez. alīs est nec per conditionē ipedit: sed alia cā ipedit adire. alīs est ⁊ p conditionem impe. ⁊ deest nec. ⁊ bōa ē littera si mō postea existente conditione adeat. alīs nec testamentum valet: nec legata. ut ℨ. de bis que in testa. ō. l. prime. ac.

c Natus. quia posthumus sit institutus qō fieri pōt: ut. ℨ. de stat. ho. l. penul. ac.

d Aipō hostes. hic pone. test institui. vt. ℨ. de hēr. insti. l. illa. §. i.

e Non nocebit. quominus ipse habeat vel ad heredem transmittat.

f Repudiauit. ⁊ sic hereditas perueniat ad substitutū a quo legatum fuit relictum.

g Substituto: vt ⁊. ℨ. e. l. i.

b Intra pubertatem. s. impubes.

i Que inerat. ⁊ de expressa est: sed tamē nō facit legatum conditionale: ⁊ pro non scripta habet: vt. Ĵ. e. l. si dies. §. fi. ⁊. l. si ticio. §. fi. ⁊. ℨ. de condi. ⁊ demō. l. aliquādo. b. tātū ergo ꝺ valet tacita q̄tū ⁊ expressa conditio. ar. contra. ℨ. de procu. l. filius. §. milites.

Interdum. Vbi dies legati cedit ab adita hereditate ibi legatarius post moriens nihil trānsmittit ad heredē suū. b. d.

k Aditio. retardata.

l Facit. ut dies eoꝝ nō cedat quo ad transmissionē ante aditam hereditatē qō est speciale bis casibus: ut. ℨ. e. l. ij. sed regulariter a morte testatoris: vt. C. de cad. tol. §. in nouissimo. sed quo ad petitionez semper fac mora aditio hereditatis. ut. ℨ. hac. l. in prin. b.

m Manumisso. in testamento. ⁊ accipe aliquid legatum est qō est. Ĵ. vt C. de cad. tol. §. in nouissimo. aliud quando seruus legatur ticio: ⁊ eidem ticio ⁊ seruo fundus: nam pro parte serui cedit ab adita hereditate. pro parte ticij a die mortis. ⁊ qō subijcit nam dies legati relic. seruo. scilz ma

numissio ꝛc.ꝛ sic redit ad primū.ut.ff.l.pri.colligitur.ꝛ facit.ff.e.l.cum legato ꝛ.d.§.in nouissimo.ꝛ est ratio quare non antecedat:qz sic diceretur hereditati acquiri cuius interim est seruus:ut.ff.de le.i.l.si tibi homo.§.cum seruus.lz sit ar.ꝓtra.ff.de fur.l.a ticio. vel etiā nulli:quia sibi deberi non posset hereditas.ac.

a Nam cum.heredi tate.ut.C.de ca. tol.§.in nouissimo.ꝛ est ratio qz si diceretur cedere quātū ad trāsmissionē legatum libertatis. hoc nihil esset: quia mortuꝰ āmodo nō pōt māumittere.ꝛ sic cū nullū sit ꝓmodum trāsmissionis: non cedit añ sed post peti potest:ꝛ sic cedit dies.

b Legati.relicti seruo manumisso.ac.

c Cōpeteret.ꝛ est rō ut nō.ff.pri.§.in fi.ac.

d Quod euenit.vt sit inutile.ac.

e Hereditatem.refert tamē qualis sit cōditio an que potuit adimpleri ante aditā hereditatē uel que non:ut.ff.de le.i.l. quesitum.§.i.ac.

f Si habitatio.cohabitet.qz morte pſone finitur:ut.ff.de vsu.ꝛ ha.l.si habitatio.est ꝛ alia rō qz nō est persona a q̄ ꝓstituat.sic ecōtra si legaretur vsufructus seruo hereditario non cedit ante aditam:quia non ē pſona que vtatur:ut.ff. de stip.ser.l.vsufructus ꝛ.ff.de acqui.rerū do.l. hereditas.

g Quam in annos.ſz plura.ꝛ primi āni pur:sequētiū cōditionale legatuz est.ſ.si viuat. vt.ff.de annu.le.l.iiij.ꝛ .l.cū in annos.secus in stipulatione etiam causa mortis fcā:qz vna est vt .ff.de dona.cā mor.l.senatus.§.fi. Item est sicut hoc legatum legato vsufructꝰ:qz finit morte nisi relinquatur ticio ꝛ heredibus eius:vt.ff.de an. le.l.i singulos:ut.C.de le.l.i ānalibꝰ.ꝛ.C.de usufruct.l.antiquitas.secus in stipulatione sibi q̄ morte non extinguit:ut.ff.de ver.ob.l.ꝛ ideo.§.stipulatio.ac.

b Nec refert. plana est ꝛc.

i Nec semel.per singulos ānos.secus in sibi stipulatione:ut.ff. de dona.cā mor.l.senatꝰ §.fi.ac.

k Dies cederet. etiam quo ad trāsmissionē: vt .ff.de an.le.l.in singulos.nō solū quo ad petitionē:ut.C.e.l.i.ſz aliō in stipu.similibꝰ vbi i fine ānī cedit:ut.ff.de v.ob.l.q boc ā no.q̄ est cōtra ſz ꝓtra hāc distictionē ē.ff.de ꝓdi.ꝛ de.l.si i ānos. Alij distinguunt aut in annum vl singlis ānis legeť vl ꝓmittať vt prio casu caput ānī:ſcdo finē ispicias.ſz hunc ē ar.ꝓtra.ff.si cer.pe.l.lecta.ꝛ.ff.e.l.§.nouissime.

l Alegrere.ſ.legata ānoꝝ ex quo fuit liber. m Dium ānoꝝ.preteriti ex die mortis.ac. n Quot ānis.i.singlis ānis. o Nisi forsonaz boc sequēti casu vnū ē legatū.ꝛ semel cedit:ut.ff.e.l.si cū ꝓponē. q̄si pure sit relictū i tps dilata petitiōe:ut.C.e.l.ex his.ꝛ.ff.e.l. firmio.§. fin.b.

C Si in habitatione. Relictū ānuū respectu certe necessitatis ōbēt ipe necessitatis.h.d.bar. p Quot ānis.i.singlis ānis:puta.ſ.ad domū conducendā vl ꝓ magſo.ac. q Debeť.a legatario. r Volūtatis.qz tūc egere incipit.q̄ si ad alimēta.ſ.singlis ānis legent:i pn.ānī ē soluēdum:qz tūc incipit egere:ut.ff.hac.l.ij.rñ.sic ō cōiectura.ff.ō le.i.l.si fuꝰ pluriū §.fi.ꝛ.ff.ō iudi.l.sed ꝛsi susceperit.alīs ſz ꝛsi restituať.§.i.ꝛ.ff. e.l.firmio.§.fi.

s Nouissime.ipse ego sub.

t Tot.puta.ſ.ꝛ est hoc cōtra sol.quā mō nō.ij.rñ.huius.l.

u Si cui.vendicet.legatariꝰ.

r Decesserit.ſz legatarius. quo casu dubitať iō qz cum sit electio legatarij videbať extingui eiꝰ morte.ar.ff.ō v.ob.l.cū tesimis.§.fi.sed ꝓtra ē.qz transmittit ad hēdē:ut.ꝛ.C.cōia de le.l.fi.i pn.aliꝰ dicūt decessit.ſ. fuꝰ legatꝰ.ꝛ dic post morā beť dis nō añ:ut.ff.ō v.ob.l.inť stipulantē.§.pe.ō hac āt electiōe hois i genere legati:dic vt nō. ff.fa.her.l.beť des.§.si certo.

h Huiusmōi. Cōditio oīo extinguit si dubitať an vivo vl mortuo legatario extiterit ipedit diem legati cedere.bar.

i Ꝺmōi.nō fuerit.i.si certū erit illud nō faciēdū.azo.

z Extiterit.est ḡ ꝓditionale.ꝛ sic ꝑ.ff.ō ꝓdi.ide.l.iulianꝰ.so. legatū ꝛ stipulatio talis ē cōditiōalis vt h.ſz tñ ex stipulatione solutū nō repeť:qz certum est aliquaz earꝝ cārū extinctūrā.arg. ff.ō ꝓdi.ide.l.qp si sub ea.ꝛ idē dici pt i oīb⁹ casib⁹ illꝰ.l.iul.i quibꝰ cū ōbituri certū est:ſz videať velle ibi nōie dotem. nec ob.ff.ō picu.ꝛ ꝓmo.rei ven.l. qp si pēdēte.§.si ita.qz ibi non dē pura ēptio:ſz pfecta est q̄tū ad obligationē a q̄ neuter discedere pt altero iuuito q̄tū ad ꝓhibēdā repetitionē.azo. Item non ob.ff.ō noua.l.si pupillus.§.q sub ꝓditōe.qz ibi ē pura quo ad obligatiōem.ꝛ vt iteri solutuz nō pōt repeti.vt.d.l.qp si ſb ea. ſz Jo.dixit.aut voluit facere duas ꝓditiones:ꝛ tūc alterā ipleri oz.aut vnā hñtē duo mēbra.ꝛ tūc habeť ꝑ pura vt h.ꝛ dictis l.Alij dicūt alr vt nō.d.l.iul.

a Certū ē ōbitū iri.ex vi conditionis oīno extinguit:non ex pſona eiꝰ cui legatū est:q pōt nō ee tūc cū morieť hēs.i.dicere cōditiōis cuēt⁹ facit deberi legatū si aliud nō impediat.ſ.mors legatarij ante heredem.ac.

b Decedat.qz cōditionale legatū ē:ut.ff.e.l.ij.dies.n.incertꝰ facť ꝓditōez:ut.ff.ō ꝓdi.ꝛ ō. l.dies.ꝛ.l.dies incertꝰ.ij.rñ.ac.

Usufructus Si legatū cuiꝰ dies cessit ab adita hereditate:ꝛ aliō legatū cuius dies cedit a tpe mortis alterna tiue relinq̄tur:q̄tum ad electionem vtrunqz tps ispicit:q̄tum ad transmissionē quodlibet per se naturā suā retinet.b.d.bar. c Aut.r.sub alternatione.ac. d Legatarij.ꝛ si qdē semel publice eligat mutare nō pōt.ar.ff.ō le.ij.l.statuliberū.§.fina.secus in ꝓctibꝰ inť vivos qñ distiguit:ut.ff.ō v.ob.l.si qs stipulatꝰ.ac.

e Mortuo.testatore. f Trāstulisse.qz vnū ꝛ puꝝ fuit legatū.azo.

g Legatū cedit.imo cedit a morte testatoris:ſz nūc mortuo legatario apparet q̄ cessit:qz iam amplius vsufructus eligi nō pōt:nec petit.

b Trāsmittit.ꝛ boc ió qz legatū de.ſ.purū esse cepit vita scia:cum iaz certum

esse ceperit eã petere non posse: vt. ſ. de condi. iſti. l. fi. ꝛ. ĩ. e. l. cũ ita in princi. az. ſed ar. contra. ĩ. e. l. cum illud.

¶ Si ita quis. Conditio dz ipleri formaliť. ideo relictũ filio vt ſibiſpſi ſoluatur: ei ẽ ſoluendum non patri. b. d. Jo. de imo.

a ¶ Repelléd⁹. filiꝰ ḡ ager: vt ꝛ alꝫ. ĩ. de act. ꝛ ob. l. filiuſſa. ꝛ. l. i fcm̃: nec pſi videť acgri vſufrufr. ut i auč. ut liceat ma. ꝛ auic. i pn̄. ꝛ facit. ſ. de ꝯdi. ꝛ de. l. q bťdi. ꝛ. ĩ. ó v. ob. l. cũ q. §. q ſibi. ꝛ. ĩ. de ſo. l. ſtichũ. §. q̃ſitum. ꝛ. §. ſc. ac.

b ¶ Si dies ceſſerit. legatario exiſtente ſui iuris.

c ¶ Tranſeunt. ut. ſ. de adop. l. ſi pater. in prin. ac.

d ¶ Eo tpe. ex quo extitit conditio: ꝛ ſic cedit dies legati. vt ꝛ. ſ. e. l. ſi poſt. §. pe. ꝛ. §. fi. ꝛ. ĩ. ó col. bo. l. ij. §. id quoq;. ꝛ ar. ĩ. ó inſtit. l. Fuo aũt. ꝛ. C. de iur. delí. l. non eſt. ac.

¶ Ita. Non refert qđ ex eq pollẽtib⁹ fiat. b. d. bar.

e ¶ Ceſſiſſe. nõ. non refert qđ ex equipollentib⁹ fiat. ſic. C. ó iſti. ꝛ ſub. l. iij. ꝛ. ſ. mãda. l. fi. ꝛ. C de bis q ve. e. ipe. l. fi. ꝛ ó le. ij. l. ſi ita. §. is cui.

f ¶ Cum ita. fuerit certũ. puta pãphila mortua ante q̃ pariat: ut. ſ. e. l. ſi vſufructꝰ ij. rñ. ꝛ. l. bmõi. ꝛ. ſ. ó vſufr. l. ticio. ꝛ. ĩ. e. l. ſi cũ illud. in prin.

¶ Cum ſeruo. Dies vſufr. legati ſeruo hereditario demuz poſt aditam vtriuſq3 hereditatem cedit. b. d. bar.

g ¶ Legauerat. ſeruum.

h ¶ Legati. vſufructus. ac.

i ¶ Hereditati. a q̃ fuerat ſeruꝰ legatus: ut. ĩ. de ſtip. ſer. l. vſufructus ꝛ de acq. re. do. l. hereditas. utriuſq3 bťditas ḡ debet adiri legantis ſuum ꝛ legantis uſufructum. ac.

k ¶ Legatum er. ſ. uſufructꝰ de legato ſerui nõ ẽ dubium. ac.

l ¶ Adita hereditate. a qua ſeruus eſt legatus. ac.

m ¶ Pertinere. ſi hereditas legantis vſufructum fuerit adita

n ¶ Ad hereditatẽ. eius q legauit uſufr. uel aliter. ſ. ad bťdem bťditatis cuius ſeruus viuꝰ fuerat ſi viuit ſeruꝰ ipe beťditatis adite. ſecus ſi ante deceſſit.

¶ Cum legato. Dies legati relicti ſeruo legato cedit ab hereditate adita. Jtem ad legata que cedant ab adita hereditate regula catoniana non pertinet. b. d. bar.

o ¶ Cedit. ut. ſ. e. l. heredis in fi. ꝛ. C. ó ca. tol. §. i nouiſſimo.

p ¶ Regula iuris. ſ. catoniana q̃ dicit q illud legatũ qđ foret ĩutile: ſi ſtatz decederet teſtator facto teſtamẽto. hoc non dz valere. ideo q diuti⁹ teſtator vixit: ut ſi legetur pure ſeruo heredis: ut inſti. de le. §. an ſuo. ꝛ bñ iferť. ꝛ ideo qz dicta regula non ptinet ad legata quoz dies cedit ab adita bťditate: ut. ſ. de reg. ca. l. pe.

q ¶ Manumiſſo. i. ſi iuenieť liber tpe adite hereditatis debebiť ei aliqn legatario debebiť utrunq3 legatum. ſz a quo potuit manumitti? Rñ. ſi ſeruus heredis erat planum ẽ. ſi ſeruus teſtatoris: tũc a legatario. q lz non ve tamen fictione iuris dñs eſt: vt. ĩ. de fur. l. a ticio. ac.

r ¶ Paterfamilias. teſtator.

e ¶ Obligatio. obligatio ligat hereditatẽ. emolumẽtum legatarium reſpicit. at ſi nõ eẽt faꝰ legatus: tunc bťditas deberet ſeruo: ꝛ ſeruꝰ acgreret hereditati. ꝛ ſic bťditas deberet ſibiſpſi qõ non põt eẽ: ut. ſ. ó le. ij. l. ticia. §. lucius. ꝛ tunc habet locum regula catonis.

t ¶ Inſtituto. a quodã extraneo. ac.

u ¶ Patri eẽt legatum. in cuiꝰ ẽ pt̃ate. nã nec hic iuenieť debere ſibiſpſi. etiam. ſi ſtatim facto teſtõ decedat teſtator: cum poſſit retardari aditio bťditatis ꝛ filius interim emancipari. At nõ. q filio bťde inſtituto ab eẽneo poteſt legari pſi ꝛ fratri heredis: etiam pure. Jtẽ a fuo bťde inſtituto põt legari dño ẽt pure. ſed a dño uel a pſe inſtituto nõ põt pure legari filio uel fuo ſz ſub cõditione: ſic vt inſti. de le. §. an ſeruo. ꝛ. ſ. de le. i. l. queſitum. in prin.

f ¶ Scui. q̃q3. i. q̃cũq3. ſub. f. lego. ¶ Ius vt. ĩ. de ver. ſig. l. qui mortui. etiam ſi quo q̃rit: ac ſi filio bťde inſtituto patri legatũ eẽt. Hõ ꝯſiſtẽ itelligitur eo q quãuis ſtatz paterfa. moriať põt emãcipaꝰ adiť bťditatẽ vt patri legatũ debeat. ¶ Dez.

I Scui ita legatum ẽ. ſi quãdo q̃ liberos habuerit ſi p̃gnãte vxore relicta deceſſerit: itelligitur expleta conditione deceſſiſſe: ꝛ legatũ valẽ: ſi tñ poſtbumꝰ natꝰ viuꝰ fuerit. ¶ Dẽ.

Cum fine prefinitione temporis legatũ ita datũ fuerit. vxori mee penum bťs dato. ꝛ ſi non dederis. c. dato. vnum legatum⁹ intelligitur. c. ꝛ ſtati petꝰ poteſt. Penoris autem cauſa eo tñ ptinet: vt añ litem conte. tradita penore bťs libe retur⁹. ¶ Q: ſi ita ſcriptuz ſit. ſi penuz intra calẽdas nõ dederis. c. dato⁹. non efficitur vt duo legata⁹ ſint: ſz vt. c. legata ſub conditiõe videãtur. Jccirco ſi vxor ante calendas ó ceſſerit. bťdi ſuo neq3 penum relinquet. q: legata non eſt. neq3. c. quia dies legati non ceſſerit⁹. ¶ Cuz ab eo mihi fideicõ. datum eſt. cui ſub conditione legatum ẽ. tale ẽ. quẽad modum ſi bťde inſtituto ſub conditione mihi pure legetur. ¶ Si debitori qõ ſub ꝯditiõe dz legatum ẽ. pſens legatum eſt. agiq3 ex teſtamẽto ſtatim põt. vt liberatio pſtetur. Et ſi poſt mortẽ teſtatoris deceſſerit. ad bťdẽ trãſmittit actionem.

¶ Nec dicẽda erũt⁹ ꝛ ſi nõ ipſi õbitori ſz alij cuilibet fil⁹ legatum eſſe ꝓponatur⁹. ¶ Mar.

Cum prefinitione annorum legatũ fuerit veluti ticio õna⁹ vſq3 ad annos decez. Jul. lib. xxx. dig. ſcribit intereſſe ꝛ ſiquidem alimentorum nomine legatum fuerit plura eſſe⁹ legata. ꝛ futuroꝝ ãnorũ legatariũ mortuũ ad bťdẽ nõ tranſmittẽ⁹. ¶ Si vo⁹ nõ ꝓ alimentis legauit. ſed in plures pẽſiones diuiſit. exonerãdi heredis gratia eũ. relictũ pure ab eo cui ſub cõditiõe relictũ ẽ: quo ad petitionẽ habetur pro ꝯditionali: ſed non quo ad tranſmiſſionẽ. b. d. Jo. de imo.

g ¶ Uiu⁹. ſecus ſi mortuus declinet ad monſtruz: ut. ĩ. ó ver. ſig. q̃ret aliqs. lz ſit ar. cõtra. ſ. de ſtatu ho. l. nõ ſũt liberi. lz contra huic. l. ſ. ó ſta. ho. l. qui in vtero. ubi alij nõ acgrit añq̃ naſcatur. ſz certe nec ꝫ acgrit. ꝛ nõ. q hec cõditio exiſtit etiaz ſi nati morianť: ut. ſ. ti. i. l. bťdi⁹. in pn̄. ꝛ. C. e. l. cũ uxori. ꝛ facit. ſ. de cõdi. ꝛ de. l. ſolemnis. ꝛ. l. cum vir. ꝛ. l. ſi vir.

¶ Cum ſine. Cuz legatũ incipiat a pcedẽti diſpoſitõe ſequẽs ĩ qõ trãſfundiť ſtatim mora commiſſa petitur. Si incipit a precedẽti ꝯditione legatario interim morẽte nil ad heredem tranſmittitur. b. d. bar.

z ¶ Unum legatum. pro vnã ſolutionem duo tñ ſũt penꝰ pure. c. ſub conditione ut. ĩ. e. l. ſi penuz ſic. ſ. ó le. ij. ſi qs fuuz. §. ſi ita. ꝛ. ĩ. de duobus re. l. iij. §. fi. ac.

a ¶ Statim pen. legatũ. ſ. poſtq̃ fuerit interpellatus pſtare penũ: ut. ĩ. e. l. ſi penum. ac.

b ¶ Libereť. an aũt penus ſit i obligatione ciuili ꝛ naturali inuit hic q̃ non. ꝛ econtra q̃ ſic ut. ĩ. eo. l. ſi penus ꝛ dic ut. ſ. ad. l. fal. l. i. §. itẽ ſi ita. nõ.

c ¶ Centum dato. uxori mee.

a ¶ Duo legata. hoc ũ facit tpis appoſitio ſz qa incipit a cõditione ut. ĩ. ó v. ob. l. ſi ita ſtipulať⁹ §. i. nec ob. ſ. ad. l. fal. l. i. §. idẽ erit. ubi vtẽ idem hoc caſu qõ ꝛ ſuperiori. §. ſed illud eſt verum ſi i ſuperiori eſſet pecita penus ꝛ non data. naz tũc utroq3 caſu eſt idẽ. i. ſiue a condi. ſiue a legato incipiat legatum ve. c.

b ¶ Nõ ceſſerit. qa nondum exiterat cõditio qa poterat ifra calẽdas penum dare q: nonduz calẽde aduenerant.

¶ Cum ab eo. Fidei cõ. relictũ pure ab eo cui ſub cõditiõe relictũ ẽ: quo ad petitionẽ habetur pro ꝯditionali: ſed non quo ad tranſmiſſionẽ. b. d. Jo. de imo.

c ¶ Cũ ab eo. pure mihi. quo caſu cedit a die mortis lz petitio ſuſpendať ut. ſ. e. l. bťdis ĩ pn̄. Jtẽ inq̃ptũ legatari⁹ teneať: dic ut. ſ. ó le. ij. l. ſi ipe. ratoꝝ. ĩ pn̄. ꝛ. §. i. ꝛ facit. ĩ. e. l. ſi dies. §. fi. ac. d ¶ Si õbitori. agiq3. actione ex teſtõ ut libereť p accep. ꝛ ꝓpet it exceptio ſi ꝛ ſuenať ab bťde exiſtẽte ꝯditiõe: ut. ĩ. ti. ij. l. i. §. ſi debitori. ꝛ. ſ. de lib. le. l. ſi qs decedẽs. alſs eſt. §. pm⁹ i. l. libatiõem. §. nũc. ꝛ. l. qõ mihi. e ¶ Erũt. ut legatum ualeat. f ¶ Proponatur. qõ debitor debet ſub conditione. b.

Cum prefinitione. Legatũ ãnuũ cũ pfinitiõe tpis relictũ: l vsbio ſi fit cã alimẽtorũ dicunť plura legata alſ unum cui⁹ dies cedit a tpe mortis. b. d. bar. g ¶ Cũ pfinitiõe. dẽa. i. r. ꝛ. r. ut. ſ. de le. i. l. ſi qs ticio. ꝛ dic ſingulis an. uſq3 ad. r. annos. b ¶ Plura eẽ. pmi anni purũ: ſequẽtũ cõditionãle. ſ. ſi uxor alimẽtari⁹: ut. ſ. ó an. le. i. l. ſingulos. i ¶ Non trãſmittere. qz deceſſit añ conditionem. ꝛ ſic ante diei ceſſionem k ¶ Si vo. facit. ſ. e. l. nec ſemel. ubi

nisi forte ff.t.ſ.co.l.firmio.§.fina.ac.

Dies. Si dies legato non apponat: pñs est: si apponat & certa: cedit dies incontinẽti q̃tum ad transmissionẽ sed nõ quo ad petitionem sed dies incerta pro conditione habet.h.d.Jo.de imo.

a Si dies.incerta rñ.ul' dic certa vl' incerta.si aũt apposita est distinguitur certa ab incerta vt ſb ijcit.ac.

b Confesti.nisi ex voluntate defuncti aliud appareat:ut.ſ.ti.i.l.epistola.§.fi.& de auro & arg. le.l.filiam.ac.

c Januarijs cẽtesimis als certissimis.als centesimis.& sic.ſ. de v. ob. l.centesimis. als simplr calẽde pmas demõstrãt vt.ſ.ꝺ ver.ob.l.cum q calendis.

d Stati.a morte testatoris:ut.ſ. eo.l. si post ij.rñ.ac.

e Nõ põt.pp exceptionẽ.sed in vsufructu ipso iure aũ diẽ nõ debet: vt ſ.qñ dies vsufru.le. ce. l.i.in fi.

f Cum pubes erit. de hic dies videt adiecta:ut ſ.ꝺ cõdi.& de.l.siquis legata.i.rñ.ac.

g Nupserit. de hac habes.ſ.ꝺ ꝺdi.& demõ.l. hec cõditio.§.filie.

b Cum magistratũ.ꝺ hac.C.de instit.& sub.l. figs cum.

i Cõmodũ.sic cõstrue cum aliqd demũ fecerit qꝺ comprehendẽ fit cõmoduꝫ scribendi.i. si fit commodum alicuius p hoc qꝺ scribitur.b.

k Neq; res.per legatarium.

l Pertinere:ut &.ſ.ꝺ le.ij.l.si ita scri.§.si sub cõditione.apparet ergo differre inter certã & incertam diẽ.sic.J. de v. ob. l.stipulatio ista.§.iter certã.&.ſ.ꝺ ꝺdi.& ꝺ.l.i.&.l. dies.&.ſ. e.l.si cũ hers

m Si sub cõditiõe.relictum esset: ut &.ſ.ꝺ le.i.l.iij.& facit.ſ.e.l.cũ hac.§.fi.&.l.bꝺis in pn. &.l.qꝺ puꝭ.ij.rñ.&.J.e. l.si ticio.§.quedaꝫ.&.ſ. de condi.& demõ.l.i.in fi.&.l.aliqñ.& ad. l. fal. .l.qui fundum.§. si tu.

n Legatuꝫ.de quo dictum est.

o Ab hoc.scilicet legato.ac.

Ticio Dictio si facit pncipaliꝫ conditionẽ secundario tps. dictio cum facit pncipaliꝫ tempus secundario conditionem.h.d.bar.

p Continet.hãc.ſ.si.ff.ut.ſ. de leg.i.l.si cui.§. hoc legatum.ac.

q Effectus.puta si eos compleuisset:ut.ꝺ.l.si cui.&.ſ.de condi.& de.l. non putabam.&.C.e.l.ex his.ac.

r Scriptura.cum dicit cum annorum.xiiij.erit.

s Per conditionem.ſ.per si.

Per tps cõditio.puta p cũ & p si.nã per cũ & si fit cõditio:ut nõ.ſ.e. l.si cum heres.sed hoc.l.est contra.ſ.ti.i.l.q filiuꝫ.§.sabinus.&.l.seius &.C.e.l.ex his.ubi plene nõ.& facit.J.e.l.firmio.

u Quedã.p nõ scripto.cã.n.tollẽde dubitatõis poni videt: vñ cõe ius non ledunt: vt.C.de fideiuſ.l.nõ recte.ar.ſ.C.de thesauris.l.i.ac.

x Duos hꝺes.ticium & seium. y Ex his.puta ticius.

z Legẽ.puta.x.danda ab utroq; herede.ac.

a Coheredis.ſ.scij.uerbi gꝛa in.v.q̃ videnẽ a scio legata est conditio si ticius adeat.vnde interim decedẽs legatarius non trãsmittit illa.v.

b Valebit.ſ.conditio.

c In ipsius.ſ.ticij portione.

a Superuacua.vñ si legatarius decedat ea pẽdẽte trãsmittit ad heredem suũ qui petita ticio existente herede.

tia. Hoc casu ait oĩuꝫ annoꝝ vnuꝫ esse legatũ.& itra decẽnũ decedẽtẽ legatariũ: ẽt futuroꝝ annoruꝫ legatũ ad hꝺẽ suum transmittere: que sẽtẽtia vera est. Paulus.

Si dies apposita legato nõ est pñs debet: & cõfestim ad eũ pertinet cui datuꝫ est. Dies adiecta quãuis longeua sit si certa sit: veluti calẽdis ianuarijs centesimis: dies quideꝫ legati statiꝫ cedit: ſꝫ ante diẽ peti nõ põt. Acsi icerta veluti cũ pubes erit.cũ in familia nupserit.cũ magistratũ inierit.cũ aliquid demũ qꝺ scribẽdi cõprehẽdẽ fit cõmodum fecerit: nisi temporis cõditio obtingit neq; res ptinere neq; dies legati cedere põt. Si sub cõditione qua te hꝺẽ istitui ſb ea cõditione ticio legatũ sit: Pompo.putat perinde huius legati diez cedere: atq; si pure relictũ esset: qniam certũ eẽt hꝺe existẽte debituꝫ iri neq; enim p cõditõeꝫ hꝺũ fieri incerta legata. Nec multũ interesse tale legatum ab hoc.si erit hꝺs dato. Pomponius.

Si ticio cuꝫ ts annoꝝ.xiiij.esset factus: legatum fuerit: & is aũ quartũdecimũ annũ ocesserit: vex est ad heredem eius legatum non transire: quoniam non tẽpus solũ sed & conditionem hoc legatum in se continet: si is effect q esset annoruꝫ.xiiij. Qui aũt in rerũ natura nõ esset: annoꝝ.xiiij.nõ esse itelligitur nec interest vtrũ scribatur an.xiiij. factus erit.an priore scriptura per cõditionẽ tempus demonstratur. sequenti per tempus cõditio. vtro biq; tamen eadẽ ꝺditio ẽ. Nec dam autem conditiones etiam superuacue sunt: veluti si ita scribat. ticius heres esto.si ticius hereditatem meam adierit.meuio.x. dato. nam pro non scripto ea conditio erit vt oĩmodo ad heredem meuij legatum transeat: etiam si meuius ante aditam hereditatem decesserit. Et idem si ita fuerit scriptũ.si ticius hꝺitatem meaꝫ adierit itra dies centum meuio.c.dato.nã hoc legatũ in diẽ erit nõ sub conditiõe: q; diffinitio labeonis ꝓbãda est dicentis id demum legatuꝫ ad hꝺẽ legatarij transire.qꝺ certuꝫ sit debituꝫ iri si adeatur hꝺitas. Si tĩ duos hꝺes instituã: & si alter ex is adeat hꝺitatẽ alicui legẽ ab oĩbus hꝺibus: non erit quidem pro supuacuo ea cõditio: ſꝫ in portione quidem cohꝺis valebit. In ipsius aũt in cuius persona cõprehẽsa est supuacua erit: perinde atq; si solo cohꝺe instituto eo modo legatũ esset. Opia.

Quam in annos singulos relictur legatũ: sine dubio p ãnos singulos inspecta cõditõe legatarij capẽ põt: & si plurium seruꝰ sit: singulorꝝ dominorꝝ erũt persone spectande. Paulus.

Si penũ hꝺs dare damnatus sit. vl' fundum: & si nõ dediſſ.x. ego accepi & penũ legatã & trãslatã eẽ in.x. si noluerit hꝺs penum dare & tunc pecuniam õberi: cum iterpellatus fundum nõ dediſſ & si interea ocesserit legatari tunc hꝺi eius non nisi fundum õberi. namq; cuꝫ dictũ est ita.publicius fundum dato perfectum legatũ est: & cum dicit si non õderit: cẽtum dato sub cõditione fundi legatum adẽptuꝫ videri eo casu quo cẽtũ õberi ceperit quoꝝ qꝺ ꝺditio vino legatario si extiterit forte q; interpellat hꝺs si fit euenit vt adẽptio nihil egerit: fundiq; legatũ duraverit. Plãe si sic sit legatum.si penũ nõ õderit.x. dato. dicim nõ eẽ penũ legatũ. Papi.li.xvij.rñ.

Quam illud aut illud legeẽ: enumeratio pluriũ rerũ disiunctiõ mõ ꝺprehẽsa plura legata nõ fecit. Nec aliõ ꝓbari poterit si funduꝫ alterũ vel alterũ sub ꝺditione legauerit.nam pendente conditione non erit electio nec si moriatur ad heredem transisse legatum illud.ij.rñ. Electio.tũc eẽt ꝓprie electio qñ de duobus vel pluribus potest quis eligere quod vult.qõ hic non est.quia cõditionale nõ potest eligi siue testato: dederit electionem legatario: siue ex natura alternatiui debuit heres debet eligere: vt.ſ.de vsufruc.lega.l.si ticio.ac.

b Coheredẽ.ticio quia & ipse coheres est scij.uel dic scio.

c Eo modo.ſ.si hereditatem adieris.& facit.ſ.e.l.si ꝺes.§. si.cũ suis concordantijs.

d Quam in annos.dic vt no tauit.ſ.e.l.cũ in annos & sequẽtibus.& facit.ſ. de le.ij.l. non oportet.

Si penum Legatum primuꝫ pueꝝ in sequẽs legatũ transfunditur. demuꝫ post moram heredis ad heredẽ legatarij transmittitur trãsfusione nõ facta.h.d.Bart.

e Si penũ.dic qd sit penus. vt.ſ. de penu leg.l.iij.in pn.

f Interpellatus.cõgruo loco & tpe: vt.ſ. de vsur.l.mora. vl' per litis conte.vt.ſ.e.l.cum sine.& facit.J. de ver.obli.l.si ita stipulat fuero.§.fi.aũpe.charta.sed super quo fiut interpellatioꝝ rñ. vt nõ.C.de contraben. stip.l.nuda.

g Publicius.heres meus.

b Ceperint.qꝺ est post interpellationem.& sic videtur duo legata: sed cõtra.ſ.eo.l.cum sine.solu.ibi.

i Durauerit.ut solutum non repetat.non tñ põt peti: vt.ſ. ad.l.fal.l.i.§.itẽ.fin quoſdaꝫ. vel illud viuẽte legatario. secꝰ eo mortuo vt ꝺ dicit.ac.

k Legatũ.qꝺ incepit a cõdi. sed superiori casu a preambulo legato: vt nõ.ſ.e.l.cũ sine.

Quam illud In legatis alternatiuis vnum est legatum.& si vna est pars conditionalis legatario interim decedẽte nihil ad heredem transmittitur.h.d.Bar.

l Cum illud.est distinctio testatoris nõ legis.

m Disiũctiuo.secꝰ si copulatiuo: vt.ſ. de le.ij.l.ij.

n Non fecit.sed vnum est: vt ſ. de le.ij.l.si illud.qꝺ est verũ q̃tũ ad vnã solutionẽ.sed plura pñt dici: q; plures res numerantur: vt.ſ. de le.ij.l.siquis ꝑ uum.§.i.que est contra hꝺs. vel dic vt ibi. Item nõ.in alternatiuis vtrum q; deberi: vt nõ. .ſ. de consti.pec.l.illud.& J.ꝺ ver.ob.l.si duo.

o Nec.ſ.vt sint plura.nã nec hic sunt plura.

p Illud.a pdicto casu quia & hic vnum est: ut.ſ. de leg. ij.l.

q Electio.tũc eẽt ꝓprie electio qñ de duobus vel pluribus potest quis eligere quod vult.qõ hic non est.quia cõditionale nõ potest eligi siue testato: dederit electionem legatario: siue ex natura alternatiui debuit heres debet eligere: vt.ſ. de vsufruc.lega.l.si ticio.ac.

r Nec si moriat.ſ.legatarius pendẽte conditione.ac.

s Legatũ.sub conditione relictũ.nã purum sic: ut.ſ.e.l.si vsufructus in pn. fin quoſdã.& ar.ſ.e.l.si penũ.ſꝫ tu dic neutrũ trãsire ad hꝺem: ut.ſ.e.l.cum ita.in pn.&.l.huiusmodi.nec ob.l.illa si usufructus qꝺ ibi aũ mortem legatarij certum fuit conditionem defecisse sub qua legatum erat relictum: ergo solus aliud remansit in legato.ar.ſ. de contraben.emp.l.si in emptione.§.pe.&.J.ꝺ solu.l.stichum.in pn.& codẽ modo rñ.ſ.e.l.si penũ.sed hic viuo legatario non fuit certum conditionem non debere existere: que erat in legato apposita.& ideo secus ꝺ ibi dicatur.b.

Heres meus Conditio tacita que inest ex natura rei legate transmiſſoẽ non impedit.h.d.Bar.

a ℭ Heres meus. petitor. alʒ creditor. alʒ petitor. i. creditor idēqʒ testator.
b ℭ Nihil ei dʒ. ſ. ciuiliter ſed naturaliter vt ſubijcit. ⁊ ſic erat pri. pubertati. alʒ nec naturaliter: ut. j̄. de act. ⁊. ob. l. pupillus. ⁊ vic ut nō. s̄. titu. i. l. ſi eius. ſ. ⁊ ſi eius. Item facit. s̄. ad. l. fal. l. ſi pupillus. c ℭ Ticius. legatarius.
d ℭ In illo fundo. in his ineſt tacita cōditio: ut. j̄. de uer. ob. l. interdum. ac.
e ℭ Non eſt. ſ. pdictis. ubi dicit qꝫ conditio ineſt qꝫ hec eſt tacita ut ſubijcit q̄ nō facit legatum conditionale quo ad tranſmiſſionem: ut. s̄. de condi. ⁊ de. l. i. ſ. i. ⁊. l. de conditione.
f ℭ Aſcribitur. expreſſe.
g ℭ Cedit. a morte teſtatoris. ⁊ facit. s̄. eod. l. qꝫ pure. ſ. i. ⁊. l. heredis. ac.

Armio Relictū ex reddi tu anuo ſupplet ex redditu annorū ſequētiū ſi ex fructibus pimi anni percipi non potuit. b d. Jo. de imo.

h ℭ Futuri anni. ītelligit priori mi: vt. j̄. ẏ. ob. l. cū q calendis
i ℭ Postea. hic accipe rñ. qō ē. j̄. ſ. iure conſultus non videri. ⁊ ⁊. ⁊ ſic tranſmittit interim: vt s̄. l. priori. in fi. ⁊. j̄. pri. ſ. ⁊. C. e. l. ex his. ac.
k ℭ Ex fructibus. alʒ eſt ex ⁊. ⁊ dic vbertatē neceſſariam eſſe ſecundi anni nō pceptis ex fructibus fundi ſub. tot redditib⁹ qui ſufficiunt. pecunie preſtande. alias deeſt ex. ⁊ dic fructibus fundi nō perceptis ſub. tot qui ſufficiant relicte pecunie preſtande neceſſariam vbertatē ⁊. ⁊ facit j̄. de ver. ob. l. inter ſtipulantes ſ. ſacrā. ⁊. s̄. de an. le. l. legatū ſ. viui. ⁊. l. liberto. ſ. i. ⁊. s̄. lo. ⁊ conduc. l. ex conducto. ſ. papi. ſed contra. s̄. ō vino lega. l. v. ſed ibi aliud apparet ex mēte teſtatoris. Item ar. contra. s̄. de contrahē. emptiōe. l. ſi debitor. ſ. i. ac.

Cum ab heredibus Ips certe etatis adiectum cā legatarij diem nō cōditionem inducit. hoc pmo. Itē contra meum executorē legatarijs nō datur actio. b. d. bart.

l ℭ Trāſferri. repete hoc voluit. ſ. hoc mō vt itra ⁊. ad qō. s̄. de an. le. l. iij. ſ. fi. ac.
m ℭ Nā certā. ſic. s̄. e. l. in pn. ⁊. j̄. pr. ſ. ⁊. s̄. ō an. le. l. ex codicillis. in pn. ⁊. C. e. l. ex his. ⁊. C ō fideicō. li. l. fideicommiſſaria ſed contra eſt. s̄. eo. l. ſi ticio. in prin. ⁊. j̄. de fideicom. li. l. fidei commiſſaria. ſ. pe. ⁊ de ma. teſta. l. ſi ita. ⁊. C. e. l. pontionilla. ⁊. s̄. de le. i. l. ſi cui. Sed ſol. vt. s̄. ti. i. l. ſeius. ⁊. l. q filium. ſ. fi. b.
n ℭ Ab eo. depoſitario per alumnum: uel per heredes defuncti. rñ. quia nondū compleuerat etatem. ac.
o ℭ Collocari. i. deponi ⁊ dic voluit ēt defunctus per bfdes.
p ℭ Curabis. tu depoſitarius reddere. ac.
q ℭ Ab bfdibus. i. alūnus petet ab bfde ⁊ nō a depoſitario: ⁊ hoc completa etate. ulʒ ſi deceſſit añ tps cōpletū petet hfs eius: vt. C. e. l. ex his. ⁊ heres petet a ōpoſitario act. in rem ſi erat pecunia. ulʒ p actionē depoſiti. ulʒ ex ſtipulatu ſi interceſſit ſtipulatio que per heredes potuit peti: non ſatiſdatio ut ſubijcit. ⁊ ar. C. ō epi. au. l. de creationib⁹. ⁊. pm hoc vſ qꝫ executor teſtamenti non tenetur vt hic ſicut nec agit: ut. s̄. ti. i. l. lucius. ſ. i. ulʒ dic alūnus ulʒ eius heres petet ab heredibus teſtatoris actione ex teſtō. ulʒ dic ab bfdibus teſtatoris. ſ. alūni petendum a depoſitario, ſed tunc qua actʒ Rñ. ex ſtip. ſi alūnus fuit ſtipulatus a depoſitario. ulʒ utili rei uendi. ſi erat pecunia. vſ utili depoſiti. ſi ea lege fuit depoſita ut alumno ō tur. ut. C. ad exhi. l. ſi res. ⁊ ſemp dic cōpleta etate. nam ſic teſtator voluit. ſic s̄. manda. l. diligenter. ⁊ depoſi. l. i. ſ. ſi conuenit. ſed cōtra. j̄. e. l. ſ. pe. ubi ōponens poteſt penitere ⁊ repetere añ diem. ſed hic non erat ſimplex depoſitari⁹. nā ⁊ cōmodū medij tēporis poterat habere. ac.
r ℭ Dari. ab illo depoſitario. r ℭ Ab eo. ſ. depoſitario. ac.

videbitur. ℭ Hēs meus ticio dato qō mihi ſeius pupillus dʒ. ſi ſeiꝰ pupillꝰ ſine tutoris auctoritate nūmos accepiſſet: nec locupletior factus eēt. ⁊ petitor ad pſens debitū verba retulit. qꝫ nihil ei dʒ nullius mometi legatū erit. ℭ Q; ſi uerbo debiti naturalē obligationem futurāqꝫ ſolutionē cogitauerit. interim nihil ticius petet: quaſi tacite conditio inſerta ſit. nō ſecus ac ſi ita diriſſet. ticio dato qō pupillus ſoluerit. Uel ſi legaſſet qꝫ ex aretuſa natum erit. vel fructꝰ q in illo fundo naſcerēt: ẏtrariū nō ē. ℭ Qō ſi medio tpe legatariꝰ moriat: ⁊ poſtea partus edat. ⁊ fructꝰ pueāt: pupillꝰ pecuniam exoluat: bfs legatarij petitionē hʒ. nāqꝫ dies legati cuiꝫditio nō aſcribit. quāuis extrinſecus expectāda ſit: cedit.

Ldez.

Armio chiodoro ffi meo dari volo quinquaginta ex redditu prediorū futuri anni. poſtea nō videri cōditionem additam: ſed tē pus ſoluende pecunie prolatum videri. Rūdi ex fructibꝰ fundi relicte pecunie non pceptis vbertatē eē neceſſariā anni ſecūdi. ℭ Cum ab bfdibus alumno. c. dari voluiſſet teſtator: eamqꝫ pecuniam ⁊ ad alumnum trāſferri: vt in annū viceſimū quintuꝫ trientes vſuras eius ſumme perciperet alumnꝰ: ac poſt eam etatem ita ſortem ipſaꝫ. intra. xxv. an. eo defuncto tranſmiſſū ad bfdē pueri fideicōmiſſum reſpon. nā certā etatem ſortis ſoluende preſtitutam: videri non pure fideicommiſſo relicto conditionē inſertam. Cum autē fideicom. ab eo peti nō poſſet penes quem voluit pecuniā collocari: propter hec verba ea q̄ alumno meo poſt etatez ſupraſcriptā curabis reddere: fideicōmiſſū ab heredibus petendum: q pecuniam dari ſtipulari debuerunt: ſed ſi deciſſores ab eo nō petēdos cuiuſ fidē ſequi ōfuctus maluit. ℭ Pater annua torex fructu bonoꝫ que vxori legauit acceſſura filij pīmonio pter exhibitionem quam eque matri mādauit ad annū etatis eius xxv. vxorē pſtare voluit. nō plura ſed vnū eē fideicō. certis pēſionib⁹ diuiſum apparuit. Et iō filio intra etatem ſupraſcriptā diem fūcto: reſidui tpis ad bfdē eius fideicōmiſſum tranſmitti. Sʒ nō initio cuiuſcūqꝫ ām peti pecuniā oportē. qꝫ ex fructib⁹ vxori datis pī filio preberi voluit. ℭ Ceterū ſi pecuniā ānuā pater alimētis filij deſtinaſſet: ſi dubie pſona deficiente cā pſtādi videbitur extincta. Leuola.

Aliuſa' ex parte pure inſtituit bfdem: eiqꝫ fideicōmiſſū dedit ⁊ eodē teſtō ita cauit. Q; ego luciū ticiū bfdem inſtitui: ita enīꝫ adire bfditatē volo: ſi is patria ptāte liberatꝰ fuerit. Queſitū eſt an a coheredib⁹ eiꝰ adita hereditate legati filiofa. dati dies ceſſerit: Rñ. ſi puſ ſit datū a coherede filij: pro hereditaria parte fideicōmiſſuꝫ peti poſſe. ℭ Menſtruos ōnarios denos manumiſſis legauit. Queſitū ē cū abſentibus heredib⁹ ex ſenatuſcō. libertatē ſunt cōſecuti: ex quo tempore eis cibaria debeantur: Rñdi ſm ea que ꝓponerētur: ex eo tēpore bis cibaria debētur quo liberi eē ceperunt.

Ldez.

Si fundus inſtructus relictus erit: queritur quēadmodū dari debeat vtrū ſicut inſtructus fuit in mortis tempore. an eo tempore quo facti ſūt codicilli: an quo peti ceperit. Reſpondi a quib⁹ inſtructus ſit fundus cum dies legati cedat deberi. **Valerius.**

ℭ Menſtruos. Legatum mēſtruum relictum ſeruis debet a tempore competētis libertatis. b. d. bar.
b ℭ Manumiſſis. i. quos in teſtō iuſſerat manumitti p fideicom.
c ℭ Legauit. ad alimēta: vt. j̄. dicit.
d ℭ Et ſenatuſcon. rubriano. ut. j̄. de fideicō. li. l. cū ꝓpo. ſ. ſubuentum.
e ℭ Cibaria. i. menſtrua relicta. ac.
f ℭ Ceperūt. videbāt a tpe adite bfditatis: ut. s̄. e. l. bfdis. ſ. fi. ⁊. l. ſe. ſʒ ibi directe. b p fideicō. ſed ēt hic ſi fuit bfs in mora dande libertatis nō erit mora īpunita ēt in legato ⁊ in bfditate: ut. s̄. de leg. ij. l. ſi quis ſeruo: vñ dic hic maxime ex quo ceperunt eē liberi. Itē nō qꝫ ēt ſeruis ſine libertate pōt aliqd relinq noīe alimētorū: ut. s̄. de an. le. l. ſeruo ad cuſtodiam. ⁊ ō his qui. ut indi. l. iij. b.

Si fundus Si fundus inſtructus relinquitur dies legati cedētis inſpicitur. b. d. bar.
g ℭ Inſtructus. hoc expone ut. j̄. de ver. ſig. l. i. ac.
h ℭ Codicilli. in qbus fuit relictus. ⁊ p hoc erat. s̄. de le. iij. l. vxorē. ſ. testamento. ⁊ de aur. ⁊ ar. le. l. medico. in pn. ſʒ alij caſus ibi ſunt. ac.
i ℭ Legati. i. tempore mortis ſi purum eſt: ut. s̄. e. l. poſt. ⁊ facit. s̄. de pigno. l. cum tabernam.

s ℭ Petendos. ab bfdib⁹. t ℭ Tot. petiſt puta decem.
u ℭ Unum fideicō. imo plura: ut. s̄. e. cū in annos. ⁊ de an. leg. l. iiij. ſo. qꝫ hic dicit ex fructibus vſ differre gſa bfdis ⁊ diuidere pentionem. alʒ ſecus: ut. j̄. ſtatim. ac. x ℭ Non initio. ſed eo tpe quo fructus ex bonis percipiunt. ar. s̄. e. l. nec ſemel. ſ. ſi in habitatione. Et idē poteſt dici cū lego vxori victum ⁊ veſtitū. ⁊ pm hoc nō obſtat. s̄. e. l. nec ſemel. ij. rū. ⁊. C. e. l. i.
y ℭ Deficiēte. nā cōſtat alimēta cū vita finiri vt s̄. de tranſac. l. cuz bi. ſ. cōſtat. ⁊ idē l legato ſimplicī ⁊ in ſingulos ānos vt nō. s̄. e. l. cum in annos. ⁊ facit. C. q nō poſ. ad li. puc. l. ſi.

Aliumſa Conditio adiecta inſtitutioni nō vſ legato pcedenti adiecta. b. d. bar.
z ℭ Filiumſa. eſnecum.
a ℭ Inſtituit. aliqs.
b ℭ Ticium. eundemqꝫ filiūfamilias.
c ℭ Fuerit. nō. qꝫ in bfditate trīs fuit hec conditio apposita. ac.
a ℭ Peti poſſe. a patre cui eſt q̄ſitū p filium adhuc nō emācipatum. ſed videt ꝓditio apposita in bfditate repeti in legato: vt. s̄. de cōdi. ⁊ de. l. duos. ⁊ de cōdi. inſti. l. ſi ſeruꝰ. que ſunt ẏtra. ſol. hic exiſtit ſe pure legare ulʒ hic pīmo legauit ⁊ poſtea inſtituit ſub conditione. ſecus ſi primo adiecciſſet ꝓditionē: ⁊ poſt ſimplr legaſſet: ut ibi. Item qꝫdicit peti pro hereditaria pte. i. pro pte coheredis. ſed ſi pro ſua ē in pēdenti. qz ſi erit heres nō valet ſua portio. qa a ſe ipſo non pōt ſibi legari. aliogn ēt ſuā habebit ure legati: vt. s̄. de le. i. l. qui filiabus. ſ. fi. ⁊. l. ſe. ⁊ de le. ij. l. miles. ſ. pro parte. ⁊ eſt ar. p Joan. ⁊ azo. q dicūt qꝫ inſtitutus pure interim p pte bfs eſt nō in totum lʒ cohfs deliberet. uel nō duz exterit cōditio ſue inſtitutionis. ad qō eſt. s̄. de ꝓdi. ⁊ de. l. ſcriptura hec. ſ. i. ⁊ ſi pars here. pet. l. ij. ſed ar. j̄. s̄. de vſufru. ac cre. l. idem. ſ. fi. ac.

a Rogo qñq;.i.aliqñ vel quandocunq;.
b Rhoruerit.cōmode: vt.ſ.de ꝓdi.⁊ demō.l.hec conditio.§.ſi in capitolium.⁊.j.de ver.ſigni.l.n cpos.ſed an eſt conditionale:qdam ſic tu dic qp hec dilatio gratia heredis apponit: vt ⁊.ſ.e.l.qō puſ:⁊ facit.j.ō ver.ob.l.ſi.r.cum petiero.

Quod pupille.

Q Conditio nuptiar⁊ non impleꝛ ex nuptijs inualidis.b.d.Bar.
c Qō pupille.viripotēs cē cepit.i.maior.xij. annis: vt.j.ō adulte .l. ſi vtor.§.fi.⁊ iſti.q mo. teſta.iſtr.circa pn. Alij dicunt cā viripotentē cū pōt cognoſci:⁊ cē matrimoniū ſtati.ar.j.ō v. ob.l.cōtinuus.§.cū ita. ⁊ de ō eſt.ō.de rit.nup. l.iiij.⁊ facit ad hāc.l.ō. de ꝓdi.⁊ de.l.hec cōditio.⁊ de lib.⁊ poſthu .l. filius a pfe.§.ſi qs eo tē pore.⁊.j.de puile.ere.l. ij.§.fi.⁊.ō.ō iure do.l. ſi ſpōſa.Item no.qp nō videt factū qō nō legiti me fit.ſic.ō.qui ſatiſda. cog.l.quotiens cuꝫ ſuis concordantijs.

Vxori Conditio ſi heres nō erit mori ente inſtituto purificat b.d.Bar.
d Vxori.ſertāte. idest tuab⁹ vncijs:ut inſti.ō bere.inſti.§. hereditas
o Subſtituit.ſ.marit⁹
f Hfdi.ſ.ſubſtituti.
g Notem.quod valet.vt.C.de fal.cā adie. le.l.iij.
b Alia.ſ.cohfdis-
i Conditionē. ſub q̄ erat legatū.ſ.ſi vxor beres non erit.q̄ impleꝫ ſi ipa repudiaſſet.qꝛ poſt nō pōt cē hfs: vt.C.de repu.here.l.iij. Item ſz implet in ipa eꝛalatiōe ſpiritus.iaz.n.adire nō pt ⁊ ſic cuꝫ ætat cōditio ea vina cedit dies legati ⁊ tranſmittit.nec obſtat.ō de cōdi.iſti.l.fi.qꝛ vltīo momēto vite videretur poſſe impleri ſi hfs erit vel nō erit:qꝛ nuda voluntate hoc fit.vt inſti. de here.qua.⁊ dif.§.fi. ſed certe ímo non poteſt adeſſe voluntas dū mo rit.⁊ fm hoc dic ⁊ p.i. prius q̄ ⁊c.hoc autē in dubitanter veruꝫ eſſet ſi cōditio cēt talis que poteſt impleri niſi dudum añ.vt ſi nō aſcēderis capitoliū.hoc enim extitit ante mortē: vt. d.l.ſi.ō condi.inſti.⁊ ſic tranſmittit cum iam dies ceſſiſſet. pōt enim plus dici q̄p hec cōditio ſi heres non erit: ſimilis eſt ei ſi ſubſtitut⁹ erit hfs.q̄ nō facit legatū conditionale: vt.ō.e.l.ſi ticio.§.quedā. pōt ⁊ aliter poni caſus qp fuit inſtituta ſub aliqua cōditione ⁊ ante ꝓditionē illā.⁊ anteq̄p adeat deceſſit ⁊ hoc non nocet legatis a ſubſtituto relictis: vt.ō.e.l. heredis.ſed hoc nō uidetur bñ ſtare per litteram iſtam ſi vxor ⁊c.ac.

Ut legatorum ſeu fideicom. cauſa ca: Hec rubrica in.C.cumulatur cū illa ut in poſſeſſionem legatorum.

k l m LEgatorum.putauit.in edicto cuius uerba non habemus
Voluit.ſz ⁊ poſtea locꝰ ē cautiōi:ut.j.e.ti.i.l.ſi legatarij
Stipulenk.ſ.legatarij ſic.ō.ſi cui plus q̄p p.l.falci.l.i.i princi.⁊ pōt fieri dolus in traditione qꝛ ſeruum uenenatum

ROgo quandoq; vt hfs meꝰ ticio decē det: vtiq; decē hfs debebit. Sz qñ dubitari poteſt. vtiq; cum primum potuerit⁹ ⁊ dies cedit.⁊ ab ipſo petetur. Habeo.

QUod pupille legatu eſt quā do nupſerit:ſi ea mior q̄z viripotens nupſerit non ante ei legatum debebitur q̄z viripotēs eſſe ceperit:quia nō poteſt videri nupta que virum pati non poteſt.

Seuola.

TXori ex parte ſertante⁹ hfdi inſtitute ſubſtituit:⁊ hfdi fideicōmiſit ſi vxor hfs ñ erit: dotē⁹ ei ⁊ alia⁹ quedam dari. Poſt mortem mariti vxor ante conditionez' ⁊ prius q̄z adijt hfditatem deceſſit. Queſitum eſt an dies fideicōmiſſi cum moritur ceſſiſſe videat:ióq; hfdibus eius debeat:Rñdi ſi vxor prius deceſſerit q̄z hfditatem adierit: videri dē fideicommiſſi ceſſiſſe.

Ut legatorum ſeu fideicommiſſorum ſeruandorum cā caueatur.

Vlpian⁹.

LEgatoruꝫ noie ſatiſdare oportē ptor putauit⁹ vt quibus teſtator dari fierive voluit¹: biſdem vt detur vel fiat:dolūq; malum ab futurū ſtipulētur⁹ Sēper⁹ aūt ſatiſdare cogit cuiuſcunq; ſit dignitatis vl facultatum quaruncūq; hfs. Nec ſine ratione hoc pretori viſuꝫ eſt ſicuti hfs incumbit poſſeſſioni bonorum ita legatarios q̄q; carē non debē bonis defuncti⁹. ſed aut ſatiſdabitur eis:aut ſi non ſatiſdat in po.bonoruꝫ venire pretor voluit⁹. Non ſolum aūt oib⁹ legatarijs ſatiſdare oportet:ſz ⁊ ſucceſſoribus⁹ legatariorū ſatiſdari ōbē iā cōſtat.quāuis iſti nō ex iudicio ōfuncti ſz ſucceſſionis neceſſitate⁹ q̄ſi ad es alienū admittāt.. Sz ⁊ procuratoꝛib⁹ legatarioꝛ ſatiſdādū ē eoq; iure vtimur. Plāe ſi ei q̄ ptāte alicuius erit legatū ſit: cauebitur⁹ ei cuius iuri ſubiect⁹ eſt. Non ſolum aūt legato:ū nomie bēdes cauent:ſz ⁊ ſucceſſores eoꝝ. Is etiam cui ex ſe.cō.reſtituta eſt hfditas nihilominus ad cautionem cōpelli tur⁹. Necnon ⁊ qui per alios hfdes criſtūt⁹. Vel honorarij⁹ ſucceſſores ad ſatiſdationem cōpellunt. Plane ſi qs omiſſa ſtipulatiōe litē de legato cōteſtat⁹ eſt: ꝓbāduꝫ eſt nec ceſſare debē ſtipulationem. Idēq; in fideicōmiſſis⁹ quoq; prōbandum eſt. Si cui ita ſit legatū vel fideicō.relictū: ⁊ ſi id ꝓdidiſſet rurſus relictū: videamus an ſatisſequētis legati ſiue fideicōmiſſi petere poſſit. Mouet q̄ſtionē an fideicō.hoc ſiue legatū ōbeatur.⁊ quotiens debeatur.⁊ an ipſe legatari⁹ caue debeat ſe nō pditurū. De hiſ oibus⁶ extat reſcriptum diuj pij.ad Iuniuꝫ mauriciū tale. Claudio fructulo ſm ea q̄ epiſtola⁹ cōtinentur legata ſiue fideicōmiſſa ex teſtamēto claudij felicis preſtari debent:citra neceſſitatē cauendi⁶ nihil ex his diminuturū ſe.nam qō fidei hfdis ab eodē teſtatoꝛ commiſſuꝫ ē: vt ſi fructulus pdidiſſz qō ei in teſtamento relictum eſt:rurſus hfs ei id ſtituēt:non eo pertinet: vt aut fructulo priorum⁷ legatorum nomine ſatiſdatio iniungenda ſit:aut oneran dus ſit hfs in infinitum⁸: vt quotiens is perdiderit reſtituē ei tantundem ōbeat:ſz vt p fideicommiſſuꝫ poſterius duplicata⁹ legata eius videantur. nec amplius ad piculum bēdis pertinet ſi quid poſtea ipſe conſumpſit ex ſoluto ei poſteriore fideicommiſſo. Reſcripto ergo oſtēſum eſt legatarium hfdi non ō bere cauē ſe non pditurum. Verſa vice an bēs ō ſequēti legato ſiue fideicō.cauē ōbeat ei queritur? Et puto¹ nō oportē ei caueri:cū in ſuo arbitrio habeat ne perdat id qō ſibi flictū ē:cuius⁵ ſi qs iſperauerit qō ſb ꝓditōe flictū ē: dicē ōbē ſatiſdationē exigēdā Certe ſiue ex aſſe ſiue ex pte qs legatū ōbeat: cauē oz ſi ue inſtitutus ſit hfs ſiue ſubſtitutus¹.

ul fundū factū ſeruū: vt.ō.de dolo.l.⁊ eleganter.§.i.uel qꝛ dolo ipedit ꝓditionē criſtere.ac: n Sēp.fallit in caſibus.pmo in fiſco: vt.j.e.l.§.ſi ad fiſcum Itē in legato repetito: vt.j.e.l.§.reſcripto. Itē ſi teſtator vetuit: vt. j.co.l. licz Itē qñ offert cognitio:ut.j.cod.l.ſi is a quo in pn. Itē qñ calūmoſe petit:qꝛ conſtat fideicō.nō deberi: vt.j.co.l.hec ſtipulatio.§.diuus.⁊.j.ti.i.l.ſi is a quo.ii. rñ.⁊.j.e.l.poſtq̄.§.ſi dies. ul conſtat repudiatū fideicom. ul hfditatē nō aditā: vt.j.n.i.l.i. in fi.⁊.l.ij.itē alius.j.tit.i.l.i. §.ſi debitori. Itez cum fideuſſor oz ſatiſdar cum pretoria ſit vt hic in prin.huius.l.⁊.j. ō pto.ſtip.l.ptorie.⁊.j.co.l.ſi qñ niſi in caſibus vbi ſufficit hec nuda pmiſſio: vt. j.e.l.ſi qñ .§.i.⁊.l.filio uel ſeruo. Itez liberi teſtatoris non ſatiſdant niſi teſtator pceperit: vt.C.ad treb. .l.iubemus .§.i.fm quoſdaz ſz certe ibi eſt ſpāle qñ rogatus eſt filius reſtituere ſuo filio⁷.ac.
o Defuncti.quia defunctus nil eis reliquit.
p Voluit.ſz ⁊ poſtea locus eſt cautiōi: vt.j.e.l.ſi legatarij.
q Succeſſorib⁹.qꝛ pure vel in dē certum relictuꝫ p qb⁹ cauet: vt.j.e.ēt.ſec⁹ ſi ſub ꝓditione: vt.j.e.l.§.ſiqs ſub ꝓditōe
r Neceſſitate.qꝛ er quo eſt hfs legatario neceſſario hereditaria iura ei ⁊ in eum tranſeunt vt.j.ō re.iur.l.hereditas.⁊ qō dicit alienū.quo ad heredē.ſed ſuū quo ad legatariū. vt.j. de ver.ſig.l.cedē. §.eo. Item q̄ſi iō dicē qꝛ ſproprie legatuꝫ maxime ꝓditionale dicitur es alienū: vt.j.de act.⁊ ob.l.is cui.ſz abuſiue creditor dicit: vt.j. de ver.ſig.l.creditores.ac.
ſ Procuratoribus.hoc ē in omni.ptoria: vt.j.ō pto. ſtip. l.generaliter.ac.
t Cauebit ei.ſub conditione ſi die legati cedente erit in poteſtate.ſz ⁊ ipſi filio erit cauēdum: vt.j.e.l.§.fi.⁊.l.ſe.
u Cōpellit.nā in eum datur actio legatoꝝ:ut.C.ad trebel. l.ij.⁊.l.fi.⁊ facit.j.e.l.§.i.ac.
x Exiſtunt.puta pater per filium: vel ſeruū. vl ſucceſſit ticio q ſucceſſit ſempronio: vt ō.de peti.her.l.ij.⁊.iij.b.
y Honorarij.i.q ſuccedunt de iure pretorio: vt inſti. de iure na.§.pretorum.ac.
z Probāduꝫ .i. approbandū.nā ⁊ pro puro cauet: vt.j. eo.l.etiam.in prin.
a In fideicom.ſunt enim ſimilia vt.ō.de le.i.l.i.§.i.
Et cui Legatū repetitum bis tñ debet: ⁊ p ipo legatario ab herede ul hfdi a legatario nō cauet.h.d.Bar.
b An ſatis.hec pma qō ſoluit in.§.reſcriptio.j.pri.ac.
c De bis oīb⁹. tribus qōnibus vltimis. d Epiſtola.q̄ ꝓtinent vltīe voluntates. vl dic ꝓſultationis qua recitat teſtū.⁊ claudius eſt nomē legatarij. e Cauendi. a legatario co mō q̄ſegt.⁊ ſic ſoluit tertia qō. f Priorū legatorum.non perdendorum.
g In infinitū.nō. de infinitate vitanda.ſic.C.de ſa.ſan.cc.l.fi.ar.cōtra.ō.de ſeruī.vr.pre.l.cū q co.⁊.j. de fideuſ.l.ſi ita ſtipulatus a ticio.⁊ facit.ō.de leg. iii.l.fideicōmiſſa.§.ſiquis.r.⁊.j. de bo.auc.iudi.poſ.l.fina.
b Duplicata.hic ſoluitur prima ⁊ ſecunda de tribus.
i Reſcripto.⁊ puto.alſ in li.vñi ac.ē.⁊ putē ñ caueri ei ꝓpterea cū in ſuo ⁊c.
k Quāuis.aduerſatiue non correctiue: vt.ō.de eo per quem factum erit.l.i. §.i.alias inuitaretur legatarius ad perdendum.qō non oz eſſe argumen.ō. de pac.do.l.conuenire.
l Subſtitutus.directo vel etiam per fideicommiſſum.vt.j. eodem. lege hec

stipulatio.ꝛ.ſ.e.l.ſ.non ſolum:

a Bellissime.ex mora.ẽt ante lit.conte.vt no.C.de vſur.ꝛ fruc.le.l.i.l3.dicãt a die contest.lutis trſi.

Si quis. Si vna actio in alteri⁹ locũ ſuccedit ei⁹ naturã aſſumit.b.d.bar.

b Si quis ſub conditione.tranſmittit.vt ꝛ.ſ.ti.i.l.ſi poſt.ac.

c Cãs.i.modos ſub eadem conditione.g̃ ꝛ mõ ſtipulari vt vt ḃ ſubijcit.ꝛ.ſ.ó vſu.l.ſigs ſtipulatus.ꝛ.ſ.de ꝯſti.pecu.l.id qõ.ꝛ.ſ.ſigs cau.l.ſi euz.ſ.ti.ar.cõtra.ſ.ó peti.here.l.itez veni.ſ.cum predict.ꝛ.ſ.ti.i.l.cum ſine.ſ.ſi.

d Exceptio.vt.j̃.e.l.ſ.ſi.ꝛ facit.j̃.rẽ pupil.ſal.fo.l.nõ qua ſi.ſ.generaliter.ar.contra.ſ.ad exhi.l.iij.ſ.ibidem.

e Procuratori.ſ.e.ſ. procuratoribus.

f Eluat.quo cedat dies legati.ſub hac g̃ exceptione cauetur.ſic.j̃.de dã.infec.l.ꝓtor in prin.uel iõ hoc dicit hic.ſ.quia mandatuz morte vñ reuocat.vt inſti.man.ſ.recte.

g Item queritur.res.ſi extant. alias p̃cum ſi culpa heredis pierunt.ſic enĩ ẽ in actiõe ex teſtõ vt.ſ.de le.i.l.cuz res.ſ.i.

Si decem. Prio loquit qñ ꝓprietas ꝛ vſufructus legati ſunt pure. Scõo qñ ſub ꝯditiõe. Itez ꝑma diuidit i tres ꝑtes.qz ꝑmo dicit qd põt petere qlibet ipõ iure. Scõo inq̃tum obſtat exceptio de equitate. Tertio qd iuris qñ legatarius ꝓpetatẽ poſſidet. Scõa ibi.ſz cum decẽ. Tertia ibi plane ſi. Item ſcõa pars ꝑncipalis diuidit in duas ꝑtes. Prio qd iuris ſit pẽdente ꝯditione. Scõo qd ſi cẽte ꝯditione nõ omiſerit ſtipulationez. Tertio qd ſi heres ignorans legatuz vedit.r. fructuario. Scõa ibi.ſz ſi. Tertia ibi.ſz ſi ignorans. Bar.

b Si.r.in archa.ꝛ ſic in ſpecie: vt.ſ.ó le.i.l3 ſi certos.

i Et ſenatuſcon.de quo hĩ mẽtio.ſ.de vſufruc.ea re.l.i.

k Et gnqz.non oium .r.ut .ſ.de vſufruc.leg.l.ſi alij ꝛ de vſufruc.ac.l.inde.ſ.nõ ſolum

l Caut.de reſtituenda finito vſufructu.vt.ſ.morte uel capitis di.vt.ſ.de vſufru.ea.re.l.ſi ſtipuletur.hac ergo cautõe preſtita habet ius in.v.ꝛ ꝓpetarius repellit.ſz ſi nõ eſt cautũ tota.r.vẽdicat proprietari⁹ vt hic dicit.

m Poſſeſſionẽ.i.poſſideat. r.aur.is cui legati ſunt.

n Vſufructuario. qõ magis videtur. o Actionẽ ex teſtõ.qõ eſt mirũ eã dari in alium q̃ grauatũ.imo qõ plus eſt dak heredi in legatariũ vt ḃ dicit. vl̃ dic hĩ di dari cõditionẽ idebit.ſz hoc quõ cũ dicit legatariũ tota.r.poſſe vẽdicare.acc.

p Caueak.legatario a fructuario de reddendis.v.finito vſufru.vt.ſ.de vſufruc.eaz re.l.ſicut.ꝛ facit.ſ.ad trebel.l.cuz hereditas.in ſi.

q Et.r.iure proprietatis.

r Fructuariũ.cui pure eſt relictus vſufruc.eorũdẽ.r.

ſ Oblata cautiõe.de reddendis.v.in cuẽtuz ꝯditionis ꝓprietarij ꝛ alia.v.finito vſufru.ſic.C.de vſufru.ac.l.idẽ.ſ.ſi mihi.ſz.arg.cõtra.ſ.de ꝯdi.ꝛ de.l.hec ſcriptura.ſ.i.ſed dic vt nõ.ſ.ti.i.l.filiuſſa.in ꝑn.l.

t Interim legatorum.ꝑſtandorum aduenient conditione de qua tractat hic .ꝛ.ſ.ad exhi.l.iul̃.ſcribit.ſ.ſigs.r.ibi potuiſti tamen ꝛc.ꝛ dic ſtipulatio.i.promiſſio.ſic.ſ.de condi.inde.l.ſi non ſortẽ.ſ.fina.ac.

u Si omiſerit.duobus modis dic hũc ver.ul̃ qõ omiſerit legatarius ꝓpetatis cautionẽ de legato ſol.aduenient ꝯditiõe.ꝛ agit poſtea ḃ legatarius ad exhi. ꝯ heredẽ q ſciens ſoluit fructuario omiſſa ſtipulatione de le.reddẽdo finito vſufru. vl̃ dic omiſerit hĩs cautionẽ de reddẽdo finito vſufruc.ꝛ dic eum.ſ.legatarium proprietatis agere ad exhibendũ.qz ſciens nõ ſoluit exacta cautione.ac.

x Non teneri.nec poſſidet.nec dolo fecit quominus poſſideat.

y Succurẽdũ.p act.in factuz.vt.ſ.ad exhi.l.iul̃.ſ.ſi tibi.in fi.ꝛ de prescrip.ver.l.ꝑtis.ſz ꝯ.ſ.de vſufru.e.re.l.ḃ ſenatus.ſ.i.vbi dicit ꝯdici ipã pecuniã.ſz illa eſt ꝯditio certi generalis.ḃ ſpãlis.uel ibi idẽ q ſoluit.ſ.hĩs ꝯdicit:ḃ ſoluit hĩs ꝛ repetit legatarius. Itẽ ibi fuit pecunia ꝯdicẽt;ḃ alteri⁹.ſ.hĩs ꝛ ꝯdicit legatarius ꝓprietatis.ac.

Si ad fiſcum. Fiſcus eſt ſemper diues et tõ nõ ſatiſdat.b.d.bar.

z Si ad fiſcuz.inſtituta uel auferẽtẽ ab indigno vt.j̃.de iure fiſ.l.i.i ꝑn. nã ſemp tenek ad legata: vt.j̃.eo.ti.ó iure fiſ. l.dicitur.

a Satiſdare.nã ſemp idoneus eſt ꝛ ſoluendo: vt.ſ.de fũdo do.l.ii.ſic .ſ.ſi cui plus q̃ p.l.fal. l.iii.ſ.itẽ ſciendu3. ſunt ꝛ alij caſus ſpãles vbi ñ ſatiſdak: vt nõ.ſ.e.l. in principio.

Qui minorem. Pro ea ꝑte q̃ alicui hĩditas diminuit ipõ iure vel in effectu ſine culpa ſua:liberak ab obligatõne q̃ ex hac ſtipulatõne ó ſcendit.b.d.Bar.

b Heres ſit ſub.ꝛ ſatiſdedit legatarijs.

c Minuak.puta p coheredẽ adcũtẽ q̃ delibe rabat.qõ non placet: vt ſ.ſi ꝑs.he.pe.l.ii.ſz die q̃rela iof.teſta.ut.ſ.ó iof.te.l.circa.ꝛ.ut.C.ó inof.te.l.cũ duob⁹.uel bonoz poſ.ſ̃ta.ut.ſ.ó le.iij.l.ſi.ꝛ ó vul.ſub.l. ꝛ ſi ꝓtra.ul̃ p agnatiõez poſtbumi.vt.ſ.de codicil.l.pe.ꝓpte ergo q̃ remanet hĩs tenek ex ſatiſdatiõe ad legata ꝛ non vltra niſi in libertate:ut .ſ.de codicil.l.q̃ in gratui.ꝛ.l.ſequẽ.

a Aſt.i. remãet ul̃ exiſtit.ſic.ſ.de le.i.l.cũ rei in prin.ꝛ facit.j̃.ó ꝓpoſtip.l.ij.in fi.

b Apud eos.ſ.hĩdes ꝛ cauẽ qz tranſit ó ſingulari ad plurale.ac.

c Hĩdes ſint.ſ.ſcripti de rigore iuris ꝛ ſtatim ponet exemplum.

d Reſtituit. remanet enĩz hĩs nomine q̃ erat vt iſti.de fideicõ.he.ſ.reſtituta.aliud autem ſi de ſcõ tñ deſinat hĩe bõa: vt.C.de iure delib.ſi ó bonis. e Eronerãdi.ut.ſ.ad trebel.l.i.ſ. i.ꝛ.ſ.q̃ꝑ.ꝛ.ſ.ſi is q̃ centum.ꝛ.ſ.pe.ſz ꝯ vl̃.ſ.ad treb.l.cũ hĩditas. i fi.vbi nõ eroneraſ q̃ reſtituit.ſz dic q̃ ibi ſuo nolẽ ꝓmiſit creditoribus.ḃ aũt ut hĩs ꝛ hĩditario nolẽ:ꝛ iõ bz exceptiones eaſdẽ q̃s bz ꝯ actionem ex teſtõ: vt.ſ.e.ſ.ſigs ſub ꝯdi.ꝛ.j̃.e.ſ.fi. f Si ei.icerta.bẽas icerta: vt.j̃.patet. g Sub ꝯditiõe.hac.ſ.ſi cũ ꝛc.ſi his cautio ſub except.ut.j̃. ó dã.infec.l.ꝓtor.in ꝑn. b Alij.ſ.filio.ꝛ ſic apparet q̃ dedit incerta die.aſs ſi certa ſtatim morte teſtatoris cederet:ꝛ ſic illud ſolũ tps inſpicerek:ut.ſ.ti.i.l.ſi poſt.in prin.ꝛ.ſ.fi.ꝛ.l.ſi dies.in prin. i Exceptione.qbus enĩ except.repellit ab actõe ex teſtõ.ꝛ ḃ ex ſtipulatiõe: vt.ſ.e.ſ.ſi qs ſub ꝯdi.ḃ. h Cautũ.pfi efficacit.qz ſz ſit ei actio:tñ exceptione repellit. vl̃ dic cautũ.ſ.filio nullo mõ cũ filio ꝑ patrẽ ei q̃rere volentem non acquirak: vt.ſ.de iure do.l.cum dos.

l Sed ſi forte.habeas nec ſi forte ꝛc.ꝛ tota plane legitur.ac.

m Sed ꝛ ipſis.cauẽdũ eſt.ſub ꝯdi.ſi tunc eẽt ſui iuris.ſic ecõtra dicitur in patre.ſ.l.i.in fi. n Cuẽadmodum.i.ſicut.

3 Sub diuersis. vel dicas vel pro. i. uel vic diuersis que sunt ptrari: per obliquum: vt lego ticio funduz si seius dece dat hinc ad mensez. Item lego sempronio eundē fundū. si tici⁹ venerit bononiam post mēsez ac ve ptraria ut lego fundo ticio si nauis venerit ex asia hinc ad mensem. t sempronio lego eundē fundum si nauis nō venerit ex asia hinc ad mensem: vt. j. ti. i. l. hinōi. t facit. C. ō fideī istru. l. scriptura. ac.

a Duobus. caucē. vt j. de preto. stip. l. paul⁹ .§. fi. t dic sub conditōe caueri: ut si vni teneat. alteri non teneat. vt ar. ff. c. l. i. in fi. ac.

b Sed in vtroqz. s. qñ legatū ē duobus ib ptraris additionibus. t qñ legat erñt in alieā ptāte.

c Hisdē psonis t̄c. i. bis psonis t̄c. dic qō illi q fideiubent apō unuz fideiubebūt t apō alteruz: vt. j. c. l. si duo. alis ē sed in vtroqz casu de psonis. i. de scō psonaruz .s. dolū maluz abesse: vt. ff. c. l. i. in prin. t fa. ad banc. l. j. ti. i. l. ettaz. §. i. t. j. de dam. infec. l. si filius.

d Per cā fideicōmiss si sit. puta p treb. ad qō. ff. c. l. i. §. ñ solū.

Postquā. Si additio stipulatiōis erit stat tpe quo non est psona principalis ve uel interpretatiue stipulatio ñ committit t fideiussores non tenent. h. d. bar.

e Stipulatione. de solūdo aduemente additōe

f Interim. i. dū bis. captus est ab hostibus.

g Persona. principalis. qua extincta tollit accessoria: vt. j. de iure fisci. l. in fraudez. §. si principalis. Itē exceptio reo cōpetēs t fideiussori p ficit: vt. ff. q satisda. co. l si decesserit ar. ff. C. ō fideiuss. l. i. §z forte ō ideo est hic: qz hec stipulatio habet naturā actiōis ex testō vt. ff. c. l. i.

diuersis' vel cōtrariis additionibus relicta sit. duobus^a eni satisdat. Pz in vtroqz^b casu bisdē psonis^c satisdationē subiturus.

Dē. Papinia.

Per cā fideicōmissi ^d sit apud quem bis ditas: nec legatorum nomine satisdat: in possessionē aduersus eū legatarius mittit.

Postqz bis ab hostibus captꝰ ē conditio legati cuius nomie proposita stipulatione^e cautum fuerat extitit: fideiussores interim^f teneri negaui: qz neqz ius neqz persona^g esset ad quam obligandam verba stipulationis dirigi possint.

Impator marcus antonin⁹ iulio albo rescripsit: cū^h a q̄ res fideicōmisse petebant: cū appellassz cauē: vl si nō caucat ad aduersariū^i trāsferr possionē ōbē. Recte placuit principi. post. pbo^k cautionē iter pom. Nō eni añ sniam si petitionis dies merer^l fieri debuit: amitti p uictoriam dilata petitione nō oportuit. Pz q̄re nō cauerat ō fideicommisso q prouocaueri^m si cauēt aduersarius^n ad eū possessionē ē trāsferēdam rescripsit. Cuz alia^o sit edicti conditio. Non enim^p exigitur a legatario vice mutua cautum: sed vicaria^q custodie gra possessio datur. t qui obtinuit^r: in possessionē p ptorem aut p pfidem inducitur^s.

Pz ptor quidē in omnium reruz possessione que in causa bditaria permanent: omnimodo fideicommissi seruandi gratia eē permittit. Princeps autē earum nomine de qbus fuerat iudicatuz^t mutuas admittit cautiones. Sicuti^u cum de bonis suis ferēdis: filius accepta bonoz possessiōe^v cauē non potest. Quia ōnegamus ei actiōes^w: ōferr additio cauēdi fratrib⁹ ex forma iurisdictiōis^x qō ex portiōe fratris cōsecuti fuerint: cū bona ppria ferr ceperit^y se restituturos. Pz si nec^z ipsi cauē possint: vtiliter probatuz est viz bonū ab vtraqz pte eligēdū apud quem vt sequētes fructus deponant^a: quiqz vtiles actiones a ptore datas exerceat. Possessio āt ex rescripto supza relato non aliter ad eū q fideicōmissum petit transferr qz si cauerit. tā t si maxime aduersarius^b non p inopiā sed p contumaciam cauē noluēr^c. Pz si is q vicit^d non possit cauē: vl res ōponē da vl iurisdictō restituēda erit. Si dies aut additio legati vl fideicōmissi petitōez actionēue differre dicat t iō satisdatio ōsideret. bis āt p calūniā ptolari cōtēdat t victū neget ñ aliter audiēd⁹ erit q caueri postulat qz si scripturā qz victā affirmet exhibuēr^e.

Cū qrebat^f vbi fideicōmissi seruādi cā caueri oporteat ipator titus antonin⁹ rescripsit si domicilū rome nō habēt bis: t omnis bditas^g in prouicia essz: ad satisdationē fideicōmissi nomine i p uincia fideicommissarium remittē dum^h esse. Quare si bis in eū locuz cauendi gratia remitti ōsideret vbi domicilū habet. legatarius aūt ibi caueri postulet vbi est hereditas: non erit bis remittendus. Adqz impator titus antoninus rescripsit. quibus litteris adiectum est. t si bo

Imperator marcus. Iste est notabilis. §. Et diuiditur in partes quinqz. Primo ponitur rescriptum impatoris. Scōo ñdet vni obiectō ni. Tertio decisionem. Quarto rñsionē pbat per similē. Quinto iurta p dicta format duas qōnes. Scōa ibi. recte. Tertia ibi cum alia. qrta ibi. si cum. quinta ibi possessio autem. Bar.

b Impator. cū. heredem. t dic casū qp fideicommissarius vniuersalis ō tota vel de parte hereditatis restituenda p trebel. egit t obtinuit: sed heres victus appellauit. nunc singulares fideicommissarij petunt ab hēde sibi caueri. certe sicut añ sniam ita t nunc cauere oz alias trāsferr possessio in fideicom. vsem si ipse caueat fideicommissarijs singularib⁹. Uel dic planius. qp fideicom. vlis vel singularis petijt fideicom. t obtinuit. ſz bis victus appellauit. qua pendente bis oz cauere victori: sicut t añ sniam debuisset. alis transferr possessio in victorem eox que petebant. sed t ille victor caueat de reddendo si heres obtineat. uel etiam si heres nollet interim cauere t ſm utranqz apta litteram. sed scōe positioni est arg. ptra. j. ti. i. l. si is. in prin. sed hic ptrahebat heres: uel erat suspectus.

i Aduersarium. uniuersalē ſm primū: uel etiam singularem ſm aliuz fit nouatio ap. pēdēte. ſz ñ ē uex qz t ante poterat peti cautio ut subijcit.

i Recte loquit auctor legis.

k Probo. uel nomen uel uerbum.

l Heredit. alis moraret. i. morā reciperet qz sit additionale uel in diem imo etiā purum hz morā: ut. j. e. l. etiā. hoc idem t post sniaz ñ oz mitti. argu. j. de reg. iur. l. non solet. t. j. e. l. i. §. plane. alias mereret. t dic si petito fideicō. mereret. s. fieri cautionē. qz sit additionale. uel in diem ut ēt purum ut dixi t qō subijcit dilata petitiōe. s. cautionis ſm utranqz casum alij dilata petitione fidecom. singularis ppter generalē qōnem de heredi te: ut. ff. ō peti. here. l. diu⁹. ſz p̄muz. qō hodie est imutatū. vt. C. ō peti. he. l. fi.

m Qui puocauerit. s. heres. q. d. nō pōt assignari rō quare non.

n Si caueret aduersarius. i. fideicōmissarius vlis singularibus fideicōmissarijs herede nō cauente ſm p̄muz. uel dic aduersarius. i. singularis. fideicōmissarius vel vlis heredi de reddēdo. t hoc herede ei nō cauente. s. ſm vtrunqz. t subaudi ita demum vt. j. §. possessio aūt. t̄c.

o Cū alia. i. qñis alia t̄c. t nō. duas dñas inter rescriptuz t istud edictū vñ nascit hic titulus. qz hic per rescriptum cauet ille in quē trāsfert possessio: vl singularibus ſz primū. uel ipsi heredi ſz aliū casū. qō non fit in simplici fideicō. singulari. qz si mittit bis de ñ cauēte: ipse nulli cauet. Scōa est qz p hoc edictū mittit in possessionē oium rex bis ditatis vt hic subijcit et .j. q ex cau. in pos. ea. l. i. sed p rescriptū nō: nisi in res de q̄bus erat lata snia. forte. n. tñ. dimidia hereditatis petebat.

p Nō enim. ve alia nō. n. t̄c.

q Vicaria. i. possessio q̄ vicez cautionis obtinet.

r Obtinuit. s. legatarius vel fideicōmissarius q obtinuit in eo qp preceptum est ei caueri: t tñ non cauetur.

s Inducit. nō tñ heredem ex pelleret. vt. j. ti. i. l. si is cui. in p̄nc. t dic pretor rome. preses in p̄uincijs. ac.

t Sed ptor. scōa differentia.

u Judicatuz. forte non tota hereditas petebat p fideicō. ſm p̄mū. t ſz aliuz vnū singulare t sic est q̄ntitas p mensura debiti declarati qō ē hodie ius cōmune: vt. C. de bo. auc. iudi. poss. auc. q iurat.

x Sicuti. adducit sibe ad rescriptū t edictum de col. quia t ibi oz cauere emancipatus bis q sunt in ptāte: de ferēdis bis q̄ non cōparēt. alis denegant ei actiones hereditarie: t trāsferr possessio in ffes si mō ipsi cauerunt de reddendo qñ cauebat. ſz si neuter cauet: sequestratō fit: vt subijcit. caue tamen qz aut pp inopiam non cauet: t tunc modico tpe elapso fit dicta translatio. si vo per contumaciam. tunc incontinenti: ut. j. ō col. bo. l. cū emancipati. §. fi. t. l. i. §. si rō. alis. §. si frater.

y Bo. pos. unde liberi: ut. C. de col. l. posthumo.

z Actiones. ut t. d. l. posthumo. t. l. filie. t. l. filiam.

a Jurisdictionis. s. edicti de col. ut. j. de colla. bo. l. cū emancipati. §. fi.

b Ceperit. frater emancipatus. t no. qz ſz assimilet rescriptum ad hoc edictum de coll. differunt tamen qz pro rescripto caueſ: t etiam ei qui caueri voluit: ut. j. pri. §. possessio t̄c. at per edictum de col. ei demum cauetur qui pp inopiam nō potest cauere. vt hic. ubi dicit nō pōt t̄c.

c Sed si nec. i. nec emancipati suis nec econtra cauere possunt.

d Deponant. speciale. sed regulariter est ꝓhibita sequestratio: vt. C. de probi. sequestra. pe. l. i. t ibi no.

e Aduersarius. idest heres.

f Noluerit. in hoc differt ab edicto de col. vt modo notaui.

g Qui vicit: fideicō. vniuersalis nō potest cauere herede etiam non cauente legatarijs. vel deponit vel est restituenda iurisdictio. t debet fieri ius vt mittatur legatarius in possessionem ſm primū. sed ſm alium remanet apud heredem: nisi sit suspectus: quia tunc deponatur. hoc dicit. b.

Si dices. Legatario non debet caueri nisi scripturā testi oñdat. b. d. bar.

h Si dices. exhibuerit. nā nec transactio alit tenet. vt. ff. de transac. l. de his. ac.

i Cum querebat. nō haberet speciale. at cōmune quilibet ibi habet: vt. j. admu nici. l. roma. sed certe t si speciale haberet: posset petere mitti in municipium: vt. ff. qui satisda. co. l. de die. §. heres.

k Hereditas. vel maior pars habetur vel etiam ipsa res legata: nonine cuius petitur satisdari: vt. ff. de iudi. l. sed t si suscepert. §. fi. b.

l Remittendum. etiam si heres pretendat ibi satisdare non posse cum nullum sit damnū passurus. cū si non caueat mitti legatarius in possessionez. vt. ff. de iudi. l. de eo. t. l. sed t si susceperit. §. fi.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Permissu. qz testator permisit. vt. s. de rebus eo. l. i. §. si defunctus.
b Habendum. nota. de sequestratione: vt diri. s. ea. l. §. imperator. in fi. §.
c Quãdo. fideicõmissi. s. relicti. z dic casum. qz testator legauit annuũ. z qõ qz heres soluere noluerit iudex tarauit. i. prefiniuit vt certam summam daret qõ facere debuit. alias legatum esset nullum: vt. s. de an. le. l. si cui. z argu. C. de act. emp. z ven. l. si traditio. z si qs si. uel alteri. l. cũ pri. nunc autẽ legatarius postulat sibi caueri ab herede pro ea summa vanda. siue corã eo dẽ iudice siue coram alio. certe petuntur fideiussores. subaudi taratione eiusdem iudicis q cognoscit super petitione satisdationis. hoc autez tõ dicit qz non solum prius facta sint tarratio. cum fuit petita fieri: sz ẽt nunc fit alia taxatio. i. purificatio fideiussorum ad summam taxatam. vel dic qz annuũ certũ fuit legatũ: z fiet taxatio fm qz põt viuere legatarius tales sint fideiussores. vt arg. s. ad l. falci. l. hereditatũ nam cum vita finit: vt. s. de an. le. l. iiij. sed nisi esset simplex legatum nõ exigit tanta inqsitio in taxãdo. z facit. s. i ius vo. ut'cãt. l. i. z qui satisda. cog. l. arbitrio z. l. si ab arbitro z. j. ỏ ver sig. l. quotiens. §. locuples.
d Admonẽdi. rebus publicis. singularum ciuitatum. fic. j. de pub. l. sz z bi. §. preterea. contra z. j. de ver. sig. l. cũ qui. ac.
e Intercedat. qz ciuitas instituta z fideicom. grauata: ẽ suspecta. ac.
f Repromissio. fiscus nil: vt. s. l. i. §. si ad fiscum. priuatus satisdat: vt in prin. huius. l. ciuitas repromittit vt hic z facit. j. ti. i. l. municipio.
g Filio. ticius instituꝰ fuit rogatus dare legatuz suo seruo vel filio. s. ticio sub ꝯditiõe. nã si pure non valeret vt institu. de le. §. an seruo. sic ergo verbũ sub cõditione refertur ad legatum non aũt dicas pure sz sub ꝯditione institutũ: qz interim non satisdaret. vt. j. no. co. ti. l. si a te. ac.
b Si beneficiũ. videtur qz nõ si. i. qz sic. s. de offi. eiꝰ cui mã. est iur. l. i. §. i. ac.
i Ipsis. patri z dño.
k Sibi. i. pri z dño ad qõ. C. de libe. z eoz lib. l. si manumissus.
m Um legatorũ. cessit. vt habeat locũ actio ex testamento.
n Debent. nõ tñ z. vt. j. l. pri. z facit. s. e. l. i. §. si quis sub conditione.
o Non tñ. peti possint. s. cũ effectu ve tñ cessit z venit dies. sz. j. ꝯ pri. casu ibi deberi z. cessit sed non venit: vt. s. ti. i. l. si dies. z. j. de verb. sig. l. cedet q̃tũ aũt hic differat peti. dic vt. j. de sol. l. qõ dicimus.
p Sed a te. hereditatẽ. aliogn secus qz non adita hereditate nihil in testõ relictũ valet. vt. s. de testa. tu. l. si nemo. z. j. de contrata. l. filium. §. sz cum. z. j. ti. i. l. i. §. fi. z. l. se. z hereditatem non aditã regulariter nemo transmittit: vt. C. de ca. fol. §. in nouissimo.
q Etiam si in rem. nõ in psonam tñ. z ideo tenet heres tuus non solũ tu. fic. s. de pac. l. si tibi. §. pactum. z. l. heredi. §. fi. z. l. item in duobus. §. psonale. z facit. j. ti. i. l. i. §. nõ exigit.
r Si legatarij. iterdictũ. vti pos. vt. j. gbꝰ er cau. in pos. ea. l. hec aũt. §. fi. i fi.
s Discedere. qõ est vez si erant tñ missi. secus si iã habeãt in solutuz q̃si er secundo decreto: nisi per in integ. rest. vt. j. de dam. infec. l. si finita. §. item vi-

deamus z. §. postea autẽ. z. §. si forte. h. z facit. j. ti. i. l. si pecunie. §. i.
t Licz. cõstrue. lz conditio fuerit scripta in testõ vt non petat cẽ. ut lego ꝯticio. r. vt non petas cautionem de legato prestando ab herede. naz modus pro conditione habetur: lz qñqz fallat: vt nõ. C. ỏ his que sub mo. le. l. i. Idem si dixit lego ꝯticio. r. si nõ petierit cautionẽ vt hac. l. patet.
u Non videtur. fictiõe huius. l. ac.
x Desiderauerit. puta petijt cautionẽ ab herede extra ius. vel in iure. ẽt litez ꝓtestãdo. quo casu videt petere. vt. j. rẽ ra. habe. l. aũpe. Rẽ ẽt si exigit. hoc tñ casu cõdicit facta ab ignorante factum vel ius: alss non vt. j. ti. i. l. i. in prin.
y Cõditione defectus. qz nõ legitime tunc fcñ p nõ fcõ ẽ: vt. C. si mã. ita fu. alie. l. ea qdem. z. s. ti. i. l. qõ pupille. ac.
z Cautionis. i. cautionẽ de prestando legato. uel. i. id qõ in conditiõe cõtinet. i. cautione ipsa z qz dicit iure publico. s. legum: vt. C. e. l. ij. aliõ in cautione fructuaria. z est rõ: vt nõ. C. e. l. pe. vel dic remitti ꝯditionez. s. appositaz remanente voluntate nõ cauendi q enĩ dixit vt uel si non caueat: vult nõ caueri vt z. C. de ꝯdi. inser. l. ii. remãet ergo volũtas nõ cauẽdi. fic. s. ad treb. l. mulier in prin. sic z alss ꝯditio tollit z legatũ remanet purũ: vt. s. ỏ cõdi. instit. l. que sub condi. in prin.
a Sequit. legatarius vel heredez. naz non satisdat heres.
b Intelligit. imo puruz remanet quasi duo dixerit pure. s. lego ticio. r. Itẽ veto ticium pete re satisdationẽ.
c Si quoqz. Qui põt inueniri er edicto si qs omissa cã testamẽti ad hãc cautionem tenet. b. d. bar.
c Ei quoqz cui ab intestato. est relictum.
a Institutiõe. p fraudem cũ possit adire er testõ secus si adire nõ posset. vt. C. si quis omissa cã testa. l. ij. b Mittet. legatarius. c Vult. p edictũ. s. si qs omis. cã testa. l. i. in prin. d Ciuili. qz hereditas ex testõ adiret. ac.
e Et stipulatio. pure. ut. j. l. pri. ac.
f h Certa. vel incerta. z postea subijcit de conditione. licz. Jo. illud habeat cancellatum. ac.
g Hereditas. ꝓtra. s. de vul. sub. l. ij. §. plane. z. s. ad trebel. l. ita. §. a patre. z. j. ti. i. l. si cui. §. si ab impubere. sz hic non de hereditate viuẽtis sz ỏ cautione est sollicitus: vt. C. e. l. cum archimedorã. z. C. ad trebe. auc. contra rogatus. est tñ ar. ꝓtra ẽt ad cautionẽ. j. de col. bo. l. i. §. si impuberi.
b Ius. vt nomẽ vel seruitus. ut insti. de le. §. cũ autem. ac.
Diuus. Clarijs cautionibus non est vtendũ. nec debent interponi cautiones que non relcuant. b. d. bar.
i Diuus. supuacua. qz sit euidens nõ deberi vt dixit. z sic nõ. s. de procur. l. non cogendũ. §. fi. z. j. ti. i. l. si is a quo. §. i. z. s. de arbi. l. nõ distinguemus. §. pe. sed ar. ꝓtra. s. de neg. gest. l. si pupilli. §. i. Item facit. j. ỏ car. edic. l. iij. §. cause. z ad exhi. l. iij. §. ibidem. ac.
k Etiam de presenti. i. puro. vt z. s. l. pri. in prin. sed contra. s. e. l. i §. fi cui in fi. §. sed ibi speciale ne inuitek aliquis ad malignandus preterea etiã cõditionale est ibi ac.
l Exceptio. i. susceptio iudicij: vt. s. de pecu. l. qõ debet: Itẽ ad hoc. C. ad turpil. l. fi. ar. cõtra. s. de iudi. l. si debitori. ac.
m Si z ab herede. ante restitutionem. ac.

a Fideicom. post restitutionem qō fieri debuit. vt. ſ. e. l. i. §. non solū.
b Non debuerit. vt ex post facto apparet. ⁊ hoc si totam restituit. Idem quartam solam retinuit. vt. C. ad trebel. l. fi. si autem vltra quartam tunc tenetur pro rata vt. C. ad trebellia. l. ij. ⁊ cum effectu remanet obligatus. sequitur enim ex hoc stipulatio naturam actionis ex testameto. ut. ſ. e. l. i. §. si quis sub cō ditione. ⁊. §. q minorez.
c Vtroqz. ſ. herede et fideicōmissario pro pte que penes vtrunqz est vt dixi.
d Ab intestato. puta cōdicil. sed qd in dona. cā. mor. rñ. idē si nō fuit tradita a defuncto eq parcetur legatis. vt isti. de dona. §. i.
e Si duo. nominis. Qō quandoqz contingit vt. ſ. pro. le. l. pro legato. ⁊. ſ. si cer. pe. l. si eum.
f Et ipsi. fideiussores ⁊ facat. ſ. ō preto. stip. l. paul⁹. §. i. ⁊. ſ. eo. l. sz ipsis cum suis concordā.
g Teneantur. cum effectu: sed an debeant legata: dic vt. ſ. ō le. ii. l. si quis seruū. §. si inter.
b Si ab vno. accepe rimus. ſ. simplicit
i Nis. vel hēas bis cum aspiratiōe. ⁊ dic. ſ. legatarijs ⁊ habeas deberi. vel habeas is sine. h. ⁊ habeas debere cepit. ſ. pmissor. ⁊ facit. ſ. de fideiusso. l. si qs p eo. §. si nūmos ⁊. l. amisi. §. fideiussores. ⁊ rē pu. sal. so. l. si postea. sz ar. contra. ſ. ad municip. l. lucius. §. paulus. ⁊ sic diminuta pte diminuitur ⁊ onus. vt. ſ. e. l. i. §. qui minorem.

Qve filium. Satisdatio remissa ñ potest peti etiam si heres dilapidat. Item. qui petit qō restituturus est ex interuallo: repellitur exceptione dolo facis. hoc. d. Bar.

k Patrem cūdemqz suuz testatricis nomine sauum. ⁊ hic filiꝰ erat ex marito uiuente. ut. ſ. patet. ⁊ nō. q potest habere patrem collibertum q ambo fuerunt manumissi. vt isti. qui manu. non pos. §. ea demum:
l Suo. ſ. aui materni.
m Pater. qui est eiꝰ legitimus administrator. vt. C. ō bo. ma. l. i.
n Non cōpellendū. qz testatrix potuit qō potuit. vt. ſ. e. l. iicz. sz dicam cōpelli uel statim restituere. vt ar. ſ. ad trebel. l. imperator. vel fiet sēqstratio ar. ſ. qui satisda. cog. l. si fideiussor. §. fi. vel prestanda ē nuda cautio ar. ſ. e. l. filio. iicz ibi de patre rogato filio restituere. hic de auo materno.
o Cauere. aſs cōpelli eum cauere.
p Testatricem. sub positione retine priorem casum hic.
p Patri. i. testatricis.
q Reuerti. ex causa fideicōmissi.
r Maritum. nomine filij. vt apud legitimum administratorem.
s Remānisset. gaudet. M. q hic certantibus filijs remanet dos viro. sed Jo. dicit q fuerat pactum. vel hic testatrix sic precepit. erat enim emancipata. alias non poterat testari. vt. ſ. de dona. cā mor. l. tam bis. §. filius. ⁊ pro hoc non obstat. C. so. ma. l. dos.
t Heredi. acti. depositi. vel rei ven. vt. ſ. ti. i. l. firmio. §. i. no. vel etiam ⁊ a trebelliano fideicommissario: vtraqz quidez stipulatio cōmittet: sed exceptione tuebitur hꝰ quia cauē non debuerit. Sz si pars hꝰ ditatis restituta sit ab vtroqz cauē dum est. Etiam si ab itestato de beatur fideicōmissū: locū habz hec stipulatio. Ulus.

Si duo eiusdem nominis ō legato contendant vtriscz satisdaturum: nec onerari hꝰdem: cuz possit eosdez fideiussores ad vtrāqz stipulationem abbibē: qa ⁊ ipsi non onerantur: cum futurum sit vt vni teneantur. Paulus.

Si ab vno ex hꝰdibꝰ legatorū satis acceperim: cū ab oibus hꝰdibꝰ legatū est. ⁊ si pars cohꝰdis accrescat pmissori: in totū fideiussores tenent si solidū legatū his ceperit deberi. Scevola.

Q. De filiū legitimū reliquebat patrem eundemqz collibertum ex asse scripsit heredem. fideiqz eius commisit: vt quicquid ad eum ex hereditate eius peruenisset cum moreret: restitueret filio testatricis nepoti suo. ⁊ hec verba adiecit. Satis a scio patre meo exigi veto. Quesitū est cū ille seꝰ substantiam suam dissipat: ⁊ vereretur pater fideicommissarij ne inane fideicommissum restituatur: an ad satisdationez fideicommissi nomie pater defuncte compelli possit? Rñdi secm ea que proponerentur non compellendum cauere. Idem quesijt testatricem apud maritum suum ex quo filium reliquerat res deposuisse non exacta cautione de positionis: an ea res patri heredi restitui debeat: an vo quoniā emolumentum totius hereditatis ad filiuz defuncte reuerti deberet. apud marituz remanerent: apud quem dos remānisset? Respōdi q mlieris mansisz: nec qō in dote fuisset: restituendum esse hꝰdi. Tutor qui ⁊ coheres pupilli erat: absente pupillo cuz amonuerunt eum legatarij fideicōmissi nomine insolidū ipse cauit. Quesituz ē an i pupillū adultū factū danda sit vtilis actio? Respondi dandam.

Ut in possessione le. vl fideicō. seruandorum causa esse liceat.

Vlpian⁹.

Si quis cum vetitus esset satis acceperit: an repeti satisdatio ista possit: vbi heres cōdicat liberationem? ⁊ quidem si sciens hꝰs idebitum cauit: repetere non potest.
Quid enim si ignorauit remissam sibi satisdationem pōt condicere. Sivo hoc non potuisse remitti crediderit: nūqd ꝺdicē possit qui ius ignorauit? adhuc tamen benigne quis dixerit satisdationez condici posse. Quid deinde si cōmissa sit stipulatio fideiussores putam adhuc exceptiōe vti posse an non? ⁊ magis ē vt vtant exceptione: qz ex ea cā interc̄sit satisdatio ex q̄ non debuit. Non exigit ptor vt per heredem stet quominus caueat sz contentus fuit per legatariū vel fideicommissarium non stare quominus ei caueat. Quare si nō fuerit qui interpellet cautiōis noie. hoc est is a quo legatuz fidei ve cōmissum relictū est: oīmodo poterit legatarius vel fideicōmissarius in possessionē ex hoc edicto mitti: qa verū est p euz cui caueri oportebat non fieri quominꝰ caueat: non tñ ⁊ satisdatio dz offerri legatario: sed sufficit siue desideraverit ⁊ ei nō caueat: siue nō habeat a quo satis ōsideret. Si ōbitori liberatio sit relicta: nō ē exigenda cautio: qa bz penes se legatū. qppe si ꝺueniat: exceptiōe doli mali vti possit. Ei cui legatū solutū ē cū ꝺsset legatum nō ōberi: diuꝰ pius ad emiliū seqstrē rescripsit nō debē ptorē satisdationē admittē. Tūc ante aditā hēditatez satisdandū de legatis ē: cū adhuc dubiū ē an hereditas adeatur. Ceterū si certuz sit repudiataz

f Sufficit. ad hoc vt fiat missio.
g Nō bēat. qñ ipsa hereditas debeat satisdare. ⁊ sic sufficit ad domū nūciari. sic. ſ. de no. ope. nūci. l. ō pupillo. §. ij. ⁊. ſ. de dam. infec. l. iiij. §. abesse. ⁊. C. de anna. excep. l. penul.
b Si debitori. cautio. nō ergo fit missio si non caueatur vt faciat ad ti. sic dicam in alijs qui nō tenent cauere. quos no. ſ. ti. i. l. i. in prin.
i Vti possit. sic. ſ. de eo per quez fac. erit. l. i. §. si reus. Itē habet act. ex testō. vt accepto liberetur. ut. ſ. ti. ij. l. cum sine. §. fi.
k Et cui. nō deberi. vtpote solutū. sz de quo tunc petit satisdari? rñ. forte ut nō reuocet heres vel dic non deberi vt pote nō relictū: uel sic relictum ut nullo mō valeat: ⁊ sic repetit ꝺdi. idebiti. ⁊ legatarius q petit satisdari non audit. qz ⁊ si nō cēt solutū: ⁊ ꝺstat nō deberi nō satisda. vt. ſ. ti. i. l. hec stipulatio. in fi.
l Satisdationem. i. postulationem.
m Tunc. an adeatur. i. adita sit. secus si certum est non aditam. vt. ſ. pri. fin ayo. sed. b. d. si est dubium. sit adeunda uel non: est tamen spes q̄ heres debe-

Siquis. Cautio que non dz pstari pstita scienter non ꝺdicit: sz per ignorantiā facti condicit quo ad plenam liberationez. Si p ignorātiā iuris cō dicitur quo ad liberationē fideiussoꝝ trñ quibus ctiā exceptio competit. h. d. bar.
F Si qs. vetitus. a testatore qō fieri potuit. vt. ſ. ti. i. l. fi. ⁊ l. iicz.
Y Acceperit. satisdationem ō legato prestando ab herede.
3 Indebitum. i. indebite legatum. erat enim debitum.
a Nō pt. sic. ſ. ō ꝺdi. ide. l. i.
b Remissam. hic fuit error facti alieni.
c Cōdiceret. cōdi. sine cā. vt. ſ. ō cōdi. sine cā. l. i. vl incerti que idem est. ut. e. ti. l. qui sine
a Credidit. hꝰs ⁊ sic ignorauit ius. ē enim ignorātia alia iuris alia facti. vt. ſ. de iur. ⁊ fac. igno. l. i.
b Condici posse. imo vt tenere cum effectu. sz interponi non oportuit: vt. ſ. fa. ber. l. q erat hꝰs. sz certe ibi tenet de stipulatu ad id ad qō tenet act. ex cpto siue stipula. ſ. ad interesse non ad duplū. h sine hac pmissione fideiussor in nullo tenet nec hꝰs ad euz dandū. ut refert remittit cautio a lege vt ibi. aut a testatore vt h. sic. ſ. ti. i. l. filio. ⁊. l. fi. vl ibi nālit vēditor tenetur ō euictione. vñ cauēdo nō repetit cautionē. vt. C. de iur. ⁊ fa. igno. l. cū qs. h nec ciuilit nec naturalit ōbebat caueri. ex quo testator remiserat. vñ ēt error iuris non nocet. vt hic. ⁊ no. d. l. cum quis.
c Exceptione. imo videt ipso iure nō teneri. vt. ſ. de fideiuss. l. si qs post. sz ibi p eo qō non debebat fideiubebat hic debebatur legatuz: ⁊ facit. ſ. si quis cau. l. sed ⁊ si quis. §. fi.
d Non exigit. ei. legatario.
e Legatario. ad hoc vt in possessionē non mittat. sic nec hꝰs legatario agenti interdicto quoꝝ le. vt. ſ. quoꝝ le. l. fi. §. i. sic nec libertus operas incertas vbi iudicantur. vt. ſ. de operi. lib. l. cū patronus. in prin. sed ar. contra. C. de cōtrahē. stip. l. magnam. ⁊. C. de iure emphi. l. ij. §. pe. ⁊. ſ. de no. oper. nunc. l. stipulatio. §. i.

bat vel condicio institutionis nondum extitit. & tunc satisdatur vt hic. si autem non est spes nec tamen est repudiata: tunc obtinet qđ. ff. l. prox. dicitur. & facit. §. ti. i. l. si a te.

a Non deberi. vt. §. de testa. tu. l. si. nemo.

b Ff autem. hanc expone vt. §. l. prox. in fi. no.

Ff is a quo exceptio que requirit altiorem indaginez admittitur si excipiens paratus est incontinenti probare .b.d.Bar.

c Offerat cognitionē: ꝫ statim exponit & dicat &c.

d Hodie. legatarius iplorat off. cuius iudicis p satisda. heres enī excipiendo dicit hodie &c. & sic totum fit offi. iudi. Itez dicas in continenti posset hoc stare. & ita tps formabo arbitrio iudicis. vt. §. de iure deli. l. i. nam hodie dicit ad euidentiorē iniquitatē ostendendaz si nō audiat heres hoc postulans. b.

e Ff possit. i. debeat.

f De satisdatione. ff. qui fideiussores sunt idonei. & q nō. nā & illud exigit cāe cognitionez & aliquā dilationez: vt. §. q satisda. co. l. arbitrio. & l. si arbitro .b. & puto hanc cognitionem fieri vt plene constet de viribus legati. nam si est legatū pux & apparcat deberi statim soluet coactus officio iudicis. & hoc offerre vł heres. si vo appeat nō deberi: non soluetur nec aliquo casu satisdatur alias si nō offeretur hec cognitio etiam p pura satisdaretur: vt. §. ti. i. l. aliā si autem est conditionale vel ī diem: & appareat non deberi etiam si conditio uel dies veniat nec satisdabitur. alioquin sic vt. §. ti. i. l. hec stipulatio. §. fi. & fm hoc hec cognitō est plena fm quid. & summaria fm quid qz cito expeditur. & est extraordinaria. ff. pro of. iudi. Itez qđ vicit hic hodie &c facit ad id qđ no. C. đ edic. di. adri. tole. l. ii. & C. locati. l. si quis ꝓduc. Itez contra videtur. C. e. l. i. vbi nō cognoscit debeatur vel non sed ibi non offert heres cognitionē vt hic. & ideo .non plene' sed summatim queritur vt ibi dicitur.

g Hec non. cognitio. hec summaria.

h Per calumniam. crēplū. §. e. l. i. §. pe. & §. ti. i. l. hec stipulatio. §. i.

i Sūmatim. sufficit ergo iurare legatariū non petereanimo calumnie. & nō casus ī quibus summatim cognoscitur vt diri. §. ad exhi. l. üj. §. sciendum. & facit. §. de peti. here. l. postꝙ. in fi.

k Si procurator. desideret q potest. vt. §. ti. i. l. i. §. & procuratoribus.

l Nō habebit. vt. C. de satisda. l. i. nisi forte in duobus casib⁹. vt. ff. de no. op. nūc. l. qz in re. §. i. & §. ad trebel. l. qui ita. §. i.

m Exigenda: vt. C. de pcur. l. i. & ff. rem ra. ba. l. non soluz. sed quō ꝓmittaf. vt. §. de pcur. l. pompo. §. i.

n Si semel. accepit. no. sic. §. man. l. inter. §. abesse. & ff. de fideius. l. qui satisdare. & hoc si er certa scientia. secus si per errorem facti. vt. §. solu. ma. l. si cum votem. §. si mulier. vel etiaz iuris vt. d. l. qui satisdare. & §. qui satisda. co. đ die. §. si seruus. ff.

o Onerari. sic. §. de procu. l. qui absentem.

p Plane. equuz. q enim de nouo emergunt &c. vt. §. đ interrog. ac. l. de etate. §. er cā. cū suis concor. sed ar. ꝓtra. §. qui satisda. co. l. sciendum. §. pe. sc. hic puisio hominis perit vñ restaurak. ibi puisio legis pdita non restauratur: vt .C. si aduer. vē. l. i. alij dicunt qz licz ibi desinat īmobilia possidere: remanet ta men cautio iuratoria nam saltem iurat qui possidet immobilia. b autem nihil re manet. vel hic inopinate ibi non alij q ibi in venditione tantum: & sic pre-

vel omissam hēditatem: vel abstē tos necessarios hēdes frustra hoc edictum imploratur: cuz certum sit legatum vel fideicōmissuz non deberi.. Idē.

Si ātē certū sit hēditatē necduz aditā fuisse: nec satisdatio: nec possessio locū hz. Idez.

Si is a q̄ satispetitur offerat cognitionē: & dicat hodie ꝓstat de fideicōmisso: hodie agam⁹. Di cēdū ē cessare satisdationē cū possit aī de fideicōmisso q̄z de satisdatione ꝓstare. Nec nō illa cognitio iplorāda erit ab hēde. si forte dicat p calūniā satispeti. hoc. n. cōe ē oīuz satisdationū. Diu⁹ enīz pius rescripsit eū apō quē satispetitur ōbē explorare: nū p calūniā satispetat ō q̄ re sūmatiz hz cognoscē. Si p curatorē satis legatoruz desidēt: siquidem mandatū ei sit: non hēbit necesse ō rato cauē: sed erit ei satisdandum. Si vo dubitet an māda tum sit vl non sit: ō rato cautio erit exigēda. Si semel fuēit satisdatum. Quesitū ē an ēt rursus cauendū sit: si forte dicat egenos fideiussores eē datos: & magis ē vt caueri non debeat. Ff. n. diu⁹ pius rescripsit pecuuie lucimane. Ipsaz. n. facultatis sue expensum ferre dz q̄minus fideiussores idoneos accepit. Nec q̄z enīz oportet per singula momēta onerari eum a quo satispetitur. Papinianus.

Pāe si noua cā allegef veluti q fideiussor decessit: aut etiā oēm rē familiarez inopinate fortune īpetu amiserit: equum erit pstari cautionē. Paulus.

Is cui legatorum vel fideicōmissoruū nomine non cauetur missus in possessionem: nunc q̄z p dño esse incipit. nec tā possessio reruz ei q̄z custodia dak. Nec q̄z enim expellendi hēdem ius hz: sz simul

cuz eo possidē iubet: vt saltē tedio ppetue custodie ertorq̄at: hēdi cautionem. Si ali⁹ dāni ifecti nomine sit missus in pos. alius legatorū seruandoz cā: posse eum q legatorum seruandoz cā in possessionez missus est etiam dāni infecti satisdare. Qui si satisdedēit non aliter decedere de possessione debebit: q̄z si ei fuēit cautū: etiā eo noie quo se dāni infecti obligauit. Si plures legatarij mitti in possessionem desiderauerint: omnes venire debent in possessionem. Is enim qui ex causa legatoruz possidet sibi non alij possidet. Alia causa est cū creditores rei seruande causa mittuntur in possessionem. Nam is q possidet nō solum sibi: sed omnibus possidet. Qui prior missus est legatarius in possessionez: non prefertur ei qui postea mittitur. Inter legatarios enim nullū ordinez obseruam⁹: sz si simul omnes: eq̄liter tuemur. Postq̄z rei suan de gratia creditores possidere ceperunt: legatoruz seruandorū gratia missus in possessionem creditoribus potior non hēbitur. Qui in pos. legatorum seruandorū causa mittitur: in possessionem quidez reruz hereditariaruz omnimodo veniet: hoc est earuz que in causam hereditariā manent. Earum autez que in causa hereditaria non erūt: nō al's mittitur q̄z si dolo malo in ea causa eē desierit. nec semper sed causa cognita. Bonorum autem appellatiōe bē res comprehē se videbuntur. quaruz proprietas ad hēdem ptinet. Sed & si vectiles agri sunt. & si qua pignora testatori data: in eoruū quoq̄z mittetur possessionē. Sz & in partus ācillarum & fetus pecoruz. Item i fructus eque omnimodo legatarius & fideicōmissarius mittētur. Sz

tūc enī fit dñs. vt ar. §. si ex nora. cā. l. ij. in fi. ante āt est vt custos. vt h. & ff. q. ex. ca. ī pos. e. l. cū legati. & de acq. pos. l. iij. §. fi. & ius pignoris hz vt. C. e. l. q legati. & ff. p emp. l. missio & §. de pig. ac. l. nō ē miruz.

r Nec tā. i. nō possio sz custodia vt dictū est.

s Iubet. sic in creditoribus ceteris. & in cā vā ni infec. vt. ff. ō vā. ifec. l. si finita. §. si qs autez alia est tamen possessio hēdis & legatarij. hēs enim vez possidet & usucapit. sed legatarius est in possessione iuf pignoris. vt. ff. pro hēde. l. ii. in pn. Sed qs percipiet fructus: rñ. vt. ff. e. l. §. q legatorum.

t Credi. i. ab herede sz er carbo. missus possidet vt. ff. de car. edic. l. iij. §. missum.

u Si alius. satisdare hic vterq̄z erat missus mktomagis si er cā vā. infec. erat mittēd⁹. ut. ff. ō vā. ifec. l. ꝓtor. §. eius rei & l. si finita. §. si plēs

x Possessiōe. als decedere a possessione.

y Debebit. sic. ff. e. l. §. in possessione. & ff. de vā. ifec. l. si. finita. §. itē videam⁹. &. §. si iaz. b.

z Si plures. oēs venire. quibus petēnb⁹ nō satisdatur.

a Nō alij possidet. q̄ tū ad hoc. ſ. vt alij legatari velint sua auctoritate intrare in pos. non pñt nisi prius postulent

b Creditores. i. ꝙuentionales sic.

c Nō sibi. sub. tñ. sed oīb⁹. i. ad ꝙmodū oium si veniāt infra biēniū pēntes: ifra q̄driēniū absentes vt. C. ō bo. auc. iudic. pos. l. fi. & ff. de bo. au. iu. pos. l. cū vn⁹ pn

d Qui prior. ordinē. qz ei⁹ sūt tituli. als sec⁹. vt. C. e. l. si postq̄. & qui po. in pig. ha. l. ii. Itē no. ō ordie seruando. sic in auē. de mona. §. fi. ar. ꝓtra. C. de offi. pre. vr. l. fi.

e Postq̄. creditores cōuētionales. & dic possidere. i. in possessiōe esse.

f Non habebit. sz posterior: qz non sunt eiusdem ti. vt. no. §. pri. §. sz cum hodie legatarij habeāt tacitā hypothecam vt. C. cōia de le. l. i. preferuntur chirographarijs. vt. C. qui po. in pig. ha. l. cos.

Qui in possessione. Diffus in possessione mittē in bōis hereditarijs. b. d. Bar. g Hereditariarū. etiā oīum. vt. ff. q̄bus ex cau. in pos. e. l. i. secus cum fit missio ex rescripto ꝓncipis. qz in eis ve quibus erat iudicatū. vt. §. ti. i. l. postq̄. §. i. b Cognita. vt. ff. e. l. fi. & ff. e. §. sz nō oēm. afficit rē ergo quocunq̄z vadat. & sic facat pro eo qđ nota. C. de pig. l. iij. Item facit. ff. e. l. si legatorum.

Bonorum. Pōt fieri missio in bonis q̄ ad debitorē ptinent iure dñij directi vel vtilis vel quasi: secus si nullo iure ōtinet. b. d. Bar.

i Bonoz. ppetas. & alia plura vt subijcit q̄liq̄z dictoz bonoz vniuersitatē significat. vt. ff. ti. i. l. iij. in prin.

k Electigales. i. ēphiteotici. vt. §. q satisda. co. l. sciēdū. §. ii. & facit. ff. ō vō. sig. l. bonoz. §. i. & §. fami. her. l. ulē. pdia. l Data. facit

victa. l. bonorum. ꝛ. ſ. de peti. here. l. ꝛ nō tñi.
a ¶ Cōſtat. facit. ſ. de re. co. l. magis. §. i.
b ¶ Nō habet. ſecus in petitiōe here. vt. d. l. ꝛ nō tñi. ac.
c ¶ Si ex duobus. in partē eius. ſ. q nō ſatisdedit.
d ¶ Miſſi. ſ. in partē eius q nō ſatisdedit. ꝛ hic eſt duplex littera. nam alias eſt ꝛ reddent ei qui ſatisdedit adminiſtrationem rei. ſ. ſue partis ꝛ non alterius. ꝛ ſic in cā dā. infec. ſi plures ſint dñi domus ruinoſe: vt. ff. ō dā infec. l. i ſtipulatiōe. ꝛ. ſ. cōi. vt. l. ſi quis putās. §. ſi damni. ꝛ de negoge. l. ſi cōes. Alia ē miſi legatarij ipedient ēt ei qui ſatisdedit rei adminiſtrationē. ꝛ ō eſt plānior vt ſubijcit. ac.
e ¶ Suadēdū. cōſilium nō preceptū. ſic. ſ. ō rei vēdi. l. is qui. ꝛ facit. ſ. ad trebel. l. ita tñ. qō ſi duo. ſz arg. contra. ff. de no. op. nū. l. antepe. §. q̄ ſitum. ac.
f ¶ Si ab impuberis. hereditaria. ad ea. n. ñ porrigit ſubſtitutio: vt iſti. de pup. ſub. §. non ſolū
g ¶ Impubere. qꝛ non ō det qs eſſe ſollicitus de hereditate viuentis: vt. ſ. de pupil. ſub. l. ii. §. prius. nec dicit vlla hēditas viuētis. vt. ſ. ō bē fdi. vē. l. i. ꝛ nō. ſ. ti. i. l. ſtipulatio. ꝛ facit. ſ. ad treb. l. ita. §. a patre. ar. ff. ſ. ō be. vē. l. ii. §. ſz illud poteſt queri.
b ¶ Si heres nō ſit. ſ. ō iure ciuili.
i ¶ Succeſſor. vt bonorū poſ. ad qō. ſ. ti. i. l. i. §. nō ſolū. vel fideicommiſſarius: vt. ſ. ti. i. l. ſi ex cauſa. ac.
k ¶ Dolus eius. ſ. talis ſucceſſoris p quem deſinit res hereditaria eſſe vt. ſ. e. l. §. q̄ poſſeſſione. ꝛ. ff. e. l. ſi legatorum.
l ¶ Dolū. qꝛ lata culpa dolo cōparatur. vt. ſ. de poſiti. l. qō nerua.
m ¶ In necem. exigit ē reſpectu certe pſone. ſic. ff. gb⁹ ex cau. in poſ. e. l. falcini⁹. §. qō ſi aduerſus. ꝛ. §. illud. ſ. ſolu. ma. l. etiā. §. licet. ꝛ. ff. ui do. rap. l. ii. §. hoies.
n ¶ Imperator. certis hic incipit ꝓſtitutio ſeu reſcriptū principis uſq illuc: ſatisfactōis ꝛc. ubi incipit exponere.
o ¶ Si poſt. ſub. ſ. ſi poſt ꝛc. ad qō. C. e. l. circa. ꝛ. ff. ne vis fi. ei. l. ſi qſ. §. cōſtitutū. ac.
p ¶ Indeq; i. ex rebus heredis. Ac.
q ¶ Recepturos. ſ. legatarios. qd de eis fiat dicit. ff. e. §. queri.
r ¶ Quoad. i. donec.
s ¶ Satisfiat. p ſolutionē nō p ſatisdationē: vt. ff. pri. dicet.
t ¶ Aduerſus eos. pura ſi legatarius vel fideicō. ſingularis rogatus ē reſtituere id qō eis eſt relictū vel partē uel p eo aliud: vt. ff. e. §. miſſio aūt.
u ¶ Satisfactionis. incipit exponere reſcriptū. ac.
x ¶ Pateat. vt. ſ. de pig. ac. l. ſi rē. §. ois. hic tñ ſtricte ponimus p ſolutiōe: vt. ff. de ſol. l. ſatisfecerit. ꝛ hoc ſi dies ceſſit vt ſubijcit qꝛ mora ꝛc.
y ¶ Remiſſa a teſtatore. vt. ſ. e. l. i. in pn. vel a lege qō fit in caſibus nō. ſ. ſi. l. i. in prin. ac.
z ¶ Non poſſeſſionum. habeas poſſeſſionum: ꝛ eſt ſenſus qꝛ tps quo fuit in poſſeſſione rerū heredis ex hoc reſcripto non computatur in ſpacio ſex mēſiū. Alij qꝛ tēpus quo fuit in poſſeſſione rerū hereditariarum ex hoc edicto nō ꝓputatur in. vj. menſibus. hoc nō placet. Vel verius ſi petat ſatisdari ꝛ non ſatisdatur ſtatim fit miſſio in hereditarijs rebus. ꝛ poſt. vi. menſes ex die dicte petitionis fit miſſio in bonis heredis et ſtatim poſt ſex menſes capit fructus de bonis heredis: non autem expectatur pceptio fructuū p. vj. mēſes poſt miſſionem. ꝛ hoc dicit. ꝛ ſm hoc dic non poſſeſſionum. i. ex die date poſſeſſionis computādū. Alij vēt nō poſſeſſionē. i. non bonoruꝫ poſ. qō ē vtile. vt. ff. gs ordo i bo. poſ. ſer. l. iij. §. dies ac.
a ¶ Hereditas. iacens. ꝛ nō. qꝛ iacendo dē currere tps: qꝛ tps labit vſqꝫ dum heres adibit. ꝛ eſt hoc in reſcripto: ſecus in edicto huius ti. vt. ſ. e. l. i. §. non exigit. ꝛ. §. fi. ꝛ facit cum eo qō ē. ff. C. de vſur. l. ſi parte. ꝛ. ſ. de vſur. l. pecunie. ꝛ. l. cuꝫ que dā. §. ſi pupillo. ſz ar. ꝓtra. ff. ō no. op. nū. l. opis. ꝛ. ſ. ō nau. fe. l. fi. ac.
b ¶ Queri poterit. bi fructus. q̄ capiuntur ex rebus heredis.
c ¶ Que. ſ. vſure.
a ¶ Debentur. poſt moraꝫ: vt ſ. de le. ij. l. ſi quis ſuo. ac.
b ¶ Pignoꝛ. ꝓuentionaliuꝫ. naꝫ ꝛ hic ē pignus ptorium: ut in prin. huius. l. nō.
c ¶ Imputari. ſic enim fit i cōuentionali: vt. C. ō pig. ac. l. i. ꝛ. ij. ꝛ ō ſi dies ceſſit. alias ſoluat ex edicto: vt. ff. e. §. qui legatorum. ac.
d ¶ Actio. ſ. pignoraticia. ſic enīz eſt in cōuentionali. vt. ſ. de pig. ac. l. q̄uis. ꝛ. l. ſe. ac.
e ¶ Sed pignora. hec. ſ. conuentionalia. ac.
f ¶ Tñ ci. vt. ſ. de le. i. l. filiuſ ſa. §. ijdē principes. Ac.
g ¶ Feſtinet. heres uel dic legatarius.
g ¶ Ad ſniam. ſ. vādā de ſoluēdo legato. vel dic ſniam conſtitutōis q̄ ē vt ſatisfiat: vt. ff. e. §. ſatisfieri. ac.
b ¶ Qui legatorū mittitur. ex edicto ptoris. ſed ſupiori. §. loq̄ cum fit miſſio ex ꝓſtōne ſiue reſcripto pncipis ſm. b. idem tñ dicam fieri de his fructibus qō de illis dictum eſt. ac.
i ¶ Molit cogere. alias eſt in textu colere. alias cogeꝛ. ꝛ tūc. dic. i. nolit colere agros. ꝛ ſic nec fructus coget. i. cōgregabit
k ¶ Cogere fructus. i. colere et ſic cogere. ac.
l ¶ Prio tpe. ſtatiꝫ qꝛ ſunt collecti: qꝛ nō pñt ſeruari ad qō eſt. ff. de vē. i poſ. mit. l. i. §. uē ſi periculū. ꝛ de car. edic. l. ſed ſi is. §. quotiēs. ꝛ. ſ. de mi. l. ꝛ ſi ſine. §. i. ꝛ. C. de admi. tu. l. lex que in fi. ꝛ. l. ſe. in fi. ac.
m ¶ Domicilium. qō eſt vbi maiorē ptē fortunarum habuit: vt. C. de codicil. cuues
n ¶ Nulla domus. ſua vel teſtatoris. ac.
o ¶ Ex cōſtitutione poſita. ſ. e. §. iperator que eſt de rebus heredis poſt. vi. menſes. Ac.
p ¶ Ne vis. vt. ff. ne vis fiat ei. l. ſi quis. §. cōſtitutum. ꝛ ſic ſi heres vellet colere ñ auditur iſto inuito. qō eſt ſecus in ſuperiori caſu. Itez in alio differt ꝓſtitutō ab edicto: vt nō. ſ. ea. l. §. ceſſatū. in fi. §. ac.
q ¶ Fructibus. vt. ſ. eo. §. queri. ac.
r ¶ Satisfiat. hic exponitur verbum poſitum in conſtitutione. ſ. eodem. §. imperator. b.
s ¶ Conſtitutio autē. que eſt in. §. imperator.
t ¶ Utilitas eſt ergo idē ius: vt. ff. de verbo. ob. l. a ticio.
u ¶ Si. i. q̄uis. ac.
x ¶ Eo nomine. i. p legato petēdo ab herede. b.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Pro lite.i.pro expēsis litis vel pro alijs factis occasione rerum in quas missus est: vt.ſ.e.l.ſ.si alius.ꝛ.ſ.q legatorum. vel pro lite.i.pro eo qꝫ est in lite .ſ. pro legato.ꝛ dices cautū.i.satisda.vt.j.e.l.si pecunie.ſ.i.

b Missus.i.mitti iussus.

c Proposituꝫ.ne vis fiat aut ꝛc̄ si magis voluerit.ꝛ habz locum siue ex hoc edicto siue per cōstitutionez imperatoris fit missio.ꝛ est hoc interdictum pbitorū ꝛ restitutorū: vt.j.ne vis fiat ei.l.si qs missuz.in pn.ꝛ.ſ.i.ꝛ.ii.ꝛ facit .j.de dā.ifec.l.si finita.ſ.pe.ꝛ .l.dāni.ſ.nō solū.ꝛ de no.op. nū.l.ptor.ſ.deinde.b.

d Missio.ex ꝓstōe sub.nam aliud est p edictuz ptoris.ut .j.e.l.ſ.si ticio.ꝛ dixi.ſ.e.l.ſ.qui legatorum.

e Legatum.sibi.

f Rogatus.ſ.restituere.

Si ticio. Si legatarius a quo relictum est fideicōmissū ñ caueat fideicommissario suo: fit missio in ea re vel iure qō bz pro legato vel eius occasione. b.d.Bar.

g Fuerit.puta.ſ.

h Legatarius.ticius.

i Nō det.sempronio.

k Vt magis.i.ꝗ ꝓtrarium.

l Persecutionē.ꝫ heredem.

m Vt is.ſ.sempronius satisdet ticio ꝛc̄.

n Ticius.legatarius.

o Eū.ticium.

p Invicem satisdare. i.sempronio vel tradere.ꝛ.ꝛ recipere satisdationem a sempronio de reddendo si sua conditio defecit.vt supiori.ſ.ꝛ facit.ſ.ti.l.l. postꝗ.ſ.i.hꝫ ar.ꝫ.j.de vā. infec.l.q bona.ſ.si qs qꝛ.ꝛ.ſ.de edē.l.si qs ex argētarijs.ſ.pro bibet.

q Neqꝫ fideicōmissi.ſ. noīe.

r Satisdet. a fideicōmissario.ac.

s Vt ꝛ ipe. fideicōmissarius legatario caueat.ſ.qꝫ reddet in defectum sue ꝯditionis.ſ.si erit steret conditio legatarij.ꝛ sic ē in littera: vt ꝛ ipe hoc caueat hꝫ quomodo reddet qō ñ bz hēas ergo in littera vt ꝛ ipse legatarius.nā hz caueret heres nihil ominus ꝛ legatarius.

t Dādā actiōez. ex stipłatu.

t Persecutio. per actionem vtilē ex testamento.ac.

u Solutū.ſ.legatario.

x Eius.ſ.legati.nō fideicommissi.ac.

y Legatario. de reddendo cū legatarius non caueat.ꝛ facit. ſ.ti.i.l.i.ſ.ſi.x.cū sequentib⁹. ꝛ.ſ.ad exhi.l.iuſ.ſ.si tibi.x.

z Si pecunie. vſufructus id est quasi. vt institu.ō usu fruc.ſ.cōstituit.

a Satisdaret. a legatario.p qō videbat proprietas legata. nam cautio ꝯsueuit esse apud heredem loco ꝓprietatis: vt.ſ. de vſufruc.earū re.l.ii.in fine. alij dicūt ꝙ prohibuit vtrunqꝫ scz cautionem de legato pstando ab herede ꝛ de restituēdo ut primum valeat.scōm non. b Satisdare. de restituenda tāta pecunia si moriat aut capite sit minutus. vt.ſ. de vſufruc.eaꝝ re.l.in stipulatione.

c Nisi satisdet.ſ.heredi.ꝛ.sic nō ꝙ nō pōt remitti hec cautio: hꝫ illa quam heres prestare dz sic. vt.C.e.l.scire.ꝛ ibi est rō.ꝛ.ſ.ti.i.l.hꝫ. a Qui fideicō.nō mitteret.i.nō fieret missio ꝛc̄.ꝛ facit.ſ.ti.i.l.si legatarij.ꝛ.l.postꝗ.ſ. Ipe rator.hꝫ in casibus differt: qꝛ prius postulat mitti municipiuz non post nisi possessio fuerit data sine culpa heredis: vt.ſ.q satisda.cog.l.de die.ſ. heres .ꝛ.ſ.fe. Item postea pōt fecisse expensas quas recuperat anteqꝫ discedat: vt.ſ.e.l.is cui.ſ. si alius.

b Cum venter.i.mulier nomine ventris.

c Esse pōt.ꝛ est rō: qꝛ nato postbumo rumpit testū ꝛ sic legatuz nullū. ꝟ non valet: qꝛ ꝛ herede deliberāte fit missio.ꝛ tñ poterit esse nulluz: vt.ſ.eo.l.i.ſ.ſi. vel ē rō fauor ventris cui faueturꝛ alias vt.ſ.ō stabo.l.q ī vtero.uel terno qꝛ misso ventre in pos. curator dat bonis ꝛ sic est ꝓsultum legatarijs et creditorib⁹: vt.j.ō uē.i pos.mit.l.i.ſ.quotiens ꝛ.ſ.mlier.ꝛ.ſ.eligē hꝫ b.hꝫ ꝟ nil valet qꝛ ꝛ per hēdē ē ꝓsultū ꝛ tñ satisdat. Item qd dices si ē facta missio ex cā: trīd. idē qō ꝟ maxime qꝛ spaf cō trouersia de hereditate vlis: cui nō dz fieri prīdicitū. q rō tñ modie cessat: vt.C.ō peti.bf.l.fi. n pn.ꝛ.ſ.i.

d Si legatoꝝ.ſ.noīe

e Cū dat.a trebel.successoꝝ.ꝛ fa.ſ.eo. l.is cui.ſ.q in possessionē.ꝛ.ſ.si bfs.ꝛ.ſ.ti.i.l .ēt.ſ.i.ꝛ.l.si ex cā.

f Hereditate.p trebel.

g Tiā.fac.ſ.ti.i.l .i.ſ.plāe.ꝛ.l.ēt.

h Cū sub ꝯditionib⁹. ꝛ fa.ſ.ti.i.l.hꝫ ꝛ ipis cū ꝯcordantijs.ac.

i Si iuniles.als si nulle.als si iuniles qō tātūdez valet: vt.ſ. qō cuiuslꝫ vniuersi.no.l.i. ſ.pe.cū concordā.

k Res corporales.

l Bf dis. nisi post. vi. mēses ex ꝓstōne antoni. vt.ſ.e.l.is cui.ſ.imperator.ac.

m Ipsi.legatarij.ꝛ ē sic.j.de re iudi.l.a diuo pio.ſ.i.ꝛ.ſ.sic quoqꝫ.ꝛ .ſ.qō cuiuslꝫ vniuer.l. ciuitates.ac.

n Si fideicōmissoꝝ. Iueni⁹ est.sic.C.de pig.l.fi.ꝛ auc̄.ibi posita.ꝛ.ſ.de pec.ex scō.ſ. plane si ex repu.ꝛ de tribu.l.ꝓcuratoris.ſ.sed ꝛ si vedi.b.

o Persecutio.i. actō in rē q ꝓra quēlibet tenētē dat: vt.ſ.ō rei uē. l.officiū. sed an actio ex testō dat: ꝛ vī qꝫ sic. C. cō.ō.le.i.ꝛ.ii.ꝛ.ſ.ti.i.l .i.ſ.plāe ꝛ.l.is cui.ſ.fi.

p Ex cadē cā.ſ.legatorum.

q Nō potest.tal' missio: vt.C.cō.ō le.l.fi.ſ. sinaūt.ꝛ auc̄.ibi posita

r Si rei.missus.i oia bōa. vt.j.e.l.qꝰ.ac.

s Heredis.secus in hereditario.qꝛ preferꝛ mihi: vt.C.de iure del.l. fi.ſ.sed ꝛ si legatarij.ꝛ facit ad.ſ.principiū huius.l.

t Municipio fideicōmissum. vniuersale: vt.ſ.ad trebel.l.oibus ꝛ singulare. vt.ſ.de le.i.l.si heres.ſ.i.ꝛ.l.ciuitatibus.

u Si nō caueat.ꝛ a municipio instituto herede vel successore per trebel. alicui singulari legatario. x Municipes. si ipsi debeāt legatū

a Ipsos. cum eis est legatum. uel ipsi municipio. ac.
b Assecuturos. s. possessionē quia vniuersitas facile consentire nō pōt: vt. j. de li. vniuer. l. i.
c Actor. vel seruus: vt. j. de acqui. pos. l. ij. ꝛ. s. qō cuiusꝝ vniuer. no. l. ſi. ꝛ ad trebel. l. ita tamen. in ꝓncipio.
d Quāuis. oīum bonoꝝ: vt. j. qb⁹ ex eau. i pos. e. l. i. ꝛ fac. s. si qs omiſ. cā rest. l. si ñ tota. ꝛ. l. se. ſz ar. ꝛ. s. de dolo. l. si oleū. in fi. ꝛ. l. se. ꝛ no. qꝫ de alia missio ne in rē logr. C. cōia de le. l. in ipaz rē legatam. qꝫ hic dicatur.
e Si legatoꝝ. si filia. s. defūcti legataria esset missa. ꝛ sic de alijs sequēntibus.
f Neptis. ex filio. vel filia. idē in ꝓncipe siue sit ex nepte siue ex nepote.
g Vxorue. s. defuncti: ſz qdā dicūt de filia heredis. quādo dicit filia neptis ꝛ. ꝛ sic de alijs qō nō placet. qꝫ dicē nec nupta sit qō ad vxorē heredis nō pōt referri. Sed qd dices de maritis decēdentib⁹? Rñ. nō idez. qꝫ nō sūt vite obsequioris vel debilis: vt femie. ar. s. de trāsac. l. cū hi. ſ. ſz ꝓsonaꝝ. ꝛ pz qꝫ i multis sūt alteri⁹ additiōis qꝫ mares: vt. s. de sta. ho. l. in multis. Item qd dices si sit alia femina ō liberis? videt. idē cū eadē sit rō. qđ idē iuſ: vt. s. e. l. is cui. ſ. cōstitutio. ꝛ ar. j. de carb. edic. l. ſz ꝛ si is. in ꝓn. ꝛ. ſ. an āt. ꝛ de vētre in pos. mit. l. vbi cūqz. ſ. i. vel forte aliō i remotionib⁹. arg. C. de qōnibus. l. diuo. eſnei aūt oīa debēt seruare ex edicto ꝛ nihil diminuere: ēt cā vexēdi: vt. s. e. l. is cui. ſ. q legatoꝝ. vel in legatis ꝛ vsuris computare ex ꝓstōne. vt. s. e. l. is cui. ſ. queri. ꝛ ad hoc. j. de car. edi. l. de bonis. ſ. q pupillo. ꝛ. ſ. non solū. Item est hic ar. qꝫ vroꝝ infra animum a tempore mortis viri sit alēda qō dic vt nō. C. ō rei vxo. ac. ſ. cū aūt. hic autez alio casu logr qꝫ. se. qñ. s. vror ē i pos. cā legati. Item facit ad. l. s. ō iof. test. l. si instituta. ſ. de inofficioso. ꝛ. C. de or. cogni. l. fin. ac.
b Interdū. regulr. n. est ℞: vt. s. e. l. is cui. ſ. i possessionez. ꝛ. ſ. ſz non oēm.
i Locū religiosuz. inferendo in suū locū fit nulli⁹: vt insti. de re. di. ſ. nullius. ꝛ desinit possideri: vt. j. ō acq. pos. q vniuersas. ſ. i. ꝛ sic desinit esse in causa hereditaria ac.
k Permissu. exponit publice. ſz certe immo videt ꝑ pōtifices ꝛ sine ꝓn. vt insti. ō re. di. ſ. sacre. nisi sit loc⁹ publicus: ut. s. de rer. di. l. sacra. i ꝓn. ſz dices ꝫ spāle cū alij ꝓiudicet. uel illas intellige ꝫm istam.
l Nō i fraudez. si aūt in fraudē ipo iure nō ualet. ut insti. q ma. nō pos. in ꝓn. fuit ergo dolus quo ad legatarios. put in ꝓn. l. pz. nō ergo quo ad creditores. ꝛ est spāle bis casibus. alij dicūt factā manumissionem i fraudē vni⁹ legatarij: alterius nō: ut ille mittat in cuius fraudē fit alter nō: ut ar. j. er qcau. in pos. ea. l. fulcinius. ſ. qꝫ si aduersus. qō nō placet: qꝫ lib⁹ tas tenet ut hec. l. dicit. Item nō. ꝫ ar. qꝫ legatarius nō ē creditor: ut. j. de ac. ꝛ ob. l. is cui⁹. ꝛ. s. e. l. is cui. ſ. si plures. Item ad totū titulum est ℞. j. q in frau. cre. l. pe. ſ. j. vbi ꝓditionalis creditor nō mittit in possessionē. ſz illud in ꝓuentionali. ꝛ est rō qꝫ iste q de lucro certat plus timet bf̄dem ne resistat qꝫ verus creditor. ac.

De bonorum possessionibus.

Dictū est de successionibus ex testō ō iure ciuili vniuersalibus ꝛ singularibus: segr de his q iure ꝓtorio succedūt. sic. s. de bo. pos. bf̄. pe. l. i. ꝛ qꝫ hoc fit ꝑ bonoꝝ pos. iō de his ꝓmo dicit in genere postea per species ac.

Bonoꝝ. admissa. q̄ oliz ēt cū solēnitate. ꝛ dicebaē ōcretalis. qō dic ut. j. l. iij. ſ. sed si nemo. bodie non: ut. C. e. l. penulti. ꝛ vltima.
c Incommoda. q̄ iuris sunt: ut actiones: ut. C. de iure delī. l. si sorori ꝛ non facti: ut. j. de acqui. pos. l. cū bf̄des. sic. s. ad treb. l. fcā. ꝛ. C. vñ le. l. nō hoc. Item hec sunt vera in bonoꝝ possessiōib⁹ q̄ tribuunt ius: que sunt. vij. duc ex testō. s. fm ta. ꝛ contra ta. q̄tuor. s. ab intestato. vñ liberi. uñ legitimi vel agnati. vñ cognati. ꝛ uñ vir ꝛ uxor. Item. vii. extraordi. ut isti. e. ſ. sūt aūt. ꝛ. ſ. vii. at tres sūt que non tribuunt ius vt carbo. Item uētris. Item q̄ dat filio emācipato gr̄a agnoscēde litis. de qbus ꝫ nō dicit. nā ꝓme cū cause cognitione dant: ute non ut dices. j. e. l. iij. ſ. si cā.
o Item qēqz dominiū. utile. nā directū solus bf̄s ꝫz. vt. s. de mino. l. ꝛ si fine. ſ. ſz qꝫ pap. ibi. ꝛ qꝫ ait. ꝛ hic autē non heres. sed loco heredis est: ut institu. eo. ſ. quotiens autem: ꝛ. j. l. prox. que huic continuatur. ꝛ. j. ō regu. iur. l. prētor.
p Cōiuncta. ut. j. l. iij. in ꝓncipio. argumē. ꝛtra. s. de iure do. l. mulier. b. sed ibi in contractu.
q In omnibus. fere subaudi: ut. j. l. iij. ſ. inuito. ꝛ. ſ. acquirere. azo.
r Vicē. non aūt ꝺe est heres. uñ non ꝫz petitionem heredi. directā: ſz utilem: vl̄ bono. pos. Item utiles actiones hereditarias ciuiles tamen remanēt ut no. s. de bo. pos. bere. pe. l. i. ꝛ. ij.
s Bona autē. que dictio in ludiē in hoc uerbo bonorum pos.
t Plerūqz. sic. s. ad treb. l. nam qō i fi. ꝛ. l. si legatum. ſ. si quis. ꝛ. j. quorum bo. l. i. ſ. i. ꝛ. j. de uer. sig. l. bonoꝝ. ꝛ. l. ij. s. de pe. bere. l. item ueniunt ſ. ait senatus. bis. n. legib⁹ bona ꝛ hereditas idem est qꝫtū ad effectum.
u Jn hoc loco. als non sed etm̄ que sunt sine incommodo: ut. j. de verborum significa. l. bonorum. i. ꝛ. l. subsignatum. ſ. bona.
x Bonorumue possessio. pro una dictione ponitur bonorumpossess. nec enim idem est pos. bo. ꝛ bo. pos.
y Magis. electiue non comparatiue. sic. s. communi vi. l. si conuenerit. Idem in alijs que in iure consistunt: ut institu. de rebus eorum. ſ. primo.
z Labeo ait. ut. s. de pe. bere. l. hereditas.
a Bonorū. ius psequēdi. dic ꝓtoriū non ciuile: ut differat ab bf̄ditate. ꝛ sic nō ob. j. de uer. sig. l. nihil aliud. Item dic ius pp qō sequimur: non quo persequimur. ad vtiam bonorum pos. pe. bere. sic enim nō ē instrumētū agendi nec enidicit. ago bonoꝝ pos. uñ liberi uel alia: sed ago peti. bf̄. utili. vl̄ alia actione hereditaria pp bonoꝝ pos. uñ liberi. quā agnoui. ꝛ hoc ēt patet qz competit possidenti: ut subijcit retinēdiqz ꝛc. ꝛ. j. de contra. ta. l. ꝛ si ꝓterit⁹. ꝛ. j. ō se. ta. l. i. ſ. si ſb. ꝛ ar. s. de inoffi. testa. l. papi. ſ. si filius. qō nō cēt si cēt inst fm agēdi. quia nulla actio dat possidenti: ut. j. uti pos. l. i. ſ. interdictum. ſz si agnoui bo. pos. uñ liberi: probando me filium ꝛ alius ueniat ꝛ agnoscat uñ agnati: ꝛ pbet me non filium an audiat? ꝛ videt qꝫ non postqꝫ habui decretalē: ut. j. de acq. pos. l. iuste. ꝛ. s. de relig. l. ꝛ si qs. ſ. i. in ꝓn. ſz dic contra quia sub hac cōditione uidet pretor dedisse si filius est. ar. C. de diuer. rescrip. l. uniuersa. ꝛ de insti. ꝛ substi. l. generaliter. ſ. i. Item qz res inter alios acta non ꝓiudicat. ꝛ facit ad hoc qō no. C. quorū bonoꝝ. l. i. Item expsum est. j. de leg. pre. l. filiū. ſ. si quis. Item an sit aliqs uocā dus. dic. ut. j. e. l. ſ. pe. ac.
b Rei. i. patrimonij. pro eodē autez ponit: nā rei appellatio etiā bf̄ditatez ꝛtinet. ut isti. ō re. corp. ꝛ ico. ſ. i. vl̄ dic rei ēt singularis. nā ꝛ peti. bf̄. p re minia cōpetit tota. qz in totum bf̄s est. ut. s. de peti. bf̄. l. regulariter. ꝛ. l. licet. ꝛ idē in interdicto quoꝝ bonoꝝ. ut. j. de fur. l. hoc amplius. ꝛ. l. sequē. nec obstat. j. quorū bonoꝝ. l. i. ſ. i. qz subaudi ibi tm̄. vel dic rei. qñ una sola res ē. in bf̄ditate: ut. s. de here. isti. l. ex facto. ſ. dicebam
c Jnuito. secus in bf̄ditate quandoqz: ut insti. de here. qua. ꝛ dif. in ꝓn. ꝛ. ſ. sui Item hoc uerum nisi sit rogatus restituere alij: ut. s. ad treb. l. i. ſ. bonorum. Item hoc verum de decretali. sed qd de edictali. secus: ut. j. proximo. ſ. sed ꝛ si nemo ꝛc. sed Joan. contra. dicit enim edictalē nō acqri ignoranti: sed velut paternam offerenti. azo. Item hoc uex directo vl̄ ꝑ obliquū vt cū ꝑ filiū vl̄ seruū ut. s. ad trebelli. l. si legatum. ſ. si filio. ꝛ. l. seruo. in principio. ꝛ. ſ. i. sed alia lucra per obliquum inuito acquiruntur non directo: ut. s. de nego. gest. l. soluendo. et' facit. C. de iure delī. l. nec emere. ꝛ. C. unde. le. l. ñ. ꝛ. j. ō reg. iur. l. inuito
d Municipibus. ꝛ corporibus decurionū. ꝛ est dīa qa societas quando non simul cohabitant. collegium qñ sic. corpus est genus. ac.

a Quis alius. vt sindicus vl is cui er. l. pmittit siue administrator municipij: ut. ff. qđ cuiusq; vniuer. l. i. §. qbus. ꝛ. l. nulli. ꝛ. l. ciuitates. ul etiã in defectũ eꝝ neus idoneus tñ: ut. ff. qđ cuiusq; vniuer. l. i. §. pe. ꝛ. ff. de no. ope. nun. in. puincialt. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ dic qꝫ municipio ꝛ ciuitati tñ fm tab. põt queri. fisco autem ꝛ societatibus ꝛ curijs ẽt ab intestato: ut. ff. ad treb. l. recusare. §. si fisco. ꝛ. §. ite. ꝛ l. oĩbus. ꝛ. C. de here. ꝺcur. per totum. ac.

b Pretoꝝ. s. mortui. ꝛ hec dicit edictalis. ut ff. alia ẽ decretalis que viuo pretore decernit. ꝺ qua hẽs. ff. de suc. edic. l. i. §. decretalis. uel dic qꝫ vna ẽ edictalis: sꝫ nõ hꝫ effectũ nisi decernat iudex dicendo. decerno eum in bonorum pos. sicut dicitur i rescissoria: ut. C. q. er. ca. ma. l. fi. sed hodie iudicialis põt dici: q olĩ dicebat decretalis: ut no. ff. e. l. i. in pn.

c Dari. si mꝺ. restringit in filio ad testamentariã tñ: qa si intestatus decederet. pater iure peculij occupat: ut. ff. de castrẽ. pecu. l. ij. ac.

d Vel qsi. de vtroq; põt testari. ut. C. de inof. test. l. fi.

e Dubitatio ẽ. qꝫ fingit mortuꝰ añ captiuitatẽ: ut. ff. ꝺ vul. sub. l. lex. cor.

f Acquirere qs. liꝫ hõ pater fa. ꝛ maior. xxv. an. vt dices. ff. e. l. seruus. ac.

g Per aliũ. s. procuratorem. q hẽbat generale mãdatum: ut. ff. de so. l. reo. ꝛ arg. ff. de admini. tu. l. si duo. sꝫ hic exigit spãle. ar. ff. de acq. here. l. si qs mihi bo. §. iussum. sed illud in bꝰditate cuiuiter acqrẽda. vbi etiam iussus ꝺꝫ pcedere: ut ibi qđ hic non est necesse: ut. ff. ad treb. l. seruo in pn. Itẽ contra. ff. de acq. bꝰ. l. paulus. sꝫ ibi i hereditate que nuda voluntate acquiritur. ꝛ sic statiꝫ ex quo constituo pcur. sum bꝰs: ꝛ ita nil bꝫ facerꝰ: sed hic opus ẽ eam peti. ac.

b Quin nõ. i. non competet. vt probat statim. ꝛ. ff. ꝺ acquihere. l. si quis alicui. ꝛ. ff. rem ratam habe. l. si is. ꝛ. l. bonorum. ac.

i Non transeãt. no. nõ agnitã nõ transmitti: ut. C. e. l. emãcipata. sꝫ cõtra. ff. ꝺ cõtra ta. l. illud. §. si qs. ꝛ. §. qđ maxime cũ. l. se. sꝫ ibi duo sunt spãles casus: vt pꝫ ibi rõ. ꝛ eadẽ rõne est spãle. ff. de car. edic. l. rescriptus. ꝛ. ff. de acq. bꝰ. l. ventre. que sunt ꝓtra. Itẽ nõ ob. ff. de acq. bꝰ. l. pantonius. sꝫ ibi iure i inte. resti. petit heres nõ cõi iure: vt ꝛ ibi dicit. Itẽ ff. de suc. edic. l. i. §. qbꝰ. sꝫ ibi ꝺferẽ sequẽti gradu. nõ vt bꝰdi pimi gradus. Itẽ sic est in bꝰditate ꝺ iure ciuili: vt nõ adita non trãsmittat: nisi in casibꝰ. vt. C. de ca. tol. §. in nouissimo. ac.

k Si causa. que ius tribuit. ac.

l Prohibunali. i. iudice sedẽte nõ de plano. vñ cũ cã cognita: ꝛ p officium iudicis detur non põt delegari: ut. ff. de offi. pcon. l. nec quicq̃. §. i. secus in his q̃ non tribuunt ius: ut carbo. ꝛ ventris qñ de plano dari possunt si semiplena cause cognitio interuenit: ut. ff. qs ordo in bo. pos. ser. l. ij. §. dies. ꝛ. §. bonoꝝ. ꝛ. ff. ꝺ carbo. edic. l. tij. §. duo. Itẽ secus in manumissiõe. que de plano sine fieri põt: ut i sti. de libertinis. §. a multis. hodie aũt sufficit agnitio coꝝ iudice sine petitione et datione bonoꝝ pos. ut. C. e. l. pe. ꝛ fi. ꝛ. C. de cur. fur. l. fi. §. ij. Sed nũqd vel petitio olim vl agnitio fieri ꝺꝫ altera parte pñte ꝛ ꝓtradicẽte in forma iudicij: qđ ut dek. ut. ff. de mino. l. in cause. §. cã. Itẽ cũ dies utiles cõputent: ut. d. §. dies. i. i qbus est copia aduersarij ꝛ iudicis: ut. ff. de diuer. pre. l. i. igit aduersarius ẽ vocandus. sꝫ certe. l. illa loqtur qñ exigit vocari aduersarius. dicas ꝙ qp nõ i forma iudicij cũ seruus possit qñqꝫ petere. ut. ff. e. l. seruus ꝛ pupillus. ut. C. e. l. bonoꝝ. Itẽ si apparear cũ nõ potuisse petere: non ob. ut no. ff. §. bonorũ. Item qꝛ peti potest aliquo non exãte bꝰde: ut. ff. de contra ta. l. illud in pn. quis ergo vocare tur ex diuersa parte.

In bonoꝝ. In bonoꝝ possessiõib⁹ locũ habet ius accrescẽdi. itẽ portio ꝺficiens accrescit ei qui suaꝫ agnouit sine noua agnitione si eodẽ iure succedant. secus si diuerso. h. d. Bar.

m Accrescẽdi. ut. ff. sequẽtib⁹ duabus. ll. ꝛ. C. qñ nõ pe. partes. l. i. ꝛ. ff. ꝺ conuũgẽ. cũ emã. li. l. i. §. si qs ex nepotibus. ꝛ insti. co. §. fi. sic est ꝛ in succedentibus de iure ciuili: vt. C. de cadu. tol. §. bis ita. ꝛ. ff. de suis ꝛ le. §. si pluribus. ꝛ. ff. de

testa. m ili. l. si duobus. ac.

n Sꝫ qui. bo. pos. ff. sue partis: ut. ff. l. proxi.

o Sed cum patrono. partis tertie: ut insti. de suc. liber. §. sꝫ nostra.

p Possessionẽ. i. bonorum pos. ac.

q Polliceat. quã ergo petet pro ista parte. cõtra ta. nõ: qꝛ non competit ei nisi ad debitã ptem quã tã hꝫ. fm ta. non: qꝛ nõ est scriptus: rñ. vñ legitimi ut. ff. vñ le. l. ij. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ insti. de suc. li. §. a multis. vl fm quoꝺã fm ta. q̃ competit repudiãti: in cuius locum succedit. vel dic septimã extraordi. ut. ff. uñ leg. l. iij. i fine. ꝛ. ff. ut ex le. se. con. ꝛ insti. e. §. septia. sꝫ cum institutus adierat. alꝫ enĩ patrono non dare contra ta. ut. ff. ꝺ bo. pos. contra ta. l. illud in prin. ꝛ. ff. ꝺ bo. li. l. etiaꝫ §. ut patronus. quõ desinit cẽ heres scriptus: ut C. de repu. bꝰ. l. sicut. ꝛ ff. de mino. l. ꝛ si sine. §. sed qꝫ pap. rñ. p in inte. resti. vel qa filius erat liberti qui abstinuit: ut. ff. de bo. li. l. etiaꝫ si ex modica. §. si filius. uel forte duo fuerũt scripti. vnus adiuit: ꝛ ita patronus petijt contra tabu. potuit enim. ut. d. §. ut possessio alter repudiat. ꝛ ille qui adiuit repudiat qđ põt. ut. ff. de acquir. bꝰ. l. cum bꝰditate. ꝛ ita patronus petet portiones vtriusq;.

r Cum ceteri. siue sint bonoꝝ possessores siue bꝰdes de iure ciuili: ut. ff. de acqren. hereꝺi. l. si solus in fi. ff. rñ. ꝛ. ff. e. l. iij. cuꝫ sequẽtibus. ꝛ. C. quando non pe. par. l. i. ꝛ facit. ff. de bo. li. l. si libertus. i pncipio. ꝛ. ff. de iure pa. l. siue. §. ex duobus. patet ex premissis qꝫ refert sit delata bonorũ pos. pluribꝰ eodẽ iure ut tũc ipso iure accrescat. aut diuerso. ꝛ tũc nõ nisi p nouã petitionẽ bonoꝝ.

s Cõtra volũtatẽ. ut ꝓ ta. ac.

t Scõm voluntatem. exꝑssam.

u Habẽtibus. hi habẽt voluntatem tacitam. ut. ff. de codicil. l. conficiuntur. in pncipio. sed his videtur nil facere si decernat bonorum pos. quia hoc ipso qꝫ eam petunt uel agnoscant: videntur gerere pro bꝰ. ut C. de iure delib. l. impuberẽ. quid ergo facit data postea bonorum pos. rñ. videtur gerere pro herede iure pretorio non ciuili. ꝛ licꝫ gerat nõ tamen gerit plane nisi ꝛ decernatur quod tamen hodie non est opus. ut. C. eodem. l. pe.

x Ius legitimum. nõ habẽtibus. ff. rii. ta. ac.

y Propter capitis di. etiam minimã tollit ius legitimũ. i. leg. rii. ta. ut insti. de legi. agna. tu. §. fi.

z Deficiant. i. non succedant.

a Rescindit. dando bo. pos. vñ liberi: ut. ff. uñ. li. l. liberi. ꝛ qñqꝫ contra tab. ut insti. de bꝰ. abintest. eadẽ. ꝛ qñqꝫ uñ cog. dank liberis: ut ff. e. l. §. admonendi. ac.

b Tuendarũ. pone casũ. ut. C. ꝺ iof. test. l. si mꝰ. nam cũ habeatur pro instituto filius: ille hꝫ fm ta. cã tuẽde leg. illius. ul uñ legitimi. ꝛ ubicũqꝫ per aliquã legẽ uocat ad bꝰditatẽ cã tuẽde legis illius ꝺat bonorum pos. uñ le. ut. ff. uñ le. l. ii. in fi. ꝛ. ff. le. ꝛ insti. e. §. septima. Itẽ ꝛ ubi qs vocatur p. l. rii. ta. ut instituti. ꝛ liberi ꝛ agnati ꝺat bon. pos. cã. tuẽde. l. rii. tab. ut insti. de bo. pos. §. aliqñ.

c Notis. i. signis numeroꝝ ut algorismus: ut in auc. de testa. ipse. §. i. ꝛ. C. de uete. iu. enu. l. ii. §. pe. uel sicut faciunt notarij romani q nomen suũ in instrꝰis p vnam lꝛam habẽtem multos ramos denotant.

d Edicto. ut ex eis deꝺ fm ta. nisi sit miles testamentum. ut. ff. de testa. miles. l. ticius nec ob. C. de testa. l. hac consultissima in fi. ga grece lre possunt intelligi ꝛ legi. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Seruus Seruꝰ pōt petere bono. pos. h. d. Bar.
C Seruus bonorū pos. dño delatā: ⁊ sic noīe dñi. uel ipsi seruo q fuit ab alio institutus: ⁊ sic noīe suo. vtroqz tñ casu dz dñs bēre ratum vt. s. ad treb. l. seruo. qđ aūt si extraneo delatā seruus petat nomīe extra neo: quidā dicunt idē ar. huius. l. ⁊ ar. ī. de acqui. pos. l. si meum. in fi. sz .b. cōtra ad similitudinē hereditatis.

b Admitti pōt. i. ei deferri pōt. ac.

c Si pretor de cōdi. i. cū esse seruū. ⁊ cuiꝰ noīe petat. ⁊ de hoc sit certus iudex: ut. s. ꝺ offi. presi. l. illicitas. §. vltās. ecō tra qꝫ non. qꝫ seruus, nō pōt esse in iudicio. sz hic potest: qꝫ nō in forma iudicij sit vt. nō. s. e. l. iij. §. si causa.

d Et nō petenti. bona illatio. qꝫ ipe est nullus ut. ī. de reg. iur. l. qō aliquis tenet ⁊ hic vāt nulli petē ti cui tñ pretor sciat delatā ⁊ vt siue seruus petat p eo dño absente siue nullus.

e Ergo. qꝫ seruus potest petere ⁊ femina pro alio petet. lz i iudicio alius pro alio esse non potest nisi in casib⁹: ut. s. de procur. l. femīs. ⁊. l. neqz. ⁊ facit. C. ꝺ preci. i per. offe. l. vniuersis. ⁊ ī. c. l. pe.

f Accipe pōt. nisi pretor certus ꝛc. ut. C. e. l. bonorū. ⁊ facit. C. q le. p. l. i. ⁊. ij. ⁊ ꝺ anē. pstā. l. darum.

g Pupillo. ut. ī. l. pri. ⁊. C. ꝺ iure deli. l. potuit.

b Infanti. i. minori. vsq. an. ut. C. de iure deli. l. si ifāti. ⁊. ī. ti. ij. l. i. ij. rū. ⁊ sic ergo nota seruum nō admitti: nisi vt in prin. l. dicit. Item nec impubes ut hic. de adulto dic idē si bēat curatorem. alꝫ pōt vt. C. de in inte. re. mi. l. si curatorem. de filiofa. dic. ut. ī. pri. dices.

i Sit. alꝫ sit. qꝫ pupillus tutorē. filius patrē habet. alꝫ scit. s. delatā bonorum pos. filio ⁊ pupillo. ⁊ qꝫ dicit cedere. s. quo ad patris ⁊ pupilli cōmodū. s. ut possit peti. ne cōmodo excludat si nō petierit. ut. ī. ti. ij. l. i. §. i. ⁊. ī. qs or. in bo. pos. ser. l. arca. ⁊. l. cū filio. ⁊. C. de iur. deli. l. si infanti. vel dic mero iure cedit in pīudicium patris ⁊ pupilli. sz pupillus ipo iure .s. sine restōne admittit. sic ⁊ dicit. s. ꝺ acq. hr. l. īpuberibus. ⁊. l. necessarijs. fm Jo. ⁊ azo. ⁊ adde qō no. C. e. l. i.

h Tutor. nō pōt. sic. ī. de suc. edic. l. i. §. tutor. ⁊. C. de pac. l. pactū. tusz cōtra. s. ꝺ aucto. tu. l. si ad pupillum. vbi repudiat tutor. sed dic cū pupilli ꝓsensu. ar. C. de iur. deli. l. potuit. ⁊ fm. b. ēt amicis eius ⁊ iudice sciēntibus nō solus tutor ut hic. Itē sūt ar. ꝺ. ī. de re. iur. l. iij. ⁊. l. qui pt. §. qsqs. ⁊. s. ꝺ acq. hr. l. is pt. sz ille regle fallūt i his administratorib⁹. qꝫ ñ videt tutores. qñ pupillū spoliāt: ut. ī. p ēp. l. q fundū. §. tutō. Jples. necne pōr gdus. ut. C. e. l. qđiu. ⁊. l. pe. ⁊ fi. ⁊ insti. e. §. fi.

m Tā bonoꝝ. istituto. s. in assem. nisi sit suus. qꝫ tūc non regrit sit ex asse vel pte: ut. s. de iur. ⁊ fac. igno. l. i. in fi. sed hodie est ius cōe: ut ēt ex parte hs possit adire ante apertas tab. ut. C. de cadu. tol. §. j.

n Prudentiores. hec distinctio. potuit aut non potuit ꝓsulere pitiores raro fit: qꝫ tñ hoc casu qñ tractamus de lucro: ut. s. de iur. ⁊ fac. ig. l. regula. §. sz iuris ⁊ facit. ī. qs or. in bo. pos. ser. l. ii. §. fi. ⁊. s. de isti. ⁊ ꝓsti. l. sed ⁊ si pupillus. §. pscribere. Ac.

o Si pupillo. tenēt. si fuit in culpa: ut. s. de auc. pstā. l. si ad pupillum.

p Non est. fiscū. fiscus ⁊ respublica romanoꝝ idē sunt: lz qdā de qbus dā dicāt. idē tñ de oībus istitutis: ⁊ ab intestato venientib⁹. nam fiscus ultimꝰ est successor: ut. C. de cadu. tol. §. fi. sz ꝺ his magis dubitabat.

q Clam enter ex edicto. de ven. in pos. mit. Item natus petit bonorum. pos. ut. ī. ad se. cōsul. tertul. l. ij. §. si qs ex liberis. Itez impubes cui motuetur questio status p carbonianū: ut. C. de car. edi. l. i. §. sed ⁊ sīgs. in fi. §.

q Furiosus. huic dirit Jo. dari bo. pos. que facti est non iuris. vt hic. ⁊. C. de cur. fur. l. fi. §. tali. ⁊ pro eo. ī. ad tertul. l. ii. §. si qs ex li. alij ēt eam que iuris est. ar. s. de le. ij. l. lucinius. §. fi. ⁊ no. C. de cur. fur. l. fi. §. i. ac.

r Vbicūqz. de lege da ctēplum. ī. de bo. li. l. si patronus nō aluerit. ⁊. s. de acqui. here. l. heres institutus. Et de se. con. ī. ad tertul. l. i. §. qui operas. ⁊. s. de his que pro nō scrip. l. i. de constitutiōe dic ut. s. si qs ali. tes. phi. l. i. i pīn. ⁊. C. de hereti. l. manicheos. et facit. ī. de cōtra ta. l. iij. §. liberi. ⁊. s. de se. ta. l. bi. Sed contra videtur in emancipato qui repellit a iure ciuili sz admittitur per pretorē ut. s. e. l. sz cum patrono. §. i. sed dic qꝫ ius ciuile nō adfistebat sz non resistebat. Itē idem erat in postumo alieno. q. a iure ciuili repellebat: sz p ꝓtorē admittebatur: ut institu. eo. in principio. sed dic ut diri in alio. Itē illud ibidem statim corrigitur. item sanat. ī. l. prori.

s Dicto. q rei. i. delicti.

t Restituti. qꝫ nunc ēt secus: ut. ī. de iure pa. l. filij. §. i. ⁊ isti. qđmo. ius pa. po. sol. §. cum aūt.

u Interdicto. in cuius locum hodie successit deportatio. vt. ī. ad. l. iuli. pecu. l. iij. ⁊ fac. ī. ꝺ pe. l. ii. ⁊. ī. de uer. sig. l. lic capitalis. ⁊. ī. de iur. pa. l. cum patronus. §. i.

x Quis erit. nā ꝑ retinet ciuitatē ⁊ libtatē: ut. ī. ꝺ pub. iudi. l. ij. ⁊ facit. s. l. pri.

Cum quidam Qui dicit testm falsū vt bo. pos. agnoscere: si de testamenti viribꝰ certus erat. h. d. Bar.

y Propinquus. s. defūcti.

z Accusaret. ⁊ incepit accusare infra tps petēde bo. pos. qđ ē annus. uel. c. dies: ut isti. eo. i fi. sed qđ si post finitū incepit: ⁊ ad finem pdurit. quia hucusqꝫ fuit incertus. ⁊ vicit in falso: rū. idē qꝫ dies petēde bo. pos. vtiles sunt. ut isti. e. §. fi. ergo nō currit anteqꝫ cōstat falsum: ut. C. eo. l. qđiu.

a Quā. s. bono. pos. b Certꝰ. i. si certꝰ ēt qꝫ ēt falsum stati petere poterat bo. pos. sit cepta accusatio uel nō. sz vbi incertꝰ nō pōt cū effectu anteqꝫ fiat certum pnīaz. ut. s. ꝺ acq. hr. l. cū falsuz. ⁊ hic. c Cessisse. nō tñ cessit. qꝫ nō potuit petere. ad qđ. C. ꝺ an. er. l. i. in fi. ⁊. C. ꝺ inof. tes. l. ꝓtra maiores. ⁊ no. qꝫ puidēdo in uno ⁊ in alio sibi prouidere. vt ut. C. ꝺ his q̄ a non do. l. fi. sz arꝓtra. ī. vi. bo rap. l. si pupus. sz vt ēt accusatiōe pētēte tps bo. pos. cedere. sic tutori currit tps excusationū dū vnā exercet: ut isti. de excusa. tu. §. q aūt. sed ibi oēs simul statim poterāt ꝓponere sine obstaculo: vt. s. ꝺ excu. tu. l. iciere. §. scire. hic nō uel. qꝫ ñ erat certus. uel si erat. in sua ꝓsciētia tñ ei resistit i dcā accusatione. ⁊ sic nō bene poterat simul vtrūqz auxiliū iplorare. ac.

d Videbit. hoc ipso qꝫ falsum accusat: ut. C. de repu. hr. l. suus. ⁊ hoc vertū si icepit. accusare infra tempus. sz qđ si post tps qꝫ fuit certus ꝺ falso: dicā qꝫ nec videtur eam agnouisse. nec petere posse: ut hic colligit.

e Paulus. nō acqsisse. sz cur oīum rei singularis accipiēdo ei acqrit: ut. s. depositi. l. die. rñ. ꝺ maior regrit solēnitas qꝫ maius cōmodum. immo qꝫ incōmoda affert. ut. s. e. l. i. uel ibi extra ius. hic in iure. ubi nō admittitur p alio nisi in certis casibus. ut no. s. e. l. seruus. ij. rñ. ⁊ no. qꝫ idem dicā in qlibet femina. ⁊ ēt in mare. nec exigo ratihabitionē: qꝫ ꝓtor supplet. ac.

Quotiēs. pone qꝫ petita est cū mādato. ⁊ qꝫ subijcit magis ꝛc. mutat casuz qñ sine mādato. q. d. pinde est ac si petita ēt sine mandato ⁊ dñs habuerit ratū ante furorē. nā isti duo casus pares sunt. uel scdo totam itellige sine mādato. ⁊ fuit habita rata petitio anteqꝫ ꝺcerneret ⁊ cepit furere añ ꝺcretam: quē casū bēs. s. ꝺ acq. hr. l. si qs alicui. ⁊ fa. ī. rē. ra. ha. l. bonoꝝ.

C Si tabule testamēti ꝛc. Nota qꝫ differt h ti. ab illo. ī. si ta. tes. nul. ex. qꝫ hoc dicit extabunt ibi nō extabunt. Itē no. qꝫ hic titulus cōis ē ad bo. pos. fm ta. ⁊ ꝓtra tab. supior ꝺ generalis oīum bo. pos. dic ergo cōia vtruszqz. s. fm ta. ⁊ cōtra tabulas. ⁊ primo casu cui competat vtraqz: ⁊ quidem capacibus: non capacibus non. ut. ī. de contra tabu. l. iii. §. liberi. secundo ex cuius tabulis: et

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

die eius qui potuit testari: vt. ĵ. de se. ta. l. i. §. exigit cū sequētib⁹. Tertio ex qb⁹: ⁊ certe quacunq; materia scriptis: vt. ĵ. de se. ta. l. i. in prin. §. i. Quarto ex quo testamento: ⁊ die scripto ⁊ non scripto: vt tunc dicatur ſm nuncupationem. vel contra nuncupationem. vt. C. ō se. ta. l. i. ⁊ de bo. pos. contra ta. liber. l. i. Item quinto quando dicitur: ⁊ certe cum tabule sunt tpe mortis: licz postea intereant ut ĵ. ō se. ta. l. i. §. sufficit. ⁊. ĵ. hac l. in multis autem differunt: vt ⁊. ĵ. de contra ta. l. illud. §. ad testamēta. ⁊ in multis aliis ꝓueniūt ⁊ differūt vt patebit. ĵ. i specialibus ti. ⁊ de cōtra ta. ⁊ ſm tab.

Heredi. Nō pōt dici proprie scriptum b qō sensu pcipit. sed oculis debet videri. hoc dicit Bar.

a Inconsulto .i. non ex voluntate testatoris. ſz qd si consulto: rñ. idem multo magis: vt non detur bo. pos. vel si dēt auferr vt indigno: vt no. C. de testa. l. nostram. ac.

b Deletū sit. ſ. ante mortē. nā post deletuz nō nocet: vt. ĵ. de se. ta. l. i. §. sufficit. sec⁹ quo ad peti. legatorum que durat licz sit deletum in vita inconsulte ⁊ ita q nō pōt legi: vt. s. ō his que intesta. delē. l. i. §. ſz ⁊ si legi. ⁊. §. se.

c Legi non possit. ſ. oculis pspici. nō dico non intelligi: vt. s. de his que in te. de. l. i. §. i.

d Bonorū pos. ſm ta. vel cōtra tab.

e Ex coniectura. i. ex presumptione. pſumitur cui non ſcriptus: cum legi non possit. arg. contra. C. de codicil. l. fi. ⁊. C. ō testa. l. errore.

f Prolatas. i. publicatas in publicū apud iudicē: vt. C. de testa. l. publicati. vl̄ēt quālibz. puatū mortuo tñ testatore.

g Haz ⁊ si. de post platum ⁊ mortē. nam idē ⁊ si nō platuz. ⁊ facit. ĵ. de se. ta. l. i. §. si linuz ⁊. §. si rose. ⁊. s. de testa. mi. l. i fraudem. §. i. ⁊. C. de testa. l. si vnus.

C De bo. pos. infan. fur. ⁊c.

Nota qnq; psonas. de primis duab⁹ tractat pria. ler. ſ. de fur. de quo dic. ut. s. ti. ij. l. non est ambigēdū. ⁊ de infante. de quo dic ut. s. ti. ij. l. seruus. in fi. alij ꝙ tres ꝓcedunt iure cōi in petēda bo. pos. ⁊ in die cedēda. vt. ĵ. e. l. ij.

b Furioso. neq; instituto. ſ. furioso.

i f Nec si. i. q̄uis: vel qz.

k Accipe potest. cōtra. ĵ. ō suc. edic. l. i. §. furiosi. ſz quātuz ad commodū delata est furioso ⁊ ei pōt peti. scilicet ut habeat fructus: nō quā tum ad ius ut habeat dominium: vt ibi. ⁊. C. de curato. furio. l. finali. §. tali. ⁊ statim dicam.

l Scientibus. ſ. tñ. subaudi. ut. ĵ. quis or. in bo. pos. ser. l. ii. in pn.

m Accepit. vt. ⁊. s. ti. ij. l. seruus. §. impubes. Sed nūqd eam que iuris ē. rñ. sic: vt. C. de iure deli. l. si infanti. §. i. ⁊. l. ii. secus ſm has. ll. quia nil querit filio nisi castrense vel quasi. ⁊ si querat nec momento apud eū stat: vt. s. de acq. hf. l. placet. Item queritur de ea que furioso est delata: sed ibi facti tñ vt fructus capiat: vñ factus sane mentis repudiat. Item decedēs nō transmittit ad suos hēdes. vt. C. de cura. fur. l. fi. §. tali. alij cōtra vt ibi no. Item legata bene querunt: vt. C. e. l. §. legatis. qz tñ cōmodū. sed bo. pos. etiā onus: vt. s. manda. l. si hereditatem.

n Excluditur. nel ipso iure. vel p in inte. re. vt no. s. ti. ii. l. seruus. §. dico.

o Prorio. vt substituto. p Substitut⁹ cautionē. i. ipe admissus cautionē pstare cogit. nec ob. C. de cur. fu. l. fi. §. oī satisdatiōe. qz ibi tollit eā quā curator pstabat aliis. q Hib⁹ bis. ſ. venientib⁹ ab itestato si substitut⁹ decedat nō vñs factus delata hēditate. hoc ē añ furiosum: vt in fi. hui⁹. l. dicitur. Item ex testō venientibus cauet si deferr eis hēditas prius moriēte furioso. vt statī subijcit. a30. b. r Decesserit. añ substituerum. s Agnosceret. furiosus sane mētis ⁊ sic añ substitutū. quo casu cū hēat locū substitutio cauet fideicommissario vl̄i ⁊ legatarijs q veniunt ex testō. t Nā fieri. mutat casum qñ substitut⁹ añ decedat. quo casu venientibus ab itestato est cautum ipis stipulantibus uel seruo publico. ar. s. de adop. l. nō aliter

v Metus. intelligant. nā ⁊ adire possunt: vt isti. de bere. qua. ⁊ diff. §. finali. Ac.

C De bo. pos. contra tab. Quare i. C. primo posuit de ſz tabulas ⁊ hic primo de contra ta: rñ. vt no. C. de bo. pos. contra tabu.

De bonoꝝ possessionecōtra tabulas.

Vlpianus.

In cōtra tabulas bonorū possessione liberos c accipere debemus siue naturales d siue adoptiuos e: si neq; instituti f neq; exheredati g sunt. C Vocāt aūt ad ꝓtra tabulas bonorū possessionē liberi eo iure h: eoq; ordine i quo vocātur ad successionē ex iure ciuili. C Nec āt clausula j etiā ad posthumos videtur pertiere. C Sz ⁊ si ab hostibus postliminio redierint k filij pōponius putat ad cōtra ta. bo. l possessionē eos admitti. C Si ex trib⁹ filijs vnus ab hostibus captꝰ sit: duob⁹ q sunt in ciuitate bessis bonoꝝ possessio cōpetit. C Idē est i posthumo. nā q̄diu posthum⁹ sperat n in ea cā est vt ptē o faciat. C Et sui iuris factos liberos in bonoꝝ possessiōez iducit ptor. siue igit emācipati sunt: siue alis exierūt ō pñs ptāte. admittunt ad bonoꝝ possessionē C Sed adoptiui patris non pōt p: ut. n. admitti possit ex liberis q cuz eē oz. C Qui habebat filiuz habebat ⁊ nepotez ex eo. filiū emancipauit ⁊ adoptauit in locū nepotis. deinde emācipauit: q̄rit an nepoti obstet: Et mihi magis vī būc nepotez nō excludi: siue pī eius in adoptionez māsisset: q̄si nepos. siue emācipat⁹ est. Puto cuiz ⁊ emācipato patre nepotem quoq; cum patre suo ex edicto admitti. C Quidam filium

In cōtra ta. possessione. peteda quaz ptor ōfert liberis: vt. ĵ. e. l. ñ putauit. §. ut aūt.

r C Liberos. vt. ĵ. expo nit liberos. ac.

s C Naturales. subaudi legitimi. Item sub. sui vel emācipati: vt. C. de lib. prete. l. fi. §. sācim⁹ itaq; ⁊ isti. de be. ab intesta. §. eadem. at naturalis tñ licz succedat ex uolūtate q̄q; tñ non admittitur contra voluntatē: vt. C. de na. li. l. humanitatis. ⁊ anē. lz.

t C Adoptiuos. vt. ĵ. e. l. uj. §. filiū. ſz ꝓtra testm̄ pñs naturalis nō bz nisi instituat heres. ⁊ per aliū apiat ei edictū: vt. ĵ e. l. nō putauit. §. i adoptionē. ⁊ fa. ĵ. si ta. test. nul. l. i. §. liberos. ſz hodie ꝓtra in vtroq; nā ꝫ testm̄ adoptiui extranei non bz: licz ꝫ testm̄ naturalis sic: vt. C. ō adop. l. pe. §. ſz ne articulū.

u C Instituti. pure. siue sub conditione ptāiua: nisi ali⁹ ꝓmittat edictū vt. ĵ. e. l. iii. §. si qs ex liberis. sec⁹ si sub casuali vel mixta nisi sit in defectum eius exheredatus. nā habetur pro non instituto: vt. C. de insti. ⁊ substi. l. iiij.

b C Neq; exhēdati. ſ. rite. nā tunc haberent q relā inof. te. vt. ĵ. e. l. nō putauit. §. nō q̄uis. ⁊. l. si post. §. exheredati.

c C Eo iure. nā non eodez iure q illi ciuili. isti pretorio. ſz dic. i. vt q repellunt illo iure repellant ⁊ isto: vt. s. de bo. pos. l. nō est. §. fi.

a C Ordine. vt prior in gradu prius hēat: vt. ĵ. e. l. iii. §. filiū. ⁊. l. illō. §. i. Item in stirpē. vt ⁊ ibi. ⁊. ĵ. e. l. si in adoptionem. §. fi. ſz cōtra. ĵ. e. l. §. q filium habebat. ⁊. ĵ. e. l. iij. §. i. sed ibi dices.

b C Nec aūt clausula. ad oia supradicta pōt referri. ⁊ dic q ad posthumos preteritos cum erunt nati nō ante. sed quomodo cum ipso iure rumpant: rñ. vt. nō. C. e. l. fina. Item anteq̄ nascantur habet locum. ĵ. de ver. in pos. mit. l. i. in pn. ⁊ facit. ĵ. de verb. si. l. nomē fi. ⁊ insti. q dari tu pos. §. fi. ⁊. ĵ. de assig. li. l. fi. §. i.

c C Redierint. ſ. quocūq; q modo vt. ĵ. de cap. l. nihil. a30.

d C Bonorū. qz tpe nō currit: vt. ĵ. de se. tab. l. q ex liberis. §. i.

C Si ex tribus. Facit partē ille qui spat admitti ad ptē. b. d. Bart.

e C Filijs. emācipatis ⁊ ꝓteritis vt faciat ad titulū.

f C Idē est. imo nō idem: vt. s. si pa here. pe. l. antique. in fi. ⁊ iō q hic dicit in fi. partē. ſ. quartam si vnus erat natus. vel vt sit p oīa idē. pone casum vt. ĵ. de coniun. li. l. i. §. sed si posthumus. ⁊. §. si posthum⁹. ⁊. §. si postliminio. ac.

g C Speratur. ⁊ facit. ĵ. de se. ta. l. ij. §. q̄diu. ⁊ quis or. in bo. pos. ser. l. ii. §. pe. ⁊ vnde le. l. pe. in fi. ⁊ vnde cog. l. i. §. si qs. sic ⁊. s. fami. herc. l. si heres vnus.

h C Partem. i. natū admitti ad partem: ⁊ nō ad totū: sic. s. de inoffi. te. l. qui repudiantis. in pnci.

i C Siue alis exierūt. vt p dignitatem: vt inst. q. mo. ius pa. po. sol. §. sed ex ꝓstōne. k C Nō pōt. ab eo emācipari: vt hic ⁊. ĵ. si ta. te. nul. ex. l. i. §. liberos. ⁊ vñ li. l. i. ⁊ insti. de exhere. li. §. adoptiui.

l C Ex liberis: suis vel emācipatis: lz enim emācipati desinant esse sui non tamen desinunt esse liberi: vt instit. de heredi. ab intesta. §. eadem.

¶ Qui habebat. Filius nõ capax sicut mortuus nõ obstat sequentibus in gradu.h.d.bar. a ¶ Ex edicto.de cõiun.li.vt.j.de coniun.li.i.in prin.ꝛ facit.j.si ta.test.nul.ex.l.i.§.añpe.§.ar.ꝓtra.s.e.l.§.vo cant.so.vt.j.l.iii.§.i. b ¶ Nepotẽ admittẽdũ:ꝛ nihil seruat filio. sed cur secus in capto:vt.s.e.§.si ex tribus:rñ.pp spẽ postliminij:vt.j. de bo.li.l.si necem.§.si deportat⁹.ꝛ.j.de assig.li.l.ñ.§.pe.Jo.

c ¶ Habẽdos.vt.s.p socio.l.actione.§.publicatione.arg.cõtra.j.ó ver.ob.l.ex ea pte.§.in insulã.ꝛ.s.de le.ii.l.cũ pater.§.hereditatem.ꝛ s.ad trebell.l.ex facto. §.ex facto.

d ¶ Sed ꝛ si.pone in duabus plonis.l.pẽe.ꝛ filio.ꝛ tunc dic patrem fecisse testñ.ꝛ preteritionez post rest.in inte.alsoũt factum eẽt irritũ capitis di.testãtis vt instit. §.mo.tel.infr.§.alio.sz nonne cõualesceret: vt s.de iniust.testa.l.si qs filio exheredato.§.pe. sm hoc logtur sequens §.ꝛ ler.vel melius pone in tribus personis.s. auo ꝛ patre nepotis:ꝛ ipso nepote.ꝛ pẽ semper stetit in ciuitate.ꝛ tunc dic admitti filiũ.sub.solũ.ꝛ sic sequentia intelliges.ꝛ continuatur cum superioribus.

e ¶ Efficit.sz deportatõ ñ ciuitatem aufert: vt infi.q mo.ius pa.po.§. cum aũt.ꝛ.§.fui.sz hodie nemo bñ nat⁹ ex supplicio fit seruus:vt i aute. de nup.§.qõ aũt ꝓpius.

f ¶ Admittet.simplicit acape si ponas in duabus plonis.si aũt in tribus sub.solũ vt.s.pri. dixi.ac.

g ¶ Demqz est.ul'pone in duabus plonis.ꝛ dic post restitutionem fcñ testñ.ul'pone in tribus vt.s.l.pri. no.sed huic.l.ꝛ fini superioris est ꝓtra.insti.de capi.di..§.qõ autez.ꝛ.j.uñ cog.l.is q.vbi nõ restituit cognatio p seruitutem amissa.So.ibi manumissio.hic fuit in ste.restituio.p quã oĩa pristina iura restituũt: vt.C. de sen.pa.l.i.ꝛ.l.fi.ar.ꝓtra insti.de sui.cogna. vbi etiã mãumissio ꝓdest actus cognatidis.sz ibi de nouo acgrit nõ vet⁹ restaurat.Ytẽ ar.ꝓtra.j. de pe.l.aut dãna.§.fi.sz ibi fuit indulgentia non restitutio in integ.

h ¶ Non tñ.etiã hi.ordine seruato.vt.s.l.i.§.vocantur.azo.

i ¶ Nati.sũt no.ex his qꝛ secus si ex filiabus ul'nepotibus.ꝛ est rõ qꝛ pro exheredatis habent.vt dices.j.eo.l.illud.§.ad testamenta.

¶ Si duos. Si aliqs ex liberis adoptetur:durante adoptiõe succedit ꝓut adoptatus est.ea finita succedit ꝓut naturaliter est.h.d.cum duobus.§.sequẽ.Bar. k ¶ Procedit.vt quasi solus filius admittatur

l ¶ Melius est autem.aũt ꝓ qꝛ.als ꝓ sz.vt corrigat distinctio supior.s. adoptauerit in patrẽ hui⁹ nepotis.an simplr.sz sm hoc non ita vocantur vt de iure ciuili:qꝛ eo iure cũ filio vocat alterius fratris filius:vt instit. de here.ab intesta.§.cũ filius.ꝛ in auc.vt fra.fi.§.i.ꝛ sic est contra.s.e.l. i.§.vocant.So.põt dici qꝛ ibi in cõtrario logt ó liberis qui sunt in ptãte ꝛ q veniunt ad ꝓtra ta.nã ꝛ in illis idem dz fuari ac si de iure ciuili succederent:vt.j.ti.i.l.is q.in ꝓncipio.ꝛ sic nõ remanet ibi aliqó ꝓtrariũ.ac.

m ¶ Quasi filius.sed quasi nepos.az.ꝛ dic.vt.s.l.i.§.qui filium.

n ¶ Finita sunt.vt.C.de adop.l.pe.§.sed hoc.

o ¶ Filium habẽs.scilicet ego. p ¶ Admittent.tanqꝫ filij.

q ¶ Nõ admittet.naz p emancipationem dissoluit adoptio.vt.s.pri.§.

r ¶ Si quis post.quesitum.sed superiori casu ante fuit quesitus.ꝛ facit.s .co.l.i.§.qui filium.ꝛ.j.de cõiungẽ.li.l.i.§.si pater ita.

¶ Si emancipatus. Nepos põt venire ꝓtra testñ aui non obstante qꝫ filius fuerit iuste exheredatus.vel iuste potuerit exheredari.h.d. Yste.§ vnidik in q̃tuor ptes. Primo ponit vnũ dictũ.Scõo rñdet tacite obiectiõi.Tertio põit aliõ dcñ.Quarto assignat rõnẽ.Scõa ibi.non enim.Tertia ibi.nam ꝛ si Quarta ibi neqz enĩ.Et est bonus et nõbilis.§.Bar.

s ¶ Si emancipatus ducta.qõ fieri potuit:vt.s.de ritu nup.l.filius.sed non impune.vt qñ ignominiosaz:qꝛ poterit exhẽdari sm hec iura vt statim dicet.

t ¶ Mortuo.secus si viueret qꝛ precederet.vt.s.e.§.filium.ac.

u ¶ Per rescissionem.auiti testamenti.ꝛ dic qꝛ rñ.tacite obiectioni hoc mõ.filius emãcipati testñ aui rescidit p ꝓtra ta. acsi pater ei⁹ in aui manisset ptãte:vt.s.in ꝓn.huius.l.sz si mãsissz in ptãte hic nepos. iustus nõ cẽt vtpote vrore ducta sine patris ꝛsensu:vt.s.de statu bo.l.paul⁹.ergo ꝛ nunc nõ est iustus:cũ ꝓ eo sit ac si mansisset.sed non est ita.nam rescissio non dz facere:vt q iustus ẽ filius desinat esse filius vel nepos:qꝛ sic repelleret.ꝛ rescissio non fit ꝑ pretorem vt hic excludat.sed magis vt admittatur. alioquin qõ fauore eius introducitur ad lesionem ei⁹ retorq̃ ret:qõ esse nõ dz ꝛ econtrario contrariũ in vera hypotheca sequitur.similis est electio.C. de nup.l.generaliter.§.in his sm Jo.Aliter alij formant tacitã obiectionẽ hoc mõ. filius emãcipatus nõ admittet ꝓ rescissionẽ prie ptãtis.ergo nec nepos.sed ꝓma falsa.ꝛ rescissio prie ptãtis nõ facit vt nepos ñ sit iustus.imo magis ut sit iustus.vel sic sm.b.lege.nõ.nis nepos q iustus ẽ ꝑ rescissionẽ prie ptãtis.nã alias ñ eẽt nepos iust⁹ñ dz dico fieri iniust⁹

r ¶ Cuz rescissio.accipe adhibeatur qõ est.j.quomagis ꝛc. nõ quomm⁹ admittat.ac.

y ¶ Nam ꝛ si tã.opponit scõo qꝛ ignominiosaz durit vrorem ꝛ ꝓtra velle patris.sed nõ nocet.nã ꝛ si ꝛc.vel nõ mirũ naz si ita est qñ durit honestam.nã idẽ si inhonestã.ac.

z ¶ Exheredare.s.filiuz.sed ista hodie nõ est de causis ingratitudinis q̃ sunt in auc.vt cuz ó ap.cog.§.cãs.colla.viij.ꝛ cuz sequẽtibus.§.alij dicũt nepotẽ ex ꝑsi ꝓtrahat originem ex delicto

ꝑris qõ nõ placz:vt.C.de inoffi.te.l.si qs in suo.§.fi.ꝛ.j.de bo.dã.l.fi.in ꝓn. ꝛ.s.de in ius vo.l.adoptiuũ.§.fi.sz ar.ꝓtra.C.de q̃sti.l.diuo.sed dic vt ibi.

a ¶ Merita.nepos enĩ meret institui eo ipso qꝫ nõ demeret:vt.s.de le.ii.l.cum quidã.ꝛ si pr delingt accipiẽdo talem vrorem vnde nõ põt exheredari. admittet ergo nepotem ad contra ta.sed non admittet filium ad querelam cum extraneus sit institutus.ꝛ facit in auc.vt cum de ap.cog.§.si alicui.

¶ Si emãcipatus Sicut illeq nõ adit hereditatẽ perdit ius successionis ita si efficiatur non capax ante petitam bo.pos.h.d.

b ¶ Ante petitaz.secus si post:vt.j.vñ li.l.fi. Item secus si est institut⁹ ꝛ cõmisso edicto petat ꝓtra ta.vt.j.e.si post mortẽ.in prin.que est ꝓtra.ꝛ est rõ.qꝛ iura testandi non tolluntur minima ca.di.vt.s.de capi.di.l.tutelas.in prin.vel melius'qꝛ peruenit in eum casum a quo incipe non põt.nam preterito adoptiuo nõ nõ datur ꝓtra ta.sui patris nisi sit adoptatus ab auo paterno vel similibus vt. j.e.§.idẽqz est.ꝛ.l.fi.§.idemqz iuris.sed instituto adoptiuo datur.vt.j.e.l.non putauit.§.in adoptionem. Item adhuc.j.ad tertul.l.i.§.pinde.ꝛ.s.de ca.di. .l.tutelas.vbi dicit non tolli p emancipationem alia iura nisi que p.l.rij.tab.ó feruntur.sed dico qꝫ contra ta.hic defertur non simpliciter filio sed emancipato. ergo si non remaneat emancipatus amittit contra.ta.ac.

¶ Siquis. Datus in adoptionem alicui de familia non repellitur a ꝓtra ta. si alius nõ ꝑcedebat.h.d. c ¶ Filio suo datiui casus.

d ¶ Potuit.ꝛ qꝛ in aliena familia non fuit vt.j.eo.l.fi.§. pe.ꝛ facit.j.eo.l.si emancipatus ꝛ.j.§.prori.

e ¶ Idemqz est.econuerso. f ¶ Nam ꝛ hic.s.hoc casu.

g ¶ Patris sui.naturalis.ꝛ facit.s.pri.§.ꝛ.j.e.l.si retentus.sz ꝛ huic ꝛ supiori.rñ.videt ꝓtra.j.e.l.si emãcipatus.§.fi.ibi tam diu ꝛc.ꝛ insti.de here.abite. §.eadẽ.ꝛ.§.at hi.ꝛ.j.vnde li.l.i.vbi dicit qꝫ dum est in adoptiua familia non succedat patri naturali.so.dixit guiel.ꝛ Jo.qꝫ hic nõ tenuit adoptio.vnde non transit in ptãtẽ adoptãs sed remansit in ptãte eiusdem cuius erat ante.vel di

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

stingue sit datus exneo: vel nō extraneo. vt. ī. co. l. fi. §. pe. ſz fm hoc si est datus nō exaneo corrigit: q: tm̄ adoptiuū tūc respicit: vt. C. ō adop. l. pe. §. si vo pf.

¶ Si pater. Licz mutet familia facto pfis: nihilominus filius bz ꝓtra tabu. Sec⁹ si p ado ptōez ipsius filij mutet familia vt. s̄. pri. §. si emācipat⁹. b. d. bar.

a ¶ Si pater. filius nō. qui ante erat emancipatus. vt. ī. c. l. si pater se.

b ¶ Bonoꝝ. pos. contra ta. de qua loquimur. ac.

c ¶ Admittat. ſz qūo cum non potuit testari. vtpote in ptāte arrogatoris. vt. s̄. de adop. l. si pf: rm̄. adoptiu⁹ pf erat mortuus ⁊ tm̄ dicitur adhuc in eius familia vt. ī. c. l. vtꝝ. uel dic q dicat in q̄si castrensi in quo licet q̄busdā permissum erat testari nō tm̄ cessabat ārela vel contra ta. ſz bodie semp cesset: vt. C. ō inof. testa. l. fi. vel dic q hic nō tenuit adoptio. sed semp dices adoptiua familia. ſ. putatiua. nam p vero plerunq; ponitur q̄ō est in opinione: ut. s̄. ō pe. here. l. p bfde. in castrensi vo nō potest dicere q cessaret contra tabu. vt. s̄. de testa. mi. l. si a milite. ⁊. l. sequenti.

d ¶ Liberi. nō pñt vt deportati. vt. C. de here. insti. l. i. ⁊. s̄. e. l. i. §. deportatos. Itē multo magis damnati in metallum: vt. ī. de peñ. l. quidā. Item hereticꝰ: vt. C. de hereti. l. iiij. Itē mulier nubens infra tēpora luctus. vt. C. de scōis nup. l. i. et facit. s̄. ō bo. pos. l. nō est. §. fi.

e ¶ Mortis. si dicas de suis planuꝫ est. q: unuꝫ tēpus tm̄ in spicit. ſ. mortis: vt insti. ō bfe. q̄. ⁊ dif. §. sui. si de emācipatis tūc tria tēpora debent inspici: vt insti. de here. qua. ⁊ dif. §. in extraneis. sed ibi instituti. hic p teriti. ⁊ facit infra de legatis prestā. l. interuenit.

f ¶ Si qs ex liberis. q bonuꝫ. i. dicere satis est si bz fm tabu. nō aūt itelligas simpliciter. nā vtilitas eēt q non teneretur p̄stare legata nisi certis psonis: vt. ī. de le. pref. l. i. Itez ⁊ alia posset eē vtilitas vl. ī. tit. i. l. si ex duob⁹. §. ſz illud. vel itellige q ō hic dicit cū ipse solus est instituꝰ q̄ñ nihil ei ꝑdesset petere contra ta. vt. ī. e. ti. i. l. is q. §. sed si solus. et no. simile verbuꝫ huic. s̄. ad vell. l. aliq̄n. §. fi.

g ¶ Plane. cōmittat edictum .i. aperiat edictū de cōtra ta. instituto q̄ō facit petēdo p̄teri⁹ ſz nō ꝓsequat: ut. ī. e. l. si post mortem. §. fi. sic ⁊ stipulatio cōditionalis committit. i. icipit ex ea agi posse cū conditio exīstit.

b ¶ Et ipse. ſ. istitutus. ⁊ sic bz p aliū q̄ō p. se. habere nō pōt. ⁊ plene dic vt. s̄. que res pig. ob. pos. l. aristo.

i ¶ Sed si sub conditione l oquitur hic. §. in filio in potestate constituto et instituto sub potestatiua conditōe. que pōt ipleri ultimo uite spiritu. ⁊ sic ualet testm̄: ut. s̄. de here. insti. l. suus. §. i. qualr ergo pōt deficere conditio? dic in illo. §. quod ergo. loqui i emācipato. uel totus loquitur i emācipato instituto sub cōditione casuali. ⁊ dic q habebat coheredem: alioqui deficiēte cōditione rediret ad cām intestati. et facit bene ad hūc. §. ⁊ ad sequētez. ī. e. l. sub cōditione. i. Rm̄. ⁊. l. filium. b.

k ¶ Nō pōt. an ꝑ pōt alii cōmittere edictū? R. pōt: ut. ī. e. l. si in adoptionē.

l ¶ Accipe. posse. ſ. si pendēte cōditione nō accepit scōz ta. ut. ī. e. l. §. ⁊ si forte.

m ¶ Si sub ea cōditione. emācipatus. secus in suo q: nō ualeret testm̄ ut. s̄. de de here. insti. l. suus. §. i. ⁊. C. de insti. ⁊ substi. l. si pf.

n ¶ Potestate. idē si est in ptāte: ut. ī. de se. ta. l. i. §. si sub ꝓditōe. ⁊ nō subaudi hic marie. ar. ꝓtra. ī. ō cur. bonis dā. l. i.

o ¶ Scōm tabulas. pōt. qd si instituꝰ filius repudiet ex testō. an q̄si preteritus petet cōtra ta. uidetur q̄ sic possit eligere. ut. ī. ti. i. l. filiam. §. oibus. ſz. b. ꝓtra p. l. s̄. e. l. in prin. ibi si neq; istituꝰ ⁊c. ⁊. C. de postbu. here. insti. l. fi. in fi. Itē q dicit nō posset peti ꝓtra ta. uerū est: nisi ab alio commisso edicto: ut. ī. e. l. si in adoptionē. ⁊. s̄. ō le. iii. l. fi. §. fi. Itē hic sub ꝓditōe istitutus non pōt adire de iure ci. ea pendēte. ut. s̄. de acq. here. l. is q. in principio ergo nec scōz ta. dz dari. ut. s̄. de bo. pos. l. non est. §. h. ſz ibi de alio impedimento ratione sue persone. uel alio nō ō ipedimēto ꝓditōis. Itē cōtra. s̄. de acq. here. l. clodi⁹. ſo. ibi.

p ¶ Nec pōt. ſz scōz ta. sic. ut. ī. ō se. ta. l. i. §. si sub ꝓditōe

q ¶ Accepisset. ut. ī. de se. ta. l. ij. §. si sub cōdi. ſz nūqd iure bonoꝝ pos. contra ta. Itē facit. s̄. de inof. test. l. mf. ⁊ ō le. iii. l. fi. §. fi. ⁊. ī. ō bo. li. l. cū duos. ⁊. ī. ō col. do. l. ij

r ¶ Sz ⁊ si nepos. siue su⁹ siue emancipat⁹. ut. s̄. de here. institu. l. suus. ⁊. l. ſz si sub cōdi. §. nepos. b.

s ¶ Si qs ex liberis. iusserit. idē si nō iusserit. q: nō videt sibi posse cōmittere edictū: vt. ī. e. l. non putauit. §. ſz si ipe. ⁊ fac. s̄. de ioff. te. l. nihil. ⁊. ī. e. l. si post. §. si in adoptione. ⁊. ī. de bo. li. l. si nō. §. si vo seruo. ⁊. §. filio. b.

t ¶ Nam ⁊ hic. vt. ī. ti. i. l. filium. §. in omnibus.

u Illud. extiterit pta instituta.

x ¶ Siue nō. ⁊ ita ꝓtra ta. locū bz adita bfdita te ⁊ ante. secus in ārela ignof. te: vt. s̄. ō inof. te. l. papi. §. si ꝓditioni. ⁊ si añ aditaꝫ facit ipso iure non valere testm̄. si aūt post: valet ō iure ciuili. ſz de eqtate ptoria rumpit. vt no. C. ō col. l. vt liberis. Itē dic siue nō. dū tm̄ possit existere: vt. ī. e. l. q ō vulgo. ſz tm̄ in stituti expectāt peritos vt. ī. ō se. ta. l. ii. §. expectā di. ergo semper ante aditam bfditatē. ſz dic q expectāt vt nō petant ſz ta. adire tm̄ pñt de iure ciuili ⁊ sunt heredes. ar. cōtra. ī. e. l. in fi. vbi ēt iure ciuili ꝓhibetur.

y ¶ Contra ipsuꝫ testm̄ sic. s̄. vt in pos. le. l. i. §. non exigit. in fi.

z ¶ Contra est q: oportet esse aditam: vt. ī. de bo. pos. li. l. etiam si. §. vt possessio.

a ¶ Si qs filiuꝫ nō est. nūqd ergo nō erit locus edicō successorio in hac bo. pos. ꝓtra ta. si filius repudiauit? R. ē. ar. s̄. de inof. test. l. si is q az. facit. s̄. e. l. i. §. vocant.

b ¶ Ad testā. nō bñt. i. habere nō pñt. vt insti. de bf. qua. ⁊ dif. §. ceteri. in fi. vel dic suos large. ſ. tales qbus dat hec bo. pos. quos dic vt. s̄. e. l. i. in pn. ⁊ sic tollitur optio de emācipatis. est ⁊ alia rō q: ꝑteritio feminaꝝ habet ꝑ exheredatione: vt insti. de exhere. li. §. mater. ſz exheredatis non dat hec contra ta. vt. ī. e. l. nō putauit in prin. ⁊. s̄. l. i. in prin. ibi sed neq; ⁊c.

¶ Si quis Institutus filius bñficio ꝑteriti nati uel nasciturꝰ pōt petere cōtra ta. ⁊ eo casu decedens ante eā petitā transmittit. b. d. Bar.

c ¶ Si quis. neq; q̄si scrip. q ō videbat: vt. ī. de se. ta. l. ii. §. expectandi ⁊ dic bo. pos. fm ta. sed cur hic non dat fm ta. vt. ī. de se. ta. l. ij. §. si sub ꝓditōe? R. q: in dubio benignius presumit. vt. ī. de reg. iuris. l. semp .i. q nascatur postbumus. ⁊ ideo quasi eo nato dat contra ta. ergo aperitur edictū instituto p natū ⁊ nasciturū ⁊ sic nō est cōtra. s̄. e. ti. i. l. in principio. vbi nō dat instituto. Itē ⁊ fm ta. videtur dari: que dari consuenit pendente ꝓditione. que creditur extitura: vt dicto. §. si sub conditione. fm azo. Item non obstat. ī. de bo. li. l. si filius. §. cum filius. ubi expectat patronus alios: sed uerum est priores. hic autem erant eodez gradu natus ⁊ nasciturus. unde non est ibi iniquitas. hic aūt esset expectare tm̄.

d ¶ Moriatur. q̄ petat bo. pos. cōtra ta. uel fm ta. ⁊ facit. ī. l. proxi. apparet ergo q̄ potest petere de equitate. ⁊ sic differt uolens iuri communi deseruire: transmittat. ac.

e ¶ Q ō maxime. electiue ponit. nam aliud est in suo: ut. s̄. de acquir. here. l. uentre. b.

f ¶ Adire. ꝓpter postbumū: preterū: ut dicunt. sed certe hoc non impedit q: in pari gradu est cum postbumo: ut. s̄. de acq. here. l. eū q. §. i. immo q: aditio est de iure ciuili cui emancipatus erat incognitus. azo.

g Sed ⁊ si decesserit. iniquum. imo uidetur iniquum cū poterat petere contra ta. sed nō est q: iuri cōi uoluit deseruire. azo.

b ¶ Vel contra ta. hic disiuncta pro altera parte uera est. sz q: habet contra. tab. non autem fm ta. ut. s̄. l. proxi. §. fi. Sed azo. dixit ibi etiam fm tab. dari. ⁊ nota q regulariter bono. posse. uel hereditas non adita uel agnita: non transmittatur: ut. s̄. eo. l. iij. §. acquirere. sed fallit hic si distulit deseruiendo iuri communi. Item fallit in liberis. Item infra annū deliberationis: ut. C. de cadu. tol. §. in nouissimo. ⁊ in ab. o. ut. s̄. ad sila.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

l.si qs in graui.§.eleganter. Itē.C.de inof.te.l.si quis filium. Item.ē. de acqui.here.l.pantonius.sed ibi propter restitutionem in integrum. Item fallit.ī.de car.edi.l.scriptus in fi.ac.

a Emancipatus.pcreauerit.secꝰ si adoptauerit: vt isti.ō hꝫ.abite.§ Sū grie.in fi.ꝛ.ē.ō in ius vo.l.ꝯ si hac lege.§.ꝯ si filius.azo.ꝛ.ē.ō in ius vo.l.quesitum.

b Auus.cuius scilicet decesserit.

c Potest.er.l.velle. nō qz neqz filius neqz nepos erant in potestate. qō ē opꝰ vt illa ler locū bēret: vt insti.de exhēr. libe.§. posthumorum.

d Nepotē.ꝯ q̄ erat ḥ dubitatio:rñ. qꝫ ḥ edi- ctū marie pp emācipa- tos ē iducū.ꝯ certe. idē ꝛ si alio mō sint sui iuris vt.ē.l.i.§.ꝛ sui iurꝫ ī fi.

e Quia sufficiēter.rñ.tacite obiectionē q̄ fieri pōt ex eo qō est.ē.c.l.illud.§. ad testamenta.

f Futurus. sic.ē.c.l. illud.§.si quis.

g Pōtis.nunqd aui. rñ.vt.C.uñ li.l.q se.az.

h Filio.vtrīqz.vt.ī. ō comū.li.l.i.in prī.ꝛ.ē ō inof.te.l.si propōas. ꝛ.ī.de col.bon.l. filius emancipatus.

i Si filius extranei.

k Nec veniet ꝓtra.ē. c.l.iij.§. si quis filio. ꝯ hic extrāco fuit dat⁹.

l Sed ꝛsi emancipā- tus.a patre naturali.

m Sequātur · vt se- quunt: vt.ē.ō adop.l. si pr̄.ꝯ.ē.huic rñ.ē.co. l.iij.§.idēꝫ.sed hic ex- traneo se dedit.

n Tandiu.vt insti.ō exhere.li.§.qua ratione ꝛ.ī.ō vētre in pos.mit. l.i.§.si filiꝰ ꝛ.ī.c.l.si ex duobus.§. filius.ꝛ.C. de adop.l.pen.§.si vō pater.ꝛ.§.si hoc.ꝛ ex ḥ colligē idē esse in proxi- mo superiori casu.

o Nuus.facit insti.de hꝫ.ab ite.§.at bi.ꝛ.§. eadē.ꝛ.§.admonendi.

p Emancipatum. ne potē ab auo adoptiuo.

q Pr retēt⁹.facit.ī.ō vē.in pos.mit.l. i.§.i.ꝛ.ī.de col.bo.l.si qs filium.ꝛ si ta.te.nul le ex.l.si pater.ac.

r Non putauit.ut.ē .l.i.in principio.

s Turbāt. scilicet alio mō q̄ q sequit. vel non turbāt ipso iure: vt non cōtradicat sibi ipsi.ꝛ fa cit.ē.ō li.ꝛ post.l. filio.

t Aliq̄.exhr̄ dē.scilicet filiū suū.ac.

u Pbonorum pos.fm ta.

x Poterit.s.filius.sed quid contra si filius a primo gradu sit p̄teritus a secundo exheredatus: institutis tempore mortis existentibus ꝛ postea re pudiantibus: nunquid sufficit peti contra tabu. vt etiam substitutio rum- patur.qō videtur: vt.ē.de li.ꝛ posthu.l.si posthumus.ꝛ.ē.de iniusto testa.l.nam ꝛ si sub conditione. Item certum est dari contra tabu.vt.ē. co.l.illud in p̄n.ꝛ.ī.co.l.filius. ergo contra substitutos non potest dari q̄ rela si adiissent ex substitutione. quia datur illa deficiente alio auxilio. vt insti.de inof.test.§.cum autem. sed videtur contra.s.qꝫ substitutio tenet etiā pupillaris. luꝫ vtiętur substitutio per contra ta.vt.ī.de le.pres.l.ii.

cel.lib.ix. dig.scribit filiū nō videri exhēdatū: iccirco ꝓtra ta.bo. pos. peti posse ꝓtra vtrunqz ḥ redem.

Si exhēdatꝰ sit filiꝰ istitutꝰ: ob tinēte eo gradu i quo istituꝰ ē: pu- to cōmisso edicto ab alio filio: ꝓtra ta.bo.pos. eū petē posse. Pri mo gradu pteritꝰ ē filius: a scō ex heredatꝰ. si i p̄mo gradu scripti nō sint in rebus humāis mortis tpe te statoris dicēdū ē ꝓtra tab.bo. pos. p̄teritū petē nō posse. hr̄ditas enīz in secūdo gradu vl̄atur. nō in p̄mo ex quo neqz adiri hr̄ditas neqz bo nor. possessio peti pōt. Sed si post mortē testatoris decesserint he redes scripti. idez marcellus putat cōtra ta.bo.pos. semel natā cōpete re. Sz ꝛ si defecerit conditio in stitutiōis: adhuc tantūdē dicit p̄- teritum abeo gradu filium ꝓtra ta. bo.pos.petiturū. Idē scripsit ꝛ si posthumus q istituꝰ fuit nō fuerit natus: nā adhuc ꝓtra ta.bo.pos. cō petere filio marcellus ait. Si qs sua mālu exheredez se scripserit an ꝓtra ta.bo.pos. possit accipe videa mus. ꝛ marcel. lib.ix. dig. nocere ei hāc exheredationē ait: qz senatus- cōsultū hoc ꝑ non scripto nō facit qō ꝓtractū ē. Si qs emancipatū filiū exheredauerit: cūqz postea ar rogauerit: papi. lib.ij. qōnū ait iura nālia in eo p̄uālē. iccirco exhereda tionē nocere? Sz i extraneo adop tato marcelli sniaz ꝑbat: vt exhe redatio ei arrogato postea non no ceat. Postliminioꝰ autē reuerso filio: dicēdū ē exheredationē antea factā nocere. Si filiū i adoptiua familia constitutuz pater naturalis exheredauerit: deide sit filius emā cipatus: nocebit ei exheredatio. In adoptionē datos filios non summoueri voluit p̄tor: si modo heredes istituti sunt: ꝛ hoc iustissi me cum fecisse labeo ait. Nec enim in totum extranei sunt: ergo si fue- rint heredes scripti accipient contra ta.bo. pos. sed ipsi soli non con mittent edictum: nisi fuerit alius p̄teritus ex liberis qui solent con

a Si ab vno exhēdatū. vt. ē. de libe.ꝛ posthu.l.ꝛ si peper cerit.§.filius.ac.

b Si exheredatus.a secundo gradu.azo.

c Institutꝰ. vt.ī.i prio.azo.

a Posse.contra videbat pro pter duo.ꝛ qz istituꝰ: ꝛ exhere datus erat.ꝛ facit. ī.eodē.l. si post.§.penul.ac.

b Al pmo gradu.peti pōt.fa cit.ī.de ven.i pos.mit.l.i.§.si venter.ꝛ.§.sc.ꝛ.ī.ō car.edi.l. si impubes.§.interdum.ac.

c Idē.natā cōpetere.ꝯ nun- qd admittē vt p̄teritus uel vt exhēdatus: R. vt p̄teritus. Itē ꝓtra quos.rñ. ꝓtra institutos. in scō gradu. nec rñ repellent eū qui dicunt exhēdatum. vel potest dici contra ipsum testa- mentum: vt.ē.c.illud.in fi.

d Cōditio.nūqd ꝛ si nullus alius als sit istituꝰ. qō vī.ut. ī.e.l.filiuz.azo.ꝛ facit.ī.e.l.q vulgo.ꝛ.ī.ti.i.l.ꝯ ꝛ si.§.ñ oīa ꝛ.ē.de iniusto testa.l.nā.ꝛ si.

e Si quis sua.nocere. qz ri- tē factā ē nec obstat se. ꝓsul. lubo- nianum: qō dicit nō valere qñ aliqs sibi ascribit aliqd. qz hic ꝓtra se non pro se.ad qō.ē. de interroga.ac.l. de etate. §.i.ꝛ. ī. de fal.l.vtori.§.i.sed an pos sit agere de inoffi.dic q̄ non vt.ī.ō bo.li.q̄rit.ꝛ.ī.ō iterdic .ꝛ fleg.l.relegato ꝛ fi.ꝛ.C.ō curl.negs.nō hñti.l. curiales ꝯ arg.cōtra.ē.de his quibus vt indigꝫ.l.i.ꝛ nō.de hoc.C.de inof.te.l.si quando.in fi.ac.

f Si quis.iura naturalia. qz filius erat.nec rumpitur testa- mentum per arrogationez quo adhoc.licet secus sit in extrāco alio ut subijcit: qz rumpitur te- stamentum per arrogationez puta frater qui potest exhere- dari: ꝛ agere querela turpi per sona istituta: vt.C. de inof. tes. l.fratris. uel dic q̄ porsus ex̄ne us fuerit. ꝛ fuit adoptatus: ꝛ ex heredatus: ꝛ tandem emācipa tus ꝛ iterum adoptatus: ꝛ p̄m hoc non obstat. ī. de verb. ob. l.qui filiū. vbi dicit q̄ exhēdatio res est incepta in extraneis: qz p̄dicti non sūt ex̄nei ꝑsus: ꝯ cū hoc scō casu sit ruptum vt dicis. qūo potē iterum rūpi ꝑ ꝓtra ta.rñ. ruptū est de iure ciuili: non p̄torio: vt.C.e.l.ii. sic ḡ hoc scō casu petit contra ta.ꝯ superiori q̄rela inoffi.testamenti.

g Nocere. vt nō hēat ꝓtra ta.ꝛ facē ē.ō li.ꝛ posthu.l.filio.ꝛ.C. de bis q̄ ve.eta.l.fi.

b Postliminio. facit. ē. de iniusto testa.l.sed nec.ac.

i Si filiū. nocebit. vt nō hēat ꝓtra ta. nec.n. oīno ex̄ne ē: vt.ī. p̄ri.§.ꝛ instit. de here.ab intes.§.cadē.in fi.

k In adoptiōe. ex̄nei. ex̄neis ergo heredi bus institutis nō cōmittit edictum. vt.ī.co.§. vt autem.ꝛ facit.ī. de ven.i pos. mit.l.i.§. si filius.ij. sed certe non instituti vident habere ꝓtra ta. vt.ī.ō col.bo. l.i.§.is quoqz. So. ibi erat institutus: ꝛ hic non dicas ergo q̄ non ꝓferent vt.ī. co.l.filium.§.ꝛ hoc sit consequens. qz illud de rigore. secus ō equitate: vt.ī. de col.do.l.si filia. fm Jo. vel ibi erat adoptatus ab auo materno: hic ab extraneo .vt dixi.ē. co.l.iij.§.si quis filio.

l Accipient. alio committente edictum. sed ipsi non committent vt subijcit.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Sed ⁊ si ipse. scilicet datus in adoptionem.
b Contra tab. cur ergo adoptiuus filius scriptus heres patri suo adoptiuo cõmittit edictum. quod videtur: vt. e. l. si post. §. si in adoptionem? respon. in filio secus est. quia licet stricto iure committat patri: tamen quantum ad effectum nõ patri sed filio queritur.
c Ut autem admittantur. dati in adoptionem alij. ac.
d Bo. possessionẽ. alio committente edictum. ⁊ facit. ff. eo. §. si ab vno. sed contra. j. eo. l. cum emancipatus. §. qui duos sed hic in filijs. ibi in nepotib⁹. quia est qui eos anteccedebat. accursius.
e Qui dat⁹ a patre naturali.
f Non est nouus heres scribãtur. ⁊ cr. rj. vncijs alius.
g Non haberet. s. iste testator alⁱs frater. ⁊ tunc melior.
b Sed amplius. facit. j. l. cũ emãcipatus. ⁊. ff. de le. iij. l. fi. ⁊. j. e. l. filiũ. §. hoc consequens sed cõtra. j. e. l. si ex duob⁹. §. sed illud. ⁊. j. ti. i. l. filius. §. ad cũ. vbi nõ põt habere plus q̃ habebat ex institutiõne. Sol. ibi taꝫ adiuerat ex institutione quo casu non potest petere contra tabu. at hic non adiuerat. ⁊ sic potest petere contra tab. ⁊ sic maiorem partem consequi q̃ ex institutione: vt. j. eod. l. si ex duobus. §. q̃. si is.
i Tñ. familia. potest pon habito respectu ad patrem naturalem. i. qñ de ei⁹ hẽditate agitur. naꝫ non habet filius contra tab. contra testñ patris naturalis: si est in familia adoptiua tempore mortis naturalis patris. siue viuat p⁹ cum petitur contra tabulas: siue non viuat pater adoptiuus vt instī. de heredi. ab intesta. §. eadem hec. b.
k Si post in ortem. filius. alⁱ tero preterito.
l Potest. pterito committẽte edictũ alⁱs ꝯtra vt. ff. eo. l. iij. §. si emancipatus preteritus.
m Auo materno. idem ẽ ⁊ si extraneo ⁊ multo magis. sed ℔ contra videbat. quasi omnio adhuc patrez adoptiuũ respiceret. nec in aliquo respiceret patrem naturalem. azo.
n Magis. electiue ponitur.
o Exigem⁹ vt adeat. alⁱs habeat idest adeat ex testõ. immo econtra exigim⁹ vt non adeat alⁱs contra ta. ei non daret. vt. j. e. l. si ex duobus in prin. azo.
p Possit. alⁱs non daꝫ contra ta. vt. j. e. si in adoptionẽ.
q Si in adoptionem. hereditatẽ. pñs naturalis q cũ instituit alio pterito q omisit edictũ.
r Illud. repent qõ dixerat ut denotet illud eẽ speciale.
s Hereditatez. patris naturalis qui euz instituit. ⁊ dic iussu patris adoptiui. alⁱs enī non põt. ut. ff. de acq. here. l. si qs mihi bona. §. iussũ.
t Ei daꝫ. ꝯmisso edicto ab alio preterito. ⁊ sic excusat cũ iussus pñs. ar. cõtra. j. de fal. l. filius. i. ñ.
u Si quis. sui iuris.
x Legatum. accipe agnouerit.
y Repellendus. sic. ff. e. l. neq̃. §. fi. ⁊. j. e. l. si duobus in prin. ⁊. j. de. bo. lib. l. si ex uno. §. i. ⁊. ff. de inof. te. l. pap. §. si conditio.
z Liberi. non possunt. ut exheredari: ut. j. eo. l. proxi. ⁊. ff. l. i. in principio.
a Habituri. ut. ff. de inof. te. l. qui repudiantis. in prin. qñq̃ qui non admittit alij nocet ut. C. ō natu. li. l. i. in auc. licet. ⁊ nõ. ff. de le. i. l. huius. §. si ticio.
b Non committunt. scilicet per se. ut. ff. eo. l. i. in principio.
c Possessionem. ut. ⁊. ff. pri. ⁊. ff. de li. ⁊ postbu. l. fi. ac.

mittere edictũ. Sz ⁊ si ipse scriptus non sit: sed alius q ei acgrere hereditatẽ põt: nõ ẽ in ea cã vt euz ad bo. pos. cõtra ta. admittamus. Ut ãt admittant ad bonorum possessionẽ ex liberis eos eẽ oportet. ceteꝫ si adoptiuũ filiuz dedi in adoptionẽ ⁊ heredẽ scripsi: cõmisso p alios edicto: bonoꝝ possessio ꝯtra ta. ei nõ dabit. Daꝫ ãt ei q in adoptiua familia ẽ cõtra ta. bo. possessio si eo gradu heres scriptus sit: contra quẽ peti põt bonoꝝ possessio. Non est nouum ut emancipatus preteritus plus iuris scriptis heredibus patris sui tribuat: q̃ habituri essent si soli fuissent.

Quippe si filius qui in ptãte patris sui ẽ: ex duodecima parte bñs scribat⁹: emãcipato preterito dimidiam partem beneficio emãcipati occupat. Qui si emãcipatuz fratrẽ non haberet⁸: duodecimaꝫ partez habiturus esset. Nã si ex parte minima sit heres institutus: nõ pro ea parte qua scriptus est heres: tuẽd⁹ est commisso edicto: sed amplius⁹ per bonorum possessionez habere potest. Prętoris enīz propositũ est cum contra ta. bo. pos. dat: eas partes vnicuiq̃ liberoꝝ tribuere quas intestato pñe mortuo in hereditate habiturus eẽt: si in ptãte manssiset. ⁊ iõ siue emãcipat⁹ siue is q in ptãte mãsit: siue in adoptionẽ dat⁹: ex minima pte bñs script⁹ sit: nõ redigit ad eã portionẽ ex qua ẽ institutus sed virilẽ accipit. Aius.

Quum aũt pater adoptiu⁹ vicuit an defunctus ẽ: nihil interest. nam hoc solum queritur: an in adoptiua familia' sit. Papia.

Si post mortem testatoris bñs institutus filius[k] in adoptionẽ se dederit: bonoꝝ pos. contra ta. accipere põt': q: scriptis heredibus institutis non solet nocere adoptio.

Sed si filius in adoptionem datus auo materno[m]: bñs institutus sit a patre naturali: cõmisso per aliuz edicto magis[n]ẽ vt bonoꝝ pos. accipere possit. Nec enīz exigim⁹[o] vt adeat hẽditatẽ: sz sufficit vt delata sit acquiriq̃ possit[p]. Si in adoptiõez dat⁹ postea q̃ iussu pñs adoptiui hẽditatẽ[q] adijt emãcipat⁹ fuerit: põt ꝯtra ta. bo. pos. accipe: hẽditatẽ q̃ ipe poti⁹ hẽbit q̃ pñ adoptiuus. Illo' notãdũ ẽ: q ⁊ si adierit hẽditatẽ[r] in adoptiõez dat⁹ ꝯtra ta. ei daꝫ. alⁱs ãt si qs[u] legatũ[x]: vel si qs portionez sibi datã agnouerit a ꝯtra ta. bo. pos. repellẽd⁹[y] ẽ. Liberi q ꝯtra ta. hẽre nõ pñt[z]: nec ptẽ facũt: si p alios cõmittaꝫ edictũ: q eniz bonũ est eis fauere vt ptez faciant nihil habituri[a]. Exheredati liberi quẽadmodũ edictũ nõ committũt[b] ita nec cõmisso p alios edicto: cũ illis venũt ad bonoꝝ pos.[c] vnaq̃z eis querela superest si de inofficioso dicant. Qui qui propter alios[e] ꝯtra ta. bo. pos. petunt: non expectãt vt pteriti bonoꝝ possessionem accipiant. verum ipsi quo q̃z bo. pos. cõtra ta. petere possunt.

Cum enim semel beneficio aliorum ad id beneficiũ fuerint admissi: iam non curant[b] petãt illi nec ne bonoꝝ possessionẽ. Paulus.

Si in adoptionez datus sub cõditione scriptus sit heres a naturali patre: alio ꝯmittẽte ꝯtra ta. edictum: ⁊ ipse veniet[c]. Sz si õfecerit conditio: repellitur ab ea possessiõe. Idẽ[d] puto ⁊ in eo q pure q dem liez non iure scriptus sit bñs.

Exemplo iuris legiu mi[e] ⁊ bonorum pos. contra ta. distribuitur. Igitur nepotes ex vno filio vnam partẽ habebunt. Paulus.

Si duobus filijs: ⁊ ex altero[f] filio duobus nepotibus possessio bonoꝝ competat: ⁊ alter ex nepotib⁹ non petat: pars eius[g] fratri accrescit. Si vo ex filijs alter ñ petat: taꝫ fratri q̃ nepotibus[h] id p dest. namq̃z tunc duo semisses[i] fiũt ex quibus alterum filius: alterũ nepotes consequuntur. Si prius testamentum extet iure factuz quo filius[k] exheredatus est: sequens imperfectum: in quo preteritus sit filius: posteriore testamento pretert⁹ recte petet bo. possessionem. Si remoto quoq̃z filio potiores sunt in ea hereditate: posterior testamẽto scripti bñdes[l]. ⁊ ita ius habet ut

Si qui. Beneficio mihi cõpetenti seu ex iure alterius possim vti cõtra alium illo inuito. hoc dicit. Bar.
a Propter alios. vt instituti propter preteritos. nã instituti eo ipso q alij sunt preteriti habent bo. pos. contra ta. azo.
b Jam non curant. ĩmo curant: q: nullo alio petente contra tabu. tenẽtur scripti ad integra legata ac si adiuissent. vt. j. ti. i. l. nunq̃. ⁊. l. is q §. sed si solus. dic ergo non curant quantuz ad hoc quin eam possint petere ⁊ facit. j. ō seperati. l. i. §. sed ⁊ si qs ⁊. C. ō non numera. pecu. l. penul. accur.
c Si in adoptionem. Veniet. ante cõditionez. secus si alius nõ committat edictum: vt. ff. e. l. iij. §. quid ergo q̃ est cõtra.
d Idem. s. vt non admittatur ad contra tabulas. ⁊ sic ad proximũ vel dic vt admittatur: ⁊ sic ad primuz. ⁊ pone cum emancipatũ ⁊ non in adoptionẽ datum. b.
e Exemplo. legiuni idest cuius. ⁊ facit. ff. e. l. i. §. vocantur. ⁊ j. auc. de hẽ. ab intest. §. si emi ⁊. §. si vo neq̃ fratres. sed ar. contra insti. ō le. ag. sic. §. nos. vo.
f Si ex duob⁹. ⁊ ex altero. idest alio tres enim erant.
g Eius. quia cuz omnis persone vice fungũtur cõiuncti sunt: ut. ff. de le. i. l. plane. i. respõso. azo.
b Nõ nepotib⁹. hoc tam varie: quia frater cũ fre: cũ vteraq̃ suam portionez: ⁊ suo iure habet uice vni⁹ ut ꝯiuncti funguntur. azo.
i Semisses partis accrescentis. ⁊ facit. j. ō cõiũ. li. l. i. §. si quis ex nepotibus.
Si prius. Per secundum testamentum in quo filius est preteritus si in eo sũt scripti ut nõtes abintestato: rũpitur primũ. b. d. Bar.
k Filius. pater instituit extraneum sibi heredez: filium exheredauit in testõ perfecto. secundo in testamento non perfecto filium preteriuit ⁊ aliuz instituit. Queritur an filius possit petere contra ta. secundas: uidetur q̃ non quia debet valere testamentum contra quod petitur contra tabu. saltẽ abinitio.
l Scripti heredes. in secundo potiores dico scriptis in primo.

ut. j. eo. l. qõ vulgo. sed tamẽ distinguitur: q: aut sunt instituti in secundo: qui alⁱs poterant succedere abintestato: ut alij filij. quo casu licet non ualeat ut testamentum: ualeat ut voluntas: ⁊ rumpit primum iure. C. ⁊ sic poterit peti ꝯtra tabu. nã filio preterito non petente scripti in secundo remanẽt ⁊ hoc probatur ut. C. de testa. l. hac ꝯsultissima. An extranei ⁊ sic filio preterito non petente scripti in primo sunt heredes. ⁊ tunc non petitur contra tabu. ⁊ Fm hoc improprie dicit contra tab. uel dic q̃ respexit ad uis auten. Fm qõ ualet ẽt iure testamenti: vt. C. de testa. auten. hoc inter. alij dant hic unde liberi. qõ non placet.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Remoto filio.pterito ab bꝝditate: qz nõ vult venire a d eã p ẽ ta.
b Nõ possit.qz sit exheres. c Excludaf.s.a ẽtra.ta.qz exhef datꝰ.
d Am emancipatꝰ.alꝫ.§.ꝛ alꝫ lex.
e Trãsferri.nisi scriptꝰ sit ó libis.ut.ꝫ.e.l.nõ putauit.§.fi.azo.
f Loco.sic.ꝫ.de bo.pos.l.ij.ꝛ ad trebell.l.si heres ab eo.
g Qui duos.altero.s. patre nepotis ꝛ alio instituto cũ nepote.
b Debat.cũ pre suo.
i Accipe.qz pater habebat dimidiam ꝛ alter frater dimidiã.h.ij qd si post mortem pris bo. pos.acciperet.azo.
k Decesserit.post mortem aut.tñ alꝫ admittit vt.j.de ven.in pos.mit. l.i.§.si filius.in fi.
l Nõ admittit.qa nec pse qz ẽ institutꝰ.nec per aliũ qz nemo est q posset cõmittere edictũ.cui alter esset institutus.ꝛ facit.ꝫ. e.l.non putauit.§.dak.
m Si pater.emancipatus.preteritus.
n Remãsit.institutꝰ cõmisso edicto p pteritũ.
o Simul.p edictuꝫ de ẽtrãdis.ꝛ facit.j.ti.i.l. qz.ꝛ de ẽtrãd.li.i.i.§.si inter.ꝫ.de inof.testa.l. si ꝓponas.ꝛ.j.pri.§.
p Si pf.emãcipauerit ꝫ alterũ post emãcipauit.
q Emancipato.s.filio ꝛ filiuno eo q in ptate.remãsit vez adoptato.
r Et in tres ptes. vnã hebat filiꝰ in ptate constitutus alterã nepos adoptatꝰ.ꝛ tertiam alter nepos.ꝛ sic duo nepotes ñ hñt solummodo partez sin pris.ꝛ est rõ vt ḃ dicat.ꝛ.ꝫ.l.uj.§.ñ qz post ꝛ facit.ꝫ.pr.§.cũ cõcor. ꝛ.ꝫ.de adop.l. si pater §.qui duos.
s Cum filio suo emancipato.

§ Jꝯ duobus Si institutus adit hereditatẽ beneficio preteriti cõmittẽtis edictũ nõ põt pcũ cõtra ta.peti: vel eiꝰ ꝑmo augeri: sed legatũ ꝺz oĩbus pstari.h.d. Bar.vsqz ad. §. filius.
t Ex duobus.alias in ẽpit si ex duobus.
u Quoniã iudicium. bona rano vt subijcit: ut .j.ibi.tũ: enim ꝛẽ.ꝛ.ꝫ. e.l.nõ tñ.§.fi.ꝛ arg.ꝫ. de inof.testa.l.si propo nas.§.i.ac.
f Ediderit.vel bo.pos. fin ta.accepta: vt arg.j. n.i.l.nunq̃.azo.
f In eaz.parte.s. tñ.
z Bo.pos.l.cõtra ta. ſ alter ꝓmittat edictũ.
a Deteriorẽ.qa institutus in maiori redit ad virile.sed certe tunc nec melior nec deterior.j.p ti.rñ.fit deterior: quia si nõ adisset augetur ad virile: vt.ꝫ.e.l.nõ putauit.§.fi.q̃ est ꝫ.ḃ nõ.ac.
b Et q extraneis.no-

ta tria incõmoda seq adeuntẽ.s.q cõtra ta.denegaf. Jtem q non augetur eius portio sed minui põt. Jtẽ q legata pstant oĩbus: ut hic.ꝛ.j.ti.i.l.si duo in fine. est ꝛ quartũ.qz nõ sit collatio ei ab emãcipato ptito de rigore.ut.j.de coll. bo. .l.i.§.ibidẽ.de egrate secus.ut ꝛ.j.de colla.bo.l.si filius. sed ad illud qõ hic dicit de legatis.est contra.j.ti.i.l.filiũ.§.fi.ꝛ.l.is q.§.sed si scriptus.sed in vtraq; earum soluntur.

ab his q cõtra ta. petierint accepit. Sed illõ obstuandũ aut ꝓtor.vt cũ q bẽs institutus adierit: in cã partẽ qua scriptus sit tueri dẽat. dũ tñ nõ ampliorẽ ꝯ habiturus cẽt: si bonorũ possessionẽ accepisset: vt hactenus deteriorẽ cãz suã fecerit. Qz si ex minore ꝑte sit institutus: eã dũtaxat retinere posit: ꝛ q extrãeis quoq; legata pstare cogaf. Qz si is q in ptate est bẽs institutus sit: qñ necessarius bẽs sit: nõ aliud dici posse: ꝯ ꝛ ipsũ petere posse bonorũ possessionez: si mõ hereditati se non immiscuerit. tũc enĩ qz iudiciũ patris cõprobasse videf: in eodẽ loco quo emãcipatũ haberi debere.
Filius in adoptiua familia vxore ducta filium suscepit: cumq; post mortez pris adoptiui emãcipauit. hunc nepotem extra ta.aui naturalis decreto posse petẽ bonorũ possessionẽ.rñ. Jtẽ si filius emãcipatus sublato filio ꝛ emancipato ad arroganduz se dederit: ꝛ mortuo adoptiuo pre decesserit: ꝛ cõtra ta. pris: ꝛ extra aui ta.ex decreto hunc admitti minime dubitari ꝺbere: ne aliqn ab oĩbus bonis excludaf.

§ Jf pteritus filius. Marcia. emãcipatus: exceptionẽ doli mali agenti bẽdi pris opposuerit: de eo qd pri debuit: nõ posse eũ cõtra ta. bonorũ possessionẽ petẽ existimo. Nã hoc ipso q̃si repudiauit bonorũ possessionẽ. Nõ ita intelligẽdũ est: si heredẽ petentez debitũ noluerit filius repellere illa exceptione.si non extra ta. bonorũ possessio filio dari põt: sed magis doli exceptione vsus est. Pompo.

§ Jf emãcipatus filius: nepoti i ptate aui relicto: ab aĩneo bẽ de fideicõmissaz bẽdicatẽ si liberatus aui ptate fuisset: reliqsset. si suspect aut sit: q̃si ꝛsuptur bona nepotis: non cẽ.ei dãdã bonorũ possessionem. Paulus.

§ Jf pf se dederit in adoptionẽ: nec sequaf eũ filiꝰ emãcipatus: ab eo antea factus: qz in alia familia sit pater.in alia filiꝰ bonorũ pos. extra ta. nõ põt filius eiꝰ habẽ: ꝛ ita iurisconsulti scripsit. Marcellus aũt ait iniquũ sibi videri: excludi eos a bo. pos. cũ pf se dederit in adoptionẽ. Ubi enĩ nõ daf filius in adoptionẽ ꝫ pater se dat: nullũ patrez filio assignat. q̃ snia non est sine ratione. Hermogenes.

§ Jf sub ꝺditione exheredatus cõtra ta.bo.pos. petet: licz sub conditione heres institutus: a contra ta.bo.pos.excludaf. certo enim iudicio liberi a parentum successio

c Haberi debere.cõtra.ꝫ.e. .l.si post.§.si in adoptionẽ.so. ibi coactus adijt.
a Filiũ sustulit.i.peperit ꝛ ca.secus si aliquem adoptasset emãcipatꝰ: vt.ꝫ.de in ius vo. l.sed ꝛ si.§.si filius.ij.rñ.
b Post mortẽ.siue añ mortẽ naturalis siue post.qz pf adoptiuꝰ nõ viuebat. tũc enĩ secꝰ: vt.ꝫ.e.l.si emãcipatꝰ. §.fi.azo.
c Nepotẽ.institutũ heredem. aliqn absonum videtur.
d Posse.per alium commitꝫ tentẽ edictũ.ac.
e Horuo.idẽ ꝛ si viuente. vt.ꝫ.e.l.nõ tñ.§.si pf.azo.aliꝫ. ut.h.subauditũ.etiam isto filio adoptiuo in ei existẽte ptate.
f Patris.primo decedentis. idem forte si post.ut.ꝫ.de inof. testa.l.si is qui ad.azo.
g Spteritꝰ filiꝰ. pris debitor.cui pf legauit liberationẽ. vñ si opponat exceptionẽ doli ex dicta liberatiõe videtur approbaf testm̃.sed qd si ex cã pacti facti a pre opponatur doli exceptio: rñ.non per hoc approbat testm̃.nam nõ sequitur q̃ ualeat testm̃.
b Filius.qõ quilibet posset q deberet instituꝫ ꝛ est preteritus. ut.j.de excep.rei iudi.l.ij.
i Ellius ẽ.sed nõ vf posse opponi heredi pris ꝺni uel parentis ut.j.de excep.do.l.apud.§. libertum.sed hic ex dolo ipsiꝰ heredis.s.quia nõ petijt.ibi defuncti.ꝛ nõ.q contra ta. põt opponi in modum exceptionis. ut.j. de bo.li.l.nihil.§.pe.ꝛ.ꝫ. quibus ex cau.ma.i.nec non.§.ij qõ eis.ꝛ ó inoffi.test.l.papinianus.§.si filius.
k Jf emancipatus.ab extraneo herede. quẽ emancipatus instituit.ac.
l Bo.po.s.cõtra ta.qõ videbatur quia preteritus. ied certe hoc fuit pro commodo eius: ut C.de inof.test.l.filius.ꝛ facit.ꝫ ó li.ꝛ postbu.l.mstu.ꝛ.j.ó bo. li.l.si pronus.§.si quis mala. ꝛ.ꝫ.ó vul.sub.l.cũ ex filio.
m Jf pater.familia. scilicet adoptiua.
n In alia.ꝛ nõ in illa.
o Contra ta.s. pris in adoptiua familia existentis.
p Marcell⁹.corrigit iuliãuꝫ.
q In adoptionez.sed qõ potuit testari: rñ.ut.ꝫ.e.l.nõ tñ. §.si pater alicuius.
r Ubi enim.rñdet ei q posset obijci ex lege.ꝫ.e.l.si emãcipatus.§.si filius azo.
s Jf sub conditione exheredatus.qõ fieri non potest: ut .ꝫ.de libe.ꝛ postbu.l.ij. §.i.ꝛ ideo non excluditur a cõtra ta. vt.ꝫ.e.l.non putauit.§.nõ q̃uis.
t Excludatur.ut.ꝫ.e.l.iij.§. sed si sub cõditione.ꝛ facit.ꝫ.e. l.in adoptionem.

a Ei qui. denegat. ſ. ſubſtitutio: vt. ℈. de vul. ſub. l. is qui. ⁊ facit. ℈. de inoffi. te. l. pap. §. meminiſſe. ⁊. ℈. de his qbus vt indig. l. poſt legatu. §. i. ⁊. j. de bo. li. l. in ſeruitute. §. ſi quis bonorũ. ⁊. §. nõ nunq̃. ⁊. §. ꝓterea. ſed cõtra. j. e. l. ſi filius. circa prin. vbi veniẽs vno iure non pdit ſi veniat ⁊ alio. ſed hic per contra ta. irritatur teſtamentum: vt nec ipſe nec alij ex eo petant. ſat ſucceſſio liberorum ex teſtamento non pẽdet ut ibi.

b Queratur. i. debeat acquiri. vel dic. i. conqueratur. accurſius.

c Quod vulgo. q. d. contra legez eſt indiſtincte dari bo. poſ. liberis. ⁊ hoc dicit̃ vulgo. nam debet diſtingui an ipe mortis valuit teſtm̃: ⁊ tunc datur. an nõ: ⁊ tunc ſi diceret dari eſſet contra. l. ſ. ipſius pretoris: que viua lex eſt vt. ℈. de iuſti. ⁊ iure. l. nam ⁊ ipſum. nã tũc demum dat̃ cũ teſtm̃ eſt pfectum ⁊ validum: vt hic. vel dic cõtra legem. i. preter vel. i. contra voluntatem defuncti que eſt lex. vt in auẽ. de nup. §. diſponat. ſed nonne teſtamento rupto datur contra ta. vt. C. e. l. ij. rñ. fauore poſthumi ibi non valet. b autem iure comuni. quia non fuerunt teſtes. vij. vel alio modo vt hic ſubijcit. vel ibi iure ciuili eſt ruptum non pretorio. ⁊ facit. j. de ſc. ta. l. i. §. ſemel.

Filium Iſta lex eſt ita difficilis ſicut aliqua que eſt ĩ informato. ⁊ tamen difficultas eſt in textu non in apparatu nec ĩ materia. Et diuiditur hec lex principaliter in quattuor ptes. Primo ponitur thema ⁊ queſtio qualiter ſuccedatur quando emancipatus eſt preteritus: ſuus exheredatus: ⁊ extraneus inſtitutus. Secundo ponit determinatio predicte qõnis. Tertio ponitur alia queſtio vtrum eo caſu fiat collatio. Quarto põit vnam queſtionem quibus ⁊ a quo eo caſu legata preſtentur. Secunda ibi. diri. Tertia ibi ĩ §. videamus. Quarta ibi i. §. legata tñ. Scõa pars ſubdiuiditur in partes tres. ⁊ primo ponitur qualit̃ ſuccedat̃ inſpecto rigore iuris ciuilis: ⁊ iuris pretorij. Secũda qualiter ſuccedat̃ de egitate: qñ hereditas non eſt adita. Tertio qualit̃ ſuccedat̃ ꝺ equitate: qñ hẽditas eſt adita. Scõa ibi. ſed cum. Tertia ibi. ſed quemadmodum. Et iſta ſecunda pars breuiter hoc intendit. Si ſuus eſt exheredatus: emãcipatus preteritus. ⁊ extraneus inſtitutus. ſiue adeat̃ hereditas ſiue nõ: vterq; dimidiã auocabit: licꝫ vnus ſcilꝫ emãcipatus per contra tabulas: ⁊ alter ab inteſtato. b. d. bar.

d Exheredauit. ⁊ extraneum inſtituit.

e Quatenus. i. quãtũ. ſꝫ virũ in totũ expugnet̃ ꝓ ꝟra ta. an p ſemiſſe. az.

f Repellendũ. a contra tabu. vt. j. co. §. videamus. ibi. iſte enim ⁊c. non a querela inoffi. teſta. azo.

g Nihil laturi. ẽt ſi adierit. ad qꝺ eſt. j. ti. i. l. iiij.

h Filius. non habeas hic. §. fin az. ſed videtur non cõpetere ab inteſtato duꝫ habet locum contra ta: vt. j. ſi ta. teſ. nul. ex. l. i. §. ita. So. ibi. ac.

i Suus heres. ſ. inſolidum de iure ciuili: ſed per pretorem aſſociat̃ ei emãcipatus. vt in. §. redit.

k Petens. poteſt enim licꝫ deſertum eſt teſtamentum. qz tempore mortis exiterunt tabule. ⁊ ex teſtamento adiri potuit hereditas: vt. ℈. l. pri. azo. ⁊ dic petẽs pro ſemiſſe: vt. j. §. redit. ac.

l Solus. immo nõ ſolus vt ſtatim corrigit. immo nõ: vt. j. §. videamus. azo.

m Sed cũ exheredatio. nullius ſit momenti. nec cetera ibi ſcripta valent: vt. j de bo. li. l. ſi patronus. §. ex teſtamento. ⁊. C. de fideicõ. l. licet eam quam ⁊. j. ꝺ reg. iuris. l. ſi nemo.

Non obſtare eam. ſ. exheredato. dicẽdũ eſt nec quominus ⁊c. alꝫ nihilominus. ⁊c. ⁊ vere non nocet filio patroni hereditate patrem non adita: vt dicto. §. ex teſtamento. ſed ea adita diſtinguitur. mala mente vt tunc noceat. alꝫ non. vt dicta. l. ſi patronus. §. ſi quis. ⁊. §. filius.

o Videatur. vt ſolum obſit non ꝓſit. vt optime exponit. j. de bo. li. l. ſi patronus. §. ſi quis ex teſtamento.

p Redit. ſuſpenſiue cum ſuperioribus legitur.

q Exitum. cum inſtituti repudiant aſſez.

r Ab inteſtato. ſ. ſuccedentem. azo.

s Erit venale. nam ẽt ꝓcio accepto poterit gratificari ſcriptus. vel ſuo vel emancipato. ſic. ℈. ꝺ iure do. l. cum in fundo. §. i. in fi.

t Jure. ſcilicet ciuili qꝫ emãcipatos non cognouit: ut inſti. de here. ab inte. §. emancipati. ⁊. §. itaqꝫ. ſed cõtra. j. e. §. vi deamus. vbi in partem tñ paternorũ proficit repudiatio heredum: ſed illud quo ad effectum.

u Conſecuturus. quia emancipatus per contra ta. teſtamẽtũ expugnabit ⁊ res habebit. az.

x Filium. ſ. ſi intentatur contra. ta. vel eñ a querela. ſi tamẽ iam ſoluit aſſez emancipato. ſed emancipatum nõ credidit a querela: vt. j. eo. l. §. ij. ibi. nec filius ⁊c. ac.

y Aſſem. idest totam hereditatem.

z Omiſerit. ſez extraneus inſtitutus. ac.

a In bo. poſſ. alias in poſſeſſionẽ bonorꝫ. alias in portionez bo. ⁊ dic qꝫ admittet. ſ. emãcipatus.

b Exheredatũ. vico iure falcidie. ſ. hereditate ñ adita.

c Sed quẽadmodum. tuet̃. p contra ta. vt. ℈. ca. l. §. redit.

a Edictione. ab exẽco inſtituto fcã cõtra emancipatuꝫ. pꝫ ergo qꝫ tenet teſtm̃ de iure ciuili. hꝫ ſit data cõtra ta. emancipato. vt. C. e. l. ij. ⁊ fꝫ hoc non eſt hic. §. ex cauſa.

b Emãcipatũ. qz hereditatẽ ſibi a ſcripto reſtitutam habet: vt. ℈. duꝫ ĩ illo. §. erit. azo.

Videamus. Iſta eſt tertia pars principalis ⁊ ſbdiuiditur. primo ponit queſtio. Scõo ponunt due rõnes ad oſtendendũ qꝫ collatio nõ habeat locum. Tertio determinat collationẽ locũ nõ habere p aliã rõnẽ nouam. Scõa ibi. emãcipat̃ nãqꝫ. Tertia ibi. ⁊ verior. Et breuiter. h. d. Inter eos qui diuerſo iure ſuccedunt nõ hꝫ locũ collatio. Item qñ emancipatus nõ facit iniuriam ſuo nõ habet locũ collatio. h. d. Bar.

c Iſto caſu. quo inſtitutus nõ adijt: vt. ℈. §. ſi autem omiſerit.

d An hi. adimunicẽ. ⁊ dic qꝫ nõ. qz diuerſo iure veniunt. ſ. emancipatus ab inteſtato p cõtra ta. alter ab inteſtato. at collatio: vel cautio de collatione tunc demũ habet locũ quãdo omnes eodem iure: vt per ꝟra ta. veniunt. vt hic ſubijcit: ⁊. j. de col bo. l. i. in prin. ⁊. §. quãuis. ac.

e Ex hac pte. ꝓmittit verbũ edicti ex hac pte. ſ. qꝫ dat cõtra ta. ⁊ inducat collationem. f Unde. i. ex q̃ ꝓparte. g Que ſ. ps edicti.

h Ita bonorũ. idest ſicut emancipato. i Iſte cñi. bene dico qꝫ p edictũ nõ fit collatio. vt dictũ ẽ nili his q habẽt bo. poſ. cõtra ta. h autem nõ hꝫ. ⁊ hoc eſt iſte ⁊c. ⁊ probat̃. j. e. ibi. multo magis. azo.

k Neqz ex illa. quaſi dicat̃ nec ẽt ⁊c. ⁊ facit. ℈. e. l. i. §. i. azo.

l Parte. qua vocabatur ad bo. poſ. cõtra ta. azo.

m Inteſtato. quia nõ eſt adita hereditas. az.

n Admiſſus. qõ cẽ põt. ut. ℈. l. pri.

o Cõpellit. i. petit cõpelli. qz ergo ſuus nõ eo iure quo emancipat̃ vocatur collatio ceſſat. nã nec emancipatus eo iure quo ſuus. ſ. ab inteſtato. ut ſubijcit. qz ⁊ ſi frater. ⁊c.

p Et verior. nunc ſoluit.

a Et hoc sit. a patre heres. s. esset.
b Consequatur. s. scriptus heres: vt. ff. e. l. non putauit. §. fi. ꝛ hoc si nō adiit instituꝰ. alꝫ nō accrescat: vt. ff. e. l. si ex duobus. §. sed illud.
c Verbis. que dicunt vt inter eos quibus est data bo. pos. conferatur sed ex mente distinguitur an ledi suus ꝛ cōferꝛ ei alꝫ non. ut hic. ꝛ. j. de col. dotis. l. si filia. ꝛ. l. nec ip sa. ꝛ vtrunq; dic de rigore. sed de equitate secus vt. j. ō col. bo. l. si filius fm Joan. ꝛ nō. ff. l. si ex duob⁹. §. sꝫ illud. ul' dic mēte. i. equitatē pretoris ꝛ in. l. si filiꝰ. ꝛ eqtas scire uole cōtraria eqtati pretoris fm az. vel in. l. si filius instituꝰ adiit. ō nō.
d Non vocat. sub. qui ꝛ accipe nomen sui heredis. ꝛ.
e Occasione. ꝛ. ꝛ hoc dico nul hīuro ꝛ. Item ꝫ hanc. §. C. e. l. si emancipati. sed ibi nullus fuit testū. ō sic. ꝛ ita distinguitur vt dicti ledatur alius vel non.

¶ Legata tamen. Ista est tertia pars. ꝛ ō dicit. Legata pro dimidia pstat emancipatꝰ. cōiunctꝫ personis suis nullo modo. b. d. Bar.
f Non solida. qō uidebatur qꝛ in assē accepit contra ta. azo.
g Nō. ſcz dimidium. ꝛ fac. ff. ad. l. fal. i rōne. §. hīdes. ꝛ de le. iij. l. fi.
h Eum. qui mansit in potestate.
i Extitit. repudiantibꝰ scriptꝫ: ut. ff. e. l. §. i. acc.
k Si qs. pone qꝫ suus est prioꝰ. ꝛ duo exteri instituti q non adierint si iuꝰ petat cōtra ta. cōtra unū eorūꝫ qō pōt. ut. ff. e. l. qō uulgo.
l Prestat legata. ab eo relicta: secus si eēt exhēdatus: ꝛ scripti nō adiēre: qꝛ nulla pstaret: ut ff. pri. ꝛ sic ē ꝗditio melior exhēdan qꝫ preteriti posset ēt dicē nullū ipo iure. naz hꝫ duplex auxilium suus preteritus: ut. C. de li. p. l. fi. §. fi. hoc non placet: ut. j. tit. i. l. is qui in prin. uel pone i emancipato pīcrito duobus extraneis institutis contra unum qui petijt contra ta. nam habit legata: que non prestaret si in potestate remansisset: cum tunc non adeunte herede ipso iure ciuili sit heres. sed iste non nisi per contra ta. ꝛ in fin. ex pone exheredatus. i. emancipatus. sed tunc abundaret hec dictio nō. que est in fine. uel pone suum cum duobus extraneis institutum: ꝛ emancipatum preteritum. ꝛ suus petijt ꝓtra ta. ꝓtra unū de coheredibꝰ commisso edicto: qui tamē nō adierūt qō fieri potuit: ut. ff. e. l. qō uulgo. nam prestat legata ab illo relicta: ut. j. ti. i. l. si p vote. §. nō ela. que nō prestaret si esset preteritus: ut. j. eod. i. l. is qui in princi. ꝛ §. ubi. ꝛ fm hoc est melior conditio exheredati: qui nulla prestat scriptis non adeuntibus: ut. ff. p fi. qꝫ instituti. ꝛ fm hoc dic in familia relicti sub. ꝛ exheredati ut ex sequēti littera colligitur qꝫ si exheredatus nō eēt sub. sed institutus.
m Hoc casu. ꝛproprie dicit cū aliū adijciat casum. uel dic hoc casu. s. cū non ē adita hereditas a scripto. ꝛ sic ꝓprie.

¶ Et hoc sit ꝫsequēs illi qui ex minore pte scriptꝰ a pfe hīs[a] relictus in ptāte: admisso fratre emācipato ad contra tabu. bonoruꝫ possessionez: eius beneficio plus consequatur[b]: quāuis edicti ṽbis[c] collatio inducat. ex mente ptoris denegandā esse rīndetur. ¶ Multo magis autez huic non oportet conferri: quia ꝛ a patre exheredatus: a pretore ad bonorum possessionem contra tabu. non vocatur[d]. sꝫ occasiōe[e] omisse hīditatis a scripto hērede nihil habituro: propter delataꝫ emācipato a pretore contra tabulas bonoꝝ possessionem: nomen sui heredis adeptus ē. ¶ Legata tamē ex pte sua iste emancipatus liberis ꝛ parētibus pstare cogetur: non solida[f] sed diminuta in dimidium: quod[g] relinquitur manenti in potestate.
¶ Sed nec aduersus eum[h] constituende actionis legatorum ratio ē q mero iure intestato heres extitit[i].
¶ Si quis[k] accepit contra tabulas bo. pos. etiam si non fuerit adita hīditas a scripto: prestat legata ea pte testamenti data contra quā bon. pos. accepta ē. erit ergo melior: hoc casu[m] conditio in familia relicti filij cū foret si exheredatus nō eēt.

¶ Modestinus. Si is qui filium ꝛ ex eo nepotē in potestate habebat: filium in adoptionē dederit: nepote retento in potestate postea filius emancipatus a patre adoptiuo decessit extraneis hīdibus institutis: filius huius qui in potestate aui remansit cōtra tabu. patris sui bonoruꝫ possessionē petere poterit: quāuis nūq; in potestate buiꝰ fuerit: tō[m] nec debuisse esse in potestate videtur. naz si aliter obseruatur. nec si emancipatus fuerit filius: nepos ex eo qui in potestate aui remansit bonorum possessionem contra tabu. petere poterit[n].
¶ Idemq; iuris ēsi emācipato filio nepos ex eo i potestate aui remānsit: ꝛ postea patri suo i adoptionē[p] datus fuerit. idemq; contra tabulas bonorum possessionem aui petere poterit: quia per adoptionem in alienaꝰ familia non fuerit. ¶ Sꝫ si emancipatus filius meꝰ adoptauerit extraneū filium is q adoptatꝰ est filius ꝓtra tab. bonoꝝ pos. petē non poterit: qꝛ nūq; nepotis loco apud me fuerit.

¶ De legatis pstādis cōtra ta. bonorū pos. petita. Ulpianus. Ius titulus equitatē quandam habet naturalem[q]: ꝛ aliquid nouum: vt qui iudicium patris rescindunt[r] p cōtra tab. bo. possessionem ex iudicio eius[s] quibusdā[t] pſonis legata ꝛ fideicōmissa pstarēt[v]. hoc ē liberis ꝛ parētibus vxoribꝰ nuribusq; dotis nomine legatum. ¶ Generaliter āt parētes ꝛ liberos pretor excipit: nec gradus liberorū parentumue enumerauit. ¶ In infinitum[x] igitur eis prestabitur. Sed nec pſonas persecutus est vtruꝫ ex virili seru an ex femineo descenderēt. ¶ Quisq; igitur ex liberis parentibusq; fuerit: ad legati petitionem admittetur: sed ita demū si iura cognatiōis[y] sint inter eos. ¶ Liberos autem etiam eos ad legatorum[z] petitionez admittimus: qui in adoptionē dati sūt. vel etiā adoptiui[a]: dummodo remaneant[b] liberi. ¶ Postbūis libis legata relicta vtiq; pstabūtur[c]. Iulia. Et iō si pgnāte[d] vxore filiꝰ fuerit emācipatus: ꝛ bonoꝝ. pos. cōtra tabulas acceperit[e]: legatum nepoti pstare debebit[f]. Iulian⁹. Sed ꝛ si mortis causa donationes sunt collate[k]: credo q tuende sunt. si autem excepte non sunt[l]: auferendas eis puto mortis causa donationes. ¶ Liberis autem tm̄ ꝛ parentibus pretor prospexit non etiam fratri conseruauit legatum ꝛ sorori. ¶ Hoc autem solum debetur: quod ipsis parentibus relictum est ꝛ liberis. ¶ Ceterum si seruo eorum fuerit ascriptum: vel subiecte eorum iuri persone non debetur. nec enim querimus[m] cui acquiratur: sed cui bonor habitus sit. ¶ Sꝫ ꝛ si cōiunctiꝫ fuerit legatum relictum cum eo cui nō

n Si is. ideo nec. i. nō videt ōbuisse ꝛc. s. qꝛ fuit preteritus:
o Petere poterit. scilicet sui patris qō falsum est: vt. ff. e. l. retentus.
p In adoptionē datꝰ. scꝫ si alij in adoptionē datꝰ est. vt. ff. e. l. si in adoptionem. qꝫ filius ad patris sui hereditatem p ꝓtra ta. vocatur. cuicunq; pater detur in adoptionem vt. ff. e. l. iij. §. si pater alicuius
q In aliena. i. in exnea ul' exneci. fuit tamen aliena. i. in alterius. ꝛ est bona ratio. quia si extraneo datꝰ eēt in odopti. nunqꝫ hēret cōtra ta. vt isti. ō hēr. ab intest. §. at hi. ꝛ §. eadem fm azo. ꝛ fac. ff. e. l. iij. §. si qs filiā emā. ꝛ §. ideoq; ꝛ istitu. de hēr. ab intest. §. cuꝫ quaritur. ꝛ §. sed ꝛ si conceptus.
r Quia nunqꝫ facit. ff. de in ius vo. l. sed si hac. §. filius.

¶ De legatis prestandis. Ulpianus. Primo commendat edictum ꝛ ponit mentez edicti. Secundo illō incipit exponere. Secunda ibi. generaliter aūt. vsq; ad finē. ꝛ est pulchra lex. Bar.
s Ius naturale. i. rationē hīs a natura insitā. non enim naturalis sed ptoria ē equitas. sic. ff. ō minor. l. i. in prin. azo.
t Rescindāt. p ius pretorium mero mī iure ciuili tenet. ꝛ dic q cūq; sint qui rescindunt: vt. j. ō contin. li. l. mbil.
u Eius. s. patris.
x Quibusdā. nō ergo oībus. vt. j. l. fiꝫ ꝛ si mortis cā. in pn. ꝛ §. liberis. sic. ff. de mi. l. pf. in pri. ꝛ facit. ff. de vsufru. l. si exneco. ꝛ. ff. ti. i. l. pe. §. legata.
y Prestarent. quo iure. forte officio iudi. cum rescissū sit testamentū. vel actione vtili ex testamento. ar. j. e. l. si emancipato. que ē ptoria sicut alꝫ vt. ff. si quis omi. cau. te. l. i. nā ꝛ qō minoris: quādoq; ciuilis quandoq; ptoria ē. ut nō. ff. de actu. emp. ꝛ ven. l. iul. in principio.
z Motis nomie. hoc refertur ad vxorē ꝛ virumꝫ. ꝛ dic si ꝛ dos fuerit. alꝫ nō vt. j. e. l. is qui. §. penultimo. ac.
a In infinitū igit. nō. ergo generalit dictū generaliter intelligi. ff. de in ius vo. l. quiq;. §. parentes. ꝛ l. parentes. ꝛ. j. vi bo. rap. l. ij. §. homines ꝛ de iniur. l. item apud. §. generalit ꝛ. ff. de of. pre. vr. l. i. §. cum vrbem. ꝛ. ff. de pac. l. iuris gentiuꝫ §. aduertendū. ar. ff. qō me. ca. l. metū. §. aduertendū. ar. ꝓtra ff. de testi. l. quelitū. Item nō. p infinitate. ar. contra. C. ō sacro san. ec. l. fi. §. i. ac.
b Jura cognationis. qō dic vt isti. ō ca. di. §. qꝫ āt. ꝛ. §. sed si insulam. ꝛ de le. ag. ciu. §. fi.
c Ad legatorū. relictorū a naturalibus parentibus. azo.
d Adoptiui. i. eos qui sunt adoptiui.
e Remanēāt liberi. qō non est si emancipati sunt a patre adoptiuo. nisi filius adoptiuꝰ sit de liberis. vel dic qꝫ non est cū desinunt eē ciues. azo.
f Prestabuntur. qꝛ pro natis habentur: vt isti. ō tute. §. cū autem. ac.
g Videlicet si pgnante. qd si ante: rī. idem propter superius rī. azo. ac.
h Acceperit. emancipatus preteritus.
i Debebit. amplius ēt hic nepos pōt petere bonorum possessionem contra ta. vt. j. e. l. fi. i. ꝛ ij. rī.
k Sed ꝛ si mortis. collate sūt. hominibus exceptis.
l Sunt. i. si non sunt de personis exceptis.
m Nec enim querimus. s. rī. nam ꝛ id quandoq; querimus: vt infra. e. §. itez

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

si quis.ꝛ facit.ĵ.de iure fis.l.edicto.§.ad eos.ſz.ſ.ti.l.non putauit.§.in adoptio nē ſed ar.contra.inſti.per quas perſonas no.ac.§.ſed ſi heres.

a Portio.niſi forte ſint ſocij.nā tūc totum queritur exceptato:ut.ſ.de li.leg. .l.is qui.ꝛ niſi ſit relictum indiuiduū.quia ꝛ totum tunc queritur exceptato. ar. ĵ.quibus ad li.pro.non licet.l.fi.ꝛ ꝓm hoc non obſtat.ĵ.e.l.filium.in fin.ꝛ fac. C.famil.herciſ.l.fi.ꝛ.ĵ.e.l.ſi filius.ꝛ.l.filium.§.ſi legata.ꝛ. ĵ.de coniungen.li.l.ſi nepos.ꝛ inſti.de le.§.ſi eadem ꝛ.ſ.ō le. i.l.huius.§.ſi ticio.

b Item ſi quis.facit.ſ.de inof.te.l.papi.§.meminiſſe.ꝛ.ſ. de excu.in.l.legatarius.ꝛ.ſ.ſi qs aliquē teſta.probi.l.i.§.i.ꝛ ſ.qō cū eo.l.ſi filiꝰ.§.i.ꝛ.ſ.ad trebe.l.cogi.§.bi qui ac.

c Sub hoc mō.ſed ſuperiori caſu ſimpliciter.ac.

d Alicui.ſ.certo uſ incerto ut inſti.de le.§.icertis.ꝛ.§.ſub certa.acc.

e Debere.parens vel liber b conſequitur voluntate expreſſa ꝛ ſic eis habetur honor.at cum ſuo tunc magis per alium q̄ p voluntatem defunct conſequiſ tur.ut.ſ.§.hoc ſolum.

f Utiliter.i.vtiliter dari pote runt pp conditionem legatarij: non tamen quia ipſo iure nullū eſſet teſtamentum.tunc enī nec contra ta.locum habet.ꝛ facit .ſ.ad ſill.l.ſi quis in grauī.§. fi.ꝛ.l.qui poſthumus.

Nō debentur.iure cōmuni ſz per diſpēſationem huius edi cti:vt.ſ.e.l.in prin.

b Olim ꝓtor.bene dico ꝟutiliter datum cum ꝛc.

i Cum ſcirent.ſic.ſ.ti.i.l.filium.§.q̄ ſi bi.ac.

Filium.Petita bo.poſ. cōtra ta.relicta pupillo debent exceptis plonis.relicta ſubſtituto debentur oībus ſalua ratione falcidie.b.d.Bar.

k Scripſit.ex dimidia.ꝛ extrancū in aliam dimidiam.uel dic filium inſolidum.

l Subſtituit.pupillariter.

m Bonorum poſ.ſ.pupillus cōmiſſo edicto per emancipatū vt.ſ.de le.i.l.antepe.

n Vel ſubſtituto.non ſoluz ab inteſtato.

o Preſtāda ſūt.ſz nonne pfnū ē ruptum p ꝛtra ta.ḡ nec pupiliare tenet vt inſti.ō pu.ſub. §.liberis.ſed illud qr̄ō iure ciuſi eſſet ruptū.vt ibi notaui.

p Oīb⁹.qr gegd bz ex defuncti iudicio bz.qa pars inſtituti nec creuit:nec ēt decreuit.ſi aūt creuiſſet:tūc pro eo qō bz ex iudicio defuncti.oīb⁹ p augmēto tm̄ cōiūctz:vt.ſ.ō le.iij.i.fi.§. fi.ꝛ de vul.ſub.l.ſz ſi ꝛtra.ꝛ. ĵ.e.l.ſi duo.§.proinde.

q Ad eum.ſ.ſubſtituendum.

r Peruēit.ex voluntate pfis

s Augebit.ſic ēē:vt.ſ.ti.i.l. filiū.§.legata.ſed caue qr ex vncia oīb⁹ ex bis q̄ accreuerunt perſonis exceptis pſtabit:vt.ſ.de le.iij.l.fi.§.fi.uſ pōt dici q̄ illa diſtinctio locū bz in bis legatis q̄ fuerūt a pupillo relicta:ꝛ a ſubſtituto tacite repetita:vt ibi nō.ſed hic loqr̄ de bis que fuerunt ab ipſo ſubſtituto relicta.

t Omnibus.ſupraſcriptis.ſic.ſ .ti.i.

u Elegerit.ſciens nō ignorans vt.ſ.de inof.te.l.mater.ꝛ.ĵ.de bo.li.l.ſi uero circa prin.niſi per in integrum reſti.ſi eſſet minor:ut.ĵ.de bo.li.l.ſi ꝟo.ī fine.ꝛ fac.ĵ.e.l.bonorum.ꝛ.ſ.de v .ſ.ſub.l.is qui.ꝛ.ĵ.de bo.li.l.ī ſeruitute.§.ſi qs bonorū.ꝛ.ſ.ti.i.l.iij.§.fi.

ſ Si qs liberis.puta nepos ex filia.ut §.ti.i.l.illud.§.ad teſtamēta. ꝟ Carboniana.q̄ dicit extraordinaria.qr nō tribuit ius in dñio:vt.ĵ.de car.edic.l.iij.§.miſſuz.in fi.§.ꝛ nō. ſ.ō inof.te.l.papi.§.i.ꝛ facit.C.ſi māci.ita fu.ali.l.ea qdēz.ꝛ.ſ.qō qr. qz iur.l.i.in fi.ar.contra.ſ.de cōdi.inſti.l.mulier.§.i.

3 Nō ſolū.ex voluntate acceperit.ut de fideicōmiſ.uſ donatione cauſa mortis.ꝛ facit.ſ.tit.i.l. ſub conditione.§.i.ꝛ.ſ. de vul.ſub.l.is qui.ꝛ de acq.here.l.q̄ſitū ꝛ.ſ.e. l.§.oīb⁹.ꝛ.ſ.ad trebe.l. ſi patroni.§.ſz nec illō.

a Suo.ſecus in aliēo. inſtituto:vt.ſ.e.l.i ꝓn.

b Si legata.exneis.a teſtatore q inſtituto exneo filium ꝓteriuit.ac.

c Faceret.qō cēt ſi inſtituꝰ aduret ꝛ preteritꝰ contra ta.non peteret.ac preterito petēte ſic ambi latis legatis flictis extraneis non habet locuz falcidia:ut ꝛ.ſ.ad.l.ſal.l. in ratione.primo ꝛ.ij.re ſponſo.

a Recideret.preterito non petente.

b Non preſtantur.qō eſt quando preteritꝰ non petit cōtra ta.Item ē cō tra.ĵ.e.l.§.ſi.So.ibi.

c Augētur.ꝛ ſic eſt lucrum preteriti.ꝛ eſt contra.ĵ.e.l.fi.ac.

d Sed ſi portio.aſcripta.iuſ legati.qō poteſt vt.ſ.ad treb.l.mulier. §.fina.ꝛ ſm hoc q̄ ſubiecit legata:ſcilicet ſingularium rez.vel dic aſcripta iure inſtitutionis:vt ꝛ.ĵ.e.l.nam ſm.ꝛ.l.ſed ꝛſi pro dote.in princi.et q̄ ſubijcit legata.ſ.quotitatis.vel ſingularia.ꝛ ſm hoc q̄ dicū heredita tes relinqui honeſto tim lo ideſt legati.ꝛ hōeſtio re.ideſt iure inſtitutionis.

e Pleniore.hac rōne iure inſtitutionis eſt filio relinquendum:vt i auc. vt cū de ap.cog.§.aliuz ꝛ nō.q̄ honor eſt cui da tur:dedecꝰ cui auferr̄ ſic. inſti.p q̄s perſonas no. ac.§.h quoqz.ꝛ.ſ.mā da.l.ſi remūcrādi.i ꝓn.

f Ad eum.plonis.i.li beris ꝛ parētibꝰ ſcriptis heredibus.azo.

g In minorē.ſcriptis bis plonis heredibus.

b Scripte ſunt.hmōi plone.ꝛ viri ſi iam adierunt alīs augeā.vt nō.ſ ti.i.l.nō putaut.§.fi.ꝛ facit.ĵ.ō ꝛiū.li.l.q duos ſz in.e.ti.l.fi.ꝛtra.

i Idem obſeruat.i donationibus.ut ſi talibus titulis ei pluſq̄ virilis relinquitur r̄ducitur ad virilem.ſed non augetur ſi minus:ut.ſ.prori.§.ꝛ.ĵ.e.

k Is autem cui portio.legata.vt.ſ.pror.§.

l Solis preſtāda.ꝛ ē rō:ut.ĵ.e.l.is qui.§.ſed ſi ſcriptꝰ.ſz ꝛtra.ſ.ti.i.l. ſi ex duobus.§.ſed illud.vbi dicit q̄ omnibus ſed.ibi preteritus ꝛ inſtitutus erant emācipati.hic inſtitutus erat in poteſtate.

m Solus.cui conſeruatur virilis ꝛ preterito petēte contra tabu.

n Portio.hereditatis legata. o Id.a[illegible]bor.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Profuturū.imo non vt.ſ.e.l.ſ.ſi legata que eſt cōtra.So.non ꝓ fecit alijs iure accreſcēdi:ſz iure nō admiſſionis.a ꝛo.alij ꝙ hic coniunctim liberis ꝛ extraneis.ibi diſiunctim.qō nō placet:ut.ſ.e.l.iij.ſ.ſed ſi coniunctum.alij ꝙ ibi fit queſtio ſed nō ſoluit:ſoluet ut h.uel dic ꝙ h ſocij ul legarū indiuiduū:ibi ſecus:vt nō.dicto.ſ.ſed ſi coniunctim.

b ¶ Igitur.iſert ex omnibus predictis.naz ſi qō extraneis ſubtrahit datur coniunctis.vt.pr.di git.Itē ꝛ cōiuncti nō habēt vltra virilē.igit ꝛc.

c ¶ Dādū.alſ vanduz.alſ datū.i.dandum.

S Alius.¶ Si qb⁹ legatū vl portio hereditatis conſeruatur vltra virilem non admittū tur.h.d.cuz.l.ſe.Bar.

d ¶ Qui filiū.petit.ꝛ intercū rūpit teſtamētum.ꝙ precedit patrez: ut.ſ.de ſoſtici.teſta.l.pater.

e ¶ Uterqz.pī ꝛ exhe⁹.

f ¶ Neuter.qz ꝛ tunc datur ꝙta.ut.ſ.ti.i.l.illō.in pn.ꝛ.l.qō vulgo.

g ¶ Qua emācipatus.preteritus q p contra ta.rumpit in totū.ꝛ hoc inſpectis vbis edicti.

h ¶ Legatus.ſit alicui de liberis.

i ¶ Decreto.ſ.facto nō faciendo:ut.ſ.e.l.filiū.ſ.ad cum.

k ¶ Prefter.legatario coniuncto fratri inſtituto:vt.ī.patet.

l ¶ Legatorū.relictorū coniunctis pſonis.

m ¶ Am fm.continuatur cum pcedenti.

n ¶ Julis.ꝛ facit.ī.ō nerb.ſig.l.virilis ꝛ.C.de cadu.tol.ſ.ubi autem.

o ¶ Unum.cui ſit legatum.

p ¶ Ceteri omnes.ſic ḡ fiet ex oibus portionib⁹ parentuz uel liberorum una coacernatio:ut.ſ.ō iunſ.o.iudi.l.ſi idez.ſ.fina.a ꝛo.ꝛ ar.ſ.de pac.l.ſi plures.ꝛ inſti.de exc.tu.ſ.itel tria.in auc.ō ſan.epi.ſ.ſportularū.

q ¶ Si quis ex liberis.accepit.a coherede.

r ¶ Ut utrāqz.contra.ī.l.bonoꝝ poſſeſſione in fin.Solutio.poteſt dici ꝙ hic logꝙ in libis ꝛ parentibus q bonorū poſ.ꝙta ta.peteꝝ nō pñt.ibi ō bis qui poſſunt.qō uerum eſt.nam nec dicē ibi de parentibus.ſed queritur quare deterioris conditionis eēt filius q ꝙ ta.petere nō pōt.poſſet tñ illud tolerari ſi petat ꝙ ta.ut.ſ.e.l.filiū.ſ.oīb⁹.ſed ubi adijt hereditatē cur legatū non habet precipuū.qō dic vt ibi.a ꝛo.

s ¶ Si adierit.cōpetēt.directe ꝛ pure date ſz un⁹ heres tñ adeat:ut.ī.de fideicō.l.cū vo.ſ.apparet.ꝛ de ma.te.l.teſtō.ſ.teſtō.ꝛ ō ſta.li.l.ij.ij.rñ.ſed qō ualent rupto teſtō.per ꝙta tab.ut.ſ.de īof.te.l.papi.ſ.ſi ex cā.que ſunt contra.So.ibi.

t ¶ De dolo.ſed nōne licuit ei ſuo iure uti:ut.ī.de re.iur.l.nullus:¶ R.ſi cū ſibiñ pdeſt ꝛ alij nocet:ut.ī.de aqua plu.ar.l.i.ſ.deniqz.ꝛ nō.de ui denunciationis.ſic.ī.que in frau.cre.l.ait ꝓtor.ſ.ſi.qs participes.ꝛ.C.de rei uē.l.ſi fundū:

u ¶ Adijt.ſ.inſtitutus.

x ¶ Virilem.preterito.

y ¶ Si qd vtori.preter dotē.incluſiue ponitur iſtud preter.nā ꝛ dotē ꝛ aliud legauit.ſic.ſ.de pigno.ac.l.i.in fi.ac.

z ¶ Non prestabitur.contra.ī.l.pr.So.ibi.

a ¶ Nurus.ſic.ī.ō vbo.ſig.l.nurus.ꝛ.ſ.q ſatiſda.co.l.ij.ſ.nurum.

b ¶ Legatū.ut fundus valens .c.pro dote que erat.c.vt ꝛ.ī.ꝓtori.ſ.ꝛ hoc caſu habet locum edictum de alterutro:niſi aliud ſenſerit teſtator.vt.ſ.de do.ꝓ.l.cū quis.ꝛ.C.de rei vxo.ac.ſ.sciendum.

c ¶ Reducēdā.alſ redigendaz

a ¶ Cum.cū pro quādo vt qa concurrit legatū cum dote.ſecus ergo eſt ſi plus eſt in legato nec ob.ī.l.pr.ut ibi nō.

b ¶ Als alienū.ſic.ſ.ad.l.falci.l.ſed vſufructus.ſ.dos.ꝛ.ſ ad trebel.l.cū hēdes.

c ¶ Nomineē.alſ vtrunqz deberē:vt.C.de rei vx.ac.ſ.sciēdū.nec ob.ī.e.l.is q.ſ.i.ſed ibi erat nulla dos.

d Sed ꝛ ſi plus.illis.vtori ꝛ nurui.ſed non plus ꝙ dos facit.ꝛ ſic non ob.ſ.l.pr.ſ.ſi qd vtori.ꝛ.ſ.cū aūt.ꝛ.ſ.e.l.i.circa pn.ibi.vtorib⁹ ꝛc.

e Sed ꝛ ſi ꝙ dote.facit.ſ.e.l.filiū.ſ.ſz.ꝛ ſi portio.

f ¶ Portio.adeo vt nec aliter relictū valeat.vl ſi valeat non pſtet petita bo.poſ.contra ta.vt.ſ.de aur.ꝛ arg.le.l.ij.ꝛ de le.iij.l.item legato.ſ.pe.a ꝛo.ꝛ facit.ī.e.l.interuenit.

g ¶ Si nurui.prelegauerit.ſocer.ac.

b ¶ Nupta ſit.ſ.filio adhuc.

i ¶ Nullū eſt legatū.ſ.interim.ſed nunqd erit cum poterit:rñ.erit ar.ī.de ſol.l.ſub cōditione b.ꝛ fa.ſ.de do.pre.l.ſi ſocer.i principio.

k ¶ Dabit actio.qō eſt ſi iure ſit exheredat⁹:vt.ſ.ſo.ma.l.ſi conſtante.ſ.i.

¶ Non omnia: Iſte eſt difficilis.ſ.ꝛ ponit multos caſus ꝛ.b.d.Ea legata debēt ex hoc edicto q̄ ſunt relicta ab eo gradu cōtra quē petita eſt bo.poſ.ſi ꝓpter timorē bonorū poſ.contra ta.nulla efficiant:ſed ſi alſ de iure cōi debent ēt legata ab alio capite.b.d.Et diuiditur in duas partes.Primo ponit duo dicta in genere obſcure Scō illa declarat per multos caſus vſq ad.l.Non nunq̄.ſecunda ibi.vt ecce duos gradus bar.vſq ad.l.nonnūq̄.

l ¶ Qia.gradibus.inſtitutoruz ꝛ ſubſtitutoꝝ.

m ¶ Relicta ſunt.liberis ꝛ parentibus.alijs autez relicta nū q̄ prestant.a ꝛo.

n ¶ Gradu.ſec⁹ in querela.qa illa omnes gradus rumpit ipo iure.vñ ex nullo gradu prestantur legata:ut.ſ.de inof.te.l.papi.ſ.ſed nec.ꝛ.ſ.ſi ex cā.ꝛ.l.tertia.hic vo nō ipo iure niſi ante aditā hereditatem deſ ꝙta tabulas:ut.C.de col.l.ut liberis.ꝛ.l.filie do.a ꝛo.ꝛ.ī.de ma.teſta.l.teſtō liberi.

o ¶ Petita.non dicit data.qō caute notādū eſt.a ꝛo.

p ¶ Julianus ait.rñdendo:ꝛ plures caſus apponēdo ꝛ premittēdo.a ꝛo.ꝛ in fin.leg.ſoluet.

q ¶ Tūc.tēpore mortis teſtatoris ꝛ qui repudiauit hereditatem prestabit preteritus accipiens contra tabulas.

r ¶ Eorū.qui ſunt inſtituti in ꝓo gradu.

s ¶ Ul ſequēti.ſ.relicta ſunt.prestabit hic preteritus qui petet contra tabulas.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Abintestato. sed quomodo hoc cum tpe mortis erit erint tabule: vt. ff. ti. i. l. qđ vulgo. sed hic nullo tempore adire potuit. nec viuo testatore: vt. ff. de acquirere. l. neminem. nec post mortem q: non supersunt instituti vel substituti: sed si transmittentur ad heredem: vt. ff. ti. i. l. sed ꝛ si decesserit. Rñ. idem qđ in defuncto: vt. ff. de regu. iur. l. in his. §. non debeo. azo.

b Bonoruz pos. vñ liberi.

c Qđ si post mortem. ecce casus quem predixit. ff. ibi. sed nũ q̄ ꝛc.

d Sed que a substitutis. sed cur tam varie: rñ. propter preteritum qui habuit contra tab. non poterunt substituti adire: ꝛ sic legatarij per ꝑteritum amiserunt: vel ergo preteritus hec legata si institut⁹ non adiuit more preuentus non timore preteriti. ꝛ iđ ea non soluit preterit⁹. Quid autẽ si repudiat institutus: rñ. timore ꝑteriti faceꝫ vf: vt. ff. eod. l. cum propter. ꝛ ideo preteritus soluet: vt. ff. ibi. iurꝫ. ait ꝛc. sed nonne relicta ab instituto: videtur repetita a substituto vt. ff. de leg. i. l. fi. ꝛ sic semper prestanda: rñ. hic noluit cẽ repetita. qđ ex multis coniecturis potest apparere: vt. c. l. licet ꝛ facit. ff. tit. i. l. quod vulgo. ꝛ l. illud.

e Et vbi. ab intestato. alꝫ ab istituto ꝛ tũc facꝫ. ff. l. pr. ibi. iurꝫ. ait. ꝛ alꝫ ab intestato

f Sive autẽ. omiserit. cũm añq̄ ommitteret ꝛ petita ꝛ data cẽt bo. pos. secus si tñ ẽ petita: vt. ff. de bered. institu. l. seruus. azo.

g Eis. l. institutis l ꝑmo gradu. acc.

b Item a substituto. vicimus. petita contra tabu. pendente conditione: vt. ff. titu. i. l. si in adoptionẽ. Ac.

i Voluit adire. vt qz ab instituto legata debebunt: vt. ff. c. l. sine. azo. ꝛ facit. ff. de bere. l. in suis.

k Nununcq̄. iure. i. effectu qz idem est effect⁹ ac si accepisset bo. pos. ꝑm tab. azo.

l Accepit. cõtra tab. qđ potuit bñficio ꝑteriti: si adhucñ adierat: vt. ff. ti. i. l. si post mortẽ. §. fi. alꝫ secus: vt. ff. ti. i. l. si ex duobus. §. sed illud.

m Apertissimũ. ut. ff. l. pro. §. sed ti solus.

n Lucro. vt eroneretur a legatis nisi coniunctis: vt. ff. co. l. filiũ in ꝑn. ꝛ. §. fi. ꝛ facit. ff. de col. bo. l. si fuerit.

o Si ab vno. cũ alijs. ff. preteritis qđ potest: vt. ff. tit. i. l. si post mortem. §. fi.

p Celius est immo contra. cum enim relicta prestari debeant cur non sic prestanꝫ vt testator voluit: rñ. quia per bo. pos. fit detractio partis: vt. ff. ti. i. l. filium. §. legata. ꝛ. l. nõ putauit. §. fi. ff. ad si ei non detrahatur sed addatur per bonoruz posꝫ rñ. tunc secus: vt. ff. de col. do. l. si fuerit. azo. Item contra. ff. c. l. nepos. Sed. hic ẽt instituꝰ petijt ꝫ ta. ibi nõ qđ nõ placet. qz tũc magis deberet teneri institutus. h. dic ergo vt ibi. ac.

q Si qui. petierit. qđ ꝑõt: vt. C. de li. pre. l. fi. §. fi.

r Exceptio. idest replicatio.

s Quia bonoꝝ pos. sic ecõtra. ff. ti. i. l. si filius. sed quomodo competit contra tab. cuz testñ ipo iure sit nullum: ut insti. de exhere. li. in princi. ꝛ oporteat tales esse tabulas ex quibus adiri potuit hereditas: ut. ff. ti. i. l. qđ vulgo: rñ. ꝑm. R. ẽ nullũ si hoc vult dicere: ut. ff. de iniusto testa. l. filio. sic fit repletio ipso iure ꝺ q̄r ta: ꝛ tñ per filium debet peti ꝛ fieri ꝓout conuenerit: vt. C. de inoffi. te. l. sancim⁹. §. repletionem. ꝛ. l. si quando. §. illud. Item ꝛ ipso iure fit compensatio: si tamñ ab homine petatur: ut nõ. insti. de acti. §. in bonefidei ꝛ facit. ff. ti. i. l. filium. §. fi cum. ꝛ de li. ꝛ postbu. l. fi.

Q: si neqz ex primo gradu neqz ex secundo quisquã in rebꝰ fuerit humanis cũ testator moritur: tũc abintestatoꝰ magis bonoꝝ possessionẽᵇ ꝑterito filio cõpetere: nec legata cuiquam prestanda. Q: si post mortez testatoris ante aditaz hereditatem instituti decesserint: contra ipsos quidẽ videri petitam: veruz tamen ab eis relicta legata nõ esse prestanda: sed que a substitutisᵇ relicta sint. Paulus

At vbi institutus ꝛ substitutus viuũt: hz nemo adeat hereditatẽ ea tamẽ legata deberi dicimus: q̄ ab instituto data sunt. Ulpia.

Sive aũt omiserint istituti siue nõ omiserint: dicenduz est legata que ab ipis relicta sunt prestãda quãus secundo gradu instituti omittentibus eisᵇ adire possint hereditatem. Triphonius

Item a substituto legata ẽberi dicimusᵇ: si institutus cõditione defectus esset: que in ipsiꝰ potestate non fuerit: nam si eam que in ipsius potestate fuerit nõ impleuit: pro eo habendus est qui noluit adire hereditatez: quando nihil habiturus emolumenti: conditiõi merito nõ paruit. Ulpianus

Non nũq̄ cõtra tab. bonoruz possessionẽ qs habere iureᵏ ꝑz ta. bo. possessionis: vt puta bere. fin stitutus est emãcipatus filius: alius emãcipatus filius preteritus. institutus accepit cõtra ta. bo. pos. ꝑteritus omisit. apertissimũᵐ est ut cogatur oibus perinde legata prestare: atq̄ si cõmissuz edictum nõ fuisset. Nec enim occasio emancipati ꝑteriti oz institutuz lucroⁿ afficẽ: cũ ꝑteritꝰ iure suo nõ vtat. Si ab vno ex filijs herede instituto nominatim alicui ex liberis parentibusq̄ legatũ datuz sit: ꝛ acceperit bonorũ possessionem contra ta. cum alijsᵒ: melius estᵖ, ꝓbare omes qui cõtra tab. bo. pos. acceperunt cogẽdos id legatum prestare. Paulus.

Si qui in ptãte est ꝑteritꝰ legatũ nõ debebit ꝑstaꝛ. ꝛ si ꝙtra tabulas bonoruz possessionẽ petierit: qui ꝛ nõ petita bonorũ possessiõe intestati hereditatẽ obtineret. Nec enim exceptioʳ doli mali huic noceat: ꝛ absurdũ est eũ cogi legata ꝑstare: qz bonoꝝ possessionẽˢ petierit: cũ ꝛ sine hac bñditatẽ habiturꝰ sit suo iure. Unde ꝛ si duo ꝑteriti sunt: emãcipatus ꝛ is q in ptãte est. qdã nec emãcipatũ ꝑstare debere legata existimãt: qz affectusᵘ pñs aufert ptẽ dimidiã. cũ ꝛ si hic nõ peteret suus solus rem habiturꝰ eẽt. Quid ergo ẽ ubi ꝑteritꝰ sit suus veriꝰ ẽt qđ dictũ est. Ubi vo scriptus estˣ: ꝛ voluntatẽ pñs hz: debeat teneri legatarijs: emã si omiseritᶻ bonoruz possessionẽ. Sz si vnꝰ emancipatus hñs scriptus sit: alter preteritus: ꝛ vtriqz contra tab. bo. pos. acceperit. ꝛ institutus eademᵃ ꝑstat q̄ preteritus. Sed si solusᵇ heres institutus contra ta. bo. pos. accepit: omnibus debebit legata p inde prestare. atqz si adisset hereditatem. Sz si scriptus qdez adierit hereditatem: ꝑteritus aũt bonoruz possessionem acceperit hic quidem qui bo. pos. accepit. certis personis ᶜlegata debebit. Nec scripto aũt queritur: ꝛ complures putant certis personis ꝛ eum prestare debere qđ puto uerius esse. nam et ꝑtor hac ratione euz tuetur q̄ ex liberis est qui cõtra ta. petere potuerũ t. Ita aũtᵒ tuendus est in ꝑtez dimidiam si aut ex maiore parte q̄z dimidia heres institutus sit. aut ex semisse. Q: si non ex maiore parte q̄z dimidia heres institutus sit. dicimus non ex maiore pte q̄z heres institutus sit. tuendũ eum cẽ. Qua enim ratione maiorem ptez habere põt. cum nec bonoruz possessionez acceperit. nec ex maiore parte heres institutus sit. Ei que dotem non habet. nullum legatuz debebitur. licz sub preterituᵏ dotis legetur. Si extraneo herede instituto sub hac cõditione excepte persone legatum sit. si heredi decẽ dederit. ita ei legatorum actio debebitur. Si extraneo. Conditio debet impleri ex persona eius qui petijt contra tabulas. h. d. Bar.

t Exisiant. hz male: vt. ff. c. l. si duo. u Affect⁹. alꝫ affectus. l. emãcipat⁹ pñs sub quadaz iniuria: qz. ff. preteritus aufert ᵇ emãcipatⁿ suo dimidiam: quam suus libere habiturus erat cum testamentum non valeat: vt. ff. c. l. si duo. ꝛ. ff. proxi. alꝫ ẽ effectus. ꝛ tũc sub. patris successor ꝓ ꝫ tab. aufert. ꝛc.

x Verius est. vt testamento ipso iure non valẽte nil soluat ꝺ legatis vt. ff. in princi. bunus. l.

y Scriptus est. heres scz suus.

z Etiam si omiserit. si ue acceperit bonorũ pos. beneficio ꝑteriti prestat legata: vt. ff. eod. titu. l. filium. in principio siue omiserit ꝛ accepit ex I stitutione idem est ut hic ꝛ facit. ff. si quis omissa cau. testa. l. si filius. ꝛ. l. quia autem. §. hoc edictum. azo.

a Eadem. sola. quia coniunctis tñ: vt. ff. c. l. §. descripto.

b Sed si solus. põe casum: ut. ff. c. l. nõnunq̄ in principio.

c Certis personis. videbatur enim teneri ꝛc extraneis quia secutᵘ erat voluntatem defuncti. qz adierat hereditatez. Item z quia preteritus penitꝫ contra tabu. prestat certis personis tñ. ꝛ cõcordat. supra. c. l. filium. §. is autem. sed contra. ff. titulo. i. l. si ex duobus. §. sed illud. ꝛ. ff. co. l. si duo. in fine vbi dicit teneri omnibus. So. illa si ex duobus. corrigitur per hanc. l. ꝛ hoc per illã si duo. alij q̄ illa in emãcipato. hoc i suo. hoc nõ placet. vt in dicta. l. si ex duobus. §. si is. ꝛ. ff. 6. vbi. uel dic q̄ in illis sũt liberi. ꝛ tales qui habẽt contra tabulas. hic autẽ ex liberis ducunt originem: non tamen possũt petere contra tabulas: quia ex filia. ut. ff. de cõiun. libe. l. duos in fine. ꝛ supra. eodem. l. filium. §. si quis. uel dic qđ in contrarijs. §. dicitur. est opinio aliquoꝝ ut ꝺ dicit. Item q̄ dicit ex liberis ideo dicit quia si ꝺ liberis non esset: auferꝛtur ei hereditas petita cõtra tabu. ab aliquo ꝺ liberis.

d Ita autem. dixit prori. rñ. institutum qui adiuit ex institutione tuẽdũ. fratre petente contra tabulas qui fuerat preteritus. nunc exponit in quam partem ꝛ ad idem supra titulo. i. l. si ex duobꝰ. §. sed illud. secus si non adijsset. sed contra tabulas. petisset institutus beneficio preteriti: vt supra. titulo. primo. l. non putauit. §. fina. Item hoc si est vnus preteritus. alias conseruatur virilis: ut. ff. c. l. virilis. ꝛ. l. filium. §. ad eum.

e Acceperit nec. potuit ex quo adiuit. ut victo. §. sed illud.

f Et que. sub pretertu. quãritate nõ adiecta. alꝫ secus: vt. C. de fal. cau. adie. le. l. si non. que est contra ꝑm quosdam. sed dic contra. quia tunc ad eos alienuz non veniret: vt. ff. c. l. virilis. §. cum autem. azo. hic ergo loquitur cum testamentum rumpitur per contra tabulas. sed in contraria validum est.

g Si extraneo. quia absurdum est. bona ratio: vt. C. de fur. l. fina. §. fz cũ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in scḃam. Est ꝛ alia: qꝛ in effectu est hꝫs ꝓteritus: ut ar. s. qõ cũ co. l. si filius. §. i. ꝛ. s. ne qs cũ q in ius vo. l. pe. §. i. ꝫ huic sit ar. cõtra. s. de vul. sub. l. q liberis. §. hec uerba. patet ergo q hec dictio hꝫs trãsferꝛ. sic. j. de ꝺdcicõ. li. l. ergo. §. si sub cõditione. ꝛ. s. de ꝙdi. ꝛ de. l. iuj. i. rñ.

a Sed. licio. extraneo nõ instituto. azo. b Filio. preterito.

c Debet. ut cõditio sit impleta. nõ aũt est debitũ: ut. s. siqs. o. cã te. l. si sub ꝙditione. in fi. ac.

d Si duo. ambo petissent. sed qũo suas ꝓteritus petit. cuꝫ sit ipo iure nullum: ut' isti. de cbꝺ. li. in pn. ꝛ oportet tales esse tabulas: ut ex eis possit adiri hereditas: ut. s. titu. i. l. qõ vulgo. rñ. dicit nullũ si hoc vult: ut. s. de iniusto testa. l. filio.

e Abstestato. facit. s. e. l. is qui. in pn. §. pe.

f Sꝫ ver⁹. s. e. is q. §. vñ si duo. ꝛ. Solu. ibi. Itẽ ꝛtra. j. de reg. iur. l. qui in ius alterius succedit ꝺz uti iure eius. ꝫ certe ꝫ emancipatus auferat suo: non tamen dicit ei succedere.

g Non acceperit. instituatus. azo. sed adiuit. ul' ꝫ ta. petijt ex institutõe.

h Añ quia. nũc. R.

i Plenũ obsequiuꝫ. ꝛ sic ꝑstat oibus. ꝫ contra s. e. l. is q. §. vñ si. Sol. ibi. Itẽ. j. de se. tabu. l. si sub ꝙditione. in fine. ubi ḋñs exceptis pſonis. So. hic uerbum plenum. tollit contra. nazꝛ hic ꝛ ibi emancipatus fuit institutus. ꝛ hic ꝛ ibi fm tabu. voluit succedeꝛ. sed h potuit. ibi non potuit defectu conditionis. vnde venit iure ꝛtra tabu. ꝛ facit ad. l. s. de inof. test. l. cuꝫ duobus. ꝛ. s. ti. i. l. si ex duob⁹. in pn.

k Semãcipato. scripti heredis. petita iam ꝛtra ta. ut dicũt. ar. j. de noua. l. quotiens immo ꝛ non petita: quia postea petita: a die mortis petita videꝛ: ut. s. de aq. here. l. hꝫs qñqꝫ. ꝫ uideꝛ ꝓteritum liberari: ut. s. de dolo. l. arbitrio §. fi. ꝛ. s. de le. i. l. hꝫdis §. i. ꝛ. l. filiusfa. in fi. que sunt cõtra. Sol. h filius faceret in mora. nec obstat qõ dicit vtilis: quia in oibus ḋñt utilis petita ꝛtra ta. uel ḋic q hꝫc fauoꝛ pſonarũ facit ut non liberet filius. sed an hic scriptus heres tenebitur filio. videꝛ q non. arg. s. so. ma. l. etiam. §. licet. ꝛ. s. de peti. here. l. siquis. §. sicut. sed dic ꝺ ut. s. ad. l. aquil. l. si ḋñs. §. i.

l Ceterarum personarum. s. parẽtum ꝛ liberorum.

m Expos. suus. s. testantis in potestate cõstitutus. duos enim filios s. vnum in potestate. ꝛ alium emancipatuꝫ habebat. ꝛ ex eo nepotem in potestate retentum habebat.

n Pater eius. s. nepotis.

o In eum solũ. s. filiũ testãtis institutũ qui erat patruus nepotis.

p Ei. filio instituto.

q Emancipatum. s. suum patrẽ petita uenia: ut. s. de in ius uo. l. quiq. §. pretor. ac.

r Quadrantem. sue portionis.

s Quia. mala rõ ḋicit quia sic huius nepotis instituti deterioꝛ conditio uideꝛ ꝙ extranei legatarij. qui tamen esset de exceptis. qa bitur. si ei qui cõtra tabulas bonoꝝ possessionẽ acceperit decẽ dederit nõ si heredi ĩstituto: qꝛ absurdũ est illũ cõmoda hꝫditatis habeꝛ: ꝛ aliũ onera sustinere in ꝑstando legato. Sed ꝛ si ticio⁹ iussus fuerit dare nõ illi sꝫ filio⁹ dari ꝺz⁹. Qui. Si ono ꝓponaꝝ eẽ: vn⁹ in potestate preteritus: alius emancipatus instituꝰ: apparet cõmissuꝫ eẽ edictuꝫ per eum q in ptãte est. ꝛ si ambo petissent⁹ cõtra ta. bo. pos. is quidẽ qui in ptãte remansit cũ rez abintestato⁹ habeat nõ prestabit liberis ꝛ parẽtib⁹ legata. emãcipat⁹ vo nunqd nec ipse ꝑstat: qꝛ ei rem auferret q ꝑstatur² nõ erat si solus eẽt: sed verius⁶ est vel hũc saltẽ debere liberis ꝛ parẽtibus prestare legata. Proinde si ꝛtra ta. nõ acceperit⁸ dicẽdũ est tuendũ eũ in partẽ: ꝛ vtiqꝫ liberis parẽtibusqꝫ legata ꝑstaturũ. Sꝫ an ꝛ oibus dubito tamẽ⁵ qꝛ plena fruat voluntate: plenũ etiã obsequiũ⁴ ꝑstare testatoris iudicio ꝙ sui pte ꝺz. Alia. Si emancipato filio ꝓterito pater extraneum heredem instituisset: ꝛ ab eo rẽ legasset: eaqꝫ adita hereditate dolo scripti heredis⁸ pisset: aduersus emãcipatuꝫ vtilis actio dari debebit ei. s. pſone cui filius legata prestare cogitur: qꝛ pretoris ꝓpositũ est sine iniuria ceterarum personarum⁴ bonoꝝ pos. contra ta. testamenti dari. Africa⁹. Expos q in ptãte remãsit: ꝛ fili⁹ suus¹⁰ heredes instituti sũt. nepoti legatũ dedit. pater ei⁹¹ emãcipatus petit bonorum pos. nepos legato contentus est. quidaꝫ in cuꝫ solum⁹ qui in ptãte eẽt legati actionem nepoti dandaꝫ responderunt qꝛ nihil auferat ei⁹. ꝛ emancipatus filij sui partem occupet in qua on⁹ legatorum nõ cõsisteret. sed rectiꝰ ḋicitur in emancipatuꝫ ꝙ soluꝫ dandaꝫ esse actionem nepoti. ꝛ quidez non vltra quadrantez⁵. Dẽ Quia. si omnes petissent bonorũ possessionẽ semis nepotis iter eũ ꝛ patrẽ eius diuideretur. Si filius emãcipat⁹ Arci. cõtra tabulas bonorũ possessionẽ petierit: tuendos⁴ qdẽ liberos ꝛ parẽtes cõstat. Sꝫ si varie⁶ donatũ fuerit: exceptis pſonis a testatoꝝ mortis cã: ꝓ rata cõferẽt ad virilẽ emãcipato⁸ sicut⁸ accidit ĩ portõibus hꝫditarijs ꝛ legatis. Si testato autez mortuo patre: etiam super donationibus mortis causa factis non poterit filius queri³: quoniam comparatio⁹ nulla legatoruꝫ occurrat. Papinian⁹ Si portio hereditatis quam ex cepta pſona bñficio legis habere potuit repudietur⁶: ꝓ ea quoqꝫ parte filius q bonoꝝ possessiõeꝫ acceperit nõ alijs exceptis personis legata prestabit⁸. Idez. Bonorũ possessiõe⁵ cõtra ta. testamẽti emãcipato filio ꝓterito data: script⁹ hꝫs alter filius q bonorũ possessionẽ accepit vel iure ciuili cõsẽt⁹ nõ accepit legata precipua nõ habebit⁴. Hermoge. Si quibus relictum in virilem portionẽ diuus pius cõseruare constituit⁹: ex seruis qui libertatẽ propter bonorum possessionẽ contra ta. acceptaꝫ consequi nõ potuerunt. nihil hẽbunt. Ripho. Interuenit⁴ illa questio quãdo de liberorum numero eẽ ꝺbeat is cui legatuꝫ datum est: ut id ferre possit a filio contra tabulas bonorum possessionem accipiente. ꝛ placet sufficere in ea necessitudine tunc esse quando dies legati⁸ cedit. Arcianus. Qui filium emãcipauerat ꝛ nepotem ex eo in potestate retinuerat: testamento filiuꝫ exheredauit: nepotem ex aliqua parte herediꝫ instituit: ꝛ alium filium emancipatum preterijt: potest defendi nedic ꝙ institut⁹ nõ petiit ꝛtra ta. si ꝓteritus. ꝛ tũc est rõ bona: qꝛ hi fuit inter ceteꝛa peculiaria cõmoda relicti fuerũt parẽtib⁹: ut eos manumitterent: petita cõtra ta. euanesceꝛ libertas: ꝛ remanent penes eos: qui acceperant contra tab. non penes parentes quos de proprietate testatoꝛ nil uoluit habere.

f Interuenit. ferre. i. capere a filio. azo.

g Legati. qõ est ipo monte nisi in casibus: ut nõ. insti. de le. §. si peculiũ ꝛ fact. s. e. l. sed ꝛ si pro dote. §. omne. ꝛ. j. de iure fis. l. iij. §. qñ. ꝛ forte ẽt testamẽti fm quosdam: ut non obstet. s. de rebus du. l. si cognatis. ꝛ de here. isti. l. si alienam. §. in extraneis.

b Qui filiũ. qsqꝫ parte. alꝫs fit pro ea parte quã qsqꝫ ĩ testõ si suus heres non eẽt emancipatus sub. succederet bo. pos. ꝛc. alꝫs hoc plus intestato suus heres nõ eẽt: qꝛ esset emãcipatus. ꝛ sic. s. de inof. testa. l. si ꝓponas. ꝛ. j. de conuen gen. li. l. i. §. sed ꝛ si pſonus. ꝛ. j. e. l. q duos. ꝛ. s. e. l. nam fm.

i Is cuius. emãcipatũ. patrẽ huius nepotis. ꝛ fm h bona est glo. inferior. §. fi R. ꝛc. non tñ uidetur hic casus consonare lre cum hic ḋicit tuendum tamen ꝛc. qꝛ tunc non tuetur propter hoc edictum immo iure cõmuni. qꝛ institutus est cum

h Acceptam. testatoꝛ filium emancipatuꝫ preterijt. ꝛ duos instituit. vni seruos prelegauit quos ꝛ manumitti ab eo voluit h commisso edicto petijt ꝛtra ta. ꝛ sic libertas non tenet. erit i dignus ut partez hẽat in seruis qui per eum libertatem perdiderũt ꝫ hoc ḋic acceptã bo. pos. a sepsis liberis ul' parẽtibus. uel

e Reprobatio. ẽsi ḋicat nõ potest ḋici q ꝙsqꝫ ad virilem tãtũ modo ḋebeat ꝺona. causa mortis abintestato. sicuti nec legata quare non potest fieri talis cõparatio. qꝛ abintestato non hꝫ locũ ꝛtra ta. vñ p cã non reuocãt legata vsqꝫ ad virilem. ꝛ iõ nec donatiões cã mor. fm azo.

b Si portio. legis. pretorie etiã ꝛ impatoris: ut. s. e. l. nam fm.

c Repudiet. alꝫs respuet.

a Prestabit. quia nec excepta pſona alijs erat prestatura ut. s. e. l. filium. §. fi.

b Bonorũ possessione. s. bonoꝝ pos. ꝺ ta. cõmisso edicto. ul' ḋic corporaliter volens esse iure ciuili heres ul' sine possessione sola voluntate adiit vt subijcit: qõ fieri potest: ut isti. de here. qua. ꝛ dif. §. fi. accursius.

c Nõ habebit. s. vltra portionem virilẽ sed virilẽ sic: ut. s. e. l. virilis. §. siqs ex liberis. ꝛ. l. filiũ. §. oibus. q̃ sunt ꝛtra.

d Hꝫbus. constituit: ut. s. eo. l. nam scõm.

e Acceptam. testatoꝛ filium emancipatuꝫ preterijt. ꝛ duos instituit. vni seruos prelegauit quos ꝛ manumitti ab eo voluit h commisso edicto petijt ꝛtra ta. ꝛ sic libertas non tenet. erit i dignus ut partez hẽat in seruis qui per eum libertatem perdiderũt ꝫ hoc ḋic acceptã bo. pos. a sepsis liberis ul' parẽtibus. uel

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nullus sit q cõmittit edictũ. uel dic log de alio filio. ꝛ ꝑm ℞ reprobo dictaꝫ glo. uel forte poterit approbari. ut dicas huic nõ posse cõmitti ei exñti in adoptione. alioquin aliud cẽt ut. s. de ꝯ ta. l. si emãcipat⁹. §. fi. ꝛ. l. si ex duobus. §. fina. lꝫ sit institut⁹ qꝛ pr̃ decedit: vt. s. ti. i. l. si post mortẽ. in pn. §. filiũ. secꝰ aũt cõstat esse in filio: ut. s. ti. i. l. si post mortẽ. in pn. ꝛ. §. i. ꝛ. l. non putaut. §. ij. ꝛ. §. sꝫ ꝛ ll. ꝛ. §. ut aũt. a ¶ Decũcti. nõ ℞. qõni ꝓpõite. sꝫ rñ. qꝛ non petet ꝯ ta. qꝛ p pr̃em suũ non ẽ sibi cõmissũ edictũ: ut. s. de contra ta. l. si in adoptionem. ℏ.

b ¶ Cõparat. non oĩo qꝛ huic petit ꝛtra tabu. non ibi.

¶ De collatione bonorum.

Idest cõlatione q̃si in idẽ latio. nã qõ erat ꝓpriũ conferr̃. i. cõlationi subijcit. Continuatur qꝛ illi q petunt cõtra ta. tenent cõferre iõ ponit titulus de collatione bonorum. bar.

c Dic titulus. ꝓfis. cũ. n. petẽdo contra ta. petat pro se ꝛ suo cõmodo: perinde haberi ꝺz ac si non sit emãcipat⁹: ꝺz filr̃ ꝛ cõtra se q̃si ñ fuerit emancipatus sua cõlocare: qa q̃ q̃sq; iuris ꝛ. vt. s. qõ q̃sq; iuris. l. i. ꝛ ad id. s. quibus ex cau. ma. l. i. in pn. ꝛ. l. si quis ticio. ℞.

d ¶ Conferant. nisi bi q sunt in ptãte cõtra ta. petet nõ pñt vtpote ei hereditati scriptꝫ non adeuntibus: vt. s. ti. ij. l. filiuꝫ. §. videamus. azo.

¶ Inter eos Collatio fit inter eos qui petunt ꝛtra ta. de iure cõli siue de iure spãli. hoc. d. bar. vsq; ad. §. si ex dodrãte.

e ¶ Possessio. i. bonoꝝ pos. sꝫ nõ inter oẽs quia non emãcipati inter se: ut. s. e. l. si emãcipati in pn. uel diuerso iure percutientibus: vt. s. ti. ij. l. filiuꝫ. §. ꝛ hoc fit ꝓfis. ꝛ. j. ti. i. l. necipe. Item nec inter eos solos: ut. C. cod. l. illã: azo. nã ibi non habꝫ locũ bono. pos. ꝛ tñ hꝫ locũ collatio. sꝫ illud est ius nouum.

f ¶ Data est. de qbus dixit. j. inter suos ꝛ emancipatos. ꝛ sub. ut⁹ de iure dari potuit: ut. j. e. l. añpe. b.

g ¶ Plane si minorẽ. pone in minore instituto qui adijt. ꝛ sic pdit cõtra ta. ꝛ ledit: ut. s. ti. ij. l. si ex duob⁹. §. sꝫ illud. ut⁹ minore abstitutis instituts ꝛ anno tacentibus. nam ad bo. pos. ꝛ ad collationem restituuntur ut ℏ. ꝛ ar. s. de cõsti. pn. l. bñficiũ. si aũt ponas emancipatũ restitutũ ad bo. pos. ꝛ ipe ꝺz ꝓferre p. l. C. si ab here. se ab. l. ij. sed tũc nõ ẽ cõmodũ ꝓferre. sꝫ fratri cui confertur. ꝛ facit. s. de acq. here. l. pãtonius. ꝛ. s. ad treb. l. nam Bar.

¶ Si ex dodrante. Emãcipat⁹ veniẽs p ꝛtra ta. cõfert suo p ea pte quã sibi aufert ꝛ si nihil aufert collatio cessat. h. d. usq; ad. §. ibidem Bar.

b ¶ Accipiẽtẽ. ꝛtra ta. s. p vno q̃drãte ꝛtra exñeũ. p alio ꝛtra fratrem. ac.

i ¶ Pro quadrãte. si dicas emãcipatũ cõicare quartã bonoꝝ suorũ qꝛ ꝛ quartã hereditatis aufert fratri: ꝛ residuũ hẽat ꝑcipuum. videk ꝛtra. j. e. l. §. fi. ꝛ. j. l. pro ri. §. si tres. ꝛ. l. prętor. §. iul. quibus colligit ꝛ oĩa cõicari ꝛ virilẽ sibi emancipato retineri. ꝛ aliã virilẽ dari ei qui ẽ i ptãte. nõ ãt hꝫ ꝑcipuã. emãcipatus dimidiã. So. dic hic p quadrante. i. pp quadrãtẽ ꝓferret bona. s. oĩa. alij dicũt semper tãtum confert q̃tum aufert. ꝛ si dicant leges cõtra. q. c. ut⁹. cc. hñt. dic ꝓferẽda sũt. dic ꝛ qꝛ tantum auferunt. hñt tñ plura q̃ sibi retinẽt ꝑcipua. ℞ reprobo p. §. iul. qꝛ ibi emancipatus quartam aufert. qꝛ quattuor erãt filij ꝛ tñ confert plus qꝛ tertiam. ali distinguunt an succedat emancipatus abintestato p vnde liberi ut tunc totum qõ habet conferat ut in ꝛtrarijs: an p ꝛtra ta. ut tũc p ea pte quã aufert cõferat. sed ꝛ hoc reprobatur p. §. iul. nã ibi venit p ꝛtra ta. ꝛ tñ totũ ꝓfert non pro parte quam aufert. tu dic aut filius solus ẽ institutus ꝛ nullus exñeus. ꝛ tunc siue ab intestato siue per contra ta. veniat in totum conferet. nisi i casu vbi sũt due hereditates: ut. j. l. ij. §. si emancipato. vbi ℞ exñeus ꝛ filius. qꝛ emãcipat⁹ nõ facit iniuriam suo hereditati. immo potius exñeo non confert emãcipat⁹ suo hereditati nisi pro ea parte quam aufert. pro ea ℞ quã non aufert exñeo nullo modo. nam ꝛ si suo hereditati nil aufert: exñeo non ꝓfert: ut. j. pr. §. alij ut. h. dicunt q̃ semper ñ totũ cõferat: sꝫ tantũ vel q̃tũ aufert ut hic. nisi in casu vbi plus aufert: ut. j. l. ij. §. si ex emãcipato. alij ℞ vbi plus ꝓfert: ut. j. l. iij. §. iulianus.

k ¶ Fratri. nũqd plus ꝛtrñ. nõ: vt. s. si pars here. pe. l. i. §. si ego. azo.

l ¶ Argumentũ. de toto ad partem. q. d. sicut hic in nullo ꝓfert fratribus qꝛ eos non afficit iniuria: vt. j. de ꝓiun. li. l. i. §. emãcipatus. ita ꝛ hic p ea parte q̃ affecit fratrẽ iniuria conferre ꝺz. ꝛ hẽs de hoc arg. p ꝛ cõtra. s. de vsur. l. q̃ sit. ꝛ sic est ꝓbabile ꝛ non necessariuꝫ qꝛ eis solũ fecit iniuriam cũ soli sint instituti heredes: ut. d. §. emãcipatus ꝛ j. e. l. ꝓtor. §. fi.

m ¶ Pater. affectus. p bo. pos. contra ta. sed qd si ab intestato suc. per vñ liberi? ℞. ñ. ꝛ tunc hec rõ locuꝫ hꝫ qꝛ suus trñ iure ciuili est hers. vñ iniuria p emancipatum afficit: vt. s. ti. ij. l. filiũ. §. reddat. ꝛ facit. s. ti. ij. l. non pura. §. fi. ꝛ. j. ti. i. l. iij. accur.

n ¶ Vel marie. meruit. nũqd hoc iõ q̃ factuꝫ est testrñ: vt. C. e. l. i: trñ. nõ quia ꝛ codicillis fieri potuit. q̃ nõ impedit collationem: vt. C. e. l. filiam sed qꝛ suũ nõ afficit inõ modo. azo. ꝛ pone institutum emancipatum insemissez. suuꝫ ꝓteritũ qui petijt contra tab. ꝛ p euꝫ emãcipat⁹: sed cum veniens abintestato habet tacitã voluntatẽ: ut. s. ℏ codicillis. l. cõficiunt. §. sed iõ. ergo nõ hꝫ locum collatio etiam abintestato. trñ. non dicit succedere ex tacita voluntate nisi q̃ de iure ciuili põt succedere. q̃ emãcipat⁹ nõ potest.

o ¶ Nãciscit. per contra tabulas.

p ¶ Dedit. in testõ iure institutionis. idem si iuk legati ut subijcit.

q ¶ Quãtũ. q̃ est q̃rta: vt. C. de inof. te. l. cuꝫ q̃ rit. sꝫ hodie ex testõ locũ hꝫ: ut. C. e. aũt. ex testõ.

r ¶ Occurrit. alꝫ occupat. ꝛ alꝫ occurrit.

¶ Ibidez. Jus conferendi quesitum transmittit ad heredes. alꝫ secus. h. d. bar.

s ¶ Accepta. a suo instituto ꝛ emãcipato cõmittẽte edictũ. ꝛ sic a seipso cuꝫ hereditati petit conferri. alij dicunt ab emãcipato ꝓterito.

t ¶ Nõ si aũ acceptã. expone ut. s. ꝓri.

u ¶ Nõ admittit. de rigore de etate secus: ut. j. e. l. si filius. in pn.

x ¶ Casum. qꝛ non eodem iure succedũt: ut. s. ti. ij. l. filiũ. §. videamus ꝑm Jo. azo.

y ¶ Nõ est. viuẽte suo. ꝛ est rõ: qꝛ ius cõferendi q̃ nõ ꝓpetijt defuncto. nec ad heredem trãsit. qꝛ viuente defuncto nõ fuit petita contra ta. azo. ꝛ facit ad ꝓdicta. s. ti. i. l. is q. ꝛ. s. ti. ij. l. si ex vu. §. sꝫ illud.

¶ Jubet. Qui ꝺz ꝓferre cogit satisdare cũ fideiussorib⁹ ut⁹ pignoribus de conferendo. qõ si recusat p cõtumaciam denegant sibi actiones. Et si propter impotentiam datur curator hõis. vel fit collatio re ipsa si certe sũt res ꝓferende. alꝫ secus. ut⁹ fiet compensatio alterius rei loco collationis omisse. h. d. Bar.

z ¶ Jubet. per satisdationem vt. C. de verboꝝ sig. l. iij. contra: sed ibi in dubio: hic autem certificata.

a ¶ Pignoribus. si placet q̃ pignoribus. nec. n. cogit: ut. j. de ꝓto. sti. l. ꝓtore satis. ꝛ facit. s. de cõ. pe. l. promissor. §. fi. ac.

b ¶ Si frater. qui debet conferre.

c ¶ Non possit. pp inopiã: vt. j. e. §. si cũ duob⁹. ibi q̃ si pp inopiam ꝛc.

d ¶ Constituit. a ꝓtore. ut. j. de cur. bo. dã. l. ij. sꝫ non statum: ut. j. l. ij. §. i. ꝛ est spãle regulariter contra. C. de ꝓhi. sequestra. l. i.

e ¶ Refecta. ex rebus que seruari non possũt. ut. j. l. ij. §. fi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Sed ꝛ si quidem per contumaciam. qđ si non per contumaciã: ff. ñ. idem vt. ſ. §. si cum duobus. ꝛ. l. nonnũq; ꝑ. ac.

b Denegate sunt. s. hereditarie nolenti conferre qđ dz fieri: vt. C. eo. l. posthumo. ꝛ. l. filie. ꝛ. ſ. §. si cum duobus.

c Oblata. perpetuo etiam: vt diximus in eo contra quem facta est missio ex psonali: lz in reali secus lata diffinitiua: ut C. de iudi. l. properãdũ. §. sinaũt non. nisi iuꝺr primo tarauerit. ar. cõtra. C. qui accu. nõ pos. l. si ea. Alij infra annuz vt. C. de pscrip. xxx. an. l. siqs ẽptõis. §. pe. ꝛ. ſ. e. l. nõnunq; in fi.

d Quãuis. ptoris. cuius ẽba non habemus. ꝛ fit mẽtio ꝺ his. ff. ti. i. l. filiũ. §. videamus. ac.

e Dicimus. male vt statim dicit.

f Dicant. ab eo cui est conferendũ. ꝛ facit. C. ꝺ procura. l. i. ꝛ. ſ. de statu libe. l. statuliber. rõnem. ac.

g Idẽ. p portiõe. not. sit cõpẽsatio spẽi cũ pecunia ꝛ speciei cuz specie vt ff. de le. ij. l. vnum. ac.

h Si cuz duobus caueret. s. alteri caueret: alteri non. ac.

i Totius triẽtis. sic. ff. de in ius voc. l. vt cant: vt. l. q uuol. ꝛ. ff. so. matri. l. si constãte. §. quotiẽs. ꝛ. ſ. e. l. si filiũ. §. fi. ꝛ. ff. de le. i. l. etiam.

k Supplere. habeas. supplere collationez: vt stipulatione: vel ceteris modis quos diximꝰ. ff. eo. §. an de pignoribus ꝛ. §. sed ꝛ si tñ. ꝛ. §. an idem. ac.

Is quoq; Cum adoptiuus admittit ad cõtra ta. patris naturalis pater eius pro eodez confert: nisi cum ante sine fraude emancipauerit. b. d. Bar.

l Habet. naz oĩa sunt patris adoptiui cũ p talem adoptionẽ trãsibãt in potestatem adoptiui: vt inſti. ꝺ adop. in pn. ꝛ facit. ſ. ti. i. l. ij.

Sed ꝛ siqdẽ per cõtumaciaz[a] actões denegate sunt[b]: oblata[c] postea cautiõe recipiet pristinum ius. Quãuis ãt edicti pretoris[d] de cautõe loqual: tamẽ etiã in re posse fieri collationez põpo. li. lxxx. ad edẽ scripsit. aut enĩ re ingt: aut cautione faciẽda collatio est. Igit si diuidat ingt bõa sua cũ fratrib[e]: quãuis nõ caueat satisfecit edicto. Sz ꝛ si quedã diuidat de qbusdã caueat: eque dicimus[f] eũ satisfeci sse. Sz cũ possint cẽ quedã in occulto: nõ satis ꝓfert q non cauit q̃uis diuidat. Si igit ꝓstat iter ptes qđ sit i bonis emãcipati sufficiens collatio ẽ ꝺiuisio. Si ñ ꝓstet: sz dicãtur[g] q̃dã nõ cẽ in cõmune redacta: tũc pp incertũ cautio erit interponẽda. Sz ꝛ si tãtũ forte in bonis paternis emãcipatus remittat q̃tuz ex collatiõe suus habere debet: dicẽdũ est emãcipatũ satis cõtulisse videri. Idẽ ꝛ si nomẽ paterni debitoris delegauerit: uel fundũ in rẽ aliã dederit ꝑ portiõe[h] bonoꝝ que conferre debuit. Si cum duobus cõferre deberet alteri contulerit: alteri nõ: vel cum cauet[k]: vel cũ diuidit. Uidẽdũ eteni est vtrum sertantis tñ ei afferatur emolumentũ: an ꝺo triens totus detrahi debeat? Et puto siquidez per contumaciaz caueat totius triẽtis[i] ei denegãdas actiões. Nec. n. videtur cauisse: qui non omnibus cauit. Q; si ꝑ inopiam sertantis tñ denegandas: sic tamen vt possit supplere[k] cautionez vel collationez vel ceteris modis qbus supra diximꝰ: vt curator ꝓstituat rez eis saluã faceturꝰ. Haberi. n. ꝺz rõ eiꝰ qui non per contumaciaz collationem nõ implet. Is quoq; q in adoptiua familia est ꝓferre cogit. hoc est ñ ipe: lz is q eũ hz[l] si maluerit[m] contra tab. bo. pos. accipere[n].

Plane si hic adoptiuꝰ pater añ bono. possessionẽ petitã emãci paucerit cũ: nõ cogeť ad collatõez. Et ita referipto diuoꝝ fratrum expressum ẽ. sed ita demũ adoptiuꝰ emãcipatus[o] collatiõe fratres ꝑua bit: si sine fraude[p] hoc fañ sit. Nec castrẽse nec quasi castrẽse peculiũ fratribꝰ cõfertur[q] hoc enĩ ꝓcipuũ cẽ oportere multis ꝓstitutionibus ꝓuicť. Sz an id qđ dignitatis[r] nomine a patre datũ ẽ vl ꝺebetur: conferre[s] quis in cõmune cogať videam[t]. Et ait pap. li. xiiij. q̃stionũ. nõ cẽ cogẽdum. hoc enĩ propter onera dignitatis ꝓcipuũ haberi oportẽ. Sz si adhuc debeť[u] hoc sic interpretandũ ẽ vt nõ solꝰ oneretur is qui dignitatem mernit: sz cõe sit omniũ heredum onus hoc debitum. Qui ab hostibus captus post mortez patris redit: licz moriente patre nihil habuerit: cũ apud hostes fuerit: tñ ꝛ ad bonoꝝ pos. admittetur. ꝛ confert. s. ea que moriẽte patre haberet: si ab hostibus captus nõ fuisset. Sz ꝛ si redẽptꝰ ab hostibus mortis tempoꝛ patris inueniať[v]: eque collatio erit facienda. Si emancipato legatum fuerit[x] cuz pr̃ morieť: etiam hꝫ cõferre[y] ꝺz. Si ab ipso patre herede instituto[z] filio[a] eius fideicommissum fuerit relictum cum moriet[b]: an id conferẽdum[c] est. quoniam vtile ẽ hoc fideicõmissũ. ꝛ euenit vt pro eo habeatur atq; si post mortem patris relictũ[ꝺ] fuisseť[e]. nec cogeť hic conferre[f] q: moriente[g] eo

Nec castrense. Castrense peculiũ vel q̃si: ꝛ qđ dignitatis filij noĩe a pr̃e dať vel debetur: in collatione nõ venit. hoc. d. ꝛ hz tres partes: vt pz ex lꝛa scẽa ibi. sed nn id. tertia ibi. lz si adhuc. Bar.

q Cõferť. ab emancipato. et sic ꝓprie est peculiũ: vt. C. ꝺ inof. test. l. fi. sed nec ab eo qui est in potestate: vt. C. eodez. l. fi. ꝛ pro socio. l. cum duob[ꝰ]. §. q̃uis. nec aduenticium hodie vt. C. e. l. fi. ꝑfecticiũ sic: vt. C. famil. her. l. certum est. ꝛ facit. ff. ad trebel. l. ticius ro. §. cum enim. ac.

r Sz an. dignitatis. emebat olim pr̃ pro filio dignitatẽ: vt C. de pig. l. fi. q̃ militia si non trãsibat ad hr̃des nõ conferť. alꝫ estimať quantuz valet tpe mortis patris deducto onere. ꝛ illud qđ est vltra conferť: vt C. de colla. l. illud. quod est contra. Qđ vero pr̃ dedit vsq; ad equiualẽtiã oneris non conferť vt hic subijcit. ꝛ sm hoc intelli ge. C. de inoffi. testa. l. oĩmodo. §. iputari. q: speciale ẽ in scilentarijs vt nõ ꝓferãt a patre datum: lz qđ est vltra estimationẽ oneris. qđ ꝺo infra ẽ nemo confert: vt hic.

s Cõferre. primũ ad cõmodum fratrũ non cõferť. si ꝺz. s. qđ debeť a patre bene cõfertur quo ad onus: vt. ſ. §. proti. si adhuc ꝛ. etiã facit. ff. fa. herc. l. si filia. §. idem scribit.

t Debetur. s. a patre preciuz militie quod idem pater promisit. accur.

Qui ab hostibus. Quod quis habet post mortez patris vere venit in collatione si retro habitum fingatur. hoc dicit. Barto.

v Inueniať. apud aliquem ꝓstitutus loco pignoris: vt. ff. de le. i. l. senatus. §. fi.

Si emãcipato. Quod quis hz tpe mortis patris venit in collatione: secus in eo quod

m Si maluerit. sed videť q nec filius in adoptiua familia constitutus: nec pater adoptiuus eius noĩe hẽant cõtra ta. vt inſti. de herc. abintes. §. eadem. ꝛ. ff. ti. ij. l. si in adoptionẽ. ij. rñ. ꝛ. l. si emãcipatus. §. si filius. i. rñ. q̃ sunt cõtra. So. hic auo fuit datus ibi extraneo: vt. ff. ti. i. l. fi. §. idẽq; est. ꝛ. l. fi. §. idemq; iuris. Itẽ contra. ff. ti. ij. l. nõ putauit. §. in adoptõnem. vbi nõ dať cõtra ta. nisi sit institutus ꝛ alius committat ei edictum. sed illa subdistinctio fit cũ extraneo est datus. vel ꝺic q̃ etiam fuit ꝺstitutꝰ. ꝛ ita augetur eius portio per preteritum committentem edictum: ꝛ sic tollatur vtrunq; contrarium. Quo casu aut per contra tabu. augetur portio instituti: ꝛ confert institutus veniens per contra tabu. ꝛ sic hic fuit. aut diminuitur: ꝛ tunc nõ cõfert: vt. ſ. ti. i. l. si filia. quãdo aũt augeť vel minuiť: habes. ff. de cõtra tabu. l. nõ putauit. §. fi. si autẽ institutus adeat ex institutione: ꝛ preteritus per cõtra ta. de rigore non confert: vt. ff. tit. ij. l. filium. §. ꝛ hoc consequẽs. que est contra. aliud de equitate scevole: vt. ſ. eo. l. filius. Et similiter respondetur fini huius. §. nam videtur q sibi sua fraus nocere non debeat: cum nec etiam ante conferret. ꝺic ergo q conferebat de equitate tñ: ꝛ ponitur vt conferat. vel aliter ꝺices ibi casuz quod inclusus est fin azo.

n Accipere. qđ põt alio committente edictum non alꝫ: vt. ff. ti. ij. l. non putauit. §. in adoptionem.

o Emancipatus. si petat contra ta. quod potest: vt. ff. ti. ij. l. si post mortem. §. si in adoptione.

p Fraude sua. s. collationis nõ faciende. alterius enĩ dolus sibi nocere

quẽritur post mortem patris. b. d. cum. §. se. Barto.

r Legatum fuerit. ab extraneo cum pater moriatur i. dest mori incipiat. Itẽ. ſ. proti. §. contra. Sol. ibi. ac.

y Conferre. cum enĩ emãcipati oĩa conferre ꝺebeant: que eis acquiruntur ĩ vita patris: vt. C. e. l. ea. ergo ꝛ hoc legatũ. cum. n. sit relictũ cum pr̃ morieť ꝛ pater viuens moriť. ergo viuo patre videť quesiuisse: sic. C. de here. insti. l. ex̃neũ. nam futurum indicatiui hoc patiť. secus si esset futurũ subiunctiui. q: post mortem ꝺeberi inciperet: q: formať a preterito indicatiui. sic ꝛ alꝫ. ſ. de ẋbo. obli. l. siquis stipulatus. 3 Si ab ipso instituto. ab extraneo. azo.

a Filio. in potestate constituto. sed Jo. ꝺicat in emãcipato loqui. azo.

b Cum moriatur. s. pater. azo.

c Conferendum. i. restituendum in cõmuni. nec enim proprie potest ꝺici conferre qui in potestate est. azo. vt. C. e. l. filie licet.

d Relictum. aliogn nullũ ꝺiceret legatũ qđ filio in potestate degenti relictum ꝺiceretur a suo patre: vt inſti. de lega. §. an seruo. sed si ꝺiceres huius legati ꝺie cedere viuente patre. sed quia ꝺilatum videtur in tempus quo futurus sit iuris: vt. ff. de auro ꝛ argen. lega. l. filia. ꝛ legatuz est vile: ꝛ cessat collatio: vipote in quesito post mortem patris. si ꝺo alij non tali filio relictum esset: ꝺic vt ꝺiximus. ff. de condi. ꝛ demon. l. heres meus. azo.

e Fuisset. s. filio. ac.

f Cõferre. sic. ff. proti. §. contra. so. hec ita tam varie. q: verisimile videť q patrem filio sicut extraneum voluerit obligare fin Jo.

g Moriente. i. incipiente. mori.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Eius.s.filij.nisi post mortē ⁊ nota q̄ refert cuz morick:an postq̄ morick.⁊ facit.C.e.l.si donatione. b ¶ Emancipatus.ab vxore.s.sua.
c ¶ Doc.s.dotem.azo. d ¶ Minus.i.non.
e ¶ Añq̄.collatio debeat fieri. f ¶ Decesserit.nā tenetur alij reddere.azo ⁊ facit.C.fami.ber.l.ij.⁊.ſ.fami.her.l.filia.§.hoc amplius.⁊.j.eo.l.pretor.§. emancipati.

¶ Si impuberi Que non trāsmittunt ad heredem non cōferuntur.h.d.Bar.

g ¶ Debeat.qđ est qñ nihil ei in testō reliquit prius emācipato uel exhēdato sine cā: vt insti. de adop.§.cum aūt.

b ¶ Petat.impubes. cum alijs filijs nālis patris.

i ¶ An heredi.duob⁹ modis legit. Prio an pr̄ adoptiu⁹ reliquat quarte act. suo heredi.i.ꝫ suuz hr̄dem. Itē q̄ subijcit. vt ad hr̄dem.i.ꝫ hr̄dē trāsferat.s. pr̄ adoptiu⁹. Scdo sic. an filiꝰ impubes relinq̄t act. sui heredis:⁊ pones impuberem decessisse:⁊ est plana.nam si nō relinq̄ret non refert:ut in act.iniuriarū:ut.j.pri.§.emācipat⁹.

k ¶ Trāsferat.pr̄ adoptiu⁹ fm primum.ut impubes fm alium.et certe vterq; transferat:ut.ſ.de adop.l.si arrogator.ac.

l ¶ Personalis actio.s. ex constitutione dñi pij.⁊ dic psonalissima.alꝰ non eēt bona rō. q⁹ infinite sunt psonales: q̄ in heredes non dant.ac.

m ¶ Nata est.si mortuꝰ est pater adoptiuus.

n ¶ Eum.s.impuberē.
o ¶ Emācipauit.sine cā.
p ¶ Cautionē.de cōferēdo.
q ¶ Species. alꝰ species.⁊ alꝰ spes.⁊ fac.ſ. de vul.sub.l.ij. §.interdū.ſz ar.ꝓtra.ſ. vt le. no.ca.l.hec stipulatio.⁊.C. ad treb.auc.ꝓtra rogatus. sed hic contra voluntatem testatoris debetur quarta.

r ¶ Deuck. lz statim petiū possit:q⁹ adh tū teneāt pr̄ adoptiu⁹ vt in suo testō q̄rtam relinq̄t: ut insti. de adop.§.itē non alr. sed videt non deberi:ut.j.e.l. prori.§.bis quoq; ibi diuersitz ⁊c.que est contra. Sco. lz huius legati dies sicut ⁊ illius conditionalis non cedit dies nisi post mortem pris:in hoc tū legato secus:quia quasi es alienum petitur:ut.ſ.ō inof.test.l.pap.§. siquis.sed pone q̄ hic pr̄ reliquit hanc quartam filio adopti uo nūqd poterit peti ex cā legati:videtur q̄ non q̄si creditori relictam:ut.ſ. de le.ij.l. vnuz ex familia.ij.rū.⁊.iij.ſz ꝓtra videt nā tunc demū dar actio ex ꝓstōne cū non reliqt q̄rtam:sed si reliqt q̄rtā nullo modo dz dari quia paruit ꝓstōni.sicut si p stipulationē tibi p̄mississem ⁊ soluissez.ammodo me cōuenire nō potes ex illa stipulatione.uel expeditius dicā non inspicio quo iure petat:sed hoc tū q⁹ es alienum petere potuit:ut.ſ.ti.i.l.is qui in p̄n.azo.

¶ Si is qui. Qō querit post mortē ſ retro q̄situ fingit venit in collatione.b. d.Bar. ſ ¶ Conferre.q⁹ non est suū sed filij:vt.ſ.ad mace.l.ij.

e ¶ Jā tūc.i.añq̄ artaret ad collationē.i.añ mortē aui ne sit contra.C.e.l.ea de muz.azo. u ¶ Habuit.pater nepotis:qa occupauit.

x ¶ Habuit dico.cum morick.ſ.pater cōis auus nepotis.

y ¶ Cui⁹.i.ex cuius aui bonis petit bo.pos.vl dic habuit.ſ.nepos:⁊ tunc pūcta post dictionem peculium.ac. z ¶ Cū aūt.nūc soluit.⁊ dic nō est necesse pr̄i vendicare.ſ.iure hereditario q̄si nūc ō nouo fact⁹ dīis:⁊ iō confert.q.d.tpe mortis sui pr̄is habuit vt.d.l.ea demum.sed quare cū sit castrēse.ut.ſ.e.l.§.nec castrēse:rñ.amisit nomē castrensis mutatōe persone:ut.ſ. de acq. heredi.l. si pupillus in fi. a ¶ Jnstituus.s.pr̄ nepotis qđ potuit fieri in eo peculio alꝰ pr̄ occupat:ut.j. de castren.pe.l.ij. b ¶ Adierit.alꝰ si adisset:ut nunc hr̄ditario iure quesitum post mortē aui nō ꝓferet:ut.j. de acq.re. do.l. in eo iure.

eius⁹ nō fuisset. ¶ Emācipat⁹ filiꝰ si dotē habeat ab vxore⁹ acceptaz: h⁹ minus⁹ cōfert ⁊ si añq̄⁹ vxor decesserit⁹. ¶ Si ipuberi arrogato ꝛz diui pij rescriptū q̄rta ōbeat⁹: vi dēdū est an si pr̄is naturalis bonorū possessionē petat⁹:cōferre quartā ōbeat.questio in eo est: an hr̄di⁹ suo relinquat q̄rte actiōez: an non. Et magis est ut ad hr̄dē trāsferat⁹ q: psonalis⁹ actio est. ¶ Jgit etiā de q̄rta cōferēda cauere eū oportebit.ſz hoc ita ōmū si iā nata est⁹ q̄rte petitio. Cetez rū si adhuc pr̄ adoptiu⁹ viuat q cū⁹ emācipauit⁹:dicē dū ē cautionē⁹ quoq; cessare. Prematura est enī speciesq⁹ collationis cuz adhuc viuat is cuius de bonis quarta debet⁹. ¶ Si is q bōa collaturus est habeat filiū: peculium castrēse habētē:nō cogeť vticq; peculiū eius cōferre⁹:ſz si iā tūc⁹ mortuus erat filiꝰ eiꝰ: ⁊ castrense peculiū habuit⁹:cū moriet⁹ is cuiꝰ⁹ bonorū possessio petēda erit:an cōferre cogat. Cū aūt⁹ vēdicare id patri ñ sit necesse:dici oportebit cōferēdū. Non.n.nūc agritur: sed nō amittitur. ¶ Amplius dico etiā si institutus⁹ a filio fuerit hēs:⁊ nōdū adierit⁹:habeatq; substitutū:q⁹ magis tūc q̄rt⁹ peculiū ꝛz nūc nō alienat⁹: cōferri debere. ¶ Cōfertur aūt et si quid eius non fuerit: dolo malo autem sit factum quominus eēt.ſz hoc sic accipiendū ē: vt hoc demū conferatur qō eius esse desijt dolo malo. Ceterum si id egerit:ne qd acgreretur⁹:nō veniet ad collationē.nam hic etiā sibi⁹ insidiatus est. ¶ Portiones collationū ita erūt faciēde.vtputa duo sunt filij in potestate:unus emancipatus habēs trecenta:ducenta fratrib⁹ ꝓferret: sibi⁹ cētum.facit enī eis partē:quānis sit is cui cōferri nō solet. ¶ Q: si sunt duo filij emācipati habētes

trecēta⁹:⁊ duo i potestatē.eque di cēdū est ⁊ singulos singulis q sunt in ptāte cētena cōferre: cētena retinere⁹.sed ⁊ ipsos inuicē nihil ꝓferre. ¶ Motis quoq; collatio in eūdē modū fiet: vt qcūq; cōferret et suam personam numeret in partibus faciendis. Paulus. Quz emācipati filij noie nepotez posthumū post aui mortē editum⁹:dicim⁹ bonorū possess.accipere oportet⁹:necessariū erit dicere oīa bona sua eū cōferre: liez nō pōt dici mortis tpe aui bona babuisse.quia ipse nōdum in reruz natura erat. igitur siue hereditatē a patre: siue legatuz accepit hoc ꝓferre debebit. ¶ Illud autē intelligendum est filium in bonis habere qō deducto ere⁹ alieno supereſt. ¶ Sz si sub ꝓditione debeat:non statim id ōducere debebit⁸: sed id quoq; ꝓferr⁹. ¶ Cōtra āt ei caueri⁹ oportebit ab eo qui in potestate ē: ut existente conditione defendatur proea pte quā cōtulit. ¶ De illis que sine culpa filij emācipati post mortem patris perierunt:queritur.ad cuius detrimentum ea ptinere debeāt:⁊ plericq; putāt ea que sine dolo malo ⁊ culpa perierūt ad collationem non pertinere.⁊ hoc ex illis verbis intelligendū est:quibus pretor viri bōi arbitratu iubet bōa cōferri. Vir autem bonus non sit arbitraturus conferendum id qō nec habet nec dolo nec culpa ōsijt habere. ¶ Jd quoq; qō sub conditione ex stipulatu debetur⁸: emācipato cōferri debet. ¶ Diuersū est in legato ꝓditionali:q⁹ ⁊ si in potestate fuisset⁹:⁊ post mortē pr̄is ꝓditio extitisset:ipse haberet actionez. ¶ Emancipatus filius si iniuriarum habeat actionem:nihil cōferre dz. Magis enim⁹ vindicte ꝛz pecunie habet persecutionē. ¶ Sz ⁊

d ¶ Retinere.i.vn⁹ emāciparus hūs.ccc.sibi.c.retinebit.⁊ vna.c.dabit vni ex filijs qui in potestate remanserunt:⁊ aliam alteri.⁊ sic de alio emancipato.azo. sed contra.ſ. e.l. .§.si ex dodrante. Sco. ut ibi.⁊ nō q̄ emācipati fm predicta inter se non cōferūt:ut.j.l. pr.§.iul⁹.

e ¶ Cum emancipati. editū.sed ꝓceptum añ mortem fm quosdam nam alr admitteretur ut suus:q⁹ non tetigit auuz aliquo iure cognationis: vt insti.de here. ab inte. .§.cum aūt scōm. nec vt bono pos. quia non fuit animal eo viuo ō cuius bonis agitur:ut.j. vnde cog.l.i.§.siquis primoꝛz ad bona libertoruz aui debeat admitti: vt.j. de bo.li.l. paulus.§. paul⁹ sed hoc posito non valet quia si sic eēt vt dicunt ne pos non peteret nomine filij immo suo.hic āt loquitur cum nomine filij petat.pone ergo casum vbi potest emancipatus trāsmittere contra tab. ut.ſ. ti.ij.l.sed ⁊ si decesserint. azo.petit ergo nepos nomine filij.i.ex persona filij. ⁊ idem eēt in quolibz herede filij fm azo.

f ¶ Illud.ex.hoc dic vt .j. de uer.sig.l.subsignatum.§.i. azo. ⁊ facit.C. eo.l. ea. ⁊ de iure do.l. mulier.⁊.j. de iure fis.l. non possunt.

g ¶ Debebit. nisi in casu propter onus matrimonij:ut.j.l.proꝛi.§.emancipati.ac.

b ¶ Caueri.facit.ſ. ō pecul.l.sed ⁊ si damnuz.§. penul.

i ¶ De illis.culpa.colligitur ergo de p̄dictis post mortem culpam prestari ⁊ volū vt hic.⁊.ſ.l.pri.§.confertur. secus in p̄ditis ante vel alienatis vl evictis:ut.ſ. de evic.l.pater. uel quia pater idemq; filius pro sua filia in dotem dedisset:ut.j.titu.i. .l.i.in fi.sed que culpa prestabitur:puto lenis:ut.ſ. de lega.i.l. cum res. .§.sed que culpa.⁊ maxime quia gra sua ⁊ suorum fratruz fit collatio.sua vt habeat partem paternorum.fratrum: vt habeant partem bonorum istius ar.insti.qui.mo.re contra.ob.§.fi.

k ¶ Jd quoq;.debetur.ab eo emancipato.⁊ est ratio diuersitatis inter hūc ⁊ sequentem casum.j. de verborum obligatio.l.filius.⁊ de reg.iur.l.que legata. Item confertur non re ipsa:sed per cautionem. ut.j. titu. ij.l.i.§. si sub conditione.nisi in dotem quam statim sibi computat:ut.C.eo.l.dotis.quia videtur eam habere ⁊ possidere etiam dum est apud virum :ut .C. qui po.in pig. habe.l. assiduis. Item contra.j.e.l. pe. So. vt ibi.

l ¶ Fuisset.filius emācipatus eo tpe quo legabat. Itē ꝓtra.ſ.e.l.i.§.si impuberi. So.ibi.facit.C. de cōdi.inser.l.si vxor.ac.

m ¶ Emācipatus.magis.n.electiue ponitur. non enī in cōdēnatōe in ire habet respectus ad rē uel pecuniam:ſz ad ipaz cōtumeliā vt hic.⁊.j. de iniur.l.item apud.§.siquis seruo.lz sit argu.contra.C. de iniur.l. domum.sed dic ut ibi.sed in actione furti secus.quia ibi ipsa res estimabitur

vt vupletur. sed quid de ptipillaribus acti. vt de albo corrupto: ⁊ alijs quibus non prosequit quis priuatum dānū si fuerit tā lis contestata. nā ante non sunt in bonis: ut. j. de uer. sig ni. l. signi. l. si cui. rñ. si rō legis spectetur quia ad vindictā. ȝdē est qō in act. iniur. sed si forte est ⁊ alia ratio in act. iniur. quia ⁊ si cēt in ptāte sibi cōpeteret: ut. j. ō actio. ⁊ obli. l. filius.

a Si tres emancipati. quorum quilibet habet .ccc.

b Tertias. s. partes ita q̄ quilibet emancipatorum .c. vni ⁊ .c. alteri det ⁊ sibi centum teneat: vt .j. l. pror. §. iul. nec ob. .s. c. l. i. §. si ex dodrante. vt ibi nō.

c Nō conferunt. ut. C. c. l. si emancipati.

d Vnius. ut. n. si vnus esset emancipat⁹ ⁊ bēret nonaginta confert cuiq; .ccc. ⁊ sibi vna. ccc. retinet ita ⁊ quando sunt tres.

e Accipiant. s. quartaȝ per contra tab. bo. pos.

f Bonorum pos. contra tab. ac.

g Si ex emancipato. suum heredem. puta qui libet filium suum in potestate. ac.

h Conferre debet. sic ergō nihil sibi retinet. imo viriliter debet sibi retinere. ut. s. c. l. i. §. portiones. rñ. q̄ potest alia. l. habere qō aperte est contra hanc. §. dic ergo q̄ aui dimidiam hereditatis aufert ⁊ dimidiam de .c. ei conferat. i. cōmūicet ⁊ sic fratri. remanet ergo sibi medietas. ⁊ sic nō tātum conferat quātum accipiat. ⁊ sic ē contra. s. l. i. §. si ex dodrāte. Sol. hic propter duas hereditates. sed adhuc obstat. §. portiones. quia omnia patruo debent conferri. sed hoc facit hic duarum hereditatum necessitas: vt minus det etiaȝ i qualitatem ⁊ plus accipiat.

i Si duo. dimidias. i. vterq; dimidiam.

k Quartas. i. vterq; nepotum quartam eoruȝ que habet: quia ⁊ talem partem sunt habituri in bonis aui. vt insti. de here. ab intesta. §. ⁊ q̄ placuit. ac.

l Duo fratres. seȝ bi nepotes in potestate retenti. azo. ⁊ nota q̄ plus confert q̄ aufert. ⁊ sic est arg. contra. s. c. l. i. §. si ex dodrante. sed hoc ideo: quia hi duo nepotes sunt loco vnius. scilicet sui patris: qui sic confert. ac.

m Si duo. huius. non conferentis.

n Eius causa. sic. C. q ad libe. proda. non pos. l. ij. ac.

o Si p inopiam. secus si p contumaciam.

p Statim. s. transacto tēpore nec modico nec maximo. sic. j. de solu. l. ratum. vtroq; tamen casu constituetur curator bonis: ut. C. e. l. i. §. si frater. ⁊ §. si cum duobus. azo.

Prator. Ius implendi conditionem non transit ad heredem in dispositione legis. h. d. bar.

q Ipse decessisset. s. emancipatus.

si furti hēat actōeȝ: cōferre debebit. Si tres emancipati[a] duo in ptāte sint gaius cassius li. vi. iuris ciuilis tertias[b] cōferēdas putat vt emācipati: qz iuicē nō ꝓferunt[c] vni[d] loco sint: nec indignari eos oportē si plus cōferāt ⁊ min⁹ accipiāt[e]: qz in ptāte eoz fuit bonoruȝ possessionē[f] omittēr. iul. quoq; cassij sētētiā seqt. Si ex emācipato filio nepos emācipat⁹ mortuo pfe simul ⁊ auo bonoz possessionē vtriusq; accepit: cū vterq; eoz suū hēdez[g] reliquerit: eo mō collatō explicari pōt: ut si verbi gratia .c. i bōis habebat: ⁊ patruo q̄nquagīta: ⁊ ffi q̄nquagīta ꝓferre dz[h]. hēnȝ ratio facit siue personas siue portiones nūcrem⁹. Si duo nepotes ex filio mortuo emācipati bonorū possessiōeȝ aui petāt: vtrū dimidias[i] an quartas[k] patruo ꝓferre debeāt querit: Et ver⁹ est seīsses cōferr cos oportēr: qz ⁊ si vnus auo cū i eius potestate essent: ducē ta puto acquisisset: cētū filius centū duo fratres[l] per hereditatem aui haberēt. Si duo fratres emācipati bonorū possessionē petierint ⁊ vnus cōtulerit alter nō contulerit hui⁹ [m]portio tñ ei q̄ i ptāte ē ꝓdesse debet nō etiaȝ emancipato: qñ ei⁹ cā [n]q̄ iptāte ē denegāt ei actiones. Si p inopiā[o] emācipatus cauere nō possit nō stati[p] ab eo trāsferēda est possessio: seȝ sustinēdū ē donec possit inuenire fideiussores. ut tamē de his q̄ mora dīēiora futura sūt: his q̄ i ptāte sūt actio det ipiq; caueāt se i mediū collaturos si cautū eis fuerit. Vlianus.

Prator nō sub cōditiōe collationis bonorū pos. p̄ta. promisit: seȝ demōstrat q̄ data bonorū possessiōe fieri oz: alioquin magna captō erit emācipati si ñ aliter bonorū possessionē itelligēt accipēr nisi cauisset ō collatōe. nā si iterī ipse decessisset[q] hērdi suo nihil reliqret[r]. Itez si frater[s] eius decessisset non admitteret ad bono. pos. Quid ergo itelligēdū est bonorum possess. accipere[v]: et antequaȝ caueat. Sed si non caueri[t] ita obseruatur: vt tota hereditas apud eum qui in ptāte fuerit remaneat[r]. Emācipatus filius cōtrouersiā facit ipuberi[y] q̄ se filium ⁊ in ptāte patris fuisse dicit. Quero si[a] bona sua ei[b] emācipat⁹ confere debeat: Paul⁹ notat puto ꝓferēduȝ ei cē exacta cautiōe. ut uica⁹ sic hēditatē ita ⁊ q̄ collata sūt p̄stet. Julia. quotiens cōtra tab. bono. possessio datur emācipatis: bona sua ꝓferre ō hēt bis solis[a] q̄ i ptāte patris fuerūt: ut quēadmōdū expediri oporteat q̄ri solet. nā si bona a patre relicta ⁊ emācipatoz i mediū cōferātur ⁊ ita viriles[b] ptes sumāt: euēiret vt emācipatis[c] quoq; collatō ab ipis facta p̄osit. Vidam⁹ ergo ne cōmodissimū sit emācipatos q̄rtā ptez ex bōis p̄fis cōferre: ex suis tertiā. qō dico exemplo vt manifestius fiat. ponam⁹ patrē quadringenta reliqsse: ⁊ duos in potestate filios: duos emācipatos: ex qb⁹ alter. c. alter. lx. i bōis habere. is qui habebat cētuȝ. xxxij. ⁊ trientez hēret. is ō q̄ seragita ꝓtulerit: cētuȝ uigīti[f]. atq; ita eueniet vt collatōis emolumētū ad solos q̄ in ptāte remanserit perueniat. Emancipati bona sua conferre cum is qui in ptāte fuerunt iubentur. quare sicut is q̄ in potestate est dotem vxoris p̄cipit: ita emācipat⁹ quoq; qua si p̄cipiat[g] retinēr ōbeat. Emācipatus filius p̄teritus si dum deliberat[h] caueri de bonoruȝ collatione: nec bonorum possessionē petierit[k]: agente fratre ex stipulatu: ipso iure tutus erit. Sed et si p̄ecuniam contulerit sub cōditione[l] eaȝ repetet. omissa enim bonoruȝ possessione incipit pecunia sine causa esse apud heredem. Qui duos filios i potestate habebat: ⁊ ex vno eorum nepotez. emācipauit filiuȝ ex quo nepotem habebat: deinde emācipatus factus procurauit filium quem auus in locum filij adoptauit: ⁊ vel intestatus[m] vl testāento facto p̄terito emancipato filio decessit. Quesitum est quid de bonorum possessione. quid de collatione iuris cēt: Respondi bonorū de quibus queritur tres partes fieri debent: ex quibus vna ptinet ad

r Nihil relinqueret. tum quia pendente conditione decessit: ut. C. de cadu. tol. §. sinaūt. tum quia non agnita non trāsmittūtur: ut. s. de bonorū pos. l. iij. §. deniq;.

s Frater. qui est in potestate. ⁊ dic decessisset sine herede.

t Non admitteretur. s. emancipatus. alij dicunt emancipatum non admitti: qui non contulit fratri viuenti. qō non placet quia ⁊ eius heredi potest caueri: ut. s. eo. l. i. §. ibidem. ac.

u Accipere. s. posse.

r Non caueri. s. postea.

y Remaneat. si possideat de negatis actionibus ei qui non cauit: vt. C. eo. l. posthumo. vel si non possideat officio iudicis ei consulatur: vt. C. eo. l. si soror. ⁊ facit q̄ conditio non intelligatur. ut. j. de acquiren. possess. l. qō meo. §. si furioso. ij ar. contra. j. eo. ti. l. si me invacuaȝ. ⁊. j. de no. op. nū. l. stipulatio. §. habetur.

z Emancipatus. ipuberi. de statu. ⁊ bonis. ⁊ sic hȝ locuȝ carbonianum: vt. ar. j. de carbo. edic. l. j. in prin.

a Si idest an.

b Et. impubert.

c Conferendum. ⁊ sic appareret q̄ petet carbo. bono. pos. et collationem si satisdederit: vt b ⁊. j. de carbo. edic. l. pe. §. finali. ac.

a Julia. bis solis. q. d. non alijs emancipatis: vt. C. eo. l. si emancipati.

b Viriles. de vtriusq; bonis. ac.

c Vt emancipatis. scilicet alijs.

d Alterum. emācipatoz.

e Centum. xxxij. s. c. de paternis. ⁊. xxxij. aureos. ⁊ tertiā alterius aurei qō est tertia centum de suis. Ita.

f Centum. xx. scilicet. c. de paternis. xx. de suis. i. tertiaȝ ⁊ sic plus confert q̄ aufert. confert enim tertiam: ⁊ aufert quartam sic. s. l. pror. §. si tres. nec obstat. s. eo. l. i. §. si ex dodrante vt ibi nō.

g Emancipati. p̄cipiat. etiam constante matrimonio: qa sentit oncra matrimonij. vt .s. famil. hercis. l. si filia. §. h amplius. ⁊ s. de iur. do. l. si is. §. ibi. ⁊ facit. s. eo. l. i. §. emancipatus.

h Emancipatus. deliberat. de accipienda bo. pos. uel nō.

i Cauerit. sponte. nā inuitus anteq̄ petat bonoruȝ pos. non cogit cauere: vt. s. e. l. i. pn. h.

k Petierit. si omiserit. sed qd est qō p̄missor nō tenet ipso iure: vt h. sed tradēdo transfert dñium vt subijcit: rñ. dic tamē ipso iure. s. exceptōis. sic pe mī. j. ō solu. l. q. r. ij. rñ. ⁊ ar. j. ō reg. iur. l. nihil. intelligī. vel stipulatio est de iure ciuili cum vñ p aliud ius ciuile pōt intelligi tacita ꝓditio. s. si petat bo. pos. sed traditio dominij est de iure gētium: vt insti. de rerū di. §. per traditionē circa qō vt circa immutabile ius ciuile fingere nō audet: vt insti. ō leg. ag. tu. §. ij. ⁊ de hered. ab intesta. §. minus. lȝ ex p̄cessa possit appōi conditio etiā i dotio: vt. j. de solu. l. sub conditione. sed placet p̄ia q̄ stipulatio valet: sed condatur liberatio: vt. s. de condi. sine ca. l. quis sine. ⁊ facit. s. de condi. ob causam. l. i. §. i. ⁊ l. si filius.

l Conditione. sine causa: vt subijcit. ⁊ etiā ob cām. vt. d. l. si filius.

m Qui duos. intestatus. hoc casu habet locū vnde liberi. ac.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Ei.nepoti.ꝛ facit.ſ.de contra ta.l.iij.§.ſi quis poſtli.ꝛ.l.ſi duobus in fi.ꝛ .ſ.ti.i.l.quia.ꝛ.ſ.c.l.i.§.i.ꝛ.§.ſi ex dodrante in fi.ꝛ.j.c.l.filius ī fi.

Filium Dos profecticia non dicitur eē in bonis patris.b.d.bar.

b Filiū.matriſſa.que fratribus ſuis dz cōferre.ꝛ fa.ad.l.j. ti.i.l.i.§.fi. ꝛ.ſ.ad le.fal.l.pf.ꝛ de inre do.l.pater.ꝛ ad treb.l.a filia.ac.

Si qnis. Si nepos in poteſtate retentus veniat ad ſucceſſionem patris emancipati auus pro eo cogitur conferre niſi cum bona fide emancipet. b.d.bar.

c Filiū.pone caſum vt.j.vñ libe.l.ſi pater.ac.

d Bonoꝝ poſ.cum ſorore:et in poteſtate conſtituta de qua j.dicit qp pōt:ut.ſ.de contra ta bu.l.ſi retentus.ac.

e Suis.ſ.nepotis bonis.

f Eum.ſ.auū:qui habet ī poteſtate nepotem.ac.

g Similem. hunc naturalez nepotem:ꝛ auum vice naturalis nepotis.ei qui adoptauit nepotem tanqꝫ ex filio natum filio conſentiente:ꝛ poſtea filiam genauit hic filius.ad qō.ſ.c. .l.§.is quoqz.ac.

b Ut ad. cum nepotez emācipatum.

i Patri.l cuius ptāte eſt hec be filia.ſ.filij emancipati.

k Id.i.propter id.azo.

l Cum auo.eccc quare nō debet conqueri.azo.

m Non pōt.imo maior:quia auo defuncto neptis ī totuz de iure ciuili: filius adoptiuꝰ emācipatꝰ in nihilū ſuccedit.azo.

n Et tñ idē.nō qꝫ vbi non eſt eadem rō:eſt tñ idez ius.ar.pro ꝛ ptra.ſ.ad.l.acql.l.illud.

o Stipulatio.ſpacio.nec minimo nec maximo.j.de ſolu.l. ratum.ꝛ.l. qō dicimus.ꝛ.ſ. ad.l.fal.l.i.§.item ſi ita.ꝛ.§.ꝛ qō viri.ꝛ.j.ad tertul.l.ij.§. cōſeſtim.ac.

p Conferat. qꝫ res ſuas alienauit quas conferre debebat.ꝛ facit.ſ. e.l.i.§. ſi cum duobus ꝛ.l.i.§.de illis.ac.

Edit Si auus dat dotem pro nepote ex filio in ius qō bz auus in dote ſuccedit ille filius: ſiue inſtitutus ſiue exheredatus.b.d.bar.

q Dedit dotez.ſi ipſe ego.ſ. factus mei iuris.

r Ex officio.id ē ex pietate quā quilibet pf dz filio:ꝛ ēt nepti ꝓuidere h abz neceſſe.ſ. pf ꝓpter filij perſonam mediam: ut ſubijcit.azo.ꝛ facit.ſ.de dona.inter virum ꝛ vxo.l.iij.§.fi.

s Idem. ut debeat ei dos reddi.ſed ꝓtra.ſ.ō iur.do.l. auꝰ. Solu. hic equitas.ibi rigor. vel dic propter filium dedit nomine neptis.ibi propter neptez noīe neptis vt hic colligitur.ſed an debet eam conferre ſi vult ſuccedere auo:tñ.ſi crtat matrimonium tempore mortis aui conſtat qꝫ non:ut.ſ.c.filium. ꝛ.j.ti.i.l.i.§.fi.alſ aūt morte.ſ.non conſtat mīmonium ꝛ cōferꝝ. aut alio modo.ꝛ tunc non:vt ar.ſ.ꝓ ſocio.l.ſi ſocius.§.ceterū.ꝛ.ſ.c.l.i.§.ſi is qꝫ bona.

t Si nepotes.in poteſtate conſtituti. u Filij emācipati.qui ſunt coruz pater. r Cōferri debet.a patruis.ſcz.

y Vti.i.ſicut bonoꝝ rē.vt.ſ.c.l.cū emācipati.§.ſi duo.ac.

z Si ipſi.cū emancipati ſunt. Jo.vel nō in ptāte conſtituti.aliqn non conferent vt.ſ.c.l.i.§.portiones.ꝛ dic patruus retinendo ſibi virilē ꝓ numero patruorum: vt.ſ.c.l.i.§.fi.ſz videtur qꝫ tñ inter ſe ꝛ nō patruis: vt.j.ti.i.l.i.§.ſi ſit ne pos.i.ꝛ.ij.ꝛ.v.rñ.ꝓtra.ſo.ibi.ꝛ facit.j.de cōiun.li.l.i.§.ātepe.ac.

Nonnunqꝫ. Circa hereditatē admittitur variatio vſqz ad annuz .b.d.bar. a Mutantis.volūtatē.vnde dicit.ſapientis ē mutare conſilium in melius:vt in auc.vt fra.fi.in ꝓnci.ſed contra.C. de modo mulc.l.fi.i fi.ꝛ.j.de bo.li.l.naz abſurdū.ꝛ.ſ.de le.i.l.ſi ex toto.§. fi. ꝛ.ſ. de inſti.l. ſed ꝛ ſi.§. item ſi plures. Solu.hic ſpeciale: qꝫ de hereditate patris vſꝫ auu tractat:que eſt quaſi nobis debita:ut .C.ō codicill.l.fi.ꝛ dic ſi milia.ſ.ō procur.l.i can ſe.§.i.

b Patris.i primo gradu conſiſtentis: nā idem eēt.ſi diſceptaretur de bonis auitis.azo.

c Mora.admiſſam in primo anno.azo.admittitur tñ perpetuo ad cauēdum: vt nō.ſ. co.l.i.§. ſed ſi per contumaciā dū modo infra annum bono.poſ. agnoſcat: vt.ſ. .c.l.pretor.in ꝓn.

a Filius. bono. poſ. vnde liberi.

b Familia.ſ.aui.

c Semiſſem.i. dimidiam hereditatis auite. ac.

d Emolumento. qꝫ ſuus pf ei conferet: vt.ſ.c. .l.pretor in fi.ꝛ.j.de conīun.li.l.i.§. emancipatꝰ ac.

e Fratri ſuo.ſcz ꝓprio. ac.

f In familiam. ſcz ſui patris.

g Cogetur.pz ergo collationem fieri ab emancipati:ꝛ ab his qꝫ quoquo modo ſui iuris facti ſunt. hic enim nepos per mortem aui ſui iuris factus ē: nec mirum qꝫ contra tab. datur quocunqz modo ſui iuris fcō vt.ſ.de contra ta.l.i.§. ꝛ ſui.ꝛ.l.ſi emancipatus.in ꝓn.ꝛ ꝓpetitionē ꝓ ta. inducit collatio.az.vt.ſ.c.l.i.i ꝓn.

b Si filius.inſtitutus. inſolidum vel amplius qꝫ in virili.

i Non petat.ſz iure ciuili adeat ꝛ retineat.

k Edictum. ſic ergo ꝓ edictum non fit collatio niſi inter eos: qui venuit eodem iure: vt ambo per vnde liberi vel ambo per contra ta. ſz vnus beneficio alterius vt hic: ꝛ.ſ. co.l.i.ꝛ.j.ti.i.l. nec ipſa ꝛ.ſ.ti.i.l.filium.§.ꝛ hoc conſequens. quę eſt contra.ſed per equitatem ſcribuole ſecus ut hic ſubijcit: ꝛ etiā imperator vt.j.ti. .i.l.i.in principio ꝛ.C.communia de.l.liberis.ꝛ hoc ſi minuitur portio inſtituti per cōtra tabulas ꝓteriti ut hic ſubijcit. augere autem non poſſet cum adijt inſtitutus vt.ſ. de contra tabulis.l.ex duobus.§.ſed illud. Item contra huic.l.j. titulo primo.l.pater. Solu.hic ex toto rumpitur per contra tabulas iure prętorio: vt.ſ. de contra tabu.l.filium.§.emancipatum autem ſed per querelam non vt in contrario.

l Paulus reſpondit.non debere.imo videtur qꝫ ſic iſpecto initio vt.ſ. c.l.cum emancipati.§.id quoqz.in ꝓn.que eſt ꝓtra. Solo.hic eſt debitum caſtrenſe.ad qō.ſ.c.l.i.§.nec caſtrēſe.vel pf filio donauit cā mor-

erheredato filio idem[l] poſſe defendi.nec īfauorabilis ſnia ē: ut hoc ſaltem bēat ex pfnis qō ꝓpter illum datum eſt. Idem.

Si nepotes[l] in locū filii[y] ſucceſſerūt:vna portio bis ꝓferri dz[x]:vti[y] bonoꝝ poſ.vnā ptē habeant.ſz ipſi[y] ita cōferri debēt qſi oēs vn[o] eſſent. Papinianus

Omnūqꝫ ptor variātē nō repellit:ꝛ filiū mutātis[a] ſi aſpnatur. Unde quidā filium emācipatum qui de bonis conferendis cauere fratribus voluit:audiēduz poſt putauit:ſi vellet oblata cautione bñficiū bonoꝝ poſſeſſiōis exercere:tāetſi rūderi pōt videri eum poſſeſſionē repudiaſſe: qꝫ formaz poſſeſſionis cōſeruare noluit. Sz benignioꝝ eſt diuerſa ſnia: marie cū ō bonis patris[b] inter fratres diſputeſ:quē tñ facili[y] admittēdū eſtimo ſi itra tps delate poſſeſſiōis cautiōez offerat. Nā poſt annū ēz ōlata eſſet bonorū poſſeſſio voluntariā morā[c] cautiōis admittet diſficilius eſt. Idem.

Filius emācipatus itestati patris bonorū poſſeſſionē[a] accepit.nepos ex eodē in familia[b] retent[y] ſemiſſez[c] hēditatis cū emolumēto[d] collatiōis habebit. Idē nepos ſi poſtea poſſeſſionez intestati patris accipiat:fratri[e] poſt emācipationē patris qſito: ꝛ i familiaz[f] retento:bona ſua conferre coget[g].

Scevola.

Si filius in poteſtate heres inſtitutus[b] adeat: ꝛ emācipato petente bonorum poſſeſſionē contra tab.ipſe non petat[i] nec cōferendum eſt ei:ꝛ ita edictū[k] ſe hz. Scevola.ſed magis ſentio vt quēadmodum ꝓ parte hereditatez retinet eo iure quo bonorum poſſeſſionē petere poſſit:ꝛ ita conferri ei debeat.utiqz cū iniuriā per bonoꝝ poſ.patiatur. Gaius.

Paulus reſpōdit ea que poſt mortem patris filio redditō buerunt:emancipatum filiū ēz uis prius conſecutus ſit ēz ōberet:fratri qui in poteſtate patris relictus eſt conferre non debere:cum poſt mortem patris non tam ex dona-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tis sub ꝓdi. ⁊ decīt añ mortem. sz post mortē extitit conditio. hoc. n. casu ñ ꝓfertur sicut nec legatū: vt. C. e. l. si emancipati. est. n. silis legato: vt isti. de dona. §. i. vel verius ibi ab exheco sub conditione fuit filius stipulatus: hic a patre conferente in eum supmū iudiciū q̄ hēret ꝑcipua: ⁊ si cēt in pote state: vt. C. fa. her. l. filie. ⁊ facit. C. e. l. vt liberis. in fi.

a Debiti. sic. s. de. he redi. isti. l. iij. §. ij.

b Spgnātē facit. C. e. l. posthumo.

De collatione dotis.

In qua est aliquid spāle: vt notaui. s. titu. i. l. cum emancipati. §. id quoqz. Et ꝓximak. sic. Dictum est. s. de collatione in genere. nunc dicit ō collatio ne dotis ī specie. bart.

Quāuis Duo dicit ī principio ꝓrio q̄ collatō dotis fit ēt si non petat ꝑ ta. sz inter succedentes de iure ciuili qō ī alijs casibus non est. Scdo q̄ collatio dotis est introducta ab imperatore. Alia ē introducta ex edicto pretoris. Bart.

c Immiscear. vt. s. ti. i. l. añpe. ⁊ ꝑ. e. l. pf. ⁊ ar s. ōle. iij. l. rj. §. si cui. ac

d Compelli. facit. C. co l. si soror.

e Si stipulationem. ge stum. facit. s. ō ne. gestis l. penul.

f Collationē. qō aliter fiat hēs. ꝑ. e. l. pe. ⁊. C. e. l. ij. ⁊. s. de admi. tu. l. cum post. §. sed is. ac.

Si sit. Iste. §. pōit quoq; casus vsqz ad. §. cū dos. Secundus ibi. emācipata. Tertius ibi. sed si sit. Quartus ibi. sed ⁊ si due. Quintus ibi. si ex eo dem pfe. Bar.

g Si sit. hic agitur de successione aui mortui relicto nepote ⁊ nepte dota ta ab auo uel suo pfe qui erat vel non erat emancipatus. Et queritur cui neptis ꝓferat dotem. constat mīmonium vel nō. verum fratri uel patruis. Et aut erat neptis in potestate aui ⁊ confert fratri ⁊ nō patruis dotē. naz aliud hfe nō pōt filia ⁊ filius nisi dotē ⁊ dona. pp nupt. hoc iure: vt. s. faber. pōpo. §. fi. si aūt emancipata: ⁊ tūc dotem ⁊ cetera bona fratri confert non patruis. si non hz fratrē tunc patruis ⁊ filijs ꝑmortuorum patruoruz Sz videt q̄ solis patruis ⁊ patruorū filijs indistincte cōferat: ut. s. ti. i. l. si nepotes. q̄ est ꝯ. ad primū ⁊ scōm ⁊ qntū rñ. huius. §. Sed vices in dote spāle. cum enī loco sui pris est: q nō ꝓfert suis fratribus: ut. s. ti. i. l. filiū. ergo nec ipa. sed hec ratio nō est sufficiens. ad scōz rñ. vbi dicit de ceteris bonis. sz ibi erat neptis emācipata ⁊ nepos in ptāte: vñ ei soli facit iniuriā: q̄ hēret totū qō hñt ābo nisi ipa cēt: vt. s. ti. i. l. ptor in fi. At in ꝯrio neuter fuerat in ptāte aui tpe mortis. sed in dote vī hec lex corrigi: vt. C. de col. l. illa. vel illam ītelligē qñ nō hz fratrem. uel melius ibi confert nepos vel neptis dotem sue mris: qz ⁊ mr contulisset: hic non confert suam ꝓ priam dotez patruis: qz nec mr nec pr cōtulisset vt dixi. Alij qō hic de successione pris nepotis dicat ⁊ nil cēt cōtra. sed contra. l. istam est.

h Non pr eoz. sub. sit. i. non viuat. alis qūo neptis conferret: cuz nec succederet. azo. i Neptis. auo succedens. ac.

k Soli. nepoti in ptāte aui ꝓstituto: cui soli fit iniuria cum hec neptis cō tra ius ciuile cū eo admittat: non aūt patruis fit iniuria. ⁊ iō eis nō cōfert vt. s. ti. i. l. pretor. §. fi. l Ex alio. patruo.

m Innucē. qō vni eorū datum est a pfe communi. nā bona paterna q̄ si oēs vnus cēnt cōferunt: ut. s. ti. i. l. si nepotes.

n Ex eodē pfe. eodēq; filio. nam. s. posuit in nepotibus ex diuersis filijs.

o Tm̄ inuicem. vt. s. ti. i. ⁊. ij. rñ. huius. §.

Cum dos. Tm̄ impense necessarie detrahunt. h. d. Bar.

p Cū dos necessariarū. idē inutilib⁹ q̄ necessarie q̄ñqz dicunt ꝑz azo. ⁊. h.

q Cetera ꝛ. s. volūtariarū. cōputabit ergo in suam portionē dotē tāto minus quanta est hec expensa: vt hic. ⁊. C. eo. l. dotis.

r Sōt. sed hodie ꝓfert actionē inanē ⁊ integrā portionē percipit: ut. C. e. ti. auē. qō locum.

s Si sub ꝺdicōe. exheres. cōtemplatione pris. alis non: vt. s. de iure do. l. profecticia. §. i. ⁊ hoc si queratur de collatione facienda emācipatis: vl his qui non fuerunt in potestate. suis aūt etiam aduēticiā dotem con fert: vt. C. eo. l. filie do. §. nedū azo.

t Filiam. ītestato. alis nō nisi pater hoc cauit: vt. C. e. l. filiaz hodie contra: vt in auē. de triē. ⁊ se. §. illud. azo.

u Oportet. hic siue ipa mulier dotem a viro stipulata sit: siue alius eius nomine: ut. s. e. l. i. §. i.

x Ex pollicitatione. facta a patre mulieris.

y Fratrē. qui tenetur ex pollicitatiōe patris: vt. s. ō iure do. l. pater ita. ⁊ facit. s. §. i. in fi. §.

z Si emancipat⁹. conferre. h si constet mandatum. sed quid si est solutum: rñ. vt. s. ti. i. l. ō dit. ac.

a Eius. s. patris: vt. s. ti. i. l. filium. ⁊ de cuic. l. pater. ⁊ ad legem falcidiam. l. pater. ⁊. ꝯ. co. l. fi. ac.

b In adop. instituta. dicūt quidam in duobus casibus fieri coll. iure veteri ex testamento. vnus quando pater cauit: vt. C. eo. l. filiam. alius in hac filia data in adop. sed tu dic q̄ hic fuit instituta ab extraneo: sed patri naturali succedit ab intestato ꝑm Joan. vel ꝑm azo. a patre naturali ⁊ legitimo. et est ei commissum edictum per preteritum. ⁊ ē aucta sua portio. ⁊ iō confert: vt. s. de contra ta. l. non putauit. §. in adoptionem. ⁊. s. ti. i. l. i. §. pater. ⁊. ꝯ. l. prori. ac.

c Dic pr adoptiuus. vt ⁊. s. ti. i. l. i. §. is quoq;. supiori q̄ casu erat mortuus.

d Si filia. non fungetur. nisi vt statim distinguitur.

e Necesse. Imo pōt adire de iure ciuili si vult: vt. s. de contra ta. l. si ex duobus. §. sed illud. rñ. necesse. i. vtile. sic. s. de offi. pre. l. vnica in pn. vel dic necesse. i. si voluerit eo iure succedere quo preteritus.

f Ex iudicio. s. testatoris. sic. s. de le. pre. l. nonnunq̄.

g Eam fungi. contra tabu. ut. s. de contra tab. l. filius. ⁊ hoc sit consequens vbi dicit q̄ cessat collatio. Sol aliud est cū petit instituto collationem cui per alium est commissum edictū qō nō potest: vt ibi: nisi diminuat portio instituti: vt. s. ti. i. l. si filius. aliud est si petat preteritus ab instituto collationez: fieri: vbi distinguit ut hic. azo. ⁊. s. ti. i. l. i. §. pater filium.

b Si pater. dotem quasi relicta. ⁊ hoc repudiata bonorū pos. h. ad qō est. C. eo. l. a patre. ⁊. l. filiam. ⁊ de rei vxo. act. §. videamus.

i Et legatum. nisi ab intestato: vel per contra tabu. vel querelam velit cedere. ac.

Hius Erronea successio non inducit collationem. h. d. Bar.

k Filius. patris possessionē: vnde liberi. azo. ⁊ dic q̄ pater emancipatuz preterijt: ⁊ filium alium ⁊ filiam in potestate constitutos instituit: ⁊ sic quēlibet ī sex vncijs. ac.

l Possessionem. bonorum vnde liberi.

m Errore. errauit. n. emancipatus cum dz petere bonorū pos. cōtra tab. ⁊ ipe petijt vnde liberi. ⁊ sic fecit sororem errare. ac.

a Non cogetur ꝙputa instituta. vt. ſ. e. l. ſi filia in ꝑn.
b Petita ſit. ſic. ff. ti. i. l. i. in ꝑn. ꝛ. ſ. de tu. ꝛ cu. da. ab his. l. ſcie. ac.
c Fratris. alſ ꝑſis. alſ fratris. ꝛ nō virilem. ſ. uij. uncias cū ſint tres. ſic ergo portio filie minuit: merito ergo nō cōſert: ut. ſ. e. l. ſi filia. §. i. ac.
d Ea filia. fruct⁹. qō de fructib⁹ hic dicit planum eſt: ut. ſ. de uſur. l. videam⁹ . §. ſi actionez. ſz q dicit ō uſur eſt mirabile. naz dotis collatio aut penitur offō iudicis qō pōt: vt. ſ. e. l. i. rñ. aut ſtipulatione de ꝓferendo interpoſita: ꝛ tūc cū actio ſit ſtricti iuris non recipit uſuram: ut. C. de condi. inde. l. . i. azo. ꝛ facit. C. de ac. emp. l. curabit. ꝛ. ſ. de act. emp. l. iuſt. . §. erv endito. ꝛ arg. C. de peti. here. l. fi. ubi. q ſi non opti.

Pater Si teſtm̄ rumpit p querelam p ꝑte non ceſſat collatio ꝛ ſili⁹ inter eos q diuerſo iure ſuccedūt. h. d. Bar.

e Abſtulit. nec plus ōbuit obtinere: ut. ſ. de ſol. te. l. circa.
f Propria. q: p parte tenet teſtm̄. azo. ꝛ ex teſtō hic frater ſuccedit.
g Iam ꝛ libertates. bñ dico valere tm̄ ꝑꝑte. nā ꝛc. ꝛ dic lib tates valere in totū: vt. C. ō ſol teſta. l. cū duobus. ꝛ. ſ. de contra ta. . l. filiū. §. multo magis hodie cōtra: ut. C. e. l. vt liberis.
h Necipa. cū. hōa rō: ut. ſ. de ꝓtra ta. l. filium. §. et hoc ꝓñs. Itē melior q ꝑ parte tz teſtm̄: ut. ſ. l. pri. diximus.
i Diuerſo. hec ab intesta. ff⁹ ex teſtō: ꝛ ſub. nec: eodē iure pñt eē heredes. alioquin ꝓtra cēt. ſ. ti. i. l. ſi filius. ꝛ facit. ſ. de bo. poſ. l. ſed cū patrono. ac.

Pater Verba enunciativa per modum conditionis prolata exceptionem inducunt. h. d. Bart.

k Preter dotē. i. dotez ꝛ alias res dedit. ſz ſi hec ꝓditio vel alia de ꝓferendo apposita ñ cēt dic. vt. C. e. l. ſi donatione.
l Non in dotē. idem ꝛ in dote: ut. ff. l. pri. azo. ꝛ fac. C. e. l. filiam. ꝛ. l. a pke. ꝛ. ſ. l. i. in ꝑn. ꝛ ſ. de rei vē. l. emptor. §. fi. ac.

Aut Qui non vult hereditatem non cogit ad collationem. h. d. bar.

m Non cōpelli. ſ. cōferre. vt ſ. l. prori. cum concor.
n A fratrib⁹. mulieris. qui vt pſis heredes tenent: ut ꝛ. ſ. e. l. . i. §. filiā. ꝛ facit. ſ. e. l. i. §. fina. cum concor. ac.

De ventre in poſſeſſiōe mittendo. Hoc eſt facti non iuris: ſed q̄re poſt ſticā ō contra tab. nō poſuit de ſecūdis q̄ eſt iuris: Rñ. q: hoc dat̄ et preteritis q ꝑcedunt inſtitutos: ut. ff. de fim ta. l. ij. §. expectandum. conti-

nuatio patet ex prin. l. i. Bartol.

Acuti. ꝓtor. dādo carboniānā ꝛ ꝓtra ta. ꝛ ceteris. ſz certe ꝛ poſth u mis dat̄ ꝓtra ta. ut. ſ. ō ꝓtra ta. l. i. §. h aūt. ſz illud cū eēnt nati: h āt añ.
p Pregnante. nec dicere. ſic. C. quod metus cā. l. metum.
q Et mortis. ad hoc. ff. e. l. fi. Itē hoc de uel quo ad opinionē: vt. ff. e. l. §. ſi filius. ꝛ facit. ſ. de acq. here. l. cū qdā.
r Totiēs. exheredat⁹ rite: vt. ſ. ō cōtra ta. l. nō putauit. §. non quemus.
ſ Inter ſuos. ut qz ex viro exīte ſui iuris ꝛ ex vtore cōceptus ſit: vt iſti. de pa. po. §. q igit. Idē ſi eſt loco ſui heredis: q ꝛ ꝓtra ta. hz: vt. ff. e. l. vbi. §. emācipato. ꝛ. ſ. de ꝓtra. ta. l. ꝛ ſi retētus. Idē eſt in eo qui non hz ꝑ ſe ꝓtra ta. ſz ꝑ aliū: ut. ff. e. §. ſi filius ī fi. §. Idē de eo de quo ē alia ſpes ut. ff. §. ſed ꝛ ſigs. Sz qd erit ſi vēter non eſt paritur⁹ ſuū uel q̄ſi ſuuz: ſed agnatū uel cognatū. qui ſūt habituri bonorū poſ. p vñ agnati vel vñ cognati vel aliā an mittet in poſ. ex hoc edicto: rñ. vt. ff. e. l. fi. q̄ eſt ꝓtra.
t Aliquo tñ caſu. ut in ſequenti exēplo q̄rit ꝛc. t Equius. i. min⁹ inique. nā hec nō eſt eqtas alī de alienis indebite: ut. C. de pac. l. fi.
u Aliquo caſu. īmo oī caſu eſt futurus ſuus qñ ſub ꝓditione exheredatur de q̄ ſubijc: cum non valeat: ut. ſ. de li. ꝛ poſt. . l. iij. §. pure ſed dico q ī ferior non eſt ꝓditio: cum nihil ſuſpēdat. nā aut nascet filius ꝛ ſolus: ꝛ ſtatiz tenet exheredatio: vt. ſ. ō iniuſ. teſta. l. ſi ita. aut filia uel plures. ꝛ ſtatiz nō tenet. Item dū ſperat nascī non differt pp cōditionem q̄ nondū eſt: nullo ē tpe cōditiōalis eſt. azo.
u Filia. non ē maſculinū cōcipit ſeminium pp odiū: vt ꝛ ar. ſ. de lib. et poſthu. l. cū qdaz. ꝛ ꝑpt hoc dicit plerunqz. ff. de ver ſigni. l. pronunciatio in principio.
x Plures. ſicut hic odium facit non compēdi oēs: ſic ꝛ alſ fauor facit ꝓprehēdi oēs: ut. C. de fi deicō. li. l. i.
y Sanctius. fac. ff. ō penis. l. abſtinem. ꝛ. ff. e. l. §. ſed ꝛ ſiquis. ꝛ. ff. ō re. iur. . l. is apud. §. i. ꝛ. C. ō carbo. cdic. l. fi. in. fi.
z Diminutū eſt. vt. ff. . e. l. iij. §. niſi in caſu: vt . ff. e. l. in fi.
a Sz ſi ſub ꝓditione. fcā in defectū ptātine conditionis. alſ. n. nulla cēt ut. ſ. de li. ꝛ poſth. l. iij. . §. pure. ꝛ ō here. iſti. l. iā dubitari. ꝛ. ff. e. §. ſed ꝛ ſi quis.
b Si venter. viuētib⁹. ꝛ deliberantib⁹ vel adeūtib⁹ hereditatē. ſi nonne aliquo cāu pōt eſſe ſuus: puta ſi iſtituti repudient. ergo mittendus eſt vt. ſ. ꝑi. §. rñ. nō eſt illud ſic etendendū. alſ ēt rite et pure exheredatus vēter in poſſeſſionē mitteret: quia aliquo cāu pōt fieri ſuus vt perlata querela cōtra ſcriptum bf dē: ut. ſ. ō in offi. teſ. l. pap. §. ſi er cā. . ſ. ergo fit ſuus ex defectu conditionis. uel dici exheredationi apposite. hic vtraqz. ſ. inſtitutio et exheredatio pure fcā eſt. et facit. ſ. de ꝓtra ta. l. non putauit. §. i. ꝛ. §. a ꝑmo.
c Si filius. ab hoſtib⁹. ſoceri. hoc ita ſi viuente ſocero ſit ꝛcept⁹: vt. ſ. ō iniuſto teſta. l. ſiquis ex aſſe. §. ſed hoc ita.
d Exheredaſſet. ſ. his verbis qui ꝛc.
e Poſt tres. repete exheres eſto. eſt enim alius caſus.
f In poſſeſſionem. his. n. caſib⁹ q naſcit eo caſu q omiſſus eſt: ſuus ē vt . ſ. de lib. ꝛ poſth. l. cōmodiſſime. aliud in inſtitutione vt per vnū vī ꝛ alium cōprehendeſ: ut. C. de poſthu. here. inſti. l. fi. que eſt contra.
g Benignioꝛē. i. benignū. ꝛ fac. ſ. e. l. § ſi icertū. ꝛ. §. ſz ſi ſb ꝓditione.
b Rectiſſime. vtoris. i. ꝑgnātis mulieris: vt. ſ. e. l. §. ꝑgnāte. azo.
i Non fuerit. ab eo forte diuortio ſeparata: mittet tamen ī poſſeſſionē ꝛ ſic non ob. ff. eo. §. ſi ea. quia ibi vagabit vtor aliquo tempore. Item contra . ſ. de le. iij. l. item legato. §. ſi vtori. ꝛ. §. ſed vt legatum. hoc autem ꝓpter ventrem tm̄ dicitur. ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Etiã cr. ſ. poſt emancipationẽ cõcepto ut differat a primo ſequẽ caſu. ⁊ dic poſſeſſionem. i. bonorũ aui ut differat ab ultimo caſu huius. §.
b Jam. ante emancipationẽ. ⁊ ſic remãſit in ptãte aui: vt inſti. quibus mo. ius pa. po. ſo. §. fi. ac.
c Bonorũ poſſeſſionẽ. ſ. ꝓtra tabu. ut. ſ. de cõtra. ⁊ta. l. ſi emancipatus. §. nepote. ac.
d Admitterem⁹. quia ⁊ cõtra ta. daretur: vt. ſ. de cõtra ta. l. ſi retentus.
e Si filius. ſim ta. facit. ſ. de bo. poſ. l. non puta nit. §. in adoptionem. et §. dak: ſꝫ ꝓtra in. eo. ti. l. cũ emancipatus. §. q vñ os. So. ibi. ac.
f Si pf. repelli. a bonorũ poſ. aui. b.
g Et nouo. ſ. de edictõ gẽ. ut. j. ti. i. l. §. i. ac.
h Patri. emancipato vel quoquo mõ a patria ptãte liberato.
i In poſſeſſionez. bonorum aui. ſ. pro parte. ⁊ facit. ſ. ti. ij. l. filius.
k Si ea. vxor. legitima ⁊ ſuper hoc ſummatiz cognoſcit: vt ſubijcit. ceterũ vxorem eſſe probari plene oz. ſed certe idem de legitimatione videtur quia talis oz eſſe que ſuũ parturа ſit: ut. ſ. e. §. totiens in prin. ſed illud dicit pre ſumptiue modico faciẽte. pro hoc ꝙ ſit legitima.
l Fuiſſe. aliquo tpe. nec ob. ſ. §. rectiſſime.
m Ad exemplũ. vbi ſũmatim cognoſcitur. ⁊ ſi modicũ eſt pro puero ſit miſſio. vt. j. de car. edic. l. uj. §. cãe. ⁊. ſ. ne vis ſit a. l. fi. §. pe. ſed contra. j. eo. l. vbicũqz. §. interdum. vbi dicit plene cognoſci. Solu. ibi ⁊ nõ de ſummaria cognitione ſimilia. ſ. ad exhi. l. uj. §. ibidem. ac.
n Nihil noui. quia non mittet eam in poſ.
o Preiudiciũ. ꝙle quale. nã plenũ non fit. ut. ſ. de iureiur. l. iij. §. pe.
p Et quibus cauſis. i. cum de ſtatu ⁊ bonis vel de ſtatu tñ querit: vt. j. ꝺ carb. edic. l. iij. §. ꝙuis azo.
q In lucẽ. ne qui ſperetur ante vitaz necetur: vt. ſ. ca. l. §. ſi filius in fi. ⁊ facit. ſ. e. l. in prin.
r In familiã. i. agnationez q̃ ci negabat. ac.
s Reipu. nõ quem natã reipu. ſic. ſ. de ven. inſpici. l. i. §. quamq̃. magis q̃ parẽtibus. ut. j. de cap. ⁊ poſtu. l. poſtliminium. §. filius ⁊ facit. C. ꝺ ſacro ſan. ec. l. ſancim⁹ in fi. ibi. aſe hominuz ⁊c. ⁊. j. de mune. ⁊ bon. l. ij. §. filius. ac.
t Si qs pma. mor. diſſoluto pumo mfimonio diuortio. azo. ⁊ ſic prima non eſt vxor tpe mortis: vt ⁊. ſ. e. l. §. rectiſſime.
u Cũ nemo. marime: ut. ſ. primo. §.
r Quotiẽs. nũc trãſit ad ſecũdã partẽ Rice.
x Bonorũm eſſe. ſ. qz cã rei ſeruande mittentur in poſſeſſionẽ.
y Periculum: ut. j. e. l. §. utẽ piculũ. ⁊ ideo ſatiſdat niſi ſit ex inquiſitione datus: ut. ſ. de cur. furioſi. l. bonorũ. ⁊ faciet inuentariũ: ut. j. §. curator. ac.
a Creditores. eorũ eni cõſenſu ꝓſtituẽdus eſt ſi adeſſe volũt: ut. j. de cur. bo. dan. l. ij. in prin. Et q dicit oportet non importat neceſſitatẽ. vt ⁊. ſ. ꝺ iuſti. ⁊ iure. l. i. in prin.
b Vtimur. frequentius. ac.
c Dandi ſunt. ⁊ oẽs agũt ⁊ ꝓcurãt inſolidũ: vt ⁊. j. de cura. bo. da. l. ij. §. ſi plures. ⁊ l. ſi pres. ⁊ facit. ſ. ꝺ cura. da. ab his in. l. vltri.
a Mulier. pduci. ſ. ſine his.
b Conſtituẽdus. i. ꝓſtituus ventri: ⁊ bonis faciet hec: ut. j. e. l. curator. ac.
c Dignitate. ſic. j. e. l. habitatio. §. fuis. ⁊. l. curator ⁊. ſ. de legatis. i. l. ſi ſeruus pluriuz. §. fi. ⁊. j. de car. edic. l. ſed ſi ia. §. an autẽ. ⁊. j. de mune. ⁊ bo. l. i. §. itẽ ventris.
d Cõſueuerunt. tertio de mobilibus. quarto de imobilibus vt. C. de bo. q̃li. l. fi. §. ſin aũt es alienũ. ⁊. §. ſinaũt non ſufficiunt. azo. ⁊. ſ. de relig. l. ſi qs ſepulchrum. §. fi. ⁊. l. ſe.
d Idem. ſez curator bonis datus: vt. j. de mune. ⁊ bono. l. i. §. ſed ⁊ in bonis ⁊ de bon. auc. iudi. poſſi. l. creditore.
e Solent. hoc quo ad hec que ex neceſſitate ſunt gerẽda: vt ꝺ ⁊. j. de cur. bo. da. l. i. i fi. ceteꝝ alia non vendet. ⁊ in hoc differt a tutore pupilli ⁊ curatore adulti: ut. ſ. de admi. tu. l. inter. et nõ q̃ q̃dam ex his facit vt curator bonis. quedaz vt curator vẽtris. ac.
f Eligitur. curator. volens ꝺ mũ nõ inuit⁹ niſi ex cã: vt. ſ. de cu. bo. da. l. ij. §. queritꝫ. azo.
g Dati ſunt. bi tenent vnli actione neg. geſ. niſi nato poſthumo: vt. ſ. de te. tu. l. ſi nemo. §. teſtamento. azo.
b Subſtitutis. poſtponit de ſubſtitutis pp ſpem ſucceſſionis vt. C. vbi pu. edu. l. fi. azo.
i Defũcti. i. ad defunctũ. ac.
k Idoneus. rebus et facilitate conueniendi: vt. j. de ver. ob. ſi quis ſtipulatus i fi. pro qualitate reꝝ. vt. j. ꝺ verb. ſig. l. quos nos. §. locupler. azo.
l Fiat bonus. ꝓbidis arbitrio vt. ſ. de cura. bo. dando. l. ij. i princ. ⁊. ſ. de admi. tu. l. uj. §. ſi non erit. azo.
m Tardius. alis ſerius datur ſeruius aiebat ⁊c.
n Obſignare. i. ob hoc ſignare ne quid inde minuat. ac.
o Pernumerat. i. oẽs numerare. p eni totũ ſignificat. vt. j. de ver. ſig. l. vrbana. azo.
p Facta ſit. ſub. meſſi ⁊ vindemie cuſtodẽ apponet. ac.
q Diminui. pp ventrem. vl pecora vel meſſem. vel vindemiam: immo in ventre contra vt. ſ. pri. azo.
r Curatore. ꝓſtituendo. ⁊ dic conſcribere. i. ei ſcribere debent oẽs ſimul creditores. ⁊ aliquorum intereſt conſtitui de quib⁹ hic ⁊ ſuperiori. §. dicit. vl maior pars qui in eum conſentiũt ut. ſ. de cura. bon. dan. l. ij. in prin. azo. ⁊ q̃ dixit vendenti. ſ. que poſſunt vendi: que dixi. ſ. e. §. mulier. nec obſtat. j. de cura. bo. da. l. ij. q: ⁊ ibi debet conſentire ſi exigitur licz quidam dicant aliud in illo curatore.
s Hec oĩa. que ſunt. ſ. e. l. §. q̃ ſi. ⁊. §. idem vt dicta ſunt. azo.
t Quandiu autẽ. tenetur cuiz actione in factum ad intereſſe vſqz ad annum: vt

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

.ſ.ſi mulier ven.no.l.i.§.cõpetit.ꝛ.p calumniã.ꝛ.§.hanc autem.ꝛ facit.ſ. de bis qui n.inka.l.notatur.ꝛ de iureiuran.l.iij.§.penul.ac.

a ¶ Natur. futurũ agnatũ vel cognatum: ut.ĵ.l.vbicunqꝫ.§.interdum.

b ¶ Emptus.bonafide.quia ſe credebat pregnantem ꝛ ex defuncto: ꝛ facit.ſ. .c.l.i.§.totiens.ibi ratumqꝫ ꝛc.ꝛ.ĵ.c.l.pe.

c ¶ Arbitratio. facit.ſ.c.l.i .§.mulier.ac.

d ¶ Arator.qui in vtero eſt. q; eſt portio viſcer̃ matris: vt.ſ. de ven. inſpi.l.i.§. et hoc re.ſed contra.ĵ.c.l.extraneo.So.ibi.ac.

e ¶ Sub pena. vel vſura. alioqn non niſi fuerit ꝓuent⁹.az.et nõ q; hoc eſt et nã curatoris bonorum: ſed in p̃n.hui⁹.l.et natura dati ventri. Itez facit.ſ.ꝺ cur.bo.dã.l.i.in fi.ꝛ ꝺ here.in ſti.l.ſiqs inſtituat.§.fi. Itẽ qꝺ dic̃ ſub pẽa ſub. maxime fꝫ az.

f ¶ Extraneo poſthumo. vt .et emãcipato cõceptus q poterat etiam oliz inſtitui: vt inſti.ꝺ le.§.poſthũo.ꝛ.§.poſthumus ꝛ ſecus in ſuo filio: vt.ſ.l. pr.in p̃n.que eſt cõtra.

g ¶ Niſi.nota q; hec dictio niſi ponit.ſic.ſ.ſi quis cau.l.ſi cuz in fi.ꝛ facit hec lex ad ſolutionẽ qõnis facte. C. de rei vxo.act.l. .i.§.eractio in fi.magne glo.ꝛ facit.ĵ. de car.edic.l.ſi is.§.an autem.

b ¶ Bicũqꝫ.bonorum.poſ. .ſ.vñ li.ſꝫ p̃m quoſdã ꝛi dic etiã vñ agnati vel cognati.ut dices.ĵ.l.fi. vbi expones hec verba in oĩbus ꝛc.

i ¶ Pro ſupſtite.quo ad commodum ventris.

k ¶ Interdũ.differentiam facit .§.hic: an mulier q̃ petit mitti ſit partura ſuum vel quaſi ſuũ ꝛ ei reſiſtit ab alijs liberis: quo caſu fit plena cauſe cognitio cuz debeat vſqꝫ ad pubertatem eſſe in poſſeſſione ꝛ ali.Iz in iam nato fieret ſummaria: vt.ĵ.ꝺ car. .e.l.iij.§.cauſe.an ſit peritura agnatũ vel cognatum defuncti ꝛ reſiſtit ei ab alijs agnatis: et tunc circa cãe cognitionẽ mari mazꝫ mittet: qꝛ tũc nõ ꝺz eſſe in poſſeſſione nec ali: niſi vſqꝫ dũ naſcet. Ceterum qꝺ ſtat⁹ ſemp differt in tp̃s pubertatis. ꝛ p̃m hoc non eſt ꝓtra.ſ.l.i.§.ſi ea.nã ibi vt agnatũ erat partura: vel dic q; ſi ſuũ th̃ non erat liberi q; reſiſterẽt ſuis: ſꝫ vl'extranei ul' nulli ꝛ ꝺ ſit ibi ſummaria.ac.

l ¶ Cum liberis.reſiſtentibus.

m ¶ Unde legitimi.i.quaſi legitimũ.i.agnatũ vel cognatũ ſit pitura.ꝛ hoc cuz alijs agnatis ul' cognatis reſiſtẽtibus.ac. n ¶ Cognitionem.plenã.ꝛ merito:qꝛ non erit in poſſeſſione: niſi vſqꝫ quo naſcet: nec enim ꝛc.

o ¶ Ventrem.parturum agnatum uel cognatum.

p ¶ Sed etenim.p certe.ꝛ hec dictio ſed: aduerſak ad id qꝺ vireꝛat veſci.q.ꝺ.nõ veſcet poſt natiuitatẽ ſed queſtio ſtatus differtur.

q ¶ Cũ his.ut pitura ſuũ cũ alijs ſuis.pitura agnatũ cũ alijs ſuis agnatis.

r ¶ Solus.ꝛ facit de manu.teſt.l.ſi ita fuerit.§.q̃ſtio.ꝛ.ĵ.ti.i.l.i.§.ſi pater emãcipatus.ꝛ.ſ.ꝺe vſufru.le.l.illi.ac.

s ¶ Ventris. differendã.imo contra: vt.ĵ.ꝺ adul.l. miles.§.qua pp.ꝛ.C.ꝺ fal.l.i.ꝛ.ĵ: de car.edi.l.i.fi.ꝛ.l.ticia.que dicunt non differri.ſꝫ ibi pp natũ hic propter naſciturum. vel dic aut ideo accuſo vt ſic impediam partum.i. ventrem in poſſeſſionem mitti quaſi ex adulterio cõceptus: ꝛ differtur vt hic. aut etiam ut ipſa puniatur q; poſſum. ut in cõtrarijs.ar.ĵ.ti.ij.l.ticia.

t ¶ Preiudiciũ.quale quale non th̃ cui ſtet: ut.ſ. de peti.here.l.ſi quis libertatẽ.i.rñ. ſic ſnia lata ꝑ heredẽ dicit nõ p̃iudicare: ut.C.res inter ali.ac.l.i.ꝛ alibi q; p̃iudicat: ut.ĵ.de appell.l.a ſnia.ꝛ facit.ĵ.de car.edi.l.ij.§.ibidem.

u ¶ Tam venter.ꝛ facit.ſ.e.l.ſumptus.

x ¶ Poſthumus.cõceptus tã.aliqn nõ.ut.ĵ.vnde cog.l.i.§.ſed hoc ita.

y ¶ Bonoꝝ poſ.vñ libi vl'ꝫ ta.ul'cõtra ta.ſi fuit inſtitut⁹ vl'p̃teritus.

, ¶ Edicti partibus.hic q̃ro an venter parturus agnatum uel cognatum poſſit mitti ex hoc edicto? ꝺicit azo.q; ſic vt etiã in quarto gradu uel vlteriori dũmodo alius eum non p̃cedat. nã ꝺicit ex oĩbus p̃tibus ꝛc.ſ.q̃ multe ſũt ex teſtõ:ꝛ ab inteſtato: ut inſti.de.bo.poſ.§.ſunt aũt liberorũ agnatorũ. iſte enim ſunt p̃tes edicti: vt.ĵ.ſi ta.teſ.nulle exta.l.i.in p̃in.ꝛ p̃ hoc.ĵ.ad tertul.l.i.§. ſed ſi matris.ꝛ.ſ.e.l.vbicunqꝫ in p̃n.in qbus ſunt eadẽ verba. Itẽ expreſſuz videtur.ſ.l.vbicũqꝫ.§.interdũ. Alij ꝺicunt non aliter niſi ſit partitura ſuũ velq̃ſi ſuum vt.ſ.c.l.i.§.totiens.ꝛ qꝺ ꝺicit oĩbus edic.ꝛc.i.ſiue ab inteſtato: ſiue ex teſtõ per ſm ta. ul' ꝓxta ta.ſucceſſurus dũ modo ſuus vel quaſi ſu⁹. .ſꝫ ſic non cõp:ehẽderent oẽs ptes edicti. uel ſi vis ſuare ſcẽam opinionem ꝺic ex oĩbus.ꝛc.i.ſiue ſui ſunt ſucceſſuri vt liberi: ſiue vt agnati: ſiue vt cognati. qꝺ facere poſſunt ut.ĵ.de ſuc.edi.l.i.§. ſed videndum.ꝛ de car.edi. .l.de bonis.§.huc. p̃ma placet maxime per.§. interdum.lꝫ in alio differãt vt ibi ꝺicitur. Sꝫ qꝺ ſi inſtitui ventrem here extranee qꝺ poſſuꝫ: vt.ſ.ꝺ ſta. bo.l.qui in vtero.ij. rñ. hꝫ qui habiturus eſt ſm tabu.ac.

¶ De coniungẽdis cuz emancipato liberis eius.

Continuatio patet ex p̃n. .l.i.nam dictum eſt.ſ.ꝺ contra ta. verũ qꝛ ad determinationem eorũ que ibi ſunt dicta.ſcz.eſt factũ iſtud edictum. Ideo ponitur iſta lex de coniũgendis cũ emancipato liberis. Bar.

Si quis. Ꝓlo ponit iuriſconſultus mentem edicti. Secũdo illud exponit. Secunda ibi. hoc edictuz. Bar.

a ¶ Si quis per.l. antiquam.rij.tab.ſoli ſui ſuccedunt. vt inſti. de here. ab inteſt.§.i.ꝛ ſunt ſui etiam nepotes in p̃tare ſi p̃ eorum eſt emancipatus: vt inſti. de here. qua.ex diff.§.ſui. ſed per pretorem ſolus emancipatus: ac ſi in poteſtate manſiſſet: ut.ſ.de contra ta.l.i. .§.vocantur.hanc diſcordiam ſedat hic pretor: vt partem quam erat habiturus emancipatus ſi in p̃tate ſteriſſet dimidiat cum ſuis filijs vt ipſe dimidium: illi aliud dimidiuz habeant:ꝛ eis ſolum conferant non alijs fratribus. Sed ad hoc vt fiat hec coniunctio multa ſunt neceſſaria. primo vt p̃ſit emancipatus: alꝫ ipſe ſolus ſuccederet cõmuniiure: ut.ĵ.c.in p̃in.§.ſi pater.i.rñ. Secundo q; liberi eius ſint in familia.i.in p̃tate tempore mortis aui: ut hic ꝛ ꝺicto .§.ſui. Tertio q; hi nepotes ſint naturales ꝛ legitimi: non legitimi th̃ vt .ĵ.l.ſi quis filiuz. Quarto q; hereditas pertinet ad eos.ſ.nepotes ꝛ filiuz ſ.q; filius preterimus ſit ꝛ illi inſtituti vel econtra: vel oẽs preteriti ꝛ alius inſtituꝛus.quibus caſibus propter contra ta.maxime locum habet concordia: vel ꝓxſus inteſtatus deceſſit vt hic.nam verbum pertinere late patet: vt.ĵ.de ver.ſign.l.verbum. Quinto q; ſuo noie pertineat.alꝫ ſecꝰ vt hic.ꝛ.ĵ.c.l.ſi nepos exheredatus.ꝛ.ſ.de bo.poſ.l.non putauit.§.ſed ꝛ ſi ipſe. Serto q; hereditas ſit paterni generis: vt aui paterni. alꝫ preteritio pro exheredatione habetur: ut.ſ.de contra ta.l.illud.§.ad teſtamenta. Septimo q; non ſint exheredati filius ꝛ nepotes: quia tunc in contra ta. non iungentur: quia oĩno eis denegatur ſuo ꝛ alieno iure: vt hic ꝛ.ſ. de contra tab.l.ſi poſt.§.exheredati. Octauo q; emancipatus non ſit in adoptio. datus.nam tunc nõ fit ei cõiunctio: qꝛ nec hꝫ ꝓtra tab.niſi ſit inſtitutus.ꝛ alius ꝓmutat edictũ: vt.ſ.de bo.poſ.l.nõ putauit.§.in adoptionẽ. niſi ſit datus ꝓpꝛio ſuo patri in adop.ut.ſ.ꝺ ꝓtra ta.l.iij.§.idẽ.ꝛ ſm hoc edictũ hodie locũ nõ hꝫ: qꝛ ſublata eſt differẽtia patrie ptãtis: ut in auc. de here.ab inteſta.§.i.vñ ſolus filius nõ nepos ex eo ſuccedit. ſed nihilominus eſt legendus.qꝛ ꝛ de col.ꝺicit.quia ꝛ bona ar.hic ſũt.ꝛ qꝛ alias leges reddit intelligibiles: ꝺic ergo ſi qs ꝛc.ſ.emancipatus ex his quibus ꝛc. et per hoc repellit ſuc.edentes per lineaz femininam.qꝛ eis non dat ꝓtra ta.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vt viri. nec etiam vnde liberi. vt. C. de suis & le. l. fi. ac.

a Datur ei qđ est. ff. Item ideo dicit eius partis q; alios forte fratres habebat. accur. b Ex ea. s. sua parte partem dimidiam sub. habeat. reliquam. s. dimidiam liberi &c.

Ffq; occasione predicte concordie orit alia discordia inter hos nepotes & eorum patruos. nam patrui dicunt nepotem patrem preteritum & penitꝰ cõtra tab. conferre debere eis fratribus per. l. ff. de col. l. i. in pn. at hi nepotes dicunt se solos pati iniuriam p contra tabu. sui patris quia qđ si soli habituri erant de iure ciuili aufert eis dimidiam. vnde cũ prętor grauauerit in prima concordia nepotes nũc fauet eis: ut solum eis conferat eorum pater: vt hic & ff. eo. §. sed & si sint nepotes. facit. ff. de col. l. filius. & ff. de contra tabu. l. i. §. qui habebat.

d Hoc edictũ. cuius mens est in prin. huius legis. accur.

e Excludat. p ius prętorium. quod cum soluz vocat. azo.

f Obiciantur. per. l. .rii. ta. q; solos nepotes vocat vt insti. ó erbere. libe. §. emancipatos. sed simul vocenť.

g Cõmittente. hodie nõ iungitur si detur ex neo: qz remanet in potestate: vt. C. ó adop. l. cũ in adoptiuis. §. oĩa igiť & hoc iure veteri iungitur si detur auo in adoptionẽ siue fuerit institutus: siue nõ: vt. ff. de cõtra ta. l. fi. §. pe. & ff. c. l. §. si pater. azo.

h Filio. facit ad hoc. ff. si pars here. pe. l. i. §. si ego. & ff. de contra tab. l. i. §. ii. & l. cũ emancipatus. §. fi. ac.

Si pater. Si filius erberedat⁹ nepos admittitur. h. d. b. ar.

i Si pater. preteritis. extraneus igitur fuit in stipulatu.

k Admittunť. ad contra ta. ſz an iũgať erbere dato statim vicã. ac.

l Admitti. q. d. si admittatur cum alio. ergo & solꝰ: vt. ff. ti. i. l. vbicũ qz in fi. qđ tñ in erberedato dicit: idẽ in preterito: vt. ff. e. l. §. iungiť.

m Nepotes admitti. ad cõtra ta. ſz an iungiť nepos patri erberedato azo. dicit q; non. primo qz habetur pro mortuo vt ff. secũdo: qz hoc dicť. ff. e. l. in princi. tertio nõ hꝫ cõtra tab. cuiꝰ cã hic n. est inductus: ut. ff. de contra tab. l. si post mortẽ. §. erberedatus. ſz io. dicit q; sic ut. ff. de inof. te. l. si ꝓponas. & ff. §. si pf in ptate. sed potes dicere q; plana querela iũgať nõ prius. uel iungať nõ p hoc edictũ: ſz p nouã claſulã iul. ut. ff. e. l. qui duos.

n Erberedatus. s. recte nõ als: ut. ff. ó ꝓtra ta. l. nó puto. & ff. §. ſi quis

Item hec ita si erberedatio non sit facta inualida: vt. ff. de bo. li. l. si patronꝰ. §. ex testõ. sed fallit in hoc casu: vt. ff. de cõtra tab. l. filium. §. sed cum erberedato & ff. de bo. li. l. si patronus. §. si quis nõ mala. Item q; sequẽtes repelluntť: & filij in partem tñ admittãtur etiã de iure prętorio: vt. ff. e. l. q duos. azo.

o Liberos igiť. i. nepotes vel pronepotes vel similes.

p In familiã. i. in ptate. ac.

q Eius. sub. oportet esse nepotes puta aui.

r Decepꝰ. ſz quã ptem pz interim emãcipatus. nñ. ut. ff. de cõtra ta. l. i. §. si ex tribus. ac.

s Liberos. alio. cetez: si ex eodem nepote esset excluderek per suum patrem talis pronepos. azo. ut. ff. de contra tabu. l. iii. §. si post.

t Fũgi. ff. e. §. eueniet. ſz ar. ꝓtra. ff. de le. tu. l. tutela. §. proinde si alter. & ff. de bo. li. l. v. & l. ii. in fi. accur.

u Si postliminio. sic. ff. ó cõtra ta. l. i. §. si ex tribus. azo.

x Si pater. nepotez. i. vnum de duobus: ut statim patet.

y Ab extraneo. i. hic nepos esset extraneus: ut. ff. de contra tabu. l. cum emancipati. §. fi. accur.

z Illud nõ interest. quo ad hũ edictũ. ſz ar. contra. ff. ó volo. l. si oleum in fi.

a Parti. s. de ꝓiũ. hꝫ enim & aliã partem de collatione.

Inter ipsum. Iurisconsultus hic primo ponit dictuz. Secundo illud per tria exempla declarat. Secunda ibi. sic ut ipse. Bar.

b Inter ipsum. sic. idest hoc modo. als ita. ac.

b Ex liberis. esse pono. az.

c Si quis ex. tunc patruo. immo nepotibus non patruo: vt. ff. vnde li. l. si quis. §. si cõtra. sed hic nepotes omiserant ibi fi uel qđ ibi dicit non reliquis scilicet nepotibus ex alio filio: sed suis sic & patruo: vt hic. prima placet: & facit. ff. de vulg. substi. l. coheredi. §. qui discretas. & de leg. i. l. plane. ii. responso. & C. de cadu. tollen. §. is ita. accur.

a Emãcipatꝰ cõferet. etiã instantis: & etiã non perentibus ꝓtra ta. qđ nõ ẽ p edictũ ó colſz p scuole interptationẽ: ut. ff. de col. bo. l. si filius. azo.

b Iniuriam. sed dic vt. ff. e. l. circa principiũ.

c Hũc videamꝰ. cũ fratribꝰ. cum. i. quando. ac.

d Virilem: ut. ff. de col. bo. l. i. §. fina.

e Et in eo. cũ vocať cum suis liberis & confert.

f Bonorum possessionis. vt. ff. §. inter.

g Nã & si. a simili ꝓbat. h.

h Filius emancipatus. q nõ habet filios in potestate retentos. accur.

i Retentus. supple & alius emancipatus ex quo duo remãserũt in ptate nepotes: & sic tres filij duo emancipati: & tertius i potestate.

k Filius emãcipatus. ex quo nullus nepos est. ac.

l His duobus. natis ex altero emãcipato cõferet. nõ etiã pfi coꝝ: qz est emancipatus: vt. C. de eman. l. si emãcipati. Item bene dico ex altero: si enim ex se nati essent solis eis cõferet: vt. ff. ea. l. §. sed si sunt. accur.

a Ipſi nepotes. ac.
b Cõferẽt. i. cõicabũt. qõ videbak p hoc edictũ: ſz nõ ẽ ita. boc. n. ꝛc. ac.
c Propter bona. ſic. ſ. de peculio. l. eo tempore in fi. ac.
d Eueniet igit ſim cã que. ſ. dixi: ibi. ꝛ puto dimidiam ꝛc.
e Nepotibus. i. filijs. no. glo. ſic. j. ſtatim nepotẽ pro filio ꝛ pronepotẽ p ipõ nepote põi. nam reſpectu aui õ functi dicit nepos ꝛ pronepos ille qui ad filium emancipatuz eſt filius ꝛ nepos.
f Alio vna. non dico ex alio .i. ſuo fratre pmortuo ꝛ eius filio. illis. n. nõ confert: ſicut nec eorũ auo. Itẽ illi ſemiſſem hereditatis proauite haberent ſicut eoz auus. Vel dic ſi nepote ſuo. i. ſuo filio: ſecus ſi ex eodẽ nepote haberet: qz tunc pronepos p nepotẽ. i. p pſem fuuz excluderet: vt. ſ. e. ẽ. liberos. azo. niſi ponas nepotez pmortuum. ꝛ facit. ſ. eo. ẽ. liberos l ſi. ꝛ. j. pri. ẽ. ꝛ. ſ. de colla. l. ſi nepotes. ac
Si ſit filius. Dic. ẽ. uſqz ad finẽ divide i tres partes vt patet ex littera. Bar.
g Si ſit filius. ex õfucto. quo dã tertio q erat i ptãte. ſim azo.
b Alius. ſ. nepos.
i Tractat. i. tractãdo qrit.
k Nepotib⁹. iſtis nepotibus quorũ alter emãcipatus erat. ſz quomõ confertur emãcipato nepoti cõtra. l. ſ. de colla. l. i. ẽ. portiões. rñ. ex pſona ſui patris pmortui petũt conferri ſibi bi nepotes. q pater fuerat i poteſtate aui. ꝛ qz ex eis perſõa nituntur: eadẽ eius porro confertur que patri conferretur: vt. ſ. de colla. l. ſi nepotes in locum. maxime ſi cautũ erat patri õ col. ante mortẽ. Sed obſtat qd ſubiicit qõuis bi minus ꝛc. alſ ſi. n. pf viuit ꝛ cõcurreret cũ ſuis fratrib⁹ nõ erant habituri minus imo nibil: vt. ſ. e. l. ẽ. ſi pf in ptãte. Rñ. min⁹ qꝫ patru⁹ qz nibil. nã qõ nibil é min⁹ é: vt. ſ. õ trib. l. illõ. ul dic ſcõo qꝫ petũt ꝓferri ex ſua pſona nõ pfis: ꝛ dic õ pfecticijs bonis aui ul pfis: vt. C. õ col. l. filie votẽ. ẽ. nec dubiũ. ꝛ. l. ut liberis. ẽ. fina. vel tertio die hũc nepotẽ a pfe ſuo non auo emãcipatũ. ꝛ tõ ei confert quia nec per ſe. nec p aliũ factum eſt quominus ſit in poteſtate aui: ꝛ ẽz bas duas poſitiões dic patrem nepotẽ emancipatũ. ꝛ qõ ſubiicit qõuis ꝛc. q. d. ſi pf viueret in portione tertia ꝓcurreret cũ filijs ſuis: ꝛ ſic nepotes hẽret medietatẽ tertie: ſed tñ habẽt integrã tertiã collatiõis. Itẽ qd hoc ad hũc ti. rñ. qz hic ti. dr de collatiõe faciẽda a patre filijs: ut. ſ. e. l. i. in prin. cuius rei cã etiã ſupponit generaliter: qui ꝛ quãtum debeãt cõferre nepotibus ꝛ quibus etiam conferant nepotes. ac.
l Fratri ſuo. qui erat in poteſtate. ac.
m Ex eodem filio mortuo. ac.
n Defuncti. proaui.
o Filio. ſ. pronepote defuncti. videbatur qz patruus emãcipat⁹ cõferret ſoli p nepoti: qui remãſit in ptãte ẽz ſec⁹ ẽ. ꝛ hz ẽ locũ eadẽ qõ q ꝛ in ſuptori. ẽ.
p ẽz ꝛ ſi. ſ. dixit qualr nepotib⁹ ꝓferr: nunc ecõtra qualr ipi conferant ꝛc. et dic qꝫ habui fratrẽ ex quo fuerũt duo filii q fuerũt nepotes patri meo. i. auo ſuo ꝛ ex vno eorum nepotũ pmortuo ſunt duo pnepotes ad auum: quorum alterũ emãcipauit auus: nũc auus moritur. ego filius ſuccedo i dimidiam. nepos ſuppſtes in mediũ alterius dimidie. alia ẽrta deberet dari pnepoti remanẽti in poteſtate aui de iure ciuili: ſed p ptoꝛẽ fit ei iniuria qui uocat ẽt pnepotẽ emãcipatuz cui datur alia quarta. cũ ergo ſoli ei faciat iniuriã ei ſoli cõfert. Secundo confert patruo ſuo ſi ſupeſt: ſi non ſupeſt primior patruus. tertio mihi qui ſum patruus magnus.
q Pronepotes. ſ. ſint. ac.
Nihil. Clauſula adiecta in. l. interpretata videtur reperita in. l. interpretã ff. b. d. Bar.
r Edicti. de coniungendis.
s Sermo. i. edictũ de le. p. qõ ẽ. ẽ. ꝛ pone nepotẽ in ptãtem heredẽ iſti tutũ ꝛ pfem eius emãcipatñ vel pteritũ: vel ambos preteritos ex eo iſtituto ꝛ petiſſe contra tab. rupto teſtõ ꝛ iunguntur: ꝛ ambo ſoluunt legata exceptis perſonis. quia cum nepos facit iniuriam emancipato q ſolus de iure pretorio ſuccedit ꝛ percipiet emolumẽtum pcipiet ꝛ on⁹: ꝛ facit õ le. p. l. nepos. ꝛ. l. ſeq. ac.
t Ipſum. nepotem. q plus haberet qꝫ pater ſi legata ſolueret pater ꝛ ñ ipſe.
Qui duos. Iſta lex eſt magne difficultatis in caſu ꝛ parue utilitatis. Et primo ponitur thema ꝛ due queſtiões ex themate. Secũdo pontꝫ rñſio ad primaz qõnẽ. Tertio rñſio ad ſecundã. Secũda ibi. rñdi. Tertia ibi: quoniam ſi pater. bar.
u Emãcipauit. ſ. primum ꝛ aliuz poſt: vt. j. innuit.
x Suũ. ſ. aliũ. ꝛ ſuſtulit. i. pereauit. ſ. p⁹ emãcipationẽ.
y Exheredatus. filius primo emancipatus ex quo ſunt nepotes. ac.
z Frater eius. ordo litere eſt quero cum frater eius ſit emãcipatus: ꝛ ipſe. ſ. frater eius preteritꝰ ꝛ nepos ꝛc. azo.
a Inſtituti. ſ. ſunt.
b Iuris ſit. hoc caſu ꝛ ſequenti.
c Donam⁹. ꝛ ſic ambo filii eſſent preteriti. ac curſius.
a Exheredatus. ſ. fuit
b Solus. non exheredatus illum excludit.
c Filius ſuis. i. filio: ut poſuit in caſu. azo.
d Cum eo. ſ. patre.
e Poſſet. ſ. filius cõmittere edictum.
f Propter. rõ ſuperioris proxmi edicti. ꝛ dic qꝫ magiſter iul. fuit auctor huius noui edicti õ coniungen. qõ pretor p poſuit. vel forte illius tñ clauſule vt nepos preteritus cuz exheredato patre iungatur.
g Ei. ſ. nepoti etiaz ſoli. accur.
b Diuerſa conditio. vtpote cum ei nõ det cõtra ta. azo.
i Nepotis. inſtituti heredis. ꝛ facit. ſ. de inoffi. teſta. l. ſi proponas. ꝛ. ſ. de lega. preſtan. l. filium. ẽ. ad eum. ſed contra. j. e. l. ſi.
k Mancipato. bonoꝝ poſ. vnde liberi in bonis patris emancipati. ſed quid ad hunc ti. rñ. ꝛ ſi nõ directo veriliter tñ: ꝛ hoc caſu locuz habet. nam retentus in ptãte aui quodãmodo quantum ad ſuum pfez emãcipatus videtur. cum enim non iaceat ſub ptãte coniungit tñ tãqꝫ emancipatus cum bis qui ſunt in ptãte vt viriliter cum eis ſuccedat. azo.
l Manente eo. ſ. in ſua firmitate azo. i. ſaluo eo.
m Per nepotes. ſ. in poteſtate retẽtos. ac.
n Bona ſua. ſ. nepotum. ad qõ. ſ. de col. bo. l. ſi quis filiũ. ꝛ. l. i. ẽ. is quoqꝫ. ꝛ nõ velit. nã nõ cogit emancipare: ut. ſ. de le. i. l. filiuſſa. ẽ. ſed vulgarem. niſi in caſibus nõ. inſti. qui. mo. ius pa. po. ſol. ẽ. fi. accur.
o Emolumentũ. idest nepotibus.
p Si nepos. nõ poterit. quaſi ipſe ſit inſtitutus ab auo ꝛ ſic accipiat cõtra ta. alio committente edictum. accur.
q Nõ ſuo noie. ſ. e. l. i. i pn. ꝛ. ſ. de ꝛtra ta. l. ñ putauit. ẽ. ſed ſi ipſi. ꝛ. j. de opis li. l. cũ patron⁹. ẽ. cũ libert⁹. ꝛ. ſ. de le. pre. l. iij. ẽ. hoc autem.
r Si quis filium. non deliſt. alſ deeſt non. ꝛ pm hoc iſtud qꝫ erit ratio quare videatur admiti. ꝛ rñdetur hac rõne non pt umgi: quia õſtit

potib⁹ ꝓferꝛ a patruo emãcipato: ipſi⁹ patri ꝓferẽt⁹. hoc enim nõ de bonis aui: ſz pp bõa⁽ᶜ⁾ poſtea eis accreſcit. Eueniet⁽ᵇ⁾ igit vt pater emãcipat⁹ ſi. c. in bonis habeat qnqginta ſibi õtrahat: reſidua qnqginta oĩbus nepotib⁽ᵈᶜ⁾. i. filijs ſuis ꝓferat. Aut ſi vnũ nepotẽ habeat ꝛ duos ex alio ꝓnepotes: ita diuidat qnqginta vt nepos hẽat. xxv. ꝓnepotes ex alio vna⁽ᶠ⁾. xxv. nam ꝛ bonoꝝ poſſeſſiõis ãbo vnaz ptẽ hẽant. Si ſit filiꝰ i ptãte alius emãcipatus. ex defũcto⁽ᵉ⁾ vnus i ptãte nepos: ali⁹ nepos emãcipat⁹. elegãter ſcenola tractat⁽ᵍ⁾. patruus emancipat⁹ tãtũ nepotibus⁽ʰ⁾ qꝫtũ ffri ſuo ꝓferat. Et ait poſſe dici tres ptes cũ facẽ debẽ. ſibi vnã ffri vnã. iſtis vnã collatuꝝ: qꝫuis bi minus qꝫ patruus ex hẽditate aui ꝓcurrẽte pfe ſint habituri. q ſnia vera eſt. Sz ꝛ ſi ſt duo nepotes ex eodẽ⁽ⁱ⁾ filio: biqz emãcipati ſũt: et ex altero eoꝝ pnepos i ptãte õfũct⁽ᵏ⁾. ptẽ hẽbit nepos vnus: aliã nepos cũ filio⁽ˡ⁾ ſuo. Sz ꝛ ſi⁽ᵐ⁾ nepos ſit: ꝛ ex alio nepote õfuncto duo pronepotes⁽ⁿ⁾ vnus ex pnepotibus emãcipatus ſoli fratri ſuo ꝓferat vt ſi ffri ñ ẽ ſoli patruo. ſi ẽt patruo maiori.

Paulus.

Nihil i hac pte edict⁽ᵖ⁾ cauit pꝛtor vt legata exceptis pſõis nepos pſtet: ſed põt ſupior ẽmo⁽ᵍ⁾ ꝛ ad hũc caſũ referri. Nã abſurdũ ẽ pfez qdẽ ei⁹ legata pſtaꝛ ipz⁽ʳ⁾ vo pl⁹ hẽre. cuz eadẽ cõditione in eadẽ pte vocent. Marcellus.

Qui duos filios habebat: alterũ ex bis emãcipauit⁽ˢ⁾ nepotẽ ex eo i ptãte ſtituit emãcipat⁹ filiũ ſuũ⁽ᵗ⁾ ſuſtulit: ꝛ a pfe exheredatus⁽ᵘ⁾ eſt. Quero cũ frater eius⁽ˣ⁾ ꝛ ipſe emãcipatus ſit pteritus: ꝛ nepotes ex emancipato filio ab auo hẽdes inſtituti⁽ʸ⁾ qd õ bo. poſſeſſione iuris ſit⁽ᶻ⁾. ꝛ qd interſit ſi emanci

patũ quoqz ex quo nepotes erant nati: pteritũ eẽ ponamus⁽ᵃ⁾? Rñdi ſi filiũ retẽto ex eo nepote emãcipauit. ꝛ emãcipatus ꝓceauerit filiũ ꝛ bẽs vterqz nepos inſtitut⁽ᵇ⁾ fuerit: pf eoꝝ exhẽdat⁽ᶜ⁾: ali⁹ filius pteritus: ſolus⁽ᵈ⁾ filius pterit⁽ᵉ⁾ bo. poſ. pz̃ta. petere poterit. exhẽdatus. n. ob ſtat filijs⁽ᶠ⁾ ſuis poſt emãcipationez ſuſceptis: nepoti retẽto i ptãte bonoꝝ poſ. dari dz. Nñ ſi pf eius emancipatus preteritus eẽt: ſimul cũ eo⁹ bonoꝝ poſ. accipe poſſet⁽ᵍ⁾ pp⁽ʰ⁾ id caput edicti qõ a iuliano introductũ ẽ. i. ex noua clauſula: nec dz deterioris eẽ ꝺditionis. quia pf eius exheredatus ſit: ideoqz ei⁽ⁱ⁾ pꝛterito quoqz pſtãi oportebit. Sz fratri eius qui poſt emãcipationez natus eſt: diuerſa ꝺditio⁽ᵏ⁾ ẽ ꝓſeruãda. Eſt tñ et illi ad virilẽ partẽ hẽditas: ſicut etiam imperator antoninus i perſona nepotis⁽ˡ⁾ ex filia reſcripſit. Modeſtin⁹.

Emancipato quis filio retinuit ex eo nepotes i poteſtate. filius emancipatus ſuſceptis poſtea liberis deceſſit. placuit in aui poteſtate manentes ſimul cũ his q poſt emancipationem nati ſunt: decreto bonorũ: poſſeſſionem⁽ᵐ⁾ accipeꝛ manente eo⁽ⁿ⁾: vt ſi velit auus ſibi per nepotes⁽ᵒ⁾ acqri: bona ſua⁽ᵖ⁾ conferat aut nepotes emãcipet vt ſibi emolumentum⁽ᵠ⁾ paterne hereditatis acquirant. idqz diuus marcus reſcripſit. Iulianus.

Si nepos exheredatus heres extiterit ei quẽ auus heredez fecerat. deinde pater eius emãcipatus teſtamento preteritus accipiat cõtra tab. pfis bonorũ poſſeſſionez: iũgi patri ſuo nepos nõ poterit⁽ʳ⁾: ſz velut extran⁹ excludetur qz non ſuo nomine⁽ˢ⁾ auo heres extiterit. Scevola.

Si qs filiũ hñs i ptãte extraneuz i nepotẽ locũ ẽſi ex eo filio

i Nepotis. inſtituti heredis. ꝛ facit. ſ. de inoffi. teſta. l. ſi proponas. ꝛ. ſ. de lega. preſtan. l. filium. ẽ. ad eum. ſed contra. j. e. l. ſi.
k Mancipato. bonoꝝ poſ. vnde liberi in bonis patris emancipati. ſed quid ad hunc ti. rñ. ꝛ ſi nõ directo veriliter tñ: ꝛ hoc caſu locuz habet. nam retentus in ptãte aui quodãmodo quantum ad ſuum pfez emãcipatus videtur. cum enim non iaceat ſub ptãte coniungit tñ tãqꝫ emancipatus cum bis qui ſunt in ptãte vt viriliter cum eis ſuccedat. azo.
l Manente eo. ſ. in ſua firmitate azo. i. ſaluo eo.
m Per nepotes. ſ. in poteſtate retẽtos. ac.
n Bona ſua. ſ. nepotum. ad qõ. ſ. de col. bo. l. ſi quis filiũ. ꝛ. l. i. ẽ. is quoqz. ꝛ nõ velit. nã nõ cogit emancipare: ut. ſ. de le. i. l. filiuſſa. ẽ. ſed vulgarem. niſi in caſibus nõ. inſti. qui. mo. ius pa. po. ſol. ẽ. fi. accur.
o Emolumentũ. idest nepotibus.
p Si nepos. nõ poterit. quaſi ipſe ſit inſtitutus ab auo ꝛ ſic accipiat cõtra ta. alio committente edictum. accur.
q Nõ ſuo noie. ſ. e. l. i. i pn. ꝛ. ſ. de ꝛtra ta. l. ñ putauit. ẽ. ſed ſi ipſi. ꝛ. j. de opis li. l. cũ patron⁹. ẽ. cũ libert⁹. ꝛ. ſ. de le. pre. l. iij. ẽ. hoc autem.
r Si quis filium. non deliſt. alſ deeſt non. ꝛ pm hoc iſtud qꝫ erit ratio quare videatur admiti. ꝛ rñdetur hac rõne non pt umgi: quia õſtit

cē ꝛc. vł si hēas ñ erit rō ḡre ñ tñ debeāt admitti: nō tñ sufficiēs: sed subaudiť: nec hui⁹ nepotis cā ē naturał. azo. ꝛ fz b ñ ob. j. ō ap. l. si me tibi.

SI post emancipationez. Jurisc̄ōsult⁹ ponit p̄mo vnā qōnem cui ñ rñdet. Scōo pōit aliā cui rñdet. Tertio aliā cui rñdet. Secūda ibi ꝛ ꝓponam⁹. Tertia ibi. ꝛ cui: ꝛ aduertatis: qz est valde difficilis i hoc principio. Bar.

a ¶ Cōseruanda. er iterpretatione potiꝰ q̄ꝑ vbis edicti cū edictum iungat nepotem in ptāte retētuz vt. s̄. c. l. i. in p̄n.

a ¶ Qō. i. q̄tum. ac.

b ¶ Semisses. non cōputato tali nepote. ac.

c ¶ Antonini. p ꝓstōnez antonini tali nepoti conseruatur portio: vt. s̄. c. l. qui duos in fi.

d ¶ Virił. i. tertia. vtpote cui sunt filij. ꝛ si hic nepos vocaretur in virilez tertiā hēret: ut. s̄. ō le. p̄. l. viriles in p̄n. azo.

e ¶ Quarta. s. totiꝰ bf̄ditatis. i. dimidiā dimidie sicut si in ptāte cēt retentus: ꝛ b est. nā si ꝛc. azo.

f ¶ Coniungebatur. per verba edicti.

g ¶ Proponam⁹. aliā proponit questionem.

b ¶ Ex eodem. s. filio et sic duo nepotes. alter in potestate: alter non. ꝛ qꝑ hūjcat duo mutat casum tādez redit ad istum ibi. an ergo ꝛc. azo.

i ¶ Quartā. totius hereditatis. i. dimidiam dimidie. azo.

k ¶ Ergo tunc. q̄n alter de nepotibus est in potestate: alter non.

l ¶ Secūdā. vnciam ꝛ dimidiaz. ꝛ sic inter ambos hūt tres vncias. i. quartā totius bf̄ditatis: vt insti. de here. insti. §. hereditas.

m ¶ Ketēt⁹. ꝛ hoc satis vł cū sint duo nepotes: alter in ptāte: alter non. sed q̄ōn. s̄. facte. ibi nūc vō ꝛc. nō tñ. ꝛ dic virilē cōseruādā: ut. s̄. c. l. qui duos i fi. q̄ est ꝓtra. Cuz enī duo accipiāt contra ta. pater ꝛ filiꝰ virilis cō seruať filio. i. nepoti: vt. s̄. de le. p̄stā. l. virilis i p̄n. nec mirum si plus hēat nepote in ptāte retē to qui solam q̄rtā habet et hoc edicto. hic. n. nō suo iure. i. cōtra tab. hz: sed quia institutus ē. Alii dicunt ꝛ hunc in quartam vocari: ꝛ corrigi qō est in. l. qui duos i fi. Alij q̄ꝑ in virilē. i. in tantum q̄tum acciperet nepos in potestate. ꝛ sic illa fm istam non virilem totius hereditatis. ac.

n ¶ Et patruo. non solum patri. b.

o ¶ Prestaret. non solū pater sedetiā patruus. nec obstat. s̄. ō le. p̄stan. l. nepos in fi. q: ibi erat nepos in potestate: hic non.

¶ De carboniano edicto. A carbone pretore sicut publiciana a publicio: ut insti. de ac. §. alie ac. cōtinua. Dictū est. s̄. de bonorū pos. contra ta. ꝛ de multis edictis facit circa illud. sed q: edictū carbonianū est fere circa edictū de ꝓtra ta. merito sequit ista Rubrica. Bar.

SI cui controuersia fiat. Jurisconsultus hic p̄mo ponit edicti naturam. Secundo incipit edictum exponere. Secunda ibi. non tñ masculi. Barto.

p ¶ Si cui. non instituto vel exhēdato: vt. j. c. §. pompo. azo.

q ¶ Fiet. nā ꝛ reus dz facere controuersiā: vt. s̄. de ꝑcura. l. nō solū. §. si stanis. hic enim filius agebat ut statim patet. azo.

r ¶ Sit. cōnumerādus. ꝛ ita de statu. i. filiatiōe simul ꝛ ō bonis. aliogn locū ñ hz: ut. j. c. l. tij. §. ḡtius. idē ꝛ si seruꝰ dicať: ut. j. c. §. fz ꝛ sigs. azo.

natū adoptet: mox filiū emācipet. nō iungeť hic nepos filio emācipato: q: nō de sijt esse emācipatus ex liberis. ¶ Ripponius

SI post emācipatōez filij fuscep tus ex eo fuerit nepos ꝓseruāda illi erit portio: sz q̄ta uidea mus. finge cū patruo scripto hēr di cohēdē datū hūc nepotē. patrē aūt eiusdē ꝑteritū accepisse ꝓtra ta. bo. pos. qō ad edictū ꝑtoris attinet semisses bonoꝝ fiēt. ¶ Nūc vō post restitutiōez diuij pij antōini si ꝓseruať ps nepoti vtruz virilis an q̄rta debeat seruari. nā si in aui ptāte natꝰ fuisset ꝓiungebaťur vnā ptē cū pre suo. ¶ Et ꝓpōam⁹ aliꝰ cē ex eodē nepotē i fāl ta aui: duo vnā q̄rtā habituri erant pre eoꝝ accipiēte ꝓtra ta. bo. pos. si fuisset i aui ptāte. An ergo tunc in sercūciā tuendus sit q non in familia retētus est. ¶ Et cui abscedet ps q̄ huic cessura ē: pri eius tñ an ꝛ patruo: ꝛ puto ꝛ patruo. nā ꝛ legatum eidem datum prestaret.

De carboniano edicto.

ULpianus

SI cuiꝰ controuersia fieť an inter liberos sitꝝ: ꝛ impubes sit. cā cognita pīn de possessio datur ac si nulla de ea re cōtrouersia cēt ꝛ iudiciū in tps pubertatis cā cognita differť. ¶ Cū qui controuersiā facit: si pro pupillo satis ei nō deꝝ si mulꝝi possessiōez eoꝝ bonoꝝ cē p̄tor iubet. ¶ Nō tñ masculi sz ꝛ femine ex virilꝝ seru descēdētes carboniani cōmodū habebūt. ¶ Et generaliter dicemus bis demum carbonianū cōpetere qꝰ ꝓta. bo. possessio competit. bis vō nō competē q repelluntur a ꝓtra ta. bonorū pos. ¶ Si qs ñ ab altq̄ꝰ bāc cō trouersiā patiať q: iter liberos nō sit sz ab ipsoᶜ patre: vtputa nepos q se retētū i ptāte aui dicit ab emācipato patreᶜ cui iūgi desiderat: an differri debeat: ꝛ magis est vt differať. ¶ Parui enim refert quis ei ꝓtrouersiā faciat. ¶ Cū ꝛ si testatorᵇ eū negauerit ex libertis: nō tñ exhēdē scripserit: carboniāoᶜ possit esse locus ¶ Sz ꝛ si qs non tñ ex liberis negeť cē: verū etiā seruꝰ esse dicatur forte ex ancilla editus: Julianus scripsit adhuc: carboniano locū esse. quod ꝛ diuus pius rescripsit. Nā vł magis ꝓsulēdū est his quibus magis periculum intē ditur. Naz si aliter obseruet iuenta eritᶜ ratio quēadmodū audacissimus qsq3 maiore iniuria ipubere afficiat: q ꝛ plura ꝛ grauiora ō eo mētiať. ¶ Sz ꝛ si ipse defunctꝰ suus cē dicať: idem erit dicendū. ¶ Q: ꝛ si fiscusᶠ faciat ipuberi controuersiā: carbonianū edictū pōt locum habere. ¶ Pomponiꝰ li. lxxix. ad edictū rescripsit. cum filiꝰ heres vel exheres scriptus est: carbonianū edictū cessareᵍ: q̄ꝑ filius esse negeť: q: vel quasi scriptus hēt bonorū possessionezʰ: etiā si filius nō est: vel repellitur quasi exheredatꝰ ꝛ si filius esse videaturᵏ: nisi forte postbumus ingt est hēs isti tutus: ꝛ natus negeť esse filius: sed subiectus esse diceť. quo casu eius partis tñ dāda est ei bono. possessio ex qua institutus est. ¶ Idem aitˡ cū qdā exheredem scripsisset filiū: q: diceretᵐ eū ex adulterio conceptū q: si fieret ei hec cōtrouersia an inter liberos sit ex hac parte edicti ei bonorū possessionem competere. ¶ Cū si fine elogioⁿ exheres scriptus esset nō hēat bonorū possessionē. ¶ Idēq3 ē ꝛ si ita sit scriptus. Quisquis ē q filium meuz se esse dicit exheres esto. q: nō ē filius

s ¶ Et impubes. alij enī nō subueniť. qō dic ut. j. c. l. §. impuberi. ac.

t ¶ Cā cognita. qō dic: ut. j. c. l. iii. §. cause. azo.

u ¶ Possessio. corpoꝛalis rez: hēditariarū. azo.

x ¶ Eū q. nō deb. de bonis restituēdis si appareat cē ñ filiū: vt colligit. j. c. l. §z ꝛ si is. §. pe. ꝛ dſ. s̄. de col. bo. l. iii. §. i. Jtē imo qñ qs ꝛ si nō satisfdet: vt. j. c. l. si is in p̄n. azo.

y ¶ Simul. sed dissiť. qō dic vt. j. c. l. de bonis. §. q pupillo. ꝛ. l. sed ꝛ si is. ac.

z ¶ Nō tñ. er virili. sz ēt er f. mino: cum eis ꝓ ta. denegetur: vt. s̄. de ꝓ tabu. l. illud. §. ad ie stamēta. ergo ꝛ hoc edictuz vt j. pri. §. differtur tñ qō vt infra eo. l. de bonis. in p̄n. azo.

a ¶ Et generaliť dicem⁹ huic regule derogatur ꝛ ex testō: q a cōtra ta. nō datur īstituto vł exheredato: vt. s̄. ō ꝓ ta. l. i. i p̄n. sed hoc q̄ñqz sic: vt. j. c. l. §. pō po. ꝛ. l. si ipubes. §. iterdū. Jtē ab intestato: q: ꝓ ta. nō hz locū abitestato: vt īstitu. ō bono. possess. §. sinaūt. b sic: vt. j. c. l. carbonianū. i. nī. ꝛ. l. ō bonis. §. huic. q̄ sūt ꝓ. azo. ꝛ fa. s̄. ō īof. test. l. q ō iofficioso. ꝛ q sūt isti hēs. s̄. ō ꝓ ta. l. i. in p̄n.

b ¶ Si qs. ab aliquo exheredato azo

c ¶ Ab ipso patre. s. dicitur q̄ꝑ non sit de liberis. azo.

a ¶ Patre. repete controuersiam patitur. b ¶ Testator .i. aui p̄dicti patris pater.

c ¶ Carboniano. non ergo patris dictū filio p̄iudicat: nł etiā ignoranta: vt. j. ō capu. l. sigs Igenitā. nec mfis. vt. s̄. de fi. īstru. l. fi. in fi. ꝛ ar. s̄. ad silł. l. iii. §. i. lz ꝑsit pfis dictū: vt. s̄. de l. agno. l. i. §. iuł. ꝛ. s̄. de fi. instru. l. fi. in p̄n.

d ¶ Sz ꝛ sigs. nā vł ꝓ etiam

e ¶ Jnuēta erit no. non apiri viā malicijs. sic. s̄. de trāsac. l. cū hi. §. sz cū his. ꝛ de tributoria ac. l. illud. §. sed si mercem. et .C. ō edi. diui adri. tol. l. q̄uis

f ¶ Nō ꝛ si fiscus facit. s̄. ō bonorū pos. l. non est.

¶ Pomponius. Non datur contra tabu. ei q hz bonorū pos. scōm ta. h. d. Bar.

g ¶ Cuz filius. cessare. ad scriptū facit. j. c. l. iii. §. q̄uis. ꝛ. j. c. l. cū sine. ad exheredatū facit .j. c. l. si ipubes. §. cū vō. ꝛ. §. interdū. s̄. de inofficio. testa. l. q de inofficioso.

b ¶ Habet bonorū pos. fz ta.

i ¶ Possessionē. s. fm tabu.

k ¶ Videať. i. presumať: q: cō stante mf̄imonio est editus: vt. s̄. de his q sunt sui vł ali. iur. .l. filium. §. non tñ azo.

l ¶ Bonoꝝ pos. carboniana sed cur huic magis datur q̄ꝑ nato instituto. Nā. in iam nato nō est dubitatio an sit institutus. constat enim: vnde sufficit ei fz ta. at b nō est verisimile testatorem instituisse: nisi cū q ex le cōciperēt: vt. s̄. de condi. ꝛ demō. l. cū vir vxori. at nō cōstat cē cōceptū ex eo pp negationē: ut. C. qui. ad li. proda. l. fi. ꝛ iō nō ei extraordinaria magis q̄ꝑ ordinaria bo. pos. fm ta. cō pent. Idē si negaret institutus: vt. j. c. l. iii. in p̄n. azo.

¶ Idez aut. Si aliquis exheredatur tanq̄ꝑ non filius exheredatio non valet. hoc dicit Bar.

n ¶ Idem ait. idem pompo. vel idem iul. ait pompo.

o ¶ Nō diceret. s. pater ul diceret ille q facē ꝓtrouersiā: ꝛ sic legit cū sequēnb⁹.

p ¶ Elogio. s. ex illo q ex adulterio natꝰ ē. azo. ꝛ no. q̄ꝑ rō huiꝰ edicti est: q: pr̄ dicēdo cum spurium videť exheredasse ut extraneū: ꝛ sic exheredatio nō valet. ꝛ ca d ē est rō in sequēti: q: cū īposui penā si diceret se filiū: ꝓ ꝓs volui cū exīneū dicā ut ar. insti. de le. §. fi. ꝛ sic ut exīneū exheredo ꝛ sic non ualet vtpote res inepta in extraneo: vt. j. de ver. ob. l. quidī. §. in eo. ꝛ sic habes tres casus in quibus exheredatio habeť ꝑ infecta: sed in eo casu cum viri exheredo: q: ex adulterio nā. videť valere exhēdatio: ut. s̄. de li. ꝛ posthu. l. si pepercerit in p̄n. So. q̄ꝑ hic dicit nullam exheredationē. dic si ꝓbetur cū filium cē: pater enim ideo exheredauit: q: credebat eum non cē filium. interim ergo donec probetur filius exheredatio

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nocer:ut.ſ.de lib.⁊ poſthu.l.ſi poſthumus.§.fi.fin azo.

a Si qs filiū.non quaſi filium.ſ.inſtituit.ac.

b Deceſſiſſe.quaſi ſe pterito:cū nō ſit inſtitutus vt filius.ac.

c Negēt.ac p hoc teſtm reſpecta eius pōnōis in qua inſtitutus eſt non ualere contendunt:vt.C.de here.inſti.l.ſi pater:ut⁊ hic ⁊.ſ.exponit.azo.

d Ualere.ſ.ſolūmō reſpectu partiū oium:nō et negant eū filiū:⁊ ita de bonis tm̄ faciunt ꝓtroueſiā:vñ non dz differri: ut.ſ.e.l.ſi ipubes.§.cū ẏo.azo.

e Ceſſat.vt.ſ.e.l.ſi impubes.§.cū ẏo.ſed ar,contra.ſ.co.l.ō bonis in pn.

f Hereditatē.nunqd b hereditatē amitteret ſi pbarēt nō filius.ar.q⁹ ſic.ſ.ō iure fil.l.auferē.ſed non ē ita:q⁹ hic non ut filius fuit inſtitutus:vt hic dicitur.nec falſa demōſtratio ei nocere dz:vt.ſ.de ꝓdi.⁊ demon.l.falſa demonſtratio.⁊.C.de falſa cā.l.ii.azo.

g Si mſ. arguat.i. accuſet l.cornelia de fal.ut.C.de fal.l.prima.

h In dubium. facta controuerſia ei puero de bonis ⁊ ō ſtatu:vel de ſtatu tm̄: ut.ſ.l.iii.§.q̄uis.b.

i Cum ẏo mſ.ſ.tm̄. alioqn ſi etiā puero fieret qō differrēt: vt.ſ.dictū ē:vel ut dicūt.ſ.primo puero tm̄.⁊ nō mſi fiebat qō.b vtriqz quos⁊ rō huius legis⁊ ſnīa⁊ verba iunare videtur.azo.⁊ facit.ſ.ō adul.l.miles.§.defuncto.ac.

k Cognitiōis.habite contra puerū ꝓpetum vna cū mſe.

l Appuerit.ſnīa lata ꝑ puerum ñ ꝑ mſem ſolā.illa.n. puero nō ꝓiudicat:vt.ſ.de iureiu rā.l.iii.§.pe.ſed ar.cōtra.ſ.ō uē.in poſ.mit.l.ſi ventris.ſo. ibi⁊ facit.ſ.e.l.iii.§.ſi mater.⁊.l.ſi ipubes.§.ſi mater.⁊.l.ticia.⁊ qō no.C.de fal.l.i.Item facit.ſ.de fal.l.q falſam.§.i.⁊ l.lege.§.de partu.ac.

Licet. Donec viuit aliqs ex ptcipib⁹ criminis ñ ꝓt agi ciuiliter de crimine ꝓtra tertium.b.d.Bar.

m Participes.contra videbat:q⁹ auctrice extincta nec ipſi teneri poſſunt.ac.

n Deceſſerint.b eſt contra nos qui dicimus q⁹ viuente criminoſo tunc qui potest crimiā liter accuſari:ꝓt et ciuiliter agi alij contra:qō dic vt.C.de ſt. inſtru.l.ſi.§.i.⁊ b et ī vita mulieris ꝓt exercēt carbonianuz.

o Cognitio.de ſtatu⁊ de bonis.

p Arbonianū.bo.poſ.ut enim illa datur⁊ denegēt ſic fiat de carboniano bo.poſ.ut.ſ.eo.l.i.§.⁊ generaliter.

s Inteſtati.q⁹ concurrit cū vñ liberi:vt.ſ.e.l.de bonis.§.huic.azo.

t In gbuſdā.bñ dicit caſibus.q⁹ regl'r nō bz locū ſm ta.ut.ſ.e.l.i.§.pōpo.

u Negēt.a legitimis cē ucꝝ.ſ.q⁹ ſit inſtitutus aliqs poſthumus:⁊ negat etiā filius:alſ nō bz locū carbo.bo.poſ.q⁹ de bonis tm̄ eſt ꝓtroueſia: vt.ſ.eo.l.i.§.ſi qs filium. Idē in quolibet impubere inſtituto:ut habeat locū car.bo.poſ. ſi hec duo negenſ:ſecus ſi alterum tm̄ ut.ſ.ꝓxi.§.

x Et cū.dic legata relicta filio vt filio:⁊ heres dicit cum nō ē filiū mittetur ī poſſeſſiōem legatoꝝ:⁊ differt qō ſtat⁹⁹ legatoꝝ.⁊ ſm hoc eſt mirꝝ q⁹ legatario ſingulari datur car.et fō teſtō ſm pla. Et q̄rit ſm cū: an filius ꝑ bis legatis bēat ſm ta.ſicut car.qō vſ abſurdū. Uel plani⁹ dicuz poſthumum miſſuz in poſſeſſiōe er car.⁊ legatario legata petere certe differret:q⁹ ſperat petitio hereditatis moueri ꝑ legitimos ꝑ filium qñ erit pubes:vt ar.C.de peti.here.l.ſi.⁊ ſz hoc dic cām.ſ.legatoꝝ:⁊ pōt.i.dz.⁊ facit.ſ.e.ſi quis liber.

y Quāuis.heredi.impuberi quē conſtat ſine negatione ſcriptum, alioquī contra:vt.ſ.ꝓxi.rſi.azo.

z Certū ſit.ipe tm̄ poſſeſſionē adipiſcit iure cōi ſine auxilio carbo.vt.C. de edi.di.adri.tol.l.q̄uis.⁊.ſ.quoꝝ lega.l.i.⁊.ii.azo.

a Differt qō.ſed nūquid fit miſſio:vt.ſ.ſtatī dixit.azo. Itē⁊ hoc ſiue agat:ſiue conueniat impubes.vt.ſ.e.l.§.parui.

tur qō ī tps pubtatis:ſz nō ex carbōiano ſz ex inſtitutiōib⁹. Impuberi q̄uis miori.xx.v.ānis carbonianū ñ ſuccurrit:ſz ſi cū cēt pubes q̄ſi ipubes obrepſerit bonoruzqz poſſeſſiōez accepit:dicēdū erit nihil eū egiſſe. Nam⁊ ſi ipubes cēt mor pubes fact⁹ cēt:finirēt bonoꝝ poſ.emolumentuz. Cauſe cognitio in eo uertit:ut ſi mānifeſta calūnia appet coꝝ q ifantib⁹ bonoꝝ poſſeſſiōez peterēt nō daretur bo. poſſeſſio. Sūmatiz⁹ ergo cū petit ex carbōiano edcō bo poſ. dz ꝓtor cognoſcere.⁊ ſiquidē abſolutā cāz iuenerit euidēter qz ꝑbeāt filium nō eſſe⁹: negare debet ei bonorum poſſeſſionem carboniani Si vero ambiguā cauſam hoc eſt vl modicū ꝑ puero facientem vt nō videat filiꝰ euidēter nō eſſe dabit ei carbōianā bo.poſſeſſiōez Que ät ſūt cāe cognitiōis.una dāde carboniāe poſ. q̄ habet cōmodū illud:vt pinde atqz ſi nullaz ꝓtroueſiā pateret ipubes: poſſeſſionē bonorū accipiat. Alia eſt cāe cognitio:illa utꝝ debeat differri in tps pubtatis cognitō:an repſētāi Hoc aūt diligētiſſime ꝓtori examinādū ē:an expediat pupillo repſētari cognitiōez an poti⁹ differri i tps pubtatis. Et marie īquirē b a cognatis.mſe.tutoribuſqz pupilli dz. Fige cē teſtes quoſdā q dilata ꝓtroueſia aut mutabūt ꝓſiliū aut ōcedēt: aut pp tpis iteruallū ñ eādē⁹ fidē bēbūt: vl finge cē anuz⁹ obſtetricē vl ācillas q̄ vitatē⁹ ꝑ ptu pōt iſinuare⁹ vl iſtrumēta ſatis idonea ad victoriā vl q̄dā alia argumēta vt mai⁹ dānū patiat pupill⁹ q differt⁹⁹ cognitōq̄z cōpēdiū qō ñ repūtat Finge pupillū ſatisdare nō poſſe ꝓtra admiſſos⁸ī poſ.q ō bñditate⁹ ꝓtroueſiā faciūt mīta poſſe ſubtrahere.nouare.moliri⁹. aut ſtulti aut iniq ꝓtoris erit rem ī tps pubtatis differre cū ſūmo ei⁹ ī cōmō cui ꝓſultū velit. Diu⁹.n. adrian⁹ reſcripſit.q⁹ ī tps pubtaz

b Ex ꝓſtōibus.ſi uero tm̄ de bonis nulla fit dilatio:vt.ſ.e.l.i.§. ſi qs filiū.⁊.ſ.e.l. ſi ipubes §.cū ẏo.azo. Itē contra .ſ.e.l.de bonis.§.ita de mū. So.ibi.

c Duberi. poſſeſſionis. petēde nō petite: vt .ſ.e.de bonis.§.poſt.ut dic idez⁊ ſi ſit indulta a iudice dū tm̄ ipa corpora liter non ſit tradita azo. vt.ſ.e.l.pe.

a Cauſe. dixit.ſ.e.l. .i.in pn. in duobus uer ti cauſe cognitionem. et b de primo.⁊.ſ.proꝝ.dicetur de alio.

b Summatim. imo plene:vt.C.e.l.ii.ſz exponē vt ibi.ac.

c Abſolutā.i. ſine dubitatione:hoc enim euidenter ꝛc. ſic ergo illa regula dolo facit qui petit ꝛc. vt.ſ. de excep. do.l. dolo bz locū et ī poſſeſſoriis.⁊ ſic ē ꝑ.ſ. quoꝝ le. .l.i.§.rediguntur. ſz dic vt no.ſ.d.l.dolo. Item no.de ſūmaria cognitione:vt.ſ.ad exbi.l.iii.§. ibidem.ac.

d Non ēē.qō duobus modis fit:vt.ſ.de bis q ſunt ſui uel ali .l. filium §.ſz⁊ ſi ſic.⁊.§. ſz mihi.

e Due.vna de q̄ dicit .ſ.proꝝ.§.ac.

f Diligentiſſime. b ꝙ cāe cognitio fit plene: ſz ſupius ſemiplene.azo.

g Nō eādē fidē.q⁹ fierēt infames.⁊ ſic no.idez ſi de facto fiāt infames: q⁹ min⁹ credit.nam tpe redditi teſtimonij fides teſtis iſpicit:vt.ſ.de teſti.l.iii.in pn.uel dic nō eadē fide.i.nō ita credit q⁹ nō eſt ueriſimile q⁹ de tā lōgo tpe ſic recordent ſicut de recenti.

b Anum.i. vetulam ad qō.ſ.de teſti.l.inuiti.⁊.l.er eo.

i Ancillas. caute hic in plurali.ſ.in ſingulari dixit.q⁹ in qōne vni⁹ ſerui cā ponēda non eſt. vt.ſ.de qōni.l.i.§.idez cornelio.plurium enim ſeruorum argumenta⁊ indicia alijs precedentibus ſunt neceſſaria.ac.

k Hereditatē.⁊ ꝓa fratres huius quia negat filius.qō dic:ut.ſ.de queſtiōibus.l.exheo.§.de qōne.azo. l Inſinuare.nō ē idonea hec allegatio cū poſſint hodie teſtimonia publicari: vt in auē.ō teſti.§.⁊ hoc iubem⁹.idē⁊ in ſupioribus allegatiōibus:ſed nō ſic in iferioribus.azo.

m Differt.hoc ꝓcedebat bul.ſi filius peteret car. alſ ēt ſi ſibi expediret repſentari:tm̄ ſemp in pubertatē differt.qō Jo.nō placet.ꝓo bul.eſt ſ.e.l.i.§.q̄uis.nā ibi dicit differēda cum tm̄ ſtatus ſit ꝓtroueſia.nō ergo locum bz car.ſed ar.contra cum eſt ratio huius rm̄.azo.

n Admiſſos.ideo.ſ.q⁹ non ſatisdat: ut.ſ.l.i.§.i.ac.

o Hereditate.⁊ de ſtatu:aliter enim locum non habet:vt.ſ.e.l.i.§.ſi quis filium.ac.

p Moliri.repete poſſe illos miſſos.⁊ ſic vel eſt ibi copula⁊ nouaſ ꝛc. vel punctum loco copule.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Expiri.i. defendere. sic.ff. de re iudi.l.sepe.§.fz scientibus. uel dic agẽdo: vt.ff.e.l.§.parui.ꝛ fm primã no. cogi aduersarios agere ad tẽpꝰ. sic .C. de ingenu.ma.l. diffamari. azo. b Qđ pro ipis. nã qđ fauore ff. ut. C. de le.ꝛ cõsti.l.qđ fauore.ꝛ fa.ff. de libe.cau.l. diui. in pn.

c Si mater. obtinuerit. idẽ ꝛ si succubuisset. azo.

d Questio. ꝓra impuberẽ. fz cõtra matrem de adulterio non ff facile. ar.ff. de accu.l. si cui. §. hisdẽ. hic aũt videbat ꝑ qꝛ absoluta adultera et adulter videtur absolutus: vt.ff. de adul.l. denũciasse. §. querit. ꝛ fat .ff.e.l.i. in fi. Ac.

e Si is. natus de secundo matrimonio. ac.

f Filio. nato ex primo mrimonio ꝛ eodẽ pre: fz nõ eadẽ matre. ac.

g Mater ei. s. filio secundi matrimonij. ac.

b Impuberi. supstiti.

i Quã. s. ꝓtrouersiã.

k Eũ filiũ. s. supstitez.

l Suo. an hereditario sic. ff. ad tre. l. si res i fi. ꝛ ad ar. contra in eo. ti. in .l. si patroni. §. qui fidei cõmissariam. ii. rñ. ꝛ .l. facta. §. si cũ suspecta.

m Negat. als nõ negat hunc. s. supstitẽ filiũ defuncti. sed etiam dicit de suo ꝛ deinde nec supstes negat filiũ suum fratrem fz dicit matrẽ non ỹbere succedere. ꝛ hoc colligit ibi nõ. n. ff. alii nõ bñt nõ ꝛ tunc dic fz. B. mr negat supstitẽ filium .s. solũ filiuz qa ꝛ suum filr dicat. nec supstes negat. sed ꝛ si negaret supstes: idem ꝛ cesset carbo. qꝛ non patitur sed facit controuersiam supstes: vt.ff.e.l.qđ si ille.

n Paternis. melior rõ: qꝛ trñ de bonis ꝛ non de statu fit controuersia ut. ff.e.l.i.§. si quis filiũ azo. ꝛ fa.ff.e.l. si impubes. §. si pupillus.

o Alterius quoq;. sic .s. que res pig. ob. pos. .l. aristo. ꝛ quẽad. ser. a. .l. si cõem. ꝛ ff. de uen. i pos. mit. l. añpe. sed contra. ff.e.l. ticia. sed dic ut ff.e.l. si ipubes. §. si mr.

p Parui refert. quaz tum ad differendã qõnem status: nam vtrobiq; differtur.

q Petitor. possessionis. azo.

r Status. s. trñ. uel status ꝛ bonoꝝ si velit in possessionẽ mitti:

s Patr. no. patr. secus. n. si alii faciat: ut. ff.e.§. qđ si ille. ac.

t Differt. qđ. u Si duo. ad euidẽtiã huius. §. dic ꝙ ille solus ꝛ ille oĩno ipubes qui patr controuersiã status sui ꝓpzii possit postulare differri qõnẽ status. ille aũt ipubes q facit alteri ipuberi de statu eius ipuberis quẽ cõuenit cõtrouersiã: nunq; põt postulare. ꝛ est ratio: qꝛ impuberi ne amittat libertatẽ suã dz fauor exhiberi: nõ ut aliũ ipuberẽ sua libertate priuaret. ꝛ ita oĩa sunt clara. nã in. i. rñ. sic dicit: qꝛ cũ uterq; alteri faciat ꝓtrouersiã ꝛ uterq; patr ab alterutro: utroq; impubere existẽte adhuc differt. In secũdo ỹo est ẽt pdicta rõ: qꝛ cũ his adolcuerit: qui se soluz dicit. alter aũt qui ꝛ se dicit est ipubes: pubes ipuberi facit cõtrouersiã: ꝛ ita ipubes patr litẽ ꝛ sic differt. In tertio vero nõ differt: quia pubes ab ipubere patiebatur litem.

r Status. s. trñ uel statꝰ ꝛ bonorũ: sed possessionẽ uel retinet uel adipiscit: vt. ff. de inof. te. l. q de iofficioso. Itẽ hẽc ỹa fiũt si agat possessorio. si aũt petitorio distinguit: an agat: ꝛ nõ differt. an cõueniat: ꝛ tũc sic ẽt si ꝓ ꝓpzii statꝰ ꝓtrouersiã patr: ut. ff.e.l.§. iussum. y An ꝛ se. s. ꝛ aliũ. ac.

z Dicat filiũ. s. se q̃ q̃ eorum. ꝛ sic q̃libet de altero negat.

a Possessor sit. s. q̃libet eorũ de quo querit.

b Alter ꝛ se .s. ꝛ aliũ. azo. c Status. sui. s. de filiatione.

a Facit. s. de statu alterius controuersiã agendo vel recipiendo possessorio: vt petitorio. ac. b Si qs liber. iussus. aliquis maior.

c Status cõtrouersiã. qꝛ seruũ cẽ dicat: agit ergo institutus petitione heredi. ꝛ filius dicat testamẽtum ruptũ instituturus replicat filium cẽ ierum. secus autem si ipse pupillus ageret petitorio contra institutum: qꝛ tunc nõ differt. sic .ff.e.§. missum. ꝛ C. ỹ oꝛ. in. l. .i. ꝛ est rõ: qꝛ primo cãu retinet secũdo alij extraneo oĩa auferri vult. ac.

d Pẽdentes. i. si qs dicat ex testõ se esse liberũ. ad qđ. C. de pe. here. l. fi. ꝛ .ff. de peti. here. .l. si quis liber. in fi.

Cum extaret. Si ꝓpter debita particularia qđ status ĩ ferr impuberi: differt in tempꝰ pubertatis. b. d. Bar.

e Pertinere. s. dicunt. azo.

f Dictũ. vt fiat missio. ac.

g Cautio. cũ fideiussore: vt .C.e.l.i. ꝛ fiet suo publico: vt .ff. rem pu. sal. fo. l. ii.

Missum. Missus ĩ possessione ex hoc edicto prętor iuetur. nõ trñ missus vt car. possessor potest hereditatem uel res singulas vẽdicare nisi velet de filiatiõe plene docere. b. .d. Bar.

b Cõstituere. vt ergo ꝙ prima missio nõ faciat eũ possessorem: sicut nec in dãno infecto. nec etiam illa que fit de ventre uel cã rei seruande: vt. ff. de dãno infecto. l. si finita. §. iul. ꝛ de acq. pos. l. iu. in fi. fz debeat secundũ decretuz interponi: vt ỹ iunait. sed dico cõtra. s. ꝙ status etiam possidet si fuit reipsa facta missio. ꝛ aliud in dãno infecto: quia ibi speratur dominũ vel fiadatio: hic aũt et inuito aduersario admittit impubes fiadãs. fz cẽ ꝛ aliud in muliere ꝛ similibus: qꝛ hic semper dicit dat carbo. poss. vel accipit possessionẽ: vt. ff.e.§. que in fi. ꝛ §. cãe. sed in predictis vt mittitur in possessionem. ꝛ taluer possessio nõ q̃rit: vt. ff. de acq. pos. l. si quis aũt. §. i. ꝛ pro hoc ꝙ iste possideat ẽ. ff. l. pe. ꝛ .ff. de inoff. testa. l. qui de inofficio. ꝙ ergo hic dicit student pre. con. poss. dic. i. possessorem cõstitutum trñ. arg. ff. de ỹo. sig. .l. lege. vel dic qñ ẽ missus vt bo iudicis trñ constituet possessor: ut adipiscat possessionẽ ꝑ exhibitionem: ut. ff.e.l. q̃rit. ꝛ est vsus. fz qua actõe. rñ. in factum q̃ oritur ex hoc edicto: scilicet ut quilibet alio ut. ff. ne vis fi. ci. l. pe. §. cũ ptor. ꝛ ueniunt coꝛpalia trñ. ar. ff. quoꝝ bo. l. ii.

i Aut hereditatẽ. qñ ỹo trñ erat missus: vt. n. agnoscẽs qualiuet aliã bo. pos. uel ẽt vñ liberi uel ẽt unde agnatus. statim põt agere peti. he. bo. poi. ut. ff. de bon. pos. here. pe. ita iste putabit. fz nõ est ita: qꝛ alie tribuũt ius in proprietate. hec in pos. trñ ut hic dicit. uel si de facto erat missus petet res aliquas quas non habet peti. here. uel rei uen. quasi heres uel quasi hẽat ius in proprietate. hic non põt sed contra. ff.e.l. pe. so. ibi. ac.

k Exceptione. s. in factuz. qꝛ preiudiciũ hereditati fieri nõ dz: ut. ff. de except. l. si post. ꝛ ff. de peti. here. l. unus. fz nõne hodie ꝓtra: ut. C. de peti. here. l. fi. trñ. nõ: qꝛ hic agere vult heres ad suũ cõmodum ꝛ alterius ꝓiudicium qui moturus est litẽ. ibi ỹo ꝓuenit. Itẽ ꝓtra. ff.e.§. parui. dic ut ibi.

l Iudicari possit. ut. C. de oꝛ. cog. l. i. contra. so. ibi.

m Ex liberis. i. dicere si ipe uult uẽdicare res dicat se heredẽ. uel qꝛ sit de liberis uel alius. n Heres sit. s. petat. o Presũptio cur. i. filiationis sũmatim cognite: ut. ff.e.§. sũmatim. ppter qđ dat car. pos. azo.

p Iniuriã. s. de rebus amittẽdis si trñ petitoriũ ꝓponeret ꝛ ꝓpter psumptionẽ qualẽqualẽ res possessori auferet: in ꝑpetuum ius possidendi esset sopitum: ut. C. ut li. pen. l. q licitam. azo. ꝛ ne iniuriaruz ꝛc. ut. C. unde vi. l. meminerint

a Hec aũt. liberis vant. ex quolibet capite: vt. ĵ. quis or. in bo. pos. scr. l. si coheredis. §. fi. ac.

b Carbonianã. hic tñ tñ bonoꝝ fit cõtrouersia fz .R. sz certe h falsum ẽ: qz tũc nõ vareꝰ: vt. s. e. l. i. §. si qs filiũ. qõ h ꝓcedit. azo.

c Ordinariã. s. vnde liberi vel unde cognati. vel aliã que ei deferꝛ & si voluerit actiões intẽtare. & iõ dicit oportebit. qz hec bene sine ordinaria cõpetit: vt. ĵ. e. l. si impubes. §. fi. licz actiones non exerceat.

d Currunt. ordinarie sic dicta qz tribuit ius in proprietate: h aũt tñ in possessione retinenda & adipiscenda: vt. ĵ. ne vis fi. ci. l. pe. §. pe. &. §. fi.

e Scit. & sic factum: vt. s. de iu. & fac. ignо. l. i.

f Facultatẽ. qõ dic. ut. s. de bo. pos. l. in bonorũ & cõtinua. l. sequenti.

g Deoqz. ex prima parte. dicũt qdã cõtra ta. qz ꝑcedit illã que datur fz tab. ut. ĵ. de secũdis ta. l. ii. §. equissimũ. tu dic vel illã cõtra ta. vel vnõ liberi vel aliã ordinariã ei competentem: que dicunt cõpetere ex prima parte. qz frequenter currit eis ante tps q̃ carbo. vt statim patebit.

b Sequẽti. s. carboniana.

i Carboniani. veteris & solẽnis que solẽnitas hodie est sublata: vt insti. de interdic. §. fi.

k Bonoꝝ pos. carbonianã.

l Porte. s. statim.

m Cessisse videbitur. & iõ nõ peteꝰ carboniana finito tempore prime.

n Acceperat. i. accipe poterat. nec. n. accepit: vt princi. huius legis.

o Quã. s. carbonianam.

p Utek. s. acti. in factum que vniuersalis ẽ. ad corporalia tamẽ solũmodo: vt. ĵ. quorũ bo. l. ii. vel dicit actionibꝰ in factũ q̃ defuncto cõpetebant pro possessionibꝰ singulariũ rerũ adipiscẽdis. puta vti poss. & vnde vi. ex qbꝰ & siblꝭ dat in factuꝫ bas. n. non ꝓhibeꝰ itẽdere cũ ex hoc nulla fiat iniuria reo: vt. s. l. pri. §. missuꝫ. az. vel dic vteꝰ qñ erit pubes: vel liquebit cũ heredẽ: vt. ĵ. stati colligitur. q. d. nõ currũt tpa actionũ: vt. s. de inoff. te. l. q de inofficioso. an aũt alias actio. possit intẽdere: videꝰ qꝫ nõ: vt. s. l. pri. §. missum: ecõtra qꝫ sic: vt. ĵ. e. l. pe. vbi dices.

q Judicatũ fuerit. in peti. here. dum ipe agit vel cõuenitur quasi non sit filius.

r Denegabunt. ipso iure sic s. de arbi. l. si cũ dies. §. si qs.

s Actiões. oẽs ẽt possessorie.

Sed & si is. Hic iurisconsultꝰ icipit exponeꝛ tertium caput edicti õ satisdatiõe. bar.

t Sed & si is caueat. accipe is cui ꝛc. secus i exneo: q nõ admittiꝰ in pos. nisi pupillo nõ cauẽte: vt. ĵ. §. quotiẽscũqz. & ẽ b rõ ne qõ vni daꝰ alteri denegeꝰ: vt. C. q po. in pig. l. fi. §. exceptis. & fa. s. e. l. i. §. i. ac.

u Si ipubes. nõ defendaꝰ. cũ possideat.

x Aduersarius. qui nõ est ex liberis.

y Exerceat. tpe pituras alꝭ nõ. vt. s. de uẽ. in pos. mit. l. i. §. Itẽ si periculũ. & de admi. tu. l. inter. &. ĵ. pri. ibi. aduersarius aũt ꝛc.

z Aduersus curatorẽ. insolidũ. vt. s. de cur. bo. da. l. si plures. & dic actiones nõ hereditarias. tũc. n. fieret ꝓiudiciũ petitiõi here. sz actiões ꝓpetẽtes ex aliquo cõtractu quẽ habuerit cũ defuncto & tũc fit ꝓiudiciũ hereditati: qz sibi. sed hoc ꝓcediꝰ: qz suo iuri & fauori licet ei renũciare: vt. C. de pac. l. pe.

a Si satisdedisset. si pro q̃uis.

b Quotiẽscũqz. satis. s. pupillus. & sic aduersarius nõ cẽt in possessione.

c Non dat. in casu. & satisdedit mittiꝰ aduersarius. puta si ẽ ex liberis: vt. s. e. l. i. in pn.

a Nõ det. s. aduersarius. & hoc quo ad missionez. sed quo ad administrationẽ non habet nisi satisdet: ut. ĵ. ꝓpor. §. & si velit ꝛc.

b Satisdare debet. ut insti. de satisda. tu. §. i.

c Exigere. sic. s. de vẽ. in pos. mit. l. i. §. itẽ piculũ.

d Cetera. qdã habẽt ceterũ cũ pupillus possideat an vesceꝛdi ꝛc. & ẽ vꝛ sus ibi. ceterũ & nõ ibi. an aũt. & deficit aũt. vel dic ceterum. i. nisi satisdet cũ pupillo possidebit. s. tñ. q. d. nõ vẽdet. & erit. §. an aũt. vel dic ceterũ ꝛc. q. d. lz ueniꝺat ꝑtita satisdati. tñ oĩa cum pupillo ꝛc. & ſm ꝑmũ ẽ pupillus. & ſm alios pupillo ꝛc. & est. ĵ. in auten.

e An aũt. missus. s. pupillus.

f Nõ posse. sed superiori ẽt si aliũde possit ali: & facit. ĵ. pri. §. nõ soluꝫ. & C. de ordi. cog. l. fi. §. qõ si ei. & s. de uẽ. i pos. mit. l. extraneo.

g Mittẽdus est. s. filiꝰ alius aũt nõ: vt. s. õ uẽ. in pos. mit. l. vbicũqz. §. interdum.

b Oium. pretorum & ꝓbat ꝑ simile. & exponeꝰ hec verba: vt. s. de uen. in pos. l. fi.

i Ne minor. sic. s. de uẽ. in pos. mit. l. i. §. ii.

k Marie. i. ꝓcipue. ac.

l Intercipe. sic i auc. ut hi qui ob. res mino. col. vi. §. i. &. C. õ lan. li. tol. §. sed ne furãdi. ac.

m Qui bona. pro pupillo ꝓpter alimẽta remanẽte in possessiõe. vꝭ alimẽtis a curatore administratis: vt. s. de uẽ. in pos. mit. l. i. §. mulier az. & sic. s. vt le. no. ca. l. postq̃. §. sed si nec.

n Ebonis. & de statu sui simul. s. an sit defuncte filiꝰ & q̃ dicit matris: idẽ si de bõis cuiuscũqz sui agnati vel cognati conueniꝛet vũmodo status fieret ei qõ vt. s. de uẽ. i pos. mit. l. ubicũqz. §. interdũ. secꝰ si ageret: vt. s. e. l. iii. §. missũ. &. ĵ. e. l. si impubes. §. si pupillus. az.

o Decretũ. iudicis: vt. s. in bonis fiat missio ex carbo. edi. & differaꝛ que stio status & bonoꝝ ga dicitur defuncte filius ñ esse. azo.

p Quidẽ nõ est. vt et. s. e. l. nõ tñ.

q Adhibenda. ex constitutionibus: vt. s. e. l. iii. §. q̃uis. uel interꝓtatione prudẽtiũ. s. pauli & aliorum: vt hic. & s. de ven. in pos. l. vbicunqz. §. i. ac.

r Negocium. i. questionem status. qz dicitur nõ filius defuncte & de bonis per consequentiam. nam si de bonis tñ fieret questio non differetur: vt. s. e. l. i. §. si quis.

s Differendas. ex constitutionibus: vt modo no. & dic q̃ volens succedere patri negatur filius. Idem de matre quia negatur filius. Idem de fratre: quia vult succedere fratri & negatur frater. sed si simul agat cum fiat missio in paternis ex car. an & in alijs. s. maternis & fraternis qõ uidetur occasione paternorum. ar. ĵ. de vi & vi ar. l. i. §. si fundus. &. ĵ. e. impubes. §. si pupillus. sed dico contra: quia alia est ratio in vno q̃ in alijs vnde dicitur secretorum secreta debet esse ratio: vt. C. de dona. iter virum & vxorem. l. si maritus. nã põt esse filius ticij: & non berte vxoris & ecõtra sed secus i bonis liberi: qz si filius defuncti est: ergo eius liberis succedere debet: ut. d. §. si pupillus ſm ac.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Huic.ab intestato.contra.ſ.e.l.i.§.r gnāliter.ſz illa regula locū hz facto testō:ſz tñ fallit qñqz.ut ibi diri.hic loqtur non facto testō:vt.j.ſi tabu.testa.nul.ex.l.i.§.sed r ſi ex carbo.r fac.j.qs or.in bono.poſſ.ſcr.l.ſi coheres.§.fi.r.ſ.de ven.in poſ.mit.l.fi.

b Partibus.vna.ſ.qua rc. c Ita demū.bñditatis.pñc vel alterius ascēdentis p lineā masculinam.ut.ſ. eo.l.i.§.non tñ.

d Bonorū.ſ.pñnorū nā ſi pro aliis bonis licz stipulat⁹ ſit qō cessat car. vt.j.l.proxi.§.ſi pupillus.azo.

e Explicāduz.hoc ex car.secus ex cōſtōnibus: vt.ſ.e.l.iii.§.quis. vl vic ſi expedit pupillo nō differri:vt.ſ.eo.l.iii.§. due.alii q hic in cā liberali.ibi in filiatione ē qō qō nō placet:vt.ſ.e.l.i. .§.sed r ſi quis nō tñ.

f Qui pupillo.debebit.niſi ſit ex liberis:vt ſ.e.l.sed r ſi is in pñ.

g De bonis.niſi in casu:ut.ſ.ut i poſ.le.l.pe.

h Nō ſolū alimenta: ut.ſ.e.l.ſz ſi is.r.§.an autē.r facit.ſ.de admi. tu.l.cū plures.§.i.ac.

i Post pubertatem. offerēte.quid ſi neuter caueat.tñ.vt.ſ.e.l.sed ſi is.§.quotiēcūqz.r.§.cū autē.r.ſ.ut le.no.ca.l. postq̄.§.sed ſi nec. Ita testa.i.e.l.postq̄.§.ſpera tor.in pñ.r.j.e.l.antepe.

k Si impubes.pñne adoptiue.ac.

l Simile.qd est q dicit ſimile.

m Item ſi impubes. datus qō vex ē ſi ē ita: vt iſti.de bñ.ab intesta. §.at bi.r.§.eadē.r.ſ.ō contra tab.l.ſi emancipatus.§.fi.niſi in casu: vt.ſ.de cōtra tab.l.iii. idēqz est ſi ipſe negat ſe i adop.datum.

n Carbo.vtile nō vi recto cū ꝓster filiū: vt.j. .l.ſi decesserit.ac.

o Cū vo.testamēti iure.ſit ioffi.uel nō:ut.ſ. de inoffi.testa.l.filio.in fi.r facit in.eo.ti.l.q de inofficioſo.r.ſ.e.l.i.§. pōponius.sed que est rō que dicit de iure test.rē.

p Si mr.nō semp.immo nunq̄ vt.ſ.e.l.i.§. fi.r hoc marie qz pretores fauent libertabus: ut.ſ.de ali.mu.iu.l.qz .§.i.nec obstat.ſ.eo.l.iii.§.ibidem:qz verisimilius est matrem maiorez .xv.an.cām ſuam defenſuram vt hic q̄ minorem vt ibi.aliqñ tñ differatur cā liberalis:puta ſi ex testamēto vendicetur.qō dicit impubes rupiſſe:vt.ſ.e.l.iii.§. ſi quis liber.azo.

q Nā.argumētat.quaſi nō debeat plus cōcedi matri p filiū q̄ ipſi filio qō tñ qñqz fallit:vt.j.de ſolu.l.modeſtinus.r facit.j.e.l.tricia.

r Solet.ſi expediat:vt.ſ.e.l.iii.§.due.

s Quotiens.loco.qz eodē mō fit miſſio r differt qō ad pubertatē.fit ergo hec fictio ad cōmodū ipuberis nō ad incōmodū:qz ſi idē oīno esset nō daret ex carbo.cū a tpe cōtrouerſie cōpetat.vt.ſ.e.l.iii.in fi.nā nō refert qō ex equipollentibus dixerit.ſic.ſ.de cōdi.r demon.l.nonnunq̄.azo. ſic ergo non est omnino ſimile.

t Cū aūt.totā.cur nō p:o pte:vt ar.ſ.cōi diui.l.ſi qs putās.§. ſi damni.tñ.qz ilicit pſona defuncti:cū quo cōtractū est:ut.ſ.qbus ex cau. in poſ.ea.l.iul.r.ſ.de exerci.l.i.in fi.r.l.ii.nec mirum:qz r ſic est alibi: vt .ſ.ſi ex nora.cā aga.l.ſi cū vnus.r de pecul.l.ſi nor.§.fi.r.l.ancillarum.§.ſ. inconſtantia enim repellit:vt.ſ.de pcura.l.in cauſe.r facit.ſ.de acq.here.l.cū hereditate.r.ſ.de pcura.l.omnium.

u Interdū.ſi nō ꝓtra ta.qd est qō dicit ſi nō contra ta.ſed abintestato cuz neutrum poſſit petere exheredatus:ut.ſ.de contra ta.l.ſi post mortē.§.fi.r.j.vñ liberi.l.ij.in pn. ad pmam dico qꝫ nō fuit rite exheredatus: vñ non obstat quominus dē contra ta.vt.ſ.de cōtra ta.l.non pu.§.nō quotus.puta ſub condi.vt.ſ.de lib.r postbu.l.iii. .§.pure.r ad scōm dic qꝫ fuit i ptāte filius iſte r cum nō rite exheredatus est tanq̄ preteritus dicat nullum r venit p vñ liberi: vt.ſ.de lib.r postbu.l.fi. aliꝫ dicūt rite exheredatū ſed errore admiſſum abintestato per vnō liberi:vt.ſ.ō col. do.l.filius.

x Tales.vt ſub ꝓdiuē exheredauit.uel qz non fuerunt ibi .vii.testes.r facit.ſ.eo.l.cum aūt.r.l.i.§.pompo.

y Si pupillus.peteret.p vñ liberi:vt inſti.de bonorū poſſ. .§.cunqz.

z Nulla.melius diriſſet quia agit ſi nō ꝓuenit.ſi enī ꝓueniret:ſz de paternis nō fieret controuerſia:tñ differt qō status in tpe pubertatis: nō tñ ex carbo.vt.ſ.eo.l.iii.§.q̄uis.r.§. muſſum.r vt h of.azo.r.ſ.l. pri.in pn.r fa.j.e.l.cū ſine in fi.r.ſ.eo.l.iii.§.plane ſi mr.

a Nec quoqz.no.vnum pp aliū:vt r no.ſ.l.pri.§.plane ſi de paternis.

b Quesitū.b dicit impuberi dari car.r nihilominus in tribus caſibus ſcripto bñdi dari ſm tab.pmus est ſi ipubes ve nō fuerit de filijs ſz preter dando car.q̄litercūqz habita modica pſumptione p puero preſumpſerit cū filiū.nam cuz ille nō sit filius etiaz ſi petat bonorum poſ.ꝓtra ta.r car.q̄ damnr eidē:vt.ſ.eo.l.i.§. r generaliter nō ipedit ſcriptū bñdem petere ſz tab.vtpote cū dano bo. poſ.cōtra ta.ipſo iure ſit nulla vt.ſ.de le.pſtā.l.filiū.§.ſi qs cōtra ta.Item in alio caſu nō impedit.ſ.cū ve est filius: ſed non accipit bo.poſſ.cōtra tabu.vtpote tpe exclusus vel aſi ſi cam peteret ſm tab.locū non haberet:vt.j.ti.i.l.ii.§.expectandi. Item in tertio caſu nō ipedit.ſ. qñ ve est filiꝰ r nō petijt contra ta.puta tpe exclusus:r cuz poſſit abintestato petere liberi vicendo nullū:qz filius in ptāte ē preteritus r nō petijt. nam ſcripti bñdes poſſunt petere ſm tabu.quaſi voluntate filij teneat interim teſtm:vt.ſ.de iniuſto testa.l.filio.ſz Postea filius poſſit reſtitui.ſi vo filius preteritus peteret vñ liberi:qz diceret nullū:tunc nec adire ex testō nec ſm tabu.peti pōt:vt.j.ti.i.l.bi demū.r.ſ.de bo.poſ.l.nō est.§.ubicunqz.r ita obſtat qꝫ nō petit ipubes vñ liberi:petit ſcriptus heres ſm tab.r bñ pōt esse qꝫ impubes nō petijt cōtra ta.tpe exclusus:qz eā ſibi cōpetere ſciebat ſed neſciebat ō bo. poſ.vñ liberi.nec copiā habebat conſulēdi peritiores:vt.ſ.de bo.poſ.l.in bonorum.ſed cū car.dat ubi cōtra ta.r ubi cōtra ta.dat ſm ta.denegat.ergo vbi est car.ceſſat ſm ta.Sed rñ.ſz dē ubi illa nō tñ ſegt ergo habēt cūdē effectū:nam et vna tribuit ius in proprietate:altera non.

c Bonoꝝ poſ.que facti est non iuris: vt.j.e.l.ſcriptus.b.

d Decrēuit.decretū.ſ.ꝓtoris inducētis impuberē in poſſ.ex car.contra videbat:qz nō de ſtatu ipuberis.ſed defuncti erat qō.ſed dic qꝫ de ſtatu impuberis erat qō p ꝓñs:nā dicebat impubes ſe finiſſe in potestate defuncti qō ego.rē go.r facit de ſtatu de.l.qꝫ est conſtitutum.

e Quod labeo.ō eo.ſ.tñ:ſz in alio verū sit nō tñ ex uerbis labeōis.r no.rē

sum datū ītelligi in eo casu qui dubitabilis est nō q̄ īdubitabilis: sic. ff. ad munici.l.i.in.fi.

a ¶ Agnitus. i. habitus a patre vt filius.

b ¶ Iustior. vt in pos. mit. si q̄ fiat de eius statu. ⁊ facit. s. de lib. ag. l. i. §. iulianus. a30.

c ¶ Posthumi. de quo dixit labeo.

Q Uia mulier. Ventri nō dat bonoꝝ possessio ex carboniano. b. d. Bar.

d ¶ Ex edicto carbo. ⁊ de ven. in pos. i ducto ad exēplū car. vt s. de vē. in pos. mit. l. i. §. si eā nā h edictū nō subuenit nascituris: ſz natis fit ⁊ bo. pos. ꝫ tabu. vt. s. ō vē. i pos. l. i. i pnc.

e ¶ Dari debz mulieri.

f ¶ Cū cā. hoc ē dicere detur h bo. pos. vētri cū cā cognita: sed hec tacita vel expressa ne cē.

g ¶ Data. mulieri.

h ¶ Denegata. s. mulieri.

i ¶ Ordinariū. sed nec extraordinariū: puta carb. pos. q̄ dicitur extraordinaria: q̄ nō tribuit ius nisi circa possessionē. ⁊ facit. s. de iureiurā. l. iii. §. pe. sed ꝫ. s. c. l. i. in fi. Sol. ibi. ac.

Q Uam sine. Erbe. edat⁹ nō hz carbonianam. bar.

k ¶ Locus. ⁊ ē rō: ut. s. de mino. l. i cause. i. rū. ſz ar. ꝫ. f. ut ex le. ⁊ sena. cō. l. i. §. nunq̄.

l ¶ Ex alia. ad hoc. C. de legi. hꝝ. l. emācipat⁹ in fi. ⁊ auc. cessante. ⁊ auc. post. ⁊ auc. ffos.

m ¶ Iure. sub. pro.

n ¶ Libertoꝝ. ad b. ſ. ō op. li. l. si opaꝝ. ⁊. l. cū pfonus. ⁊. l. cū libert⁹. ⁊. s. de reli. l. q̄ pf.

o ¶ Carbo. vt ⁊. s. e. l. si īpubes. §. si pupillus. etī q̄ intentio legis q̄ īstitut⁹ vel exhꝝdat⁹ fi hz car. vt. s. eo. l. i. §. pompo.

p ¶ Script⁹. possessionē. ꝫ tabu. q̄ dat ex edicto pīo. i. q̄ p̄cedit ſz tabu. vt. ſ. ti. i. l. ii. i pn. ⁊ alſs abitestato: ut statī dicet.

q ¶ Legitimi. q non bñt: vnō agnati iteriz duz sperat ꝫ tab. non autē repetas ſz tab. q: eaz nō hz legitimus.

r ¶ Cessante. i. auctoritatez nō prestante ei qui legitimus est: vt. C. cōia de suc. l. antēq̄ scriptus. at si cert⁹ cēt de viribus testamenti bñ adiret: ut. s. de cōtra ta. l. illud in pn. ſz nō petat fm tabulas.

s ¶ In dubio. an valeat testamentū: vñ iteri nō adit: vt. s. de acq. hꝝ. l. ſz ⁊ si. §. cur aūt.

t ¶ Constituti. īpuberis. hac. l. no. hꝝditatē nō aditā trāsmitti. sic. s. ad silf. l. si qs in graui. §. fi. ⁊. s. de ꝓtra ta. l. illud. §. fi. ⁊. l. sc. ⁊. C. de bis q̄ aſi ap. ta. l. i. sed regl'iter contra: vt C. de cad. tol. §. in nouissimo.

u ⁊ facit. s. de acqui. here. l. ventre.

Ficia sine cā ꝫ. s. de vē. in pos. mit. l. si vētris. So. ibi. Itē ꝓtra. e. l. iii. §. ibidē. Sol. vt dixi. s. e. l. si īpubes. §. si mf. ⁊ facit. s. e. l. i. in fi.

r Q Uerit. probationē. ⁊ facit. s. e. l. de bonis. §. fi.

y Hec bonorum. adipiscendam. ex carboniano edicto. ac.

z ¶ Persequēdas. hoc est contra. s. e. l. iij. §. missū. ubi agēs exceptio. repellit. So. h vēdicat res vel debita ab exneis. ibi vero nō ab aduersarius vt ibi quinci. ibi ne pressura car. cē. vel h loqtur cū satisfecit quo casu nō vt carbōianus possessor: sed sicut bonoꝝ curator agit: vt. s. e. l. sed ⁊ si is. §. si īmpubes. et §. aduersarius. ⁊ pbauit plene in qōne ppriet atis q̄ oia hec ⁊ illa ler vñ innuere. a30. vel dic ut no. s. e. l. idēq̄. ⁊ facit. s. de inof. testa. l. qui de inof. ac.

a Sed sicuti de bonis. restituēdis ab impubere si apparuerit būc nō esse filiū vt. s. de col. bo. l. iiii. §. i. ⁊ ar. s. e. l. sed ⁊ si is. §. fi.

b ¶ Emācipato. quis dicit eum non esse filium.

c ¶ Ipsi. si bēs ipe. s. emācipatus: si ipsi. s. impuberi confert emācipatus.

¶ De bonoꝝ possessionibus fm tabu. Primo dixit de contra tabu. secut⁹ ordinē edicti q̄d pīmo debent ꝓtra tab. q̄ fm tab. vt. s. ti. i. l. ideoq̄: sed in. C. econtra cōsiderando dignitatem. dignior. n. est fm tab. q: nitit ex uolūtate defuncti uel sic. Dictum est. s. de bonorum possessione contra ta. verum quia ē alia bonorum possessio que vocatur fm tabu. que non habet locum donec potest intentari contra tabu. ut. ſ. e. l. iii. in pnc. ⁊ sic ideo premisit titulum de bonorum possessione contra tabulas. sequitur de bonoꝝ possessione fm tabulas. Bar.

Q Uerit: an īpubes q̄ bonoꝝ possessionē ex carboniāo edicto accepit: si aūc̄ꝫ possessio ad cū trāslata sit pubes factꝰ sit: petitoris partibus fungi debeat: Respōdi in eo q̄. a possessore peteret. pbationē ei incūbere. Hermogenia.

Hec bonoꝝ possessio si satisfactum sit nō tm̄ ad possessionem adipiscendaꝝ: sed ad res etiam persequendas: ⁊ debitum exigendum: ⁊ collationem bonorū: ⁊ dotis ⁊ omnium que conferri dixim⁹ prodest. Paulus.

Sed sicuti de bonis⁹ paternis emancipato⁹ cauet: ita ō istis que ipsi⁹ conferunt cauendum est.

¶ De bonoꝝ possessionibus secundum tabulas.

Q Pianus.

Tabulas testaméti accipere debemus: omnez materie⁹ figurā siue igitur tabule sint linee siue cuiusq̄z alterius materie: siue carte siue membrane: siue coꝝ animalis alicuius: tabule recte dicuntur. ¶ Non autem omnes tabulas pīeto: sequitur hac parte edicti: sed supremas: hoc est eas que nouissime⁹ ita sunt facte: post quas nulle facte sunt. Supreme enim he sunt: nō que sub ipso tēpore mortis facte sunt: sed post q̄s nulle⁹ facte sūt: ſz he veteres⁹ sint. ¶ Sufficit autem extare tabulas: ⁊ si non proferantur si certum sit eas extare. ¶ Igitur ⁊ si apud furem⁹ sint vel apud eū apud quē ōposite sūt: dubitari non oportet admitti posse bonoꝝ possessionē. Nec enim opus est aperire⁹ eas vt bonoꝝ possessio fm tabulas agnoscatur.

¶ Semel autem extitisse tabulas mortuo testatore desideratur⁹ tā ⁊ si extare desierūt. quare ⁊ si postea interciderunt bonorum possessio

a Tabulas testaméti. oēz materie. testi sūt lre ⁊ id in quo scribit. ō pīma dic grecis vl latinis vl alijs: vt. C. de test. l. hec consultissima in fi. ⁊. l. qm̄ in fi. nō notis: vt. s. de bo. pos. l. cū pfono. §. fi. Itē de eo in quo scribit subijcit. Sed tūc q̄ro q̄d si ferree sunt. vl q̄d si in terra sint conscripte: vt. C. de test. mi. l. milites. mouet q̄ figuari nō pñt: ⁊ h loquit de tabulis in scriptis ꝫditis: rū. testm̄ sine scriptz in terra ⁊ lapide. ⁊ in oi materia fieri posse nō est dubiuz: sed si in scriptis facer velit quoquomodo suo īgenio sigillare possit: siue in terra vel lapide testm̄ faciat nō reprobo fm a30.

b ¶ Nō aūt. nouissime: solemus tm̄ vt insti. qui. modis test. infir. §. ex eo.

c ¶ Nulle. uel ēt sole sūt: vt. ī. de ver. sig. l. illa.

d ¶ Cæteres. nisi sint tabule militis: q̄ q̄nq̄z ifra annū tm̄ valēt: vt. s. de testa. mili. l. q̄ ꝫstitutuz ⁊. l. q̄ō. dē. sed q̄d si duo testamenta ꝓferunt eā eodez die ⁊ nō appet q̄ posteri⁹: ⁊ alius est hꝝs in vno q̄ in alio q̄s admittet videt nul⁹. Rñ. si sint sub vna sigillatione: licz diuersis chartis vnū est testm̄: ⁊ sic ambo sunt hꝝdes: vt. ſ. e. l. §. si q̄s in duobus. ⁊. ſ. ō tabu. crbi. l. locū. §. i. si aūt diuerse sint sigillationes ⁊ diuerse charte ⁊ diuersi hꝝdes: vñ ꝓpter icertū virūq̄z admitti: vt. ſ. e. l. q̄ et li. i pnc. vel pīmo virūq̄z poste⁹ cū nō apparcat q̄ō sit posterius: vt. s. de reb⁹ du. l. q̄ duos in pn. ⁊ de vul. sub. l. ex duobus. ⁊ sic ad virūq̄z pueniet: ſz testator voluit ad alterū tm̄ de quo nescim⁹: vt. s. ad treb. l. debitor. nō ergo rex naturā sed nr̄az inscientiam accepimus: vt. s. de iudi. l. ſz ⁊ si susceperit. §. fi. ecōtra vñ q̄ nullus cū incertū sit qs: ut. s. de rei vē. l. itē pōpo. §. fi. ⁊ de li. ⁊ post. l. ii. ⁊. s. ad. l. aql. l. sciā. §. cū alter. Itē nullus admittit: nō iure deficiente: ſz pbatione: vt. s. de testa. tu. l. duo. ⁊ de here. insti. l. in tēs. §. i. Itē contra defuncti volūtatem ē virūq̄z admitti: vt. s. ad treb. l. facta. §. si sub cō ditione. ⁊. l. si cui pure. §. si ante. Itē si vnus alterū ipediet p concursum vt. s. de usufru. l. quotiēs. ⁊ de here. insti. l. q̄ soluēdo. ⁊ de le. i. l. hui⁹. §. fi. a30. ⁊ hoc soluūt q̄ nullus: vt. ſ. §. si qs in duobus.

e ¶ Igitur. apud furē. qualr aūt p̄o bis agat: dic ut no. s. ad exhi. l. ii. §. interdum. a30. ⁊ facit. C. de testa. l. non iccirco.

f ¶ Aperire. dū tm̄ alr. pbet ipm̄ scriptū hꝝdē. vt. C. e. l. ii. vel ēt si nō pbetur vtpote cū spreto iudicis decreto sola attestatio āplectēdo bo. pos. sufficiat: vt. C. q̄ ad bo. pos. ad. l. vt vboꝝ. Itē oz eas cē signatas. vii. sigillis vt. ſ. e. l. cū ta. ⁊. C. e. l. ii. a30.

g ¶ Desiderat. quo ad bono. poss. ut hic. ⁊. s. de contra ta. l: q̄ō vulgo. sed adiri pōt hꝝditas ēt si in vita intercederēt: vt. s. de iniusto test. l. fi. ⁊. C. de testa. l. penul. ⁊ facit. s. quod metus causa. l. videamus. ⁊. C. quando dies. lega. l. cum vxori.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Scientiā. extare. ſic. ſ. de cōdi. ⁊ de. l. ij. in fi. ⁊ dic extare. ſ. tempore mortis. ad quod. ſ. ſi ta. teſta. nul. ex. l. i.

b Si qs in duobus exēplaribꝰ. i. autenticis. ſed exemplū eſt qō inde ſumitur: cui nō credit vt ſtatim dicet.

c Videnť. ſic. ſ. vi. bo. rap. l. ij. §. qō ait ꝓtor bona. ⁊. ſ. quemadmodū teſta. aper. l. antepe.

d Simul. ſecus ſi ſimul. ſignata non eſſent pura diuerſa habent ſigilla. tūc enim duo teſtamēta preſumunť: ut dicū eſt: ⁊ vnū p aliud rūpit: quaſi poſterius. qa nemo decedit duobus teſtamentis: niſi ſit miles vt. ſ. de teſta. mili. l. q̄rebatur. azo.

e Exter. tpe mortis. ⁊ vtrunq; eodē tempore confectum.

f Exēplū. ſic. ſ. de fide inſtru. l. ij.

Exigit Juriſcōſultus procedit hoc ordine. Primo dicit a qbus debent eſſe facte tabule vt bonorum poſſeſſio dari poſſit. Secundo dic quomodo. Tertio quando. Quarto dicit ꝓto qua pte dz dari bonorum poſſeſſio. Supra uero dicit ex quibus tabulis datur bonorū poſſeſſio. Bar.

g Exigit. cū moritur. ſic. ſ. de teſta. l. ij. ⁊. l. filius.

h Impubes. ad hoc ⁊ ſequenna facit inſtit. qui teſta. facer poſ. §. i. ⁊. ij. ⁊. C. q teſta. fa. poſ. l. furioſus. ⁊. ſ. de hęr. inſti. l. ſi alienū. §. i. Itē hoc ſi ſuo delicto amitteret. ſecus ſi caſu: vt. j. e. §. ſigſ autem.

i Utroq; tpe. nota q duobus temporibus dz teſtator habere factionē teſtamenti: ut. ſ. e. §. exigit. ⁊ de primo cōſtat vt j. de regu. iur. l. q in initio. ⁊. l. pe. ſed de ſecundo diſtingue q: aut poſt teſtamentuz mutauit cōditionem in melius ⁊ nalet: vt. ſ. ea. §. ſed ⁊ ſi filius. aut in deterius. ⁊ tūc aut ſuo facto delicto in alium vt maxima vel media capi. di. ⁊ tunc non valet vel etiam minima vt ſi dedit ſe in arrogationē. ⁊ non datur ſm ta. niſi in hoc vltimo tempore mortis ſit ſui iuris. non ſic in duobus primis: vt inſti. qui. mo. teſ. infir. §. non tñ. ſed ⁊ aliud opus eſt ut declarer ſe velle mori eo teſtō: ut. j. e. l. qui ex liberis. §. i. Sed quid ſi in primis fuerit in integ. reſtitutus p pncipē: rñ. valere teſtñ qō prius fecerat: ut. ſ. de iure pa. l. ſiue. ⁊. ſ. de contra ta. l. i. in fi. ſi aūt nō ſuo facto: ut furioſus. vel etiam ſuo facto ſed in ſe ut q: pdigus: ⁊ nō nocet: ut. j. pri. §.

Siluum. Hic incipit tractare q̄les debent eſſe tabule ut bonorum poſſeſſio detur. b. d. Bar.

k Si linū. i. cordule de lino. ⁊ nō. q alia eſt cordula qua ligať teſtñ. ⁊ ō hac hic dicit. ⁊ alie qbus appendunť ſigilla q̄ debent eſſe. vij: prime tres que contingunt caput teſtamenti cū fine. ⁊ in qualibet eſt vnū ſigillū. Itē due ex quolibet latere: ⁊ hoc q̄ nullū vult ſcire qd cōtinek ibi. vt. j. colligit: ut. C. de teſta. l. hac conſul. in prin.

l Inciſum. ēt viuēte teſtatore. ⁊ ſať. j. ſi ta. te. nul. ex. l. i. §. pe. Sed qd de alia ubi eſt appenſuz ſigillū: rñ. nec illud nocet ſi adhuc remanent. vij. ut. j. e. l. cū tabule. ⁊. l. ut bonorū. Idē ſi nō tota corda ubi eſt appenſum ſigillū: ſed pars tñ eſt roſa: ut in fi. §.

m Si roſe. a murib⁹. q̄ñcūq; ēt viuēte teſtatore: ita tñ ſi legi poſſunt ut j. ſi ta. teſ. nul. ex. l. i. Idē in deleto: ut. j. e. l. ſed an deleto ſit credēdū ul raſo. ut. j. in fi. R. ſi in ea pte ſit raſuz ſup qua uertiť dubitatio non ē credēdū. aliogn ſec⁹. Jō. ut. C. de teſta. l. ſi unus. §. i. ⁊. §. pe. ⁊. §. fi.

n Uel linū. quo ſunt ligate. uel ēt ubi ſunt ſigilla appenſa. ſz q̄ dixi. ſ. proxi. §.

o Unū linū. i. unā ligaturā. nā idē ſi nullū ut ꝓdixi. uel dic q̄ in vna cordula ſunt tres vel plures liguli. quo caſu ſufficit ſi unum remanet qō ſubſtineat ſigillum.

p Circūductū. uel dic circa teſtm vt liger. uel dic cū tribus uel quattuor ligulis corda connexa. ⁊ facit. ſ. quēad. teſta. ap. l. pe.

Quiſſimum. Hic iuriſconſultus incipit tractare quo tpe pōť peti bonorum poſſeſſio ſm tabu. Bar.

q Eqſſimū. alꝰ lex. ⁊ alꝰ. §.

r Occupata. vnde inſtituti interim non cōueniunť: vt. j. de excep. rei. iudi. l. ij. nec conueniunt. vt. j. de bo. li. l. q̄diu. ſed q̄ſq; inſtituti nō expectant pretoritos: vt. ſ. de cōtra ta. l. illud. §. ſi qs cū. j. ſz ibi nō p ſm ta. petunt. ⁊ eſt rō ut ibi nō.

s Expectādi. ſed nunqd interim dū nullus eſt heres bñt iſti filij vnde lib⁹ videť q̄ ſic: ut. j. ſi tab. te. nul. ex. l. i. §. fina. ⁊. ſ. de li. ⁊ poſthu. l. fina. Item eꝑ videť q̄ non: q: donec pōť peti ſm ta. vel contra nō petitur vñ li. vt. j. ſi tab. te. nul. ex. l. i. §. i. q: eſt ab inteſtato. Rñ. poſſunt ab inteſtato venire. ſed dak cō tra ta. ex abūdanti: vt. j. eo. l. filium. i. rñ. ⁊. §. videam⁹. ⁊ pdeſt emācipato: vt non pōſſet legata. nam inteſtatus ē defunctus herede ſcripto non adeunte. vt. j. de le. pre. l. is q in poſ. in princi. niſi forte p edictum ſi omiſſa cā teſta. vt. ſ. ſi omiſ. cā teſta. l. qui añ. §. hoc edicťñ. ⁊ idem in poſthūo: ut. C. e. l. fi. ⁊ de poſthu. hęre. inſti. l. pe. Sz nū quid eodem tpe cedet vtriq; tps bo. poſſ: rñ. ſic vt. ſ. de carbo. edic. l. idcoq; ſz ſit argu. cōtra. j. de ſuc. edic. l. i. §. quibus. ſz ibi ſimul nō cōpetūt. azo.

t Repudiauerint. quid ſi repudiauerit is qui inſtitui poteſt: rñ. locus eſt huic bono. poſſ. vt j. de fideicō. li. l. iij. §. i. ⁊. j. ad tertul. l. ij. §. ſi bonorū. ⁊. ſ. de mīo. l. ⁊ ſi ſine. §. ſed qō papi. ⁊. l. qō ſi mior. §. ſcęuola. azo. ⁊ facit. ſ. ti. i. l. ſcriptus.

u Bono. poſſeſſionis. ſ. ꝯ ta.

x Bono. poſſeſſio. ſ. ſm ta.

y Si ſub conditione. hic nō. ſi pendet cōditio inſtōnis poteſt peti ſm tab. ſiue erat filius ſiue extraneus qui poterat ab inteſtato ſuccedere. dum tamen vult fit inſtitutꝰ ut hic. ⁊. j. e. l. bi demum. ſi tñ nō erat aliqs ꝓteritꝰ cui cōpeteret ꝓtra ta. ne ꝓtra dicať. ſ. ꝓt. §. at poſt petitam. aut extitit conditio aut deficit. ſi extitit ꝓfirmatur agnitio: vt. j. §. ſi qs ita inſtituerit. ſi deficit; tūc diſtinguiť an ſit filius emancipatus an ſuus. q ēt ꝓteriti bērent ꝓtra ta. ⁊ tūc ꝓtor tueť i ſe. ta. ac ſi acceppiſſet ꝓtra ta. ⁊ ſic ſz ta. vnť i ꝓtra ta. qō eſt mirū. ac ſi de albo fieret nigrum ut ꝫ ſubijcit: ⁊ q̄uis ⁊. ſi aūt extraneus ē infirmať agnitio. nā ſi in filio tñ tueť ut ſubijcit. ergo ſecus in extraneo: ut ar. C. ō ꝓcura. l. marit⁹. ſz quā bonorū poſſ. petet ꝓdition pēdēte. ul q̄ facti uel q̄ iuris ſit: rñ. qdā q illa q̄ ē facti vt hic. nō iuris: vt. j. e. §. ſi qs ita. ⁊ p eis. ſ. de acq. hęr. l. is q. ij. rñ. ⁊. C. ō ioffi. teſta. l. filius. put eſt ibi cū be. ⁊. ſ. ad treb. l. facta. §. q ſi cōditio. tu dic ſm azo. ca q̄ eſt iuris non facti. hoc tñ nō hz effectū niſi exiſtat cōditio: vt. d. §. ſi qs ita. ⁊ p hoc. C. de inoffi. teſta. l. filius. prout ē ibi in littera iure. ⁊ ibi plene. nō.

z Exaſia venerit. ſed nōne ſi filius eſt in ptāte ē teſtñ nullum: rñ. ſic. ut inſti. de exhere. li. in pn. nō ergo ſm tab. locū hz. ut. j. e. l. bi demū. dic ergo q hic erat emancipatus. uel dic ē nullū fauore ſui. vnde etiā tūc petet ſm tab. vt nō. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. ſi pater.

a Conditio. caſualis uel mixta. nā ſi eſt poteſtatiua ēt filiꝰ q eſt in ptāte patris ſibi imputet ſi nō ipleuit: vt nō habeat ſm ta. ut. ſ. de hęre. inſti. l. ſuus. ij. rñ. ñ ergo repetit qualis qualis.

b Filiū. ſ. talem qui ab inteſta. ſuccederet.

c Ei qui. ſ. tñ. ei dō q eſt in ptāte non eſt neceſſaria: quia iure ciuili vocatur ab inteſta. ſed emancipatus p pretorem tñ: vt inſti. de hęre. que ab inteſta. §. emancipati. ⁊ facit. j. e. l. ſub conditione. §. i. ſed an ſuus inſtitutus ſub conditione petet ſm ta. ea pendente: rñ. ſi eſt ptātiua ſic: quia valet teſtm. alꝰ cum non valet non petitur ſm tab. vel dic ut modo nō. quia ſuo fauore eſt nullum. ſed uidetur q ꝫ tuitio in contra ta. non poteſt ſtare. primo quia deficiente cōditione: deficit utrib⁹

testamẽtũ: ergo cessat cõtra ta. ut. s. de bo. pos. ꝛtra ta. l. qđ vulgo. secũdo. quia instituto nõ potuit vari cõtra ta. s. de cõtra ta. l. sub cõditione. sz expone ḃ per inde deferri vz ac si petisset cõtra tabulas eo casu quo peti potuisset. uł dic ꝙ nõ põt peti cõtra ta. ab instituto. s. pẽdẽte cõditione: sed ea deficiente sic.

¶ Pro qua Vidistis. s. quomodo petatur bonoꝝ possessio fm tab. nunc. segtur uidere pro qua parte petur. Bar.

a ¶ Pro ea. pq̃. s. dũtarat.

b ¶ Defertur. hic quere qđ virimus. s. de here. instit. l. si quis ita. azo. ꝛ facit. s. de inoffi. te. l. papi. §. qñ. ꝛ. l. qui repudiantis. ꝛ. s. de cõtra tab. l. i. §. si extribus. sed ar: cõtra. ſ. de assig. li. l. sub conditione. §. i. ꝛ. s. de acq. here. l. si ex semisse. Ac.

c ¶ Si primus. instituꝰ. idest substituꝰ.

d ¶ Si intra decẽ. s. decessit filius pupillus.

e ¶ Quartũdecimum. subaudi decesserit filius. ꝛ facit. s. de vul. sub. l. si ita quis. ꝛ. l. ex fcõ §. item quero.

f ¶ Deferꝝ. scriptis. s. tm̃ non ẽt successoribus eorũ: ut. s. ó vulga. sub. l. q plures. ꝛ. l. q duos. i. rñ. ꝛ. §. i. azo.

g ¶ Substituꝝ. hoc plerunqꝫ. qđ dic ut. ſ. §. si qs ita scripserit alis primo uocatur substitutus ꝙ coniunctus: ut. ſ. e. §. si duo. ꝛ. C. de ca. tol. §. sin autem aliquid sub. ꝛ facit. s. de uentre. in pos. mit. l. i. §. eligitur. ꝛ. C. de edic. di. adri. tol. l. i. ꝛ. s. de coiun. li. l. i. §. si pꝛ in posse. ꝛ de le. ij. l. si qs seruũ. §. certũ.

b ¶ Loco. i. pꝛio gradu instituti. aliogn cõtra. ſ. pri. §.

i ¶ Prortmi sunt. s. pꝛio gradu ĩstituti. ꝛ nõ. ꝙ sikia sunt petitio bonoꝝ pos. ꝛ bereditatis aditio: vt hic. ꝛ. ſ. e. l. si ita. §. q filio. ꝛ. §. is autez cui. in multis tñ differunt ut pꝛobatur. s. e. l. §. si sub cõditõe. ꝛ de acq. bes. l. is qui. Jtẽ. s. de inuſ. testa. posthumus. ꝛ ĩsti. q. mo. te. in fir. §. nõ tñ. ꝛ diximus. s. e. l. i. §. semel. Ac.

k ¶ Si quis ita. ex prima parte. s. dimidia.

l ¶ Heres esto. ex eadem dimidia. ac.

m ¶ Priores. ex gradu superiori. ut. s. ca. l. §. defertur. lz sit arg. cõtra. s. pri. §. ꝛ facit. s. ó vul. sub. l. q cum plẽs. ꝛ de here. instit. l. si ita qs instit. ac.

n ¶ Si qs ita instituerit. peter ꝙ vodrante. nam pro ea parte q̃ constat vnũquẽqz eorum beredem: ẽt ante petitionem babz bo. pos. vt. s. de here. instit. l. liber bõ. §. si ita scriptũ. sed certe imo ꝛ ꝙ vodrãte: vt. s. e. l. si sub cõdi. ℨ. Solutio ibi de ea que facti: hic de ea q̃ iuris fm quosdã. uel nõ petit hic cum effectu etiã qz facti est. i. ꝙ nõ possit sibi auferri deficiẽte cõditione. vel dic fm azo. ꝙ ẽt pendente cõditione petitur que iuris est vt ibi: ut ertãte cõditione sibi proficiat. azo. ꝛ facit. s. de here. instit. l. quotiens. §. si qs ita scripserit. ꝛ de cõdi. instit. l. vl.

o ¶ Si consulto. inductũ. a testatore. si vo inconsulte distigue vtrũ possit legi vel non: vt. ſ. si tabu. testa. nul. ex. l. i. ꝛ facit. s. de bis que in testa. de. l. i. §. i. ꝛ. §. sed ꝛ consulto. in fi. §.

p ¶ Nõ cõsulto. i. nõ ex volũtate testatoris. nã ꝛc. vt. s. de le. i. l. si ita scriptum. ¶ Si duo. Si substituꝰ preferꝝ coniuncto: cõditione cessante: cõiunctus admittitur. b. d. Bar.

q ¶ Petere. sz nec pro herede gerere: ut. s. de here. instit. l. liber bõ. §. ticius. qñqz tñ est necesse vtrũqz. s. petere de nouo bonoꝝ possessionez: vt. s. de bonoꝝ pos. l. sed cũ patro no. ꝛ de nouo adire. vt. s. de acq. here. l. si solus.

r ¶ Accresit. ẽt inuito. ut. s. de acq. here. l. qui ex duabus. §. fi. ꝛ. C. de iure deli be. l. cũ aliqs. ꝛ facit. ſ. e. l. si ita. §. fm hanc. cõtra. So. ibi.

s ¶ Si seruus. pertinebit. si iussit cũ adire.

t ¶ Cũ dño. ut petat dñs. sed ꝛ seruus scĩẽte pretore: ut. ſ. de bonoꝝ pos. l. seruus. ac.

u ¶ Sempronius. sub. beres esto.

p ¶ Jussit. sed nõne sempronij cõtẽplatione ĩstituꝰ videkꝫ rñ. ita ut. C. de iure deli. l. cum quis. qũo ergo alius põt iubere adire: rñ. bene. naz ꝛ boc idem est ubi contemplatione fructuarij uel bone fidei possessoris seruus ĩstituitur. iubet. n. dominus non bonefidei possessor. ut. s. de acq. bes. l. si qs mibi bo. §. i. i. rñ. ꝛ. §. iussuz. sed tamẽ dñs p ꝙdi. sine cã fddit: ut. ſ. de stipu. ser. l. pe. boc enĩ ẽ ex re. ut. s. de acqui. bere. l. aditio. in fine. azo.

y ¶ Septicio. secus in legato: ut. s. qñ di. le. ce. l. si post. §. fin. ꝛ est rõ: qa legatuz querit dño seruo ẽt inuito. ut. s. de condi. ꝛ demon. l. filio. non bereditas. ut. C. de here. instit. l. cuz propõas. nec bonoꝝ possess. ut. s. ad trebel. l. seruo inuito. in princi. Jtem quid de trebellianica restitutione: rñ. similis est bonorum possessioni: vt. s. ad trebel. l. seruo inuito. ꝛ facit instit. de here. inst. §. alienus.

z ¶ Erũ est. in utero ałs secus: ut. ſ. vñ cogna. l. i. §. ſz ḃ ita. az.

a ¶ Natus. alioquin cõtra: vt. ſ. ó ver. signi. l. qui mortui. azo. ꝛ facit instit. de bono. pos. i. rñ.

b ¶ Parte ad ôleticiã. i. que scripta fuit ꝛ postea rasa. ꝛ sic nõ. ꝙ instrumẽta fieri possunt in chartis rasis argumñ. contra. C. de de edic. di. adri. tol. l. fin. ibi. prima figura ꝛc. sed expone vt ibi.

c ¶ In epistographo. i. in tabula lignea in qua erant scripta debita: vt hodie fit. ꝛ dicitur epistographum ab opibus: et grapha qđ est scriptura: quasi scriptura suarum opum. Ac.

a ¶ Si sub conditione. possessori. i. ei qui bonoꝝ possessionem. petijt. azo. ꝛ dic res. i. bereditas. ac.

b ¶ Sit. qz pinde habetur ac si contra tabulas petisset: vt. s. l. i. §. si sub conditione. Azo.

c ¶ Defecerit. i. deficere potuit. azo.

d ¶ Accipe. pendente conditione. vt. d. §. si sub cõditione. Azo.

e ¶ Sed ꝛ si is. ſ. filius in potestate: vt addat precedenti casui: vt. s. de le. pre. l. is qui. in pn. Azo.

f ¶ Tuendũ. ẽt deficiente conditione: nisi fuerit potestativa. quia tunc sibi ĩputet si nõ impleat: vt. s. de here. instit. l. suus. §. sed utrũ. sz si casualis est nõne ipo iure testm̃ est nullũ: vt. s. de here. ĩsti. l. suus. in pn. rñ. est si velit. sed si malit contra tab. põt vt preteritus cũ defecerit cõditio: vt. s. ó cõtra ta. l. iij. §. qd ergo. azo.

g ¶ Ab eis. ſ. ab emãcipato ꝛ suo. ꝛ ꝙ subiscit ẽt filius: psequit in emancipato tm̃. ꝛ dic habere videk vt per cõtra tabulas. vt ita prestet legata cõiunctis ceterisqz qui sunt in ptãte quasi ab itestato. q. d. lz ꝛ ipsi teneant p contra tabu. in defectũ cõditionis: tñ quo ad legata vt non ventur etiam coniunctis abintestato hẽre videnk.

b ¶ Filius. ſ. emãcipatus sub conditione institutus: que defecit. secus in suo qz abintestato. ut. s. de le. pstã. l. is qui in pn. az.

a Ceteri.qui sunt in potestate.
b Relicta. Item vxori uel nurui: vt.ſ.de le.pre.l.i.azo.
c Ceteris.non coniunctis.
d Nõ.ſ.illa q̃ in testõ relicta sunt: oĩbus oĩno pſtabuntur: vt ℔ subijcit. azo. Itẽ huic cõtra.ſ. de le.pſtã.l.ſi duo.in fi.So.ibi.
e Fideicõmissã. ℔ q̃re qõ dixim⁹ isti. de bono. pos.§.sunt autem.
f Fraudat⁹. legatari⁹ ab intestato presumptiue.sic.ſ.mã.l.ſi procuratorẽ.§.ſi ignorantes.
g Bonorũ possessio. ſm ta.q̃ est conuersa in contra tabu.cum defecerit conditio.
b Demum. hic sumunt quidã q̃ is demũ petit ſm ta.pẽdẽte cõditõe: q ab intestato succedere põt.sed ℑo.cõtra.nam qa fit scriptus dicit dari: vt.ſ.e.l.i.§. ℏ ſi sub ℭditõe.t ar.ſ.e.l.ſi sub ℭditõe.generalit enĩ ibi dꝫ in quolibet instituto: lz deficiente conditione distinguat vt nõ. in.§.ſi sub ℭditõe.t pro ℑo.est.ℑ.e.l.ſi seruus.t facit ad.l.ſ. de testa.tu. l.iij.t de testibus.l. scio t.ſ. de bo.pos.l.non est §.vbicunq;.
i Nec ad bonorũ.aliquid tñ q̃q; pdest: quia trahit ad fideicõ. vt. ſ. ad trebel.l.scenola.ac.
k Cum tabule.pluriũ.puta decẽ.et facit.ſ. de testa.l. bꝰdes .§.t ſi plures.
l Ex his.ſ.signis.
m Sita scriptuꝫ. venerit.q̃ dꝫ venire et ſi p se uenit: vt.ℑ.ó aq̃ quo.l.i.§.quesitum.
n Idem ticius. verba testatoris.azo.
o Intelligi.ſ. existente condi.q. dictum eẽt ſi nõ erit heres ex tertia: sit ex sexta. vñ cum cã in substitutione non sit mutata. qõ pꝫ. exñte ℭditõe nulla est ei scã substitutio: ut .ſ. de vulga. substi.l. seruũ cõem.§. ticius. interi tñ pendente cõditõe valere põt.t deficiente conditione. sed t interim uel p tertia vl pro sexta petit ſm ta.q; ĩ vtraq; disiunctiue t sub conditione est institutus.azo.
p Que ex sertãte. sertãs enim vacuus p rata accrescit sempronio t ticio ut ℏ.t.ſ. de here.isti.l.interdũ.§.i.sed in eo q̃ dicit accipiet.immo videtur ipso iure accrescere: vt.ſ.l.i.§.ſi duo.ℑ.So.t ℏ ipo iure accrescit.sed dꝫ hic peti una cũ tertia: cũ iã accreuerat ipo iure. nõ enĩ bis petit: sed semel tñ: ibi adhuc nõ accreuerat.t iõ postea dꝫ accrescẽ ipo iure.ac.
q Qui filio.sic bꝰditatem. videbat cõtra: q; ex substitutione ipsi pupillo directo fit aliq; heres nõ patri nisi p obliquum: ut insti. de vul. sub.§. quo casu.t.ſ. de here.isti.l.pater filio. Item nõ. nõ nocẽt uerbũ positum uel omissum: ut.ſ. de bꝰdi.insti.l.quotiẽs.§.ſi duo.t.§.ſe.t.C. de testa. l.testñ. Itẽ nõ. assimilari bꝰditatẽ t bonoꝝ possessionẽ: sic.ſ.e.l.ij.§.p mo gradu.t.ℑ.in fi.huius.§.ac.
r Sed t cũ.erratũ. facit.ſ. de cõdi.t de.l. demõstratio.t.C. de testa.l. ſi in nomine.ac.
t Quoddã. in tabulis.i. in scriptis.t alios sibi: t alios filio fecit bꝰdes ut statim pꝫ. qõ fieri põt: ut.ſ. de vul.sub.l.patris.in fi.ac.
u Separatim. q.d. alia hec alia bonorum pos. illa est.
x Scripto. sic accipe scripto idest substituto heredi. vel assignato ipsi filio. accursius.

bonoꝝ possessiõe accepta rẽ habere videt. ceteri⁸ vo quasi abintestato: t iõ filius liberis parẽtibus q; legata relicta⁹ solis prestare cogeꝫ: ceteris⁸ nõ⁹. Plane ei cui abitestato fideicõmissum⁸ relictũ est: erit pstãdũ quasi videtur hoc ipso fraudatus⁸ q; ex testamẽto petita sit bonorum possessio⁸. Idem.
Demum sub⁹ cõditione heredes instituti: bonoꝝ possessionẽ ſꝫ tabulas etiã pẽdẽte ℭditione necdũ ipleta petere pñt: qui vtiliter sunt istituti. Q; si iuti i⁹ q; sit institutus: nec ad bonoꝝ⁹ possessionẽ iutilis institutio pfecit. Alia.
Cum tabule testi pluriũ⁸ signis signate eẽnt: quedã ex his⁹ nõ cõparerẽt: septẽ tñ signa maneant: sufficit ad bonoꝝ possessionẽ dãdã testiũ signa cõparere. lz nõ oium q signauerũt maneãt signa. Dez.
Si ita scriptũ sit. semproni⁹ ex parte dimidia hꝰs esto: t titi⁹ si nauis ex asia venerit⁹⁹ ex pte tertia heres esto. Idem titius⁹⁹ si nauis ex asia nõ venerit ex pte sexta heres esto. Titius non ex duabus ptibus bꝰs scriptus: ſꝫ ipse sibi substitutus intelligi⁹ dꝫ. ideoq; nõ ex maiore pte ℏꝫ tertia scriptus videt. ſm hanc rationẽ cũ sextans vacuus reliquatur: bonorum possessionẽ titius accipiet: nõ solũ tertie ptis: ſꝫ ei⁹ quoq; que ex sextante⁹ eidem accrescit.
Qui filio ipuberi substituit ita. si filius meus moriaꝰ prius q̃ ĩ suã tutelam veniat: tunc titius mihi heres esto. sic hereditatem⁹ vendicat perinde ac si hoc verbũ mihi adiectuꝫ non eẽt: t ita bonoꝝ ei⁹ quoꝫ possessionem accipere põt. Lꝫ t cum in nomine pronomine t cognomine erratum⁸ est: is ad quem hereditas pertinet: etiaꝫ bonorum possessionem accipiet. Is autez cuius nomẽ in testõ voluntate testatoris iductũ⁹ est: sicut ad adeũdam hẽditatẽ: ita ad petẽdã bo. possessionẽ scripto⁹ intelligiꝰ: q̃uis nomen eius legaꝰ. Quoddã testamẽtũ in tabulis⁸ sibi fecit: filio aũt ipuberi p nũcupationẽ substituit. R ñ. sniaꝫ ptoris in dãdã bonoꝝ possessionẽ eã eẽ: vt separatim⁹ patris: sepatiꝫ filij heredes existimari debeãt. naꝫ quẽadmodũ scripto⁹ filio⁹ bꝰdi separatim ab bꝰdib⁹ patris: ita nũcupato põt videri separati a scriptis⁹ patris heredibus bonorum possessionem dari. Pomponius.
Si bonoꝝ possessio ſm pupillares tabulas admitti possit: requiriꝰ an patris testamentum signatuꝫ⁹ sit: liz secunde tabule resignate⁹ pferantur. Paulus.
Si seruus sub conditione heres institut⁹ sit: an bonoꝝ possessionem accipe põt⁹ dubitatur. t scenola nñ. pbat posse⁹. Pap.
Qui ex liberis meis ipubes sup mus moriet̃r: titius ei heres esto. duobus peregre⁹ defunctis: si substitutus ignoraret vter nouissimus decesserit: admittenda est iuliani sñia: qui, ppter incertũ cõditionis: etiã prioris⁸ posse petu bonorum possessionẽ respondit. Filio⁹ heres istitutus post mortez patris ab hostibus redijt: bonorum possessionẽ accipiet: t anni⁸ tp̃s a quo redijt ei computabiꝰ⁸. Testõ facto ticius ad arrogãdũ se pbuit: ac postea sui iuris effectus vita decessit: scriptus heres si possessionẽ⁸ petat: exceptiõe⁹ doli malꝰ summouebitur: quia dando se in arrogãdum testator: cum capite fortunas⁸ quoq; suas in familia t domũ alienaꝫ transferat. Plane si sui iuris effect⁹: codicillis aut alijs litteris⁸ eodeꝫ testamẽto se mori velle ꝺclarauerit: filio. datiui casus.
Scriptis. sub. a scriptis ꝛc. t facit. ℑ. l. pri.
a Bonorum. signatum. cuius signa tabulis secundis sufficiunt: vt.ſ. de vul. sub. l. patris.
b Resignate. i. apte coã honestis psonis t pside. t iterum signate: vt. C. quẽ admodum testa. ape. l. ij. debz enim prius pꝰ sibi facere testñ t solẽniter. alꝰ nullum est testamentum: vt.ſ. de vul. sub. l. ij. .§. i. t instru. de pu. sub. §. liberis. Si vo ex postfacto impugnaꝰ testñ pfis. sigdem de iure ptoris ut p contra tabu. tenet nihilominus pupillare: vt.ſ. ó vul. sub. l. t si contra tab. si vo de iure ciuili vt per querelaꝫ p ea parte p qua expugnatur testñ pñum t pupillare: vt.ſ. ó inoffi. test. l. papinianus. §. sed nec impuberis. ac.
c Si seruus. pos. pendẽte cõditione.
a Posse. etiã ipm seruuꝫ: vt .ſ. de bo. pos. l. seruus. t sic pꝫ q̃ bo. pos. non petuntur ĩ figura iudicij in quo seruus esse nõ potest: vt. C. e. l. seruus. Item q; qui succũbit in contra ta. non perdit legatuꝫ: vt.ſ. de le. pre. l. filiũ. §. siquis. secus si in figura iudicij: vt.ſ. de inof. testa. .l. papinianus. §. meminisse. Item nõ. hic pro opinione ℑo. quam dixi. ſ. e. l. hi demum.
b Qui ex liberis. peregre. idẽ si non peregre: dum tamñ non pp facti obscuritatem impossibilis sit vltimi discretio: ut ſ. de rebus du. l. qui duos. hec enim discretio quia pp locoruꝫ distantiã est valde difficilis: impossibilis reputaꝰ: vt.ſ. de vsu fru. l. i. §. si in varijs. secus si ñ difficilis. vt in argu. contra. ſ. de testa. tu. l. duo. ar. cõtra hoc .ℑ. de ver. ob. l. continuus. §. illud. azo. t facit. ſ. de vul. sub. ex duobus. t. ſ. ad. l. fal. l. pat fa. §. fina. sed argumen. contra .ſ. de rebus du. l. si fuerit. t de heredi. insti. l. in tempus. §. i. t de manu. testa. l. cum ex pluribus. t ad trebel. l. eum.
c Prioris. t sic vtriusq;. b.
d Filius. qui erat ab hostib⁹ captus.
e Et ãi. vtpote cum sit vtilis: ut. ℑ. qs or. in bo. pos. ser. l. .i. §. dies. vñ tria exiguntur: vt .ℑ. de diuer. pſ. l. i. azo. t fa. ℑ. qõ vi aut clã. l. semp. §. si qs.
f Computabiꝰ. sed nonne potuit dare ꝓcuratorem: vt.ſ. de mino. l. papꝰ. rñ. nõ: vt.ſ. quibus ex cau. ma. l. hostibus. azo.
Testamento. Hic est subtilis. §. Et pmo ponit vnũ dictũ. Secundo eius limitationem. Tertio ponit aliud dictum: qõ videt simile primo. Quarto assignat aliquas dissimilitudines inter istud dictum tertium t primum. Secunda ibi plane. Tertia ibi non secus. Quarta ibi. nec putauerit. Et breuiter. h. d. Testamentum eius qui se dedit ad arrogandum irritatur nisi postq̃ factus fuit sui iuris noua voluntate approbet. Item testamentum pmũ tollitur per secundum nisi secundum postea incidatur vt primũ cõfirmet: q; tunc primũ ad excipiendũ tñ valebit. h. d. bar.
g Testamento. possessionem. i. bonorum possessionem.
h Exceptione. nõ ipso iure. q; capitis diminutio est de iure ptorio: testñ de iure ciuili: vt.ſ. de capi. di. l. ij. §. i. t insti. de bo. pos. §. quos autez. ſm azo. t. h. sed certe immo est de iure ciuili capitis diminutio vt insti. de le. ag. §. fi. t edictuꝫ de capitis di. non inducit exceptionem: sed restituit actionẽ in capite diminuto. t hic ideo dicit exceptionẽ: q; nõ põt fieri p recentem voluntatẽ ygn arrogatio facta tenuerit: vt.ſ. de capi. di. l. ij. ac.
i Fortunas. nõ oẽs: vt olim vl hodie. qõ dic ut insti. de acqsi. per ar. §. ecce. t facit insti. qui. mo. te. infir. §. nõ tñ. t. ſ. de codicil. l. cõficiunt. §. ii post. ac.
k Alijs litteris. q̃ tñ habẽt q̃q; testes: vt. C. de codi. l. fi. §. fi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Rediisse. nō ergo ex codicillis dat̄ hereditas: sed prima voluntate: ut. s. ō cōdi. insti. l. institutio talis.

b Non secus. quasi dicat: casus superior de arrogato post testm̄ filis est inferior. qñ. s. testator fecit pmū testm̄ postea scōm. tertio incisit scōm vt prius haberetur vltimum. Sz quero in quo est filiitudo: rñ. nō in rūpēdo pmū: qz in superiori casu arrogatione irritatur p exceptionez. at hic ipo iure per scōz ut. C. de testa. l. sancim⁹. Item nec in suscitatione pmi: qz p recentē voluntatē resuscitatur ad agendū per fm tabulas z ad excipiendum. at inferiori non ad agendū: sed ad excipiendum: ut. j. in fi. sed si agāt instituti in secundo: ppellunt ab institutis in pmo p exceptionē. non autez instituti in pmo agere possunt: cū ipso iure pmum euanuit per scōm. sunt ergo filles in excipiendo. z sic nō p oīa similes.

c Supremas. ut enī delecto legato relicto non vt fuisse relictū ut. s. de leg. j. l. si ita sit ascriptū. ita cā adēptionis renouata in scōo testō nūq̄ vt ademptū qō in pmo fuerat relictus: qz non durat adēptio: ut. s. de l rem ver. l. si pro pte. §. versus Accur.

d Nec putauerit. circa primū casum procedit.

e Constituī. i. resuscitari primum. ut constituī eo statu quo erat añ scōm. z hoc nuda volūtate. i. per incisionem scōi. naz ipso iure euanuit pmū. nec resuscitat ipso iure: sed sic. ut si agāt instituti in secundo opponatur eis exceptio. Item nec ex primo agi posset. quia ipso iure est nullum. ac.

f Testamenti. s. pmi. pncipaliter ualeat uel non.

g Sed de viribus exceptiōis. ergo prius testm̄ non ipso iure sed p exceptionez tollit p scōm. z sic est cōtra. C. ō testa. l. sancimus. §. i. Solu. dic hic exceptionis opponende ex primo z agentē ex secundo. nā hoc non est ualere: qz si ualeret: ad agendum ualeret. qō hic nō est: qz ipso iure est sublatum. Alij dicūt q hic. §. nec putauerit ꝛc. vsqz in fi. refert ad primū casum ō arrogatione: nō ad primū. alij aliter ut ibi notatur.

h Que in hoc iudicio. ita ꝓstrue. que. s. exceptio quā q̄ in hoc iudicio. s. in scōo testō: z ex eo agēti. vñ uidet nō opponēda actori. qz scōm tollit pmuz. oponit tñ: nō enī ipo iure rumpit testm̄: sed per cancellationem.

i Estimat. ꝓpetat ei ut nō. nā alī⁹ forte nō opponet eā scōo bñdi pter pmum. azo. z fm h etiā est in psona ex pte opponētis. z est spāle pp scōm testm̄. regula iter z. ut. j. de excep. do. l. ij. §. plane. z facit. s. de pac. l. si unus. §. pactus.

Scriptus. Ad hoc ut heres possit hanc bonorum possessionē agnoscere requiritur q̄ ipse certus sit demonstratus in testamento: z q̄ certa portio sibi deferatur. alīs secus. Bar.

k Occupat. facit insti. de here. insti. §. partibus. z. s. de bñdi. insti. l. sabin⁹. z. l. item q̄. z. l. ex facto. z. l. et ui.

l Inuenīt. ergo nō ualet talis uoluntas. sed contra. s. de bñdi. insti. l. siqs ita. So. hic de pterito: ibi de futuro. Jo. z est rō: quia que de pterito sunt nō recipiūt incertitudinē. i. incerte partis institutionē cū certissima debeāt cē. secus in his que futura sunt: ut. j. de uer. ob. l. siqs stipul.

m Nec. alīs nec. alīs nihil. i. nō.

n Uel. hoc uel nō est pauli sed testatoris. alīs falsum cēt pmū: ut. s. prio dicit. nam z ibi inest condītio ut z posita. s. So. testat.

Si a parente quis manumissus fuerit. Ad est emācipat⁹. ut. s. qñ actio de pecul. est an. l. i. §. alienatio. z dic dicit. s. de contra ta. que datur liberis contra testamentum parentum. nūc ecōtra de ea que parētib⁹ cōtra testamenta liberorū: lz hec nō sit ita fauorabilis: ut. j. vñ li. l. scripto. in fi. z nota q̄ caute dicit contra testm̄ emancipati. nā ille qui est in potestate nō poterat olim habere bñdē etiam parentem nisi haberet castrense peculium z faceret testm̄: z adiretur hereditas. z tunc cessat contra tabulas z querela: ut. C. de inoffi. testa. l. fina. Idem in quasi castrensi per p̄dictā. l. de inoffi. testa. hodie aūt in quasi castrēsi uideur fm quosdam q̄ habeat locum querela z contra tabulas: ut. C. de epi. z cle. auē. presbyteros. si aūt non adiret hereditas: pater omnia occupat iure peculij: ut. j. de castrensi pecu. l. ij. ac

Emancipatus. Pater preteritus a filio emancipato habet contra tabulas. h. d. Bar.

o Nanaē. hic emācipatus. ut sicut patronus preteritus a liberto: sic pater preteritus a filio emācipato habeat contra tabulas: ut insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. preterea. ac.

Si a parente quis manumissus fuerit. Q. Lpianus.

Emancipatus a parēte in ea cā est: vt in cōtra tabulas bonoꝝ possessionē liberti patiatur⁰ exitum. qō equissimū pretori visum est: qz a parēte bñficiuz habuit bonoꝝ q̄rēdoꝝ. Quippe si filiusfamilias cēt quodcūqz sibi acqreret⁹: eius emolumētū⁰ patri acquireret: z iō itum est in hoc: ut parēs exemplo⁵ patroni ad contra tabulas⁶ bonoꝝ possessionē admittat. Enumerātur igit edicto psone māumissoꝝ⁹ sic: in eo qui a patre auoue paterno: proauo⁶ue paterni aui patre Nepos ab auo māumissus⁷ dit se ad arrogandū patri suo: siue manens in potestate patris⁸ decesserit: siue manumissus dic suū obeat: solus admittet auus ad eius successionē⁹ ex interpretatione edicti: quia peride defert pretor bonorum possessionē: atqz si ex seruitute manumissus eēt⁹. Porro si ħ eēt⁰ aut non eēt arrogatus: qz arrogatio liberti admittēda non est⁹. aut si obrepserit: patroni tū nihilomin⁹ ius integrum maneret⁶. Si parens vel accepit pecuniā⁷ vt emanciparet: vel postea vnus in eum⁸ filius quantum⁹ satis est contulit: ne iudicia eius inquietet: exceptiōe doli repelletur⁷. Est z alius casus quo bonorum possessionez contra uero testamentum

p Acqreret. i. dat̄uz ut sibi quereret. si aūt dicerēs sibi queri nō ꝯ pñt.

q Emolumētum. quo ad ꝓprietatē plenā sicut seruus. z est filis rō. C. ō li. z eorum libe. de obse. pa. p. l. si manumissori.

r Jtez est. qa cadē rō. vt. s. ad. l. aql. l. illud. sz cū hodie nō sit cadē eqtas: qz nō q̄rit in aduēticijs nisi quo ad usufructū: vt. C. de bo. q̄ lib. l. cū oportet. §. i. dicit enim azo. q̄ aliō est in pfectīs i pfono. sed. h. dic hodie etiā idem. Item nō. quē teneri ad remunerandū. sic. C. de in ius vo. l. venia. alīs nō: vt. s. ō peti. here. l. sz z si lege. §. consuluit. sed p lombardam semp. azo. quā vocat lemiachilam.

s Exemplo. differt tū in multis. nā pfon⁹ imponit operas: vt. C. de ope. lib. l. i. parēs nō. vt j. e. l. pe. Item pfon⁹ bz cōtra ta. etiam si p pecuniā manumiserit. ut. C. ō ope. lib. l. i. parēs ñ: ut j. e. l. §. si parens. Item liberi patroni petunt contra tab. sed non parētis: vt. j. e. l. §. liberos autē. Item differt in fauiana z caluisiana: vt. j. e. l. ñ vsqz. Item pater reuocat qñqz in totum. qñ. s. turpis persona est instituta: vt. j. e. l. pantonius. sed patronus pro tertia ut instituta de succes. lib. §. si

t Ad contra tabulas. imo ad q̄relā inof. ut. s. de inoffi. te. l. pater. i fi. cōtra. So. ibi ponit querela pro contra tabu. Item fallit z hoc de iure veteri in castrensibus: ut. s. de testa. mili. l. si a milite. in fi. Sed qd si intestatus decedit: Rñ. bz pater vñ legitimi: vt nō. C. vñ liberi. l. fi.

u Manumissorum. s. emancipatorum.

r Proauo. sed quid si a supioribus. puta a tritauo sit emancipatus at nepos: Rñ. idē puto. cū eadē est rō. z qz nomē parētis in pn. huius. l. ponitur qō est generale: ut. j. de gradi. iurisc̄sultus. §. parentes. z. s. de in ius vo. l. quiqz. §. fi. azo. z nō. q̄ deficiūt uerba edicti nisi forte hic sequebatur idē qō in liberto obseruabo. fm azo.

Nepos. Nota casum mirabilem: in quo fm hec iura filiusfamilias habet heredem. bar.

y Manumissus. i. emancipatus.

z Patris. adoptiui.

a Successionem. nota succedit filiofami. Jo. z est speciale. alīs cōtra. j. de castrensi pecu. l. ij. hodie semper succeditur: ut in auē. de here. abintesta. §. secundo. ac.

b Esset. sub. quo ad hoc: nō quo ad alia: ut statim dicit porro ꝛc. b.

c Hoc esset. i. ex seruitute manumissus. ac.

d Non est. ut. s. de adop. l. si pater. in fi. nisi a suo patrono: z tunc non fit ingenuus: sed iura ingenuitatis bz: ut. s. de testa. ho. l. fin. z de ritu nuptiarum. l. sciendum.

e Maneret. patrono. ut z. s. de in ius vo. l. sed si hac lege. §. fonū. z. j de bo. li. l. añpe. z facit. j. ad trebel. l. equissimū. §. fi. ac.

Si parens. Hic bēs duos casus: in qb⁹ pñ repellit a z ta. Bar.

f Accepit pecuniam. secus in pfono: ut. C. de bo. li. l. i. sed nonne hodie semp accipit: ut isti. p quas psonas no. acqri. §. hoc quoqz. R. illud fit lege pmittēte: vñ nō bz penā: vt. C. de adul. l. gracchus.

g In eū. sic. s. ad. l. fal. l. cū quo. §. fi. h Quātū. qō arbitrio iudicis dirimit. z sic p mīmo nō pdit pñ ius succedēdi. i Repellit. imo nō: vt. C. ō inof. testa. l. si qñ. §. illud. q̄ est z. So. ibi filiꝰ nō repellitur. h

pater sic.q; nõ sic patri debeb filij: sicut filio debetur hereditas patris: vt ſ. de inoffi.testa..l.nã ꝛ ſi. vel hoc ideo q; sicut olim pater succedebat filio emancipato ex pacto. ſ. si se emancipabat ℨcta fiducia: ita ex pacto repelle batur vt hic. hodie non admittitur ex pacto: vt inſti. de ſuc.li. §. fi. g̃ nõ re pellitur ex pacto ffm azo. uel dic ut ibi. ꝛ facit. j̃. de uer. ob. l. vtrum.

¶ Est ꝛ alius Si filiusfamí. cepit militare: contra eius testm nõ da tur contra tabu. in aliquo. nec in castren. vel quasi. nec in alijs bonis Bar.

a ¶ Militare ceperit. sic ſ. de testa. mili. l. ſi a mi lite. §. fi. ꝛ est idem in patrono: vt. ſ. de bo. li. l. et §. patronus. Sed nunquid est hoc in armata militia tm̃. est. n. ꝛ inermis: vt. C. õ neg. ne. mili. l. vnica li. rij. azo. q; in armata tm̃: vt ar. C. de bis q ve. e. l. fi. sed certe imo idẽ est ꝛ in ierm: q; huius bn̄ficij plenior est bn̄da interpretatio: ut. ſ. de consti. pn. l. fi. Azo.

b ¶ Nõ posse. cum filius militans fuerit. azo.

c ¶ Liberos. manumissoris. i. emãcipatoris. ꝛ facit. C. õ puñe. do. l. i.

d ¶ Patroni. ſ. filij. ut j̃. de bo. li. l. libertinus §. si patroni.

¶ Patrem autem Si pater fuit institutus i testamento filij: ꝛ per errorem petijt ꝛ accepit cõtra tab. poterit redire ad ius suum: ꝛ ab intestato succedet. Bart.

e ¶ Accepta. in spe. az.

f ¶ Ius antiquum. puta alimẽtorũ: vt. ſ. de lib. agno. l. ſi qs a liberis. in prin. uel aliter dico loquitur enim de bonorũ possessione q̃ patri dabatur: cũ nõ ipse sed auus eius nepotis non cõtracta fiducia emãcipauit: ꝛ erat abintestato. que hodie locum non habet. vt inſti. de bo. pos. §. ꝛ cum de testamentis. ibi sunt autẽ. ſ. nẽ. ꝛ. §. que aũt in pretore. posset ẽt dici ius antiquum bonorũ posseſ. ℨ tabulas que datur patri instituto in castrensi uel quasi castrensi peculio. ꝛ cum in eo non possit habere locũ cõtra tabulas: utpote cum non possit sibi cõmitti edictũ: accipit contra tab. vñ nõ impeditur in secundis tabulis. vt. ſ. de le. pre. l. filiũ. §. si quis. q̃quã in quasi castrensi contra tabu. edictum possit filio committi: ut. ſ. de cõtra tab. l. iij. §. si pater alicuius. sed in hoc casu cum tenuerit dak contra tabu. ffm ta. ei non daretur: ut. ſ. de le. prestã. l. filiũ. §. oibus. azo.

g ¶ Cũ sit pater. ꝛ nõ q; duplici iure põt vti. ar g. C. de bis qui mili. non poſ. l. bis qdẽ. ꝛ. ſ. de cõtra ta. l. iij. §. si qs ex libis. ꝛ. §. plane. ꝛ. l. et duobus. i. tm̃. Itẽ nõ hic patrẽ bere in filiũ emancipatum ius patronatus.

h ¶ Non usq; detur. pro rebus alienatis revocandis.

i ¶ Ingenuus. ar liberti ingenui non sunt: ꝛ ideo in ipis aliud dr. sed cũ hodie liberti sunt ingenui: vt in auẽ. ut li. de ce. §. i. ꝛ. ij. videtur idẽ sed certe ꝛ hodie iura pfonat⁹ ex tali ingenuitate nõ ledũt vt ibidẽ dr.

k ¶ Alienationem. solitis modis ꝛ casibus: nõ aũt in casibus prohibitis vt in fundo dotali ꝛ similibus: ut inſti. qbus alie. nõ licet. in pn. ꝛ facit. C. õ ac. ꝛ ob. l. sicut. sed ar. cõtra. ſ. de ac. emp. l. ult. §. idẽ celsus. Itẽ ar. contra. j̃. si quis in frau. patro. l. fi.

l ¶ Antonius. meretricẽ. nõ tñ est infamis: ut. ſ. de bis qui no. infa. l. pe. nisi cẽt in adulterio deprehensa: ut. ſ. de ritu nup. l. palam. §. q̃ in adulterio.

m ¶ Manumissus. i. emancipatus.

n ¶ Totorũ. in hoc differt a patrono qui semp tertiã habet. vt inſti. de suc cess. li. §. sed nostra. ꝛ facit. C. de inoffi. testa. l. fratres. ac.

tabulas parẽs nõ accipiet: si forte filius militare ceperit[a]. Nã diu⁹ pi⁹ rescripsit: pfez ad ℨtra tabulas bonorũ possessionẽ venire nõ posse[b]. ¶ Liberos aũt manumissoris[c] nõ venire ad ℨtra tabulas bonorũ possessionẽ emãcipati filij cõstat: quãuis pfoni⁹ veniãt. ¶ Patrẽ ãt accepta[e] ℨ tabulas bonorũ possessione etiã ius antiquũ[f] qõ ꝛ sine mãumissione hẽbat: posse sibi defendẽ Julianus scripsit. Nec enim nocere debebit ei q; iura patronatus habebat cum sit ꝛ pater[g]. Gaius.

Non usq; adeo exequãdus ẽ pfono parẽs: vt etiã fauiana aut caluisiana actio ei detur[h]: q; inquũ est ingenuus[i] boib⁹ nõ eẽ liberaz rez suarũ alienationẽ[k]. Paulus.

Antonius ait: si turpes pfonas veluti meretricẽ[l] a parente mãumissus[m] hẽdes fecissz ꝛ nihil parẽti dereliqsset totorũ[n] bonorũ cõtra tabulas possessio parẽti dak: aut ℨstitute[o] ptis si ñ turpis hẽs eẽt institutus. ¶ Si filius[p] emancipat⁹ testõ suo patrẽ suũ pterierit[q]: siue hẽdẽ istituerit: fideicõmissa nõ cogeẽ pf̃ pstare ex sua pte q̃ ei debeb: etiã si adierit hẽditatẽ. ¶ Sz ꝛ si filia vel neptis mãumissa sit: ꝛ pf vel auus pterit⁹ petat bonorũ possessionẽ: eaõ q̃ ꝛ in filio dicẽda sunt. Marc.

Patri qui filiũ emãcipauit[q] de bis q̃ libertatis cã iposita fuerãt[r]: pter nihil edicit. ꝛ iõ frustra pf̃ operas stipulabit[r] de filio[s]. Papi.

Quus traian⁹ filiũ quẽ pf̃ male ℨ pietatẽ afficiebat coegit[t] emãcipare: quo postea defũcto: pf̃ vt manumisso: bonorũ possessionẽ sibi cõpetẽ dicebat: sz cõsilio neracij prisci ꝛ aristonis eĩ, ppter necessitatẽ soluẽde pietatis denegata[u] ẽ.

¶ De bonorum pos. ex testamento militis. Ulpianus

Non dubiũ est quin debeant militum voluntates rate eẽ eorũ[x] qui in hostili loco[y] suprema iudicia sua quoquo mõ ordinassent: ibidẽ q; diẽ suũ obijssent[z]. quãq; enim desistet ℨditio militũ ab his pfonis[a] qs cõstitutiones principales separant: tamẽ q; in pcinctu versanẽ cũ eadẽ[b] picula experiant. iura quoq; eadez merito sibi vẽdicant. ¶ Oẽs igit omnino q; eius sunt ℨditionis vt iure militari testari nõ possint si in hostili loco deprehendantur: ꝛ illic decedãt: quomõ velint ꝛ quõ possint testabũtur: siue preses qdem sit prouincie: siue legatus: siue qs alius[c] qui re militari[d] testari nõ põt[c]. ¶ Item nauarchos[e] ꝛ trierarchos[e] classium iure militari posse testari nulla dubitatio est.[f] In classib⁹ omnes remiges ꝛ naute milites sunt[f]. Itẽ vigiles[g] milites sunt: ꝛ iure militari posse testari eos nulla dubitatio est. ¶ Si qs militũ ex alio numero translatus sit in aliũ: quãuis ꝛ hinc exemptus sit: ꝛ illo nondum peruenerit: tamen poterit iure militari testari. Est enim miles quamuis in numeris non sit.

¶ De iure patronatus. Ulpia.

Patronoz querelas ad puersus libertos presides audire: ꝛ nõ translatiue[h] exequi debẽt. cum si ingratus libertus sit: non impune eũ ferre oporteat. ¶ Sed ꝛ siquidem in officiosus[i] patrono patroneue: libe risue eorum sit. tantummodo casti

o ¶ Constitute in pfono que est hodie tertia. idẽ in patre cum eadem sit equitas vt. ſ. e. l. i. in princi. at filius per querelam semper in totum: nisi reus sit in parte institutus: vt. ſ. de inoffi. testa. l. papi. §. sed nec ipuberis. ꝛ nisi scripti sint diuersi iuris: vt. e. ti. l. circa. ꝛ nisi vnus ex pluribus exheredatis agat: vt. j̃. e. ti. l. filio in princi. ꝛ nõ. q; hic pater bz banc tertiam sine grauamine: vt. ſ. de dona. l. pfonus. ꝛ. j̃. pr. §. sic ꝛ. C. õ inoffi. testa. l. qm̃ in pribus.

p ¶ Si filius. pereierit. ꝛ extraneum instituit a quo istituto legata reliquit coniunctis personis que pater debet prestare: ut. ſ. de le. pre. l. pater. in princi. hoc qdem fiet salua tertia. ꝛ sic fuit institutus: ꝛ extranea hereditas legatis: vt. ſ. de condi. ꝛ demon. l. si is. ꝛ de dona. l. si patronus. ac

q Patri. emancipauit. scilicet filium.

r ¶ Impositа fuerant. vt opere filio.

s ¶ De filio. pietatem. n. non operas debet filius: vt. j̃. de obse. l. pe. secus in patrono. ut. C. de ope. li. l. i.

t Quus. coegit. speciale ut ꝛ alias. sz regulariter cõtra. qõ dic ut inſti. qui. mo. ius pa. po. solui. §. fin. ꝛ facit. j̃. vñ li. l. i. ꝛ. l. pe. ꝛ. C. de spectaculis. l. latenter. ꝛ. ſ. de bis q sũt sui uel alie. iuris. l. ij. Item nõ. q; pro hac iniuria etiam atroci iniuriarum non agitur: vt. j̃. õ iniur. l. pter. §. sed ꝛ si qs.

u ¶ Denegata. ſ. bonorũ possessio. ꝛ dic propter necessitatem. ſ. omissam. ꝛ ita in quo deliqt non debet remunerari: vt. j̃. de iterdi. ꝛ rele. l. relegatoz. §. fi.

¶ De bo. pos. ex testõ mili. Quia q̃dã specialia seruanẽ in bonorũ pos. ffm ta. ex testõ militis. ideo de hoc dicitur.

Non dubium Si milites ꝛ priuati existentes i acie belli possunt testari quo volunt taz in terra q̃ in mari. h. d. bar.

x ¶ Horũ. paganorum nõ militum tm̃.

y ¶ Hostili loco. i. pcinctu. vt. j̃. primo.

z ¶ Obijssent. in hoc conueniunt. sed post reuersionem militis valet infra annũ: vt. ſ. õ testa. mi. l. qõ constitutum est. ꝛ l. qõ dicitur.

a ¶ Condito. qr nõ est eadem. Personis. ſ. paganorũ. nã priuilegiati sunt milites pagani. Ac.

b ¶ Cũ eadẽ. vbi eadẽ rõ ibi idẽ ius: ut. ſ. ti. i. in pn. ꝛ habẽt puilegium. ut q; ab non põt restitui miles: possit ut surd⁹ ꝛ mut⁹ ꝛ filiusfa. vt inſti. de testa. mi. §. quinimmo. ꝛ. §. fi. Itẽ vt possit istituere illũ quẽ paganus non põt: ut deportatum vt. ſ. de testa. mili. l. neqz enim. §. i. Itẽ vt coram duobus testibus vocatis: uel nullo vocato q̃qz possit testari: vt. C. de testa. mili. l. milites. sed cõtra. C. de testa. mili. l. antepe. sed hic erant in loco hostili: ibi nõ. uel ut ibi.

b ¶ Iure militari. i. militis. qr milites nõ sunt. azo. ꝛ facit. ſ. de testa. mi. l. fi.

c ¶ Nõ põt. qr miles nõ est. d ¶ Item nauarchos. ab archos. i. naui.

e ¶ Trierachos. trierachi dicuntur qui psunt nauibus trũ remorũ. trieres enim remi dicuntur. ut in ysaia dr. ibunt in trieribus. azo.

f ¶ Milites sunt. Itẽ aduocatus: vt. C. de aduo. di. iudi. l. aduocati. Item quilibet officialis: vt. C. in q. c. mili. fori pscrip. uti nõ pos. l. i. Item militat in filiis catulus. ac. g ¶ Vigiles. in castris testari. cõtra. ſ. de testa. mili. l. ex co. vbi nõ bz priuilegiũ q; nõ est in numero. So. ibi de priuilegio solẽnitatis: hic õ alijs que habet in testando. vel hic iurauerat: ibi nõ. ac.

¶ De iure patronatus. Dixit. ſ. ti. ij. de cõtra tabu. que datur patri ꝛ pfono: qõ est vnũ de iuribus pfonatus. nũc dicit de oi iure pfonatus.

Patronoz. ꝛ nõ trãslatiue. i. facto trãsitu vel saltu non debent transferre cognitionẽ suã ad aliã q̃relã. deinde interposito spatio audiraz patroni q̃relã creq. sz cũ aduenerint ꝛ cognouerint statum puniri debent: sz non plene quandoq; cognouerint: vt. ſ. de officio proconsul. l. nec quicquam. §. de plano. Azo.

i ¶ Inofficio sus. i. obsequiosus. qõ conuenit liberto. vt nõ. C. de nego. gest. l.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

obsequio.nō enī prestat ei reuerentiam.

a Castigari.verbis.ac. b Defuture seueritatis.vico nō defuture i.q; nō verit si rē.nā iterato aget penitētiā: ut.ī.de penis.l.capitaliū.§.solent.

c Oportet.cum vbis correptum.

d Tpale.ipropie exiliū:sed relegatio ppie dr: vt.ī.de pub.iudi.l.ij.ꝛ distingue an ex voluntate vel ex necessitate manumittat:ut nō. C.ō lib.ꝛ eoꝝ li.l.ij.

e Vel quā.i.aliquam.

f Liberti.non debent.ut.ī e.l.quero.ꝛ.S.de offi.p̄si.l.illicitas.§.neq; licita.sz ab illicita qlibet dz prohiberi vt.C q̄ res uē.non pos.l.i.ꝛ argumē. S.de bis qui.ut indig.l.i.

g Sq; tu. excusauerit.sed nunqd potuit:rñ non qz accipiendo legatum se offert ut S.de testa.tut.l.ex sn̄ia.lz sit argu.contra.S.ō cōfir.tu.l.fi. qz manumittendo retro reddere uidetur.

h Nunc ēē.alterius vero rei legatū oīno auferetur:ut.C. de le.l.si legatarius.nisi in casib⁹ ibi notatis.inter quos est miles:vt.ī.eo.titu.l.ab administratione.ꝛ est rō quia data libertas non potest reuocari:vt.S.ō mino.l. verum.§.q; si minor. alꝫ nō ēt a legatario legatarij aufertur si contēplatione primi sit secūdo relictum:non alꝫ: vt S.de testa.tu.l.q tutelam.ꝛ de excusa.tu.l.legatari⁹.ꝛ facit.S. ad treb.l.si patroni.§.q fideicō missam.ꝛ.S.de excu.tu.l.tutor .§.i.ac.

i Ura.salua.sed iura sepulchrorum non sunt eis salua:vt.ī.de suis ꝛ le.l.i.§. interdum.ꝛ videnī hec iura liberto rum nō salua:vt.ī.de interdic. ꝛ rele.l.iij.que est contra. So. ō ex alijs causis legitimis non q; in p̄ncipē sit enitus.alij q; ō ex equitate:ibi ex stricto iure.vl bic specialiter fuit concessuz. forte quia multi erant liberi: ut.ī. de bo.dā.l.fin.§.si plures.ꝛ facit.C.de bo.li.l.i.ꝛ.C.de obse. .l.v.ꝛ.ī.ad.l.iulia.maiesta.l. eos.ac.

k Duus.de statu.i. vel de libertate vel de filiatione vel de ptāte:vt.S.de ear.edic. .l.i.§.sed ꝛ si quis.i.rñ.ꝛ.l. de cessit.sic.n.accipitur status pro bis tribus in.e.ti.l.carboniānā .§.q̄nis.ꝛ facit.S.l.i.in fi. contra.vbi in metallum.sed ꝛ alia submittebat:ñ q̄ statī tāgerēt.

l Non aluerit.ut.ī.ō bo.li.l. si p̄fonus nō aluerit.ꝛ.S.ō li. ag.l.alimēta.ꝛ dic q̄ sunt ō iura ꝛ qbus modis amittunt: vt nō.C.de op.li.l.fi.§.fi.i fi.

m Perdat.ut.ī.ō bo.li.l.si patronus.

n Digere.libertā.no.qui' patitur qō ꝓhibere pōt facere videt.de quo dic vt nō.S.de bis qui nō.infa.l.qd ergo.§.recte.Itē est ar.cōtra.S.de le.ij.l.si ita sit ascriptū.ꝛ facit.ī.qui ꝛ a quibus.l.fi.in prin.ꝛ de in ius vo.l.adoptiuū.§.fi.ꝛ.ī.e.l.qui contra le.sed cōtra .ī.q ꝛ a qbus.l.pe.sed ibi ad tps.hic vt ppetuo nō nubat.

o Nocebit.nisi ratū habuerit: vt.ī.de vi ꝛ vi ar.l.i.§.cū aūt.si tamen suo nomine gestū est. Azo.

p Stipulatus.aut alternatiue.

q Contra legē.eliascētiam vt.ī.qui ꝛ a quibus.l.fi.§.is qui.

r Opas dare.vt.S.de iure do.l.plerūq;.ut fi.alꝫ ergo qui precium operarum stipulatur vel aliqd pro operis:pdit ius patronatus:vt.ī.q ꝛ a qbus.l.fi. §.i.ꝛ ij.ꝛ. C.de ope.li.l.nec patron⁹.sed ppter opas solas nō pdit nisi cōtra tabulas. qō dic ut nō.C.de ope.li.l.si quā.§.q̄nis.ac.

gari eum sub cōminatiōe aliqua seueritatis nō defuture si rursuz cāz ḡrela p̄buerit:ꝛ dimitti oz. Enī vo si cōtumeliam fecerit:aut cōuicium eis direrit:etiā in exilium tēporale dari ōbebit. Q; si manus intulerit i metallū dādus erit. Idē erit ꝛ si calūniā aliquā eis istruxerit: vl delatorē suborauerit.vel quā cāz aduersus eos tētauerit. Idē.

Liberti omnes a negociatiōe licita prohiberi a p̄fonis ñ debent. Marcianus.

Sq; tutor datus cū sibi legata eēt ancilla:ꝛ rogat⁹ eā manumittē māumiserit agnito legato ꝛ a tutela pupilli se excusauerit, diuus seuerus ꝛ antoninus rescripserūt hūc eē⁹ qdē patronū sed omnicōmodo p̄fonatus careꝛ. Idem.

Ura libertoz paternoz libis cū pater eoz erat pduellionis dānatus:salua' esse diui seuerus ꝛ antoninus benignissime rescripserūt:sicut ex alia causa punitoz liberis iura libertoz salua sunt. Idē.

Duus claudi⁹ libertuz q; pbatus fuerit p̄fono ōlatores submisisse:q de statu⁹ ei⁹ facerēt ei q̄stionē seruū p̄foni eē iussit eum libertū Imperatoris nr̄i rscripto cauet vt si p̄fonus libertū suū nō aluerit' ius p̄foni perdat". Paulus.

Adigē iureiurando ne nubat libertā" vl liberos tollat:intelligit etiā is q libertū iurare patiat. Sed ꝛ si ignorante eo suus filiꝰ adegerit.stipulatusue fuerit.nihil ei nocebit⁰. Certe si iussu p̄foni is qui in ptāte ē id fecerit.dicēdum est eum hac lege teneri. Stipulat⁹ᵖ est cētum opas.aut in singulas aureos q̄nos dari non videt ꝓtra legem q stipulat⁹.q; in ptāte liberti est opas dareꝛ. Quāuis nulla p̄sōa lege excipiat.tñ intelligēduz⁰ est de his legē sentire q libos tollere possunt. Itaq; si castratū libertum iure iurando quis adegerit:dicēduz est nō puniri p̄fonum hac lege. Si patronus libertaz iureiurādo adegerit vt sibi nuberet:siqdem ductu rus eā adegerit nihil cōtra legē fecisse videbit. Sivo nō ducturus pp hoc solū adegerit ne alij nuberet:fraudē legi factā iulianus ait.ꝛ pinde p̄fonū teneri ac si coegisset iurare libertam nō nupturā. Lege iulia de maritādis ordib⁹ remittit" iusiurādū q̄d liberto in ō opposituz est:ne vxorē duxerit liberte ne nuberet si mō nuptias contrabē recte velint. Mod estinus.

Duus vespasian⁹ decreuit vt si q; hac lege venierit ne p̄stitueret: ꝛ si p̄stituta esset vt eēt liberaꝛ:si postea ab ēptore alij sine hac cōditiōe vēierit:ex lege vēditiōis liberā:esse ꝛ libertā p̄tis vēditoris. Mādatis iperatoz cauet vt etiā in p̄uincijs p̄sides de q̄relis patronoꝝ ius dicētes fm delictū admissum: libertis penas irrogēt⁰. Interdū ille⁵ pene a liberto ingrato exigū tur: vl ps bonoz ei⁹ auferet:ꝛ p̄fono dat⁰: vel fustib⁹ cedit ꝛ ita absoluitur. Idem.

Seruuz a filiofamilias militē manumissum: diuus adrian⁹ rescripsit militē libtū suū facere non p̄ris. Seruus nō māumissus libertatē cōsegtur⁰.ſ.is q ea lege distract⁹ē vt māumittat ītra tps.qō⁰ supueniēs liez nō māumittat:facit tamē libertū emptoris⁰. Idem.

Alij bereditate paterna se abstinētes:ius qō in libertis' būt paternis non amittūt. Idē ꝛ in emācipato⁰: vt in bonis libri locuz qdē nō baberēt:lege excipiūtur rei capitalis dānatus si restitutus non est:si iudex cuius' flagitij sit fueritue: vel maioz annis vigintiquinq; cū esset:capitis' accusauerit libertū paternum Ereti⁹.

Am p̄fonū⁵ q capitis libtū⁰ ac cusasset:excludi a bonoz possessione cōtra ta.placuit. Labeo cristi mabat capitis 'accusationē eam eē: cuius pena moꝛs aut exilium esset. Qui nomē detulit⁰ accussasse intelligēd⁹ē nisi abolitioz petat.idq; ēt pculo placuisse fur⁹ refert. Q. Is aūt" nec ad legitimā bereditatez q̄ ex lege.xij.tabularꝝ" deferr admittit. Modesti.

o Intelligendū.nō.q; vbi lex non distinguit:nos tñ distinguimus.sic .S.de testi.l.quesitū.ar.ptra.S.de publi.l.ō precio.vbi plene nōtur.

t Et perinde.facit.S.de cōdi.ꝛ de.l.cū ita.ꝛ.l.hoc modo. Ac.

u Lege iulia.remittitur.nō.legez vim apostolici obtinere vt remittat iuramentum.sicut.S.si quis cautionibus.l.fi.sed qd si aliqs vel aliqua sponte iurauerit nō contrabere matrimoniuz ut vouit castitatem.nunqd poterit postea contrabere.

Duus vespasian⁹ libera.etiam si p stituta non est:ut nō.C. si man.ita fuer. alie.l.i. in fine.ꝛ facit.e.ti.l.ij.ꝛ S.de seruis expor.l.si titius.ac.

Mādatis. irrogent .C.de obseq.l.pe.

Ille.q̄ sunt. S. e.l.i. uel dic que sequentur. et sub.ſ.q; vel fustib⁹ rē.

a Matur. regir fisco dank:ut.C.de mō multarū.l.multarū.que ē contra. Ac.

b Seruuz. castrensis peculij:ut.ī.q ꝛ a quib⁹.l.si qs.§.i.ꝛ.ī.ō bo.li.l.iij.§.si filiꝰ.ꝛ.ī. de suis ꝛ legiti.l. iij. §. miles. Ac.

c Consequit. ex constitutione diuoꝝ fratrum. missa ad auiditaz victorinum si datus fuit ea.l. ut manumitteret: vt.ī. proni.§.ꝛ.S.de le. tu.l. iij.§.i.

a Nō.ſ.tēpus.

b Emptoris.non tarñ ingratū accusat.ut. ī. q ꝛ a quibus.l.si quis. in principio.

c Alij.ius qō in libꝰ tis.puta de succedendo ꝛ alia:ut.C.de la ti.li.tol.§.sin autem fuerit.ꝛ.ī.titulo.ij.si operarum.nisi quādo sunt in non faciendo que transeunt etiam ad heredes extraneos:ut.C.de in ius uocan.l.venia.ac.

d Emancipato. ergo erat in potestate.S.

e Cuius. i. alicuius. quia patronus vindicauit delictum liberti sine accusatione.ut differat a sequenti casu.ac.

f Capitis. cōparatur tamen ei in multis casibus qui sunt.ī.de bonis libertorum.l.qui cū maioꝝ.per totā legē.

g Nam, patronum. idest patroni filiū qui ꝛ ipsi patrōi sunt: ut institutra . de. legitima pa.tu. Ac.

b Libertum.paternū qui ꝛ filij,dici pōt:ut.ī.de uerb.signi.lz.§.p̄fonos.secus in ipso manumittere:ut.ī.de fideicō.li.l.si filius.§. erit ꝛ facit .S.de bis qbus ut indig.l.tutore.§.i.

i Capitis. sic.ī.de bo.li.qui cū.§.is demū.ꝛ.S.de bono.pos.l. edicto §.rei causa.

k Detulit.offerendo libellum accusationis.

l Intelligendus est.uerbis edicti inspectis.sed non sn̄ia:ut.ī.de bonis li.l.qui cū maioꝝ.§.accussasse.ꝛ.S.de in ius uo.l.q̄nis.ac.

m Saūt.qui accusauit uel detulit.ꝛ sic cōtinuat cū superiori.

n Duodecim tabularū.q̄ defert patronis bereditatem liberti:ut instī.de suc.li.in p̄nci.nec ad contra ta.q̄ alias datur patronis pteritꝰ ut.

.ff.de bonorum possess.l.sed cum patrono.in prin.
a Alius.non posse.vt.C.de testa.l.neqz.z ibi nota.
b Iliusta.sit pris.vt z.ff.de ritu nup.l.matrimonij.
c Si iurauero.ad successionem.sed quo ad veniam.sic vt.ff.de in ius uocã.l. adoptiuũ §.patroni. Itẽ sec⁹ econtra si iurat libertus se libertum non esse: vt.ff.ó iureiurãdo.l.cũ qui.§.li bertus.z est hoc fauore ingenuitatis.z dic vt ibi.
d Snle stabit.quia facit ius hoc casu.vt.ff.de sta.bo.l.ingenuum.
e Qui contra legem. Ceius.contra.ff.de in ius vo. adoptiuum. vbi hoc non nocet filijs etiaz patre viuo. Solu. ibi in tali re est q̃ pris per filiũ queri non põt: puta reuerentia de non vocã do in ius. hic ẽo poterat: vt successio.quo casu distinguitur: aut sit i ptãte:z obtinet qõ hic. aut sui iuris:z non nocet filijs vt.ff.codẽ.diui fratres.§.sed cũ ipso.que uidetur ꝓra ar.bui⁹ distinctionis.ff.de bonis libe. querit.z.l.in seruitute.§ fi patroni.alij dicunt q̃ hic consenserunt filij i cõtrarijs non.z facit.C.de obsequijs.l.ij.ibi aut iure.

Si libertus. Alienatio facta in fraudem legis ipso iure non valet.facta autez in fraudem hominis valet:sed per reuocatoriaz rescindi tur.b.d.Bar.

f Si libertus.in cuius bonis habet patrõus cõtra tabulas:ut.ff.si quid in fraudem patroni. l.i. primo.responso.z ꝓferas hic que dicuntur instituto.de iure.libe. in pn. z.§.postea.z.§.sed nostra.Accur.
g Legis papie.vt institu.ó iure.li.§.postea.
b Ipso iure. ut. C. de leg.z se.con.l. non dubium.
i Quicquid.q: ipso iure nihil valet.ergo.nullus zc.
k Alienauerit.libert⁹ secus in ingenuo: ut.ff. ti.ij.l.non vsqz.a3o.
l Utres.arg. pro sniã nostra.quaz dicimus in C.ó ꝑdi.ob cãz.l.ea.licz i hoc sit dissimilitudo q: faniana cõtra possidẽtẽ.ꝑditio ẽo ob cãm ꝓtra pacisceñtẽ tñ datur.
m Et caluisianã.que cui dek.dic vt.C.si in fraudẽ pa.l.ij.
n In fraudẽ.quot mõis fiat fraus: vic ut.ff.ó le.z se.cõ.l.fraus.hic ãt fit in re.i.rei diminutione.non g̃ hic mod⁹ ꝓtinet sub illis.qõ verum est. q: illi modi g̃ra exẽpli doctrinaliter tradunt.a3.Itẽ z nõ.ex ꝑcedentibus q̃ diutius agek cũ eo qui fraudat legẽ q̃ qui fraudat hominez.z sic est ar. cõtra.ff.de ar.l.celsus.ac.
o Si qs.centenario.ꝑma alienatione fecit se minorẽ centenario:ideoqz ipso iure fit reuocatio.per ſcdam non fit minor:q: iã minor erat per primaz.quare ipso iure non reuocak sed per caluisianã.Jo.
p Una.de rebus.
r Omniũ.s.rerũ.
q Reuocata.ipso iure.
a Partib⁹.s.tertijs reuocãdis.non ipso iure sed per caluisianã.
t Omnes.s.ipso iure.
u Momẽti.ipso iure.vt.ff.de aq̃ co.z esti.l.i.§.ite queritur.z.§.trebatius.
p Si qs.quasdã res.que ipsuz minorẽ centenario faciunt.
y Postea.q̃ erat factus minor centenario.
x Alienate sunt.ipso iure dñio trãslato.
a Sed prior.si mõ p ipsaz factus fuit minor centenario aliogn p caluisianã.ac.

GAius seius decedens testõ ordinato iter filios suos z iuliuz libertũ suũ q̃si z ipm filiũ ex pte heredẽ noiauit. Quero an hmõi scriptura possit liberto statũ cõditionis mutare? Qdo destinus rñdit statuz mutare non posse. I Dem.

AIliusfamilias seruuz peculiarez mãumittẽ nõ põt iussu tñ patris manumittẽ põt.q mãumissus libert⁹ sit pris. Q Paulus.

Si iurauero me patronũ eẽ: di cẽdũ ẽ nõ eẽ me quãtũ ad successionẽ patronũ: q: iusiurãdũ patronum non facit. Aliter atqz si patronũ esse pnũciatum sit: tũc enĩ sententie stabitur. P Paulus.

QUi cõtra legẽ eliascentiaz ad iusiurandũ libertũ adegit: nihil iuris habet: nec ipse nec liberi eius. Q Paulus.

Si libertus minorem se cẽtenario in fraudẽ legis fecit: ipso iure nõ valebit id qõ fcm ẽ: z iõ q̃si in cẽtenarij liberti bonis locũ habebit patron⁹. Quicqd igit quaqz rõne alienauit: ea alienatio nulli⁹ momẽti est. Plane si qua alienauerit in fraudẽ patrõi: adhuc tñ post alienationẽ maior cẽtenario remaneat. alienatio qdẽ vires hẽbit. Verũtñ p fauianã z caluisianam actionẽ reuocabunt ea q̃ per fraudẽ sint alienata. z ita iulian⁹ sepissime scripsit. coqz iure vtimur. Diuersitatis aũt ea rõ est: q: quotiẽs in fraudez legis fit alienatio: non valet qõ factũ est In fraudẽ aũt fit cuz quis se minorez centenario facit ad hoc vt legis preceptũ euertat. At cum alienatiõe facta nihilomin⁹ cẽtenarius est: nõ videt in legis fraudem factũ esse: sed tñ in fraudẽ patroni iccirco fauiano z caluisiano iudicio reuocabitur id quod alienatum est.

Si quis plures res simul alienãdo: minorem se centenario fecerit quarũ vna reuocata in omnium partibus maior centenario efficit: vtrũ reuocam⁹ oẽs: an pro rata ex singulis vt ex singulis centenariuz cuz faciamus? Dagisqz est vt omnium rerum alienatio facta nullius momenti sit. Siquis plane non simul alienauerit: sed quasdaz res ante: quasdam postea: alienatio earum reruz que postea alienate sũt ipso iure non reuocabitur: sed prior in posterioribus fauiane z caluisiane locus erit. I Dem.

DIui fratres in hec vba rescripserũt. Cõperim⁹ a ꝓtoribus dubitatum aliqñ an nepos cõtra tabulas auiti liberti bonoz possessionẽ petere possit: si cum libertum pris patris cũ annoz vigintiqnqz esset capitis accusasset? Et periculum sane non leuẽ iuris auctorem in hac opinione fuisse: vt nepoti in huiusmodi causa non putaret dandaz bonorum possessionem. Cuius sententiã nos quoqz secuti sumus cum rescriberemus ad libellum cecidie longine. Sed z volusius mecianus amicus noster: vt z iuris ciuilis preter veterem z bene fundatam peritiaz anxie diligens: religione rescripti nostri ductus sit: vt coram nobis affirmauerit: non arbitratuz se aliter respondere. Sed cum ipso meciano z alijs amicis nostris iuris peritis adhibitis plenius tractarem⁹ magis visum est nepotez neqz verbis neqz sententia legis: aut edicti pretoris ex persona vel nota patris sui excludi a bonis auiti liberti: pluriumetiam iuris auctorum. sed z saluij iuliani amici nostri clarissimi viri banc sententiaz fuisse. Itẽ quesituz est si patroni filius capitis accusauerit libertuz: an hoc noceat liberis ipsius? Sed proculus qdez in hac fuit opinione: noram aspersam patroni filio liberis eius nocere: iulianus autez negauit: sed hoc idem quod iulianus ait dicendum erit. S Neuola.

QUero an libertus prohiberi potest a patrono in eadem colonia in qua ipse negociatur: idẽ genus negocij exercere? Scevola respondit non posse prohiberi. I Dem.

Sicut testamẽto facto: decedẽte liberto ptãs datur patrono vt libertatis causa imposita petere quod habet vt heres q: extraneus hs hz: vt.C.ó ius vo.l.venia.z tãq̃ filio. licz nõ hs: vt.ff.de ĩ ius vo.l.adoptiuũ.§.fin.z hoc tale ius vt adimere liberis suis: ut si tãq̃ hs des nõ possint admitti: admittunt tñ tãq̃ filij. sic est.ff.de fidei com.li.si filio.§.i.z ꝑm hoc oĩa ꝓtraria q̃ de delicto patris dicunt possunt solui. nec ob.q̃ vt in.d.l.adoptiuũ.§.fi.trãsire ius de ꝑre in filiũ.non enim ideo dicitur transire q̃ ab eo cãz habeat.sed q: ꝑre amittẽte filius hz bñficium.a3o.z facit ad hoc.ff.de relig.§.qõ.

b Liberis ei⁹.licz nũqd ipsi filio noceat: hic innuit q̃ sic.q: dicit filio inflictam notã.sed certe hoc cũ a succedẽdo ñ excludit: ut.ff.ad tertul.l.ij.§.si mulier.
i Quero an libet⁹ phiberi. siue illicita: siue licita q: nil rathelina cethego.
k Sicut testamento.imposita vt operas.

DIui. Delictum aui patris non nocet nepoti. vel filio in iure libertoz. h.d. bar.
b Diui.pris patris.i.auus huius nepotis.
c Aligintiqnqz esset.alr enim nedum alij: sed etiã sibi non ꝓiudicaret accusator vt.ff.de bo. liber.qui cum maior.ac.
d Sed z volusius.ordo lrez vt: idest, postq̃ volusius me.a. noster amicꝰ diligens. i. valde diligens peritiam iuris ciuilis preter veterem: repete peritiam liberalium artium.quaz sibi dilegit: postq̃ ille inq̃ ductus est in pñtia nra religionem nri rescripti.id est pp religionẽ nri rescripti quasi diceret vtũ in religione ẽ babẽdũ rescriptum.q̃si equũ.an ẽo ñ q̃si iniquum.aut subaudi ille volusius se non arbitratuz aliter rñdere.ut.i.sicut a obis affirmauit.
e Sz cũ.nunc corrigit pdcã.
f Anim liberti.imo contra ut ff.e.l.q cõtra So.ibi ac. Itẽ cõtra.ff.pr.§.fi ibi pater.ꝑ auus accusauit.z facit.ff. de sena.l. emancipatum.§.fi.
g Sed z saluij.fuisse. ut euidenter z generaliter scias q̃s ó licituz pris eiusdemq̃z proni no ecat eius liberis: ita distingue nã aut filio vult sibi vendicare ius tale in libertis ex quo pri adhuc viuenti nihil acquiritur.puta reuerentie exhibitionez.ut ne vocek in ius sine venia vel simi lia.z tunc non nocet sibi delictũ pris: quominus etiaz pre uiuẽte tali ꝓgatiua vtak: vt.ff.de in ius vo.l.adoptiuũ.§.fi. Si ẽo sit talc ius ex quo pri possit acquiri: puta si vult liberto succedere per contra ta. vt alio mõ tãq̃ pron⁹: tũc pre viuente z se in ptãte remanente repellitur. sec⁹ si pr decesserit vel alio mõ sui iuris factus fuerit: vt. ff. de bo.li.l.querit.z hoc possum dicere generaliter in omni crimine et publico: q: ius libertorũ hñt filij nõ a pre iure successionis: sz quia filij sunt qb⁹ exclusis veniunt cognati proni per ordinem vsqz ad gntũ gradũ: ut instit. de iure.li.§.multis.nec ob.q̃ dicitur.ff.de interdic.z re.l.iij.dico enim q̃ filio hz q̃dã iura in libros: eo ipo q̃ filio ẽ.nõ q: hs: puta ius succedendi liberto. quedã põt hẽre z tãq̃ filius z tãq̃ heres. puta ó nõ vocãdo in ius

a ¶ Partis tertie. b ¶ Possessiones. contra tabu.
c ¶ Si manet. nō ergo ex sola ipositione operaꝝ pdict ius succedendi liez quidaz cōtra. qō dic vt. C. de op. li. si quā. sed ipsi dicūt hic de his opis que imponuntur cū onerande libertatis. ⁊ facit. s. e. adigere. §. stipulatus.
d ¶ Ingratus. ut ob hoc in seruitutē reuocet. hoc enī ōnotat nomē ingratus. sed contra. C. de li. cā. l. solo. Solu. hoc necessariū vt alimen torum: ut ibi dixi.
e ¶ Detractat. i. nullo modo vult gerere vel attingere. secus si attigeret: ⁊ male gereret. tūc alias penas patitur: non in seruitutem reuocatur: vt. s. de suspec. tu. l. ij. ⁊ argum. C. qui pe. tu. l. ij.
f ¶ Siue libertus, fstituatur. i integrum.
g ¶ Recipitur. vt. ⁊. j. de bo. liber. l. iij. §. si deportatus. ⁊ dic vt no. s. de contra ta. l. i. in fi. ne: ob. C. de sen. paſ. l. frustra sed ibi indulgentia. vel ut ibi.
h ¶ Excluditur. ⁊ si ex vncia. cū quatuor. i. tertia ei debet.
i ¶ Per seruum. s. patroni. ⁊ sub. etiam. s. si instituat seruus patroni a liberto. ad qō. j. e. l. §. naturales. ⁊ facit. j. de bo. li. l. iij. §. totiēs. ⁊ qō ibi notat
k ¶ Vel legato. nec hoc corrigitur in patrono: liez in filio sic ut iure institutionis hēre debeat. vt in auté. vt cū ō appel. cog. §. aliud.
l ¶ Ex duobus. ex debita parte. si queras que est debita ps' rī. tertia pars eius partis que cuilibet ex patronis cōtingeret liberto decedente ab intestato si eut in filijs dr: vt. C. de col. l. pe. §. qꝫ tā in alijs. azo.
m ¶ Non poterit supple nec accrescit porro alterius patroni ī petentis.
n ¶ Accrescere. ⁊ est rō quia accrescēte partē suo iure non habz sed. s. sic. ⁊ facit. s. de bo. pos. ſz cū patrono. ⁊. j. de bo. lib. l. vi. ⁊. l. si libertus. acc.
o ¶ Naturales. sub. ⁊ legitimi. alſ frustra de exheredatione dicit. vt. j. de v. ob. l. quidā.
p ¶ Alio. i. nō patrono. ac.
q ¶ Patrono. quia quantum ad cōmodū instituti sunt. ar. s qō cū co. l. si filio. §. si filio. sed ar. contra. j. de op. li. l. cum patron. §. cū libertus.
r ¶ Liberi. excludit. qr non videtur esse filius cū ei non succedat. sed ar. contra. j. ō fidekō. li. cum quasi. §. sed ⁊ si quis. suus heres.
s ¶ Patris. parentis. delinquētis etiā: quia ex eius parte non habet libertū. azo.
t ¶ Si filius. patroni filio. nūquid vt hēs hēbit ius patronatus? videtur qꝫ sic: ut. j. ō fidecō. li. si filius. §. erit. ⁊ facit .C. pro quibus. cau. ser. p. pre. l. i. ⁊. j. de bo. li. si necē. ⁊ de suis ⁊ le. l. intestato §. l. ⁊. s. ad sil. si seruus. ac.
u ¶ Cū ex. quidē eos. cōtra. C. ō peti. here. l. fi. §. pe. So. ibi a lege nō datur. hic ab hoſe data valet ut ibi. ⁊ facit. C. de fidecō. li. l. ij. ac.
z ¶ Estimationē. s. rr. aur. ut. j. de ma. testa. cū ex falsis. in prin. ac.

Armelia. Iudex appellationis potest pro parte sniam cōfirmare pro parte mutare pronūciare. h. d. Mar.

y ¶ Carmelia. eodem modo. quo ceterarum rerum. ut. s. famil. hercis. l. quedaz ⁊. s. de alt. le. l. ij. in princi. sed quomodo pro parte valet sententia? respon. plures sunt sententie qꝫ capitula. ut nota. in contrario. ut. s. fami. herciscūde. in hoc iudicio. Accursius.

De obsequijs a liberis ⁊c.

vel partis bonoꝝ possessionez bita ⁊ cū intestato decesserit: earū rerum ei electio manet. Paulus.

Ingratus libertus est: ⁊ q patrono obsequiū nō prestat: vl' res eius filiorūue tutelā administrare detractat. Terentius.

Siue libertus siue patronus ōportet: ⁊ post fstituatur: amissū patronat⁹ ⁊ petende cōtra tabulas bonoꝝ possessionis ius recipitur. Q Dō ius suū ⁊ si in metallum patronus vel libertus damnatus restituat. ¶ Excludit a ꝓtra tabulas bonoꝝ possessione patronus: ⁊ si ex vncia bfs instituat. ⁊ id qō deest ad supplēdam debitā portionē p fuū iudicio liberti sine ꝓditione ⁊ dilatione ei ī hereditate vel legato sine fideicō. qri pōt. ¶ Ex duob⁹ patronis vn⁹ ex debita pte heres institut⁹ sine cōditiōe ⁊ dilatione ꝓtra tabulas bonoꝝ possessionē petere non potuerit: licz si minor ei portio esset relicta. ⁊ cōtra tabulas bonoꝝ possessionem petisset. alia etiā portio ei accrescere potuisset. ¶ Naturales liberi libti exheredati facti: alio ex pte here de instituto: si per seruum ex alia parte parenti successerint: obijciuntur patrono. ¶ Liberti filius heres institus: si bona repudiauerit patronū nō excludit. Gaius.

Satis ꝓstat vt etiā si in ptāte sit parētis filius patrone: nihilominus legitimo iure ad eū ptinet hereditatem. Ciphonius.

Si filius patris necem inultam reliquerit: quā seruus detexit. ⁊ libertatē meruerit: dixi nō habendū pro patroni filio: quia idignus est. ¶ Cū ex falsis codicillis qui veri aliquo tempore crediti sunt: hēs ignorans quasi ex fideicommisso libertatē seruis prestitisset: rescriptū est a diuo adriano liberos quidem eos esse: sed estimationem sui prestare debere. ⁊ hos libertos manumissoris esse recte probatur: quia saluum est etiā ī his libertis ius patroni. Paulus.

Armelia pia ab hermogene appellauerat: q diceret iudicem de diuidenda hereditate inter se ⁊ coheredem non tātum res: sed etiā libertos diuisisse. Nullo enī iure id eū fecisse. ¶ Placuit nullā esse libertoꝝ diuisionē. ¶ Alimētoꝝ aūt diuisionē a iudice inter coheredes factam: eodem modo ratam esse. ¶ De obsequijs a liberis ⁊ libertis parentibus ⁊ patronis prestandis. Scevola.

Etiam militibus pietatis ratio in parētes cōstare debet quare si filius miles in patrem aliqua cōmisit: ꝓ modo ōlicti puniendus est. ¶ Et inter collibertos matrem ⁊ filium pietatis ratio fm naturam esse salua dz. ¶ Si filius patrem ⁊ matrem quos venerari oportet: ꝓtumelijs afficit: vel impias manus eis infert: ꝓfect⁹ vrbis delictum ad publicā pietatē pertinēs. p mō eius vindicat. ¶ Indignus militia iudicādus filiꝰ ē qui patrē ⁊ matrez quibus se educatuz dixerit: maleficos appellauerit. Paulus.

Honori parentuz ac patronorum tribuendum est: vt quāuis per procuratorem iudicium accipiant: nec actio de dolo: aut iniuriarum in eos detur: licet enim verbis edicti non habeantur infames ita cōdemnati: re tamē ipsa ⁊ opinione hominum non effugiunt infamie notā. ¶ Interdictuz quoqz vnde vi non est aduersus eos reddendum. Marcellus.

Icius puerū emit: quem post multos annos venire iussit. postea exorat⁹ accepto eius precio: eum manumisit. Quero an euz filius ⁊ heres manumissoris vt ingratum accusare possit? Respōdi posse si nihil aliō eēt impedimēto. nam plurimum interest a suo seruo qs: vel etiam ab amico eius nummis acceptis dederit libertatem: an ab eo seruo qui cum esset alienus: in fidem eius deuenit. Etenim ille etiā si non gratuitum: beneficiuz tamē prestitit. iste nihil amplius ōs operam suam accomodare videri potest. Marcianus.

z Etiā. pietatis ratio. a seipsis militibus debita. vel. i. ratio que ē pietas. a ¶ In parentes. id est circa parētes. sic ⁊ dicitur circothecā habet in manu. i. circa manum.
b ¶ Constare debet. idest certa esse debet. ac.
c ¶ Puniēdus. vel a pte vel a iudice. sicut vult pater: ut. C. de emanci. li. l. si filius.
a ¶ Collibertos. sub. scilicet matrē ⁊c. puta quia ambo erant manumissi sic ⁊ alibi insti. de seruili. cog. Sed quid si ambo essent serui. idem videt: ut. s. de ritu nupt. adoptiuus. §. seruiles.
b ¶ Si filius. venerari. not. sic. j. e. liberto.
c ¶ Publicā. i. q̄ cuilibz parti de populo debetur vel. i. publica vtilitas est talē impietatē puniri ⁊ facit. s. de offi. procō. l. nec quicq̄. §. de plano. ⁊ de offi. pre. vr. l. i. §. cuz patronus. ⁊ qō not. C. ō liber. ⁊ eoꝝ li. l. si manumissoꝝ. in fine.
d ¶ Indignus militia. idest priuilegio militie quin puniatur a presidē vel. i. degradandus ⁊ libertus in seruitutem reuocandus. ⁊ sic est arg. pro prelatis contra eos quibus benefecerunt.
e ¶ Maleficos. i. de aliquo maleficio.
f ¶ Appellauerit. idest accusauerit. vel dic quia dixit affacturatricem. sic accipitur. C. de malefi. l. nemo.
g ¶ Honori parentuz. in infinitum. qō dic ut. s. de in ius vocan. l. quisq. §. sed an. in fine.
h ¶ De dolo. sed huius loco in factum. ut. s. de dolo. non debet in prin. ⁊ in fine.
i ¶ Iniuriarum. ut. j. ō iniur. non soluz. §. ¶ nisi sit atrox: ut. s. de in ius voca. l. sed si hac. §. fina. sed cōtra hoc. j. e. l. licz. §. bonor. Sol. ibi. ⁊ eodem mō sol. aliud. s. dicta. l. sed si hac. §. fin.
k ¶ Condemnati. per curatorem: ut. s. de his qui no. infa. l. furti. §. si quis alieno.
l ¶ Infamie. s. de facto que in quibusdam nocz: vt. C. de his qui no. infa. l. ca. azo.
m ¶ Reddenduz. sed in factū ei⁹ loco: ut. j. de ui ⁊ ui ar. l. i. §. iterdictum hoc qz atroci. Accur.
n ¶ Icius. iussit. forte procuratori suo.
o ¶ A suo seruo. ut proxime dixit.
p ¶ Ab amico. facto pacto de manumittendo iter vām ⁊ suū. nō amicū q nihil dicebat sed solū pecuniā vabat. nā idē est tūc qō est si ipse suo dat ut non cogatur manumittere: ut hic. ⁊ C. de libe. cau. l. cū affirmes. ⁊ oē ius pfoni saluū. ut. C. ō obsequis. l. etiā. ⁊ in fuitutē reuocat. ut hic. si aūt cū amico fui pepigit: tūc ēt cogit manumittere: ut. s. de manu. l. si qs ab alio. ⁊ iō nec reuocat in seruitutē: ut. C. de lib. ⁊ eo. li. l. i. nec succedit: ut. C de lati. li. tol. l. i. §. illud. ac. q ¶ Etenim ille. qui accepit a seruo vel ab amico sui. pacto tū facto cum seruo tūm. ac.
r ¶ Beneficiū. qz nō teneb atur manumittere.
s ¶ Operā suā. s. de facto. ſz certe imo ⁊ cōsert libertatē si hoc dañ est. sed

ꝛ si nō sit victū competit libertas. vt .ī. de ma. l. is q suis. §. siue. vnde aliud est q̄ꝫ. §. ꝛ per hoc q̄ confert libertatem non potest in ius vocari. vt nota. §. de in ius vo. sed ꝛ si hac lege. ij. rū. bene dico libertatem. lꝫ ꝛ non data competat. nam non mutat substantiā. nō necessaria verborum ꝛc. vt. §. de auro ꝛ arg. le. l. pediculis. §. labeo. ac.

a Per procuratorē. ar. ꝛtra. ī. ō pub. iudi. l. penul. §. ad crimen. sed pecuniarium cōmodum respicit. vt plene nō. §. de pcura. l. sed hc. §. i. ac.

b Parens. in factuꝫ scilicet illa q̄ orit. er edicto ō calum. vt. §. de calum. l. i. in prin. q̄ infamat vt ibi no. sed in factum generalis bene dat hoc casu: vt. §. de dolo. l. nō dꝫ. in fi.

c Famose ac. q̄ multe sunt. ut. §. de infami. l. i. §. qui furti ꝛc. ac.

d Mentionē. lꝫ ñ sint famose de iure: ut condictio furtiua. ut. ī. eo. l. licꝫ. q̄ huic continuatur a. cur.

e Nec sui corrupti. hec infamat. ut. §. de seruo corrupto. l. dolo. accur.

f Licꝫ nō sint famose. alique de predictis: vt ꝯdictio furtiua. ꝛ interdictum unde ui: ut. ī. de act. ꝛ obli. l. cessat. ꝛ de ui ꝛ ui armata. l. neqꝫ. §. unde ui. de scō. n. ifamāt: ut. §. co. bonori q̄ nolie doli dāt

g Et inquantū. ut in sti. de ac. §. sꝫ ꝛ si quis

b Nec exceptiones doli. uel similes quꝫ continent doluꝫ: ut. ī. de excep. doli. l. apud. §. ad uersus. ac.

i Unde ui. ut ꝛ. ī. de ui ꝛ ui ar. l. i. §. interdictum. ac.

k De calūnia iurant ut. ꝛ. §. de iureiuran. l. si patronus.

l Hoc dicens. agēdo ac. in factū. q̄ infamat ut. §. de his q no. infa. l. notant. ꝛ. l. sequē. ac.

m Edicti. habet enim hoc edictū multas partes. scilicet de furto. rapina. iniuria. metu. et dolo. ꝛ ui: in quibus agitur propter dolum ꝛ infamiam. ꝛ infamatur infamia iuris uel facti. ut. §. l. parens. ꝛ. l. sequē. ꝛ in hac. l. in prin.

n Interuentoribus. ut procuratoribus ꝛ tutoribus ꝛ similibus. sed contra. ī. de dam. infec. qui bona. §. si alieno. ubi etiaꝫ ꝓcurator non iurat de calumnia. sed speciale est in iuramento: qō non placet. Sic cōtra. §. co. l. bonori. in prin. Solu. ad utrunqꝫ. dic q̄ ex dolo interuentoris. ꝛ agit contra euꝫ interuentorem: ꝛ excipit ut hic. sed contra patronum nec agitur nec excipit: ut hic. alꝫ autem ex dolo tñ excipitur contra dominum ut. ī. de excep. do. l. apud. §. quesitum. ꝛ. §. illa. ceterum de dolo patroni nec patrono nec alij nomine eius agenti de dolo excip tur: ut dicta. l. qui bona. §. si quis. nec etiam agitur contra eum uel alium eius nomine ex dolo patroni: ut. §. eo. bonori. hoc si agat libertus suo nomine. aliaꝫ secꝰ qō dic ut. §. de in ius uo. l. quesitum.

o Bonor. ut ꝛ. §. de in ius uo. l. sed si hac lege. §. fi.

p Heres. ſ. etiam filius. est enim ingenuus. ut insti. de ingenuis.

q Defuncti habet. ideoqꝫ ei non succedit. ut. §. de rebus du. l. qui duos. §. si cum filio. aꝫ. sed arg. ꝛtra. C. de li. ꝛ. c. li. l. fi. So. ibi.

r Liberto. honesta: etiā si sit inhonesta: uñ eum non accusat: ut. ī. de accusatio. l. qui accusare. in fi. ꝛ de adul. si adulterium. §. liberto.

f Debet. ꝛ magistri.

c Nullus. patrono. vt. ī. ti. i. l. vt iurisiurandi. nec ob. auc. sacramenta. q̄ sit ꝯ super licitis: hic super illicitis. sic. ꝛ. C. de le. ꝛ cō. l. nō dubium. ꝛ facit. §. si a paren. qs fu. ma. l. penul. ꝛ. C. de inoffi. testa. l. si quando. §. i. Plē ar. ꝛtra. ī. ō

u Liber. obli. utrū. Sed ibi nō est opera.

u Liberta sua. sua. i. patrone. uel sua. i. liberte. ꝛ facit. §. ti. i. l. quero. ac.

De operis libertorum.

Incipit liber. xxxviij. digestoꝝ ꝛ. xliij. ꝛ ultimus huius.

De operis libertorum.

Vlpianus.

Paulus libro singulari de uarijs actionibus. Opere sunt diurnum officium[x]

Vlpianus.

Hoc edictuꝫ[y] prætor[z] proponit coartande persecutionis libertatis causa impositoꝝ animaduertit enī rē istā libertatis cā impositorum[a]: prestationeꝫ ultra excreuisse vt premeret[b] atqꝫ oneraret libertinas psonas. In initio[c] igitur prætor pollicet se iudicū operarū daturū in libertos ꝛ libertas.

Dompo. Operas stipulatus aū pactuꝫ die[d]: operā eius diei petere nō pōt[a]. Nec pars ope p horas solui pōt[b]: qꝫ id est officij diurni[c]: itaqꝫ[d] nec ei liberto qui ser horis dūtaxat ante[e] meridianis prestō[f] fuisset: liberatio ei[g] dieicōtingit.

Idem. Duobus mānumissus utriqꝫ operas[h] promiserat. altero ex his mortuo nihil est quare nō filio eius q̄ꝫ supstite altero[b] oparum det petitio. nec hoc qsq̄ cōe hꝫ cū bēditate: aut bonoꝝ possessione[i]: Perinde enim opa a libertis ac pecunia credita[k] petitur. hec ita aristo scripsit: cuius sniam puto veram[l]. Nā etiā preteritarū operaꝝ [m]actionem dari bēdi extraneo: sine metu exceptiōis placet. dabit[n] igit ꝛ uiuo altero patrono.

Vlpianus. Si quis operas[o] sit stipulatus sibi liberisqꝫ suis: etiaꝫ ad postumos[p] pertinet stipulatio.

Idem. Abriles opere[q]: cetereqꝫ que quasi in pecunie prestatione consistunt: ad heredem extraneum

Paulus libro. officium. idest officiū qō quis exhibet alicui per diez. ſ. artificium nō naturalem: vt. §. de an. le. l. ii. ꝛ. ī. ō verb. sig. l. ii. §. i. ꝛ ibi. Factū ē vespe ꝛ mane dies unus qñqꝫ tamen pro breuioris officio tpis ponit. vt opera obsequialis. vt in salutando ꝛ similibus: vt. §. de condi. indebi. l. si non sortem. §. libertus. ꝛ consistit opa in actu: vt. §. de ope. seruoꝝ. l. i. ꝛ differt hic titul. ab illo. q̄ ibi de serui: hic de liberti operis dicit.

y Hoc edictū. cuius verba nō habemus.

z Prætor. ſ. rutilius. vt. ī. ti tulo. i. l. i.

a Impositoꝝ. i. prestationē impositoꝝ ꝛc. aꝛo.

b Aut premeret. impositoruꝫ dico ab aliquo: vt ipse premeret. ꝛ facit. ī. quarū reꝝ. actio. l. i. §. que onerande.

c Initio. postea aūt ius succedēdi est iductū: vt. ī. ti. i. l. i.

a Operas. nō pōt. qō die vt dixi instit. de inuti. sti. §. qui hoc anno.

b Solui potest. inuito stipulatore.

c Diurni. ut. §. l. i.

d Itaqꝫ. expositio est precedentis.

e Ante. due partes. sunt ꝛ hꝫ hoc dicante q̄ꝫ ꝓueniatur. vel est una pars vt dicantur ante meridiane hore que currunt ante meridiem.

f Prestō. i. dicit libertus se paratum seruire hodie per. vi. horas ꝛ alia die p. vi. horas. hoc quidem nō potest: qꝫ opera nō diuiditur: vt hic ꝛ. ī. de ver. obli. l. in stipulationibus. §. operarū. ꝛ. ī. eo. libertus q̄ post. §. i. ꝛ. §. de an. le. l. ij.

g Duobus. opas. certas

b Altero. ſ. patro.

i Bonoꝝ possessione. in bonis. ſ. liberti. vt altero mortuo admitteret superstes exclusis filijs mortui: vt h. ꝛ. ī. de bonis liber. l. cōmuni. ꝛ. §. de le. tu. l. tutela. §. si duo. ij. tñ. ꝛ mortuo patrono. relicto filio ꝛ nepote ex altero. filius prefertur: vt. §. de le. tu. l. tutela. §. pinde.

k Credita. vt ꝛ. ī. ti. i. l. iij. ꝛ. l. fi.

l Heram. ꝛc petitur: vt pecunia credita. nam ꝛc. aꝛo. ꝛ copula etiam extraneo heredi ꝛc.

m Operarum. certarum. secus de incertis que non transeunt ad extraneum heredem: ut. ī. eo. si operarum: ꝛ. §. de acqui. heredi. pro herede. §. si quid tamē. ꝛ. §. ad trebel. si patroni. in prin. certa ergo transit ad heredes etiam extraneos: si directo non per obliquum sunt heredes. ut. ī. eo. cum patronus. §. cum libertus ad hēdem aūt hēdis nulla opa transit ut. ī. de ēb. sig. scīēdū. §. i. ac.

n Dabit. operaꝝ certaꝝ petitio preteritaꝝ etiaꝫ ꝛ futuraꝝ extraneo heredi uniꝰ patroni altero uiuo: sicut actio pecunie mutuate. ac.

o Si quis operas. certas uꝫ incertas. hoc adiecto liberisqꝫ ꝛc. ꝛ sic loquitur. ī. vt iusiurandi. §. si liberi. sꝫ hoc non adiecto distinguitur certa ab incerta ut. ī. eo. l. cum patronus. §. cum libertus. ꝛ. §. l. prima.

p Etiam ad postumos. ꝛ dabitur utilis filio. vt. ī. ō verboꝝ obliga. l. quod cunqꝫ. §. si quis. ac.

q Abriles ope. operaꝝ alie officiales vel obsequiales: q̄ sine impositione debentur. vt. §. de condi. inde. si non sortem. §. libertus. in prin. ꝛ iste si in faciendo sunt: vt in assurgendo non transeunt ad heredem extraneum: vt hic

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

in fi.ꝛ.C.eo.liberti.si in non faciendo: vt in non vocando in ius tũc transeũt: ut .C.de in ius vo.l.ij. alie sunt fabriles.s.incerte.vt.c.operas nõ adiecto pictoriaſ alie artificiales.s.certe.vt.r.operas pictorias.ꝛ iste certe transeũt vt hic in principio.ꝛ.j.e.l.a duobus.in fi.sic ergo ponit hic fabriles impproprie pro certis .q. d.alicuius fabri.at incerte non transeunt.vt in eo.l.a duobus.in fi.no.

a ¶ Iurisiurandi i. ꝛtrahatur.sup operas.

b ¶ Libertũ.nõ ingenuum vt .j.de fideiuſ.si qs p eo.in pn. nce seruum: vt.j.ca .l.§. iurare.accur.

c ¶ Libertatis causa.s.qꝛ aliter nõ esset manumissurus.ꝛ hoc psumit qñ icõtinẽti.ut' no. .s.de liber.cã.l.fi.in fine.

d ¶ Plane.iureiurando.spõte remittit ei cõdi.sicut si pure esset relicta libertas ꝛ legatum sub ꝺdi.iurandi: vt.j. de manu.testa.l.sigs libertatem sub iurisiurandi cõdi.§.sed si pure.accur.

e ¶ Ob cãm.enaz causa legati.vt hic.sed cõtra.s. pri. vbi dicit: qꝑ cã libertatis.sed hic corrigitur.vel hic per obliquũ causa libertatis.vel ibi quando in cõtinẽti.hic ex interuallo.

f ¶ Jurare. manumissionem. ꝛ etiam ante.si tamẽ incontinẽti sequat manumissio.que enim fiunt incontinenti videntur in esse vt.s.si cer. peta.l. lecta.§. diebam.

g ¶ Siue post tps .s.ex interuallo.ꝛ sic est cõtra.s.de liber. causa.l.fi.§. adeo. Solu. hic sponte: ibi de necessitate. ar.j. e.l.campanus. vel tpe mãnumissiõis fuit actũ vt etiaz post fieret.ar.j.de solu.l. modestinus.in seruitute autez nõ sufficit agi.vt s.de lib.causa.l. fi. ꝛ nõ.pactum vestiri iuramento.qõ nõ est aſs. ꝛ oritur actio in factuz: vt ar.C.de rebus cre.l.actori.sed ex stipulatione oritur condicio certi. si opera est certa: vt.s.e.a duobus.aſſ ex stipulatu.vt insti. de verb. obli.in prin.sed cum opera est factum: ergo semp incerta: vt. j.de verbo.obli.l. vbi autem .§.qui id qõ.sed certe ꝛ quam doqz est in vando: vt.j. statim dicitur.

h ¶ Jure licito.non illicito: ut. causa onerande libertatis ut.j. eo.qui onerande. Item differunt donuz ꝛ munus: vt.j.de verborum significatione.l. inter accur.

i ¶ Rescriptum est.perꝺuctus. vt.j.e.si quis hac.ꝛ.C.eo.mater.nisi in casu.vt.j.ti.i.l.qui ex causa.in fi.l.

k ¶ Habik.actio.sic ergo pupillus iurat vel promittit.

l ¶ Librarius.vt.j.de reg.iur.si librarius.ac.

m ¶ Mimiculator.aſs mimiculator.i.ioculator: vt.C.ꝺ epis.audi.l. minime. aſs nũmiculator.quia bene scit computare.ꝛ sũmas coacceruare.ꝛ facit.j.de liber.causa.l.fi.§.fi.

n ¶ Si liberi operarũ.certaruz vel incertaruz: si vixit sibi liberisqz suis: vt nota. s.eo.si quis operas.si autẽ simpliciter sibi.tunc pone in opera icerta ut certa ad oẽm heredem: vt.s.e.a duobus. o ¶ Datũ.ab alio sibi uel a se alij.acc.

p ¶ Si quando.operas.ergo plures.ꝛ sic numero fiet inter eos diuisio. vt.j.e.

q l.libertus.§.ideo.ꝛ de verb.obli.l.in stipulationibus.§.operarum.

¶ Partẽ opere.sed hoc quomõ cũ sit indiuidua. vt.j.eo.libertus.§.sed neqz ꝛ de verbo.oblig.l.stipulationes nõ ꝺi.que sunt contra.solu.hic pars opere id est pars estimationis. vt dicta.l.stipulationes in fine.sic ꝛ.s.si seruit? vendi.l. loci.§.si fundus. Item dic opere preterite non future: cũ semper ꝛc.vt ꝛ.j.e.l.si quis hac lege.§.iudicium.ꝛ dic qꝛ dies vnius tm̃ opere cesserat.nec inter patronos fuerit adhuc designatio facta. vel una erat numero impari. sic enim per estimationẽ fit vnius opere partitio: vt.j.e.l.libertus.§.i.

transeunt.officiales vo non transeunt. ¶ Item.

O ¶ Iurisiurãdi obligatio cõtra baſ[a]: libertũ[b] esse oportet q iuret: ꝛ libertatis cã iuret. ¶ Plane querik siquis liberto suo legauerit: si filio suo iurauerit se decez operarum nomine prestaturũ: an obligeꝫ iureiurando[b]. Et celsus iubentius obligari cũ ait.paruiqz referre quã ob cãm[c] de operis libertus iurauerit.ꝛ ego celso acquiesco. ¶ Jurare autẽ oz post manumissionem[d] vt obligeꝫ: ꝛ siue statim: siue post tps[e] iurauerit obligabik. ¶ Jurare aũt oz opas donum: munus se prestaturum.opas qualescunqz que modo,pbe iure licito[b] iponunt. ¶ Rescriptuz est a diuo adriano: ꝛ deinceps cessare operarũ psecutionem aduersus eum q ex cã fideicõmissi ad libertatẽ pductus[f] est. ¶ Habik ꝛ in impuberẽ: cum adoleuerit operarum actio[k]: sed interdũ ꝛ quãdiu impubes est.nam huius quoqz est ministerium.si forte vel librarius[l] vel mimiculator[m] vel calculator sit vel bistrio: vel alterius voluptatis artifex. ¶ Si liberi patroni ex inequalibus ptibus eẽnt instituti: vtrũ pro pte dimidia an pro bẽditarijs habeãt operarũ[n] actionẽ? Et puto verius liberos p equalibus partibus habituros actionẽ. ¶ Parui autẽ refert in potestate fuerint liberi: an vo emancipati. ¶ Sed si i adoptionem datum[o] heredem scripserit patronus: magis est vt opere ei debeantur? Nec patrõe liberi summouentur ab operarum petitione.

D Omponius.

S Si quando duobus patronis iurauerit libertus operas[p] se daturum: labeoni placet ꝛ deberi ꝛ peri posse partẽ opere[q]: cum semp preterita opera[r]: que iam dari non possit[r] petak: qõ cõtingit si vel ipsis patronis iurek vel repromittak: vl cõmum seruo eoz. vel cum plures hẽdes vni pfono existãt. ¶ Pro liberto[t] iurante fideiubere quẽuis posse placet. Q Lpianus.

O Pere[u] in rerum natura non sunt: sed officiales[s] quidem future. Nec cuiquam alij deberi possunt cẽz patrono: cum proprietas eoruz ꝛ in edentis persona: ꝛ in ei[o] cui eduntur consistit. ¶ Fabriles[y] autem alieue eius generis sunt: vt a quocunqz ꝛ cuicũqz solui possint. ¶ Sane enim si in artificio sint iubente patrono ꝛ alij edi possunt.

D Omponius.

S Eruus patroni a liberto male ita stipulatur: operas mihi dare[z] spondes.itaqz patrono dari stipulandum est. ¶ Libertus operarum[a] nomine ita iurando patrono aut lucio ticio: soluere lucio ticio non potest: vt a patrono liberetur. I Ulianus.

D Ubi autem[b] interest extraneus sit lucius ticius an filius.

D Omponius.

Q Uia alie opere[c] erunt: que lucio ticio dantur. Sed si libertatis causa pecuniam promittat libertus agenti patrono aut lucio ticio: omnimodo adiectio ticij valet.

Q Lpianus.

S Si quis hac lege emptus sit: vt manumittatur.ꝛ ex cõstitutione diui marci[d] peruenerit ad libertatem opere ei imposite: nullum effectum[e] habebunt. ¶ Sed nec is cui bona adiecta sunt ex constitutione diui marci: libertatum conseruãdarum causa[f]: poterit operas petere. neqz ab his q directas: neqz ab his q fideicõmissarias libertates acceperunt.quamuis fideicommissarias libertates qui acceperunt ipsius liberti efficiantur. Non enim sic fiunt liberti vt sunt proprij quos

r ¶ Preterita opa.ꝛ eius estimatio.ac.

s ¶ Non possit.i.eadem ꝛ ab eadẽ persona: ꝛ eidem.vt.s.de condi.indebi.si non sortem.§.libertus.

t ¶ Pro liberto.facit.j.de duobus reis.l.nemo.ꝛ.j. eodem si libertus moram.accur.

u ¶ Pere. incerte ꝛ preterite. naz aut sunt solute ꝛ non debentur.aut non: ꝛ tunc non ipse: sed estimatio petik vt.s.l. pri. vel dic etiaz future idest ipsa opera vl obligatio eius añqꝫ veniat dies eius: ut .s. de operis ser.l.i.quando autẽ cedat vic vt.j. eodem.l.quotiens.ac.

r ¶ Sed officiales. que libet opera sic dici põt: cuz sit officiũ diurnum vt.s.e.l.i.sed hic ponitur pro incerta.s. fabrili.que nõ potest alij vel per aliũ edi nisi in duobus casibus. vt.j.e. patronus qui operas .ꝛ.l. si libertus artem. secus in opera certa.ut.j.statiz.§.fabriles. az.sed si de officiali ꝛ obsequiali hic diceret bñ est ut.s.ꝺ condi.indeb.l.si non sortem.§. libertus .ibi sed cũ officium ꝛc.fm Jo. ꝛ qꝫ subijcit de fabrili.s. incerta.ꝛ postea de certa ibi.sane ꝛc.sic certa ꝛ incerta potent alij edi.ꝛ ab alio.fm Jo.

y ¶ Fabriles. idest artificiales.s.certe.ꝛ qꝫ subijcit sane pro certe' fm azo vel dic fm. Jo. fabriles incerte.ꝛ qꝫ subijcit sane de certis dicit. ꝛ per hoc qꝫ dicit alieue scilicet certe.

z Seruus.mihi dare seruo: vel ergo domino vel simpliciter debet stipulari.vt ꝛ.j.de stipu.seruo.l.antepen. ꝛ hic subijcit.ꝛ hoc in incerta secus in opera certa: vt.j.eod.qui liberti nus.§.nihil que est contra.ꝛ potest esse ratio qꝫ incerte sunt tale factum qõ conferri ex stipulatione serui in personã domini non potest. petet igitur istas operas dominus non tanquam ex sua: sed tanquam ex persona serui: ad quod est instituta.de stipu. seruo. §.sed cum factum.ꝛ argu.j.eo.in.l.quia.vel est ratio quia opera debet prestari considerata persona edentis: ꝛ eius cui editur alias posset eligi talis que persone serui non conueniret. At Jo. intelligit litteram contrarie legis quando verba stipulationis concipiuntur in persona domini.ꝛ ratio quare in persona serui non possunt concipi est ea quam premisi fm. Jo.ꝛ fm hoc ꝛ de certa ꝛ de incerta hic tita. loquitur.

a ¶ Operarum.incertaz.secus in certis fm Jo.vt.j.eo.hc opere.ꝛ.l.patronus.ꝛ.l.si libertus.fm. Jo.

b Ubi autez. continuatur superiori.ꝛ facit.j.de verborum oblig.l. cum qui .§.qui sibi.

c Quia alie opere.ab his que in obligationem deducte sunt. vnde non contingit liberatio: vt.j.de verborum obligationibus.l. finali. §. mihi.accursius.

d ¶ Si quis.diui marci.vt.C.si mã.ita fuc.ali.vt ma.l.ij.ꝛ.iij.ac.

e ¶ Effectum.nec ingratus accusari: vt.j.qui ꝛ a.qui.l.si quis.

f ¶ Conseruandaz causa.cuius constitutionis verba sunt instita. de eo seui liber.cã bo.§.i.ꝛ facit.C.de testamento mi.l.fi.

a Quos nulla. ꝓprios. ⁊ facit. ſ. e. l. vt iuriſiurãdi. §. reſcriptum. ⁊. j. e. l. campanus.
b De operis. incertis: vt ſtatim patet. ⁊. j. e. quotiens. ⁊. ſ. e. ſi qñ. ⁊ facit. j. e. cũ patronus. ⁊. ſ. de vſufruc. le. l. opere.
c Exigere. ſecus in liberta nupta: vt. C. eo. l. qõ ex liberta. ⁊. C. de obſequijs. l. ij. ⁊. j. ꝓximo. §. Ac.
d Si impubes. nupta per quod patronus perdat operas. nota. ſ. ꝓximo. §.
e Niſi tutoris. Itez ⁊ iudicis hodie: ut. C. de admi. tu. l. ler.
f Libertus. operarũ incertarũ: qꝝ de indictione dicit. vt. j. eo. quotiens. ⁊ facit. j. eo. interdum. ⁊. ſ. de vſufruc. le. l. opere. ⁊. ſ. lo. l. ſed addes. §. pe. ⁊. de ſtatu libe. l. cum heres §. ſtichus.
g Opera. vt ⁊. ſ. eo. operas. ſed cõtra. ſ. e. ſi quãdo. So. ibi.
h Operaꝝ numero. ut ⁊. j. de verbo. obli. i ſtipulationibus. §. fi. et facit. ſ. eo. l. ut iuriurãdi. §. ſi liberi.
i Quinquagenas. alias qngẽtas ⁊ melius.
k Ius. honeſte. ꝟ ſtatim declarabit ⁊. j. eo. de opere. ac.
l Debuerint. qꝝ eas tm̃ tunc ſciebat.
m Exercere cepit. vt faceret artem lucricaꝝ.
n Tales. ex etate. j. e. l. pe. ⁊. ſ. de condi. ide. l. ſi nõ forte. §. libertus ibi plerunqꝝ eni ⁊c.
o Nec audiẽdus. minuit. vt ⁊. j. e. interdum. in fi. Ac.
p Sto victu. ſ. liberti. ⁊ dic operas incertas: ſꝫ certas ſumptu patroni: vt. j. e. l. ope. ⁊ l. imponi. ⁊. l. penul. in fi. que ſunt contra. azo. alij ecõtra. ſ. qꝫ ꝟ de certis: in contrarijs de incertis. ⁊ eſt rõ qꝝ in certis poteſt libertus ſe ꝓperare ad educationem ⁊ victualia acquirere. ſed in incertis non cum neſciat quales debeant ſibi imponi ſed ⁊ hoc fallit quando patronus negatur: vt. j. eod. l. qõ niſi in fine. vel dic idem in vtriſqꝫ: vt ſumptus ꝓſtentur liberti: niſi quãdo eſt inops ⁊ tunc contrarie.
q Aut certe. facit. j. e. l. penul.

nulla[a] neceſſitate cogẽte manumiſerit. Judicium de operis[b] tunc locum habet: cum opere preterierint. Preterire autem nõ poſſunt añqꝫ incipiant cedere: ⁊ incipiunt poſtea qꝫ fuerit indicte. Etiã ſi vroꝛez habeat libertus: nõ prohibetur patronus operas exigẽ[c]. Si impubes ſit patronus: volũtate eius nõ videtur liberta nupta[o]: niſi tutoris[c] auctoritas voluntati acceſſerit.

Rati qꝫ habitio pfono obeſt i nuptijs liberte. Brennius.

Plane cũ ꝺſierit nupta eẽ: operas peti poſſe omnes conſentiunt. Lpianus.

Libertus qui poſt indictionez operaꝝ[f] valitudine impedit quominus operas ꝓſtet: nõ tenet. Nec enim poteſt videri p euꝫ ſtare quomin[g] opas ꝓſtet. Et neqꝫ pmitti neqꝫ ſolui: nec deberi nec peti ꝓpte poterit opa[g]. Jõ papinian[g] ſubijcit: ſi nõ vna ſed plures opere ſint ⁊ plꝛes bẽdes exiſtant patrono qui operas ſtipulatus eſt: verus eſt obligationẽ operarũ[b] numero diuidi. Veniqꝫ celſus libro. xij. ſcribit. ſi cõmunis libertus pfonis duobus operas mille daturum ſe iuraverit: aut communi eoꝝ ſeruo promiſerit: quinquagenas[i] potius deberi qꝫ ſingularium operarum dimidias. Paulus.

Ejus artificij quod poſt mãu miſſionem didicerat libertus operas debebit[k] preſtare: ſi be ſint q̃ quandoqꝫ honeſte[b] ⁊ ſine periculo vite preſtantur: nec ſemper be que manumiſſionis tẽpore preſtari debuerint[l]. Sed ſi turpes operas poſtea exercere[m] ceperit: ꝓſtare debebit eas quas manumiſſionis tẽpore preſtabat. Tales patrono opere dãtur: quales ex etate[n] dignitate: valitudine: neceſſitate: ꝓpoſito: ceteriſqꝫ eiuſdẽ generis in vtraqꝫ perſona eſtimari debent. Idem.

Nec audiendus eſt patronus ſi poſcit operas quas vl' etas recuſet: vel infirmitas corꝑis nõ patiatur: vel quibus inſtitutum vel ꝓpoſitũ vite minuitur[o]. Idem.

Sto victu[p] veſtituqꝫ operas ꝓſtare debere libertuꝫ: ſabinus ad edictum ꝓtoris vrbani libro quinto ſcribit. Qui ſi alere ſe non poſſit ꝓſtanda ſunt ei a patrono alimenta. Gaius.

Aut certe[q] ita exigende ſunt ab eo opere: vt his quoqꝫ diebꝰ quibus operas edat: ſatis tempus ad queſtum faciẽdum vnde ali poſſit habeat. Paulus.

Quod niſi fiat: pretorem ipſaꝫ pfono denegaturũ opaꝝ preſtationẽ. idqꝫ verꝫ eſt: qꝛ vnuſqiſqꝫ[r] qõ ſpopõderit ſuo impendio dare dꝫ: qꝫdiu id qõ debet in rerũ natura eſt. Ex prouincia libertum romam[r] debere venire ad reddẽdas operas[r] proculus ait. Sꝫ q dies interea ceſſerint dũ romam venit: patrono perire[u]: dũmodo patronus tanquam vir bonus ac diligens paterfami. rome moꝛaretur: vel in ꝓuinciã, pficiſcat. Ceterũ ſi vagari ꝓ orbem[r] terrarum velit: non eſſe inungendam neceſſitatem liberto vbicunqꝫ ſequi. Labolenus.

Opere[r] enim eo loco edi ꝺẽt vbi patronus moꝛatur: ſumptu ſcilicet ⁊ vectura patroni. Gaius:

Cum patronus operas[s] ſtipulat[o] ſit: tũc ſcilicet cõmittit ſtipulatio cũ poposcerit[a]. nec libertus preſtiterit. Nec intereſt adiecta ſint hec ꝟba cũ poposcero: an non ſint adiecta. Aliud enim eſt de operis[b]: aliud de ceteris[c] rebus. Cũ eni operaꝝ editio nihil aliud ſit qꝫ officij ꝓſtatio abſurdũ ẽ credẽ alio die deberi officiũ qꝫ in quo is vellet cui ꝓſtãdũ eſt. Cũ libertus, pmiſerit patrono operas[a] ſe daturum: neqꝫ adiecerit liberiſqꝫ eius: cõſtat liberis[b] eius ita demuꝫ deberi ſi pri hꝺes[c] extiterint. Hẽdes autem extitiſſe liberos parẽti: ita demũ, pdeſſe ad operarũ petitioneꝫ Juliano placet: ſi nõ p aliuꝫ[o] heredes extiterint. Itaqꝫ ſiquis exhꝺato[e] emãcipato filio: ſeruum eius hꝺẽ inſtituerit: ⁊ per eum ſeruuꝫ hẽs extiterit filius: repelli cum ab operarum petitione debere: perinde ac ſi repelleretur patronus qui operas non impoſuiſſet: vel quas impoſuit reuẽdidiſſet[f]. In omnib[o] operis precipue obſeruãdum eſt vt tẽporis ſpacia que ad curam corꝑis neceſſaria ſunt liberto relinquãtur. Ulianus.

Hę ope[s] quas libertus promittit multuꝫ diſtant a fabrilib[o] vl' pictorijs operis. Deniqꝫ ſi libertus faber aut pictor fuerit: quandiu id artificium exercebit bas operas[t] patrono preſtare cogitur. Quare ſicut fabriles[s] operas quis[t] poteſt ſibi aut ticio ſtipulari: ita patronus a liberto operas [m] ſibi aut ſempronio recte ſtipulatur. ⁊ libertus obligatione ſoluetur. ſi tales operas extraneo dederit quales patrono preſtando [n] liberatur. Si pa-

r Quod niſi. vnuſquiſqꝫ. generalior ẽ rõ vt ẽt ſpes ꝓhendat. ⁊ pp ſpecies dicit qꝫdiu ⁊c. vt ⁊. j. de ꝟb. ob. l. ſi ex legati. ⁊ ſic nõ. ꝓ. ſ. e. l. ope. accur.
s Ex prouincia. romã. vbi patronus moratur. ac.
t Operas. nõ aperit certas vel incertas. ſed incertas dic ſm azo: qꝛ ſumptu liberti vadit. Alij dicunt certas. qõ dic vt' no. ſ. eo. l. ſuo. ſed contra. C. de ſolu. l. vſuras. Sed qõ ibi dicit ex' cã tollit contrarium.
u Perire. ſed cum libertus poſſit morari vbi uelit: vt. C. e. l. penul. ergo poterit ita ſe remouere qꝫ in itinere ꝓſumet tps. quare dicit Jo. qꝫ Jſtud ẽ quando patronus ſeceſſerat nõ alias: vt. j. inuit. vel dic plane vt ſonat vt tamen libertus nõ ſuccedat. alias non diminueretur dies operarum. ar. huꝰ legis.
x Per orbem. facit. ſ. de ꝓcura. l. ſꝫ he. §. nõ ſolum. ⁊ de an. le. l. mevia. §. vtori. Ac.
y Opere. certe ⁊ incerte. ⁊ qꝫ ſubijcit ſumptu ⁊c. reſtringit ad certas ut nõ ſit contra. ſ. eo. l. ſuo. fꝫ azo. alij ecõtra ut ibi no.
z Qualm patronus. opas. ſ. incertas. Ac.
a Cũ. poposcerit. ſic. ſ. eod. ti. ſi qs hac lege. §. iudiciũ. i fi. ⁊ de vſufru. le. l. opere. ⁊. j. de ꝟb. ob. interdũ. §. neꝫ. ſed arg. contra. C. de ꝓtraben. ſtipu. l. magnã. ſed ibi dicꝫ fuit appoſita. Ac.
b De operis. incertis de quibus loquitur.
c De ceteris. ſ. ſpeciebus uel generibus ⁊ ẽt de operis certis quãdo committitur ſtari ſtipulatio cũ eſt interpoſita ⁊ cedit dies. venit autem qñ potuit preſtari ⁊ non eſt preſtitum: vt. j. eo. quotiens.
a Cũ liberꝰ. operas. ſ. certas. ⁊ ſic ſoluit contra. j. e. l. ſi operarum: azo.
b Cõſtat liberis. tunc ſecus. vt. no. ſ. e. ſi qs operas. ac.
c Heredes. tm̃. ⁊ tũc habent vtilẽ ex ſtipulatu. vt. j. de ver. ob. quodcũqꝫ. §. ſi qs ita. ſꝫ ⁊ ſi non ſint heredes reuerẽtia debetur: vt. C. e. l. pe.
d Per aliũ. ſic. j. de verb. obli. ſciendum. §. idem.
e Exheredato. mala mente. alias pro inſtituto habetur. ut. j. ti. t. ſi patronus. §. ſi quis.
f Reuendidiſſet. vt. j. titu. i. l. iul. ait.
g Ex opere. ſ. incerte.
h Et fabrilibus. i. a certis. ⁊ ſic improprie dicuntur fabriles ⁊ facit. j. eo. quotiens. ac.
i Operas. i. huius artificij. non autem in eo qõ ignoret: ut. ſ. eo. l. eius. in fi.
k Fabriles. ſ. certas.
l Quis. qui nõ eſt patronus aut libertus ⁊c.
m Operas. ſ. certas.
n Preſtando. contra. ſ. eo.

serums.in fi.sed ibi de incertis.hic de certis.ꝛ est rō diuersitatis.qz opere eduntur considerata honestate edentis:ꝛ eius cui eduntur:vt.ff.eo.eius.§.tales.ꝛ.l. sequenti.ꝛ posset esse qō tales indicerentur que persone adiecte non conuenirent.sed persone stipulantis sic.semper.n. de eisdez vtriqz prestandis sentire uidetur:vt.ī.de vbo.ob.stipulatio ista.§.cum qui.ꝛ hac ratione nec delegari possunt:sed certa opera est determinata.ꝛ scitur verum adiecte persone conueniat.ꝛ ꝑm hoc intelligitur.ff.eo.opere in rerū .§.i.ꝛ facit.ff.de condi.inde. si nō forte.§.libi⁹.circa fi.§.

a ¶ Si patroni:cōsulto.ſ. ma litiose:vt.ff.e.qō nisi.§.fi.

b ¶ Cedere.qz indicte sunt vt. ff.eo.si quis hac.§.iudiciū.

c ¶ Accipiendus. aliogn nihil habebunt.vt.ff. pri.ꝛ arg.ff. q.mo.vsufruc.amit.l.ij.ī fi.

d ¶ Durū.durius est de pecunia ꝙ̄ de persona seruire.ꝛ sic pōt esse rō quare totū singulare interesse venit cum obligatio est in facto:ꝛ non quando ī dando:vt nō.C.de sen.que ꝙ eo qō interest.l.i.

e ¶ Quotiens certe species.id est certa opera.alio tamē respectu est incerta:qz factum cōtinet:vt.ī.de vbo. obliga. vbi aūt.§.qui id quod.

f ¶ Fabriles. idest de fabrica. ꝛ ita certe.ac.

g ¶ Tract⁹ tēporis.vt.ꝛ.ī.de verb.obliga.interdum.ꝛ.lō tinuus.§.cum ita.

b ¶ Inutilis.sic.ī.de vb.obli. l.fi.§.sinautem.

i ¶ Stipulationis.lz non possint peti.sed incerte cedunt ex die quo indicte sunt:vt.ff.eo.si quis hac.§.iudiciū.

k ¶ Sz ope.ſ.incerte.

l ¶ Postulat.i. postulare dz

m ¶ Cōuenit.ꝙ non cedat die ex tempore interposite stipulationis.

n Patronus.locat ipsi.liberto vel alij.

o ¶ Nō statim.i.nō semp.

p ¶ Capere.ut amittat ius patronatus.ac.

q ¶ Archiminius.i.principem histrionum.

r ¶ Sit vt.ſ.patron⁹.

s ¶ Medici.ſ.domini.

t ¶ Eiusdē artis.ſ. medicine.

u ¶ Perducunt .i. faciunt libertos manumittendo eos.

x ¶ Capere.qō est illicitum. vt .C.eo.l.i.§.solet. vnde amittit ius patronatus:ut.C.de bonorum pos.cōtra ta.l. patronus ꝛ.ff.ō iure pa. sicut.ꝛ ō liberis agno.l.si quis.§.si quis a libertis.

y ¶ Locant.liberto vl alij.

z ¶ Preciū. preteritarū qō licet.vt.C.eo.nec patronus. sic qñ spōte fit cōductio ꝛ sponte mercedis solutio:vt ħ. secus si ꝯductio spōte:sed exactio future coacte.qz perdit ius patronatus;vt.ff.qui ꝛ a quibus.l.fin. §.ij.ꝛ sic potest loqui cōtra.C. eo.l.i.§.lz precium. vel refert locet ipsi liberto.quo casu non est proprie locatio.ꝛ si ex ea locatione fit exactio ab inuito liberto obtinet qō in.l.illa qui ꝛ a quibus.dicitur.aut alij ad postulatōem liberti.ꝛ tunc etiam si ab inuito conductore accipit non perdit ius patronatus;vt hic.ꝛ adde qō no.C.e.l.si quam.

troni plures ꝙsulto⁹ in diuersas regiones discesserint:ꝛ liberto simul operas indixerint:pōt dici die operarū cedere⁵:sed libertū nō obligari:qz nō per eū ſz ꝙ patronos staret quominus opere dentur:sicut accidit cum egrotanti libto opere indicuntur. ¶ Qz si diuersaruz ciuitatū patroni sint ꝛ in sua vnusqsqz moref:cōsentire debēt in operis ab eo accipiēdis⁶. ¶ Durū⁷ aliquādo est cuz q se libare pōt decē diebus operando:simul operis indictis:si i accipiendis non consentiant.compelli ad prestandam alteri quinqz operarum estimationem. Idem.

Quotiens certe species⁸ operū in stipulatione deducunt⁹:veluti pictorie ꝛ fabriles⁴:peti qdē nō pōt nisi ꝓterite:quia ꝛ si nō verbis attamē re ipsa ī est stipłoni tractus tpis⁸:sicut cum ephesi dare stipulemur:dies continet:ꝛ ió inutilis⁹ est hec stipulatio:ſcz opas tuas pictorias cētū hodie dare spōdes:cedūt tamē opere ex die interposite stipulationis⁴. ¶ Sed opere⁵ quas patronus a liberto postulat ꝓfestim non cedūt:qz id agi iter eos videt ne aſi cederēt ꝙ̄ indicte fuissent:scilicz qa ex cōmō patroni libertus opas edere dz:qō in fabro pictoreue dici nō conuenit¹⁰. Idem.

Patronus qui operas liberti sui locat¹¹ nō statiz ° intelligendus est mercedem ab eo capē⁹.sed hoc ex genere operaz ex persona patroni atqz libti colligi dz. Nam si quis pantboniū vel archiminiū⁹ libertū habeat:ꝛ ei⁹ mediocris patrimonij sit⁸ vt nō aliter operis eius vti possit ꝙ̄ si locauerit eas.exigē magis operas ꝙ̄ mercedem capere existimādus est. Itē plerūqz medici⁹ seruos eiusdē⁴ artis libertos ꝓducūt⁹: quoz operis ꝓpetuo vti non aliter possunt:ꝙ̄ vt eas locent. Ea ꝛ i ceteris artificib⁹ dici possunt. ¶ Sz qui operis sui liberti vti pōt:ꝛ locādo precium earum consequi malēs estimandus est mercedem ex operis liberti sui capere⁸. ¶ Non nunquam autem libertis ipsis postulantibus patroni operas locant⁹. quo facto precium³ magis operaruz ꝙ̄ mercedem capere estimandi sunt. Arbenus.

Medicus libertus⁹ q⁹ putaret si liberti sui medicinam non faceret:multo plures imperātes ᵇ sibi habituꝝ: postulabat vt sequerentur se neqz opus ᶜ faceret.id ius est: nec ne? Respondi idius eē dūmodo liberas operas ab his exigeret. hoc est vt acquiescere eos meridiano tpe:ꝛ valitudinis ꝛ honestatis sue rationē habere sineret. ¶ Itez rogaui si bas operas libti dare noluerint:quanti oporteret estimari: Rūdi quantū ex illoꝝ opis⁸ fruct⁹. nō quātū ex incommodo dando illis si prohiberet eos medicinam facere commodum patronus consecuturus esset. Ulianus.

Si libertus artem panthomimi exerceat:verum est debere eum non solū ipsi patrono sed etiā amicorum ludis gratuitam operā prebere sicut eum quoqz libertū qui medicinā exercet: verum ē volūtate patroni curatuꝝ gratis amicos ei⁹. Neqz enim oz patronū vt operis liberti sui vtaſ:aut ludos semp facē:aut egrotare⁵. Paulus.

Si duorum ᵉ pluriumue communis liberta vnius patroni voluntate nupserit:alteri patrono ius oparum manet. Ulpianus.

Si operarum⁹ iudicio actū fuerit⁵ cum liberto:ꝛ patron⁹ decesserit:conuenit translationem berediti extraneo non esse dandam⁴.filio autem ꝛ si beres non extat:ꝛ lis contestata non fuerit⁴:tamē omnimodo competat:nisi exheredat⁹ sit. Celsus.

Si libert⁹ ita iurauerit dare se quot operas patronus arbitratus⁵ sit:non aliter ratum fore arbitrium patroni ꝙ̄ si equum arbitratus sit.ꝛ fere ea mens est personam arbitrio substituentium: vt qz sperent eum recte arbitraturum:id faciāt non qz vel immodice obligari velint. ¶ In libertā q̄ volūtate patroni nupsit ꝓteritaruz ī añ nuptias opaz actio daſ. Modesti.

Operis non impositis:manumissus etiam si ex volūtate alij quo tempore prestiterit: cōpelli ad prestandas quas non promisit non poterit⁸. Idem.

Qui onerande⁴ libertatis causa pecuniam patrono repro-

b Si libertus. egrotare.qñ est medicus.ꝛ facit.ff.e. pfon⁹.

c Si duoz.ī.e.si libertus in fi.

d Si operarū. actuz fuerit.ꝛ sic lis contestata.ar.ī.rez ra. ba. amplius.ꝛ sic erant prelecte.vt.ff.eo.sigs hac .§.iudicium.

e ¶ Dādā imo ℨ.ut.ff. e.cū patron⁹.§.cū libt⁹ Sol.ħ sibi libisqz suis: ibi simplr sibi.ul ſz az. ibi de certa:hic de incerta.Itē dic nisi lata sniā vt.ī.e.q libertus.§. sed si iam.Sz quare incerta etiam preterita non transit ad extraneuz beredē⁴ rū.qz opa q̄ cōuenit patri presumit̄ er filio conuenire:qō nō sic in extraneo. Alij dicūt ꝙ hic fuit stipulatus sibi liberisqz suis ꝛ reddunt rōnem.qz fili⁹ adiectus in stipulatione post mortē patris agit ex stipulatione patris: vt ħ. ꝛ.ī.de vbo.ob.l.quicū qz.§.si quis.qō non est in extraneo.ꝛ adde qō nō.ff.de cōdi.inde.l. si non sortem.§. libertus in glo.§.expone ibi. sexto differt. Item hoc in patronatu liberti:lz patronatus ecclesie cū vniuersitate transit in quē libet.arg.ī.de acq.rerū do.l.quedā:sed singulari titulo transit in ecclesiam aliaz a priuato.ꝛ tunc illa ecclesia hz presentationē ut priuatus. Itē hz ius instituendi ꝛ palibus collatis a quodā priuato:lz priuatus nō habuerit:vt ar.ī.de iure fis.l. fiscus.in spiritualibus aūt nō hz ius instituēdi:nisi ecclesia sit collata ab epo cū oī suo iure.ꝛ est canonis distinctio:vt.c.distin. sane.ꝛ extra ō priuil.Cū ꝛ plātare.ꝛ ar.op.est.ī.ti.i. q er causa.in fi.

f ¶ Non fuerit.uel fuerat vt ħ.ꝛ.ff. pri.ꝛ facit C.de rei vro.actio.§.ꝛ hoc er rei vrorie actōe.

g ¶ Exheredatus. mala mēte.aſs secus.vt.ī. ti.i.si patronus.§.si qs nō mala.ꝛ.l.si pater.q̄ sunt ꝓtra.ꝛ facit.ff.ti.i. filij.in pn.

b Si libertus.arbitratus.sic.ff.loca.l.si in lege.ꝛ.ī.de reg.iur.in pona.§.i.sed cōtra.ī.de vb.ob.si qs arbitratu.sed ibi nec fuit arbitratus bene vel male.ꝛ facit hoc ad id qō no.ff.de ar.l.pe.

i ¶ Preteritarū.nō futuraz.ut.ff.eo.si duoz.ꝛ.ī.eo.sicut.

k Peris.nō poterit.sic.C.de vsuris.creditor.ꝛ de pac.l.si certis.§ ꝓtra.ff.de vsuris.cū de in rē ver. Solu.vt ibi plene notatur.

l Qui onerande.vt si libertus ꝓmittat.c.si in aliquo offēderit pfonū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quo casu nō tenet vt hic. ⁊. j. quar re. ac. nō da. l. i. §. si onerande. ac.
a Exegerit. per vim. nam de iure nō pōt: vt dixi.
b Petere. ut. C. e. l. si quam.
c Apponi opere. certe alis secus: vt. §. e. l. suo. vel ut. ibi.
d Interdum. diminutionē. i. pditionē. vt in exemplis hic subiectis. ⁊. §. de peti. hr. l. pperditū. b.
e Augmentus. hoc ex pacto procedit.
f Et mutationē. vt si quibusdā. vicib⁹ lāguet quibusdā non. b. ⁊ facit §. e. libertus q post. ⁊. l. nec est audiendus.
g Liberta. nō cogitur. sed liberatur ab ipposita. ergo nec imponi dz ea existente maiore quinquaginta ānis fm Jo.
h Labeo ait libertatis cā. q dicit dominus ob hoc te solum manumitto ut mecuz cō trabas societatē. naz vt sequit: nulla ē societas q libera voluntate pcedere dz: vt ⁊. j. quar re. ac. non da. l. i. §. si onerande. ⁊ dic vt ibi dixit. b. fm. b. ul pone exemplum vt. j. ti. i. l. i.
i Si libertinos. locauerit. bi non p sunt patri liberto.
k Eodez tpe. i. non si mul. sed diuerso tpe.
l Quinquēnem. q solus sufficit. ⁊ no. q paulus hic retulit verba. l. iul. de maritādis ordinib⁹: vt. C. e. l. nec patronis. in fin. ⁊ no. modos dissoluēdi obligationez operar vt ibi no. ⁊ facit §. de excu. tu. l. excusatus. ⁊. l. remittit. §z arg. contra ad hoc ⁊ sequentia insti. ō excu. tu. §. fi lij. vbi tm supstites prosunt.
m Amissi antea. hic incipit paulus loqui.
n Que postea. q̄ er interuallo. ⁊ sic sūt §. §. ō lib. cā. adeo. ⁊. j. ō sol. libero. So. vt nō. §. eo. ut iuristurā. i glo. s. ex i teruallo. Jte est ar. contra insti. de excu. tut. §. filijs
o Nihil autē interest. quātum ad hoc vt ppt liberos añ vel post natos liberet ab obligatione operaruz. dic tñ stipulationez factaz ut. §. e. seruus. Sz alij dicūt q hoc in certis. illud in incertis: vt argu. §. eo. l. a duobus.
p Solutiōis. quaz si fecisset nō posset repetere propter liberos postea natos. ⁊ facit. §. ad velle. q̄nis. §. interduz.
q Ex hac lege. ō maritandis ordinibus: vt C. eodē. l. nec seruus. in fine.

misit nō tenet. Al' pfonus si pecuniā exegerit bonor possessionez ⁊ta. eius nō pōt petere. Abole.

Imponi opet ita vt ipe libert⁹ se alat: nō pñt. Omp. Interdū ⁊ diminutionē ⁊ augmētū ⁊ mutionē recipe obligationes oparz sciēdū est. Nā duz lāguet libert⁹: pfono ope q̄ iam cedere ceperint pereūt. Sz si libta q̄ opas pmisit: ad eā dignitatē puenīat: vt icōueniēs sit pstare pfono opas: ipo iure be itercidēt. Au.

Liberta maior quinquagīta annis operas prestare patrono non cogitur. Aplanus.

Habeo ait libtatis cā societatē iter libertū ⁊ pfonū factā: ipo iure nihil valē palā eē. Au.

Si libertinos duos pluresue a se genitos: natosue in sua potestate hēbit: pter eū q artē ludri cā fecerit: quiue operas suas vt cuz bestijs pugnaret: locauerit: ne qs eoz operas doni muneris: aliudue qcq̄ libertatis cā pfono patrone liberisue eoz: de qbus iurauerit vel pmisit obligatusue erit: dare facere pstare dz. Et si si eodē tpe duos in ptāte habuerit: vl vnū quinquēnē: liberabit in obligatiōe operaz.

Amissi antea liberi ad eas operas q̄ postea imponūt psunt vt iulia. ait. Sz si vno amisso obliget se: deinde alter nascat. multo magis pponius ait: amissū huic iūgi vt liberet. Nihil autez interest vtrū ipsi pmittāt pfono: an eis q ptāte eius sunt. Sed si creditori suo libertū patronus delegauerit: nō pōt idē dici. Solutiōis eni vicē ptinet hec delegatio. pōt tamē dici si in id qō pfono pmisit: alij postea delegatus sit: posse cum liberari ex hac lege. nā verum est patrono eū exprimisisse: quāuis patrono nūc non debeat. Q si ab initio delegāte patrono libertus pmiserit: nō liberari eum. Et nō solū futuraz sed etiā preteritarū operaruz liberatio fit. Julianus etiā si iā petite sunt opere: liberis sublatis absolutionē faciendā. Sz si iam operarum noīe cōdēnatus est nō pōt liberari: quoniā iā pecuniā debere ceperit.

Postbum liberti hēdes pris sui nō liberat: q. pficisci liberatio a liberto dz: nec qsq̄ post mortē liberari intelligi pōt. Ex lege autez nati liberi prosunt: et si in persona liberti collata liberatio est. fideiussores quoq̄ liberabuntur ex snia legis. Q si libertus exprimissorem dederit: nihil ergo boc caput ei p

r Postbumus. redit ad materiam de qua incipit in pn. l.
s Ex lege iul. de maritandis ordinibus. ⁊ dic nati non nascituri. nā pn. l. dixit genitos natosq̄. alij dicunt lege nati. i. legitime nati.
t Dederit. nā pmittēdo ipe tenet. ad qō. j. e. l. pe. ⁊. §. de postul. l. i. §. nūqd.
u Ergo. sic econtra. §. e. l. §. q si abinitio.

derit. Q Alistratus.

Hō mū imposite ope itelligū tur q̄ sin turpitudie pstari possunt: ⁊ sine periculo vite. Nec enim si meretrix manumissa fuerit easdē operas patrono prestare debeat: quāuis adhuc corpore questū faciat. Nec arenarius manumissus tales operas: q. iste sine periculo vite prestari nō pōt: si tamen libertus artificiuz exerceat eius quoq̄ opas pfono pstare debebit ⁊ si post mānumissionē id didicerit. Q si artificiuz exercere desierit: tales operas edē debebit q̄ nō ꝓtra dignitatē eius fuerint: veluti vt cū patrono moretur peregre proficiscatur: negociū eius exerceat. Q Aulus.

Si ita stipulatio a patrono facta sit. si decē diez opas nō dederis: viginti nūmos dare spōdes videdū est an nec in vigiti actio dā da sit: quasi onerāde libertatis gra pmisse sint. nec operaz q̄ pmisse nō sūt. an vo opere dūtaxat pmisse fingi debeantur: ne patronus omnimō excludat. ⁊ b quoq̄ pōt sentit operas dūtaxat pmissas. Sed quēs illa questio est: an libertus impetrare debeat ne maioris summe q̄ viginti ꝓdēnet. q. videt quodā modo pfonus tāti operas estimasse: nō ipse nō debebit transgredi taxationē viginti. Sz iniquuz est: nec oportet liberto hoc indulgere: quia non debet ex parte obligationez cō probare ⁊ ex parte tanq̄ de iniqua queri. Q Apinian⁹

Si bōa pfoni venierint: oparz q̄ post vēditionē preterierunt actio pfono dabit: ⁊ si alere se posit añ vēditionē pteritaz nō dabit: qū ex añ gesto agit. Idem.

Libertus q operaz obligatiōe dimissus est: atq̄ ita liberaz testi factionem assecutus est: nihilominus obsequo verecūdie tenetur. Alimentoruz causa est diuersa cum inopia patroni per iniuriaz libertum conuenit. Idem.

Cerdonem: seruum meuz manumitti volo: ita vt opas heredi promittat: non cogitur manumissus heredi promittere. Sed ⁊ si promiserit: in eum actio non dabitur. nā iuri publico denegari non poterit qui fideicommissariam libertatem dedit. Idem.

Operis obligatus libertus militie nomen non sine iniuria patroni dabit. Q Leuola.

Si libertus moram in opis prestiterit: fideiussor tenet: mora fideiussoris nulla extat. In boie autē

p Caput. i. capitulū. l. iulie. nā ⁊ alia bz capitula: vt. j. vī vir ⁊ vxor. l. i. in fi.
q Hēmū. possitis. e. l. eius. ⁊. l. sc.
z Morer. cum sit in dignitate. ⁊ sic sūt exēpla opere inhoneste. ⁊ facit. C. e. l. pe.
a Si ita. q̄si onerāde. quo casu nō valeret. vt. §. eo. que onerande. ac.
b Promisse. fictione iuris fi vere vt predixit. ⁊. j. ō ac. ⁊ ob. l. obligationū fere. §. pe. ⁊ de ver. ob. l. ita stipulatus. q̄ sunt contra.
c Queri. no. ꝓtra variantez. sic. j. ti. i. l. nā absurduz. ⁊. §. ō pcu. l. in cause. sed ar. contra. §. de col. bo. l. nonnunq̄.
a Si bona. venerint. p creditores.
b Possit. s. als fine operis.
c Libertus. dimissus. a seruitute. q: manumittendo imposuit operas. ac.
d Atq̄z ita liberam. nūqd ex sola impositōe ꝓsequit liberaz testamenti factionē: vgo. ⁊. b. q̄ sic vt hic. Jo. ⁊ azo. ⁊. b. q̄ nō sed demū fcā exactione earū. ⁊ b subaudiūt fcā earum exactione. q̄ dic vt no. C. eo. l. si quam.
e Verecundie. qō obsequiuz etiā sine impositiōe debetur: ut §. de cōdi. inde. si nō sortem. §. libertus in pn.
f Diuersa. a libera testamenti factione. sed j. §. de lib. ag. si qs a liberis. §. si libertus. sed ibi exigit eaz pcium: b aūt ipsas opas. sed si dicas q̄ b exegerit mercedem dicas q̄ diuersa est ab obsequio. q: obsequium prestatur: alimenta nō. ac.
g Inopia. i. patron⁹ inops cōuenit libertū ad alimenta.
h Per iniuriā. i. blasmum euitanduz ac. ⁊ facit. C. e. l. i.
i Erdonē. q facit formares: vl q̄ vendit carnes.
k Eroloita. ab hde. ⁊ sic hs non potest ponere opas. nī ex necessitate facit: ut. C. eo. l. mater. ⁊. l. ij. nisi sit filius. ut. j. ti. i. qui ex causa.
l Promiserit. s. coactus.
m Dabit. vt. §. de lega. i. l. videndum.
n Fideicōmissariaz. qō ē vt mānumissus ex necessitate non teneat ad opas: vt dixi. ⁊ nota q̄ aliud est qō testator non pt. sic. C. vt in pos. le. l. scire. ⁊. §. ad. l. fal: l. qō de bonis. in fi.
o Per. iniuria. i. dāno. nā amittit: vt. §. e. interdū. §z ar. §. C. ō li. ⁊ eo. li. l. fin.
p Si libertus. opis. s. incertis q̄rū dies non cedit nisi cū ídicte fuerint. vt. §. e. cum patronus. ⁊ est rō q: fideiussor ex sua mora teneri non potest cū reus nō sit obligat⁹: nisi cuz pus idicte fuerint. azo. in opa

alit certa idem qđ in pecunia: vt. ff. eo. a duobus. lex tñ videt dicere idem in cuiuslibet facti pmissione: vt. ĵ. de ver. ob. cũ filius. §. i.

a Retinet. vt. ꝛ. ff. de vsur. l. mora in fi. ꝛ. ĵ. de ver. ob. l. mora.

b Libertus. si nullam. maxime vt. ff. ti. ii. quero. ꝛ. ti. i. l. finali. vel illas ꝛ istam intellige.

c Liberta. patroni eẽt. ut. C. e. l. liberti.

d Ampan⁹. facit. ĵ. ti. i. q er cã. ꝛ. ff. e. si quis hac.

e Sciret. sic. ff. siquis can. l. sed ꝛ si. §. fi. ac.

f Jcut. amittit. facit. C. eo. q er libta. ꝛ de obsequijs. l. ij. ꝛ. ff. eo. si libertus. in fi. sed contra. ĵ. de ver. si. l. sciendum. §. pe. vbi non transit opera ad beredẽ bẽdis. at hic transit ẽt ad pncepotem. So. hic fuit stipulatus sibi liberisq suis: ibi non. arg. ff. e. l. cum patronus. §. cuz libertus. vl̃ fuerũt pmi bẽdes isti nepotes ꝛ pnepotes cũ nullus pcederet: vt ar. istit. de bẽ. q̃. ꝛ dif. §. fina. ꝛ. §. sui.

g Esse dz. nõ. vrorẽ operari viro: vt. ff. de dona. inter. vi. ꝛ vxo. sed si vir. in pn. ꝛ seruus domino: vt. ĵ. de statu. libe. l. iij. §. siqs. seruum: sed qd viro mortuo infra annuz: R. ibi dz operari vñ ꝛ alimentari. qđ vñ fiat nõ. C. de rei vxo. actio. §. exactio in fi.

b Dloz. si librari⁹. ĵ. ó regu. iu. si librarius. accu.

i Cum suis. s. de familia.

k Scripsit. sed si non põt simul vtriq operari. dic vt. ff. e. l. be. opere. §. fi. ac.

l Operaz. edẽtis. ff. e. iterdũ. ꝛ. l. ei⁹. ꝛ. l. be. ope.

m Sed ẽt aliũ. per hoc pz qp logẽ de certis cũ dicit libertum p aliuz posse prestare. nã icerte nec alij p alium pstant: vt. ff. e. l. ope in re. §. i. fm azo. vl̃ si velis dicere etiam incertas pstari sumptu liberti. vices ħ libertuz non habere vñ se alat: vt. ff. e. suo. in fi. ꝛz Jo. ꝛ. h. Et no. ingenuũ pmittere pro liberto. nã ꝛ legari ꝛ locari põt opera liberi hominis: vt. ff. ó vsufru. le. l bols. nõ tñ iureiur. obligari: ut. ff. eo. l. vt iurisiurãdi in pn.

n Interdũ. liberi⁹. nã opedebent oĩb⁹: ꝛz quo ad alia. s. ille solus sit patron⁹ cui assignat⁹ est: vt. ĵ. de assigna. li. l. i. in pn. ꝛ si ille amittit redit patronus ad alios. vt ibidẽ ꝛ. ĵ. ti. i. l. iij. §. si capitis

o Filio. hoc habes. ff. eod. a duobus. in prin.

De bonis libertorum.

p Hoc edictum. grãde. ꝛ inestimabile: vt isti. manumit. nõ pos. §. eadem. ac.

q Operaz. sic. ff. ti. i. l. ij.

r Depigisset. ff. ti. i. labeo.

s Si patron⁹. vl̃ dicq. spacium. c. dicrum.

t Liberi eius. eo mortuo vel omittente.

u Vel patroni. scilz liberti eo mortuo uel viuo omittente qui non admittebatur viuo altero pcono: vt. ff. ti. i. l. a duobus.

x Edicti. successorij. ac.

y Ex prima pte edicti. q̃ est ĵ ta. vt. ff. de car. edic. l. ideoque debito fideiussor etiã ex sua mora in obligatione retinet[a]. Idem Ibertus negociatorius vestiarij an eandẽ negociationez in eadẽ ciuitate ꝛ in eodez loco inuito pcono exercere possit: Rñ. nihil ꝑponi cur nõ possit si nullã[b] esionez ex hoc sentiat pconus. Pau. Iberta si in cõcubinatu patroni eẽt[c]: pinde ac si nupta eidez esset: operaz petitionẽ in eam dari non oportere constat. Idem. Pampanus[d] scribit nõ debere ptorẽ pati donũ mun⁹ opas ꝑponi ei q̃ ex cã fideicõ. mãumittat. Sz si cũ sciret[e] posse ea recusare: obligari se passus sit nõ inhibẽdaz opaz petitionẽ: qz donasse videt. Sicut pconus: ita Hermo. et pconi fili⁹ nepos ꝛ pnepos q̃ liberte nuptijs cõsensit: operaruz exactionẽ amittit[f]. nã hec cuius matrimonio ꝓsensit: in offõ mariti eẽ dz[g]. Si aũt nuptie qb⁹ pcon⁹ cõsensit nullas habeãt vires: operas exigẽ pconus nõ ꝓbibet. Pcone: itẽ filie ꝛ nepti ꝛ pnepti pconi q̃ libti nuptijs cõsensit: opaz exactio nõ ònegat: qz bis nec ab ea que nupta est idecoze pstant. Gaius. Doz libert⁹ põt aliquo casu singulis diuersas opas vno tpe isolidũ edere: veluti si librari⁹[h] sit: ꝛ alij pcono libroz scribendoz operas edat. alterivo pegre cũ suis[i] ꝓficiscẽs: operas custodie domus eidẽ idixerit. nihil. n. vetat dũ custodit domũ libroz scribẽ. ħ ita neratⁱ libris mẽbranaz scripsit[k]. Nera. Operaz editionẽ pẽdere existimatione edẽtis[l]. nã dignitati. facultatib⁹: cõsuetudini. artificio eius conuenientes edẽdas. Nõ solũ aũt libez: ꝛz etiã quẽlibet aliũ[m] operas edentem alendum: aut satis tpis ad questum quesitũ alimentorum relinquendum. Et in omnibus tpa ad curam corpis necessariã relinquenda. Paulus. Interduz opaz manet petitio etiã si ius pconi nõ sit: vt euẽit in fratribus ei⁹ cui assignat⁹ est libertus[n]: aut nepote alterius patroni: extante alterius patroni filio[o].

De bonis libertoz.

Epia. Hoc edictum a pretoze prepositum est bonoris quez liberti patronis exhibere debent moderandi gratia. nãq vt seru⁹ scripsit. ante soliti fuerũt a libertis duriss̃imas res exigere. s. ad remunerandũ taz grande⁹ beneficiũ qđ in libertos cõfertur: cũ ex fiducie ad ciuitatez romã ꝓducũtur. Et qdẽ primus ptor Rutilius edixit se amplius nõ datuz patrono q̃ operaruz⁹ ꝛ societatis actionẽ videlicet si ħ pepigisset[p]: vt nisi ei obsequiũ ꝑstaret libert⁹ in societatẽ admitteret pconus. Posteriozes ptozes certe ptis bonoz possessionẽ pollicebãt: videlicz imago societatis idurit eiusdẽ ptis ꝑstationẽ: vt qđ vni⁹ solebat societatis nomine ꝑstare: id post mortẽ ꝑstaret. Spconus a liberto. Leuẽ. preterit⁹ bonoz possessionem petẽ potuerit ꝓxima ta. ꝛ anteq̃ peteret decesserit: vel dies[r] ei⁹ bonoruz possessionis agnoscẽde ꝓterierit: liberi eius[r] vel alterius pconi[s] petere poterũt ex illa pte edicti[t]: qua ꝑmis nõ petẽtibus aut etiã nolẽtibus ad se ptinere sequẽtib⁹ dat atq̃ si prio res ex eo numero nõ eẽnt. Sed si pconus hẽs institut⁹ viuo liberto decessisset supstitib⁹ liberis. Quesitũ est an illi cõtra tabulas testi bonorũ possessionẽ petere pñt. ꝛ ideo decurruz est vt mortis tps quo deferẽt bonoz possessio spectari debeat an pconus non sit. vt si sit ex pte ꝑma edicti[r] filij ei⁹ bonoz possessionẽ petere nõ possint[u]. Si filius emãci petus nepotẽ in ptãte aui reliqsset: bonoz possessionez[x] ptis dimidie[y] dãdã ei filio itestati[z] liberti: quãuis ipso iure[a] legitima hẽditas[b] ad nepotẽ[c] ptineat: qz ꝛ cõtra ta⁹. ei⁹ liberti[d] filio potius[e] bonoz possessio partis debite daretur. Ulpianus. Etiã si ius anuloz consecutus sit libert⁹ a pncipe: aduersus huius tabulas venit patronus[f]: vt multis rescriptis cõtinet. Hic enis viuit quasi igenuus[g]: morit quasi libertus. Plane si[h] natalibus[i] restitutus sit: cessat cõtra tabulas bonorum possessio. Idez ꝛ si a pncipe liberã[k] testi factionem ipetrauerit[l]. Sz si hac lege emit[m] qs vt manumitteret: non habet contra tabulas bonoz possessionẽ. Ut pconus aũt cõtra tabulas bonoz possessionẽ accipe possit: oportet hẽditatem aditã[n] eẽ: aut bonorum possessionẽ petitã. Sufficit aũt vel vnum[o] exheredib⁹ adijsse hereditatẽ: bonorũue possessionez petijsse. Patronus cõtra ea bona liberti omnino nõ admittit: que in castris[p] questa sunt. Si deportatus[q] patronus restitutus sit liberti cõtra tabu. possessionẽ accipere põt. Idẽq̃ ꝛ in liberto deportato ꝛ restituto dicẽdum est. Si qs[r] filiusfa. seruũ

z Possint. cum alius precedat. ac.

a Si filius. possessionẽ. vñ legitimi mortuo liberto intestato. ac.

b Dimidie. que hodie est tertia: vt insti. de suc. li. l. i. §. sed nostra

c Intestati. transitiue. a Iure. videlicet ciuili.

b Hereditas. s. aui. ad qđ. ff. de cõiungendis cũ emã. li. in pn.

c Ad nepotem. s. tñ nisi per edictum de coniungendis.

d Cõtra. tab. eo liberto mortuo testato.

d Liberti. defuncti ꝛ itestati.

e Potius. nõ ergo ħ casu ꝛ superiori habz locum edictum de coniungen. lz ad parentis bõa ambo vocent. vt. ĵ. e. libertus. §. fi. quã qdam ponũt cõtra sed est idez sed azo dicit qp sic. vt. ff. de ĵungẽ. l. i. §. hic.

f Tiaz. pconus. vt ꝛ. ĵ. ó iuf aur. an. l. quis.

g Illic. n. facit. ff. ó cõdi. ꝛ de. l. falsa. §. i. ꝛ. C de iure anu. l. ij.

b Ingenuus. quo ad multa non quo ad oia: vt. ff. de in ius vo. sed si hac. §. si ĩ ius. ꝛ. C. ad. l. viscel. l. i. lz hodie quo ad plura: vt. C. de iure an. aure. l. lz hodie.

i Plane si natalibus vt ꝛ. ĵ. de nata. resti. l. ĩterdum in fi.

k Liberã. hoc est contra: vt. C. de inof. test. l. si qñ. So. ibi in piudicium libertoz non valet quib⁹ plus debet hẽditas ꝑtis q̃ liberĵ patroni. vel dic vt ibi. Itẽ contra. ĵ. e. paul⁹. §. patro. lz ibi filius patroni: hic pnceps.

l Emit. nũmis serui. ꝛ tũc nõ hz ꝓxima tabu. ut C. e. l. i. vl̃ dic suis proprijs. ꝛ tũc hz vt. ff. ó in ius voc. sed si hac lege. in pn. ꝛ. ĵ. de suis ꝛ le. l. itestato. §. is plane. ꝛ facit. ff. ti. ij. l. ticius. ꝛ. C. de lati. liber. tollẽ. l. i. §. illud.

m Accepit. ab extraneo. secus si a seruo suo vt. C. e. l. i. accur.

n Aditã. aliud in contra tab. que dat liberis vt. ff. de contra tab. l. illud. in pncipio. que est contra.

o Vel vnũ. facit. ff. de testa. mi. l. si nemo.

p In castrz lz in alijs secus: vt. ff. ó testa. mi. si a milite. §. fi. ꝛ fac. C. de inoffici. testamẽ. l. fin. §. penulti. ꝛ. ff. de in ius voc. l. adoptiuum. circa prin.

q Si deportatus: facit. ff. de iure patrona. l. si vt.

r Siquis. vt patronus. vt. ff. ó iure patro. l. seruum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ¶ Si capitis. non põt vt.ſ. de iure pa.l.cũ.
b ¶ Obſtabit. vt ꝛ.ĵ. de aſſigna.liber.l.i.§. vtiq; ſi cr.
c ¶ Poſſeſſionem. per quã nõ in totũ ſz in ſuã legitimaz teſtm rũpit. ꝛ p hoc.arg.ĵ.c.ſi ex patronis.in pn.ꝛ ꝑm hoc differt a querela.ſed cõtra ꝙ videt.ĵ.e.l.i ſeruitute.§.fi.ꝛ.ſ. de iure pa.l ſiue in fi.i.rñ.
d ¶ Peterent.ſ. nepotes:
e ¶ Libert⁹. redit ad hoc q̃ dixit fratribuſq; ſuis ꝛ cetera.
f ¶ Non deſinit. oĩno ne obſtt.ĵ. de aſſigna.li.l. .i.i.rñ.ac.
g ¶ Aſſignat⁹ eſt. q̃ ac cauſauit. aliꝝ hñt aſſignatus non eſt. põt ſuccedere ꝛc̃.ꝛ ſic premittitur non.ꝛ eſt alius caſus. ſed primum verius.
b ¶ Cõtra ta. bonoruꝫ poſſeſſionẽ. cum capitis libertum accuſauerit.
i ¶ Totiens. non heres eſt. vel ẽt quoquo titulo relicti: vt ꝛ.ĵ.e.l.§.ſi debita. Item hodie ꝛ ſi minus habet non petit cõtra ta.ſz agit ad ſupplementum conditione ꝛ.l. vt inſti. de ſuc.li.§. ſed noſtra.ſz certe ꝛ iure veteri videt idem. vt ſ. de iure pa.l.ſiue.§.excludit̃.ſed dic illud a cõpoſitoribus additũ.
k ¶ Si patronus. accipere non poteſt. facit.ſ. de condi.ꝛ de.l.ij.
l ¶ Ante aditam. bñ exponit: vt.ſ.e.l.§. vt patronus.ac.
m ¶ Colata ſit. facit.ſ. de inin.teſta.l.cuz in ſecũdo.ꝛ ſi cer.pe.l. itaq; ꝛ.l.pe.ꝛ.ĵ.ó dõa. cau. mor.l.illud.§.fi.
n ¶ Bonorũ poſſeſſionẽ. ꝑm ta. vt.ſ. pri. §. in pn. ſed ſi filius vinit excludit pfonũ: vt iſti. de ſuc.li.§.ſed noſtra.ꝛ
o ¶ Si debita. ſatisfcñ nec hoc corrigitur per auc̃. vt iure inſtitutionis ꝛdinquatur. vt in filijs. vt in auc̃. vt cuz de ap. to.§.aliud.
p ¶ Fungunt. vt ꝛ inſtit. de dona.§.i.
q ¶ Idẽ erit dicendum. ſic.C. de collt.l.pe.§.fi. de caſtrẽſi peculio manumiſerit ex ꝟſtitutione diui adriani pfonus ẽ: admittiq; poterit ad ꝟtra ta. bonorũ poſſeſſionẽ ut pfonus. ¶ Si capitis libtũ accuſauerit iſ cui aſſignatus eſt: nõ põt⁹ petere contra tab. bonoꝝ poſſeſſionẽ: fratribuſq; ſuis nõ obſtabit[b]. ſz bi ꝟtra tabulas bonoꝝ poſſeſſionẽ[c] petẽt: quẽadmodũ peteret⁹ ſi ex altero filio nepotes eẽnt. ¶ Libt⁹[e] enĩ q̃ alteri ex filijs aſſignat nõ deſinit[f] alteri⁹ filij libertus eẽ. ¶ Ampli⁹ dicẽdũ eſt etiã ſi omiſerit ff̃ bonoꝝ poſſeſſionẽ: alter frater cui aſſignat⁹ ẽ[g] nõ põt ſuccedere: ꝛ ꝟtra ta. bonoꝝ poſſeſſionẽ[h] petẽ ¶ Totiẽs[i] ad bo. poſſeſſionẽ ꝟtra ta. iuitat pfon⁹: quotiẽs nõ hñs ẽ ex debita portione inſtitutus. ¶ Si patron⁹ ſub cõditiõe hñs ſit inſtitut⁹: eaq; cõditio viuo teſtatore extitit: cõtra ta. bonorũ poſſeſſiõez accipe ſi põt[k] ¶ Quid ergo ſi mortis tpe pẽdet: extitit tñ añ̃ pfono deferat bonorũ poſſeſſio. boc ẽ añ adita[l] hñditatẽ: an iuitet ex hac pte edicti? Et magis ẽ vt adite hñditatis tps ſpectet. boc enĩ iure vtimur ¶ Si tñ in ꝑteritũ collata ſit[m] cõditio vl ad pſẽs: nõ videt ſub ꝟditione inſtitutus. aut enĩ ipleta eſt ꝛ pure inſtitutus eſt. aut non eſt: ꝛ nec hñs inſtitutus ẽ. ¶ Libt⁹ ſi patronũ ſuuz ita hñdẽ ſcripſerit. ſi filiꝰ meus me viuo moritur pfonus hñs eſto nõ male videt teſtat⁹: naz ſi deceſſerit filius poterit hic exiſtente ꝟditione accipe bo. poſſeſſionẽ[n]. ¶ Si debita patrono portio legata ſit: ꝛ ſcript⁹ hẽs ipſe patronus ñ fuerit ſatisfactũ[o] eſt ei ¶ Sz ꝛ ſi inſtitutus ſit ex pte minore. q̃ ei debet. reſidua ỽo pars ſuppleta eſt ei legatis ſiue fideicõmiſſis. ꝛ ita ſatisfactũ ei videtur. ¶ Sz ꝛ mortis cã donationibus poterit patrono debita portio ſuppleri. Nam mortis cã donationes vice legatorum funguñt[p]. Sz ꝛ ſi nõ mortis cã donauerit libert⁹ patrono: cõtẽplatiõe tñ debite portiõis donata ſunt: idẽ erit dicẽdũ[q]. Tunc enĩ vel q̃ſi mortis cauſa iputabunt: vel quaſi agnita[r] repellent pfonũ a ꝟtra ta. bonoꝝ poſſeſſiõe. ¶ Si patrono ꝟditiõis[s] iplẽde cã qd datũ ſit: in portionẽ debitã iputari dz: ſi tamen de bonis ſit liberti pfectuz. debitã aũt ptẽ eoꝝ q̃ cum morit libertus habuit: patrono damus. mortis enim tempus ſpectamus. ¶ Sz ꝛ ſi dolo malo[t] fecit q̃ minus habeat. boc quoq; voluit pretor pro eo haberi atq; ſi ĩ bonis eẽt eius. Paulus ſ Jn necẽ dñi deterrerit ſeruus: pꝛ to: ſtatuere ſolet vt liber ſit. ꝛ ꝟſtat eũ quaſi ex ſenatuſcõſulto libtatẽ cõſecutũ: nullius[v] eſſe libertum ¶ Si libertus capt⁹ ab hoſtib⁹ ibi deceſſerit quãuis liberti appellatio eũ nõ tangat[x]: tñ ꝑpter legẽ corneliã q̃ teſtamẽtũ ſic confirmat: atq; ſi ĩ ciuitate deceſſerit[y]: pfono bonoꝝ poſſeſſio dãda erit. ¶ Si deportatus pfonus ſit: filio eius cõpetit bonorũ poſſeſſio in bonis liberti. nec ipedimento eſt ei talis patron⁹ qui mortui loco habet[z]. ¶ Et diſſile eſt ſi patrõus apud hoſtes ſit: nã ꝑpter ſpez poſtliminij obſtat liberis ſuis. ¶ Si extrane⁹ a liberto hẽs inſtitut⁹: rogatus ſit filio patrõi hereditatẽ reſtituere: cũ ex ſenatuſcõſulto trebelliano reſtituta hẽditate hñdis loco filius habet: patronus ſummouendus eſt. Gaius. ¶ Libertius q̃ pfonũ pfoniq; liberos hz: ſi pfonũ ex pte debita hñdẽ inſtituit: liberos eius[b] in eandẽ portionẽ ſubſtituet dz: vt ſz pfonus viuo liberto mortuus fuerit ſatisfactũ videat libis ei⁹. ¶ Si pfoni filiũ emãcipatũ: ꝛ nepotẽ ex eo q̃ in aui familiã remãſit libertus[c] habeat: filio tñmodo nõ etiã nepoti ſatisfacere debebit libert⁹. Nec ad rẽ ptinet q̃ ad parentis bona pariter vocantur. Aꝛpianus. ¶ Et ſi ex modica pte inſtituti ſũt liberi liberti[d] bonoꝝ poſſeſſionẽ cõtra tab. pfon⁹ petere non põt. nã ꝛ marcellus libro nono digeſtorũ ſcripſit. ex pte quãtulacũq; here dẽ inſtitutũ liberti filiũ patronuz expellere. ¶ Cũ pfoni filia hñs inſtituta eſſet a liberto: falſũq; teſtm dictuz eẽt in quo ſcripta erat. ꝛ appellatione interpoſita ꝛ pẽdẽte die ſuũ obiiſſet. hñdibus eius[b] diuus marcus ſubuenit: vt id haberent q̃ haberet pfoni filia ſi viueret. ¶ Si filius liberti hñs ab eo inſtitutus abſtinuerit: quãuis noie ſit hñs[e] patron⁹ admittit. ¶ Sz ꝛ ſi ꝑ in itegruz reſtitutionẽ is q̃ ꝑmixtus eſt paterne hñditati: vl q̃ adiit hñditatẽ abſtinuerit ſe: poterit q̃s pfonum admittẽ ¶ Patronus patrõiq; liberi ꝛ ſi ſz volũtatẽ mortui liberti hñditatẽ adierint⁹: legatũue aut fideicõmiſſum petere maluerint: ad contra tabulas bonorum poſſeſſionem nõ admittuntur[e]. Gaius. ¶ Nam abſurdum[f] videtur licẽ eidẽ partiz cõprobare iudiciũ defuncti partẽ euertere. Aꝛpia. ¶ Jſ ỽo non[g] habuerit effectum petitio eius dico nõ impediri quo minus adiuuetur: quinimmo ꝛ ſi ſic adiit q̃ſi ex debita portiõe inſtitutus: mox apparuit eum minorem partem q̃ſ ſperauit accepiſſe. Equiſſimum eſt admitti euz ad ſuum auxiliuz. ¶ Sz ꝛ ſi teſtator ꝟquiſſet heredem vt ſibi legatum ſolueretur: mox[h] penituiſſet: puto euz poſſe adiuuari. ¶ Si patronus legatum ſibi relictum agnouerit: idque fuerit euictum: competit ei legitimum auxilium[i]. quia id q̃ ſpe-

r ¶ Quaſi agnita. primum tñ verius: vt.ĵ.co.l.ſi ỽo.§. pe.
s ¶ Si patrono cõditiõis. puta inſtituit aliũ heredẽ ſi dec.c.ó hereditate patrono ſuo.
t ¶ Sz ꝛ ſi dolo malo. facit.ĵ. ſi qd in fraudẽ pa.l.i.in pncı.
u Jn necez. nullius. priuati viuẽtis: ſed orcin⁹. vt.ĵ. q̃ ſine ma.l. qui ob necẽ. Item tunc adhuc contra.ĵ. de ſuis ꝛ le. here.l.inteſtato.§.q̃ ſi necem. Solu. diſtingue aut fuit heres in mora vindicandi necẽ vt hic. aut non: vt ibi. ꝛ.ſ. de iurepa.l.ſi filius. ꝛ facit.ſ. de here.inſti.l.antepe. ꝛ. C. ꝑ q̃bus cau.l.prima.
x ¶ Non tangat. q̃ ſeruus eſt hoſtium. ac.
y ¶ Deceſſerit. vt.ſ. de teſta. l.ler cor.
z ¶ Habet. vt ꝛ.ſ. de contra ta.l.i.§. filij. ſed ar. contra. ꝛ.ó cõdi. ꝛ demõ.l. ĩtercidit. ij. rñ. ꝛ facit. C. de ſen. paſ.l.ſi.
a ¶ Propter ſpem. ſ. fa. ber. l. propter ſpem.
b Libertinus. liberos eius ad inſtar. l. velſ. ar. inſtit. de ẽrbereda. li. §. poſthumoꝝ ꝛ facit. ſ. e.l.ij. in pn. ꝛ.l. etiaz §. libertus.
c ¶ Si patroni. libertus. contra. ſ. co.l.ij.§.fi. So. imo idẽ vt ibi nõ. ꝛ facit. ſ. de le. tutoribus. l. tutella. §. proinde.
a Et ſi ex modica. liberti. hic ẽ ãphibologia. nam dictio liberi põt loqui de liberis liberti quez ſi inſtituit libertus ꝛ ſic repellit patronus ſec⁹ ſi ẽrberedet. vel ille non vult eſſe heres: vt.ſ. de iure pa.l. ſiue. §. finali. ꝛ inſtitu. de ſuc. li. §. ſed noſtra. ſecundo vt dicat q̃ filius patroni inſtitutus repellat patronum: ꝛ tunc dices bonorũ poſ. contra tab. liberti ꝛ ꝑ hac. ĵ.e.l.ſi ỽo.§.ſi ſuo. ſed pria hec eſt vera. vt ſubijc.
b ¶ Hereditat⁹ eius. ſ. filie patroni. quõdã vel erat ſui iurĩ.
c ¶ Si filius. ſit heres. vt ꝛ .ĵ. de fideco. li.l. eum q̃ §. ſed ꝛ ſi qs. ꝛ facit. ſ. de iure pat.l. ſiue §. finali.
d ¶ Patronus. adierint. forte ex modica inſtitutus. q̃ eſſet eius debitum.
e ¶ Nõ admittuntur. vt.ꝛ.C. de pac. con. l.ſi.§.i. ꝛ.ſ. de contra ta. ſi poſt.§. illud. ſz ar. contra in eadẽ. l.§. ſi in adoptionẽ. ſed ibi coact⁹ adijt
f Nam abſurdũ. ſic. ſ. ti. i. ſi uta ſtipulatio in fine.
g Jſ ỽo nõ. facit. ſ. de inof. te. mater. ꝛ. l. nihil.
h ¶ Mox penituiſſet. ſic. ſ. de ioffi. teſta. papi. §. meminiſſe.
i ¶ Si patronus auxilium. q̃ hoc ſit ſtatim vices.

a Non hz. ſic. §. de ac. empt. l. itē. ꝛ. ſ. de ſol. ſi quis aliā.

b Subueniendū. vt agat ad repletionē. q̄ſi de euictione cōdictione er. l. vt. C. de inoffici. teſta. ſcimus. circa p̄ncipi. que eſt contra. ꝛ hoc eſt q̄. §. dicit legitimum auxilium. vl dic per contra tab. iure iſto icorrecto in patrono: ſiue totum ſiue ps ſit euicta. ꝛ aliud in filio iure nouo. ſed ſi ab initio minus legitima ſit relicta patrono: ad ſupplementum agitur. vt. nō. §. eo. l. etiam. §. totiens.

c Relictum. vt. §. de ꝛtra ta. l. iij. §. fi.

d Quoq; gratus exiſtens.

e Diſcedere. ſ. donationibus ſed hodie videtur ut agat ad ſupplemētum: vt. C. de ioſ. teſta. ſi quando. §. i. uel ibi expreſſit in dando: vt in quartaz imputet. h ſimplr. ꝛ facit. §. e. l. ēt. §. fi.

f Si patronus. ꝛ ſic adducit vt ꝛ. §. ō mino. l. ait pretor. §. hodie.

g Qui in ſeruitutem. petierit. pone calumnioſe. vt. ſ. e. idem eſt.

h Liberorum bonorū. nō. ergo ōlicium patris nocere filijs vt nec ipſi nec pater eorum nomine petat. ſz ꝛtra. ſ. l. q̄ ſi p̄ in fi. ꝛ l. querit. So. hic erant in ptāte quo caſu p aliam viaz daretur p̄ri bonoꝝ poſ. qō eſſe nō dz vt. d. l. querit vel dic q̄ hic p̄ repellit pp iniuriā quam ipſe fecit libto ibi vo non fecit iniuriā. imo pp iniuriā ſibi factam repellitur. vnde in primo caſu ſeuerius. in ſecundo benignius cū eo agit. ꝛ facit. ſ. e. filius qui patri. ꝛ de v̄b. ſig. l. iz. §. fi. ꝛ. ſ. vnde li. l. fi.

i Sz ex p̄ſonis. relictum eſt. nō. n. ſunt duo rei credendi tunc eſſet ſecus: vt. §. ſi quis cau. ſi duo. in p̄n.

k Quia p patrē. non exheredatū uel nō mala mente: ut. ſ. ſi patronus. §. ii:

l Qō ſi pater ipſe non ſit ab auo exheredatus. eſt tñ a patre: ſed ſi a nullo paternorum ꝛ auitorū petijt bonoꝝ poſ. vt. ſ. l. prima.

m Idem aut diſtinguendo calum propoſitum.

n Quod ſi pater. viuēte patre. concordat. ſ. eo. l. q̄ritur. ꝛ l. filius.

o Sz patronus. filiū. quem ſcit ſe bēre: vt. C. de teſtamento mili. l. ſi cui. ſz ꝛtra. ſ. e. l. paulus. in fi. So. illa hanc corrigit. vel hic mala mente. ibi nō. ut. ſ. e. l. §. ij. ac.

rauit ſe habiturū nō hz. Sz ꝛ ſi nō totū euictū ſit: vez aliqd minus hz q̄z putauit: erit ei ſubueniēduz. Si ſuo vl filio ſuo aliqd relictū patron⁹ agnouerit: p̄ide a ſ. ta. bo. poſ. repelletur atq; ſi agnouiſſet ſibi relictū. Sz ſi mortis cā donationē agnouerit: dicēdū ē repelli eū a cōtra ta. bo. poſ. ſic tñ ſi poſt mortē liberti agnouerit. Ceterū ſi ei viu⁹ libert⁹ dōauerit: ꝛ ille accepit: non iccirco erit repulſus a ſ. ta. bo. poſ. q: poteſt dicē ſperaſſe q̄ teſtō quoq; gratus circa eū fieret: remittiq; ei dz ab eis diſcedere: vel eas cōpēſare i portiōz p̄rata. Quare dicitur ꝛ ſi cōditiōis iplēde cauſa fuerit qd datū patrono poſt mortē liberti: repelli eū a ꝛtra tab. bo. poſ ſeſſione quaſi agnouerit iudicium.

Si patron⁹ minor annis. xxv. liberti iudiciū agnouerit: in integruz reſtitui eū oportet exiſtimamus: vt poſſit ſ. ta. accipere bo. poſſeſſionē

Ui in ſuitutē libertū.

Qu. paternū petierit⁹: nec nomine liberorum⁹ bonoꝝ poſſeſ. accipere poteſt. Sp ianus.

Si ex p̄ſonis alicui ſatisfactum ñ erit: ita vt alij ſua ap̄li⁹ portione ex bōis liberti relinquat: ei cui ſatisfactū nō erit ita actio dabit: vt eius portio ſuppleat ex eo qō extraneo bf̄di ꝛ qō patrono ſupra portiōnē ſuā relictū eſt. Eadem ratio ꝛ in pluribus patronis libertoꝝ ſeruabit. Julian⁹ ait: cuz q ab auo ſuo exh̄dat⁹ eſt: a bonis libertorū ei⁹ ſūmoueri a patris vo ſui libtoꝝ bonis non excludi. Si a patre ſit exh̄datus: ab auo nō ſit: ñ ſolū a libertoꝝ bonis paternorū: veruz etiā ab aui quoq; excludi debē: qa p p̄ez⁹ aui libertos conſegt. Si pater ei⁹ ſit ab auo exh̄dat⁹ ipſe non ſit: poſſe nepotē auitoꝝ libertorū ſ. ta. bo. poſ. petere. Idem ait⁹ ſi pater me exheredauit. auus meus patrē meuz: ꝛ p̄ior auus deceſſerit: ab vtriſq; libertis me repelli. Sz ſi añ pater me⁹ deceſſerit: poſtea auus: dicendū erit nihil mihi nocere p̄ris exheredationem ad auitoꝝ libertoꝝ bona. Alia.

Quod ſi pater meus a p̄re ſuo ſit exh̄dat⁹: ego neq; a patre meo neq; ab auo: mortuo qdē p̄re ꝛ aduerſus auitos: ꝛ aduerſus p̄nos libertos ius habeo. Viuēte patre⁹ quādiu in ptāte ei⁹ ero: non petā ꝛtra tabulas auitorū libertoꝝ bonoꝝ poſſeſſionē. emācipatus nō ſummouebor. Sp ianus.

Si patronus teſtamento iure militari facto: filiuz⁹ filētio exheredauerit: ōbebit nocere ei exheredatio. Acruz eſt enim hunc exheredatuz eſſe. Si quis libertum⁹ filio ſuo aſſignauerit: eumq; exh̄ēdauerit: admitti p̄tor ad bonoꝝ libti poſſeſſionem: Si qs nō mala mēte parentis exheredatus ſit: ſed alia ex cā: exh̄datio ipſi nō nocet. vt puta pone furoris cā exheredatuz euz. vel ideo q: ipubes erat. heredē quoq; inſtitutum rogatūq; ei reſtituere hereditatē. Si qs cuz eſſet exh̄datus ꝓnunciat⁹: vel perā ſit exheredatus nō repellit. rebus enim⁹ iudicatis ſtādū ē. Si filius patroni exh̄datus: in ptem obtinuit de inofficioſo: in ptē vict⁹ ſit: videamus an noceat ei exh̄datio: ꝛ nocere arbitroꝝ. q: teſtamētuz valet a quo exh̄datus eſt. Ex teſtamēto autē ex quo neq; adita eſt bf̄ditas: neq; petita bonoꝝ poſſeſſio: liberis exh̄datio nō nocet. Absurduz eſt enim in h valere tātum teſtamētū vt exh̄datio vigeat⁹: cuz al's nō valeat. Si patroni filius p̄iore gradu ſit bf̄s ſcript⁹. ſecūdo exheredatus: huic nō nocet exheredatio: cum voluntate patris vel extiterit bf̄s: vl exiſtere potuerit. Neq; enim dz videri pf̄ indignuz exiſtimaſſe filiuz bonis libertoꝝ: quē ad hereditatē ſuā p̄imum vocauerit Ac nec euz qdē exiſtimāduz eſt ſummoueri a bonis liberti q: p̄mo gradu exheredatus ꝛ idem ſubſtitut⁹ eſt: ergo is qui inſtitutus ſit heres: vel p̄imo gradu vel ſequenti vel alio quo gradu licz exheres ſit eodez teſtamento non eſt ſummouēdus a liberti bonis. Si patroni filius emancipatus noluerit adire hereditatem: vel qui in poteſtate eſt retinere: nihilominus liberti bonoꝝ poſſeſſionem habebit.

Ulianus.

Filius patroni exheredat⁹: cuius nepos ex eo heres ſcript⁹ fuerit: bonoꝝ poſſeſſionē contra tabulas paternoꝝ: uz libertorum accipere nō poteſt. Licet enim neceſſarius exiſtat patri ſuo: nō per ſemet ipſum: ſed per aliuz ad hereditatē admittit. Et certe ꝓſtat ſi emāci patus filius exheredatus fuerit: ꝛ ſeruus eius heres ſcriptus. ꝛ ſi iuſſerit ſuo hereditatē adire ꝛ ita patri ſuo heres extiterit non habebit cōtra tabulas paternoꝝ libertoruz bonoꝝ poſſeſſionē. Sp ianus.

Qui cū maior natu eēt q̄. xxv annis: libertum⁹ capitis accuſauerit⁹ aut in ſeruitutem petierit⁸. remouetur a contra tabulas bonoruz poſſeſſione. Si vo accuſauerit minor. dicēdū hunc non excludi ſiue ip̄e⁹ ſiue tutor eius vel cura⁹ accuſauerit. Sed ſi minor quidē inſtituerit accuſationē maior autez factus ſniam acceperit benigne erit dicēdū ignoſci⁹ ei debere: q: minor cepit. Neq; n. iputare ei poſſum⁹ cur nō deſeruit⁹ accuſationē. vl cur abolitionē nō petierit: cum alteruz ſi fecerit in turpili anū incidēt⁸. alte

p Si qs libertum. dicut. ſ. de affig. li. l. §. q̄ ſi poſt.

q Si qs. nō nocet. ſa. §. de li. ꝛ poſthu. l. multi. ꝛ. ſ. e. l. paul⁹. in p̄n.

r Uel pperā. i. non ut oportet ꝛ ſic non tenet exheredatio vel perperā ideſt nō mala mēte parentis. ac.

s Rebus enim refert ſe ad primū. ſ. vbi ſit p̄nunciatus. ꝛ dic ſtandū vt nō vltra p̄cedat. qō eſſet ſi excluderet a bonis libertorū. nā nō ois exheredatus excluditur: ſed is tñ qui mala mēte eſt exheredatus: vt. §. e. l. §. ſi quis non mala. ſic accipit ſtandum. vt. §. de pac. l. iuris gētiū in p̄n. al's accipit. i. parēdū vt. C. de re iudi. l. i. ꝛ. §. de arbi. celſus. §. finali.

t Si filius. victus ſit. qō eē p̄ōt. vt. §. de inof. teſta. l. nihil. §. fi. ꝛ de lega. ii. cum filius. in p̄n.

u Uigeat. vt. §. de cōtra tab. l. filiū. §. i.

Ali⁹. bo. poſſeſſionē. refert ergo directo vel per obliquū ſit heres. ſic. ſ. de v̄. ſig. ſciendū. ꝛ. §. de iterro. ac. ſi ſine. §. illud. ꝛ. §. ti. i. cū patron⁹. §. cū libert⁹ ſed arg. ꝛtra. ſ. e. ſi filiꝰ q patri. in p̄n.

y Qui cū. libertum. paternū. ut. ſ. e. ſi tñ. ꝛ multis locis hac. l. nō. ꝛ nō. §. ō in ius uo. ſed ꝛ ſi. §. ſi aūt liberi. ꝛ de iure pa. l. eum.

z Accuſauerit. per calū. vt. ſ. in fi. ꝛ. ſ. l. p̄r.

a Petierit. hoc ſequit. ſ. e. l. in ſeruitutez. ſz primū p̄ſequitur hec lex. ꝛ. ſ. l. p̄ri.

b Sine ipſe. qō p̄t auctore tutore: vt. C. ō auct. o. pre. l. clarū.

c Ignoſci. de eqtate. vt diri ſecus de rigoꝛ ut. §. de minor. l. iij. §. ulti ſcio. ac.

d Deſeruit. fact⁹ maior. nā ante deſiſtere poteſt. vt. ſ. ad turpil. l. i. § accuſatione. in fi.

e Incideret. cuius pena eſt. ſ. de pena. l. iii. ꝛ. l. fi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a ℂ Nō facile q; eū qua dam solēnitate petiť: vt C. de aboliti. l. ii. in p̄n. ⁊ no. de facili ⁊ difficili: vt. ⁊. s̄. de ne. ge. sinaūt in p̄n. ⁊. ſ. ō aqua quo ⁊ est. l. i. §. pe.

b ℂ Publice. ppter letitiam p̄ncipis: vt. ſ. ad turpil. l. abolitio.

c ℂ Is demum. fa. ſ. de de penis. l. ii. ac.

d ℂ Si tamen. augere. qō p̄t er cā vt. s̄. ō his q no. ifa. l. qd ergo. §. pēa

e ℂ Patroni filio. no. filio ⁊. ſ. eo. §. si libertus. qō facit p̄o eo qō no. in p̄in. huius legis.

f ℂ Si libertus. accusauerit qō pōt. vt. C. qui accuſ. nō poſ. l. pe.

g ℂ Desiderauerit. per officiū: vt. C. de calū. l. i. nō in modū accusationis: vt. C. qui accu. non poſ. l. neganda.

b ℂ Retor sit. quasi soci⁹ criminis: vt sic repellaťab accusando: ut C. de liberali causa si filiū. ⁊ nō ignoscendū ei q non facit spōte: vt. ſ. p̄. §. ⁊. §. penul. ⁊. s̄. ad silſ. l. iii. §. vtrū. ⁊. s̄. ad l. agl. l. scientiā. §. q cū aliter. ⁊. ſ. de iure fi. l. ii. in p̄n. ⁊. ſ. de iniur. l. ſ; si vnius. §. si iussu: ⁊. C. ō transac. l. si gs maior ⁊ de re iudi. l. si se. in p̄n ci. ⁊. C. de metatis. de uotum. ⁊. s̄. si quadrupes. l. i. §. cū arietes. ⁊ C. de admi. tu. cū quedā. ſ; cōtra. s̄. ad. l. agl. scientiā. §. ſ; si defendendi. vbi nō licet vlcisci. ſ; hic licet per iudicem. ac.

i ℂ Defendere. accusando. ac.

k ℂ Succurrēdū. ne perdat cōtra ta. liberti bon. poſ. etiam si p calūniaꝫ accuſat vt subijcit. non tñ subuenitur si p calūniaꝫ accusat: ne puniaťō calūnia.

l ℂ Vel calūniosā. ſ. que vere erat calūniosa ſ; ignorabat: alioquin repelleret cuꝫ a3o. ut. C. vt nemo pri. l. fi. in fi. ⁊ facit. s̄. pri. §. cum suis cōcor.

m ℂ Ceterū. quisquis. sic s̄. de inof. testa. papi. §. meminisse. ⁊. ſ. rē ra. habeť. l. āplius ⁊ istit. de ꝫ ben. emp. §. i. Sed contra. s̄. de iure pa. l. cum §. fi. ⁊. l. ii. sol. ibi. ℣tem fa. ſ. e. l. in seruitutez. §. petisse. sed ar. cōtra. C. q accuſ. non poſ. l. pe. sed ibi speciale. ac.

n ℂ Accusat. vt. ⁊. s̄. de rei vē. l. inter sed contra s̄. de inof. teſ. l. fi. in p̄ncipio sol. ibi.

o ℂ Si pater. caueriť. rū nō facile[e] impetrať. ℂ Certe si abolitiōe publice[b] data repetit iam maior: dicendū est būc cē remouē dū. Maior. n. factus potuit sine timore desērere abolitā accusationē. ℂ Is demū[c] vī accusasse q tali iudicio appetit: cui⁹ pēa aut suppliciū habuit aut exiliū: qō sit vice deportatiōis vbi ciuitas amittiť. ℂ Si tū qs libertū eo crimine accusauerit: cuius pena nō sit capitis verūtū iudicāti placuit augere[b] pena: nō obest hoc p̄foni filio[c]. Neq; enī imperitia aut seueritas iudicātis obesse ɔz patroni filio: q crimē leui⁹ ipetrauerit. ℂ Sz si nō accusauerit: sz testimoniū in caput liberti dixerit: aut subiecit accusatorē: puto eū a ɔ tabulas remoueri. ℂ Si i libert⁹ maiestatis crimine: patroni filiū accusauerit[f]: ⁊ patroni filius calūnie cuꝫ capitis punire desideraueriť[g]: nō debent repelli[h] edicto. ℂ Idē puto ⁊ si ab eo petitus rector sit[i] i eū crimina. Ignoscē dū est enī ei si voluit se vlcisci ꝓuocatus. ℂ Si patris mortem ōfē dere necesse habuerit: an dicendū sit hic quoq; ei succurrendū[k]: si libertū paternū pp h oc accusaueri: medicū ob mortē patris: aut cubicularū: aut quē aliū q circa patreꝫ fuerat: ⁊ puto succurrenduꝫ si afflictiōe ⁊ piculo paterne substātie ducēte: necesse habuerit accusationeꝫ uel calūniosā instituere. ℂ Accusaſ se autē eū dicim⁹ q crimina obiecit ⁊ cām porari vsq; ad sniaꝫ effecit. Ceterū si añ qeunt[m] ū accusaunt ⁊ hoc iure vtimur. ℂ Sz si appellatiōe interposita desijt: benigne dicēť nō ptulisse accusationem. si igiť pēdente appellatione decesserit libertus: patroni filius admittēť ad bonorū possessionē: q; ante sniam libertus morte subtract⁹ ē. ℂ Si patroni filius aduocationē accusatori liberti p̄stitit: nō est repellendus. neq; enīꝫ aduocat⁹ accusat[n]. ℂ Si pater testō caueriť[o]: vt accusareť libertus: quasi venenū sibi parasset: aut qd aliud in se admisisset magis ē vt ignoſci liberis deberet q nō sponte[p] accusauerūt. ℂ Sed ⁊ si accusauerit libertū ⁊ ꝓbauerit crimē patroni fili⁹ posteaq; hic libertus sit restitutus: nō erit repellēdus. crimē enīꝫ qō intendit etiā p̄fecit[q].

Riphonus.

Idem est ⁊ si crimē quidē qō in liberto ꝓbatū ē: meruerat[r] capitis pēnā: benignius aūt punitus[s] est libertus veluti tñ relegat⁹. de calūniatore enīꝫ sensit[t] p̄tor.

In seruitutē[u] petisse Ulpi. nō is vdeť: qui ei qui i possessione erat seruitutis: petenti se i libertatē cōtradixit: verū is qui ex libertate petit i seruitutē. ℂ Sz ⁊ si qs nō totū sunꝫ sed ꝑ ꝑte: vel vsufructū i eo suū dicat: vt qd aliō qō habere nō pōt in eo nisi seruus sit: an repellaťq; si in seruitutem ꝑ etierit. qō est vīus. ℂ Si petierit i seruitutem ⁊ obtinuerit: mox cognita vitate passus sit i libertate morari non ɔz ei obesse: marie si habuerit iustam causam errandi. ℂ Petiſſe[x] i seruitutem nō vī q añ litem cōtestatam destitisset: sed ⁊ si post litē cōtestatā: dicendū est: nec id nocere debere: q; nō vsq; ad sniam durauit. ℂ Si patroni filius sit institutus vel exheredatus: vel si i seruitutem libertū paternū petit: vel capitis accusauerit libertū: nō nocer[k] hoc liberis eius q in ptāte non fūt. ⁊ hoc diui fratres quintilio rescripscrūt. ℂ Si qs bonorū possessionem cōtra ta. liberti acceperit ab oi liberti iudicio repellit[y]. Nec tñ si ipi libertino heres fuerit scriptus[z]: verū ēt si ipuberi filio substitutus sit. Nam ⁊ iulianus scripsit si post petitam bonoꝝ possessiōeꝫ adierit ipuberis filii liberti hereditateꝫ: patronus denegari ei debeť actiōes. ℂ Sed ⁊ si qd codicillis fuerit p̄fono relictū: uel mortis cā donatū: simili mō bonorū quoq; p̄secutio ōnegabiť. ℂ Nō nunq; plane post petitam bonorū possessionēꝫ dabiť p̄fono legati p̄secutō si nihil ad emolumentū ei⁹ puēturū sit: q; forte rogatus est alii ſtituere[b]. ℂ Preterea non tñ qō ipis nominati datū est: id se ꝓto: denegaturū ait: uerū ēt si qd proponas ad ipos ꝑ alios puēturū: utputa ꝑ subiectas ꝑsonas qō quidem sunt habituri nō restituturi. ℂ Dabimus legati[c] petitionem patrono: nisi seruo patroni dederiť[d] libertatem: precio eius patrono non prelegato[e]. ℂ Si qui substitutus erit patrono qui cōtra tabu. bonorum possessionē petierit: actio eius partis cuius patrono[f] possessio data erit: nō daťur. ℂ Si patron⁹ sit substitutus: ⁊ patronus viuo testatore decesserit: filium patroni petentem contra tabulas bonoruꝫ possessionē non solius substitut⁹ partem occupare: verum omnib⁹ heredibus ꝓ̄o parte aliquid auferre. constat[g].

Idem

Liberto sine liberis mortuo i primis[b] patronus ⁊ patrona bonorū possessionē accipere possunt: ⁊ quidem simul. Sz ⁊ si patrono[i] ⁊ patrone, primi[k] sūt aliqui: simul admittenť. Paulus.

Patrone quidē liberi etiā vulgo[l] q̄siti: accipient materni liberti bonorū possessionē. patroni āt nō nisi iure quesitū. Idem.

Si patronus ex minori ꝑte q̄ legitima hēs institut⁹: falsuꝫ testamentum diriſſet: nec obtinuisset[m]: nō est ambiguum cōtra ta. ei idem forte ⁊ si ceperit accusar vt. s̄. ō inof. teſ. l. filius. §. multo. ⁊ de bo. poſ. l. cū quidam. ⁊ ō pig. act. si seruos. ⁊. s̄. ō ali. iudi. l. nam ⁊ si ob.

p ℂ Non spōte. vt ⁊. C. ō calū. l. mater. ⁊. s̄. e. l. §. si libertus cum concordan.

q ℂ Etiam perfecit. ō calūnie rore ergo tñi intelligunť precepta: ut. ſ. l. ꝓori. ⁊ fa. ſ. deſiur. l. cum qui. ac.

r ℂ Dez est. meruerat. quia vere cōmiserat crimen ⁊ capitale erat.

s ℂ Punitus. qō qñq; contingit: vt. s̄. de his qui no. ifa. l. quid ergo. §. pena. ac.

t ℂ Sensit. vt. s̄. l. ꝓori. i fi.

u ℂ In seruitutez. fa. s̄. ex q. cau. ma. §. si libertus.

x ℂ Petisse. fa. s̄. e. l. qui cum. §. accusasse. cū concor. sed ar. cōtra. C. q ac. nō poſ. l. penul.

y ℂ Si patroni. nō nocet: vt ⁊. s̄. de iure pat. l. diui. ⁊ fac. ſ. eo. queritur.

z ℂ Si quis. repellit. vt. ſ. p̄. §. ⁊. s̄. de vulg. sub. l. is qui. ⁊ de le. p̄st. l. iii. in princ. ⁊ de his quibus vt indig. l. post legatū. §. pe. ac.

a ℂ Scriptus. ex modico: sed nō ne erdudiť ⁊ agit ad supplemētum: vt. s̄. de iure patron. l. dīui. §. i. solutio hic non fuit repulsus.

b ℂ Nonnunq; restituere: vt ⁊. s̄. de inof. teſ. papi. §. meminisse. ⁊ de ercu. tu. legatarius.

c ℂ Dabimus legati. relicti nō tñ ꝓ eodem precio. ac.

d ℂ Dederit. i. reliquerit libertus. ac.

e ℂ Prelegato. ſ. legato relicto. ac.

f ℂ Ei qui. patrono. instituto ex modico. ac.

g ℂ Si patronus. auferre constat. ⁊ facit ad id quod ultimo s̄. co. l. etiam. §. si capitis.

b Liberto. in primis. etiaꝫ ante patrem ⁊ fratrē liberti: vt hic ⁊. ſ. de suis ⁊ le. l. i testato. sed hodie cōtra in vtroq; sc̄ō a3o. vt instit. de seruili cog. lꝫ Jo. in fratre dicat non corrigi.

i ℂ Patrono ⁊ patrone mortuis. ⁊ est datiui casus.

k ℂ Proximi. cognati eorum vsq; ad. v. gradum: vt instiō huic. li. §. multis.

l Patrone. etiaꝫ vulgo. facit instit. ad orfi. §. pen.

m Si patronus. nec obtinuisset. i. succubuisset. ⁊ sic fa. s̄. de inoffi. testa. papi. §. meminisse.

q Per edictatem. iudicio defuncti delatā. ergo eadez rōne supplemētum. sed cōtra. ſ. de pe. here. lucius. vbi qui succubuit in falso dicit nullū. ſo. hic destitit ante sententiam. vel hic fuit calūniatus. ar. ſ. de accu. ſi cui. §. i. vl verius vt ibi. Itē cōtra. C. de inoff. te. l. cuz. vbi in falso succunbens agit quere la. solu. ibi nihil erat relictum. hic sic legitima vel minus vel ibi per vtrāqz viam reducebatur ad nullum qō non fit p cōtra tab. vt. ſ. de inoffi. testa. l. filio. §. fi. sed sol. vt ibi.

b Si libertus. solet. vt. ſ. ō cōdi. instī. l. qui sub cōdi. in prin.

c Si ticio. satisfactuz. p hanc enim satisfactionē legatū fuerat ticio. ac.

d Libertus. residuū sub. qō deest ex debito ꝛc. qō est bodie tertia olim dimidia: vt instī. ō suc. li. §. sed nostra.

e Pro rata ſa. ſ. e. in seruitutem. §. fi.

f Si libertinus. hereditas pertinet. qz fuit potestatiua.

g Bo. possessionez. fz tab.

h Pertineat. qz non fuit potestatiua. ꝛ ſa. ſ. ō cōtra ta. l. ſij. §. si quis ex liberis. et. §. si sub ea.

i Estimo facit. C. de instit. ꝛ sub. l. iiij. ac.

k Sed is cui. effectu. n. heres est: vt. ſ. qō cū co. l. si filius. §. i. ꝛ facit. C. de inoffi. te. l. i.

l Onus. ad hoc. ſ. de acqui. here. l. cum hereditate.

m Extribus. facit. C. quā do nō pe. partes peten. accresc. l. i.

n Si filiuſſa. patris. vt. ſ. ō iure pa. l. seruuz in pn.

o Si libertus. vt legitimus per bo. pos. vnde legitimi. vt instī. de bo. poss. §. cūqz antea.

p Si libertus. qz.

q Proximū. vt ꝛ. ſ. de operi. li. l. a duobus. ꝛ. ſ. ō le. tut. l. tutela. §. si duo.

nō deferri bonorū possessionē eo q; facto suo pdidit hereditatez cū tenere falsum dixit. Q; si ex ōbita parte fuerit heres institut⁹: siue adiit siue nō: a ꝓtra ta. bonorū possessione repellitur: quasi debitam sibi portionē acceperit: nec poterit contra ta. bonorū possessionez petere. I Ulianus.

Si libertus sub ꝓditiōe iurisiurādi quaz ꝓtor remittere solet: patronū instituit heredē: non puto dubitandū qn a bonorū possessione sūmoueat: uerū est eni eū heredē factū. Si ticio legatum fuisset: eiusqz fidei cōmissū vt pfono restitueret: denegat legatorum actio ticio: si pfono p debita parte ascripto bfdi erit satisfcm. Libert⁹ patronū ꝛ extraneū coniunctiz ex pte dimidia bfdē scripsit: q̄ drans ex quo institutus erat patronus: totus ipi iputari debebit: residuū⁹ ex ōbita sibi pte oibus heredibus pro portione cuiusqz aufert. Idez seruari cōueniet in legato qō pfono ꝓiuncti ꝛ ticio datū fuerit pars legati in portionez debitā patrono iputet: ex reliqua pte tantū ticio detrahat quātū ab herede p rata portione. Si libertinus filiū emācipatū sub conditiōe heredē instituerit: ꝛ deficiēte ꝓditiōe substitutus adierit. Quero vtrū pfono aduersus substitutū in partē debitā ptor: an emācipato filio in totā hereditatē succurrere debeat: Rndi cū pf filiū sub cōditiōe primo gradu heredez instituit: si deficiēte cōditiōe sub qua filius heres institutus est: ad scōz gradū hereditas ptinet: uel adhuc pēdente cōditione filius decesserit: pfono ptis ōbite bonorū possessionez aduersus substitutū cōpetere. Idēqz ē ꝛ si filius vel nō petierit bonorū possessiōez ꝛ tpe exclusus: uel repudiauerit. Si vo deficiēte cōditiōe hereditas ad filiū ptineat emancipatū potius tuebit ptor aduersus substitutū. Estimo aūt quotiēs sub ꝓditiōe heres filius scribit: als necessariā cē exheredationē a substitutis: als supuacuā. Nā si id genus cōditionis fuerit que in ptāte filij esset: veluti cū testm̄ fecerit: puto etiā omissa cōditiōe filiuz locuz substitutis facere. Si vo cōditio non fuerit i ptāte filij veluti si ticio cōsul factus fuerit: tūc substitutus admittit: si filius ab eo noīatim exhfdatus fuerit. Si libertus filiuz emācipatū heredē instituerit: eiusqz fidei cōmiserit vt totā hereditatē sempronio restitueret: ꝛ filius cū suspectā sibi hfditatē diceret iussu ptoris adierit eaz ꝛ sempronio restituerit: non inique patrono bonorū possessio partis debite dabit. perinde etiā ac si nō filius: sed is cui hfditas restituta est liberto heres extitisset. Itē si filius hereditatē liberti patris omiserit: ꝛ coheredes eius totius hereditatiz onus suscepit: dāda erit patrono bonorum possessio. vtroqz eni casu non filio sed extraneo pars eripitur. I Idem.

Extribus pfonis vno cessante bonorum possessionem petere: duo equas partes habebunt. M Arcianus.

Si filiusfamilias miles mandauerit fm iuliani quidē sniaz quā libro. xxviij. digestorum. pbat pfis liberū faciet. sed quādiu iquit viuit ptertur filius in bona eius patris. Sed diuus adrianus flauio apro rescripsit: suum libertum cuz facere nō patris. I Ulia.

Si libertus preterito patrono extraneū instituerit heredem ꝛ patron⁹ anteqz cōtra ta. bonoz possessionē petierit: in adoptionē se dederit. deinde scriptus omiserit hereditatē: patronus totoz bonoz liberti possessionem vt legitimus petere pōt. Si libertus testato ocesserit: relictis patroni filio: ꝛ ex altero filio duobus neponibus: nepotes non admittent quādiu filius esset: qz proximū quēqz ad hereditatē liberti vocari manifestū est. Si autem ex duobus patronis alter vnuz filiū: alter duos reliquisset: dixi viriles iter eos partes fieri. I Idem.

Ommuni liberto si ex duobus pfonis alter iurādu exegerit ne vxorē ducat: vel viuo liberto decesserit. vel supuixerit is q extra hanc culpā fuerit: ptis vtriqz debite bonorum possessionem solus habebit. I Idem.

Quādiu pfono bonorū possessio ptis debite dari pōt: exceptio debitorib⁹ dabit aduersus heredē petētē. si nō in ea cā sit pfonus vt bonorum possessionē pro parte debita cōtra tabulas petere possit. H Fabricanus.

Liberto octoginta habēti fūdus qnquagita legatus ē. is die cedēte legati decessit: extraneo hfde instituto. Respōdi posse patronum partē debitam vēdicare. nam videri defunctum mortis tēpore amplioreē habuisse rē cētum: cum hfditas eius propter computationē legati pluris vēire possit. neqz referre heres institutus repudiet legatum liberto relictum necne. Nam ꝛ si de lege falcidia queratur: tale legatū quāuis repudiatuz: in quadrātem hereditatis imputet legatarijs. I Idem.

Duo filio si nepos exhfdet: nocebit exheredatio ad bōa libertorum auitorum. H Florenti.

r Quos reliquisset. ſ. nepotes. filii enim cum nepotibus non admittūtur. azo.

s Ommuni. vtroz ducat. per qō pdit ius patronatus: vt. ſ. ō iure pa. l. q cōtra. accur.

t Decesserit. alter patronus: quo casu ad suppletem non filiū premortui defert: vt hic ꝛ. ſ. de operi. li. l. a duobus. fz in eo quod ō iuramēto dicit videt cōtra. ſ. ō in reiuran. si duo. vbi dicit qp portio amittentis alteri non accrescit. fz ibi libertus iurauit et ei sufficere sacramentum prodesse debet. hic vero nō iurauit: nec aliquid fecit: qō sibi prodesse ōbeat. imo hoc in culpa fuit qp paruit in delicto iubenti patrono. vel dic vt ibi. ꝛ facit. ſ. de auc. pre. l. si seruus cōmunis.

u Quādiu. si non in ea. verba exceptionis. sic. j. de excep. rei iudicate. l. ij. ꝛ de act. et obli. q cū hfde. fz bodie videtur contra: vt. C. ō petitu. heredit. l. fi. §. sin autem. ac.

x Liberto. ad intellectum huius. l. est. ſ. de iure patro. si libertus. in prin.

y Ampliorem. ſ. centum. xx.

z Repudiatum. ab bꝛede legatarij. ac.

a Legatarijs. ſ. ad eorum cōmodum.

b Duo. facit. ſ. e. si ex patronis. §. iulianus.

a Si in libertinum. animaduersū. vt quia suspenditur propter delictum. ꝛ habes idem .ff. de bo. dā. l. cuꝫ ratio §. primo.

b Qui ex cā ab eo pete re. cōcor. C. ō ope. li. l. ii. ꝛ de contra ta. li. l. i. ꝛ. ff. ti. i. l. cerdonem ꝛ. l. campanus. ꝛ. ff. de suis ꝛ legi. l. iij. ff. tit. ꝛ ff. de lega. i. l. videdū. ꝛ ō in ius vo. l. is quoqꝫ.

c Imponere. speciale in filio. in aliis contra. vt. ff. hac. l. cū aliis que in hoc ei concordant. sed ꝛ in filio videtur ff. ff. de fideicōmiss. li. si filius in pn. sꝫ illaꝫ sm istā intelligē. vel vt ibi.

d Si quis libertum. nō amittit. sꝫ succūbit. imo ꝛ si nō succūbit in eo quod ad seruitutem vocat. ꝛ facit. ff. de nego ges. l. at qui natura. §. cum me. ꝛ ff. de iur. l. q de libertate.

e Patrono. facit. ff. de dote p. l. licet.

f Si liber⁹. ab alio cuius seruus fact⁹ est. ꝛ facit supra de sena. l. fi. ꝛ. ff. de relig. si mulier. ꝛ ff. ad tertullianū. l. ij. §. ij. ꝛ. C. ō digni. l. i. li. vij. ꝛ ff. ō re iudi. l. sepe. §. nam ꝛ si libertus. ꝛ. C. de lib. causa. l. principaliter.

g C Manumisit. scilꝫ postea.

h Si patronus. impositarū. vt operarum. ac.

i C Pertinet. vt sunt liberi vel hēdes: ad quos opere q̄q; p̄ducunt: vt. ff. n. i. l. si operarū. ꝛ facit ad hanc. l. ff. ō lib. agno. l. alimēta. ꝛ. ff. de iure patro. l. diuus.

k C Institutus. s. patronus.

Si in libertinum animaduersū erit: pronis eius qō in bonis eius habituri eēnt: si is in quē animaduersus est sua morte decessisset: eripiendū nō est: sed reliquā partem bonorū que ad manumissorē iure ciuili nō ptineat: fisco eē vēdicādā plz. C Eadēq; sequēt in bōis eorū q metu accusatiōis mortez sibi cōsciuerit: aut fugerit: q̄ i dānatoꝝ bonis cōstituta sunt. M Arcian⁹.

Qui ex cā fideicōmissi manumittit: est qdē libt⁹ māumissoris: ꝛ tā ꝫ ta. q̄z abstestato ad bona ei⁹ vēire pōt q̄si patron⁹. Ꝫ operas ei iponere nō pōt: nec ipositas ab eo petere. C Si si defunctus filio suo legauit suū: ꝛ rogauit vt eū manumittat ea mente vt plenū ius patrōi bēat: ōfendēduz ē posse eū operas iure imponere.

Si q̄s libertā pater G Ai⁹. nū i seruitutē ea volūtate petierit: vt cāz euictiōis sibi ꝓseruet: nō amittit beneficiū bonoꝝ possessionis. M Arcellus.

Patrono libert⁹ fūdū qđ ab eo alienū emerat: legauit: et ꝓstituit patron⁹ ad se ptineē legatū contra tab. bonoruz possessionem accipere nō potest: ꝛ si nihil proficit ei legatū: q: alienam reꝛ legauerat ei libertus: q: patron⁹ ipe cum liberto vendiderat. I Dem.

Si libertus meus in fraudē redact⁹ postea ab alio liberat⁹ est: et ei⁹ cepit eē libert⁹: pferē mihi ad contra tab. bonoꝝ possess. q eū māumisit. M Ode.

Si patronus non aluerit libertuz: ex eliescētia admittei ius libtinitatis cā impositarum: ꝛ taꝫ ci q̄z illi ad quem ea res pertinet. C Item hereditatem ipi ꝛ liberis eius: nisi heres institutus fit: et bonorū possessionem p̄eter q̄z ꝫz tabulas I Abolen⁹.

Si libert⁹ cū duos patronos haberet: alterū pterijt: alterū ex semisse heredē fecit: ꝛ alteri extraneo semissez dereliqt: script⁹ q dē patron⁹ ōbitā sibi ptē imunem bz. de cetera aūt pte pat: ōi q̄ supra debitā ei relicta est: ꝛ de semisse extraneo relicta: alteri patrono ꝓ nata portiōe satisfieri oz. I Dem.

Liberto suo heredē istituto: seius m vsufructum fundi medio legauit. libertus medio hered relicto n decessit. Quero cuz contra tabulas testamēti⁰ petierit seij filius aduersus medium: virū deducto vsufructu pars debita ei⁹ fundi restituenda p sit: an solida: q: eorū bonorum acceperit possessionē: que liberti fuēit cuz moreret filius? Respondi vsufructum i cāz pstinam restituenduz puto. Optimū itaq; erit arbitruz postulare: ꝛ arbitrio eius vsufructū in integrū restitue-re. I Dem.

Libertus q soluēdo nō erat pterito patrono extraneos reliquit hēdes. quero an possit pronus peteē ꝓtra ta. bo. possessionē? Rñdi cū a scriptis hēdib⁹ adita ē hēditas: pronus cōtra tab. bono. pos. pōt peteē: q: soluēdo hēditas est q̄ inueniat p hēdes. ꝛ sane absurduz est ei⁹ i proni petēda bonorū possessione ꝫ tabulas aliorum cōputationē nō iudicio ipius proni estimari auferriq; prono: q⁹ modicū vēdicatur ē. C Multi enim casus interuēire possūt. quibus expediat prono petere bonoꝝ poss. q̄ꝫ eris alieni magnitudo quā libertus reliquerit: facultates pmonii eius excedat. veluti si predia sunt aliqua ex bonis liberti in quib⁹ maioꝝ proni sepulchra sint ꝛ magni estimat pron⁹ bo. pos. iura pro pte ea ad se ptinē: vl aliqō mancipiuz qō nō pcio sꝫ effectu sit C Nō ergo iō minus habere dꝫ ius petēde bonoꝝ possessionis: q: animo potius q̄ꝫ aliorū cōputatōe bona liberti estiat: cū eo ipo sufficere pmonium videri possit: qō ꝛ hēdē bēat ꝛ bonorū possessionē U Lpianus.

Ulianus ait⁹. si pronus libertatis cā iposita libte reuendiderit: filiū ei⁹ a bo. pos. sū mouere qr cōtra ta. testi libti bo. possꝫ sionē accipet quotiēs pr ei⁹ donum. mun⁹ opas liberto reuendiderit: C Plane si proni fili⁹ libertatis cā iposita reuēdiderat: nihilōin⁹ familiā bono. pos. contra tab. libti accipe ait. q: filius reuēdendo libtatis cā iposita frem suuz non sum mouet. C Si libtus hēdē scripserit: isq; prius q̄z de familia q̄nez habēt adierit hēditatē: proū admitti iulia. ait. Debuit. n. ꝛ pronus cōtra bonorum possessio. non ad libti necē vēdicare. qō ꝛ in patrona erit dicēdum. T Erentius

Queriē an filio erhēdato etiā nepotes ex eo a bonorū possessione liberti excludāt: quod vtiq; sic dirimendū ē vt viuo filio do nec i ptāte ei⁹ liberti manet ñ admittantur ad bonorū possessionez: neq; suo noie a bonoꝝ possessiōe sūmouēt: p alios eam subsequātur. Sinaūt emancipati a pre fuerint: vl alio mō sui iuris effecti: sine aliquo impediméto ad bonoꝝ pos. admittāt. C Si filius libti patris sui hereditatem omiserit: hoc patrono ꝓficiet. I Dem.

Patroni filia si in adoptiua familia sit ad bona libertoꝝ paternoꝝ admittit. I Dem.

Si pater erhēdato filio ita cauit: vt ius liberti saluū ei esset ad hāc rem nihil ei nocet erhed datio. P Apinianus.

l Si libertus. satisfieri oz. ꝛ sic. ff. co. l. si q̄s patronis. in pn.

m Liberto. seius. i. patronus.

n C Herede relicto. cum seius patronus decesserit ante libertum. ac.

o C Testamenti. libert i pni.

p C Restituenda. ꝛ sic in illo si habebit filius partem. ac.

q Libertus. iueniat. sic. ff. ad. l. fal. l. iij. in pn.

r C Ō modicum. idest quia modicum. ac.

s C Pertinere. vt. ff. si quid in fraudem pa. l. i. §. ꝛ als. ꝛ. ff. ō mino. l. si in emptionez. ꝛ. C. de administra. tutorum. l. lex que. ac.

t C Potius. sic. ff. man. l. cuꝫ seruus.

u Ulianus ait. facit. ff. de iure pa. l. sicut. ꝛ. ff. ti. i. l. libertus qui. ꝛ no. C. de ope. lib. l. si quam.

x C De familia. de hoc dic vt C. e. l. cum fratrem.

y Queritur. erhēdato. mala mente parentis..

z C Per alios. sic. C. de heredi bus instit. l. neq; ꝛ facit. ff. e. l. q in seruitutem. ꝛ. l. q si pater. ꝛ ff. de iure patro. l. q contra.

a Si pater. erhēdato. vt. ꝛ ff. e. l. si patronus. §. n. scd. ff. tit. ii. si operarum in fi. contra. sol. vt ibi.

a Si libertus. manumittere. facit ad id qđ no. ff. ad. l. fal. l. si ea. ac.
b Hrede. in omnibus.
c Petierit. q̃ seruus manumittatur.
d Accepta. a patrono.
e Portione. de hĩditate in qua solus ẽ hĩs patron⁹ q̃ nõ vult manumittere.
f Redimi. per substitutum a patrono.
g Si filius. s. patroni erhe redatus mala mente.
h Erheredatum. si tamen a bonis patris abstinuisset.
i Adoptio noceret. Jo. dicit q̃ hic dz esse aliud non: vt dicas nocerer. i. nõ prodesser. ezo. siue habeas scõm nõ siue non habeas crpone noceret. i. non prodesset.
k Et nocere. i. non pdesse.
l Erhĩdato. vide hic est sensus si ĥ filiũ q̃ frater ẽ adoptantis abstinuisset a bonis patris nõ haberet ius in bonis liberti. sic ꝛ nũc cũ est erhĩdat⁹ talis adoptio sibi prodesse nõ debet: ut habeat ius.
m Prroget. ut erheredatus mala mẽte nõ hẽat ꝓtra tab.
n Oblitteraret. i. non debebit. sic. C. de apostatis. l. hi q. secus si ab eo adoptetur q̃ ois macula abstergit vt in autẽ. de monach. in principio.
o Paulus notat. corrigẽs predicta.
p Venit. vt filij filius. ac.
q Quod amisit. amisit enim vt filius. ac.
r Patrono. Vba veteris legis. ezo. ꝛ dic q̃ mater ꝛ filius manumiserũt seruũ cõem. sed cõtra hec q̃ dicit paulus. ĵ. de ver. sig. sciẽdũ. §. itẽ. solu. ibi. Itẽ ff. de ꝓtra ta. l. sub ꝙditione. §. fi. fo. ibi. Itẽ cõtra in co. ti. de ff ta. l. pe. in fi. sed crpone ut ibi. item cõtra. ff. ó cõdi. ꝛ demõ. l. fideicõmissum. ſz alio casu dicit. item contra. ff. eo. l. q̃ i seruitutẽ. sol. ibi. ꝛ eo. mõ soluit. ff. e. querit̃. ꝛ. l. q̃ si a patre. item no. hic qđ quis nõ pt p se põt p aliũ. sic. ff. de transac. l. q̃ cũ tu. ꝛ. ff. que res pig. l. ii. ꝛ ĵ. de fideicõ. li. si filius. §. etiam. ꝛ. ff. de inoffi. testa. filius. §. pe. ꝛ. §. fi.
s Castrẽsiũ. aliũ. puta sciũ.
t Nõdum. q: nõdum adijt scius in paganicis qđ est op⁹: vt. ff. eo. etiaz. §. vt patronus. quorũ cã posset agi: non autẽ pro castrẽsibus: vt. C. de inof. testa. l. fi. §. si tamẽ. sed ꝛ p paganicis ita demum si decessit non in militia. alias non posset testari vt vellet: vt. C. de testa. mili. l. milites.
u Accepit. destinatione defuncti non re ipa.
x Eiusdem. i. alicuius cuius pars repudiata etiam inuito accrescit: vt. C. de cad. tol. §. bis ita. hic aũt due sunt: vt. ff. de testa. mili. l. si certarum. §. iulianus.
y Intestati. ꝛ ita pfono. vel abintestato: ut ꝛ. ff. de testa. mili. l. si duobus. ꝛ. C. de testa. mili. l. i. ꝛ ii. sed videt accrescere ticio: ut. ff. de te. mi. l. idẽq̃ est. sed illud obtinet cum vnus solus est heres institutus extraneus non cõmilito: vt. C. de testa. mi. l. ii.
z Ticius. si ut legitimus abintestato paganica bona possideat.
a Mo manumissorẽ. petẽte p vñ legitimi ꝛ p bonorũ possessorĩ hereditatis petitiõem. ꝛ accipe. ĵ. in bonis ceteris. s. paganicis. q̃ nõdum ꝛc. i. q̃ nõ erãt adita ex testõ cũ nihil ticio auferat. s. de castrensibus.

Si libertus patrono qđ ad debitã portionẽ attinet satisfaciat: iuito tũ aliqđ extorquere conetur: qđ statuẽdũ est q̃rit. Quid enim si ex pte ẽbita instituto decẽ ptẽrea legẽt: ꝛ rogẽt seruũ ꝓpriũ q̃ sit .x. vl' minoris precij manumittere iniquũ est ꝛ legatũ velle papere et libertatẽ seruo nõ dare: sed pte debita accepta ꝛ ad legata ꝛ̃eperare ꝛ libertatez ꝙponere nõ cogi: ne seruus forte de se male meritũ cogat manumittere[a]. Quid ergo si dolo hĩde[b] eodẽ instituto idẽ libert⁹ petierit[c]: si substitutũ hẽbit eque decreti remedium poterit, pcedere: ut accepta[d] debita portione[e] cetera pars ad substitutũ pueniat: ita ut si forte seru⁹ redimi[f] potuisset pstaret lib tas. Cessante vo substitutione: pfonũ hĩditatẽ liberti ãplectentez: pretor q̃ de fideicommissis cognoscit: libertatem seruo eũ imponere cogat. Idem.

Si fili⁹[g] q̃ pri heres extitit ffem suũ erhĩdatũ[h] arrogauit: atq̃ ita herede eo relicto defunctus est: bonorũ possessiõez liberti pris naturalẽ erhĩdatus nõ habebit: nã cui nõ erhĩdato talis adoptio nocẽt[i]: ꝛ nocere[k] debet erheredato[l]: quoniã pena q̃ legib⁹ aut edicto irroget[m]: adoptiõis ei⁹ remedio nõ obliteraret[n]. Paulus notat[o] ei q̃ alio iure venit[p] q̃z eo qđ amisit[q]: nõ nocet id qđ pdidit sed ꝓdest id qđ hz. Sicq̃z edam ẽ pfono[r] eidẽq̃z patroni filio ñ obesse q̃ q̃si pfon⁹ deliquit: si ut pfoni filiꝰ venire possit. Papinian⁹ castrẽsiuz bonoruz ticiũ libertũ hẽdez fecit: ceterorum aliũ[s] ab intestato adita est a ticio hereditas. Magis nobis placet non dũ[t] pfonũ possessiõez ꝓtra ta. petere posse: uerũ illa qđ interuenit: an omittẽte eo q̃ reliqua bõa accepit[u]: pinde ticio accrescat ac si ptes eius dẽ hereditatis accepisset. veri⁹ mihi videt intestati[x] iure deferri bona cetera. Tici⁹ igit̃ heres nõ poterit euitare manumissorẽ[a] cũ ticio nihil auferẽ in ceteris bonis q̃ nondũ ad cãz testi ptinẽt. Cũ filius liberti i pubes q̃ subiectus dicit: ex pima pte bonorũ possessiõez accipiat: an patronus ẽfucti possessiõez[b] accipere[c] possit q̃sitũ ẽ? et sine dubio[a] q̃ sequẽtis grad⁹ sũt: nõ admittunt iteri cũ .n. pcedit alia possessio q̃ legẽ accipe ñ põt. Plãe si ꝓtra eũ q̃ subtect⁹ dẽ fuerit iudicatũ: data nõ itel ligit[b]. Sz ꝛ i pfono[c] pẽdẽte ꝓtro uersia[b] idẽ erit dicendũ[c]. Plane quoq̃z qđ ad pfoni personaz perti net differri controuersia debebit. Si falsuz liberti testiñ ab alijs i ꝓuicia deñ fit: atq̃z ita res p appellationẽ extracta esset: defuncta medio tpe pfoni filia quã libertus heredez instituerat: filio mulieris seruabit. diuus marc⁹ eã ptẽ bonoruz quaz filia pfoni uel iure intestati si uirisset bre potuit[f]. Idem.

Ulianus ãt putat pfonuz: q̃ ticio ꝓ pte dimidia[a] hẽde instituto substitutus eo ẽliberãte bonorũ possessionẽ ꝓtra ta. acceperit[b] si postea ticius ñ adierit hẽditatẽ: nihil ei qui adijt hẽditatẽ abstulisse: non magis q̃z si sub ꝙditiõe fuisset institutus. ergo ticio deliberante res in incerto erit utrũ ne semis ex substitutione in possessionẽ[c] ꝙuertat̃ an ticio adeũte singulis hẽdibus partes debite auferantur[d].

Paulus.

Si patronũ ex debita portiõe hẽdẽ instituas[a]: ꝛ pure roges fũdũ dare: eiq̃z[m] sub cõditiõe tãtũdez leges:[m] in cõditione fideicommissuz[n] redigit̃: erit tamen ꝛ id qđ moneat. Onerabitur enim pfonus satisdatiõe fideicõ. ſz dicẽdũ ẽ ab eo[o] fideicommissario cauendum a quo patrono legatũ est: ut undiq̃z pfonus suum ius habeat immunituz. Patronus hẽs instituꝰ legato ei seruo p quez suppleret debita ei portio: nõ petet ꝓtra tabulas bonorũ possessionẽ: quãuis seruus clausis tabulis ẽcessit[p]. Si ex bonis que mortis tpe fuerunt: debitam pte ẽdit libertus in hẽditate ul' legato: seruus tamẽ post mortẽ liberti reuersus ab hostib⁹ augeat pmoniũ: nõ põt patronus ꝓpterea queri q̃ minus habeat in seruo q̃z hz si ex debita portione eẽt institutus.[q] Idẽ est in alluuione cum satisfactum sit ex bis bonis que mortis tẽpore fuerunt. Idez est ꝛ si pars legati liberto relicti ab eo cui simul datũ erat: ul' hereditatis[r] nunc illis abstinẽtibus accrescat. Idem.

Si patronus ex serta[a] ꝛ seruus eius ex reliqua[a] parte sit heres institutus: nec ex serui portõe fidei commissuz debetur: at si seruus dũtaxat heres institutus est: puto nec hic ex debita portione prestandũ. Idem.

Paulus respõdit. patronus q̃ deceptus. falsum iudicium testatoris secutus est: bonorum possessionẽ contra tabulas testamenti liberti petere non ꝓhibebit[a]. Idem.

b Bonorũ pos. vnde liberi q̃ est pma iter eas q̃ deferunt abintestato.
c Accipere possit. vñ legitimi.
a Et sine dubio. alti⁹ exordit. ꝛ cõcor. ĵ. de iure fis. l. edicto. §. cũ autez ꝛ de adul. l. ii. §. fi. ꝛ. l. se. ꝛ. l. si maritus in pn.
b Intelligit. sic. ff. de acq. here. filius. ꝛ de in offi. testa. filio in fi. ꝛ de tu. ꝛ cu. da. l. scie. ac.
c Sed ꝛ in pfono. redit ad primum.
d Controuersia. suppositi partus.
e Dicẽdũ. ut deferat uel ut ei data nõ valeat. ꝛ hoc ꝓbat plane.
f Si falsum. hẽre potuit: ut ꝛ. ff. de cõtra ta. l. sed ꝛ si decesserint.
g Iulianus. p parte dimidia. in alia scius fuit institutus: sed soli ticio patron⁹ fuit substitutus.
b Acceperit. ꝛ sic contra ticium ꝛ scium. ac.
i In possessionem. ſz tab. q̃ excludit cõtra ta.
k Auferãt. ut ꝛ. ff. e. si liberrtus. cũ sub cõdi. q̃ hz ſz ta. ut. ff. de scbis ta. l. ii. §. si sub cõdi. sed videt hunc ammodo ex iudicio nõ admitti q̃ petijt cõtra ta. vt. ff. eo. in fruitutẽ. §. si quis bonorũ. Rñ. ꝺ fit ne fiat ꝓiudicũ coheredi. ac.
l Si patronũ. instituas. tu libertus.
m Ei. s. patrono.
m Leges. idest preleges a coherede.
n Fideicõmissuz. fundi pure relicti qđ nũc fit cõditionale. ꝛ facit. ff. ó le. i. quedã. §. penul.
o Ab eo. coherede a quo ꝛc.
p Decessit. nam tempus mortis inspicitur: ut. ff. eo. l. ii. §. i. ꝛ. ĵ. prim o. §.
q Si ex bonis. istitutus. facit. ff. ad. l. falci. l. fructi qui.
r Vel hĩditaz. nã etiam heredi hĩdis accrescit: vt. C. de cad. tol. §. bis ita.
s Si pfon⁹ ex serta. que nõ facit tertiã patrono debitam.
t Ex reliq̃ pte. p fono debita que est tertia.
u Paulus rñdit: nõ ꝓhibet. ut ꝛ. ff. ó peti. hĩ. l. legitimaz. sed ꝓtra. ĵ. si qđ in frau. pa. l. iii. in pn. solu. ibi errauit in iure. hic in facto.

a Paulus rñdit. nō te gratia. i. ñ mala mēte: vt. s. e. l. si patron⁹. §. fi. ꝛ. s. ad. l. fal qui fundū. §. qui filios ꝛ. j. de assig. li. l. i. §. ſz si exheredato. ꝛ. s. sol. ma. l. si vo. §. filiū.

b Prodesse. i. nō nocere.

c Quero. secuta. vt ꝛ. s. e. l. q cū maior. §. fi.

d Patroni. nō videri. vt. C. e. l. si ꝫ. sol. ibi. ꝛ facit. s. e. l. et. §. i. ꝛ. j. ne qd in loco pu. l. ii. §. si quis. ac.

e Liberti. sed non aiunt subijcit. ꝛ instī. de here. ab intesta. §. cuz aūt. ꝛ est rō. qz ad hoc vt qs admittat per vnde liberi oportet qꝫ sit de libertis. vel si ꝫ vnde agnati qꝫ fuerit agnat⁹: ꝛ sic cognatus: vt. j. de suis ꝛ le. l. ticius. ꝛ vnde cognati. l. i. §. si qs primi or. i fi. ꝛ ad bona liberti admittitur et qui nunc ꝫ fuit eius cognatus.

f Paulus respondit bēantur. vt. C. de testō mil. l. sicut.

g Paternoꝝ. s. eo. si patronus. in pn. contra So: ibi. ac.

b Quero. in metallū. vt qz nocentes. ni. vt. j. ō. efra. l. fi. ac.

i Liberto. nō amittit. vt. s. ō i iur. uocā. l. sed ꝛ si. §. patronū

k Nihil. seruū vēdiderit. patroni istitutum a liberto. ac.

l Bonoꝝ pos. qz alius heres nō ipse. ac.

m Cōmodū. qz plus vēdidit qz ē institutus.

n Facilior. s. est.

Paulus respōdit exheredationez nepotis q̄ nō note gratia° sed alio consilio adiecta est: nocere ei nō oportere: quominus cōtra tabulas libertoꝝ aui bonoꝝ possessionem petere possit. Quero an si ticia patroni filia iactat ticiū pfez suuz priusq̄ moreret lras ad se fecisse: qbus adiceret ꝓ libertos suos maleficijs appetitū: easq̄ lras secuta⁹: post mortem patris libertos accusaret: an aliqd ei prodesse° possit hec accusatio? Paulus rñ. eā que ex voluntate pris accusauit nō debere repelli a bonoꝝ possessiōe cōtra ta. qm̄ nō suū iudiciū sed alienū secuta est. Patroni filius epistolā talē liberto emisit sempronio⁹ proculo liberto suo salutez. ob merita tua fidēq̄ tuā quā mihi sp exhibuisti credo tibi liberā testi factionē. q̄ro an patroni filio nihil relinquere debeat? Paulus rñ. eū libertuz de quo queri liberā testamenti factionē cōsecutā nō videri°. Paul⁹ rñdit nepotē etiā post mortē aui cōceptū supstite liberto bonoꝝ possessionē ꝯtra ta. auiti liberti° petē posse: ꝛ ad hereditatē ei⁹ legitimā admitti. rñsuz. n. iul. tm̄ ad hr̄ditatē legitimā. Itē ad bonoꝝ pos. aui petē dā ptinere. Paulus rñdit q̄uis filij a patre milite pteriti ꝓ exheredatis habeantur[r]: tamen nō eo vsq̄ silentiū patris eis nocere debere vt ꝛ a bonis libertorum auitorum repelli debeāt. Idē rñsum est et de bonis libertorum paternorum[s]

Quero de eo q libertū. Le. effracture crimie accusauit? rñdi si eiusmōi crimie effracture accusat⁹ sit ex quo si ꝓbaret in metallum[b] dānatus esset: denegandā bonorum possessionē. Paulus.

Libto ꝓ obreptionē arrogatorius suuz pfonus non amittit[t].

Nihil interest ipse patronus script⁹ hēs ex minori pte adierit hēditatē: an seruū suū scriptū iusserit adire hr̄ditatē quaz retinet. nihilomin⁹ eni repulsus erat a contra ta. bonoꝝ possessiōe. si tñ anteq̄z iuberet liberti hēditatez adire seruū vēdiderit[u]: aut manumiserit: ꝛ ita ipse nouus libertus aut emptor hēs extiterit: vbis edicti non ꝓhibet patron⁹ accipe ꝯtra ta. bonorū possessionē[l] Nunqd ptor ei denegare possessorias actiōes debeat: si fraudē edicto eius facē voluerit: vt ꝓcio vberiore ꝓcepto vel tacita pactione etiaz hereditatis ex institutiōe delate commodum[m] bonoꝝ possessionis cōtra ta. haberet. facilioraq̄z[n] suspicio° per scriptuz filium heredem quāuis emācipatum adeuntem liberti hereditatem ipm patronum habere: cum omnia que nostra sunt liberis nostris ex voto[p] parem? Si tamē adhuc clausis tabulis testamenti liberti cum ignoraret iudicium eius patronus eoꝝ q̄dā que suprascripta sunt circa instītutum subiectū iuri suo fecit: amota fraudis suspicione: suo iure bonoꝝ possessione cōtra tabulas vtetur. Si patron⁹ ex debita portione a liberto scriptus hr̄s rogatusq̄z hereditatē restituere suspectam dixit: ꝛ cōpulsus adire cuz retinē posset restituerit: nō poterit cōtra tabulas accipere bonoꝝ possessionez. ꝛ qz agnouit iudiciū ei⁹ liberti: ꝛ quia sprevit ꝛ quasi dānauit eā possessionē: lōge distat ab hꝫ pfoni⁹ filius quē[r] libertus arrogauit: ꝛ ex minore pte heredē° scripsit cū nemo ex familia patroni alius esset. q̄z enim hic ipso iure quippe suus heres° deprehendatur: si tamen se nō immiscuit hr̄ditati vt patris°: sed abstinuit: q̄si patroni tamē filius admittēdus est ad ꝯtra ta. bonorū possessionez.

Si debenti patrono certam pecuniam debitā[r] liberationē libertus reliquisset: isq̄z vsus est aduersus heredem petētē debitum exceptione doli: aut acceptilatione liberatus é debito: propter legatū dicēdum est eū nō posse accipere cōtra ta. bonorum possessionem. Habeo.

Si eundem libertum ꝛ tu capitis accusasti: ꝛ pater tuus mādmisit: nō pōt tibi eius liberti bonoꝝ possessio ex edicto prętoris dari. Paulus imo ꝯtra° accideret si quē seruū[b] accusaueris: deide is pris tui factus fuerit[c]: ꝛ is postea eum manumiserit.

De libertis vniuersitatum.

Vlpianus.

Municipibus° plenuz ius in bonis libertoꝝ libertarūq̄z ōferē. h est id ius qō etiam pfono. Sz an omnino petē bonoꝝ possessionē possint dubitaf. Mouet enim q̄ cōsentire non possunt[b]: sed per aliu[c] possunt petita bonoꝝ possessiōe ipsi acquirere. Sz qua ratione senatus cēsuit vt restitui eis ex trebelliano hereditas possit[b]: ꝛ qua ratiōe alio senatus[c] consulto hēdibus eis institutis a liberto acquirere hereditatem pmissuz est: ita ꝛ bonoꝝ quoq̄z[f] possessionē petere dicendum ē. temporaq̄z bonoꝝ possessionis petende cedere municipibus exinde ex quo decernere de petēda potuerunt[g]: qō ꝛ papinianus respondit

De assignandis libertis.

Vlpianus.

Senatusconsulto qō factum est claudianis[b] tēporib⁹ vellcio ruffo[l] ꝛ bostorio scapula consulibus: de assignandis libertis in hec verba cauet. Si quis duos pluresue liberos ex iustis nuptijs quesitos in ptāte habēs: de il

o Suspicio. s. hereditatem habere. qō est. j. quasi enim hz pater cum hz filius

p Ex voto. vt ꝛ. j. vnde li. l. scripto. ꝛ de bo. dā. cum rō ꝛ. s. de inoffi. te. nā ꝛ si.

q Si patronus. pfoni. mortui.

r Quē. s. filiuz patroni.

s Heredē. patri adoptiuo.

t Heres. liberti.

u Et patris. scz adoptiui.

x Si debitaz. bo. pos. facit. s. de le. pstā. l. filiū. §. oībus.

y Idē. ꝛ tu. filio pfoni.

z Manumisit. s. ante. nā dicit libertum.

a Immo ꝫ. s. qñqz vt ꝓbat.

b Seruū. s. alienū.

c Factus fuerit. quia forte emit. nō. n. facile poterat resistere. vt ar. s. e. l. q cū maior. §. i

De libertis vniuersitatū.

a Municipib⁹. s. ipi vniuersitati.

b Nō possunt. s. facile fm Jo. vt. s. de origi. iuri. l. ij. §. deinde qz dicit. azo. ꝛ sic intelligit. j. ō acq. pos. l. i. in fi. ꝛ. s. de dolo. l. si ex dolo. §. i.

c Per alium. de hoc non est dubiuz: vt. j. de acq. pos. l. ij.

d Possit. vt. s. ad sena. cō. trebel. l. in omnibus.

e Senatusconsulto. cuius verba non habemus. sed facit. C. de here. instī. l. hereditatis. Itē ꝛ legitima deferē hereditas patrono. liberti: vt. j. de suis ꝛ le. l. iij. §. si municipes.

f Et bonoꝝ quoq̄z. vt ꝛ. s. ō bo. pos. l. iij. §. a municipibus ꝛ facit. s. de arbi. l. item si. §. principaliter.

g Potuerūt. eligendo ꝛ decernēdo syndicū vel actorem.

De assignandis libertis.

b Senatus. claudianis .i. tēpoꝛ ipsi⁹ claudij

l Ruffo. b uocat ul leius ruffus. sed instī. eo. §. fin. sibilius ruffus.

a De liberto.sub.ꝛ de li.
b Vellet.is ista duo pronomina ad libertos referuntur.ꝛ ommitte hic ꝛ iunge.ĵ. ꝓsecutꝰ consecutaue ꝛc.ꝛ media lege prius.
c Esse desisset.p mortem naturalem.vel ciuilem vl'oportatione.vt nō.ĵ.e.l.iij.in fi.
d Ex liberis qs.ſ.is cui assignatus decesserit.vt isti.eo.ℌ. .l.ꝛ.ſ.ó bo.li.l.cẽt.ℌ.si capitis
e Apud hostes est assignari.ꝛ vendi ꝛ ꝓmitti:vt.ſ.ó ac.ẽp.l.fi.ꝛ legari.vt.ſ.ó le.i.id qó.ꝛ facit.ſ.fa.ber.propter.ꝛ de acq.here.si seruū.ac.
f Assignare.ad ℔ ꝛ sequentia facit.ĵ.c.assignare.ꝛ.l.fi.ꝛ insti.e.ℌ.fi.ꝛ.ſ.de suppel.le.l. labeo in fi.ꝛ.C.de fideicō.li.l. ꝛ in epistola.
g Sed ꝛ si exheredato.fa.ad hec ꝛ sequentia.ſ.de bo.li.paulus rñdit.ꝛ.ſ.ó bo.posſ.ĵ tab. non putauit.ℌ.si qs.Accur.
h Si sit ex vno.eoꝝ.duorū. excludit ℔ iō qz in capita distribuitur hereditas:vt isti.ó succ. li.ℌ.multis.ꝛ.ſ.ti.ij.si libto ꝓterito.in fi.ꝛ dic vtrunqz pfonum mortuum ne sit contra.ĵ. eo.si ex duobus.
i Frater eius.cui fratri non est assignatus.
k Hereditatez.liberti.
l Capite minutus.maxima vel media ca.di.alꝰ secus vt. .ſ.ti.ii.si libertꝰ ꝓterito.i ꝑn. ꝛ.l.patrom filia imo ẽt minima si emancipek:vt insti.e.ℌ. vnde queritur.
m Sed si is.ꝛ ffe.patruelis.ꝛ sub.ſ.meo.nec habeas copulam imo consanguineo.h.ꝛ hẽas hic copulam ꝛ alterius ꝛc.ꝛ vtraqz bona.
n Nepotez.i.filiū decedentis
o Quẽ.ſ.semissez ẽ hiturus.
p Filius.ſ.alter cui non fuit assignatus
q Assignassem.pz qꝛ licz filius alterius patroni deberet ꝓferri huic nepoti: vt.ſ.ti.ij. si libertꝰ ꝑ.ℌ.i.nñ ℔ nepos retinet ꝓ patruū lz sibi patruus habere nō possit.sic.ĵ.l.pri.lz si ℔ filius non vineret alteriꝰ pfoni filiꝰ ꝓponerek nepoti meo.
r Idem erit dicendū.nepotẽ.ex altero filio.
s Nepos.cui assignatus est libertus.
t Hereditatẽ.liberti.
u Patrui.qui ꝛ patronus erat sed succedebat prohibente assignatione fcā in filio alterius fratris.h.idẽ si viuat suus pater vt.ĵ.ꝓme.

berto libertaue sua significasset:cuius ex liberis suis eū libertū cāue libertā eẽ vellet:isᵇ eaue qñ is q eum eāue manumisit inter viuos vel testaměto in ciuitate esse desisset:solus ei patronꝰ solaue esset patrona: pinde atqz si ab eo eaue libertatem cōsecutus cōsecutaue eẽt. Utiqz si ex liberis qsᵇ in ciuitate esse desisset:neqz ei liberi vlli eẽnt:ceteris eius liberis q māumisit:pinde oia iura seruarenť ac si nihil de eo libertaue lībta is parens significasset. Quāuis in singulari sermone s natusconsultū scriptū est:tamẽ ꝛ pluribꝰ liberis ꝛ plures libertos libertasue posse assignare certū ẽ. Is quoqz libertꝰ q apud hostesᵉ est assignari pōt. Assignareᵈ autẽ quis pōt qbuscūqz verbis vel nutu vel testō vl'codicillis: vl'viuus adimẽ assignationē:etiā nuda voluntate poterit. Sz ꝛ si exhr̄datoᵍ filio libertū qs assignauerit: valz assignatio:nec nocet ei nota exhr̄dationis quātū ad ius patronatꝰ. Sed ꝛ si post assignationē fuerit exhr̄datus:nō semꝑ exhr̄datio adimet assignationē:nisi hoc animo facta sit. Sz ꝛ si is cui assignatꝰ est repudiauerit:puto veriꝰ qō ꝛ marcel.scripsit posse admitti ffes eiꝰ. Si sit ex vno patrono filiꝰ vnꝰ:ex altero duo:ꝛ vni eoꝝ ᵇlibertus assignatus est: vidēdum est quot ꝑtes fiant hẽditatis liberti.ꝛ vtrū tres aut duas habeat is cui assignatꝰ est.i.suam ꝛ fratris.an ỳo cēles ꝑtes fiant:quoniā per assignationē alius excludit Et iulia.lib.xxv.scripsit magis eẽ vt bessem hic hēat qui fratrē excludit.qō verum est qꝺ diu frater eius viuat:vel admitti potuit ad legitimam hr̄ditatemᵏ.ceterum si fuerit capite minutus ˡ.equales partes habebunt. Omponiᵒ.

Sed si is cui assignassez decessisset relicto filio ꝛ ffeᵐ alteriꝰ patroni filio semissem habituꝝ euz nepotē:quēᵒ esset filiusᵖ meᵒ is qui viuit habiturus:si ego eū libertum non assignassemᵍ. Idem.

Idem erit dicēdū ꝛ si is q filiū ꝛ nepotēʳ habebat:nepoti libtū assignauerit.admittet.n.nepos ad legitimā hereditatē lz fit alteriꝰ ꝓfoni filiꝰ:ꝛ hoc cōtingit patruiᵘ vita:ceterū si ille nō esset.nihil ei prodesſz assignatio ad diminuēdū ius alterius patroni filiiˣ. Posseʸāt ꝛ nepoti assignari certū est:ꝛ preferri filio nepotē assignatoz if ꝫstat.vide queri pōt an si filiuz habeat ꝛ ex eo nepotem:possit quasi duos habeat in potestate ius senatusconsulti iducere:in qua specie cuz placeatᶻ etiam ei qui in potestate recasurus: est assignari:quare non admittimᵖ cum vtrunqzᶻ esse in potestate negari nō possumus. An autēᵃ iure ad legitimā hēditatē admitti possit hic q in potestate est tractari pōt.ꝛ cuz multi sunt casus qbus ꝛ libertū habere q in potestate est possit:cur nō hoc quoqz admittēdū sit vt per eū pater ad legitime hr̄ditatis admittat emolumētum qō ꝛ pōpo.recte videť. Habēt aūt libertos etiaz filij fa.vt puta si castrēsemᵇ seruum eoz manumiserint. Emancipatos quoqz filios eius cui assignatꝰ est libertus:habere cōmodū senatusconsulti puto nō vt ad legitimazᵃ hr̄ditatē admittant:sed ad ea que possunt fm q liberto itestato defuncto.quoniā ad legitimā hereditatē admitti non possuntᵇ: videndum ne admittat filius assignatoris i familia remanens:an non. Et puto emācipatos per prętorē preferendosᶜ:liberos autē eius cui assignatus est accipere debemus nō solum filios:veruz etiā nepotes ꝛ neptes ꝛ deinceps descēdētes. Si quis duobus assignauerit libertū ꝛ alter in ciuitate esse sine liberis desierit ᵇ: alter non. Ulpianus.

Vel viuusᵇ hr̄ditatē ad se,liberti ꝑtinere voluerit. Idem.

Vtrum portio eius qui in ciuitate esse desijt vel repudiauit in familiamᵍ redeat:an ỳo ei potius accrescat in cuiᵍ ꝑsona durat assignatio? Et iulianᵍ libro septuagesimoquinto scripsit assignationē in huius persona locū habere:ꝛ soluz admittendum:qō verum est.Q: si sine liberis decesserit an cum viuo admittat? Et putat adhuc solum admittendum. Defuncto autez eo liberos alterius succedere:nō in familiam libertum redire. Sed si ex duobus istis alter filios:alter nepotes reliquerit:an simul ad legitimam hereditatem admittantur? ꝛ putoᵇ etiam ordinem inter eos faciendum.

Martianus.

Si seruus liber esse iussus fuerit:ꝛ filio legatus.deinde testator viuus euz manumiserit:ad filiū libertus quasi assignatus pertinet. hoc ita est siue expressum est vel certe intellexerit'nō quasi seruum cum legasse:sed quasi libertuz assignasse.

Scuola.

Assignare ꝛ pure ꝛ sub conditione ꝛ per epistolam vel testationē vel chirographum possumᵍ quia assignatio neqz quasi legatuz neqz quasi fideicommissum percipitur.deniqz nec fideicōmisso onerariᵏ potest.

Odestinus.

Liberi patroni quāqz ꝛ ipsi in plerisqz causis manumissoz if iure censentur:tamen libertum paternum liberis suis assignare non potuerunt ˡ:etiam si eis a parēte fuerit assignatus.Idemqz ꝛ iulianᵍ ꝛ

p Patroni filij.ꝓponerek eniz ei alterius patroni filius.ac.
ꝓ Posset.repetit predicta vt addat ibi. vñ q rik ꝛc. ꝛ facit inſt.e.ℌ.i tantum.
z Placeat.assignāti.
z Utrūqz.i.patrem ꝛ eius filium.
a An aūt.lz assignatio tenet de nepote vivuo patre nepotis:dubiuz tñ erat an succedat:ꝛ dicit q sic.ꝛ probat p similia ꝛ facit.ſ.ó bo.li. si libertus ꝓterito.i ꝑn.
b Habēt aūt.castrenſez.vt.ſ.de bo.li.si filius.idez bodie in aduenticia causa.
c Emācipatos exponit qō dixit.ſ.l.i.ℌ.vtiqz ibi neqz .n. liberi ꝛc.
a Ad legitimā.de iure ciuili ſz p ꝓtorē vt.ĵ. statim sequitur.
b Nō pñt.ſ.emancipati.
c Preferendos. preteris iure.
d Desierit.morte naturali vel ciuili.ut ỗportatione. nā ꝛ tūc liberti remanēt liberis ad succedēdū: vt nō.ĵ.de iter dic.ꝛ re.l.iij.
e Vel viuᵍ. pfonᵍ.
f Liberti. mortui.nā in vita non tenet repudiatio:vt.ſ.de acqui.here. qui supstitis
g Trū. familiā patroni.
b Et puto.nō.ius accrescēdi mirabile. nam alꝰ post ius acquisitum cessat ius accrescendi.nisi in vſufruc. vt.ſ. de vſufru.ac.l.i.ℌ.fi.ꝛ fa. insti.de le.ℌ.si eadem.ꝛ .C. de sol.libera. ꝛ.l.i. ſz cōtra isti.e.ℌ. datur. sol.refert vni liberoruz assignauerit vt tunc eo decedente ad eius liberos:vt ibi. An duobus ꝛ tunc altero deficiente ad alterum: alterius sobole exclusa.
i Si seruus.intelligerit.hic est tacita assignatio.ac.
k Assignare. onerari.sic.ſ.ó le.i. l.vidēdū.ꝛ.C. de fideicō.l.ab eo.ꝛ facit. ĵ. de ỽb.sig.l.assignaſ.ꝛ.ſ. e.l.i.ℌ.assignare.
l Liberi. nō potuerūt.nec pōt iuder assignare.vt.ſ.de iure pa.l.finali.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Utrum possit. s. ei assignari qui est in potestate p̄m azo.
b Pauciores. si cum viuū solū haberet frustra fieret assignatio q̄ solus & sine assignatione cum habiturus est.
c Posse. an emancipato possit assignari: pla. sic. & dicit hic posse etiam emancipato assignari. sed contra instit. e. §. datur. vbi per subuenientem emancipationez euanescit assignatio. sz dic̄. p. nō esse inconueniēs: vt ff. de arbi. nō distinguemus. §. satisdatio. sed Jo. dicit nō posse assignari emancipato p. l. contrariaz. & hic & dicit posse. s. filio in potestate constituto & in. d. l. ō arbi. nō dicit extingi compromissum: sed arbitruz nō cogi ꝓnunciare.
d Sub conditione. si vni. soluz nō dicit q̄ habeat totuz. vel illō & ideo q̄ ibi ius patronatus ē idiuiduū p̄ azo. et facit. ff. ō vsuf. ac. idē ff. §. si vnus & ff. ad tre. l. i. §. sed quotiēs. sed ar. p̄. ff. si pars. be. pe. l. ij.
e Alimentoruz. cō. sequantur vt. ff. de ali. leg. l. ij.
f Saluo iure cōi. quod hz in libertos pater.
g Per duobus. soli dū. no. ad q̄onem de vsufru. q̄ hz ille qui monachat. s. q̄ finiat. sicut esset finitus nō fit trāslatione in monasteriū. h. & facit. ff. de op. li. l. duorum.
h Estō. facit. ff. e. l. i. §. assignare.
i De libertis. ē ergo. bene valet hic ar. vt. ff. de col. bo. l. fi. in fi.
k Q̄ō inqt senat⁹. ff: e. l. i. §. vtiqz si ex libris.
l Ex die. vir pōt. i. nullo mō pōt. sic. ff. ad vel. l. tutor. sed aliter vt. ff. ō iudi. l. vir.
m Finem. per hoc q̄ gs sine liberis in ciuitate esse ōsinit: vt. ff. e. l. i. §. vtiqz si ex.

¶ Si quid in fraudem patroni factum sit.

n Si qd dolo. factum esse. alienādo vl̄ diminuēdo aliquo modo.
o Debita. que est tertia. vt insti. de suc. li. §. sed nostra.
p Fraudi. i. dāno: dā dō ei reuocatorias actiones. Accur.
q Si alienatio. dic si alienat gratis & dolo reuocatur vt hic. si nō dolo vt inter viuos nō reuocat. vt. ff. de pba. l. pfonus. sz in vltia volūtate sic vt subijcit. si ẋo non sic &c. si ẋo nō gratis reuocatur. sz quandoqz tēperet vt. ff. co. §. si quis. & §. q mutuaz.

marcellus probant. Item. Utrum ei cui in ptāte ē an etiā emancipato filio assignare libertos patronus possit[a]: si mō nō pauciores[b] q̄z duos libertos p̄terea in ptāte habeat dubitari solet. Et magis ē posse[c].

Terentius. Sub conditione vel in diez liberto assignato: interim pendente die vel conditione oia perinde obseruabuntur ac si assignatus non esset. itaqz mortuo eo iteri ad omnes liberos bn̄ditas bonoruūue possessio pertinebit. Si vni pure: alij sub conditione libertus assignatus sit euz cui pure assignatus sit pendente conditione solum[b] patroni ius habere dicendum est.

Papinianus. Alimentorum causa libertos filijs attributos: filijs assignatos non videri respōdit: cuz ea ratione libertis consuli patron⁹ voluerit: quo facilius volūtatis emolumentū consequāt[c]ur. saluo iure[f] cōmuni.

Pomponius Si ex duob⁹ patronis alter eoruz filio suo libertum assignauerit: non obstat q̄minus alter patronus ius solidum[g] suuz habeat.

Item. Testamento[b] potest quis seruuz manumittere: & eundem vt libertuz assignare. De libertis q̄ sunt in potestate senatus locutus ē ergo[i] ō posthumis nihil hoc senatusc̄ōsulto ꝓuisum est magis tamen puto etiam posthumos cōtineri. Q: inquit[k] senatus si ex liberis quis in ciuitate eē desisset. eū significat qui in ppetuum in ciuitate eē desierit: non etiam si quis ab hostibus captus reuerti possit.

Ex die q̄z certa assignari pōt: sed vsqz in diem certum vir pōt[l]. nam ipse senatus huic negocio finem proposuit[m].

¶ Si quid in fraudem patroni factum sit.

Papianus. Si quid dolo malo liberti factum[n] esse dicetur: siue testamento facto: siue intestato libertus decesserit: quominus q̄ pars debita[o] bonorum ad eorum quem peueniret qui contra tabulas bonorum possessionem accipere possit: cognoscit pretor & operam dat ne ea res fraudi[p] sit. Si alienatio[q] dolo malo facta sit. non querimus vtrū mortis causa facta sit: an nō sit: omni enim modo reuocatur. Si ẋo nō sit dolo malo[r] facta: sz al's actori tunc ꝓbandum[s] ē mortis cā factā alienatiōez. Si enim ꝓpōis mortis cā fcāz alienationē: nō requirim⁹ vtr dolo malo facta sit an nō sit. Sufficiteniz dicē mortis cā factā. nec imēito. Mortz. n. cā dōationes ꝓparant legatz[t]. & sic in legatis ñ q̄rim⁹ dolo malo factū sit an ñ sit: ita nec mortis cā donationib⁹. At mortis cā filio[b] dōatū est ñ reuocat: nā cui liberū fuit legare[c] filio quātū vellet: is donando ñ videt fraudasse pfonū. Omne ät quodcūqz in fraudē patroni gestū est reuocat. Volū accipe nos oportet ei⁹ q alienauit[r] ñ ei⁹ cui alienatum ē. Et ita euenit vt q fraudis vel doli ꝓscius ñ fuit carere debeat re in fraudez patroni alienata[s] & si putauit ingenuū nec credidit libertinum. Aduersus cuz patronuz qui ꝓtra tabulas bonoruz possessionem omisit[t] fauiana non ꝓpetit si ñ plus[b] sit i eo q̄ donatū[u] ē q̄z ps debita pfono: q: si mortis cā ei donatū sit partē faciet cum patrono[v] quēadmodū legatarius patronus facit. Utrum ät ad ea sola reuocanda fauiana ptinet q̄ gs libertus de bonis diminuit. an ēt ad ea sola q̄ nō acquisiuit vidēdū ē. Et ait iulia. libro. xxvj. digestoz. si bn̄ditatē libert⁹ nō adierit fraudādi patroni cā vel legatū repulerit fauianā cessare[c]. q̄ nobi videt vez. q̄z tuis enim legatū retro nostrū sit nisi repudiet: attñ cū repudiat retro nostrū non fuisse palaz[f] est. In ceteris quoqz liberalitatibus quas nō admisit id liberto[b] cui gs dōatū voluit: idē erit ꝓbādū fauianā cessare Sufficit enī patrono si nihil de suo in necē ei⁹ libert⁹ aliēauit: nō & si ñ acqsiuit[g]. Proide & si cū sub cōditione ei legatuz esset: idqz egerit ne ꝓditio existeret. vl̄ si sub ꝓditione stipulat⁹ fuerit: maluerit deficē ꝓditionē. dicēdū erit fauianā cessare[b]. Quid si ilite vici voluit: si q dē ꝓdēnat⁹ ē data opa vel i iure cōfessus: dicēdū erit fauianā locū hēre. Q: si noluit obtinē cū peteret hic videndū. Et puto hūc diminuisse de pfimonio. actionē enī de bonis diminuit. quēadmodū si passus cēt actionis diē abire[c]. Sz si puta q̄relā iofficiosi quaz potuit. vel quā aliā forte iniuriaz vl̄ similē instituē voluit: ñ pōt pfon⁹ ob eā rez fauianā experiri[x]. At si trāsegit in fraudē patroni. poterit patron⁹ fauiana vti. Sz si libt⁹ filiā dotauit. nō vid ur fraudare pfonū

a Dolo malo. liberti alienantis.
s Probandum. ex quo constat al's nō esse volum cōmissum.
t Legatis. vt & ff. de dona. cau. mor. l. illud. que legata non debent nisi ō ducto ere alieno: vt. ff. ad trebel. l. i. §. antepe. at tertia patroni est vt ea alienum: vt quarta arogati. vt. ff. de dona. si patronus. & ff. ō inof. test. pap. §. si quis ex his & facit. ff. de inrepa. l. si libertus in prin. & §. planc. & ff. de pet. hered. q̄ si in diem. §. idez scribit.
v Filio. liberti a liberto pfe.
x Legare. filius enim excludit patronum: vt insti. de suc. li. §. sed nostra.
y Volum. alienauit. gratuito. Accur.
z Alienata. gratis: alioquin cōtra: vt. ff. e. §. si qs in fraudē & sic in ti. lucratiuo cōuenit cuz re alienata in fraudē creditoruz vt. C. de bis que in frau. cre. l. pe. at in non lucratiuo differt. vt. ff. ea. §. si quis.
a Aduersus. omisit. & necesse habuit omittere cū suaz ptez habeat quoquo titulo. s. dōa. cā mortis: vt h & ff. de bo. li. si patronus. §. si ex bonis.
b Nō plus. sic. ff. de ver. ob. stipulatio facta.
c Quod donatum. illi pfono. duo enim erant patroni.
c Ei. s. alteri patroni.
d Cū pfono. q̄ putabat iure accrescendi cōpetere sibi totum altero repudiante. vt. ff. ō bo. pos. l. veluti. sz hic donatarius & si verbo omittat re ipsa habz debitum in donatione.
e Cessare. hoc ꝓbat statiz. §. in ceteris. p multas rōnes. & facit ad hoc & ad ea que sequūtur. ff. que in frau. cre. l. qui aūt. & de reg. iur. l. non alienat. & ff. pro socio. l. nemo. §. i.
f Palam. facit. ff. ad l. aql. l. qui retro. & ff. de ma. vin. l. iij. & ff. de le. i. puum filij. in prin. & l. legatarius. §. i. & de le. ij. l. legatum. & ff. si certum peta. l. proinde.
g Acquisiuit. vt. ff. pri. §. cū concordan.
b Locum habere. sic. ff. q̄ in frau. cre. l. uj. in prin. & §. i. et. ff. prori.
i Diem abire. ff. prori. §. cuz concordan.
k Experiri. hic colligitur inoffi. querelā: & iniuriarū nō cō putari in bonis ante litis cōte. vt & ff. de iniur. l. iniuriaruz.

g At si. reprehendenda. ꝛtra rit est in debitore qui votat filiam in fraudē creditorū: vt. ff. q̄ in frau. cre. l. ait prætor. §. si cū mulier. cōtra hic dicit q̄ hic de lucro patronus. ibi creditor de dāno vitando certat. ꝛ facit. ff. ad trebel. l. mulier. §. cum proponeretur.

b Si pluribus. aduersus omnes. sic. ff. de bonis li. si libert⁹ in fi. ꝛ. l. in fuitutē. in fi. ꝛ. l. si libert⁹ sub ꝯdi. §. libert⁹ ꝛ ar. ff. ō pec. le. l. si peculiū in pn.

c Caluisiana. iste dantur patrono vt hic. ꝛ. ff. ō petit. here. l. q̄ si in diē. §. idē scribit. ꝛ. ff. de so. qui res. in prin. ꝛ no. q̄tuor esse reuocatorias: vt not. C. eo. defuncto.

d Si qs. distracta. i. vendita sic. ff. ō publi. l. si ego. §. ptus.

e Emptori. bone fidei vl' male fi.

f Precio. cū nō emit iusto.

g Emptorez. patron⁹ reddit preciū vt hic: creditor nō: vt. ff. q̄ in frau. cre. si ōbitor. que ē ff. R. hic de lucro patronus cer tat: ibi de dāno creditor.

b Sed si. libertus. tenet: vt ꝛ ff. e. l. §. volum.

i Si magno. s. precio.

k Pecuniario. no. sic. ff. de ope. ser. l. fi. sed arg. ff. ff. q̄ vi aut clam. l. cōpetit. §. i. ꝛ. ff. de bo. li. l. libertus. qui sol.

l Quid ergo. pdegisset. i. cō sumpsisset. sic. ff. de of. p. plebiscita. sed ar. contra. ff. que in frau. cre. l. ex bis.

m Si mutuā. sz spopōdit. s. se redditurū q̄si accepisz: vt. ff. que in frau. cre. l. iij. ꝛ. C. ō dona. cā mor. l. ij.

n Quia donationis. vt. ff. ō pac. l. quod dictum.

o Quāuis aūt. sic. ff. ō aqua plu. ar. l. sed interdū. ꝛ. ff. ō ✠. ob. l. ij. ꝛ de dam. infec. l. si finita. §. ex hoc. ꝛ. ff. ō re. iur. cum amplius. ꝛ. ff. de aqua quot. ꝛ esti. l. i. §. ut̄ queritur. ꝛ. ff. de bo. li. l. ſi libertus. §. pe.

p Si cum. non etiam. vt. ff. e. l. §. volum.

q Nō teneri. q̄ ex eo q̄ fuus fecit nō tenet liber fact⁹: vt. C. an fuus ex suo facto. l. i.

r Intra annum. s. tm̄.

s Hec actio. sed ppria. vt ꝛ ff. de peti. here. q̄ si in diez. §. pe. ꝛ facit insti. de ac. §. item si quis. ꝛ. ff. que in frau. cre. l. ait prætor. §. fi.

t Si libertus. patronatus. ut ꝛ. ff. e. l. §. volum.

q; pietas pfis nō ē reprehēdēda.

C Si plurib⁹ in fraudē libert⁹ donauit vel plurib⁹ mortis cā. eq̄liter pfon⁹ aduersus oēs⁹ in ptē sibi debitā: siue fauiana siue caluisiana' experiet. C Si qs in fraudē patrōi rē vēdidēit vl' locauēit vl' mutauerit: q̄le sit arbitriū iudicis videam⁹ Et in re qdē distracta⁹ ōferri conditio dz ēptor' vtrum malit rem emptam hēre iusto pcio: anvo a re discedē pcio' recepto. neq; oīmodo rescindē debem⁹ vēditionē: q̄si libertus ius vēdēdi nō habuerit: ne fraudem⁹ emptorē⁸ pcio: maxime cū de dolo ei⁹ nō disputet: sz ō dolo liberti. C Sz si emerit i fraudē patroni libertus⁹: eq̄ dicēdū erit si magno' emerit: in pcio releuāduz patronū: ꝯditione nō ipi ōlata an velit ab ēptiōe discedē: sz vēditori vtrū malit ō pcio remittē: an potius quā vēdidit pcipe psoluto pcio. C Et in pmutatione ꝛ in locatione ꝛ in ꝯductōe sil'iter idem obseruabimus. C Sz si rē qdē bona fide vēdiderit: ꝛ sine vlla gratia libert⁹ pciū acceptū alij donauit: vi dēdū erit qs fauiana ingetet: vtrū q rē emit: an vo is q pciū dono accepit. Et pomp. li. lxxxiiij. recte scripsit emptorē nō ee ingetādū. fraudeni i pcio patrono facta est. eū igit q pciū dono accepit: fauiana conueniendū ee. C Et al's videam⁹ si dicat patron⁹ rē qdē iusto pcio venisse. verūtm̄ hic interesse sua nō eē venūdatā. inq; hoc esse fraudez q̄ venierit possessio in quā bz patronus affectionē: vel opo: tunitatz nl' vicinitatis vl' zeli. vel q̄ illic educatus sit. vel parentes sepulti: an debeat audiri volēs reuocare: sz nullo pacto erit audiēdus. f Fraus enim in damno accipitur pecuniario⁸. C Sz ꝛ si forte ꝛ vili⁹ res distracta sit: ꝛ preciū alij dōatū: vter qz fauiano iudicio conuēiet: ꝛ qui vill⁹ emit ꝛ q pecuniā accepit muneris. is tm̄ qui emit si malit rē restituere nō al's restituet q̄z si pciuz q̄ numerauit recipiat. C Quid ergo si delegatus ēptor soluit ei cui donabat libert⁹: an nihilominus recuperaret: et magis est vt recipere ō beat licz precium ad aliū puenit q soluēdo non est. nā si acceptū pciū libertus prodegisset' : dicerem⁹ nihilominus euz qui dederit recipere debere: si velit ab emptione discedere. C Si mutuam pecuniaz libertus in fraudem patroni acceperit: an fauiana locū hēat videamus. ꝛ q̄ō mediū in boc est qui accepit mutuā pecuniā. Siqdez q̄ō accepit donauit: conueniat euz patronus cui donauit libertus. Sz si accepit ꝛ pdegerit: non debet pdere qui mutuū dedit. nec ei imputari cur dedit. f Plane si nō accepit sz spopōdit⁹ stipulāti erit fauiāe locus. si fideiussit apud me libert⁹ vl' rem suam pro alio pignori dedit in necem patroni: an fauiana locum habeat videam⁹. et nunqd cū dāno meo non ōbeat patrono sb ueniri. neq; enz donauit ali qd mihi si pro aliquo interuenit qui non fuit soluēdo: eoq; iuf vtimur. Igitur creditor nō poterit fauiana conueniri: debitor poterit quidē. sz poterit ꝛ mādati. Plane si deficiat mandati actio: q̄ donationis⁸ cā interuenerit: erit fauiāe loc⁹. f Sz ꝛ si mandator extiterit, p aliquo libtus idē erit, pbādū. C Quāuis ār⁹ in partē fauiana cōpetat tm̄ in his que diuidi non pūt isolidū; cōpetit vtputa in fuitutē. C Si fuo meo vel filiofamilias libert⁹ in fraudez pfoni qd dedēit: an aduersus me iudiciū fauianū cōpetat videam⁹. Et mihi videtur sufficere aduersū me parere: arbitrioq; iudicis ꝯtieri tam in id qō i rē versum ē ꝯdēnandi. q̄z id qō in peculio. f Sed si iussu patris ꝯtractū cū filio ē: pater vtiq; tenebit. C Si cuz seruo i fraudē pfoni libert⁹ ꝯtraxerit: isq; fuerit manumissus: an fauiana teneat q̄rit? Et cū direrim⁹ dolū tm̄ libti spectādum: nō ēt⁹ ei⁹ cū q̄ contraxerit potest manumissus fauiana nō teneri⁸. C Itē q̄ri pōt māumisso vl' mortuo vl' alienato suo an ītra ānū' agēdū sit? ꝛ ait pōpo. agēdū. C Hec actio in psonā ē nō in rē et in hfdez ꝯpetit ꝛ in ceteros successores. et heredi ꝛ ceteris successoribus pfoni ꝛ nō ē hfditaria. i. ex bōis libti sz ppa' pfoni. C Si libert⁹ in fraudem patroni aliquid dederit: deinde defuncto pfono vino liberto: fili⁹ pfoni acceperit bonoz possessionē ꝯtra ta. liberti: an fauiana vti possit ad reuocāda ea q̄ fūt alienata. Et est vez qō ꝛ pōponi⁹, pbat li. lxxxiiij. Itē papinianus. li. iiij. qōnū ꝯpetere ei fauianā sufficere enim q̄ in fraudē pfonatus' factū sit. Magis. n. faudē rei ñ psone⁸ accipimus. C In hāc actionē ēt fruct⁹ veniūt q̄ fūt post litē cōtestatā pcepti⁸. Ar. li. iij. regū.

Ia fauiana ꝛ caluisiana actōe recte dicit etiā pteritos fruct⁹ venire q̄ten⁹ptor oēz fraudez liberoz vult rescindere. Lpia.

Si pfon⁹ heres institutus: ex ōbita' parte adierit hfditatē: dum ignorat aliqua libertū i fraudem suā alienasse. videam⁹ an succurri ei ignorātti⁸ ius debeat ne decipiat liberti fraudibus ꝛ papinianus li. xiiij. qōnū rñdit in eadem cā manere ea que alienata sūt. iccirco patronū sibi īputae debere: q̄ cuz posset bonorū possessionē accipere ꝯtra tabl'as⁹: pp ea q̄ aliēata vel mortis cā donata sunt non fecit⁸.

v Non persone. sic. ff. de noui ope. nun. de pupillo. §. ij.

r Sūt pcepti. ꝛ etiā anteriores. vt. ff. l. prori.

f Ia fauiana. q̄ten⁹. i. q̄. ꝛ est alīō in actione in factum q̄ datur creditoribus q̄ fructus medio tpe percepti in ea nō reuocanē: ut. ff. que in frau. cre. l. fi. §. ñ solū. ꝛ facit. ff. de vsur. l. videam⁹. §. i fauiana

z Si patronus. er debita. q̄ est tertia sz ad qd cum tertiam habere possit petere cōtra ta. qō. ff. statiz dicit: tm̄. pōt habere tertiam coz que apud libertuz remāserant tpe mortis. Item no. in pte: secus si in totum esset heres institut⁹ vel ab intestato: q̄ non bz contra ta. reuocat tm̄ vt. ff. e. l. si patronus. §. si intestatus.

a Ignorāti. imo ō errore facti ponit erēplum cū dicit duz ignorat ꝛc. sz dic q̄ nesciebat se posse reuocare ō inf er quo erat institutus heres: sz er parte: sciebat tm̄ alienata. ꝛ erpone ignorat alienata. s. sic vt credat per hoc posse reuocare. vel dic q̄ credebat q̄ sz p parte cēt heres ꝛ adijt posse reuocare alienata qō ler vetuit. voluit. n. ler vt prius patron⁹ iste institutus petat ꝯtra ta. cōtra coheredes ꝛ ita p̄uet eos portione hfditatis: ꝛ legata ꝛ donatōes cā mortis deducat in irritum q̄ reuocet alienata in temino vt hic sbijcit. ꝛ. ff. si quis omis. cā te. l. qui autem. §. si pfonus. Item caute dic⁹ ius secus si factum ignorauit. vt. ff. de inof. te. inf ꝛ. ff. de bo. li. paul⁹. Itē ꝛ in iure videt ꝯtra. ff. ō le. ij. que fideicō. so. ibi.

b Contra ta. cōtra coheredes bodie ageret ad supplementum: vt ff. ō suc. libe. §. sed nostra.

c Nō fecit. imo adeundo iudiciuz liberti est secutus. vt ꝛ. C. de iof. te. l. parentib⁹. ꝛ. ff. de mioribus. si filius. ꝛ facit. ff. de contra ta. filium qs.

a ¶ Patronū ex asse. secus si p pte vt in pn. huius. l. ꝛ facit. ſ. prī. §.

b ¶ Fauiana. hac. ſ. rō. ne allegata. azo. vt non excludat. Et nō ꝙ hoc pōt intelligi vt fauiana agat qñ non erat in tota hereditate tantū quantum fiebat debita portio patroni ſi nihil cēt alienatū in fraudē. quid ergo ſi libert⁹ donauit inter vīos in fraudē: ꝛ p misit ſe non venturum contra ſub pena: nonne patronus conueniret ad penam q̄ est heres. vel nūqd repellitur ab agendo: trū. nō: q̄ lz ſit heres ī hoc plus pōt q̄ defunctus: q̄ cum reſcindit pn cipale. i. donatū: ergo ꝛ accessorium vt pactum euictionis vel pene arg. ſ. de euic. l. pf. In venditis vero vel ſimilibus nō fit reuocatio: niſi q̄tenus faceret aliquid libertus in fraudē patroni. vt. ſ. c. l. i. §. ſi quis. ꝛ. §. ſi mutuaz. ꝛ nō. ſ. c. l. in pn.

c ¶ Si itestatus. facit. ſ. proti. §.

d ¶ Si plures. virilem tñ. ſ. tertie vel vltime: vt. ī. l. proti.

e ¶ Si libertus. relicta. per codicillos vel reliqt eo ipſo ꝙ in alios non diſposuit: vt. ſ. de iure codicil. l. ꝓfectunt. ij. rñ.

f ¶ Aliquid. ſcilicet reliquit patrono.

g ¶ Dādo. iter vīos.

b Quodcūqz. vnaz. vt. ſ. l. proti. §. ſi plures.

i ¶ Accrescit. vt. ſ. de bo. li. l. ex tribus.

k ¶ Tenet. accepit ſibi retētur⁹. ꝛ ſic nō est contra. ī. c. l. libertus vel ſo. ibi. ac.

l ¶ Jurauerit. hic ſpeciale vt iurēt in litez in hac actione ſtricti iurīs: q̄ lz ſit pſonalis vel actio in rē tñ ſcripta est ꝑm azo.

m ¶ Ergo. nō bz. q̄ nō est mutuū: ſz alius contractus vt ficta donatio vt. ſ. l. pr. ꝛ. ſ. ad mace. ſi filius. §. is autem.

n ¶ Ed ſi minori. ſuccurri. per resti. in integ. contra fauianam niſi probet actor minorē locupletatū: vt. C. ſi ad uersus cre. l. i.

¶ Hec actio in ꝑpetuū datꝫ q̄ habet rei pſecutionem. ¶ Patronū ex asse⁽ᵉ⁾ heredem iſtitutū: volēte fauiana⁽ᵇ⁾ actione vti p:eto: admittit q̄ erat iniquū excludi euz a fauiana: q̄ nō ſpōte adijt hereditatem: ſz q̄ bonoruz poſſessionē ꝓtra tapetere non potuit. ¶ Si intestat⁹⁽ᶜ⁾ libt⁹ decesserit: pſon⁹ adcūdo hr̄ ditatē eius reuocat p cauiſianam actionem ea que alienata ſūt dolo malo: quominus pars ex testō debita bonoꝝ liberti ad patronū: liberoſue eius pueniret. idqz est ſiue petita ſit a patrono abitestato bo. poſſessio: ſiue non ſit. ¶ Si pl'res ſint patrone ꝛ patroni: ſinguli virilem⁽ᵉ⁾ tñ reuocabūt p cauiſianam. ¶ Si libertus intestatus deceſſerit: relicta⁽ᶠ⁾ patrono debita portōe: aut aliquo amplius aliqd⁽ᵍ⁾ etiam alienauerit. papini. li. xiiij. queſtionū ſcribit nihil eſſe reuocanduz. nam qui potuit alicui relinq̄re qd in testō: ſi debitā portionē patrono relinqt: poſtea dando⁽ʰ⁾ nihil videt in fraudē facere. Idē.

Quodcunqz dolo malo libti alienatū est ꝛ fauiana actiōe reuocat. ꝛ ſi pl'es patroni ſint oēs vnā⁽ⁱ⁾ partē habebūt. Sed ſi viriles nō peterēt portio ceteris accreſcit'. ¶ Nō ī pfonis viri ꝛ in liberis pfoni est: ſz nō ſimul venient ſz pfonis deficientib⁹. Paul⁹.

Tenet fauiana actiōe tā is qui accepit⁽ᵏ⁾ q̄z ipe q iuſſit alij dare id qđ ipſi donabat. ¶ In actione fauiana ſi res nō restituat: tanti cōdēnabit reus quāti actor in litez iurauerit'. Julian⁹.

Si libertus cum fraudare patronū vellet: filiofamilias cōtra ſenatuſconſultū pecuniā crediderit: nō erit inhibēda actō fauiana: q̄ libert⁹ donaſſe magis ī hūc caſum intelligēdus est in fraudem patroni q̄z ꝓtra ſenatuſcō. credidiſſe. Celſus.

Ergo ſi ſenatuſcōſultū locuz ſi habet⁽ˡ⁾: ſi ceſſat fauiana cū erigi possit. Julianus.

Ed ſi maiori q̄z vigintiqnqz ānis natu filiof. credidēit: cā cognita ei ſuccurri⁽ᵐ⁾ debet. Idem.

Junus libertus donare bene merentibus amicis pt: legare⁽ⁿ⁾ vo nec bene merētibus⁽ᵖ⁾ amicis pōt: quo patroni partē minuat. Africanus.

Si id qđ a libto in fraudē alienatū ē non extet: actō patroni ceſſat⁽ᵍ⁾. Quemadmodū ſi pecuniā in fraudē abiecisſet. aut etiā is qui mortis cā a liberto accepiſſet: eaz rez vendidiſſet ꝛ bonefi. emptor vſucepiſſet. Paulus.

Non videt patronus⁽ʳ⁾ fraudari eo q̄ cōſenſit: ſic ꝛ q̄ volēte patrono libertus donauerit nō poterit fauiana reuocari. Labolenus.

Libertus cū frandādi patroni cā fundū ſeio tradere vellet: ſeius ticius mādauit vt eū⁽ˢ⁾ accipiat ita vt inter ſeiū ꝛ ticiū manda tū ꝓtrabat. Quero poſt mortem liberti patronus vtrum cū ſeio dū tarat qui mādauit actionē habeat: an cū ticio qui fundū retinet: an cū quo velit agere poſſit: Respondi ī eū cui donatio q̄ſita est: ita tñ ſi ad illū res ptineret actio dabit: cū oē negociū qđ eius voluntate geſtū ſit: ī ꝓdēnationē eius ꝓferat. nec pt videri id ptaturus qđ alij⁽ᵗ⁾ poſſidet cū actione mandati⁽ᵘ⁾ ꝓſequi rē poſſit: ita vt aut ipſe patrono reſtituat aut eū cū quo mandatū ꝓtraxit reſtituere cogat. ¶ Quid enim dicemus ſi is q in re interpoſit⁹ ē nihil dolo fecit: Nō dubitam⁹ quin oīmō agi nō poſſit⁽ˣ⁾. Quid enī pōt videri dolo feciſſe q fidez ſuā amico cōmodauit: q alij q̄z ſibi ex liberti fraude acquiſiuit. Paulus.

Conſtitutiōe⁽ʸ⁾ divi pij cauet de impubere adoptādo vt ex bonis que mortis tpe illius qui adoptauit fuerūt: quarta ps ad eū ptineat⁽ᶻ⁾ q adoptatus est. Sed ꝛ bona eius q acqſiuit pri reſtitui iuſſit. ſi cā cognita emācipat⁹ fuerat: q̄rtaz p dit. ¶ Si qđ itaq̄z in fraudez eius alienatū fuerit: q̄ſi p cauiſianaz⁽ᵃ⁾ fauianā actionem revocādū est.

¶ Si tabule testamenti nulle extabunt. Ulpian⁹.

Costea q̄z ptor locutus est de bonorum poſſeſſione⁽ᵃ⁾ eius qui testatus est: transituz fecit ad intestatoſ⁽ᵇ⁾: cum ordinem ſecutus quē lex. xij. ta. ſecuta ē: fuit enī ordinariū āte de iudicijs testamētum: ꝛ ſic deinde de ſucceſſiōe ab intestato loqui. ſed ſucceſſionē etiam ab intestato in plures partes diuiſit. fecit enim gradus⁽ᶜ⁾ varios. primum liberorū⁽ᵈ⁾: ſcōm legitimorū: tertiū cognatorū: deide viri et vroris. ¶ Ita aūt ab intestato pt ꝓpetere bonoꝝ poſ. ſi neqz ꝑm ta. neqz ꝓtra ta. bonoꝝ poſſeſſio agnita⁽ᵉ⁾ ſit. ¶ Plane ſi tpa quidē petē de bonoꝝ poſſeſſionis ex testō largiebant: verūtū repudiata est bonoꝝ poſſeſſio: dicēdū ē ab itestato bonorum poſſeſſionem taz incipere. Cū enī is q repudiauit bonoꝝ poſſeſſionē: petē nō pōt poſt repudiationem: cōſequēs erit vt abitestato poſſe peti incipiat⁽ᶠ⁾. ¶ Sz ꝛ ſi ex carboniano edicto bonoruz poſſeſſio data ſit: magis est vt dicē de beam⁽ᵍ⁾ ab intestato nihilomin⁹ poſſe peti. vt cui i ſuo loco oſtēdim⁽ʰ⁾ os nō impedit bonoꝝ poſſeſſionē edicti⁽ⁱ⁾ carbōiana bonoꝝ poſſeſſio.

a Junus. legare. ꝛ sic ceſſat dolus ſi dolo rē querat: vt. C. de ſa. ſan. ec. l. iubemus. §. i.

p ¶ Merentibus. hic non q̄ritur fraus: ſed in donatione inter vīos sic: vt. ſ. c. l. i. §. i.

q Sid qđ. ceſſat. cōtra acceptorē. ꝛ sic non ob. ſ. de bo. li. l. etiam. §. fi.

r Non vt patronus. ī. de reg. iur. non fraudant. ꝛ. C. e. l. ij. ꝛ. ī. que i frau. cre. qui aūt. §. hoc edictum. ac.

t Libert⁹. vt eū. ſ. fundū. ¶ Mandati. ī. que in frau. cre. l. hac in factum.

u ¶ Quid. n. possit. ī. ſ. e. l. tenet in pn. ſo. ibi. Alij q̄ ibi vtriqz fuit acqſitum hic i ubēti tñ. alij habent in littera non. ibi. quid enim nō pōt dolo ꝛc. q. d. tenet ꝛ ille. ſed prima placet ꝛ non habeas non.

x Constitutione. facit. ſ. ō adop. l. ſi arrogator. ꝛ inſti. de adop. §. cum autem. ꝛ. C. de adop. l. cum in adoptiuis. §. cum autem.

y ¶ Pertineat. vt ꝛ inſtitu. de adop. §. ſed ſi decedens.

z ¶ Cauiſianam. quaſi. i. pertilem. ſed arg. ī. ſ. ſi a parē. quis fuerit ma. l. ij.

¶ Si tabule testamenti nulle extabunt.

a Costea. poſſeſſiōe. ſ. ſm ta. ꝛ ī tab. vt. ī. §. ita āt. ac.

b ¶ Intestatos. qđ ꝓtingit multis modis. vt i ſti. de here. ab intestā. in pn.

c ¶ Gradus. i. capita.

d ¶ Liberoꝝ. inſti. de here. ab intest. §. ante enim ꝛc.

e ¶ Ita autem. agnita. itē mō alio: vt. ī. §. ſi heres. ꝛ facit. ſ. de acqui. here. l. ꝓdin. ꝛ i auc. de here. ꝛ fal. §. is igitur. ꝛ. C. cōmunia de ſuc. l. antech. ꝛ. ī. ad tertu. l. ij. §. ſed bonoꝝ. ꝛ inſti. de here. abintesta. §. ſed ea. ꝛ. C. e. l. ij. ꝛ. ſ. de contra tab. filium. §. i. Sed ar. ī. in auc. de nup. col. iij.

f ¶ Incipiat. vt ꝛ. C. q admit. ad bo. poſ. l. fi.

g ¶ Ostendimus. vt. ſ. ō car. edic. l. de bonis. §. huic.

b ¶ Edictalem. i. eam que ex edicto pretoris defertur. vt. ī. ti. i. l. i.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Recte. dicimus. vt ꝛ. ſ. de contra tab. l. i. in prin.
b Nō inuitant. facit. C. de adop. l. cum in adoptiuis. §. ſed ſiquidē. ꝛ. §. ſiue aūt. ꝛ. C. de ſuis ꝛ le. l. ſi te. ꝛ inſti. de here. ab inteſt. §. emancipati. ꝛ. §. at bi. ꝛ §. minus.
c Si quis. adoptauit. ſ. poſtea.
d Emancipauit. ſcz iterum.
e Reſciſſa. i. que eſt reſciſſa.
f Jungi. nepos: vt. ſ. de conſtitu. cum emāci. li. l. i. in pn.
g Quaſi filius. ꝛ etiā nō denuo emancipatus vt ſubijcit. ꝛ hoc niſi tanq̄ pater huius nepotis ſit adoptatus: vt. ſ. ō cōtra tab. l. uj. §. i. ar. contra de li. ꝛ poſthu. l. filio. accur.
h Obſtare. multomagis ergo non nocet filio ſuo quando loco nepotis eſt: ꝛ eſt iterū emācipatus.
i Si heres. qz inciſe. voluntate teſtatoris vt ſubijcit. ac.
k Acceperunt. imo vſq; fiſcus: vt ꝛ. ſ. de his q̄ i teſt. de. l. pri. in prin. ꝛ. C. de his quibus vt indig. l. hereditas. ſol. plene dic vt. C. ō teſtamentis. l. pe. Jtē p̄. ſ. de te. mi. l. militis. veteranus. ſed lz ipſo iure ibi non reſcindantur inſtitutiones legitimi tñ auocant a ſcriptis ſm Cy. vel ibi nudis verbis. h facto. ꝛ ſic ēt ſoluit inſti. q. mo. teſt. infir. §. ex eo. niſi ſit miles teſtator: vt. ſ. de teſta. mi. l. in fraudez. §. i. p̄. ſ. ſi qs aliquem te. phi. l. i. in pn. vbi ꝓfiſcat. ſed dic vt ibi.
l Si emācipatus. preterit⁹. ꝛ ſic ipſo iure totum teſtm̄ nullum. ut. ſ. ō iniuſto teſta. filio. ꝛ inſti. de exhere. li. in pn. alſ ſi valeret teſtm̄: ageret querela prehabita bo. poſ. gꝭ a agnoſcende litis: vt. C. de inof. te. l. ij. ꝛ nō peteret vñ liberi abiteſtato: vt. ſ. e. l. i. in pn. niſi perlata querela.

Unde liberi.

m Emancipat⁹. hic ē ti. vñ liberi ſm quoſdā: alſ ē ſubti. ſi tabu. teſta.
a Adierint. qz potuerunt de iure ciuili: vt. ſ. de contra tab. filiū in pn. nō de iure pretorio ſm tab. vt. ſ. de ſe. tab. l. ij. in prin. ꝛ. §. expetenda.
o Poſſeſſionē. hic puncta. ꝛ qō ſequit ex illa ꝛc. eſt rñ.
p Heredes. qui adierunt hereditatem. J.
q Liberti. quidam habēt hic rubricam vnde liberi. alij. ſ. l. emancipatus. alij poſt illaz ſi ta. te. nul. ex. ꝛ vnde liberi.
r Minuti. ininima vt emācipatione: vt ꝛ. j. vnde cognati. l. iij. ſecⁿ ſi maxima vel media. vt. j. ad tertul. l. i. §. capitis. ꝛ facit ad. l. inſti. de here. ab ite. §. emācipati. ꝛ. §. at bi. ꝛ. §. eadē. ſed p̄. ſ. ō cōtra ta. l. iij. §. ſi quis filio. ſo. ibi.
s Bonoꝝ poſſ. ſignatas. vt ꝛ. C. e. l. ij. ꝛ. ſ. e. l. i. in pn. ꝛ nō q̄ hic bo. poſ. nō datur liberis i ſucceſſione linee materne: vt. C. ō ſuis ꝛ le. quotiens. ꝛ eſt ratio vt ibi nō. ꝛ p̄batur hoc idem. j. l. ſi quis in prin. ꝛ facit. C. de teſt. l. ſi vnⁿ. in prin.

c Si quis. eiuſdē familia. p hoc apte nō. q̄ natis ex filiab⁹ vel ex nepotibus: ēt natis ex filijs nō dat vñ liberi. qz i familia defuncti aui vel paui nō fuerunt: vt inſti. de pa. po. §. fi. ꝛ p̄bat. C. de ſuis ꝛ le. l. quotiens.
u Dimidiā. p edictū de cōiun. vt. ſ. de cōiun. li. l. i. in pn. ꝛ. §. i.
x Dūtaxat. qz eis ſolum faciebat iniuriam per edictum de coniungen.
y Sed ꝛ ſi. obſtet. ſed obſtat nepoti pf̄ ſuus. q ſi deceſſerit ſolus nepos admittitur: vt. ſ. de cōtra tabu. ſi emancipat⁹. idem ſi repudiet: vt. j. e. l. §. fi.
z Procurauerit. facit. ſ. de contra tab. ſi emācipatus. accur.
a Bono. poſ. vnde liberi. ac.
b Nepotib⁹. in aui poteſtate retentis. accur.
c Solis natis. qz ꝛ eis ſolis p edictū ō coniun. faciebat iniuriam.
a Non etiaz reliquis. forte nepotibus alterius filij premortui. ſi autem ille viueret ſoli ei accreſceret: qō ḃ eius frater repudiaret: vt. ſ. ō contū. l. i. §. ſi quis ex nepotib⁹ in fi. vel ei nō ſoli: vt ibi nō. b. ꝛ fa. ſ. de bo. poſ. l. iij. §. fi. vel dic religs. ſ. fratribus eius.
b Si pater. pone caſum. vt. ſ. de cōium. emācipato. ꝛ ō col. bo. l. ſi quis filium.
c De bo. poſ. vnde liberi.
d Et cius. nepotis.
e Dicis dec. vt. ſ. l. pri. ibi. nam ꝛ filius. ꝛc.
f Bona. huius nepotis q̄ nepos quo ad pfez ſuū habetur pro emancipato.
g Sororī. poſt emancipationem concepte.
b Huⁿ. ſic ꝛ. ſ. ō colt. bo. l. i. §. is quoq;.
i Cripto. ſuſceptus. i. natus. idez eſt ſi ꝛceptus: vt. C. de ſuſ. teſt. ſi quis filiuz in pn. ſecus ſi nec cōceptus. vt. j. de ſuis ꝛ le. ſi ticius. ꝛ. l. ſequen.
k Cuius. alſ cuius. i. poſt mortē cuius. ſ. patris. ꝛ alſ cui. ſ. nepoti poſt mortē pa. le. de hereditas. ſ. aui non enim tempus mortis: ſed quo apparet defunctum intestatum deceſſiſſe inſpicitur: vt inſti. de here. ab inteſt. §. cum autem.
l Tenuerit. ſ. filiⁿ quo ad ſuccedenduz. qō nūq̄ fuit ei viuo delata. ꝛ ſm hoc q̄. i. qz ꝛc. ꝛ eſt rō quare non poteſt dici nepotem nō ſuū auo. ꝛ alia ad idem ſequitur ratio cum ꝛ ipſe ꝛc. vel dic ſecundo tenuerit. ſ. nepos. ꝛ tunc eſt ratio remotiua quare videatur nepos non ſuus. ſed que ſequitur cū ꝛ ipſe ꝛc. ē in contrariū que prevalet.

Recte autē p̄tor: a liberis initiū fecit ab inteſtato ſucceſſionib⁹: vt ſicut cōtra ta. ipſis defert: ita ab inteſtato ipſos vocet. Liberos aūt accipe debemus quos ad contra tabulas bonoꝝ poſſeſſionē admittēdos dicim⁹ᵉ: tam naturales q̄ adoptiuos. ſz adoptiuos bactenus admittim⁹ ſi fuerint in ptāte. ceterū ſi ſui iuris fuerunt ad bonoꝝ poſſeſſionē nō inuitanⁱ: qz adoptiōnis iura diſſoluta ſūt emācipatiōe
Si qs filiū ſuum emācipatū in locū nepotis adoptauitᵏ ꝛ emancipauitˡ: cū haberet in ptāte ꝛ nepotē ex eo. Queſitū eſt apō marcellū an adoptio reſciſſa impediat nepotē. Sz cū ſoleat emancipato patri iungi nepos qs nō dicat ꝛ ſi adoptatus ſit ꝛ quaſi filius nihilominus filio ſuo eū nō obſtare: qz q̄ſi filius adoptiuus eſt in ptāte nō q̄ſi naturalis. Si heres inſtitutus nō habeat voluntatez vl qz inciſe ſunt tabule: vel qz cācellate: vel q̄ alia rōne volūtatē teſtator mutauit: voluitq; inteſtato decedere dicēdū eſt ab inteſtato rez habituros eos q bonoꝝ poſſeſſionē accepe-rūtᵏ. Si emācipatus filius exheres fuerit: is autē q i ptāte fuerat p̄teritusˡ: emancpatum petētem ab inteſtato bonorum poſſeſſionē vnde liberi tueri debet p̄tor vſq; ad ptē dimidiā: pide atqz ſi nullas ta. pater reliquiſſet.

Unde liberi. Ulianus.

Emācipatus preteritus ſi cōtra tabulas bonorū poſ. nō accepit: ꝛ ſcripti heredes adierintⁿ hereditatē: ſua culpa amittit paternaz hereditatem. nā quāuis ſm ta. bonorū poſſeſſio petita nō fuerit: ſi tū p̄tor eū tueā vt bonoꝝ poſſeſſionez accipiat vñ liberi. nā ꝛ patronū p̄teritū ſi nō petat cōtra ta. bonoruz poſ.° ex illa pte edicti vñ legitimi vocanⁱ: nō ſolet tueri p̄tor aduerſus ſcriptos hēdes. Paulus.

Liberti⁹ ꝛ capite minutiʳ p edictū p̄toris ad bonorū poſ. vocanⁱ parentū: niſi adoptiui fuerint. bi enim ꝛ liberorū nomē amittunt poſt emancipationē. Sz ſi naturales emācipati ꝛ adoptati iterum emācipati ſūt: ius habēt naturale liberorū. Ulpianus.

Bonorum poſ. poteſt peti ab inteſtato ſi certum ſit ta. ñ extare ſeptē teſtiuz ſignis ſignatasᵗ. Pomponius.

Si quis ex his quibus bonorū poſ. p̄tor pollicet: i poteſta te parētis de cuius bonis agit cum moriⁿ nō fuerit: ei liberiſq; quos i eiuſdē familiaᵘ hēbit: ſi ad eos hēditaſ ſuo noie nō ptinebit: neqz nominatim exhēdes ſcripti erūt: bo. poſ. eius partis dat: que ad eū pti neret ſi in ptāte permanſiſſet: ſed ita vt ex ea parte dimidiāˣ habeat reliquuz liberi eius. hiſq; dūtaxatʸ bona ſua ꝓferat. Sed ꝛ ſi filiū ꝛ nepotē ex eo pf̄ emācipauerit: filiⁿ ſolus veniet ad bo. poſ. quāuis capitis diminutio p edictū nulli obſtetᶻ: quin etiā hi quoq; qui in poſtate nunq̄ fuerit: nec ſui heredis locū obtinuerit vocanⁱ ad bonorum poſ. parētū. nā ſi filius emancipat⁹ reliquerit in poteſtate aui nepotez: dabit ei q in poteſtate fliciⁿ eſt patris emācipati bo. poſ. Et ſi poſt emancipationē procreauerit⁵, ita nato dabit aui bonoruz poſ. ſ. non obſtante ei patre ſuo. Sed ſi filius emancipatus non petierit bo. poſſeſſionēᵉ: ita integra ſūt omnia nepotib⁹: atqz ſi filius non fuiſſz ut qō filius habiturus eēt petita bon. poſ. hoc nepotibus⁵ ex eo ſolis natisᶜ non etiam religsᵃ accreſcat.

Papianus.

Si pater filiū emācipauerit: nepotem retinuerit. deide filius deceſſerit. ꝛ rei eqtas ꝛ cā edicti quo de bo. poſſeſſioneᶜ liberis danda cauetur. efficit vt eiᵍᵇ rō babeat: ꝛ bonoruz poſſeſſio inteſtati patris deſᵉ: vt tamē bona ſororiᵍ que neceſſaria hēs patri extitit cōferre cogat auusᵇ: q p euz bo. poſ. emoluñtuz acqſiturus eſt niſi: forte auus iſte nullū ex his fructuz acquirere vult: paratuſq; eſt de poteſtate nepotē dimittē vt ad emancipatuz emolumētū omne bo. poſ. perueniat. nec iccirco ſororꝛ que patris heres extitit iuſte queri pōt q ex eo facto a collationis cōmodo excludit: cū auo q̄q; iteſtato ōfuncto ad bona eius ſimul cum fratre poſſit venire. Pomponius.

Cripto herede deliberante filius exheredatus mortez obiit: atqz ita ſcriptus hēs omiſerat hereditatem: nepos ex illo filio ſuſceptus auo ſuo hēs erit. neqz pater videbitur obſtitiſſe: cuius⁸ p⁹ mortez legitima defertur hereditas. nec dici poteſt heredē non ſuum nepotē fore: q̄ proximum gradum nunquā tenuerit⁷: cum ꝛ ipſe fuerit in poteſtate. neqz pater eum in hac ſucceſſione preuenerit: alioquin ſi non ſuus heres eſt: quo iure heres erit qui ſine dubio non eſt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Agnatus. posito ꝙ nō sit suus. ergo nec agnatus. ꝙ ois suus est agnatus. sed nō cōuertitur. vel nō est agnatus. i. admittēdus vt agnat⁹ qa edictum successoriū nō habet locum in agnatis, sed hodie secus vt insti. ō le. ag. suc. §. placebat. ac.

b Ceterū. erheredat⁹. vt in nostro casu nec fuit necesse cum pater cum p̄ cederet: vt. ſ. de iniusto te. ſi quis filium. in p̄n. nisi ꝓp tiorē legis uelle ie: que haberet locuꝫ ſi filius viuo patre suo decedat: ut insti. ō erhere. li. §. posthumoriū. qō ℔ fuit. qr nō viuo auo sed post mortem eius decessit filius. ꝛ sic non habet locū lex velleia: vt. C. de inoffici. te. ſi quis filium.

c Adiri poterit. ab instituto. ꝛ ℔ excluso nepote oīno ſm hec iura, sed hodie habet querelaꝫ ad ſe transiſſam: lꝫ nō p̄eparatam: vt. C. de inoffici. te. ſi qs filiū. ac.

d Nō obstat. ſ. scriptꝰ heres q ſi non adeat ex testō: non obstat nepoti quo minus vt suus heres abintestato succedat ar ſi ex testō adeat: obstat nepoti: vt hic: vt etiam q̄relā inof. test. non habeat ſm hec iura. ſed hodie cōtra. vt. di. l. ſi qs filium. Jtē ex hac. l. caſuꝫ habes vbi nepos est suus lꝫ tpe mortis p̄f eius viueret. ꝛ esset in ptāte: vt. ſ. de le. hef. l. i. §. sciē dū. est ꝛ alius. ut in. e. l. §. idem ēt regulariter ſ. vt insti. de here. q̄. ꝛ dif. §. sui. ꝛ facit. C. vñ liberi. l. fi. ꝛ qō ibi nō.

e Miserationis. i. pietatis. ut. ſ. de inof. te. l. nā ꝛ ſi parentibus. in solaciū filij amiſſi: vt. ſ. ō iur. do. l. iure succurſuꝫ. ꝛ fa. ſ. ō bo. l. i. l. nihil ē.

f Jliuſſa. cognatꝰ. puta matris.

g Poſſeſſionem. vñ cognati vel etiā vnde legitimi p̄ officianuꝫ: vt. ſ. ti. i. l. i. §. fi. ꝛ. l. ſe. ſꝫ qūo ab intestato durāte ſucceſſione ex testō: vt. C. cōia de ſuc. l. añ ꝗ. que ē contra. ſo. hic conditio ō fecerat eo non emancipato infra tempus.

b Per conditionem. hanc. ſ. ſi emācipatꝰ fuerit infra. x. dies.

i Hereditate. testō delata elapſis. x. diebus.

k Videbitur. ſed qūo cū duret ſpes ſuccedendi ex testamēto: ut. C. cōia ō ſuc. l. ante ꝗ. q̄ est ꝓtra ſed ℔ nō erat ſpes. qr tpe. x. dierū erat elapſū. dic ergo vtiliter quantū ad ℔ ne ſcidat in edictum. ſi qs omiſ. c. te. ꝛ. ſic ut nō teneat legatarijs ꝛ fidei cō. vt ĩnuit in ſequēt⁹ ꝛ. ſ. ſi qs omiſ. c. r. l. iul. vel dic vtiliter: vt filius habeat hereditatem non enī pater poteſt retinere.

agnatus⁸. Ceterū ꝛ ſi non ſit exheredatus⁹ nepos: adiri poterit ex testamento hereditas a ſcripto herede mortuo filio. quare qui non obstat⁹ iure intestati: iure testati videbitur obſtitiſſe. Non ſic parentibus liberorum: vt liberis parentum debetur hereditas: cum parentes ad bona liberorum ratio miſerationis⁶ admittit liberos nature: ſimul ꝛ parentum cōmune votum. Idem.

Jliuſſami. vt primus cognatus⁶ patre conſentiente poſſeſſionez⁸ agnouit: quāuis per cōditionē⁹ teſtamento datam ꝙ in patris poteſtate manſerit: ab hereditate¹ ſit excluſus: tamē vtiliter poſſeſſionē agnouiſſe videbitur⁸. nec in edicti ſententiam incidet: quoniaꝫ poſſeſſionez ſm tabulas non agnouit: cum inde¹ rem habere non poterit. nec in filij poteſtate conditio fuerit. nec facile⁸ pater emancipare filium cogi poterit. Paulus.

Jposteaq̄ filius emancipatꝰ bonorum poſſeſſionem⁸ p̄ris petit: ſtatum ſuuꝫ mutauit: nihil obeſt ei quominus id quod acquiſiuit retineat. Q: ſi prius⁰ conditionē ſuam mutauerit⁹: bonorum poſ. eum petere non poſſe.

Unde legitimi ꝛ vnde agnati.

Ulianus.

Hec verba edicti eū⁸ quez ei esse heredem oꝫ: ſi ite ſtatus mortuus⁸ cēt: nō ad mortis⁶ teſtatoris referuntur tempus: ꝛ cum quodam temporis ſpacio¹ accipiuntur: ſꝫ ad id quo bonorum poſſeſſio peteretur. ꝛ ideo legitimum heredem ſi capite diminutus eſſet: etiaꝫ ab hac bonorum poſ. ſummoueri palam eſt. Ulpianus.

Jrepudiauerint ſui abinteſtato bonorum poſſeſſionez⁹: adhuc dicemus eos obſtare legitimis hoc eſt is quib⁹ legitima potuit deferri hereditas. iccirco quia repudiando quaſi liberi bo. poſ. banc⁶ incipiūt habere quaſi legitimi. Hec autem bono. poſ. non tm̄ maſculorum⁷ defertur: ſed etiam ſeminarū. nec tm̄ ingenuorum: verum etiā libertinorum. cōmunis est igitur pluribus. nam ꝛ femine poſſunt vel cō ſanguineos vel agnatos habere.

Jtem libertini poſſunt patronos patronaſqꝫ habeꝛ: nec tm̄ maſculi hanc bonorum poſſeſ. accipere poſſunt: verum etiam femine.

Si quis deceſſerit de quo inceꝛtum eſt vtrum paterfa. an. filiuſſa. ſit: qr pater eius ab hoſtibus captꝰ adhuc viuat. vel ꝙ alia cā ſuſpendebat eius ſtatum⁹: magis' eſt ne peti poſſit bonorum poſſeſſio: qa nō dum inteſtatum euꝫ cē appet: cum incertum ſit an teſtari poſſit. Cum igit ceperit certi ſtatus eſſe: tūc demum petēda eſt bonoꝝ poſ. nō cuꝫ certū eē ceperit inteſtatū eū eſſe: ſed cum ceperit eſſe certū patrēfa. eſſe.

Hec autem bo. poſ. vocat oēz q abinte. potuerit eē heres: ſiue lex xij. tab. eū legitimū heredē faciat: ſiue alia lex⁸ ſenatuſue cōſultum. Deniqꝫ mater que ex ſenatuſconſulto venit tertulliano. Jtem qui ex orficiano ad legitimam hereditateꝫ admittuntur: banc⁰ bonorum poſſeſſionem petere poſſunt. Paulus.

Generaliter igitur ſciēdum eſt quotienſcūqꝫ vel lex vel ſenatuſconſultum defert hereditatem: nō etiam bonorum poſſeſſionem: ex hac parte⁶ eam peti oportē. Cuꝫ vo etiam bonorum poſſeſſionem dari iubet: tunc ex illa parte qua ex legibus peti deberet⁰: ſed ꝛ ex hac parte⁶ peti poterit. Ulianus.

Si ex duobus⁶ fratrib⁹ alter deceſſerit teſtamento iure facto: deide deliberāte herede alter quo qꝫ ītestato deceſſerit: ꝛ ſcriptus heres omiſerit hereditatem: patruus legitimā⁸ hereditateꝫ habebit. Nā hec bonorum poſſeſſio tunc quem heredem eſſe oportet: ꝛ ad id tempus refertur⁰: quo primum abinteſtato bono. poſ. eius peti potuiſſet. Modeſtinus.

Inter agnatos ꝛ cognatos ℔ intereſt: q⁰ in agnatis ꝛ cognati continentur¹: in cognatis non vtiqꝫ agnati. verbigratia frater patruus ideſt patruus ꝛ agnatus ꝛ cognatus eſt. matris autem frater ideſt auunculus cognatus eſt: agnatus non eſt. Quandiu⁸ ſpes eſt ſuuꝫ heredem aliquem defuncto exiſtere: tandiu conſanguineis locus nō eſt. pura ſi defuncti vxor pregnans ſit vel defuncti filius apud hoſtes ſit. Ermo.

Dati poſt' mortem patris: vel poſt captiuitatem ſiue deportationem. ſed ꝛ bi qui eo tempore quo capiebatur vel deportabatur pater: in poteſtate fuerūt: ius interſe conſanguinitatis habent: ꝛ ſi heredes patris non extiterint ſicut ex heredati.

Unde cognati.

Ulpianus.

vt. C. de inoffi. te. l. filius ma. in fi. quē ē cōtra. vel dic vtiliter ēt quo ad patrē vt ſibi queraē. ſm hec iura ſm que aduenncia pſi q̄rebāt. ꝛ ſꝫ iſtas duas expoſitiones dic edicti cuius mens eſt. ſ. e. l. i. vbi dicit ꝙ prīo ex testō ꝙ abintestatō peti debet bo. poſ. ac.

l Cū inde. alꝫ cū inde. i. ex iſtōne. alꝫ cum a iure nō potuit hēre. ſ. hereditatem.

m Nec facile. qr non niſi in q̄tuor caſib⁹: vt. ſ. de adop. l. nō pōt. ꝛ fa. ſ. de le. i. l. filiꝰ. §. ſm vulgarem. Jtē nō ꝺꝫ facile ſic. ſ. de bo. li. q cum maior. §. i. ꝛ facit. ſ. ſi ps hef. pe. l. fi. ꝛ. ſ. de ſe. ta. l. ſub cōditione.

u Jposteа. bo. poſ. vnde liberi.

o Si prī⁰. ꝙ peteret. vt. ſ. ti. i. l. i. ſed secus m bo. poſ. ſꝫ ta. azo. vt. ſ. de ca. di. l. tutelas.

p Mutauerit. dando se ī arrogationē. ſec⁰ cōtra. vt. ſ. l. liberi. ꝛ facit. ſ. de cōtra ta. l. iij. §. ſi emancipatꝰ filiꝰ. ac.

Cū legitimi. ꝛ vn agnati.

Jdē ē. nā fingūt agnati q⁰ ſe. cō. ſuccedūt de q̄bus dic. ſ. l. ij. in fine.

q Hec verba. cū quē habeas cū quē heredez cē ꝛc. vt ꝛ. ſ. de vb. ſig. l. ex illa. ī p̄n. ꝛ. ſ. vt ex legibus ſe. con. l. i. in fi.

r Mortuus. ſub. ei bo. poſ. vnde legitimi dabo.

s Ad mortis. ſ. tm̄.

t Spacio. etiā hic ſub. tm̄. nā tunc demum erit heres. vt bo. poſſeſſor ſi nō ſit capite minutꝰ tpe mortis. nec poſtea vſqꝫ ī diē quo petit. ſed poſtea non nocet cum capite minut: vt. ſ. tit. i. l. fi. ꝛ. ſ. ad tertul. l. i. §. qui mortis. ꝛ. ſ. ti. i. capitis. ꝛ. l. legitimus ꝛ. ſ. e. ſi ex duob⁹. Jtez ꝙ dicit de ſpacio. facit. ſ. de col. bo. l. ſi qs fi. §. ſtipulatio.

u Jrepudiauerint. bo. poſ. vnde liberi.

x Nāc. ſ. vñ legitimi. vt ꝛ. ſ. ō ſuc. co. l. i. §. ſed sciendū. ꝛ. ſ. de re. iur. l. quotiens vtriuſqꝫ. ꝛ ar. C. de repu. here. l. fi. ꝛ. ſ. ad tertul. l. i. §. ſi nemo. ac.

y Maſculorū. i. in hereditate maſculorum.

z Si qs. ſtatū. vt qr dānatus ad mortem appellauerit: vt. ſ. de teſta. l. q a latronib⁹. §. fi. ꝛ. l. q in vñi. ꝛ. l. de ſtatu.

a Hec autem. alia lex. veluti lex cor. que patre defūcto apud hoſtes filiū ad hereditatē vocat vt. ſ. vt ex le. ſe. cō. l. i. Ac.

b Nāc. vnde legitimi.

c Generaliter. ex hac pte. vnde legitimi.

d Peti deberet. ut ꝛ. ſ. vt ex le. ſe. cō. l. i. in fi.

e Parte. p hoc pꝫ ꝙ hoc genus est: illa ſpecies.

f Si ex duob⁹. pone vt. ſ. ō ſuis ꝛ le. l. v.

g Legitimā. vtriuſqꝫ.

b Ad id tp̄s referr. ſed nō ad id ſolū: vt nō. ſ. e. l. i. Ac.

i Inter agnatos. continēr. vt gen⁹ in ſpecie: ſic nec ſt pactū ī ēptōe vt. ſ. ō le. i. ſi qd §. iterdū. ꝛ ſꝫ ℔ ñ ob. ſ. ō gradi b⁹ iur. cō. §. ij. ꝛ inſti. ō le. ag. tu. i p̄n.

k Quādiu. fa. ſ. de pe. bf. l. antiq. in p̄n.

l Ati poſt. facit. ſ. de ſuis ꝛ legi. l. iiij.

Unde cognati.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Hec bonorum possessio. vnde cognati.
b Cognati. facit. ī. de gradibus. l. non facile. ij. respōso.
c Lex hec. i. edictum qō in genere est lex. ut. ī. de uariis ⁊ extraor. cogni. l. i. §. pinde
d Seruilis. vt ⁊ instī. de gradibus. §. illud. ⁊. ī. de gradibus. l. iur. cō. §. inter. facile aūt uicit ꝓpter matrimonium. vt institu. de nup. §. illud.
e Nec aūt cōplectit. vt instī. de suc. co. §. fi. ⁊. ī. de gradib⁹. l. non facile.
f Adoptio. ut. ⁊. s̄. de adop. l. i. ⁊. ī. de gradibus. l. nō facile. §. cognationis. ⁊ facit. s̄. de adop. l. qui in adoptio. ⁊ de ius vo. l. patris.
g Naturalis. s. familia.
h Pertinebit. i. firmiter tenebit cognationē oīum.
i Proximus. qz ꝓtor proximiori defert: vt. ī. c. §. gradati ⁊. ī. ō gradib⁹. l. iure cōi. ij. rñ. ⁊ facit. ī. ō ỳ. sig. primus. ⁊. s̄. de re. du. l. q duos. §. i pri.
k Si quis. obierit. ⁊ scripti repudient. ⁊ fa. s̄. ō suis ⁊ le. l. ij. §. pri. ⁊. s̄. si tab. te. l. scripto.
l Si quis. sequentib⁹. sic. s̄. ti. i. l. pe. ⁊ si pars here. pe. l. antiqui. in ꝑn. ⁊. ī. quis or. in bo. pos. ser. l. ij. §. si venter. ⁊. s̄. de sta. ho. qui in vtero.
m Sed vbi. aīal fuerit. sic. ī. de suis ⁊ le. l. ticius. ⁊ instī. ō here. abintesta. §. cū aūt.
n Si q̄ pregnans. exsecto sic. C. de inoffi. test. l. posthumus ⁊. ī. ad tertul. l. i. §. ꝫ si matris ⁊. s̄. ad. l. fal. l. in lege fal.
o Petere poterit. vt ⁊. s̄. titulo. i. l. ij. in fi.
p Gradatim. facit. s̄. §. pri.
q Si qs. ab eo posse. postliminio reuerso. expectatur. n. reuerti vt partus nasci: vt. s̄. de contra ta. l. i. §. si ex tribus.
r Ac pte ꝓconsul. i. ꝓtor.
s Vulgo quesiti. vt instī. ad orfi. §. nouissime. ⁊ ō suc. co. §. vulgo. ⁊. ī. eod. mō. ⁊ fa. C. de adop. l. cū in adop. §. sed si quidem.
t Nascunt. C. ad orfi. l. fi. sed nati ex duabus cōcubinis: eodē tñ patre natis. an sint cognati? rñ. non succedūt quia cognatis ꝑtis etiam si legitimentur. vt ī auc. qui. mo. na. effi. sui. §. filium autem.
u Capitis diminutione. minima.
x Frater. duo erant fratres adoptiui.
y Proximitatis. i. cognatio is ciuilis.
z Pala est. vt. ⁊. s̄. ti. i. l. ij. ī prin. ⁊ facit. ī. vñ vir ⁊ vxor. l. i. ⁊. s̄. de reb⁹ du. l. si cognatis. ⁊ dic vt ibi.
a Ꝫ spiritus. consanguinitatis. ⁊ ꝓ. i. agnationis.
b Oriuntur. ergo mater non est agnata filio. vt ⁊ colligitur. instit. de suc. co. §. vulgo.
c Petere potest. vt ⁊. s̄. co. l. hac parte cū cōcor. saluo qō vī ō illustr. ut. C. ad or. l. si q̄.
a Legitimis. i. agnatis.
b Legitimi. i. agnationis. ut ⁊. s̄. vnde legitimi. l. i. i fi. ō fallit tñ ī casib⁹. vt. C. ō lib. here. l. fi. §. cum igitur. ⁊. §. cuz aūt. ⁊ cosdē habes instī. ō le. agna. suc. §. nostra.
c Que liberox. qbus non no cet ca. di. vt emācipatio quo miⁿ⁹ bēant vñ li. vt. s̄. si ta. te. nul. l. liberi. secus si ecōtra dederit emācipatus in arrogationem. qp dic vt. s̄. tit. ij. l. fi. alij dicunt qp liberi excluſi ab vnde li. ꝓ capitis diminutionem adhuc admittuntur inter legitimos. s. p vnde agnati: non autem per vnde li. vt. ī. tit. i. l. i. §. sed videndum. sed ibi repudiauit vel ipe est excluſus. at per emācipationē excludit p ius ciuile: sed admittitur iure ꝓtorio per vnde li. vna cum suis. vt instī. ō here. ab inte. §. emancipati. sed hodie etiam iuſ ciuili cū inter patrez ⁊ filiū non tollat ius agnationis p ca. di. vt isti. de le. cog. suc. §. fi.
d Vocant. s. legitimi ꝑdicti. i. agnati. ⁊ facit in auc. ō nup. §. huic.
e Agnatis. suos. ar. ꝯ. s̄. de bo. li. q cum maior.
f Sq. māumissus. secus si restitutus. vt nō. instī. de ca. di. §. fu⁹. nec corrigit p auc. de here. abinte. vbi sola cā naturalis inspicit qz illud soluz remouet agnationem ⁊ patriam ptātē. nā ⁊ ꝓtor intuebat naturalē causaz. vt. s̄. e. l. ij. ⁊ tñ bos̄ñ admittebat. ut s̄. e. l. i. §. ꝓtinet. ⁊ fa. s̄. ō sta. ho. l. homo. liber.
g Odestin⁹. mīne secus in pēna. ut C. de na. lib. l. fi. ⁊ facit. s̄. e. hac parte.
h Octaui. dic qp agnat⁹ octaui gradus fuit capite minutus vel ipe excluſus. vñ sequenti capite cognatorum vocat vt. s̄. e. l. legitis. defert ḡ ei bo. pos. vñ cognati. ꝫ dices qūo cum illa nō porrigat ad eū graduz: vt. s̄. e. l. i. §. hāt. ⁊ isti. ō suc. co. §. fi. rñ. illō ī cognatis q ñ fuerūt agnati. at isti q fuerūt eo iure qz fuerūt ⁊ potuerunt ēt iuſ ciuili succedēt: ꝫ ñ succesſerint. bñt h pl⁹ vt vsqz ad. x. gradū vocēt p vñ cognati. nā ⁊ filij ēt si ex alio capite vocent sp tñ bñt ānū vt. ī. gl or. ī bo. pos. ser. l. pe. §. fin. ī h tñ ñ ptinet pūlegiū ut admittat ut prim⁹. i. ut pferat cognatis q sūt in primori gradu q̄uis potuerit vt agnat⁹ succedere. ō iure ciuili añ ca. di. alij vñ h dari vñ agnati. ⁊ gl. ī. dicit vt in pri. cognato vñ. i. agnato ⁊ null⁹ ē capite minut⁹.
i Extiterit. i. exister potuit.
k Defertur. s. dcā bo. pos. vñ cognati. ⁊ fa. ī. ad tertul. l. i. §. si nemo.
l Instituto⁹. ⁊ pro alia extrancus.
m Nō potuisse. hoc uerum est si erat mut⁹ ad fōt testari. vt. C. q test. fa. pos. l. discretis. vel illud nouū. hoc vet⁹.
n Ignorasse. vt ⁊. C. ō fide. re. mi. l. ō tutela.

Hec bonorū possess. non dū habet prętoris indulgentiam: neqz ex iure ciuili originē habet. nam eos iuuat ad bonoz possessionez q iure ciuili ad successionem admitti nō possunt: idest cognatos. Cognatiᵇ aūt appellati sunt: q̄si ex vno nati: vt ait labeo: quasi cōmune nascendi initiū habuerūt. Pertinet autē lex hec ad cognatiōes non seruiles. nec enim facile ulla seruilis⁹ videt eē cognatio. Hec aūt bonorū possessio que ex hac pte edicti datur: cognatoz grad⁹ sex cōplectit. ⁊ ex septimo duas psonas sobrino sobrina natū ⁊ natā. Cognationez facit etiā adoptio. Etenim qb⁹ fiet agnatus is qui adoptatus est bisdē ⁊ cognatus fiet. nā vbicunqz de cognatis agit: ibi sic accipiemus vt ēt adoptione cognati facti cōtineant Euenit igitur vt is q in adoptionē datus est: tam in familia naturalis patris iura cognatiōis retineat: q̄ in familia adoptiua nāciscatur. sed coz tñ cognationē in adoptiua familia nāciscit qb⁹ fit agnat⁹. In naturali autem omnium pertinebit. Proximus autem accipitur is etiaz qui solus est: quāuis ꝑpte primus ex plibus dī. Proximū accipere nos oportet eo tēpore quo bonoruz possessio defertur. Si qs igitur primus cognatus dū heredes scripti deliberāt diem suum obierit: sequens quasi primus admittet. hoc est quicunqz fuerit tunc deprehensus proximus locum obtinet. Si quis proximioz cognatus nasci speretur: in ea conditione est vt dici debeat obstare eum seqn tibus. Ꝫ vbi natus est nō admittemus eum qui post ventrez proximus videbatur. sed hoc ita demuz erit accipiendum si hic qui in vtero esse dicitur: viuo eo de cuius bonorum pos. agitur fuerit conceptus. Naz si post mortem: neqz obstabit alij neqz ipse admittet: quia neqz fuit proximus cognatus ei: quo viuo nonduz animal fuerit. Si qua pregnās ōcesserit: ⁊ vtero exsecto partus sit editus: in ea conditione est partus iste: vt matris sue accipere bonorum possessionem possit vnde proximi cognati. sed post senatusconsultum orfitianum ⁊ vnde legitimi petere poterit⁹: quia tempore mortis in vtero fuit. Gradatim vō admittuntur cognati ad bono. pos. vt qui sunt proximo gradu omnes simul admittant. Si quis apud hostes fuerit mortis ei⁹ tempore de cuius bonorum possessione agitur: dicendū est bo. possessionē peti ab eo posse. Alius.

Hac parte proconsul naturali equitate motus: omnibus cognatis pmittit bonorum possessionē: quos sanguis rō vocat ad hēditatem: lz iure ciuili deficiāt. Ita qz etiā vulgo quesitiᵉ: liberi matris ⁊ mater taliū liberoz. Item ipsi fratres inter se ex hac parte bonorum possessionem petere possunt: quia sunt inuicez sibi cognati: vsqz adeo vt pregnans quoqz manumissa si peperit: ⁊ is qui natᵘ est matri ⁊ mater ipsi: ⁊ inter se quoqz qui nascuntur cognati sunt Alia.

Capitis diminutiōe⁹ perimuntur cognatiōes que p adoptionē acqsite sūt. igit si post mortē verbi gra fratris adoptiui intra cētesimū diem adoptiuus fraterˣ capite diminut⁹ fuerit: bonoz possessionē accipere nō poterit: que proximitatis⁷ noīe fratri defertur. Prętorem enim nō solum mortis tps: ꝫ etiaz id quo bonorum possessio petit intueri palā est. Scꝫpianus.

Si spurius intestato decesserit iure ꝯsanguinitatisᵃ aut agnatiōis bīditas cⁱ⁹ ad nullū ptinet: qz cōsanguinitatis. itēqz agnatiōis iura a patre oriūtur. Proximitatis vō noīe mater eius: aut frater eadē matre natus: bonoz possessionē eius ex edicto petere potest.

Legitimis capite. Omp. diminutis nō dat bonoz possture bēdis legitimi⁹: qz nō eadē cā coz est q̄ liberoz: sed gradu cognatoz rursus vocant. Scꝫpia.

Agnatis accusatio nihil obstat ad successionē si accusauit cognatos suos. Modest.

Si qui alia rōne seruus factᵘs ē manumissus: nulla rōe recipit cognationem. Item.

Modestinus rñ. nō ideo min⁹ ad aue materne⁸ bōa abintestato nepotes admitti: qp vulgo q̄siti ꝓponūtur. Papin.

Octaui⁹ gradus agnato iure legitimi heredis ⁊ si non extiterit heres possessio deferr⁸: vt ꝓximo aūt agnato cuius ext iterit bīs non defertur. Fratris filius ꝑ parte bēs institutus: cū patronū surdū cē ꝓtenderet: atqz iō testm̄ facē nō potuisse⁽ᵐ⁾: ⁊ possessionē vt primus cognatus accepit: ex die mortis temporis haberi rōnem placuit. quia verisimile non videbatur tam coniunctum sanguinē defuncti valitudinem ignorasse. Scꝫuola.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Teſtata. vt. ſ. patet.
b Enira. sempronia. ⁊ facit. ſ. ad tertul. l. i. §. penulti.
c De ſucceſſorio edicto. Hoc edictū eſt de capite in caput: ut. ff. ſi tabu. teſta. ex. l. i. in pncipio. Item ó gradu: ut. ſ. e. l. i. §. quibus. que plene nō. .C. eo. ſuper rubrica.
d Succeſſorius ſuccesſionē. i. ſucceſſoriū edictū. ⁊ facit inſti. de bo. poſ. §. cuz igit. ⁊. ſ. eo. §. largius. ⁊ .C. q admit. ad bo. poſ. .l. quādiu.
e Non pt. adeo ut nec pater filio delataz: ut. C. de repu. bo po. l. fi. ⁊ facit. ff. de of. pcur. ce. l. ij.
f Seruum. quia ſeruꝰ ſit inſtitutus.
g Pōt. ſecus in pfe vt modo viri: vt. ff. de acq. here. l. is. qui. in fi.
b Tutor. ſed ille. ſ. pupillus.
i Tutoris. facit. ff. de bo. poſ. tutor. ⁊. C. de iure deli. l. potuit. ſed contra. ff. ó auc. preſ. ſi ad pupillum. ſol. ibi.
k Furioſi. repudiare .ff. de auc. tu. pre. l. ſi ad pupillum. contra. ſolu. ibi.
l Delata eſt immo eſt delata vt curator accipiat: ut. ff. de bo. poſ. fu. cō pe. l. i. circa pncī. ſed die delata eſt ad commoduz ut ibi. non ad hoc vt poſſit repudiari. ut hic. ⁊ eo dem mō rñ. ad aliō ꝓtra .C. de cura. fu. l. fi. §. ſin aūt. vbi plene nō. in gl. uel non ⁊c. ⁊ facit. ff. ó di uortijs ⁊ repu. l. inf.
m Qui ſemel noluit. repudiando ⁊ loquit de edicto tali ne ſit ꝓtra. ſ. pri. §. ⁊ facit. C. de repu. hſ. l. ſi cui. ⁊ quis or. in bonoruz poſ. ſer. l. iiij.
n Decretalis. ſic dicit qz pt̄or vnus eā decreuit ⁊ dat vt. C. qui admit. ad bo. poſ. l. fi. ſz tñ idem eſt ut non poſſit ēt hodie repudiar añ agnitā coraz iudice nec pz: utri c. nec obſtat q hereditas pōt repudiari vt. ff. de acquirē. hſ. l. is. q. qz ſola voluntate poteſt adiri ⁊ ſiſr repudiari: ſz bo. poſ. non: ſed aliqua ſolennitas in agnoſcenda ēt hodie eſt neceria: vt per pñaz iudicis ut. d. l. C. q admit. ad bonorum poſ. l. fin.
o Sin int. ius petendi.
p Eā. ſ. decretalē. ſecꝰ in edictali: vt. ff. §. proꝑ. quia edictali repudiata et ius petendi decretalis eſt amiſſum. an āt pacto hec decre. poſſit remitti ante agnitam. reſpon. ſic. argu. C. de pactis. l. ſi.

Teſtata[a] reliqt ſororē ſepticiā diuerſo pfe natā: ⁊ pgnātē mfez ex alio marito. Quero ſi mf hereditatē repudiauerit: dū ad huc pgnās ē: poſteaqz enira fuerit ſemproniā: an etiā ſempronia[b] bonorum ticie poſſeſſionem accipeē poſſit? Reſpondi ſi mater hereditate excluſa eſt: eaqz vt ꝓponereē poſtea nata eſt: accipere poſſe.

De ſucceſſorio edicō. Vel pi. Succeſſoriuz edictū iccirco ꝓpoſituz eſt: ne bona hēditaria vacua ſine dño diutius iacerent: ⁊ creditoribus longior mora fieret. bene igitur pt̄or putauit pſtituere tps his qbus bonorū poſſeſſionē detulit: ⁊ daē iter eos ſucceſſionē[c] vt maturi[o] poſſint creditores ſcīr vtrū bēant cū quo ꝓgrediātur: an vo bona vacātia fiſco ſint delata: an potius ad bonoz poſſeſſiōez, p cedere debeāt quaſi ſine ſucceſſore defuncti. Unuſqſqz enīz ſuam bo poſ. repudiare pōt: alienā non pōt[e]. Proinde ꝓcurator me[o] ſine mea volūtate meā bonoz poſ ſeſſiōez repudiare ñ pōt. Per fiuz[f] delatā bonorū poſſeſſionem dſis repudiare pōt[g]. Tutor pupilli an poſſit repudiaē bo. poſ. videamus. Et magis eſt ne poſſit. ſz ille[h] ex auctoritate tutoris[i] repudiare pōt. Furioſi curator neq̄q̄ poterit repudiare[k]: qz nec dum delata[l] eſt. Qui ſemel noluit[m] bo. poſ. petere pdidit ius eius: ⁊ ſi tpa largiātur. Ubi enīz noluit: tā cepit ad alios ptinere bonoz poſſeſſio: aut fiſcuz inuitare. Decretalis[n] vel bo. poſſeſſio an repudiari poſſit videamus. ⁊ qdem diebus finiri[o] pōt: ſed repudiare cam[p] nō poſſe verius eſt: qz nōdum delata ē niſi cuz fuerit decreta[q]. rurſuz poſtea q̄q̄ decreta ē: ſera repudiatio eſt. qz qō acqſitum eſt repudiari nō pōt[r].

Si intra[s] cētesimuz diē mortu[o] ſit[t] prior: ſtatim ſeq̄ns admitti pōt Nō dicimus intra diem centeſimum bo. poſſeſſionez peti poſſe ita intelligendū eſt vt ⁊ ipſo die cēteſimo bonoruz poſſeſſio peti poſſit quēadmodum intra calēdas etiam ipſe calēde ſint. Idē ē ⁊ ſi i diebus[v] cēteſimis dicat. Quib[o] ex

q Decreta. a iudice.
r Non pōt. ſicut nec hēditas: ut. C. de repu. her. l. ſicut. ⁊. ff. de nup. pō po. ibi quotiēs ⁊c. ff. de acqrē. here. qui ſupſtitis.
s Si intra. fuerit hec ſucceſſio de gradu in gradum. ſed. ſ. proꝑ. §. de capite in caput.
t Mortuus ſit. uel alſs excluſus: ut. ſ. de quibus.
v Nō dicimus. ⁊ ſi in diebus. hec ſunt paria intra. c. diem vel etiaz centeſimo die. ut ⁊. ſ. de ver. ob. l. qui aūt. ⁊ inſti. de ver. ob. §. omnis.
x Quibus noluerit. i. repudiauerit. q pōt enā ſuus de iure ptorio: vt inſti. de here. qua. ⁊ dif. §. ſui.
y Uñ liberis. i. ex qua parte.
z Ceteris. i. agnatis vel cognatis.
a Succedat. ſi ſint aliqui qui poſſint venire per vñ liberi. nō illi iſtis pferunt: vt inſti. de here. abinte. §. admonendi. ⁊. ff. ti. i. l. legitimus. ſed qd ſi ſimpliciter repudiauit vſ in totum repudiaſſe: vt ar. ff. de inter. ac. l. ſi ſine. §. qui interrogatus. ⁊ de acqui. here. l. ī pluriuꝫ.
b Ipſe ſibi. ſic ergo admittit vt aluus: ut ⁊ ar. ff. de adop. l. emancipatum. §. fi. ⁊. ff. vñ li. .l. ij. in prin. ⁊. C. de adul. l. inter ma. ⁊. ff. qui po. in pig. l. iij in prin. ſed ar. contra. C. de codicil. l. fin. in prin.
c Deſierit. i. repudiauit. ⁊ ſic concordat. ff. de acqui. here. l. ī pluriuꝫ. ſed contra in eo. ti. l. illud. ſo. ibi delata eſt ſucceſſio vtriqz de iure ciuili. q ꝓz quia inſtituꝰ abinteſtato poteſt adire. ſz incidat in edictum ſi quis omiſ. cā teſta. hic aūt iure pto. non eſt delata ex ſcō capite. niſi repudietur ex primo: vt. ſ. qs or. ī bo. poſ. ſer. l. i. ⁊. ff. ſi quis omiſ. cā teſta. l. i. vel dic q hic repudiauit ex pſio capite tñ. ibi ex vtroqz vſ indiſtincte. ⁊ facit .ff. de acq. here. l. in pluriū.
d Succedat. abinteſtato.
e Largi[o]. ſanguinis. ſic ⁊. ff. tit. i. l. ij.
f Propria. ſic ⁊. ff. de lib. et poſth. l. in ſuis. ⁊. ſ. de bonis dā. l. cum ratio. in prin.
g Non ſunt. ſic ⁊. ff. de inter. act. l. qui interrogat. ⁊. l. ſe. et facit inſti. eo. §. liberis.
b Siqs filio. q erat frat eius ⁊ tunc eſt rō qz vt collaterales ei ſuccedit quaſi ex teſtō impuberi fratris. qō fecit pr̄ pro eo: vt inſti. de pu. ſub. §. tqīt. alij dicunt q pr̄ fuit ſubſtitutus ſuo filio impuberi. ab auo inſtituto. ⁊ tūc eſt rō quia vt qlibet ſubſtituit non vt filius. ſz nōne filius inſtituitur a patre ut qlibet. ⁊ tñ bz annū: ut. ſ. §. fi. immo ut filius ⁊ qz hic neceſſe bz facere.
i Non ſolū āt bo. poſ. ſic non intereſt. ff. de pen. hſ. l. ij. ⁊. iij. ſz ar. ꝓtra. ff. de le. ꝑ. l. iij. §. i. ⁊ de inter. act. ſi ſine. §. illud.
k Et gnāliter. ſic. ſ. qs or. in bo. poſ. ſerue. l. iiij. in fi.
l Inferioris. cognat[o]. multo magis in agnato vbi hoc iure non bz locuz ſucceſſorium edictum de gradu in gradum: ſz hodie ꝓtra: vt inſti. de here. abinteſta. §. placebat.
m Accepiſſet. ſic. C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. poſt aditam. et .ff. de acqui. hſ. l. ſi minor. ſz cōtra. ſ. ad tertul. l. i. §. ſi adita. ⁊ .l. ij. §. ſi bonorum. ⁊. ff. ó vul. ſub. l. ij. §. ego etiam. ⁊. ff. de bo. li. ſi ex modica. §. ſi filius. quib[o] dicit q ſequens admittitur: ſi precedens petit reſtitui ut dimittat. ſol. ille de equitate: hic de rigore. vnde ⁊ hic de equitate admittitur. nā cum precedēs petit reſtitui vt referat ex quadam conſequentia ⁊ hic habet: debet reſtitui vt accipiat ſaltem vtiliter. ar. C. ſi aduerſus tranſ. l. i. ⁊. ij. Ola. autem dicit nullo modo admitti. nam ex gradu cognatorum non a quo eſt excluſus p petitionem primi: vt inſti. de here. abinteſt. §. admonēdi. ⁊. ff. ti. i. l. legitimus. Item ſequens caput nullum eſt niſi vir ⁊ vxor. ⁊ poſtea fiſcus ex qbus capitibus cognatus non vocat dic ꝙ q̄ ꝙ de mere cognato dicat cui iō poſtea vendat pre

Omponius. Inferioris gradus cognat[o] bñficiū edicti ſucceſſorij ñ habuit: cū prior ex ꝓpria parte bo. poſ. accepiſſet[m] nec ad rez ptinuit q̄ abſtinendi facultatē ob auxiliū pietatis por cognatus acceperat. Igit fiſco

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

tor ne videatur auferre q̄ dederat prior. ⁊ sic eēt ludibrio. ac in contrarijs iure ciuili veniebat. vt agnatus per. l. rij. tabula. at in. §. si adita. vbi dicit ins antiquum. uel quasi agnatus ut per se. con. vt in dicto. §. si bo. pos. vel per testm̄ q̄ ⁊ ipsum est iuris ciuilis: vt. d. l. de vul. sub. l. ij. §. ego ãt. ¶ Item et patronus iure ciuili vocat: vt. d. l. ⁊ si ex mo. quo cãu nuda voluntate sit heres. vt ⁊ insti. de here. qua. ⁊ dif. §. fi. q̄ in iure pretorio non sit: sed facto pretoris est opus q̄ esset contrarius prioris. vt dic casum q̄ hic prior ab initio repudiauit ⁊ cuj sequens posset petere repudiauit uel tempore fuit exclusus: tãdem pretor perijt restitui vt adeat ⁊ iterum vt dimittat: nũc sequens vult restitui vt admittatur ad instar precedentis q̄ fuerat minor. sed non põt obstante sua sibi repudiatione vel negligentia. ⁊ facit. ff. de minor. ⁊ si fine. §. sed q̄ pap. ⁊ q̄ ibi nõ. ut ille. j. ad tertu. in filio loqtur in quo sit speciale. ⁊ facit. j. ad tertul. filij. §. i. ⁊. ff. n. i. l. octaui.

¶ De gradibus affinitatis et nominibus eorum.

a GRadus. inferioris. facit insti. c. ⁊ in auc. de heredi. abinte. in pn.

b ¶ Itaq;. quia sunt parentes. ⁊ liberi.

c ¶ Cognati. ut mater filio. ⁊ filius matri.

d ¶ Propagant. al's progenerant. al's procreantur.

e ¶ Quinto gradu. ⁊ isti sunt idest de hoc quinto gradu. filij: patrui magni idest filij fratris aut mei.

f HOc est. consobrinus. ⁊ ẽ sensus. q̄ filius patrui mei magni est consobrinus patris mei. i. mei de cuius. s. mei cognatione queritur.

g SExto gradu.

h ¶ Admonendi. duplari. nam duos habeo in primo gradu. ff. s. patrem et matrem ⁊ duos ex inferiori. s. filium et filiam. ergo in secundo. ff. sunt iij. sc̃z auus ⁊ auia paterni: et auj ⁊ auia materni. sic ⁊. j. nepos ⁊ neptis ex filio. Item nepos ⁊ neptis ex filia. ⁊ sic deinceps vt subijcat.

vacãtia bõa recte deferre placuit.

¶ De gradibj affinitatz. GAj

GRadus cognationis alij supiorꝭ ordinis sunt: alij inferiorꝭ: alij ex trãsuerso siue a latẽ. ¶ Supiorꝭ sũt ordinis parẽtes. Inferiorꝭ liberi: ⁊ ex trãuerso siue a latẽ ffres ⁊ sorores liberiq; eoꝝ. Sed superior q̄dẽ ⁊ iferior cognatio a p̄mo gradu icipit. Ex trãsuerso siue a latere nullus est p̄mꝰ gradus: ⁊ iõ incipit a scõo. ¶ Itaqꝫ in p̄mo gradu cognatiõis: supiorꝭ q̄dẽ ⁊ inferioris ordinis cognatiõ p̄nt ꝯcurrẽ ex trãsuerso vo nũcꝫ eodẽ gradu q̄squã cõcurrẽ põt. at in scõo ⁊ tertio ⁊ deiceps in ceteris. P̄nt ẽt ex trãsuerso q̄dã cõcurrẽ: ⁊ cũ supioris ordinis cognatis. Sꝫ admonẽdi sumꝰ si q̄ vh̄ditate vl'bo. possessione q̄ramꝰ: nõ semp eos q̄ eiꝰ dẽ gradꝰ sũt cõcurrẽ. ¶ Primo gradu sũt supra pr̄ ⁊ mr̄. ifra filius filia. ¶ Scõo sũt gradu supra auꝰ auia. ifra nepos neptꝫ. ex trãsuerso ff̄ soror. ¶ Tertio gradu sũt sup̄. pauus, pauia. ifra pnepos, pneptꝫ ex trãsuerso ffis sororisq; filiꝰ filia Et ꝯueniẽter patruꝰ: amita: auunculus: matertera ¶ Quarto gradu sũt sup̄: abauꝰ abauia. ifra abnepos abneptis. ex trãsuerso ffis sororisq; nepos neptis. Et ꝯuenienter patruꝰ magnꝰ ⁊ amita magna. i. aui ff̄ ⁊ sorꝝ: auũculꝰ magnus ⁊ matertera magna. i. auie ff̄ ⁊ sorꝝ ¶ Itẽ ffes patrueles sororesq; patrueles. i. q̄ que ex duobꝰ ffribꝰ ,ppagantꝰ. ¶ Itẽ ꝯsobrini ꝯsobrieq; .i. q̄ que ex duabꝰ sororibꝰ nasc̃ũt: q̄ si ꝯsororini. ¶ Itẽ amitini amitine. i. q̄ que ex soroꝝ ⁊ frẽ, ppagant sꝫ vulgus fere oẽs istos cõi appellatiõe ꝯsobrinos uocat. ¶ Quito gradu sũt sup̄: attauꝰ attauia: ifra atnepos atneptis. ⁊ ex transuerso ffis ⁊ sororis ,pnepos ,pneptis. ⁊ ꝯueniẽt ,ppatruꝰ ⁊ ,pamita. i. ,paui ff̄ ⁊ soror. ,pauũculꝰ ⁊ ,pmatertera .i. ,pauie ff̄ ⁊ soror. ¶ Itẽ ffis patruelis. i. sororis patruelis filiꝰ filia ⁊ filr ꝯsobrini ꝯsobrie. ¶ Itẽ amitini amitine filiꝰ filia, p̄por sobrinꝰ: p̄por sobria. Isti sũt patrui magni amite magne: auũculi magni matertẽ magne filiꝰ filia. ¶ Expia.

HOc ẽ p̄fis eiꝰ de cuius cognatiõe q̄rit ꝯsobrinꝰ ꝯsobrina siue frater patruelis. ¶ Alius.

SExtoꝰ gradu sũt sup̄ trituus tritauia. ifra triepos trineptꝫ ex transuerso ffis ⁊ sororis abnepos abneptis. ⁊ cõuenienter abpatruꝰ abamita. i. abaui ff̄ ⁊ sorꝝ. ab auunculus abmatertera. i. abauie ff̄ ⁊ sorꝝ. ¶ Item patrui magni amite magne. auũcli magni. mr̄tẽ magne. i. nepos neptꝫ. ¶ Itẽ ffis patruelis sororiꝭ patrueꝭ ꝯsobrini ꝯsobrie. amitini amitine. neposꝭ neptis. ,ppatrui, pamite. pauũculi ,p mr̄tere filiꝰ filia. ¶ Itẽ q̄ ex ffribus patruelibꝰ aut ꝯsobrinis aut amitinis q̄ vndiq; ,ppagãt: q̄ ,ppe sobrini vocant. ¶ In septimo aũt gradu cẽꝫ multe eẽ p̄nt p̄sone: ex bis q̄ dixim⁹ satis appet. ¶ Admonẽdi tñ sumꝰ parẽtũ liberoꝝũq; p̄soꝰ semp duplariꝫ. Auũ eteni ⁊ auiaz tã mr̄nos cẽꝫ paternos itelligimꝰ. ¶ Itẽ nepotes nepteſq; tã ex filio cẽꝫ ex filia q̄ ex rõe. s. deiceps in oĩbus gradibus sup̄ ifraq; sequent.

DOn facile aũt q̄ ad nostrũ ius attinet cũ ò nãli cognatiõe q̄rit: septimũ graduz q̄s excedit: q̄tenꝰ ultra eũ fer̄ gradũ rex natura cognatoꝝ vitã ꝯsistere nõ patit. ¶ Cognati ab eo dici putantꝰ q̄ q̄si vna cõiterue nati: ul'ab eodẽ orti, pgẽitiue sint. ¶ Cognatiõis' subtãtia bifaria apũd rõanos itelligit. nã q̄dã cognatões iure ciuili q̄daz naturali cõnectunt. nõnũ cẽꝫ vtroq; iure ꝯcurrẽte ⁊ naturali ⁊ ciuili copulat cognatio. Et q̄dez naturaꝰ cognatio p̄ se sine ciuili cognatõe itelligit: q̄ p femias⁹ descẽdit: q̄ vulgo liberos pepit. Ciuilis ãt p se q̄ẽt legitima dr̄: sine nãli fit cognatõe p adoptionẽ: utroq; iur ꝯsistit cognatio ut cũ iustis nuptijs cẽꝫ copulat: sꝫ naturaꝰ q̄dẽ cognatio h̄ ipõ noiẽ appellat. Ciuilis vo cognatio sꝫ ipa q̄q; p se plenissime h̄ noiẽ vocat: ,ppe tñ agnatio uocatur. videlꝫ q̄ p mareſ ꝯtigit. ¶ Sꝫ q̄ñ q̄dã iura iter affines q̄q; vsantur: nõ alienũ ẽ h̄ loco de affinibus q̄q; breuiter dissererem. ¶ Affines sũt viri ⁊ vroriſ cognati dicti ab eo q̄ due cognatiões q̄ diuerse iter se sũt p nuptias⁹ copulãt: ⁊ altera ad alteriꝰ cognatõis finẽ accedit. nam q; ꝯiũgẽde affinitatis cã fit ex nuptijsꝰ. Noia vo eoꝝ hec sũt: socer socrꝰ: gener: nurꝰ: nouerca: vitricus: p̄uignꝰ: p̄uigna. ¶ Gradus vo affinitatis nulli sũtꝰ: ⁊ q̄dẽ viri pr̄ vroriſq; socer: mr̄ aũt eoꝝ socrꝰ appellat cũ apũd grecos, ,ppe viri pr̄ chipoc. mr̄ vo chimepi uocat ⁊ uxoris ãt pr̄ penteros: ⁊ mr̄ vo onepa uocat. Filij aũt vroꝝ nurus. filie vo vir: gener appellat. uxor vo liberiſ ex alia vroꝝ natꝫ nouerca dr̄. mr̄is vir ex alio viro natis vitricꝰ appellat. Eoꝝ vterq; natos aliũde p̄uignos p̄uignasq; vocãt. P̄õt ẽt sic diffinuri socer. socer est vxoris mee pr̄. ego illiꝰ sum gener. Socer magnꝰ dr̄ vxoris mee auꝰ. ⁊ ego sum illiꝰ ,pgener. ⁊ retro pater meꝰ vxoris mee socer est: hec illi nurus est. auꝰ nurꝰ socer magnꝰ ẽ: illa illi pronurus. Itẽ prosocrus mihi vxoris mee auia ẽ: ego illiꝰ sũ ,pgener. ⁊ retro mater mea vxoris mee socrus est: illa huic nurꝰ: ⁊ auia mea socrꝰ

i NOn facile. i. nullo mõ. nt. ff. vnde cognati. l. i. §. hoc autem. sic. ff. de penr. in caule in fi.

k ¶ Dici putant. ut ⁊. ff. vnde co. l. i. §. i.

l ¶ Cognationis. fac. ff. rñ co. l. i. §. cognationez ⁊. l. capitis.

m ¶ Per feminas. sic l. sti. de legi. ag. tute. in p̄ncipio.

n ¶ Nomine. s. gnãli q̄ est cognatio. ⁊ sic spẽs assumit nomẽ generis. vt ⁊. ff. de adop. l. ij.

o ¶ Affines. per nuptias licitas: vt. j. c. l. §. sciendum. Sed ſm canones etiam p̄ fornicationem. sꝫ certe ſm azo. etiam ſm leges quo ad prohibitionem nup. contrahitur affinitas sine nuptijs: vt. ff. de ritu nup. l. ⁊ nihil ⁊ extra de eo qui cog. consã. vxo. sue discretõem.

p ¶ Ex nuptijs. s. si nuptie sunt causa affinitatis ergo non sunt affines vir ⁊ vxor. sed cã ceterorum affiniũ ut hic.

q ¶ GRadus vero. nulli sunt. verum est. proprie. nam gradus dicit ratiõe cognationis naturalis q̄ hic non est. improprie tñ ⁊ hic possunt dici gradus vt. j. ò iur. cog. i prin. ⁊ de his vide q̄ quoto gradu est vxoꝝ mee iure cognationis. toto erit mihi iure affinitatis. idem cõtra in meis cognatis ad eam.

a ¶ Vos itaq; sic. ff. de ritu nup. l. nuptie.
b ¶ Sciendū. vbi nuptie als ē vbi nuptie interdicte ꝛc. als ē vbi nuptie non sint interdicte. als vbi nuptie sint ex quibus ꝛc. et sa. ff. c. §. affines. ⁊ qō ibi nō.
c ¶ In adoptionem. redibebit. i. pdit als pdet.
d ¶ Affinis aūt. s. adoptiuo.
e ¶ Nemo ē. immo pfis adoptiui vxor est ei nouerca. ut. ff. de ritu nup. adoptiuus. l pn. sz ibi nō sequtur affinitatem in familia adoptātis. nec. n. vxor adoptantis ē de sua adoptatoris familia. vel dic non est vere affinitas sed affinitatis locum obtinet quo ad phibitionem nuptiaꝝ: sicut in eadem. l. §. seruiles. fm Jo.
f ¶ Amittit. insti. de ca. di. §. q; autem.
g ¶ Filium. non esse. sic insti. de nupti. §. inter eas. in fi.
b ¶ Arrianus ait. ar. cōtra. ff. de adop. l. antepe.
i ¶ Labeo. ptinentur. ⁊ dic ipropie non propie: ut. ff. de ritu nupti. l. si quā. §. i. als non contineri. ⁊ tūc dic in sensu ppio: ut. ff. e. non facile. §. ⁊ quidem.
k ¶ Riuignus. ⁊ is q. interpretatiue non propie ut. ff. l. non facile. §. priuignus.
l ¶ Erui⁹. acquiri. vt insti. de nup. §. si vxor. ⁊ facit. ff. de testib⁹ l. in legibus.
m ¶ Temata. i. grad⁹ vt dx. ff. eo. l. i. i. rū. ⁊ in iuuenali ponit p sanguinis nobilitate ⁊ dz scribi per duo. m.
n ¶ Et scōo gradu. i. ex linea superiori ⁊ inferiori pendent linee transuersales.
o ¶ Arisconsult⁹. ⁊ affinium. s. gradus. sz ꝛtra. ff. c. l. nō facile. §. gradus. sol. ibi.
p ¶ Consuecuerūt. vt insti. de le. ag. tu. §. i. ⁊ de le. ag. suc. §. i.
q ¶ Idrotimo. vt ⁊. ff. vñ co. l. i. §. gradatim.

magna est ⁊ vxor mea illi priuig⁹ ē. priuignus aūt ē vxoris mee filius ex alio viro natus. ego illoꝝ vitric⁹. Et in ꝺriū vxor mea liberis quos ex alia vxore habeo nouerca dr. liberi mei illi priuigni sūt: uiri frater leuir est: apud grecos dayp appellatur: vt est apud homerū relatū. Sic. n. helena ad hectorem dicit.

¶ Viri soror glos dr apō grecos galos duoꝝ fratrū vxores genitrices dicuntur apō grecos. grece. q; vno versu idez homer⁹ significat. Vos itaqz⁹ q affinitatis cā inter se parētū loco liboꝝūqz habēt: i mfi monio copulari nefas ē. ¶ Sciēdū est neqz cognationē neqz affinitatē eē posse: vbi nuptie⁹ interdicte sūt: ex qb⁹ affinitas ꝓiūgit. ¶ Libertini libertineqz int se affines eē possūt. In adoptionē dat⁹: aut emāci pat⁹ quascūqz cognatiōes affinitatesqz habuit ffinet. grad⁹ agnationis iura redibebit⁹. Sz in eā familiam ad quā p adoptionez venit nemo ē illi cognat⁹ pter pfez eosue q bus agnascit. affinis āt⁹ ei⁹ oio in ea rū familia nemo ē⁹. ¶ Is cui aq; ⁊ igni interdictū est ul aliquo mō capite diminut⁹ est: ita vt libertatē ⁊ ciuitatem amittere: ⁊ cognationes ⁊ affinitates oēs quas ante habuit amittit⁹. Paulus.

Si filiū naturalē emācipauero ⁊ aliū adoptauero: nō ē⁹ eos ffres. ¶ Si filio meo mortuo ticiū adoptauero: videri eū defūcti ffez fuisse: arrianus ait⁹. Ulpia.

Labeo scribit nepotis ex filia mea nati vxorē nuxꝝ mihi eē ¶ Et generi ⁊ nur⁹ appellatione spōs⁹ quoqz ⁊ spōsa ꝓtinent⁹. Itē soceri ⁊ socr⁹ appellatiōe spōsorū parētes nō ꝓtineri vident⁹. Ce. Priuign⁹ ēt is q vulgo ꝓcept⁹ ex ea nat⁹ ē: q postea mihi nupsit. que ⁊ is q⁹ cū in ꝓcubitu erat mater ei⁹ nat⁹ est ex ea: eaqz postea alij nupta sit. Pomponius.

Seruius recte dicebat soceri ⁊ socrus: ⁊ generi ⁊ nurus appellationē ēt ex spōsalib⁹ acquiri⁹.

Temata" cognatio· Au. nū directo limite in duas lineas separant⁹: quaꝝ altera ē supior altera iferior. ex supiore vo ⁊ scōo gradu" trāsuerse linee pendēt: qs oēs latiore tractatu habito i librū singularē cōterimus. Idez.

Aris cōsult⁹ cognatoꝝ grad⁹ ⁊ affinū⁹ nosse dz. q: legib⁹ hr̄ditates ⁊ tutele ad quēqz primum agnatū redire ꝓsueuerūt⁹: sz ⁊ edicto ptor p:rimo⁹: cuiqz cognato dat bonoꝝ possessionē. ¶ Preterea lege iudicioꝝ publicorū ꝛ affines ⁊ agnatos testimoniū inuiti dicere nō cogunt⁹. ¶ Nomē cognatiōis a greca voce dcīn vr̄ differ. sic

eni illi vocāt quos nos cognatos appellam⁹. cognati sūt ⁊ qs agnatos lex. xij. ta. appellat. sz hi sūt⁹ q p pfez cognati ex eadē familia sūt. q āt p feminas ꝓiūgunt⁹ cognati nō nominānt⁹. primiores ex agnatis sui dr̄⁹. ¶ Inter agnatos⁹ igit⁹ et cognatos hoc interest qō iter gen⁹ et spēz. nā q ē agnat⁹ ⁊ cognat⁹ ē. nō vtiqz āt q cognat⁹ ē ⁊ agnat⁹ ē. alterū. n. ciuile: alterum nāle nomē est. ¶ Nūcvo ñ parcim⁹ bis nomini b⁹. i. cognatoꝝ ēt i fuis. itaqz parētes ⁊ liberos ffesqz ēt fuoꝝ dicim⁹: sz ad leges fuiles cognatiōes nō ptinēt⁹. ¶ Cognatōis origo ⁊ p feminas solas ꝓtigit. frater. n. ē ⁊ q ex eadē mre nō nat⁹ ē. nā q cūdē pcreni hūt: sz diuersas mres etiam agnati sūt. ¶ Parētes vo vsqz ad tritauū apō romanos, ppio vocabulo nominant⁹. ulteriores q ñ hūt spāle nomē: maiores appellātur⁹. Itē liber⁹ vsqz ad trinepotē vltra hos posteriores vocātur. ¶ Sūt ⁊ ex laterib⁹ cognati: ut ffres sororesqz ⁊ ex his, pgeniti. Itē patrui. amitte. auūculi ⁊ matertere. Nā q tiēs q̄rit⁹ q̄to gradu q̄qz p̄sona sit: ab eo icipiēdū ē cui⁹ de cognatiōe q̄rim⁹. ¶ Et si ex iferiorib⁹ aut superiorib⁹ gradib⁹ ē fcta linea: sursum versum vel seorsum tēdētiuz facile inueniemus gradus si p singulos, primū quēqz numeram⁹. naz q mihi, primo gradu ē: primus eius scōo gradu ē mihi. sil'r. n. ascēdentib⁹ singulis accrescit numerus. ¶ Idē faciēdū i trāsuersis gradibus: sic frat scōo gradu ē: qm̄ pris uel mris p̄sōa p qs cōiungit⁹ prior numeret⁹. ¶ Gradus āt dicti sunt ad sil'itudinē scalaꝝ: locorūue, peliuiū: quos ita igredimur vt a, primo i proximū. i. in eū q quasi ex eo nasci⁹ trāseamus. ¶ Trāseamus nunc ⁊ singulos gradus numeremus. Pdrio gradu cognatiōis sūt sursum versum: duo pr̄ ⁊ mater. deorsum vsuz: duo filius ⁊ filia: q tū ⁊ plures esse p̄nt. ¶ Scōo gradu. xij. p̄sōe ꝓtinētur hc. auus: ꝫ est pris ⁊ matris pr̄. Item auia fil'r tā paterna q̄ꝫ materna. frater quoqz p vtrūqz parētez accipit⁹. i. aut per mrez tm̄: aut p pr̄em: aut p vtrūqz. i. ex vtroqz parēte eodem. sed hic numeruz nō auget q· nihil differt hic ab eo q eundem parentem haberet tm̄: nisi q· is eosdē cognatos hz tam p̄nos q̄ꝫ maternos: ⁊ iō euenire solet in his qui diuersis parentib⁹ nati sūt: vt qui meo fri frater sit: meus cognat⁹ nō sit. ponme ffem hēre ex eodem tm̄ patre: fratrem alium habere ex eadē matre: illi inter se fratres sunt: mihi alter cognat⁹ ñ ē. bi sorori similiter numerantur ut frater. ¶ Nepos quoqz dupliciter intelligitur ex fi/

r ¶ Non cogunt. ut. ff. de testibus. l. lege iulia. ac.
s ¶ Nomen. sz hi sūt. sz agnati. ⁊ fa. insti. de le. agn. suc. circa prin.
t ¶ Sui dicunt. male ergo dicūt qui dicūt suos nō esse agnatos: imo sunt ⁊ primi: vt ⁊. ff. de suis ⁊ le. l. filius.
u ¶ Inter agnatos. contra. ff. vnde leg. l. inter agnatos. sel. ibi.
x ¶ Nūc parcim⁹. als vtimur. ⁊ als nunc vero non parcimus bis ꝛc.
y ¶ Non pertinent. nisi quo ad nuptiarū phibitionē. vt insti. ō nup. §. seruiles. ac.
z ¶ Maiores appellantur. ut. ff. de in ius vo. l. qqz. §. fi. contra. sol. ibi.
a ¶ Item liberi. si vis scire de aliquib⁹ nō eodē pre natis quoto gradu consanguinitatis sibi iungantur recurre ad stipitez. ⁊ si equaliter distant ab aliquo. quoto gradu ab eo. toto interse distāt. sed ieqliter quoto gradu distat remotior a stipite toto inter se. Cum autem sunt nati ex eodem pre: nō dicunt⁹ gradu inter se distare. cum si duo fuerunt: uel etiam mille vnuz gradū faciant. ⁊ nō q ē in eodem gradu duebus modis dr̄. primo q duo faciunt vnū gradus: vt in fratribus eodē pre natis. vel q sint in eadez linea cōsanguinitatis. vt filij duorum fratrū: ⁊ tñ sunt eodem gradu ad stipitem. Itē fm canones. riiij. p̄sone ad minus faciunt. vj. gradus: fm leges. vij. Item nō q pr̄ nō est in gradu fm quosdaz sed male. nā est i primo gradu ascendentiū: filius in p̄mo gradu descendētiū: vt. xxxv. q. v. c. ad sedē. ⁊ insti. e. §. i. Itē ubi recurrit ad stipitem nunq̄ stipes p:ro gradu ꝓputat. Itē hz leges q: de successione tractatur: ꝓputatur. vj. ⁊. vij. grad⁹. ⁊ etiā. ff. vt insti de suc. cog. §. fi. sed fm canones antiquos vsqz ad. vij. quia de nupt. tractat. xxo. et h. sed hec est glo. fm canones. nam aliter computant⁹ gradus fm leges. vt. ff. per hanc legez.

lio vel filia natꝰ. idē est ⁊ in nepte. ¶ Tertio gradu psone ꝓtinē tur. xxxij. q gradꝰ q̄drifariā itelligit. Est. n. aui pr̄ni vl' mr̄ni pater. Itē auie pr̄ne vl' mr̄ne pr̄. ¶ Proauia quoq; q̄tuor psonas cō plectit. ē. n. aut aui pr̄ni aut auie pr̄ne mater. Itē aui mr̄ni: ⁊ sil'r auie mr̄ne mater. ¶ Patruꝰ āt is ē pr̄is frater. ⁊ ipse duplicit itelligēdꝰ ē ex pr̄e vl' mr̄e. ¶ Auia pr̄na mea nupsit pr̄i tuo: peperit te. aut auia pr̄na tua nupsit pr̄i meo: peperit me. ego tibi patruꝰ sū: ⁊ tu mihi. Idē euenit si mlieres altera alteriꝰ filio nupserit. nā q ex his masculis nati sūt iuicē patrui sūt: q femine iuicem amite. Itē masculis femmis sil'r patrui: femie illis amite. Si vir ⁊ mr̄er: ille filiā eiꝰ duxerit: illa filio eiꝰ nupserit: q ex pr̄e adolescē tis nati erūt ex mr̄e puelle natos fratris filios: ille eos patruos: illi eas amitas appellabūt. ¶ Auūculꝰ ē frater mr̄is eadē significatiōe q̄ i patruo dixim⁹ ꝓtigit. Si duo viri alter alteriꝰ duxerit filiā: q ex his masculi nati fuerit: iuicē auūculi. q femine iuicē matertes erūt ⁊ eadē rōne masculi puellis auūculi: ⁊ ille illis erūt matere. ¶ Amita ē soror pr̄is sicut supꝰ accipiēda ē. ¶ Matertera est matris soror sil'r vt supꝰ. ¶ Illō notādū ē ñ quēadmodū patris mr̄is quoq; frēs ⁊ sorores: patrui amite: auūculi matertes dicūtur: ita frīs sororisq; filios filiasq; nomē spāle cognationis bēre. sz ita demōstrari frīs sororisq; filios filiasq;. qō qdē ⁊ i aliis accidē ex posteriorib⁹ appebit. ¶ Pronepos q̄q; ⁊ pneptis q̄drifariā itelligūt. aut. n. ex nepote ex filio: aut ex nepote ex filia ōscēdunt: aut ex nepte ex filio: aut ex nepte ex filia ꝓpagantur. ¶ Quarto gradu ps one ꝓtinent octoginta. abauꝰ cuiꝰ itellectꝰ i octo psonas porrigit. Est. n. pauī paterni aut materni pr̄: quos singulos duplici mō itelligēdos diximus. aut pauie paterne aut materne pr̄: q ⁊ ipe singule psōe dupliciter accipiūt. abauie ⁊ he hac rōne numerāt. Est enī pauī pr̄ni aui mr̄ni mater. Itē pauie pr̄ne aut materne mr̄. ¶ Patruꝰ magnꝰ ē frater aui: qui auus. Itē frēs cū duobus mōis itelligant q̄tuor psonas ꝟ nomē amplectit: ut sit aui pr̄ni vl' materni frater: q ē ex eodē patre. i. pauo ul' mr̄i matre eadē. i. pauia natꝰ ē. q vō mihi ē patruꝰ magnus is patri meo vl' matri mee patruꝰ ē. ¶ Amita magna ē aui soror: auꝰ āt. Itē soror ut supꝰ diximꝰ dupliciter itelligit. ⁊ iō hic quoq; q̄tuor psonas itelligimꝰ. Sil'r q̄ pr̄is mei ul' mr̄is mee amita est mihi erit amita magna: hic auūculus magnꝰ ē auie frater. Quatuor psone huic nomini eadē rōne sūt subiecte. mihiq; is est auūculus magnus q pr̄i meo vl' mr̄i mee auūculꝰ ē. Matertera magna ē auie soror q̄tuor modis. ⁊ hoc ob eā dē cāz itelligit. Ea que mr̄i mee vl' pr̄i meo matertera ē: mihi matertera magna uocat. ¶ Eodē gradu sūt ⁊ illi q vocāt fratres patrueles. Itē sorores patrueles: cōsobrini cōsobrine. Hi autē sūt q ex fratribus aut sororibus nascunt: quos qdā ita distixerūt: vt eos qdē q ex fratribus nati sūt fratres patrueles. Itē eas q ex fratribus nate sūt: sorores patrueles. Ex fratre āt ⁊ sorore amitinos amitinas. Eos vō ⁊ eas q q̄e ex sororibus nati nateue sūt ꝓsobrinos consobrinas q̄si ꝓsororinos. sz pleriq; hos oēs ꝓsobrinos vocāt sic̄ tre batius. Sub hac appellatiōe nominū psōe cadūt sexdecī. be patrui filius: Itē filia bifariā sicut supꝰ numerāt. nā pr̄is mei frat eē pōt ul' ex eodē pr̄e ul' ēt ex eadē mr̄e sola: amite filius. Itez filia auūculi filius Itē filia matertere filius. Itez filia amite auūculo matertere. ceteris tū duplici itellectu rō ē ꝟuāda itellectus fm patrui nomē. ¶ Fratris sororisq; nepos ac neptis eodē gradu sūt sz ⁊ frater. Itē sor nepotue ⁊ neptis duplicit accepti ꝓtinebūt psonas sexdecī. Sic fratris eodē parente nati nepos ex filio: nepos ex filia. Frīs eodē pr̄e nati neptis ex filio: neptis ex filia. Frīs alio pr̄e eadēq; mr̄e nati. neptis ex filio. neptis ex filia. Eadēq; cā octo psōe efficiunt: ut alie octo accedāt. Et ex sorore natoruz nepotes neptesq; sil'r numerant a nobis. Frīs āt mei nepos neptisq; mee pr̄uū magnū appellāt. Fratrū sororūq; meoꝝ nepotes neptes. Itē mei: iter se ꝓsobrini sūt. ¶ Abnepos abneptis hi sūt. pnepotis pneptis filiꝰ filia. nepos neptisue. nepos neptis filij filieue: pnepos pneptis. nepote vl' ex filio nato vel ex filia: nepte vel ex filio nata vl' ex filia acceptis: vt ad singulas personas gradu ōscēdamus sic. Filius nepos pnepos abnepos. filius nepos pnepos abneptis. filius nepos pnepos abnepos abneptis sil'r he psōe numerabunt pposita filia ⁊ sic fiēt sexdecī. ¶ Quinto gradu psōe ꝓtinent. c. octogīta q̄tuor. attanus. s. ⁊ attauia. attauus ē abauī vl' abauie pr̄: pauī vl' pauie auus. aui auieq; pauus. matris vl' pr̄is abauus. huius appellatio psōas ꝓplectit sexdecī enumeratiōe fcā tā p mares q̄z p feminas: ut sic ad singlas psōas ꝓueniamus: pr̄ auus pauus abauus attauus. pr̄ auia pauꝰ abauia attauus. pr̄ auia pauus abauus attauia. pr̄ auia pauus abauia attauus. pr̄ auia pauia attauus. sil'r mr̄is psōa pposita numeratio fiet. Abauia totidē psōas ꝓtinet eadē rōne numeratas. i. sexdecī. ¶ Patruꝰ maior ē pauī frater. ¶ Patris vl' mr̄is patruus magnus sub ꝟ noie erūt psōe octo. ⁊ sic noie enumerabunt. pr̄ auꝰ pauus abauꝰ frater pauī: pr̄ auꝰ. pauꝰ abauia. frat pauie. pr̄ aui pauꝰ: abauꝰ pr̄ pauī: pater auie pauꝰ. abauia mr̄ pauie. totidē erūt in mr̄is psōa: ⁊ pauo eiꝰ ppositis. iō āt frēz pauie enumerātes añ abauū ponimꝰ: q ut supꝰ significamꝰ nō aliter pueniet ad eū ō q̄ q̄rit: nisi p eos trāsitū fuerit: ex quibꝰ nascit abauūculꝰ maior. i. pauie frater: pr̄is ul' mr̄is auūculus magnꝰ. Eadē dīnumeratiōe hic q̄q; octo psōas ꝓputabimꝰ. ꝟ tm̄ īmutato: ut is p fratre pauie pponat. Amita maior ea ē soror patris vl' mr̄is. ē amita maior ea pauī soror amita magna. q ad numer⁹ ⁊ expositiōez psōar⁹ eadez erūt: īmutato ꝟ ut pauī soror ad extremū ponat. Matertera maior ꝟ ē soror pauie pr̄is vel mr̄is matertera magna. Numerꝰ psōar⁹ idē ē ut i nouissimo pōat pauie soror. hos oēs patruos maiores quos retulimꝰ qdā appellāt ita: ppatruꝰ pauūculꝰ pamita pmatertera. quos tū ego ita nomino illi ꝫ frīs vl' sororis pnepotē me dīmōstrāt. ¶ Patrui magni filiꝰ filia sunt frīs aui filius filia: pauī pauie nepos neptis ex filio filia pr̄is vl' mr̄is cōsobrinus cōsobrina octo psonas. ⁊ hic cōputabimꝰ q auus ⁊ frater vt iā dictū ē dupliciter accipiunt. ⁊ ideo patrui magni filius q̄tuor iplet totidē filia. Amite magne filiꝰ filia. hi sūt aui sororis filius filia: pauī pauie nepos neptis ex filia pr̄is vl' mr̄is ꝓsobrinꝰ ꝓsobrina. numerus psōar⁹ idē ē q supꝰ. Auūculi magni filius filia. hi sūt auie patris filius filia pauī aut pauie nepos neptis ex filio pr̄is vl' mr̄is ꝓsobrinus ꝓsobrina numerus idē. ¶ Matertere magne filius filia. hi sūt auie sororis filius filia pauī pauie nepos neptis ex filia pr̄is vl' mr̄is ꝓsobrinus ꝓsobrina. ꝓputatio eadē psonar⁹ quas enumerauimus. ¶ Patrui magni filius eius ō cuius cognatiōe q̄rit pꝓor ꝓsobrinus vocat. nā ut ⁊ massurius ait quē qs appellat pꝓrē sobrinuz q ē pr̄is vel mr̄is sue ꝓsobrinus aut ꝓsobrina: ab eo ꝓsobria ꝓsobrieue filius filias nōinat. ¶ Patrui nepos neptis hi sūt aui pr̄ni vl' auie pr̄ne, pnepos, pneptis ex nepote vl' ex nepte filia natis ꝓsobrini ꝓsobrie filius filia octo psōas ꝓtinebūt q̄tuor nepos q̄tuor neptis. q ⁊ patruus dupl'r accipit ⁊ nepos vl' neptis sub singulis patruoꝝ psōis duplicat. ¶ Amite nepos vel neptis hi sūt aui pr̄ni ul' auie pr̄ne, pnepos, pneptis ex nepote vl' ex nepte filia natis ꝓsobrini ꝓsobrie filiꝰ filia. numerꝰ idē ē. ¶ Auūculi nepos neptis hi sūt aui mr̄ni vl' auie mr̄ne, pnepos, pneptis. cetera ea q̄ i patrui nepote vl' nepte his oibꝰ diximꝰ quos ō patrui nepote, pposuimꝰ. is ō cuius cognatiōe q̄rit, pꝓr sobrinus ē. nā pr̄is vl mr̄is eoꝝ ꝓsobrinꝰ ē. ¶ Frīs, pnepos, pneptis hi ꝓtinebūt psōas sexdecī frē dupl'r ⁊ pnepote ⁊ pronepte singulis q̄drifariā ut supꝰ ōmostrauimus acceptis. ¶ Sororis pnepos, pneptis sil'r sexdecī psōas ꝓtinebūt. ¶ Atnepos atneptis hi sūt abnepotis ul' abneptis filius filia, pnepotis vl', pneptis: nepos, pneptis nepotis vl' neptis. pnepos, pneptis filij uel filie: abnepos abneptis. numerabunt ſb hac appellatiōe. xxxij. psōe: q abnepos. xvj. bz: ⁊ totidē abneptis. ¶ Sexto gradu ꝓtinēt psōe. xl viij. tritauus aūt ē tritaui pr̄is uel mr̄is attauus aui uel auie abauus, pauī ul' pauie auus abaui uel abauie auus attaui ul' attauie pr̄: dictus tritauus q̄si tertiꝰ auus. psōas vō ꝓplectit. xxxij. geminat. n. necesse ē q i attauo fuit īmutatiō p singulas psonas attaui iā fcā: vt sexdecies tritauꝰ iteliligat attauo ⁊ totiēs attauie tritauia sil'r enumerata faciet psōas. xxxij. patruꝰ maximus. i. abaui frē attaui ⁊ attauie filiꝰ pr̄is vl' mr̄is. patruus maior psōas ꝓtiebit. xvj. sic pr̄, pauꝰ auꝰ abauꝰ attauꝰ abaui frē pr̄ aui, pauꝰ abauꝰ attauo frē abaui: pr̄ aui, pauꝰ: abauꝰ attauo. frē aba. pr̄ aui, pauie abauꝰ attauia. frē abaui totidē erūt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

4218 D 306 II

matris appellatione ꝓpoſita. ¶ Auũculus maxim⁹ eſt ab auie frater patris. vel matris auunculus maior ⁊ numeruſ idem ⁊ perſonaruꝫ expoſitio eadẽ que ſupra: hoc dũtaxat immutato vt ꝑ aui fratre abuie fratrem ponas. ¶ Amita maxima eſt abui ſoror: patris vel mr̃is amita maior: cetera vt in patruo maximo: immutato tm̃ hoc vt vbi eſt abaui frater: ponatur abaui ſoror. ¶ Matertera maxima eſt abauie ſoror patris vel matris matertera maior cetera vt ſupra ad extremum dũtaxat proauie frater: ꝓpoſita abuie ſorore. Hos oẽs quos a patruo magno ꝓpoſuimus qdaꝫ bis noĩbus deſignãt: abpatruus abauunculus abmaterte ra itaqꝫ ⁊ nos indifferẽter hos ponemus. Quos aũt ego appello abpatruos abauũculos abamitas abmr̃teras: illi demonſtrant me fratris ſororiſqꝫ abnepotẽ. ¶ Patrui maioris filius filia: bi ſunt proaui fratris filius filia: abaui abuie: ꝑ proauuꝫ nepos neptis ex filio. Perſone ſub hoc erũt ſexdecim enumeratiõe ſic dicta. vt in gnto gradu cum patruũ maiorẽ demonſtrare fecimus adiecto dumtaxat filio filia: quia filius patrui maioris totidem neceſſe eſt ꝑſonas complectaĩ quot patruus maior. i. viij. totidẽꝫ ex filie perſona cõputatis: is numerus efficietur quem ſupra poſuimus. ¶ Amite maioris filius filia. bi ſunt proaui proauie ſororis: filius filia abaui abauie: per proauũ nepos neptis ex filia: ⁊ hic eadem ratione ꝑſonas enumeramus totidẽꝫ ¶ Auũculi maioris filius filia: bi ſunt proaui proauie fratris filius filia: abaui abauie. per proauiã nepos neptis ex filio. eadem hic dinumeratio facienda eſt: que in patrui maioris filio filia. ¶ Mr̃tere maioris filiⁱ filia. abaui abauie. Per proauiam nepos neptis ex filio circa numerum perſonarum expoſitio eſt vt ſupra omnes quos propoſuimꝰ a patrui maioris filio auo auie eſſe eius de cuius cognatione queritur fratribus ⁊ ſororibus eorum conſobrini conſobrineue ſunt: at patri matriqꝫ eiuſdem patribus ⁊ ſororibꝰ vtriuſqꝫ ꝑ prior ſobrinꝰ patrui magni nepos vl̃ neptis auũculi magni nepos vl̃ neptis. Amite magne nepos vel neptis mr̃tere magne nepos vl̃ neptis. Hec ſingula noĩa cõtinent ꝑſonas. lxiiij. nã cũ patrui magni. verbigr̃a perſona q̃ drifariã itelligaĩ: nepotis bifariã geminaĩ is numerus: nepote dũtaxat adnumerato. ⁊ q̃druplaĩ is q̃ gemiatus erat. duplicaĩ ẽt nepte cõputata: ⁊ tm̃ vniꝰ dinumerationẽ, ꝓponimus exẽpli gr̃a. pr̃ auus, pauus frater aui. q ẽ patruꝰ magnus filiⁱ eius: nepos eiuſdẽ ex filio. Item neptis totidẽ. Et eadẽ ratione exponunt matris nomie antepoſito. i. vt aui materni frẽs: nepotes ⁊ neptes computemus. Itẽ in amita magna. i. aui ſorore nepotes nepteſqꝫ enumerabimus. Idẽqꝫ in auũculo magno. i. auie fratris. Eadẽ ratio eſt in mr̃tera magna. i. auie ſorore: ex qbꝰ vniuerſus numerꝰ cõplectr̃. lxiiij. bi oẽs, paui: aut, pauie erꝰ de cuius cognatione querr̃, pnepotes ⁊, pneptes eiuſdẽ aui: auie fratres ſororeſue: nepos nepoteſue. ⁊ cõtra eoꝝ eiuſdẽ auus auia: patruꝰ magnus: amita magna: auũculus magnꝰ: mr̃tera magna erũt autẽꝫ pater materue eiuſdẽ fratreſqꝫ ⁊ ſorores vtriuſqꝫ eorum proprij conſobrini. ipſe is ſobrinus eſt ⁊ inuicem huic illi ſobrini. ¶ Patrui pronepos patrui, pneptis continent perſonas octo. nam vtriuſqꝫ ſexus fiũt ſexdecim: ſic pater auus patruus filiⁱ patrui: nepos eiuſdem ex filio: pronepos eiuſdẽ ex nepote filio nato. Item proneptis pater auus patruus filius patrui nepos eiuſdem ex filio pronepos ex nepote filio nato. Item proneptis pater auus patruus: filia patrui nepos eiuſdem ex filio: pronepos ex nepote filia nato. Item, pneptis pater auia patruus: filia patrui nepos eius ex filio: pronepos ex nepote filio nato. Itẽ proneptis pr̃ auus patruus filius patrui: neptis eiuſdẽ ex filio:, pnepos ex nepote filio nato. Itẽ, pneptis pr̃ auia patruus filius, ppatrui nepos eiuſdẽ ex filio:, pnepos ex nepote filio nata. Itẽ, pneptis: pr̃ auus patruꝰ filia patrui neptis eiuſdẽ ex filia:, pnepos ex nepote filia nata. Itẽ, pneptis: pater auia patruꝰ filia patrui neptis eiuſdẽ ex filia, pnepos ex nepte filia nata, itẽ neptis. ¶ Amite, pnepos, pneptis totidẽ ꝑſonas eadẽ rõne ⁊ is cõtinet: tm̃, ꝑ patruo amita ſũpta. Itẽ auũculi, pnepos, pneptiſ. itẽ, ppatruo auũculo poſito. Matertere, pnepos, pneptis. ⁊ hic vbi patruus poſitꝰ eſt: matertera numerata eundem numerũ ꝑſonaꝝ inuenimꝰ. bi omnes eius de cuiꝰ cognatione q̃rr̃: conſobrinoruꝫ nepotes neptesue ſunt. ¶ Fratris ſororiſqꝫ abnepos abneptis: efficiũt ꝑſonas. lxiiij. vt ex ſupraſcriptis appere põt. bi ſunt filij filieue atnepos atneptis: nepotis neptis. abnepos abneptis:, pnepotis, pneptiſue:, pnepos, pneptis: abnepotiſ abneptis: nepoſ neptis: atnepos atneptis: filius filia. he, appellationes demonſtrãt ꝑſonas. lxiiij. nã. xxxij. trinepoſ cõplet: totidẽ trineptis. ¶ Trinepos trineptis: abnepote. n. numerus q̃druplatꝰ in ſe efficit. xxxij. ipſo nepote duas ſignificante:, pnepote q̃ttuor. abnepote octo atnepote ſexdecim. bis accedũt trinepos trineptis: vna ex atnepote nata: altera ex atnepte nata. Per ſingulos aũt gradus tõ gemiatio fit qr̃maribꝰ adijciunt femine ex qbꝰ, primꝰ gſcꝫ, pgenitꝰ eſt: ⁊ enumerabunt ſic filiⁱ nepos pronepos abnepos atnepos trinepos. Item trineptis filia nepos, pnepos abnepos atnepos trinepos Item trineptis filiⁱ neptis, pnepos abnepos atnepos trinepos. Itẽ trineptis filia neptis, pneptis abnepos atnepos triepos. Itẽ trineptis filiⁱ nepos, pneptis abnepos atnepos trinepos. Itẽ trineptis filia nepos, pneptis abnepos atnepos trinepos. Itẽ trieptis filius neptis:, pneptis abneptis atnepos trinepos. Itẽ trineptis filia neptis, pnepos abneptis atnepos trinepos. Itẽ trineptis filius abnepos, pneptis abnepos atneptis trinepos. Itẽ trineptis filiⁱ neptis, pneptis abnepos atnepos trineptis. Itẽ trineptis filius nepos, pnepotis abnepotis atneptis trinepos triepotis abnepos atneptis trinepos. Itẽ trineptis filiⁱ neptis, pneptis abneptis atnepos trinepos. Itẽ trineptis filiⁱ neptis, pneptis abneptis atnepos trinepos. Itẽ trineptis filiⁱ neptis, pneptis abneptis atnepos trinepos. Itẽ trieptis filius nepos, pneptis abnepotis atneptis trinepos. Itẽ trieptis filius neptis, pnepris abnepotis atneptis trinepos. Itẽ neptis filia, pneporis nepos abneptis atneptis triepos. Itẽ trineptis filiⁱ nepos, pneptis abnepos atneptis trinepos. Itẽ trieptiſ filia nepos abneptis trinepos. Itẽ trineptis filiⁱ nepos, pnepos abnepos atnepos trineptis. Itẽ neptis filia neptis, pneptis atneptis triepos. Ite trieptis filiⁱ neptis, pnepos abneptis atneptis triepos. Itẽ trieptis filius neptis, pnepos abnepos: atneptis trinepoſ. Item trineptis filia neptis, pneptis abneptis atnepos trinepoſ. Itẽ trieptis filiⁱ neptiſ abnepoſ: atneptiſ triepos. Itẽ trineptis filia neptis, pneptis abnepos triepos. Itẽ trieptis. ¶ Septio gradu ꝑſone ꝓtinẽt mille. xxiiij. be tritaui. itẽqꝫ tritauie pr̃ ⁊ mr̃ ꝑſonas efficũt. cxxviij. tritaui. n. pr̃es tot ſũt quot ipſi tritaui. Itẽ eiuſdẽ mr̃es totidẽ fiũt. lxxxiiij. idẽ numerus tritauie pr̃is mr̃iſqꝫ. ¶ Attaui attauie fr̃ ſorore: bi ſũt tritaui filiⁱ filia abaui abauie patruꝰ auũculꝰ amita mr̃tera, paui, pauie patruꝰ magnꝰ auũculus magnus amita magna mr̃tera magna aui auieue propatruus, pauũculꝰ abamita abmr̃tera. fiũt ꝑſõe attaui fr̃is. xxxij. nã. xvj. q̃s attauus explet accedũt totidẽ pp fr̃is duplicẽ ꝑſonaꝫ neceſſe eſt. nã ſexdecim fr̃es attaui ex patre cõputẽt ⁊ ſexdecim ex mr̃e ſimiliter attaui ſorores. xxxij. fiũt lxiiij. ⁊ totidem attauie fratris. itẽ ſororis. ¶ Patrui magni filius filij. bi ſunt attaui nepos neptis ex filio abaui fratris filiⁱ filia. bi ſũt attaui nepos neptis ex filio abaui ſororis filius filia: auũculi maximi filius filia. bi ſũt attauũi nepos neptiſ ex filio abauie ſororis filiⁱ filia. ¶ Mr̃tere marie filius filia bi ſũt. abaui nepos neptis ex filia abauie ſororis filius filia. he oẽs ꝑſone q̃s patrui maximi filios enũeraui mus, paui, pauieqꝫ eius de cuius cognatiõe q̃rr̃. ꝯſobrie ſũt aui auieqꝫ eiuſdẽ, ppior ſobrinus ſobria. ſingule appellatiões ꝯtinẽt ꝑſonas ſexdecim: qr̃ cũ patruus maximus ſexdecim efficiat filius eius eandẽ habeat nũerationẽ: totidẽqꝫ filie ⁊ ſit ex oĩbus his quas a patrui maximi filio comprehẽdimus. ductiſ ꝑ octo ſexdecim fiũt. cxxviij. ¶ Patrui maioris nepos ꝑſonas cõtinet. xvj. Eſt enĩ abaui abauieue, pnepos: ⁊ cũ abauus octieſ numereꝝ: nepos bis octies ꝯputatis ſupdictũ nũeꝝ efficiũt. patrui maioris

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Unde vir ⁊ uxor. Licet vir uxori ⁊ econtra succedat: tamen vltra iura affinitatis secus est. ut. C. communia de succes. l. affinitatis.

a ¶ Ut bonorum possessio. ex testamento. talis iniusti viri ul' uxoris: ut. s. de his quibus ut indig. l. claudi⁹. ⁊ de usu fruc. leg. l. uxori. ac.

b ¶ Capi ex testamento ⁊ ab intestato. sic repellitur mulier si nubat intra annum cum nec legitimas habeat hereditates vltra tertium gradum vt. C. ē se. nup. l. i. in fine. Item preferuntur uxori omnes consanguinei vt. C. e. l. i. Item quidam alij qui sunt. C. de here. ēcu. per totum. Item socius liberalitatis imperialis. ut. C. si libe. imperiali. l. i. li. r. als ipsi inuicez succedunt excluso fisco ut. C. e. l. i. hoc iure veteri. sed iure auc. est aliquid plus: ut. C. e. autē. preterea.

c ¶ Ut autem hec. mortis tempore sic. s. de rebus du. l. si cognatis. ⁊. s. unde cog. l. capitis ⁊ in auc. de nup. §. quia vo.

d ¶ Durat. quo ad quedaz ut non possit alij nubere. ut. j. sub ijcit. vere tñ solutum est: ut. s. de diuor. l. fi. in prin.

d ¶ Si liberta. alias ⁊ in libro dñi ac. dcest istud si. ac.

e ¶ Retinet. ut ⁊. s. de diuor. l. patrono. ⁊. C. ō opi. li. l. liberte. ⁊ sm hoc dic retinet quo ad ꝯdam. ut. s. dixi.

f ¶ Inuito patrono. ut. ⁊. s. de diuor. l. fi. in prin.

g ¶ Certo modo. puta per verba apta ad hoc vt. s. de diuor. l. ij. ⁊ facit. j. de adulte. l. pe.

¶ De veteranorum ⁊ militū successore.

b Oliti. concedendum. super bonis castrensibus tñ ⁊ iure militari. ⁊ si hoc sit concessum a principe vel a iudice ⁊ sit damnatus de militari crimine: vt. s. eo. l. ⁊ militibus. ⁊. s. de testamen. l. ex militari. in pn̄ci. ⁊ de iniusto testa. siquis ex. § quotiens. ⁊. j. in fi. huius. l.

i ¶ Cognatos. vsq; ad quintū gradum non vltra vt. j. l. proxi. Item hoc est in castrensibus sed paganica fisco applicantur ut. C. e. l. ⁊ militibus. dic ut ibi accur.

k ¶ Ex militari. ꝯ multa sunt. vt. j. de re mili. per totum.

l Bona. castrensia. secus in paganicis; vt nō. l. proxima.

m ¶ Legitimus. s. agnatus sed contra insti. de succes. cog. §. fi. vbi aliter agnati ⁊ aliter cognati. immo ambo in alio gradu ꝯ hic ⁊ sic in duobus est cōtra. So. hic speciale.

¶ Quibus nō competit bonorum possessio.

nepos neptis. itē auunculi maioris nepos neptis: eadē ratiōe psonas cōplebunt. xxxij. amite maioris nepos neptis eadē rōne: ita materter maioris nepos neptis. ⁊ sic ex oīb⁹ colligunt. cxxviij. bis psonis auus auia ei⁹ de cuius cognatiōe q̄rit̄ pores sobrini sunt: pr̄ mater sobrinus sobrina. is de cui⁹ cognatiōe q̄ritur sobrino nat⁹ est. hic primo noīe dif finit parēti suo sobrin⁹: vt trebati⁹ ait. rationē q̄q; nois hanc reddidit q⁹ vltimi gradus cognationum sobrinor̄ fiunt: itaq; sobrini filiuz recte, primū nomen abeo ipō huius sobrini fili⁹ vicē: ⁊ iō eos qui ex sobrinis nati sunt inter se, primū nomē appellāt. Nos. n. nullū proprium habere nomē quo iter se vocent̄ patrui magni: pnepos, pneptis. auūculi magni, pnepos, pneptis. amite magne:, pnepos, pneptis. matertē magne, pnepos proneptis. ex his oīb⁹. cxxviij. pōe efficiūt: q⁹ singule appellatiōes. xvi. cōplēt. nā cū erēpti gra patruus magnus q̄drifariā intelligit̄ ad singulor̄ patruū maiorū psonas q̄druplicat̄ pnepos. Itē pneptis. xxxij. psonas reddit totq; quater numerate illā que posita est sūmā efficiūt: eor̄ patres matresq; eius: de cuius cognatione q̄rit̄ sobrini sobrineq; sunt. ipse vo is de sobrino sobrinaue natus patrui abneos: abneptis. auunculi abnepos abneptis. amite abnepos abneptis. matertere abnepos abneptis. hec simila vocabula senas, denas cōtinēt psonas. verbigratia eni patrui abnepos sic enūcrabit̄: vt bifariā patruo accepto quater pnepos totiēs pneptis ducat̄: ⁊ sic ad eor̄ filios veniatur: sexdecies cōputatos eadē rōne ad filiaz. Itē in ceteros ⁊ per hec ex oībus perficietur numerus psonar̄ cxxviij. hi sunt de cuius cognatione querit̄ cōsobrinor̄ nepotes neptesq; eorum de cuius cognatione q̄rit̄ patrui maximi auūcli maximi amite maxime: matertē maxime: filius filia. itez, paui, pauie cōsobrinus fratris sororisq; abnepos abneptis: psonas cōtinēt. cxxviij. ⁊ trinepotis filius. Itē filia trineptis filius. Itez filia. hi. cxxviij. fiūt. qō cū trinepos trineptisq;: vt supra demonstrauimus. lxviij. impleant̄ filius caruz ea dez enumeratione totidēq; filia cē putabitur.

¶ Unde vir ⁊ uxor.

Ulpianus.

Ut bonorū possessio peti possit. vñ vir ⁊ uxor: iustū cē mr̄imoniū oz ꝯctū ceterū si iniustū fuerit matrimōiū: nequaq; bonor̄ possessio peti poterit: quēadmodū nec ex testamēto⁹ adiri hēditas vl' fz ta. peti bonorum possessio pōt. Nihil. n. capi⁹ pp iniustū mr̄imōiū pōt. ¶ At aūt hec⁹ bonor̄ possessio locum habeat vxorē ex⁹ mortis tpe⁹. ¶ Sz ⁊ si diuortiū q̄dē secutū sit: verūtamen durat⁹ matrimonium. hec successio locū nō hz. Hoc aūt in huius modi speciebus procedat si liberta ab inuito patrono diuertit. lex iulia de maritandis ordinib⁹ retinet⁹ istā in mr̄imonio: duz eā, phibet alij nubere inuito patrono⁹. ¶ Itē lex iulia de adulteriis si nisi certo modo⁸ diuortiū factū sit: pro infecto habet.

¶ De veteranor̄ ⁊ mili. successore

Milites q capite puniri meruit testamentum facere concedendum⁵ paulus ⁊ menander scribunt: eius q; bona intestati: si punitus sit ad cognatos⁴ eius ptinē: si tñ ex militari⁸ delicto nō ex cōi crimine punitus sit. Papinianus.

Bona militis intestati defuncti castrēsia⁴ a fisco non vendicantur cum heres legitimus⁵ ad finem quinti gradus exist̄at: aut proxim⁹ cognatus eiusdem gradus infra tē pus possessionem accepit.

¶ Quibus nō competit bo. pos.

Iulianus.

Seruo meo hēde instituto dolo feci ne testamentū mutaret: eūq; postea mānumisi: quesitū est. an actiōes ei ōnegād̄e eēnt: respondi hic casus vbis edicti non cōtinetur: sed est equū si dñs dolo fecerit ne testamētuz mutaret: quo suus eius hr̄s scriptus erat: q̄uis manumissus adierit hēditatē ei denegari⁸: cum etiā emancipato⁹ filio denegetur: si pater dolo fecerit ne testamentum mutaretur.

¶ At ex legibus senatusue ꝯsultis bonor̄ pos. detur. Octavia.

Prator ait: vti me quaq; lege senatusue ꝯsulto bonoruz possessionez dare oportebat ita dabo⁹.

¶ Nūquaz bonor̄ possessio q̄ ex alia pte edicti agnita est impedit⁹ istam bonor̄ possessionē.

¶ Nū ex lege. xij. ta. q̄s habet hereditatē hinc non petit. sed inde⁵ tum quem ei heredem esse oz: quippe cū non al's hinc⁸ competat bonorū possessio: q̄ si lex⁵ spāliter deferat bonorum possessionem.

¶ Quis ordo in bo. pos. seruet.

Modestinus.

Intestati bi gradus vocant̄. pmū sui hr̄des. secūdo legitimi. tertio, primi cognati. deide⁸ vir ⁊ uxor. ¶ Siue ta. testamēti nō extent siue exter̄t. si fz eas vl' ꝯ eas bonor̄ possessionē nēo accepit intestati detur bonor̄ possessio.

¶ Intestati pr̄is libis bonor̄ possessio dar̄: nō tñ bis q in potestate parētis vsq; in mortis tps fuerūt: sed etiam emancipatis. r.

Ulpianus.

n Seruo. venera. s. actiones. s hoc enim queritur. ⁊ habes. s. si qs alitest. probi. l. i. §. i. ⁊ facit. e. ti. l. i. in prin. ⁊. l. ij. ⁊ iij. ⁊. C. si quis alite. p hi. l. i. ac.

o ¶ Emancipato. post fz tēpore prohibitiōis erat in potestate. arg. C. ne filius pro patre. l. ne contra. ⁊ facit. s. de acquirē. here. l. si seruus eius qui capere.

¶ Aut ex legibus. ꝛc.

p Prator. dabo. hec est illa bonoruz possessio septima extraordinaria que optima ratione inducta dicitur. ut insti. de bo. pos. §. septima. ⁊ habet locum nunc ex testamento. ⁊ nunc abintestato: vt patet in defuncto apō hostes: qm lege cor. habet heredem. ut. C. de testa. l. lege ⁊. c. de cap. l. nec nos. Itez exemplū ex testamento: vt. C. de inoffi. testa. si mater. ut̄ aliud. s. de bo. pos. l. sed cum patrono. sed pone ī casibus illis tribus in q bus est hodie necessaria. sm ta. ut no. C. vnde legitimi. l. finali.

q ¶ Impedit. q. d. alia suo loco cōpetēs non spedit hanc quin suo loco ō tur. vel dic q⁹ si ille cui b competit ⁊ nō alia agnoscat aliam non valet illa agnitio: sed nec huic preiudicat. argu. s. si mensor fal. mo. di. l. i. §. ideo autem.

r ¶ Sed inde. i. vnde legitimi. ut ⁊. s. vñ leg. l. i. ⁊ l. generaliter. ac.

s ¶ Hinc. i. ex hoc edicto

t ¶ Si lex. s. noua post. l. xij. ta. si aūt defert lex noua hereditatez tñ tūc habet locum vnde legitimi. sed hoc raro inuenitur q⁹ deferat bono. pos sess. inuenitur tamē quā doq; vt. C. de cap. l. nec nos. si in antiquis libris forte hoc erat etiam ī aliis exemplis. s. positis.

¶ Quis ordo in bonoruz possessionibus seruetur.

u Intestati. deinde. ut. s. si ta. te. l. i. in prin. ⁊ isti. ō here. ab in. §. ad monendi. acc.

x ¶ Datur. ut. ⁊. s. si ta. test. l. i. §. ita ō inde. ⁊. C. q admit. ad bo. l. v. ac.

y ¶ Sed etiam emancipatis. ut insti. de here. abin. §. emancipati.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Tile: vt instī. de bono. pos. §. penul. ac.
b Tilē nō cedat. sz ꝓtinuum cedit ēt ignorāti factū: ut. s̄. de his q no. infa. in. l. genero. §. sed cū tempus. sed cōtra huic. l. C. de resti. mi. l. i. sz ibi in militia potuit petere: ei tamen negligenti restitutio datur cum absentie iustissima cā interuenit. R. ⁊ facit. j. de diuer. ⁊ tem. p. l. i. ⁊. s̄. de se. ta. l. pe. §. filius. ⁊. s̄. de edil. edic. l. cum mancipium. ⁊. l. cuz ser. ⁊. s̄. quibus ex cau. ma. l. sed ⁊ si per pretorem. §. ait pretor. Et no. q̄ q̄tuor sunt necessaria ut temp⁹ currat. s. q sciat sibi delatā. alꝫ secus vt h. ⁊. s̄. de iuris ⁊ fac. igno. l. i. Itē q possit agere. Itez q sit copia rei. Itē iudicis. sed hoc casu i reo nō est opus cum sine aduersario cognoscat: ut. s̄. ō bono. pos. l. iij. §. bonorum. sed quedam sunt vtilia quo ad scientiam tm̄: vt. s̄. de edil. edic. cum ser. ⁊ de calum. l. annus. ⁊ quādo appel. sit. l. i. §. dies. ⁊ de excu. tu. quinquaginta. ⁊. l. scire. ⁊ sint dicta tempora vtilia quo ad princi. tm̄ fm quosdam. acc.
c Dies. sessionum. sz dies in quibus sedit pro tribunali non numerantur: quia sedeat uel non sedeat pro tribunali cuz aditi possit currunt dies quo ad istas bo. pos. que non tribuunt ius in proprietate: vt carbonia na ⁊ ventris: vt. s̄. ō vētre in possess. mit. l. i. §. si ea. ⁊. l. vbicunq;. §. interdum. ⁊ de his etiam diebus feriatis cognoscitur: vt. s̄. de fer. l. ij. Itez illa que datur gratia agnoscende litis: vt. s̄. de inoffi. testa. l. papinia. §. i. ⁊ est sic. j. de adulte. l. miles. §. seraginta. ac.
d De plano. id est que ēt nō sedēte iudice datur sic. C. de vila. l. a procedente. Sz nunquid libellus dabitur. rñ. nō videtur: vt. C. de naufragijs. l. de submersis. cuz nec in figura iudicij agnoscantur: alꝫ secus puto. vt patet. C. de carbon. edic. l. i. ac.
e Pro tribunali. sez iudice sedēte. quales sūt cetere que tribuunt ius: vt. s̄. de bono. posses. l. iij. §. si ea. ⁊ superiores possunt delegari. iste nō vt. s̄. de offic. eius cui mandata. est iur. l. penul. §. ut bonoruz. ⁊ de off. procu. nec quicquaz. §. ubi accur.
f In bonorum pos. dici. sub. ⁊ tunc potest ⁊c.
g Si preses. accedere. ut habeat vltra annū. vl. c. diez spaciū ⁊c. sed qd si nō in proci. videt q ire nō teneat. ⁊ interim nō currat tēpus vt hic. ⁊ ar. C. de iudi. l. fi. in pn. ac. b Ad eū. ut. C. de epis. ⁊ cle. l. iubemus. in fi. i Si vēter. ambigēdū: vt ⁊. s̄. vnde cog. l. i. §. si qs primior. ⁊ si pars heredi. peta. l. antiqui. ac.
k Ante. s. q̄ sequētibus. alꝫ est nō fuerit: vt q: sec⁹: vt. s̄. vnde cog. l. i. §. si qua pregnans. l Scientiam. s. iuris ⁊ dic ignorāti

Tile tp̄s ē bonoꝝ possessionū admittēdaꝝ: ita aūt vtile tp̄s ē vt singuli dies i eo vtiles sint. s. vt p singulos dies ⁊ scierit ⁊ potuerit admittē. Ceterū q̄cunq; die nescierit aut nō potuerit: nulla dubitatio ē qn dies ei non cedat[b]. Fieri aūt pōt: ut q i initio scierit vl̄ potuerit bonoꝝ possessionē admittē: hic incipiat nescire vl̄ nō posse admittē. s. si cū i initio cognouisset eū itestatū decessisse: postea q̄si certior re nuncio allato dubitare ceperit: nūqd testat⁹ decesserit. vl̄ nūqd viuat: q: hic rumor postea irrepserat. Idē ⁊ i ꝺriū accipi pōt vt q ignorauit i initio postea scire incipiat. Dies bonoꝝ possessiōis vtiles ee palā ē: sz nō sessionū numerabunt si mō ea sit bonoꝝ possessio q̄ de plano[d] peti potuit. Q si ea ē q̄ cāe cognitionē ꝑ tribūal[e] desiderat: vl̄ q̄ ōcretū exposcit sessiones erūt nobis ꝓputāde: qb⁹ sedit is qbusq; p ipm̄ ꝓtorē factū nō est: q̄min⁹ daret bonoꝝ possessionē. In bonoꝝ pos. q̄ ꝑ tribunali dat: illō q̄rit: si sedrit qdē ꝓtor: ꝑ tribunali: sz postulatiōib⁹ nō dederit rñsū. Pōt dici tp̄s ad bonoꝝ possessionē nō cedē cū pses aliis reb⁹: aut militarib⁹ custodijs: aut cognitōib⁹ fuerit occupat⁹. Si pses, puicie i, prima fuit ciuitate accedē [g] oz ad vtilitatē tp̄is spaciū itineris. s. numeratiōe. xx. miliū passuū fcā. Nec. n. expectare debem⁹ vt pses, puicie veniat ad euz[b] q bonoꝝ possessionē petitur⁹ ē. Si vēter i possessionē miss⁹ sit: bonorū possessiōis tp̄s cedet sequētib⁹ neq; ambigēdū' ē: nec tm̄ itra cē testimū diē: vez ēt q̄diu nasci possit. nā ⁊ si nat⁹ fuerit añ[k]: ei deferri bonoꝝ possessionem sciēdum est. Sciētiā' eā obseruādā ee pōponi⁹ ait: nō q̄ cadit i iuris prudētes sz quā qs aut p se: aut p alios assequi potuit. s. consulēdo prudētiores: vt diligētiorem patrem fa. cōsulere dignum sit. Paulus.

Qrca tpa bonoꝝ possessiōis patris scientia ignoranti filio non nocet[m]. Ulianus.

Si cohēdi tuo substitut⁹ fuisses ⁊ bonoꝝ possessionē accepis

factū nō cedit tempus: vt. s̄. in pn. huius. l. sed ignorāti ius cedit. q: quilibet debet scire ius. Q ō qualiter intelligāt hic dicit. ⁊. s̄. de bo. poss. l. in bono: umet. s̄. de iur. ⁊ fac. igno. l. regula. §. sed iuris.
m Arca. non nocet. sic. s̄. de iur. ⁊ fac. igno. l. iniquissimum. sed contra. s̄. de bo. poss. fm tab. l. iij. So. ibi. Itē cur. secus cōtra: vt. j. e. l. cū filio.
n Si coheredi. intelligitur: vt ⁊. s̄. de bo. pos. l. iij. i fi. ⁊. l. se.
o Habebit. facit. s̄. de suc. e. l. i. §. qui semel.
p Habet: ut ⁊. s̄. de suc. e. l. i. §. quibus. ⁊. §. pe. ⁊. §. fi.
q Sicut. s. econtra:
r Bonorum possessionē. cōtra ta. vt. s̄. si a paren. q̄ fu. ma. l. i. in principio. idez si abintestato per vtilez vnde liberi. vel vnde parētes vel vīi legitimi: vt no. C. vnde lib. l. fi. in glo. sup vbo heredē in fi.
s Cum filio agnitionem a filio factam.
t Dies. c. sed cū ipi filio sit ō lata vt hic dicitur: ⁊ ideo etiaz patre ignoāte peti possit a filio: ut. C. q admitti ad bo. pos. l. i. q̄re nō cedūt tēpora etiā si patrē certiorare nō potuit fortiter q̄rit Jo. ⁊ pōt dici nō esse iurandum. q: ⁊ emphiteota non certiorato dño alienare nō pt sz sit dñs: vt. C. ō iure emphi. l. fi. §. i. uel melius dicas non fuit ōlata filio. Q ō ꝺo dicit ō filio delatā exponē. i. patri per filium. ⁊ tunc sz fili⁹ petere possit qr ei⁹ uolūtas ē necessaria: vt. s̄. ad trebel. l. seruo inuito. tm̄ non pōt amittere: nisi patre certiorato. qō eniz nocet ⁊c. vt. j. ea. l. §. q̄ri. sz si patrem certiorare potuit fili⁹ amittē q: i acq̄rēdis pfi nocere pōt: ut. C. de acq. poss. l. fi. nā esset idem si in bonorū pos. cōsentire nollet fm Jo. Itē hoc iure veteri quando omnia patri querebā tur. sed hodie filio iure ꝓprietatis. ⁊ ideo etiā agit inuito pre: vt. C. de bo. lib. l. fi. §. sinautem. recusante ergo eo ignorā te: ut. j. de reg. iur. l. qui potest nisi ꝓtēplatiōe patris esset īstitutus: q: tūc esset qō oliz: ut ar. s̄. de vul. substi. sz si plures. §. in arrogato.
u Certior. ⁊ ita sententia filij nocet patri. sec⁹ econtra: vt. s̄. e. circa. sz videt q ꝓ filius non possit petere nec tēp⁹ cedat: vt. C. ō an. er. l. i. §. fi. sed illud in agnitis: ut no. C. de eo qui admit. ad bono. pos. l. i. ac.
x Preteritis. qō cōtingit ex quo certior potuit fieri: ⁊ facit. j. rem ra. habe. l. bonorum. ⁊. s̄. de col. bono. l. nonnunq; ⁊. j. ꝓcu. §. ⁊. s̄. si quis in ius vo. l. i.
y Queri pōt. fac. s̄. prime.
z Comprobasset. facit. C. de an. er. l. i. §. fi.
a Remisit. i. vēdit⁹ esset.

Supra de successionibus pretorio iure. hic ciuili. ō quibus pauca victurus post ponit. accursius.
b Intestati decessisse. sic. j. de verbo. signi. l. intestatus. ⁊ instī. de here. abintesta. in prin. ⁊. s̄. de iniusto tes. l. i.
c Captus est. sub. dicimus intestatum. ⁊ facit. C. e. l. apud hostes.
d Deferatur. abintestato. ac.
Queri. Et seruo qui moram patitur libertatis dicitur nasci suus libero vl̄ seruo qui libertatis moram patitur. h. d. Bar.

De suis ⁊ legitimis heredib⁹.

Ulpianus.

Intestati ꝓprie appellā tur: q cū possent testm̄ facere testati nō sūt. sz ⁊ is q testm̄ fecit: si ei⁹ hereditas non est adita: vel ruptū vel irritū est testm̄: intestat⁹ nō i proprie dicet decessisse[b]. Plane q testari nō potuit: ꝓprie nō est itestatus. puta ipubes furiosus vl̄ cui bonis interdictū ē. sz ⁊ hos q̄q; ꝑ itestatis accipe ōbem⁹. Eū q̄q; q ab hostib⁹ captus[c] est qm̄ p legē cornelią successio his defert: qb⁹ defertur⁹ si i ciuitate decessisset: nā ⁊ ei⁹ hereditas fuisse credit. Queri poterit si ex ea q̄ in fideicōmissaria libertate morā passa ē concept⁹ ⁊ natus sit: an suus patri existat. ⁊ cū

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

a Nasci. vt ff. C. ad orfi. l. fi. ff. ſ. ti. i. l. i. §. interdum. ff. C. ō his quibus vt indig. l. cum fil lanianum.

b Ex captiua. vt. C. de ca. et postli. re. l. preses. ac.

c Redijt. ut. C. ō cap. l. i. ac.

d Decesserint. q̄ in inumit- ad post morā tamen. ac.

e Suos. sic insti. de here. ab intesta. §. i.

f Perduellionis. i. criminis maiestatis: vt insti. de here. ab intesta. §. p contrarium.

g Sepulchroꝝ. aliō in iure libertoꝝ: vt. ſ. de iure patro. l. iiij. Itē aliō si ex mīori delicto cōficient bona: vt. ſ. de rei. si quis heres. q̄ est contra.

h Si filiꝰ. vl minore. ĩest media ff minima: vt isti. qbꝰ modis pa. potest. sol. in pn.

i Obstabit. quominꝰ sit suꝰ vt. ĵ. de capti. l. a patre. ac

Sciēdū. Mñ qs ītestatꝰ decedit an qs sit suꝰ: tps mortis īspicit. ſz si decedit fcō testamēto tps quo testamētū desti tuitur inspicit. b.

k Sciēdū. successio. i. successorū edictū, ff hoc per. l. duode ciz ta. cū iuitꝰ fiebat bfs. q̄ sequēs nō poterat admitti: ſz pretorio etiā abstinere pōt suꝰ. ff p sequens admitti: vt insti. ō here. qualita, ff diffe. §. sui. ff. §. ſz ff bis.

l Suꝰ bfs. sic. ſ. si ta. te. nul. ex. l. scripto. ff. C. ō iof. te. si qs filiū. ff isti. ō bf. abite. §. cū ät.

m Idē erit. ĩ arbitrio. ff q̄ tēpore mortis potuerit impleri. alſs secꝰ ſz sit potestatia: vt ff. ſ. de condi. insti. l. fi.

n Vel nepos. nepos. n. etiaz sub casinali pt institui: vt. ſ. de here. insti. l. ſz ff si in conditiōe. §. nepotes.

o Decesserit. ſ. filius vel nepos. ac.

p Cōcepti. secꝰ si nec ꝓcepti: vt insti. eo. §. cū aūt. ff. ſ. vnde eo. l. i. §. si quis proximos. ff facit. C. vnde li. l. fi.

q Post. cōsanguinei. i. ffes vt isti. ō le. ag. suc. §. i. ſz nōne hic locꝰ ē edicto successorio ō capite suoꝝ ĩ capita agnatorum ō iure ciuili. ſz qō ĥ logē. ff sic ē ff. ſ. si ta. te. l. scripto. ff. C. vñ li. l. fi. nā ibi negat nepotē succedē ano ō iuſ ciuili etiā ut agnatꝰ. ſz pē nepotꝫ ō medio exiuit. ſz dic qꝫ ĥ nūq̄ fuerūt sui: secꝰ si fuisset ſz excluſi sint: ſz iure pretoris bñ ĥz locū cuz filiꝰ eo iuſ pretorio possit repudiare: vt isti. ō bf. q̄l. ff dif. §. ſz ff hiſ. ac. Alij dicūt ff. ff ĩ. l. C. dicūt nepotē admitti: vt agnatū ō iure ciuili. sed ipe ut suꝰ tñ uolebat admitti. ff ĩ. l. scripto pt exponere pmo mō ibi veō. ſz nōne ĩ. l. C. vñ li. l. fi. habit bo. poſ. vñ agnati nepoti: ut q̄q̄ ñ possit vocari vt agnatꝰ iure ciuili: uocet tñ vt cognatꝰ iuſ pretorio. nā ff ita ꝓdigit ĩ vñ li. vt q iuſ ciuili nō pōt uocari ĩ ordie liberoꝝ vt emancipatus vocatꝰ p vñ li. iure pretorio. Rñ. nō q̄ pretor nō simili mō sibi uenerat agnatis ff liberis: vt. ſ. vñ le. l. legitimꝰ. ĩ illa. vñ liberi mutat ius ciuile: vt ſ. vñ le. l. i. ĩ pn. ac.

r Extitissent. naz ñ ĥz bfs dē ꝓportatꝰ: ut. C. de bōis pscri. l. deportati.

s Non solum naturales. sub. ff legitimi.

t Nati. ff ēr concepti. ſ. quoſdā ſz cōtra ē. naz oz ep viuo pfe fuerūt cōcepti: vt. ĵ. e. si ticiꝰ. ff isti. ō bf. abi. §. cū ät. i fi. cū eni non pñt admitti: vt cognati: vt. ſ. vñ cog. l. i. §. qs proximior. q̄ nec vt agnati. quia a quo remouetur genus ff species remouetur. ergo eadem ratione nec ut consanguinei. i. fratres. qa cōsanguinitas. id ē fraternitas species ē agnationis ꝑm Jo. ut insti. ō suc. cog. §. vulgo. acc.

u Post cōsanguineos. id est fratres.

x Deferetur. q: successoriuz non ĥz locū ĩ agnatis. hodie p cōstitutionē iul. secus vt insti. de li. ag. suc. §. placebat. ff facit. ſ. vñ cog. l. i. §. gradatim. ac.

y Incerti. ratione īfinitatis. vt subijcit.

z Hereditas. defertur. fa. ſ. vñ cog. l. i. §. pri.

a In tres ptes. ff sic in capita: ut insti. ō le. ag. suc. §. si plures. ac.

b Adoptiōe. ut isti. ō le. ag. suc. §. per adoptionem.

c Proximo. ſz fallit hodie ĩ multz: ut isti. ō ser uil. cogna. §. pe. ff si. az. ff. ĵ. pri. §. ff facit isti. de le. ag. suc. §. si plures.

Interdum. Proximior intelligit de tempore mortis si nullū cōditū ē testamentuz. alſs proximior intelligit eo tempore quo testamētuz destituitur. h. d. bar.

d Proximum. hoc ĩtellige facto testamento sed non facto restō tēpus mortis īspicitur: vt insti. de le. ag. suc. §. proximus ff. ſ. vnde legi. l. si ex duobus. accursius.

Unde pelle. Scripto hfde repudiante succedunt proximiores in gradu cum onere fideicōmissi abitestato petiti. Bar.

e Unde velle. sic ordina. potest uelle queri.

f Qui erat. pone decesſisse.

g Fideicōmiſſi. sic. ſ. ad treb. l. si eius. §. si qs rogatus. accursi.

b Intestato. pfono sed an fratri liberi preferf patronus. ff. vt. ſ. de bo. li. l. liberto.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a Admittitur. patronus: vt ⁊.ſ. de bo.lib. .l.qui ex cauſa.
b Admittet. vt ⁊.ſ.ſolu.ma.l.totalem.
c Emi.meis vel ſerui nummis: vt.ſ. de ritu. nup.l.in eo.⁊ de in ius vocan.ſed ſi hac.in pn. ⁊ de iurepa. filiuz.⁊.C. de ope.lib.ſi tuis.
d Q̃ ſi necē.ex ſenatuſcō. ſil. vt ⁊.ſ.ad ſil. .l.iij.§.ex ſtipulatione.
e Seruus.ſ.teſtatoris ⁊ ſic orcin⁹ q̃ dic vt.ſ. de bo.li.ſi necem.⁊ facit.C.p quibus cau.ſ. pre.li.ac.l.i.⁊.ſ. de iurepa.l.pe.ac.
f Si quis.certū tp̃s.ſ est ꝓtra.ſ.q ſine ma.ad liber.pue.l.q ob necez. Sol.ibi.
g Si municipes. facit ſ. de liber. vniuer.l.i.⁊ de in ius vo.l.ſed ſi hac le.§.qui manu.
b Miles. filiuſſami. qr ō peculio.ſ. dicit q ſi p̃t hr̃e niſi ſit filiuſſa.ut C.de inof.te.l.fi.⁊ facit ſ. de iurepa. ſuum.
i Principē.ſuoz pſi-monialiū:⁊ etiā fiſcaliū qr oia ſunt ſua:vt.C.ō q̃dri.preſ.l.fi.in prin.
k Ad legitimam. vt ⁊ ſ. de ſta.ho.l.q in vtero.⁊ facit.ſ.ſi ps here. pe.l.antiq.in prin.⁊.ſ. vñ cog.l.i.§.ſigs primor.ſed ar.ꝑ.ſ.ō ꝓtra ta.l.illud.§.fi.ac.
l Eſt aũt.non eſſe.ſ.p gnantez.⁊ facit.ſ.ſi ps here.pe.l.illud.ibi ⁊ cō trariuz ⁊c. dicvt ibi.⁊ facit.ſ. de iudi.l.ſ̃ ſi reſtituatur.ac.
m Tranſmittit. vt et d.l.ſ. de contra ta.illō. in fine.
n Poſt decem.ſecundo die.i. ſexto menſe et duob⁹ diebus tactis de vij.⁊ facit in auten.ō reſti.⁊ ea q̃ pa.§.fi.⁊.ſ.ō ſta.ho.l.ſeptimo.
o Hꝫ minut⁹. maxima vel media ca. di. ſicuti morte. Idez ſi emancipatione: vt.ſ.ō adopti.l. libertū. ſecus ſi in ſe arrogationez derit:quia filij mutāt familiam vt.ſ. de ca.di. l.liberos.
p Sꝫ qs. facit.ſ. vñ le.l.ſi ex duobus.
q Icius.natura.vt ⁊.ſ. vnde cog.l.i. §.ſi quis primor.⁊ de bo.li.l.paul⁹.§.paul⁹⁊ inſti. de here.ab in.§.cū autē in fi.§.⁊ facit.ſ. vñ li.l.ſcripto.⁊.C. de iof. teſt.ſi quis filium.⁊ cōtinua.l.ſequentez ⁊ aliā ſequentem.ac.
r Item pretor.fuerint.vt ⁊.ſ. vnde hr̃ditatez admittit⁹. Et ſi dotalē quis ſeruū manumiſit ipe patronus habeť:⁊ ad legitimā hr̃ditatē admittet⁹. Is plane quē hac lege emi⁹ vt manumittā:⁊ ſi ex cōſtitutōe diui marci puenerit ad libertatē:tñ vt eadez ꝓſtitutōe exp̃ſſū ē me⁹ eſt libertus.⁊ legitīa ei⁹ heredi tas mihi ōfertur. Q̃ ſi necē dñi deterexerit.⁊ ex ſenatuſcō⁹. libertatē meruerit ſiqdez aſſignauit p̃tor cuius libertus ſit ſine dubio ei⁹ erit: ⁊ ei legitima hereditas deferť quod ſi non aſſignauit efficiet quidem ciuis romanus.ſed eius erit libert⁹ cui⁹ prime fuit ſeruus⁹:⁊ ad legitimā hr̃ditatez ipſe admittet:niſi ſi cubi q̃ſi indigno denegāda fuerit hr̃ditas. Si qs libtā ſic iureiurādo adegit ne illicite nubat:nō ō-bere incidere in legē eliaſcentiam. Sed ſi intra tp̃s⁹ certū ne ducat: neue aliā quā de qua patronus cō ſenſerit: vel nō niſi collibertaz:aut patroni cognatā. dicēdū eſt incidere eū in legē eliaſcētiā:nec ad legitimā hr̃ditatē admitti. Si municipes⁹ ſeruuz manumiſerint: admittenť ad legitimā hr̃ditatem,in bonis liberti vel liberte inteſtatoz Miles⁹ manumittēdo ſeruuz peculiarē ſuū faciet libertū⁊ ad legitimam hr̃ditatem eius admittit Principē ad bona libertorum ſuoz⁹ admitti plus q̃z manifeſtū ē. Utiqz ex lege xij.tab.ad legitimā⁹ hr̃ditatē is q in vtero fuit admittit ſi fuerit edit⁹. Inde ſolet remorari in ſequētes ſibi agnatos q bus p̃ferť ſi fuerit editus. Inde⁊ p tem facit his qui pari gradu ſunt: vtputa frater vnus eſt⁊ vterus vl̃ patrui filius vnus natus eſt qui in vtero eſt. Eſt autē tractatū pro qua pte faciat:qr ex vno vtero piures naſci poſſūt.⁊ placuit ſi in rerū natura certum ſit hanc que ſe dicit p̃gnantez nō eē⁹:ex aſſe iā eē hr̃dē hūc q nat⁹ eſt:qñ⁊ ignorans hr̃s ſit:qr⁊ ſi medio tpe deceſſerit inte grā hr̃ditatē ad hr̃dē ſuū trāſmittit⁹. Poſt.x.mēſes mortis natus ñ admittetur ad legitimā hr̃ditatem. De eo vō q cēteſimo octuageſimo ſcō die nat⁹ eſt. hipocrates ſcripſit:⁊ diu⁹ pi⁹ pōtifex⁹ reſcripſit iuſto tpe videri natū:nec videri in ſuſtitutē ꝓceptū:cū mater ipi⁹ aũ cēteſimū octuageſimū ſcōz diem eēt manumiſſa. Dompo.
Hꝫ quoz parēs capite mīut⁹ eſt:legitime hr̃ditatis ius⁊ i ceteris pſonis⁊ inter ſe retinent:⁊ alij aduerſus eos. Papian⁹.
Sꝫ quis⁹ cuz haberet fratrez⁊ patruū ōceſſerit teſtō facto ō-inde pēdente ꝓditōe hr̃dē ſcripto rū frater iteſtato ōceſſerit:mox cōditio defecerit patruū poſſe vtriuſ qz adire hr̃ditatē legitimā cōſtat.

Ulianus.
Tꝫ ex hr̃dato filio extraneū hr̃dē ſub ꝓditōe inſtituit. q̃ſi tū eſt ſi poſt mortē patris pēdente cōditōe fili⁹ vxorē duxiſſet:⁊ filiū ꝓcreaſſet⁊ deceſſiſſet.deinde ꝓditio inſtituti hr̃dis defeciſſet:an ad hunc poſtbumū nepotē legitima hr̃ditas aui ptineret:reſpondi qui poſt mortē aui ſui concipiť is neqz legitimā hr̃ditatē eius tanqz ſuus heres:neqz bono.poſ. tanqz cognatus accipere p̃t:qr lex.xij.ta.eū vocat ad hr̃ditatē:qui moriēte eo de cuius bonis queritur in rex natura⁹ fuerit. Celſus.
Sel ſi viuo eo ꝓceptus ē quia ꝓceptus quodāmō in rex natura ē eſtimať. Iulian⁹.
Item p̃tor edicto ſuo,primitatis noīe bonoz poſſeſſionez pollicet his q defuncto mortis tpe cognati fuerint⁹:nā q⁹ in ꝓſuetudi ne nepotes cognati appellanť:etiā eoz poſt quoz mortē ꝓcepti ſunt: nō proprie ſz p abuſionē potius accidit⁹. Si quis p̃gnantē vxorē reliqſſet:⁊ matrē⁹⁊ ſororē. ſi viua vxore mater mortua fuiſſet: deinde vxor mortuū pepiſſet.ad ſoroꝝ ſolā legitima hereditas ptinet. qr certū ē matrez eo tpe ōceſſiſſe q̃ legitima hr̃ditas ad eā⁹ non ptinebat. Marcellus.
Sꝫ ex pluribus legitimis hr̃dibus quidam omiſerint adire hr̃ditatē. vel morte vl̃ qua alia rō ne impediti fuerit:quominus adeant:reliqs qui adierīt accreſcit illa portio.et lz deceſſerint añqz accreſceret hoc ius ad eorū ptinet⁹ hr̃dē Alia cā⁹ eſt inſtituti hr̃dis⁊ cohr̃dis ſubſtituti.huic enim viuo ō ferť ex ſubſtitutione hereditas ſi ēt ſi deceſſerit hr̃dem eius ſequtur Modeſti.
Sꝫ ad patrē māumiſſorē filij inteſtati legitima⁹ hr̃ditaſ perueniat vl̃ nō manumiſſori⁹ bonoz poſ.cōpetat mater defuncti ſūmouebitur. Modeſti.
Capitis diminutione ⁹pereūt legitime hr̃ditates que ex lege.xij.ta. veniūt:ſiue viuo aliquo ſiue anteqz adeatur hr̃ditas eius capitis diminutio interceſſit .quoniam definit ſuus heres vel agnatus recte dici. Que autez ex legib⁹ nouis aut ex ſenatuſcōſultis: ñ vtiqz admittuntur. Idem.
Filius patri agnatus ꝓrim⁹ eſt. Gaius.
Nulla femina aut ſuos hz hr̃des: vl̃ deſinere hr̃e p̃ōt pp capitis diminutionē. Idez.
Tſuis⁹ heredib⁹ aditio ſi eſt neceſſaria:qr ſtatim ipſo iure heredes exiſtūt. Papinian⁹.
Sꝫ pater⁹ apud hoſtes moriať defuncto iā i ciuitate filio:cre cor.l.i.§.ſi quis proximior.
e Accidit.non enim ſunt:vt ſ.l.ticius cum ſuis concor.
t Si quis.⁊ matrem.non di co pregnantem.
v Ad eam.ſ. matrem.
Per plures. Jus accreſcendi ſequitur rem:⁊ iō ad heredes tranſit ius ſubſtitutionis reſpicit perſonam:iō ad heredem nō tranſmittitur. .b.d. Bar.
r Pertinet.vt.C. de ca.tol. .§.is ita.⁊.ſ. de condi.⁊ de.l. hec ſcriptura.§.i.⁊.ſ.ō bo.li. .l.iij.§.fi.⁊.l.i.⁊.C.qñ nō pe. par.petē.ac.l.i.⁊.C. de ip̃u.⁊ ali.ſub.l.teſtamento.ac.
y Alia cā.Ticius⁊ ſeius inſtituti fuerunt:⁊ ticius ſeio ſb-ſtitutus.ſi p̃mo ticius decedat portio ſeij iure accreſcendi poſſit accreſcere heredi ticij non in re ſubſtitutionis.⁊ eſt rō:qr ſb ſtitutio eſt inſtitutio:⁊ inſtitutio non tranſit ad heredem:ergo nec ſubſtitutō:at acceſſio fit rei.nec eſt contra.ſ. de acqrē. here.ſi ſolus.qr ibi nulla portio erat que defeciſſet ſz.az.nā extitit conditio p̃tis ſerui:et ſic nō deficit.ſed ſeruo tunc libero acqreť ñ dño accreſcit. Itē hoc in vulgari. In pupillari autē dic vt.ſ. de acq.here.q p̃.et ad hoc q⁹ heres nō venit ad ſb ſtitutionē facit.ſ. de vul.ſbſti. q liberis.§.fi.⁊.l.ſi pater.
z Sꝫ ad partē. legitima. qa manumiſit.i.emancipauit cōtracta fiducia:vt inſtitu. de le.ag.ſucceſ.§.fi.
a Manumiſſori. quia ſine emancipatione factus eſt ſui iuris:vt dignitate. vt inſti.q⁹ modis ius pa.po.ſol.§.filius. Vel primo gradu. ideſt.caſu p imaginariā venditionē. Scōa ex reſcripto principis:vt inſtit. quibus mo.ius pa.po.ſol.§. preterea.vel dic primo cōtracta fiducia.ſcōo non manumiſit.ſ.contracta fiducia. vtroqz enim cāu eſt legitimus.vt⁊.ſ. eo.l. filius. Item vtroqz caſu hz vñ legitimi:lz videatur hic velle notare differentiam vt p̃mo de iure ciuili.ſecundo ō iure pretorio ſuccedat.⁊ facit.C. ad tertul.l.ij.
b Capitis diminutione. ẽt minima ꝓ facit.ſ. vñ le. l.i.in fi.⁊ ſi tab.te.l.fi.⁊.ſ. de capi.di.l.tutelas.⁊.ꝑ.tit.i.l.i. §.q mortis.⁊ inſti.q. mo.tu. ſi.§.ſimili⁊.ſ.l.i.§.ſi filius.
c Filius.proximus.licz ne pos in ſuccedendo quan doqz preueniat:vt ſupra ſi teſt.l.ſcripto.
d Nulla.capitis diminutō nem.ſic inſti.ad orfi.§. ſciendum.⁊.ſ. de cōtra ta.illō §.ad teſtamenta.
e Ex ſuis.ſic⁊.ſ. de libe.⁊ poſt.l.in ſuis.hoc ñ accipe ſi velint nō alſ vt nor.C. ſi vt omiſſa here.i.i.
f Sꝫ pater capitis añ mortem filij.

a Patrēfamilias.i.factū sui in rīs: vt heredē habeat ab intestato non vt scōe, tabule valeāt. vt.ff. de cap.l.qꝫ si filius.& hic subijcit quāuis ⁊c. ⁊ est rō quia b trīn lex operat. ibi ēt pater a quo in plenū nō est liberatus a potestate. ac.
b Nō fuerit. in cuius ptātē redit psona ⁊ res sic. C. de pac. cō. l. generali.
c Juris cōstitutionē. postliminij. qō cōstituit: vt reuerso patre fingatur nec fuisse captus vt instit. qui. mo. ius pa. po. sol. §. si ab hostib⁹. ⁊ facit. C. de suis ⁊ leg. l. apud hostes. accur.
d Pater. constat. vt ⁊. C. ō pac. pactū. ⁊. ff. ō inutili stip. l. ex eo. ⁊. C. de inof. te. l. si qñ. ⁊ de col. l. pactum. ⁊ qō ibi nota.
e Cautiones. illicitas secus si fuerint licite: vt. ff. depositu. l. .i. §. si conuenit.

Ad senatusconsultū tertul.

Succedit matri filius per officianum: inuidiam portans cō tra tertul.

Sue ingenua. Tota ista lex tractat de officio senatusconsulti officiani: p qō filius succedit matri. sz scōa lex loqtur de senatusconsulto tertuliano per qō mater succedit filio. h. d. bar.

f Siue ingenua. sic econtra: vt. ff. l. prori. in prin. ⁊ facit. ff. vnde le. l. tij. in fi.
g Captus sit. qd turis sit q̄rere ⁊ rñ. cum certum ⁊c.
h Eis. s. filijs.
i Placuit. vt ⁊. ff. de his quibus vt indig. l. pe. ⁊. ff. de bo. pos cōtra ta. l. illud. in fi. ⁊ ad sil. l. iij. §. eleganter.
k Ad mīres. nisi sit illustris cui nō succedunt spurij cū legitimis: sed naturales cum legitimis sic: vt. ff. ad orfi. si qua. ⁊ facit isti. ad orfi. §. houissime.
l Interdū. q̄sito. ⁊ igenuo nato. az. vt. C. ad orfi. l. fi. ⁊ facit ff. ti. i. l. i. §. queritur: ⁊. j. l. prī. §. ⁊ in seruitute.
m Cuz ea. tñ vt. j. de cap. l. diuus in fi. ⁊. C. de cap. l. i.
n Filio qui mortis. sic isti. ō capi. di. §. qō autē. ⁊. j. §. pin de. ⁊. j. l. prori. §. ij. ac.
o Restitutus. vt. j. de sentē. pas. l. fi.
p Ad legitimā. ēt ad testamētariā: vt. C. de inof. te. l. iij.
q Unde cognati. sic. ff. vñ cognā. l. i. §. si qua. ⁊ de inof. test. posthumus:
r Ex omni parte. hec ꝺba exponere vt no. j. de ven. in pos. mitten. l. fi.
s Qui operas. interptatiōe. interpretor: idest corrigo: vt ō Item hoc verbū aptius exponere. vt. C. de legi. ⁊ cō. l. fi. Item ⁊ arrogo. item ꝓrogo: vt. ff. de orig. iur. l. i. ⁊ sic ecōtra corrigo. i. addo: vt in autē. quibus mo. na. eff. legi. in prin.
t Placuit enim. qui locauit oneras suas: vel cū bestijs pugnaret. de alio enim nō loqf: qr alius non admittit: vt. j. ea. l. §. capitis. ac.
v Petierit. sm tab. vt. ff. de secundis tab. l. ij. §. i.
x Nōtingēs: qr fuit minima.
y Legitimam. i. que ex officiano defert: q̄ legitima dr vt inst. de perp. ⁊ tem. ac. in prin.

dim⁹ patrēfamilias⁸ decessisse: quāuis a patria ptāte quādiu vixerit si fuerit⁹ in plenum liberatus. Itaqꝫ hēdem habiturus est iste non fuerso patre. Sz ⁊ si postliminio nō redierit pr̄ iā dēfuncto filio: qcqd medio tpe p eū quesitū est habebit. Et nō est mir si peculiū quoqꝫ defuncti prīdē filij dfertur pr̄i: cū ex eo natus potestatis ipsius fiat p suspensi iuris cōstitutionē⁸.

Item. Pater ānstrumto dotis ꝓbēdit filiā ita dotē accepisse ne qd aliud ex hēditate patris speraret: eam scripturā ius successionis nō mutasse ꝓstat⁹. priuatorū enim cautiones⁸ legū auctoritate nō censeri.

Ad senatusconsultū tertullianū ⁊ orficianum.

Vlpianus. Sue ingenua⁶ siue libertina mater est: admitti possunt liberi ad hēditatez eius ex senatusconsulto orficiano. Si ea sit mater de cuius statu dubitat vtr mater familias sit: an filiafamilias: vtputa qñ pater eius ab hostib⁹ captus sit⁸: cū certū esse ceperit matrēfamilias eē: liberi ad successionē ei⁹ admittent. Unde tractari pt: an medio tpe duz status pendet succurri eis⁹ p ptorē ōbeat: ne si medio tpe decesserint nibil ad hēdez trasmittant. Et magis est vt subueniat: ut in multis casib⁹ placuit⁷. Sed ⁊ vulgo q̄siti admittunt ad mīres⁹ legitimā hēditatem. Interdū ⁊ i seruitute q̄sito⁷ erit cōcedēda legitima hēditas. veluti si post morā fideicommissarie libtatis matri sue factā natus sit certe si post manumissionē mīres fuerit natus lz in seruitute cōceptus: ad legitimā ei⁹ hereditatē admittet. Sed ⁊ si apō hostes cēpt⁹: ⁊ ex captiua, perea tus cū ea⁹⁹ redijt: sm rescriptū imperatoris nostri ⁊ diui patris ei⁹ ad iuniū tertullianū poterit ex hoc senatusconsulto admitti quasi vulgo quesit⁹ filius. Filio q mortuꝰ tpe matris ciuis romanus fuit: si ante aditā hēditatē i seruitutem ōducat legitima hēditas ñ ōfert: nec si postea liber factus sit nisi forte seruus pene effectus beneficio pncipis sit restitutus⁹. Sed ⁊ si matris exsecto ventre filius editus sit: magis dicendū ē hūc quoqꝫ ad legitimā⁹ hēditatem admitti: naz ⁊ instituto⁹ sm tab. ⁊ abintestato vnde cognati⁹. ⁊ multomagis vnde legitimi bonorum possessionem petere po

3 Nō pununt. ⁊ sa. ff. ti. i. l. capitis cū ꝺcor. ⁊ isti. ō leg. ag. tu. §. fi. ⁊. ff. ea. l. §. filio q mortis. alis. §. q mortis.
a Minuat. mi. ca. di. ⁊ hoc vex: cū per se. cōsul. ōfert: secus in bo. pos. vbi distinguit ante vl̄ post vt. ff. vñ li. l. fi. ⁊ de bo. pos. ꝫ ta. l. nō trīn. §. si emācipatus filius pre.
b Magna. i. nō minima sic. ff. de dolo non debet in fi.

tuit. arguñto ē q̄ vēter in pos. ex oi pte⁷ edicti mittit. Qui opas suas vt cū bestijs pugnaret locauit que rei capitalis dānatus nz restitutus est: ex senatusconsulto orficiano ad hēditatē ñ admittebat sed būana interptatiōe⁷ placuit⁷ eū admittē. Idē erit dicēdū ⁊ si b fili⁹ ei⁹ sit ptāte q̄ cā sit supscripta posse eū ex orficio admitti. Sz ⁊ si mīres testō facto filiū hēdē scripserit vnū sub ꝺditione cū pres haberet: si conditiōe pendente bo. pos. petierit⁹: ⁊ postea conditio defecerit equū ē ceteris ēt filijs legitimā hēditatem non auferri: qō ⁊ papinianus li. xvi. qōnū scripsit. Capitis minutio saluo statu cōtingēs⁷ liberis nibil nocet ad legitimam⁹ hereditatem: nam vetus sola hereditas que ex lege. xij. tabu. defertur capitis diminutione perimitur noue vel ex lege vel ex senatusco. delate non perimuntur⁹ capitis diminutione. Proinde siue quis añ delatā siue post delatam capite minuat⁸: ad legitimā hēditatez admittet: nisi magna⁶ capitis diminutio ītercueniat vl̄⁸ q̄ ciuitatez admittat vtputa si deportet. Si nemo filioꝫ: eoꝝ⁶ de qb⁹ simul legitia hereditas defert: volet ad se eā hereditatē⁸ ptinere ius antiquū⁷ est. Hoc iō⁸ of: vt quādiu vel vnus fili⁹ vult legitimā hereditatē ad se ptinere ius vetus locū nō bēat. Itaqꝫ si ex duobus alt adierit alr repudiauerit hēditatē ei portio accrescet. Et si forte sit filio⁹: ⁊ p̄on⁹: repudiāte filio p̄ono ōfert⁶. Sigs adita mīres hēditate p in integrū restitutionē fuerit abstent⁹: an ius ātiquū possit locū hre: verba⁷ admittūt ut possit si volet⁸ ad se ingt eā hēditatē ptinere. nā ⁊ hic nō vult⁷. ⁊ si alī qñ voluit: ⁊ dico posse ius ātiquū⁹⁹ locū hre. Utrū aūt ei defert successio q tūc⁶ legitim⁹ ꝺpbēdit: an ꝺo ei q tūc fuit cū filio defert: utputa, ꝓponam⁹ fuisse defuncte cōsanguineū⁹: eiusqꝫ filiū deliberāte filio defuncte ꝓsanguineū obiisse: mox filiū repudiasse mīres⁹ hēditatē: an ꝓsanguīei fili⁹ admitti possit⁷: ⁊ iulian⁹ recte putat circa tertullianū locū cē succedenti⁹ agnato. Q: ait senatus⁸ q̄dicata transacta finita ue sūt rata maneāt: ita itelligēdū ē vt iudicata dēam⁹ accipe ab eo cui iudicādi ius fuerit⁷: trāsacta. s. bōa fide⁸ vt valeat trāsactio finita vl̄ cō sensu⁹ vl̄ longo⁸ silentio sopita.

Item.

c Vel. pro saltem.
d Eorum. i. ceteroꝝ descendentiū ⁊ datoruꝫ curie: ⁊ ex cōcubina postea vxore facta: vt instit. de here. ab intesta. §. i. nō dicas q̄ omnes descendentes simul succedant: vt. e. tit. §. ita trī sed simul. i. añ trāsuersales. vel dic ēt nepotes quādoqꝫ cū filijs vocari: vt instit. de here. ab intesta. §. cum filius.
e Hereditatem. scilicꝫ maternam.
f Antiquuꝫ. i. lex. xij. ta. q̄ vocat agnatos trī exclusis filijs p orficianū
g Ideo. id est verbum nemo ideo ponitur. ac.
b Patrono defert. ēt postposito fratre liberti. Sz quoscdā. qō dic vt. ff. de bono. li. l. liberta.
i Si quis. verba. scilicet supradicta. scilicet si nemo. ⁊c.
k Volet. scilicet nemo filiorum. ac.
l Non vult. ⁊ sic penitet: vt ⁊. j. de verbo. ob. si quis stipulatus.
m Jus antiquuꝫ. i. legem. xij. ta. s. vt agnati admittant. sz cōtra. ff. ō suc. edic. l. fin. vel semel exclusus p additionē primi postea non admittitur. Sol. ibi. idē qō hic dicā in testamēto. vt abstinē te here de p in inte. resti. qui iā adierat admittatur substitutus si velit. nec enī cogit: nisi sit de necessarijs: qr tūc distinguit sit soluendo hereditas vel nō: vt. ff. ō ac qui. here. si minor. ⁊ de minori. l. ⁊ si fine. §. sed qō papi. ⁊ fa. j. l. pri. §. si bonoꝝ ⁊. §. sz ⁊ si mat ⁊. §. qō autē dicimus.
n Qui tunc. cuz filius non vult.
o Consanguineum. i. fratrem.
p Patris. s. ōfuncte:
q Succedēti. per successorium edictum.
r Qō ait senatus. per orfi. cuius verba nō habemus plene. sed forte erāt que iudicata sūt cōtra filiū p agnatis ⁊c.
s Jus fuerit. als sentētia non valet: vt. C. si a non compe. iudi. p totū ⁊. j. de re iudi. si se. §. cō dēnatis.
t Bona fide. ō hoc dic vt. C. de trāsac. sub pre tertu instrumenti.
v Vel consensu. pacto gratuito de nō petēdo.
x Vel longo. i. longis-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

simo: vt. C. de iure veli. l. licet. ꝛ. l. si curatoris.

a Sive ingenua lex precedens pncipalr ō officiano: hec ō tertul. dicit.

b Cōmodum. vt succedat filio.

c Vulgo quesiti. sic isti. ad tertul. §. fi. ꝛ. s. vnde cog. l. ij. nisi sit mater illustris: vt ar. C. ad orfi. si qua.

d Sed ꝛ si filius. sint effecti. qz facti fui ꝛ postea manumissi: vt ꝛ. f. prior. §. q mortis. ꝛ. s. de cogna. l. is qui. Sopetit. fac ad hoc ti. de ingenuis. Et si libera. ff. de sen ten. pas. l. fi. accur.

g Ite si adhuc. retinet eundem casum alr esset idem qō. s. ibi. sed ꝛ si i seruitute. ac.

b Post mora. s. l. p ri. §. interdū cum cōcor. Apud hostes. s. l. p §. sed ꝛ si apō hostes.

k Redepta. C. de post li. reuer. l. preses. ac.

l Famosa. i. infamis.

m Impuberem. decessisse. ꝛ sic mr admittit.

n Admitti. ipsa enim arrogatione irritat pupillare testamētū: vt. s. de adop. l. nec ei. §. eoz. ꝛ vic admitti ex se. Sul. si factus sui iuris decessit. si aūt in familia adoptiua tunc ex stipul. erpsa vel tacita vt. s. ō adopti. l. non aliter. ꝛ. l. bis verbis.

o Liberi. liberi nominatiuus: defuncti genitiuus.

p Eius. f. defuncti.

q Possores: vt emācipati.

r Non sui. subaudi excludunt matrem.

s Naturales. subaudi ꝛ legitimi.

t Admittuntur. ꝛ nō si fuerunt extranei qz emancipati desinūt esse liberi.

u Ego: ē. facit. s. de fideiō. li. l. cuz queritur. §. sed ꝛ si quis.

x Et filiam. filia enim nec vt sua: nec vt agnata pōt vocari: qz mutauit similiaz. restat ergo vt vocetur vt cognata;

y Cessauerit. i. repudiauerit. sed tñ per vñ cognati: cum sit adoptata ab alio.

z Succedit enim. successorio edicto.

a Petere potest. vnde cognati.

b Non posse. differtur ergo etiam pro sua parte: vt. ff. e. l. §. si sit.

c Speratur. f. mater p se. consul. si filia repudiauit. ꝛ facit. s. de bo. li. l. si filius. §. cuz filius.

a Si bonorum. abstinuerit. abstinet hic bfs extraneus. alibi dicitur qp repudiat suus: vt. C. ō legi. here. l. defunctis. ꝛ vtrūqz improprie. vt l sti. de here. quali. ꝛ dif. §. extraneis. ꝛ facit. s. e.

Sive ingenua[a] sit mater siue libertina habebit tertuliani cōmodū[b]. Filiū ăt vel filiā accipe ōbem[c] siue iuste sint procreati: vel vulgo q̄siti[c] idq; in vulgo q̄sitis ꝛ iulian[o] li. lix. dig. scribit. Dz ꝛ si filio[d] vl filia libertini sint effecti[e]: mr legitimā bfditatē vēdicare nō potuit: qm̄ mr eē hmōi filioz ōsuit id q; ꝛ iulian[o] scripsit ꝛ cōstitutū ē ab ipatore nro. Dz si i seruitute cōcepit[f] filiū: ꝛ manumissa ediderit ad legitimā ei[o] bfditatē admittet. Idēq; ꝛ si sua pene ꝛcepit ꝛ restituta ediderit. Hoc idē ꝛ si libera[f] ꝛcepit ꝛ edidēit sua pene mox restituta ē. Dz si libera ꝛcepit ꝛ i seruitutez redacta edidit: mox mānumissa est: ad legitimā bfditatē ei[o] admittet. Ite si adhuc[g] pgnāt ma numissa est dicēduz erit prodesse. Et i seruitutem editu filij ad legitimā bfditatē mater admittet: utputa si post morā[b] factā i fideicōmissaria libtate pepit vl apud hostes[i]: ꝛ cū eo adijt: vl si rēdempta[k] edidit. Si mulier sit famosa[l] ad legitimā bfditatē liberoz admittetur: Impuberē cui pater scōas tafecit: tūc certū ē intestatū ōcessisse[m] cū omiserit substituti bfditatez ei[o] Quare ꝛ si impubes sit arrogatus dicendū ē mrez ad bōa admitti[n]; que haberet si intestatus ōcessisset. Liberi[o] defuncti sui qdez obstabunt matri eius tam virilis sexus q; feminini: taz naturales q; adoptiui: matrēq; eius[p] excludūt bon. possessores[q] etiā ñ sui[r]. ꝛ qdem solinales[s]. Adoptiui ăt liberi post emācipationē ita admittunt[t] si ex liberis nālibus fuerit. vtputa nepos nālis ab auo adoptatus. nam lz sit emancipatus bo. pos. accepta mri obstabit. Si vō apō hostes ē filius vl nasci sperat pendet ius mris donec redierit: vl nascat. Dz ꝛ si sint sui bfdes: veruz bfditas ad eos ñ ptineat: uidemus an mr admittatur. vtputa abstinuit se bfditate. Africanus ꝛ publicius tenent dicē in casu quo se abstinēt sui matrez venire: ꝛ tunc ei obstēt quoties rez haberēt: nec nudū nomen sui bfdis noceat matri: que sententia equior[u] ē. Dz si quis decesserit relicta filia quā in adoptionē legitime dederat: ꝛ matre relicta diuus pi[o] decreuit cessare senatusco/sultum tertullianū: ꝛ simul esse admittendas ad bonorum possessionez vñ. primi cognati mrez ꝛ filiā[x]. Dz q; idē iulian[o] scripsit mrez ex senatusco sulto nō posse admitti si filia in bonorum possessione petenda cessauerit[y]: verum non erit. succedit enim[z] filie. ꝛ ideo dicenduz erit matrem: donec filia bonorum possessionem petē [a] potest bonorum possessionem accipē non possit[b]: quoniam succedere quasi legitima speratur[c]. Si bonorum possessione accepta filius emancipatus abstiuerit[d] se bfditate p in integrū restitutionē: vez est senatus consultū posse locū bēre. sed si fuerit cursus imixt[o] rursus dz mater abstinē. Si qs ex liberis dū est i vtero in possessionem missus sit[e] mox natus sit: ꝛ āte bonoz possessionē[o] acceptā decesserit: an matri noceat videndū: q̄si bonoz possessor. Et puto nō nocē si non su[o] patri agnascit[f]. Neq; n. sufficit mitti in possessionē: nisi nat[o] q̄z accepēit bonoz possessionem. Igit ꝛ si furioso decreto petita sit bonoruz possessio: ꝛ prius q; ipse sit mentis compos factus ꝛ bonorum possessionem[g] petierit ōcessēit: matri nō obstabit. Dz si qs cū status ꝛtro uersiā paterēt carboniana[h] solā acceperit: an noceat matri bonorum possessio[b] q̄situ ē quidē: sed cum h tempore[i] finiatur dicendū est matri post tps non nocē: aut si ipubes ōcesserit matrem posse admitti.

Dz si infanti[k] per tutorē petita sit pos. lz statim ōcesserit: dicendū erit matri obstitisse. non enim similis[l] ē ei que furioso datur. Ita demū vo mater a senatusco. beneficio excluditur si filius adijt legitimam bfditatem. Ceterum si omiserit legitimam bfditatem mr ex senatus consulto tertuliano admittetur: sz si non sit solus iste filius legitimus bfs: sed sint q cū eo admittantur[m] nec in partē eorū mater ex senatus consulto erit vocanda. Obijcitur matri pater[n] in vtriusq; bonis tam filij q; filie siue bfs[o] siue bonorū possessor existat. Sed neq; auus neq; paus i tertuliano matri nocent q; quis fiduciā[p] contraxerint. Pater autem tñ naturalis: non etiam adoptiuus[q] noceat matri verius enim est cum pater[r] esse desierit[s] a matre cum excludi. sed nec ad bono. pos. contra tabu. cum admitti cū pater eē ōsierit. Uñcunq; autem accepit bo. po. pr naturalis: siue legitimus[t]: siue cōtra[u]. ex quauis parte excludit mrem Si sit agnatus defuncti: ꝛ naturalis pater sit in adoptiua familia ꝛ mr: matrez admittim[o]. quoniaz patrem agnat[o] excludit[x]. Si sit

b Immittus. p in inte. resti. qō pōt: vt. s. ō mino. l. ꝛ si sine. §. restitutus.

c Si qs. missus sit. f. mater noīe ventris: que possessio non tribuit ius.

d Bonorum pos. vnde liberi. que tribuit ius in proprietate.

e Agnascitur. sed qūo pōt nō agnasci cū vt ueret pr tpe quo hic nascit i ptāte sua esset: vt insti. de tutel. §. fi. trī. nō agnascit. i. nō fit ei[o] heres vt filius q ꝛ agnatus ē vt .s. ti. i. filius. oportet ḡ q; vel adeat de iure cōi vel petat bo. pos. vt excludat matrē a tertul. ꝛ hz hoc collige hereditatē non aditā nō trāsire ad superiores. Sed qdā ꝛ dicunt loqui ō nepote nato ex emancipato: q si est suus: vt qz ante emācipationē fuit conceptus. transmittit etiam non aditaz alr non. sed certe his obstat: qz dicit patri: sed possunt dicere. i. parenti. ꝛ pro eis. C. ō suis ꝛ legi. here. l. apud hostes. accur.

f Bonoz pos. p curatorez eius qō fieri pōt: vt. C. de cura. fur. l. fi. §. i. sed habet p nō petita: si in furore decedat: vt .C. de cur. furi. l. fi. §. sinautē.

g Sed si quis. carboniana. nec h tribuit ius sicut nec ventris: vt. s. e. l. §. si qs ex liberz.

b Possessio. carboniana.

i Dz cū hoc tpe. finiat. f. carbo. finit. n. petenda anni cursu ex quo scit ꝛtrouersiā sibi fieri: vt. s. de carbo. edic. l. iij. in fi. Itez petita ea finit pubertate: vt. ff. e. l. iij. §. puberi. h ḡ vl si fuit petita ꝛ eodē tpe anni finita ē cū ordinaria: qz scinit sibi eā deferri: ꝛ hec extraordinaria: qz scit sibi controuersiam referri. vt. s. ō car. edi. l. iij. §. fi. ꝛ ita mr admittit. Uel si petijt car. aduenientе pubertate ꝓnūciatū fuit eū nō eē filiū. vt .s. de carbo. edi. l. iij. in fi.

k Dz si infanti. alr in li. dñi ac. ē: vel si impubes. ꝛc.

l Non enim similis. fm hoc intellige. C. qui admit. ad bo. pos. l. infantis

m Ita demū. admittantur. puta alij filij qui lz repudient q̄diu vnus vult mr nō admittitur vt. s. eo. l. i. §. si nemo. vl dic sunt nepotes ab alio filio q in locum sui patris cum patre vocant: vt insti. de here. ab in testa. §. cum filius.

n Obijcitur. pater. qui emācipauit. alr non haberet heredem fm hec iura.

o Siue bfs. qz ꝛcta fiducia emācipauit: siue bo. pos. qz nō ꝛtracta: vt. s. ti. i. l. si ad pfez. ꝛ insti. ad tertul. §. preferūtur. ꝛ. C. eo. l. ij.

p Fiduciā ꝛcerint. i. emancipauerunt contracta fiducia.

q Etiā adoptiuus. nisi i casu vt. ff. e. equissimū. §. i. ac.

r Cuz pr. semper dicas post emācipationē: vt mō notaui.

s Desierit. adoptiu[s] p emācipationē: vt. s. vnde liberi. l. liberi.

t Undecūqz. legitimus. puta p vnde legitimi qñ cōtracta fiducia emancipauit.

u Contrata. qñ ꝛcta fiducia vel non ꝛcta emancipauit.

x Si sit. excludit. si vinco vi-

entem te.ꝛc.vt hic ꝛ.ſ.de vl uer.ꝛ tẽp.pre.l.ó accessionib⁹.

a Consanguinea.ſ.ex eodẽ patre.

b Vel emancipatus.a patre naturali vel etiam adoptiuo.

c Excludi.per sororem.qz extra familiam est pater.

d Adire hereditatem.q: pro sua parte accepit mater: vt ĩsti. ad tertul.§.soror.

e In hac morã.facit.ſ.e.§. si quis decesserit.in ff.

f Sed ꝛ si ipsa.ſ.mater.

g Veniat.fuit ergo nepos a patre adoptiuo emancipatus: alʒ non haberet heredem ſm hec iura:sed ſm hoc videt deſinere cẽ ꝛ soror: vt insti.ó nup. §.inter eas.sed rñ.hic non desinit habere ius sororitatis quãdo ab auo fuit eius filius adoptatus.vt.ſ.c.l.§.liberi.

b Repudiauit. repudians vno iure põt venire per aliud: vt ꝛ.C.de iure deli.l.seruum.

i Diminutione.minima qz ipsa sit emancipata.sed quare ꝛ hic non retinetur ius sororitatis post ca.di.rñ.ibi erat ciuile ꝛ naturale vinculum:hic naturale tñ.

k In bonoꝝ possessione.vnde legitimi:vt.ſ. vnde leg.l. ij.in fi.ꝛ.l.iij.

l De adeunda.p tertul.

m Diximus.ſ.pro.§.

n Paruus.nunc rñ det.ſic econtra.ſ.e.l.§.vtrum.

o Decederet.filius.

Si mater. Dictum ẽ.ſ. qualiter mater excludat a successione filij pp filios vel consanguineos:modo est videndũ qñ patiatur successione propter tutorẽ nõ petitũ. Et primo ponit mentem cuiusdam constitutionis. Secundo incipit illam constitutionẽ exponere. Secũda ibi:ꝛ quidem. Bar.

p Dedicandoꝝ.si moriatur impubes non alʒ: vt.C.ad tertul.omnem.ꝛ.l. matres.ꝛ de legi.here.sciant ꝛ hec oĩa.j.exponit.

q Ait enim.constitutio viui pij: vt.ſ. q pe.tu.l.ij.§. idem diuus.

r Inuingitur.vt.ſ.de tut.ꝛ cu.da.ab bis.l.ius vadi.

cõsanguinea sororꝝ defuncti: ꝛ mf sit ꝛ pf adoptat⁹ vl emãcipat⁹. si ꝯsanguinea velit bfe bfditatẽ matrẽ ex se.cõ.vna cũ ea vẽire ꝛ pfez excludi plz. Si ꝯsanguiea fpudiet:mfez ex se.cõ. pp patrez ñ venire. Et q̃uis alʒ non soleat mf expectare consanguineã: velit nec ne adire bfditatem⁹ nũc tñ expectatur an consanguinea est q̃ pfem excludit. Repudiãte ergo ꝯsãguinea bo.pos.habebit mf cuz pfe q̃si cognata:ſz in hac morã patietur. nec añ accipiet bo.pos.q̃z pater petierit:qñ omittente eo põt ex sen. con.succedẽ. Sz ꝛ si ipsa mf eadem sit ꝛ soror ꝛ cõsanguinea: vt puta qñ pf matris nepotem suuz ex filia adoptauit:sit preterea ꝛ pf nãlis.hec mf siqdem mf quasi cõsanguinea veniat excludet pfem si ius consanguinee fpudiauit: vel capitis diminutiõe amisit ex sena. con. venire pp pfem non pt. Repudiante vo pfe rursus ex senatus consulto põt venire. Si mater bfditatẽ filij filieue non adierit ex senatuscõ.treb.in bo. possessione antiquũ ius fuãdũ ẽ. Cũ.n.ẽ.platõ mfe omittẽte senatusconsulti bñficium.ius succedit vet⁹. Sed si mf repudiauerit bo. pos.ó adeunda vo bfditate deliberet: dicẽduz erit agnatum nõ succedẽ:qñ non dum verũ ẽ non adijsse matrem. Q: ãt diximꝰ ius antiquũ fuari mfe non adeunte.cui pſone ofert bfditas videndũ est vtr ei q̃ nunc prima inuenieꝝ cũ mater repudiat: an ei q̃ fuerat cum itestato ocessisse certuz esſz: vtputa fuit patruꝰ cũ itestato ocedẽt. patrui filius cũ mater fpudiasset:patruo.nõdũ olata bfditate:atq; iõ ofuncto eo matre oliberãte patrui filiũ vocari. Si mf non petierit tutores idoneos filijs suis dari vl porib⁹ excusatis siue reiectis nõ cõfesti aliorũ nomẽ ediderit ius ñ hz vendicãdorũ p si bi bonorũ itestatorũ filiorũ.ꝛ qdẽ si non petijt incidit in ꝯstitutionez. Ait enĩq: vl si non peteret. sed a q̃ non petet loquitur qdem de pretore constituto.sed puto etiam in prouincijs locum habere:etiaz si a magistratibus municipalibus petant. Qñ ꝛ magistratibus municipalib⁹ dãdi necessitas iiũgit. Quid ergo si petijt sed admonita vel a libertis vl a cognatis an incidit ĩ sẽ. cõ.ꝛ puto eam incidere si cõpulsa fecerit.nõ si cum petẽ nõ cũctaret admonita ẽ. Q: si pf eius petiꝝ pbibuerat tutorem: qñ per matrez eorum administrari voluit ĩcidit: si nec petat nec legitime tutelam administrat. Q: si penitus egẽis filijs non petit ignoscenduz ẽ ei.sed si forte abñs a libris puentaest vl ab alijs.dicendum est eaz

nõ excludi:nisi forte cũ frustraret id ꝯtigit. Filijs ãt ñ petẽdo punit vtiq; ꝛ filiab⁹. Et qd si nepotibus? similiter non petẽdo punitur Quid si curatores nõ petit vba rescripti deficiũt. Sz dicẽdũ ẽ siq dẽ ipuberib⁹ curatores non petijt eãdẽ eé rõnẽ si iãpuberib⁹ cessat ó bẽt. Q: si cũ pgnãs essz bõis ñ petit curatorẽ. dico ĩ sniaz icidẽ: nã ꝛ si apõ hostes habuit ipuberẽ idẽ erit dicenduz.qõ si furioso tutorez vl curatorez nõ petijt magis est vt incidat. Nõ solũ ãt q̃ nõ petit coberet:sz ꝛ q̃ õfuctorie petijt: ut rescripto õclarat vl puilegio⁹ munitũ vl oneratũ pura trib⁹ tutelis sz ita demũ si data opera hoc fecit. Quid ergo si tales petijt ꝛ susceperũt nihilomin⁹ vl detentisũt excusata erit mater. Quid si indignos vl minus habiles ad tutelã petierit qñ sciebat põtorẽ eos nõ daturũ. Quid tñ si õdit eosdez põtor mfis petitõez secut⁹: iã qdẽ põtoris õlictũ ẽ sz ꝛ mfis punim⁹ cõsiliũ:igit si forte excusati sint illi vl iprobati oz mater alios sine mora petẽ:ergo siue nõ petierit siue nõ idoneos petierit puniet:etiã si dati fuerint min⁹ idonei põtore errãte. Idoneos ãt vtrũ facultanbus: an ꝛ morib⁹ petẽ õbeat dubitatõis esse pt. Puto ãt facile ei ignosci: si locupletes sint hi q̃s petijt. Sz ꝛ si porib⁹ excusatis reiectisue non ꝯfesti aliorũ noĩa ediderit punitur. Quid ergo si non fuerit oẽs excusati: vl non omnes reiecti: videndum est an ei imputetur cur i locuz excusati nõ petijt. ꝛ puto iputãdũ Quid si decesserint qdã? puto lz verba deficiant sententiã constitutioni locum bre. Sed q̃ diximus reiecti vtrum sic accipimus a pretore non dati:an ꝛ si suspecti fuerint remoti: vel ob negligẽtiaz vl ignauiã repsi? rñdeo ẽt bos qs reiectos recte dicet:ergo ꝛ si latitẽt sed hoc longum est.naz nec hoc ei imputetur:cur suspectos non fecit Alioquin ꝛ si latitarẽt potui edcõ desiderare vt eos pretor adesse iuberet:ꝛ suspectos eos remoueret si deessent. Quid si non ꝯpulit eos miscere se tutele.ꝛ cũ plenum officium⁹ a matre desideramus:ꝛ hec ei curanda sunt ne in hereditate ei obstent. Cõfestim aũt sic erit accipiendum vbi primuz potuit.i. pretoris copiam habuit huic rei sedentis⁹ nisi forte infirmitate impedita est vl alia magna causa q̃ etiã mandare eam ad petendos tutores ipediret:ita tñ vt nullo modo annale tps excedẽt. Si.n.mortalitate filij preuenta est:nihil mariti iputetur. Tractari velle potest si pupillo amplum legatuz sub cõditione sit relictum si tutores non

s Cunctaretur.i.dubitaret:ꝛ qz pro certo proponebat petere.accur.

t Nec legitime.qõ potuit petendo a principe ſm hec tempora:vt.ſ. de tute.l.fi.quid autẽ si pater eorum matri non mandauit gerere:ipa tñ gessit:ꝛ ideo tutores nõ petijt. Item quid si agesserunt:sed a iudice tutelam non petierũt. ne inuẽtarium fecerunt an punitur mater:rñ.a parte ꝑ aperte videtur dicere q̃ incidat.qz non legitime gessit.ſm azo.

u Excludi.vt.C ó bis qui.vt indig.sororꝝ.m.ꝛ C.de iure fisci.l.edicto. §.cum autem.

x Impuberibus.qõ fit q̃q̃z.vt insti.de cu.§.interdum.

y Cessare vebere. sed ipsi sibimet petãt: vt.ſ. qui petant tuto.l.ij.§. curatorem.ac.

z Tutorẽ.ſ.de tute.l. qui habet in pn.

a Defunctorie.peraſtinando.ac.

b Priuilegio.sic.ſ. qõ cuiusq; vni.l.i.§.fi.

c Errante.nisi statim alios petat:vt.j.§.sed ꝛ si prioribus.accur.

a Imputandum.nisi cum reliqui sufficiant ad ministrationi:vt.ſ. qui pe.tu.l.credendum.

b Plenum officium: vt ꝛ.C. qui pe.tu.l.cuz a matribus.ꝛ nõ q̃ quo ad suspectos est hoc cõsilium:ne sit contra dictã .l.ſ. qui pe.tu.l.fi.§.fi. sed quo ad cetera ẽ necessitas. vt.C.ó admi.tu. l.fi.§.personis.

c Confestim autẽ.hoc est verbum orationis recitate.ſ.§.si mater.

d Sedentis.sic.ſ. qz or.in bo.pos.ser.l.ij.§. in bonorum.ac.

e Mandare.procuratori.ſ.qõ.põt: vt.C.qui pe.tu.l.cũ a matribus.

a Pleraſq. vt. ſ. ō cō di. inſti. l. conditiōes. ꝛ l. filius. ac.

b Plenius. ſcz vt nec curatores petat.

Imputandam. ꝛ ſic ſi remittenda.

o Et ſi forte. er ſtipula actionem. quaz alſ ha ret. vt. ſ. e. l. i. §. impu ri.

Videndum eſt.

Hic eſt valde notabilis §. ꝛ habuiſtis. ſ. in verbis conſtitutionis poſitis in. §. ſi mater. q̄ mater que non petijt tutorez filio non habet ius ven dendorū bonoꝝ. Nō ſ tur qualiter intelligatur q̄ non habeat ius dicandorū bonorum qō reſpondet hic iuriſ conſultus. Bar.

e Admitti. ſcilicet ad hereditatem. ſed an idem ordo in petendis tutoribus: vt priꝰ mater q̄ alij audiantur. ſ. donec mater vult petere alius non audiatur? nō. non vt. ſ. e. §. ſed ſi forte. ꝛ qui pe. tu. l. ij. in fi. Item nota q̄ ipſo iure mater cē deſi nit. vt hic.

f Patrem. pone caſū vt. ſ. l. prima. §. obijcitur.

g Quiſſimum. ſ. e. l. ij. §. liberi.

b Auum. ut. ſ. e. l. ij. §. ſed neq; auus.

i Pretoris. vt. ſ. ſi a pa. quis fu. ma. l. i. §. ne pos.

k Conſeruare. non ergo mater excludit auum quando pater eſt in medio. Et nō q̄ hic fallit regula quam habes. ff. de diuer. ꝛ tē. pre. l. de acceſſionibus. l. ſi vinco vincentem ꝛc. nam auus vicit patrem: ꝛ pater matrē non tamen auus ſolus vincit matrem: vt hic. et. ſ. l. ij. §. obijcit. niſi pater ſit in medio: vt hic dicitur. ſic ꝛ fallit alſ vt nō. C. de na. liber. auc. licet ac.

l Alij. hic puncta. ſ. ſi mater. ſic econtra. ff. e. l. penul.

m Filius. extenſiua. p ter verbum volet: qō formatur a preſenti: vt. ff. ō verb. obli. ſi ſtipulatus. ac.

n Admittenda eſt: immo videtur q̄ non: vt. C. de iur. ꝛ fac. ign. l. ij. que eſt contra. So. ibi

habuerit: ꝛ puta, ꝓpter ea ei mater non petierit: ne conditione deficeret: an cōſtitutio ceſſet? ꝛ puto ceſſare ſi damnū minus ſit cumulo legati: qō ꝛ in magiſtratibꝰ municipalibꝰ tractatur apud tertulianuz. Et puto dandā in eo actionē quatenus plus erit in damno q̄ꝫ in legato: niſi forte quis putet cōditionē hāc quaſi vilitati publice oppugnantez remittēdam: ut alias pleraſq̄ꝫ aut verba cauillatus imputauerit matri cur curatores nō petierit. Finge aūt plenius conditionē cōſcriptā: nōne erit matri ignoſcendū? aut hoc imputatur matri cur nō deſiderauerit a principe cōditionē remitti? ꝛ puto nō eſſe imputandam. Ego etiā ſi mater ei q ſoluendo nō erit non petierit tutorem puto ignoſcendū. Conſuluit enim ei ut minus inquietetur quaſi idefenſus. Et ſi forte qs vxorem communis filij matrem bereditē ſcripſerit: rogauitq; ipſam remiſſa ēt ſatisdatiōe: ut filio pubere facto reſtituat hēditatē: nec mater ei petijt tutores. dz dici ceſſare conſtitutionē cū patris uoluntatem ſecuta ē: ꝛ nihil habēti filio tutores nō petierit. Q: ſi ei remiſſa ſatisdatio nō fuerit cōtra erit: quoniaz vel pp hoc debuit tutores habere. Sed ſi forte impubes poſt matris ceſſationē fuerit arrogatus: ꝛ impubes obierit: dicendū erit matri aduerſus arrogatorē non cōpetere ex ſtipulatuꝰ actionē. Videdum eſt matre probibita ius ſuuz vendicare: vtrū ceteros admittamus. atq; ſi mater non eſſet: an ipſam beredē dicimꝰ fieri: uel aliud nomen ſucceſſionis inducere: ſed negauimus ei actiōes: ꝛ inuenimꝰ reſcriptū ab ipatore noſtro antonino auguſto ꝛ diuo patre eiꝰ manuue maxime pridie idibꝰ aprilis plautiano iterū conſule mater remota eos admitti: qui venirent ſi mater nō fuiſſet. ergo ꝛ agnati ceteriq; ſuccedūt. aut ſi nemo ſit bona vacabunt. Ode.

Patrem adoptiuū matri nō obeſſe pleriq; ꝓbāt. Idē.

Matris inteſtate defūcte bēditatez ad omnes eius liberos pertinere: etiam ſi ex diuerſis matrimonis nati fuerint: iuris eſt.

Paulus.

Quiſſimuz eſt omnes filios matri preferri: etiā ſi per adoptionez in familia relicti cēnt. ſed ꝛ nepos ex adoptiuo filio natꝰ ex verbis ſenatuſcōſulti matri obſtabit. Si ex filio nepotē auus manumiſerit: iſq; patre ꝛ auo ꝛ mē ſuperſtitibus deceſſerit: pōt queri qs potioꝝ eē debeat? nā ſi mater exduſerit auūᵇ manumiſſorē q patri anteponit: edicto pretoris iducet pater defūcti: quo admiſſo deſinit ſenatuſcōſulto locus eē: ꝛ rurſus auus vocabit. itaq; rectiꝰ eſt: auo ius ſuū ꝓſeruare: ꝛ qui ꝓtra ſcriptos beredes poſſeſſionē bonorū accipere ſolet. Idem.

Alij mater ex boc ſenatuſcōſulto ſi i aliena ptāte ſit ēt ad bereditatē admittit. Filius q ſenolle adire hēditatē matris dixit: an pōt mutata volūtate adire aſi q̄ꝫ ꝓſanguineus vel agnatus adierit: videndū eſt pp hec verba ſi nemo filiorū volet hēditatē ſuſcipe: q: extēſiuaᵐ ſūt: ꝛ cū verba extēſiua ſūt penitētia eius vſq; ad annū admittēda eſtⁿ: cū ꝛ ipſa filij bonorū poſſeſſio annalis ē. Idem.

Si quis iteſtatus deceſſerit relicta matre ꝛ fratre ꝓſanguineo uel ſorore: q̄ꝫ is p arrogationez queſitis: eadē iura i pſona matris ſeruant: que ꝛ naturalibus extantibus liberis. Alius.

In ſuſpenſo eſt ius matris ſi filius defuncti emancipatus deliberet de bo. poſſeſſionē petēda. Idem.

Seueratiſſimi principis noſtri oratiōe cauetur: ut matris inteſtate bereditas ad liberos: tā ꝛ ſi i aliena poteſtate erūtᵍ: ptineat. Pomponius.

Si filiuſſami. militesʳ non ſit teſtatꝰ de bis q̄ in caſtris acqſierit: an ea ad matrez ptineāt videdum eſt. Sed nō puto. magis enim iudicioˢ militum boc beneficiū cōceſſum eſt: nō vt omnimodo qua ſi paterfa. in ea re ſint. Quādo impēdēti eſt: an quedā pſone poſſint obſtare matri? ꝛ caſus tulerit vt non inducerētur: matri ius integrū erit: qō medio tēpore apprehenderitᵃ: veluti ſi filio inteſtato mortuo poſtbumꝰ ei filiꝰ potuerit naſci: nec natus ſit: aut mortuꝰ editus vel etiam q̄ filius eius qui in hoſtiuz poteſtate erat poſtliminio non ſit reuerſus.

FINIS

o Si quis. in perſona matris. volentis ſuccedere filio. qualiter autem naturales ſuccedant cum matre habes in ſti. ad tertul. §. matre.

p Si ſuſpenſo. de bo. poſ. rndeliberi.

q Seueratiſſimi. poteſtate erunt. ſic econtra. ſ. eo. filij. in prin. ꝛ facit. C. ad orfi. l. ij. ac.

r Si filiuſſami. miles. qui manet in poteſtate: vt in ſti. quibus mo. ius pa. poſ. ſol. §. filius. ac.

ſ In iudicio. i. vt teſtentur ſi volent: alſ pater occupat iure peculij: vt. ff. de caſtren. pecu. l. ij. ꝛ facit. ſ. ad. l. fal. filius. ꝛ de ſtipul. ſer. l. ſi ſeruus cōmunis in prin. ac.

t Inducerentur. in eo ſtamvt ſuccedant filio. ac.

u Apprehenderit. ſed licz de facto apprehenderit: an incertz eſt beres conſiderata veritate? videtur q̄ nō: vt. ſ. eo. l. in ſuſpenſo. ꝛ nō. ſ. ſi pars bere. pe. l. illud. in prin. ac.

Rubrice oēs p alphabetū posue ꝛ ad loca sua p ordinē remisse.

Actione rerum amotarum. char. 12
Allendis vl agnoscendis liberis uel parentibus vel patronis vel libertis. char. 14
Administratione ꝛ periculo tutorum vel curatorum qui gesserunt vel non: ꝛ de agentibus vel conueniendis ab vno vel a pluribus. char. 24
Auctoritate ꝛ consensu tutorum ꝛ curatorum. char. 34
Acquirenda vel omittenda hereditate. char. 83
Annuis legatis ꝛ fideicommissis. char. 147
Alimentis ꝛ cibarijs legatis char. 166
Auro ꝛ argento mundo ꝛ ornamentis vnguentis vestibus vel vestimentis ꝛ statuis legatis char. 169
Adimendis vel transferendis legatis vel fideicommissis char. 177
Ad legem falcidiam. char. 195
Ad senatusconsultum trebellianum ꝛ pegasianum. char. 208
Assignandis libertis char. 259
Ad senatusconsultum tertullianum char. 267

Bonorum possessionibus char. 233
Bonorum possess. infanti furioso muto surdo ceco competenti. char. 234
Bonorum possess. contra tabulas: char. 234
Bonorum possess. secundum tabulas char. 248
Bonis possess. ex testamento militis. char. 251
Bonis libertorum. char. 255

Concubinis. char. 17
Confirmando tutore vel curatore. char. 21
Contraria ꝛ vtili actione tutele char. 46
Curatoribus furioso vel alijs extra minores dādis. char. 51
Conditionibus institutionum. char. 78
Conditionibus ꝛ demonstrationibus ꝛ causis ꝛ modis eorum qui testamentis scribuntur. char. 185
Collatione bonorum char. 240
Collatione dotis. char. 243
Coniungendis cum emancipato liberis eius. char. 244
Carboniano edicto. char. 246

Dote prelegata char. 154

Excusationibus ꝛ temporibus earum char. 38
Eo qui pro tutore vel curatore negocia gessit. char. 47

Fideiussoribus ꝛ nominatoribus ꝛ heredibus tutorum ꝛ curatorum. char. 48
Fundo instructo ꝛ instrumento legato. char. 158

Gradibus affinitatis char. 263

His que in testamento delentur inducuntur ꝛ inscribuntur. char. 62
Heredibus instituendis char 63
His que pene nomine relinquuntur char. 182
His que pro non scriptis habentur char. 183
His quibus vt indignis legata auferuntur. char. 183

Impensis in rebus dotalibus factis char. 11
Iniusto rupto ꝛ irrito facto testamento char. 60
Iure deliberandi char. 81
Iure codicillorum char. 101
Iure patronatus char. 251

Legitimis tutoribus char. 21
Liberis ꝛ postumis heredibus instituendis vel exheredandis vel preteritis. char. 55
Legatis ꝛ fideicommissis primo char. 103
Legatis ꝛ fideicōmissis secundo char. 118
Legatis ꝛ fideicommissis tertio char. 133
Liberatione legata char. 173
Legatis prestandis contra ta.bo.pos.petita char. 238
Libertis vniuersitatum char. 259

Magistratibus cōueniendis ꝛ eorū heredibus char. 49
Militari testamento char. 81
Optione vel electione legata char. 156
Obsequijs a liberis ꝛ libertis parentibus ꝛ patronis prestandis. char. 252
Operis libertorum char. 253

Peculio legato char. 162
Penu legata char. 164

Qui petant tutores vel curatores ꝛ vbi petank. char. 2
Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere vel conueniri possunt char. 36
Quod cū falso tutore auctore negociū gestum esse dicek char. 47
Quemadmodum testamenta apiāntur vel inspiciantur ꝛ describuntur. char. 94
Quando dies legatorum vel fideicommissorum cedit. char. 226
Quibus non competit bonorum possessio. char. 265
Quis ordo in bo.pos. seruetur. char. 265

Rebus eorum qui sub tutela vel cura sunt sine decreto non alienandis vel suppponendis. char. 49
Rebus dubijs char. 1
Regula catoniana. char. 182

Soluto mrimonio quēadmodum vos petatur. char. 2
Si ventris nōie mulier in possessione missa: eadem possessio dolo malo ad alium translata esse dicatur. char. 16
Si mulier ventris nomine in possessionē calumnie causa esse dicetur. char. 17
Suspectis tutoribus ꝛ curatoribus char. 36
Si quis omissa causa testamenti char. 95
Senatusconsulto sillaniano ꝛ claudiano ꝛ quorum testamenta non aperiantur char. 97
Si quis aliquē testari prohibuerit char. 108
Seruitute legata char. 153
Supellectili legata char. 165
Si cui plusq̄ per legem falcidiam licuerit legetur char. 207
Si tabule testamenti extabunt char. 234
Si a parente quis fuerit manumissus char. 250
Si quid in fraudem patroni factum sit char. 260
Si tabule testamenti nulle extabunt char. 261
Successorio edicto char. 263
Suis ꝛ legitimis heredibus char. 266

Tutelis char. 17
Testamentaria tutela char. 19
Tutoribus ꝛ curatoribus datis ab his qui ius dandi habent. qui ꝛ in quibus causis specialiter dari possunt. char. 22
Tutelis ꝛ ratioīb? distrabēdis ꝛ vtili curatiōis cā actiōe char. 44
Testamentis ꝛ qui testamentum facere possunt. ꝛ quemadmodum testamenta fiant. char. 52
Tritico vino ꝛ oleo legato. char. 157
Utre inspiciendo custodiendoq; partu char. 15
Ubi pupillus educari vel morari debeat: ꝛ de alimentis ei prestandis. char. 44
Vulgari ꝛ pupillari substitutione char. 72
Usu ꝛ usufructu ꝛ redditu ꝛ habitatione ꝛ opere per legatū ꝛ fideicommissum datis. char. 150
Ut legatorū seu fideicommissorū seruādorū cā caueatur char. 229
Ut in possessione legato. vel fideicommis. char. 231
Ventre in pos. mittendo char. 243
Unde liberi char. 261
Unde legitimi ꝛ vnde agnati char. 262
Unde cognati char. 262
Unde vir ꝛ vxor char. 265
Veteranorum ꝛ mili. successore char. 265
Ut ex legibus ꝛ senatusconsultis bonorum possessio detur. char. 265

finis

a

Prima alba. soluto mat. vel verius. mulier vel vir

b

Si socer. facere posse quanta pecunia fceuole. vt. ſ.

c

Persecutionem posse. nisi femine equiualet

d

Exigere. extra pecunie ℔. exigere. repete. vic q. ſ.

e

Tres tutores. .l. idem vel ſius. ſed ſi actione tutele

f

Uertices. idest cedit: ꝛ. ſ. cum adhuc .i. contestari. vt. ſ.

g

Non inuenisse .c.l.fi. dum visionem. h. d. ad exhi. l. ſi res

h

Quasi filium .ℊ. fina. ꝛ. l. vel vic etiam vt uo qui filius

i

Ualeat. banc verba intelligenda hereditas. ad pendente

k

Sed ſi eos. instituit. i. primū ꝛ facit videbatur facta

l

Instituí. als stincte ꝛ facit falcidia ita his eius valent

m

Dicatur. etiam exiſtet. patri stinuit vel vic stitutus. ſ. ſi

n

Manuis queatur vt. ſ. ignoscitur quātū cum fisco.

o

Uideri legatuz non amplius. prestaturus tate non potest

p

Stichus ꝑnus a pluribus heredibus iniecisse. sic. ſ. stichum.

q

Legatorum. quod seruus valet. ꝛ debet ſi alienus.

r

Uersa. maxime iniqtatez. quia stitute ꝛ fideicō. admitti. ſ. qꝛ

s

Non etiam pertinere faci ſius. ꝛ dicte. ll. haberet dimidiam

t

Seruus peti .ℊ. cum ſuis nis. ℊ. asinaz duos sed dic

u

Fruerentur. als ad heredem diminutionem .ℊ. i. sic ergo

x

Cum delanionis. non de iure queremur vt. ſ. respondit iulia.

y

Tantum accipe non futurum .l. i. ꝛ. ſ. eodem erat imago

z

Quōdā. cum. n. ſi legatum. libertus. facit non ſit

&

Inter heredes ꝛ hoc etiam uiuo demonstratio. ſo. speciale est

?

Lucius: ſi cesserit ex vna pro dimidia ꝯditionē ipſius. qui tm̄ est.

ꝛ

Penales. precium est partez quartam nomine falci.

A

Conueniantur azo. q ambe iste. ll. idem dicitur qua etate. vel dic

B

.ℊ. i. Item an ipſo opus alia restitutione legatum non ſolum de libertis est

C

Tres heredes. prima restitutio numiſſio ꝛc. niſi forte ꝛc.

D

Ipſos cum eis seruus. qui habebat. .l. ſiquis in graui

E

Sed ꝛ ſi quidem vt dupletur sed tis ſub condi. etiam ex. i.

F

Scietiā exstare ceteri qui sunt pater ſic. qꝛ non .ſ. de bonoꝝ poſ.

G

Non facile ſi in libertinum paulus respōdit vtrum possit

H

Matris appellatiōe vtile. vt inſti. admittitur

Finis.

Venetijs per Baptistaz de tor tis. Mcccclxxxv. die .iij. nouembris.

94 / 85 R

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

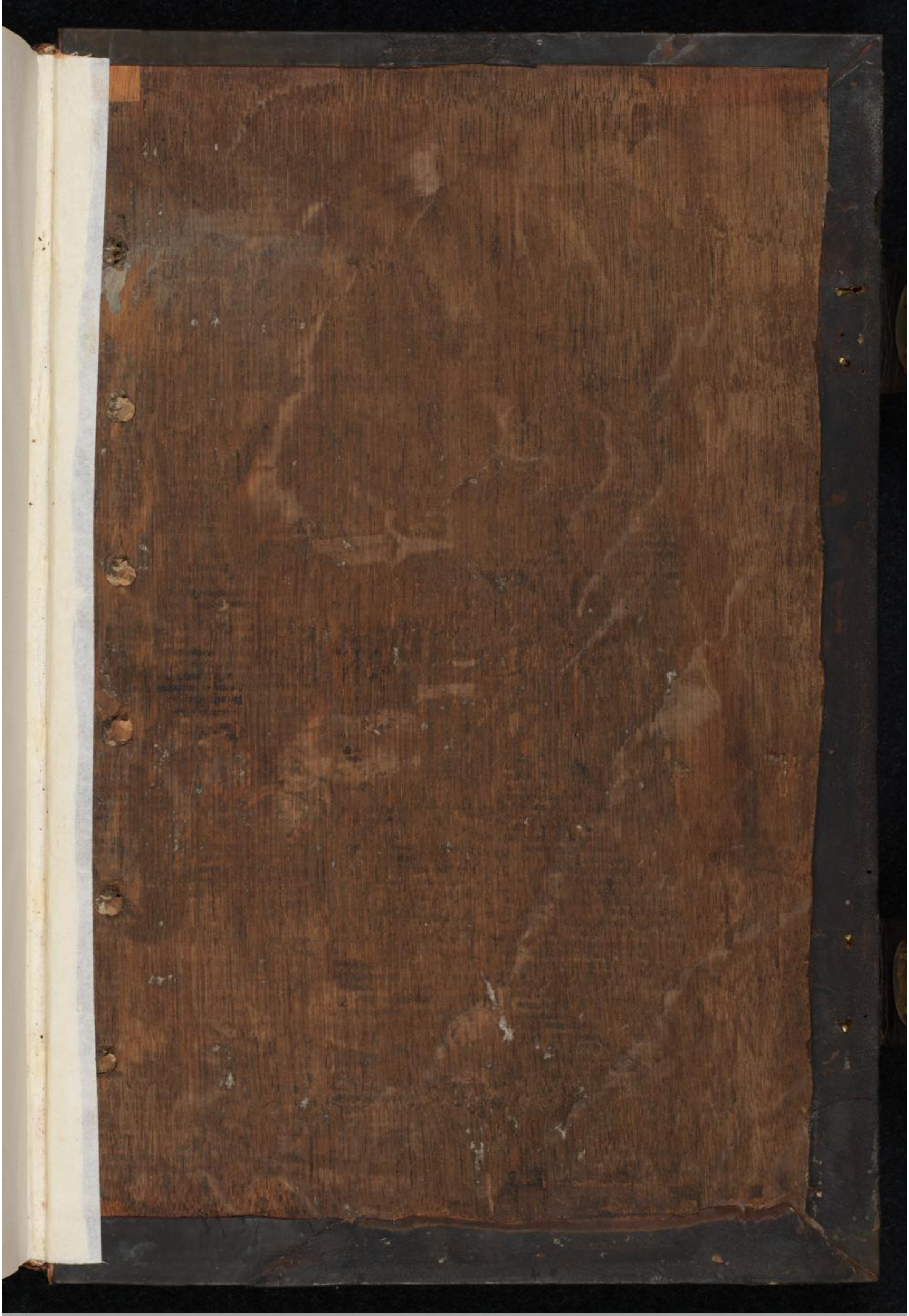

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

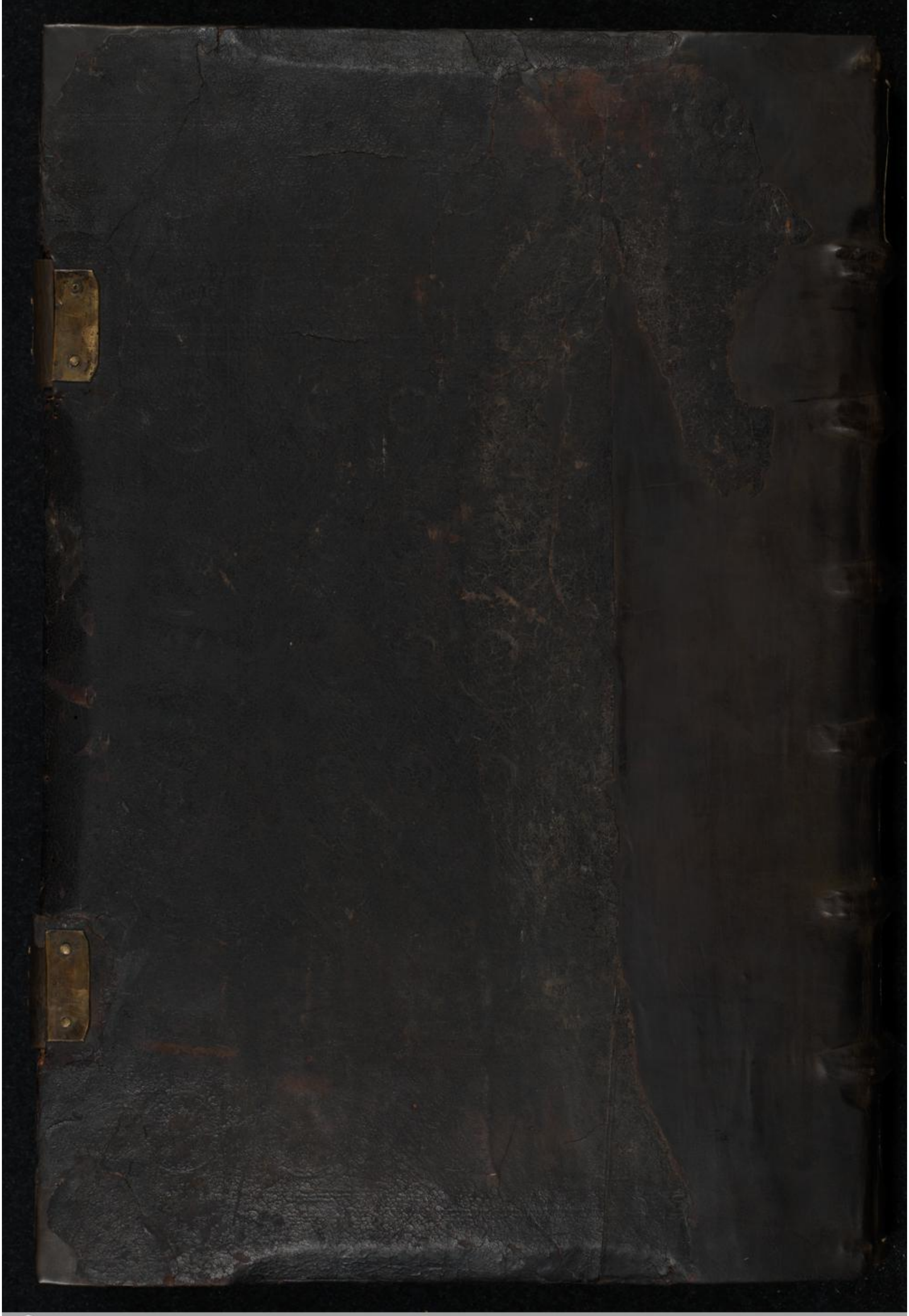

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf